

Tartalom

ÓSZÖVETSÉG

	Teremtés könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32	
33 34	35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50	
	Kivonulás könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32	
33 34	35 36 37 38 39 40	
	Leviták könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27	
	Számok könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32	
33 34	35 36	
	Második Törvénykönyv	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32	
33 34		
	Józsue könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24	
	Bírák könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21	
	Rut könyve	
	1 2 3 4	
	Sámuel I. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	
	Sámuel II. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24	
	Királyok I. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22	
	Királyok II. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25	
	Krónikák I. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29	
	Krónikák II. könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32	
33 34	35 36	
	Ezdrás könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
	Nehemiás könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	
	Tóbiás könyve	
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14	

Judit könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Eszter könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Makkabeusok I. könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Makkabeusok II. könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
Jób könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38 39 40 41 42
Zsoltárok könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94
95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117
118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139
140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150
Példabeszédek könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
Prédikátor könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Énekek éneke
1 2 3 4 5 6 7 8
Bölcsesség könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Sirák fia könyve
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51
Izajás könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
64 65 66
Jeremiás könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52
Siralmak könyve
1 2 3 4 5
Báruk könyve
1 2 3 4 5 6
Ezekiel könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32
33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48
Dániel könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
Ozeás könyve
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Joel könyve

1 2 3 4

Ámosz könyve

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Abdiás könyve

1

Jónás könyve

1 2 3 4

Mikeás könyve

1 2 3 4 5 6 7

Náhum könyve

1 2 3

Habakuk könyve

1 2 3

Szofoniás könyve

1 2 3

Aggeus könyve

1 2

Zakariás könyve

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Malakiás könyve

1 2 3

ÚJSZÖVETSÉG

Máté evangéliuma

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Márk evangéliuma

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Lukács evangéliuma

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

János evangéliuma

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Apostolok Cselekedetei

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Rómaiaknak írt levél

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Korintusiaknak írt I. levél

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Korintusiaknak írt II. levél

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Galatáknak írt levél

1 2 3 4 5 6

Efezusiaknak írt levél

1 2 3 4 5 6

Filippieknek írt levél

1 2 3 4

Kolosszeieknek írt levél

1 2 3 4

Tesszalonikaiaknak írt I. levél

1 2 3 4 5

Tesszalonikaiaknak írt II. levél

1 2 3

Timóteusnak írt I. levél

1 2 3 4 5 6

Timóteusnak írt II. levél

1 2 3 4

Titusznak írt levél

1 2 3

Filemonnak írt levél

1

Zsidóknak írt levél

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Szent Jakab levele

1 2 3 4 5

Szent Péter I. levele

1 2 3 4 5

Szent Péter II. levele

1 2 3

Szent János I. levele

1 2 3 4 5

Szent János II. levele

1

Szent János III. levele

1

Szent Júdás levele

1

Jelenések könyve

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

A KATOLIKUS BIBLIA

Szent István Társulat Előszó a Szent István Társulat kiadásához

A Szentírás új fordítása először 1973-ban jelent meg, ezt több kiadás követte. A mai megváltozott körülmények között szükségesnek látszott, hogy ne csak egy kötetben kerüljön kiadásra, hanem kisebb, könnyebben kezelhető formában is. A Szent István Társulat vállalta ezt a feladatot, és a Társulat Biblikus Bizottsága elvégezte a szövegben a szükséges javításokat.

Hitünk forrása a Szentírás, az Egyház hagyományos értelmezésével. Az egyes könyvekhez írt bevezetés és a szöveghez kapcsolódó jegyzetek szolgálják a jobb megértést, a leírtaknak az üdvösségtörténetbe való elhelyezését, hogy a betűn túl megismerhetővé válják az Egyház eleven hite. Már Szent Pál apostol is hangsúlyozta, hogy nem a holt betűt, hanem a szellemet és tartalmat kell felismernünk, amelyet a Szentlélek vitt az Írásba (vö.: 2Kor 3,6). Az Egyház a

liturgiában bőségesen olvastatja a szentírási szövegeket, hogy megtaláljuk ezek összefüggését az egész kinyilatkoztatással. Az Egyház célját teljesen csak akkor érhetjük el, ha a Szentírást gyakran olvassuk.

A Szentírás olvasóinak szívből kívánom, hogy megvalósuljon az apostol tanítása: "Minden írás, amit Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra hajoljon" (2Tim 3,16-17).

Esztergom, 1996-ban, a millecentenárium évében

Dr. Paskai László bíboros, prímás esztergom-budapesti érsek

Előszó a MEK kiadáshoz

A Szentírás nem más, mint Isten szava. Isten az imáink mellett legjobban a Biblián keresztül szól hozzánk. Ezért kell(ene) minden kereszténynek rendszeresen olvasnia a Bibliát.

Az Írás mindenki számára elérhető kell, hogy legyen. Ennek a legmegfelelőbb formája a ma már az egész világra kiterjedő internet. Ezért vállaltam azt, hogy a Bibliát, annak is a legújabb fordítását, webes formába öltsem, mivel ez sehol nem elérhető az interneten.

Remélem, hogy a honlap segítségével mindenki számára gyorsan és egyszerűen elérhetővé válik a legbiztosabb forrás, melyből mindig segítséget és erőt nyerhetünk.

2001. december

Harmath Dénes (thsoft@freemail.hu)

Előszó az e-könyv változathoz

Az Egyház hagyományosan a kultúra és az írásbeliség egyik fő terjesztője volt. Ne legyen ez másként az e-írásbeliséggel sem. Harmath Dénes munkáját öntöttem MobiPocket/Kindle formátumba, ingyenes kiadványként. A munka során inkább a használhatóságra, mint az igényes tördelésre tettem a hangsúlyt.

A forrás megtekinthető a <http://mek.niif.hu/00100/00176/html/index.htm> címen.

Felsőgöd, 2011. március, Bitemo Erik Gergely (biblia@bitemo.hu)

Teremtés könyve

1. fejezet (Ter1)

¹ Kezdetkor teremtette Isten az eget és a földet. ² A föld pusztá volt és üres, sötétség borította a mélységeket, és Isten lelke lebegett a vizek fölött. ³ Isten szólt: "Legyen világosság", és világos lett. ⁴ Isten látta, hogy a világosság jó.

Isten elválasztotta a világosságot a sötétségtől. ⁵ A világosságot nappalnak nevezte Isten, a sötétséget pedig éjszakának. Azután este lett és reggel: az első nap. ⁶ Isten újra szólt: "A vizek közepén keletkezzék szilárd boltozat, és alkosson válaszfalat a vizek között." Úgy is lett. ⁷ Isten megalkotta a szilárd boltozatot, és elválasztotta vele a boltozat fölötti és a boltozat alatti vizeket. ⁸ Isten a boltozatot égnek nevezte. Erre este lett és reggel: a második nap. ⁹ Isten ismét szólt: "Gyűljenek össze az ég alatti vizek egy helyre és emelkedjék ki a száraz." Úgy is történt. ¹⁰ Isten a szárazat földnek nevezte, az összefolyt vizeket pedig elnevezte tengernek. Isten látta, hogy ez jó. ¹¹ Akkor megint szólt Isten: "Teremjen a föld zöldellő növényeket, amelyek termést hoznak, és fákat, amelyek magot rejtő gyümölcsöt teremnek a földön." Úgy is lett. ¹² A föld zöldellő növényeket termett, amelyek termést hoznak fajuk szerint, és fákat, amelyek gyümölcsöt érlelnek, amelyben magvak vannak, a fajtának megfelelően. Isten látta, hogy ez jó. ¹³ Este lett és reggel: a harmadik nap. ¹⁴ Akkor megint szólt Isten: "Legyenek világító testek az égbolton, s válasszák el a nappalt az éjszakától. ¹⁵ Ezek határozzák meg az ünnepeket, a napokat és az éveket. Fényeskedjenek az égbolton, s világítsák meg a földet." Úgy is lett. ¹⁶ Isten megteremtette a két nagy világítót. A nagyobbik világítót, hogy uralkodjék a nappalon és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék az éjszakán, s hozzá még a csillagokat is. ¹⁷ Isten az égboltra helyezte őket, hogy világítsanak a földnek, uralkodjanak a nappal és az éjszaka fölött, ¹⁸ s válasszák el a világosságot meg a sötétséget. ¹⁹ Isten látta, hogy ez jó. Este lett és reggel: a negyedik nap. ²⁰ Isten szólt: "A vizek teljenek meg élőlények sokaságával, az égen, a föld felett pedig röpködjenek madarak". Úgy is történt. ²¹ Isten megteremtette fajtájuk szerint a nagy tengeri állatokat és mind az élőlényeket, amelyek mozognak, vagy a vízben úszkálnak. És a röpködő madarakat is, ugyancsak fajtájuk szerint. Isten látta, hogy ez jó. ²² Isten megáldotta őket és így szólt: "Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a tengerek vizét, s a madarak is szaporodjanak a földön." ²³ Este lett és reggel: az ötödik nap. ²⁴ Aztán szólt Isten: "Hozzon elő a föld élőlényeket fajuk szerint: háziállatokat, csúszómászókat és mezei vadakat fajuk szerint." Úgy is történt. ²⁵ Isten megteremtette a mezei vadakat fajuk szerint, a háziállatokat fajuk szerint és az összes csúszómászt a földkerekségen, fajonként. Isten látta, hogy ez jó. ²⁶ Isten újra szólt: "Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog." ²⁷ Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinek és nőnek teremtette őket. ²⁸ Isten megáldotta őket, Isten szólt hozzájuk: "Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halai, az ég madarai és minden állat

fölött, amely a földön mozog." ²⁹ Azután ezt mondta Isten: "Nézzétek, nektek adok minden növényt az egész földön, amely magot terem, és minden fát, amely magot rejtő gyümölcsöt érlel, hogy táplálékotok legyen. ³⁰ A mező vadjainak, az ég madarainak s mindennek, ami a földön mozog és lélegzik, minden zöld növényt táplálékul adok." Úgy is történt. ³¹ Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott. Este lett és reggel: a hatodik nap. 2. fejezet (Ter2)

¹ Így készült el a föld és az ég minden bennelevővel együtt. ² Isten a hetedik napon befejezte művét, amit alkotott. A hetedik napon megpihent munkája után, amit végzett. ³ Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremtő munkája után. ^{4a} Ez a története az ég és a föld teremtésének, ahogy az lefolyt. ^{4b} Azon a napon, amikor az Úristen a földet és az eget megalkotta, ⁵ még nem volt a földön semmiféle vad bozót, és nem nőtt semmiféle mezei növény, mert az Úristen még nem adott esőt a földnek, s nem volt ember sem, hogy a földet művelje. ⁶ Egyszer pára szállt fel a földről és megáztatta a föld egész felszínét. ⁷ Akkor az Úristen megalkotta az embert a föld porából és orrába lehelte az élet leheletét. Így lett az ember élőlénné. ⁸ Az Úristen kertet telepített Édenben, keleten, és oda helyezte az embert, akit teremtett. ⁹ És az Úristen a földből mindenféle fát sarjasztott, ami tekintetre szép és táplálkozásra alkalmas; azután kisarjasztotta az élet fáját a kert közepén, meg a jó és a rossz tudásának a fáját. ¹⁰ Egy Édenben eredő folyó öntözte a kertet, s ott négy ágra szakadt. ¹¹ Az egyiknek a neve Pison: ez átfolyik Havilla egész földjén, ahol arany található. ¹² Ennek az országnak aranya kiváló, van ott még bdellium és ónixkő is. ¹³ A második folyó neve: Gichon, ez öntözi Kus egész földjét. ¹⁴ A harmadik folyó neve: Tigris, ez Asszurtól keletre folyik. A negyedik folyó az Eufrátesz. ¹⁵ Az Úristen vette az embert és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze. ¹⁶ Az Úristen parancsot adott az embernek: "A kert minden fájáról ehetsz. ¹⁷ De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz." ¹⁸ Azután így szólt az Úristen: "Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hozzá illő." ¹⁹ Az Úristen megteremtette még a földből a mező minden állatát, s az ég minden madarát. Az emberhez vezette őket, hogy lássa, milyen nevet ad nekik. Az lett a nevük, amit az ember adott nekik. ²⁰ Az ember tehát minden állatnak, az ég minden madarának és a mező minden vadjának nevet adott. De a maga számára az ember nem talált segítőtársat, aki hasonló lett volna hozzá. ²¹ Ezért az Úristen álmot bocsátott az emberre, s mikor elaludt, kivette egyik oldalcsontját, s a helyét hússal töltötte ki. ²² Azután az Úristen az emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt, és az emberhez vezette. ²³ Az ember így szólt: "Ez már csont a csontomból és hús a

húsomból. Asszony a neve, mivel a férfiből lett." ²⁴ Ezért a férfi elhagyja apját és anyját és feleségéhez ragaszkodik, s a kettő egy test lesz. ²⁵ Mind az ember, mind az asszony meztelen volt, de nem szégyenkeztek egymás előtt. 3. fejezet (Ter3)

¹ A kígyó ravaszabb volt a föld minden állatánál, amit az Úristen teremtett. Ezt mondta az asszonynak: "Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?" ² Az asszony így válaszolt a kígyónak: "A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. ³ Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsétek, nehogy meghaljatok." ⁴ Erre a kígyó így beszélt az asszonyhoz: "Semmi esetre sem fogtok meghalni. ⁵ Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílik, olyanok lesztek, mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat." ⁶ Az asszony látta, hogy a fa élvezhető, tekintetre szép, és csábít a tudás megszerzésére. Vett tehát gyümölcséből, megette, adott férjének, aki vele volt, és az is evett belőle. ⁷ Erre felnyílt a szemük, észrevették, hogy meztelenek. Fügefa leveleket fűztek össze, és kötenyt csináltak maguknak. ⁸ Azután meghallották az Úristen lépteit, aki a nappali szellőben a kertben járkált. Az ember és az asszony elrejtőztek az Úristen elől a kert fái között. ⁹ De az Úristen hívta az embert és így szólt hozzá: "Hol vagy?" ¹⁰ Ő így válaszolt: "Hallottam lépteidet a kertben, s féltem, mert meztelen vagyok, tehát elrejtőztem." ¹¹ De ő így szólt: "Ki adta tudtodra, hogy meztelen vagy? Ettél a fáról, amelyről megtiltottam, hogy egyél?" ¹² Az ember így válaszolt: "Az asszony adott a fáról, akit mellém rendeltél, azért ettem." ¹³ Az Úristen megkérdezte az asszonyt: "Mit tettél?" Az asszony így felelt: "A kígyó vezetett félre, azért ettem." ¹⁴ Az Úristen így szólt a kígyóhoz: "Mivel ezt tetted, átkozott leszel minden állat és a mező minden vadja között. Hasadon csúszol, és a föld porát eszed életed minden napján. ¹⁵ Ellenkezést vetek közed és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba." ¹⁶ Az asszonyhoz pedig így szólt: "Megsokasítom terhességed kínjait. Fájdalmak közepette szüled gyermekeidet. Vágyakozni fogsz férjed után, ő azonban uralkodni fog rajtad." ¹⁷ Az embernek ezt mondta: "Mivel hallgattál az asszony szavára és ettél a fáról, jöllehet megtiltottam, hogy egyél róla, a föld átkozott lesz miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. ¹⁸ Tövist és bojtortjánt terem számodra. A mező fűvét kell enned. ¹⁹ Arcod verítékével eszed kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földbe, amiből lettél. Mert por vagy és a porba térsz vissza." ²⁰ Az ember Évának nevezte feleségét, mert ő lett minden élő anyja. ²¹ Az Úristen pedig bőrből ruhát készített az embernek és feleségének, s felöltöztette őket. ²² Azután így szólt az Úristen: "Lám, az ember olyan lett, mint egy közülünk, ismer jót és rosszat. De nem fogja kinyújtani

kezét, hogy az élet fájáról is vegyen, egyék és örökké éljen!" ²³ Ezért az Úristen eltávolította az Éden kertjéből, hogy művelje a földet, amelyből lett. ²⁴ Amikor az embert elűzte, az Éden kertjéből keletre odaállította a kerubokat és a fenyegető tüzes kardot, hogy őrizzék az élet fájához vezető utat. 4. fejezet (Ter4)

¹ Az ember megismerte feleségét, Évát, ez fogant, megszülte Kaint, és így szólt: "Isten segítségével embert hoztam a világra." ² Aztán újra szült: Ábelt, a testvérét. Ábel juhásztor lett, Kain pedig földműves. ³ Bizonyos idő elteltével történt, hogy Kain a föld terméséből áldozatot mutatott be az Úrnak. ⁴ Ábel is áldozatot mutatott be, nyája zsenge bárányaiból, azok zsírjából. Az Úr kegyesen tekintett Ábelre és áldozatára, ⁵ Kainra és áldozatára azonban nem tekintett. Ezért Kain nagyon haragos lett és lehorgasztotta fejét. ⁶ Az Úr szólt Kainhoz: "Miért vagy haragos és miért horgasztod le a fejed? Ha helyesen teszel, miért nem emeled fel a fejed? ⁷ De ha nem cselekszel helyesen, nem bűn van-e az ajtó előtt, mint leselkedő állat, amely hatalmába akar keríteni, s amelyen uralkodnod kell? ⁸ Kain közben így szólt testvéréhez, Ábelhez: "Menjünk a mezőre!" Amikor pedig a mezőn voltak, Kain rátámadt testvére, Ábelre, és agyonütötte. ⁹ Ekkor az Úr megkérdezte Kaint: "Hol van a testvéred, Ábel?" Ő így válaszolt: "Nem tudom; talán őrzője vagyok testvéremnek?" ¹⁰ Erre ő ezt mondta: "Mit tettél? Testvéred vére felkiált hozzám a földről. ¹¹ Ezért átkozott leszel, bujdosni fogsz a földön, amely megnyitotta száját, hogy beigya kezedből testvéred véré. ¹² Ha műveled a földet, nem ad neked termést. Hontalan és bujdosó leszel a földön." ¹³ Kain így szólt az Úrhoz: "Túl nagy a büntetésem ahhoz, hogy el tudjam viselni. ¹⁴ Lám, ma elűztél a föld színéről és el kell rejtőznöm előled, hontalan és bujdosó leszek a földön, s bárki, aki rámtalál, megölhet." ¹⁵ Az Úr azt válaszolta: Semmi esetre. Aki Kaint megöli, annak hétszeresen kell lakolnia. Az Úr jelet tett Kainra, hogy senki, aki találkozik vele, meg ne ölje. ¹⁶ Kain azonban elbujdosott az Úr színe elől, és Nod földjén, Édentől keletre telepedett le. ¹⁷ Kain megismerte feleségét, az fogant, és Hénochot szülte. Várost épített, és azt fiáról Hénochnak nevezte. ¹⁸ Hénoch fia Irád lett. Irád fia Mechujael, Mechujael fia Metusael, Metusael fia pedig Lámech. ¹⁹ Lámech két feleséget vett. Az egyiknek Ada volt a neve, a másiké Cilla. ²⁰ Ada a világra hozta Jabalt; ő lett az ősatya azoknak, akik sátrakban laknak nyájaikkal. ²¹ Testvérét Jubalnak hívták, ő lett az ősatya azoknak, akik gitáron és furolán játszanak. ²² Cilla Tubalkainnak adott életet; ő az őse a bronz- és vaskovácsoknak. Tubalkain húga Naama volt. ²³ Lámech így szólt feleségeihez: "Ada és Cilla, halljátok szavamat, Lámech feleségei figyeljete szavamra: ²⁴ Leütöttem egy embert sebemért, egy ifjút sebhelyemért. Ha Kaint hétszer

bosszulják meg, Lámechet hetvenhétyszer." ²⁵ Ádám megismerte feleségét és az fiút szült neki, akit Szetnek nevezett, "mert - úgymond - Isten más utódot adott nekem Ábel helyett, akit Kain megölt." ²⁶ Szetnek is fia született, akit Enosnak nevezett. Ő volt az első, aki Isten nevét segítségül hívta. 5. fejezet (Ter5)

¹ Ez Ádám utódainak könyve: Amikor Isten Ádámot teremtette, Istenhez hasonlónak alkotta. ² Férfinak és nőnek teremtette őket, megáldotta, s azon a napon, amelyen alkotta, embernek nevezte őket. ³ Amikor Ádám 130 esztendő volt, magához hasonló, saját képmása szerinti fiút nemzett, akit Szetnek hívott. ⁴ Ádám Szet születése után még 800 évig élt, s fiai meg lányai születtek. ⁵ Ádám egész életkora 930 esztendőt tett ki, akkor halt meg. ⁶ Szet 105 éves korában nemzette Enost. ⁷ Szet Enos születése után még 807 évig élt, s fiai meg lányai születtek. ⁸ Szet egész életkora 912 évet tett ki, akkor halt meg. ⁹ Enos 90 éves korában nemzette Kenant. ¹⁰ Enos Kenan születése után még 815 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ¹¹ Enos egész életkora 905 évet tett ki, akkor halt meg. ¹² Kenan 70 esztendő korában nemzette Mahalaleelt. ¹³ Kenan Mahalaleel születése után még 840 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ¹⁴ Kenan egész életkora 910 évet tett ki, akkor halt meg. ¹⁵ Mahalaleel 65 éves korában nemzette Járedet. ¹⁶ Mahalaleel Járed születése után még 830 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ¹⁷ Mahalaleel egész életkora 895 évet tett ki, akkor halt meg. ¹⁸ Járed 162 éves korában nemzette Hénochot. ¹⁹ Járed Hénoch születése után még 800 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ²⁰ Járed egész életkora 962 évet tett ki, akkor halt meg. ²¹ Hénoch 65 éves korában nemzette Metuselachot. ²² Hénoch Isten színe előtt járt. Hénoch Metuselach születése után még 300 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ²³ Hénoch egész életkora 365 évet tett ki. ²⁴ Isten színe előtt járt, aztán nem volt többé, mert Isten elvitte. ²⁵ Metuselach 187 éves korában nemzette Lámechet. ²⁶ Metuselach Lámech születése után még 782 évet élt, és fiai meg lányai születtek. ²⁷ Metuselach egész életkora 969 esztendő volt, akkor halt meg. ²⁸ Lámech 182 éves volt, amikor fia született. ²⁹ A Noé nevet adta neki, "mert - úgymond - ez hoz nekünk vigasztalást, amikor kezünk fáradságos munkájával műveljük a földet, amit az Úr megátkozott." ³⁰ Lámech Noé születése után még 595 évig élt, és fiai meg lányai születtek. ³¹ Lámech egész életkora 777 évet tett ki, akkor halt meg. ³² Noé 500 éves volt, akkor nemzette Szemet, Kámot és Jáfetet. 6. fejezet (Ter6)

¹ Amikor az emberek kezdtek elszaporodni a földön és leányaik születtek, ² az Isten fiai látták, hogy az emberek lányai szépek. Feleségül vették mindazokat, akik tetszettek nekik. ³ Ekkor az Úr így szólt: "Nem marad éltető lelkem az

emberben örökké, mivel test. Életkora csak 120 év legyen." ⁴ Óriások éltek akkor a földön (és később is), amikor az Isten fiai az emberek lányával összeházasodtak, és ezek gyermekeket szültek nekik; ezek a régi idők híres hősei. ⁵ Amikor az Úr látta, hogy nagy az emberek gonoszsága a földön és szívük állandóan a rosszra irányul, ⁶ megbánta az Úr, hogy embert teremtett a földön és bánkódott szívében. ⁷ Ezt mondta az Úr: "Eltörlöm a föld színéről az embert, akit a földön teremtettem: az embert az állatokkal, a csúszómászókkal és az ég madaraival együtt, mivel megbántam, hogy teremtettem őket." ⁸ Noé azonban kegyelmet talált az Úr szemében. ⁹ Noénak ez a története: Noé igaz ember volt, kifogástalanul élt kortársai között. Noé Isten színe előtt járt. ¹⁰ Noénak három fia született: Szem, Kám és Jáfet. ¹¹ A föld azonban romlott volt Isten színe előtt, s a föld tele volt erőszakkal. ¹² Isten látta a földet: romlott volt, mert minden lény a rossz útjára tért. ¹³ Isten így szólt Noéhoz: "Elhatároztam, hogy elpusztítok minden lényt a földön, mivel a föld az emberek miatt megtelt gonoszsággal. ¹⁴ Ezért eltörlöm őket a föld színéről. Építs magadnak bárkát fenyőfából s nádfonatból, kívül és belül kend be szurokkal. ¹⁵ Így kell építened: 300 könyök legyen a bárka hossza, 50 könyök a szélessége és 30 könyök a magassága. ¹⁶ Csinálj a bárka fölé tetőt. Az ajtót helyezd felülre, a bárka oldalára, és csinálj alsó, középső és felső emeletet. ¹⁷ Ugyanis vízözönt bocsátok a földre, hogy eltörljek minden testet, amely az ég alatt létezik. El fog pusztulni minden, ami a földön van. ¹⁸ Veled azonban szövetséget kötök. Te beszállsz a bárkába, te és veled együtt fiaid, a feleséged és fiaid feleségei. ¹⁹ Minden élőlényből, minden testből vigyél kettőt a bárkába, hogy veled együtt életben maradjanak, egy hímet és egy nőt. ²⁰ A madarak minden fajtájából, az állatok minden fajtájából kettőt-kettőt vigyél be, hogy életben maradjanak. ²¹ Vigyél magaddal mindenféle ételt is, ami táplálékul szolgál, halmozz fel készletet, hogy nekik és neked eledelül szolgáljon." ²² Noé úgy is tett, pontosan úgy járt el, ahogy Isten megparancsolta neki. 7. fejezet (Ter7)

¹ Az Úr így szólt Noéhoz: "Szállj be egész családdal a bárkába, mert csak téged találok igaznak színem előtt az egész nemzedékben. ² Minden tiszta állatból vigyél hetet-hetet, hímet és nőt, a tisztátalanokból pedig kettőt, hímet és nőt. ³ (A madarakból is hetet-hetet, hímet és nőt), hogy ivadékuk az egész földön életben maradjon. ⁴ Mert még hét nap, és akkor negyven nap és negyven éjjel eső bocsátok a földre, s eltörlök a föld színéről minden lényt, amit alkottam." ⁵ Noé úgy tett, ahogy az Úr megparancsolta neki. ⁶ Noé 600 esztendő volt, amikor a vízözön rátört a földre. ⁷ Noé a vízözön előtt beszállt a bárkába: vele együtt fiai, felesége és fiainak feleségei. ⁸ (A tiszta és tisztátalan állatok, a madarak és a földön élő állatok közül

kettő-kettő, ⁹ egy hím és egy nőtény ment Noéval a bárkába, ahogy Isten megparancsolta.) ¹⁰ Hét nap elteltével a vízözön rátört a földre. ¹¹ Noé 600. évében, a második hónap 17. napján, ezen a napon megnyíltak a nagy mélységek forrásai és megeredtek az ég csatornái. ¹² Az eső negyven nap és negyven éjjel zuhogott a földre. ¹³ Ezen a napon Noé és fiai, Szem, Kám és Jáfet Noé feleségével és fiainak három feleségével együtt beszálltak a bárkába, ¹⁴ s velük minden fajtájú vadállat, minden fajtájú háziállat, mindenféle földi csúszómászó és mindenféle madár és szárnyas. ¹⁵ Minden lény, ami lélegzik, párosával ment Noéhoz a bárkába. ¹⁶ Minden lényből egy hím és egy nőtény ment, ahogy Isten megparancsolta. Az Úr bezárta mögötte az ajtót. ¹⁷ Ezután negyven napig ömlött az eső a földre. A víz megdagadt és fölemelte a bárkát úgy, hogy a föld felett úszott. ¹⁸ Az ár elhatalmasodott, és erősen megduzzadt a föld felett, a bárka azonban a vízen úszott. ¹⁹ A víz még magasabb lett a földön, annyira, hogy az ég alatt minden magas hegyet elborított. ²⁰ Tizenöt könyöknyivel múlta felül a víz őket, annyival emelkedett a hegyek fölé. ²¹ Így minden élőlény elpusztult, amely a földön mozgott: madarak, háziállatok, vadállatok, mindenféle földi csúszómászó és minden ember. ²² Minden, ami lélegzett, ami a szárazföldön élt, elpusztult. ²³ Így törölt el (Isten) minden élőlényt a földön: az embertől az állatig, a csúszómászókig és az égi madarakig. Mind eltörölte őket a földről. ²⁴ Csak Noé maradt meg, és ami vele volt a bárkában. A víz százötven napig áradt a földön. 8. fejezet (Ter8)

¹ Ekkor Isten megemlékezett Noéről és minden vadállatról, minden háziállatról, ami vele volt a bárkában. Isten szelet támasztott a föld felett, mire a víz apadni kezdett. ² A mélységek forrásai és az ég csatornái bezárultak: az eső megszűnt esni az égből, ³ és a víz lassan elapadt, a földön. ⁴ Százötven nap elteltével a víz visszahúzódott, s a hetedik hónapban, a hónap 17. napján a bárka megállt az Ararát hegyén. ⁵ A víz a tizedik hónapig egyre jobban leapadt, s a hónap első napján feltűntek a hegycsúcsok. ⁶ Negyven nap elteltével Noé kinyitotta a bárka ablakát, amit csinált, ⁷ s kiengedett egy hollót. Az ide-oda röpdösött, amíg a víz fel nem száradt a földről. ⁸ Azután kiengedett egy galambot, hogy lássa, vajon a víz visszahúzódott-e már a föld színéről. ⁹ De a galamb nem talált helyet a lába számára, ezért visszatért a bárkába, mivel még víz állt az egész földön. Ő kinyújtotta kezét, megfogta, és bevitte magához a bárkába. ¹⁰ Még várt további hét napot, és újra kiengedett egy galambot. ¹¹ A galamb este visszatért hozzá, és íme, friss olajágot tartott a csőrében. Ebből megtudta Noé, hogy a víz eltűnt a földről. ¹² Újabb hét napig várt, és ismét kiengedett egy galambot, de ez már nem tért vissza hozzá. ¹³ Noé 600. életévében, az első hónapban, a hónap első napján felszáradt a víz a föld színén. Ekkor Noé félretolta a bárka fedelét, körülnézett, s íme, a föld felszíne

szikkadt volt. ¹⁴ A második hónapban, a hónap 27. napján a föld száraz volt. ¹⁵ Ekkor Isten szólt Noéhez: ¹⁶ "Szállj ki a bárkából: te, a feleséged, a fiaid és fiaidnak feleségei. ¹⁷ Minden élőlény, amely veled van, a madarak, az állatok, a földi csúszómászók menjenek ki, nyüzsgjenek a földön, legyenek termékenyek és szaporodjanak el a földön." ¹⁸ Noé kiszállt fiaival, feleségével és fiainak feleségeivel. ¹⁹ Minden vadállat, minden háziállat, minden madár, minden földi csúszómászó kijött a bárkából, egyik fajta a másik után. ²⁰ Noé oltárt épített az Úrnak. Aztán fogott minden tiszta állatból és tiszta madárból, s égőáldozatot mutatott be az oltáron. ²¹ Amikor az Úr megérezte a jó illatot, így szólt magában: "Az ember miatt nem átkozom meg többé a földet, hiszen az emberi szív vágya ifjúkorától kezdve hajlik a rosszra. Nem törölök el még egyszer minden élőlényt, ahogy megtettem. ²² Mostantól fogva, amíg a föld áll, nem szűnik meg a vetés és az aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka." 9. fejezet (Ter9)

¹ Isten megáldotta Noét fiaival együtt, és így szólt hozzájuk: "Legyetek termékenyek, szaporodjatok, és töltsétek be a földet. ² A föld minden állata, az ég minden madara, a föld minden csúszómászója és a tenger minden hala féljen és rettegjen tőletek: a kezetekbe adom őket. ³ Minden, ami él és mozog, szolgáljon nektek eledelül, mindent nektek adok, mint a zöld növényt. ⁴ Csak élő állatot vérevel együtt nem ehettek. ⁵ A ti véreteket, éltető véreteket is számon fogom kérni. Számon kérem minden állattól és minden embertől. Mindenkitől, még a testvértől is számon kérem az ember életét. ⁶ Aki embervért ont, annak ember ontsa ki a vérét, mivel Isten saját képmására teremtette az embert. ⁷ Tehát legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és uralkodjatok rajta." ⁸ Aztán így szólt Isten Noéhez és fiaihoz, akik vele voltak: ⁹ "Nézzétek, szövetséget kötök veletek, s utánaatok utódaitokkal ¹⁰ és minden élőlényvel, amely veletek van: a madarakkal, a háziállatokkal, s az összes mezei vaddal, mindennel, ami kijött a bárkából, a föld minden állatával. ¹¹ Megkötöm veletek szövetségem, többé nem törölök el minden lényt a földről vízözönnel, és nem jön olyan áradat, amely elpusztítja a földet." ¹² Aztán így szólt Isten: "Ez legyen jele a szövetségnek, amely fennáll köztem és köztetek, meg a veletek levő minden élőlény között minden nemzedékre: ¹³ szivárványt helyezek a felhőkbe: ez legyen a szövetség jele köztem és a föld között. ¹⁴ Ha összegyűjtöm a föld felett a felhőket és a szivárvány megjelenik a felhőkön, ¹⁵ akkor megemlékezem szövetségemről, ami fennáll köztem és köztetek, meg minden élőlény és test között. A víz nem válik többé vízözönné, hogy minden lényt elpusztítson. ¹⁶ Ha a szivárvány megjelenik a felhőkön, látni fogom, és megemlékezem az örök szövetségről, amely fennáll Isten és minden élőlény meg minden test között a földön." ¹⁷

Isten így szólt Noéhez: "Ez annak a szövetségnek a jele, amelyet létrehoztam köztem és minden földi lény között".¹⁸ Noé fiai, akik kijöttek a bárkából, Szem, Kám és Jáfet voltak. Kám Kánaán atyja.¹⁹ Ezek hárman voltak Noé fiai, és tőlük származott a föld egész népessége.²⁰ Noé, a földműves, szőlőt kezdett telepíteni.²¹ Amikor bort ivott, megrészegült és meztelenül feküdt sátrában.²² Kám, Kánaán atyja látta apja meztelenségét és elmondta két testvérének.²³ Akkor Szem és Jáfet fogták a felöltőt, mindketten a vállukra terítették, háttal bementek és betakarták apjuk meztelenségét. Arcukat elfordították, így nem látták apjuk meztelenségét.²⁴ Amikor Noé fölébredt részegségéből és megtudta, mit tett vele legkisebb fia,²⁵ így szólt: "Legyen átok Kánaánon, legyen a legkisebb szolga testvérei között." ²⁶ Azután ezt mondta: "Áldott legyen az Úr, Szem Istene és Kánaán legyen a szolgája." ²⁷ Isten adjon tág teret Jáfetnek, lakjék Szem sátraiban, és Kánaán legyen a szolgája." ²⁸ Noé a vízözön után még 350 évig élt. ²⁹ Noé egész életkora 950 esztendőt tett ki, akkor halt meg. 10. fejezet (Ter10)

¹ Ezek Noé fiainak, Szemnek, Kámnak és Jáfetnek az utódai. Fiaik a vízözön után születtek. ² Jáfet fiai: Gómer, Magóg, Madai, Javan, Tubal, Mesek és Tirasz. ³ Gómer fiai: Askenász, Rifát és Togorma. ⁴ Javan fiai Elisa és Tarsis, a kittimek és a dananimok. ⁵ Ezekről ágaztak ki a népek szigetei. Ezek Jáfet fiai országuk és nyelvük szerint, törzseik és népeik szerint. ⁶ Kám fiai: Kus, Micrajim, Put és Kánaán. ⁷ Kus fiai: Szeba, Havila, Szabata, Ráma és Szabteka. Ráma fiai: Szeba és Dedán. ⁸ Kus nemzette Nimródót. Ez volt az első uralkodó a földön. ⁹ Nagy vadász volt az Úr előtt. Innen a szólás: Nagy vadász az Úr előtt, mint Nimród. ¹⁰ Uralma kezdetben kiterjedt Bábelre, Erekre, Akkádra és Sineár földjén minden városra. ¹¹ Erről a földről indult ki Asszur és megépítette Ninivét, Rechobot-Irt, ¹² Kalachot és Rezent, Ninive és Kalach között. (Ez a nagy város.) ¹³ Micrajim fiai a luditák, anamiták, lehabiták, naftukiták, ¹⁴ patraziták, kaszlukiták és a kaftoriták, akiktől a filiszteusok származnak. ¹⁵ Kánaán utódai: az elsőszülött, Szidon, azután Het, ¹⁶ továbbá a jebuziták, amoriták, gírgasiták, ¹⁷ hivviták, arkiták és sziniták, ¹⁸ arvaditák, zemariták és a hamatiták. Később a kánaániták nemzetségei szétszóródtak. ¹⁹ A kánaániták határa Szidontól Gerar irányában Gázáig terjedt; Szodoma, Gomorra, Adma és Cebojim irányában pedig egészen Lesáig. ²⁰ Ezek Kám fiai törzsük, nyelvük, országuk és nemzetségük szerint. ²¹ Szemnek, Éber fia ösatyjának, Jáfet idősebb testvérének is születtek fiai. ²² Szem fiai: Elám, Asszur, Arpachsád, Lud és Áram. ²³ Áram fiai: Uc, Hul, Geter és Mas. ²⁴ Arpachsád fia Selak, Selaké pedig Eber. ²⁵ Ebernek két fia született. Az egyik neve Peleg, mivel az ő idejében osztották fel a földet. A testvére neve Joktán. ²⁶ Joktán fiai: Almodád, Selef, Hacarmavet és Jerách, ²⁷

Hadorám, Usal és Dikla,²⁸ Obál, Abimael, Seba,²⁹ Ofir, Havila és Jobab. Mindezek Joktán fiai.³⁰ Lakóhelyük Mesától Szefárig, a keleti hegységig terjedt.³¹ Ezek Szem fiai törzsük, nyelvük, országuk és nemzetségük szerint.³² Ezek Noé fiainak törzsei családjuk és nemzetségük szerint. Tőlük származnak a népek a földön a vízözön után. 11. fejezet (Ter11)

¹ Az egész földnek ugyanaz volt a nyelve és ugyanazok voltak a szavai.² Amikor keletről elindultak, Sineár földjén találtak egy nagy síkságot és ott letelepedtek.³ Így szóltak egymáshoz: "Gyertek, csináljunk téglát és égessük ki." A téglá épületkő gyanánt szolgált, a szurok pedig kötőanyagul.⁴ Azután így szóltak: "Rajta, építsünk várost és tornyot, amelynek teteje az égig ér. Szerezzünk nevet magunknak, és ne szóródjunk szét a földön!"⁵ Akkor az Úr leszállt, hogy megnézzé a várost és a tornyot, amelyet az emberek építettek.⁶ Így szólt: "Nézzétek, egy népet alkotnak és egy nyelvet beszélnek. Ez csak a kezdete tevékenységüknek. Ezután semmi sem lesz nekik lehetetlen, aminek a megvalósítását elgondolják."⁷ Ezért szálljunk le és zavarjuk össze nyelvüket, hogy senki ne értse a másik nyelvét!"⁸ Az Úr tehát szétszórta őket onnét az egész földön, s abba kellett hagyniuk a város építését.⁹ Ezért nevezik azt Bábelnek, mivel az Úr ott zavarta össze az egész föld nyelvét és onnét szórta szét őket az Úr az egész földön.¹⁰ Szem utódai ezek: Amikor Szem 100 éves volt, a vízözön utáni második évben nemzette Arpachsádot.¹¹ Arpachsád születése után még 500 évig élt, és fiai meg lányai születtek.¹² Arpachsád 35 éves korában Selákot nemzette.¹³ Selák születése után még 403 évig élt, és fiai meg lányai születtek.¹⁴ Selák 30 éves korában nemzette Hébert.¹⁵ Héber születése után Selák még 403 évig élt, fiai és lányai születtek.¹⁶ Héber 34 éves korában nemzette Peleget.¹⁷ Peleg születése után Héber még 430 évig élt, és fiai meg lányai születtek.¹⁸ Peleg 30 éves korában nemzette Reut.¹⁹ Reu születése után Peleg még 209 évig élt, és fiai meg lányai születtek.²⁰ Reu 32 éves korában Szerugot nemzette.²¹ Szerug születése után Reu még 207 évig élt, és fiai meg lányai születtek.²² Szerug 30 éves korában nemzette Nachort.²³ Nachor születése után Szerug még 200 évig élt, és fiai meg lányai születtek.²⁴ Nachor 29 éves korában Terachot nemzette.²⁵ Terach születése után Nachor még 119 évig élt, fiai meg lányai születtek.²⁶ Terach 70 éves korában nemzette Ábrámot, Nachort és Háránt.²⁷ Terach utódai ezek: Terach nemzette Ábrámot, Nachort és Háránt. Hárán fia Lót volt.²⁸ Hárán meghalt, atyjának, Terachnak életében, hazájában, a kaldeai Úrban.²⁹ Ábrám és Nachor megnősültek. Ábrám feleségét Sárainak hívták. Nachor feleségét Milkának. Ő Háránnak, Milka és Jiszka atyjának lánya volt.³⁰ Sárái azonban meddő maradt, nem voltak gyermekei.³¹ Terach vette fiát, Ábrámot és unokáját, Lótot, Hárán fiát s a menyét, Sárait, fiának, Ábrámnak feleségét, s kivezette

őket a kaldeai Úrból. Kivándoroltak Kánaán felé. Amikor Háránba érkeztek, ott letelepedtek.³² Terach 205 éves korában halt meg Háránban. 12. fejezet (Ter12)

¹ Az Úr így szólt Ábrámhoz: "Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok neked." ² Nagy néppé teslek. Megáldalak és nagyra teszem nevedet, s te magad is áldás leszel. ³ Megáldom azokat, akik áldanak téged, de akik átkoznak téged, azokat én is megátkozom. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége." ⁴ Ábrám tehát elköltözött, ahogy az Úr megparancsolta neki, s vele ment Lót is. Ábrám 75 éves volt, amikor Háránból elindult. ⁵ Ábrám vette feleségét, Sárait, az unokaöccsét, Lótot, minden vagyonukat, amijük volt és az összes szolgát, akiket Háránban szereztek. Azután elindultak, hogy Kánaán földjére menjenek, s meg is érkeztek Kánaán földjére. ⁶ Ábrám végigvonult az országon Szichem városáig, Móre terebintjéig. A vidéken kánaániták laktak. ⁷ Akkor az Úr megjelent Ábrámnak és így szólt hozzá: "Ezt a földet utódaidnak adom." Erre ő oltárt épített ott az Úrnak, aki megjelent neki. ⁸ Innét tovább vonult a hegyvidékre, Bételtől keletre. Fölverte sátrát, s Bétel nyugatra esett, Ai pedig keletre. Aztán oltárt épített az Úrnak és segítségül hívta a nevét. ⁹ Majd tovább vonult a Negeb felé. ¹⁰ Amikor éhínség tört ki a vidéken, Ábrám lement Egyiptomba és ott lakott, mint jövevény, mert az éhínség súlyosan ránehezedett a vidékre. ¹¹ Amint Egyiptomhoz közeledett, így szólt feleségéhez, Sárailhoz: "Jól tudom, hogy szép asszony vagy. ¹² Ha az egyiptomiak látnak, azt fogják mondani: Ez a felesége. Engem megölnék, téged életben hagynak. ¹³ Ezért mondd, hogy a húgom vagy, hogy miattad nekem is jó dolgom legyen és életben maradjak." ¹⁴ Amikor Ábrám Egyiptomba ért, az egyiptomiak látták, hogy az asszony nagyon szép. ¹⁵ A fáraó udvari főtisztviselői is látták és dicsérték a fáraó előtt. Az asszonyt tehát a fáraó palotájába vitték, ¹⁶ Ábrámmal pedig jól bántak miatta. Juhot, szarvasmarhát, szamarat, szolgákat, szolgálólányokat, szamárkancát és tevéket ajándékoztak neki. ¹⁷ Az Úr azonban súlyos csapással verte meg a fáraót és házát Sárail, Ábrám felesége miatt. ¹⁸ Erre a fáraó hívatta Ábrámot, és így szólt hozzá: "Mit tettél velem? Miért nem vallottad be, hogy a feleséged? ¹⁹ Miért állítottad: a húgom -, úgy, hogy feleségül vettem? Most itt a feleséged, vedd és távozz!" ²⁰ A fáraó parancsot adott embereinek, vigyék őt is, feleségét is minden vagyonával együtt vissza. 13. fejezet (Ter13)

¹ Ábrám tehát feleségével és minden vagyonával visszatért Egyiptomból a Negebbe, vele volt Lót is. ² Ábrám nagyon gazdag lett nyájában, ezüstben és aranyban. ³ A Negebről fokozatosan Bétel felé vonult, addig a helyig, ahol

először táborozott Bétel és Ai között, ⁴ annak az oltárnak a helyén, amelyet korábban emelt. Itt Ábrám segítségül hívta az Úr nevét. ⁵ Lótnak, aki Ábrámmal tartott, szintén voltak juhái, barmai és sátrai. ⁶ Ezért a vidék nem bírta el, hogy együtt maradjanak. Mivel javaik nagyon felszaporodtak, nem maradhattak egymás mellett. ⁷ Vita támadt Ábrám nyájának pásztorai és Lót nyájának pásztorai között. (A vidéken akkor kánaániták és periziták laktak.) ⁸ Ezért Ábrám így szólt Lóthoz: "Ne legyen vita köztem és közted, pásztoraim és pásztoraid között, hiszen testvérek vagyunk. ⁹ Nemde, nyitva áll előtted az egész vidék? Válj el tehát tőlem: ha te balra mégy, én jobbra, ha te jobbra mégy, én balra." ¹⁰ Lót fölemelte szemét és látta, hogy a Jordán egész síksága jól öntözött - mielőtt Isten elpusztította volna Szodomát és Gomorrát, olyan volt, mint Isten kertje, mint Egyiptom kertje, egészen Coárig. ¹¹ Lót a Jordán egész síkságát választotta. Lót keletnek tartott, és így elváltak egymástól. ¹² Ábrám Kánaán földjén lakott, Lót pedig a síkság helységeiben tanyázott és egészen Szodomáig táborozott. ¹³ A szodomai emberek azonban nagyon rosszak voltak és vétkeztek Isten ellen. ¹⁴ Az Úr így szólt Ábrámhoz, miután Lót elvált tőle: "Emeld föl szemedet és tekints a helyről, ahol állsz, északra és délre, keletre és nyugatra. ¹⁵ Az egész földet, amelyet láatsz, neked és utódaidnak adom minden időkre. ¹⁶ Olyanná teszem utódaidat, mint a föld homokját. Ha az ember megszámolhatja a föld homokját, akkor megszámolhatja utódaidat is. ¹⁷ Rajta tehát, járd be a földet szélétében és hosszában, mivel neked adom azt." ¹⁸ Ábrám tovább is vonult sátraival és Mamre terebintjénél telepedett le, Hebron mellett, s ott oltárt épített az Úrnak. 14. fejezet (Ter14)

¹ Amráfelnek, Sineár királyának, Arjochnak, Ellaszár királyának, Kedor-Laomernak, Elám királyának és Tidálnak, Gojim királyának idejében ² ezek háborút viseltek Berával, Szodoma királyával, Birsával, Gomorra királyával, Sineábbal, Adma királyával, Semeberrel, Cebojim királyával és Bela (azaz Coár) királyával. ³ Ezek mind Sziddim völgyében gyűltek össze (ez a Sós-tenger). ⁴ Tizenkét évig Kedor-Laomernek voltak alattvalói, a tizenharmadik évben azonban elpártoltak tőle. ⁵ A tizennegyedik évben Kedor-Laomer és a vele szövetséges királyok eljöttek és megverték a refaitákat Asterót-Karnajimnál, a szusitákat Hámnál, az emitákat Kirjatajim síkságán, ⁶ a horitákat a Szeir-hegyekben, egészen El Paránig, amely a sivatag szélén fekszik. ⁷ Innen visszafordultak, eljöttek az Ítélet-forrásig, és levertek a Hacacon-Tamárban lakó amalekiták és amoriták egész földjét. ⁸ Ekkor kivonult a szodomai király, a gomorrai király, az admai király, a cebojimi király és a belai (azaz coári) király, s a Sziddim völgyében szembeszálltak velük: ⁹ Kedor-Laomerrel, Elám királyával, Tidallal, Gojim királyával,

Amráfellel, Sineár királyával és Arjochkal, Ellaszár királyával; négy király öt ellen. ¹⁰ Sziddim völgye tele volt aszfaltbányával. Amikor Szodoma királya és Gomorra királya menekülni kényszerült, beléjük estek, a többiek pedig a hegyek közé futottak. ¹¹ Amazok erre elvették Szodoma és Gomorra minden vagyonát, minden élelmét és elvonultak. ¹² Lótót (Ábrám unokaöccsét) is elvitték minden vagyonával együtt és elvonultak. Ő ugyanis Szodomában lakott. ¹³ A menekülők egyike hírt hozott erről Ábrámnak, a hébernek. Ő ekkor az amorita Mamrének, Eskol és Áner testvérének terebintjénél lakott, akik Ábrám szövetségesei voltak. ¹⁴ Mihelyt Ábrám meghallotta, hogy rokona fogságba esett, mozgósította kipróbált szolgálait, akik nála születtek, 318 férfit, s üldözte őket egészen Dánig. ¹⁵ Ő és szolgálai, megosztott csapatban, éjnek idején megtámadták és Hobáig üldözték őket, Damaszkusztól északra. ¹⁶ Visszahozott minden zsákmányt, s rokonát is, Lótót, minden vagyonával, az asszonyokkal és szolgálakkal együtt. ¹⁷ Amikor a Kedor-Laomer, és a vele levő királyok fölött aratott győzelemből visszatért, Szodoma királya eléje jött Sáve völgyében (ez a Királyok völgye). ¹⁸ Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozott. Ő ugyanis a magasságbeli Isten papja volt. ¹⁹ Megáldotta és így szólt hozzá: ²⁰ "Áldott legyen Ábrám a magasságbeli Isten előtt, aki az eget és a földet teremtette. S áldott legyen a magasságbeli Isten, aki kezébe adta ellenségeidet." Ő pedig tizedet adott neki mindenből. ²¹ Szodoma királya így szólt Ábrámhoz: "Add nekem az embereket, a zsákmányt tartsd meg magadnak." ²² Ábrám azonban így válaszolt Szodoma királyának: "Kezemet fölelem a magasságbeli Isten felé, aki az eget és a földet teremtette. ²³ Egyetlen fonalat és egyetlen saruszíjat sem fogadok el, semmit abból, ami a tiéd. Ne mondhasd: én tettem gazdaggá Ábrámot. ²⁴ Nem viszek el semmit, csak amit a szolgák föléltek, és azoknak az embereknek a részét, akik velem kivonultak: Áner, Eskol és Mamre: csak ők vegyék ki részüket." 15. fejezet (Ter15)

¹ A történetek után az Úr szava megnyilatkozott Ábrámnak látomásban: "Ne félj Ábrám, én védőpajzs vagyok; a jutalmad igen nagy lesz." ² Ábrám így szólt: "Uram, Istenem, mit adhatsz nekem, hiszen gyermek nélkül maradtam." ³ És Ábrám így folytatta: "Nézd, nem adtál nekem utódot, így szolgám lesz az örökösöm." ⁴ Az Úr szava ezt mondta neki: "Nem az lesz örökösöd, hanem az lesz az örökösöd, aki testedből származik." ⁵ Aztán kivezette, és ezt mondta neki: "Nézz föl az égre és számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni őket." Majd hozzáfűzte: "Ilyen lesz a nemzetséged." ⁶ Hitt az Úrnak, ő pedig beszámította neki megigazulásra. ⁷ Ismét szólt hozzá: "Én vagyok Isten, aki kihívtalak a kaldeai Úrból, hogy ezt a földet adjam birtokul." ⁸ Ő így válaszolt: "Uram, Istenem, miből tudom meg, hogy

birtokolni fogom azt?" ⁹ Erre megparancsolta neki: "Hozz egy hároméves üszőt, egy hároméves kecskét, egy hároméves bakot, egy gerlét és egy galambot!" ¹⁰ Amikor odahozta neki ezeket az állatokat, középen átvágta őket és a két felet egymás mellé állította, a madarakat azonban nem vágta szét. ¹¹ Akkor rablómadarak szálltak a testekre, de Ábrám elűzte őket. ¹² Amikor a nap lenyugodott, Ábrámot mély álom fogta el, s nagy félelem szállta meg. ¹³ Ő azonban így szólt Ábrámhoz: "Tudd meg, hogy nemzetséged idegen lesz egy országban, amely nem az övé. Szolgálni fognak nekik, azok pedig elnyomják őket 400 esztendeig. ¹⁴ De én megítélem azt a népet is, amelynek szolgálniuk kell. Akkor javakban bővelkedve vonulnak ki onnan. ¹⁵ Te azonban békében térsz meg atyáidhoz, és magas korban temetnek el. ¹⁶ A negyedik nemzedékben térnek ide vissza, mivel az amoriták bűne még nem teljes." ¹⁷ Mikor a nap lenyugodott és beállt a sűrű sötétség, füstölő kemencéhez és égő fáklyához hasonló valami ment végig ezek között a darabok között. ¹⁸ Azon a napon kötött az Úr szövetséget Ábrámmal és így szólt: "Utódaidnak adom ezt a földet, Egyiptom patakjától egészen a nagy folyamig, az Eufráteszig: ¹⁹ a kenitákat és kenizitákat, a kadmonitákat, ²⁰ hetitákat, perizitákat és refaitákat, ²¹ az amoritákat, kánaániakat, girgasitákat és jebuzitákat." 16. fejezet (Ter16)

¹ Sára, Ábrám felesége nem szült gyermeket, volt azonban neki egy Hágár nevű egyiptomi szolgálója. ² Sára így szólt Ábrámhoz: "Nézd, az Úr nem adott nekem gyermeket. Menj be szolgálómhoz, általa talán gyermekhez jutok." Ábrám megfogadta Sára tanácsát. ³ Sára, Ábrám felesége, tehát fogta egyiptomi szolgálóját, Hágárt, s amikor Ábrám már 10 éve lakott Kánaán földjén, feleségül adta férjének, Ábrámnak. ⁴ Ő együtt volt Hágárral, s ez fogant. Mikor azonban észrevette, hogy fogant, úrnője kicsinek tűnt szemében. ⁵ Sára ezt mondta Ábrámnak: "A velem történt jogtalanság visszaszáll rád. Neked adtam szolgálómat, de most, amikor tudja, hogy fogant, kicsi lettem a szemében. Az Úr legyen bíró köztem és közted." ⁶ Ábrám így felelt Sárainak: "Szolgálód a kezében van, tégy vele, amit akarsz." Sára tehát olyan keményen bánt vele, hogy az megszökött tőle. ⁷ Isten angyala egy vízforrásnál talált rá a pusztában, a Sur felé vezető úton levő forrásnál. ⁸ Megszólította: "Hágár, Sára szolgálója, honnan jössz és hová mégy?" ⁹ "Úrnóm, Sára elől menekülök" - válaszolta. Isten angyala ezt mondta neki: "Térj vissza újra úrnődhöz és hajolj meg hatalma előtt." ¹⁰ Az Úr angyala még ezt mondta: "Utódaidat oly számossá teszem, hogy sokaságuk miatt megszámolni sem tudják őket." ¹¹ Aztán még így szólt: "Nézd, fogantál és fiút fogsz szülni. Nevezd majd Izmaelnek, mert Isten meghallgatott szükségedben. ¹² Olyan ember lesz, mint a vadszamar: keze mindenki ellen és mindenki keze őellene.

Összes testvérével szemben telepszik majd le." ¹³ Ekkor ő kimondta az Úr nevét, aki beszélt vele: "Te El Roi vagy!" - azután hozzáfűzte: "Arra tekintettem én itt, aki reám tekint?" ¹⁴ Azért nevezték ezt a forrást Lachai-Roi forrásnak. Kádes és Báred között van. ¹⁵ Hágár fiút szült Ábrámnak és Ábrám Izmaelnek nevezte fiát, akit Hágár szült neki. ¹⁶ Ábrám 86 esztendő volt, amikor Hágár Izmaelt szülte Ábrámnak. 17. fejezet (Ter17)

¹ Amikor Ábrám 99 éves volt, az Úr megjelent Ábrámnak és így szólt hozzá: "Én El Shaddái vagyok: járj előttem, és légy tökéletes. ² Szövetséget hozok létre köztem és közted, s megsokasítlak, szerfölött megsokasítlak." ³ Erre Ábrám arcra borult, Isten pedig azt mondta neki: ⁴ "Nézd, ez az én szövetségem veled. Te népek sokaságának atyja leszel. ⁵ Ezért ne hívjanak többé Ábrámnak, hanem Ábrahám legyen a neved, mivel népek sokaságának atyjává teszek. ⁶ Szerfölött megsokasítlak, néppé teszek és királyok származnak tőled. ⁷ Szövetséget hozok létre köztem és közted, majd utánad utódaid Istene leszek. ⁸ Neked, és utánad utódaidnak adom a földet, amelyen most mint jövevény tartózkodol: Kánaán egész földjét örök birtokul, és én Istenük leszek." ⁹ Isten tovább beszélt Ábrahámhoz: "De tartsd meg szövetségemet, te, és utánad utódaid minden nemzedéken át. ¹⁰ Ez az én szövetségem, amit meg kell tartanotok, köztem és köztetek, s utánad utódaid között: ¹¹ Minden férfit körül kell metélni közületek, mégpedig előbőrötök húsát kell körülmetélni. Ez legyen a szövetség jele köztem és köztetek. ¹² A nyolcadik napon kell közületek minden férfinemhez tartozót körülmetélni minden nemzedéken át. A házatokban született szolgát is, meg az idegenektől vett rabszolgát is, aki nem tartozik leszármazottaid közé. ¹³ Tehát a házban született és pénzen vásárolt szolgát is körül kell metélni. Testeteken viselt szövetségem legyen örök szövetség. ¹⁴ Aki a férfinemhez tartozik és nincs körülmetélve, akinek előbőrén a húsa nincs körülmetélve, azt ki kell a népből taszítani. Az megszegte szövetségemet." ¹⁵ Isten tovább beszélt Ábrahámhoz: "Feleségedet, Sárait ne hívd tovább Sárainak, hanem Sára legyen a neve. ¹⁶ Megáldom, és általa fiút adok neked. Megáldom, hogy néppé legyen: népek királyai származnak majd tőle." ¹⁷ Ábrahám erre arcra borult és nevetett, mivel így gondolkozott magában: százéves embernek legyen még fia? És Sára, a kilencvenesztendő, még szülni fog? ¹⁸ Ezért Ábrahám így szólt Istenhez: "Éljen csak Izmael színed előtt!" ¹⁹ De Isten ezt válaszolta: "Nem úgy! Feleséged, Sára ajándékoz meg fiúval téged, s te majd az Izsák nevet adod neki. Szövetségemet örök szövetséggé teszem vele, én pedig az ő és őutána leszármazottainak Istene leszek. ²⁰ De Izmaelt illetően is meghallgatlak. Nézd, megáldom, termékennyé teszem és szerfölött megsokasítom. Tizenkét fejedelmet fog nemzeni és nagy néppé teszem. ²¹ De szövetségemet Izsákkal

kötöm meg, akit Sára a jövő évben ez idő tájt szül." ²² Miután Isten befejezte beszédét Ábrahámmal, előtte fölemelkedett. ²³ Akkor Ábrahám fogta fiát, Izmaelt, s minden szolgáját, aki a házában született s akit pénzen vásárolt, mindenkit, aki a férfinemhez tartozott Ábrahám házában, s még aznap körülmetélte előbőrüket, ahogy Isten megparancsolta. ²⁴ Ábrahám 99 éves volt, amikor előbőrét körülmetélték. ²⁵ Izmael 13 esztendő volt, amikor előbőrét körülmetélték. ²⁶ Ábrahám és fia ugyanazon a napon metélkedtek körül. ²⁷ Hasonlóképpen körülmetéltek minden férfit a házában, a nála született és az idegenektől vásárolt rabszolgákat is. 18. fejezet (Ter18)

¹ Az Úr megjelent neki Mamre terebintjénél, amikor a meleg napszakban sátra bejáratánál ült. ² Fölemelte szemét és íme, három férfi állt előtte. Mihelyt meglátta őket, sátra bejáratától eléjük sietett, földig meghajolt ³ és így szólt: "Uram, ha kegyelmet találtam színed előtt, ne kerüld el szolgádat. ⁴ Hoznak vizet, mossátok meg lábatokat és telepedjete le a fa alatt. ⁵ Közben én hozok egy falat kenyeret, hogy felüdítsétek magatokat, aztán tovább mehettek. Hiszen ezért ejtettétek útba szolgátokat." Azok így válaszoltak: "Tedd, amit mondtál." ⁶ Ábrahám besietett sátrába Sárához, és így szólt: "Végy gyorsan három adag lisztet, keleszd meg, és süss lepényt." ⁷ Azután kiment Ábrahám az állatokhoz, kiválasztott egy fiatal és erős borjút, s odaadta a szolgának, hogy sietve készítse el. ⁸ Majd tejet és vaját hozott és meghozta az elkészített borjút is, és eléjük tette. ⁹ Míg ettek, ott állt előttük a fa alatt. Azok megkérdezték: "Hol van a feleséged, Sára?" Ezt válaszolta: "Itt a sátorban." ¹⁰ Az folytatta: "A jövő évben ez idő tájt visszajövök, akkorra Sárának már fia lesz." Sára a sátor bejárata mögött hallgatózott. ¹¹ Ábrahám és Sára azonban már korosak voltak, és Sárának már nem voltak asszonyi dolgai. ¹² Ezért Sára nevetett magában. Ugyanis erre gondolt: "Most legyen még szerelmi örömem, amikor már megöregedtem? Hiszen már férjem is öreg." ¹³ Akkor Isten így szólt Ábrahámhoz: "Miért nevet Sára és miért gondolja: Valóban szülni fogok még, jóllehet öreg vagyok? ¹⁴ Van, ami az Úrnak lehetetlen? A jövő évben ez idő tájt újra eljövök hozzád és Sárának már fia lesz." ¹⁵ Sára tagadta, és azt mondta: "Nem nevettem." De ő így válaszolt: "Igenis, nevettél." ¹⁶ A férfiak elindultak és Szodoma felé vették útjukat. Ábrahám velük ment, hogy elkísérje őket. ¹⁷ Akkor az Úr így szólt: "Titokban tarthatom-e Ábrahám előtt, amit tenni készülök? ¹⁸ Ábrahám ugyanis nagy és erős néppé lesz, s általa nyer áldást a föld minden népe. ¹⁹ Arra szemeltem ki, hogy fiainak, majd pedig házanépének megparancsolja: Járjatok az Úr útján jogot és igazságosságot gyakorolva, hogy az Úr megadhassa Ábrahámnak, amit ígért neki." ²⁰ Ezért az Úr így szólt: "Szodoma és Gomorra miatt tetéződött a panasz, és bűnük nagyon súlyos. ²¹ Lemegyek hát és megnézem, hogy mindenki úgy viselkedett-e

vagy sem, ahogy az ellenük szóló panasz szava felhatolt hozzám, tudni akarom." ²² A férfiak Szodoma felé indultak, de Ábrahám megállt az Úr előtt. ²³ Azután Ábrahám közelebb lépett és megszólalt: "Valóban el akarod pusztítani az igazakat is a gonoszokkal?" ²⁴ Talán ötven igaz is akad a városban. Igazán a vesztüket akarod, nem kegyelmezel meg inkább a helységnek az ötven igazért, aki ott lakik?" ²⁵ Távol legyen tőlem, hogy az igazakat megöld a gonoszokkal együtt, s így egyenlő legyen a sorsuk az igazaknak meg a gonoszoknak. Távol legyen ez tőled. Az egész föld bírása nem járna el igazságosan." ²⁶ Az Úr így válaszolt: "Ha ötven igazat találok Szodoma városában, értük megkegyelmezek az egész helységnek." ²⁷ Ábrahám folytatta és így szólt: "Vettem magamnak a bátorságot, hogy beszéljek Urammal, pedig csak por és hamu vagyok." ²⁸ Lehet, hogy öt még hiányzik az ötven igazhoz. Az öt miatt elpusztítod az egész várost?" Így válaszolt: "Nem pusztítom el, ha csak negyvenöt igazat találok benne." ²⁹ Erre ő folytatta beszédét: "De lehet, hogy csak negyven van." Ezt felelte: "Negyven miatt sem fogom megtenni." ³⁰ Ő újra szólt: "Ne haragudj, Uram, ha beszélek, de lehet, hogy csak harmincan lesznek." Ezt válaszolta: "Ha harmincat találok, hát nem teszem meg." ³¹ Aztán újra szólt: "Nos, ha már egyszer bátorkodtam Urammal beszélni: lehet, hogy csak húszat találsz." Így felelt: "Húsz miatt sem pusztítom el." ³² Ő folytatta: "Ne haragudj rám, Uram, ha még egyszer szólok: lehet, hogy csak tízen vannak." ³³ Ezt válaszolta: "Tíz miatt sem pusztítom el." Ezután Isten eltávozott, miután befejezte beszédét Ábrahámmal. Ábrahám pedig hazament. 19. fejezet (Ter19)

¹ A két angyal este ért Szodomába, amikor Lót éppen a város kapujánál ült. Mikor Lót meglátta őket, felállt, eléjük ment, földig hajolt előttük, ² és így szólt: "Kérlek benneteket, uraim, térjetek be szolgátok házába éjszakára és mossátok meg lábatokat. Holnap reggel aztán elindultok és folytatjátok utatokat." Azok így válaszoltak: "Nem, a szabadban akarunk éjszakázni." ³ De unszolta őket, azért betértek hozzá és beléptek házába. Ő pedig vacsorát készített nekik, kovásztalan kenyeret süttetett, s azok ettek. ⁴ Még nem tértek nyugovóra, amikor a város férfiai, fiatalok és öregek, az egész nép az utolsó férfiig körülvették a házat. ⁵ Kihívták Lótot és így szóltak: "Hol vannak a férfiak, akik ma este érkeztek hozzád? Hozd ki nekünk, hadd ismerjük meg őket." ⁶ Lót kiment hozzájuk a bejárat elé, de az ajtót bezárta maga mögött, ⁷ és így szólt: "Testvéreim, ne kövessetek el ilyen gonoszságot." ⁸ Itt van a két lányom, még nem voltak együtt férfival, kihozom őket nektek és tegyetek velük, amit akartok. A férfiaknak azonban nem árthattok, mert ők az én tetőm árnyékában vonták meg magukat." ⁹ Erre azok így kiabáltak: "El veled! Idegenként jött ide és már a bírót akarja játszani! Veled még jobban

elbánunk, mint velük." Hevesen rátámadtak az emberre, Lótra, s már azon voltak, hogy betörik az ajtót. ¹⁰ De a férfiak kinyújtották kezüket és behúzták Lótot magukhoz a házba, és bezárták az ajtót. ¹¹ Az ajtó előtt álló embereket pedig vaksággal sújtották, apraját és nagyját, úgy, hogy hiába keresték a bejáratot. ¹² Ezután a férfiak így szóltak Lóthoz: "Ha még van itt valakid a városban, fiad és lányod vagy más valakid, aki hozzád tartozik, vezesd ki a helységből, ¹³ mi ugyanis elpusztítjuk ezt a helyet, mivel igen nagy a panasz ellenük Isten előtt, és Isten azért küldött bennünket, hogy pusztítsuk el őket." ¹⁴ Akkor Lót kiment és beszélt vejeivel, akik leányait feleségül akarták venni, és ezt mondta: "Rajta, költözzetek el erről a helyről, mert Isten elpusztítja a várost." De vejei azt hitték, hogy tréfálgozik. ¹⁵ Amikor hajnalodott, az angyalok siettették Lótot és mondták: "Rajta, vedd feleségedet s két lányodat, akik itt vannak, nehogy a várost sújtó büntető ítélet téged is érjen." ¹⁶ Mivel még késlekedett, a férfiak kézen fogták őt, feleségét és mindkét lányát, mert Isten meg akarta őket menteni, és kivezették, s csak a városon kívül engedték el őket. ¹⁷ Amikor kivezették őket, ezt mondták: "Menekülj, az életedről van szó. Ne tekints hátra, ne állj meg sehol a környéken, hanem menekülj a hegyekbe, nehogy elpusztulj." ¹⁸ Lót így szólt hozzájuk: "Nem, Uram, ¹⁹ hiszen szolgálád kegyelmet talált szemedben, s te nagy irgalmasságot gyakoroltál velem azáltal, hogy életben hagytál. De nem menekülhetek a hegyekbe. Hátha mégis utolér a baj, úgy, hogy meg kell halnom. ²⁰ Nézd, ott az a város elég közel van ahhoz, hogy oda meneküljek, s elég kicsi is. Ott szeretnék meghúzódni - ugyanis elég kicsi -, hogy életben maradhassak." ²¹ Ő így válaszolt neki: "Azzal is megtisztellek, hogy nem pusztítom el a várost, amelyről beszéltél. ²² Menekülj oda sietve, mivel addig nem tehetek semmit, amíg oda nem érsz." Ezért nevezik a várost Coárnak. ²³ A nap éppen megjelent a föld felett, amikor Lót megérkezett Coárba. ²⁴ Akkor Isten kén- és tűzesőt bocsátott az égből Szodomára és Gomorrára. ²⁵ Így pusztította el ezeket a városokat, az egész vidéket, a városok minden lakóját és a mező egész növényzetét. ²⁶ Felesége visszanézett és sóoszloppá változott. ²⁷ Ábrahám korán reggel kiment arra a helyre, ahol Isten színe előtt állt, ²⁸ és körülnézett Szodoma és Gomorra irányában, meg az egész síkságon. Azt látta, hogy a földből füstgomolyag száll fel, amely hasonlított az olvasztókemence füstjéhez. ²⁹ Így emlékezett meg Ábrahám Istene Lótról, amikor elpusztította a síkság városait és kimentette őt a pusztulásból, midőn elpusztította a városokat, amelyekben Lót lakott. ³⁰ Lót később följebb vonult Coárból, és két lányával együtt a hegyek között telepedett le. Félt ugyanis Coárban maradni. Egy barlangban lakott két lányával. ³¹ Az idősebb egyszer azt mondta a fiatalabbnak: "Apánk öreg, és nincs férfi a vidéken, aki hozzánk járna, ahogy ez az egész földön szokás. ³² Gyere, részegítsük meg apánkat borral és háljunk vele, hogy apánktól legyen

utódunk!" ³³ Azon az éjszakán megrészegítették atyjukat borral, azután az idősebb odament és atyjához feküdt. Az nem vette észre, amint hozzáfeküdt, sem amint fölkelt. ³⁴ Másnap az idősebb azt mondta a fiatalabbnak: "Nézd, a múlt éjjel én háltam apámmal, részegítsük meg ezen az éjszakán is borral, azután menj és feküdj mellé, hogy apánktól utódunk legyen." ³⁵ Így azon az éjszakán is megrészegítették apjukat borral. Azután a fiatalabb fogta magát és hozzáfeküdt. Az nem vette észre, amint hozzáfeküdt, sem amint fölkelt. ³⁶ Így Lót mindkét lánya fogant apjától. ³⁷ Az idősebbik fiút szült és Moábnak nevezte. Ő a moábiták ősatyja a mai napig. ³⁸ A fiatalabb is fiút szült és Ammonnak nevezte. Ő az ammoniták ősatyja a mai napig. 20. fejezet (Ter20)

¹ Ábrahám onnan a Negebre ment, Kádes és Sur között lakott, s mint jövevény, Gerárban tartózkodott. ² Ábrahám azt mondta a feleségéről: a húgom. Akkor Abimelek, Gerár királya érte küldött és elvitette Sárát. ³ Isten azonban éjjel eljött Abimelekhez álmában, s ezt mondta neki: "Meg kell halnod az asszony miatt, akit elhoztál, mert ő feleség." ⁴ De Abimelek még nem közeledett hozzá, azért így szólt: "Uram, te az ártatlant is megöled?" ⁵ Maga mondta nekem: a húgom, s ő is így nyilatkozott: a bátyám. Szívem egyszerűségében és tiszta kézzel cselekedtem." ⁶ Ekkor Isten így szólt hozzá álmában: "Én is tudom, hogy szíved egyszerűségében tetted. Magam őriztelek meg attól, hogy vétkezz ellenem. Ezért nem engedtem meg, hogy hozzányúlj." ⁷ Add vissza tehát az asszonyt férjének. Mivel ő próféta, imádkozzék érted, hogy életben maradj. De ha nem adod vissza, akkor tudd meg, hogy meghalsz, te és minden, ami a tied." ⁸ Amikor Abimelek reggel fölkelt, összehívta minden szolgáját és közölte velük az egész eseményt. Az emberek nagyon megijedtek. ⁹ Abimelek hívatta Ábrahámot és így szólt hozzá: "Mit tettél velünk? Mit vétettem ellened, hogy rám és országomra ilyen bűnt hoztál? Azt tetted velem, aminek soha nem lett volna szabad megtörténnie." ¹⁰ Abimelek tovább beszélt Ábrahámhoz: "Mi volt a szándékod, hogy ezt tetted?" ¹¹ Ábrahám válaszolt: "Azt hittem, hogy ezen a vidéken nem félik az Istent, és megölnek a feleségem miatt." ¹² Különben is ő valóban a húgom, az atyám leánya, de nem az anyám leánya, így lehetett a feleségem. ¹³ Amikor Isten atyám házából távolra vezetett, ezt mondtam neki: tedd meg nekem a szívességet, s mondd rólam mindenütt, ahová megyünk: hogy ez a bátyám." ¹⁴ Ekkor Abimelek juhokat, szarvasmarhákat, szolgákat és szolgálókat vett, s Ábrahámnak adta. Feleségét, Sárát is visszaadta. ¹⁵ Abimelek még hozzáfűzte: "Nézd, földem nyitva áll előtted, lakjál ott, ahol neked tetszik." ¹⁶ Sárához pedig így szólt: "Ezennel átadok bátyádnak ezer ezüst sékelt, bekötni vele mindazoknak a szemét, akik veled vannak. Így igazolva vagy mindnyájunk előtt." ¹⁷ Ábrahám pedig könyörgött Istenhez, és Isten meggyógyította Abimeleket, a feleségét és

szolgálóit, úgy hogy azok (újra) gyermeket szültek. ¹⁸ Az Úr ugyanis Sára miatt, Ábrahám felesége miatt Abimelek házában bezárt minden méhet. 21. fejezet (Ter21)

¹ Az Úr meglátogatta Sárát, ahogy megígérte, az Úr úgy tett Sárával, ahogy előre megmondta. ² Sára fogant, és fiút szült Ábrahámnak öreg korában, abban az időben, amelyről Isten beszélt. ³ Ábrahám fiának, aki született, akit Sára szült neki, az Izsák nevet adta. ⁴ Ábrahám körülmetélte fiát, Izsákot, a nyolcadik napon, ahogy Isten megparancsolta. ⁵ Ábrahám százesztendő volt, amikor fia, Izsák megszületett. ⁶ Sára így szólt: "Isten örömet szerzett nekem, s aki hallja, velem együtt örül." ⁷ Aztán folytatta: "Ki mondta volna Ábrahámnak, hogy Sára még gyermeket fog szoptatni? Öreg korára szültem neki fiút." ⁸ Ahogy a fiú növekedett, elválasztották. Ábrahám Izsák elválasztása napján nagy lakomát rendezett. ⁹ Akkor Sára észrevette, hogy az egyiptomi Hágár fia, akit ez Ábrahámnak szült, az ő fiával játszik. ¹⁰ Ezért azt mondta Ábrahámnak: "Távolítsd el a szolgálót és fiát. Ennek a szolgálónak a fia ne örököljön együtt az én fiammal." ¹¹ Ábrahámnak nem tetszett ez a beszéd a fia miatt, ¹² de Isten így szólt Ábrahámhoz: "Ne bántsd a fiad és szolgálód miatt, hanem hallgass Sárára mindenben, amit mond neked, mert utódaidat Izsák után fogják nevezni. ¹³ De a szolgáló fiát is nagy néppé teszem, mivel ő a te utódod." ¹⁴ Ábrahám korán reggel fölkel, kenyeret és egy tömlő vizet vett, s odaadta Hágárnak, aztán a vállára tette a fiát és eltávolította őket. Az elment és Beerseba pusztáján bolyongott. ¹⁵ Amikor a víz kifogyott a tömlőből, a gyermeket ledobta egy bokor alá. ¹⁶ Ő maga tovább ment, és egy nyíllövésnyire leült vele szemben. Ezt mondta: "Nem tudom nézni a gyermek haldoklását." Így ült vele szemben, az pedig elkezdett hangosan sírni. ¹⁷ Isten meghallotta a gyermek hangját, s az Isten angyala az égből megszólította Hágárt és azt mondta: "Mi van veled, Hágár? Ne félj, mert Isten meghallgatta a gyermek szavát ott, ahol van. ¹⁸ Kelj föl, vedd a gyermeket és tartsd erősen a kezeden, mivel nagy néppé teszem." ¹⁹ Azután Isten megnyitotta a szemét, és meglátott egy vízforrást. Odament, megtöltötte a tömlőt és inni adott a gyermeknek. ²⁰ Isten a gyermekkel volt. Az felnőtt, a pusztában lakott és íjas vadász lett. ²¹ Párán pusztájában lakott, s anyja Egyiptom földjéről szerzett neki feleséget. ²² Ugyanabban az időben beszélt Abimelek és vezére, Pichol Ábrahámmal. Így szólt: "Isten veled van mindenben, amit teszel. ²³ Azért esküdj meg nekem itt Istenre, hogy sem nekem, sem utódaimnak nem fogsz hűtlenül ártani. Ahogy én szeretetet mutattam irántad, úgy mutass te is irántam és a föld iránt, amelyen mint vendég lakol." ²⁴ Ábrahám így válaszolt: "Megesküszöm". ²⁵ De (előbb) Ábrahám szót emelt Abimeleknél a kút miatt, amelyet Abimelek szolgálói erőszakkal elvettek. ²⁶ Abimelek tiltakozott: "Nem

tudom, ki tette. Te nem szóltál róla semmit, s a mai napig nem hallottam róla". ²⁷ Erre Ábrahám juhokat és szarvasmarhákat hozott, Abimeleknek adta, és szövetséget kötöttek egymással. ²⁸ Ábrahám azonban hét bárányt külön állított a nyájból. ²⁹ Abimelek megkérdezte Ábrahámot: "Mit jelent ez a hét bárány, amelyet külön állítottál?" ³⁰ Ő így válaszolt: "Hét bárányt végy át saját kezemből. Ez legyen a bizonyíték arra, hogy a kutat én ástam". ³¹ Ezért hívják azt a helyet Beersebának, mert ők ketten ott esküdtek meg egymásnak. ³² Miután Beersebában szövetséget kötöttek, Abimelek és vezére, Pichol elindultak, s visszatértek a filiszteusok földjére, ³³ Ábrahám pedig egy tamariszkuszt ültetett Beersebában, és ott segítségül hívta Istennek, az örökkévalóság Istenének nevét. Ábrahám hosszú ideig vendégként lakott a filiszteusok földjén. 22. fejezet (Ter22)

¹ Ezek után az események után történt, hogy Isten próbára tette Ábrahámot, és így szólt hozzá: "Ábrahám, Ábrahám!" "Itt vagyok" - felelte. ² Akkor ezt mondta neki: "Vedd egyetlen fiadat, akit szeretsz, Izsákot, menj Morija földjére, s ott mutasd be égőáldozatul azon a hegyen, amelyet majd megnevezek neked." ³ Másnap reggel Ábrahám korán fölkelt, fölnyergelte szamarát, magával vitte két szolgáját és a fiát, Izsákot. Miután fát hasogatott az égőáldozathoz, fölkerekedett, és elindult a hely felé, amelyet Isten mondott neki. ⁴ A harmadik napon Ábrahám fölemelte szemét, és messziről meglátta a hegyet. ⁵ Ábrahám azt mondta a szolgáltnak: "Maradjatok itt a számmal. Én és a fiam elmegyünk imádkozni, és utána visszatérünk hozzátok." ⁶ Ábrahám tehát fogta az égőáldozathoz szükséges fát, s fia, Izsák vállára adta, ő pedig kezébe vette a tüzet és a kést. Így mentek egymás mellett. ⁷ Akkor Izsák megszólította Ábrahámot: "Atyám!" Az válaszolt: "Igen, fiam!" ⁸ Ez azt mondta: "Lám, itt a tűz és a fa, de hol a bárány az égőáldozathoz?" Ábrahám így felelt: "Isten majd gondoskodik bárányról az égőáldozathoz, fiam." Így mentek tovább egymás mellett. ⁹ Mikor megérkeztek arra a helyre, amelyet Isten mondott neki, Ábrahám megépítette az oltárt, rárakta a fát, megkötözte a fiát és az oltárra helyezte a fa tetejére. ¹⁰ Akkor Ábrahám kinyújtotta kezét, vette a kést, hogy feláldozza a fiát. ¹¹ De az Úr angyala rászólt az égből és azt mondta: "Ábrahám, Ábrahám!" "Itt vagyok" - felelte. ¹² Az folytatta: "Ne nyújtsd ki kezedet a fiú felé és ne árts neki. Most már tudom, hogy féled az Istent és egyetlen fiadat sem tagadtad meg tőlem." ¹³ Amikor Ábrahám fölemelte szemét, látott egy kost, amely szarvánál fogva fennakadt a bozótban. Ábrahám odament, megfogta a kost, és feláldozta égőáldozatul a fia helyett. ¹⁴ Ábrahám így nevezte a helyet: "az Úr gondoskodik", ezért mondják mind a mai napig: "a hegyen, ahol az Úr gondoskodik". ¹⁵ Azután az Úr angyala az égből másodszor is szólt Ábrahámhoz, ¹⁶ és mondta: "Magamra esküszöm - ez

az Úr szava -, hogy mivel ezt tetted és egyetlen fiadat sem tagadtad meg tőlem, gazdagon megáldalak. ¹⁷ Utódaidat megsokasítom, mint az ég csillagait és mint a tengerpart fővényét, utódaid elfoglalják majd az ellenség kapuját. ¹⁸ Utódaid által nyer áldást a föld minden népe, mivel hallgattál a szavamra." ¹⁹ Ábrahám visszatért szolgálóihoz. Elindultak, és együtt mentek vissza Beersebába. Ábrahám Beersebában maradt. ²⁰ A történetek után hírül hozták Ábrahámnak: Milka is fiúkat szült testvérednek, Nachornak: ²¹ Ucot, az elsőszülöttet és testvéreit: Buszt, Kemuelt, Aram atyját, ²² Keszedet, Hászót, Pildást, Jidláfot és Betuelt. ²³ (Betuel nemzette Rebekkát.) Ezt a nyolcat szülte Milka Nachornak, Ábrahám testvérének. ²⁴ Reuma nevű mellékfelesége is szült, mégpedig Tebachot, Gachamot, Tachast és Maachát. 23. fejezet (Ter23)

¹ Sára életkora 127 esztendő telt ki. ² Ekkor halt meg Sára Kirjat-Arbában, vagyis Hebronban, Kánaán földjén. Ábrahám elkezdte Sáráért a gyászszertartást és a siratást. ³ Azután Ábrahám fölkel, eltávozik a halottól, és így szól a hetitákhoz: ⁴ "Én csak vendég és jövevény vagyok nálatok. Ezért adjatok nekem egy sírhelyet, hogy házam halottait eltemethessem." ⁵ A hetiták így válaszoltak Ábrahámnak: ⁶ "Hallgass ránk, urunk! Úgy élsz köztünk, mint Isten főembere. Temesd halottaikat legjobb sírhelyeinkre. Senki közülünk nem tagadja meg tőled a sírját, hogy oda temesd halottaikat". ⁷ Ábrahám erre fölkel, meghajtotta magát az ország lakói, a hetiták előtt, ⁸ és így szól hozzájuk: "Ha beleegyeztek abba, hogy házam halottait eltemethessem, akkor hallgassatok meg: járjatok közbe értem Efronnál, Cochár fiánál, ⁹ hogy a machpelai barlangot, ami az övé, és birtokának szélén fekszik, engedje át nekem. Adja el nekem jelenlétetekben teljes áron temetőhelynek." ¹⁰ Efron éppen a hetiták között ült. A hetita Efron válaszolt Ábrahámnak az összes hetita jelenlétében, aki eljött a város kapujához: ¹¹ "Nem úgy, uram. Hallgass meg engem. A telket neked ajándékozom, s neked adom a barlangot is, amely rajta van. Honfitársaim jelenlétében ajándékozom neked, temesd el halottaikat!" ¹² Ábrahám meghajtotta magát az ország lakói előtt, ¹³ és így szól Efronhoz az ország lakóinak jelenlétében: "Igen, ha te... De mégis hallgass meg engem. Én megfizetem neked a telek teljes árát. Fogadd el tőlem, hogy eltemethessem ott halottaimat." ¹⁴ Efron ezt válaszolta Ábrahámnak: ¹⁵ "Hallgass meg engem, uram. Négyszáz ezüst sékel egy telekért: mi az köztem és közted? Temesd el halottaikat!" ¹⁶ Ábrahám elfogadta Efron ajánlatát és Ábrahám lemérte az árat Efronnak, amit az a hetiták jelenlétében megnevezett: négyszáz ezüst sékel, ahogy az a kereskedők körében járja. ¹⁷ Így Efron telke, amely Machpelában Mamrétól keletre feküdt, a telek a rajta levő barlangokkal, s körös-körül a telek egész területén levő fákkal ¹⁸ az összes hetita jelenlétében, aki a város kapujához jött, átment Ábrahám birtokába. ¹⁹

Ezután Ábrahám eltemette a feleségét, Sárát a barlangban, a machpelai telken, Mamrétól keletre, Kánaán földjén. ²⁰ Így a telek a rajta levő barlanggal a hetitáktól jogszerűen Ábrahámra szállt, temetőhelyül. 24. fejezet (Ter24)

¹ Ábrahám idős volt, előrehaladt a korban, és az Úr mindenben megáldotta Ábrahámot. ² Akkor Ábrahám így szólt háza legidősebb szolgájához, aki egész vagyonát kezelte: "Tedd kezedet a csípőm alá! ³ Megesketlek az Úrra, az ég Istenére és a föld Istenére, hogy nem veszel feleséget fiam számára a kánaániták lányai közül, akik között lakom. ⁴ Menj inkább szülőföldemre, a rokonaimhoz, s hozzáal feleséget a fiam, Izsák számára!" ⁵ A szolga ezt válaszolta: "De hátha nem akar követni a lány erre a földre. Akkor vigyem vissza a fiadat abba a hazába, ahonnan te eljöttél?" ⁶ "Óvakodj attól - felelte Ábrahám -, hogy a fiamat oda visszavidd. ⁷ Az Úr, az ég Istene és a föld Istene, aki kihozott engem atyám házából és rokonaim földjéről, aki beszélt hozzám és megesküdött nekem: Ezt a földet utódaidnak adom, ő majd előtted küldi angyalát, hogy feleséget hozhass onnan a fiamnak. ⁸ Ha pedig a lány nem akar követni, akkor fel vagy mentve ez alól az eskü alól. De a fiamat nem szabad oda visszavinned." ⁹ Akkor a szolga kezét urának, Ábrahámnak csípője alá tette és megesküdött neki, ahogy megbeszélték. ¹⁰ Azután a szolga kiválasztott tíz tevét ura tevéi közül, és különféle drágaságaiból is vett magához. Elindult, és elment Aram Naharajimba, Nachor városába. ¹¹ A tevéket letelepítette egy kútnál a városon kívül. Estefelé volt, az az idő, amikor az asszonyok kijönnek vízért. ¹² Így szólt: "Uram, uramnak, Ábrahámnak Istene, rendezd el ma szerencsésen a dolgot, és légy kegyes uramhoz, Ábrahámhoz! ¹³ Nézd, én a kútnál állok, és az emberek leányai kijönnek a városból vizet meríteni. ¹⁴ Ha az a lány, akinek szólok: Nyújtsd a korsódat, hadd igyam, azt feleli: Igyál, tevéidet is megitatom, akkor kiválasztottad azt szolgád, Izsák számára. Erről fogom megismerni, hogy jószágosnak mutatkoztál uram iránt. ¹⁵ Még mielőtt végigmondta volna, kijött Rebekka, aki Ábrahám testvére, Nachor felesége, Milka fiának, Betuelnek a leánya volt, s vizeskorsó volt a vállán. ¹⁶ A lány külsőre nagyon szép volt, hajadon, aki még nem volt együtt férfival. Lement a forráshoz, megtöltötte korsóját és ismét feljött. ¹⁷ A szolga odasietett hozzá és megszólította: "Hadd igyam egy kis vizet korsódból". ¹⁸ "Igyál uram" - válaszolta, aztán gyorsan leemelte a korsót, kezébe fogta, s inni adott neki. ¹⁹ Megvárta, amíg eleget ivott, majd így szólt: "Merítetek tevéidnek is, míg teleisszák magukat." ²⁰ Gyorsan kiöntötte a vizet a vályúba, s a kúthoz futott, hogy merítsen. Így merített minden tevéjének. ²¹ A férfi hallgatagon figyelte, hogy felismerje, az Úr sikeressé teszi-e útját vagy nem. ²² Mikor a tevék már eleget ittak, a férfi elővett egy fél sékel súlyú aranykarikát, s az orrába tette, majd két csatot tett a karjára, amelyek tíz aranysékelyit nyomtak. ²³ Aztán

megkérdezte: "Mondd meg nekem, kinek a lánya vagy? Van-e hely atyád házában, hogy ott töltsük az éjszakát?" ²⁴ "Betuel lánya vagyok - felelte -, Milka fiáé, akit ő Nachornak szült." ²⁵ Majd hozzáfűzte: "Szalma és takarmány bőven van nálunk és hely is éjjeli szállásra." ²⁶ Erre a férfi meghajtotta magát, leborult az Úr előtt, ²⁷ és mondta: "Áldott legyen az Úr, uramnak, Ábrahámnak Istene, aki nem vonta meg szeretetét és hűségét uramtól. Az Úr egyenesen uram testvérének házába vezetett." ²⁸ A lány pedig elszaladt és otthon elbeszélte anyjának, hogy mi történt. ²⁹ Rebekkának volt egy Lábán nevű testvére. Lábán kisietett a kútnál levő emberhez. ³⁰ Amikor ugyanis látta az orrkarikát és nővére karján a csatokat, s hallotta nővérének, Rebekkának szavait: "Így beszélt hozzám az az ember...", elindult az emberhez, aki még a tevék mellett állt a kútnál, ³¹ s ezt mondta neki: "Gyere Isten kedveltje! Miért állsz kint? Már rendbe tettem a házat és tevéidnek is csináltam helyet." ³² Az ember tehát bement a házba, ő pedig lenyergelte a tevéket, szalmát és takarmányt adott a tevéknek, s vizet hozott, hogy ő, és a vele jött férfiak megmoshassák a lábukat. ³³ Mikor aztán eléje tették az ételt, így szólt: "Nem eszem addig, amíg elő nem adom megbízatásomat." "Beszélj hát!" - mondták neki. ³⁴ Erre így folytatta: "Ábrahám szolgája vagyok. ³⁵ Az Úr gazdagon megáldotta uramat, úgyhogy nagy jólétnek örvend. Adott neki juhokat és marhákat, ezüstöt és aranyat, szolgákat és szolgálókat, tevéket és szamarakat. ³⁶ Sára, uramnak a felesége fiút szült uramnak, mikor már idős volt, s ő minden vagyonát átadta neki. ³⁷ Most az én uram megesketett: Nem vehetsz feleséget fiam számára a kánaániak leányai közül, akiknek a földjén lakom, ³⁸ menj el inkább atyám házába, rokonságomhoz, és hozz feleséget fiamnak. ³⁹ Amikor én így válaszoltam uramnak: De hátha nem jön velem a lány, ⁴⁰ azt mondta: Az Úr, akinek színe előtt jártam, elküldi veled angyalát és sikeressé teszi utadat. Rokonságomból és atyám házából fogsz feleséget hozni fiamnak. ⁴¹ Ha eljutsz rokonaimhoz és nem adják oda neked, fel vagy mentve az eskü alól. Csak ebben az esetben vagy felmentve esküd alól. ⁴² Mikor aztán a kúthoz értem, így szóltam: Uram, uramnak, Ábrahámnak Istene, adj utamnak, amelyen járok, szerencsés kimenetelt! ⁴³ Nézd, én a kútnál állok. A lány, aki kijön vizet meríteni és akinek azt mondom: Hadd igyam egy kis vizet a korsódból, ⁴⁴ s aki majd azt feleli: Igyál, tevéidnek is merítek, az lesz az a nő, akit Isten az én uram fiának rendelt. ⁴⁵ Még be sem fejeztem, amikor kijött Rebekka, korsóval a vállán. Lement a forráshoz és merített. Akkor megszólítottam: Engedd, hadd igyam. ⁴⁶ Gyorsan levette korsóját, és azt mondta: Igyál, tevéidet is megítatom. Ittam, ő pedig a tevéimet is megittatta. ⁴⁷ Aztán megkérdeztem őt így szólva: Kinek a lánya vagy? Ezt válaszolta: Betuel lánya vagyok, Nachor fiáé, akit Milka szült neki. Akkor az orrába karikát tettem, karjára pedig csatokat. ⁴⁸ Utána meghajtottam magam, leborultam

Isten előtt, dicsőítettem az Urat, uramnak, Ábrahámnak Istenét, aki egyenes úton vezetett, hogy uram testvérének leányát elvigyem fiának. ⁴⁹ Most tehát ha szeretetet és hűséget akartok tanúsítani uram iránt, jelentsétek ki, ha nem, azt is jelentsétek ki, hogy aszerint forduljak jobbra vagy balra." ⁵⁰ Erre Lábán és Betuel ezt mondták feleletül: "Ez az Úrtól indult ki. Nem szólhatunk semmit sem hozzá, sem ellene. ⁵¹ Nézd, Rebekka rendelkezésedre áll: vedd és menj! ⁵² Ő legyen urad fiának felesége, ahogy az Úr megmondta." Mikor Ábrahám szolgája hallotta szavaikat, imádkozva földre vetette magát az Úr előtt. ⁵³ Azután a szolga előhozta az ezüst és arany ékszereket, a ruhákat, és odaadta Rebekkának. Testvérének és anyjának is értékes ajándékokat adott. ⁵⁴ Utána ettek és ittak, ő és a férfiak, akik kísérték, s éjszakára ott maradtak. Másnap reggel fölkeltek és ő így szólt: "Bocsássatok el, uramhoz!" ⁵⁵ A testvére és az anyja ezt felelték: "Maradjon még a lány egy ideig, legalább tíz napig nálunk, azután elindulhat." ⁵⁶ Ő azonban ezt válaszolta: "Ne tartóztassatok! Az Úr sikeressé tette utamat, bocsássatok hát el, hadd menjek uramhoz!" ⁵⁷ "Hívjuk a lányt - mondták ők -, és kérdezzük meg tőle magától." ⁵⁸ Odahívták Rebekkát és megkérdezték: "Akarsz elmenni ezzel az emberrel?" "Akarok" - felelte. ⁵⁹ Erre elbocsátották Rebekkát, dajkájával, Ábrahám szolgájával és embereivel. ⁶⁰ Megáldották Rebekkát és mondták: "Nővérünk legyen ezerszer tízezerré, utódaid foglalják el ellenségeik kapuját." ⁶¹ Erre Rebekka útra kelt szolgálóival. Tevékre szálltak és követték az embert. A szolga átvette Rebekkát és elindult. ⁶² Izsák Lachai-Roi forrásának pusztájából jött, ugyanis a Negeben lakott. ⁶³ Napszállta idején kiment Izsák, hogy a szabad mezőn járkáljon. Mikor körülnézett, tevéket látott közeledni. ⁶⁴ Rebekka is fölemelte szemét és meglátta Izsákot. Sietve leszállt a tevéről, s ⁶⁵ megkérdezte a szolgát: "Ki az a férfi ott, aki a mezőn felénk tart?" "Ő a mi urunk" - felelte. Erre vette a fátyolt és elfödte magát. ⁶⁶ A szolga elbeszélte Izsáknak mindent, ami történt. ⁶⁷ Izsák sátrába vitte, magához vette Rebekkát, s az a felesége lett. Izsák megszerette őt, úgyhogy megvigasztalódott anyjának elvesztésén. 25. fejezet (Ter25)

¹ Ábrahám vett egy másik feleséget, név szerint Keturát. ² Ez szülte neki Szimránt, Joksánt, Medánt, Midiánt, Isbakot és Suáchot. ³ Joksán nemzette Sebát és Dedánt. Dedán fiai voltak: az asuriták, a letusiták és a leummiták. ⁴ Midián fiai voltak: Efa, Efer, Hanok, Abida és Eldaa. Mindezek Ketura fiai voltak. ⁵ Ábrahám egész vagyonát Izsáknak adta. ⁶ Ábrahám mellékfeleségének fiai Ábrahám ajándékokkal látta el, és még életében elküldte őket fiától, Izsáktól, kelet felé, a keleti vidékre. ⁷ Ábrahám életkora 175 esztendő telt ki. ⁸ Ábrahám áldással teli korban, megöregedve és az életet megelégtelve halt meg, és megtért nemzetségéhez. ⁹ Fiai, Izsák és Izmael a

machpelai barlangban temették el, a hetita Efron, Cochár fia telkén, Mamrétól keletre, ¹⁰ azon a telken, amelyet Ábrahám a hetitáktól megvásárolt. Ott temették el Ábrahámot és feleségét. ¹¹ Ábrahám halála után Isten megáldotta a fiát, Izsákot. Izsák a Lachai-Roi forrásnál lakott. ¹² Ezek az utódai Izmaelnek, Ábrahám fiának, akit az egyiptomi Hágár, Sára szolgálója szült Ábrahámnak. ¹³ Ezek Izmael fiainak nevei nevük és nemzetségük rendje szerint: Izmael elsőszülötte Nebajot, azután Kedár, Adbeel és Mibszám, ¹⁴ Misma, Duma és Massza, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Nafis és Kedma. ¹⁶ Ezek Izmael fiai, és ez a nevük szállásuk és táborhelyük szerint, tizenkét törzsfő törzseik szerint. ¹⁷ Izmael életkora 137 évet tett ki, akkor hunyt el. Meghalt és megtért nemzetségéhez. ¹⁸ Lakóhelye Havilától Surig terjedt, ami Egyiptomtól keletre Asszur irányában fekszik. Testvéreivel szemben telepedett le. ¹⁹ Ez Izsáknak, Ábrahám fiának családi története. Ábrahám nemzette Izsákot. ²⁰ Izsák negyvenéves volt, amikor Rebekát, a Paddan-Aramból való aramita Betuelnek a leányát, az aramita Lábán nővérét feleségül vette. ²¹ Izsák imádkozott az Úrhoz feleségéért, mert meddő volt. Az Úr meghallgatta, és felesége fogant. ²² Amikor azonban gyermekei rugdalóztak méhében, ezt mondta: "Ha így áll a dolog, miért élek még?!" Elment tehát, hogy megkérdezze az Urat; ²³ az Úr ezt válaszolta: "Két nép van a méhedben, méhedből két törzs válik el: az egyik törzs legyőzi a másikat és az idősebb szolgálni fog a fiatalabbnak." - ²⁴ Amikor eljött a szülés ideje, ikrek voltak a méhében. ²⁵ Az első kijött, vöröses volt, egészen olyan, mint valami vörös ruha. Ézsaunak nevezték. ²⁶ Azután kijött a testvére, keze Ézsau sarkát fogta. Ezért Jákobnak nevezték. Izsák 60 éves volt, amikor megszülettek. ²⁷ A gyermekek felnőttek: Ézsau bátor vadász lett, a pusztá embere, Jákob pedig egyszerű ember, aki sátránál maradt. ²⁸ Izsák Ézsaut szerette, mert szívesen evett vadat. Rebekka ellenben Jákobot szerette. ²⁹ Egy alkalommal Jákob ételt készített. Ézsau éppen kimerülten jött haza a mezőről. ³⁰ Ézsau így szólt Jákobhoz: "Adj gyorsan ebből a vörösből, ebből a vörös (étel)ből itt, mert nagyon kimerült vagyok." Ezért elnevezték Edomnak. ³¹ "Előbb add el nekem elsőszülöttségi jogodat" - válaszolta Jákob. ³² Ézsau így szólt: "Na, úgyis meghalok, mit használ nekem az elsőszülöttségi jog?" ³³ "Esküdj meg előbb!" - mondta Jákob. Erre megesküdött, és így eladta elsőszülöttségi jogát Jákobnak. ³⁴ Jákob pedig adott neki kenyeret és lencsefőzeléket. Evett és ivott, felállt és kiment. Ilyen kevésre becsülte Ézsau az elsőszülöttség jogát. 26. fejezet (Ter26)

¹ Az országban éhínség tört ki. Ez más ínség volt, mint az, amely Ábrahám idejében dühöngött. Ekkor Izsák elment a filiszteus királyhoz, Abimelekhez Gerárba. ² Itt megjelent neki az Úr és így szólt: "Ne menj le Egyiptomba, hanem maradj azon a földön, amelyet mutatok neked." ³ Lakjál jövevényként

abban az országban. Én veled leszek és megáldalak. Ezt a földet úgyis mind neked és utódaidnak adom, és megtartom eskümet, amelyet atyádnak, Ábrahámnak esküdtem. ⁴ Utódaidat megsokasítom, mint az ég csillagait és utódaidnak adom ezt a földet mind, és ivadékodban nyer áldást a föld minden népe, ⁵ mert Ábrahám hallgatott szavamra és megtartotta parancsomat, rendelkezésemet és utasításomat." ⁶ Így Izsák Gerárban maradt. ⁷ Amikor a helység lakói felesége iránt érdeklődtek, így szólt: "A húgom." Félt ugyanis azt mondani: "A feleségem", különben a helység férfiai megölhetnék Rebekka miatt, mert ő szép. ⁸ Mikor már hosszabb időt eltöltött ott, a filiszteus király kinézett az ablakán és látta, hogy Izsák szeretgeti feleségét. ⁹ Abimelek hívatta Izsákot, és így szólt hozzá: "Egészen biztos, hogy a feleséged, hogyan mondhattad tehát: a húgom!" "Azt gondoltam, hogy miatta meg kell halnom" - válaszolta Izsák. ¹⁰ Abimelek folytatta: "Miért tetted ezt? Népünkől valaki könnyen közeledhetett volna az asszonyhoz, s te nagy bűnt hoztál volna ránk." ¹¹ Azután Abimelek megparancsolta az egész népnek: "Aki ezzel a férfival vagy ezzel az asszonnyal erőszakoskodik, halállal bűnhődik." ¹² Izsák vetett a földön, és abban az esztendőben százszorosan aratott, mivel Isten megáldotta. ¹³ Az ember gazdag lett, egyre gazdagabb, amíg nagy jóléthez nem jutott. ¹⁴ Voltak juhái, marhacsordái és számos szolgája. Ezért a filiszteusok irigykedtek rá. ¹⁵ A filiszteusok betömtek és földdel megtöltöttek minden kutat, amelyet atyjának, Ábrahámnak szolgái még atyja életében ástak. ¹⁶ Abimelek pedig így szólt Izsákhöz: "Távozz tőlünk, mert túl hatalmas lettél számunkra." ¹⁷ Ezért Izsák elvonult onnan, sátrát a Gerár völgyében ültette fel és ott maradt. Azután Izsák újra kiást a kutakat, amelyet atyjának szolgái ástak, de a filiszteusok Ábrahám halála után betömtek. ¹⁸ Ugyanazokat a neveket adta nekik, mint amelyeket Ábrahám adott. ¹⁹ Izsák szolgái a völgyben is ástak, és folyóvízü forrást találtak ott. ²⁰ Ezért a gerári pásztorok vitába szálltak Izsák pásztoraival. Azt mondták: "A mienk a víz!" ²¹ Ő a forrást Eszeknek nevezte, mivel azok vitáztak vele. Azután más kutat ástak. E körül a kút körül is vita támadt, azért Szitnának nevezte. ²² Majd tovább vonult és más kutat ásott. Ezen aztán már nem vitáztak. Ezért a Rechobot nevet adta neki, mivel úgymond: "Az Úr tág teret adott nekünk, hogy terjeszkedhessünk a vidéken." ²³ Innét fölment Beersebába. ²⁴ Azon az éjszakán megjelent neki az Úr, és így szólt hozzá: "Atyádnak, Ábrahámnak Istene vagyok. Ne félj, veled vagyok. Megáldalak és megsokasítom utódaidat szolgám, Ábrahám miatt." ²⁵ Erre oltárt épített azon a helyen és segítségül hívta az Úr nevét. Ott verte fel a sátrát, Izsák szolgái pedig kutat ástak ott. ²⁶ Abimelek eljött hozzá Gerárból bizalmasával, Achuszattal és vezérével, Pichollal. ²⁷ Izsák megkérdezte: "Miért jöttök hozzám, hiszen gyűlöltek és elküldtetek magatoktól?" ²⁸ Így feleltek: "Saját szemünkkel láttuk, hogy az Úr

veled van. Ezért azt mondtuk: Legyen köztünk és közted esküvel megerősített kapcsolat. Szerződést akarunk veled kötni. ²⁹ Ne tégy nekünk rosszat, ahogy mi sem bántottunk, hanem csak jót tettünk veled, és engedtük, hogy békében elvonulj. Te az Úr kedveltje vagy!" ³⁰ Erre lakomát készített nekik, ettek és ittak. ³¹ Másnap reggel kölcsönösen megesküdtek, majd Izsák elbocsátotta őket, s azok békében váltak el tőle. ³² Azon a napon jöttek Izsák szolgálai és jelentést tettek a kútról, amelyet ástak: "Találtunk vizet!" - mondták. ³³ Ő Sebuának nevezte el. Ezért nevezik a helyet Beersebának mind a mai napig. ³⁴ Amikor Ézsau 40 éves volt, feleségül vette Jehuditot, a hetita Beeri lányát és Bászmát, a hetita Elon leányát. ³⁵ Ezek szívfájdalom voltak Izsák és Rebekka számára. 27. fejezet (Ter27)

¹ Mikor Izsák megöregedett és szeme elhomályosult, úgyhogy nem látott, magához hívta idősebb fiát, Ézsaut, és így szólt: "Fiam!" "Itt vagyok" - felelte. ² Akkor azt mondta: "Látod, hogy megöregedtem, halálom napját azonban nem tudom. ³ Vedd azért vadászszerszámodat, a tegezt és az íjat, menj ki a mezőre, és ejts nekem vadat. ⁴ Készítsd el ízletesen, ahogy szeretem. Hozd be nekem, majd megeszem, hogy a lelkem megáldjon, mielőtt meghalok." ⁵ Rebekka hallgatózott, amikor Izsák fiával, Ézsauval beszélt. Ézsau kiment a mezőre, hogy vadat ejtsen atyja számára. ⁶ Rebekka akkor így szólt fiához, Jákobhoz. "Éppen most hallottam, hogy atyád mondta bátyádnak, Ézsauinak: ⁷ Szerezz vadat és készítsd el ízletesen, majd eszem belőle és megáldalak az Úr színe előtt, mielőtt meghalok. ⁸ Most tehát, fiam, hallgass rám, arra, amit mondok neked. ⁹ Menj ki gyorsan a nyájhoz és hozz onnan két szép kecskegidát! Én elkészítem atyádnak ízletesen, ahogy szereti. ¹⁰ Te beviszed atyádnak, hogy megegye és megáldjon, mielőtt meghal." ¹¹ Jákob ezt válaszolta anyjának, Rebekkának: "De bátyám, Ézsau, szőrös férfi, én pedig sima vagyok. ¹² Hátha megtapogat atyám. Akkor olyan leszek a szemében, mint aki tréfát űz vele, s átka ér áldása helyett." ¹³ De anyja megnyugtatta: "Az átok, ami neked szól, érjen engem! Hallgass csak rám, menj és hozd ide nekem!" ¹⁴ Elment hát, elhozta és odaadta anyjának. Anyja pedig elkészítette ízletesen, ahogy atyja szereti. ¹⁵ Rebekka ezután elővette idősebb fiának, Ézsauinak legjobb ruháját, ami nála volt a házban, s ráadta fiatalabb fiára, Jákobra. ¹⁶ A kecskegidák bőrével pedig befödte karját és sima nyakát. ¹⁷ Azután kezébe adta fiának, Jákobnak az ízletes ételt és a kenyeret, amit készített. ¹⁸ Ez így ment be atyjához és megszólította: "Atyám!" "Itt vagyok" - válaszolta. "Ki vagy te, fiam?" ¹⁹ Jákob ezt mondta atyjának: "Ézsau vagyok, elsőszülötted. Megtettem, amit parancsoltál. Ül fel tehát és egyél a vadból, hogy megáldjon a lelked." ²⁰ Izsák megkérdezte fiát: "Hogyan találtál valamit ilyen gyorsan, fiam?" "Az Úr, a te Istened hozta utamba" - válaszolta. ²¹ Izsák

így szólt Jákobhoz: "Lépj közelebb, hogy megtapogassalak fiam, valóban a fiam, Ézsau vagy-e vagy sem." ²² Jákob odalépett atyjához, Izsákhöz, az megtapogatta, és mondta: "A hang Jákob hangja, de a kar Ézsau karja." ²³ Nem ismerte fel, mivel a karja szőrös volt, mint bátyjának, Ézsau a karja. Ezért ráadta áldását. ²⁴ Megkérdezte: "Valóban te vagy hát a fiam, Ézsau?" "Az vagyok" - válaszolta. ²⁵ "Tedd akkor elém - mondta -, hadd egyem fiamnak zsákmányából, hogy lelkem megáldjon." Eléje tette és evett. Aztán bort hozott neki, és ő ivott. ²⁶ Majd atyja, Izsák így szólt hozzá: "Gyere közelebb, és csókolj meg, fiam!" ²⁷ Odalépett hozzá és megcsókolta. Amikor megérezte ruhája illatát, e szavakkal áldotta meg: "Lám, fiam illata olyan, mint a termékeny föld illata, amit az Úr megáldott. - ²⁸ Isten adjon neked az ég harmatából és a föld kövérségéből búzát és bort bőségben. - ²⁹ Népek szolgáljanak neked és nemzetek hódoljanak előtted. Légy ura testvéreidnek, s hajoljanak meg előtted anyád fiai. - Legyen átkozott, aki átkoz, és áldott, aki áld téged." ³⁰ Amikor Izsák épp befejezte Jákob megáldását és Jákob kijött atyjától, bátyja, Ézsau hazaérkezett a vadászatból. ³¹ Ő is ízletes ételt készített, bevitte apjának és azt mondta: "Ülj fel atyám, és egyél fiad vadászatából, hogy megáldjon a lelked." ³² Atyja, Izsák így szólt: "Ki vagy te?" "Elsőszülötted, Ézsau vagyok" - felelte. ³³ Erre Izsák szerfölött megijedt és azt kérdezte: "Ki volt akkor az, aki elejtett egy vadat és behozta nekem? Én jóhiszeműen ettem belőle, mielőtt jöttél volna és megáldottam. Áldott is marad." ³⁴ Amikor Ézsau apja szavát hallotta, hangosan, elkeseredve felkiáltott és ezt mondta apjának: "Áldj meg engem is, atyám!" ³⁵ Az így válaszolt: "Öcséd csellel jött és elvitte áldásodat." ³⁶ Erre így szólt: "Joggal nevezték Jákobnak. Már kétszer becsapott. Elvette elsőszülöttségi jogomat és most az áldást is elvitte tőlem." Majd megkérdezte: "Számomra nem tartogattál áldást, atyám?" ³⁷ Izsák e szavakkal felelt: "Nézd, úrrá tettem fölötted és minden testvérét szolgálul adtam neki. Elláttam búzával és borral. Mit tehetek még érted, fiam?" ³⁸ Ézsau így szólt apjához: "Csak egy áldásod van-e atyám? Áldj meg, atyám!" Izsák hallgatott, mire Ézsau elkezdett hangosan sírni. ³⁹ Apja felelt Ézsau a és így szólt: "Nézd, lakóhelyed messze lesz a termékeny földtől és messze az ég harmatától. ⁴⁰ Kardodból kell élned és testvérednek kell szolgálnod. De ha rugdalódsz, lerázod igáját magadról. ⁴¹ "Ézsau ettől fogva gyűlölte Jákobot az áldás miatt, amellyel apja megáldotta. Ézsau így szólt magában: "Nemsokára közeledik a gyász ideje atyám halála miatt, akkor majd leütöm testvéremet, Jákobot." ⁴² Rebekával közölték idősebb fiának szavait. Ezért odaküldött és hívatta ifjabb fiát, Jákobot, és így szólt hozzá: "Nézd, testvéred, Ézsau bosszút forral ellened, agyon akar ütni. ⁴³ Hallgasd meg hát tanácsomat, fiam! Kelj útra és menekülj testvéremhez, Lábánhoz, Háránba. ⁴⁴ Maradj nála egy ideig, amíg bátyád haragja lecsillapul. ⁴⁵ Ha majd bátyád haragja enged irányodban

és elfelejti, amit tettél vele, érted küldök és elhozatlak onnan. Miért vesztenélek el mindkettőtöket egy napon?" ⁴⁶ Ezután Rebekka így szólt Izsákhoz: "Meguntam életemet a hetita nők miatt. Ha Jákob is ilyen hetita nőt vesz feleségül, mint ez itt, egy az ország leányai közül, akkor mi marad még nekem az életből?" 28. fejezet (Ter28)

¹ Erre Izsák hívatta Jákobot és megáldotta. Utasítást adott neki, és így szólt: "Ne végy magadnak feleséget Kánaán leányai közül. ² Kelj útra, és menj Paddan-Aramba, Betuelnek, anyád atyjának házába és onnan vegyél feleséget magadnak, Lábánnak, anyád testvérének leányai közül! ³ A mindenható Isten áldjon meg, tegyen termékennyé, sokasítson meg, hogy a népek sokaságává légy! ⁴ Adja neked Ábrahám áldását, neked és veled együtt utódaidnak, hogy az idegen földet, amelyet Isten Ábrahámnak adott, sajátodul megkapjad." ⁵ Így bocsátotta el Izsák Jákobot, az meg elment Paddan-Aramba, Lábánhoz, az aramita Betuel fiához, Jákob és Ézsau anyjának, Rebekkának testvéréhez. ⁶ Ézsau megtudta, hogy Izsák megáldotta Jákobot és Paddan-Aramba küldte, hogy onnan hozzon feleséget, s hogy áldásával együtt utasítást adott neki: "Ne végy feleséget a kánaániták lányai közül", ⁷ és hogy Jákob hallgatott apjára és anyjára, s elment Paddan-Aramba. ⁸ Ézsau így megtudta, hogy a kánaániak leányai nem tetszenek apjának, Izsáknak. ⁹ Ezért elment Izmaelhez és feleségeihez, még feleségül vette Machalatot, Izmaelnek, Ábrahám fiának leányát, Nebajot testvérét. ¹⁰ Jákob elindult Beersebából, és Háránba ment. ¹¹ Eljutott egy helyre és ott maradt éjszakára, mert a nap már leszállt. Fogott egy követ azon a helyen, feje alá tette támasznak és lefeküdt azon a helyen aludni. ¹² Álma volt: íme, egy létra volt a földre állítva, s a hegye az eget érte. S lám, Isten angyalai fel- és lejárta rajta. ¹³ Íme, az Úr fölötté állt, és így szólt: "Az Úr vagyok, atyádnak, Ábrahámnak Istene és Izsák Istene. A földet, amelyen pihensz, neked és utódaidnak adom. ¹⁴ Nemzetséged olyan lesz, mint a föld homokja, ki kell terjesztened nyugatra és keletre, északra és délre, általad s utódaid által nyer áldást a föld minden népe. ¹⁵ Nézd, én veled vagyok. Mindenütt oltalmazlak, ahová mégy, és visszavezetlek erre a földre. Nem hagylak el, amíg véghez nem viszem, amit megígértem neked." ¹⁶ Jákob fölébredt álmából és így szólt: "Valóban az Úr van ezen a helyen és én nem tudtam." ¹⁷ Megborzadt, és azt mondta: "Milyen félelmetes ez a hely, valóban itt van az Isten háza és itt van az ég kapuja." ¹⁸ Amikor Jákob másnap reggel fölébredt, vette a követ, amelyen fejét nyugtatta, felállította emlékköül és olajat öntött rá. ¹⁹ A helynek a Bétel nevet adta: azelőtt Lusznak hívták a várost. ²⁰ Jákob fogadalmat tett: "Ha Isten velem lesz és védelmez az úton, amelyen most járok, s ad kenyeret ennem, és ruhát, amit fölveszek magamra, ²¹ és ha egészségben visszatérek atyám házába, akkor az Úr lesz az én Istenem.

²² Ez a kő, amelyet emlékkőül felállítottam, az Isten háza lesz, és mindenből, amit adsz nekem, hűségesen tizedet adok neked." 29. fejezet (Ter29)

¹ Ezután Jákob elindult és érkezett kelet fiainak országába. ² Körülnézett, és a pusztában meglátott egy kutat, amelynél éppen három juhnyáj tartózkodott. Ugyanis ebből a kútból itatták a nyájakat. A kút nyílását elzáró kő igen nagy volt. ³ A követ csak akkor hengerítették el a kút nyílásáról, ha minden nyáj együtt volt. Megitatták a juhokat, és a követ ismét visszatolták a helyére, a kút nyílása fölé. ⁴ Jákob megszólította őket: "Testvéreim, honnét valók vagytok?" "Háránból vagyunk" - válaszolták. ⁵ Tovább kérdezte: "Ismeritek-e Lábánt, Nachor fiát?" "Ismerjük" - felelték. ⁶ Azután ezt kérdezte: "Jól megy a sora?" Azok így feleltek: "Jól, éppen ott jön a lánya, Ráchel a juhokkal" ⁷ Erre ezt mondta: "Nézzétek, még hosszú a nap, még nincs itt az ideje, hogy az állatokat összetereljétek. Itassátok meg a juhokat és legeltessétek őket tovább." ⁸ Azok ezt válaszolták: "Addig nem tehetjük, amíg nincs együtt minden nyáj. Majd csak akkor hengerítjük el a követ a kút nyílásáról és itatjuk meg a juhokat." ⁹ Amíg velük beszélt, megérkezett Ráchel, apja juhaival, ő ugyanis pásztor volt. ¹⁰ Mikor Jákob meglátta Ráchelt, anyja testvérének, Lábánnak lányát és anyja testvérének, Lábánnak juhait, Jákob odalépett, elhengerítette a követ a kút nyílásáról és megitta Lábánnak, anyja testvérének juhait. ¹¹ Azután Jákob megcsókolta Ráchelt és hangos sírásra fakadt. ¹² Majd Jákob elbeszélte Ráchelnek, hogy ő apjának rokona, mégpedig Rebekka fia. Az elsietett, és megvitte a hírt apjának. ¹³ Amikor Lábán hírt vett Jákobról, nővére fiáról, eléje sietett, megölelte, megcsókolta és házába vezette. Ő pedig elbeszélte Lábánnak mindent, ami történt. ¹⁴ Lábán így szólt hozzá: "Igen, te az én csontom és húsom vagy." Ő pedig egy hónapig nála maradt. ¹⁵ Lábán így szólt Jákobhoz: "Ingyen akarsz nekem szolgálni, mivel rokonom vagy? Mondd meg, mi legyen a béred?" ¹⁶ Lábánnak két lánya volt: az idősebbet Leának, a fiatalabbat Ráchelnek hívták. ¹⁷ Lea szeme kifejezéstelen volt, Ráchel azonban alakra és arcra is szép. ¹⁸ Jákob szerette Ráchelt, azért így szólt: "Hét évig szolgállok neked fiatalabb lányodért, Ráchelért." ¹⁹ Lábán ezt válaszolta: "Jobb, ha neked adom, mint idegen férfinak, maradj hát nálam." ²⁰ Jákob hét évig szolgált Ráchelért, de olyannak tűnt szemében, mint egy nap, annyira szerette. ²¹ Azután Jákob így szólt Lábánhoz: "Add ki feleségemet, hogy elvegyem, az időm letelt." ²² Lábán összehívta a helység minden emberét, és ünnepi lakomát rendezett. ²³ Este azonban vette a lányát, Leát, és bevitte hozzá, s ő vele hált. ²⁴ Lábán a rabszolganőjét, Szilpát adta Leának szolgálóul. ²⁵ Reggel kiderült, hogy Lea volt. Jákob ezt mondta Lábánnak: "Miért szedtél rá?" ²⁶ Lábán így felelt: "Vidékünkön nem szokás a fiatalabbat férjhez adni az idősebb előtt." ²⁷

Töltsd ki vele végig a menyegzős hetet, s akkor majd a másikat is neked adom azért a szolgálatért, amit további hét esztendőn át teljesítesz." ²⁸ Jákob így is tett. Kitöltötte vele a menyegzős hetet. Akkor feleségül adta neki a lányát, Ráchelt. ²⁹ Lábán lányának, Ráchelnek a Bilha nevű rabszolganőjét adta szolgálóul. ³⁰ Ezentúl Ráchellel is együtt élt. Őt jobban szerette, mint Leát. Így még további hét éven át szolgált neki. ³¹ Amikor az Úr látta, hogy Lea háttérbe szorul, megnyitotta méhét, Ráchel ellenben meddő maradt. ³² Lea fogant és fiút szült, akit Rubennek nevezett, "mivel - úgymond - az Úr meglátta nyomorúságomat, most már szeretni fog a férjem." ³³ Azután ismét fogant, és fiút szült. Ezt mondta: "Az Úr meghallotta, hogy háttérbe szorultam, azért adta ezt nekem." Simeonnak nevezte el. ³⁴ Újra fogant, és fiút szült. Ezt mondta: "Most végre felém fordul a férjem, mivel három fiút szültem neki." Ezért Lévinek nevezte. ³⁵ Még egyszer fogant, és fiút szült, és így szólt: "Most már dicsőíteni akarom az Urat!" Azért Júdának nevezte. Több gyermeket azután nem szült. 30. fejezet (Ter30)

¹ Mikor Ráchel látta, hogy nem szül gyermeket Jákobnak, féltékeny lett nővérére, és így szólt Jákobhoz: "Adj nekem gyermeket, különben meghalok!" ² Jákob dühös lett Ráchelre, s ezt mondta: "Talán helyettese vagyok Istennek, aki megtagadta tőled a gyermekáldást?" ³ Az így válaszolt: "Itt van a szolgálóm, Bilha. Menj be hozzá, hogy majd a térdemen szüljön, és én is gyermekhez jussak általa." ⁴ Így a szolgálóját feleségül adta neki, és Jákob együtt volt vele. ⁵ Bilha fogant, és fiút szült Jákobnak. ⁶ Ráchel így szólt: "Isten igazságot szolgáltatott nekem, meghallgatta kérésemet és fiút ajándékozott nekem." Ezért Dánnak nevezte. ⁷ Bilha, Ráchel szolgálója ismét fogant és második fiút szült Jákobnak. ⁸ Ráchel ekkor így szólt: "Isten harcát kellett megharcolnom nővéremmel, és győztem." Ezért Naftalinak nevezte el. ⁹ Mikor Lea látta, hogy nem szül több gyermeket, vette szolgálóját, Szilpát, és feleségül adta Jákobnak. ¹⁰ Szilpa, Lea szolgálója fiút szült Jákobnak. ¹¹ Lea erre így szólt: "Szerencse föl!" - és Gádnak nevezte. ¹² Majd Szilpa, Lea szolgálója másik fiút szült Jákobnak, ¹³ Lea erre ezt mondta: "Én boldog! Hiszen a lányok boldognak hirdetnek majd engem!" Ezért Ásernek nevezte. ¹⁴ Ruben egyszer búzaaratás idején kiment a mezőre, mandragórát talált, és anyjának, Leának adta. Ráchel így szólt Leához: "Adj nekem is a fiad mandragórájából." ¹⁵ "Nem elég neked - válaszolta -, hogy a férjemet elvetted, még a fiam mandragóráját is el akarod venni?" Ráchel így felelt: "No, akkor az éjjel aludjon a fiad mandragórájáért veled." ¹⁶ Amikor tehát Jákob este megjött a mezőről, Lea eléje ment és azt mondta: "Hozzám kell jönnöd, mivel a fiam mandragórájáért lefoglaltalak magamnak." Így nála aludt. ¹⁷ Isten meghallgatta Leát, fogant, és ötödik fiút szült Jákobnak. ¹⁸ Lea így szólt:

"Isten megjutalmazott, mivel a szolgálómat odaadtam férjemnek." ¹⁹ Ezért Isszachárnak nevezte. Lea ismét fogant, és hatodik fiút szült Jákobnak. ²⁰ Erre azt mondta Lea: "Isten jó ajándékot adott nekem. Most már nálam marad a férjem, mivel hat fiút szültem neki." Zebulunnak nevezte. ²¹ Azután egy leányt szült, s Dinának nevezte. ²² Isten megemlékezett Ráchelről. Isten meghallgatta és megnyitotta méhét. ²³ Fogant és fiút szült. Így szólt: "Isten elvette gyalázatomat." ²⁴ Ezért Józsefnek nevezte, s közben ezt mondta: "Az Úr adjon még egy fiút hozzá." ²⁵ Miután Ráchel megszülte Józsefet, Jákob így szólt Lábánhoz: "Bocsáss el, hogy hazámba, földemre költözzem." ²⁶ Add ki feleségeimet és gyermekeimet, akikért szolgáltam neked, hogy elmehessek. Jól tudod, milyen szolgálatot tettem neked." ²⁷ Lábán így felelt: "Ha kegyelmet találtam szemedben... jövődölés útján megtudtam, hogy Isten miattad áldott meg." ²⁸ Azután folytatta: "Határozd meg a bért, amit követelsz, és megadom neked." ²⁹ Ő így felelt: "Magad tudod, hogyan szolgáltalak és hogy mi lett állatállományodból." ³⁰ Mielőtt idejöttem, kevés vagyond volt, de hatalmasan felszaporodott. Az Úr minden lépésemben megáldott téged. De mikor gondoskodom már saját otthonomról?" ³¹ "Mit adjak neked?" - kérdezte. Jákob így felelt: "Ne adj semmit, hanem fogadd el a következő indítványt, s akkor ismét legeltetem nyájadat." ³² Ma végigmegyek juhaid és kecskéid között. A bárányok közül különíts el minden sötét színű állatot, a kecskék közül pedig minden csíkosat és foltosat: ez az én bérem." ³³ A jövőben ebben mutatkozik meg becsületességem: Ha jössz és bérem után nézel, akkor ami a kecskék között nem csíkos és foltos és a bárányok között nem sötét színű, azt mind úgy kell tekinteni, mint amit tőlem loptak." ³⁴ Lábán így felelt: "Jó, legyen ahogy mondtad." ³⁵ Még azon a napon elkülönítette a csíkos és foltos kecskét, mindegyiket, amelyiken volt valami fehér, továbbá minden sötét szőrű bárányt és átadta fiainak. ³⁶ Azután három nap járásnyi térközt jelölt ki maga és Jákob között, Jákob pedig Lábán többi juhát, kecskéjét legeltette. ³⁷ Jákob friss nyárfa-, mandula- és platángallyakat hozott, fehér sávokat vágott rajtuk, úgy, hogy a gallyak fehérsége előtűnt. ³⁸ Azután a csíkozott vesszőket egyenesen az állatok elé helyezte az ivóvályúkba és a víztartályokba, amelyekhez az állatok inni jártak. Ugyanis akkor párosodtak, amikor inni mentek. ³⁹ Az állatok tehát a vesszők előtt párosodtak. Ezért az állatok csíkos, pettyes és foltos kicsinyeket ellettek. ⁴⁰ Jákob elkülönítette a bárányokat, és az állatoknak a tekintetét ismét a csíkosra és a feketére irányította. Külön nyájakat állított össze magának, és nem keverte őket Lábán nyájaihoz. ⁴¹ Valahányszor az erős állatok üzekedni kezdtek, Jákob a vesszőket az állatok elé helyezte az ivóvályúkba, hogy a vesszők előtt párosodjanak. ⁴² A gyenge állatok elé azonban nem tette oda őket. Így a gyengék Lábánnak jutottak, az erősek Jákobnak. ⁴³ Ezért az ember rendkívül gazdag lett. Számos aprómarhája, szolgálója, tevéje és szamara volt.

31. fejezet (Ter31)

¹ De megtudta Lábán fiainak beszédét, akik ezt mondták: "Jákov mindent magához ragadott, ami apánké volt, apánk vagyonából egész gazdagságot szerzett." ² Jákov Lábán arcáról is leolvasta, hogy nem olyan érzelmeket táplál iránta, mint azelőtt. ³ Ezért az Úr így szólt Jákovhoz: "Térj vissza atyáid földjére és rokonságodhoz, én veled leszek." ⁴ Jákov tehát elküldött Ráchelért és Leáért, kihívta őket a mezőre, a nyájhoz. ⁵ Így szólt hozzájuk: "Látom atyátok arcán, hogy nem olyan érzelmeket táplál irántam, mint azelőtt, jöllehet atyáim Istene velem volt. ⁶ Ti tudjátok, hogy egész erőmmel szolgáltam atyátoknak. ⁷ Atyátok azonban megcsalt, és tízszer változtatta a bért. De Isten nem engedte, hogy kárt okozzon nekem. ⁸ Ha azt mondta: a pettyes állatok legyenek a tieid, akkor az egész nyáj pettyes borjakat ellett, ha azt mondta: a csíkos állatok legyenek a béred, akkor az egész nyáj csíkos állatokat ellett. ⁹ Így Isten elvette az állatokat atyátoktól és nekem adta. ¹⁰ Az állatok üzekedése idején történt: álmomban fölemeltem szememet és láttam magam előtt, hogy a kosok, amelyek a bárányokat üzték, csíkosak, pettyesek és foltosak voltak. ¹¹ Isten angyala álmomban megszólított: "Jákov!" "Itt vagyok" - feleltem. ¹² Ő folytatta: "Emeld föl a szemed és lásd, hogy minden kos, amely a te bárányaiddal üzi, csíkos, pettyes és foltos. Én ugyanis mindent láttam, amit Lábán veled tett. ¹³ Az Isten vagyok Bételből, ahol te fölkenetél egy emlékkövet és fogadalmat tettél nekem. Kelj föl tehát, hagyd el ezt az országot és térj vissza rokonságod földjére." ¹⁴ Ráchel és Lea ezt mondták feleletül: "Van még részünk és örökségünk apánk házában? ¹⁵ Vajon nem olyanok voltunk neki, mint az idegenek, mikor eladott minket, és a pénzt, amit értünk kapott, fölélte? ¹⁶ Valóban, az egész gazdagság, amit Isten elvett apánktól, a mienk és a fiainké. Ezért most tégy meg mindent, amit Isten parancsolt neked!" ¹⁷ Jákov tehát fölkerelkedett, gyermekeit és feleségeit tevékre ültette. ¹⁸ Elvitte magával minden állatát és minden vagyonát, amit szerzett, saját állatállományát, amire Paddan-Aramban szert tett, és visszatért atyjához, Izsákhhoz, Kánaán földjére. ¹⁹ Lábán elment a juhait nyírni. Ezért Ráchel ellopta atyjának házi isteneit. ²⁰ Jákov megtévesztette az aramita Lábánt és eltitkolta előtte, hogy menekülni akar. ²¹ Így eltávozott mindazzal, ami az övé volt. Útnak eredt, átkelt a folyón és a Gileád-hegynek vette az irányt. ²² Harmadnap Lábán megkapta a hírt, hogy Jákov elszökött. ²³ Maga mellé vette rokonait, hétnapi úton üldözte, és a Gileád-hegynél utolérte. ²⁴ De Isten megjelent éjjel Lábánnak, az arámnak álmában és ezt mondta: "Óvakodj attól, hogy szólj valamit Jákovnak!" ²⁵ Lábán utolérte Jákovot, amikor Jákov a hegyek közt felütötte sátrát. ²⁶ Lábán is sátrat vert Gileád hegyén. Lábán így szólt Jákovhoz: "Mit tettél? Megcsaltál, és lányaimat, mint foglyokat

magaddal vitted? ²⁷ Miért szöktél titokban, és miért nem jártál el egyenesen velem szemben? Nem szóltál nekem róla. Akkor örömmel, énekkel, dobbal és hárfával kísértelek volna el. ²⁸ Nem engedted, hogy megcsókoljam unokáimat és lányaimat. Valóban ostobán viselkedtél. ²⁹ Most hatalmamban állana, hogy ártsak neked, de atyád Istene tegnap így szólt hozzám: "Óvakodj attól, hogy szólj valamit Jákobnak. ³⁰ Jó, te eljöttél, mert annyira sóvárogtál atyád háza után, de miért loptad el isteneimet?" ³¹ Jákob feleletül ezt mondta Lábánnak: "Igen, féltem. Gondoltam, hogy elveheted tőlem lányaidat. ³² Akinél azonban isteneidet megtalálod, az ne maradjon életben. Kutasd fel rokonaid jelenlétében, ami téled nálam van és vedd magadhoz." ³³ Jákob ugyanis nem tudta, hogy Ráchel lopta el őket. Lábán kereste Jákob sátrában, Lea sátrában, és a két szolgáló sátrában, de nem talált semmit. Azután kijött Lea sátrából és belépett Ráchel sátrába. ³⁴ Ráchel azonban fogta a házi isteneket, a tevé nyergébe tette és ráült. Lábán átkutatta az egész sátrat, de nem talált semmit. ³⁵ Ő akkor így szólt apjához: "Ne haragudj rám, uram, nem állhatok fel előtted, mert asszonyi bajom van." Az kutatott, de nem találta a házi isteneket. ³⁶ Erre Jákob haragra gerjedt és szidta Lábánt. Jákob rákezdt és mondta Lábánnak: "Mi az én vétkem, mi az én bűnöm, hogy oly hevesen üldözöl, ³⁷ és az egész táboromat átkutatod? Mit találtál házi holmijaidból? Tedd az én és a te rokonaid elé, ők döntsenek közöttünk. ³⁸ Húsz évig voltam nálad, juhaid és kecskéid nem vetéltek el. Nyájaid kosait nem ettem meg. ³⁹ Széttépettet nem vittem hozzád: én magam kipótoltam. Ha valamit nappal vagy éjjel elloptak, azt rajtam követelted. ⁴⁰ Magam is így voltam: nappal a hőség kínozott, éjjel a fagy, s az álom elkerülte szememet. ⁴¹ Húsz évig maradtam házadban, tizennégy évig szolgáltam két lányodért, hat évig juhodért, kecskéért, és tízszer változtattad meg béremet. ⁴² Ha nem lett volna velem atyám Istene, Ábrahám Istene, Izsák rokonsága, bizonyára üres kézzel engedted volna el. De Isten látta nyomorúságomat és kezem fáradozását, s az elmúlt éjjel döntött." ⁴³ Lábán feleletül így szólt: "A lányok az én lányaim, a gyermekek az én gyermekeim, a juh, a kecske az én jószágom, és minden, amit itt látsz, az enyém. De mit tehetek ma lányaimért vagy gyermekeimért, akiket ők szültek? ⁴⁴ Tehát gyere, kössünk szövetséget, én és te... Ez legyen a tanú köztem és közted. ⁴⁵ Erre Jákob vett egy követ, s felállította emlékkőül. ⁴⁶ Jákob ezt mondta rokonainak: "Szedjete követ!" Azok követ gyűjtöttek, kőrakást csináltak és a kőrakáson lakomát tartottak. ⁴⁷ Lábán Jegár Szahadutának nevezte, Jákob pedig Gálednek. ⁴⁸ Lábán így szólt: "Ez a kőrakás ma tanú köztem és közted." Ezért nevezte Gálednek ⁴⁹ és Micpának, mivel ezt mondta: "Az Úr legyen az ör köztem és közted, ha elválunk egymástól. ⁵⁰ Ha lányaimmal rosszul bánysz, vagy ha lányaimhoz még más feleséget veszel, ha senki más nincs is velünk, íme, Isten akkor is tanú köztem és közted." ⁵¹ Lábán

tovább beszélt Jákobhoz: "Itt van ez a kőrakás és ez az emlékkő, amelyet köztem és közted felállítottam. ⁵² Ez a kőrakás és az emlékkő legyen a tanú: nekem sem szabad ezen a kőrakáson túl feléd menni, és neked sem szabad ezen a kőrakáson és emlékkövön túl rossz szándékkal felém közeledni. ⁵³ Ábrahám Istene és Nachor Istene legyen bíró közöttünk!" Erre Jákob megesküdött atyjának, Izsáknak rokonaira. ⁵⁴ Jákob a hegyen áldozatot mutatott be, és meghívta rokonait lakomára. Azok elköltötték a lakomát és éjjel a hegyen maradtak. 32. fejezet (Ter32)

¹ Lábán másnap korán reggel megcsókolta unokáit és lányait, s megáldotta őket. Azután elindult és visszatért lakóhelyére. ² Jákob is elindult útjára. Akkor Isten angyalai találkoztak vele. ³ Amint Jákob meglátta őket, így szólt: "Ez Isten tábora!" S elnevezte a helyet Machanajimnak. ⁴ Azután Jákob követeket küldött előre bátyjához, Ézsauhoz, Szeir földjére, Edom vidékére. ⁵ Ezt mondta nekik: "Így beszéljete uramhoz, Ézsauhoz: "Szolgád, Jákob üzeni neked. Mint vendég tartózkodtam Lábánnál, és mostanáig ott laktam. ⁶ Szereztem magamnak barmokat, szamarakat, juhokat, kecskéket, szolgákat és szolgálókat. Most üzenetet küldök uramnak, hogy kegyelmet találjak szemedben." ⁷ A szolgák ezzel a hírrel tértek vissza Jákobhoz: "Eljutottunk bátyádhoz, Ézsauhoz, már siet eléd, 400 ember van vele." ⁸ Jákob nagyon megijedt és aggódott. Két táborra osztotta embereit, valamint a nyáját és a barmokat. ⁹ Így gondolkozott: "Ha Ézsau eléri az egyik tábort és legyőzi, a másik tábor megmenekül." ¹⁰ Azután Jákob így imádkozott: "Atyámnak, Ábrahámnak Istene és atyámnak, Izsáknak Istene! Uram, te azt mondtad nekem, térj vissza földedre és rokonságodhoz, ott jó sorsot biztosítok neked. ¹¹ Nem vagyok méltó mindarra a kegyelemre és hűségre, amelyet szolgád iránt tanúsítottál. Hiszen csak botommal léptem át ezt a Jordánt, s most két táborom van. ¹² Ments meg engem bátyám kezétől, Ézsau kezétől. Félek, hogy jön és legyőz engem, s az anyát gyermekeivel. ¹³ Te azt mondtad: Jó sorsot biztosítok neked, s utódaidat olyanná teszem, mint a tenger fővényét, amit sokasága miatt nem lehet megszámolni." ¹⁴ Ott töltötte az éjszakát. Azután vagyonából ajándékot készített testvére, Ézsau részére: ¹⁵ kétszáz kecskét, húsz bakot, kétszáz bárányt és húsz kost, ¹⁶ harminc szoptató tevét csikójával, negyven fiatal tehenet, tíz bikát, húsz szamárkancát és tíz szamártsikót. ¹⁷ Ezeket nyájanként külön-külön átadta szolgálóinak, s azt mondta a szolgálóknak: "Vonuljatok előttem és hagyjatok térközt az egyes nyájak között." ¹⁸ Az elsőnek megparancsolta: "Ha bátyám, Ézsau találkozik veled és megkérdezi: Kie vagy, hová mégy és kié előtted az állatok, ¹⁹ akkor így felelj: Szolgádé, Jákobé. Ez az ajándék, amit uramnak, Ézsauinak küldött, ő maga utánunk jön." ²⁰ Ugyanezt a parancsot adta a másodiknak, a harmadiknak, a

negyediknek, aki a nyájak mögött ment: ²¹ "Ti is így beszéljete Ézsauhoz, ha találkoztok vele. Ezt mondjátok neki: Jákob, a te szolgád rögtön utánunk jön." Így gondolkodott ugyanis: Az előttem járó ajándékkal jóindulatra hangolom, és csak azután jelenek meg előtte. Talán így barátságosan fogad. ²² Az ajándék tehát megelőzte, maga meg a táborban töltötte az éjszakát. ²³ De még azon az éjszakán fölkel, vette két feleségét, két szolgáját, tizenegy fiát, és átkelt a Jabbok gázlóján. ²⁴ Fogta és átvezette őket a folyón, s áthozta minden vagyonát. ²⁵ Jákob egyedül maradt odaát. Akkor valaki hajnalig küzdött vele. ²⁶ Mikor látta, hogy nem tudja legyőzni, megérintette csípőjét úgy, hogy Jákob csípője kificamodott, miközben vele küzdött. ²⁷ Közben így szólt: "Engedj el, mert közeledik a virradat!" De ő így felelt: "Nem engedlek el, amíg meg nem áldasz." ²⁸ Az megkérdezte: "Hogy hívnak?" "Jákobnak" - felelte. ²⁹ Az folytatta: "Ezentúl ne Jákobnak hívjanak, hanem Izraelnek, mivel Istennel szemben erősnek bizonyultál és emberek fölött fogsz győzni." ³⁰ Jákob erre megkérdezte és ezt mondta: "Nyilvánítsd ki előttem nevedet!" Az így válaszolt: "Miért kérdezed a nevemet?" -, s megáldotta. ³¹ Jákob elnevezte a helyet Penuelnek, mert - úgymond - "színről színre láttam Istent, és életben maradtam." ³² A nap fölkelte előtte, amikor Penuelt elhagyta. De sántított csípője miatt. ³³ Ezért az izraeliták mind a mai napig nem eszik meg a csípőizom ínát, amely a csípőmedence fölött van, mivel ő az izom ínánál ért Jákob csípőjéhez. 33. fejezet (Ter33)

¹ Jákob fölemelte szemét és körülnézett. Ott jött Ézsau négyszáz emberével. A gyerekeket elosztotta Lea, Ráchel és a két szolgáló között. ² A szolgálókat gyermekeivel az élre állította, utána Leát gyermekeivel, és végül Ráchelt Józseffel. ³ Ő maga előre ment, és hétszer meghajolt a földig, amíg közel ért testvéréhez. ⁴ Ézsau eléje sietett, megölelte, nyakába borult és sírt. ⁵ Azután fölnézett, és látta az asszonyokat meg a gyerekeket, és megkérdezte: "Kik ezek veled?" "Ezek a gyermekeim - válaszolta -, akikkel Isten megajándékozta szolgádat." ⁶ Erre a szolgálók gyermekeikkel odamentek és meghajoltak. ⁷ Utánuk odament Lea a gyermekeivel és meghajolt. Végül Ráchel lépett elő Józseffel, és meghajtott magát. ⁸ Erre ő megkérdezte: "Mit akartál azzal az egész táborral, amellyel találkoztam?" "Kegyelmet akartam találni uram színe előtt" - válaszolta. ⁹ Ézsau ezt mondta: "Több van nekem, testvér, mint amennyi elég, maradjon meg neked, ami a tied." ¹⁰ De Jákob ellenkezett: "Ne úgy legyen, ha kegyelmet találtam színed előtt, akkor fogadd el az ajándékot kezemből. Úgy tekintettem arcodra, ahogy az ember Isten arcára néz. Te pedig szívesen fogadtál engem. ¹¹ Fogadd el tehát az üdvözlő ajándékot, amit neked vittek. Hiszen Isten gazdaggá tett és jól megy a sorom." Erre az ösztönzésre elfogadta. ¹² Aztán így szólt: "Induljunk el, menjünk tovább, és

majd melletted megyek." ¹³ De ő ezt válaszolta neki: "Uram tudja, hogy a gyerekek még gyengék, s a nyájból meg a barmok közül a szoptató állatok ápolásra szorulnak. Hacsak egy nap is túlságosan megerőltetjük őket, az egész nyáj tönkremegy." ¹⁴ Uram azért csak menjen szolgája előtt, én pedig lassan tovább vonulok az előttem járó nyáj lépésében és a gyerekek lépésében, amíg eljutok uramhoz Szeirbe." ¹⁵ Ézsau azt felelte: "Akkor néhány embert azok közül, akik velem vannak, odaadok neked kísézőül." "Minek az?" - kérdezte. "Csak találjak kegyelmet uram szemében!" ¹⁶ Így Ézsau aznap visszatért útjáról Szeirbe, ¹⁷ Jákob pedig elindult Szukkot felé és házat épített magának, az állatok számára pedig aklot csinált. Ezért nevezte a helyet Szukkotnak. ¹⁸ Jákob Paddan-Aramból való visszatérése után szerencsésen elért Szichem városához, amely Kánaán földjén fekszik. ¹⁹ A város előtt üttette fel sáttáborát. A darab földet, ahol táborát felállította, száz pénzegységért megvásárolta Szichem atyjának, Hámornak a fiaitól. ²⁰ Ott oltárt épített, és elnevezte El-nek, Izrael Istenének. 34. fejezet (Ter34)

¹ Dina, Lea lánya, akit Jákobnak szült, egy napon elment meglátogatni a vidék leányait. ² Amikor Szichem, a vidék fejedelmének, a hívitta Hámornak a fia meglátta, elrabolta, vele hált és erőszakot követett el rajta. ³ A szíve vonzódott Dinához, Jákob lányához. Szerette a lányt és barátságosan beszélt vele. ⁴ Szichem így szólt apjához, Hámorhoz: "Szerezd meg nekem ezt a lányt, hogy a feleségem legyen." ⁵ Jákob megtudta, hogy lányát, Dinát meggyalázták. De mivel fiai a nyájnál voltak a mezőn, visszatérésükig Jákob hallgatott. ⁶ Hámor, Szichem apja, kiment Jákobhoz, hogy beszéljen vele. ⁷ Amikor Jákob fiai hazajöttek a mezőről és meghallották, a férfiak megdühödtek és nagy haragra lobbantak. Mert azzal, hogy ő Jákob lányával hált, gyalázatot követett el Izrael ellen. Ennek nem lett volna szabad megtörténnie. ⁸ Hámor így szólt hozzájuk: "Szichemnek, a fiamnak a szíve hozzátapadt lányotokhoz." ⁹ Adjátok neki feleségül, lépjetek velünk sógorságba. Adjátok nekünk lányotokat, és vegyétek el a mi lányainkat, ¹⁰ s lakjatok nálunk. Az ország nyitva áll előttetek, maradjatok, járjátok be és telepedjete le rajta." ¹¹ Szichem így szólt (Dina) apjához és testvéreihez: "Bárcsak kegyelmet találnék szemetekben. Amit követeltek tőlem, megadom." ¹² Ha sok menyasszonyi hozományt és ajándékot követeltek, mindent megadok, amit kívántok. Csak a lányt engedjétek feleségül hozzám." ¹³ Jákob fiai válaszoltak Szichemnek és apjának, de ravaszul beszéltek, mivel hűgukat meggyalázták. ¹⁴ "Nem engedhetjük meg magunknak - mondták -, hogy hűgunkat körülmetéletlen férfinak adjuk. Ez nálunk szégyennek számít." ¹⁵ Csak akkor járhatunk kedvetekben, ha olyanok lesztek mint mi, vagyis ha mindenki körülmetélkedik, aki a férfinemen van köztetek. ¹⁶ Akkor nektek adjuk

lányainkat és elvesszük a ti lányaitokat. Nálatok fogunk lakni és egy néppé válunk veletek. ¹⁷ De ha nem fogadjátok el feltételünket, hogy körülmétélkedtek, akkor vesszük a lányunkat és elmegyünk." ¹⁸ Beszédük tetszett Hámornak és Szichemnek, Hámor fiának. ¹⁹ A fiatalember nem késlekedett úgy tenni, mivel szerette Jákob lányát, és környezetében nagy volt a tekintélye. ²⁰ Hámor és fia, Szichem a város kapujához mentek és így beszéltek a város férfiainhoz: ²¹ "Ezek az emberek békés szándékúak. Szeretnének nálunk lakni az országban, és rajta végigvonulni. Földünkön minden irányban elég a térség számukra. Az ő lányait mi vesszük feleségül, a mi lányainkat pedig nekik adjuk. ²² De a férfiak csak egy feltétel alatt készek nálunk maradni és velünk egy néppé válni: ha nálunk is mindenkit körülmétélnek, aki a férfinemhez tartozik, mint ahogy ők is körül vannak metélve. ²³ Nyájaik, vagyonuk és marhaállományuk, nemde, hasznunkra lesz? Ezért tegyük meg a kedvüket, hogy nálunk maradjanak." ²⁴ Mindnyájan egyetértettek Hámorral és fiával, Szichemmel. Minden férfi körülmétéltette magát. ²⁵ A harmadik napon azonban, amikor seblázban feküdtek, Jákob két fia, Simeon és Lévi, Dina testvérei kardot ragadtak, merészen rátámadtak a városra és megölték minden férfit; ²⁶ Hámort és fiát, Szichemet is megölték karddal. Dinát kihozták Szichem házából és elvonultak. ²⁷ Jákob fiai azután rátámadtak a megöltekre, kifosztották a várost, mivel meggyalázták hűgukat. ²⁸ Elvitték nyájukat, barmaikat, s mindent, ami a városban és a mezőn volt. ²⁹ Egész vagyonukat, minden gyermeket és minden asszonyt elvittek, s elraboltak mindent, ami a házakban volt. ³⁰ Jákob így szólt Simeonhoz és Lévihez: "Szerencsétlenségbe sodortok azzal, hogy gyűlöletessé tesztek az ország lakói, a kánaániták és a periziták előtt. Nekem csak kevés emberem van. Ha összefognak ellenem, legyőznek, és elpusztítanak családommal együtt." ³¹ De ők így feleltek: "Szabad volt nekik úgy bánni hűgunkkal, mint egy kéjnnővel?"

35. fejezet (Ter35)

¹ Isten szólt Jákobhoz: "Kelj útra, menj föl Bételbe és maradj ott! Építs ott oltárt Istennek, aki megjelent neked, amikor menekültél bátyád, Ézsau elől." ² Erre Jákob megparancsolta egész házának és mindazoknak, akik nála voltak: "Távolítsátok el az idegen isteneket, amelyeket őriztek. Tisztálkodjatok meg, és váltsatok ruhát. ³ Útra kell kelnünk és Bételbe mennünk, hogy ott oltárt építsünk Istennek, aki szükség idején meghallgatott és velem volt utamon, amerre jártam." ⁴ Átadtak Jákobnak minden idegen istent, ami birtokukban volt, és a karikákat is, amelyeket a fülükben viseltek. ⁵ Jákob elásta őket a Szichem mellett álló tölgyfa alá, azután útra keltek. A környező városokat elfogta az Istentől való félelem, és nem üldözték Jákob fiait. ⁶ Így Jákob elérkezett a Kánaán földjén levő Luszba, azaz Bételbe, ő, és mindazok, akik

vele voltak. ⁷ Ott oltárt épített, és a helyet elnevezte Bételnek, mivel Isten ott nyilatkoztatta ki magát neki, amikor testvére elől menekült. ⁸ Itt Debora, Rebekka dajkája meghalt és Bétel mellett egy tölgyfa alá temették. Ezt attól fogva Gyásztölgynek nevezték. ⁹ Isten másodszor jelent meg Jákobnak Paddan-Aramból való visszatérése után, és megáldotta. ¹⁰ Isten így szólt hozzá: "A te neved Jákob, de ne hívjanak többé Jákobnak, hanem Izrael legyen a neved." ¹¹ Így az Izrael nevet adta neki. Isten tovább beszélt hozzá: "Én vagyok a magasságbeli Isten. Légy termékeny és szaporodj. ¹² Nép, sőt népek sokasága fog tőled származni, és királyok erednek véredből. A földet, amelyet Ábrahámnak és Izsáknak adtam, neked adom, s utánad leszármazottaidnak adom ezt a földet." ¹³ Azután Isten eltávozott tőle. ¹⁴ Jákob emlékkövet állított fel a helyen, ahol vele beszélt, egy kőből való emléket, italáldozatot öntött rá és megkenste olajjal. ¹⁵ Jákob Bételnek nevezte el a helyet, ahol Isten beszélt vele. ¹⁶ Azután tovább vonultak Bételből. Csak kis távolságra voltak Efratától, amikor Ráchelt elővette a szülés fájdalma; nehéz szülése volt. ¹⁷ Nagyon szenvedett vajúdás közben, de a bába azt mondta neki: "Ne félj, most is fiad lett." ¹⁸ Mikor élete megszűnőben volt - meg kellett ugyanis hálnia -, Benoninak nevezte őt. Az apja azonban a Benjamin nevet adta neki. ¹⁹ Ráchel meghalt, és az Efráta, azaz Betlehem felé vezető út mellett temették el. ²⁰ Jákob emlékkövet állított a sírja fölé. Ez Ráchel sírja a mai napig. ²¹ Izrael tovább vonult, és sátrát Mikdál-Éderén túl verte fel. ²² Míg Izrael ezen a vidéken táborozott, Ruben bement Bilhához, apja mellékfeleségéhez, és vele hált. Izrael tudomást szerzett róla. Jákobnak tizenkét fia volt. ²³ Lea fiai: Ruben, Jákob elsőszülötte, Simeon, Lévi, Júda, Isszachár és Zebulun. ²⁴ Ráchel fiai: József és Benjamin. ²⁵ Bilhának, Ráchel szolgálójának fiai: Dán és Naftali. ²⁶ Szilpának, Lea szolgálójának fiai: Gád és Áser. Ezek Jákob fiai, akik Paddan-Aramban születtek. ²⁷ Jákob érkezett apjához, Izsákhöz, Mamrébe, Karját-Arbába, azaz Hebronba, ahol Ábrahám és Izsák jövevényként laktak. ²⁸ Izsák életkora 180 évet tett ki. ²⁹ Izsák öreg korában, az életet megelégtelve költözött el. Fiai, Ézsau és Jákob eltemették. 36. fejezet (Ter36)

¹ Ézsauinak, vagyis Edomnak ezek az utódai: ² Ézsau Kánaán leányai közül vett feleséget: Adát, a hetita Elon lányát és Oholibámát, Anának, a horita Cibeon fiának lányát, ³ továbbá Básmátot, Izmael lányát, Najobot húgát. ⁴ Ada szülte Ézsauinak Elifázt, Básmát szülte Reuelt, ⁵ Oholibáma szülte Jeust, Jalamot és Korachot. Ezek Ézsau fiai, akik Kánaán földjén születtek. ⁶ Ézsau vette feleségeit, fiait és leányait, egész házanépét, minden legelőállatát, minden háziállatát és minden vagyonát, amit Kánaán földjén szerzett, s elköltözött öccsétől Szeir földjére. ⁷ Vagyonuk ugyanis túl nagy volt ahhoz, hogy együtt maradjanak, és a vendéglátó ország sem bírta el őket sok vagyonuk miatt. ⁸

Így Ézsau a Szeir-hegységben telepedett le. Ézsau (neve) Edom is. ⁹ Ézsauinak, az edomiták ősatyjának Szeir földjén ezek voltak az utódai: ¹⁰ Ézsau fiainak utódai: Elifáz, Ádának, Ézsau feleségének a fia. Reuel, Bászmátnak, Ézsau feleségének a fia. ¹¹ Elifáz fiai: Temán, Omár, Cefo, Gatam és Kenász. ¹² Timma Elifáznak, Ézsau fiának mellékfelesége volt. Ő szülte Elifáznak Amaleket. Ezek Ádának, Ézsau feleségének utódai. ¹³ Reuel fiai ezek: Nachat, Szerach, Samma és Misza. Ezek Bászmátnak, Ézsau feleségének utódai. ¹⁴ Ezek pedig Cibeon fia, Ána lányának, Oholibámának, Ézsau feleségének fiai: ő szülte Ézsauinak Jeust, Jalamot és Korachot. ¹⁵ Ezek a törzsfők, Ézsau fiai: Elifáznak, Ézsau elsőszülöttének fiai voltak: Temán törzsfő, Omár törzsfő, Cefo törzsfő, Kenász törzsfő, ¹⁶ Gatam törzsfő, Amalek törzsfő, akik Elifáztól származtak Edom földjén. Ezek Áda fiai. ¹⁷ Reuelnek, Ézsau fiának fiai a következők: Nachat törzsfő, Szerách törzsfő, Samma törzsfő és Misza törzsfő. Ezek azok a törzsfők, akik Reueltől származtak, Edom földjén. Ezek Bászmátnak, Ézsau feleségének fiai. ¹⁸ Oholibámának, Ézsau feleségének fiai a következők: Jeus törzsfő, Jalám törzsfő, Korách törzsfő. Ezek azok a törzsfők, akik Oholibámától, Ana leányától, Ézsau feleségétől származtak. ¹⁹ Ezek Ézsau fiai és ezek a törzsfők. Ez Edom. ²⁰ Ezek a horita Szeirnek, a vidék őslakójának fiai: Lotán, Sobál, Cibeon, Ána, ²¹ Dison, Ecer és Disán. Ezek a horiták törzsfői, Szeir fiai Edom földjén. ²² Lotán fiai: Hori és Heman. Lotán nővére Timna. ²³ Sobál fiai a következők: Alvan, Manachát, Ebál, Sefo és Omán. ²⁴ Cibeon fiai a következők: Aja és Ana. Ez az az Ana, aki a pusztában megtalálta a meleg forrást, amikor apjának, Cibeonnak a szamarait legeltette. ²⁵ Ana gyermekei ezek: Dison és Oholibáma, Ana leánya. ²⁶ Dison fiai ezek: Hemdán, Esbán, Jitrán és Kerán. ²⁷ Ecer fiai ezek: Bilhán, Saaván és Akan. ²⁸ Disán fiai: Uc és Aran. ²⁹ A horiták törzsfői ezek: Lotán törzsfő, Sobál törzsfő, Cibeon törzsfő, Ána törzsfő, ³⁰ Dison törzsfő, Ecer törzsfő, Disán törzsfő. Ezek a horiták törzsfői, törzsük szerint Szeir földjén. ³¹ Ezek a királyok uralkodtak Edom földjén, mielőtt izraelita király uralkodott. ³² Edom királya volt Bela, Beor fia, városát pedig Dinhabának hívták. ³³ Bela meghalt, és helyette Jobáb kormányzott, Serah fia Bocrából. ³⁴ Amikor Jobáb király meghalt, helyette a temaniták földjéről való Husám kormányzott királyként. ³⁵ Husám meghalt, és helyette Adad kormányzott, mint király, Badad fia, aki a midianitákat a Moáb-síkságon megverte. Városát Avitnak hívták. ³⁶ Adad meghalt, és helyette a masrekai Szamla kormányzott mint király. ³⁷ Szamla meghalt, és helyette a Rechobot-han-Nacharból való Saul kormányzott, királyként. ³⁸ Saul meghalt, és helyette Baal-Hanan, Achbor fia kormányzott mint király. ³⁹ Baal-Hanan, Achbor fia meghalt, helyette Hadad kormányzott mint király. Városát Painak hívták. Felesége Mehetábel volt, a Me-Szachab-i Matred lánya. ⁴⁰ Ezek Ézsau törzsfői, nemzetségük, lakóhelyük és nevük szerint: Timna törzsfő, Alva

törzsfő, Jetet törzsfő, ⁴¹ Oholibáma törzsfő, Ela törzsfő, Pinon törzsfő, ⁴² Kenász törzsfő, Temán törzsfő, Mibcár törzsfő, ⁴³ Magdiel törzsfő, Iram törzsfő. Ezek Edom törzsfői lakóhelyük szerint az országban, amit birtokba vettek. Ez Ézsaunak, az edomiták ősatyjának családfája. 37. fejezet (Ter37)

¹ Jákob azon a földön lakott, amelyen atyja mint jövevény tartózkodott Kánaán földjén. ² Jákob családjának története a következő: amikor József tizenhét esztendő volt, bátyjaival együtt a juhokat őrizte. Mivel még fiatal volt, apja feleségeinek, Bilhának és Szilpának fiai mellé osztották be. József közölte apjával, ami rosszat azokról mondtak. ³ Izrael jobban szerette Józsefet, mint a többi fiát, mivel öreg korában született. Ezért egy ujjas köntöst csináltatott neki. ⁴ Mikor bátyjai látták, hogy jobban szereti, mint összes többi fiát, meggyűlöltek, és nem tudtak vele barátságos szót váltani. ⁵ Józsefnek egyszer álma volt, s azt elmondta testvéreinek. ⁶ Így szólt hozzájuk: "Hallgassatok ide, milyen álmot láttam. ⁷ Kévét kötöttünk a mezőn, s íme, az én kévém fölegyenesedett és állva maradt, a ti kévéitek pedig körülvették és meghajoltak az én kévém előtt." ⁸ Testvérei így válaszoltak: "No, talán királyunk akarsz lenni és fölöttünk uralkodni?" Álma és elbeszélése miatt még inkább meggyűlöltek. ⁹ Más alkalommal újra álmot látott, s azt is elmondta bátyjainak. Így szólt: "Látjátok, ismét álmom volt. A nap, a hold és a csillagok meghajoltak előttem." ¹⁰ Amikor elbeszélte apjának és testvéreinek, apja megfeddte, mondván: "Mit akar jelenteni ez az álom, amit láttál? Nekem, anyádnak és bátyáidnak, nekünk a földig kell hajolnunk előtted?" ¹¹ Bátyjai féltékenyek lettek rá, apja ellenben megjegyezte magának a dolgot. ¹² Amikor bátyjai elmentek, és apjuk juhait Szichemben legeltették, ¹³ Izrael ezt mondta Józsefnek: "Bátyáid Szichemnél legeltetnek, gyere, hadd küldjelek el hozzájuk." "Készen vagyok" - felelte. ¹⁴ Akkor ezt mondta neki: "Menj, és nézz utána, hogy bátyáid és a nyájuk jól vannak-e, s hozz nekem hírt róluk." Így elküldte Hebron völgyéből, s ő Szichembe érkezett. ¹⁵ Amikor a mezőn bolyongott, egy ember találkozott vele, s megkérdezte: "Mit keresel?" ¹⁶ "Bátyáimat keresem - felelte -, mondd meg, hol legeltetnek?" ¹⁷ A férfi így válaszolt: "Elmentek innét, hallottam, amikor mondták: menjünk Dotainba." József tehát elment testvérei után, és Dotainban megtalálta őket. ¹⁸ Amikor azok messziről meglátták, még mielőtt közelükbe ért, azt indítványozták, hogy öljék meg. ¹⁹ Így szóltak egymáshoz: "Nézzétek, ott jön az álomlátó. ²⁰ Rajta, öljük meg, dobjuk egy ciszternába és mondjuk azt, hogy vadállat ette meg. Akkor majd meglátjuk, mi lesz az álmaiból." ²¹ Mikor Ruben ezt meghallotta, igyekezett kimenteni kezükből, és így szólt: "Ne vegyük el az életét." ²² Ruben még azt mondta nekik: "Ne ontsatok vért, dobjátok be a ciszternába, ott a pusztában, de kezeteket ne emeljétek rá." (Ezt mondta), mert ki akarta

menteni kezükből és vissza akarta küldeni apjához. ²³ Mihelyt József testvéreihez ért, azok levették József ujjas köntösét, ami rajta volt, ²⁴ őt magát pedig megfogták és a ciszternaába dobták. A ciszterna üres volt, víz nem volt benne. ²⁵ Azután leültek enni. Amikor fölemelték szemüket és körülnéztek, izmaelita karavánt láttak közeledni Gileádból. Tevéik meg voltak rakva gumival, balzsammal és illatos gyantával. Úton voltak vele, hogy Egyiptomba vigyék. ²⁶ Júda így szólt testvéreihez: "Milyen előnyünk származik abból, ha megöljük öcsénket és vérét betakarjuk? ²⁷ Gyertek, adjuk el az izmaelitáknak, és ne emeljük rá kezünket. Mégiscsak testvérünk, saját testünk." Testvérei hallgattak rá. ²⁸ Amikor tehát a midiánita kereskedők elhaladtak mellettük, eladták Józsefet 20 ezüstért az izmaelita kereskedőknek. Ezek Egyiptomba vitték Józsefet. ²⁹ Amikor Ruben később ismét odament a ciszternaához, József már nem volt benne. Megszaggatta ruháját, ³⁰ visszament testvéreihez és így szólt: "A fiú már nincs ott, mitévő legyek?" ³¹ Ők azonban fogták a köntösét, levágtak egy kecskebakot, és a köntöst a vérébe mártották. ³² Azután a ruhát elküldték, apjukhoz vitették és ezt üzenték: "Találtuk, nézd meg, hogy a fiad köntöse-e vagy nem?" ³³ Amikor az meglátta, felkiáltott: "Ez a fiam köntöse, vadállat ette meg. Széttépték, széttépték Józsefet!" ³⁴ Megszaggatta ruháját, zsákot kötött csípője köré és hosszú ideig gyászolta fiát. ³⁵ Minden fia és minden lánya sietett vigasztalni, de nem akart vigasztalódni, hanem így szólt: "Gyászolva költözöm le fiamhoz az alvilágba." Így siratta őt az apja. ³⁶ A midiániták pedig eladták őt Egyiptomban Potifárnak, a fáraó egyik kincstárnokának, az őrség parancsnokának. 38. fejezet (Ter38)

¹ Ebben az időben Júda elköltözött testvéreitől, és sátrát egy Hira nevű adullámi embernél ütötte fel. ² Ott meglátta az egyik kánaánitának, Suának a lányát. Feleségül vette és vele élt. ³ Az fogant és fiút szült, akit Ernek nevezett. ⁴ Másodszor is fogant, fiút szült, s Onannak nevezte. ⁵ Majd ismét szült egy fiút, s Selának nevezte. Keszibben tartózkodott, amikor ezt szülte. ⁶ Júda az elsőszülött Er számára egy Támár nevű feleséget vett. ⁷ Ő azonban, Júda elsőszülöttje bűnös volt Isten szemében, ezért Isten elvette életét. ⁸ Júda azt mondta Onannak: "Élj bátyád feleségével, teljesíts vele szemben a sógori kötelességet, s így gondoskodj utódról bátyád számára." ⁹ Mivel Onan tudta, hogy az utód nem az övé lesz, azért valahányszor együtt volt bátyja feleségével, magját a földre ontotta, nehogy utódot támasszon bátyjának. ¹⁰ Istennek nem tetszett, amit művelt, azért ő is meghalt. ¹¹ Ezután Júda így szólt menyéhez, Támárhoz: "Térj vissza atyád házába, özvegyként, amíg a fiam, Sela, fel nem nő." Arra gondolt ugyanis, hogy meghalhat az is, mint testvérei. Támár elköltözött és visszatért apja házába. ¹² Hosszabb idő elmúltával meghalt Sua leánya, Júda felesége. Júda a gyászidő letelte után elment barátjával, az

adullámi Hirával Timnába a juhait nyírni. ¹³ Mikor Támárnak megvitték a hírt: "Íme apósod Timnába jön a juhait nyírni", ¹⁴ letette özvegyi ruháját, fátyolt vett magára, befödte arcát és leült Enajim bejáratához, amely a Timna felé vezető úton van. Láttá ugyanis, hogy Sela már felnőtt, mégse adták őt hozzá feleségül. ¹⁵ Júda észrevette és rossz nőnek tartotta, mivel az arca el volt fedve. ¹⁶ Odament hozzá az út szélére és megszólította: "Gyere, veled akarok háltni." Nem tudta ugyanis, hogy a saját menyje. Az így válaszolt: "Mit adsz, ha velem hálhatsz?" ¹⁷ Küldök egy kecskebakot a nyájból" - felelte. Azt mondta: "Ha zálogot adsz, amíg azt elküldöd." ¹⁸ "Milyen zálogot adjak?" - kérdezte. Azt felelte: "A pecsétgyűrűdet a zsinaggal és a botodat, amit a kezeden tartasz." Neki adta, hált vele, és az teherbe esett. ¹⁹ Azután felállt és elment, letette a fátyolt és újra felöltötte özvegyi ruháját. ²⁰ Júda adullámi barátjával elküldte a kecskebakot, hogy visszakapja a zálogot az asszonytól, de az már nem volt ott. ²¹ Megkérdezte a helység embereit: "Hol van az a parázna nő, aki Enajimban az úton szokott ülni?" Azok ezt válaszolták: "Itt nem volt parázna nő." ²² Erre visszatért Júdához és mondta: "Nem találtam meg, s a helység emberei azt állították, hogy ott nem volt parázna nő." ²³ Júda így felelt: "Akkor tartsa meg magának, csak ne legyünk gúny tárgyává. Elküldtem a kecskebakot, de nem talátlad meg." ²⁴ Mintegy három hónappal később jelentették Júdának: "A menyed félrelépett és paráznaság miatt teherbe esett." Júda ezt mondta: "Vigyétek ki, meg kell égetni." ²⁵ De amikor ki akarták vinni, elküldött apósához, s ezt üzent: "Attól a férfitől estem teherbe, akiéi ezek a holmik." És folytatta: "Nézz csak utána, kié ez a pecsétgyűrű, ez a zsinag és ez a bot." ²⁶ Amikor Júda meglátta a holmikat, így szólt: "Igaza van velem szemben: miért nem adtam fiamnak, Selának feleségül?" De többé már nem élt vele. ²⁷ Eljött a szülés ideje, és ikrek voltak méhében. ²⁸ Miközben szült, az egyik előre nyújtotta kezét. A baba vörös fonalat vett, a kezére kötötte és így szólt: "Ez jött ki elsőnek." ²⁹ De az újra visszahúzta a kezét és testvére jött ki. Erre így szólt: "Mihez csinálsz magadnak nyílást?" - és Perecnek nevezték. ³⁰ Azután kijött a testvére, akinek kezén a vörös fonál volt. Őt Szeráchnak nevezték el. 39. fejezet (Ter39)

¹ Amikor Józsefet elvitték Egyiptomba, Potifár, a fáraó egyik tisztviselője, a testőrség parancsnoka, egy egyiptomi ember vásárolta meg az izmaelitáktól, akik odavitték. ² De az Úr Józseffel volt, s így minden sikerült neki. Urának, az egyiptominak a házában maradt. ³ Ura meglátta, hogy az Úr vele van és hogy az Úr sikerre segít mindent, amihez hozzáfog, ⁴ azért József kegyelmet talált szemében: neki kellett őt kiszolgáltatnia. Azután házában intézőjévé tette és egész vagyonát rábízta. ⁵ Attól az időtől kezdve, hogy vagyonának intézőjévé tette, az Úr József miatt megáldotta az egyiptomi házat. Az Úr áldása volt

mindenen, ami a házban és a mezőn az övé volt. ⁶ Tehát egész vagyonát rábízta Józsefre, s nem törődött semmivel, csak az étellel, amit evett. József amellet szép külsejű és szép arcú volt. ⁷ A történetek után urának felesége szemet vetett Józsefre, és így szólt hozzá: "Hálj velem!" ⁸ Ő azonban vonakodott, s azt mondta ura feleségének: "Nézd, uram semmivel sem törődik mellettem a házban, egész vagyonát rám bízta. ⁹ Neki sincs ebben a házban nagyobb hatalma, mint nekem. Semmit sem vont meg tőlem, csak egyedül téged, mivel te a felesége vagy. Hogyan követhetnék el ilyen súlyos igazságtalanságot és hogyan vétkezhetnék Isten ellen?" ¹⁰ Jóllehet naponta csábította Józsefet, az nem hallgatott rá, hogy vele háljon és hozzá adja magát. ¹¹ Amikor egyik nap bejött a házba dolgait intézni és a ház népe közül senki sem volt otthon, ¹² az megfogta a ruháját és így szólt: "Hálj velem!" De ő ruháját a kezében hagyta, elmenekült és kifutott. ¹³ Az látva, hogy ruháját a kezében hagyta és elfutott, ¹⁴ összehívta házanépét, s ezt mondta nekik: "Na lássátok! Idehozott nekünk egy hébert, hogy erőszakoskodjon velünk. Hozzám jött, hogy velem háljon, de én hangosan kiabáltam. ¹⁵ Mikor hallotta, hogy hangosan kiabálok, itthagya ruháját mellettem, elmenekült, és kiszaladt." ¹⁶ És a ruhát magánál tartotta, míg a férje haza nem jött. ¹⁷ Akkor elmondta neki a jelenetet és így szólt: "A héber szolga, akit a házba hoztál, idejött hozzám, hogy erőszakoskodjon velem. ¹⁸ De mikor hangosan kiabáltam, itt hagyta ruháját mellettem, menekült, és kiszaladt." ¹⁹ Ura felesége szavának hallatára, hogy a rabszolga - úgymond - így tett vele, haragra gerjedt. ²⁰ Ura elfogatta Józsefet, s abba a börtönbe vetette, ahol a király foglyait őrizték. Ott maradt a börtönben. ²¹ De az Úr Józseffel volt, és irgalmat gyakorolt vele. Feléje fordította a börtönfelügyelő jóindulatát. ²² A felügyelő rábízta Józsefre az összes foglyot, aki csak a börtönben volt. Ami ott történt, annak az ő rendelkezése szerint kellett végbemenni. ²³ A börtönfelügyelő nem törődött többé semmivel, ami rá volt bízva. Az Úr vele volt, és amihez csak hozzáfogott, azt sikerre vezette. 40. fejezet (Ter40)

¹ Bizonyos idő múlva Egyiptom királyának pohárnoka és sütőmestere vétettek uruk, Egyiptom királya ellen. ² A fáraó megharagudott a két tisztviselőre, a főpohárnokra és a főszütőmesterre, ³ és börtönbe vetette őket a testőrség parancsnokának házában, oda, ahol Józsefet is fogva tartották. ⁴ A testőrség parancsnoka Józsefet bízta meg szolgálatukkal. Egy ideig börtönben voltak. ⁵ Egyszer mindkettőnek ugyanazon az éjjel álma volt, olyan álma, amelyiknek mindkettőjük számára különös jelentősége volt: az egyiptomi király főpohárnoka és főszütőmestere számára, akik börtönben ültek. ⁶ József másnap reggel a börtönbe ment, s látta, hogy le vannak törve. ⁷ Megkérdezte a fáraó tisztségviselőit, akik urának házában vele együtt fogva voltak, s így szólt:

"Miért vágtok ma olyan bús arcot?" ⁸ "Álmod láttunk - felelték azok -, és nincs itt senki, aki megfejtené." József ezt mondta: "Az álom megfejtése nemde Isten dolga? De azért mondjátok el!" ⁹ A főpohárnok elbeszélte álmát Józsefnek e szavakkal: "Álmomban egy szőlőtőkét láttam magam előtt. ¹⁰ A tőkén három vessző volt. Amikor kirügyezett, kinyílt a virágja is, és a szőlőfürtök érett szemeket hoztak. ¹¹ A fáraó pohara a kezemben volt, vettem a bogyókat, belefacsartam a fáraó poharába, és a poharat a fáraónak nyújtottam. ¹² József azt felelte, hogy ez a jelentése: "A három vessző három napot jelent. ¹³ Három nap múlva a fáraó fölemeli fejedet és visszahelyez hivatalodba. Úgy nyújtsd majd a poharat a fáraónak, mint azelőtt, amikor pohárnoka voltál. ¹⁴ Gondolj rám is, ha majd jól megy a sorod! Gyakoroldj kegyet velem, emlékezzél meg rólam a fáraó előtt, és szabadíts ki ebből a házból, ¹⁵ mivel elraboltak a héberek földjéről, s itt sem követtem el semmit, amiért börtönbe kellett volna vetni engem." ¹⁶ A fősütőmester látta, hogy kedvező magyarázatot adott, ezért így szólt Józsefhez: "Álmomban olyan volt, mintha a fejemen három kosarat vittem volna finom süteménnyel. ¹⁷ A legfelső kosárban mindenféle étel volt, amelyet a pék a fáraónak készített. De madarak jöttek, és felfalták a fejemen levő kosárból." ¹⁸ József feleletül így szólt: "A megfejtés ez: a három kosár három napot jelent. ¹⁹ Három nap múlva a fáraó fölemeli fejedet, felakasztat egy oszlopra és a húsodat a madarak szedik le rólad." ²⁰ Harmadnap a fáraó születésnapja alkalmából lakomát rendezett összes udvari tisztviselője számára. Udvari tisztviselői jelenlétében fölemelte a főpohárnok fejét és a fősütőmester fejét. ²¹ A főpohárnokot újra visszahelyezte hivatalába, újra nyújthatta a poharat a fáraónak. ²² A fősütő mestert pedig felakasztatta, ahogy József az álmot értelmezte. ²³ A főpohárnok azonban nem gondolt többé Józsefre, hanem elfelejtette. 41. fejezet (Ter41)

¹ Két év múlva a fáraónak álma volt. Úgy tűnt neki, mintha a Nílusnál állna. ² Hét szép és kövér tehén jött elő a Nílusból, és legelt a füves réten. ³ Utánuk azonban hét más tehén jött elő a Nílusból, csúnya és sovány, és odament a többi tehénhez a Nílus partjára. ⁴ A csúnya és sovány tehenek felfalták a hét szép és kövér tehenet. Erre a fáraó fölébredt. ⁵ Mikor újra elaludt, másik álma volt. Hét kalász nőtt egy száron, szép és kövér, ⁶ utánuk azonban üres, és a keleti szélről megperzselt kalászhalmok nőttek. ⁷ Az üres kalászhalmok elnyelték a hét kövér és tele kalászt. A fáraó erre fölébredt, és tisztában volt vele, hogy álmodott. ⁸ Másnap nyugtalannak érezte magát. Elküldött, összehívta Egyiptom minden írástudóját és bölcsét. A fáraó elbeszélte nekik az álmot, de nem akadt egy sem, aki a fáraó álmát meg tudta volna fejteni. ⁹ Ekkor a főpohárnok így szólt a fáraóhoz: "Nekem most vissza kell emlékezmem vétségemre. ¹⁰ A fáraó megharagudott szolgájára, és fogva tartotta a testőrség

parancsnokának házában, így engem és a főszűtő mestert is. ¹¹ Azon az éjszakán álmunk volt, nekem és neki, s mindegyikünknek olyan álma, amelyiknek jelentősége volt számunkra. ¹² Ott volt velünk egy fiatal héber férfi, a testőrség parancsnokának rabszolgája. Ennek elbeszélte álmunkat, s ő megfejtette nekünk. Mindegyikünknek megadta a megfelelő jelentést. ¹³ Ahogy megfejtette, úgy teljesedett. Engem ismét visszahelyeztek hivatalomba, a főszűtő mestert fölakasztották." ¹⁴ A fáraó erre elküldött, és hívatta Józsefet. Sietve kihozták a börtönből, s miután megnyiratkozott és ruhát váltott, elindult a fáraóhoz. ¹⁵ A fáraó ezt mondta Józsefnek: "Álmot láttam, és senki sem tudja megfejteni. De hallottam rólad, hogy neked elég hallani az álmot, és meg tudod fejteni." ¹⁶ József így felelt a fáraónak: "Én nem tudok semmit, de Isten kinyilvánítja a fáraónak a jó hírt." ¹⁷ A fáraó tehát ezt mondta Józsefnek: "Álmomban a Nílus partján álltam. ¹⁸ A Nílusból hét kövér és szép tehén jött, és legelt a réten. ¹⁹ Azután láttam, hogy utánuk más hét nyomorúságos, csúnya és sovány tehén jön fel. Egész Egyiptomban nem láttam olyan csúnyákat, mint ezek voltak. ²⁰ A sovány és csúnya tehenek felfalták a hét elsőt, a kövér teheneket. ²¹ De amikor a gyomrukba értek, nem látszott, hogy a gyomrukba jutottak, mert alakjuk éppen olyan csúnya volt, mint azelőtt. Erre fölébredtem. ²² Azután álmomban azt láttam, hogy egy száron hét teli és szép kalász nőtt, ²³ de utánuk hét üres, kiaszott és a keleti szélről megperzselt kalász hajtott ki. ²⁴ A hét üres kalász elnyelte a hét jó kalászt. Elmondtam az írástudóknak, de nem tudták megfejteni." ²⁵ József így válaszolt a fáraónak: "A fáraó álmai ugyanazok. Isten tudtára adta a fáraónak, amit tenni akar. ²⁶ A hét szép tehén hét esztendő jelent, éppen úgy a hét kalász is hét esztendő jelent. ²⁷ Az álom csak egy. A hét sovány és csúnya tehén, amely utánuk feljött, szintén hét esztendő jelent, és a hét száraz, s keleti szélről perzselt kalász hét ínséges esztendő jelent. ²⁸ Erre gondoltam, amikor a fáraónak mondtam: Isten betekintést engedett a fáraónak abba, amit tenni készült. ²⁹ Íme, hét esztendő következik, amikor Egyiptom egész földjén nagy bőség uralkodik. ³⁰ De utána jön hét ínséges esztendő, s akkor Egyiptom földjén elfelejtik az egész bőséget. Az ínség Egyiptom egész földjét emészteni fogja. ³¹ Az éhínség következtében, ami bekövetkezik, semmit sem látnak majd az országban a bőségtől, mert az nagyon nyomasztó lesz. ³² Az, hogy a fáraó álma kétszer ismétlődött, azt jelenti, hogy Isten a dolgot erősen elhatározta és Isten haladék nélkül végre is hajtja. ³³ Ezért a fáraó válasszon ki egy okos és bölcs férfit, s állítsa Egyiptom élére. ³⁴ Továbbá jelöljön ki a fáraó felügyelőket az országban, hogy a bőség hét esztendejében Egyiptom földjén tegyék félre az ötödrészt. ³⁵ A most következő hét bő esztendőben az egész termést gyűjtsék össze, a gabonát a fáraó rendelkezésére helyezték magtárba, hozzák a városokba és raktározzák el. ³⁶ A gabona szolgáljon majd készletül az

országnak a hét inséges esztendőben, amely majd rátör Egyiptom földjére. Így az ország nem megy tönkre az éhínség miatt." ³⁷ A beszéd tetszett a fáraónak és minden szolgájának. ³⁸ A fáraó így szólt szolgálóihoz: "Találhatnánk más olyan embert ezen kívül, akiben Isten szelleme van?" ³⁹ Azután a fáraó így szólt Józsefhez: "Mivel Isten mindezt tudtadra adta, azért nincs senki, aki olyan okos és bölcs volna, mint te. ⁴⁰ Te állsz majd házam élén. Egész népem köteles engedelmeskedni parancsodnak, és én csak a trónommal foglak megelőzni." ⁴¹ A fáraó még ezt mondta Józsefnek: "Ezennel Egyiptom egész földje fölé rendellek." ⁴² Azután a fáraó levette pecsétgyűrűjét az ujjáról és József ujjára húzta, bíbor ruhába öltöztette, és aranyláncot akasztott a nyakába. ⁴³ Végighordoztatta második kocsiján, s ezt kiáltották előtte: "Vigyázat!" Így emelte őt Egyiptom egész földje fölé. ⁴⁴ A fáraó még így szólt Józsefhez: "Én vagyok a fáraó. Akaratod ellenére senki ne mozdítsa kezét és lábát Egyiptom földjén." ⁴⁵ A fáraó a Cofnát-Paneach nevet adta Józsefnek és feleségül adta neki Asznátot, Poti-Ferásznak, az oni papnak a lányát. Azután József bejárta Egyiptomot. ⁴⁶ József 30 éves volt, amikor Egyiptom királya, a fáraó előtt állt. József eltávozott a fáraótól és bejárta Egyiptom egész földjét. ⁴⁷ A föld hét éven át bőségesen termett. ⁴⁸ Ő összegyűjtött készletül minden fölösleget, ami Egyiptom földjén hét éven át adódott, és a városokba vitette. Minden városba behordatta a körülötte fekvő földek termését. ⁴⁹ József tehát felhalmozta a gabonát, mint a tenger fővényét, olyan tömegben, hogy le is mondott a megméréséről. Nem is lehetett megmérni. ⁵⁰ Mielőtt kitört az éhínség, Józsefnek két fia született. Asznát, az oni papnak, Poti-Ferásznak a lánya szülte neki. ⁵¹ József az elsőszülöttet Manasszénak nevezte, mert - úgymond - "Isten elfeledtette velem minden nyomorúságomat és atyám egész házát." ⁵² A másodikat Efraimnak nevezte, mivel - úgymond - "Isten termékennyé tett nyomorúságom földjén." ⁵³ Amikor Egyiptomban a hét bő esztendő eltelt, ⁵⁴ megkezdődött a hét inséges esztendő, ahogy József előre megmondta. Éhínség tört ki minden országban, csak Egyiptom egész földjén volt kenyér. ⁵⁵ Amikor azonban Egyiptom egész földje is éhezni kezdett, a nép a fáraóhoz kiáltott kenyérért. A fáraó minden egyiptominak ezt felelte: "Menjetek Józsefhez, és tegyétek azt, amit mond." ⁵⁶ Amikor tehát az éhínség egész Egyiptomra rátört, József megnyitotta a gabonacsűröket, és a gabonát eladta az egyiptomiaknak. Az inség mégis egyre nyomasztóbbá vált Egyiptom földjén. ⁵⁷ Mindenki Egyiptomba jött, hogy gabonát vásároljon Józseftől, mivel az egész világon nyomasztó éhínség uralkodott. 42. fejezet (Ter42)

¹ Jákob hallotta, hogy Egyiptomban van gabona, ezért így szólt fiaihoz: "Mit késlekedtek még? ² Nézzétek, hallottam, hogy Egyiptomban van gabona. Menjetek oda és vegyetek gabonát, hogy életben maradjunk és ne haljunk

meg." ³ József tíz testvére le is ment Egyiptomba gabonát vásárolni. ⁴ Benjamint azonban, József öccsét, Jákob nem küldte el bátyjaival, mert - úgymond - valami szerencsétlenség érhetné. ⁵ Így azok között, akik (Egyiptomba) jöttek, megérkeztek Izrael fiai is, hogy gabonát vásároljanak, mivel Kánaán földjére is ránehezedett az ínség. ⁶ József volt az úr az országban: ő adott el gabonát az egész népnek. Amikor József bátyjai megérkeztek, földig meghajoltak előtte. ⁷ József meglátta testvéreit, fölismerte őket, de úgy viselkedett velük, mint az idegenekkel, keményen rájuk szólt és megkérdezte: "Honnét jöttök?" "Kánaán földjéről - felelték -, hogy gabonát vásároljunk." ⁸ József fölismerte testvéreit, de azok nem ismerték meg őt. ⁹ József ekkor visszagondolt álmaira, amelyek róluk szóltak. Ezt mondta nekik: "Kémek vagytok, s csak azért jöttetek, hogy kikémleljétek az ország gyenge részeit." ¹⁰ Azok így válaszoltak: "Nem, urunk, hanem azért jöttünk szolgálid, hogy gabonát vásároljanak." ¹¹ Mindnyájan ugyanannak az embernek vagyunk fiai, becsületes emberek vagyunk, szolgálid nem kémek." ¹² De ő ellenkezett: "Nem úgy, csak azért jöttetek, hogy az ország gyenge helyeit kikémleljétek." ¹³ Azok ezt válaszolták: "Szolgálid tizenketten vannak; ugyanannak a férfinak a fiai Kánaán földjén. A legfiatalabb atyánknál van, egy pedig már nem él." ¹⁴ József ezt felelte: "Mégis úgy van, ahogy én mondtam: kémek vagytok. A fáraó életére! Próbára kell tenni benneteket! ¹⁵ Addig nem mehettek el innét, amíg legfiatalabb testvéretek el nem jön. ¹⁶ Küldjétek haza egyet magatok közül, hogy hozza el öcséteket. Ti többiek addig foglyok maradtok. Így vizsgáljuk ki állítástokat, hogy komolyan veszitek-e az igazságot. ¹⁷ Ha nem - a fáraó életére! -, akkor kémek vagytok." Azután három napig mindannyiukat őrizetben tartotta. ¹⁸ A harmadik napon így szólt hozzájuk: "Ha életben akartok maradni, ezt kell tennetek: én istenfélő ember vagyok. ¹⁹ Ha valóban becsületes emberek vagytok, akkor egyiketek a testvérek közül maradjon fogságotok házában. Ti azonban elmehettek, és elvihetitek a gabonát éhező családotoknak. ²⁰ De el kell hoznotok hozzám legfiatalabb testvéreteket. Akkor állítástok igazolódik és nem kell meghalnotok." Azok úgy tettek. ²¹ Később így szóltak egymáshoz: "Valóban bűnösök vagyunk öcsénk miatt. Láttuk lelkének kínját, amikor kérlelt bennünket, de nem hallgattunk rá. Ezért ért bennünket ez a csapás." ²² Ruben így szólt hozzájuk: "Nem mondtam nektek, hogy ne vétkezzetek a fiú ellen? De nem hallgattatok rám. Ezért most elégtételt vesznek véréért." ²³ Nem tudták, hogy József érti őket, mivel tolmács közvetített közöttük. ²⁴ Ő elfordult és sírt. Majd újra visszatért hozzájuk és beszélt velük. Azután Simeont elfogatta közülük, és szemük láttára megbilincselte. ²⁵ József parancsot adott, hogy töltsék meg zsákjukat gabonával, a pénzt tegyék mindegyiknek a takarmányos zsákjába és adjanak nekik élelmet az útra. Így is tettek. ²⁶ Ők pedig szamaraikra rakták a gabonát

és eltávoztak. ²⁷ Amikor egyikük a szálláson kinyitotta a takarmányos zsákot, hogy szamarának enni adjon, észrevette a pénzt: a zsákjában volt felül. ²⁸ Így szólt testvéreihez: "A pénzem ismét itt van. Nézzétek, itt van a zsákomban." Erre elvesztették bátorságukat, remegve néztek egymásra és mondták: "Mit tett velünk Isten?" ²⁹ Mikor megérkeztek atyjukhoz Kánaánba, elmondtak neki mindent, ami velük történt: ³⁰ "Az a férfi, aki az egész országnak parancsol, keményen ránk támadt és olyan embereknek tartott bennünket, akik ki akarják kémleni az országot. ³¹ De mi azt feleltük neki, hogy becsületes emberek vagyunk, nem kémek. ³² Tizenketten vagyunk testvérek, ugyanannak az apának a fiai. Egy már nem él, a legfiatalabb pedig ez idő szerint atyánknál van Kánaánban. ³³ De az az ember, aki az országnak parancsol, azt válaszolta, hogy ebből tudom majd meg, hogy becsületes emberek vagytok: Egynek a testvérek közül itt kell maradnia, ti azonban vegyétek a gabonát, ami éhes családoknak kell, és menjete. ³⁴ De a legfiatalabb testvéreteket el kell hoznotok hozzám. Ebből fogom megtudni, hogy nem vagytok kémek, hanem becsületes emberek. Akkor visszaadom testvéreteket és szabadon járhattok az országban." ³⁵ Ezután kiürítették zsákjaikat. Mindegyikük erszénye ott volt felül a zsákjában. Amikor erszényüket meglátták, megijedtek ők is, atyjuk is. ³⁶ Atyjuk, Jákob így szólt hozzájuk: "Megfosztotok gyermekeimtől: József nincs többé, Simeon nincs többé, és most Benjaint is el akarjátok venni. Ránk kellett törnie mindezeknek." ³⁷ Ruben ezt válaszolta atyjának: "Két fiamat megölheted, ha nem hozom vissza neked. Bízd rám, én visszahozom neked." ³⁸ De ő csak ezt hajtogatta: "A fiam nem mehet le veletek. Testvére meghalt, ő egyedül maradt. Ha valami szerencsétlenség éri az úton, amerre mentek, ősz fejemet a sírba viszi a gond." 43. fejezet (Ter43)

¹ Az éhínség súlyosan ránehezedett a vidékre. ² Mind fölélétk a gabonát, amit Egyiptomból hoztak. Ezért apjuk azt mondta nekik: "Menjete el még egyszer, és vegyetek gabonát számunkra." ³ Júda így válaszolt: "Az a férfi nyomatékosan hangoztatta előttünk: Nem kerülhetek ismét a szemem elé, ha öcsétek nincs veletek. ⁴ Ha tehát elengeded velünk öcsénket, akkor lemegyünk és vásárolunk számodra gabonát. ⁵ Ha azonban nem engeded el, nem megyünk le. Hiszen az ember megmondta nekünk: Nem kerülhetek a szemem elé, ha öcsétek nincs veletek." ⁶ Erre Izrael így szólt: "Miért okoztátok nekem ezt a fájdalmat, hogy elárultátok az embernek, hogy még egy öcsétek van?" ⁷ Ezt válaszolták: "Az ember behatóan kérdezősködött felőlünk, családunk felől, és megkérdezte: él-e még atyátok és van-e még testvéretek. Mi csak feleltünk a kérdéseire. Nem tudhattuk előre, hogy ezt fogja mondani: hozzátok el nekem öcséteket." ⁸ Akkor Júda ezt mondta atyjának, Izraelnek: "Engedd el velem a

fiút, azután keljünk útra és menjünk le, hogy életben maradjunk, s ne haljunk meg, te is, gyermekeink is. ⁹ Én magam kezeskedem érte, az én kezemtől kell őt követelned. Ha én nem hozom vissza és nem állítom eléd, akkor egész életemen át viselem előtted a felelősséget. ¹⁰ Ha nem késlekedünk, már kétszer visszajöttünk volna." ¹¹ Atyjuk, Izrael így szólt hozzájuk: "Ha már meg kell történni, ezt tegyétek: Vigyetek a föld legjobb termékeiből valamit magatokkal zsákjaitokban és adjatok annak az embernek ajándékkul egy kevés balzsamot, mézet, gumit, illatos gyantát, pisztáciabogyót és mandulát. ¹² Továbbá vigyetek kétszer annyi pénzt magatokkal, mivel vissza kell vinnetek azt a pénzt is, ami a zsákotokban volt. Talán elnézték a dolgot. ¹³ Vigyétek el öcséteket is, induljatok, és térjete vissza ahhoz az emberhez. ¹⁴ A mindenható Isten adja, hogy irgalmat találjatok az ember előtt, és újra elengedjen titeket s veletek testvéreteket, valamint Benjamins is. Hanem én újra gyermektelen vagyok, mint egykor voltam." ¹⁵ A férfiak ezután fogták az ajándékokat, s magukhoz vették a kétszeres pénzt, továbbá Benjamins, és elindultak. Lementek Egyiptomba és József elé járultak. ¹⁶ Amikor József meglátta köztük Benjamins, megparancsolta háza gondnokának: "Vezesd a férfiakat házamba, vágass le egy állatot és készítsd el, mivel a férfiak délben nálam ebédelnek." ¹⁷ Az ember úgy tett, ahogy József megparancsolta. Az ember József házába vezette a férfiakat. ¹⁸ A férfiak azonban féltek, mivel József házába vezették őket. Így gondolkoztak: "Bizonyára a pénz miatt visznek oda, amit előző alkalommal a zsákunkban találtunk. El akarnak fogni, hogy szamarainkkal együtt rabszolgává tegyenek bennünket." ¹⁹ Ezért József intézőjéhez léptek, a ház bejárata előtt megszólították, ²⁰ és ezt mondták: "Kérlek, uram, mi már jártunk itt egyszer gabonát vásárolni. ²¹ De amikor a szállásra értünk, a takarmányos zsákunkban ott találtuk mindegyikünknek a pénzét felül a zsákban, a mi pénzünket teljes súlyban. ²² Ezt most visszahoztuk. De más pénzt is hoztunk, hogy gabonát vásároljunk. Nem tudjuk, ki tette a pénzünket a zsákokba." ²³ De az így felelt: "Nyugodjatok meg és ne féljete! A ti Istenetek és atyátok Istene tette titokban a kincset zsákotokba. Én rendesen fölvettem pénzeteke." Azután kihozta Simeont hozzájuk, ²⁴ majd József házába vezette a férfiakat, vizet adott nekik, hogy mossák meg a lábukat, és szamaraikat is ellátta takarmánnyal. ²⁵ Ők pedig előkészítették az ajándékot, mire József délben megjön. Hallották ugyanis, hogy ott fognak ebédelni. ²⁶ Amikor József belépett a házba, átadták neki az ajándékot, amit hoztak és földig hajoltak előtte. ²⁷ Ő pedig érdeklődött hogylétük felől és kérdezte: "Jól érzi magát öreg atyátok, akiről beszéltete? Életben van még?" ²⁸ Így válaszoltak: "Szolgád, atyánk jól érzi magát, még életben van." ²⁹ Azután körülnézett és meglátta Benjamins, anyjának fiát. Így szólt: "Ez bizonyára legkisebb öcséte, akiről beszéltete nekem." Azután ezt mondta: "Isten

fordítsa feléd kegyét, fiam." ³⁰ Erre József elsietett, mert testvérének láttára mélyen megrendült lelkében, és ki kellett sírnia magát. Bement a belső szobába és ott kisírta magát. ³¹ Azután megmosta arcát, ismét kijött, és uralkodva magán kiadta az utasítást: "Szolgáljátok fel az ételt!" ³² Felszolgálták neki és nekik külön, hasonlóképpen az egyiptomiaknak is, akik vele étkeztek. Az egyiptomiak ugyanis nem étkezhetnek együtt a héberekkel, mivel ettől az egyiptomiak irtóznak. ³³ Előtte ültek a legidősebbtől a legfiatalabbig, koruk szerint. Ezért a férfiak csodálkozva tekintettek egymásra. ³⁴ Azokból a fogásokból tétetett eléjük, amelyek előtte voltak. Az a rész, amit Benjamin elé tettek, ötször akkora volt, mint a többieké. Együtt ittak vele és vígan voltak. 44. fejezet (Ter44)

¹ József azután megparancsolta háza gondnokának: "Töltsd meg az emberek zsákját annyi gabonával, amennyi beléjük fér, s mindegyiknek a pénzét tedd vissza felülre a zsákba. ² Ezüstpoharamat pedig tedd a legfiatalabbnak a zsákjába felülre, a gabonáért járó pénzzel együtt." Az úgy tett, ahogy József parancsolta. ³ Mikor megvirradt, elbocsátották az embereket samaraikkal együtt. ⁴ Alig hagyták el a várost és még nem mentek messzire, amikor József így szólt háza gondnokához: "Rajta, siess azok után az emberek után. Ha utoléred őket, mondd nekik, hogy miért viszonzták a jót rosszal? Miért loptátok el ezüstpoharamat?" ⁵ Hiszen uram ebből iszik és ebből szokott jósolni? Megsértettétek, amikor ezt tettétek!" ⁶ Amikor az utolérte őket, elmondta nekik. ⁷ Ők így feleltek: "Hogyan mondhat az úr ilyeneket? Szolgáid óvakodnak attól, hogy illet tegyenek. ⁸ Íme, mi visszahoztuk neked Kánaán földjéről, amit zsákunkban felül találtunk. Hogyan loptunk volna ezüstöt vagy aranyat urad házából?" ⁹ Ha valakinél szolgáid közül megtalálod, haljon meg, mi többiek pedig szolgálai leszünk uradnak." ¹⁰ Az így felelt: "Legyen úgy, ahogy mondjátok, de csak az marad itt rabszolgának, akinél megtaláljuk. Ti többiek szabadon elmehettek." ¹¹ Mindegyikük sietve lerakta a zsákját a földre, ő pedig kinyitotta mindegyikét ¹² és megkezdte a kutatást. A legidősebbnél kezdte és a legfiatalabbnál végezte. Benjamin zsákjában megtalálták a poharat. ¹³ Erre megszaggatták ruhájukat. Mindnyájan újra felmálházták samarukat és visszatértek a városba. ¹⁴ Amikor Júda és testvérei József házához értek, ő még otthon volt. Leborultak előtte a földre. ¹⁵ József megkérdezte tőlük: "Mit tettetek? Nem vettétek észre, hogy egy olyan ember, mint én, jövendőlni is tud?" ¹⁶ Júda így felelt: "Mit válaszoljunk uramnak? Mit mondhatunk és mit hozhatunk fel igazolásunkra? Isten megtorolja szolgálainak vétkét. Nézd, mi most rabszolgái vagyunk uramnak, mi, és az, akinél a poharat megtalálták." ¹⁷ Ő így felelt: "Távol legyen tőlem, hogy így tegyek; csak az az ember legyen szolgám, akinél a poharat megtalálták. Ti

azonban békében hazamehettek atyátokhoz." ¹⁸ Erre Júda hozzálépett és mondta: "Kérlek uram, szolgád szeretne egy szót szólni uramhoz. Ne haragudj szolgádra, hiszen te egyenlő vagy a fáraóval. ¹⁹ Uram megkérdezte szolgálait, van-e még atyátok és testvéreitek? ²⁰ Mi így feleltünk uramnak: Van egy idős atyánk és egy fiatal öcsénk. Az ő bátyja meghalt, így csak ő maradt anyjától. Ezért ő az apja kedvence. ²¹ Te megparancsoltad szolgálidnak: Hozzátok ide, szeretném látni saját szememmel. ²² Mi azt válaszoltuk az úrnak: A fiú nem hagyhatja ott apját, ha elhagyná apját, az meghalna. ²³ Te azt mondtad szolgálidnak: Ha legfiatalabb testvéreitek nem jön el veletek, nem kerülhettek újra a szemem elé. ²⁴ Amikor mi visszatértünk a te szolgádhoz, atyánkhoz, közöltük vele uram szavait. ²⁵ Mikor pedig atyánk azt mondta, hogy menjetek el újra gabonát vásárolni, ²⁶ mi azt feleltük, hogy nem mehetünk, csak akkor, ha legfiatalabb testvérünk is velünk jön, mivel nem kerülhetünk annak a férfinak a szeme elé, ha a legkisebb öcsénk nincs velünk. ²⁷ Erre a te szolgád, az én atyám, azt mondta nekünk: Tudjátok, hogy feleségem csak két fiút szült. ²⁸ Az egyik eltávozott tőlem. Ezért azt mondtam, hogy szétszaggatták; a mai napig nem láttam őt. ²⁹ Ha még ezt is elviszitek tőlem és valami baj éri, akkor a gond az alvilágba viszi ősz fejemet. ³⁰ Ha én most visszamennék a te szolgádhoz, atyámhoz, és a fiú, akin egész lelkével csügg, nem lenne velünk, ³¹ meghalna. Ha látná, hogy a fiú nincs velünk, akkor a te szolgálid a sírba vinnék a te szolgádnak, atyánknek ősz fejét. ³² Mivel a te szolgád e szavakkal vállalt kezességet atyja előtt a fiúért: Ha nem hozom vissza hozzád, akkor egész életemen át viseljem atyám előtt vétkemet, ³³ azért a te szolgád szeretne itt maradni a fiú helyett, mint uramnak rabszolgája, a fiú pedig menjen haza testvéreivel. ³⁴ Hogyan tudnék én atyámhoz visszatérni, ha a fiú nem lenne velem. Nem tudnám nézni azt a csapást, ami atyámat érné."

45. fejezet (Ter45)

¹ Ekkor József a körülötte állók előtt nem tudta tovább visszatartani magát. Rájuk kiáltott: "Menjete ki mindnyájan!" Így senki sem volt nála, amikor József fölfedte magát testvérei előtt. ² Olyan hangosan sírt, hogy az egyiptomiak mind hallották, és a híre eljutott a fáraó házába is. ³ József így szólt testvéreihez: "József vagyok! Él-e még atyám?" De testvérei nem tudtak felelni neki, annyira meglepődtek, ahogy ráismertek. ⁴ József így szólt hozzájuk: "Gyertek hát közelebb hozzám!" Mikor közelebb mentek, ezt mondta: "József vagyok! A testvéreitek, akit eladtatok Egyiptomba. ⁵ De most ne nyugtalankodjatok és ne tegyetek magatoknak szemrehányást amiatt, hogy eladtatok. Isten azért küldött előre engem, hogy megmentsem az életeteket. ⁶ Már két éve pusztít az éhínség az országban, de még öt esztendő van hátra, hogy nem vetnek és nem aratnak. ⁷ De Isten előre küldött engem, hogy

megmentse és életben tartsa nemzetségeket a földön.⁸ Nem ti hoztatok engem ide, hanem Isten. A fáraó atyjává és házának urává tett, és én parancsolok Egyiptom egész földjén.⁹ Sietve térjetek hát vissza atyánkhoz és mondjátok neki: Ezt üzeni a fiad, József: Isten engem Egyiptom egész földjének urává tett.¹⁰ Gyere hozzám, ne késlekedj! Gósen földjén fogsz lakni, közel leszel hozzám, te és fiaid és unokáid, nyájaddal, barmaiddal és minden vagyonoddal együtt.¹¹ Én majd gondoskodom itt ellátásodról, mert az ínség még öt évig tart. Nem fogsz elszegényedni sem te, sem házad és semmi, ami a tied.¹² Saját szemetekkel látjátok, és öcsém, Benjamin is látja, hogy az én szám szól hozzátok.¹³ Tehát vigyetek hírt atyámnak az én magas egyiptomi állásomról és mindarról, amit láttatok, azután sietve hozzátok ide atyámat!"¹⁴ Ezután nyakába borult öccsének Benjaminsnak, és sírt. Benjamin is sírt az ő nyakában.¹⁵ Azután megcsókolta bátyjait is, sírt, és megölelte őket. Testvérei pedig elbeszélgettek vele.¹⁶ A hír eljutott a fáraó palotájába is: "eljöttek József testvérei". A fáraó és szolgálai örültek neki.¹⁷ A fáraó így szólt Józsefhez: "Mondd meg testvéreidnek, hogy ezt tegyék: Málházzátok fel állataitokat és menjete Kánaán földjére.¹⁸ Hozzátok el atyátokat és családotokat, és gyertek hozzám! Én Egyiptom földjének legjavát adom nektek és a föld bőségéből fogtok táplálkozni.¹⁹ Te pedig add nekik a parancsot, hogy ezt tegyék: Vigyetek magatokkal szekereket gyermekeitek és feleségeitek számára, ültessétek fel atyátokat és gyertek ide.²⁰ Házi holmitok miatt ne bánkodjatok, mivel Egyiptom egész földjének legjava lesz a tiétek."²¹ Izrael fiai így is tettek. József a fáraó parancsára szekereket adott nekik és élelemmel is ellátta őket az útra.²² Ezenkívül mindegyiküknek ajándékozott egy ünnepi ruhát, Benjaminsnak 300 ezüstpénzt adott és öt ünnepi ruhát.²³ Hasonlóképpen atyjának is küldött 10 szamarat, megrakva Egyiptom legjobb termékeivel, és tíz nőtény szamarat megrakva gabonával, kenyérrel és úti élelemmel atyja számára.²⁴ Azután elbocsátotta testvéreit és azok elindultak, miután figyelmeztette őket: Ne civődjatek az úton!"²⁵ Elindultak tehát Egyiptomból és megérkeztek Kánaán földjére atyjukhoz.²⁶ Hírül hozták neki: "József él, ő parancsol Egyiptom egész földjén." De a szíve hideg maradt, mivel nem hitt nekik.²⁷ Mikor azonban mindent elbeszéltek, amit József mondott és látta a szekereket, amelyeket József küldött, hogy őt elvitesse, akkor ismét élet szállt atyjukba.²⁸ Izrael felkiáltott: "Elég, a fiam még él! Elmegyek, hogy lássam, mielőtt meghalok." 46. fejezet (Ter46)

¹ Izrael tehát elindult mindenével, amije volt. Beersebába érve áldozatot mutatott be atyja, Izsák Istenének. ² Isten éjjeli látomásban így szólt Izraelhez: "Jákob, Jákob!" Ő felelt: "Itt vagyok!" ³ Azt mondta: "Isten vagyok, atyádnak Istene. Ne félj lemenni Egyiptomba, mert ott nagy néppé teszek, ⁴ és

magam is lemegyek veled Egyiptomba, majd ismét fölvezetlek ide. József fogja le majd a szemedet!" ⁵ Ezután Jákob elindult Beersebából. Izrael fiai föltették atyjukat, Jákobot, gyermekeiket és feleségeiket a szekerekre, amelyeket a fáraó küldött, hogy elvitesse őket. ⁶ Magukkal vitték nyájaikat és vagyonukat is, amit Kánaán földjén szereztek. Így értek Egyiptomba: Jákob és vele együtt egész nemzetsége. ⁷ Magával vitte fiait és unokáit, lányait és leányunokáit és egész nemzetségét Egyiptomba. ⁸ Izrael fiainak, akik Egyiptomba mentek, ezek a nevei: Jákob és fiai: az elsőszülött Ruben. ⁹ Ruben fiai voltak: Hénóch, Pallu, Hecron és Karmi. ¹⁰ Simeon fiai voltak: Jemuel, Jámin, Ohád, Jachin, Cochár és Saul, a kánaánita nő fia. ¹¹ Lévi fiai voltak: Gerson, Kehát és Merári. ¹² Júda fiai voltak: Er, Onan, Sela, Perc és Szerach. (Er és Onan meghaltak Kánaán földjén.) Perc fiai voltak: Hecron és Hamul. ¹³ Isszachár fiai voltak: Tola, Puvva, Jasub és Simron. ¹⁴ Zebulon fiai voltak: Szered, Elon és Jachleel. ¹⁵ Ezek Lea fiai, akiket Paddan-Aramban szült Jákobnak, s hozzá még leánya, Dina. Összesen harminchárom fiú és leány. ¹⁶ Gád fiai voltak: Cefon, Haggi, Suni, Ecbon, Eri, Arodi és Areli. ¹⁷ Áser fiai voltak: Jimna, Jisva, Jisvi és Beria, s a nővére, Szerach. Beria fiai voltak: Héber és Malkiel. ¹⁸ Ezek Szilpa fiai, akit Lábán lányának, Leának adott. Ő ezeket szülte Jákobnak. Összesen tizenhat személy. ¹⁹ Ráchelnek, Jákob feleségének fiai voltak: József és Benjamin. ²⁰ Józsefnek Egyiptom földjén Manassze és Efraim született. Asznát, Poti-Ferasznak, az oni papnak a leánya szülte neki őket. ²¹ Benjamin fiai voltak: Bela, Becher, Asbel, Gera, Naaman, Echi, Ros, Mupim, Hupim és Ard. ²² Ezek Ráchel fiai, akiket Jákobnak szült. Összesen tizennégy személy. ²³ Dán fia Husim volt. ²⁴ Naftali fiai voltak: Jachceel, Guni, Icer és Sillem. ²⁵ Ezek a fiai Bilhának, akit Lábán leányának, Ráchelnek adott. Ezeket szülte Jákobnak. Összesen hét személy. ²⁶ Jákob vérbeli leszármazottainak a száma, akik vele Egyiptomba átköltöztek, Jákob fiainak feleségei nélkül hatvanhat személyt tett ki. ²⁷ Józsefnek két fia volt, akik Egyiptomban születtek. A Jákob házából való lelkek száma, akik Egyiptomba mentek, hetvenet tett ki. ²⁸ (Izrael) előre küldte Júdát Józsefhez, hogy jöjjön eléje Gósenbe. Mikor megérkeztek Gósenbe, ²⁹ József szekerekbe fogatott és atyja elé ment Gósenbe. Amikor az megjelent előtte, a nyakába borult és sokáig sírt ott. ³⁰ Aztán Izrael ezt mondta Józsefnek: "Most már szívesen halok meg, mert láttam arcodat és tudom, hogy még élsz." ³¹ József pedig így szólt testvéreihez és atyja családjához: "Fölmegyek, hírt viszek a fáraónak és jelentem neki: Testvéreim és atyám családja, akik Kánaán földjén voltak, megérkeztek hozzám. ³² Az emberek juhpásztorok, állattenyésztéssel foglalkoznak, s magukkal hozzák juhaikat, barmaikat és minden vagyonukat. ³³ Ha tehát a fáraó hívat benneteket és megkérdezi, hogy mi a foglalkozásotok, ³⁴ így válaszoljatok: Szolgáid állattenyésztéssel foglalkoznak gyermekkoruktól fogva

mostanáig, mi és már atyáink is, hogy így Gósen földjén maradhattok. Az egyiptomiak ugyanis irtóznak minden juhászattól." 47. fejezet (Ter47)

¹ József elment, és jelentette a fáraónak: "Atyám és testvéreim megérkeztek juhaikkal, marháikkal és minden vagyonukkal Kánaán földjéről, s Gósen földjén vannak." ² Testvérei közül ötöt magával vitt, és bemutatta a fáraónak. ³ Amikor a fáraó megkérdezte testvéreit: "Mi a foglalkozástok?" - ezt felelték a fáraónak: "Juhászok vagyunk mi, a te szolgálid, mint már atyáink is voltak." ⁴ Azután ezt mondták a fáraónak: "Azért jöttünk, hogy mint jövevények, az országban tartózkodjunk. Szolgálid nem találtak legelőt juhaik számára, mivel az éhség súlyosan ránehezedett Kánaán földjére. Engedd meg tehát, hogy szolgálid Gósen földjén maradjon." ^{5a} A fáraó így válaszolt Józsefnek: ^{6b} Maradjon Gósen földjén, és ha tudod, hogy derék emberek vannak köztük, tedd meg őket nyájaim felügyelőivé." ^{5b} Jákob és fiai Egyiptomba mentek Józsefhez. Amikor a fáraó, Egyiptom királya meghallotta, így szólt Józsefhez: "Apád és testvéreid eljöttek hozzád." ^{6a} Egyiptom rendelkezésedre áll. Egyiptom legjobb helyén telepítsd le atyádat és testvéreidet!" ⁷ József bevezette és bemutatta atyját a fáraónak. ⁸ Jákob megáldotta a fáraót. A fáraó megkérdezte Jákobot: "Mennyi az éveid száma?" ⁹ Jákob így válaszolt a fáraónak: "Vándorlásom évei 130-at tesznek ki. Számra nem sok, de életem tele volt szenvedéssel. Nem érik el atyáim életkorát, vándorlásuk éveit." ¹⁰ Jákob megáldotta a fáraót és eltávozott a fáraó színe elől. ¹¹ József pedig letelepítette atyját és testvéreit, birtokot adott nekik Egyiptom földjén, mégpedig az ország legjobb részén, Ramzesz vidékén, ahogy a fáraó megparancsolta. ¹² József ellátta atyját és testvéreit és atyjának egész családját kenyérrel, gyermekeik száma szerint. ¹³ Már az egész országban nem volt kenyér, mivel az éhínség nagyon nyomasztóvá vált. Egyiptom földjéhez hasonlóan Kánaán földjét is megviselte az éhség. ¹⁴ József a gabona eladásával minden pénzt megszerzett és beszállított a fáraó kincstárába, ami Egyiptom földjén és Kánaán földjén volt. ¹⁵ Amikor aztán Egyiptomban és Kánaánban elfogyott a pénz, egész Egyiptom Józsefhez tódult ¹⁶ és így szóltak: "Adj nekünk kenyeret, miért haljunk meg szemed láttára, ha elfogyott is a pénzünk?" ¹⁷ József ezt válaszolta: "Adjátok ide állataitokat, akkor ha nincs pénzetek, állataitok ellenében adok nektek kenyeret." Erre elhozták állataikat Józsefhez. József pedig kenyeret adott nekik a lovakért, juhokért, barmokért és szamarakért. Így látta el őket egy évig kenyérrel az egész állatállomány fejében. ¹⁸ Az egy év elmúltával, a következő esztendőben újra eljöttek hozzá és mondták: "Uram, nem titkolhatjuk el előtted, hogy a pénzünk elfogyott és állatállományunk is a tied lett, urunk." ¹⁹ Semmi más nem áll rendelkezésedre, csak testünk és földünk. Pusztuljunk el színed előtt mi is,

a földünk is? Vásárolj meg minket és földünket kenyérért, így a földünkkel hasznót hajtunk a fáraónak. De adj vetőmagot, hogy életben maradhassunk, ne haljunk meg és a föld ne váljék sivataggá." ²⁰ József megvásárolta az egyiptomiak minden szántóföldjét a fáraó számára. Az egyiptomiak ugyanis eladták minden földjüket, mivel az éhínség súlyosan rájuk nehezedett. Így az egész ország a fáraó birtoka lett. ²¹ Tulajdonává tette a lakosságot Egyiptom egyik végétől a másikig. ²² Csak a papok földjét nem szerezte meg, mivel a papok állandó jövedelmet kaptak a fáraótól, s állandó jövedelmükből éltek, amit a fáraó utalt ki nekik. Ezért nem kellett földjüket eladniuk. ²³ József ezt mondta a népnek: "Nézzétek, én ma benneteket és a földeteket megvettelek a fáraó számára. Itt a vetőmag, vessétek be a földet. ²⁴ De a termés ötödét be kell szolgáltatnotok a fáraónak. A többi négyötöd a tietek marad vetőmagnak és eltartani gyermekeiteket." ²⁵ Azok így válaszoltak: "Megmentetted életünket, a fáraó tulajdona leszünk, csak találjunk kegyelmet urunk színe előtt." ²⁶ József tehát rendeletet hozott, ami mai napig terheli a földbirtokot Egyiptomban, hogy az ötödrészt be kell szolgáltatni a fáraónak. Csak a papok földje nem került a fáraó birtokába. ²⁷ Izrael Egyiptom földjén Gósen tartományban maradt. Birtokot szereztek, szaporodtak és sokan lettek. ²⁸ Jákob még 17 évig élt Egyiptom földjén. Jákob életkora 147 évet tett ki. ²⁹ Amikor Izrael halála közeledett, hívatta a fiát, Józsefet, és így szólt hozzá: "Ha van benned szeretet irántam, tedd kezedet csípőm alá, hogy jóságot és hűséget tanúsítsz irányomban, s nem temetsz el Egyiptomban. ³⁰ Ha atyáimhoz költözöm, vigyél el Egyiptomból és helyezz el az ő sírboltjukban." ³¹ Ő így válaszolt: "Szavaid szerint fogok eljárni" "Esküdj meg!" - mondta, mire ő megesküdt. Jákob pedig meghajolt az ágy feje irányában. 48. fejezet (Ter48)

¹ A történetek után hírül vitték Józsefnek: "Nézd, atyád beteg." Magával vitte két fiát, Manassét és Efraimot. ² Mikor Jákobnak jelentették: "Íme, a fiad, József jön hozzád" -, összeszedte erejét és felült ágyában. ³ Jákob ezt mondta Józsefnek: "A mindenható Isten megjelent nekem Luszban, Kánaán földjén. ⁴ Megáldott és így szólt: Nézd, termékennyé teslek, megsokasítlak és népek sokaságává teslek. Ezt a földet utánad örök időkre birtokul adom utódaidnak. ⁵ Két fiad, aki Egyiptomban született neked, mielőtt eljöttem hozzád Egyiptomba, az enyém, Efraim és Manasse legyenek az enyéme, mint Ruben és Simeon. ⁶ Azok a gyermekek azonban, akik később születtek, legyenek a tieid. Őket örökségükben nevezzék (két) testvérük nevére. ⁷ Amikor Paddanból eljöttem, útközben Kánaán földjén meghalt Ráchel, az anyád, kis távolságra Efratától. Ott temettem el őt az Efratába vezető út mellett." ⁸ Mikor Izrael meglátta József két fiát, megkérdezte: "Kik ezek?" ⁹ József így válaszolt atyjának: "Ez a két fiam, akiket Isten nekem adott." Erre

azt mondta: "Hozd ide őket, rájuk adom áldásomat." ¹⁰ Izrael szeme homályos volt az öregségtől és nem látott jól. Amikor odavitte őket, megcsókolta és megölelte, ¹¹ majd így szólt Izrael Józsefhez: "Nem hittem volna, hogy viszontlátlak, de Isten még azt is megengedte, hogy utódaidat is lássam." ¹² Erre József elhúzta őket a térdétől, és arccal a földre borult. ¹³ Majd fogta kettőjüket, Efraimot a jobbára, úgyhogy Izraelnek a baljára esett, Manasszét pedig a baljára, úgyhogy Izraelnek a jobbára esett, és odavitte őket. ¹⁴ Izrael kinyújtotta jobbát és Efraim fejére tette, jóllehet ő volt a fiatalabb, balját pedig Manassze fejére - ugyanis keresztbe tette a kezét -, noha Manassze volt az idősebb. ¹⁵ Azután e szavakkal áldotta meg Józsefet: ¹⁶ "Isten, akinek színe előtt jártak atyáink, Ábrahám és Izsák, Isten, aki pásztorom volt, amióta csak élek, a mai napig, az angyal, aki kivezetett minden szükségemből, áldja meg e fiúkat. Éljen bennük tovább az én nevem s atyáimé, Ábrahámé és Izsáké, sokasodjanak és szaporodjanak el a földön." ¹⁷ Mikor József látta, hogy atyja a jobbát Efraim fejére tette, nem tetszett neki. Megfogta atyja kezét, hogy elvegye Efraim fejéről és Manassze fejére helyezze. ¹⁸ Közben ezt mondta atyjának: "Ne úgy, atyám, hiszen ez az elsőszülött. Tedd jobbodat az ő fejére." ¹⁹ De atyja vonakodott, és így szólt: "Tudom, fiam, tudom, ő is néppé lesz, ő is hatalmas lesz. Öccse azonban hatalmasabb lesz, és utódai népek sokaságává válnak." ²⁰ Így áldotta meg őket azon a napon, közben ezt mondta: "Bennetek kíván majd Izrael áldást magának, amikor így szól: Isten tegyen benneteket hasonlóvá Efraimhoz és Manasszéhoz." Így Efraimot Manassze elé helyezte. ²¹ Azután Izrael így szólt Józsefhez: "Nézd, én meghalok. Isten azonban veletek lesz és visszavezet benneteket atyáitok földjére." ²² Neked adok egy részt, testvéreiden felül, amit az amoritáktól karddal és íjjal szereztem meg." 49. fejezet (Ter49)

¹ Jákob azután hívta fiait és így szólt: "Gyűljetek össze, hadd adjam tudtotokra, ami a távoli időkben rátok vár." ² Gyűljetek össze Jákob fiai és halljátok, hallgassátok meg Izraelt, atyátokat! ³ Ruben, elsőszülöttem, te erősségem és férfierőm zsengeje. Első a tekintélyben és első a hatalomban. ⁴ De kiáradtál, mint a víz, ezért a jövőben nem leszel első. Mivel atyád fekhelyére léptél, s ellenemre beszennyezted fekhelyemet. ⁵ Simeon és Lévi, test szerinti testvérek teljessé tették családságuk hatalmát. ⁶ Nem ülök le tanácsukban, körükben nem veszek részt, mivel haragjukban férfiakat öltek meg, s gőgjükben bikákat szelídítettek meg. ⁷ Átkozott legyen a haragjuk, ami heves volt, s a dühük, ami kegyetlen volt. Elosztom őket Jákobban, szétszórom őket Izraelben. ⁸ Júda, téged dicsérnek majd testvéreid, kezed ellenségeid nyakán lesz. Atyád fiai meghajolnak előtted. ⁹ Fiatal oroszlán lesz Júda, s a zsákmánytól kelsz fel, fiam. Azután elnyújtózkodik, s úgy fekszik ott, mint egy

oroszlán, mint egy nőtényoroszlán. Ki ingerelné? ¹⁰ Nem tűnik el a jel Júdatól, sem a királyi pálca a lábától, amíg le nem róják neki az adót, és a népek nem engedelmeskednek neki. ¹¹ A szőlőtőhöz köti csikóját és a szőlővesszőhöz a nőtény számár fiát. Borban mossá köntösét, s a szőlő vérében ruháját. ¹² Szeme sötét, mint a bor, foga fehér, mint a tej. ¹³ Zebulun a tenger partján lakik. Kormányos a hajókon, hátát Szidónnak fordítja. ¹⁴ Isszachár, mint egy csontos számár, amely karámok között tanyáz. ¹⁵ Mivel látta, hogy a nyugalom szép és a föld kedves, teherhordásra hajtotta meg a hátát és jobbággyá vált. ¹⁶ Dán igazságot szolgáltat népének, mint bármely törzse Izraelnek. ¹⁷ Dán legyen olyan, mint a kígyó az úton, mint a vipera az ösvényen, amely a ló bokájába mar, hogy a lovasa hátra esik. ¹⁸ A te üdvödet várom, uram! ¹⁹ Gád - rablóbandák szorongatják, de ő a sarkukban van, üldözi őket. ²⁰ Ásernek bőségesen van kenyere és királyi csemegét szállít. ²¹ Naftali olyan, mint egy iramló szarvas, amelynek kedves borjai vannak. ²² József fiatal gyümölcsfa a forrás mellett, ágai felnyúlnak a falak fölé. ²³ Íjászok keserűséget okoztak neki, célbavették és veszélybe sodorták. ²⁴ De egy erős széttörte íjukat. Jákob erősének keze, Izrael sziklájának neve széztúzta karjuk inait, ²⁵ atyáid Istene, aki segítséget küld neked, a mindenható Isten, aki megáld téged felülről, az ég áldásának bőségével és az alatt elterülő mélység áldásának bőségével. A kebel és az anyaméh áldásának bőségével, ²⁶ a kalász és a virág áldásának bőségével, az örök hegyek, az ősi halmok áldásának bőségével. Ez mind szálljon József fejére, a testvérei közül kiválasztott fejének tetejére. ²⁷ Benjamin ragadozó farkas, reggel prédát eszik, este zsákmányt osztogat." ²⁸ Ez Izrael tizenkét törzse, ez, amit atyjuk mondott nekik, amikor megáldotta őket. Mindegyikre a megfelelő áldást adta. ²⁹ Azután parancsot adott nekik és így szólt: "Ha majd megtértem atyáimhoz, atyáim mellé, a hetita Efron telkén levő barlangba temessetek, ³⁰ Kánaán földjén, Mamrétől keletre, a machpelai telken levő barlangba, amelyet Ábrahám a hetita Efrontól vásárolt temetőhelynek. ³¹ Ott temették el Ábrahámot és feleségét, Sárát. Ott temették el Izsákot és Rebekát, s ott temettem el Leát. ³² A telket és a barlangot erre a célra vásárolták a hetitáktól. ³³ Miután Jákob megadta fiainak a végső rendelkezést, visszahúzta lábát fekhelyére. Azután meghalt és megtért övéihez. 50. fejezet (Ter50)

¹ József ráborult atyjára, sírt fölötte és megcsókolta. ² Azután József megparancsolta a szolgálatában álló orvosoknak, hogy balzsamozzák be atyját. Az orvosok bebalzsamozták Izraelt, ³ s ezzel negyven nap telt el. Ennyi időt vett igénybe a balzsamozás. Az egyiptomiak 70 napos gyászt tartottak. ⁴ A gyászidő leteltével József így szólt a fáraó környezetéhez: "Ha kegyelmet találtam szemetekben, szóljatok érdekemben a fáraónál. ⁵ Atyám esküt vett ki tőlem és azt

mondta: "Nézd, nekem meg kell halnom. Temessetek el saját sírboltomban Kánaán földjén, amelyet ott készítettem." Most tehát fel szeretnék oda menni, hogy eltemessem atyámat, azután ismét visszatérek." ⁶ A fáraó ezt válaszolta: "Menj fel, temesd el atyádat, ahogy megeskett." ⁷ József tehát elment, hogy eltemesse atyját, vele mentek a fáraó szolgálai, házának tisztviselői, Egyiptom földjének minden méltósága, ⁸ továbbá József minden hozzátartozója, testvérei és atyjának egész belső személyzete. Csak a gyermekeket, a juhokat és marhákat hagyták hátra Gósen földjén. ⁹ Szekerek és lovasok is kísérték őket, így a menet igen nagy volt. ¹⁰ Amikor Góren-ha-Atadhoz értek, a Jordánon túlra, nagy ünnepi gyászszertartást tartottak. Hét napig tartó gyászünnepséget rendezett atyjának. ¹¹ Mikor a föld lakói, a kánaániták a Góren-ha-Atad-i gyászünnepélyt látták, így szóltak: "Az egyiptomiaknak nagy gyászünnepük van." Ezért a helyet Abel-Mizrajimnak nevezték el. A Jordánon túl fekszik. ¹² Fiai úgy tettek vele, ahogy megparancsolta. ¹³ Fiai elvitték Kánaán földjére és eltemették a machpelai telek barlangjában, Mamrétól keletre, amelyet Ábrahám a hetita Efrontól vásárolt temetőhelynek. ¹⁴ Azután József ismét visszatért Egyiptomba: ő, a testvérei és mindazok, akik eljöttek vele atyja temetésére. ¹⁵ József testvérei atyjuk halála után féltek, és így szóltak: "Mi lesz, ha József ellenségesen viselkedik velünk szemben és megtorolja mind a rosszat, amit tettünk vele?" ¹⁶ Ezért elküldtek Józsefhez és ezt üzenték: "Atyád halála előtt meghagyta nekünk, ¹⁷ hogy mondjátok Józsefnek: bocsásd meg testvéreid vétkét és bűnét, a rosszat, amit veled tettek. Tehát bocsásd meg atyád Istene szolgálóinak vétkét." József sírt az üzenet hallatára. ¹⁸ Azután testvérei maguk mentek Józsefhez, leborultak előtte és így szóltak: "Nézd, szolgálid vagyunk." ¹⁹ De József így beszélt hozzájuk: "Ne féljete! Vajon Isten helyettese vagyok én? ²⁰ Ti rosszat forraltatok ellenem, de Isten jóra fordította azt, hogy megvalósítsa, ami ma van: életben tartson egy nagy népet. ²¹ Tehát ne féljete, gondoskodom rólatok és gyermekeitekről! Így vigasztalta őket és barátságosan beszélt hozzájuk. ²² József Egyiptomban maradt: ő és atyja házanépe. József 110 esztendő lett. ²³ József meglátta Efraim dédunokáit, Manassze fiának, Machirnak a fiai is József térdén születtek. ²⁴ József meghagyta testvéreinek: "Én meghalok. Isten majd meglátogat benneteket és visszavezet ebből az országból arra a földre, amelyet Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküvel megígért." ²⁵ Azután megeskette Izrael fiait: "Ha majd Isten meglátogat benneteket, vigyétek el csontjaimat magatokkal!" ²⁶ József 110 éves korában halt meg. Bebalzsamozták és Egyiptomban koporsóba helyezték.

Kivonulás könyve

1. fejezet (Kiv1)

¹ Ezek Izrael fiainak nevei, akik családjukkal együtt lekísérték Jákobot

Egyiptomba: ² Ruben, Simeon, Lévi és Júda, ³ Isszachár, Zebulun és Benjamin, ⁴ Dán és Naftali, Gád és Áser. ⁵ Jákob leszármazottai összesen hetvenen voltak. József már Egyiptomban tartózkodott. ⁶ Azután meghalt József és minden testvére, és ez az egész nemzedék. ⁷ De Izrael fiai termékenyek voltak, elszaporodtak, annyira megsokasodtak és megerősödtek, hogy betöltötték az országot. ⁸ Egyiptomban új király jutott hatalomra, aki nem ismerte Józsefet. ⁹ Ezt mondta alattvalóinak: "Látjátok, hogy Izrael fiainak népe megsokasodott és megerősödött, s már veszélyt jelent számunkra. ¹⁰ Járjunk el vele szemben okosan, hogy megakadályozzuk szaporodását. Különbőn háború esetén ellenségeink számát fogja növelni. Harcolni fog ellenünk, s utána elhagyja az országot." ¹¹ Ezért munkafelügyelőket rendeltek Izrael fölé, hogy megkeserítsék az életét olyan munkával, amelyre kényszerítették őket. Így építették a fáraónak a raktárvárosokat, Pitomot és Ramszeszt. ¹² De minél jobban elnyomták őket, annál jobban növekedett számuk és szétterjedtek, ezért félelem fogta el őket Izrael fiai előtt. ¹³ Az egyiptomiak tehát munkára kényszerítették Izrael fiait, ¹⁴ és életüket durva kényszermunkával tették elviselhetetlenné: agyagfeldolgozással, téglavetéssel, különféle kényszermunkával. ¹⁵ Egyiptom királya ezt a parancsot adta a héberek bábáinak, akik közül az egyiket Sifrának, a másikat Puának hívták: ¹⁶ "Amikor a héber asszonyok mellett segédkeztek, figyeljete jól a két nemre: ha fiú, öljétek meg, ha leány, hagyjátok életben." ¹⁷ A bábák azonban félték az Istent. Nem engedelmeskedtek az egyiptomi király parancsának és életben hagyták a fiúkat. ¹⁸ Ezért Egyiptom királya felelősségre vonta őket: "Miért jártatok így el, és miért kíméltétek meg a fiúkat?" ¹⁹ Ezt felelték a fáraónak: "A héberek asszonyai nem hasonlítanak az egyiptomiakhoz, azok életerősek, mielőtt a bába megérkezik, már megszülnék." ²⁰ Isten ezért megáldotta a bábákat. A nép pedig nagyon elszaporodott és megerősödött. ²¹ Isten a bábák jámborsága révén biztosított utódokat neki. ²² Akkor a fáraó ezt a parancsot adta minden alattvalójának: "Minden fiút, aki a hébereknél születik, vessetek a folyóba, de a lányokat hagyjátok mind életben." 2. fejezet (Kiv2)

¹ Egy Lévi törzséből való férfi elment, és feleséget vett saját nemzetségéből. ² Ez fogant és fiút szült. Láttá, hogy milyen szép, ezért három hónapon át titkolta. ³ Amikor már lehetetlen volt tovább rejtegetnie, papiruszkosarat készített neki, s bekente aszfalttal meg szurokkal. Beletette a kis gyermeket és elhelyezte a nád közé, közel a folyó partjához. ⁴ A gyermek nővére a közelben maradt, hogy lássa, mi történik vele. ⁵ Akkor a fáraó leánya lejött fürdeni a folyóhoz, kísérei közben a parton sétáltak. Észrevette a kosarat a nád között, s odaküldte szolgáját, hogy vegye ki. ⁶ Amikor kibontotta, látta, hogy egy nyöszörgő gyermek van benne. Résztét ébredt benne iránta és így szólt: "Egy

héber gyerek." ⁷ A gyermek nővére a fáraó leányához fordult: "Akarod, hogy elmenjek, és a héber asszonyok között dajkát keressek, aki majd szoptatja a csecsemőt?" ⁸ "Menj" - válaszolta a fáraó leánya. A leány elfutott, hogy megkeresse a kisfiú anyját. ⁹ A fáraó leánya azt mondta neki: "Vidd magaddal a kicsit és neveld fel nekem, s megfizetek érte." Az asszony elvitte a gyermeket és szoptatta. ¹⁰ Amikor felserdült, visszaadta a fáraó leányának, aki úgy bánt vele, mint a saját fiával, és a Mózes nevet adta neki, "mivel - úgymond - a vízből húztam ki". ¹¹ Közben Mózes felnövekedett és elment meglátogatni testvéreit. Láta a kényszermunkát, amelyet végezniük kellett s észrevett egy egyiptomit, amint éppen az egyik héber testvérét ütlegette. ¹² Körülnézve nem látott senkit, ezért leütötte az egyiptomit és elrejtette a homokban. ¹³ Másnap is visszajött, s látta, hogy két héber verekedik. "Miért ütöd a barátodat?" - kérdezte a támadót. ¹⁴ Az így válaszolt: "Ki tett téged főnökünké és bíránkká, talán engem is meg akarsz ölni, ahogy megölted az egyiptomit?" Mózes megijedt és így szólt magában: "A dolog nyilvánvalóan kitudódott." ¹⁵ A fáraó is hallotta, hogy beszélnek az esetről, és halálra kerestette Mózeset. Ő azonban elmenekült előle, és Midián földjére ment. Ott leült egy kútnál. ¹⁶ Midián papjának hét leánya volt. Ezek odajöttek vizet húzni és megtölteni a vályúkat, hogy megittassák apjuk juhait. ¹⁷ Az odaérkező pásztorok azonban elkergették őket. Mózes védelmükre kelt és megittatta juhaikat. ¹⁸ Mikor hazatértek apjukhoz, Reuelhez, az megkérdezte: "Miért jöttetek ilyen korán?" ¹⁹ Így válaszoltak: "Egy egyiptomi ember kimentett bennünket a pásztorok kezéből. Vizet is mert nekünk és megittatta a juhokat." ²⁰ "Hol van - kérdezte a lányait -, miért hagytátok ott azt az embert? Hívjátok meg, hadd egyék velünk." ²¹ Így Mózes elszegődött ehhez az emberhez, az pedig feleségül adta hozzá a leányát, Cipporát. ²² Ez fiút szült neki, s ő Gersomnak nevezte, mivel úgymond - "idegen földön jövevény voltam". ²³ Hosszú idő telt el, s közben meghalt Egyiptom királya. Izrael fiai pedig szolgaságban nyögtek, segítségért kiáltottak, és fohászuk felhatolt Istenhez nyomorúságukból. ²⁴ Isten meghallotta panaszukat, és Isten megemlékezett az Ábrahámval, Izsákkal és Jákobbal kötött szövetségről. ²⁵ Jóakaratóan tekintett le Izrael fiaira és felismerte... 3. fejezet (Kiv3)

¹ Mózes apósának, Jetrónak, Midián papjának a juhait őrizte. Egyszer messzire behajtotta a juhokat a pusztába, és eljutott az Isten hegyéhez, a Hórebhez. ² Itt megjelent neki az Isten angyala a tűz lángjában, egy égő csipkebokorban. Mikor odanézett, látta, hogy a bokor ég, de nem ég el. ³ Így szólt magában: "Odamegyek és megnézem ezt a különös jelenséget, hadd lássam, miért nem ég el a csipkebokor." ⁴ Amikor az Úr látta, hogy vizsgálódva közeledik, az Isten megszólította a csipkebokorból: "Mózes,

Mózes!" "Itt vagyok" - felelte. ⁵ Erre így szólt: "Ne közelíts! Vedd le sarudat a lábadról, mert a hely, ahol állasz, szent föld." ⁶ Azután így folytatta: "Én vagyok az Isten, atyáid Istene: Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene." Erre Mózes eltakarta arcát, mert félt Istenre tekinteni. ⁷ Az Úr pedig így szólt: "Láttam Egyiptomban élő népem nyomorúságát és hallottam a munkafelügyelőkre vonatkozó panaszát; igen, ismerem szenvedését. ⁸ Azért szálltam le, hogy kiszabadítsam az egyiptomiak hatalmából, és hogy kivezessek arról a földről egy szép, tágas országba, egy tejjel-mézzel folyó országba, a kánaániak, a hetiták, az amoriták, a periziták, a hivviták és a jebuziták területére. ⁹ Most tehát Izrael fiainak a kiáltása felhatolt hozzám, és láttam a gyötrelmet is, amellyel az egyiptomiak kínozzák őket. ¹⁰ Ezért menj, elküldelek a fáraóhoz, hogy népemet, Izrael fiait kivezessed Egyiptomból." ¹¹ Mózes így szólt Istenhez: "Ki vagyok én, hogy a fáraóhoz menjek és Izrael fiait kivezessek Egyiptomból?" ¹² Isten ezt válaszolta: "Veled leszek, s ez lesz a jel, amelyről felismered, hogy küldetésed tőlem van... Ha majd kivezetted a népet Egyiptomból, ezen a hegyen mutattok be áldozatot Isteneteknek." ¹³ Mózes ezt mondta Istennek: "Ha megérkezem Izrael fiához és így szólok hozzájuk: Atyáitok Istene küldött, akkor majd megkérdezik: Mi a neve? - mit feleljek erre?" ¹⁴ Isten ezt válaszolta: "Én vagyok, aki vagyok." Azután folytatta: "Így beszélj Izrael fiához: Aki van, az küldött engem hozzátok." ¹⁵ Azután még ezt mondta Isten Mózesnek: "Jahve, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene küldött hozzátok. Ez az én nevem minden időkre, s így kell neveznetek nemzedékről nemzedékre." ¹⁶ "Menj tehát, hívd össze Izrael véneit és mondd meg nekik: Jahve, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene megjelent nekem és kijelentette: Letekintettem rátok és láttam a bánásmódot, amelyben az egyiptomiak részesítenek benneteket. ¹⁷ Ezért elhatároztam: kivezetlek benneteket az egyiptomi rabságból a kánaániak, a hetiták, az amoriták, a periziták, a hivviták és a jebuziták földjére, a tejjel-mézzel folyó országba. ¹⁸ Hallgatni fognak rád. Azután Izrael véneivel együtt menj el Egyiptom királyához és közöld vele: Találkoztunk Jahvéval, a héberek Istenével, ezért most szeretnénk háromnapos járásra a pusztába menni, és Jahvénak, a mi Istenünknek áldozatot bemutatni. ¹⁹ De tudom, hogy Egyiptom királya nem enged el benneteket, hacsak kemény kéz nem kényszeríti. ²⁰ Ezért kinyújtom a kezemet, és megverem Egyiptomot mindenféle csodajellel, amelyeket közöttük művelni fogok. Arra majd elenged benneteket." ²¹ "Megszerzem a nép számára az egyiptomiak jóindulatát. Ezért kivonulástokkor ne induljatok el üres kézzel. ²² Az asszony kérjen szomszédjától és lakótársnőjétől ezüsttárgyakat, aranytárgyakat és ruhákat. Ezeket adjátok rá fiaitokra és leányaitokra. Így kifosztjátok az egyiptomiakat." 4. fejezet (Kiv4)

¹ Mózes újra megjegyezte: "De ha nem hisznek nekem és nem hallgatnak rám, hanem azt mondják: Az Úr nem jelent meg neked." ² Erre az Úr megkérdezte: "Mi van a kezedben?" "Bot" - felelte. ³ "Dobd a földre" - parancsolta neki. Amikor ledobta a földre, az kígyóvá változott és Mózes megijedt tőle. ⁴ Erre az Úr így szólt: "Nyújtsd ki a kezedet és fogd meg a farkánál." Kinyújtotta hát a kezét, megfogta és az újra bottá vált a kezében... ⁵ "Erről majd elhiszik, hogy atyáid Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene megjelent neked." ⁶ Azután az Úr újra megparancsolta: "Dugd a kezéd a kebledbe." Mózes bedugta kezét a keblébe. Amikor kihúzta a kezét, olyan fehér volt a leprától, mint a hó. ⁷ Erre azt mondta neki: "Dugd a kezéd újra a kebledbe." Még egyszer bedugta kezét a keblébe, s amikor kihúzta, olyan volt, mint testének többi része. ⁸ "Ha tehát nem hisznek neked és nem szívlelik meg az első jelet, akkor majd a második jelre hinni fognak." ⁹ De ha még erre a két jelre sem hinnének és nem hallgatnának rád, akkor meríts a Nílus vizéből és öntsd a szárazföldre. A Nílusból merített víz a szárazföldön vérré változik." ¹⁰ Mózes ezután így szólt az Úrhoz: "De, Uram, én nem vagyok a szavak embere. Azelőtt sem voltam és most sem vagyok, amióta szolgálóddal beszélsz. A szám akadozó, a nyelvem lassú." ¹¹ Az Úr ezt válaszolta: "Ki adott száját az embernek, ki teszi némává vagy süketté, látóvá vagy vakká? Nemde én, az Úr?" ¹² Menj csak, majd segítek a beszédben, s azt fogod hirdetni, amit mondanod kell." ¹³ Ő azonban ellene vetette: "Bocsáss meg, Uram, de küldj, akit akarsz." ¹⁴ Az Úr erre haragosan mondta Mózesnek: "Áron, a levita, nem a testvéred? Tudom, hogy jól beszél. Nézd, már úton van, hogy találkozzék veled. Ha meglát, nagyon megörül neked." ¹⁵ Beszélj vele és add szavaidat a szájába. Én majd téged is, őt is segítelek a beszédben, és megtanítlak benneteket arra, mit kell tennetek." ¹⁶ Ő beszél majd helyetted a néphez: olyan lesz, mintha a te szád volna, te meg olyan leszel számára, mint a sugalmazó Isten." ¹⁷ Vedd a kezédbe ezt a botot, vele teszed majd a csodákat." ¹⁸ Mózes elindult, visszatért apósához, s ezt mondta neki: "Szeretnék elmenni Egyiptomba, rokonaimhoz, hogy lássam, élnek-e még." "Menj békével" - mondta Jetró. ¹⁹ Az Úr így szólt Mózeshez Midiánban: "Menj, térj vissza Egyiptomba, mert már meghaltak, akik életedre törtek." ²⁰ Mózes vette feleségét és fiát, számárra ültette őket, és visszatért Egyiptom földjére. Mózes az Isten botját a kezében vitte. ²¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Ha visszaérsz Egyiptomba, legyen rá gondod, hogy minden csodajelet, amelyet a kezédbe adtam, véghezvigyél a fáraó előtt. Én azonban megkeményítem a szívét, és nem engedi el a népet." ²² Akkor ezt mondd a fáraónak: Így szól az Úr: Izrael az én elsőszülött fiam. ²³ Én ezt a parancsot adom neked: bocsásd el fiamat, hogy áldozatot mutasson be nekem. Mivel te nem akarod elengedni, azért megölöm elsőszülött fiadat." ²⁴ Útközben

egy éjszakai szálláson az Úr eléje állt és meg akarta ölni. ²⁵ Erre Cippora fogott egy éles követ, levágta fia előbőrét, megérintette vele Mózes ágyékát és így szólt: "Valóban vérvőlegényem vagy." ²⁶ Erre az Úr elhagyta. Az asszony a körülmételés miatt mondta: vérvőlegény. ²⁷ Az Úr így szólt Áronhoz: "Menj Mózes elé a pusztába!" Az elindult, az Isten hegyénél találkozott vele és megcsókolta. ²⁸ Mózes elmondta Áronnak az Úr szavait, amelyekkel küldetést adott neki és minden csodajelet, amelyet rendelt. ²⁹ Mózes és Áron ezután elmentek és összegyűjtötték a véneket Izrael fiai közül. ³⁰ Áron beszámolt mindenről, amit az Úr Mózesnek mondott. Ő meg a nép szeme láttára bemutatta a csodajeleket. ³¹ A nép hitt és örült, hogy az Úr meglátogatta Izrael fiait, s hogy megemlékezett szenvedésükről: meghajoltak és arcra borultak. 5. fejezet (Kiv5)

¹ Ezután Mózes és Áron elmentek, és így szóltak a fáraóhoz: "Ezt üzeni Jahve, Izrael Istene: Engedd, hadd vonuljon ki népem, hogy a pusztában ünnepet rendezzen nekem." ² A fáraó így felelt: "Kicsoda Jahve, hogy engedelmeskedjem neki és elengedjem Izraelt? Nem ismerem Jahvét, és Izraelt sem engedem el." ³ Ők folytatták: "A héberek Istene meglátogatott minket. Ki kell mennünk háromnapi járásnyira a pusztába, hogy ott Jahvénak, a mi Istenünknek áldozatot mutassunk be. Különbösen pestissel vagy karddal sújt le ránk." ⁴ Egyiptom királya így felelt: "Miért akarjátok ti, Mózes és Áron, a népet elvonni a munkától? Menjetek ti is dolgozni!" ⁵ A fáraó még hozzáfűzte: "Most, hogy a nép elszaporodott, most akarjátok, hogy abbahagyja a munkát?" ⁶ A fáraó még aznap ezt a parancsot adta a nép felügyelőinek és az írnokoknak: ⁷ "Ne adjatok szalmát annak a népnek a téglavetéshez, mint eddig tettétek. Menjenek csak maguk, és gyűjtsenek szalmát." ⁸ De továbbra is követeljétek meg tőlük a megállapított mennyiségű téglát. Semmit sem szabad belőle engedni. Lusták, azért kiabálnak, hogy el akarnak menni Istenüknek áldozatot bemutatni. ⁹ Meg kell nehezíteni a nép munkáját, hogy azzal legyen elfoglalva, s ne hajoljon hazug szavakra." ¹⁰ A munkafelügyelők az írnokokkal együtt elmentek és így szóltak a néphez: "Ezt üzeni a fáraó: ezentúl nem adok nektek szalmát." ¹¹ Járjatok utána és gyűjtsétek, ahol tudtok, de azért a teljesítményetek ne legyen kevesebb." ¹² Erre a nép szétszéledt Egyiptom egész földjén, hogy szalmát tallózzék pelyvának. ¹³ A felügyelők azonban szorongatták őket: "Mindennap ugyanannyit kell csinálnotok, mint amikor még megkaptátok a szalmát." ¹⁴ Azután ütlegették azokat az izraelita munkavezetőket, akiket a fáraó tisztjei rendelt ki, s ezt mondták nekik: "Miért nem csináltatok tegnap és ma ugyanannyi téglát, mint azelőtt?" ¹⁵ Izrael fiainak munkavezetői elmentek a fáraóhoz és így panaszkodtak: "Miért bánsz így szolgáliddal? ¹⁶ Nem adnak szolgálidnak szalmát, s mégis azt

követelik, hogy készítsünk téglát. Még ütlegetik is szolgálodat." ¹⁷ Ő így válaszolt: "Lusták vagytok, lusták. Ezért mondogatjátok: El akarunk menni, hogy áldozatot mutassunk be Jahvénak. ¹⁸ Azonnal menjete dolgozni, szalmát nem kaptok, de a megállapított mennyiségű téglát ki kell vetnetek." ¹⁹ Izrael fiainak munkavezetői nehéz helyzetbe kerültek, amikor hallották: a napi téglamennyiséget nem csökkenthetik. ²⁰ Amikor eljöttek a fáraótól, találkoztak Mózesrel és Áronnal, akik már várták őket. ²¹ Ezekkel a szavakkal estek nekik: "Lássa meg az Úr, amit csináltatok és ítélkezzék fölöttetek, mert gyűlöletessé tettetek bennünket a fáraó és szolgálai szemében. Kardot adtatok a kezükbe, hogy megöljenek minket." ²² Mózes az Úrhoz fordult és így imádkozott: "Uram, miért engeded így szenvedni ezt a népet? Miért küldtél egyáltalán engem?" ²³ Amióta a fáraónál jártam, hogy nevedben beszéljek vele, még gonoszabbul bánik ezzel a néppel, és te nem mentetted meg népedet." 6. fejezet (Kiv6)

¹ Az Úr így válaszolt Mózesnek: "Majd meglátod, mit teszek a fáraóval. Erős kéz kényszerítésére el fogja őket engedni. Sőt, erős kéz kényszerítésére maga fogja őket kiutasítani földjéről." ² Az Úr szótát intézett Mózeshez és ezt mondta neki: "Én vagyok Jahve, ³ Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak Mindenható Isten néven jelentem meg, és a Jahve nevet nem nyilatkoztattam ki nekik. ⁴ De mivel szövetséget kötöttem velük, hogy vándorlásuk földjét, Kánaánt, amelyen jövevényként éltek, birtokul adom nekik, ⁵ azért meghallgattam Izrael fiainak panaszát, akiket Egyiptomban szolgaságra vetettek és megemlékeztem szövetségemről. ⁶ Ezért közöld Izrael fiaival: Én vagyok Jahve, megszabadítalak benneteket attól a kényszerszermunkától, amellyel az egyiptomiak sanyargatnak, és kiszabadítalak abból a szolgaságból, amelyben fogva tartanak; mégpedig úgy, hogy megverem és keményen megbüntettem őket. ⁷ Népeimmé fogadlak benneteket és Istenetek leszek. Akkor majd megtudjátok, hogy én, az Úr, az Isten szabadítottalak ki titeket az egyiptomiak szolgaságából. ⁸ Azután elvezetlek arra a földre, amelyre megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak, hogy nektek adom örökségül, én az Úr." ⁹ Mózes közölte ezt Izrael fiaival. De ők nem hittek neki, mert nagyon rájuk nehezedett a kényszerszermunka. ¹⁰ Akkor az Úr így szólt Mózeshez: ¹¹ "Menj és mondd meg a fáraónak, Egyiptom királyának, hogy engedje el Izrael fiait országából." ¹² Mózes ezt válaszolta az Úrnak: "Nézd, Izrael fiai sem hallgattak rám, hogyan hallgatna rám a fáraó, hiszen ügyetlen vagyok a beszédben?" ¹³ De Isten szólt Mózeshez és Áronhoz és elküldte őket a fáraóhoz, Egyiptom királyához, hogy vezessék ki Izrael fiait Egyiptom földjéről. ¹⁴ Ezek a családjaik fejei: Rubennek, Izrael elsőszülöttének fiai: Hénoch, Pallu, Hecron és Karmi. Ezek Ruben nemzetségei. ¹⁵ Simeon fiai ezek

voltak: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Cochár és Saul, a kánaáni asszony fia. Ezek Simeon nemzetségei. ¹⁶ Lévi fiainak nevei, nemzetségeik szerint: Gerson, Kehát, és Merári, Lévi 137 éves kort ért el. ¹⁷ Gerson fiai voltak: Libni és Simi, nemzetségeik szerint. ¹⁸ Kehát fiai voltak: Amram, Jichar, Hebron és Uziel. Kehát 133 évet élt meg. ¹⁹ Merári fiai voltak: Machli és Musi. Ezek Lévi családjai nemzetségeik szerint. ²⁰ Amram Jokebedet, a nagynénjét vette feleségül. Ez Áront és Mózeszt szülte férjének. Amram 137 évet ért meg. ²¹ Jichar fiai Korach, Nefeg és Zichri voltak. ²² Uziel fiai pedig Misael, Elcafán és Zitri voltak. ²³ Áron Elisebát, Amminadab lányát, Nachson nővérét vette feleségül, aki Nadabot, Abihut, Eleazárt és Itamárt szülte neki. ²⁴ Korach fiai voltak: Asszir, Elkána, Abiaszáf. Ezek a korachiták családjai. ²⁵ Eleazár, Áron fia Putiál egyik leányát vette feleségül, s az Pinchaszt szülte neki. Ezek a leviták családfői nemzetségeik szerint. ²⁶ Ezek Áron és Mózes, akiknek az Úr megparancsolta: "Vezessétek ki Izrael fiait Egyiptom földjéről csoportjaik szerint." ²⁷ Ők beszéltek a fáraóval, Egyiptom királyával, hogy kivezessék Izrael fiait Egyiptomból. Ezek Mózes és Áron. ²⁸ Azon a napon, amelyen az Úr Egyiptom földjén Mózeshez szólt, ²⁹ azt mondta neki: "Én vagyok Jahve! Add tudtára a fáraónak, Egyiptom királyának mindazt, amit mondok neked." ³⁰ Mózes így válaszolt az Úrnak: "Nézd, gyámoltalan vagyok a beszédben, hogyan hallgatna rám a fáraó?" 7. fejezet (Kiv7)

¹ Az Úr megnyugtatta Mózeszt: "Nézd, olyanná teszek a fáraó előtt, mint egy isten, és testvéred, Áron lesz a prófétád. ² Neki mondj el mindent, amit veled közlök, s testvéred, Áron továbbítsa a fáraónak, hogy így elengedje Izrael fiait országából. ³ Ám én megkeményítem a fáraó szívét, és sok jelet meg csodát művelek majd Egyiptom földjén. ⁴ Mivel a fáraó nem fog szavatokra hallgatni, azért kinyújtom kezemet Egyiptom ellen, keményen megbüntetem, és úgy vezetem ki seregemet, népemet, Izrael fiait Egyiptomból. ⁵ Minden egyiptomi, ahányan csak vannak, meg fogja tudni, hogy én vagyok Jahve, amikor majd kinyújtom kezem az egyiptomiak ellen, és Izrael fiait kivezetem körükből." ⁶ Mózes és Áron engedelmeskedtek és az Úr parancsa szerint jártak el. ⁷ Mózes nyolcvan, Áron pedig nyolcvanhárom esztendő volt, amikor a fáraóval tárgyaltak. ⁸ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz: ⁹ "Ha a fáraó felszólít benneteket, hogy mutassatok csodajelet, akkor mondd Áronnak: Vedd a botodat és dobd a fáraó elé, az majd kígyóvá változik." ¹⁰ Mózes és Áron a fáraó elé járultak, és úgy tettek, ahogy az Úr parancsolta. Áron a fáraó és szolgálai elé dobta a botját, s az kígyóvá változott. ¹¹ Erre a fáraó hívatta a tudósokat és varázslókat, s az egyiptomi varázslók ugyanazt a jelet mutatták tudományukkal. ¹² Mind ledobták botjukat, s azok kígyóvá változtak. Áron botja azonban elnyelte a botjaikat. ¹³ A fáraó szíve mégis kemény maradt, s

nem hallgatott rájuk, ahogy azt az Úr előre megmondta. ¹⁴ Az Úr így szólt Mózeshez: "A fáraó szíve megkeményedett, nem akarja elbocsátani a népet. ¹⁵ Keresd fel holnap reggel a fáraót, amikor lemegy a folyóhoz, és várd meg a folyó partján. Vedd kezébe a botodat, amely kígyóvá változott, ¹⁶ s közöld vele: Jahve, a héberek Istene küldött hozzád, hogy mondjam meg neked: engeddd kivonulni népemet, hogy a pusztában áldozatot mutasson be nekem. Te azonban mindeddig nem hallgattál rám. ¹⁷ Ezért ezt mondja az Úr: ez lesz a bizonyíték számodra, hogy én Jahve vagyok: rácsapok a vízre a botommal, amelyet a kezemben tartok, s az vérré változik. ¹⁸ A halak elpusztulnak a folyóban, s ettől a folyó úgy fog bűzleni, hogy az egyiptomiak az undortól nem tudják majd meginni a vizét." ¹⁹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Mondd meg Áronnak, vedd a botodat, és nyújtsd ki a kezedet Egyiptom vizei fölé: a folyók, a csatornák, a mocsarak és minden ciszterna fölé, hogy vérré váljanak. Váljék vérré mind Egyiptom egész földjén, még az is, ami a fa- vagy kőedényekben van." ²⁰ Mózes és Áron úgy tettek, ahogy az Úr parancsolta. Felemelte botját, s a fáraónak és szolgálainak szeme láttára rácsapott a folyó vizére, s a folyó egész vize vérré változott. ²¹ A folyó halai elpusztultak, s ettől a folyó annyira bűzlött, hogy az egyiptomiak nem tudták inni a vizét. Mindenütt vér volt Egyiptomban. ²² De az egyiptomi varázslók a maguk tudományával ugyanazt művelték. Ezért a fáraó szíve kemény maradt, és nem hallgatott Mózesre és Áronra, ahogy az Úr azt előre megmondta. ²³ A fáraó elindult, és visszatért házába anélkül, hogy a történeteknek jelentőséget tulajdonított volna. ²⁴ Az egyiptomiak ivóvíz után ástak a folyó partján, mert nem tudták meginni a folyó vizét. ²⁵ Hét nap múlt el azután, hogy az Úr rácsapott a vízre. ²⁶ Ekkor az Úr így szólt Mózeshez: "Menj a fáraóhoz és közöld vele: Ezt mondja az Úr: engeddd szabadon népemet, hogy áldozatot mutasson be nekem. ²⁷ Ha nem engeded, hogy kivonuljanak, akkor Egyiptom egész földjét békával sújtom. ²⁸ Nyüzsögni fognak a folyóban, azután kijönnek és behatolnak a házakba, a hálósobákba, az ágyadra, szolgálidnak és alattvalóidnak a házába, a kemencéibe és dagasztóteknőibe. ²⁹ Sőt, a békák felmásznak rád, szolgálidra és minden alattvalódra." 8. fejezet (Kiv8)

¹ Az Úr így folytatta Mózesnek: "Parancsold meg Áronnak: nyújtsd ki kezedet a bottal a folyók, a csatornák, és a mocsarak fölé, hogy békák lepjék el Egyiptomot." ² Áron kinyújtotta karját Egyiptom vizei fölé, erre előjöttek a békák és elborították Egyiptom földjét. ³ De a varázslók ugyanezt tették tudományukkal, és békákat hoztak Egyiptom földjére. ⁴ A fáraó hívatta Mózeset és Áront, s így szólt hozzájuk: "Kérjétek az Urat, hogy vegye el a békákat rólam és népemről, én viszont elengedem a népet, hogy áldozatot mutasson be az Úrnak." ⁵ Mózes ezt felelte a fáraónak: "Rendelkezzél velem.

Mikor imádkozzam érted, szolgálidért és népedért, melyik időt kell kijelölnöm, hogy a békák tőled, alattvalóidtól és házaidtól eltávozzanak, s csak a folyóban maradjanak meg?" ⁶ "A holnapot" - felelte. Ő pedig így folytatta: "Történjék akaratom szerint: ebből majd megtudod, hogy senki sem hasonló Jahvéhoz, a mi Istenünkhöz. ⁷ A békák eltávoznak tőled házadból, szolgálidtól és népedtől, s csak a folyóban maradnak meg." ⁸ Mózes és Áron eljöttek a fáraótól, Mózes meg az Úrhoz fohászkodott a békák miatt, amellyel elárasztotta a fáraót. ⁹ Az Úr meghallgatta Mózes kérését, a békák elpusztultak a házakban, az udvarokon és a földeken. ¹⁰ Rakásra hordták őket, s az ország büzlött tőlük. ¹¹ De amikor a fáraó látta az enyhülést, újra megkeményedett, s nem akart Mózesre és Áronra hallgatni, ahogy azt az Úr előre megmondta. ¹² Akkor az Úr így szólt Mózeshez: "Mondd meg Áronnak: nyújtsd ki a botodat, üss rá a föld porára, s az szúnyoggá változik egész Egyiptomban." ¹³ Áron kinyújtotta kezét a bottal, és ráütött a föld porára. Erre szúnyogok lepték el az embereket és az állatokat. Egész Egyiptomban minden por szúnyoggá változott. ¹⁴ Az egyiptomi varázslók is megkísérelték, hogy mesterségükkel szúnyogot hívnak elő, de nem volt sikerük. A szúnyogok ellepték az embereket és az állatokat. ¹⁵ A varázslók azt mondták a fáraónak: ez az Isten ujja. A fáraó szíve mégis megkeményedett, s nem hallgatott Mózesre és Áronra, ahogy az Úr azt előre megmondta. ¹⁶ Ezután az Úr így szólt Mózeshez: "Holnap reggel, amikor a fáraó lemegy a Nílus partjára, járulj eléje és mondd meg neki: Ezt üzeni az Úr: engedd el népemet, hogy áldozatot mutasson be nekem. ¹⁷ Ha nem engeded kivonulni népemet, akkor bögölyöket bocsátok rád, szolgálidra, alattvalóidra és házaidra. Az egyiptomiak házaik tele lesznek velük, sőt, még a föld is, amelyen állasz. ¹⁸ Gósen földjével azonban, ahol népem lakik, kivételt teszek azon a napon, s ott nem jelennek meg a bögölyök. Ebből felismerheted majd, hogy én, az Úr, itt vagyok az országban. ¹⁹ Megkülönböztetem népemet a népedtől. Holnap következik be ez a csodajel." ²⁰ Az Úr így is tett. A bögölyök nagy tömegben ellepték a fáraó házaát, szolgálinak a lakását és egész Egyiptomot. Az ország nagyon szenvedett a bögölyök miatt. ²¹ Ezért a fáraó hívatta Mózeset és Áront, s így szólt hozzájuk: "Mehettek áldozatot bemutatni Isteneteknek, de itt az országban." ²² Ám Mózes ellenkezett: "Ezt nem tehetjük. Mi olyan állatokat áldozunk fel az Úrnak, a mi Istenünknek, amelyeknek bemutatása az egyiptomiak szemében szörnyűség. Ha mi olyan áldozatot mutatnánk be, amelytől az egyiptomiak borzadnak, nemde, megköveznének bennünket? ²³ Mi ki akarunk menni háromnapos járásra a pusztába, és ott bemutatni az áldozatot az Úrnak, a mi Istenünknek, amelyet követel tőlünk." ²⁴ A fáraó így válaszolt: "Elengedlek titeket, mutassátok be az áldozatot az Úrnak, Isteneteknek, de nem mehettek el messzire. Könyörögjetek értem is." ²⁵ Mózes

ezt mondta: "Mihelyt eltávozom tőled, azonnal imádkozni fogok érted. Holnap megszabadul a fáraó, a szolgálai és alattvalói a bögölyöktől. Csak még egyszer rá ne szedje a fáraó a népet olyképpen, hogy nem engedi el áldozatot bemutatni az Úrnak." ²⁶ Mózes eljött a fáraótól, és könyörgött az Úrhoz. ²⁷ Az Úr meghallgatta Mózes kérését, a bögölyök elhagyták a fáraót, a szolgálait és az alattvalóit: egy sem maradt belőlük. ²⁸ De a fáraó újra megkeményedett, és nem bocsátotta el a népet. 9. fejezet (Kiv9)

¹ Ezután az Úr így szólt Mózeshez: "Menj a fáraóhoz és mondd meg neki: ezt üzeni az Úr, a héberek Istene: engedd szabadon népemet, hogy áldozatot mutasson be nekem. ² Ha nem engeded el, hanem továbbra is fogva tartod, ³ akkor az Úr keze, mint pusztító járvány, ránehezedik nyájaidra, amelyek a mezőn vannak: a lovakra, a szamarakra, a tevékre, a szarvasmarhákra és a juhokra. ⁴ De az Úr megkülönbözteti az izraeliták állatait az egyiptomiak állataitól. Az izraelitákéból egy sem vész el." ⁵ Az Úr az időt is meghatározta; ezt mondta: "Holnap hozza ezt az Úr az országra." ⁶ Másnap az Úr meg is tette. Az egyiptomiak minden állata elpusztult, de az izraeliták állatai közül egy sem hullott el. ⁷ A fáraó ellenőriztette a dolgot: az izraeliták nyájából valóban egy sem pusztult el. A fáraó ennek ellenére megátalkodott és nem bocsátotta el a népet. ⁸ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz: "Vegyetek egy tele marék hamut a kemencéből, és Mózes a fáraó előtt szórja az ég felé. ⁹ Finom porrá válik egész Egyiptom felett, és kelevényt okoz emberen és állaton, amely mint a fekély, felfakad." ¹⁰ Ők tehát vették a hamut a kemencéből, a fáraó elé léptek és Mózes az ég felé szórta. Erre kelevények keletkeztek, amelyek emberen és állaton, mint a fekély, felfakadtak. ¹¹ A varázslók a kelevényeik miatt nem is állhattak Mózes elé, mivel a kelések a varázslókon és minden egyiptomin kifakadtak. ¹² Az Úr azonban megkeményítette a fáraó szívét: nem hallgatott rájuk, ahogy azt az Úr előre megmondta. ¹³ Az Úr ezután így szólt Mózeshez: "Holnap reggel menj a fáraóhoz és közöld vele: Ezt üzeni az Úr, a héberek Istene: bocsásd el népemet, hogy áldozatot mutasson be nekem, ¹⁴ mert különben mindenféle csapással sújtalak téged, szolgálodat és alattvalódat, hogy megtudd, senki sincs hasonló hozzám az egész földön. ¹⁵ Már eddig is kinyújthattam volna a kezemet és megverhettelek volna pestissel, téged és népedet, úgyhogy eltűntél volna a föld színéről. ¹⁶ De életben hagytalak, hogy megmutassam neked hatalmam, és hogy nevemet hirdessék az egész földön. ¹⁷ Ha még tovább is visszatartod népemet és nem bocsátod szabadon, ¹⁸ akkor holnap ebben az időben hatalmas jégesőt hullatok, amilyen még nem volt Egyiptomban alapítása napjától mostanáig. ¹⁹ Helyezd hát biztonságba nyájaidat és amid csak van a mezőn. Ember és állat, ami a mezőn van, és nem viszik haza, a jégeső áldozata lesz." ²⁰ A fáraó tisztviselői

megijedtek az Úr fenyegetésétől, és fedél alá mentették rabszolgáikat meg állataikat.²¹ Azok ellenben, akik nem törődtek az Úr fenyegetésével, kint hagyták rabszolgáikat és állataikat a mezőn.²² Az Úr így szólt Mózeshez: "Nyújtsd ki a kezéd az ég felé, hogy jégeső hulljon Egyiptom egész földjén az emberekre, az állatokra és mindenre, ami egész Egyiptomban a mezőn nő."²³ Mózes az ég felé lendítette botját, erre az Úr mennydörgést hallatott és jégesőt hullatott. Villám csapkodta a földet, s az Úr szörnyű jégesőt bocsátott Egyiptom egész földjére.²⁴ Jégeső volt ez, állandó villámlással, olyan pusztító erejű jégeső, amelyet még nem láttak az egyiptomiak földjén, mióta emberek lakják.²⁵ A jégeső teljesen elpusztított mindent Egyiptom földjén, ami a mezőn volt: embert és állatot. Tönkrevierte a vetést a mezőn és letördelte a fákat.²⁶ Csak Gósen tartományt, Izrael fiainak lakóhelyét kímélte meg a jégeső.²⁷ A fáraó hívatta Mózeset és Áront, s ezt mondta nekik: "Most már elismerem, hogy vétkeztem: az Úrnak van igaza, én és népem gonoszságot követtünk el."²⁸ Kérjétek az Urat, hogy szüntesse meg a mennydörgést és a jégesőt, én pedig ígérem, hogy elbocsátlak benneteket. Ne maradjatok itt tovább."²⁹ Mózes így válaszolt: "Ha kilépek a városból, kitárom kezem az Úr felé, erre majd a mennydörgés megszűnik, a jégeső eláll, s abból megtudod, hogy az Úré a föld."³⁰ De tudom, hogy még sem benned, sem szolgáidban nincs meg az Úrtól való félelem."³¹ A len és az árpa elpusztult, mert az árpa kihányta a kalászát, a len pedig virágzott.³² De a búza és a tönköly nem szenvedett kárt, mert ezek később hajtanak.³³ Mózes eljött a fáraótól, s amikor kiért a városból, kezét az Úr felé tárta. A mennydörgés és a jégeső megszűnt, s az eső sem ömlött tovább a földre.³⁴ A fáraó látta, hogy az eső, a mennydörgés és a jégeső megszűnt, erre továbbra is megmaradt bűnében, megkeményítette a szívét és vele együtt szolgálai is.³⁵ A fáraó szíve kemény maradt, és nem bocsátotta el Izrael fiait, ahogy azt az Úr Mózes által előre megmondta. 10. fejezet (Kiv10)

¹ Ezért az Úr így szólt Mózeshez: "Menj a fáraóhoz. Én magam keményítettem meg a fáraónak és szolgálainak a szívét, hogy ezeket a csodajeleket véghezvigyem közöttük." ² Elbeszélheted majd gyermekeidnek és gyermekeid gyermekeinek, hogy mit tettem az egyiptomiakkal, milyen csodákat vittem végbe közöttük, így megtudhatjátok, hogy én vagyok az Úr."³ Mózes és Áron tehát elmentek a fáraóhoz és közölték vele: "Ezt üzeni az Úr, a héberek Istene: meddig húzódozol még attól, hogy engedelmeskedj nekem? Bocsásd szabadon népemet, hogy áldozatot mutasson be nekem." ⁴ Ha nem engeded el népemet, akkor holnap sáskával árasztom el földedet." ⁵ Úgy ellepik majd a föld színét, hogy a földet nem láthatod, s felfalnak mindent, ami a jégeső után még megmaradt, s lerágnak minden fát, amely a mezőn áll." ⁶ Tömegestül zúdulnak be a házakba, szolgálid házába, és minden egyiptominak

a házába. Olyan lesz ez, amelyet sem atyáitok, sem atyáitok atyái nem éltek át, amióta a földön laknak, mind a mai napig." Erre megfordult és otthagyta a fáraót.⁷ A fáraó szolgálói így szóltak: "Meddig lesz még romlásunkra ez az ember? Bocsásd el azokat az embereket, hogy áldozatot mutassanak be Jahvének, az Istenüknek. Nem látod, hogy Egyiptom elpusztul?"⁸ Mózes és Áront visszavitték a fáraó elé, s az ezt mondta nekik: "Menjetek és mutassatok be áldozatot Jahvének, az Isteneteknek. Kik azok, akik el akarnak menni?"⁹ Mózes így válaszolt: "Gyermekeinkkel és öregjeinkkel, fiainkkal és leányainkkal, juhainkkal és szarvasmarháinkkal együtt akarunk kivonulni, mivel ez az Úr ünnepe számunkra."¹⁰ Erre ezt mondta: "Úgy legyen veletek az Úr, ahogy gyermekeitekkel együtt elbocsátlak benneteket! Ismerjétek be gonosz szándékotokat."¹¹ Abból ugyan nem lesz semmi. Ti, férfiak elmehettek és áldozhattok az Úrnak, hiszen ez volt a kívánságotok." Legott elkergették őket a fáraó elől.¹² De az Úr így szólt Mózeshez: "Nyújtsd ki a kezéd Egyiptom fölött, hogy sáskák árasszák el Egyiptomot, és felfaljanak minden növényt a mezőn, mindent, amit a jégeső meghagyott."¹³ Mózes kinyújtotta botját Egyiptom fölé, erre az Úr egész nap és egész éjjel tartó keleti szelet támasztott a vidék felett. Reggelre a keleti szél elhozta a sáskákat.¹⁴ A sáskák rátámadtak egész Egyiptomra, és hatalmas tömegben ereszkedtek le az egyiptomi földekre. Soha azelőtt nem volt annyi sáska és ezután sem lesz.¹⁵ Egészen elborították és elhomályosították a föld felszínét, s felfaltak minden növényt a mezőn és minden gyümölcsöt, amit a jégeső megkímélt. Egész Egyiptomban semmi zöld nem maradt a fákon és semmi növény a mezőn.¹⁶ Ekkor a fáraó sietve hívatta Mózes és Áront, s így szólt: "Vétettem az Úr ellen, Istenetek ellen és ellenetek."¹⁷ Bocsássátok meg még egyszer a bűnömet, s könyörögjetek értem az Úrhoz, Istenetekhez, hogy fordítsa el tőlem ezt a pusztító csapást."¹⁸ Erre (Mózes) eljött a fáraótól és könyörgött az Úrhoz.¹⁹ Az Úr erős nyugati szelet támasztott, az magával vitte a sáskákat és besodorta a Sás-tengerbe. Egyetlen sáska sem maradt Egyiptom területén.²⁰ De az Úr megkeményítette a fáraó szívét, úgyhogy az nem bocsátotta el Izrael fiait.²¹ Azután az Úr így szólt Mózeshez: "Nyújtsd ki kezedet az ég felé, és olyan sötétség borítja el az egész országot, hogy meg lehet tapogatni."²² Mózes erre kinyújtotta kezét az ég felé, és három napig sűrű sötétség szállt egész Egyiptomra.²³ Senki sem láthatta a másikat, és három napig senki sem mozdulhatott a helyéről. Izrael fiainak területén azonban világos volt.²⁴ Ekkor a fáraó hívatta Mózes, és így szólt hozzá: "Menjetek és áldozatok az Úrnak. Csak juhaitok és szarvasmarháitok maradjanak itt, feleségeitek és gyermekeitek mehetnek veletek."²⁵ Mózes ezt válaszolta: "Ha adsz állatokat a véres és égő áldozathoz, akkor azokat áldozzuk fel az Úrnak, a mi Istenünknek."²⁶ De állatainknak is velünk kell jönniük, egyetlen egy sem

maradhat itt. Abból kell vennünk, hogy az Úrnak áldozzuk. Különben azt sem tudjuk, hogyan fejezzük ki hódolatunkat az Úrnak, amíg arra a helyre el nem érkezünk." ²⁷ Az Úr azonban megkeményítette a fáraó szívét és nem bocsátotta el őket. ²⁸ A fáraó még ezt mondta: "Pusztulj innét, és ne kerülj többé szemem elé, mert amely napon idejössz, az halálot jelent." ²⁹ Mózes megjegyezte: "Te magad jelentetted ki: többet nem lépek színed elé." 11. fejezet (Kiv11)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Még egy csapást hozok a fáraóra és az egyiptomiakra, akkor majd elbocsát benneteket, sőt, maga fog elúzni." ² Szólítsd fel tehát sürgősen a népet: a férfiak és a nők kérjenek szomszédaiktól és szomszédasszonyaiktól ezüst- és aranydolgokat." ³ Az Úr jóakaratra hangolta az egyiptomiakat a nép iránt. Mózesnek is nagy tekintélye volt a fáraó hivatalnokai és népe előtt. ⁴ Mózes kijelentette: "Ezt mondja az Úr: éjfélkor végigvonulok Egyiptomon." ⁵ Minden elsőszülött meghal Egyiptom földjén: a fáraó elsőszülötte is, akinek a trónján kellene ülnie, és a darálóhoz állított rabszolganő elsőszülötte is: azonkívül minden állat elsőszülötte. ⁶ Olyan sírás tör ki egész Egyiptomban, amilyen még nem volt és nem is lesz. ⁷ De Izrael fiai között egyetlen kutya sem mordul rá sem emberre, sem állatra. Ebből megtudjátok: az Úr különbséget tesz Egyiptom és Izrael között. ⁸ Akkor majd hivatalnokaid mind hozzám jönnek, leborulnak előttem és mondják: Vonuljatok ki, ti és az egész nép, amely téged követ. Akkor majd kivonulunk." Ezután nagy haraggal távozott a fáraótól. ⁹ Az Úr még ezt mondta Mózesnek: "A fáraó nem hallgat rátok, hogy csodajeleim sokszorozódjanak Egyiptom földjén." ¹⁰ Mózes és Áron véghezvitték mindezeket a csodákat a fáraó előtt. Az Úr azonban megkeményítette a fáraó szívét és nem engedte el Izrael fiait országából. 12. fejezet (Kiv12)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz Egyiptomban: ² "Ez a hónap legyen számotokra a kezdő hónap: ez legyen az év első hónapja." ³ Hirdesd ki Izrael egész közösségének: a hónap tizedik napján mindenki szerezzon egy bárányt családonként, egy bárányt házanként. ⁴ De ha a család kicsi egy bárányhoz, akkor a személyek számának megfelelően a szomszédos családdal együtt vegyen egyet. Aszerint számoljátok a meghívottakat, hogy ki-ki mennyit eszik. ⁵ Az állat legyen hibátlan, hím és egyéves. Vehettek bárányt vagy kecskét. ⁶ Tartásátok a hónap tizennegyedik napjáig. Akkor Izrael közösségének egész gyülekezete a két este között vágja le. ⁷ Vegyenek a véréből és kenjenek belőle annak a háznak a két ajtófélfájára és szemöldökfájára, amelyben elköltik. ⁸ A húsát - tűzön megsütve - még akkor éjszaka egyék meg. Kovásztalan kenyérrel és keserű salátával fogyasszák el. ⁹ Ne egyetek meg belőle semmit nyersen vagy

vízben megfőzve, hanem csak tűzön sütvé, a fejével, a lábával és belső részeivel együtt. ¹⁰ Semmit ne tegyetek el belőle másnap reggelre. Ami másnapra megmarad, azt tűzön égessétek el. ¹¹ Így fogyasszátok: a derekatok felővezve, saru a lábatokon, bot a kezetekben. Sietve egyétek, mert ez az Úr átvonulása. ¹² Én végigvonulok azon az éjszakán Egyiptomon, és megölök minden elsőszülöttet Egyiptomban: embert és állatot, s ítéletet tartok, Egyiptom minden istene fölött, én, az Úr. ¹³ A vért használjátok annak a háznak a megjelölésére, amelyben laktok. Ha látom a vért, kihagylak benneteket. Titeket nem ér a megsemmisítő csapás, amellyel Egyiptomot megverem. ¹⁴ Ez a nap legyen számotokra emléknapi, és üljétek meg úgy, mint az Úr ünnepe. Nemzedékről nemzedékre tegyétek meg ünnepnapnak mindörökre." ¹⁵ "Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret. Az első napon tüntessétek el házatokból a kovászt, mert aki az elsőől a hetedik napig kovászosat eszik, azt ki kell irtani Izraelből. ¹⁶ Továbbá az első napon tartsátok ünnepi összejövetelet, hasonlóképpen a hetedik napon is legyen szent összejövetelet. Ezeken ne végezzetek semmiféle munkát, csak azt az ételt készítsétek el, amelyre kinek-kinek táplálékul szüksége van. ¹⁷ Tartsátok meg a kovásztalan kenyerek ünnepe, mivel ezeken a napokon vezettem ki csoportjaitokat Egyiptom földjéről. Tartsátok meg ezt a napot nemzedékről nemzedékre: örök törvény ez. ¹⁸ Az első hónap tizennegyedik napjának estéjétől a hónap huszonegyedik napjának estéjéig egyetek kovásztalan kenyeret. ¹⁹ Hét napon keresztül ne legyen kovász a házatokban. Aki kovászosat eszik, azt ki kell irtani Izrael közösségéből, akár idegen, akár közületek való. ²⁰ Ne egyetek semmiféle kovászosat. Minden helyen, ahol laktok, kovásztalant egyetek." ²¹ Mózes összehívta Izrael véneit mind, és így szólt hozzájuk: "Menjetek és szerezzetek bárányt családjaitok számára és vágjátok le, mint húsvéti áldozatot. ²² Fogjatok egy izsópköteget, mártsátok az edényben levő vérbe, s az edényben levő vérral kenjétek meg a szemöldökfát és a két ajtófélfát. Reggelig senki közületek nem léphet ki házának ajtaján. ²³ Ha az Úr átvonul, hogy lesújtson Egyiptomra, és látja a vért a szemöldökfán meg a két ajtófélfán, akkor az Úr elhalad ajtótok előtt, s a pusztítót nem engedi belépni házatokba, hogy a csapást rátok hozza. ²⁴ Ezt az előírást tekintsétek törvénynek, amely minden időben vonatkozik rád és gyermekeidre. ²⁵ Ezt a szokást akkor is tartsátok meg, ha majd bejuttok arra a földre, amelyet az Úr nektek ad. ²⁶ Ha gyermekeitek megkérdeznék benneteket: miféle szertartás ez, ²⁷ akkor így feleljétek: Ez a húsvéti áldozat az Úrnak, aki Egyiptomban elhaladt Izrael fiainak háza mellett, amikor lesújtott az egyiptomiakra, és a mi házainkat megkímélte." Erre a nép meghajolt és leborult. ²⁸ Izrael fiai elmentek és engedelmeskedtek. Úgy tettek, ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek és Áronnak. ²⁹ Éjfélkor az Úr lesújtott minden elsőszülöttre Egyiptom földjén: a

fáraó elsőszülöttjére, akinek trónján kellett volna ülnie, s a börtönben levő fogoly elsőszülöttére, valamint minden állat elsőszülöttére.³⁰ A fáraó éjjel fölkel, hasonlóképpen a szolgálai és minden egyiptomi. Nagy sírás tört ki Egyiptomban, mert nem akadt ház, amelyben halott ne feküdt volna.³¹ A fáraó még éjjel hívatta Mózes és Áront és rájuk parancsolt: "Induljatok, és menjetek ki népem közül, ti és Izrael fiai. Menjetek és mutassatok be áldozatot Jahvének kívánságtok szerint.³² Magatokkal vihetitek juhaitokat és szarvasmarháitokat, ahogy követeltétek, csak menjetek. De kérjétek áldást rám is." Kiv 12. 33 Az egyiptomiak szintén sürgették a népet, hogy gyorsan távozzék az országból. Ezt mondták ugyanis: "még mindannyian meg találunk halni".³⁴ Az emberek tehát vették a tésztát, mielőtt még megkovászosodott volna, a sütőteknőt, és ruhába csavarva vállukon vitték.³⁵ Izrael fiai Mózes szavai szerint jártak el, s az egyiptomiaktól ezüst- meg aranydolgokat és ruhákat kértek.³⁶ Az Úr bizalomra hangolta az egyiptomiakat a nép iránt, s azok teljesítették kérésüket. Így szereztek zsákmányt az egyiptomiaktól.³⁷ Izrael fiai elindultak Ramszeszből Szukkot felé, a gyalogos férfiak - családjukat nem számítva - mintegy hatszázezren.³⁸ Tömeges összeverődött népség is ment velük, valamint juh, szarvasmarha és sok állat.³⁹ Az Egyiptomból magukkal hozott tésztából kovásztalan kenyeret sütöttek. Kovászt nem tettek bele, hiszen az egyiptomiak kiűzték őket, nem késlekedhettek és nem készíthettek eledelet az útra.⁴⁰ Az idő, amelyet Izrael fiai Egyiptomban töltöttek, 430 esztendő telt ki.⁴¹ Éppen azon a napon vonult ki Egyiptomból az Úr egész serege, amikor letelt a 430 esztendő.⁴² Ez az éjszaka, amelyen az Úr virrasztott, hogy kihozza őket Egyiptom földjéről, legyen Izrael fiai számára is az Úr tiszteletére átvirrasztott éjszaka minden nemzedéken át.⁴³ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz: "A húsvéti báránynak ez a szabály vonatkozik: idegen nem ehet belőle.⁴⁴ De a pénzen vásárolt rabszolga ehet, ha előbb körülmetélte.⁴⁵ Jövevény és napszámos nem ehet belőle.⁴⁶ Ugyanabban a házban kell elfogyasztani, húsából nem vihetsz ki semmit a házon kívülre. Csontot nem törhettek össze benne.⁴⁷ Izrael fiainak egész közössége így járjon el.⁴⁸ Ha idegen tartózkodik nálad, és meg akarja ünnepelni a húsvétot az Úr tiszteletére, akkor a férfiakat mind körül kell metélni. Így részt vehet az ünnepen és úgy kell tekinteni, mint a közületek valót. De aki nincs körülmetélve, az nem ehet belőle.⁴⁹ Ez a törvény vonatkozik a hozzátok tartozóra és a köztetek lakó idegenre."⁵⁰ Izrael fiai mind engedelmeskedtek: úgy tettek, ahogy az Úr Mózesnek és Áronnak megparancsolta.⁵¹ Ezen a napon vezette ki az Úr Izrael fiait, csoportjaik szerint Egyiptomból. 13. fejezet (Kiv13)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Szentelj nekem minden elsőszülöttet. Ami

Izraelben anyja méhét megnyitja - akár ember, akár állat -, az mind az enyém." ³ Mózes így beszélt a néphez: "Emlékezzetek meg erről a napról, amelyen kijöttetek Egyiptomból, a szolgaság házából. Az Úr erős kézzel hozott ki onnan benneteket. Ezért nem ehettek semmiféle kovászosat. ⁴ Ma, Abib hónapban jöttetek ki. ⁵ Ha majd az Úr bevezet a kánaániak, a hetiták, az amoriták, a hivviták és a jebuziták földjére, amelyről megesküdtök atyáidnak, hogy neked adja, s amely tejjel-mézzel folyik, ott is meg kell tartanod ebben a hónapban ezt a szertartást. ⁶ Hét napig kovásztalant kell enned. A hetedik napon az Úr tiszteletére ünnepi összejövetelt kell tartanod. ⁷ Ezen a hét napon csak kovásztalant egyél, ne is találjanak nálad semmiféle kovászosat. Egész területeden ne lássanak nálad kovászos kenyeret. ⁸ Ezen a napon ilyen magyarázatot adj fiaidnak: ez annak emlékére van, amit az Úr értem tett, amikor kihozott Egyiptomból. ⁹ Olyan legyen ez számodra, mint egy jel a tenyereden vagy mint egy emlékeztető jegy a homlokodon, hogy az Úr törvénye mindig ajkadon legyen. Az Úr ugyanis erős kézzel hozott ki Egyiptomból, ¹⁰ ezért kell neked ezt az előírást évről évre meghatározott időben megtartanod. ¹¹ Ha majd az Úr bevezet a kánaániak földjére, és neked adja azt, amelyet esküvel megígért neked és atyáidnak, ¹² akkor majd szenteld mindazt az Úrnak, ami az anyja méhét megnyitja. Az állatok elsőszülöttai közül is a hímnemű az Úré. ¹³ Minden szárnak az elsőszülöttát egy báránnal kell megváltanod. Ha nem váltod meg, törd el a nyakát. Az emberek elsőszülöttát, ha fiú, meg kell váltanod. ¹⁴ Ha fiad a jövőben megkérdezi, hogy ez miért van, ezt feleld neki: az Úr erős kézzel hozott ki minket Egyiptomból, a szolgaság házából. ¹⁵ Mert amikor a fáraó makacsul ellenállt, és nem bocsátott el bennünket, az Úr megölt minden elsőszülöttat Egyiptomban, az emberekét is, az állatokét is. Azért szentelem az Úrnak mind, ami anyja méhét megnyitja, ha az hímnemű. Ezért váltom meg fiaim közül is az elsőszülöttat. ¹⁶ Olyan legyen ez számodra, mint egy jel a tenyereden vagy egy emlékeztető jegy a homlokodon, hogy az Úr erős kézzel hozott ki minket Egyiptomból." ¹⁷ Amikor a fáraó elbocsátotta a népet, Isten nem a filiszteusok földjén át vezette őket, jöllehet az lett volna a rövidebb. Isten arra gondolt, hogy a nép megbánhatja, ha háborút kell kezdenie, és visszatér Egyiptomba. ¹⁸ Ezért a Sás-tenger menti pusztán vezető útra terelte őket. Izrael fiai jól fölfegyverkezve vonultak ki Egyiptomból. ¹⁹ Mózes József csontjait is magával vitte. Ő ugyanis megeskette Izrael fiait: "Ha Isten egyszer kegyesen hazavezet, akkor az én csontjaimat is vigyétek el innét magatokkal." ²⁰ Így indultak el Szukkotból, és a pusztaság szélén, Etamban táboroztak le. ²¹ Az Úr nappal felhőoszlopban haladt előttük, hogy mutassa az utat, éjjel pedig tűzoszlopban, hogy világítson nekik. Így éjjel-nappal vonulhattak. ²² Nappal sohasem tűnt el a felhőoszlop a nép elől, s éjjel sem a tűzoszlop. 14. fejezet (Kiv14)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Parancsold meg Izrael fiainak, hogy forduljanak vissza és Pi-Hachirotnál, Migdol és a tenger között verjenek táborot. Baal-Cefonnal szemben legyen a táborotok a tenger partján. ³ A fáraó azt fogja gondolni: Izrael fiai eltévedtek az országban, a puszták körülzárta őket. ⁴ Én pedig megkeményítem a fáraó szívét, úgyhogy majd üldözőbe veszi őket. Akkor megmutatom a dicsőségemet a fáraón és egész seregén, hadd tudják meg az egyiptomiak, hogy én vagyok az Úr." Izrael fiai engedelmeskedtek a parancsnak. ⁵ Amikor Egyiptom királyát értesítették, hogy a nép elmenekült, a fáraónak és hivatalnokainak magatartása megváltozott a nép iránt. Ezt mondták: "Mit tettünk? Elengedtük Izraelt, hogy ne szolgáljon nekünk." ⁶ A fáraó befogatott harci szekerebe és mozgósította seregét. ⁷ Vett hatszáz válogatott harci szekeret, az egyiptomiak többi harci szekere, mindegyiket kiváló katonákkal. ⁸ Az Úr megkeményítette a fáraónak, Egyiptom királyának a szívét, s az üldözőbe vette Izrael fiait, akik felemelt kézzel vonultak ki. ⁹ Az egyiptomiak utánuk mentek és elérték őket, amikor a tengerparton, Pi-Hachirotnál, Baal-Cefonnal szemben táboroztak: ott volt a fáraó minden lova, szekerei, lovai és serege. ¹⁰ Amikor a fáraó közeledett, Izrael fiai felnéztek és látták, hogy az egyiptomiak üldözik őket. Erre Izrael fiai nagyon megijedtek és hangosan kiáltottak az Úrhoz. ¹¹ Mózesnek pedig ezt mondták: "Nem voltak sírok Egyiptomban, hogy idehoztál bennünket a pusztába meghalni? Milyen szolgálatot tettél nekünk azzal, hogy kivezettél Egyiptomból? ¹² Nem mondtuk neked már Egyiptomban is, hagyd minket békében, hadd szolgáljunk az egyiptomiaknak? Valóban jobb lett volna az egyiptomiaknak szolgálni, mint itt a pusztában meghalni." ¹³ Mózes így válaszolt a népnek: "Ne féljete, legyetek erősek, és meglátjátok az Úr segítségét, amelyet ma nyújt nektek. Mert ahogy ma látjátok az egyiptomiakat, soha többé nem fogjátok látni őket. ¹⁴ Az Úr harcol majd értetek, s nektek nem lesz semmi dolgotok." ¹⁵ Az Úr így szólt Mózeshez: "Miért kiáltasz hozzám? Parancsold meg Izrael fiainak, hogy induljanak. ¹⁶ Te pedig emeld fel botodat, nyújtsd ki kezéd a tenger fölé és válaszd ketté, hogy Izrael fiai száraz lábbal átmehessenek rajta. ¹⁷ Én azonban megkeményítem a fáraó szívét, ezért utánuk fut, s akkor majd megmutatom dicsőségemet a fáraón, egész seregén, harci szekerein és lovasain. ¹⁸ Az egyiptomiak megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha majd megmutatom dicsőségemet a fáraón, a szekerein és a lovasain." ¹⁹ Akkor az Isten angyala, aki az izraeliták csapata előtt járt, megváltoztatta helyét és mögéjük vonult. A felhőoszlop eljött előlük, mögöttük ereszkedett le, ²⁰ s az egyiptomiak serege és az izraeliták tábora között helyezkedett el. A felhő sötét maradt, s az éjszaka elmúlt anélkül, hogy a két sereg közeledett volna egymáshoz. ²¹ Mózes ekkor

kinyújtotta kezét a tenger fölé. Az Úr egész éjjel tartó erős keleti széllel viasztörítötte a tengert és kiszárította. A víz kettévált, ²² és Izrael fiai a száraz tengerfenéken vonultak át, miközben a víz jobb és bal felöl úgy állt, mint a fal. ²³ Az egyiptomiak utánuk vetették magukat, a fáraó minden lova, szekere és lovása utánuk ment a tengerbe. ²⁴ A reggeli órség idején az Úr a tűz- és felhőoszlopból rátekintett az egyiptomiak seregére és megzavarta. ²⁵ Akadályozta a szekerek kerekét, ezért csak bajjal jutottak előre. Az egyiptomiak kiabálni kezdtek: "Meneküljünk Izrael fiai elöl, mivel Jahve harcol értük az egyiptomiak ellen." ²⁶ Az Úr pedig így szólt Mózeshez: "Nyúítsd ki kezéd a tenger fölé, hogy a víz visszazúduljon az egyiptomiakra, szekereikre és lovasaikra." ²⁷ Mózes kinyújtotta kezét a tenger fölé. Erre a víz napkeltekor visszaáramlott régi helyére, amikor az egyiptomiak éppen arra menekültek. Az Úr besodorta őket a habok közepébe. ²⁸ A víz visszaömlött, és ellepte a szekereket, a lovasokat és a fáraó egész népét, amely utánuk behatolt a tengerbe. Senki sem maradt életben közülük. ²⁹ Izrael fiai azonban száraz talajon mentek át a tengeren, miközben a víz tőlük jobbra és balra úgy állt, mint a fal. ³⁰ Így mentette meg az Úr azon a napon Izrael fiait az egyiptomiak hatalmától. Az izraeliták látták az egyiptomiakat holtan feküdni a tenger partján. ³¹ Izrael fiai tanúi voltak a nagy tettnek, amelyet az Úr az egyiptomiakon véghezvitt. A népet félelem töltötte el az Úr színe előtt, de bízt az Úrban és Mózesben, az ő szolgájában. 15. fejezet (Kiv15)

¹ Akkor Mózes Izrael fiaival együtt ezt az éneket énekelte az Úrnak: Magasztalom az Urat, mert dicsőség övezi, a lovat és a lovast a tengerbe vetette. ² Az Úr az erősségem és menedékem, ő lett a szabadítóm. Ő az én Istenem, őt dicsóítem. Ő az atyáim Istene, őt magasztalom. ³ Az Úr nagy harcos, Jahve a neve. ⁴ A fáraó szekereit és seregét a tengerbe vetette, legjobb harcosai elmerültek a Sás-tengerben. ⁵ A hullámok elborították őket, úgy merültek a mélybe, mint a kő. ⁶ Uram, a jobbod kitűnik erejével, Uram, a jobbod leveri az ellenséget. ⁷ Dicsőséged nagyságával megbénítottad ellenségeidet, haragod tüze megemésztette őket, mint a pelyvát. ⁸ Orrod leheletétől a víz feltornyosult, a hullámok megálltak, mint a fal, a habok a tenger közepén megmerevedtek. ⁹ Az ellenség így szólt: üldözőbe veszem, utolérem őket, szétszatom a zsákmányt, s lelkem kielégül. Kivonom kardomat, s kezem elpusztítja őket. ¹⁰ De te kifújtad leheletedet, s a tenger elborította őket. Úgy merültek el, mint az ólom, a hatalmas hullámokban. ¹¹ Uram, ki hasonlít hozzád az istenek közül? Kit övez a szentség úgy, mint téged? Félelmetes vagy tetteidben, csodákat művelsz. ¹² Kinyújtottad jobbodat, a föld elnyelte őket. ¹³ A népet, amelyet kiszabadítottál, jóságosan vezetted, elvitted hatalmaddal szent lakóhelyedhez. ¹⁴ A népek hallották és remegtek, Filisztea

lakóit gyötrelem szállta meg.¹⁵ Edom fejedelmei megijedtek, Moáb vezetőit elfogta a félelem, s Kánaán minden lakója reszketett.¹⁶ Félelem és rettegés fogta el őket, karod erejétől megmerevedtek, mint a kő. Így vonult át néped, Uram, így vonult át a néped, melyet kiváltottál.¹⁷ Elhoztad őket és elültetted, a hegyen, amely a te szent örökséged. Ezt a helyet, Uram, te tetted lakóhelyeddé, ezt a szentélyt, Uram, a te kezéd készítette.¹⁸ Az Úr uralkodik örökkön örökké.¹⁹ Amikor a fáraó lovai, szekerei és lovasai beértek a tengerbe és az Úr visszazúdította rájuk a vizet, és amikor Izrael fiai a száraz tengerfenéken átvonultak,²⁰ akkor Mirjam prófétanő, Áron nővére, kezébe vette a dobot, s az asszonyok mind utána mentek dobbal, táncot lejtve. Kiv 15. 21 Mirjam így énekelt előttük: "Magasztaljátok az Urat, mert dicsőség övezi, a lovat és a lovast a tengerbe vetette."²² Ezután Izrael Mózes parancsára elindult a Sás-tengertől, Sur pusztája felé vették útjukat, s három napig meneteltek anélkül, hogy vizet találtak volna.²³ Marába érkezve sem tudtak vizet inni, mert keserű volt. Ezért hívják a helyet Marának.²⁴ A nép zúgolódott Mózes ellen és megkérdezték: "Mit fogunk inni?"²⁵ Ő az Úrhoz fordult, s az Úr mutatott neki egy fadarabot. Mózes a vízbe dobta, s az édessé vált tőle. Itt adott neki törvényt és jogot, és állította választás elé.²⁶ Így szólt: "Ha hallgatsz Uradnak, Istenednek szavára, és azt teszed, ami helyes az ő szemében, ha engedelmeskedsz parancsainak és követed minden utasítását, akkor nem sújtalak semmiféle betegséggel, amelyekkel az egyiptomiakat sújtottam. Én, az Úr vagyok a te orvosod."²⁷ Ezután Elimbe érkeztek. Ott tizenkét forrás volt és hetven pálmafa. Itt táboroztak le a víz mellett. 16. fejezet (Kiv16)

¹ Elindultak Elimből, és az Egyiptomból való kivonulásuk utáni második hónap 15. napján Izrael egész közössége Szin pusztájába érkezett, amely Elim és a Sínai-hegy között terül el.² Itt a pusztában az izraeliták egész közössége zúgolódott Mózes és Áron ellen.³ Izrael fiai ezzel estek nekik: "Inkább haltunk volna meg az Úr keze által Egyiptomban, amikor a húsos fazekak mellett ültünk és jóllaktunk kenyérrel. Ti pedig ide hoztatok a pusztába, hogy az egész közösség éhen vesszen."⁴ De az Úr így szólt Mózeshez: "Nézd, én kenyeret hullatok nektek az égből. A nép menjen ki, és gyűjtsön magának egy napra valót belőle. Így akarom próbára tenni, hogy parancsom szerint jár-e el."⁵ Ha a hatodik napon elkészítik, amit hazavitte, kétszer annyi lesz, mint amit naponként gyűjtöttek."⁶ Mózes és Áron így szóltak Izrael fiainak egész közösségéhez: "Ma este megtudjátok, hogy az Úr hozott ki benneteket Egyiptomból,⁷ holnap reggel pedig meglátjátok az Úr dicsőségét. Ő ugyanis hallotta az Úr elleni zúgolódástokat. Mi vagyunk mi, hogy ellenünk zúgolódtok?"⁸ Mózes azután így folytatta: "Ma este az Úr húst ad nektek enni és holnap reggel kenyeret, hogy jóllakjatok. Az Úr ugyanis hallja, hogy ellene

zúgolódtok. Mi vagyunk mi? Zúgolódástok nem ellenünk irányul, hanem az Úr ellen." ⁹ Mózes így szólt Áronhoz: "Mondd az izraeliták egész közösségének: járuljatok az Úr elé, mert ő hallotta zúgolódástokat." ¹⁰ Amikor Áron közölte ezt az izraeliták egész közösségével, és ők a pusztá felé fordultak, az Úr dicsősége megjelent felhő alakjában. ¹¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Hallottam Izrael fiainak zúgolódását. ¹² Közöld velük: ma este húst fogtok enni, és holnap reggel jóllakhattok kenyérrel. Erről fogjátok megismerni, hogy én, az Úr vagyok a ti Istenetek." ¹³ Valóban, estére fürjcsapat jelent meg, és ellepte a tábor. Reggel pedig harmatozó felhő volt a tábor körül. ¹⁴ Amikor a harmatozó felhő felszállt, a pusztá talaján valami finom szemcsés dolog volt, olyan, mint a dér a földön. ¹⁵ Izrael fiai észrevették és kérdezték egymást: mi ez? Nem tudták ugyanis, hogy mi az. Mózes így szólt hozzájuk: "Ez az a kenyér, amelyet az Úr ad nektek enni. ¹⁶ Az Úr parancsa a következő: mindenki szedjen belőle szükségletének megfelelően, fejenként egy omert számítva, a családtagok száma szerint. Mindenki csak a sátrában lakó személyek számára hozzon belőle." ¹⁷ Izrael fiai így tettek és gyűjtöttek, az egyik többet, a másik kevesebbet. ¹⁸ De amikor omerrel megmérték, aki sokat gyűjtött, annak nem volt fölöslege, aki keveset, annak nem volt hiánya. Mindenki szükségletének megfelelően gyűjtött. ¹⁹ Mózes még ezt mondta: "Senki ne tegyen el belőle másnap reggelre." ²⁰ De nem hallgattak Mózesre, és egyesek mégis eltették másnapra. Ez azonban tele lett féreggel és bűzlött, ezért Mózes megharagudott rájuk. ²¹ Így aztán reggelenként gyűjtötték, mindenki szükséglete szerint. Hanem amikor a nap erősen kisütött, elolvadt. ²² A hatodik napon kétszer annyi ételt gyűjtöttek, két omert egy személyre. A közösség elöljárói Mózeshez jöttek és jelentették. ²³ Ő így válaszolt: "Az Úr parancsa ez: holnap a teljes nyugalom napja van, az Úr szombatja. Most tegyétek kemencébe, amit meg akartok sütni, és most főzzétek, amit meg akartok főzni. A fölösleget tegyétek el holnapra." ²⁴ El is tették másnapra, ahogy Mózes parancsolta: ez nem bűzlött, és férgek sem voltak benne. ²⁵ Mózes így szólt: "Ma ezt egyétek, mert ma az Úr nyugalomnapja van, ma nem találtok kint semmit. ²⁶ Hat napon át gyűjtsetek, de a hetedik nap szombat; azon nincs semmi." ²⁷ Amikor a népből egyesek a hetedik napon kimentek gyűjteni, nem találtak semmit. ²⁸ Ekkor az Úr így szólt Mózeshez: "Meddig késlekedtek még és nem követitek parancsaimat meg utasításaimat? ²⁹ Lássátok meg, hogy az Úr adta nektek a szombatot, ezért juttat nektek a hatodik napon két napra való eledelt. A hetedik nap maradjon mindenki otthon és senki se hagyja el lakását." ³⁰ A nép a hetedik napon tartózkodott is minden munkától. ³¹ Izrael háza mannának nevezte ezt. Fehér volt, mint a koriander-mag, s olyan íze volt, mint a mézeskalácsnak. ³² Mózes kihirdette: "Az Úr ezt parancsolja: töltsétek meg belőle egy omert, és tegyétek el a jövőendő nemzedék számára, hogy lássa

azt a kenyeret, amellyel tápláltalak benneteket a pusztában, amikor kihoztalak Egyiptomból." ³³ Mózes utasította Áront: "Végy egy edényt, tégy bele egy omer mannát, s állítsd az Úr elé, hogy megmaradjon a jövő nemzedékek számára." ³⁴ Áron tehát vett egy edényt és megtöltötte egy omer mannával, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta, s a bizonyosság elé helyezte, hogy megmaradjon. ³⁵ Izrael fiai negyven évig ették a mannát, amíg csak lakott vidékre nem érkeztek. Addig ették a mannát, amíg Kánaán földjének határához értek. ³⁶ Az omer egy efának a tized része. 17. fejezet (Kiv17)

¹ Ezután Izrael fiainak egész közössége az Úr útmutatása szerint Szin pusztájában táborról táborra haladt tovább, majd Refidimnél álltak meg. Itt nem volt ivóvíz a nép számára. ² A nép nekitámadt Mózesnek és így szólt: "Adj nekünk ivóvizet." Mózes ezt válaszolta: "Miért támadtok engem? Miért kísértitek az Urat?" ³ A nép azonban szomjas volt, azért tovább zúgolódott Mózes ellen: "Miért hoztál ki bennünket Egyiptomból - kérdezték -, talán azért, hogy gyermekeinkkel és állatainkkal együtt szomjan haljunk?" ⁴ Mózes ilyen szavakkal fohászkodott az Úrhoz: "Mit tegyek ezzel a néppel? Kevés híja és megkövez." ⁵ Az Úr ezt válaszolta Mózesnek: "Haladj a nép előtt, vedd magadhoz Izrael véneit, fogd kezébe a botodat, amellyel a Nílusra rácsaptál és menj. ⁶ Én odaállok eléd a sziklára a Hórebnél. Üss rá a sziklára, víz folyik majd belőle, hogy igyék a nép." Mózes úgy is tett, Izrael véneinek a jelenlétében. ⁷ A helyet Massának és Meribának nevezte el, mivel Izrael fiai ott zúgolódtak és kísértették az Urat. Ezt kérdezték ugyanis: "Köztünk van-e az Úr vagy nincs?" ⁸ Közben az amalekiták előrenyomultak, hogy Refidimnél megküzdjenek Izrael fiaival. ⁹ Mózes így szólt Józsuéhez: "Válassz ki magadnak férfiakat, és holnap szállj harcba az amalekitákkal. Én pedig Isten botjával a kezemben kiállok a domb tetejére." ¹⁰ Józse úgy tett, ahogy Mózes parancsolta, s kivonult, hogy megütközzék az amalekitákkal. Mózes közben Áronnal és Hurral fölment a domb tetejére. ¹¹ Ameddig Mózes a kezét kitérve tartotta, az izraeliták fölényben voltak, de ha leeresztette a kezét, az amalekiták jutottak fölényhez. ¹² Mózes karja végül is elfáradt. Ezért vettek egy követ, odavitték és ráültették. Áron és Hur pedig a karját tartotta, egyik az egyik oldalon, a másik a másik oldalon. Így a karja napszálltaig kitérve maradt. ¹³ Józse kardélre hányta az amalekitákat és hadi népüket. ¹⁴ Ezután az Úr így szólt Mózeshez: "Írd le ezt emlékül egy könyvbe, és közöld Józsuéval, hogy az amalekiták emlékét kitörlöm az ég alól." ¹⁵ Mózes oltárt épített és Jahve-Nisszinek nevezte, ¹⁶ mivel - úgymond - az Úr hadijelvénye a kézben!, az Úr háborút visel Amalek ellen nemzedékről nemzedékre. 18. fejezet (Kiv18)

¹ Jetró, a midiániták papja, Mózes apósa értesült mindarról, amit az Úr Mózes és Izrael népével tett, amikor az Úr Izrael fiait kivezette Egyiptomból. ² Jetró, Mózes apósa, vette Cipporát, Mózes feleségét, akit az hazaküldött, ³ továbbá két fiát. Ezek közül az egyiket Gersomnak hívták, "mivel - úgymond - idegen földön jövevény voltam"; ⁴ a másiknak a neve Eliezer volt, "mivel - úgymond - atyám Istene lett a segítségem. Ő mentett meg a fáraó kardjától." ⁵ Jetró, Mózes apósa, két fia és felesége, tehát Mózeshez jöttek a pusztába, amikor az Isten hegyénél táborozott. ⁶ Mózes értesítették: "Nézd, apósod jön hozzád feleségeddel és két fiával, akik szintén vele vannak." ⁷ Mózes apósa elé ment, meghajolt előtte és megcsókolta. Egymás hogyléte felől érdeklődtek, majd beléptek a sátorba. ⁸ Mózes elbeszélte apósának mindazt, amit az Úr Izrael fiai érdekében a fáraóval és az egyiptomiakkal tett, mindazt a fáradságot, amelyet a pusztában átéltek, és azt is, hogyan mentette meg őket az Úr. ⁹ Jetró örült mindannak a jónak, amit az Úr Izraellel éreztetett, amikor az egyiptomiak hatalmából kiszabadította őket. ¹⁰ Jetró ezt mondta: "Áldott legyen az Úr, aki az egyiptomiak hatalmából és a fáraó hatalmából kiszabadított benneteket és a népet az egyiptomiak hatalmából kiváltotta." ¹¹ Most már tudom, hogy Jahve nagyobb, mint az összes istenek... ¹² Azután Jetró, Mózes apósa égőáldozatot és véres áldozatot mutatott be. Áron odament Izrael összes véneivel, hogy Mózes apósával Isten előtt lakomát tartsanak. ¹³ Másnap reggel Mózes leült, hogy igazságot szolgáltasson a népnek. Az emberek reggeltől estig ott álltak Mózes előtt. ¹⁴ Amikor Mózes apósa látta, hogy mennyi dolga van a néppel, így szólt hozzá: "Miért bajlódsz annyit a néppel? Miért ülsz ott egyedül, a nép meg reggeltől estig ácsorog előtted?" ¹⁵ Mózes így válaszolt apósának: "Az emberek azért jönnek, hogy megtudják Isten döntéseit." ¹⁶ Ha peres ügyük van, hozzám fordulnak, hogy legyen bírójuk, és közöljem velük Isten ítéletét és döntését." ¹⁷ Mózes apósa erre megjegyezte: "Nincs rendjén, amit csinálsz: ¹⁸ Felőrlöd magad és a veled levő népet. A feladat túl terhes számodra, egyedül nem birkózol meg vele." ¹⁹ Hallgass szavamra, jó tanácsot adok neked, és Isten veled lesz. Te képviseled a népet Isten előtt, és ügyeiket vidd Isten elé. ²⁰ Tanítsd meg őket a parancsokra és előírásokra, mutasd nekik az utat, amelyen járniuk kell, s a tetteket, amelyeket követniük kell. ²¹ De válassz ki a népből derék, istenfélő és megbízható férfiakat, akik nem haszonlesők, s tedd meg őket az ezres, a százas, az ötvenes és a tízes csoportok előljáróivá. ²² Ők ítélkezzenek állandóan a nép felett. Csak a fontosabb ügyeket vigyék eléd, a kisebb ügyeket maguk döntsék el. Így könnyítesz magadon. Viseljék ők veled együtt a terhet. ²³ Ha így jársz el, és ha Isten is ezt parancsolja neked, akkor megmaradsz, s ezek az emberek is mind békében térhetnek haza." ²⁴ Mózes megfogadta apósa tanácsát, s úgy tett, ahogy ajánlotta neki. ²⁵ Mózes egész Izraelből kiválasztott

alkalmas férfiakat, s a nép ezres, százas, ötvenes és tízes csoportjainak elöljáróivá tette, ²⁶ hogy minden alkalommal igazságot szolgáltatassanak a népnek. Csak a súlyosabb eseteket kellett Mózes elé vinniük, a kisebbeket maguk döntötték el. ²⁷ Mózes aztán elbocsátotta apósát, s az visszatért lakóhelyére. 19. fejezet (Kiv19)

¹ Az Egyiptomból való kivonulás után három hónapra ugyanazon a napon érkeztek meg a Sínai pusztába. ² Refidimből indultak el, a Sínai pusztába érkeztek, és a pusztaságon táboroztak le. Az izraeliták táborukat a hegygel szemben ütötték fel. ³ Mózes elindult Isten elé, az Úr pedig a hegyről így szólt hozzá: "Ezt közöld Jákob házával: és hirdesd Izrael fiainak. ⁴ Láttátok, mit tettem az egyiptomiakkal, s hogy mintegy sasszárnyon hordoztalak benneteket, s ide hoztalak magamhoz. ⁵ Ha tehát hallgattok szavamra és megtartjátok szövetségemet, akkor az összes népek között különleges tulajdonommá teszek benneteket, hiszen az egész föld az enyém. ⁶ Papi királyságom és szent népem lesztek. Ezeket a szavakat add tudtára Izrael fiainak." ⁷ Mózes elment és összehívta a nép véneit, s közölte velük mindazokat a szavakat, amelyeket az Úr reá bízott. ⁸ Az egész nép egy szívvel válaszolt: "Mindent megteszünk, amit az Úr parancsol." Mózes megvitte az Úrnak a nép feleletét. ⁹ Ezután az Úr így szólt Mózeshez: "Sűrű felhőben jövök hozzád, hogy a nép hallja, amikor veled beszélek, s így mindenkor higgyen neked." Mózes elmondta az Úrnak a nép feleletét. ¹⁰ Erre az Úr így szólt Mózeshez: "Menj vissza a néphez. Ma és holnap készüljenek elő, mossák ki ruhájukat, ¹¹ és harmadnapra legyenek készen. Holnapután az Úr az egész nép szeme láttára leszáll a Sínai-hegyre. ¹² Te pedig határold körül a hegyet, és parancsold meg: óvakodjatok attól, hogy fölmenjete a hegyre, vagy a lábához közeledjete. Aki hozzáér a hegyhez, annak meg kell halnia: ¹³ egyetlen kéz sem érintheti; azt meg kell kövezni vagy le kell nyilazni. Sem ember, sem állat nem maradhat életben. Csak akkor mehetnek fel a hegyre, ha majd a kosszarvat hosszan megfűjták." ¹⁴ Mózes lement a hegyről, felszólította a népet, hogy készülődjék és mossa ki a ruháját. ¹⁵ Megparancsolta a népnek: "Holnaputánra legyetek készen. Ne közeledjete asszonyhoz." ¹⁶ Harmadnap virradatkor mennydörgés és villámlás tört ki, sötét felhő telepedett a hegyre és hatalmas harsonazúgás hangzott fel. A táborban az egész nép remegett. ¹⁷ Mózes kivezette a népet a táborból Isten elé, s azok a hegy lábánál helyezkedtek el. ¹⁸ Az egész Sínai-hegyet beborította a füst, mivel az Úr tűzben szállt le rá. A füst úgy szállt fel, mint az olvasztókemence füstje, s az egész hegy hevesen megrendült. ¹⁹ A trombitaharsogás egyre erősödött. Mózes beszélt, és az Úr felelt neki a mennydörgésben. ²⁰ Az Úr leszállt a Sínai-hegyre, a hegy csúcsára, Mózes pedig fölment. ²¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Menj le és

figyelmeztess a népet: ne lépje át a határt, és ne akarja látni az Urat, mert sokan meghalnának közülük.²² A papoknak is, akik különben közeledhetnek az Úrhoz, meg kell szentelődniük, nehogy az Úr haragra gerjedjen ellenük."²³ Mózes ezt felelte az Úrnak: "A nép nem mehet fel a Sínai-hegyre, hiszen te magad figyelmeztettél bennünket: határold körül a hegyet és jelentsd ki szentnek."²⁴ Az Úr még ezt mondta: "Menj le és Áron kíséretében jöjj fel újra. A papok és a nép azonban ne lépjék át a határt, ne jöjjenek fel az Úrhoz, nehogy elpusztítsa őket".²⁵ Mózes tehát lement és közölte velük. 20. fejezet (Kiv20)

¹ Az Úr ezeket jelentette ki: ² "Én vagyok az Úr, a te Istened, én hoztalak ki Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. ³ Senki mást ne tekints Istennek, csak engem. ⁴ Ne csinálj magadnak faragott képet vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben a föld alatt. ⁵ Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket, mert én, az Úr, a te Istened féltékeny Isten vagyok. Azoknak a vétkét, akik gyűlölnek engem, megtorlom fiaikon, unokáikon és dédunokáikon. ⁶ De ezredízig irgalmasságot gyakorlok azokkal, akik szeretnek és megtartják parancsaimat. ⁷ Uradnak, Istenednek a nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi. ⁸ Gondolj a szombatra és szenteld meg. ⁹ Hat napig dolgozzál és végezd minden munkádat. ¹⁰ A hetedik nap azonban az Úrnak, a te Istenednek a pihenő napja, ezért semmiféle munkát nem szabad végezned, sem neked, sem fiadnak, sem lányodnak, sem szolgádnak, sem szolgálólányodnak, sem állatodnak, sem a kapuidon belül tartózkodó idegennek. ¹¹ Az Úr ugyanis hat nap alatt teremtette az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van; a hetedik napon azonban megpihent. Az Úr a hetedik napot megáldotta és megszentelte. ¹² Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ¹³ Ne ölj. ¹⁴ Ne törj házasságot. ¹⁵ Ne lopj. ¹⁶ Ne tégy hamis tanúságot embertársad ellen. ¹⁷ Ne kívánd el embertársad házát, ne kívánd el embertársad feleségét, sem szolgáját, sem szolgálólányát, sem szarvasmarháját, sem szamarát, sem más egyebet, ami az övé." ¹⁸ Az egész nép hallotta a mennydörgést, a villámlást, a harsonazengést és látta a füstölgő hegyet. A nép félt, remegett és távol maradt. ¹⁹ Így szóltak Mózeshez: "Te beszélj hozzánk és meghallgatunk. Isten ne szóljon hozzánk, nehogy meghaljunk." ²⁰ Mózes így felelt a népnek: "Ne féljetek! Isten azért jött, hogy próbára tegyen és felébressze benneteket az iránta való félelmet, s így elkerüljétek a bűnt." ²¹ A nép távol állott, Mózes azonban bement a sötét felhőbe, ahol Isten volt. ²² Az Úr így szólt Mózeshez: "Közöld Izrael fiaival: Magatok láttátok, hogy az égből beszéltem hozzátok. ²³ Ezért ne csináljatok mellettem még ezüstisteneket, és ne készítsetek magatoknak aranyisteneket." ²⁴

Földből építs nekem oltárt, azon mutasd be az égőáldozatot és a közösségi áldozatot, amelyeket juhaidból és szarvasmarháidból hozol. Eljövök hozzád és megáldalak minden helyen, amelyet kiválasztok, hogy nevemről megemlékezzenek. ²⁵ Ha kőből építesz oltárt, ne építsd faragott kövekből. Ha megdolgozod vésővel, közönségessé válik. ²⁶ Az oltárhoz ne gyere fel lépcsőkön, nehogy meztelenséged látható legyen. 21. fejezet (Kiv21)

¹ Terjeszd eléjük ezeket az utasításokat. ² Ha héber rabszolgát vásárolsz, hat évig szolgáljon neked. A hetedik évben el kell bocsátanod. Váltásdíj nélkül válják szabaddá. ³ Ha egyedül jött, egyedül bocsásd el. Ha házas volt, menjen vele a felesége is. ⁴ De ha gazdája adott neki feleséget, és ez fiaikat meg lányokat szült neki, akkor az asszony a gyermekekkel együtt a gazdáé marad, s neki egyedül kell elmennie. ⁵ De ha a rabszolga kijelenti: szeretem a gazdámat, feleségemet, gyermekeimet és nem akarok szabaddá válni, ⁶ akkor gazdája vigye őt Isten elé és állítsa az ajtóhoz, vagy az ajtófélfához. Gazdája fúrja át a fülét egy árral, s attól kezdve mindenkorra rabszolgája marad. ⁷ Ha valaki a lányát eladja rabszolgának, az ne kapja úgy vissza a szabadságát, mint a (férfi) rabszolgák. ⁸ Ha nem tetszik gazdájának, aki a maga számára kiszemelte, akkor engedje, hogy kiváltsák. Ahhoz nincs joga, hogy idegen embernek eladja és így megcsalja. ⁹ Ha a fia számára szemelte ki, bánják vele a lányok jogai szerint. ¹⁰ Ha második asszonyt vesz magának, az elsőtől nem tagadhatja meg az ételt, a ruhát és a háztartási jogot. ¹¹ Ha ezt a hármat megtagadja tőle, az eltávozhat és nincs kártalanításra kötelezve. ¹² Aki a másikat úgy megüti, hogy belehal, azt halállal kell büntetni. ¹³ De ha nem leselkedett rá, hanem Isten adta a kezébe, akkor megjelölök neked egy helyet, ahová menekülhet. ¹⁴ De aki a másikat meggyilkolja, azt hurcold el az oltártól is, és lakoljon halállal. ¹⁵ Aki megüti apját vagy anyját, azt halálra kell ítélni. ¹⁶ Aki elrabol egy embert - akár eladja, akár hatalmában tartja -, azt halálra kell ítélni. ¹⁷ Aki apjával vagy anyjával méltatlanul bánik, azt halálra kell ítélni. ¹⁸ Ha férfiak civakodnak, s az egyik ököllel vagy kővel úgy megüti a másikat, hogy nem hal meg ugyan, de ágynak dől, akkor, ¹⁹ ha már felkel és bottal jár, a másik, aki megütötte, maradjon büntetés nélkül, de kárpótolnia kell amazt a munkaveszteségért, és gondoskodnia kell teljes gyógyulásáról. ²⁰ Aki rabszolgáját vagy rabnőjét bottal úgy megveri, hogy az a keze alatt meghal, azt meg kell torolni. ²¹ De ha a szolga még egy vagy két napig életben marad, akkor a gazdát nem kell megbüntetni, mert az ő tulajdona volt. ²² Ha férfiak civakodnak egymással, és közben úgy megütnek egy viselős asszonyt, hogy az időtlent szül ugyan, de maga életben marad, akkor a tettesnek olyan kártérítést kell fizetnie, amelyet a férj a bírák véleménye alapján követel. ²³ De ha az asszony belehal, akkor érvényes az elv: életet életért, ²⁴ szemet szemért,

fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért, ²⁵ égetést égetésért, sebet sebért, horzsolást horzsolásért. ²⁶ Ha valaki rabszolgájának vagy rabszolganőjének kiüti az egyik szemét, kárpótlásul a szeméért adja vissza szabadságát. ²⁷ Ha rabszolgájának vagy rabszolganőjének a fogát veri ki, kárpótlásul a fogáért adja vissza a szabadságát. ²⁸ Ha egy bika a szarvával felöklel egy férfit vagy egy nőt, és az illető meghal, az állatot meg kell kövezni, s a húsát nem szabad megenni. Az állat tulajdonosa azonban büntetlen marad. ²⁹ De ha az állat már előbb is hamis volt, és gazdája a figyelmeztetés ellenére sem vigyázott rá, akkor az állatot, amely egy férfit vagy nőt megölt, meg kell kövezni, a gazdáját halállal kell büntetni. ³⁰ Ha pénzváltásgot rónak ki rá, annyit adjon életéért, amennyit megszabnak. ³¹ Ha az állat fiút vagy leányt öklel fel, ugyanazon szabály szerint kell eljárni. ³² Ha az állat rabszolgát vagy rabszolganőt öklel fel, az állat tulajdonosa fizessen a szolga gazdájának harminc ezüst sékelt, s az állatot meg kell kövezni. ³³ Ha valaki nyitva hagyja a ciszternát, vagy ciszternát ás és nem földi be, s egy szarvasmarha vagy szamár beleesik, ³⁴ a ciszterna tulajdonosa köteles kárpótlást fizetni. Az állat gazdáját pénzzel kell kártalanítani, az elpusztult állat azonban a másiké. ³⁵ Ha valakinek a szarvasmarhája egy másiknak a marháját ökleli fel úgy, hogy az elpusztul, az életben maradt állatot adják el, s az árát osszák el maguk között. Az elpusztult állatot is osszák el maguk között. ³⁶ De ha tudták, hogy az állat már előbb is hamis, és a tulajdonos nem vigyázott rá, akkor a marháért adjon másik marhát, az elpusztult állat pedig maradjon az övé. ³⁷ Ha valaki szarvasmarhát vagy juhot lop, s levágja vagy eladja, akkor egy szarvasmarháért kárpótlásul öt marhát adjon, egy juhért pedig négy juhot. 22. fejezet (Kiv22)

¹ Ha a tolvajt tetten érik, amikor áttöri a falat, és úgy megüti, hogy belehal, a vérét nem kell megtorolni. ² De ha már napkelte után történt, akkor a tolvaj vérét meg kell torolni. Annak viszont teljes kárpótlást kell fizetnie. Ha nincs miből megtennie, őt magát kell eladni és úgy kifizetni, amit ellopott. ³ Ha a lopott állatot még élve megtalálják nála, akár szarvasmarha, akár szamár vagy juh, a kétszeresét kell visszaadni. ⁴ Ha valaki lelegeltet egy szántóföldet vagy szőlőt, vagy marháját a másiknak a mezejére engedi, hogy az lelegelje, az fizesse meg becslés szerint a mező lelegelt részét. Ha az egész földet lelegeltette, akkor a föld vagy a szőlő legmagasabb hozamát térítse meg a károsítottnak. ⁵ Ha a tűz elterjed, eléri a bozótot, s elpusztítja a kéverakást, az álló termést vagy a szántóföldet, akkor annak, aki a tüzet rakta, kártérítést kell fizetnie. ⁶ Ha valaki pénzt vagy tárgyakat rábíz másra megőrzés végett, s azt ellopják az illető házából, akkor a tolvajnak, ha elfogják, kétszeres kártérítést kell fizetnie. ⁷ Ha a tolvajt nem találják, a ház tulajdonosa jelenjen meg Isten előtt, s ott jelentse ki, hogy nem vette el másnak a javait. ⁸ Minden olyan

bűncselekménynél, amely szarvasmarhára, számárra, juhra, ruhára vagy bármilyen más elveszett dologra vonatkozik, amelyről valaki azt állítja, hogy az övé, a vitát Isten elé kell hozni. Akit Isten bűnösnek nyilvánít, az fizessen kétszeres kártérítést a másiknak.⁹ Ha valaki megőrzésre átad egy szamarat, szarvasmarhát, juhot vagy egyéb állatot, s az elpusztul, kárt szenved, vagy ellopják úgy, hogy senki sem látja,¹⁰ akkor az Úr előtti eskü döntsön kettőjük között, hogy az illető nem vette el a másikét. A tulajdonos vigye el, ami megmaradt, a másiknak nem kell kártérítést fizetnie.¹¹ De ha az ellopott állatot megtalálják nála, fizessen kártérítést a tulajdonosnak.¹² Ha vadállat tépte szét és ezt bizonyítani tudja, akkor a kárt nem kell megtérítenie.¹³ Ha azonban kölcsönkérte a másiktól, és eltörik valamelyik tagja vagy elpusztul, akkor, ha a tulajdonos nem volt jelen, teljes kártérítésre van kötelezve.¹⁴ Ha a tulajdonos jelen volt, nem kell kártérítést fizetnie. Ha a tulajdonos kölcsönző, akkor kapja meg a kölcsönzési díjat.¹⁵ Ha valaki egy hajadont, aki még nincs eljegyezve, elcsábít és vele hál, fizesse meg a jegyajándékot és vegye el.¹⁶ De ha az apja nem akarja hozzáadni, fizesse meg azt az összeget, amelyet a hajadonnak jegyajándékkul adni szoktak.¹⁷ Jósnőt ne hagyj életben.¹⁸ Aki állattal közösül, lakoljon halállal.¹⁹ Aki más isteneknek áldozatot mutat be, azon be kell tölteni az átkot.²⁰ Az idegent ne használd ki és ne nyomd el, hiszen ti is idegenek voltatok Egyiptomban.²¹ Az özvegyet és árvát ne sanyargassátok.²² Ha durván bántok vele, s ő hozzám kiált, meghallom panaszát,²³ és fellobban haragom. Kard által veszítlek el benneteket, hogy asszonyaitok özvegyek, gyermekeitek árvák legyenek.²⁴ Ha a népemből való szegénynek, aki közötted él, pénzt kölcsönzöl, ne viselkedj vele szemben uzsorás módjára. Ne követelj tőle kamatot.²⁵ Ha embertársad köntösét zálogba veszed, napszálltakor add vissza neki.²⁶ Ez az egyetlen takarója, amelybe beburkolja testét. Különbem mi alatt hálna? Ha hozzám kiált, meghallgatom, mert irgalmas vagyok.²⁷ Istent ne káromold, néped vezetőjét ne átkozd.²⁸ Ne késlekedj felajánlást tenni szérűd bőségéből és új borodból. Fiaid közül az elsőszülöttet add nekem.²⁹ Így kell tenned szarvasmarháddal és juhoddal is. De az elsőszülött hét napig maradjon anyjánál, s csak a nyolcadik napon ajánld fel nekem.³⁰ Legyetek szent emberek előttem. Ezért a ragadozók által széttépett állatot ne egyétek meg, hanem adjátok a kutya'knak. 23. fejezet (Kiv23)

¹ Ne tégy hamis vallomást. Hamis tanúskodással ne segítsd azt, akinek nincs igaza.² Ne kövesd a többséget a gonoszságban, és a perben ne csatlakozzál a többség vallomásához, úgyhogy eltérsz az igazságtól.³ A perben a szegényhez se légy részrehajló.⁴ Ha ellenséged eltévedt marhájára vagy szamarára bukkansz, hajtsd vissza hozzá.⁵ Ha látod, hogy ellenséged szamara a teher

alatt összerogyott, ne kerüld ki ellenségedet, hanem segíts neki felállítani. ⁶ Ne csavard el a szegény ember igazát. ⁷ Az igazságtalan pertől tartsd magad távol. Az ártatlant, és akinek igaza van, ne öld meg, viszont a bűnöst ne mentsd fel soha. ⁸ Megvesztegető ajándékot ne fogadj el, mert az ajándék vakká teszi azokat, akik látnak, és elferdíti azok ügyét, akiknek igazuk van. ⁹ Az idegent ne nyomd el. Tudjátok milyen sorsa van az idegennek, hiszen ti is idegenek voltatok Egyiptomban. ¹⁰ Hat éven át vesd be földedet és arasd le termését, ¹¹ a hetedik évben azonban hagyd ugaron és ne nyúlj a terméshez, hogy néped szegényei éljenek belőle. Amit ezek otthagynak, legyen a föld vadjaié. Ugyanígy tégy szőlőddel és olajfáiddal. ¹² Hat napon át végezd munkádat, a hetedik napon szünetelj, hogy ökröd és szamarad is pihenjen, s hogy szolgálód fia és az idegen is felüdüljön. ¹³ Tartsátok meg mindazt, amit parancsoltam nektek. Idegen istenek nevét ne hívjátok segítségül. Ne is lehessen azt a szádból hallani. ¹⁴ Az év folyamán háromszor tarts nekem ünnepet. ¹⁵ Üld meg a kovásztalan kenyerek ünnepét. Hét napon át kovásztalan kenyeret egyél, ahogy azt megparancsoltam Abib hónap meghatározott idejére, mert akkor jöttél ki Egyiptomból. Ne jelenj meg üres kézzel színem előtt. ¹⁶ Tarts továbbá ünnepet aratáskor annak a termésnek a zsengejével, amelyet az általad bevetett szántóföld adott, és az év végén a szüret ünnepét, amikor a termést betakarítod a mezőről. ¹⁷ Évenként háromszor jelenjen meg minden férfi az Úrnak, az Istennek színe előtt. ¹⁸ Kovászos kenyérrel együtt ne ajánld fel nekem a feláldozott állat vérért, s az ünnepi áldozat hája ne maradjon meg másnapra. ¹⁹ Földed terméséből a zsenge legjavát vidd el Uradnak, Istenednek a házába. A gödölyét ne főzd meg anyja tejében. ²⁰ Nézd, előtted küldöm angyalomat, hogy őrizzen utaidon, és elvezessen arra a helyre, amelyet kijelöltem. ²¹ Tiszteld őt, hallgass szavára és ne lázadozz ellene. Engedetlenségedet nem bocsátaná meg, mivel az én nevem van benne. ²² De ha hallgatsz a szavára és megteszel mindent, amit parancsol, akkor ellensége leszek ellenségeidnek és szorongatni fogom azokat, akik téged szorongatnak. ²³ Akkor angyalom előtted fog járni, elvezet az amoritákhoz, a hetitákhoz, a perizitákhoz, a kánaániakhoz, a hivvitákhoz, a jebuzitákhoz, és én kiirtom őket. ²⁴ Ne imádd isteneiket, ne hódolj előttük, és ne utánozd tetteiket. Inkább rombold le bálványaikat és törd össze emlékoszlopaikat. ²⁵ Az Úrnak, a ti Isteneteknek adjátok meg a köteles tiszteletet. Akkor megáldom kenyeredet és vizedet, s távol tartom tőled a betegségeket. ²⁶ Országodban nem lesz asszony, aki elvetél vagy meddő marad, s életed napjait teljessé teszem. ²⁷ Előre félelmet keltek irántad és zűrzavart támasztok azokban a népekben, ahová mégy, s megfutamítom előtted ellenségeidet. ²⁸ Darazsakat küldök előtted, hogy a hivvitákat, a kánaániakat és a hetitákat elűzzék előled. ²⁹ De nem űzöm el őket egyetlen év alatt, mert akkor az ország pusztasággá válnék, s a vadállatok a te

károdra elszaporodnának. ³⁰ Csak lépésről lépésre úzom el őket előled, ameddig eléggé elszaporodsz, hogy az országot birtokba vehesd. ³¹ Területedet kiterjesztem a Sás-tengertől a filiszteusok tengeréig, a sivatagtól a folyóig. A föld lakóit hatalmadba adom és te fogod elűzni őket. ³² Ne köss szövetséget sem velük, sem isteneikkel. ³³ Nem maradhatnak földeden, nehogy ellenem bűnre kísértsenek. Ha isteneiknek szolgálnál, azzal saját vesztedet okoznád." 24. fejezet (Kiv24)

¹ Így szólt Mózeshez: "Menj fel az Úrhoz: te és Áron, továbbá Nadab és Abihu, meg hetvenen Izrael vénei közül. De már messze le kell borulnotok. ² Csak Mózes járulhat az Úr elé, a többiek nem mehetnek közelebb. A nép nem mehet fel velük." ³ Mózes ezután lejött, kihirdette a népnek az Úr minden szavát és minden parancsát. Az egész nép egy szívvel felelte: "Az Úr minden szavát megtartjuk, amelyeket hozzánk intézett." ⁴ Ezután Mózes az Úr minden törvényét leírta. Másnap reggel a hegy lábánál felállított egy oltárt és tizenkét emlékoszlopot, Izrael tizenkét törzsének megfelelően. ⁵ Azután megbízott fiatal izraelitákat, hogy égőáldozatot mutassanak be, és fiatal bikákat ajánljanak fel az Úrnak közösségi áldozatul. ⁶ Mózes pedig vette a vér felét, és áldozati csészékbe öntötte, a vér másik felét az oltárra hintette. ⁷ Utána vette a szövetség könyvét és felolvasta a népnek. Ők kijelentették: "Amit az Úr parancsol, azt követjük és megtartjuk." ⁸ Erre Mózes vette a vért, meghintette vele a népet és így szólt: "Ez annak a szövetségnek a vére, amelyet az Úr ezen feltételek mellett kötött veletek." ⁹ Mózes és Áron, Nadab és Abihu, s Izrael vénei közül hetvenen újra felmentek. ¹⁰ Látták Izrael Istenét. A lába alatt olyan valami volt, mint a zafir kövezet, és fénylett, mint a tiszta ég. ¹¹ De a kezét nem emelte fel Izrael fiainak képviselői ellen, ezért láthatták az Istent. Ettek és ittak. ¹² Az Úr így szólt Mózeshez: "Jöjj fel hozzám a hegyre, és maradj itt. Átadom neked a kőtáblákat a törvénnyel és a parancsokkal, amelyeket oktatásukra írtam." ¹³ Mózes elindult szolgájával, Józsuéval, és fölment Isten hegyére. ¹⁴ A véneknek ezt mondta: "Várjatok meg itt, amíg visszajövünk. Áron és Hur veletek vannak. Ha valakinek peres ügye van, forduljon hozzájuk." ¹⁵ Azután Mózes fölment a hegyre. A felhő betakarta a hegyet, ¹⁶ és az Úr dicsősége leereszkedett a Sínai-hegyre. A felhő hat napig takarta be. A hetedik napon a felhőből szólt Mózeshez. ¹⁷ Az izraeliták szemében Isten dicsősége olyannak mutatkozott, mint az emésztő tűz a hegy csúcsán. ¹⁸ Mózes belépett a felhőbe és fölment a hegyre. Mózes negyven nap és negyven éjjel maradt a hegyen. 25. fejezet (Kiv25)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Parancsold meg Izrael fiainak, hogy gyűjtsenek adományokat. ² Mindenkitől fogadjátok el, aki önként adja. ³ Ilyen dolgokat

fogadhattok el: aranyat, ezüstöt, rezet, ⁴ kék és vörös bíbort, karmazsint, lenvásznat, kecskeszőrt, ⁵ vörösre festett báránybőrt, finom bőrt, akácfát, ⁶ olajat a lámpákba, fűszereket a kenethez, finom illatszereket, ⁷ karneolkövet és más drágaköveket az efod és a melltáska díszítésére. ⁸ Készíts nekem szentélyt, hogy közöttük lakjam. ⁹ Annak a hajléknak a mintájára, és azoknak a felszereléseknek a mintájára készítsd el, amelyeket mutatok neked. ¹⁰ Készíts akácfából egy két és fél könyök hosszú, másfél könyök széles és másfél könyök magas ládát. ¹¹ Vond be tiszta arannyal - de kívülről és belülről is egyaránt vond be -, és csinálj rá körül aranypártázatot. ¹² Önts négy aranykarikát és erősítsd a négy lábára: két karikát az egyik, és két karikát a másik oldalon. ¹³ Azután csinálj akácfa rudakat és borítsd be arannyal. ¹⁴ A rudakat dugd be a láda oldalain levő karikákba, hogy rajtuk vihessék a ládát. ¹⁵ A rudak maradjanak a láda karikaiban, nem szabad kihúzni belőlük. ¹⁶ Ebbe a ládába helyezd majd el a bizonyítékot, amelyet adni fogok neked. ¹⁷ Csináld meg továbbá az engesztelés tábláját tiszta aranyból. Két és fél könyök legyen a hossza, másfél könyök a szélessége. ¹⁸ Készíts vert aranyból két kerubot az engesztelés táblájának két végére. ¹⁹ Állítsd az egyik kerubot az egyik végére, a másikat a másik végére. Az engesztelés táblájának két végére állítsd a kerubokat. ²⁰ A kerubok szárnya fölfelé legyen széttárva, hogy szárnyukkal befödjék az engesztelés tábláját, az arcuk pedig forduljon egymás felé. A kerubok arca tekintszen az engesztelés táblájára. ²¹ Az engesztelés tábláját helyezd a láda tetejére. A ládába pedig tedd be a bizonytságot, amelyet adni fogok neked. ²² Ott fogok veled találkozni, s a törvény ládáján álló két kerub között, az engesztelés táblájáról közlöm veled mindazt, amit általad Izrael fiainak mondani akarok. ²³ Csinálj továbbá akácfából egy két könyök hosszú, egy könyök széles és másfél könyök magas asztalt. ²⁴ Vond be színarannyal, és tégy rá körös-körül aranszegélyt. ²⁵ Arra erősíts rá egy tenyérszerű széles keretet, s azt is díszítsd aranszegéllyel. ²⁶ Csinálj négy aranykarikát, és szereld rá az asztal négy sarkára, minden lábához egyet. ²⁷ Az aranykarikák legyenek a szegély alatt, hogy rudakat lehessen beléjük dugni az asztal hordozására. ²⁸ Készítsd el a rudakat is akácfából és vond be arannyal. Ezek szolgálnak az asztal hordozására. ²⁹ Készítsd el továbbá a tálakat, a csészéket, a kancsókat, amelyekkel az italáldozatot bemutatják. Tiszta aranyból csináld ezeket is. ³⁰ Az asztalon rakd ki elém mindig a felajánlott kenyereket. ³¹ Készíts színaranyból mécstartót. A mécstartó, a lába és a törzse legyen megmunkált arany. Kelyhei - a bimbó és a szírom - vele egy darabból legyenek. ³² Hat ág jöjjön ki oldalából, három az egyik oldalból, három a másik oldalból. ³³ Mindegyik ágon legyen három mandulavirág alakú kehely, bimbóval és szírommal: mind a hat ágon, amely a mécstartóból kinyílik. ³⁴ Magán a mécstartón legyen négy mandulavirág alakú kehely bimbóval és szírommal. ³⁵

Egy-egy bimbó legyen két-két ág tövén, mind a három helyen, mind a hat ág alatt, amely a szárból kijön. ³⁶ Bimbói és szirmai egy darabból legyenek, egy darab megmunkált tiszta aranyból. ³⁷ Csinálj hozzá hét mécesest. A méceseket úgy kell ráhelyezni, hogy az előtte levő teret megvilágítsák. ³⁸ A hozzájuk tartozó koppantók és hamutálak is legyenek tiszta aranyból. ³⁹ Egy talentum tiszta aranyat használj fel a mécstartóhoz és kellékeihez. ⁴⁰ Vigyázz, hogy a szerint a minta szerint készítsd el, amelyet a hegyen mutattam neked. 26. fejezet (Kiv26)

¹ A hajlékot tíz vég sodrott szálú lenvászonból, kék és vörös bíborból és karmazsinból készítsd el. A végekbe kerubok legyenek beleszőve. ² Egy vég vászon hossza 28 könyök, a szélessége négy könyök, s mindegyik végnek ugyanaz legyen a nagysága. ³ Öt vásznat fűzz össze egymással, s a másik ötöt is foglald egybe hasonló módon. ⁴ Az összefűzött vászon szélére csinálj hurkokat kék bíborból, s ugyanúgy a másik összeillesztett darab szélére is, hogy össze lehessen fűzni őket. ⁵ Ötven hurok legyen mindkét vászon szélén úgy alkalmazva, hogy a hurkok szembe kerüljenek egymással, és egyiket a másikhoz lehessen kapcsolni. ⁶ Azután csinálj ötven aranykampót és kapcsold össze velük a vászonlapokat, hogy így egy hajlékot alkossanak. ⁷ Csinálj még tizenegy kecskeszőr takarót a hajlék tetejének befödésére. ⁸ Harminckönyöknyi legyen egy-egy takaró hossza és négy a szélessége. Egyenlő nagyságú legyen valamennyi takaró. ⁹ Ötöt közülük fűzz egybe, s ugyanúgy a hat másik takarót is. A hatodik takarót hajtsd kétrét a sátor első oldalára. ¹⁰ Csinálj azután ötven hurkot az egyik takaró szélére, hogy a másikkal össze lehessen kapcsolni, s ötven hurkot a másik takaró szélére, hogy a másikkal össze lehessen kapcsolni, s ötven hurkot a másik takaró szélére, hogy az előbbivel össze lehessen kapcsolni. ¹¹ Csinálj hozzá ötven bronzkapcsot, illeszd bele a hurkokba, és így fűzd össze a két takarót, hogy egy egészet alkosson. ¹² Ami a fedél takarójából fennmarad, ennek a megmaradt takarónak a fele lógjon le a hajlék hátsó részén. ¹³ Abból pedig, ami a takarók hosszából maradt fenn, egykönyöknyi lógjon le az egyik oldalon, egy meg a másik oldalon, hogy így befedje őket. ¹⁴ Csinálj még egy felső takarót is a sátor tetejére vörösre festett báránybőrből, és föléje még egy takarót szattyánbőrből. ¹⁵ Készítsd el a hajlék felállítható vázát is akácfából. ¹⁶ Mindegyik deszka legyen tíz könyök hosszú és másfél könyök széles. ¹⁷ A deszka oldalain két-két ereszték legyen, hogy az egyik deszkát a másikkal össze lehessen illeszteni. ¹⁸ Így kell megcsinálni minden deszkát. Délnek, a hajlék déli oldalára húsz deszkát kell helyezni. ¹⁹ Ezek számára önts negyven ezüstitalpat úgy, hogy egy-egy deszka alá a két eresztéknek megfelelően két-két talp kerüljön. ²⁰ A hajlék másik oldalán, az észak felé esőn, szintén húsz deszka

legyen, ²¹ negyven ezüsttalppal, s egy-egy deszka alá két-két talp kerüljön. ²² A hajlék hátsó oldalára, a nyugati oldalra, készíts hat deszkát. ²³ Azonkívül csinálj még két deszkát a hajlék hátsó oldalán levő sarkaira. ²⁴ Ezeket kettőzd meg alulról fölfelé, egészen az első gyűrű magasságáig. Így készítsd el mind a kettőt. Ezek alkossák a két sarkot. ²⁵ Összesen tehát nyolc deszka legyen, tizenhat ezüsttalppal, két-két talpat számítva egy-egy deszka alá. ²⁶ Készíts még reteszrudakat akácfából a deszkák összetartására - ötöt a hajlék egyik oldalához, ²⁷ ötöt a másik oldalához, s ugyanannyit hátulra, a hajlék nyugati oldalához. ²⁸ A középső reteszrúd a deszkák közepén menjen át, az egyik végétől a másikig. ²⁹ A deszkákat vond be arannyal. A reteszrudakat szorító karikákat is készítsd aranyból. ³⁰ Úgy kell a hajlékot felállítani, ahogy a hegyen megmutattam neked. ³¹ Csinálj még egy függönyt kék és vörös bíorból, karmazsinból és sodrott lenvászonból, és művészi munkával szőjj bele kerubokat. ³² Függessz fel négy arannyal bevont akácoszlopra, amelynek kampói aranyból vannak, és négy ezüsttalpon állnak. ³³ A függönyt akaszd fel a kampókra, és a függöny mögé helyezd el a bizonyosság ládáját. A függöny szolgáljon válaszfalul a szentély és a legszentebb között. ³⁴ A kiengesztelés tábláját helyezd a legszentebbe, a bizonyosság ládájára. ³⁵ Az asztalt azonban a függönyön kívülre állítsd, s a mécestartót az asztallal szembe, a hajlék déli oldalára, az asztalt pedig állítsd a hajlék északi oldalára. ³⁶ Készíts a sátor bejáratára is egy függönyt kék és vörös bíorból, karmazsinból, bisszusból és finom lenvászonból, művészi szövessel. ³⁷ A függöny számára csinálj öt oszlopot akácfából, s vond be arannyal. Kampóik legyenek aranyból, és önts még öt bronztalpat, hogy azon álljanak. 27. fejezet (Kiv27)

¹ Készíts egy oltárt akácfából, a hossza legyen öt könyök, a szélessége is öt könyök. Az oltár legyen négyszögletű és három könyök magas. ² A négy sarkára csinálj szarvakat, amelyek belőle jönnek ki, s utána az egészet vond be rézzel. ³ Csinálj hozzá megfelelő edényeket a hártyájának elviteléhez, továbbá a szükséges lapátokat, csészéket, villákat és serpenyőket. Ezeket az edényeket bronzból készítsd. ⁴ Csinálj még egy hálószerű rácsot bronzból, négy karikával a négy sarkán, ⁵ s erősítsd ezt a rácsot az oltár párkánya alá, úgy, hogy a rács az oltár félmagasságáig érjen. ⁶ Csinálj akácfából hordozórudakat az oltárhoz és vond be őket bronzal. ⁷ A rudakat a karikákba kell dugni, hogy a rudak két oldalt legyenek, amikor viszik az oltárt. ⁸ (Az oltárt) deszkából készítsd, hogy belül üres legyen, a szerint a minta szerint, amelyet a hegyen mutattam neked. ⁹ A hajlék előterét így rendezd el: a déli oldalra csinálj 100 könyöknyi hosszú függönyt sodrott szálul lenből (ez az egyik oldal). ¹⁰ Húsz oszlopát helyezd húsz bronztalapzatra; a kapcsok és a karikák legyenek ezüstdől. ¹¹ Az északi oldalon a függöny szintén

100 könyöknyi hosszú legyen, hozzá húsz oszlop, és húsz bronztalapzat, és ezüstkapsok meg karikák. ¹² Az udvar nyugatra néző szélességében a függöny 50 könyöknyi legyen, hozzá tíz oszlop, tíz bronztalapzattal. ¹³ Az udvar keletre néző szélessége szintén ötvenkönyöknyi legyen. ¹⁴ Az egyik oldalon tizenöt könyöknyi függöny, három oszlop és ugyanannyi talapzat. ¹⁵ A másik oldalán is 15 könyöknyi függöny, három oszlop és ugyanannyi talapzat. ¹⁶ Az udvar kapujára húsz könyöknyi függönyt készíts kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott bisszusból, művészi szövessel, s hozzá négy oszlopot négy talapzattal. ¹⁷ Körös-körül minden oszlopon ezüstkariák legyenek és ezüstkapsok, talapzatuk pedig bronz legyen. ¹⁸ Az udvar hossza tehát száz könyök, a szélessége ötven könyök, a magassága öt könyök. Minden függöny legyen sodrott bisszusból, a talapzatok pedig bronzból. ¹⁹ A hajlék minden felszerelési tárgya, amelyet valamilyen szertartásra felhasználnak, továbbá minden cöveke és az előudvar cövekei is bronzból készüljenek. ²⁰ Parancsolt meg Izrael fiainak, hogy hozzanak zúzott bogyból készült tiszta olajat a mécsekbe, hogy a mécsek állandóan égjenek. ²¹ A bizonyosság sátorában, a bizonyosságot eltakaró függönyön kívül helyezze el őket Áron és fiai, hogy estétől reggelig égjenek az Úr előtt. Legyen ez Izrael fiai számára örök kötelezettség minden nemzedéken át. 28. fejezet (Kiv28)

¹ Izrael fiai közül vedd magad mellé Áront és fiait, hogy mint papok szolgáljanak nekem. Áron, valamint Nadab, Abihu, Eleázár és Itamár, Áron fiai. ² Áronnak, a bátyádnak csinálj szent ruhákat dicsőségül és ékességül. ³ Beszélj minden művészethez értő emberrel, akiket művészi képességgel áldottam meg. Ők készítsék el Áron ruháit, hogy fel lehessen kenni és hogy mint pap, nekem szolgálhasson. ⁴ A következő ruhákat készítsék el: a melltáskát, az efodot, a felső köntöst, a himzett vászoninget, a fejkendőt és az övet. ⁵ Készítsenek tehát bátyád, Áron számára és a fiai számára szent ruhákat, hogy ő mint pap szolgáljon nekem. Használjanak hozzá aranyat, vörös és kék bíbort, karmazsint és bisszust. ⁶ Az efodot készítsék aranyból, vörös és kék bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenből, művészi himzéssel. ⁷ Két összefűzött vállpántból álljon, s a két végén legyen összekötve. ⁸ A rögzítésre szolgáló kötés ugyanolyan szövet legyen, alkosson vele egy darabot, készüljön aranyból, vörös és kék bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenből. ⁹ Végy továbbá két karneolkövet, vésd bele Izrael fiainak nevét, ¹⁰ hat nevet az egyik kőbe, hat nevet a másik kőbe, születésük sorrendje szerint. ¹¹ Kőmetsző munkával, a pecsétvésnök módszerével kell Izrael fiainak a nevét a két kőbe belevésni, és azokat aranyfoglatba tenni. ¹² Azután illeszd a két követ az efod vállpántjába, mint Izrael fiaira emlékeztető köveket. Áron viselje a vállán a nevüket emlékeztetőül az Úr előtt. ¹³ Csinálj továbbá egy

arany rózsadísz¹⁴ és két láncocskát tiszta aranyból. Olyanok legyenek, mint a csavart zsinór, és ezeket a csavart alakú láncocskákat erősítsd a rózsadíszre.¹⁵ Készítsd el a kinyilatkoztatás melltáskáját is művészi munkával. Olyan munka legyen, mint az efod: aranyból, vörös és kék bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenből.¹⁶ Legyen négyszögletes és bélelt, araszyi széles és hosszú.¹⁷ Négy sorba rakj rá drágaköveket. Az első sorban legyen karneol, topáz, smaragd;¹⁸ a második sorban rubin, zafír, jáspis;¹⁹ a harmadik sorban jácint, achát, ametiszt;²⁰ a negyedik sorban krizolit, karneol és ónix. Mindegyik legyen aranyba foglalva.²¹ Izrael fiai nevének megfelelően tizenkét kő legyen. A nevek sorrendje szerint mindegyikbe véssd bele művészién a tizenkét törzs egy-egy nevét.²² A tiszta aranyból készült sodrott formájú láncocskákat erősítsd rá a melltáskára.²³ Erősíts még a melltáskára két aranykarikát, és a két karikát helyezd a melltáska két felső sarkára.²⁴ A két aranyláncocskát kösd bele a melltáska két sarkán levő karikákba.²⁵ A láncocskák másik két végét erősítsd a két rózsadíszre, s ezeket illeszd az efod vállpántjaira, előre.²⁶ Csinálj két másik aranykarikát is, és ezeket erősítsd a melltáska két alsó sarkára, a belső, az efod felé eső szélére.²⁷ Csinálj még két aranykarikát, és azokat erősítsd az efod két vállpántjára, előre, közvetlenül az érintkezésük helye mellé, az efod kötése fölé.²⁸ A melltáska karikáit vörös és kék bíborzsineggel kösd az efod karikáihoz úgy, hogy a melltáska az efod kötése fölött feküdjék és ne csússzon le az efodról.²⁹ Áron így hordozza a szíve fölött Izrael fiainak neveit, amelyek a kinyilatkoztatás melltáskáján vannak, valahányszor belép a szentélybe. Így az állandó emlékeztető lesz az Úr előtt.³⁰ A kinyilatkoztatás melltáskájába tedd bele az urimot és tummimot. Ezek feküdjenek Áron szíven, amikor az Úr elé lép, s így Áron hordozza mindig a szíven az Izrael fiainak adott kinyilatkoztatást.³¹ Csináld meg az efodhoz tartozó felső köntöst is kék bíborból.³² A közepén legyen nyílás a fej számára, a kivágás körül legyen hímzett szegély. A kivágás olyan legyen, mint a páncélingé, hogy be ne szakadjon.³³ Az alsó szegélyére körös-körül tégy gránátalmához hasonló díszeket, vörös és kék bíborból, karmazsinból, sodrott szálú lenből, és közéjük körös-körül aranycsengettyűket olyan formán,³⁴ hogy az aranycsengettyűk és a gránátalmák a szegélyen körben váltakozzanak.³⁵ Áron viselje ezt, és ebben lássa el a szolgálatot. Lehessen hallani a hangját is, ha bemegy a szentélybe az Úr elé, vagy ha kijön. Különben meg kellene halnia.³⁶ Csinálj továbbá egy lemezt tiszta aranyból, s véssd rá a pecsétmetsző írással: "az Úr fölszenteltje".³⁷ Erősítsd két bíborzsinórra és illeszd a fejkendőre, a fejkendő elejére.³⁸ Áron viselje azt a homlokán, s így magára veszi mindazokat a tökéletlenségeket, amelyek hozzátapadnak mindenhez, amit Izrael fiai Istennek felajánlanak: minden áldozatukhoz. Áron viselje azt mindig a homlokán, hogy így lehívja rájuk Isten irgalmát.³⁹ A vászoninget

finom lenből készítsd, a fejkendőt is finom lenből, s az öv legyen kihímezve. ⁴⁰ Áron fiai számára készíts felső köntöst, övet és fejkendőt dicsőségül és ékességül. ⁴¹ Ezeket add rá bátyádra, Áronra és a fiaira. Kend fel őket, iktasd be és szenteld fel, hogy mint papok szolgáljanak nekem. ⁴² Készíts nekik vászonnadrágot is, hogy befödjék meztelenségüket a csípőtől a combig. ⁴³ Áron és fiai viseljék ezeket, amikor bemennek a találkozás sátorába, vagy amikor az oltárhoz lépnek, hogy ellássák a szolgálatot a szentélyben. Így nem vonnak vétket magukra és nem lakolnak halállal. Örök törvény ez Áron és utódai számára. 29. fejezet (Kiv29)

¹ A következő módon kell eljárnod, amikor Áront és fiait fölkened, hogy mint papok szolgáljanak nekem. Végy egy fiatal bikát és két hibátlan kost, ² kovásztalan kenyeret és kovásztalan, olajjal meghintett kalácsot, valamint kovásztalan, olajjal meghintett lepényt. Ezeket lisztlángból készítsd el. ³ Tedd őket kosárba és a kosarat hozd elém, éppúgy mint a bikát és a két kost. ⁴ Áront és két fiát vezesd a találkozás sátorának bejáratához és ott mossák le magukat. ⁵ Azután fogd a ruhákat, add rá Áronra a vászoninget, a felső köntöst, az efodot és a melltáskát, s vedd körül rajta az efod kötését, ⁶ tedd a fejére a fejkendőt, s a diadémot erősítsd rá a fejkendőre. ⁷ Azután végy olajat, öntsd a fejére és így kend föl. ⁸ Vezesd oda fiait, add rájuk a vászoninget, ⁹ kösd át az övvel, s tedd fejükre a fejkendőt. Örök rendelkezéssel pappá teszem őket. ¹⁰ Vitesd a bikát a bizonyság sátra elé, hogy Áron és fiai a bika fejére tegyék kezüket. ¹¹ Azután vágd le a bikát az Úr előtt a bizonyság sátrának bejáratánál. ¹² Végy a bika véréből, és ujjaddal kend az oltár szarvaira. A többi vért mind öntsd ki az oltár lábához. ¹³ Majd vedd az egész hájat, amely a beleket takarja, a májat és a két vesét a rajtuk levő hájjal, s égesd el az oltáron. ¹⁴ A bika húsát, bőrét és beleit a táboron kívül égesd el. Ez a bűnért való áldozat. ¹⁵ Azután hozd oda az egyik kost, Áron és fiai tegyék kezüket a kosra. ¹⁶ Vágd le a kost, vedd le a vérét és öntsd körös-körül az oltáron. ¹⁷ Vágd a kost darabokra, mosd meg a belső szerveit, a lábait, s tedd a többi részéhez meg a fejéhez. ¹⁸ Azután égesd el az egész kost az oltáron. Ez égőáldozat, a megbékélés illata az Úr számára, az ő tiszteletére elköltött eledel. ¹⁹ Ezután vedd a másik kost, s Áron meg fiai tegyék kezüket a fejére. ²⁰ Vágd le a kost, végy a véréből, kend meg vele Áron jobb fülét és fiainak jobb fülét, kezük jobb hüvelykjét és jobb lábuk nagyujját. A többi vért öntsd körül az oltáron. ²¹ Majd végy az oltáron lévő vérből meg az olajból, és hintsd meg vele Áront és fiait, a ruháját, meg fiainak a ruháját, hogy ruhája meg fiainak a ruhája meg legyen szentelve. ²² Most vedd a kos háját: a farkát, a beleket borító hájat, a májat és a két vesét a rajtuk levő hájjal együtt és a jobb lapockát - mivel ez a beiktatásért feláldozott kos -, ²³ továbbá egy kenyeret, egy

olajjal meghintett kalácsot és egy lepényt a kosárból, amely a kovásztalan kenyerekkel az Úr előtt áll, ²⁴ add mindezt Áronnak és fiainak a kezébe, hogy lengetéssel felajánlják az Úrnak. ²⁵ Ezután vedd vissza a kezükből és égesd el az égőáldozat oltárán, a megbékélés illatául az Úrnak. Az Úr tiszteletére elköltött eledel az. ²⁶ Vedd ezután a beiktatási áldozatra szánt kos szegjét és lengetéssel ajánld fel az Úrnak. Ez a te részed lesz. ²⁷ A meglengetett szegyet és lapockát, amelyet a beiktatási áldozatra szánt kosból ajánlanak fel, szenteld Áronnak és fiainak. ²⁸ Ezek Áronnak és fiainak járnak, mint Izrael fiától kapott örök járandóság. Ez ugyanis lengetéssel felajánlott áldozat, s azt Izrael fiainak közösségi áldozatából le kell adni, mint az Úrnak járó részt. ²⁹ Áron szent ruháit a fiai öröklik, s őket azokban kell fölkenni és beiktatni. ³⁰ Aki fiai közül helyette pap lesz, az hét napig viselje azokat, amikor belép a találkozás sátorába, hogy ellássa a szolgálatot a szentélyben. ³¹ Vedd a felszentelési koszt és a húsát főzd meg szent helyen. ³² Áron és fiai fogyasszák el a kos húsát a kenyérrel együtt, amely a bizonyág sátorának bejáratánál a kosárban van. ³³ Csak azok ehetnek belőle, akikért az engesztelést elvégezték, amikor beiktatták és fölkenték őket. Kívülálló nem ehet belőle, mert szent dolog. ³⁴ Ha pedig a felszentelési áldozat húsából vagy a kenyérből valami másnap reggelre megmarad, a maradékot el kell égetni, abból már nem szabad enni, mert szent dolog. ³⁵ Pontosan úgy kell eljárnod Áronnal és fiaival, ahogy parancsoltam neked. A felszentelés hét napig tartson. ³⁶ Mindennap be kell mutatnod egy bikát, mint bűnért való áldozatot engesztelésül, és tisztítsd meg az oltárt az engesztelő áldozat bemutatása által és szenteld meg felkenéssel. ³⁷ Hét napon át végezd az oltáron az engesztelés szertartását és így szenteld meg. Így az oltár egészen szent lesz, s mindenki megszentelődik, aki az oltárt megérinti. ³⁸ Az oltáron ezt kell majd feláldoznod: két egyesztendős bárányt mindennap, megszakítás nélkül. ³⁹ Az egyik bárányt reggel áldozd fel, a másikat este felé: ⁴⁰ hozzá egy tized lisztlángot, amely össze van keverve egy negyed hin zúzott bogyóból nyert olajjal, továbbá egy bárányhoz egy negyed hin bort italáldozatul. ⁴¹ A másik bárányt estefelé áldozd fel: az ételáldozat és italáldozat olyan legyen, mint reggel: ez a megbékélés illata, az Úr tiszteletére elköltött eledel. ⁴² Mint állandó égőáldozatot kell ezt nemzedékről nemzedékre bemutatni az Úrnak a bizonyág sátorának bejáratánál, ahol veled találkozom, hogy szóljak hozzád. ⁴³ Izrael fiaival ezen a helyen találkozom, amelyet megszentel dicsőségem. ⁴⁴ Megszentelem a találkozás sátorát és az oltárt. Megszentelem Áront és fiait is, hogy mint papok szolgáljanak nekem. ⁴⁵ Izrael fiai között fogok lakni és Istenük leszek. ⁴⁶ Nekik meg kell tudniuk, hogy én, Jahve, az ő Istenük vagyok, aki kivezette őket Egyiptomból, hogy közöttük lakjam: Én, Jahve, az ő Istenük. 30. fejezet (Kiv30)

¹ Csinálj egy oltárt, hogy azon illatozzék a tömjén. Akácfából készítsd el. ² Hossza egy könyök, szélessége is egy könyök, négyszögletes és két könyök magas legyen. Szarvai legyenek vele egy darabból. ³ Borítsd be az egészet arannyal: a lapját, körül az oldalait és a szarvait, ⁴ csinálj rá körös-körül pártázatot, s a pártázat alatt mindkét oldalára készíts két aranykarikát, és erősítsd rá a két oldalra. Ezekbe dugják be a hordozórudakat, hogy vinni lehessen. ⁵ A rudakat készítsd akácfából és vond be arannyal. ⁶ Állítsd a bizonyosság ládája előtt levő függöny elé, szembe az engesztelés táblájával, amely a bizonyosságot takarja, ahonnan majd szólok hozzád. ⁷ Áron égessen rajta jó illatú fűszereket. Reggelenként égesse el, amikor a mécseseket rendbe teszi, ⁸ s amikor Áron este meggyújtja a mécseseket, újra égesse el. Legyen ez állandó illatáldozatok nemzedékről nemzedékre. ⁹ Idegen illatszert, égőáldozatot, ételáldozatot nem mutathattok be rajta, italáldozatot sem önthettek rá. ¹⁰ Áronnak évenként egyszer a szarvain el kell végeznie az engesztelés szertartását. A bűn engesztelésére felajánlott áldozat vérével kell évenként egyszer elvégeznie az engesztelés szertartását nemzedékről nemzedékre. Ez az oltár nagyon szent, az Úr számára van fölszentelve." ¹¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ¹² "Amikor majd az összeírásnál számba veszed Izrael fiait, mindenki adjon az Úrnak váltságdíjat életéért, hogy az összeírásnál ne érje csapás őket. ¹³ Mindenkinek, akire az összeírás vonatkozik, egy fél sékelt kell fizetnie, a szentély mértéke szerint, amely húsz gerát ér. Ez a fél sékel az Urat megillető fejadó. ¹⁴ Akire az összeírás vonatkozik, vagyis húsz évtől fölfelé, annak meg kell fizetnie a fejadót az Úrnak. ¹⁵ A gazdagnak nem kell többet, a szegénynek nem kell kevesebbet adnia, mint fél sékelt, amikor az Úrnak járó fejadót, mint az életért járó váltságdíjat fizetik. ¹⁶ Fogadd el a pénzt Izrael fiaitól és fordítsd a találkozás sátorának szolgálatára. Ez kieszközli, hogy az Úr megemlékezzék Izrael fiairól, és egyben váltságul szolgál életetekért." ¹⁷ Az Úr még ezt mondta Mózesnek: ¹⁸ "Készíts bronzból egy mosdómedencét talapzattal. Állítsd a találkozás sátra és az oltár közé, tölts bele vizet, ¹⁹ hogy Áron és fiai megmoshassák kezüket és lábukat. ²⁰ Mielőtt belépnek a találkozás sátorába, le kell mosni magukat vízzel, nehogy meghaljanak. Hasonlóképpen akkor is, ha az oltárhoz lépnek, hogy a szolgálatot elvégezzék, vagyis az égőáldozatot elégessék az oltáron. ²¹ Meg kell mosniuk kezüket és lábukat, nehogy meghaljanak. Örök előírás ez az ő számára, és utódai számára, nemzedékről nemzedékre." ²² Az Úr még ezt mondta Mózesnek: ²³ "Véggy finom fűszereket: 500 sékel finom mirhát, feleannyi, vagyis 250 sékel jószagú fahéjat, 250 sékel illatos nádat, ²⁴ 500 sékel kassziát - a szentély súlymértéke szerint -, hozzá egy hin olívaolajat, ²⁵ s csinálj belőle szent olajat, illatos kenetet, ahogy a kenetkészítők csinálják. Ezt a kenetet kell felszenteléshez használni. ²⁶ Ezzel kell felszentelni a találkozás

sátorát, a bizonyság ládáját, ²⁷ az asztalt minden felszerelésével, a mécstartót minden felszerelésével, az illatoltárt, ²⁸ az égőáldozat oltárát minden felszerelésével és a medencét talapzatával együtt. ²⁹ Így kell megszentelni őket, hogy szentek legyenek: aki megérinti, szentté válik. ³⁰ Áront és fiait is ezzel kell felkenni és felszentelni, hogy mint papok szolgáljanak nekem. ³¹ Parancsolt meg tehát Izrael fiainak: legyen ez számotokra szent kenetolaj nemzedékről nemzedékre. ³² Ember testére nem szabad ráönteni, és más hasonló összetételűt se készítsetek, mivel ez szent, és ti is tartsátok szentnek. ³³ Aki ilyen keveréket csinál, mint ez, és vele egy világi embert fölken, azt ki kell irtani népéből." ³⁴ Az Úr így beszélt tovább Mózeshez: "Vedd az illatszereket: a stiraxot, ónixot, galbanumot, a szagos füveket és tiszta tömjént - mind egyenlő arányban -, ³⁵ és készíts belőle illatáldozatot, illatos keveréket, amelyet a kenetkészítők csinálnak. Vegyíts hozzá sót, de legyen tiszta, amely megfelel a szent célnak. ³⁶ Egy részt törj belőle finom porrá, és tedd a találkozás sátorában a bizonyság elé, ahonnan szólok hozzád. Legyen az szent dolog előttetek. ³⁷ Ez a fűszerkeverék legyen az Úrnak készített szent dolog és hasonló keveréket ne állítsatok elő. ³⁸ Aki ugyanilyet csinál, hogy illatát élvezze, azt ki kell irtani népéből." 31. fejezet (Kiv31)

¹ Az Úr ezt mondta még Mózesnek: ² "Nézd, én név szerint meghívtam Becaleelt, Uri fiát, Hur unokáját, Júda törzséből, ³ eltöltöttem Isten lelkével, hogy adjon neki ügyességet, értelmet és ismeretet minden mesterségre, ⁴ hogy a munkát eltervezze és mindent kivitelezzen arannyal, ezüsttel és bronzsal; ⁵ hogy a köveket tudja faragni és formálni, a fát metszeni, egyszóval mindenféle munkát el tudjon végezni. ⁶ Segítőül adtam hozzá Oholiábot, Achizamach fiát, Dán törzséből, s megáldottam kellő hozzáértéssel, hogy mindent kivitelezzen, amit neked parancsoltam: ⁷ a találkozás sátorát, a bizonyság ládáját, és rajta az engesztelés tábláját, s a sátor minden más berendezését, ⁸ vagyis az asztalt felszerelésével, az arany mécstartót minden hozzávalójával, továbbá az illatáldozat oltárát, ⁹ valamint az égőáldozat oltárát minden kellékével, a medencét talapzatával, ¹⁰ a díszruhákat - azaz Áron főpap ruháit és fiainak a papi szolgálathoz ruháit -, ¹¹ a kenetet és az illatszert a szentély számára. Mindent úgy kell megcsinálni, ahogy neked megparancsoltam." ¹² Az Úr így szólt Mózeshez: ¹³ "Parancsolt meg Izrael fiainak: tartsátok meg szombatjaimat. Legyen az jel köztem és köztetek nemzedékről nemzedékre. Erről ismerik meg, hogy én, az Úr szentellek meg titeket. ¹⁴ Ezért tartsátok meg a szombatot, legyen az szent előttetek. Aki megszenteltségteleníti, az halállal lakoljon. Aki ezen a napon dolgozik, azt ki kell irtani népéből. ¹⁵ Hat napig dolgozzatok, de a hetedik nap, a szombat, a pihenés napja, az Úrnak van szentelve. Mindenkit, aki szombaton dolgozik, halállal kell büntetni. ¹⁶ Így kell

Izrael fiainak a szombatot megülniük. Tartsák meg azt nemzedékről nemzedékre: megszeghetetlen szövetségnek. ¹⁷ Örök időkre legyen ez jel köztem és Izrael fiai között. Mert hat nap alatt teremtette Isten az eget és a földet, a hetedik napon azonban megpihent és fellelegzett." ¹⁸ Miután befejezte szavait, amelyeket a Sínai-hegyen Mózeshez intézett, átadta neki a bizonyság két tábláját, a kőtáblákat, amelyekre Isten ujjai írtak. 32. fejezet (Kiv32)

¹ A nép látta, hogy Mózes késik lejönni a hegyről, azért összegyűlt Áron körül és követelőzött: "Készíts nekünk egy istent, amely előttünk jár. Nem tudjuk, mi történt azzal a Mózessel, aki kihozott bennünket Egyiptomból." ² Áron így válaszolt: "Szedjétek le az aranyfüggőket feleségeitek, fiaitok és leányaitok füléről és hozzátok ide." ³ Az egész nép leszedte füléről az aranyfüggőket és Áronhoz vitte. ⁴ Ő átvette a kezükből, összeolvasztotta és aranyborjút öntött belőle. Azok így kiáltoztak: "Izrael, ez a te istened, aki kihozott Egyiptomból." ⁵ Mikor Áron ezt látta, oltárt épített előtte és kijelentette: "Holnap az Úr ünnepe lesz." ⁶ Másnap reggel korán fölkeltek, égőáldozatot és közösségi áldozatot mutattak be. Az egész nép letelepedett enni és inni, azután újra fölkeltek és mulatoztak. ⁷ Az Úr így szólt Mózeshez: "Siess, menj le, mert vétkezett a nép, amelyet kihoztál Egyiptomból." ⁸ Hamar letértek az útról, amelyet előírtam nekik. Öntött borjút csináltak maguknak, azt imádták, áldozatot mutattak be előtte, és így beszéltek: Izrael, ez a te istened, aki kihozott Egyiptomból." ⁹ Az Úr még ezt mondta Mózesnek: "Látom jól, hogy keménynyakú nép ez, ¹⁰ engedd, hadd gyúljon fel ellenük haragom, hadd töröljem el őket, és téged teszek nagy néppé." ¹¹ Mózes igyekezett kiengesztelni az Urat, az Istent, s így szólt: "Uram, miért lobbannál haragra néped ellen, amelyet nagy hatalommal és erős kézzel hoztál ki Egyiptomból? ¹² Az egyiptomiak nemde megállapítanák: csalárdul kivezette őket, hogy a hegyek között megölje és eltörölje a föld színéről? Lohadjon le tehát haragod és vond vissza a csapást, amellyel a népet sújtani akarod." ¹³ Gondolj Ábrahámra, Izsákra és Jákobra, a szolgáidra, akiknek megesküdtél magadra, és akiknek megígérted: utódaitokat úgy megsokasítom, mint az ég csillagait, s azt az egész földet, amelyről beszéltem, utódaitoknak adom, hogy az övék legyen örökre." ¹⁴ Erre az Úr visszavonta a csapást, amellyel népét megfenyegette. ¹⁵ Mózes ezután elindult visszafelé és lejött a hegyről, kezében a tanúság két kőtáblájával. A táblák tele voltak írva mindkét oldalukon: elől és hátul írás volt rajtuk. ¹⁶ Isten maga készítette a táblákat, az írás Isten írása volt, bele volt vésve a táblákba. ¹⁷ Amikor Józsué a nép lármáját hallotta, így szólt Mózeshez: "A táborban csatazaj van." ¹⁸ Ő így felelt: "Ez nem győzelmi ének, nem is a legyőzöttek jajgatása. Én énekkarok váltakozó énekét hallom." ¹⁹ Amikor aztán a tábor közelébe ért, s látta a borjút meg a kartáncot, Mózes

haragra gerjedt, elhajította kezéből a táblákat és szétzúzta a hegy lábán.²⁰ Azután fogta a borjút, amelyet készítettek, elégette, porrá zúzta, beleszórta a vízbe és megitta vele Izrael fiait.²¹ Azután Mózes megkérdezte Áront: "Mit tett veled ez a nép, hogy ilyen nagy bűnt hoztál rá?"²² Áron ezt válaszolta: "Ne haragudj, uram! Te magad is tudod, hogy ez a nép mennyire hajlik a rosszra."²³ Így követelőztek: készíts nekünk egy istent, hogy előttünk járjon, mivel az a Mózes, aki kihozott bennünket Egyiptomból - nem tudjuk mi lett vele.²⁴ Én erre megkérdeztem őket: kinek van közületek aranya? Ők idehozták nekem, én a tűzbe vetettem, s ez a borjú lett belőle."²⁵ Mikor Mózes látta a magáról megfélemedezett népet - mivel Áron engedte, hogy ellenségei közepette átadja magát a bálványimádásnak -,²⁶ Mózes a tábor kapujához lépett és ezt kiáltotta: "Aki az Úrral tart, jöjjön hozzám!" A leviták mind odagyűltek hozzá.²⁷ Mózes ezt mondta nekik: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: mindenki kösse a kardját oldalára. Járjátok be a tábort egyik kaputól a másikig és öljétek meg testvéreiteket, barátaitokat, rokonaitokat is."²⁸ A leviták végrehajtották Mózes parancsát, és azon a napon közel háromezer férfi esett el a népből.²⁹ Ekkor Mózes így szólt: "Ma az Úr papjainak bizonyultatok, egyik a fia árán, a másik a testvére árán, ezért ő ma megáld benneteket."³⁰ Másnap reggel Mózes így beszélt a néphez: "Nagy bűnt követtetek el. Azért most fölmegek az Úrhoz, talán kieszközölhetem bűnötök bocsánatát."³¹ Mózes tehát ismét az Úr elé járult és így szólt: "Nézd, a nép nagy bűnt követett el és aranyból csinált magának istent."³² Mégis bocsásd meg vétkét... ha nem, akkor töröld ki engem a könyvedből, amelyet írtál."³³ Az Úr így felelt Mózesnek: "Csak azt törölöm ki könyvemből, aki vétkezett ellenem."³⁴ De most menj és vezesd oda a népet, ahová parancsoltam neked. Íme, angyalom előtted halad. De ha a látogatás napja elérkezik, megtorlom bűnüket."³⁵ Az Úr azért verte meg a népet, mert megcsinálták a borjút, amelyet Áron készített. 33. fejezet (Kiv33)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Indulj el, te és a nép, amelyet kihoztál Egyiptomból, és vonulj arra a földre, amelyet Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak így ígértem meg esküvel: utódaidnak adom."² Elküldöm előtted angyalomat és elűzöm előled a kánaániakat, az amoritákat, a hetitákat, a perizitákat, a hivvitákat és a jebuzitákat.³ (Ő elvezet téged) egy tejjel-mézzel folyó országba. Magam nem megyek fel veled, mert keménynyakú nép vagy, és el talállak pusztítani az úton."⁴ Mikor a nép hallotta a kemény szavakat, gyászt öltött és senki sem vette fel díszait.⁵ Az Úr így szólt Mózeshez: "Közzöld Izrael fiaival: Keménynyakú nép vagytok. Hacsak egy pillanatig is kísérnélek benneteket, elpusztítanálak. Ezért rakd le díszedet és meglátom, mit tehetek veletek."⁶ Az izraeliták a Hóreb hegyétől kezdve letették díszüket.⁷ Mózes

ekkor fogta a sátrat, felállította az Ő számára a táboron kívül, bizonyos távolságra a tábortól és elnevezte a találkozás sátorának. Aki meg akarta kérdezni az Urat, annak ki kellett mennie a találkozás sátorához, amely a táboron kívül állt. ⁸ Valahányszor Mózes kiment a sátorhoz, a nép fölkel, és mindenki saját sátrának bejáratánál állva, tekintetével követte Mózes, amíg be nem lépett a sátorba. ⁹ Mikor belépett a sátorba, a felhőoszlop leereszkedett, és megállt a sátor bejáratánál, amíg az Úr Mózesrel beszélt. ¹⁰ Amikor a nép látta, hogy a felhőoszlop megáll a sátor bejáratánál, mindenki előjött és leborult saját sátrának ajtajában. ¹¹ Az Úr szemtől szemben beszélt Mózesrel, ahogy az ember a barátjával beszél. Azután visszatért a táborba, szolgálja azonban, az ifjú József, Nun fia, nem hagyta el a sátrat. ¹² Mózes így beszélt az Úrhoz: "Nézd, te megparancsoltad nekem: vezesd fel ezt a népet, de nem nyilatkoztattad ki, hogy kit küldesz velem. Pedig így szóltál: név szerint ismerlek és kegyelmet találtál szímem előtt. ¹³ Ha tehát kegyelmet találtam előtted, engedd, hadd ismerjem meg utaidat. Ebből tudom meg, hogy valóban kegyelmet találtam előtted. Gondolj arra, hogy ez a nép a te néped." ¹⁴ Ő így válaszolt: "Én magam megyek veled és nyugalmat biztosítok számodra." ¹⁵ Mózes megjegyezte: "Ha te magad nem jössz velünk, akkor inkább ne is vezess el innét bennünket. ¹⁶ Miről ismerhetnénk meg, hogy én és a nép kegyelmet találtunk színed előtt, ha nem arról, hogy velünk vonulsz, és mi, én és a néped, ezáltal a föld minden népe előtt kitüntetésben részesülünk?" ¹⁷ Az Úr így válaszolt Mózesnek: "Megteszem azt is, amit kértél, mivel kegyelmet találtál szímem előtt, és én név szerint ismerlek téged." ¹⁸ Azután ezt kérte: "Hadd lássam meg dicsőségedet." ¹⁹ A válasz ez volt: "Megteszem, hogy elvonul előtted egész fényességem, és kimondom előtted a Jahve nevet. Kegyes vagyok ahhoz, akihez akarok, és megkönyörülök azon, aki nekem tetszik." ²⁰ Azután hozzáfűzte: "De arcomat nem láthatod, mert nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon." ²¹ Az Úr így szólt: "Nézd, itt mellettem van hely, állj ide a sziklára. ²² Ha majd elvonul előtted dicsőségem, a szikla mélyedésébe teszek és kezemmel befödlek, amíg elvonulok előtted. ²³ Ha visszavonom a kezem, hátulról látni fogsz, arcomat azonban nem láthatod." 34. fejezet (Kiv34)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: "Faragj ki magadnak két olyan kőtáblát, mint az elsőek voltak. Jöjj fel hozzám a hegyre és ráírom a táblákra azokat a szavakat, amelyek rajta voltak az elsőkön, amelyeket összetörtél. ² Holnap reggel légy készen, hogy hajnalban feljöhess a Sínai-hegyre, és ott a hegy csúcsán élem járulj. ³ Senki sem jöhet veled és senki sem mutatkozhat a hegyen. A juhok és szarvasmarhák sem mehetnek legelni a hegyre." ⁴ Ő tehát kifaragott két kőtáblát, amilyenek az elsőek voltak. Mózes másnap korán reggel elindult a

Sínai-hegyre, ahogy az Úr megparancsolta, és vitte magával a kőtáblát. ⁵ Az Úr leereszkedett a felhőben, ő pedig eléje járult. Segítségül hívta az Úr nevét. ⁶ Az Úr elvonult előtte és ezt mondta: "Jahve, Jahve, irgalmas és könyörülő Isten, hosszantűrő, gazdag kegyelemben és hűségben. ⁷ Kegyelmet megtartja ezrek számára, megbocsátja a vétket, a hibát, a bűnt, de nem hagyja egészen büntetés nélkül, hanem az atyák vétkét számon kéri fiaiktól és unokáiktól harmad- és negyedízig." ⁸ Mózes sietve a földig hajolt, leborult, ⁹ és így szólt: "Ha kegyelmet találtam a szemedben, Uram, akkor a mi Urunk vonuljon velünk. Bár keménynyakú nép ez, de bocsásd meg bűneinket, és fogadj el minket örökségedül." ¹⁰ Ő így válaszolt: "Szövetséget kötök veled: egész néped előtt olyan csodákat viszek véghez, amilyenek az egész földön egyetlen nép között sem történtek, s az egész nép, amelynek körében élsz, meglátja az Úr művét. Mert csodálatos az, amit rajtad véghezviszek. ¹¹ Figyelj arra, amit ma parancsolok neked: Nézd, elűzöm előled az amoritákat, a kánaániakat, a hetitákat, a perizitákat, a hivvitákat és a jebuzitákat. ¹² Óvakodj attól, hogy szövetséget köss annak a földnek a lakóival, amelyre bevonulsz. Csapda lesznek számodra, ha majd közöttük élsz. ¹³ Inkább rombold le oltáraikat, zúzd szét emlékköveiket és pusztítsd el szentélyeiket. ¹⁴ Nem imádhatsz más istent: az Úr neve az, hogy féltékeny, igen féltékeny Isten, ¹⁵ ezért ne köss szövetséget az ország lakóival. Amikor isteneikkel fajtalankodnak, isteneiknek áldozatot mutatnak be, akkor esetleg meghívnak benneteket, hogy vegyetek részt lakomáikon. ¹⁶ Te pedig esetleg lányaik közül vennél feleséget fiaid számára. Ha aztán leányaik isteneik előtt hódolnak, elcsábíthatják fiaitokat, hogy isteneiket imádják. ¹⁷ Ne csinálj magadnak öntött istenképmást. ¹⁸ A kovásztalan kenyér ünnepét tartsd meg. Hét napig kovásztalan kenyeret egyél Abib hónapban, ahogy megparancsoltam neked, mivel Abib hónapban vonultál ki Egyiptomból. ¹⁹ Minden elsőszülött az enyém: minden hímnemű elsőszülött, a szarvasmarháké és a juhoké is. ²⁰ A szamár elsőszülöttét váltsd meg egy bárányon, ha nem váltod meg, öld meg. Fiaid közül az elsőszülöttet meg kell váltanod. Ne jelenj meg előttem üres kézzel. ²¹ Hat napig dolgozzál, a hetediken tarts pihenőt. A vetés és az aratás idején is pihenned kell. ²² A hetek ünnepét is meg kell ülnöd az aratás zsongéinak idején, továbbá a szüreti ünnepet az év végén. ²³ Évenként háromszor jelenjék meg minden férfi közületek az Úr, Izrael Istene előtt. ²⁴ Én ugyanis elűzöm előled a népeket és messze kitolom határaidat. Senki sem fogja elkívánni földedet, ha évenként háromszor fölmegy, hogy megjelenj az Úr előtt. ²⁵ Áldozatod vérért ne ajánld fel kovászossal együtt, s a húsvéti bárányból ne maradjon meg semmi másnap reggelig. ²⁶ Szántófölded termésének zsongéjából a legszebbet vidd Uradnak, Istenednek a házába. Ne főzd meg a gödölyét anyja tejében." ²⁷ Az Úr még azt mondta Mózesnek: "Jegyezd föl ezeket a szavakat, mert e szavak alapján

kötök szövetséget veled és Izraellel." ²⁸ Negyven nap és negyven éjjel időzött ott az Úrnál, közben semmit sem evett és semmit sem ivott. Felírta a kőtáblákra a szövetség szavait, a tíz kijelentést. ²⁹ Amikor Mózes lejött a Sínai-hegyről - a tanúság két kőtáblája Mózes kezében volt, amikor lejött -, Mózes nem tudta, hogy arcának bőre ragyogott, mivel vele beszélt. ³⁰ Amikor Áron és Izrael fiai látták, hogy Mózes arcának bőre ragyog, féltek a közelébe menni. ³¹ De Mózes odahívta őket. Áron és a közösség elöljárói mind odamentek hozzá és Mózes beszélt velük. ³² Ezután a többi izraelita is odament, és Mózes közölte velük mindazt, amit az Úr a hegyen neki mondott. ³³ Mikor aztán Mózes befejezte a hozzájuk intézett beszédet, befödte az arcát. ³⁴ Valahányszor Mózes az Úr elé lépett, hogy vele beszéljen, levette a leplet mindaddig, amíg ki nem jött. Amikor kijött, közölte Izrael fiaival mindazt, amit Isten mondott neki. ³⁵ Izrael fiai pedig látták, hogy Mózes arca sugárzik. De Mózes újra befödte arcát, amíg csak ismét be nem ment, hogy az Úrral beszéljen. 35. fejezet (Kiv35)

¹ Mózes összegyűjtötte Izrael fiainak egész közösségét, és így szólt hozzájuk: "Az Úr meghagyta, hogy ezt tegyük: ² hat napon át dolgozhatunk, a hetedik nap azonban legyen szent, legyen ünnepnap, a teljes nyugalom napja, legyen az Úrnak szentelve. Aki ezen a napon dolgozik, halállal kell büntetni. ³ Szombaton nem gyűjthettek tüzet lakástokban." ⁴ Mózes még így beszélt Izrael közösségéhez: "Az Úr ezt parancsolja: ⁵ Ajánljatok fel javaitokból az Úrnak. Akit ösztönöz a szíve, ilyen adományokat hozzon: aranyat, ezüstöt, bronzot, ⁶ vörös és kék bíbort, karmazsint, finom vásznat, kecskeszőrt, ⁷ vörösre festett báránybőrt, finomított bőrt, akácfát, ⁸ olajat a mécsekbe, illatszert a kenethez és az illatáldozathoz, ⁹ karneol és más drágakövet az efodhoz és a melltáskához. ¹⁰ Azután jöjjenek a mesteremberek mind, és készítsék el mindazt, amit az Úr parancsolt: ¹¹ a hajlékot a sátorral és tetőzetével, kapuival, deszkáival, tolórúdjaival, oszlopaival és talapzataival; ¹² a ládát rúdjaival, a kiengesztelés tábláját, a belső függönyt, ¹³ az asztalt, hordozórúdjaikat és minden kellékét, valamint a kitett kenyereket, ¹⁴ a világító mécsstartót minden felszerelésével és mécseseivel, a mécsesekbe való olajat; ¹⁵ az illatoltárt hordozórúdjaival, a kenetet és az illatszert, a hajlék bejáratának függönyét, ¹⁶ az égőáldozat oltárát a bronzráccsal, hordozórúdjaikat és minden felszerelését, a medencét és talapzatát, ¹⁷ az udvar függönyeit, az oszlopokat talapzatukkal együtt, az előudvar kapujának függönyét, ¹⁸ a hajlék cövekeit és az előudvar cövekeit a hozzájuk tartozó kötelekkel; ¹⁹ a díszruhákat a szentélyben való szolgálathoz, a szent ruhákat Áron pap számára, és azokat a ruhákat, amelyeket fiai használnak a papi szolgálathoz." ²⁰ Akkor Izrael fiainak egész közössége hazament Mózestól. ²¹ Azután visszajöttek mindazok,

akiket a szívük erre indított, s áldozatos lélekkel hozták adományaikat az Úrnak a találkozás sátorának elkészítéséhez, a benne végbemenő szolgálathoz és a szent ruhákhoz. ²² Jöttek a férfiak és nők, mind, akiket a szívük erre indított, s hoztak karpereceket, fülbevalókat, gyűrűket, nyakláncokat és mindenféle arany ékszert, mindenki úgy, ahogy arany fogadalmi ajándékot ígért az Úrnak. ²³ Akinek vörös vagy kék bíbora, karmazsinja, finom vászna, kecskeszőre, vörösre festett báránybőre volt, azt is elhozta. ²⁴ Mások ezüst és bronz fogadalmi ajándékot hoztak az Úrnak, ismét mások, akiknek akácfájuk volt, azt hozták oda. ²⁵ A hozzáértő asszonyok szőttek, és azt hozták el, amit szőttek: vörös és kék bíbort, karmazsint és finom lenvásznat. ²⁶ Más asszonyok, akiket ügyességük arra képesített, kecskeszőrt fontak. ²⁷ Az előljárók karneolt és más drágaköveket hoztak az efod és a melltasca kirakásához, ²⁸ továbbá fűszereket és olajat a mécsekbe, a kenetbe és az illatáldozathoz. ²⁹ Minden férfi és nő, akit a szíve arra indított, hogy segítsen megvalósítani, amit az Úr Mózes által parancsolt, hozzájárult valamivel. Izrael fiai úgy adták ezt, mint önkéntes adományt az Úrnak. ³⁰ Mózes így szólt Izrael fiaihoz: "Nézzétek, az Úr név szerint kiválasztotta Becaleelt, Uri fiát, Hur unokáját Júda törzséből, ³¹ eltöltötte Isten lelkével, hozzáértéssel, okossággal, tudással és minden munkára alkalmas ügyességgel, ³² hogy kidolgozza a terveket, megmunkálja az aranyat, az ezüstöt, a bronzot, ³³ hogy köveket vésszen és formáljon, fát faragjon, vagyis minden munkát elvégezzen. ³⁴ Arra is adott neki képességet, hogy másokat is megtanítsa ezekre, éppúgy a Dán törzséből való Oholiábnak is. ³⁵ Eltöltötte őket érzékkel, amely képesíti őket, hogy elvégezzenek minden díszítő, szövő és hímző munkát kék és vörös bíborral, karmazsinnal, finom lenvászonnal, vagy amely szükséges az egyszerű takácsmunkához. Ők tehát mindenféle munkát el tudnak végezni és előre el tudnak tervezni. 36. fejezet (Kiv36)

¹ Becaleelnek és Oholiábnak, továbbá a többi hozzáértő embernek - akiknek az Úr érzéket és ügyességet adott a szentélyhez szükséges minden munka elvégzésére -, nekik tehát az a feladatuk, hogy mindent úgy készítsenek el, ahogy az Úr parancsolta." ² Mózes ezután hívta Becaleelt, Oholiábot és a többi hozzáértő embert, akiknek az Úr művészi tehetséget adott, s akiket a szívük arra indított, hogy hozzájáruljanak a munkához. ³ Átvették Mózesről a fogadalmi ajándékokat, amelyeket Izrael fiai a szentély elkészítésének munkájához felajánlottak. Sőt, reggelenként még újabb önkéntes adományokat is hoztak. ⁴ Ezért a kézművesek, akik a szentély munkálatait végezték, egymás után Mózeshez mentek, ⁵ és így szóltak: "A nép sokkal többet hoz, mint ami szükséges annak a munkának az elvégzéséhez, amelyet az Úr el akar végeztetni." ⁶ Erre Mózes kihirdette a táborban: "Sem férfi, sem

asszony ne hozzon semmi többet a szentély készítéséhez." A nép tehát abbahagyta az adakozást.⁷ Amit eddig adakoztak, az is több volt, mint amennyi a szentély elkészítéséhez kellett.⁸ A művészi képességű emberek először a hajlékot készítették el tíz vászonlapból: kettős szövésű finom lenvásznat, kék és vörös bíbort és karmazsint használtak hozzá, kerub-alakokkal, ahogy a műszövő csinálja.⁹ Minden vászonlap 28 könyök hosszú és négy könyök széles volt:¹⁰ minden lap egyenlő nagyságú. Öt-öt vászonlapot tűzött össze egymással.¹¹ Azután az egész összeillesztett lap legszélső darabjának a szegélyére kék bíborból hurkokat erősített, ugyanígy a másik összeillesztett lap szegélyére is.¹² Ötven hurkot erősített az egyik lapra, és ötven hurkot a másik összetett lap szegélyére: mégpedig úgy, hogy a hurkok egymással szembe kerültek.¹³ Készített hozzájuk ötven aranykapcsot, s a vászonlapokat összefűzte a kapcsokkal, s így kialakult az egységes hajlék.¹⁴ Ezután kecskeszőr takaróból tetőt készített a hajlékra. Tizenegy szőnyeget használt fel hozzá.¹⁵ Minden szőnyeg hossza harminc könyök, a szélessége négy könyök volt. Mind a tizenegy szőnyeg azonos méretű volt.¹⁶ Ezekből öt szőnyeget összefűzött egymással, s a másik hatot szintén egymással.¹⁷ Az összefűzött darab szélső szőnyegén ötven hurkot csinált, s a másik összetett darab szélső szőnyegén ugyanannyit.¹⁸ Ezekhez ötven bronzkapcsot készített, hogy egybefűzze velük a sátor tetejét.¹⁹ A sátor tetejére még egy felső takarót csinált vörösre festett báránybőrből, s arra még egyet finom bőrből.²⁰ Akácfából elkészítette azokat a deszkákat, amelyek a hajlék vázához kellettek.²¹ Minden deszka tíz könyök hosszú és másfél könyök széles volt.²² Minden deszkára két eresztéket csinált, hogy egymással össze lehessen illeszteni őket. Így készítette el a hajlék minden deszkáját.²³ A hajlék számára összesen készített: húsz deszkát a déli oldalra,²⁴ s a húsz deszka alá negyven ezüstit lábat csinált, két-két lábat egy deszka alá az eresztékeknek megfelelően.²⁵ A másik, az északra néző oldalra szintén húsz deszkát,²⁶ a hozzátartozó negyven ezüstit lábbal, két-két lábat egy deszkára.²⁷ A hajlék nyugatra néző oldalára hat deszkát készített.²⁸ Azonkívül két deszkát csinált a hajlék hátsó részén levő sarokhoz.²⁹ Ezeket alulról megkettőzte, fel, egészen az első gyűrű magasságáig. Így járt el mindkét saroknál.³⁰ Tehát nyolc deszka került oda, a hozzá tartozó 16 ezüstit lábbal, kettő-kettő mindegyik deszka alá.³¹ Azután reteszdudakat csinált akácfából: ötöt a hajlék egyik oldalán levő deszkákhoz.³² Másik ötöt a másik oldal deszkáinak összefogására, s rajtuk kívül másik öt reteszdudat a hajlék nyugat felé eső oldalára.³³ A középső reteszeket átvezette a deszkák közepén egyik végétől a másikig.³⁴ A deszkákat beborította arannyal. A reteszdudak befogadására szolgáló karikákat aranyból csinálta, s a reteszdudakat is bevonta arannyal.³⁵ A függőnyt kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból csinálta. Műszövással

kerub-alakokat vitt bele. ³⁶ Azután csinált hozzá akácfából négy oszlopot, s bevonta őket arannyal. A hozzájuk tartozó kapcsok is aranyból voltak. Négy ezüsttalpat öntött hozzájuk. ³⁷ Azután még csinált egy függönyt vörös és kék bíorból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból a sátor bejáratára. Ez is műszövéssel készült. ³⁸ (Elkészítette) a hozzá szükséges öt oszlopot és a kapcsokat. Az oszlopfejeket és a gyűrűket arannyal vonta be, a talpakat pedig ezüstműből öntötte. 37. fejezet (Kiv37)

¹ Becaleel elkészítette a ládát is akácfából. Hossza két és fél könyök, szélessége másfél könyök és a magassága másfél könyök volt. ² Kívül és belül bevonta tiszta arannyal és körös-körül aranypártázatot illesztett rá. ³ A négy lábához négy aranykarikát öntött, két karikát az egyik oldalon és két karikát a másik oldalon. ⁴ Csinált továbbá rudakat akácfából, s bevonta arannyal. ⁵ Ezeket a rudakat bedugta a láda oldalán levő karikába, hogy a ládát vinni lehessen. ⁶ Megcsinálta az engesztelés tábláját is tiszta aranyból: hossza két és fél könyök, szélessége másfél könyök. ⁷ Csinált hozzá két aranykerubot. Művészi munkával alakította ki őket az engesztelés táblájának két végén: ⁸ az egyiket az egyik végén, a másikat a másik végén, az engesztelés táblájával egy darabból. Így helyezte el a két kerubot a két végén. ⁹ A kerubok fölfelé kiterjesztették a szárnyukat, és szárnyukkal befödtek az engesztelés tábláját. Arcuk egymás felé fordult, s tekintetük egyszersmind az engesztelés táblájára szegeződött. ¹⁰ Azután elkészítette akácfából a kitett kenyerek asztalát: két könyök volt a hossza, egy könyök a szélessége és másfél könyök a magassága. ¹¹ Tiszta arannyal borította be, és körös-körül futó pártázatot vont rá. ¹² Azután körül ráillesztett egy tenyérnyi széles párkányt, s arra is körül aranypártázatot. ¹³ Négy aranykarikát is öntött hozzá, és ráerősítette a négy oldalára, illetőleg négy lábának négy sarkára. ¹⁴ A gyűrűk közvetlenül a párkánynál voltak és a rudak befogadására szolgáltak, hogy az asztalt vinni lehessen. ¹⁵ A rudakat akácfából készítette és arannyal vonta be. Ezekkel vitték az asztalt. ¹⁶ Majd edényeket készített tiszta aranyból, s ezek az asztalra kerültek: a megfelelő tálak, csészék, korsók és poharak az italáldozat bemutatásához. ¹⁷ Utána a mécstartót csinálta meg tiszta aranyból. Művészi munkával dolgozta ki a tartót, a lábazatát és a törzsét. Kelyhei, bimbói és szirmai vele egy darabból készültek. ¹⁸ Mindkét oldalon hat kar nyúlt ki belőle. A mécstartó egyik oldalán három kar, és a mécstartó másik oldalán is három kar. ¹⁹ Mind a három karon mandulavirág alakú kehely volt, bimbóból és szirmából állt: ugyanígy mind a hat karon, amelyek a tartóból kiágaztak. ²⁰ A tartó szárán négy mandulavirág alakú kehely volt, bimbóból és szirmából állt. ²¹ Így volt ez mind a hat kar alatt, amelyek belőle kiágaztak. ²² A bimbók és a karok vele egy darabból, tiszta aranyból készültek. ²³ Azután megcsinálta a hét

mécsest, s a hozzátartozó koppantót és serpenyőt tiszta aranyból. ²⁴ Egy talentum tiszta aranyat használt fel rá és felszerelésére. ²⁵ Ezután az illatoltárt készítette el akácfából: egy könyök hosszúra, egy könyök szélesre, négyszögletesre, két könyök magasra. Szarvai vele egy darabból voltak. ²⁶ Arannyal borította be a lapját, körül az oldalát és a szarvait. Körös-körül arany pártázatot illesztett rá. ²⁷ A pártázat alatt mindkét oldalára két karikát erősített, a két szembe levő oldalra, a hordozórudak számára, hogy azokon vinni lehessen. ²⁸ A hordozórudakat akácfából csinálta és arannyal vonta be. ²⁹ Elkészítette még hozzá a szent kenetet, és a tiszta, jószagú illatszert, ahogy az illatszer-kereskedők csinálják. 38. fejezet (Kiv38)

¹ Utána az égőáldozat oltárát készítette el akácfából: hossza öt könyök, szélessége öt könyök, négyszögletes, magassága három könyök. ² Négy sarkára állította a négy szarvát és a szarvak vele egy darabból voltak. Utána bevonta bronzsal. ³ Majd megcsinálta az oltárhoz tartozó összes felszerelést: a hamutálat, a lapátokat, a csészéket, a villákat és a füstölőket. Az eszközöket mind bronzból készítette. ⁴ Csinált még az oltárhoz egy hálószerű rácsot bronzból, a körülfutó párkányzat alá, alulról félmagasságig. ⁵ A bronzrács négy sarkára négy karikát öntött a hordozórudak számára. ⁶ Azután megcsinálta a hordozórudakat akácfából és bevonta bronzsal. ⁷ A rudakat az oltár oldalán bedugta a karikákba, hogy vinni lehessen. (Az oltárt) deszkából készítette és belül üres volt. ⁸ Elkészítette a bronzmedencét is és a hozzátartozó állványt bronzból, azoknak az asszonyoknak a tükreiből, akik a sátor bejáratánál teljesítettek szolgálatot. ⁹ Az udvart is elkészítette: a déli, a dél felé eső oldal függőnye száz könyök hosszú, sodort szálú lenvászon volt, ¹⁰ hozzá húsz oszlop, húsz bronztalppal. Az oszlopok kampói és karikái ezüsből készültek. ¹¹ Az északi oldalon is száz könyök, és hozzá húsz oszlop húsz bronztalppal. Az oszlopok kampói és karikái ezüsből készültek. ¹² A nyugati oldalon a függöny ötven könyök hosszú volt, hozzá tíz oszlop és tíz bronztalp. Az oszlopok kampói és karikái ezüsből készültek. ¹³ Elöl a keleti oldalon ötvenkönyöknyi volt. ¹⁴ Ebből tizenöt könyöknyi három oszloppal és talppal az egyik oldalt foglalta el. ¹⁵ Az udvar kapujának másik oldalán szintén tizenöt könyöknyi függöny, s hozzá három oszlop a talpakkal. ¹⁶ Az udvar minden függőnye körös-körül sodrott lenből készült. ¹⁷ Az oszlopok talpa bronzból, a kampóik ezüsből, a fejük szintén ezüsttel volt bevonva. Az udvar minden oszlopán ezüstkarakikák voltak. ¹⁸ Az udvar kapujának függőnye műszövéssel készült, kék és vörös bíborból, karmazsinból, és sodrott szálú lenvászonból. Hossza húsz könyök volt, a magassága - szélességének megfelelően - öt könyök, éppúgy mint az udvar függönyei. ¹⁹ A négy oszlop és a talpak bronzból készültek, kampóik ezüsből, fejük borítása és a karikák ezüsből voltak. ²⁰ A

hajlék és az udvar cövekei bronzból készültek. ²¹ A hajlékhoz, a bizonyág hajlékához felhasznált fémek értéke a következő. Ezeket Mózes parancsára a leviták dolgozták fel, Itamárnak, Áron fiának, a papnak vezetésével. ²² A Júda törzséből való Becaleel, Uri fia, Hur unokája, mindent elkészített, amit az Úr Mózes által parancsolt. ²³ Vele volt Oholiáb, Achizamach fia, Dán törzséből, aki kiválóan értett a díszítéshez, továbbá a kék és vörös bíbornak, a karmazsinnak és a lennek a művészi szövéséhez. ²⁴ Az arany, amit a szentély különféle munkájának elvégzésénél felhasználtak, mind fogadalmi ajándék volt, s huszonkilenc talentumot és hétszázharminc sékelt tett ki a szentély mértékegységében. ²⁵ A közösség összeírásánál összegyűjtött ezüst száz talentumot és ezerhétszázhetvenöt sékelt tett ki a szentély mértékegységében. ²⁶ A húsz éven felüliek számbavételénél egy beka, vagyis fél sékel jutott mindenkire a 603550 emberből. ²⁷ A száz talentum ezüsből a szentély oszlopainak talpát és a függönyök oszlopainak talpát öntötték, mindegyik talpra egy talentumot szánva. ²⁸ Az 1775 sékel ezüsből az oszlopokra csinált kampókat, beborította a fejüket és ellátta őket karikákkal. ²⁹ A fogadalmi ajándék gyanánt felajánlott bronz hetven talentumot és 2400 sékelt tett ki. ³⁰ Ebből készítette el a találkozás sátora bejáratának talapzatát, a bronzoltárt, bronzrácsával és az oltár minden felszerelésével együtt, ³¹ az előudvaron körös-körül levő oszlopok talpát, az előudvar bejáratának talpát, a hajlék minden cövekét és az előudvar minden cövekét körös-körül. 39. fejezet (Kiv39)

¹ A szentélyben való szolgálathoz a díszes ruhákat kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból csinálták. Elkészítették a ruhákat Áron számára, ahogy az Úr Mózes által megparancsolta. ² Az efodot aranyból, kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból csinálta. ³ Az aranylemezt vékonyra nyújtották, szálakra vágták, hogy műszövészel be lehessen dolgozni a kék és vörös bíborba, a karmazsinba és a lenvászonba. ⁴ Két összeillesztett vállpántot csináltak, s a két végükön összevarrták őket. ⁵ A kötőszalag, amely a rögzítésre szolgált, vele egy darabból volt, s ugyancsak aranyból, kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból készült, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ⁶ Kicsiszolták a karneolköveket és aranyfoglatba tették. Ezekbe pecsétmetsző írással Izrael fiainak a nevei voltak bevésve. ⁷ Mint Izrael fiaira emlékeztető köveket rakta rá őket az efod vállpántjára, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ⁸ A melltáskát úgy készítette el, mint az efodot: műszövészel, aranyból, kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból. ⁹ A melltáskát négyszögletesre, kétrétűre csinálta, hosszúsága egy arasz, szélessége is egy arasz volt és kétrétű. ¹⁰ Négy sor drágakövet rakott rá: az első sorba karneolt, topázt és smaragdot ¹¹ a második sorba rubint, zafírt és jáspist; ¹² a harmadik

sorba jácintot, achátot és ametisztet; ¹³ a negyedik sorba krizolitot, karneolt és ónixot. Aranyfoglatba voltak betéve. ¹⁴ Izrael fiai tizenkét nevének megfelelően tizenkét darab volt. A pecsétmetsző írásával mindegyikbe bele volt vésve a tizenkét törzs egyike sorrend szerint. ¹⁵ Azután a melltáskára ráerősítette a színaranyból készült sodrott láncocskát. ¹⁶ Majd csinált két aranyhorgocskát meg két aranykarikát, és a két karikát megerősítették a melltáska két szélén. ¹⁷ A két aranyláncocskát a két karikára erősítették, amelyek a melltáska két szélén voltak. ¹⁸ A láncocska másik végét a két horgocskára erősítették, ezeket pedig az efod két vállpántjának elejére. ¹⁹ Még két másik aranykarikát is csináltak, s ezeket a melltáska két alsó végére erősítették, az efod felé néző szélére. ²⁰ Azután még két aranykarikát készítettek, ezeket az efod két vállpántjára erősítették, elöl, lent a találkozásuknál, az efod kötése fölött. ²¹ A melltáska karikáit kék bíborzsineg segítségével hozzákötötték az efod karikáihoz, úgyhogy az efod kötése fölött feküdt, és a melltáska nem csúszhatott le az efodról, ahogy azt az Úr Mózesnek megparancsolta. ²² Megcsinálták a felső köntöst az efodhoz kék bíborból, műszövéssel. ²³ A köntös közepén levő nyílás olyan volt, mint a páncéling nyílása. A nyakkivágás körül szegélyt varrtak, hogy be ne szakadjon. ²⁴ A köntös alsó szegélyére kék és vörös bíborból, karmazsinból és sodrott szálú lenvászonból gránátalmákat hímeztek. ²⁵ Azután csináltak tiszta aranycsengettyűket, körös-körül a gránátalmák közé illesztették a köntös szegélyére, ²⁶ úgy, hogy a köntös szegélyén körös-körül egy gránátalma és egy csengettyű váltakozott. Így kellett a szolgálathoz felöltöznie, ahogy az Úr Mózesnek előírta. ²⁷ Ezután megcsinálták a köntösöket finom lenvászonból Áron és fiai számára, ²⁸ továbbá a fejkendőt finom lenből, a papi sapkákat finom lenből, a nadrágot finom lenvászonból, ²⁹ és az övet kék és vörös bíborból és karmazsinból; művészi hímzéssel, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ³⁰ A homlokdísz, a szent diadémot tiszta aranyból csinálták és pecsétírással belevésték: az Úr fölszenteltje. ³¹ Kék bíborzsineget erősítettek rá, s azzal kötötték a fejkendőre, ahogy az Úr parancsolta. ³² Így végeztek el minden munkát a találkozás sátoránál. Izrael fiai mindenben úgy jártak el, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ³³ Ezután elvitték Mózeshez a hajlékot, a sátrat minden felszerelésével, kampóival, deszkáival, reteszeivel, oszlopaival és talpaival, ³⁴ továbbá a vörösre festett báránybőr takarót, a bőr felső takarót, a belső függönyt, ³⁵ a bizonyosság ládáját, hordozórúdjaival és az engesztelés táblájával, ³⁶ az asztalt minden felszerelésével és a kitett kenyerekkel, ³⁷ a tiszta aranyból készült mécstartót a mécsesekkel, amelyeket sorban felraktak, továbbá minden kellékét, a világításhoz való olajat, ³⁸ valamint az aranyoltárt, a kenetet, a jószagú illatszert, a sátor bejáratának függönyét, ³⁹ a bronzoltárt a ráccsal, hordozórúdjaikat és felszerelését, a

medencét és állványát, ⁴⁰ az udvar függőnyeit és oszlopait a talpakkal, a cövekeket, a találkozás sátorának szolgálatához szükséges minden eszközt, ⁴¹ a díszes ruhákat a szentélyben való szolgálathoz, Áron papnak és fiainak a ruháit a papi szolgálathoz. ⁴² Ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek, Izrael fiai úgy végeztek el minden munkát. ⁴³ Amikor Mózes megnézte az egész munkát, látta, hogy mindent úgy csináltak, ahogy az Úr megparancsolta. Mózes megáldotta őket. 40. fejezet (Kiv40)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Az első hónap első napján állítsd fel a találkozás sátorának hajlékát, ³ helyezd bele a bizonyság ládáját és akaszd a függőnyt a láda elé. ⁴ Vidd be az asztalt, és helyezd rá a kitett kenyereket. Vidd be a mécstartót, és tedd rá a mécseseket. ⁵ Az arany illatoltárt állítsd a bizonyság ládája elé, és akaszd a függőnyt a hajlék bejáratára. ⁶ Állítsd az égőáldozat oltárát a találkozás sátorának bejárata elé, ⁷ a medencét pedig a találkozás sátra és az oltár közé, és önts bele vizet. ⁸ Jelöld ki körül az előudvart, és akaszd fel a függőnyt az előudvar kapujára. ⁹ Azután vedd a kenetet és szenteld fel a hajlékot mindennel, ami benne van. Szenteld fel minden felszerelésével együtt, hogy szent legyen. ¹⁰ Kend fel az égőáldozat oltárát és minden felszerelését. Szenteld fel az oltárt, hogy nagyon szent legyen. ¹¹ Kend fel és szenteld fel a medencét és az állványát. ¹² Azután vezesd Áront és fiait a találkozás sátorának bejáratához, hogy mossák le magukat vízzel. ¹³ Add rá Áronra a szent ruhákat, kend fel és szenteld fel, hogy mint pap szolgáljon nekem. ¹⁴ Aztán hívd a fiait, add rájuk ruháikat ¹⁵ és kend fel őket, ahogy atyjukat felkented, hogy mint papok szolgáljanak nekem. Ez a felkenés adja nekik a papi tisztséget minden időre, nemzedékről nemzedékre." ¹⁶ Mózes úgy járt el, ahogy az Úr megparancsolta neki, mindenben azt követte. ¹⁷ A második év első hónapjában, a hónap első napján állították fel a hajlékot. ¹⁸ Mózes maga állította fel a hajlékot. Elhelyezte a talapzatokat, azokra állította a deszkákat, összeillesztette az eresztékeket és felállította az oszlopokat. ¹⁹ Azután a hajlékra ráterítette a vásznat, arra ráhelyezte a sátor felső takaróját, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ²⁰ Azután vette a bizonyságot, beletette a ládába, beledugta a ládába a rudakat, és a ládára ráhelyezte a kiengesztelődés tábláját. ²¹ Azután bevitte a ládát a hajlékba, felakasztotta a belső függőnyt, hogy takarja el a bizonyság ládáját, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ²² Az asztalt a találkozás sátorának északi oldalára állította a függönyön kívül, ²³ s ráhelyezte a kitett kenyereket az Úr elé, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ²⁴ Bevitte a mécstartót a találkozás sátrába, a hajlék déli oldalába, az asztallal szembe, ²⁵ s rátette a mécseseket az Úr előtt, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ²⁶ Betette az aranyoltárt a találkozás sátorába, a függöny elé, ²⁷ s meggyújtotta rajta az illatáldozatot, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ²⁸ Végül a hajlék bejáratára akasztotta a függőnyt. ²⁹ Az égőáldozat oltárát a találkozás sátorának

bejárata előtt állította fel, s bemutatott rajta égő- és ételáldozatot, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ³⁰ A medencét a találkozás sátora és az oltár közé helyezte és vizet öntött bele mosakodásra. ³¹ Áron és fiai abban mosták meg kezüket és lábukat. ³² Valahányszor bementek a találkozás sátorába vagy az oltárhoz léptek, előbb megmosakodtak, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ³³ Elkészítette az előudvar a hajlék és az oltár körül és felfüggesztette a függönyt az előudvar bejáratára. Így fejezte be Mózes a munkát. ³⁴ Akkor felhő borította be a találkozás sátorát és az Úr dicsősége betöltötte a hajlékot. ³⁵ Mózes nem léphetett be a találkozás sátorába, mivel a felhő behatolt oda és az Úr dicsősége betöltötte a hajlékot. ³⁶ Amikor aztán a felhő a hajlékról felemelkedett, Izrael fiai tovább indultak vándorlásukon. ³⁷ Ha nem emelkedett föl, akkor nem indultak el addig a napig, amíg fel nem emelkedett. ³⁸ Az Úr felhője napközben a hajlék fölött lebegett, éjjel azonban tűz volt benne egész Izrael szeme láttára egész vándorlásuk idején. Leviták könyve

1. fejezet (Lev1)

¹ Az Úr hívta Mózeset, és a megnyilatkozás sátorából ezt mondta neki: ² "Szólj Izrael fiaihoz és add tudtukra: Ha valaki közületek áldozatot mutat be az Úrnak, áldozatul hozhattok szarvasmarhát vagy juhot-kecskét. ³ Aki szarvasmarhát mutat be égőáldozatul, hibátlan hímet ajánljon fel. A megnyilatkozás sátorának bejárata előtt áldozza fel, hogy kedves legyen az Úrnak. ⁴ Tegye kezét az áldozati állat fejére, akkor az kedves lesz, s elvégezhetik vele az engesztelés szertartását. ⁵ Azután áldozza fel a bikát az Úr előtt. Áron fiai, a papok ajánlják fel a vérét, öntsék rá körös-körül az oltárra, amely a megnyilatkozás sátora előtt áll. ⁶ Most az ember nyúzza meg az állatot, vágja darabokra, ⁷ Áron fiai, a papok meg hozzanak tüzet az oltárra, s tegyenek fát a tűzre. ⁸ Ezután tegyék a részeket a fejjel és a hájjal együtt az oltáron égő fára. ⁹ Az ember mossa meg vízben a belső részeket meg a lábakat, a pap pedig égesse el ezeket mind az oltáron. Ez az égőáldozat a megbékélés illatában elköltött étel lesz az Úr számára. ¹⁰ Ha égőáldozatul a nyájból juhot vagy kecskét mutat be, hibátlan hímet áldozzon fel. ¹¹ Az oltár északi oldalán áldozza fel az Úrnak. Áron fiai, a papok, öntsék rá a vérét körös-körül az oltárra. ¹² Azután az ember vágja darabokra, a pap pedig tegye ezeket a fejjel és a hájjal együtt az oltáron égő fára. ¹³ Az ember mossa meg a belső részeket és a lábakat, a pap pedig égesse el őket az oltáron. Ez az égőáldozat a megbékélés illatában elköltött étel lesz az Úr számára. ¹⁴ Ha égőáldozatul madarat mutat be, gerlét vagy galambot hozzon. ¹⁵ A pap áldozza fel az oltáron, fogja meg a nyakát és vágja le a fejét, ezt égesse el az oltáron, a vérét pedig csurgassa az oltár oldalára. ¹⁶ Szedje ki a begyét és a szárnytollait, s

dobja az oltár mellé, ahová a hamut szokták önteni. ¹⁷ Szelje ketté az állatot, egy szárnyat ide is, oda is, anélkül, hogy lemetszené. A pap égesse el az állatot az oltáron, a tűzre rakott fán. Ez az égőáldozat a megbékélés illatában elköltött étel lesz az Úr számára. 2. fejezet (Lev2)

¹ Ha valaki ételáldozatot mutat be az Úrnak, adománya álljon lisztlángból, amelyre olajat önt és tömjént tesz. ² Hozza el Áron fiainak, a papoknak. Közülük az egyik tele marokkal vegyen a lisztlángból meg az olajból, s vegye hozzá az egész tömjént. A pap égesse el az oltáron emlékezetül, s az a megbékélés illatában elköltött étel lesz az Úr számára. ³ Az áldozat maradéka Áronnak és fiainak jusson, mint az Úr ételének szent része. ⁴ Ha kemencében sült eledelt áldozol fel, az lisztlángból készült, olajjal kevert kovásztalan kalács, vagy olajjal megkent kovásztalan lepény legyen. ⁵ Ha áldozatod serpenyőben sült adomány, akkor olajjal kevert lisztlángból kovász nélkül készüljön. ⁶ Tördeld darabokra, és önts rá olajat. Ez az ételáldozat. ⁷ Ha rostélyon sült áldozatot ajánlasz fel, a lisztlángot olajjal készítsd el. ⁸ Olyan ételáldozatot hozz az Úrnak, amely így készült. Add át a papnak, ő pedig vigye az oltárra. ⁹ A pap vegye el az áldozatból az emlékeztető részt, égesse el az oltáron, hogy a megbékélés illatában elköltött étel legyen az Úr számára. ¹⁰ Az áldozat maradéka legyen Ároné és fiaié, mint az Úr eledelének szent része. ¹¹ Bármilyen áldozatot mutattok be az Úrnak, egy se készüljön kovással, mivel soha nem égethettek el kovászt vagy mézet eledelül az Úrnak. ¹² Ezeket csak mint zsengeáldozatot ajánlhatjátok fel az Úrnak, de megbékélés illatául ne kerüljenek az oltárra. ¹³ Sózz meg minden áldozatot, amelyet felajánlasz és ne szűnjél meg a te Istened szövetségének sóját hinteni áldozatodra. Minden ajándékkal mutass be sót Uradnak, Istenednek. ¹⁴ Ha első termésből hozol áldozatot az Úrnak, akkor tűzön megpörkölt kalász vagy megőrölt búzából készült kenyér alakjában hozd el zsengeáldozatul. ¹⁵ Önts rá olajat, és tégy rá tömjént, mert ez ételáldozat. ¹⁶ A pap égesse el belőle az emlékeztető részt, a kenyérnek és az olajnak egy részével együtt (továbbá az egész tömjént), mint az Úr számára készített eledelt. 3. fejezet (Lev3)

¹ Aki közösségi áldozatot mutat be, és szarvasmarhát ajánl fel, az hibátlan hímet vagy nőtényt áldozzon fel az Úrnak. ² Tegye kezét az állat fejére, és a megnyilatkozás sátorának bejárata előtt áldozza fel, s Áron fiai, a papok öntsék rá a vérét körös-körül az oltárra. ³ Az áldozat egy részét ajánlja fel mint az Úrnak szánt eledelt: a hájat, amely a belek fölött van, ⁴ a két vesét a hozzájuk és a vékonyakhoz tartozó hájjal együtt, s az egész hájat, amely a májra és a vesékre tapad. ⁵ Áron fiai égessék el ezt a részt az oltáron, a tűzre rakott fán, égőáldozat gyanánt, s az a megbékélés illatában elköltött eledel lesz

az Úr számára. ⁶ Ha valaki a nyájából áldoz fel közösségi áldozatul az Úrnak, hibátlan hímet vagy nőtényt ajánljon fel. ⁷ Ha bárányt mutat be, ajánlja fel az Úrnak. ⁸ Tegye kezét az állat fejére, s áldozza fel a megnyilatkozás sátora előtt. Áron fiai pedig hintsék rá a vérét körös-körül az oltárra. ⁹ Ebből a közösségi áldozatból ajánlja fel a hájat, mint az Úrnak szánt eledelt: a keresztesontnál levágott egész farkat, a beleket borító hájat a belek felett lévő hájat, ¹⁰ a két vesét a hozzájuk és a vékonyakhoz tartozó hájjal együtt, s az egész hájat, amely a májra és a vesékre tapad. ¹¹ A pap égesse el ezt az egész részt az oltáron, mint az Úrnak szánt áldozati eledelt. ¹² Ha kecskét hoz áldozatul, ajánlja fel az Úrnak, ¹³ tegye kezét a fejére, és áldozza fel a megnyilatkozás sátora előtt, Áron fiai pedig öntsék rá a vérét körös-körül az oltárra. ¹⁴ Azután ezeket ajánlja fel az Úrnak szánt égőáldozati eledelül: a beleket borító hájat, a belek fölött levő egész hájat, ¹⁵ a két vesét a hozzájuk és a vékonyakhoz tartozó hájjal együtt, s az egész hájat, amely a májra és a vesékre tapad. ¹⁶ A pap égesse el ezeket a részeket az oltáron mint eledelt, mint a megbékélés illatában elköltött ételt az Úr számára. Az egész kövérje az Úré. ¹⁷ Ez örök törvény minden utódok számára, bárhol tartózkodtok is: ne egyetek se hájat, se vért." 4. fejezet (Lev4)

¹ Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta: ² "Szólj Izrael fiaihoz és közöld velük: Ha valaki nem szándékosan vét az Úr valamelyik parancsa ellen, és e tiltott tettek közül elköveti az egyiket, (akkor ez a teendő): ³ Ha a fölKent pap vétkezik, s ezzel a népet is bűnbe viszi, ajánljon fel az Úrnak az elkövetett bűnért egy bikát, egy hibátlan szarvasmarhát áldozatul a bűnért. ⁴ Vezesse a bikát az Úr elé, a megnyilatkozás sátorának bejáratához, tegye kezét a fejére és áldozza fel az Úr előtt. ⁵ Azután a fölKent pap vegyen egy keveset a bika véréből, és vigye be a megnyilatkozás sátorába. ⁶ Mártsa ujját a vérbe, és hintse meg hétszer a szentély függönyét az Úr előtt. ⁷ Azután a pap kenjen egy kevés vért a megnyilatkozás sátorában az Úr előtt füstölő illatáldozat oltárának a szarvaira, majd a bika egész vérét öntse az égőáldozat oltárának lábához, amely a megnyilatkozás sátorának bejárata előtt van. ⁸ A bűnért feláldozott bikának a hájából vegye el a következőket: a beleket borító hájat, a belek fölött levő egész hájat, ⁹ a két vesét a hozzájuk és a vékonyakhoz tartozó hájjal együtt, a májra és a vesékre tapadó egész hájat - ¹⁰ mindezt úgy, mint a közösségi áldozat bemutatásakor -, és a pap égesse el ezeket a részeket az égőáldozat oltárán. ¹¹ A bika bőrét, egész húsát és fejét, lábait, beleit, ürülékét, ¹² az egész bikát vitesse a táboron kívül egy tiszta helyre, ahová a zsíros hamut szokták önteni. Itt égesse el egy rakás fán. Azon a helyen kell a bikát elégetni, ahová a zsíros hamut szokták önteni. ¹³ Ha Izrael egész közössége nem szándékosan vét, és követ el olyat, amit tilt az Úr törvénye, de anélkül, hogy a

közösség észrevette volna, ¹⁴ a közösség ajánljon fel bűnért való áldozatul egy bikát, egy hibátlan szarvasmarhát, mégpedig akkor, amikor kitudódik a véték, amelyet elkövettek. Vezessék a megnyilatkozás sátora elé, ¹⁵ a közösség vénei az Úr előtt tegyék kezüket a bika fejére, és áldozzák fel az Úr előtt. ¹⁶ Azután a fölKent pap vigyen be egy keveset a bika véréből a megnyilatkozás sátorába. ¹⁷ Mártsa ujját a vérbe, és hétszer hintse meg a függönyt az Úr előtt. ¹⁸ Kenjen egy kevés vért a megnyilatkozás sátorában az Úr előtt füstölgő illatáldozat oltárának szarvaira, majd öntse az egész vért az égőáldozat oltárának lábához, amely a megnyilatkozás sátorának bejárata előtt van. ¹⁹ Szedjen ki minden hájat az állatból, és égesse el az oltáron. ²⁰ Azt tegye a bikával, amit a bűn engesztelésére feláldozott bikával kell tenni. Tehát azt tegyék vele, és miután a pap a közösség tagjain elvégezte az engesztelés szertartását, vétküek bocsánatot nyer. ²¹ A bikát vitesse ki a táboron kívülre, és égesse el, ahogy az előbbi bikát elégették. Ez a közösség bűnéért bemutatott áldozat. ²² Abban az esetben, ha egy előljáró vétkezik, és nem szándékosan olyan dolgot tesz, amit tilt az Úrnak, az ő Istenének parancsa, s így felelősséget von magára ²³ (vagy utólag rájön bűnére), akkor hozzon egy hibátlan kecskebakot áldozati ajándécul az Úrnak. ²⁴ Tegye kezét a kecskebak fejére, és áldozza fel azon a helyen, ahol az égőáldozatot szokták bemutatni az Úrnak. A bűnért való áldozat ez: ²⁵ a pap vegyen az ujjára egy keveset az áldozat véréből, és kenje meg vele az égőáldozat oltárának szarvait. Azután öntse a vért az égőáldozat oltárának lábához, ²⁶ és égesse el az egész hájat az oltáron úgy, mint a közösségi áldozat háját. A pap így végezze el az engesztelés szertartását az előljárón, s szabadítsa meg bűnétől, akkor az bocsánatot nyer. ²⁷ Ha a népből való ember vét tudatlanságból, s felelősséget von magára azzal, hogy az Úr parancsa által tiltott dolgot művel ²⁸ (vagy ha eszébe juttatják az elkövetett vétket), hozzon egy kecskét, egy hibátlan nőtényt áldozatul, elkövetett vétkéért. ²⁹ Tegye kezét az állat fejére, és áldozza fel ott, ahol az égőáldozatot szokták bemutatni. ³⁰ A pap vegyen az ujjára egy kevés vért, és kenje az égőáldozat oltárának szarvaira. Azután öntse az egész vért az oltár lábához. ³¹ Válassza ki az egész hájat, mint ahogy a közösségi áldozat bemutatásakor kiválasztják a hájat, és a pap égesse el az oltáron az Úrnak a megbékélés illatául. A pap így végezze el az ember fölött az engesztelés szertartását, s akkor az bocsánatot nyer. ³² Ha bárányt hoz engesztelő áldozatul, hibátlan nőtényt hozzon. ³³ Tegye kezét az állat fejére, és áldozza fel a bűnért azon a helyen, ahol az égőáldozatot mutatják be. ³⁴ A pap vegyen az ujjára egy kevés vért ebből az áldozatból, és kenje az égőáldozat oltárának szarvaira. Azután öntse a vért az oltár lábához. ³⁵ Válassza ki az összes hájat, mint ahogy a közösségi áldozatra szánt bárányt kiválasztják, a pap pedig égesse el ezeket a darabokat az oltáron, mint az Úrnak szánt eledelt. A pap így végezze el az ember fölött az engesztelés

szertartását az elkövetett bűnért, s akkor az bocsánatot nyer. 5. fejezet (Lev5)

¹ Ha valaki ilyen esetekben vétkezik: Hallotta a kifejezett átkot és neki tanúskodnia kellett volna, mivel látta és tudta a dolgot, de semmit sem fed föl, ezért viseli bűne terhét. ² Vagy valaki megérint egy tisztátalan dolgot, bármi legyen is az: tisztátalan állat, tisztátalan háziállat vagy tisztátalan kisebb állat hullája, tudtán kívül maga is tisztátalan és vétkes lesz. ³ Vagy bármilyen emberi szennyet érint, amelynek érintése tisztátalanná tesz, ha nem is vette észre, de később rájön, akkor is felelősség terheli. ⁴ Vagy valaki kiejt a száján egy kedvező vagy kedvezőtlen esküt olyan dologban, amelyben meggondolatlanul esküdni szoktak, ha akkor nem is vette észre, de később rájön, viselje a felelősséget. ⁵ Ha tehát vétkes az ilyen esetek közül valamelyikben, vallja meg elkövetett bűnét, ⁶ hozzon az Úrnak jóvátételi áldozatul az elkövetett bűnért egy nöstényt a nyájából (juhok vagy kecskék) engesztelő áldozatul, a pap pedig végezze el fölötté az engesztelés szertartását, és az megszabadítja őt a büntől. ⁷ Ha nem áll módjában juhok-kecskék venni, vigyen az Úrnak az elkövetett bűnért jóvátételi áldozatul két gerlét vagy két galambot. Az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat égőáldozatul. ⁸ Adja át a papnak, ő pedig először azt áldozza fel, amelyet bűnért való áldozatra szántak. A pap fogja meg a nyakát és törje el a nyakszirtjét, de úgy, hogy a fejét ne szakítsa le. ⁹ Az áldozati állat vérével hintse meg az oltár oldalát, a maradék vért pedig nyomja ki az oltár lábához. Ez a bűnért való áldozat. ¹⁰ A második madárból készítsen égőáldozatot az előírás szerint. Ezzel a pap elvégzi az ember fölött az elkövetett bűn kiengesztelésének szertartását, és az bocsánatot nyer. ¹¹ Ha ellenben nincs módja két gerlét vagy két galambot szerezni, akkor hozzon egy tized mérték liszt lángot áldozatul a bűnért. Ne hintsen rá olajat, és ne tegyen rá tömjént, mivel ez bűnért való áldozat. ¹² Adja át a papnak, az meg vegyen belőle egy tele marékkal emlékeztetőül, és égesse el az oltáron, mint az Úrnak szánt eledelt. Ez a bűnért való áldozat. ¹³ Ilyen esetekben így végezze el az engesztelés szertartását az elkövetett bűnért, s akkor az bocsánatot nyer. A papnak ezekben az esetekben ugyanazok a jogai, mint az ételáldozat esetében." ¹⁴ Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta: ¹⁵ "Ha valaki csalást követ el, és meggondolatlanul vét azáltal, hogy túlteszi magát az Úr szent jogain, az vigyen az Úrnak jóvátételi áldozatul egy hibátlan kosszát a nyájából, amely a szentély sékel-mértékében két ezüstsékelt ér. ¹⁶ Ezt rója le, hogy így jóvátégye a szent dolgokon ejtett sérelmet, azonkívül egyötödével pótolja ki az értékét, és adja át a papnak. Az végezze el rajta az engesztelés szertartását az áldozati kossal, s akkor bocsánatot nyer. ¹⁷ Ha valaki vétkezik, és tudtán kívül olyat tesz, amit az Úr parancsa tilt, felelősséget von magára és hordozza vétke terhét. ¹⁸ Hozzon a papnak jóvátételi áldozatul a nyájából egy

hibátlan kost, amelynek megfelelő az értéke. A pap végezze el rajta az engesztelés szertartását azért, amit figyelmetlenségből elkövetett, s akkor bocsánatot nyer. ¹⁹ Ez jóvátételi áldozat. Az ember biztosan vétkes volt az Úr előtt." ²⁰ Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta neki: ²¹ "Ha valaki vétkezik és bűnt követ el az Úr ellen azáltal, hogy letagadja embertársa előtt a nála letétbe helyezett, a gondjára bízott vagy az eltulajdonított dolgot, vagy pedig becsapja embertársát; ²² továbbá ha elveszett tárgyat talál és letagadja, vagy ha hamisan esküszik bármilyen bűnnel kapcsolatban, amelyet ember elkövethet; ²³ ha tehát vétkezik, és így felelősséget von magára, térítse meg, amit elvett vagy jogtalanul követelt: a rábízott letétet, az elveszett tárgyat, amit talált, és ²⁴ minden olyan dolgot, amellyel kapcsolatban hamisan esküdött. Pótolja ki még az ötödével, és adja át az összeget a tulajdonosnak azon a napon, amelyen eszébe jutott bűnössége. ²⁵ Azután ajánljon fel az Úrnak jóvátételi áldozatul egy hibátlan kost a nyájból; ezt becsüljék fel a papnak lefizetett érték szerint mint jóvátételi áldozatot. ²⁶ Ő meg végezze el rajta az engesztelés szertartását az Úr előtt, hogy bocsánatot nyerjen, bármilyen tettel vétkezett is." 6. fejezet (Lev6)

¹ Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta: ² "Ilyen utasítást adj Áronnak és fiainak: Az égőáldozat szertartása a következő (az az égőáldozat, amely egész éjjel az oltár parázsán van reggelig, és amelyet az oltár tüze megemészt): ³ A pap öltse magára a vászonköntöszt, és vászonnadrág fődje a testét. Szedje le az oltár tüzétől megemésztett áldozat zsíros hamuját, és tegye az oltár mellé. ⁴ Azután vesse le ruháját, öltön más ruhát, és vigye a zsíros hamut a táboron kívül egy tiszta helyre. ⁵ A tűz, amely az oltáron megemészteti az áldozatot, ne aludjon ki. A pap táplálja fával minden reggel. Erre tegye rá az égőáldozatot, és itt égesse el a közösségi áldozat háját. ⁶ A tűz égjen állandóan az oltáron és ne aludjon ki. ⁷ Az ételáldozatnak ez a szertartása: Áron fiai közül valaki vigye az oltárhoz, az Úr színe elé, ⁸ azután vegyen egy marékkal a lisztlángból (az olajból, és fogja a hozzá tett tömjént), s miután elégette az oltáron az emlékeztető részt, mint a megbékélés illatát az Úrnak, ⁹ Áron fiai költsék el a maradékot kovásztalan kenyér alakjában. Szent helyen egyék meg a megnyilatkozás sátorának udvarán. ¹⁰ Ne süssék meg kovással az én ételem részét, amelyet nekik adok. Ez nagyon szent rész, éppúgy, mint a bűnért való áldozat és a jóvátételi áldozat. ¹¹ Áron fiai közül minden férfi ehet az Úr ételének ebből a részéből (ez örök törvény minden utódok számára), és mindenki, aki megérinti, megszentelt lesz." ¹² Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta neki: ¹³ "Ez legyen az áldozati adomány, amelyet Áronnak és fiainak a fölkenésük napján be kell mutatniuk: egy tized efa lisztláng mint szabályos ételáldozat: az egyik fele reggel, a másik fele este. ¹⁴ Serpenyőben, olajjal kell

elkészíteni, és összekeverve felajánlani; az ételáldozatot megsütve, feldarabolva kell feláldozni az Úrnak a megbékélés illatául. ¹⁵ A pap, aki fiai között kapja a fölkenést, tegye ugyanezt. Ez örök törvény. Ezt az áldozatot egészen el kell égetni az Úr számára. ¹⁶ A pap áldozata teljes áldozat legyen, abból nem szabad semmit megenni." ¹⁷ Az Úr szólt Mózeshez és ezt mondta: ¹⁸ "Mondd meg Áronnak és fiainak: A bűnért való áldozatnak ez a szertartása: Az áldozati állatot ott ajánlják fel az Úrnak, ahol az égőáldozatot bemutatják. Ez nagyon szent dolog. ¹⁹ A pap, aki bemutatja ezt az áldozatot, egye is meg. A megnyilatkozás sátorának udvarán, szent helyen kell elkölteni. ²⁰ Mindenki, aki megérinti a húsát, vagy akinek a ruhájára csepeg a vére, azt szent helyen mossa le. ²¹ A cserépedényt, amelyben a húst megfőzték, össze kell törni, ha pedig bronzedényben főzték meg, azt ki kell súrolni és bő vízben kiöblíteni. ²² A papság minden férfi tagja ehét belőle; ez nagyon szent dolog. ²³ De ne egyenek meg olyan áldozatot, amelyet bűnért ajánlottak fel, és amelynek a vérét bevitték a megnyilatkozás satorába, a szentélybe, engesztelésül; ezeket tűzön kell elégetni. 7. fejezet (Lev7)

¹ A jóvátételi áldozat szertartása ilyen: Ez nagyon szent dolog. ² Ott kell feláldozni az állatot, ahol az égőáldozatot bemutatják, és a pap öntse rá a vérét körös-körül az oltárra. ³ Azután ajánlja fel az egész hájat: a farkat, a beleket borító hájat, ⁴ a két vesét, a rájuk és a vékonyakra tapadó hájjal együtt, továbbá minden hájat, amelyet leválaszt a májról és a vesékről. ⁵ A pap égesse el ezeket a darabokat az oltáron, mint az Úrnak készített edelt. Ez jóvátételi áldozat: ⁶ a papság minden férfi tagja ehét belőle. Szent helyen egyék meg, mivel nagyon szent dolog. ⁷ Mind a bűnért való áldozat, mind a jóvátételi áldozat bemutatásakor ugyanaz a szabály: a papé legyen az adomány, amellyel az engesztelés szertartását végezte. ⁸ Az áldozatnak a bőre, amelyet valaki elhoz a papnak égőáldozatul, legyen a papé. ⁹ Minden kemencében sült ételáldozat, minden serpenyőben vagy rostton sült adomány legyen a papé, aki felajánlja. ¹⁰ De minden olajjal dagasztott vagy száraz ételáldozat legyen Áron összes fiaié, különbség nélkül. ¹¹ Az Úrnak felajánlott közösségi áldozatnak ez a szertartása: ¹² Ha dicsőítő áldozattal kapcsolják egybe, tegyenek hozzá olajban dagasztott kovásztalan kalácsot, olajjal kevert, kalácsnak elkészített lisztlángot. ¹³ Ezt az adományt kovászos tésztából készült lepénnyel együtt ajánlják fel dicsőítésül mint közösségi áldozatot. ¹⁴ Minden ételáldozati adományból fel kell ajánlani egy darabot az Úrnak járandóság címén, s az legyen a papé, aki a közösségi áldozatnak a vérét vette. ¹⁵ Az áldozat húsát még aznap meg kell enni, amelyen feláldozták, és semmit sem szabad belőle másnapra hagyni. ¹⁶ Ha az áldozatot fogadalomból vagy önkéntes adomány címén ajánlják fel, egyék meg a feláldozás napján és a

következő napon,¹⁷ de ami az áldozat húsából harmadnapra megmarad, azt el kell égetni.¹⁸ Ha még a harmadik napon is esznek a közösségi áldozat húsából, akkor aki azt felajánlotta, nem lesz kedves. Nem is számítják be neki; ez már romlott hús, és aki eszik belőle, viseli tettének terhét.¹⁹ Azt a húst sem szabad megenni, amely valamilyen tisztátalan dologgal érintkezett, hanem el kell égetni. Az ehet a húsból, aki tiszta,²⁰ aki azonban tisztátalan, és mégis eszik az Úrnak közösségi áldozatul felajánlott áldozatnak a húsából, azt ki kell irtani népéből.²¹ Ha valaki tisztátalanságot érint, akár emberét, akár állatét, akár bármilyen tisztátalan dolgot, és utána eszik az Úrnak közösségi áldozatul felajánlott áldozatnak a húsából, azt ki kell irtani népéből."²² Az Úr így szólt Mózeshez:²³ "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Ne egyétek meg a bika, a juh és a kecske zsírját.²⁴ Az elhullott vagy széttépett állat zsírját mindenre föl lehet használni, de ti ne egyétek meg.²⁵ Aki mégis megeszi annak az állatnak a zsírját, amelyet az Úrnak eledelül feláldoztak, azt ki kell irtani népéből.²⁶ Bárhol laktok is, ne egyetek a vérből, sem a szárnyasokéból, sem a marhákéból.²⁷ Aki a vért elfogyasztja, bárki is, ki kell irtani népéből."²⁸ Az Úr így szólt Mózeshez:²⁹ "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Aki közösségi áldozatot ajánl fel az Úrnak, az hozza el az áldozat egy részét.³⁰ Saját kezével hozza el az Úrnak szánt eledelt, azaz a szegyhez tapadó hájat. Hozza el a szegyet is, és lengetéssel ajánlja fel az Úr előtt.³¹ A pap a hájat égesse el az oltáron, a szegy pedig legyen Ároné és fiaié.³² A közösségi áldozatból való járandóság címén adjátok a papnak a jobb lapockát.³³ A jobb lapocka Áron fiai közül azé legyen, aki bemutatja a közösségi áldozat vérét és háját.³⁴ Izrael fiainak közösségi áldozatából visszatartom a szegyet és ezt a lapockát, s Áronnak, a főpapnak meg a fiainak adom. Ez mint örök törvény kötelezi Izrael fiait."³⁵ Ez volt Áronnak és fiainak a része az Úr számára készült áldozatból azon a napon, amelyen bemutatták az Úrnak mint az ő papjai.³⁶ Az Úr törvénye kötelezi Izrael fiait, hogy ezt megadják nekik fölkenésük napján. Örök törvény ez minden utódok számára.³⁷ Ez tehát az égőáldozatnak, az ételáldozatnak, a bűnért való áldozatnak, a jóvátételi áldozatnak, a beiktatásnak és a közösségi áldozatnak a szertartása.³⁸ Ezt parancsolta az Úr Mózesnek a Sínai-hegyen azon a napon, amelyen elrendelte a sínai pusztában, hogy Izrael fiai mutassák be áldozataikat az Úrnak. 8. fejezet (Lev8)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Vedd magadhoz Áront a fiaival együtt, továbbá a ruhákat, az olajat, a bűnért való áldozati bikát, a két kost és a kosár kovásztalan kenyeret. ³ Azután hívd össze az egész közösséget a megnyilatkozás sátorának bejáratához." ⁴ Mózes teljesítette az Úr parancsát; a közösség egybegyűlt a megnyilatkozás sátorának bejáratánál, ⁵ és Mózes így

szólt hozzájuk: "Nézzétek, az Úr parancsára ezt kell tennünk." ⁶ Azután hívta Áront és fiait, és megmosta őket vízzel. ⁷ Ráadta az inget, átkötötte övvel, ráterítette a köntöst és ráadta az efodot, majd átvette rajta az efod szalagját, és így megerősítette rajta, ⁸ azután ráerősítette a melltáskát, s beletette az urimot és a tummimot. ⁹ Fejét befödte turbánnal, s a turbán elejére tűzte az aranylemezt, a szent diadémot, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ¹⁰ Ezután Mózes vette az olajat, és megkenéssel fölszentelte a hajlékot s mindazt, ami benne volt. ¹¹ Hétszer meghintette az oltárt, megkenéssel fölszentelte az oltárt és fölszerelését, a medencét és talapzatát. ¹² Olajat öntött Áron fejére, és a kenettel fölszentelte. ¹³ Majd Mózes odahívta Áron fiait, rájuk adta az inget, átkötötte az övvel, fejükre tette a turbánt, ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek. ¹⁴ Azután odahozatta a bűnért való áldozatra szánt bikát. Áron és fiai kezüket az állat fejére tették, ¹⁵ Mózes pedig feláldozta. Ujjával vett a vérből és rákenete körös-körül az oltár szarvaira, hogy így megtisztítsa a bűntől. Ezután a vért az oltár lábához öntötte. Így szentelte föl az engesztelés szertartásának elvégzésével. ¹⁶ Majd fogta az egész hájat, amely a beleket takarta, a májhoz tartozó zsiradékot, a két vesét a hájjal együtt, s elégette az oltáron. ¹⁷ A bika bőrét, húsát és ürülékét a táboron kívül égette el, ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek. ¹⁸ Akkor előhozatta az égőáldozatra szánt kost. Áron fiai a kos fejére tették kezüket, ¹⁹ Mózes pedig feláldozta. A vérét ráöntötte körös-körül az oltárra. A ²⁰ kost részekre vágta, s elégette a fejét, a részeket meg a hájat. ²¹ Vízben megmosta a belső részeket és a lábakat, s elégette az oltáron az egész kost. Ez a megbékélés illatának égőáldozata volt, az Úrnak szánt eledel, ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek. ²² Előhozatta a második kost, a felavató áldozatra szánt kost. Áron és fiai a kos fejére tették kezüket, ²³ Mózes pedig feláldozta. Vett a vérből és rákenete Áron jobb fülének lebenyére, jobb kezének hüvelykjére és jobb lábának nagyujjára. ²⁴ Majd odahívta Áron fiait, és kent a vérből jobb fülük lebenyére, jobb kezük hüvelykjére és jobb lábuk nagyujjára. A többi vért ráöntötte körös-körül az oltárra. ²⁵ Vette a hájat is: a farkát, a belekhez tartozó egész hájat, a májon levő hájat, a két vesét a hájjal együtt és a jobb lapockát. ²⁶ A kovásztalan kenyerek kosarából, amely az Úr előtt állt, kivett egy kovásztalan kalácsot, egy olajjal elkészített kalácsot és egy lepényt, s ezeket hozzátette a hájhoz meg a jobb lapockához. ²⁷ Az egészet Áronnak és fiainak kezébe adta, és elvégezte az Úrnak való bemutatás mozdulatát. ²⁸ Újra visszavette kezükből, és elégette az oltáron égőáldozatul. Ez volt a beiktatásnak a megbékélés illatával bemutatott áldozata, az Úrnak szánt eledel. ²⁹ Majd vette a szegyet, és elvégezte a bemutatást az Úrnak. Ez a rész a beiktatás áldozatából Mózesnek jutott, ahogy az Úr Mózesnek meghagyta. ³⁰ Ekkor Mózes vette az olajat, s az oltáron levő vért, s meghintette vele Áront és ruháját, valamint fiait és ruhájukat. Így

szentelte föl Áront és ruháját, valamint fiait és ruhájukat. ³¹ Mózes ezt mondta Áronnak és fiainak: "Főzzétek meg a húst a megnyilatkozás sátora előtt. Egyétek meg ott azzal a kenyérrel együtt, amely a beiktatás áldozatához való kosárban van, ahogy erre utasítást is adtam: Áronnak és fiainak kell megenniük. ³² Ami megmarad a húsból és a kenyérből, azt égessétek el. ³³ Hét napig ne távozzatok a megnyilatkozás sátorának bejáratától, amíg csak be nem fejeződik beiktatástok ideje, mivel beiktatásotoknak hét napig kell tartania. ³⁴ Az Úr parancsolta, hogy így járjunk el, ahogy ma elvégeztük rajtatok az engesztelés szertartását. ³⁵ Nektek pedig hét napon át, éjjel és nappal a megnyilatkozás sátorának bejáratánál kell maradnotok, hogy az Úr előírását megtartsátok, nehogy meghaljatok. Ezt a parancsot kaptam." ³⁶ Áron és fiai úgy tettek, ahogy az Úr Mózes közvetítésével intézkedett. 9. fejezet (Lev9)

¹ A nyolcadik napon Mózes összehívta Áront meg fiait és Izrael véneit. ² Áronnak ezt mondta: "Végy egy borjút bűnért való áldozatnak és egy kost égőáldozatnak. Mindkettő hibátlan legyen, és hozd az Úr színe elé. ³ Ezt mondd Izrael fiainak: Hozzatok egy bakot bűnért való áldozatnak, továbbá egy egyesztendő borjút és bárányt égőáldozatnak (mindkettő hibátlan legyen), ⁴ azután egy bikát és egy kost, közösségi áldozatul bemutatni az Úrnak, s végül egy olajjal készített ételáldozatot. Ma az Úr megjelenik nektek." ⁵ Mind odahozták a megnyilatkozás sátora elé, amit Mózes parancsolt, azután eljött az egész közösség és odaállt az Úr elé. ⁶ Mózes így szólt: "Az Úr parancsára ezt kell tennetek, hogy az Úr dicsősége megjelenjék nektek." ⁷ Mózes azután Áronhoz fordult: "Lépj az oltárhoz és mutasd be a bűnért való áldozatot meg az égőáldozatot, s így engesztelj magadért és házaért. Utána mutasd be a nép áldozatát és végezd el érte az engesztelés szertartását, ahogy az Úr megparancsolta." ⁸ Áron az oltárhoz lépett és bemutatta a borjút áldozatul saját bűneiért. ⁹ Áron fiai odanyújtották neki a vért, ő belemártotta az ujját, és kent belőle az oltár szarvaira, a többi vért pedig az oltár lábához öntötte. ¹⁰ A bűnért való áldozat háját, a veséket, továbbá a májhoz tartozó hájat elégette az oltáron, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ¹¹ A húst és a bőrt a táboron kívül égette el. ¹² Azután bemutatta az égőáldozatot. Áron fiai odanyújtották neki a vért, ő pedig ráöntötte körös-körül az oltárra. ¹³ Átadták neki a darabokra vágott állatot is és a fejét, s ezeket is elégette az oltáron. ¹⁴ Megmosta a belső részeket és a lábakat, s elégette égőáldozatul. ¹⁵ Utána bemutatta a nép áldozatát: fogta a nép bűneiért való áldozatra szánt bakot, feláldozta, és a bűnért való áldozatot úgy végezte el, mint az előbbi. ¹⁶ Majd odavitte az égőáldozatot, és azt is az előírás szerint mutatta be. ¹⁷ Ezután az ételáldozatot mutatta be. Tele

marékkaal vett belőle, s elégette az oltáron, reggeli égőáldozatul. ¹⁸ Végül feláldozta a bikát és a kost, a népért való közösségi áldozatul. Áron fiai odanyújtották neki a vért, s ő ráöntötte körös-körül az oltárra. ¹⁹ A bika és a kos háját, a farkát, a beleket borító háját, a veséket, a májhoz tartozó háját ²⁰ mind rárakta a szegyre és elégette az oltáron. ²¹ A szegyet és a jobb lapockát mint részesedést bemutatta az Úrnak, ahogy az Úr meghagyta Mózesnek. ²² Áron kitárta kezét a nép felé és megáldotta. Miután bemutatta a bűnért való áldozatot, az égőáldozatot és a közösségi áldozatot, lejött (az oltárról), ²³ és bement Mózes a megnyilatkozás sátorába. Azután mindketten kijöttek, és megáldották a népet. Erre az Úr dicsősége megjelent az egész népnek. ²⁴ Láng csapott elő az Úrtól, s megemésztette az oltáron az égőáldozatot és a háját. Ennek láttára a nép örömrivalgásban tört ki, s mindnyájan arcra borultak. 10. fejezet (Lev10)

¹ Áron fiai, Nadab és Abihu vették füstölőjüket. Tüzet tettek bele és rá tömjént, s az Úr előtt szabálytalan tűzáldozatot mutattak be, amely nem volt előírva számukra. ² Az Úr színe elől láng csapott ki, és megégette őket, meg is haltak az Úr előtt. ³ Ekkor Mózes így szólt Áronhoz: "Itt beteljesedett, amit az Úr mondott: azokon mutatom meg szentségemet, akik a közelemben vannak, s az egész nép előtt kinyilvánítom dicsőségemet." Áron némán hallgatta. ⁴ Mózes odahívta Misaelt és Elcafánt, Urielnek, Áron nagybátyjának fiait, és ezt mondta nekik: "Menjete oda és vigyétek testvéreiteket a szent hely elől a táboron kívülre." ⁵ Azok odamentek, és kivitték őket tiszta köntösükben a táboron kívülre, ahogy Mózes meghagyta. ⁶ Mózes így szólt Áronhoz és fiaihoz, Eleazárhoz meg Itamárhoz: "Ne bontsátok ki hajatokat és ne szaggassátok meg ruhátokat, nehogy meghaljatok, és Ő az egész közösségre megharagudjon. Majd testvéreitek, Izrael egész háza siratja az Úr tüzenek áldozatait. ⁷ Ne távozzatok el a megnyilatkozás sátorának bejáratától attól való félelmetekben, hogy meghaltok. Ti föl vagytok kenve az Úr olajával." Engedelmeskedtek Mózes szavának. ⁸ Az Úr így szólt Áronhoz: ⁹ "Amikor a megnyilatkozás sátorához jöttök, ne igyatok sem bort, sem más erjesztett italt, akkor nem haltok meg. Ez örök rendelkezés minden utódotok számára. ¹⁰ Azért van, hogy megkülönböztessétek a szentet és a nem szentet, a tisztátalant és a tisztát, ¹¹ s hogy megismertessétek Izrael fiaival azoknak a törvényeknek a jelentőségét, amelyeket az Úr Mózes közvetítésével adott nektek." ¹² Mózes ezt mondta Áronnak és életben maradt fiainak, Eleazárnak és Itamárnak: "Fogjátok az ételáldozatot, amely megmaradt az Úrnak szánt eledelből, s egyétek meg belőle a kovásztalanokat, az oltár oldalánál, mert nagyon szent dolgok. ¹³ A többi is szent helyen fogyasszátok el. Részesedétek ez, a tied és fiaidé, az Úrnak szánt eledelből. Ezt a parancsot kaptam. ¹⁴ A felajánlott

szegyet és az áldozatul adott lapockát is egyétek meg egy tiszta helyen; te és veled együtt fiaid meg lányaid, mert ez az a járandóság, amely megillet Izrael fiainak közösségi áldozatából, téged és fiaidat. ¹⁵ A lapockát és a szegyet az égőáldozatra szánt hájjal együtt kell idehozni, fel kell ajánlani az Úrnak, s utána legyen a tied és fiaidé. Örök törvény ez, az Úr rendelkezett így." ¹⁶ Amikor Mózes tudakozódott a bűnért való áldozatra szánt bak után, kisült, hogy elégették. Ezért megharagudott Eleázárra és Itamárra, Áron megmaradt fiaira. ¹⁷ "Miért nem ettétek meg ezt az áldozatot valamely szent helyen? Hiszen az szent dolog, amelyet nektek adtak, hogy elvegyétek a közösség bűnét, elvégezve rajta az engesztelés szertartását az Úr előtt. ¹⁸ Mivel a vérét nem vitték be a szentélybe, azért meg kellett volna ennetek valamely szent helyen, ahogy meghagytam." ¹⁹ Áron ezt felelte Mózesnek: "Nézd, ma bemutatták a bűnért való áldozatot és az égőáldozatot, mégis ilyen dolog történt velem. Ha ma ettem volna a bűnért való áldozatból, tetszett volna az az Úrnak?" ²⁰ Amikor Mózes ezt hallotta, elfogadta mentségül. 11. fejezet (Lev11)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz: ² "Mondjátok meg Izrael fiainak: Nézzétek, az összes szárazföldi állatok közül ezeket ehetitek. ³ Minden állatot, amelyeknek hasított körmű, villás patája van, és amely kérődzik, megehetitek. ⁴ De vannak közöttük, amelyek kérődznek és hasított körmük van, mégsem ehetitek őket. A tevét tartsátok tisztátalannak, mert bár kérődzik, de nem hasított körmű. ⁵ Tartsátok tisztátalannak a szirti borzot, mert kérődzik ugyan, de nem hasított körmű. ⁶ Tartsátok tisztátalannak a nyulat, mert kérődzik ugyan, de nem hasított körmű. ⁷ Tartsátok tisztátalannak a sertést, mert bár hasított körme, villás patája van, de nem kérődzik. ⁸ Ne egyétek meg a húsát, ne érintsetek a hulláját, tartsátok tisztátalannak. ⁹ A vízben élő állatok közül ezeket ehetitek. Azokat, amelyeknek uszonyuk és pikkelyük van, s vízben, tengerben vagy folyóban élnek, mind megehetitek. ¹⁰ De amelyeknek a tengerben és a folyóban nincs uszonyuk és pikkelyük, az ilyen állatokat és élőlényeket, amelyek ott élnek, tartsátok tisztátalannak. ¹¹ Tekintsétek őket tisztátalannak, ne egyétek a húsukat és utáljátok a hullájukat. ¹² Azt, ami vízben él, de nincs uszonya és pikkelye, mind tartsátok tisztátalannak. ¹³ A madarak közül ezeket tartsátok tisztátalannak; ne egyetek belőlük, mert tisztátalanok: a keselyű, a szakállas keselyű, a réti sas, ¹⁴ a fekete kánya és a vörös kánya különféle fajtái, ¹⁵ a varjak különféle fajtái, ¹⁶ a strucc, a kuvik, a sirály, a karvalyok különféle fajtái, ¹⁷ a fülesbagoly, a bagoly, a kormorán, ¹⁸ a vöcsök, az ibisz, a pelikán, a fehér keselyű, ¹⁹ a gólya, a különféle gémekek, a búbos banka, a denevér. ²⁰ Minden szárnyas rovar, amely négy lábon mászik, tartsátok tisztátalannak. ²¹ A négy lábon mászó szárnyas rovarok közül csak a

következőket ehetitek meg: azokat, amelyeknek a lábszáruk fölött combjuk van, hogy szökdécselhessenek a földön.²² Tehát ezeket ehetitek meg: a vándorsáska különféle fajtáit, a szolham-sáskát, a hargol-sáskát és a hangab-sáskát.²³ De minden más szárnyas rovert tartsátok tisztátalannak.²⁴ Ezekről váltok tisztátalanná: aki megérinti hullájukat, estig tisztátalannak számít.²⁵ Aki hullájukat cipeli, mossa ki a ruháját, s estig tisztátalannak számít.²⁶ Azokat az állatokat, amelyek nem hasított körműek és nem kérődznek, tartsátok tisztátalannak; aki megérinti őket, tisztátalanná válik.²⁷ Azokat a négylábú állatokat, amelyek egész talpukon járnak, tartsátok tisztátalannak; aki érinti hullájukat, estig tisztátalan marad.²⁸ Aki cipeli hullájukat, mossa ki a ruháját, és estig számítson tisztátalannak. Ezeket tekintsétek tisztátalannak.²⁹ A földön mászkáló állatok közül ezeket tartsátok tisztátalannak: a vakondot, az egeret, a különféle gyíkokat,³⁰ a gekkót, a fürge gyíkot, a zöld gyíkot, a szalamandrát és a kaméleont.³¹ Az összes kis állatok közül tehát ezeket tartsátok tisztátalannak. Aki megérinti hullájukat, estig tisztátalannak számít.³² Azok a tárgyak, amelyekre ilyen hulla ráesik, mind tisztátalanná válnak: minden faedény, ruha, bőr, zsák és minden edény. Vízbe kell tenni és estig tisztátalannak számít, azután megtisztul.³³ Minden cserépedényt, amelybe ilyen hulla beleesett, össze kell törni: a tartalma is tisztátalanná lesz.³⁴ Minden ehető étel, amely ilyen vízhez ér, tisztátalan lesz. Minden ital, amelyet inni szoktak, tisztátalanná válik, bármi is.³⁵ Minden, amire ilyen hulla ráesik, tisztátalannak számít. A kemencét és a tűzhelyet szét kell szedni, mivel tisztátalanná váltak és tisztátalanok maradnak számotokra,³⁶ de a forrás, a ciszterna és a nagy tó tiszta marad. Aki azonban megérint egy benne levő hullát, az tisztátalanná válik.³⁷ Ha a hulla a vetőmagra esik, az tiszta marad.³⁸ De ha a mag be van áztatva vízbe, és ilyen hulla beleesik, akkor tartsátok tisztátalannak.³⁹ Ha olyan állat hullott el, amely egyébként táplálékul szolgál, aki megérinti hulláját, estig tisztátalannak számít.⁴⁰ Aki eszik a húsból, mossa ki a ruháját, és estig számítson tisztátalannak. Aki elcipeli hulláját, mossa ki a ruháját és estig számítson tisztátalannak.⁴¹ Minden kis állat, amely a földön mászkál, tisztátalan, tehát nem ehetitek meg.⁴² Mindegyik, amelyik a hasán csúszik, mindegyik, amelyik négy lábon mászik, azaz röviden minden kis állat, amely a földön mászkál, tisztátalan, tehát nem ehettek belőle.⁴³ Ne tegyétek magatokat tisztátalanná ezekkel a csúszómászó állatokkal, ne szennyezzétek be magatokat velük, és azok ne szennyezenek be titeket.⁴⁴ Én, az Úr vagyok a ti Istenetek. Ti megszentelődtek, szentté lettetek, mivel én szent vagyok. Ezért ne tegyétek magatokat tisztátalanná a földön mászkáló állatokkal.⁴⁵ Én, az Úr vezettelek ki benneteket Egyiptomból, hogy Istenetek legyetek: legyetek szentek, mivel én is szent vagyok."⁴⁶ Ez az állatokra, a madarakra és az összes élőlényre vonatkozó törvény; azokra,

amelyek a vízben nyüzsögnek és a szárazföldön mászkálnak. ⁴⁷ Az a célja, hogy megkülönböztesse a tisztát a tisztátalantól, az ehető állatokat azoktól, amelyeket nem szabad megenni. 12. fejezet (Lev12)

¹ Az Úr azt mondta Mózesnek: ² "Hirdesd ki Izrael fiainak. Ha az asszony szül, és a gyermeke fiú, akkor hét napig tisztátalannak számít, mint ahogy tisztátalan havi vérzése idején. ³ A nyolcadik napon metéltjék körül a gyermek előbőrét. ⁴ De ő még harminchárom napig maradjon otthon, hogy megtisztuljon vérétől. Ne érintsen semmit, ami szent, és ne közeledjen a szentélyhez, amíg le nem telt tisztulásának ideje. ⁵ Ha leánygyermeket szül, maradjon tisztátalan két hétig, éppúgy, mint havi vérzése idején, és még hatvanhat napig maradjon otthon, hogy megtisztuljon vérétől. ⁶ Amikor letelt tisztulásának ideje - akár fiúról, akár leányról van szó -, vigyen a papnak a megnyilatkozás sátorának bejáratához egy egyéves bárányt égőáldozatul és egy galambot vagy gerlét bűnért való áldozatul. ⁷ Ezt a pap áldozza fel az Úr előtt. Így végezze el fölötté az engesztelés szertartását, s akkor megtisztul vérének folyásától. Ez az asszonyra vonatkozó előírás, aki fiút vagy leányt szül. ⁸ Ha nincs annyi pénze, hogy egy bárányt vegyen, akkor hozzon két gerlét vagy két galambot: egyet égőáldozatnak, egyet pedig bűnért való áldozatnak. A pap végezze el fölötté az engesztelés szertartását, s akkor megtisztul." 13. fejezet (Lev13)

¹ Az Úr ezt mondta Mózesnek és Áronnak: ² "Ha egy embernek a bőrén duzzadás, kiütés, vagy fénylő folt keletkezik, bőrleprára lehet gyanakodni. Vezessék Áronhoz, a főpaphoz, vagy valamelyik fiához, a paphoz. ³ A pap vizsgálja meg a bőr betegségét. Ha a beteg részen a bőr elszíntelenedett, és a beteg bőr alatt üreg képződött, akkor lepra esete forog fenn. A vizsgálat után a pap nyilvánítsa az embert tisztátalannak. ⁴ De ha a bőrön fehér folt van, a bőr látható beesése és a szőr elszíntelenedése nélkül, akkor a pap tartsa megfigyelés alatt a beteget, ⁵ s a hetedik napon vizsgálja meg. Ha saját szemével meggyőződik, hogy a betegség nem múlt el, de a bőr alatt nem is terjedt tovább, akkor újabb hét napig tartsa megfigyelés alatt, ⁶ s a hetedik napon újra vizsgálja meg. Ha úgy látja, hogy a beteg rész elvesztette csillogását, és a bőr alatt nem terjedt tovább, a pap nyilvánítsa tisztának az illetőt: csak kiütésről van szó. Az mossa ki a ruháját és tisztává lesz. ⁷ De ha a betegség elburjánzik a bőr alatt azután, hogy a pap a beteget megvizsgálta és tisztának nyilvánította, akkor ismét jelentkeznek nála. ⁸ A pap újra vizsgálja meg, és ha megállapítja, hogy a betegség a bőr alatt elfajzott, akkor nyilvánítsa a pap tisztátalannak, mert leprája van. ⁹ Akin leprászerű betegség jelentkezik, azt a paphoz kell vinni. ¹⁰ A pap vizsgálja meg, és ha a bőrön sápadt duzzadást

talál, a bőr elszíntelenedésével és fekélyes tünettel, ¹¹ akkor az idült lepra a bőrön. A pap nyilvánítsa (az embert) tisztátalannak. Ne tartsa megfigyelés alatt, mivel kétségtelenül tisztátalan. ¹² De ha a lepra ellepi a bőrt, a betegség egészen befödi, s elterjed a fejétől a lábaig, ahová csak néz a pap; ¹³ a pap vizsgálja meg a beteget, és ha megállapítja, hogy a kiütés elborítja az egész testet, nyilvánítsa a beteget tisztának. Ha egészen fehérre vált, akkor tiszta. ¹⁴ De ha egy napon fekély jelenik meg rajta, tisztátalanná válik. ¹⁵ A pap nézze meg a fekélyt, és nyilvánítsa tisztátalannak: a fekély tisztátalan, mivel leprából keletkezett. ¹⁶ De ha a fekély elfehéredik, az ember keresse fel a papot, ¹⁷ s ha ez megállapítja, hogy a seb elfehéredett, nyilvánítsa a beteget tisztának: valóban tiszta. ¹⁸ Ha valakinek a bőrén kelevény jelentkezik, amely begyógyult, ¹⁹ de a kelés helyén fehéres duzzadás, vagy rózsaszínes fénylő folt marad, mutassa meg magát a papnak. ²⁰ Ez vizsgálja meg, és ha megállapítja a bőr nyilvánvaló besüppedését, és a szőr elszíntelenedését, a pap nyilvánítsa (az embert) tisztátalannak. Ez a leprának olyan esete, amely a kelevényben terjed. ²¹ Ha a pap a vizsgálat során sem a bőr elszíntelenedését, sem a bőr besüppedését nem tapasztalja, hanem csak a halvány sebet, tartsa a beteget hét napig vesztegzár alatt, ²² s akkor nyilvánítsa tisztátalannak, ha a betegség valóban elterjedt a bőr alatt, mert a lepra esete áll fenn. ²³ Ha a fénylő folt megmarad, de nem terjed tovább, ez akkor csak betokosodott kelevény: a pap nyilvánítsa tisztának (az embert). ²⁴ Ha valakinek a bőrén gyulladás keletkezik, s ha a gyulladáson fekély jelenik meg, továbbá fénylő, rózsaszínes vagy fehéres folt, ²⁵ a pap vizsgálja meg. Ha észreveszi a szőr elszíntelenedését és a foltnak nyilvánvaló behúzódását a bőrön, akkor a gyulladásban lepra terjed tovább. A pap nyilvánítsa (az embert) tisztátalannak, mivel leprás. ²⁶ De ha a pap a vizsgálatkor nem látja a folton a szőr kifakulását, sem a bőr besüppedését, hanem csak azt a halvány foltot, a pap tartsa (az embert) vesztegzár alatt hét napig. ²⁷ A hetedik napon vizsgálja meg, s ha a betegség a bőr alatt tovaterjedt, nyilvánítsa tisztátalannak: leprája van. ²⁸ Ha azonban a folt megmaradt, de a bőr alatt nem terjedt tovább, hanem elhalványult, akkor ez csak gyulladásból származó duzzadás. A pap nyilvánítsa (az embert) tisztának, mivel az csak gyulladáshely. ²⁹ Ha egy férfinak vagy nőnek a fején vagy az állán kiütés jelentkezik, ³⁰ a pap vizsgálja meg a kiütést, s ha megállapítja, hogy a bőr észrevehetően beesett, és a szőr elszíntelenedett vagy megritkult, nyilvánítsa a beteget tisztátalannak. Ez ótvar, vagyis a fejnek, illetőleg az állnak a leprája. ³¹ Ha a vizsgálat során a pap megállapítja, hogy a bőr nem süppedt be, és a szőr nem fakult ki, akkor tartsa a beteget hét napig vesztegzár alatt. ³² A hetedik nap vizsgálja meg a betegséget, s ha látja, hogy a betegség nem terjed tovább, a haj nem fakult ki, a bőr nem süppedt be észrevehetően, ³³ a beteg nyírassa le a haját - kivéve a varas helyet-, a pap meg

tartsa vesztegzár alatt újabb hét napig. ³⁴ A hetedik napon vizsgálja meg a betegséget, s ha úgy látja, hogy nem terjedt tovább a bőrön, s a bőr nem esett be, akkor nyilvánítsa a beteget tisztának. Az pedig mossa ki a ruháját, s tisztává válik. ³⁵ De ha az ilyen tisztulás után a var mégis tovább terjed a bőrön, ³⁶ a pap vizsgálja meg, s ha megállapítja a var terjedését a bőrön, akkor a beteg tisztátalan, s nem is kell kifakult szőrt keresni. ³⁷ Ha ellenben a var megállapodik, s fekete szőr nő rajta, akkor a beteg meggyógyult és tiszta, a pap nyilvánítsa tisztának. ³⁸ Ha egy férfi vagy nő bőrén fényes foltok támadnak, a pap vizsgálja meg. ³⁹ Ha megállapítja, hogy a foltok fakó fehérek, akkor kiütésről van szó, amely a bőrön terjed, s a beteg tiszta. ⁴⁰ Ha valakinek a fején kihull a haja, és kopasz lesz a koponyája, azért még tiszta. ⁴¹ Ha elől, a homlokán veszti el a haját, akkor is tiszta. ⁴² De ha a koponyán vagy a homlokon fehéres rózsaszínű elváltozás jelenik meg, ez lepra, amely a koponyán vagy a homlokon terjed. ⁴³ A pap vizsgálja meg, s ha a koponyán vagy a homlokon fehér és rózsaszínű duzzadást talál, amely hasonlít a bőrleprához, ⁴⁴ akkor ez az ember leprás és tisztátalan. A pap nyilvánítsa tisztátalannak, mivel leprája van. ⁴⁵ A leprás, akit a betegség megtámadott, szaggassa meg ruháját, a haját hordja kibontva, a szakállát takarja be és kiabáljon: "Tisztátalan, tisztátalan!" ⁴⁶ Ameddig a betegsége tart, addig tisztátalan, s mivel tisztátalan, lakjék elkülönülve, tartózkodjék a táboron kívül. ⁴⁷ Ha a lepra a ruhát támadja meg, akár gyapjú- vagy vászonruha, ⁴⁸ akár szövet, gyapjútakaró, vászontakaró, bőrtakaró vagy bármilyen bőrből készült darab, ⁴⁹ csak akkor kell a papnak megmutatni mint leprás esetet, ha a ruhán, a bőrön, a szöveten, a takarón vagy a bőrből készült tárgyon zöldes vagy rózsaszínű folt jelenik meg. ⁵⁰ A pap nézze meg a helyet, és tartsa a tárgyat hét napig megfigyelés alatt. ⁵¹ Ha a hetedik nap úgy látja, hogy a folt elterjedt a ruhán, a szöveten, a takarón, a bőrön vagy a bőrből készült bármilyen tárgyon, akkor az fertőző lepra, s a megtámadott tárgy tisztátalan. ⁵² Az ilyen ruhát, szövetet, gyapjútakarót vagy vászontakarót és bármilyen bőrből készült tárgyat el kell égetni, ha a betegséget fölfedezték rajta. Fertőző lepra, azért kell tűzben megsemmisíteni. ⁵³ De ha a vizsgálatkor azt látja a pap, hogy az elváltozás nem terjed tovább a ruhán, a szöveten, a takarón vagy a bőrből készült egyéb tárgyon, ⁵⁴ parancsolja meg, hogy mossák ki a megtámadott darabot, és újra tartsa megfigyelés alatt hét napig. ⁵⁵ Miután kimosták, vizsgálja meg a foltot, s ha úgy látja, hogy nem változott meg, még ha nem is terjed tovább, a tárgy akkor is tisztátalan. El kell égetni tűzben, akár a színén, akár a fonákján van a folt. ⁵⁶ De ha a pap a vizsgálat során úgy találja, hogy kimosáskor a folt elhalványult, akkor vágja ki a ruhából, a bőrből, a szövetből vagy a takaróból. ⁵⁷ De ha a baj újra jelentkezik a ruhán, a szöveten, a takarón vagy bármiféle bőrtárgyon, akkor az fertőző betegség,

ezért a megtámadott tárgyat el kell égetni. ⁵⁸ Ha a ruháról, a szövetről, a takaróról és a bármiféle bőrtárgyról a folt a kimosáskor eltűnik, akkor újabban mosás után tiszta lesz." ⁵⁹ Ez a szabály érvényes a gyapjú- vagy vászonruhával, a szövettel, takaróval vagy a különféle bőrtárgyakkal kapcsolatos leprára, amikor arról van szó, hogy tisztának vagy tisztátalannak kell-e nyilvánítani.

14. fejezet (Lev14)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "A leprásra megtisztulása napján ezt a törvényt kell alkalmazni: Vezessék a paphoz, ³ a pap pedig menjen ki a táboron kívülre. Ha a vizsgálat során kiderül, hogy a leprás megszabadult betegségétől, ⁴ parancsolja meg, hogy hozzanak az illető megtisztulásáért két élő tiszta madarat, cédrusfát, bíborfestéket és izsópot. ⁵ Azután parancsolja meg, hogy áldozzák fel az egyik madarat, folyóvíz fölött egy cserépedényben. ⁶ Fogja az élő madarat, a cédrusfát, a bíborfestéket és az izsóppal együtt mártsa bele az egészet (beleértve az élő madarat is) a folyóvíz fölött feláldozott madár vérébe. ⁷ Hintse meg vele hétszer az embert, hogy megtisztuljon leprájától, s amikor már tisztának nyilvánította, az élő madarat engedje el a mezőn. ⁸ Most az, aki tisztulásra jött, mossa ki a ruháját, nyírja le a haját, fürödjön meg a vízben és tiszta lesz. Ekkor visszatérhet a táborba, de hét napig maradjon sátrán kívül. ⁹ A hetedik napon nyírja le egész szőrzetét: haját, szakállát, szemöldökét. Minden szőrzetét le kell nyírnia. Mossa ki a ruháját, fürödjön meg, s akkor tiszta lesz. ¹⁰ A nyolcadik napon vegyen két hibátlan bárányt és egy egyéves hibátlan jerkét, három tized olajjal kevert lisztlángot ételáldozatul és egy pint olajat. ¹¹ A tisztulást végző pap állítsa a tisztulásra váró embert és ajándékát a megnyilatkozás sátorának bejáratához, az Úr elé. ¹² Azután vegye az egyik bárányt, és áldozza fel jóvátételi áldozatul a pint olajjal együtt. Végezze el velük az Úrnak való bemutatás mozdulatát is. ¹³ A bárányt szent helyen áldozza fel, ahol a bűnért való áldozatra és az égőáldozatra szánt állatot szokták feláldozni. Ezt a jóvátételi áldozatot a pap kapja éppúgy, mint a bűnért való áldozatot, mert nagyon szent dolog. ¹⁴ A pap vegyen az áldozat véréből, és kenjen belőle a tisztulásra várónak a jobb fülére, jobb kezének hüvelykére és jobb lábának nagyujjára. ¹⁵ Fogja a pint olajat, öntsön belőle bal kezének tenyerébe, ¹⁶ majd jobb kezének egyik ujját mártsa bele a bal tenyerében levő olajba, s ujjával hintse ezt az olajat hétszer az Úr elé. ¹⁷ A bal keze tenyerében maradt olajból kenjen egy keveset a tisztulni akarónak a jobb fülére, jobb kezének hüvelykére és jobb lábának nagyujjára, a jóvátételi áldozat véréhez. ¹⁸ A tenyerében maradt olajat pedig kenje a megtisztulni akarónak a fejére. Így végzi el rajta az Úrral való kiengesztelődés szertartását. ¹⁹ A pap mutassa be még a bűnért való áldozatot, s ezzel megszabadítja tisztátalanságától azt, aki meg akar tisztulni. ²⁰ Azután mutassa be az

égőáldozatot: hozassa az oltárra az égőáldozatot és az ételáldozatot. Ha a pap így elvégezte az ember fölött az engesztelés szertartását, az tisztává lesz. ²¹ De ha szegény, és hiányzanak az anyagi lehetőségei, akkor csak egy bárányt hozzon jóvátételi áldozatul, s azt mutassák be a felajánlás szertartása szerint, s úgy végezzék el az emberen az engesztelés szertartását. Csak egy tized olajjal kevert lisztlángot hozzon ételáldozatul, meg egy pint olajat, ²² s végül két gerlét vagy két galambot, ahogy módjában áll megszerezni - az egyiket ajánlják fel bűnért való áldozatul, a másikat égőáldozatul. ²³ Megtisztulása után a nyolcadik napon ezt hozza el a papnak a megnyilatkozás sátorának bejáratához, az Úr elé. ²⁴ A pap vegye el a jóvátételi áldozatra szánt bárányt és a pint olajat, s végezze el vele az Úrnak való bemutatás szertartását. ²⁵ Miután pedig bemutatta a jóvátételi áldozatot, vegyen a véréből, és kenjen belőle a megtisztulni akarónak a jobb fülére, jobb kezének hüvelykére és jobb lábának nagyujjára. ²⁶ Az olajat öntse a pap a bal tenyerébe, ²⁷ és a bal tenyerén levő olajból az ujjával hétszer hintsen az Úr elé. ²⁸ Azután kenjen belőle a megtisztulni akarónak a jobb fülére, jobb kezének hüvelykére és jobb lábának nagyujjára, oda, ahová a jóvátételi áldozat vérént kente. ²⁹ A tenyerében maradt olajat pedig öntse a megtisztulni akarónak a fejére, s így végezze el rajta az Úrral való kiengesztelődés szertartását. ³⁰ A két galamb vagy a két gerle közül az egyiket - ahogy módjában volt megszerezni őket -, ³¹ ajánlja fel bűnért való áldozatul, a másikat meg égőáldozatul, az ételáldozattal együtt, aszerint, ahogy módjában volt megszerezni. A pap így végezze el az Úr előtt való kiengesztelődés szertartását azon, aki meg akar tisztulni." ³² Ez az előírás az olyan leprás számára, aki a megtisztulás költségeit nem tudja viselni. ³³ Az Úr azt mondta Mózesnek és Áronnak: ³⁴ "Ha majd eljuttok Kánaán földjére, amelyet nektek adok, és leprával sújtok egy házat azon a földön, amely a tiétek, ³⁵ a tulajdonos menjen el a paphoz és figyelmeztesse: leprafoltot láttam a házamban. ³⁶ A pap üríttesse ki a házat, mielőtt elmenne megvizsgálni a bajt. Így semmi sem válik tisztátalanná abból, ami benne volt. Ezután a pap vizsgálja meg a házat, ³⁷ és ha a vizsgálat után a ház falán zöldes vagy rózsaszínes likacsokat vesz észre, amelyek üregekké teszik a falat, ³⁸ a pap menjen ki a házból az ajtón, és zárassa be hét napra. ³⁹ A hetedik napon menjen vissza, és ha a vizsgálat során megállapítja, hogy a baj elterjedt a ház falán, ⁴⁰ távolíttassa el a megfertőzött köveket, s dobják őket a városon kívül egy tisztátalan helyre. ⁴¹ A ház egész belső falát vakartassa le, s a levakart vakolatot szórják egy tisztátalan helyre, a városon kívül. ⁴² Vigyenek más köveket a régi helyre, s más vakolatot a fal bevakolására. ⁴³ Ha a kő eltávolítása után a baj újra elterjedt a ház kijavított helyén és vakolatán, ⁴⁴ a pap újra tekintse meg. Ha megállapítja, hogy a baj elterjedt, a házon fertőző lepra van, s így tisztátalanná vált. ⁴⁵ Le kell bontani, s köveit, gerendáit,

vakolatát a városon kívül egy tisztátalan helyre kell vinni. ⁴⁶ Aki belép a házba, amíg az le van zárva, estig tisztátalanná válik. ⁴⁷ Aki aludt benne, mossa ki a ruháját. Aki evett benne, mossa ki a ruháját. ⁴⁸ De ha a pap a vizsgálat során megállapítja, hogy a baj a vakolás után nem újult ki a házon, nyilvánítsa a házat tisztának, mivel a baj elmúlt. ⁴⁹ A házért engesztelő áldozatul vegyen két madarat, cédrusfát, bíborfestéket és izsópot. ⁵⁰ Áldozza fel az egyikmadarat egy cserépedényben, folyó víz fölött. ⁵¹ Azután vegye a cédrusfát, az izsópot, a bíborfestéket, s a még élő madarat, s mártsa bele a feláldozott madár vérébe és a folyó vízbe. Hintse meg vele hétszer a házat, ⁵² s miután elvégezte a házért való engesztelő áldozatot, a madár vérevel, a folyó vízzel, az élő madárral, a cédrusfával, az izsóppal és a bíborfestékekkel, ⁵³ az élő madarat engedje szabadon a városon kívül, a mezőn. Ha így elvégezte az engesztelést a házon, az tisztává lesz." ⁵⁴ Ez tehát az előírás a leprát, az ótvart, ⁵⁵ a ruha és a ház lepráját, ⁵⁶ a daganatot, a sömört és a fénylő foltot illetően; ⁵⁷ elirányításul szolgál a tisztaság és tisztátalanság eseteiben. Ez a leprára vonatkozó törvény. 15. fejezet (Lev15)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz: ² "Mondjátok meg Izrael fiainak: Ha egy férfi teste magfolyásban szenved, ez a magfolyás tisztátalan. ³ Aki ilyen folyásban szenved, annak tisztátalanságára ez vonatkozik: Akár kiengedi a teste ezt a folyást, akár visszatartja, mindig tisztátalan. ⁴ S a fekvőhely is, ahova az ilyen ember lefekszik, tisztátalannak számít, és minden bútor, amelyre leül, tisztátalanná válik. ⁵ Aki megérinti ágyát, az mossa ki ruháját és fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ⁶ Aki ráül arra a bútorra, amelyen az ilyen ember ült, mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ⁷ Aki megérinti a magfolyásban szenvedő embert, mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ⁸ Ha a beteg ráköp egy tiszta emberre, az mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ⁹ Minden olyan ülés, amelyen a beteg utazik, tisztátalan; ¹⁰ s mindenki tisztátalanná válik estig, aki megérint bármilyen tárgyat, amely a beteg alatt volt. Aki ilyen tárgyat cipel, mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ¹¹ Mindenki, aki megérinti a beteget, és nem öblíti le a kezét, az mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ¹² A cserépedényt, amelyet a beteg érintett, össze kell törni, s minden faedényt ki kell öblíteni. ¹³ Ha a magfolyásban szenvedő ember meggyógyul, számoljon hét napot a tisztulására. Mossa ki a ruháját, fürödjön meg folyó vízben, s akkor tiszta lesz. ¹⁴ A nyolcadik napon vegyen két gerlét vagy két galambot, járuljon az Úr elé a megnyilatkozás sátorának bejáratához és adja át őket a papnak. ¹⁵ Az pedig mutassa be az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat égőáldozatul. A pap így elvégzi rajta a kiengesztelődés

szertartását az Úr előtt magfolyásáért. ¹⁶ Akinek magömlése van, az mossa meg az egész testét vízzel, de estig tisztátalan marad. ¹⁷ Minden ruhát és minden bőrt, amelyet a magömlés ért, ki kell mosni vízben, és tisztátalan marad estig. ¹⁸ Ha az asszony a férfival hál, mindketten fürödjének meg vízben, de estig tisztátalanok maradnak. ¹⁹ Amikor a nőnek vérzése van, és ez a havi vérzés, maradjon hét napig tisztátalanságban. Aki megérinti, az estig tisztátalan. ²⁰ Minden fekvőhely, amelyre ilyen állapotban lefekszik, tisztátalanná válik, s minden bútor, amelyre leül, tisztátalannak számít. ²¹ Aki megérinti az ágyát, mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ²² Aki bármilyen bútort megérint, amelyen ült, mossa ki a ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ²³ Aki megérint olyan tárgyat, amely az ágyán van, vagy azon a bútoron, amelyre leült, estig tisztátalan marad. ²⁴ Ha a férfi vele hál, osztozik tisztátalanságában, s ő is tisztátalan lesz hét napig, s az ágy is tisztátalanná válik, amelyen alszik. ²⁵ Ha egy nőnek a szabályos időn kívül több napon át vérfolyása van, vagy a havi vérzése hosszabbá válik, akkor az ilyen vérfolyás tartama alatt éppúgy tisztátalan, mint havi vérzése idején. ²⁶ Minden fekvőhely, amelyen vérfolyása idején alszik, olyan lesz, mint az, amelyiken havi vérzése idején fekszik. Minden bútor, amelyre leül, tisztátalanná válik éppúgy, mint havi vérzése idején. ²⁷ Aki megérinti ezeket, mossa ki ruháját, fürödjön meg vízben, de estig tisztátalan marad. ²⁸ Ha kigyógyul vérfolyásából, számoljon még hét napot, s akkor tiszta lesz. ²⁹ A nyolcadik napon vegyen két gerlét vagy két galambot, vigye el a papnak, a megnyilatkozás sátorának a bejáratához. ³⁰ A pap az egyiket ajánlja fel bűnért való, a másikat égőáldozatul. A pap így végezze el rajta a kiengesztelődés szertartását az Úr előtt vérfolyása miatt, amely tisztátalanná tette. ³¹ Figyelmeztessétek tehát Izrael fiait tisztátalanságukra, nehogy meghaljanak miattuk, mivel beszennyezik köztetek lévő hajlékomat." ³² Ez az előírás vonatkozik arra, aki magfolyásban szenved, akit magömlés tesz tisztátalanná, ³³ továbbá az asszonyra, akit havi vérzése tesz tisztátalanná, s általában minden férfire és nőre, akinek ilyen folyása van, és arra a férfira is, aki tisztátalan nővel hál. 16. fejezet (Lev16)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez Áron két fiának halála után, akik szabálytalan áldozatot mutattak be az Úrnak. ² Az Úr ezt közölte Mózesel: "Mondd meg testvérednek, Áronnak, hogy ne akármikor lépjen be a szentélybe a függöny mögé, a kiengesztelődés táblája elé, amely a szentség ládáján van, mert meghal, amikor megjelenek a felhőben a kiengesztelődés táblája fölött. ³ A szentélybe így kell belépnie: a bűnért való áldozatra szánt bikával és az égőáldozatra szánt kossal. ⁴ Öltse magára a megszentelt vászonköntöszt, a testét fődje vászonnadrág, kösse magára a lenből készült övet, s fejét takarja be a

vászonkendővel. Ezeket a megszentelt ruhákat öltse magára, azután hogy vízzel lemosta magát. ⁵ Izrael fiainak közösségétől vegyen át két bakot bűnért való áldozatnak, és egy kost égőáldozatnak. ⁶ Miután feláldozta a bikát saját bűneiért, s elvégezte az engesztelés szertartását magáért és háza népéért, ⁷ Áron fogja a két bakot, és állítsa az Úr elé, a megnyilatkozás sátorának bejáratához. ⁸ Vessen sorsot a két bakra, az egyik sorsot az Úrnak szánva, a másikat Azazelnek. ⁹ Áron áldozza fel azt a bakot, amely a sorsoláskor az Úrnak jutott, és mutassa be bűnért való áldozatul. ¹⁰ Azt a bakot, amely a sorsoláskor Azazelnek jutott, állítsa elevenen az Úr elé, majd végezze el rajta az engesztelés szertartását, és tegye ki Azazelnek a pusztába. ¹¹ Áron tehát ajánlja fel áldozatul a bikát a saját bűneiért, azután végezze el az engesztelés szertartását magáért és háza népéért, s úgy áldozza fel a bikát. ¹² Tegyen a füstölőbe parazsat, amelyet az Úr előtt álló oltárról vett, és vegyen illatos tömjént két tele marékkal. Az egészet vigye a függöny mögé, ¹³ és tegye a tömjént az Úr előtt a parázsra. Így a tömjén felhőjével beborítja a kiengesztelődés tábláját, amely a bizonyság ládáján van, s akkor nem hal meg. ¹⁴ Vegyen a bika véréből, és ujjával hintse meg a kiengesztelődés táblájának keleti oldalát. A kiengesztelődés tábláját hétszer hintse meg az ujjával. ¹⁵ Azután áldozza fel a nép bűnéért való áldozatra szánt bakot, és a vérét vigye a függöny mögé. Ezzel a vérrel is azt tegye, amit a bika vérével: hintse a kiengesztelődés táblájára és eléje. ¹⁶ Így elvégzi a szentélyen a kiengesztelődés szertartását Izrael fiainak tisztátalanságáért, engedetlenségéért és minden bűnéért. Így járjon el a megnyilatkozás sátorával, amely velük van tisztátalanságukban. ¹⁷ Senki se tartózkodjék a megnyilatkozás sátorában attól kezdve, hogy oda belépett az engesztelés szertartását elvégezni, egészen addig, amíg ki nem jön. Miután befejezte az engesztelést magáért, háza népéért és Izrael egész közösségéért, ¹⁸ jöjjön ki, lépjen az Úr előtt álló oltárhoz, és végezze el az oltáron az engesztelés szertartását. Vegyen a bika véréből és a bak véréből, kenjen belőle körös-körül az oltár szarvaira. ¹⁹ Ebből a vérből hétszer hintse meg ujjával az oltárt. Így tisztává és szentté teszi, megtisztítja és elkülöníti Izrael fiainak tisztátalanságától. ²⁰ Amikor befejezi a szentélynek, a megnyilatkozás sátorának és az oltárnak a kiengesztelését, hozassa oda a még élő bakot. ²¹ Áron tegye mindkét kezét a fejére, és olvassa rá Izrael fiainak minden mulasztását, minden engedetlenségét és minden bűnét. Miután így a bak fejére olvasta őket, vezettesse a pusztába egy emberrel, aki készen mutatkozik rá, ²² s a bak elviszi minden bűnüket egy kietlen helyre. Azután, hogy Áron kiviteti a bakot a pusztába, ²³ lépjen be a megnyilatkozás sátorába, vesse le vászonruháját, amelyet a szentélybe való belépéskor fölvelt. Tegye le ott, ²⁴ testét meg mossa le vízzel egy szent helyen, aztán öltse fel újra ruháját, és mutassa be a maga és a népe égőáldozatát. Végezze el az engesztelés

szertartását magáért és a népért: ²⁵ a bűnért való áldozat háját égesse el az oltáron. ²⁶ Aki a bakot kivitte Azazelnek, tisztítsa meg a ruháját, és mossa meg a testét vízben, s csak azután térjen vissza a táborba. ²⁷ A bikát és a bakot pedig, amelyet bűnért való áldozatul bemutatnak, s amelynek a vérének bevitték a szentélybe, hogy elvégezzék az engesztelés szertartását, vigyék ki a táboron kívülre, és ott égessék el tűzön: a bőrét, a húsát és a beleit. ²⁸ Aki elégeti, utána mossa ki a ruháját, mossa meg a testét vízzel, s csak így térjen vissza a táborba. ²⁹ Ez örök törvény számotokra. A hetedik hónapban, a hónap tizedik napján böjtöljete, s ne végezzetek semmiféle szolgálai munkát, sem a közületek valók, sem a köztetek élő idegenek. ³⁰ Ezen a napon végezzék el rajtatok az engesztelés szertartását, hogy megtisztuljatok. Tiszták lesztek az Úr előtt minden bűnötöktől. ³¹ Legyen ez szombati nyugalom számotokra, és böjtöljete. Örök törvény ez. ³² Az engesztelés szertartását a pap végezze el, akit apja helyett fölkenetek és beiktattak a szolgálatba. Öltse magára a vászonruhát, a megszentelt ruhát, ³³ végezze el a fölszentelt szentélynek, a megnyilatkozás sátorának és az oltárnak a kiengesztelését. Utána végezze el az engesztelés szertartását a papokon és a nép egész közösségén. ³⁴ Örök törvény legyen ez számotokra. Egy évben egyszer kell elvégezni Izrael fiain az engesztelés szertartását minden bűnükért." Úgy is tettek, ahogy az Úr Mózesnek meghagyta. 17. fejezet (Lev17)

¹ Az Úr ezt mondta Mózesnek: ² "Szólj Áronhoz és fiaihoz, Izrael minden fiához és mondd meg nekik: Ez az Úr szava, ezt parancsolja nektek: ³ Ha egy Izrael népéből való ember a táboron belül vagy azon kívül levág egy birkát, egy bárányt vagy egy kecskét anélkül, ⁴ hogy elhozná a megnyilatkozás sátorának bejáratához és felajánlana belőle az Úr hajléka előtt, az ilyen ember felelős a kiontott véért, s ki kell irtani a népből. ⁵ Izrael fiai tehát hozzák el a papnak az Úr számára a megnyilatkozás sátorának bejáratához áldozatukat, amelyet a mezőn akarnak bemutatni, és így csináljanak belőle közösségi áldozatot az Úrnak. ⁶ A pap öntse a vért az Úr oltárára, amely a megnyilatkozás sátorának bejárata előtt áll, a háját meg égesse el a megbékélés illatául az Úrnak. ⁷ Ne mutassanak be engedelmesség jeleként áldozatot azoknak a szellemeknek, amelyekkel beszennyezték magukat. Ez örök törvény számotokra és utódaitok számára. ⁸ Ezt is közöld velük: Ha Izrael házában bármelyik tagja vagy bármelyik köztetek lakó idegen égőáldozatot vagy más áldozatot mutat be anélkül, ⁹ hogy elhozná a megnyilatkozás sátorának bejáratához, és az Úrnak felajánlaná, az ilyen embert ki kell irtani nemzetségéből. ¹⁰ Ha Izrael házából bármelyik ember, vagy bármelyik köztetek élő idegen vért eszik, mindegy hogy milyen vért, ellene fordulok annak, aki vért evett és kiirtom a népből. ¹¹ Hiszen a test élete

a vérben rejlik. A vért azért adtam nektek, hogy az oltáron elvégezzétek vele az engesztelés szertartását életetekért, mert a vér szerzi meg az engesztelést az élet számára. ¹² Ezért mondtam Izrael fiainak: Senki ne egyék közületek vért, s a köztetek lakó idegen se egyék vért. ¹³ Ha valaki Izrael fiai, vagy a köztetek lakó idegenek közül vadászaton elejt egy olyan vadat vagy madarat, amelyet meg szabad enni, annak folyassa ki a vérét és takarja be földdel. ¹⁴ Mivel minden testnek a vér az élete, és én azt mondtam Izrael fiainak: Ne egyétek meg a vérét egyetlen testnek sem, mivel minden testnek a vér az élete, aki eszik belőle, azt ki kell irtani. ¹⁵ Ha akár közületek való, akár idegen elpusztult, vagy megsebzett állatból eszik, mossza ki a ruháját és fürödjön meg vízben. Estig tisztátalan marad, azután tiszta lesz. ¹⁶ De ha nem mossza ki a ruháját és nem mossza meg a testét, bűnének súlya ránehezedik." 18. fejezet (Lev18)

¹ Az Úr azt mondta Mózesnek: ² "Szólj Izrael fiához és mondd meg nekik: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek! ³ Ne viselkedjétek úgy, ahogy Egyiptomban szokás, ahol laktatok, és ne viselkedjétek úgy, ahogy Kánaán földjén szokás, ahova vezetlek benneteket. Ne kövessétek azok életmódját. ⁴ Az én parancsaim szerint járjatok el, és az én törvényeimet tartsátok meg, s azok szerint éljétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ⁵ Tartsátok meg törvényeimet és parancsaimat; aki megtartja őket, élni fog. Én vagyok az Úr. ⁶ Senki ne közeledjék rokonához, hogy feltárja meztelenségét. Én vagyok az Úr. ⁷ Ne fedd föl apád meztelenségét, sem anyád meztelenségét, hiszen anyád, azért ne fedd föl meztelenségét. ⁸ Ne fedd föl apád feleségének meztelenségét, mivel az magának apádnak a meztelensége. ⁹ Ne fedd föl nővéred meztelenségét, akár apádnak a lánya, akár anyádnak a lánya. Akár otthon született, akár házon kívül, ne fedd föl meztelenségét. ¹⁰ Ne fedd föl fiad lányának, sem lányod lányának a meztelenségét, mivel az ő meztelenségük a te meztelenséged. ¹¹ Ne fedd föl apád felesége lányának meztelenségét, aki apádtól származik. A nővéred, azért hát ne fedd föl meztelenségét. ¹² Ne fedd föl apád nővérének meztelenségét, mert hisz az az apád teste. ¹³ Ne fedd föl anyád nővérének meztelenségét, mert hisz az az anyád teste. ¹⁴ Ne fedd föl apád testvérének meztelenségét, és ne közelíts feleségéhez, hiszen a nagybátyád felesége. ¹⁵ Ne fedd föl menyed meztelenségét, hiszen a fiad felesége, azért hát ne fedd föl meztelenségét. ¹⁶ Ne fedd föl testvéred feleségének meztelenségét, hiszen az magának testvérednek a meztelensége. ¹⁷ Ne fedd föl egy asszonynak és a leányának a meztelenségét, s ne vedd el a fiának a leányát, sem a leányának a leányát, hogy fölfedd meztelenségét. Ők a te saját tested és az vérfertőzés lenne. ¹⁸ Ne fogadj be háremedbe egy asszonyt, ha nővére is ott van, mert civódás lesz belőle, s ne fedd föl meztelenségét nővére életében. ¹⁹ Ne közelíts asszonyhoz, hogy fölfedd meztelenségét, amikor vérzése tisztátalanná teszi. ²⁰

Ne oszd meg ágyadat néped fiának feleségével, attól tisztátalanná válsz. ²¹ Gyermekeidet ne szolgáltasd ki, hogy Molochnak szenteljék, ne szentségtelenítsd meg ezáltal Istened nevét. Én vagyok az Úr. ²² Ne hálj férfival, úgy, ahogy asszonnyal szokás hálni, ez gyalázatos dolog. ²³ Ne hálj együtt semmiféle állattal, attól tisztátalanná válsz. Az asszony se adja oda magát állatnak, hogy vele háljon. Ez undok dolog. ²⁴ Ne tegyétek magatokat tisztátalanná semmiféle ilyen tettel. Így szennyezték be magukat azok a népek is, amelyeket elűztem előledek. ²⁵ Az ország tisztátalanná vált, de megtoroltam bűnét, s az országnak ki kellett okádnia lakóit. ²⁶ Ti azonban tartsátok meg törvényeimet és parancsaimat, ne kövessetek el semmit azokból az iszonyatos dolgokból, sem a közületek valók, sem a közöttetek lakó idegenek. ²⁷ Ezek az utálatos dolgok tisztátalanná tették mind a lakó nemzeteket? ²⁸ Ha ti is tisztátalanná teszitek, nemde titeket is kiokád, mint ahogy kiokádta az előttek ott lakó nemzeteket? ²⁹ Igen, ha valaki elköveti bármelyiket is azokból az utálatos dolgokból, az vesszen ki népéből, bárki is az. ³⁰ Tartsátok meg tehát törvényeimet anélkül, hogy követnétek azokat az utálatos szokásokat, amelyeknek előttek hódoltak. Így nem szennyeznek be benneteket. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek." 19. fejezet (Lev19)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Szólj Izrael fiainak egész közösségéhez és mondd meg nekik: Legyetek szentek, mert én, az Úr, a ti Istenetek szent vagyok. ³ Mindenki tisztelje anyját és apját. Tartsátok meg szombatomat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ⁴ Ne forduljatok a bálványok felé, és ne öntsetek magatoknak ércből isteneket. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ⁵ Ha közösségi áldozatot mutattok be az Úrnak, úgy ajánljátok fel, hogy kedves legyen. ⁶ Az áldozat napján vagy másnap kell elfogyasztani, ami harmadnapra marad belőle, azt el kell égetni tűzön. ⁷ Ha harmadnap esztek belőle, az már romlott étel, s nem kedves többé. ⁸ Aki eszik belőle, az viselje bűne terhét, mivel megsértette az Úr szentségét. Az ilyet ki kell irtani népéből. ⁹ Amikor majd aratjátok földetek termését, ne vágjátok le a föld színéig. Ne szedd össze aratás után az ottmaradt kalászokat, ¹⁰ ne böngészd át szőlőtőkéidet, és ne szedegesd föl a fürtről lehullott szemeket. Hagyd ott a szegényeknek és az idegennek. Én vagyok az Úr, a te Istened. ¹¹ Senki közületek ne lopja meg, ne vezesse félre és ne csalja meg a népéből valót. ¹² Ne esküdjete hamisan a nevemre, mert azzal megszenségteleníted Istened nevét. Én vagyok az Úr. ¹³ Ne használd ki és ne zsákmányold ki embertársadat; a munkás bére ne maradjon nálad másnap reggelig. ¹⁴ Ne átkozd a némát, és ne tégy akadályt a vak útjába, hanem féld Istenedet. Én vagyok az Úr. ¹⁵ Ne légy igazságtalan az ítékezésben. Ne kedvezz a gyengének, és ne engedd, hogy a hatalmas elszédítsen: igazság szerint ítélezz embertársad fölött. ¹⁶ Ne rágalmazd tiedet, és ne törj embertársad

vérére. Én vagyok az Úr. ¹⁷ Ne táplálj gyűlöletet szívedben testvéred iránt. Fedd meg embertársadat, s akkor nem osztozol bűnében. ¹⁸ Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölködj néped fiaival. Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. Én vagyok az Úr. ¹⁹ Tartsd meg törvényeimet. Barmaid között ne pároztass két különböző fajtát, földedbe ne vess két különféle magot, ne hordj magadon kétféle színű ruhát. ²⁰ Ha valaki együtt hál olyan asszonnyal, aki más embernek ki nem váltott és szabaddá nem tett rabszolganője, de egyszersmind mellékfelesége is, azt felelősségre kell vonni, de nem bűnhődik halállal, mivel az asszony nem volt szabad. ²¹ Az ilyen ember vigyen az Úrnak a megnyilatkozás sátorának bejáratához jóvátételi áldozatot. Egy kos legyen az áldozat. ²² A pap az áldozatra szánt kossal végezze el az engesztelés szertartását az ember fölött az Úr előtt az elkövetett bűnért, s akkor az elkövetett bűn bocsánatot nyer. ²³ Ha majd bejuttok földetekre és ott gyümölcsfát ültettek, a gyümölcsseit úgy tekintsétek, mintha az előbbre volna. Három éven át legyen körülméletlen dolog számotokra, és ne egyetek belőle. ²⁴ A negyedik évben minden gyümölcsét szenteljétek az Úrnak hálaadó ünneppel. ²⁵ Az ötödik évben már megehetitek a gyümölcsét, és begyűjthetitek a termést magatoknak. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ²⁶ Ne egyetek semmiféle véreset, ne foglalkozzatok jóslással és varázslással. ²⁷ Hajatokat ne nyírjátok kerekre, és szakállatok végét ne vágjátok le. ²⁸ Halott miatt ne ejtsetek sebet testeteken, és ne vagdossátok be magatokat. Én vagyok az Úr. ²⁹ A lányodat ne alacsonyítsd le azzal, hogy bárkinek odaadod, így országod nem lesz szennyezett és gyalázatos. ³⁰ Tartsátok meg szombatomat, és tiszteljétek szentélyemet. Én vagyok az Úr. ³¹ Ne forduljatok halottlátókhoz, ne keressétek fel a jósokat, mert beszennyezitek magatokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ³² Becsüld meg az ősz fejet, add meg a tiszteletet az öregnek és féld Istenedet. Én vagyok az Úr. ³³ Ha idegen lakik veletek földetekon, ne bántsátok. ³⁴ A veletek lakó idegen olyan legyen számotokra, mint a közületek való, és szeresd úgy, mint saját magadat, hiszen ti is idegenek voltatok Egyiptom földjén. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ³⁵ Ne legyetek igazságtalanok az ítélkezésben, a hosszérték, a súlyérték és az űrmérték használatában. ³⁶ Legyen hiteles a mérleged, hiteles a súlyod, hiteles a mértéked, hiteles a vékád. Én vagyok az Úr, aki kihoztalak benneteket Egyiptom földjéről. ³⁷ Tartsátok meg minden törvényemet, minden parancsomat, és éljeteztek szerintük. Én vagyok az Úr." 20. fejezet (Lev20)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² Mondd meg Izrael fiainak: Aki Izrael fiai közül, vagy az Izraelben tartózkodó idegenek közül fiait Molochnak áldozza, az haljon meg. Az ország népe kövesse meg, ³ s én is ellene fordulok, és kiirtom népéből, mivel azzal, hogy fiát feláldozta Molochnak, beszennyezte

szentélyemet és megszenteltségtelenítette nevemet. ⁴ Ha az ország népe olyan ember fölött, aki egyik fiát Molochnak áldozza, szemet huny, és nem adja halálra, ⁵ akkor magam fordulok az illető ellen és nemzetsége ellen. Kiirtom őket a népből, és azokat is mind, akik egyetértettek velük abban, hogy Molochnak hódoljanak. ⁶ Aki halottlátókhoz vagy jósokhoz megy, hogy velük együtt varázslást űzzön, az ilyen embernek ellene fordulok és kiirtom népéből. ⁷ Szentelődjete meg tehát, és legyetek szentek, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ⁸ Tartsátok meg törvényeimet és éljetei szerintük, hiszen én, az Úr teszek szentté benneteket. ⁹ Tehát aki megátkozta apját vagy anyját, az haljon meg. Mivel apját, anyját átkozta, vére visszahull rá. ¹⁰ Ha valaki férjes nővel házasságtörést követ el, mégpedig: aki embertársának feleségével házasságtörést követ el, az halállal lakol; ő is, büntársa is. ¹¹ Aki apjának feleségével hál, az az apja meztelenségét fedi föl, azért mindkettőjüknek meg kell halniuk, vérük visszahull rájuk. ¹² Ha valaki együtt hál menyével, mindkettőnek meg kell halnia. Beszennyezték magukat, vérük visszahull rájuk. ¹³ Ha valaki férfival hál együtt, úgy, ahogy asszonnyal szoktak együtt hálni, ez utálatosság, amelyben mindketten részesek, ezért meg kell halniuk, vérük visszahull rájuk. ¹⁴ Ha valaki feleségül vesz egy asszonyt és annak anyját, ez vérfertőzés: őt is, az asszonyokat is el kell égetni, hogy ne legyen köztetek vérfertőzés. ¹⁵ Ha valaki állattal hál együtt, meg kell halnia, és az állatot is meg kell ölni. ¹⁶ Ha egy asszony állathoz közeledik, hogy vele háljon, öljétek meg az asszonyt is, az állatot is. Meg kell halniuk, vérük visszahull rájuk. ¹⁷ Ha valaki feleségül veszi nővérét, apjának lányát, vagy anyjának lányát, s fölfedi egymás meztelenségét, az gyalázatos dolog. Ki kell őket irtani népük tagjainak színe előtt. Mivel feltárta nővérének meztelenségét, viselje bűnének büntetését. ¹⁸ Aki havi vérzése idején együtt hál egy asszonnyal, s fölfedi meztelenségét, az vérének forrását mezteleníti le, azért mindkettőjüket ki kell irtani a népből. ¹⁹ Ne fedd föl sem anyád nővérének, sem apád nővérének meztelenségét. Az ilyen a saját testének meztelenségét fedi föl, azért viseljük bűnük büntetését. ²⁰ Ha valaki apai nagybátyja feleségével hál, és fölfedi meztelenségét, viseljük bűnük büntetését, és haljanak meg gyermek nélkül. ²¹ Ha valaki nőül veszi testvére feleségét, ez tisztátalanság, mivel testvérének meztelenségét fedi föl, ezért haljanak meg gyermek nélkül. ²² Tartsátok meg minden törvényemet, minden parancsomat és éljetei szerintük: akkor nem okád ki a föld benneteket, ahová vezetlek, hogy ott lakjatok. ²³ Ne kövessétek azoknak a népeknek a szokásait, amelyeket elűztem előletek, mivel elkövétek mindezeket a dolgokat és megutáltam őket. ²⁴ Nektek azonban ezt mondtam: Birtokba veszitek földjüket, nektek adom tulajdonul a tejjel-mézzel folyó földet. Én, az Úr, a ti Istenetek választottalak ki benneteket ezek közül a népek közül. ²⁵ Ezért különböztessétek meg a tiszta állatot a tisztátalantól, a

tiszta madarat a tisztátalantól. Ne tegyétek magatokat tisztátalanná azokkal az állatokkal, azokkal a madarakkal és semmivel, ami a földön mászkál: én különítettem el tőletek, mint tisztátalant. ²⁶ Szenteljétek magatokat nekem, az Úrnak: én szent vagyok, és kiválasztottalak titeket az összes népek közül, hogy az enyéim legyetek. ²⁷ Azt a férfit és asszonyt, aki közületek halottlító vagy jó lesz, halálra kell adni, meg kell kövezni, vérük visszahull rájuk." 21. fejezet (Lev21)

¹ Az Úr azt mondta Mózesnek: "Szólj a papokhoz, Áron fiaihoz és közöld velük: Senki közületek ne tegye magát tisztátalanná övéinek holttestével, ² hacsak nem a legközelebbi rokona: anyja, apja, fia, lánya, testvére. ³ Ezenkívül hajadon nővéréért is tisztátalanná válhat, ha az nála maradt mint rokon, és nem ment férjhez. ⁴ Mint férj, ne tegye magát tisztátalanná övéi által, megszenstelenítene magát. ⁵ Fejükön ne nyírják meg a haját, ne vágják le szakálluk végét, testükön ne ejtsenek bevágásokat. ⁶ Istennek vannak szentelve, ne szentségtelenítsék meg Istenük nevét: ők mutatják be az Úr eledelét, Istenük táplálékát, azért szentnek kell lenniük. ⁷ Ne vegyenek kicsapongó vagy meggyalázott asszonyt feleségül, sem pedig olyat, akit férje elűzött, mivel a pap Istennek van szentelve. ⁸ Tekintsd hát szentnek, mivel ő mutatja be az áldozatot Istenednek. Legyen számodra szent, mivel én is szent vagyok, és én szentellek meg benneteket. ⁹ Ha egy papnak a leánya kicsapongással meggyalázza magát, azzal apját szentségteleníti meg, ezért el kell égetni. ¹⁰ Az a pap, aki fölötté áll testvéreinek, akinek a fejét fölkenék olajjal, és akit a szent ruha felöltésével iktattak be, ne hordja kibontva a haját, és a ruháját se szaggassa meg. ¹¹ Ne érjen hozzá senki holttestéhez, és ne tegye magát tisztátalanná sem apjáért, sem anyjáért. ¹² A szentélyt ne hagyja el, nehogy megszenstelenítse Istenének szentélyét, hiszen magán hordozza az olajjal való megszentelést, az Istentől való fölkenést. Én vagyok az Úr. ¹³ Feleségül érintetlen leányt vegyen. ¹⁴ Özvegyet, elvált, meggyalázott vagy kicsapongó asszonyt nem vehet feleségül, hanem népéből származó érintetlen leányt vegyen feleségül. ¹⁵ Ne szentségtelenítse meg levita származását, mivel én, az Úr szenteltem meg." ¹⁶ Az Úr így szólt Mózeshez: ¹⁷ "Mondd meg Áronnak: Ha valaki utódaid közül bármelyik nemzedékben valamilyen betegségben szenved, ne közeledjék, hogy felajánlja Istennek az áldozati eledelt. ¹⁸ Senki se közeledjék oda, akinek testi hibája van, tehát sem vak, sem béma, sem alaktalan vagy nyomorék ember, ¹⁹ sem olyan, akinek a lába vagy a keze eltört, ²⁰ sem púpos, sem görbe lábú, sem szembajos, sem kiütéses, sem kelevényes ember, sem pedig eunuch. ²¹ Áronnak egyetlen papi ivadéka sem ajánlhatja fel az Úr eledelét, ha betegségben szenved. Ha beteg, ne közeledjék, hogy felajánlja Isten áldozati eledelét. ²² Ehet Istennek az ételéből, a nagyon

szent és a szent dolgokból, ²³ de ne jöjjön a függöny közelébe és ne közeledjék az oltárhoz. Beteg, ezért nem teheti közönségessé szent dolgaimat, mivel én, az Úr szenteltem meg őket." ²⁴ Mózes közölte mindezt Áronnal és fiaival és Izrael minden fiával. 22. fejezet (Lev22)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Mondd meg Áronnak és fiainak: Szentelődjenek meg Izrael fiainak szent áldozata által, és ne szentségtelenítsék meg szent nevemet; rám való tekintettel tartsák szentnek. Én vagyok az Úr. ³ Ezt mondd nekik: Ha valaki utódaitok közül bármelyik nemzedékben tisztátalan állapotban közeledik a szent áldozatokhoz, amelyet Izrael fiai az Úrnak felajánlanak, az az ember vesszen el szíнем elől. Én vagyok az Úr. ⁴ Ha valaki Áron nemzetségéből leprában vagy magfolyásban szenved, addig nem ehet a szent adományokból, amíg tiszta nem lesz. Ha pedig megérint olyan egyént, aki holttest érintése miatt tisztátalan, vagy ha magömlése volt, ⁵ vagy ha csúszómászó állatot érint, amely tisztátalanná teszi, vagy olyan embert, aki által bármilyen módon tisztátalanná válik, ⁶ aki tehát ilyen dolgokat érint, az estig tisztátalan marad, és nem ehet a szent adományokból, amíg vízzel meg nem mosta a testét. ⁷ Napszállta után ismét tiszta, és ehet a szent adományokból, mert hisz az ő ételei. ⁸ Elhullott vagy széttépett állatból nem ehet, nehogy tisztátalanná tegye magát általa. Én vagyok az Úr. ⁹ Tartsátok meg utasításaimat, és ne kövessetek el bűnt. A szent dolgok meggyalázásával kitennétek magatokat a halálnak. Én, az Úr szentelem meg őket. ¹⁰ A világiak közül senki sem ehet a szent dolgokból. A pap zsellére vagy napszámosa sem ehet megszentelt dolgot. ¹¹ De ha a pap pénzen vásárol rabszolgát, az ehet belőle. Éppúgy ehetnek ételéből a házában született rabszolgák is. ¹² Ha a papnak a lánya nem paphoz ment feleségül, nem ehet az áldozati adományokból. ¹³ De ha a pap lánya özvegy vagy elvált, és nincsenek gyermekei, akkor ha ismét visszatér apja házába, ehet apja ételéből éppúgy, mint fiatal korában. De kívülálló nem ehet belőle. ¹⁴ Ha valaki tévedésből megszentelt dolgot eszik, a szent dolgot toldja meg ötödével, és térítse meg a papnak. ¹⁵ Ne tegyétek közönségessé Izrael fiainak adományait, amelyeket az Úrnak felajánlanak. ¹⁶ Ha ennének belőlük, bűnnel terhelnék magukat, amely visszafizetésre kötelezi őket. Én, az Úr szenteltem meg adományaikat." ¹⁷ Az Úr így szólt Mózeshez: ¹⁸ "Szólj Áronhoz, a fiaihoz és Izrael egész népéhez és mondd meg nekik: Ha Izrael fiai közül valaki, vagy pedig egy idegen, áldozatot mutat be, akár fogadalmi, akár olyan önkéntes adományt, amelyet az Úrnak be szoktak mutatni égőáldozatul, ¹⁹ annak hibátlan hím szarvasmarhának, juhnek vagy kecskének kell lennie, mert csak így lesz kedves. ²⁰ Hibás állatot nem szabad feláldoznotok, mert az nem talál tetszésre. ²¹ Ha valaki szarvasmarhát vagy juhot fogadalomból vagy önkéntes

adományként közösségi áldozatul akar bemutatni, akkor annak hibátlannak kell lennie, hogy tetszésre találjon. Nem szabad, hogy hibája legyen. ²² Vakot, törött lábút, megsebzettet, fekélyest, rühöst, sömöröst nem áldozhattok fel az Úrnak, és nem égethetitek el az oltáron az Úrnak. ²³ A túl hosszú vagy túl rövid lábú marhát önkéntes adományként feláldozhatod, de fogadalom teljesítésére nem alkalmas. ²⁴ Szétzúzott, összenyomott, kiszakított vagy kivágott heréjű állatot sem áldozhattok fel az Úrnak. Földeteken ne is tegyétek ilyenné az állatot, ²⁵ és idegenből se vásároljátok meg (az ilyet) azért, hogy mint Istennek járó adományt feláldozzátok. Csonkaságuk valóban hiba, azért nem tesznek benneteket kedvessé." ²⁶ Az Úr így szólt Mózeshez: ²⁷ "Az újszülött borjú, bárány vagy kecske hét napig maradjon az anyjával. A nyolcadik naptól kezdve már alkalmas rá, hogy áldozatul bemutassák az Úrnak. ²⁸ De sem szarvasmarhát, sem juhot ne áldozzatok fel a kicsinyével együtt egy napon. ²⁹ Ha hálaáldozatot mutattok be az Úrnak, úgy végezzétek, hogy kedves legyen: ³⁰ még aznap meg kell enni, és semmit sem hagyhattok meg belőle másnap reggelre. Én vagyok az Úr. ³¹ Tartsátok meg parancsaimat és éljeteztek szerintük. Én vagyok az Úr. ³² Ne szentségtelenítsétek meg szent nevemet, hogy szentnek bizonyuljak Izrael fiai között, én az Úr, aki benneteket is megszenteltek. ³³ Én hoztalak ki titeket Egyiptom földjéről, hogy Istenetek legyenek: én vagyok az Úr." 23. fejezet (Lev23)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: (Az Úr ünnepei, amelyeket szent ünnepi összejövettel kell megülnötök.) Ezek az én ünnepnapjaim: ³ Hat napig kell dolgozni, a hetedik nap legyen a teljes nyugalom napja, a szent összejövetel napja, akkor semmiféle munkát ne végezzetek. Bárhol laktok is, ez az Úr nyugalmának napja. ⁴ Ezek az Úr ünnepei, a szent összejövetelek, amelyekre meghatározott időben el kell hívnótok Izrael fiait. ⁵ Az első hónap tizennegyedik napján estefelé van az Úr húsvétja, ⁶ a hónap tizenötödik napján pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe az Úr tiszteletére. Hét napon át kovásztalan kenyeret egyetek. ⁷ Az első napon tartsatok ünnepi összejövetet, és ne végezzetek semmiféle szolgai munkát. ⁸ Hét napon át mutassatok be áldozatot az Úrnak. A hetedik nap is a szent összejövetel napja, ne végezzetek semmiféle szolgai munkát." ⁹ Az Úr így szólt Mózeshez: ¹⁰ "Szólj Izrael fiaihoz és közöld velük: Amikor majd eljuttok arra a földre, amelyet adok nektek, s amikor elérkezik az aratás, akkor aratástok első kévéjét vigyétek a papnak. ¹¹ Ő felajánlja az Úrnak a bemutatás szertartásával, hogy kedvessé tegyen titeket. A pap a szombat utáni napon mutassa be az áldozatot, ¹² s a bemutatás napján ajánljatok fel az Úrnak égőáldozatul egy egyéves hibátlan bárányt, ¹³ s hozzá még ételáldozatul két tized efa olajjal elkevert lisztlángot, mint a megbékélés illatában elköltött ételt

az Úr számára, italáldozatul pedig egy negyed hin bort. ¹⁴ Ne egyetek kenyeret, pörkölt gabonát vagy sült tésztát (belőle), mielőtt ezen a napon elhoznátok adományokat Isteneteknek. Örök törvény ez utódaitok számára, bárhol laktok is. ¹⁵ A szombat utáni naptól, amelyen bemutattátok az áldozati kévéket, számoljatok hét teljes hetet. ¹⁶ Számoljatok ötven napot a hetedik szombat utáni napig, és akkor mutassátok be az Úrnak az új kenyér áldozatát. ¹⁷ Hozzatok a lakásotokból kenyeret az Úrnak szánt áldozathoz, két új kenyeret, amelyet két tized efa kovászos lisztlángból sütöttek. ¹⁸ A kenyéren kívül mutassatok be az Úrnak hét hibátlan egyéves bárányt, egy bikát és két kost égőáldozatul, a hozzátartozó étel- és italáldozattal együtt, mint a megbékélés illatában elköltött eledelt az Úrnak. ¹⁹ Mutassatok be egy bakot is bűnért való áldozatul, és két egyéves bárányt közösségi áldozatul. ²⁰ A pap végezze el vele a felajánlás mozdulatát az Úr előtt éppúgy, mint a kenyér zsengejével. A két bárány mint az Úrnak adott szent dolog jusson a papnak. ²¹ Ezen a napon gyűljetek össze, legyen ez szent összejövetel számotokra, és ne végezzetek semmiféle szolgai munkát. Örök törvény ez utódaitok számára ott, ahol lakni fogtok. ²² Ha elérkezik az aratás országotokban, ne vágd le egészen a földig és ne szedd össze, ami aratáskor ott marad, hanem hagyd ott a szegényeknek és az idegennek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek." ²³ Az Úr így szólt Mózeshez: ²⁴ "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: A hetedik hónap első napja legyen pihenőnap számotokra, harsonazengéssel és ünnepi összejövetellel. ²⁵ Ne végezzetek semmiféle szolgai munkát, és mutassatok be áldozatot az Úrnak." ²⁶ Az Úr ezt mondta Mózesnek: ²⁷ "Ennek a hónapnak a tizedik napja az engesztelés napja. Tartsatok rajta szent összejövetelt. Böjtöljete, és mutassatok be áldozatot az Úrnak. ²⁸ Ezen a napon ne végezzetek semmiféle szolgai munkát, mert ez az engesztelés napja, amelyen elvégzik fölöttetek az engesztelés szertartását az Úr, a ti Istenetek előtt. ²⁹ Aki nem böjtöl ezen a napon, azt ki kell irtani övéi közül, ³⁰ aki pedig dolgozik, azt én pusztítom ki népéből. ³¹ Ne végezzetek semmiféle munkát, ez örök törvény utódaitok számára, bárhol laktok is. ³² Szombati nyugalom legyen ez számotokra. Tartsátok meg a böjtöt, s a hónap kilencedik napjának estéjétől a következő estig tartózkodjatok a munkától." ³³ Az Úr így szólt Mózeshez: ³⁴ "Szólj Izrael fiaihoz és közöld velük: Ennek a hetedik hónapnak a tizenötödik napján lesz a hét napig tartó sátoros ünnep az Úr számára. ³⁵ Az első nap a szent összejövetel napja, ne végezzetek szolgai munkát. ³⁶ Hét napon át mutassatok be áldozatot az Úrnak. A nyolcadik napon tartsatok szent összejövetelt, és mutassatok be áldozatot az Úrnak. Az összejövetel napján ne végezzetek semmiféle szolgai munkát. ³⁷ Ezek az Úr ünnepei, amelyeken össze kell hívnok Izrael fiait. A szent összejövetel alkalmával áldozatot kell bemutatni az Úrnak: égőáldozatot, ételáldozatot, közösségi áldozatot és

italáldozatot, mindegyik napnak a saját szertartása szerint,³⁸ az Úrnak szombatján, az Úrnak hozott ajándékokon, a fogadalmi és önkéntes adományokon kívül.³⁹ A hetedik hónap tizenötödik napján, amikor már betakarítottátok a föld termését, üljetek hétnapos ünnepet az Úrnak. Az első és a nyolcadik napon legyen teljes nyugalom.⁴⁰ Az első napon vigyetek magatokkal szép gyümölcsöket, pálmaágakat, patak menti fűzfaágakat, és vigadjatok hét napig az Úr, a ti Istenetek színe előtt.⁴¹ Így üljétek meg évenként az Úr ünnepét hét napon át. Örök törvény ez utódaitok számára. A hetedik hónapban tartsátok ezt az ünnepet.⁴² Hét napig lakjatok sátorban. Izrael népének minden tagja lakjék sátor alatt;⁴³ így utódaitok megtudják, hogy sátorban lakattam Izrael fiait, amikor kihoztam őket Egyiptom földjéről. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek."⁴⁴ Mózes leírta Izrael fiai számára az Úr ünnepeit. 24. fejezet (Lev24)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Parancsold meg Izrael fiainak, hozzanak nekem tiszta olajat a mécsesekbe, hogy állandó lángot adjanak." ³ Áron ezt a lángot a megnyilatkozás sátorában, a bizonyág függönye elé helyezte. Ennek ott kell lennie állandóan az Úr előtt, estétől reggelig. Örök törvény ez utódaitok számára. ⁴ Áron a mécseseket a tiszta tartóra állította, az Úr elé minden időre. ⁵ "Végy lisztlángot, és süss belőle tizenkét kenyeret, mindegyik két tizednyi legyen. ⁶ Azután rakd őket két sorban - hatot-hatot téve egy sorba - az Úr előtt álló tiszta asztalra. ⁷ Mindegyik sorra tégy tiszta tömjént. Ez emlékezetül felajánlott eledel lesz, étel az Úrnak. ⁸ Mindig szombati napon kell kitenni az Úr elé. Izrael fiai vigyék oda az örök szövetség jeléül. ⁹ Azután Ároné és fiaié lesznek, de szent helyen egyék meg, mivel ez az Úr eledelének nagyon szent része az ő számukra. Örök törvény ez." ¹⁰ Egy izraelita asszonymnak a fia, aki egyiptomi apától született, kijött házából és Izrael fiai közé keveredett, s a táborban összeszólalkozott egy izraelita férfival. ¹¹ Az izraelita asszony fia káromolta és átkozta a Nevet, azért Mózes elé vezették. (Az anyát Selomitnak hívták, s a Dán törzséből való Dibri lánya volt.) ¹² Őrizet alatt tartották, hogy majd az Úr utasítása szerint ítéelkezzenek fölötte. ¹³ Az Úr ezt mondta Mózesnek: ¹⁴ "Vezesd ki a táboron kívülre azt, aki az átkot mondta. A fültanúk tegyék kezüket a fejére, és az egész közösség kövezzék meg. ¹⁵ Azután ezt mondd Izrael fiainak: Mindenki, aki Istenét átkozza, viselje bűnének büntetését. ¹⁶ Aki az Úr nevét káromolja, haljon meg, kövezzék meg az egész közösség. Akár idegen, akár közülük való, haljon meg, ha káromolta a Nevet. ¹⁷ Aki agyonüt egy embert, bárki is, haljon meg. ¹⁸ Aki agyonüt egy állatot, adjon másikat helyette: életet életért. ¹⁹ Aki megsebesít valakit a népéből valók közül, vele is bánjanak úgy, ahogy ő tett: ²⁰ törést törésért, szemet szemért, fogat fogért. Amilyen az emberen okozott kár, olyat kell neki

is elviselnie. ²¹ Aki állatot üt agyon, pótolja másikkal, aki embert üt agyon, az haljon meg. ²² Mindenki fölött ugyanúgy ítélkezzenek, akár közületek való, akár idegen, mivel én vagyok az Úr, a ti Istenetek." ²³ Miután Mózes ezeket elmondta Izrael fiainak, kivitte a táboron kívülre azt, aki az átkot kiejtette és megkövezték. Így teljesítették, amit az Úr parancsolt Mózesnek. 25. fejezet (Lev25)

¹ Az Úr a Sínai-hegyen ezt mondta Mózesnek: ² "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Ha majd érkeztek arra a földre, amelyet adok nektek, a föld tartson szombatot az Úrnak. ³ Hat éven át vedd be földedet, hat éven át metszd meg szőlődet és gyűjtsd be termését. ⁴ De a hetedik évben a föld élvezzen szombati nyugalmat, szombatot az Úr számára. Ne vedd be a földedet, ne metszd meg szőlődet, ⁵ ne arasd le a kalászt és ne kösd kétébe, ne szüreteld le szőlődet, amelyet nem metszettél meg. A nyugalom éve legyen ez a földnek. ⁶ De a föld szombatja is tápláljon téged, szolgálodat, szolgálódat, béresedet, vendégedet és mindazokat, akik nálad tartózkodnak. ⁷ Hozama szolgáljon táplálékul szarvasmarhádnak és földed állatainak. ⁸ Számolj hét évhetet, hétszer hét esztendő vagy hét évhet idejét, negyvenkilenc évet. ⁹ A hetedik hónapban, a hónap tizedik napján szólaltasd meg a harsonát: az engesztelés napján fújd meg a harsonát az egész országban. ¹⁰ Legyen ez jubileum számotokra: mindenki kapja vissza birtokát, mindenki térjen vissza családjához. ¹¹ Ez az ötvenedik esztendő legyen jubileumi év számotokra: ne vessetek, ne arassátok le a kalászt, ne kössétek kétébe, és ne szüreteljétek le a fürtöket, amelyek maguktól nőnek. ¹² A jubileumot tartsátok szent dolognak: egyétek a földek termését. ¹³ Ebben a jubileumi évben mindenki kapja vissza a birtokát. ¹⁴ Ha eladsz vagy veszél népedből valótól, ne csapd be testvéredet. ¹⁵ A jubileumi esztendő óta eltelt évek száma szerint vásárolj népedből valótól. Ő meg a termés éveinek száma szerint határozza meg az eladási árat. ¹⁶ Minél nagyobb a hátralevő évek száma, annál jobban emeld az árat, s minél kevesebb az év, annál jobban csökkentsd, hiszen bizonyos számú aratást adsz el neki. ¹⁷ Senki se csapja hát be a népedből valót, hanem féld Istenedet, mivel én vagyok az Úr, a te Istened. ¹⁸ Tartsátok meg törvényeimet és parancsaimat, tartsátok meg úgy, hogy teljesítitek, s akkor biztonságot élveztek az országában. ¹⁹ A föld megadja termését, jóllakásig esztek és biztonságban laktok. ²⁰ Ha ezt kérdezitek: mit eszünk ebben a hetedik esztendőben, ha nem vetünk és nem aratjuk le termésünket? ²¹ Megadom áldásomat, úgyhogy a hatodik évben annyit takarítottok be, amennyi elég lesz három esztendőre. ²² Amikor a nyolcadik évben vetni fogtok, még a régi termést ehetitek egészen a kilencedik évig. Amíg az év meg nem hozza termését, addig a régit ehetitek. ²³ A föld eladása nem jelenti minden jog elvesztését, mivel a föld az enyém, ti

meg csak jövevények és vendégek vagytok számomra. ²⁴ A földbirtokkal kapcsolatos minden tulajdonjog mellett meg kell hagyni a visszaváltás jogát. ²⁵ Ha testvéred szűkös helyzetbe jut, és el kell adnia birtokát, legközelebbi rokona gyakorolja a visszaváltás jogát arra nézve, amit testvére eladott. ²⁶ Akinek nincs senkije, aki ezt a jogot gyakorolná, de ő maga megszerzi a kiváltás költségét, ²⁷ számolja meg az elidegenítéstől eltelt éveket, adja vissza a vevőnek az eltelt időre járó összeget, és így szerezzé vissza birtokát. ²⁸ Ha nincs miből visszafizetnie, az eladott birtok legyen a vevőé a jubileumi esztendőig. A jubileumkor azonban viisszaszáll eredeti tulajdonosára. ²⁹ Ha valaki fallal körülkerített városban ad el lakóházat, a visszaváltás joga az eladástól számított év leteltéig marad meg. A visszaváltás joga egy évre van korlátozva. ³⁰ De ha a visszaváltásra az év leteltéig nem kerül sor, akkor a város falain belül levő ház a vevő és utódai tulajdona lesz, minden jog kizárásával. Még a jubileumkor sem lehet visszaváltani. ³¹ De a fallal körül nem vett falvakban levő házakat úgy kell tekinteni, mint a mezőn levőket. Ezekre érvényes a visszaváltás joga, és a vevő a jubileumkor köteles kimenni belőle. ³² A leviták házaira, amelyek az ő városaikban vannak, mindenkorra vonatkozik a visszaváltás joga. ³³ Ha valamely levita nem váltja vissza a házát az ilyen városban, a jubileumkor viisszaszáll rá, mivel a levita városok házai földbirtok számba mennek Izrael fiai között. ³⁴ A városaikhoz tartozó legelőket nem adhatják el, az az ő örökös birtokuk. ³⁵ Ha veled élő testvéred nyomorba jut és nincs biztosítva a megélhetése nálad, akkor segítsd úgy, mint az idegent és a vendéget, s maradjon veled. ³⁶ Ne vondd meg tőle a munkát, ne végy tőle kamatot, hanem féld Istenedet, hogy testvéred eléldégélhessen melletted. ³⁷ Ne kölcsönözz neki pénzt azért, hogy hasznót húzz belőle, sem pedig ételt, hogy kamatostul kapd vissza. ³⁸ Én vagyok az Úr, a ti Istenedek, aki kihoztalak benneteket Egyiptomból, hogy nektek adjam Kánaán földjét, és Istenedek legyenek. ³⁹ Ha testvéred akkor szegényedik el, amikor ki van neked szolgáltatva, és eladja magát neked, ne terheld a rabszolga munkájával. ⁴⁰ Inkább úgy legyen nálad, mint a zsellér vagy a vendég, s dolgozzék neked a jubileumi évig. ⁴¹ Akkor menjen el gyermekeivel együtt, térjen vissza nemzetségéhez, és kapja vissza atyáinak birtokát. ⁴² Mert hiszen az én szolgáim, akiket kihoztam Egyiptomból, nem szabad hát őket rabszolga módjára eladni. ⁴³ Nem bánhatsz vele kényed-kedved szerint, hanem féld Istenedet. ⁴⁴ Szolgáitok és szolgálóitok azokból a népekből kerüljenek ki, amelyek körülvesznek benneteket, közülük szerezzetek szolgákat és szolgálókat. ⁴⁵ Azonkívül szerezhettek azoknak az idegeneknek a gyermekei közül is, akik köztetek élnek, továbbá rokonaiktól, akik körülötökben élnek, és akik megtelepedtek földetekeken. Ők lehetnek a tulajdonotok, ⁴⁶ és magatok után örökségül hagyhatjátok őket gyermekeitekre, hogy örök jogen az övéik legyenek. Ők lehetnek a rabszolgáitok, de

testvéreitek fölött, Izrael fiai fölött nem rendelkezettek kényetek-kedvetek szerint.⁴⁷ Ha az idegen vagy jövevény jóléthez jut nálatok, testvéred pedig ráfizet a vele való kapcsolatra, és kénytelen eladni magát az ilyen jövevénynek, a köztetek lakó idegennek vagy az ilyen jövevény család leszármazottainak,⁴⁸ akkor az eladás után megmarad számára a kiváltás joga, és valamelyik testvére kiválthatja.⁴⁹ Kiválthatja apai nagybátyja, nagybátyjának a fia vagy családjának bármelyik tagja, vagy ha megvan rá a lehetősége, saját magát is kiválthatja.⁵⁰ A megvásárlójával való egyezkedésben számba kell venni az eladástól a jubileumi évig terjedő éveket, a kiváltási árat az évek száma szerint kell megállapítani, s napjait úgy kell elszámlolni, mint a béresét.⁵¹ Ha még sok esztendő van hátra, ezek figyelembe vételével kell eladási árának egy részét leszámolni.⁵² Ha csak kevés esztendő van hátra a jubileumi évig, akkor ezek száma szerint kell kiváltásának az árát megállapítani,⁵³ mintha évek szerint fizetett munkás volna. Ne bánjanak vele kényük-kedvük szerint a szemed előtt.⁵⁴ Ha ilyen módon nem váltották ki, a jubileumi évben szabaddá válik gyermekeivel együtt.⁵⁵ Mert Izrael fiai az én szolgáim; az én szolgáim, mivel én hoztam ki őket Egyiptom földjéről. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. 26. fejezet (Lev26)

¹ Ne csináljatok magatoknak bálványokat, ne állítsatok se szobrokat, se emlékoszlopokat, ne emeljete országotokban jelképes köveket, hogy hódoljatok előttük, mivel én, az Úr vagyok a ti Istenetek.² Tartsátok meg szombatjaimat, tiszteljétek szentélyemet. Én vagyok az Úr.³ Ha törvényeim szerint éltek, ha megtartjátok parancsaimat és teljesítitek őket,⁴ akkor a kellő időben esőt adok nektek, ahogyan szükségetek van rá, a föld meghozza termését, s a mező fája a gyümölcsét.⁵ Csépelni fogtok szüretig, és szüretelni fogtok vetésig. Jóllakásig eszitek kenyereteket, és biztonságban laktok földetekben.⁶ Békét szerzek országotoknak, s alhattok, mert senki sem fenyeget. Kiirtom földetekről az ártalmas vadat, kard nem veszélyezteti országotokat.⁷ Megfutamítjátok ellenségeiteket, s elhullanak kardotok előtt.⁸ Öten közületek megfutamítanak százat, és százan megfutamítanak tíezret, s ellenségeitek elhullanak kardotok előtt.⁹ Felétek fordulok, nagygyá teszek és megsokasítalak benneteket, s megtartom veletek kötött szövetségemet.¹⁰ Azután, hogy éltek a régi aratásból, még mindig ki kell hordanotok majd a régi gabonát, hogy az újnak helyet készítsétek.¹¹ Lakóhelyet választok köztetek, és nem vetlek el benneteket.¹² Közöttetek fogok élni, Istenetek leszek, ti meg népem leszek.¹³ Én vagyok az Úr, aki kihoztalak benneteket Egyiptom földjéről, hogy ne legyetek tovább szolgák. Széttörtem jármotok fáját, és fölemelhetitek fejetekeket.¹⁴ De ha nem hallgattok rám, és nem tartjátok meg parancsaimat,¹⁵ ha elvetitek törvényeimet, figyelmen kívül

hagyjátok utasításaimat, s megszegitek szövetségemet azáltal, hogy nem igazodtok előírásaimhoz, ¹⁶ akkor én is úgy bánok veletek. Meglátogatlak benneteket remegéssel, sorvadással és lázzal, amely elemésztí a szemet és kioltja a leheletet. Hiába vetitek el a magot, az ellenségeiteket fogja táplálni. ¹⁷ Ellenetek fordulok, és elhullotok ellenségeitek előtt. Olyanok uralkodnak majd fölöttetek, akik gyűlölnek titeket, s akkor is menekülni fogtok, ha senki sem üldöz benneteket. ¹⁸ Ha még ennek ellenére sem hallgattok rám, hétszeresen torolom meg bűneiteket. ¹⁹ Megtöröm makacs gőgötöket. Olyanná teszem az eget fölöttetek, mint a vas, és a földet, mint az érc: ²⁰ erőlködészek hiábavaló lesz, földetek nem ad termést, és a mező fája nem hoz gyümölcsöt. ²¹ Ha ellenem szegültök és nem hallgattok rám, akkor ezeket a csapásokat meghétszerezem rajtatok bűneitek miatt. ²² Vadállatokat szabadítok rátok, hogy ragadják el gyermekeiteket, pusztítsák el barmaitokat, és tizedeljenek meg benneteket annyira, hogy az utak elhagyatottá váljanak. ²³ S ha még ez sem használ nektek, és még mindig ellenem szegültök, ²⁴ én is fölkelek ellenetek és hétszeresen sújtalak benneteket bűneitekért. ²⁵ Kardot hozok rátok, hogy megbosszulja a szövetséget. Akkor majd városaitokba menekültök, de pestist bocsátok rátok és ellenségeitek kezére kerültek. ²⁶ Ha majd eltöröm kenyeretek botját, tíz asszony süthet kenyeret egy kemencében: kimérve adják majd nektek a kenyeret, s nem ehettek jóllakásig. ²⁷ Ha még ennek ellenére sem hallgattok rám és ellenem szegültök, ²⁸ én is ellenetek fordulok haragommal és hétszeresen megbüntetek titeket bűneitek miatt. ²⁹ Megeszitek fiaitok húsát, és megeszitek lányaitok húsát. ³⁰ Lerombolom magaslati helyeiteket, elpusztítom illatáldozataitok oltárait, holttesteiteket bálványaitok törmelékeire halmozom, és eltaszítalak benneteket. ³¹ Városaitokat rommá teszem, elpusztítom szentélyeiteket, és nem szívom többé a megbékélés illatát. ³² Úgy elpusztítom országotokat, hogy ellenségeitek álmélnodni fognak rajta, amikor odamennek lakni. ³³ Szétszórlak benneteket a nemzetek közé. Kardot rántok ellenetek, hogy országotokat pusztasággá tegyem és városaitokat romhalmazzá. ³⁴ Akkor majd az ország megtartja szombatjait elhagyatottságának egész ideje alatt, mivel ti ellenségeitek földjén lesztek. A föld pihenni fog, és megtartja szombatjait. ³⁵ Elhagyatottsága egész idején pihenni fog, amit nem tehetett meg a ti szombatjaitokon, amikor még ott laktatok. ³⁶ Azoknak a szívét pedig, akik megmaradnak, eltöltöm félelemmel, amikor ellenségeik földjén lesznek, megrémülnek a száraz levél zörrenésére, s futni fognak, mint ahogy a kard elől menekül az ember, s elhullanak, bár senki sem kergeti őket. ³⁷ Egymásba botlanak, mint a kard előtt, noha senki sem kergeti őket. Nem állhattok meg ellenségeitek előtt, ³⁸ elvesztek a nemzetek között, és ellenségeitek földje emészt meg benneteket. ³⁹ Akik megmaradnak közületek, azok ellenséges országban vesznek el bűneik

miatt; atyáik bűne is beleszámít azokéba, akik elvesznek. ⁴⁰ Akkor majd megvallják bűnüket és atyáik bűnét, amelyet ellenem elkövettek, s amellyel ellenem szegültek. ⁴¹ Ellenük fordulok, és ellenségeik földjére viszem őket. Akkor majd a körülmetéletlen szív megalázkodik, és vezekelnek bűneikért. ⁴² S megemlékezem Jákobbal kötött szövetségemről, Izsákkal kötött szövetségemről és Ábrahámval kötött szövetségemről; megemlékezem az országról. ⁴³ Az ugyanis, mivel elhagyták, megtartotta szombatjait, mivel eltávoztak belőle, üresen maradt. De nekik le kell vezekelniük bűneiket, amelyekkel megszegték parancsaimat és megvetették törvényeimet. ⁴⁴ Mindazonáltal: ha ellenséges földön lesznek is, nem vetem el őket, nem utálom meg őket annyira, hogy megsemmisüljenek, s hogy megszűnjék a velük kötött szövetségem, mivel én vagyok az Úr, az ő Istenük. ⁴⁵ Javukra megemlékezem a szövetségről, amelyet az első nemzedékkel kötöttem, amelyet a nemzetek szeme láttára kihoztam Egyiptom földjéről, hogy én, az Úr legyek az Istenük." ⁴⁶ Ezek a parancsok, előírások és törvények, amelyeket az Úr a Sínai-hegyen Mózes közvetítésével rendelt maga és Izrael fiai között. 27. fejezet (Lev27)

¹ Az Úr ezt mondta Mózesnek: ² "Szólj Izrael fiaihoz és közöld velük: Ha valaki teljesíteni akarja fogadalmát, amelyet egy személy értékéig tett az Úrnak, ³ egy hús és hatvan közötti férfit 50 ezüst sékelre kell értékelni, a szentély sékelje szerint. ⁴ A nő értéke 30 sékel. ⁵ Az öt és húsz év közötti fiút értékeljék 20 sékelre, a lányt 10 sékelre. ⁶ Az egy hónap és öt év közötti fiú értéke 5 ezüst sékel, a lányé 3 ezüst sékel. ⁷ Hatvan évtől fölfelé a férfit 15 sékelre kell értékelni, az asszonyt 10 sékelre. ⁸ Ha a fogadalmat tevő nem képes leróni az értéket, mutassa meg a személyt a papnak, s ő értékelje fel, de annak a lehetősége szerint, aki a fogadalmat tette. ⁹ Ha azokról az állatokról van szó, amelyeket föl lehet áldozni az Úrnak, minden állat szent dologgá válik, ha az Úrnak adják. ¹⁰ Nem lehet sem kicserélni, sem mással helyettesíteni, vagyis jót adni a rosszért vagy rosszat adni a jóért. Ha valamely állat helyett másikat adnak, mindkettő szent dologgá válik. ¹¹ Ha tisztátalan állatról van szó, amelyet nem lehet az Úrnak felajánlani, bármilyen is, hozzák el a paphoz, ¹² ő pedig becsülje meg, hogy jó-e vagy rossz, azután tartsák magukat az ő véleményéhez. ¹³ De ha vissza akarják váltani, a becsült értéket egyötödével meg kell toldani. ¹⁴ Ha valaki házát szenteli az Úrnak, a pap becsülje föl, hogy sokat, vagy keveset ér-e. A pap véleményét el kell fogadni. ¹⁵ De ha az ember, aki a házát felajánlotta, vissza akarja váltani, toldja meg a becsült értékét egyötödével, s a ház az övé lesz. ¹⁶ Ha valaki a birtokából egy darab földet az Úrnak szentel, az értékelést a termés hozama szerint kell megejteni, 50 ezüst sékelt számítva egy köböl árpáért. ¹⁷ Ha a jubileumi évben szentelik a földet az Úrnak, akkor az előbbi módon kell fölbecsülni, ¹⁸ de ha a jubileumi év után ajánlja fel, a pap az értéket a jubileumi évig terjedő évek szerint

számítsa ki, s a becsült értéket aszerint kell csökkenteni. ¹⁹ Ha vissza akarja váltani a földet, toldja meg a becsült értéket az ötödével, s a föld visszaszáll rá. ²⁰ Ha nem váltja vissza, hanem eladja másnak, elveszti a visszaváltás jogát. ²¹ A jubileumi évben a vevő köteles lemondani róla, mivel olyan dolog lett, amelyet az Úrnak szenteltek, olyan, mint az átok-esküvel szentté tett szántóföld, s a papság tulajdonába megy át. ²² Ha olyan szántóföldet szentel az Úrnak, amelyet vásárolt, s nem őseitől örökölt, ²³ akkor a pap a jubileumi esztendőig hátralevő évek szerint számítsa ki az árát, ő meg fizesse ki az összeget még aznap, mint az Úrnak fogadott szent dolgot. ²⁴ A jubileumi évben a föld visszaszáll az eladó tulajdonába, azéba, akinek örökrésze volt az országban. ²⁵ Minden beclést a szentély sékel-mértéke szerint kell megejteni, húsz gera ér egy sékelt. ²⁶ Barmainak elsőszülöttét senki sem ajánlhatja fel fogadalmul, mivel az jog szerint úgyis az Úré: akár szarvasmarháról, akár juhról-kecskéről van szó, az az Úré. ²⁷ De a tisztátalan állatot vissza lehet váltani, ha a becsértéket az ötödével megtoldja. Ha nem váltja vissza, el kell adni az állatot annyiért, amennyire értékelték. ²⁸ Amit az ember átok-esküvel az Úrnak szentel, azt nem szabad eladni vagy visszaváltani, akár ember, akár állat vagy öröklött szántóföld. Minden átok-esküvel felajánlott dolog nagyon szent, és az Úré. ²⁹ Ha valamely embert átok-esküvel ajánlottak fel, nem szabad megváltani, hanem meg kell halnia. ³⁰ A föld minden tizede: mind a szántóföld terméséből, mind a fák gyümölcséből az Urat illeti; az Úrnak szentelt dolog. ³¹ Aki meg akarja váltani tizedének egy részét, toldja meg egy ötödével az értékét. ³² A szarvasmarha és a juh-kecske tizedelésében minden tizediket az Úrnak kell szentelni, ahogy átmegy a pásztor botja alatt. ³³ Nem szabad kiválasztani a jót és a rosszat, s nem szabad cserélni. Ha megteszik, akkor az az állat is, és az is, amellyel kicserélték, szent dolog lesz, s nem lehet visszaváltani." ³⁴ Ezek azok a parancsok, amelyeket az Úr Mózesnek a Sínai-hegyen Izrael fiaira vonatkozólag adott. Számok könyve

1. fejezet (Szám1)

¹ Egyiptom földjéről való kivonulásuk után a második év második hónapjának első napján így szólt az Úr Mózeshez a megnyilatkozás sátorában a Sínai pusztán: ² "Vegyétek mind számba Izrael fiainak egész közösségét, nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva az összes férfit, egyenként. ³ Húsz évtől fölfele, te és Áron vegyétek számba mind, aki alkalmas hadi szolgálatra Izraelben, csoportonként. ⁴ Közben legyen mindig a segítségetekre valaki a törzsből, mégpedig a családoknak a feje." ⁵ Ezek azoknak a férfiaknak a nevei, akiknek mellettetek kell állniuk: ⁶ Ruben törzsből Elicur, Sedeur fia; Simeon törzsből Selumiel, Curisaddai fia; ⁷ Júda törzsből Nachson, Amminadab fia; ⁸ Isszachar törzsből Netaneel, Cuár fia; ⁹

Zebulun törzséből Eliab, Helon fia; ¹⁰ József fiai közül: Efraim törzséből Elisama, Ammihud fia; Manassze törzséből Gamliel, Pedacur fia; ¹¹ Benjamin törzséből Abidan, Gidoni fia; ¹² Dán törzséből Achiezer, Ammisaddai fia; ¹³ Áser törzséből Pagiel, Ochran fia; ¹⁴ Gád törzséből Eljazaf, Reuel fia; ¹⁵ Naftali törzséből Achira, Enan fia. ¹⁶ Ezek a közösségből kiválasztottak, atyáik törzsének vezérei, Izrael ezreinek a fejei. ¹⁷ Így hát Mózes és Áron maguk mellé vették ezeket a férfiakat, akiket név szerint kijelöltek nekik, ¹⁸ és a második hónap első napján összegyűjtötték az egész közösséget, hogy a családok jegyzékébe való föl vételüket a nemzetségek és családok rendjében megejtsék, név szerint felsorolva őket, húsz évtől fölfelé, egyenként, ¹⁹ amint az Úr megparancsolta Mózesnek. Így vették számba őket a Sínai pusztában. ²⁰ Rubennek, Izrael elsőszülöttének a fiai, az ő leszármazottaik, nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, egyenként, húsz évtől fölfelé az összes férfi, mind, akik alkalmasak voltak hadba vonulásra, ²¹ és akiket Ruben törzséből vettek számba, 46500-at tettek ki. ²² Simeon fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, egyenként, húsz évtől fölfelé valamennyi férfi, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra, ²³ és akiket Simeon törzséből vettek számba, 59300-at tettek ki. ²⁴ Gád fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra, ²⁵ és akiket Gád törzséből vettek számba, 45650-et tettek ki. ²⁶ Júda fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadba vonulásra, ²⁷ és akiket Júda törzséből vettek számba, 74600-at tettek ki. ²⁸ Isszachár fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra, ²⁹ és akiket Isszachár törzséből vettek számba, 54400-at tettek ki. ³⁰ Zebulun fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadba vonulásra, ³¹ és akiket Zebulun törzséből vettek számba, 57400-at tettek ki. ³² József fiai közül Efraim leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra, ³³ és akiket Efraim törzséből vettek számba, 40500-at tettek ki. ³⁴ Manassze fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadba vonulásra, ³⁵ és akiket Manassze törzséből vettek számba, 32200-at tettek ki. ³⁶ Benjamin fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra, ³⁷ és akiket Benjamin törzséből vettek számba, 35400-at tettek ki. ³⁸ Dán fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik

alkalmasak voltak hadba vonulásra,³⁹ és akiket Dán törzséből vettek számba, 62700-at tettek ki.⁴⁰ Áser fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra,⁴¹ és akiket Áser törzséből vettek számba, 41500-at tettek ki.⁴² Naftali fiainak leszármazottai nemzetségeik és családjaik rendjében, név szerint felsorolva, húsz évtől fölfelé, mind, akik alkalmasak voltak hadba vonulásra,⁴³ és akiket Naftali törzséből vettek számba, 53400-at tettek ki.⁴⁴ Ezek voltak a számba vettek, akiket Mózes és Áron és Izrael vezérei - tizenkét férfi, mindegyik törzs és annak családjai számára mindig egy - számba vettek.⁴⁵ Izraelnek számba vett fiai összesen, családjaik szerint, húsz évtől fölfelé, mindazok Izraelben, akik alkalmasak voltak hadi szolgálatra,⁴⁶ tehát a számba vettek mindnyájan 603550-et tettek ki.⁴⁷ De Lévi fiait nem számították közéjük családjaik szerint.⁴⁸ Így szólt az Úr Mózeshez:⁴⁹ "Lévi törzsét ne vedd számba, és számukat ne mérd fel Izrael fiainak sorában."⁵⁰ Inkább a tanúság sátrát bízod a levitákra, összes felszerelésével és minden tartozékával együtt. Ők vigyék a sátort és minden felszerelését, ők lássák el a szolgálatát, s ezért táborozzanak a sátor körül.⁵¹ Ha föl kell szedni a sátort, Lévi fiai szedik föl; ha pihenőt kell a sátorral tartani, Lévi fiai állítsák fel. Aki nem Lévi fia és hozzá közelít, halállal bűnhődjék.⁵² Míg Izrael fiai a maguk helyén - ki-ki a saját táborában és hadi jelvényeinél - táboroznak,⁵³ Lévi fiai a tanúság sátra körül üssenek tábort, nehogy rá szálljon a harag Izrael fiainak közösségére. Így Lévi fiai lássák el a tanúság sátra körül a szolgálatot."⁵⁴ Izrael fiai így tettek, egészen úgy jártak el, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. 2. fejezet (Szám2)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ² "Izrael fiai családjaik jelvényénél táborozzanak, ki-ki a maga hadi jelvényénél a megnyilatkozás sátora körül üssenek tábort, bizonyos távolságra. ³ Előre, napkelet felé Júda táborának hadi jelvénye kerüljön, csapatai rendjében: Nachson Amminadab fia mint Júda fiainak és seregének, ⁴ azaz a számba vett 74600-nak a vezére. ⁵ Mellette Isszachár törzse üssön tábort: Netaneel, Cuár fia mint Isszachár fiainak és csapatának, ⁶ vagyis a számba vett 54400-nak a vezére. ⁷ Majd Zebulun törzse: Eliab, Helon fia mint Zebulun fiainak és seregének, ⁸ azaz az 57400 számba vettnek a vezére. ⁹ A Júda táborába besorozottak - összesen 186400-an - induljanak először, csapataik rendjében. ¹⁰ Ruben táborának hadi jelvénye déli irányban helyezkedjék el, csapatai rendjében: Elicur, Sedeur fia mint Ruben fiainak és seregének, ¹¹ vagyis a számba vett 46500-nak a vezére. ¹² Mellette Simeon törzse táborozzék: Selumiel, Curisaddai fia mint Simeon fiainak és seregének, ¹³ vagyis az 59300 számba vettnek a vezére. ¹⁴ Majd Gád törzse: Eljazaf, Reuel fia mint Gád fiainak és csapatának, ¹⁵ azaz a számba

vett 45650-nek a vezére. ¹⁶ A Ruben táborába besorozottak - összesen 151450-en - keljenek útra másodiknak, csapataik rendjében. ¹⁷ Utánuk a megnyilatkozás sátora, a leviták tábora következzen, a többi tábor közepette; ahogyan táboroznak, úgy keljenek útra, ki-ki a maga helyén, hadi jelvényeik rendjében. ¹⁸ Efraim táborának hadi jelvénye nyugat felé kapjon táborhelyet: Elisama, Ammihud fia, mint Efraim fiainak és csapatának, ¹⁹ vagyis a 40500 számba vettnek a vezére. ²⁰ Mellette Manassze törzse: Gamliel, Pedacur fia mint Manasse fiainak és seregének, ²¹ azaz a 32200 számba vettnek a vezére. ²² Majd Benjamin törzse: Abidan, Gidoni fia mint Benjamin fiainak és csapatának, ²³ vagyis a számba vett 35400-nak a vezére. ²⁴ Az Efraim táborába besorozottak - összesen 108100-an - keljenek útra harmadikul, csapataik rendjében. ²⁵ Dán táborának hadi jelvénye északi irányban helyezkedjék el: Achiezer, Ammisaddai fia mint Dán fiainak és csapatának, ²⁶ azaz a számba vett 62700-nak a vezére. ²⁷ Mellette Áser törzse táborozzék: Pagiél, Ochran fia mint Áser törzsének és seregének, ²⁸ vagyis a 41500 számba vettnek a vezére. ²⁹ Majd Naftali törzse: Achira, Enan fia mint Naftali fiainak és csapatának, ³⁰ vagyis az 53400 számba vettnek a vezére. ³¹ A Dán táborába besoroltak - összesen 157600-an - induljanak utoljára. (Ez a hadi jelvények szerinti helyükre vonatkozik.)" ³² Ezek voltak Izraelnek családjaik szerint számba vett fiai, a táborba csapataik rendjében besoroltak valamennyien 603550-et tettek ki. ³³ De a levitákat nem vették számba Izrael fiainak sorában, ahogy az Úr megparancsolta Mózesnek. ³⁴ Izrael fiai így tettek, egészen úgy táboroztak hadi jelvényeik rendjében, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta, és úgy keltek útra is, ki-ki nemzetsége szerint, a maga családjával. 3. fejezet (Szám3)

¹ Ezek voltak tehát Áron és Mózes leszármazottai abban az időben, amikor az Úr szólt Mózeshez a Sínai-hegyen. ² S ezek Áron fiainak a nevei: Nadab, az elsőszülött, Abihu, Eleazár és Itamár. ³ Ezek Áron fiainak, a fölKent papoknak a nevei, akik a papi tisztség betöltésére kaptak megbízatást. ⁴ Nadab és Abihu azonban meghaltak az Úr színe előtt, amikor a Sínai pusztában méltatlan tűzáldozatot mutattak be az Úrnak. Fiaik nem voltak, ezért Eleazár és Itamár látták el a papi szolgálatot, atyjuk, Áron felügyeletével. ⁵ Így szólt az Úr Mózeshez: ⁶ "Léptesd elő Lévi törzsét, és rendeld Áron pap elé, hogy a szolgálatára legyenek. ⁷ Ők lássák el az ő teendőit és az egész közösség teendőit a megnyilatkozás sátora körül, és így ők teljesítsék a szolgálatot a hajléknál. ⁸ Ők viseljenek gondot a megnyilatkozás sátorának minden felszerelésére és Izrael fiainak minden kötelezettségére, és így ők teljesítsék a szolgálatot a hajléknál. ⁹ Add át Lévi fiait Áronnak és fiainak, mintegy "ajándékul", Izrael fiai adják őket neki tulajdonul. ¹⁰ Áronnak és fiainak azonban hagyd meg, hogy töltsék be papi tisztüket; minden illetéktelen azonban, aki közéjük

merészkedik, halállal bűnhődjék." ¹¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ¹² "Nézd, magam választottam ki Lévi fiait Izrael fiai közül elsőszülötteik helyébe - azok helyébe, akik elsőként nyitották meg anyjuk méhét - Izrael fiai körében, hogy Lévi fiai az enyémekek legyenek. ¹³ Mert az enyém minden elsőszülött. Azon a napon, amelyen Egyiptom földjén minden elsőszülöttre lesújtottam, magamnak szenteltem minden elsőszülöttet Izraelben, embert s állatot egyaránt. Az enyémekek. Az Úr vagyok!" ¹⁴ Akkor így szólt az Úr a Sínai pusztában Mózeshez: ¹⁵ "Vedd számba Lévi fiait családjaik és nemzetségeik rendjében. Minden férfinemhez tartozót végy számba egy hónapostól fölfelé." ¹⁶ Mózes tehát számba vette őket az Úr parancsára, ahogyan a parancs szólt. ¹⁷ Név szerint ezek voltak Lévi fiai: Gerson, Kehát és Merári. ¹⁸ Gerson fiainak pedig Libni és Simi volt a nevük nemzetségük szerint. ¹⁹ Kehát fiait nemzetségük szerint (így hívták): Amram, Jichar, Hebron és Uziel. ²⁰ Merári fiait pedig (így nevezték) nemzetségük szerint: Machli és Musi. Ezek Lévi leszármazottai családjaik szerint. ²¹ Gersontól származnak a libniták és a simiták nemzetségei; ezek Gerson leszármazottai. ²² A számba vettek, a férfi nemhez tartozók egy hónapostól fölfelé, azok, akiket számba vettek, szám szerint 7500-at tettek ki. ²³ A gersoniták nemzetségei a hajlék mögött, attól nyugatra táboroztak. ²⁴ A gersonitáknak Eljazaf, Lael fia volt a vezérük. ²⁵ A megnyilatkozás sátoránál a gersoniták oltalmára volt bízva a hajlék, a sátor, annak takarója, a megnyilatkozás sátora bejáratának kárpitja, ²⁶ az előudvar függönye, valamint a hajlékot és az oltárt körülvevő udvar bejáratának függönye és annak zsinórjai, az ezekkel járó teendőkkkel együtt. ²⁷ Keháttól származnak az amramiták, a jichariták, a hebroniták és az uzieliták nemzetségei; ezek Kehát leszármazottai. ²⁸ A közülük számba vettek, a férfinemhez tartozók egy hónapostól fölfelé 8300-at tettek ki. Az ő kötelességük volt a szentély szolgálata. ²⁹ A kehatiták nemzetségei a hajlék déli oldalánál táboroztak. ³⁰ A kehatiták nemzetségeinek Uziel fia, Elicafan volt a vezérük. ³¹ Az ő gondjukra volt bízva a szövetség ládája, az asztal, a mécestartó, az oltárok, a szertartásokhoz szükséges szent edények és a kárpit a velük kapcsolatos teendőkkkel egyetemben. ³² A levita vezéreknek Áron pap fia, Eleazár volt a fejük; ő látta el a felügyeletet azok fölött, akiknek a szent szolgálat ellátása volt a feladatuk. ³³ Meráritól származnak a machliták és a musiták nemzetségei; ezek a meráriták nemzetségei. ³⁴ A közülük származottak, a férfinemhez tartozók egy hónapostól fölfelé szám szerint 6200-at tettek ki. ³⁵ A meráriták nemzetségeinek Abichail fia, Curiel volt a vezérük. Ők a hajlék északi oldalánál táboroztak. ³⁶ A meráritákra volt bízva a hajlék deszkáinak, rúdjaiknak, oszlopainak, talapzatának, cövekeinek és köteleinek őrzése, a velük együttjáró teendőkkkel egyetemben, ³⁷ továbbá az előudvar oszlopai körös-körül, azok talapzata, cövekei és kötelei. ³⁸ A hajlék

előtt, keleti irányban azonban, a megnyilatkozás sátora előtt, napkelet felé Mózes és Áron táboroztak, mellettük meg fiaik, akiknek a szentély szolgálata volt a feladatuk, Izrael fiai kötelességeinek teljesítésére. Minden illetéktelennek, aki odamerészkedett, halállal kellett bünhődnie.³⁹ A számba vett leviták, akiket Mózes - az Úr parancsára - számba vett nemzetségeik rendjében, a férfinemhez tartozók egy hónapostól fölfelé összesen 22000-et tettek ki.⁴⁰ Ezt mondta az Úr Mózesnek: "Vedd számba Izrael fiainak összes férfinemhez tartozó elsőszülöttét egy hónapostól fölfelé, és foglald jegyzékbe a nevüket."⁴¹ Vedd számba nekem - az Úr vagyok - a levitákat Izrael fiainak elsőszülöttei helyett, és a leviták barmait Izrael fiai barmainak elsőszülöttei helyett."⁴² Mózes tehát számba vette Izrael fiai közül az összes elsőszülöttet, ahogy az Úr parancsolta neki.⁴³ S a férfinemhez tartozó elsőszülöttek, név szerint felsorolva, egy hónapostól fölfelé, mind, akiket számba vettek, 22273-at tettek ki.⁴⁴ Ezt mondta az Úr Mózesnek:⁴⁵ "Vedd a levitákat Izrael fiainak elsőszülöttei helyett, s a leviták barmait barmaik helyett, legyenek a leviták az enyéim - az Úr vagyok."⁴⁶ Izrael fiainak 273 elsőszülöttéért, aki a leviták (számán) túl van,⁴⁷ kérj váltságdíjat, fejenként öt sékelt, mégpedig a szent mérték szerint kérd, húsz gera egy sékel.⁴⁸ A pénzt add oda Áronnak és fiainak a szám fölöttiek váltságdíjaként."⁴⁹ Mózes így váltságdíjat szedett azoktól, akik a leviták által kiváltottak számának fölötté voltak.⁵⁰ Izrael fiai közül az elsőszülöttek pénze 1365 sékelt tett ki a szent mérték szerint.⁵¹ Mózes a váltságdíjat odaadta Áronnak és fiainak az Úr parancsára, ahogyan az Úr Mózesnek megparancsolta. 4. fejezet (Szám4)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ² "Lévi fiai közül vedd számba a kehátitákat nemzetségeik és családjaik rendjében, ³ harminc évtől fölfelé az ötven évesekig, mind, akiknek szolgálatba kell állniuk, hogy a megnyilatkozás sátoránál teendőjüket ellássák. ⁴ A következőből áll Kehát fiainak teendője a megnyilatkozás sátoránál: a szentély (lesz a gondjukra bízva). ⁵ Amikor tábort kell bontani, Áron és fiai menjenek be, vegyék le az elrejtő függönyt, és burkolják be vele a tanúság ládáját. ⁶ Azután borítsanak rá egy finom bőrből való takarót, majd arra terítsenek egy egészen bíborlila terítőt, s igazítsák meg a tartórudakat. ⁷ A kenyér kitevésére szolgáló asztalra is terítsenek egy bíborlila terítőt, azután tegyék rá a tálakat, serpenyőket, füstölőket, valamint az italáldozathoz szükséges kannákat, s az állandóan (kitett) kenyér is legyen rajta. ⁸ Takarják be egy karmazsin kendővel, s borítsák le egy finom bőrtakaróval, azután illesszék bele a rúdjaikat. ⁹ Akkor fogjanak egy bíborlila leplet, göngyöljék bele a mécestartót a mécesekkel, a koppantókkal, a hamutartókkal, s az összes olajtartóval együtt, amivel föl van szerelve, ¹⁰ aztán minden hozzá tartozó fölszereléssel együtt burkolják egy finom bőrből való

takaróba és tegyék saroglyára. ¹¹ Majd terítsenek az aranyoltárra egy bíborlila terítőt, fedjék be egy finom bőrtakaróval, és illesszék bele rúdjaikat. ¹² Akkor fogják az összes istentiszteleti edényt, amelyet a szentélyben a szertartásokhoz használnak, tegyék bíborlila kendőbe, majd burkolják bele egy finom bőrből való takaróba, és tegyék saroglyára. ¹³ Ezután tisztítsák meg az oltárt a hamutól, terítsenek rá egy bíborpiros terítőt, ¹⁴ tegyék rá az összes edényt, amit a szertartáshoz használnak, a villákat, füstölőket, tálkákat, lapátokat és tálakat, vagyis az oltár egész felszerelését, borítsanak rá egy finom bőrből való takarót, és illesszék bele rúdjaikat. ¹⁵ Ha Áron és fiai elkészülnek a szentély és az összes szent eszköz betakarásával, de csakis akkor, abban a pillanatban, amikor a tábor útra kel, nehogy meg találják érinteni a szent dolgokat, s meg kelljen halniuk, menjenek Kehát fiai és vigyék. Ezt kell Kehát fiainak a megnyilatkozás sátorából vinniük. ¹⁶ Áron pap fiának, Eleazárnak meg az a tiszte, hogy (gondoskodják) a mécesbe olajról, az illatos füstölőszerről, a rendszeres ételáldozatról, s a kenetről (egyáltalán), ellássa az egész hajléknak és mindannak a felügyeletét, ami benne a szentéllyel és a hozzá tartozó edényekkel kapcsolatos." ¹⁷ Ezt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ¹⁸ "Ne engedjétek a kehátiták nemzetségeit Lévi fiai közül kiveszni. ¹⁹ Tegyétek érdekükben a következőket, hogy életben maradjanak, s meg ne haljanak, amikor a szent tárgyakhoz közelítenek: Áron és fiai menjenek, és mindegyiküket állítsák oda a rá váró teendő, s a neki szánt vinnivaló mellé, ²⁰ nehogy maguk menjenek be, s akár csak egy pillanatra is lássák a szent dolgokat és meghaljanak." ²¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ²² "Hasonlóképpen vedd számba Gerson fiai is családjai és nemzetségeik rendjében. ²³ Harminc évtől ötven évig vedd számba mindazokat, akiknek menniük kell, hogy a megnyilatkozás sátoránál szolgálatot teljesítsenek és feladatot vállaljanak. ²⁴ A következőből áll Gerson nemzetségeinek teendője a munka terén és a továbbvonuláskor: ²⁵ Ők viszik a hajlék függőnyeit, a megnyilatkozás sátorát, annak takaróját és a fölül lévő finom bőrtakarót, a megnyilatkozás sátora bejáratának kárpitját, ²⁶ a hajlékot és az oltárt körülvevő előudvar függőnyeit, az előudvar bejáratának kárpitját, a köteleket, s a hajlék használatához szükséges minden eszközt. ²⁷ Minden teendőt, ami ezzel kapcsolatban adódik, nekik kell ellátniuk. Áronnak és fiainak utasítására teljesítsék Gerson fiai minden feladatukat az egész szállítás, s minden egyéb munka terén; sorra mindent meg kell mutatnotok nekik, amit vinniük kell. ²⁸ Ez a teendője Gerson fiainak a megnyilatkozás sátora körül. Szolgálatukat Áron pap fiának, Itamárnak a felügyeletével teljesítsék." ²⁹ "Merári fiai is vedd számba nemzetségeik és családjai rendjében. ³⁰ Harminc évtől ötven évig vedd számba mind, akinek szolgálatba kell lépnie, hogy a megnyilatkozás sátora körül teendőt vállaljon. ³¹ Ebben áll feladatuk a továbbvonulás során,

beleértve minden egyéb munkájukat is a megnyilatkozás sátoránál: (nekik kell gondot viselniük) a hajlék deszkáira, rúdjaira, oszlopaira, talapzatára,³² körös-körül az előudvar oszlopaira, ezek talapzatára, cövekeire és köteleire, beleértve az összes szerszámot is, valamint minden velük kapcsolatos teendőt. Sorra mutassátok meg nekik azokat a fölszereléseket, amit vinniük kell.³³ Ebben áll Merári nemzetségeinek a szolgálata a megnyilatkozás sátora körüli teendők ellátása során; Áron pap fiának, Itamárnak a felügyeletével kell teljesíteniük."³⁴ Mózes és Áron, valamint a közösség vezérei akkor számba vették Kehát fiait, nemzetségeik és családjaik rendjében,³⁵ harminc évtől fölfelé ötven évig, mind, akiknek a megnyilatkozás sátora körül szolgálatot kellett vállalniuk.³⁶ S a közülük nemzetségeik szerint számba vettek 2750-et tettek ki.³⁷ Ezek voltak a Kehát nemzetségeiből számba vettek, mind, akiknek a megnyilatkozás sátora körül szolgálatot kellett teljesíteniük, akiket Mózes és Áron az Úrnak Mózes közvetítésével adott parancsára számba vettek.³⁸ A Gerson fiai közül nemzetségeik és családjaik rendjében számba vettek,³⁹ harminc évtől fölfelé ötven évig, mind, akiknek a megnyilatkozás sátora körül szolgálatot kellett vállalniuk,⁴⁰ a közülük nemzetségeik és családjaik szerint számba vettek 2630-at (tettek ki).⁴¹ Ezek voltak a Gerson nemzetségeiből kiválasztottak, azok, akiknek a megnyilatkozás sátora körül szolgálatot kellett teljesíteniük, akiket Mózes és Áron az Úr parancsára számba vett.⁴² A Merári nemzetségeiből nemzetségeik és családjaik rendjében számba vettek,⁴³ harminc évtől fölfelé ötven évig, mind, akiknek a megnyilatkozás sátora körül szolgálatot kellett vállalniuk,⁴⁴ a közülük nemzetségeik szerint számba vettek 3200-at tettek ki.⁴⁵ Ezek voltak a Merári nemzetségeiből kiválasztottak, akiket Mózes és Áron az Úrnak Mózes közvetítésével adott parancsára kiválasztottak.⁴⁶ A számba vettek valamennyien, akiket Mózes és Áron, valamint Izrael vezérei Lévi fiai közül nemzetségeik és családjaik rendjében számba vettek,⁴⁷ harminc évtől fölfelé ötven évig, mind, akiknek a megnyilatkozás sátora körül a teendők ellátását, s a továbbvitel lebonyolítását kellett vállalniuk,⁴⁸ a közülük kiválasztottak 8580-at tettek ki.⁴⁹ Az Úrnak Mózes közvetítésével adott parancsára mindegyiküket a megszabott teendő és vinnivaló mellé állították; beosztották őket, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. 5. fejezet (Szám5)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Parancsold meg Izrael fiainak, hogy távolítsák el a táborból, aki leprában vagy folyásban szenved, vagy akit holttest fertőzött meg. ³ Akár férfi, akár nő, távolítsák el, utasítsák ki a táborból, nehogy megfertőzzék táborukat, ahol közöttük lakom." ⁴ Izrael fiai így tettek, s kiutasították őket a táborból, ahogy az Úr mondta Mózesnek, úgy tettek Izrael fiai. ⁵ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ⁶ "Mondd meg Izrael fiainak:

Ha egy férfi vagy nő elkövet bármi vétket, ahogy az emberek teszik, foltot ejtve az Úron, s ezzel az illető terhet vesz magára, ⁷ meg kell vallania elkövetett vétkét, aztán amivel hűtlenül bánt, azt helyre kell állítania teljes értékében, sőt egy ötöddel még meg is kell toldania az értékét; ezt annak kell adnia, aki ellen vétkezett. ⁸ Ha azonban (ez maga már nem él és) közeli rokona sincs, akinek a tartozást meg lehetne fizetni, akkor az Úrnak járó jóvátétel legyen a papé, kivéve az áldozatra szánt kost, amivel az (ti. a pap) megtisztítja (a bűnöst). ⁹ Izrael fiainak minden szent adományából, amit a papnak visznek, minden maradék legyen az övé. ¹⁰ A szent adományok dolgában (a rend): megilletik (ti. a papot), amit valaki a papnak ad, az legyen az övé." ¹¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ¹² "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Ha valamely férfinak a felesége félrelép, és hűtlenné válik azáltal, ¹³ hogy valaki más hál vele, a dolog azonban rejtve marad a férje előtt, mivel titokban szennyezte be magát, s tanúk sem lépnek fel ellene, mert hisz vigyázott, nehogy rajtakapják, ¹⁴ s most hatalmába ejti a féltékenység szelleme és féltékennyé válik feleségére, aki csakugyan beszennyezte magát, vagy ha megszállja a féltékenység szelleme, s féltékennyé lesz feleségére, jöllehet az ártatlan, ¹⁵ akkor az illető férfi vezesse feleségét a pap elé, s egyszersmind áldozati adományt is vigyen magával, egy tized efa árpalisztet. Ne öntsön rá olajat, tömjént se tegyen hozzá. Mert hisz a féltékenység miatt bemutatott ételáldozat emlékeztető ételáldozat, amelynek emlékeztetbe kell idéznie a bűnt. ¹⁶ A pap vezesse elő (az asszonyt), s állítsa az Úr elé. ¹⁷ A pap merítsen élő vizet egy cserépedénybe, s a hajlék padozatának porából is vegyen egy keveset a pap, és tegye a vízbe. ¹⁸ Most a pap állítsa az asszonyt az Úr elé, s bontsa meg az asszony fején a haját, adja kezébe az emlékeztető ételáldozatot - a féltékenység miatti ételáldozatot -, közben a keserves sírás átokhozó vize maradjon a pap kezében. ¹⁹ Most a pap vegye ki az esküt, így beszélve az asszonyhoz: Ha senki nem hált veled, s nem váltál férjedhez magadat beszennyezve hűtlenné, a keserű sírásnak ez az átokhozó vize nem lesz büntetésedre. ²⁰ Ha ellenben hűtlen voltál férjedhez, és beszennyezted magad azzal, hogy férjeden kívül valaki más is hált veled -, ²¹ ekkor a pap eskesse meg az asszonyt átok terhe alatt, s közben így szóljon az asszonyhoz: Az Úr tegyen eskü és átok tárgyává néped körében, sorvassza el az Úr csípődöt, méhed dagadjon meg, s ²² ez az átokhozó víz hatoljon be beleidbe, hogy méhed megdagadjon és csípőd elsorvadjon. Az asszonynak közben ezt kell mondogatnia: Úgy legyen, az történjen! ²³ Ekkor a pap írja fel ezeket az átkokat egy lapra, és mossa bele a keserves sírás vizébe. ²⁴ Majd adja oda az asszonynak a keserves sírás átokhozó vizét, hogy igya meg, s az átokhozó víz - keserű fájdalmára - behatoljon. ²⁵ Azután a pap vegye ki az asszony kezéből a féltékenység miatti ételáldozatot, majd lengesse meg az ételáldozatot az Úr előtt, és vigye az oltárra. ²⁶ Az étel- áldozatból a pap most

vegyen el egy maroknyit - mintegy annak illatos részeként -, és égesse el az oltáron.²⁷ Akkor adja oda a vizet az asszonynak, hogy igya meg. Mihelyt odaadja az asszonynak a vizet meginni, ha csakugyan beszennyezte magát és hűtlenné vált férjéhez, az átokhozó víz keserű fájdalmára belehatol, úgyhogy méhe megdagad és csípője elsorvad, és az asszony átkozottá válik népe körében.²⁸ Ha azonban az asszony nem szennyezte be magát, tehát ártatlan, nem éri büntetés, sőt gyermekei lesznek.²⁹ Ez a törvény féltékenység esetében: ha egy asszony vétkezik férje ellen és beszennyezi magát,³⁰ vagy ha egy férfit hatalmába ejt a féltékenység szelleme, s féltékennyé válik feleségére, állítsa feleségét az Úr elé, és a pap alkalmazza rá ezt az egész törvényt.³¹ A férfi ment marad a bűntől, az asszonynak ellenben viselnie kell vétkét." 6. fejezet (Szám6)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Ha valaki, akár férfi, akár nő le akarja tenni a nazireusok külön fogadalmát, hogy egészen az Úrnak szentelje magát, ³ tartózkodjék a bortól és a részegítő italtól, ne igyék borból és részegítő italból készült ecetet, s nem szabad semmiféle szőlő levét sem innia, sem pedig friss vagy aszalt szőlőt ennie. ⁴ Fogadalma egész idején nem szabad semmit sem élveznie abból, ami a szőlőtőn terem, még az éretlen szemeket vagy az indákat sem. ⁵ Fogadalma egész tartama alatt nem szabad borotvának érnie a fejét, amíg le nem jár az idő, ameddig az Úrnak szentelte magát - legyen szent, s növessze haját hosszúra. ⁶ Azokon a napokon, amelyeknek idejére az Úrnak szentelte magát, nem szabad halotthoz odamennie. ⁷ Még akkor sem szabad beszennyeznie magát, ha apja, anyja, bátyja vagy nővére hal meg, mert rajta a fején az Istennek tett fogadalom. ⁸ Fogadalma idejének minden napján az Úrnak van szentelve. ⁹ Ha valaki hirtelenül hal meg mellette, beszennyezi fölszentelt fejét. Azon a napon, amikor újra tiszta lesz, meg kell nyírnia fejét; a hetedik nap kell megnyíratkoznia. ¹⁰ A nyolcadik napon pedig vigyen két gerlét vagy két galambfiat a papnak a megnyilatkozás sátorának bejáratához. ¹¹ A pap áldozza fel az egyiket engesztelő, a másikat égőáldozatul, hogy megtisztuljon attól a bűntől, amelybe a holttest miatt esett; ugyanazon a napon a fejét újra fölszenteltnek kell nyilvánítani. ¹² Fogadalma idejének minden napját ajánlja föl újra az Úrnak, s jóvátételi áldozatul mutasson be egy egyesztendő bárányt. A korábbi napok azonban nem számítanak, mert fogadalma tisztátalanná vált." ¹³ A nazireus számára ez a törvény: "Azon a napon, amelyen fogadalma ideje lejár, menjen a megnyilatkozás sátorának bejáratához, ¹⁴ és áldozati ajándéku vigyen az Úrnak egy esztendő hibátlan bárányt égőáldozatul, egy hibátlan jerkét engesztelésül, s egy hibátlan kost a közösség áldozatául, ¹⁵ azonkívül egy kosár finomlisztből olajjal gyúrt, kovásztalan cipót és olajjal

meghintett kovásztalan lepényt a hozzá tartozó étel- és italáldozattal. ¹⁶ A pap vigye az Úr elé, és mutassa be engesztelő és égőáldozatul. ¹⁷ A kost a közösség áldozatául mutassa be az Úrnak a kosár kovásztalannal együtt, majd étel- és italáldozatát is mutassa be a pap. ¹⁸ Ekkor a nazireus a megnyilatkozás sátorának bejáratánál nyírja le fölszentelt haját, aztán fogja fölszentelt haját, s dobja a tűzbe, amely a közösség áldozata alatt ég. ¹⁹ Ekkor a pap fogja a kos megfőtt lapockáját, s vegyen ki a kosárból egy kovásztalan cipót meg egy kovásztalan lepényt, és adja a nazireus kezébe, miután az már levágta a haját. ²⁰ Most a pap végezze el vele a bemutatás szertartását az Úr előtt. A szegyen és combon kívül ezek a papnak járnak, szent adományként. Ezután az Istennek szentelt ismét ihat bort." ²¹ Ez az Istennek szenteltre vonatkozó törvény, aki fogadalmat tesz, áldozati ajándéka tekintetében, amelyet fölszentelésekor be kell mutatnia az Úrnak, eltekintve attól, amit egyébként még fel akar ajánlani. Közvetlenül az után, hogy fogadalma, amelyet letesz, elhangzik, a fogadalmára vonatkozó törvény szerint kell eljárnia. ²² Így szólt az Úr Mózeshez: ²³ "Mondd meg Áronnak és fiainak: Így áldjátok meg Izrael fiait, e szavakkal: ²⁴ Áldjon meg az Úr és oltalmazzon! ²⁵ Ragyogtassa rád arcát az Úr, s legyen hozzád jóságos! ²⁶ Fordítsa feléd arcát az Úr és szerezzen neked üdvösséget! ²⁷ Hívják le Izrael fiaira a nevem, és én megáldom őket." 7. fejezet (Szám7)

¹ Amikor Mózes elkészült a hajlékkal, és minden fölszerelésével együtt fölszentelte, s az oltárt és tartozékait is fölkente és fölszentelte, ² Izrael vezérei, a családok fejei, azaz a törzsek vezetői, s a számba vettek előljárói ajándékokat hoztak. ³ Hat fedett szekeret és tizenkét marhát hoztak áldozati ajándékkul az Úrnak, minden két vezérre esett egy szekér és mindegyikükre egy marha. Odavitték a hajlék elé. ⁴ Az Úr ekkor azt mondta Mózesnek: ⁵ "Vedd el tőlük őket, legyenek a megnyilatkozás sátorának szolgálatára. Add át őket a leviták különféle csoportjainak, megszabott tisztségüknek megfelelően." ⁶ Mózes tehát átvette a szekereket és a marhákat, és odaadta Lévi fiainak. ⁷ Két szekeret és négy marhát odaadott Gerson fiainak a nekik kijelölt szolgálatnak megfelelően. ⁸ Négy szekeret és nyolc marhát átadott Merári fiainak, annak a rájuk kirótt szolgálatnak megfelelően, (amelyet) Áron pap fiának, Itamárnak a felügyeletével be kellett tölteniük. ⁹ Kehát fiainak ellenben nem adott semmit, mivel nekik a szent dolgok voltak gondjukra bízva, s ezeket a vállukon kellett vinniük. ¹⁰ A vezérek az oltár fölszenteléséhez is elhozták az ajándékokat azon a napon, amelyen fölszentelték; a vezérek az oltár elé hozták áldozati adományaikat. ¹¹ Akkor azt mondta az Úr Mózesnek: "Mindennap egy vezér hozza el áldozati adományát az oltár felszenteléséhez." ¹² Az első nap Amminadab fia, Nachson hozta el ajándékát Júda törzséből. ¹³ Ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüsttál volt, meg egy 70 sékel súlyú ezüsttálka, a

szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal vegyített lisztlánggal, ételáldozat céljára, ¹⁴ továbbá egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ¹⁵ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ¹⁶ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ¹⁷ végül a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Nachsonnak, Amminadab fiának az ajándéka. ¹⁸ A második nap Cuar fia, Isszachár fiainak vezére, Netaneel hozta el (adományát). ¹⁹ Elhozta adományát: egy 130 sékel súlyú ezüstit, egy 70 sékel súlyú ezüstit a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal kevert lisztlánggal, ételáldozat céljára, ²⁰ egy 10 sékel súlyú aranyszelencét füstölőszerekkel töltve, ²¹ egy fiatal bikát, egy kos és egy esztendő bárányt égőáldozatnak, ²² egy kecskebakot engesztelő áldozatul, ²³ s a közösség áldozatául két marhát, öt kos, öt bakot és öt egyesztendő bárányt. Ez volt Cuar fiának, Netaneelnek az adománya. ²⁴ A harmadik nap Zebulun fiainak vezére, Helon fia, Eliab. ²⁵ Az ő ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüstit volt, egy 70 sékel súlyú ezüstit, a szent mérték szerint, mindkettő olajjal vegyített lisztlánggal tele, ételáldozat céljára, ²⁶ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ²⁷ egy fiatal bika, egy kos és egy esztendő bárány égőáldozatnak, ²⁸ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ²⁹ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Helon fiának, Eliabnak az ajándéka. ³⁰ A negyedik nap Ruben fiainak a vezére, Sedeur fia, Elicur. ³¹ Az ő adománya egy 130 sékel súlyú ezüstit volt, egy 70 sékel súlyú ezüstit, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal vegyített lisztlánggal, ételáldozat céljára, ³² egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ³³ egy fiatal bika, egy kos és egy esztendő bárány égőáldozatnak, ³⁴ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ³⁵ és a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Sedeur fiának, Elicurnak az adománya. ³⁶ Az ötödik nap Simeon fiainak a vezére, Curisaddai fia, Selumiel. ³⁷ Az ő ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüstit volt, egy 70 sékel súlyú ezüstit, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal kevert lisztlánggal, ételáldozat céljára, ³⁸ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ³⁹ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁴⁰ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁴¹ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Curisaddai fiának, Selumielnek az ajándéka. ⁴² A hatodik nap Gád fiainak a vezére, Reuel fia, Eljazaf. ⁴³ Az ő adománya egy 130 sékel súlyú ezüstit volt, egy 70 sékel súlyú ezüstit, a szent mérték szerint, mindkettő olajjal kevert lisztlánggal tele, ételáldozat céljára, ⁴⁴ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁴⁵ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁴⁶ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁴⁷ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Reuel

fiának, Eljazafnak az adománya. ⁴⁸ A hetedik nap Efraim fiainak vezére, Ammihud fia, Elisama. ⁴⁹ Az ő ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal kevert lisztlánggal, ételáldozat céljára, ⁵⁰ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁵¹ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁵² egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁵³ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Ammihud fiának, Elisamának az ajándéka. ⁵⁴ A nyolcadik nap Manassze fiainak a vezére, Pedacur fia, Gamliel. ⁵⁵ Az ő adománya egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal kevert lisztlánggal, ételáldozat céljára, ⁵⁶ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁵⁷ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁵⁸ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁵⁹ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Pedacur fiának, Gamlielnek az adománya. ⁶⁰ A kilencedik nap Benjamin fiainak vezére, Gidoni fia, Abidan. ⁶¹ Az ő ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal kevert lisztlánggal, ételáldozat céljára, ⁶² egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁶³ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁶⁴ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁶⁵ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Gidoni fiának, Abidannak az ajándéka. ⁶⁶ A tizedik nap Dán fiainak a vezére, Ammisaddai fia, Achiezer. ⁶⁷ Az ő adománya egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal vegyített lisztlánggal, ételáldozat céljára, ⁶⁸ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁶⁹ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁷⁰ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁷¹ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Ammisaddai fiának, Achiezernek az adománya. ⁷² A tizenegyedik nap Áser fiainak a vezére, Ochran fia, Pagiél. ⁷³ Az ő ajándéka egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka, a szent mérték szerint, mindkettő olajjal kevert lisztlánggal tele, ételáldozat céljára, ⁷⁴ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁷⁵ egy fiatal bika, egy kos és egy egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁷⁶ egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁷⁷ és a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Ochran fiának, Pagiélnek az ajándéka. ⁷⁸ A tizenkettedik nap Naftali fiainak a vezére, Enan fia, Achira. ⁷⁹ Az ő adománya egy 130 sékel súlyú ezüstitál volt, egy 70 sékel súlyú ezüstitálka, a szent mérték szerint, mindkettő tele olajjal vegyített lisztlánggal, ételáldozat céljára, ⁸⁰ egy 10 sékel súlyú aranyszelence füstölőszerekkel töltve, ⁸¹ egy fiatal bika, egy kos és egy

egyesztendő bárány égőáldozatnak, ⁸² egy kecskebak engesztelő áldozatul, ⁸³ s a közösség áldozatául két marha, öt kos, öt bak és öt egyesztendő bárány. Ez volt Enan fiának, Achirának az adománya. ⁸⁴ Ezek voltak Izrael vezéreinek adományai az oltár felszentelésére azon a napon, amelyen fölszentelték: tizenkét ezüstpál, tizenkét ezüstpálka, tizenkét aranyszelence. ⁸⁵ Minden tál 130 sékelt nyomott ezüstben és minden tálka 70 sékelt. Az edények összesen 2400 sékel ezüstöt tettek ki a szent mérték szerint. ⁸⁶ Ami a füstölőszerekkel töltött aranyszelencéket illeti, mindegyikük 10 sékelt nyomott a szent mérték szerint, így a szelencék összesen 120 sékel aranyat tettek ki. ⁸⁷ Az égőáldozatnak szánt állatok összesen: tizenkét bika, továbbá tizenkét kos és tizenkét egyesztendő bárány a velük együttjáró ételáldozaton kívül, valamint tizenkét kecskebak engesztelő áldozatul. ⁸⁸ A közösség áldozatául hozott állatok száma huszonnégy marhát, hatvan kost, hatvan bakot és hatvan egyesztendő bárányt tett ki. Ezek voltak azok az áldozati adományok, amelyeket akkor hoztak az oltár fölszentelésére, amikor azt fölkenték. ⁸⁹ S amikor Mózes bement a megnyilatkozás sátorába, hogy beszéljen Vele, hallotta a hangot, amint beszélt hozzá a kiengesztelődés táblájáról, amely a tanúság ládáján volt elhelyezve, a két kerub között, s beszélt vele. 8. fejezet (Szám8)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Beszélj Áronnal és mondd meg neki: Ha felrakod a mécseket, ügyelj, hogy a hét mécses a mécstartó előtti térre vesse fényét." ³ S Áron így járt el: a mécstartó előtti tér felé fordítva helyezte el a mécseket, ahogy az Úr Mózesnek parancsolta. ⁴ A mécstartó így készült: aranyból kalapálták, még a lábát s rajta a virágokat is aranyból kalapálták; pontosan arra a mintára készítette el Mózes a mécstartót, amelyet az Úr mutatott neki. ⁵ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ⁶ "Vezesd ki Lévi fiait Izrael fiainak köréből, és tisztítsd meg őket. ⁷ Ezt tedd velük tisztulásukra: hintsd meg őket bűneiktől való megszabadulásukra szolgáló vízzel, aztán egész testüket borotválják meg, mossák ki a ruhájukat, tisztálkodjanak meg, ⁸ s fogjanak egy fiatal bikát és vegyék a vele együttjáró ételáldozatot, az olajjal vegyített lisztlángot; te pedig végy egy fiatal bikát engesztelő áldozatul. ⁹ Majd rendeld a levitákat a megnyilatkozás sátora elé, és gyűjtsd egybe Izrael fiainak egész közösségét. ¹⁰ Ezután a leviták járuljanak az Úr elé, Izrael fiai megtegyék kezüket a levitákra. ¹¹ S most Áron ajánlja fel Lévi fiait az Úrnak Izrael fiainak ajándékeként szertartás keretében, hogy alkalmassá váljanak az Úr szolgálatára. ¹² A leviták tegyék kezüket a bikák fejére, te meg mutasd be az egyiket engesztelő, a másikat égőáldozatul az Úrnak, hogy a leviták megszabaduljanak bűneiktől. ¹³ Ezután állítsd Áron és fia elé a levitákat, ajánld fel őket az Úrnak szertartással, ¹⁴ és vond ki Lévi fiait Izrael fiai köréből, hogy a leviták az enyémekek legyenek. ¹⁵ Ezután a leviták megkezdhetik

szolgálatukat a megnyilatkozás sátora körül. Tehát tisztítsd meg, s ajánld fel őket. ¹⁶ Hiszen nekem adták őket egészen, Izrael fiai közül. A magam számára lefoglaltam őket Izrael elsőszülöttei helyett, akik elsőként nyitják meg anyjuk méhét. ¹⁷ Mert Izrael fiai körében az enyém minden elsőszülött, ember és állat egyaránt. Azon a napon, amelyen lesújtottam Egyiptom elsőszülötteire, a magamévá avattam őket. ¹⁸ Lefoglaltam magamnak Lévi fiait Izrael fiainak elsőszülöttei helyett, ¹⁹ s Izrael fiai közül odaadtam a levitákat Áronnak és fiainak, hogy Izrael fiai nevében ellássák a megnyilatkozás sátorának szolgálatát, s Izrael fiai helyett engeszteljenek, nehogy csapás érje Izrael fiait, amikor Izrael fiai a szentélyhez közelítenek." ²⁰ Mózes és Áron, s Izrael fiainak egész közössége így tettek Lévi fiaival. Egészen úgy tettek velük Izrael fiai, ahogyan az Úr a leviták felől Mózesnek parancsot adott. ²¹ Lévi fiai engedték, hogy bűneiktől megtisztítsák őket, s kimosták ruhájukat. Áron adományként felajánlotta őket az Úrnak, majd elvégezte értük az engesztelés szertartását, hogy megtisztuljanak. ²² Ezután a leviták Áronnak és fiainak a felügyeletével megkezdték a megnyilatkozás sátorának szolgálatát. Ahogyan az Úr Lévi fiai ügyében Mózesnek megparancsolta, úgy jártak el. ²³ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ²⁴ "A következők legyenek érvényben a levitákra: huszonöt évtől fölfelé köteles szolgálatot teljesíteni, azaz a megnyilatkozás sátorának gondját viselni. ²⁵ Ötvenéves korában abbahagyhatja a megnyilatkozás sátorának gondozását, nem köteles tovább szolgálatot teljesíteni. ²⁶ Mindazonáltal segítségére lehet társainak a megnyilatkozás sátorában kötelezettségeik teljesítésében, de tulajdonképpen szolgálatot nem kell többé ellátnia. Így járj el a levitákkal szolgálati kötelezettségeik tekintetében." 9. fejezet (Szám9)

¹ Azt mondta az Úr Mózesnek a Sínai pusztából való kivonulásuk után a második esztendő első hónapjában: ² "Izrael fiai arra kijelölt időben üljék meg a húsvétot. ³ E hónap tizennegyedik napján üljétek meg, estefelé (a kijelölt időben), a rá vonatkozó törvények és szabályok szerint." ⁴ Mózes tehát megparancsolta Izrael fiainak, hogy tartsák meg a húsvétot. ⁵ Az első hónap tizennegyedik napján tartották meg, estefelé, a Sínai pusztában egészen úgy tartották meg Izrael fiai, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. ⁶ Azok az emberek, akik haláleset miatt tisztátalanná váltak, s így azon a napon nem ülhették meg a húsvétot, még aznap odamentek Mózeshez és Áronhoz, ⁷ és ezt mondták ezek az emberek: "Haláleset miatt tisztátalanná váltunk. De miért rövidülnénk meg azért, mert az arra kijelölt napon nem ajánlhatjuk fel áldozati ajándékainkat az Úrnak Izrael fiainak sorában?" ⁸ Erre Mózes így válaszolt: "Várjatok! Meghallgatom, mit parancsol az Úr ilyen esetben." ⁹ S az Úr így szólt Mózeshez: ¹⁰ "Mondd meg Izrael fiainak: Ha valaki közületek vagy utódaitok közül haláleset miatt tisztátalanná válik, vagy messze földön

jár, azért tartsa meg a húsvétot. ¹¹ A második hónap tizennegyedik napján tartsák meg, estefelé kovásztalan kenyeret és keserű salátát egyenek. ¹² De ne hagyjanak belőle reggelre; s csontot ne törjenek. A húsvétra vonatkozó törvényt teljes egészében megtartva üljék meg. ¹³ Azt ellenben, aki tiszta, s nincs úton, mégis elmulasztja a húsvétot megtartani, az ilyen személyt ki kell irtani a közösségből, mivel nem a kijelölt időben mutatja be áldozati adományát az Úrnak; az ilyennek lakolnia kell bűnéért. ¹⁴ S ha egy idegen megszáll nálatok, s meg akarja a húsvétot az Úrnak tartani, pontosan úgy járjon el, ahogy a húsvétra vonatkozó törvény és szabály előírja. Egy és ugyanazon törvény vonatkozik rátok, az idegenre éppúgy, mint a közületek valóra." ¹⁵ Azon a napon, amelyen a hajlék elkészült, felhő borította be a hajlékot a tanúság sátorában, és estétől reggelig mintha tűz égett volna a hajlék fölött. ¹⁶ Mindig így volt: (nappal) felhő borította, éjjel meg tűz látszott fölötté. ¹⁷ Amikor a felhő fölemelkedett a hajlékról, Izrael fiai útra keltek, s ott ütöttek tábort Izrael fiai, ahol a felhő leereszkedett. ¹⁸ Izrael fiai az Úr parancsára keltek útra, s az Úr parancsára ütöttek tábort. Amíg a felhő a hajlék fölött maradt, addig táboroztak. ¹⁹ Ha hosszú ideig maradt is a felhő a hajlék fölött, Izrael fiai kitartottak az Úr szolgálatában, s nem bontottak tábort. ²⁰ Előfordult, hogy csak néhány napig maradt a felhő a hajlék fölött, akkor az Úr parancsára tábort vertek, majd az Úr parancsára útra keltek. ²¹ Sőt, az is megtörtént, hogy csak reggelig maradt a felhő: reggel a felhő fölemelkedett, s akkor ők útra keltek. Ha nappal vagy éjjel maradt, aztán fölemelkedett a felhő, akkor elindultak. ²² S ha a felhő két napig vagy egy hónapig, sőt még hosszabb ideig ott maradt a hajlék fölött, ott lebegett fölötté, Izrael fiai is táboroztak, s nem indultak tovább. ²³ Az Úr parancsára táboroztak, s az Úr parancsára keltek útra. Az Úrnak Mózes közvetítésével adott parancsára követték az Úr útmutatásait. 10. fejezet (Szám10)

¹ Azután ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Csinálj magadnak két ezüstkürtöt, kovácsolt munka legyen. A közösség összehívására, s táborbontáskor jeladásra szolgáljanak. ³ Ha megfújják őket, az egész közösség gyűljön köréd a megnyilatkozás sátorának bejáratához. ⁴ De ha csak az egyiket fújják meg, akkor csupán a vezérek, Izrael ezreinek a fejei gyűljenek köréd. ⁵ Ha a kürtszó után felhangzik vezényszótok, a kelet felé táborozók keljenek útra. ⁶ A második olyan kürtszóra, amelyet parancsszótok követ, a dél felé táborozók induljanak. A kürtszó után vezényszónak kell következnie annak jeléül, hogy útra kell kelni. ⁷ A közösség összehívására azonban csupán kürtölni kell, jelszót nem kell kiadni. ⁸ Áron fiai, a papok fújják a kürtöt, s ez a szokás maradjon meg egyszer s mindenkorra, az eljövendő nemzedékekre is kötelező szabálynak. ⁹ S ha földeteken a benneteket szorongató ellenség ellen hadba

vonultok, fújjátok meg a trombitákat és adjatok vezényszókat, hogy az Úr, a ti Istenetek megemlékezzék rólatok, és megmeneküljete ellenségeitek elől. ¹⁰ Örömnnepeitek alkalmával, ünnepnapjaitokon és újhoid idején égő- és közösségi áldozataitokra fújjátok meg a kürtöket, hogy Istenetek figyelmét magatokra irányítsátok. Az Úr vagyok, a ti Istenetek." ¹¹ A második esztendő második hónapjában, a hónap huszadik napján fölemelkedett a felhő a tanúság hajléka felől. ¹² Izrael fiai tehát tábort bontottak és pihenőket tartva (odébb vonultak) a Sínai pusztáról. A felhő Paran pusztájában ereszkedett le. ¹³ Először keltek útra az Úr parancsára, amelyet Mózes által adott. ¹⁴ Elsőként Júda fiai táborának hadi jelvénye indult, az egyik csoport a másik után. Csapatuk élén Amminadab fia, Nachson állt. ¹⁵ Az Isszachár fiai törzsének csapatát Cuár fia, Netaneel vezette. ¹⁶ A Zebulun fiaiból álló törzs csapatának vezére Helon fia, Eliáb volt. ¹⁷ Amikor lebontották a hajlékot, elindultak Gerson és Merári fiai, akiknek a hajlékot kellett vinniük. ¹⁸ Azután Ruben fiai táborának hadi jelvénye következett, egyik csoport a másik után; az ő csapatuk élén Sedeur fia, Elicur állt. ¹⁹ A Simeon fiaiból álló törzs csapatát Curisaddai fia, Selumiel vezette. ²⁰ A Gád fiaiból álló törzs csapatának Reuel fia, Eljazaf volt a vezére. ²¹ Azután Kehát fiai indultak, akiknek a szentélyt kellett vinniük; mire megérkeztek, akkorra a hajlékot már felállították. ²² Most Efraim fiai táborának hadi jelvénye indult, egyik csoport a másik után; csapatuk élén Ammihud fia, Elisama állt. ²³ A Manassze fiaiból álló törzs csapatát Pedacur fia, Gamliel vezette. ²⁴ A Benjamin fiaiból álló törzs csapatának Gidoni fia, Abidan volt a vezére. ²⁵ Majd Dán fia táborának hadi jelvénye következett, ez szolgált az egész tábornak hátvédül; csapatuk élén Ammisaddai fia, Achiezer állt. ²⁶ Az Áser fiaiból álló törzs csapatát Ochran fia, Pagiel vezette. ²⁷ A Naftali fiaiból álló törzs csapatának Enan fia, Achira volt a vezére. ²⁸ Ez volt a sorrend, amely szerint Izrael fiai útra keltek, az egyik csoport a másik után; így keltek útra. ²⁹ Így szólt Mózes Hobábhhoz, a Midián fiai közül való Reuel fiához, aki apósa volt Mózesnek: "Készen vagyunk rá, hogy elinduljunk arra a helyre, amelyről azt mondta az Úr: nektek adom. Gyere velünk! Jóval viszonzozuk majd, hiszen az Úr boldogulást ígért Izraelnek." ³⁰ Ő azonban ezt válaszolta: "Nem megyek, inkább visszatérek szülőföldemre, rokonaim körébe." ³¹ De (Mózes) folytatta: "Ne hagyj cserben minket! Éppen mert olyan jól tudod, hol üthetünk tábort a pusztában, neked kell a szemünk világának lenned. ³² Ha velünk jössz, részed lesz mindabban a jóban, amelyet az Úr nekünk juttat." ³³ Elindultak hát az Úr hegyétől és háromnapi járásnyira (mentek) az Úr szövetségének ládája haladt a háromnapi úton elől, hogy táborhelyet mutasson nekik. ³⁴ S az Úr felhője lebegett fölöttük azon a napon, amelyen a táborból elindultak. ³⁵ Amikor a láda elindult, Mózes így szólt: "Kelj föl, Uram, hogy ellenségeid

szétszóródjanak, s gyűlölőid fussanak színed elől!" ³⁶ S amikor megállt, ezt mondta: "Térj vissza, Uram, Izrael ezreinek sokaságához!" 11. fejezet (Szám11)

¹ S a nép fennhangon panaszkolta az Úrnak, hogy rosszul megy a sora. Ennek hallatára az Úr haragra gerjedt: kiűtött közöttük az Úr tüze, s pusztítást okozott a tábor peremén. ² Akkor a nép Mózeshez fordult, Mózes pedig közbenjárt értük az Úrnál. Erre a tűz kialudt. ³ A Tabera nevet adták ennek a helynek, mert fellángolt körükben az Úr tüze. ⁴ De akadt köztük gyülevész népség, amelynek kívánságai támadtak, s így Izrael fiai is újra panaszkodtak, mondván: "Ki ad nekünk húst enni? ⁵ Visszagondolunk a halfélékre, amiket Egyiptomban enni kaptunk, az uborkára és a dinnyére, a póréhagymára, a hagymára és a fokhagymára. ⁶ Bezzeg most koplalhatunk, nincs semmi, mannán kívül egyebet nem látunk." ⁷ A manna olyan volt, mint a koriander magja, szemre meg mint a bdellium gyantája. ⁸ Az emberek végigpásztázták (a környéket), összeszedeggették, aztán megőrölték kézimalmon vagy összetörték mozsárban, megfőzték fazékban, s cipót sütöttek belőle; olyan ízű volt, mint az olajos kalács. ⁹ Ha éjszaka harmat hullott, manna is hullott. ¹⁰ Amikor Mózes hallotta, hogy a nép, ez a nemzetség is, az a nemzetség is panaszkodik, ki-ki a sátora bejáratánál, az Úr pedig nagy haragra gerjedt, rossznak találta Mózes a dolgot; ¹¹ így szólt hát Mózes az Úrhoz: "Miért bánsz ily rosszul szolgáloddal, s miért nem találok tetszésre szemedben, hogy ennek az egész népnek a terhét a vállamra rakod? ¹² Hát talán én hordoztam ezt az egész népet méhembem vagy én voltam, aki szülte, hogy mondhasd nekem: vidd kebleden, amint a dajka viszi a csecsemőt, arra a földre, amelyet esküvel ígértem atyáinak. ¹³ Honnan vegyek húst, hogy (enni) adjak ennek a népnek? Panaszkodnak nekem: Adj nekünk húst enni! ¹⁴ Egyedül nem bírom ezt a népet, nagyon nehéz nekem. ¹⁵ Ha továbbra is így akarsz velem bánni, akkor inkább ölj meg, ha tetszésre találtam szemedben, ne lássam tovább nyomorúságomat!" ¹⁶ Ekkor az Úr azt mondta Mózesnek: "Hozz ide nekem Izrael vénei közül hetven férfit, olyanokat, akikről tudod, hogy valóban a nép vénei és vezetői. Vidd magaddal őket a megnyilatkozás sátora elé, s álljanak melléd. ¹⁷ Akkor alászálok és majd beszélek veled; elveszek a rajtad levő lélekből, s rájuk ruházom. Így majd veled együtt viselik a nép terhét, s nem kell többé egyedül viselned. ¹⁸ A népnek pedig ezt mondd: Szentelődjete meg reggelre! Akkor majd kaptok húst enni. Panaszotok szava eljutott az Úr fülébe, amint mondtátok: Ki ad nekünk húst enni? Egyiptomban jó dolgunk volt. Nos, az Úr most ad húst ennetek. ¹⁹ Nemcsak egy nap ehetitek, nem is két vagy öt, vagy tíz, vagy pedig húsz napig, ²⁰ nem, hanem egy egész hónapig, míg már a szagát sem tudjátok elviselni és meg nem csömörlötök tőle. Mégpedig azért, mert semmibe vettétek

az Urat, aki közöttetek van, és így panaszkodtatok: Egyáltalán miért is jöttünk el Egyiptomból?" ²¹ Mózes így válaszolt: "Hatszázezer gyalogosból áll a nép, amelynek körében élek, s azt mondod: Annyi húst adok nekik, hogy egy egész hónapig ehetitek!" ²² Lehet annyi juhot meg marhát vágni nekik, hogy elég legyen számukra, vagy ki kell fogniuk a tengerből az összes halat, hogy annyi ideig tartson nekik?!" ²³ Erre ezt mondta az Úr Mózesnek: "Talán nem elég erős az Úr keze? Majd meglátod, beteljesedik-e a szavam vagy sem!" ²⁴ Mózes tehát elment és közölte a néppel az Úr szavait. Azután összeválogatott hetven férfit a nép vénei közül, s a sátor köré állította őket. ²⁵ Miután az Úr alászállt a felhőben, s szólt hozzá, elvett a rajta levő lélekből és a hetven vénre osztotta. Mihelyt alászáll rájuk a lélek, prófétai elragadtatásba estek; ez később nem ismétlődött meg. ²⁶ Két ember azonban a táborban maradt; az egyiket Eldadnak, a másikat Medadnak hívták. Rájuk is alászállt a lélek; a számba vettek közé tartoztak, de nem mentek oda a sátorhoz. A táborban prófétai elragadtatásba estek. ²⁷ Ezért az egyik szolga elfutott és jelentette Mózesnek, e szavakkal: "Eldad és Medad prófétai elragadtatásba estek a táborban." ²⁸ Akkor Józue, Nun fia, aki kora ifjúságától Mózes szolgálatában állt, megszólalt, s azt mondta: "Uram, Mózes, tiltsd meg nekik!" ²⁹ Mózes így válaszolt: "Tűzbe jössz miattam? Bárcsak az egész népet prófétává tenné, s kiárasztaná rájuk lelkét az Úr!" ³⁰ Ezután Mózes Izrael véneivel visszatért a táborba. ³¹ Egyszerre szél kerekedett, az Úr parancsára. Ez fürjeket sodort magával a tenger felől, s arra kényszerítette őket, hogy mintegy két könyöknyire leereszkedjenek a tábor fölé, körülbelül egynapi járásnyira minden irányban a tábor környékén. ³² A nép egész nap és egész éjjel, sőt még a következő napon is azon fáradozott, hogy befogja a fürjeket. Aki keveset fogott, annak is volt 10 homerja. A tábor körül kitergették őket maguknak. ³³ De még a foguk közt volt a hús, s még el se fogyott teljesen, már feltámadt az Úr haragja a nép ellen, és súlyos csapást mért rájuk az Úr. ³⁴ Annak a helynek a Kibrot-Hattava nevet adták, mert ott temették el a (húsrá) áhítozó népet. ³⁵ Kibrot-Hattavából Hacerot felé vonult tovább a nép, s Hacerotban táborozott le. 12. fejezet (Szám12)

¹ Akkor Mirjam és Áron Mózes ellen fordultak a kusita asszony miatt, akit elvett; egy kusita nőt vett el (feleségül). ² Ilyeneket mondogattak: "Vajon csak Mózessel beszélt az Úr? Velünk talán nem beszélt?" Az Úr hallotta. ³ Mózes azonban nagyon alázatos ember volt, alázatosabb, mint bárki a földön. ⁴ Az Úr egyszer csak így szólt Mózeshez, Áronhoz és Mirjamhoz: "Menjetek mind a hárman a megnyilatkozás sátorához!" Tehát odamentek mind a hárman. ⁵ Az Úr akkor alászállt a felhőoszlopban, a sátor bejáratához lépett és szólította Áront és Mirjamot. Ezek ketten előléptek. ⁶ Az Úr így szólt: "Halljátok

szavamat! Ha valaki próféta köztetek, általában látomásban jelenek meg neki vagy álmában szólok hozzá. ⁷ De nem így (teszek) szolgálom, Mózesrel. Ő mindenütt otthonos házámban. ⁸ Vele szemtől szembe beszélek, nem pedig rejtélyesen. Igen, ő láthatja az Urat a maga valóságában. Hát hogy mertetek mégis szolgálom, Mózes ellen szóbeszédet kezdeni?" ⁹ S az Úr haragja fölgerjedt ellenük. Amikor elment, ¹⁰ s a felhő eltűnt a sátor felől, lám, Mirjamot, mint a hó, ellepte a lepra. Amikor Áron Mirjamhoz fordult, lám, az (már) leprás volt. ¹¹ Akkor Áron így szólt Mózeshez: "Kérlek, uram, ne büntess azért a bűnért, amit esztelenségünkben elkövettünk. ¹² Ne legyen olyan, mint a halott újszülött, amelynek teste félig elenyészik, mire elhagyja anyja méhét!" ¹³ Mózes az Úrhoz kiáltott: "Kérlek, Istenem, add vissza az egészségét!" ¹⁴ Az Úr azonban ezt mondta Mózesnek: "Ha az apja köpte volna szembe, vajon nem kellene-e magát hét napig szégyellnie? Hét napig ki kell zárni a táborból, aztán ismét be lehet fogadni." ¹⁵ Mirjamot tehát hét napra kiközösítették a táborból. De a nép addig nem vonult tovább, míg újra vissza nem fogadták. ¹⁶ Azután tovább vonult a nép Hacerotból és Paran pusztájában táborozott. 13. fejezet (Szám13)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Küldj előre embereket, hogy szerezzenek híreket Kánaán földje felől, amelyet Izrael fiainak szándékozom adni. Atyáik minden törzséből küldjete egyet, olyat, aki a vezetők közé tartozik." ³ Mózes tehát előreküldte az Úr parancsára ezeket a megbízható embereket Paran pusztájáról, akik Izrael fiainak fejei közül valók voltak. ⁴ Így hívják őket: Ruben törzséből Sammua, Zakkur fia; ⁵ Simeon törzséből Hori fia, Safat; ⁶ Júda törzséből Jefunne fia, Kaleb; ⁷ Isszachár törzséből Jigal, József fia; ⁸ Efraim törzséből Hosea, Nun fia; ⁹ Benjamin törzséből Rafusz fia, Palti; ¹⁰ Zebulun törzséből Szodi fia, Gaddiel; ¹¹ József törzséből, Manassze nemzetségéből Szuszi fia, Gaddi; ¹² Dán törzséből Gemalli fia, Ammiel; ¹³ Áser törzséből Michael fia, Szetur; ¹⁴ Naftali törzséből Vofszi fia, Nachbi; ¹⁵ Gád törzséből Machi fia, Geuel. ¹⁶ Ez volt a nevük azoknak a férfiaknak, akiket Mózes előreküldött, hogy Kánaán földjéről híreket szerezzenek. Hoseát azonban, Nun fiát Józsuénak nevezte el. ¹⁷ Amikor Mózes útra bocsátotta őket Kánaán földjének kikémlelésére, így szólt hozzájuk: "Menjetek végig az ország déli részén, aztán kapaszkodjatok fel a hegyre ¹⁸ és nézzéte meg, milyen az ország és a nép, amely lakja, erős-e vagy gyenge, kevés-e vagy sok, ¹⁹ milyen az ország, ahol él, jó-e vagy rossz, s milyenek a városok, amelyeket benépesít, nyitott tábor vagy erődítmény módjára épülte-e, ²⁰ végül hogy áll a dolog a földjével, kövér-e vagy sovány, nőnek-e rajta fák vagy sem. Szedjéte össze minden erőteket, s hozzatok a föld gyümölcséből is néhányat magatokkal." Épp a szüret kezdetének volt az ideje. ²¹ Elmentek hát, és

kikémlelték az országot Cin pusztájától a Hamatba vivő út elején fekvő Rechobig.²² Áthaladtak a déli országrészen és elértek Hebronba, ahol Enak leszármazottai, Achiman, Sesai és Talmai éltek. [Hebron ugyanis hét évvel előbb épült, mint az egyiptomi Tanisz.]²³ Amikor Eskol völgyébe értek, levágtak egy szőlőfürtöt a szőlővesszővel együtt, ezt kettesével egy boton vitték, aztán néhány gránátalmát és fügét is (szedtek).²⁴ Azt a helyet Eskolnak nevezték arról a szőlőről, amelyet Izrael fiai leszedtek.²⁵ Negyven nap múlva, miután az országot kikémlelték, megfordultak,²⁶ és visszatértek Mózeshez, Áronhoz és Izrael egész közösségéhez. Paran pusztájába, Kádes irányába, és számot adtak híreikről az egész közösségnek, s közben megmutatták az ország gyümölcseit.²⁷ Beszámoltak nekik e szavakkal: "Elmentünk abba az országba, ahová küldtél bennünket. Csakugyan tejjel-mézzel folyó (ország), lám, itt a kóstoló gyümölcseiből.²⁸ Hanem a nép, amely az országot lakja, erős, s a városok meg vannak erősítve, ráadásul nagyon nagyok. Enak utódait is láttuk ott.²⁹ A déli országrészt amalekiták lakják, a hetiták, a jebuziták és az amoriták inkább a hegyre húzódnak, a kánaániak pedig a tenger partját és a Jordán völgyét népesítik be."³⁰ Kaleb buzdító beszédet intézett a Mózes köré gyűlt néphez: "Késedelem nélkül vonuljunk oda és szerezzük meg magunknak; egész jól úrrá lehetünk rajta!"³¹ Hanem azok az emberek, akik vele együtt ott jártak, ellene vetették: "Nem vagyunk képesek azzal a néppel szembeállni; erősebbek, mint mi vagyunk."³² Ezután mindenféle rosszat mondtak Izrael fiainak arról az országról, amelyet kikémleltek: "Az az ország, amelyet bejártunk, hogy kifürkésszük, olyan ország, amely elemészti lakóit, s az emberek, akiket láttunk, mind hatalmasak."³³ Óriásokat is láttunk ott. Enak fiait, az óriások nemzetségéből, úgyhogy olyannak éreztük magunkat mellettük, mint valami szöcskék, és az ő szemükben is épp olyannak látszhattunk." 14. fejezet (Szám14)

¹ Erre az egész közösség fölemelte szavát, és kiabálásban tört ki, s a nép siránkozott azon az éjszakán.² Izrael fiai mindnyájan zúgolódtak Mózes és Áron ellen, s az egész közösség ezt hajtogatta: "Bárcsak meghaltunk volna Egyiptom földjén vagy itt a pusztában!"³ Miért akar az Úr abba az országba vinni? Hogy kardélre hányjanak bennünket! Asszonyaink és kisgyermekünk zsákmányul esnek! Nem az volna a legjobb, ha visszatérnénk Egyiptomba?"⁴ És már így biztatták egymást: "Válasszunk magunknak vezért és térjünk vissza Egyiptomba!"⁵ Erre Mózes és Áron Izrael fiainak egész egybegyűlt közössége előtt arcra borultak.⁶ Azok közül meg, akik az országot kikémlelték, Józue, Nun fia s Kaleb, Jefunne fia, megszaggatták ruhájukat,⁷ és beszédet intéztek Izrael fiainak egész közösségéhez: "Az a föld, amelyet bejártunk, hogy kikémleljük, jó ország, nagyon jó."⁸ Ha elnyerjük az Úr

tetszését, elvezérel bennünket abba az országba, s tejjel-mézszel folyó országot ad nekünk. ⁹ Nem szabad az Úr ellen lázadoznotok, sem pedig annak az országnak a népétől félnetek. Elnyerjük őket, oltalmazó árnyaik eltűnnek, ha velünk lesz az Úr. Ne féljete hát tőlük!" ¹⁰ Már épp azon gondolkozott az egész közösség, hogy megkövezi őket, amikor az Úr dicsősége Izrael minden fia előtt megjelent a megnyilatkozás sátoránál. ¹¹ Így szólt az Úr Mózeshez: "Meddig akar még ez a nép gyalázni? Meddig nem hisz nekem még a körében mutatott jelek ellenére sem?" ¹² Pestissel sújtom, elpusztítom! Téged azonban néppé teszek, nagyobb és erősebb (néppé)." ¹³ Mózes azonban így beszélt az Úrhoz: "Az egyiptomiak hallottak felőle, hogy hatalmaddal kivezette ezt a népet közülük, ¹⁴ s annak az országnak valamennyi lakója arról is értesült, hogy te, az Úr, ennek a népnek a körében vagy, hogy te, Uram, szemtől szemben megjelenysz, s felhőd fölöttünk lebeg, s nappal a felhőoszlopban, éjjel meg a tűzoszlopban előttünk haladsz. ¹⁵ Ha most egy emberként elpusztítod ezt a népet, azok a népek, amelyek értesüléseket szereztek felőled, azt fogják mondani: ¹⁶ Az Úr nem volt képes rá, hogy elvezérelje ezt a népet arra a földre, amelyet esküvel ígért nekik, azért hát lemészárolta őket a pusztában. ¹⁷ Bizonyuljon hát nagynak a hatalmad, Uram, ahogyan megígérted, amikor ezt mondtad: ¹⁸ Az Úr türelmes, s bőségben van nála a kegyelem, megbocsátja a bűnt és a gonosztságot, de azért nem hagyja megtorlatlanul, ellenkezőleg, az apák vétkeit a harmadik s negyedik nemzedékig számon kéri az utódokon. ¹⁹ Nagy irgalmadban bocsásd meg hát ennek a népnek a bűnét, ahogyan Egyiptomból idáig (mindig) megbocsátottál ennek a népnek." ²⁰ Erre így válaszolt az Úr: "Megbocsátok, ahogy kérted. ²¹ De valóban, amint igaz, hogy élek, s amint igaz, hogy az Úr dicsősége elárasztja az egész földkerekséget, ²² azok az emberek, akik látták dicsőségemet s azokat a jeleket, amelyeket Egyiptomban és a pusztában mutattam, s mégis már vagy tízszer próbára tettek, s nem hallgattak szavamra, ²³ nem látják meg azt a földet, amelyet atyáiknak esküvel ígértem; senki se látja meg azok közül, akik gyaláztak. ²⁴ Hanem szolgálmat, Kalebet, mivel más lelkület töltötte el, s egészen mellettem állt, elvezéreltem arra a földre, amelyen járt, s utódai birtokukba is veszik. ²⁵ [Az amalekiták és a kánaániak továbbra is a síkságon élnek.] Holnap térjete vissza a pusztára és induljatok el a Sás-tenger felé vezető úton." ²⁶ Azt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ²⁷ "Meddig zúgolódik még ellenem ez a mihaszna közösség? Hallottam, amint Izrael fiai zúgolódtak ellenem. ²⁸ Mond meg nekik: Amint igaz, hogy élek - az Úr mondja! -, amint nyíltan kifejezésre juttattátok előttem, úgy fogok bánni veletek. ²⁹ Testeteket elnyeli a pusztá, akiket számba vettetek húsz évtől fölfelé, mivel zúgolódtatok ellenem. ³⁰ Sose juttok el arra a földre, amelyen azt akartam volna, hogy éljete. Erre, íme, esküre emeltem a kezem! - kivéve Kalebet, Jefunne fiát és Józsuét, Nun fiát. ³¹

Hanem kisgyermekeiteket, akikről azt mondtátok, hogy zsákmányul esnek, őket elvezérelem oda, s megismerik azt a földet, amelyet ti ócsároltatok. ³² A ti testeteket ellenben elnyeli a pusztaság. ³³ Fiaitoknak meg negyven esztendeig pásztorkodniuk kell a pusztában, s bűnhődniük hűtlenségeitekért, egészen addig, míg testetek teljesen el nem enyészik. ³⁴ Azoknak a napoknak a száma ugyanis, amelyek folyamán kifürkésztétek az országot, negyvenet tesz ki, minden napért egy évet számítva, negyven esztendeig kell bűneitekért vezekelnetek, hogy megtudjátok, mit jelent az, ha én elfordulok. ³⁵ Én, az Úr beszéltem. Ezt teszem ezzel az elvetemült közösséggel, amely összezsugorodott ellenem: Ebben a pusztában kell megérniük életük végét, és itt kell meghalniuk!" ³⁶ Azokat az embereket pedig, akiket Mózes elküldött, hogy az országot kikémleljék, s akik visszatérve az egész közösséget felizgatták azzal, hogy mindenféle rosszat mondtak az országról, ³⁷ s arra indították, hogy zúgolódjanak ellene, az Úr azon nyomban halállal sújtotta. ³⁸ Azok közül a férfiak közül, akik elmentek, hogy az országot kifürkészték, csak Nun fia, József és Jefenne fia, Kaleb maradt életben. ³⁹ Amikor Mózes közölte Izrael minden fiával ezeket a szavakat, az egész nép nagyon elszomorodott. ⁴⁰ Másnap reggel fölkerekedtek, hogy felhúzódnak a hegység fennsíkjára, ezen szavakkal: "Most már készen vagyunk rá, hogy odavonuljunk arra a helyre, amelyről az Úr beszélt, vétkezünk." ⁴¹ Mózes azonban ezt válaszolta: "Miért akarjátok áthágni az Úr parancsát? Ilyesmi nem sikerül! ⁴² Ne húzódjatok fel, mert az Úr nincs körülöttek! Ellenségeitek elpusztítanak benneteket. ⁴³ Mert az amalekiták és a kánaániak szembeszállnak ott veletek, és kardélen hulltok el, mert elfordultatok az Úrtól, s ezért nincs veletek az Úr!" ⁴⁴ Vakmerőségükben mégis felhúzódtak a hegység magaslataira, de a szövetség ládája és Mózes nem távozott a táborból. ⁴⁵ Az amalekiták és a kánaániak, akik azon a hegységen éltek, leereszkedtek, megverték, és egészen Hormáig szétszórták őket. 15. fejezet (Szám15)

¹ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ² "Szólj Izrael fiaihoz, és mondd meg nekik: Ha majd eljuttok arra a földre, amelyet lakóhelyül adok nektek, ³ s égőáldozatot akartok bemutatni az Úrnak, vagy nagy vagy kis állatból véres áldozatot, fogadalom teljesítésére, önkéntes adományként, vagy ünnepi áldozat gyanánt, hogy kellemes illatul szálljon fel az Úrhoz, ⁴ az, aki áldozati adományt ajánl fel az Úrnak, hozzon ételáldozatnak egy tized (efa) lisztlángot egy negyed hin olajjal meghintve. ⁵ Az égő- vagy véres áldozathoz hozzátartozó italáldozat céljára minden bárányra egy negyed hin borral gondoskodjék. ⁶ De koshoz ételáldozatnak két tized (efa) lisztlángot adjon; egy harmad hin olajjal meghintve, ⁷ italáldozat céljára meg egy harmad hin bort; így hozol kellemes illatú áldozatot az Úrnak. ⁸ Ha ellenben egy fiatal marhát

ajánlasz fel égő- vagy véres áldozatul fogadalom teljesítésére, vagy a közösség áldozataképpen az Úrnak, ⁹ akkor a fiatal állat mellé ételáldozatnak három tized (efa) lisztlángot hozzá; egy fél hin olajjal meghintve ¹⁰ és egy fél hin bort italáldozatnak, ez lesz kellemes illatú égőáldozat az Úrnak. ¹¹ Ilyen módon kell eljárni minden marha, minden kos minden bárány és minden kecske esetében; ¹² a feláldozásra szánt (állatok) számának megfelelően járjatok el minden egyes esetben, bármennyi lesz is. ¹³ Minden e népből való alkalmazkodjék ilyenképpen ezekhez az előírásokhoz, ha kellemes illatú égőáldozatot akar bemutatni az Úrnak. ¹⁴ S ha idegen tartózkodik köztetek, vagy a nemzedékek során körötökben él valaki és kellemes illatú égőáldozatot hoz az Úrnak, amint ti teszitek, úgy tegyen ő is. ¹⁵ Egy és ugyanaz a szabály vonatkozik rátok és a (köztetek) tartózkodó idegenre; a szabály eljövendő nemzedékeiteknek is szól, minden időre; az idegennek ugyanazok a kötelezettségei az Úrral szemben, mint nektek. ¹⁶ Ugyanaz a törvény és ugyanazok a rendelkezések kötelezik a köztetek élő idegent is." ¹⁷ Ezt mondta az Úr Mózesnek: ¹⁸ "Szólj Izrael fiainhoz, és mondd meg nekik: Ha eljuttok arra a földre, amelyre el akarlak vezetni benneteket, ¹⁹ amikor esztek a föld kenyéréből, adjatok az Úrnak ajándékot. ²⁰ A kemencéitekből kikerülő első cipókból ajánljatok fel egyet ajándékképpen; ahogyan a szérűről adjátok az ajándékot, úgy ajánljátok fel. ²¹ Kemencéitek első cipóiból hozzatok ajándékot az Úrnak nemzedékről nemzedékre. ²² Ha tévedésből vétkeztek, s ezek közül a parancsok közül, amelyeket az Úr Mózesrel közölt, valamelyiket nem tartjátok meg ²³ [ha valamit abból, amit az Úr Mózes által parancsolt attól a naptól kezdve, hogy az Úr parancsokat adott és azután nemzedékről nemzedékre], ²⁴ akkor feltéve, hogy a közösség tévedésből követett el valamit, mutasson be az egész közösség egy fiatal bikát kellemes illatú égőáldozatul az Úrnak a hozzátartozó étel- és italáldozaton kívül - pontosan az előírás szerint -, továbbá egy kecskét engesztelő áldozatul; ²⁵ ezzel a pap oldozza fel Izrael fiainak egész közösségét. Így bocsánatot nyernek, mivel csak tévedés történt, s mert tévedésükért áldozati ajándékaikat égőáldozatul, s az Úr előtt engesztelő áldozatul bemutatják az Úrnak. ²⁶ Izrael fiainak egész közössége bocsánatot nyer és a körükben élő idegen is; mert a tévedés az egész népé. ²⁷ Ha azonban egyetlen személy vétkezik tévedésből, akkor egy esztendő kecskét hozzon engesztelő áldozatul, ²⁸ hogy a pap az engesztelés szertartását elvégezve feloldozza azt a személyt, aki az Úr előtt tévedésből hibát követett el; így bocsánatot nyer. ²⁹ Az Izrael fiai közül valóra és a körükben élő idegenre ugyanaz a törvény vonatkozik, föltéve, hogy tévedésből tesz valamit. ³⁰ Az ellenben, aki szándékosan tesz valamit, akár a népből való, akár idegen, káromolja az Urat; az ilyet ki kell a népből zárni. ³¹ Mert megvetette az Úr szavát, s áthágta parancsait; az ilyet egészen ki kell irtani: viselje bűnét." ³² Amikor Izrael fiai a

pusztában voltak, rajtakaptak egy embert, amint szombati napon rőzsét szedegetett.³³ Akik a rőzszedésen rajtakapták, Mózes és Áron, s az egész közösség elé vitték,³⁴ és őrizet alá helyezték, mert nem volt határozat, mi történjék vele.³⁵ Az Úr azonban ezt mondta Mózesnek: "Halállal kell büntetni az embert, a táboron kívül az egész közösségnek meg kell köveznie!"³⁶ Tehát az egész közösség kivezette a táboron kívülre és agyonkövezte, ahogy az Úr Mózesnek parancsolta.³⁷ Ezt mondta az Úr Mózesnek:³⁸ "Szólj Izrael fiaihoz, és mondd meg nekik: Köntösük csücskeire csináljanak bojtokat ők és utódaik, s minden bojtot erősítsenek bíborlila zsinórra.³⁹ A bojtok ezt jelentsék nektek: ha rájuk tekintetek, emlékezzetek az Úr parancsaira, hogy azok szerint járjatok el, ne szívetek és szemetek vágyait kövessétek, s így hűtlenségbe essetek.⁴⁰ (Azért kellenek), hogy eszetekbe jusson: igazodjatok parancsaimhoz, s így legyetek szentek Istenetek előtt.⁴¹ Az Úr vagyok, a ti Istenetek, aki kivezettelek benneteket Egyiptom földjéről, hogy Istenetek legyek, én, az Úr, a ti Istenetek." 16. fejezet (Szám16)

¹ Korach, annak a Jicharnak a fia, aki Lévi fiának, Kehátnak volt a fia... Datan és Abiram, Eliabnak a fiai és On, Pelet fia [Eliab és Pelet Rubennek voltak a fiai]² fellázadtak Mózes ellen, s még kétszázötven ember Izrael fiai közül, a közösségek vezetői, a nép előljárói, neves emberek.³ Összecsdültek Mózes és Áron ellen és így beszéltek: "Elegünk van belőletek! Az egész közösség szent, mind együtt, mert körében az Úr. Miért emelkedtek hát az Úr közössége fölé?!"⁴ Ezt hallva, Mózes arcra borult.⁵ Aztán így szólt Korachhoz és társaihoz: "Holnap az Úr megmutatja, ki tartozik hozzá, ki szent neki, ki közelíthet felé. Csak akit kiválaszt, az közelíthet felé."⁶ Tegyétek a következőt: vegyetek füstölőket magatokhoz, Korach és társai,⁷ reggel az Úr színe előtt tegyetek bele tüzet és szórjatok rá tömjént! S így lesz: akit az Úr kiválaszt, az szentnek számít! Elég belőletek, Lévi fiai!"⁸ S (még) ezt mondta Mózes Korachnak: "Hallgassatok ide, Lévi fiai!"⁹ Nem elég nektek, hogy Izrael Istene kiválasztott benneteket Izrael fiainak közösségéből, hogy megközelíthessétek, ellássátok az Úr hajléka körül a szolgálatot és a közösség előtt álltok, hogy a nevében szolgáljatok?¹⁰ Megengedte, hogy te, s veled együtt testvéreid, Lévi fiai is mind eléje járuljatok, s most még a papi tisztséget is követelitek?¹¹ Te és társaid ezért az Úr ellen esküdtetek össze! Hát micsoda Áron, hogy zúgolódtok ellene?"¹² Mózes hívatta Datánt és Abiramot, Eliab fiait. De azok ezt felelték: "Nem megyünk!"¹³ Nem elég neked, hogy kihoztál egy tejjel-mézzel folyó országból, csak hogy elveszíts a pusztában, most még uralomra is szert akarsz tenni fölöttünk?¹⁴ Igazán nem valami tejjel-mézzel folyó országba hoztál minket, s földeket meg szőlőskerteket sem adtál nekünk. Be akarod kötni az emberek szemét? Nem megyünk fel!"¹⁵ Mózes nagy haragra gerjedt és így

szólt az Úrhoz: "Ne emeld tekintetedet áldozati ajándékaikra! Egyetlen szamarat sem vettem el tőlük, s nem bántottam meg egyiküket sem." ¹⁶ Ezt mondta Mózes Korachnak: "Reggel te és társaid megjelentek az Úr előtt, te és ők, valamint Áron. ¹⁷ Mindegyitek hozza a füstölőjét az Úr elé - kétszázötven füstölőt -, te is, Áron is, mindegyitek hozza a füstölőjét és tegyetek rá tömjént." ¹⁸ Mindenki fogta a füstölőjét, tüzet tett bele, majd rászórta a tömjént, aztán sorban odaállt a megnyilatkozás sátorának a bejárata elé, Mózes és Áron is. ¹⁹ Korach meg összegyűjtötte az egész közösséget, velük szemben, a megnyilatkozás sátorának bejáratánál. S ekkor megnyilatkozott az Úr dicsősége az egész közösség előtt. ²⁰ Ezt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ²¹ "Váljatok külön ettől a közösségtől, egy pillanat, s megsemmisítem őket!" ²² Erre arcra borultak és így szóltak: "Ó Isten, minden testnek életető szelleme! Ha valaki vétkezik, megharagszol az egész közösségre?" ²³ Az Úr így válaszolt: ²⁴ "Mondd meg a közösségnek: húzódjatok hátra Korach sátra környékéről!" ²⁵ Mózes erre elindult, s odament Datanhoz meg Abiramhoz, Izrael vénei követték. ²⁶ Így beszélt a közösséghez: "Menjetek el ennek az elvetemültnek a sátorától, s ne nyúljatok semmihez sem, ami az övé, nehogy ti is elpusztuljatok bűnei miatt." ²⁷ Erre elhúzódtak Korach sátorának közeléből. Datan és Abiram kijöttek, s feleségükkel, fiaikkal és kisgyermekükkel együtt sátoruk bejárata elé álltak. ²⁸ Mózes így szólt: "Ebből megtudjátok, hogy az Úr engem küldött, hogy végbevigyem ezeket a tetteket, s hogy mindezt nem magamtól tettem: ²⁹ ha azok az emberek ott úgy halnak meg, ahogy minden ember meghal, s az történik velük, ami minden emberrel történik, akkor nem engem küldött az Úr. ³⁰ Ha ellenben az Úr valami rendkívülit művel, például, hogy megnyílik a föld, s elnyeli őket mindazzal egyetemben, ami az övék, s ők élve leszállnak az alvilágba, akkor tudjátok meg, hogy ezek az emberek káromolták az Urat!" ³¹ Alighogy befejezte szavait, máris megnyílt a föld alattuk; ³² a föld felnyitotta torkát és elnyelte őket családjukkal, s azokkal az emberekkel együtt, akik Korachhoz tartoztak, javaikkal egyetemben. ³³ Így szálltak le mindazzal együtt, ami az övék volt, élve az alvilágba, s a föld bezárult fölöttük; így tűntek el a közösségből. ³⁴ Egész Izrael elfutott kiabálásukra. Ezt mondták: "Nehogy bennünket is elnyeljen a föld!" ³⁵ Ekkor tűz szállt alá az Úrtól, s elemésztette a kétszázötven embert, aki tömjént hozott. 17. fejezet (Szám17)

¹ Így szólt az Úr Mózeshez: ² "Mondd meg Eleazárnak, Áron pap fiának, szedje össze a füstölőket a tűzvész színhelyéről, ezt a nem megengedett tüzet pedig vigye el; mert meg vannak szentelve, ³ bár olyanok füstölői voltak, akik főbenjáró bűnt követtek el. Kalapáljátok szét őket az oltár beborítására vékony lemezekké, hiszen felajánlották őket az Úr előtt, így hát szentek. S

szolgáljanak figyelmeztetőül Izrael fiai számára." ⁴ Eleazár pap tehát összeszedte a bronzfüstölőket, amelyeket az elégettek odahordtak, s szétkalapálták őket az oltár beborítására, ⁵ figyelmeztetésül Izrael fiainak, nehogy valaki illetéktelen, aki nem Áron leszármazottai közé tartozik, odajáruljon az Úr elé tömjént égetni, s úgy járjon, mint Korach és társai, aszerint, ahogy az Úr Mózes által előre megmondta. ⁶ Másnap Izrael fiainak egész közössége zúgolódott Mózes és Áron ellen, mondván: "Az Úr egész népét kiirtjátok!" ⁷ Amikor a közösség összesereglett Mózes és Áron ellen, ezek meg odafordultak a megnyilatkozás sátora felé, lám, már felhő borította, s megmutatkozott az Úr dicsősége. ⁸ Mózes és Áron odajárultak a megnyilatkozás sátorához. ⁹ Ekkor az Úr azt mondta Mózesnek: ¹⁰ "Váljatok külön ettől a közösségtől! Egy szempillantás alatt megsemmisítem őket!" Erre arcra borultak. ¹¹ S Mózes így szólt Áronhoz: "Fogd a füstölőt, s tegyél belé tüzet az oltárról, aztán szórj rá tömjént. Sietve vidd oda a közösséghez és oldozd fel őket. Mert már fölgerjedt az Úr haragja és a vész kezdetét vette." ¹² Áron fogta tehát (a füstölőt), ahogy Mózes meghagyta neki, és sietve a közösségbe vegyült, s csakugyan, a vész már megkezdte pusztítását a nép körében. Megfüstölte és feloldozta a népet. ¹³ S amint ott állt az élők és holtak között, a vész alábbhagyott. ¹⁴ Mindazonáltal azoknak a száma, akik a vészben addig elpusztultak, 14700-ra rúgott, azokat nem számítva, akik Korach miatt lelték halálukat. ¹⁵ Áron ezután visszatért Mózeshez a megnyilatkozás sátorának bejáratához, s a vész megszűnt. ¹⁶ Ekkor az Úr azt mondta Mózesnek: ¹⁷ "Szólj Izrael fiaihoz: adjon neked minden törzs, minden vezér egy botot, törzsenként, összesen tizenkét botot, s mindegyik írja rá a magáéra a nevét. ¹⁸ Áron nevét pedig írd Lévi botjára, mert az ő törzsüknek a vezérét is megilleti egy bot. ¹⁹ Aztán tedd őket a megnyilatkozás sátorában a biznyság elé, ahol meg szoktam nyilatkozni neked. ²⁰ Annak a botja, akit kiválasztok, kihajt. Így magam vetek véget Izrael fiai ellenetek irányuló zúgolódásának." ²¹ Mózes szólt Izrael fiaihoz, s vezérek mind átadták neki botjukat, minden vezér egyet, törzsenként, összesen tizenkét botot; köztük volt Áron botja is. ²² Mózes letette az Úr elé a botokat a tanúság sátorában. ²³ Mire Mózes másnap reggel belépett a tanúság sátorába, lám, Áron botja, Lévi törzsének a botja hajtott ki: rügyet fakasztott, virágba borult, s mandulát érlett. ²⁴ Mózes az összes botot kivitte az Úr színe elől Izrael fiaihoz, mindnyájukhoz. Megnézték, s mindegyikük (újra magához) vette a botját. ²⁵ Az Úr azonban azt mondta Mózesnek: "Áron botját vidd vissza a tanúság elé, megőrzés végett, figyelmeztetésül a lázadóknak. Így vess véget zúgolódásuknak, nehogy újra fölébredjen ellenem, s meg kelljen halniuk." ²⁶ Mózes így tett; ahogy az Úr parancsolta neki, aszerint járt el. ²⁷ Izrael fiai így szóltak Mózeshez: "Lám, el kell pusztulnunk! Elveszünk! Mindnyáján elveszünk! ²⁸ Mindenkinnek, aki az

Úr hajlékához közelít, meg kell halnia! Hát mind egy szálíg el kell pusztulnunk?" 18. fejezet (Szám18)

¹ Az Úr azt mondta Áronnak: "Te, s veled együtt a fiaid és a családod - nektek kell magatokra vállalnotok a szentély szolgálatában elkövetett minden vétséget; neked és veled együtt a fiaidnak - nektek kell vállalnotok papi tisztségetekben minden vétséget. ² De testvéreidnek, Lévi törzsének, atyáid törzsének engedd meg, hogy veled együtt odajáruljanak, hogy hozzád csatlakozzanak, s szolgálatodra legyenek, amikor te, s veled együtt a fiaid a tanúság sátora előtt (tevékenykedtek). ³ Ők lássák el melletted, s az egész sátor körül a szolgálatot, csak a szent eszközökhöz és az oltárhoz nem szabad közelíteniük, különben meghalnak ők is, ti is. ⁴ Csatlakozzanak hozzád, s lássák el a megnyilatkozás sátorának a szolgálatát mindenben, ami a sátor gondozásához tartozik, de aki nem levita, annak nem szabad hozzátok csatlakoznia. ⁵ Ti pedig az oltár és a szentély szolgálatát lássátok el, nehogy még egyszer rá szálljon a harag Izrael fiaira. ⁶ Nézd, magam választottam ki testvéreidet, a levitákat Izrael fiai közül, értük ajándékképpen, s ők az Úr tulajdonává lettek, hogy szolgálatot teljesítsenek a megnyilatkozás sátora körül. ⁷ Te pedig, és veled együtt fiaid, ti a papi tisztséget töltsétek be mindenben az oltárnál és a függöny mögött, s teljesítsetek szolgálatot. Ajándékul adom nektek a papi tisztséget. Aki nem pap, s oda közelít, a halál fia!" ⁸ Ekkor az Úr azt mondta Áronnak: "Nézd, magam adom neked, ami az engem illető áldozati adományokból megmarad; Izrael fiainak minden szent adományából megfelelő részt adok neked és fiaidnak minden időben. ⁹ A következők lesznek a tieid a szent adományokból, hacsak (teljesen) el nem égetik őket: minden étel-, engesztelő és vezeklő áldozatul hozott adomány, amelyet visszaszármaztatnak nekem, legyen számodra és fiaid számára szent. ¹⁰ A szent helyen fogyaszd el; minden férfi ehethető; legyen számodra szent. ¹¹ Még a következő is a te részed lesz: azt az adományt, amelyet Izrael fiainak lengetéssel kell felajánlaniuk, neked és fiaidnak és leányaidnak adom egyszer s mindenkorra megillető osztályrészül; mindenki ehethető, aki a családjában tiszta. ¹² Az olaj, a must és a gabona elsejét és javát, amit felajánlanak az Úrnak; (szintén) neked adom. ¹³ Legyen a tied mindenből az első termés, ami terem országukban, s amit Izrael fiai elhoznak az Úrnak; mindenki, aki tiszta családjában, ehethető. ¹⁴ A tiéd minden, amit Izraelben felajánlanak átok alatt. ¹⁵ A tied minden élőlény, ami elsőként nyitja meg az anyaméhet, s amelyet felajánlanak az Úrnak, ember, s állat egyaránt, de meg kell engedned, hogy az emberek kiválthassák elsőszülöttüket, s a tisztátalan állatnak is váltsd ki elsőszülöttét. ¹⁶ A kiváltásra legkorábban egy hónapos korban kerüljön sor, 5 sékel áron, a szent mérték szerint, 20 ferát számolva egy

sékelnek. ¹⁷ Ugyanakkor a tehenek, juhok és kecskék elsőszülötteit ne engeddd megváltani, ezek szentek; vérüket hintsd az oltárra, hájukat égesd el kellemes illatú égőáldozatul az Úrnak. ¹⁸ A húruk ellenben legyen a tied; a szegy és a jobb comb is legyen a tied. ¹⁹ Tehát minden szent adományt, amelyet Izrael fiai felajánlanak az Úrnak, neked adok, s veled a fiaidnak és a leányaidnak, minden időre téged megillető osztályrészül. Ez örökre fennmaradó osztályrészed az Úr előtt, neked, s veled együtt utódaidnak." ²⁰ Aztán ezt mondta az Úr Áronnak: "Az ő földjükön ne legyen birtokod és semmi osztályrészed; én vagyok a te örökséged Izrael fiai között. ²¹ De Lévi fiainak örökségül adok minden tizedet Izraelben szolgálatuk fejében, amit ellátnak, a megnyilatkozás sátora szolgálatának fejében. ²² Izrael fiai ezután ne közelítsenek a megnyilatkozás sátorához, nehogy halált hozó bűnt vegyenek magukra. ²³ Lévi végezze a szolgálatot a megnyilatkozás sátora körül és a levíták hordozzák tévedéseik terhét. - Ez minden időben, nemzedékről nemzedékre érvényes szabály. De örökrészük nem lehet Izrael fiai körében. ²⁴ Mert a tizedet adom örökrészül Lévi fiainak, amit Izrael fiai az Úrnak ajándékol felajánlanak; ezért rendeltem el nekik: ne legyen örökrészük Izrael fiai körében." ²⁵ Ekkor az Úr azt mondta Mózesnek: ²⁶ "Szólj Lévi fiaikhoz, és mondd meg nekik: Amikor megkapjátok Izrael fiaitól a tizedet, akkor adjatok belőle ajándékot az Úrnak, a tized tizedét. ²⁷ Ez az ajándék úgy számít be nektek, mint (Izrael más fiainak) a gabona a szérűről, és a bor a sajtóból. ²⁸ Így adjatok ti is ajándékot az Úrnak minden tizedből, amelyet Izrael fiaitól kaptok, amit felajánlotok belőle ajándékol az Úrnak, Áronnak adjatok oda, a papnak. ²⁹ Minden osztályrészetekül jutó adományból adjatok ajándékot az Úrnak, mégpedig a legjavából, belőle együttvéve lerovandó szent adományként. ³⁰ Azután ezt mondd nekik: Ha a legjavát (tizedként) felajánljátok, akkor (a többi) úgy számít be nektek, Lévi fiainak, mint a termés a szérűről meg a sajtóból, ³¹ és bárhol elfogyaszthatjátok, ti és családotok, mert hiszen az a ti jutalmatok a megnyilatkozás sátora körüli szolgálatotokért. ³² Azzal, hogy a legjavát (tizedként) felajánljátok, nem vesztek bűnt magatokra, nem szentségtelenítitek meg Izrael fiainak szent adományait, s nem kell miatta halált szenvednetek." 19. fejezet (Sám19)

¹ Így szólt az Úr Mózeshez és Áronhoz: ² "Ez a törvény, amelyet az Úr szabott. Mondd meg Izrael fiainak: Hozzanak neked egy hibátlan vörös tehenet, amelynek nincs semmi fogyatéka, s amely még nem volt igába fogva. ³ Ezt Eleazár papnak kell átadnotok. Aztán vezessék ki a táboron kívülre, és vágják le a szeme láttára. ⁴ Akkor Eleazár pap vegyen az ujjával valamennyit a véréből, s hintsen hétszer egy keveset a véréből a megnyilatkozás sátora bejáratának irányába. ⁵ Utána égessék el a tehenet a

szeme láttára; a bőrét, a húsát és a vérét a belső részeivel együtt égessék el. ⁶ Majd vegyen a pap cédrusfát, izsópot és karmazsint, s dobja bele a tűzbe, amelyben a tehén ég. ⁷ Ezután a pap mossa ki a ruháját, mossa le a testét vízzel, s térjen vissza a táborba, de estig tisztátalan marad. ⁸ Aki elégette, szintén mossa ki ruháját, mossa le a testét vízzel, de estig ő is tisztátalan marad. ⁹ Egy férfi, aki tiszta, gyűjtse össze a tehén hamvait, s a táboron kívül helyezze el egy tiszta helyen. Maradjon ott, s szolgáljon Izrael fiainak közössége számára tisztítóvíz készítésére, hiszen (a tehén) engesztelő áldozati adomány. ¹⁰ Hanem aki a hamvakat összegyűjti, szintén mossa ki a ruháját, és tisztátalan marad estig. Izrael fiai és a körülükben tartózkodó idegen számára egyszer s mindenkorra szóló rendelkezés: ¹¹ Aki halottat, bármilyen emberi tetemet megérint, hét napig tisztátalan. ¹² Ezért tisztíttassa meg magát vele a harmadik és a hetedik nap, s akkor újra tiszta lesz. Ha azonban nem oldoztatja fel magát, nem lesz tiszta. ¹³ Aki halotthoz, egy elhunyt embernek a holttestéhez hozzáért, és nem tisztíttatja meg magát, megszenteltségteleníti az Úr hajlékát. Az ilyen embert ki kell irtani Izrael fiai közül. Mert nem hintették meg tisztítóvízzel, tisztátalan marad; tisztátalansága továbbra is rajta marad. ¹⁴ A következő is törvény: Ha meghal valaki egy sátorban, az, aki belép a sátorba, vagy benn tartózkodik a sátorban, hét napig tisztátalan; ¹⁵ az összes fedetlen edény is, amely nem volt lekötve, tisztátalanná válik. ¹⁶ Ugyanígy az is, aki a nyílt mezőn egy kard élén elhullt vagy más módon meghalt emberrel, emberi csontokkal vagy sírral érintkezésbe kerül, hét napig tisztátalan. ¹⁷ Egy ilyen módon tisztátalanná vált számára vegyenek az elégetett engesztelő áldozat hamvaiból, s egy edényben öntsenek rá élő vizet. ¹⁸ Aztán egy férfi, aki tiszta, fogjon egy izsópot, mártsa a vízbe, s hintse meg vele a sátort, az összes edényt s az összes embert, aki benn van, és azt is, aki csontot, elesett vagy más módon meghalt embert, vagy pedig sírt érintett. ¹⁹ A harmadik és a hetedik napon is meg kell hintenie a tisztának a tisztátalanná váltát; akkor a hetedik nap tisztává válik. Ekkor mossa ki a ruháját és fürödjék meg vízben, s estére tiszta lesz. ²⁰ Aki azonban tisztátalanná vált és nem tisztította meg magát, az illet ki kell irtani a közösségből, mert megszenteltségtelenítette az Úr szentélyét, nem hintették meg tisztítóvízzel, s tisztátalan maradt. ²¹ Legyen ez örök törvény a számotokra. Aki a tisztítóvizet hinti, mossa ki a ruháját, s aki a tisztítóvizet megérinti, estig tisztátalan. ²² S minden, ami tisztátalanhoz ér, tisztátalanná válik, s aki ezt megérinti, estig szintén tisztátalan marad." 20. fejezet (Szám20)

¹ Az első hónapban Izrael fiainak egész közössége eljutott Cin pusztájába, s a nép letelepedett Kádesnél. Itt meghalt Mirjam, s ugyanitt el is temették. ² A közösségnek nem volt semmi vize, ezért összeverődtek Mózes és Áron ellen. ³ Az emberek Mózesnek támadtak, s ilyeneket kiabáltak: "Bár mi is

elpusztultunk volna, mint ahogy testvéreinknek el kellett pusztulniuk az Úr színe előtt! ⁴ Miért hoztátok ide az Úr közösségét ebbe a pusztába? Hogy itt pusztuljunk el jószágainkkal együtt? ⁵ Miért vezettetek ki Egyiptomból, s hoztátok ide erre a szörnyű vidékre? Olyan vidékre, ahol nincs se vetés, se fügefafa, se szőlő, se gránátalma, még ivóvíz sem?" ⁶ Mózes és Áron azonban eltűntek a közösség szeme elől, odamentek a megnyilatkozás sátorának bejáratához és arcra borultak. Megjelent nekik az Úr dicsősége, ⁷ s az Úr így szólt Mózeshez: ⁸ "Fogd a botot, gyűjtsd egybe a közösséget, te és testvéred, Áron, és parancsoljátok meg a szemük láttára a sziklának, hogy adjon vizet. Fakassz vizet a sziklából, s igyon a közösség jószágával egyetemben." ⁹ Mózes elvette a botot az Úr színe elől, ahogy parancsolta neki. ¹⁰ Mózes és Áron a szikla elé hívták egybe a népet, majd Mózes megszólalt: "Halljátok hát, ti lázadók! Tudunk nektek vizet fakasztani ebből a sziklából?" ¹¹ Ezzel fölemelte Mózes a kezét és kétszer ráütött a sziklára. Bőséges víz fakadt belőle, s ivott a közösség jószágával együtt. ¹² Az Úr azonban így szólt Mózeshez és Áronhoz: "Mivel nem hittetek nekem, s nem dicsőítettetek meg Izrael fiainak szeme láttára, nem vezethetitek el ezt a népet arra a földre, amelyet majd adok nekik." ¹³ Ezek Meriba vizei, ahol Izrael fiai pörlekedtek az Úrral, ő pedig kinyilvánította szentségét. ¹⁴ Mózes követeket küldött Kádesből Edom királyához: "Testvéred, Izrael mondja: Ismered az összes bajt, ami bennünket ért. ¹⁵ Atyáink egykor lehúzódtak Egyiptomba, és mi sokáig ott éltünk Egyiptomban. Az egyiptomiak azonban rosszul bántak velünk, akárcsak atyáinkkal. ¹⁶ Amikor emiatt az Úrhoz kiáltottunk, meghallotta szavunk és küldött egy angyalt, s az angyal kivezetett bennünket Egyiptomból. S most itt vagyunk Kádes városában, amely határos a te földeddel. ¹⁷ Át szeretnénk vonulni országodon, úgy, hogy a szántóföldeken és a szőlőkön nem mennénk keresztül, s vizet sem innánk a kutakból. A királyi úton haladnánk, nem térnénk le se jobbra, se balra, míg át nem vonulunk földeden." ¹⁸ Edom azonban ezt válaszolta: "Nem vonulhatsz át rajtam, különben karddal támadok ellened." ¹⁹ Izrael fiai újra üzentek: "Csak a járt úton haladnánk, s ha én és jószágom iszunk a vizedből, megadom az árát. Semmi egyebet nem akarok, csak hogy átvonulás céljából földedre léphessek." ²⁰ Mégis így felelt: "Nem vonulhatsz át!" S Edom fölfegyverzett katonákkal, s nagy hatalommal kivonult ellene. ²¹ Mivel Edom megtagadta, hogy Izrael fiainak lehetővé tegye földjén az átvonulást, Izrael megkerülte. ²² Izrael fiai - az egész közösség - Kádesből elindulva érkezett Hór hegyéhez. ²³ Hór hegyénél, Edom országának határánál azt mondta az Úr Mózesnek és Áronnak: ²⁴ "Áronnak meg kell tértie övéihez, mert nem mehet be abba az országba, amelyet Izrael fiainak adok, mivel Meriba vizeinél ellene szegült parancsomnak. ²⁵ Vedd Áront és fiát, Eleázárt, és vidd fel Hór hegyére. ²⁶ Aztán vetesd le Áronról

öltözkét és add fiára, Eleázarra, Áron pedig megtér ott övéihez és meghal." ²⁷ Mózes úgy tett, ahogy az Úr parancsolta. Az egész közösség szeme láttára fölmentek Hór hegyére. ²⁸ Aztán Mózes levétette Áronnal öltözkét, és fiára, Eleázarra adta, Áron pedig meghalt a hegy csúcsán. Mózes és Eleázár lejöttek a hegyről, ²⁹ s akkor az egész közösség megtudta, hogy Áron elköltözött. Izrael egész háza siratta Áront, harminc napon át. 21. fejezet (Szám21)

¹ Amikor a kánaáni Arad királya, aki a déli országrészen lakott, megtudta, hogy Izrael az Atarim felőli úton odaért, megtámadta Izraelt, s néhányukat foglyul ejtette. ² Erre Izrael fogadalmat tett az Úrnak, e szavakkal: "Ha kezembe adod ezt a népet, betöltöm rajta az átkot és a városain is." ³ Az Úr meghallotta Izrael kiáltó szavát, s (kezébe adta) a kánaánit, ez meg betöltötte rajta és városain az átkot. A helyet elnevezték Hormának. ⁴ Hór hegyétől a Sás-tenger felé vezető úton indultak tovább, hogy megkerüljék Edom országát. A nép azonban belefáradt a vándorlásba ⁵ és zúgolódott az Úr és Mózes ellen: "Miért hoztatok ki Egyiptomból? Hogy elpusztuljunk a pusztában? Hisz se kenyér, se víz nincs! Ez a nyomorúságos eledel utálattal tölt el minket!" ⁶ Erre az Úr tüzes kígyókat küldött a népre, ezek megmarták őket, úgyhogy Izrael fiai közül sokan meghaltak. ⁷ Ennek láttára a nép Mózeshez járult, s megvallották: "Vétkeztünk, amikor zúgolódtunk az Úr ellen és te ellened. Járj közben értünk az Úrnál, hogy vigye el ezeket a kígyókat rólunk!" Mózes tehát közbenjárt a népért. ⁸ S az Úr így válaszolt Mózesnek: "Csinálj egy tüzes kígyót, s erősítsd egy póznára. Akit marás ért és rátekint, életben marad!" ⁹ Mózes tehát csinált egy rézkígyót és egy póznára tette. Akit megmartak a kígyók, de föltekintett a rézkígyóra, az életben maradt. ¹⁰ Izrael fiai továbbvonultak, és Obotban ütöttek tábort. ¹¹ Obotból ismét elindultak, s a Moábtól keletre eső pusztában ütöttek tábort, Ijje-Habarim mellett. ¹² Innen is továbbvonultak, és a Zered-pataknál vertek tábort. ¹³ Innét tovább indultak, s az Arnonon túl táboroztak le... Ez a patak az amoriták földjén ered, s végigfolyik a pusztán; az Arnon volt Moáb határa a moábiták és az amoriták között. ¹⁴ Ezért mondja az Úr háborúiról szóló könyv: "...Váheb Szufában és Arnon patakja ¹⁵ meg a vízmosás, amely Árnál kezdődik s Moáb határára támaszkodik." ¹⁶ ...Innét Berbe mentek... Ez az a kút, amelyről ezt mondta az Úr Mózesnek: "Gyűjtsd egybe a népet, hogy vizet adjak nekik!" ¹⁷ Akkor énekelte Izrael ezt az éneket: "Törj fel víz! Zengjete dalt róla! ¹⁸ Te kút, téged a vezérek ástak, a nép fejei fúrtak jogarukkal és botjukkal!" ... Berből Mattanába, ¹⁹ Mattanából Nachalielbe, Nachalielből Bamotba, ²⁰ Bamotból pedig abba a völgybe (húzódtak), amely Moáb rónáira nyílik a pusztaságra néző Piszgánál. ²¹ Közben Izrael követeket küldött az amoriták királyához, Szichonhoz, ezzel az üzenettel: ²² "Át szeretnénk vonulni országodon, anélkül,

hogy letérnénk a földekre és a szőlőkbe, vagy innánk a kutakból. Csupán a királyi úton haladnánk, míg át nem vonulunk országodon." ²³ De Szichon nem engedte meg Izraelnek, hogy átvonuljon országán. Sőt, Szichon egybegyűjtötte egész népét, és kivonult Izrael ellen a pusztába. Amikor Jahachoz ért, megtámadta Izraelt. ²⁴ Izrael azonban legyőzte kardja élével, s meghódította országát az Arnontól egészen Jabbokig, vagyis Ammon fiaiiig. Mert Jazer volt a határ az ammoniták felé. ²⁵ Izrael elfoglalta az összes ottani várost, s Izrael megvetette lábát az amoriták minden városában, így Hesbonban, s az összes alá tartozó helységben. ²⁶ Hesbon volt ugyanis az amoriták királyának, Szichonnak a székhelye. Ő Moáb első királya ellen hadat viselt, s egész országát hatalmába ejtette egészen az Arnonig. ²⁷ Ezért éneklik gúnyosan a költők: "Rajta Hesbon! Szichonnak jól megépített, szilárd alapra helyezett városa! ²⁸ Igen, tűz csapott ki Hesbonból, lángtenger Szichon várából, elpusztította Ar-Moábot, elnyelte Arnon magaslatait! ²⁹ Jaj neked, Moáb! Kamosnak népe, elvesztél! Menekülésre készítette fiait, fogságba vetette lányait Szichon, az amoriták királya. ³⁰ Hesbon elpusztult, a kisgyerekek Dibonig, az asszonyok Nofachig, a férfiak Medbáig." ³¹ Mikor Izrael megtelepedett az amoriták földjén, ³² Mózes Jazert is kikémleltette, aztán elfoglalták a neki alárendelt helységekkel együtt, és kiűzték az ott lakó amoritákat. ³³ Majd megfordultak és Básán felé tartottak. Ám Básán királya, Og, egész népével kivonult ellenük, hogy Edreinél harcba szálljon velük. ³⁴ De az Úr azt mondta Mózesnek: "Ne félj tőle, mert kezédbe adom egész népével és országával együtt, hogy azt tedd vele, amit az amoriták királyával, Szichonnal tettél, aki Hesbonban székelte." ³⁵ Így legyőzték fiaival és egész népével együtt, úgyhogy senki sem volt, aki élve maradt, vagy megmenekült volna, országát pedig elfoglalták. 22. fejezet (Szám22)

¹ Ezután Izrael fiai továbbvonultak, s Moáb mezején ütöttek tábornak a Jordánon túl, Jerikó közelében. ² Cippor fiának, Balaknak mindent végig kellett néznie, amit Izrael az amoritákkal tett. ³ S Moábot nagy félelem fogta el, hiszen a nép igen számos volt. Moáb rettegett Izrael fiaitól, ⁴ ezért Moáb így szólt Midián véneihez: "Ez a sokadalom úgy letarolt körülöttünk mindent, ahogy a csorda lelegeli a füvet a réten." Akkortájt Cippor fia, Balak volt Moáb királya. ⁵ Követeket küldött tehát Bileámhoz, Beor fiához, Ammav fiainak országába, a folyó mellé, Petorba, hogy segítségül hívja. Ezt üzentek neki: "Az a nép, amely Egyiptomból vonult ki, az egész országot ellepte, s most épp velem szemben telepedett le. ⁶ Gyere és átkozd meg nekem, mert hatalmasabb nálam. Akkor talán megbirkózom vele és ki tudom űzni az országból. Tudom ugyanis, hogy akit megáldasz, az áldott, s akit megátkozol, az átkozott." ⁷ Erre Moáb és Midián vénei elindultak, a jövendőmondás jutalmával a kezükben, és amikor

megérkeztek Bileámhoz, átadták neki Balak üzenetét. ⁸ Az így felelt nekik: "Töltsétek itt az éjszakát, hogy megadhassam a választ, aszerint, hogy mit mond az Úr". Moáb vezetői tehát Bileámnál maradtak. ⁹ Isten azonban Bileámhoz fordult, s így szólt hozzá: "Kik ezek az emberek itt nálad?" ¹⁰ Bileám azt felelte Istennek: "Cippor fia, Balak, a moábiták királya üzent: ¹¹ Az a nép, amely Egyiptomból vonult ki, az egész országot ellepte. Gyere, s átkozd meg nekem! Akkor talán fel tudom venni vele a harcot és ki tudom üzni." ¹² Erre azt mondta Isten Bileámnak: "Nem szabad velük menned! Nem szabad megátkoznod a népet, mert áldott!" ¹³ Bileám tehát reggel, amikor fölkelt, ezt mondta Balak vezéreinek: "Térjete vissza országotokba! Mert az Úr nem engedi, hogy veletek menjek." ¹⁴ A moábita vezérek erre útra keltek, s amikor Balakhoz megérkeztek, jelentették: "Bileám nem volt hajlandó velünk jönni." ¹⁵ Erre Balak újra küldött vezéreket, többet s tekintélyesebbeket, mint először. ¹⁶ Amikor megérkeztek Bileámhoz, így szóltak: "Ezt üzeni Cippor fia, Balak: Ne vonakodj, hanem gyere hozzám! ¹⁷ Gazdagon megjutalmazlak, s minden kívánságodat teljesítem, amivel elégedett leszel. Gyere hát, s átkozd meg nekem ezt a népet!" ¹⁸ De Bileám ezt a választ adta Balak követeknek: "Ha annyi ezüstöt és aranyat ad is Balak, amennyi a házába fér, akkor sem szeghetem meg az Úrnak, Istenemnek a parancsát sem kis, sem nagy dologban. ¹⁹ De azért ti is töltsétek itt az éjszakát, hogy megtudakoljam, mit mond még nekem az Úr!" ²⁰ El is jött Isten éjszaka Bileámhoz, s ezt mondta neki: "Azért jöttek ezek az emberek, hogy magukkal hívjanak? Kelj hát fel, s menj el velük. De csak azt szabad tenned, amit majd mondok neked." ²¹ Így reggel Bileám fölkelt, fölnyergelte szamarát és elment Moáb vezéreivel. ²² Az Úr haragja azonban fölgerjedt ellene, mivel elment, és az Úr angyala elállta útját, amikor szamarán két szolgája kíséretében tovalovagolt. ²³ Amikor a szamár meglátta az Úr angyalát, amint kezében kivont kardot tartva ott állt az úton, letért a szamár az útról, s a mezőnek tartott. Bileám erre ütlelni kezdte szamarát, hogy visszatérítse az útra. ²⁴ Az Úr angyala most a szőlők közt vezető szurdokban jelent meg, ahol mindkét oldalon fal volt. ²⁵ Amikor a szamár észrevette az Úr angyalát, a falhoz húzódott, s odaszorította Bileám lábát. Erre az ismét megverte. ²⁶ Az Úr angyala ezután újra helyet változtatott, s egy olyan szűk helyre állt, hogy se jobbra, se balra nem lehetett kitérni. ²⁷ Amint a szamár meglátta, összerogyott Bileám alatt. Bileám erre haragra gerjedt, és bottal verte a szamarat. ²⁸ Ekkor az Úr megnyitotta a szamár száját, s az így szólt Bileámhoz: "Mit vétettem neked, hogy háromszor is megvertél?" ²⁹ Bileám ezt felelte a szamárnak: "Mert csúfot üztél belőlem. Csak lett volna kardom, meg is öltelek volna!" ³⁰ A szamár így válaszolt Bileámnak: "Hát nem én vagyok a szamarad, amelyen kezdettől mind a mai napig lovagoltál? Megtagadtam-e valaha is a szolgálatodat?" Azt mondta:

"Nem." ³¹ Az Úr most megnyitotta Bileám szemét, így meglátta az Úr angyalát, amint kivont kardot tartva kezében ott állt az úton. Erre meghajolt és arcra borult. ³² Az Úr angyala azonban így szólt hozzá: "Miért verted meg háromszor is a szamarat? Lásd, én álltam utadat, mert sietésed ellenemre van. ³³ A szamár észrevett, s már háromszor kitért előlem. Ha nem tért volna ki, akkor bizony már megöltek volna, de őt életben hagytam volna." ³⁴ Bileám azt felelte az Úr angyalának: "Vétkeztem. Nem tudtam, hogy te voltál, aki az úton szemben álltál velem. Most már visszafordulok, ha nem tetszik neked a dolog." ³⁵ De az Úr angyala ezt mondta: "Menj el az emberekkel! De csak azt szabad mondanod, amit sugallok neked." Bileám erre folytatta útját Moáb vezéreivel. ³⁶ Amikor Balak meghallotta, hogy Bileám úton van felé, eléje ment Ar-Moábig, Arnon vidékére, a határszélre. ³⁷ S így szólt Balak Bileámhoz: "Nem sürgősen hívattalak-e? Miért nem jöttél hát? Nincs tán módomban, hogy megjutalmazalak?" ³⁸ Bileám ezt válaszolta Balaknak: "Most eljöttem hozzád! De vajon csakugyan mondhatok-e valamit? Csupán azt fogom mondani, amit Isten a számba ad." ³⁹ Ezután Bileám elment Balakkal, s eljutottak Kirjat-Hucotba. ⁴⁰ Itt Balak tulkokat és juhokat áldozott fel, s (egy részüket) átengedte Bileámnak és az őt kísérő vezéreknak. ⁴¹ Másnap Balak magával vitte Bileámot, s fölvezette Bamot-Baalra, ahonnan láthatta a tábornak a szélét. 23. fejezet (Szám23)

¹ Bileám Balakhoz fordult: "Építtess hét oltárt, s adj nekem hét fiatal bikát és hét kost." ² Balak teljesítette Bileám kérését, és minden oltáron feláldozott egy fiatal bikát és egy kost. ³ Akkor Bileám így szólt Balakhoz: "Maradj égőáldozatod mellett! Magam elmegyek, hátha találkozom az Úrral. S amit látnom enged, azt tudodra adom." S elment egy kopár helyre. ⁴ Itt Isten eléje ment Bileámnak, s ő így szólt hozzá: "A hét oltárt felállíttattam, és mindegyiken feláldoztam egy fiatal bikát meg egy kost." ⁵ Ekkor az Úr szót adott Bileám szájába, mondván: "Menj vissza Balakhoz és beszélj!" ⁶ Visszament hát hozzá, s lám, még ott állt Moáb a vezéreivel együtt az égőáldozatnál. ⁷ Erre elkezdte beszédét e szavakkal: "Balak elhozott Aramból, Moáb királya Kelet hegyei közül. Rajta! Átkozd meg kedvemért Jákobot! Rajta! Vond Izraelre az (Isten) haragját!" ⁸ De hogy átkozhatnám meg azt, akit Isten nem átkoz? Hogyan esdhetném le a haragot, amikor az Úr nem haragszik? ⁹ Látom őt a sziklák csúcsáról, igen, látom a halmok tetejéről: Lám, ez a nép magányosan vándorol, nem tartozik a többi nép közé. ¹⁰ Ki tudná számba venni Jákob porát? Ki tudná följegyezni Izraelnek csak a negyedét is? Bár az igazak halálával halhatnék meg én is, s olyan lenne a végem, mint az övék!" ¹¹ Balak Bileámhoz fordult: "Mit tettél velem? Azért hoztalak magammal, hogy átkozd ellenségeimet, s te áldod őket!" ¹² De az ezt

válaszolta: "Hát nem pontosan ahhoz kell-e szabnom szavaimat, amit az Úr ad ajkamra?" ¹³ Erre Balak így szólt hozzá: "Gyere velem egy másik helyre, ahonnan láthatod - igaz, hogy csak egy részét látod majd, az egészet nem láthatod -, s onnan mondd átkot rá az én kedvemért." ¹⁴ S fölvitte a Piszga tetejére, az Örök mezejére, építtetett hét oltárt, s mindegyik oltáron feláldozott egy fiatal bikát meg egy kost. ¹⁵ S akkor így szólt Balakhoz: "Maradj itt égőáldozatod mellett, addig én odébb várok (az Úr) megjelenésére." ¹⁶ Az Úr megjelent Bileámnak, s szózatot adott ajkára, mondván: "Menj vissza és beszélj!" ¹⁷ Ő visszament (Balakhoz), s lám, az még ott állt Moáb vezéreinek társaságában égőáldozata mellett. Balak megkérdezte: "Mit mondott az Úr?" ¹⁸ Akkor fölemelte szavát, s elkezdte: "Nos, Balak, halljad! Cippor fia, figyelj rám! ¹⁹ Nem ember az Isten, hogy hazudjék, nem ember fia, hogy visszakozzék. Mond-e valamit, hogy meg ne tenné? Ígér-e valamit, hogy ne teljesítené?" ²⁰ Nézd, az a megbízásom, hogy áldjam, így áldani fogom, s nem vonok vissza belőle semmit. ²¹ Nem láttam Jákobban semmi kivetnivalót, nem tapasztaltam Izraelben semmi nyomorúságot. Vele van Istene, az Úr, fel-felharsan a királyi ének. ²² Isten, aki kivezette Egyiptomból, olyan neki, mint bivalynak a szarva. ²³ Nem szól Jákob ellen semmi előjel, Izrael ellen semmi jövendölés! Mindig idejében hirdeti majd Jákob és Izrael, mit akar tenni az Isten. ²⁴ Nézd, mint a nőtény oroszlán, olyan ez a nép, oroszlán módjára fölkel, s nem nyújtózik el, míg zsákmányát szét nem marcangolja, áldozata vérét ki nem issza." ²⁵ Erre azt mondta Balak Bileámnak: "Ha már nem átkozhatod, hát legalább ne áldjad!" ²⁶ Bileám azonban így válaszolt Balaknak: "Nem megmondtam neked előre: mindent meg kell tennem, amit az Úr mond?" ²⁷ Balak most ezt mondta Bileámnak: "Gyere, elviszlek egy másik helyre. Talán helyénvaló lesz Isten szemében, hogy onnét átkot mondj." ²⁸ És Balak fölvitte Bileámot a Peor tetejére, amely a puszta felé nézett. ²⁹ Így szólt Bileám Balakhoz: "Építtess hét oltárt, s készíts ide hét fiatal bikát és hét kost." ³⁰ Balak úgy tett, ahogy Bileám mondta, s mindegyik oltáron feláldozott egy fiatal bikát meg egy kost. 24. fejezet (Szám24)

¹ Bileám ekkor belátta, hogy az Úr (ismét) Izrael megáldásában lelte tetszését. Így nem fürkészte a jósjeleket, hanem a puszta felé fordította arcát. ² Ahogy most Bileám fölemelte tekintetét, s elnézte a törzsek szerint táborozó Izraelt, rászállt az Isten lelke, ³ s ő szózatba kezdett, e szavakkal: "Így beszél Bileám, Beor fia, így beszél a mélyreható tekintetű ember. ⁴ Így beszél, aki felfogja az Isten szavát, látja a Mindenható arcát - Istentől kap választ, a szeme megnyílik: ⁵ Mily szépek, Jákob, a sátraid, és a hajlékaid, Izrael! ⁶ Mint a szétterülő völgyek s a kertek a folyó mentén! Mint az Úr ültette tölgyek s a cédrusok végig a parton. ⁷ Hős támad utódai körében, uralkodik majd

számtalan népen. Hatalmasabb lesz királyánál, Agagnál, királysága dicsőségre emelkedik. ⁸ Isten, aki kivezette Egyiptomból, olyan lesz neki, mint bivalynak a szarva. Üldözői tetemét eltiporja, megtöri csontjaikat. ⁹ Mint az oroszlán, térdre ereszkedik, elnyújtózik, mint az oroszlán nőténye - ki meri zavarni? Legyen áldott, aki megáld, hanem aki átkoz, legyen átkozott!" ¹⁰ Ekkor azonban Balak haragra gerjedt Bileám ellen. Kezét tördelve így szólt Balak Bileámhoz: "Azért hívattalak, hogy megátkozd ellenségeimet, te meg háromszor is megáldottad őket!" ¹¹ Most aztán gyorsan kotródj haza! Az volt a szándékom, hogy gazdagon megjutalmazlak. De az Úr megfosztott jutalmadtól." ¹² Bileám így válaszolt Balaknak: "Nem megmondtam követeidnek is, akiket hozzám küldtél: ¹³ Ha annyi ezüstöt meg aranyat ad is Balak, amennyi a házába befér, akkor sem hághatom át az Úr parancsát, hogy magamtól bármit tegyek is, akár jót, akár rosszat. Csak azt hirdethetem, amit az Úr mond. ¹⁴ Nézd, most azon vagyok, hogy visszatérjek népemhez. Hadd áruljam el, mit tesz majd ez a nép a napok elmúltával a te népeddel." ¹⁵ S beszélni kezdett és azt mondta: "Így beszél Bileám, Beor fia, így beszél a mélyreható tekintetű ember. ¹⁶ Így beszél, aki felfogja Isten szavát, birtokolja a Magasságbeli tudását, látja a Mindenható arcát. Istentől kap választ, a szeme megnyílik: ¹⁷ Látom, de nem most, látom, de nem közről. Csillag tűnik fel Jákob (törzséből), jogar sarjad Izraelből. Bezúzza Moáb halántékát, s Szet fiainak koponyáját. ¹⁸ Edom idegen birtok lesz és Szeir meghódított ország. Izrael kiterjeszti hatalmát. ¹⁹ Jákob uralkodik ellenségein, elpusztítja az Arból menekülőket." ²⁰ Amikor megpillantotta az amalekitákat, így folytatta szavait: "Amalek a népek elseje, de utódai kivesznek örökre." ²¹ Azután meglátta a kenitákat, s rájuk ezt a mondást alkalmazta: "Szilárdan áll a házad Kain, sziklába épült a fészked, ²² Mégis Beoré lesz a fészek - mennyi idő van még, mikor hurcol fogságba Asszur?" ²³ Akkor Ogra esett tekintete, s ezt mondta róla: "A tenger melléki népek összegyűltek északon, ²⁴ hajók közelednek Kittimből. Térdre kényszerítik Asszurt, térdre kényszerítik Ebert. Elpusztulnak ők is örökre." ²⁵ Ekkor Bileám útra kelt és visszatért hazájába, Balak is útjára indult. 25. fejezet (Szám25)

¹ Amikor Izrael Sittimben táborozott, a nép kikezdett Moáb lányával. ² Ezek meghívták a népet az isteneiknek bemutatott áldozatokra, s a nép részt vett az áldozati lakomákon és leborult isteneik előtt. ³ Izrael a Peor-beli Baalnak szolgált. Erre feltámadt az Úr haragja Izrael ellen. ⁴ S azt mondta az Úr Mózesnek: "Gyűjtsd ide a nép vezetőit mind, s nyársaltasd fel őket fényes nappal az Úrnak, hogy lecsillapodjék az Úrnak Izrael ellen fölgerjedt iszonyú haragja!" ⁵ Mózes tehát megparancsolta Izrael bírának: "Mindegyitek ölje meg emberei közül azokat, akik a Peor-beli Baalnak szolgáltak!" ⁶ Épp akkor

közeledett valaki Izrael fiai közül Mózes, valamint Izrael fiainak egész közössége felé, amely a megnyilatkozás sátora bejáratánál siránkozott. A szemük láttára rokonaihoz vezetett egy midianita nőt. ⁷ Áron pap fiának, Eleazárnak a fia, Pinchász meglátta, kivált a közösségből, lándzsát ragadott, ⁸ behatolt Izrael fia nyomában a sátor elkülönített részébe, és mindkettőjüket átszúrta az ágyékukon, Izrael fiát is, meg az asszonyt is. Erre alábbhagyott a vész Izrael fiai körében. ⁹ De azoknak a száma, akiket a csapás sújtott, huszonnégyezerre rúgott. ¹⁰ Ekkor az Úr azt mondta Mózesnek: ¹¹ "Áron pap fiának, Eleazárnak a fia, Pinchász elfordította haragomat Izrael fiaitól, mert az én féltésemmel féltette őket, így féltésemben nem irtottam ki mind Izrael fiait. ¹² Mondd meg hát neki: Átengedem neki a béke szövetségét, ¹³ legyen örökre az övé és utódaié a papi tisztség. Mert síkra szállt Istenéért, ő mutathatja be az engesztelő áldozatot Izrael fiaiért." ¹⁴ Izraelnek akkor megölt fiát (akit a midiánita asszonnyal együtt öltek meg) Zimrinek hívták; Simeon törzséből a nemzetség vezérének, Saulnak volt a fia. ¹⁵ A megölt midiánita nőnek Koszbi volt a neve; Midiánban az egyik nemzetség, az egyik család fejének, Curnak volt a lánya. ¹⁶ Azután így szólt az Úr Mózeshez: ¹⁷ "Támadjátok meg a midiánitákat és győzzétek le őket! ¹⁸ Mert ők is megtámadtak benneteket azzal a csellel, amelyet Peor és az ő törzséből való midiánita fejedelmi lány, Koszbi esetében szóttek ellenetek, akit a Peor miatti csapás napján megöltek." 26. fejezet (Szám26)

¹ A csapás után azt mondta az Úr Mózesnek és Eleazárnak, Áron pap fiának:
² "Vegyétek számba Izrael fiainak egész közösségét húsz évtől fölfelé, a családok rendjében, mind, aki alkalmas hadi szolgálatra." ³ Mózes és Eleazár tehát számba vették őket a Jordán mentén, Moáb pusztáin, Jerikó közelében, ⁴ húsz évtől fölfelé, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta. Ezek voltak Izrael fiai, akik kivonultak Egyiptomból: ⁵ Ruben, Izrael elsőszülötte, Ruben fiai nemzetségeik szerint: Hénochtól a henohták nemzetsége; Pallutól a palluiták nemzetsége, ⁶ Hecrontól a hecroniták nemzetsége, Karmitól a karmiták nemzetsége. ⁷ Ezek Ruben utódainak nemzetségei. A közülük számba vettek száma 43 730-at tett ki. ⁸ Pallu fiai: Eliab... Eliab fiai: Nemuel, ⁹ Datan és Abiram. Datannak és Abiramnak tekintélyük volt a közösségben, ők voltak, akik összefogtak Mózes és Áron ellen Korachhal és társaival, amikor ezek az Úr ellen lázadoztak. ¹⁰ Erre megnyílt a föld, és elnyelte őket Korachhal egyetemben, (Korach) társai pedig úgy pusztultak el, hogy a tűzvésznek kétszázötven ember esett áldozatul - így váltak intő jellé, ¹¹ Korach fiai azonban nem veszték oda. ¹² Simeon fiai nemzetségeik szerint: Nemuelről a nemueliták nemzetsége, Jamintól a jaminiták nemzetsége, Jachintól a jachiniták nemzetsége, ¹³ Zerachtól a zerachiták nemzetsége, Saulról a sauliták

nemzetsége. ¹⁴ Ezek Simeon utódainak nemzetségei, számba véve 22 200. ¹⁵ Gád fiai nemzetségeik szerint: Cifjontól a cifjoniták nemzetsége, Haggitól a haggiták nemzetsége, Sumitól a sumiták nemzetsége, ¹⁶ Oznitól az ozniták nemzetsége, Ertől az eriták nemzetsége, ¹⁷ Arodtól az aroditák nemzetsége, Architól az architák nemzetsége. ¹⁸ Ezek Gád fiainak nemzetségei, számba véve 40 500. ¹⁹ Júda fiai: Er és Onan. Er és Onan már Kánaán földjén meghaltak. ²⁰ Júda utódai azonban nemzetségeik szerint: Selától a selaiták nemzetsége, Perectől a pereciták nemzetsége, Zerachtól a zerachiták nemzetsége. ²¹ Perc leszármazottai ezek voltak: Hecrontól a hecroniták nemzetsége, Hamultól a hamuliták nemzetsége. ²² Ezek Júda nemzetségei, számba véve 76 500. ²³ Isszachár fiai nemzetségeik szerint: Tolától a tolaiták nemzetsége, Puvvától a puvvaiták nemzetsége, ²⁴ Jasubtól a jasubiták nemzetsége, Simrontól a simroniták nemzetsége. ²⁵ Ezek Isszachár nemzetségei, számba véve 64 300. ²⁶ Zebulun fiai nemzetségeik szerint: Szeredtól a szerediták nemzetsége, Elontól az eloniták nemzetsége, Jachleeltől a jachleeliták nemzetsége. ²⁷ Ezek Zebulun utódainak nemzetségei, számba véve 60 500. ²⁸ József fiai nemzetségeik szerint: Manassze és Efraim. ²⁹ Manassze fiai: Machirtól a machiriták nemzetsége. Machir Gileádot nemzette, Gileádtól (származnak) a gileaditák. ³⁰ Ezek Gileád fiai: Jecertől a jeceriták nemzetsége, Helektől a helekiták nemzetsége, ³¹ Azrieltől az azrieliták nemzetsége, Szichemtől a szichemiták nemzetsége, ³² Semidától a semidaiták nemzetsége, Hefertől a heferiták nemzetsége; ³³ Celofchadnak azonban, Hefer fiának nem voltak fiai, csak lányai, a lányokat Machlának, Noának, Hoglának, Milkának és Tircának hívták. ³⁴ Ezek Manassze nemzetségei, a közülük számba vettek 52 700-at tettek ki. ³⁵ Ezek Efraim fiai nemzetségeik szerint: Sutelachtól a sutelachiták nemzetsége, Bechertől a becheriták nemzetsége, Tachantól a tachaniták nemzetsége. ³⁶ S ezek Sutelach fiai: Erantól az eraniták nemzetsége... ³⁷ Ezek Efraim fiainak nemzetségei, számba véve 32 500. Ezek József fiai nemzetségeik szerint. ³⁸ Benjamin fiai nemzetségeik szerint: Belától a belaiták nemzetsége, Asbeltől az asbeliták nemzetsége, Achiramtól az achiramiták nemzetsége, ³⁹ Sufamtól a sufamiták nemzetsége, Hufamtól a hufamiták nemzetsége. ⁴⁰ Belának Ard és Namán voltak a fiai; (Ardtól) az arditák nemzetsége, Namántól a namániták nemzetsége. ⁴¹ Ezek Benjamin fiai nemzetségeik szerint, a közülük számba vettek száma 45600-at tett ki. ⁴² Ezek Dán fiai nemzetségeik szerint: Suchamtól a suchamiták nemzetsége... Ezek Dán utódai nemzetségeik szerint. ⁴³ A suchamiták nemzetségeiből összesen 64400-at vettek számba. ⁴⁴ Áser fiai nemzetségeik szerint: Jimnától a jimnaiták nemzetsége, Jisvitől a jisviták nemzetsége, Beriától a beriaiták nemzetsége. ⁴⁵ Beria fiaitól: Hebertől a heberiták nemzetsége, Malkieltől a malkieliták nemzetsége. ⁴⁶ Áser leányát Szerachnak hívták. ⁴⁷ Ezek Áser

fiainak nemzetségei, számba véve 53400. ⁴⁸ Naftali fiai nemzetségeik szerint: Jachceeltől a jachceeliták nemzetsége, Gunitól a guniták nemzetsége, ⁴⁹ Jecertől a jeceriták nemzetsége, Sillemtól a sillemiták nemzetsége. ⁵⁰ Ezek Naftali utódai nemzetségeik szerint, a közülük számba vettek száma 45400-at tett ki. ⁵¹ Ezek voltak Izraelnek számba vett fiai: 601 730. ⁵² Akkor az Úr azt mondta Mózesnek: ⁵³ "Ezek közt kell felosztani örökségképpen a földet, az összeírásnak megfelelően. ⁵⁴ Annak a (törzsnek), amelyik népes, nagyobb birtokot adj, amelyik kicsi, annak kisebb birtokot. Mindegyiknek a belőle számba vettek arányában határozd meg az örökségét. ⁵⁵ De a földet mindenképp sorsolással oszd szét, s atyáik törzsében számba vett neveik számának arányában vegyétek birtokba. ⁵⁶ Sorsolással kell az örökséget a nagyobb és kisebb (törzsek) közt felosztani. ⁵⁷ Ezek a számba vett leviták nemzetségeik szerint: Gersontól a gersoniták nemzetsége, Keháttól a kehatiták nemzetsége, Meráritól a meráriták nemzetsége. ⁵⁸ Ezek Lévi nemzetségei: a libniták nemzetsége, a hebroniták nemzetsége, a machliták nemzetsége, a musiták nemzetsége, a korachiták nemzetsége. Kehát Amramot nemzette, ⁵⁹ Amram feleségét Jochebednek hívták. Lévi lánya volt, Egyiptomban született Lévinek. Ő szülte Amramnak Mózes és Áront s nővérüket, Mirjamot. ⁶⁰ Áronnak Nadab, Abihu, Eleazár és Itamár született. ⁶¹ Nadabnak és Abihunak azonban meg kellett halniuk, amikor méltatlan tűzáldozatot mutattak be az Úr előtt. ⁶² A közülük számba vettek 23 000-et tettek ki, mind férfinemen levők, egy hónapostól fölfelé. De nem Izrael fiai sorában vették őket számba, mivel ők nem kaptak Izrael fiai közt örökséget. ⁶³ Ezek a Mózes és Eleazár pap által számba vettek, azok, akiket Izrael fiai a Jordán mentén, Moáb pusztáin, Jerikó közelében vettek számba. ⁶⁴ De egy sem volt köztük a Mózes és Áron pap által számba vettek közül, akiket Izrael fiai (annak idején) a Sínai pusztában vettek számba. ⁶⁵ Mert nekik az Úr tudtukra adta, hogy meg kell halniuk a pusztában. Így egy sem maradt életben közülük, csak Jefunne fia, Káleb, és Nun fia, József. 27. fejezet (Szám27)

¹ Akkor József fiának, Manasszénak a törzséből előléptek Celofchad lányai - lányait Machlának, Noának, Hognak, Milkának és Tircának hívták, (Celofchad) meg Hefernek volt a fia, az Gileádnak, az Machirnak, az meg Manasszénak -, ² odajárultak Mózes és Eleazár pap, valamint az egész közösség elé a megnyilatkozás sátorának bejáratánál és azt mondták: ³ "Atyánk meghalt a pusztában. De nem tartozott ahhoz a népséghez, amelyik összeverődött az Úr ellen, azaz Korach népségéhez. A maga bűnéért halt meg. Fiai nem voltak. ⁴ Most miért vesszen ki atyánk neve nemzetségéből? Azért, mert nem volt fia? Adj nekünk örökséget atyánk testvérei sorában!" ⁵ Mózes az Úr elé terjesztette ügyüket. ⁶ S az Úr azt mondta Mózesnek: ⁷ "Celofchad

lányai méltán hozták elő ügyüket. Minden fenntartás nélkül adj nekik örökrészt atyjuk testvérei sorában, ruházd rájuk az atyjukat megillető örökséget! ⁸ Izrael fiainak pedig mondd meg: Ha valaki meghal, s nem marad utána fia, öröksége szálljon a lányaira. ⁹ Ha lányai sincsenek, adjátok örökségét oda a testvéreinek. ¹⁰ Ha testvérei sincsenek, akkor atyja testvéreinek adjátok örökségét. ¹¹ Ha atyjának se volnának testvérei, adjátok örökségét a legközelebbi vérrokonnak a törzsön belül, az vegye birtokba. Ez legyen Izrael fiai körében a jogrend, ahogy az Úr Mózesnek parancsolta." ¹² Azt mondta az Úr Mózesnek: "Menj fel Abarim hegyére, s nézd meg azt a földet, amelyet Izrael fiainak adtam. ¹³ S ha megnézted, neked is meg kell térted atyáidhoz, ahogy testvéred, Áron megtért. ¹⁴ Mert Cin pusztájában, amikor a közösség lázongott, ellene szegültetek parancsomnak, s nem dicsőítettetek meg a szemük láttára vizet szentelve nekem." (Ezek Meriba vizei Kádes mellett Cin pusztájában.) ¹⁵ Mózes erre így kérte az Urat: ¹⁶ "Uram, minden lénynek életető Istene, rendelj valakit a közösség fölé, ¹⁷ aki bevonul az élükön, kivezeti és odavezérli őket. Ne hasonlítson az Úr közössége pásztor nélküli nyájhoz." ¹⁸ Az Úr ezt válaszolta Mózesnek: "Vedd Nun fiát, Józsuét - ő olyan ember, akiben lélek van -, tedd rá kezedet, ¹⁹ állítsd Eleazár pap és az egész közösség elé, s a szemük láttára ruházd rá a tisztséget. ²⁰ Engedj át neki egy részt tekintélyedből, hogy Izrael fiainak egész közössége engedelmeskedjék neki. ²¹ Hanem neki Eleazár paphoz kell fordulnia, hogy az számára az Úr színe előtt tanácsot kérjen az urim szertartása által. Csak ennek elhangzása után szabad kivonulniuk, s ennek kimondása után szabad bevonulniuk, neki, s vele Izrael fiainak és az egész közösségnek." ²² S Mózes úgy tett, amint az Úr parancsolta. Vette Józsuét, s Eleazár pap, valamint az egész közösség elé állította. ²³ Aztán rátette kezét, s azzal ráruházta tisztségét is, ahogy az Úr Mózes által elrendelte. 28. fejezet (Szám28)

¹ Az Úr így szólt Mózeshez: ² "Adj parancsot Izrael fiainak, s mondd meg nekik: Legyen gondotok rá, hogy kellemes illatú égőáldozatul meghatározott időben felajánljátok nekem az engem megillető áldozati ajándékokat, az égőáldozat céljára szolgáló ételeket. ³ Hirdesd ki nekik! Ez az égőáldozat, amelyet be kell az Úrnak mutatnotok. Mindennap két egyéves hibátlan bárányt rendszeres égőáldozatul. ⁴ Az egyik bárányt reggel kell feláldoznod, a másikat estefelé áldozd fel, ⁵ s vele egy tized efa lisztlángot is, meghintve egy negyed hin szintiszta olajjal, ételáldozatképpen. ⁶ Ez az állandó égőáldozat, ahogy már a Sínai-hegyen bemutatták az Úrnak kellemes illatú égőáldozatul. ⁷ Az ehhez hozzátartozó italáldozat egy negyed hin bárányonként; a boráldozatot a szentélyben ajánld fel az Úrnak. ⁸ A második bárányt estefelé áldozd fel. S vele ugyanazt az ételáldozatot mutasd be a hozzá tartozó

italáldozattal, mint reggel - kellemes illatú égő- áldozatul az Úrnak.⁹ Szombati napon két egyéves hibátlan bárányt, két tized lisztlángot, olajjal meghintve mint ételáldozatot, s a hozzá tartozó italáldozatot -¹⁰ ez a szombati égőáldozat, amely minden szombaton esedékes az állandó égőáldozaton és a hozzá tartozó italáldozaton kívül.¹¹ Hónapjaitok első napján két fiatal bikát, egy kost és hét hibátlan, egyesztendős bárányt kell égőáldozatul bemutatnotok az Úrnak,¹² ezenkívül bikánként három tized, olajjal meghintett lisztlángot ételáldozatul, a koshoz meg két tized, olajjal vegyített lisztlángot ételáldozatul,¹³ s minden bárányhoz is egy tized, olajjal meghintett lisztlángot ételáldozatul - kellemes illatú égőáldozatul, tűzáldozatul az Úrnak -,¹⁴ hozzá tartozó italáldozatul meg bikánként fél hin bort, a koshoz pedig egy harmad hint, és minden bárányhoz egy negyed hint (számítva). Ez az újhold idejére rendelt égőáldozat, amely egész éven át minden hónapban esedékes.¹⁵ Ezenkívül egy kecskebakot is fel kell áldozni engesztelő áldozatul az Úrnak, a szokásos égőáldozaton és a hozzá tartozó italáldozaton kívül.¹⁶ Az első hónap tizennegyedik napja pászka az Úr tiszteletére.¹⁷ E hónapnak tizenötödik napja azonban ünnep. Hét napig kovásztalan kenyeret kell enni.¹⁸ Az első nap gyűljetek össze a szentélynél. Semmiféle szolgálai munkát ne végezzetek.¹⁹ S égőáldozatul, tűzáldozatul ajánljatok fel az Úrnak: két fiatal bikát, egy kost, és hét egyéves, hibátlan bárányt - csak hibátlant lehet -,²⁰ valamint olajjal meghintett lisztlángot, hozzá tartozó ételáldozatul, három tizedet (számítva) mindegyik bikához, két tizedet a koshoz²¹ és egy-egy tizedet a hét bárányhoz.²² Ezenkívül egy kecskebakot engesztelő áldozatul, hogy megtisztuljatok.²³ Mindezt a reggeli áldozaton kívül kell bemutatnotok, ami a szokásos égőáldozatból áll.²⁴ Ezt az áldozatot mutassátok be mind a hét napon kellemes illatú égőáldozatul az Úrnak; a szokásos égőáldozaton, s a vele együttjáró italáldozaton kívül kell ezt bemutatnotok.²⁵ A hetedik nap aztán ismét gyűljetek egybe a szentélynél, s akkor se végezzetek semmiféle szolgálai munkát.²⁶ Ugyanígy az első termés napján, amikor is ételáldozatot mutattok be az új kenyérből az Úrnak, azaz a hetek ünnepén is gyűljetek egybe a szentélynél; semmiféle szolgálai munkát ne végezzetek.²⁷ S kellemes illatú égőáldozatul mutassátok be az Úrnak: két fiatal bikát, egy kost és hét egyesztendős bárányt - csak hibátlant szabad -,²⁸ valamint ételáldozatul olajjal meghintett lisztlángot, három tizedet mindegyik bikához, két tizedet a koshoz²⁹ és egy-egy tizedet a hét bárányhoz.³⁰ Ezenkívül engesztelő áldozatul egy kecskebakot, hogy megszabaduljatok bűneitektől.³¹ De egyszersmind a szokásos égőáldozatot is be kell mutatnotok a hozzá tartozó ételáldozattal együtt. 29. fejezet (Szám29)

¹ A hetedik hónap első napján szintén gyűljetek egybe a szentélynél. Semmiféle szolgálai munkát ne végezzetek. Legyen ez a harsonázás napja

számotokra. ² Kellemes illatú égőáldozatul mutassatok be az Úrnak egy fiatal bikát, egy kost és hét egyesztendős bárányt, ³ hozzájuk tartozó ételáldozatul pedig olajjal meghintett lisztlángot, három tizedet a bikához, két tizedet a koshoz ⁴ és egy-egy tizedet a hét bárányhoz, ⁵ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul, hogy megtisztuljatok bűneitektől - ⁶ az újhold napi égőáldozaton és a hozzá tartozó ételáldozaton, valamint a szokásos égőáldozaton és a hozzá tartozó ételáldozaton, végül az előírt italáldozaton kívül a rájuk vonatkozó rendelkezések szerint, kellemes illatú égőáldozatul az Úrnak. ⁷ Ugyanannak a hetedik hónapnak a tizedik napján gyűljetek egybe a szentélynél, böjtöljete, s ne végezzetek semmiféle szolgai munkát. ⁸ Mutassatok be az Úrnak kellemes illatú égőáldozatul egy fiatal bikát, egy kost és hét egyesztendős bárányt - hibátlanok legyenek -, ⁹ hozzájuk tartozó ételáldozatul pedig olajjal meghintett lisztlángot, három tizedet (számítva) a bikához, két tizedet a koshoz ¹⁰ és egy-egy tizedet a hét bárányhoz, ¹¹ továbbá egy kecskebakot engesztelésül, az engesztelő áldozaton és az állandó áldozaton, valamint a hozzá tartozó étel- és a megszabott italáldozaton kívül. ¹² A hetedik hónap tizenötödik napján ismét gyűljetek egybe a szentélynél. Ne végezzetek semmiféle szolgai munkát, hanem hét napig üljete ünnepet az Úr tiszteletére. ¹³ És égőáldozatul, kellemes illatú tűzáldozatul mutassatok be az Úrnak tizenhárom fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendős bárányt - hibátlanok kell lenniük! -, ¹⁴ ételáldozatul pedig velük együttjáró, olajjal meghintett lisztlángot, három tizedet mindegyik bikához, két-két tizedet a két koshoz, ¹⁵ s egy-egy tizedet a tizennégy bárányhoz, ¹⁶ ezenkívül egy kecskebakot engesztelő áldozatul - a szokásos égőáldozaton, s az étel- és italáldozaton kívül. ¹⁷ A második nap: tizenkét fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendős hibátlan bárányt, ¹⁸ a hozzá tartozó ételáldozattal és a megszabott italáldozattal egyetemben (ahogyan) a bikákra, a kosokra és a bárányokra az előírás szerint (esik) a számuktól függően, ¹⁹ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul - a szokásos égőáldozaton, s a megszabott italáldozaton kívül. ²⁰ A harmadik napon: tizenegy fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendős hibátlan bárányt, ²¹ a hozzá tartozó ételáldozattal és a kötelező italáldozattal együtt (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra meg van határozva, a számuktól függően, ²² továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul, az állandó égőáldozaton, s a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül. ²³ A negyedik napon: tíz fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendős hibátlan bárányt, ²⁴ a hozzájuk tartozó ételáldozattal egyetemben, s az előírt italáldozattal együtt (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra az előírás szerint a számuktól függően (esik), ²⁵ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul a szokásos égőáldozaton, s a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül. ²⁶ Az ötödik napon: kilenc fiatal bikát, két kost és tizennégy

egyesztendő hibátlan bárányt,²⁷ a hozzájuk tartozó ételáldozattal és a kötelező italáldozattal együtt, (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra meg van határozva, a számuktól függően,²⁸ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul - a szokásos égőáldozaton, s a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül.²⁹ A hatodik napon: nyolc fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendő hibátlan bárányt,³⁰ a hozzájuk tartozó ételáldozattal, s az előírt italáldozattal egyetemben (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra az előírás szerint a számuktól függően (esik),³¹ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul - a szokásos égőáldozaton, s a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül.³² A hetedik napon: hét fiatal bikát, két kost és tizennégy egyesztendő hibátlan bárányt,³³ a hozzájuk tartozó ételáldozattal és a kötelező italáldozattal együtt (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra meg van határozva, a számuktól függően,³⁴ továbbá egy kecskebakot engesztelő áldozatul a szokásos égőáldozaton, és a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül.³⁵ A nyolcadik napon tartsatok ünnepi összejövetelet ne végezzetek semmiféle szolgálai munkát.³⁶ Égőáldozatul, az Úrnak kellemes illatú tűzáldozatul mutassatok be egy bikát, egy kost és hét egyesztendő hibátlan bárányt,³⁷ a hozzájuk tartozó ételáldozattal és a megszabott italáldozattal együtt, (ahogyan) a bikákra, kosokra és bárányokra a számuktól függően meg van határozva,³⁸ valamint egy kecskebakot engesztelő áldozatul - a szokásos égőáldozaton, s a vele együttjáró étel- és italáldozaton kívül.³⁹ Ezt kell ünnepeiteken áldozatul bemutatnotok az Úrnak fogadalmi vagy önként vállalt égő-, étel-, ital- és közösségi áldozatok bemutatásán kívül." 30. fejezet (Szám30)

¹ És Mózes utasításokat adott Izrael fiainak, egészen úgy, ahogyan az Úr parancsolta. ² Így szólt Mózes Izrael törzseinek fejeihez: "Ezt parancsolta az Úr: ³ Ha valaki fogadalmat tesz az Úrnak, vagy esküvel megtartóztatásra kötelezi magát, ne szegje meg a szavát; pontosan úgy tegyen, amint mondta. ⁴ Ha egy nő tesz apja házában hajadonként élve fogadalmat, vagy kötelezi magát megtartóztatásra, ⁵ s az apja fogadalmáról vagy arról a megtartóztatásról, amire kötelezte magát, tudomást szerez, és apja nem ellenzi, akkor minden fogadalma érvényes, s minden megtartóztatás, amire kötelezte magát, törvényes. ⁶ Ha ellenben az apa azon a napon, amikor tudomást szerzett róla, tiltakozik ellene, minden fogadalma és megtartóztatása érvénytelen, amire csak kötelezte magát, s az Úr megbocsát neki, mivel az apja tiltakozott ellene. ⁷ Ha férjhez megy, bár fogadalma vagy meggondolatlan ígérete, amellyel (megtartóztatásra) kötelezte magát, még köti, ⁸ s a férje erről tudomást szerez, azon a napon azonban, amelyen tudomást szerzett róla, nem szól ellene, akkor fogadalmi érvényesek, megtartóztatásai pedig, amelyekre

kötelezte magát, törvényesek. ⁹ Ha ellenben a férje azon a napon, amikor tudomására jutott, tiltakozik ellene, fogadalma, s meggondolatlan ígérete, amellyel (megtartóztatásra) kötelezte magát, érvénytelenné válik, s az Úr megbocsát neki. ¹⁰ Az özvegy asszonynak és az eltaszítottnak a fogadalma, s egyáltalán: minden, amivel kötelezettséget vállalt magára, érvényben marad.

¹¹ Ha férje házában tesz fogadalmat vagy kötelezi magát esküvel megtartóztatásra, ¹² s férje tudomást szerezve róla, hallgat, azaz nem tiltakozik ellene, akkor minden fogadalma érvényes és minden megtartóztatása, amelyre kötelezte magát, jogos. ¹³ Ha azonban férje azon a napon, amelyen tudomására jutott, tiltakozik ellene, minden, amit fogadalomként vagy megtartóztatásképpen vállalt magára, érvénytelen; a férje érvénytelenné tette, és az Úr megbocsát. ¹⁴ Minden fogadalmat és minden esküvel vállalt kötelezettséget, amit a nő tett, a férj érvényesnek is, érvénytelennek is nyilváníthat. ¹⁵ Ha azonban a férj egyik napról a másikra nem szól, ezzel fogadalmát és megtartóztatásait, amelyek kötelezik, érvényesnek nyilvánítja; mert azáltal, hogy azon a napon, amelyen tudomására jutott, nem szól, érvényesnek nyilvánítja. ¹⁶ Ha később bontaná fel, mint ahogy tudomására jutott, magára veszi a belőle eredő vétket." ¹⁷ Ezek azok a törvények, amelyeket az Úr Mózesnek megszabott a férj és felesége, valamint az apa s a házában hajadonként élő lánya között (a fogadalmakat illetően). 31. fejezet (Szám31)

¹ Így szólt az Úr Mózeshez: ² "Állj bosszút a midiánitákon Izrael fiaiórt! Aztán meg kell térted törzsed tagjaihoz." ³ Mózes tehát így szólt a néphez: "Néhányan közületek fegyverkezzenek föl, hogy hadba szálljanak a midiániták ellen, s így az Úr bosszúja utolérje a midiánitákat. ⁴ Izrael fiainak minden törzsből egy ezrednek kell hadba vonulnia." ⁵ Így Izrael ezreiből tizenkétezer harcost állítottak ki, minden törzsből egy ezredet. ⁶ S Mózes hadba küldte őket - minden törzsből ezret -, őket és Pinchászt, Eleazár fiát; ő vitte magával a szent edényeket és a harsonákat. ⁷ Így kivonultak Midián ellen, ahogy az Úr Mózesnek megparancsolta, és minden férfit megöltek. ⁸ A legyőzöttek közt megölték Midián királyait is, Evit, Rekemet, Curt, Hurt és Rebát, Midián öt királyát, sőt még Bileámot, Beor fiát is kardélre hányták. ⁹ Akkor Izrael fiai fogságba hurcolták Midián asszonyait és gyermekeit, elhajtották barmaikat, nyájaikat, s elvitték mindenüket zsákmányul; ¹⁰ városaikat és sátoztáborait mind felgyújtották. ¹¹ Összeszedték az összes szerzett holmit, a zsákmányul ejtett embereket és állatokat, ¹² és a foglyokat meg a szerzett holmit, s a zsákmányt Mózes elé és Eleazár pap, valamint Izrael fiainak közössége elé vitték Moáb pusztájára, a táborba, Jerikó közelébe a Jordán mellé. ¹³ Mózes és Eleazár pap, valamint a törzsek fejei eléjük mentek

a táboron kívülre. ¹⁴ Mózes haragra gerjedt a sereg vezérei, és az ezredek és századok hadból hazatérő parancsnokai ellen. ¹⁵ Mózes rájuk förmedt: "Csakugyan életben hagytatok minden asszonyt? ¹⁶ Épp ők voltak azok, akik Bileám biztatására arra csábították Izrael fiait, hogy Peor kedvéért hűtlenül elhagyják az Urat, azért érte utol a vész az Úr közösségét. ¹⁷ Tüstént öljétek meg az összes fiúgyermeket, s ugyanígy öljétek meg az összes olyan asszonyt is, aki már volt együtt férfival. ¹⁸ De a fiatal lányokat, akik még nem voltak együtt férfival, hagyjátok magatoknak életben. ¹⁹ Most hét napig itt maradtok a táboron kívül! Mindnyájatoknak, akik embert öltetek vagy halotthoz értetek, meg kell a harmadik és a hetedik napon tisztulnotok. ²⁰ Ruhadarabjaitokat is tisztítsátok meg, s minden bőrből vagy kecskeszőrből készült holmitokat meg fából való tárgyatokat!" ²¹ Eleazár pap pedig így beszélt a harcosokhoz, akik harcba vonultak: "Ez a törvény, amit az Úr Mózesnek szabott: ²² Az összes aranyat, ezüstöt, rezet, vasat, ónt és ólmot, ²³ tehát mindent, ami kibírja a tüzet, tűzbe kell tartanotok, hogy tiszta legyen, majd tisztítóvízzel is meg kell tisztítanotok. Minden egyebet azonban, ami nem állja a tüzet, öblítsétek le vízzel. ²⁴ Ha a hetedik nap kimossátok ruhátokat, tiszták lesztek, s bevonulhattok a táborba." ²⁵ Azt mondta az Úr Mózesnek: ²⁶ "Vedd számba te és Eleazár pap, valamint a közösség törzseinek a fejei, amit emberben és állatban zsákmányul ejtettek, ²⁷ azután fele-fele arányban oszd szét azok közt, akik hadba vonultak s harcoltak, és az egész közösség között. ²⁸ A hadba vonult harcostól kérj ajándékot az Úrnak (adják oda) minden ötszázadik emberből, baromból, szamárból, juhból-kecskéből egyaránt. ²⁹ A nekik jutó részből vedd el, s add át Eleazár papnak mint az Úrnak felajánlott adományt. ³⁰ Abból a részből azonban, amely Izrael fiainak jut, minden ötvenediket vedd el emberből, marhából, szamárból, juhból-kecskéből, azaz mindenféle állatból egyaránt, s az legyen a levitáké, akik az Úr hajlékának szolgálatát ellátják." ³¹ Mózes és Eleazár pap úgy tettek, ahogy az Úr Mózesnek parancsolta. ³² A zsákmány, ami maradt abból, amit a harcosok szereztek, 675000 juhot-kecskét, ³³ 72000 marhát ³⁴ és 61000 szamarat tett ki; ³⁵ az emberek közül azoknak a lányoknak a száma, akik még nem voltak együtt férfival, összesen 32000 lelket tett ki. ³⁶ A fele rész azoknak jutott, akik hadba vonultak; szám szerint 337500 juh és kecske - ³⁷ az Urat megillető adomány 675-öt tett ki -, ³⁸ 36000 marha - ebből az Urat megillető adomány 72 -, ³⁹ 30500 szamar - belőle ajándék az Úrnak 61 -, ⁴⁰ és 16000 ember - közülük az Úrnak ajándékképpen 32 lélek. ⁴¹ És Mózes az Urat megillető adományt Eleazár papra bízta, ahogy az Úr Mózesnek parancsolta. ⁴² Az Izrael fiaira eső rész, amelyet Mózes elkülönített a harcosok részétől, ⁴³ tehát a közösség része 337500 juhot-kecskét, ⁴⁴ 36000 marhát, ⁴⁵ 30500 szamarat ⁴⁶ és 16000 embert tett ki. ⁴⁷ Az Izrael fiainak jutó részből Mózes kiemelte minden ötvenediket, az

emberek közül éppúgy, mint az állatok közül, s átadta - ahogy az Úr Mózesnek parancsolta - a levitáknak, akik ellátták az Úr hajlékának szolgálatát. ⁴⁸ Akkor a seregek vezérei, az ezredek és századok parancsnokai Mózes elé járultak. ⁴⁹ Így szóltak Mózeshez: "Szolgáid számba vették a hatalmuk alá tartozott harcosokat; közülük egyetlen ember sem hiányzik. ⁵⁰ Ezért ajándécul hozzuk az Úrnak, hogy az Úr előtt tisztává váljunk, amit arany ékszerben zsákmányoltunk: karpereceket, karkötőket, gyűrűket, fülbevalókat és nyakláncokat." ⁵¹ Mózes és Eleazár pap átvették az aranyat és a művészien megmunkált tárgyakat. ⁵² Az arany, amit az ezredek és századok parancsnokai ajándécul átadtak az Úrnak, összesen 16750 sékelt tett ki. ⁵³ A közkatonák zsákmányoltak maguknak. ⁵⁴ Mózes és Eleazár pap tehát átvették az ezredek és századok parancsnokaitól az aranyat, és a megnyilatkozás sátorába vitték, hogy az Úr mindig emlékezzék Izrael fiaira. 32. fejezet (Szám32)

¹ Ruben fiainak és Gád fiainak nagy és értékes állatállományuk volt. Amikor tehát látták, hogy Jazer vidéke és Gileád földje milyen alkalmas állattartásra, ² Ruben fiai és Gád fiai odamentek Mózeshez, Eleazár paphoz és a közösség vezetőihez és így szóltak: ³ "Atarot, Dibon, Jazer, Nimra, Hesbon, Eleale, Szebam, Nebo és Meon, ⁴ az a föld, amelyet az Úr Izrael közösségének szerzett, alkalmas állattartásra, s szolgáidnak nyájaik vannak." ⁵ Majd folytatták: "Ha tetszésre találtunk szemetekben, akkor adjátok ezeket a földeket szolgálóknak tulajdonul. Ne vezessetek bennünket a Jordánon túlra!" ⁶ Mózes azonban így válaszolt Ruben és Gád fiainak: "Testvéreitek hadba vonulnak, és ti itt akartok maradni? ⁷ Miért veszitek el Izrael fiainak a kedvét, hogy arra a földre vonuljon, amelyet az Úr adott neki? ⁸ Már atyáitok is így tettek, amikor Kádes-Barneából előre küldtem őket az országot szemügyre venni! ⁹ Az Eskol völgyéig fölmentek, megnézték a földet, aztán elvették Izrael fiainak a kedvét, úgyhogy nem akartak bevonulni abba az országba, amelyet az Úr adott nekik. ¹⁰ De az Úr haragja fölgerjedt azon a napon, s megesküdött: " ¹¹ Azok közül a férfiak közül, akik Egyiptomból kivonultak, húsz évtől fölfelé egy se látja meg azt a földet, amelyet Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküvel ígértem, mert nem követtek egészen hűségesen, ¹² kivéve a kenezita Kálebet, Jefunne fiát és Józsuét, Nun fiát, mivel ők egészen hűségesek voltak. ¹³ Az Úr haragja fölgerjedt Izrael ellen, s így negyven évig bolyongtak a pusztában, míg az az egész nemzedék, amely olyat tett, ami gonosznak számít az Úr szemében, ki nem pusztult. ¹⁴ S lám, most ti - a gonoszok ivadécai - atyáitok nyomdokaiba léptek, hogy fokozzátok az Úr haragját Izrael ellen. ¹⁵ Ha elfordultok tőle, még tovább fog tartani a pusztában való bolyongás. Rosszat tesztetek az egész népnek." ¹⁶ Mózeshez fordultak és folytatták: "Aklok szeretnénk itt építeni nyájainknak, s városokat családjainknak ¹⁷ De Izrael fiainak az élén fegyvert

ragadunk, míg a nekik szánt földre nem vezetjük őket, csupán családjaink maradnak a megerősített városokban (védve) az ország lakói elől. ¹⁸ Addig nem térünk vissza házukba, míg Izraelnek minden fia meg nem kapja örökrészét. ¹⁹ Sőt, nem akarunk örökrészt sem a Jordánon túl, nekünk akkorra már meglesz az örökrészünk keleten, a Jordánon innen." ²⁰ Mózes ezt válaszolta nekik: "Ha csakugyan így akartok tenni, ha fölfegyverkeztek az Úr színe előtt a harcra, ²¹ s mind átmentek - harcra készen - a Jordánon túlra az Úr színe előtt, amíg ő ki nem úzi minden ellenségét maga előtt, ²² akkor legyetek az Úr és Izrael színe előtt mentesek (minden további kötelezettségtől), s legyen ez a föld a tiétek az Úr színe előtt. ²³ Ha azonban nem így jártok el, s ezáltal vétkeztek az Úr ellen, ti lássátok, milyen büntetés ér majd benneteket bűneitekért! ²⁴ Építsetek hát városokat családjaitoknak és aklokat nyájaitoknak! De úgy tegyetek, amint megígértétek!" ²⁵ Gád fiai és Ruben fiai erre így feleltek Mózesnek: "Szolgáid azt fogják tenni, urunk, amit te parancsolsz. ²⁶ Gyermekeink, asszonyaink, nyájaink és jószágaink itt maradnak Gileád városaiban, ²⁷ szolgálid ellenben hadba vonulnak, mind, aki alkalmas hadi szolgálatra, az Úr színe előtt, ahogy te, urunk, elrendelted." ²⁸ Most Mózes kiadta rájuk vonatkozóan az utasításokat Eleazár papnak, Józsuénak, Nun fiának és Izrael törzsei fejeinek. ²⁹ Ezt mondta nekik Mózes: "Ha Gád fiai és Ruben fiai, mind, aki csak alkalmas fegyverforgatásra, hadba vonulnak veletek az Úr színe előtt a Jordánon túlra és megszerzik nektek az országot, adjátok nekik tulajdonul Gileád földjét. ³⁰ Ha azonban nem vonulnak veletek fölfegyverkezve a Jordánon túlra, Kánaán földjén, köztetek kapjanak örökrészt." ³¹ Gád fiai és Ruben fiai így válaszoltak: "Azt tesszük, amit az Úr parancsolt szolgálidnak! ³² Fölfegyverkezve átvonulunk az Úr színe előtt Kánaán földjére, de örökrészünk maradjon a Jordánon innen!" ³³ Erre Mózes nekik adta - Gád fiainak és Ruben fiainak és József fia, Manassze törzse felének - az amoriták királyának Szichonnak az országát, a földet és a városokat, beleértve a határmentét, s a környékbeli városokat is. ³⁴ Gád fiai újra fölépítették Dibont, Atarotot, Aroert, ³⁵ Atrot-Sofant, Jazert, Jogbehát, ³⁶ Bet-Nimrát és Bet-Harant erős várossá, s hozzájuk aklokat is (építettek). ³⁷ Ruben fiai Hesbont, Elealet, Kirjatajimot, ³⁸ Nebót (más néven) Baal-Meont és Szibmát építették újjá, s a felépített városoknak nevet is adtak. ³⁹ Manassze fiának, Machirnak a fiai azonban Gileádba vonultak, meghódították és elűzték az ott lakó amoritákat. ⁴⁰ Mózes Machirnak, Manassze fiának adta Gileádot, s ez le is telepedett. ⁴¹ Jair ellenben, Manassze fia kivonult, elfoglalta sátorfalvaikat, s elnevezte őket Jair sátorfalvainak. ⁴² Ugyanígy Nobach is odavonult, meghódította Kenatot a hozzátartozó helységekkel egyetemben, és elnevezte a saját nevééről Nobachnak. 33. fejezet (Szám33)

¹ Ezek azok a helyek, ahonnan Izrael fiai tovább indultak azután, hogy Mózes és Áron vezetésével Egyiptom földjéről csapatokba osztva kivonultak. ² Mózes ugyanis az Úr parancsára följegyezte azokat a helyeket, ahonnan mindig továbbvonultak, azokat a helységeket, ahonnan mindig útra keltek. Ezek hát azok a helyek, ahol mindig tábort bontottak, a helységek, ahonnan mindig továbbvonultak. ³ Ramszesztől keltek útra az első hónapban, az első hónap tizenötödik napján. A húsvét utáni napon vonultak ki Izrael fiai az egyiptomiak szeme láttára szilárd elhatározással, ⁴ míg az egyiptomiak elsőszülötteiket temették, akikre az Úr lesújtott közülük - az Úr ítéletet tartott isteneik fölött. ⁵ Izrael fiai tehát Ramszeszből keltek útra, és Szukkotban ütöttek tábort. ⁶ Szukkotból továbbindultak és Etamban táboroztak le, a puszta szélén. ⁷ Etamból elindultak, Pi-Hachirof felé vették útjukat, szemben Baal-Cefonon, és Migdol előtt vertek tábort. ⁸ Pi-Hachirofból útra keltek, és a tengeren át a pusztába vonultak. Három napig vándoroltak Etam pusztáján, azután letáboroztak Marában. ⁹ Marából elindulva Elimbe értek. Elimben volt tizenkét forrás és hetven pálmafa, itt ütöttek hát tábort. ¹⁰ Aztán útra keltek és a Sás-tengernél telepedtek le. ¹¹ A Sás-tengertől továbbmentek és Szin pusztájában vertek tábort. ¹² Szin pusztájából elindulva Dofkában táboroztak le. ¹³ Dofkából útra keltek, és Alusban táboroztak le. ¹⁴ Alusból elindultak, és Refidimben állapodtak meg. Itt nem volt a népnek ivóvize. ¹⁵ Refidimből elindultak és a Sínai pusztában ütöttek tábort. ¹⁶ A Sínai pusztából továbbvonultak, és Kibrot-Hattavában táboroztak le. ¹⁷ Kibrot-Hattavában tábort bontottak, és Hacerotban állapodtak meg. ¹⁸ Hacerotból elindultak, és Ritmában vertek tábort. ¹⁹ Ritmából útra keltek, és Rimmon-Perecben telepedtek le. ²⁰ Rimmon-Perecben tábort bontottak, és Libnában állapodtak meg. ²¹ Libnából elindultak, és Risszában táboroztak le. ²² Risszából útra keltek, és Kehelatában állapodtak meg. ²³ Kehelatából útnak indultak, majd Sefer hegyénél táboroztak. ²⁴ Sefer hegyétől továbbmentek, és Haradában ütöttek tábort. ²⁵ Haradából elindultak, majd Makhelotban sátoroztak. ²⁶ Makhelotból továbbmentek, és Tachatban vertek tábort. ²⁷ Tachatból útra keltek, és Terachban táboroztak le. ²⁸ Terachból útnak indultak, és Mitkában állapodtak meg. ²⁹ Mitkából továbbindultak, és Hasmonában táboroztak le. ³⁰ Hasmonából útnak indultak, és Moszerotban sátoroztak. ³¹ Moszerotból elindultak, és Bene-Jaakánban telepedtek le. ³² Bene-Jaakánból útra keltek, és Hor-Gidgadban táboroztak le. ³³ Hor-Gidgadban tábort bontottak, és Jotbatában telepedtek le. ³⁴ Jotbatából továbbindultak, és Abronában állapodtak meg. ³⁵ Abronából útnak indultak, és Ecjon-Geberben ütöttek tábort. ³⁶ Ecjon-Geberből továbbvonultak, és Cin pusztájában, Kádesben sátoroztak. ³⁷ Kádesből útra keltek, és Hor hegyénél, Edom országa határánál vertek tábort. ³⁸ Áron pap az Úr parancsára fölment Hor hegyére, és ott

meghalt a 40. évben azután, hogy Izrael fiai kivonultak Egyiptom földjéről, az ötödik hónap első napján. ³⁹ Áron százhuszonhárom éves volt, amikor Hor hegyén meghalt. ⁴⁰ A kánaáni azonban, Arad királya, aki Kánaán országának déli részén székelt, tudomást szerzett Izrael fiainak előnyomulásáról. ⁴¹ Hor hegyétől továbbindultak, és Calmonában ütöttek tábort. ⁴² Calmonából útra keltek, és Punonban táboroztak le. ⁴³ Punonból útnak indultak, majd Obotban sátoroztak. ⁴⁴ Obotból elindultak, és Ije-Habarimban, Moáb határánál állapodtak meg. ⁴⁵ Ijimből továbbindultak, és Dibon-Gadban vertek tábort. ⁴⁶ Dibon-Gadból továbbmentek, és Almon Diblatajimban telepedtek le. ⁴⁷ Almon Diblatajimból útra keltek, és az Abarim-hegységnél táboroztak le, a Nebóval szemben. ⁴⁸ Az Abarim-hegységtől továbbvonultak, és Moáb pusztájában ütöttek tábort, a Jordán mentén, Jerikó közelében. ⁴⁹ A Jordán mentén Bet-Jesimottól Abel-Sittimig táboroztak Moáb pusztájában. ⁵⁰ Az Úr Moáb pusztáján a Jordán mentén, Jerikó közelében ezt mondta Mózesnek: ⁵¹ "Szólj Izrael fiaihoz, s mondd meg nekik: Ha átkeltek a Jordánon és Kánaán földjére értek, ⁵² a föld lakóit mind üzzétek ki magatok elől. Minden bálványukat semmisítsétek meg, és öntött szobraikat is törjétek össze, sőt magaslati helyeiket is romboljátok le. ⁵³ Aztán vegyétek birtokba a földet, és lakjatok rajta. Mert nektek adom az országot, legyen a birtokotok. ⁵⁴ A földet sorsolással osszátok fel örökrészlül a törzsek rendjében. Annak (a törzsnek), amelyik népesebb, nagyobb örökséget juttassatok, annak, amelyik kevésbé népes, kisebbit. Az legyen az övé, ami a sorsvetéskor jut neki. Atyáitok törzsei szerint osszátok fel örökségképpen. ⁵⁵ Ha azonban nem üzitek ki magatok elől a föld lakóit mind, akiket meghagytok közülük, szálla lesznek a szemetekben és tüske az oldalatokban, szorongatni fognak benneteket azon a földön, amelyen laktok majd, ⁵⁶ s én úgy bánok majd veletek, ahogy velük szándékoztam bánni." 34. fejezet (Szám34)

¹ Így szólt az Úr Mózeshez: ² "Parancsold meg Izrael fiainak, s mondd meg nekik: Ha Kánaán földjére értek, az lesz az a föld, amely örökségül jut nektek. Kánaán földje, egész kiterjedésében. ³ Délen földetek Cin pusztájától Edom határa mentén terjedjen majd el; pontosabban a Sós-tenger szélétől kelet felé húzódják déli határotok, ⁴ aztán forduljon délre, kerülje meg a Skorpió-magaslatot, szelje át Cin pusztáját és délen érje el Kádes-Barneát. Aztán Hacar-Addar felé tartson, majd érintse Acmont. ⁵ Acmontól a határ Egyiptom patakjáig húzódják, majd a tengernél érjen véget. ⁶ Nyugati határu a Nagy-tenger szolgáljon. Az legyen nyugati határotok. ⁷ És az északi határ: A Nagy-tengertől húzzatok határvonalat Hor hegyéig, ⁸ Hor hegyétől pedig húzzatok határvonalat Hamat bejáratáig, s a határ érje el Ceradát. ⁹ Aztán folytatódják a határ Szifron felé és Hacar-Enan legyen a vége. Ez legyen északi

határokat. ¹⁰ Keleti határu a Hacar-Enantól Sefámig húzódó vonalat tekintsétek. ¹¹ Sefámtól a határ folytatódjék Ribla felé, Ajintól keletre. Aztán húzódjék a határ tovább, míg lefelé lejtve keleten el nem éri Kinneret tavát. ¹² Végül kövesse a határ a Jordán vonalát és a Sós-tengernél érjen véget. Ezek legyenek országok határai körös-körül." ¹³ Mózes akkor ezeket a rendelkezéseket adta Izrael fiainak: "Ez az a föld, amelyet sorsot vetve örökségül fel kell osztanotok, s amelyet az Úr parancsára kilenc és fél törzsnek kell adni. ¹⁴ Mert a Ruben fiainak törzséhez és a Gád fiainak törzséhez tartozó családok, valamint Manassze fél törzse már megkapták örökrészüket. ¹⁵ A két és fél törzs a Jordánon innen kapott örökrészt, Jerikó közelében, keleten, napkelet felé." ¹⁶ Aztán ezt mondta az Úr Mózesnek: ¹⁷ "Ezek a nevei azoknak a férfiaknak, akiknek örökségképpen föl kell majd osztaniuk a földet. Eleazár pap és József, Nun fia. ¹⁸ Ezenkívül vonjatok be a föld felosztásához minden törzsből egy vezető embert. ¹⁹ Név szerint ezeket az embereket: Júda törzséből Kálebet, Jefunne fiát; ²⁰ Simeon törzséből Samuelt, Ammihud fiát; ²¹ Benjamin törzséből Elidadot, Kiszlon fiát; ²² Dán fiainak törzséből Bukki vezért, Jogli fiát; ²³ József fiai közül: Manassze fiainak törzséből a vezért, Hannielt, Efod fiát; ²⁴ Efraim fiainak törzséből Kemuel vezért, Siftan fiát; ²⁵ Zebulun fiainak törzséből Elicafan vezért, Parnach fiát; ²⁶ Isszachár fiainak törzséből a vezért, Paltielt, Azzan fiát; ²⁷ Áser fiainak törzséből Achihud vezért, Selomi fiát; ²⁸ Naftali fiainak törzséből mint vezért Pedahelt, Ammihud fiát." ²⁹ Ezek azok, akiknek az Úr megparancsolta, hogy Kánaán földjén osszák ki Izrael fiainak örökrészüket. 35. fejezet (Szám35)

¹ Az Úr Moáb pusztáján, a Jordán mentén, Jerikó közelében azt mondta Mózesnek: ² "Parancsold meg Izrael fiainak, hogy örökségül kapott birtokukból Lévi fiainak engedjen át városokat lakóhelyül. A városok körül adjatok legelőket is Lévi fiainak. ³ A városok legyenek az ő lakóhelyük, a legelők meg jószáguk, nyájuk, s egyáltalán állataik tartására szolgáljanak. ⁴ Azok a városokhoz tartozó legelők, amelyeket Lévi fiainak kell adnotok, a város falain kívül ezer könyöknyire legyenek körös-körül. ⁵ A városon kívül a keleti oldalon 2000 könyöknyit mérjete, ugyanígy a déli oldalon is 2000 könyöknyit, a nyugati oldalon is 2000 könyöknyit és az északi oldalon is 2000 könyöknyit, úgy, hogy maga a város közepén maradjon. Ez legyen az ő legelőjük a városok körül. ⁶ A városok közé, amelyeket a levitáknak kell adnotok, (vegyétek be) a hat menedékvárost, hogy oda menekülhessen, aki valakit agyonütött, s csatoljatok hozzájuk még negyvenkét más várost. ⁷ Azoknak a városoknak a száma tehát, amelyeket át kell engednetek Lévi fiainak, összesen negyvennyolcat tesz ki, a hozzájuk tartozó legelőkkel együtt. ⁸ Ezeket a városokat Izrael fiainak teljes örökségéből engeditek át, mégpedig

úgy, hogy a nagyobb törzsektől többet, a kisebb törzsektől kevesebbet engedtek át; mindegyik (törzs) a neki tulajdonul jutott örökrész arányában engedjen át néhányat városai közül Lévi fiainak." ⁹ Az Úr azt mondta Mózesnek: " ¹⁰ Szólj Izrael fiaihoz, és mondd meg nekik: Ha a Jordánon átkelve Kánaán földjére értek, ¹¹ jelöljete ki magatoknak városokat, hogy menedékül szolgáljanak nektek. Oda menekülhet majd, aki agyonüt valakit, akaratlanul megöl egy embert. ¹² Ezek a városok szolgáljanak menedékül a vérbosszút álló elöl, hogy a gyilkost meg ne öljék, mielőtt a közösség elé kerülne ítéletre. ¹³ A városok, amelyeket át kell adnotok - hat városnak kell nektek menedékül szolgálnia: ¹⁴ hármat a Jordánon innen jelöljete ki, hármat Kánaán földjén, hogy menedéketek legyen. ¹⁵ Ezek a városok Izrael fiainak, az idegennek és a körötökben tartózkodónak egyaránt szolgáljanak menedékül, hogy bárki oda menekülhessen, aki nem szándékosan ütött agyon egy embert. ¹⁶ Ha vastárggyal sújt rá, úgyszólván belehal, akkor gyilkos; a gyilkost halállal kell büntetni. ¹⁷ Ha egy keze ügyébe eső, s halálos ütésre alkalmas kővel úgy dobja meg, hogy meghal, akkor gyilkos; a gyilkost halállal kell büntetni. ¹⁸ És ha egy keze ügyébe eső, s halálos ütésre alkalmas fatárggyal úgy üti meg, hogy belehal, akkor gyilkos. A gyilkosnak halállal kell bűnhődnie. ¹⁹ A vérbosszút álló ölje meg a gyilkost; ahol eléri, ölje meg. ²⁰ Ha gyűlöletből elgáncsolja vagy szándékosan megdobja, úgyszólván meghal, ²¹ vagy pedig ellenségeskedésből úgy sújt rá öklével, hogy belehal, akkor azt, aki ütött, halállal kell büntetni. Mert gyilkos, s a vérbosszút állónak a gyilkost meg kell ölnie, ahol utoléri. ²² Ha azonban csak véletlenül löki meg, ellenséges szándék nélkül, vagy pedig nem szándékosan utána dob valamilyen tárgyat vagy egy követ, amellyel megölhetné, ²³ s eltalálja anélkül, hogy látná, úgyszólván meghal, noha semmiféle ellenségeség nem vezette és semmi rosszat nem akart neki tenni, ²⁴ akkor a közösség ítéljen az embert ölő, és a vérbosszút álló között a fenti törvények értelmében. ²⁵ A közösség mentse meg azt, aki embert ölt a vérbosszút álló kezétől. Vigye vissza a közösség menedékvárosába, ahová menekült, hogy ott élhessen a főpap haláláig, akit szent olajjal kentek föl. ²⁶ Ha azonban az, aki embert ölt, elhagyja menedékvárosa határát, ahová menekült, ²⁷ és a vérbosszút álló menedékvárosa határán kívül ráakad, s a vérbosszút álló megöli azt, aki embert ölt, akkor nem követ el bűnt, ²⁸ mert a főpap haláláig menedékvárosában kell maradnia, s csak a főpap halála után térhet vissza az, aki embert ölt, arra a vidékre, ahol a birtoka van. ²⁹ Ezek (a törvények) legyenek az igazságszolgáltatás mércéi nemzedékről nemzedékre, minden lakóhelyeteken. ³⁰ Ha valaki embert öl, a gyilkost csak tanúvallomás alapján büntessétek halállal; de egy tanú vallomása nem elég ahhoz, hogy valakit halálra ítéljete. ³¹ A gyilkos életéért, aki méltó a halálra, nem szabad váltságdíjat elfogadnotok, halállal kell büntetni. ³² Azért se fogadjatok el

váltságdíjat, aki menedékvárosba menekült, nehogy visszatérjen hazájába, s ott éljen, mielőtt a főpap meghal. ³³ Nem szabad megfertőznötök a földet, ahol laktok. A vér ugyanis megfertőzi a földet. S a földnek a rajta kiontott vérért nem lehet mást adni jóvátételül, mint a vér kiontójának vérért. ³⁴ Tehát ne szennyezzétek be a földet, ahol laktok, mert én is ott élek. Mert én, az Úr, Izrael fiai közt lakom!" 36. fejezet (Szám36)

¹ *Gileád fiai nemzetségének családfői - (Gileád) Machirnak, a József nemzetségéből származó Manassze fiának volt a fia - előálltak, s Mózes és a vezérek, valamint Izrael törzseinek a fejei elé terjesztették kívánságaikat. ² Így beszéltek: "Neked, urunk, az Úr megparancsolta, hogy - sorsot vetve - oszd fel a földet Izrael fiai között örökségképpen. Azt is megparancsolta neked az Úr, urunk, hogy törzsünk tagjának, Celofchadnak az örökségét add lányainak. ³ Ha ezek most férjhez mennek, Izrael fiai egy másik törzsének valamelyik tagjához, akkor örökrészüket kiszakad atyáink örökrészből, és annak a törzsnek válik örökrészévé, amelyhez kerülnek; a sorsvetéssel nekünk jutott örökrész ezáltal megcsorbul. ⁴ Aztán, amikor eljön Izrael fiainak a jubileumi éve, örökrészüket végérvényesen annak a törzsnek az örökrészéhez csatolják, amelyhez (a házasság révén) tartoznak, atyáink törzsének örökrészből meg kiszakítják az ő örökrészüket."* ⁵ Mózes a következőket rendelte Izrael fiainak az Úr parancsára: "Méltán hozta elő ügyét József fiainak törzse. ⁶ Ezt rendelte az Úr Celofchad lányainak dolgában: férjhez mehetnek, akihez akarnak, csak atyáik törzse egyik nemzetségének legyen a tagja, ⁷ nehogy Izrael fiainak örökrésze átkerüljön az egyik törzstől a másikhoz. Mert Izrael fiainak meg kell őrizniük atyáik törzsének örökrésztét. ⁸ Minden lánynak, aki Izrael fiainak valamelyik törzsében örökrészhez jut, olyanhoz kell férjhez mennie, aki atyái törzsének valamelyik nemzetségéből való, hogy Izrael fiai megtarthassák örökrészüket. ⁹ Az örökrésznek nem szabad egyik törzsről a másikra szállnia, mert Izrael fiai mindegyik törzsének meg kell maradnia öröksége birtokában." ¹⁰ Ahogy az Úr Mózesnek parancsolta, úgy tettek Celofchad lányai - ¹¹ Machla, Tirca, Hogla, Milka és Noa. Celofchad lányai nagybátyjaik fiaihoz mentek férjhez. ¹² Tehát József fia Manassze fiainak nemzetségeiből való férfiakkhoz mentek férjhez, így örökrészüket annak a törzsnek a birtokában maradt, amelyhez atyjuk nemzetsége tartozott. ¹³ Ezek azok a parancsok és törvények, amelyeket az Úr Moáb pusztáján, a Jordán mentén, Jerikó közelében Mózes által Izrael fiainak adott.
Második Törvénykönyv

1. fejezet (MTörv1)

¹ Ezek azok a beszédek, amelyeket Mózes egész Izraelnek tartott a Jordánon

túl a pusztában, Arabában, Szuffal szemben, Párán, Tofel, Lábán, Hacerot és Di-Zahab között - ² ezek tizenegy napi járásnyira vannak Hóreb hegyétől a Szeir-hegységen át Kádes-Barneáig. ³ A negyvenedik esztendőben a tizenegyedik hónap első napján pontosan úgy beszélt Mózes Izrael fiaihoz, ahogyan az Úr parancsolta neki. ⁴ Miután legyőzte az amoriták királyát, Szichont, aki Hesbonban székelt, továbbá Básán királyát, Ogot, akinek Asztarotban és Edreiben volt a székhelye, ⁵ Mózes a Jordánon túl, Moáb földjén hozzáfogott a következő törvények kihirdetéséhez. Így szólt: ⁶ Az Úr, a mi Istenünk így szólt hozzánk Hórebnél: "Már elég időt töltöttetek ennél a hegynél. ⁷ Keljetek útra, s vonuljatok az amoriták hegyvidékére és a velük szomszédos törzsekhez, amelyek Arabában a hegyek közt, a síkságon, a déli részeken és a tenger mentén laknak, majd Kánaán földjére és Libanonba, egészen a nagy folyóig, az Eufráteszig. ⁸ Lám, ezt a földet adom nektek. Vonuljatok be és vegyétek birtokba a földet! Az Úr atyáitoknak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküvel ígérte, hogy nekik, s utánuk utódaiknak adja." ⁹ Abban az időben ezt mondtam nektek: "Nem tudlak tovább egyedül elviselni benneteket. ¹⁰ Az Úr, a ti Istenetek megsokasított benneteket, így ma már annyian vagytok, mint égen a csillag. ¹¹ Az Úr, atyáitok Istene sokasítson meg benneteket még ezerszeresen, s áldjon meg, ahogyan megígérte! ¹² Hogy győzném hát egyedül viselni terheteket?! És gondjaitokat és pörlekedéseiteket? ¹³ Gondoskodjatok hát minden törzs számára bölcs, okos és tapasztalt emberekről, hogy fölértek rendeljem őket." ¹⁴ Akkor azt feleltétek nekem: "Amit mondasz, az jó." ¹⁵ Erre odahívtam a törzsek vezetőit - bölcs, okos és tapasztalt emberek voltak -, s fölértek rendeltem őket, az ezres, százas, ötvenes és tízes csoportok élére, s hogy tisztséget töltsenek be a törzsekben. ¹⁶ Egyszersmind bírítóknak is meghagytam: "Hallgassátok meg testvéreiteket és igazságosan ítéljetek valamely ember és testvére, vagy egy idegen között. ¹⁷ Ítéletkor ne nézzétek a személyt, a kicsiket éppúgy hallgassátok meg, mint a nagyokat. Ne féljétek senkitől, mert az ítélet az Isten ügye! Ha valamely eset túlságosan nehéz a számotokra, terjesszétek elem, hadd halljam." ¹⁸ Így hát akkor mindent meghatároztam, amit tennetek kellett. ¹⁹ Aztán elindultunk Hórebtől, s ahogy az Úr, a mi Istenünk parancsolta, átkeltünk azon a hatalmas és félelmetes pusztán, amint láttátok, az amoriták hegyvidéke felé tartva. ²⁰ S amikor Kádes-Barneába értünk, így szóltam hozzátok: "Elérkeztetek az amoriták hegyvidékére, amelyet az Úr, a mi Istenünk nekünk ad. ²¹ Íme, az Úr, a te Istened adja neked ezt a földet, rajta, vedd birtokba, ahogy az Úr, atyáid Istene megígérte. Ne félj és ne csüggedj!" ²² Erre mindannyian elem járultatok, mondván: "Küldjünk előre embereket! Ezek kémleljék ki az országot, s visszatérve adjanak számot, melyik úton kell haladnunk, s mely városokat kell elfoglalnunk." ²³ A javaslat jónak látszott, azért kiválasztottam

közületek tizenkét embert, mindegyik törzsből egyet. ²⁴ Ezek útnak indultak, fölhatoltak a hegyvidékre és egészen Eskol völgyéig bejárták és kifürkészték. ²⁵ Szedtek a föld termékeiből és magukkal hozták. Meg is mutatták és számot adtak: "A föld, amelyet az Úr, a mi Istenünk ad nekünk, jó." ²⁶ De ti nem akartatok oda menni, ellene szegültetek az Úr, a ti Istenetek akaratának, ²⁷ lázongtatok sátraitokban, így beszélvén: "Az Úr gyűlöl minket, azért hozott ki Egyiptomból. Ki akar szolgáztatni az amoritáknak, hogy vesztünket okozzák. ²⁸ Hová menjünk hát? Testvéreink elcsüggesztették szívünket, mondván: Nagyobb és népesebb nép, mint mi, nagy városaik vannak, égig érő fallal körülvéve, sőt még enakitákat is láttunk ott!" ²⁹ Erre így szóltam hozzátok: "Ne rettegjete és ne féljete tőlük! ³⁰ Az Úr, a ti Istenetek majd elöttetek jár és harcba száll értetek, éppúgy, ahogy Egyiptomban tette a szemetek láttára. ³¹ Később a pusztában is láttad, hogy az Úr, a te Istened hordoz, mint gyermekét az egész úton, amelyet megtettetek, amíg ide értetek. ³² Mégsem volt bizalmatok az Úrban, a ti Istenetekben, ³³ aki elöttetek haladt az úton, hogy táborhelyet keressen nektek: éjszaka a tűzben, hogy mutassa az utat, amelyen mennetek kell, nappal pedig a felhőben." ³⁴ Az Úr meghallotta szavaitokat és haragra gerjedt. Megesküdött hát: ³⁵ "Ezek közül az emberek közül, ebből a gonosz nemzedékből nem látja meg egyetlenegy sem azt a szép földet, amelyet atyáitoknak esküvel ígértem! ³⁶ Csak Káleb, Jefunne fia, egyedül ő látja meg. Neki és utódainak adom azt a földet, ahova majd eljut, mert hűséges volt az Úrhoz." ³⁷ Rám is megneheztelt miattatok az Úr, s így szólt: "Te sem jutsz el oda. ³⁸ Józsue, Nun fia, aki mindig szolgálatodra van, csak ő jut el oda. Bátorítsd, mert neki kell majd Izrael számára meghódítania. ³⁹ S kisgyermekeitek, akikről azt mondtátok, hogy zsákmányul esnek, meg fiaitok, akik még nem tudják, mi a jó és mi a rossz, eljutnak oda. Igen, nekik adom, ők fogják birtokba venni. ⁴⁰ Ti azonban forduljatok meg, s induljatok vissza a pusztába, a Sás-tenger irányában!" ⁴¹ Erre azt válaszoltátok nekem: "Vétkeztünk az Úr ellen! Most mégis odavonulunk és harcba szállunk, ahogy az Úr, a mi Istenünk parancsolta." És felöltöttétek fegyvereiteket és semmiségnek tartottátok a hegyekbe fölvonulni. ⁴² Az Úr azonban így szólt hozzám: "Mondd meg nekik: Ne vonuljatok fel és ne szálljatok harcba, mert nem vagyok közöttetek! Ha mégis (megteszitek), ellenségeitek legyőznek benneteket." ⁴³ S én ezt mondtam nektek, de nem hallgattatok rám, hanem ellene szegültetek az Úr parancsának és vakmerően felvonultatok a hegyek közé. ⁴⁴ Akkor a hegyvidéken lakó amoriták kivonultak ellenetek. Mint a méhrajok, elárasztottak, és Szeirtől egészen Hormáig üldöztek benneteket. ⁴⁵ Akkor visszafordultatok és panaszkodtatok az Úr színe előtt. Az Úr azonban nem hallotta meg panaszotokat és nem vetett ügyet rátok. ⁴⁶ Sokáig Kádesben kellett maradnotok, pontosan annyi ideig, amennyi ideig ott maradtatok. 2.

fejezet (MTörv2)

¹ Akkor hát visszafordultunk és elindultunk a puszta felé, a Szuf-tenger irányában, ahogy az Úr parancsolta nekünk, és sok napi járással megkerültük a Szeir-hegységet. ² Aztán így szólt hozzám az Úr. ³ "Már eleget kerülgettétek ezt a hegyet! Forduljatok észak felé! ⁴ És parancsolt meg a népnek a következőt: Vonuljatok át rokonaitoknak, Ézsau fiainak földjén, akik Szeirben laknak. Félelem tölti el őket miattatok. De ügyeljete, ⁵ nehogy háborúságba keveredjete velük, mert nem adok nektek a földjükből még egy talpalatnyit sem, mert a Szeir-hegységet Ézsauinak adtam birtokul. ⁶ Élelmet pénzért vegyete tőlük, hogy legyen mit ennetek. Ugyanígy a vizet is pénzért vegyete, hogy legyen mit innotok. ⁷ Az Úr, a te Istened megáldotta kezed munkáját, örködött fölötted, amikor átvonultál ezen a nagy pusztaságon. Negyven éve már, hogy az Úr, a te Istened veled van és nem szenvedtél hiányt semmiben." ⁸ Aztán tovább vonultunk, elhagyva rokonainkat, Ézsau fiait, akik Szeirben laknak, az Arabába vivő út mentén, (amely) Elat és Ecjon-Geber felől vezet, tehát egy kanyarral Moáb pusztája felé vettünk irányt. ⁹ Akkor így szólt hozzám az Úr: "Moábot ne támadd meg és ne bocsátkozz velük harcba, mert nem adok neked földjéből egy talpalatnyit sem, mivel Árt Lót fiainak adtam birtokul. ¹⁰ (Régen az emiták laktak ott, egy nagy nép, sokan vannak és magas termetűek, akárcsak az enakiták. ¹¹ A refaiták közé sorolják őket, mint az enakitákat. A moábiták azonban emitáknak hívják őket. ¹² Valamikor a horiták is Szeirben laktak, míg Ézsau fiai el nem üzték, maguk előtt meg nem semmisítették őket, és a helyükbe nem telepedtek, ahogy Izrael tett azzal a földdel, amelyet az Úr neki adott birtokul.) ¹³ Induljatok, és keljete át a Zered-patakon!" Tehát átkeltünk a Zered-patakon. ¹⁴ Míg Kádes-Barneától a Zered-patakig értünk, eltelt 38 esztendő. Ezalatt a fegyverforgatók egész nemzedéke kihalt a táborból, ahogy az Úr esküvel ígérte nekik, ¹⁵ s az Úr keze rájuk nehezedett, míg az utolsó is el nem tűnt a táborból. ¹⁶ Amikor a népből a fegyverforgatók az utolsó szálig kihaltak, ¹⁷ az Úr így szólt hozzám: ¹⁸ "Menj át a határon Moáb földjére, Ar (vidékére), ¹⁹ s Ammon fiainak a közelébe jutsz. Ne támadd meg őket és ne bocsátkozz velük harcba. Mert Ammon fiainak földjéből semmit sem adok neked birtokul, mivel Lót fiainak adtam azt. ²⁰ (Az is a refaiták földjének számít. Egykor refaiták telepedtek oda, Ammon fiai zamzummitáknak nevezték őket. ²¹ Nagy nép, sokan vannak és magas termetűek, akárcsak az enakiták. De az Úr elpusztította őket Ammon fiai előtt, hogy övék legyen a földjük és a helyükre telepedjenek, ²² mint ahogy Ézsau fiai előtt is, akik Szeirben laktak, kiirtotta a horitákat, hogy elfoglalják a földjüket és a helyükön lakjanak mind a mai napig. ²³ S ami az avvitákat illeti, akik Gáza környékén éltek, őket a kaftoriták irtották ki, akik Kaftorból

vándoroltak ki és telepedtek le a helyükre.)²⁴ Rajta, induljatok, s keljetek át az Arnon folyón. Nézd, kezedbe adom az amorita Szichont, Hesbon királyát, országával egyetemben. Kezdd meg a hódítást, s vedd fel vele a harcot!²⁵ Mától kezdve félelemmel és rettegéssel töltök el minden népet az egész földön mihelyt híredet hallják, már reszkessenek és rettegjenek tőled."²⁶ Akkor Kedemot pusztájából követeket küldtem Szichonhoz, Hesbon királyához.²⁷ "Át szeretnék vonulni országodon, de mindenképp az úton maradok, nem térek le se jobbra, se balra.²⁸ Élelmet pénzért veszek, hogy legyen mit enni, s vizet is pénzért kérek, hogy legyen mit inni. Csak átvonulni engedj,²⁹ ahogy Ézsau fiai is megengedték, akik Szeirben laknak, meg a moábiták, akik Árban élnek, hogy átkelhessek a Jordánon arra a földre, amelyet az Úr, a mi Istenünk ad nekünk."³⁰ Szichon azonban, Hesbon királya megtagadta az átvonulást, mert az Úr, a te Istened konokká tette és megkeményítette a szívét, hogy hatalmadba adja, ahogy történt.³¹ Így szólt hozzám az Úr: "Nézd, mostantól kiszolgáltatom neked Szichont és országát. Fogj hozzá országa meghódításához!"³² Amikor tehát Szichon egész hadinépével kivonult Jahachoz, hogy harcba szálljon velünk,³³ az Úr, a mi Istenünk kiszolgáltatta nekünk, úgyhogy őt is, fiait is, és egész hadinépét legyőztük.³⁴ Aztán meghódítottuk mind a városait, s minden városon betöltöttük az átkot, férfiakon, nőkön, gyerekeken egyaránt, nem hagytunk életben egyetlen egyet sem.³⁵ Csak a jószágot meg a városokban összeharácsolt javakat tartottuk meg zsákmányul.³⁶ Az Arnon völgye szélén fekvő Aroertól s a folyó völgyében elterülő várostól egészen Gileádig nem maradt hely meghódíthatlanul; mindent kezünkre adott az Úr, a mi Istenünk.³⁷ Csak az ammoniták földjére nem léptél, meg a Jabbok folyó mentére, a hegyek közt meghúzódó városokba, egészen úgy, ahogy az Úr, a mi Istenünk parancsolta. 3. fejezet (MTörv3)

¹ Aztán útnak indultunk Básán irányában. Akkor Básán királya, Og kivonult Edreihez, hogy fölvegye velünk a harcot, egész hadinépével.² Az Úr azonban így szólt hozzám: "Ne félj tőle, mert hatalmadba adom, országával és egész hadinépével egyetemben. Bánj vele úgy, ahogy Szichonnal, az amoriták királyával bántál, aki Hesbonban székelte."³ Akkor az Úr, a mi Istenünk hatalmunkba adta Básán királyát, Ogot és egész hadinépét legyőztük, nem menekült meg senki.⁴ Aztán elfoglaltuk összes városát, nem maradt hely, amelyet el ne foglaltunk volna: 60 város és Argob egész környéke alkotta Básánból Og birodalmát,⁵ mind magas falakkal, kapukkal és záarakkal megerősítve, nem tekintve a periziták számtalan városát.⁶ Betöltöttük rajtuk az átkot, mint Szichonon, Hesbon királyán; az egész városon betöltöttük az átkot, férfiakon, nőkön és gyerekeken egyaránt.⁷ A jószágot ellenben, meg a városokból összeharácsolt javakat zsákmányul magunkkal vittük.⁸ Így

foglaltuk el akkoriban a Jordánon túl az amoriták két királyának országát az Arnon pataktól egészen a Hermon-hegységig.⁹ (A szidóniak a Hermont Szirjonnak hívják, az amoriták pedig Szenirnek),¹⁰ a fennsík minden városát, egész Gileádot és Básánt egészen Szalcháig és Edreiig, azaz az Og básáni országrészéhez tartozó városokig.¹¹ (Csak Og, Básán királya maradt meg a refaitákból. Ágya, vaságya még áll Rabba-Ammonban, kilenc könyök a hossza, négy könyök a szélessége, a szokásos könyökkel mérve.)¹² Ezt a földet foglaltuk el akkoriban. Az Arnon-patak mentén fekvő Aroertől kezdve Ruben és Gád fiainak adtam, Gileád hegyének a felével, és annak városaival együtt.¹³ Gileád másik felét, valamint egész Básánt, Og birodalmát, s Argob egész vidékét Manassze törzse felének adtam. (Básánnak ezt az egész részét a refaiták földjének hívják.¹⁴ Jair, Manassze fia Argob egész vidékét elfoglalta egészen a gesuriták és a maachatiták földjéig, és a saját nevével "Jair sátorfalvainak" nevezte el [s így is hívják] mind a mai napig).¹⁵ Machirnak Gileádot adtam,¹⁶ Ruben fiainak és Gád fiainak pedig Gileádtól az Arnon-patakig - a völgy közepe a határ! -, és a Jabbok folyóig az amoriták határáig (elterülő rész),¹⁷ továbbá Arabát adom, a határ a Jordán folyó lesz Kinnerettől az Araba tengeréig (a Sós-tengerig) a Piszga-hegység lábánál, keleten.¹⁸ Akkoriban parancsot adtam nektek: "Az Úr, a ti Istenetek nektek adja ezt a földet, hogy birtokba vegyétek. De akik alkalmasak vagytok fegyverforgatásra, mindnyájan fölfegyverkezve haladjatok testvéreiteknek, Izrael fiainak az élén!"¹⁹ Csak asszonyaitok és gyermekeitek, valamint jószágotok (tudom, hogy nagy állatállományotok van) maradjanak a városokban, amelyeket adtam nektek,²⁰ mindaddig, míg testvéreiteknek békét nem ad az Úr, és el nem foglaljátok azt a földet, amelyet az Úr, a ti Istenetek ad nekik a Jordánon túl. Akkor hazatérhettek, mindegyitek a maga birtokára, amit adtam neki."²¹ Aztán Józsuénak meghagytam a következőket: "Szemeddel láttad, mit tett az Úr, a ti Istenetek ezzel a két királlyal. Ugyanígy fog bánni az Úr minden király országával odaát is, ahova majd vonulsz.²² Ne félj hát tőlük, mert az Úr, a ti Istenetek maga száll síkra értetek!"²³ Aztán az Úrhoz fordultam irgalomért könyörögve:²⁴ "Uram, én Uram, elkezdted megmutatni szolgálódnak nagyságodat és karod erejét! Hol van olyan isten égen és földön, aki olyan tetteket vitt végbe, és olyan hatalmasnak bizonyult, mint te?"²⁵ Hadd keljek át, és hadd lássam meg azt a szép földet a Jordánon túl, azt a szép hegyvidéket és Libanont!"²⁶ De miattatok megneheztelt rám az Úr, nem hallgatott meg, hanem azt felelte: "Elég legyen! Erről ne beszélj nekem többet!"²⁷ Menj föl a Piszga csúcsára és tekints nyugatra és északra, délre és keletre, hogy lásd a saját szemeddel.²⁸ De a Jordánon nem kelsz át! Adj parancsot Józsuénak, bátorítsd; és önts bele erőt. Mert ő fog a nép élén bevonulni, és ő osztja majd fel a földet, amelyet majd látsz."²⁹ Így a völgyben

maradtunk, Bet-Peorral szemben. 4. fejezet (MTörv4)

¹ És most halld, Izrael, azokat a parancsokat és törvényeket, amelyeknek a megtartására tanítalak, hogy éljete, és bevonulva elfoglaljátok azt a földet, amelyet az Úr, atyáitok Istene ad nektek. ² Ahhoz, amit mondom, ne tegyetek hozzá semmit és ne is vegyetek el belőle, hanem tartsátok meg az Úr, a ti Istenetek parancsait, amelyeket adok nektek. ³ Saját szemetekkel láthattátok, mit tett az Úr Baal-Peorban: mindenkit, aki a peorbeli Baalhoz szegődött, az Úr, a te Istened kiirtott körödből. ⁴ Ti ellenben, akik hűségesekek maradtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mind a mai napig életben vagytok. ⁵ Nézzétek, parancsokra és törvényekre tanítalak benneteket, ahogyan az Úr, az én Istenem parancsolta nekem, hogy hozzájuk igazodjatok azon a földön, ahova bevonultok, hogy birtokba vegyétek. ⁶ Tartsátok szem előtt és kövessétek őket! Így tesztek szert bölcsességre és okosságra azoknak a népeknek a szemében, amelyek hallanak ezekről a törvényekről. Azt fogják mondani: "Valóban bölcs és okos nép ez a nagy nemzet!" ⁷ Mert hát hol van olyan nagy nép, amelyhez istenei oly közel volnának, mint hozzánk az Úr, a mi Istenünk, amikor csak hozzá folyamodunk? ⁸ És hol van olyan nagy nép, amelyiknek oly tökéletes parancsai és szabályai volnának, mint az az egész törvény, amelyet ma elétek tárok? ⁹ Mindenképpen vigyázz magadra és nagyon ügyelj, hogy amiket saját szemeddel láttál, el ne felejtse, hanem őrizd meg emlékezetedben egész életedben, sőt add tudtára gyermekeidnek és gyermekeid gyermekeinek is ¹⁰ azt a napot, amikor a Hóreben az Úr, a te Istened előtt álltál az Úr hozzám intézett parancsára: "Gyűjtsd elem a népet! Hallja szavamat, s tanuljon meg félni tőlem mindaddig, amíg a földön él, és gyermekeit is tanítsa meg rá!" ¹¹ Odajöttetek tehát, és a hegy lábához álltatok. A hegy lángba borult, a láng felcsapott egészen az égig, az ég pedig elsötétedett a komor, dörgő fellegektől. ¹² S az Úr szólt hozzátok a lángok közül, hallottátok dübörgő szavát. Alakot nem láttatok, csak hangot (hallottatok). ¹³ Kihirdette nektek szövetségét, és megparancsolta, hogy tartsátok meg a tíz parancsolatot - két kőtáblára írta őket. ¹⁴ Nekem pedig meghagyta az Úr, hogy tanítsalak meg benneteket azokra a parancsokra és törvényekre, amelyekhez igazodnotok kell majd azon a földön, ahova bevonultok, hogy birtokba vegyétek. ¹⁵ Nos, nagyon vigyázzatok - az életetek függ tőle! Amikor az Úr a Hóreben a lángok közül szólt hozzátok, semmiféle alakot nem láttatok. ¹⁶ Ne vetemedjete hát arra, hogy istenszobrot csináljatok magatoknak, ¹⁷ férfi vagy nő alakjában, valamelyik szárazföldi állatnak az alakjában, az égen röpködő egyik vagy másik madárnak az alakjában, ¹⁸ valamelyik földön kúszó csúszómászonak az alakjában, vagy a föld alatt, a vízben élő halak közül valamelyiknek az alakjában, ¹⁹ S ha szemedet az égre emeled, és látod a napot, a holdat és a csillagokat, az egész

égi sereget, ne essél kísértésbe, ne borulj le, s ne imádd azt, amit az Úr, a te Istened minden népnek adott az ég alatt.²⁰ Benneteket vett és kivezetett Egyiptomból, a vaskohóból, hogy az ő saját népe legyetek, amint ma is az vagytok.²¹ Az Úr megneheztelt miattatok rám, és megesküdött, hogy nem kelek át a Jordánon és nem jutok el arra a szép földre, amelyet az Úr, a te Istened birtokul ad neked.²² Mivel itt, ezen a földön halok meg, nem kelek át a Jordánon, ti ellenben átkelhettek és birtokba vehetitek azt a szép földet.²³ Vigyázzatok, meg ne feledkezzetek az Úr, a ti Istenedek szövetségéről, amelyet veletek kötött, s ne csináljatok magatoknak istenszobrot valamilyen alakban, hiszen az Úr, a te Istened megtiltotta.²⁴ Mert az Úr, a te Istened emésztő tűz, féltékeny Isten.²⁵ Eljön az idő, amikor majd gyermekeitek lesznek és gyermekeiteknek is gyermekei, s már rég otthonosak lesztek az országban. Ha akkor arra vetemednétek, hogy valaminek az alakjában istenszobrot csináljatok magatoknak, amit az Úr, a te Istened megtiltott, s így olyat tesztetek, ami visszatetsző az Úrnak, a te Istenednek a szemében és haragra ingerlitek.²⁶ A mai napon tanúul hívom ellenetek az eget és a földet: csakhamar eltűntök arról a földről, ahova a Jordánon átkelve elértetek, s amelyet birtokba vesztek; nem maradtok ott sokáig, teljesen kiirtanak onnan benneteket.²⁷ Az Úr szétszór titeket a népek közé, és csak kevesen maradnak meg a népek között, ahová az Úr visz benneteket.²⁸ Ott emberi kéz faragta fa- vagy kőbálszobroknak fogtok szolgálni, amelyek se nem látnak, se nem hallanak, nem is esznek, nem is éreznek.²⁹ Ott majd újra keresed az Urat, a te Istenedet, és meg is találod, ha szíved s lelked mélyéből vágyódsz utána.³⁰ Szorongatásodban, amikor beteljesednek e szavak, az utolsó napon, akkor majd megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez és hallgatsz szavára.³¹ Mert az Úr, a te Istened könyörületes Isten, nem hagy el és nem pusztít el, nem feledkezik meg a szövetségről, amelyet atyáiddal esküvel kötött.³² Kutasd a régi időket, amelyek előtted voltak, attól a naptól kezdve, hogy Isten embert teremtett a földre - vajon az ég egyik határától a másikig történt-e valaha ilyen nagy dolog, lehetett-e hallani hasonlóról?!³³ Hallotta-e valamelyik nép is a lángok közül az élő Istent beszélni, ahogyan te hallottad, és életben maradt-e?³⁴ Vagy jött-e valaha is (máskor) Isten, hogy egy más nép közül népet vezessen ki, megpróbáltatásokkal, jelekkel és csodákkal, háborúsággal, erős kézzel és kinyújtott karral, nagy csapásokkal, ahogy az Úr, a ti Istenedek veletek tette Egyiptomban a szemetek láttára?³⁵ Te megtapasztalhattad, hogy fölismerd: az Úr az igaz Isten, nincs más rajta kívül.³⁶ Az égből hallatta szavát, hogy tanítson; a földön hatalmas tüzet mutatott, és a lángok közül hallottad a szavait.³⁷ Mert szerette atyáidat és kiválasztotta utánuk utódaikat. Hatalmával kivezetett - saját maga! - Egyiptomból,³⁸ és elűzött nálad nagyobb és erősebb népet, csak hogy oda vezéreljen, csak hogy örökségül adja neked

az országot, amint (ez) ma (bekövetkezett). ³⁹ Tudd meg hát, és véd szívedbe, hogy az Úr az (igaz) Isten fönn az égen és lenn a földön, senki más! ⁴⁰ Tartsd meg a parancsait és törvényeit, amelyeket ma parancsul adok neked, hogy jól menjen a sorod, s majd utánad gyermekeidnek is, és sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened örökre neked ad! ⁴¹ Akkor Mózes a Jordánon túl, napkelet felé kijelölt három várost, ⁴² hogy aki embert öl, embertársát akaratlanul, s hosszabb ideig tartó ellenségeskedés nélkül megöli, oda menekülhessen - ha e városok valamelyikébe menekült, életben kellett maradnia -, ⁴³ mégpedig Becert a fennsíkon elterülő pusztán Ruben fiai számára, Ramotot Gileádban Gád fiainak és Golánt Básánban Manassze fiainak. ⁴⁴ Ez az a törvény, amelyet Mózes Izrael fiai elé tárt. ⁴⁵ Ezek azok a rendelkezések, utasítások és parancsok, amelyeket Mózes Izrael fiainak Egyiptomból való kivonulásukkor ⁴⁶ a Jordánon túl, a völgyben, Bet-Peorral szemben Szichonnak, az amoriták királyának országában kihirdetett, aki Hesbonban székel, és akit Mózes és Izrael fiai Egyiptomból kivonulva legyőztek, ⁴⁷ s akinek országát, mint Básán királyának, Ognak az országát is, elfoglalták - a Jordánon túl, napkelet felé uralmon levő mindkét amorita király (országát), ⁴⁸ az Arnon-patak mentén fekvő Aroertől Szirjon hegyéig [ez Hermon], ⁴⁹ ezenkívül a Jordán keleti oldalán az egész síkságot egészen a Pizsga-hegy lábánál a pusztá tengereig. 5. fejezet (MTörv5)

¹ Mózes összehívta egész Izraelt, és így szólt hozzájuk: Halld, Izrael, a parancsokat és törvényeket, amelyeket ma fületek hallatára kihirdetek! Tanuljátok meg őket, s legyen gondotok a megtartásukra. ² Az Úr, a mi Istenuink Hóreb hegyén szövetséget kötött velünk. ³ Nem atyáinkkal kötötte az Úr ezt a szövetséget, hanem velünk, akik ma itt mind életben vagyunk. ⁴ Szemtől szemben beszélt veletek az Úr a hegyen a lángok közül - ⁵ magam az Úr és közöttetek álltam, hogy az Úr szavait közvetítsem nektek, mivel féltetek a tűztől és nem jöttetek föl a hegyre. Így szólt: ⁶ "Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek Egyiptomból, a szolgaság házából. ⁷ Ne legyenek más isteneid! ⁸ Ne faragj magadnak képmást semmiről, ami fönn az égben, lenn a földön, vagy a föld alatt a vízben van! ⁹ Ne borulj le ezek előtt a képek előtt és ne imádd őket; mert én, az Úr, a te Istened féltékeny Isten vagyok. Az atyák vétkét megtorlom gyűlölőim fiain, sőt fiainak fiain és azok fiain is. ¹⁰ De aki szeret és megtartja parancsaimat, annak megmutatom jószágomat az ezredik nemzedékig. ¹¹ Az Úrnak, a te Istenednek hiába ne vedd a nevét! Mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki káromolja nevét. ¹² Tartsd meg a szombatot, szenteld meg, ahogy az Úr, a te Istened parancsolta neked! ¹³ Hat napig dolgozz és végezd a munkád. ¹⁴ A hetedik nap azonban a nyugalom napja, az Úré, a te Istenedé. Akkor hát ne dolgozz, se te, se fiad, se lányod, sem szolgád,

sem szolgálód, sem ökröd, sem szamarad, sem semmiféle állatod, sem a házádban tartózkodó idegen, hogy szolgád és szolgálód is pihenhessen, mint te magad. ¹⁵ Gondolj arra, hogy Egyiptom földjén magad is rabszolga voltál, de az Úr, a te Istened erős kézzel és kinyújtott karral kivezetett. Azért parancsolta meg az Úr, a te Istened a szombat megülését. ¹⁶ Tiszteld apádat és anyádat, amint az Úr, a te Istened parancsolta neked, hogy hosszú életű légy és jól menjen a sorod azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked! ¹⁷ Ne ölj! ¹⁸ Ne törj házasságot! ¹⁹ Ne lopj! ²⁰ Ne tégy hamis tanúságot embertársaid ellen! ²¹ Ne kívánd embertársad feleségét! Ne kívánd el embertársad házát, földjét, szolgáját, szolgálóját, ökrét, szamarát, egyáltalán (ne kívánj el) semmit sem, ami embertársadé!" ²² E szavakat intézte hozzátok az Úr a hegyen, a sötét felhő borította ég felé (felcsapó) lángok közül, zengő hangon, amikor egybegyűltetek, semmi többet; aztán fölírtá két kőtáblára és átadta nekem. ²³ Amikor a sötétben hallottátok a hangot, a hegy pedig lángokban állt, odajöttetek hozzám - a törzsek fejei és a vének mindnyájan -, s így szóltatok: ²⁴ "Lám, az Úr, a mi Istenünk megmutatta nekünk dicsőségét és nagyságát, hallottuk hangját a lángok közül. Ma átéltük, hogy Isten beszélhet az emberrel, s ez mégis életben marad. ²⁵ Mégis, miért haljunk meg? Ez a hatalmas tűz elemészt minket! Ha még tovább hallgatjuk az Úrnak, a mi Istenünknek szavát, meghalunk. ²⁶ Mert hol van olyan emberi lény, aki mint mi, hallhatta az élő Isten hangját a lángok közül, s mégis életben maradhatott? ²⁷ Menj oda és hallgass meg mindent, amit az Úr, a mi Istenünk mond, aztán majd elmondod nekünk, amit az Úr, a mi Istenünk mond neked. Meghallgatjuk és megtesszük!" ²⁸ Az Úr meghallotta hangos beszédeteket, amelyet velem folytattatok, és így szólt hozzám az Úr: "Hallottam a hangos beszédet, amelyet ezek az emberek veled folytattak; mindenben igazuk van, amit mondtak. ²⁹ Bárcsak mindig ilyen maradna a szívük, hogy félnének, megtartanák parancsaimat és jól menne mindig a soruk nekik is, gyermekeiknek is! ³⁰ Nos, mondd meg nekik: Térjetek vissza sátraitokba! ³¹ Te azonban gyere ide hozzám, hadd közöljem veled parancsaimat, rendelkezéseimet és törvényeimet, amelyekre meg kell őket tanítanod, hogy hozzájuk szabják tetteiket azon a földön, amelyet adok nekik!" ³² Ügyeljetek, hogy úgy tegyetek, ahogy az Úr, a mi Istenünk parancsolta nektek, se jobbra, se balra ne térjetek el tőle. ³³ Pontosan azon az úton járjatok, amelyet az Úr, a ti Istenetek parancsolt, hogy életben maradjatok, s jól menjen sorotok, és sokáig éljetek azon a földön, amelyet birtokba vettek. 6. fejezet (MTörv6)

¹ Ezek azok a parancsok, rendelkezések és törvények, amelyekre az Úr parancsára meg kell tanítanom benneteket, hogy hozzájuk szabjátok majd tetteiteket azon a földön, ahova bevonultok, hogy birtokba vegyétek. ² Föld

ezért Uradat, Istenedet egész életedben és tartsd meg parancsait és törvényeit, amelyeket ma szabok - te és fiad meg unokáid is -, hogy sokáig élj. ³ Halld hát, Izrael, s vigyázz, szabd hozzá tetteidet, hogy jól menjen a sorod és elszaporodj a tejjel-mézzel folyó országban, amelyet az Úr, atyáid Istene ígért neked! ⁴ Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! ⁵ Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! ⁶ Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben, ⁷ és védsz gyermekeidnek is az eszébe, beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz s amikor úton vagy, amikor lefekszel s amikor fölkel. ⁸ Igen, jelként kösd őket a kezedre, legyenek ék a homlokodon. ⁹ Írd fel őket házad ajtófélfájára és kapujára! ¹⁰ Ha majd az Úr, a te Istened elvezérel arra a földre, amelyet atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküvel ígért, abba az országba, ahol szép, nagy városok vannak, amelyeket nem te építettél, ¹¹ házak tele mindenféle jóval, amelyet nem te halmoztál fel, ásott kutak, amelyeket nem te ástál, szőlőskertek és olajfák, amelyeket nem te ültettél, jóllakván ¹² vigyázz, meg ne feledkezz az Úrról, aki kivezetett Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. ¹³ Féld az Urat, a te Istenedet, tiszteld és az ő nevére esküdj! ¹⁴ Ne szegődjete a körülöttetek (élő) népek idegen isteneihez, ¹⁵ mert az Úr, körödben élő Istened féltékeny Isten. Ha fellobban az Úr, a te Istened haragja ellened, elpusztít a föld színéről. ¹⁶ Ne kísértsétek az Urat, a ti Isteneteket, ahogy Masszában kísértettétek. ¹⁷ Lelkiismeretesen tartsátok meg az Úr parancsait és törvényeit, amelyeket szabott nektek, ¹⁸ azt tegyétek, ami kedves és jó az Úr szemében, hogy jól menjen a sorod, s bevonulva birtokodba vedd azt a szép földet, amelyet az Úr atyáinknak esküvel ígért, ¹⁹ s kiűzd magad elől minden ellenségedet, ahogy az Úr előre megmondta. ²⁰ Ha holnap megkérdezi a fiad, melyek azok a parancsok és törvények, amelyeket az Úr, a mi Istenünk szabott nektek, ²¹ akkor így válaszolj fiadnak: "A fáraó rabszolgái voltunk Egyiptomban, de az Úr erős kézzel kivezetett Egyiptomból. ²² Az Úr a szemünk láttára nagy és félelmetes jeleket és csodákat vitt végbe Egyiptomban, a fáraón és egész házanépén, ²³ bennünket azonban kivezetett onnan, hogy elvezéreljen, s nekünk adja azt a földet, amelyet atyáinknak esküvel ígért. ²⁴ S az Úr megparancsolta nekünk, hogy ezeket a törvényeket mind tartsuk meg, s féljük az Urat, a mi Istenünket, hogy jól menjen a sorunk, és életben tartson minket, ahogy ez máig is van. ²⁵ Igazságunkra szolgál majd, ha vigyázunk, hogy az egész törvényt megtartsuk az Úr, a mi Istenünk színe előtt, ahogy parancsolta nekünk." 7. fejezet (MTörv7)

¹ Ha az Úr, a te Istened elvezérel arra a földre, ahova most bevonulsz, hogy birtokodba vedd, s ha kiűzi előled mind a népeket, a hetitákat, a gírgasitákat, az amoritákat, a kánaániakat, a perizitákat, a hivvitákat és a jebuzitákat - hét

nálad népesebb és nagyobb népet -, ² ha az Úr, a te Istened majd kiszolgáltatja neked, s te legyőzöd őket, akkor töltsd be rajtuk az átkot, ne köss velük szövetséget és ne könyörülj meg rajtuk. ³ Ne köss velük házasságot, lányodat ne add egyhez sem feleségül közülük, és egyikük lányát se vedd fiadnak feleségül. ⁴ Mert fiad elidegenedik tőlem, s más isteneket fog imádni. Akkor fölgerjed ellenetek az Úr haragja és elpusztít benneteket. ⁵ Inkább így bánjatok velük: oltáraikat romboljátok össze, kőoszlopaikat döntsétek ki, szent fáikat vágjátok ki, bálványait pedig égessétek el. ⁶ Mert te az Úr, a te Istened szent népe vagy, téged választott ki az Úr, a te Istened a föld népe közül a maga népének. ⁷ Nem azért hajolt le hozzátok és választott ki benneteket az Úr, mert számban fölötté álltok az összes népnek, hiszen a legkisebb vagytok minden nép között, ⁸ hanem mert szeretett benneteket az Úr, és megtartja esküjét, amelyet atyáitoknak tett, azért vezette ki erős kézzel és szabadított ki a szolgaság házából, a fáraónak, Egyiptom királyának a kezéből. ⁹ Ismerd hát föl, hogy az Úr, a te Istened az igaz Isten, a hűséges Isten, aki szövetségét és szeretetét az ezredik nemzedékig megőrzi azok iránt, akik szeretik és megtartják parancsait, ¹⁰ azt ellenben, aki gyűlöli, személy szerint bünteti; nem késlekedik, elpusztítja azt, aki gyűlöli, személy szerint megbünteti. ¹¹ Ezért tartsd meg a parancsokat, rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket ma szabok neked, hogy kövesd őket. ¹² Ha meghallgatjátok ezeket a parancsokat, és teljesítitek és követitek őket, az Úr, a te Istened megtartja szövetségét és szeretetét, amire esküdött atyáidnak. ¹³ Szeretni fog, megáld és megsokasít. Megáldja méhed gyümölcsét, földed termését, gabonádat, borodat, olajodat, tehened borját, nyájad szaporulatát azon a földön, amelyre megesküdött atyáidnak, hogy neked adja. ¹⁴ Minden más nép előtt áldott leszel: nem lesz terméketlen körödben sem férfi, sem nő, sőt még jószág sem. ¹⁵ Az Úr minden betegséget távol tart tőled, s nem sújt azokkal a szörnyű egyiptomi csapásokkal, amelyeket ismersz, hanem gyűlölőidet sújtja velük. ¹⁶ Minden népet, amelyet az Úr, a te Istened kiszolgáltat neked, pusztíts el, ne kíméld őket együttérzőn, s ne imádd isteneiket, mert ez csapda volna számodra! ¹⁷ Ha mégis azt gondolnád, ezek a népek népesebbek nálam, hogy űzhetném hát ki őket, ¹⁸ ne félj tőlük! Jusson eszedbe, mit tett az Úr a fáraóval és az egyiptomiakkal. ¹⁹ Emlékezz a nagy csapásokra, amelyeket saját szemeddel láttál, a jelekre és csodákra, az erős kézre és a kinyújtott karra, amellyel az Úr, a te Istened kivezetett. Ugyanígy fog bánni az Úr, a te Istened minden néppel, amelyiktől félsz! ²⁰ Sőt, darazsakat küld rájuk az Úr, a te Istened, míg mind el nem pusztulnak, akik megmaradtak, vagy elrejtőztek elöltek. ²¹ Ne félj tőlük! Mert közötted van az Úr, a te Istened, a nagy és félelmetes Isten. ²² Az Úr, a te Istened ezeket a népeket lassanként mind kiűzi előtted. Nem irthatod ki őket egyszerre, mert túlságosan elszaporodnának a

mezőn a vadállatok. ²³ Az Úr, a te Istened kiszolgáltatja őket neked, veszteség veszteségre éri őket, míg ki nem pusztulnak. ²⁴ Királyaikat hatalmadba adja, s te eltörlöd nevüket a földről. Senki sem áll meg előtted, míg ki nem pusztítod őket. ²⁵ Bálványaikat égesd el tűzbe vetve, ne kívánd meg, s ne tartsd meg az aranyat vagy ezüstöt, ami borítja őket, nehogy bajba juss, hiszen az ilyesmi utálat tárgya az Úr, a te Istened szemében. ²⁶ Utálatnak tárgyát ne vidd házádba, különben hozzá hasonlóan átok alá kerülsz magad is. Nagy megvetéssel és utálattal bánj vele, mert átkozott. 8. fejezet (MTörv8)

¹ Vigyázzatok, tartsátok meg az egész törvényt, amelyet ma szabok nektek, hogy életben maradjatok, sokasodjatok, bevonuljatok és birtokba vegyétek azt a földet, amelyet az Úr atyáitoknak esküvel ígért. ² Gondolj az egész útra, amelyen az Úr, a te Istened negyven éven át vezetett a pusztában, hogy megalázzon, próbára tegyen, megvizsgálja szívedet, vajon megtartod-e majd parancsait vagy sem. ³ Megalázott és hagyta, hogy éhezzen, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérrel él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön. ⁴ Negyven esztendeig nem kopott le rólad a ruha és nem dagadt meg a lábad. ⁵ Ismerd el szívedben, hogy az Úr, a te Istened úgy nevelt, ahogy az ember a fiát neveli. ⁶ Tartsd meg tehát az Úrnak, a te Istenednek parancsait: járj az ő útjain és féld! ⁷ Az Úr, a te Istened szép országba vezérel, olyan országba, ahol patakok, források és folyók erednek a völgyekben és a hegyekben; ⁸ olyan országba, ahol van búza és árpa, szőlőtőke, fügefá és gránátalma; olyan országba, ahol vannak olajfák s van méz; ⁹ olyan országba, ahol nem kell aggódnod élelmed miatt, s nem szenvedsz hiányt semmiben; olyan országba, ahol a kő vasat tartalmaz, s a hegyekből rezes bányászhat. ¹⁰ Ha azonban eszel és jóllaksz, dicsőítsd az Urat, a te Istenedet a szép országért, amelyet adott neked. ¹¹ Vigyázz, ne feledkezz meg az Úrról, a te Istenedről, nem tartván meg parancsait, rendelkezéseit és törvényeit, amelyeket ma szabott neked. ¹² Amikor majd jóllaksz, szép házakat építesz, s bennük laksz, ¹³ jószágod és nyájad szaporodik, ezüstöd és aranyad gyúlik, s mindened, amid csak van, gyarapszik, ¹⁴ szíved ne váljék elbizakodottá, ne felejtse el az Urat, a te Istenedet, aki kihozott Egyiptom földjéről, a szolgaság házából; ¹⁵ átvezetett a mérges kígyók és skorpiók lakta nagy és félelmetes pusztán meg a víztelen sivatagon, aki a kősziklából vizet fakasztott neked, ¹⁶ a pusztában pedig mannával táplált, amelyet atyáid sem ismertek, hogy így megalázzon és próbára tegyen, végül azonban jóra fordíthassa sorod. ¹⁷ Nehogy azt gondold akkor magadban: saját erőmből s kezem munkájával teremtettem meg ezt a jólétet. ¹⁸ Gondolj az Úrra, a te Istenedre, arra, hogy Ő adta az erőt a jólét megteremtéséhez, hogy megtartsa a szövetséget, amelyet atyáiddal esküvel

kötött, ahogy ez most is van. ¹⁹ Ha teljesen megfeledkezel az Úrról, a te Istenedről, s más istenekhez szegődsz, imádod őket és leborulsz előttük, ma ünnepélyesen kijelentem: egytől egyig elpusztultok. ²⁰ Ahogyan elpusztította előttetek az Úr a népeket, ti is elpusztultok, mivel nem engedelmeskedtetek az Úr, a ti Istenetek szavának. 9. fejezet (MTörv9)

¹ Halld, Izrael! Most átkelsz a Jordánon, s bevonulsz, hogy leigázd a nálad nagyobb és hatalmasabb népeket, az égig érő falakkal megerősített nagy városokat, ² az enakiták nagy és magas termetű népét, amelyet ismersz, s amelyről magad hallottad: ki tudna Enak fiainak ellenállni? ³ Ma megtapasztalod, hogy az Úr, a te Istened maga kel majd át előtted, mint emésztő tűz. Elpusztítja, s hatalmad alá veti őket, úgyhogy gyorsan kiűzheted és elpusztíthatod őket, ahogy az Úr megmondta neked. ⁴ Amikor az Úr, a te Istened elűzi őket, ne mondd magadban: az Úr hűségemért engedi, hogy ennek az országnak a birtokába jussak, ezeket a népeket pedig gonoszságukért űzi ki előtted az Úr. ⁵ Nem hűségedért s szíved egyenességéért jutsz földjüknek birtokába, sokkal inkább gonoszságukért űzi ki előtted a népeket, azért, hogy teljesítse ígéretét, amelyet atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküvel tett. ⁶ Maradj annak a tudatában, hogy az Úr, a te Istened ezt a szép földet nem hűségedért adja birtokodul, mert nyakas nép vagy. ⁷ Emlékezzél! Ne feledkezz meg róla, hogy a pusztában magadra haragítottad az Urat. Attól a naptól, hogy kivonultatok Egyiptomból, erre a helyre érkezésetekig lázongtatok az Úr ellen. ⁸ A Hóreben annyira magatokra vontátok az Úr haragját, és az Úr megneheztelt rátok, hogy el akart pusztítani benneteket. ⁹ Ez akkor történt, amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az Úr veletek kötött: negyven nap és negyven éjjel a hegyen maradtam, sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam. ¹⁰ Az Úr átadott nekem két kőtáblát, amelyre Isten ujja ugyanazokat a szavakat írta, amelyeket az Úr egybegyűlések napján a hegyen a lángok közül intézett hozzátok. ¹¹ A negyven nap és negyven éjjel elteltével az Úr átadott nekem két kőtáblát, a szövetség tábláit. ¹² Aztán így szólt hozzám az Úr: "Siess, menj le! Mert néped, amelyet kivezettél Egyiptomból, bűnt követett el. Hamar letért az útról, amelyet rendeltem a számukra: bálványt öntött magának!" ¹³ Aztán így folytatta az Úr: "Látom, nyakas ez a nép! ¹⁴ Hadd pusztítsam hát el, s hadd töröljem el a nevét a föld színéről! Téged pedig ennél nagyobb s népesebb néppé teszek." ¹⁵ Akkor megfordultam, s lejöttem a hegyről. A szövetség két táblája a két kezemben, a hegy pedig lángokban égett. ¹⁶ Láttam, hogy újra vétkeztetek az Úr, a ti Istenetek ellen, borjút öntöttetek magatoknak, hamar letértetek az útról, amelyet az Úr rendelt számotokra. ¹⁷ Ezzel a két kőtáblát, amely kezemben volt, odavágtam, és a szemetek láttára

összetörtem. ¹⁸ Aztán leborultam az Úr előtt, s mint először, negyven nap és negyven éjjel sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam, bűnötök miatt, amit azzal követtetek el, hogy olyat tettetek, ami tetszése ellenére van, s haragra gerjeszti az Urat. ¹⁹ Mert féltem attól a haragtól és nehezteléstől, amely eltöltötte az Urat ellenetek, annyira, hogy el akart pusztítani benneteket. ²⁰ De most is meghallgatott az Úr; Áronra is nagyon megharagudott az Úr, úgyhogy el akarta pusztítani, de könyörögtem Áronért is. ²¹ Bűnötök tárgyát azonban, amelyet alkottatok, a borjút, megragadtam, s egészen porrá zúztam, tűzbe vetve elégettem; aztán porát a hegyről lefutó patakba szórtam. ²² Aztán Taberában, Masszában és Kibrot-Hattavában is haragra ingereltétek az Urat. ²³ S amikor Kádes-Barneából ezzel a paranccsal indított benneteket útra: "vonuljatok oda és vegyétek birtokba a földet, amelyet adok nektek", akkor is lázadoztatok az Úr, a ti Istenetek parancsa ellen, nem hittetek neki és nem hallgattatok a szavára. ²⁴ Amióta csak ismer benneteket, mindig lázongtatok az Úr ellen. ²⁵ Leborultam, mert az Úr azzal fenyegetőzött, hogy elpusztít benneteket, s negyven nap és negyven éjjel arcra borulva ²⁶ könyörögtem az Úrhoz, ezekkel a szavakkal: "Ó Uram, Istenem! Ne pusztítsd el népedet és örökségedet, amelyet nagy hatalmaddal kiszabadítottál és erős kézzel kivezettél Egyiptomból! ²⁷ Emlékezz szolgálidra, Ábrahámra, Izsákra és Jákobra! Ne nézd ennek a népnek a makacsságát, gonoszságát s vétékét! ²⁸ Különben azt mondják majd annak az országnak a népei, ahonnan kivezettél bennünket: Az Úr nem tudta elvezetni őket a földre, amelyet ígért nekik, s gyűlöletből félrevezette, hogy a pusztában elpusztítsa őket! ²⁹ Mégiscsak a te néped és a te örökséged, te vezetted ki hatalmas erőddel és kinyújtott karoddal." 10. fejezet (MTörv10)

¹ Akkor így szólt hozzám az Úr: "Faragj két kőtáblát, olyanokat, mint amilyenek az előzők voltak és gyere föl a hegyre! Egy faládát is készíts! ² A kőtáblákra fölírom a parancsokat, amelyek az előzőkön álltak, amelyeket összetörtél; majd tedd be őket a ládába!" ³ Csináltam hát egy ládát akácfából, aztán kifaragtam két kőtáblát, olyanokat, mint az előzők voltak, majd a két táblával a kezemben fölmentem a hegyre. ⁴ Akkor az Úr ugyanolyan írással, mint előzőleg, fölírta a táblákra azt a tíz parancsot, amelyet a lángokból közölt veletek azok a napon, amikor egybegyűltetek a hegyen. Aztán átadta őket. ⁵ Amikor újra lejöttem a hegyről, betettem a táblákat a ládába, amelyet készítettem, s ott maradtak, ahogyan az Úr parancsolta nekem. ⁶ Izrael fiai Beerot-Bene-Jaakant elhagyva továbbvonultak Mozerátba. Ott meghalt Áron, ott is temették el. Fia, Eleazár vette át helyette a papi tisztséget. ⁷ Innen Gudgodába mentek, Gudgodából Jotbatába, erre a vízben gazdag vidékre. ⁸ Akkoriban választotta ki az Úr Lévi törzsét, hogy vigyék a szövetség ládáját,

az Úr színe előtt álljanak és szolgáljanak neki és nevében áldást osszanak, [ahogy ezt] mindmáig [teszik]. ⁹ Ezért nincs része és öröksége Lévinek, mint testvéreinek. Az Úr az öröksége, ahogy az Úr, a te Istened megmondta neki. ¹⁰ Mint első alkalommal, most is negyven nap és negyven éjjel maradtam fönn a hegyen. Ezúttal meghallgatott az Úr: nem akart elpusztítani téged. ¹¹ Aztán így szólt hozzám az Úr: "Menj, s állj a nép élére, hogy bevonuljon, s birtokba vegye azt a földet, amelyre megesküdtem atyáiknak, hogy nekik adom!" ¹² S most, Izrael, mit kíván tőled az Úr, a te Istened? Csak azt, hogy Uradat, Istenedet féld, az Ő útjain járj, szeresd, és az Úrnak, a te Istenednek szíved, lelked mélyéből szolgálj, ¹³ úgy, hogy - a magad javára - megtartod az Úr parancsait és törvényeit, amelyeket ma szabok neked. ¹⁴ Nézd, az Úré, a te Istenedé az ég és az egek ege, a föld, s minden, ami rajta van. ¹⁵ Mégis, az Úr egyes-egyedül atyáidnak adta meg, hogy szerethessék, és az összes nép közül benneteket, az ő utódaikat választotta ki, ahogy azt ma is (láthatjátok). ¹⁶ Ezért metéljétek körül szíveteket, s ne legyetek többé keménynyakúak! ¹⁷ Mert az Úr, a ti Istenetek az Istenek Istene és az Urak Ura, a nagy, a hatalmas és a félelmetes Isten, aki nem részrehajló, s akit nem lehet ajándékkal megvesztegetni, ¹⁸ aki igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek, szereti az idegent, kenyeret és ruhát ad neki. ¹⁹ Ti is szeressétek az idegent! Mert Egyiptom földjén magatok is idegenek voltatok. ²⁰ Féld az Urat, a te Istenedet, szolgálj neki, ragaszkodj hozzá és az ő nevére esküdj! ²¹ Ő a te dicsőséged, a te Istened, aki azokat a nagy és félelmetes dolgokat tette veled, amelyeket a saját szemeddel láttál. ²² Hetven lelket számláltak atyáid, amikor Egyiptomban átvándoroltatok, most pedig úgy megsokasított az Úr, a te Istened, mint égen a csillagokat. 11. fejezet (MTörv11)

¹ Szeresd hát az Urat, a te Istenedet, s tartsd meg, amiknek megtartását kívánja, a parancsait, rendelkezéseit és törvényeit. ² Magatok éltétek át, nem fiaitok; ők nem tapasztalták meg és nem élték át - okulásul - az Úrnak, a ti Isteneteknek nagyságát, kezének erejét és kinyújtott karját. ³ Azokat a csodajeleket és tetteket, amelyeket Egyiptomban a fáraón, Egyiptom királyán és egész országában végbevitt. ⁴ Azt, ami Egyiptom haderejével, lovaival és kocsijával történt: amikor üldözőbe vettek benneteket, kiárasztotta a Sás-tenger hullámain és megsemmisítette őket mind a mai napig. ⁵ Aztán amit a pusztában tett értetek, míg erre a helyre nem érkeztetek. ⁶ Ami Ruben fiának, Eliabnak a fiaival, Datánnal és Abirammal történt: megnyílt és elnyelte őket a föld egész Izrael közepette; családjaikkal, sátraikkal és minden holmijukkal együtt. ⁷ Ti láttátok a saját szemetekkel az Úr hatalmas tetteit, amiket végbevitt. ⁸ Tartsátok meg mind a parancsokat, amelyeket ma adok nektek, hogy elérhessétek és elfoglalhassátok azt a földet, amelyre átkeltek, ⁹ és

sokáig élhessetek azon a földön, amelyre az Úr megesküdü atyáitoknak, hogy nekik és utódaiknak adja, a tejjel-mézzel folyó országban. ¹⁰ Az a föld, ahova elérkezel, hogy birtokodba vedd, nem olyan, mint Egyiptom földje, ahonnan kivonultatok, amelyet azután, hogy bevetetted, lábbal kellett öntöznöd, mint valami veteményeskertet. ¹¹ Az az ország, ahova most bevonultok, hogy birtokba vegyétek, hegyes-völgyes ország, az ég esője öntözi. ¹² Olyan ország, amelynek az Úr, a te Istened viseli gondját, amelyen az év elejétől az év végéig folyvást rajta az Úr, a te Istened szeme. ¹³ Ha engedelmeskedtek parancsaimnak, amelyeket ma adok nektek, s szeretitek az Urat, a ti Isteneteket, és szívetek, lelketek mélyéből szolgáltok neki, ¹⁴ földeteknek a kellő időben megadom az esőt, a korai esőt éppen úgy, mint a késői esőt, úgyhogy betakaríthatod majd gabonádat, borodat és olajodat. ¹⁵ Adok majd füvet is legelődön jószágod számára és magad is jóllakhatsz majd. ¹⁶ De vigyázzatok, el ne tévelyedjen szívetek, s tévútra ne térjete; más isteneknek ne szolgáljatok és ne boruljatok le előttük! ¹⁷ Különben fölgerjed ellenetek az Úr haragja, bezárja az eget, nem esik több eső, a föld nem hozza meg termését, s csakhamar kivesztek abból a szép országból, amelyet az Úr ad nektek. ¹⁸ Vessétek szívetekbe, lelketekbe szavamat, kössétek őket jelül a kezetekre, legyenek ék a homlokotokon! ¹⁹ Tanítsátok meg rájuk gyermekeiteket, beszélj róluk, ha otthon tartózkodsz és ha úton vagy, ha lefekszel és ha fölkelysz. ²⁰ Írd fel őket házad ajtófélfájára és a kapudra, ²¹ hogy olyan sokáig élj te is, gyermekeid is azon a földön, amelyekre az Úr atyáidnak megesküdü, hogy nekik adja, ameddig csak ráborul a földre az ég. ²² Ha hűségesen megtartjátok ezeket a törvényeket, amelyeket szabtam nektek, szeretitek az Urat, a ti Isteneteket, az ő útjain jártok és ragaszkodtok hozzá, ²³ akkor az Úr ezeket a népeket mind kiűzi előttetek, s nálatok nagyobb és hatalmasabb népeknek a birtokába léptek. ²⁴ Minden talpalatnyi föld, amelyre lábatok lép, a tiétek lesz: a pusztától Libanonig; a folyótól, az Eufrátesz folyótól a nyugati tengerig terjed majd országotok. ²⁵ Senki sem lesz képes ellenállni nektek. Félelemmel és rettegéssel tölti el az Úr előttetek azt az egész földet, hogy amint megígérte, bevonulhassatok oda. ²⁶ Nézzétek, áldást és átkot ajánlok ma fel nektek: ²⁷ áldást, ha engedelmeskedtek az Úr, a ti Istenetek törvényeinek, amelyeket ma szabok nektek, ²⁸ s átkot, ha nem engedelmeskedtek az Úr, a ti Istenetek törvényeinek, hanem letértek arról az útról, amelyet ma mutatok nektek, és más isteneket követtek, akiket nem ismertek. ²⁹ Ha az Úr, a te Istened elvezérel arra a földre, amelyet most indultok birtokba venni, az áldást Gerizim hegyén helyezd el, az átkot Ebal hegyén. ³⁰ Mint tudjátok, ezek a Jordánon túl vannak, a nyugat felé vivő út mögött, a kánaániak országában, akik a Gilgallal szemközt a síkságon laknak, a Móre tölgyese közelében. ³¹ Mert átkeltek a Jordánon, hogy birtokába jussatok annak a földnek, amelyet az Úr, a ti

Istenetek ad nektek. És ha birtokba veszitek s letelepedtek rajta, ³² vigyázatok, mind tartsátok meg azokat a parancsokat és törvényeket, amelyeket ma elétek tárok. 12. fejezet (MTörv12)

¹ Ezek azok a parancsok és törvények, amelyeket meg kell tartanotok azon a földön, amelyet az Úr, atyáid Istene adott neked, mindaddig, míg éltek a földön. ² Azokat a helyeket, ahol a népek, amelyeket nemsokára kiűztök, isteneiket imádták, mind romboljátok le a földig, a magas hegyeken, a dombokon és a zöldellő fák tövében. ³ Zúzzátok össze oltáraikat, törjétek szét kőoszlopaikat, égessétek el szent fáikat, semmisítsétek meg bálványait, irtsátok ki a nevüket is erről a helyről. ⁴ De az Úrral, a ti Istenetekkel ne tegyetek így! ⁵ Csak azokat a helyeket keressétek föl, amelyeket az Úr, a ti Istenetek majd minden törzsetek körében kiválaszt, hogy oda kerüljön neve, ott legyen lakóhelye. Oda menjete! ⁶ Oda vigyétek égőáldozataitokat és véres áldozataitokat, tizedeiteket és ajándékaitokat, fogadalmi és önkéntes adományaitokat, marháitokat és juhaitok első ellését. ⁷ Ott tartsátok meg családotokkal az Úr, a ti Istenetek színe előtt áldozati lakomáitokat, s ott örüljete kezetek munkája gyümölcsének, ha megáld az Úr, a te Istened. ⁸ Semmiképp ne tegyetek majd úgy, ahogy itt szokás, ahol mindenki azt teszi, ami tetszik neki, ⁹ mert még nem jutottatok be a nyugalom helyére, örökségetekbe, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ¹⁰ De ha átkeltek a Jordánon és letelepedtek azon a földön, amelyet az Úr, a ti Istenetek ad nektek örökségül, és ha körülöttetek minden ellenségtől nyugalmat ad nektek, úgyhogy biztonságban élhettek, ¹¹ akkor az Úr, a ti Istenetek választ majd lakóhelyet nevének. Oda vigyetek majd mindent, amit parancsolok: égőáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket, adományaitokat, s minden válogatott fogadalmi ajándékokat, ¹² amellyel dicsőítitek az Urat. S örüljete az Úr, a ti Istenetek színe előtt, ti és fiaitok és leányaitok, szolgálóitok és szolgálóitok, a levitával együtt, aki körötökben él, mivel nem kapott részt veletek az örökségből. ¹³ Vigyázz, ne mutasd be égőáldozatodat akármelyik helyen, amelyet meglátsz. ¹⁴ Csak azon a helyen, amelyet az Úr valamelyik törzsed körében kijelöl majd, ott mutasd be égőáldozatodat, s ott tedd meg, amit parancsolok neked. ¹⁵ De bármelyik helyiségben vágatsz és fogyasztatsz húst, ahol csak kedved tartja, ha az Úr, a te Istened áldásából hozzájutsz; akár tisztátalan valaki, akár tiszta, ehethelőle, mint a gazellából vagy a szarvasból. ¹⁶ Csupán a vérét nem szabad elfogyasztanotok, azt öntsd a földre, mint a vizet. ¹⁷ Ne fogyasztd el városaidban gabonád, borod és olajod tizedét, sem marhád vagy juhod első ellését, sem semmiféle fogadalmi vagy önkéntes áldozati adományodat, sem pedig kezed felajánlotta ajándékodat; ¹⁸ csak az Úr, a te Istened színe előtt fogyaszthatod el, azon a helyen, amelyet az

Úr, a te Istened majd kiválaszt, te, fiad, leányod, szolgád és szolgálód, valamint a levita, aki városodban lakik. Az Úr, a te Istened színe előtt örülj kezed munkája gyümölcsének. ¹⁹ Vigyázz, ne hagyd a levitát cserben, amíg csak földeden élsz. ²⁰ Ha az Úr, a te Istened, amint megígérte, kiterjeszti határaidat, s húst kívánva azt mondd: húst szeretnék enni, ehetsz húst, ahogy kedved tartja. ²¹ Ha akkor az a hely, amelyet az Úr, a te Istened neve hajlékául kiválaszt, nagyon messze esik tőled, vághatsz marháidból vagy juhaidból, amelyeket az Úr adott neked úgy, ahogy előírtam neked, s kedvedre ehetsz belőle a magad városában. ²² Éppen úgy ehetsz belőle, mint a gazellából vagy a szarvasból: a tisztátalan is, a tiszta is egyaránt ehet belőle. ²³ Csak arra ügyeljete, hogy vért ne fogyasszatok; mert a vér a lélek, s nem szabad a hússal a lelket is elfogyasztanod. ²⁴ Ne fogyaszd el, öntsd a földre, mint a vizet. ²⁵ Ne fogyaszd el, hogy jól menjen sorod, neked, s utánad gyermekeidnek, hiszen azt teszed, ami helyes az Úr szemében. ²⁶ Szent adományaidat és fogadalmi áldozataidat azonban fogd, és vidd el arra a helyre, amelyet majd az Úr kiválaszt, ²⁷ s mutasd be égőáldozatul a húst és a vért az Úr, a te Istened oltárán; véres áldozatkor a vért öntsd az Úr, a te Istened oltárára; a húst pedig edd meg. ²⁸ Vigyázz, s ügyelj ezekre a parancsokra, amelyeket adok, hogy mindig jól menjen sorod, neked, s utánad gyermekeidnek, hiszen azt teszed, ami jó és helyes az Úr, a te Istened színe előtt. ²⁹ Amikor az Úr, a te Istened majd elpusztítja előtted a népeket, amelyeknek a földjére nemsokára bevonulsz, hogy kiűzd őket onnan, amikor már kiűzted őket, s letelepedsz földjükön, ³⁰ akkor vigyázz, nehogy törbe essél, mikor már elpusztultak előtted, nehogy a nyomukba lépj! Ne érdeklődj isteneik iránt ilyesmiket kérdezve: "Hogyan részesítették ezek a népek tiszteletben isteneiket? Szeretném utánozni őket!" ³¹ Azt az Úr, a te Istened (tiszteletére) nem szabad tenned. Mert azt tették isteneik kedvéért, ami az Úr, a te Istened szemében utálat tárgya és gyűlöletes, hisz még fiaikat és lányaikat is elégették isteneiknek. 13. fejezet (MTörv13)

¹ Amit parancsolok, azt tartsátok meg pontosan, ne tegyetek hozzá, de ne is vegyetek el belőle semmit. ² Ha próféta vagy álomlátó támad körödben, s jelt mutat vagy csodát tesz előtted, ³ és a jel vagy csoda, amelyet mutat, megvalósul, közben azonban azt mondja: kövessünk más isteneket - olyanokat, akiket nem ismersz -, s imádjuk őket!, ⁴ ne hallgass az ilyen próféta vagy álomlátó szavára. Mert az Úr, a te Istened próbára fog tenni, hogy megtudja: csakugyan szívetek, lelketek mélyéből szeretitek-e az Urat, a ti Isteneteket. ⁵ Az Urat, a ti Isteneteket kövessétek, őt féljétek, parancsait tartsátok meg, az ő szavára hallgassatok, őt imádjátok és őhozzá ragaszkodjatok! ⁶ Az ilyen prófétának vagy álomlátónak pedig meg kell halnia, mert lázadást hirdet az

Úr, a te Istened ellen, aki kihozott Egyiptom földjéről és kiszabadított a szolgaság házából, s le akar téríteni arról az útról, amelyen az Úrnak, a te Istenednek a parancsára járnod kell. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! ⁷ Ha testvéred - apádnak fia vagy anyádnak fia -, fiad vagy lányod, szívből szeretett feleséged vagy legbensőbb barátod titokban el akar csábítani, mondván: menjünk, szolgáljunk más isteneknek - olyanoknak, akiket sem te nem ismersz, sem atyáid nem ismertek, ⁸ azoknak a népeknek az isteneik közül valók, akik körülöttek élnek, a közelben, vagy a messze távolban a föld egyik szélétől a másikig; ⁹ ne engedj neki, s ne hallgass rá, s ne is szánd meg, ne kíméld és ne takargasd vétkét, ¹⁰ hanem mindenképpen meg kell ölnöd. Először te emelj rá kezét, aztán az egész nép. ¹¹ Kövezd agyon, mert azon volt, hogy eltérítsen az Úrtól, a te Istenedtől, aki kivezért Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. ¹² Tudja meg a dolgot egész Izrael, hadd rettegjenek, s többé ne vigyenek végbe hasonló gonosztságot körödben. ¹³ Ha valamelyik városod felől, amelyet az Úr, a te Istened lakóhelyül ad neked, azt hallod, ¹⁴ hogy körödből származó semmirekellő emberek odamentek, s félrevezették városuk lakóit, így beszélvén: Rajta! Szolgáljunk más isteneknek - olyanoknak, akiket ti nem ismertek -, ¹⁵ akkor vizsgálj ki az ügyet, járj utána, tarts alapos kihallgatást. Ha beigazolódik, hogy ez a szörnyőség csakugyan megtörtént körödben, ¹⁶ akkor a város lakóit hányd kardélre. Töltsd be rajta s mindenben, ami az övé az átkot, ¹⁷ aztán mindent, amit zsákmányolsz, hordj össze a piacon, s a várost mindazzal együtt, amit zsákmányoltál benne, égesd el, áldozatul az Úrnak, a te Istenednek. Maradjon örökre romhalmaz, nem szabad újjáépíteni! ¹⁸ Az átok verte javakból ne maradjon semmi a kezed közt, hogy az Úr rettentő haragja elcsituljon, könnyörülettel legyen irántad és irgalmában - amint atyáidnak esküvel ígérte - megsokasítson, ¹⁹ mivel hallgatsz az Úr, a te Istened szavára, megtartod mind a parancsait, amelyeket ma adok neked; ügyelsz, s azt teszed, ami helyes az Úr, a te Istened színe előtt.

14. fejezet (MTörv14)

¹ Az Úr, a ti Istenetek fiai vagytok. Ne vagdaljátok be magatokat, s ne nyiratkozzatok kopaszra halott miatt. ² Az Úr, a te Istened szent népe vagy. Téged választott ki az Úr minden nép közül a földön arra, hogy az ő tulajdon népe légy. ³ Ne egyetek semmiféle utálatosat. ⁴ Ezek azok az állatok, amelyeket ehettek: szarvasmarha, juh és kecske, ⁵ szarvas, gazella és dämadvad; vadkecske, antilop, nyársas antilop és kőszáli zerge. ⁶ Általában minden olyan állatot, amelyik hasított patájú - patája egészen be van hasítva -, s a kérődzők közé tartozik, megehettek. ⁷ Mindazáltal a kérődzők és hasított patájúak közül a következőket nem ehetitek: teve, nyúl és szirti borz, mert kérődzők ugyan, de nincs egészen behasított patájuk, ezért tartsátok tisztátalannak őket. ⁸

Továbbá a sertést is, mert bár hasított patájú, de nem kérődző, tartsátok tisztátalannak. Se a húsból ne egyetek, se a tetemét ne érintsétek. ⁹ A vízben élő állatok közül bármelyiket megehetitek, ha uszonya van és pikkelyes. ¹⁰ Amelyiknek nincs uszonya, s nem pikkelyes, azt nem szabad megennetek; ezeket tartsátok tisztátalannak. ¹¹ A tiszta madarakat mind ehetitek. ¹² De ezeket nem fogyaszthatjátok: dögkeselyű, barátkeselyű, szakállas keselyű; ¹³ sas és különféle kányák; ¹⁴ hollófélék, ¹⁵ strucc, kuvik és sirály; különféle karvalyfajták; ¹⁶ bagoly, fülesbagoly, ¹⁷ íbisz, gödény, fehér keselyű, ¹⁸ kárókatona; gólya, gémfélék, búbos banka; denevér ¹⁹ és bármi szárnyas rovar. Tartsátok tisztátalannak, ne egyetek belőle. ²⁰ De a tiszta madárfélét mind fogyaszthatjátok. ²¹ Elhullott állatot ne egyetek. De a városodban lakó idegennek odaadhatod, ő megeheti, vagy add el egy teljesen idegennek. Mert az Úrnak, a te Istenednek szent népe vagy. A gödölyét ne főzd meg anyja tejében. ²² Termésedből, mindabból, ami földeden terem, minden évben gondosan vedd ki a tizedet, ²³ és az Úr, a te Istened színe előtt azon a helyen, amelyet majd kiválaszt neve hajlékául, tarts ünnepi lakomát gabonád, borod és juhod első elléséből, hogy megtanuld az Urat, a te Istenedet minden időben félni. ²⁴ Ha azonban túl hosszú az út, s nem tudod elvinni, mert az a hely, amelyet az Úr, a te Istened neve számára kiválaszt, túl messze van neked, és mert az Úr, a te Istened megáldott téged, ²⁵ tedd pénzzé, s fogd a pénzt, és menj el arra a helyre, amelyet az Úr, a te Istened kiválaszt, ²⁶ aztán végy a pénzen mindent, amit akarsz, marhát és juhot, bort és részegítő italt, mindent, amit csak kívánsz, és tarts ott az Úr, a te Istened színe előtt lakomát, örülj egész családdal. ²⁷ Közben ne feledkezz meg a levitáról, aki városodban lakik, mert hisz ő nem részesült veled az örökségben. ²⁸ Minden harmadik évben különítsd el az azévi termésből a tizedet és tedd a kapud elé. ²⁹ Aztán menjen a levita, aki nem kapott veled részt és örökséget, a városban lakó idegen, árva és özvegy, s egyen jóllakásig, hogy az Úr, a te Istened megáldjon kezed munkájában, s mindenben, amibe csak belefogsz. 15. fejezet (MTörv15)

¹ Minden hetedik évben adj haladékat. ² A haladék jegyében így kell eljárni: a hitelező engedje el a kölcsönt, amit embertársának adott, ne szorongassa sem embertársát, sem testvérét, ha az Úr (tiszteletére) kihirdetik a haladékat. ³ Az idegent szorongathatod, de amid testvérednél van, azt engedd el. ⁴ Nem lesz közted szegény, mert az Úr, a te Istened bőségesen megáld azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened örökrészül ad neked, hogy a tied legyen, ⁵ ha valóban hallgatsz az Úr, a te Istened szavára, s mind szem előtt tartod és teljesíted azokat a parancsokat, amelyeket ma eléd tárok. ⁶ Az Úr, a te Istened megáld téged, amint megígérte, úgyhogy minden népnek kölcsönözhetsz, neked azonban nem kell kölcsönt kérned, így számos népen uralkodhatsz, ők

azonban nem uralkodhatnak rajtad. ⁷ Ha szegény akad közted, egy testvéred valamelyik városodban vagy földeden, amelyet az Úr, a te Istened ad majd neked, ne keményítsd meg szívedet, és ne csukd be a markod testvéred, a szegény előtt, ⁸ inkább nyisd meg a kezéd, s adj szívesen annyit, amennyire csak szüksége van szorult helyzetében. ⁹ Ügyelj, nehogy gonosz gondolat támadjon szívedben. Itt a hetedik esztendő, a haladék éve! S nehogy barátságtalanul nézz szegény testvéredre, s ne adj neki semmit. Különben az Úrhoz kiált ellened és súlyos bűn nehezedik rád. ¹⁰ Jó szívvel adj neki, és amikor adsz, a szíved ne legyen tele rosszindulattal. Jótettedért megáld az Úr, a te Istened minden lépésedben s kezeden minden munkájában. ¹¹ Mindig lesznek szegények a földön. Ezért most megparancsolom: Nyisd meg a kezéd testvéred, a földeden élő szűkölködő és szegény előtt. ¹² Ha eladja magát neked egy népedből való testvéred, egy héber férfi vagy nő, hat évig szolgáljon neked, a hetedik esztendőben azonban engeddd szabadon. ¹³ S amikor felszabadítod, ne engeddd el üres kézzel. ¹⁴ Adj neki bőségesen nyájadból, szérúd és sajtód terméséből. Adj neki aszerint, ahogy az Úr, a te Istened megáldott. ¹⁵ Gondolj arra, hogy Egyiptom földjén magad is rabszolga voltál, s az Úr, a te Istened szabadulást adott neked. Ezért parancsolom ma ezt neked. ¹⁶ Ha mégis azt mondaná: "Nem akarok elmenni tőled", mert megszeretett téged és házatad, mivel jó sora volt nálad, ¹⁷ fogd az árat, s lyukat fúrva vele a fülébe, kösd az ajtóhoz - így egyszer s mindenkorra rabszolgád marad. Rabszolgánóddal is így tégy. ¹⁸ Ne essék nehezedre, ha szabadon kell engedned. Mert hisz hatévi szolgálata a kétszerese egy munkás bérének. S ezenfelül az Úr, a te Istened is megáld mindenben, amit csak teszel. ¹⁹ Tehened és juhod minden hím elsőszülöttét szenteld az Úrnak, a te Istenednek. Tehened elsőszülöttével ne dolgozz, juhod elsőszülöttét pedig ne nyírd meg. ²⁰ Az Úr, a te Istened színe előtt fogyaszd el minden esztendőben családoddal azon a helyen, amelyet az Úr kiválaszt. ²¹ Ha azonban valami hibája volna, sánta vagy vak, vagy valami más baja van, nem szabad az Úrnak, a te Istenednek feláldoznod. ²² Fogyaszd el lakóhelyeden, mint a gazellát vagy a szarvast, mindegy, hogy tiszta vagy-e vagy tisztátalan. ²³ Csak a vérét nem szabad elfogyasztanod, azt mint a vizet, öntsd ki a földre. 16. fejezet (MTörv16)

¹ Legyen gondod az Abib hónapra, s üld meg a húsvétot az Úr, a te Istened tiszteletére. Mert Abib hónapban vezetett ki az Úr éjszaka, Egyiptom földjéről. ² Húsvétra áldozz marhát és juhot az Úrnak, a te Istenednek azon a helyen, amelyet az Úr, a te Istened kiválaszt majd neve hajlékául. ³ De ne egyél hozzá kovásszal készült kenyeret: hét napig a kovásztalan kenyeret, a szükség kenyerét edd, hisz nagy sietségben vonultál ki Egyiptom földjéről, s így emlékezz meg Egyiptom földjéről való kivonulásod napjáról egész életedben. ⁴

Hét napig ne lehessen kovászt látni az egész határban, s a húsból se maradjon estétől reggelig, amelyet az első nap estéjén feláldozol. ⁵ A húsvéti áldozatot nem mutathatod be azon városok valamelyikében, amelyeket az Úr, a te Istened ad neked. ⁶ Arra a helyre kell (menned), amelyet az Úr, a te Istened neve lakóhelyéül kiválaszt. Ott kell bemutatnod a húsvéti áldozatot, este, naplementekor, Egyiptomból való kivonulásod órájában, ⁷ s megsütni és elfogyasztani is azon a helyen kell, amelyet az Úr, a te Istened kiválaszt. Másnap reggel aztán hazatérhetsz. ⁸ Hat napig kovásztalan kenyeret egyél, a hetedik nap pedig tarts ünnepi összejövetelt az Úr, a te Istened tiszteletére. Akkor semmiféle munkát ne végezz. ⁹ Számolj hét hetet. A hetek számolását attól kezd, amikor a sarlóval az első vágást teszik a gabonában. ¹⁰ Aztán üld meg a hetek ünnepét az Úr, a te Istened tiszteletére, önkéntes ajándékkal, amelyet aszerint ajánljon fel kezed, ahogy az Úr, a te Istened megáldott. ¹¹ Örülj az Úr, a te Istened színe előtt, te, fiad és lányod, szolgád és szolgálód, valamint a városodban lakó levita, a köztetek élő idegen, árva és özvegy, azon a helyen, amelyet az Úr, a te Istened kiválaszt nevének hajlékául. ¹² Emlékezz vissza, hogy rabszolga voltál Egyiptom földjén, s ügyelj e parancsok pontos megtartására. ¹³ A sátoros ünnepet hét napig üld, akkor, amikor betakarítod szérűd és sajtotd termését. ¹⁴ Örülj ünnepeden, te, fiad és lányod, szolgád és szolgálód, a városodban lakó levita, idegen, árva és özvegy. ¹⁵ Hét napig ünnepelj az Úr, a te Istened tiszteletére azon a helyen, amelyet az Úr, a te Istened kiválaszt. Mert az Úr, a te Istened minden termésedben, s kezed minden munkájában megáld, légy hát valóban boldog. ¹⁶ Minden férfi háromszor évente jelenjen meg az Úr, a te Istened színe előtt azon a helyen, amelyet az Úr kiválaszt, a hetek ünnepén és a sátoros ünnepen. De senkinek sem szabad üres kézzel megjelennie az Úr színe előtt; ¹⁷ mindenki (vigyen), amit adni tud aszerint, ahogyan az Úr, a te Istened megáld. ¹⁸ Minden városban, amelyet az Úr, a te Istened ad majd minden törzsednek, jelölj ki bírákat és elöljárókat, hogy igazságos ítéletet hozzanak a népnek. ¹⁹ A jogot nem szabad csűröd-csavarnod, s nem szabad sem a személyre tekintettel lenned, sem vesztegetésül ajándékot elfogadnod, mert az ajándék megfosztja a bölcsék szemét a látástól és kiforgatja az igazak szavait értelmükből. ²⁰ Egyes-egyedül az igazságra törekedj, hogy életben maradj, s birtokold a földet, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ²¹ Az Úr, a te Istened oltárán kívül, amelyet majd építesz magadnak, ne ültess semmiféle szent fát, ²² s ne állíts fel kőoszlopot sem, hiszen gyűlöletes az Úr, a te Istened előtt. 17. fejezet (MTörv17)

¹ Az Úrnak, a te Istenednek ne áldozz fel olyan marhát vagy juhot, amelyiknek valamilyen hibája vagy valamiféle baja van. Mert az, utálat tárgya

az Úr, a te Istened szemében. ² Ha akad valaki körödben valamelyik városban azok közül, amelyeket az Úr, a te Istened ad neked, akár férfi, akár nő, aki olyat tesz, ami az Úrnak, a te Istenednek tetszése ellenére van, ³ és megszegi a szövetséget elmenvén más isteneket imádni; előttük, a nap, a hold és az ég seregei előtt leborulni, bár megtiltottam; ⁴ ha jelentik, tarts kihallgatást és vizsgálatot, aztán ha beigazolódik, hogy valóban történt ilyen szörnyűség Izraelben, ⁵ akkor azt a férfit vagy nőt, aki azt a gonoszságot elkövette, vited ki a kapuk elé, akár férfi, akár nő, és kövezzék agyon. ⁶ A halálra ítéltet két vagy három tanú vallomása alapján kell kivégezni, egy tanú vallomása alapján nem szabad megölni. ⁷ Először a tanúk emeljék föl megkövezésre a kezüket, aztán az egész nép. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! ⁸ Ha vérontás, viszály, testi sértés körébe vágó különféle esetekben, vagy városod valamilyen peres ügyében túlságosan nehéz az igazságszolgáltatás, fogd magad, s menj el arra a helyre, amelyet az Úr, a te Istened majd kiválaszt, ⁹ és fordulj ott a Lévi törzséből való papokhoz, s ahhoz a bíróhoz, aki éppen soros azon a napon. Ők majd kikérdeznék és tudtadra adják ítéletüket. ¹⁰ Tartsd magad ahhoz az ítélethez, amelyet arról a helyről adnak tudtadra, amelyet az Úr kiválaszt, s ügyelj, hogy pontosan azt tedd mindenben, amire intenek. ¹¹ Tartsd magad tanácsukhoz, amit adnak, s ítéletükhöz, amit hoznak, és határozatuktól, amelyet tudtadra adnak, ne térj el se jobbra, se balra. ¹² Ha valaki mégis olyan önhitt volna, hogy a papra, aki ott az Úrnak, a te Istenednek a szolgálatában áll, vagy a bíróra nem hallgatna, az ilyen embernek meg kell halnia: Távolítsd el a gonoszságot Izraelből, ¹³ de tudja meg az egész nép a dolgot, hadd rettegjen, s attól fogva ne legyen többé önhitt. ¹⁴ Ha majd bevonulsz arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, birtokba veszed, letelepedsz rajta, s azt mondod: Királyt akarok magam fölé, mint a többi nép körülöttem, ¹⁵ akkor csak olyan valakit tehetsz meg magad fölött királynak, akit az Úr kiválaszt. Csak a népedből való testvéreid közül tehetsz meg valakit királyodnak; idegent, aki nem testvéred, nem tehetsz meg királyodnak. ¹⁶ Ne tartson sok lovat, s ne akarja visszavezetni a népet Egyiptom földjére lóállományát gyarapítani. Megmondta az Úr: ¹⁷ "Sohase térjete vissza ezen az úton!" Ne tartson sok feleséget se, nehogy eltántorodjék a szíve. Túlságosan sok aranyat, ezüstöt se halmozzon fel. ¹⁸ Mikor trónra lép, készíttessen magának másolatot egy könyvbe erről a törvényről, amelyet a Lévi fiai közül való papok fognak őrizni. ¹⁹ Legyen mindig kéznél, s egész életében olvassgassa, hogy megtanulja félni az Urat, az ő Istent, s ügyeljen az egész törvénynek és minden parancsnak a megtartására. ²⁰ Így nem emelkedik szíve gőgösen népedből való testvérei fölé, s nem tér el ettől a törvénytől sem jobbra, sem balra, és sokáig megtarthatja ő is, fiai is uralmát Izraelben. 18. fejezet (MTörv18)

¹ A Lévi fiai közül való papok, Lévi egész törzse, ne kapjanak részt és örökséget Izraellel: az Úrnak felajánlott áldozatokból, s a nekik járó adományokból éljenek. ² Az egész törzsnek ne legyen örökrésze testvéreik közt. Az Úr az ő örökségük, amint megígérte. ³ Mégpedig ez jár a papoknak a néptől, azoktól, akik áldozatot mutatnak be, marhát vagy juhót: adják a papnak a lapockát, a két állkapcsot és a gyomrot; ⁴ add oda gabonád, borod és olajod első termését, nyíráskor pedig juhod első gyapját. ⁵ Mert az Úr, a te Istened őt választotta ki összes törzsed közül, hogy az Úr, a te Istened színe előtt legyen, ellássa a szent szolgálatot és áldást osszon az Úr nevében ő és fiai örökre. ⁶ Ha egy levita valamelyik városodból - bárhol egész Izraelben - elmegy, amint megteheti, arra a helyre, amelyet az Úr, az ő Istene kiválaszt, ⁷ s ott éppen úgy ellátja az Úr, az ő Istene nevének szolgálatát, mint azok a levita testvérei, akik ott az Úr színe előtt állnak, ⁸ kapjon ugyanolyan részt az eledelből, mint azok, tekintet nélkül arra, hogy mi jutott osztályrészül atyai jogon az eladott vagyonból. ⁹ Ha bevonulsz arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, ne tanuld el az ottani népektől az utálatos dolgokat. ¹⁰ Ne akadjon közted senki, aki fiát vagy lányát arra készíti, hogy tűzön menjen át; aki jóvendőmondásra, varázslásra, csillagjóslásra vagy boszorkányságra adja magát; ¹¹ aki bűbájosságot űz, szellemet vagy lelket kérdez; aki halottat idéz. ¹² Mert aki ilyet tesz, utálat tárgya az Úr szemében; az Úr, a te Istened emiatt az utálat miatt űzi el ezeket a népeket előled. ¹³ Légy egészen hű az Úrhoz, a te Istenedhez. ¹⁴ Ha ezek a népek, amelyeket elűzöl, hallgatnak is a jóvendőmondókra meg a varázslókra, neked az Úr, a te Istened ezt nem engedi meg. ¹⁵ Neked prófétát támaszt az Úr körödből, testvéreid közül, mint engem, őrá hallgassatok. ¹⁶ Pontosán ezt kívántad az Úrtól, a te Istenedtől a Hóreb, egybegyűlések napján, amikor azt mondtad: "Nem hallgatom tovább az Úrnak, az én Istenemnek hangját, s nem nézem tovább ezt a hatalmas tüzet, nehogy meghaljak!" ¹⁷ Erre így szólt hozzám az Úr: ¹⁸ "Helyesen beszéltek. Prófétát támasztok nekik testvéreik köréből, mint téged, neki adom ajkára szavaimat, s ő mindent tudtukra ad, amit parancsolok neki." ¹⁹ Ha valaki nem hallgat szavaira, amelyeket az én nevemben hirdet, akkor magam leszek, aki számadást kérek attól az embertől. ²⁰ Annak a prófétának pedig, aki egyetlen olyan szót is merészel hirdetni a nevemben, aminek a hirdetésével nem bíztam meg, vagy aki más istenek nevében beszél, az ilyen prófétának meg kell halnia. ²¹ Lehet, hogy azt mondd magadban: Miről ismerjük fel azokat a szavakat, amelyeket nem az Úr mondott? ²² (Tudd meg hát:) azok a szavak, amelyek, bár a próféta az Úr nevében hirdeti őket, nem válnak valósággá, s nem teljesülnek, olyan szavak, amelyeket nem az Úr mondott. A próféta mondta őket elbizakodottságában, nem kell tőlük tartanod. 19. fejezet (MTörv19)

¹ Ha az Úr, a te Istened elpusztítja azokat a népeket, amelyeknek földjét neked szándékozik adni az Úr, a te Istened, és örökükbe lépsz, megtelepszol városaikban és házaikban; ² országodban, amelyet az Úr, a te Istened ad neked tulajdonul, jelölj ki három várost. ³ Mérd ki az (oda vezető) utat, s aszerint oszd fel országodnak területét, amelyet az Úr, a te Istened örökségül ad neked, három részre, hogy mindenkinek, aki embert öl, módjában legyen oda menekülni. ⁴ Arra nézve, aki embert öl, s oda menekül, ez a törvény: Aki embertársát akaratlanul vagy anélkül, hogy előzőleg gyűlölte volna, agyonüti ⁵ (mondjuk kimegy valaki embertársával az erdőre fát vágni, s meglendíti kezében a baltát, hogy kivágja a fát, a vas azonban lerepül a nyélről, eltalálja és agyonüti az embertársát), az ilyen meneküljön e városok valamelyikébe, hogy életben maradjon, ⁶ s a vérbosszút álló felindultságában utol ne érje, mivel hosszú az út - különben agyonüti, bár az annak előtte nem gyűlölte, így nem érdemel halált. ⁷ Ezért most megparancsolom: Jelölj ki három várost. ⁸ S ha az Úr, a te Istened kitágítja határaidat, amint megesküdött rá atyáidnak, és neked adja az egész országot, amelyet atyáidnak ígért, ⁹ föltéve, hogy ügyelsz ennek az egész törvénynek a megtartására, amelyet ma szabok neked, szereted az Urat, a te Istenedet, s mindig az ő útjain jársz, akkor ehhez a három városhoz jelölj ki még másik hármat, ¹⁰ nehogy ártatlan vér omoljon földeden, amelyet az Úr, a te Istened örökségül ad neked, s vérontásnak bűne nehezedjék rád. ¹¹ Ha ellenben valaki gyűlöli embertársát, meglesi és nekiesik, aztán úgy megüti, hogy belehal, mégis e városok valamelyikébe menekül, ¹² akkor városának vénei küldjenek érte, vitessék haza, s szolgáltatassák ki a vérbosszút állónak, hadd haljon meg. ¹³ Ne ismerj irgalmat iránta - ki kell az ártatlan vér ontását küszöbölni Izraelben, hogy jól menjen sorod. ¹⁴ Embertársad mezsgyekövét, amelyet az ősök raktak le, ne told odébb örökrészed határánál, azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked tulajdonul. ¹⁵ Egy tanú ne lépjen föl senki ellen, bármi bűne vagy vétsége van is. Akármilyen bűnről van szó, csak két vagy három tanú vallomása alapján szabad ítélni. ¹⁶ Ha valaki ellen hamis tanú lép fel és zendüléssel vádolja, ¹⁷ mindkét viszálykodó fél álljon az Úr elé, a papok elé és az épp szolgálatot teljesítő bírák elé, ¹⁸ aztán a bírák tartsanak alapos vizsgálatot. Ha kiderül a tanúról, hogy hamis tanú, testvérét alaptalanul vádolta, ¹⁹ azt tegyétek vele, amit ő akart embertársával tenni. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! ²⁰ A többiek is szerezzenek róla tudomást, hadd fogja el őket a félelem és ne merészkedjenek ilyet tenni körödben. ^{21a} Ne szánd meg! ^{21b} Életért életet, szemért szemet, fogért fogat, kézért kezet, lábért lábat! 20. fejezet (MTörv20)

¹ Ha ellenséged ellen harcba indulsz, s lovakat, harci szekereket és magadnál

népesebb hadinépet látsz, ne rettenj meg tőlük. Mert veled az Úr, a te Istened, aki kivezetett Egyiptom földjéről. ² Mielőtt a csata megkezdődne, lépjen elő a pap, és szóljon a harcosokhoz. ³ Mondja: "Halld, Izrael! Ma harcba szálltok ellenségeitekkel. De ne csüggedjen szívetek! ⁴ Mert az Úr, a ti Istenetek kivonul veletek küzdeni ellenségeitek ellen, és győzelemre segít benneteket." ⁵ Aztán az írnokok kérdezzék meg a hadinépet: "Ki épített új házat, s nem avatta még fel? Lépjen elő és menjen haza, nehogy elessen a csatában, s más valaki avassa fel. ⁶ Ki telepített szőlőt, s még nem szedte első termését? Lépjen elő, s menjen haza, nehogy elveszen az ütközetben, s más valaki szedje le az első fürtöket. ⁷ Ki jegyzett el magának feleséget, s nem vette még el? Lépjen elő s menjen haza, nehogy a csatatéren maradjon és más valaki vegye el!" ⁸ Aztán így folytassák az írnokok a hadinéphez intézett beszédüket: "Ki fél, s kinek csügged a szíve? Lépjen elő, s menjen haza, nehogy testvérei szívét is a magáéhoz hasonlóan gyávává tegye." ⁹ Amikor az írnokok elmondják mondanivalójukat a harcosoknak, a csapatok vezérei álljanak a harcosok élére. ¹⁰ Ha felvonulsz valamely város ellen, hogy megostromold, először ajánlj fel neki békét. ¹¹ Ha elfogadja, s megnyitja kapuit, az egész nép, amely lakja, fizessen adót és legyen a szolgád. ¹² Ha visszautasítja a békét, s fölveszi a harcot, aztán ostromot indítasz, ¹³ és az Úr, a te Istened hatalmadba adja, minden férfit hányj kardélre. ¹⁴ Az asszonyokat és a gyermekeket azonban, a jószágot, s mindazt, ami csak van a városban, az összes értéket ejtsd zsákmányul, s élvezd ellenségeid javait, amelyeket az Úr, a te Istened neked ad. ¹⁵ Így tégy mindazokkal a városokkal, amelyek messze esnek tőled, amelyek nem e népek városai közé számítanak. ¹⁶ E népek városaiban, amelyeket az Úr, a te Istened örökségül ad neked, egyetlen lelket se hagyj életben. ¹⁷ Rajtuk töltsd be az átkot mindenképpen, a hetitákon, amoritákon, kánaániakon, perizitákon, hivvitákon és jebuzitákon, ahogy az Úr, a te Istened parancsolta, ¹⁸ nehogy eltanuld tőlük utálatos dolgaikat, amelyeket isteneik (tiszteletére) végbe visznek, s így vétkezzetek az Úr, a ti Istenetek ellen. ¹⁹ Ha ostrom alá veszel egy várost, hogy legyőzd és meghódítsd, a fákat ne irtsd ki, ne fogj fejszét. Egyél róluk, de ne vágd ki őket. Vagy a mező fái is emberek, hogy őket is meg kell ostromolnod? ²⁰ Csak azokat a fákat szabad megcsónkítanod és kivágnod, amelyekről tudod, hogy nem teremnek ehető gyümölcsöt, azért, hogy ostromműveket készíts belőlük az ellen a város ellen, amellyel harcba állsz, hogy be tudd venni. 21. fejezet (MTörv21)

¹ Ha azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, agyonütött embert találnak a határban, és nem tudja senki, ki ütötte agyon, ² menjenek ki a vének és az írnokok, és mérjék meg a távolságot az áldozat és a környékbeli városok között. ³ Amikor megállapítják, melyik város fekszik a legközelebb, az illető

város vénei válasszanak ki egy üszőt, amelyiket még nem dolgoztattak és nem fogtak igába. ⁴ Aztán az illető város vénei vezessék az üszőt egy soha ki nem száradó patak partjára, ahol még nem szántottak és nem vetettek. Ott a patak fölött vágják el az üsző nyakát. ⁵ Akkor menjenek oda a papok, Lévi fiai - az Úr, a te Istened őket választotta ki arra, hogy szolgálatát ellássák, és az Úr nevében áldást osszanak, s hogy minden vitás kérdésben és minden sérelmes ügyben ítéelkezzenek. ⁶ Majd a meggyilkolt emberhez legközelebb fekvő város vénei mossák meg kezüket a patakban, az üsző fölött, amelynek elvágta a nyakát, ⁷ s nyilatkoztassák ki: "Nem a mi kezünk ontotta ki ezt a vért, szemünk nem látott semmit. ⁸ Légy irgalmas népedhez, Izraelhez, amelyet te, az Úr megszabadítottál, s ne engedd, hogy ártatlanul ontott vér bűne nehezedjék népedre, Izraelre." ⁹ Így jóváteszed a körödben ártatlanul kiontott vért, mert megteszed, ami helyénvaló az Úr szemében. ¹⁰ Ha hadba szállsz ellenséged ellen, s az Úr, a te Istened hatalmadba adja (ellenségedet) és foglyokat ejtesz, ¹¹ aztán a foglyok közt szép nőre lelsz, akit megszeretsz, feleségül veheted ¹² és házadba viheted. De vágjad le a haját meg a körmeit, ¹³ tegye le ruháját, amelyben fogságba esett, s maradjon házadban, aztán egy hónapig gyászolja apját és anyját. Utána közeledhetsz hozzá és feleségeddé teheted. ¹⁴ Ha azonban már nem tetszik neked, szabadon kell engedned. Nem adhatod el pénzért, nem hasznosíthatod, mert a tied volt. ¹⁵ Ha valakinek két felesége van, az egyiket szereti, a másikat nem, s az is, akit szeret, meg az is, akit nem kedvel, fiút szül neki, és az elsőszülött attól származik, akit nem kedvel, ¹⁶ amikor eljön az ideje, hogy felossza az örökséget fiai közt, ez az ember nem teheti meg szeretett asszonya fiát elsőszülöttének a nem kedvelt asszonytól való igazi elsőszülött rovására; ¹⁷ a nem kedvelt asszony fiát kell elismernie elsőszülöttéül, mindenből, amije csak van, két részt juttatva neki. Mert férfierejének ez a fiú az első gyümölcse, őt illeti az elsőszülöttségi jog. ¹⁸ Ha valakinek rossz útra tévedt, önfejű fia van, aki nem hallgat apja és anyja szavára, s még akkor se hajlik szavukra, amikor megbüntetik, ¹⁹ apja és anyja fogja és vezesse a város vénei elé a város kapujához. ²⁰ Jelentsék a város véneinek: "Ez a mi fiunk rossz útra tévedt és önfejű, nem hallgat a szavunkra, iszik és tékozol." ²¹ Erre a város férfiai kövezzék agyon. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! S tudja meg a dolgot egész Izrael, és féljen. ²² Ha valaki főbenjáró bűnt követ el, s úgy végzik ki, hogy felakasztják egy fára, ²³ éjszakára ne maradjon holtteste a fán, még aznap temesd el. Mert az akasztott ember Istentől átkozott, s nem teheted földedet, amelyet az Úr, a te Istened ad neked örökségül, tisztátalanná. 22. fejezet (MTörv22)

¹ Ha látod, hogy testvéred ökre vagy juha elkóborol, ne maradj tétlen, hanem vezesd vissza testvéredhez. ² Ha testvéred nem lakik a közelben vagy nem

ismered, vezesd a magad házába, s maradjon nálad, míg testvéred nem megy keresni. Akkor add neki vissza. ³ Így tégy szamarával, ruhájával és minden elveszett holmival, amit testvéred elhagy s te megtalálsz; ne tagadd meg segítségedet. ⁴ Ha látod, hogy testvéred számára vagy ökre összecsuclik az úton, ne maradj tétlen, hanem segíts fölemelni. ⁵ A nők ne hordjanak férfiruhát, s a férfiak se női ruhát. Mert aki ilyet tesz, utálat tárgya az Úr, a te Istened szemében. ⁶ Ha útközben meglátsz a fán vagy a földön egy madárfészket, amelyben fiókák vagy tojások vannak, s az anyamadar rajta ül a fiókákon vagy a tojásokon, ne fogd meg az anyamadarat a fiókákkal együtt. ⁷ Ha a fiókákat ki is szeded, az anyamadarat hagyd elrepülni, hogy jól menjen a sorod és sokáig élj. ⁸ Amikor új házat építesz, a tetőre csinálj kerítést, különben vérnek bűne száll házadra, ha valaki leesik róla. ⁹ Szőlődbe ne ültess kétfélét, különben az egész a szentélyt illeti, az elvetett mag is, a szőlő termése is. ¹⁰ Amikor szántasz, ne fogj össze ökröt számmal. ¹¹ Ne öltö magadra gyapjúból és lenből vegyesen szőtt ruhát. ¹² Köntösödnék, amellyel befeded magad, csinálj a négy csücskére bojtokat. ¹³ Ha valaki feleségül vesz egy nőt, együtt él vele, de aztán megunja, ¹⁴ hibákat fog rá és rossz hírbe hozza, mondván: "Elvettem ezt az asszonyt, de mikor magamhoz vettem, nem találtam érintetlennek", ¹⁵ a fiatalasszony apja és anyja mutassák be a fiatalasszony érintetlensége jeleit a város kapujánál a város véneinek. ¹⁶ A fiatalasszony apja adja elő a város véneinek: "Feleségül adtam a lányomat ehhez az emberhez. ¹⁷ De mert ráunt, hibákat fog rá, azt állítva, hogy nem találtam lányodat érintetlennek. De itt vannak lányom érintetlenségének jelei." Ezzel terítsék a város vénei elé a lepedőt. ¹⁸ Aztán a város vénei ragadják meg a házasembert és fenyítsék meg. ¹⁹ Ezenkívül rójanak ki rá 100 ezüst sékel büntetést. Ezt a fiatalasszony apjának fizesse, mert rossz hírét költötte egy Izraelből való lánynak. S meg kell tartania az asszonyt, nem bocsáthatja el. ²⁰ Ha azonban igaznak bizonyul a dolog, és semmi jelét nem lelnek a fiatalasszony érintetlenségének, ²¹ vezessék a fiatalasszonyt az apai ház kapuja elé, s városának férfiai kövezzék agyon, mivel apja házában erkölcstelenséget űzve gyalázatos dolgot művelt Izraelben. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! ²² Ha rajtakapnak valamely férfit, hogy férjes asszonnyal hál, mindketten haljanak meg, a férfi is, aki együtt hált az asszonnyal, meg az asszony is. Irtsd ki, ami gonosz, Izraelből! ²³ Ha egy érintetlen leánnyal, aki el van jegyezve valamely férfival, a városban találkozik egy másik férfi és együtt hál vele, ²⁴ vezessétek mind a kettőjüket a város kapujához és kövezzétek őket agyon: a lányt amiatt, hogy bent a városban nem kiáltott segítségért, a férfit, mivel meggyalázta embertársa feleségét. Irtsd ki, ami gonosz, körödből. ²⁵ Ha ellenben a határban találkozik a férfi az eljegyzett lánnyal, s erőszakkal teszi magáévá, úgy hál vele együtt, akkor csak a férfi haljon meg, aki együtt hált

vele. ²⁶ A lánnyal ne csinálj semmit, a lányt nem terheli halállal büntetendő bűn. Ez az eset ahhoz hasonló, amikor valaki megtámadja embertársát és agyonüti. ²⁷ Mivel a határban találkoztak, az eljegyzett lány hiába is kiáltozott volna, nem volt senki, aki segítségére lehetett volna. ²⁸ Ha valaki még el nem jegyzett érintetlen lánnyal találkozik, aztán leteperi és együtt hál vele, úgyhogy tetten érik, ²⁹ akkor ez az ember, aki együtt hált vele, köteles 50 ezüst sékelt fizetni a lány apjának, s el is kell vennie, mivel meggyalázta, és egész életében nem válhat el tőle. 23. fejezet (MTörv23)

¹ Senki ne vegye el apja feleségét, ne emelje föl apja köntösének csücskét. ² Az a férfi, akinek herezacskóját összezárták vagy hímvesszőjét levágták, ne lépjen be az Úr közösségébe. Fattyúnak sem szabad belépnie; ³ még a tőle származó tizedik nemzedék sem léphet be az Úr közösségébe. ⁴ Sem ammonita, sem moábita nem léphet be az Úr közösségébe, még a tizedik nemzedékük sem léphet be az Úr közösségébe sohasem, ⁵ mivel Egyiptomból való kivonulásotok idején útközben nem mentek elétek kenyérrel és vízzel, s mert fölbérelte Beor fiát, Bileámot a mezopotámiai Petorból, hogy mondjon rád átkot. ⁶ De az Úr, a te Istened nem hallgatta meg Bileámot, és az átkot áldássá változtatta. Mert az Úr, a te Istened szeret téged. ⁷ Ne kívánj nekik, amíg csak élsz, jó sorsot és szerencsét. ⁸ Az edomitát ne utáld, mert testvéred. S ne utáld az egyiptomit sem, mert az országában éltél, idegenként. ⁹ Harmadik nemzedékük beléphet az Úr közösségébe. ¹⁰ Amikor ellenséged ellen hadba vonulsz, tartózkodj minden illetlenségtől. ¹¹ Ha akad közted valaki, aki éjszakai magömlés folytán beszennyeződött, hagyja el a táborot, s ne térjen vissza. ¹² Estefelé mosakodjék meg, aztán alkonyatkor visszatérhet a táborba. ¹³ A táboron kívül legyen egy hely, ahova kimehetsz dolgozni. ¹⁴ Fölszerelésedhez tartozzék hozzá egy kis ásó. Amikor ki kell menned, áss vele egy kis gödröt, s takard be szennyedet. ¹⁵ Mert az Úr, a te Istened táborodban jár, hogy megvédjen, s hatalmadba adja ellenségedet. Azért táborod legyen szent, ne lásson az Úr semmit, ami utálatos, nehogy elforduljon tőled. ¹⁶ Ha egy rabszolga urától hozzád menekül, ne szolgáltatd ki urának. ¹⁷ Maradjon körödben, azon a helyen, amelyet valamelyik városodban kiválaszt magának, ahol jól érzi magát. Nem szabad sanyargatnod. ¹⁸ Izrael lányai közt ne legyen, aki eladja magát, s Izrael fiai közt se, aki kéjteljesnek él. ¹⁹ Ne vidd semmiféle fogadalmad (teljesítésére) kéjteljesnek díját vagy kutyának árát az Úr, a te Istened házába. Mert az Úr, a te Istened szemében mindkettő utálatnak tárgya. ²⁰ Testvérednek ne adj kamatra sem pénzt, sem élelmet, sem egyebet, amit kamatra szokás kölcsönözni. ²¹ Az idegentől kérhetsz kamatot, de testvéredtől ne fogadj el kamatot, s az Úr, a te Istened megáldja kezéd minden munkáját azon a földön, amelyre bevonulsz, hogy birtokodba vedd. ²² Ha fogadalmat teszel az Úrnak, a

te Istenednek, ne késlekedj teljesíteni. Mert az Úr, a te Istened szigorúan beköveteli, s bűn nehezedik rád. ²³ Ha nem teszel fogadalmat, nem terhel bűn. ²⁴ De ha egyszer ajkadra jött, tartsd meg és teljesítsd fogadalmadat, amelyet szabadon tettél az Úrnak, a te Istenednek, tulajdon száddal. ²⁵ Ha embertársad szőlőjében jársz, annyi szőlőt ehetsz, amennyit akarsz, egészen a jóllakásig. De kosaradba ne szedj belőle. ²⁶ Ha embertársad szántóföldjén jársz, kezedd el szedhetsz kalászt, de sarlót ne lendíts embertársad szántóföldjén. 24. fejezet (MTörv24)

¹ Tegyük föl, hogy valaki feleséget vesz, együtt hál vele, de aztán nem talál tetszésre nála az asszony, mert valami taszítót fedez föl rajta. Válólevelet ír hát neki, kezébe adja, és elbocsátja házából. ² El is hagyja házát, s hozzámegy egy másik emberhez. ³ A másik ember azonban szintén elfordul tőle, valólevelet ír, kezébe adja, s elküldi házából. (Vagy meghal az a második ember, aki feleségül vette.) ⁴ Ilyenkor az első ember, aki elbocsátotta, nem veheti el újra feleségül, mert tisztátalanná lett. Ez utálat tárgya volna az Úr, a te Istened szemében, s nem szabad a földet, amelyet az Úr, a te Istened ad neked örökségül, bűnnel terhelned. ⁵ Ha valaki feleséget vesz, ne vonuljon hadba, s nem szabad semmi más terhet sem róni rá. Egy évig maradjon otthon, foglalkozzék a maga dolgával, szentelje magát asszonyának, akit elvett. ⁶ Ne vedd el zálogba a kézi malmot, sem a felső malomkövet, mert ez annyi volna, mint ha magát az életet vennéd el zálog gyanánt. ⁷ Ha valakit rajtakapnak, hogy testvérei, Izrael fiai közül valakit elrabol, kihasznál és elad, az illető rabló haljon meg. Irtsd ki, ami gonosz, körödből! ⁸ Lepra előfordulásakor vigyázz, gondosan tartsd meg és pontosan hajtsd végre azokat a rendelkezéseket, amelyeket a Lévi törzséből való papok adnak; azokhoz a rendszabályokhoz igazodjatok, amelyeket nekik adok. ⁹ Emlékezz rá, mit tett az Úr, a te Istened Mirjammal az úton, amikor Egyiptomból kivonultatok. ¹⁰ Ha kölcsönt adsz embertársadnak, ne lépd át küszöbét, hogy zálogot végy tőle. ¹¹ Állj meg kint, s akinek kölcsönt adsz, az hozza ki neked a zálogot. ¹² Ha szegény, ne térj nyugovóra zálogával. ¹³ Napnyugtakor vidd neki vissza a zálogot, hogy köntösében fekhessen le és áldjon téged. Ez igaz tetteinek számít majd az Úr, a te Istened színe előtt! ¹⁴ Szegény és nélkülöző munkás bérét, akár testvéreid közül való, akár azok közül az idegenek közül, akik országodban, városaidban élnek, ne tartsd vissza. ¹⁵ Még aznap, mielőtt a nap lenyugodna fölötte, add meg a bérét. Mert szegény, és türelmetlenül várja. Különben az Urat hívja ellened, s bűn nehezedik rád. ¹⁶ Az apák ne lakoljanak halállal a gyermekek miatt, s a gyermekek sem az apák miatt. Mindenki csak a maga bűnéért lakoljon halállal. ¹⁷ Az idegent és az árvát ne csorbítsd jogában, és az özvegy ruháját ne vedd el zálogba. ¹⁸ Emlékezz, magad is rabszolga voltál Egyiptom

földjén, s az Úr, a te Istened kiszabadított onnan. Ezért parancsolom meg neked, hogy így tégy. ¹⁹ Ha aratsz földeden s kint felejtessz ott egy kévét, ne menj vissza érte; legyen az idegené, az árváé és az özvegyé, hogy az Úr, a te Istened megáldja kezeden minden munkáját. ²⁰ Ha olajfáidat megszeded, utána ne keresgélj rajtuk. Maradjon az idegennek, az árvának és az özvegynek. ²¹ Ha szőlődben szüretelsz, utána ne keresgélj szemeket. Maradjon az idegennek, az árvának és az özvegynek. ²² Emlékezz, magad is rabszolga voltál Egyiptom földjén. Ezért parancsolom meg neked, hogy így tégy. 25. fejezet (MTörv25)

¹ Amikor vita támad két ember között és bíróságra mennek, hogy igazságot szolgáltatassanak nekik: kimondják az igaz igazát, s a vétkes vétkességét, ² a bíró a botbüntetésre ítélt bűnöst mindjárt a jelenlétében fektesse le a földre és mérse rá a bűne nagyságához mértén kiszabott ütések. ³ Negyven ütest adhatnak neki, többet nem, nehogy túl sok ütest kapva testvéred megalázzottá váljék szemedben. ⁴ Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját! ⁵ Ha testvérek laknak együtt, s egyikük meghal anélkül, hogy gyermeket hagyna hátra, az elhunyt felesége ne menjen hozzá egy kívülről, idegen családból való férfihez. Menjen be hozzá a sógora, s vegye el; sógori kötelezettségének eleget téve. ⁶ Az elsőszülött, akit (az asszony) szül, kapja az elhunyt testvér nevét, nehogy kivesszen a neve Izraelben. ⁷ Ha azonban a sógor nem akarja elvenni sógornőjét, a sógornő menjen a város kapujához a vének elé, s adja elő: "Sógorom vonakodik testvére nevét fenntartani Izraelben, nem akarja velem szemben teljesíteni sógori kötelességét." ⁸ A vének erre hívassák maguk elé, s vonják kérdőre. Ha megjelenik és kijelenti: "Nem akarom feleségül venni", ⁹ a sógornő a vének jelenlétében lépjen oda, vegye le a saruját és köpjje szembe e szavak kíséretében: "Ez történnék mindenkivel, aki nem akarja testvére házát fölépíteni." ¹⁰ Az ilyen embernek ez legyen a neve Izraelben: "A mezítlábas házanépe." ¹¹ Ha két ember összeverekszik, férfi férfival, aztán az egyiknek a felesége odaszalad, hogy kiszabadítsa férjét a másik kezéből, aki üti, s közben kinyújtja a kezét, ¹² és megragadja annak szeméremtestét, könyörtelenül vágd le a kezét. ¹³ Zsákodban ne legyen kétféle súly, egy nehezebb és egy könnyebb. ¹⁴ Házádban ne tarts kétféle úrmértéket, egy nagyobbat és egy kisebbet. ¹⁵ Hibátlan és pontos legyen a súlyod, hibátlan és pontos legyen az úrmértéked, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ¹⁶ Mert utálat tárgya az Úr, a te Istened szemében, aki ilyet tesz, aki csal. ¹⁷ Emlékezz vissza, mit tettek veled útközben az amalekiták, amikor Egyiptomból kivonultál. ¹⁸ Istent nem félve hátba támadtak az úton, amikor fáradt és kimerült voltál, s elszakították tőled a hátul sántikálókat. ¹⁹ Ha az Úr, a te Istened nyugtot ad majd minden ellenségtől körülötted azon a földön, amelyet

az Úr, a te Istened ad neked örökségül, Amaleknek még az emlékét is töröld el a földön. Ne feledd el! 26. fejezet (MTörv26)

¹ Ha arra a földre érkezel, amelyet az Úr, a te Istened ad neked örökségül, elfoglalod és letelepedsz rajta, mindenből, amit azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad majd neked, betakarítasz, ² vedd az első termés egy részét, tedd be egy kosárba, s menj el arra a helyre, amelyet az Úr, a te Istened neve kiválaszt. ³ Menj oda a paphoz, aki akkor épp ellátja a szolgálatot, s mondd neki: "Kijelentem ma az Úrnak, az én Istenemnek, hogy megérkeztem arra a földre, amelyet az Úr esküvel ígért atyáinknak!" ⁴ A pap erre vegye ki a kezedből a kosarat, s állítsa az Úr, a te Istened elé. ⁵ Te pedig mondd az Úr, a te Istened színe előtt: "Apám vándorló arám volt, lement Egyiptomba, s ott élt idegenként; kevesen követték, mégis nagy, erős és népes néppé vált. ⁶ Amikor aztán az egyiptomiak rosszul bántak velünk, sanyargattak és kemény szolgaságba vetettek minket, ⁷ akkor az Úrhoz, atyáink Istenéhez kiáltottunk, s az Úr meghallgatta könyörgésünket, meglátta nyomorúságunkat, elnyomatásunkat és szorongatottságunkat. ⁸ Az Úr erős kézzel és kinyújtott karral kivezetett Egyiptomból, nagy rémületet támasztva, jelek és csodák kíséretében. ⁹ Erre a földre hozott, és nekünk adta ezt a tejjel-mézzel folyó országot. ¹⁰ Itt hozom annak a földnek első termését, amelyet te, az Úr, nekem adtál." Ezzel hagyd ott (a kosarat) az Úr, a te Istened színe előtt, majd borulj le az Úr, a te Istened előtt, ¹¹ és örülj egész családdal, a levitával és a körödben élő idegennel együtt, mindannak a jónak, amit az Úr, a te Istened adott neked. ¹² Amikor a harmadik esztendőben, a tized évében minden termésedből kiveszed a teljes tizedrészt és odaadod a levitának, az idegennek, az árvának és az özvegynak, hogy városaidban jóllakásig egyenek, ¹³ mondd az Úr, a te Istened színe előtt: "Elhoztam házamból, ami szent, s íme, följajánlom a pap és az idegen, az árva és az özveggy javára, törvényed szerint, amelyet szabtál nekem. Nem hágtam át, s nem vettem semmibe egyetlen törvényedet sem. ¹⁴ Nem ettem belőle halottat siratva, nem ettem belőle, amikor tisztátalan voltam, s halottnak sem ajánlottam fel belőle. Engedelmeskedtem az Úr, az én Istenem szavának, mindenben úgy jártam el, ahogy parancsoltad. ¹⁵ Tekints hát le szent hajlékodból, az égből, és áldd meg népedet, Izraelt és az országot, amelyet nekünk adtál, amint atyáinknak esküvel ígérted, a tejjel-mézzel folyó országot." ¹⁶ Az Úr, a te Istened a mai napon megparancsolja neked, hogy tartsd meg ezeket a parancsokat és törvényeket. Kövesd hát őket lelkiismeretesen, szíved, lelked mélyéből. ¹⁷ Az Úr azt akarja, hogy vedd tudomásul ma nyilatkozatát: a te Istened lesz, ha az ő útján jársz, megtartod parancsait, törvényeit és rendelkezéseit és hallgatsz a szavára. ¹⁸ Továbbá azt kívánja az Úr, hogy nyilatkoztasd ma ki: az ő tulajdon népe leszel - amint

mondta neked -, s szem előtt tartod a parancsait. ¹⁹ Akkor minden más népnek fölébe emel, tiszteletben, hírnévben és dicsőségben, és az Úrnak, a te Istenednek szentelt nép leszel, amint megmondta. 27. fejezet (MTörv27)

¹ Mózes tehát Izrael véneivel egyetemben megparancsolta a népnek: "Tartsátok meg pontosan az egész törvényt, amelyet ma szabok nektek. ² S mihelyt a Jordánon túl arra a földre értek, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, állíts nagy köveket, meszeld őket fehérre, ³ s mihelyt átvonulsz, ennek a törvénynek minden szavát írd rájuk, hogy amint az Úr, atyáid Istene megígérte, elérkezzél abba az országba, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, a tejjel-mézzel folyó országba. ⁴ Mihelyt tehát átkeltek a Jordánon, állítsátok fel ezeket a köveket, amelyekre vonatkozóan ma parancsot adok nektek, Ebal hegyére, s meszeljétek fehérre. ⁵ Építs ott egy oltárt is az Úrnak, a te Istenednek, olyan kövekből, amelyeket vasszerszám nem munkált meg; ⁶ faragatlan kövekből építs oltárt az Úrnak, a te Istenednek. Azon ajánld fel az Úrnak, a te Istenednek az égőáldozatot, ⁷ s mutasd be a közösség áldozatát, s tarts ott áldozati lakomát is, örülj az Úr, a te Istened színe előtt. ⁸ A kövekre pedig érthetően és gondosan írd föl ennek a törvénynek minden szavát." ⁹ Akkor Mózes és a Lévi fiai közül való papok a következőképpen szóltak egész Izraelhez: "Szó nélkül hallgasd, Izrael! A mai nap az Úr, a te Istened tulajdon népe lettél! ¹⁰ Ezért ügyelj az Úr, a te Istened szavára, s kövesd parancsait és törvényeit, amelyeket ma szabok neked!" ¹¹ Aztán ugyanazon a napon Mózes még ezt rendelte: ¹² "Mihelyt átkeltek a Jordánon, Simeon, Lévi, Júda, Isszachár, József és Benjamin sorakozzál fel Gerizim hegyén a népet megáldani; ¹³ a többiek pedig, Ruben, Gád, Áser, Zebulun, Dán és Naftali Ebal hegyén, átkot mondani. ¹⁴ Akkor a leviták kezdjék el és hangos szóval szóljanak Izrael minden fiához: ¹⁵ Átkozott, aki bálványt farag vagy önt - utálat tárgya az Úr szemében, mesterkéz műve -, s titokban fölállítja! Az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ¹⁶ Átkozott, aki apját és anyját nem tiszteli! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ¹⁷ Átkozott, aki szomszédja határkövét odébb tolja! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ¹⁸ Átkozott, aki tévútra vezet a vakot az úton! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ¹⁹ Átkozott, aki az idegen, az árva és az özvegy jogát megcsorbítja! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²⁰ Átkozott, aki apja feleségével hál, mivel fölemeli apja takaróját! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²¹ Átkozott, aki bármi állattal hál! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²² Átkozott, aki nővérével, apja vagy anyja lányával hál! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²³ Átkozott, aki anyósával hál! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²⁴ Átkozott, aki embertársát titokban leüti! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! ²⁵ Átkozott, akit meg lehet vesztegetni, hogy ártatlannak vérént ontsa! S az egész nép mondja rá: Úgy

legyen! ²⁶ Átkozott, aki nem teljesítvén nem tartja érvényben e törvény szavait! S az egész nép mondja rá: Úgy legyen! 28. fejezet (MTörv28)

¹ Ha hűségesen hallgatsz az Úr, a te Istened szavára és lelkiismeretesen szem előtt tartod minden parancsát, amelyet ma adok neked, az Úr, a te Istened a föld népei fölé emel; ² mind rád szállnak és teljesednek a következő áldások, ha hallgatsz az Úr, a te Istened szavára. ³ Áldott leszel a városban és áldott a határban. ⁴ Áldott lesz méhed gyümölcse, földed termése, jószágod ivadéka, teheneid ellése és juhaid szaporulata. ⁵ Áldott lesz puttonyod és dagasztóteknőd. ⁶ Áldott leszel, ha jössz és áldott leszel, ha mész. ⁷ Az Úr legyőzi ellenségeidet előtted, akik fölkelnek ellened. Egy úton fölvonulnak ellened, s hét úton menekülnek előled. ⁸ Az Úr parancsol az áldásnak, (hogy legyen) veled műveidben, s kezed minden munkájában, és megáld téged azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ⁹ Az Úr, amint megesküdött rá, szent népévé tesz, ha szem előtt tartod az Úr, a te Istened parancsait és az ő útjain jársz. ¹⁰ A föld népei mind látják majd, hogy te az Úr nevét viseled és félni fognak tőled. ¹¹ Az Úr pedig bőséget ad minden jóban, méhed gyümölcsében, jószágod ivadékában és földed termésében, azon a földön, amelyet az Úr esküvel ígért atyáidnak. ¹² Az Úr feltárja előtted bőséges kincstárát, az eget, s a megfelelő időben esőt ad földednek, s úgy megáldja kezed minden munkáját, hogy sok népnek adhatsz kölcsönt, magadnak azonban nem kell kölcsönt kérned. ¹³ Az Úr fejjé tesz, nem farokká; csak felül leszel, sohase alul, ha az Úr, a te Istened parancsainak, amelyeket ma adok neked, hogy megtartsd őket, engedelmeskedsz, ¹⁴ s attól, amit ma parancsolok neked, nem térsz el se jobbra, se balra, más isteneket követve és szolgálva. ¹⁵ Ha nem hallgatsz az Úr, a te Istened szavára lelkiismeretesen szem előtt tartva parancsait és törvényeit, amelyeket ma adok neked, akkor utolérnek s teljesednek rajtad mindezek az átkok: ¹⁶ Átkozott leszel a városban és átkozott a határban. ¹⁷ Átkozott lesz puttonyod és dagasztóteknőd. ¹⁸ Átkozott lesz méhed gyümölcse és földed termése, teheneid ellése és juhaid szaporulata. ¹⁹ Átkozott leszel, ha jössz és átkozott leszel ha mész. ²⁰ Az Úr átkot, romlást és balszerencsét küld rád kezed minden munkájában, bármibe fogsz, míg hamarosan el nem pusztulsz, s meg nem semmisülsz gonosz tetteid miatt, amelyekkel elfordultál tőlem. ²¹ Az Úr pestist küld rád, míg teljesen ki nem irt arról a földről, amelyre most bevonulsz, ²² lázzal, forrósággal és gyulladással, aszályal, gabonarozsdával és üszökkel sújt, addig pusztítanak, míg ki nem pusztulsz. ²³ Az ég ércből lesz fejed fölött, s a föld a lábad alatt vasból. ²⁴ Az Úr homokzáporrá és porözönné változtatja országodban az esőt, addig fog hullani rád az égből, míg meg nem semmisülsz. ²⁵ Az Úr megver ellenségeid előtt: egy úton felvonulsz ellenük és hét úton menekülsz előlük, úgyhogy elrettentő példa

leszel a föld minden országának.²⁶ Holttested az ég madarainak és a föld vadjainak prédájává lesz, nem fogja őket senki elkergetni.²⁷ Az Úr megver egyiptomi fekéllyel, daganattal, varrall és rühvel, s nem gyógyulsz ki belőle.²⁸ Az Úr örülettel, vaksággal és elmezavarral sújt,²⁹ és világos nappal is úgy tapogatózol majd, mint ahogy a vak tapogatózik a sötétben, s nem találsz kiutat. Elnyomnak és kizsákmányolnak, s nem kel védelmedre senki.³⁰ Eljegyzel magadnak egy lányt és más veszi feleségül. Házat építesz, de nem éred meg, hogy lakjál is benne. Szőlőt telepítesz, de nem szüretelsz benne.³¹ Ökrödöt a szemed láttára levágják, s nem kapsz belőle enni. Szamaradat az orrod előtt elrabolják, s nem kerül vissza hozzád soha. Juhaid ellenségeid kezére kerülnek, s nem siet segítségedre senki.³² Fiaidat és lányaidat idegen népnek szolgáltatják ki, szemed látja majd, és elsorvad az utánuk való folytonos epekedésben, de karodban nem lesz erő.³³ Földed termését és sanyarú munkád gyümölcsét általad nem ismert nép élvezi, folytonosan elnyomnak és sanyargatnak,³⁴ eszedet veszi, amit majd látnia kell szemednek.³⁵ Az Úr megveri térdedet és lábad szárát szörnyű daganattal, a lábad ujjától a fejed tetejéig, s nem tudsz belőle kigyógyulni.³⁶ Olyan néphez vezet majd az Úr téged és királyodat, akit majd magad fölé emelsz, amelyet sem te, sem atyáid nem ismertek, s ott más isteneknek szolgálsz, fából és kőből valóknak.³⁷ S minden nép körében, ahova csak taszít az Úr, botránkozás, gúnydal és szóbeszéd tárgya leszel.³⁸ Sok magot szórsz a földbe, de keveset takarítasz be, mert felfalja a sáska.³⁹ Szőlőt telepítesz, gondozod, de borod nem lesz sem meginni, sem elraktározni való, mert a féreg elpusztítja.⁴⁰ Földeden mindenfelé lesznek olajfáid, de nem kened meg magad olajjal, mert az olajbogyók lehullanak.⁴¹ Nemzel fiaikat és lányokat, de nem maradnak a tieid, mert fogságba hurcolják őket.⁴² Fáid és földed termése mind a férgek martaléka lesz.⁴³ A körödben élő idegen egyre inkább föled emelkedik, te pedig lejjebb süllyedsz.⁴⁴ Kölcsönözhet neked, de te nem neki. Ő lesz a fej, te a farok.⁴⁵ Ezek az átkok mind utolérnek és teljesednek rajtad, míg csak ki nem pusztulsz, mivel nem hallgattál az Úr, a te Istened szavára, hogy tartsd meg a parancsait és törvényeit, amelyeket szabott neked.⁴⁶ Egyszer s mindenkorra rajtad s utódaidon maradnak, jelnek és csodának.⁴⁷ Mivel nem szolgáltál az Úrnak, a te Istenednek örömmel és jószívvel a bőségben,⁴⁸ szolgálsz majd éhségben és szomjúságban, mezítelenül s nagy nyomorúságban az ellenségnek, amelyet rád szabadít az Úr; vasigát rak nyakadra, míg ki nem pusztít.⁴⁹ Az Úr messziről, a föld széléről rád szabadít egy népet, amely mint a sas, lecsap rád; olyan népet, amelynek nem érted a nyelvét,⁵⁰ egy zord tekintetű népet, amely nem nézi majd az öreget és nem kíméli a fiataalt.⁵¹ Fölfalja jószágod ivadékát és földed termését, míg el nem pusztulsz. Nem hagy meg neked semmit gabonából, borodból és olajodból, teheneid elléséből és juhaid

szaporulatából, míg meg nem semmisülsz. ⁵² Ostrom alá vesz minden városodban, míg magas és erős falaid, amelyekben bízol, az egész országban le nem omlanak, megostromol minden városodban az egész országban, amelyet az Úr, a te Istened ad neked. ⁵³ Megeszed magzatodat, fiaidnak és lányaidnak a húsát, akiket az Úr, a te Istened ad neked a szorongatással teli ostrom alatt, amelyet ellenséged indít ellened. ⁵⁴ (Még) a legelpuhultabb és legelkényeztetettebb is irigy szemmel néz testvérére, szeretett feleségére és megmaradt gyermekeikre, akiket még meghagyott; ⁵⁵ távol van tőle, hogy valamelyiküknek is adjon gyermekei húsából, amellyel táplálkozik, mivel semmi egyebet nem tudott tárolni a szorongatással teli ostrom alatt, amelyet ellenséged indít ellened, minden városodban. ⁵⁶ A legelkapatottabb és legmódosabb asszony is, aki elpuhultságában és kényességében sohase kísérelte meg, hogy a földre tegye a lábát, irigységgel tekint szeretett férjére, fiaira és lányaira, ⁵⁷ (irigyi tőlük) a méhlepényt, amely elhagyja a méhét, és gyermekét, akit a világra hozott, a nagy ínségben titokban eszi meg ezt is, azt is a szorongatással teli ostrom alatt, amelyet ellenséged indít ellened, minden városodban. ⁵⁸ Ha nem ügyelsz rá, hogy ennek a törvénynek, amely ebben a könyvben írva áll, minden szavát megtartsd, félvén ezt a dicsőséges és félelmetes nevet: az Urat, Istenedet, ⁵⁹ akkor az Úr egészen rendkívüli csapásokkal, nagy és hosszan tartó csapásokkal, súlyos és hosszas betegségekkel sújt téged és utódaidat. ⁶⁰ Rád hozza mind az egyiptomi csapásokat, amelyektől rettegtél, hogy rád ne ragadjanak. ⁶¹ S mindenféle más csapást, betegséget bocsát rád az Úr, amelyek nincsenek ebben a törvénykönyvben megírva, míg ki nem pusztulsz. ⁶² Csak kevesen maradtok meg, ti, akik számban megközelítettétek az égen a csillagokat, mivel nem hallgattál az Úr, a te Istened szavára. ⁶³ Azelőtt az Úrnak abban telt öröme, hogy jót tegyen veletek és megsokasítson benneteket, most azonban abban leli örömet, hogy elpusztítson és megsemmisítsen. Kiirtanak arról a földről, amelyre érkezel, hogy birtokba vedd. ⁶⁴ Az Úr ugyanis szétszór a népek közé a világ egyik végétől a másikig, s ott más isteneknek szolgál, akiket sem te, sem atyáid nem ismertek, fából és kőből valóknak. ⁶⁵ De nem élhatsz nyugton azok közt a népek közt, nem találsz helyet, ahol megvesd a lábad; az Úr ugyanis szorongó szívet, megtört szemet és erőtlen lelket ad neked. ⁶⁶ Lelked előtt (mint valami fonálon) úgy függ életed, éjjel-nappal rettegsz, s nem érzed életedet sohase biztonságban. ⁶⁷ Reggel azt mondod: Bárcsak este volna! S este azt mondod: Bárcsak reggel volna! Mert aggodalom tölti el szíved, s látod, amit saját szemeddel látnod kell. ⁶⁸ Az Úr végül visszavisz hajón Egyiptomba, abba a sorsba, amelyről azt mondtam: Nem éled meg újra soha! Ott kénytelenek lesztek magatokat rabszolgának és rabszolganőnek kínálni ellenségeiteknek, de nem akad, aki megvenne benneteket." ⁶⁹ Ezek annak a szövetségnek a

törvényei, amelyet Mózesnek Moáb földjén kellett kötnie az Úr parancsára Izrael fiaival - azon a szövetségen kívül, amelyet Hóreb hegyén kötött velük.
29. fejezet (MTörv29)

¹ Mózes egybehívta egész Izraelt, s így szólt hozzájuk: "Magatok láttátok mind, amit az Úr szemetek láttára a fáraóval és egész országával tett Egyiptom földjén: ² a nagy megpróbáltatásokat, amelyeket saját szemeddel láttál, azokat a nagy jeleket és csodákat. ³ De mind a mai napig nem adott nektek az Úr értő szívet, látó szemet és halló fület. ⁴ Aztán 40 évig vezettelek benneteket a pusztában; nem kopott le rólatok a ruha, nem szakadt le lábatokról a saru. ⁵ Nem volt kenyeretek enni, sem borotok vagy szeszes italotok inni, hogy fölismerjétek: én, az Úr, a ti Istenetek vagyok. ⁶ S amikor erre a vidékre értetek, Szichon, Hesbon királya és Og, Básán királya felvonult ellenünk, hogy megtámadjon, de legyőztük, ⁷ meghódítottuk országát, s Ruben és Gád fiainak, meg Manasse törzse felének adtuk örökségül. ⁸ Ügyeljetek hát e szövetség szavaira, kövessétek őket, hogy amibe csak belefogtok, szerencsésen végbevigyétek. ⁹ Ma mindnyájan az Úr, a ti Istenetek színe előtt álltok: törzseitek fejei, a bírák, a vének és az elöljárók, Izrael minden férfia, ¹⁰ gyermekeitek és asszonyaitok, s a hozzátok csatlakozott idegenek, akik táborodban élnek - a favágóktól a vízfordókig -, ¹¹ hogy megkössétek az Úrral, a ti Istenetekkel, az átokkal megerősített szövetséget, amelyet ma köt veled az Úr, a te Istened, ¹² hogy ma az ő saját népévé tegyen, s ő a te Istened legyen, amint esküvel ígérte neked és atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak. ¹³ De nemcsak veletek kötöm ezt a szövetséget s kötöm hozzá ezeket az átkokat, ¹⁴ hanem amint azokkal, akik ma itt állnak velünk az Úr, a mi Istenünk színe előtt, úgy azokkal is, akik ma nincsenek itt jelen. ¹⁵ Most hát tudjátok, hogyan éltünk Egyiptom földjén, s miként vonultunk át azok között a népek között, amelyek között át kellett vonulnotok. ¹⁶ Közben láttátok fából és kőből, aranyból és ezüsből való undok bálványait, amelyek körükben el vannak terjedve. ¹⁷ Ne akadjon hát köztetek egyetlen férfi vagy nő, nemzetség vagy törzs sem, amelyiknek a szíve elfordul az Úrtól, a mi Istenünktől, és így elmegy azoknak a népeknek az isteneit imádni. Ne akadjon köztetek gyökér, amelyen méreg vagy ürmös sarjad. ¹⁸ Senki ne ígérjen ez átkok hallatára szívében magának mégis áldást, ilyeneket gondolván: Jól fog menni sorom akkor is, ha elbizakodott szívem szerint élek, olyan jól, hogy a bőséges víz eloltja a szomjat. ¹⁹ Az Úr nem fog neki kegyelmezni. Nyomban fellobban az Úr haragja és indulata az ilyen ember ellen, és rászáll az e könyvben följegyzett minden átok. Az Úr eltörli nevét a földről. ²⁰ Az Úr kipusztítja Izrael törzsei közül, a szövetségnek e törvénykönyvben megírt átkai szerint. ²¹ S az eljövendő nemzedék, fiaitok, akik utánaatok születnek, és az idegen, aki

messze földről érkeznek, látva a csapásokat és betegségeket, amelyekkel az Úr elárasztja azt az országot, így fognak szólani: ²² Kén és só, az egész föld csupa üszök, nem lehet bevetni, nem terem semmit, nem nő rajta még fű sem, akárcsak Szodoma és Gomorra, Adma és Cebojim elpusztulásakor, amelyeket az Úr haragjában és indulatában földig lerombolt. ²³ Igen, a népek mind így beszélnek majd: Miért bánt így az Úr ezzel az országgal? Miért volt ez a lángoló harag? ²⁴ Akkor majd ezt felelik nekik: Mert nem törődtek az Úrnak, atyáik Istenének szövetségével, amelyet akkor kötött velük, amikor kivezette őket Egyiptom földjéről, ²⁵ s elmentek más isteneknek szolgálni s őket imádni, olyanokat, akiket nem ismertek, s akik semmit sem parancsoltak nekik - ²⁶ ezért lobbant fel az Úr haragja ez ellen az ország ellen, annyira, hogy az e könyvben följegyzett összes átkot rázúdította, ²⁷ s ezért tépte ki fellángolt haragjában, indulatában és méltatlankodásában földjükből, s vetette más országba őket, ahogy az mind a mai napig van. ²⁸ Ami rejtve van, az az Úr, a mi Istenünk ügye; de a kinyilatkoztatott dolgok ránk s gyermekeinkre tartoznak mindörökre, hogy e törvények minden szavát megtartsuk. 30. fejezet (MTörv30)

¹ Ha ezek az ígéretek, az áldás is, az átok is, amelyeket ma szemetek elé tártam, valósággá válnak, de a népek közt, akik közé az Úr, a te Istened taszít, magadba szállsz, ² s gyermekeiddel együtt szíved, lelked mélyéből megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, s hallgatsz mindenben a szavára, ahogy ma megparancsoltam neked, ³ az Úr, a te Istened változtat sorsodon, megkönyörül rajtad, s újra egybegyűjt a népek közül, akik közé szétszórt az Úr, a te Istened. ⁴ S még ha az ég határánál is volnának belőled, onnan is idehoz az Úr, a te Istened. ⁵ Az Úr, a te Istened elvezérel arra a földre, amely atyáidé volt, hogy vedd birtokodba. Boldogabbá s számosabbá tesz, mint atyáidat. ⁶ Az Úr, a te Istened körülmetéli a te és utódaid szívét, hogy az Urat, a te Istenedet szíved, lelked mélyéből szeresd és élj. ⁷ Ezeket az átkokat pedig ellenségeidre és gyűlölőidre zúdítja az Úr, a te Istened, akik üldöztek téged. ⁸ Te mégis újra hallgatsz az Úr szavára és megtartod parancsait, amelyeket ma adok neked. ⁹ S az Úr, a te Istened bőséget ad kezenednek minden munkájában, méhed gyümölcsében, jószágod ivadékában és földed termésében. Mert az Úrnak öröme telik benned, a te javadra, ahogyan örömét lelte atyáidban, ¹⁰ ha engedelmeskedsz az Úr, a te Istened szavának, és megtartod az ebben a törvénykönyvben foglalt parancsokat és törvényeket, ha szíved, lelked mélyéből megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez. ¹¹ Ezek a törvények, amelyeket ma szabok neked, nem túlságosan nehezek és nem elérhetetlenek számodra. ¹² Nem az égben vannak, hogy azt kellene mondanod: Ki hatol fel értük az égbe, ki hozza le és hirdeti őket, hogy hozzájuk szabhassuk tetteinket. ¹³ De a

tengeren túl sincs, hogy azt kellene mondanod: Ki kel át értük a tengeren, ki hozza és hirdeti őket, hogy hozzájuk szabhassuk tetteinket? ¹⁴ Egészen közel van hozzád a törvény, a szádban és a szívedben, így hozzá szabhatod tetteidet. ¹⁵ Nézd, ma szemed elé tártam az életet és az üdvösséget, a halált és a kárhozatot. ¹⁶ Ha engedelmeskedsz az Úr, a te Istened parancsainak, amelyeket ma adok neked, s szereted az Urat, a te Istenedet, az ő útjain jársz, megtartod parancsait, törvényeit és rendelkezéseit, életben maradsz és megsokasodsz, s az Úr, a te Istened megáld azon a földön, ahova indulsz, hogy birtokodba vedd. ¹⁷ Ha azonban elfordul szíved, s nem engedelmeskedsz, ha elcsábulsz más isteneket imádni s nekik szolgálni, akkor ma tudtotokra adom: ¹⁸ Menthetetlenül elpusztultok, s azon a földön, amelyre a Jordánon átkelve elérkezel, hogy birtokba vedd, nem fogtok sokáig élni. ¹⁹ Ma tanúul hívom ellenetek az eget és a földet: életet és halált, áldást és átkot tártam a szemetek elé. Így hát válaszd az életet, hogy te is, utódaid is életben maradjatok, ²⁰ szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass a szavára és ragaszkodj hozzá. Mert ez jelenti számodra az életet s napjaidnak hosszúra nyúlását azon a földön, amelyre az Úr, a te Istened megesküdött atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak, hogy nekik adja." 31. fejezet (MTörv31)

¹ Mózes elment, és e szavakat intézte egész Izraelhez, ² ezt mondta nekik: "Immár 120 esztendő vagyok. Nem vagyok képes tovább jönni s menni. Aztán azt mondta nekem az Úr: Nem fogsz a Jordánon átkelni. ³ Az Úr, a te Istened maga fog előtted vonulni, ő fogja ezeket a népeket előtted megsemmisíteni, hogy örökükbe léphess. Józsue fog éleden haladni, amint az Úr mondta. ⁴ S az Úr úgy bánik majd velük, mint az amoriták királyaival, Szichonnal és Oggal, valamint országukkal bánt. ⁵ Az Úr kiszolgáltatja őket nektek, hogy egészen a szerint a parancs szerint bánjatok velük, amelyet adtam nektek. ⁶ Legyetek bátrak, és erősek! Ne féljetek s ne rettegjete tőlük! Mert az Úr, a te Istened veled vonul. Nem fog elhagyni, sem cserbenhagyni." ⁷ Aztán Mózes maga elé hívatta Józsuet, s egész Izrael jelenlétében így szólt hozzá: "Légy bátor és erős! Mert te vezeted be ezt a népet arra a földre, amelyre az Úr megesküdött atyáiknak, hogy nekik adja, s te osztod szét köztük örökségképpen. ⁸ Az Úr azonban előtted vonul, veled lesz, nem hagy el és nem hagy cserben. Ne félj és ne csüggedj!" ⁹ Aztán Mózes leírta ezt a törvényt, s átadta a papoknak, Lévi fiainak, akik az Úr szövetségének ládáját vitték, és Izrael véneinek, ezzel az utasítással: ¹⁰ "Hét év elteltével, a haladék esztendejében, a sátoros ünnepen, ¹¹ amikor azon a helyen, amelyet az Úr kiválaszt, egész Izrael összegyülekezik, hogy lássa az Úr, a te Istened arcát, olvasd fel hangosan ezt a törvényt egész Izrael előtt. ¹² Gyűjtsd egybe a népet, a férfiakat, a nőket és a gyerekeket, valamint a körödben, városaidban élő

idegent, hogy hallják s megtanulják félni az Urat, a te Istenedet, s ügyeljenek a törvény minden szavának megtartására. ¹³ Különösen gyermekeiteknek kell, akik nem ismerik, hallaniuk s megtanulniuk az Urat, a ti Isteneteket félni, amíg csak éltek azon a földön, ahova most a Jordánon túl bevonultok, hogy birtokba vegyétek." ¹⁴ Aztán így szólt az Úr Mózeshez: "Nézd, napjaid a halál felé hajlanak. Hívasd Józsuét, s menjen be a megnyilatkozás sátorába, hogy kiadhassam neki parancsaimat!" Mózes és József tehát beléptek a megnyilatkozás sátorába. ¹⁵ Az Úr felhőoszlop alakjában megjelent a sátorban; a felhőoszlop a sátor bejáratánál állt. ¹⁶ Akkor így szólt az Úr Mózeshez: "Íme, most megtérsz atyáidhoz. Ez a nép ellenben elindul, s hűtlenül összeadja magát annak az országnak idegen isteneivel, ahova most bevonul. Elhagy és megszegi a szövetséget, amelyet kötöttem vele. ¹⁷ De azon a napon újra fölgerjed ellene haragom, elhagyom és elrejttem előle arcom, úgyszólván megérnek a pusztulásra, és sok baj és szorongatás éri őket. Akkor majd kérdezik: Nem amiatt ért-e engem ez a sok nyomorúság, mert Istenem nincs velem? ¹⁸ Abban az időben könnyörtelenül rejtve tartom az arcomat, a miatt a gonoszság miatt, amelyet elkövet, amikor majd más istenekhez szegődik. ¹⁹ Ezért írd le most magadnak ezt az éneket és tanítsd meg rá Izrael fiait! Add ajkukra, hogy ez az ének bizonyosságul szolgáljon nekem Izrael fiai ellen. ²⁰ Ha bevezetem abba az országba, amelyet atyáinak esküvel ígértem, a tejjel-mézzel folyó országba, majd jóllakik, meghízik és más istenekhez szegődik, nekik szolgál, tőlem pedig elfordul, szövetségemet megszegi, ²¹ aztán ha sok baj és szorongatás éri, akkor ez az ének - utódai ajkáról nem szabad kihallnia! - bizonyosságul szolgál majd, hogy én már most, mielőtt elvezettem volna arra a földre, amelyet esküvel ígértem (atyáinak), tudtam, mit fog tenni a maga kedvét keresve." ²² Mózes tehát leírta a következő éneket, s megtanította rá Izrael fiait. ²³ Aztán megparancsolta Józsuénak, Nun fiának e szavakkal: "Légy bátor és erős! Mert neked kell bevezetned Izrael fiait abba az országba, amelyet esküvel ígértem nekik, s én veled leszek!" ²⁴ Amikor Mózes elkészült vele, hogy ezt a törvényt szó szerint leírja egy könyvbe, ²⁵ Mózes megparancsolta a levitáknak, akik az Úr szövetségének ládáját vitték: ²⁶ "Vegyétek ezt a könyvet - a törvény van benne -, s tegyétek az Úr, a ti Istenetek szövetségének ládája mellé, hogy ott bizonyosságul szolgáljon ellened. ²⁷ Ismerem ugyanis engedtlenségedet és nyakasságodat. Lám, már most, amikor még köztetek élek, lázadtok az Úr ellen. Mennyivel inkább fogtok majd halálom után!" ²⁸ "Gyűjtsétek elém törzseitek véneit és előljáróitokat, hadd hirdessem nekik hangosan ezeket a szavakat, s hadd hívjam tanúul ellenük az eget és a földet. ²⁹ Mert tudom, hogy halálom után egészen megvetendő módon fogtok viselkedni és letértek arról az útról, amelyet parancsoltam nektek; azt teszitek, ami az Úr tetszése ellenére van, kezetek

műveivel haragra ingerlitek, ezért a napok végén utolér benneteket a nyomorúság. ³⁰ Ekkor Mózes hangosan kihirdette Izrael egész közösségének a következő ének szavait, egészen végig. 32. fejezet (MTörv32)

¹ Halljátok, egek, szólni szándékozom! A föld figyeljen ajkam szavára! ² Esőként permetezzen tanításom, Harmatként hulljon a szavam, Mint a zápor a sarjadó füre, A záporeső a lankadt gyepre. ³ Mert az Úr nevét hirdetem, Dicsőítsétek Istenünket. ⁴ Köszikla! Amit csak tesz, tökéletes, Mert igazság minden útja, Igaz és egyenes. ⁵ Vétkeztek ellene, akiket hibátlannak alkotott, Gonosz és elvetemült nemzedék! ⁶ Ezzel fizettek az Úrnak, Te ostoba és balga nép? Hát nem atyád és teremőd? Hűséges Isten, ment minden álnokságtól, Létet adott neked és életben tart! ⁷ Emlékezzél a rég letűnt napokra, Vedd fontolóra az esztendőket nemzedékről nemzedékre! Kérdezd meg atyádat, majd elmondja, Véneidet, ők majd elbeszélnek! ⁸ Amikor kiadta a Főnséges a népnek örökségét, Amikor az emberek fiait különválasztotta, A népeknek határokat Az Isten fiainak számához mérten szabott. ⁹ Mert az Úrnak a népe lett a része, Jákob jutott neki örökségül. ¹⁰ A pusztában sajátjává fogadta, A sivatag kietlenségében és éjszakájában. Védőn körülvette, oltalmazta, Óvta, mint szeme világát. ¹¹ Mint a sas, amelyik a fészket védi, Ott lebeg a fiókja fölött, Kiterjeszti szárnyát, felkapja, Tulajdon szárnyán hordozza. ¹² Az Úr vezérelte egymaga, Idegen isten nem volt vele. ¹³ Fölvezette az ország magaslataira, A földnek gyümölcseivel táplálta. Mézet szívhatott a sziklából, Olajat a kemény kőből. ¹⁴ Aztán a tehén teljes teje és a juhtej, Meg a bárányok és kosok kövérsége. Básán barmai és bakjai, Hozzá a búza java És a szőlő vére, a mámorító ital. ¹⁵ Jákob evett a jóllakásig, Telt lett Jesurun és kirúgott a hámból. Eltaszította Istenét, aki teremtette, Üdvössége szikláját megvetette. ¹⁶ Fölkeltették idegenekkel féltékenységét, Undoksággal haragra ingerelték. ¹⁷ Gonosz szellemeknek áldoztak, nem Istennek, Ismeretlen isteneknek, Újaknak - akkor bukkantak fel, Atyáik nem félték őket. ¹⁸ Nem gondoltál többé teremő szikládra, Istent, aki életet adott neked, elfeledted. ¹⁹ Az Úr látta, s fiai, lányai fölkelte haragjában Kimondta, hogy elveti őket. ²⁰ Így szólt: Elrejttem előlük arcomat, Hadd lám, mi lesz velük. Mert telve csalárdsággal ez a nemzedék, A fiakban nincsen semmi hűség. ²¹ Nem létező istennel féltékennyé tették, Kivetni való bálványaikkal ingereltek. Nos, én is féltékennyé teszem őket egy nem néppel, Istentelen, pogány hordákkal bősíztem őket. ²² Haragomban lángra lobban a tűz, Elhatol az alvilág mélyéig. Elpusztítja a földet és hozamát, Megemészti a hegyek alapját. ²³ Elhalmozom őket bajjal, Kilövöm rájuk minden nyilam. ²⁴ Éhséggel rakott csűr lesz majd az íj, Láz és sorvadás a méreg. Rájuk küldöm a fenevadak fogát, A földön kúszók mérgével együtt. ²⁵ Kívül kard ragadja el a fiakat, Belül a rettenet. (Utolér) ifjat és leányt,

Csecsemőt és ősz öreget. ²⁶ Azt mondanám: "Megsemmisítem őket, Kitörlöm emlékezetüket az emberek közül," ²⁷ Ha nem félnék az ellenség gőgjétől: Másban keresnék a támadót. Azt mondanák: "A mi hatalmas karunk, Nem az Úr tette ezt mind!" ²⁸ Rövidlátó nép ez, nincs benne belátás. ²⁹ Ha bölcsek volnának, felfognák, Fontolóra vennék sorsukat. ³⁰ Hogy üldözhetne ezret egy, Mint szalaszthatna meg kettő tízezret? Csak úgy, hogy sziklájuk eladta, Az Úr kiszolgáltatta őket! ³¹ Mert az ő sziklájuk nem olyan, mint a mi sziklánk, Nem ellenségeink dolga, hogy közbenjárjanak értünk. ³² Mert szőlőtővük Szodoma szőlőtővéről való, Szőlővesszejük meg Gomorra kertjeiből. A szőlőszemek mérgezetek, Keserű bogyók. ³³ Boruk sárkánytajték, Viperának gyilkos mérge. ³⁴ Nincs-e nálam, mint drágakő, Pecsét alatt kincstáramban? ³⁵ Enyém a bosszúállás és a jutalmazás, Arra az időre, mikor meginog lábuk. Mert közel van pusztulásuk napja, Sorsuk hamarosan utoléri őket. ³⁶ (Mert az Úr igazságot szolgáltat népének, Megkönyörül szolgálain.) Látja, hogy minden erejük elhagyta őket, Nincs többé sem szolga, sem szabad. ³⁷ Így szól: Hova lettek isteneik? A szikla, amelyben bizakodtak? ³⁸ Akik ették áldozataik kövérjét, S itták italáldozataik borát? Keljenek fel és segítsenek! Szolgáljanak menedékül nektek! ³⁹ Lássátok végre, hogy én vagyok, csak én, S nincs más Isten rajtam kívül! Ölök és életre keltek, Lesújtok és gyógyítok. (Nincs, aki kimenthetne kezemből!) ⁴⁰ Igen, az égre emelem kezem S mondom: Úgy éljek örökké, ahogy igaz! ⁴¹ Ha kiélezem villámló kardom, Érvényt szerzek a jognak, Bosszút állok ellenségeimen, S megfizetek gyűlölőimnek. ⁴² Nyilatam vérrel itatom részegre, Kardom hússal lakatom jól - Az elesettek és a sebesültek vérével, Az ellenséges vezérek fejével. ⁴³ Ti egek, ujjongjatok, Istennek fiai, imádjátok! Ti népek, ujjongjatok népével, Istennek küldöttei, magasztaljátok hatalmát! Mert megtorolja szolgálainak vérét, Hasonlóval fizet ellenségeinek. Bosszút áll gyűlölőin, Népének földjét megtisztítja a bűntől. ⁴⁴ Mózes tehát ment, s hangosan előadta a népnek ennek az éneknek minden szavát, ő és József, Nun fia. ⁴⁵ Amikor Mózes elkészült vele, hogy ezeket a szavakat mind egész Izrael elé tárja, ⁴⁶ ezt mondta nekik: "Vegyétek fontolóra ezeket a szavakat mind, amelyeket ma ünnepélyesen a szívetekbe vések. Parancsoljátok meg gyermekeiteknek, ügyeljenek rá, hogy a törvénynek ezeket a szavait mind valóra váltsák. ⁴⁷ Mert nem üres szóbeszéd az, hanem maga az élet a számotokra! Ennek a törvénynek a jóvoltából ugyanis hosszú életetek lesz azon a földön, amelyre most a Jordánon átkelve érkeztek, hogy birtokba vegyétek." ⁴⁸ Ugyanezen a napon így szólt az Úr Mózeshez: ⁴⁹ "Menj fel az Abarim-hegységbe, Nebo hegyére, amely Moáb földjén Jerikóval szemben van, s nézd meg Kánaán földjét, amelyet Izrael fiainak adok birtokul. ⁵⁰ Azon a hegyen, amelyre most fölémész, meghalsz - megtérsz törzsed tagjaihoz, amint testvéred, Áron is meghalt, s megtért törzse tagjaihoz Hor

hegyén,⁵¹ mivel Kádesban, Cin pusztájában, a viszály vizénél vétettetek ellenem Izrael fiai között: nem vallottatok szentnek Izrael fiai előtt.⁵² Ezért csak szemközt láthatod az országot, de nem léphetsz be a földre, amelyet Izrael fiainak adok." 33. fejezet (MTörv33)

¹ Ez az áldás, amellyel Mózes, az Isten embere halála előtt megáldotta Izrael fiait. ² Így szólt: Az Úr Sínai felől jött, Szeirből ragyogott fel népének, Paran hegyén jelent meg. Azóta, hogy Kádesből útra keltek, Kedvükért délről a hegyekig hatolt. ³ Igen, szeretted az őseket, A szentek mind a kezekben vannak, Elerőtlenedve lábadhoz borultak, Azt akarták, hogy te vezesd őket. ⁴ (Mózes törvényt szabott nekünk.) Jákob népe örökébe lépett, ⁵ Király támadt Jesurunban, Amikor egybegyűltek a vezérek, Összejöttek Izrael törzsei. ⁶ Ruben maradjon életben s ne haljon meg, Éljen kisszámú harcosa! ⁷ Júdáról ezt mondta: "Hallj meg, Uram, Júda szavát, S vezesd vissza népéhez! Ha hatalmával érte harcba száll, Légy segítsége azok ellen, akik szorongatják." ⁸ Léviről így beszélt: "Add Lévinek Urimodat. Szeretett emberednek Tummimodat. Masszánál súlyosan megpróbáltad, Meriba vizeinél perbe fogtad. ⁹ Azt mondta apjáról, anyjáról: Nem láttam őket. Nem tudott többé testvéreiről, S gyermekeit sem ismerte. Csak a te szavadra figyeltek, Megtartották szövetségedet. ¹⁰ Tanítják Jákobot parancsaidra, Izraelt törvényeidre. Áldozat illatát küldik orrodba, Oltárodra teszik az égőáldozatot. ¹¹ Áldd meg, Uram, jólétét, Keze munkája nyerje el tetszésed! Törd össze derekát ellenfeleinek S gyűlölőinek - ne keljenek fel többé ellene." ¹² Benjaminról ezt mondta: "Az Úrnak kedveltje, éljen biztonságban Minden időben! A magasságbeli legyen oltalmazója, Lakják az ő hegyei között!" ¹³ Józsefről így beszélt: "Földjét áldja meg az Úr! Fönt az ég harmatának legjava, És lent a tenger árja, A legjava annak, amit a nap érlel, ¹⁴ A legjava annak, amit a hold sarjaszt, ¹⁵ A legjava az ősi hegyeknek, A legjava a letűnt idők halmainak, ¹⁶ A legjava a földnek és termésének, S annak tetszése, aki a csipkebokorban lakik, Szálljon József fejére, A testvérei közül kiválasztott fejének tetejére! ¹⁷ Mint az elsőszülött bika, legyen tele méltósággal. Szarva erős, mint a bivaly. Győzze le vele a népeket, Mind, egészen a határig. Így legyen Efraim tízezreivel S így Manassze ezreivel is." ¹⁸ Zebulunról ezt mondta: "Örülj, Zebulun, utadnak S te Isszachár, sátradnak! ¹⁹ A hegyen hívják össze a népeket, Ott mutassák be a méltó áldozatot. Magukba szívják a tenger árját S felszürcsölik a homok rejtett kincseit." ²⁰ Gád felől így beszélt: "Áldott legyen, aki tág teret ad Gádnak! Mint oroszlán nőténye elnyúlt, Szétmarcangolta a kart is, a fejet is. ²¹ Aztán kiszemelte magának az első részt, A vezér osztályrészét így szabta meg. Ha a hadinép élére áll, az Úr igazsága S az ő törvényei együtt vonulnak Izraellel." ²² Dánról ezt mondta: "Dán fiatal

oroszlán, Mely Básánból iramodik ide." ²³ Naftali felől így beszélt: "Naftalinak bőven jusson a szeretetből, Töltse el az Úr áldása. Legyen övé a tenger és a dél." ²⁴ Áserről ezt mondta: "A többi fiú közt Áser legyen áldott, A kedvelt testvérei körében, Lába fürödjék olajban! ²⁵ Zárad legyen vasból és ércből, Egész életedben élj biztonságban. ²⁶ Nincs hasonló Jesurun Istenéhez, Meglovagolja az eget, hogy segítsen rajtad, Meg a fellegeket, csak hogy fölemeljen. ²⁷ Fent az ősidők Istene, Lent az örök karja. Elúzi az ellenséget, Így szól: Pusztulj! ²⁸ Izrael biztonságban élhet, Jákob kútja egyedül az övé. A gabona és a bor földjének Az ég megadja harmatát. ²⁹ Boldog vagy, Izrael! Ki hasonló tehozzád, Te győzedelmes nép? Az Úr a védőpajzsod, A küzdő kard, mely dicsőségre emel. Ellenségeid vesztetre törnek, De te hátukon taposol." 34. fejezet (MTörv34)

¹ Mózes tehát Moáb pusztájából fölment Nebo hegyére, a Pizga-(hegység) csúcsára, amely Jerikóval szemben van, s az Úr megmutatta neki az egész országot: Gileádot Dánig, ² egész Naftalit, Efraim és Manassze földjét, Júda egész területét a nyugati tengerig, ³ a déli országrészt és a (Jordán)-kanyart, Jerikónak, a pálmák városának síkságát, egészen Coárig. ⁴ Így szólt hozzá az Úr: "Ez az a föld amelyre Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküt tettem ezekkel a szavakkal: Utódaidnak adom! Megnézheted, saját szemeddel, de oda nem jutsz el!" ⁵ Akkor ott, Moáb földjén meghalt Mózes, az Úr szolgája, az Úr ígérete szerint. ⁶ (Az Úr) Moáb földjén, a völgyben temette el Bet-Peorral szemben. De sírját nem ismeri senki, mind a mai napig. ⁷ Mózes 120 esztendő volt, amikor meghalt. Szeme sem tört meg, frissessége megmaradt. ⁸ Izrael fiai 30 napig siratták Mózeszt Moáb pusztáján, akkor véget ért Mózes siratásának ideje. ⁹ Józsuét, Nun fiát azonban eltöltötte a bölcsesség lelke, mivel Mózes rátette kezét és Izrael fiai engedelmeskedtek neki - úgy tettek, amint az Úr Mózesnek parancsolta. ¹⁰ Izraelben azonban nem támadt többé olyan próféta, mint Mózes, akivel az Úr szemtől szemben találkozott. ¹¹ Az Úr parancsára sok jelet és csodát mutatott Egyiptom földjén a fáraón és szolgálain és az egész országon. ¹² Nagy hatalomról tett tanúságot s nagy rettenetet keltett egész Izrael szeme láttára.

Józsue könyve

1. fejezet (Józs1)

¹ Mózesnek, az Úr szolgájának halála után szólt az Úr Józsuéhez, Nun fiához, Mózes szolgájához, s azt mondta: ² "Szolgám, Mózes halott. Indulj, kelj át a Jordánon, te és ez az egész nép, arra a földre, amelyet Izrael fiainak adok. ³ Minden helyet, amelyet talpatok ér, nektek adok, ahogy Mózesnek mondtam. ⁴ A pusztától és Libanontól a nagy folyóig, az Eufráteszig, s napnyugat felé a

Nagy-tengerig terjed határotok. ⁵ Senki sem lesz képes ellenállni neked egész életedben: veled leszek, ahogy Mózással is vele voltam, nem hagylak el, nem szolgáltatlak ki. ⁶ Légy erős és kitartó, mert te adod birtokul ennek a népnek a földet, amelyre atyáiknak megesküdtem, hogy nekik adom. ⁷ Légy hát erős és kitartó, s ügyelj, hogy mindenben a törvény szerint járd el, amelyet szolgálom, Mózes szabott neked; ne térj el tőle se jobbra, se balra, hogy minden úton sikerrel járd. ⁸ Ennek a törvénynek a könyve legyen minden időben ajkadon; fontolgasd éjjel-nappal, ügyelj, s mindenben ahhoz szabd tetteidet, ami benne írva van. Akkor szerencsés leszel minden vállalkozásodban: sikerülni fog neked. Hát nem azt a parancsot adtam neked, ⁹ hogy légy erős és kitartó? Ne félj és ne aggódj tehát, mert az Úr, a te Istened veled lesz mindenütt, ahova csak mész." ¹⁰ Akkor Józsué ezt a parancsot adta a nép írnokainak: ¹¹ "Járjátok be a tábort, és mondjátok meg a népnek: Lássátok el magatokat élelemmel, mert három napon belül átkeltek a Jordánon, hogy birtokba vegyétek a földet, amelyet az Úr, a ti Istenetek ad nektek birtokul." ¹² Ruben és Gád fiaihoz, továbbá Manassze törzse feléhez pedig így szólt Józsué: ¹³ "Emlékezzetek arra, amit az Úr szolgálja, Mózes parancsolt nektek: Az Úr, a ti Istenetek nyugalmat ad nektek, s nektek adja itt ezt a földet. ¹⁴ Asszonyaitok, gyermekeitek és jószágotok maradjanak azon a földön, amelyet Mózes a Jordánon túl adott nektek. Ti ellenben, fegyverforgatásra képes férfiak, mindnyájan vonuljatok tovább testvéreitek élén, és legyetek segítségükre, ¹⁵ míg az Úr testvéreiteknek is meg nem adja a nyugalmat, mint nektek, s ők is birtokukba nem veszik a földet, amelyet az Úr, az ő Istenük ad nekik. Akkor visszatérhettek arra a földre, amely a tiétek, s amelyet Mózes, az Úr szolgálja adott nektek a Jordánon túl, napkelet felé." ¹⁶ Így válaszoltak Józsuénak: "Mindent megteszünk, amit parancsolsz, s elmegyünk mindenhova, ahová csak küldesz bennünket. ¹⁷ Egészen úgy hallgatunk rád, ahogyan Mózesre hallgattunk. Csak legyen veled az Úr, a te Istened, ahogy Mózással vele volt! ¹⁸ Aki ellened szegül, s nem engedelmeskedik parancsaidnak, bármit parancsolsz is neki, az haljon meg. Te pedig légy erős és kitartó!" 2. fejezet (Józsué)

¹ Józsué, Nun fia, Sittimből titokban két hírszerzőt küldött előre ezzel a megbízatással: "Menjete, fürkésszétek ki Jerikó földjét!" Előre mentek, s egy Rácháb nevű rossz hírű nő házába tértek be, aztán nyugalomra tértek. ² Jerikó királyának nyomban jelentették: "Izrael fiai közül emberek érkeztek éjszakára, az országot kikémlelni." ³ Jerikó királya erre üzent Ráchábnak: "Add ki azokat az embereket, akik hozzád érkeztek s házádba betértek, mert azért jöttek, hogy az egész országot kikémleljék." ⁴ De az asszony fogta és elrejtette a két embert. Így válaszolt: "Valóban, ezek az emberek betértek hozzám, de nem tudtam, honnan valók. ⁵ Amikor a sötétség beálltával be

akarták zárni a város kapuit, kimentek. Nem tudom, hova mentek. De vegyétek gyorsan üldözőbe, s talán még utolérítek őket!" ⁶ Közben fölvitte a tetőre, s ott a kupacokba rakott lészár alá rejtette őket. ⁷ A király emberei a Jordán irányában a gázlóig üldözték őket, a kaput pedig, mihelyt kivonultak, akik üldözőbe vették őket, bezárták. ⁸ Mielőtt még nyugalomra tértek volna, Rácháb fölment hozzájuk a tetőre. ⁹ Így beszélt: "Tudom, hogy az Úr nektek adta ezt a földet. Félelem fogott el bennünket tőletek, s az ország lakóit közeledéstelekre mind hatalmába kerítette a rémület. ¹⁰ Mert tudomásunkra jutott, hogy Egyiptomból való kivonulástok idején az Úr kiszárította előttem a Sás-tengert, meg hogy mit tettetek az amoriták két királyával, Szichonnal és Oggal, a Jordánon túl: betöltöttétek rajtuk az átkot. ¹¹ Amikor meghallottuk, elhagyott a bátorságunk, és senki sem mert többé nektek ellenállni. Mert az Úr, a ti Istenetek, Isten fenn az égben éppen úgy, mint lenn a földön. ¹² Most hát esküdjete meg nekem az Úrra, amint én könyörületes voltam irántatok, ti is megkönyörültök atyám házán, s adjatok erre valami megbízható jelet; ¹³ hagyjátok életben apámat és anyámat, bátyáimat és nővéreimet és mindazokat, akik hozzájuk tartoznak, kíméljete meg bennünket a haláltól." ¹⁴ A hírszerzők azt válaszolták: "Inkább magunk haljunk meg helyettetek! De ne áruljátok el egyezségünket! Ha az Úr nekünk adja az országot, könyörületesek és hűségesek leszünk hozzád." ¹⁵ Rácháb egy kötélen leengedte őket az ablakból, háza ugyanis a város falánál állt, a város fala mellett lakott. ¹⁶ S így szólt hozzájuk: "Menjete a hegyekbe, akkor kikerülítek azokat, akik üldözőbe vettek benneteket. Ott rejtőzzetek el három napig, üldözőitek visszatértéig, azután menjete utatokra." ¹⁷ Az emberek azt felelték neki: "Az esküt, amit tétetél velünk, ezzel a föltétellel vagyunk kötelesek megtartani: ¹⁸ Ha megérkezünk az országba, nézd, mutasd ezt a jelet: Kösd ezt a piros fonálból font zsinórt arra az ablakra, amelyen leengedtél bennünket, s gyűjtsd össze házádban apádat, anyádat, bátyáidat és egész családot. ¹⁹ Aki házá ajtaján kilép, annak hulljon a vére vissza a fejére, mi ártatlanok vagyunk benne. Hanem azoknak a vére, akik házában lesznek, hulljon a mi fejünkre, ha valaki kezét emel rájuk. ²⁰ De ha elárulnál minket, nem köt az eskü, melyet neked tettünk." ²¹ Erre így válaszolt: "Úgy legyen, ahogy mondtátok." Ezzel útra bocsátotta őket, s ők eltávoztak. Akkor az ablakra kötötte a piros zsinórt. ²² Elmentek és a hegyekbe értek. Ott maradtak három napig, míg az üldözésekre küldött emberek vissza nem tértek. Ezek az egész utat végigfűrkészték, de nem találták őket. ²³ Aztán a két ember újra lejött a hegyekből, átkelt a Jordánon és Józsuéhoz, Nun fiához ment. Mindent elbeszéltek neki, ami történt. ²⁴ Így szóltak Józsuéhoz: "Az Úr az egész országot kezünkre adta. Már most retteg tőlünk az ország minden lakója." 3. fejezet (Józs3)

¹ Józsue kora reggel fölkelt, és Sittimből útra kelt Izrael fiaival. Eljutottak a Jordánig, és míg át nem keltek, ott töltötték az éjszakát. ² Három nap elteltével az előljárók bejárták a tábort ³ és megparancsolták a népnek: "Ha meglátjátok az Úr, a ti Istenetek szövetségének ládáját és a Lévi fiai közül való papokat, akik viszik, akkor arról a helyről, ahol vagytok, induljatok el és kövessétek őket, ⁴ hogy tudjátok, melyik úton kell mennetek, mert még sohasem jártatok azon az úton. De köztetek és a láda között legyen mintegy 2000 könyöknyi távolság: Ne menjetek hozzá közel!" ⁵ Józsue így szólt a néphez: "Szentelődjete meg holnapra, mert az Úr csodát tesz körülöttekben." ⁶ A papoknak pedig ezt mondta Józsue: "Emeljétek föl a szövetség ládáját és haladjatok vele a nép élén!" Ezek fölemelték a szövetség ládáját és a nép előtt haladtak. ⁷ Az Úr így szólt Józsuéhez: "Ma elkezdelek nagyra tenni egész Izrael szemében, hogy így megtudja: veled vagyok, amint Mózással vele voltam. ⁸ De parancsold meg a szövetség ládáját vivő papoknak: Mihelyt a Jordán vizéhez értek, magában a Jordánban álljatok meg." ⁹ Józsue tehát így szólt Izrael fiaihoz: "Gyertek és halljátok az Úr, a ti Istenetek szavát!" ¹⁰ Aztán így folytatta Józsue: "Erről tudjátok meg, hogy élő Isten van köztetek, s hogy biztosan elúzi előletek a kánaániakat, hetitákat, hivvitákat, perizitákat, gírgasitákat, amoritákat és jebuzitákat: ¹¹ az Úrnak, az egész föld Urának ládája átkel előttetek a Jordánon. ¹² Válasszatok ki Izrael törzséből tizenkét férfit, mindegyik törzsből egyet. ¹³ Mihelyt a papoknak a talpa, akik az Úrnak, az egész föld Urának ládáját viszik, a Jordán vizét éri, a Jordán vize kettéválik, a lefelé menő elfolyik, a felülről jövő egy tömeggé merevedik." ¹⁴ Amikor tehát a nép tábort bontott, hogy átkeljen a Jordánon, a papok a szövetség ládáját a nép előtt vitték. ¹⁵ Amikor a ládát vivők a Jordánhoz értek, s ezeknek a papoknak a lába a vizet érte - a Jordán az egész aratási időben túláradt a medrén -, ¹⁶ a felülről jövő víz megállt, s egyetlen tömeggé állt össze, nagy távolságon, egész Cártán határáig; közben az arabok tengere vagy a Sós-tenger felé folyó víz teljesen elapadt. A nép átkelt, Jerikóval szemben. ¹⁷ A papok, akik az Úr szövetségének ládáját vitték, száraz talajon álltak, mozdulatlanul, a Jordán közepén. Egész Izrael szárazon kelt át, míg az egész nép át nem ért a Jordánon. 4. fejezet (Józs4)

¹ Amikor az egész nép átkelt a Jordánon, az Úr így szólt Józsuéhez: ² "Válassz ki tizenkét férfit a nép közül, mindegyik törzsből egyet, ³ s parancsold meg nekik: Vegyetek innen, a Jordán közepéből tizenkét követ, vigyétek magatokkal, s ott, ahol az éjszakát töltitek, tegyétek le a táborhelyre." ⁴ Józsue magához hívatta a tizenkét férfit, akit Izrael fiai közül kijelöltetett, mindegyik törzsből egyet, ⁵ s így szólt hozzájuk: "Haladjatok az Úr, a ti

Istenetek ládája előtt a Jordán közepéig, s mindegyitek emeljen a vállára egy követ, Izrael törzseinek száma szerint, ⁶ hogy majd emlékkő legyen belőlük körötökben. Mert egy nap megkérdezik majd gyermekeitek: ⁷ Mit jelentenek nektek ezek a kövek? Akkor így feleljetek nekik: Azt, hogy a Jordán vize kettévált az Úr szövetségének ládája előtt, amikor átkelt a Jordánon. Ezért ezek a kövek Izrael fiai számára örökre emlékül szolgálnak." ⁸ Izrael fiai úgy tettek, ahogy Józsue parancsolta. Fölemeltek a Jordán közepéből tizenkét követ Izrael fiai törzseinek száma szerint, amint az Úr Józsuénak parancsolta, és az éjszakai táborhelyre vitték, s ott letették. ⁹ Majd Józsue a Jordán közepébe is állított tizenkét követ, arra a helyre, ahol a papok lába állt, akik a szövetség ládáját vitték; még ma is ott találni őket. ¹⁰ A papok, akik a ládát vitték, mindaddig a Jordán közepén álltak, míg minden le nem zajlott, amit az Úr parancsára Józsue a népnek mondott, egészen aszerint, ahogy Mózes meghagyta Józsuénak, s a nép sietve átkelt. ¹¹ Amikor az egész nép átkelt, az Úr ládája tovább vonult a papokkal, a nép élén. ¹² Ruben és Gád fiai, valamint Manassze törzsének a fele fölfegyverkezve Izrael fiainak élén haladtak, ahogy Mózes mondta nekik. ¹³ Szám szerint mintegy 40 000 fölfegyverzett harcos kelt át az Úr előtt harcra készen Jerikó síkságára. ¹⁴ Azon a napon az Úr naggyá tette Józsuét egész Izrael szemében; úgy tisztelte (egész Izrael), ahogy Mózes tisztelte, egész életében. ¹⁵ Az Úr így szólt Józsuéhoz: ¹⁶ "Parancsold meg a papoknak, akik a tanúság ládáját viszik, hogy jöjjenek fel a Jordánból." ¹⁷ S Józsue megparancsolta a papoknak: "Gyertek föl a Jordánból!" ¹⁸ A papok tehát, akik az Úr szövetségének ládáját vitték, fölmentek a Jordánból. Alig érte talpuk a száraz partot, a Jordán vize máris visszatért medrébe, s mint azelőtt, elöntötte a partot. ¹⁹ Az első hónap tizedik napján a nép fölment a Jordánból, és Gilgalban ütött tábor, Jerikó keleti határánál. ²⁰ Azt a tizenkét követ, amelyet a Jordánból kiemeltek, Józsue Gilgalban állította fel. ²¹ Azután így szólt Izrael fiaihoz: "Ha egy nap gyermekeitek majd megkérdezik atyáikat, mit jelentenek ezek a kövek, ²² ezt a magyarázatot adjátok gyermekeiteknek: Itt szárazon kelt át Izrael a Jordánon, ²³ mert az Úr, a ti Istenetek kiszárasztotta előttetek a Jordán vizét, míg át nem keltetek, ahogyan az Úr, a ti Istenetek a Sás-tengerrel tette: kiszárasztotta előttünk, míg át nem keltünk, ²⁴ hogy a föld népei megtudják, milyen hatalmas az Úr keze, s magatok is minden időben féljétek az Urat, a ti Isteneteket." 5. fejezet (Józs5)

¹ Amikor az amoriták királyai, akik a Jordán nyugati partvidékét lakták, s a kánaániak királyai, akik a tenger melletti részen éltek, meghallották, hogy az Úr kiapasztotta a Jordán vizét Izrael fiai előtt, míg át nem keltek, elhagyta őket a bátorságuk, s Izrael fiai előtt elállt a lélegzetük. ² Abban az időben így szólt az Úr Józsuéhoz: "Csinálj magadnak kőből kést, s újra metéld körül

Izrael fiait!" ³ Józsue csinált magának kőből kést, és körülmetélte Izrael fiait a Fitymák dombján. ⁴ Ez az oka annak, hogy Józsue körülmetélte őket: Azok a férfi nemen levők, akik fegyverhordozó korban kivonultak Egyiptomból, az Egyiptomból való kivonulás után mind meghaltak útközben a pusztán. ⁵ Azok az emberek, akik kivonultak, mind körül voltak metélve; azokat ellenben, akik az Egyiptomból való kivonulás után, útközben a pusztán születtek, nem metélték körül. ⁶ Hisz 40 esztendeig bolyongtak Izrael fiai a pusztában, míg az egész nép ki nem pusztult, vagyis az összes férfi, aki fegyverforgatásra alkalmas korban kivonult Egyiptomból. Nem hallgattak az Úr szavára, s az Úr megesküdött, hogy nem látják meg az országot, amelyre megesküdött atyáinknak, hogy nekünk adja, a tejjel-mézzel folyó országot. ⁷ Fiaikat állította a helyükbe, s ezeket metélte körül Józsue; mert körülmetéletlenek voltak, mivel útközben nem lehetett körülmetélni őket. ⁸ Amikor az egész népet körülmetélték, a táborban maradtak pihenni, míg föl nem épültek. ⁹ S az Úr így szólt Józsuéhez: "Ma levettem rólatok Egyiptom gyalázatát." S annak a helynek Gilgal lett a neve, mind a mai napig. ¹⁰ Izrael fiai Gilgalban táboroztak, s a hónap tizennegyedik napján este ott ülték meg a húsvétot Jerikó síkságán. ¹¹ Ettek a föld terméséből, a húsvét utáni napon kovásztalan kenyeret és pirított gabonát, ugyanazon a napon. ¹² Attól kezdve megszűnt a manna, hogy a föld terméséből ettek. Izrael fiainak nem volt többé mannájuk, s ettől kezdve Kánaán földjének termékeivel táplálkoztak. ¹³ Amikor Józsue Jerikó közelében tartózkodott, fölemelte szemét és látott egy embert: előtte állt, s kivont kard volt a kezében. Józsue odament hozzá és megkérdezte tőle: "Hozzánk tartozol vagy ellenségeinkhez?" ¹⁴ Azt felelte: "Nem, hanem az Úr seregének vagyok a vezére, most érkeztem..." Józsue arcra borult előtte a földön, hódolt előtte és megkérdezte: "Mit parancsol az én Uram szolgáljának?" ¹⁵ Az Úr seregének vezére azt válaszolta: "Vedd le lábadról a sarut, mert a hely, ahol állasz, szent." Józsue megtette. 6. fejezet (Józs6)

¹ Jerikó gondosan bezárkózott [Izrael fiai előtt]: se ki nem jött senki, se be nem ment senki. ² Akkor az Úr így szólt Józsuéhez: "Nézd, kezvedbe adom Jerikót és királyát. Harcosaitok, ³ a fegyverforgató férfiak mind kerüljék meg egyszer a várost, [s ugyanígy tégy te is hat napon át. ⁴ Hét pap ugyanakkor vigyen hét harsonát a láda előtt. A hetedik nap hétszer menjetek körbe a város körül, a papok fújják meg a harsonákat]. ⁵ Ha a kürt felharsan [ha halljátok a harsona hangját], az egész nép törjön ki egyetlen hatalmas csatakiáltásban. S a város falai menten leomlanak. Akkor hatoljon be a nép, ki-ki ott, ahol éppen van." ⁶ Józsue, Nun fia, hívatta a papokat, s azt mondta nekik: ["Fogjátok a szövetség ládáját, s hét pap vigyen hét szarukürtöt az Úr ládája előtt"]. ⁷ A néphez így szólt: "Induljatok, és kerüljétek meg a várost! Az előhad haladjon

az Úr ládája előtt." ⁸ [Így történt, aszerint a parancs szerint, amelyet Józsue adott a népnek.] A hét pap, aki a hét szarukürtöt vitte, az Úr előtt haladt és fújta a harsonákat. Az Úr szövetségének ládája következett utánuk. Az előhad a papok előtt menetelt, ⁹ [akik a harsonákat fújták], a hátvéd pedig a ládát követte. Meneteltek és fújták a harsonákat. ¹⁰ A népnek ezt a parancsot adta Józsue: "Ne kiáltsatok, s ne hallassátok a hangotokat [egyetlen szó se jöjjön ki a szátokon], addig a napig, míg azt nem mondom: Törjetek ki csatakiáltásban! Akkor harsogjatok!" ¹¹ Józsue körülvitte az Úr ládáját [egyszer] a város körül azután visszatértek a táborba, s az éjszakát a táborban töltötték. ¹² Józsue kora reggel fölkel, s a papok fogták az Úr ládáját. ¹³ Hét pap hét szarukürttel a láda előtt vonult, és menet közben fújta a harsonákat. Az előhad előttük haladt, a hátvéd pedig az Úr ládáját követte. Így vonultak körbe harsonazengés közepette. ¹⁴ Megkerülték a várost [egyszer, a második napon], aztán visszatértek a táborba. Így tettek hat napon át. ¹⁵ A hetedik nap pirkadatkor fölkeltek, s [ugyanabban a rendben] hétszer megkerülték a várost. [Csak ezen a napon vonultak hétszer körül a város körül.] ¹⁶ A hetedik alkalommal a papok megfújták a harsonákat, Józsue pedig így szólt a néphez: "Törjetek ki csatakiáltásban! Mert az Úr nektek adta a várost. ¹⁷ A város az Úr kedvéért átok alá esik mindennel, ami benne van. Csak Rácháb, a rossz hírű nő marad életben, s azok, akik vele vannak házában, mert elrejtette a hírszerzőket, akiket előre küldtünk. ¹⁸ Magatok pedig gondosan őrizkedjete az elátkozottól! Nehogy kedvetek támadjon valamit is elsajátítani, ami átok alá esik, mert akkor Izrael egész táborát kiteszitek az átoknak, és nagy szerencsétlenséget hoztok rá. ¹⁹ Minden ezüstöt és minden aranyat, minden rézből és vasból készült edényt az Úrnak kell szentelni, kerüljenek az Úr kincstárába!" ²⁰ A nép csatakiáltásban tört ki, a harsonákat pedig megfújták. Amikor a nép meghallotta a harsonazengést, hatalmas csatakiáltásban tört ki, s a falak leomlottak. A nép nyomban megrohanta a várost - ki-ki ahol éppen volt -, és bevették. ²¹ Betöltötték az átkot mindenkin, aki a városban csak volt, férfin és nőn, fiatalon és öregen, az ökörig, juhig és számárig, a kardnak élével. ²² Józsue így szólt ahhoz a két emberhez, aki az országot kikémlelte: "Menjete be a szajha házába, s hozzátok elő azt az asszonyt azokkal egyetemben, akik hozzá tartoznak, amint megesküdtetek neki." ²³ A fiatalemberek, a hírszerzők bementek, s előhozták Ráchábot, apját, anyját, bátyjait, s mind, akik hozzá tartoztak. A rokonságból valókat is mind kihozták, és elvezették őket egy biztos helyre Izrael táborán kívül. ²⁴ Felgyújtották a várost, s mindent, ami benne volt, kivéve az ezüstöt és aranyat, meg a rézből és vasból való edényeket - ezeket az Úr háza kincstárának adták. ²⁵ Ráchábot, a rossz hírű nőt azonban, valamint apjának házát, s azokat, akik hozzá tartoztak, Józsue mind megkímélte. Izrael körében él mind a mai napig,

mert elrejtette a hírszerzőket, akiket Józsue küldött Jerikót kikémlelni.²⁶ Abban az időben Józsue ezt az esküt tétette az Úr színe előtt: Átkozott, aki belefog, hogy újjáépítse e várost! Rakja az alapot elsőszülöttjére, kapuit állítsa legkisebb gyermekére!²⁷ Az Úr Józsuével volt, s hírnevét elterjesztette az egész vidéken. 7. fejezet (Józs7)

¹ Izrael fiai azonban megszegték az átokparancsot: Áchán, Karmi fia, aki Zerach fiának, Zabdinak volt a fia, Júda törzséből, vett abból, ami átok alá esett, s az Úr haragja fellobbant Izrael fiai ellen.² Józsue akkor embereket küldött Jerikóból a Bételtől nyugatra fekvő Aiba, s azt mondta nekik: "Menjetek, és kémleljétek ki az országot!" Az emberek elmentek Ait kikémlelni.³ Visszatértek Józsuéhoz és jelentették: "Nem kell az egész népnek felvonulnia; mintegy két vagy háromszáz ember menjen Ait megtámadni. Ne fáradjon odáig az egész nép, mert csak kevesen vannak."⁴ Mintegy háromezernyi mentek oda a népből, mégis menekülniük kellett Ai lakóitól.⁵ Azok megöltek közülük 36 embert, s a kaputól egész Sebarimig üldözték, míg végül a lejtőnél le is győzték őket. Erre a nép szíve elcsüggedt, elvesztette minden bátorságát.⁶ Józsue megszaggatta ruháját, s arcra borulva feküdt a földön az Úr ládája előtt egészen estig. Ő is, a nép vénei is hamut szórtak fejükre.⁷ Józsue szólt: "Ó, Uram, Uram, miért engedted, hogy ez a nép átkeljen a Jordánon? Azért, hogy most az amoriták kezére adj és megsemmisíts bennünket? Ó, bár maradhattam volna a Jordánon túl!"⁸ Bocsáss meg, Uram! Mit mondjak, mikor Izrael meghátrált ellenségei előtt?⁹ A kánaániak meghallják, s az ország lakói mind, és szövetségre lépnek ellenünk, hogy kiirtsák nevünket a földről. Mit teszel akkor nagy nevedért?"¹⁰ Az Úr így válaszolt Józsuénak: "Kelj föl! Miért fekszel így, arcra borulva?"¹¹ Izrael vétkezett, megszegte szövetségemet, amelyet rábíztam. Igen, vettek abból, ami átok alatt volt. Igen, ellopták, eltitkolták és holmijaik közé tették.¹² Izrael fiai ezért nem lesznek képesek ellenségeiknek ellenállni, meghátrálnak ellenségeik előtt, mert átok alá estek. Nem leszek többé veletek, ha el nem távolítjátok körötökből, ami átkozott.¹³ Rajta, hívd össze a népet, és mondd meg neki: Szentelődjete meg holnapra, mert az Úr, Izrael Istene azt mondta: Átkozott holmi van körödben, Izrael; nem leszel képes ellenségeidnek ellenállni, míg ki nem vetitek körötökből, ami átkozott.¹⁴ Azért holnap reggel álljatok fel a törzsek rendjében, és az a törzs, amelyet az Úr a sorsvetéssel megjelöl, lépjen elő nemzetségenként. Aztán az a nemzetség, amelyet az Úr a sorsvetéssel megjelöl, lépjen elő rokonságonként. Majd a rokonság, amelyet az Úr sorsolással megjelöl, lépjen elő családonként. Majd az a család, amelyet az Úr a sorsolással megjelöl, lépjen elő, egyik ember a másik után.¹⁵ S akinél az átok alá eső holmit megtaláljátok, azt el kell égetni, mindennel, ami az övé,

mert megszegte az Úr szövetségét és gyalázatos tettet követett el Izraelben." ¹⁶ Józsue kora reggel fölkel, és felvonultatta maga előtt Izraelt, a törzsek rendjében. Júda törzsére esett a sors. ¹⁷ Előléptette Júda nemzetségeit, és Zerach nemzetségére esett a sors. Előléptette Zerach nemzetségét, sorra a családokat és Zabdit jelölte meg (az Úr). ¹⁸ Most előléptette Zabdi családját, az egyik embert a másik után; a sorsvetés Áchánra, Karminak a fiára esett, aki Zerach fiának, Zabdinak volt a fia, Júda törzséből. ¹⁹ Józsue így szólt Áchánhoz: "Fiam, adj dicsőséget az Úrnak, Izrael Istenének és hódolj neki! Valld meg, mit tettél, ne titkolj el semmit!" ²⁰ Áchán azt válaszolta Józsuénak: "Igen, én vagyok. Vétkeztem az Úr, Izrael Istene ellen, s ezt tettem." ²¹ Amikor a zsákmány közt megláttam egy szép sineári köntöst, 200 ezüst sékelt meg egy 50 sékel súlyú aranyrudat, fölébredt bennem utána a vágy és elvettem magamnak. A földben vannak elrejtve a sátramban, az ezüst van alul." ²² Józsue embereket küldött, azok odafutottak a sátorhoz és valóban, a köntös a sátorban volt elrejtve, az ezüst pedig alatta. ²³ Mind kihozták a sátorból, odavitték Józsuéhez és Izrael véneihez, hogy tárják az Úr elé. ²⁴ Akkor Józsue fogta Áchánt, Zerach fiát az ezüsttel, a köntössel és az aranyrúddal együtt, és Áchor völgyébe küldte, ugyanígy fiait, lányait, bikáját, szamarát, nyáját, sátrát és mindent, ami az övé volt. Egész Izrael elkísérte. ²⁵ Józsue megkérdezte: "Miért hoztál ránk szerencsétlenséget? Hozzon hát rád is veszedelmet az Úr ezen a napon!" És egész Izrael megkövezte. ²⁶ Nagy kőhalmot raktak föléje, amely a mai napig is ott áll. Erre alábbhagyott az Úr izzó haragja. A helynek az Áchor völgye nevet adták, azt viseli mindmáig. 8. fejezet (Józs8)

¹ Akkoriban az Úr így szólt Józsuéhez: "Ne félj és ne aggódj! Vidd magaddal az összes harcost. Rajta, vonuljatok fel Ai ellen! Nézd, kezedbe adom Ai királyát, népét, városát és földjét. ² Bánj Aival és királyával úgy, mint Jerikóval és királyával bántál. Ami a zsákmányt illeti, csak amit lefoglaltok, meg a jószágot tartsátok meg magatoknak. Vess cselt a városnak, hátulról." ³ Józsue elindult, hogy összes harcosával felvonuljon Ai ellen. Kiválasztott 30000 embert, csupa bátor férfit, és éjszaka útnak indította őket, ⁴ miután kiadta nekik a parancsot: "Nézzétek, vessetek cselt a városnak hátulról. De ne menjetek el messzire, legyetek mindnyájan a helyeteken!" ⁵ Magam, s velem az egész nép, mi majd közeledünk a város felé, s amikor Ai lakói kivonulnak ellenünk, mint első alkalommal, megfutamodunk előttük. ⁶ Akkor üldözőbe vesznek bennünket, s messze csalhatjuk őket a várostól. Azt fogják majd mondani: Menekülnek előlünk, mint első alkalommal! ⁷ Akkor induljatok el leshelyetekről, s foglaljátok el a várost: az Úr, a ti Istenetek kezetekre adja. ⁸ Ha elfoglaljátok a várost, égessétek fel. Ezt a parancsot kell végrehajtanotok.

Én adtam ezt nektek".⁹ Józsue útra bocsátotta őket, s ők a leshelyre vonultak Bétel és Ai között, Aitól nyugatra sorakoztak fel.¹⁰ Józsue a nép közt töltötte az éjszakát. Másnap kora reggel fölkelt, felsorakoztatta a népet, s Izrael véneivel felvonult a nép élén Ai ellen.¹¹ Az összes harcos, aki vele volt, felvonult, egészen a városig előre nyomultak, majd Aitól északra letáboroztak. Ai és Józsue közt volt a völgy.¹² Vett mintegy 5000 embert, és Bétel és Ai között, a várostól nyugatra lesbe állította őket.¹³ A nép a várostól északra ütött tábort, a leshelyet pedig a várostól nyugatra állították. Józsue az egész éjszakát a nép közt töltötte.¹⁴ Amikor Ai királya ezt látta, gyorsan kivonult, hogy harcba szálljon Izraellel, ő és egész hadinépe Araba lejtőjén. Nem tudták, hogy a város túlsó oldalán lesben állnak.¹⁵ Józsue és egész Izrael hagyta, hogy legyőzzék, s megfutamodott a pusztá irányában.¹⁶ Az egész nép, amely a városban volt, nagy csatakiáltással nyomukba eredt; Józsuét üldözve eltávolodtak a várostól.¹⁷ Egyetlen férfi sem maradt Aiban, aki ne vette volna üldözőbe Izraelt. S olyannyira üldözték őket, hogy a várost otthagyták védtelenül.¹⁸ Akkor az Úr így szólt Józsuéhez: "Fordítsd a kardot, amely kezervedben van, Ai ellen, mert kezervedbe adom." Józsue tehát a város ellen fordította a kardot, amely kezében volt.¹⁹ Mihelyt kinyújtotta kezét, akik lesben álltak, hirtelen fölegyenesedtek helyükről. Neki iramodtak és behatoltak a városba. Bevették, s csakhamar lángba borították.²⁰ Amikor az Aiba való emberek visszafordultak, látták, hogy a városból füstfelhő száll az ég felé. Senkinek nem volt közülük bátorsága ide vagy oda menekülni. A pusztá felé menekülő nép pedig szembefordult azokkal, akik üldözték.²¹ Amikor Józsue és egész Izrael népe látta, hogy a lesben állók elfoglalták a várost és a városból füst száll az égre, visszafordultak, és megtámadták az aiakat.²² A többiek kivonultak a városból, velük szemben, úgy, hogy az aiak Izrael fiai közé ékelődtek: egyikük egyfelől, másikuk másfelől.²³ Addig kaszabolták őket, míg nem maradt közülük senki, aki túlélte volna vagy elmenekülhetett. Ai királyát azonban élve fogták el és Józsuéhez vitték.²⁴ Amikor Izrael fiai Ai lakóit mind megölték a mezőn és a pusztában, ahova menekültek, s azok mind egy szálig elhullottak a kard élettől, egész Izrael visszatért Aiba és kardélre hányta.²⁵ Azoknak a száma, akik azon a napon elestek, férfiak és nők, 12000-re rúgott - Ainak összes lakója.²⁶ Józsue nem húzta vissza dárdával kinyújtott kezét, amíg Ainak minden lakóján be nem töltötte az átkot.²⁷ Izrael zsákmányul csak a jószágot és a lefoglalt holmit tartotta meg ebből a városból, aszerint a parancs szerint, amelyet az Úr adott Józsuénak.²⁸ Akkor Józsue földig leégette Ait, s örökre romhalmazzá tette, pusztasággá mind a mai napig.²⁹ Ai királyát estig felakasztotta egy fára; napnyugtakor azonban Józsue megparancsolta, hogy vegyék le a holttestet a fáról. A város kapuja elé dobták, s nagy kőhalmot emeltek föléje, ez mind a mai napig ott áll.³⁰ Akkoriban

Józsue épített az Úrnak, Izrael Istenének Ebal hegyén egy oltárt,³¹ ahogy Mózes, az Isten szolgája megparancsolta Izrael fiainak, s amint írva van Mózes törvénykönyvében: vas nem érintette, faragatlan kövekből való oltárt. Ezen égőáldozatot mutattak be az Úrnak, s bemutatták a közösség áldozatát.³² Ott Józsue fölírta a kövekre Mózes törvényét, amelyet Izrael fiainak írt.³³ Azután egész Izrael felsorakozott, a vének, az elöljárók, a bírák, mindannyian, az idegenek éppúgy, mint akik ott születtek, a láda két oldalán a Lévi törzsből való papok előtt, akik az Úr szövetségének ládáját vitték, az egyik fele a Gerizim hegyén, a másik fele az Ebal hegyén, ahogyan Mózes, az Úr szolgája parancsolta, Izrael népét először megáldani.³⁴ Akkor Józsue felolvasta a törvénynek minden szavát, az áldást és az átkot, szóról szóra a törvénykönyv szerint.³⁵ Nem volt egyetlen szó sem abból, amit Mózes parancsolt, amelyet Józsue föl ne olvasott volna Izrael egész közössége előtt, beleértve az asszonyokat és a gyerekeket is, valamint a nép körében élő idegeneket. 9. fejezet (Józs9)

¹ Amikor ezt meghallották azok a királyok, akik a Jordánon túli hegyvidéken voltak, a síkságon és a Nagy-tenger egész partvidékén, egészen Libanonig, a hetita, az amorita, a kánaáni, a perizita, a hivvita és a jebuzita,² szövetkeztek egymással, hogy közös erővel harcoljanak mind Józsue és Izrael ellen.³ Gibeon lakói meghallották, hogyan bánt Józsue Jerikóval és Aival,⁴ azért cselhez folyamodtak. Útra keltek, élelemmel ellátva. Szamaraikat megrakták ócska zsákokkal és régi, szakadozott, foltos borostömlőkkel.⁵ A lábukra kopott, foltozott sarut húztak, magukra pedig rongyos ruhát öltöttek. Ami kenyeret magukkal vittek, az mind száraz volt és szétmorzsolódott.⁶ Elmentek Józsuéhoz Gilgalba, a táborba, s így szóltak hozzá és Izrael férfiaihoz: "Messze földről érkeztünk, köss velünk szövetséget!"⁷ Izrael férfiai így válaszoltak ezeknek a hivvitáknak: "Ki tudja, nem köztünk éltek-e? Hogyan köthetnénk hát szövetséget?"⁸ Erre azt felelték Józsuénak: "Szolgáid vagyunk." Józsue megkérdezte tőlük: "Kik vagytok, honnan jöttök?"⁹ Így feleltek: "Messze földről jöttünk szolgáid, az Úr, a te Istened neve miatt. Hallottunk róla s mindarról, amit Egyiptomban tett,¹⁰ s amit az amoriták két királyával, Szichonnal, Hesbon királyával és Oggal, Básán királyával művelt, aki Astarotban székelt.¹¹ Véneink és országunk lakói azért így szóltak hozzánk: Vigyetek magatokkal élelmet az útra, menjetek eléjük és mondjátok nekik: Szolgáitok vagyunk. Kössetek velünk szövetséget!"¹² Itt a kenyérünk - még meleg volt, amikor házukban az útra magunkhoz vettük, amikor útra keltünk, hogy hozzátok jöjjünk, s lám, most egészen száraz, szétmorzsolódott.¹³ Ezek a borostömlők is egészen újak voltak, amikor megtöltöttük őket, s most szakadozottak.¹⁴ Itt a végtelen hosszú úton elnyűtt sarunk és ruhánk." Az

előljárók vettek élelmükből anélkül, hogy az Úrtól tanácsot kértek volna.¹⁵ Józsue békét ígért nekik és szövetséget kötött velük, hogy megkíméli életüket, s a közösség előljárói megesküdték rá nekik.¹⁶ Történt, hogy a szövetség megkötése után három nappal híret vették, hogy közelbe való nép, Izrael körében él.¹⁷ Izrael fiai tábort bontottak, s a városaikba mentek. Ezek Gibeon, Kefira, Beerot és Kirjat-Jearim voltak.¹⁸ De nem ígázták le őket Izrael fiai, mivel a közösség előljárói esküt tettek az Úrra, Izrael Istenére. De az egész közösség zúgolódott az előljárók ellen emiatt.¹⁹ Az előljárók az egész nép előtt kijelentették: "Mivel esküt tettünk nekik az Úrra, Izrael Istenére, nem emelhetünk rájuk kezet.²⁰ Ezt tesszük velük: Életben hagyjuk őket, nehogy ránk hozzák a haragot az eskü miatt, amit tettünk nekik."²¹ Aztán hozzáfűzték az előljárók: "Éljenek, de legyenek az egész közösség favágói és vízhordói." A közösség úgy tett, amint az előljárók mondták.²² Józsue magához hívatta őket és így szólt hozzájuk: "Miért csaptatok be, azt állítva, hogy nagyon messze lakunk innen, mikor közöttünk éltek?"²³ Ezért mostantól fogva legyetek átkozottak, éljetekek mindig szolgaságban mint favágók és vízhordók az én Istenem házában."²⁴ Azt felelték Józsuénak: "Szolgáid egész pontosan hallották, mit rendelt az Úr, a te Istened szolgája, Mózes által: nektek adja az egész országot és kiirtja előletek mind a lakóit. Ezért közeledéstekekre nagy rettegés kerített hatalmába minket életünk miatt."²⁵ Lám, ezért tettünk így! S most kezekben vagyunk. Bánj velünk úgy, ahogy jónak és helyesnek látod."²⁶ Így bánt velük: kimentette őket Izrael fiainak kezéből, nem ölték meg őket.²⁷ Azon a napon a közösség szolgálatába állította őket mint favágókat és vízhordókat, s mind a mai napig az Úr oltára szolgálatára rendelte őket azon a helyen, amelyet majd kiválaszt. 10. fejezet (Józs10)

¹ Amikor Jeruzsálem királya, Adoni-Cedek meghallotta, hogy Józsue elfoglalta Ait és betöltötte rajta az átkot - úgy bánt Aival és királyával is, ahogy Jerikóval és királyával bánt -, továbbá, hogy Gibeon lakói békét kötöttek Izraellel és közé vegyültek,² nagyon megrémült, hisz Gibeon olyan jelentős város volt, mint valamely királyi székhely, nagyobb Ainál, lakói pedig mind harcosok.³ Jeruzsálem királya, Adoni-Cedek ezért követet küldött Hebron királyához, Pireánhoz, Lachis királyához, Jafiához és Eglon királyához, Debirhez, ezzel az üzenettel:⁴ "Gyertek és segítsetek nekem Gibeont legyőzni, mivel békét kötött Józsuéval és Izrael fiaival."⁵ Az öt amorita király egyesült és felvonult: Jeruzsálem királya, Hebron királya, Jarmut királya, Lachis királya és Eglon királya, ők és csapataik ostrom alá vették Gibeont és megtámadták.⁶ Gibeon lakói követet küldtek Józsuéhez Gilgalba, a táborba, ezzel az üzenettel: "Ne hagyd cserben szolgáidat, siess, gyere fel hozzánk, ments meg bennünket és segíts rajtunk, mert az összes

amorita király, aki a hegyvidéken él, szövetségzett ellenünk." ⁷ Józ sue maga ment fel, s vele minden harcosa és vitéze. ⁸ Az Úr így szólt Józ suéhoz: "Ne félj! Kezedbe adom őket. Senki sem lesz képes ellenállni neked." ⁹ Józ sue tehát hirtelen rajtuk ütött, miután az egész éjszakát azzal töltötték, hogy felvonuljanak Gilgalból. ¹⁰ Az Úr zavart támasztott köztük Izrael láttára, és súlyos csapást mért rájuk Gibeonnál. Sőt, Bet-Horon lejtőjének az irányában, egészen Azekáig és Makkedáig üldözte őket. ¹¹ Bet-Horon lejtőjén menekültek Izrael elől. Az Úr hatalmas jégesőt bocsátott rájuk az égből, egészen Azekáig; így odavesztek. Többben pusztultak el közülük a jégesőtől, mint Izrael fiainak kardja életől. ¹² Akkor így szólt Józ sue az Úrhoz, azon a napon, amelyen az Úr kiszolgáltatta neki az amoritákat -, Izrael szeme láttára fölkiáltott: "Nap, állj meg Gibeon fölött, s Hold, Ajalon völgye fölött!" ¹³ S a Nap megállt, a Hold is megállt, amíg a nép bosszút nem állt ellenségein. De nincs-e megírva az Igazak könyvében? A Nap megállt az ég közepén, s csaknem egy egész napig halogatta lenyugtát. ¹⁴ Se azelőtt, se azután nem volt még egy olyan nap, amelyen az Úr hallgatott volna embernek a szavára. Így harcolt az Úr Izraelért. ¹⁵ Józ sue, és vele együtt egész Izrael visszatért a táborba, Gilgalba. ¹⁶ Az öt király megfutamodott és elrejtőzött Makkeda barlangjában. Józ suénak jelentették: ¹⁷ "Megtaláltuk az öt királyt elrejtőzve, Makkeda barlangjában." ¹⁸ Józ sue azt válaszolta: "Hengerítsetek nagy köveket a barlang szájához és állítsatok oda embereket őrnök. ¹⁹ Ti azonban ne legyetek tétlen, vegyétek üldözőbe ellenségeiteket, vágjátok el az útjukat, ne engedjétek, hogy visszatérjenek városaikba, mert az Úr, a ti Istenetek kezetekbe adta őket." ²⁰ Ezután Józ sue és Izrael fiai teljes zavart keltettek köztük, egészen megsemmisítették őket, csak azok maradtak életben, akik eljutottak a megerősített városokba. ²¹ Az egész nép épségben visszatért Makkedába, Józ suéhoz a táborba. Senki nem merte Izrael fiaira még a nyelvét sem kiölteni. ²² Józ sue akkor így szólt: "Tegyétek szabaddá a barlang bejáratát, és vezessétek eléem azt az öt királyt!" ²³ Megtették, kihozták eléje az öt királyt a barlangból: Jeruzsálem királyát, Hebron királyát, Jarmut királyát, Lachis királyát és Eglon királyát. ²⁴ Amikor a királyokat eléje vezették, Józ sue összehívta Izrael férfait, és így szólt a harcosok vezéreikhez, akik elkísérték: "Menjetek, és hágjatok ezeknek a királyoknak a nyakára!" ²⁵ Odamentek és a nyakukra hágtak. Józ sue pedig így folytatta: "Ne féljétek és ne aggódjatok, legyetek bátrak és erősek, mert így fog bánni az Úr minden ellenségetekkel, akivel csak meg kell küzdenetek." ²⁶ Azután Józ sue agyonütötte őket és felakasztatta öt fára - ott maradtak felakasztva egészen estig. ²⁷ Naplementekor Józ sue parancsára levették a fáról és bedobták őket a barlangba, ahová elrejtőztek. A barlang szájához nagy köveket hengerítettek, ott vannak mind a mai napig. ²⁸ Józ sue még ugyanazon a napon bevette Makkedát, és királyával együtt kardélre hányta. Betöltötte

rajta az átkot, s benne minden élön: nem menekülhetett meg senki, Makkeda királyával pedig úgy bánt, mint ahogyan Jerikó királyával bánt. ²⁹ Makkedából Józsue egész Izraellel Libna alá vonult és megtámadta -, ³⁰ az Úr ezt is Izrael kezére adta, királyával együtt. Kardélre hányt minden benne élő, senki sem menekülhetett meg. Királyával pedig úgy bánt, ahogyan Jerikó királyával bánt. ³¹ Libnából Józsue egész Izraellel Lachis alá vonult, körülvette és megtámadta - ³² az Úr Izrael kezére adta Lachist. A második nap bevette és kardélre hányt benne minden élő, éppen úgy, ahogy Libnában tette. ³³ Akkor Gézer királya, Horam segítségére jött Lachisnak, de Józsue legyőzte őt is, hadinépét is, nem menekülhetett meg senki. ³⁴ Lachisból Józsue egész Izraellel Eglon alá vonult. Ostrom alá fogta és megtámadta: ³⁵ még aznap bevették és kardélre hányták. Azon a napon minden élő átok alá vetett benne, ahogyan Lachisban tette. ³⁶ Eglonból Józsue egész Izraellel Hebronba vonult és megtámadta. ³⁷ Bevették, és királyával, valamint a hozzátartozó helységekkkel meg az ott élőkkel egyetemben kardélre hányták. Nem hagyott elmenekülni senkit, éppen úgy, ahogyan Eglonban tette. Betöltötte rajta és a benne élőkön az átkot. ³⁸ Akkor Józsue egész Izraellel Debir ellen fordult és megtámadta. ³⁹ Elfoglalták királyostul, s minden hozzátartozó helységgel együtt. Kardélre hányták őket és betöltötték minden benne élőt az átkot. Nem menekülhetett meg senki. Amint Hebronnal bánt, úgy bánt Józsue Debirrel és királyával is, egészen úgy, ahogyan Libnával és királyával bánt. ⁴⁰ Így Józsue meghódította az egész földet: a hegyvidéket, a Negebet, a síkságot, a lejtőket, az összes királlyal együtt. Nem menekülhetett meg senki előle, minden élőt betöltötte az átkot, ahogyan az Úr, Izrael Istene parancsolta neki, ⁴¹ Kádes-Barneától egészen Gázáig és Gósen egész vidékén Gibeonig. ⁴² Ezeket a királyokat Józsue egyetlen hadjárat során kerítette hatalmába földjükkkel együtt, mert az Úr, Izrael Istene harcolt Izraelért. ⁴³ Aztán Józsue visszatért egész Izraellel Gilgalba, a táborba. 11. fejezet (Józs11)

¹ Amikor Hacor királya, Jabin ezt meghallotta, hírt adott róla Jobabnak, Merom királyának, Szimoon királyának, Achsaf királyának, ² s azoknak a királyoknak, akik északon a hegyvidéket és a Kinnerottól délre húzódó völgyet, a fennsíkot, a síkságot és nyugaton a Dor környéki lejtőket lakták: ³ a kánaáni keleten és nyugaton, az amorita, hivvita, perizita és jebuzita a hegyvidéken, a hetita Hermon alatt, Micpa földjén. ⁴ Elindultak, s velük összes csapatuk - megszámlálhatatlan sereg, akár a tenger fővénye, rengeteg lóval és harci szekérrel. ⁵ Ezek a királyok mind egyesültek, levonultak és Merom vizeinél táborot ütöttek egymás mellett, hogy harcba szálljanak Izraellel. ⁶ Akkor az Úr így szólt Józsuéhoz: "Ne félj itt ezektől az emberektől, mert holnap ilyen idő tájt legyőzve látja Izrael mindnyájukat. Lovaiknak vágd el a

lábuk inát, harci szekereiket pedig égesd el!" ⁷ Józsue váratlanul rajtuk ütött összes harcosával Merom vizei mellett, és megtámadta őket. ⁸ Az Úr Izrael kezére adta őket. Legyőzte, és nyugaton egészen Nagy-Szidonig és Miszrefotig, keleten pedig a Micpa völgyéig üldözte őket. Teljesen megsemmisítette őket, úgyhogy nem maradt közülük egy sem életben. ⁹ Józsue úgy tett velük, ahogy az Úr mondta neki: lovaiknak elvágta a lábuk inát, harci szekereiket pedig elégette. ¹⁰ Abban az időben Józsue megfordult, és elfoglalta Hacort; királyába kardot döfött. Egykor Hacor volt ezeknek a királyságoknak a fő székhelye. ¹¹ Minden élő kardélre hánytak benne és betöltötték rajta az átkot. Egyetlen lélek sem maradt meg, magát Hacort pedig felgyújtották. ¹² Józsue mind hatalmába ejtette ezeknek a királyoknak a városát, királyukkal egyetemben, kardélre hányta őket és betöltötte rajtuk az átkot, amint Mózes, az Isten szolgája parancsolta. ¹³ De mégse égetett föl Izrael minden várost, amely az omladékhalmokon épült, csak Hacort, azt gyújtotta fel Józsue. ¹⁴ E városokból a zsákmányt is, a jószágot is mind magukkal vitték Izrael fiai. Az embereket pedig kardélre hányták az utolsó szálig, egyetlen lelket sem hagytak élve. ¹⁵ Amit az Úr szolgájának, Mózesnek parancsolt, azt Mózes parancsul adta Józsuénak, Józsue pedig teljesítette, nem hagyott ki egyetlen szót sem abból, amit az Úr Mózesnek parancsolt. ¹⁶ Így hát Józsue az egész országot elfoglalta: a hegyvidéket, az egész Negebet és Gósen egész vidékét, a síkságot, Arabát, Izrael hegyeit és dombjait. ¹⁷ A Szeirrel szemközt emelkedő Pele-hegytől egészen Baal-Gadig, amely a Libanon völgyében, a Hermon-hegység lábánál fekszik, az összes királyt hatalmába ejtette és megölte. ¹⁸ Hosszú ideig hadakozott Józsue ezekkel a királyokkal. ¹⁹ Egyetlen város sem kötött békét Izrael fiaival, csak a hivviták, akik Gibeonban laktak; az összes többi harcban foglalták el. ²⁰ Mert az Úr akaratára megkeményítették a szívüket és harcban szálltak Izraellel, hogy így könyörtelenül betöltsék rajtuk az átkot és megsemmisüljenek, amint az Úr Mózesnek parancsolta. ²¹ Abban az időben Józsue elment, és kiirtotta az anakitákat a hegyvidékről, Hebronból, Debirből, Anabból, Júda egész hegyvidékéről és Izrael egész hegyvidékéről: betöltötte rajtuk és városaikon az átkot. ²² Izrael fiainak a földjén nem maradt egyetlen anakita sem élve, sem Gázában, Gátban és Asdodban. ²³ Józsue elfoglalta az egész földet, pontosan úgy, ahogy az Úr Mózesnek mondta, és Józsue Izraelnek adta örökségül, aszerint, ahogyan törzsekre oszlik. Az országban végre elcsitult a harc. 12. fejezet (Józs12)

¹ Ezek azok a királyai az országnak, akiket Izrael fiai legyőztek, s akiknek földjét megszerezték, a Jordánon túl, kelet felé, az Arnon-pataktól egészen a Hermon-hegységig, az egész Arabát is beleértve: ² Szichon, az amoriták királya, aki Hesbonban székelte és az Arnon völgye szélén fekvő Aroertől [a

völgy közepét is beleszámítva] Gileád felén át egészen a Jabbok-patakig, az ammoniták határáig uralkodott, ³ keleten pedig az Arabán át egyfelől Kinnerot tengeréig és Araba tengeréig vagy a Sós-tengerig, Bet-ha-Jesimot irányában, ahonnan az ember délen eléri a Piszga lejtőinek a lábát. ⁴ Mellette Og, Básán királya, a legutolsó refaiták egyike uralkodott - Astarotban és Edreiben székelve - ⁵ a Hermon-hegységen, Szalkán és egész Básánon, egészen a gesuriták és maachatiták határáig, továbbá Gileád felén, Szichonnak, Hesbon királyának a határáig. ⁶ Mózes, az Úr szolgája és Izrael fiai legyőzték, és (országát) Mózes, az Úr szolgája Ruben és Gád fiainak, valamint Manassze törzse felének adta birtokul. ⁷ Ezek azok a királyai az országnak, akiket Józsue és Izrael fiai legyőztek a Jordánon innen, nyugat felé, a Libanon völgyében fekvő Baal-Gádtól egészen a Pele hegyéig, amely Szeirrel szemben emelkedik, és akiknek földjét Józsue Izraelnek adta örökségül, aszerint, ahogy törzsekre oszlik, ⁸ a hegyvidéken és a síkságon, Arabában és a lejtőkön, a pusztában és a Negebben - a hetiták, amoriták, kánaániak, periziták, hivviták és jebuziták (földjén): ⁹ Jerikó királya - egy; a Bétel melletti Ai királya - egy; ¹⁰ Jeruzsálem királya - egy; Hebron királya - egy; ¹¹ Jarmut királya - egy; Lachis királya - egy; ¹² Eglon királya - egy; Gézer királya - egy; ¹³ Debir királya - egy; Geder királya - egy; ¹⁴ Horma királya - egy; Arad királya - egy; ¹⁵ Libna királya - egy; Adullam királya - egy; ¹⁶ Makkeda királya - egy; Bétel királya - egy; ¹⁷ Tappuach királya - egy; Hefer királya - egy; ¹⁸ Afek királya - egy; Száron királya - egy; ¹⁹ Madosz királya - egy; Hacor királya - egy; ²⁰ Szimoon királya - egy; Achsaf királya - egy; ²¹ Tanach királya - egy; Megiddó királya - egy; ²² Kedes királya - egy; Jokneam királya Kármelban - egy; ²³ Dor királya a Dor magaslatain - egy; Gojim királya Galileában - egy; ²⁴ Tirca királya - egy. Összesen 31 király. 13. fejezet (Józs13)

¹ Józsue megöregedett, s igen előrehaladt a korban. Az Úr ezért így szólt hozzá: "Öreg vagy és éltes, pedig még sok föld vár meghódításra. Ezek vannak még hátra: ² A filiszteusok minden határa és a gesuriták egész földje, ³ a Sichortól, amely Egyiptomtól keletre folyik, egészen Ekron határáig, északon - ez a kánaániaké. [A filiszteusok öt fejedelme: a gázai, asdódi, aszkaloni, gáti és ekroni; az avviták ⁴ délen élnek.] A kánaániak egész földje Gázától kezdve, és a szidoniak, egészen Afekáig és az amoriták határáig, ⁵ azután a gibiliták földje, az egész Libanonnal együtt, keleten, a Hermon-hegység lábánál elterülő Baal-Gádtól egészen Hamat bejáratáig. ⁶ Elűzöm Izrael fiai elől a hegyvidék minden lakóját, a Libanontól egészen Miszrefotig, nyugaton, az összes szidónit. Te csak oszd fel a földet sorsvetéssel Izrael fiai között, amint parancsoltam neked. ⁷ Itt az ideje, hogy ezt a földet feloszd a kilenc törzs, valamint Manassze fél törzse között: a Jordántól a Nagy-tengerig add nekik,

nyugaton a Nagy-tenger legyen a határuk." ⁸ Manassze törzsének másik fele már megkapta örökségét Ruben és Gád fiaival - Mózes adta ki nekik a Jordánon túl, kelet felé Mózes, az Úr szolgálja akkoriban nekik adta részül: ⁹ Aroer földjét, amely az Arnon völgye szélén fekszik és a várost a völgy közepén; az egész fennsíkot Medbától Dibonig; ¹⁰ Szichonnak, az amoriták királyának minden városát, aki Hesbonban székelt, egészen az ammoniták határáig; ¹¹ továbbá Gileádot és a gesuriták meg a maachiták földjét az egész Hermon-hegységgel, végül egész Básánt Szalkáig; ¹² Básánban Ognak egész birodalmát, aki Astarotban és Edreiben uralkodott és az utolsó refaita volt. Ezt a két királyt Mózes győzte le és űzte el. ¹³ A gesuritákat és maachitákat azonban nem űzték el Izrael fiai, ma is Gesurban és Maachában élnek, Izrael körében. ¹⁴ Csak Lévi törzse nem kapott örökséget: az Úr, Izrael Istene volt az örökrésze, amint megmondta neki. ¹⁵ Mózes Ruben fiai törzsének nemzetségeik szerint adott örökrészt. ¹⁶ Az övék lett a föld az Arnon völgye szélén fekvő Aroertől, s a völgy közepén elterülő várostól, az egész fennsík Medbáig, ¹⁷ Hesbon a fennsíkon elterülő összes várossal: Dibon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon, ¹⁸ Jachac, Kedemot, Mefaat, ¹⁹ Kirjataijim, Szibma és a Górh-hegységnél Ceret-has-Sachar; ²⁰ aztán Bet-Peor, a Piszga lejtője, Bet-ha-Jesimot, ²¹ a fennsík összes városa, továbbá Szichonnak, az amoriták királyának egész országa, aki Hesbonban székelt; őt éppúgy legyőzte Mózes, mint Midián fejedelmeit, Evit, Rekemet, Curt, Hurt, Rebát, Szichon hűbéreseit, akik az országban éltek. ²² Beor fiát, Bileámot, a jövendőmondót is kardélre hányták Izrael fiai más áldozatokkal egyetemben. ²³ Így Ruben fiainak földje egészen a Jordánig terjedt. Ez lett Ruben fiainak az öröksége a nemzetségek szerint: a városok és a hozzájuk tartozó helységek. ²⁴ Mózes Gád törzsének, Gád fiainak nemzetségeik szerint osztott örökrészt. ²⁵ Az ő földjük lett: Jazer, Gileád összes városa, az ammoniták földjének fele egészen a Rabbával szemközt fekvő Aroerig, ²⁶ továbbá Hesbontól egészen Ramatham-Micpéig és Betonomig, azután Machanajimtól Lo-Debar vidékéig, ²⁷ végül a síkságon: Bet-Haram, Bet-Nimra, Szukkot, Cafon, Szichon hesboni király birodalmának maradék része. A Jordán alkotta a határt egészen Kinneret taváig a Jordán túlsó partján, ²⁸ kelet felé. Ez lett Gád fiainak örökrésze nemzetségeik szerint: a városok a hozzájuk tartozó helységekkel. ²⁹ Mózes Manassze törzse felének nemzetségeik szerint adott örökrészt. ³⁰ Az ő földjük lett: Machanajimtól kezdve egész Básán, Ognak, Básán királyának egész országa, a básáni Jair összes sátozóvárosa, 60 város. ³¹ Gileád fele, valamint Astarot és Edrei, Og székhelyei Básánban Manassze fia, Machir fiainak jutott örökrészül, Machir fiai felének, nemzetségeik szerint. ³² Ezt osztotta ki Mózes Moáb pusztáján a Jordánon túl, keletre, Jerikóval szemben. ³³ Lévi törzsének nem adott örökrészt: az Úr, Izrael Istene lett az örökrésze,

amint megmondta neki. 14. fejezet (Józs14)

¹ Ezt kapták örökrészül Izrael fiai Kánaán földjén, ezt osztotta ki nekik Eleazár pap és József, Nun fia, s Izrael törzseinek a fejei. ² Sorsvetéssel osztották ki, ahogy az Úr a kilenc és fél törzsnek Mózes által parancsolta. ³ Két és fél törzsnek Mózes a Jordánon túl osztott örökrészt, Lévi fiainak azonban nem adott köztük örökséget. ⁴ József fiai két törzset alkottak: Manassze és Efraim. Lévi fiainak nem adtak részt a földből, csupán várost lakóhelyül, s körülötte legelőt nyájaik és jószáguk számára. ⁵ Ahogy az Úr Mózesnek parancsolta, úgy jártak el Izrael fiai a föld felosztásakor. ⁶ Amikor Júda fiai Gilgalban József elé járultak, Káleb, a kenizita Jefunne fia így szólt hozzá: "Tudod, mit mondott rólam és rólad Mózes, az Úr szolgája Kádes-Barneában. ⁷ Negyvenesztendő voltam, amikor Mózes, az Úr szolgája előre küldött Kádes-Barneából ezt az országot kikémlelni, s én hírt vittem neki róla legjobb tudásom szerint. ⁸ A testvérek, akik velem együtt feljöttek, kedvét szegték a népnek, én azonban teljesítettem az Úr, az én Istenem akaratát." ⁹ Azon a napon Mózes ezt az esküt tette: "Tudd meg, a föld, amelyet lábad bejárt, a tied lesz örökségképpen, a tied és utódaidé örökre, mert teljesítetted az Úr, az én Istenem akaratát." ¹⁰ Az Úr, amint látod, életben hagyott engem, amint ezt megígérte. 45 esztendő telt el azóta, hogy az Úr ezt mondta Mózesnek (akkoriban vonult át Izrael a pusztán), így most 85 esztendő vagyok. ¹¹ Még most is olyan erős vagyok, mint akkor voltam, amikor Mózes azt a megbízatást adta; még most is megvan bennem a régi erő; harcolni, jönni és menni. ¹² Add hát ide nekem azt a hegyvidéket, amelyet azon a napon megígért nekem az Úr. Akkoriban hallottad, hogy anakiták lakják, és nagy, megerősített városok vannak rajta. Ha az Úr velem lesz, elűzöm őket, amint megmondta az Úr." ¹³ József megáldotta Kálebet, Jefunne fiát, és neki adta Hebront örökrészül. ¹⁴ Így Hebron mind a mai napig a kenizita Jefunne fiának, Kálebnek örökrésze maradt, mert teljesítette az Úrnak, Izrael Istenének akaratát. ¹⁵ Hebronnak azelőtt Kirjat-Arba volt a neve; Arba volt az anakiták közt a legnagyobb ember. És az országban elcsitult a harc. 15. fejezet (Józs15)

¹ Az a rész, amely Júda fiai törzsének jutott, nemzetségeik szerint, Edom határa mentén terült el, Cin pusztájától Kádesig, délnyugatra. ² Déli határa a Sós-tenger szélénél, a tenger dél felé ívelő öblénél kezdődött, ³ majd dél felé folytatódott az Akrabbim magaslatáig, keresztülszelte Cint, majd Kádes-Barneától délre húzódott; Hecront elhagyva továbbment Addar felé, ott Karka felé fordult, ⁴ átment Acmonon és Egyiptom patakjába torkollott, hogy a tengerben érjen véget. Ez legyen déli határotok. ⁵ Keleten a Holt-tenger felé,

majd a Jordán torkolatáig. Az északi határ a Jordán torkolatánál levő tengeröbölnél kezdődött. ⁶ Aztán fölkanarodott a határ Bet-Hogla felé, majd Bet-ha-Arabától északra folytatódott és Ruben fiának, Bohannak a kövéig húzódott. ⁷ Most a határ felkanarodott Debirnek, az Achor völgyétől kiindulva, és északon a kőör felé fordult, Addumin lejtőjével szemben, amely a pataktól délre fekszik. Innen a határ En-Semes vizei felé húzódott és En-Rogelben ért véget. ⁸ Aztán folytatódott Ben-Hinnom völgye felé, a jebuziták hegyerincétől délre, azaz Jeruzsálem felé, majd felkapaszkodott a hegy csúcsára, amely Hinnom völgyét lezárja nyugat felől, és Refaim síkságának az északi határánál fekszik. ⁹ A hegycsúcsról a határ Neftoach vízforrásához kanarodott, majd Efron hegyéig húzódott, hogy onnan Baala irányában, vagyis Kirjat-Jearim felé íveljen. ¹⁰ Baalától a határ nyugatra fordult, a Szeir-hegység felé, végigfutott a Jearim-hegység északi lejtőjén - ez másként Keszalon -, onnan lefelé fordult Bet-Semes, majd Timna irányában ¹¹ elérte az Ekron északi oldalát, Sikkaronnak kanarodott, felhúzódott Baala hegyére, aztán Jabneel felé tartva elérte a tengert. ¹² A nyugati határt a Nagy-tenger alkotta. Ezek körös-körül a határai annak a földnek, amely Júda nemzetségeinek jutott osztályrészül. ¹³ Jefunne fia, Káleb, Júda fiai között kapott örökrészt az Úr Józsuénak adott parancsa szerint. Ez neki adta Kirjat-Arbát, az anakiták fővárosát, azaz Hebront. ¹⁴ Káleb kiüzte onnan Anak három fiát: Sesait, Achimant és Talmait, Anak utódait. ¹⁵ Aztán Debir lakói ellen vonult, amelyet azelőtt Kirjat-Szefernek hívtak. ¹⁶ Káleb azt mondta: "Aki Kirjat-Szefert elfoglalja, annak adom leányomat, Achszát feleségül. ¹⁷ Otniel foglalta el, Káleb fiának, Kenáznak a fia, hozzá adta hát Káleb a lányát, Achszát feleségül." ¹⁸ Amikor férjéhez vezették, rábeszélte, hogy kérjen apjától szántóföldet. Ő aztán leszállt a samaráról a földre, s Káleb megkérdezte: "Mit akarsz?" ¹⁹ "Tégy nekem egy szívességet! Tégy meg a kedvemért valamit! Ha Negeb pusztájába küldtél, akkor adj vízforrásokat!" S neki adta mind a felső vízforrásokat, mind az alsó vízforrásokat. ²⁰ Ez lett Júda fiainak örökrésze, nemzetségeik szerint. ²¹ Júda fiai törzsének városai Edom határánál, a Negeben: Kabceel, Éder, Jagur, ²² Kina, Dimon, Adada, ²³ Kedes, Hacar, Jitnan, ²⁴ Szif, Telem, Bealot, ²⁵ Hacor-Hadatta, Kerijot-Hecron (ez Hacor), ²⁶ Aman, Sema, Molada, ²⁷ Hacar-Gadda, Hesmon, Bet-Pelet, ²⁸ Hacar-Sual, Bersabé, Bizjotja, ²⁹ Baala, Ijim, Ecem, ³⁰ Eltolad, Keszil, Horma, ³¹ Ciklag, Madmanna, Szanszanna, ³² Lebaot, Silhim, En-Rimmon. Összesen 29 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ³³ A síkságon Estaol, Corea, Asna, ³⁴ Zanuach, En-Gannim, Tappuach, Enam, ³⁵ Jarmut, Adullam, Szoko, Azeka, ³⁶ Saarajim, Aditajim, Hag-Gedera, Gederotajim: 15 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ³⁷ Cenán, Hadasa, Migdal-Gad, ³⁸ Dilean, Ham-Micpe, Jokteel, ³⁹ Lachis, Boszkat, Eglon, ⁴⁰ Kabbon, Lachmasz, Kitlis, ⁴¹

Gederot, Bet-Dagon, Naama, Makkeda: 16 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁴² Libna, Eter, Asan, ⁴³ Iftach, Asna, Necib, ⁴⁴ Keila, Achzib, Maresa: 9 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁴⁵ Ekron a városaival, s a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁴⁶ Ekrontól a tengerig minden, ami Asdod mellett található, a helységeivel együtt. ⁴⁷ Asdod a városokkal és a hozzájuk tartozó helységekkel, Gáza a városokkal és a hozzájuk tartozó helységekkel egészen Egyiptom patakjáig és a határig, a Nagy-tengerig. ⁴⁸ A hegyvidéken: Samir, Jattir, Szoko, ⁴⁹ Danna, Kirjat-Szanna, vagyis Debir, ⁵⁰ Anab, Estemoa, Anim, ⁵¹ Gósen, Holon, Gilo: 11 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁵² Arab, Duma, Esean, ⁵³ Janum, Bet-Tappuach, Afeka, ⁵⁴ Humta, Kirjat-Arba - ez Hebron -, Cior: 9 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁵⁵ Maon, Kármel, Szif, Jutta, ⁵⁶ Jiszreel, Jokdeam, Zanuach, ⁵⁷ Hak-Kajim, Gibeá, Timna: 10 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁵⁸ Halchul, Bet-Cur, Gedor, ⁵⁹ Maarat, Bet-Anot, Eltekon: 6 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. Tekoa, Efrata, azaz Betlehem, Peor, Etam, Kulon, Tatam, Szoresz, Karem, Gallim, Beter, Manach: 11 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁶⁰ Kirjat-Baal, vagyis Kirjat-Jearim és Ha-Rabba: 2 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁶¹ A pusztában: Bet-ha-Araba, Middin, Szechacha, ⁶² Nibsan, a sóváros és Engedi: 6 város a hozzájuk tartozó helységekkel együtt. ⁶³ Júda fiai azonban nem tudták a Jeruzsálemben lakó jebuzitákat kiűzni; így a jebuziták Jeruzsálemben élnek, Júda fiai mellett mind a mai napig. 16. fejezet (Józs16)

¹ József fiainak határa a Jordánnál kezdődött, Jerikóval szemközt, keleten, és Jerikótól a kopár hegyen át Bétel-Luz felé húzódott; ² Bétel-Luztól az arkiták határát átszelve Atarotig folytatódott; ³ aztán nyugatra fordult a jafletiták határa felé, az alsó Bet-Horon határáig, majd Gézerig, végül pedig a tengerbe torkollott. ⁴ Ez lett József fiainak, Manasszénak és Efraimnak az örökrésze. ⁵ Ami Efraim fiainak területét illeti, nemzetségeik szerint: örökrészük határa keleten Atrot-Arach volt, egészen a felső Bet-Horonig, ⁶ és a tengerbe torkollott...; északon Michmetat; aztán a határ kelet felé fordult Taanat-Silo irányában, majd tovább folytatódott keleti irányban Janoachig; ⁷ Janoachtól lekanyarodott Atarot és Naara felé, érintette Jerikót és a Jordánnál végződött. ⁸ Tappuachtól a határ nyugat felé folytatódott, a Kána-patakig, majd a tengernél ért véget. Ez Efraim törzsének örökrésze, nemzetségeik szerint, ⁹ továbbá azok a városok, amelyeket Manassze fiainak örökrészében fenntartottak Efraim fiainak, ezek a városok és a hozzájuk tartozó helységek. ¹⁰ A Gézerben lakó kánaánit nem tudták elűzni, ott maradt Efraimban hűbéresnek, mind a mai napig. 17. fejezet (Józs17)

¹ A sorsvetés Manasszéra esett, mivel ő volt József elsőszülötte. Manassze elsőszülöttének és Gileád apjának, Machirnak Gileád földje és Básán jutott osztályrészül, mint vitéz harcost ez illette meg. ² Manassze többi fiai is kaptak részt, nemzetségeik jelentőségétől függően: Abiezer fiai, Helek fiai, Aszriel fiai, Sechem fiai, Hefer fiai, Semida fiai; ezek voltak József fia, Manassze férfi leszármazottainak nemzetségei. ³ Celofchadnak, Hefer fiának, aki Manassze fia; Machir fiának, Gileádnak volt a fia, nem voltak fiai, csak lányai, név szerint Machla, Noa, Hogla, Milka és Tirca. ⁴ Eleazár pap és József, Nun fia és az elöljárók elé járultak és így szóltak: "Mózes megparancsolta, hogy testvéreink közt nekünk is adjatok örökrészt." Tehát az Úr parancsa szerint nekik is adtak örökrészt atyjuk testvérei közt. ⁵ Így Manasszéra 10 rész esett, azonkívül Gileád és Básán a Jordánon túl. ⁶ Mert Manasszénak a lányai is kaptak örökrészt a fiai között. Gileád földjét Manassze többi fia kapta. ⁷ Manassze határa Áser mellett Michmetat felé húzódott. Szichemmel szemközt onnan jobbra a Tappuach forrásánál fekvő Jasib felé; ⁸ Tappuach vidéke Manasszéé volt, de Manassze határán maga Tappuach Efraim fiaié; ⁹ a határ most a Kána patakhöz kanyarodott [a pataktól délre terültek el Efraim fiainak a városai, továbbá azok, amelyeket Efraim Manassze városai közt birtokolt, Manassze földje pedig a pataktól északra terült el], végül a tengernél ért véget. ¹⁰ Efraim délen volt, Manassze pedig északon, s a tenger volt a határ. Északon érintkeztek Áserral, délen pedig Isszachárral. ¹¹ Manasszéé lett - Isszachárral és Áserral közösen - Bet-Sean és a hozzá tartozó helységek, Jibleam és a hozzá tartozó helységek, Tanach és Megiddó lakói és a hozzá tartozó helységek, és egy harmadrész Nefetből. ¹² Mivel Manassze fiai nem tudták ezeket a városokat elfoglalni, a kánaániaknak sikerült továbbra is ezen a földön maradniuk. ¹³ Amikor azonban Izrael fiai megerősödtek, robotra kényszerítették a kánaániakat, de nem üzték ki őket. ¹⁴ József házanépe Józsefhez fordult és így szólt: "Miért juttattál nekem csupán egyetlen részt örökségül, egyetlen sorsvetéssel, mikor olyan népes törzs vagyok, annyira megáldott az Úr?" ¹⁵ József azt válaszolta: "Mivel népes törzs vagy, húzódj fel az erdős vidékre és irtsd ki magadnak az erdőt a periziták és a refaiták földjén, ha Efraim hegye túl szűk neked." ¹⁶ József fiai így feleltek: "A hegy nem elég nekünk, azonkívül a síkságon lakó kánaániaknak vasszekereik vannak, s így a Bet-Seanban és a hozzá tartozó helységekben, valamint a Jiszreel síkságán élőknek is." ¹⁷ József erre azt mondta József házanépének, Efraimnak és Manasszénak: "Népes nép vagy, s erőd nagy, nem lesz csupán egy örökrészed; ¹⁸ hegységet is kapsz részül, igaz, erdők borítják, de majd kiirtod s tieid lesznek határai, ha vasszekereik is vannak és erősek, mégis ki tudod majd üzni a kánaánitákat." 18. fejezet (Józs18)

¹ Izrael egész közössége összegyűlt Silóban; ott állították fel a megnyilatkozás sátorát. Az egész földet meghódították, az övék volt. ² De volt még Izrael fiainak hét törzse, amelyik még nem kapott örökrészt. ³ Ezért Józsue így szólt hozzájuk: "Meddig késlekedtek még elfoglalni a földet, amelyet az Úr, atyáitok Istene nektek adott? ⁴ Jelöljete ki minden törzsből három embert, s én elküldöm őket, járják be az országot, vegyék számba a felosztáshoz, aztán térjenek vissza hozzám. ⁵ Osszák fel a földet hét egyenlő részre: Júda maradjon a földjén délen, a József házából valók meg maradjanak a földjükön északon. ⁶ Vegyétek hát számba az országot hét részre osztva, aztán hozzátok ide a felosztást, hogy az Úr, a mi Istenünk színe előtt sorsot vethessenek rá nektek. ⁷ Mert Lévi fiai nem kapnak részt közöttetek; az Úr papsága lesz az örökségük. Gád, Ruben és Manassze fél törzse pedig - ők már megkapták örökrészüket a Jordánon túl, keleten, Mózes, az Úr szolgálja adta ki nekik." ⁸ Az emberek útra keltek. Azoknak, akik elmentek a földet számba venni, Józsue ezt a parancsot adta: "Menjete ki, járjátok be az országot és vegyétek számba, aztán térjete ki vissza hozzám. Majd sorsot vetek nektek Silóban, az Úr színe előtt." ⁹ Az emberek elindultak, bejárták az országot s jegyzékbe foglalták a városokat hét részben, aztán elvitték Józsuénak Silóba, a táborba. ¹⁰ Akkor Józsue sorsot vetett nekik az Úr színe előtt, Silóban. Itt Józsue felosztotta a földet Izrael fiai között, törzsek szerint. ¹¹ A sorsvetés Benjamin fiainak törzsére esett, nemzetségeik szerint úgy adódott, hogy földjük a Júda fiaié és a József fiaié között terült el. ¹² Határuk az északi oldalon a Jordánnál kezdődött, Jerikótól észak felé húzódott, aztán a hegyen át nyugat felé folytatódott, és Bet-Aven pusztájában ért véget. ¹³ Onnan Luznak tartott, majd Luz lejtőjén dél felé, azaz Bételnek lekanyarodott Atrot-Arach felé ahhoz a hegyhez, amely az alsó Bet-Horontól délre fekszik. ¹⁴ A határ itt megtörik, és a nyugati oldalon délre fordul annál a hegynél, amely délen Bet-Horonnal szemközt emelkedik, hogy Kirjat-Baalnál, vagyis Júda fiainak egyik városánál, Kirjat-Jearimnál érjen véget. Ez volt a nyugati oldal. ¹⁵ A következő volt a déli oldal: Kirjat-Jearim szélétől a határ Gazon felé húzódott, továbbhaladt Neftoach vízforrásáig, ¹⁶ aztán annak a hegynek a lábáig folytatódott, amely északon a Ben-Hinnom völgygel szemben Refaim síkságán fekszik, majd lekanyarodott a Hinnom völgyébe, a jebuziták hegygerincétől délre, és elérte En-Rogelt. ¹⁷ Onnan északnak fordult, és En-Semes felé tartott, és továbbhaladt azokig a kőkörökig, amelyek Adummin lejtőjével szemközt találhatók, végül Ruben fia, Bohán kövéig ¹⁸ átszelte Bet-ha-Araba északi gerincét és lekanyarodott Arabához, ¹⁹ és elérte északon a Bet-Hogla gerincét. A határ végpontja a Sós-tenger öble volt, északon, a Jordán déli végénél. Ez volt a déli határ. ²⁰ A keleti határt a Jordán alkotta. Ez lett Benjamin fiainak

örökrésze, határokkal körülvéve, nemzetségeik szerint.²¹ Ezek voltak Benjamin törzsének városai nemzetségeik szerint: Jerikó, Bet-Hogla, Emek-Kecic,²² Bet-ha-Araba, Cemarajim, Bétel,²³ Avvim, Para, Ofra,²⁴ Kefar-ha-Ammoni, Ofni, Gaba: 12 város, helységeikkel együtt,²⁵ Gibeon, Ráma, Beerot,²⁶ Micpa, Kefira, Moca,²⁷ Rekem, Jirpeel, Tareala,²⁸ Cela-ha-Elef, Jeruzsálem, Gibeá és Kirjat: 14 város helységeikkel együtt. Ez lett Benjamin fiainak örökrésze, nemzetségeik szerint. 19. fejezet (Józs19)

¹ A második sorsvetés Simeonra esett, Simeon fiainak törzsére, nemzetségeik szerint az ő örökrészüket Júda fiai örökrészüben terült el.² Ezeket kapták örökségül: Beerseba, Seba, Molada,³ Hacar-Sual, Bala, Ecem,⁴ Eltolad, Betul, Horma,⁵ Ciklag, Bet-ham-Markabot, Hacar-Szusza,⁶ Bet-Lebaot és Saruchen: 13 város helységeikkel együtt.⁷ En-Rimmon, Eter és Asan: 4 város helységeikkel együtt.⁸ Ehhez hozzátartozott az összes helység e városok környékén egészen Baalat-Berig, a negebi Ramatig. Ez lett Simeon fiai törzsének örökrésze, nemzetségeik szerint.⁹ Simeon fiainak örökrészüket Júda fiainak részéből vették ki, mivel Júda fiainak része túl nagy volt számukra így Simeon fiai Júda fiai örökrészünek középső részén kapták meg örökrészüket.

¹⁰ A harmadik sorsvetés Zebulun fiaira esett, nemzetségeik szerint. Az ő örökrészüket területe Szadudig terjedt.¹¹ Határuk fölment nyugaton Maraáláig, érintette Dabbesetet, aztán a Jokneámmal szemközti patakot.¹² A másik oldalon a határ Szadudtól kelet felé húzódott, ahol a nap fölkel, egészen Kiszlot-Tabor határáig, aztán Daberatnak fordult, s fölment Jafiáig.¹³ Onnan továbbra is keletnek tartott, ahol a nap fölkel, Gat-Hefer és Itta-Kacin felé, majd Rimmon irányában folytatódott és lekanyarodott Neának.¹⁴ Aztán északra fordult a határ, Hannaton felé, és Jiftach-El völgyében ért véget.¹⁵ Azonkívül Kattat, Nachalal, Szimoon, Jireala és Betlehem: 12 város a helységeikkel együtt.¹⁶ Ez lett Zebulun fiainak örökrésze nemzetségeik szerint: ezek a városok, helységeikkel együtt.¹⁷ A negyedik sorsvetés Isszachárra esett, nemzetségeik szerint.¹⁸ Az ő földjük Jizreelig terjedt és Keszulotot és Sunemet,¹⁹ továbbá Hafarajimot, Siont, Anacharatot,²⁰ Daberatot, Kisjont, Ebecet,²¹ Remetet, En-Gannimot és En-Haddát, valamint Bet-Paccet is felölelte.²² A határ érintette a Tabort, továbbá Sachacimát és Bet-Semest, és a Jordánnál végződött: 16 város helységeikkel együtt.²³ Ez lett Isszachár fiainak öröksége nemzetségeik szerint: a városok helységeikkel együtt.²⁴ Az ötödik sorsvetés Áser fiainak törzsére esett, nemzetségeik szerint.²⁵ Az ő területük Helkatot, Halit, Betent, Achsafot,²⁶ Alammelechét, Ameidot és Misealt ölelte fel, aztán érintette a Kármelt és a Libna folyó medrét nyugaton.²⁷ A másik oldalon kelet felé eljutott Bet-Dagonig és érintette Zebulunt, a Juftachel völgyét északon, továbbá Bet-ha-Emeket és Neielt és

Kabul táján ért véget. Északon hozzátartozott ²⁸ Abdon, Rechob, Hammon és Kána egészen Nagy-Szidonig. ²⁹ A határ Rámának fordult, majd a megerősített város, Tirusz, aztán Hoza felé és a tengernél ért véget. Machaleb, Achszib, ³⁰ Akko, Afek, Rechob: 22 város, helységeikkel együtt. ³¹ Ez lett Áser fiai törzsének örökrésze nemzetségeik szerint: ezek a városok helységeikkel együtt. ³² A hatodik sorsvetés Naftali fiaira esett, nemzetségeik szerint. ³³ Az ő határuk Heleftől és Caanannimban a tölgyfától Adami-han-Nekeben és Jabneelen át Lakkumig húzódott, és a Jordánnál végződött. ³⁴ A határ nyugaton Aznot-Tabornak tartott, s onnan tovább Hukoknak, és délen Zebulunnal érintkezett, nyugaton Áserrel, keleten pedig a Jordánnal. ³⁵ A megerősített városok voltak: Ciddim, Cer, Hammat, Rakkat, Kinneret, ³⁶ Adama, Rama, Hacor, ³⁷ Kedes, Edrei, En-Hacor, ³⁸ Jireon, Migdal-El, Horem, Bet-Anat, Bet-Semes: 19 város helységeikkel együtt. ³⁹ Ez lett Naftali fiainak örökrésze nemzetségeik szerint a városok helységeikkel együtt. ⁴⁰ Dán fiainak törzsére esett a hetedik sorsvetés, nemzetségeik szerint. ⁴¹ Az ő örökrészük ezeket ölelte fel: Corea, Estaol, Ir-Semes, ⁴² Saalbim, Ajalon, Szilata, ⁴³ Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Baalat, ⁴⁵ Azor, Bene-Berak, Gat-Rimmon ⁴⁶ és a tenger felé Jerakon, a Joppéval szemközti vidékkel együtt. ⁴⁷ De Dán fiainak földje veszendőbe ment, ezért Dán fiai felvonultak, hogy megtámadják Lesemet; elfoglalták és kardélre hányták. Birtokba vették a várost, letelepedtek benne, és elnevezték Lesem-Dánnak, törzsük őséről, Dánról. ⁴⁸ Ez lett Dán fiainak örökrésze nemzetségeik szerint: ezek a városok a helységeikkel együtt. ⁴⁹ Ezzel a föld kisorsolása és felosztása befejeződött. Izrael fiai Józsuénak, Nun fiának maguk között adtak örökrészt; ⁵⁰ az Úr parancsára neki adták azt a várost, amelyet kért magának: Timnat-Szerachot Efraim hegyén. Fölépítette a várost és letelepedett benne. ⁵¹ Ezek azok az örökrészek, amelyeket Eleazár pap, Nun fia, József, valamint a törzsek fejei sorsvetéssel kiosztottak Izrael fiai között Silóban, az Úr színe előtt, a megnyilatkozás sátorának bejáratánál. Ezzel a föld felosztása befejeződött. 20. fejezet (Józs20)

¹ Így szólt az Úr Józsuéhoz: ² "Szólj Izrael fiaihoz és mondd meg nekik: Jelöljétek ki a menedékvárosokat, amelyekről Mózes keze által beszéltem nektek, ³ hogy aki embert öl, tévedésből [akaratlanul] emberölés bűnébe esik, oda menekülhessen, s hogy a vérbosszút álló elől menedékül szolgáljanak. ⁴ [Ezek valamelyikébe meneküljön hát, aki embert öl, álljon a kapu elé, és ügyét adja elő a véneknek. Ezek fogadják be a városukba, s jelöljenek ki neki lakóhelyet, hogy köztük lakjon. ⁵ Ha a vérbosszút álló keresi, ne adják kezére, mert akaratlanul ölte meg embertársát, anélkül, hogy gyűlölte volna. ⁶ Aki embert öl, maradjon e városban], míg a közösség ítélőszéke elé nem kerül

[annak a főpapnak a haláláig, aki abban az időben éppen betölti a papi tiszte-
tet. Csak akkor térhet vissza, aki embert ölt, városába és házába, abba a városba,
ahonnan elmenekült]." ⁷ Erre a célra szentelték tehát Galileában Naftali
hegyén Kedest, Efraim hegyén Szichemet, Júda hegyén Kirjat-Arbát, azaz
Hebront. ⁸ A Jordán másik oldalán, kelet felé, a Jerikóval szemközi pusztán, a
fennsíkon Bécert jelölték ki Ruben törzse részéről, Manassze törzse részéről
pedig Golánt Básánban. ⁹ Ezek voltak az Izrael fiainak és a köztük élő
idegennek kijelölt városok, hogy bárki oda menekülhessen, aki tévedésből
embert öl, s megmeneküljön a vérbosszút álló kezétől, míg a közösség elé nem
áll. 21. fejezet (Józs21)

¹ Akkor a levita nemzetségek fejei járultak Eleázár pap, Nun fia, József és
Izrael törzsei nemzetségeinek fejei elé akkor, ² amikor Silóban, Kánaán
földjén voltak, s így szóltak hozzájuk: "Az Úr Mózes keze által
megparancsolta, hogy mi is kapjunk városokat lakóhelyül és legelőt jószágunk
számára." ³ Izrael fiai tehát nekik adták örökrészükből a következő városokat
a legelőjükkel együtt, ahogy az Úr parancsolta. ⁴ A sorsvetés Kehát fiainak
nemzetségeire esett, így Júda, Simeon és Benjamin törzséből 13 várost a
levitáknak adtak, Áron pap fiainak; ⁵ Kehát többi fiai nemzetségeiknek
megfelelően 10 várost kaptak, Efraim, Dán törzséből és Manassze fiai
törzsének feléből. ⁶ Gerson fiainak nemzetségeik szerint 13 várost adtak,
Isszachár, Áser, Naftali törzséből, valamint Manassze törzse feléből,
Básánban. ⁷ Merári fiainak pedig 12 várost juttattak, nemzetségeiknek
megfelelően Ruben, Gád és Zebulun törzséből. ⁸ Izrael fiai Lévi fiainak adták
ezeket a városokat, legelőikkal együtt, sorsvetéssel, ahogy az Úr Mózes keze
által parancsolta. ⁹ Júda és Simeon törzséből a következő nevű városokat
adták; ¹⁰ ez volt Áron azon fiainak a része, akik Lévi fia, Kehát fiainak a
nemzetségeihez tartoztak: rájuk esett az első sorsvetés. ¹¹ Nekik adták
Kirjat-Arbát, az anakiták fővárosát, azaz Hebront Júda hegyén, a körülötte
elterülő legelővel együtt. ¹² De a város szántóföldjét Kálebnak, Jefunne fiának
adták birtokul. ¹³ Áron pap fiainak adták azok menedékvárosát, akik embert
öltek, Hebront és legelőjét, továbbá Libnát és legelőjét, ¹⁴ Jattirt, Esteomát, ¹⁵
Holont, Debirt, ¹⁶ Asant, Juttát, Bet-Semest, mindegyiket a legelőjével együtt:
9 várost ebből a két törzsből. ¹⁷ Benjamin törzséből Gibeont, Gebát és
legelőjét, ¹⁸ Anatotot, Almont és legelőjét: 4 várost. ¹⁹ Áron fiai, a papok
városainak száma összesen: 13 város és legelőjük. ²⁰ Kehát fiai
nemzetségeinek, Lévi azon fiainak, akik Kehát fiai közül még hátra voltak, a
sorsvetés az Efraim törzséből való városokat juttatta. ²¹ Nekik adták a
menedékvárost, Szichemet a legelőjével együtt Efraim hegyén, aztán Gézert, ²²
Kibcajimot, Bet-Horont, mindegyiket a legelőjével: 4 várost. ²³ Dán törzséből

Eltekét, Gibbetont, ²⁴ Ajalont, Gat-Rimmont, a legelőjével: 4 várost. ²⁵ Manassze törzse feléből Tanachot és Jibleamot a legelőjével együtt: 2 várost. ²⁶ Összesen 10 várost, a legelőjével együtt azoknak a nemzetségeknek, amelyek Kehát fiai közül még hátra voltak. ²⁷ Lévi fiainak nemzetségeiből Gerson fiainak adták Manassze törzse feléből a menedékvárost, Golánt Básánban, továbbá Astarotot a legelőjével: 2 várost, ²⁸ Isszachár törzséből Kisjont, Daberatot, ²⁹ Jarmutot, En-Gannimot a legelőjével: 4 várost. ³⁰ Áser törzséből Misealt, Abdont, ³¹ Helkatot, Rechobot, mindegyiket a legelőjével: 4 várost. ³² Naftali törzséből a galileai menedékvárost, Kedest, Hammot-Dort, Kartánt, mindegyiket a legelőjével: 3 várost. ³³ Gerson fiai városainak száma nemzetségeik szerint: 13 város és legelőjük. ³⁴ Merári fiai nemzetségeinek, Lévi fiai maradékának jutott Zebulun törzséből: Jokneam, Karta, ³⁵ Rimmon, Nachalal és mindegyiknek a legelője: 4 város ³⁶ a Jordánon túl Ruben törzséből Becer, a menedékváros, a fennsíkon a pusztában, Jacha, ³⁷ Kedemot, Mefaat, mindegyik a legelőjével: 4 város. ³⁸ Gád törzséből Ramot-Gileád, a menedékváros, Machanajim, ³⁹ Hesbon, Jazer és mindegyiknek a legelője: 4 város. ⁴⁰ Azoknak a városoknak a száma, amelyek a sorsvetéskor Merári fiainak jutottak nemzetségeik szerint, a levita nemzetségek maradékának; összesen 12 várost tett ki. ⁴¹ Lévi fiai városainak száma Izrael fiainak tulajdonában összesen 48 várost tett ki, a legelőjükkel együtt. ⁴² Ezek a városok mindig magát a várost, s a körülötte elterülő legelőt ölelték fel. Így volt ez mindegyik város esetében. ⁴³ Az Úr így Izrael fiainak adta az egész országot, amelyre megesküdött atyáiknak, hogy nekik adja. Birtokukba vették és letelepedtek rajta. ⁴⁴ Az Úr nyugalmat adott nekik minden határukon - egészen úgy, ahogyan esküvel ígérte atyáiknak - és minden ellenségüktől senki sem tudott nekik ellenállni, az Úr mind kezükre adta őket. ⁴⁵ Azokból az ígéretekből, amelyeket az Úr Izrael házának tett, nem hiúsult meg semmi, mind beteljesedett. 22. fejezet (Józs22)

¹ Akkoriban József összehívta Ruben és Gád fiait, és Manassze törzse felét, ² és így szólt hozzájuk: "Mindent megtartottatok, amit Mózes, az Úr szolgája parancsolt nektek, mindig hallgattatok a szavamra, amikor csak parancsoltam valamit. ³ Bármily sokáig tartott a hadakozás, egészen a mai napig, nem hagytátok cserben testvéreiteket, s az Úr, a ti Istenetek parancsát hűségesen teljesítettétek. ⁴ Az Úr, a ti Istenetek végre nyugalmat adott testvéreiteknek, amint megígérte nekik. Térjete hát vissza sátraitokba, arra a földre, amelyet Mózes, az Úr szolgája adott nektek birtokul, a Jordánon túl. ⁵ Csak nagyon vigyázzatok, hogy azokat a parancsokat és törvényeket, amelyeket Mózes, az Úr szolgája adott nektek, megtartsátok: szeressétek az Urat, a ti Isteneteket, járjatok az ő útjain, tartsátok meg a parancsait, ragaszkodjatok hozzá, s

szolgáljatok neki szívetek, lelketek mélyéből." ⁶ Józ sue megáldotta és útra bocsátotta őket, ők pedig visszatértek sátraikba. ⁷ Manassze törzse egyik felének Básánban adott Józ sue földet, a másik felének pedig testvéreik között a Jordán nyugati partján. Amikor visszaengedte őket sátraikba, megáldotta őket és így szólt hozzájuk: ⁸ "Nagy vagyonnal, sok jószággal, rengeteg ezüsttel, arannyal, rézzel, vassal, ruhával tértek vissza sátraitokba. Osszátok meg testvéreitekkel, amit ellenségeitektől zsákmányoltatok." ⁹ Akkor tehát visszatértek Ruben és Gád fiai Manassze törzse felével egyetemben. Silóban, Kánaán földjén elváltak Izrael fiaitól, hogy visszatérjenek Gileád földjére, ahol az Úrnak Mózes keze által adott parancsa szerint letelepedtek. ¹⁰ Amikor a Jordán kőköreihez értek, amelyek még Kánaán földjén vannak, Ruben és Gád fiai, valamint Manassze törzsének a fele, oltárt épített a Jordán partján, hatalmas oltárt. ¹¹ Ez Izrael fiainak fülébe jutott. Így szóltak: "Lám, Ruben és Gád fiai meg Manassze törzsének a fele oltárt épített Kánaán földjével szemközt, Jordán kőköreinél, Izrael fiainak a partján." ¹² E hír hallatára összegyűlt Izrael fiainak a közössége Silóban, hogy hadba vonuljon ellenük. ¹³ Izrael fiai elküldték Ruben és Gád fiaikhoz, valamint Manassze törzse feléhez Gileád földjére Pinchász papot, Eleázár fiát, s vele 10 elöljárót, ¹⁴ Izrael mindegyik törzséből az egyik nemzetség fejét mint elöljárót; mindegyikük a családjának feje volt Izrael nemzetségei közül. ¹⁵ Elmentek Ruben és Gád fiaikhoz, valamint Manassze törzse feléhez Gileád földjére, és így szóltak hozzájuk: ¹⁶ "Nos, ezt üzeni nektek az Úr egész közössége: Mit jelentsen ez a hűtlenség, amelyet Izrael Istene ellen elkövettetek? Miért pártoltatok ma el az Úrtól oltárt építve magatoknak? Ez nem más, mint lázadás az Úr ellen! ¹⁷ Hát nem volt elég a Peorban elkövetett bűn, amelyből még ma sem tisztulhattunk meg, hiába volt a sok csapás, ami rázúdult az Úr közösségére? ¹⁸ Mivel ma vonakodtok követni az Urat, sőt ma addig jutottatok, hogy fellázadtok ellene, holnap Izrael egész közössége ellen fellángol haragja. ¹⁹ Talán tisztátalan a saját földetek? Akkor gyertek át az Úr tulajdon földjére, ahol az Úr lakóhelye áll, s éljetez köztünk! De ne lázadjatok fel az Úr ellen és ne keverjetez bele minket is lázadástokba, abba, hogy oltárt építtek az Úr, a mi Istenünk oltárával szemben. ²⁰ Amikor Achán, Zerachnak a fia titokban vett az átok alá eső holmiból, nemde Izrael egész közösségére rászállt a harag, jöllehet ő csak egyetlen egy volt? Nem kellett-e meghalnia vétkéért?" ²¹ Ruben és Gád fiai, valamint Manassze törzsének a fele felszólaltak és ezt válaszolták Izrael nemzetségei fejeinek: ²² "Az Istenek Istene, az Úr, az Istenek Istene, az Úr tudja, de tudja meg Izrael is: Ha lázadás részünkről vagy hűtlenség az Úr ellen, akkor ma ne mentsen meg minket; ²³ ha azért építettünk oltárt, hogy elforduljunk az Úrtól s égőáldozatot, ételáldozatot s közösségi áldozatot mutassunk be rajta, az Úr kérje számon rajtunk. ²⁴ Valóban, gondunkban s a

következő okból tettük: Egy nap megkérdezhetik fiaitok a miénket: Mi közöttök az Úrhoz, Izrael Istenéhez? ²⁵ Hát nem közénk és közétek, Ruben fiai és Gád fiai közé húzta-e határu a Jordánt az Úr? Nincs részetek az Úrban! Így fiaitok lennének az oka annak, hogy fiaink nem félik többé az Urat. ²⁶ Ezért mondtuk magunkban: Fölépítjük ezt az oltárt, amely nem szolgál majd égőáldozat, sem más áldozat bemutatására, ²⁷ csak bizonyosságul köztünk és köztetek és utánunk utódaink között, hogy az Urat szolgáljuk előtte bemutatott égőáldozatainkkal, véres áldozatainkkal és színe előtt bemutatott közösségi áldozatainkkal. Akkor nem mondhatják fiaitok egy nap a mieinknek: Nincs részetek az Úrban! ²⁸ Ha valaki valaha ilyet mond nekünk vagy a jövőben utódainknak, azt válaszoljuk: Nézzétek az Úr oltárának a mását, amelyet atyáink építettek, nem égőáldozat vagy más áldozat bemutatására, hanem bizonyosságul közöttünk és közöttetek. ²⁹ Távol legyen tőlünk a gondolat, hogy fellázadjunk az Úr ellen, s hogy ma felhagyjunk szolgálatával, s égőáldozat, ételáldozat vagy véres áldozat bemutatására oltárt építsünk, oltárt az Úr, a mi Istenünk ellen, hajlékával szemben". ³⁰ Amikor Pinchász pap, a közösség elöljárói és Izrael nemzetségeinek fejei, akik elkísérték, hallották Ruben fiainak, Gád fiainak és Manassze fiainak e szavait, helyeselték azokat. ³¹ S Pinchász pap, Eleázár fia így szólt Ruben fiaihoz, Gád fiaihoz és Manassze fiaihoz: "Most már tudjuk, hogy közöttünk az Úr, s nem követtetek el hűtlenséget ellene, így Izrael fiait megkíméltétek az Úr haragjától." ³² Pinchász pap, Eleázár fia, és az elöljárók elváltak Ruben és Gád fiaitól, visszatértek Gileád földjéről Kánaán földjére Izrael fiaihoz és választ vittek nekik. ³³ A válasz tetszett Izrael fiainak, dicsőítették Istent, s nem beszéltek többé arról, hogy hadba vonulnak ellenük és fölégetik azt a földet, amelyet Ruben fiai és Gád fiai laktak. ³⁴ Ruben fiai és Gád fiai elnevezték az oltárt... Azt mondták: "Legyen annak bizonyossága köztünk, hogy az Úr az Isten." 23. fejezet (Józs23)

¹ Jóval azután, hogy az Úr nyugalmat adott Izraelnek minden ellenségétől, amely körülvette - József is megöregedett és előre haladt a korban -, ² József összehívta egész Izraelt, véneit, vezéreit, bírait, tisztségviselőit, és így szólt hozzájuk: "Öreg vagyok és éltes. ³ Ti tanúi voltatok mindannak, amit az Úr, a ti Istenetek a szemetek láttára tett ezekkel a népekkel. Az Úr, a ti Istenetek harcolt értetek. ⁴ Nézzétek, törzseiteknek örökségül kisorsoltam azokat a népeket, amelyeknek a meghódítása még hátra van, s azokat is, amelyeket kiirtottam a Jordántól egészen a Nagy-tengerig, nyugaton. ⁵ Az Úr, a ti Istenetek maga úzi majd el őket előletek, s ti birtokba veszitek a földet, amint az Úr, a ti Istenetek megígérte nektek. ⁶ Legyetek nagyon erősek, s tartsatok meg és teljesítsetek mindent, ami Mózes törvénykönyvében írva van, ne

térjete el tőle sem jobbra, sem balra, ⁷ s ne keveredjete össze azokkal a népekkel, amelyek még megmaradtak körötökben. Ne ejtséte ki isteneik nevét, ne szólítsátok meg őket eskütételkor, ne szolgáljate nekik, s ne boruljate le előttük. ⁸ Ragaszkodjate inkább a ti Uratokhoz, Istenetekhez, amint a mai napig tettéte. ⁹ Ezért az Úr is elűzött előletek nagy és erős népeket, senki sem volt képes eddig a napig nektek ellenállni. ¹⁰ Közületek egy ezret üldözött, mivel az Úr, a ti Istenetek maga harcolt értete, amint megígérte. ¹¹ Tehát nagyon ügyeljete arra - az életek függ tőle! -, hogy az Urat, a ti Isteneteket szeresséte! ¹² Ha azonban elpártoltok, s azoknak a népeknek a maradékához csatlakoztok, amelyek köztete maradtak, velük összeházasodtok és kölcsönös kapcsolatot tartotok fenn velük, ¹³ akkor tudjate meg, hogy az Úr, a ti Istenetek nem űzi el többé előletek azokat a népeket. Inkább háló és csapda lesznek számotokra, tüske az oldalatokban és por a szemetekben, míg el nem tűntök erről a jó földről, amelyet az Úr, a ti Istenetek adott nektek. ¹⁴ Nézzéte, én ma minden ember útjára lépek. Ismerjéte el szívetek, lelketek mélyéből, hogy azokból az ígéretekéből, amelyeket az Úr, a ti Istenetek tett nektek, egy sem hiúsult meg, minden beteljesedett értete. Nem hiúsult meg egyetlen egy sem. ¹⁵ De amint az Úr, a ti Istenetek ígéretei beteljesedtek, ugyanúgy valóra váltja az Úr fenyegetéseit is egészen addig, hogy elűz benneteket arról a jó földről, amelyet az Úr, a ti Istenetek adott nektek. ¹⁶ Igen, ha megszegíte a szövetséget, amelyet az Úr, a ti Istenetek kíván tőletek, ha elmentek más isteneknek szolgálni, ha leborultok előttük, akkor fellángol ellenete az Úr haragja, és hamarosan eltűntök arról a jó földről, amelyet adott nektek." 24. fejezet (Józs24)

¹ Józsue egybegyűjtötte Izrael minden törzsét Szichemben. Aztán hívatta Izrael véneit, vezéreit, bírát, tisztségviselőit. Azok felsorakoztak az Úr színe előtt. ² S Józsue szólt az egész néphez. "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: A folyón túl éltek egykor ősatyáitok, Terach, Ábrahám és Nachor atyja, s más isteneknek szolgáltak. ³ Akkor kiválasztottam Ábrahám atyátokat, bejártam vele egész Kánaánt, utódait megsokasítottam, s megajándékoztam Izsákkal. ⁴ Izsákot megajándékoztam Jákobbal és Ézsauval. Ézsauinak adtam Szeir hegyét tulajdonul. Jákob és fiai levonultak Egyiptomba. ⁵ Akkor elküldtem Mózeszt és Áront, és megvertem Egyiptomot a csodákkal, amelyeket körében tettem. S kivezettelek benneteket. ⁶ Kivezettem atyáitokat Egyiptomból, és a tengerhez értete. Az egyiptomiak üldözték atyáitokat, szekerekkel és lovasokkal, egészen a Sás-tengerig. ⁷ Ott az Úrhoz kiáltottak, és ő sűrű felhőt bocsátott közéte és az egyiptomiak közé. Rájuk zúdította a tengert, úgyhogy az ellepte őket. Saját szemetekkel láttátok, mit tettem Egyiptomban. Aztán hosszú ideig a pusztában maradtátok. ⁸ De elvezettelek onnan benneteket az amoriták földjére, akik a

Jordánon túl éltek. Hadba vonultak ellenetek, de a kezeitekre adtam őket, földjüket is elfoglaltátok, mert megsemmisítettem őket előttemek. ⁹ Akkor elindult Balak, Cippor fia, Moáb királya, hogy harcba szálljon Izrael ellen. Elhívatta Bileámot, Beor fiát, hogy átkot mondjon rátok. ¹⁰ De nem hallgattam Bileámra, sőt meg kellett áldania benneteket, és kimentettelek a kezéből. ¹¹ Ezután átkeltetek a Jordánon és Jerikóhoz értetek. De Jerikó urai harcba szálltak veletek, az amorita, perizita, kánaáni, hetita, girgasita, hivvita és jebuzita, de én őket adtam a ti kezeitekbe. ¹² Darazsakat küldtem, s azok az amoriták mindkét királyát elűzték előletek - nem kardodnak köszönheted, nem is íjadnak. ¹³ Nektek adtam a földet, amely nem került semmi fáradságba nektek, a városokat, amelyeket nem ti építtetek, s ahol letelepedtetek, aztán a szőlőskerteket és az olajfákat, amelyeket nem ti ültettetek, s amelyek máig is eledeletekül szolgálnak. ¹⁴ Most hát féljétek az Urat és szolgáljatok neki minden erőtökből és hűségesen. Távolítsátok el azokat az isteneket, amelyeknek atyáitok a folyón túl és Egyiptomban szolgáltak és szolgáljatok az Úrnak! ¹⁵ Ha nem akartok az Úrnak szolgálni, ma válasszatok, kinek akartok szolgálni: azoknak az isteneknek-e, akiknek atyáitok szolgáltak a folyón túl, vagy az amoriták isteneinek, akiknek most a földjét lakjátok. Én és házam, mi az Úrnak szolgálunk!" ¹⁶ A nép így felelt: "Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat és más isteneknek szolgáljunk! ¹⁷ Az Úr a mi Istenünk, ő vezette ki atyáinkat Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. A szemünk láttára ő tette ezeket a nagy csodákat, oltalmazott minket az egész úton, amelyen végigvonultunk, s az összes nép között, amelyen áthaladtunk. ¹⁸ Az Úr elűzött előlünk minden népet, így az amoritákat is, akik az országot lakták. Mi is az Úrnak akarunk hát szolgálni, ő a mi Istenünk!" ¹⁹ Józsue erre azt mondta: "Nem szolgálhatjátok az Urat, mert szent Isten, féltékeny Isten, aki nem bocsátja meg elpártolástokat és vétkeket. ²⁰ Ha elhagyjátok az Urat, hogy az idegenek isteneinek szolgáljatok, ő is rosszul fog bánni veletek, elpusztít benneteket, jöllehet azelőtt jó volt hozzátok. " ²¹ A nép így válaszolt Józsuénak: "Nem, mi az Úrnak akarunk szolgálni!" ²² Józsue akkor így szólt a néphez: "Ti vagytok a tanúk magatok ellen, hogy az Urat választottátok, s neki akartok szolgálni." Azt felelték: "Mi vagyunk a tanúk!" ²³ "Akkor távolítsátok el a köztetek élő idegenek isteneit, és ragaszkodjék szívetek az Úrhoz, Izrael Istenéhez!" ²⁴ A nép azt válaszolta: "Az Úrnak, a mi Istenünknek szolgálunk, az ő szavára hallgatunk!" ²⁵ Azon a napon Józsue megkötötte a néppel a szövetséget, törvényt és alkotmányt adott neki Szichemben. ²⁶ Józsue ezeket a szavakat leírta az Úr törvénykönyvébe. Aztán fogott egy nagy követ, és felállította ott az Úr szentélyében álló tölgyfa alatt. ²⁷ Majd így szólt Józsue az egész néphez: "Nézzétek, ez a kő lesz a tanú ellenünk, mert minden szót hallott, amit az Úr mondott nekünk; tanú lesz ellenetek, hogy megakadályozzon benneteket abban, hogy Isteneteket megtagadjátok. " ²⁸ Ezzel Józsue elbocsátotta a népet, mindenkit

a maga örökrészebe. ²⁹ Ezek után az események után meghalt József, Nun fia, az Úr szolgálója, 110 éves korában. ³⁰ Saját örökrésze földjén temették el, Timnat-Szerachban, amely Efraim hegyén fekszik, Gaas hegyétől északra. ³¹ Izrael szolgálta az Urat, amíg csak élt József, s éltek azok a vének, akik túléltek Józsefet és tudtak mindarról, amit az Úr Izraelért tett. ³² József csontjait, amelyeket Izrael fiai magukkal hoztak Egyiptomból, Szichemben temették el, azon a telken, amelyet Jákob Szichem apjának, Hámornak a fiaitól vett 100 ezüstön, s amely József fiainak örökrésze lett. ³³ Eleázár is meghalt, Áron fia. Gibeában temették el, fiának, Pinchásznak a városában, amelyet Efraim hegyén adtak neki. Bírák könyve

1. fejezet (Bír1)

¹ József halála után Izrael fiai megkérdezték az Urat: "Ki vonuljon fel közülünk elsőnek a kánaániak ellen, hogy támadást indítson ellenük?" ² Az Úr azt felelte: "Júda vonuljon fel elsőnek, mert kezébe adom a földet." ³ Júda ekkor így szólt testvéréhez, Simeonhoz: "Vonulj fel velem arra a területre, amely a sorsvetéskor osztályrészem lett. Harcoljunk a kánaániak ellen, aztán majd én is veled megyek a te területedre." Simeon el is ment vele. ⁴ Júda tehát felvonult, s az Úr kezükbe adta a kánaániakat és a perizitákat: Bezeknél tízezer embert legyőztek. ⁵ Bezeknél megütköztek Adonicedekkel, és megverték a kánaániakat és a perizitákat. ⁶ Adonicedek futásnak eredt, de üldözőbe vették, elfogták és levágták keze és lába hüvelykujját. ⁷ "Hetven királynak vágattam le keze és lába hüvelykét - mondta ekkor Adonicedek. - Ezek asztalom alatt szedegették a morzsákat. Ahogy én tettem, úgy fizet nekem vissza Isten is." Jeruzsálembe vitték, és ott meghalt. ⁸ [Júda fiai Jeruzsálem ellen vonultak, elfoglalták, lakóit kardélre hányták, a várost pedig felgyújtották.] ⁹ Ezután Júda fiai lejöttek, hogy harcba bocsátkozzanak a hegyvidéken, a Negeben meg a síkságon lakó kánaániakkal. ¹⁰ Majd felvonult Júda a Hebronban lakó kánaániak ellen - Hebront azelőtt Kirját-Arbának hívták -, s legyőzte Sesájt, Achimánt és Talmájt. ¹¹ Innen Debir lakói ellen vonult - Debirnek egykor Kirját-Széfer volt a neve. ¹² Akkor Káleb így szólt: "Aki legyőzi és beveszi Kirját-Széfert, annak feleségül adom a lányomat, Achszát." ¹³ Kenáz fia, Káleb öccse, Otniel foglalta el, s ő hozzá is adta feleségül a lányát, Achszát. ¹⁴ Amint megérkezett férjéhez, az arra ösztönözte, hogy kérjen atyjától szántóföldet. Amikor leszállt szamaráról, Káleb megkérdezte: "Mit akarsz?" ¹⁵ "Tégy meg nekem valamit! - felelte. - Ha elküldtél Negeb pusztájába, adj vízforrást is." Erre Káleb neki adta a felső és az alsó forrást is. ¹⁶ Mózes apósának, a kenita Hobabnak fiai fölmentek a Pálmák városából Júda fiaival Júda pusztájáig, amely a Negeben, Árád

lejtőjénél terül el, és letelepedtek az amalekiták körében.¹⁷ Ezután Júda elment testvérével, Simeonnal. Legyőzték a Cefátban lakó kánaániakat, és betöltötték rajtuk az átkot. Ezért elnevezték Hormának.¹⁸ Júda nem tudta elfoglalni Gázát és környékét, sem Aszkalont és környékét, sem Ekront és környékét.^{19b} Nem sikerült elűznie a síkság lakóit, mert vasszekereik voltak.^{19a} De Júdával volt az Úr, amikor hatalmába kerítette a hegyvidéket.²⁰ Amint Mózes meghagyta, Hebront Kálebnek adták, és ő kiirtotta onnét Enák három fiát.²¹ A Jeruzsálemben lakó jebuzitákat azonban nem űzték el Benjamin fiai. Így a jebuziták mind a mai napig Jeruzsálemben laknak, Benjamin fiai körében.²² József háza is felvonult Bétel ellen, és az Úr velük volt.²³ József háza kikémleltette Bételt. A várost egykor Luznak hívták.²⁴ A hírszerzők megláttak egy embert, aki kifelé tartott a városból. Így szóltak hozzá: "Mutasd meg nekünk, hogyan juthatunk be a városba, s akkor megkönyörülünk rajtad."²⁵ Az megmutatta, hol lehet a városba behatolni. A város lakóit kardélre hányták, ezt az embert azonban rokonságával együtt elbocsátották.²⁶ Az ember elment a hetiták földjére, ott várost épített, s elnevezte Luznak. A mai napig is ez a neve.²⁷ Manassze nem hódította meg Bet-Seant és a hozzá tartozó falvakat, sem pedig Taanákot és a hozzá tartozó hegységeket. Nem űzte el Dórnak és a hozzá tartozó falvaknak lakóit, sem Jibleámnak és a hozzá tartozó falvaknak lakóit, sem pedig Megiddónak és a hozzá tartozó falvaknak lakóit; így a kánaániak megmaradtak ezen a vidéken.²⁸ Amikor azonban Izrael megerősödött, leigázta, de azért nem űzte el a kánaániakat.²⁹ Efraim sem űzte ki a Gézerben lakó kánaániakat, így a kánaániak továbbra is ott laktak vele Gézerben.³⁰ Zebulun nem űzte ki sem Kitron lakóit, sem Náhalol lakóit, s így a kánaániak ott maradtak Zebulun körében, de adófizetőik lettek.³¹ Áser szintén nem űzte el sem Akkó lakóit, sem Szidon, Mahalib, Ákzib, Helba, Áfek és Rehob lakóit.³² Áser fiai tehát a kánaániak között maradtak, akik az országban éltek, mert nem tudták őket elűzni.³³ Naftali nem űzte el Bet-Semes és Bet-Ánát lakóit, és a vidéken lakó kánaániak között telepedett le, de Bet-Semes és Bet-Ánát lakóit adófizetésre kötelezte.³⁴ Dán fiait az amoriták a hegyvidékre szorították, nem engedték, hogy a síkságra lehúzódjanak.³⁵ Az amoriták ragaszkodtak Har-Hereszhez, Ájjalonhoz és Saalbimhoz, de amikor József házának keze erősebb lett, adófizetésre kötelezte őket.³⁶ Az edomiták területe Akrabbim hegyétől a Skorpiók sziklájáig és attól fölfelé terül el. 2. fejezet (Bír2)

¹ Az Úr angyala fölment Gilgalból Bételbe, és így szólt: "Kihoztalak titeket Egyiptomból, és elvezettelek erre a földre, amelyet esküvel ígértem atyáitoknak. Ezt mondtam: Nem szegem meg szövetségemet soha. ² De ti se kössetek szövetséget ennek a földnek a népével, hanem pusztítsátok el

oltáraikat. Ti azonban nem hallgattatok szavamra. Miért tettétek ezt? ³ Aztán azt is mondtam: Nem üzőm el ezeket a népeket előletek. Szorongassanak benneteket, isteneik meg legyenek csapda a számotokra." ⁴ Amikor az Úr angyala elmondta Izrael fiainak ezeket a szavakat, a nép hangos sírásra fakadt. ⁵ Ennek a helynek a Bokim nevet adták, és áldozatot mutattak be ott az Úrnak. ⁶ Józsue akkor elbocsátotta a népet, Izrael fiai pedig mind elindultak, ki-ki a maga örökrészébe, hogy birtokba vegyék a földet. ⁷ Amíg Józsue élt, s a vének életben voltak, akik túléltek Józsué és még látták azokat a nagy tetteket, amelyeket az Úr Izrael javára végbevitt, a nép az Úrnak szolgált. ⁸ Józsue, Nun fia, az Úr szolgálója száztíz éves korában halt meg. ⁹ Azon a földön temették el, amely osztályrészül jutott neki. Timnat-Hereszben Efraim hegyén a Gaas-hegytől északra. ¹⁰ És amikor ez a nemzedék megtért atyáihoz, egy más nemzedék nőtt fel utána, amely nem ismerte az Urat, sem azt, amit Izraelért tett. ¹¹ Izrael fiai azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében, és a Baaloknak szolgáltak. ¹² Elhagyták az Urat, atyáik Istenét, aki kivezette őket Egyiptom földjéről, és más isteneket követtek, a körülöttük lakó népek isteneit. Ezeket imádták, az Urat pedig haragra ingerelték. ¹³ Elhagyták az Urat, s Baalnak és Asztarténak szolgáltak. ¹⁴ Az Úr haragra lobbant Izrael ellen. Rablók kezére adta, akik aztán kifosztották őket. Kiszolgáltatta őket körülöttük élő ellenségeiknek - nem voltak képesek ellenállni nekik. ¹⁵ Bárhova mentek is, az Úr keze ellenük fordult, amint megmondta nekik az Úr, s amint megesküdött nekik az Úr. Így aztán végső nyomorúságra jutottak. ¹⁶ Akkor az Úr bírakat támasztott nekik, és kiszabadította őket elnyomóik kezéből. ¹⁷ De bíráikra sem hallgattak. Idegen istenekkel adták össze magukat, leborultak előttük: Nagyon hamar letértek arról az útról, amelyen atyáik jártak, akik hallgattak az Úr parancsaira: nem úgy jártak el, mint azok. ¹⁸ Amikor az Úr bírakat támasztott nekik, az Úr a bíróval volt, és kiszabadította őket ellenségeik kezéből, amíg csak élt a bíró. Az Úr ugyanis megkönyörült rajtuk, amikor siráncokztak elnyomóik igája alatt. ¹⁹ Amikor azonban meghalt a bíró, visszaestek, és még nagyobb gonoszságokat követtek el, mint atyáik: idegen istenekhez szegődtek, nekik szolgáltak, előttük borultak le, és nem hagytak föl atyáik tetteivel s megrögzött viselkedésével. ²⁰ Az Úr haragja fellángolt Izrael ellen. Így szólt: "Mivel ez a nép megszegte a szövetséget, amelyet atyáikkal kötöttem és nem hallgatott szavamra, ²¹ nem pusztítok el egyet sem ezek közül a népek közül, amelyeket Józsue meghagyott, amikor meghalt," ²² hogy próbára tegye általuk Izraelt: vajon az Úr útjain járnak-e, mint atyáik jártak, vagy sem. ²³ Az Úr ezért hagyta meg ezeket a népeket, nem siettette pusztulásukat és nem adta őket Józsue kezébe. 3. fejezet (Bír3)

¹ Ezeket a népeket hagyta meg az Úr, hogy általuk próbára tegye Izraelt,

azokat, akik már nem ismerték a kánaáni háborúkat, ² [mégpedig Izrael fiainak, nemzedékeinek javára, azért, hogy megtanítsa őket a hadviselésre, legalábbis azokat, akik nem ismerték az egykori háborúkat]: ³ a filiszteusok öt fejedelmét, az összes kánaánit, szidonit, hetitát, akik a Libanon hegláncán laktak, Baal-Hermon hegyétől egészen Hamat bejáratáig. ⁴ Ezek arra szolgáltak, hogy próbára tegye általuk Izraelt, s lássa, megtartják-e azokat a parancsokat, amelyeket az Úr atyáiknak adott, Mózes keze által. ⁵ Izrael fiai a kánaániak, hetiták, amoriták, periziták, hivviták és jebuziták között laktak, ⁶ feleségül vették lányaikat, fiaikhoz hozzáadták lányaikat és szolgáltak az isteneiknek. ⁷ Izrael fiai azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében. Megfeledkeztek az Úrról, Istenükről, s a Baaloknak és az Aseráknak szolgáltak. ⁸ Ezért fellángolt az Úr haragja Izrael ellen, s Edom királyának, Kusán-Risataimnak kezébe adta őket. Izrael fiai nyolc esztendeig szolgáltak Kusán-Risataimnak. ⁹ Izrael fiai akkor az Úrhoz kiáltottak és az Úr szabadítót támasztott Izrael fiainak, aki megmentette őket: Otnielt, Kenáz fiát, Káleb öccsét. ¹⁰ Rászállott az Úr lelke, s ő bírāja lett Izraelnek. Hadat viselt, s az Úr kezébe adta Edom királyát, Kusán-Risataimot, diadalmaskodott Kusán-Risataim fölött. ¹¹ Így negyven évig nyugalom volt az országban. Kenáz fia, Otniel halála után ¹² Izrael fiai újra azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében, és az Úr Moáb királyának, Eglonnak hatalmába adta Izraelt, mivel azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében. ¹³ Eglon szövetséget kötött Ammon és Amalek fiaival, felvonult Izrael ellen, legyőzte és hatalmába kerítette a Pálmák városát. ¹⁴ Izrael fiai tizenennyolc esztendeig szolgáltak Eglonnak, Moáb királyának. ¹⁵ Akkor Izrael fiai az Úrhoz kiáltottak, és az Úr szabadítót támasztott nekik: Ehudot, a Benjamin fiai közül való Gera fiát, aki balkezes volt. Izrael fiai adót küldtek vele Moáb királyának, Eglonnak. ¹⁶ Ehud csinált magának egy arasznyi hosszú kétélű kardot és jobb csípőjére csatolta, a ruhája alá. ¹⁷ Így vitte az adót Eglonnak, Moáb királyának. Eglon nagyon kövér ember volt. ¹⁸ Amikor az adót átadta, Ehud visszaindult azokkal az emberekkel, akik odavitték, ¹⁹ de a bálványok mellől, amelyek Gilgalban voltak, visszatért és így szólt: "Titkos üzenetem van számodra, király." "Csend legyen!" - válaszolta a király. Erre mindenki kiment, aki ott volt. ²⁰ Ehud odalépett hozzá. A király a fenti szobában ült, ahol felfrissülni szokott, s egyedül volt. Ehud így szólt hozzá: "Isten üzenetét hozom neked, király." Erre az fölkel a székéről. ²¹ Ehud ekkor kinyújtotta bal kezét, megragadta a kardot, amelyet jobb csípőjén viselt, és beledöfte a király hasába. ²² A markolat is beleszaladt a penge után, és a haj körülfolyta a pengét. Ehud ugyanis otthagya a hasában a kardot, ²³ aztán kimászott az ablakon, s az oszlopcsarnokon át távozott. A fenti szoba ajtóit bezárta maga mögött, s ráhúzta a reteszt. ²⁴ Amikor elment, a szolgák visszatértek és látták a fenti

szoba ajtóit be vannak reteszelve. Így vélekedtek: "Bizonyára betakarta lábát a hűsülőszoa sarkában." ²⁵ Csak vártak és nem tudták, mit gondoljanak, mert nem nyitotta ki a fenti szoba ajtóit. Erre fogták a kulcsot és kinyitották, s ott találták urukat a földön fekvő, holtan. ²⁶ Várakozásukat kihasználva Ehud elmenekült. Elhaladt a bálványok mellett és Szeirába jutott. ²⁷ Mihelyt Izrael földjére ért, megfújta a harsonát Efraim hegyén, és Izrael fiai levonultak vele a hegyről. Ő pedig az élükön. ²⁸ Ezt mondta nekik: "Kövessetek, mert az Úr kezetekbe adta ellenségeket, Moábot!" Erre mellé szegődtek, és megszállták Moáb előtt a Jordán átkelőhelyeit, nem engedtek senkit átkelni. ²⁹ Legyőzték Moáb népét, mintegy tízezer erős és vitéz embert, nem menekült el egy sem. ³⁰ Ezen a napon Moáb meghajolt Izrael keze alatt, és nyolcvan évig nyugalom volt az országban. ³¹ Utána Ánát fia, Samgar következett. Egy ösztökével hatszáz embert megölt a filiszteusok közül, és ő is megszabadította Izraelt. 4. fejezet (Bír4)

¹ Ehud halála után Izrael fiai újra azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében. ² Ezért az Úr Jábinnak, Kánaán királyának kezébe adta őket, aki Hacorban uralkodott. Seregének Sziszera volt a vezére, aki a népek Harosetjében lakott. ³ Izrael fiai az Úrhoz könyörögtek, mert Jábinnak kilencszáz vasszekere volt és húsz év óta keményen sanyargatta Izrael fiait. ⁴ Ebben az időben Lappidot felesége, Debora prófétaasszony bíraskodott Izraelben. ⁵ Ráma és Bétel között, Efraim hegyén ült törvényt, a Debora-pálmafa alatt, és Izrael fiai hozzá mentek peres ügyeikkel. ⁶ Elküldött és magához hívatta a naftalibeli Kedesből Abinoám fiát, Bárákot, és így szólt hozzá: "Ezt parancsolja az Úr, Izrael Istene: Menj fel a Tábor hegyére, és vigyél magaddal tízezer embert Naftali és Zebulun fiai közül. ⁷ Felvonultatom ellened a Kison-patakhoz Sziszerát, Jábin seregének vezérét, szekereivel és csapataival együtt, és a kezedbe adom." ⁸ Bárák így válaszolt neki: "Ha velem jössz, elmegyek, ha azonban nem jössz velem, nem megyek, mert nem tudom, hogy az Úr angyala melyik napon viszi sikerre ügyemet." ⁹ "Veled megyek - válaszolta neki -, de utadon nem a tiéd lesz a dicsőség, mert az Úr egy asszonynak adja kezébe Sziszerát." Debora útnak indult, és elment Bárákkal Kedesbe. ¹⁰ Itt Bárák összehívta Zebulunt és Naftalit. Tízezer ember követte, s Debora is vele ment. ¹¹ A kenita Héber elvált Kain törzsétől és Hobabnak, Mózes apósának fiaitól, és a Szaannaim tölgy mellett ültette fel sátrát, nem messze Kdestől. ¹² Sziszerának hírül vitték, hogy Abinoám fia, Bárák fölvonult a Tábor hegyére. ¹³ Sziszera erre összehívta szekereit, a kilencszáz vasszekeret és összes csapatát a népek Harosetjéből a Kison-patakhoz. ¹⁴ Erre Debora így szólt Bárákhhoz: "Indulj, mert érkezett az a nap, amikor az Úr kezedbe adja Sziszerát. Az Úr előtted halad!" Bárák levonult a Tábor

hegyéről, s tízezer ember követte. ¹⁵ Az Úr félelmet keltett Sziszerában, szekereiben és egész seregében Báráktól, úgyhogy Sziszera leszállt szekeréről és gyalog menekült. ¹⁶ Bárák pedig a nemzetek Harosetjéig üldözte a szekereket és a sereget. Sziszerának egész seregét kardélre hányták, nem menekült meg egyetlen ember sem. ¹⁷ Sziszera közben a kenita Héber feleségének, Jáelnek sátra felé menekült gyalog. Hacor királya, Jábin és a kenita Héber háza között ugyanis béke volt. ¹⁸ Jáel Sziszera elé ment, és így szólt hozzá: "Térj be, uram, térj be hozzám, és ne félj!" Betért tehát a sátrába, és ő betakarta egy szőnyeggel. ¹⁹ Így szólt hozzá Sziszera: "Kérlek, adj egy kis vizet, mert szomjas vagyok." Megnyitotta hát a tömlőt, amelyben aludttej volt, inni adott neki, aztán újra betakarta. ²⁰ "Állj ki a sátor ajtajához - mondta neki -, s ha valaki jön és megkérdezi tőled: "Van itt valaki? - feleld azt, hogy nincs." ²¹ Ám Jáel, Héber felesége fogott egy sátorcöveket, a kezébe meg vett egy kalapácsot, csendesén mellé osont, a cöveket a halántékába verte, úgyhogy odaszegezte a földhöz. A fáradtságtól ugyanis mélyen aludt. Így halt meg. ²² Közben odaért Bárák, aki üldözőbe vette Sziszerát. Jáel eléje ment, és így szólt hozzá: "Gyere, megmutatom neked azt az embert, akit keresel". Bement, s Sziszera ott feküdt holtan - a cövek kiállt a halántékából. ²³ Az Úr tehát megalázta ezen a napon Kánaán királyát, Jábint Izrael fiai előtt. ²⁴ Izrael fiainak keze egyre súlyosabban nehezedett Kánaán királyára, Jábinra, egészen addig, amíg teljesen le nem igázták. 5. fejezet (Bír5)

¹ Debora és Abinoám fia, Bárák azon a napon így énekeltek: ² Izraelben a harcosok kibontották hajukat, a nép nagylelkűen viselkedett. Áldjátok az Urat! ³ Halljátok királyok, figyeljete fejedelmek! Az Úr dicsőségére énekelek. Magasztalom az Urat, Izraelnek Istenét. ⁴ Amikor kivonultál, Uram, Szeirből, és átvonultál Edom mezein, a föld megrendült, az egek megindultak, a felhők vizet ontottak. ⁵ A hegyek megremegtek az Úr előtt, az Úr, Izrael Istene előtt. ⁶ Samgárnak, Ánát fiának napjaiban, Jáel napjaiban néptelenné váltak az utak. Akik útra keltek, ösvényekre tértek. ⁷ A falvak kihaltak Izraelben. S kihaltak is maradtak, míg te, Debora nem jöttél, föl nem keltél, Izraelnek anyja. ⁸ Isten harcosai elnémultak, öt városnak sem volt egyetlen pajzsa, sem lándzsája negyvenezernek Izraelben. ⁹ Szívem Izrael vezéréiért dobog, s azokért, akik oly készségesek a népben. Áldjátok az Urat! ¹⁰ Ti, akik fehér számárra szálltok és szőnyegre ültök, s ti, akik az utakon jártok, énekeljete, ¹¹ csatlakozzatok az itatóvályúknál ujjongókhoz. Ott ünneplik az Úr jótetteit, uralma jótéteményeit Izraelben. [Az Úr népe levonult a kapukhoz.] ¹² Kelj föl, kelj föl, Debora! Kelj föl, kelj föl, zengj éneket! Bátorság, rajta, Bárák! Fogd el, akik téged elfogtak, Abinoam fia! ¹³ Izrael levonult a kapukhoz, az Úr népe a hőshöz. ¹⁴ Efraim vezérei a völgyben vannak. Testvéred, Benjamin a tied között. Makirból

levonultak a vezérek, és Zebulunból is, akik a parancsnoki pálcát tartják.¹⁵ Isszachár vezérei Deborával tartanak, Naftali meg Bárákkal, nyomában halad a völgyben. Ruben patakjai mellett hosszasan tanácskoznak.¹⁶ Miért maradtál ott az akolban, furulyát hallgatni nyájad körében? [Ruben patakjai mellett hosszasan tanácskoznak.]¹⁷ Gileád miért marad túl a Jordánon, s Dán miért tölti idejét idegen hajókon? Áser a tenger partján rostokol, nyugodtan éldegél kikötőiben.¹⁸ Zebulun olyan nép, amely szembenéz a halállal, s Naftali is a dombvidéken.¹⁹ Királyok jöttek és csatasorba álltak, Kánaán királyai harcba szálltak Megiddó vizei mellett Tanachnál, de ezüstöt zsákmányul nem szereztek.²⁰ Az ég magasából harcoltak a csillagok, s pályájukon küzdöttek Sziszera ellen.²¹ A Kison-patak elsodorta őket, a szent patak, a Kison-patak. Éledj, lelkem, kapj erőre!²² A lovak patái vágták a földet, száguldoztak, száguldoztak paripáik.²³ Átkozzátok meg Méroszt, mondja az Úr angyala, szórjatok átkot lakóira, mert nem siettek az Úr segítségére, az Úr segítségére a hősök közé.²⁴ Legyen áldott az asszonyok közül Jáel, [a kenita Héber felesége], az asszonyok közül, akik a sátrakban laknak, legyen áldott.²⁵ Vizet kért, s ő tejet adott neki, drága kancsóból tejszínnel kínálta.²⁶ Kezével megragadta a cöveket, és jobbjaival a kalapácsot. Leütötte Sziszerát, összezúzta a fejét, átfúrta, szétverte halántékát.²⁷ Lába elé zuhant, oda roskadt, ott terült el, lába elé rogyott, oda omlott. Ahova esett, ott maradt, ott múlt ki.²⁸ Kihajolt az ablakon és nézelődött Sziszera anyja a rács mögül. "Hol késik szekere, miért nem jön? Miért érkezik késve fogata?"²⁹ Legokosabb udvarhölgye így felelt, e szavakkal válaszolt neki:³⁰ "Bizonyára összegyűjtik és elosztják a zsákmányt: egy leányt, két leányt minden katonának, egy tarka ruhát, két tarka ruhát Sziszerának, egy kendőt, két kendőt az én nyakamra!"³¹ Így vesszen el, Uram, minden ellenséged, akik pedig szeretnek, legyenek olyanok, mint a nap, amikor teljes fényében fölkel. Az ország nyugton élt negyven esztendeig. 6. fejezet (Bír6)

¹ Izrael fiai azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében. Az Úr ezért Midián kezébe adta őket, hét esztendőre.² Midián keze súlyosan nehezedett Izraelre. Midián miatt Izrael fiai a hegyek közé, barlangokba és erődökbe húzódtak.³ Valahányszor Izrael vetett, Midián, Amalek és kelet fiai felvonultak, Izrael ellen vonultak fel.⁴ Az ő földjén ütöttek tábort, és elpusztították a föld termését egészen Gáza környékéig. Nem hagytak Izraelben semmi élelmet, sem juhot, sem marhát, sem szamarat.⁵ Amikor megérkeztek nyájastul, sátrastul, annyian voltak, mint a sáskák. Sem maguknak, sem tevéiknek nem volt se szeri, se száma. Elözönlötték a vidéket és letarolták.⁶ Így Izrael nagy nyomorba jutott Midián miatt és Izrael fiai az Úrhoz kiáltottak.⁷ Amikor Izrael fiai az Úrhoz könyörögtek Midián miatt,⁸

akkor az Úr prófétát küldött Izrael fiaihoz. Így szólt hozzájuk: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Én vezettelek ide benneteket Egyiptomból, én hoztalak ki titeket a szolgaság házából. ⁹ Kiszabadítottalak benneteket az egyiptomiak kezéből, akik szorongattak titeket. Elűztem őket előletek, és nektek adtam földjüket. ¹⁰ Így szóltam hozzátok: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. Ne imádjátok az amoriták isteneit, akiknek a földjén laktok. Ti azonban nem hallgattatok szavamra." ¹¹ Akkor megjelent az Úr angyala, és leült a terebintfa alá, amely Ofrában az Abiezer családjából való Joásé volt. Fia, Gedeon gabonát csépett a szérűn, hogy megmentse Midiántól. ¹² Megjelent neki az Úr angyala, és így szólt hozzá: "Az Úr veled, hős vitéz!" ¹³ "Engedj meg, Uram! - válaszolta Gedeon. - Ha az Úr velünk van, hogyan történt ez velünk? Hol vannak azok a csodák, amelyekről atyáink beszélnek nekünk, amikor azt mondják: Hát nem ide vezetett minket az Úr Egyiptomból? S most elhagyott minket az Úr, és kiszolgáltattott Midiánnak..." ¹⁴ Erre az Úr feléje fordult, és azt mondta neki: "Menj, s ennek a te erődnek a birtokában szabadítsd ki Izraelt Midián kezéből. Vagy nem én küldtelek?" ¹⁵ Gedeon így válaszolt: "Engedj meg, Uram! Hogyan szabadítsam meg Izraelt? Nemzetségem a legszegényebb Manasszéban, magam pedig a legkisebb vagyok atyám házában." ¹⁶ Az Úr így válaszolt neki: "Az Úr veled lesz és úgy megvered Midiánt, mintha csak egyetlen egy ember volna." ¹⁷ "Ha tetszésre találtam szemedben - mondta Gedeon -, adj nekem jelet, hogy valóban te beszélsz velem. ¹⁸ Ne távozz el innen, amíg vissza nem térek hozzád. Elhozom ajándékomat és leteszem eléd." "Itt maradok, amíg vissza nem térsz" - felelte az Úr. ¹⁹ Gedeon tehát elment, megfőzött egy kecskét és egy efa lisztből kovásztalan kenyeret készített. A húst kosárba, a levest fazékba tette, majd odavitte neki a terebintfa alá. ²⁰ Amint közeledett, az Úr angyala így szólt hozzá: "Vedd a húst és a kovásztalan kenyeret, tedd erre a sziklára, és öntsd ide a levest is." Gedeon így is tett. ²¹ Ekkor az Úr angyala kinyújtotta a botját, amit kezében tartott, és megérintette a húst és a kovásztalan kenyeret. Tűz csapott ki a sziklából, és megemésztette a húst meg a kovásztalan kenyeret. Ezután az Úr angyala eltűnt szeme elől. ²² Amikor Gedeon látta, hogy az Úr angyala volt, így szólt: "Jaj nekem, Uram, Istenem! Vajon miért láttam szemtől szemben az Úr angyalát?" ²³ Az Úr így válaszolt neki: "Béke veled! Ne félj, nem halsz meg." ²⁴ Gedeon erre oltárt emelt ott az Úrnak, és ezt a nevet adta neki: az Úr béke. Ez az oltár ma is ott van az abiezrita Ofrában. ²⁵ Történt, hogy az Úr angyala így szólt hozzá ezen az éjszakán: "Vedd atyád hizlalt bikaborját, rombold le Baal oltárát, amely atyád tulajdona, és vágd ki a szent berket is körülötte. ²⁶ Aztán építs oltárt az Úrnak, a te Istenednek, ennek a megerősített helynek a tetején, jó helyen. Majd fogd a hizlalt borjút és áldozd föl égőáldozatul a szent berek fáján, amelyet kivágtál." ²⁷ Gedeon maga

mellé vett szolgálai közül tízet, és úgy tett, amint az Úr mondta neki. Mivel azonban nagyon félt családjától és a város lakóitól, nem merte nappal véghezvinni, hanem éjszaka tette meg.²⁸ Másnap reggel a városbeliek fölkeltek, s lám, Baal oltára lerombolva, a mellette levő szent berek kivágva, a kövér borjú pedig égőáldozatul feláldozva az új oltáron.²⁹ Így szóltak egymáshoz: "Ki tette ezt?" Keresték és tudakozódtak utána, és azt mondták: "Joás fia, Gedeon volt, ő tette."³⁰ A város lakói ekkor így szóltak Joáshoz: "Add ki fiadat, meg kell hálnia, mert szétrombolta Baal oltárát, a mellette lévő szent berket meg kivágta."³¹ Joás így válaszolt azoknak, akik ott voltak: "Ti akartok harcolni Baal érdekében? Ti akartok segítségére sietni? [Aki harcol érte, az haljon meg reggelig.] Ha isten, védje meg saját magát, hiszen Gedeon lerombolta oltárát."³² Ezen a napon Gedeont elnevezték Jerubbaalnak. Azt mondták: Harcoljon ellene Baal, mivelhogy lerombolta oltárát.³³ Midián, Amalek és kelet fiai mind összegyűltek. Átkeltek a Jordánon, és Jiszreel síkságán ütöttek tábort.³⁴ Az Úr lelke rászállt Gedeonra, így megfújta a harsonát, és Abiezer mögéje sereglett.³⁵ Hírvivőt küldött egész Manasszéba, s azok is mögéje gyűltek. Elküldte a hírvivőket Áserba, Zebulunba és Naftaliba, s ezek szintén csatlakoztak hozzá.³⁶ Gedeon így szólt Istenhez: "Ha valóban az én kezem által akarod megszabadítani Izraelt, amint mondtad,³⁷ nézd, gyapjút terítek ki a szérűre. Ha csak a gyapjú lesz harmatos, a föld azonban száraz marad, ebből megtudom, hogy te szabadítod meg Izraelt a kezem által, amint mondtad."³⁸ Így is történt. Gedeon másnap kora reggel fölkel, kicsavarta a gyapjút. Amikor a harmatot kinyomta a gyapjúból, tele lett vele egy csésze.³⁹ Gedeon újra szólt Istenhez: "Ne lobbanjon föl haragod ellenem, ha még egyszer szólok. Engedd meg, hogy még egy próbát tegyek a gyapjúval: csak a gyapjú maradjon száraz, s legyen harmatos körös-körül a föld."⁴⁰ S akkor éjszaka így tett Isten. Csak a gyapjú maradt száraz, a föld azonban harmatos lett körülötte. 7. fejezet (Bír7)

¹ Jerubbaal tehát, vagyis Gedeon, kora reggel fölkel, és az egész néppel, amely vele volt, elindult, és Ain-Hárodnál ütött tábort. Midián tőle északra táborozott a Móre domb lábánál, a völgyben.² Ekkor az Úr így szólt Gedeonhoz: "Néped túl sok ahhoz, hogy kezébe adjam Midiánt. Így Izrael kérkedhetne a rovásomra és azt mondhatná: a saját kezem szabadította meg."³ Hirdesd ki hát a nép füle hallatára: Aki fél és retteg, térjen vissza." Így Gedeon próbára tette őket. Erre húszezer ember visszatért a népből, tízezer pedig ott maradt belőle.⁴ Az Úr így szólt Gedeonhoz: "Még mindig sok ez a nép. Vezesd őket a víz mellé és ott próbára teszem őket. Akiről azt mondom, hogy menjen veled, az veled megy s akiről azt mondom, hogy ne menjen veled, az nem megy."⁵ Gedeon tehát a víz partjára vezette a népet, és az Úr így szólt

hozzá: "Akik nyelvükkel nyalják a vizet, ahogy a kutya lefetyeli, állítsd az egyik oldalra, azokat meg, akik térdükre esve isznak, a másik oldalra." ⁶ Azoknak a száma, akik nyelvükkel nyalták a vizet, háromszázat tett ki. A nép többi része térdre esve ivott. ⁷ Akkor így szólt az Úr Gedeonhoz: "Ezzel a háromszáz emberrel szabadítalak meg benneteket és adom kezébe Midiánt, akik úgy nyalták a vizet. A többiek menjenek mind haza." ⁸ Gedeon kivette a nép kezéből a korsókat és a harsonákat, majd hazaküldte Izrael fiait, mindegyiküket a saját sátrába, és csak a háromszázat tartotta ott. Midián tábora az övé alatt volt a völgyben. ⁹ Ezen az éjszakán az Úr azt mondta neki: "Kelj föl, menj le a táborba, mert a kezébe adom." ¹⁰ Ha azonban félsz harcba bocsátkozni, menj le előbb szolgáloddal, Purával a táborba. ¹¹ Figyeld meg, mit beszélnek; erőt merítesz belőle, és levonulsz a tábor ellen." Lement hát szolgálójával, Purával a tábor őrségéig. ¹² Midián, Amalek és kelet fiai a völgyben helyezkedtek el. Annyian voltak, mint a sáskák, tévéik száma meg olyan mérhetetlen, mint a tenger partján a fövény. ¹³ Amikor Gedeon odaért, az egyik ember éppen álmát beszélte el barátjának: "Ezt álmodtam: egy árpakenyér gurult Midián táborába, a sátorhoz ért, fölborította és teljesen fölforgatta." ¹⁴ Barátja így válaszolt neki: "Ez csak Gedeonnak, az Izrael fiai közül való Joás fiának kardja lehet. Isten kezébe adta Midiánt és az egész tábor." ¹⁵ Amikor Gedeon hallotta az álmot és magyarázatát, leborult, majd visszatért Izrael táborába és így szólt: "Keljetek föl, mert az Úr kezetekbe adta Midián táborát!" ¹⁶ Ezután háromszáz emberét három csoportba osztotta. Kezükbé harsonát és üres korsót, s a korsóba fáklyát adott. ¹⁷ "Figyeljete rám - mondta nekik -, s azt tegyétek, amit én. Behatolok a tábor szélére, s amit teszek, ti is azt tegyétek." ¹⁸ Amikor megfújom a harsonát, s azok is mind, akik velem lesznek, akkor fújjátok meg ti is a tábor körül és kiáltásotok: Az Úrért és Gedeonért!" ¹⁹ Gedeon, és az a száz ember, aki követte, odaért a tábor széléhez az éjféli őr váltás kezdetén, amikor az őrköt váltották. Megfújták a harsonát és összetörték a korsót, amely a kezükben volt. ²⁰ A három csoport is megfújta a harsonákat és összetörte a korsókat. Bal kezükben a fáklyát tartották, jobb kezükben pedig a harsonát, amelyet fújtak. Közben ezt kiáltották: "Az Úrért és Gedeonért." ²¹ S mindegyikük megállt a helyén a tábor körül. Az egész tábor felriadt, kiáltozni kezdett, és a midianiták futásnak eredtek. ²² Míg a háromszáz ember fújta a harsonát, az Úr az egyik ember kardját a másik ellen fordította az egész táborban. Egészen Bet-Hassittáig menekültek. Cartan felé, a Tabattal szemközt levő Abel-Mechola patak partjáig. ²³ Izrael fiai erre összegyűltek - Naftali, Áser és egész Manassze -, és üldözték Midiánt. ²⁴ Gedeon hírvivőket küldött Efraim egész hegyvidékére ezzel az üzenettel: "Gyertek le Midián elé, és szálljátok meg a gázlókat előttük egészen Bet-Baráig, és a Jordánt is." Efraim egész népe

összesereglett, megszállták a gázlókat Bet-Baráig és a Jordánt is. ²⁵ Elfogták Midián két fejedelmét, Orebet és Zebet. Orebet az Oreb-sziklán, Zebet pedig a Zeb-sajtonál ölték meg. Üldözték Midiánt és elvitték Oreb és Zeb fejét Gedeonnak a Jordánon túlra. 8. fejezet (Bír8)

¹ Akkor Efraim emberei így szóltak Gedeonhoz: "Mi volt a szándékod azzal, hogy minket nem hívtál meg, amikor Midián ellen vonultál?" És keményen beszéltek vele. ² Ő így válaszolt nekik: "Mit tettem én hozzátok képest? Nem több-e, amit Efraim böngészett, mint amit Abiezer szüretelt?" ³ Az Úr kezetekbe adta Midián fejedelmeit, Orebet és Zebet. Össze lehet-e hasonlítani az én tettemet azzal, amit ti vittetek végbe?" E szavakra lecsillapult haragjuk. ⁴ Gedeon eljutott a Jordánhoz és átkelt rajta. De maga is, a vele tartó háromszáz ember is elcsigázott volt és éhes. ⁵ Így szólt tehát a szukkoti emberekhez: "Kérlek benneteket, adjatok kenyeret ezeknek az embereknek, akik velem tartanak, mert kimerültek, és én Zebachot és Szalmunnát üldözöm, Midián királyait." ⁶ Szukkot előjárói ezt válaszolták: "Talán már a kezekben van Zebach és Szalmunna keze, hogy kenyeret adjunk seregének?" ⁷ Gedeon azt mondta: "Majd ha az Úr kezembe adja Zebachot és Szalmunnát, megcsépelem testeteket a pusztai töviseivel és bogáncsaival." ⁸ Innen fölment Penuelbe, és ugyanazt kérte tőlük is. Ugyanazt válaszolták neki, mint a szukkoti emberek. ⁹ Erre a penueli embereknek is azt mondta: "Majd ha győztesen visszatérek, lerombolom ezt a tornyot." ¹⁰ Zebach és Szalmunna a Karkornál voltak seregükkel, mintegy tizenötezer emberrel, aki még megmaradt a keletiek egész seregéből. Az elesettek száma százhuszezer harcosra rúgott. ¹¹ Gedeon felvonult a sátorlakók útján, Nobahtól és Jogbeháthól keletre, és megverte a sereget, amikor az épp biztonságban érezte magát. ¹² Zebach és Szalmunna elmenekült. Ő azonban üzőbe vette őket, és elfogta Midián mindkét királyát, Zebachot és Szalmunnát. A sereget pedig teljesen szétverték. ¹³ A csata után Joás fia, Gedeon, a Haresz hegyén át tért vissza. ¹⁴ Elfogott egy legényt a szukkoti emberek közül. Kivallatta, és ez leírta Szukkot előjáróinak és véneinek nevét, hetvenhét embert. ¹⁵ Erre Gedeon elment a szukkoti emberekhez, és így szólt: "Itt van Zebach és Szalmunna, akik miatt gúnyolódtatok velem és azt mondtátok: Talán már a kezekben van Zebach és Szalmunna keze, hogy kenyeret adjunk elcsigázott seregének?" ¹⁶ Megragadta a város véneit, aztán fogta a pusztai töviseit és bogáncsait, és szétmarcangolta velük a szukkotiakat. ¹⁷ Lerombolta Penuel megerősített tornyát is, a város lakóit pedig lemészárolta. ¹⁸ Aztán így szólt Zebachhoz és Szalmunnához: "Milyenek voltak azok az emberek, akiket a Táboron megöltetek?" ¹⁹ "Hozzád hasonlítottak - válaszolták neki. - Megjelenésre olyanok voltak, mint a király fiai." "Az én testvéreim voltak, anyám fiai -

mondta nekik Gedeon. - Amint igaz, hogy az Úr él, ha élve hagyjátok volna őket, nem ölnék meg benneteket." ²⁰ Akkor így szólt legidősebb fiához, Jeterhez: "Rajta, öld meg őket!" A fiú azonban nem vonta ki kardját, mert félt, hiszen még gyermek volt. ²¹ Zebach és Szalmunna így szóltak: "Nos, ronts nekünk magad, hisz amilyen az ember, olyan az ereje." Erre Gedeon fölkelt és megölte Zebachot és Szalmunnát, és elvette a holdacskákat, amelyek a tevék nyakán lógtak. ²² Izrael férfiai azt mondták ekkor Gedeonnak: "Uralkodjál fölöttünk te, fiaid és unokáid, mert kiszabadítottál minket Midián kezéből." ²³ De Gedeon így válaszolt nekik: "Nem uralkodom rajtatok és fiaim sem, hiszen az Úr az uralkodótok." ²⁴ Majd azt mondta nekik: "Volna egy kérésem hozzátok: mindegyiktek adjon nekem egy gyűrűt a zsákmányból." A legyőzötteknek ugyanis aranygyűrűik voltak, mivel izmaeliták voltak. ²⁵ Így szóltak: "Szívesen adunk." Kiterítette tehát köntösét, és ki-ki odadobta zsákmányából a gyűrűt. ²⁶ Az elkért aranygyűrűk súlya 1700 sékel aranyra rúgott, nem számítva a holdacskákat, a fülönfüggőket és a bíborruhákat, amelyeket Midián királyai viseltek, s nem számítva a nyakláncokat sem, amelyek tevéik nyakán lógtak. ²⁷ Gedeon efodot készített belőlük, és városában, Ofrában helyezte el. Egész Izrael odaadta magát neki, és ez lett Gedeonnak és családjának csapdája. ²⁸ Így Midián megalázkodott Izrael fiai előtt, nem emelte föl többé fejét. Az országban negyven esztendeig nyugalom volt, mindaddig, amíg Gedeon élt. ²⁹ Jerubbaal, Joás fia tehát hazatért és házában maradt. ³⁰ Gedeonnak hetven olyan fia volt, aki tőle származott, mert több felesége volt. ³¹ Szichemi mellékfelesége szintén szült neki egy fiút, s Abimeleknek nevezte el. ³² Gedeon, Joás fia boldog öregség után halt meg, s atyjának, Joásnak sírjában temették el az abiezrita Ofrában. ³³ Gedeon halála után Izrael fiai újra összeadták magukat Baallal és istenüknek fogadták Baal-Beritet. ³⁴ Izrael fiai nem emlékeztek többé az Úrra, Istenükre, aki kiszabadította őket ellenségeik kezéből. ³⁵ Jerubbaal-Gedeon háza iránt sem tanúsítottak hálát azért a sok jóért, amit Izraellel tett. 9. fejezet (Bír9)

¹ Jerubbaal fia, Abimelek elment Szichembe anyja testvéreihez, és ezeket a szavakat intézte hozzájuk, valamint anyja házának egész nemzetségéhez: ² "Kérlek benneteket, értsétek meg Szichem előkelőivel: Mi jobb nektek? Hetven ember - Jerubbaal minden fia -, vagy csak egy uralkodjék rajtatok? Gondoljatok arra is, hogy én csontotok és hústok vagyok." ³ Anyja testvérei beszéltek Szichem előkelőivel ezekről a dolgokról. Ezeknek Abimelek felé hajolt a szívük, mert azt mondták: "A testvérünk." ⁴ Adtak neki 70 sékel ezüstöt Baal-Berit templomából, s Abimelek semmirekellő és csavargó embereket fogadott fel rajta, akik aztán csatlakoztak hozzá. ⁵ Utána Ofrába ment atyja házába, és megölte testvéreit, Jerubbaal fiait, hetven férfit egy

kövön. Csak Jotam, Jerubbaal legkisebb fia menekült meg, mert elrejtőzött. ⁶ Szichem előkelői azután és az egész Bet-Milló összegyűlt, és királlyá kiáltották Abimeleket annak az emlékkőnek a terebintfájánál, amely Szichemben áll. ⁷ Hírül vitték ezt Jotamnak. Erre elment és fölállt Gerizim hegyének a csúcsára és harsány hangon így szólt hozzájuk: "Hallgassatok meg Szichem előkelői, akkor Isten is meghallgat benneteket! ⁸ Egyszer útra keltek a fák, hogy királyt kenjenek föl - legyen aki uralkodik rajtuk. Így szóltak az olajfához: légy a királyunk! ⁹ De az olajfa azt felelte: Elhagyhatnám-e olajomat, amellyel megtisztelik az isteneket és az embereket, hogy a többi fa között járjak-keljek? ¹⁰ Akkor a fák így szóltak a fügefához: Gyere, és légy a királyunk! ¹¹ De a fügefa így válaszolt nekik: Elhagyhatnám-e édes csemegémet és pompás gyümölcsömet, hogy a többi fa között járjak-keljek? ¹² A fák erre a szőlőtőnek mondták: Gyere és uralkodjál rajtunk! ¹³ A szőlőtő így felelt nekik: Elhagyhatnám-e boromat, amely megvidámítja az isteneket és embereket, hogy a többi fa között járjak-keljek? ¹⁴ Most a fák mind a tövisbokorhoz fordultak: Gyere, és légy a királyunk! ¹⁵ A túskebokor így válaszolt a fáknak: Ha valóban királlyá akartok kenni, hogy uralkodjam rajtatok, gyertek, és pihenjete meg árnyékomban. Ha nem, akkor tűz csap ki a tövisbokorból, és megemésztí a Libanon cédrusait. ¹⁶ Ha tehát helyesen és igazságosan jártatok el, amikor királlyá tettétek Abimeleket, s ha jól bántatok Jerubbaallal és házával, s ha érdemei és tettei szerint viselkedtetek... ¹⁷ Atyám ugyanis harcolt értetek, veszélynek tette ki életét, kiszabadított benneteket Midián kezéből, ¹⁸ ma mégis fölkeltetek atyám háza ellen, megöltétek fiait, hetven embert ugyanazon a kövön, és Szichem előkelői fölé Abimeleket emeltétek, rabszolgájának fiát, azért, mert testvéretek. ¹⁹ Ha tehát helyesen és igazságosan jártatok el ma Jerubbaallal és házával, akkor teljék örömetök Abimelekben, és neki is tibennetek. ²⁰ De ha nem, akkor csapjon ki tűz Abimelekből, és eméssze meg Szichem előkelőit és Bet-Millót, s csapjon ki tűz Szichem előkelőiből és Bet-Millóból és eméssze meg Abimeleket." ²¹ Ezután Jotam elmenekült és biztonságos helyen, Beerben telepedett le, távol testvérétől, Abimelektől. ²² Abimelek három évig uralkodott Izraelen. ²³ Isten azonban elküldte a viszály lelkét Abimelek és Szichem előkelői közé, és Szichem előkelői föllázadtak Abimelek ellen. ²⁴ Ez azért volt, hogy a Jerubbaal hetven fia ellen elkövetett erőszak visszaszálljon rá, és vérük testvérükre, Abimelekre szálljon, aki megölte őket, meg Szichem előkelőire, akik segítettek neki testvérei meggyilkolásában. ²⁵ Szichem előkelői lesbe állítottak ellene egy csapatot a hegy tetején, és kifosztották azokat, akik elhaladtak mellettük az úton. Ezt tudtára adták Abimeleknek. ²⁶ Obed fia, Gaal testvéreivel együtt Szichembe érkezett, s Szichem előkelői benne reménykedtek. ²⁷ Kimentek a mezőre, leszüretelték a szőlőt, kipréselték a fürtöket, örömmünnepet tartottak,

és betértek istenük templomába. Ott ettek, ittak és gyalázták Abimeleket.²⁸ Obed fia, Gaal így kiáltott fel: "Kicsoda Abimelek és mi Szichem, hogy alattvalói legyünk? Hát nem Jerubbaal fiának és helytartójának, Zebulnak kellene szolgálnia Szichem atyjának, Hamornak népét? Miért szolgálunk hát neki?"²⁹ Bárcsak adná valaki kezembe ezt a népet, mert akkor kiűzném Abimeleket, és azt mondanám neki: Erősítsd meg seregedet és szállj harcba!"³⁰ A város parancsnoka, Zebul meghallotta Obed fiának, Gaalnak szavait és haragra gerjedt.³¹ Hírvivőket küldött Abimelekhez Arumába ezzel az üzenettel: "Obed fia, Gaal testvéreivel együtt Szichembe jött, és ellened lázítja a várost."³² Ezért készülj föl éjszaka, te és a veled tartó emberek, és állj lesbe a mezőn.³³ Aztán majd reggel, napkeltekor törj ki, és támadd meg a várost. Amikor Gaal és serege kivonul ellened, tedd vele azt, amit tudsz."³⁴ Abimelek és csapatai éjjel fölkerekedtek, és négy csoportra osztva elrejtőztek Szichemmel szemben.³⁵ Amikor Obed fia, Gaal kiment és megállt a város kapujánál, Abimelek, és a vele levő emberek kitörtek a leshelyről.³⁶ Amikor Gaal meglátta az embereket, így szólt Zebulhoz: "Nézd, sereg ereszkedik le a hegyek csúcsáról." "Csak a hegyek árnyéka az - válaszolta neki -, azt látod embereknek."³⁷ Gaal azonban újra megszólalt: "Emberek ereszkednek le a Föld köldökéről és egy csapat érkezik a Jósok tölgyfája felől."³⁸ Erre Zebul azt mondta neki: "Hol van most a szád? Nem te mondtad: Kicsoda Abimelek, hogy szolgáljunk neki? Hát nem ezek azok az emberek, akiket gyaláztál? Most hát vonulj ki és harcolj Abimelek ellen!"³⁹ Gaal ki is vonult Szichem előkelőinek élén, és harcra kelt Abimelekkel.⁴⁰ Abimelek azonban föléje kerekedett. Gaal futásnak eredt, s emberei közül sokan elestek, amíg a kapuhoz értek.⁴¹ Abimelek azután visszatért Arumába, Zebul pedig kiűzte Gaalt és testvéreit, és nem engedte meg, hogy Szichemben maradjanak.⁴² Másnap a nép kiment a mezőre. Abimelek megtudta.⁴³ Erre fogta seregét, három csoportra osztotta és a mezőn lesbe állította. Amint észrevette, hogy a nép elhagyta a várost, ellenük fordult és megtámadta őket.⁴⁴ Abimelek, és a vele lévő csapat fölfejlődött, és a város kapujának bejáratánál helyezkedett el, a másik két csoport pedig azokra vetette magát, akik a mezőn voltak, és lemészárolták őket.⁴⁵ Abimelek egész nap ostromolta a várost, s el is foglalta. Lakóit lemészárolta, a várost magát lerombolta és beszórta sóval.⁴⁶ Erre a hírre Migdol-Szichem előkelői összegyűltek El-Berit templomának termében.⁴⁷ Abimeleknek tudtul adták, hogy Migdol-Szichem előkelői mind egybegyűltek oda.⁴⁸ Erre Abimelek embereivel együtt fölment a Szalmon hegyére. Kezébe vette fejszóját, levágott egy faágat, fölemelte és vállára tette, aztán így szólt az emberekhez, akik követték: "Látjátok, hogy én mit teszek. Gyorsan tegyétek ti is azt, amit én."⁴⁹ Minden ember levágott egy ágat, majd követték Abimeleket és lerakták az ágakat a terem fölé, és tüzet gyújtottak

azokra, akik ott voltak. Migdol-Szichem valamennyi lakója elpusztult, mintegy ezer férfi és nő. ⁵⁰ Ezután Abimelek Tebec ellen vonult, megostromolta és elfoglalta. ⁵¹ Volt a város közepén egy megerősített bástya. Ide menekült a város minden lakója, férfiak és nők egyaránt. Miután bezárták maguk mögött a kaput, fölmentek a torony tetejére. ⁵² Abimelek egészen a toronyig vonult, és megostromolta. Amikor a torony kapujához közlekedett, hogy fölgyújtsa, ⁵³ egy asszony Abimelek fejére hajított egy felső malomkövet, és összezúzta a koponyáját. ⁵⁴ Erre azon nyomban hívatta fegyverhordozóját, és így szólt hozzá: "Vond ki a kardodat és ölj meg, nehogy azt mondhassák rólam az emberek, hogy asszony ölt meg." Fegyverhordozója átszúrta és meghalt. ⁵⁵ Amikor Izrael fiai látták, hogy Abimelek meghalt, ki-ki visszatért a házába. ⁵⁶ Isten így fizette vissza Abimeleknek a rosszat, amit atyjával tett, amikor megölte hetven testvérét. ⁵⁷ Így fordította vissza Isten Szichem embereinek fejére minden gonoszságukat. Jotámnak, Jerubbaal fiának átka beteljesedett rajtuk. 10. fejezet (Bír10)

¹ Abimelek után Dodo fiának, Puának a fia, Tola kelt Izrael védelmére. Isszachár (törzséből) való volt, és Efraim hegyén, Samirban lakott. ² Huszonhárom évig volt bírása Izraelnek, azután meghalt, és Samirban temették el. ³ Utána a gileádi Jair lépett föl, és huszonkét évig bíraskodott Izrael fölött. ⁴ Harminc fia volt, akik harminc fiatal számaron jártak, és akiknek harminc városuk volt. Ezeket ma is Jair városainak nevezik Gileád földjén. ⁵ Azután Jair meghalt és Kámonban temették el. ⁶ Izrael fiai újra azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében. Baaloknak, Asztartéknak, valamint Arám, Szidon és Moáb isteneinek, az ammoniták és filiszteusok isteneinek szolgáltak. Elhagyták az Urat, és nem szolgáltak neki. ⁷ Az Úr haragja ezért föllángolt Izrael ellen, s a filiszteusoknak és Ammon fiainak kezébe adta őket. ⁸ Ezek sanyargatták és elnyomták Izrael fiait ettől az évtől kezdve tizennyolc esztendőn át, Izrael minden fiát, aki az amoriták földjén, Gileádban lakott. ⁹ Ammon fiai a Jordánon is átkeltek, hogy megtámadják Júdát, Benjaming és Efraim házáat, és Izrael végső nyomorúságra jutott. ¹⁰ Izrael fiai akkor az Úrhoz kiáltottak, ilyen módon: "Vétkeztünk ellened, mert elhagytuk az Urat a mi Istenünket és Baaloknak szolgáltunk." ¹¹ Az Úr ezt mondta Izrael fiainak: "Amikor az egyiptomiak, az amoriták, az ammoniták és a filiszteusok, ¹² a szidoniak, Amalek és Midián nyomtak el titeket, és hozzám kiáltottatok, nemde kiszabadítottalak benneteket a kezükből? ¹³ Mégis elhagytatok, és más isteneknek szolgáltatok. Ezért nem mentek meg többé benneteket. ¹⁴ Menjetek és könyörögjete az istenekhez, akiket választottatok magatoknak. Azok mentsenek meg benneteket szorongatástok idején." ¹⁵ Izrael fiai így feleltek az Úrnak: "Vétkeztünk. Bánj velünk úgy,

amint neked jónak látszik, csak ma szabadíts meg minket." ¹⁶ Eltávolították körükből az idegen isteneket és az Úrnak szolgáltak. Az Úr lelke megindult Izrael nyomorúságán. ¹⁷ Ammon fiai összegyűltek és Gileádnál táboroztak. Izrael fiai is összesereglettek és Micpában ütöttek tábort. ¹⁸ A nép és Gileád vezérei így szóltak egymáshoz: "Ki lesz, aki vezeti a harcot Ammon fiai ellen? Az lesz Gileád lakóinak a vezére." 11. fejezet (Bír11)

¹ A gileádi Jiftach vitéz harcos volt. Egy szajhának volt a fia. Gileád nemzette Jiftachot. ² Ám a felesége is szült Gileádnak fiakat és lányokat, s amikor ennek az asszonynak a fiai felnőttek, elkergették Jiftachot. Azt mondták: "Te nem részesülsz atyánk örökségében, mert idegen asszony fia vagy. ³ Jiftach elmenekült testvérei elől, és Tob földjén telepedett le. Nincstelen embereket gyűjtött maga köré és portyázott velük. ⁴ Abban az időben Ammon fiai harcba bocsátkoztak Izraellel. ⁵ Amikor Ammon fiai megtámadták Izraelt, Gileád vénei fölkeresték Jiftachot Tob földjén, ⁶ és így szóltak hozzá: "Gyere és légy a vezérünk, hogy harcolhassunk Ammon fiai ellen." ⁷ Jiftach azonban így válaszolt Gileád véneinek: "Ti gyűlöltetek és elűztetek atyám házából. Miért jöttök most hozzám, amikor bajban vagytok?" ⁸ Gileád vénei erre azt mondták Jiftachnak: "Valóban ezért jöttünk most hozzád: Gyere velünk, harcolj Ammon fiai ellen, s te leszel a vezérünk és Gileád minden lakójának a feje." ⁹ Jiftach így felelt Gileád véneinek: "Ha visszavisztek, hogy harcoljak Ammon fiai ellen és ha az Úr kezembe adja őket, vezérek leszek." ¹⁰ "Az Úr legyen a tanú közöttünk - válaszolták Gileád vénei. - Érjen balszerencse minket, ha nem teszünk meg mindent, amit mondasz." ¹¹ Jiftach tehát elment Gileád véneivel. A nép fejévé és vezérévé tette, és Jiftach megismételte föltételeit Micpában az Úr előtt. ¹² Jiftach követeket küldött az ammoniták királyához, és ezt üzenté neki: "Mi van köztem és közted, hogy harcot indítottál földem ellen?" ¹³ Ammon fiainak királya így felelt Jiftach követének: "Mivel Izrael elfoglalta földemet, amikor kivonult Egyiptomból, az Arnontól a Jabbokig és a Jordánig, add most vissza békességgel." ¹⁴ Jiftach újra követeket küldött Ammon fiainak királyához, ezzel az üzenettel: ¹⁵ "Ezt mondja Jiftach: Izrael nem foglalta el sem Moáb földjét, sem Ammon fiainak földjét. ¹⁶ Amikor ugyanis Izrael kivonult Egyiptomból, a pusztában vándorolt egészen a Sás-tengerig, majd Kádesbe ért. ¹⁷ Akkor Izrael követeket küldött Edom királyához, hogy mondják meg neki: Engedd meg, kérlek, hogy átvonuljak földeden, Edom királya azonban nem egyezett bele. Elküldött Moáb királyához is, de ő is visszautasította, így Izrael Kádesben maradt. ¹⁸ Majd a pusztában vándorolt, megkerülte Edom és Moáb földjét és eljutott a Moáb földjéről keletre eső vidékre. Az Arnonon túl ütött tábort, de Moáb határát nem lépték át, mert hiszen az Arnon Moáb határa. ¹⁹ Izrael ezután

követeket küldött Szichonhoz, az amoriták királyához, aki Hesbonban uralkodott. Ezt üzenté neki Izrael: Engedd meg kérlek, hogy átvonuljak földeden a nekem rendelt helyre. ²⁰ Szichon azonban nem engedte meg, hogy Izrael átvonuljon földjén, összegyűjtötte egész seregét, tábort ütött Jahacban és megtámadta Izraelt. ²¹ Az Úr, Izrael Istene azonban Szichont és egész seregét Izrael kezébe adta. Izrael győzött, és az amoritáktól, akik ezen a vidéken éltek, egész földjüket elfoglalta. ²² Így birtokba vették az amoriták egész földjét az Arnontól a Jabbokig, és a pusztától a Jordánig. ²³ Tehát az Úr, Izrael Istene üzte el az amoritákat népe, Izrael elől. S most visszakövetteled? ²⁴ Amit Kemosz, a te istened szerzett neked, az vajon nem a tiéd-e? Ugyanígy az is a miénk, amit az Úr, a mi Istenünk szerzett. ²⁵ Különb akarsz lenni, mint Bálák, Cippor fia, Moáb királya? Kezdett ő vitát Izraellel? Vagy viselt ellene háborút? ²⁶ Amikor Izrael letelepedett Hesbonban és a hozzá tartozó helységekből, Jázerben és a hozzá tartozó helységekből, valamint azokban a városokban, amelyek az Arnon partján vannak (háromszáz esztendeje), miért nem szereztél vissza őket akkor? ²⁷ Ami engem illet, én nem vétettem ellened, de te igazságtalanul bánsz velem, amikor harcot indítasz ellenem. Ítéljen hát ma az Úr, a bíró Izrael és Ammon fiai között!" ²⁸ Az ammoniták királya azonban nem hallgatott Jiftach üzenetére, amelyet az hozzá intézett. ²⁹ Az Úr lelke akkor Jiftachra szállt, s ő bejárta Gileádot és Manasszét, bejárta a gileádi Micpát, és a gileádi Micpától Ammon fiai mögé került. ³⁰ Jiftach fogadalmat tett az Úrnak, és ezt mondta: "Ha kezembe adod Ammon fiait, ³¹ akkor aki elsőnek lép ki házam kapuján, hogy elélem jöjjön, amikor győztesen visszatérek az Ammon fiaival vívott csatából, az legyen az Úré, azt bemutatom égőáldozatul." ³² Jiftach felvonult Ammon fiai ellen, hogy megütközzék velük, és az Úr kezébe adta őket. ³³ Megverte őket Aroertől egészen Minnit vidékéig (hús város) és Abal-Keramimig. Ez óriási vereség volt, és Ammon fiai megalázkodtak Izrael fiai előtt. ³⁴ Amikor Jiftach visszatért Micpából házába, a lánya ment eléje, dobszóra táncolva. Egyetlen gyermeke volt. Rajta kívül se fia, se lánya nem volt. ³⁵ Amikor meglátta, megszaggatta ruháját, és így szólt: "Ó, leányom, balszerencsét hozol rám! Épp te vagy, aki nyomorúságba taszítasz?! Köteleztem magam az Úr színe előtt és nem vonhatom vissza." ³⁶ "Atyám - felelte neki -, ha elkötelezted magad az Úrnak, tégy velem fogadalmad szerint, amelyet tettél, mert az Úr megadta neked, hogy bosszút állhass ellenségeiden, Ammon fiain." ³⁷ Azután ezt mondta atyjának: "De engedd meg nekem, hogy két hónapra elmehessek a hegyek közé, és barátnőimmal elsirathassam szüzességemet." ³⁸ "Menj!" - felelte neki és elbocsátotta két hónapra. Erre elment és barátnőivel a hegyekben siratta szüzességét. ³⁹ Amikor eltelt a két hónap, visszatért atyjához, s az teljesítette fogadalmát, amit tett. Még nem ismert férfit. Így keletkezett Izraelben az a

szokás, ⁴⁰ hogy Izrael leányai minden évben négy napon át siratják a gileádi Jiftach lányát. 12. fejezet (Bír12)

¹ Efraim lakói összegyűltek, átkeltek Szafonnál a Jordánon, és így szóltak Jiftachhoz: "Amikor Ammon fiai ellen hadba vonultál, miért nem hívtál minket is, hogy veled menjünk? Elégetünk házaddal együtt!" ² Jiftach így válaszolt nekik: "Nagy vitám volt - népemnek és nekem -, és Ammon fiai szorongattak. Hívtalak benneteket, hogy segítsetek, de nem szabadítottatok ki a kezükből. ³ Amikor láttam, hogy senki se jön segítségemre, kockára tettem életemet, s kivonultam Ammon fiai ellen, és az Úr kezembe adta őket. Miért vonultatok fel ma ellenem?" ⁴ Jiftach összegyűjtötte Gileádból az összes férfit és harcba bocsátkozott Efraimmal. A gileádiak megverték Efraimot, mert ezek azt mondták: "Ti gileádiak csak efraimi szökevények vagytok Efraim és Manassze között." ⁵ Ekkor Gileád megszállta a Jordán gázlóit Efraimmal szemben, és amikor Efraim szökevényei közül valaki azt mondta: "Szeretnék átmenni", akkor a gileádi emberek megkérdezték tőle: "Efraim fiai közül való vagy?" Ha azt válaszolta, hogy nem, ⁶ akkor ezt mondták neki: "Mondd akkor: sibbolet!" Erre azt mondta: "szibbolet", mert nem tudta pontosan kiejteni. Nyomban megragadták, és a Jordán gázlójánál megölték. Negyvenkétezer ember esett el akkor Efraimból. ⁷ Jiftach hat évig volt bírása Izraelnek, azután meghalt a gileádi Jiftach, és városában, Gileádban temették el. ⁸ Utána a betlehemi Ibszán lett Izrael bírása. ⁹ Harminc fia és harminc lánya volt. Lányait idegenbe adta feleségül, fiainak meg harminc lányt szerzett. Hét évig volt Izrael bírása, ¹⁰ aztán meghalt Ibszán, és Betlehemben temették el. ¹¹ Utána a Zebulunból való Elon lett bíró Izraelben, és tíz évig kormányozta Izraelt. ¹² Azután meghalt a Zebulunból való Elon, és Zebulun városában, Elonban temették el. ¹³ Utána a piratoni Hillel fia, Abdon lett bíró Izraelben. ¹⁴ Negyven fia és harminc unokája volt, s ezek hetven számaron jártak. Nyolc évig kormányozta Izraelt. ¹⁵ Azután meghalt Abdon, a piratoni Hillel fia, és Piratonban temették el, Efraim földjén, az amalekiták hegységén. 13. fejezet (Bír13)

¹ Izrael fiai újra azt tették, ami gonosznak számít az Úr szemében, és az Úr negyven évre a filiszteusok kezébe adta őket. ² Volt egy Szoreából, Dán törzséből való ember, Mánoah volt a neve. Felesége meddő volt, és nem volt gyermeke. ³ Az Úr angyala megjelent az asszonynak, és így szólt hozzá: "Magtalan vagy és nincs fiad. ⁴ Most azonban vigyázz magadra, ne igyál se bort, se szeszes italt, és tisztátalant se egyél, ⁵ mert fogansz és fiút szülsz. Borotva ne érintse fejét, mert ez a gyermek Isten nazírja lesz anyja méhétől fogva. Ő lesz, aki majd elkezdi Izraelt kiszabadítani a filiszteusok kezéből." ⁶

Az asszony elment, és elmondta férjének: "Megszólított Istennek egy embere. Isten angyalára hasonlított, olyan fönséges volt. Megkérdeztem tőle, honnan jött, de nem mondta meg nekem a nevét." ⁷ Ellenben így szólt hozzám: Fogansz és fiút szülsz. Ezért mostantól ne igyál se bort, se szeszes italt, és ne egyél semmi tisztátalant, mert ez a gyermek Isten nazírja lesz anyja méhétől kezdve halála napjáig." ⁸ Mánoah akkor az Úrhoz könyörgött: "Kérlek, Uram, hadd jöjjön el még egyszer az az ember, akit küldtél, s tanítson meg minket rá, mit kell tennünk a születendő gyermekkel." ⁹ Az Úr meghallgatta Mánoahot, és az Úr angyala újra eljött az asszonyhoz, akkor, amikor épp a mezőn volt, és férje, Mánoah nem volt vele. ¹⁰ Az asszony gyorsan elszaladt és tudtára adta férjének a dolgot. Így szólt hozzá: "Megjelent az az ember, aki a múltkor járt nálam." ¹¹ Mánoah fölkelt, követte feleségét, odament az emberhez és így szólt hozzá: "Te vagy az az ember, aki ezzel az asszonnyal beszéltél?" "Én vagyok" - válaszolta. ¹² Mánoah erre azt mondta: "Ha szavad valóra válik, mi legyen a tennivalónk a gyermek körül?" ¹³ Az Úr angyala így válaszolt Mánoahnak: "Az asszony tartózkodjék mindattól, amit mondtam neki. ¹⁴ Ne fogyasszon semmi olyat, ami a szőlőtőkéről való, ne igyék bort, se részegítő italt, ne egyék semmi tisztátalant, s tartsa meg mindazt, amit meghagytam neki." ¹⁵ Mánoah akkor így szólt az Úr angyalához: "Engedd meg, hogy marasztaljunk és elkészítsünk számodra egy kecskét." ^{16b} Mánoah ugyanis nem tudta, hogy az Úr angyala. ^{16a} Az Úr angyala azt felelte Mánoahnak: "Ha tartóztatsz is, nem eszem ételedből; ha ellenben égőáldozatot akarsz készíteni, mutasd be az Úrnak." ¹⁷ Mánoah akkor megkérdezte az Úr angyalától: "Mi a neved? Ha ugyanis beteljesedik a szavad, szeretnénk megtisztelni." ¹⁸ Az Úr angyala azt felelte: "Miért kérdezősködöl nevem felől, mikor azt titok fedi?" ¹⁹ Erre Mánoah vette a kecskét az ételáldozattal együtt, és bemutatta a sziklán égőáldozatul az Úrnak, aki titokzatos dolgokat művel. ²⁰ Amikor a láng az ég felé csapott az oltárról, az Úr angyala fölemelkedett ebben a lángban. Mánoah és felesége látták és arcra borultak a földön. ²¹ Az Úr angyala többé nem jelent meg sem Mánoahnak, sem feleségének, és Mánoah megértette, hogy az Úr angyala volt. ²² "Egész biztosan meg kell halnunk - mondta Mánoah feleségének -, mert Istent láttuk." ²³ Felesége így válaszolt neki: "Ha az Úrnak az volna a szándéka, hogy megöljön minket, akkor nem fogadott volna el kezünkől égő- és ételáldozatot, és nem adta volna most nekünk ezeket az utasításokat." ²⁴ Az asszony fiút szült, és Sámsonnak nevezte el. A gyermek felnőtt, az Úr megáldotta ²⁵ és az Úr lelke irányítani kezdte Mahane-Dán táborában, Szorea és Estaol között. 14. fejezet (Bír14)

¹ Sámson lement Timnába, és ott meglátott a filiszteusok lányai közt egy nőt. ² Amikor visszament, elbeszélte apjának és anyjának: "Láttam Timnában a

filiszteusok lányai között egy nőt. Vegyétek nekem feleségül." ³ Apja és anyja így szólt hozzá: "Nincsen nő törzsed tagjai közt és egész népedben, hogy elmész, és a körülmetéletlen filiszteusok közül akarsz feleséget venni?" De Sámson így válaszolt apjának: "Azt szerezd meg, mert az tetszett meg nekem." ⁴ Apja és anyja ugyanis nem tudta, hogy ezt az Úr sugallta, s hogy csak ürügyet keres a filiszteusok ellen. Ebben az időben ugyanis a filiszteusok uralkodtak Izraelen. ⁵ Sámson lement Timnába. Amikor a timnai szőlőhegyhez ért, ordítva nekirontott egy fiatal oroszlán. ⁶ Rászállt az Úr lelke, és Sámson pusztá kézzel széttépte az oroszlánt, mintha csak egy kecskét tépett volna szét. Apjának meg anyjának azonban nem mondta el, mit tett. ⁷ Lement, s beszélt a lánnyal - tetszett neki. ⁸ Egy idő múlva aztán visszatért, hogy feleségül vegye a lányt. Kitérőt tett, hogy megnézzé az oroszlán hulláját. S lám, az oroszlán csontvázában méhraj volt és lépesméz. ⁹ Felmarkolta, s menet közben eszegette. Amikor hazaért apjához és anyjához, nekik is adott, és ők is ettek belőle, de nem mondta meg nekik, hogy az oroszlán csontvázából szedte ki. ¹⁰ Ezután lement asszonyához. Ott hét napig tartó lakomát rendeztek Sámsonnak, mert ez volt a szokásuk a legényeknek. ¹¹ Mivel azonban tartottak tőle, harminc kísért adtak mellé, hogy a közelében legyenek. ¹² Sámson így szólt hozzájuk: "Találós kérdést szeretnék nektek föladni. Ha meg tudjátok fejteni a lakoma hét napja alatt, akkor harminc inget és harminc váltóruhát adok nektek. ¹³ Ha ellenben nem tudjátok megfejteni, akkor ti adtok nekem harminc inget és harminc váltóruhát." Azt válaszolták neki: "Add elő találós kérdésedet, hadd halljuk." ¹⁴ Így szólt hozzájuk: "Eledel jött ki az evőből, s édesség került ki az erősből." De három napig nem tudták megfejteni a találós kérdést. ¹⁵ Ezért a negyedik napon így szóltak Sámson feleségéhez: "Vedd rá férjedet, hogy árulja el neked a találós kérdés értelmét, mert ha nem, akkor megégetünk atyád házával egyetemben. Hát azért hívtatok ide, hogy kifosszatok minket?" ¹⁶ Sámsonnak a felesége a nyakába borulva siránkozott. Így beszélt: "Gyűlölsz, nem szeretsz. Találós kérdést adtál föl népem fiainak és nem magyaráztad meg nekem." "Atyámnak és anyámnak sem fejtettem meg, s neked elmondjam?!" - felelte neki. ¹⁷ Erre hét napon át siránkozott a nyakába borulva, ameddig csak tartott a lakoma. A hetedik napon végül elárulta neki a megfejtést, mert folyton zaklatta, ő pedig elmondta népe fiainak. ¹⁸ A hetedik napon, mielőtt betért volna hálószobájába, a városbeliek így szóltak Sámsonhoz: "Méznél vajon mi édesebb, oroszlánnál mi erősebb?" Így válaszolt nekik: "Ha nem az én üszömmel szántottatok volna, nem fejtettétek volna meg talányomat." ¹⁹ Akkor leszállt rá az Úr lelke, lement Askalonba, ott megölt harminc embert, elvette amijük volt, és a váltóruhákat odaadta azoknak, akik megfejtették a találós kérdést. Aztán haragra gerjedve visszatért atyja házába. ²⁰ Sámson feleségét hozzáadták egyik barátjához, aki

vőfélyül szolgált neki. 15. fejezet (Bír15)

¹ Bizonyos idő elteltével, a gabona aratása idején Sámson elment, hogy meglátogassa feleségét. Vitt neki egy kecskegidát és kijelentette: "Be szeretnék menni feleségemhez a hálószobába." Apósa azonban megtiltotta neki. ² "Azt hittem - válaszolta -, hogy meggyűlölted, azért hozzáadtam egy cimborádhoz. De hát a húga nem szebb nála? Legyen helyette ő a feleséged." ³ Sámson így felelt neki: "Ezúttal nem érhet vád a filiszteusok részéről, ha rosszat teszek nekik." ⁴ Ezzel Sámson elment, fogott háromszáz rókát, s szerzett egy csomó csóvát. Az állatokat farkuknál összekötötte egymással, és minden két fark közé tett egy csóvát. ⁵ Aztán meggyújtotta a csóvákat, és nekieresztette a rókákat a filiszteusok vetéseinek. Így meggyújtotta a kénéket meg a lábon álló vetéseket, aztán a szőlőket és olajfákat is. ⁶ A filiszteusok kérdezték: "Ki tette ezt?" Ezt a választ kapták: "Sámson, a timnai ember veje, mert elvette tőle feleségét és a barátjának adta." Erre a filiszteusok elmentek, s elégették az asszonyt és családját. ⁷ Sámson így szólt: "Mivelhoggy így tettetek, nem nyugszom, míg bosszút nem állok rajtatok." ⁸ Megverte őket tetőtől talpig, nagy csapást mért rájuk. Ezután lement és Etám sziklabarlangjában telepedett le. ⁹ A filiszteusok felvonultak, s Júda földjén ütöttek táborot. Egészen Lehiig nyomultak előre. ¹⁰ A júdeaiak így szóltak hozzájuk: "Avégett jöttünk, hogy megköttözzük Sámson és elbánjunk vele azért, amit velünk tett." ¹¹ Erre Júdából lement háromezer ember Etám sziklabarlangjához, és így szóltak Sámsonhoz: "Nem tudod, hogy a filiszteusok uralkodnak rajtunk? Mit tettél?" Így válaszolt nekik: "Amit ők tettek velem, azt tettem én is velük." ¹² "Azért jöttünk - mondták neki -, hogy megköttözzünk és a filiszteusok kezébe adjunk." Sámson így szólt hozzájuk: "Esküdjete meg nekem, hogy nem öltök meg." ¹³ "Nem! - válaszolták neki. - Mi csak megköttözzünk és a kezükbe adunk. Arról azonban, hogy megöljünk, szó sem lehet." Meg is kötözték két új kötéllal, és fölhúzták a szikláról. ¹⁴ Amikor Lehibe érkeztek, a filiszteusok diadalordítással elé rohantak. Ám az Úr lelke Sámsonra szállt, s a karján levő kötelek - mint tűztől perzselt fonalak - lemállottak kezéről. ¹⁵ Talált ott egy friss szamarállkapcsot, kinyújtotta kezét, megragadta és agyonvert vele ezer embert. ¹⁶ Sámson ekkor így szólt: "Egy hitvány állkapoccsal jól elpáholtam őket, egy szamar állkapcsával agyonvertem ezer embert." ¹⁷ Amikor befejezte beszédét, elhajította az állkapcsot, és elnevezte azt a helyet Rámát-Lehinek. ¹⁸ Mivel nagyon megszomjazott, így könyörgött az Úrhoz: "Nagy győzelmet arattál szolgál keze által, s most pusztuljak el a szomjúságtól és essem a körülmetéletlenek kezébe?" ¹⁹ Akkor Isten megrepesztette Lehi barlangját, s víz fakadt belőle. Sámson ivott, életereje visszatért és új erőre kapott. Ezért nevezték el ezt a

forrást Ain-Hakkorénak. A mai napig is megvan Lehiben. ²⁰ Sámson húsz évig volt bírása Izraelnek a filiszteusok idejében. 16. fejezet (Bír16)

¹ Innen Sámson Gázába ment, ott meglátott egy szajhát és bement hozzá. ² A gázai embereknek tudtul adták: "Itt van Sámson!" Őrséget állítottak tehát és figyelték a város kapujánál. Egész éjszaka nyugodtan maradtak és ezt mondták: "Napkeltéig várunk, aztán megöljük." ³ Sámson éjfélig aludt, éjfélkor fölkelt, fogta a város kapujának szárnyait, a két ajtófélfát a pántokkal együtt kirántotta, vállára vette és elvitte a Hebronra néző hegy tetejére és ott letette. ⁴ Ezután beleszeretett a Szórak völgyében egy nőbe, akinek Delila volt a neve. ⁵ A filiszteusok fejedelmei elmentek hozzá és azt mondták neki: "Szedd rá és tudd meg, miben rejlik különleges ereje, hogyan tudnánk fölékerekedni, megkötözni és ártalmatlanná tenni. Ezért ki-ki ad neked 1100 ezüst sékelt." ⁶ Delila így szólt Sámsonhoz: "Mondd meg nekem, miben rejlik nagy erőd, mivel kellene téged megkötözni, hogy tehetetlenné tegyenek?" ⁷ Sámson így felelt neki: "Ha megkötöznek hét friss húrkötéssel, amelyet még nem szárítottak ki, elvesztem erőmet, és olyan leszek, mint a többi ember". ⁸ A filiszteusok fejedelmei vittek Delilának hét friss húrkötelet, amit még nem szárítottak ki, és ő megkötözte velük. ⁹ Az embereket lesbe állította a szobájában, aztán odakiáltotta neki: "Rád törtek a filiszteusok, Sámson!" De ő eltépte a köteleket, ahogyan a kőcfonál elszakad, amikor a tűz megperzseli. Így erejének titka rejtve maradt. ¹⁰ Ám Delila így szólt Sámsonhoz: "Rászedtél és hazudtál nekem. Most azonban mondd meg nekem, mivel lehetne megkötözni." ¹¹ Így válaszolt neki: "Ha jól megkötöznek új kötelekkel, amelyeket még nem használtak semmire, elveszítem erőmet és olyan leszek, mint a többi ember." ¹² Akkor Delila új köteleket vett, megkötözte velük és odakiáltotta neki: "Rád törtek a filiszteusok, Sámson!" Az emberek lesben álltak a szobájában. Ám ő úgy széttépte a köteleket, amelyek a karjait fogva tartották, mint a cérnaszálat. ¹³ Delila ekkor így szólt Sámsonhoz: "Eddig mindig rászedtél és hazudtál nekem. Most már mondd meg, mivel lehetne megkötözni." Így felelt neki: "Ha összefonod fejemen a hét hajfürtöt és odaerősíted a takácsok szálfeszítőjével, elvesztem erőmet, és olyan leszek, mint a többi ember." ¹⁴ Delila elaltatta, azután összefonta Sámson fején a hét hajfürtöt, odaerősítette a takácsok szálfeszítőjével és odakiáltotta neki: "Rád törtek a filiszteusok, Sámson!" Erre fölébredt álmából, s kirántotta a szálfeszítőt és a fonatot. Így erejének titka rejtve maradt. ¹⁵ Delila így szólt hozzá: "Hogy mondatsz olyat, hogy szeretsz, amikor szíved nincs velem? Már háromszor rászedtél és nem mondtad meg nekem, hogy miben rejlik nagy erőd." ¹⁶ Mivel egész nap gyötörte szavaival és zaklatta, halálra fáradt. ¹⁷ Feltárta hát előtte egész szívét és így szólt: "Borotva sose ért fejemhez, mert az

Isten nazírja vagyok anyám méhétől fogva. Ha megnyírnak, elhagy erőm, gyenge leszek, olyan, mint a többi ember." ¹⁸ Delila ekkor látta, hogy kitárta egész szívét. Hívatta hát a filiszteusok fejedelmeit és ezt mondta nekik: "Most gyertek, mert kitárta előttem egész szívét." A filiszteusok fejedelmei elmentek hozzá, s magukkal vitték a pénzt is. ¹⁹ Erre ő elaltatta Sámson a térdén, odahívatott egy embert, az lenyírta fejről a hét hajfürtöt. Elkezdett gyengülni és ereje elhagyta. ²⁰ Delila odakiáltotta neki: "Rád törtek a filiszteusok, Sámson!" Erre fölébredt álmából s azt mondta: "Kikeveredek a bajból, mint máskor és kiszabadítom magamat." Nem tudta azonban, hogy az Úr elfordult tőle. ²¹ A filiszteusok elfogták, kiszúrták a szemét és levitték Gázába. Kettős láncsal megkötözték és a fogságban malmot hajtattak vele. ²² Közben fején újra nőni kezdett a haj azután, hogy lenyírták. ²³ A filiszteusok fejedelmei összegyűltek, hogy nagy áldozatot mutassanak be istenüknek, Dágonnak, és örömnepet tartsanak. Közben egyre mondogatták: "Kezünkre adta istenünk ellenségünket, Sámson!" ²⁴ Amikor a nép látta istenét, ujjongásban tört ki a dicséretére és ezt mondta: "Kezünkre adta istenünk ellenségünket, Sámson, aki pusztította országunkat, és sokunkat megölt." ²⁵ Amikor már jókedvre derültek, így szóltak: "Hívjátok elő Sámson, hadd mulattasson minket!" Elővezették Sámson a börtönből, és ő játszott előttük. Utána odaállították az oszlopok közé. ²⁶ Sámson akkor így szólt ahhoz a fiúhoz, aki a kezénél fogva vezette: "Vezess oda, hogy megfoghassam az oszlopokat, amelyeken az épület nyugszik, és megtámaszkodhassam." ²⁷ A ház tele volt férfiakkal és asszonyokkal. A filiszteusok minden fejedelme ott volt, és a tetőn volt vagy háromezer ember, férfi és nő, akik nézték Sámson játékát. ²⁸ Sámson akkor az Úrhoz könyörgött és így szólt: "Uram, Isten, emlékezzél meg rólam, s most az egyszer adj nekem erőt, hogy bosszút állhassak a filiszteusokon a két szememért." ²⁹ Sámson átkarolta a két középen álló oszlopot, amelyen az épület nyugodott, nekifeszült az egyiknek a jobb kezével, a másiknak a bal kezével, ³⁰ s így szólt: "Haljak meg a filiszteusokkal együtt!" Minden erejével nekifeszült, és az épület rászakadt a fejedelmekre és az egész népre, amely ott volt. Sokkal többet ölt meg akkor, amikor meghalt, mint amennyit akkor ölt meg, amikor élt. ³¹ Testvérei és atyjának háza eljöttek és magukkal vitték. Elszállították és eltemették Szorea és Estaol között atyjának, Mánoahnak sírboltjában. Húsz évig bíraskodott Izrael fölött. 17. fejezet (Bír17)

¹ Volt Efraim hegyén egy ember, akit Michajehunak hívtak. ^{2a} Így szólt anyjához: "Az az 1100 ezüst, amit elvettek tőled, s ami miatt te átkot mondtál, amihez - saját fülem hallatára - azt is hozzáfűztél: ^{3b} Ünnepelesen kijelentem: ezt a pénzt az Úrnak szentelem, a saját kezemből, hogy [öntött] istenszobor készüljön belőle, az ^{2b} nézd, itt van a kezemben, én vettem el. ^{3c} S

most visszaadom neked." ^{2c} Anyja így szólt: "Az Úr áldja meg az én fiamat!" ^{3a} Michajehu pedig visszaadta anyjának az 1100 ezüst pénzt. ⁴ Anyja tehát fogott 200 sékel ezüstöt és odaadta az ezüstművesnek. Az csinált belőle egy faragott és egy öntött szobrot, ami aztán Michajehu házába került. ⁵ Micha szentélyt készített neki, majd efodot és terafimot csinált, és az egyik fiát megtette papjává. ⁶ Ebben az időben nem volt király Izraelben, és mindenki azt tette, ami neki tetszett. ⁷ Volt egy fiatal ember, aki a júdeai Betlehemből, Júda nemzetségéből származott és levita volt, s mint idegen élt ott. ⁸ Ez az ember elhagyta a júdeai Betlehem városát, hogy ott telepedjék meg, ahol tud. Vándorlása közben Efraim hegyére ért, Micha házához. ⁹ Micha így szólt hozzá: "Honnan jössz?" Így válaszolt neki: "Levita vagyok a júdeai Betlehemből. Azért keltem útra, hogy letelepedjem ott, ahol tudok." ¹⁰ Micha azt mondta neki: "Telepedjél le nálam, légy atyám és papom. Adok neked 10 sékel ezüstöt évente, egy ruhát és teljes ellátást", és rá is beszélte a levitát. ¹¹ A levita úgy határozott, hogy ennél az embernél marad. A fiatalember olyan lett számára, mint valamelyik a fiai közül. ¹² Micha beiktatta a levitát; a fiatalember a papjává lett és Micha házában maradt. ¹³ "Most már tudom - mondta Micha -, hogy az Úr jót tesz velem, mert levita papom van." 18. fejezet (Bír18)

¹ Abban az időben nem volt király Izraelben. Abban az időben tehát Dán törzse földet keresett, hogy ott letelepedhessen, mert addig a napig nem kapott örökrészt Izrael törzsei között. ² Dán fiai elküldtek nemzetségükből öt bátor embert Szoreából és Estaolból, hogy nézzék meg és kémleljék ki a vidéket. Azt mondták nekik: Menjetek, vegyétek szemügyre a vidéket. Ezek eljutottak Efraim hegyére, egészen Micha házáig, és ott töltötték az éjszakát. ³ Mivel Micha háza mellett voltak, megismerték a fiatal levita hangját. Odamentek és így szóltak hozzá: "Ki hozott ide téged? Mit csinálsz és mid van itt?" ⁴ Így válaszolt nekik: "Ezt és ezt tette velem Micha, szolgálatába fogadott és a papja lettem." ⁵ Kérdezd meg Istent - mondták neki -, hadd tudjuk meg, sikeres lesz-e utunk, amire vállalkoztunk." ⁶ A pap így válaszolt nekik: "Menjetek békével! Utatokat, amire vállalkoztatok, az Úr tekintete kíséri." ⁷ Az öt ember útra kelt és Laisha érkezett. Látták, hogy az ott lakó nép biztonságban él a szidoniak módjára, nyugodt és magabiztos, hogy semmijük sem hiányzik abból, amit a föld terem, távol vannak a szidoniaktól, és az arámokkal sincs semmi dolguk. ⁸ Visszatértek hát testvéreikhez Szoreába és Estaolba. Testvéreik megkérdezték tőlük: "Mi hírt hoztok?" ⁹ Így válaszoltak: "Elmentünk és bejártuk a vidéket Laishig. Láttuk, hogy az ott lakó nép biztonságban él a szidóniak módjára. Távol vannak Szidontól és nincs dolguk Arámmal. Gyertek, vonuljunk föl ellenük, mert mi láttuk, hogy a föld kiváló.

Miért nem feleltek? Ne téovázzatok, menjünk, és hódítsuk meg a vidéket! ¹⁰ Ha elmentek oda, védtelen népet találtok. Igaz, hogy a föld eléggé kiterjedt, de Isten olyan földet ad kezetekbe, amelyen semmi sem hiányzik abból, ami csak van a földön." ¹¹ Elindult tehát Dán nemzetségéből, Szoreából és Estaolból hatszáz fegyverrel fölszerelt ember. ¹² Fölvonultak, és a júdai Kirjat-Jearimban ütöttek tábort. Ezért a mai napig is Dán táborának nevezik ezt a helyet - nyugatra van Kirjat-Jearimtól. ¹³ Innen tovább mentek Efraim hegyére és Micha házához értek. ¹⁴ Akkor az az öt ember, aki Lais vidékét kikémlelte, megszólalt, és ezt mondta testvéreinek: "Tudjátok-e, hogy ebben a házban efod, terafim, faragott és öntött szobor van? Gondoljátok meg, mit kell tennetek!" ¹⁵ Letértek tehát útjukról, és abba az irányba mentek. Megtalálták a fiatal levitát Micha házában és üdvözölték. ¹⁶ A Dán fiai közül való hatszáz fölfegyverzett férfi megállt a küszöbnél, ¹⁷ az öt ember pedig, aki a vidéket kikémlelte, belépett, s fogta a faragott szobrot, az efodot, a terafimot [és az öntött szobrot] - közben a pap ott maradt az ajtó küszöbénél a hatszáz fölfegyverzett emberrel. ¹⁸ Amikor ezek beléptek Micha házába, s fogták a faragott szobrot, az efodot, a terafimot meg az öntött szobrot, a pap így szólt: "Mit csináltok?" ¹⁹ "Hallgass - válaszolták neki -, tedd a kezedet a szádra, gyere velünk és légy atyánk és papunk! Jobb neked, ha egy ember házának papja vagy, mintha Izrael valamelyik törzsének és nemzetségének leszel a papja?" ²⁰ Ez tetszett a papnak, fogta tehát az efodot, a terafimot, valamint a faragott szobrot és elindult a sereggel. ²¹ Ezzel útra keltek és továbbmentek. Elöl vitték gyermekeiket, nyájukat és értékes holmijukat. ²² Már messze jártak Micha házától, amikor azok az emberek, akik Micha háza szomszédságában laktak, fellármázták egymást és Dán fiai után eredtek. ²³ Amikor ezek utánuk kiabáltak Dán fiainak, azok hátrafordultak és így szóltak Michához: "Mi bajod, hogy így kiabálsz?" ²⁴ Így felelt nekik: "Elvittétek istenemet, akit csináltam magamnak és a papot. Elvonultok és nekem mi marad? Hogyan kérdezhetitek hát tőlem: mi bajom?" ²⁵ Dán fiai így feleltek neki: "Ne halljuk többé a szavad! Vigyázz, hogy ezek a felindult emberek rád ne vessék magukat és el ne vessz házad népével együtt." ²⁶ Dán fiai ezzel továbbmentek. Micha pedig, mivel látta, hogy erősebbek nála, visszafordult és hazament. ²⁷ Ezek pedig fogták a Micha készítette istent és a papot, aki szolgált nála, s Lais ellen vonultak, a nyugalomban és biztonságban élő nép ellen. Kardélre hányták, a várost meg lángba borították. ²⁸ Senki sem sietett segítségükre, mert távol voltak Szidontól és nem érintkeztek Arámmal. Abban a völgyben feküdt, amely Bet-Rehob felé nyúlik. Újjáépítették a várost, letelepedtek benne, ²⁹ és elnevezték Dánnak, mégpedig atyjuk nevére, aki Izraeltől született. Kezdetben azonban Lais volt a város neve. ³⁰ Dán fiai felállították maguknak a faragott szobrot. Mózes fiának, Gersonnak a fia, Jonatán, majd utána az ő fiai

voltak a papok Dán törzsében egészen addig a napig, amíg a népet fogságba nem vitték. ³¹ Felállították számukra a faragott szobrot, amelyet Micha csinált, és ez sokáig ott maradt, egészen addig, amíg az Isten háza Silóban volt. 19. fejezet (Bír19)

¹ Abban az időben, amikor még nem volt király Izraelben, volt egy férfi, egy levita, aki Efraim hegységének a szélén lakott, és Júda Betleheméből hozott magának egy mellékfeleséget. ² Az asszony azonban megneheztelt rá, otthagya, és visszament apja házába, a júdeai Betlehembe, s ott maradt egy ideig, négy hónapig. ³ Férje fölkerelkedett, elment hozzá, hogy jobb belátásra bírja és visszahívja magához. Szolgája volt vele és két számar. Megérkezett a fiatalasszony apjának házába. Amikor az meglátta, örömmel sietett eléje. ⁴ Apósa - a fiatalasszony apja - tartóztatta, és ő ott is maradt három napig. Ettek, ittak és ott töltötték az éjszakát. ⁵ A negyedik napon kora reggel fölkeltek, és a levita indulni készült. A fiatalasszony apja azonban így szólt vejéhez: "Egyél egy falat kenyeret, gyűjts erőt és úgy indulj el." ⁶ Letelepedtek s hozzáfogtak enni és inni mindketten. Aztán a fiatalasszony apja így szólt a férjhez: "Egyezz bele, töltsd itt az éjszakát és örüljön szíved." ⁷ Amikor az ember fölkel, hogy útra keljen, apósa nagyon tartóztatta. Ott maradt hát és ott töltötte az éjszakát. ⁸ Az ötödik napon kora reggel fölkel, hogy elinduljon, de a fiatalasszony apja így szólt hozzá: "Gyűjts előbb erőt!" Így hosszasan elidőztek, s egészen napnyugtáig eszegettek egymással. ⁹ Ekkor a férj fölkel, hogy mellékfeleségével és szolgájával útra keljen. Ám apósa, a fiatalasszony apja így szólt hozzá: "Nézd, a nap már estére hajol. Töltsd hát itt az éjszakát és örüljön a szíved. Holnap reggel aztán elindulhattok és visszatérhatsz sátradba." ¹⁰ A férj azonban nem egyezett bele, hogy ott töltsék az éjszakát. Fölkel, elindult és eljutott Jebuz - vagyis Jeruzsálem - elé. Vele volt két málházott számar, mellékfelesége és szolgája. ¹¹ Amikor Jebuzhoz értek, a nap már lehanyatlott. A szolga ezért így szólt urához: "Gyere, térjünk le és menjünk be a jebuzitáknak ebbe a városába, és töltsük ott az éjszakát." ¹² Ura azonban így válaszolt neki: "Nem megyünk be idegen városba, ahol nem Izrael fiai laknak, hanem továbbmegyünk Gibeáig. ¹³ Menjünk - mondta szolgájának -, igyekezzünk elérni egyet ezekből a helységekből, és töltsük az éjszakát Gibeában vagy Rámában." ¹⁴ Elindultak és folytatták útjukat. Amikor Benjamin Gibeája elé értek, a nap lenyugodott. ¹⁵ Letértek hát az útról, hogy Gibeában töltsék az éjszakát. A levita bement, leült a város terére, de senki sem ajánlott föl neki szállást éjszakára. ¹⁶ Egyszer csak jött egy öregember. A mezőről igyekezett hazafelé, munkája végeztével, az est beálltával. Efraim hegységéről való ember volt, s csak betelepedett ide Gibeába, a környékbeliek ugyanis Benjamin fiai közül valók voltak. ¹⁷ Amint

fölemelte tekintetét, meglátta az embert a város terén. Az öregember megkérdezte: "Honnan jössz és hová mész?" ¹⁸ Így válaszolt neki: "Júda Betleheméből jövünk, s Efraim hegységének szélére tartunk, mert odavaló vagyok. Júda Betlehemébe mentem és visszatérek házámba, de nincs senki, aki szállást adna házában. ¹⁹ Pedig van szalma és széna szamarainknak, van kenyér és bor magamnak, szolgálódnak és a legénynek, aki szolgádat kíséri. Semmire sincs szükségünk." ²⁰ "Légy üdvöz! - mondta neki az öregember. - Hadd gondoskodjam mindenről, amire szükséged van, ne töltsd az éjszakát az utcán!" ²¹ Bevezette tehát házába, szénát adott a szamaraknak, ők maguk pedig megmosták a lábukat, majd ettek és ittak. ²² Míg erőt gyűjtöttek, a városbeli emberek - Béliál fiai - körülvették a házat, megzörgették az ajtót, és így szóltak az öregemberhez, a ház gazdájához: "Hozd ki az embert, aki betért házádba, hadd ismerjük meg." ²³ Az ember azonban, a ház gazdája kiment, és így szólt hozzájuk: "Nem úgy van az, testvéreim, ne legyetek ilyen elvetemültek! Ez az ember betért házámba, ne kövessetek hát el ekkora aljasságot. ²⁴ Van egy érintetlen lányom, kihozom nektek, éljete vissza vele és tegyetek úgy, ahogy jónak látjátok, de ezzel az emberrel ne kövessetek el ilyen aljasságot." ²⁵ Mivel ezek az emberek nem hallgattak rá, a levita fogta mellékfeleségét és kivitte nekik. Megismerték és erőszakot követtek el rajta egész éjszaka, egészen reggelig, hajnalban aztán elengedték. ²⁶ Reggel felé az asszony összeesett annak az embernek a háza kapujánál, ahol a férje volt, és ott maradt, amíg ki nem világosodott. ²⁷ Férje reggel fölkel, kinyitotta a ház kapuját s kiment, hogy folytassa útját. Akkor meglátta az asszonyt, a mellékfeleségét, amint ott feküdt a ház kapujában, keze a küszöbre téve. ²⁸ "Kelj föl - mondta neki -, és induljunk!" De nem kapott választ. Akkor föltette szamarára, útra kelt és hazatért. ²⁹ Amikor hazaért, kést fogott, megragadta mellékfelesége holttestét és tagonként feldarabolta tizenkét részre, s elküldte Izrael minden határába. ³⁰ Utasította követeit: "Ezt mondjátok Izrael összes fiainak: látott valaki ilyen dolgot attól a naptól kezdve, hogy Izrael fiai feljöttek Egyiptom földjéről a mai napig? Gondolkozzatok, tanácskozzatok és beszéljétek." Aki csak látta, így szólt: "Ilyen dolog soha nem történt és nem is láttak ilyet a mai napig attól a naptól kezdve, hogy Izrael fiai eljöttek Egyiptomból." 20. fejezet (Bír20)

¹ Egy emberként kivonult Izrael minden fia, összegyűlt az egész közösség Dántól Beersebáig és Gileád földje az Úrnál Micpában. ² Az egész népnek ott voltak a vezetői - Izraelnek minden törzse - az Isten népének gyülekezetében, négyszázezer kardforgató férfi. ³ Benjamin fiai tudták, hogy Izrael fiai felvonultak Micpába. Izrael fiai megkérdezték: "Beszéljétek el, hogyan történt ez a gonoszság." ⁴ A levita, a megölt asszony férje így válaszolt: "A

Benjaminhoz tartozó Gibeába mentem a mellékfeleségemmel, hogy ott töltssem az éjszakát. ⁵ Gibeá lakói fölkeltek ellenem, és az éjszaka folyamán körülvették a házat, ahol voltam. Meg akartak ölni, mellékfeleségemen pedig erőszakot követtek el annyira, hogy belehalt. ⁶ Erre fogtam mellékfeleségemet, darabokra vágtam, és elküldtem Izrael földjének minden vidékére, mert gonoszság történt Izraelben. ⁷ Lám, most itt vagytok mindnyájan, Izrael fiai. Tanácskozzátok meg a dolgot és hozzatok határozatot." ⁸ Az egész nép fölkelt, és egy emberként így szólt: "Senki se megy vissza közülünk sátrába, és senki se tér vissza házába. ⁹ Nézzétek, ezt tesszük Gibeával: Sorsot vetünk rá. ¹⁰ Izrael minden törzséből kiválasztunk tíz embert százra, százat ezerre, ezret tízezerre. Ezek élelmet visznek a seregnek, azoknak, akik elmennek és megbüntetik Benjamin Gibeáját azért az aljasságért, amit elkövetett Izraelben." ¹¹ Egybe is gyűltek egy emberként - egész Izrael -, a város ellen. ¹² Izrael törzsei követeket küldtek Benjamin egész törzséhez ezzel az üzenettel: "Milyen gonoszság történt nálatok? ¹³ Most hát adjátok ki azokat az elvetemült embereket, akik Gibeában vannak, hadd öljük meg őket, s így eltávolítsuk, ami gonosz, Izraelből." Benjamin fiai azonban nem akartak hallgatni testvéreiknek, Izrael fiainak szavára. ¹⁴ Benjamin fiai városaikat elhagyva összegyűltek Gibeában, hogy harcoljanak Izrael fiai ellen. ¹⁵ Benjamin fiai, akik összejöttek a városokból ezen a napon: huszonötezer kardforgató férfit tettek ki, nem számítva Gibeá lakóit, s akiket számba vettek. ¹⁶ Ebben a seregben volt hétszáz mindkét kezét jól használó válogatott férfi. Ezek a parittyakővel a hajszálat is hibátlanul eltalálták. ¹⁷ Izrael embereit is összeszámlálták, Benjamin fiait nem számítva négyszázezer kardforgatásra alkalmas férfi volt, mind harcedzett. ¹⁸ Fölkeltek és Bételbe mentek, hogy megkérdezzék Istent. "Ki vonuljon fel közülünk elsőnek, hogy megtámadja Benjamin fiait?" - kérdezték Izrael fiai. Az Úr így felelt: "Júda menjen fel elsőnek." ¹⁹ Reggel Izrael fiai útra keltek, és Gibeával szemközt ütöttek tábort. ²⁰ Izrael fiai elindultak, hogy harcot indítsanak Benjamin ellen, s csatasorba álltak Gibeával szemben. ²¹ Benjamin fiai azonban kitörtek Gibeából, s földre terítették ezen a napon Izraelből huszonkétezer embert. ²² Izrael fiai elmentek és egész estig sírtak az Úr előtt, azután megkérdezték az Urat. Így szóltak: "Fölvegyem újra a harcot testvéreim, Benjamin fiai ellen?" Az Úr azt válaszolta: "Vonuljatok föl ellene!" ²³ Izrael fiainak serege újra nekibátorodott, s csatasorba állt ugyanazon a helyen, mint az első napon. ²⁴ Aztán a második napon Izrael fiai fölvonultak Benjamin fiai ellen. ²⁵ De Benjamin ezen a második napon is kiment Gibeából, és földre terített Izrael fiaiból tizenhét ezer kardforgató harcost. ²⁶ Akkor Izrael fiai és az egész nép fölkerekedett, és elmentek Bételbe. Sírtak az Úr előtt ülve, böjtöltek azon a napon egészen estig és égő- meg közösségi áldozatot mutattak be az Úrnak. ²⁷

Aztán Izrael fiai megkérdezték az Urat. Ebben az időben ugyanis ott volt Isten szövetségének a ládája, ²⁸ és Áron fiának, Eleazárnak a fia, Pinchász teljesített előtte szolgálatot. Így beszéltek: "Újra harcba bocsátkozzam testvéreimmal, Benjamin fiaival, vagy tegyek le róla?" Az Úr így válaszolt: "Vonuljatok fel, mert holnap kezetekbe adom." ²⁹ Akkor Izrael csapatokat állított lesbe Gibeá körül. ³⁰ Aztán a harmadik napon Izrael fiai fölvonultak Benjamin fiai ellen, és csatasorba álltak Gibeával szemben, mint már kétszer is. ³¹ Benjamin fiai kivonultak ellenük, és jó messze mentek a várostól. Mint más alkalmakkor, kezdték a népükből való embereket kaszabolni azokon az utakon, amelyek közül az egyik Bételbe, a másik Gibeonba vezet, s leterítették a nyílt mezőn mintegy harminc embert Izraelből. ³² Benjamin fiai így vélekedtek: "Most is legyőzzük őket, mint azelőtt." Izrael fiai azonban így válaszoltak: "Fussunk és csaljuk őket távol a várostól, ki az utakra." ³³ Izrael fiai mind hagyják el helyüket, és Baal-Támárnál álljanak csatasorba, Izrael lesbe állított csapatai pedig húzódjanak helyükről Gibeától nyugatra." ³⁴ Tízezer, egész Izraelből válogatott ember vonult Gibeá elé. A harc nagyon heves volt, s Benjamin fiai nem tudták, hogy pusztulás vár rájuk. ³⁵ Az Úr megverte Benjaming Izrael előtt, s ezen a napon Izrael fiai megöltek Benjaminból huszonötezer-száz kardforgató harcost. ³⁶ Benjamin fiai látták, hogy vereséget szenvedtek... Izrael emberei teret engedtek Benjamingnak, mert számítottak a Gibeá körül elhelyezett lescsapatokra. ³⁷ A lesben álló csapatok előrenyomultak, fölfejlődtek Gibeá ellen, és kardélre hányták az egész várost. ³⁸ Izrael emberei a lesben álló csapatokkal abban a jelben egyeztek meg, hogy ezek füstoszlopot bocsátanak fel a városból. ³⁹ Amikor Izrael emberei harc közben hirtelen megfordultak, Benjamin megkezdte az öldöklést. Izrael embereiből mintegy harmincan elestek. "Egész biztosan legyőzzük őket - gondolták magukban -, mint az első ütközetben." ⁴⁰ Ekkor kezdett a jel - a füstoszlop - fölemelkedni a városból. Amint Benjamin hátrafordult, látta, hogy az egész városból lángok törnek az ég felé. ⁴¹ Izrael fiai ekkor hirtelen megfordultak, Benjamin fiai pedig megrémültek, mert látták, hogy pusztulás vár rájuk. ⁴² Futásnak eredtek Izrael fiai elől, és a pusztá felé menekültek. A harcolók azonban utánuk nyomultak, s azokat, akik a városból közeledtek, derékba támadva lemészárolták. ⁴³ Bekerítették Benjaming, megállás nélkül üldözték s letiporták őket egészen Gebáig, kelet felé. ⁴⁴ Benjaminból ekkor tizennyolcezer vitéz harcos esett el. ⁴⁵ A többiek hátat fordítottak, és a pusztá felé menekültek, a Rimmon szikla felé, de összeszedtek közülük az utakon ötezer embert. Azután üldözték Benjaming egészen Gebáig, és megöltek közülük kétezer embert. ⁴⁶ A megöltek száma, akik Benjamin fiai közül ezen a napon elestek, huszonötezer embert tett ki, csupa kardforgató vitéz harcost. ⁴⁷ Hatszáz ember hátrafordult és a pusztába menekült, a Rimmon sziklához. Ezek négy hónapig a Rimmon

sziklánál maradtak. ⁴⁸ Izrael fiai Benjamin fiai ellen fordultak, kardélre hányták a városok férfi lakosságát, az állatokat és mindent, amit találtak. Azután fölgyújtottak minden várost, amely Benjaminban található volt. 21. fejezet (Bír21)

¹ Izrael férfiai megesküdtek Micpában: "Senki sem adja közülünk a lányát feleségül Benjaminhoz." ² Azután a nép Bételbe ment, és ott ült az Úr előtt estig, jajveszékelt és zokogva sírt. ³ "Ó Urunk, Izrael Istene - mondták -, miért történt ez Izraelben, hogy kivész ma egy törzs Izraelből?" ⁴ Másnap kora reggel fölkelte a nép, oltárt épített ott, s égő- és közösségi áldozatot mutatott be. ⁵ Majd megkérdezték Izrael fiai: "Izrael törzsei közül melyik nem jött el a gyülekezetbe, az Úrhoz?" Ugyanis ünnepélyesen megesküdtek rá, hogy "aki nem jön el az Úrhoz Micpába, annak meg kell halnia." ⁶ Izrael fiai ugyanis megszánták testvérüket, Benjaminget és így szóltak: "Ma egy törzs kivész Izraelből. ⁷ Hogyan tudnánk feleséget szerezni azoknak, akik megmaradtak? Megesküdünk az Úrnak, hogy közülünk nem adja senki a lányát feleségül nekik." ⁸ Megkérdezték tehát: "Izrael összes törzsei közül melyik nem vonult fel Micpába, az Úrhoz?" Úgy találták a táborban, hogy a gileádi Jábésból nem ment el senki sem a gyülekezetbe. ⁹ Megszámolták a népet, és senki sem volt ott a gileádi Jábés lakói közül. ¹⁰ Akkor a közösség elküldött ellenük tizenkétezer embert, csupa vitéz harcost, ezzel a paranccsal: "Menjete és hányjátok kardélre a gileádi Jábés lakóit, az asszonyokat és a gyerekeket is." ¹¹ Így járjatok el: minden férfin és azokon az asszonyokon, akik már voltak együtt férfival, töltsétek be az átkot, de az érintetlen lányokat hagyjátok életben." ¹² A gileádi Jábés lakói között négyszáz érintetlen lányt találtak, közülük egyet sem érintett férfi. Ezeket elvitték a táborba, Silóba, Kánaán földjére. ¹³ Ekkor az egész közösség követeket küldött Benjamin fiaikhoz, akik a Rimmon sziklánál voltak, és békét ajánlott nekik. ¹⁴ Benjamin fiai erre visszatértek, és a gileádi Jábés leányai közül, akiket életben hagytak, feleséget adtak nekik, de mindegyiknek nem adhattak. ¹⁵ A nép sajnálkozott Benjamin miatt, mert az Úr rést ütött Izrael törzsein. ¹⁶ A közösség vénei ezért így szóltak: "Hogyan tudnánk feleséget szerezni azoknak, akiknek nem jutott? Benjamin asszonyai ugyanis elpusztultak." ¹⁷ Aztán hozzáfűzték: "Az örökrésznek érintetlenül Benjaminénak kell maradnia, s nem veszhet ki egy törzs Izraelből. ¹⁸ Hisz mi nem adhatunk nekik feleséget lányaink közül." Izrael fiai ugyanis megesküdtek: "Átkozott legyen, aki feleséget ad Benjamingnek." ¹⁹ Így szóltak: "Van az Úrnak egy ünnepe, amelyet minden esztendőben Silóban szokás megülni [amely Bételtől északra, a Bételből Szichembe vezető úttól keletre, Lebonától meg délre fekszik]." ²⁰ Ezt tanácsolták tehát Benjamin fiainak: "Menjete és rejtőzzetek el a szőlőkben. ²¹ Amikor észreveszitek, hogy kijönnek Silóban a lányok a körtáncra, gyertek elő a szőlőkből, ragadjon meg ki-ki egyet

feleségül Siló lányai közül, és térjete vissza Benjamin földjére. ²² Ha atyjuk vagy testvéreik idejönnek és panaszt emelnek ellenetek, ezt mondjuk nekik:

Bocsássatok meg nekik, hogy úgy vették feleségüket, mint a háborúban. Ha ti magatok adtátok volna őket nekik, akkor ebben az esetben ti vétkeztetek volna."

²³ Benjamin fiai így tettek, s számuknak megfelelően egy-egy feleséget ragadtak el a táncolók közül. Azután útra keltek, visszatértek területükre, fölépítették városaikat és letelepedtek bennük. ²⁴ Izrael fiai is elszéledtek onnan. Visszatért mindenki a törzsébe, nemzetségébe, hazament a maga örökrészebe. ²⁵ Ebben az időben nem volt király Izraelben, és mindenki azt tette, amit kedve tartott. Rut könyve

1. fejezet (Rut1)

¹ A bírák idejében éhínség tört ki az országban. Ezért egy ember a júdeai Betlehemből elindult a feleségével és két fiával, hogy Moáb földjére menjen lakni. ² Az embert Elimelechnek hívták, az asszonyt Noéminak, a két fiút meg Machlonnak és Kiljonnak. Efraiták voltak, a júdeai Betlehemből. Odaértek Moáb földjére és letelepedtek. ³ Noéminak a férje, Elimelech meghalt, így magára maradt két fiával. ⁴ Azok moábita nőt vettek feleségül, az egyiket Orpának hívták, a másikat Rutnak. Mintegy tíz esztendeig maradtak ott. ⁵ Akkor mindketten meghaltak, Machlon is, Kiljon is, ⁶ Noémi egyedül maradt, fiai és férje nélkül. Erre elindult a két menyével, s visszatért Moáb földjéről, mert meghallotta, hogy az Úr meglátogatta népét és adott neki kenyeret. ⁷ Elhagyta hát azt a helyet, ahol azelőtt éltek, és két menyével útra kelt, hogy visszatérjen Júda földjére. ⁸ Noémi azt mondta a két menyének: "Menjetek, és mindegyitek térjen vissza anyja házába! Cselekedjék az Úr irgalmasságot veletek, amint ti is azt cselekedtétetek a megholtakkal és velem." ⁹ Adja meg nektek az Úr, hogy egy férj házában békés otthont találjatok." Ezzel megcsókolta őket. De ők hangosan zokogtak, ¹⁰ és azt felelték: "Nem, hanem visszatérünk veled együtt népedhez!" ¹¹ "Menjetek haza, lányaim - biztatta őket Noémi -, miért is jönnétek velem? Hát vannak még fiak méhemben, akikhez férjhez mehetnétek?" ¹² Menjetek haza, lányaim, induljatok! Öreg vagyok már ahhoz, hogy újra férjhez menjek. De ha azt mondanám, hogy még remélhetek, és ha még ma éjszaka férjhez mennék is és fiaim születnének, ¹³ akkor is várhatnátok-e addig, amíg fölnevelem őket? Nem, lányaim! Teljesen boldogtalan lennék miattatok, hisz rajtam van az Úr keze." ¹⁴ Erre újra elkezdtek sírni. Aztán Orpa megcsókolta anyósát, és visszatért népéhez. Rut azonban belecsimpaszkodott. ¹⁵ Erre Noémi azt mondta neki: "Nézd, sógornőd visszatért népéhez és istenéhez. Térj hát vissza te is, kövesd!" ¹⁶ De Rut kérlelte: "Ne kényszeríts rá, hogy elhagyjalak és elmenjek. Mert ahova te

mész, megyek én is. Ahol te letelepszél, letelepszem én is. A te néped az én népem, a te Istened az én Istenem.¹⁷ Ahol te meghalsz, ott haljak meg én is, ott temessenek el. Tegye velem az Úr meg ezt a rosszat, ha nem a halál választ el bennünket egymástól."¹⁸ Amikor látta, hogy Rut mennyire kitart mellette, hogy vele menjen, (Noémi) nem folytatta tovább a rábeszélést.¹⁹ Elmentek hát mind a ketten Betlehembe. Amikor megérkeztek, az egész város felbolydult. Az asszonyok kiabáltak: "Noémi az?"²⁰ De ő azt felelte nekik: "Ne hívjatok többé Noéminak, nevezetek Marának, mert a Mindenható keserűséggel töltött el."²¹ Csordultig telve mentem el, és üresen vezet vissza az Úr. Miért neveznétek továbbra is Noéminak, mikor ellenem szólt az Úr, és szerencsétlenné tett a Mindenható?"²² Így tért vissza Noémi és vele a menyee, Rut, a moábita nő, aki vele jött Moáb földjéről. Éppen aratni kezdték az árpát, mire megérkeztek. 2. fejezet (Rut2)

¹ Noéminak volt egy rokona a férje részéről. Tekintélyes ember volt, ugyanabból a nemzetségből, mint Elimelech. Boásznak hívták.² A moábita nő, Rut, így szólt Noémihez: "Szívesen kimennék a mezőre kalászt szedni, ha volna, aki megengedné." "Menj, leányom!" - felelte neki.³ El is ment, és szedte a kalászt az aratók után a szántóföldön. Úgy esett, hogy épp Boászé volt az a darab föld, Elimelech nemzetségéből.⁴ Boász akkor jött ki Betlehemből. Megszólította az aratókat: "Az Úr legyen veletek!" "Áldjon meg az Úr!" - felelték.⁵ Ezután Boász megkérdezte szolgájától, akit az aratók fölé rendelt. "Kié ez a fiatalasszony?"⁶ Az aratók fölé rendelt szolga így válaszolt: "Ez a fiatalasszony az a moábita nő, aki Moáb földjéről jött ide Noémival."⁷ Megkérdezte: Szabad tallóznom és az aratók után kalászt szedegetnem? Így hát jött és reggeltől mostanáig talpon volt."⁸ Boász így szólt Ruthoz: "Hallgass ide, leányom! Ne menj más földjére tallózni, ne menj el innét, hanem szegődj szolgálaimhoz."⁹ Tartsd szemmel a földet, amelyet learatnak és haladj a nyomukban. Megparancsoltam szolgálaimnak, hogy ne háborgassanak. S ha megszomjazol, menj oda a korsóhoz és igyál abból, amit a szolgálaim telemertek."¹⁰ Rut arcra borult és egészen a földig hajolt, aztán megkérdezte: "Hogy van az, hogy tetszésre leltem szemedben és - bár idegen vagyok -, ennyire szíves vagy hozzám?"¹¹ "Elbeszélték nekem - válaszolta Boász -, mi mindent tettél anyósodért férjed halála után: elhagytad apádat, anyádat, szülőföldedet és eljöttél egy néphez, amelyet azelőtt soha nem ismertél, sem tegnap, sem tegnapelőtt."¹² Jutalmazzon meg az Úr azért, amit tettél! Részesítsen bőséges jutalomban az Úr, Izrael Istene, akinek védőszárnyai alatt oltalmat találni ide jöttél."¹³ "Szeretném, ha tetszésre találhatnék szemedben, uram! Megvigasztaltál és jó szóval fordultál szolgálódhoz, jóllehet még annyi sem vagyok neked, mint valamelyik szolgálód" - felelte.¹⁴ Evés idején Boász

odaszólt neki: "Gyere ide, egyél ebből a kenyérből és mártsd be falatodat a borecetbe!" Leült hát az aratók közé. (Boász) odaöntött neki egy halom pörkölt gabonát. Evett a jóllakásig, és még maradt is neki belőle. ¹⁵ Amikor felállt, hogy tovább tallózzék, Boász meghagyta szolgálóinak: "Hagyjátok, hadd tallózzék a kévék között is, ne bántsátok!" ¹⁶ Inkább húzgáljatok ki a kévétekből és hullassatok el néhány kalászt, hogy fölszedhesse s ne szóljatok rá!" ¹⁷ Rut egészen estig tallózott a szántóföldön, és amikor kicsépelte, amit összeszedett, volt vagy egy mérőnyi árpa. ¹⁸ Fogta, és visszament a városba, és megmutatta anyósának, amit összeszedett. S azt is megmutatta, ami megmaradt neki, amikor már eleget evett és odaadta neki. ¹⁹ Anyósa megkérdezte: "Hol tallóztál ma, hol dolgoztál? Legyen áldott, aki jó volt hozzád!" Rut elbeszélte anyósának, kinél dolgozott. "Azt az embert - mondta -, akinél ma dolgoztam, Boásznak hívják." ²⁰ Noémi azt mondta menyének: "Áldja meg az Úr, aki nem tagadta meg irgalmát sem az élőkől, sem a holtakról!" Majd így folytatta: "Az a férfi a rokonunk, gyámolítóink közé tartozik." ²¹ Rut erre elmondta anyósának: "Azt mondta nekem: tarts szolgálóimmal, amíg csak le nem aratnak!" ²² Noémi tehát így szólt menyéhez, Ruthoz: "Jól van, lányom, szegődj csak szolgálóihoz, nehogy valamelyik más szántóföldön kellenetlenül fogadjanak." ²³ Rut tehát egészen az aratás és a szüret végéig Boász szolgálóival tartott. És továbbra is anyósánál maradt. 3. fejezet (Rut3)

¹ Anyósa, Noémi megkérdezte tőle: "Leányom, ne keressek neked egy nyugalmas otthont, ahol jól meggy majd a sorod?" ² Vagy nem rokonunk-e Boász, akinek a szolgálóihoz szegődtél? Nos, ma este csépelem az árpát a szérűjén. ³ Mosdj hát meg, végy illatszert, öltözz fel és menj le a szérűre, de ne ismerjen föl előbb, csak ha befejezte az evést és ivást. ⁴ Amikor lefekszik, jegyezd meg a helyet, ahol alszik. Aztán menj, emeld fel a lábánál a takarót és fekj oda. S ő majd megmondja, mit tegyél." ⁵ "Mindent megteszek, amit mondasz" - felelte Rut. ⁶ Lement hát a szérűhöz és megtett mindent, amit anyósa meghagyott neki. ⁷ Amikor Boász evett és ivott, mint aki jól végezte dolgát, az árpahalom szélén nyugalomra tért. Rut csendben odalopódzott, fölemelte lábánál a takarót és odafeküdt. ⁸ Éjfél tájban a férfi fájni kezdett. Amikor körülnézett, észrevette, hogy egy asszony fekszik a lábánál. ⁹ "Ki vagy?" - rivallt rá. "A szolgálód vagyok, Rut" - felelte. - Terítsd köntösöd csücskét szolgálódra, hisz te vagy a gyámolítóim!" ¹⁰ Erre azt mondta: "Áldjon meg az Úr, lányom! Gyermeki szeretetednek ez az utolsó megnyilvánulása még többet ér, mint az első, hiszen nem fiatal férfiak után futottál, szegény vagy gazdag után. ¹¹ Ne félj hát, leányom! Megteszek érted mindent, amire csak kértél, hisz Betlehem kapujánál mindenki tudja, hogy nagyszerű asszony vagy. ¹² Hanem igaz

ugyan, hogy gyámolítód vagyok, de van egy másik gyámolítód is, aki közelebbi rokonod, mint én. ¹³ Most éjszaka maradj itt, aztán, ha reggel kivált, hát jól van, váltson. De ha nem vált, akkor - amint igaz, hogy az Úr él - majd én kiváltalak." ¹⁴ Így hát ott maradt a lábánál fekvve egészen reggelig. Boász fölkel, mielőtt az egyik ember még fölismerhette a másikat. Mert így gondolkodott magában: "Nem kell megtudnia senkinek, hogy ez az asszony lejött a szérűre." ¹⁵ Aztán azt mondta: "Add ide a kendőt, amelyet magadra vetettél és tartsd ide!" Odatartotta, s beletett neki hat mérő árpát és feladta a vállára. Így tért vissza a városba. ¹⁶ Amikor Rut visszaért anyósához, az megkérdezte tőle: "Hogy áll a dolog, leányom?" Rut elbeszélte mindent, amit a férfi tett érte. ¹⁷ Aztán így folytatta: "Ezt a hat mérő árpát adta nekem, mondván: Nem térhetsz vissza anyósodhoz üres kézzel." ¹⁸ "Légy nyugodt, leányom - felelte Noémi -, addig is, míg megtudod, hogyan végződik a dolog. Az a férfi biztosan nem nyugszik addig, míg ügyedet még ma jóra nem fordítja."

4. fejezet (Rut4)

¹ Boász ezalatt elment a város kapujához és leült oda. S lám, az a gyámolító, akiről beszélt, épp arra ment. Megszólította: "Gyere ide és ülj le!" A férfi odament és leült. ² Boász odahívott tíz férfit a város vénei közül, és így szólt: "Üljetek le!" Leültek. ³ Aztán így szólt a gyámolítóhoz: "Noémi, aki hazatért Moáb földjéről, el akarja adni a földet, amely Elimeleché volt, a testvéremé." ⁴ Azt gondoltam magamban, jó volna szólni neked, és azt mondani: Szerezd meg magadnak azok jelenlétében, akik itt ülnek, népem vénei előtt. Ha meg akarod váltani, hát váltsd, s ha nem akarod megváltani, akkor add tudtomra. Mert rajtad kívül nincs, aki megválthatná, és csak utánad következem." A férfi azt válaszolta: "Igen, megváltom!" ⁵ Boász tehát folytatta: "Attól a naptól, hogy Noémi kezéből megszerezted a földet, a moábita nő, Rut is a tied lesz, az elhunyt felesége, hogy így örökrészen fennmaradjon az elhunytnak a neve." ⁶ A gyámolító azt válaszolta: "Akkor nem válthatom meg, különben csorbát ejtek a saját örökrészemen. Éljen te a jogommal, hisz én nem élhetek." ⁷ Izraelben régebben az volt a szokás, hogy megváltás vagy csere alkalmával az egyik levetette saruját, és odaadta a másiknak. Ez volt Izraelben a bizonyítás módja a tanúk előtt. ⁸ Akinek jogában volt a megváltás, azt mondta Boásznak: "Szerezd meg te magadnak", s ezzel levetette saruját. ⁹ Ezután Boász kijelentette a véneknek és az egész népnek: "Tanúim vagytok, hogy ami csak Elimeleché, Kiljoné és Machloné volt, azt ma mind megszereztem Noémi kezéből. ¹⁰ Egyszersmind megkaptam feleségül Rutot, a moábita asszonyt, Machlon özvegyét, hogy így fenntartsam az elhunyt nevét örökrészen, nehogy kivesszen az elhunyt neve testvérei körében és a város kapujánál. Ennek ma tanúi vagytok!" ¹¹ A kapunál levő egész nép ráfelelte: "Tanúi vagyunk". A vének pedig így szóltak: "Az Úr tegye hasonlóvá az

asszonyt, aki házadba került, Ráchelhez és Leához, akik megalapozták Izrael házát. Légy erős Efratában, és szerezz magadnak nevet Betlehemben! ¹² *Utódod által, akit ennek a fiatalasszonynak ad majd az Úr, házad váljék hasonlóvá Percéhez, akit Támár szült Júdának!"* ¹³ *Boász tehát elvette Rutot, s az a felesége lett. Amikor bement hozzá, az Úr megadta neki, hogy fiút foganjon és szüljön.* ¹⁴ *Erre az asszonyok így szóltak Noémihez: "Legyen áldott az Úr, aki nem tagadta meg az elhunytól a gyámolítót, hogy így neve fennmaradjon Izraelben.* ¹⁵ *Legyen vigasztalód és gyámolod öregségedben, mert menyed szülte, aki szeret téged, s többet jelent neked, mint ha hét fiad volna."* ¹⁶ *Akkor Noémi fogta a gyermeket, ölébe vette és dajkálta.* ¹⁷ *A szomszédasszonyok nevet is adtak neki. "Noéminak fia született" - mondták -, és elnevezték Obednek. Ő lett az atyja Dávid atyjának, Izájnak.* ¹⁸ *Ez Perc családfája: Perc nemzette Hecront,* ¹⁹ *Hecron nemzette Rámot, Rám nemzette Amminadabot,* ²⁰ *Amminadab nemzette Nachsont, Nachson nemzette Szalmont.* ²¹ *Szalmon nemzette Boászt, Boász nemzette Obedet,* ²² *Obed nemzette Izájt, Izáj nemzette Dávidot. Sámuel I. könyve*

1. fejezet (1Sám1)

¹ Volt egy Ramatajimba való ember, egy cufita, Efraim hegyéről. Elkanának hívták, s Jerochám fia volt, Elihu fiáé, (aki) az efratita Cuf fiának, Tochunak volt a fia. ² Két felesége volt, az egyiket Hannának hívták, a másikat Peninnának. Peninnának voltak gyermekei, Hannának azonban nem volt gyermeke. ³ Ez az ember minden esztendőben fölment, hogy Silóban imádjá a Seregek Urát, és áldozatot mutasson be neki. [Éli két fia, Hofni és Pinchász voltak ott az Úr papjai.] ⁴ Az egyik nap Elkana áldozatot mutatott be. Az volt a szokása, hogy a feleségének, Peninnának, valamint a fiainak és lányainak több darabot ad, ⁵ Hannának azonban, bár jobban szerette, csak egy darabot adott, mert az Úr meddővé tette. ⁶ Vetélytársa is folyvást sértegette, el akarta keseríteni amiatt, hogy az Úr meddővé tette a méhét. ⁷ Így ment ez évről évre. Minden alkalommal, amikor csak fölmentek az Úr templomához, sértegette. Ezért Hanna sírt és nem evett semmit. ⁸ Akkor férje, Elkana, így szólt hozzá: "Hanna, miért sírsz, és miért nem eszel? Miért vagy boldogtalan? Hát nem több vagyok én neked, mint tíz fiú?" ⁹ Hanna azonban, amikor a lakoma véget ért a teremben, fölállt és az Úr elé járult. Éli, a pap, egy széken ült az Úr szentélyének egyik kapufélfájánál. ¹⁰ (Hanna) elkeseredettségében az Úrhoz könyörgött, és nagyon sírt. ¹¹ Fogadalmat tett, és így szólt: "Seregek Ura, ha tekintetbe veszed szolgálód nyomorúságát és megemlékezel rólam, ha nem feledkezel meg szolgálódról, hanem megajándékozol egy fiúval, akkor az Úrnak szentelem, olló ne érje fejét." ¹² Így imádkozott az Úr előtt. Éli közben figyelte a száját. ¹³ Hanna ugyanis csöndben imádkozott, csak ajkai mozogtak,

hangja nem hallatszott. Emiatt Éli részegnek vélte, ¹⁴ ezért így szólt hozzá Éli: "Meddig akarsz még itt maradni ilyen részegen? Igyekezz kijózanodni!" ¹⁵ De Hanna ezt válaszolta: "Nem, uram! Szerencsétlen asszony vagyok, sem bort, sem mámorító italt nem ittam, csak a szívemet öntöttem ki az Úr előtt. ¹⁶ Ne tartsd szolgálodat semmirekellőnek! Mert nagy bánatomban és szomorúságomban imádkoztam ilyen sokáig." ¹⁷ Éli így felelt rá: "Menj békével! Izrael Istene teljesíti kérésedet, amelyet elé terjesztettél." ¹⁸ Erre azt mondta: "Bárcsak tetszésre találna szolgálód szemedben." Aztán az asszony elment útjára, evett, és az arca nem volt többé olyan, mint azelőtt. ¹⁹ Másnap korán fölkeltek és leborultak az Úr előtt. Aztán hazatértek Rámába. Elkana együtt volt feleségével Hannával, és az Úr megemlékezett róla. ²⁰ Hanna fogant, és amikor elérkezett az ideje, fiút szült. A Sámuel nevet adta neki, "mert - amint mondta - az Úrtól könyörögtem ki." ²¹ Amikor Elkana egész családjával újra fölment, hogy az Úrnak az évi áldozatot bemutassa és teljesítse fogadalmát, ²² Hanna nem ment föl vele. Azt mondta férjének: "Először elválasztom a gyereket, aztán elviszem: jelenjen meg az Úr színe előtt és maradjon ott örökre." ²³ Férje, Elkana ezt felelte neki: "Tégy úgy, amint jónak látod. Maradj itthon, amíg el nem választod. Csak teljesítse az Úr szavadat!" Így az asszony otthon maradt, s szoptatta a fiát, míg el nem választotta. ²⁴ Mihelyt elválasztotta, fölvitte magával, egy hároméves marhával, egy efa liszttel és egy tömlő borral egyetemben, és Silóban belépett az Úr templomába; a fiú meg nagyon kicsi volt. ²⁵ Amikor a marhát feláldozták, a fiú anyja odament Élihez. Megszólította: ²⁶ "Engedd meg, uram! Amint igaz, hogy élsz, uram, az az asszony vagyok, aki itt álltam melletted és imádkoztam az Úrhoz. ²⁷ Ezért a fiúért imádkoztam. S lám, az Úr teljesítette kérésemet, amellyel hozzá fordultam. ²⁸ Ezért én is átengedem (fiamat) az Úrnak, egész életére átengedem az Úrnak." És ott leborultak az Úr előtt. 2. fejezet (1Sám2)

¹ Akkor Hanna így imádkozott: "Szívem ujjong az Úrban, erővel tölt el Istenem. Szám nagyra nyílt ellenségeim ellen, mert örülhetek segítségednek. ² Nincs más szent, csak az Úr, [mert rajtad kívül senki sincs]. Nincs olyan szikla, mint Istenünk. ³ Ne szaporítsátok, gőgösök a szót, hivalkodás ne hagyja el szátok. Mert mindentudó Isten az Úr, latra vet minden tettet. ⁴ A hatalmasok íját széttöri, a botladozókat erővel övezi. ⁵ Elszegődnek kenyérért a jóllakottak, az éhezők meg nem dolgoznak tovább. Hét gyermeket szül a meddő, a sokgyermekes anya meg elhervad. ⁶ Az Úr adja a halált és az életet, letaszít az alvilágba és felhoz onnan. ⁷ Az Úr tesz szegénnyé és gazdaggá, megaláz és fölemel. ⁸ Fölsegíti a porból a gyöngét és kivezeti a szennyből a szegényt. A fejedelmek mellett ad nekik helyet, díszhelyet jelöl ki nekik. Az Úr

tulajdona a föld minden pillére, ő helyezte rájuk a világot. ⁹ A hűségeseeknek oltalmazza lépteiket, a gonoszok meg elpusztulnak a sötétségben, [mert az ember nem győzhet a maga erejéből]. ¹⁰ Aki ellene lázad, azt az Úr eltiporja, a Mindenható megremegteti az eget. Az Úr ítéletet tart a föld határai fölött, hatalmat ad királyának, s fölemeli fölmentje fejét." ¹¹ Aztán hazatért Rámába, a fiú meg ott maradt, hogy Éli pap felügyeletével szolgálja az Urat. ¹² De Éli fiai semmirekellő emberek voltak, sem az Úrral nem törődtek, ¹³ sem azzal, hogy a néptől mi jár a papnak. Ha valaki áldozatot mutatott be, amikor a hús még főtt, odament a pap szolgája, kezében háromágú villát tartva, ¹⁴ belenyúlt az üstbe vagy a fazékba, a tálba vagy a lábasba, és ami a villára akadt, azt a pap mind elvette magának. Így tettek Izrael minden fiával, aki csak Silóba ment. ¹⁵ Sőt, még mielőtt a hájat elégették volna, már ment a pap szolgája, és azt mondta annak, aki az áldozatot bemutatta: "Add ide a húst, hadd süssem meg a papnak. Nem fogad el tőled főtt húst, csak nyersét." ¹⁶ S ha ez az ember azt felelte: "Előbb el kell égetni a hájat, aztán elveheted, amit csak akarsz", akkor azt válaszolta: "Nem, add ide most rögtön, különben elveszem erőszakkal." ¹⁷ Így nagyon súlyosan vétkeztek a fiatalok az Úr színe előtt, mert az Úr áldozatát semmibe vették. ¹⁸ A gyermek Sámuel vászon efoddal övezve szolgált az Urat. ¹⁹ Ehhez az anyja mindig csinált egy kis köntöst, és esztendőről esztendőre elvitte neki, amikor a férjével fölment az áldozatot bemutatni. ²⁰ Ilyenkor Éli áldást adott Elkanának és feleségének e szavakkal: "Ajándékozzon neked az Úr ettől az asszonytól más fiút kárpótlásul helyett, akit átengedett az Úrnak." Aztán visszatértek otthonukba. ²¹ Az Úr meglátogatta Hannát, fogant, és még három fiút és két lányt szült. A kis Sámuel meg az Úr színe előtt nőtt fel. ²² Éli nagyon megöregedett. Amikor hallott felőle, mit műveltek fiai egész Izraellel, ²³ ezt mondta nekik: "Miért tesztek olyat, amit hallanom kell az egész néptől? ²⁴ Nem, fiaim, az Úr népében elterjedt hírek, amelyeket hallok, nem jók... ²⁵ Ha az ember a másik ember ellen vét, akkor Isten ítél köztük. De ha az ember Isten ellen vét, ki lehetne a bírója?" De nem hallgattak atyjuk szavára, mert az Úr elhatározta, hogy elpusztítja őket. ²⁶ A kis Sámuel azonban gyarapodott bölcsességben, korban és kegyelemben az Úr és az emberek előtt. ²⁷ Isten egy embere fölkereste Élit, és így szólt hozzá: "Ezt mondta az Úr: Hát nem megnyilatkoztam atyád házában, amikor még szolgák voltak a fáraó házában? ²⁸ És Izrael minden törzse közül kiválasztottam őket a papi szolgálatra, hogy fölmenjenek oltáromra, tömjént égessenek és viseljék színem előtt az efodot. És atyád házára bíztam Izrael fiainak minden égőáldozatát is. ²⁹ Miért tapostátok lábbal az általam rendelt véres és ételáldozatot? Miért tartod többre a fiaidat, mint engem, hogy eltulajdonítjátok minden áldozatból, amelyet népem, Izrael bemutat színem előtt, a legjobb részeket? ³⁰ Ezért azt mondja az Úr, Izrael

Istene: Bár azt mondtam, hogy házad és atyád háza járjon mindig a színem előtt, és most mégis - az Úr mondja - távol legyen tőlem. Aki tisztel, azt én is megtiszteltetésben részesítem, aki azonban megvet, azt megszégyenülés éri.³¹ Eljön az idő, amikor levágom karodat és atyád házának karját - ne legyen többé éltes korú házadban.³² Akkor majd mint valami irigy ellenség, úgy nézed mindazt a jót, amit Izraelnek teszek, a te házadban azonban nem lesz soha többé éltes korú.³³ S hogy a tieid közül meghagyok valakit oltáromnál, azt csak azért teszem, hogy a szeme elsorvadjon és a lelke elepedjen. De házad egész népe elhullik az emberek kardja élén.³⁴ Ezek szolgálnak majd jelül arra, ami két fiaddal, Hofnival és Pinchásszal történik. Mind a ketten meghalnak, ugyanazon a napon.³⁵ Hűséges papot rendelek magamnak, aki szívem és szándékom szerint jár el. Házat építek neki, tartósat, s mindig fölkentem színe előtt fog majd járni.³⁶ Akkor az, aki házadból megmarad, elé járul s leborul előtte, hogy aprópénzt vagy egy darab kenyeret kolduljon tőle e szavakkal: Adj valami munkát valamelyik papod mellett, hogy legyen egy darab kenyérem, amit egyem." 3. fejezet (1Sám3)

¹ A kis Sámuel Éli felügyeletével szolgált az Urat. Abban az időben az Úr ritkán hallatta szavát; jelenést sem lehetett gyakran látni. ² Az egyik nap mégis történt, hogy Éli a szokott helyén aludt. A szeme már kezdett gyengülni, nem sokat látott. ³ Isten lámpája még nem aludt ki. Sámuel az Úr templomában aludt, ahol az Isten ládája állt. ⁴ Az Úr megszólította: "Sámuel, Sámuel!" "Itt vagyok" - felelte. ⁵ Azután odafutott Élihez, és azt mondta: "Itt vagyok, hívtál." Az ezt válaszolta: "Nem hívtalak, feküdj le és aludj." Elment és lefeküdt aludni. ⁶ Az Úr azonban újra szólította: "Sámuel!" És Sámuel fölkel, odament Élihez és azt mondta: "Itt vagyok, hívtál." Ez azt felelte: "Nem hívtalak, fiam, feküdj le és aludj!" ⁷ Sámuel ugyanis még nem ismerte az Urat, még nem volt része abban, hogy az Úr megnyilatkozzék neki. ⁸ Az Úr most újra szólította Sámuel, harmadszorra. Fölkelt, odament Élihez és így szólt: "Itt vagyok, hívtál." Erre Éli megértette, hogy az Úr szólította a fiút. ⁹ Ezért azt mondta Éli Sámuelnek: "Menj, feküdj le és aludj, aztán ha valaki szólít, így válaszolj: Beszélj, Uram, szolgád figyel!" Sámuel elment és nyugovóra tért a helyén. ¹⁰ Akkor megjelent az Úr, elé állt és szólította, mint előző alkalommal: "Sámuel, Sámuel!" És Sámuel így válaszolt: "Beszélj, szolgád figyel!" ¹¹ Akkor az Úr azt mondta Sámuelnek: "Nézd, olyat teszek Izraelben, hogy aki csak hallja, annak mindkét füle csengeni fog tőle. ¹² Azon a napon valóra váltom Élin mind, amit házára kimondtam, elejétől végig. ¹³ Neked kell hírül adnod neki, hogy minden időre kimondtam házára az ítéletet, mert tudta, hogy fiai káromolták Istent, mégsem tiltotta meg nekik. ¹⁴ Azért megesküdtem Éli házána: Éli házána bűnéért sem véres áldozat, sem

ételáldozat nem engesztel ki soha." ¹⁵ Sámuel egész reggelig fekvé maradt. Akkor kinyitotta az Úr házának kapuját. De Sámuel félt Éli előtt mutatkozni. ¹⁶ Éli azonban odahívta magához Sámuel. Így szólította: "Sámuel, fiam!" "Itt vagyok" - felelte neki. ¹⁷ Erre megkérdezte tőle: "Mit mondott neked? Ne titkolj el előlem semmit. Isten ezt meg azt tegye veled, ha valamit eltitkolsz előlem abból, amit mondott neked." ¹⁸ Sámuel tehát elmondott mindent, és nem hallgatott el semmit. Erre Éli azt mondta: "Ő az Úr! Tegye, ami tetszik neki!" ¹⁹ Sámuel felnőtt és vele volt az Úr, és nem hagyta, hogy egyetlen szava is meghiúsuljon. ²⁰ Dántól Beersebaig egész Izrael megtudta, hogy Sámuel az Úr prófétájává választotta. ²¹ Az Úr továbbra is Silóban jelent meg, mert megnyilatkozott Sámuelnek. 4. fejezet (1Sám4)

¹ Sámuel szava egész Izraelnek szólt. Éli nagyon megöregedett, s fiai folytatták üzelmeiket az Úr színe előtt. Abban az időben Izrael hadba vonult a filiszteusok ellen, és Eben-ha-Ezer mellett ütött tábor. ² A filiszteusok Afek közelében táboroztak. A filiszteusok csatasorba álltak Izrael ellen. Nehéz küzdelem volt, és Izrael vereséget szenvedett a filiszteusoktól: mintegy négyezer ember elesett a nyílt mezőn a csatában. ³ Amikor a nép visszatért a táborba, Izrael fiainak vénei így szóltak: "Miért engedte meg ma az Úr, hogy a filiszteusok legyőzzenek bennünket? Ide hozzuk Silóból Istenünk ládáját, akkor eljön közénk, és kiszabadít minket ellenségeink kezéből." ⁴ A nép tehát elküldött Silóba, és elhozatta onnan a Seregek Urának ládáját, aki a kerubok fölött trónol. Éli két fia, Hofni és Pinchász kísérte a ládát. ⁵ Amikor az Úr ládája a táborba ért, egész Izrael örömujjongásban tört ki, úgyhogy beleremegett a föld. ⁶ A filiszteusok hallották az örömujjongást, és megkérdezték: "Mit jelent a héberek táborában ez a hangos ujjongás?" Amikor megtudták, hogy az Úr ládája a táborba érkezett, ⁷ a filiszteusokat félelem fogta el, mert azt mondták: "Istenük eljött hozzájuk a táborba." És így beszéltek: "Jaj nekünk, hisz ilyen még nem fordult elő!" ⁸ Jaj nekünk! Ki szabadít ki minket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki az egyiptomiakat mindenféle csapással sújtotta a pusztában. ⁹ Szedjétek hát össze minden erőtet, és legyetek férfiak, filiszteusok, nehogy a héberek szolgaságába kerüljete, amint ők voltak a ti szolgaságotokban. Bizonyuljatok férfinak és harcoljatok!" ¹⁰ A filiszteusok küzdöttek, és Izrael fiai vereséget szenvedtek. Menekültek, ki-ki a maga városába. Vereségük nagyon súlyos volt: Izrael fiai közül harmincezer gyalogos elesett. ¹¹ Az Isten ládáját is zsákmányul ejtették, és Élinek mindkét fia meghalt, Hofni is, Pinchász is. ¹² Benjamin fiai közül az egyik elmenekült a csataterről, és még aznap Silóba ért. Ruhája meg volt szaggatva, és hamu volt a fején. ¹³ Amikor megérkezett, Éli ott ült egy széken a kapuban és leste az utat, mert szíve aggódott az Isten

ládájáért. Amikor az ember odaért és elmondta a városnak a hírt, az egész város jajgatásban tört ki. ¹⁴ A nagy jajgatás hallatára Éli megkérdezte: "Mit jelent ez a nagy zajongás?" Erre az ember sietve odament hozzá, és elmondta Élinek a hírt. ¹⁵ Éli kilencvennyolc esztendő volt, és szeme elhomályosult, úgyhogy már nem látott semmit. ¹⁶ Az ember jelentette Élinek: "A táborból jövök, ma menekültem el a csatából." Az megkérdezte: "Mi történt fiam?" ¹⁷ A hírhozó ezt válaszolta: "Izrael megfutamodott a filiszteusok elől. A nép súlyos vereséget szenvedett, a két fiad elesett, és az Isten ládáját is zsákmányul ejtették." ¹⁸ Amikor az Isten ládájáról beszélt, ez hátraesett a széken, keresztben, a kapun át, kitörte a nyakát és meghalt, mert már öreg volt és elnehezült. Negyven esztendeig kormányozta Izraelt. ¹⁹ Menye, Pinchásznak a felesége áldott állapotban volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta az Isten ládája zsákmányul ejtésének, apósa és férje halálának hírért, összeesett és szült, mert hirtelenül rájöttek a fájások. ²⁰ Mivel haldoklott, a körülötte levő asszonyok így beszéltek hozzá: "Ne aggódj, fiút szültél!" De nem felelt, nem vetett rá ügyet. ²¹ A fiút Ikabodnak nevezte el. Ezzel azt akarta mondani, hogy "odavan Izrael becsülete", az Isten ládájának, valamint apósának és férjének elvesztése miatt. ²² Így beszélt: "Kiveszett Izraelből a becsület, mert zsákmányul ejtették az Isten ládáját." 5. fejezet (1Sám5)

¹ A filiszteusok tehát zsákmányul ejtették az Isten ládáját, és Eben-ha-Ezerből Asdódba vitték. ² Ráadásul fogták a filiszteusok az Isten ládáját, aztán Dágon templomába vitték, és Dágon mellett állították fel. ³ Amikor azonban Asdód lakói másnap fölkeltek és Dágon templomába mentek, lám, Dágon ott feküdt arccal a földön az Úr ládája előtt. Fölemelték Dágon, és visszatették a helyére. ⁴ Ám amikor a következő nap korán fölkeltek, lám, Dágon újra ott feküdt arccal a föld felé fordulva az Úr ládája előtt. Dágon feje és két keze ott volt levágva a küszöbön, csak a törzse maradt meg Dágonnak. ⁵ Ezért Dágon papjai és akik Dágon templomát látogatják, mind a mai napig nem lépnek Asdódban Dágonnak a küszöbére. ⁶ Az Úr keze súlyosan ránehezedett Asdód lakóira. Rémséget keltett, mert daganattal sújtotta őket, Asdódot és környékét. ⁷ Amikor Asdód lakói látták, mi történt, kijelentették: "Izrael Istenének ládája nem maradhat tovább körünkben, mert keze súlyosan ránk és istenünkre, Dágonra nehezedett." ⁸ Ezért mind összehívták a filiszteusok vezéreit, és megkérdezték tőlük: "Mit csináljunk Izrael Istenének ládájával?" Így határoztak: "Gátba kell vinni Izrael Istenének ládáját." Oda vitték hát Izrael Istenének ládáját. ⁹ Amikor azonban elvitték oda, az Úr keze ránehezedett a városra, és nagyon nagy rémséget keltett. Lesújtott a városbeli férfiakra, apraja-nagyjára, úgyhogy daganatok keletkeztek rajtuk. ¹⁰ Ekkor Ekronba küldték a ládát. Amikor Isten ládája Ekronba ért, Ekron lakói

felkiáltottak: "Azért hozták ide Izrael Istenének ládáját, hogy egész népemmel együtt elpusztítsanak!" ¹¹ Aztán mind összehívták a filiszteusok vezéreit és így szóltak hozzájuk: "Vigyétek vissza Izrael Istenének ládáját a helyére, és ne pusztítsatok el engem s népemet." Mert nagy halálfélelem uralkodott az egész városban, annyira rájuk nehezedett az Úr keze. ¹² Azokon az embereken ugyanis, akik nem haltak meg, daganatok keletkeztek, és a város jajkiáltása az égig hatolt. 6. fejezet (1Sám6)

¹ Az Úr ládája hét hónapig volt a filiszteusok földjén. ² Akkor a filiszteusok hívták a papokat és jóvendőmondókat és megkérdezték: "Mit tegyünk az Úr ládájával. Adjátok tudtunkra, hogy mi módon juttassuk vissza a helyére." ³ Ezek azt felelték: "Ha vissza akarjátok küldeni Izrael Istenének ládáját, akkor ne küldjétek üresen vissza, hanem fizessetek jóvátételt. Akkor meggyógyultok és megtudjátok, miért nem vette le rólatok a kezét." ⁴ Erre megkérdezték: "Mi legyen a jóvátétel, amit fizetnünk kell?" Ezt felelték: "A filiszteusok vezérei számának megfelelően öt aranydaganat és öt aranypatkány, mert ugyanaz a csapás sújtott mindenkit, benneteket és vezéreiteket egyaránt." ⁵ Csináltassatok hát képmást daganataitokról és képmást patkányaitokról, amelyek az országot pusztítják, és így fejezzétek ki hódolatotokat Izrael Istene iránt. Lehetséges, hogy nem marad tovább rajtatok, istenetenek és országotokon a keze. ⁶ Miért keményítitek meg szíveteket, amint az egyiptomiak s a fáraó megkeményítették a szívüket? Nemde, amikor kegyetlenül bánt velük, akkor elengedték őket, úgyszólván elvonulhattak? ⁷ Nos, csináltassatok egy új szekeret, és vegyetek két frissen ellett tehenet, amelyen még nem volt járom. Fogjátok be a teheneket a szekérbe, borjaikat meg vigyétek vissza az istállóba. ⁸ Aztán fogjátok az Úr ládáját és tegyétek fel a szekérre. Az aranyholmit is rakjátok mellé, amit jóvátételül adtok, egy ládikában, s hagyjátok, menjenek. ⁹ Aztán figyeljétek meg: ha odaérnek a hazafelé, a Bet-Semesbe vivő útra, akkor ő volt, aki ezt a nagy szerencsétlenséget ránk hozta; ha ellenben nem, akkor tudni fogjuk: nem az ő keze ért utol bennünket, hanem valami véletlen folytán lett osztályrészünk." ¹⁰ Az emberek így tettek. Vettek két frissen ellett tehenet, befogták őket a szekérbe, a borjaikat meg ott tartották az istállóban. ¹¹ Aztán az Úr ládáját föltették a szekérre, a ládikával egyetemben, amelyben az aranypatkányok és daganataik képmásai voltak. ¹² A tehenek egyenesen a Bet-Semesbe vivő útra tértek, és azon az úton is maradtak, menet közben bőgtek, s nem tértek le se jobbra, se balra. A filiszteusok egész Bet-Semes határáig követték őket. ¹³ Bet-Semes lakói épp a búzát aratták a síkságon. Amikor fölnéztek és megpillantották a ládát, boldogan elé siettek. ¹⁴ Mihelyt a szekér a Bet-Semesbe való Józsue szántóföldjéhez ért, megállt. Volt ott egy nagy kő. Felaprították hát a szekér farészeit és bemutatták a teheneket az

Úrnak égőáldozatul. ¹⁵ A leviták leemelték az Úr ládáját a mellette levő ládikával együtt, amelyben az aranyholmik voltak, és a kőre állították. Bet-Semes lakói meg égőáldozatot és véres áldozatot mutattak be azon a napon az Úrnak. ¹⁶ Amikor a filiszteusok őt vezére ezt látta, még aznap visszatért Ekronba. ¹⁷ Ezek voltak az aranydaganatok, amelyeket a filiszteusok jóvátételül adtak az Úrnak: egy Asdódért, egy Gázáért, egy Askelonért, egy Gátért és egy Ekronért. ¹⁸ Aranypatkány meg annyi volt, amennyi a filiszteusoknak az őt vezérükhöz tartozó városa, a megerősített városoktól a falvakig. Tanú a nagy kő, amelyre az Úr ládáját állították, s amely még ma is ott áll a Bet-Semesbe való Józsue szántóföldjén. ¹⁹ Ám Jechonja fiai nem örültek együtt Bet-Semes lakóival, amikor az Úr ládáját meglátták. Ezért az Úr lesújtott közülük hetven emberre. A nép bánkódott, hogy az Úr olyan keményen megbüntette őket. ²⁰ Bet-Semes lakói fölítették a kérdést: "Ki méltó rá, hogy az Úrnak, a szent Istennek színe előtt álljon? Kihez menjen tovább tőlünk?" ²¹ Hírvivőket küldtek hát Kirjat-Jearim lakóihoz és megüzenték: "A filiszteusok visszahozták az Úr ládáját. Gyertek és vigyétek el!" 7. fejezet (1Sám7)

¹ Kirjat-Jearim lakói tehát elmentek és elvitték az Úr ládáját. Abinadab házába vitték, a dombra. Aztán fiát, Eleazárt fölszentelték az Úr ládájának őrévé. ² Attól a naptól, hogy a láda Kirjat-Jearimba került, nagy idő telt el: húsz esztendő, s Izrael egész háza az Úr után sóhajtozott. ³ Akkor Sámuel Izrael egész háza előtt kijelentette: "Ha szívetek mélyéből az Úrhoz akartok térni, távolítsátok el az idegen isteneket és az Asztartéket körötökből, szívetek ragaszkodjék az Úrhoz és ne szolgáljatok másnak, csak neki. Akkor kiszabadít benneteket a filiszteusok kezéből." ⁴ Izrael fiai tehát eltávolították a Baalokat és Asztartéket, és csak az Úrnak szolgáltak. ⁵ Akkor Sámuel elrendelte: "Egész Izrael gyűljön egybe Micpában, s majd imádkozom értetek az Úrhoz!" ⁶ Amikor összegyűltek Micpában, vizet merítettek és az Úr elé öntötték. S böjtöltek is azon a napon. Azt mondták: "Vétkeztünk az Úr ellen." Sámuel meg ítélezett Izrael fiai fölött Micpában. ⁷ Mihelyt a filiszteusok hírét vették, hogy Izrael fiai egybegyűltek Micpában, a filiszteusok vezérei kivonultak Izrael ellen. Amikor Izrael fiai ezt megtudták, félelem fogta el őket a filiszteusoktól. ⁸ Ezért Izrael fiai kérték Sámuel: "Ne hagyd abba, könyörögni értünk az Úrhoz, Istenünkhöz, hogy szabadítson ki minket a filiszteusok kezéből!" ⁹ Sámuel fogott egy szopós bárányt, és mindenestül bemutatta az Úrnak égőáldozatul. És Sámuel könyörgött Izraelért az Úrhoz, és az Úr meghallgatta. ¹⁰ Míg Sámuel az áldozat bemutatásával volt elfoglalva, a filiszteusok támadást indítottak Izrael fiai ellen. Az Úr azonban vihart küldött azon a napon a filiszteusokra, iszonyú mennydörgést, s ezzel akkora zavart

keltett köztük, hogy vereséget szenvedtek Izrael fiaitól. ¹¹ Izrael férfiai kivonultak Micpából és üldözőbe vették a filiszteusokat, és egészen Bet-Kárig visszaverték őket. ¹² Akkor Sámuel fogott egy követ, Micpa és Ha-Sen között felállította, és elnevezte Eben-Ha-Ezernek. Közben azt mondta: "Eddig segített bennünket az Úr!" ¹³ Így a filiszteusoknak megaláztatásban volt részük, és többé nem hatoltak be Izrael fiainak földjére. Amíg Sámuel élt, addig az Úr keze ránehezedett a filiszteusokra. ¹⁴ Azok a városok is, amelyeket a filiszteusok elvettek, újra visszakerültek Izraelhez, Ekrontól egészen Gátig. Ezenkívül a földjét is kiszabadította a filiszteusok kezéből. Izrael és az amoriták közt is béke volt. ¹⁵ Sámuel egész életében bíraskodott Izrael fölött. ¹⁶ Minden évben végigjárta Bételt, Gilgalt és Micpát, és ezeken a helyeken igazságot szolgáltatott Izraelnek. ¹⁷ Aztán visszatért Rámába, mivel ott volt a háza, és ott ült törvényt Izrael fölött. S oltárt is épített az Úrnak. 8. fejezet (1Sám8)

¹ Amikor Sámuel megöregedett, a fiait tette meg Izrael bíráivá. ² Az idősebbik fiát Joelnek hívták, a fiatalabbat Abijának. Beersebában ültek törvényt. ³ De fiai nem az ő útjain jártak, a maguk hasznát nézték, ajándékokat fogadtak el és kiforgatták a törvényt. ⁴ Ezért Izrael vénei összegyűltek, elmentek Sámuelhez Rámába, ⁵ és azt mondták neki: "Nézd, megöregedtél, fiaid meg nem a te útjaidon járnak. Adj nekünk királyt, hogy kormányozzon minket, amint ez minden népnél szokásban van." ⁶ Sámuelnek azonban nem tetszett, amivel előálltak: "Adj nekünk királyt, hogy kormányozzon minket." Ezért az Úrhoz fordult. ⁷ De az Úr azt mondta Sámuelnek: "Tégy meg mindent, amit csak kér tőled a nép, hisz nem téged vetettek el, hanem engem vetettek el, hogy ne uralkodjam többé fölöttük. ⁸ Amint velem bántak attól az időtől fogva, hogy kivezettem őket Egyiptomból mind a mai napig: elhagytak és idegen isteneknek szolgáltak, most veled is úgy bánnak. ⁹ Nos hát, teljesítsd kérésüket. De figyelmeztess őket, és ünnepélyesen mutass rá a király jogára, aki majd uralkodik fölöttük." ¹⁰ Erre Sámuel kihirdette a népnek, amely királyt kívánt tőle, mind, amit az Úr mondott: ¹¹ "Ez lesz a királynak a joga, aki majd uralkodik fölöttetek: Elveszi fiaitokat, s szekerei és lovai mellé rendeli őket - a szekerei előtt kell majd futniuk; ¹² megteszi őket az ezres és ötvenes csoportok parancsnokainak; felszántatja velük a földet és betakaríttatja a termést, hadi felszerelést csináltat velük és szerszámot a szekereire. ¹³ Elveszi lányaitokat, illatszert készíteni, főzni és sütni. ¹⁴ Elveszi szántóföldeitekről, szőleitekből, az olajligeteitekből a legjava termést, és odaadja a tisztjeinek. ¹⁵ Tizedet vet ki szántóitokra, szőleitekre, és azt udvari embereinek meg a tisztségviselőinek adja fizetségül. ¹⁶ Elszedi legjobb szolgáitokat és szolgálóitokat, ökreiteket és szamaraitokat, és a maga javára dolgoztatja őket. ¹⁷ Tizedet szed nyájaitokból,

s ti magatok is a szolgálai lesztek. ¹⁸ S ha majd egyszer királyotok miatt, akit választottatok magatoknak, könyörögni fogtok, az Úr nem hallgat meg benneteket azon a napon." ¹⁹ De a nép nem hallgatott Sámuel szavára, hanem kijelentette: "Nem, király uralkodjék fölöttünk. ²⁰ Legyünk mi is olyanok, mint a többi nép: a királyunk ítélkezzék fölöttünk, ő álljon az élünkön és vezesse harcainkat." ²¹ Sámuel meghallgatta a népet, aztán az Úrhoz fordult. ²² Az Úr azonban ezt mondta Sámuelnek: "Teljesítsd kérésüket és adj nekik királyt!" Erre Sámuel így szólt Izrael fiaihoz: "Térjen vissza mindenki a maga városába." 9. fejezet (1Sám9)

¹ Akkoriban élt Benjamin fiai közt egy Kis nevű ember; Abiel fia volt, Ceror fiáé, (aki) Bechoratnak volt a fia, egy Benjamin törzséből való, jómódú embernek, Afiachnak a fiáé. ² Volt egy élte virágjában levő, Saul nevű daliás fia. Izrael fiai közt nem volt nála daliásabb: egy fejjel magasabb volt mindenkinél. ³ Történt, hogy Kisnek, Saul apjának elkóboroltak a nőtény szamarai. Ezért Kis azt mondta fiának, Saulnak: "Végy magad mellé egy szolgát, aztán kelj útra. Menj, és keresd meg a nőtény szamarakat!" ⁴ Végigpásztázták Efraim egész hegyvidékét és bejárták Salisa egész környékét, de nem találták őket. Aztán átfésülték Saalim vidékét, de ott sem voltak. Most Benjamin területét járták be, de nem akadtak rájuk. ⁵ Amikor Cuf vidékére értek, Saul azt mondta szolgájának, aki elkísérte: "Gyere, térjünk vissza, mert atyám már nem a nőtény szamarak miatt, hanem mi miattunk kezd el aggódni." ⁶ De az így felelt: "Ott a városban él Istennek egy embere, tekintélyes ember, amit csak mond, az mind valóra válik. Menjünk el hozzá, hátha útbaigazít abban a dologban, amelyben járunk." ⁷ Saul erre azt mondta szolgájának: "Ha netán elmennénk, ugyan mit vinnénk annak az embernek. A kenyér kifogyott tarisznyánkból, ajándék nincs nálunk, hogy felajánlhatnánk Isten emberének. Mit adhatnánk hát neki?" ⁸ Ám a szolga megfelelt Saulnak, e szavakkal: "Nézd, még van egy negyed sékel ezüstöm. Ezt adom oda Isten emberének, hogy adjon nekünk útbaigazítást." ¹⁰ "Helyes a beszéded - válaszolta Saul. - Gyere hát, menjünk!" Így elmentek abba a városba, ahol Isten embere élt. ¹¹ Amikor a városhoz vivő emelkedőn felfelé tartottak, lányokkal találkoztak, akik vizet mentek meríteni. Megkérdezték tőlük: "Otthon van a látóember?" - ⁹ Hajdan, amikor az Istent mentek megkérdezni, ezt mondták Izraelben: "Gyertek, menjünk a látóemberhez!" Mert akit mostanság prófétának hívnak, azt régen látóembernek mondták. - ¹² "Igen - felelték nekik -, erre van, elöttetek. Épp most érkezett meg a városba, mert ma nagy áldozati lakomát tart a nép a magaslaton. ¹³ Ha betértek a városba, még itt éritek, mielőtt fölmenne a magaslatra az áldozati lakomára. Mert a nép addig nem kezd el enni, amíg ő ott nincs. Ő áldja meg ugyanis az áldozatot, s

csak azután esznek a meghívottak. Menjetek hát, mert most még épp találkozhattok vele." ¹⁴ Fölmentek hát a városba. De épp amikor beléptek a kapun, szembejött velük Sámuel -, a magaslati hely felé tartott. ¹⁵ Az Úr egy nappal azelőtt, hogy Saul megérkezett, ezt a kinyilatkoztatást adta Sámuelnek: ¹⁶ "Holnap ebben az időben küldök neked Benjamin hegyvidékéről egy embert. Azt kend föl népem, Izrael fejedelmévé. Ő fogja majd népemet a filiszteusok kezéből kiszabadítani. Láttam ugyanis népem nyomorúságát, jajsavuk felhatolt hozzám." ¹⁷ Amikor Sámuel észrevette Saul, az Úr nyomban tudtára adta: "Ez az az ember, akiről beszéltem neked. Ő uralkodjék népem fölött." ¹⁸ Akkor Saul ott a kapuban odalépett Sámuelhez és megszólította: "Mondd, hol van a látóember háza?" ¹⁹ Sámuel így felelt Saulnak: "Én vagyok a látóember. Kísérj fel a magaslatra. Ma velem kell ennetek. Holnap reggel aztán elmehettek, de előbb mindent megmondok neked, ami a szívedet nyomja." ²⁰ Ami a nőtény szamarakat illeti, amelyek három nappal ezelőtt elkóboroltak, miattuk ne aggódj, előkerültek. Egyébként kié lesz Izrael egész gazdagsága? Hát nem a tiéd és atyád házáé?" ²¹ Saul ezt válaszolta: "Hát nem Benjamin fiai közül való vagyok, Izrael legkisebb törzséből? És nemzetségem nem a legkisebb-e Benjamin törzsében? Miért mondasz hát ilyeneket nekem?" ²² Sámuel magával vitte Saul és szolgáját, a csarnokba vezette őket, és megtisztelő helyet jelölt ki nekik a vendégek közt, akik közül már vagy harmincan ott voltak. ²³ Aztán így szólt Sámuel a szakácshoz: "Hozd ide azt a darabot, amelyre azt mondtam neked, hogy tedd félre." ²⁴ Erre a szakács odavitte a combot és a zsíros fartót, és Saul elé tette. Sámuel így szólt: "Nézd, eléd teszik, amit félretettek. Egyél!..." Így evett azon a napon Saul együtt Sámuellel. ²⁵ Amikor a magaslatról visszatértek a városba, szállást csináltak Saulnak a tetőn. ²⁶ És nyugalomra tért. Amikor megvirradt, Sámuel felszólt Saulnak a tetőre: "Kelj föl, hogy elkísérhesselek!" Saul fölkelt, és mind a ketten elmentek, ő és Sámuel. ²⁷ Amikor a város határához értek, Sámuel így szólt Saulhoz: "Mondd a szolgádnak, hogy menjen előre, te meg maradj itt, hogy tudtadra adhassam az Isten szavát." 10. fejezet (1Sám10)

¹ Erre Sámuel fogta az olajosszarut, a fejére öntötte, megcsókolta, és azt mondta: "Ezzel fölkent az Úr örökrésze fejedelmévé. Uralkodj az Úr népe fölött, és szabadítsd ki környező ellenségei kezéből. Ez lesz neked a jel arra, hogy az Úr fölkent örökrésze fejedelmévé: ² Ha most tovább mész, Benjamin határánál, Ráchel sírjánál... találkozol két emberrel. Ezt fogják neked mondani: A nőtényszamarak, amelyeknek keresésére indultál, előkerültek. Nézd, atyád a nőtény szamarakat már el is felejtette, miattatok azonban aggódik és kérdezi: Mit tegyek fiamért? ³ Ha onnét tovább mész és a Táboron

a tölgyeshez érsz, ott három emberrel találkozol, akik Isten városa, Bétel felé tartanak majd. Az egyik három kecskegidát visz, a másik három kenyeret és a harmadik egy tömlő bort. ⁴ Üdvözlnek és odanyújtanak neked két kenyeret - fogadd el a kezükből. ⁵ Aztán Isten Gibeájába érsz [ott lakik a filiszteusok helytartója]. Amikor belépsz a kapun, egy sereg prófétával találkozol, akik a magaslatról jönnek lefelé. Előttük zeng majd a hárfa, a dob, a furulya és a cintányér, ők maguk meg prófétai révületben lesznek... ⁶ Akkor az Úr lelke rád száll, úgyhogy te is prófétai révületbe esel és más emberré változol. ⁷ Ha ezek a jelek megjelennek, vidd végbe, amihez erőt érzel magadban. Mert veled van az Isten. ⁸ Menj hát le előre Gilgalba, s majd én is lemegyek hozzád az égőáldozatot és a közösség áldozatát bemutatni. Hét napig kell rám várnod, míg elmegyek hozzád és tudtadra adom, mit kell tenned." ⁹ Mihelyt megfordult, hogy Sámuel elhagyja, Isten kicserélte a szívét, és a jelek is mind megjelentek azon a napon. ¹⁰ Amikor onnét Gibeába értek, lám, egy sereg próféta jött velük szembe, s leszállt rá az Isten lelke, úgyhogy ő is prófétai révületbe esett. ¹¹ Amikor azok, akik korábban ismerték, látták, hogy a prófétákkal együtt ő is jövendöl, az emberek így szóltak egymáshoz: "Mi történt Kis fiával? Saul is a próféták közt van?" ¹² Az egyikük megjegyezte: "És ki az apja?" Ezért keletkezett ez a szólásmondás: "Saul is a próféták közt van?" ¹³ Amikor a prófétai révület megszűnt, hazament. ¹⁴ A nagybátyja megkérdezte tőle és szolgájától: "Hol jártatok?" "A nőtény szamarakat kerestük - felelte -, de amikor láttuk, hogy nincsenek sehol, elmentünk Sámuelhez." ¹⁵ Saul nagybátyja megkérte: "Beszélj el, mit mondott nektek Sámuel." ¹⁶ Saul ezt válaszolta nagybátyjának: "Tudtunkra adta, hogy a nőtény szamarak előkerültek." Hanem amit a királyságról mondott neki Sámuel, arról nem szólt semmit. ¹⁷ Ekkor Sámuel összehívta a népet az Úr elé Micpába, ¹⁸ és így szólt Izrael fiaihoz: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Kivezettem Izraelt Egyiptomból és kiszabadítottalak benneteket az egyiptomiaknak és minden királynak a hatalmából, aki csak szorongatott titeket. ¹⁹ Mégis, ma elvetettétek Isteneteket, aki kiszabadított benneteket minden veszedelemből és szorongatásból, és kijelentettétek: Nem, adj nekünk királyt! Rajta hát, járuljatok az Úr elé törzseitek és nemzetségeitek rendjében." ²⁰ Ekkor Sámuel minden törzset előléptetett, és a sorsvetés Benjamin törzsére esett. ²¹ Most a nemzetségek szerint léptette elő Benjamin törzsét, és a sorsvetés Matri nemzetségére esett. Amikor Matri nemzetségének tagjait léptette elő, egymás után, a sorsvetés Kis fiára, Saulra esett. Keresték, de nem találták sehol. ²² Megkérdezték újra az Urat: "Eljött ide az az ember?" Az Úr azt felelte: "Igen, a málhák közt rejtőzik." ²³ Odasiettek és előhozták onnét. Amikor a nép körébe lépett, egy fejjel magasabb volt mindenkinél. ²⁴ Ekkor Sámuel így szólt az egész néphez: "Nézzétek, akit az Úr kiválasztott,

ahhoz hasonló nincs közöttetek." A nép ujjongott és felkiáltott: "Éljen a király!" ²⁵ Ezután Sámuel kihirdette az egész népnek a királyság törvényét, bevezette egy könyvbe és az Úr elé tette. Aztán hazaküldte a népet, mindenkit a maga otthonába. ²⁶ Saul is hazament Gibeába. A bátrabbak, akiknek a szívét Isten megérintette, mellé szegődtek. Néhány semmirekellő azonban így beszélt: "Ugyan mit segíthet ez rajtunk?" S lenézték és nem vittek neki ajándékot. 11. fejezet (1Sám11)

¹ Körülbelül egy hónap elteltével az ammonita Nachas felvonult, és ostrom alá fogta a gileádi Jábest. Jábes lakói ezt üzenték Nachasnak: "Köss velünk békét, s alattvalóid leszünk." ² De az ammonita Nachas így válaszolt nekik: "Csak azzal a föltétellel kötök veletek békét, hogy mindegyiteknek kiszúrom a jobb szemét, s ezzel egész Izraelre gyalázatot hozok." ³ Jábes vénei erre ezt üzenték: "Adj hétnapi haladékokat, hogy hírvivőket küldhessünk Izrael minden részébe. Ha aztán senki sem jön segítségünkre, megadjuk magunkat." ⁴ A hírvivők elmentek Saulhoz Gibeába, és elmondták a népnek a dolgot, mire az egész nép hangos sírásban tört ki. ⁵ Saul épp akkor ért haza az ökreivel a mezőről, s megkérdezte: "Mi történt a néppel, hogy sír?" Elbeszélték neki Jábes lakóinak ügyét. ⁶ Amikor Saul meghallotta a hírt, leszállt rá az Úr lelke, és nagy haragra gerjedt. ⁷ Fogott egy pár ökröt, darabokra vágta és szétküldte hírvivőivel Izrael minden vidékére, ezzel az üzenettel: "Aki nem vonul ki Saul vezérletével, az ugyanígy jár!" A népet eltöltötte az Úr félelme, s egy emberként kivonultak. ⁸ Bezekben számba vette őket, s Izrael fiai háromezrezt, a júdeaiak meg harmincezt tettek ki. ⁹ Erre így szólt a hírhozókhöz, akik fölkeresték: "Mondjátok meg a gileádi Jábes lakóinak: Holnap, mire a nap melegen süt, segítséget kaptok." Amikor a hírvivők hazatértek és Jábes lakóinak beszámoltak, ezek örültek. ¹⁰ Aztán megüzenték Nachasnak: "Holnap kivonulunk, aztán azt tehetek velünk, amit akartok!" ¹¹ Másnap reggel Saul három csapatba osztotta a népet. Hajnal hasadtakor behatoltak a táborba, s mire kivilágosodott, megverték az ammonitákat. A maradék szétszéledt, nem maradt kettő sem együtt. ¹² Akkor a nép így szólt Sámuelhez: "Kik voltak, akik megkérdezték: Saul uralkodjék fölöttünk? Add ki nekünk ezeket az embereket, hadd verjük őket agyon!" ¹³ Saul azonban azt mondta: "Ezen a napon nem szabad senkit sem megölni, mert az Úr győzelemre segítette Izraelt." ¹⁴ Sámuel meg így szólt: "Gyerünk, menjünk Gilgalba, és alapítsuk meg ott a királyságot!" ¹⁵ Így hát az egész nép Gilgalba vonult, s ott Gilgalban, az Úr színe előtt megtették Sault királynak. S a közösség áldozatát is bemutatták ott, az Úr előtt, és Saul is, Izrael férfiai is nagy áldomást csaptak. 12. fejezet (1Sám12)

¹ Aztán Sámuel szózatot intézett egész Izraelhez: "Nézzétek, mindent megtettem, amire kértetek, s királyt rendeltem fölőtek." ² Ezentúl ez a király jár majd előttetek. Ami engem illet, én már megöregedtem és megőszültem, s fiaim vannak közöttetek. Ifjúságomtól mind a mai napig mindent a szemetek láttára tettem. ³ Nézzétek, itt állok! Járuljatok az Úr elé és fölőkentje elé, és tanúskodjatok ellenem! Kinek vettem el egyetlen ökrét is? Kitől vettem el egyetlen szamarat is? Kit nyomtam el? Kivel szemben folyamodtam erőszakhoz? Kitől fogadtam el megvesztegetésül ajándékot, s hagytam, hogy így bekösse a szemem? Vádoljatok, s megfelelek nektek!" ⁴ "Nem nyomtál el minket, nem alkalmaztál velünk szemben erőszakot, s nem vettél el senkitől semmit" - felelték neki. ⁵ Erre azt mondta nekik: "Az Úr a tanúm veletek szemben, s fölőkentje a tanúm ezen a napon, hogy nem találtatok semmit a kezemben." "Igen, ő a tanú" - válaszolták. ⁶ Ezután Sámuel így beszélt a néphez: "Igen, az Úr a tanú, aki Mózeszt és Áront rendelte, s aki kivette atyáitokat Egyiptomból. ⁷ Álljatok hát elő, hadd pereljek veletek az Úr színe előtt, s hadd tárjam elétek azokat a nagy tetteket mind, amelyeket az Úr értetek és atyáitokért végbevitt. ⁸ Amikor Jákob Egyiptomba ment, az egyiptomiak sanyargatták őket. Akkor atyáitok az Úrhoz folyamodtak, s az Úr Mózeszt és Áront küldte, akik aztán kivették atyáitokat Egyiptomból, s ezen a vidéken telepítették le őket. ⁹ Amikor azonban megfélekeztek az Úrról, Istenükről, az Úr Hacor vezérének, Sziszerának kezére adta őket, meg a filiszteusok kezére és Moáb királya kezére. ¹⁰ Akkor az Úrhoz folyamodtak: Vétkeztünk - mondták -, mert elhagytuk az Urat és Baaloknak meg Asztartéknak szolgáltunk. De most szabadíts ki bennünket ellenségeink kezéből, s neked szolgálunk. ¹¹ Akkor az Úr Jerubbaalt és Barakot, Jiftachot és Sámuel-t küldte, és kiszabadított benneteket körülőtetek élő ellenségeitek kezéből, úgyhogy biztonságban élhettek. ¹² Amikor aztán láttátok, hogy az ammoniták királya, Nachas kivonult ellenetek, akkor így szóltatok hozzám: Nem, király uralkodjék fölöttünk! - noha az Úr, a ti Istenetek a király. ¹³ Nos, itt a királyotok, akit választottatok magatoknak. Az Úr királyt rendelt fölőtek. ¹⁴ Ha féltetek az Urat, neki szolgáltok, hallgattok a szavára, s nem lázadtok parancsai ellen, ha ti is, királyotok is, aki uralkodik fölöttetek, az Urat, a ti Isteneteket követitek, akkor minden rendben lesz. ¹⁵ De ha nem engedelmeskedtek az Úrnak, lázadtok parancsai ellen, akkor az Úr keze rátok s királyotokra nehezedik. ¹⁶ Álljatok elő még egyszer, és lássátok meg azokat a nagy jeleket, amelyeket az Úr a szemetek láttára mutat. ¹⁷ Nemde, épp a búza aratásának ideje van? Nos, most az Úrhoz folyamodom, küldjön zivatart és esőt. Aztán majd meglátjátok és felfogjátok, mit vétettetek az Úr ellen, amikor királyt kívántatok magatoknak." ¹⁸ Sámuel az Úrhoz folyamodott, s az Úr zivatart és esőt küldött azon a napon, úgyhogy az egész

népet nagy félelem fogta el az Úrtól és Sámueltól. ¹⁹ Így szóltak Sámuelhez: "Imádkozz szolgálidért az Úrhoz, Istenedhez, nehogy mind meghaljunk, amiért bűneinket még azzal a gonoszsággal is megtetéztük, hogy királyt kívántunk magunknak." ²⁰ De Sámuel ezt válaszolta a népnek: "Ne féljete! Ezt a vétséget már elkövettétek. De mostantól ne forduljatok el az Úrtól, hanem szolgáljátok egész szívetekkel. ²¹ És ne pártoljatok semmire se való bálványokhoz, amelyek nem segítenek, s nem tudnak benneteket megmenteni, éppen mert semmik. ²² Mert fönséges nevéért az Úr nem taszítja el népét, hisz úgy tetszett az Úrnak, hogy a tulajdon népévé tegyen benneteket. ²³ Távol legyen tőlem, hogy vétkezzem az Úr ellen: megszűnjem értetek imádkozni, s nektek a helyes és igaz utat mutatni. ²⁴ Csak féljétek az Urat, szolgáljatok neki őszintén, szívből, hiszen látjátok, milyen nagy tetteket vitt végbe körülötökben. ²⁵ Ha azonban vétkeztek, akkor elvesztek, királyotokkal egyetemben. 13. fejezet (1Sám13)

¹ Saul... éves volt, amikor Izrael királya lett, és... évig uralkodott Izrael fölött. ² Saul kiválasztott magának háromezer embert Izraelből. Kétezren Saullal voltak Michmászban és Bétel hegyvidékén, ezren meg Jonatánnal Gebában, Benjamin (földjén). A nép többi részét hazaküldte, mindenkit a maga sátorába. ³ Történt, hogy Jonatán leütötte a filiszteusok helytartóját, aki Gibeában székel, s a filiszteusok hírére vették, hogy a héberek fellázadtak. Saul mindenütt megfűvatta a harsonákat az országban, ⁴ így egész Izrael megtudta az újságot: "Saul leütötte a filiszteusok helytartóját, s Izrael magára vont a filiszteusok haragját." A nép Gilgalban Saul köré gyűlt. ⁵ De a filiszteusok is egybegyűltek, hogy harcba szálljanak Izraellel: háromezer harci szekér, hatezer ló és annyi gyalogos, mint a tenger partján a főveny. Kivonultak, és Michmász közelében ütöttek táborn, Bet-Aventől keletre. ⁶ Amikor Izrael fiai látták, hogy szorult helyzetbe kerültek, s a népet nagyon szorongatják, a nép barlangokba, üregekbe, sziklahasadékokba s a föld alá, ciszternákba rejtőzött. ⁷ Sőt a Jordán gázlóin át Gád és Gileád földjére menekültek. Saul még mindig Gilgalban volt, s az egész nép aggódott érte. ⁸ Hét napig várt, addig az időpontig, amelyet Sámuel meghatározott. De Sámuel nem érkezett meg Gilgalba, s népe magára hagyta Saul, szétszéledt. ⁹ Erre azt mondta: "Hozzatok ide égőáldozatot és közösségi áldozatot. ¹⁰ Amikor épp készen lett az égőáldozat bemutatásával, lám, Sámuel megérkezett. Saul eléje ment, hogy üdvözlje. ¹¹ Sámuel azonban így szólt: "Mit tettél?" "Mivel láttam - felelte Saul -, hogy a nép cserbenhagyott és szétszéledt, te a megbeszéltd időre nem érkeztél meg, a filiszteusok azonban összegyűltek Michmászban, ¹² gondoltam: a filiszteusok kivonulnak ellenem Gilgalba, mielőtt még az Urat kiengesztelném. Azért bátorságot vettem, s bemutattam az égőáldozatot. ¹³

Erre Sámuel ezt mondta Saulnak: "Ostobaságot csináltál! Ha teljesítetted volna az Úrnak, Istenednek parancsát, amelyet adott neked, az Úr is fenntartotta volna uralmadat Izrael fölött örök időkre. ¹⁴ De így még a te uralmadat sem tartja fenn. Az Úr keresett egy szíve szerinti embert, s ezt rendelte az Úr népe fölé fejedelemnek, mivel nem tartottad meg, amit az Úr parancsolt neked." ¹⁵ Erre Sámuel elindult, elhagyta Gilgalt és ment a maga útján. A maradék nép azonban felvonult Saullal, hogy szembeszálljon az ellenséggel. Amikor Gilgalból Benjamin földjére, Gebába értek, Saul szemügyre vette a népet, amelyik kitartott mellette - mintegy hatszáz férfi. ¹⁶ Saul és Jonatán, a fia, valamint a vele levő csapata Benjamin (földjén) Gebában állomásoztak, a filiszteusok meg Michmászban táboroztak. ¹⁷ A filiszteusok táborából kivonult egy csapat - három részre osztva - fosztogatni. Az egyik csoport Saul vidékére tört be, Ofra irányában, ¹⁸ a másik Bet-Horon felé tartott, a harmadik meg a felé a domb felé vette az irányt, amely a Hiénák völgye fölött emelkedik s a puszta felé néz. ¹⁹ Akkoriban Izrael egész földjén nem volt kovács, mert a filiszteusok azt mondták: "Meg kell akadályozni, hogy a héberek kardot meg lándzsát csináljanak maguknak." ²⁰ Ezért egész Izraelnek a filiszteusokhoz kellett fordulnia, ha az ekevasat vagy a baltát, a fejszét, vagy az ösztökét meg akarták éleztetni. ²¹ Kétharmad sékelbe került az ekevas és a balta, és egyharmad sékelbe a fejsze élesítése meg az ösztöke kiegyenesítése. ²² Ezért a michmászi csata napján sem kard, sem lándzsa nem volt senkinek a kezében Saul és Jonatán egész seregében, csak Saulnak és fiának, Jonatánnak volt ilyen. ²³ A filiszteusok egy előőrse Michmász szorosáig előrehatolt. 14. fejezet (1Sám14)

¹ Az egyik nap Saul fia, Jonatán így szólt a fegyverhordozójához: "Gyere, hatoljunk előre a filiszteusok előőrséig, amely a szorosban állomásozik." Atyjának azonban nem jelentette a dolgot. ² Saul Geba szélén egy gránátalmafa alatt ült, a szérú mellett. Azoknak az embereknek a száma, akik vele voltak, mintegy hatszázra rúgott. ³ Achija viselte az efodot, Achitubnak a fia, Ikabod testvéréé, (aki) Pinchásznak volt a fia, Élinek, az Úr silói papjának a fiáé. Az emberek mit sem tudtak róla, hogy Jonatán elment. ⁴ A szorosnak, amelyen Jonatánnak át kellett kelnie, hogy a filiszteusok előőrséig eljusson, az egyik végénél is volt egy sziklacsúcs s a másik végénél is volt egy sziklacsúcs; az egyiket Bocecnak hívták, a másikat Szennének. ⁵ Az egyik szikla az északi oldalon állt, Michmással átellenben, a másik a déli oldalon, Gebával szemben. ⁶ Jonatán így szólt fegyverhordozójához: "Gyere, menjünk át ezeknek a körülmételetleneknek az előőrséig. Hátha tesz valamit értünk az Úr, hiszen nincs semmi akadálya annak, hogy az Úr győzelmet adjon, akár sokan vagyunk, akár kevesen." ⁷ Fegyverhordozója ezt felelte: "Tégy úgy, amint a

kedved tartja; ami engem illet, az én szívem olyan, mint a te szíved." ⁸ Jonatán így folytatta: "Menjünk hát oda azokhoz az emberekhez, és mutatkozzunk előttük." ⁹ Ha aztán odaszólnak: Várjatok míg odamegyünk, akkor megállunk a helyünkön és nem megyünk át hozzájuk. ¹⁰ Ha azonban azt mondják: Gyertek le hozzánk, akkor lemegyünk, mert az Úr kezünkbe adja őket. Ez lesz nekünk a jel." ¹¹ Amikor mind a ketten megjelentek a filiszteusok előőrsei előtt, a filiszteusok azt mondták: "Nézzétek, ott jönnek a héberek az üregekből, ahová elrejtőztek." ¹² Aztán odaszóltak az előőrs tagjai Jonatánnak és fegyverhordozójának: "Gyertek le hozzánk! Mondanivalónk volna számotokra." Erre Jonatán meghagyta fegyverhordozójának: "Gyere utánam, mert az Úr Izrael kezébe adta őket!" ¹³ Jonatán négykézláb felkapaszkodott, s utána a fegyverhordozója is. A filiszteusok elestek Jonatán előtt, s fegyverhordozója utána végzett velük. ¹⁴ Ez volt az első vérfürdő, amelyet Jonatán és fegyverhordozója rendezett, mintegy húsz ember... ¹⁵ Erre nagy félelem kerítette hatalmába a tábor a nyílt mezőn; az előőrsöt is, a portyázó csapatot is rettegés fogta el. Még a föld is megindult, úgyhogy nagyon megijedtek az Istentől. ¹⁶ Amikor Saul őrszemei, akik Benjamin (földjén), Gebában tartózkodtak, körülnéztek, azt látták, hogy a tábor ide-oda mozog. ¹⁷ Akkor Saul megparancsolta az embereknek, akik körülötte voltak: "Tartsatok számbavételt, s nézzétek meg, ki tűnt el közülünk." Megejtették a számbavételt, s lám, Jonatán és fegyverhordozója hiányzott. ¹⁸ Ekkor Saul azt mondta Achijának: "Hozd ide az efodot!" Abban az időben ugyanis ő viselte az efodot Izrael fiai előtt. ¹⁹ Míg Saul beszélt a pappal, a filiszteusok táborában egyre nagyobb lett a lárma. Ezért Saul így szólt a paphoz: "Húzd vissza a kezed!" ²⁰ Aztán Saul és vele levő csapata kivonultak, s amikor a csata színhelyére értek, lám, egymásnak szegezték a kardjukat, s óriási zűrzavar uralkodott. ²¹ De azok a héberek, akik már régóta a filiszteusokkal tartottak és velük együtt kivonultak harcolni, azok elpártoltak, és Izrael azon fiaihoz csatlakoztak, akik Saullal és Jonatánnal tartottak. ²² Amikor Izraelnek azok a fiai, akik Efraim hegyén rejtőzködtek, meghallották, hogy a filiszteusok megfutamodtak, utánuk eredtek és harcoltak ellenük. ²³ Így segítette az Úr azon a napon győzelemre Izraelt. Egész Bet-Horonon túlig csatáztak. ²⁴ Saul azon a napon nagy megtartóztatást rendelt el, s ezt az átkot mondta a népre: "Átkozott mindenki, aki este előtt ételt vesz magához, mindaddig, amíg bosszút nem állok ellenségeimen." Ezért az egész nép nem vett magához ételt. ²⁵ Volt ott a föld felszínén egy mézzel tele lép. ²⁶ Az emberek odamentek a léphez, s bár kicsordult belőle a méz, senki sem emelte a szájához, mert féltek az átoktól. ²⁷ Csak Jonatán nem hallotta, hogy atyja milyen esküre kötelezte a népet. Kinyújtotta hát botja végét, amelyet a kezében tartott, és belemártotta a lépesmézbe és a szájához emelte. A szeme nyomban felragyogott. ²⁸ Az egyik

ember azonban megszólalt és így beszélt: "Atyád átkot mondott a népre e szavakkal: Mindenki legyen átkozott, aki ma valamit magához vesz." ²⁹

"Atyám romlásba dönti az országot - válaszolta Jonatán. Nézzétek, hogy felragyogott a szemem, mivel egy kis mézet ettem. ³⁰ Hátha még bőségesen ehettek volna az emberek a zsákmányból, amit ellenségeiktől szereztek! Hát nem sokkal nagyobb volna akkor a filiszteusok veresége?" ³¹ Így azon a napon Michmásztól Ajalonig megverték a filiszteusokat. ³² Az emberek nagyon kimerültek voltak. Ezért az emberek nekiestek a zsákmánynak, fogták a kecskét-juhót, a marhát és a borjút, s levágták a pusztta földön. Sőt, az emberek a vért is elfogyasztották. ³³ Jelentették hát Saulnak: "A nép vétkezik az Úr ellen: a vérrel együtt eszi a húst." Erre azt mondta a hírhozóknak: "Gurítsatok ide egy nagy követ!" ³⁴ Aztán megparancsolta Saul: "Vegyüljétek az emberek közé, és mondjátok meg nekik: Mindenki hozza ide elem a marháját és a juhát, s itt vágja le. Aztán megehetitek, de ne vétkezzetek az Úr ellen, hogy a vérrel együtt eszitek a húst." Az emberek ezért - ami épp kinek-kinek a kezében volt -, azt még azon éjszaka odavitték és ott vágták le. ³⁵ Saul akkor oltárt emelt az Úrnak. Ez volt az első oltár, amit Saul az Úrnak emelt. ³⁶ Saul azt mondta: "Menjünk, s az éjszaka folyamán vegyük üldözőbe a filiszteusokat, szerezzünk tőlük zsákmányt, míg meg nem virrad; ne hagyjunk egyetlen embert sem élve." "Tégy úgy - válaszolták neki -, amint jónak látod." De a pap így szólt: "Először járuljunk az Úr elé!" ³⁷ Saul tehát megkérdezte az Urat: "Üldözőbe vegyem a filiszteusokat? Izrael kezére adod őket?" Ám ezen a napon nem adott feleletet. ³⁸ Erre Saul megparancsolta: "Ide, elem mind, akik a nép főemberei vagytok! Járjatok utána és derítsétek ki, ki követett el ma bűnt. ³⁹ Mert amint igaz, hogy az Úr él, még ha a fiam, Jonatán bizonyul is vétkesnek, meg kell hálnia." De senki sem adott neki feleletet az egész népből. ⁴⁰ Erre így szólt egész Izraelhez: "Álljatok az egyik oldalra, én és fiam, Jonatán meg a másik oldalra." A nép ezt válaszolta Saulnak: "Tégy úgy, amint jónak látod." ⁴¹ Akkor Saul imádkozott: "Uram, Izraelnek Istene, miért nem feleltél ma szolgálódnak? Ha bűn nehezedik rám vagy fiamra, Jonatánra, akkor, Uram, Izraelnek Istene, adj urimot, ha azonban népedet, Izraelt terheli vétek, adj tummimot." A sorsvetés Jonatánra és Saulra esett, a nép pedig büntelennek bizonyult. ⁴² Saul erre folytatta: "Döntsön a sorsvetés köztem és fiam, Jonatán közt!" S Jonatánra esett (a sorsvetés). ⁴³ Most Saul így szólt Jonatánhoz: "Valld meg, mit tettél!" Jonatán megvallotta, s azt mondta: "Csak épp megkóstoltam a mézet a botom hegyével, amely a kezemben volt. Itt vagyok, halálra készen!" ⁴⁴ Saul így válaszolt: "Isten ezt meg azt tegye velem, igen, Jonatán, meg kell hálnod!" ⁴⁵ De a sereg így szólt Saulhoz: "Jonatán haljon meg, aki ezt a nagy győzelmet kivívta Izraelben? Nem, azt nem lehet. Amint igaz, hogy az Úr él: egyetlen

haja szála sem hullhat a földre! Hisz Istennel vívta ki ezen a napon a győzelmet!" Így a nép fölmentette Jonatánt, s nem kellett meghalnia. ⁴⁶ Saul meg lemondott a filiszteusok üldözéséről, és a filiszteusok hazatértek... ⁴⁷ Amikor Saul megszilárdította Izrael fölötti uralmát, körös-körül minden ellenségével harcba szállt, Moábbal, az ammonitákkal, Edommal, Coba királyával és a filiszteusokkal. Amerre csak járt, mindenütt győzött. ⁴⁸ Hősies tetteket vitt végbe, megverte az amalekitákat és kiszabadította Izraelt azok kezéből, akik fosztogatták. ⁴⁹ Saulnak Jonatán, Isjo és Malkisua volt a fia. Az idősebbik lányát Merabnak hívták, a fiatalabbat Michalnak. ⁵⁰ Saul feleségének Achinoam volt a neve, s Achimaac lánya volt. Seregének vezérét Abnernek hívták és Saul nagybátyjának, Nernek volt a fia. ⁵¹ Saul apja, Kis, és Abner apja, Ner, Abiel fiai voltak. ⁵² A filiszteusok elleni háború mindaddig tombolt, ameddig csak Saul élt. Amikor Saul meglátott egy bátor, harcra termett férfit, mindig szolgálatába fogadta. 15. fejezet (1Sám15)

¹ Sámuel így szólt Saulhoz: "Az Úr küldött, hogy fölkenjelek népe, Izrael királyává! Hallgass hát az Úr szavára!" ² Ezt mondja a Seregek Ura: Meg akarom torolni, amit Amalek Izrael ellen vétett: nem adott neki utat, amikor kivonult Egyiptomból. ³ Rajta hát, menj, és támad meg Amaleket, és töltsd be rajta és mindenén, amije csak van, az átkot. Ne kíméld, hanem ölj meg férfit és nőt, gyereket és csecsemőt, marhát és juhot, tevét és szamarat!" ⁴ Saul tehát odaparancsolta a népet, és Telamban számba vette az embereket: kétszázezer gyalogos [és tízezer júdeai]. ⁵ Aztán Saul kivonult Amalek székhelye ellen, s lesbe állított egy csapatot az árokban. ⁶ A kenitáknak azt mondta Saul: "Rajta! Húzódjatok vissza, s vonuljatok ki Amalek földjéről, nehogy velük együtt benneteket is kiirtsalak. Mert ti, amikor kivonultunk Egyiptomból, megértők voltatok Izrael fiai iránt." A keniták tehát odébb vonultak Amalek földjéről. ⁷ Saul megverte Amaleket Havilától egészen Surig, amely Egyiptomtól keletre fekszik. ⁸ Amalek királyát, Agagot élve fogta el, a népet azonban kardélre hányta, s így betöltötte rajta az átkot. ⁹ Ám Agagot megkímélte Saul és a nép, és ugyanígy a kecskék-juhok és a marhák javát is, a legszebb hízott állatokat, s mind, ami csak értékes holmi akadt: nem töltötte be rajtuk az átkot. Csak azon töltötték be az átkot, ami a jószágból selejtes volt, s nem sokat ért. ¹⁰ Ezért az Úr szózatot intézett Sámuelhez. Azt mondta: ¹¹ "Bánom, hogy Sault királlyá tettem, mert elfordult tőlem és nem teljesítette parancsaimat." Ez nagyon fájt Sámuelnek, úgyhogy egész éjszaka könyörgött az Úrhoz. ¹² Másnap Sámuel kora reggel fölkel, hogy fölkeresse Saul. De közölték Sámuellel: "Saul fölment a Kármelre, győzelmi emléket állított ott, aztán visszatért, s lement Gilgalba." ¹³ Amikor Sámuel odaért Saulhoz, Saul így szólt hozzá: "Áldjon meg az Úr! Teljesítettem az Úr parancsát." ¹⁴ Sámuel

azt mondta: "Miféle bégetés az, ami a fülemben hatol és miféle marhabögés az, amit hallok?" ¹⁵ "Az amalekitáktól hozták el - válaszolta Saul -, mert a nép megkímélte a kecskék-juhok és a marhák javát, hogy feláldozza az Úrnak, a te Istenednek. A többin betöltöttük az átkot." ¹⁶ De Sámuel így szólt: "Hagyd abba! Azért jöttem, hogy tudtadra adjam, mit mondott nekem az éjszaka az Úr." "Beszélj!" - mondta neki. ¹⁷ Erre Sámuel így beszélt: "Nemde Izrael törzseinek feje lettél, pedig a magad szemében is kicsinek látszottál? Téged kent föl az Úr Izrael királyává. ¹⁸ S most az Úr meghagyta neked, hogy vonulj ki, és megparancsolta: Menj és töltsd be az átkot azon a semmirekellőn, Amaleken, és harcolj ellene, míg meg nem semmisíted. ¹⁹ Miért nem engedelmeskedtél az Úrnak? Miért estél neki a zsákmánynak, s miért tettél olyat, ami az Úr szemében visszatetsző?" ²⁰ "Engedelmeskedtem az Úrnak - válaszolta Saul Sámuelnek -, hiszen hadat vezettem, ahova az Úr küldött. Igaz, Agagot, az amalekiták királyát magammal hoztam, de az amalekitákon betöltöttem az átkot. ²¹ De hát a nép vett a zsákmányból magának kecskét-juhok meg marhát, a legjavából, bár be kellett volna rajta tölteni az átkot, hogy Gilgalban feláldozza az Úrnak, a te Istenednek." ²² Sámuel azonban ezt felelte neki: "Vajon éppúgy tetszését leli az Úr az égőáldozatban és a véres áldozatban, mint az Úr parancsa iránti engedelmességben? Igen, az engedelmesség többet ér, mint az áldozat, a szófogadás értékesebb a kosok hájánál. ²³ Az engedetlenség olyan, mint a varázslás bűne, a nyakasság annyi, mint a terafimmal való visszaélés. Mivel az Úr szavát semmibe vetted, túl kicsinek talált arra, hogy továbbra is Izrael királya légy." ²⁴ Saul erre azt mondta Sámuelnek: "Vétkeztem, mert áthágtam az Úr parancsát, és amiket meghagytál nekem. Féltem a néptől, és engedtem neki. ²⁵ De most bocsáss meg és térj velem vissza, hogy imádjam az Urat." ²⁶ Sámuel azonban így felelt: "Nem térek veled vissza. Mivel semmibe vetted az Úr szavát, az Úr elvetett: nem leszel tovább Izrael királya." ²⁷ Amikor Sámuel megfordult s indulni akart, Saul megragadta köntösén a bojtot, úgyhogy leszakadt. ²⁸ Sámuel erre azt mondta: "Az Úr ma elragadta tőled Izrael királyságát és másnak adja, aki jobb nálad." ²⁹ [S Izrael dicsősége nem hazudik és nem érez megbánást. Mert nem is ember, hogy volna mit megbánnia.] ³⁰ Erre Saul így szólt: "Vétkeztem. De azért tisztelj meg népem vénei és Izrael előtt, és térj velem vissza, hogy imádjam az Urat." ³¹ Sámuel megfordult és követte Saul. És Saul imádkozott az Urat. ³² Ezután Sámuel megparancsolta: "Vezessétek elém Agagot, Amalek királyát!" Agag ellenkezve állt eléje, s azt mondta: "Bizony, a halál keserű!" ³³ Sámuel azonban így felelt neki: "Amint kardod megfosztotta gyermekeiktől az asszonyokat, anyádat is megfosztom az asszonyok közül gyermekétől!" Ezzel Sámuel lefejezte Agagot az Úr színe előtt, Gilgalban. ³⁴ Aztán Sámuel elment Rámába, Saul meg hazament Gibeájába. ³⁵ Sámuel halála napjáig nem látta

viszont Sault. De Sámuel szánta Sault, amiért az Úr megbánta, hogy Izrael királyává tette. 16. fejezet (1Sám16)

¹ Az Úr így szólt Sámuelhez: "Meddig akarsz még Saul miatt bánkódni, amikor elvetettem, hogy ne uralkodjék tovább Izrael fölött? Töltsd meg szarudat olajjal, és kelj útra. Menj el Izájhoz Betlehembe, mert a fiai közül szemeltem ki királyt." ² "Hogy mehetnék - felelte Sámuel -, hiszen ha Saul hírét veszi, megöl." Az Úr azonban ezt mondta: "Vigyél magaddal egy üszőt, és mondd: Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak." ³ Aztán hívd meg Izájt az áldozatra. S majd magam adom tudtadra, mit tegyél. Föl kell ugyanis kenned, akit majd megnevezek." ⁴ Sámuel megtette, amit az Úr parancsolt neki. Amikor Betlehembe ért, a város vénei szorongva mentek eléje, s megkérdezték: "Jót jelent jövedeled, látóember?" ⁵ "Igen, jót - válaszolta -, áldozatot jöttem bemutatni. Tisztuljatok meg, s gyertek el az áldozatra." Aztán megtisztította Izájt és fiait, és meghívta őket az áldozatra. ⁶ Amikor megérkeztek, s meglátta Eliábot, azt gondolta: "Nos, itt áll fölkentje az Úr előtt." ⁷ Az Úr azonban ezt mondta Sámuelnek: "Ne a külsejét és magas termetét nézd, mert hisz elvetettem. Isten ugyanis nem azt nézi, amit az ember. Az ember a külsőt nézi, az Úr azonban a szívet." ⁸ Akkor Izáj odaszólította Abinadabot, és Sámuel elé állította. De ő azt mondta: "Nem őt választotta ki az Úr." ⁹ Most Izáj Sammát állította elé, de megint azt mondta: "Nem őt választotta ki az Úr." ¹⁰ Izáj így bemutatta Sámuelnek hét fiát, de Sámuel így szólt Izájhoz: "Ezeket nem választotta ki az Úr." ¹¹ Aztán Sámuel megkérdezte Izájt: "Mind itt vannak a fiaid?" "A legkisebb nincs itt - válaszolta -, a nyáját őrzi." Sámuel erre meghagyta Izájnak: "Küldj el valakit, keresse meg, mert addig nem ülünk hozzá az áldozati lakomához, amíg itt nincs." ¹² Izáj elküldött érte. Vörös volt, nyílt tekintetű és szép termetű. Az Úr így szólt: "Rajta, kend föl, mert ő az!" ¹³ Erre fogta az olajosszarut és fölkenete testvérei körében. Attól a naptól eltöltötte Dávidot az Úr lelke, Sámuel meg útra kelt és elment Rámába. ¹⁴ Az Úr lelke elhagyta Sault, s egy gonosz lélek zaklatta, az Úr küldte. ¹⁵ Szolgái így szóltak Saulhoz: "Minden bizonnyal Istennek egy gonosz lelke zaklat." ¹⁶ Parancsolja hát meg urunk, s szolgái keresnek neki valakit, aki tud hárfázni. Aztán, ha rád tör Istennek a gonosz lelke, megpendíti a húrokat és jobban lesz." ¹⁷ "Keressetek hát nekem egy embert - válaszolta Saul -, aki tud hárfázni, s hozzátok ide." ¹⁸ Az egyik szolga vette át a szót, s azt mondta: "Nézzétek, én ismerem Betlehemben Izájnak az egyik fiát, aki tud hárfázni és bátor, harcra termett férfi, jól tud beszélni, szép termetű, és vele van az Úr." ¹⁹ Erre Saul követeket küldött Izájhoz ezzel az üzenettel: "Küldd el hozzám fiadat, Dávidot, [aki a nyáját őrzi]." ²⁰ Erre Izáj fogott öt kenyeret, egy tömlő bort és egy kecskegidát, és elküldte Dáviddal

Saulnak. ²¹ Dávid megérkezett Saulhoz és a szolgálatába szegődött. Saul megkedvelte, úgyhogy Dávid a fegyverhordozója lett. ²² Így Saul azt üzent Izájnak: "Hadd maradjon Dávid szolgálatomban, mert megnyerte tetszésemet." ²³ S ahányszor csak rátört Saulra az Isten lelke, Dávid fogta a hárfát és játszott. Ilyenkor Saul megnyugodott, jobban lett, és a gonosz lélek odébbállt. 17. fejezet (1Sám17)

¹ A filiszteusok hadba szólították csapataikat, és Júdában, Szocho közelében gyülekeztek, majd Szocho és Aszeka között, Efes-Dammim mellett ütötték fel a táborukat. ² Saul és Izrael fiai is egybegyűltek, a Terebint-völgyben vertek tábor, és csatasorba álltak a filiszteusok ellen. ³ A filiszteusok az egyik hegyen, Izrael fiai a másik hegyen helyezkedtek el, úgy, hogy a völgy köztük terült el. ⁴ A filiszteusok soraiból előlépett egy harcos. Góljátnak hívták, és Gátból való volt. Hat könyök és egy arasz volt a magassága, ⁵ a fejét bronzsisak fedte, és pikkelyes páncélt viselt; a páncél 5000 sékel bronzot nyomott. ⁶ A lábán bronz lábszárvédő volt, a két válla közt meg bronz hajítódárda. ⁷ Lándzsája nyele olyan volt, mint egy zubolyfa, a lándzsája hegye meg 600 sékel vasat nyomott. Előtte haladt a fegyverhordozója. ⁸ Kiállt Izrael fiainak sorai elé és odakiáltott nekik: "Miért vonultok ki és álltok csatasorba? Hát nem filiszteus vagyok, ti meg nem Saul szolgálai vagytok? Válasszatok ki magatok közül egy embert, s az jöjjön le hozzám. ⁹ Ha megmérkőzik velem és legyőz, a szolgálátok leszünk. Ha azonban én kerekedem felül és megölöm, ti lesztek a mi szolgálaink és szolgáltok nekünk." ¹⁰ Aztán a filiszteus hozzátette: "Ma kihívtam párviadalra Izrael sorait. Állítsatok ki nekem egy embert, hadd küzdjünk meg egymással!" ¹¹ Amikor Saul és egész Izrael meghallotta a filiszteus e szavait, aggodalom kerítette őket hatalmába és nagyon féltek. ¹² Dávid egy Júdába, Betlehembe való, Izáj nevű efratitának volt a fia, akinek nyolc fia volt. Saul idejében ez az ember már öreg volt, sok év nyomta a vállát. ¹³ Izáj három legidősebb fia hadba vonult Saullal. A három fiát, aki hadba vonult, így hívták: a legidősebbet Eliábnak, a másodikat Abinadabnak és a harmadikat Sammának. ¹⁴ Dávid volt a legfiatalabb. A három legidősebb kivonult Saullal. ¹⁵ [Dávid meg kilépett Saul szolgálatából és elment haza, hogy őrizze az apja nyáját Betlehemben. ¹⁶ A filiszteus reggel-este megjelent és kiállt, negyven napon át.] ¹⁷ Izáj egyszer így szólt fiához, Dávidhoz: "Vidd el bátyáidnak ezt az efa pörkölt gabonát és ezt a tíz kenyeret, siess, menj el a bátyáidhoz a táborba. ¹⁸ Ezt a tíz darab sajtot meg vidd el a parancsnoknak. Érdeklődj nála bátyáid hogyan éltek felül és hozd el a zsoldjukat. ¹⁹ Saul és Izrael fiai a Terebint-völgyben hadakoznak a filiszteusokkal." ²⁰ Dávid kora reggel fölkelt és a pásztorra bízta a nyáját. Aztán útra kelt és elment, amint Izáj meghagyta neki. Amikor a táborba ért, a sereg épp kivonulóban volt, hogy csatasorba

álljon és nagy csatakiáltást hallatott. ²¹ Izrael és a filiszteusok harcra készen állottak: csatasor csatasorral szemben. ²² Dávid a málhásokra bízta a holmiját, odafutott a csatasorba és megérdeklődte bátyjaitól, hogy vannak. ²³ Míg beszélt velük, a harcos, [a Gátból való Gólját nevű filiszteus] előlépett a filiszteusok soraiból és ugyanúgy beszélt. Dávid is hallotta. ²⁴ Izrael fiai, amikor meglátták, mind menekültek előle és nagyon féltek. ²⁵ Izrael fiai közül az egyik így szólt: "Láttátok azt az embert, aki ott előlépett? Azért jött, hogy Izraelt kihívja párviadalra. Aki legyőzi, azt a király elhalmozza gazdagsággal, hozzáadja a lányát, atyja házát meg fölmenti az adó alól Izraelben." ²⁶ Erre Dávid megkérdezte a közelében álló emberektől: "Mi lesz a jutalma annak, aki legyőzi ezt a filiszteust, és lemossa Izraelről a gyalázatot? Hát ki ez a körülmételetlen filiszteus, hogy ki merészeli hívni az élő Isten csatasorait párviadalra?" ²⁷ Az emberek úgy válaszoltak, mint előbb: "Ez lesz a jutalma annak az embernek, aki legyőzi." ²⁸ Amikor legidősebb bátyja, Eliáb meghallotta, hogy miről beszél az emberekkel, Eliáb mérges lett Dávidra és azt mondta: "Minek jöttél ide? Kire bíztad azt a néhány juhot a pusztán? Ismerem önteltségedet és szíved gonoszságát. Csak azért jöttél ide, hogy lásd a csatát." ²⁹ De hát mit tettem? - válaszolta Dávid. Ezt csak meg lehet kérdezni!" ³⁰ Aztán egy másik emberhez fordult ugyanazzal a kérdéssel. Azt felelték ismét az emberek, amit az előbb. ³¹ Akik hallották, mit mondott Dávid, jelentették Saulnak, és ő magához hívatta. ³² Dávid ezt mondta Saulnak: "Ne veszítse el uram miatta a bátorságát! Szolgád elmegy és megmérkőzik azzal a filiszteussal." ³³ Saul azonban így válaszolt: "Nem mehetsz el és nem mérkőzhetsz meg ezzel a filiszteussal, hiszen te még gyerek vagy, az meg harcra termett ifjúságától fogva." ³⁴ Dávid ezt felelte: "Szolgád atyja juhait őrzi, s ha jött egy oroszlán vagy medve és elragadott egy juhot a nyájából, ³⁵ szolgád utána eredt, leütötte és kiragadta a torkából. Ha aztán megtámadott, megragadtam a sörényénél fogva és agyonvertem. ³⁶ Szolgád megölte az oroszlánt és a medvét, és ennek a körülmételetlen filiszteusnak is ez lesz a sorsa, mivel kihívta párviadalra az élő Isten csatasorait." ³⁷ Aztán így folytatta Dávid: "Az Úr, aki kiszabadított az oroszlán meg a medve karmából, ennek a filiszteusnak a kezétől is megment." Erre Saul ezt mondta Dávidnak: "Menj hát és legyen veled az Úr!" ³⁸ Saul felöltötte Dáviddal a maga harci öltözékét, bronzsisakot tett a fejére és páncélt adott rá, ³⁹ aztán felcsatolta az öltözkére a saját kardját, de Dávid hiába akart, nem tudott benne járni, mert még sose próbálta. Így szólt hát Saulhoz: "Nem tudok benne járni, mert még sose próbáltam." Erre levették róla. ⁴⁰ Aztán fogta a botját, a patakban keresett magának öt sima követ, és betette a tarisznyájába, amelyben parittyáját tartotta. Ezután kezébe vette parittyáját és elindult a filiszteus felé. ⁴¹ A filiszteus is egyre közelebb jött Dávidhoz, a fegyverhordozója előtte. ⁴² Amikor

azonban fölnézett és meglátta Dávidot, semmibe vette, mert még fiatal volt, szép külsejű vörös ifjú. ⁴³ A filiszteus megszólította Dávidot: "Kutya vagyok tán, hogy bottal jössz ellenem?" És a filiszteus átkozta Dávidot, isteneit emlegetve. ⁴⁴ Aztán így szólt a filiszteus Dávidhoz: "Csak gyere, hadd adjam húsodat az égi madaraknak meg a mezei vadaknak!" ⁴⁵ Dávid ezt felelte a filiszteusnak: "Karddal, dárdával és lándzsával jössz ellenem. Én azonban a Seregek Urának, Izrael csatasorai Istenének nevében közeledem feléd, akit kigúnyoltál. Az Úr ma kezembe ad. Legyőzlek és fejedet veszem. ⁴⁶ Testedet és a filiszteusok seregének testét még ma az égi madaraknak és a mezei vadaknak adom, hadd tudja meg az egész világ, hogy van Isten Izraelben. ⁴⁷ És tudja meg ez az egész sereg, hogy az Úrnak nincs szüksége kardra és lándzsára ahhoz, hogy győzelmet adjon. Mert az Úr dönti el a csatát, és a kezünkre ad benneteket." ⁴⁸ Amikor a filiszteus elindult és Dávid felé közeledett, Dávid hirtelen kilépett a sorból és a filiszteus felé futott. ⁴⁹ Közben belenyúlt a táskájába, kivett egy követ, elhajította a parittyájából és homlokra találta a filiszteust. A kő behatolt a homlokába, úgyhogy arccal a földre bukott. ⁵⁰ Így Dávid legyőzte parittyával és kővel a filiszteust, eltalálta és megölte, jóllehet nem volt Dávidnak kard a kezében. ⁵¹ Dávid akkor odaszaladt, rálépett a filiszteusra, a kardja után nyúlt, kirántotta hüvelyéből és megölte: levágta a fejét. Amikor a filiszteusok látták, hogy bajnokuk halott, megfutamodtak. ⁵² Izrael és Júda férfiai azonban a nyomukba eredtek, és csatakiáltást hallatva egészen Gátig és Ekron kapuiig üldözték őket, úgyhogy a filiszteusok holttesteit Saarajimtól egészen Gátig és Ekronig ellepték az utat. ⁵³ Aztán Izrael fiai visszatértek a filiszteusok üldözéséből és kifosztották táborukat. ⁵⁴ A filiszteus fejét Dávid magával vitte Jeruzsálembe, a fegyvereit azonban otthagya a sátorában. ⁵⁵ Amikor Saul látta, hogy Dávid mint száll szembe a filiszteussal, megkérdezte serege vezérétől, Abnertől: "Kinek a fia ez a fiú, Abner?" "Amint igaz, hogy élsz, király - válaszolta Abner -, nem tudom." ⁵⁶ A király megparancsolta: "Érdeklődj, kinek a fia ez a fiatalember!" ⁵⁷ Amikor tehát a filiszteus legyőzése után Dávid visszatért, Abner fogta, és a király felé vezette. A filiszteus feje ott volt a kezében. ⁵⁸ Így szólt hozzá Saul: "Kinek a fia vagy, fiatalember?" "Szolgádnak, Izájnak a fia, Betlehemből" - válaszolta Dávid.

18. fejezet (1Sám18)

¹ Amikor a Saullal való beszélgetés véget ért, történt, hogy Jonatán lelkében fölébredt a vonzalom Dávid lelke iránt, s Jonatán úgy megszerette, mint saját magát. ² Saul pedig magához vette azon a napon, és nem engedte többé vissza az apjához. ³ Jonatán szövetséget kötött Dáviddal, mivel úgy szerette, mint saját magát. ⁴ Jonatán levette a köntösét, ami rajta volt, és Dávidnak adta. Ugyanígy a harci felszerelését is, még a kardját, íját és övét is. ⁵ Amikor Dávid

kivonult, bárhova küldte is Saul, mindig győzedelmeskedett. Ezért Saul hadi népe élére rendelte. S megkedvelte az egész nép, sőt Saul tisztjei is. ⁶ A bevonuláskor, amikor Dávid a filiszteusok legyőzése után visszatért, Izrael városaiból az asszonyok Saul király elé mentek, énekeltek és táncoltak, dobszóra, örömujjongás közepette és cintányért ütögetve. ⁷ És a táncoló asszonyok így énekeltek: "Saul legyőzte ezreit, Dávid meg tízezreit." ⁸ Emiatt Saul nagy haragra gerjedt, mert nagyon nem tetszett neki ez a dolog. Azt mondta: "Dávidnak tízezreket tulajdonítanak, nekem meg csak ezreket. Most már csak a királyság hiányzik neki!" ⁹ Ezért ettől a naptól kezdve Saul irigy szemmel nézte Dávidot. ¹⁰ Másnap történt, hogy amikor betért a házába pihenni, Istennek egy gonosz lelke rátört Saulra. Dávid pengette a hárfát, mint máskor, Saulnak azonban lándzsa volt a kezében. ¹¹ Saul meglendítette a lándzsáját, és azt mondta magában: "Odaszegezem Dávidot a falhoz." De Dávid kétszer is kitért előle. ¹² Saul félt Dávidtól, mert vele volt az Úr, Saultól azonban elfordult. ¹³ Saul ezért eltávolította a környezetéből. Megtette egy ezer emberből álló csapat parancsnokává, ő vonult ki a nép élén. ¹⁴ Dávidnak minden vállalkozása sikerrel járt, mert vele volt az Úr. ¹⁵ Amikor Saul látta, hogy mennyi sikert ér el, félni kezdett tőle. ¹⁶ De egész Izrael és Júda szerette Dávidot, mert mindig ő haladt élükön. ¹⁷ Saul így szólt Dávidhoz: "Nézd, itt a legidősebb lányom, Merab. Hozzád adom feleségül. Csak légy továbbra is bátor ember, és vezesd az Úr harcait." Saul ugyanis azt mondta magában: "Nem vetek rá kezet, vessenek inkább a filiszteusok." ¹⁸ Dávid ezt felelte Saulnak: "Ki vagyok és mi a fajtám, atyám nemzetsége Izraelben, hogy a király veje lehetne belőlem?" ¹⁹ Amikor érkezett az ideje, hogy Saul lányát, Merabot Dávidnak adják, a Mecholából való Adrielhez adták hozzá feleségül. ²⁰ Michal azonban, Saul lánya, beleszeretett Dávidba. Amikor jelentették Saulnak, rendjén valónak találta a dolgot. ²¹ Azt mondta ugyanis Saul: "Neki adom, de csapda lesz számára, s a filiszteusok kezet vetnek rá." [Saul tehát másodszor is szólt Dávidnak: "Most a vőm lehetsz."] ²² Aztán Saul megparancsolta szolgálóinak: "Súgjátok meg bizalmasan Dávidnak: Nézd, a király megkedvelt és a szolgálói is szeretnek. Légy hát a király veje." ²³ Saul szolgálói tehát Dávid fülébe juttatták ezeket a szavakat, de Dávid így válaszolt: "Oly kevésnek tartjátok a király vejévé lenni? Hiszen szegény ember vagyok, és alacsony sorból származom." ²⁴ A szolgálói jelentették Saulnak: "Ezt meg azt mondta Dávid." ²⁵ Saul azt felelte: "Mondjátok meg Dávidnak: A király nem kíván egyebet foglalóul, csak száz filiszteusnak az előbőrét, hogy így bosszút álljon a király ellenségein." Közben azt gondolta a király, hogy Dávid a filiszteusok kezére kerül. ²⁶ Amikor Saul szolgálói átadták ezt az üzenetet, Dávid beleegyezett, hogy a király veje legyen. Még mielőtt letelt volna a határidő, ²⁷ Dávid elment portyázni az embereivel, és megölt kétszáz filiszteust.

Előbőrüket elvitte Dávid, és egytől egyig leszámolta a királynak, hogy a vejévé lehessen. Erre Saul hozzáadta a lányát, Michalt feleségül. ²⁸ Saul most már világosan látta, hogy az Úr Dáviddal van, és egész Izrael szereti. ²⁹ Ezért Saul még jobban félt Dávidtól és Saul örök ellenségévé lett Dávidnak. ³⁰ A filiszteusok vezérei azonban hadba vonultak, de akárhányszor csak harcba szálltak, Dávid mindig nagyobb győzelmet aratott, mint Saul összes többi tisztje, és nagy hírnévre tett szert. 19. fejezet (1Sám19)

¹ Saul elmondta a fiának, Jonatánnak és a tisztjeinek, hogy meg szándékozik ölni Dávidot. Saul fia, Jonatán azonban nagyon szerette Dávidot. ² Ezért tudtára adta Dávidnak a dolgot: "Atyámnak, Saulnak az a szándéka, hogy megöl. Ezért holnap kora reggel vonulj vissza és rejtőzz el. ³ Majd kimegyek, atyám mellé szegődöm a táborban, ahol leszel, és beszélek atyámmal érdekedben. Aztán, ha megtudom, hogy áll a dolog, elmondom neked." ⁴ Jonatán csakugyan szót emelt Dávid érdekében atyjánál. Így beszélt: "Ne kövessen el a király bűnt szolgálja, Dávid ellen, hiszen ő sem vétett ellened semmit, inkább javadra szolgáltak tettei. ⁵ Kockáztatta életét és legyőzte a filiszteust. Így nagy győzelmet szerzett az Úr egész Izraelnek. Magad is láttad és örültél neki. Miért szennyezed hát be magad ártatlan vérrel, és ölöd meg Dávidot minden ok nélkül?" ⁶ Saul meghallgatta Jonatánt és megesküdt: "Amint igaz, hogy az Úr él, nem ölöm meg!" ⁷ Erre Jonatán hívta Dávidot és elmondta neki a dolgot. Aztán odavezette Saulhoz és Dávid továbbra is szolgált, mint azelőtt. ⁸ Amikor a háborúskodás folytatódott, Dávid kivonult, és harcolt a filiszteusok ellen, s olyan nagy vereséget mért rájuk, hogy megfutamodtak előle. ⁹ De Saul hatalmába kerítette az Úrnak egy rossz szelleme; amikor a házában ült, lándzsát tartva a kezében, Dávid meg pengette a hárfát, ¹⁰ Saul megkísérelte, hogy Dávidot lándzsájával a falhoz szegezze, de Dávid kitért Saul támadása elől, úgyhogy a lándzsa a falba fúródott. Erre Dávid elmenekült és mentette az életét. Még akkor éjszaka ¹¹ Saul elküldte embereit Dávid házába, hogy őrizzék, mert reggel meg akarta ölni. De Michal, a felesége figyelmeztette Dávidot: "Ha nem kerülsz még az éjjel biztonságra, reggel megölnek." ¹² Aztán Michal leengedte Dávidot az ablakon, s ő fogta magát és mentette az életét. ¹³ Michal most fogta a terafimot és az ágyra tette. A fejéhez kecskeszőrből készült hálót tett, aztán betakarta egy takaróval. ¹⁴ Amikor Saul elküldte embereit, hogy fogják el Dávidot, azt mondta nekik: "Beteg". ¹⁵ Saul azonban újra elküldte embereit, hogy keressék meg Dávidot. Megparancsolta nekik: "Hozzátok ide nekem ágyastul, hadd öljem meg!" ¹⁶ Amint az emberek beléptek, lám, a terafim volt az ágyban, s feje körül a kecskeszőrből készült háló. ¹⁷ Saul ezért így szólt Michalhoz: "Miért csaptál be, s miért hagytad, hogy ellenségem elszökjön és megmeneküljön?" "Azt

mondta nekem - felelte Michal -, engedj, különben megöllek!" ¹⁸ Dávid tehát elszökött és megmenekült. Elment Sámuelhez Rámába, és elmondott neki mindent, amit Saul tett vele. Aztán ő is, Sámuel is ott éltek a próféták házában Rámában. ¹⁹ Saulnak jelentették: "Dávid a próféták házában van, Rámában." ²⁰ Erre Saul elküldte embereit, hogy fogják el Dávidot. De amikor ezek meglátták prófétai révületükben a próféták seregét, Sámuellel az élükön, az Isten lelke Saul embereire is rászállt, úgyszólván prófétai révületbe estek. ²¹ Saulnak jelentették a dolgot, erre más embereket küldött, de ezek is prófétai révületbe estek. Erre Saul harmadszor is követeket küldött, de azok is révületbe estek. ²² Ekkor maga ment el Rámába. Amikor a Szekuban levő kiszáradt ciszternához ért, megkérdezte: "Hol van Sámuel és Dávid?" Ezt válaszolták neki: "A próféták házában, Rámában." ²³ S míg innen eljutott Rámába a próféták házáig, leszállt rá az Isten lelke, úgyszólván prófétai révületben volt, míg oda nem ért Rámába a próféták házához. ²⁴ Még a ruháját is levette, és Sámuel előtt is prófétai révületbe esett -, egész nap és egész éjjel ott fetrengett levetkőzve. Azért mondják: "Saul is a próféták közé tartozik?" 20. fejezet (1Sám20)

¹ Dávid elmenekült Rámából, a próféták házából, s miután hazatért, így szólt Jonatánhoz: "Mit tettem? Mit követtem el s mit vétettem atyád ellen, hogy az életemre tör?" ² "Ne gondold ilyesmire - válaszolta -, nem fogsz meghalni! Nézd, atyám nem fog addig bele semmibe, se jelentős, se jelentéktelen dologba, míg nekem el nem mondja. Miért titkolná hát el éppen ezt? Az lehetetlenség!" ³ Dávid azonban megesküdött rá: "Atyád jól tudja, hogy kedvelsz, azért így gondolkodik magában: Ezt nem kell Jonatánnak megtudnia, nehogy sajnálkozzék miatta. De amint igaz, hogy az Úr él és te élsz, csak egy lépés választ el a haláltól." ⁴ Jonatán ezt felelte Dávidnak: "Megteszem, amire kérsz." ⁵ Erre Dávid azt mondta: "Nézd, holnap újhold ünnepe lesz, s asztalhoz kellene ülnöm a királlyal. De hagyd, hadd menjek el, s hadd rejtőzzem el estig kinn a határban." ⁶ Ha aztán atyád észreveszi, hogy nem vagyok ott, mondd azt neki, hogy Dávid engedélyt kért tőlem, hogy szülővárosába, Betlehembe mehessen, mert ott tartja meg az egész család az évi áldozati lakomát. ⁷ Ha erre azt feleli: rendben van, akkor nem fenyegeti szolgálodat semmi veszély. De ha haragra lobbán, akkor tudd meg, hogy elhatározta vesztemet. ⁸ Akkor tégy meg szolgádnak egy szívességet, hisz barátságot kötöttél vele az Úr nevében. Ha vétettem, ölj meg magad, miért szolgáltatnál ki atyádnak?" ⁹ "Ne is gondoldj rá! - válaszolta Jonatán. - Ha megtudom, hogy a vesztedre tör, miért ne adnám tudtadra?" ¹⁰ Erre Dávid megkérdezte Jonatántól: "De ki mondja meg nekem, ha atyád kemény választ ad?" ¹¹ Jonatán így szólt Dávidhoz: "Gyere, menjünk ki mind a ketten a

határba." Ki is mentek mind a ketten a határba. ¹² Aztán ezt mondta Jonatán Dávidnak: "Az Úr, Izrael Istene a tanú, hogy holnap ebben az időben kifaggatom atyámat. Ha aztán rendben lesz Dávid ügye s nem küldök senkit, hogy tudtadra adja, ¹³ ezt meg azt tegye Jonatánnal az Úr. Ha meg atyám úgy látja jónak, hogy vesztetre törjön, azt is tudatom veled, hadd mehess el. S elmehetsz épségben, egészségben, és veled lesz az Úr, ahogy atyámmal is vele volt. ¹⁴ Ha aztán még életben leszek, tanúsítsd jótetteimet az Úr előtt. Ha pedig meghalok, ¹⁵ ne tagadd meg soha házamtól kegyedet. Még ha az Úr egyenként kiirtaná is Dávid ellenségeit a földről, ¹⁶ Jonatán neve akkor se vesszen ki Saul házával egyetemben, különben az Úr számon kéri Dávidtól." ¹⁷ Aztán még egyszer megesküdt Jónatán Dávidnak, mert szíve mélyéből szerette. ¹⁸ Majd így szólt Jonatán Dávidhoz: "Holnap újhold ünnepe lesz, s észreveszik, hogy eltűntél, mert üresen marad a helyed. ¹⁹ Holnapután meg még inkább észreveszik, hogy eltűntél. Akkor légy ott azon a helyen, ahol a baj napján elrejtőztél, amellet a kőrakás mellett. ²⁰ A harmadik nap majd kilövöm nyilamat arrafelé, mintha célba lőnék. ²¹ Aztán odaküldöm szolgálmat és azt mondom neki: "Menj, keresd meg a nyilam!" Ha így szólok szolgálomhoz: "A nyíl innen van téled, vedd föl!" - akkor gyere elő, mert rendben lesz az ügyed, s nem fenyeget veszély, olyan igaz, mint hogy az Úr él. ²² Ha azonban azt kiáltom oda a legénynek: "A nyíl jóval rajtad túl van" - akkor menj, mert az Úr elküld. ²³ Ezekre a szavakra, amelyeket te meg én egymással váltottunk, az Úr a tanú köztünk örökre." ²⁴ Ezután Dávid elrejtőzött a határban. Amikor elérkezett az újhold ünnepe, a király asztalhoz ült, hogy egyen. ²⁵ A szokásos helyét foglalta el, a fal melletti helyet. Jonatán szemközt ült vele, Abner Saul mellett ült, Dávid helye meg üresen maradt. ²⁶ Ezen a napon Saul nem szólt semmit. Azt gondolta: "Valami történt vele, s nem tiszta." ²⁷ Hanem amikor másnap, az újhold napja utáni napon is üres maradt Dávid helye, így szólt Saul fiához, Jonatánhoz: "Miért nem jött Izáj fia sem tegnap, sem ma enni?" ²⁸ Jonatán ezt felelte: "Dávid hirtelen engedélyt kért tőlem, hogy elmehessen Betlehembe. ²⁹ Azt mondta: Engedj, hadd menjek el, mert családi áldozat lesz ott a városban, és meghívtak a testvéreim. Ha elnyertem tetszésedet, engedd meg, hogy meglátogassam testvéreimet. Ezért nem jelent meg a király asztalánál!" ³⁰ Saul haragra lobbant Jonatán ellen, és azt mondta neki: "Te elvetemült fiú! Azt hiszed, nem tudom, mennyire ragaszkodol - szégyenedre és anyád méhének szégyenére - Izáj fiához? ³¹ Ameddig Izáj fia a földön él, addig sem te, sem királyságod nincs biztonságban. Küldj hát érte és hozasd nekem ide, mert halál fia!" ³² Jonatán válaszolt apjának, s e szavakat intézte hozzá: "De hát miért kell meghalnia? Mit tett?" ³³ Erre Saul meglendítette a lándzsáját, hogy beledöfje, s Jonatán látta: apjának elhatározott szándéka, hogy megölje Dávidot. ³⁴ Azért izzó haraggal fölkelt az asztaltól, és újhold

másnapján nem evett semmit. Nagyon sajnálta Dávidot, amiért apja ellene tört. ³⁵ Reggel Jonatán kiment a határba, amint megegyeztek benne Dáviddal. Egy szolga kísérte. ³⁶ Azt mondta szolgájának: "Fuss és keresd meg a nyilakat, amelyeket kilövék." Míg a szolga futott, kilötte fölötté a nyilát. ³⁷ Amikor a szolga odaért, ahol a nyíl volt, amelyet Jonatán kilőtt, Jonatán odakiáltotta neki: "Nem rajtad túl van a nyíl?" ³⁸ Aztán Jonatán még egyszer odaszólt a szolgájának: "Gyorsan, siess, ne ácsorogj!" Jonatán szolgája fölvette a nyilat és odavitte urának. ³⁹ A szolga nem vett észre semmit, csak Jonatán és Dávid tudtak a dologról. ⁴⁰ Ezután Jonatán odaadta fegyverét a szolgájának, és azt mondta neki: "Menj, és vidd vissza a városba!" ⁴¹ Amikor a szolga elment, Dávid előjött a kőrakás mögül, háromszor arcra borult a földön és háromszor meghajolt. Aztán megölelték egymást és mind a ketten sírtak. ⁴² Majd ezt mondta Jonatán Dávidnak: "Menj békével! Amire esküt tettünk az Úr nevére, arra az Úr a tanú közted és köztem, utódaid és utódaim közt, örökre." 21. fejezet (1Sám21)

¹ Aztán Dávid fölállt és elment, Jonatán meg visszatért a városba. ² Dávid elment Nobba Achimelech paphoz. Ez reszketve ment elé, és megkérdezte: "Miért vagy egyedül, miért nincs veled senki?" ³ Dávid így válaszolt Achimelech papnak: "A király parancsot adott, s azt mondta: Nem szabad senkinek se tudnia arról, amivel megbíztalak s amit megparancsoltam neked. Ezért megbeszéltem embereimmel, hogy hol találkozunk. ⁴ Hanem ha van kéznél öt kenyered, add ide, vagy azt, amid van." ⁵ A pap e szavakkal válaszolt Dávidnak: "Rendes kenyерem nincs kéznél, csak fölszentelt kenyér. Tartózkodtak az emberek az asszonyoktól?" ⁶ Dávid ezt a feleletet adta a papnak: "Egészen biztos! Az asszonyok el voltak tőlünk tiltva, mint mindig, amikor kivonulunk, így tiszták az embereim. Ez ugyan csak közönséges út, de azért ma is biztosan tiszták ebben a tekintetben." ⁷ Így a pap fölszentelt kenyeret adott neki, mert nem volt más kenyér, csak az áldozati kenyér, amelyet elvettek az Úr színe elöl, hogy friss kenyeret tegyenek oda helyette azon a napon, amelyen elvették. ⁸ Azon a napon épp ott volt Saulnak egy embere - az Úr tartotta vissza. Doegnek hívták, edomita volt és Saul fullajtárainak volt a feje. ⁹ Dávid megkérdezte Achimelechtől: "Van itt kéznél egy lándzsa vagy egy kard? Sem a kardomat, sem egyéb fegyveremet nem hoztam ugyanis magammal, mert olyan sürgős volt, amivel a király megbízott." ¹⁰ "A filiszteus Góljátnak a kardja - felelte a pap -, akit a Terebint-völgyben legyőztél, még itt van. Be van kötve egy kendőbe, és ott van az efod mögött. Ha akarod, hát csak vedd el magadnak, más nincs ott." "Olyan nincs is több - mondta Dávid -, add hát ide nekem!" ¹¹ Dávid útra kelt, elmenekült azon a napon Saul elöl, és Gát királyához, Achishoz ment. ¹²

Szolgái így szóltak Achishoz: "De hiszen ez Dávid, az ország királya! Az ő dicsőségét zengték körtáncot járva: Saul legyőzte ezreit, Dávid meg tízezreit."

¹³ Dávid elgondolkodott ezeken a szavakon, és félelem fogta el Achistól, Gát királyától. ¹⁴ Ezért eszelősnek színelte magát előttük, és úgy viselkedett a kezük közt, mint egy őrjöngő. Dobolt a kapuszárnyakon, s hagyta, hogy a nyála szakállába folyjon. ¹⁵ Erre Achis azt mondta szolgáinak: "Nem látjátok, hogy ez az ember eszelős? Miért hozzátok hát elém?" ¹⁶ Tán híjával vagyok az eszelősöknek, hogy ide hozzátok nekem, csak hogy terhemre legyen a bolondságaival? Vagy be akar tán térni a házamba?" 22. fejezet (1Sám22)

¹ Dávid tovább ment, és Adullam barlangjába menekült. Ennek hírért vették testvérei és egész családja; lementek és csatlakoztak hozzá. ² S azok is mind köré gyűltek, akik szorongatott helyzetben voltak, akik el voltak adósodva vagy akik elégedetlenkedtek; és ő a vezérük lett. Mintegy négyszáz ember tartott vele. ³ Onnan Dávid Moáb (földjére) ment, Micpába. Így szólt Moáb királyához: "Engedd meg, hogy atyám és anyám itt maradjanak nálad, amíg meg nem tudom, mi a terve velem Istennek." ⁴ S otthagyta őket Moáb királyánál, úgyhogy ott maradtak mindaddig, amíg Dávid rejtkehelyen volt. ⁵ Gád próféta azonban így szólt Dávidhoz: "Ne maradj a rejtkehelyeden, hanem menj és költözz Júda vidékére." Dávid tehát elindult és Heret erdeibe ment. ⁶ Amikor Saul megtudta, hogy rátaláltak Dávidra és azokra az emberekre, akik hozzászegődtek - Saul épp Gibeában volt, és a szent hely tamariszkusza alatt ült, a kezében lándzsát tartva, tisztjei körében -, ⁷ akkor Saul így szólt tisztjeihez, akik körülötte álltak: "Figyeljete ide, Benjamin fiai! Tán nektek adja Izáj fia a szántóföldeket meg a szőlőket, és megtesz benneteket ezer ember parancsnokává és száz ember parancsnokává, ⁸ hogy mind összeesküsztek ellenem? Senki se adta tudtomra, hogy a fiam szövetkezett Izáj fiával. Senki sem volt részvétellel irántam, hogy elárulta volna: a fiam felbujtotta ellenem szolgálmat, ahogy ma áll a dolog." ⁹ Akkor megszólalt az edomita Doeg, aki ott állt Saul tisztjei mellett, és azt mondta: "Láttam, amint Izáj fia Nobba ment, Achitub fiához, Achimelechhez. ¹⁰ Az megkérdezte felőle az Urat és ellátta élelemmel, s a filiszteus Gólját kardját is odaadta neki." ¹¹ Erre a király odahívatta Achitub fiát, Achimelech papot s az egész nemzetséget, Nob papjait. Mind megjelentek a király előtt. ¹² Saul így szólt: "Hallgass ide, Achitub fia!" "Itt vagyok, uram!" - felelte. ¹³ És Saul folytatta. "Miért esküdtetek össze, te és Izáj fia ellenem? Adtál neki kenyeret, kardot, és megkérdezted felőle az Istent, úgyhogy ellenségemmé válhatott, amint az bekövetkezett." ¹⁴ Achimelech így válaszolt a királynak: "Szolgáid közül ki fogható Dávidhoz? Hűséges, a király veje, testőrséged feje, akit mindenki tisztel házadban. ¹⁵ Hát csak most kezdtem el felőle kérdezni az Urat? Igazán

nem! Ne fogjon rá a király szolgájára és atyám egész házára semmit! Hiszen szolgád mit sem tudott mindebből." ¹⁶ De a király kijelentette: "Meghalsz, Achimelech, te és egész házad népe!" ¹⁷ Aztán a király megparancsolta fullajtárjainak, akik körülötte álltak: "Induljatok, és öljétek meg az Úr papjait! Segítségére voltak Dávidnak, s bár tudták, hogy menekül, nem vezettek a nyomára." De a király szolgái vonakodtak kezet vetni rájuk és az Úr papjait felkoncolni. ¹⁸ Erre a király megparancsolta Doegnek: "Lépj elő, és öld meg a papokat!" És az edomita Doeg előlépett, és felkoncolta a papokat! Nyolcvanöt vászon efodot viselő férfit megöletett azon a napon. ¹⁹ A papok városát, Nobot is kardélre hányta, férfiakat és nőket, gyerekeket és csecsemőket, barmokat, szamarakat és juhokat egyaránt. ²⁰ Csak Achitub fiának, Achimelechnak egyik fia menekült meg; Ebjatárnak hívták és Dávidhoz menekült. ²¹ Ebjatar hírül vitte Dávidnak, hogy Saul felkoncoltatta az Úr papjait. ²² Dávid azt mondta neki: "Tudtam én azt már akkor, hogy az edomita Doeg elárul Saulnak, hiszen ott volt. Így most én vagyok a felelős atyádfiai életéért. ²³ Maradj itt nálam és ne félj! Mert aki az életedre tör, az nekem is az életemre tör. Itt védelmem alatt állsz." 23. fejezet (1Sám23)

¹ Jelentették Dávidnak: "A filiszteusok ostrom alá fogták Keilát és fosztogatják a szérűket." ² Dávid megkérdezte az Urat: "Kivonuljak ellenük és megverjem a filiszteusokat?" Az Úr ezt válaszolta Dávidnak: "Vonulj ki, verd meg a filiszteusokat és szabadítsd fel Keilát!" ³ De emberei így szóltak Dávidhoz: "Nézd, már itt Júdában is folyvást rettegünk. Hát még ha kivonulunk Keila alá a filiszteusok csapatai ellen!" ⁴ Dávid újra megkérdezte az Urat, s az Úr ezt a választ adta neki: "Indulj, és menj le Keilába, mert a kezedbe adom a filiszteusokat!" ⁵ Dávid tehát Keilába vonult embereivel és harcba bocsátkozott a filiszteusokkal. Zsákmányul ejtette jószágukat, és súlyos vereséget mért rájuk. Így Dávid fölszabadította Keila lakóit. ⁶ Amikor ugyanis Achimelech fia, Ebjatar Dávidhoz menekült, magával vitte az efodot, és szintén lement Keilába. ⁷ Amikor Saulnak hírül vitték, hogy Dávid levonult Keilába, Saul kijelentette: "Isten a kezembe adta, hiszen maga vágta el az útját, amikor kapukkal és zárrakkal ellátott városba ment." ⁸ Ezért Saul az egész népet hadba szólította, hogy vonuljon Keila alá, s vegye ostrom alá Dávidot és embereit. ⁹ Amikor Dávid megtudta, hogy Saul gonoszságot forral ellene, azt mondta Ebjatar papnak: "Hozd ide az efodot!" ¹⁰ Aztán imádkozott Dávid: "Uram, Izraelnek Istene! Szolgád azt hallotta, hogy Saul Keilába szándékozik jönni, hogy miattam lerombolja a várost. ¹¹ Csakugyan kivonul Saul, amint hallotta szolgád? Uram, Izraelnek Istene, add tudtára szolgádnak!" Az Úr ezt felelte: "Kivonul." ¹² Dávid megkérdezte: "Kiszolgáltatnak engem és embereimet Saulnak Keila lakói?" Az Úr így

válaszolt: "Kiszolgáltatnak." ¹³ Akkor Dávid elindult embereivel - mintegy hatszázan voltak -, elhagyta Keilát, és erre-arra portyáztak. Amikor Saulnak jelentették, hogy Dávid kivonult Keilából, felhagyott a hadjárattal. ¹⁴ Dávid a pusztában, barlangokban tanyázott; Szif pusztáinak hegyei közt élt. Saul folyvást a nyomában volt, de az Úr nem adta kezére. ¹⁵ Dávidot félelem fogta el, mert Saul kivonult és az életére tört. Dávid Horsában volt, Szif pusztájában. ¹⁶ Jonatán, Saul fia elindult, elment Horsába és bátorságot öntött bele, Isten nevében. ¹⁷ Azt mondta neki: "Ne félj, nem ér utol atyám keze. Te leszel Izrael királya, s én csak a második (személy) leszek. Atyám is tudja ezt jól." ¹⁸ Aztán mind a ketten szövetséget kötöttek az Úr előtt. Dávid ott maradt Horsában, Jonatán meg elment haza. ¹⁹ Szif lakói azonban elmentek Saulhoz Gibeába, és jelentették neki: "Dávid nálunk rejtőzködik, Horsa közelében, Hachilla dombján, a pusztától délre." ²⁰ Azért hát, király, mihelyt le akarsz vonulni, vonulj le. Aztán a mi dolgunk lesz, hogy a királynak a kezére adjuk." ²¹ Saul így válaszolt: "Áldjon meg érte benneteket az Úr, hogy részvételt vagytok irántam." ²² Menjetek és tudakozódjatok tovább, aztán tartsátok szemmel azt a környéket, amerre jár. Azt mondják, hogy nagyon ravasz. ²³ Kutassatok ki gondosan minden zugot, ahol rejtőzik és térjete vissza biztos hírekkel. Aztán elmegyek, és akárhol lesz is az országban, rátalálok Júda összes nemzetsége közt is." ²⁴ Elindultak hát, és Saul előtt haladva Szifbe mentek. De Dávid akkor Maon pusztájában tartózkodott embereivel, a pusztától délre elterülő síkságon. ²⁵ Saul kivonult embereivel, hogy felkutassa. Amikor ezt hírül vitték Dávidnak, felhúzódott arra a sziklára, amely Maon pusztájában található. Saul megtudta, és utána ment Dávidnak Maon pusztájára. ²⁶ Saul a hegy egyik oldalán vonult embereivel, Dávid meg a másik oldalán az embereivel. Dávid félelemmel futott, hogy elmenekülhessen Saul elől. Amikor Saul és emberei már azon fáradoztak, hogy átérjenek Dávidnak és embereinek az oldalára, s elfogják őket, ²⁷ futár érkezett Saulhoz ezzel az üzenettel: "Gyere gyorsan, mert a filiszteusok betörték az országba." ²⁸ Erre Saul abbahagyta Dávid üldözését és a filiszteusok ellen fordult. Azért hívják azt a helyet az Elválás sziklájának. 24. fejezet (1Sám24)

¹ Dávid innen fölfelé húzódott, és Engedi rejtekhelyein húzta meg magát. ² Amikor Saul visszatért a filiszteusok elűzése után, jelentették neki: "Dávid most Engedi pusztájában van." ³ Erre Saul maga mellé vett háromezer, egész Izraelből válogatott férfit és kivonult, hogy a sziklás erdő keleti oldalán felkutassa Dávidot és embereit. ⁴ Odaért az út menti karámhoz. Volt ott egy barlang. Saul bement, hogy betakarja a lábát. Dávid és emberei a barlang mélyén tanyáztak. ⁵ Dávid emberei így szóltak hozzá: "Lám, ez az a nap, amelyről azt mondta neked az Úr: Kezedbe adom ellenségedet, hogy azt tégy

vele, amit akarsz." Dávid meg odament, és titokban levágott Saul köntöséről egy bojtot. ⁶ Ám utóbb bántotta Dávidot a lelkiismeret, amiért levágta Saul köntöséről a bojtot. ⁷ Azt mondta embereinek: "Az Úr őrizzen attól, hogy valamit tegyek uram ellen és kezet vessek rá, hiszen az Úr fölkentje." ⁸ És Dávid kemény szavakkal rendreutasította embereit és megtiltotta nekik, hogy kezet vessenek Saulra. Saul elhagyta a barlangot, és ment az útján. ⁹ Dávid azonban fölállt és utánament. Kilépett a barlangból és utána szólt: "Uram királyom!" Amikor Saul körülnézett, Dávid földig hajolt, hogy kifejezze hódolatát. ¹⁰ Aztán így szólt Dávid Saulhoz: "Miért hallgatsz azokra az emberekre, akik azt állítják, hogy a vesztedre török?" ¹¹ Nézd, e napon a saját szemeddel láthatod, hogy az Úr a barlangban kezembe adott. Én azonban vonakodtalak megölni, megkíméltelek és azt mondtam: Nem emelem kezemet uramra, hiszen az Úr fölkentje. ¹² S most, atyám, nézz ide, igen nézz ide, a kezemben van köntösöd bojtja. Abból, hogy levágtam köntösödről a bojtot s nem öltelek meg, világosan láthatod, hogy sem gonoszságot, sem árművet nem forgatok a fejemben. Nem vétettem ellened semmit, s mégis az életemre törsz. ¹³ Az Úr legyen a bíró közted és köztem, az Úr álljon értem bosszút rajtad, de kezem ne nyúljon hozzád! ¹⁴ [Ahogy az ősi mondás mondja: A gonosztól gonoszság származik, de kezem ne nyúljon hozzád.] ¹⁵ Ki ellen vonult ide Izrael királya? Kit üldöztél? Egy döglött kutyát? Egy bolhát? ¹⁶ Nos, az Úr legyen a bíró, és ítéljen köztem és közted! Vizsgálja ki és védelmezze ügyemet, szolgáltatson nekem igazságot és szabadítson ki kezedből!" ¹⁷ Amikor Dávid befejezte Saulhoz intézett szavait, az így szólt: "A te hangod az, fiam, Dávid?" S elkezdett sírni. ¹⁸ Aztán ezt mondta Dávidnak: "Te jobb vagy, mint én, mert te jót tettél velem, én meg rosszat tettem veled. ¹⁹ S ma megtetézted azt a jót, amit tettél velem, mert az Úr kezedbe adott, mégsem öltél meg. ²⁰ Ha valaki találkozik ellenségével, hagyja tán, hadd menjen békén az útján? Fizesse vissza neked az Úr azt a jót, amit ma tettél velem! ²¹ Nézd, tudom jól, hogy uralomra jutsz és kezedben megszilárdul a királyság Izraelben. ²² Ezért most esküdj meg nekem az Úr nevére, hogy halálom után nem irtod ki utódaimat és nem töröld ki nevemet atyám házából." ²³ Dávid megesküdött Saulnak, és Saul hazament, Dávid és emberei meg visszatértek a rejtekhelyükre. 25. fejezet (1Sám25)

¹ Sámuel meghalt. Egész Izrael összegyűlt és megsiratta. Aztán hazájában, Rámában temették el. Dávid elindult és lehúzódt Maon pusztájára. ² Maonban élt egy ember, aki Kármelben gazdálkodott. Az ember nagyon gazdag volt, volt háromezer juha és ezer kecskéje. Épp Kármelben volt, a juhait nyírni. ³ Nabalnak hívták, a feleségét meg Abigailnak. Az asszony csupa okosság volt és szemre is szép, a férfi azonban faragatlan volt és rosszindulatú,

Káleb fiai közül származott. ⁴ Dávid meghallotta a pusztában, hogy Nabal nyírja a nyáját. ⁵ Elküldte hát hozzá tíz legényét. Azt mondta nekik: "Menjetek föl Kármelbe, keressétek föl Nabalt és adjátok át üdvözlőmetem. ⁶ Mondjátok testvéremnek: Üdv neked, üdv házadnak, s üdv minden hozzátartozódnak! ⁷ Nézd, hallottam, hogy nyírás van nálad. Pásztoraid itt jártak nálunk, s nem bántottuk őket. Nem veszett el soha semmi abból, ami Kármelben volt. ⁸ Kérdezd meg embereidet, s bizonyítják neked. Azért részesítsd szíves fogadtatásban a legényeket, s mivel ünnep közeledik, adj szolgálóidnak és fiadnak, Dávidnak amid éppen van." ⁹ Amikor Dávid legényei odaértek, átadták Nabalnak Dávid üzenetét, aztán vártak. ¹⁰ Nabal azonban így válaszolt Dávid szolgálóinak: "Kicsoda Dávid és kicsoda Izáj fia? Napjainkban épp elég szolga van, aki elszökik urától. ¹¹ Fogjam a kenyeremet és a boromat, és a marhát, amelyet a nyíráshoz levágtam, aztán adjam oda olyan embereknek, akikről azt sem tudom, honnét valók?" ¹² Erre Dávid legényei megfordultak, visszatértek, és megérkezve minden szót elmondtak Dávidnak. ¹³ Akkor Dávid megparancsolta embereinek: "Mindenki kösse fel a kardját!" És mindenki felkötötte a kardját. S amikor Dávid is felkötötte a kardját, Dávid vezetésével kivonultak, mintegy négyszáz ember. Kétszázan ott maradtak a málhájuk mellett. ¹⁴ Közben az egyik szolga elmondta Nabal feleségének, Abigailnak: "Dávid elküldte embereit a pusztából, hogy üdvözlöljék urunkat, de ő rájuk támadt, ¹⁵ s jöllehet ezek az emberek jók voltak hozzánk. Nem háborgattak minket és nem veszett el soha semmi, amikor felhúzódtunk a közelükbe, és kinn tanyáztunk a határban. ¹⁶ Inkább mint valami fal, úgy vettek körül bennünket, éjjel-nappal, amikor a közelükben őriztük a nyáját. ¹⁷ Vedd hát fontolóra a dolgot és gondold meg, mit teszel, mert máris elhatározták urunknak és egész házának vesztét, de hát ő sokkal gonoszabb, mintsem beszélni lehessen vele." ¹⁸ Erre Abigail gyorsan fogott kétszáz kenyeret, két tömlő bort, öt elkészített bárányt, öt mérő pörkölt gabonát, száz mazsolás kalácsot és kétszáz füges kalácsot, aztán szamarakra rakta. ¹⁹ Meghagyta szolgálóinak: "Menjetek előttem, én meg majd követlek benneteket." De férjének, Nabalnak, nem szólt semmit. ²⁰ Amikor a hegy egyik nyúlványa mögött épp lefelé tartott a szamara hátán, Dávid és emberei is lefelé tartottak, vele szemben, úgyhogy találkoztak. ²¹ Dávid éppen azt gondolta magában: "Kár volt ennek az embernek mindenét védeni a pusztában, amiye csak van. Egész vagyonából nem vesztett el semmit, és most rosszal viszonozza a jót. ²² Ezt meg azt tegye Dáviddal Isten, ha virradatig egyetlen férfit is meghagyok az övéiből." ²³ Amikor Abigail meglátta Dávidot, gyorsan leszállt a számárról, egészen a földig hajolt, s arcra borult Dávid előtt. ²⁴ Aztán letérdelt elé, és így beszélt: "Engem terheljen a vétek, uram! Engedd, hadd beszéljen előtted szolgálód, s hallgasd meg szolgálódat! ²⁵ Ne törődjék uram azzal a

gonosz emberrel, Naballal, mert méltán viseli nevét. Úgy hívják, hogy "Durva", és csakugyan csupa durvaság. Én, a te szolgád nem láttam embereidet, akiket küldtél. ²⁶ S amint igaz, hogy az Úr él, s te magad élsz, az Úr megoltalmazott attól, uram, hogy vérnek vétkét vedd magadra, és saját kezeddal szolgáltass magadnak igazságot. Ellenségeid váljanak Nabalhoz hasonlóvá, s mind, akik gonoszságot forralnak ellened, uram. ²⁷ És most, fordítsd, uram, ezt az ajándékot, amelyet szolgád hozott, embereid hasznára, akik veled tartanak. ²⁸ Bocsásd meg szolgádnak a vétkét! Az Úr hosszú életű házat alapít uramnak, hiszen uram, az Úr harcait harcolja, és semmi gonoszság nem tapad hozzád egész életedben. ²⁹ Ha valaki mégis fölkel, üldözőbe vesz és az életedre tör, uram lelkét kössék bele az élet tarsolyába az Úrnál, a te Istenednél, ellenségeid lelkét meg forgassa meg (az Úr) a parittyában. ³⁰ Ha aztán az Úr mind megadja uramnak azt a jót, amit ígért neki és Izrael királyává teszi, ³¹ akkor ne okozzon botrányt és lelkiismeretfurdalást, hogy ok nélkül ártatlan vért ontottál uram, és saját kezeddal szolgáltattál magadnak igazságot. S ha majd az Úr jót tesz urammal, akkor emlékezzél meg szolgádról." ³² Dávid ezt válaszolta Abigailnak: "Legyen áldott az Úr, Izrael Istene, hogy ma utamba küldött. ³³ S legyen áldott okosságod, s légy áldott te magad is, mivel ma megóvtál attól, hogy vérnek vétkét vegyem magamra, és saját kezemmel szolgáltassak magamnak igazságot. ³⁴ De amint igaz, hogy az Úr, Izrael Istene él, aki megoltalmazott tőle, hogy szomorúságot okozzak neked: ha nem siettél volna elém, hajnalra nem maradt volna élve Nabal (nemzetségéből) egyetlen férfi sem." ³⁵ Aztán Dávid elfogadta, amit vitt neki, és így szólt hozzá: "Most térj vissza békével házádba. Nézd, meghallgattalak és megkegyelmeztem neked." ³⁶ Amikor Abigail hazatért Nabalhoz, az épp lakomát tartott, akkorát, mint egy király. Nabal jókedvű volt és teljesen részeg. Ezért hajnalig nem beszélt el neki semmit. ³⁷ Reggel azonban, amikor Nabal kijózanodott, elmondta neki a felesége, mi történt. Erre a szíve megdermedt testében és olyan lett, mintha megkövült volna. ³⁸ Tíz nappal később az Úr lesújtott Nabalra, úgyhogy meghalt. ³⁹ Amikor Dávid megtudta, hogy Nabal meghalt, így szólt: "Áldom az Urat, aki bosszút állt Nabalon, amiért lekicsinyelt. Szolgáját megóvta az igazságtalanságtól, de Nabal gonoszságát hagyta, hadd szálljon vissza a fejére." Ezután Dávid elküldött és megkérte Abigailt, hogy legyen a felesége. ⁴⁰ Dávid emberei elmentek, és Kármelben találták Abigailt. Így szóltak hozzá: "Dávid küldött bennünket, vigyünk el neki feleségül." ⁴¹ Erre fölállt, egész a földig hajolt, és azt mondta: "Szolgád készen van rá, hogy mint egy rabszolganő, megmossa uram szolgáinak a lábát." ⁴² Aztán Abigail gyorsan fölegyenesedett és felszállt a szamarára. Öt szolgálólány kísérte. Így követte Dávid embereit, s a felesége lett. ⁴³ Dávid azonban a jiszeeli Achinoamot is

elvette. Így mind a ketten a feleségei lettek. ⁴⁴ Saul meg a Gallimból való Lajis fiának, Paltinak adta oda a lányát, Michalt, Dávidnak a feleségét feleségül. 26. fejezet (1Sám26)

¹ Szif lakói elmentek Gibeába, és így szóltak Saulhoz: "Nem Dávid rejtőzik Hachila dombján, a pusztaszélén?" ² Erre Saul elindult háromezer férfival, Izrael legjavával, és Szif pusztájába vonult, hogy felkutassa Dávidot Szif pusztájában. ³ Saul Hachila dombja közelében táborozott, amely a pusztaszélén, az út mentén emelkedik. Dávid a pusztában tartózkodott. Amikor neszét vette, hogy Saul a pusztába jött, az ő felkutatására, ⁴ hírszerzőket küldött Dávid, és megbizonyosodott róla, hogy Saul csakugyan odaérkezett. ⁵ Erre Dávid elindult, és elment arra a helyre, ahol Saul táborozott. Dávid megnézte a helyet, ahol Saul és seregének a vezére, Ner fia, Abner aludt; Saul a táborban aludt, és a csapat körülötte tanyázott. ⁶ Akkor Dávid a hetita Achimelechhez, valamint Abisájhoz, Ceruja fiához és Joáb testvéréhez fordult, és így szólt: "Ki jön le velem Saul táborába?" "Én lemegyek" - válaszolta Abisáj. ⁷ Így Dávid és Abisáj éjszaka megközelítették a csapatot. Saul alva találták a táborban - a lándzsája a fejénél a földbe szúrva. Abner és a csapat körülötte aludt. ⁸ Erre Abisáj azt mondta Dávidnak: "Ma az Isten kezébe adta ellenségedet. A saját lándzsájával odaszögezem a földhöz, egyetlen döféssel, másodikra már nem lesz szükség." ⁹ Dávid azonban így felelt Abisájnak: "Ne öld meg, mert ki maradt büntetlen, aki az Úr fölkejtjére emelte kezét?!" ¹⁰ Aztán így folytatta Dávid: "Amint igaz, hogy az Úr él: vagy az Úr öli meg, vagy elérkezik halála napja, vagy pedig csatába száll és ott pusztul. ¹¹ Az Úr óvjon attól, hogy kezet emeljek az Úr fölkejtjére! Fogd a lándzsát, amely a király fejénél van, meg a vizeskorsót és menjünk!" ¹² Ezzel Dávid fogta Saul feje mellől a lándzsát meg a vizeskorsót, és elosontak anélkül, hogy valaki látta vagy észrevette, vagy pedig fölébredt volna. Mindnyájan aludtak, mert az Úr mély álmat bocsátott rájuk. ¹³ Amikor Dávid a szemközti oldalra ért, valamivel távolabb kiállt a hegycsúcsra, úgyhogy egy széles sáv volt köztük. ¹⁴ S Dávid odakiáltotta a seregnek és Ner fiának, Abnernek: "Nem felelsz, Abner?" "Ki vagy, aki szólítasz?" - kérdezte Abner. ¹⁵ Dávid így válaszolt: "Hát férfi vagy? Ki fogható hozzád Izraelben? Miért nem ügyeltél uradra, a királyra? Valaki odament a seregből, hogy megölje uradat, a királyt. ¹⁶ Nem volt szép, amit tettél. Amint igaz, hogy az Úr él: halált érdemeltek, amiért nem vigyáztatok uratokra, az Úr fölkejtjére. Nézd csak meg, hol van a király lándzsája, és hol a vizeskorsó, amely a fejénél állt." ¹⁷ Saul megismerte Dávid hangját, és odaszólt: "Nem a te hangod az, fiam, Dávid?" "De igen, uram, és királyom!" - válaszolta Dávid. ¹⁸ Aztán így folytatta: "Miért üldözi uram szolgálját? Mit vétettem? Milyen igazságtalanság tapad a kezemhez?" ¹⁹

Vessen ügyet uram és királyom a szavaimra! Ha az Úr bújtott fel ellenem, akkor szálljon felé áldozat illata. Ha azonban emberek voltak, legyenek átkozottak az Úr színe előtt. Mert elűznek, hogy ne legyen örökrészem az Úr földjén, hiszen azt mondják: Menj innét, szolgálj más isteneknek! ²⁰ De nem, vérem nem omlik az Úrtól távol a földre. Még akkor sem, ha Izrael királya kivonult, hogy hajszolja életemet, amint a hegyek közt a foglyot szokás üldözni." ²¹ Erre Saul azt mondta: "Vétkeztem. Igazságtalan voltam. Térj vissza, fiam, Dávid! Többé nem teszek neked rosszat, mivel ma kedves volt szemedben az életem. Igen, esztelen voltam és nagyot tévedtem." ²² Dávid így felelt: "Lám, itt a király lándzsája. Jöjjön át valamelyik szolgád, és vigye el. ²³ Az Úr mindenkinek megfizet igazságosságában és hűségében. Az Úr ma kezembe adott, de nem akartam kezem emelni az Úr fölkeletjére." ²⁴ Amilyen kedves volt az életed a szememben, legyen az én életem is olyan kedves az Úr szemében. Szabadítson ki minden szorongatottságból!" ²⁵ Saul erre azt mondta Dávidnak: "Légy áldott, fiam, Dávid! Minden bizonnyal szerencsés leszel és eléred célodat." Dávid ment az útján, Saul meg hazatért. 27. fejezet (1Sám27)

¹ Dávid azt mondta magában: "Egy napon mégis utol fog érni Saul keze. Nincs más hátra, mint hogy a filiszteusok földjére meneküljek. Akkor Saul lemond róla, hogy Izrael egész földjén folyvást engem hajszoljon. Így kicsúszom a kezéből." ² Dávid tehát elindult, és hatszáz emberével elment Achishoz, Maach fiához, Gát királyához. ³ S Dávid ottmaradt Achisnál, Gátban, ő és emberei, mindegyik a maga családjával, s Dávid is a két feleségével, a jiszreeli Achinoammal és Abigaillal, a kármeli Nabal feleségével. ⁴ Amikor Saul megtudta, hogy Dávid Gátba menekült, felhagyott vele, hogy tovább üldözzön. ⁵ Dávid azt mondta Achisnak: "Ha tetszésre találtam szemedben, jelölj ki nekem egy helyet valamelyik városodban, ahol letelepedhetem. Miért éljen szolgád melletted a királyi városban?" ⁶ Achis még aznap kijelölte neki Ciklagot. Ezért tartozik Ciklag mind a mai napig Júda királyaihoz. ⁷ Az az idő, amit Dávid a filiszteusok földjén töltött, összesen egy évet és négy hónapot tett ki. ⁸ Dávid kivonult embereivel, és rajtaütött a gesuritákon, a gisritákon és az amalekitákon. Ezek a törzsek lakták a Telamtól Surig és az egyiptomiak földjéig terjedő részt. ⁹ Dávid elpusztította az országot, nem hagyott életben sem férfit, sem nőt, elhurcolta a kecskét-juhot, a marhát, a szamarat, a tevét és a ruhafélét, aztán visszatért és mindent elvitt Achisnak. ¹⁰ Amikor Achis megkérdezte: "Ma hova mentek portyázni?" Dávid így válaszolt: "A Negebre, Júdába" vagy: "A jerachmeeliták Negebjére". ¹¹ Dávid nem hagyta, hogy akár a férfiak, akár a nők élve kerüljenek Gátba, mert azt gondolta magában: "Elterjeszthetik rólunk a hírt: Lám, ezt tette

Dávid". Így tett Dávid egész idő alatt, amíg a filiszteusok földjén tartózkodott.
¹² Achis megbízott Dávidban. Azt mondta magában: "Saját népe körében, Izraelben rossz hírbe keveredett, így mindvégig a szolgám marad." 28. fejezet (1Sám28)

¹ Azokban a napokban történt, hogy a filiszteusok fegyverbe szólították seregüket, hogy hadjáratot indítsanak Izrael ellen. Achis így szólt Dávidhoz: "Tudd meg, hadba kell szállnod velem együtt, neked is, embereidnek is." ² Dávid ezt válaszolta Achisnak: "Rendben van. Majd meglátod, mit visz végbe szolgád." Erre Achis azt mondta Dávidnak: "Jól van, megteszlek testőrömmé egyszer s mindenkorra." ³ Sámuel meghalt, és egész Izrael elsíratta. Városában, Rámában temették el. A halottidézőket és a jövőmondókat meg kiűzte Saul az országból. ⁴ Mikor a filiszteusok egybegyűltek, elindultak és Sunnem közelében ütöttek táborn. Saul összehívta egész Izraelt, és a Gilboa környékén táboroztak. ⁵ A filiszteusok táborának láttán félelem fogta el Sault, csak úgy remegett a szíve. ⁶ Ezért Saul megkérdezte az Urat, de az Úr nem adott neki feleletet sem álmában, sem jelekkel, sem pedig a próféták által. ⁷ Ezért Saul megparancsolta szolgálóinak: "Kerítsetek nekem egy asszonyt, aki ért a halottidézéshez! Elmegyek és kérdést intézek hozzá." Szolgái azt felelték: "En-Dorban van egy halottlátó asszony." ⁸ Erre Saul álarcot öltött, más ruhába öltözött, és két emberével elment hozzá. Éjszaka értek oda az asszonyhoz. Így szólt hozzá: "Mondd meg nekem a jövőndöt, halottat idézve, de azt idézd meg, akit megnevezek." ⁹ Az asszony ezt válaszolta neki: "Magad is tudod, mit tett Saul: mind kiirtotta az országból a halottidézőket és a jövőmondókat. Miért állítasz hát csapdát nekem? Azért, hogy elvedd az életemet?" ¹⁰ Erre Saul megesküdött neki az Úrra. Azt mondta: "Amint igaz, hogy az Úr él: ezzel nem vonsz magadra bünt." ¹¹ Így hát az asszony megkérdezte: "Kit idézzek meg neked?" "Sámuelt idézd meg" - felelte. ¹² És az asszony látta Sámuelt és hangosan felkiáltott. Aztán így szólt az asszony Saulhoz: "Miért vezettél félre? Hiszen Saul vagy!" ¹³ A király azt válaszolta neki: "Ne félj! Mit látsz?" "Egy szellemet látok, amint fölfelé száll a földről" - mondta az asszony. ¹⁴ Saul megkérdezte: "Milyennek látod?" Az asszony így felelt: "Egy öregember száll fölfelé, köntösébe burkolózva." Ebből Saul megtudta, hogy Sámuel. A földig hajolt és leborult előtte. ¹⁵ Sámuel így szólt Saulhoz: "Miért zavarsz nyugalomban, s miért idéztél meg?" "Nagy szorultságban vagyok - válaszolta Saul -, mert a filiszteusok hadat indítottak ellenem, és az Úr elfordult tőlem: nem ad nekem feleletet sem a próféták által, sem álmomban. Ezért idéztelek meg. Mondd meg nekem, mit tegyek." ¹⁶ "Miért kérdezel - felelte Sámuel -, amikor az Úr elfordult tőled és ellenséged lett?" ¹⁷ Azt tette veled az Úr, amit általam előre megmondott neked. Az Úr

kiragadja kezedből a királyságot és rokonodnak, Dávidnak adja,¹⁸ mert nem hallgattál az Úr szavára, és izzó haragját nem töltötted ki Amaleken - ezért tette ma veled ezt az Úr.¹⁹ Az Úr veled együtt Izraelt is a filiszteusok kezére adja. Holnap fiaiddal egyetemben velem leszel, s az Úr Izrael táborát is a filiszteusok kezébe adja."²⁰ Saul erre egész hosszában elterült a földön, mert Sámuel szavai miatt nagy félelem kerítette hatalmába. Semmi erő nem volt benne, hiszen egész nap és egész éjjel nem evett semmit.²¹ Amikor az asszony odalépett Saulhoz, és látta, hogy teljesen elerőtlenedett, így szólt hozzá: "Nézd, szolgálód csak parancsodnak engedett. Kockára tettem életemet és teljesítettem kívánságodat, amellyel hozzám fordultál."²² Most hát hallgass szolgálód szavára. Hadd adjak neked egy darab kenyeret. Edd meg, hogy erőre kapj és elmehess utadra."²³ De visszautasította: "Nem eszem" - felelte. Hanem amikor szolgálói az asszonnyal együtt unszolták, engedett szavuknak: fölállt a földről és leült.²⁴ Az asszonynak volt egy hizlalt borja a háznál. Gyorsan levágta, aztán fogta a lisztet, bedagasztotta, és kovász nélkül lepényt sütött belőle.²⁵ Aztán Saul és szolgálói elé tette. Miután ettek, fölálltak és még azon éjszaka visszatértek. 29. fejezet (1Sám29)

¹ A filiszteusok összes csapatukat Afeknél gyűjtötték egybe, Izrael fiai meg Jiszreel közelében táboroztak.² Amikor a filiszteusok vezérei felvonultak századaikkal és ezredeikkel, és végül Dávid is elvonult embereivel Achis előtt,³ a filiszteusok vezérei így szóltak: "Mit akarnak itt ezek a héberek?" Achis ezt válaszolta a filiszteusok vezéreinek: "De hisz ez Dávid, Saulnak, Izrael királyának a szolgálója. Egy vagy két éve nálam van, s nem találtam benne semmi kivetnivalót attól a naptól fogva, hogy hozzám szegődött mind a mai napig."⁴ De a filiszteusok vezérei fölháborodtak miatta, és azt mondták: "Küldd haza ezt az embert. Menjen vissza arra helyre, amelyet kijelöltél neki. Ne szálljon velünk együtt harcba, nehogy ellenünk forduljon a csatában. Mert mi egyébbel szerezhetné vissza ura kegyeit, mint ezeknek az embereknek a fejével?"⁵ Hiszen ez az a Dávid, akiről ezt énekelték körtáncot járva: Saul legyőzte ezreit, Dávid meg tízezreit!"⁶ Erre Achis hívatta Dávidot, és azt mondta neki: "Amint igaz, hogy az Úr él: megbízható vagy, s kedvemre volna, hogy a táborban mindenüvé elkísérj, mert nem találtam benned semmi álnokságot attól a naptól, amikor hozzám szegődtél, mind a mai napig. De a vezérek szemében nem vagy megbízható."⁷ Azért fordulj vissza, és menj békében, nehogy olyat tégy, ami a filiszteusok vezéreinek nem tetszik."⁸ Dávid így válaszolt Achisnak: "De hát mit tettem, vagy mit vethetsz a szemére szolgálódnak attól a naptól, amelyen a szolgálatodba léptem, egészen mostanáig, hogy nem vonulhatok ki veled, s nem harcolhatok uram királyomnak az ellenségei ellen?"⁹ Achis azt felelte: "Magad is tudod, hogy kedves vagy

nekem, akár Istennek egy angyala, de hát a filiszteusok vezérei azt mondták: Nem szállhat velünk együtt harcba. ¹⁰ Így hát holnap reggel indulj el, te és urad szolgálai, akik veled jöttek, és menjetek arra a helyre, amelyet kijelöltem nektek. Ne táplálj haragot szívedben, mert kedvellek. Jó korán, mihelyt kivilágosodik, induljatok és menjetek." ¹¹ Így Dávid kora reggel elindult embereivel, és visszatért a filiszteusok országába, a filiszteusok meg Jiszréel felé vonultak. 30. fejezet (1Sám30)

¹ Amikor Dávid harmadnap Ciklagba ért az embereivel, az amalekiták betörték a Negebre és Ciklagba. Kifosztották Ciklagot és lángba borították. ² Az asszonyokat és mindenkit, aki csak ott volt, apraját-nagyját foglyul ejtették. Nem öltek meg senkit, de magukkal vitték a foglyokat, aztán folytatták útjukat. ³ Amikorra Dávid a városba ért embereivel, már égett, az asszonyokat, fiaikat és lányukat meg elhurcolták fogságba. ⁴ Erre Dávid és emberei hangos sírásban törtek ki, s addig sírtak, míg bele nem fáradtak. ⁵ Dávid két feleségét, a jiszreeli Achinoamot és Abigailt, a kármeli Nabal feleségét is elhurcolták. ⁶ Dávid nagy szorultságban volt, mert az emberek arról beszéltek, hogy megkövezik. Emberei ugyanis mind nagyon el voltak keseredve a fiaik és a lányaik miatt. De Dávid bátorságot merített az Úrból, Istenéből. ⁷ Azt mondta Ebjatar papnak, Achimelech fiának: "Hozd ide nekem az efodot!" Ebjatar odavitte Dávidnak az efodot. ⁸ Akkor Dávid megkérdezte az Úrtól: "Üldözőbe vegyem ezt a rablóbandát? Utolérem őket?" Ezt a választ kapta: "Vedd őket üldözőbe! Utoléred őket, és kiszabadítod a foglyokat." ⁹ Erre Dávid elindult a hatszáz emberrel, aki vele tartott. Amikor a Bezor-patakhöz értek, ¹⁰ Dávid négyszáz emberrel folytatta az üldözést, kétszázan meg, akik túl fáradtak voltak ahhoz, hogy átkeljenek a patakon, ott maradtak. ¹¹ A határban találkoztak egy egyiptomival, és Dávid elé vezették. Adtak neki kenyeret enni és vizet inni. ¹² Amikor egy darab fügés kalácsot meg néhány szem mazsolát is adtak neki és megette, ettől magához tért. Három nap és három éjjel sem nem evett, sem ivott semmit. ¹³ Dávid most megkérdezte: "Kié vagy és honnét való?" "Egy fiatal egyiptomi vagyok - felelte -, egy amalekitának a rabszolgája. Az uram otthagyt, mert három nappal ezelőtt megbetegedtem. ¹⁴ Portyán voltunk a kereták Negebjén, Júda és Káleg Negebjén, s lángba borítottuk Ciklagot." ¹⁵ Dávid megkérdezte: "Elvezetnél ehhez a rablóbandához?" "Ha megesküszöl - válaszolta -, hogy nem ölsz meg, sem uramnak ki nem szolgáltatasz, elvezetlek ahhoz a bandához." ¹⁶ Mire odavezette őket, akkorra már szétszéledtek az egész vidéken, és örömnépet ültek a gazdag zsákmány miatt, amelyet a filiszteusok földjéről és Júda földjéről magukkal hoztak. ¹⁷ De Dávid virradattól napnyugtáig kaszabolta őket, és így betöltötte rajtuk az átkot. Azon a négyszáz legényen kívül, aki

tevére szállt és úgy menekült, nem maradt élve egyetlen egy sem. ¹⁸ Így Dávid visszaszerzett mindent, amit az amalekiták elraboltak. A két feleségét is visszaszerezte Dávid. ¹⁹ Nem hiányzott semmi sem a legkisebb dologtól a legnagyobbig, a zsákmánytól a fiaikig és lányaikig mindabból, amit elraboltak tőlük. Mindent visszaszerzett Dávid. ²⁰ Fogták a nyájakat meg a csordákat és előtte terelve őket így szóltak: "Lám, Dávid zsákmánya!" ²¹ Dávid visszatért a kétszáz emberhez, akik túl fáradtak voltak ahhoz, hogy kövessék, s kiket otthagytak a Bezor-pataknál. Ezek Dávid elé mentek és a csapat elé, amely kísérte, és Dávid meg a csapat felé közeledve megkérdezték, hogy vannak. ²² De a semmirekellő és rosszindulatú emberek azok közül, akik elmentek Dáviddal, szót emeltek, és azt mondták: "Mivel nem tartottak velünk, ne adjunk nekik semmit a zsákmányból, amelyet szereztünk. Csak a feleségét meg a gyerekeit kapja vissza mindenki. Vegyék őket, aztán menjenek." ²³ Dávid azonban így szólt: "Ne tegyetek így, amikor az Úr megsegített minket: védelmezett és a hatalmunkba adta azt a rablóbandát, amely ellenünk támadt. ²⁴ Mit gondoltok ebben a dologban? Hiszen aki harcba száll, annak akkora a része, mint aki a málha mellett marad. Így hát egyforma részt kell kapniuk!" ²⁵ Ettől a naptól ezt törvénné és szokássá tette Izraelben mind a mai napig. ²⁶ Amikor Dávid Ciklagba ért, a zsákmányból egy részt elküldött Júdába, az öregeknek, a városaik sorrendjében ezzel az üzenettel: "Ezt kapjátok ajándékkul az Úr ellenségeitől szerzett zsákmányból." ²⁷ (Az öregeknek) Betulba, a Negebre, Rámába és Jattirba; ²⁸ Aroerbe, Szifmotba és Estemoába; ²⁹ Kármelbe, a jerachmeeliták városaiba és a keniták városaiba; ³⁰ Hormába, Bor-Asanba és Eterbe; ³¹ Hebronba és minden helységbe, ahol Dávid megfordult az embereivel. 31. fejezet (1Sám31)

¹ Amikor a filiszteusok megtámadták Izrael fiait, Izrael fiai megfutamodtak a filiszteusok elől, és Gilboa hegyén mindenfelé elesettek heverték. ² A filiszteusok közel férköztek Saulhoz és fiaihoz, és megölték Jonatánt, Abinadabot és Malki-Suát, Saul fiait. ³ Saul körül is tombolt a harc. Az íjászok célba vették és súlyosan megsebesítették. ⁴ Ekkor meghagyta fegyverhordozójának: "Vond ki kardodat és szúrj le, különben jönnek ezek a körülmételetlenek és elbánnak velem. Ám fegyverhordozója vonakodott. Erre Saul kihúzta kardját és beledőlt. ⁵ Amikor fegyverhordozója látta, hogy Saul halott, ő is kardjába dőlt és meghalt mellette. ⁶ Így ugyanazon a napon halt meg Saul, három fia és fegyverhordozója.

⁷ Amikor Izrael fiai, akik a völgy másik oldalán voltak, látták, hogy megfutamodtak, s hogy Saul és fiai odavesztek, elhagyták városaikat és menekültek. Erre a filiszteusok mentek és betelepédtek oda. ⁸ Amikor másnap a filiszteusok odamentek, hogy kifosszák az elesetteket, ott találták Sault és három fiát Gilboa hegyén elterülve. ⁹ Levágták Saulnak a fejét, leszedték róla a

fegyverzetét és körbe küldték a filiszteusok földjén, hogy így tudtukra adják bálványaiknak és a népnek az örömhírt. ¹⁰ Fegyverzetét Asztarte templomában helyezték el, testét azonban kitűzték Bet-San falára. ¹¹ Amikor a gileádi Jábes lakói hírért vették, mit tettek a filiszteusok Saullal, ¹² fogta magát az összes fegyverforgatásra alkalmas férfi, egész éjszaka gyalogolt és elhozta Bet-San faláról Saulnak a holttestét, valamint a fiai holttestét, aztán Jábesbe vitték és ott elégették. ¹³ Aztán fogták csontjaikat és eltemették a tamariszkusz alá Jábesben, és hét napon át böjtöltek. Sámuel II. könyve

1. fejezet (2Sám1)

¹ Saul halála után, az amalekiták elleni csatából hazatérve Dávid két napig Ciklagban maradt. ² A harmadik nap egy ember érkezett Saul táborából. A ruhája meg volt szaggatva és hamu volt a fején. Amikor Dávid elé ért, a földre vetette magát és leborult előtte. ³ Dávid megkérdezte: "Honnét jössz?" "Izrael táborából menekültem" - felelte. ⁴ "Mi történt? - kérdezte Dávid. - Beszéld el nekem!" "A nép elmenekült a csatából - válaszolta -, s az emberek közül sokan elestek. Saul és fia, Jonatán is halott!" ⁵ Ekkor Dávid megkérdezte a legényt, aki a hírt hozta neki: "Hogy tudtad meg, hogy Saul és fia, Jonatán is halott?" ⁶ A legény, aki a hírt hozta, ezt felelte: "Épp Gilboa hegyére tévedtem, s láttam, amint Saul lándzsája fölé hajolt - nyomában a kocsik és lovasok. ⁷ Amikor megfordult és észrevett, megszólított: ⁸ "Ki vagy?" "Egy amalekita" - válaszoltam. ⁹ Erre megparancsolta: "Gyere ide és add meg a kegyelemdöfést, mert bár kínlódom, még teljesen bennem van az élet." ¹⁰ Odamentem hát és megadtam neki a kegyelemdöfést, mert tudtam, hogy nem éli túl bukását. Aztán levettem a fejéről a koronát meg a karjáról a karperecet és elhoztam ide, uramnak." ¹¹ Erre Dávid fogta a ruháját, és megszaggatta. Ugyanígy az emberei is, akik vele voltak, mind. ¹² Jajgattak és sírtak, és egészen estig böjtöltek Saulért és fiáért, Jonatánért, az Úr népéért és Izrael házáért, amiért elhullottak a kard élén. ¹³ Dávid ezután megkérdezte a legénytől, aki a hírt hozta neki: "Hova való vagy?" "Egy amalekitának, egy betelepült jövevénynek vagyok a fia" - válaszolta. ¹⁴ Erre Dávid azt mondta: "Hát nem féltél kinyújtani a kezéd és megölni az Úr fölKentjét?" ¹⁵ Aztán Dávid odaszólította egyik legényét, és megparancsolta neki: "Gyere ide és szúrd le!" Az leszúrta, úgyhogy meghalt. ¹⁶ Dávid így szólt hozzá: "Véred szálljon a fejedre! Saját szád vallott ellened, hiszen ezt mondtad: Megadtam az Úr fölKentjének a kegyelemdöfést." ¹⁷ Dávid ezt a siratóéneket énekelte Saulra és Jonatánra - ¹⁸ följegyezték az Igazak könyvében, hogy Júda gyermekeit megtanítsák rá. Így hangzik: ¹⁹ Izrael, dicsőséged ott hever holtan a dombjaidon. Hogy estek el a hősök? ²⁰ Ne adjatok hírt róla Gátban, ne

híreszteljétek Aszkolon utcáin. A filiszteusok lányai ne örüljenek, a körülméletlenek lányai ne ujjongjanak. ²¹ Gilboa hegyei, se harmat, se eső ne öntözzön benneteket, hitszegő földeteket, ahol szégyen érte a hős pajzsát: nem olajjal kenték fel Saul vértjét, ²² hanem az elesettnek a vérével, a bajnoknak a velejével. Jonatán íja sose tévesztett célt, Saulnak kardja nem tért haza soha zsákmány nélkül. ²³ Saul és Jonatán - hogy kedvelték és szerették egymást! Elválaszthatatlanok voltak életben s halálban. Gyorsabbak voltak a sasnál, erősebbek az oroszlánnál. ²⁴ Izrael lányai, sirassátok hát Saul, aki bíborba és patyolatba öltöztetett benneteket, s arany ékszer tűzött ruhátokra. ²⁵ Hogy estek el a hősök az ádáz csatában? Halálotok mély gyászba borít, Jonatán, ²⁶ szívem bánkodik miattad testvérem, Jonatán. Jobban szerettelek mindenkinél, igen, barátságod több volt nekem az asszonyok szerelménél. ²⁷ Hogy estek el a hősök, harci fegyvereik hogy törtek szét? 2. fejezet (2Sám2)

¹ Ezután Dávid megkérdezte az Úrtól: "Fölmenjek-e Júda valamelyik városába?" Az Úr ezt a feleletet adta neki: "Föl!" Aztán azt kérdezte Dávid: "Hová menjek?" A válasz így hangzott: "Hebronba." ² Így hát Dávid odament, s vele a két asszony is, a jiszreeli Achinoam, valamint Abigail, a kármeli Nabal felesége. ³ Azokat az embereket is odavonultatta Dávid, akik vele tartottak, mindegyiküket a családjával együtt; Hebron falvaiban telepedtek le. ⁴ Akkor Júda férfiai elmentek, és Dávidot fölkenték Júda házában királyává. Dávidnak hírül vitték, hogy a gileádi Jábes lakói eltemették Saul. ⁵ Erre Dávid követeket küldött a gileádi Jábes lakóihoz ezzel az üzenettel: "Áldjon meg benneteket az Úr, hogy könnyörülettel voltatok uratok, Saul iránt, és eltemették. ⁶ Legyen hozzátok könnyörület és jóság az Úr! S magam is jót teszek veletek, amiért így viselkedtetek. ⁷ De most szedjétek össze magatokat és legyetek bátrak. Mert uratok, Saul halott, ám engem Júda háza fölkent királyává." ⁸ Abner azonban, Nernek a fia, Saul seregének a vezére fogta Isbaalt, Saul fiát, és elvitte Machanajimba, ⁹ és megtette Gileád, valamint az aseriták, Jiszreel, Efraim, Benjamin és egész Izrael királyává. ¹⁰ Saul fia, Isbaal negyvenesztendő volt, amikor Izrael királya lett és két évig uralkodott. Csak Júda háza csatlakozott Dávidhoz. ¹¹ Az az idő, ameddig Dávid Hebronban Júda háza fölött uralkodott, hét évet és hat hónapot tett ki. ¹² Ner fia, Abner azonban kivonult Saul fiának, Isbaalnak az embereivel Machanajimból Gibeon tájára. ¹³ Ám Ceruja fia, Joáb is hadba szállt Dávid embereivel. Gibeon tavánál találkoztak. Egyikük a taven innen, a másikuk azon túl ütött tábor. ¹⁴ Akkor Abner így szólt Joábhhoz: "Álljanak ki a fiatalok, és vívjanak meg előttünk egymással!" "Jó, álljanak!" - válaszolta Joáb. ¹⁵ Ki is álltak, és számba vették őket: tizenkettő Benjamin fiai közül, Isbaalnak, Saul fiának a részéről, és tizenkettő Dávid emberei közül. ¹⁶

Mindegyik megragadta ellenfele fejét és egymás oldalába döfték a kardjukat, úgyhogy mindnyájan elestek. Ezért azt a helyet elnevezték az Oldal mezejének. Gibeon mellett van.¹⁷ Ezután igen heves harc tört ki azon a napon, s Dávid csapatai megverték Abnernak és Izraelnek a csapatait.¹⁸ Ceruja három fia is ott volt: Joáb, Abisáj és Azahel. Azahel olyan fürge volt, mint egy vad gazella;¹⁹ Azahel tehát nyomába eredt Abnernak, és üldözése közben nem tágított se jobbra, se balra.²⁰ Abner ezért hátrafordult, és megkérdezte: "Te vagy az, Azahel?" "Igen, én!" - felelte.²¹ Erre Abner azt mondta neki: "Térj jobbra vagy balra, ragadd meg az egyik fiataalt és annak vedd el a fegyverét!" De Azahel nem tágított.²² Abner újra felszólította Azahelt: "Hagyd abba, mert földre terítlek, aztán hogy nézek testvérednek, Joábnak a szemébe?"²³ De ez vonakodott odébb állni. Erre Abner lándzsája végét a hasába döfte, úgyhogy a lándzsa a hátán jött ki. A földre bukott és meghalt azon a helyen. Azok, akik oda mentek arra a helyre, ahol Azahel elesett és meghalt, mind megálltak.²⁴ Joáb és Abisáj azonban tovább üldözték Abnert. Mire a nap lement, Amma dombjához értek, amely a völgy keleti részén van, a Gebába vezető út mentén.²⁵ Benjamin fiai most Abner köré gyűltek, csapatot alkottak, és megszállták Amma dombjának a tetejét.²⁶ Abner odaszólt Joábnak: "Hát örökké kaszaboljon a kard? Nem tudod, hogy a végén megkeserülöd? Mikor parancsolod meg már embereidnek, hogy hagyják abba testvéreik üldözését?"²⁷ Joáb így válaszolt: "Amint igaz, hogy az Úr él: ha nem szóltál volna, az emberek csak holnap reggel hagyták volna abba testvéreik üldözését!"²⁸ Aztán Joáb megfúvatta a kürtöket. Erre az egész nép nyomban megállt, nem üldözte tovább Izraelt és nem folytatta a harcot.²⁹ Abner és emberei egész éjszaka folytatták útjukat az Arabán keresztül, majd átkeltek a Jordánon, és egész délelőtt meneteltek, míg végül Machanajimba nem értek.³⁰ Amikor Joáb abbahagyta Abner üldözését és összegyűjtötte az egész hadinépet, Dávid emberei közül tizenkilencen hiányoztak és Azahel.³¹ Ugyanakkor Dávid emberei, Benjamin fiai, Abner emberei közül háromszázhatvan embert megöltek.³² Azahelt elvitték, és atyja sírboltjában temették el, Betlehemben. Aztán Joáb és emberei egész éjszaka meneteltek: hajnal lett, mire Hebronba értek. 3. fejezet (2Sám3)

¹ Saul háza és Dávid háza között még sokáig folytatódott a háborúskodás. Dávid egyre hatalmasabb lett, Saul háza pedig mindig gyengébb. ² Hebronban fiai születtek Dávidnak. Elsőszülötte Amnon volt, a jiszreeli Achinoamtól; ³ második fia Kileáb, a Kármelbe való Nabal feleségétől, Abigailtól; a harmadik Absalom, a gesuri király, Talmai lányának, Machának a fia; ⁴ a negyedik Adonija, Haggit fia; az ötödik Sefatja, Abital fia; ⁵ a hatodik Jitream, Dávid feleségétől, Eglától. Ezek születtek Dávidnak Hebronban. ⁶ Míg tartott a

háború Saul háza és Dávid háza között, Abner szilárdan kitartott Saul háza mellett. ⁷ Ám Saulnak volt egy mellékfelesége; Ricpának hívták, és Ajjának volt a lánya. Abner magáévá tette. Erre Isbaal kérdőre vonta Abnert: "Miért közeledtél atyám mellékfeleségéhez?" ⁸ Abner nagy haragra gerjedt Isbaal szavai miatt, úgyhogy ezt mondta: "Tán kutyának vagyok a feje? Mind a mai napig jóindulattal voltam atyádnak, Saulnak háza, valamint testvérei és barátai iránt. Nem hagytam, hogy Dávid kezére kerülj. S most szemrehányást teszel nekem egy asszony miatt?" ⁹ Ezt meg azt tegye Isten Abnerral - igen, amit az Úr esküvel ígért Dávidnak, azt én fogom keresztülvinni. ¹⁰ Elveszem Saul házából a királyságot, és megszerzem Dávidnak a trónt Izrael fölött és Júda fölött, Dántól Beersebáig." ¹¹ Isbaal egyetlen szót sem válaszolt Abnernak, mert félt tőle. ¹² Ezután Abner követeket küldött Dávidhoz; ezt üzent: "...Köss velem szövetséget, s támogatlak, hogy egész Izrael hozzád csatlakozzék." ¹³ Dávid így válaszolt: "Jól van, szövetséget kötök veled, de van egy kikötésem: Nem kerülhetsz a szeme elé, csak ha Saul lányát, Michalt is magaddal hozod, amikor eljössz, hogy színem elé járulj." ¹⁴ Akkor Dávid követeket küldött Saul fiához, Isbaalhoz ezzel az üzenettel: "Add ki nekem a feleségemet, Michalt, akit száz filiszteus előbbre árán szereztem magamnak." ¹⁵ Erre Isbaal elküldött és elhozatta férjétől, Paltieltől, Lajis fiától. ¹⁶ A férje azonban vele ment, sírva kísérte egészen Bachurimig. Ott Abner azt mondta neki: "Menj vissza!" S ő visszament. ¹⁷ Most Abner Izrael véneivel egyezkedett. Azt mondta nekik: "Régi vágyatok, hogy Dávid legyen a királyotok. ¹⁸ Most hát vigyétek keresztül! Az Úr is azt mondta Dávidnak: Szolgám, Dávid keze által szabadítom ki népemet, Izraelt a filiszteusok és minden ellenségük hatalmából." ¹⁹ Ugyanígy beszélt Abner Benjamin fiai előtt is. Aztán elment, hogy Hebronban tudósítsa Dávidot, mit határozott Izrael és Benjamin egész háza. ²⁰ Amikor Abner Hebronba érkezett húsz férfi kíséretében, Dávid lakomát adott Abnernak és azoknak az embereknek, akik vele voltak. ²¹ Abner azonban így szólt Dávidhoz: "Útra kelek és elmegyek, s egész Izraelt uram köré gyűjtöm. Kössenek veled szövetséget és király lehetsz, ameddig csak kívánja a szíved." Erre Dávid útra bocsátotta Abnert, s ő el is ment békében. ²² Épp akkor tértek vissza Dávid és Joáb emberei egy portyáról, gazdag zsákmánnyal. De Abner már nem volt ott Dávidnál, hiszen (Dávid) elbocsátotta, s ő el is ment békében. ²³ Amikor most Joáb és az egész csapat, amely vele volt, hazaért, tudtára adták Joábnak: "Ner fia, Abner eljött a királyhoz, és ő elengedte, úgyhogy elmehetett békében." ²⁴ Erre Joáb elment a királyhoz és szemére vetette: "Mit tettél? Itt járt nálad Abner. Miért hagytad, hogy békében elmehessen?" ²⁵ Hát nem látod, hogy Ner fia, Abner csak azért jött, hogy becsapjon, megfigyelje, hol, merre jársz és kifürkéssze, mit szándékozol tenni?" ²⁶ Joáb ezzel távozott Dávidtól, és követeket küldött

Abner után. Ezek Szira kútjától visszahozták anélkül, hogy Dávid tudta volna.

²⁷ Amikor Abner visszaérkezett Hebronba, Joáb félrevonta a kapu mögé, mintha csak zavartalanul akarna vele beszélni. Ott halálos döfést adott a hasába testvére, Azahel véérért. ²⁸ Amikor Dávid tudomást szerzett róla, azt mondta: "Én és királyságom, minden időkre ártatlanok vagyunk az Úr előtt Ner fiának, Abnernak a vére ontásában." ²⁹ Folyjék vissza Joáb fejére és atyjának egész házára. Sose legyen Joáb háza olyannak híjával, aki folyásban vagy leprában szenved, sem olyan férfinak, aki csak arra való, hogy orsót fogjon, aki kardélen hull el, s akinek nincs kenyere." ³⁰ [Mert Joáb és testvére, Abisáj gyilkolták meg Abnert, amiért testvérüket, Azahelt a gibeoni csatában megölte.] ³¹ Aztán Dávid megparancsolta Joábnak és az egész vele tartó népnek: "Szaggassátok meg ruhátokat, öltsetek gyászruhát és sirassátok meg Abnert!" Dávid király maga kísért a koporsót. ³² S amikor eltemették Abnert Hebronban, a király hangosan sírt Abner sírjánál, és vele sírt az egész nép. ³³ Aztán a király siratóénekebe kezdett Abnerra. Így szólt: "Úgy kellett meghalnia Abnernak, mint valami elvetemültnek. ³⁴ Kezed nem volt megkötözve, sem lábad bilincsbe verve. Úgy pusztultál el, ahogy a gonosztevő szokott veszni!" ³⁵ Erre a nép még jobban siratta. Amikor az egész nép elment, hogy Dávidot evésre bírja, amíg nappal van, Dávid megesküdött e szavakkal: "Ezt és azt tegye velem Isten, ha kenyeret vagy bármi mást eszem, mielőtt lemegy a nap." ³⁶ Ezt az egész nép hallotta és helyeselte. ³⁷ S azon a napon az egész nép és egész Izrael megtudta, hogy Ner fiának, Abnernak a meggyilkolásában a királynak semmi része nem volt. ³⁸ A király akkor így szólt szolgálóihoz: "Hát nem tudjátok, hogy ma Izraelben egy fejedelem, egy ember halt meg? ³⁹ Ami engem illet, bár fölkent király vagyok, ma gyengének bizonyulok; ezek az emberek, Ceruja fiai túl erősek nekem. Az Úr torolja meg a gonoszon a gonoszságát!" 4. fejezet (2Sám4)

¹ Amikor Saul fia meghallotta, hogy Abnert Hebronban megölték, keze lehanyatlott, és egész Izrael megrémült. ² Saul fiának volt két vezére a portyázó csapatok élén. Az egyiket Baanának hívták, a másikat Rechabnak. A Beerotba való Rimmon fiai voltak, így Benjamin fiai közé tartoztak. Mert hiszen Beerot is Benjamin tulajdonának számít. ³ Mégis, Beerot lakói Gitajimba menekültek, s ott élnek idegenként mind a mai napig. ⁴ Jonatánnak, Saul fiának volt egy mindkét lábára béna fia. Ötesztendő volt, amikor Saul és Jonatán halálhíre Jiszreelbe ért. A dajkája fogta és elmenekült vele, de a menekülés sietségében a gyerek elesett és megbénult. Mifibosetnek hívták. ⁵ A Beerotba való Rimmon fiai, Rechab és Baana elindultak és a déli hőség idején Isbaal házába mentek, amikor az éppen déli pihenőt tartott. ⁶ A kaput őrző lány búzát szemelgetett és elbóbiskolt, így épp aludt. Rechab és testvére,

Baana beosontak. ⁷ Amikor beléptek a házba, Isbaal hálóköntösben az ágyán feküdt és aludt. Agyonütötték és fejét vették. Aztán fogták a fejét, és egész éjszaka mentek vele az Arabán át vivő úton. ⁸ Isbaal fejét elvitték Hebronba Dávidnak, s így szóltak a királyhoz: "Nézd, ez Isbaalnak a feje, életedre törő ellenségednek, Saulnak a fiáé. Így ma az Úr bosszút állt uramért és királyomért Saulon és nemzetségén." ⁹ Dávid így válaszolt Rechabnak és testvérének, Baanának, a Beerotba való Rimmon fiainak: "Amint igaz, hogy az Úr él, aki életemet minden veszedelemből kimentette: ¹⁰ aki nekem azt a hírt hozta, hogy Saul halott, abban a hiszemben, hogy örömhírt hoz nekem, azt én elfogattam és megölettem Ciklagban, ezzel jutalmaztam az örömhírért. ¹¹ Most hát, amikor elvetemült emberek egy derék embert a saját házában és ágyán meggyilkoltak, ne kérjem tőletek számon a vérét és ne irtsalak ki benneteket a földről?" ¹² Ezzel Dávid parancsot adott a legényeinek és azok le is szúrták őket. Aztán levágták a kezüket és lábukat, s Hebron tavánál kiakasztották. Isbaal fejét pedig fogták és eltemették Abner sírboltjában, Hebronban. 5. fejezet (2Sám5)

¹ Izraelnek összes törzse elment Dávidhoz Hebronba, és azt mondták: "Nézd, csontod és húsd vagyunk. ² Már tegnap és tegnapelőtt is, amikor még Saul volt a királyunk, te voltál, aki vezetted Izrael hadjáratait. S az Úr is azt mondta neked: Legeltesd népemet, Izraelt, és légy Izrael fejedelme." ³ Izrael vénei tehát mind elmentek a királyhoz Hebronba, és Dávid király szövetséget kötött velük Hebronban, az Úr előtt. Aztán fölkenték Dávidot Izrael királyává. ⁴ Dávid harmincéves volt, amikor király lett, és negyven esztendeig uralkodott királyként. ⁵ Hebronban hét évig és hat hónapig uralkodott Júda fölött, s Jeruzsálemben harminchárom esztendeig uralkodott Júda és Izrael fölött. ⁶ Ezután a király Jeruzsálem alá vonult embereivel a jebuziták ellen, akik azon a vidéken laktak. Azt mondták Dávidnak: "Nem jutsz be oda, elűznek a vakok és a sánták. [Ezzel azt akarták mondani, hogy Dávid nem jut be oda.] ⁷ Dávid azonban bevette Sion várát - ez lett Dávid városa. ⁸ Azon a napon Dávid azt mondta: "Mindenki, aki legyőz egy jebuzitát és a csatornán át felhatol,...". Ami a vakokat és bénákat illeti, Dávid gyűlöli őket lelkében. [Innen származik a mondás: Vak és béma nem mehet be a templomba.] ⁹ Dávid akkor a várban telepedett le, és elnevezte Dávid városának. Dávid falat is épített, körös-körül, Millótól kezdve befelé. ¹⁰ Dávidnak egyre nőtt a hatalma, és vele volt az Úr, a Seregek Istene. ¹¹ Hiram, Tirusz királya megbízottakat küldött Dávidhoz, cédrusfával, ácsokkal és kőfaragókkal, hogy építsenek Dávidnak egy palotát. ¹² Így Dávid megtudta, hogy az Úr megerősítette Izrael fölötti uralmát, és népe, Izrael kedvéért felmagasztalta királyságát. ¹³ Dávid Hebronból megérkezve további mellékfeleségeket és feleségeket vett Jeruzsálemben, és fiai s lányai

születtek. ¹⁴ Ez volt a nevük azoknak, akik Jeruzsálemben születtek neki: Sammua, Sobab, Nátán, Salamon, ¹⁵ Jibchar, Elisua, Nefeg, Jafia, ¹⁶ Elisana, Eljada és Elifelet. ¹⁷ Amikor a filiszteusok meghallották, hogy Dávidot fölkenték Izrael királyává, a filiszteusok mind kivonultak, hogy hatalmukba ejtsék. Dávid hírért vette a dolognak, és a sziklavárba húzódott. ¹⁸ A filiszteusok előnyomultak, és felsorakoztak Refaim síkságán. ¹⁹ Akkor Dávid megkérdezte az Urat: "Harcba szálljak a filiszteusok ellen? A kezembe adod őket?" Az Úr így válaszolt neki: "Szállj harcba, mert a kezembe adom a filiszteusokat." ²⁰ Erre Dávid Baal-Peracimba vonult, és meg is verte őket. Akkor Dávid azt mondta: "Az Úr áttört ellenségeimen, ahogy a víz áttör a gáton." Ezért nevezik azt a helyet Baal-Peracimnak. ²¹ Otthagyták a bálványait, s Dávid és emberei elvitték őket. ²² A filiszteusok egy más alkalommal is kivonultak, és felsorakoztak Refaim síkságán. ²³ Dávid megkérdezte az Urat, s ő ezt felelte: "Ne szállj velük szembe, hanem kerülj mögédük és a bozótból támadj rájuk. ²⁴ Mihelyt a fák tetején lépések zaját hallod, akkor igyekezz, mert az Úr előtted vonul, s vereséget mér a filiszteusok seregére." ²⁵ Dávid úgy tett, amint az Úr megparancsolta neki, s legyőzte a filiszteusokat Gibeontól egészen Gézerig. 6. fejezet (2Sám6)

¹ Dávid összegyűjtötte Izraelből a legjavát, harmincezer férfit, ² aztán elindult Dávid, és az egész vele tartó sereggel a júdeai Baalába vonult, hogy elhozza onnan Isten ládáját, amely a Seregek Urának nevét viseli, aki a kerubok fölött trónol. ³ Isten ládáját egy új szekérre tették azután, hogy elhozták Abinadab házából, amely a dombon állt; s Abinadab fiai, Uza és Achjo vezették a szekeret. ⁴ Uza az Isten ládája mellett ment, Achjo pedig előtte ment. ⁵ Dávid és Izrael egész háza teljes lendülettel táncoltak az Úr előtt, s énekeltek citera, hárfa, dob, csengettyű és cintányér kíséretében. ⁶ Amikor azonban Nachon sátorához értek, Uza kinyújtotta kezét az Isten ládája felé és megfogta, mert az ökrök megbillentették. ⁷ Erre fellángolt az Úr haragja Uza ellen, s lesújtott rá az Isten vétkéért, úgyhogy meghalt ott, az Isten ládája mellett. ⁸ Dávid nagyon megütődött rajta, hogy az Úr olyan hirtelenül elragadta Uzát. Ezért hívják azt a helyet mind a mai napig Pereg-Uzának. ⁹ Azon a napon félelem fogta el Dávidot az Úr színe előtt, s azt mondta magában: "Hogy jöhet hozzám az Úr ládája?" ¹⁰ Ezért Dávid nem akarta, hogy hozzá, Dávid városába vigyék az Úr ládáját, hanem a Gátból való Obed-Edom házába vitette. ¹¹ Az Úr ládája három hónapig maradt a Gátból való Obed-Edom házában, és az Úr megáldotta Obed-Edomot egész házanépével egyetemben. ¹² Amikor aztán hírül vitték Dávid királynak: "Az Úr megáldotta Obed-Edom egész házanépét és mindenét, amije csak van az Isten ládjáért", akkor Dávid elment, és Obed-Edom házából nagy örömmel Dávid városába vitte Isten ládáját. ¹³

Amikor azok, akik az Úr ládáját vitték, hat lépést tettek, feláldozott egy marhát és egy hizlalt bárányt. ¹⁴ S táncolt is Dávid - teljes erejéből - az Úr előtt, közben egy vászon efod övezte. ¹⁵ Így vitte fel Dávid és Izrael háza ujjongás és harsonaszó kíséretében az Úr ládáját. ¹⁶ Amikor azonban az Úr ládája bevonult Dávid városába, történt, hogy Saul lánya, Michal kinézett az ablakon. Amikor meglátta, hogy Dávid király ugrál és forog az Úr előtt, szívében megvetette. ¹⁷ Az Úr ládáját bevitték, és a sátorban arra a helyre állították, amelyet Dávid kijelölt neki. Akkor Dávid égőáldozatot és közösségi áldozatot mutatott be az Úr előtt, ¹⁸ s amikor készen lett az égőáldozatnak és a közösség áldozatának a bemutatásával, megáldotta a népet az Úr nevében. ¹⁹ Aztán az egész népnek, Izrael fiai egész seregének, a férfiaknak éppúgy, mint a nőknek kiosztatott egy-egy kenyeret, egy csomó datolyát és egy-egy mazsolás kalácsot. Ezután az egész nép hazament. ²⁰ Amikor Dávid hazatért, hogy családját is megáldja, Saul lánya, Michal, Dávid elé lépett, s azt mondta: "Milyen tiszteletre méltó módon viselkedett ma Izrael királya, amikor szolgálóiak szeme láttára levetkőzött, ahogy csak a csócselékből szokott valaki levetkőzni!" ²¹ Dávid így válaszolt Michalnak: "Az Úr előtt táncoltam! Az Úr életére, aki engem atyád és egész háza helyett kiválasztott, s megtett fejedelemnek az Úr népe, Izrael fölött: Az Úr előtt igenis táncolok. ²² Sőt, még jobban megalázkodom, mint most, akkor is, ha a te szemedben megvetésre méltó vagyok is. Mert a szolgálók körében, akiket említettél, azok körében tiszteletet váltok ki." ²³ Michalnak, Saul lányának egész halála napjáig nem lett gyermeke. 7. fejezet (2Sám7)

¹ Amikor már a házában lakott a király, és az Úr nyugalmat adott neki körös-körül minden ellenségétől, ² a király így szólt Nátán prófétához: "Nézd, magam cédrusfából készült házban lakom, az Úr ládája meg sátorban lakik." ³ Erre Nátán azt mondta a királynak: "Vigyél véghez mindent, ami szándékodban van, mert veled van az Úr." ⁴ Még akkor éjszaka történt, hogy az Úr szózatot intézett Nátánhoz: ⁵ "Menj, és mondd meg szolgálómnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Te akarsz nekem házat építeni lakóhelyemül? ⁶ Azóta, hogy kivezettem Izrael fiait Egyiptomból, sose laktam házban mind a mai napig, hanem ide-oda vándoroltam egy sátorban - az volt a hajlékom. ⁷ Amíg Izrael fiaival ide-oda vándoroltam, mondtam-e egyetlen szóval is Izrael bírái közül, akiket pásztornak rendeltem népem, Izrael fölé, egyetlen egynek is: Miért nem építtek nekem cédrusfából házat? ⁸ Ezenkívül mondd még meg szolgálómnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregek Ura: Elhoztalak a legelőről, a juhok mögül, hogy népem, Izrael fejedelme légy. ⁹ Veled voltam minden vállalkozásodban, és minden ellenségedet megsemmisítettem előtted. Nagy nevet szerzek neked, olyat, mint a föld nagyjaié. ¹⁰ S meghatározok népemnek,

Izraelnek egy helyet, és oda telepítem. Ezen a helyen fog majd lakni, és nem hányódik többé ide-oda. A gonoszok nem szorongatják, mint eddig, ¹¹ attól az időtől kezdve, hogy bírakat rendeltem népem, Izrael fölé. Megszabadítom minden ellenségétől. Az Úr nagyra tesz, s házat épít neked az Úr. ¹² Ha aztán napjaid betelnek és megtérsz atyáidhoz, megtartom utánad magvadból származó utódodat és megszilárdítom királyságát. ¹³ [Az házat épít nevemnek, én meg minden időkre megszilárdítom királyi trónját.] ¹⁴ Az atyja leszek, ő meg a fiam lesz. Ha eltévelyedik, az emberek módjára bottal fegyelmezem, s olyan csapásokkal, amelyek az emberek fiait érik. ¹⁵ De irgalmamat nem vonom meg tőle, amint elődödtől megvontam. ¹⁶ Nem, házad és királyságod örökre fennmarad színem előtt, trónod örökre szilárd marad." ¹⁷ Nátán ezeket a szavakat és ezt az egész kinyilatkoztatást mind elmondta Dávidnak. ¹⁸ Erre Dávid bement, leborult az Úr előtt, és így szólt: "Ki vagyok én, ó Uram, Istenem, s mi az én házam, hogy idáig vezettél? ¹⁹ S ez még mind kevés volt a szemedben, ó Uram, Istenem, mert még ígéreteket is tettél szolgád házának a távoli időkre... ó Uram, Istenem. ²⁰ Mit szólhat Dávid, amikor magad szemelted ki szolgádat, ó Uram, Istenem. ²¹ Szolgáért, jóakaratom szerint cselekedted és nyilatkoztattad ki ezeket a nagy dolgokat szolgádnak. ²² Ezért ó Uram, Istenem, nagy vagy, nincs hozzád hasonló senki, és nincs más Isten, csak te, amint fülünkkel hallottuk. ²³ S hol van a földön még egy nép, amelyet hozzá lehetne mérni népedhez, Izraelhez? (Olyan nép), amelyért az Isten elment volna, hogy saját népéül megszerezze, és híressé tegye, nagy és félelmetes tetteket vigyen végbe, és népeket és isteneket űzzön el népe elől? ²⁴ Így örökre népeddé tette népedet, Izraelt, s magad lettél, Uram, az Istene. ²⁵ Váltsd hát valóra ígéreted, amelyet szolgádnak és házának tettél, ó Uram, Istenem, minden időkre, és tégy úgy, amint mondtad. ²⁶ Akkor örökké dicsőítik majd a nevedet, és így beszélnek: Izraelnek a Seregek Ura az Istene. Akkor fennmarad szolgádnak, Dávidnak a háza is színed előtt. ²⁷ Mert magad nyilatkoztattad ki, Seregek Ura, Izraelnek Istene, szolgádnak: Házat építek neked. Ezért vette szolgád a bátorságot, hogy ezzel az imával forduljon hozzád. ²⁸ Igen, ó Uram, Istenem, te Isten vagy, és a te szavad igazság. Magad tetteid szolgádnak ezeket az ígéreteket. ²⁹ Azért legyen tetszésedre és áldd meg szolgád házat, hogy örökre fennmaradjon előtted. Mert te szóltál, Uram, Istenem, és áldásodra szolgád háza örökké áldott lesz." 8. fejezet (2Sám8)

¹ Ezután történt, hogy Dávid megverte és leigázta a filiszteusokat. Dávid kiszabadította... a filiszteusok kezéből. ² Aztán legyőzte a moábitákat, majd - miután parancsára a földre feküdtek előtte -, mérőzsinórral kimérte őket. Két mérőzsinórnyit mért a megölésükre és egy teljes mérőzsinórnyit az életben hagyásukra. Így a moábiták Dávid alattvalói lettek, és adót fizettek neki. ³

Ezután Dávid Hadad-Ezert verte meg, Rechob fiát, Coba királyát, mert hadba szállt, hogy helyreállítsa uralmát a folyamánál. ⁴ Dávid elvett tőle ezerhétszáz lovast és húszezer gyalogost. Ezenkívül Dávid az összes harci szekérbe való lovat is agyonütötte, csak százat hagyott meg belőlük. ⁵ Amikor pedig Coba királyának, Hadad-Ezernek segítségére siettek Damaszkuszból az arámok, Dávid az arámok közül is megölt huszonkétezer embert. ⁶ Aztán helytartókat rendelt Dávid a damaszkuszi arámok fölé. Az arámok Dávid alattvalói lettek, és adót fizettek neki. Ahova csak ment, az Úr mindenütt győzelmet adott Dávidnak. ⁷ S Dávid azokat az aranypajzsokat is zsákmányul ejtette, amelyeket Hadad-Ezer szolgálói viseltek, és Jeruzsálembe vitte őket. ⁸ Tebachból és Berotaiból, Hadad-Ezer városaiból szintén rengeteg bronzot elvitt Dávid király. ⁹ Amikor Hamat királya, Tou hírét vette, hogy Dávid király Hadad-Ezer egész seregét legyőzte, ¹⁰ Tou elküldte a fiát, Hadorámot Dávid királyhoz, hogy üdvözlje és szerencsét kívánjon neki, amiért harcba szállt Hadad-Ezerrel és legyőzte. Hadad-Ezer ugyanis Tou ellensége volt. Hadorám ezüst-, arany- és bronzedényeket vitt magával. ¹¹ Ezeket Dávid király az Úrnak szentelte azzal az arannyal-ezüsttel egyetemben, amelyet abból, amit a leigázott népektől, ¹² Edomtól, Moábtól, az ammonitáktól, a filiszteusoktól és Amalektől követelt, valamint a Hadad-Ezertől, Rechob fiától, Coba királyától szerzett zsákmányból felajánlott. ¹³ Dávid hírnevet szerzett magának. Amikor hazatért, a Só-völgyben legyőzte Edomot, tizennyolcezer férfit. ¹⁴ Aztán helytartókat rendelt oda, úgyhogy egész Edom Dávid alattvalója lett. Bárhova ment Dávid, az Úr mindenütt győzelmet adott neki. ¹⁵ Dávid egész Izrael fölött uralkodott, Dávid törvényt ült és igazságot szolgáltatott egész népének. ¹⁶ Ceruja fia, Jehosafát udvarnagy volt; ¹⁷ Cádok és Ebjatar, Achitub fiának, Achimelechnek a fiai papok voltak; Susa írnok volt. ¹⁸ Jehojada fia, Benaja volt a kereták és peleták parancsnoka. Dávid fiai papok voltak. 9. fejezet (2Sám9)

¹ Dávid megkérdezte: "Van-e még valaki, aki életben maradt Saul házából? Mert akkor Jonatánra való tekintettel jót teszek vele." ² Volt Saul házában egy szolga; Cibának hívták. Ezt Dávid elé idézték, s a király megkérdezte tőle: "Ciba vagy?" "Igen, szolgálatodra!" - felelte. ³ A király tovább kérdezte: "Nem maradt meg valaki Saul házából, akivel jót tehetnék, az Isten nevében?" Ciba így válaszolt a királynak: "Még van Jonatánnak egy fia, mindkét lábára béna." ⁴ "Hol van?" - kérdezte a király. S Ciba megmondta: "Ammiel fiának, Machirnak a házában, Lo-Debarban." ⁵ Erre a király elküldött érte, és elhozatta Lo-Debarból, Ammiel fiának, Machirnak a házából. ⁶ Amikor Saul fiának, Jonatánnak a fia, Mifiboset megérkezett Dávidhoz, földig hajolt és arcra borult előtte. Dávid megszólította: "Mifiboset!" "Itt vagyok,

szolgálatodra" - felelte. ⁷ Ekkor Dávid azt mondta neki: "Ne félj! Mert atyádra, Jonatánra való tekintettel jót teszek veled, s ösödnek, Saulnak egész földjét visszaadom neked. S mindig asztalomnál eszel majd." ⁸ Erre az leborult és így szólt: "Mi a te szolgád, hogy irgalommal vagy egy olyan döglött kutyaához, mint amilyen én vagyok?" ⁹ A király ezután behívatta Cibát, Saul szolgáját, és azt mondta neki: "Mindent, ami Saulé és házanépéé volt, adj át urad fiának. ¹⁰ Fiaiddal és szolgálóiddal műveld meg a földet, s takarítsd be a termést, hogy urad házanépének legyen kenyeke, amit egyen. Maga Mifiboset azonban, urad fia, mindig az én asztalomnál fog enni." Cibának tizenöt fia és húsz szolgálója volt. ¹¹ Erre Ciba azt felelte a királynak: "Szolgád megtesz mindent, amit uram, királyom parancsolt szolgájának." Mifiboset tehát Dávid asztalánál evett, mint a király valamelyik fia. ¹² Mifibosetnek volt egy kisleánya, Michának hívták. Azok, akik Ciba házában laktak, mind Mifiboset szolgálatára voltak. ¹³ Maga Mifiboset Jerzsálemben lakott, hisz a király asztalánál evett. De mindkét lábára bicegett. 10. fejezet (2Sám10)

¹ Ezután történt, hogy az ammoniták királya meghalt, és fia, Hanun lépett helyette a trónra. ² Dávid ezt mondta magában: "Barátsággal leszek Nachas fia, Hanun iránt, amint az apja is barátsággal volt irántam." Ezért Dávid elküldött, és apja miatt szolgálói révén részvétét nyilvánította. Amikor Dávid szolgálói az ammoniták országába értek, ³ az ammoniták vezérei így szóltak urukhoz, Hanunhoz: "Gondolod, hogy Dávid apádat akarja megtisztelni, amikor elküldte embereit részvétet nyilvánítani? Vajon nem azért küldte inkább Dávid a szolgálóit, hogy kikémleljék a várost, szemügyre vegyék benne az őrséget, s aztán lerombolják?" ⁴ Erre Hanun elfogatta Dávid szolgálóit, az egyik oldalon leborotváltatta a szakállukat és levágatta róluk félig, vagyis egészen az ülepükig a ruhájukat, aztán elküldte őket. ⁵ Amikor Dávidnak hírül vitték a dolgot, eléjük küldött, mert nagy gyalázat érte ezeket a férfiakat, s azt üzentek nekik a király: "Maradjatok Jerikóban, míg ki nem nő újra a szakállatok, s csak aztán térjete vissza!" ⁶ Amikor az ammoniták észrevették, hogy gyűlöletessé tették magukat Dávid előtt, az ammoniták elküldtek és megszerezték zsoldosnak a Bet-Rechob-i arámokat, valamint a Cobába való arámokat, húszezer gyalogost, továbbá Maacha királyát, ezer embert és Tob fejedelmét, tizenkétezer embert. ⁷ Mihelyt Dávid tudomást szerzett róla, elküldte Joábot minden harcosával és bajnokával. ⁸ Erre az ammoniták kivonultak, és a város kapui előtt csatasorba álltak. A Cobába és Rechobba való arámok Tobtól és Maachától külön, a nyílt mezőn sorakoztak fel. ⁹ Amikor Joáb látta, hogy előlről is, hátulról is csatasorba állnak vele szemben, kiválogatta Izrael legjavát, és felsorakoztatta őket az arámokkal szemben, ¹⁰ a csapatai maradványát pedig testvére, Abisáj kezére bízta, hogy állítsa őket

csatasorba az ammoniták ellen. ¹¹ Azt mondta: "Ha az arámok erősebbek nálam, te jössz majd segítségemre, ha azonban az ammoniták erősebbek, mint te, én sietek a segítségedre. ¹² Csak bátorság! Bizonyuljunk erősnek népünkért és Istenünk városaiért. Aztán tegye az Úr, ami tetszik neki!" ¹³ S amikor Joáb előre nyomult harcosaival, hogy megküzdjön az arámokkal, azok megfutamodtak előle. ¹⁴ Mihelyt az ammoniták észrevették, hogy az arámok menekülnek, ők is megfutamodtak Abisáj elől, s visszahúzódtak a városba. Akkor Joáb visszafordult az ammoniták elleni csatából és hazatért Jeruzsálembe. ¹⁵ Amikor az arámok látták, hogy Izrael fiai megverték őket, újra összevonták csapataikat. ¹⁶ Hadad-Ezer pedig hírvivőket küldött, és a folyón túl is mozgósította az arámokat. Ezek Helamba mentek, és Hadad-Ezer seregének a vezére, Sobach volt a parancsnokuk. ¹⁷ Amikor ezt Dávidnak hírül vitték, egész Izraelt hadba szólította, átkelt a Jordánon, és kivonult Helam ellen. Az arámok felsorakoztak Dáviddal szemben, és megütköztek vele. ¹⁸ De az arámok kénytelenek voltak Izrael fiai előtt meghátrálni. Dávid hétszáz harci szekeret és negyvenezer embert megsemmisített az arámok közül. A parancsnokuk, Sobach is megsebesült, úgyhogy meg is halt ott helyben. ¹⁹ A királyok, Hadad-Ezer szövetségesei mind látták, hogy vereséget szenvedtek Izrael fiaitól, azért békét kötöttek Izrael fiaival és alattvalók lettek. Az arámok ezután óvakodtak tőle, hogy az ammonitáknak segítséget nyújtsanak. 11. fejezet (2Sám11)

¹ Egy évre rá, abban az időben, amikor a királyok hadba szoktak szállni, Dávid elküldte Joábot és vele a testőrségét, és egész Izraelt. Lemészárolták az ammonitákat, és megostromolták Rabbát. Maga Dávid Jeruzsálemben maradt. ² Az egyik nap este felé történt, hogy Dávid fölkelte fekvőhelyéről és fölment királyi palotája tetőteraszára. A tetőről meglátott egy asszonyt, amint épp fürdött. Nagyon szép asszony volt. ³ Dávid elküldött és értesítéseket szerzett az asszony felől. Így tájékoztatták: "Batseba az, Eliam lánya, a hetita Urijának a felesége." ⁴ Erre Dávid elküldte embereit és elhívatta. El is ment hozzá, és ő együtt hált vele, majd havi tisztulása közeledtekor hazament. ⁵ Ám az asszony teherbe esett. Erre elküldött és megüzente Dávidnak: "Állapotos vagyok." ⁶ Ekkor Dávid üzenetet küldött Joábnak: "Küldd nekem haza a hetita Uriját!" S Joáb elküldte Uriját Dávidhoz. ⁷ Amikor Urija elment Dávidhoz, Dávid érdeklődött, hogy áll a dolog Joábbal, a csapatokkal és a hadakozással. ⁸ Aztán azt mondta Dávid Urijának: "Menj haza házádba és mosd meg a lábad." Erre Urija eltávozott a királyi palotából; megtisztelő ajándékot vittek utána a király asztaláról. ⁹ De Urija a királyi palota kapuja előtt, ura szolgálói közt tért nyugovóra, nem ment le házába. ¹⁰ Amikor Dávidnak jelentették: "Urija nem ment le a házába", Dávid megkérdezte

Urijától: "Hát nem a csatából jöttél? Miért nem mész le a házába?" ¹¹ Urija így válaszolt Dávidnak: "A láda, valamint Izrael és Júda sátorban laknak, parancsnokom, Joáb, és parancsnokom szolgálai a puszta földön táboroztak. Hát akkor én hogy menjek le házába enni, inni és asszonnyal hálni? Amint igaz, hogy az Úr él és te élsz: ilyet nem teszek!" ¹² Erre Dávid azt mondta Urijának: "Ma még maradj itt, holnap aztán elbocsátlak." Urija tehát Jeruzsálemben maradt azon a napon. Másnap ¹³ Dávid meghívta, hogy egyék és igyék nála és lerészegítette. De Urija este kiment és ura szolgálival tért nyugovóra, nem ment le a házába. ¹⁴ Másnap reggel Dávid levelet írt Joábnak, és Urijával vitette el. ¹⁵ A levélben ezeket írta: "Állítsátok Uriját előre, ahol leginkább tombol a harc. Aztán húzódjatok mögüle vissza, hogy eltalálják és halálát lelje." ¹⁶ Így esett, hogy a város ostromakor Joáb olyan helyre állította, ahol - amint tudta - bátor harcosok álltak. ¹⁷ Amikor aztán a városbeliek kitörtek és Joábbal megütköztek, a népből, mármint Dávid emberei közül néhányan elestek. A hetita Urija is halálát lelte. ¹⁸ Joáb a csata egész lefolyásáról tudósította Dávidot. ¹⁹ Meghagyta a hírvivőnek: "Beszéld el a királynak a csata minden részletét!" ²⁰ Ha aztán fellobban a király haragja és megkérdezi: Miért nyomultatok olyan közel a városhoz támadáskor? Hát nem tudtátok, hogy a falakról lőni szokás? ²¹ Ki ölte meg Abimeleket, Jerubbaal fiát? Nem egy malomkövet dobott le rá valamelyik asszony a falakról, úgyhogy Tebechben halt meg? Miért hatoltatok a falak közelébe? Akkor mondd azt: Szolgád, a hetita Urija is elesett." ²² A hírvivő elment, s megérkezve mindent elmondott Dávidnak, amit Joáb rábízott. Dávid tombolt Joáb elleni haragjában, és így szólt a hírhozóhoz: "Miért nyomultatok olyan közel a falakhoz? Ki ölte meg Abimeleket, Jerubbaal fiát? Nem egy malomkövet dobott rá valamelyik asszony a falakról, úgyhogy Tebechben halt meg? Miért hatoltatok olyan közel a falakhoz?" ²³ A hírhozó ezt válaszolta Dávidnak: "Azok az emberek erős támadást indítottak, így amikor kitörtek ellenünk a nyílt mezőre, kénytelenek voltunk őket viasszorítani egészen a város kapujáig." ²⁴ Akkor a védők elkezdtek a falakról lőni szolgálidra, s néhányan elestek a király szolgálai közül; szolgád, a hetita Urija is meghalt." ²⁵ Ekkor Dávid azt mondta a hírhozónak: "Jelentsd Joábnak: Ez a dolog ne tudódjék ki. Mert a kard egyszer erre sújt le, másszor arra. Folytasd a város elleni harcot, és rombold le. Így önts bele bátorságot!" ²⁶ Amikor Urija felesége hírét vette, hogy férje meghalt, elsiratta férjét. ²⁷ Amikor azonban letelt a gyász ideje, Dávid elküldött, és magához vette a házába. Így felesége lett, és fiút szült neki. De az a tett, amit Dávid elkövetett, nem tetszett az Úrnak. 12. fejezet (2Sám12)

¹ Akkor az Úr elküldte Nátán prófétát Dávidhoz. El is ment hozzá, és így

beszél: "Egy városban élt két ember. Az egyik gazdag volt, a másik szegény.² A gazdagnak rengeteg juha-kecskéje és barma volt.³ A szegénynek azonban nem volt egyebe, csak egy kis báránya, vette magának. Etette, úgylátszólag megnőtt, vele magával és gyermekeivel. Evett a kenyereiből és ivott a poharából. Az ölében aludt, s olyan volt, mintha a lánya lett volna.⁴ Egyszer vendég érkezett a gazdag emberhez. De nem tudta rászánni magát, hogy a juhait vagy barmait közül egyet is elvegyen, és a vendégnek, aki érkezett, elkészítse. Ezért elvette a szegény ember báránycsordáját, és azt készítette el vendégének."⁵ Dávid nagyon megharagudott az emberre, és azt mondta Nátánnak: "Amint igaz, hogy az Úr él: az az ember, aki ilyet tesz, az a halál fia.⁶ A báránycsordát négyszeresen vissza kell fizetnie, amiért így tett, és nem volt kímélettel."⁷ Erre Nátán így szólt Dávidhoz: "Magad vagy ez az ember! Ezt mondta hát az Úr, Izrael Istene: Fölkentelek Izrael királyává és kiszabadítottalak Saul kezéből.⁸ Neked adtam urad házáat és a kebledre urad asszonyait, rád bízam Izrael házáat és Júda házáat. S ha ez kevés lett volna, még megtetéztem volna ezzel meg azzal.⁹ Miért vetted hát meg az Urat, s tettél olyat, ami gonosznak számít az Úr szemében? Kard által elveszítetted a hetita Uriját, hogy feleségül vedd a feleségét. Igen, elveszítetted az ammoniták kardja által!¹⁰ Nos, a kard sose fordul el házadtól, amiért megvetettél, és elvetted a hetita Urijától a feleségét, hogy a te asszonyod legyen.¹¹ Ezt mondta az Úr: Nos, a saját házadból hozok rád romlást. Elveszem a szemed láttára asszonyaidat és odaadom őket más valakinek, hogy napvilágnál asszonyaiddal háljon.¹² Te titokban tetted, de én egész Izrael szeme láttára, napvilágnál viszem ezt végbe!"¹³ Erre Dávid így szólt Nátánhoz: "Vétkeztem az Úr ellen!" Nátán ezt válaszolta Dávidnak: "Így az Úr is megbocsátja bűnödöt, s nem halsz meg.¹⁴ De mert ezzel a tetteddel káromoltad az Urat, a fiú, aki született neked, meghal."¹⁵ Ezzel Nátán elment haza. Az Úr megverte a gyermeket, akit Urija felesége szült Dávidnak, úgylátszólag súlyosan megbetegedett.¹⁶ Dávid az Úrhoz fordult a fiú miatt; szigorú böjtöt tartott, s amikor hazament, éjszaka a puszta földön aludt, zsákkal takarózva.¹⁷ Udvarából a főemberek eléje járultak és igyekeztek rábeszélni, hogy keljen föl a földről, de nem akart, s nem is evett velük.¹⁸ A hetedik nap a gyermek meghalt. Dávid udvari emberei nem merték neki jelenteni, hogy a gyerek meghalt. Azt mondták magukban: "Már akkor sem hallgatott ránk, amikor még élt a gyerek, s a lelkére beszéltünk. Hát hogy mondhatnánk akkor meg neki: A fiú halott? Még kárt tenne magában!"¹⁹ De Dávid észrevette, hogy udvari emberei suttoztak egymás közt. Ebből megértette, hogy a gyerek meghalt. Ezért Dávid megkérdezte udvari embereitől: "Meghalt a gyerek?" "Meg!" - felelték.²⁰ Erre Dávid fölkel a földről, megmosdott, bekente magát olajjal és más ruhát öltött. Aztán elment az Úr házába és leborult. Ezután ételt tettek elé és evett.²¹

Erre udvari emberei így szóltak hozzá: "Mit csinálsz? Amikor még élt a gyerek, böjtöltél és siránkoztál. Most meg, hogy a gyerek meghalt, fölkelsz és ételt veszel magadhoz." ²² Ezt válaszolta: "Amíg a gyermek még élt, böjtöltem és sírtam, mert azt gondoltam, ki tudja, hátha megkönyörül rajtam az Úr, és életben marad a gyerek. ²³ De most, hogy meghalt, minek böjtöljek tovább? Hát visszahozhatom? Én utána megyek, de ő nem tér hozzám vissza." ²⁴ Dávid Batsebát is vigasztalta. Elment hozzá és együtt hált vele. (Batseba) fogant és fiút szült. A Salamon nevet adta neki. Az Úr kedvét találta benne, ²⁵ s ezt tudtul is adta Nátán próféta által, aki az Úr szavára Jedidjának nevezte el. ²⁶ Joáb megtámadta az ammoniták (földjén) Rabbát, és el is foglalta a vízivárost. ²⁷ Ekkor Joáb hírvivőket küldött Dávidhoz, és azt üzent: "Megtámadtam Rabbát és elfoglaltam a vízivárost. ²⁸ Gyűjtsd hát össze a nép maradékát, vedd ostrom alá a várost és foglald el, nehogy én vegyem be, aztán az én nevemet adjam neki." ²⁹ Erre Dávid hadba szólította az egész sereget, kivonult Rabba ellen, megostromolta és elfoglalta. ³⁰ Levette Milkom fejéről a koronát; egy talentum aranyat nyomott és egy szép drágakő volt belefoglalva; ez most Dávid fejére került. Rengeteg zsákmányt is szerzett a városban. ³¹ A népséget meg elhurcolta, hogy a fűrészek, a vascsákányok, a vasbalták mellé rendelje s a tégláégető kemencékben dolgoztassa őket. Ugyanígy bánt az ammoniták minden városával. Aztán visszatért Dávid az egész sereggel Jeruzsálembe. 13. fejezet (2Sám13)

¹ Ezután a következők történtek: Dávid fiának, Absalomnak volt egy szép húga, Támárnak hívták. Dávidnak a fia, Amnon beleszeretett. ² S Amnon annyira epekedett húgáért, Támárért, hogy egészen belebetegedett. Érintetlen lány volt ugyanis, így Amnon lehetetlennek találta, hogy hozzá közeledjék. ³ De Amnonnak volt egy barátja. Jonadabnak hívták, s Dávid testvérének, Simeának volt a fia. Ez a Jonadab nagyon ravasz ember volt. ⁴ Azt mondta neki: "Hogy van az, király fia, hogy minden reggel olyan bágyadt vagy? Nem mondanád el?" Amnon így válaszolt: "Szerelmes vagyok Támárba, testvéremnek, Absalomnak a húgába." ⁵ Erre Jonadab azt mondta: Feküdj le az ágyba, és tettesd magad betegnek. Ha aztán eljön apád meglátogatni, hát mondd neki: Engedd meg, hadd jöjjön el a húgom, Támár, s ő adjon nekem enni. Ha itt készíti el az ételt a szemem láttára, akkor elfogadom a kezéből". ⁶ Amnon tehát lefeküdt az ágyba és betegnek tetette magát. Amikor a király elment meglátogatni, Amnon így szólt a királyhoz: "Engedd meg, hadd jöjjön el a húgom, Támár, s hadd csináljon a szemem láttára néhány lepényt. Az ő kezéből megenném." ⁷ Erre Dávid üzent Támárnak a palotába: "Menj el bátyád, Amnon házába, és készíts neki valami ételt." ⁸ Támár tehát elment bátyja, Amnon házába. Az ágyban feküdt. Fogta a tésztát, kidagasztotta, s a

szeme láttára lepényt csinált belőle, aztán megsütötte a lepényt.⁹ Akkor fogta a serpenyőt és kiborította előtte. De ő nem akart enni, hanem azt mondta: "Menjetek ki innét, mindnyájan!" Erre mindannyian elmentek.¹⁰ Most azt mondta Amnon Támárnak: "Hozd be nekem az ételt a belső szobába, hogy a kezedből ehessek." Támár fogta a lepényt, amelyet csinált, és bevitte bátyjának, Amnonnak a belső szobába.¹¹ De amikor odanyújtotta neki, az elkapta és azt mondta neki: "Gyere, húgom, feküdj mellém!"¹² Azt felelte neki: "Hagyd ezt, bátyám, ne becssteleníts meg! Ilyesmit nem szokás Izraelben tenni. Ne kövess el ilyen gyalázatos dolgot!"¹³ Hova mehetnék szégyenemmel? S te magad is egyike vagy Izrael főembereinek. Beszélj inkább a királlyal, biztosan nem tagad meg téled." ¹⁴ De nem hallgatott szavára, erőszakot követett el rajta, meggyalázta, együtt hált vele.¹⁵ Utóbb Amnont nagy utálat töltötte el tőle, úgyhogy az utálat, amely eltöltötte tőle, nagyobb volt, mint szerelme, amelyet előzőleg érzett iránta. Ezért azt mondta neki Amnon: "Fogd magad és menj innét!" ¹⁶ De ő így felelt neki: "Nem, bátyám! Ha most elkergetsz, még nagyobb igazságtalanságot követsz el ellenem, mint amelyet már elkövettél." Csakhogy nem hallgatott rá,¹⁷ beszólította a legényt, aki a szolgálatára volt, és megparancsolta neki: "Lökd ki nekem ezt az utcára, és reteszeld be mögötte az ajtót!" ¹⁸ [Hosszú ujjú tunikát viselt, ilyet hordtak ugyanis a királylányok, amíg szüzek voltak.] Erre a legény kituszkolta az utcára és bereteszelte az ajtót.¹⁹ Támár hamut szórt a fejére és megszaggatta hosszú ujjú tunikáját, amelyet viselt, és ahogy ment, jajgatott.²⁰ Bátyja, Absalom így szólt hozzá: "Bátyád, Amnon volt együtt veled? Akkor hallgass, húgom, hiszen a bátyád. Ne vedd szívedre a dolgot!" Így Támár magányosan élt bátyja, Absalom házában.²¹ Amikor Dávid király meghallotta a dolgot, haragra lobbant. De nem vette el fiának, Amnonnak a kedvét, mert szerette, hiszen elsőszülött volt.²² Absalom azonban egyetlen szót sem váltott Amnonnal, sem rosszban, sem jóban. Absalom ugyanis gyűlölte Amnont, amiért meggyalázta hógát, Támárt.²³ Két esztendővel később történt, hogy Absalom birkanyírást tartott Efraim közelében Baal-Hacorbán, s meghívta a király valamennyi fiát.²⁴ Elment a királyhoz, és így szólt hozzá: "Szolgád birkanyírást tart. Kísérje el a király udvari embereivel szolgáját!" ²⁵ De a király azt mondta Absalomnak: "Nem, fiam! Nem megyünk el mindnyájan, mert hisz terhedre lennénk." Absalom tovább unszolta, de (Dávid) mégsem akart menni, hanem áldásával útra bocsátotta.²⁶ Erre Absalom azt mondta: "Ha nem, hát akkor hadd jöjjön velünk legalább testvérem, Amnon." A király megkérdezte: "Miért menjen veled?" ²⁷ Mégis, mivel Absalom erőltette, hát elengedte vele Amnont és a király fiait, mind. Absalom királyi lakomát csapott,²⁸ s megparancsolta szolgálóinak: "Ügyeljetek! Ha Amnon már jó hangulatban lesz a bortól, azt fogom nektek mondani: Ragadjátok meg

Amnont! Akkor öljétek meg! Ne féljétek, hisz magam adok rá nektek parancsot. Szedjétek össze bátorságotokat és legyetek derék emberek!" ²⁹ Absalom szolgálai úgy tettek Amnonnal, amint Absalom parancsolta. Erre a király fiai felugrottak, ki-ki öszvéreére kapott és menekült. ³⁰ Még úton voltak, amikor a hír már Dávid fülébe jutott: "Absalom mind megölte a király fiai, nem hagyott közülük élve egyetlen egyet sem!" ³¹ Erre a király felállt, megszaggatta ruháját és a földre vetette magát. Udvari emberei is mind úgy álltak ott, megszaggatott ruhában. ³² De akkor Dávid testvérének, Simeának a fia, Jonadab megszólalt és azt mondta: "Ne gondolja uram, hogy mind megölték az ifjakat, a király fiai. Nem, hanem csak Amnon halt meg. Mert Absalom attól a naptól fogva, hogy Amnon meggyalázta húgát, Támárt, jelét adta annak, hogy gonoszságot forral. ³³ Ne vegye hát, uram királyom szívére a dolgot, és ne gondolja, hogy mind meghaltak a királyfiak. Nem, hanem csak Amnon halott." ³⁴ Maga Absalom elmenekült. Amikor az őrségen levő szolga kinézett, a Bachurim felőli úton egy csapat embert látott, amint lefelé ereszkedett a lejtőn. Az őr jelentette a dolgot a királynak, ezekkel a szavakkal: "Embereket láttam, amint lefelé ereszkedtek a lejtőn, a Bachurim felőli úton." ³⁵ Erre Jonadab így szólt a királyhoz: "Lám, megjöttek a királyfiak. Úgy történt minden, amint mondtam." ³⁶ Alighogy befejezte szavait, megérkeztek a királyfiak és elkezdtek hangosan sírni. A király és udvari emberei szintén nagy jajgatásba fogtak. ³⁷ Maga Absalom azonban elmenekült és Ammihud fiához, Gesur királyához, Talmaihoz ment. A király egész idő alatt gyászolta fiát. ³⁸ Miután Absalom elmenekült és Gesurba jutott, három esztendeig maradt ott. ³⁹ A király belenyugodott Amnon halálába, s így nem neheztelt tovább Absalomra. 14. fejezet (2Sám14)

¹ Joáb, Ceruja fia észrevette, hogy a király szíve megennyhült Absalom iránt. ² Ezért Joáb elküldött Tekoába, és hozatott onnét egy okos asszonyt. Azt mondta neki: "Tégy úgy, mintha gyászolnál. Ölts gyászruhát, ne kend be magadat olajjal, hanem viselkedjél olyan asszony módjára, aki már régóta gyászol egy halottat. ³ Aztán menj be a királyhoz, és így meg így beszélj vele." S Joáb szájába adta az asszonynak a szót. ⁴ A Tekoába való asszony tehát bement a királyhoz, arcra borult a földön, hódolt előtte és így beszélt: "Segíts rajtam, ó király!" ⁵ A király megkérdezte: "Mi bajod van?" "Nagy gyászban vagyok - felelte. - Meghalt az uram. ⁶ S volt szolgálódnak két fia. Egymásnak estek, s mivel nem volt ott senki, aki szétválasztotta volna őket, az egyikük akkorát ütött testvérére, hogy megölte. ⁷ Erre az egész nemzetség rátámadt szolgálódra és azt mondta: Add ki, aki agyonütötte testvérét, hadd vegyük el az életét testvére életéért, akit megölt, s hadd irtsuk ki még az örököszt is. Így ki akarták oltani azt a parazsat is, ami még megmaradt nekem, hogy férjemnek

se neve, se utódai ne maradjanak a földön." ⁸ Erre a király azt mondta az asszonynak: "Menj haza, majd intézkedem ügyedben!" ⁹ Ám a Tekoába való asszony így válaszolt a királynak: "A bűn rám és családomra száll, uram és királyom, a király és trónja azonban ártatlan marad!" ¹⁰ A király azt mondta rá: "Ha valaki ezzel fenyeget, azt hozd elém, s nem zaklat tovább." ¹¹ (Az asszony) azonban tovább beszélt: "Mondja hát ki a király az Úrnak, Istenének a nevét, hogy a vérbosszút álló ne törjön vesztére és ne pusztítsa el fiamat." Erre így szólt hozzá: "Amint igaz, hogy az Úr él: a fiadnak egy haja szála sem esik le a földre." ¹² Ám az asszony folytatta: "Mondhatna szolgálód valamit uramnak, királyomnak?" "Beszélj!" - felelte. ¹³ Erre az asszony azt mondta: "Hát akkor miért forgatott olyan gondolatokat magában a király az Isten népe ellen, hogy nem engedi hazatérni azt, akit száműzött mert hisz azzal, hogy ilyen ítéletet hozott, saját magát bűnösnek mondta ki. ¹⁴ Halandók vagyunk, olyanok, mint a víz, amelyet kiloccsantanak a földre, és nem tudnak többé összegyűjteni. Isten nem kelti életre a halottat. Így hát a királynak legyen gondja rá, hogy ne maradjon tőle száműzve, akit száműzött. ¹⁵ Azért jöttem s mondtam el ezeket uramnak, királyomnak, mert az emberek megijesztettek. Azt mondta magában szolgálód: Beszélek én egyszer a királlyal. Hátha megteszi a király, amit szolgálója mond neki. ¹⁶ Mert a királynak gondja lesz rá, hogy megmentse szolgálóját annak az embernek a kezétől, aki azon van, hogy a fiammal egyetemben kizárjon az Isten örökségéből. ¹⁷ Azt gondolta szolgálód: Uram, királyom szava majd megnyugtat. Hiszen uram, királyom olyan, mint az Isten angyala, tudja, mi jó s mi rossz. Az Úr, a te Istened legyen veled!" ¹⁸ Most a király vette át a szót, s azt mondta az asszonynak: "Ne tagadj el semmit abból, amit most kérdezek tőled!" "Csak kérdezzem uram, királyom!" - felelte az asszony. ¹⁹ Erre a király megkérdezte: "Nem Joáb keze van benne ebben a dologban?" Az asszony azt mondta rá: "Amint igaz, uram, királyom, hogy élsz; lehetetlen attól akár jobbra, akár balra eltérni, amit uram s királyom mond! Igen, szolgálád, Joáb adta nekem ezt a megbízatást, ő adta ezeket a szavakat szolgálód szájába. ²⁰ Azért tett így szolgálád, Joáb, hogy más színt adjon a dolognak. De hát uram bölcs, akár az Isten angyala, úgyhogy mindent tud, ami csak történik a földön." ²¹ A király így szólt Joábhoz: "Jól van, megteszem. Menj és hozd vissza a fiatalembert, Absalomot." ²² Erre Joáb földig hajolt, leborult a király előtt és magasztalta. Azt mondta: "Ma már látja szolgálád, hogy tetszésre leltem szemedben, uram és királyom, mert a király teljesítette szolgálója kérését." ²³ Ezután Joáb felállt, elment Gesurba és visszahozta Absalomot Jeruzsálembe. ²⁴ A király azonban kijelentette: "Menjen a maga házába, s nekem ne kerüljön a szeme elé." Így hát Absalom behúzódott a házába, s nem járulhatott a király színe elé. ²⁵ Egész Izraelben nem volt még egy ember olyan, mint Absalom, akit a szépsége miatt

úgy dicsértek volna. A talpától egész a feje búbjáig nem találtak benne semmi hibát. ²⁶ Amikor lenyíratta fejről a haját - minden esztendő végén lenyíratta, mert nehéz volt neki, azért hát le kellett nyíratnia -, a haja 200 sékelt nyomott a királyi mérték szerint. ²⁷ Absalomnak három fia született és egy lánya; ezt Támárnak hívták, és nagyon csinos asszony volt. ²⁸ Két évet töltött Absalom Jeruzsálemben anélkül, hogy a király színe elé kerülhetett volna. ²⁹ Akkor Absalom elhívatta Joábot, hogy elküldje a királyhoz. De az vonakodott tőle, hogy elmenjen. Másodszor is elküldött érte, de nem akart hozzá elmeni. ³⁰ Ezért így szólt szolgájához: "Ismeritek Joáb szántóját az enyém mellett. Árpa van rajta. Menjetek és gyűjtsátok fel!" Absalom szolgálai felgyújtották a földet. ³¹ Erre Joáb fogta magát és elment Absalom házába, s megkérdezte tőle: "Miért gyűjtötták fel szolgálid a földemet?" ³² Absalom így válaszolt Joábnak: "Nézd, elküldtem érted és kértelek: Gyere el, mert el szeretnék küldeni a királyhoz, hogy kérdezd meg tőle: Voltaképpen miért tértem vissza Gesurból? Jobb volna nekem, ha ott volnék! Mert most már a király színe elé szeretnék kerülni. Ha bűn terhel, hát akkor öljön meg." ³³ Joáb tehát elment a királyhoz, és átadta az üzenetet. Erre az hívatta Absalomot. El is ment a királyhoz, az földig hajolt és leborult a király előtt. A király azonban megölelte Absalomot.

15. fejezet (2Sám15)

¹ Ezután történt, hogy Absalom szerzett magának harci szekereket, lovakat és ötven embert, fullajtárnak. ² Aztán Absalom reggelente korán fölkel, és kiállt a kapu felé vivő út mentére. S amikor valaki, akinek peres ügye volt, a király ítélőszéke elé igyekezett, magához szólította és megkérdezte: "Honnan, melyik városból jössz?" Ha így válaszolt: "Izraelnek ebből és ebből a törzséből való szolgád", ³ akkor azt mondta neki Absalom: "Nézd, a dolgod ugyan rendjén való és igazságos, de a királynál nem hallgat meg senki." ⁴ Majd így folytatta Absalom: "Ha engem tennének meg az ország bírójává, akkor bárki elem kerülhetne, akinek csak van valami peres ügye. És igazságot szolgáltatnék neki." ⁵ Ha aztán valaki odament és leborult előtte, kezét nyújtotta neki, magához vonta és megölelte. ⁶ Így tett Izraelnek minden fiával, aki a király ítélőszéke elé igyekezett. Így Absalom csalárdul megnyerte Izrael népének szívét. ⁷ Négy esztendő elteltével történt, hogy Absalom így szólt a királyhoz: "El szeretnék menni Hebronba, hogy fogadalmamat, amelyet az Úrnak tettem, teljesítsem. ⁸ Ezt a fogadalmat tette ugyanis szolgád, amikor az arámok földjén, Gesurban voltam: Ha az Úr visszavezérel Jeruzsálembe, akkor az Úr tiszteletére istentiszteletet tartok Hebronban." ⁹ A király azt mondta neki: "Menj békével!" Útra kelt hát és elment Hebronba. ¹⁰ Ám Absalom titokban követeket küldött Izrael törzseihez ezzel az üzenettel: "Ha meghalljátok a harsonák szavát, kiáltsátok ki: Absalom lett Hebron királya!" ¹¹ Absalommal

kétszáz férfi elhagyta Jeruzsálemet. Meghívta őket, így gyanútlanul elmentek vele, és mit sem tudtak az egész dologról.¹² A gilonita Achitofelt, Dávid tanácsadóját is odahívatta Absalom a városából, Gilóból, és együtt mutatták be az áldozatot. Az összeesküvés tehát nagy volt, s egyre többen gyűltek Absalom köré.¹³ Hírhözó érkezett Dávidhoz, és jelentette neki: "Izrael népének szíve Absalomhoz fordult."¹⁴ Erre Dávid így szólt tisztjeihez, akik vele voltak Jeruzsálemben: "Rajta, meneküljünk! Különben nem kerüljük el Absalom kezét. El innét, igyekezzetek, nehogy siessen és rajtunk üssön, romlást hozzon ránk és kardélre hányja a várost."¹⁵ A király tisztjei így válaszoltak a királynak: "Amint urunk és királyunk jónak látja, a szolgálatodra vagyunk."¹⁶ A király tehát elment, gyalogosan, egész házanépével együtt. Mindazonáltal a király ott hagyott tízet az ágyasai közül, hogy őrizték a palotát.¹⁷ Gyalog ment el a király, egész népével egyetemben. Az utolsó háznál megálltak.¹⁸ A tisztjei a közelében tartózkodtak; a kereták és a peleták, valamint a Gátba való Ittai emberei, hatszáz férfi, akik Gátból vele jöttek, a király előtt vonultak.¹⁹ De a király így szólt a Gátból való Ittaihoz: "Miért tartasz velünk? Fordulj vissza és maradj itt a királynál; idegen vagy, ráadásul elűztek hazádból."²⁰ Tegnap jöttél ide, s ma hagyjam, hogy velünk együtt bolyongásra add magad? Hiszen csak úgy vaktában megyek. Térj vissza és vidd magaddal földijeidet is. Legyen hozzád irgalmas és hűséges az Úr!"²¹ Ittai azonban így válaszolt a királynak: "Amint igaz, hogy az Úr él, s amint igaz, hogy uram és királyom él: ahol uram és királyom lesz, ott lesz - akár él, akár hal - a szolgád is!"²² Erre Dávid azt mondta Ittainak: "Jól van hát, akkor gyere!" A Gátból való Ittai tovább ment embereivel és az összes málhával együtt, amely vele volt.²³ Mindenki zokogott. A király megállt a Kidron-patak völgyében, s az egész nép elvonult előtte, a pusztá irányába.²⁴ Ott volt Cádok is az összes levitával együtt; ők vitték az Isten ládáját. Míg a nép ki nem vonult a városból, addig az Isten ládáját letették Ebjatár közelében.²⁵ Akkor a király azt mondta Cádoknak: "Vidd vissza az Isten ládáját a városba! Ha tetszésre talállok az Úr szemében, visszavezérel és viszontláthatom hajlékát."²⁶ Ha azonban azt mondja: Nem vagy tetszésemre, hát akkor jó, itt vagyok, tegyen velem, amint jónak látja."²⁷ Aztán azt mondta a király Cádok papnak: "Nézzétek, te és Ebjatár térjete vissza nyugodtan a városba, ugyanígy a fiaitok is veletek együtt, a te fiad, Achimaac és Abjatár fia, Jonatán."²⁸ Magam a pusztában a gázlónál várok addig, amíg hírt adtok nekem."²⁹ Így hát Cádok és Ebjatár visszavitték az Isten ládáját Jeruzsálembe és ott maradtak.³⁰ Akkor Dávid elindult fölfelé az Olajfák-hegyén. Egyre sírt, mezítláb volt, s a feje befödve. A nép, amely vele tartott, szintén befödte a fejét, és folytonos nagy sírás közepette haladt fölfelé.³¹ Amikor Dávidnak jelentették: "Achitofel is ott van Absalom mellett az

összeesküvők közt", Dávid így szólt: "Uram, hiúsítsd meg Achitofel tanácsait!" ³² Amikor Dávid fölért a hegytetőre, ahol az Istent szokták imádni, lám, ott jött vele szemben megszaggatott ruhában az arkita Husai, Dávid bizalmasa, a fején hamu. ³³ Dávid így szólt hozzá: "Csak terhemre vagy, ha velem jössz. ³⁴ Ha azonban visszatérsz a városba és azt mondd Absalomnak: A szolgád vagyok, uram és királyom; hosszú ideig szolgáltam atyádat, s mostantól téged szolgállok, akkor kijátszhatod érdekemben Achitofel tanácsait. ³⁵ Cádok és Ebjatar papok is ott lesznek melletted. Mindent, ami csak füledbe jut a királyi palotából, jelentsd Cádok és Ebjatar papnak. ³⁶ Mindkettőjüknek ott van a fiuk, Cádoknak Achimaac, Ebjatarnek meg Jonatán. Üzenjetelek meg velük mindent nekem, amit csak hallotok majd." ³⁷ Így Dávid bizalmasa, Husai visszatért a városba, éppen akkor, amikor Absalom bevonult Jeruzsálembe. 16. fejezet (2Sám16)

¹ Alighogy túljutott Dávid a hegytetőn, ott jött vele szemben Ciba, Mifiboset szolgája, két fölnyergelt számmal. Kétszáz kenyeret, száz mazsolás kalácsot, száz füges kalácsot és egy tömlő bort hoztak. ² A király megkérdezte Cibától: "Mit akarsz ezzel?" Ciba ezt válaszolta: "A szamarak a király családja számára, hogy felüljenek rájuk, a kenyér és a gyümölcs eledelül a legényeknek, a bor meg azoknak inni, akik ellankadnak a pusztában." ³ A király tovább kérdezősködött: "De hát hol van urad fia?" Ciba így felelt a királynak: "Ott maradt Jeruzsálemben. Azt mondta ugyanis: Ma visszaadja nekem Izrael háza atyám királyságát." ⁴ Erre a király azt mondta Cibának: "Minden, ami a Mifiboseté, legyen a tied!" Ciba így felelt: "Leborulok előtted. Légy továbbra is kegyes hozzám, uram és királyom!" ⁵ Amikor Dávid király Bachurim közelébe ért, szembejött vele egy ember, ugyanabból a nemzetségből, amelyből Saul családja is származott. Siminek hívták és Gera fia volt. Egyfolytában átkozódott, ahogy jött, ⁶ sőt köveket dobált Dávid után és Dávid király tisztjei után, noha a harcosok és a testőrök jobbról és balról közrefogták a királyt. ⁷ Így hangzottak Simi átkai: "Ki innét, ki, te vérengző, elvetemült ember! ⁸ Most rád hárította az Úr Saul egész házának vérét, akitől elvetted a királyságot, és fiadnak, Absalomnak kezére juttatta. Látod, most aztán bajba jutottál, amiért olyan vérengző vagy." ⁹ Ceruja fia, Abisáj megkérdezte a királytól: "Mit átkozza ez a döglött kutya uramat, királyomat? Engedd meg, hogy odamenjek és fejét vegyem!" ¹⁰ De a király így válaszolt: "Mit akartok tőlem, Ceruja fia? Hagyjátok, hadd átkozódjék. Ha az Úr meghagyta neki: Átkozd meg Dávidot, akkor ki kérheti számon: miért teszel ilyet?" ¹¹ Aztán azt mondta Dávid Abisájnak és tisztjeinek: "Ha a saját fiam, aki ágyékomról származik, az életemre tör, mennyivel inkább Benjaminsnak ez a fia itt. Hagyjátok, hadd átkozzon! Mert az Úr hagyta meg neki. ¹² Talán

majd megszán az Úr nyomorúságomban és jót ad a helyett az átok helyett, amely ma ér." ¹³ Ezzel Dávid ment embereivel együtt tovább az útján. Simi azonban szintén lement a lejtőn, s folyvást átkozta, kővel dobálta és fölhevítette előtte a port. ¹⁴ A király és az egész nép, amely vele tartott, kimerülten érkezett..., de ott végre lélegzethez jutott. ¹⁵ Közben Absalom Izrael férfijaival Jeruzsálembe érkezett. Achitofel is vele volt. ¹⁶ Amikor Dávid barátja, az archita Husai Absalomhoz ért, felkiáltott: "Éljen a király! Éljen a király!" ¹⁷ Absalom megkérdezte tőle: "Ez a barátod iránti szeretet? Miért nem mentél el a barátoddal?" ¹⁸ Husai így válaszolt Absalomnak: "Nem! Akit az Úr, ez a nép itt és Izrael fiai választottak, azzal kívánok tartani és élni. ¹⁹ S másodszor: Kinek szolgáljak, ha nem a fiának? Amint atyádat szolgáltam, neked is szolgálatodra leszek." ²⁰ Absalom Achitofelhez, fordult: "Adj tanácsot, mit tegyünk?" ²¹ Achitofel azt mondta Absalomnak: "Menj be atyád ágyasaihoz, akiket itt hagyott, hogy őrizzék a palotát. Ha aztán egész Izrael meghallja, hogy gyűlöletessé tetted magad atyád előtt, azok, akik hozzád csatlakoztak, mind bátorságot merítenek." ²² Így hát fölverték Absalomnak a tetőn egy sátor, és Absalom egész Izrael szeme láttára bement atyja ágyasaihoz. ²³ Achitofelnek a tanácsa ugyanis, amelyet azokban a napokban adott, annyit jelentett, mintha valaki az Istentől kapott volna intést. Ilyen sokat számított Achitofel tanácsa mind Dávidnak, mind Absalomnak. 17. fejezet (2Sám17)

¹ Achitofel azt mondta Absalomnak: "Ki szeretné magamnak választani tizenkétezer embert, aztán útra kelnek, hogy még az éjszaka nyomába eredjek Dávidnak. ² Rajtaütők, amikor fáradt, s a keze erőtlenné válik, és rémületbe ejtem. Erre az egész nép, amely vele tart, elmenekül. Akkor a királyra támadok, ³ és visszahozom neked az egész népet, mintha egy menyasszony térne vissza a vőlegényéhez, hiszen te csak egy embernek akarod az életét, így a nép megmenekülhet." ⁴ A tanács tetszett Absalomnak és Izrael véneinek. ⁵ Absalom mégis megparancsolta: "Hívjátok ide az archita Husait, hadd halljuk, mit mond." ⁶ Amikor Husai elment Absalomhoz, Absalom így szólt hozzá: "Ezt és ezt a tanácsot adta Achitofel. Kövessük-e a tanácsát? Ha nem, hát akkor mondd meg!" ⁷ Erre Husai azt mondta Absalomnak: "Az a tanács, amelyet Achitofel ezúttal adott, nem jó." ⁸ Aztán így folytatta Husai: "Magad is tudod, hogy atyád és emberei bátor vitézek, olyanok, mint a medve a mezőn, amelytől elragadják a kölykeit. Azonkívül atyád hadviselő ember, nem fogja hagyni, hogy az emberei éjszaka pihenőt tartsanak. ⁹ Egészen biztos, hogy valamelyik szurdokban vagy egyebütt rejtőzik. Ha csak néhányan esnek is el a népből mindjárt az elején, és híre megy, mindjárt azt fogják mondani: Azok az emberek, akik Absalommal tartottak, vereséget szenvedtek. ¹⁰ Aztán az lesz a vége, hogy még a legbátrabbnak is, akinek olyan a szíve, mint az oroszláné,

inába száll a bátorsága; mert hisz egész Izrael tudja, hogy atyád hős, és bátor emberek veszik körül. ¹¹ Magam inkább ezt tanácsolnám: Gyűljön köréd egész Izrael Gáttól egészen Beersebáig, annyian, mint a tenger fővénye; s te magad is szállj harcba velük együtt. ¹² Akkor támadjuk meg, ahol épp van, s úgy elárasztjuk, mint a harmat a földkerekséget. Nem marad belőle és emberei közül, akik vele tartanak, egyetlen egy sem élve. ¹³ Ha netalán behúzódik valamelyik városba, akkor egész Izrael kötelet vet erre a városra és levonszoljuk a patakba, míg végül egyetlen kődarab sem marad ott belőle." ¹⁴ Absalom és Izrael vénei felkiáltottak: "Az archita Husai tanácsa jobb, mint Achitofel tanácsa!" Az Úr ugyanis úgy intézte, hogy Achitofelnek a kedvezőbb tanácsát elvesse, mert az Úr romlást akart hozni Absalomra. ¹⁵ Ezután Husai tudatta Cádok és Ebjatar pappal: "Ilyen és ilyen tanácsot adott Achitofel Absalomnak és Izrael véneinek, én azonban ezt meg ezt tanácsoltam. ¹⁶ Most hát rögtön küldjétek el valakit Dávidhoz. Mondja meg neki: Ne maradj éjszakára a puszta gázlóinál, hanem kelj át sürgősen a túlsó partra, nehogy elveszen a király a vele tartó egész csapattal együtt." ¹⁷ Jonatán és Achimaac Rogel forrásánál tartózkodtak. Mindig egy szolgáló ment oda hírt vinni nekik, ők aztán elmentek Dávid királyhoz és jelentették neki, de maguk nem mutatkozhattak és nem térhettek vissza a városba. ¹⁸ Egy fiatalember mégis észrevette őket, és jelentette Absalomnak. Erre gyorsan elmentek onnét és betértek Bachurimban egy embernek a házába. Ennek volt az udvarán egy ciszterna, oda ereszkedtek le. ¹⁹ Az asszony fogta a tetejét, és rátette a ciszterna nyílására, aztán zabot öntött rá, úgyhogy nem lehetett észrevenni. ²⁰ Amikor Absalom emberei betértek az asszonyhoz a házba és megkérdezték: "Hol van Achimaac és Jonatán?", az asszony azt felelte nekik: "Innét tovább mentek a víz felé." Keresték őket, de aztán, hogy nem találták, visszatértek Jeruzsálembe. ²¹ Mihelyt elmentek, Achimaac és Jonatán kimásztak a ciszternából, és sietve megvitték a hírt Dávid királynak. Azt mondták Dávid királynak: "Induljatok és gyorsan keljétek át a vízen. Mert Achitofel ezt meg ezt a tanácsot adta benneteket illetően." ²² Erre Dávid és az egész csapat, amely vele tartott, elindultak, és átkeltek a Jordánon. Hajnalra nem volt egyetlen ember sem, aki még nem kelt volna át a Jordánon. ²³ Amikor Achitofel látta, hogy a tanácsát nem követik, fölnyergelte a szamarát, felült rá és hazament, a maga városába. Ellátta háza népét utasításokkal, aztán felakasztotta magát. Így halt meg. Atyja sírboltjában temették el. ²⁴ Dávid már Machanajimba ért, amikor Absalom, s vele Izrael fiai átkeltek a Jordánon. ²⁵ Absalom Amazát tette meg Joáb helyett a sereg parancsnokává. Amaza egy Jitra nevű izmaelitának volt a fia, akinek kapcsolata volt Abigaillal, Izaj lányával, Cerujának, Joáb anyjának nővérével. ²⁶ Izrael és Absalom Gileád földjén ütöttek táborn. ²⁷ Amikor Dávid Machanajimba ért, az ammoniták

(földjéről), Rabbából való Nachasnak a fia, Sobi, a Lo-Debar-i Ammielnek a fia, Machir és a Rogelimba való gileádi Barzilláj ²⁸ fekvőhelyeket, takarókat, fazekakat, cserépedényeket, búzát, árpát, lisztet, pörkölt gabonát, babot, lencsét, ²⁹ mézet, tejszínt, juhsajtot s túrót vittek Dávidnak, hogy legyen neki és a vele tartó népnek mit enni. Mert azt mondták magukban: "A pusztában megéheztek, elfáradtak és megszomjajztak ezek az emberek." 18. fejezet (2Sám18)

¹ Dávid számba vette csapatát, és a százas, ezres csoportok élére parancsnokokat állított. ² Aztán három részre osztotta a csapatot: egy harmadukat Joábnak, egy harmadukat Joáb testvérének, Ceruja fiának, Abisájnak és egy harmadukat a Gátból való Ittainak rendelte alá. Aztán azt mondta a király az embereinek: "Magam is kivonulok veletek." ³ De az emberek azt mondták: "Nem szabad kivonulnod. Ha ugyanis menekülnünk kell, ránk nem vetnek ügyet. S ha a fele elesik közülünk, azzal sem fog senki törődni. De te tízezerrel fölérsz közülünk. Egyébként is jobb, ha itt maradsz tartaléknak, készen arra, hogy segítségünkre siess a városból." ⁴ "Úgy teszek, amint jónak látjátok" - felelte a király. Míg az egész sereg ki nem vonult, százas és ezres csoportonként, a király ott állt a kapunál. ⁵ A király parancsba adta Joábnak, Abisájnak és Ittainak: "Bánjatok kímélettel a fiúval, Absalommal!" Mind hallották az emberek, amikor a király ezt a parancsot adta a vezéreknek Absalomot illetően. ⁶ Így vonult harcba a sereg Izrael ellen. Efraim erdeiben ütköztek meg. ⁷ Izrael fiai vereséget szenvedtek Dávidtól. Óriási veszteségük volt azon a napon: húszezer ember. ⁸ A harc az egész vidékre kiterjedt. S az erdő még több áldozatot szedett a seregből, mint a kard azon a napon. ⁹ Absalom véletlenül útjába került Dávid embereinek. Absalom ugyanis egy öszvéren ült, és az öszvér egy nagy tölgyfa koronája alá tévedt. Absalom feje beleakadt a tölgyfába, s ott maradt ég és föld között himbálózva, az öszvér meg, amely alatta volt, tovább ment. ¹⁰ Egy ember meglátta és jelentette Joábnak: "Láttam Absalomot - mondta -, egy tölgyfán lógott." ¹¹ Joáb így felelt az embernek, aki a hírt vitte neki: "Hogyan, hát ha láttad, akkor miért nem ölted meg ott helyben és fektetted a földre? Aztán az én dolgom lett volna, hogy adjak neked tíz ezüstöt meg egy övet." ¹² De az ember ezt válaszolta Joábnak: "Ha ezer ezüst ütötte volna is a markomat, akkor sem merészeltem volna kezet vetni a király fiára. Hát nem parancsba adta neked, Abisájnak és Ittainak a fülünk hallatára a király: "Vigyázzatok nekem a fiúra, Absalomra!" ¹³ Ha meg alattomban elbántam volna vele, akkor téged állított volna félre, hiszen a király előtt nem marad semmi titokban." ¹⁴ Joáb azt mondta rá: "Eh mit! Miért is töltöm tovább az időt veled?" Ezzel kezébe fogott három lándzsát, és Absalom mellébe döfte őket. Mivel azonban még élve

lógott a tölgyfán, ¹⁵ odalépett tíz ember, Joáb fegyverhordozói, és agyonütötték. ¹⁶ Ekkor Joáb megfúvatta a kürtöket, és az emberek abbahagyták Izrael üldözését, hiszen Joáb megállást parancsolt a seregnek. ¹⁷ Aztán fogták Absalomot, s az erdőben egy gödörbe dobták, és egy óriási kőhalmot raktak fölé. Közben egész Izrael menekült, ki-ki a maga sátorába. ¹⁸ Absalom még életében szerzett magának egy emlékkövet, és felállította a Királyok völgyében. Azt mondta ugyanis: "Nincs fiam, aki fenntartaná emlékezetemet." Így az emlékkövet nevezte el a nevéről. Mind a mai napig Absalom kövének hívják. ¹⁹ Cádok fia, Achimaac azt mondta: "Szaladok, és megviszem a királynak az örömhírt, hogy az Úr igazságot szolgáltatott neki és megmentette ellenségeitől." ²⁰ De Joáb azt felelte neki: "Ma nem viszel örömhírt, majd máskor; ma nem viszel jó újságot, hiszen a király fia halott." ²¹ Aztán Joáb megbízta a kusitát: "Menj és jelentsd a királynak, amit láttál!" A kusita leborult Joáb előtt és elfutott. ²² Cádok fia, Achimaac azonban újra azt mondta: "Történjék bármi, a kusita után futok!" Joáb megkérdezte: "De hát minek futnál? Neked nem jár érte jutalom." De ő csak hajtotta: "Történjék bármi, utána futok." ²³ Erre Joáb ráhagyta: "Fuss hát!" Achimaac a síkságon át vivő úton futott, és megelőzte a kusitát. ²⁴ Dávid a két kapu között ült. Az őrszem fölment a kapu tetejére. Amikor fölemelte tekintetét, azt látta, hogy egy ember fut felé. ²⁵ Az őrszem közölte a hírt a királlyal. A király azt mondta: "Ha egyedül van, jó hírt hoz a szája." Amikor azonban az - tovább futva - közelebb ért, ²⁶ az őrszem egy másik embert is látott, amint utána futott. Az őrszem tehát leszólt a kapuba: "Még egy embert látok, egyedül fut." A király azt mondta: "Az is jó hírt hoz." ²⁷ Az őrszem újra jelentette: "Úgy látom, az első úgy fut, ahogy Cádok fia, Achimaac fut." A király visszaszólt: "Az derék ember, biztosan jó hírrel jön." ²⁸ Achimaac megérkezett és odakiáltotta a királynak: "Üdv!" Aztán arcra borult a földön a király előtt, és így szólt: "Legyen áldott az Úr, a te Istened, aki cserbenhagyta azokat az embereket, akik uram királyomra kezet emeltek!" ²⁹ A király megkérdezte: "Jól van a fiú, Absalom?" "Csak egy nagy zűrzavart láttam - válaszolta Achimaac -, amikor a király szolgája, Joáb elküldte szolgálodat. Nem tudom, mi történt." ³⁰ A király megparancsolta: "Állj félre és maradj ott!" S ő félreállt, és ott maradt. ³¹ Most megérkezett a kusita is, és jelentette: "Örömhírt hall, uram és királyom! Az Úr ma igazságot szolgáltatott neked azokkal szemben, akik fellázadtak ellened." ³² A király azonban megkérdezte a kusitától: "Jól van a fiú, Absalom?" "Bárcsak az történne uram és királyom ellenségeivel és azokkal is mind, akik a vesztedre törnek, ami a fiatalemberrel!" - válaszolta a kusita. 19. fejezet (2Sám19)

¹ Dávid megrendült. Fölment a kapu fölötti szobába és sírt. Elcsukló hangon

így siránkozott: "Fiam, Absalom! Fiam, fiam Absalom! Ó, bár én haltam volna meg helyetted!" ² Jelentették Joábnak: "A király sír és jajgat Absalom miatt." ³ Így azon a napon gyászra fordult a győzelem az egész sereg számára, mert a sereg megtudta azon a napon, hogy a király bánkódik a fia miatt, ⁴ s ezen a napon a sereg lopva tért vissza a városba, ahogyan az a sereg lopakodik, amelyik szégyenkezik, mivel megfutamodott a csatából. ⁵ A király befödte arcát, és hangosan siránkozott: "Fiam, Absalom! Absalom, fiam, fiam!" ⁶ Joáb bement a királyhoz a házba, és azt mondta: "Ma szégyenbe borítottad embereid arcát, akik ma megmentették az életedet, fiaid és lányaid életét, feleségeid életét és ágyasaid életét. ⁷ Mert szeretetet tanúsítottál azok iránt, akik gyűlölnek, azokkal szemben meg, akik szeretnek téged, gyűlöletet. Ma megmutattad, hogy sem a sereg vezére, sem az emberek nem jelentenek neked semmit. Igen, most már tudom: Azt találnád helyénvalónak, ha Absalom életben maradt volna, mi meg ma mind elestünk volna. ⁸ Kelj föl, menj ki és intézz barátságos szavakat az emberekhez. Mert esküszöm az Úrra: ha nem mész ki, az éjszaka egyetlen ember sem marad melletted. De ez nagyobb baj lesz neked, mint bármi baj, ami ifjúságodtól mostanig ért." ⁹ A király tehát fölállt és a kapu alá ült. Erre kihirdették az egész seregnek: "Nézzétek, a király ott ül a kapuban!" S az egész nép a király elé járult. Izrael fiai elmenekültek, ki-ki a maga sátorába. ¹⁰ Izrael minden törzse, az egész nép vitázott. Így beszéltek: "A király kiszabadított bennünket ellenségeink kezéből, méghozzá a filiszteusok kezéből szabadított ki minket. De Absalom elől kénytelen volt elmenekülni az országból. ¹¹ Ám Absalom, akit fölkentünk királyunkká, elesett a csatában. Nos hát, meddig haboztok még visszahozni a királyt?" ¹² A királynak fülébe jutott, hogy egész Izraelben így beszélnek. Így hát a király üzenetet küldött Cádok és Ebjatar papnak: "Beszéljetek Júda véneivel, ilyen módon: Miért akartok az utolsók lenni a király visszahozásában? ¹³ Hisz a testvéreim vagytok, a vérem és a húsom vagytok. Miért akartok az utolsók lenni a király visszahozásában?" ¹⁴ Amának pedig ezt mondjátok: "Hát nem a vérem és húsom vagy? Ezt meg azt tegye velem Isten, ha nem teszek meg Joáb helyett a sereg vezérévé, egész életedre." ¹⁵ Júda férfiai mind összefogtak, egy szívvel, és ezt üzenték a királynak: "Térj vissza, te és szolgálid!" ¹⁶ A király tehát elindult hazafelé, és a Jordánhoz ért. A júdeaiak egészen Gilgalig eléje mentek, hogy segítségére legyenek a királynak az átkelésben. ¹⁷ A Benjamin fiai közül való Simi, a Bachurimba való Gerának a fia szintén eléje ment a júdeaiakkal Dávid királynak. ¹⁸ Ezer ember volt vele Benjamin fiai közül. Saul házának felügyelője, Ciba előre ment a Jordánhoz, még mielőtt a király odaért volna, a tizenöt fiával és húsz szolgájával, ¹⁹ s minden előkészületet megtettek ahhoz, hogy a király családja átkeljen és jól érezze magát. Gera fia, Simi a király lába elé borult, amikor épp át akart kelni

a Jordánon, ²⁰ s így szólt a királyhoz: "Ne tartson uram gonosznak, ne gondoljon arra a gonoszságra, amelyet szolgád elkövetett azon a napon, amelyen uram és királyom elhagyta Jeruzsálemet. Ne vegye szívére a király a dolgot. ²¹ Szolgád jól tudja, hogy vétett ellened, s ma elsőként jött ide József házából uram, királyom elé!" ²² Ceruja fia, Abisáj megszólalt, és azt kérdezte: "Ne haljon meg Simi, amiért átkozta az Úr fölkejtjét?" ²³ Dávid azonban azt mondta: "Mit tegyek veletek, Ceruja fia, amiért ma megkísértetek? Hát hogy halhatna meg ma valaki Izraelben? Vagy nem lettem ma ismét Izrael királya?" ²⁴ Aztán a király odaszólt Siminek: "Nem halsz meg!" S a király megesküdt rá neki. ²⁵ Mifiboset, Saul fia szintén eléje ment a királynak. Attól a naptól, hogy a király elmenekült egészen addig, míg épségben vissza nem tért, nem mosta meg a lábát meg a kezét, nem gondozta a szakállát, és a ruháját sem mosta ki. ²⁶ Amikor most Jeruzsálemből a király elé ment, a király megkérdezte tőle: "Miért nem jöttél velem, Mifiboset?" ²⁷ Így válaszolt: "Uram és királyom! A szolgám becsapott. Szolgád ugyanis megbízta: Nyergeld föl nekem a szamarat, hadd üljek fel rá és menjek el a királlyal. Szolgád ugyanis béna. ²⁸ De ő megrágalmazta szolgálodat uram és királyom előtt. Ám uram és királyom olyan, mint az Isten angyala. Tégy hát úgy, amint jónak látod. ²⁹ Atyám egész háza nem várhatott egyebet a halálnál uramtól és királyomtól. Te mégis azok közé soroltad szolgálodat, akik asztalodnál ehetnek. Mi egyébhez van még jogom, mint hogy újra a királyhoz folyamodjam." ³⁰ A király ezt felelte neki: "Mit szaporítod a szót? Elrendelem, hogy te és Ciba osztozzatok a földön." ³¹ Erre Mifiboset azt mondta a királynak: "Akár az egész is az övé lehet, ha uram és királyom épségben hazatér." ³² A gileádi Barzilláj lejött Rogelimből és elkísérte a királyt, hogy átvezesse a Jordánon. ³³ Barzilláj nagyon idős ember volt, nyolcvanesztendős. Ellátta a királyt élelemmel, amíg Machanajimban tartózkodott, mivel jómódú ember volt. ³⁴ Ezért most így szólt hozzá a király: "Gyere velem, s otthon, Jeruzsálemben gondoskodom rólad öregségedre." ³⁵ De Barzilláj ezt válaszolta a királynak: "Hány évem van még hátra, hogy a királlyal menjek Jeruzsálembe? ³⁶ Most nyolcvanesztendős vagyok. Meg tudom még különböztetni: mi a jó és mi a rossz? Ízlik még szolgádnak, amit eszik vagy iszik? Aztán tudom én még hallgatni az énekeseket és énekesnőket? Miért legyen szolgád uramnak és királyomnak a terhére? ³⁷ Csak épp átkíséri szolgád a királyt a Jordánon - miért ajánl hát fel a király nekem ilyen jutalmat? ³⁸ Engedd meg szolgádnak, hadd térjen vissza, hogy városomban, atyám és anyám sírja közelében halhassak meg. Hanem szolgád, Kimhan szívesen elmenne urammal és királyommal, neki megteheted, amit jónak látsz." ³⁹ Erre a király azt mondta: "Velem jön Kimhan, s megteszem neki, amit te jónak látsz. S ha valaha lesz valami kívánságod, mindig megteszem neked." ⁴⁰ Az egész nép átkelt a

Jordánon, a király is átkelt, aztán megölelte és megáldotta Barzillájt, s az visszatért otthonába. ⁴¹ A király Gilgal felé folytatta az útját. Kimhan kíserte, s vele tartott Júda egész népe, valamint Izrael népének a fele is. ⁴² Ám Izrael fiai egyszer csak a király elé járultak és megkérdezték a királytól: "Miért csábítottak el testvéreink, Júda férfiai? A királyt és egész háza népét, valamint Dávid embereit is mind rávették, hogy keljen át a Jordánon." ⁴³ Júda férfiai így válaszoltak Izrael férfiainak: "De hisz a mi vérünkből való a király! Miért vagytok hát úgy felháborodva? Tán a király költségére ettünk, vagy elvettük magunknak a részeteket?" ⁴⁴ Izrael fiai így válaszoltak a júdeaiaknak: "Tíz rész az enyém a királyból. Azonkívül én vagyok az elsőszülött. Miért nézel hát le? Nem én mondtam először, hogy hozzuk vissza a királyt?" De a júdeaiak válasza még keményebb volt, mint Izrael fiaié. 20. fejezet (2Sám20)

¹ Volt ott egy semmirekellő ember, Sebának hívták, s a Benjamin fiai közé tartozó Bichrinek volt a fia. Ez megfújta a harsonát és kihirdette: "Nincs közünk Dávidhoz, semmi közünk Izáj fiához! Ki-ki vissza a sátorba, Izrael!" ² Erre Izrael fiai mind elfordultak Dávidtól, és Sebát követték, Bichri fiát. A júdeaiak azonban a Jordántól egészen Jeruzsálemig kísérték a királyt. ³ Amikor Dávid Jeruzsálemben a királyi palotába ért, Dávid fogta tíz ágyasát, akiket a palota őrizetére ott hagyott, és egy külön házba vitette őket. Gondoskodott róluk, de többé nem közeledett hozzájuk. Így éltek haláluk napjáig bezárva, egész életükön át özvegyen. ⁴ Akkor a király megparancsolta Amazának: "Hívd össze nekem a júdeaiakat; adok három napot, akkorra légy itt!" ⁵ Amaza elment, hogy összehívja a júdeaiakat. De tovább maradt a Dávid által megszabott időnél. ⁶ Erre Dávid így szólt Abisájhoz: "Bichri fia, Seba még nagyobb bajt hoz ránk, mint Absalom. Vedd hát magad mellé urad embereit és vedd üldözőbe, nehogy elérje valamelyik megerősített várost és megmeneküljön előlünk." ⁷ Így kivonultak Abisáj vezérletével Joáb, a kereták és a peleták, meg az összes bajnok. Kivonultak Jeruzsálemből, hogy üldözőbe vegyék Bichri fiát, Sebát. ⁸ Amikor Gibeon határában a nagy kőnél megálltak, szembe jött velük Amaza. Joáb azt a köntösét viselte, amelyet hadakozáshoz szokott; erre föl volt csatolva a kardja, a derekán összefűzve a hüvelyével, de kicsúszott belőle és leesett. ⁹ Joáb megkérdezte Amazától: "Jól vagy, testvérem?" Közben Joáb a jobb kezével megfogta Amazát a szakállánál fogva, mintha meg akarná ölelni. ¹⁰ Amaza azonban nem vetett ügyet Joáb kezében a kardra. Így ez beledőfte, úgyhogy a belső része kifordult a földre. Meghalt, a második szúrássra már nem volt szükség. Ezután Joáb és testvére, Abisáj folytatták Bichri fiának, Sebának az üldözését. ¹¹ Joáb egyik embere Amaza mellett maradt és kihirdette: "Aki Joábot kedveli, s aki Dáviddal tart, az kövesse Joábot!" ¹² Amaza ott feküdt vérében az út közepén. Amikor

azonban az ember észrevette, hogy mindenki megáll, letolta az útról a mezőre Amazát, és rávetett egy köntöst, mert aki csak a közelébe ért, az mind látni akarta és megállt. ¹³ Amikor azonban eltávolította az útról, az emberek mind követték Joábot, s üldözték Bichri fiát, Sebát. ¹⁴ Ez sorra járta Izraelnek minden törzsét egészen Abel Bet-Maacháig, és a Bichri nemzetségből valókat is mind... Összegyűltek és követték. ¹⁵ De amazok Abel Bet-Maachában körülzárták, és töltést is emeltek a várossal szemben, amely a külső falig ért. Aztán az egész sereg, amely Joábbal volt, nekiállt árkokat ásni, hogy a fal leomoljon. ¹⁶ De egy okos asszony, aki az előfalon tartózkodott, lekiáltott a városból: "Hallgassatok ide! Hallgassatok ide! Mondjátok meg Joábnak: Gyere ide, beszédem volna veled!" ¹⁷ Oda is ment hozzá és az asszony megkérdezte: "Joáb vagy?" "Igen" - felelte. Erre azt mondta neki: "Hallgassd meg szolgálód szavait!" "Hallgatom" - válaszolta. ¹⁸ Erre így folytatta: "Valamikor azt mondták: Kérdezzétek meg Abelben és Dánban, vajon véget ért-e, ¹⁹ amit Izrael hűséges fiai elhatároztak. Te mégis azon vagy, hogy Izrael egyik ősi városát lerombold. Miért pusztítod el az Úr örökrészét?" ²⁰ Joáb ezt válaszolta: "Távol, távol legyen tőlem! Nem akarok semmit sem elpusztítani, sem megsemmisíteni. ²¹ Nem így áll a dolog! Hanem egy Efraim hegyére való, Seba nevű ember, Bichrinek a fia fölemelte a kezét a király, Dávid ellen. Szolgáltassátok ki, őt egyedül, akkor elvonulok a város alól." Az asszony ezt felelte Joábnak: "A falon át kidobjuk neked a fejét!" ²² Ezzel az asszony visszatért a városba és addig beszélt az egész néppel, ahogy az okossága sugallta neki, míg le nem vágták Bichri fiának, Sebának a fejét, és oda nem dobták Joábnak. Erre az megfúvatta a kürtöket, aztán elvonultak a város alól, ki-ki a sátorába. Joáb meg visszament Jeruzsálembe, a királyhoz. ²³ Joáb állt az egész sereg élén. Jehojada fia, Benaja volt a kereták és peleták parancsnoka. ²⁴ Adoram felügyelt a munkára, Achilud fia, Jehosafát volt az udvarnagy, ²⁵ Susa volt az írnok. Cádok és Ebjatár voltak a papok, ²⁶ de rajtuk kívül még a jairita Ira is Dávid papja volt. 21. fejezet (2Sám21)

¹ Dávid idejében három egymás utáni esztendőn át éhínség uralkodott. Dávid megkérdezte az Urat, s az Úr ezt mondta: "Vérnek bűne nehezedik Saulra és házára, mert megölte a gibeonitákat." ² Erre a király hívatta a gibeonitákat és megkérdezte őket. A gibeoniták nem tartoztak Izrael fiai közé, hanem az ammoniták maradékai voltak. Izrael fiai esküvel megerősített szövetségre léptek velük, de Saul - Izrael fiai és a júdeaiak iránti buzgalmában - mégis a vesztükre tört. ³ Dávid tehát megkérdezte a gibeonitáktól: "Mit tegyek javatokra, mivel engeszteljelek ki benneteket, hogy áldjátok az Úr örökségét?" ⁴ A gibeoniták így válaszoltak neki: "Nem ezüst vagy arany miatt van bajunk Saullal és házával, s azon sem vagyunk, hogy egyetlen embert is megöljünk

Izraelben." Erre Dávid ezt mondta: "Mit akartok hát, mit tegyek meg nektek?" ⁵ Ezt felelték a királynak: "Annak az embernek, aki bennünket kipusztított, és aki teljes megsemmisítésünkre tört, úgyhogy sehol sem maradhattunk meg Izrael egész földjén, ⁶ annak az utódai közül szolgáltass ki nekünk hét férfit, hogy Gibeonban az Úr előtt felnyársalhassuk őket az Úr hegyén." A király azt felelte: "Kiszolgáltatom őket nektek." ⁷ Saul fiának, Jonatánnak a fiát, Mifibosetet azonban megkímélte a király az Úrnak tett esküje miatt, ami összekapcsolta őket. Dávidot és Saul fiát, Jonatánt. ⁸ Ám Aja lányának, Ricpának a két fiát, akiket Saulnak szült, Armonit és Meribbaalt, valamint Saul lányának, Merábnak az öt fiát, akiket a Mecholába való Barzilláj fiának, Adrielnak szült, ⁹ fogta és kiszolgáltatta a gibeonitáknak, akik aztán karóba húzták őket az Úr előtt a hegyen. Így haltak meg mind a heten. Az aratás első napjaiban, az árpa aratásának megkezdésekor ölték meg őket. ¹⁰ Aja lánya, Ricpa gyászruhát vett, és azt terítette fekvőhelyül a sziklára az árpa aratásának megkezdésétől egészen addig, míg az égből eső nem esett rájuk; így akadályozta meg, hogy nappal az égi madarak, éjjel meg a vadállatok rájuk szabaduljanak. ¹¹ Amikor Dávidnak jelentették, mit tett Aja lánya, Saul mellékefelesége, Ricpa, ¹² Dávid elment és számon kérte a gileádi Jábes lakóin Saulnak a csontjait, és fiának, Jonatánnak a csontjait, akik titokban elvitték Bet-San síkságáról, ahol a filiszteusok kiakasztották őket, amikor a filiszteusok Gilboánál legyőzték Sault. ¹³ Dávid elvitte onnan Saul csontjait és fiának, Jonatánnak a csontjait, s a kivégzettek csontjai mellé tették őket, ¹⁴ majd Benjamin földjén, Celában eltemették, Saulnak és fiának, Jonatánnak a csontjait, valamint a kivégzettek csontjait, Saul apjának, Kisnek a sírboltjában. Amikor eleget tettek Dávid rendelkezéseinek, az Isten megkönyörült az országon. ¹⁵ A filiszteusok ismét hadat indítottak Izrael ellen. Dávid tehát kivonult embereivel. Gobnál ütöttek tábort és megütköztek a filiszteusokkal. Mikor Dávid elfáradt, ¹⁶ fölkelte Dodo, Joás fia, Rafának egyik leszármazottja - a lándzsája súlya 300 sékel bronzot tett ki és új kard övezte. Már éppen le akart sújtani Dávidra, ¹⁷ de Ceruja fia, Abisáj a segítségére sietett, lesújtott a filiszteusra és megölte. Akkor emberei megeskették Dávidot ezekkel a szavakkal: "Többé nem szabad neked is harcba szállnod velünk, nehogy kioldsd Izrael fáklyáját." ¹⁸ Később Gobnál ismét harcra került sor a filiszteusokkal. A husatita Szibbechaj megölte Szafot, aki Rafa utódai közül való volt. ¹⁹ Aztán újra harcoltak Gobnál a filiszteusokkal. Ekkor a betlehemi Jair fia, Elchanan megölte a Gátból való Góliátot, akinek a lándzsája olyan volt, mint egy zubolyfa. ²⁰ Újabb csatát vívtak Gátnál. Volt ott egy óriás ember, akinek hat ujja volt a kezén is, és hat ujja a lábán is, összesen huszonnégy. Szintén Rafa leszármazottja volt. ²¹ Ám amikor kihívta párviadalra Izraelt, Dávid testvérének, Simeának a fia, Jonatán legyőzte. ²²

Ezek mind a négyen a Gátból való Rafa leszármazottai voltak, de elestek Dávidnak és embereinek a kezétől. 22. fejezet (2Sám22)

¹ Dávid azon a napon, amelyen az Úr kiszabadította minden ellensége kezéből és Saul kezéből, ennek az éneknek a szavaival fordult az Úrhoz; ² így szólt: Sziklám és mentsváram az Úr, szabadítóm nekem az Isten, ³ elrejtőzöm benne. Kösziklám, pajzsom, üdvösséget szerző szarvam, váram és menedékem, megmentettél az erőszaktól! ⁴ Az Úrhoz folyamodtam, aki minden dicséretre méltó, és megszabadultam ellenségeimtől. ⁵ Előzőnlöttek a halál hullámai, rám törtek Béliál vizei. ⁶ Körülöttem az alvilág kötelékei, előttem a halál bilincsei. ⁷ Szorongatottságomban az Úrhoz könyörögtem, Istenemhez kiáltottam segítségért. Meghallotta templomában hangomat, kiáltásom fülébe hatolt. ⁸ Megremegett és megrendült a föld, az ég alapjai meginogtak. [Reszkettek, mert oly bőszt volt haragja.] ⁹ Orrából füst csapott ki, szájából pusztító tűz. [Izzó parázs tört belőle elő.] ¹⁰ Lehajtotta az eget és lejött rajta, fekete felhő volt a lába alatt. ¹¹ Egy kerubon ült, s azon repült, a szelek szárnyán lebegett. ¹² A sötétségből kerítést csinált, sátozt a sötét vízből, a fekete felhőből. ¹³ Előtte láng csapott fel, izzó parázs záporozott. ¹⁴ Az Úr megdörgette az egeket, hallatta szavát a Mindenható. ¹⁵ Kilötte nyilait és szétszórta, villámot szórt és elkergette őket. ¹⁶ Láthatóvá vált a tenger fenekete, a föld mélységei feltáruultak, az Úr dörgelemére, az orrából előtörő lehelet szelére. ¹⁷ Lejött a magasból, megragadott, és kimentett a mély habokból. ¹⁸ Megszabadított hatalmas ellenségeimtől, túlerőben levő ellenfeleimtől. ¹⁹ Balsorsom napján elárasztottak, de az Úr gyámolom volt. ²⁰ Kiszabadított és kivezetett a szabadba, megmentett, mert szeretett. ²¹ Az Úr megfizetett igaz voltomért, kezem tisztaságáért megjutalmazott. ²² Mert mindig az Úr útjain jártam, nem tévelyedtem el Istenemtől. ²³ Parancsai mindig szemem előtt lebegnek, nem vettem el törvényeit. ²⁴ Büntelenül jártam színe előtt, óvakodtam a bűntől. ²⁵ S az Úr megfizetett igaz voltomért, szeme látta tisztaságomat. ²⁶ A hűséghez hűséges vagy és az igazhoz igaz. ²⁷ Az egyenessel egyenesen bánasz, de az álnokkal álnok módon. ²⁸ A megalázott népet megsegíted, a gőgösök lesütik szemüket. ²⁹ Uram, te vagy az én fáklyám, Istenem, derítsd fel sötétségemet. ³⁰ Veledekirontok a gátaknak, Istenemmel átugrom a falakat. ³¹ Igen, az Istennek egyenes az útja, igaz az Úrnak szava. Pajzsul szolgál azoknak, akik hozzá menekülnek. ³² Ki hát az Isten, ha nem az Úr? Van más kőszirt Istenünkön kívül? ³³ Az Isten erővel övez és egyenessé teszi utamat. ³⁴ Fűrge lábat adott, mint a szarvasünőnek, és a hegycsúcson is szilárdan tart. ³⁵ Megtanítottad kezemet vívni, karomat ércíjat feszíteni. ³⁶ Pajzsodat nyújtottad oltalmul s fegyverzedet védelmezett. ³⁷ A lábamnak tágasságot adtál, és térdeim nem inogtak. ³⁸ Ha üldözőbe vettem, utolértem ellenségeimet, s nem

tértem vissza, csak ha eltiportam őket. ³⁹ Lesújtottam rájuk, úgyhogy nem kelt föl egy se, mind a lábam elé hulltak. ⁴⁰ A harchoz felöveztl erővel, hatalmam alá vetted támadóimat. ⁴¹ Megfutamítottad ellenségeimet, megsemmisíthettem gyűlölőimet. ⁴² Könyörögtek, ám nem segített rajtuk, az Úrhoz, de nem felelt nekik. ⁴³ Eltiportam őket, akár a téren a port, úgy tapostam őket, mint az utca szennyét. ⁴⁴ Kiszabadítottál a népek viszályából; és a népek fejévé tettél. Akiket nem is ismertem, azok alattvalóim lettek. ⁴⁵ Engedelmeskedtek pusztá szavamnak, hódolnak nekem az idegenek fiai. ⁴⁶ Az idegenek fiainak oda a bátorságuk, csak remegve mernek előjönni váraikból. ⁴⁷ Éljen az Úr! Legyen áldott az én sziklaváram! Magasztaljátok szabadító Istenemet! ⁴⁸ Istent, aki segített bosszút állni, s alávetette nekem a népeket. ⁴⁹ Megmentett ellenfeleimtől, támadóim fölé emelt és kiragadott az erőszak emberének hatalmából. ⁵⁰ Ezért magasztallak, Uram, a pogányok előtt, dicsőítő éneket zengnek nevednek: ⁵¹ Újra meg újra szabadulást adott királyának, és irgalmas volt ahhoz, akit fölkent magának, Dávidhoz és utódaihoz, örökre. 23. fejezet (2Sám23)

¹ Ezek voltak Dávid utolsó szavai: Izáj fiának, Dávidnak a szavai, annak a férfinak a szavai, akit felmagasztaltak, Jákob Istene fölkenntjéé, Izrael dalainak szerzőjéé; ² Az Úr lelke szól általam, az ő szava van nyelvemen. ³ Beszért Jákobnak Istene, Izrael sziklája mondta nekem. Aki igazságosan kormányozza a népeket és Istent félve uralkodik, ⁴ az olyan, mint reggel a világosság, amikor fölkel a nap [felhőtlen reggelen], és eső után sarjadzásra készíti a földön a füvet. ⁵ Igen, házam szilárdan áll az Úr előtt, hisz örök szövetséget kötött velem - minden tekintetben rendben és biztonságban van. Vagy nem ő sarjasztotta ki üdvösségemet és jólétemet? ⁶ Ám Belilál népe mindig olyan, mint a tüskebokor a pusztán, kézzel nem fogja meg az ember. ⁷ Csak vassal és lándzsával nyúl hozzá az ember és a tűzre veti. ⁸ Ez a nevük azoknak a hősöknek, akik Dáviddal tartottak: Isbaal, a hachmonita, a három közül az első. Egyszerre nyolcszáz áldozat fölött lendítette meg a lándzsáját. ⁹ Utána Dodo fia, Eleazár következett a három közül, az achochita. Ő volt Dávid mellett Pasz-Dammimban, amikor a filiszteusok ott összegyűltek, hogy megütközzenek, Izrael fiai visszahúzódtak előlük, ¹⁰ ő azonban kitartott, és addig kaszabolta a filiszteusokat, míg a keze görcsöt nem kapott a kard markolatán. Így nagy győzelmet adott az Úr azon a napon. Akkor a sereg is visszatért, Eleazárral az élén, de csak azért, hogy zsákmányoljon. ¹¹ Utána a hararita Samma következett, Elának a fia. Egyszer a filiszteusok Lechi közelében gyűltek össze. Volt ott egy darab föld, tele lencsével. Amikor az emberek megfutamodtak a filiszteusok elől, ¹² kiállt a szántóföld közepére, védelmezte, s megverte a filiszteusokat. Így az Úr nagy győzelmet szerzett. ¹³

Egyszer az aratás megkezdésekor a harmincből hárman elindultak és elmentek Dávidhoz Adullam várába. Egy csapat filiszteus táborozott Refaim völgyében.¹⁴ Akkortájt Dávid a várban tartózkodott, a filiszteusok előőrsei meg Betlehemben voltak.¹⁵ Dávid kifejezte kívánságát: "Ki hoz nekem vizet inni a Betlehem kapuja melletti forrásból?"¹⁶ Erre ők hárman keresztülhatoltak a filiszteusok táborán, vizet merítettek a Betlehem kapujánál levő forrásból, aztán fogták és elvitték neki. De nem itta meg, hanem kiöntötte áldozatul az Úrnak.¹⁷ Közben azt mondta: "Őrizzen meg tőle az Úr, hogy olyat tegyek. Hiszen ez azoknak az embereknek a vére, akik életüket kockáztatva elmentek oda." Ezért nem akarta meginni. Ilyen tettet vitt végbe a három hős.¹⁸ Joáb testvére, Ceruja fia, Abisáj volt a harminc embernek a feje. Háromszáz áldozat fölött lendítette meg a lándzsáját,¹⁹ és híresebb volt, mint a harminc ember, akiknek a parancsnokuk volt, de hárommal nem ért föl.²⁰ A Kabceelből való Jehojada fia, Benaja bátor, tettekre kész ember volt. Mindkét moábita bajnokot legyőzte. Egyszer egy ciszternába is lemászott, és egy téli napon leütött benne egy oroszánt.²¹ Ugyanígy megölt egy egyiptomit is, egy óriási embert. Jóllehet az egyiptominak lándzsa volt a kezében, bottal támadt rá, kiragadta az egyiptomi kezéből a lándzsát és a saját lándzsájával döfte le.²² Ilyen tetteket vitt végbe Benaja, Jahojada fia, és hírnévre tett szert a harminc hős körében.²³ Sőt, híresebb volt, mint a harminc, de a hárommal nem ért föl. Dávid testőrsége élére állította.²⁴ A harminc közé tartozott még Joáb testvére, Azahel. Aztán a betlehemi Dodo fia, Elchanan,²⁵ valamint Samma Harodból és Elika, szintén Harodból,²⁶ Helec Bet-Peletből és Ikkes fia, Ira Tekoából;²⁷ Abiezer Anatotból és Szibbechai Husából;²⁸ Calmon Achochból és Mahrai Netofából;²⁹ Heled, Baana fia, Netofából s Ribai fia, Ittai Benjamin földjéről, Gibeából;³⁰ Benaja Pireatonból és Hiddai Gaas patakjai környékéről;³¹ Abibaal Bet-Arabából és Azmavet Bachurimból;³² Eljachba Saalbonból és Jasen Gimzóból;³³ Samma fia, Jehonatan Hararból és Sarar fia, Achiam szintén Hararból;³⁴ Achaszbai fia, Elifelet Bet-Maachából és Achitofel fia, Eliam Gilóból;³⁵ Hecrai Kármelből és Paarai Arabból;³⁶ Natan fia, Jigeal Cobából és Bani Gádból;³⁷ az ammonita Celek és Joáb fegyverhordozója, Ceruja fia, Nacharai Beerotból,³⁸ Ira Jattirból és Gareb szintén Jattirból;³⁹ végül a hetita Urija. Összesen harmincheten. 24. fejezet (2Sám24)

¹ Újra fellángolt az Úr haragja Izrael ellen, úgyhogy ismét felfingerelte ellenük Dávidot, és azt mondta neki: "Menj, s vedd számba Izraelt és Júdát!"² A király ezért megparancsolta Joábnak és a sereg vezéreinek: "Járjátok sorra Izrael törzseit Dántól egészen Beersebáig, és vegyétek számba a népet, hogy megtudjam mennyi a nép!"³ Joáb azonban azt mondta a királynak: "Az Úr, a te Istened,

bármilyen népes is a nép, tegye százszor népesebbé, és uram, királyom ezt lássa még a saját szemével! De miért kíván uram és királyom ilyesmit?" ⁴ Ám a király parancsa sürgette Joábot, valamint a sereg vezéreit. Így hát Joáb, valamint a sereg vezérei távoztak a királytól, hogy számba vegyék Izrael népét. ⁵ Átkeltek a Jordánon és Aroernél kezdtek, annál a városnál, amely a patak völgyében középen terül el, aztán a gaditákhoz mentek, majd Jazerbe. ⁶ Utána Gileádba és a hetiták földjére, Kádesba érkeztek. Innét Dánba mentek, majd Dántól Szidon felé vették az irányt. ⁷ Ezután Tirusz erődjébe mentek, valamint a hivíták és kánaániak városaiba. Innen Júda déli részébe mentek, Beersebába. ⁸ Így bejárták az egész országot, és kilenc hónap és húsz nap elteltével visszaérkeztek Jeruzsálembe. ⁹ Joáb jelentette a királynak a számbavétel eredményét: Izrael fiai 800 000 kardforgató férfit tettek ki, Júda meg 500 000 férfit. ¹⁰ Miután számba vettette a népet, Dávidnak megdobbant a szíve. Így szólt hát az Úrhoz: "Nagy bűnt követtem el. De bocsásd meg, Uram, szolgáltnak ezt a bűnt, mert ostobaságot csináltam." ¹¹ Amikor Dávid reggel fölkel, az Úr ezt a szöveget intézte Dávid látóemberéhez, Gád prófétához: ¹² "Menj és add tudtára Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Hármat mondom, aztán amit választasz, azt teszem veled!" ¹³ Gád elment Dávidhoz és tudtára adta. Így szólt: "Jöjjön-e három évig tartó éhínség büntetésül az országra? Vagy azt akarod, hogy három hónapon át menekülj ellenséged elől, ő meg üldözzön? Vagy legyen három napig pestis országodban? Gondolkozz rajta, s mondd meg, milyen választ vigyek annak, aki küldött!" ¹⁴ Erre Dávid azt felelte Gádnak: "Nagy szorultságban vagyok... Inkább kerüljünk az Úr kezébe, hiszen nagy az irgalma. De emberek kezétől nem szeretnék elveszni." ¹⁵ Így hát Dávid a pestist választotta. Épp a búza aratásának volt az ideje. Akkor az Úr pestist küldött Izraelre, reggeltől a megszabott időre. A csapás lesújtott a népre, és hetvenezren meghaltak a népből Dántól egészen Beersebáig. ¹⁶ Amikor azonban az angyal Jeruzsálem felé is kinyújtotta kezét, hogy elpusztítsa, az Úr megbánta ezt a csapást, és megparancsolta az angyalnak, aki lesújtott a népre: "Most aztán elég! Húzd vissza a kezed!" Az Úr angyala éppen a jebuzita Arauna szérűjénél volt. ¹⁷ Amikor Dávid látta az angyalt, aki lesújtott a népre, így könyörgött az Úrhoz: "Én vétkeztem, én követtem el gonoszságot! Ezek, a nyáj, mit vétettek? Ezért hát forduljon kezed ellenem és házam ellen!" ¹⁸ Azon a napon Gád elment Dávidhoz, és azt mondta neki: "Menj föl, és a jebuzita Arauna szérűjénél építs oltárt az Úrnak." ¹⁹ Dávid Gád szavára fölment, amint az Úr parancsolta neki. ²⁰ Amikor Arauna odanézett, azt látta, hogy a király közeleg szolgálival. Arauna éppen a búza cséplésével volt ugyanis elfoglalva. Erre Arauna előlépett, s egészen a földig hajolt a király előtt. ²¹ És így szólt Arauna: "Miért jön uram és királyom szolgáljához?" "Azért, hogy megvegye tőled a szérűdet - válaszolta Dávid. Oltárt akarok építeni az Úrnak, amiért elmúlt a népről a csapás." ²² Arauna azt felelte a királynak: "Vegye csak uram és királyom, és

mutassa be áldozatul, amit jónak lát. Nézd, ott vannak a marhák, égőáldozatul, és a csépák meg az ökrök szerszáma tűzrevalónak. ²³ Uram és királyom szolgálja mindent a királynak ajándékoz." Aztán így folytatta Arauna a király felé fordulva: "Legyen hozzád irgalmas az Úr, a te Istened!" ²⁴ A király erre azt mondta Araunának: "Nem, hanem pénzen veszem meg tőled. Csak nem mutatom be az Úrnak, Istenemnek égőáldozatul, ami nekem semmibe se kerül?" Így hát megvette a szérűt és a marhákat 50 ezüst sékelért. ²⁵ Aztán Dávid oltárt emelt az Úrnak, és égőáldozatot, valamint közösségi áldozatot mutatott be rajta. Erre az Úr irgalommal fordult az ország felé, és elmúlt Izraelről a csapás. Királyok I. könyve

1. fejezet (1Kir1)

¹ Dávid király éltes öreg lett; hiába burkolták takaróba, nem tudott fölmelegedni. ² Szolgái ezért így szóltak hozzá: Kell keresni urunknak és királyunknak egy fiatal leányt, aki szolgálatába áll a királynak, és gondját viseli. Ha kebleden pihen, urunk és királyunk fölmelegszik. ³ Izrael egész földjén keresték hát a szép lányt. Így bukkantak rá a sunemi Abiságra, s el is vitték a királyhoz. ⁴ A lány igen-igen szép volt, gondját viselte a királynak és szolgálta, a király azonban nem hált vele. ⁵ Adonija, Haggit fia közben ilyen gondolatokra ragadtatta magát: Én leszek a király! Szerzett hát magának szekereket, lovakat és ötven embert, fullajtárnak. ⁶ Az apja sose tette neki szóvá: Miért viselkedsz így? Ráadásul nagyon szép alakja volt, s anyja Absalom után szülte. ⁷ Beszélt Joábbal, Ceruja fiával és Ebjatar pappal, úgyhogy azok Adonija mellé is álltak. ⁸ Ugyanakkor Cádok pap, Jojada fia, Benaja és Nátán próféta, valamint Simi és társai, Dávid vitézei nem tartottak Adonijával. ⁹ Amikor Adonija Rogel forrása közelében a Kígyók kövénél juhokat, marhákat és hizlalt borjakat vágott áldozati lakomára, mind meghívta testvéreit, a király fiait, s az összes Júda (törzséből) való embert is, aki csak a király szolgálatában állt; ¹⁰ Nátán prófétát azonban és Benaját, valamint Dávid vitézeit és testvérét, Salamont nem hívta meg. ¹¹ Erre Nátán így szólt Batsebához, Salamon anyjához: "Bizonyára hallottad, hogy Adonija, Haggit fia király lett anélkül, hogy urunk, Dávid tudna róla. ¹² Nos, hadd adjak neked tanácsot, hogyan mentheted meg az életedet és fiad, Salamon életét. ¹³ Fogd magad, menj be a királyhoz, s mondd neki: Uram és királyom, megesküdtél rá szolgálódnak: Fiad, Salamon lesz utánam a király, ő fog trónomra ülni. Miért lett hát mégis Adonija a király? ¹⁴ Mialatt még beszélsz a királlyal, magam is bemegyek és megerősítem szavaidat." ¹⁵ Batseba tehát bement a királyhoz a szobába. A király már nagyon öreg volt, s a sunemi Abiság viselte gondját. ¹⁶ Amikor Batseba meghajolt és leborult a király előtt,

a király megkérdezte: "Mit kívánsz?" ¹⁷ Így felelt neki: "Uram, megesküdtem az Úrra, a te Istenedre szolgálódnak: Fiad, Salamon lesz utánam a király, ő fog trónomra ülni. ¹⁸ Most mégis Adonija lett a király, s te, uram és királyom, mit sem tudsz róla. ¹⁹ Rengeteg marhát, hizlalt borjút és juhot leváगतott, s mind meghívta a király fiait, Ebjatar papot és Joábot, a sereg vezérét. Szolgádat, Salamont azonban nem hívta meg. ²⁰ Egész Izraelnek rajtad a szeme, uram és királyom, add tudtukra, ki legyen, aki majd utódként uram és királyom trónjára ül. ²¹ Különböen megtörténhet, hogy ha uram és királyom majd atyáihoz megtér, engem és fiamat, Salamont bűnösnek nyilvánítanak." ²² Mialatt még beszélt a királlyal, megérkezett Nátán próféta. ²³ Jelentették a királynak: "Nátán próféta van itt." Erre az a király elé lépett, és arcra borult a földön a király előtt. ²⁴ S így beszélt Nátán: "Uram és királyom, bizonyára magad jelentetted ki: Adonija legyen utánam a király, ő üljön trónomra. ²⁵ Mert ma elment és rengeteg marhát, hizott borjút és juhot leváगतott. Meghívta mind a király fiait, s a sereg vezérét meg Ebjatar papot is. S most ott esznek-isznak nála és köszöntgetik: Éljen Adonija király! ²⁶ Engemet azonban, a te szolgádat, aztán Cádok papot, Jojada fiát, Benaját és szolgádat, Salamont nem hívta meg. ²⁷ Ha ez a dolog mégis uramtól és királyomtól indult volna ki, akkor nem adtad tudtára szolgálódnak, ki üljön utódnak uram és királyom trónjára." ²⁸ Ekkor Dávid király vette át a szót, és így rendelkezett: "Hívjátok ide Batsebát!" Az bement a királyhoz és a király elé járult. ²⁹ A király megesküdött: "Úgy igaz, ahogy az Úr él, aki minden szorongatásomból kiszabadított, ³⁰ még ma úgy lesz, amint megesküdtem neked az Úrra, Izrael Istenére: fiad, Salamon lesz utánam a király, ő ül helyettem a trónra." ³¹ Batseba földig hajolt, leborult a király előtt és felkiáltott: "Örökké éljen az én királyom, Dávid!" ³² Azután Dávid király megparancsolta: "Hívjátok ide Cádok papot, Nátán prófétát és Jojada fiát, Benaját." Azok megjelentek a király előtt, ³³ s a király ezt mondta nekik: "Vigyétek magatokkal uratok szolgálóit, azután ültessétek fiamat, Salamont a tulajdon öszvéremre és vezessétek le Gichonba. ³⁴ Ott Cádok pap és Nátán próféta kenje föl Izrael királyává. Fúvassátok meg a harsonát és kiáltásatok: Éljen Salamon király! ³⁵ Azután az ő nyomában haladva vonuljatok ide vissza, ő pedig jöjjön, és foglalja el trónomat, legyen helyettem a király. Őt választottam ki arra, hogy Izrael és Júda fejedelme legyen." ³⁶ Erre Jojada fia, Benaja így válaszolt a királynak: "Úgy legyen! Az Úr erősítse meg uram és királyom szavait! ³⁷ Ahogy az Úr vele volt urammal és királyommal, legyen Salamonnal is, tegye trónját még dicsőségesebbé, mint amilyen uram és királyom trónja volt." ³⁸ Cádok pap, Nátán próféta és Jojada fia, Benaja, valamint a kereták és a peleták tehát elvonultak, Salamont felültették a király öszvére és elvezették Gichonba. ³⁹ Cádok pap magával vitte a sátorból az olajosszarut, és fölkenete

Salamont. Erre megfújták a kürtöt, és az egész nép zengte: "Éljen Salamon király!" ⁴⁰ Aztán a nyomában haladva az egész nép felvonult, az emberek furulyáztak, és annyira ujjongtak, hogy csaknem megrepedt a föld kiáltozásuktól. ⁴¹ Adonija és vendégei meghallották - éppen vége volt a lakomának. Joáb a harsonazengés hallatára megkérdezte: "Miért ez a nyugalanság az egész városban?" ⁴² Még beszélt, amikor Ebjatar pap fia, Jonatán odaért. Adonija rákiáltott: "Gyere ide! Te derék ember vagy, biztosan jó híreket hozol." ⁴³ Jonatán ezt a feleletet adta Adonijának: "Igen! Urunk, Dávid király megtette Salamont királynak. ⁴⁴ A király mellé adta Cádok papot, Nátán prófétát, Jojada fiát, Benaját meg a keretákat és a peletákat; ezek felültették a király öszvére, ⁴⁵ aztán Cádok pap és Nátán próféta fölkenete királynak Gichonban, s örömujjongás közepette felvonultak - az egész város izgalomba jött tőle. Ez volt az a láрма, amit hallottatok. ⁴⁶ Salamon már el is foglalta a királyi széket, ⁴⁷ a király szolgálai pedig elmentek, és szerencsét kívántak urunknak, Dávid királynak, mondván: Tegye a te Istened Salamon nevét még dicsőségesebbé, mint a te nevedet, trónját pedig még fönségesebbé, mint a te trónodat! A király meghajolt fekvőhelyén. ⁴⁸ S beszélt is a király: Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, aki ma úgy intézte, hogy nemzetségemből való király üljön trónomra, s ezt szememmel láthatom." ⁴⁹ Adonija vendégei megrémültek, s gyorsan szétszéledtek, ki-ki ment a maga útján. ⁵⁰ Adonija pedig annyira rettegett Salamontól, hogy elment, és megragadta az oltár szarvát. ⁵¹ Nyomban jelentették Salamonnak: "Lám, Adoniját olyan félelem fogta el Salamontól, hogy megragadta az oltár szarvát és azt mondta: Esküdjék meg nekem Salamon király, hogy kardját nem dőfi szolgájába." ⁵² Salamon azt felelte: "Ha derék embernek bizonyul, haja szála sem görbül meg. De ha bűnösnek találják, meg kell halnia." ⁵³ Ezzel Salamon elküldött és elvitette az oltártól. El is ment és Salamon király elé borult. Salamon azonban azt mondta neki: "Menj haza!" 2. fejezet (1Kir2)

¹ Amikor eljött a napja, hogy Dávid meghaljon, megparancsolta fiának, Salamonnak, s azt mondta: ² "Nos, most mindenek útjára lépek. Légy bátor és bizonyulj férfinak! ³ Tartsd szemed előtt, amit az Úr, a te Istened parancsol, járj az ő útjain, tartsd meg parancsait, rendelkezéseit és törvényeit, és kövesd sugallatait, amint írva van Mózes törvényében, hogy minden sikerüljön, amit csak teszel, amibe csak belefogsz, ⁴ s így az Úr beteljesítse ígérését, amelyet nekem tett: Ha fiaid ügyelnek útjukon, és hűségesen követnek, szívük, lelkük mélyéből, akkor - azt mondta - sohasem leszel utód híjával Izrael trónján. ⁵ Magad is tudod, mit tett velem Ceruja fia, Joáb, amikor Izrael seregének két vezérével, Ner fiával, Abnerral és Jeter fiával, Amazával elbánt, megölte őket, így béke idején állt bosszút a háborúban ontott véréért, s ártatlan vérrel

szennyezte be csípőmön az övet és lábamon a sarut. ⁶ Bánj vele bölcs belátásod szerint, de ne hagyd, hogy ősz hajjal, békében szálljon le az alvilágba. ⁷ A gileádi Barzilláj fiai iránt ellenben légy jóindulattal, tartozzanak azok közé, akik asztalodnál esznek. Mert ők is elém jöttek, amikor menekültem testvéred, Absalom elől. ⁸ A környezetedben van a Benjamin fiai közül való Simi is, Gerának a fia Bachurimból. Azon a napon, amikor Machanajimba mentem, szörnyű átokkal illetett, de mert a Jordánnál elém jött, megesküdtem neki az Úrra: Nem öllek meg karddal. ⁹ Te ellenben, te ne hagyd bosszulatlan! Okos ember vagy, fogod hát tudni, mit tégy, hogy ősz haját vérrel szennyezve küldd le az alvilágba." ¹⁰ Aztán Dávid megtért atyáihoz; Dávid városában temették el. ¹¹ Az az idő, amíg Dávid királyként uralkodott Izrael fölött, negyven esztendőt tett ki: Hebronban hét évig volt király, Jeruzsálemben pedig harminchárom esztendeig. ¹² Salamon elfoglalta atyja trónját és megerősítette királyságát. ¹³ Adonija, Haggit fia, elment Batsebához, Salamon anyjához és leborult előtte. Az megkérdezte tőle: "Jót jelent jöveteled?" ¹⁴ "Igen, jót!" - felelte, aztán így folytatta: "Beszédem volna veled." "Beszélj hát!" - mondta neki. ¹⁵ S ő így szólt: "Magad is tudod, hogy engem illetett volna a királyság - egész Izrael rám tekintett (várva), hogy király legyek. A királyság azonban kicsúszott kezemből, és a testvéremé lett, mert az Úr neki szánta. ¹⁶ Csak egyetlen kérésem volna most hozzád, kérlek, ne utasíts el." Az így válaszolt: "Beszélj!" ¹⁷ S ő folytatta: "Beszélj Salamon királlyal, téged biztosan nem utasít el, hogy adja nekem feleségül a sunemi Abiságot." ¹⁸ Batseba azt felelte: "Jól van, magam beszélek érdekedben a királlyal." ¹⁹ Amikor Batseba belépett Salamon királyhoz, hogy Adonija ügyében beszéljen vele, a király fölkel, elébe (ment), meghajolt előtte, aztán a trónjára ült; a király anyjának odatettek egy széket, s helyet foglalt a jobbján. ²⁰ Aztán így szólt: "Egyetlen kérésem volna hozzád, egészen kicsi, ne utasítsd el." A király azt felelte: "Csak add elő a kérést, anyám, nem utasítalak el." ²¹ Erre így folytatta: "Adják hozzá feleségül a sunemi Abiságot testvéredhez, Adonijához." ²² Salamon király így válaszolt anyjának: "Miért csak a sunemi Abiságot kéred Adonija számára? Kérd akár a királyságot is neki, hiszen a bátyám, és vele tart Ebjatar pap meg Ceruja fia, Joáb!" ²³ Akkor ezt az esküt tette a király az Úrra: "Sújtson az Isten ezzel és még nagyobb bajjal, ha Adonija ezeket a szavakat nem élete vesztére ejtette ki! ²⁴ Igen, amint igaz, hogy él az Úr, aki igazolt, s engedte, hogy atyám, Dávid trónjára lépjek, s aki királyi családot alapított, amint megígérte neki: még ma meghal Adonija." ²⁵ Ezzel a király elküldte Jojada fiát, Benaját a parancssal. Az leszúrta - így halt meg. ²⁶ Akkor a király megparancsolta Ebjatar papnak: "Menj Anatotba, a földedre. Bár a halál fia vagy, mégsem ölök ma meg, mert vitted az Úr ládáját atyám előtt, s minden bajban kitartottál, amit atyámnak el kellett szenvednie." ²⁷ Így Salamon eltaszította Ebjatárt, hogy ne legyen többé

az Úr papja, s beteljesedjék az Úr szava, amellyel Silóban Eli házat megfenyegette.²⁸ Amikor (ennek) a híre elért Joábhhoz - Joáb ugyanis Adonija oldalára állt, nem pedig Absalom oldalára -, Joáb az Úr sátorába menekült, s átölelte az oltár szarvát.²⁹ Jelentették hát Salamon királynak: "Joáb az Úr sátorába menekült, és ott áll az oltárnál." Salamon erre azt üzenté Joábnak: "Mit tettél, hogy az oltárhoz menekülsz?" "Féltem tőled, és az Úrhoz menekültem" - felelte Joáb. Salamon erre elküldte Jojada fiát, Benaját ezzel a megbízatással: "Menj és szúrd le!"³⁰ Benaja elment az Úr sátorába és így szólt Joábhhoz: "Ezt parancsolja a király: Gyere ki!" De az így válaszolt: "Nem, inkább itt halok meg!" Benaja tehát jelentette a királynak: "Így beszélt Joáb, ezt a feleletet adta."³¹ A király erre megparancsolta: "Tégy vele, amint mondtam! Szúrd le és temesd el, vedd le rólam és házamról a vért, amelyet Joáb ok nélkül kiontott."³² Az Úr fordítsa az ő fejére a vér vétkét amiatt, hogy megölt két nála derekabb és jobb embert, amikor atyám tudta nélkül kardjával leszúrta őket, mégpedig Ner fiát, Abnert, Izrael seregének a vezérét és Jeter fiát, Amazát, Júda seregének a vezérét.³³ Vérük szálljon Joáb és utódai fejére, minden időre; Dávidnak és utódainak, házának és trónjának meg adjon az Úr békességet örökre!"³⁴ Jojada fia, Benaja tehát elment, leszúrta és megölte.³⁵ A földjén temették el, a pusztában. S a király Jojada fiát, Benaját állította helyette a sereg élére, s Cádok papot tette Ebjatar helyére.³⁶ Aztán elküldött a király, elhívatta Simit és így szólt hozzá: "Építs magadnak házat Jeruzsálemben, lakj ott, de ne menj el onnan, ahova kedved tartja."³⁷ Azon a napon, amelyen elmész, s átléped a Kidron-patakot, tudd meg, a halál fia vagy, s a véred a saját fejedre száll."³⁸ Simi ezt felelte a királynak: "Rendben van, amint uram és királyom parancsolta, úgy tesz majd szolgád." Simi tehát sokáig élt Jeruzsálemben.³⁹ Három év elteltével azonban történt, hogy Siminek két rabszolgája Achishoz menekült, Maacha fiához, Gát királyához. Amikor jelentették Siminek: "Szolgáid Gátban vannak",⁴⁰ Simi fogta magát, fölnyergelte szamarát, és elment Achishoz Gátba, megkeresni a szolgálait; elment s hazavitte őket Gátból.⁴¹ Salomonnak tudtára adták, hogy Simi elment Jeruzsálemből Gátba, de aztán vissza is tért.⁴² Salamon erre hívatta Simit és így szólt hozzá: "Hát nem megeskettelek az Úrra, és nem megmondtam neked világosan: azon a napon, amelyen elindulsz és ide vagy oda mégy, tudd meg, hogy biztosan meghalsz?"⁴³ Miért nem tartottad meg az Úrra tett esküt és a parancsot, amit adtam neked?"⁴⁴ Aztán azt mondta a király Siminek: "Tudod jól, mennyi rosszat tettél atyámnak. Adja hát az Úr, hogy gonoszágod visszaszálljon fejedre."⁴⁵ Salamon király azonban legyen áldott, s Dávidnak trónja álljon szilárdan az Úr színe előtt, örökké!"⁴⁶ Erre a király parancsot adott Jojada fiának, Benajának; az ment, leszúrta, s ő meghalt. Így megszilárdult a királyság Salamon kezében. 3. fejezet (1Kir3)

¹ Salamon rokonságba került a fáraóval, Egyiptom királyával; elvette a fáraó lányát, és Dávid városába vitte, míg föl nem építette palotáját, az Úr templomát meg Jeruzsálem körül a falat. ² A nép még a magaslatokon mutatta be az áldozatot, mert egészen addig nem építettek házat az Úr nevének. ³ Salamon szerette az Urat, s atyja, Dávid parancsaihoz tartotta magát; mindazonáltal ő is a magaslatokon áldozott és tömjénezett. ⁴ A király elment Gibeonba áldozatot bemutatni. Ez volt ugyanis a legjelentősebb magaslat. Ezer égőáldozatot mutatott be Salamon ott az oltáron. ⁵ Gibeonban megjelent az Úr Salamonnak, éjszaka, álmában. Így szólt az Isten: "Kérj, mit adjak neked!" ⁶ Salamon azt felelte: "Nagy irgalommal voltál szolgád, az én atyám, Dávid iránt: hűségesen, jó lélekkel és egyenes szívvel járt színed előtt; mindvégig irgalommal voltál hozzá: megajándékoztad egy fiúval, aki most a trónján ül. ⁷ Igen, Uram és Istenem, királlyá tetted szolgádat atyám helyett. De hát fiatal ember vagyok, nem tudom, miként kell uralkodni. ⁸ Ráadásul kiválasztott néped élén áll szolgád, egy nagy nép élén, amely akkora, hogy se szeri, se száma. ⁹ Adj hát szolgádnak éber szívet, hogy meg tudja különböztetni a jót meg a rosszat. Mert hisz ki tudná másképp kormányozni ezt a te népes népedet?" ¹⁰ Tetszett az Úrnak, hogy Salamon ilyen kéréssel fordult hozzá. ¹¹ Ezért így szólt hozzá az Úr: "Mivel épp ezzel a kéréssel fordultál hozzám, nem hosszú életet vagy gazdagságot kértél magadnak, nem is ellenséged életét kérted, hanem bölcsességért könyörögtél, hogy szem előtt tartsd az igazságot, ¹² lásd, megadom neked, amit kértél. Bölcs és értő szívet adok neked, amilyen nem volt előtted, s nem lesz utánad sem. ¹³ Ráadásul azt is megadom, amit nem kértél, a gazdagságot és a dicsőséget, hogy nem lesz a királyok közt hozzád hasonló. ¹⁴ S ha az én útjaimon jársz, megtartva parancsaimat és törvényeimet, amint atyád, Dávid járt, hosszú életet ajándékozok neked." ¹⁵ Amikor Salamon fölébredt, látta, hogy álma volt. Visszatért Jeruzsálembe, az Úr szövetségének ládája elé lépett, és égőáldozatot mutatott be, majd bemutatta a közösség áldozatát, és ünnepi lakomát rendezett szolgálóinak. ¹⁶ Akkortájt elment a királyhoz két szajha. Eléje járultak, s az egyik asszony azt mondta: ¹⁷ "Engedj meg, Uram! Én, és ez az asszony itt ugyanabban a házban lakunk. Szültem a jelenlétében a házban. ¹⁸ Három nappal lebetegedésem után ez az asszony is szült. Együtt voltunk, nem volt senki idegen a házban, csak mi ketten voltunk a házban. ¹⁹ Aztán éjszaka ennek az asszonynak meghalt a fia, mert agyonnyomta. ²⁰ Erre éjnek idején fölkeltem, s míg szolgálód aludt, elvette mellőlem fiamat és saját keblére fektette, az ő halott fiát meg az én keblemre tette. ²¹ Amikor fölkeltem, hogy megszoptassam, lám, halott volt a fiam. De virradatkor jobban megnéztem, s kiderült, hogy nem az én fiam volt, akit szültem." ²² A másik asszony azonban

ellene vetette: "Nem igaz, a te fiad halott, s az enyém az élő." Így vitatkoztak a király előtt. ²³ Erre a király azt mondta: "Ez azt állítja: Az az én fiam ott, mármint az élő, s a te fiad a halott. Az meg kijelentette: Nem igaz, a te fiad a halott, az enyém az élő." ²⁴ Aztán megparancsolta a király: "Hozzatok ide egy kardot!" Odavíttek hát a királynak egy kardot. ²⁵ S a király így szólt: "Vágjátok ketté az élő gyermeket, s adjátok az egyik felét az egyiknek, a másik felét a másiknak!" ²⁶ Akkor az az asszony, akinek a gyerek a sajátja volt - mivel fölébredt benne a fia iránti szeretet -, azt mondta a királynak: "Engedelmeddel, uram, adjátok oda neki a gyermeket, ne öljétek meg!" A másik ellenben így kiabált: "Ne legyen se az enyém, se a tied, vágd ketté!" ²⁷ Most a király vette át a szót, s azt mondta: "Annak adjátok oda a gyereket, ne öljétek meg! Mert az az anyja." ²⁸ Egész Izrael hallott a király ítéletéről, és nagy tiszteletre ébredt a király iránt, mert látták: isteni bölcsesség tölti el, hogy igazságot szolgáltatasson. 4. fejezet (1Kir4)

¹ Salamon király uralkodott egész Izrael fölött. ² S ezek voltak legfőbb tisztségviselői: Cádok fia, Azarja volt a pap; ³ Sisa fiai, Elichaf és Achija voltak a titkárok; Achilud fia, Jehosafát volt a kancellár. ⁴ [Jehojada fia, Benajahu volt a sereg vezére; Cádok és Ebjatar voltak a papok.] ⁵ Nátán fia, Azarja volt a kormányzók feje; Nátán fia, Zabud volt a király barátja, ⁶ a testvére meg az udvarmester; Joáb fia, Eliab volt a sereg vezére Abda fia, Adorám volt a robotfelügyelő. ⁷ Salamonnak tizenkét kormányzója is volt, egész Izrael fölé rendelve, és nekik kellett gondoskodniuk a királyról és udvaráról; évente mindegyikük egy hónapig gondoskodott róla. ⁸ A nevük: Hur fia Efraim hegyvidékén; ⁹ Deker fia Makában és Saalbimban, Bet-Semesben, Elonban és Bet-Hananban; ¹⁰ Hezed fia Arubbotban; hozzá tartozott Szochó és Hefer egész vidéke; ¹¹ Abinadab fia Dor egész dombvidékén; Salamon lánya, Tafaat volt a felesége; ¹² Achilud fia, Baana Taanachban és Megiddóban egészen Jokneámig, aztán egész Bet-Seánban Jiszreeltől lefelé, végül Bet-Seántól a Cartan közelében fekvő Abel-Mecholáig; ¹³ Geber fia a gileádi Ramotban; hozzá tartoztak Jairnak, Manassze fiának, a duarjai Gileádban; neki volt alárendelve Argob kerülete Básánban, hatvan nagy város, falakkal és bronzzárakkal; ¹⁴ Iddo fia, Achinabad Machanajimban; ¹⁵ Achimaac Naftaliban; ő is Salamonnak egyik lányát vette feleségül, Baszmatot; ¹⁶ Husai fia, Baana Áserben és a lejtőkön; ¹⁷ Paruach fia, Jehosafát Isszachárban; ¹⁸ Ela fia, Simi Benjaminban; ¹⁹ Uri fia, Geber Gád földjén, Szichomnak, az amoriták királyának és Ognak, Básán királyának a földjén. Ezenkívül még egy helytartó is volt az országban. ²⁰ Júda és Izrael oly népes volt, mint a tenger fővénye ettek-ittak, vigadtak. 5. fejezet (1Kir5)

¹ Salamon kiterjesztette uralmát minden királyságra a folyótól egészen a filiszteusok földjéig és Egyiptom határáig. Ezek adót fizettek neki és alattvalói voltak Salamonnak, amíg csak élt. ² Salamon napi szükséglete 30 korlisztlángot és 60 kor simalisztet tett ki, ³ továbbá 10 hízómarhát és 20 ridegmarhát, végül 100 juhot, nem számítva a szarvasokat, gazellákat, antilopokat meg a hízott szárnyasokat. ⁴ Ő uralkodott az egész földön a Tifszach folyón túl egészen Gázáig, a folyón túl minden király fölött körös-körül mindenkiel békében élt. ⁵ Júda és Izrael biztonsággban éltek, ki-ki a maga szőlője és fügefája árnyékában, Dántól Beersebáig, amíg csak Salamon élt. ⁶ Salamonnak volt végül négyezer állása a lóistállóknál a szekerei számára és tizenkétezer lova. ⁷ Ezek a kormányzók látták el Salamont mindennel, ami Salamon király asztalára került, mindegyikük egy hónapig; nem hagyták, hogy valami is hiányozzék. ⁸ Az árpát meg a szalmát is mindig oda vitték a kocsik meg a hátszlovaknak, ahol éppen volt, ki-ki, amint ráesett a sor. ⁹ Az Úr igen nagy bölcsességet és észet adott Salamonnak, s olyan tág szívet, mint a tenger partján a fővény. ¹⁰ Salamon bölcsessége így felülmúlta Kelet országainak minden bölcsességét, sőt, még Egyiptom bölcsességét is. ¹¹ Bölcsőbb volt minden embernél, még az eszrachita Etánnál s Machol fiainál, Hemánnál, Kalkolnál és Dardánnál is. ¹² Nevének híre eljutott körös-körül minden néphez. Háromezer mondást mondott, énekeinek száma pedig ezerötre rúg. ¹³ Tudott beszélni a fákról, a Libanon cédrusaitól kezdve egészen a falon növő izsópig; tudott beszélni a négylábúakról és a madarokról, a férgekéről és a halakról. ¹⁴ Minden népből jöttek hallgatni Salamon bölcsességét; a föld minden királya adózott neki, aki csak hallott bölcsessége felől. ¹⁵ Hiram, a tíruszi király is elküldte szolgálait Salamonhoz; hallotta ugyanis, hogy atyja helyébe fölkenték királlyá, s Hiram egész életében jó barátja volt Dávidnak. ¹⁶ Salamon erre üzenetet küldött Hiramnak: ¹⁷ "Magad is tudod, hogy atyámnak nem volt módja templomot építenie az Úr, az ő Istene nevének a háborúk miatt, amelyekkel mindenfelől szorongatták, míg az Úr lába alá nem vetette ellenségeit. ¹⁸ Most azonban körös-körül békét teremtett az Úr, az én Istenem, nincs többé, aki ellenszegülne, s nincs balszerencse. ¹⁹ Így arra gondolok, hogy házat építetek az Úr, az én Istenem nevének, az Úrnak atyámhoz, Dávidhoz intézett szava szerint: A fiad, akit majd helyedbe a trónra emelek, építsen hajlékot a nevemnek. ²⁰ Adj hát parancsot, hogy Libanonban vágjanak fákat nekem, úgy, hogy az én embereim is elmennek a te embereiddel, s én fizetem embereid általad megszabott bérét. Tudod magad is, senki sincs köztünk, aki úgy értene a fadóntáshez, mint a szidoniaiak." ²¹ Amikor Hiram megkapta Salamon üzenetét, nagyon örült és felkiáltott: "Áldott legyen ma az Úr, aki bölcs fiút adott Dávidnak (hogy uralkodjék) ezen a nagy népen!" ²² Aztán ezt a választ adta Salamonnak: "Megkaptam

üzenetedet; minden kívánságodat teljesítem a cédrusokat és ciprusokat illetően.²³ Embereid szállítsák Libanonból a tengerhez, aztán leúsztatom a tengeren, és arra a helyre vitetem őket, amelyet megnevezel. Ott szétszedetem, s te elvitetheted őket. De bizonyára te is teljesíted majd kívánságaimat: szállítasz élelmet udvarom számára." ²⁴ Hírák tehát annyi cédrus- és ciprusfát szállított Salamonnak, amennyit csak akart. ²⁵ Ennek ellenében Salamon 20000 bat olajbogyóból sajtolta olajat. Ennyit szállított Salamon Híráknak minden évben. ²⁶ Az Úr pedig bölcsességet adott Salamonnak, amint megígérte. S egyetértés uralkodott Hírák és Salamon között, úgyhogy szövetséget is kötöttek egymással. ²⁷ Akkor Salamon munkásokat gyűjtött egész Izraelből; a munkások száma harmincezer embert tett ki. ²⁸ Aztán elküldte őket Libanonba, fölváltva minden hónapban tízezret úgy, hogy egy hónapig Libanonban voltak, két hónapig otthon. Adonirák felügyelt a munkára. ²⁹ Salomonnak ezenkívül még hetvenezer teherhordója és nyolcvanezer kőfejtője is volt Júda hegységében, ³⁰ nem számítva Salamon munkafelügyelőit, akik a munkát irányították, mármint a háromezer-háromszázat, akik a munkát végző emberekre felügyeltek. ³¹ A király elrendelte, hogy hatalmas kőveket fejtsenek, pompás kőveket, hogy faragott kockakővekből vessenek alapot a háznak. ³² Salamon építői és Hírák építői a gíbbitákkal egyetemben gondoskodtak az építkezésről, s előkészítették a fát meg a kőveket a templom építéséhez. 6. fejezet (1Kir6)

¹ 480 évvel azután, hogy Izrael fiai kivonultak Egyiptomból, Salomonnak Izrael fölötti uralkodása 4. esztendejében történt, a második hónapban, azaz Ziv hónapjában - akkor épített templomot az Úrnak. ² A templom, amelyet Salamon király az Úrnak épített, 60 könyök hosszú, 20 könyök széles és 25 könyök magas volt. ³ A szentély előtti csarnoknak a hossza 20 könyököt tett ki, annyit, mint a templom szélessége, a szélessége pedig 10 könyököt, a templom hosszanti irányában. ⁴ A templomra ablakot is tétetett, kerettel és ráccsal. ⁵ A templom falához szárnyat csatolt, a szentély és a szentek szentje köré, aztán melléképületeket emelt körös-körül. ⁶ Az alsó szint 5 könyök széles volt, a középső 6 könyök széles, a harmadik 7 könyök széles; a templom külsejét ugyanis lépcsőzetesen képezte ki, hogy a (gerendáknak) ne kelljen a templom falaiba mélyedést vágni. ⁷ [A templom építésekor olyan kőveket használtak, amelyeket a kőbányában egészen készre faragtak; kalapács és véső nem hallatszott a templom építésekor, sem semmiféle vasszerszám.] ⁸ A (környező épületrész) alsó szintjének bejárata a templom jobb oldalán volt, és csigalépcsőn lehetett a középső szintre és a középsőről a harmadik szintre feljutni. ⁹ Így építette a templomot és be is fejezte. Aztán cédrusfával fedte be a templomot. ¹⁰ A szárnyat az egész templomhoz 5 könyök magasra építette

(minden szintet annyira), és cédrusgerendákkal csatolta a házhoz. ¹¹ Az Úr akkor szózatot intézett Salamonhoz: ¹² "A házra nézve, amelyet építesz... Ha törvényeim szerint élsz, teljesíted kívánságaimat és szem előtt tartod parancsaimat, hozzájuk igazodván, akkor valóra váltom általad ígéretemet, amit atyádnak, Dávidnak tettem: ¹³ Izrael fiai közt fogok lakni, és nem hagyom el népemet, Izraelt." ¹⁴ Így építette Salamon a templomot és be is fejezte. ¹⁵ Belül a falakat cédrusfa burkolattal látta el, a templom aljától egészen a tető gerendáiig beburkolta őket belül fával, a templom padlóját meg ciprusdeszkákból rakta ki. ¹⁶ A templom hátsó oldalát is beburkolta cédrusfával 20 könyöknyire a földtől a gerendáig, aztán elválasztotta a templomot a hátulsó résztől, a szentek szentjétől. ¹⁷ Maga a templom, vagyis a hátulsó rész előtti fő térség 40 könyököt tett ki. ¹⁸ Belül tehát cédrusfából volt a templom, faragott gyümölcs- és virágfüzérékkel ékesítve. Csupa cédrusfa volt az egész. Követ sehol sem lehetett látni. ¹⁹ A templomon belül a hátulsó részt úgy rendezte be, hogy oda vihesse az Úr szövetségének ládáját. ²⁰ A hátulsó rész 20 könyök hosszú, 20 könyök széles és 20 könyök magas volt, s bevonta vert arannyal. Aztán oltárt emelt ²¹ a hátulsó rész elé cédrusfából és azt is bevonta arannyal. ²² Az egész templomot bevonta arannyal, az egész épületet, mindenestül. ²³ Azután a hátulsó részbe csináltatott olajfából két kerubot. 10 könyök magasak voltak. ²⁴ A kerub egyik szárnya 5 könyöknyi volt, és 5 könyöknyi volt a kerub másik szárnya is, így szárnyai egyik végétől a másikig 10 könyöknyit tettek ki. ²⁵ 10 könyöknyi volt a másik kerub is. Mindkét kerub egyforma nagy volt és egyforma alakú is. ²⁶ Az egyik kerub magassága 10 könyök volt és ugyanannyi a másik kerubé is. ²⁷ A kerubokat a templom legbelső részébe állította; úgy terjesztették ki szárnyaikat, hogy az egyik (kerub) egyik szárnya az egyik falhoz ért, a másik kerub másik szárnya meg a másik falhoz. A térség közepén is összeértek szárnyaik. ²⁸ S a kerubokat is bearanyozta. ²⁹ Aztán a templom falait körbe kidíszítette faragott kerubokkal, pálmákkal és virágfüzérékkel, kívül és belül egyaránt. ³⁰ Még a templom padlóját is beborította arannyal, kívül is, belül is. ³¹ A hátsó rész kapujának félfáját olajfából készítette, ötszögűre faragott ászokfából, ³² az ajtószárnyakat is olajfából. Kerub-, pálma- és virágfüzermintákat vésetett rá és arannyal vonatta be, mégpedig a kerubokat és a pálmákat aranyoztatta be. ³³ A szentély bejáratát szintén olajfa ajtófélfákkal látta el, ezek formája azonban négyszögletes volt. ³⁴ A két ajtószárnynak is két forgatható lapja volt, és a másik ajtószárnynak is két forgatható lapja. ³⁵ Kerubokat, pálmákat és virágfüzéreket faragtatott rájuk, aztán bevonatta őket arannyal, pontosan a faragásnak megfelelően. ³⁶ Majd a fallal övezett belső előudvart építette meg három sor faragott kőből és egy sor cédrusgerendából. **AZ ÉPÍTKEZÉS IDEJE** ³⁷ A 4. esztendőben, Ziv hónapjában rakták le az Úr templomának

alapjait. ³⁸ A 11. esztendőben, Bul hónapban - ez a nyolcadik hónap - elkészült a templom minden része, s minden, ami csak hozzá tartozott. Hét évig építették. 7. fejezet (1Kir7)

¹ Saját palotáját Salamon tizenhárom évig építette, míg egészen be nem fejezte palotáját. ² A Libanoni erdei palotát 100 könyök hosszúra, 50 könyök szélesre, 30 könyök magasra, s négy cédrusfa oszlopsorra építette, az oszlopokra pedig cédrusfa oszlopfőket helyezett. ³ Az oszlopokon nyugvó övgerendák fölött cédrusfával fedték be (a palotát). ⁴ A gerendázatot három helyen támasztották alá összesen negyvenöt oszloppal, minden sorban tizenöt; háromszor sorakoztak szemközt egymással. ⁵ Az ajtók és ablakok mind négyszögletesre készültek, fakerettel, s a nyílások szembe néztek egymással, háromszor. ⁶ Aztán oszlopcsarnokot is emelt, 50 könyök hosszút, 30 könyök szélest... előtte előcsarnokkal. ⁷ Végül fölépítette a tróntermet, ahol igazságot szolgáltatott, tehát az ítélkezés színhelyét. Cédrusfa burkolattal borította a padlótól egészen a gerendáig. ⁸ A saját palotája, ahol lakott, a másik udvarban, a csarnoktól befelé, hasonló módon épült. Ugyanígy épített egy palotát, a csarnokhoz hasonló módon, a fáraó lányának is, akit elvett Salamon. ⁹ Ezeket mind méretre kifaragott, kívül és belül befűrészelt, pompás kövekből építette, az alaptól egészen a fa tetőszerkezetéig. ¹⁰ Alapul súlyos kövek szolgáltak, hatalmas kövek, 10 könyöknyi tömbök és 8 könyöknyi tömbök. ¹¹ Rájuk méretre faragott, súlyos kövek kerültek, majd cédrusgerendák. ¹² A nagy előudvar három sor faragott kő és egy sor cédrusgerenda vette körül, éppen úgy, mind az Úr templomának belső előudvarát és a palota előudvarát. ¹³ Salamon király elküldött és elhozatta a tíruszi Hirámot, ¹⁴ aki egy Naftali törzséből való özvegyasszonynak volt a fia. Az apja tíruszi ember volt, bronzműves. Megvolt benne a készség, hozzáértés és ügyesség bármiféle bronzműves munkához. Eljött hát Salamon királyhoz, és mindenféle munkát elvégzett neki. ¹⁵ Két bronzoszlopot öntött: az egyik oszlop 18 könyök magas volt, s egy 12 könyök hosszú zsinór érte körül. Ugyanilyen volt a másik oszlop is. ¹⁶ Két oszlopfőt is csinált bronzból öntve, az oszlopok tetejére. Az egyik oszlopfő magassága 5 könyököt tett ki, s ugyanígy 5 könyököt tett ki a másik oszlopfő magassága is. ¹⁷ Fent az oszlopok fölé az oszlopfőkre csinált két hálót, láncszerűen összefűzött zsinórokból kötve, egy hálót az egyik oszlopfőre, és egy hálót a másik oszlopfőre. ¹⁸ Aztán gránátalmafaakat is csinált, mégpedig mindegyik háló köré két sort, ^{19b} összesen négyszázat; ²⁰ a háló fölött az oszloppárnára tették fel őket; kétszáz gránátalmát az egyik oszlopfő köré is. ^{19a} Fent az oszlopokon az oszlopfőknek lótosz formájuk volt. ²¹ Az oszlopokat a templom előcsarnokánál állította fel. Az egyik oszlopot jobbra állította, és Jachinnak nevezte el. A másik oszlopot

balra állította, és Boásznak nevezte el. ²² Fent az oszlopokon volt egy lótuuszvirág. Így készültek el az oszlopok. ²³ Aztán öntött egy medencét is, 10 könyököt tett ki az egyik peremétől a másikig, kerek volt, a magassága 5 könyök, és egy 30 könyöknyi zsinór érte körül. ²⁴ A perem alatt tök formájú díszítés övezte; a két sor tök alakú díszítés 30 könyök hosszúságban futott körül a medencén, és azzal együtt öntve készült. ²⁵ (A medence maga) tizenkét ökrön állt, három északra nézett, három nyugatra, három délre és három keletre. Rajtuk nyugodott a medence - a hátsó részük befelé állt. ²⁶ Egytenyérsi volt a vastagsága, a pereme meg a serleg pereméhez hasonlított, olyan volt, mint a lótuuszvirág. 2000 bat fért bele. ²⁷ Üstlábakat is csinált, bronzból - szám szerint tízet. Mindegyik üstláb 4 könyök hosszú, 4 könyök széles, és 3 könyök magas volt. ²⁸ Az üstlábak így készültek: volt egy keretük, és a keretnek oldala. ²⁹ A keret oldalát oroszlánok, ökrök és kerubok díszítették. A keret fölött volt egy párkány, az oroszlánok és ökrök alatt meg egy szegély... mintára. ³⁰ Mindegyik üstlábnak volt négy bronzkereke és egy tengelye, szintén bronzból. A négy sarkán, az üst alatt négy támasz volt; a támaszokat... öntötték. ³¹ A tartó a párkányon belül helyezkedett el, kerek volt, mint valami henger, fölfelé egykönyöknyire nyúlt fel, s összesen másfél könyöknyit tett ki. A tartókon is metszetek voltak. A párkányok nem kerek alakúak voltak, hanem négyszögletesek. ³² A négy kereket a perem alatt helyezték el. A kerek tengelyeit az üstlábhoz erősítették. Mindegyik kerék másfél könyök magas volt. ³³ A kerek úgy készültek, mint a kocsikerek, tengelyüket, abroncsukat, küllőjüket, kerékagyukat mind öntötték. ³⁴ Az üstlábak négy sarkán a négy támaszt egyszerre öntötték az üstlábbal. ³⁵ Fönt, az üstláb fölött volt egy tartó, fél könyök magasan, körbe hajlítva. Az üstlábon fönt még egy másik tartó is volt csapokkal, amelyek az üstöt tartották; a csapok és a peremek egy egészet alkottak vele. ³⁶ Az oldalára kerubokat, oroszlánokat és pálmákat véstek... s körbe füzérek. ³⁷ Ilyen módon tíz üstlábat csináltak, mindet ugyanúgy öntve, s ugyanolyan méretre. ³⁸ Erre tíz bronzüstöt tettek. Mindegyik üst 40 bat űrtartalmú volt, s mindegyik üst mérete 4 könyöknyit tett ki. A tíz üstláb mindegyikéhez tartozott egy üst. ³⁹ Az üstlábak közül ötöt a templom déli oldalára állított, ötöt pedig az északi oldalra. A (bronz) medencét a templom déli oldalán állította fel, mégpedig délkelet felé. ⁴⁰ Ezenkívül Hírám még hamutartályokat, lapátokat és hintőket is csinált. Így Hírám minden munkát elvégzett, amire Salamon királytól az Úr temploma számára megbízást kapott. ⁴¹ (Megcsinálta) a két oszlopot, az oszlopokon fönt a két gömb alakú oszlopfőt, a két hálót; beborítani velük az oszlopokon nyugvó oszlopfők párnáit, ⁴² a négyszáz gránátalmát a két hálóra - két sor gránátalmát mindegyik hálóra; ⁴³ aztán a tíz üstlábat, és a tíz üstöt az üstlábakra; ⁴⁴ majd a medencét és a tizenkét ökröt a medence alá; ⁴⁵ végül a

serpenyőket, lapátokat és hintőket. Ezek a fölszerelések, amelyeket Hirám Salamon királynak az Úr temploma számára készített, mind fényezett bronzból valók voltak. ⁴⁶ A Jordán vidékén öntötte őket (a király), agyagmintákban, Szukkot és Cartan között. ⁴⁷ Töméntelen mennyisége miatt a bronz súlyát nem állapították meg. ⁴⁸ Salamon mindent felállított az Úr templomában, amit csak készített: az aranyoltárt, az aranyasztalt, amire a kenyeret tették, a színarany mécstartókat, ⁴⁹ ötöt a jobb, ötöt a bal oldalra a hátulsó része elé, aztán hozzá az aranyvirágokat, mécseket és koppantókat, ⁵⁰ továbbá a színarany üstöket, késeket, hintőket, tálakat és serpenyőket; a belső tér, vagyis a szentek szentje és a fő térség arany ajtósarkait. ⁵¹ Amikor minden munka befejeződött, amit Salamon király az Úr temploma számára végeztetett, Salamon atyjának, Dávidnak fogadalmi ajándékait is oda vitette. Az ezüstöt és az aranyat, valamint a fölszerelési tárgyakat az Úr templomának kincstárában helyezte el. 8. fejezet (1Kir8)

¹ Akkor Salamon összegyűjtötte Izrael véneit Jeruzsálemben, hogy az Úr szövetségének ládáját fölvigyék Dávid városából, Sionból. ² Tehát Izrael férfiai mind összegyűltek Salamon királynál Etanim hónapjában - ez a hetedik hónap -, az ünnepen. ³ S a papok föl vitték a ládát ⁴ és a megnyilatkozás sátorát, mindazzal a szent fölszereléssel együtt, ami a sátorban volt. ⁵ Salamon király pedig és vele egész Izrael annyi juhot és marhát áldozott a láda előtt, hogy sem megszámolni, sem fölbecsülni nem tudták. ⁶ S a papok az Úr szövetségének ládáját a helyére vitték, a templom hátulsó térségébe, a szentek szentjébe, a kerubok szárnyai alá. ⁷ A kerubok ugyanis kiterjesztették szárnyaikat a hely fölött, ahol a láda állt. Így a kerubok fönről egészen befödtek a ládát és hordozórúdjaikat. ^{8a} A rudak olyan hosszúak voltak, hogy bár a szentélyben a hátulsó rész előtt állva látni lehetett a rudak végét, de kint már nem látszottak. ⁹ A ládában nem volt semmi, csak a két kőtábla, amelyet Mózes a Hóreben beletett, annak a szövetségnek a táblái, amelyet az Úr Izrael fiaival kötött Egyiptomból való kivonulásukkor. ^{8b} Ott maradt mind a mai napig. ¹⁰ Amikor a papok kiléptek a szentélyből, történt, hogy a felhő betöltötte az Úr templomát, ¹¹ annyira, hogy a papok a felhőtől nem tudtak bemenni ellátni a szolgálatot; mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr templomát. ¹² Akkortájt mondta Salamon: az Úr kinyilvánította, hogy homályban kíván lakni. ¹³ Ezért építettem hát házat neked hajlékul, lakóhelyül, ahol örök időkre lakhatsz. ¹⁴ Aztán a király a nép felé fordult, és megáldotta Izrael egész közösségét. Közben Izrael egész közössége állt. ¹⁵ Majd így szólt: "Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, akinek keze valóra váltotta, amit ajka atyámnak, Dávidnak ígért, amikor ezt mondta: ¹⁶ Attól a naptól, hogy népemet, Izraelt kivezettem Egyiptomból, Izrael törzsei közül nem választottam ki egyik várost sem arra,

hogy házat építsen nekem nevem hajlékául; Dávidot választottam ki, hogy uralkodjék népem fölött. ¹⁷ Atyámnak, Dávidnak szándékában volt, hogy házat épít az Úr, Izrael Istene nevének. ¹⁸ De az Úr így szólt atyámhoz, Dávidhoz: Jól tetted, hogy arra gondoltál, hogy házat építs a nevemnek. ¹⁹ Mégis, ne te építsd meg a házat, hanem a fiad, aki ágyékból származik, ő építse meg a házat nevemnek. ²⁰ Az Úr valóra váltotta ígéretét, amit tett. Atyám örökébe léptem, elfoglaltam Izrael trónját, amint az Úr megígérte, és fölépítettem a házat az Úr, Izrael Istene nevének. ²¹ Aztán a láda számára is készítettem benne helyet, ott van elhelyezve a szövetség, amelyet atyáinkkal kötött, amikor kivezette őket Egyiptomból." ²² Akkor Salamon Izrael egész közösségének a jelenlétében az Úr oltárához lépett, az ég felé tárta kezét, ²³ és így szólt: "Urunk, Izraelnek Istene, nincs hozzád hasonló isten se fenn az égben, se lenn a földön. Megtartod szövetségedet és irgalmas vagy szolgálidhoz, akik szívük mélyéből színed előtt járnak. ²⁴ Szolgádnak, atyámnak, Dávidnak is valóra váltottad, amit ígértél neki: Igen, a szád megígérte és a kezed valóra váltotta, amint ezt ma láthatjuk. ²⁵ De Uram, Izraelnek Istene, tartsd meg azt is szolgádnak, az én atyámnak, Dávidnak, amit akkor ígértél, amikor ezt mondtad: Sohasem leszel híjával olyan utódnak, aki színem előtt majd a trónon ül, föltéve, hogy utódaid ügyelnek útjukra s színem előtt járnak, ahogyan te a színem előtt jártál. ²⁶ Váltsd hát valóra ígéretedet, Izrael Istene, amelyet szolgádnak, az én atyámnak, Dávidnak tettél! ²⁷ Igen, de hát valóban az emberek közt lakik az Isten a földön? Nézd, az egek és az egek ege sem képesek téged befogadni, nem is szólva erről a templomról, amelyet építettem. ²⁸ De hallgasd meg szolgád imáját és könyörgését, Uram, én Istenem, s halld meg kiáltásomat és kérésemet, amellyel ma hozzád fordulok! ²⁹ Tartsd rajta szemed ezen a házon, éjjel-nappal, azon a helyen, amelyről azt ígérted: Ott lesz a nevem, s hallgasd meg az imát, amelyet szolgád ezen a helyen mond." ³⁰ "Hallgasd meg szolgádnak és népednek, Izraelnek könyörgését, amikor csak imádkoznak majd ezen a helyen. Igen, hallgasd meg ott, ahol trónodon ülsz az égben, hallgasd meg és bocsáss meg. ³¹ Ha valaki vétkezik embertársa ellen, s ez kimondja rá az átokesküt, s el is jön és leteszi az esküt az oltárod előtt ebben a templomban, ³² akkor hallgasd meg az égben, és segíts, szolgáltság igazságot szolgálidnak, a bűnöst ítélj el: tette szálljon vissza a fejére, az ártatlant meg igazold: bánj vele ártatlansága szerint. ³³ Ha népedet, Izraelt legyőzi az ellenség, mert vétkezett ellened, de aztán megtér és megvallja nevedet, ha imádkozik és könyörög színed előtt ebben a templomban, ³⁴ hallgasd meg az égben, és bocsáss meg népednek, Izraelnek, és vezesd vissza arra a földre, amelyet atyáinak adtál. ³⁵ Ha bezárul az ég és nem esik az eső, mert újra vétkeztek ellened, de aztán imádkoznak ezen a helyen, megvallják nevedet és elfordulnak bűneiktől, mivel megaláztad őket, ³⁶ hallgasd meg az

égben, és bocsásd meg szolgádnak és népednek, Izraelnek bűneit. Mutasd meg nekik az utat, amelyen járniuk kell, s küldj esőt a földre, amelyet örökségül adtál népednek.³⁷ Ha éhínség uralkodik az országban, pestis, üszök, gabonarozsda, sáska vagy féreg pusztít, ha ellenség ostromolja kapuit vagy bármi csapás vagy baj éri,³⁸ minden imát, minden könyörgést, amit egynek is kiejt a szája, amint mindig akad valaki, akiben fölébred a lelkiismeret, úgyszólván kitárja kezét a templom felé;³⁹ hallgasd meg az égben, ott ahol trónodon ülsz, bocsáss meg és segíts, és bánj mindenkiel tettei szerint, úgy, ahogy ismered a szívét. Egyedül te ismered az emberek fiainak szívét.⁴⁰ Így félnek majd mindig, amíg csak élnek azon a földön, amelyet atyáinknak adtál."⁴¹ "De hallgasd meg az égben, azon a helyen, ahol trónodon ülsz, az idegent is, aki nem tartozik népedhez, de nevedért messze földről ide jön -⁴² hallanak majd dicső nevedről, erős kezedről és kinyújtott karodról -, ha szintén eljön, és e felé a templom felé fordulva imádkozik;⁴³ tégy meg mindent, amiért az idegen hozzád könyörög, hogy a földnek minden népe fölismerje nevedet, és féljen úgy, mint Izrael, s tudja meg, hogy ez a templom, amelyet építettem, a nevednek van szentelve.⁴⁴ Ha néped ellenségei ellen hadba vonul, azon az úton, amelyen küldöd, s ha az Úrhoz imádkozik a felé a város felé fordulva, amelyet kiválasztottál, s a felé a templom felé, amelyet nevednek emeltem,⁴⁵ hallgasd meg imáját és könyörgését az égben, és szolgáltass neki igazságot.⁴⁶ S ha vétkezik ellened - hisz nincs ember, aki ne vétkeznék -, s újra haragra gerjedsz ellene, ellensége hatalmába adod és szorongatói fogolyként idegen földre hurcolják, akár messze, akár közel,⁴⁷ ha akkor magukba szállnak azon a földön, ahová fogságba hurcolták őket, megtérnek és szorongatóik földjén hozzád könyörögnek és megvallják: Vétkezünk, eltévelyedtünk, istentelen útra tértünk,⁴⁸ ha tehát szívük, lelkük mélyéből hozzád térnek ellenségeik földjén, akik elhurcolták őket, és ha imádkoznak hozzád a felé a föld felé fordulva, amelyet atyáinknak adtál, s a város felé fordulva, amelyet kiválasztottál, és a templom felé fordulva, amelyet nevednek emeltem,⁴⁹ akkor hallgasd meg az égben, azon a helyen, ahol trónodon ülsz,⁵⁰ és bocsásd meg népednek, amivel vétkezett ellened, s minden bűnét, amelyet ellened elkövetett, engedd, hogy szorongatóiknál szájalomra találjanak, és bánjanak velük könyörületesen.⁵¹ Mert hisz a te néped és tulajdonod, kivezeted Egyiptomból, a vaskohóból."⁵² "Tartsd nyitva szemed szolgád könyörgésére és népednek, Izraelnek könyörgésére, s hallgasd meg őket mindenben, amiért csak hozzád kiáltanak.⁵³ Hisz kiválasztottad magadnak a föld népei közül, amint megígérted szolgádnak, Mózesnek szája által, amikor kivezeted atyáinkat Egyiptomból, Uram, Isten!"⁵⁴ Amikor Salamon ezt az Úrhoz intézett imát és könyörgést végigimádkozta, fölkelte arról a helyről az Úr oltára előtt, ahol kezét az ég felé tárva térdelt.⁵⁵ Aztán előre

lépett, és megáldotta Izrael egész közösségét. ⁵⁶ "Áldott legyen az Úr - mondta emelt hangon -, aki nyugalmat adott népének, Izraelnek, amint megígérte! A nagyszerű ígéretekéből, amelyeket szolgálja, Mózes által tett, nem hiúsult meg egyetlen szó sem. ⁵⁷ Az Úr, a mi Istenünk velünk van, amint atyáinkkal velük volt. Nem hagy el és nem taszít el minket, ⁵⁸ maga felé hajlítja szívünket, hogy az ő útjain járjunk, és szem előtt tartsuk parancsait, rendelkezéseit és törvényeit, amelyeket atyáinknak adott. ⁵⁹ Ezek a szavaim, amelyekkel könyörögtem az Úr színe előtt, legyenek az Úr, a mi Istenünk színe előtt nappal és éjjel, hogy igazságot szolgáltatasson szolgájának és igazságot szolgáltatasson népének, mindig, amikor csak szüksége van rá, ⁶⁰ és így a föld népei megtudják, hogy az Úr az Isten, senki más. ⁶¹ A ti szívetek meg legyen maradéktalanul az Úré, a mi Istenünké, éljetez törvényei szerint és tartsátok meg a parancsait, mint a mai napon." ⁶² Aztán a király, és vele egész Izrael véres áldozatot mutatott be az Úr színe előtt. ⁶³ A közösség áldozataként Salamon huszonkétezer marhát és százhuszezer juhot áldozott fel az Úrnak. Ezzel szentelték föl az Úr templomát, a király és Izrael fiai mindannyian. ⁶⁴ Azon a napon a király az előudvar középső részét is fölszentelte, amelyik az Úr temploma előtt van; ott égőáldozatot és ételáldozatot mutatott be, aztán a közösség áldozatából a hájat (áldozta fel). Az Úr színe előtt álló bronzoltár ugyanis túl kicsi volt ahhoz, hogy az égőáldozat, az ételáldozat és a közösség áldozatából a haj elférjen rajta. ⁶⁵ Így ünnepelt abban az időben Salamon és vele egész Izrael - hatalmas ünnepi lakomát rendeztek a Hamat felé vivő úttól egészen Egyiptom patakjáig az Úr, a mi Istenünk színe előtt hét napon át. ⁶⁶ A nyolcadik napon azonban elbocsátotta a népet. Búcsút vettek hát a királytól, s visszatértek hazájukba, vidáman, örülve annak a sok jónak amelyet szolgájának, Dávidnak és egész népének, Izraelnek tett az Úr. 9. fejezet (1Kir9)

¹ Amikor Salamon befejezte az Úr templomának és a királyi palotának az építését, és megvalósította minden más tervét is, amit csak akart s amihez csak kedve volt, ² történt, hogy az Úr másodszor is megjelent Salomonnak, ahogy Gibeonban megjelent. ³ Így szólt hozzá az Úr: "Meghallgattam imádat és könyörgésedet, amellyel hozzám fordultál. Fölszenteltem ezt a templomot, amelyet építettél, s ott marad a nevem örökre; szemem és szívem is ott lesz mindig. ⁴ Ha színem előtt jársz, amint atyád, Dávid (színem előtt járt), tiszta szívvel és egyenes lelkülettel, mindent megteszel, amit kívánok tőled, teljesíted parancsaimat és törvényeimet, ⁵ akkor megerősítem királyi trónodat Izrael fölött örökre, amint atyádnak, Dávidnak ígértem, amikor azt mondtam: Sohasem leszel utód híjával Izrael trónján. ⁶ Ha azonban elfordultok tőlem, ti és gyermekeitek, és nem tartjátok meg parancsaimat és törvényeimet,

amelyeket rendeltem nektek, hanem elmentek más isteneknek szolgálni és őket imádni, ⁷ akkor eltörölöm Izraelt arról a földről, amelyet adtam neki, s elpusztítom színem előtt a templomot is, amelyet nevemnek szenteltem. Izrael szólásmondás és gúny tárgya lesz a népek körében. ⁸ És ez a fölséges templom - aki csak elmegy mellette, megdöbben és felszisszen ha megkérdezik, miért bánt így az Úr ezzel a földdel és ezzel a házzal, ⁹ akkor azt mondják majd: azért, mert elhagyták az Urat, az ő Istenüket, aki kivezette atyáikat Egyiptom földjéről, mert idegen istenekhez pártoltak, azokat imádták, nekik szolgáltak, azért hozta rájuk az Úr ezt a sok bajt." ¹⁰ A húsz esztendő elteltével - ezalatt készült el Salamon a két épületnek, az Úr templomának és a királyi palotának a fölépítésével -, ¹¹ mivel Tírusz királya, Hiram annyi cédrus- és ciprusfával meg arannyal látta el, amennyit csak akart, Salamon király húsz várost Hirámnak adott Galilea vidékén. ¹² Hiram eljött Tíruszból megtekinteni a városokat, amelyeket Salamon átengedett neki. De nem tetszettek neki. ¹³ Azt mondta: "Miféle városok ezek, amelyeket átengedsz nekem, testvér?" Azért hívják Kabulnak azt a vidéket mind a mai napig. ¹⁴ Mindazáltal Hiram küldött a királynak 120 arany talentumot. ¹⁵ Így állt a dolog a robottal, amelyet Salamon kirótt, hogy fölépíthesse az Úr templomát és a saját palotáját, aztán Millót és Jeruzsálem falait, továbbá Hacort, Megiddót és Gezert. - ¹⁶ A fáraó ugyanis, Egyiptom királya kivonult, meghódította és fölégette Gezert, a városban lakó kánaániakat pedig lemészárolta, de aztán lányának, Salamon feleségének adta a várost hozományul, ¹⁷ így Salamon újra fölépítette -, végül az alsó Bet-Horont, ¹⁸ Baalatot, Tamart az ország pusztaságán, ¹⁹ valamint az összes helyőrségi várost, amely Salamoné volt, a szekervárosokat és a lovasvárosokat meg amit Salamonnak kedve tartott építeni Jeruzsálemben, Libanonban és egész birodalmában. ²⁰ Az amoriták, hetiták, periziták, hivviták és jebuziták közül a nem Izrael fiaihoz tartozó megmaradt egész lakosságot, ²¹ s akik még leszármazottaik közül az országban éltek, mivel Izrael fiai nem tudták rajtuk betölteni az átkot, ezeket Salamon robotra kötelezte mind a mai napig. ²² Izrael fiai közül Salamon senkit se hajtott szolgaságba, ők harcosok és tisztségviselők, tiszték és felügyelők voltak, a szekerek és a lovasok parancsnokai, ²³ végül főfelügyelők, akik Salamon munkálatai élén álltak, összesen ötszázötvenen, ők ügyeltek azokra az emberekre, akik a munkát végezték. ²⁴ Mihelyt a fáraó lánya Dávid városából palotájába vonult, amelyet építettek neki, (Salamon) máris Milló építéséhez fogott. ²⁵ Salamon évente háromszor égő- és közösségi áldozatot mutatott be az oltáron, amelyet az Úrnak emelt... A templom sérüléseit is kijavította. ²⁶ Hajóhadat is épített Salamon király Ecjon-Geberben, amely a Sás-tenger mentén, Elat közelében fekszik, Edom földjén. ²⁷ Hiram is elküldte a hajókra Salamon embereivel a maga embereit, ezek tengerészek voltak, ismerték a

tengert. ²⁸ Ofirba hajóztak, aranyat hoztak onnan, 420 talentumot, és átadták Salamon királynak. 10. fejezet (1Kir10)

¹ Amikor Sába királynője... értesült Salamon hírnevéről, eljött, hogy találós kérdésekkel próbára tegye. ² Nagy kísérettel, fűszerekkel és rengeteg arannyal és drágakővel megrakott tevékkel érkezett Jeruzsálembe, és mihelyt Salamon király elé került, elmondott mindent, ami a szívében volt. ³ Salamon azonban minden kérdésére megadta a feleletet, nem volt semmi, ami a király előtt titok maradt, s nem tudta volna megfejtetni neki. ⁴ Amikor Sába királynője látta Salamon nagy bölcsességét és a palotát, amelyet épített, ⁵ asztalán az ételeket, azt, ahogyan tisztségviselői ott ültek, szolgálai pedig fölszolgáltak, aztán öltözküket és a pohárnokokat, az égőáldozatot, amit (Salamon) a templomban bemutatott az Úrnak, elámult, ⁶ és így szólt a királyhoz: "Csakugyan igaz, amit országomban felőled és bölcsességed felől hallottam. ⁷ Nem hittem a hírnek, míg el nem jöttem és a saját szememmel nem láttam; valóban, még a felét sem mondták el nekem, bölcsességed és gazdagságod fölülmúlja a hírt, ami eljutott hozzám. ⁸ Boldogok asszonyaid és boldogok szolgálid itt, mert mindig színed előtt állnak és hallgatják bölcsességedet. ⁹ Áldott legyen az Úr, a te Istened, aki tetszését lelte benned és Izrael trónjára ültetett! Mivel az Úr minden időben szereti Izraelt, királlyá tett, hogy az igazságot és az igazságosságot szolgálj." ¹⁰ Aztán a királynak ajándékozott 120 aranytalentumot, s rengeteg fűszert és drágakövet. Soha többé nem került be (az országba) annyi fűszer, mint amennyit Sába királynője ajándékozott Salamon királynak. ¹¹ De Hirám hajói is, amelyek az aranyat szállították Ofirból, rengeteg almuggimfát és drágakövet hoztak. ¹² Az almuggimfából a király fölszerelési tárgyakat csináltatott az Úr templomába és a királyi palotába, továbbá citerákat és hárfákat a dalnokoknak. Soha többé nem került be (az országba), s nem volt látható annyi almuggimfa mind a mai napig. ¹³ De Salamon király is odaajándékozott Sába királynőjének mindent, ami csak megtetszett neki s amit csak kívánt, azonkívül is, amit királyi nagylelkűségből ajándékozott neki. Aztán Sába királynője útnak indult és visszatért földjére, szolgálival együtt. ¹⁴ Annak az aranynak a súlya, amely Salamonnak egyetlen esztendőben befolyt, 666 aranytalentumra rúgott, ¹⁵ nem számítva, amit a karavánoktól, a kereskedők hasznából, az idegen királyoktól és az ország helytartóitól kapott. ¹⁶ Salamon király háromszáz nagy pajzsot is veretett aranyból; mindegyik pajzsra 600 aranysékelt fordított. ¹⁷ Aztán háromszáz kis pajzsot is csináltatott vert aranyból; 3 minát használt fel mindegyik kis pajzshoz. A király a libanoni erdei palotába vitette őket. ¹⁸ Majd csináltatott egy hatalmas trónt elefántcsontból és bevonatta színarannyal. ¹⁹ A trónnak hat lépcsője volt. Hátul, a trón fölött meg bikafejek voltak. A szék

mindkét oldalára karfát tettek, a karfák mellett pedig két oroszlán állt. ²⁰ A hat lépcsőn kétoldalt tizenkét oroszlán helyezkedett el. Ilyet még egyetlen királynak sem csináltak soha. ²¹ A királynak minden ivóedénye aranyból készült és a Libanoni erdei palota minden fölszerelése is színaranyból. Nem volt semmi ezüsből, annak Salamon idején nem volt semmi becse. ²² Mert a királynak Hiram hajóin kívül tarsisi hajói is voltak a tengeren. A tarsisi hajók minden harmadik esztendőben visszatértek és hozták az aranyat, ezüstöt, elefántesontot meg a majmokat és a pávákat. ²³ Így Salamon király gazdagságban és bölcsességben felülmúlta a föld minden királyát, ²⁴ és az egész világ arra vágyott, hogy lássa Salamont, hallgassa bölcsességét, amit Isten oltott szívébe. ²⁵ S mindenki hozta ajándékát: ezüst- és aranyedényeket, öltözékeket, fegyvereket, fűszereket, lovakat és öszvéreket, évről évre. ²⁶ Salamon harci szekereket és lovakat is szerzett; 1420 harci szekere volt és 12000 lovasa. A szekérvárosokba telepítette őket és a király közelébe, Jeruzsálembe. ²⁷ A király elérte, hogy annyi volt az ezüst Jeruzsálemben, mint a kavics. Aztán azt is elérte, hogy cédrusfából is annyi volt, mint a vadfügefafa, amely a síkságon nő. ²⁸ A lovakat Kilikiából szállították Salamonnak; a király kereskedői hozták őket Kilikiából pénzért. ²⁹ Egy szekeret 600 ezüstsékelért szállítottak Egyiptomból, egy ló pedig 150-be került. Ugyanígy az ő közvetítésükkel szállították a hetiták királyainak és az arámok királyainak is.

11. fejezet (1Kir11)

¹ Salamon király számtalan idegenből való asszonyt szeretett, mégpedig a fáraó lányán kívül moábita, ammonita, edomita, szidoni és hetita asszonyokat, ² tehát pogány népből valókat is, akikről az Úr azt mondta Izrael fiainak: "Ne adjátok össze velük magatokat, s ők se házasodjanak össze veletek, mert elcsábítják szíveteket, s isteneikhez pártoltok." ³ Ám Salamon csüggött rajtuk. Hétszáz fejedelmi asszonya volt és háromszáz ágyasa. ⁴ Történt, hogy amikor Salamon megöregedett, szívét asszonyai más istenekhez fordították, szíve nem volt többé mindenestül az Úré, az ő Istenéé, mint atyjának, Dávidnak a szíve. ⁵ Így Salamon a szidoniak istennőjéhez, Astartéhez szegődött, majd Milkomhoz, az ammoniták szörnyéhez. ⁶ Salamon tehát olyat tett, ami gonosznak számít az Úr szemében, és nem követte hűségesen az Urat, mint atyja, Dávid. ⁷ Akkoriban épített Salamon Kamosnak, a moábiták istenének egy szentélyt arra a hegyre, amely Jeruzsálemmel szemközt emelkedik, aztán ugyanígy Milkomnak is, az ammoniták istenének. ⁸ S ezt minden idegenből való asszonyának megtette, aki tömjént és véres áldozatot mutatott be isteneinek. ⁹ Az Úr megneheztelt Salamonra, mivel szíve elfordult az Úrtól, Izrael Istenétől, jóllehet kétszer is megjelent neki, ¹⁰ és épp azt a parancsot adta neki, hogy ne szegődjön más istenekhez. De ő nem tartotta meg, amit az Úr parancsolt neki.

¹¹ Ezért az Úr így szólt Salamonhoz: "Mivel így áll veled a dolog, hogy nem tartottad meg szövetségemet és a törvényeket, amelyeket szabtam, elveszem tőled a királyságot és szolgáltnak adom." ¹² De atyádra, Dávidra való tekintettel nem a te életedben teszem ezt meg, hanem fiad kezéből ragadom ki. ¹³ S nem veszem el az egész királyságot; egyetlen törzset meghagyok fiadnak, atyád, Dávid kedvéért és Jeruzsálem miatt, hisz kiválasztottam." ¹⁴ Az Úr ellenséget támasztott Salamonnak az edomita Hadadban, aki az edomi királyi családból származott. ¹⁵ Akkoriban ugyanis, amikor Dávid legyőzte az edomitákat, s a sereg vezére, Joáb fölment, hogy eltemesse a halottakat, s Edomban minden férfit lemészároljon - ¹⁶ hat hónapig maradt ott Joáb egész Izraellel, addig, amíg minden férfit ki nem irtott Edomban -, ¹⁷ akkor történt, hogy Hadad, s vele azok a hű edomiták, akik atyja alattvalói közé tartoztak, elmenekültek, és eljutottak Egyiptomba. Hadad akkor még egészen fiatal fiú volt. ¹⁸ Elindultak Midiánból és Paránba értek. Paránból embereket vittek magukkal, és így eljutottak Egyiptomba a fáraóhoz, Egyiptom királyához. Az adott nekik egy házat és ellátta őket élelemmel. Sőt, földet is ajándékozott nekik. ¹⁹ Hadad annyira kedves lett a fáraó előtt, hogy az feleségül adta hozzá felesége hűgát, a legfőbb úrnőnek, Tachpenesznek a hűgát. ²⁰ Tachpenesz húga szült neki egy fiút, ez volt Genubat. Tachpenesz a fáraó palotájában neveltette; így Genubat a palotában maradt a fáraó gyermekei között. ²¹ Amikor azonban Hadad Egyiptomban hírét vette, hogy Dávid megtért atyáihoz, a sereg vezére, Joáb meg halott, Hadad megkérte a fáraót: "Engedj el, hadd térjek vissza hazámba!" ²² A fáraó azt válaszolta: "Van valamiben is hiányod, hogy fölébredt benned a vágy, hogy visszatérj hazádba?" Azt mondta: "Nem, de mégis mindenképpen engedj visszatérnem." Hadad bajt hozott: ^{25b} ellenséges volt Izraellel szemben, és királyként uralkodott Edom fölött. ²³ S még egy más ellenséget is támasztott neki Isten, Eljada fiát, Rezont, aki urától, Hadad-Ezertől menekült el, Coba királyától. ²⁴ Embereket gyűjtött maga köré, s egy csapat vezére lett, amikor Dávid vérfürdőt rendezett köztük. Damaszkuszba ment, megvetette ott a lábát, és Damaszkusz királyaként uralkodott. ^{25a} S Izrael ellensége volt, amíg csak Salamon élt. ²⁶ Egy Ceredából való efratitának, Nebatnak a fia, Jerobeám - anyját Ceruának hívták, s özvegy asszony volt, ő maga meg Salamon szolgálatában állt - szintén fellázadt a király ellen. ²⁷ A következőképpen történt, hogy fellázadt a király ellen. Salamon Millóban építkezett, kijavította a rést atyjának, Dávidnak városán. ²⁸ Ez a Jerobeám derék ember volt, s amikor Salamon észrevette, hogy ez a fiatalember milyen ügyes a munkában, megtette József háza robotfelügyelőjének. ²⁹ Akkoriban történt, hogy Jerobeám egyszer elhagyta Jeruzsálemet és útközben találkozott a Silóba való Achija prófétával. Új köntös volt rajta, és csak ketten voltak a határban. ³⁰ Achija fogta az új

köntöst, ami rajta volt, tizenkét darabra tépte,³¹ és azt mondta Jerobeámnak: "Legyen tíz rész a tied, mert azt mondja az Úr, Izrael Istene: Kiragadom az országot Salamon kezéből, s tíz törzset neked adok.³² Csak egy törzs marad az övé, szolgámra, Dávidra való tekintettel és Jeruzsálem miatt, a miatt a város miatt, amelyet kiválasztottam Izrael törzsei közül.³³ Azért (teszem ezt), mert elhagyott, és Asztartét, a szidoniak istennőjét, Kamost, Moáb istenét és Milkomot, az ammoniták istenét imádta, nem az én útjaimon járt, nem azt tette, ami kedves a szememben, nem tartotta szem előtt parancsaimat és törvényeimet, mint atyja, Dávid.³⁴ Nem ragadom ki kezéből az egész királyságot - meghagyom fejedelemnek, amíg csak él, szolgám, Dávid kedvéért, akit kiválasztottam, és aki szem előtt tartotta parancsaimat és törvényeimet.³⁵ Majd a fia kezéből ragadom ki a királyságot, és neked adom, mármint a tíz törzset.³⁶ Az ő fiának csupán egyetlen törzset hagyok, hogy szolgámnak, Dávidnak mindig maradjon égő mécsese szíнем előtt Jeruzsálemben, abban a városban, amelyet nevem hajlékául kiválasztottam.³⁷ Téged pedig hagylak, hogy uralkodjál mindenben, amire csak vágyik a szíved, és király légy Izrael fölött.³⁸ Így lesz: ha ügyelsz mindenre, amit csak parancsolok neked, az én útjaimon jársz, s azt teszed, ami kedves a szememben, s megtartod parancsaimat és törvényeimet, mint szolgám, Dávid tette, akkor veled leszek, s maradandó házat építek neked, mint Dávidnak építettem, és rád bízom Izraelt.³⁹ Dávid utódait megalázom, de nem örökre."⁴⁰ Salamon azon volt, hogy megölje Jerobeámot. Jerobeám azonban útnak indult, és Egyiptomba menekült Sisákhoz, Egyiptom királyához. Ott maradt Egyiptomban egészen Salamon haláláig.⁴¹ Salamon történetének többi részét, tetteit és bölcsességét mind följegyezték Salamon történetének könyvében.⁴² Az az idő, amíg Salamon Jeruzsálemben királya volt egész Izraelnek, negyven esztendőt tett ki.⁴³ Aztán Salamon megtért atyáihoz. Atyjának városában temették el. Fia, Rechabeám lett helyette a király. 12. fejezet (1Kir12)

¹ Mihelyt ezt Nebat fia, Jerobeám meghallotta - még Egyiptomban volt, ahová Salamon király elől menekült -, Jerobeám visszatért Egyiptomból.² Rechabeám elment Szichembe. Szichemben ugyanis egész Izrael összegyülekezett, hogy királlyá tegye.³ Így szóltak hozzá:⁴ "Atyád kemény igát rakott ránk. Enyhíts az atyád szabta nehéz szolgálaton és a kemény igán, amit ránk rakott, s akkor alattvalóid leszünk."⁵ Azt felelte nekik: "Három napra oszoljatok szét, aztán gyertek vissza hozzám!" A nép tehát szétoszlott.⁶ Most Rechabeám király tanácsot tartott a vénekkel, akik atyja, Salamon szolgálatában álltak, amíg élt. Megkérdezte: "Mit tanácsoltok, milyen választ adjak ennek a népnek?"⁷ Azt válaszolták: "Ha ma szolgálsz ennek a népnek, kedvükre teszel, és barátságos szavakat intézel hozzájuk, mindig a

szolgálatodban maradnak." ⁸ De ő nem ügyelt a tanácsra, amit a vének adtak neki, hanem a fiatalokra hallgatott, akik vele nőttek fel és a pártján álltak. ⁹ Így szólt hozzájuk: "Milyen feleletet adjunk ezeknek az embereknek, akik ma azt mondták nekem: Könnyíts az igán, amit atyád ránk rakott?" ¹⁰ A fiatalok, akik vele nőttek fel, ezt a választ adták neki: "Így kell beszélni a néppel, amely azt mondta neked: Atyád megnehezítette jármunkat, azért te könnyíts rajta, így kell beszélni velük: A kisujjam vastagabb atyám derekánál. ¹¹ Igaz, hogy atyám nehéz igát rakott rátok. De én még jobban megnehezítem jármotokat. Atyám ostorral fegyelmezett, én meg majd skorpiókkal fenyítelek benneteket." ¹² Amikor a nép harmadnap visszatért Rechabeámhoz, amint meghagyta nekik ezekkel a szavakkal: "Harmadnap gyertek vissza hozzám", ¹³ a király kemény választ adott a népnek, s figyelmen kívül hagyta a tanácsot, amelyet a vének adtak neki. ¹⁴ A fiatalok tanácsa szerint beszélt velük. Azt mondta: "Atyám megnehezítette igátokat, de én még súlyosabbá teszem jármotokat. Atyám ostorral fegyelmezett, én meg skorpiókkal foglak fenyíteni benneteket." ¹⁵ A király nem vetett ügyet a népre. De az Úr vezette így, hogy valóra váltsa ígéretét, amelyet az Úr a silói Achija által Jerobeámnak, Nebat fiának tett. ¹⁶ Amikor tehát egész Izrael látta, hogy a király nem hallgat rá, a nép ezt a feleletet adta a királynak: "Mi részünk van Dávidban? Nincs örökrészünk Izáj fiában! Fel, Izrael, vissza sátraidba! Aztán törődj a házáddal, Dávid!". S Izrael visszavonult sátraiba. ¹⁷ Rechabeám Izraelnek csak azon fiai fölött uralkodott, akik Júda városaiban laktak. ¹⁸ Amikor Rechabeám király Adorámot, a robotfelügyelőt utánuk küldte, egész Izrael agyonkövezte. Rechabeám erre gyorsan kocsijába ült és Jeruzsálembe menekült. ¹⁹ Így szakadt el Izrael Dávid házától, mindmáig. ²⁰ Amikor egész Izrael meghallotta, hogy Jerobeám hazatért, üzentek érte, s elhívták az összejövetelre, aztán megtették királynak egész Izrael fölé. Dávid házat nem követte többé senki, csak Júda törzse. ²¹ Amikor azonban Rechabeám Jeruzsálembe ért, megparancsolta Júda egész házának és Benjamin törzsének, száznegyvenezer válogatott harcosnak, hogy keljen föl Izrael háza ellen, és szerezzék vissza a királyságot Rechabeámnak, Salamon fiának. ²² Ám az Úr így szólt Semajához, az Isten emberéhez: ²³ "Beszélj Rechabeámmal, Salamon fiával, Júda királyával, valamint Júda és Benjamin egész házával és a maradék néppel. ²⁴ Mondd meg nekik: Ezt üzeni az Úr: Ne vonuljatok ki harcba szállni testvéreitekkel, Izrael fiaival. Mindegyitek térjen vissza otthonába, mert én intéztem így." Hallgattak az Úr parancsára és hazatértek, amint az Úr meghagyta nekik. ²⁵ Jerobeám azonban megerősítette Szichemet Efraim hegyén, és ott székel; aztán kivonult és Penuelt is megerősítette. ²⁶ Jerobeám így okoskodott szívében: A királyság most biztosan visszaszáll Dávid házára. ²⁷ Mert ha ez a nép felvonul, hogy Jeruzsálemben az Úr

templomában véres áldozatot mutasson be, ennek a népnek a szíve újra visszafordul Rechabeámhoz, Júda királyához, urához, engem pedig megölnek.

²⁸ A király meghányta-vetette a dolgot, aztán csináltatott két aranyborjút, és így szólt a néphez: "Elég legyen a Jeruzsálembe való zarándoklásból! Nézd, Izrael, itt az istened, aki kivezetett Egyiptom földjéről!" ²⁹ Aztán az egyiket felállította Bételben, ³⁰ és a nép körmenetben vonult a másik elé egészen Dánig.

³¹ A magaslatokon szentélyeket épített, majd papokat választott a nép közül, olyanokat, akik nem Lévi fiai közül valók voltak. ³² Egy ünnepnapot is bevezetett, a nyolcadik hónapban, mégpedig a tizenötödik napon, a júdabeli ünnepnek megfelelően. Maga ment fel az oltárhoz. Így tett Bételben, hogy a bikáknak, amelyeket csináltatott, áldozatot mutasson be. Aztán a magaslatok papjait, akiket ő rendelt, Bételbe telepítette. ³³ Fölment az oltárhoz, amelyet épített, a nyolcadik hónap tizenötödik napján, amelyet maga gondolt ki; s ünnepet rendezett Izrael fiainak, és fölment az oltárhoz áldozatot bemutatni.

13. fejezet (1Kir13)

¹ Az Úr parancsára Isten egyik embere Júdából Bételbe érkezett, épp akkor, amikor Jerobeám az oltárnál állt, hogy áldozatot mutasson be. ² S az Úr parancsára e szavakat kiáltotta oda az oltár felé: "Oltár, oltár! Ezt mondja az Úr: Lám, fiú születik Dávid házának, Jozija lesz a neve; feláldozza rajtad a magaslatok papjait, akik áldozatot mutattak be rajtad, embercsontokat fog rajtad égetni." ³ Aztán jelet is adott e szavakkal: "Ez lesz a jel arra, hogy az Úr szólt: Az oltár megreped, s a rajta levő hamu szétszóródik." ⁴ Amikor a király meghallotta a vészjósló szavakat, amelyeket az Isten embere a bételi oltárra mondott, kinyújtott keze megmerevedett, nem tudta visszahúzni. ⁵ Az oltár pedig megrepedt és a hamu szétszóródott, a szerint a jel szerint, amelyet az Isten embere adott az Úr megbízásából. ⁶ Erre a király az Isten emberéhez fordult: "Engeszteld ki az Urat, a te Istenedet, hogy ismét vissza tudjam húzni a kezem." Az Isten embere tehát kiengesztelte az Urat, s a király vissza tudta húzni a kezét, olyan volt, mint azelőtt. ⁷ Akkor a király így szólt az Isten emberéhez: "Gyere, térj be házamba és egyél! Ajándékot is adok neked." ⁸ De az Isten embere ezt válaszolta a királynak: "Még ha fele házadat nekem adod is, akkor sem megyek veled, sem ételt nem eszem, sem italt nem iszom ezen a helyen." ⁹ Mert az Úr szava megparancsolta: Se ételt ne egyél, se italt ne igyál, és az úton se térj vissza, amelyen jöttél." ¹⁰ Így más utat választott, s nem azon az úton ment vissza, amelyen Bételbe érkezett. ¹¹ Élt Bételben egy öreg próféta. Fiai fölkeresték, és mind elbeszélének neki, amit az Isten embere azon a napon Bételben tett, s a szavakat is, amelyeket a királyhoz intézett. ¹² Amikor elbeszélének apjuknak, apjuk így szólt hozzájuk: "Melyik úton ment el?" Fiai megmutatták neki az utat, amelyen Isten embere, aki Júdából érkezett,

elindult. ¹³ Erre megparancsolta fiainak: "Nyergeljétek föl nekem a szamarat!" Fölnyergelték a szamarat, és ő felült rá. ¹⁴ Szamárháton utána ment Isten emberének, és rá is talált, amint egy terebinfa alatt ült. Megszólította: "Te vagy az Isten embere, aki Júdából érkezett?" "Igen" - felelte. ¹⁵ Erre hívta: "Gyere velem haza, és egyél valamit!" ¹⁶ De az azt válaszolta: "Nem szabad sem ételt ennem, sem italt innom ezen a helyen. ¹⁷ Mert az Úr szava által parancsot kaptam: Nem szabad sem ételt enned, sem italt innod, s azon az úton sem térhetsz vissza, amelyen érkezél." ¹⁸ Az így felelt erre: "Magam is próféta vagyok, és egy angyal az Úr parancsára ezt mondta nekem: Hozd vissza magaddal házádba, hogy ételt és italt vegyen magához." De hazudott neki. ¹⁹ S ő visszatért vele, ételt vett magához házában és italt is ivott. ²⁰ Míg az asztalnál ültek, történt, hogy az Úr szólt a prófétához, aki visszahozta. ²¹ Erre rárivallt Isten emberére, aki Júdából érkezett: "Ezt mondja az Úr: Mivel megszegted a parancsot és nem igazodtál az utasításhoz, amelyet az Úr, a te Istened adott neked, ²² ellenkezőleg, ételt ettél és italt ittál azon a helyen, amelyről megmondták neked: Nem szabad sem ételt enned, sem italt innod, azért holttested nem kerül atyáid sírjába." ²³ Amikor befejezte az evést és ivást, a próféta fölnyergelte neki a szamarat, s ő elment. ²⁴ Útközben azonban megtámadta egy oroszlán és megölte. Holtteste ott feküdt az úton. A szamár megállt mellette, s az oroszlán szintén megállt a holttest mellett. ²⁵ Véletlenül emberek jártak arra. Amikor meglátták az úton a holttestet, és az oroszlánt, amint mellette állt, elmentek és jelentették a városban, ahol az öreg próféta lakott. ²⁶ Amikor a próféta, aki félútról visszahozta, ezt meghallotta, azt mondta: "Biztosan az Isten embere, aki szembeszállt az Úr parancsával. Azért szolgáltatva ki az Úr az oroszlánnak; széttépte és megölte, az Úr hozzá intézett szava szerint." ²⁷ Aztán megparancsolta fiainak: "Nyergeljétek föl nekem a szamarat!" ²⁸ Amikor fölnyergelték, elment, és meg is találta a holttestet az úton - a szamár és az oroszlán ott álltak mellette. Az oroszlán sem a holttestet nem falta fel, sem a szamarat nem marcangolta szét. ²⁹ A próféta fölemelte az Isten emberének holttestét, föltette a szamárra és visszavitte. Így az öreg próféta a városba ment, hogy elsirassa és eltemesse. ³⁰ A saját sírjába tette a holttestet, s így siratták: "Jaj, testvérbátyám!" ³¹ Miután eltemette, azt mondta fiainak: "Ha meghalok, abba a sírba tegyetek, ahova az Isten emberét temettük; az ő csontjai mellett nyugodjanak csontjaim." ³² Mert azok a vészjósló szavak, amelyeket az Úr parancsára a bételi oltárra, meg Szamaria városaiban a magaslati szentélyekre mondott, biztosan be fognak teljesedni." ³³ De Jerobeámot még ezek az események sem térítették vissza gonosz útjáról; újabb embereket tett meg a népből a magaslatok papjaivá. Akinek csak kedve volt hozzá, annak teli rakta a markát, és máris a magaslatok papja lett. ³⁴ De ez Jerobeám házára bünt, romlást hozott, emiatt elpusztult a föld színéről. 14.

fejezet (1Kir14)

¹ Ez idő tájt megbetegedett Jerobeám fia, Abija. ² Jerobeám ezért így szólt feleségéhez: "Nosza, öltözz álruhába, ne vegyék észre, hogy Jerobeám felesége vagy, és menj el Silóba. Ott lakik Achija próféta, aki megjövendölte, hogy király leszek e nép fölött. ³ Vigyél magaddal tíz kenyeret és kalácsot, meg egy korsó mézet, és keresd föl. Majd ő megmondja, mi lesz a fiúval." ⁴ Jerobeám felesége így tett. Elindult, elment Silóba és betért Achija házába. Achija már nem látott, mert szeme elgyöngült az öregségtől. ⁵ Az Úr azonban így szólt Achijához: "Nézd, ott jön Jerobeám felesége, hogy fia felől tudakozódjék nálad, mivel beteg. Így és így beszélj hozzá!" Amikor belépett, másnak mondta magát. ⁶ De alighogy meghallotta a neszt, amikor belépett az ajtón, Achija így szólt hozzá: "Gyere csak, Jerobeám felesége! De miért mondod magad másnak? Kemény üzenetet kell átadnom neked. ⁷ Menj, és mondd meg Jerobeámnak: Ezt üzeni az Úr: Kiválasztottalak a népből, s megtettelek népem fejedelmévé. ⁸ Elvettem Dávid házából a királyságot és neked adtam. De te nem lettél olyan, mint szolgám, Dávid, aki megtartotta parancsaimat és egész szívvel követett: csak azt tette, ami kedves a szememben. ⁹ Te nagyobb gonoszságot vittél végbe, mint bárki előtted, fogtad magad és más isteneket csináltál, öntött bálványokat, csak azért, hogy ingerelj, nekem pedig hátat fordítottál. ¹⁰ Nézd, ezért most szerencsétlenséget hozok Jerobeám házára, kiirtom Jerobeám (házából) mind, aki férfi, akár kicsi, akár nagy egész Izraelben. Elsöpröm Jerobeám házát, ahogyan a szemetet kisöpri az ember, az utolsóig. ¹¹ Aki Jerobeám házából a városban hal meg, felfalják a kutya, s az, aki a határban hal meg, az ég madarainak lesz a martaléka. Igen, az Úr mondja ezt. ¹² Indulj hát és menj haza! Mihelyt a lábad eléri a várost, a fiú meghal. ¹³ Egész Izrael meg fogja siratni és el is temetik. Jerobeám (házából) ő lesz az egyetlen, akit sírba tesznek, mert Jerobeám (házából) csak benne talál az Úr, Izrael Istene tetszésére valót. ¹⁴ Aztán az Úr olyan királyt tesz Izrael fölé, aki kiirtja a Jerobeámokat. ¹⁵ Az Úr megtöri Izraelt, ahogy a nád meghajol a vízben. Kitépi Izraelt ebből a szép földből, amelyet atyáinak adott. Szétszórja őket a folyón túl, mert szent fákat csináltak maguknak - ingerelték velük az Urat. ¹⁶ Kiszolgáltatja Izraelt Jerobeám bűne miatt, amelyet elkövetett, s amelybe Izraelt is belevitte." ¹⁷ Akkor Jerobeám felesége útnak indult és Tircába ment. Éppen amikor átlépte a ház küszöbét, meghalt a fiú. ¹⁸ Eltemették és egész Izrael elsiratta, ahogyan az Úr szolgája, Achija próféta által előre megmondta. ¹⁹ Jerobeám történetének többi részét, azt, hogy milyen háborút viselt, hogyan uralkodott, följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ²⁰ Az az idő, amíg Jerobeám király volt, huszonnégy esztendőt tett ki. Aztán megtért atyáihoz, és fia, Nadab lett helyette a király. ²¹ Rechabeám,

Salamon fia, Júdának volt a királya. Negyvenegy éves volt Rechabeám, amikor király lett, és tizenhét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, abban a városban, amelyet az Úr Izrael összes törzse közül kiválasztott nevének hajlékául. Anyját Naamának hívták és ammonita nő volt. ²² Olyat tett, ami gonosznak számít az Úr szemében, és ezzel még jobban fölkelte haragját, mint bárki atyái közül, elkövetett bűneivel. ²³ Mert ők is emeltek magaslati szentélyeket, kőoszlopokat és szent fákat minden kiemelkedő dombra meg minden zöldellő fa alá. ²⁴ Sőt még kéjelgést űző férfiak is voltak az országban. Igen, minden gyalázatos tettét utánozták a pogányoknak, akiket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ²⁵ Rechabeám királyságának 5. évében történt, hogy Sisák, Egyiptom királya felvonult Jeruzsálem ellen. ²⁶ Elvitte a kincseket az Úr templomából, s ugyanígy a királyi palota kincseit is elvitte, s egyáltalán, mindent elvitt. Az aranypajzsokat is elvitte, amelyeket Salamon veretett. ²⁷ Rechabeám király bronzpajzsokat csináltatott a helyükbe, és a testőrök kapitányaira bízta őket, akik a királyi palota kapuit őrizték. ²⁸ Amikor a király az Úr templomába ment, a testőrök utána vitték, aztán vissza is hozták a testőrök őrhelyére. ²⁹ Rechabeám történetének többi részét, amit csak végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ³⁰ Rechabeám és Jerobeám állandóan hadakoztak egymással. ³¹ Aztán Rechabeám megtért atyáihoz. Dávid városában temették el. Helyette fia, Abijam lett a király. 15. fejezet (1Kir15)

¹ Nebat fiának, Jerobeám királynak 18. esztendejében Abijam lett a király. ² Három évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Maachának hívták és Absalomnak volt az egyik lánya. ³ Ő is utánozta apja bűneit, amelyeket az előtte elkövetett, szíve nem volt maradéktalanul az Úré, mint őséé, Dávidé. ⁴ De Dávidra való tekintettel az Úr, az ő Istene meghagyott egy méceszt Jeruzsálemben: fiakat támasztott utána és nem pusztította el Jeruzsálemet, ⁵ mivel Dávid azt tette, ami kedves az Úr szemében: egész életében nem tért el attól, amit parancsolt neki. 1Kir 15.(6)7 Abijam történetének többi részét, amit csak végbevitt, följegyezték Júda királyai történetének könyvében. Abijam állandóan hadakozott Jerobeámmal. ⁸ Aztán megtért atyáihoz Abijam. Dávid városában temették el. Fia, Aza lett helyette a király. ⁹ Izrael királyának, Jerobeámnak 20. esztendejében Aza lett Júda királya; ¹⁰ negyvenegy évig uralkodott Jeruzsálemben. Nagyanyját Maachának hívták, Absalom lánya volt. ¹¹ Aza azt tette, ami helyénvaló az Úr szemében, mint őse, Dávid. ¹² Kipusztította a kéjelgőket az országból, s minden bálványt ledöntött, amit atyái emeltettek. ¹³ Még nagyanyjától, Maachától is megvonta a legfőbb úrnői méltóságot, mivel bálványt emelt Aserának. Aza ledöntötte a bálványt és a Kidron völgyében elégette. ¹⁴ Hanem a magaslati helyeket nem szüntették

meg. Mégis, Aza szíve maradéktalanul az Úré volt, egész életében.¹⁵ Az Úr templomába vitette atyja s a maga fogadalmi ajándékait - ezüstöt, aranyat, edényeket.¹⁶ Aza és Izrael királya, Bása háborúztak egymással, amíg csak éltek.¹⁷ Izrael királya, Bása hadba vonult Júda ellen, majd megerősítette Rámát, hogy Júda királyának, Azának elvágja a ki- és bemenetelt.¹⁸ Erre fogta az összes ezüstöt és aranyat, ami még volt az Úr templomának kincseskamrájában s ugyanígy a királyi palota kincseit is, és odaadta szolgáinak. Aztán elküldte Aza király őket Benhadadhoz, Tabrimonnak a fiához, aki maga Arám királyának, Hezjonnak volt a fia és Damaszkuszban uralkodott, és ezt üzenté neki:¹⁹ "Legyen köztem és közted szövetség, (amint) atyám és atyád között! Itt küldök neked ajándéku ezüstöt és aranyat. Nos hát, bontsd fel szövetségedet Bázával, Izrael királyával, hogy elvonuljon!"²⁰ Benhadad hallgatott Aza királyra: serege vezéreit Izrael városai ellen küldte és meghódította Ijont, Dánt, Abel Bet-Maachát és egész Kinnerotot, valamint Naftali egész földjét.²¹ Amikor Bása ennek hírért vette, felhagyott Ráma megerősítésével és visszavonult Tircába.²² Aza király odaparancsolta egész Júdát, kivétel nélkül. Mind elhordták a köveket és a fát, amivel Bása megerősítette Rámát, aztán Aza király megerősítette vele Gebát Benjaminban és Micpát.²³ Aza történetének többi részét, győzelmeit és amiket csak végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. Öreg korában betegeskedett a lábával.²⁴ Aztán megtért atyáihoz Aza; atyái mellé temették, ősenek, Dávidnak városában. Fia, Jehosafát lett helyette a király.²⁵ Jerobeám fia, Nadab Azának, Júda királyának 2. évében lett király Izrael fölött; két évig uralkodott Izraelben.²⁶ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében és atyja nyomdokaiba lépett a bűn útján, ahova az Izraelt vezette.²⁷ Isszachár házából Bása, Achijának a fia összeesküvést szőtt ellene. Le is győzte Bása Gibbetonnál, amely a filiszteusoké volt, míg Nadab és egész Izrael Gibbetont tartotta megszállva.²⁸ Bása így megölte Azának, Júda királyának 3. esztendejében, s helyette ő lett a király.²⁹ Amikor királlyá lett, Jerobeám egész házát kiirtotta, nem hagyott Jerobeám (házából) senkit élve, mind kipusztította az Úr szavai szerint,³⁰ amelyeket szolgálja, a silói Achija által hallatott Jerobeám bűnei miatt, amelyeket elkövetett, s amelyekbe Izraelt is belevitte, haragra ingerelve az Urat, Izrael Istenét.³¹ Nadab történetének többi részét, amit csak végbevitt, mind följegyezték Izrael királyainak könyvében.³²³³ Azának, Júda királyának 3. esztendejében Achija fia, Bása lett Izrael királya Tircában huszonnégy esztendőre.³⁴ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, mert Jerobeám nyomába lépett, a bűn útjára, ahová az Izraelt is vezette. 16. fejezet (1Kir16)

¹ Akkor az Úr ezeket a szavakat intézte Bása ellen Hanani fiához, Jehuhoz: ²

"Fölemeltelek a porból és népem, Izrael fejedelmévé tettelek. Te mégis Jerobeám útjára léptél, bűnbe vitted népemet, Izraelt, úgyhogy vétkeivel haragra ingerelt, ³ ezért elsöpröm Bását egész házával egyetemben, s úgy bánok házaddal, amint Jerobeámnak, Nebat fiának házával. ⁴ Aki Bása (házából) a városban hal meg, azt felfalják a kutyák, az pedig, aki a határban hal meg, az ég madarainak lesz a martaléka." ⁵ Bása történetének többi részét, tetteit és győzelmeit mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ⁶ Bása megtért atyáihoz. Tircában temették el, s fia, Ela lett helyette a király. ⁷ Nem pusztán amiatt hallatta szavát Bása ellen az Úr, Hanani fia, Jehu próféta által, mivel azt tette, ami nem tetsző az Úr szemében: keze alkotásával haragra ingerelte, s így Jerobeám háza példáját követte, hanem azért is, mert kiirtotta annak házát. ⁸ Ela, Bása fia, Azának, Júda királyának 26. esztendejében lett Izrael királya, Tircában, két évre. ⁹ De szolgája, Zimri, a harci szekerek felének parancsnoka összeesküvést szőtt ellene. Míg Ela Tircában a palota udvarmesterének, Arcának a házában dárídózott, ¹⁰ Zimri behatolt és agyonütötte Azának, Júda királyának 27. esztendejében, majd ő lett helyette a király. ¹¹ Mihelyt király lett és elfoglalta a trónt, Bása egész házát kiirtotta: egyet sem hagyott élve, aki férfi, de még rokonai és barátai közül sem. ¹² Így Zimri Bása egész házát kipusztította, az Úr szava szerint, amit Jehu próféta által hallatott, ¹³ Bása bűnei miatt és fiának, Elának vétkeiért, amelyeket maga követett el s amelyekbe Izraelt is belevitte, amikor mihaszna bálványokkal haragra ingerelték az Urat, Izrael Istenét. ¹⁴ Ela történetének többi részét, amit csak végbevitt, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ¹⁵ Júda királyának, Azának 27. esztendejében Zimri lett a király Tircában, de csak hét napra. A nép éppen hadba vonult Gibbeton ellen, amely a filiszteusoké volt. ¹⁶ Mihelyt a nép a csatatéren hírét vette: "Zimri összeesküvést szőtt és leütötte a királyt", egész Izrael még aznap Omrit, a sereg parancsnokát tette meg Izrael királyának. ¹⁷ Omri, és vele egész Izrael elvonult Gibbeton alól és körülzárta Tircát. ¹⁸ Amikor Zimri látta, hogy a várost bevették, a királyi palota erődjébe húzódott és fölgyújtotta magára a királyi palotát. ¹⁹ Így pusztult el bűnei miatt, azért, mert azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, s Jerobeám nyomába lépett, a bűnnek útjára, és Izraelt is bűnbe vitte. ²⁰ Zimri történetének többi részét és az összeesküvést, amelyet szőtt, följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ²¹ Akkoriban Izrael népe két pártra szakadt. A nép egyik fele Ginát fia, Tibni oldalára állt, őt akarta királlyá tenni. ²² A másik fele ellenben Omri oldalára. Az Omri pártján álló nép győzött a Ginát fia, Tibni pártján álló nép fölött. Tibni meghalt, és Omri lett a király. ²³ Júda királyának, Azának 31. esztendejében Omri lett a király Izraelben, tizenkét évre. Hat esztendeig uralkodott Tircában. ²⁴ Aztán két ezüst talentumon megvett

Szemertől egy dombot. Megerősítette a dombot, majd a várost, amelyet épített, Szemernek, a domb tulajdonosának nevére elnevezte Szamariának.²⁵ Omri azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében; rosszabb volt, mint elődei.²⁶ Egészen Nebat fia, Jerobeám nyomába lépett, a bűn útjára, ahova az Izraeli Isten vezette, amikor is mihaszna bálványokkal ingerelték az Urat, Izrael Istenét.²⁷ Omri történetének többi részét, amit végbevitt és elért, s győzelmeit mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében.²⁸ Aztán megtért atyáihoz Omri. Szamariában temették el. Fia, Acháb lett a király.²⁹ Omri fia, Acháb, Júda királyának, Azának 38. esztendejében lett király Izraelben. Omri fia, Acháb huszonkét évig uralkodott Izrael fölött, Szamariában.³⁰ S Acháb, Omri fia azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, még sokkal inkább, mint elődei.³¹ Nem volt neki elég, hogy Nebat fia, Jerobeám nyomán járt a bűn útján, hanem még a szidoniak királyának, Etbaalnak a lányát, Izebelt is elvette feleségül, aztán elment Baalnak szolgálni, őt imádni.³² Baal templomában, amelyet Szamariában épített, oltárt emelt Baalnak.³³ Visszaállította a szent fákat, sőt hogy ingerelje az Urat, Izrael Istenét, még több gonoszságot művelt, mint Izrael összes többi királya, aki előtte volt.³⁴ Az ő idejében a bételi Hiel fölépítette újra Jerikót. Elsőszülötte, Abirám árán vetette meg alapjait, s legkisebb fia, Segub árán csinált rá kapukat, az Úr szava szerint, amelyet Nun fia, József által hallatott. 17. fejezet (1Kir17)

¹ A gileádi Tisbéből való Illés, a tisbei így szólt Achábhhoz: "Amint igaz, hogy él az Úr, Izrael Istene, akinek a szolgálatában állok: ezekben az években ne hulljon se harmat, se eső, csak az én szavamra." ² Azt mondta neki az Úr: ³ "Menj el innen, vedd utadat kelet felé és rejtőzz el a Kerit-pataknál, amely a Jordántól keletre folyik." ⁴ Igyál a patakból, a hollóknak pedig megparancsolom, hogy gondoskodjanak rólad." ⁵ Tehát elment, és úgy tett, amint az Úr parancsolta. Elment, és a Kerit-pataknál maradt, amely a Jordántól keletre folyik. ⁶ S a hollók vittek neki reggel kenyeret, este húst, a patakból meg ivott. ⁷ Egy bizonyos idő elteltével történt, hogy a patak kiszáradt, mert nem esett eső az országban. ⁸ Akkor az Úr így szólt hozzá: ⁹ "Kelj útra, és menj el a Szidonhoz tartozó Careftába és maradj ott. Nézd, ott megparancsoltam egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad." ¹⁰ Erre útra kelt és elment Careftába. Amikor a város kapujához ért, épp ott volt egy özvegyasszony - rőzsét szedgetett. Megszólította és azt mondta neki: "Hozz nekem egy kis vizet korsóban, hadd igyam!" ¹¹ Amikor elment hozni, utána szólt: "Hozz egy harapás kenyeret is!" ¹² Azt felelte: "Amint igaz, hogy a te Istened él: nincs sültve semmim, csak egy marék liszt van a szakajtóban, meg egy kis olajam a korsóban. Épp azon vagyok, hogy rőzsét szedjek, aztán megyek és elkészítem magamnak és fiamnak. Megesszük, aztán meghalunk."

¹³ Illés azonban így válaszolt neki. "Ne félj! Menj, s tedd, amit mondtál; csak előbb csinálj belőle egy kis lángost, aztán hozd ki nekem; magadnak és fiadnak csak utána készíts. ¹⁴ Mert azt mondja az Úr, Izrael Istene: A szakajtó ne ürüljön ki, a korszó ne apadjon el addig, amíg az Úr esőt nem hullat a földre." ¹⁵ Elment hát és úgy tett, amint Illés mondta. S volt mit ennie, neki is, fiának is. ¹⁶ A szakajtó nem ürült ki, és a korszó nem apadt ki az Úr szava szerint, amelyet Illés által hallatott. ¹⁷ Ezek után az események után történt, hogy az asszony fia, akié a ház volt, megbetegedett. Betegsége annyira elhatalmasodott rajta, hogy nem maradt benne élet. ¹⁸ Akkor így szólt Illéshez (az asszony): "Mi dolgom veled, Isten embere? Csak azért jöttél, hogy emlékezetembe idézd vétkeimet és megöld a fiamat?" ¹⁹ Ő azt felelte neki: "Add ide a fiadat!" Elvette öléből és fölvitte a fenti szobába, ahol lakott és lefektette ágyára. ²⁰ Aztán az Úrhoz fordult: "Uram, én Istenem, hát csakugyan szerencsétlenségbe sodrod ezt az özvegyet, akinél lakom, s megölnöd a fiát?" ²¹ Majd háromszor a fiúra borult és segítségül hívta az Urat: "Uram és Istenem, engedd, hogy visszatérjen a lélek ebbe a fiúba!" ²² S az Úr meghallgatta Illés könyörgését, a lélek visszatért a fiúba, úgyhogy újra életre kelt. ²³ Akkor Illés fogta a fiút, levitte a fenti szobából a házba, átadta anyjának és azt mondta: "Nézd, él a fiad!" ²⁴ Az asszony erre így szólt Illéshez: "Most már tudom, hogy csakugyan Isten embere vagy, s hogy az Úr szava igazság ajkadon." 18. fejezet (1Kir18)

¹ Hosszú idő elteltével, a harmadik esztendőben történt, hogy az Úr szólt Illéshez: "Menj, s jelenj meg Acháb színe előtt, mert esőt hullatok a földre." ² Illés tehát elment és megjelent Acháb színe előtt. Az éhínség egyre nyomasztóbbá vált Szamariában. ³ Acháb ezért hívatta udvarmesterét, Obadjahut. Obadjahu buzgó követője volt az Úrnak. ⁴ Amikor Izebel azon fáradozott, hogy kiirtsa az Úr prófétáit, Obadjahu oltalmába vett száz prófétát, elrejtette őket, ötvenével egy-egy barlangban, és étellel, itallal is ellátta őket. ⁵ Acháb így szólt Obadjahuhoz: "Gyere, keressünk fel minden forrást és patakot az országban, hátha találunk füvet és megmenthetjük a lovakat és öszvéreket; nem hagyhatunk az állatok közül egyet sem elpusztulni." ⁶ Felosztották hát egymás közt az országot s bejárták, Acháb ment az egyik úton, Obadjahu a másikon. ⁷ Amint Obadjahu rőttá az utat, egyszer csak szembetalálkozott Illéssel. Mihelyt fölismerte, arcra borult előtte és megszólította: "Te vagy az, uram, Illés?" ⁸ Azt felelte neki: "Én vagyok. Menj, s jelentsd Achábnak: itt van Illés." ⁹ De ő így válaszolt: "Mit vétettem, hogy Acháb kezére akarod adni szolgádat, hogy megöljön?" ¹⁰ Amint igaz, hogy az Úr, a te Istened él: nincs nép és nincs ország, ahova uram el ne küldött volna a keresésedre. S amikor azt felelték neki: nincs itt, megeskette a népet meg az országot, hogy csakugyan nem találtak. ¹¹ S most azt mondod: Menj,

jelentsd uradnak, hogy itt van Illés. ¹² Ha most elmegyek, téged meg az Úr lelke elvisz valami ismeretlen helyre, közben én oda megyek Achábhoz jelentést tenni, s téged nem találnek, hát akkor megöl. Azonkívül szolgál az Úr követője ifjúkora óta. ¹³ Vagy nem mondták el uramnak, mit tettem, amikor Izebel meg akarta ölni az Úr prófétáit? Mint rejtettem el százat az Úr prófétái közül, ötvenével egy-egy barlangban, meg hogy étellel és itallal is elláttam őket? ¹⁴ Mégis azt mondd: Menj, és jelentsd uradnak, hogy itt van Illés. Hát akkor megöl!" ¹⁵ Illés azt felelte: "Amint igaz, hogy él a Seregek Ura, akinek szolgálatában állok: még ma megjelenek a színe előtt." ¹⁶ Obadjahu tehát elment Achábhhoz és jelentette a dolgot. Acháb erre elindult Illés felé. ¹⁷ Amikor Acháb megpillantotta Illést, azt kérdezte: "Te vagy az, Izrael megrontója?" ¹⁸ De ő így felelt: "Nem én sodortam pusztulásba Izraelt, hanem te és atyádnak háza, amikor elhagytátok az Urat és amikor Baalhoz szegődtél. ¹⁹ Most azonban küldj el, s hívd nekem össze egész Izraelt Kármel hegyén, aztán Baal négyszázötven prófétáját is, akik Izebel asztaláról esznek!" ²⁰ Acháb tehát sorra üzent Izrael fiainak és összehívta a prófétákat is Kármel hegyén. ²¹ Illés odalépett az egész nép színe elé és megkérdezte: "Meddig akartok még kétfelé sántikálni? Ha az Úr az Isten, akkor őt kövessétek; ha meg Baal, akkor kövessétek azt!" A nép nem válaszolt egyetlen szót sem. ²² Akkor Illés így szólt a néphez: "Az Úr prófétái közül egyedül én maradtam meg, Baalnak azonban négyszázötven prófétája van. ²³ Adjatok két bikát! Válasszák ki az egyiket, aztán vágják darabokra és tegyék a máglyára, de tüzet ne gyújtsanak. Én majd előkészítem a másik bikát, de tüzet én sem gyújtok. ²⁴ Akkor hívják segítségül a ti istenetek nevét, én meg majd segítségül hívom az Úr nevét! Az az Isten, aki tűzzel válaszol, az legyen az Isten!" Az egész nép azt felelte rá: "Rendben van!" ²⁵ Illés tehát így szólt Baal prófétáihoz: "Válasszátok ki magatoknak az egyik bikát! Ti vagytok többségben. Aztán hívjátok segítségül istenetek nevét, de tüzet nem szabad gyújtatnotok!" ²⁶ Fogták hát az egyik bikát, előkészítették, és reggeltől délig szólígtatták Baal nevét, ezekkel a szavakkal: "Baal, hallgass meg!" De semmi hang sem hallatszott, nem adott senki feleletet. Közben ott ugrabugráltak oltáruk körül, amit csináltak. ²⁷ Délben Illés így csúfolta őket: "Szólítsátok hangosabban, hiszen isten! Hátha belemélyedt gondolataiba vagy kiment, esetleg úton van vagy éppen elaludt, és föl kell ébreszteni." ²⁸ Erre egyre emeltebb hangon szólították, és szokásukat követve karddal és lándzsával addig vagdosták magukat, míg ki nem buggyant a vérük. ²⁹ Dél elmúltával odáig fajult a dolog, hogy őrzöngeni kezdtek egészen addig, míg el nem jött az esti ételáldozat bemutatásának az ideje. De nem hallatszott se hang, se felelet, semmi jele a meghallgatásnak. ³⁰ Akkor Illés így szólt a néphez: "Lépjetek elém!" Az egész nép eléje lépett. Ezután helyreállította az Úr oltárát, amelyet

leromboltak. ³¹ Mégpedig úgy, hogy fogott tizenkét szikladarabot Jákob tizenkét fia törzsének megfelelően, akinek az Úr azt mondta: "Izrael legyen a neved!"; ³² és oltárt épített a szikladarabokból az Úr nevének. Az oltárt körülvette árokkal, akkorával, amekkora két mérő gabonának elegendő. ³³ Aztán máglyát rakott, feldarabolta a bikát, rátette a máglyára és azt mondta: ³⁴ "Töltsetek meg négy korsót vízzel és öntsétek rá az égőáldozatra meg a máglyára." Megtették. Erre így szólt: "Ismételjétek meg!" Megismételték. Akkor azt mondta: "Harmadszor is tegyétek meg!" Harmadszor is megtették, ³⁵ úgyhogy víz folyt az oltár körül. Az árkokat is megtöltötte vízzel. ³⁶ Amikor aztán elérkezett az esti ételáldozat bemutatásának az ideje, Illés próféta előlépett és felkiáltott: "Uram, Ábrahám, Izsák és Izrael Istene! Nyilvánítsd ki a mai napon, hogy te vagy az Isten Izraelben, én a te szolgád vagyok, s ezeket mind a te szavadra teszem! ³⁷ Hallgass meg, Uram, hallgass meg! Engedd, hogy ez a nép fölismerje: te, az Úr vagy az Isten, te téríted meg a szívét." ³⁸ Erre tűz hullott az Úrtól, megemésztette az égőáldozatot és a máglyát, még az árokban levő vizet is elnyelte. ³⁹ Ennek láttára az egész nép arcra borult, és így szólt: "Az Úr az Isten, az Úr az Isten!" ⁴⁰ Illés erre meghagyta nekik: "Ragadjátok meg Baal prófétáit! Ne meneküljön meg egy se közülük!" Megragadták, s Illés levitte őket a Kison-patakhhoz, s ott megölette őket. ⁴¹ Akkor így szólt Illés Achábhhoz: "Menj fel, egyél és igyál! Figyelj csak, már hallatsz az eső nesze!" ⁴² Acháb fölment, evett és ivott, Illés meg fölment a Kármel csúcsára, leborult a földre, a térde közé rejtette arcát. ⁴³ Aztán így szólt szolgájához: "Menj fel, és nézz a tenger felé!" Fölment, körülnézett, aztán jelentette: "Nincs ott semmi." Erre azt mondta: "Menj vissza, hétszer egymás után!" ⁴⁴ A hetedik alkalommal jelentette: "Nézd, felhő ereszkedik alá nyugaton, akkorácska, mint az ember tenyere." Így felelt neki: "Menj és jelentsd Achábnak: Fogass be és eredj le, különben utolér az eső!" ⁴⁵ Nemsokára elsötétedett az ég a viharfellegektől, és hatalmas záporosó esett. Acháb szekérre ült és Jiszreelbe sietett. Az Úr keze azonban Illés fölött volt. ⁴⁶ Felövezte derekát és Acháb előtt haladt egészen a Jiszreelbe vivő útig. 19. fejezet (1Kir19)

¹ Acháb mind elbeszélte Izebelnek, amit Illés végbevitt, az egész történetét annak, ahogyan sorra megölette a prófétákat. ² Erre Izebel hírvívót küldött Illéshez: Ezt üzenete neki: "Ezt és ezt tegyék velem az istenek, ha holnap ebben az órában hasonlóvá nem teszem életedet ezek egyikének az életéhez!" ³ Illés megrettent, útra kelt és elment, hogy megmentse életét. Amikor a Júdához tartozó Beersebába ért, otthagyta szolgáját, ⁴ maga pedig behúzódott egynapi járásnyira a pusztába. Amikor odaért, leült egy borókabokor alá és a halálát kívánta. Azt mondta: "Most már elég, Uram! Vedd magadhoz lelkemet! Én

sem vagyok különb atyáimnál." ⁵ Ezzel lefeküdt és elaludt. Egyszer csak angyal érintette meg, és így szólt hozzá: "Kelj föl és egyél!" ⁶ Ahogy odapillantott, lám, a fejénél egy sült cipó meg egy korsó víz volt. ⁷ Evett is, ivott is, de aztán újra lefeküdt aludni. Ám az Úr angyala másodszor is megjelent, megérintette és azt mondta: "Kelj föl és egyél! Különben túl hosszú lesz neked az út." ⁸ Fölkelt, evett, ivott, aztán negyven nap és negyven éjjel vándorolt ennek az ételnek az erejéből, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig. ⁹ Bement egy barlangba és ott töltötte az éjszakát. S lám, az Úr hallatta szavát. Így szólt hozzá: "Mit csinálsz itt, Illés?" ¹⁰ Azt válaszolta: "Emészt a buzgalom az Úrért, a Seregek Uráért! Mert Izrael fiai elhagytak, oltáraidat lerombolták, prófétáidat meg kardélre hányták. Csak én maradtam élve, de most nekem is az életemre törnek." ¹¹ Az Úr erre azt mondta: "Menj, és a hegyen járulj az Úr színe elé!" S lám, az Úr elvonult arra. Hegyeket tépő, sziklákat sodró, hatalmas szélvész haladt az Úr előtt, de az Úr nem volt a földrengésben. ¹² A földrengés után tűz következett, de az Úr nem volt a tűzben. A tüzet enyhe szellő kísérte. ¹³ Amikor Illés észrevette, befödte arcát köntösével, kiment, és a barlang szája elé állt. Egy hang megszólította, ezekkel a szavakkal: "Mit csinálsz itt, Illés?" ¹⁴ Azt felelte: "Emészt a buzgalom az Úrért, a Seregek Istenéért. Mert Izrael fiai elhagytak, oltáraidat lerombolták, prófétáidat meg kardélre hányták, és most nekem is az életemre törnek." ¹⁵ Az Úr azonban azt mondta neki: "Menj, fordulj vissza és vedd utadat Damaszkusz pusztasága felé! Aztán menj, és kend föl Hazaelt Arám királyává, ¹⁶ Jehut pedig, Nimsi fiát, Izrael királyává. Végül Elizeust, Safát fiát, Abel-Melochából kend fel magad helyett prófétává. ¹⁷ Aztán ez történik: Aki Hazael kardjától megmenekül, azt megöli Jehu. És aki Jehu kardjától megmenekül, azt megöli Elizeus. ¹⁸ De hétezeret életben hagyok Izraelben: minden térdet, amely nem hajolt meg Baal előtt, és minden szájat, amely nem illette csókkal." ¹⁹ Amikor onnét elment, találkozott Safát fiával, Elizeussal. Éppen szántott, tizenkét pár ökröt haladt előtte, maga pedig a tizenkettedik pár mögött haladt. Illés odament hozzá és rávetette köntösét. ²⁰ Az otthagya az ökröket, Illés után szaladt és így szólt: "Engedd, hadd adjak előbb búcsúcsókot apámnak meg anyámnak, aztán követlek." Azt mondta neki: "Menj csak, de térj vissza! De hát mit tettem veled?" ²¹ Azzal (Elizeus) elment, fogta a pár ökröt, feláldozta, majd az ekét felhasználva megsütötte az ökröket és odaadta az embereknek, egyék meg őket. Aztán elindult, Illés nyomába szegődött és a szolgája lett. 20. fejezet (1Kir20)

¹ Arám királya, Benhadad összegyűjtötte egész seregét - harminckét király volt vele szövetségben, lóval, harci szekérrel felszerelve -, felvonult, körülzárt Szamariát, és ostrom alá fogta. ² Aztán követeket küldött Achábhhoz, Izrael

királyához, ³ hogy jelentsék neki: "Ezt üzeni Benhadad: Ezüstöd, aranyad az enyém; asszonyaidat és gyermekeidet megtarthatod." ⁴ Izrael királya ezt a választ adta: "Amint mondod, uram és királyom, a tied vagyok, s mindenem, amim csak van." ⁵ De a követek visszatértek és jelentették: "Ezt üzeni Benhadad: Add ide ezüstöd, aranyod, asszonyaid és gyermekeid. ⁶ Igen, holnap ez idő tájt elküldöm embereimet, kutassák át a palotádat és szolgálid házát, s ami megtetszik nekik, fogják és hozzák el." ⁷ Erre Izrael királya összehívta az ország véneit és így szólt: "Most aztán világosan láthatjátok, hogy gonosz szándék vezet, mert hisz elküldött asszonyaimért és gyermekeimért is, jóllehet nem tagadtam meg tőle ezüstömet és aranyomat." ⁸ A vének is, a nép is mind azt felelte neki: "Ezt nem engedheted, ebbe nem egyezhetsz bele." ⁹ Ezt a választ adta hát Benhadad követeinek: "Jelentsétek uramnak, a királynak: amit először kívántál szolgálótól, azt mind megteszem, de ennek a követelésnek nem tehetek eleget." A követek elmentek és jelentették. ¹⁰ Benhadad erre ezt az üzenetet küldte: "Az istenek ezt tegyék velem, s ráadásul még azt is, ha Szamaria romjaiból a nyomomban haladó egész hadinépnek jut egy marékra való." ¹¹ Izrael királya azonban így felelt neki: "Azt mondja a közmondás: Aki felölti övét, ne büszkélkedjék, mintha már letenné." ¹² Amikor (Benhadad) ezt meghallotta - épp dőzsölt a királyokkal a lombsátrakban -, kiadta embereinek a parancsot: "Az állásaitokba!" És felsorakoztak, hogy rohamot indítsanak a város ellen. ¹³ Egyszer csak próféta járult Izrael királya, Acháb elé, és azt mondta: "Ezt mondja az Úr: Látod ezt a hatalmas sereget? Nos, még ma kezdedbe adom, hogy megtudd: az Úr vagyok." ¹⁴ Acháb megkérdezte: "Ki által?" Azt felelte: "Azt mondja az Úr: a helytartók legényei által!" (Acháb tovább) kérdezte: "Ki kezdje meg a harcot?" Azt mondta: "Te." ¹⁵ (Acháb) tehát számba vette a helytartók legényeit - kétszázharmincketten voltak. Aztán számba vette az egész hadinépet, Izrael fiait mind, hétezer férfit. ¹⁶ Dél tájban kivonultak. Benhadad a részegségig leitta magát a lombsátrakban, ő és a harminckét király, a szövetségesei. ¹⁷ Először tehát a helytartók legényei vonultak ki. Benhadadnak jelentették hírszerzői: "Szamariából emberek vonulnak ki." ¹⁸ Azt mondta: "Ha békés szándékkal vonulnak ki, fogjátok el élve őket; s ha harcba szállni vonulnak ki, (akkor is) élve fogjátok el őket!" ¹⁹ De amikor kivonultak, mármint a helytartók legényei és a nyomukban haladó sereg, ²⁰ egyik is, másik is legyőzte a maga ellenségét: Arám menekült, Izrael fiai meg üldözőbe vették őket. Benhadad, Arám királya azonban elmenekült egy háttalvon. ²¹ Végül Izrael királya is kivonult, zsákmányul ejtette a lovakat és szekereket, és súlyos csapást mért Arámra. ²² A próféta Izrael királya elé lépett és azt mondta neki: "Menj, fegyverkezz föl és fontold meg jól, mi a teendő, mert egy esztendő elteltével Arám királya (újra) felvonul ellened." ²³

Arám királyához pedig így szóltak szolgái: "Istenük hegynek Istene, azért győztek le bennünket. Ha sík területen harcolunk, mi győzzük le őket." ²⁴ Tedd hát a következőt: Távolítsd el a királyokat székhelyükről és tégy helytartókat a helyükre. ²⁵ Magad pedig gyűjts egy ugyanolyan erős sereget, mint amilyen elveszett sereged volt, meg ugyanolyan lovakat és ugyanolyan harci szekereket is, mint amilyenek a régiek voltak. Aztán majd sík területen szállunk velük harcba és legyőzzük őket." Hallgatott a tanácsukra, s úgy is tett. ²⁶ Mihelyt eltelt az esztendő, Benhadad számba vette Arámot és Afek ellen vonult, hogy harcba szálljon Izraellel. ²⁷ Izrael fiait is számba vették és ők is felvonultak. Izrael fiai velük szemben ütöttek táborn, mint két kis kecskenyáj, míg az arámok az egész földet ellepték. ²⁸ Akkor előlépett Isten egy embere és azt mondta Izrael királyának: "Ezt mondja az Úr: Mivel Arám azt állítja, hogy az Úr hegynek Istene, nem síkságnak Istene, azért ezt az egész töméntelen sereget a kezébe adom, hogy megtudd: az Úr vagyok." ²⁹ Hét napig táboroztak egymással szemben. A hetedik nap megkezdődött a csata, és Izrael fiai legyőzték Arámot, százezer gyalogost egyetlen nap alatt. ³⁰ Amikor az életben maradtak Afek városába menekültek, a város falai ráomlottak az életben maradt huszonnégyezer emberre. Benhadad is a városba futott, és egyik helységről a másikba menekült. ³¹ Szolgái ezért így szóltak hozzá: "Nézd, úgy hallottuk, hogy Izrael házának királyai könnyőrekes királyok. Ezért kössük zsákot a derekunkra, és kötelet a fejünkre, aztán menjünk el Izrael királyához. Talán meghagyja életedet." ³² Tehát zsákot kötöttek a derekukra és kötelet a fejükre, aztán Izrael királyá elé járultak és azt mondták: "Szolgád, Benhadad üzeni: Hagyj életben!" Azt felelte: "Hát él még? Hiszen testvérem!" ³³ Az emberek ezt jó jelnek vették és nyomban folytatták, így beszélvén: "Csakugyan, Benhadad testvéred?" Így válaszolt: "Menjetek, hozzátok ide!" Amikor Benhadad megérkezett, fölvette kocsijába. ³⁴ (Benhadad) erre azt mondta neki: "Visszaadom neked a városokat, amelyeket apám elvett apádtól. Boltokat is nyithatsz Damaszkuszban, ahogy apám nyitott Szamariában. Engem azonban e szerint az egyezmény szerint engedj szabadon." Így egyezséget kötött vele és szabadon engedte. ³⁵ Az egyik prófétatanítvány az Úr parancsára így szólt társához: "Verj meg!" Az nem akarta megverni. ³⁶ Erre azt mondta neki: "Mivel nem hallgattál az Úr szavára, lám, szétép az oroszlán, mihelyt elmegy innét." És mihelyt elment, megtámadta egy oroszlán és megölte. ³⁷ Most egy másikhoz fordult és így szólt: "Verj meg!" Az véresre verte. ³⁸ Erre a próféta elment és útját állta a királynak, de előbb kötést tett a szemére, hogy ne lehessen fölismerni. ³⁹ Amikor arra ment a király, megszólította a királyt és azt mondta: "Szolgád kivonult harcolni. Egyszer csak odalépett hozzám egy férfi és odahozott nekem egy embert, mondván: Őrizd ezt az embert! Ha meghal, életeddel felelsz életéért, vagy fizetsz egy

ezüst talentumot. ⁴⁰ De míg szolgád ide-oda ment tenni-venni, egyszeriben eltűnt." Izrael királya ezt mondta neki: "Magad mondd ki ítéletedet." ⁴¹ Erre gyorsan letépte szeméről a kötést, és Izrael királya fölismerte benne az egyik prófétát. ⁴² Az ezt mondta neki: "Azt mondja az Úr: Mivel kiengeded kezedből azt az embert, aki átkom alá esett, életeddel felelsz életéért és népeddel népéért." ⁴³ Izrael királya felindulva, haraggal tért haza, s érkezett meg Szamariába. 21. fejezet (1Kir21)

¹ Ezek után az események után történt: Nabotnak, a jiszreelitának volt egy szőlőskertje Achábnak, Szamaria királyának a palotája mellett. ² Acháb beszélt Nabottal. Így szólt hozzá: "Engedd át nekem a szőlőskertedet, hogy veteményeskertül szolgáljon nekem; egész közel fekszik házamhoz. Adok érte egy jobb szőlőskertet, vagy ha úgy tetszik jobban, kifizetem az árát pénzben." ³ Nabot azonban azt válaszolta Achábnak: "Az Úr óvjon attól, hogy atyáim örökségét átengedjem neked!" ⁴ Acháb hazament. Kedvetlen volt és haragos a válasz miatt, amit Nabot, a jiszreelita adott neki, amikor azt mondta: "Nem engedem át neked atyáim örökségét!" Leheveredett, befordult, és nem evett semmit. ⁵ Odament hozzá a felesége, Izebel és megkérdezte: "Mi van veled, hogy olyan kedvetlen vagy és nem eszel semmit?" ⁶ "Megbeszélésem volt a jiszreeli Nabottal - felelte. Azt mondtam neki: Engedd át nekem szőlőskertedet arany ellenében, vagy ha úgy tetszik jobban, adok neked érte egy (másik) szőlőskertet. De az kijelentette: Nem engedem át neked atyáim örökségét!" ⁷ Felesége, Izebel erre azt mondta neki: "Hát nem vagy Izrael királya? Kelj föl, egyél és légy jókedvű. Majd én megkerítem a jiszreeli Nabot szőlejét." ⁸ Aztán leveleket írt, lepecsételte az ő pecsétjével és elküldte őket a Nabottal együtt lakó véneknek és előkelőknek. ⁹ Ezt írta a levelekben: "Hirdessetek böjtöt és Nabotot ültessétek az asztalfőre, az emberek közé. ¹⁰ Aztán vele szemben két semmirekellő ember kapjon helyet, akik tanúskodnak majd ellene és kijelentik: Káromoltad Istent és a királyt. Aztán vezessétek ki és kövezzétek agyon!" ¹¹ S városának lakói, a vének és előkelők, akik együtt laktak vele a városban, úgy tettek, amint Izebel parancsolta, ahogy a nekik küldött levelekben írva volt. ¹² Böjtöt hirdettek, és Nabotot az asztalfőre ültették az emberek közé. ¹³ Aztán előkerült két ember, semmirekellő ember, s leült vele szemben. Tanúságot tettek és kijelentették: "Nabot káromolta Istent és a királyt." Erre kivezették a város elé és agyonkövezték. ¹⁴ Majd jelentették Izebelnek: "Nabotot megköveztük, halott." ¹⁵ Mihelyt Izebel meghallotta, hogy Nabotot agyonkövezték, azt mondta Izebel Achábnak: "Nos, vedd birtokba Nabot szőlejét, amelyet nem akart neked pénzért átengedni. Mert Nabot nem él többé, halott." ¹⁶ Amikor Acháb meghallotta, hogy Nabot halott, fogta magát Acháb, elment a jiszreelita Nabot szőlejébe és birtokba vette. ¹⁷ Az Úr

hallatta szavát és azt mondta a tisbei Illésnek: ¹⁸ "Indulj, menj el Achábhoz, Izrael királyához, aki Szamariában székel; épp Nabot szőlejében van, lement, hogy birtokba vegye. ¹⁹ És mondd meg neki: Így szól az Úr: Gyilkoltál és most még az örökséget is eltulajdonítod? Ezért azt mondja az Úr: Ott fogják a kutyák a te véredet is felnyalni, ahol Nabot vérét felnyalták a kutyák!" ²⁰ Acháb azt mondta: "Hát rám találtál, ellenségem?" "Rád találtam" - felelte. "Mert arra adtad magad, hogy azt tedd, ami gonosznak számít az Úr szemében. ²¹ Lásd, romlást hozok rád, elsöpörlek, kiirtom Acháb (házából) mind aki férfi, a szolgát is, a szabadot is Izraelben. ²² Úgy bánok házaddal, mint Nebat fiának, Jerobeámnak a házával bántam; vagy Achija fiának, Básának a házával, haragomban, amit fölkellettél bennem, s mert bűnbe vitted Izraelt. ²³ [Izebelre pedig ezt mondja az Úr: A kutyák falják fel Izebelt Jiszreel mezején.] ²⁴ Aki Acháb (házából) a városban hal meg, felfalják a kutyák, s aki a határban hal meg, az ég madarainak lesz a martaléka." ²⁵ Valóban, nem volt ember, aki arra vetemedett volna, hogy azt tegye, ami gonosznak számít az Úr szemében, csak Acháb, mivel felesége, Izebel tévútra vitte. ²⁶ Egészen gyalázatos dolgot művelt, amikor a bálványokhoz szegődött, ahogy az amoriták tették, akiket az Úr elűzött Izrael elől. ²⁷ Amikor Acháb meghallotta ezeket a szavakat, megszaggatta ruháját, vezeklőruhát öltött mezítelen testére és böjtölt. Aludni is vezeklőruhában tért és kedvetlenül járt-kelt. ²⁸ Az Úr ezért így szólt a tisbei Illéshez: ²⁹ "Látod, hogy megalázkodott előttem Acháb? Mivel megalázkodott előttem, nem hagyom, hogy életében rátörjön a baj házára, majd csak fia idejében sújtom házát romlással." 22. fejezet (1Kir22)

¹ Három évig nyugalom volt, nem dúlt háború Arám és Izrael között. ² A harmadik esztendőben azonban Júda királya, Jehosafát elment látogatóba Izrael királyához. ³ Akkor Izrael királya így szólt szolgálóihoz: "Tudjátok jól, hogy Gileádban Ramot hozzánk tartozik, s mi ülünk tétlenül, ahelyett, hogy kiragadnánk Arám kezéből." ⁴ Majd Jehosafáthoz fordult: "Hadba vonulsz velem a gileádi Ramot ellen?" Jehosafát azt felelte Izrael királyának: "Ott leszek, éppen úgy, mint te, népem, mint a te néped, lovaim, mint a te lovaid." ⁵ Aztán ezt mondta Jehosafát Izrael királyának: "Kérj előbb útmutatást az Úrtól!" ⁶ Izrael királya összehívta hát a prófétákat, mintegy négyszáz embert, és így szólt hozzájuk: "Hadba vonuljak a gileádi Ramot ellen, vagy mondjak le róla?" Ezt a választ adták: "Vonulj fel, az Úr a király kezébe adja!" ⁷ Jehosafát azonban így szólt: "Nincs itt véletlenül az Úrnak valamelyik prófétája, hogy megkérdezhetnénk?" ⁸ "Van itt egy - válaszolta Izrael királya Jehosafátnak -, aki által megkérdezhetnénk az Urat, bár a magam részéről nem kedvelem, mert sose jövendől nekem jót, mindig csak rosszat: Jimba fia, Michajehu." Jehosafát azonban megjegyezte: "Ne beszéljen így a király!" ⁹ Izrael királya erre hívatta

egyik udvari emberét és azt mondta neki: "Hozd ide gyorsan Jimba fiát, Michajehut!" ¹⁰ Míg Izrael királya és Júda királya teljes díszben a trónjukon ültek, Szamaria kapuja előtt a szabadban, s próféták előttük, mind prófétai elragadtatásban. ¹¹ Kenaana fia, Cidkija vasszarvakat csinált magának és felkiáltott. "Ezt mondja az Úr: Ilyenekkel győződ le Arámot a teljes pusztulásig!" ¹² S a többi próféta is hasonlóképpen jövendölt: "Vonulj hadba a gileádi Ramot ellen, győzől, az Úr a király kezébe adja!" ¹³ A küldönc, aki elment Michajehuért, azt mondta neki: "Lásd, a próféták szavai egybehangzóan kedvezők a király számára. Ezért a te szavad is legyen egy az ő szavakkal: Jövendölj jót!" ¹⁴ Michajehu azonban azt felelte: "Amint igaz, hogy az Úr él: azt fogom mondani, amit az Úr mond nekem." ¹⁵ Amikor a király elé ért, a király így szólt hozzá: "Michajehu, hadba vonuljunk a gileádi Ramot ellen, vagy mondjunk le róla?" Azt válaszolta: "Vonulj! Győzelmet aratsz, az Úr a király kezébe adja!" ¹⁶ A király azonban megkérdezte: "Hányszor eskesselek meg, hogy csak az igazat mondod az Úr nevében?" ¹⁷ Erre megszólalt: "Látom egész Izraelt, szétszórva a hegyen, mint a pásztor nélkül maradt nyáját. S az Úr ezt mondja: Nincs gazdájuk, térjen hát vissza ki-ki békében házába!" ¹⁸ Izrael királya Jehosafáthoz fordult: "Hát nem megmondtam, hogy sose jövendöl nekem jót, hanem mindig csak rosszat?" ¹⁹ De az folytatta: "Halld hát az Úr szavát: Láttam az Urat, a trónján ült, az egész mennyei sereg ott állt a jobbján és a balján." ²⁰ S azt mondta az Úr: Ki veszi rá Achábot, hogy hadba vonuljon és Ramotnál, Gileádban elessen? Az egyik ezt mondta, a másik azt mondta, ²¹ míg végül az Úr elé állt a lélek és így szólt: Én veszem rá. S az Úr megkérdezte: Milyen úton-módon? Hogyan? ²² Elmegyek - felelte -, és a hazugság lelke leszek a prófétái ajkán! Erre azt mondta neki: Vedd hát rá, hiszen képes vagy rá! Csak menj, és tedd meg! ²³ S lám, az Úr valóban a hazugság lelkét adta ezeknek a te prófétáidnak az ajkukra, mert az Úr a vesztedet határozta el." ²⁴ Erre Kenaana fia, Cidkija odalépett, arcul ütötte Michajehut és így szólt: "Hogyan? Elhagyott volna az Úr lelke, hogy tehozzád szóljon?" ²⁵ Michajehu azt felelte: "Magad tudod meg azon a napon, amikor majd helységből helységbe futsz, hogy elrejtőzz." ²⁶ Izrael királya erre megparancsolta: "Fogjátok el Michajehut, vigyétek a város parancsnokához, Amonhoz és Joáshoz, a király fiához, ²⁷ aztán jelentsétek: Ezt parancsolja a király: Vessétek ezt az embert börtönbe, s csak kenyéren és vízen tartsátok, míg szerencsésen haza nem térek!" ²⁸ Michajehu azonban így szólt: "Ha szerencsésen hazatérsz, akkor nem az Úr szólt általam." ²⁹ Izrael királya és Júda királya, Jehosafát így hadba vonult a gileádi Ramot ellen. ³⁰ Izrael királya azonban így szólt Jehosafáthoz: "Álruhába öltözöm, (úgy) indulok harcba, de te tartsd meg a magad öltözékét." Izrael királya tehát álruhát öltött és harcba szállt. ³¹ Arám királya megparancsolta harci szekerei parancsnokainak: "Ne támadjatok senkire, se kicsire, se nagyra, csak Izrael királyára!" ³² Amikor a

harci szekerek parancsnokai meglátták Jehosafátot, azt gondolták: ez senki más, mint Izrael királya, azért rátámadtak. Jehosafát kiáltozott.³³ Erre a harci szekerek parancsnokai észrevették, hogy nem Izrael királya, és odébb álltak.³⁴ De egy ember vaktában kifeszítette íját, s eltalálta Izrael királyát a mellvért és az öv között. Erre megparancsolta a szekere hajtójának: "Fordulj meg és vigyél ki az ütközetből, mert megsebesültem!"³⁵ A harc azonban egyre hevesebbé vált azon a napon, a király kénytelen volt a szekéren állva maradni, szemben az arámokkal. Estére meghalt. Sebéből a vér a kocsi aljára folyt.³⁶ Naplementekor kiáltás hallatszott a táborban: "Vissza! Ki-ki a maga városába, ki-ki a maga földjére!"³⁷ A király halott!" Szamariába mentek és Szamariában temették el a királyt.³⁸ Amikor Szamaria tavában lemosták a kocsit, a kutya nyalták fel a vérét és a ringyók fürödtek benne, az Úr szava szerint.³⁹ Acháb történetének többi részét, amit csak végbevitt, az elefántcsont palotát, amelyet épített, s a városokat, amelyeket megerősített, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében.⁴⁰ Acháb megtért atyáihoz, és fia, Achaszja lett helyette a király.⁴¹ Aza fia, Jehosafát Izrael királyának, Achábnak 4. esztendejében lett király Júdában.⁴² Jehosafát harmincöt éves volt, amikor király lett, és huszonöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának Azuba volt a neve, Silchi lánya volt.⁴³ Egész életében atyjának, Azának útján járt, nem tért le róla, azt tette, ami kedves volt az Úr szemében.⁴⁴ De a magaslati helyeket nem rombolták le. A nép továbbra is áldozott és tömjénezett a magaslati helyeken.⁴⁵ Jehosafát békében élt Izrael királyával.⁴⁶ Jehosafát történetének többi részét, kivívott győzelmeit, háborúit, amelyeket viselt, mind följegyezték Júda királyainak könyvében.⁴⁷ A kéjlegők maradékait is kiirtotta az országból, akik apja idejéből még megmaradtak.⁴⁸ Edomban nem volt király,⁴⁹ és Jehosafát király épített egy tarsisi hajót, hogy aranyért menjenek Ofirba. De nem értek oda, mert a hajó Ezjon-Geberben hajótörést szenvedett.⁵⁰ Akkor Acháb fia, Achaszja azt mondta Jehosafátnak: "Embereim elmennek a te embereiddel." De Jehosafát nem akarta.⁵¹ Megtért atyáihoz, és Dávid városában temették el, atyái mellé. A fia, Jorám lett helyette a király.⁵² Acháb fia, Achaszja Júda királyának, Jehosafátnak 17. esztendejében lett király Izrael fölött, Szamariában; két évig uralkodott Izraelben.⁵³ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, apja útján meg anyja útján járt, és Nebat fiának, Jerobeámnak az útján, aki bűnbe vitte Izraelt.⁵⁴ Baalnak szolgált, őt imádta; így ingerelte az Urat, amint apja tette.

Királyok II. könyve

1. fejezet (2Kir1)

¹ Acháb halála után Moáb elszakadt Izraeltől. ² Achaszja pedig Szamariában a rácson át leesett a tetőről, és betegnek feküdt. Ezért követeket küldött ezzel a

megbízatással: "Menjetek, kérdezzétek meg Baal-Zebubot, Ekron istenét, vajon felépülök-e bajomból?" ³ Az Úr angyala azonban így szólt a tisbei Illéshez: "Indulj, menj eléje Szamaria királya követének és kérdezd meg tőlük: Hát nincs Isten Izraelben, hogy Baal-Zebubot, Ekron istenét mentek megkérdezni?" ⁴ Ezért ezt mondja az Úr: Többé nem kelsz föl fekvőhelyedről, amelyre lefeküdtél, meg kell halnod." Ezzel Illés továbbment. ⁵ Amikor a követek visszatértek, (Ahaszja) megkérdezte: "Miért jöttetek vissza?" ⁶ Ezt válaszolták: "Szembejött velünk egy ember és ezt mondta: Menjetek vissza a királyhoz, aki küldött benneteket, és jelentsétek neki: ezt mondja az Úr: Hát nincs Isten Izraelben, hogy Baal-Zebubot, Ekron istenét küldesz megkérdezni? Ezért nem kelsz föl többé fekvőhelyedről, amelyre lefeküdtél, meg kell halnod." ⁷ Megkérdezte tőlük: "Milyen volt az az ember, aki szembejött veletek és ezeket a szavakat intézte hozzátok?" ⁸ "Szórruha volt rajta, a derekán pedig bőröv" - felelték. Erre megjegyezte: "Illés volt, a tisbei." ⁹ Azután elküldött hozzá egy ötven (férfi) fölé rendelt embert az ötvennel együtt. Az éppen akkor ért oda, amikor egy hegy csúcsán ült, s így szólította meg: "Isten embere, a király parancsolja, gyere le!" ¹⁰ Illés azt felelte az ötven (férfi) fölé rendelt embernek: "Jól van, ha Isten embere vagyok, szálljon alá tűz az égből és pusztítson el ötven (embereddel) együtt." Erre tűz csapott le az égből és elpusztította az ötvennel együtt. ¹¹ A király most egy másik ötven (férfi) fölé rendelt emberét küldte el hozzá az ötvennel együtt. Az elment és azt mondta neki: "Isten embere, azt parancsolta a király, gyere le!" ¹² Illés azonban így válaszolt: "Ha Isten embere vagyok, szálljon alá tűz az égből, és pusztítson el az ötven (embereddel) együtt." Erre Isten tüze lecsapott az égből és elpusztította az ötvennel együtt. ¹³ Ezután még egy harmadik ötven (férfi) fölé rendelt embert is küldött. Hanem amikor a harmadik ötven (férfi) fölé rendelt ember fölment, leborult Illés előtt és így szólt: "Isten embere, kíméld meg életemet és ennek az ötvennek az életét, ha számít valamit a szemedben." ¹⁴ Mert tűz szállt alá az égből, és elpusztította az első két ötven (férfi) fölé rendelt embert. Hadd számítson hát az életem valamit a szemedben!" ¹⁵ Az Úr angyala azt mondja Illésnek: "Menj le vele, ne félj tőle." Erre fölállt, bement vele a királyhoz, ¹⁶ s azt mondta neki: "Ezt üzeni az Úr: Mivel követeket küldtél, hogy megkérdezd Baal-Zebubot, Ekron istenét, azért nem kelsz föl többé fekvőhelyedről, amelyre lefeküdtél; biztos, hogy meghalsz." ¹⁷ Meg is halt az Úr szava szerint, amelyet az Úr Illés által hallatott és testvére, Jorám lett helyette a király, Júda királyának, Jehosafát fiának, Jorámnak a 2. esztendejében, mert neki nem volt fia. ¹⁸ Ahaszja történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. 2. fejezet (2Kir2)

¹ Amikor az Úr azt akarta, hogy Illést a forgószél fölvigye az égbe, az történt, hogy Illés és Elizeus éppen elmentek Gilgalból. ² Illés így szólt Elizeushoz: "Maradj itt, mert engem az Úr Bételbe küld." Elizeus azonban ezt felelte: "Úgy igaz, ahogy az Úr él, s úgy igaz, amint te élsz: nem hagylak el!" Így hát elmentek Bételbe. ³ A Bételben lakó prófétatanítványok odamentek Elizeushoz és megkérdezték: "Tudod, hogy ma az Úr elragadja uradat a fejed fölött?" "Tudom én is, csak hallgassatok" - felelte. ⁴ Illés meg így szólt hozzá: "Elizeus, maradj itt, mert engem Jerikóba küld az Úr." De az ezt mondta neki: "Úgy igaz, ahogy az Úr él, s úgy igaz, amint te élsz: nem hagylak el!" Így hát elmentek Jerikóba. ⁵ A Jerikóban élő prófétatanítványok Elizeushoz fordultak és azt mondták neki: "Tudod, hogy ma az Úr elragadja a fejed fölött uradat?" "Tudom én is, csak hallgassatok!" - válaszolta. ⁶ Illés pedig így szólt hozzá: "Maradj itt, mert engem az Úr a Jordán mellé küld." De ő azt mondta: "Úgy igaz, amint az Úr él, és úgy igaz, ahogy te élsz: nem hagylak el." Így mind a ketten elmentek. ⁷ A prófétatanítványok közül is elment ötven, s egy bizonyos távolságra maradtak tőlük, míg ők ketten a Jordán mellett álltak meg. ⁸ Illés fogta a köntösét, összegöngyölte és ráütött vele a vízre. Erre az kettévált, az egyik és a másik irányban, úgyhogy mindketten szárazon átmentek rajta. ⁹ Amikor átértek, Illés azt mondta Elizeusnak: "Kérj valamit, mit tegyek még meg neked, mielőtt elválok tőled!" Elizeus így felelt: "Hát akkor szálljon kétannyi rész rám a lelkedből!" ¹⁰ Azt mondta neki: "Olyat kértél, amit nehéz teljesíteni. Ha majd látod, mint ragadtatom el, osztályrészül jut neked, de ha (nem), akkor nem kapod meg." ¹¹ S történt, amint mentek és beszélgettek, egyszer csak jött egy tüzes szekér, tüzes lovakkal, s elválasztotta őket egymástól, aztán Illés a forgószéllel fölment az égbe. ¹² Amikor Elizeus ezt látta, fölkiáltott: "Atyám, atyám, Izrael szekere és fogata!" S többé nem látta. Akkor fogta ruháját és kettérepesztette. ¹³ Majd fölemelte Illés köntösét, amely leesett róla, visszafordult és újra megállt a Jordán partján. ¹⁴ Aztán fogta Illés köntösét, ráütött (vele) a vízre és azt mondta: "Hol az Úr, Illés Istene?" Mihelyt a vízre ütött, az szétvált az egyik és a másik irányban, s Elizeus átment. ¹⁵ Amikor a prófétatanítványok odaátról látták, felkiáltottak: "Illés lelke leszállt Elizeusra!" S eléje mentek, a földre borultak előtte, ¹⁶ és így szóltak hozzá: "Nézd, van itt szolgálid között ötven férfi, csupa erős ember. Ők majd elmennek és megkeresik uradat. Hátha az Úr lelke ragadta el, és valamelyik hegyre vagy valamelyik völgybe vitte." "Ne küldjétek el (őket)!" - felelte. ¹⁷ De addig-addig unszolták, míg azt mondta: "Küldjétek hát el (őket)!" Elküldtek tehát ötven férfit. Ezek három napig keresték, de nem találták. ¹⁸ Amikor visszatértek hozzá - épp Jerikóban volt -, azt mondta nekik: "Nem megmondtam, hogy ne menjetek utána?" ¹⁹ A város lakói így szóltak Elizeushoz: "Nézd, jó ugyan a városban lakni, mint magad is látod,

urunk, de hát a víz rossz, s emiatt koraszülöttek vannak a vidéken." ²⁰

"Hozzatok ide nekem egy új csöbröt és tegyetek bele sót" - felelte. Vittek neki.

²¹ Akkor kiment a forráshoz, beleszórta a sót, és így szólt: "Ezt mondja az Úr: Egészségessé teszem ezt a vizet, ezentúl ne fakadjon belőle sem halál, sem koraszülés!" ²² S a víz azóta egészséges mind a mai napig, Elizeus szava szerint. ²³ Onnan fölment Bételbe. Amint fölfelé haladt az úton, fiúk jöttek a városból. Kicsúfolták, így kiabáltak: "Gyere fel, kopasz! Gyere fel, kopasz!" ²⁴ De ő megfordult, rájuk nézett és az Úr nevében megátkozta őket. Erre kijött az erdőből két nőténymedve és negyvenkettőt széttépett a fiúk közül. ²⁵ Ő maga pedig elment onnét Kármel hegyére, majd visszatért Szamariába. 3. fejezet (2Kir3)

¹ Acháb fia, Jorám, Júda királyának, Jehosafátnak 18. esztendejében lett Szamariában Izrael királya, és tizenkét évig uralkodott. ² Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, de azért nem úgy, mint apja vagy mint anyja. Ő ugyanis lerombolta Baal oszlopait, amelyeket apja emelt. ³ De Jerobeámnak, Nebat fiának bűneiben, amelyekbe az Izraelt is belevitte, kitartott, és nem szakított velük. ⁴ Moáb királyának, Mesának nyájai voltak, és százezer juhot szolgáltatott be adó fejében Izrael királyának, meg százezer kosról való gyapjat. ⁵ Mihelyt azonban Acháb meghalt, Moáb királya elfordult Izrael királyától. ⁶ Jorám király ezért egy napon kivonult Szamariából és számba vette egész Izraelt. ⁷ Ugyanakkor elküldött Júda királyához, s ezt üzent: "Moáb királya elpártolt tőlem. Hadba vonulsz-e velem Moáb ellen?" Az azt válaszolta: "Hadba vonulok, ugyanúgy, mint te, népem is, mint a te néped, lovaim is, mint a te lovaidd." ⁸ S még azt is megkérdezte: "Melyik úton vonuljunk fel ellene?" "Az Edom pusztáján vivő úton" - felelte. ⁹ Izrael királya tehát kivonult Júda királyával és Edom királyával. Amikor azonban hétnapi járással egy kerülőutat tettek, nem volt víz a seregnek, s a nyomába haladó jószágnak sem. ¹⁰ Akkor Izrael királya felkiáltott: "Jaj, az Úr kihívta ide ezt a három királyt, hogy a moábiták kezére adja őket!" ¹¹ Jehosafát azonban így szólt: "Nincs itt az Úrnak valamelyik prófétája, hogy megkérdezhetnénk általa az Urat?" Izrael királyának egyik embere azt válaszolta: "Itt van Elizeus, Safát fia, aki vizet öntött Illés kezére." ¹² Jehosafát erre azt mondta: "Általa hallatja szavát az Úr." Izrael királya, valamint Jehosafát és Edom királya elmentek tehát hozzá. ¹³ Elizeus azonban azt mondta Izrael királyának: "Mi dolgom veled? Menj apád prófétáihoz és anyád prófétáihoz!" De Izrael királya azt felelte: "Nem úgy! Azért hívta ide az Úr ezt a három királyt, hogy Moáb kezére adja őket?" ¹⁴ Elizeus így szólt: "Úgy igaz, ahogy a seregek Ura él, akinek a szolgálatában állok: ha nem volnék tekintettel Jehosafátra, Júda királyára, bizony még csak egy pillantásra

se méltatnálak. ¹⁵ De így kerítsetek nekem egy hárfást!" S történt, hogy amint a hárfás megpendítette a húrokat, az Úr keze megérintette, ¹⁶ és így szólt: "Ezt mondja az Úr: Ássatok e patak völgyében árkot árok mellé. ¹⁷ Mert ezt mondja az Úr: Nem láttok majd szelet, s nem láttok esőt sem, mégis ennek a pataknak a völgye megtelik vízzel, úgymint ihattok, és csapataitok meg teherhordó állataitok is. ¹⁸ De ez még nem elég az Úrnak; még Moábot is kezeitekre adja, ¹⁹ foglaljátok el összes megerősített városát, vágjátok ki gyümölcsfáit, tömjétek be vízforrásait, jó szántóföldeire meg hányjátok követ." ²⁰ S valóban, másnap abban az időben, amikor az ételáldozatot szokás bemutatni, lám, víz közelgett Edom felől, és az egész vidéket elárasztotta a víz. ²¹ Amikor egész Moáb megtudta, hogy a királyok kivonultak, hogy harcba szálljanak velük, mind kiharcolták, akik csak fegyverforgatásra alkalmasak voltak, s megszállták a határokat. ²² Kora reggel azonban, amikor a nap felragyogott a víz fölött, odaát a vizet olyan pirosnak látták a moábiták, mint a vér. ²³ Ezért így szóltak: "Vér! Biztos, egymást támadták meg a királyok, és egyikük legyőzte a másikukat. Most aztán rajta, Moáb, zsákmányolni!" ²⁴ Mihelyt azonban Izrael táborához értek, Izrael elindult és rátámadt a moábitákra, úgymint azok megfutamodtak előlük. Utánuk eredtek és teljesen megsemmisítették Moábot. ²⁵ A városokat lerombolták, a jó szántóföldekre ki-ki követ szórt, úgymint teljesen ellepte. Minden vízforrást betömtek és minden gyümölcsfát kivágtak. Végül már csak Kir-Hareszet volt hátra. A parittyások körülvették és elkezdték ostromolni. ²⁶ Amikor Moáb királya látta, hogy nem tud nekik ellenállni, magához vett hétszáz karddal fölfegyverzett embert, hogy Arám királyához utat vágjon magának. ²⁷ De nem volt rá képes. Erre fogta elsőszülöttét, akinek királynak kellett volna lennie helyette, és a falon bemutatta égőáldozatul. De akkor iszonyú harag töltötte el Izraelt, úgymint elvonult, s visszatért földjére. 4. fejezet (2Kir4)

¹ A prófétatanítványok asszonyai közül az egyik hangosan megszólította Elizeust, ezekkel a szavakkal: "Férjem, a te szolgád, meghalt. Tudod jól, hogy szolgád az Úr tisztelője volt, s most jön a hitelező, hogy elvigye a két fiamat rabszolgának." ² Elizeus azt válaszolta: "Mit tegyek veled? Add ide, amid van házában!" Az így felelt: "Nincs semmi egyebe szolgálódnak házában, csak egy korsója, s benne olaj." ³ Erre azt mondta neki: "Menj, kérj kölcsön minden szomszédodtól edényeket, mégpedig üres edényeket, de ne keveset! ⁴ Aztán menj, zárd magadra és fiaidra az ajtót, és tölts (az olajból) mindegyik edénybe. Amelyik megtelik, azt állítsd félre." ⁵ Elment hát, magára és fiaira zárta az ajtót, aztán ezek adogatták neki (az edényeket), ő pedig töltögette őket. ⁶ Amikor az edények megteltek, azt mondta az egyik fiának: "Nyújts ide még egy korsót!" De az azt felelte: "Nincs több edény." Ezzel az olaj megszűnt

folyni. ⁷ Elment hát és jelentette Isten emberének. Az meghagyta: "Menj, add el az olajat és fizesd ki adósságodat! Abból, ami megmarad, fiaiddal együtt megélhatsz." ⁸ Elizeus egy nap elindult és átment Sunembe. Ott lakott egy előkelő asszony, aki meghívta asztalához, s így ahányszor csak átment, mindig betért hozzá enni. ⁹ Az (asszony) így szólt férjének: "Nézd, tudom, hogy Istennek szent embere az, aki mindig betér hozzánk." ¹⁰ Rendezzünk hát be neki a tetőn egy kis szobát, tegyünk bele ágyat, asztalt, széket meg mécsest, s ahányszor csak betér hozzánk, fölmehet majd ebbe a fönti szobába és lefekhet." ¹¹ Történt, hogy egy nap megérkezett, betért a fönti szobába és lefeküdt. ¹² Aztán így szólt szolgájához, Gechaszihoz: "Hívd ide sunemi asszonyunkat!" Odahívta, s az oda is állt (Gechaszi) elé. ¹³ Erre meghagyta: "Mondd meg neki: Te annyi gondot vállaltál miattunk. Mit tehetnénk érted? Lehetne talán egy szót szólani érdekedben a királynál vagy a sereg vezérénél?" Azt felelte: "Nemzetségem körében élek." ¹⁴ Tovább kérdezte hát: "Mégis, mit lehetne tenni érted?" Gechaszi így válaszolt: "Ó, nincs neki fia és a férje öreg." ¹⁵ Erre megparancsolta: "Hívd ide!" Odahívta, az be is lépett az ajtón. ¹⁶ Akkor így szólt hozzá: "Egy esztendő elteltével ilyen idő tájt fiút dajkálsz." Azt felelte: "Nem uram, ne ámítsd szolgálódat!" ¹⁷ De az asszony áldott állapotba került, és az Elizeus által megnevezett időben fiút szült. ¹⁸ Amikor a fiú már nagy volt, történt, hogy egy nap kiment apjához az aratók közé. ¹⁹ Így panaszkodott apjának: "A fejem, a fejem!" Az meghagyta az egyik szolgának: "Vidd vissza anyjához!" ²⁰ Fogta hát és anyjához vitte. Délig ölében feküdt, aztán meghalt. ²¹ Erre fölment, Isten embere ágyára fektette, rázárta az ajtót és kiment. ²² Aztán hívatta férjét és kérte: "Küldj ide nekem egy szolgát és egy nőstényszamarat! Elmegyek Isten emberéhez, s hamarosan vissza is térek." ²³ Az megkérdezte tőle: "Miért akarsz éppen ma elmenni hozzá, amikor se szombat nincs, se újhold napja?" "Engedj csak!" - felelte. ²⁴ Ezzel fölnyergelte a szamarat és megparancsolta a szolgának: "Hajts gyorsan, s ne hagyj fel az üggetéssel, míg nem szólok neked!" ²⁵ Így elment, s megérkezett Isten emberéhez a Kármel hegyére. Amikor Isten embere a távolból megpillantotta, így szólt szolgájához, Gechaszihoz: "De hisz ez a mi sunemi asszonyunk! ²⁶ Rajta, fuss eléje és kérdezd meg tőle: Jól vagy? Jól van a férjed? Jól van a fiú?" ²⁷ "Igen" - felelte. De mihelyt odaért Isten emberéhez a hegyre, átkarolta lábát. Gechaszi odalépett, hogy ellökje onnan. Az Isten embere azonban azt mondta: "Hagyd csak! Szomorú a lelke, s az Úr elrejtette előlem, nem tárta fel előttem." ²⁸ Akkor (az asszony) így szólt: "Hát kértem én fiút uramtól? Nem azt mondtam inkább: Ne ébressz bennem csalóka reményeket?" ²⁹ Erre így szólt Gechaszihoz: "Övezd fel derekadat, vedd kezébe botomat, és menj el! Ha találkozol valakivel, ne köszönts, s ha valaki köszönt, ne viszonzod. Aztán tedd botomat a fiú arcára." ³⁰ A fiú anyja azonban így szólt: "Úgy igaz, ahogy

az Úr él és úgy igaz, amint te élsz: nem tágitok!" Erre elindult és követte.³¹ Gechaszi azonban előrement és a fiú arcára tette a botot. De semmi nesz, semmi jele az életnek. Visszafordult hát, eléje ment és jelentette: "Nem ébredt fel a fiú!"³² Amikor Elizeus belépett a házba, a fiú ott feküdt holtan az ágyán.³³ Bement, magára zárta az ajtót és az Úrhoz könyörgött.³⁴ Aztán fölment az ágyra és a fiúra borult, száját a szájára, szemét a szemére, kezét a kezére tette. S ahogy így ráborult, a fiú teste fölmelegedett.³⁵ Akkor fölállt és le-föl járkált a szobában, majd újra fölment és hétszer ráborult. Végül tüsszentett a fiú és kinyitotta a szemét.³⁶ Erre szólt Gechaszinak. Azt mondta neki: "Hívd ide sunemi asszonyunkat!" Az szólt neki, és (az asszony) be is ment hozzá.³⁷ Akkor azt mondta neki: "Vedd a fiadat!" Az eléje lépett, a lábához borult, s földig hajolt előtte. Aztán vette a fiát és kiment.³⁸ Elizeus visszatért Gilgalba. Éppen éhínség uralkodott az országban. Amikor a prófétatanítványok egyszer ott ültek előtte, szólt szolgájának: "Tégy fel egy nagy fazekat és főzz valami ételt a prófétatanítványoknak!"³⁹ Egyikük erre kiment a mezőre valami zöldségfélét szedni. Talált is egy vadindát és teleszedte róla vadtökökkel a köntösét. Amikor hazatért, darabokra vágta és beletette a fazékba, bár nem ismerték.⁴⁰ Hanem amikor kimerték az embereknek az ételt, hogy egyenek, s csakugyan ettek is az ételből, felkiáltottak: "Halál rejlik a fazékban, Isten embere!" S nem tudtak többet enni belőle.⁴¹ Erre megparancsolta: "Hozzatok lisztet!" Beletette a fazékba és így szólt: "Szedjete az embereknek, hadd egyenek!" S nem volt többé semmi ártalmas a fazékban.⁴² Baal-Salisából jött egy ember és új kenyeret hozott az Isten emberének, hús árpa kenyeret meg darát a zsákjában. Erre megparancsolta: "Adjatok enni az embereknek!"⁴³ Szolgája ellene vetette: "Hogy adjak ennyit száz ember elé?" De ő azt felelte: "Adj csak az embereknek enni!"⁴⁴ Mert ezt mondja az Úr: "Esztek és még marad is." Erre eléjük tette, ettek, s még maradt is, ahogy az Úr mondta. 5. fejezet (2Kir5)

¹ Naamán, Arám királya seregének a vezére, nagyra becsült, kedvelt embere volt urának, mert általa adott az Úr győzelmet Arámnak. De ez az ember leprás volt.² Az arámiak egyszer kivonultak portyázni, s Izrael földjéről magukkal hurcoltak egy lányt. Ez Naamán felesége szolgálatába került.³ S így szólt asszonyához: "Ha uram a prófétához fordulna Szamariában, biztosan megszabadítaná leprájától." ⁴ (Naamán) erre elment urához és előadta: "Így és így beszélt az Izrael földjéről való lány." ⁵ Arám királya azt válaszolta: "Menj el, s adok neked egy levelet Izrael királya számára!" El is ment, s vitt magával 10 ezüst talentumot, 6000 (sétel) aranyat és 10 ünnepi köntöst.⁶ Aztán átadta Izrael királyának a levelet, amely így szólt: "Ezzel a levéllel egyszersmind szolgálmat, Naamánt is elküldöm hozzád, szabadítsd meg

leprájától!" ⁷ Amikor Izrael királya elolvasta a levelet, megszaggatta ruháját és felkiáltott: "Hát Isten vagyok én, hogy halált vagy életet tudjak osztogatni? Miért küldte hát ide ezt az embert, hogy szabadítsam meg leprájától? Világosan láthatjátok, csak ürügyet keres, hogy belém köthessen" ⁸ Amikor Elizeus meghallotta, hogy a király megszaggatta ruháját, elküldött hozzá, s ezt üzenté neki: "Miért szaggattad meg ruhádat? Küldd el hozzám, aztán megtudja, hogy van próféta, Izraelben." ⁹ Naamán tehát elment lovastul, kocsistul, és megállt Elizeus házának ajtaja előtt. ¹⁰ Elizeus kiküldte hozzá egyik emberét, ezzel az üzenettel: "Menj, fürödj meg hétszer a Jordánban, és fölépül a tested, tiszta leszel!" ¹¹ Naamán megharagudott és azt mondta: "Nos, azt gondoltam, majd kijön, elém áll és segítségül hívja az Úrnak, az ő Istenének a nevét, aztán a beteg rész fölé tartja kezét, s így megszabadít a leprától. ¹² Hát nem különbek Damaszkusz folyói, az Abana és a Parpar Izrael minden vizénél? Miért ne fürödhetnék hát meg azokban, hogy megtisztuljak?" Azzal megfordult, és haragosan elment onnan. ¹³ Szolgái azonban eléje léptek és a lelkére beszéltek: "Atyám, ha a próféta valami nehezét kívánt volna, nem tennéd-e meg azt is? Mennyivel inkább (meg kell tenned), hogy csak azt mondta neked: Fürödj meg és tiszta leszel." ¹⁴ Leszállt hát, és Elizeus utasítása szerint hétszer alámerült a Jordánban. A teste újra olyan tiszta lett, akár egy kisgyerek teste. ¹⁵ Aztán visszatért Elizeushoz, egész kíséretével együtt. Amikor az kijött, odament, eléje állt és azt mondta: "Valóban, most már tudom, hogy nincs Isten az egész világon, csak Izraelben. Fogadj el ezért szolgádtól némi ajándékot!" ¹⁶ De az így felelt: "Úgy igaz, ahogy az Úr él, akinek a szolgálatában állok: nem fogadok el semmit." Hiába unszolta, hogy fogadja el, nem volt rá hajlandó. ¹⁷ Naamán ezért így szólt: "Ha nem, akkor adjatok szolgádnak egy szekér földet, amennyit egy pár öszvér elhúz, mert szolgád ezentúl nem mutat be égő- és véres áldozatot másnak, csak az Úrnak. ¹⁸ Csak legyen az Úr elnéző szolgád iránt: ha uram Rimmon templomába megy, hogy ott imádkozzék, az én karomra támaszkodik, s én is leborulok Rimmon templomában, amikor ő leborul. E tekintetben legyen az Úr elnéző szolgád iránt!" ¹⁹ (Elizeus) azt felelte neki: "Menj békével!" S Naamán elindult útjára, hazafelé. ²⁰ Elizeus szolgája, Gechaszi így gondolkodott magában: Lám, ez az én uram annyira kímélte az arámi Naamánt, hogy még csak azt sem fogadta el kezéből, amit magával hozott. Úgy igaz, ahogy az Úr él: utána szaladok - biztosan kapok tőle valamit. ²¹ Gechaszi ezzel utána eredt Naamánnak. Amikor Naamán észrevette, hogy valaki utána szalad, kihajolt a kocsiból és megkérdezte tőle: "Rendben van (minden)?" ²² Azt felelte: "Igen! Uram küldött utánad, azt üzeni: Nézd, éppen most érkezett hozzám két fiatalember Efraim hegyéről, prófétatanítványok. Adj nekik, kérlek, egy ezüst talentumot!" ²³ "Ha akarsz, végy akár kettőt!" - felelte Naamán és biztatta.

Erre belekötött két talentumot két zsákba és odaadta két szolgájának, hogy vigyék előtte. ²⁴ Amikor az Ofelre értek, kivette a kezükből és elrejtette a házban, az embereket pedig visszaküldte; azok vissza is mentek. ²⁵ Amikor aztán bement és ura elé lépett, Elizeus megkérdezte tőle: "Honnan, Gechaszi?" - "Nem járt szolgád se itt, se ott" - felelte. ²⁶ De az így szólt hozzá: "Nem voltam-e ott lélekben, amikor valaki kihajolt hozzád kocsijából? Nos, kaptál pénzt, vehetsz rajta kertet, olajligetet és szőlőt, juhokat és barmokat, szolgákat és szolgálókat. ²⁷ De ellep Naamán leprája téged is, utódaidat is, örökre." Gechaszi elment és fehér lett a leprától, mint a hó. 6. fejezet (2Kir6)

¹ A prófétatanítványok így szóltak Elizeushoz: "Nézd, túl kicsi nekünk ez a hely, ahol előtted ülünk. ² Elmegyünk hát a Jordánhoz, és mindegyikünk hoz onnan egy-egy szál fát, aztán építünk ott a közelben egy házat magunknak." "Jól van, menjetek!" - felelte. ³ Egyikük azonban így szólt hozzá: "Légy olyan jó, tarts te is szolgálóiddal!" Azt válaszolta: "Veletek megyek." ⁴ S el is ment velük. Odaértek a Jordánhoz és döntötték a fát. ⁵ Történt, hogy amikor egyikük vágta a fát, a fejsze beleesett a vízbe. Siránkozva mondta: "Jaj, uram! Ráadásul kölcsön kértem." ⁶ Isten embere megkérdezte: "Hova esett?" Megmutatta neki a helyet. Erre kifaragott egy darab fát, utána dobta, és a fejsze feljött a víz színére. ⁷ Akkor azt mondta: "Hozd ki magadnak!" Kinyújtotta hát a kezét és kivette. ⁸ Amikor Arám királya hadat indított Izrael ellen, megbeszélte embereivel: "Nyomuljatok előre az ellen a hely ellen." ⁹ Elizeus azonban elküldött Izrael királyához és azt üzenté: "Légy résen ezen a helyen, mert az arámok ott jönnek lefelé." ¹⁰ Erre Izrael királya elküldött arra a helyre, amelyet Elizeus megjelölt, s amelyre felhívta a figyelmét, és résen volt, nem is csak egyszer vagy kétszer. ¹¹ Arám királyának emiatt nyugtalanná vált a szíve, hívatta szolgálait, s így szólt hozzájuk: "Meg tudjátok nekem mondani, ki árult el minket Izrael királyának?" ¹² Egyik szolgája így felelt: "Nem így történt, uram és királyom, hanem Elizeus, a próféta közölte Izrael királyával szavaidat, amelyeket hálószobádban ejtettél ki." ¹³ Erre megparancsolta: "Menjetek és kutassátok ki, hol van! Aztán elküldök érte és ide hozatom." Jelentették neki: "Dotánban van." ¹⁴ Lovakat, szekereket és egy erős csapatot küldött ezért oda. Éjszaka mentek és körülvették a várost. ¹⁵ Amikor Elizeus másnap kora reggel fölkel és kiment, ott táborozott egy lovakkal, szekerekkel fölszerelt sereg a város körül. Szolgája így szólt hozzá: "Jaj, uram, most mit csináljunk?" ¹⁶ De ő azt válaszolta: "Ne félj! Mert azok, akik velünk vannak, többek, mint azok, akik velük vannak." ¹⁷ Aztán Elizeus így imádkozott: "Uram, nyisd meg a szemét, hogy lásson!" És az Úr megnyitotta a szolga szemét, úgyhogy nyomban észre is vette: Elizeus körül a hegy tele volt tüzes lovakkal és szekerekkel. ¹⁸ Amikor kivonultak ellene,

Elizeus az Úrhoz imádkozott: "Verd meg ezt a népet vaksággal!" S megverte őket vaksággal, Elizeus kérése szerint.¹⁹ Erre így szólt hozzájuk Elizeus: "Nem ez az út az, s nem ez az a város! Gyertek utánam, elvezetlek benneteket ahhoz az emberhez, akit kerestek." S elvezette őket Szamariába.²⁰ Amikor Szamariába értek, Elizeus így szólt: "Uram, nyisd meg ennek a népnek a szemét, hogy lásson!" S az Úr megnyitotta a szemüket, úgyhogy egyszeriben észrevették, hogy Szamariában vannak.²¹ Amikor Izrael királya megpillantotta őket, megkérdezte Elizeustól: "Halomra öljem őket, atyám?"²² De ő azt felelte: "Nem! Nem szabad lekaszabolnod őket. Vagy lemészárolod azokat, akiket kardoddal vagy íjaddal foglyul ejtesz? Tégy eléjük ételt és italt, hogy egyenek és igyanak, aztán térjenek vissza urukhoz!"²³ Nagy lakomát rendezett nekik, s miután ettek és ittak, elengedte őket. Visszatértek urukhoz. De attól kezdve soha többé nem hatoltak be Izrael földjére Arám portyásai.²⁴ Aztán történt, hogy Arám királya, Benhadad egész seregét összevonta, és kivonult, hogy ostrom alá fogja Szamariát.²⁵ Szamariában nagy éhínség támadt. Igen, olyan sokáig ostromolták, hogy végül 80 (sétel) ezüstbe került egy számárfej, egy negyed kab vadhagyma meg 5 (sétel) ezüstbe.²⁶ Amikor egy alkalommal Izrael királya körbejárta a várfalakat, egy asszony odakiáltott neki: "Segíts, uram és királyom!"²⁷ "Az Úr ne segítsen! - felelte. - Hát honnan vegyek neked segítséget, talán a szérűről vagy a sajtóból?"²⁸ Aztán így folytatta a király: "Hát mi hiányzik neked?" Azt válaszolta: "Itt ez az asszony azt mondta nekem: Add ide a fiadat, megesszük ma. Aztán holnap megesszük az én fiamat."²⁹ Így hát megfőztük a fiamat és megettük. Másnap szóltam neki: Add ide a fiadat, együk meg! De ő elrejtette a fiát."³⁰ Amikor a király meghallotta az asszony szavait, megszaggatta ruháját. S mivel a falon állt, a nép látta, hogy alul, a pusztá testén vezeklőruhát viselt.³¹ S felkiáltott: "Ezt meg ezt tegye velem Isten, ha Safát fiának, Elizeusnak ma helyén marad még a feje!"³² Elizeus házában ült, s a vénék is itt ültek nála. A király előreküldött egy embert. Mielőtt azonban a hírhozó odaért volna, Elizeus így szólt a vénékhez: "Tudjátok-e, hogy ez a gyilkos megparancsolta, hogy a fejemet vegyék? Ügyeljete, s ha a hírhozó ideér, csukjátok be az ajtót, és rekeszétek ki az ajtóval. Nemde már hallatszik ura lépteinek zaja mögöttem?"³³ Még beszélt hozzájuk, amikor lám, már oda is ért a király, és azt mondta: "Lásd, mekkora bajt hozott ránk az Úr! Hát hogy bizakodjunk tovább az Úrban?" 7. fejezet (2Kir7)

¹ Elizeus így válaszolt: "Halld az Úr szavát! Ezt mondja az Úr: Holnap ebben az időben Szamaria kapujánál egy szea lisztlángnak egy sékel lesz az ára, s két szea árpának szintén egy sékel."² A fegyverhordozó, akinek a karjára a király támaszkodott, azt felelte Elizeusnak: "Ha ablakot vág is az Úr az égen, még

akkor is, hogy történhetne meg?" Elizeus azt felelte rá: "Meglátod saját szemeddel, de nem eszel belőle semmit!" ³ Négy leprás ember tanyázott kint a kapu előtt. Így szóltak egymáshoz: "Miért maradjunk itt addig, míg meg nem halunk?" ⁴ Ha azt határozzuk, hogy bemegyünk a városba, ahol éhínség dühöng, ott halunk meg. De ha itt maradunk, akkor is meghalunk. Nos, menjünk hát át Arám táborába. Ha életben hagynak, tovább élünk, ha megölnek, hát meghalunk." ⁵ Alkonyatkor elindultak, hogy átérjenek Arám táborába. Hanem amikor az arám tábor széléhez értek, lám, nem volt ott senki. ⁶ Az Úr ugyanis szekerek zaját, lovak dobogását és egy hatalmas sereg dühörgését hallatta az arám táborban, úgyhogy így szóltak egymáshoz: "Izrael királya biztos fölbérelte a hetiták királyait meg Egyiptom királyait, hogy rajtaütésszerűen támadjanak meg bennünket." ⁷ Ezért alkonyatkor szedték magukat, és futásnak eredtek. Otthagyták sátraikat, lovaikat, szamaraikat, egyáltalán az egész táborot, úgy, ahogy volt, és menekültek, csak hogy mentsek az életüket. ⁸ Amikor tehát ezek a leprások a tábor széléhez értek, bementek az egyik sátorba, ettek, ittak, elvitték onnan az ezüstöt, aranyat meg a ruhát, majd elmentek elásni. Aztán újra visszatértek, bementek egy másik sátorba, azt is kifosztották és elmentek elásni. ⁹ Akkor azonban így szóltak egymáshoz: "Nem tesszük helyesen! A mai nap az örömhír napja. Ha hallgatunk és várunk, míg megvirrad, bűnt veszünk magunkra. Gyertek hát, menjünk és jelentsük a dolgot a királyi palotában!" ¹⁰ El is mentek, megszólították a város őreit és hírül adták nekik: "Elmentünk az arám táborba, de nem láttunk és nem hallottunk embert. A lovak ott állnak megkötve, és a szamarak is megkötve. Sátraik szintén úgy vannak, ahogy voltak." ¹¹ Erre a kapuk őrői felkiáltottak és jelentették a királyi palotában. ¹² A király éjszaka fölkel és így szólt szolgálóihoz: "Megmondom én nektek, mit terveznek ellenünk az arámok. Tudják, hogy éhínségben szenvedünk. Ezért kivonultak a táborból, hogy a határban elrejtőzzenek. Közben így gondolkodnak: Ha kijönnek a városból, élve elfogjuk őket és behatolunk a városba." ¹³ Az egyik szolga ezt válaszolta: "Válasszunk ki a megmaradt lovak közül, amelyek itt vannak még, ötöt, hisz úgy is az a sors vár rájuk, mint arra a rengetegre, amelyik elpusztult, aztán küldjük el őket, járjanak utána a dolognak." ¹⁴ Fogtak tehát két szekeret lovastul, aztán a király az arámok után küldte őket ezzel a paranccsal: "Menjetek és nézzétek meg!" ¹⁵ Lemerészkedtek egészen a Jordánig. S lám, az egész út tele volt ruhákkal és fegyverekkel, amit az arámok menekülés közben elhajigáltak. A hírszerzők visszafordultak és jelentették a királynak. ¹⁶ Erre a nép kivonult és kifosztotta az arám táborát. És egy szea lisztláng egy sékelbe került és két szea árpa szintén egy sékelbe, amint az Úr mondta. ¹⁷ A király azért megbízta a fegyverhordozóját, akinek a karjára támaszkodott, hogy őrizze a kaput. De a

nép eltaposta a kapunál, úgyhogy belehalt, amint az Isten embere mondta. [Akkor mondta, amikor a király lejött hozzá. ¹⁸ Beteljesedett, amit Elizeus a királynak mondott: "Két szea árpa holnap ebben az időben egy sékelbe fog kerülni és egy szea lisztláng szintén egy sékelbe Szamaria kapujánál." ¹⁹ Akkor a fegyverhordozó azt felelte Elizeusnak: "Ha ablakot vág is az Úr az égen, még akkor is, hogy történhet meg?" Ez így válaszolt: "Meglátod a saját szemeddel, de nem eszel belőle semmit!" ²⁰ Így is történt, mert a nép eltaposta a kapunál, úgyhogy belehalt.] 8. fejezet (2Kir8)

¹ Elizeus így szólt ahhoz az asszonyhoz, akinek a fiát életre keltette: "Készülj, és menj el innét, te és családod, és élj idegenként, akárhol, mert az Úr éhínséget küld - már közeleg is az országra, hét esztendőre." ² Az asszony tehát nekikészült, s megtette, amit az Isten embere tanácsolt neki. Elment családotul, és hét évig a filiszteusok földjén élt. ³ A hét év eltelte után az asszony hazatért a filiszteusok földjéről, és elment a királyhoz, hogy háza és földje ügyében hozzá folyamodjék. ⁴ A király épp Gechaszival beszélt, az Isten embere szolgájával, és azt mondta: "Beszéld el nekem azokat a nagy tetteket mind, amelyeket Elizeus végbevitt!" ⁵ S amikor az épp azon fáradozott, hogy elbeszélje a királynak, mint keltette életre a halottat, megjelent az asszony, akinek a fiát életre keltette, hogy háza és földje ügyében a királyhoz folyamodjék. Gechaszi így szólt: "Uram és királyom, ez az az asszony, akinek a fiát Elizeus életre keltette." ⁶ A király tehát megkérdezte az asszonytól, s ő el is beszélt neki. Erre a király mellé rendelte egyik kincstárosát s meghagyta neki: "Adj neki vissza mindent, ami az övé volt, s földjének minden termését is attól a naptól, hogy elhagyta az országot egészen a mai napig." ⁷ Elizeus egyszer elment Damaszkuszba. Arám királya, Benhadad éppen beteg volt. Ezért jelentették neki: "Eljött ide az Isten embere." ⁸ A király tehát így szólt Hazaelhez: "Vigyél magaddal ajándékot, és menj eléje Isten emberének, s kérdezd meg általa az Urat: fölépülök-e ebből a betegségből." ⁹ Hazael eléje ment, s vitt magával ajándékot Damaszkusz drágaságaiból negyven tevére való rakományt. Amikor odaért, eléje lépett és így szólt: "Fiad, Benhadad, Arám királya küldött hozzád. Ezt kérdezteti: Fölépülök-e ebből a betegségből?" ¹⁰ Elizeus azt válaszolta: "Menj és jelentsd neki: Fölépülsz. De az Úr megmutatta nekem, hogy meghal." ¹¹ Közben maga elé meredt, s egészen meg volt indulva; az Isten embere könnyezett. ¹² Hazael megkérdezte: "Miért könnyezik az én uram?" Így felelt: "Mert tudom, hogy majd gonoszul bánysz Izrael fiaival. Megerősített városait felgyújtod, ifjait kardélre hányod, a csecsemőket és a várandós anyákat kettévágod." ¹³ Hazael azonban azt felelte: "Mi a te szolgád, kutya, hogy ilyen szörnyűséget vihetne végbe?" "Az Úr látomásban megmutatott nekem téged Arám királyaként" - válaszolta Elizeus.

¹⁴ Erre otthagyta Elizeust. Amikor urához visszatért, az megkérdezte: "Mit mondott Elizeus?" "Azt mondta, hogy meggyógyulsz" - felelte. ¹⁵ Másnap azonban történt, hogy fogta a takarót, vízbe mártotta és az arcára borította. Benhadad meghalt, és Hazael lett helyette a király. ¹⁶ Jorámnak, Acháb fiának, Izrael királyának 5. esztendejében Jehosafát fia, Jorám lett Júda királya. ¹⁷ Harminckét éves volt, amikor király lett, és nyolc esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ¹⁸ Izrael királyainak útjain járt, ahogy Acháb háza tette. Acháb házából való volt ugyanis a felesége, s azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében. ¹⁹ De az Úr nem akarta Júdát kiirtani szolgája, Dávid kedvéért, hiszen megígérte neki, hogy mindig lesz mécsese a színe előtt. ²⁰ Az ő idejében Edom elszakadt Júdától, és királyt ültetett maga fölé. ²¹ Erre Jorám összes harci szekerekkel Cair ellen vonult... Éjszaka indult és áttört az edomiták gyűrűjén. De azok körülzárták, s vele együtt a harci szekerek parancsnokait is; a nép a sátrakba menekült. ²² Így Edom elszakadt Júdától, mind a mai napig. Libna is elszakadt, ugyanabban az időben. ²³ Jorám történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ²⁴ Akkor Jorám megtért atyáihoz, s atyái mellé temették el, Dávid városában. Fia, Achaszja lett helyette a király. ²⁵ Jorámnak, Acháb fiának, Izrael királyának 12. esztendejében Jorám fia, Achaszja lett Júda királya. ²⁶ Achaszja huszonkét éves volt, amikor király lett, és egy évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának Atalja volt a neve, s Izrael királyának, Omrinak volt az unokája. ²⁷ Acháb házának útján járt, s azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében; rokonságban volt Acháb házával. ²⁸ Jorámmal, Acháb fiával hadba vonult Arám királya, Hazael ellen; a gileádi Ramotba. De az arámok megsebesítették Jorámot. ²⁹ Akkor Jorám király hazatért, hogy Jiszreelben gyógyíttassa sebeit, amelyeket az arámok ejtettek rajta Ramotnál, amikor hadakozott Arám királya, Hazael ellen. Achaszja pedig, Jorám fia, Júda királya elment Acháb fiát, Jorámot meglátogatni Jiszreelbe, mivel beteg volt.

9. fejezet (2Kir9)

¹ Elizeus magához szólította az egyik prófétatanítványt, és azt mondta neki: "Övezd fel derekadat, vedd kezedbe ezt az olajos korsót, és menj el a gileádi Ramotba. ² Ha megérkezel, keresd meg ott Jehut, Nimsi fiának, Josafátnak a fiát. Menj oda hozzá, hívd ki barátai köréből, és vezesd be a legbelső szobába. ³ Aztán fogd az olajos korsót, öntsd a fejére és mondd: Ezt mondja az Úr: Fölkenlek Izrael királyává! Aztán nyisd ki az ajtót és késedelem nélkül menekülj!" ⁴ A fiatalember tehát elment a gileádi Ramotba. ⁵ Amikor odaért, a sereg vezérei együtt ültek. Így szólt: "Valami mondanivalóm volna, parancsnok!" Jehu megkérdezte: "Melyikünknek?" "Neked, parancsnok" - felelte. ⁶ Erre az fölállt és bement vele a házba. Ekkor a fejére öntötte az olajat,

és azt mondta: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Fölkenlek az Úr népe, Izrael királyává. ⁷ Semmisítsd meg uradnak, Achábnak házát. Így bosszulom meg szolgálóimnak, a prófétáknak s az Úr minden szolgálójának vérét Izebelen ⁸ és Acháb egész házában. Acháb (házából) mind kiirtom, aki csak férfi, a szabadot is, a rabszolgát is Izraelben. ⁹ Olyanná teszem Acháb házát, mint Nebat fiának, Jerobeámnak a házát, s mint Achija fiának, Básának a házát. ¹⁰ Izebelt meg felfalják a kutyák Jiszreel határában, s ne temesse el senki!" Ezzel kinyitotta az ajtót és elmenekült. ¹¹ Amikor Jehu kiment ura szolgálóihoz, megkérdezték tőle: "Rendben van (minden)? Minek jött ide ez a bolond hozzád?" "Hisz ismeritek az embert - felelte -, meg a fecsegését is." ¹² De csak kérlelték: "Ki vele! Mondd meg nekünk is!" Erre elbeszélte: "Ezt és ezt mondta nekem. Mégpedig: Ezt mondja az Úr: Fölkentelek Izrael királyává." ¹³ Erre gyorsan vették a köntösüket és a lábhoz tették a puszta lépcsőre. Aztán megfűjták a harsonákat és kikiáltották: "Jehu a király!" ¹⁴ Így Jehu, Nimsi fiának, Josafátnak a fia összeesküvést szőtt Jorám ellen. Jorám Ramotot védte Gileádban egész Izraellel együtt Arám királya, Hazael ellen. ¹⁵ De aztán visszatért Jorám, hogy gyógyíttassa magát sebeiből, amelyeket az arámok ejtettek rajta, amikor Arám királya, Hazael ellen harcolt. Jehu azonban azt mondta: "Ha jónak látjátok, ne hagyja el egyetlen szökevény sem a várost, nehogy elmenjen és Jiszreelben jelentést tegyen." ¹⁶ Ezzel Jehu kocsiba szállt és elment Jiszreelbe, mivel Jorám ott feküdt betegen; Achaszja, Júda királya elment Jorámot meglátogatni. ¹⁷ Az őr, aki Jiszreel tornyán állt, látta Jehu csapatát, amint közeledett és jelentette: "Csapatot látok!" Jorám megparancsolta: "Hívj egy lovast és küldd eléjük. Kérdezze meg: Rendben van (minden)?" ¹⁸ A lovas eléjük lovagolt és így szólt: "A király kérdezteti: Rendben van (minden)?" Jehu azonban azt felelte: "Mi közöd hozzá, hogy rendben van-e? Fordulj meg, és csatlakozz hozzám!" Az őr jelentette: "A hírvívó odaért, de nem tér vissza." ¹⁹ Erre egy másik lovast küldött. Amikor odaért, így szólt: "A király kérdezteti: Rendben van (minden)?" Jehu azonban azt válaszolta: "Mi közöd hozzá, hogy rendben van-e? Fordulj meg, és csatlakozz hozzám!" ²⁰ Az őr jelentette: "Odaért, de nem tér vissza. S a hajtásmódja Jehunak, Nimsi fiának a hajtásmódjához hasonlít; ő hajt erre, mint az örült!" ²¹ Erre Jorám megparancsolta: "Fogjatok be!" Befogták a kocsiját, Jorám, Izrael királya és Achaszja, Júda királya kivonultak, mindegyikük a saját kocsiján. Eléje mentek Jehunak és a jiszreeli Nabot mezején találkoztak vele. ²² Amikor Jorám megpillantotta Jehut, megkérdezte: "Rendben van (minden), Jehu?" Így felelt: "Miféle kérdés ez, amíg anyádnak, Izebelnek a kicsapongásai és varázslásai tovább folynak?" ²³ Jorám erre megfordult és menekült. Közben odakiáltotta Achaszjának: "Árulás, Achaszja!" ²⁴ Jehu azonban kifeszítette íját és két lapockája közt eltalálta

Jorámot. A nyíl átfúródott a szívéen és összeesett a kocsijában. ²⁵ Akkor Jehu megparancsolta fegyverhordozójának, Bidkárnak: "Fogd és dobd Nabotnak, a Jiszreelitának a szántóföldjére! Emlékezz: én és te, mindketten atyja, Acháb mögött lovagoltunk. Akkor mondta ezt róla az Úr: ²⁶ Bizony, tegnap láttam Nabot vérét és fiai vérét - ezt mondja az Úr, s megfizetek neked érte ezen a mezőn -, ezt mondja az Úr. Fogjátok hát és dobjátok a szántóföldre, az Úr szava szerint!" ²⁷ Amikor Júda királya, Achaszja ezt látta, elmenekült Bet-Haggan irányában. De Jehu utána eredt és szólt: "Őt is!" S Jibbeam közelében Gur lejtőjén megsebesítették kocsijában. Mindazonáltal sikerült eljutnia Megiddóba, de ott meghalt, ²⁸ Szolgái átvitték Jeruzsálembe és a saját sírboltjában temették el, Dávid városában. ²⁹ Achaszja Acháb fiának, Jorámnak 11. esztendejében lett Júda királya. ³⁰ Jehu most Jiszreelbe ment. Amikor Izebel megtudta, kifestette szemét, fölkesztette fejét és kihajolt az ablakon. ³¹ Amikor Jehu a kapuhoz ért, odakiáltott neki: "Jól megy a sora ura gyilkosának, Zimrinek?" ³² Erre fölemelte tekintetét az ablakra és visszaszólt: "Ki tart velem, ki?" S amikor két vagy három eunuch lenézett, odakiáltott nekik: ³³ "Dobjátok le!" Ledobták. Vére a falra és a lovakra freccsent; széttaposták. ³⁴ Akkor aztán bevonult, majd miután evett és ivott, megparancsolta: "Legyen gondotok erre az átkozottra és temessétek el, mégiscsak királylány!" ³⁵ Amikor odamentek, hogy eltemessék, csak a koponyáját, a lábát meg a kezét találták ott. ³⁶ Visszatértek ezért és jelentették. Azt felelte: "Ez az Úr szava, amelyet a tisbei Illés által hallott: Jiszreel mezején a kutyák falják fel Izebel testét, ³⁷ és Izebel holtteste úgy terüljön el a földön, mint a szemét, ne mondhassa rá senki: ez Izebel!" 10. fejezet (2Kir10)

¹ Achábnak hetven fia volt Szamariában. Ezért Jehu írt egy levelet és elküldte Szamariába, a város parancsnokának, a vénekhez és Acháb fiai nevelőinek. Így hangzott: ² "Nos, ha kézhez veszitek ezt a levelet, ti, akiknek a kezetekben vannak uratok fiai, a szekerek, a lovak, a megerősített városok és fegyverek, ³ válasszátok ki uratok fiai közül, aki a legjobb és legderekabb, ültessétek atyja trónjára és harcoljatok uratok házáért!" ⁴ Erre nagy félelem kerítette őket hatalmába. Így beszéltek: "Nézzétek, a két király nem volt képes neki ellenállni, hát akkor mi hogy állhatnánk neki ellen?" ⁵ És az udvarmester, a városparancsnok, a vének és a nevelők elküldtek Jehuhoz és ezt üzenték: "A szolgálid vagyunk. Megteszünk mindent, amit parancsolsz. Nem teszünk meg királynak senkit. Tedd, amit jónak látsz!" ⁶ Erre egy második levelet is írt nekik. Így hangzott: "Ha velem tartotok és hallgattok a szavamra, vegyétek fejüket a férfiaknak, uratok fiainak, s holnap ebben az időben hozzátok nekem ide, Jiszreelbe!" A király fiai - hetvenen - a város előkelőinél voltak, akik nevelték őket. ⁷ Amikor megkapták a levelet, megragadták a király fiait,

levágták mind a hetvenet, a fejüket kosarakba rakták és elküldték Jiszreelbe.⁸ Amikor a hírvívő odaért és jelentette: "Elhozták a király fiainak a fejét", megparancsolta: "Rakjátok holnapig két halomba a kapu elé!"⁹ Másnap kiment, odaállt és így beszélt a néphez: "Ti ártatlanok vagytok. Nézzétek, összeesküvést szőttem uram ellen és megöltem. De ki gyilkolta meg ezeket itt mind?"¹⁰ Tudjátok hát meg, semmi nem hiúsult meg az Úr szavaiból, amelyeket Acháb házára mondott. Az Úr végbevitte, amit szolgálja, Illés által előre megmondott."¹¹ Azután Jehu mind kiirtotta, akik csak Acháb házából valók voltak Jiszreelben, mind a nagyaikat, rokonaikat és papjaikat; nem hagyott meg közülük egyetlen egyet sem.¹² Akkor elindult, és elment Szamariába. Amikor útközben a pásztorok Bet-Ekedjébe ért, találkozott Júda királyának, Achaszjának a testvéreivel.¹³ Megkérdezte tőlük: "Kik vagytok?" "Achaszja testvérei vagyunk! - felelték -, s a király fiait meg a királyné fiait megyünk meglátogatni."¹⁴ Erre megparancsolta: "Fogjátok el őket élve!" S élve fogták el őket, aztán a Bet-Eked ciszternájánál lemészárolta őket; szám szerint negyvenketten voltak, s nem maradt közülük egy sem élve.¹⁵ Amikor onnét továbbment, találkozott Rechab fiával, Jonadábbal - épp szembe jött vele. Köszöntötte és megkérdezte tőle: "A te szíved is olyan őszinte az enyémhez, mint az én szívem a tiédhez?" Jonadáb azt felelte: "Igen!" "Ha igen, akkor nyújtsd ide a kezéd!" Jonadáb kezét nyújtott neki,¹⁶ s Jehu fölvette a kocsijába, aztán azt mondta neki: "Gyere velem, s majd gyönyörködhetsz az Úr iránti buzgalmamban."¹⁷ Amikor Szamariába értek, mind lemészároltatta, aki Szamariában Acháb (házából) még hátra volt, míg teljesen ki nem irtotta őket, az Úr Illéshez intézett szava szerint.¹⁸ Akkor Jehu összegyűjtötte az egész népet és így szólt: "Acháb kevésbé imádta Baalt, Jehu majd jobban imádja."¹⁹ Rajta, hívjátok ide Baal összes prófétáját és a papjait is mind! Egy se hiányozzék! Mert nagy áldozati ünnepet rendezek Baalnak. Nem marad életben senki, aki hiányzik." Jehu álnok módon járt el, csak hogy kipusztítsa Baal híveit.²⁰ Jehu megparancsolta: "Rendezetek ünnepi összejövotelt Baal tiszteletére!" Ki is hirdették.²¹ Akkor Jehu hírvívőket küldött szerte egész Izraelba. Baal hívei mind elmentek, nem akadt egy sem, aki meg ne jelent volna. Bementek Baal templomába, úgyhogy Baal temploma zsúfolásig megtelt az egyik végétől a másikig.²² Erre megparancsolta a ruhafélék őrének: "Adjatok palástot Baal minden hívére!" S kiosztották nekik a palástokat.²³ Aztán Jehu bement Jonadábbal, Rechab fiával Baal templomába, és így szólt Baal híveihez: "Nézzetek jól körül, ne akadjon köztetek az Úrnak egyetlen tisztelője sem, hanem csak Baal hívei legyenek jelen."²⁴ Ezzel odalépett, hogy a véres és az égőáldozatot bemutassa. Jehu kívülre odarendelt nyolcvan férfit és megparancsolta: "Aki azok közül az emberek közül, akiket a kezetekbe adok, egyetlen egyet is elenged menekülni,

életével fizet életéért." ²⁵ Amikor az égőáldozat bemutatásával elkészült, Jehu megparancsolta a testőröknek meg a fegyverhordozóknak: "Menjetek, kaszaboljátok le őket, ne menekülhessen el senki!" Erre a testőrök és fegyverhordozók bementek, és éles kardjukkal mind lekaszabolták őket, Baal templomának egészen a szentélyéig előrehatoltak. ²⁶ Kihordták Baal templomából az oszlopokat és elégették őket. ²⁷ Lerombolták Baal oltárát, és Baal templomát is lerombolták, és szennyvízgyűjtő csatornát csináltak belőle - mindmáig ott van. ²⁸ Így Jehu kiirtotta Baalt Izraelből, ²⁹ hanem Nebat fiának Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az Izraelt is belevitte, tudniillik a bételi aranyborjakkal meg Dánnal nem hagyott fel. ³⁰ De azért az Úr így szólt Jehuhoz: "Mivel lelkesen végbevitted, ami helyénvaló a szememben, és egészen az én kívánságom szerint bántál Acháb házával, utódaid a negyedik nemzedékig Izrael trónján maradnak." ³¹ Mégis, Jehu nem ügyelt rá, hogy egész szívvel az Úrnak, Izrael Istenének törvénye szerint éljen. Nem hagyott fel azokkal a bűnökkel, amelyekbe Jerobeám belevitte Izraelt. ³² Abban az időben kezdte el az Úr Izraelt kisebbé tenni. Hazael legyőzte Izrael egész területét, ³³ mely a Jordántól keletre van, Gileád egész területét, Gád, Ruben és Manassze földjét, az Arnon folyónál fekvő Aroertől Giledáig, valamint Básánig. ³⁴ Jehu történetének többi részét, amiket végbevitt, s a győzelmeit mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ³⁵ Akkor Jehu megtért atyáihoz; Szamariában temették el. Fia, Joachasz lett helyette a király. ³⁶ Az az idő, amíg Jehu Izrael fölött uralkodott, Szamariában huszonkét esztendőt tett ki. 11. fejezet (2Kir11)

¹ Amikor Achaszja anyja, Atalja látta, hogy fia halott, az egész királyi családot kiirtotta. ² Csakhogy Jorám király lánya, Achaszja húga, Jehoseba fogta bátyja fiát, Joást, és titokban kimentette a király halálra szánt fiai közül, bevitte dajkájával együtt ágyasházába. Így elrejtette Atalja elől, nehogy megölje. ³ Ott maradt nála az Úr templomában elrejtve hat esztendeig, amíg csak Atalja kormányozta az országot. ⁴ A hetedik esztendőben azonban Jehojada elküldött, hívatta a kariak és a testőrök parancsnokait, és maga elé rendelte őket az Úr templomába. Egyezséget kötött velük és megeskette őket. Azután megmutatta a király fiát, ⁵ majd ezt az utasítást adta nekik: "Ezt kell tennetek: Harmadrészetek, az, amelyik szombatonként a királyi palotába megy átvenni az őrséget, 2Kir 11.(6)7 aztán a másik két szakaszotok is, mind, akik szombaton az Úr templomába mennek őrséget tartani, ⁸ ti álljatok a király köré, a kezetekben legyen fegyver. Aki soraitokba férkőzik, haljon meg! Így vegyétek körül a királyt, akár jön, akár megy!" ⁹ A századosok pontosan úgy jártak el, amint Jehojada pap parancsolta nekik. Mindegyikük maga mellé vette embereit, azokat is, akik szombaton őrségre mentek, azokat is, akik

szombaton őrsegből jöttek, aztán Jehojada paphoz mentek. ¹⁰ A pap odaadta a századosoknak a lándzsákat és a pajzsokat, amelyek Dávid királyé voltak, és amelyek az Úr templomában álltak. ¹¹ Azután a testőrök felsorakoztak - a kezükben fegyver! - a templom déli sarkától a templom északi sarkáig, és így körülvették az oltárt és a templomot. ¹² Most Jehojada kivezette a király fiát, átnyújtotta neki a koronát és az uralkodás okmányát, és fölkente királlyá. Tapsoltak, majd felkiáltottak: "Éljen a király!" ¹³ Amikor Atalja meghallotta, hogy a nép lármázik, lement a néphez az Úr templomába. ¹⁴ Látta, hogy a király a szokás szerint ott áll az oszlopnál, s a király előtt a századosok és a kürtösök, az ország egész népe meg ujjong és fújja a kürtöket. Erre Atalja megszaggatta ruháját és felkiáltott: "Árulás, árulás!" ¹⁵ Jehojada azonban meghagyta a sereg parancsnokainak: "Vezessétek ki az előudvarból! Aki követi, kard által vesszen!" A pap ugyanis azt mondta: "Az Úr templomában nem szabad megölni." ¹⁶ Kezet vetettek hát rá, és amikor a lovak kapuján át a királyi palotába ért, ott ölték meg. ¹⁷ Ekkor Jehojada szövetséget kötött az Úr, a király és a nép között, hogy az Úr népe lesznek, s ugyanígy a király és a nép között is. ¹⁸ Aztán az ország egész népe Baal templomához vonult és lerombolta. Darabokra törték oltárait, képeit, Baal papját, Matant pedig az oltár előtt megölték. A pap ekkor őrseget állított az Úr templomához, ¹⁹ a századosokat, a kariakat, a testőröket és az ország egész népét pedig magával vitte. Így kísérték le a királyt az Úr templomából, és a testőrök kapuján át bevonultak a királyi palotába. Ott Joás elfoglalta a királyi széket. ²⁰ Az ország egész népe ujjongott, s a város elcsendesedett. Atalját azonban megölték, karddal, a királyi palotában. 12. fejezet (2Kir12)

¹ Joás hétesztendő volt, amikor király lett. ² Jehunak 7. esztendejében lett király, és negyven évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Cibjának hívták és Beersebába való volt. ³ Joás azt tette, ami kedves az Úr szemében, egész életében, mert Jehojada pap látta el tanácsokkal. ⁴ De a magaslati helyeket nem rombolta le, a nép még mindig áldozott és tömjénezett a magaslatokon. ⁵ Joás megparancsolta a papoknak: "Minden pénzt, amit fogadalmi ajándéknak az Úr templomába visznek, minden adóként kivetett pénzt s minden pénzt, amit valaki saját jószántából az Úr templomába visz, ⁶ a papok vegyék magukhoz, ki-ki a maga ismerőseitől, s javíttassák ki rajta a templomot, ahol csak megsérül." ⁷ De Joás király 23. esztendejéig a papok még semmi javítást nem végeztek el a templomon. ⁸ Ezért Joás király hívatta Jehojada papot és a (többi) papot és megkérdezte: "Miért nem javíttatjátok ki a templomon a hibákat? Mostantól nem fogadhattok el semmiféle pénzt ismerőseitektől, hanem be kell szolgáltatnotok a templom javítására." ⁹ A papok egyetértettek azzal, hogy nem fogadhatnak el pénzt a néptől, de a templomot sem javíttatták

ki. ¹⁰ Jehojada pap ezért fogott egy ládát, a tetejére fűrt egy lyukat, és az Úr templomának bejáratától jobbra felállította a határkő mellett. Ebbe kellett a küszöböt őrző papoknak minden pénzt beletenniük, amit az Úr templomába vittek. ¹¹ Mihelyt észrevették, hogy sok pénz van a ládában, ment a király írnoka, aztán az összes pénzt, ami csak volt az Úr templomában, összeöntötték és megszámlálták. ¹² Aztán megszámlolva átadták a pénzt az Úr temploma felügyeletét ellátó gondnokok kezébe, és ezek arra fordították, hogy az Úr templomán dolgozó ácsokat és építőket, ¹³ kőműveseket és kőfaragókat megfizessék, hogy az Úr templomának kijavításához fát és faragott köveket szerezzenek be, s egyáltalán az Úr temploma javítása során fölmerült mindenféle költséget fedezzenek belőle. ¹⁴ Nem csináltattak az Úr templomába vitt pénzből ezüstitálakat, -késeket, -hintőket, -kürtöket, sem semmiféle arany vagy ezüst fölszerelési tárgyat az Úr temploma számára. ¹⁵ Ehelyett a munkásoknak adták, hogy javítsák ki érte az Úr templomát. ¹⁶ De azokat az embereket, akikre a pénzt bízta, hogy a munkásoknak adják, nem számoltatták el, csak a bizalomra és a hitre építettek. ¹⁷ Ugyanakkor a véres áldozatért és az engesztelő áldozatért járó pénzt nem szolgáltatatták be az Úr temploma számára, azt a papok kapták. ¹⁸ Akkoriban Arám királya, Hazael felvonult, megtámadta Gátot és el is foglalta. Amikor Hazael ezután azt tervezte, hogy Jeruzsálem ellen vonul, ¹⁹ Júda királya, Joás fogta az összes felajánlott adományt, amit Júda királyai, az ő elődei, Jozafát, Jorám és Achaszja ajánlottak fel, továbbá a saját maga felajánlotta adományokat, valamint az összes aranyat, ami csak volt az Úr templomának és a királyi palotának a kincstárában, és elküldte Hazaelnek, Arám királyának. Erre az elvonult Jeruzsálem alól. ²⁰ Joás történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ²¹ Szolgái fölkeltek, összeesküvést szőttek ellene és leütötték Joást Bet-Millóban... ²² Szolgája Jozachar, Simat fia, és Jozabad, Somer fia ütötte le, és atyái mellé temették el, Dávid városában. A fia, Amacja lett helyette a király. 13. fejezet (2Kir13)

¹ Achaszja fiának, Joásnak, Júda királyának 23. esztendejében Jehunak a fia, Joachász lett király Izraelben, Szamariában, tizenhét esztendőre. ² Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, Nebat fiának, Jerobeámnak bűneit utánozta, amelyekkel az Izraelt is bűnbe vitte, s nem hagyott fel velük. ³ Ezért fellángolt az Úr haragja Izrael ellen, és Arám királya, Hazael, valamint Hazael fia, Benhadad kezére adta (uralma) egész idejére. ⁴ Erre Joachász megkísérelte kiengesztelni az Urat. S az Úr meghallgatta, mert látta Izrael szorongatottságát, hisz Arám királya erősen szorongatta. ⁵ Az Úr szabadítót küldött Izraelnek, aki kiszabadította Arám kezéből. Így Izrael fiai újra sátraikban lakhattak, mint azelőtt. ⁶ De Jerobeám bűneitől, amelyekbe az

belevitte Izraelt, nem tágitottak, továbbra is megmaradtak bennük. Sőt, még a bálványok is változatlanul ott álltak Szamariában. ⁷ Az Úr ugyanis nem hagyott meg Joachásznak több embert, mint ötven lovast, tíz harci szekeret és tízezer gyalogost. Arám királya megsemmisítette őket és egyenlővé tette a széttiport porral. ⁸ Joachász történetének többi részét, amiket végbevitt, tetteit és győzelmeit mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ⁹ Akkor Joachász megtért atyáihoz. Szamariában temették el és fia, Joás lett helyette a király. ¹⁰ Júda királyának, Joásnak 37. esztendejében Joachász fia, Joás lett Izrael királya Szamariában tizenhat esztendőre. ¹¹ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az Izraelt is belevitte; megmaradt bennük. ¹² Joás történetének többi részét, amiket végbevitt, győzelmeit és Júda királyával, Amacjával viselt háborúját, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ¹³ Akkor Joás megtért atyáihoz. Jerobeám foglalta el a trónját, Joást pedig Izrael királyai mellé temették el Szamariában. ¹⁴ Elizeust utolérte az a betegség, amelybe bele kellett halnia. Izrael királya, Joás elment hozzá és sírt, föléje hajolva. Azt mondta: "Atyám, atyám! Izrael kocsija és fogata!" ¹⁵ Elizeus így szólt hozzá: "Hozz íjat és nyilat!" S ő vitt neki íjat és nyilat. ¹⁶ Erre azt mondta a királynak: "Tedd kezedet az íjra!" Az rátette kezét, Elizeus meg a maga kezét a király kezére tette. ¹⁷ Aztán így szólt: "Nyisd ki az ablakot kelet felé!" Kinyitotta. Most Elizeus azt mondta: "Lőjj!" És ő lőtt. Erre elkiáltotta magát: "Az Úr győzelmes nyila, győzelmi nyíl Arám ellen! Afeknél megvered Arámot, teljesen megsemmisíted!" ¹⁸ Azután így szólt: "Fogd a nyilat!" Kezébe vette. Majd azt mondta a királynak: "Üss vele a földre!" ¹⁹ Háromszor ráütött, aztán abbahagyta. Isten embere ezért megharagudott és így szólt: "Ötször vagy hatszor kellett volna ráütnöd, akkor a megsemmisülésig legyőzted volna Arámot, de így csak háromszor vered meg!" ²⁰ Ezzel Elizeus meghalt és eltemették. De aztán minden esztendőben moábita portyázók törtek rá az országra. ²¹ Egyszer, amikor éppen temettek egy embert, az emberek hirtelenül megpillantották a portyázó csapatot. Az embert bedobták Elizeus sírjába és elmentek. Mihelyt az ember hozzáért Elizeus csontjaihoz, életre kelt és talpra állt. ²² Arám királya, Hazael szorongatta Izraelt, amíg csak Joachász élt. ²³ Az Úr azonban jóságos volt hozzá, megkönyörült rajta, s Ábrahám, Izsákkal és Jákobbal kötött szövetségére való tekintettel felé fordult. Nem pusztította el és nem taszította el színe elől. ²⁴ Amikor Arám királya, Hazael meghalt, és fia, Benhadad lett helyette a király, ²⁵ Joachász fia, Joás újra visszavette Hazael fiától, Benhadadtól azokat a városokat, amelyeket az atyjától, Joachásztól a háborúban elfoglalt. Háromszor győzött fölötte Joás, s így visszaszerezte Izrael városait. 14. fejezet (2Kir14)

¹ Joachász fiának, Izrael királyának, Joásnak 2. esztendejében Joás fia, Amacja lett Júda királya. ² Huszonöt éves volt, amikor király lett és huszonkilenc esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Jehoaddannak hívták és Jeruzsálemből való volt. ³ Azt tette, ami kedves az Úr szemében, de azért nem úgy, mint Dávid. Egészen úgy élt, mint atyja, Joás. ⁴ Csak a magaslati helyeket nem rombolta le; a nép még mindig áldozott és tömjénezett a magaslatokon. ⁵ Mihelyt megszilárdult kezében a királyi hatalom, megölte szolgálait, akik atyját meggyilkolták, ⁶ de a gyilkosok fiait nem ölte meg, ahogy Mózes törvénykönyvében írva van, ott, ahol az Úr a következő parancsot adta: "Az apákat nem szabad megölni fiaik miatt, hanem mindenki csak a maga vétkéért haljon meg." ⁷ Megverte Edomot a Só-völgyben, tízezer embert, ostrom alá vette és elfoglalta Szelát, és Jokteelnek nevezte el; (így hívják) mindmáig. ⁸ Akkoriban Amacja követet küldött Jehu fia fiának, Joachásznak a fiához, Joáshoz, Izrael királyához és azt üzenté: "Gyere, mérkőzzünk meg egymással a csatátéren!" ⁹ Izrael királya, Joás ezt a választ küldte Júda királyának, Amacjának: "A libanoni bogáncs elküldött a libanoni cédrushoz és azt üzenté: Add hozzá feleségül lányodat a fiamhoz! Csakhogy Libanon vadja a bogáncson nyargalászott és eltiporta. ¹⁰ Edomot legyőzted és most elbizakodott a szíved. Örülj dicsőségednek és maradj vesztig! Miért hívod ki magad ellen a balsorsot, hogy elessél, te és veled együtt Júda is?" ¹¹ Amacja azonban nem hallgatott rá. Ezért Izrael királya, Joás felvonult, és megmérkőztek a csatátéren, ő és Amacja, Júda királya, a Júdához tartozó Bet-Semesnél. ¹² És Izrael legyőzte Júdát, úgyhogy mindenki menekült hazája irányába. ¹³ Amacját azonban, Júda királyát, Ahaszja fiának, Joásnak a fiát, Izrael királya, Joás, élve fogta el, Bet-Semesnél. Jeruzsálembe vitte. Rést ütött Jeruzsálem falán az Efraim-kaputól a Szeglet-kapuig 400 könyöknyi hosszúságban, ¹⁴ s elhurcolt minden aranyat, ezüstöt, edényfélét, ami csak volt az Úr temploma és a királyi palota kincseskamrájában, s ugyanígy túszoikat is vitt, aztán visszatért Szamariába. ¹⁵ Joás történetének többi részét, amit végbevitt, győzelmeit, s hogy mint viselt háborút Júda királya, Amacja ellen, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ¹⁶ Akkor Joás megtért atyáihoz, Szamariában temették el, Izrael királyai mellé. Fia, Jerobeám lett helyette a király. ¹⁷ Júda királya, Joás fia, Amacja azonban még Izrael királyának Joachász fiának, Joásnak a halála után is élt tizenöt esztendeig. ¹⁸ Amacja történetének többi részét följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ¹⁹ Jeruzsálemben összeesküvést szőttek ellene, de elmenekült Lachisba. Akkor utána küldtek Lachisba, s ott gyilkolták meg. ²⁰ Lóra tették, és atyái mellé temették el Jeruzsálemben, Dávid városában. ²¹ Ezután Júda egész népe a tizenhat esztendő Uziát tette meg atyja helyett

királynak. ²² Ő volt az, aki Elatot kiépítette és újra Júdához csatolta, miután a király megtért atyáihoz. ²³ Júda királyának, Joás fiának, Amacjának 15. esztendejében Joás fia, Jerobeám lett Izrael királya Szamariában, negyvenegy esztendőre. ²⁴ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében. Nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az Izraelt belevitte. ²⁵ Ő volt az, aki helyreállította Izrael határait az Ematba vivő úttól egészen a pusztá tengeréig, az Úrnak, Izrael Istenének szava szerint, amelyet szolgálja, Amittai fia, Jónás, a gát-heferi próféta által hallatott. ²⁶ Az Úr ugyanis látta Izrael mérhetetlen nagy nyomorúságát, hogy szabad és rabszolga egyaránt odavész, s nincs, aki megmentse Izraelt. ²⁷ De az Úr nem határozta el azt, hogy kiirtja Izrael nevét az ég alól, így mégis segített Joás fia, Jerobeám által. ²⁸ Jerobeám történetének többi részét, amit csak végbevitt, győzelmeit, hogyan háborúskodott, s hogyan... - ezeket mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ²⁹ Akkor Jerobeám megtért atyáihoz. Szamariában temették el, Izrael királyai mellé, és fia, Zacharja lett helyette a király. 15. fejezet (2Kir15)

¹ Izrael királyának, Jerobeámnak 27. esztendejében Amacja fia, Uzija lett Júda királya. ² Tizenhat éves volt, amikor király lett, és ötvenkét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ³ Anyját Jecholjának hívták és jeruzsálemi volt. Azt tette, ami kedves volt az Úr szemében, egészen úgy, mint atyja tette. ⁴ De a magaslati helyeket nem rombolták le, s még mindig áldozott és tömjénezett a nép a magaslatokon. ⁵ De az Úr megverte a királyt: leprás volt egészen halála napjáig. Így egy különálló házban élt, s a király fia, Jotam kormányzott a palotában és szolgáltatott igazságot a népnek. ⁶ Uzija történetének többi részét, amit csak végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ⁷ Akkor Uzija megtért atyáihoz és Dávid városában temették el. Fia, Jotam lett a király helyette. ⁸ Júda királyának, Uzijának 38. esztendejében Jerobeám fia, Zacharja lett Izrael királya Szamariában, hat hónapra. ⁹ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, mint atyái tették. Nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az belevitte Izraelt. ¹⁰ Jabes fia, Sallum összeesküvést szőtt ellene, Jibleámnál leütötte, s ő lett helyette a király. ¹¹ Zacharja történetének többi részét följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ¹² Ő volt, akit az Úr megjövendölt Jehunak, amikor azt mondta: "Fiaid a negyedik nemzedékig Izrael trónján maradnak." Így teljesedett be. ¹³ Jabes fia, Sallum, Júda királyának, Uzijának 39. esztendejében lett király, és egy hónapig uralkodott Szamariában. ¹⁴ Akkor Gadi fia, Menachem, felvonult ellene Tircából, behatolt Szamariába, megölte Jabes fiát, Sallumot, és ő lett helyette a király. ¹⁵ Sallum történetének többi részét, az összeesküvést, amelyet szőtt, mind följegyezték Izrael királyai

történetének könyvében. ¹⁶ Akkoriban Menachem elpusztította Tappuachot mindazzal együtt, ami benne volt és egész környéket is Tircától kezdve, mert nem nyitották meg neki a kapukat. Megsemmisítette, s az összes várandós anyát felhasíttatta. ¹⁷ Júda királyának, Uzijának 39. évében Gadi fia, Menachem lett Izrael királya Szamariában, tíz esztendőre. ¹⁸ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében; nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az belevitte Izraelt. Az ő idejében ¹⁹ hatolt az országba Asszíria királya, Pul. Menachem 100 ezüst talentumot adott Pulnak, hogy segítsen neki megszilárdítani kezében a királyi hatalmat. ²⁰ Ezt a pénzt Menachem kivetette adóul Izraelre, minden tehetős emberre 50 sékelt, csak hogy Asszíria királyának adhassa. Erre Asszíria királya elvonult, nem maradt tovább az országban. ²¹ Menachem történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ²² Akkor Menachem megtért atyáihoz, és fia, Pekachja lett helyette a király. ²³ Júda királyának, Uzijának 50. esztendejében Menachem fia, Pekachja lett Izrael királya Szamariában, két esztendőre. ²⁴ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az belevitte Izraelt. ²⁵ Akkor fegyverhordozója, Remaljának a fia, Pekach összeesküvést szőtt ellene, és Szamariában, a királyi palota bástyájában megölte... Ötven gileádi férfi segített neki. Így megölte, és helyette ő lett a király. ²⁶ Pekachja történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ²⁷ Júda királyának, Uzijának 52. évében, Remalja fia, Pekach lett Izrael királya Szamariában, húsz esztendőre. ²⁸ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében. Nem hagyott fel Nebat fiának, Jerobeámnak bűneivel, amelyekbe az belevitte Izraelt. ²⁹ Izrael királyának, Pekachnak idejében Asszíria királya, Tiglatpilezer felvonult és elfoglalta Ijont, Abel-Bet-Maachát, Janoachot, Kedest, Hacort, Gileádot és Galileát, Naftali egész földjét, és elhurcolta őket fogolyként Asszíriába. ³⁰ Ela fia, Hósea pedig összeesküvést szőtt Remalja fia, Pekach ellen, megölte, s ő lett helyette a király. ³¹ Pekach történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Izrael királyai történetének könyvében. ³² Izrael királyának, Remalja fiának, Pekachnak 2. esztendejében Uzija fia, Jotam lett Júda királya. ³³ Huszonöt éves volt, amikor király lett és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Jerusának hívták, és Cádoknak volt a lánya. ³⁴ Azt tette, ami kedves az Úr szemében, egészen úgy tett, mint atyja, Uzija tett. ³⁵ De a magaslati helyeket nem rombolta le; a nép még mindig áldozott és tömjénezett a magaslatokon. Ő építette a felső kaput az Úr templomához. ³⁶ Jotam történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ³⁷ Attól az időtől az Úr rászabadította Arám királyát, Recint, valamint Remalja fiát, Pekachot

Júdára. ³⁸ Jotam azonban megtért atyáihoz, s atyjának, Dávidnak városában temették el. Fia, Acház lett helyette a király. 16. fejezet (2Kir16)

¹ Remalja fiának, Pekachnak tizenhetedik esztendejében Jotam fia, Acház lett Júda királya. ² Acház húszéves volt, amikor király lett és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Nem azt tette, ami helyénvaló az Úrnak, Istenének a szemében, mint atyja, Dávid tette, ³ hanem Izrael királyainak útján járt. Sőt, tűzbe küldte a fiát azoknak a pogányoknak az iszonyatos szokása szerint, akiket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ⁴ Áldozott és tömjénezett a magaslati helyeken, a dombokon és minden zöldellő fa alatt. ⁵ Abban az időben Arám királya, Recin és Izrael királya, Remaljának a fia, Pekach Jeruzsálem ellen vonult, hogy megtámadja. Ostrom alá fogták, de nem voltak elég erősek a harchoz. ⁶ [Akkoriban Edom királya újra hozzácsatolta Elatot Edomhoz, és kiűzte a júdeaiakat Elatból. Edomiak érkeztek Elatba, s letelepedvén ott élnek mind a mai napig.] ⁷ Ekkor Acház követeket küldött Asszíria királyához, Tiglatpilezerhez. Ezt üzenté neki: "Szolgád és fiad vagyok. Vonulj fel, és szabadíts ki Arám királya kezéből és Izrael királya kezéből, akik ellenem támadtak!" ⁸ Ugyanakkor fogta Acház az Úr templomában található ezüstöt és aranyat, és elküldte ajándékba Asszíria királyának. ⁹ Asszíria királya a kedve szerint járt el. Így Asszíria királya Damaszkusz ellen vonult, elfoglalta, lakóit fogolyként Kirbe hurcolta, Recint pedig megölte. ¹⁰ Acház elment Damaszkuszba, hogy találkozzék Asszíria királyával, Tiglatpilezerrel. Amikor meglátta Damaszkuszban az oltárt, Acház király megküldte Urija papnak az oltár méreteit és mintáját az alaprajzával együtt. ¹¹ Urija pap tehát épített egy oltárt; pontosan Acház király Damaszkuszból küldött utasításai szerint építette föl, mielőtt még Acház király hazatért volna Damaszkuszból. ¹² Amikor a király visszaérkezett Damaszkuszból, szemügyre vette az oltárt. Aztán a király az oltárhoz lépett és fölment rá. ¹³ Elégette égőáldozatát és ételáldozatát, kiöntötte italáldozatát, s az oltárra hintette a közösség áldozatának vérét. ¹⁴ Az Úr előtt álló oltárt pedig elmozdította a templom elől a helyéről, hogy ne álljon ott az új oltár és az Úr temploma között, és észak felé, oldalt az új oltár mellett állíttatta fel. ¹⁵ Aztán ezt a parancsot adta Acház király Urijának: "A nagy oltáron égesd el a reggeli égőáldozatot és az esti ételáldozatot, aztán a király égő- és ételáldozatát, végül az egész nép égőáldozatát, ételáldozatát és italáldozatát is ott mutasd be; arra hintsd az égőáldozat és a véresáldozat vérét. A bronzoltár sorsán majd gondolkodom." ¹⁶ Urija pontosan a király parancsa szerint járt el. ¹⁷ Akkor Acház király szétszedette az üstlábakat s párkányait, az üstöket pedig kiemelte belőlük. A bronzmedencét is leszedette az ökrökről, amelyek alatta álltak, és kőtalapzatra állította. ¹⁸ Ugyanígy a trónt is eltávolította, amelyet a templom elé építettek,

meg a külső királyi bejáratot is, AsszírIA királyA kedvéért. ¹⁹ Acház történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ²⁰ Akkor Acház megtért atyáihoz, és atyái mellé temették el, Dávid városában. Fia, Hiszkija lett helyette a király. 17. fejezet (2Kir17)

¹ A jeruzsálemi Acház 12. évében Ela fia, Hósea lett Szamariában Izrael királyA, kilenc esztendőre. ² Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, de azért nem úgy, mint Izraelnek azok a királyai, akik előtte voltak. ³ AsszírIA királyA, Szalmanasszár hadat vezetett ellene, Hósea azonban behódolt és adózott neki. ⁴ De AsszírIA királyA fölfedezte Hósea egy pártütését. Követet küldött ugyanis Egyiptom királyához, Szóhoz, s nem küldte meg tovább minden esztendőben az adót AsszírIA királyának. Ezért AsszírIA királyA elfogatta és börtönbe vetette. ⁵ Azután AsszírIA királyA az egész ország ellen hadba szállt, Szamaria alá vonult, és három évig ostromolta. ⁶ Hósea 9. esztendejében AsszírIA királyA bevette Szamariát és fogságba hurcolta Izraelt AsszírIába; Halachban, Gozan egyik folyója, a Habor mellé, valamint Média városaiba telepítette őket. ⁷ Ez azért történt, mert Izrael fiai vétkeztek az Úr, az ő Istenük ellen, aki kivezette őket Egyiptom földjéről, a fáraónak, Egyiptom királyának a hatalmából, és idegen isteneket imádtak. ⁸ Azoknak a népeknek a szokásaihoz igazodtak, amelyeket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ⁹ Izrael fiai és a királyok, akiket maguknak választottak, gonosz dolgokat eszeltek ki az Úr, az ő Istenük ellen, s az őrtoronyból a megerősített városokig mindenütt magaslati helyeket építettek, ¹⁰ s minden kiemelkedő dombra, meg minden zöldellő fa alá kőoszlopokat és szent fákat állítottak. ¹¹ Aztán tömjéneztek ott, mint azok a népek, amelyeket elűzött előlük az Úr, s gonosz tetteikkel ingerelték az Urat. ¹² A bálványoknak szolgáltak, pedig megmondta az Úr: "Ilyesmit ne tegyetek!" ¹³ Mégis, az Úr figyelmeztette Izraelt és Júdát a prófétái meg a látóemberek által. Azt mondta: "TérjeteK meg gonosz útjaitokról, és tartsátok meg parancsaimat és törvényeimet, pontosan úgy, ahogy atyáitoknak meghagytam, és szolgálím, a próféták által rendeltem neKek." ¹⁴ De nem hallgattak rá, hanem még nyakasabbnak bizonyultak, mint atyáik voltak, akik nem hittek az Úrban, az ő Istenükben. ¹⁵ Elvetették törvényeit és a szövetséget, amelyet atyáikkal kötött, és parancsait is, amelyeket szívükbe vésett. Mihaszna dolgok után futottak, s így maguk is semmirekellővé váltak. A körülöttük élő népekhez igazodtak, pedig az Úr megtiltotta nekik, hogy ők is azt tegyék, amit azok. ¹⁶ Elhanyagolták az Úrnak, az ő Istenüknek minden törvényét, bálványokat öntöttek maguknak, két borjút, aztán szent fákat állítottak fel és imádták az ég egész seregét, sőt Baalnak is szolgáltak. ¹⁷ Fiaikat és lányukat tűzbe küldték, jóvendőmondásra, varázslásra vetemedtek, s arra adták

magukat, hogy azt tegyék, ami gonosznak számít az Úr szemében - így ingerelték.¹⁸ Ezért az Úr nagy haragra gerjedt Izrael ellen, s eltaszította színe elől; csak Júda törzse maradt meg egyedül.¹⁹ De Júda sem tartotta meg az Úrnak, az ő Istenének parancsait, hanem az Izrael bevezette szokásokhoz igazodtak.²⁰ Ezért az Úr Izrael egész népét elvetette, megalázta, és fosztogatóik kezére adta őket, míg végül el nem taszította őket színe elől.²¹ Akkor Izrael elszakadt Dávidtól, és Nemat fiát, Jerobeámot tette meg királynak. Jerobeám aztán eltérítette Izraelt az Úrtól és súlyos bűnbe vitte.²² Izrael fiai a Jerobeám elkövette bűnben éltek, nem hagytak fel vele,²³ amíg az Úr el nem taszította őket színe elől, amint szolgálai, a próféták által előre megmondta, s amíg Izraelt földjéről Asszíriába nem vitte - mind a mai napig.²⁴ Assíria királya embereket hívott oda Babilóniából, Kutából, Avvából, Hamatból és Szefarvajimból, és letelepítette őket Szamaria városaiba; ezek birtokba vették Szamariát és megtelepedtek városaiban.²⁵ De már letelepedésükkor sem félték az Urat. Ezért az Úr oroszlánokat szabadított rájuk, ott üvöltöttek köztük.²⁶ Jelentették hát Assíria királyának: "A népek, amelyeket ide hoztál és Szamaria városaiba telepítettél, nem tudják, milyen imádás illeti meg az ország Istenét. Emiatt oroszlánokat szabadított rájuk. Nézd, széttépik őket, mivel nem tudják, hogyan kell imádni az ország Istenét."²⁷ Erre Assíria királya megparancsolta: "Az onnan elhurcolt papok közül engedjete egyet vissza, menjen, telepedjék ott le, és tanítsa meg őket az ország Istenének kijáró tiszteletre."²⁸ Így hát azok közül a papok közül, akiket Szamariából elhurcoltak, az egyik visszatért, letelepedett Bételben, s tanította őket, hogyan kell az Urat imádniuk.²⁹ Csakhogy ezek a népségek mind bálványt csináltak maguknak, és felállították azokon a magaslatokon berendezett szentélyekben, amelyeket a szamariaiak emeltek, mindegyik nép a maga városában, ahol lakott.³⁰ A babiloniaiak Szukkot-Benotról készítettek képmást, a kutiak Nergalt, a hamatiak Asimát,³¹ az avviták Nibhaszt és Tartakot csináltak maguknak, a Szefarvajimból valók pedig elégették gyermekeiket Adrameleknek és Anameleknek, Szefarvajim isteneinek a tiszteletére, tűzben.³² Imádták az Urat, de ugyanakkor papokat választottak maguk közül a magaslatokra, hogy a magaslati szentélyekben ellássák a szolgálatot.³³ Így imádták az Urat, de egyszersmind a maguk isteneinek is szolgáltak, azoknak a népeknek a szokásaihoz híven, amelyek közül oda kerültek.³⁴ Mind a mai napig korábbi szokásaik szerint élnek. Nem félik az Urat, nem igazodnak törvényeihez és parancsaihoz, ahhoz a törvényhez és parancshoz, amelyet Jákob fiainak adott, akinek az Izrael nevet adta.³⁵ Sőt, szövetséget is kötött velük az Úr, és meghagyta nekik: "Ne tiszteljetek idegen isteneket, ne imádjátok őket, ne szolgáljatok nekik és ne mutassatok be nekik áldozatot."³⁶ Csak az Urat imádjátok, s neki mutassatok be áldozatot, aki

hatalmas erejével és kinyújtott karjával kivezetett benneteket Egyiptom földjéről; őt imádjátok, neki mutassatok be áldozatot. ³⁷ Tartsátok szem előtt a rendelkezéseit és utasításait, a törvényt és a parancsokat, amelyeket fölírt nektek, s szabjátok hozzájuk tetteiteket minden időben; ne imádjatok idegen isteneket! ³⁸ Ne feledkezzetek meg veletek kötött szövetségemről, s ne imádjatok idegen isteneket! ³⁹ Csak az Urat imádjátok, a ti Isteneket! Ő kiszabadít benneteket minden ellenségeitek kezéből!" ⁴⁰ De ők nem hallgattak rá, és korábbi szokásaikhoz híven éltek. ⁴¹ Ezek a népségek imádták ugyan az Urat, de egyszersmind bálványaiknak is szolgáltak, s ugyanígy gyermekeik és gyermekeik gyermekei is. Mint atyáik tettek, úgy tesznek ők is mind a mai napig. 18. fejezet (2Kir18)

¹ Izrael királyának, Ela fiának Hóseának 3. esztendejében történt, hogy Acház fia, Hiszkija lett Júda királya. ² Huszonöt éves volt, amikor király lett, és huszonkilenc esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Abijának hívták és Zacharjának volt a lánya. ³ Azt tette, ami kedves az Úr szemében, egészen úgy, mint őse, Dávid tette. ⁴ Ő volt az, aki a magaslati helyeket lerombolta, a kőoszlopokat összetörte, a szent fákat kidöntötte, és a Mózes által készített rézkígyót darabokra törte. Mert Izrael fiai egészen addig tömjéneztek előtte; Nechustánnak nevezték. ⁵ Az Úrba, Izrael Istenébe vetette bizalmát, s utána nem volt többé Júda királyai közt hozzá hasonló, de még előtte sem. ⁶ Ragaszkodott az Úrhoz, hűségesen követte, és szem előtt tartotta parancsait, amelyeket az Úr Mózesnek adott. ⁷ S az Úr vele volt, minden vállalkozása sikerrel járt. Elszakadt Asszíria királyaitól, nem maradt tovább alattvalójuk. ⁸ A filiszteusokat visszaverte, egészen Gázáig, földjüket pedig megszerezte az őrtoronytól egészen a megerősített városokig. ⁹ Hiszkija király 4. esztendejében, azaz Izrael királyának, Ela fiának, Hóseának 7. évében történt, hogy Asszíria királya, Szalmanasszár felvonult Szamaria ellen és ostrom alá fogta. ¹⁰ Három év elteltével be is vette. Hiszkija 6. esztendejében, vagyis Izrael királyának, Hóseának 9. évében Szamariát elfoglalták. ¹¹ S Asszíria királya Izraelt Asszíriába hurcolta fogságba, s Halachban, valamint Gozán folyója, a Habor mellé és Média városaiba telepítette őket, ¹² mert nem hallgattak az Úrnak, az ő Istenüknek szavára, megszegték szövetségét, mindazt, amit Mózes az Úr szolgálja parancsolt. Nem vették tekintetbe, nem ahhoz igazodtak. ¹³ Hiszkija király 14. esztendejében történt, hogy Asszíria királya, Szancherib felvonult Júda megerősített városai ellen és elfoglalta őket. ¹⁴ Akkor Júda királya, Hiszkija elküldött Asszíria királyához Lachisba és azt üzenve: "Helytelen volt, amit tettem. Ha elvonulsz, megadom, amit kirósz rám." Erre Asszíria királya kivetett Hiszkijára, Júda királyára 300 ezüst talentumot és 30 arany talentumot. ¹⁵ Hiszkija kénytelen volt odaadni az összes ezüstöt, ami

csak volt az Úr templomában és a királyi palota kincseskamrájában. ¹⁶ Akkoriban Hiszkija összetörette az Úr templomának ajtófélfáit és ajtószárnyait is, amelyeket... Júda királya (arany) lemezekkel borított be, és beszolgáltatta Asszíria királyának. ¹⁷ Asszíria királya Lachisból Jeruzsálembe küldte főpohárnokát Hiszkija király ellen, számottevő csapat élén. Az fel is vonult, és Jeruzsálembe érve letáborozott a ványolók földje felé vivő út mentén, a felső tó közelében a vízvezeték mellett. ¹⁸ Aztán hívatta a királyt. Erre az udvarmester, Hilkijának a fia, Eljakim, továbbá Sebna írnok és Joách kancellár, Aszafnak a fia kimentek hozzá. A főpohárnok így szólt hozzájuk: ¹⁹ "Jelentsétek Hiszkijának: Ezt üzeni a nagy király, Asszíria királya: Miben reménykedel? ²⁰ Azt hiszed, hogy az üres szó elég ok és erő a hadakozáshoz? Kiben bízol, hogy fellázdaltál ellenem? ²¹ Talán ebben a törött nádszámban, Egyiptomban bízol, amely mindenkinek a kezébe belemegy és átszúrja, aki csak rátámaszkodik. Így van ez a fáraóval, Egyiptom királyával, s azokkal mind, akik benne bíznak. ²² Ha ellenben azt felelitek: Az Úrban, a mi Istenünkben bizakodunk, (azt kérdezem): nem ő az, akinek a magaslati helyeit és oltárait Hiszkija lerombolta, megparancsolván Júdának és Jeruzsálemnek: itt imádkozzatok, Jeruzsálemben, ez előtt az oltár előtt? ²³ Nos, hát köss fogadást urammal, Asszíria királyával! Adok neked kétezer lovat, ha találsz lovasokat, akiket felültess rájuk. ²⁴ Hogy vehetnéd hát fel akkor a harcot uramnak akár egyetlen, legkisebb szolgálójával is? Hagyatkozz csak Egyiptomra a lovak és a harci szekerek dolgában! ²⁵ S talán az Úr akarata ellenére vonultam ez ellen a város ellen, hogy elpusztítsam? Az Úr mondta nekem: Vonulj fel ez ellen az ország ellen és pusztítsd el!" ²⁶ Eljakim, Sebna és Joách így válaszoltak a főpohárnoknak: "Beszélj arámul szolgálóiddal, hiszen megértjük, és ne szólj hozzánk Júda nyelvén a falon figyelő nép füle hallatára!" ²⁷ De a főpohárnok azt felelte: "Hát azért küldött ide uram, hogy ezeket a szavakat uradhoz és hozzád intézzem, s nem inkább az emberekhez, akik a falakon ülnek, arra kárhoztatva, hogy veletek egyetemben saját ürüléküket egyék és saját vizeletüket igyák?" ²⁸ Ezzel a főpohárnok előlépett, és Júda nyelvén, jó hangosan odakiáltotta a következőket: "Halljátok a nagy király, Asszíria királya üzenetét! ²⁹ Ezt mondja a király: Ne engedjétek, hogy Hiszkija félrevezessen titeket, hisz nem képes kiszabadítani benneteket a kezemből! ³⁰ Ne hagyjátok, hogy Hiszkija az Úrral vigasztaljon titeket, azt állítva: az Úr majd megment minket és biztos, hogy nem adja ezt a várost Asszíria királyának kezére. ³¹ Ne hallgassatok Hiszkijára, mert ezt mondja Asszíria királya: Kössetek velem szövetséget és gyertek ki! Akkor majd mindenki a maga szőlőtőkéjéről és a saját fügefájáról eszik és a saját ciszternája vizét issza, ³² míg majd elmegyek és elviszlek benneteket egy olyan országba, amelyik olyan, mint a tietek; olyan országba, ahol bőségen van a

gabona és a bor; olyan országba, ahol rengeteg az olajfa és a méz. Életben maradtok, nem kell elpusztulnotok. Ne hallgassatok Hiszkijára, félrevezet benneteket, amikor azt mondja: az Úr megment minket! ³³ A népek istenei közül ki tudta tán egyetlenegy is szabadítani földjét Asszíria királya kezéből? ³⁴ Hol vannak Hamat és Arpad istenei? Hol Szeфарvajim istenei, Hena és Ivva? Hol Szamaria földjének istenei? Kiszabadították Szamariát a kezemből? ³⁵ Az országok istenei közül melyik volt képes megmenteni országát a kezemtől? Hát akkor az Úr most hogy szabadíthatná ki Jeruzsálemet a kezemből?" ³⁶ De ők hallgattak, nem szóltak egyetlen szót sem, mert a király elrendelte és megparancsolta: "Ne adjatok neki választ!" ³⁷ Hilakija fia, Eljakim, az udvarmester, Sebna írnok és Joách kancellár, Aszafnak a fia megszaggatták ruhájukat, visszatértek Hiszkijához és hírül vitték neki a főpohárnok szavait. 19. fejezet (2Kir19)

¹ Amikor Hiszkija király meghallotta, megszaggatta ruháját, vezeklőruhát öltött magára és elment az Úr templomába. ² Eljakim udvarmestert pedig és Sebna írnokot meg a papság véneit elküldte - vezeklőruhába öltözve - Ámosz fiához, Izajás prófétához. ³ Így szóltak hozzá: "Ezt üzeni Hiszkija: Ez a nap a rettegés, a megpróbáltatás és a gyalázat napja. Mert elérkezik a gyermek születésének ideje, de nincs erő a világra hozatalához. ⁴ Talán meghallja az Úr, a te Istened a főpohárnok szavait, akit ura, Asszíria királya ideküldött káromolni az élő Istent, és megbünteti beszédéért, amelyet hallott az Úr, a te Istened. Imádkozz hát a maradékért, amelyik még itt van!" ⁵ Hiszkija szolgálói tehát elmentek Izajáshoz. ⁶ És Izajás azt válaszolta nekik: "Jelentsétek uratoknak: Ezt mondja az Úr: Ne félj amiatt a beszéd miatt, amelyet hallottál, s amellyel Asszíria királyának szolgálói káromoltak. ⁷ Nézd, olyan lelket adok neki, hogy amikor majd valami szóbeszédet hall, visszatér földjére, hazájában aztán elveszítem, kard élén." ⁸ Amikor a főpohárnok visszatért, Asszíria királyát Libnánál találta, épp azt ostromolta. Csakugyan, (a főpohárnok) hallotta hírét, hogy elvonult Lachis alól, ⁹ mert azt hallotta Etiópia királyáról, Tirhakáról: "Nézd, kivonult, hogy megmérkőzzék veled." Akkor újra követet küldött Hiszkijához ezzel a megbízatással: ¹⁰ "Mondjátok meg Hiszkijának, Júda királyának: Ne hagyd, hogy becsapjon Istened, akiben bízakodol, amikor azt gondolod: Jeruzsálem nem kerül Asszíria királya kezére. ¹¹ Nézd, hallottad, mit tettek Asszíria királyai az országokkal, hogy betöltötték rajtuk az átkot. Hát te megmenekülnél? ¹² Vajon a népek istenei, akiket atyáim kiirtottak, megmentették Gozant, Harant, Recefet és Tell Bazarban Eden lakóit? ¹³ Hol van Hamat királya, Arpad királya, Szeфарvajim, Hena és Avva királya?" ¹⁴ Hiszkija király átvette a küldöttek kezéből a levelet és elolvasta. Aztán fölment az Úr templomába, s az Úr elé terjesztette. ¹⁵ Majd ezt az imát

mondta Hiszkija az Úr előtt: "Urunk, Izrael Istene, te, aki a kerubok fölött trónolsz és az egyetlen Isten vagy a föld országai fölött! Te teremtetted az eget és a földet. ¹⁶ Figyelj, Uram, és hallgass meg! Halld meg Szancherib szavait, amiket üzent, s hogy gyalázta az élő Istent. ¹⁷ Igaz, Uram, hogy Asszíria királyai leigázták a népeket, ¹⁸ isteneiket pedig tűzbe vetették. De nem is voltak istenek, csupán emberi kéz alkotásai, fa és kő, azokat megsemmisíthették. ¹⁹ De te, Uram, Istenünk, szabadíts ki minket kezéből, hadd tudja meg a föld minden népe, hogy egyedül te vagy az Isten, Urunk!" ²⁰ Akkor Ámosz fia, Izajás elküldött Hiszkijához és azt üzent: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Meghallgattalak, amikor Asszíria királya, Szancherib miatt hozzám imádkoztál. ²¹ Ezt mondja felőle az Úr: "Megvet, kigúnyol, Sion szűz leánya, fejét csóválja hátad mögött, Jeruzsálem leánya. ²² Kit káromoltál, kit gyaláztál? Ki ellen hangoskodtál, s emelted föl gőgös tekinteted? Izrael Szentje ellen! ²³ Követeid által gúnyt űztél az Úrból. Így gondolkodtál: harci szekereimmel felhágтам a hegyek csúcsára, Libanon ormára. Égbe nyúló cédrusait kidöntöttem, legszebb ciprusait kivágtam. Eljutottam a legtávolibb pihenőhelyig, az erdő sűrűjéig. ²⁴ Mélyre ástam, és idegen vizeket ittam frissülésül. Egyiptom folyói mind kiszáradtak a lábam s talpam alatt. ²⁵ Nem hallottál róla? Réges-rég előkészítettem, ősidők óta elterveztem, most aztán valóra váltom. A te dolgod volt romhalmazzá tenni mind a megerősített városokat. ²⁶ Lakóik remegtek tehetetlenül, s kipusztultak teljesen, mint a mező füve, a zsenge gyp, a háztetők zöldje meg a rét a keleti szélben. ²⁷ Ott vagyok amikor fölkelysz s amikor nyugovóra térsz. Ismerem mentedet s jöttödet. ²⁸ Mivel ellenem háborogtál, s fülembe jutott lázadásod, orrodba teszem a gyűrűm és szádba a zablámat. Visszavezetlek az úton, amelyen idejöttél. ²⁹ Ez lesz neked a jel: Ebben az évben azt eszik, amit vetettek, a jövő esztendőben, ami parlagon hever. A harmadik évben vessetek és arassatok, ültessetek szőlőt és élvezzétek termését! ³⁰ Aki Júda házából menedékre lel, és életben marad, az verjen gyökeret, teremjen gyümölcsöt! ³¹ Mert Jeruzsálemből kivonul a maradék, akik megmenekülnek, azokból egy csapat Sion hegyéről. A Seregek Urának féltése végbeviszi ezt! ³² Ezért az Úr ezt mondja az asszírok királyára: Ebbe a városba nem vonul be, egyetlen nyílát sem lövi bele. Nem rohamozza meg pajzzsal, sem töltést nem emel ellene. ³³ Visszatér az úton, amelyen jött, nem hatol be a városba - az Úr mondja. ³⁴ Megvédem ezt a várost, megoltalmazom, magam miatt, s szolgálómnak, Dávidnak kedvéért!" ³⁵ Még azon az éjszakán történt, hogy az Úr angyala kivonult, és az asszírok táborában lesújtott száznyolcvanötezer emberre. Amikor reggel fölkeltek, lám, csupa élettelen testet találtak. ³⁶ Erre Asszíria királya, Szancherib szedte magát és elvonult. Visszatért Ninivébe és ott maradt. ³⁷ Történt azonban, hogy amikor egy alkalommal istenének,

Niszrochnak templomában imádkozott, fiai, Adrammelech és Szarecer kardot dőfték bele, majd Ararát földjére menekültek. Fia, Azarhaddon lett helyette a király. 20. fejezet (2Kir20)

¹ Azokban a napokban Hiszkija halálos beteg lett. Elment hozzá Ámosz fia, Izajás, és így szólt hozzá: "Ezt mondja az Úr: Rendezd el házad ügyeit, mert meghalsz, nem maradsz életben." ² Erre arccal a fal felé fordulva így könyörgött az Úrhoz: ³ "Ó, Uram, emlékezz rá, milyen hűségesen, mennyire osztatlan szívvel jártam színed előtt, azt tettem, ami kedves a szemedben!" S keservesen sírt Hiszkija. ⁴ Izajás még nem hagyta el a középső udvart, amikor történt, hogy az Úr e szavakat intézte hozzá: ⁵ "Térj vissza és mondd meg Hiszkijának, népem fejedelmének: Ezt mondja az Úr, ősednek, Dávidnak Istene: Hallottam imádat, s láttam könnyeidet. Lásd, meggyógyítalak. Harmadnapra fölmész a templomhoz. ⁶ S életed napjait megtoldom tizenöt esztendővel. És kiszabadítalak Asszíria királyának hatalmából ezzel a várossal együtt; megvédem ezt a várost, magam miatt és szolgálomnak, Dávidnak kedvéért." ⁷ Akkor Izajás meghagyta: "Hozzatok nekem fűgét!" Vittek, s rátették a kelésre. Nyomban meggyógyult. ⁸ Hiszkija azonban megkérdezte Izajástól: "Mi lesz a jel arra, hogy az Úr meggyógyít és harmadnap fölmehetek az Úr templomába?" ⁹ "Az legyen-e a jel arra, hogy az Úr megteszi, amit ígért - kérdezte Izajás -, hogy az árnyék 10 fokkal előremegy, vagy inkább az, hogy 10 fokkal hátrafelé megy?" ¹⁰ "Túl könnyű volna - felelte Hiszkija - az árnyéknak 10 fokkal előremennie; nem, menjen inkább 10 fokkal hátrafelé az árnyék." ¹¹ Erre Izajás próféta az Úrhoz könyörgött, s ő Acház lépcsőjén 10 fokkal visszahúzta az árnyékot. ¹² Abban az időben Bábel királya, Baladan fia, Merodach-Baladan levelet és ajándékot küldött Hiszkijának, mert hallott betegsége és fölépülése felől. ¹³ Hiszkija örült, és megmutatta nekik kincseskamráját, az ezüstöt, az aranyat, a fűszerfélét, a finom olajat, egész fegyvertárát, s mindent, ami csak volt a kincsházban. Nem volt a palotájában és a székhelyén semmi, amit meg ne mutatott volna. ¹⁴ Izajás próféta elment a királyhoz és megkérdezte: "Mi hírt hoztak ezek az emberek és honnan jöttek?" "Egy távoli országból érkeztek, Bábelből" - felelte Hiszkija. ¹⁵ Izajás folytatta a kérdezősködést: "Mit láttak palotában?" "Mindent láttak - válaszolta Hiszkija -, ami csak van palotámban. Nincs semmi kincseskamrámban, amit meg ne mutattam volna nekik." ¹⁶ Erre Izajás így szólt Hiszkijához: "Halld az Úr szavát! ¹⁷ Eljön a nap, amikor mindent, ami csak van házadban, amit atyáid gyűjtöttek a mai napig, Bábelbe hurcolnak, nem marad belőle semmi! Így hangzott az Úr szava. ¹⁸ S utódaid közül is, akik tőled származnak, akiket nemzel, elvisznek néhányat, és Babilonban a király palotájában fognak szolgálni tisztséget viselve." ¹⁹

Hiszkija azt felelte Izajásnak: "Az Úr szava, amelyet tudtomra adtál, jó!" Arra gondolt ugyanis: "Miért ne, ha napjaimban béke és biztonság uralkodik?!" ²⁰ Hiszkija történetének többi részét, győzelmeit, azt, hogy mint létesített vízgyűjtő medencét és vízvezetékét, hogyan vezette be a városba a vizet, mind megírták Júda királyai történetének könyvében. ²¹ Akkor Hiszkija megtért atyáihoz, és fia, Manassze lett helyette a király. 21. fejezet (2Kir21)

¹ Manassze tizenkét esztendő volt, amikor király lett és ötvenöt évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Hefci-Bahnak hívták. ² Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében: azoknak a népeknek iszonyatos tetteit követte, amelyeket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ³ Újra fölépítette a magaslati helyeket, amelyeket atyja, Hiszkija lerombolt, oltárokat emelt Baalnak, oszlopokat emelt, mint Izrael királya, Acháb; imádta az ég egész seregét és szolgált nekik. ⁴ Még az Úr templomába is épített oltárokat, pedig az Úr megmondta: "Jeruzsálemben szerzek hajlékot nevemnek." ⁵ Az Úr temploma két előudvarában oltárt emelt az ég seregének. ⁶ A fiát tűzbe küldte, jóslásra és bűbájosságra adta magát, halottidézőket és jóvendőmondókat tartott, általában sok olyant művelt, ami gonosznak számít az Úr szemében, s így ingerelte. ⁷ Sőt, még bálványt is csináltatott az oszlopra és az Úr templomában állította fel, pedig az Úr megmondta Dávidnak és Salamonnak: "Ebben a templomban szerzek hajlékot nevemnek, örökre, és Jeruzsálemben, amelyet Izrael törzsei közül kiválasztottam." ⁸ Nem engedem, hogy Izrael lába elhagyja a földet, amelyet atyáidnak adtam, ha hűségesen aszerint élnek, amint meghagytam nekik, a törvény szerint, amelyet szolgám, Mózes szabott nekik." ⁹ De nem hallgattak rá, és Manassze annyira tévútra vezette őket, hogy nagyobb gonoszságokat műveltek, mint azok a népek, amelyeket az Úr kiirtott Izrael fiai elől. ¹⁰ Ezért az Úr így szólt szolgálai, a próféták által: ¹¹ "Mivel Júda királya, Manassze ezeket a szörnyűségeket művelte: nagyobb gonoszságokat követett el, mint előtte az amoriták, és ráadásul bálványaival még Júdát is bűnbe vitte, ¹² azért azt mondja az Úr, Izrael Istene: Bizony, szerencsétlenséget hozok Jeruzsálemre és Júdára, úgyhogy akik hallanak felőle, zúgni fog tőle mindkét fülük. ¹³ Olyan mérőzsinórt vetek Jeruzsálemre, mint Szamariára, és olyan mérőönt, mint Acháb házára. Kitérölöm Jeruzsálemet, ahogy a tálat szokták kitekerni, aztán, amikor kitekérték, lefordítják. ¹⁴ Eltaszítom örökségem maradékát, ellenségei kezére adom, hadd legyenek ellenségeik zsákmánya és prédája, ¹⁵ mivel azt tették, ami gonosznak számít a szememben, és ingereltek attól a naptól kezdve, hogy atyáik kivonultak Egyiptomból, mind a mai napig." ¹⁶ Manassze ártatlan vért is ontott, annyit, hogy teljesen elöntötte Jeruzsálemet egészen fönti határáig, nem tekintve azt a bűnét, hogy Júdát tévútra vezette, hogy azt tegye, ami gonosznak számít az Úr szemében. ¹⁷

Manassze történetének többi részét, amit végbevitt, s elkövetett bűneit mind megírták Júda királyai történetének könyvében. ¹⁸ Akkor Manassze megtért atyáihoz, és palotája kertjében, mégpedig Uza kertjében temették el. Fia, Ámon lett helyette a király. ¹⁹ Ámon huszonkét esztendő volt, amikor király lett, és két évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Mesullemetnek hívták, s a Jotbába való Harucnak volt a lánya. ²⁰ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, akárcsak apja, Manassze. ²¹ Egészen azon az úton járt, amelyen apja járt, ő is azoknak a bálványoknak szolgált, akiknek apja szolgált, és imádta őket. ²² Elhagyta az Urat, atyái Istenét, s nem az Úr útjain járt. ²³ Ámon szolgáló összeesküvést szőtte ellene, és meggyilkolták a királyt a palotájában. ²⁴ A föld népe azonban mind megölte azokat, akik Ámon király ellen összeesküdtek. S az ország népe fiát, Joziját tette meg helyette királynak. ²⁵ Ámon történetének többi részét, amit végbevitt, följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ²⁶ Atyja sírjában temették el, Uza kertjében. Fia, Jozija lett helyette a király. 22. fejezet (2Kir22)

¹ Jozija nyolcesztendő volt, amikor király lett, és harmincegy évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Jedidának hívták, és a Bockatból való Adajának volt a lánya. ² Azt tette, ami kedves az Úr szemében, egészen ősenek, Dávidnak útján járt, nem tért le róla se jobbra, se balra. ³ Jozija király 18. esztendejében a király elküldte Safán írnokot, Acaljahu fiát, Mesulam unokáját a templomba, ezzel a megbízatással: ⁴ "Menj fel a főpaphoz, Hilkijához, hogy öntse együvé azt a pénzt, amelyet az Úr templomába vittek, s azt, amelyet a küszöb őrei a néptől beszedtek. ⁵ Át kell adni azoknak a mestereknek, akik az Úr templomában a felügyeletet ellátják, hogy adják oda az Úr templomában dolgozó munkásoknak, akik a templom kijavításán fáradoznak, ⁶ az asztalosoknak, az építőknek és a kőműveseknek, s vegyenek rajta fát és faragott követ a templom javításához. ⁷ De nem kell őket elszámoltatni a nekik átadott pénzről, mert hűségesen és becsületesen kezelik." ⁸ Akkor Hilkija főpap közölte Safán írnokkal: "Megtaláltam a törvénykönyvet, az Úr templomában." És Hilkija átadta a könyvet Safán írnoknak, és az elolvasta. ⁹ Aztán Safán írnok visszatért a királyhoz és közölte vele a hírt ezekkel a szavakkal: "Szolgáid összeöntették, ami pénz volt a templomban, és átadták a mestereknek, akiket felügyelőnek az Úr templomába rendelték." ¹⁰ Aztán ezt is jelentette Safán írnok a királynak: "Egy könyvet adott át nekem Hilkija", és Safán felolvasta a királynak. ¹¹ Amikor a király meghallotta a törvénykönyv szavait, megszaghatta a ruháját. ¹² Aztán ezt a parancsot adta a király Hilkijának, Safán fiának, Achikámnak, Michaja fiának, Achbornak, Safán írnoknak és Azajának, a király szolgájának: ¹³ "Menjetek, kérdezzétek meg nekem és a népnek az Urat ennek a könyvnek a szavai felől, amelyet találtak.

Mert nagy az Úrnak ellenünk fellobbant haragja, mivel atyáink nem hallgattak e törvény szavaira, nem ahhoz igazodtak, ami benne elő van írva."

¹⁴ Erre Hilkija pap, Achikám, Achbor, Safán és Azaja elmentek Hulda prófétaasszonyhoz, Tikva fiának és Harchának, a ruhafélék őre unokájának, Sallumnak a feleségéhez, aki Jeruzsálemben az új városrészben lakott, és beszéltek vele. ¹⁵ Ő azt mondta nekik: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Jelentsétek annak a férfinak, aki ide küldött benneteket: ¹⁶ Ezt mondja az Úr: Nézd, romlást hozok erre a helyre és lakóira, azt mind (valóra váltom), ami abban a könyvben írva van, amelyet Júda királya olvasott, ¹⁷ mert elhagytak, és más isteneknek égettek tömjént, engem pedig kezük művével ingereltek. Ezért fellobbant haragom e hely ellen, és nem lohadt le. ¹⁸ Júda királyának azonban, aki ideküldött benneteket megkérdezni az Urat, mondjátok meg: Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: A szavak, amelyeket hallottál... ¹⁹ Mert a szíved meglágyult és meghajoltál az Úr előtt, amikor meghallottad, mit mondtam ki erre a helyre és lakóira, azt ugyanis, hogy pusztulás és átok a sorsuk, s megszaggtad ruhádat és könnyezettél színem előtt, én is meghallgattalak - mondja az Úr. ²⁰ Ezért ha atyáid közé szólítalak, békében szállsz sírodba, és szemed nem fogja látni azt a pusztulást, amit erre a helyre hozok." Közölték a királlyal a hírt. 23. fejezet (2Kir23)

¹ Erre a király magához hívatta Júda és Jeruzsálem véneit. ² Aztán elment a király az Úr templomába, s vele Júda férfiai és Jeruzsálem minden lakója, a papok és a próféták és az egész nép apraja-nagyja. És felolvastatta az Úr templomában talált törvénykönyv egész tartalmát. ³ Aztán a király az oszlop elé állt, és az Úr színe előtt megkötötte a szövetséget, hogy az Urat követik, szívük, lelkük mélyéből megtartják parancsait, rendelkezéseit és törvényeit, s valóra váltják annak a szövetségnek a törvényeit, amelyek abban a könyvben írva vannak. S az egész nép magáévá tette a szövetséget. ⁴ Akkor a király megparancsolta Hilkijának és a második papnak, valamint a küszöb őreinek, hogy hordják ki az Úr templomából az összes fölszerelést, amelyet Baalnak, Aserának és az ég egész seregének csináltak, aztán elégette őket a Kidron mentén a mezőkön, a hamuját pedig Bételbe vitette. ⁵ Elbocsátotta a bálványok papjait, akiket Júda királyai felfogadtak, s akik a magaslati helyeken, Júda városaiban és Jeruzsálem környékén tömjént égettek, s azokat is, akik Baalnak, a napnak, a holdnak, a csillagképeknek és az ég egész seregének tömjéneztek. ⁶ Kivitette Aserát is az Úr templomából Jeruzsálemen kívülre, a Kidron völgyébe és elégette a Kidron völgyében, porrá zúzta, és porát a köznép sírhelyeire szórta. ⁷ Az Úr temploma közeléből eltávolította a kéljgők lakhelyét, ahol az asszonyok Aserának a fátyolt szokták szőni. ⁸ Júda városaiból magához rendelte mind a papokat, a magaslati helyeket meg, ahol a

papok tömjéneztek, Gebától egészen Beersebaig, tisztátalanná tette, és a kecskebakok szentélyét is leromboltatta, amely Józsuénak, a város parancsnokának kapuja előtt állt, ahogy az ember a város kapuja felé haladt, balra.⁹ A magaslatok papjai nem mehettek föl Jeruzsálemben az Úr oltárára, csak kovásztalan kenyeret ettek, testvéreik közt.¹⁰ Ben-Hinnom völgyében tisztátalanná tette a tűzrakó helyeket, hogy többé senki ne küldje fiát vagy lányát Moloch tiszteletére tűzbe.¹¹ Eltávolította a lovakat is, amelyeket Júda királyai a nap tiszteletére az Úr temploma bejáratánál, Netanmelech udvari tisztviselő szobája közelében az új szárnyban felállítottak. A nap szekerét tűzbe vetette és elégette.¹² Az emeleti oltárokat, amelyeket Júda királyai emeltek, továbbá azokat az oltárokat, amelyeket Manassze az Úr temploma előudvaraiban építtetett, lerombolta a király, összezúzta és kihordatta, aztán törmeléküket a Kidron völgyébe szórta.¹³ A Jeruzsálemtől keletre, az Olajfák-hegyétől délre álló magaslati helyeket, amelyeket Salamon, Izrael királya a szidóniak szörnyének, Aserának tiszteletére és Kamosnak, a moabiták szörnyének tiszteletére és Milkomnak, az ammoniták szörnyének tiszteletére emelt, a király tisztátalanná tette.¹⁴ A kőoszlopokat összetörette, a szent fákat kidöntötte, helyükre pedig emberi csontokat hordatott.¹⁵ A bételi oltárt, a magaslati helyet, amelyet Nebat fia, Jerobeám épített, aki Izraelt bűnbe vitte - ezt az oltárt és magaslati helyet is lerombolta, a köveket darabokra törte, porrá zúzta, a szent fát pedig elégette.¹⁶ Amikor Jozija megfordult, és meglátta ott a hegyen a sírokat, elküldött, és odavitte a sírokból a csontokat, elégette őket az oltáron és így módon tisztátalanná tette, az Úr szava szerint, amelyet az Isten embere hirdetett, amikor Jerobeám az ünnepen az oltárnál állt. Amikor Jozija megfordult és tekintete Isten embere sírjára esett, aki ezeket a szavakat mondta,¹⁷ megkérdezte: "Miféle sír az, amelyet ott látok?" A város lakói így feleltek: "Isten emberének a sírja, aki Júdeából jött, s mind előre megmondta azokat a dolgokat, amelyeket az oltárnál végbevittél."¹⁸ Erre megparancsolta: "Hagyjátok békében! Senki ne háborgassa csontjait!" Így hát érintetlenül hagyták csontjait, s a Szamariából való próféta csontjait is.¹⁹ Jozija azokat a magaslati szentélyeket is eltávolította Szamaria városaiból, amelyeket Izrael királyai emeltek, hogy az Urat ingereljék, ugyanúgy elbánt velük, mint Bételben az oltárral.²⁰ A magaslati szentélyek papjait, akik ott voltak, mind feláldozta az oltárokon, és emberi csontokat égetett rajtuk. Aztán visszatért Jeruzsálembe.²¹ A király megparancsolta az egész népnek: "Üljetek húsvétot az Úrnak, a ti Isteneteknek tiszteletére, amint meg van írva a szövetség könyvében!"²² Mert már nem ünnepelték így a húsvétot a bírák korától, akik Izrael fiai fölött ítéleztek, s Izrael királyai, valamint Júda királyai idejében sem.²³ Először Jozija király 18. esztendejében ülték így meg a húsvétot Jeruzsálemben az Úr

tiszteletére.²⁴ A halottidézőket és a jósokat, a házi isteneket és a bálványokat, általában minden szörnyűséget, ami csak volt Júda földjén és Jeruzsálemben, sorra eltávolította Jozija, s így teljesítette annak a törvénynek a szavait, amelyeket Hilkija pap az Úr templomában talált.²⁵ Nem volt előtte király hozzá hasonló, aki szíve, lelke mélyéből, minden erejével megtért volna az Úrhoz, Mózes törvénye szerint. S azóta sem született hozzá hasonló.²⁶ De az Úr izzó haragja nem csillapult, amely egykor fellobbant Júda ellen azok miatt a botrányok miatt, amelyekkel Manassze bosszantotta.²⁷ Az Úr ugyanis elhatározta: "Júdát is eltaszítom szíнем elől, amint Izraelt eltaszítottam, s elvetem ezt a várost is, amelyet kiválasztottam: Jeruzsálemet, a templommal egyetemben, amelyről azt mondtam: ott lesz a nevem."²⁸ Jozija történetének többi részét, amit végbevitt, mind megírták Júda királyai történetének a könyvében.²⁹ Az ő idejében Nechó fáraó, Egyiptom királya Assíria királya ellen vonult az Eufrátesz folyóhoz. Jozija király szembeszállt vele, de az Megiddónál megölte, mihelyt összecsaptak.³⁰ Szolgái szekerre tették és Megiddóból holtan Jeruzsálembé vitték, s ott a saját sírjába temették. Az ország népe fogta Jozija fiát, Joachászt, fölkenete és megtette atyja helyett királynak.³¹ Joachász huszonhárom esztendő volt, amikor király lett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Hamutalnak hívták, s a Libnába való Jirmejahu lánya volt.³² Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, egészen úgy, mint atyái tették.³³ Nechó fáraó azonban Hamat földjén, Riblában foglyul ejtette, és 100 ezüst talentumot és 10 arany talentumot rótt büntetésül az országra.³⁴ Aztán Nechó fáraó Jozija fiát, Eljakimot tette meg apja helyett királynak, és nevét Jojakimra változtatta. Joachászt pedig magával vitte Egyiptomba, ott is halt meg.³⁵ Jojakim megadta a fáraónak az ezüstöt és az aranyat. De kénytelen volt megadóztatni az országot, hogy megadhassa a pénzt, amit a fáraó követelt. A föld egész népe vitte az ezüstöt és az aranyat, ahogyan vagyona szerint mindenki kivetette, hogy megadhassa Nechó fáraónak.³⁶ Jojakim huszonöt esztendő volt, amikor király lett, és tizenegy évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Zebidának hívták, s a Rumába való Pedajának volt a lánya.³⁷ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, egészen úgy, mint atyái tették. 24. fejezet (2Kir24)

¹ Abban az időben Babel királya Nebukadnezár felvonult, és Jojakim három évre alattvalója lett, de aztán újra elszakadt tőle.² Erre az ellene küldte a kaldeusok portyásait, aztán az arámok portyásait, a moabíták portyásait és az ammoníták portyásait. Júda ellen küldte őket, hogy pusztítsák el, az Úr szava szerint, amelyet szolgái, a próféták által hallatott.³ Pusztán az Úr haragja miatt támadtak Júdára, azért, mert eltaszította őket szíне elől Manassze bűnei miatt, mindazért, amit az véghezvitt.⁴ Az ártatlan vér miatt, amit kiontott,

hogy Jeruzsálemet elöntötte az ártatlanok vére; ezt nem bocsátotta meg az Úr. ⁵ Jojakim történetének többi részét, amit végbevitt, mind följegyezték Júda királyai történetének könyvében. ⁶ Akkor Jojakim megtért atyáihoz, és fia, Jojachin lett helyette a király. ⁷ De Egyiptom királya nem vonult ki többet országából. Mert Babilon királya mindent meghódított, ami Egyiptom királya alá tartozott, Egyiptom patakjától egészen az Eufrátesz folyóig. ⁸ Jojachin tizenennyolc esztendő volt, amikor király lett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Nechustának hívták, s a jeruzsálemi Elnatannak volt a lánya. ⁹ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, egészen úgy, mint apja tette. ¹⁰ Abban az időben Babilon királyának, Nebukadnezárnak a szolgálói felvonultak Jeruzsálem ellen, és a város ostrom alá került. ¹¹ Aztán Nebukadnezár, Babilon királya, maga is hadba vonult a város ellen, amelyet közben szolgálói ostrom alatt tartottak. ¹² Akkor Júda királya, Jojachin kiment Bábel királyához, ő, anyja, szolgálói, parancsnokai és tisztségviselői. S Babilon királya foglyul ejtette őket, uralma 8. esztendejében. ¹³ Elhurcolta az Úr templomából az összes kincset, ugyanígy a királyi palota kincseit is; az összes aranyedényt összetörte, amit Salamon, Izrael királya az Úr temploma számára csináltatott, úgy, ahogy az Úr előre megmondta. ¹⁴ Egész Jeruzsálemet fogságba hurcolta, az összes parancsnokot és fegyverforgatásra alkalmas férfit, tízezer foglyot, ezenkívül az összes kovácsot és lakatost, nem maradt ott senki, csak a föld egyszerű népe. ¹⁵ Jojachint is magával vitte - fogolyként - Bábelbe, s ugyanígy fogságba hurcolta Jeruzsálemből Bábelbe a király anyját, a király asszonyait és tisztségviselőit, valamint az ország előkelőit is; ¹⁶ ezenkívül az összes tekintélyes embert elvitte fogolynak Babilon királya Bábelbe, szám szerint hétezret, meg a kovácsokat és a lakatosokat, szám szerint ezret, s az összes magabíró, fegyverforgatásra alkalmas férfit is. ¹⁷ Aztán Bábel királya Jojachin nagybátyját, Mattanját tette meg helyette királynak, s a nevét Cidkijára változtatta. ¹⁸ Cidkija huszonegy esztendő volt, amikor király lett, és tizenegy évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Hamutalnak hívták, s a Libnába való Jirmejahu lánya volt. ¹⁹ Azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, egészen úgy, mint Jojakim tette. ²⁰ Annyira fölgerjedt ezért az Úr haragja Júda és Jeruzsálem ellen, hogy végül eltaszította színe elől. Cidkija elszakadt Bábel királyától. 25. fejezet (2Kir25)

¹ Uralmának 9. esztendejében a hónap tizedik napján történt, hogy Bábel királya, Nebukadnezár Jeruzsálem alá vonult, ő maga és egész serege körülzárta és töltést hányt köré. ² S a város ostrom alatt állt egészen Cidkija király 11. évéig. ³ A negyedik hónapban azonban, a hónap kilencedik napján, akkora volt az inség a városban, hogy nem volt többé kenyere a föld népének. ⁴ Akkor rést ütöttek a város falán, s a király éjszaka kilopodzott összes harcosával a két fal között a

király kertje közelében levő kapun, jöllehet a kaldeusok ott táboroztak a város körül. Araba felé vették az irányt.⁵ De a kaldeusok csapatai a király nyomába eredtek, és Jerikó pusztáján utol is érték; csapatai elhagyták és szétszéledtek.⁶ Megragadták a királyt és Babilon királya elé vitték. Az ítélet tartott fölötte.⁷ Fiait Cidkija szeme láttára lemészároltatta, magát Cidkiját pedig megvakíttatta, majd láncra verve Babilonba hurcolta.⁸ Babilon királyának, Nebukadnezárnak 19. esztendejében, az ötödik hónapban, a hónap hetedik napján Bábel királyának szolgálja, a testőrség parancsnoka, Nebuzaradan bevonult Jeruzsálembe.⁹ Fölgyújtotta az Úr templomát, valamint a királyi palotát és az összes házat Jeruzsálemben.¹⁰ A kaldeusok csapatai, amelyek a testőrség parancsnokának a hatalma alatt álltak, lerombolták Jeruzsálem körül a falakat.¹¹ A lakosok maradékát, akik még életben maradtak a városban, aztán a szökevényeket, akik átszöktek Bábel királyához, valamint a mesteremberek maradékát elhurcolta Nebuzaradan, a testőrség parancsnoka.¹² Hanem a föld népéből hagyott ott a testőrség parancsnoka szőlőművesnek és földművesnek.¹³ Az Úr templomának bronzoszlopait, az üstlábakat és a bronzmedencét összetörték a kaldeusok az Úr templomában, s a bronzot elvitték Bábelbe.¹⁴ Az üstöket, lapátokat, késeket, tálakat, s az összes bronzeszközt, amivel a szolgálatot ellátták, szintűgy elvitték.¹⁵ A színaranyból vagy színezüstből való füstölőket és hintőket is elvitte a testőrség parancsnoka.¹⁶ A két oszlop, a medence és az üstlábak, amelyeket Salamon az Úr temploma számára csináltatott - ezeknek a súlyát nem lehet megbecsülni;¹⁷ 18 könyök magas volt az egyik oszlop, s bronz oszlopfő volt rajta; az oszlopfő magassága 5 könyöknyit tett ki. Aztán háló és gránátmák övezték az oszlopfőt, mind csupa bronz. Ugyanígy a másik oszlopon is...¹⁸ A testőrség parancsnoka elvitte fogságba Szeraja főpapot, továbbá a második papot, Cefanját és a küszöb három őrét.¹⁹ A városból egy tisztségviselőt ejtett foglyul, aki a harcosok élén állt, aztán öt embert a király közvetlen környezetéből, akiket megtaláltak a városban; továbbá elfogta a sereg parancsnokának írnokát, aki számba vette a föld népét, és azt a hatvan férfit a föld népéből, akit a városban találtak.²⁰ Nebuzaradan, a testőrség parancsnoka fogta és Bábel királya elé vitte őket, Riblába.²¹ Bábel királya aztán kivégeztette őket Riblában, Hamat földjén. Így Júdát messze elhurcolták hazájából.²² Ami azokat az embereket illeti, akik Júdában maradtak, mivel Bábel királya, Nebukadnezár otthagya őket, följük Achikám fia, Safán unokája, Gedalja került.²³ Amikor a csapatok vezérei és emberei meghallották, hogy Bábel királya Gedalját följük rendelte, elmentek Gedaljához Micpába, mégpedig: Netanja fia, Izmael, Kareach fia, Jochanan, Tanchumet fia, Szeraja Netofából és Maachati fia, Jaasanja, embereikkel együtt.²⁴ Gedalja esküvel ígérte nekik és embereiknek: "Nem kell félnetek a kaldeusoktól, maradjatok földeteken, s legyetek Babilon királyának alattvalói. Aztán jól megy majd sorotok!"²⁵ De a hetedik hónapban megérkezett a királyi családból Elisama

unokája, Netanja fia, Izmael tíz férfival, és megölték Gedalját, valamint a Micpában levő zsidókat és kaldeusokat. ²⁶ Erre az egész nép, apraja-nagyja elindult a csapatok vezetőivel együtt, s levonult Egyiptomba, mert féltek a kaldeusoktól. ²⁷ Júda királya, Joachin fogságának 37. esztendejében, a tizenkettedik hónapban, a hónap huszonhetedik napján történt, hogy Bábel királya, Evil-Merodach abban az évben, amikor király lett, megkegyelmezett Júda királyának, Joachinnak, és kiengedte a börtönből. ²⁸ Barátságosan beszélt vele, s előbbre ültette, mint azokat a királyokat, akik ott voltak nála Bábelban. ²⁹ Letehette rabruháját és vele étkezhetett, amíg csak élt. ³⁰ Gondoskodtak megélhetéséről állandóan, napról napra, amíg csak élt. Krónikák I. könyve

1. fejezet (1Krón1)

¹ Ádám, Szet, Enos, ² Kenán, Mahalaleel, Járed, ³ Hénok, Metuselach, Lámech, ⁴ Noé, Szem, Kám, Jáfet. ⁵ Jáfet fiai: Gomer, Magog, a médek, Jáván, Tubál, Mesech és Tirász. ⁶ Gomer fiai: Askenász, Rifát és Togorma. ⁷ Jáván fiai: Elisa, Tarsis, a kittimek és a dananimok. ⁸ Kám fiai: Kus, Micrajim, Put és Kánaán. ⁹ Kus fiai: Seba, Havila, Szabta, Ráma és Szabtecha. Ráma fiai: Seba és Dedán. ¹⁰ Kus nemzette Nimród, ő gyakorolt elsőnek hatalmat a földön. ¹¹ Micrajim leszármazottai a luditák, az anamiták, a lehabiták, a naftuchiták, ¹² a patruziták, a kaszluchiták és a kaftoriták, akikről a filiszteusok eredtek. ¹³ Kánaán nemzette Szidont, az elsőszülöttet és Hetet, ¹⁴ továbbá a jebuzitát, az amoritát, a gargazitát, ¹⁵ a hivvitát, az arkitát és a szinitát, ¹⁶ az arvaditát, a cemaritát és a hamitát. ¹⁷ Szem fiai: Elám, Asszur, Arpachsád, Lud és Arám. Arám fiai: Uc, Hul, Geter és Mesech. ¹⁸ Arpachsád nemzette Selachot, Selach nemzette Ébert. ¹⁹ Ébernek két fia született: az egyiknek a neve Peleg, mivel az ő idejében osztották fel a földet; a testvére neve Joktán. ²⁰ Joktán nemzette Almoládot, Selefet, Hacarmavetet és Jerachot, ²¹ Hadorámot, Uzult, és Diklát, ²² Ebált, Abimaelt, Sebát, ²³ Ofirt, Havilát és Jobábot. Ezek mind Joktán fiai. ²⁴ Arpachsád, Selach, ²⁵ Éber, Peleg, Reu, ²⁶ Szerug, Nachor, Terach, ²⁷ Ábrám, vagyis Ábrahám. ²⁸ Ábrahám fiai: Izsák és Izmael. ²⁹ Nemzetségük a következő: Izmael elsőszülötte Nebajot, továbbá Kedár, Adbeel, Mibszam, ³⁰ Misma, Duma, Massza, Hadad, Tema, ³¹ Jetur, Nafis és Kedma. Ezek Izmael fiai. ³² Keturának, Ábrahám mellékfeleségének fiai: ő szülte Szimránt, Joksánt, Medánt, Midiánt, Jisbakot és Suachot. Joksán fiai: Seba és Dedán. ³³ Midián fiai: Efa, Efer, Hanoch, Abida és Eldaa. Ezek mind Ketura fiai. ³⁴ Ábrahám Izsákot nemzette. Izsák fiai: Ézsau és Izrael. ³⁵ Ézsau fiai: Elifász, Reuel, Jeus, Jalam és Korach. ³⁶ Elifász fiai: Temán, Omár, Cefi, Gatam, Kenász, Timna és Amalek. ³⁷ Reuel fiai: Nachat, Szerách, Samma és Miza. ³⁸ Szeir fiai: Lotán, Sobál, Cibeon, Ana, Dison, Ecer és Disán. ³⁹ Lotán

fiai: Hori és Homám és Lotán nővére, Timna. ⁴⁰ Sobál fiai: Alján, Manachát, Ebal, Sefi és Onam. Cibeon fia: Aja és Ana. ⁴¹ Ana fia: Dison. Dison fiai: Hamrán, Esbán, Jitrán és Kerán. ⁴² Ecer fiai: Bilhán, Szaaván, Jaakán. Dison fiai: Uc és Arán. ⁴³ Ezek a királyok uralkodtak Edom földjén, mielőtt Izrael fiainak királyuk lett volna: Bela, Beor fia; városát Dinhabának hívták. ⁴⁴ Bela halála után Jobáb, a bocrai Szerach fia uralkodott helyette mint király. ⁴⁵ Amikor Jobáb meghalt, helyette a temaniták földjéről származó Husám uralkodott királyként. ⁴⁶ Husám halála után Adad uralkodott helyette mint király, annak a Badadnak a fia, aki a midiánitákat Moáb mezején megverte. Városát Avitnak hívták. ⁴⁷ Adad halála után a maszrekai Szamla uralkodott helyette királyként. ⁴⁸ Szamla halála után a Rechobot-han-Nacharból származó Saul uralkodott helyette mint király. ⁴⁹ Saul halála után Baal-Hanan, Achbor fia uralkodott helyette királyként. ⁵⁰ Baal-Hanan halála után Hadad uralkodott helyette mint király. Városát Painak hívták. Feleségének neve Mehetabeel, aki a Me-Szahabból való Matred lánya volt. ⁵¹ Hadad halála után törzsfőnökök léptek fel Edomban: Timna törzsfője, Alja törzsfője, Jetet törzsfője, ⁵² Oholibama törzsfője, Ela törzsfője, Pinon törzsfője, ⁵³ Kenász törzsfője, Temán törzsfője, Mibcár törzsfője, ⁵⁴ Magdiel törzsfője, Iram törzsfője. Ezek voltak Edom törzsfőnökei. 2. fejezet (1Krn2)

¹ Izraelnek ezek a fiai: Ruben, Simeon, Lévi, Júda, Isszachár, Zebulun, ² Dán, József, Benjamin, Naftali, Gád és Áser. ³ Júda fiai: Er, Onan és Sela, ez a három a kánaáni Bat-Suától született. Er, az elsőszülött nem volt kedves az Úr szemében, ezért meghalt. ⁴ A menyé, Támár szülte neki Percet és Szerachot. Júdának összesen öt fia volt. ⁵ Perc fiai: Hecron és Hamul. ⁶ Szerach fiai: Zimri, Etán, Hemmán, Kalkol és Darda; összesen öt. ⁷ Karmi fiai: Achár, aki bajba hozta Izraelt, mivel átok alá vetett dolgot tulajdonított el. ⁸ Etán fia: Azarja. ⁹ Hecron fiai, akik tőle születtek: Jerachmeel, Rám és Kelubáj. ¹⁰ Rámtól származott Aminadab, Aminadabtól származott Nachson, Júda fiainak a feje. ¹¹ Nachsontól származott Szalma, Szalmától származott Boász, ¹² Boásztól származott Obed, Obedtől származott Izáj; ¹³ Izájtól származtak: az elsőszülött Eliáb volt, a második Abinadab, a harmadik Sima, ¹⁴ a negyedik Netáneel, az ötödik Raddaj, ¹⁵ a hatodik Ocem, a hetedik Dávid. ¹⁶ Nővéreik: Ceruja és Abigail. Ceruja fiai: Abisáj, Joáb és Azael, hárman. ¹⁷ Abigail Amazát szülte. Amaza apja az izmaelita Jeter volt. ¹⁸ Kálebtől, Hecron fiától származott Azuba, Isa és Jeriot. A fiaik: Jeser, Sobab és Ardon. ¹⁹ Amikor Azuba meghalt, Káleb feleségül vette Efratát, s az Hurt szülte neki. ²⁰ Hur fia Uri volt, Uri fia Becaleel. ²¹ Ezután Hecron egybekelt Machirnak, Gileád apjának a leányával. Hatvanéves volt, amikor feleségül vette. Az Szegubot szülte neki. ²² Szegub Jairt nemzette, akinek huszonhárom városa volt Gileád

földjén.²³ Azután megszerezte Gesurt és Aramot, Jair sátorfalvait, Kenatot és leányvárosait, összesen hatvan települést. Mindezek Machirnak, Gileád apjának fiaié voltak.²⁴ Hecron halála után Káleb bement Efratához, apjának, Hecronnak a feleségéhez. Ez Aschurt, Tekoa apját szülte neki.²⁵ Jerachmeelnek, Hecron elsőszülöttének fiai: Rám, az elsőszülött, továbbá Buna, Oren, Ocem, Achija.²⁶ Jerachmeelnek volt még egy Atara nevű felesége is. Ő volt Onam anyja.²⁷ Rámnak, Jerachmeel elsőszülöttének a fiai: Maac, Jamin és Eker.²⁸ Onam fiai Sammáj és Jada voltak, Sammáj fiai pedig Nadab és Abisur.²⁹ Abisur feleségének a neve Abichail volt. Ő szülte neki Achbánt és Molidot.³⁰ Nadab fiai: Szeled és Efraim. Szeled utód nélkül halt meg.³¹ Efraim fia: Jisi. Jisi fia: Sesán. Sesán fia: Achláj.³² Jedánnak, Sammáj testvérének a fiai: Jeter és Jonatán. Jeter utód nélkül halt meg.³³ Jonatán fiai: Pelet és Zaza. Ezek voltak Jerachmeel fiai.³⁴ Sesánnak nem voltak fiai, csak lányai. Sesánnak volt egy Jarcha nevű egyiptomi rabszolgája.³⁵ Sesán a lányát Jarchához, a rabszolgájához adta feleségül, s az Attájt szülte neki.³⁶ Attáj fia volt Nátán, Nátán fia Zabad,³⁷ Zabad fia Eflál, Eflál fia Obed,³⁸ Obed fia Jehu, Jehu fia Azarja,³⁹ Azarja fia Helec, Helec fia Eleáza,⁴⁰ Eleáza fia Sziszmáj, Sziszmáj fia Sallum,⁴¹ Sallum fia Jekamja, Jekamja fia Elisáma.⁴² Kálebnek, Jerachmeel testvérének fiai: Mesa, az elsőszülött. Ő volt Zif apja. Fia Maresa volt, Hebron apja.⁴³ Hebron fiai: Korach, Tapuach, Rekem és Sema.⁴⁴ Sema nemzette Rachámot, Jorkeám apját. Rekem nemzette Sammájt.⁴⁵ Sammáj fia Maon volt, Maon pedig Betcur apja volt.⁴⁶ Efa, Káleb mellékfelesége szülte Háránt, Mocát és Gázest. Hárán Gázest nemzette.⁴⁷ Jachdaj fiai: Regem, Jotám, Gesám, Pelet, Efa és Saaf.⁴⁸ Káleb mellékfelesége, Maacha szülte Sebert és Tirchánát.⁴⁹ Ő szülte Saafot, Madmanna apját, Sevát, Machbena apját és Gibeá apját. Káleb leánya Achsa volt.⁵⁰ Ezek Káleb fiai. Hurnak, Efrata elsőszülöttének fiai: Sobál, Kirját-Jearim apja;⁵¹ Szalma, Betlehem apja és Háref, Bet-Gáder apja.⁵² Sobálnak, Kirját-Jearim apjának ezek voltak a fiai: Haroe, a manacatíták fele⁵³ és a Kirját-Jearim-beliek, a jitriták, a putiták, a sumatíták és a misraitíták nemzetsége. Tőlük származnak a coreatíták és az estaoliták.⁵⁴ Szalma fiai: Betlehem, a netopatíták, Atrot, Bet-Joáb, a manachatíták fele, a coreatíták.⁵⁵ A szofriták nemzetsége, akik Jábecben laknak, a tireatíták, a simeatíták és a szuchatíták. Ezek a keniták, akik Hamatból jöttek, tőlük származik Recháb házanépe. 3. fejezet (1Krón3)

¹ Dávid fiai, akik Hebronban születtek: Amnon, az elsőszülött, aki a jiszreeli Achinoamtól született. A második Dániel, a kármeli Abigailtól,² a harmadik Absalom, Maachának, Talmaj gesuri király leányának a fia, a negyedik Adonija, Haggit fia,³ az ötödik az Abitáltól született Sefatja, a hatodik az Eglá nevű feleségétől származó Jitreám.⁴ Hebronban hatan születtek. Ott hét évig

és hat hónapig uralkodott királyként. Harminchárom évig uralkodott - mint király - Jeruzsálemben. ⁵ Jeruzsálemben ezek születtek: Simea, Sobáb, Nátán és Salamon, ez a négy Bat-Suától, Amiel leányától. ⁶ Azonkívül Jibdár, Elisama, Elifelet, ⁷ Nogach, Nefeg, Jafia, ⁸ Elisama, Eljada és Elifelet, kilencen. ⁹ Ezek Dávid fiai, a mellékfeleségek fiain kívül, a nővérük Támár. ¹⁰ Salamon fia Rechabeám, ennek fia Abija, ennek fia Aza, ennek fia Jehosafát, ¹¹ ennek fia Jorám, ennek fia Achaszja, ennek fia Joás, ¹² ennek fia Amacja, ennek fia Azarja, ennek fia Jotam, ¹³ ennek fia Acház, ennek fia Hiszkija, ennek fia Manassze, ¹⁴ ennek fia Amon, ennek fia Jozija. ¹⁵ Jozija fiai: az elsőszülött Jochanan, a második Jojachim, a harmadik Cidkija, a negyedik Sallum. ¹⁶ Jojakim fiai: a fia Jechonja és ennek a fia Cidkija. ¹⁷ A fogoly Jechonja fia: Sealtiel. Az ő fiai: ¹⁸ Malkiram, Pedaja, Seneacár, Jekámja, Hosama és Nedabja. ¹⁹ Pedaja fiai: Zerubbabel és Simi. Zerubbabel fiai: Mesullam és Hananja, továbbá nővérük, Selomit. ²⁰ Messullam fiai: Hasuba, Ohel, Berechja, Haszadja, Jusab-Hezed, öten. ²¹ Hananja fiai: Pelatja és Jesaja, ennek a fia Rafeja, ennek a fia Arnan, ennek a fia Obadja, ennek a fia Szechanja. ²² Szechanja fiai: Semaja, Hattus, Jigeál, Bariach, Nearja és Safat, hatan. ²³ Nearja fiai: Eljoenáj, Hiszkija és Aszrikám, hárman. ²⁴ Eljoenáj fiai: Hodajvahu, Eljasib, Pelaja, Akkub, Jochanan, Delaja, Anani, heten. 4. fejezet (1Krón4)

¹ Júda fiai: Perek, Hecron, Karmi, Hur és Sobál. ² Reaja, Sobál fia Jachatot nemzette. Jachat fiai: Achumaj és Lahad. Ezek a coreatiták nemzetségei. ³ Ezek: Abi-Etam, Jiszreel, Jisma és Jidbas, nővérük neve Hacleponi. ⁴ Penuel Gedor apja volt, Ezer pedig Husa apja. Ezek Hurnak, Efrata elsőszülöttének, Betlehem apjának a fiai. ⁵ Asechurnak, Tekoa apjának két felesége volt: Helea és Naara. ⁶ Naara szülte neki Asuzámot, Hefert, a timnitákat és az achastitákat. Ezek Naara fiai. ⁷ Helea fiai: Ceret, Cohár és Etnana. ⁸ Koc nemzette Anubot és Haccobebát, továbbá Acharchelnek, Harum fiának nemzetségeit. ⁹ Jabec történetesen tekintélyesebb lett, mint testvérei. Anyja a Jabec nevet adta neki, mert úgymond: "fájdalommal szültem." ¹⁰ Jabec így fohászkodott Izrael Istenéhez: "Áldj meg engem, és növeld területemet, legyen velem a kezed, és tartsd távol tőlem a csapást, hogy baj nélkül éljek". Isten megadta neki, amiért imádkozott. ¹¹ Káleb, Sucha testvére, Mechirt nemzette. Ez Eston apja. ¹² Eston nemzette Bet-Rafát, Pazeachot és Techinnát, Ir-Nachas apját és a kenizita Ezelen testvérét. Ezek a reachabiak. ¹³ Kena fiai: Otniel és Szerája, Otniel fiai: Hatat és Meonotáj. ¹⁴ Meonotáj nemzette Ofrát, Szeraja nemzette Joábot, Ge-Harasim apját. Ők kovácsok voltak. ¹⁵ Jefunne fiának, Kálebnak a fiai: Ir, Ela és Naam. Ela fia: Kenász. ¹⁶ Jehalleel fiai: Zif, Zifa, Tirja és Azareel. ¹⁷ Ezra fiai: Jeter, Mered, Efer és Jakon. Ezután a felesége

szülte Mirjamot, Sammájt és Jisbát, Estemoa apját. ¹⁸ Júdeai felesége szülte Jeredet, Gedor apját, Hébert, Szochó apját és Jekutielt, Szanoach apját. Ezek Bitjának, a fáraó lányának fiai, akit Mered feleségül vett. ¹⁹ Hodia feleségének a fiai, aki Nachamnak, a garmita Keila és a maachatita Estemoa apjának volt a nővére. ²⁰ Simon fiai Amnon, Rinna, Ben-Hanan és Tilon. Jisi fiai: Zsochet és Ben-Zsochet. ²¹ Júda fiának, Selának a fiai: Er, Recha apja és Lada, Maresa apja, valamint a betasbeai bisszuskészítők házának nemzetségei, ²² Jokim, a koszebai emberek, továbbá Joás és Szaraf, akik Moábbbán nősültek, és visszatértek Betlehembe. (Ezek a történetek nagyon régiek.) ²³ Ezek a fazekasok, Natejim és Gedera lakói. Ott laktak a királynál, az ő műhelyébe szegődtek el. ²⁴ Simeon fiai: Nemuel, Jamin, Jarib, Zerach és Saul. ²⁵ Ennek a fia Sallum, ennek a fia Mibszám, ennek a fia Misma. ²⁶ Misma fiai: a fia Hammuel, ennek a fia Zakkur, ennek a fia Simi. ²⁷ Siminek tizenhat fia és hat lánya volt. Testvéreinek azonban nem volt sok gyermekük. Egész nemzetségük nem szaporodott úgy, mint Júda fiai. ²⁸ Ők Beersebában, Moladában, Hacar-Sualban, ²⁹ Bilhában, Ecenben, Toladban, ³⁰ Betuelben, Hormában, Ciklagban, ³¹ Bet-Markabotban, Hacar-Szuszinban, Bet-Biriben, Saarimban laktak. Ezek voltak a városaik Dávid trónra lépéséig. ³² Falvaik: Etam, Aim, Rimmon, Tochen és Asan, öt helység, ³³ és a városaik környékén levő minden falu egészen Baaláig. Ott laktak és tömörültek össze. ³⁴ Mesobab, Jamlech, Josa, Amacjának a fia, ³⁵ Joel, Jehu, Josibiának, Aziel fiának, Szerájának a fia, ³⁶ Eljoenáj, Jaakoba, Jesokhaja, Azia, Abdiel, Jezimiel, Benaja, ³⁷ Ziza, Ben-Simi, Ben-Allon, Ben-Jedaja, Ben-Simri, Ben-Semaja. ³⁸ Ezek név szerint nemzetségeik főemberei. Családjaik nagyon kiterjedtek voltak. ³⁹ Ezért elvonultak a gerari hágóhoz, a völgy keleti részéig, hogy legelőt keressenek barmaiknak. ⁴⁰ Találtak is kövér, jó legelőt. A föld mindkét irányban tágas, nyugodt és békés volt. Azelőtt kámiták laktak rajta. ⁴¹ A név szerint felsorolt emberek Hiszkijának, Júda királyának idejében kivonultak, s elpusztították azoknak a sátraikat és kunyhóikat, akiket ott találtak. Betöltötték rajtuk az átkot mind a mai napig, s letelepedtek a helyükre. Ott ugyanis jó legelő volt barmaik számára. ⁴² Simeon fiai közül némelyek a Szeir-hegységbe vonultak. Összesen ötszáz férfi. Pelatja, Neárja, Refaja és Uziel, Jisi fiai voltak a vezetőik. ⁴³ Megverték az előzőtt amalekiták maradékát, s ott laknak mind a mai napig. 5. fejezet (1Krn5)

¹ Rubennek, Izrael elsőszülöttének a fiai. Ő volt igazában az elsőszülött, de mivel beszennyezte apja ágyát, elsőszülöttségi jogát Józsefnek, Izrael fiának fiai kapták. Ruben nemzetsége tehát elvesztette elsőszülöttségi jogát, ² s Júda lett a legerősebb testvérei között. Az uralkodó belőle került ki, míg az elsőszülöttségi jog Józsefé maradt. ³ Rubennek, Izrael elsőszülöttének fiai:

Hénoch, Pallu, Hecron és Karmi. ⁴ Joel fiai: az ő fia Semaja, ennek a fia Gog, ennek a fia Simi, ⁵ ennek a fia Micha, ennek a fia Reaja, ennek a fia Baal, ⁶ ennek a fia Beera, akit Asszíria királya, Tiglatpilezer fogságba hurcolt. Ez főember volt, Ruben fiai között. ⁷ Testvérei nemzetségeik szerint, ahogy származásuknak megfelelően a nemzetségek jegyzékében szerepelnek: Az első Jejel, azután Zekarjahu, ⁸ Bela, Azának a fiai, aki Joel fiának, Semának volt a fia. Ő maga Aroerben lakott a Nébóig és Baal-Meonig. ⁹ Lakóhelye kelet felé az Eufrátesz folyóig terjedő pusztaság széléig nyúlt. Gileádban számos csordája volt. ¹⁰ Saul idejében megverték a hagritákat, akik el is pusztultak a kezük alatt. Ekkor beköltöztek sátraikba Gileád egész keleti felén. ¹¹ Gád fiai, akik velük szemben, Básán földjén laktak, egészen Szalkháig: ¹² az első Joel, a második Safam, továbbá Janaj és Safat Básánban. ¹³ Testvéreik családjuk szerint: Michael, Mesullam, Seba, Joráj, Jachán, Szia és Éber, heten. ¹⁴ Ezek voltak Abichail fiai: Ben-Huri, Ben-Jaroach, Ben-Gileád, Ben-Michael, Ben-Jesisáj, Ben-Jachdo, Ben-Busz. ¹⁵ Achi, Guni fiának, Abdielnek a fia volt a család feje. ¹⁶ Gileádban laktak, Básánban és leányvárosaiban, valamint a Szirjon összes legelőjén, a szélső határokig. ¹⁷ Jotánnak, Júda királyának idejében mind összetömörültek. ¹⁸ Ruben és Gád fiai, továbbá Manassze fél törzse bátor katonák voltak, pajzsot és kardot viseltek, íjat feszítettek és jártasak voltak a hadakozásban; 44 760 hadviselésre alkalmas emberük ¹⁹ háborút folytatott a hagritákkal, Jeturral, Nafissal és Nodaddal. ²⁰ Segítséget is találtak velük szemben, s így a hagritákat szövetségeseikkel együtt leigázták. Harc közben Istenhez fohászkodtak, s ő meghallgatta őket, mivel bíztak benne. ²¹ Elvitték minden nyájukat: 50000 tevét, 250000 juhot, 2000 szamarat és 100000 embert. ²² Azonkívül sokan elestek, mivel Isten irányította a harcot. Ezután a helyükre telepedtek, egészen a fogságig. ²³ Manassze fél törzsének fiai Básán és Baal-Hermon, a Szanir- és a Hermon-hegy között fekvő területen laktak. Sokan voltak. ²⁴ A családfőik: Efer, Jisi, Eliel, Aszriel, Jirmeja, Hodavja és Jaachdiel, bátor férfiak, tekintélyes emberek, a családok fejei. ²⁵ De hűtlenül elhagyták atyáik Istenét, s a föld népének isteneihez szegődtek, amelyeket Isten a szemük láttára megsemmisített. ²⁶ Ezért Izrael Istene feltüzeltelte Asszíria királyának, Pulnak és Asszíria királyának, Tiglatpilezernek a lelkét. Ez elhurcolta Rubent, Gádot és Manassze törzsének felét, s elvitte őket Halachba, Hábor mellé a Gozán folyóhoz. Még ma is ott vannak. ²⁷ Lévi fiai: Gersom, Kehát és Merári. ²⁸ Kehát fiai: Amram, Jichár, Hebron és Uziel. ²⁹ Amram fiai: Áron, Mózes és Mirjam. Áron fiai: Nadab, Abihu, Eleazár és Itamár. ³⁰ Eleazár nemzette Pinchászt, Pinchász nemzette Abisuhát, ³¹ Abisuha nemzette Bukkit, Bukki nemzette Uzit, ³² Uzi nemzette Zerachját, Zerachja nemzette Merajotot, ³³ Merajot nemzette Amarját, Amarja nemzette Ahitubot, ³⁴ Ahitub nemzette Cádokot, Cádok nemzette Ahimaact, ³⁵ Ahimaac nemzette

Azarját, Azarja nemzette Jochanánt, ³⁶ Jochanán nemzette Azariát, ez volt a papja a háznak, amelyet Salamon Jeruzsálemben épített. ³⁷ Azarja nemzette Amarját, Amarja nemzette Ahitubot, ³⁸ Ahitub nemzette Cádokot, Cádok nemzette Sallumot, ³⁹ Sallum nemzette Hilkiját, Hilkija nemzette Azarját, ⁴⁰ Azarja nemzette Szeraját, Szeraja nemzette Jehocadakot. ⁴¹ Jehocadaknak el kellett mennie, amikor az Úr Nebukadnezárral fogságba hurcoltatta Júdát és Jeruzsálemet. 6. fejezet (1Krón6)

¹ Lévi fiai: Gersom, Kehát és Merári. ² Ezek Gersom fiainak nevei: Libni és Simi. ³ Kehát fiai: Amram, Hichár, Hebron és Uziel. ⁴ Merári fiai: Machli és Musi. Ezek Lévi leszármazottai apjuk szerint. ⁵ Gersomtól: a fia Libni, ennek a fia Jachát, ennek a fia Zimma, ⁶ ennek a fia Joach, ennek a fia Iddo, ennek a fia Zerach, ennek a fia Jeatraj. ⁷ Kehát fiai: a fia Aminadab, ennek a fia Korach, ennek a fia Asszir, ⁸ ennek a fia Elkána, ennek a fia Ebjasaf, ennek a fia Asszir, ⁹ ennek a fia Tachát, ennek a fia Uriel, ennek a fia Uzija, ennek a fia Saul. ¹⁰ Elkánának a fiai: Amazáj és Achimot; ¹¹ ennek a fia Elkána, ennek a fia Cafáj, ennek a fia Nachát, ¹² ennek a fia Eljáb, ennek a fia Jerochám, ennek a fia Elkána. ¹³ Elkánának a fiai: Sámuel, az elsőszülött és Abija, a második. ¹⁴ Merári fiai: Machli, ennek a fia Libni, ennek a fia Simi, ennek a fia Uza, ¹⁵ ennek a fia Simea, ennek a fia Haggia, ennek a fia Azaja. ¹⁶ Ezek azok, akiket Dávid az Úr házában az ének ápolására rendelt azután, hogy a láda nyugalmat talált. ¹⁷ Énekléssel szolgáltak a megnyilatkozás sátorának hajléka előtt, amíg Salamon föl nem építette Jeruzsálemben az Úr házát. Az előírásoknak megfelelően látták el a szolgálatot. ¹⁸ Ezek voltak a szolgálattelvők és fiaik: Kehát fiainak a fiai közül: Hemán, az énekes, aki Joelnek volt a fia, az Sámuel fia, ¹⁹ az Elkána fia, az Jerochán fia, az Eliel fia, az Toach fia, ²⁰ az Cuf fia, az Elkána fia, az Machát fia, az Amazáj fia, ²¹ az Elkána fia, az Joel fia, az Azarja fia, az Cefanja fia, ²² az Tachát fia, az Asszir fia, az Ebjaszaf fia, az Korach fia, ²³ az Jichár fia, az Kehát fia, az Lévi fia, Izrael fiáé. ²⁴ A testvére, Aszaf állt a jobbján: Aszaf Berechjahunak a fia, aki Simeának volt a fia, ²⁵ az meg Michael fia, az Baazeja fia, az Malkia fia, ²⁶ az Etni fia, az Zearch fia, az Adja fia, ²⁷ az Etán fia, az Zimma fia, az Simi fia, ²⁸ az Jachát fia, az Gersomnak, Lévi fiának a fia. ²⁹ Testvéreik, Merárinak a fiai álltak bal felől: Etán, aki Kisinak volt a fia, az Abdi fia, az Malluch fia, ³⁰ az Hasabja fia, az Amacja fia, az Hilkija fia, ³¹ az Amci fia, az Bani fia, az Semer fia, ³² az Machli fia, az Musi fia, az Merárinak, Lévi fiának a fia. ³³ Testvéreiknek, a levitáknak az volt a feladatuk, hogy Isten lakóháza körül minden szolgálatot ellássanak. ³⁴ Áron és fiai pedig bemutatták az áldozatot az égőáldozat oltárán és az illatáldozat oltárán. (Az ő feladatuk volt) a szentély szolgálata és az engesztelés Izraelért, ahogyan Mózes, az Isten szolgálja elrendelte. ³⁵ Ezek Áron fiai: a fia Eleazár,

ennek a fia Pinchász, ennek a fia Abisua,³⁶ ennek a fia Bukki, ennek a fia Uzi, ennek a fia Zerachja,³⁷ ennek a fia Merajot, ennek a fia Amarja, ennek a fia Achitub,³⁸ ennek a fia Cádok, ennek a fia Achimaac.³⁹ Ezek voltak a lakóhelyeik településeik határai szerint: Áron fiainak, akik Kehát nemzetségéhez tartoztak, (mivel a sorsvetés nekik juttatta)⁴⁰ nekik adták Júda földjén Hebront a körülötte elterülő legelőkkal együtt,⁴¹ de szántóföldet és a hozzá tartozó tanyákat Kálebnek, Jefunne fiainak adták.⁴² Ezenkívül Áron fiai kapták Hebront, a menedékvárost, továbbá Libnát a legelőivel együtt, valamint Jattirt és Estemoát legelőivel,⁴³ Hilászt legelőivel, Debirt legelőivel,⁴⁴ Asant legelőivel, Bet-Semest legelőivel.⁴⁵ Benjamin törzséből Gebát legelőivel, Alemet legelőivel, Anatótot a legelőivel. Városaik száma összesen tizenhármat tett ki.⁴⁶ Kehát fiainak, akik még megmaradtak a törzs nemzetségeiből, Manassze törzséből sorsvetéssel tíz várost (juttattak).⁴⁷ Gersom fiainak - nemzetségeikhez mérten - tizenhárom várost adtak Isszachár törzséből, Áser törzséből, Naftali törzséből.⁴⁸ Merári fiainak nemzetségeik szerint tizenkét várost (juttatott) a sorsvetés, Ruben törzséből, Gád törzséből és Zebulun törzséből.⁴⁹ Izrael fiai átadták a levitáknak a városokat legelőikkal együtt.⁵⁰ Átadták nekik sorsvetéssel Júda fiainak törzséből, Simeon fiainak törzséből és Benjamin fiainak törzséből ezeket a városokat, név szerint megnevezve.⁵¹ Kehát fiai nemzetségeinek - az ő területük városai Efraim törzséből valók voltak -,⁵² nekik adták a menedékvárosokat, Szichemet a legelőivel Efraim hegyén, Gézert a legelőivel,⁵³ Jokmeámot a legelőivel, Bet-Horont a legelőivel,⁵⁴ Ajalont a legelőivel, Gat-Rimmont legelőivel.⁵⁵ Manassze fél törzséből Anert a legelőivel, Bileámot a legelőivel, azoknak a nemzetségeknek, amelyek Kehát fiai közül még megmaradtak.⁵⁶ Gersom fiainak (adták) Manassze fél törzse nemzetségeiből Golánt Básánban a legelőivel, és Astarotot a legelőivel.⁵⁷ Isszachár törzséből Kedest a legelőivel, Daberátot a legelőivel,⁵⁸ Ramotot a legelőivel, és Anemet a legelőivel.⁵⁹ Áser törzséből Masalt a legelőivel, Abdont a legelőivel,⁶⁰ Hukokot a legelőivel, Rechobot a legelőivel.⁶¹ Naftali törzséből Kedest Galileában a legelőivel, Hammont a legelőivel, és Kirjataimot a legelőivel.⁶² Merári többi fia (kapta) Zebulun törzséből Rimmont legelőivel. Tábert legelőivel,⁶³ a Jordánon túl Jerikó közelében a Jordántól keletre Ruben törzséből Becert a pusztában a legelőivel, Jachcát a legelőivel,⁶⁴ Kedemotot a legelőivel és Meffaatot a legelőivel.⁶⁵ Gád törzséből Ramotot Gileádban a legelőivel, Machanaimot a legelőivel,⁶⁶ Hesbont a legelőivel és Jázert a legelőivel. 7. fejezet (1Krón7)

¹ Isszachár fiai: Tola, Pua, Jasub és Simron, négyen. ² Tola fiai: Uzi, Refaja, Jeriel, Jechmáj, Jibezám és Samuel, Tola nemzetségének fejei, vitéz férfiak, nemzetségük szerint. Számuk Dávid korában 22 600 volt. ³ Uzi fia: Jiszrachja.

Jiszrachja fiai: Michael, Obadja, Joel és Jiszchija, összesen öt családfő. ⁴ Hozzájuk (tartozott) még 36 000 vitéz férfi, nemzetségeik és családjaik szerint. Ugyanis sok feleségük és gyermekük volt. ⁵ Isszachár nemzetségeiből való testvéreik mind bátor harcosok voltak. Mind a 87 000 egy csoportba tartozott. ⁶ Benjamin fiai: Bela, Becher, Jediael, hárman. ⁷ Bela fiai: Ecbon, Uzi, Uziel, Jerimot és Iri, ötven családfők, vitéz férfiak, összesen 22 034. ⁸ Becher fiai: Zemira, Joás, Eliezer, Eljoenáj, Omri, Jeremot, Abija, Anatot és Alemet. Ezek mind Becher fiai; ⁹ családfők, vitéz férfiak, nemzetségeik szerint tömörülve, 22 ¹⁰ Jediael fia: Bilhán. Bilhán fiai: Jeus, Benjamin, Ehud, Kenaána, Zetán, Tarsis, Ahisachár. ¹¹ Ezek mind Jediael fiai; családfők, vitéz férfiak, 17 200-an vonultak harcba a sereggel. ¹² Suppim és Huppim. Ir fiai: Husim, ennek a fia Acher. ¹³ Naftali fiai: Jachaciel, Guni, Jecer, Sallum. Ezek Bilha fiai. ¹⁴ Manassze fiai: Aszriel, akit Arám mellékfelesége szült. Ő szülte Machirt, Gileád apját. ¹⁵ Machir feleséget vett Huppimnak és Suppimnak. Nővérének a neve Maacha volt. A másodiknak a neve Celofechád. Celofechádnak csak lánya született. ¹⁶ Maacha, Machir felesége fiút szült, és Peresnek nevezte. Testvérét Seresnek hívták, a fiai meg Ulám és Rekem voltak. ¹⁷ Ulám fia: Bedán. Ezek Gileádnak a fiai, aki Machirnak, Manassze fiának volt a fia. ¹⁸ A nővére, Melchat szülte Ishodot, Abiezert és Machlát. ¹⁹ Semida fiai: Achján, Sekem, Likhi és Aniam. ²⁰ Efraim fiai: Sutelach, ennek a fia Bered, ennek a fia Tachat, ennek a fia Eleada, ennek a fia Tachat, ²¹ ennek a fia Zabad, ennek a fia Sutelach, továbbá Ezer és Eleád. Gát lakói megölték őket, mert lementek, hogy elrabolják állataikat. ²² Apjuk, Efraim sokáig gyászolta őket. Testvérei eljöttek, hogy vigasztalják. ²³ Azután újra együtt volt feleségével, az fogant és fiút szült, s Beriának nevezte el, mivel - úgymond - "a házamban baj van". ²⁴ A lánya Seera volt. Ő építette Bet-Horont, a felső és alsó várost, valamint Uzen-Seerát. ²⁵ A fia volt Refach, ennek a fia Sutelach, ennek a fia Tachán, ²⁶ ennek a fia Ládán, ennek a fia Ammihud, ennek a fia Elisama, ²⁷ ennek a fia Nun, ennek a fia Józse. ²⁸ Birtokuk és lakóhelyük keletre Bétel és leányvárosai, egészen Naaránig, nyugatra meg Gezer és leányvárosai, sőt még Aja és leányvárosai is. ²⁹ Manassze fiainak hatalmában voltak: Bet-Seán és leányvárosai, Tanach és leányvárosai, Megiddo és leányvárosai, Dor és leányvárosai. Ezekben laktak Józsefnek, Izrael fiának a fiai. ³⁰ Áser fiai: Jimna, Jisva, Jisvi, Beria, és Zerach volt a nővérük. ³¹ Beria fiai: Héber és Malkiel. Ez volt Birzait apja. ³² Héber nemzette Jáfletet, Semert, Hotamot és ennek nővérét, Suát. ³³ Jáflet fiai: Pazach, Bimhal és Asvat. Ezek Jáflet fiai. ³⁴ Testvérének, Semernek a fiai: Rohga, Hubba és Aram. ³⁵ Testvérének, Helemnek a fiai: Cofach, Jimna, Seles és Amal. ³⁶ Cofach fiai: Szuach, Harnefer, Sual, Beri, Jimra, ³⁷ Bezer, Hod, Samma, Silsa, Jitrán és Beera. ³⁸ Jitrán fiai: Jefunne, Piszpa és Ara. ³⁹ Ulla fiai: Arach, Haniel és Ricja. ⁴⁰ Ezek

mind Áser fiai, családfők, válogatott bátor férfiak, főnökök és főemberek. Számba vették őket és egyesültek a hadjáratra, a háborúra. Számuk 26000 férfit tett ki. 8. fejezet (1Krón8)

¹ Benjamin nemzette Belát, az elsőszülöttet, Asobelt, a másodikat, Asirámot, a harmadikat, ² Nochát, a negyediket és Rafát, az ötödiket. ³ Bela fiai voltak: Addár, Gera, Ehud apja, ⁴ Abisua, Naamán, Achoah, ⁵ Gera, Sefufam és Huram. ⁶ Ezek Ehud fiai. Ők voltak Geba lakóinak családfői. Elhurcolták őket fogolyként Manachatba: ⁷ Naamán, Achija és Gera. Ez hurcolta őket fogságba. Ő nemzette Uzát és Achichudot. ⁸ Moáb vidékén nemzette Saacharajimot, miután elbocsátotta két feleségét, Husimot és Baarát. ⁹ Új feleségétől született neki Jobab, Zibja, Mesa, Malkom, ¹⁰ Jeuc, Szachaja, Mirma. Ezek voltak a fiai, a családfők. ¹¹ Husimtól születtek a fiai, Abitud és Elpaal. ¹² Elpaal fiai: Eber, Miseam és Semed. Ez építette Onót és Ludot a hozzá tartozó helységekkel együtt. ¹³ Beria és Serma, ők Ajalon lakóinak a családfői. Ők űzték el Gát lakóit. ¹⁴ A testvére: Sesak. Jeremot, ¹⁵ Zebadja, Arad, Eder, ¹⁶ Michael, Jispa és Jocha: Beria fiai. ¹⁷ Zebadja, Mesullam, Hiski, Háber, ¹⁸ Jismeráj, Jiszkia és Jobáb: Elpaal fiai. ¹⁹ Jachim, Zichri, Zabdi, ²⁰ Eljoenáj, Ciletáj, Eliel, ²¹ Adaja, Beraja és Simrat: Simi fiai. ²² Jispán, Éber, Eliel, ²³ Abdon, Zichri, Hanan, ²⁴ Hananja, Elám, Antotia, ²⁵ Jifdeja és Penuel: Sesak fiai. ²⁶ Samseráj, Secharja, Alalia, ²⁷ Jaresja, Elija és Zichri: Jerochám fiai. ²⁸ Ezek voltak nemzetségük családfői, főemberek, Jeruzsálemben laktak. ²⁹ Gibeonban lakott Abi-Gibeon. Feleségének Maacha volt a neve. ³⁰ Elsőszülött fia Abdon, azután Cur, Kis, Baal, Ner, Nadab, ³¹ Gedor, Achio és Zacher. ³² Miklot nemzette Simeát. Ők is testvéreiknél laktak Jeruzsálemben, testvéreikkel szemben. ³³ Ner nemzette Kist, Kis nemzette Sault, Saul nemzette Jonatánt, Malki-Suát, Abinadabot és Esbaalt. ³⁴ Jonatán fia: Mifiboset. Mifiboset nemzette Michát. ³⁵ Micha fiai: Piton, Melech, Tarea és Achaz. ³⁶ Achaz nemzette Jehoaddát, Jehoadda nemzette Alemetet, Asmaretet és Zimrit. Zimri nemzette Mocát, ³⁷ Moca nemzette Bineát. Az ő fia Rafa, ennek a fia Eláza, ennek a fia Acel, ³⁸ Acelnak hat fia volt. A nevük: Aszrikám, az elsőszülött, továbbá Jismael, Searja, Obadja és Hanan. Ezek mind Acer fiai. ³⁹ Testvérének, Eseknek a fiai: az elsőszülött Ulam, a második Jeus, a harmadik Elifelet. ⁴⁰ Ulam fiai harcos férfiak voltak, jól kezelték az íjat, sok gyermekük és unokájuk volt: összesen százötven. Ezek mind Benjamin fiaihoz tartoztak. 9. fejezet (1Krón9)

¹ Egész Izrael be volt osztva csoportokra, és bejegyezték őket Izrael és Júda királyainak évkönyveibe. De hűtlenségük miatt fogságba hurcolták őket Babilonba. ² Akik azelőtt városaikban és birtokukon laktak, azok az izraeliták

voltak, a papok, a leviták és a templomszolgák. ³ Jeruzsálem lakói Júda fiai, Benjamin fiai, Efraim és Manassze fiai közül kerültek ki. ⁴ (Júda fiai közül): Utaj, Ammihud fia, ez Omri fia, ez Imri fia, ez meg Bani fia. Perecnek, Júda fiának fiai ⁵ a sziloniták közül: Azaja, az elsőszülött és a fiai. ⁶ Zerách fiai közül: Jeuel és testvérei, hatszázkilencvenen. ⁷ Benjamin fiai közül: Szallu, Mesullam fia, ez Hodavja fia, ez meg Hasszenua fia ⁸ Jibneja, Jerochán fia, Ela, Uzinak, Michri fiának a fia Mesullam, Szefatjának, Jibnija fiának, Reuelnek a fia ⁹ és testvérei, nemzetségeik szerint, kilencszázötvenhatan. Ezek a férfiak mind családfők voltak. ¹⁰ A papok közül: Jejada, Jehojarib, Jachin ¹¹ és Azarja, aki Hilkia fia volt, ez Mesullam fia, ez Cádok fia, ez Merajot fia, ez meg Achitubnak, az Isten háza főnökének a fia; ¹² továbbá Adja, Jerochám fia, aki Malkia fiának, Paschurnak volt a fia Maazáj, aki Adiel fia volt, ez Jachszerach fia, ez Mesullam fia, ez Mesillemit fia, ez meg Immer fia, ¹³ valamint testvéreik, a családok fejei, ezerhatszázhetvenen, bátor férfiak a templom szolgálatában. ¹⁴ A leviták közül Semaja, aki Hasub fia volt, ez Aszrikám fia, ez meg Hasabja fia, Merári fiai közül. ¹⁵ Bakbakár, Heres, Galal, Mattanja, aki Micha fia volt, ez Zichri fia, ez Aszaf fia; ¹⁶ Obadja, aki Semaja fia volt, ez Galal fia, ez meg Jedutun fia. Berechja, Elkána fiának, Azának a fia, aki a netofatiták tanyáin lakott. ¹⁷ A kapuőrök: Sallum, Akub, Talmon, Achiman és testvérei. Sallum volt a főnök, ¹⁸ és mostanáig is ő áll a keleti királyi kapunál. Ők Lévi fiai táborának is a kapuőrei. ¹⁹ Sallum, Korachnak a fia, a Korach fiának, Eljaszafnak volt a fia és a testvérei, akik egy családba tartoztak. Ezeket a korachitákat rendelték a szent szolgálatra, a sátor küszöbének őrzésére, s atyáik őrizték az Úr táborának bejáratát. ²⁰ Pinchász, Eleazár fia volt a főnökük (az Úr legyen vele!); ²¹ Zacharja, Meselema fia őrizte a megnyilatkozás sátorának bejáratát. ²² Akik mint kapuőrök a bejáratnál teljesítettek szolgálatot, összesen kétszázötvenketten voltak. Együtt laktak falvaikban. Dávid és Sámuel, a látóember a hűségükért rendelte őket erre a szerepre. ²³ Ők és fiaik az Úr házában, a sátorhajléknak a bejáratánál álltak mint örök. ²⁴ A kapuőröket a négy égtáj irányában állították fel, keletnek, nyugatnak, északnak és délnek. ²⁵ Testvéreik a falvaikban készen álltak rá, hogy időről időre egy hétre hozzájuk csatlakozzanak. ²⁶ Mert csak ők, a kapuőrök négy főnöke laktak ott állandóan. Nekik, a levitáknak kellett vigyázniuk Isten házában helyiségeire és készleteire. ²⁷ Az éjszakát Isten házában a közelében töltötték, mivel nekik kellett őriséget adniuk és reggelenként az ajtót kinyitniuk. ²⁸ Közülük kerültek ki azok is, akik az istentisztelethez szükséges eszközöket kezelték. (Előírt) szám szerint kellett ki- vagy behozniuk őket. ²⁹ Másik feladatuk az volt, hogy a templom összes kellékeit, a szentély minden készletét őrizzék: a lisztet, a bort, az olajat, a tömjént és az illatszereket. ³⁰ De a kenetet a papoknak kellett a fűszerekből

elkészíteniük.³¹ A leviták közül Mattitjának, a korachita Sallum elsőszülöttének kellett a serpenyőben készítendő süteményekről gondoskodnia.³² Testvéreik, a kechatiták közül néhánynak az volt a feladata, hogy a kenyereket minden szombat sorba rakva kitegyék.³³ Ezek voltak az énekesek, a levita családfők. A templom tartozékaiban voltak elhelyezve, mivel hivataluk éjjel-nappal tartott.³⁴ Ezek a leviták családfői, nemzetségeik szerint, Jeruzsálemben laktak.³⁵ Gibeonban lakott Abi-Gibeon és Jejel, akinek a felesége Maacha volt.³⁶ Elsőszülötte, Abdon, azután Cur, Kis, Baal, Ner, Nadab,³⁷ Gedor, Achjo, Zecharja és Miklot.³⁸ Miklot Simeámot nemzette. Ők is testvéreiknél laktak Jeruzsálemben, testvéreikkel szemben.³⁹ Ner nemzette Kist, Kis nemzette Sault, Saul nemzette Jonatánt, Malki-Suát, Abinadabot és Esbaalt.⁴⁰ Jonatán fia: Mifiboset. Mifiboset nemzette Michát.⁴¹ Micha fia Piton, Melech, Tarea.⁴² Acház nemzette Járát, Jára nemzette Alemetet, Aszmavetet és Zimrit. Zimri nemzette Mocát,⁴³ Moca nemzette Bineát. Ennek a fia Refaja, ennek a fia Eleazár, ennek a fia Acel.⁴⁴ Acelnek hat fia volt. A nevük: Aszrikám, az elsőszülött, továbbá Ismael, Searja, Obadja és Haman. Ezek Acel fiai. 10. fejezet (1Krón10)

¹ A filiszteusok harcban álltak Izraellel. Az izraelita férfiak megfutamodtak a filiszteusok elől és halálra sebezve hullottak el Gilboa hegyein.² A filiszteusok a nyomában voltak Saulnak és fiainak, s a filiszteusok megölték Jonatánt, Abinadabot és Malki-Suát, Saul fiait.³ Azután a harc heve Saul ellen fordult. Az íjászok meglepték, és sebet kapott az íjásztól.⁴ Akkor Saul így szólt a fegyverhordozójához: "Vond ki kardodat és döfj le, nehogy a körülmételetlenek ideérjenek és csúfot üzzenek belőlem." A fegyverhordozója azonban vonakodott, mivel nagyon félt. Akkor Saul fogta a kardot és beledőlt.⁵ Amikor a fegyverhordozó látta, hogy Saul meghalt, ő is kardjába dőlt és meghalt vele együtt.⁶ Így halt meg Saul, a három fia és egész háza.⁷ Amikor a völgyben lakó izraelita férfiak látták, hogy menekülnek, s hogy Saul és fiai meghaltak, mind elhagyták városaikat, s ők is elfutottak. A filiszteusok meg mentek és megtelepedtek bennük.⁸ Másnap reggel a filiszteusok eljöttek, hogy kifosszák az elesetteket. Megtalálták Sault és fiait, akik Gilboa hegyén estek el.⁹ Levetkőztették, levágták a fejét, elvették a fegyverét, és körülhordozták a filiszteusok földjén, hogy hirdessék az örömhírt bálványaiknak és a népnek.¹⁰ Fegyvereit istenük templomában helyezték el, koponyáját pedig kiszögezték Dágon templomára.¹¹ Mikor aztán Gileád lakói meghallották, amit a filiszteusok Saullal tettek,¹² mind eljöttek a fegyverforgató férfiak, fogták Saul testét meg fiainak testét, és elvitték Jábesbe. Csontjaikat eltemették a tamariszka alatt Jábes mellett, és hétnapos böjtöt tartottak.¹³ Így halt meg Saul hűtlensége miatt, amelyet az Úr ellen elkövetett, az Úr szava miatt, amelyet

nem vett figyelembe, és amiatt is, hogy halottlátó asszonyt kérdezett meg, s tőle kért tanácsot. ¹⁴ Nem az Úrhoz fordult, azért (az Úr) elvette életét, és a királyságot átadta Dávidnak, Izáj fiának. 11. fejezet (1Krón11)

¹ Egész Izrael összegyűlt Hebronban Dávidnál, és így beszéltek: "Nézd, a te csontod és húsdod vagyunk. ² Már tegnap és tegnapelőtt, Saul uralkodása idején is te vezetted harcba Izraelt és te hoztad haza. Azonkívül az Úr, a te Istened azt mondta neked: te fogod legeltetni népemet, Izraelt, s te leszel népemnek, Izraelnek a vezére." ³ Akkor Izrael vénei mind elmentek Hebronba a királyhoz, s Dávid Hebronban az Úr előtt szövetséget kötött velük. Ők meg fölkenték Izrael királyává Dávidot, az Úr szava szerint, amelyet Sámuelhez intézett. ⁴ Ezután Dávid és egész Izrael Jeruzsálem (vagyis Jebuz) alá vonult. Azt a földet akkor még a jebuziták lakták. ⁵ Jebuz lakói így beszéltek Dávidhoz: "Ide ugyan nem fogsz bejutni." Dávid azonban elfoglalta Sion várát, s ez Dávid városa. ⁶ Dávid akkor kijelentette: "Aki elsőnek üt le egy jebuzitát, az főember és vezér lesz." Joáb, Ceruja fia kapaszkodott fel elsőnek, és ő lett a vezér. ⁷ Dávid a várban vett lakást, ezért nevezték el Dávid városának. ⁸ Körös-körül újjáépítette a várost, Millót és a körülötte fekvő részt, Joáb pedig a város többi részét állította helyre. ⁹ Dávid hatalma egyre gyarapodott, és a Seregek Ura vele volt. ¹⁰ Ezek voltak Dávid legkiválóbb vitézei, akik vele együtt váltak naggyá uralma alatt, s akik őt az Úr szava szerint egész Izraellel együtt Izrael királyává tették. ¹¹ Ezek Dávid legkiválóbb vitézeinek a nevei: Jasobeám, Hachmoni fia, a háromnak a feje, aki lándzsáját egyszerre háromszáz legyőzött felett lengette meg. ¹² Utána következett Eleazár, az achochita Dodo fia, egy a három hős közül. ¹³ Ott volt Dáviddal Pasz-Dammimban, ahol a filiszteusok összegyűltek, hogy megtámadják őket. Egy darab árpaföld terült ott el. Amikor a nép megfutamodott a filiszteusok elől, ¹⁴ ők a földdarab közepébe álltak, feltartóztatták őket, és megverték a filiszteusokat. Így szereztek nagy győzelmet az Úrnak. ¹⁵ Hárman a harminc közül lementek az Adullám barlangja mellett levő sziklához, miközben a filiszteusok csapata Refaim völgyében táborozott. ¹⁶ Dávid a búvóhelyen tartózkodott, a filiszteusoknak pedig őrségük volt Betlehemben. ¹⁷ Dávid kifejezte kívánságát: "Ki hoz nekem ivóvizet a kútból, amely Betlehem kapujánál van?" ¹⁸ Ők hárman áttörtek a filiszteusok táborán, vizet merítettek a Betlehem kapujánál levő kútból, és elvitték Dávidnak. Dávid azonban nem akarta meginni, hanem kiöntötte áldozatul az Úrnak, ¹⁹ és így szólt: "Isten mentsen meg attól, hogy ilyet tegyek! Talán megigyam a vízzel együtt ezeknek a férfiaknak a vérét is? Hiszen életüket veszélyeztetve hozták ide." Ezért nem akarta meginni. Ezt művelte a három. ²⁰ Abisáj, Joáb testvére volt a háromnak a feje. Ő háromszáz legyőzött fölött lengette meg dárdáját, és

nagy nevet szerzett magának a három között. ²¹ Híresebb volt, mint a harminc, úgyhogy a vezérük lett, de a hárommal nem ért fel. ²² Benaja, Jehojada fia egy Kabceelből származó bátor, tettekre kész férfi megölte a két moábi hőst. Ő ment le egyszer hóesés idején egy ciszternába, és megölt egy oroszánt. ²³ Leütött egy ötkönyöknyi termetű egyiptomit is, akinek olyan dárda volt a kezében, mint egy zubolyfa. Odament hozzá egy bottal, kicsavarta az egyiptomi kezéből a dárdát, és saját dárdájával ölte meg. ²⁴ Ezt tette Benaja, Jehojada fia. A három között nevet szerzett magának. ²⁵ Híresebbé vált, mint a harminc, de a hárommal nem ért fel. Dávid a testőrsége élére állította. ²⁶ Bátor harcosok voltak: Azahel, Joáb testvére; Elchanan, a betlehemi Dodo fia; ²⁷ a harorita Sammot, a pelonita Helec; ²⁸ Ira, a tekoai Ikkes fia; az anatóti Abiezer, ²⁹ a husai Szibbekáj, az achochi Iláj, ³⁰ a netofai Maheráj; Heled, a netofai Baana fia; ³¹ Itáj, a gibeai Ribáj fia; Benjamin fiai közül a pireatoni Beneja, ³² a Gaas völgyéből való Huráj, a Bet-ha-Araba-i Abiel, ³³ a bachurimi Aszmavet, a saalboni Eljachba, ³⁴ a gizoni Bene-Hasem Jonatán, a harari Sága fia; ³⁵ Achiám, a harari Zachar fia; Elifelet, Úr fia; ³⁶ a macherai Hefer, a peloni Achija, ³⁷ a karmeli Hecro; Naharaj, Esbaj fia; ³⁸ Joel, Nátán testvére; Mibchár, Hagri fia; ³⁹ az ammonita Celek, a beeroti Nachraj, Joábnak, Ceruja fiának fegyverhordozója; ⁴⁰ a jitrítai Ira, a jitrítai Gereb, ⁴¹ a hetita Urija; Zabad, Achláj fia; ⁴² Adina, Siza fia, a rubenita, a rubeniták főembere és a harmincnek a vezére; ⁴³ Hanan, Maacha fia és a meteni Josafát, ⁴⁴ az asteroti Uzija; Sama és Jauel, az aroeri Hotám fiai; ⁴⁵ Jediel, Simri fia és testvére, a ticitai Jocha, ⁴⁶ a machavita Eliel; Jeribáj és Josavja, Elnaam fiai; a moábi Jitma, ⁴⁷ Eliel, Obed és a cobai Jaazel. 12. fejezet (1Krón12)

¹ Ezek az emberek jöttek Dávidhoz, Ciklagba, amikor még menekülnie kellett Saulnak, Kis fiának színe előtt. Ezek vitéz emberek, és a harc erősségei voltak. ² Az íjat jobb és bal kézzel kezelték, s tudtak az íjról követ és nyilat (lőni). Benjamin (törzséből), Saul testvérei közül: ³ a fejük, Achiezer és Joás, a gibeai Hasemaa fiai; Jeziel és Pelet, Aszmavet fia Beracha és Jehu Anatótból; ⁴ a gibeoni Jismaja, egy hős a harminc közül, és a harmincnek egyik vezére, ⁵ Jirmeja, Jachazel, Jochanan és Jozabad Gederotból; ⁶ Eleuzáj, Jerimot, Bealja, Semarjahu és Sefatjahu Harifból; ⁷ Elkana, Jisijahu, Azareel, Joezer és Jasobeám, a korachiták; ⁸ Joela és Cebadja, a gedori Jerocham fiai. ⁹ A gáditák közül pajzzsal és dárdával felszerelt bátor férfiak, harcra kész katonák vonultak ki, hogy Dávidhoz csatlakozzanak rejtekhelyén, a pusztában. Tekintetük olyan volt, mint az oroszán tekintete, és fürgeségük hasonlított a hegyi gazellához: ¹⁰ Ezer volt a vezér, a második Obadja, a harmadik Eliab, ¹¹ a negyedik Masamanna, az ötödik Jirmeja, ¹² a hatodik Attaj, a hetedik Eliel, ¹³ a nyolcadik Jochanan, a kilencedik Elzabad, ¹⁴ a

tizedik Jirmejahu, a tizenegyedik Machbannáj. ¹⁵ Ezek Gád fiai közül valók voltak, mindnyájan a sereg tisztjei, a legkisebb száz ember fölött, a legnagyobb ezer ember fölött. ¹⁶ Ők lépték át a Jordánt az első hónapban, amikor mindenütt elöntötte partjait, s megfutamították a folyó mentén lakókat keleten és nyugaton. ¹⁷ Néhány benjaminita és júdeai is fölkereste Dávidot a rejtkehelyén. ¹⁸ Dávid eléjük ment, szóba állt velük, és ezt mondta: "Ha békés szándékkal jöttök hozzám, hogy segítségemre legyetek, akkor szívesen szövetkezem veletek. De ha azért jöttök, hogy eláruljatok ellenségeimnek, jóllehet semmi gazság nem tapad a kezemhez, akkor atyáink Istene lássa és torolja meg." ¹⁹ Erre a lélek eltöltötte Amazájt, a harmincnak a vezérét: "Rajta, Dávid, béke veled, Izáj fia, béke azzal, aki segít neked, mivel Istened a segítséged." Erre Dávid befogadta őket, és helyet biztosított nekik a sereg tisztjei között. ²⁰ Manasszéból is átpártoltak néhányan Dávidhoz, amikor a filiszteusok oldalán harcba indult Saul ellen, de nem segítették őket. A filiszteusok főemberei ugyanis tanácskozás után ezekkel a szavakkal bocsátották el őket: A mi fejünk árán tér majd vissza urához, Saulhoz. ²¹ Amikor aztán elment Ciklagba, Manasszéból átálltak hozzá: Adnach, Jozabád, Jediael, Michael, Jozabad, Elihu és Cilletáj, akik Manassze ezres csoportjainak voltak a vezetői. ²² Dávidot és csapatát segítették. Mindnyájan harcedzett férfiak voltak, és tiszték lettek a hadseregben. ²³ Dávid napról napra kapott erősítést, és így táborá hatalmas táborrá duzzadt. ²⁴ Ez a számbavétele azoknak a katonáknak, akik készen álltak a harcra és Dávidhoz csatlakoztak Hebronban, hogy az Úr parancsa szerint ráruházzák Saul királyságát. ²⁵ Júda fiai közül 6800 harcra kész férfi, akik pajzsot és dárdát viseltek. ²⁶ Simeon fiai közül 7100 bátor, harcedzett ember. ²⁷ Lévi fiai közül 4600, ²⁸ hozzá még Jehojada, Áron házának feje, 3700-zal, ²⁹ valamint Cádok, egy fiatal vitéz férfi, családjának 22 vezető tagjával. ³⁰ Benjamin fiai, Saul testvérei közül 3000-en. Eddig a legtöbbben hűségesek voltak közülük Saul házához. ³¹ Efraim fiai közül 20800 bátor férfi, családjainak neves tagjai. ³² Manassze fél törzséből 18000, akiket név szerint küldtek, hogy Dávidot királlyá tegyék. ³³ Isszachár fiai közül olyanok, akik tisztában voltak azzal, hogy Izraelnek mit kell tennie és hogyan kell végrehajtania: vezetői kétszázan voltak, azonkívül testvéreik, az ő vezetésük alatt. ³⁴ Zebulunból 50000 hadi szolgálatra alkalmas ember, akik mindenféle fegyverrel el voltak látva, és egész szívükkel készen álltak a szolgálatra. ³⁵ Naftaliból 1000 vezető ember, és velük együtt 37 ezer pajzzsal és dárdával fölszerelt férfi. ³⁶ Dán törzséből 28 600 harcra kész férfi. ³⁷ Áserből 40 000 harcra kész és fölszerelt férfi. ³⁸ A Jordánon túli lakosokból a rubeniták közül, a gáditák közül és Manassze fél törzséből 120000 ember teljes hadi fölszereléssel. ³⁹ Ezek az emberek mind egy lélekkel felsorakoztak, és Hebronba vonultak, hogy Dávidot királlyá tegyék.

De Izrael többi része is egyetértett abban, hogy Dávidot emeljék trónra.⁴⁰ Három napot töltöttek ott, Dáviddal együtt ettek és ittak. Testvéreik mindent előkészítettek számukra.⁴¹ A környékbeliak - sőt egészen Isszachárig, Zebulunig és Naftaliig - élelmet hoztak szamaraikon, tevéiken, öszvéreiken és barmaikon: lisztet, fügét, mazsolás kalácsot, bort, olajat, szarvasmarhát, juhot-kecskét tömegével, mivel öröm töltötte el Izraelt. 13. fejezet (1Krón13)

¹ Dávid tanácsot tartott az ezres és százas csoportok vezetőivel és a vezérekkel. ² Ezt mondta Dávid Izrael egész közösségének: "Ha jónak látjátok, és ha az Úr, a mi Istenünk úgy határoz, elküldünk testvéreinkhez, akik Izrael földjén élnek, valamint a papokhoz és a levitákhoz a városaikba és a hozzájuk tartozó telepekre, hogy gyűljenek ide egybe. ³ Elhozzuk Isten ládáját, mivel Saul idejében nem gondoltunk rá." ⁴ Az egész közösség beleegyezett, mert a javaslat tetszett az egész népnek. ⁵ Erre Dávid egybegyűjtötte egész Izraelt Egyiptom Sihorjától egészen Hamat bejáratáig, hogy Kirjat-Jearimból elhozzák Isten ládáját. ⁶ Dávid és egész Izrael felvonult Baalába, Kirjat-Jearimba, amely Júdához tartozik, hogy elhozza onnét Isten ládáját, amelyet az Úr nevére neveztek el, aki a kerubok fölött trónol. ⁷ Az Úr ládáját egy új szekéren hozták el Abinadab házából. Uza és Achjó vezették a szekeret. ⁸ Dávid és egész Izrael teljes lelkesedéssel táncolt Isten előtt citera és hárfa, dob, csengő és cintányér hangjára énekelve. ⁹ Amikor azonban Kidón szérűjéhez értek, Uza kinyújtotta kezét, hogy megfogja a ládát, mivel az ökrök fölbillentették. ¹⁰ Erre fölgerjedt az Úr haragja Uza ellen, lesújtott rá, amiért kinyújtotta kezét a láda felé. Meg is halt ott, az Isten előtt. ¹¹ Dávid nagyon megrendült amiatt, hogy az Úr olyan hirtelenül elragadta Uzát. Ezért nevezik azt a helyet mind a mai napig Perek-Uzának. ¹² Dávidot ezen a napon elfogta az Istentől való félelem, és így szólt: "Hogyan vigyem el magamhoz az Isten ládáját?" ¹³ Dávid nem vitette tovább a ládát Dávid városába, hanem a Gádból való Obed-Edon házába küldte. ¹⁴ A láda Obed-Edomnál maradt, az ő házában három hónapig. Az Úr megáldotta Obed-Edom házat és minden jószágát. 14. fejezet (1Krón14)

¹ Tírusz királya, Hiram embereket küldött Dávidhoz cédrusfával, továbbá kőműveseket és ácsokat, hogy építsenek neki házat. ² Ebből Dávid megtudta, hogy az Úr megerősítette Izrael fölötti uralmában, és királyságát felmagasztalta népe, Izrael miatt. ³ Dávid Jeruzsálemben további asszonyokat vett feleségül, és fiaikat meg lányokat nemzett. ⁴ Ezek a nevei azoknak, akik Jeruzsálemben születtek: Sammua, Sobab, Nátán, Salamon, ⁵ Jibchar, Elisua, Elpelet, ⁶ Nogach, Nefeg, Jafija, ⁷ Elisama, Baeljada és Elifelet. ⁸ Amikor a filiszteusok megtudták, hogy Dávidot fölkenték egész Izrael királyává, a

filiszteusok mind felvonultak, hogy hatalmukba kerítsék. Dávid tudomást szerzett róla és kivonult eléjük.⁹ A filiszteusok megérkeztek, és Refaim síkságán táboroztak le.¹⁰ Dávid megkérdezte az Istent, ilyenképpen: "Hadba szálljak a filiszteusok ellen? Kezembe adod őket?" Az Úr azt felelte: "Vonulj ki, kezedbe adom őket."¹¹ Erre Baal-Peracimba vonultak, és itt Dávid legyőzte őket. Dávid így szólt: "Az Isten általam áttört ellenségeimen, ahogy a víz áttör a gáton." Ezért hívják ezt a helyet Baal-Peracimnak.¹² Itt cserbenhagyták őket bálványaik, s Dávid megparancsolta, hogy vessék a tűzbe őket.¹³ A filiszteusok még egyszer összegyűltek a síkságon,¹⁴ és Dávid újra megkérdezte az Istent. Az Isten azt felelte: "Ne támadd meg őket, hanem kerülj mögéjük bizonyos távolságra, kerítsd be őket, és ronts nekik a bozót felől.¹⁵ Amikor lépések zaját hallod a bozót koronáján, akkor ütközz meg, mert az Isten előtted vonul, hogy legyőzze a filiszteusok táborát."¹⁶ Dávid Isten parancsa szerint járt el, és legyőzte a filiszteusok táborát Gibeontól Gezerig.¹⁷ Így Dávid híre az egész vidéken elterjedt, és az Úr félelmissé tette minden nép előtt. 15. fejezet (1Krón15)

¹ Ő meg házakat épített magának Dávid városában, helyet jelölt ki Isten ládája számára, és fölvert ott egy sátrat.² Aztán így rendelkezett: "Senki sem hozhatja el Isten ládáját, csak a leviták, mert őket választotta ki az Úr, hogy vigyék az Isten ládáját, és ellássák körülötte a szolgálatot, minden időkre."³ Akkor Dávid összehívta Jeruzsálemben egész Izraelt, hogy az Úr ládáját vigyék a helyére, amelyet készített neki.⁴ Dávid Áron fiait és a levitákat is odarendelte:⁵ Kehát fia közül a vezetőt, Urielt, továbbá testvéreit, 120-at.⁶ Merári fiai közül a vezetőt, Azaját és testvéreit, 220-at.⁷ Gerson fiai közül a vezetőt, Joelt és testvéreit, 130-at.⁸ Elicafán fiai közül a vezetőt, Semaját és testvéreit, 200-at.⁹ Hebron fiai közül a vezetőt, Elielt és testvéreit, 80-at.¹⁰ Uziel fiai közül a vezetőt, Aminadabot és testvéreit, 112-t.¹¹ Dávid odahívatta Cádok és Ebjatar papot, valamint a levitákat, Urielt, Azaját, Joelt, Semaját, Elielt és Aminadabot.¹² Így szólt hozzájuk: "Ti vagytok a leviták családfői. Szentelődjete meg és szenteljéte meg testvéreiteket, és hozzátok ide az Úrnak, Izrael Istenének a ládáját, arra a helyre, amelyet készítettem."¹³ Első ízben nem voltatok jelen, azért az Úr, a mi Istenünk romlást küldött ránk, mivel nem az előírásnak megfelelően fordultunk hozzá."¹⁴ Erre a papok és leviták megszentelődtek, hogy felhozzák az Úrnak, Izrael Istenének ládáját.¹⁵ A leviták a vállukon hozták a ládát rudakon, ahogy Mózes az Úr parancsára elrendelte.¹⁶ Dávid megparancsolta a leviták vezetőinek, hogy állítsák sorba testvéreiket, az énekeseket - hangszerekkel, hárfákkal, citerákkal és cintányérokkal felszerelve -, és hallassanak örömrivalgást.¹⁷ A leviták odaállították Hemánt, Joel fiát, testvérei közül Aszafot, Berechahu fiát, s

testvéreik, Merári fiai közül Etánt, Kusajahu fiát; ¹⁸ melléjük a második helyre testvéreiket: Zecharjahut, Jaaziel fiát; Semirámot, Jechielt, Unnit, Eliábot, Benaját, Maazejahut, Mattitjahut, Eliflehut, Miknejahut, Obed-Edomot, Jejelt, a kapuőröket. ¹⁹ Az énekeseknek, Hemannak, Aszafnak és Etánnak a cintányért kellett verniük. ²⁰ Zecharja, Jaaziel, Semiramot, Jechiel, Unni, Eliab, Maazejahu és Benaja csomózott hárfán játszottak kíséretül, ²¹ Mattitjahu, Eliflehu, Miknejahu, Obed-Edom, Jejel és Azaszjahu meg nyolchúrú citerán. ²² Kenanjahu volt a leviták vezetője az átvitelkor. Jártas volt Isten tanításában és hirdette. ²³ Berechja és Elkána voltak az örök a láda előtt. ²⁴ A papok, Sebanjahu, Josafát, Natániel, Amazaj, Zecharjahu, Benajahu és Eliezer fújták a harsonákat az Isten ládája előtt. Obed-Edom és Jehija voltak az örök a láda mögött. ²⁵ Dávidot, Izrael véneit, és az ezres csoportok vezetőit, akik eljöttek, hogy az Úr ládját Obed-Edom házából elhozzák, nagy öröm töltötte el. ²⁶ Mivel Isten megsegítette a levitákat, akik az Úr szövetségének ládját vitték, fölládoztak hét bikát és hét kost. ²⁷ Dávid bisszuspalástot viselt, s táncot lejtett; ugyanígy tettek a leviták is, akik a ládát vitték, valamint az énekesek és Kenanja, aki az átvitelt irányította. Dávid vászonefodot viselt. ²⁸ Egész Izrael kísérte az Úr szövetségének ládját örömujjongás és harsonazengés közepette, trombitaszó, cintányér, hárfá és citera kíséretében. ²⁹ Amikor az Úr szövetségének ládája Dávid városába érkezett, Michal, Saul lánya kinézett az ablakon. Meglátta Dávid királyt, amint táncolt s ujjongott, s megvetette érte szívében. 16. fejezet (1Krón16)

¹ Az Isten ládját bevitték és elhelyezték a sátor közepén, amelyet Dávid emelt neki. Azután égőáldozatot és közösségi áldozatot mutattak be Istennek. ² Amikor Dávid befejezte az égő- és közösségi áldozat bemutatását, megáldotta a népet az Úr nevében. ³ Azután minden izraelitának - férfinak és nőnek - kiosztott egy-egy kenyeret, egy csomó datolyát és egy-egy mazsolás kalácsot. ⁴ Dávid levitákat állított a láda elé mint szolgálattevőket, hogy az Urat, Izrael Istenét áldják, magasztalják és dicsőítsék: ⁵ Aszafot mint vezetőt, Zecharját mint másodikat, továbbá Uzielt, Semirámot, Jechielt, Mattitját, Eliábot, Benajahut, Obed-Edomot és Jejelt. Hárfán és citerán játszottak, Aszaf pedig a cintányért szólaltatta meg. ⁶ A papok, Benajahu és Jachaziel folytonosan harsonáztak Isten szövetségének ládája előtt. ⁷ Azon a napon Dávid elsőnek magasztalta az Urat, s ezt a dicsőítő éneket adta át Aszafnak és testvéreinek: ⁸ Adjatok hálát az Úrnak, dicsérjétek a nevét, hirdessétek tetteit a népek között. ⁹ Énekeljete, zenéljete elötte, beszéljete csodatetteiről. ¹⁰ Dicsekedjete szent nevével, öröm az a szívnek, amely őt keresi. ¹¹ Keressétek az Urat és az ő erejét, keressétek szüntelen az arcát. ¹² Emlékezzete csodáira, amelyeket művelt, a jelekre, s a szájából elhangzott tanításra. ¹³ Izrael nemzetsége az ő

szolgája, Jákob fiai az ő választottai. ¹⁴ Ő, az Úr a mi Istenünk, ítéletei érvényesek az egész földön. ¹⁵ Emlékezzetek mindig szövetségére, és szavára, amellyel a nemzedékek ezreihez szólt; ¹⁶ Ábrahámmal kötött egyezségére és Izsáknak tett esküjére. ¹⁷ Ezt Jákob számára törvénné tette, Izrael számára örök szövetséggé. ¹⁸ Így szólt ugyanis: neked adom Kánaán földjét örökrészedül, ¹⁹ ahol még megszámlálhattak titeket, mint gyér számú idegent az országban. ²⁰ Azután néptől néphez vonultak, egyik országból a másikba. ²¹ De nem engedte senkinek, hogy szolgaságba vesse őket, királyokat büntetett meg miattuk: ²² "Ne bántsátok föl Kentemet, prófétáimat ne zaklassátok." ²³ Az egész föld dicsőítse az Urat, naponta hirdessétek üdvösségét. ²⁴ Beszéljeteek fönségéről a népeknek, és csodatetteiről minden nemzetnek. ²⁵ Mert nagy az Úr, dicséretre méltó, és félelmetesebb, mint az összes istenek. ²⁶ A pogányok istenei semmik, az Úr pedig az eget alkotta. ²⁷ Előtte fényesség és fönség, szentélyében hatalom és öröm. ²⁸ Adjátok meg tehát, népek, az Úrnak, adjátok meg az Úrnak a dicséretet és a hódolatot. ²⁹ Adjátok meg a tiszteletet az Úr nevének, hozzatok és mutassatok be neki áldozatot, imádjátok az Urat szentélyének udvarán. ³⁰ Remegjen előtte az egész föld, ő tette szilárdná a mindenséget. ³¹ Örüljön az ég és ujjongjon a föld, hirdessék a népeknek: Király az Úr! ³² A nagy tenger, és ami benne van, örüljön a föld és minden termése. ³³ Az erdő minden fája hangosan ujjongjon az Úr színe előtt, mivel jön, ítélezni a föld felett. ³⁴ Adjátok hálát az Úrnak, mivel jó, mivel szeretete örökre megmarad. ³⁵ Kiáltsátok: Ments meg minket, ments ki a pogányok közül, hogy hálát adjunk szent nevednek, és dicsekedjünk dicséreteddel. ³⁶ Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, öröktől fogva mindörökké. És az egész nép mondja: Amen! Alleluja! ³⁷ Dávid otthagyta Aszafot és testvéreit az Úr szövetségének ládája előtt, hogy állandó szolgálatot teljesítsenek a láda előtt a napi szertartásnak megfelelően, ³⁸ ugyanígy Obed-Edomot és hatvannyolc testvérét is. Obed-Edom, Jedutun fia és Hoza voltak a kapuőrök. ³⁹ Cádokot, a papot és testvéreit, a papokat az Úr hajlékához (rendelte), a Gibeon melletti magaslatra, ⁴⁰ hogy az égőáldozat oltárán reggel és este állandóan bemutassák az áldozatot aszerint, ahogy meg van írva az Úr törvényében, amelyet Izraelnek szabott. ⁴¹ Velük volt Hemán és Jedutun és más kiválasztottak, akiket név szerint arra rendeltek, hogy dicsőítsék az Urat, mivel a szeretete örök. ⁴² Hemán és Jedutun azért voltak velük, hogy megszólaltassák a harsonát, a citerát és a hangszereket a szent énekek kísérésére. Jedutun fiainak tiszte volt a kapuórság. ⁴³ Azután a nép hazatért, ki-ki a maga házába. Dávid is hazament, hogy megáldja háza népét. 17. fejezet (1Krón17)

¹ Amikor Dávid már a házában lakott, így szólt Nátán prófétához: "Nézd, én már cédrusházban lakom, az Úr szövetségének ládája pedig sátor alatt van." ²

Nátán így felelt Dávidnak: "Valósítsd meg mind, amit elterveztél, hiszen az Isten veled van." ³ De Isten szava még azon az éjjelen felszólította Nátánt: ⁴ "Menj és mondd meg szolgámnak, Dávidnak: Ezt üzeni az Úr: Nem te fogsz nekem házat építeni lakásul. ⁵ Nem laktam házban attól az időtől kezdve, amikor kihoztam Izraelt, mind a mai napig, hanem sátorból sátorba, hajlékból hajlékba vonultam. ⁶ Az egész idő alatt, amikor egész Izraellel vándoroltam, mondtam-e egynek is Izrael bírái közül, akiket mint pásztorokat népem élére állítottam: miért nem építettek nekem cédrusházat? ⁷ Ezt közöld tehát szolgámmal, Dáviddal: Ezt mondja a Seregek Ura: Én hoztalak el a legelőről, a juhok mögül, hogy népem fejedelme légy. ⁸ Veled voltam minden vállalkozásodban, és megsemmisítettem előtted minden ellenségedet. Olyan hírnevet adok neked, amely fölér a legnagyobbakéval a földön. ⁹ Lakóhelyet adok népemnek, Izraelnek, letelepítem, hogy azon a helyen lakják, s ne hányódják tovább, s a gonoszok ne pusztítsák, mint azelőtt, ¹⁰ abban az időben, amikor bírákat rendeltem népem, Izrael fölé. Leigázom minden ellenségét, téged pedig nagyvá teszek. Az Úr házat épít neked, ¹¹ s ha majd betöltöd napjaidat és atyáidhoz térsz, megőrzöm utánad ivadékodat: egyik fiad lesz az, s én megerősítem királyságát. ¹² Ő épít majd nekem házat, s én örökre megszilárdítom trónját. ¹³ Atyja leszek, ő pedig fiam lesz, s nem vonom meg tőle kegyelmemet, mint ahogy megvontam elődödtől. ¹⁴ Megtartom mindörökre házamban, országomban, és trónja szilárd lesz örökre." ¹⁵ Nátán közölte Dáviddal ezeket a szavakat, az egész kinyilatkoztatást. ¹⁶ Ekkor Dávid bement, leült, az Úr elé, és így szólt: "Ki vagyok én, Uram, Istenem, és mi az én házam, hogy idáig vezettél? ¹⁷ De a te szemedben, Istenem, ez még kevés volt. Szolgád házának még a messze jövőre is adtál ígéretet. Akarod, hogy úgy nézzenek rám, mint az emberek csoportjára, akiket az Úr, az Isten fölemelt. ¹⁸ Mi többet kívánhatna még Dávid tőled, amikor látja a tőled kapott dicsőséget? Magad tüntetted ki szolgádat, ¹⁹ Uram, és szolgád, kutyád kedvéért végbevitted ezeket a nagy dolgokat. ²⁰ Uram, nincs senki, aki hasonló volna hozzád. Rajtad kívül nincs más Isten, ezt saját fülünkkel hallottuk. ²¹ Van-e még olyan nép a földön, mint Izrael népe, amelyhez lehajolt az Isten, hogy kiszabadítsa és a maga népévé tegye, a nagyság és erő dicsőségét szerezzék meg neki azáltal, hogy Egyiptomból kiváltott néped elől nemzeteket űzzél el? ²² Népedet, Izraelt arra szemelted ki, hogy mindig a te néped legyen, és te, Uram az Istene lettél. ²³ Nos, tehát Uram, legyen érvényes a szavad örökre, amellyel szolgádnak és házának ígéretet tettél. Tégy úgy, ahogy mondtad. ²⁴ Ígéreted valósuljon meg, és a neved legyen nagy mindörökre, hogy elmondhassák: A Seregek Ura Izrael Istene, ő Izrael Istene. Szolgádnak, Dávidnak a háza szilárdan áll előtted. ²⁵ Te, Istenünk, tudattad szolgáddal, hogy házat építesz számára. Ezért vette szolgád a bátorságot, hogy imádkozzék hozzád. ²⁶ Nos,

tehát Uram, te Isten vagy, s te adtad szolgádnak ezt a dicsőséges ígéretet. ²⁷ Jóságodban megáldottad szolgád házáat, hogy örökre fennmaradjon előtted. Igen, Uram, te áldottad meg, és áldott marad örökre." 18. fejezet (1Krón18)

¹ Ezek után történt, hogy Dávid megverte a filiszteusokat és leigázta őket. Gátot és leányvárosait elfoglalta a filiszteusoktól. ² Moábot is legyőzte: a moábiták Dávid alattvalói lettek, és adót fizettek. ³ Dávid legyőzte még Hadadezert, a Hamat felé eső Coba királyát, amikor az elindult, hogy hatalmát az Eufrátesz folyóig kiterjessze. ⁴ Dávid zsákmánya ezer harci szekér, hétezer szekérharcos és húsezer gyalogos volt. Az összes szekeres lónak elvágta az inát, csak száz fogatot hagyott meg belőlük. ⁵ Akkor a damaszkuszi arámok siettek Hadadezer cobai király segítségére. Dávid megölt az arámokból huszonkétezer embert. ⁶ Azután őrséget helyezett az arám Damaszkuszba, és az arámok Dávid szolgálói lettek, s adót fizettek. Ahová csak ment Dávid, az Úr győzelemre segítette. ⁷ Dávid elvette azokat az aranypajzsokat, amelyeket Hadadezer testőrsége viselt, és Jeruzsálembe vitette. ⁸ Tibchátból és Kunból, Hadadezer városaiból sok bronzot zsákmányolt. Salamon ezekből készítette a bronzmedencét, az oszlopokat és a bronzeszközöket. ⁹ Amikor Tou, Hamat királya megtudta, hogy Dávid Hadadezer cobai király egész seregét megverte, ¹⁰ elküldte fiát, Hadorámot Dávid királyhoz, hogy üdvözlje, és szerencsét kívánjon neki abból az alkalomból, hogy megütközött Hadadezerrel és megverte. Hadadezer ugyanis harcban állott Touval. Mindenféle arany-, ezüst- és bronzeszközöket küldött neki. ¹¹ Dávid király ezeket is az Úrnak ajánlotta fel azzal az ezüsttel és arannyal, amelyet a népektől zsákmányolt: Edomtól, Moábtól, az ammonitáktól, a filiszteusoktól és Amalektől. ¹² Abisáj, Ceruja fia, a Só-völgyében megverte az edomitákat, tizennyolcezer embert. ¹³ Helytartókat állított Edomba, és egész Edom Dávid alattvalója lett. Így segítette az Úr Dávidot, ahová csak ment. ¹⁴ Dávid királyként uralkodott egész Izrael felett, s jogot és igazságot szolgáltatott népének. ¹⁵ Joáb, Ceruja fia volt a hadsereg vezére, Jehosafat, Achilud fia az udvarnok, ¹⁶ Cádok, Achitub fia és Achimelek, Ebjatar fia voltak a papok; Savsa volt az udvari írnok, ¹⁷ Benejahu, Jehodaja fia volt a kereták és a peleták vezére. Dávid fiai pedig elsők voltak azok közül, akik a király körül szolgálatot teljesítettek. 19. fejezet (1Krón19)

¹ Ezután történt, hogy Nachas, az ammoniták királya meghalt. Helyette a fia lett a király. ² Dávid így szólt: "Barátságot akarok mutatni Nachas fia, Hanun iránt, mivel apja is szívélyes volt irántam." Követeket küldött tehát Dávid hozzá, hogy vigasztalják atyja miatt. Dávid szolgálói el is mentek az ammoniták

földjére Hanunhoz, hogy vigasztalják. ³ De az ammoniták főemberei így beszéltek Hanunhoz: "Véleményed szerint Dávid atyádat akarja megtisztelni, azért küld hozzád vigasztalókat? Nem inkább azért jöttek a szolgái, hogy az országot szemügyre vegyék, elpusztítsák és kikémleljék?" ⁴ Ezért Hanun elfogatta Dávid szolgáit, megnyíratta őket, ruhájukat pedig félig, az ágyékukig levágatta, s úgy küldte el őket. ⁵ Dávidnak azonban megvitték a hírt, hogy mi történt ezekkel az emberekkel. Erre elájuk küldött, mivel embereit megszégyenítették, s a király ezt üzenete nekik: "Maradjatok Jerikóban, amíg kinő a szakállatok, s akkor gyertek vissza." ⁶ Amikor az ammoniták rájöttek, hogy gyűlöletessé tették magukat Dávid előtt, Hanun és az ammoniták ezer ezüsttalentumot küldtek, hogy Aram Naharaimból, Aram Maachából és Cobából szekereket és lovasokat szerződtessenek. ⁷ Fel is fogadtak harminckétezer harci szekeret, és Maacha királyát népével együtt. Kivonultak, és Metba előtt táborot vertek. Az ammoniták is összegyűltek városaikból és hadba vonultak. ⁸ Amikor Dávid ezt meghallotta, elküldte Joábot az egész sereggel és a tisztekkel. ⁹ Az ammoniták kivonultak, és a város előtt csatarendbe álltak. Az odaérkező királyok külön a mezőn helyezkedtek el. ¹⁰ Joáb látta, hogy előtte és mögötte csatarend alakul ki, azért kiválasztotta egész Izraelből a legbátrabb embereket, és felállította őket az arámokkal szemben. ¹¹ A nép többi részét testvérének, Abisájnak a vezetésére bízta, s azok, az ammonitákkal szemben sorakoztak fel. ¹² S azt mondta: "Ha az arámok felülkerekednek, gyere segítségemre. Ha pedig az ammoniták az erősebbek, én segítek neked. ¹³ Légy bátor, álljunk helyt férfiasan népünkért és Istenünk városaiért! Az Úr azt tegye, ami jónak látszik szemében." ¹⁴ Joáb azután embereivel megtámadta az arámok vonalát, s ezek megfutamodtak előle. ¹⁵ Az ammoniták látták, hogy az arámok elfutottak, ezért ők is menekülni kezdtek Abisáj, Joáb testvére elől, és visszahúzódtak a városba. Joáb hazatért Jeruzsálembe. ¹⁶ Amikor az arámok látták, hogy Izraeltől vereséget szenvedtek, követeket küldtek, és elhozták a folyón túl lakó arámokat. Sofach, Hadadezer vezére állt az élükön. ¹⁷ Dávidnak megvitték a hírt, ő azonnal összegyűjtötte egész Izraelt, átkelt a Jordánon, elájuk nyomult, és csatarendbe állt velük szemben. Dávid megindította a harcot az arámok ellen, és azok küzdöttek ellene. ¹⁸ Az arámok megfutamodtak Izrael elől, s Dávid megsemmisítette az arámok hétezer harci szekerét és negyvenezer gyalogosát. A vezért, Sofachot is megölte. ¹⁹ Amikor Hadadezer szolgái látták, hogy Izraeltől vereséget szenvedtek, békét kötöttek Dáviddal és meghódoltak előtte. Az arámok ezután nem segítették többé az ammonitákat. 20. fejezet (1Krón20)

¹ A következő évben, amikor a királyok hadat szoktak indítani, Joáb kivonult a sereggel, és elpusztította az ammoniták területét. Azután elment, és ostrom

alá vette Rabbát. Dávid Jeruzsálemben maradt. Joáb elfoglalta Rabbát és elpusztította. ² Dávid levette Milkom fejéről a koronát. Úgy találta, hogy egy talentum aranyat nyom, és értékes kő van benne. Dávid a saját fejére tette. A városból nagyon gazdag zsákmányt hozott el. ³ A benne levő népet is elhurcolta, és fűrészhez, vascsákányhoz és fejszéhez állította őket. Így járt el Dávid az ammoniták minden városával. Azután Dávid az egész néppel visszatért Jeruzsálembe. ⁴ Közben folytatódott a harc a filiszteusokkal Gezerben. A husatita Szibbekáj megölte Szippájt, Refaim egyik leszármazottját. A filiszteusokat levertek. ⁵ Más háború is volt a filiszteusokkal. Itt Elchanan, Jair fia megölte Lachmit, a gáti Golját testvérét. Dárdája nyele akkora volt, mint egy zubolyfa. ⁶ További harc folyt Gátnál. Ott volt egy igen magas ember, akinek a kezén is hat, a lábán is hat, tehát összesen huszonnégy ujja volt. Rafától származott ő is, ⁷ és gúnyolta Izraelt. Jonatán, Simeának, Dávid testvérének a fia azonban megölte. ⁸ Ezek az emberek a gáti Rafától származtak, s elesetek Dávidnak és embereinek a kezétől. 21. fejezet (1Krón21)

¹ A sátán Izrael ellen fordult és rászedte Dávidot, hogy számlálja meg Izraelt. ² Dávid így szólt Joábhhoz és a nép főembereihez: "Menjetek és vegyétek számba Izraelt Beersebától Dánig. Hozzátok el (az eredményt), hogy megtudjam a számát." ³ De Joáb ellene vetette: "Az Úr növelje népét a százszorosára, uram király. Nemde mindnyájan uramnak az alattvalói? Miért követeli az én uram ezt? Miért terhelje ez a vétek Izraelt?" ⁴ De a király szava kötelezte Joábot, Joáb tehát elment, bejárta egész Izraelt, és visszatért Jeruzsálembe. ⁵ Joáb átadta a népszámlálás eredményét Dávidnak. Egész Izraelben egymillió-százezer kardforgató ember volt. Júdának 470 000 kardforgató embere volt. ⁶ Lévit és Benjaminget nem is számolta össze, mivel Joáb csak kelletlenül teljesítette a király parancsát. ⁷ Isten nemtetszéssel nézte az eseményt, és megbüntette Izraelt. ⁸ Akkor Dávid így imádkozott Istenhez: "Súlyosan vétkeztem ezzel a tettemmel. Mégis bocsásd meg szolgád vétkét, mivel ostoba módon jártam el." ⁹ Ekkor az Úr így szólt Gádhoz, Dávid látóemberéhez: ¹⁰ "Menj és közöld Dáviddal: Ezt üzeni az Úr: Három dolgot tárok elé, válassz egyet, és azzal büntetlek meg." ¹¹ Gád elment Dávidhoz, s így szólt: "Ezt üzeni az Úr: Válassz, ¹² hogy három évig éhség dühöngjön-e, vagy három hónapig ellenség pusztítson és ellenségeid kardja járja át veséteket, vagy pedig az Úr kardja, három napig tartó pestis, az Úr angyala pusztítson Izrael egész földjén: Monddd, hogy milyen választ vigyek annak, aki küldött." ¹³ Dávid így felelt Gádnak: "Igen szorult helyzetben vagyok. Mégis inkább az Úr kezébe akarok esni, mivel az ő irgalma mérhetetlen. Emberek kezébe nem szeretnék esni." ¹⁴ Az Úr tehát pestist küldött Izraelre, és

hetvenezer ember halt meg Izraelből. ¹⁵ Az Úr elküldte angyalát Jeruzsálembe is, hogy pusztítsa, de amikor megkezdte a pusztítást, az Úr letekintett, megbánta a csapást és rászólt a pusztító angyalra: "Elég, vond vissza a kezéd!" Az Úr angyala éppen a jebuzita Ornan szérúje mellett állt. ¹⁶ Dávid föltekintett, látta az Úr angyalát, amint a föld és az ég között áll kivont karddal a kezében, Jeruzsálem ellen fordulva. Ekkor Dávid és a vezeklő ruhába öltözött vének arcra borultak, ¹⁷ Dávid pedig így beszélt Istenhez: "Nemde én parancsoltam meg, hogy számlálják meg a népet? Én vétkeztem, én, a pásztor tettem rosszat. De mit tettek ők, a juhok? Uram, Istenem, rám nehezedjen a kezed és atyám házára, de a népet ne sújtsd." ¹⁸ Az Úr angyala azt mondta Gádnak: "Jelentsd Dávidnak, menjen fel, és a jebuzita Ornan szérújénél emeljen oltárt az Úrnak." ¹⁹ Gád utasítására, aki az Úr nevében beszélt, Dávid fölment. ²⁰ Ornan megfordult, s amikor meglátta az angyalt, négy fiával együtt elrejtőzött. Ornan ugyanis éppen a búza cséplésével volt elfoglalva, ²¹ amikor Dávid elment hozzá. Ornan föltekintett, meglátta Dávidot, otthagyta a szérút, és arccal a földre borult Dávid előtt. ²² Dávid így szólt Ornanhoz: "Engedd át nekem a szérúd telkét, hogy oltárt emeljek rajta az Úrnak. Teljes értékben kifizetem, hogy elforduljon a népről a csapás." ²³ Ornan így válaszolt Dávidnak: "Vedd el! Uram és királyom tegye, amit jónak lát. A marhákat is odaajándékozom égőáldozatnak, a cséplőszánt meg hozzá fának, a búzát pedig ételáldozatnak. Mindent odaadok." ²⁴ Dávid így válaszolt Ornannak: "Nem úgy, hanem megveszem teljes árban. Nem akarok olyat adni az Úrnak, ami a tied, s olyan áldozatot bemutatni, ami nekem semmibe se kerül." ²⁵ Ezután Dávid leszámolta Ornannak a telekért a hatszáz arany sékelt. ²⁶ Ekkor Dávid oltárt emelt ott az Úrnak, s égő- és közösségi áldozatot mutatott be. Az Úrhoz folyamodott, s ő válaszolt: tűz szállt le az égből az égőáldozat oltárára. ²⁷ Ezután az Úr parancsot adott az angyalnak, s az visszadugta kardját a hüvelyébe. ²⁸ Attól az időtől fogva, hogy Dávid látta, az Úr a jebuzita szérújén felel neki, ott mutatott be áldozatot. ²⁹ Az Úr hajléka, amelyet Mózes a pusztában készített, valamint az égőáldozat oltára abban az időben Gibeon magaslatán állt. ³⁰ Dávid nem tudott oda elmenni, hogy az Úr elé járuljon, annyira félt az Úr angyalának kardjától. 22. fejezet (1Krón22)

¹ Ekkor mondta Dávid: "Ez az Úrnak, az Istennek a háza és ez Izrael számára az égőáldozat oltára." ² Dávid parancsot adott, hogy hívják össze az idegeneket, akik Izrael földjén éltek. Megtette őket kőfaragónak, hogy szegletköveket faragjanak az Isten házának építéséhez. ³ Dávid nagy mennyiségű vasról is gondoskodott szegnek és sarokvasnak a kapuszárnyakhoz, valamint annyi bronzról, hogy nem lehetett megmérni, ⁴ s végül tömérdek cédrusfáról, mert a szidoniak és a tírusziak nagyon sok

cédrusfát hoztak Dávidnak. ⁵ Dávid így gondolkozott: A fiam, Salamon, fiatal és gyenge, a háznak azonban, amelyet az Úrnak építünk, egészen nagynak kell lennie, hogy dicsőséget és hírnevet szerezzen minden nép előtt. Ezért előkészületeket kell tennem. Dávid halála előtt valóban megtette az előkészületeket, ⁶ azután hívatta a fiát, Salamont és megparancsolta neki, hogy építsen házat az Úrnak, Izrael Istenének. ⁷ Dávid ezt mondta Salamonnak, "Fiam, nekem magamnak volt szándékomban, hogy házat építsek az Úr, az én Istenem nevének, ⁸ de az Úr szótát intézett hozzám: Sok vért ontottál és nagy háborúkat vívtál, ne építs hát házat a nevemnek, mert sok vért ontottál színem előtt a földre. ⁹ Nézd, született egy fiad, ő a béke embere lesz. Békét adok neki körös-körül, minden ellenségétől. Salamon lesz a neve. Az ő napjaiban békét és nyugalmat adok Izraelnek, ¹⁰ ő építsen házat a nevemnek. A fiam lesz, én meg atyja leszek. Örökre megerősítem Izrael fölötti uralmának trónját. ¹¹ Nos hát, fiam, legyen veled az Úr, sikerüljön házat építened az Úrnak, a te Istenednek, ahogy előre megmondta rólad. ¹² Az Úr adjon neked bölcsességet és okosságot, és nyilvánítsa ki neked Izraelre vonatkozó akaratát. Te pedig tartsd meg az Úrnak, a te Istenednek a törvényét. ¹³ Szerencsés leszel, ha igyekszel megtartani a törvényt és a parancsokat, amelyeket az Úr Izrael számára Mózesnek adott. Légy erős és bátor! Ne félj és ne rettegj! ¹⁴ Nézd, saját szegénységemből félre tudtam tenni az Úr háza számára 100 000 aranytalentumot, egymillió ezüsttalentumot, s annyi vasat és bronzot, hogy meg sem lehet mérni. Fát és követ is szereztem, de még te is tehetsz hozzájuk. ¹⁵ Mesteremberek is nagy számban állnak rendelkezésedre: kőművesek, ácsok és mindenféle művészetben jártas számtalan ember, ¹⁶ akik meg tudják munkálni az aranyat, az ezüstöt, a bronzot és a vasat. Rajta hát, láss hozzá és legyen veled az Úr." ¹⁷ Dávid megparancsolta Izrael minden tisztviselőjének, hogy segítse Salamont: ¹⁸ "Az Isten, az Úr, nemde veletek volt és nyugalmat adott nektek körös-körül. Az ország népét a kezembe adta, s a föld meghódolt az Úr és az ő népe előtt. ¹⁹ Most tehát egész szívvel és lélekkel keressétek az Urat, a ti Istenedeket. Rajta, építsetek szentélyt Istennek, az Úrnak, hogy a szövetség ládáját és az Isten szent dolgait bevigyétek abba a házba, amelyet az Úr nevének építtek." 23. fejezet (1Krón23)

¹ Amikor Dávid megöregedett és elege volt az életből, a fiát, Salamont, Izrael királyává tette. ² Egybegyűjtötte Izrael tisztségviselőit, a papokat és a levitákat. ³ A levitákat harminc évtől fölfelé számba vették. Személyenként megszámlálva 38000-et tettek ki. ⁴ Ezek közül az Úr házánál végzendő munkálatok vezetésére 24000-et szemeltek ki, 6000-en hivatalnokok és bírák lettek, ⁵ 4000-en kapuőrök és 4000-en az Urat dicsőítették olyan hangszerekkel, amelyeket Dávid készíttetett. ⁶ Dávid Lévi fiai: Gerson, Kehát

és Merári után osztályokba sorolta őket. ⁷ A gersonitákhoz tartoztak: Ladan és Simi. ⁸ Ladan fiai: Jechiel, a fő, Szetam és Joel, hárman. ⁹ Simi fiai: Selomit, Haziel, Haan, hárman. Ezek Ladan családjának fejei. ¹⁰ Simi fiai: Jachat, Ziza, Jeus és Beria. Ezek Simi fiai, négyen. ¹¹ Jachat lett a fő, Ziza a második, Jeusnak és Beriának nem volt sok gyermekük, így ők egy családot, egy hivatali osztályt alkottak. ¹² Kehát fiai: Amram, Jicchar, Hebron és Uziel, négyen. ¹³ Amram fiai: Áron és Mózes. Áront kiválasztották, hogy a szent dolgokat megszentelje. Neki és fiainak kellett mindenkor bemutatniuk az illatáldozatot az Úrnak, őt szolgálni és nevét áldani. ¹⁴ Mózes az Isten embere volt, és fiait Lévi törzséhez számították. ¹⁵ Mózes fiai: Gerson, és Eliezer. ¹⁶ Gerson fia: Sebuél, a fő. ¹⁷ Eliezer fia: Rechabja, a fő. Eliezernek nem volt több fia, Rechabjának ellenben sok fia volt. ¹⁸ Jicchar fia: Selomit, a fő. ¹⁹ Hebron fiai: Jerijahu volt az első, Amarja a második, Jachaziel a harmadik, Jekameam a negyedik. ²⁰ Uziel fiai: Micha, az első és Jiszchija, a második. ²¹ Merári fiai: Machli és Musi. Machli fiai: Eleazár és Kis. ²² Eleazár fiú nélkül halt meg, csak lányai voltak. Ezek testvéreikhez, Kisnek a fiaihoz mentek férjhez. ²³ Musi fiai: Machli, Eder és Jeremot, hárman. ²⁴ Ezek Lévi fiai családjaik szerint, a családfők és azok, akiket név szerint számba vettek, akik húsz évtől fölfelé az Úr templomában szolgálatot teljesítettek. ²⁵ Dávid így szólt: "Az Úr, Izrael Istene nyugalmat adott népének, és minden időkre lakást vett Jeruzsálemben. ²⁶ A levitáknak nem kell többé hordozniuk a hajlékot és a hozzá tartozó fölszerelést." ²⁷ Dávid utolsó rendelkezése szerint Lévi fiait húsz évtől fölfelé kellett számba venni. ²⁸ Áron fiainak segítségére rendelte őket, hogy gondoskodjanak az Úr házáról, az udvarokról és helyiségekről, az egész szentély tisztán tartásáról nekik kellett szolgálatot teljesíteniük Isten templomában. ²⁹ Az ő feladatuk volt, hogy gondoskodjanak a kitett kenyerekről, továbbá az ételáldozathoz, a kovásztalan kenyerekhez, a serpenyőben készített és kevert lepényekhez szükséges lisztről, végül az összes úr- és hosszmértékről. ³⁰ Minden reggel oda kellett állniuk, hogy áldják és dicsőítsék az Urat, s ugyanezt tették este is, ³¹ továbbá szombaton, újhholdkor és ünnepnapon az égőáldozat bemutatásakor, a törvényben előírt számuk szerint. Ez az állandó hivataluk az Úr előtt. ³² Ők látták el a szolgálatot a megnyilatkozás sátora és a szentély körül, s ők segítették testvéreiket, Áron fiait az Úr házában való szolgálatukban. 24. fejezet (1Krón24)

¹ Áron fiainak is megvolt a beosztásuk. Áron fiai: Nadab, Abihu, Eleazár és Itamár. ² Nadab és Abihu atyjuk szeme láttára haltak meg, nekik nem voltak fiaik. Ezért Eleazár és Itamár látták el a papi szolgálatot. ³ Dávid Eleazár fiai közül Cádokkal és Itamár fiai közül Achimelekkel együtt hivataluknak megfelelően osztotta be őket szolgálatukba. ⁴ Eleazár fiai között több volt a

családfő, mint Itamár fiai között, ezért Eleazár fiainak családfőiből tizenhat osztályt csináltak, Itamár fiainak családfőiből pedig nyolcat. ⁵ De ezeket is, azokat is sorshúzás útján osztották be, hiszen fölszentelt tisztségviselőkről, Istennek a hivatalnokairól volt szó mind Eleazár, mind Itamár fiai esetében. ⁶ Az egyik levita, Semaja, Netánael fia, az írnok írta össze őket a királynak, a főembereknek, Cádoknak, Achimeleknek, Ebjatar fiának, továbbá a papok és leviták családfőinek jelenlétében. Felváltva húztak sorsot Eleazár fiainak minden családjára. ⁷ Az első sorsvetés Jehojaribra esett, a második Jedajára, ⁸ a harmadik Harimra, a negyedik Szeorimra, ⁹ az ötödik Malkijára, a hatodik Mijaminra, ¹⁰ a hetedik Hakkocra, a nyolcadik Abijára, ¹¹ a kilencedik Jesuára, a tizedik Sechanjára, ¹² a tizenegyedik Eliasibra, a tizenkettedik Jakimra, ¹³ a tizenharmadik Huppára, a tizennegyedik Isbaalra, ¹⁴ a tizenötödik Bilgára, a tizenhatodik Immerre, ¹⁵ a tizenhetedik Hezirre, a tizennyolcadik Happiceszre, ¹⁶ a tizenkilencedik Petachjára, a huszadik Jecheszkelre, ¹⁷ a huszonegyedik Jakinra, a huszonkettedik Gamulra, ¹⁸ a huszonharmadik Delajahura, a huszonnegyedik Maaszjahura. ¹⁹ Ezek a hivatali osztályaik a szolgálat szerint, ahogy kötelesek belépni az Úr házába az atyjuktól, Árontól kapott utasításnak megfelelően, amelyet neki Izrael Istene, az Úr adott. ²⁰ Lévi többi fiai közül: Amram fiai közül Subael, Subael fiai közül Jechdajahu: ²¹ Rechabjahutól, Rechabjahu fiai közül Iszchija, az első; ²² a jicchariták közül Selomot, Selomot fiai közül Jachat; ²³ Hebron fiai közül Jerija, az első, Amarjahu a második, Jachaziel, a harmadik, Jekameám, a negyedik. ²⁴ Uriel fia: Micha. Micha fiai közül: Samir, ²⁵ Micha testvére, Jiszchija. Jiszchija fiai közül Zecharjahu. ²⁶ Merári fiai: Machli és Musi. Fiának, Jaazijahunak a fiai: ²⁷ Merári fiának, Jaazijahunak a fiai: Sochám, Zachur és Ibri. ²⁸ Machlitól: Eleazár, akinek nem voltak fiai. ²⁹ Kistől Kis fia: Jerachmeel. ³⁰ Musi fiai: Machli, Eder és Jerimot. Ezek a leviták fiai családjaik szerint. ³¹ Ők is, miként testvéreik, Áron fiai, Dávid királynak, Cádoknak és Achimeleknek, a papok és leviták családfőinek a jelenlétében vetettek sorsot: a jelentősebb családok is, egyszerűbb testvéreik is. 25. fejezet (1Krón25)

¹ Dávid és a sereg vezérei kijelölték Aszafnak, Jemánnak és Jedutunnak a fiait, a prófétákat, hogy citerán, hárfán és cimbalmon kísérik az éneket. Az erre a szolgálatra rendelt férfiakat is összeírták. ² Aszaf fiai közül: Zakkur, József, Netanja és Azareela. Aszaf fiai az atyjuktól függtek, aki a király útmutatása szerint lelkesen kísérte az énekeket. ³ Jedutun részéről: Jedutun fiai: Gedaljahu, Ceri, Jesajahu, Simi, Hasabjahu és Mattitjahu, hatan, atjuknak, Jedutunnak a vezetésével, aki citerán játszott hála- és dicsőítő éneket az Úrnak. ⁴ Heman részéről: Heman fiai: Bukkijahu, Mattanjahu,

Uziel, Sebuél, Jerimot, Hananja, Hanani, Eliata, Giddalti, Romanti, Ezer, Josbekasa, Mallotti, Hotir, Machaziot. ⁵ Ezek mind Hemannak, a király látóemberének a fiai. Isten parancsa szerint a harsonákat fújták. Isten Hemannak tizennégy fiút és három leányt adott. ⁶ Ezeknek mind atyjuk volt a vezetőjük, amikor az Úr házában szolgálatában, a király útmutatása szerint cimbalommal, hárfával és citerával kísérték az éneket. Aszafot, Jedutunt és Hemant, ⁷ akik jártasak voltak az Úr előtti éneklésben, testvéreikkel együtt írták össze. Számuk 288-at tett ki. ⁸ Ők is sorsvetés útján léptek szolgálatba, mind a fiatal, mind az öreg, a mester a tanítvánnyal. ⁹ Az első sors az aszafita Józsefre esett, a második Gedaljahura, őrá magára, a testvéreire és a fiaira, tizenkettőjükre. ¹⁰ A harmadik Zakkurra, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹¹ A negyedik Jicrire, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹² Az ötödik Netanjahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹³ A hatodik Bukkijahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁴ A hetedik Jezareelára, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁵ A nyolcadik Jesajahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁶ A kilencedik Mattanjahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁷ A tizedik Simire, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁸ A tizenegyedik Asareelre, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ¹⁹ A tizenkettedik Hasabjahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁰ A tizenharmadik Subaelre, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²¹ A tizennegyedik Mattitjahura, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²² A tizenötödik Jeremotra, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²³ A tizenhatodik Hananjahura, a fiaira, és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁴ A tizenhetedik Josbekasára, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁵ A tizennyolcadik Hananira, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁶ A tizenkilencedik Mallottira, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁷ A huszadik Eljatára, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁸ A huszonegyedik Hotirra, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ²⁹ A huszonkettedik Giddaltira, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ³⁰ A huszonharmadik Machaziotra, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. ³¹ A huszonnegyedik Romanti-Ezerre, a fiaira és a testvéreire, tizenkettőjükre. 26. fejezet (1Krn26)

¹ A kapuőrök osztályához tartoztak: A korachiták közül: Meselemjahu, Korach fia, Eljaszaf fiai közül. ² Meselemjahu fiai voltak: Zecharjahu, az elsőszülött, Jediael, a második, Zebadjahu, a harmadik, Jatniel a negyedik, ³ Elám, az ötödik, Jehochanan, a hatodik, Eljoenáj, a hetedik. ⁴ Obed-Edomnak is voltak fiai: Semaja volt az elsőszülött, Jehozabad a második, Joach a harmadik, Zachar a negyedik, Netaneel az ötödik, ⁵ Ammiel a hatodik, Isszachár a hetedik, Peulletái a nyolcadik. Az Isten megáldotta. ⁶ Fiának,

Semajának is születtek fiai, akik családjuk élén állottak és vitéz férfiak voltak.

⁷ Semaja fiai: Otni, Rafael, Obed, Elzabad és testvérei, a vitéz Elihu és Szemachjahu. ⁸ Ezek mind Obed-Edom fiai voltak. Neki, fiainak és testvéreinek magas megbízatásuk volt a szolgálatban, Obed-Edom hozzátartozói hatvanketten. ⁹ Meselemjahunak is voltak fiai és testvérei, összesen tizenhárman. ¹⁰ A merárita Hoza fiai: Simri a fő, nem ő volt az elsőszülött, de apja őt tette elsővé; ¹¹ Hilkiya a második, Tebaljahu a harmadik, Zecharjahu a negyedik. Hoza fiai és testvérei, összesen tizenhárman. ¹² Ezek voltak a kapuőrök osztályai. A csoportok fejei éppúgy részt vettek az Úr templomának szolgálatában, mint testvéreik. ¹³ A fiatalok és az öregek egyformán, családjaik szerint húztak sorsot az egyes kapukra. ¹⁴ A keleti oldal sorshúzás útján Selemjahunak jutott. A fia, Zecharjahu okos tanácsokkal szolgált. Sorshúzás útján neki az északi oldal jutott. ¹⁵ Obed-Edom kapta a déli oldalt, a fiai pedig a készletek helyiségeit. ¹⁶ Suppimnak és Hozának a nyugati oldal jutott, "a kivágott fáról" elnevezett kapuval a felső úton. A szolgálatnak megvoltak a megfelelő előírásai. ¹⁷ Kelet felé naponta hatan álltak, észak felé naponta négyen, dél felé naponta négyen és a készletek helyiségei előtt ketten-ketten, ¹⁸ a Parbáron, nyugat felé négyen az utcán és ketten a Parbáron. ¹⁹ Ez a szolgálati beosztása a Korach és Merári fiai közül való kapuőröknek. ²⁰ Testvéreik, a leviták az Isten házában a kincseire és a fogadalmi ajándékokra ügyeltek: ²¹ Ládán fiainak, a Ládántól származó Gerson fiainak, a gersonita Ládán családjainak a családfői: Jehiel. ²² Jehiel fiai, Szetam és a testvére, Joel ügyeltek az Isten házában kincseire. ²³ Az amramiták, jicchariták, hebroniták és uzieliták közül: ²⁴ Sebuél, Mózes fiának, Gersonnak a fia volt a kincsek főfelügyelője. ²⁵ Testvérétől, Eliezertől Rechabjahu, az ő fia Jesajahu, ennek a fia, Joram, ennek a fia, Zichri, ennek a fia, Selomit. ²⁶ Ez a Selomit és testvérei őrizték a fogadalmi ajándékokat, amelyeket Dávid király és a családfők felajánlottak mint az ezres, százas és más csoportok elöljárói. ²⁷ A hadjáratokból, illetőleg a hadizsákmányból ajánlották fel, hogy Isten házában gazdagítsák. ²⁸ Mindent, amit Sámuel, a látóember, Saul, Kis fia, Ábner, Ner fia és Joáb, Ceruja fia felajánlott, és általában minden adomány Selomitnak és testvéreinek őrizetére volt bízva. ²⁹ A jicchariták közül Kenánjahut és fiait külső szolgálatra rendelték Izraelben mint írnokokat és bírakat. ³⁰ A hebroniták közül Hasabjahut és testvéreit - ezerhét száz vitéz férfit - arra rendelték, hogy a Jordántól nyugatra az Úr minden ügyében és a király szolgálatában Izraelre felügyeljenek. ³¹ A hebronitákhoz tartozott: Jerija, a fő. Dávid uralkodásának 40. évében megszámlálták a hebronita családok rokonságát, és a gileádi Jázerben vitéz férfiakat találtak közöttük. ³² Dávid király kinevezett kétezerhét száz bátor férfit - Jerija testvérei közül valókat és családfőket - a rubeniták, a gáditák és

Manassze fél törzse fölé felügyelőnek a vallás és a király dolgaiban. 27. fejezet (1Krón27)

¹ Izrael fiai számuk szerint: A családfők, az ezres és százas csoportok fejei és az írnokok, akik a népet szolgálták: a király minden ügyében ezek az osztályok voltak illetékesek. Hónapról hónapra az egész év folyamán mindig egy intézkedett közülük. Minden osztályba 24000 ember tartozott. ² Az első hónapban az első osztály élén Jasobeám állott, Szabdiel fia. Osztályához 24000 ember tartozott. ³ Perc fiai közül való volt, és a sereg összes tisztjeinek ő volt a feje az első hónapban. ⁴ A második hónap osztályának elöljárója az achochita Dodáj volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ⁵ A harmadik osztály elöljárója a harmadik hónapban Benajahu volt, az első papnak, Jehojadának a fia. Osztályába 24000 ember tartozott. ⁶ Ez a Benajahu a harminc vitéz egyike volt, s vezetője lett a harmincnak és saját osztályának. A fiát Ammizabadnak hívták. ⁷ A negyedik, a negyedik hónapban illetékes Azahel volt, Joáb testvére. Őt követte fia, Zebadja. Osztályához 24000 ember tartozott. ⁸ Az ötödik, az ötödik hónapra illetékes vezető az ezechita Samehut volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ⁹ A hatodik, a hatodik hónapra illetékes Ira volt, a tekoai Ikkes fia. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹⁰ A hetedik, a hetedik hónapra illetékes, az Efraim fiai közül való pelonita Helec volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹¹ A nyolcadik, a nyolcadik hónapra illetékes, a husatita Szibbekáj volt, a zarechiták közül. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹² A kilencedik, a kilencedik hónapra illetékes, a benjaminiták közül való anatóti Abiezer volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹³ A tizedik, a tizedik hónapra illetékes, a zarechiták közül való netofai Maheráj volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹⁴ A tizenegyedik, a tizenegyedik hónapra illetékes, az Efraim fiai közül való pireatonita Benaja volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹⁵ A tizenkettedik, a tizenkettedik hónapra illetékes, az Otnielből származó netofai Heldáj volt. Osztályába 24000 ember tartozott. ¹⁶ Izrael törzseinek főnökei: Eliezer, Zikri fia parancsolt a rubenitáknak; Sefatjahu, Maacha fia a simeonitáknak; ¹⁷ Hasabja, Kenuel fia a levitáknak; Cádok az áronitáknak; ¹⁸ Elihu, Dávid testvére a júdeaiaknak; ¹⁹ Jismajahu, Obedjahu fia a zebulunitáknak; Jerimot, Azriel fia a naftalitáknak; ²⁰ Joel, Pedajahu fia Manassze fél törzsének; ²¹ Jidd, Zecharjahu fia Manassze gileádi fél törzsének; Jahaziel, Ábner fia a benjaminitáknak; ²² Azareel, Jeroham fia a dánitáknak. Ezek voltak Izrael törzseinek a főnökei. ²³ Dávid nem számláltatta össze a húsz éven felülieket, mivel az Úr azt mondta, hogy megsokasítja Izrael fiait, mint az ég csillagait. ²⁴ Joáb, Ceruja fia megkezdte az összeírást, de nem fejezte be, mivel a harag kitört Izrael ellen. Így a szám nem került bele Dávid király évkönyveibe. ²⁵ A

királyi kincstár felügyelője Azmavet, Abdiel fia volt. A földeken, a városokban, a falvakban és a tornyokban levő készleteké pedig Jehonatan, Uzijahu fia.²⁶ A föld megművelésére szerződtetett munkásoké Ezri, Kelub fia.²⁷ A szőlők felügyelője a rámai Simi, a borkészleteké a sefámi Zabdi,²⁸ a síkságon levő olaj- és fügefáké Joás,²⁹ a Száron legelőin levő nyájaké a szároni Sitráj, a Safat völgyében levő nyájaké Safat, Adláj fia,³⁰ a tevéké az izmaelita Obil, a nöstény szamaraké a meránoti Jechdejahu,³¹ a juh- és kecskenyájaké a hagrita Jaziz. Ezek mind Dávid birtokainak az intézői voltak.³² Jehonatan, Dávid nagybátyja megfontolt és írástudó ember, tanácsadó volt. Jechiell, Hachmoni fiával a király fiait nevelte.³³ Achitofel a király tanácsadója volt, az archita Husáj pedig a király barátja.³⁴ Achitofelt Jehojada, Benajahu fia és Ebjatar követték. Joáb a király seregének fővezére volt. 28. fejezet (1Krón28)

¹ Dávid összegyűjtötte Jeruzsálemben Izrael minden főemberét, a törzsek fejeit, az osztályok vezetőit, akik a király szolgálatában álltak, az ezres csoportok fejeit, a százas csoportok fejeit, a király és fiai minden birtokának és nyájának az intézőit, az eunuchokat, a tiszteket és minden vitéz harcost.² Dávid felállt, és ezt mondta: "Hallgassatok meg, testvéreim és népem. Én magam akartam állandó hajlékot építeni az Úr szövetsége ládájának, Istenünk zsámolyának. Az építkezést már előkészítettem,³ de Isten így szólt hozzám: Nem te fogsz házat építeni nevemnek, mivel a harcok embere vagy és vért ontottál.⁴ Ám az Úr, Izrael Istene kiválasztott atyám házából, hogy minden időkre Izrael királya legyek, mert Júdát szemelte ki fejedelemnek és Júda házában az én atyám házá. Atyám fiai közül bennem találta kedvét, s így engem tett meg egész Izrael királyává.⁵ Összes fiaim közül - az Úr ugyanis sok fiút adott nekem - a fiamat, Salamont választotta ki az Úr, hogy az Úr királyságának trónján üljön Izrael fölött.⁶ Azt mondta nekem: Fiadnak, Salamonnak kell a házamat és udvarait fölépítenie. Kiválasztottam, hogy fiam legyen, én meg atyja leszek.⁷ Királyságát mindenkorra megerősítem, ha odaadóan megtartja parancsaimat és törvényeimet, úgy, mint a mai napon.⁸ Most tehát egész Izrael előtt, amely lát minket, Isten gyülekezete előtt, Istenünk előtt, aki hall minket, keressétek és tartsátok meg az Úrnak, a ti Isteneteknek a parancsait, hogy birtokolhassátok ezt a szép országot, s azt örökségként mindörökre átadhassátok fiaitoknak.⁹ Te pedig fiam, Salamon, ismerd el atyád Istenét, szolgálj osztatlan szívvel és odaadó lélekkel. Az Úr ugyanis megvizsgál minden szívet, és ismeri minden lélek gondolatait. Ha keresed, megmutatja magát neked. Ha elfordulsz tőle, elvet örökre.¹⁰ Nos tehát, az Úr kiválasztott, hogy hajlékot, szentélyt építs neki. Légy állhatatos és készítsd el."¹¹ Ezután Dávid átadta fiának, Salamonnak az előcsarnokoknak, az épületeknek, a kincstárnak, a felső termeknek, a belső termeknek és az

engesztelőteremnek a tervét: ¹² az összes tervet, amelyet lelkében kigondolt, az Úr háza udvarára, a körülötte levő helyiségekre, az Isten házának kincseire, a fogadalmi adományokra, ¹³ a papok és leviták lakására, az Úr házában levő szolgálatra és az Úr házának istentiszteleti eszközeire vonatkozóan. ¹⁴ Az aranytárgyakhoz adott aranyat az illető istentiszteleti eszköz súlyának megfelelően; az ezüstoneszközökhöz ezüstöt, mindegyik tárgy súlyának megfelelően. ¹⁵ Az arany mécstartó és -mécse méretének megfelelően - aranyat. Hasonlóképpen átadta az ezüst mécstartók és -mécseik számára a megfelelő súlyú ezüstöt, mindegyik mécstartónak a rendeltetése szerint. ¹⁶ Odaadta az aranyat a kitett kenyerek asztalához is, mindegyik asztalnak megfelelően, továbbá az ezüstöt az ezüstasztalok számára. ¹⁷ Az aranycsészék számára az egyes csészék, villák, tömjénezők és füles kancsók súlyának megfelelően. ¹⁸ Az illatáldozat oltárához tiszta aranyat, a súlyának megfelelően, továbbá a szekérnek, az aranykeruboknak a mintáját, amelyek kiterjesztett szárnyukkal betakarták az Úr szövetségének ládáját. ¹⁹ Ezeket mind elmagyarázta neki egy, az Úrtól származó írás alapján, hogy megértse az építés munkáit. ²⁰ Azután Dávid így szólt a fiához, Salamonhoz: "Légy erős és határozott! Láss hozzá a munkához! Ne félj és ne rettegj, mert az Úr, az Isten, az én Istenem veled van. Nem hagy el és nem fordul el tőled, amíg az Úr házában szolgálatában be nem fejezed a munkát. ²¹ Ott vannak a papok és a leviták osztályai az Isten házában minden munkájára. Minden hozzáértő, aki önként vállalkozik, engedelmeskedjék neked minden dologban. A főemberek és az egész nép várja parancsodat." 29. fejezet (1Krón29)

¹ Dávid ezután így beszélt az összes egybegyűltekhez: "A fiam, Salamon, az egyetlen, akit az Úr kiválasztott, még fiatal és gyenge. A vállalkozás azonban nagy, mert ez a palota nem embereknek készül, hanem az Úrnak. ² Én minden erőmet latba vetve szereztem az Úr háza számára aranyat az arany-, ezüstöt az ezüst-, bronzot a bronz-, vasat a vas-, fát a fa- (részekhez), ónix köveket, betétköveket, színes és tarka köveket, mindenféle drágakövet és alabástromot nagy mennyiségben. ³ De most, ami arany és ezüst még a birtokomban van, azt az Istenem háza iránt való szeretetből hozzáteszem ahhoz, amit előkészítettem a szent templom számára: ⁴ 3000 talentum ofíri aranyat, 7000 talentum tiszta ezüstöt az épület falainak beborítására, ⁵ arany- és ezüstedényekre és mindenféle művészi munkára. Ki kötelezi el még magát közületek, hogy bármilyen aranyat, ezüstöt vagy mesterek keze által készített ékszert felajánljon az Úrnak?" ⁶ Ekkor a családfők, Izrael törzseinek főnökei, az ezres és százasként csoportok fejei és a királyi munkák vezetői önként kötelezték magukat, ⁷ hogy az Úr házában építésére összeadnak 5000 talentum aranyat, 10000 dareikoszt, 10000 talentum ezüstöt, 18000 talentum bronzot, 100000 talentum vasat. ⁸ Akinek drágakövei

voltak, az Úr házának kincstárába adta, a gersomita Jachiel kezébe. ⁹ Az önkéntes felajánlás örömmel töltötte el a népet, mivel őszinte szívvel adták az Úrnak. Dávid király is nagy örömet érzett. ¹⁰ Dávid akkor az egész gyülekezet színe előtt dicsőítette Istent. Dávid így imádkozott: "Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, a mi Atyánk öröktől örökre! ¹¹ Uram, tied a nagyság, a hatalom, a fönség, a szilárdság és a dicsőség. Hiszen minden a tied a mennyben és a földön. Uram, tied a királyi hatalom, s te uralkodsz mindenek felett. ¹² Gazdagság és dicsőség jár előtted, mindennek te vagy az Ura, mivel a kezekben van az erő és a hatalom. A te kezéd mindent naggyá és erőssé tehet. ¹³ Most tehát Istenünk, dicsőítünk téged, s magasztaljuk fönséges neved. ¹⁴ Hiszen mi vagyok én, és mi az én népem, hogy megfelelő adományt adhatnánk neked? Minden tőled jön, s azt is a te kezedből kaptuk, amit felajánlottunk neked. ¹⁵ Hiszen csak idegenek és jövevények vagyunk előtted, mint amilyenek atyáink is voltak. Napjaink elfogynak a földön, mint az árnyék, és nincs miben reménykednünk. ¹⁶ Urunk, Istenünk, amit felhalmoztunk, hogy nevednek házat építsünk, mind a te kezedből származik, és a te tulajdonod. ¹⁷ Tudom, Istenem, hogy megvizsgálod a szívet, és hogy az egyeneslelkűség tetszik neked. Azért mindezt őszinte szívvel ajánlottam fel neked. Most pedig örömmel tekintek népedre, amely itt összegyűlt, hogy neked szentelje adományait, ¹⁸ Urunk és Istenünk, Ábrahám, Izsák és Jákob Istene, s a mi Atyánk. Őrizd meg örökre bennük ezt a lelkületet, és a szívüket irányítsd magad felé. ¹⁹ A fiamnak, Salamonnak meg adj osztatlan szívet, hogy megtartsa parancsodat, törvényeidet és utasításaidat, s hogy életté váltsa őket, s megépítse azt a palotát, amelyet előkészítettem." ²⁰ Azután Dávid így szólt az egész gyülekezethez: "Dicsőítsétek az Urat, a ti Isteneteket!" Erre az egész közösség magasztalta az Urat, atyáik Istenét. Arcra borultak és hódoltak az Úr előtt és a király előtt. ²¹ Izrael fiai véresáldozatokat hoztak az Úrnak, és másnap égőáldozatot mutattak be: ezer szarvasmarhát, ezer kost, ezer bárányt, megfelelő italáldozatot és egyéb áldozatot Izraelért. ²² Ezen a napon nagy vígsággal ettek és ittak az Úr előtt, és Salamont, Dávid fiát második királlyá tették. Az Úr nevében fölkenték uralkodónak, Cádokot meg főpapnak. ²³ Salamon - mint király - elfoglalta az Úr trónját, hogy atyja, Dávid helyett uralkodjék. Tetszésre talált, és egész Izrael engedelmeskedett neki. ²⁴ Minden elöljáró, minden katona és Dávid király minden fia alávetette magát neki. ²⁵ Az Úr naggyá tette Salamont egész Izrael előtt, s olyan királyi pompát adott neki, amilyen előtte Izrael egyetlen királyának sem volt. ²⁶ Dávid, Izáj fia egész Izrael királya volt. ²⁷ Izrael fölötti uralma negyven évig tartott. Hebronban hét évig uralkodott, Jeruzsálemben pedig harminchárom évig volt király. ²⁸ Megbékélt öregségben halt meg, elégedetten életével, gazdagságával és hírnevével. Utána a fia, Salamon uralkodott mint király. ²⁹ Dávid király története egyébként kezdettől végig meg van írva Sámuelnek, a látóembernek a könyvében: ³⁰ egész uralkodása, hőstettei,

mindaz az áldás és csapás, amely érte Izraelt és a föld minden országát.
Krónikák II. könyve

1. fejezet (Krón1)

¹ Salamon, Dávid fia megszilárdította királyi hatalmát. Vele volt ugyanis az Úr, az ő Istene, és mind nagyobbá tette. ² Salamon meghívta egész Izraelt: az ezredeseket, a századosokat, a bírákat és Izrael minden főemberét, a családok fejeit. ³ Salamon és a vele levő sokaság elment a gibeoni magaslatra. Ott volt ugyanis az Isten szent sátora, amelyet Mózes, az Úr szolgálja készíttetett a pusztában. ⁴ Az Isten ládáját még Dávid fölvitette Kirjat-Jearimból arra a helyre, amelyet számára kijelölt. Aztán Jeruzsálemben sátrat állíttatott neki. ⁵ Ellenben a bronzoltár, amelyet Becaleel, Uri fia, Hur unokája készített, ott maradt az Úr hajléka előtt. Ezt kereste föl Salamon és az egész sokaság. ⁶ Salamon odajárult az Úr színe elé a bronzoltárhoz, amely a megnyilatkozás sátora előtt van, és ezer égőáldozatot mutatott be rajta. ⁷ A következő éjszakán az Isten megjelent Salamonnak, és azt mondta neki: "Kérhetsz bármit, megadom neked." ⁸ Salamon így felelt az Istennek: "Nagy irgalmat tanúsítottál atyám, Dávid iránt, engem pedig megtettél helyette királynak. ⁹ Nos hát, Uram, Istenem, teljesítsd ígéretedet, amelyet atyámnak, Dávidnak tettél. Mivel te tettél királlyá a nép fölé, amely megszámlálhatatlan, mint a föld pora, ¹⁰ adj hát nekem bölcsességet és értelmet, hogy jól teljesíthessem kötelességemet e nép élén. Hiszen ki is tudná kormányozni ezt a te nagy népedet?" ¹¹ Az Isten így válaszolt Salamonnak: "Mivel ez a szíved vágya, és nem kértél gazdagságot, vagyont vagy dicsőséget, sem ellenségeid életét, sőt még csak hosszú életet sem kívántál, hanem bölcsességet és értelmet kértél, hogy kormányozni tudjad népedet, amelynek királyává tettelek, ¹² megadom neked a bölcsességet és az értelmet. Sőt, olyan gazdagságot, vagyont és dicsőséget is adok neked, amelyen sem azoknak a királyoknak nem volt, akik előtted voltak, de utódaidnak sem lesz." ¹³ Ezután Salamon visszatért a gibeoni magaslatról, a megnyilatkozás sátorától Jeruzsálembe, és megkezdte Izrael fölött az uralkodást. ¹⁴ Salamon harci szekereket és lovakat is szerzett magának, úgyhogy ezernégyszáz szekere és tizenkétezer lova volt. Ezeket a szekeresz városokban és a király közelében, Jeruzsálemben helyezte el. ¹⁵ A király olyan közönséggé tette az ezüstöt és az aranyat Jeruzsálemben, mint a követ, a cédrusfát pedig, mint a fügefát, amely nagy tömegben fordul elő a síkságon. ¹⁶ Salamon lovai Egyiptomból és Koából valók voltak: a királyi kereskedők pénzért vették őket Koából. ¹⁷ Egyiptomból hatszáz ezüstért hoztak egy szekeret, egy lovat pedig százötvenért. Hasonlóképpen folyt a kereskedelem a hetiták összes királyával, az Arám királyával is. ¹⁸ Salamon

elhatározta, hogy templomot épít az Úr nevének és palotát királyi udvara számára. 2. fejezet (2Krón2)

¹ Ezért kirendelt hetvenezer embert teherhordónak, nyolcvanezer embert pedig a hegyekbe kőfejtőnek, föléljük meg háromezerhatszáz felügyelőt. ² Azután követséget küldött Hiramhoz, Tírusz királyához, ezzel az üzenettel: "(Tégy velem is úgy), mint atyámmal Dáviddal, amikor cédrusfát küldtél neki, hogy lakóházat építhessen magának! ³ Én ugyanis templomot akarok építeni az Úr, az én Istenem nevének. Arra akarom szentelni, hogy illatáldozatot mutassanak be előtte, és állandóan áldozati kenyereket tegyenek ki eléje. Reggel és este, továbbá szombatonként és újhold alkalmával, valamint az Úrnak, a mi Istenünknek ünnepein égőáldozatot mutassanak be Izraelnek örök törvénye szerint. ⁴ A templomnak, amelyet építeni akarok, nagynak kell lennie, mert a mi Istenünk a legnagyobb az összes istenek között. ⁵ De kinek van annyi ereje, hogy hozzá méltó házat építsen? Hiszen a menny és az egek egei sem képesek őt befogadni! Hogyan tudnék én házat építeni neki, hacsak azért nem, hogy tömjént gyűjtsak előtte? ⁶ Azért küldj nekem olyan embert, aki járatos az arany-, ezüst-, réz- és vasműves munkákban, a bíbor, a karmazsin és a kék színű fonalak szövésében, és aki metszeteket is tud vésni azokkal a mesteremberekkel, akik nálam, Júdában és Jeruzsálemben vannak, s akiket még atyám, Dávid szerződtetett. ⁷ Azonkívül küldjél nekem cédrus-, ciprus- és fenyőfát a Libanonról. Tudom ugyanis, hogy szolgálid ügyesen vágják a Libanon fáit. Aztán ott lesznek az én szolgálaim is a te szolgálid mellett, ⁸ hogy sok fát szállítsanak nekem, mert a templom, amelyet építeni akarok, nagy és pompás lesz. ⁹ Egyébként a favágó munkásoknak, a szolgálidnak élelmezésére adok búzát, mégpedig húszezer kort, valamint húszezer kor árpát, húszezer bát bort és húszezer bát olajat." ¹⁰ Erre Hiram, Tírusz királya levelet küldött Salamonnak, és így válaszolt: "Az Úr szereti a népét, azért tett meg királyukká." ¹¹ Majd így folytatta: "Legyen áldott az Úr, Izrael Istene, aki az eget és a földet alkotta! Ő adott Dávidnak bölcs, tudós, okos és értelmes fiút, hogy az Úrnak templomot építsen, királyi udvara számára pedig palotát. ¹² Azért küldök neked egy bölcs, tudós és értelmes embert: Hurám-Abi-t. ¹³ Dán leányai közül való asszonynak a fia, csak az apja volt tíruszi férfi. Járatos az arany-, ezüst-, réz- és vasmunkákban, a kő- és fa- faragó munkákban, a bíbor, a kék színű, a biszus és a karmazsin fonalak szövésében, ért bármilyen metszet véséséhez, sőt mindenféle tervet is tud készíteni, amit csak rábíznak, a te mesterembereiddel és az én uramnak, a te atyádnak, Dávidnak mesterembereivel együtt. ¹⁴ Küldje el hát az én uram szolgálinak a búzát, az árpát, az olajat és a bort, amit ígért. ¹⁵ Mi pedig annyi fát vágunk a Libanonról, amennyire csak szükséged van, aztán eltutajozzuk Jaffába.

Onnan Jeruzsálembe fölszállítani a te dolgod lesz." ¹⁶ Ekkor Salamon összeszámláltatta az Izrael földjén lakó összes idegen férfit, az után a népszámlálás után, amelyet atyja, Dávid tartott, és százötvenháromezer-hatszázat talált. ¹⁷ Közülük hetvenezret teherhordónak rendelt, nyolcvanezret pedig kőfejtőnek a hegységbe, háromezerhatszázat meg felügyelőnek a nép munkájának ellenőrzésére. 3. fejezet (2Krón3)

¹ Salamon hozzá is látott, hogy templomot építsen az Úrnak Jeruzsálemben, Morija hegyén, ahol az Úr megjelent atyjának, Dávidnak; azon a helyen, amelyet Dávid a jebuzita Ornan szérűjén kijelölt. ² Uralkodásának negyedik esztendejében, a második hónap második napján kezdte el az építkezést. ³ Salamon az Isten háza építésekor ekkora alapokat vetett: a hossza hatvan, a szélessége pedig húszkönyöknyi volt az ősi mértékegység szerint. ⁴ A templomépület előtt levő előcsarnok szélessége tízkönyöknyit tett ki, hossza - a templom szélességének megfelelően - húsz-, magassága pedig húszkönyöknyi volt. Belülről tiszta arannyal vonatta be. ⁵ A nagyobbik termet ciprusfával fődette be, és tiszta arannyal borította, majd pálmákkal és láncocskákkal díszítette. ⁶ Ékességül értékes kövekkel díszítette a templomot. Az arany parvájimi arany volt. ⁷ Az épületet: a gerendákat, az ajtófélfákat, a falakat és az ajtókat arannyal boríttatta be, a falakra meg kerubokat vésetett. ⁸ Elkészíttette a szentek szentjének helyiségét is. A hossza - az épület szélességének megfelelően - húszkönyöknyi volt, s a szélessége is húszkönyöknyi. Hatszáz talentumnyi tiszta arannyal boríttatta be. ⁹ A szegek súlya ötven aranysékel volt. Az emeleti helyiségeket is arannyal borította be. ¹⁰ A szentek szentjébe két kerubot is öntetett, és ezeket is bevonatta arannyal. ¹¹ A kerubok szárnyainak teljes hossza húszkönyöknyi volt: az elsőnek az egyik szárnya öt könyök volt, és az épület faláig ért, a másik, szintén ötkönyöknyi, szárnya meg a második kerub szárnyát érintette. ¹² A második kerubnak az egyik szárnya hasonlóképpen öt könyök volt, és az épület faláig ért; a másik szárnya - szintén öt könyök hosszúságban - az első kerub szárnyáig ért. ¹³ Tehát a keruboknak a szárnyai húszkönyöknyire voltak kiterjesztetve. Ők maguk egyenesen álltak a lábukon, és a szentély felé néztek. ¹⁴ Elkészíttette az elválasztóleplet is, kék színű, bíbor, karmazsin és biszus fonalakból, aztán kerubokat hímeztetett rá. ¹⁵ Az épület elé két oszlopot állíttatott. Magasságuk harmincöt könyök volt, az oszlopfő pedig a tetejükön ötkönyöknyi. ¹⁶ Láncocskákat is készíttetett, akárcsak a szentélyben, és az oszlopfőkre helyeztette őket, aztán száz gránátalmát, és a láncocskákra aggatta őket. ¹⁷ Az oszlopokat a templom elé állíttatta fel: az egyiket jobbról, a másikat pedig balról. A jobb oldalit Jákinnak, a bal oldalon levőt pedig Boásznak nevezte el. 4. fejezet (2Krón4)

¹ Bronzoltárt is készíttetett: hossza húsz, szélessége szintén húsz, magassága pedig húszkönyöknyi volt. ² Elkészíttetette az öntött medencét is. Az egyik szélétől a másikig tízkönyöknyi volt, körös-körül gömbölyű; a magassága pedig ötkönyöknyi. Harminckönyöknyi zsinórral lehetett körültekerni. ³ Alatta körös-körül szarvasmarhához hasonló alakok voltak. A medence kerületét kettős sorban könyökönként tíz cifrázat övezte. A marhákat az öntés alkalmával egybeöntötték vele. ⁴ Tizenkét marhán állt. Közülük három északra, három nyugatra, három délre és három keletre nézett. A medencét felülről helyezték rájuk, és egész hátsó részük befelé volt. ⁵ Vastagsága egytenyérnyi volt. Pereme olyan volt, mint a kehely pereme vagy a lilium virága. A befogadóképessége háromezer bát volt. ⁶ Tíz üstöt is készíttetett tisztulás céljára. Ötöt jobbra, ötöt pedig balra helyeztetett el. Bennük kellett megmosni az égőáldozathoz szükséges dolgokat is. A medence ugyanis a papok mosakodására szolgált. ⁷ Aztán tíz arany mécstartót is készíttetett az előírt forma szerint. A templomban helyeztette el őket: ötöt jobbról és ötöt bal felől. ⁸ Majd tíz asztalt készíttetett, és elhelyezte őket a templomban: ötöt jobbról és ötöt bal felől. Továbbá száz aranycsészét is csináltatott. ⁹ Elkészíttetette a papok udvarát meg a nagy udvart is, valamint az udvar kapuit. A kapuszárnyakat rézzel vonatta be. ¹⁰ Majd elhelyeztette a medencét a jobb oldalon, délkeleti irányban. ¹¹ Hurám aztán elkészítette a fazekakat, villákat és csészéket. Ezzel befejezte minden művét, amellyel Salamon király az Isten háza számára megbízta: ¹² vagyis a két oszlopot, az oszlopfőket koronázó két gömböt, a két hálószerű díszítést, hogy befödjék az oszlopfőkön levő gömböket, ¹³ a négyszáz gránátalmát a két hálóra: két sor gránátalmát mindegyik hálóra, hogy befödjék az oszlopfőkön levő két gömböt, ¹⁴ a tíz üstlábat és a tíz üstöt az üstlábakra, ¹⁵ meg a medencét a talapzatul szolgáló tizenkét szarvasmarhával, ¹⁶ végül a fazekakat, a villákat és a csészéket. Tehát mindezeket az eszközöket Hurám, Salamon király művésze készítette az Úr temploma számára. ¹⁷ A Jordán vidékén, Szukkót és Ceredáta között öntette őket a király agyagból készített öntőformákban. ¹⁸ Mindezekből az eszközökből annyit készíttetett Salamon király, hogy a réz súlyát nem is vették számba. ¹⁹ Salamon tehát elkészíttetette Isten házának teljes felszerelését: az aranyoltárt, az asztalokat a kitett kenyerek elhelyezésére, ²⁰ a színaranyból való mécstartókat és mécseseket, hogy előírás szerint égjenek a szentek szentje előtt, ²¹ a virágdíszeket, a mécseket és az arany hamuszedőket (ezek mind tiszta aranyból készültek), ²² a mécsztisztító szerszámokat, a hintőket, a csészéket és a parázsfogókat, tiszta aranyból, valamint a belső helyiségnek, a szentek szentjének ajtószárnyait és a nagyobb helyiségnek az ajtószárnyait, aranyból.

5. fejezet (2Krn5)

¹ Elkészült tehát minden fölszerelés, amelyet Salamon király az Úr temploma számára készíttetett. Aztán Salamon behordta atyjának, Dávidnak adományait, majd az aranyat, az ezüstöt és az összes szereket elhelyezte Isten templomának kincstárában. ² Azután Salamon összegyűjtötte Izrael előljáróit, a törzsek fejeit, Izrael fiainak családfőit Jeruzsálembe, hogy fölvigyék az Úr szövetségének ládáját Dávid városából, vagyis a Sionról. ³ Össze is jöttek Izrael összes férfiai a királyhoz a hetedik hónapban az ünnepre. ⁴ Amikor megjöttek Izrael összes előljárói, a leviták fölemelték a ládát. ⁵ Azután a papok és a leviták fölvitték a ládát, a megnyilatkozás sátorát, a sátorban levő szent fölszerelésekkel együtt. ⁶ Salamon király és Izrael egész gyülekezete, amely köré gyűlt a láda előtt, annyi bárányt és marhát mutatott be áldozatul, hogy nagy számuk miatt sem megszámolni, sem fölbecsülni nem lehetett őket. ⁷ Azután a papok bevitték az Úr szövetségének ládáját a helyére, a templom belső helyiségébe, a szentek szentjébe, a kerubok szárnya alá. ⁸ A kerubok ugyanis a láda helye fölé terjesztették ki szárnyukat, és így felülről elfödtek a ládát és a rúdait. ⁹ A rudak olyan hosszúak voltak, hogy a szentélynek arról a részéről, amely a szentek szentjéhez közel esett, látni lehetett a rudak végeit, de kívülről már nem. Ott is van mind a mai napig. ¹⁰ A ládában nem volt más, csak az a két kőtábla, amelyet Mózes tett bele Hórebnél, ahol az Úr az Egyiptomból való kivonulásuk alkalmával szövetséget kötött Izrael fiaival. ^{11a} Amikor a papok kijöttek a szentélyből, ^{11b} a szentélyt, az Úr házát felhő töltötte be. ^{11b} Minden jelenlevő pap megszentelődött, bár nem tartották magukat a szolgálat rendjéhez. ¹² Az oltár keleti oldalán bizzusba öltözve álltak az énekes leviták, mindazok, akik Aszaf, Heman meg Jedutun alá tartoztak fiaikkal és testvéreikkel együtt. Cintányéron, hárfákon és lantokon játszottak, mellettük pedig százhusz pap fújta a trombitát. ^{13a} Tehát egyszerre zengett a trombita- és az énekszó, úgyhogy csak egyetlen hang hallatszott, amint dicsőítették és magasztalták az Urat. Amikor fölcsendült a trombiták, a cintányérok és a többi zeneszerszám hangja, így dicsőítették az Urat: "Mert jó, mert irgalma örökkévaló!" ¹⁴ A felhő miatt a papok nem is tudták szolgálatukat tovább ellátni, mert az Úr dicsősége betöltötte a templomot. 6. fejezet (2Krón6)

¹ Ekkor Salamon így szólt: "Az Úr azt ígérte, hogy felhőben fog lakni. ² Megépítettem neked a lakóházat, hogy lakóhelyed legyen mindörökké." ³ Aztán a király megfordult, köszöntötte Izrael egész gyülekezetét - mert ott állt Izrael egész gyülekezete -, ⁴ és így szólt: "Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, aki teljesítette kezével, amit szájával atyámnak, Dávidnak ígért. Azt mondta ugyanis: ⁵ Attól a naptól fogva, hogy kihoztam népemet Egyiptom földjéről,

sem várost nem választottam Izrael egyetlen törzséből sem, hogy ott templom épüljön nevemnek, sem férfit nem választottam, hogy népemnek, Izraelnek fejedelme legyen. ⁶ De most kiválasztottam Jeruzsálemet, hogy ott legyen a nevem, és kiválasztottam Dávidot, hogy népem fölött álljon. ⁷ Atyám egykor elhatározta, hogy templomot épít az Úr, Izrael Istene nevének. ⁸ Az Úr azonban azt mondta neki: Amikor elhatároztad, hogy templomot építesz nevemnek, helyes volt a szándékom. ⁹ De nem te fogod a templomot fölépíteni, hanem a fiad, aki ágyékból származik, az fogja a templomot nevemnek fölépíteni. ¹⁰ Az Úr teljesítette is ígéretét, amelyet tett. Én léptem atyám, Dávid helyébe, én ültem Izrael trónján, amint az Úr megígérte, és én építettem fel a templomot az Úr, Izrael Istene nevének. ¹¹ Sőt, elhelyeztem benne a ládát is. Benne van a szövetség, amelyet az Úr Izrael fiaival kötött." ¹² Azután odaállt az Úr oltára elé, szemben Izrael gyülekezetével, és kiterjesztette a kezét. ¹³ Salamon ugyanis egy kör alakú bronzemelvényt készíttetett, és az udvar közepére állíttatta. Öt könyök volt a hossza, öt könyök a szélessége, és három könyök a magassága. Erre állt fel, majd Izrael gyülekezetével szemben letérdelt, és kezét az ég felé tárva ¹⁴ így imádkozott: "Uram, Izrael Istene, nincs hozzád hasonló Isten sem az égben, sem a földön. Megtartod szövetségedet és kegyes maradsz szolgálidhoz, akik teljes szívükből színed előtt járnak. ¹⁵ Amint szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak is teljesítetted azt, amit ígértél. Mint a mai napon is, kezedd teljesítetted, amit száddal mondtál. ¹⁶ Uram, Izrael Istene, teljesítsd tehát ígéretedet, amelyet szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak tettél, amikor azt mondtad: Ha fiaid vigyáznak útjaikra, és megtartják szövetségemet, ahogyan te megtartottad, akkor utódod sose fog hiányozni színem elől, Izrael királyi székéről. ¹⁷ Uram, Izrael Istene, valósuljon meg tehát ígéreted, amelyet szolgádnak, Dávidnak tettél. ¹⁸ De hát valóban lehetséges az, hogy az Isten az emberek között lakjék? Ha a menny és az egek egei nem képesek befogadni, akkor még kevésbé ez a templom, amelyet építettem. ¹⁹ Tekints szolgád imádságára és esdeklésére, Uram, Istenem, hallgasd meg a könyörgést és az imádságot, amelyet szolgád hozzád intéz. ²⁰ Nappal és éjjel legyen a szemed nyitva e ház fölött, a hely fölött, amelyről kijelentetted, hogy nevedet ott helyezed el. Hallgasd meg az imát, mellyel szolgád e hely felé fordul! ²¹ Hallgasd meg szolgádnak és népednek, Izraelnek esdeklését, amelyet ezen a helyen könyörögve intéz hozzád! Hallgasd meg lakóhelyedről, az égből, hallgass meg, és légy irgalmas! ²² Ha valaki vétkezik embertársa ellen, és kész megesküdni vele szemben: amikor esküt tesz templomod oltára előtt, ²³ hallgasd meg az égből, és tégy igazságot szolgálid között. Torold meg a gonosz tettét, hulljon vissza a fejére, s szolgáltatass igazságot az igaznak, fizess meg neki igaz volta szerint. ²⁴ Ha néped, Izrael, vétkei miatt vereséget szenved ellenségétől, de aztán megtér, megvallja

nevedet, könyörög és esdekel színed előtt e templomban, ²⁵ hallgasd meg az égből, bocsásd meg vétkéket népednek, Izraelnek, és vezesd vissza őket e földre, amelyet nekik és atyáiknak adtál. ²⁶ Ha bezárul az ég, és elmarad az eső, mert vétkeznek ellened, de aztán könyörögnek hozzád ezen a helyen, megvallják nevedet, és megtérnek bűneikből, mivel megbüntetted őket; ²⁷ hallgasd meg az égből, bocsásd meg szolgálóidnak és népednek, Izraelnek bűneit, tanítsd őket a jó útra, amelyen járniuk kell, és adj esőt földednek, amelyet örökségül adtál népednek. ²⁸ Ha éhínség, pestis, aszály, gabonaragya, sáska vagy féreg támad az országban, ha ellenségei ostromolják valamelyik város kapuját, ha bármilyen csapás vagy nyomorúság sújtja, ²⁹ de aztán felismerik a csapást és a nyomorúságot, és kitarják kezüket ebben a templomban, minden imádságot és minden esdeklést, akár egyes emberek, akár Izrael egész népe intézi hozzád, ³⁰ hallgasd meg az égből, lakóhelyedről, és légy irgalmas! Fizess meg kinek-kinek tettei szerint, ahogy szívét ismered, mert egyedül te ismered az emberek fiainak szívét. ³¹ Akkor majd félnek tőled, és mindig a te utaidon járnak, akik csak azon a földön élnek, amelyet atyáiknak adtál. ³² Sőt még az idegent is, aki nem népedből, Izraelből való, hanem messze földről jön a te nagy neved, erős kezéd és kinyújtott karod miatt, ha eljön és imádkozik ebben a templomban: ³³ hallgasd meg az égből, lakóhelyedről. Tedd meg mind, amiért hozzád kiált az idegen, hogy a föld minden népe megismerje nevedet, és úgy tiszteljen téged, mint néped, Izrael; s tudja meg, hogy tőled kapta nevét e templom, amelyet építettem. ³⁴ Ha néped hadba vonul ellenségei ellen az úton, amelyen te küldöd őket, és ha imádkozik hozzád e választott város és e templom felé fordulva, amelyet nevednek építettem, ³⁵ hallgasd meg az égből imádságukat és esdeklésüket és szolgáltass nekik igazságot. ³⁶ Mivel vétkezni fognak ellened, mert hisz nincs ember, aki ne vétkeznék, fölgerjed ellenük haragod, és ellenség kezére adod őket, azok pedig fogságba hurcolják őket, távoli vagy közeli földre. ³⁷ De ha szívből megtérnek azon a földön, ahova fogságba hurcolják őket, bűnbánatot tartanak, könyörögnek hozzád fogságuk helyén és megvallják: "Vétkeztünk, istentelenséget és gonoszságot műveltünk", ³⁸ ha egész szívükből és egész lelkükből hozzád térnek fogságuk földjén, amelyre majd elhurcolják őket; s ha imádkoznak hazájuk felé fordulva, amelyet atyáiknak adtál, e város irányába, amelyet kiválasztottál, és e templom irányába, amelyet nevednek építettem, akkor ³⁹ hallgasd meg az égből, lakóhelyedről könyörgésüket és esdeklésüket. Szolgáltass nekik igazságot, és bocsáss meg népednek, még ha vétkezett is ellened. ⁴⁰ Kérlek, ó Istenem, szemed legyen nyitva és füled figyeljen oda az imádságra, amelyet e helyen mondanak! ⁴¹ Most pedig Uram, Isten, térj nyugvóhelyedre, te és hatalmad ládája! Papjaid, Uram, Isten, öltsek magukra üdvösségedet, és szentjeid örüljenek jótéteményeidnek! ⁴² Uram, Isten, ne fordulj el fölkentéd arcától,

hanem emlékezzél meg szolgád, Dávid iránt tanúsított irgalmadról." 7. fejezet (2Krón7)

¹ Amikor Salamon befejezte az imádságát, tűz szállt le az égből, és megemésztette az égő- és véresáldozatokat. Ekkor az Úr dicsősége betöltötte a templomot. ² A papok nem is tudtak bemenni az Úr templomába, mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr templomát. ³ Izrael fiai mindnyájan látták, amint a tűz és az Úr dicsősége leszállt a templomra. Ekkor arccal a földre, a kövezett padozatra borultak, és hódolattal magasztalták az Urat: "Mert jó, mert irgalma örökkévaló!" ⁴ Azután a király és a nép vágóáldozatot mutatott be az Úrnak. ⁵ Salamon király huszonkétezer szarvasmarhát és százhuszezer bárányt mutatott be véresáldozatul. Így szentelte föl a király és az egész nép az Isten templomát. ⁶ Míg a papok beosztásuk szerint a helyükön álltak, a leviták Dávid dicsőítő énekeit adták elő, kezükben az Úr hangszereivel, amelyeket Dávid király azért készíttetett, hogy magasztalják az Urat, mert irgalma örökkévaló. A velük szemben álló papok pedig a trombitákat fújták. Ott állt az egész nép is. ⁷ Salamon az Úr temploma előtt elterülő középső udvart is fölszentelte. Ott égette el ugyanis az égőáldozatokat és a közösségi áldozatok háját, mert a Salamon által készített oltáron nem fértek el az égőáldozatok meg az ételáldozatok és a hájrészek. ⁸ Ebben az időben Salamon hét napon át tartotta az ünnepet és vele egész Izrael: hatalmas gyülekezet, Hamat bejárójától Egyiptom patakjáig. ⁹ A nyolcadik napon aztán záróünnepséget rendezett. Hét napon át avatta fel ugyanis az oltárt, és hét napig tartott az ünnep. ¹⁰ Végül a hetedik hónap huszonharmadik napján hazaküldte a népet sátraiba. Örültek és boldogok voltak, hogy annyi jót tett az Úr Dáviddal, Salamonnal és Izraellel, az ő népével. ¹¹ Salamon tehát szerencsésen befejezte az Úr templomát, a királyi palotát és mindazt, amit az Úr templomában és a maga házában meg akart valósítani. ¹² Ekkor éjjel megjelent Salamonnak az Úr, és azt mondta neki: "Meghallgattam imádságodat, és ezt a helyet választottam magamnak, hogy az áldozat helye legyen. ¹³ Ha bezárom az eget, és elmarad az eső; ha megparancsolom a sáskáknak, hogy pusztítsák el az országot, vagy ha pestist küldök népemre, ¹⁴ de ha népem, amely nevemet viseli, megalázkodik, könyörög hozzám, kedvemet keresi és megtér gonosz útjáról, akkor meghallgatom az égből, megbocsátom bűneit, és meggyógyítom országát. ¹⁵ Szemem tehát nyitva lesz, és fülem figyel az imádságra, amelyet ezen a helyen mondanak. ¹⁶ Kiválasztottam ugyanis, és szentté tettem ezt a templomot, hogy benne legyen nevem mindörökre, és ott is maradjon szemem és szívem mindenkor. ¹⁷ Ami pedig téged illet, ha úgy jársz előttem, ahogy atyád, Dávid járt előttem, és mindenben úgy teszel, amint parancsolom neked, és ha megtartod előírásaimat és törvényeimet, ¹⁸ akkor megszilárdítom királyi

trónodat, amint atyádnak, Dávidnak ígértem: Izrael trónjáról nem hal ki utódod. ¹⁹ Ha azonban elfordultok tőlem, nem követitek előírásaimat és parancsaimat, amelyeket elétek adtam; ha elhagytok, más isteneket szolgáltok és imádtok, ²⁰ akkor kiirtalak benneteket földemről, amelyet nektek adtam, és ezt a házat, amelyet nevemnek szenteltem, elvetem színem előtt, példabeszéd és gúny tárgyává teszem minden nép számára. ²¹ Tehát ez a ház, amely oly fölséges volt minden utas számára, rommá lesz, és azt mondogatják: Miért bánt így az Úr ezzel a földdel és ezzel a templommal? ²² Erre azt fogják felelni: Mert elhagyták az Urat, atyáik Istenét, aki kihozta őket Egyiptom földjéről, más istenekhez szegődtek, azokat imádták, és nekik hódoltak, azért hozta rájuk mindezt a bajt." 8. fejezet (2Krón8)

¹ Húsz esztendő elmúltával, miközben Salamon fölépítette az Úr templomát meg a maga palotáját, ² kiépítette azokat a városokat is, amelyeket Hiram visszaadott neki. Izrael fiai közül vitt oda lakosokat. ³ Majd Salamon Hamát-Coba ellen vonult és elfoglalta. ⁴ Aztán kiépítette a pusztában Tadmort és az összes raktárvárost, amelyet Hamátban épített. ⁵ A felső és az alsó Bet-Horont falakkal, kapukkal és zárrakkal megerősített várossá építette ki. ⁶ Úgyszintén Baalátot és mindazokat a raktárvárosokat, amelyek Salamonhoz tartoztak, a szekereszek összes városát és a lovasság városait: végül mindazt, amit Salamon Jeruzsálemben, Libanonban és uralmának egész területén jónak látott fölépíteni. ⁷ A hetiták, amoriták, periziták, hivviták, jebuziták maradványait, akik nem tartoztak Izraelhez, ⁸ hanem azok fiai voltak, amik megmaradtak az országban, és akiket nem irtottak ki Izrael fiai, Salamon robotra kötelezte mind a mai napig. ⁹ Izrael fiai közül azonban senkit sem rendelt Salamon robotmunkára, hanem harcosok, főtisztek, válogatott vitézek, meg a harci szekerek és a lovasok felügyelői voltak. ¹⁰ Salamon király robotosainak ezek a felügyelői, akik a köznépnek parancsoltak, kétszázötvenen voltak. ¹¹ Salamon a fáraó leányát Dávid városából átköltöztette abba a palotába, amelyet a számára építtetett. Azt gondolta ugyanis: "Ne lakják Dávidnak, Izrael királyának házában a feleségem, mert szent ott minden, ahova az Úr ládája bevonult!" ¹² Ezentúl Salamon az Úr tiszteletére az égőáldozatokat az Úr oltárán mutatta be, amelyet az előcsarnok előtt építtetett. ¹³ Mózes parancsa szerint áldoztak rajta a különféle napokra szóló előírásnak megfelelően: a szombatokon, az újholdakon és az ünnepeken, három alkalommal egy esztendőben: vagyis a kovásztalanok, a hetek és a sátrak ünnepén. ¹⁴ Atyjának, Dávidnak rendelkezése alapján kirendelte a papi osztályokat a számukra megállapított szolgálatra, a levitákat is a tisztjükbe, hogy dicséretet zengjenek és szolgáljanak a papok mellett az egyes napok szertartása szerint, végül az ajtónállókat is osztályaik szerint minden egyes

kapuhoz, mert így parancsolta Dávid, az Isten embere. ¹⁵ Attól, amit a király a papoknak és a levitáknak parancsolt, nem is tértek el semmiben, még a kincstár őrzése ügyében sem. ¹⁶ Az egész költség készen állott Salamonnak attól a naptól kezdve, hogy megvetette az Úr házának alapjait, egészen addig a napig, amelyen befejezte. ¹⁷ Ezután Salamon elment Ecjon-Geberbe és Elátba, a tenger partjára Edom földjén. ¹⁸ Hiram ekkor szolgálai által hajókat és tapasztalt tengerészeket küldött neki. Ezek Salamon szolgálival együtt elmentek Ofirba. Négyszázötven talentum aranyat hoztak onnan, és elvitték Salamon királynak. 9. fejezet (2Krón9)

¹ Amikor Sába királynője meghallotta Salamon hírnevét, találós kérdésekkel próbára akarta tenni. Eljött tehát hozzá Jeruzsálembe hatalmas kísérettel, tevékkel, amelyek fűszereket, töméntelen aranyat és azonkívül drágakövet hoztak. Meglátogatta Salamont, és megtárgyalt vele mindent, ami csak érdekelte. ² Salamon meg is felelt minden kérdésére. Nem volt olyan dolog, amiben Salamon tájékozatlan lett volna, és amire ne tudott volna választ adni. ³ Sába királynője megcsodálta Salamon bölcsességét, a palotát, amelyet épített, ⁴ az asztalára felszolgált ételeket, szolgálinak lakásait, tisztviselőinek elhelyezését és ruházatát, valamint a pohárnokokat és ruhájukat, végül azokat az égőáldozatokat, amelyeket az Úr templomában bemutatni szokott, és a lélegzete is elállt. ⁵ Meg is mondta a királynak: "Igaz az a beszéd, amelyet otthon mondásaidról és bölcsességedről hallottam. ⁶ Nem akartam hinni a híreknek, míg el nem jöttem, és saját szememmel meg nem győződtem róla, hogy - lám - még a felét se jelentették nekem nagy bölcsességedről. Felülmúltad a hírt, amelyet hallottam. ⁷ Boldogok alattvalóid, és boldogok szolgálid, akik állandóan előtted állnak és hallgathatják bölcsességedet. ⁸ Áldott legyen az Úr, a te Istened, aki kedvét találta benned, és trónjára ültetett, hogy uralkodjál, az Úr, a te Istened szándéka szerint. Az Isten szereti ugyanis Izraelt, és meg akarja tartani mindörökké, azért tett meg királyává, hogy jogot és igazságot szolgáltatass." ⁹ Azután százhusz talentum aranyat, tömérdek fűszert, sőt még drágakövet is ajándékozott a királynak. Nem volt olyan fűszer, mint amelyet Sába királynője adott Salamon királynak. ¹⁰ De Hiram szolgálai is hoztak Salamon szolgálival aranyat Ofirból, azonkívül illatos fákat és drágakövet. ¹¹ A király az illatos fákból lépcsőket készíttetett az Úr templomába és a királyi palotába, továbbá lantokat és hárfákat a zenészek számára. Azelőtt sohasem láttak ilyeneket Júda földjén. ¹² De Salamon király is adott ajándékot Sába királynőjének, amit csak megkívánt vagy kért, azon az értéken felül, amit ő hozott a királynak. Azután szolgálival együtt visszatért hazájába. ¹³ Salamonnak egyévi jövedelme aransúlyban hatszázhatvanhat talentum arany volt, ¹⁴ a kereskedőktől és a kalmároktól származó

jövedelmein kívül. Sőt, Arábia összes királyai és a tartományok helytartói is szoktak aranyat és ezüstöt hozni Salamonnak. ¹⁵ Salamon király kétszáz nagy pajzsot is készíttetett vert aranyból, hatszáz vert arany jutott minden egyes pajzsra; ¹⁶ továbbá háromszáz kisebb pajzsot is vert aranyból, háromszáz vert arany jutott minden egyes pajzsra. A király a libanoni erdei palotában helyezte el őket. ¹⁷ A király készíttetett egy nagy trónszéket is elefántcsontból, és bevonatta színarannyal. ¹⁸ A trónnak hat lépcsője és aranyzsámolya volt, hozzá rögzítve. Az ülőhely felett mindkét oldalon karja volt, a karok mellett pedig két oroszlán állt. ¹⁹ Tizenkét oroszlán meg ott állt a hat lépcsőnél kétfelől. Nem készült ilyen egy királyságban se. ²⁰ Salamon király minden ivóedénye aranyból volt, sőt, a libanoni erdei palotában is színaranyból volt minden fölszerelés. Az ezüstöt ugyanis Salamon király napjaiban semmire se becsülték, ²¹ mert a király Tarsisba járó hajói háromévenként el szoktak menni Hírám szolgálóival. A tarsisi hajók aranyat, ezüstöt, elefántcsontot, majmokat és pávákat hoztak. ²² Salamon király tehát gazdagságban és bölcsességben felülmúlta a föld összes királyait. ²³ A föld minden királya látni kívánta Salamon arcát, hogy hallja bölcsességét, amelyet Isten a szívébe adott. ²⁴ Mindegyik hozott neki ajándékot is: arany- és ezüstitárgyakat, ruhákat, fegyvert, fűszereket, lovakat és öszvéreket évről évre. ²⁵ Salamonnak négyezer ló számára volt hely az istállóiban, továbbá harci szekerei meg tizenkétezer lovasa. Ezeket a szekeresz városokban és a király közelében, Jeruzsálemben helyezte el. ²⁶ Ő uralkodott az összes királyok felett a folyamtól egészen a filiszteusok földjéig és Egyiptom határáig. ²⁷ Ő tette Jeruzsálemben az ezüstöt olyanná, mint a kő, a cédrusfát pedig olyanná, mint a fügefafa, amely tömegével fordul elő a síkságon. ²⁸ Lovakat Egyiptomból és még sok országból hoztak neki. ²⁹ Salamon egyéb dolgait - mind az elsőket, mind az utolsókat - nemde megírták Nátán próféta krónikaiban, a silói Achija próféta könyvében, meg Iddó látóembernek Jerobeám, Nebát fia ellen írt látomásaiban. ³⁰ Salamon negyven esztendeig uralkodott Jeruzsálemben egész Izrael felett. ³¹ Azután Salamon megtért atyáihoz, és eltemették atyjának, Dávidnak városában. A fia, Rechabeám lett helyette a király. 10. fejezet (2Krón10)

¹ Rechabeám elment Szichembe, mert Szichemben gyűlt össze egész Izrael, hogy királlyá tegye. ² Amikor ezt az Egyiptomban tartózkodó Jerobeám, Nebát fia meghallotta - oda menekült ugyanis Salamon király elől -, visszatért Egyiptomból. ³ Érte küldtek, és hazahívták. El is jött Jerobeám, és vele egész Izrael. Így szóltak Rechabeámhoz: ⁴ "Atyád nehéz igát rakott ránk. Ha megkönnyebbíted a kemény robotot és a nehéz igát, amelyet atyád ránk rakott, szolgálni fogunk neked." ⁵ Azt felelte nekik: "Három nap múlva térjetek vissza hozzám!" Erre a nép eltávozott. ⁶ Rechabeám király pedig

tanácsot tartott az öregekkel, akik atyja, Salamon életében előtte álltak, és megkérdezte őket: "Mit tanácsoltok: Milyen feleletet adjak ennek a népnek?"⁷ Azt felelték neki: "Ha ma kedvében jársz a népnek, megnyered tetszésüket, és ha szíves szavakkal fordulsz hozzájuk, akkor szolgálid lesznek minden időben."⁸ Ám ő figyelmen kívül hagyta az öregek tanácsát, akik figyelmeztették. - Azoktól az ifjaktól kért tanácsot, akik vele nevelkedtek, és az udvarához tartoztak.⁹ Tőlük is azt kérdezte: "Mit tanácsoltok: Milyen választ adjak ennek a népnek, amely azt követelte tőlem: Könnyíts az igán, amelyet atyád rakott ránk?"¹⁰ S az ifjak, akik vele nevelkedtek, azt mondták neki: "Így szólj a néphez, amely azt mondta neked: Atyád súlyos igát rakott ránk, de te könnyíts rajta! Így válaszolj nekik: Nekem a kisujjam is vastagabb, mint az atyám dereka.¹¹ Ha atyám nehéz igával terhelt benneteket, hát én még nehezebb igával tetézem. Atyám ostorral vert benneteket, én pedig skorpióval foglak verni."¹² A harmadik napon elment Jerobeám és az egész nép Rechabeámhoz, ahogyan a király meghagyta nekik: "Térjete vissza három nap múlva!"¹³ A király kemény feleletet adott nekik, és nem törődött az öregek tanácsával.¹⁴ Az ifjak biztatására így beszélt hozzájuk: "Atyám súlyos igát rakott rátok, de én megtetézem. Atyám ostorral vert benneteket, én pedig skorpióval foglak verni."¹⁵ A király tehát nem hallgatott a népre. Az volt ugyanis az Isten rendelése, hogy az Úr megvalósítsa azt az ígértét, amelyet a silói Achija által Jerobeámnak, Nabát fiának tett.¹⁶ Mivel a király nem hallgatott rájuk, Izrael egész népe így válaszolt a királynak: "Nincs részünk Dávidban, sem örökségünk Izáj fiában. Térj vissza sátraidba, Izrael, te meg, Dávid, nézz a magad háza után!" Azzal az egész Izrael visszatért sátraiba.¹⁷ Így Rechabeám Izraelnek csak azokon a fiain uralkodott, akik Júda városaiban laktak.¹⁸ Rechabeám király elküldötte ugyan Hadorám robotfelügyelőt, de Izrael fiai agyonkövezték. Ekkor Rechabeám király gyorsan szekerre szállt, és Jeruzsálembe menekült.¹⁹ Így pártolt el Izrael Dávid családjától mind a jelen napig. 11. fejezet (2Krón11)

¹ Amikor Rechabeám Jeruzsálembe érkezett, összehívta Júda és Benjamin egész házát, száznolcvanezer válogatott harcost, hogy háborút kezdjenek Izrael ellen, és visszaszerezzék a királyságot Rechabeámnak.² De az Úr szózatot intézett Semajához, Isten emberéhez:³ "Szólj Rechabeámhoz, Salamon fiához és egész Izraelhez, mely Júdában és Benjaminban lakik!⁴ Ezt üzeni az Úr: Ne vonuljatok fel, és ne szálljatok harcba testvéreitekkel! Térjen vissza mindenki a házába, mert tőlem eredt ez a dolog!" Hallgattak is az Úr szavára, és abbahagyták a Jerobeám ellen indított hadjáratot.⁵ Rechabeám Jeruzsálemben lakott. Júdában fallal megerősített városokat épített.⁶ Kiépítette Betlehem, Etám, Tekoa,⁷ Bet-Cur, Szokot, Adullám,⁸ Gát, Maresa,

Cif,⁹ Adoraim, Lakis, Azéka,¹⁰ Corea, Ajalon és Hebron júdai és benjamini helységeket erős városokká.¹¹ Miután így biztosította az erődítményeket, parancsnokokat rendelt följük, továbbá étel, olaj és bor számára raktárakat rendezett be.¹² Minden városban volt fegyverraktár a pajzsok és a dárdák számára, s ezeket nagy gonddal megerősítette. Csak Júda és Benjamin volt az övé.¹³ Ám a papok és a leviták, akik szerte egész Izraelben voltak, eddigi lakóhelyükről hozzá pártoltak.¹⁴ A leviták ugyanis elhagyták legelőiket és birtokaikat, és átköltöztek Júdába vagy Jeruzsálembe, mert Jerobeám és utódai megfosztották őket attól, hogy az Úr papjai lehessenek.¹⁵ Ő ugyanis más papokat rendelt a magaslatokra, a bálványokhoz és az általa készített borjakhoz.¹⁶ Utánuk Izrael többi törzséből is, akik elhatározták szívükben, hogy az Urat, Izrael Istenét keresik, Jeruzsálembe jártak, hogy áldozzanak az Úrnak, atyáik Istenének.¹⁷ Ezzel is megszilárdították Júda királyságát, és megerősítették Rechabeámot, Salamon fiát három esztendeig. Mert csak három évig járt Dávid és Salamon útjain.¹⁸ Rechabeám Máchalátot, Dávid fiának, Jerimotnak a lányát meg Abihailt, Eliábnak, Izáj fiának a lányát vette feleségül.¹⁹ Ez fiúkat szült neki: Jeust, Semarját és Zahámot.²⁰ Azután elvette Maachát is, Absalom leányát, s ez Abiját, Attait, Zizát és Selomitot szülte neki.²¹ Rechabeám Maachát, Absalom lányát minden feleségénél és mellékfeleségénél jobban szerette. Tizennyolc feleséget tartott ugyanis, meg hatvan mellékfeleséget. Huszonnyolc fiút és hatvan leányt nemzett.²² Rechabeám Abiját, Maacha fiát állította első helyre, fejedelmül testvérei közül, mert őt szánta királynak.²³ Előrelátó volt, és fiait szétszította Júda és Benjamin egész területére, az összes megerősített városba. Bőségesen gondoskodott megélhetésükről és sok asszonyt szerzett nekik. 12. fejezet (2Krón12)

¹ Amikor Rechabeám uralma megszilárdult és megerősödött, elhagyta az Úr törvényét, és vele egész Izrael. ² Mivel elpártoltak az Úrtól, Rechabeám király ötödik esztendejében felvonult Sisák, Egyiptom királya Jeruzsálem ellen ³ ezerkétszáz harci szekérrel és hatvanezer lovassal. Tömérdek népség jött vele Egyiptomból: líbiaiak, szukiak és kusiak. ⁴ Elfoglalta a Júdában levő megerősített városokat, és egészen Jeruzsálemig eljutott. ⁵ Ekkor Semaja próféta fölkereste Rechabeámot és Júda fejedelmeit, akik Sisáktól való félelmükben Jeruzsálembe jöttek össze. Azt mondta nekik: "Ezt üzeni az Úr: Elhagytatok, azért hát én is Sisák kezére adlak benneteket." ⁶ Izrael fejedelmei a királlyal együtt megalázkodtak és elismerték: "Igazságos az Úr!" ⁷ Amikor az Úr látta, hogy megalázkodtak, szózatot intézett Semajához: "Mivel megalázkodtak, nem pusztítom el őket, hanem adok nekik egy kis lehetőséget a menekülésre. Nem zúdítom rá Sisák által haragomat Jeruzsálemre." ⁸

Mindazonáltal a szolgálai lesznek, hadd tudják meg, mi a különbség az én szolgálatom, meg a világ hatalmasainak szolgálata között." ⁹ Sisák, Egyiptom királya fel is vonult Jeruzsálem ellen, és elvitte az Isten házának és a királyi palotának a kincseit. Mindent elvitt, még az aranypajzsokat is elvitte, amelyeket Salamon készíttetett. ¹⁰ Helyettük Rechabeám király bronzpajzsokat készíttetett, és rábízta a királyi palota kapuját őrző testőrök tisztjeinek kezére. ¹¹ Valahányszor a király az Úr templomába ment, ezeket vitték a kíséretében haladó testőrök. Azután ismét visszavitték a fegyverraktárba. ¹² Mivel tehát megalázkodtak, elfordult tőlük az Úr haragja, és nem pusztított el mindent teljesen, mert Júdában is csak akadt valami jó. ¹³ Rechabeám király ezután újra erőre kapott Jeruzsálemben, és tovább uralkodott. Negyvenegy esztendő volt, amikor király lett, és tizenhét évig uralkodott Jeruzsálemben, abban a városban, amelyet Izrael törzsei közül kiválasztott az Úr, hogy az viselje a nevét. Anyja ammonita volt és Naamának hívták. ¹⁴ Gonosz tetteket vitt végbe, mert szíve nem volt állhatatos az Úr szolgálatában. ¹⁵ Rechabaám dolgai az elsőktől az utolsóig gondosan meg vannak írva Semaja próféta és Iddó látóember krónikaiban. Rechabeám és Jerobeám között állandó volt az ellenségeskedés. ¹⁶ Végül Rechabeám is megtért atyáihoz, és eltemették Dávid városában. Fia, Abija lett helyette a király. 13. fejezet (2Krón13)

¹ Abija Jerobeám király 18. esztendejében lett Júda királya. ² Három évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyja a gibeai Uriel leánya volt és Michajának hívták. A háború Abija és Jerobeám között is tovább folyt. ³ A támadást Abija kezdte négyszázezer válogatott harccsal. Jerobeám pedig nyolcszázezer válogatott vitéz harcost állított csatarendbe vele szemben. ⁴ Ekkor Abija felállt Cemarájim hegyére, amely Efraim hegységében van, és így kezdett beszélni: "Figyeljete ide, Jerobeám és egész Izrael! ⁵ Nemde jól tudjátok, hogy az Úr, Izrael Istene mindörökké Dávidnak adta a királyi méltóságot Izrael fölött, neki és fiainak örök időre szóló sósövetség alapján. ⁶ Jerobeám, Nebát fia, Dávid fiának, Salamonnak a szolgálója mégis fölkelt és fellázadt ura ellen. ⁷ Erre köré gyűltek a mihaszna emberek, a semmirekellő alakok, és fölébe kerekedtek Rechabeámnak, Salamon fiának. Rechabeám tapasztalatlan és félénk szívű ember volt, azért nem tudott nekik ellenállni. ⁸ Most tehát ti azt gondoljátok, hogy ellen tudtok állni az Úr királyságának, amelyet Dávid fiainak kezére bízott? Azért, mert nagy tömeggel jöttetek, és veletek vannak az aranyborjak, amelyeket Jerobeám készített nektek istenekül? ⁹ Hát nem ti űztétek el az Úr papjait, Áron fiait meg a levitákat? S nem ti szereztetek magatoknak papokat úgy, mint a világ többi népei? Minden jöttment, aki megragadott egy bikaborjút és hét kost, mindjárt papjává lett azoknak, akik nem is istenek. ¹⁰

Ami minket illet, nekünk az Úr az Istenünk, mi nem hagytuk el. Papjaink, akik az Úr előtt szolgálatot teljesítenek, Áron fiai, meg a leviták is a maguk szolgálatában. ¹¹ Minden reggel és minden este bemutatják az Úrnak az égőáldozatokat, az illatáldozatokat és a tiszta asztalra kitett kenyerek rendjét. Nálunk van az arany mécestartó a mécseseivel együtt, amelyeket minden este meggyújtanak. Mi ugyanis megtartjuk az Úrnak, a mi Istenünknek törvényeit, ti azonban elhagytátok őt. ¹² Nézzétek, nekünk Isten áll az élünkön, meg az ő papjai, és a riadó trombiták, amelyek ellenetek harsognak. Izrael fiai, ne harcoljatok az Úr, atyáitok Istene ellen, mert nem hoz rátok szerencsét!" ¹³ Közben Jerobeám cselet vetve mögéjük osont. Így Júda előtt is ott álltak, s mögöttük is ott voltak a cselvetők. ¹⁴ Amint Júda megfordult és rádöbbsent, hogy elől is, hátul is ellenség, felkiáltottak az Úrhoz. A papok megfújták a trombitákat, ¹⁵ Júda harcosai meg nagy lármát csaptak. Amikor Júda harcosai kiáltozni kezdtek, Isten megverte Jerobeámot és egész Izraelt Abija és Júda szeme láttára. ¹⁶ Ekkor Izrael fiai megfutamodtak Júda elől, de Isten a kezükbe adta őket. ¹⁷ Abija és népe akkora vereséget mért rájuk, hogy Izraelből ötszázezer válogatott férfi esett el sebeiben. ¹⁸ Így maradtak alul abban az időben Izrael fiai, ellenben Júda fiai erősebbnek bizonyultak, mert az Úrban, atyáik Istenében bíztak. ¹⁹ Abija azután üldözőbe vette Jerobeámot, és néhány várost elfoglalt tőle: Bételt a leányvárosaival együtt, Jesanát a leányvárosaival együtt és Efront, szintén a leányvárosaival együtt. ²⁰ Nem is tudott többé Jerobeám Abija napjaiban erőre kapni, sőt az Úr úgy megverte, hogy belehalt. ²¹ Abija ellenben megerősödött. Tizennégy asszonyt vett feleségül, és huszonkét fiút meg tizenhat leányt nemzett. ²² Abija egyéb dolgai, tettei és szavai meg vannak írva Iddó próféta feljegyzéseiben. ²³ Mikor aztán Abija megtért atyáihoz, Dávid városában temették el. Fia, Aza lett helyette a király. Az ő napjaiban tíz évig békét élvezett az ország. 14. fejezet (2Krón14)

¹ Aza azt tette, ami jó és helyes az Úr, az ő Istene szemében. ² Eltávolította az idegen oltárokat és a magaslatokat, összetörette az emlékoszlopokat és a bálványokat. ³ Júdának meghagyta, hogy az Urat, atyáinak Istenét kövesse, tartsa meg a törvényt és a parancsolatokat. ⁴ Júda minden városából eltávolította a magaslatokat és a Nap-bálványokat. Alatta békében élt az ország. ⁵ Majd megerősített városokat épített Júdában. Békében élt ugyanis az ország, és nem volt háború ezekben az években, mert az Úr békeséget adott. ⁶ Azt mondta Júdának: "Építsük ki ezeket a városokat, vegyük körül fallal, erősítsük meg bástyákkal, kapukkal és záarakkal! Még miénk az ország! Mi ugyanis az Urat, a mi Istenünket kerestük, és ő békét adott minden felől." Ezért tudtak építkezni és sikerük is volt. ⁷ Aztán Júdából háromszázezer főnyi serege volt, amely pajzsral és dárdával volt felszerelve, Benjaminból pedig

kétszáznyolcvanezer pajzzsal is ellátott íjásza volt. Ezek mindnyájan vitéz emberek voltak. ⁸ Ám a kusita Zerach kivonult ellenük ezerszer ezer főnyi seregével és háromszáz harci szekérrel. El is jutott egészen Maresáig. ⁹ Erre Aza elébe vonult és a Maresa melletti Szezata-völgyben csatarendbe álltak. ¹⁰ Majd Aza segítségül hívta az Urat, az ő Istenét, és így fohászkodott: "Uram, kívüled nincs senki, aki meg tudná segíteni a sokasággal szemben az erőtlent. Segíts meg minket, Urunk, Istenünk, mivel benned bízunk és a te nevedben vonultunk ki e sokaság ellen. Urunk, te vagy a mi Istenünk, ne engedd, hogy szembeszegüljön veled az ember!" ¹¹ Ekkor az Úr megverte a kusitákat Aza és Júda előtt, és a kusiták megfutamodtak. ¹² Aza és a vele levő nép egészen Geráig üldözte őket. Olyan sokan estek el a kusiták közül, hogy senki se maradt életben közülük, mert szétszóródtak az Úrnak és seregének színe előtt. Ezek pedig nagy zsákmányra tettek szert, ¹³ és megverték az összes várost Gerár környékén, az Úr akkora félelmet bocsátott rájuk. Aztán kifosztották az összes várost. Sok zsákmány volt ugyanis bennük. ¹⁴ Még a juhaklokat is feldúlták, rengeteg juhot, és tevét zsákmányoltak. Azután visszatértek Jeruzsálembe. 15. fejezet (2Krón15)

¹ Ekkor Azarjára, Obed fiára leszállt az Úr lelke. ² Kiment Aza elé, és azt mondta neki: "Hallgass meg, Aza, egész Júda és Benjamin! Az Úr veletek van, mert ti is vele voltatok. Ha keresitek, megtaláljátok, de ha elhagyjátok, ő is elhagy benneteket. ³ Sok-sok nap jön Izraelre, amikor igaz Isten nélkül, oktató pap nélkül és törvény nélkül lesznek. ⁴ De ha nyomorúságukban visszatérnek az Úrhoz, Izrael Istenéhez, és keresik, akkor meg fogják találni. ⁵ De azokban az időkben nem lesz béke a ki- s bejáróknak, sőt nagy félelem száll a világ összes lakóira. ⁶ Ugyanis nemzet nemzet ellen fog harcolni, és város város ellen, mert az Isten mindenféle nyomorúsággal fogja sanyargatni őket. ⁷ Ti azonban legyetek erősek, ne lankadjon kezetek, mert meglesz munkátok jutalma." ⁸ Amikor Aza meghallotta ezeket a szavakat, vagyis Obed fiának, Azarja prófétának jövendölését, felbuzdult, és eltávolította a bálványokat Júda és Benjamin egész földjéről, sőt még azokból a városokból is, amelyeket Efraim hegységében elfoglalt. Azután megújította az Úr oltárát, amely az Úr előcsarnoka előtt volt. ⁹ Majd egybegyűjtötte egész Júdát és Benjaminget, valamint a köztük lakó, Efraimból, Manasséból és Simeonból való jövevényeket. Sokan menekültek ugyanis hozzá, mert látták, hogy vele van az Úr, az ő Istene. ¹⁰ Aza uralkodásának 15. esztendejében, a harmadik hónapban jöttek össze Jeruzsálembe. ¹¹ Azon a napon hétszáz szarvasmarhát és hétezer juhot mutattak be az Úrnak véresáldozatul abból a zsákmányból, amelyet magukkal hoztak. ¹² Azután szövetségre léptek, hogy az Urat, atyáik Istenét fogják követni szívük és lelkük mélyéből. ¹³ Halállal bűnhődik mindenki, aki

nem követi az Urat, Izrael Istenét, akár kicsi, akár nagy, férfi vagy nő. ¹⁴ Esküt is tettek az Úrnak emelt hangon, ujjongás, trombitaszó és harsonazengés közepette. ¹⁵ Egész Júda örült az eskütételnek, mert egész szívükből esküdtek. Teljes jóakarattal keresték, azért meg is találták, az Úr pedig békét adott nekik minden tájon. ¹⁶ Sőt, Aza király Maachát, az édesanyját is megfosztotta a királynői méltóságtól, mert Aserának szobrot készíttetett. Aza összetörette a bálványt és szétzúzva elégette a Kidron völgyében. ¹⁷ A magaslatokat ugyan nem távolította el, de azért szíve tökéletes volt egész életében. ¹⁸ Amit atyja, meg maga is az Úrnak szentelt: az aranyat, ezüstöt és az edényeket, bevittette az Isten házába. ¹⁹ Aza uralkodásának 35. esztendejéig nem volt háború. 16. fejezet (2Krón16)

¹ Aza uralkodásának 36. esztendejében Bása, Izrael királya felvonult Júda ellen. Kiépítette Rámát, hogy Aza, Júda királya számára lehetetlenné tegye a szabad mozgást. ² Ekkor Aza kihozatta az Úr templomából és a királyi palotának a kincstárából az ezüstöt és az aranyat. Aztán követséget küldött a Damaszkuszban lakó Ben-Hadadhoz, Arám királyához, ezzel az üzenettel: ³ "Szövetség van köztem és közted, atyám és atyád között. Nos, azért küldtem neked aranyat és ezüstöt, hogy bontsd fel a szövetséget Básával, Izrael királyával, hogy eltávozzon tőlem." ⁴ Ben-Hadad hallgatott Aza királyra, és elküldte seregének vezéreit Izrael városai ellen. Azok megverték Ijont, Dánt, Abelmajimot és Naftali minden raktárvárosát. ⁵ Amint ezt Bása meghallotta, abbahagyta Rámában az építkezést és beszüntette a munkáját. ⁶ Aza király pedig felszólította egész Júdát, és elhordták Rámából a követ és a fát, amelyet Bása az építkezésre szánt. Belőle építtette ki Gebát és Micpát. ⁷ Abban az időben Hanáni látóember fölkereste Azát, Júda királyát, és azt mondta neki: "Mivel Arám királyára támaszkodtál és nem bíztál az Úrban, a te Istenedben, azért menekült meg Arám királyának serege a kezedből. ⁸ Pedig ugye, a kusiták és a líbiaiak nagyobb erővel, sokkal több szekérrel és lovassal voltak? Az Úr mégis kezedbe adta őket, mert bíztál benne. ⁹ Az Úr szeme ugyanis átvizsgálja az egész földet, és ő erősnek bizonyul azok előtt, akik egész szívvel benne bíznak. Azért oktanul jártál el, emiatt mostantól fogva háborúk törnek ki ellened." ¹⁰ Ezért Aza megharagudott a látóemberre, és fogságba vetette, mert annyira felbosszantotta a dolog. Abban az időben Aza a népből is többet megbüntetett. ¹¹ Aza dolgai az elsőktől az utolsóig mind meg vannak írva Júda és Izrael királyainak könyvében. ¹² Uralkodásának 39. esztendejében Aza igen súlyosan megbetegedett a lábára. De betegségében nem az Urat kereste, hanem inkább az orvosokban bízott. ¹³ Uralkodásának 41. esztendejében Aza megtért atyáihoz és meghalt. ¹⁴ Sírjában temették el, amelyet Dávid városában ásatott magának. Ráfektették a ravatalra, amely tele

volt fűszerekkel és kenőcsök módjára készített illatszerekkel. Aztán óriási nagy tüzet gyújtottak felette. 17. fejezet (2Krón17)

¹ Helyette fia, Jehosafát lett a király. Arra törekedett, hogy erősebb legyen, mint Izrael. ² Ezért csapatokat helyezett el Júda minden megerősített városában. Helyőrségeket rendelt Júda országába és Efraimnak atyja, Aza által elfoglalt városaiba. ³ Az Úr Jehosafáttal volt, mert atyjának fiatalkori útjain járt. Nem a Baalokat követte, ⁴ hanem atyja Istenét. Az ő parancsolatai szerint élt, nem pedig Izrael gonosztetteit követte. ⁵ Ezért az Úr megerősítette kezében a királyságot. Egész Júda ajándékot adott Jehosafátnak, és így nagy gazdagsághoz és dicsőséghez jutott. ⁶ Szíve úgy felbátorodott az Úr útjain, hogy még a magaslatokat és a bálványokat is eltávolította Júdából. ⁷ Uralkodásának harmadik esztendejében elküldte főemberei közül Benhajilt, Obadját, Zekarját, Netanélt és Mikáját, hogy tanítsák a népet Júda városaiban. ⁸ Velük voltak a leviták közül Semakja, Netanja, Zebadja, Azahel, Semirámot, Jehonátán, Adonija és Tobija leviták, valamint Elisama és Jehorám papok. ⁹ Amikor Júdában tanítottak, velük volt az Úr Törvényének Könyve. Bejárták Júda minden városát és tanították a népet. ¹⁰ A Júda körül levő föld királyságai nem mertek hadakozni Jehosafát ellen az Úrtól való félelmükben. ¹¹ A filiszteusok ajándékot és hűbéradót hoztak Jehosafátnak, az arabok pedig a nyájaikból hoztak: hétezerhétszáz kost és ugyanannyi kecskét. ¹² Így Jehosafát egyre hatalmasabb lett, Júdában várakat és raktárvárosokat épített, ¹³ úgyhogy nagy készletei voltak Júda városaiban. Harcos férfiai és erős vitézei voltak Jeruzsálemben. ¹⁴ Ezeknek jegyzéke nemzetségük szerint a következő: Júdából Adnak vezér háromszázezer vitézzel, ¹⁵ valamint Jehohanan vezér kétszáznyolcvanezerrel, ¹⁶ továbbá Amazja, Zekri fia, aki önként az Úrnak szentelte magát, kétszázezer vitézzel. ¹⁷ Benjaminból a vitéz harcos Eljada, vele kétszázezer ember pajzzsal és íjjal fölszerelve, ¹⁸ továbbá Jehozabad száznyolcvanezer harcra kész emberrel. ¹⁹ Mindezek a király rendelkezésére álltak, nem számítva azokat, akiket a király a megerősített városokba rendelt Júda egész területén. 18. fejezet (2Krón18)

¹ Jehosafátnak igen nagy volt a vagyona és dicsősége. ² De sógorságra lépett Achábbal. Néhány év múlva le is ment Achábhhoz Someronba. Acháb igen sok bárányt és szarvasmarhát vágatott le neki és a kíséretében levő népnek. Aztán rábeszélte, hogy vonuljon fel Ramot-Gileád ellen. ³ Azt mondta ugyanis Acháb, Izrael királya Jehosafátnak, Júda királyának: "Kivonulsz-e velem Ramot-Gileád ellen?" Azt felelte neki: "Ahogy te, úgy én is; ahogy a te néped, úgy az én népem is. Veled leszünk a csatában." ⁴ De Jehosafát arra is figyelmeztette Izrael királyát: "Érdeklődjék azonnal: Mit szól hozzá az Úr?" ⁵

Ekkor Izrael királya összegyűjtötte a prófétákat, négyszáz embert, és megkérdezte tőlük: "Elmenjek-e hadakozni Ramot-Gileád ellen, vagy hagyjak fel vele?" Azt felelték neki: ⁶ "Menj, mert az Isten a király kezébe adja!" Jehosafát azonban közbevetette: "Nem volna itt inkább az Úrnak valamelyik prófétája, akit megkérdezhetnénk?" ⁷ Izrael királya azt felelte Jehosafátnak: "Van még egy ember, általa megkérdezhetnénk az Urat: Mikajehu, Jimla fia. De gyűlölöm, mert soha nem jövendöl nekem jót, hanem csak rosszat." Jehosafát azt válaszolta: "Ne beszélj így, király!" ⁸ Ekkor Izrael királya magához hívott egy udvari szolgát és megparancsolta neki: "Hívd gyorsan Mikajehut, Jimla fiát!" ⁹ Mindketten, Izrael királya is, Jehosafát, Júda királya is díszbe öltözve ültek trónjukon. A téren ültek Someron kapujának nyílása mellett, közben a próféták jóslatokat mondtak előttük. ¹⁰ Cidkija, Kenaana fia, vasszarvakat csinált magának és azt hirdette: "Ezzel fogod leteríteni Arámot, míg teljesen meg nem semmisül." ¹¹ Hasonlóképpen jövendölt a többi próféta is. Azzal biztatták: "Vonulj csak Ramot-Gileád ellen! Szerencséd lesz, mert az Úr a király kezébe adja." ¹² A követ, aki elment Mikajehut elhívni, figyelmeztette: "A próféták szavai egyhangúlag kedvezők a király számára. Kérlek, a te beszéded is legyen olyan, mintha közülük való lenne! Mondj te is jót!" ¹³ Mikajehu, azt felelte: "Amint igaz, hogy él az Úr, azt fogom mondani, amit az én Istenem mond majd nekem." ¹⁴ Amikor a király elé ért, a király így szólt hozzá: "Mika, lemenjünk-e hadakozni Ramot-Gileád ellen, vagy hagyjunk fel vele?" Ezt felelte: "Menjetek csak! Sikeretek lesz, és a kezetekbe kerülnek." ¹⁵ A király figyelmeztette: "Hányszor kényszerítselek eskü alatt, hogy ne mondj nekem mást, csak az igazat az Úr nevében?" ¹⁶ Erre azt mondta: "Azt láttam, hogy egész Izrael szétszóródott a hegyeken, mint a pásztor nélküli juhok. Az Úr pedig azt mondta: Nincs ezeknek gazdájuk! Térjen vissza ki-ki békességben a házába!" ¹⁷ Erre Izrael királya azt mondta Jehosafátnak: "Nem megmondtam neked előre, hogy nem jövendöl ez nekem jót, hanem csak rosszat?" ¹⁸ Erre ő így kezdett beszélni: "Halljátok az Úr szavát: Láttam az Urat, trónusán ült, jobbról és balról mellette állt a mennyei sereg." ¹⁹ Ekkor megkérdezte az Úr: Ki tudná rászédni Achábot, Izrael királyát, hogy felvonuljon és elessék Ramot-Gileádnál? Az egyik így beszélt, a másik meg amúgy. ²⁰ Ekkor előlépett egy lélek, az Úr elé állt, és így szólt: Én rászedem. Az Úr megkérdezte: Hogyan? ²¹ Így felelt: Kimegyek, és hazug lélek leszek minden prófétájának szájában. Az Úr ráhagyta: Szedd rá, sikerülni fog neked. Menj, és tégy úgy. ²² Lásd tehát, az Úr hazug lelket adott e prófétáid szájába. Az Úr rosszat rendelt neked." ²³ Erre Cidkija, Kenaana fia oda lépett és arcul ütötte Mikajehut. Aztán megkérdezte: "Melyik úton távozott tőlem az Úr, hogy hozzád szóljon?" ²⁴ Mikajehu azt felelte: "Magad fogod megtapasztalni, azon a napon, amelyen a legeldugottabb kamrában szeretnél

elbújni, hogy elrejtőzzél." ²⁵ Ekkor Izrael királya megparancsolta: "Fogjátok Mikajehut és vigyétek Ámonhoz, a város parancsnokához és Joáshoz, a király fiához! ²⁶ Mondjátok meg nekik: Ezt üzeni a király: Vessétek tömlőcbe! Kevés kenyeret adjatok neki táplálékul, meg kevés vizet, míg épségben visszatérek." ²⁷ Erre Mikajehu megjegyezte: "Ha épségben térsz vissza, akkor nem szólt általam az Úr! Halljátok meg mind, ti nemzetek!" ²⁸ Tehát Izrael királya és Jehosafát, Júda királya felvonultak Ramot-Gileád ellen. ²⁹ Izrael királya azt tanácsolta Jehosafátnak: "Szeretném felismerhetetlenné tenni magamat, és úgy menni a csatába, te azonban csak öltsd fel a magad ruháját!" Izrael királya tehát álruhába öltözött, és úgy indult a csatába. ³⁰ De Arám királya éppen azt a parancsot adta a harci szekerek vezetőinek: "Ne harcoljatok senki ellen, akár kicsi, akár nagy, hanem csak Izrael királya ellen!" ³¹ Így történt, hogy amikor a harci szekerek vezetői megpillantották Jehosafátot, azt gondolták: "Ez Izrael királya!" Amikor körös-körül rátámadtak, Jehosafát felkiáltott. S az Úr meg is segítette, és eltérítette őket tőle. ³² Amikor ugyanis látták a harci szekerek vezetői, hogy nem ő Izrael királya, visszafordultak mellőle. ³³ Ám valaki kifeszítette íját, s akaratlanul mégis eltalálta Izrael királyát a páncélja és annak hevederei között. Erre megparancsolta szekere vezetőjének: "Fordulj meg, és vigyél ki a csatából, mert megsebesültem!" ³⁴ Mivel a csata akkor még hevesebb lett, Izrael királya ott maradt állva a kocsiján az arámokkal egészen estig. Naplementekor azonban meghalt. 19. fejezet (2Krán19)

¹ Jehosafát, Júda királya, épségben visszatért Jeruzsálembe a palotájába. ² Jehu látóember, Hanáni fia elébe ment és figyelmeztette Jehosafát királyt: "Hát te gonosztevőt segítesz és azokkal barátkozol, akik az Urat gyűlölik? Ezért magadra vontad az Úr haragját! ³ De jócselekedeteket is talál benned, mivel eltávolítottad a bálványokat és szíved az Úr követésére hajlik." ⁴ Jehosafát Jeruzsálemben tartózkodott, de aztán újra kiment a nép közé Beersebától egészen Efraim hegyéig, és visszavezette őket az Úrhoz, atyáik Istenéhez. ⁵ Vidéken is, városról városra bírákat rendelt Júda minden megerősített városába. ⁶ A bírákat figyelmeztette: "Vigyázzatok, mit cselekesztek! Bíraskodástokkal ugyanis nemcsak az embereket, hanem az Urat is szolgáljátok. Azért veletek lesz bírói működéstecken. ⁷ Az Úr félelme legyen tehát veletek! Gondosan végezzétek kötelességeket, mert az Úrnál, a mi Istenünknel szó sem lehet igazságtalanságról, személyválogatásról vagy megvesztegetésről." ⁸ Majd levitákból, papokból és Izrael családfőiből Jeruzsálemben is szervezett Jehosafát bíróságot, hogy igazságot szolgáltatassanak az Úr ügyeiben és Jeruzsálem lakóinak pereiben. ⁹ Ezt parancsolta nekik: "A következőképpen járjatok el az Úr félelmében,

állhatatosan és tökéletes szívvel: ¹⁰ Városaitokban lakó testvéreiteknek bármilyen ügye kerül elétek: akár vérnek bűne, akár valamely vitás kérdés a törvényt, a parancsokat, a szertartásokat vagy a jogot illetően, figyelmeztessétek őket, hogy ne vétkezzenek az Úr ellen, és ne legyen gyűlölség köztetek és testvéreitek között! Ha így jártok el, nem fogtok vétkezni. ¹¹ Amarjahu főpap lesz a fölöttesetek vallási ügyekben, Zebadjahu pedig, Jizmael fia, Júda házának feje, a király elé tartozó összes ügyekben. Mint tisztviselők a leviták fognak rendelkezésekre állni. Járjatok el bátran, és az Úr a jók mellett lesz." 20. fejezet (2Krón20)

¹ Ezek után történt, hogy Moáb és Ammon fiai egy csapatnyi meunitával együtt hadba vonultak Jehosafát ellen. ² Mentek és jelentették neki: "Hatalmas tömeg jön ellened a tengeren túlról, Edomból. Immár Hacacon-Támárban, vagyis En-Gediben vannak." ³ Erre Jehosafát megijedt és elhatározta, hogy az Úrhoz fordul. Egész Júdának böjtöt hirdetett. ⁴ Erre Júda össze is jött, hogy az Úrhoz könyörögjön, sőt Júda valamennyi városából egybegyűltek, hogy könyörögjenek az Úrhoz. ⁵ Ekkor Jehosafát az Úr házában az új udvar előtt odaállt Júda és Jeruzsálem gyülekezete elé. ⁶ Így imádkozott: "Urunk, atyáink Istene! Te vagy az Isten a mennyben, és te vagy a népek összes királyságának uralkodója. A te kezeden olyan erő és hatalom van, hogy annak senki sem tud ellenállni. ⁷ Istenünk, te üzted ki e föld lakóit néped, Izrael elől, és te adtad barátod, Ábrahám ivadékanak mindörökre. ⁸ Ők le is telepedtek rajta, és szentélyt építettek nevednek azzal a szándékkal: ⁹ Ha valami nyomorúság tör ránk, kard vagy büntetés, pestis vagy éhínség, akkor megállunk e templom előtt és a te színed előtt, mert ebben a házban van a te neved. Aztán hozzád kiáltunk szorongattatásainkban, s akkor te meghallgatsz és megsegítesz bennünket. ¹⁰ Nézd, Ammonnak, Moábnak és Szeir hegyének fiai, akiken keresztül nem engedted átvonulni Izrael fiait, amikor kijöttek Egyiptom földjéről, azért hát elkerülték, és nem pusztították ki őket, ¹¹ nézd, most úgy fizetnek vissza nekünk, hogy ide jöttek és ki akarnak üzni bennünket örökségünkből, amelyet nekünk adtál. ¹² Istenünk, hát nem sújtsz le rájuk? Hiszen bennünk sincs elég erő ekkora tömeggel szemben, amely ránk támad. Nem is tudjuk, mit kellene tennünk, csak a tekintetünk emeljük hozzád." ¹³ Ezalatt egész Júda ott állt az Úr előtt gyermekeikkel és feleségeikkel együtt. ¹⁴ Ekkor a sokaság közepette az Úr lelke szállt egy Aszaf fiai közül való levitára, Jahazielre, Zekarjahu fiára, Benája, Jeuel és Mattanja utódára. ¹⁵ Így kezdett beszélni: "Ide figyeljetek egész Júda, Jeruzsálem lakói és te is Jehosafát király! Ezt üzeni nektek az Úr: Ne féljetek, és ne is rettegjetek ettől a nagy sokaságtól, mert nem nektek kell ellenük harcolnotok, hanem az Istennek. ¹⁶ Holnap gyertek le eléjük! A Cic nevű domboldalon fognak

felvonulni, így rájuk találtak a völgy végén Jeruel pusztájával szemben.¹⁷ Nektek azonban nem kell harcolnotok. Csak álljatok oda, és maradjatok veszteg. Akkor meg fogjátok látni, hogyan segít meg az Úr benneteket, Júdát és Jeruzsálemet. Ne féljete és ne rettegjete! Holnap vonuljatok ki eléjük, és az Úr veletek lesz!"¹⁸ Ekkor Jehosafát a földig hajolt, egész Júda és Jeruzsálem lakói leborultak az Úr előtt, hogy hódoljanak előtte.¹⁹ Aztán Kehát fiai és a Korach fiai közül való leviták felálltak, hogy emelt hangon, harsogva magasztalják az Urat, Izrael Istenét.²⁰ Kora reggel föl is keltek, és kivonultak Tekoa pusztájába. Elindulás előtt Jehosafát eléjük állt, és így szólt: "Hallgassatok rám, Júda és Jeruzsálem lakói! Bízhatok az Úrban, a ti Istenetekben, és akkor életben maradtok. Higgyetek prófétáinak és boldogultok."²¹ Miután ezt a tanácsot adta a népnek, felállította az Úr énekeseit, hogy kivonuláskor a hadba keltek élén szent díszben magasztalják őt e szavakkal: "Dicsérjétek az Urat, mert irgalma örökkévaló!"²² Mihelyt felhangzott a dicsőítő és magasztaló ének, az Úr a lesben álló csapatokat azok ellen fordította, akik Júda ellen vonultak: Ammonnak, Moábnak és Szeirnek fiai ellen. Így ezek vereséget szenvedtek.²³ Aztán Ammon és Moáb fiai fölkeltek Szeir hegyének fiai ellen, hogy kiirtsák és elpusztítsák őket. Miután végeztek Szeir lakóival, az egyik férfi a másikat segítette a pusztításban.²⁴ Amikor Júda a pusztai kilátóhelyhez ért, és a sokaság felé tekintett: Lám, azok holtan heverték a földön. Senki sem menekült meg.²⁵ Ekkor jött elő Jehosafát és népe, hogy összeszedjék a zsákmányt. Találtak is állatot nagy mennyiségben, aztán fölszerelést, ruhákat és drágaságokat. Annyit zsákmányoltak, hogy alig bírták elvinni. Három napig tartott, míg összeszedték a zsákmányt, mert olyan sok volt.²⁶ A negyedik napon aztán összegyűltek a Beraka-völgyben. Mivel ott adtak hálát az Úrnak, azért nevezik mind a mai napig azt a helyet Beraka völgyének.²⁷ Ezután Júda és Jeruzsálem férfiai Jehosafáttal az élükön mind megfordultak, hogy örömujjongás közt visszatérjenek Jeruzsálembe. Az Úr ugyanis megszerezte az ellenségeik fölötti diadal örömét.²⁸ Hárfa-, lant- és trombitazengés közepette vonultak be Jeruzsálembe az Úr templomába.²⁹ A környék valamennyi királysága félni kezdett Istentől, amikor meghallották, hogyan harcolt az Úr Izrael ellenségei ellen.³⁰ Így Jehosafát országa nyugalmat élvezett, mert Istene nyugalmat biztosított neki minden oldalról.³¹ Jehosafát, Júda királya, harmincöt esztendő volt, amikor trónra lépett, és huszonöt évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának, aki Silchi leánya volt, Azuba volt a neve.³² Atyjának, Azának útján járt, és nem tért le róla. Azt tette, ami kedves az Úr szemében.³³ Ám a magasztalásokat nem távolították el, mert a nép szíve még nem ragaszkodott állhatatosan atyái Istenéhez.³⁴ Jehosafát egyéb dolgai az elsőktől az utolsóig mind meg vannak írva Jehunak, Hanani fiának a beszédei között,

amelyek be vannak iktatva Izrael királyainak könyvébe. ³⁵ Ezután Jehosafát szövetségre lépett Achazjával, Izrael királyával, s az gonoszságba vitte. ³⁶ Arra szövetkezett vele, hogy Tarsisba járó hajókat készítsenek. Ecjon-Geberben el is készítették a hajókat. ³⁷ De Eliezer, a maresai Dodajahu fia így jövendölt Jehosafát ellen: "Mivel szövetségre léptél Achazjával, az Úr szétzúzza művedet." Hajói össze is törtek, és így nem mehettek el Tarsisba. 21. fejezet (2Krón21)

¹ Amikor aztán Jehosafát megtért atyáihoz, Dávid városában temették el, atyái mellé. A fia, Jorám lett helyette a király. ² A testvérei, vagyis Jehosafát fiai Azarja, Jechiel, Zekarjahu, Azarjahu, Michael és Sefatjahu voltak. Mindezek Jehosafátnak, Júda királyának voltak a fiai. ³ Atyjuk sok ajándékot adott nekik ezüstben, aranyban és drágaságokban, azonkívül megerősített városokat Júdában. A királyságot azonban Jorámnak adta, mert ő volt az elsőszülött. ⁴ Miután Jorám elfoglalta atyja királyságát és megerősödött benne, karddal megölette testvéreit, sőt Izrael fejedelmei közül is néhányat. ⁵ Harminckét esztendő volt Jorám, amikor trónra lépett, és nyolc évig uralkodott Jeruzsálemben. ⁶ Izrael királyainak útjain járt, ahogyan Acháb háza tette. Acháb leánya volt ugyanis a felesége. Azt tette, ami gonosznak számított az Úr szemében. ⁷ Az Úr mégsem akarta elpusztítani Dávid családját a miatt a szövetség miatt, amelyet Dáviddal kötött, és mivel megígérte, hogy méceszt ad neki és fiainak minden időben. ⁸ Az ő napjaiban Edom fellázadt Júda uralma ellen, és királyt tettek maguk fölé. ⁹ Jorám ekkor vezéreivel együtt kivonult, vele egész lovassága is. Éjszaka idején fölkel, megverte a körülötte táborozó Edomot és lovasságának vezéreit. ¹⁰ Edom mégis elszakadt Júdától mind a mai napig. Ugyanebben az időben pártolt el uralma alól Libna is. Elhagyta ugyanis az Urat, atyái Istenét, ¹¹ sőt magaslatokat emelt Júda városaiban. Így kicsapongásba vitte Jeruzsálem lakóit és elpártolásba Júdát. ¹² Ekkor egy írás érkezett hozzá Illés prófétától, ezzel a tartalommal: "Ezt üzeni az Úr, atyádnak, Dávidnak Istene: Mivel nem jártál atyádnak, Jehosafátnak útjain és Azának, Júda királyának útjain, ¹³ hanem Izrael királyainak útjára léptél, kicsapongásba vitted Júdát és Jeruzsálem lakóit, ahogyan ezt Acháb családja tette, sőt kiirtottad atyád családját, a testvéreidet, akik különbek voltak nálad, ezért, ¹⁴ nézd, az Úr súlyos csapást mér népedre, fiadra, feleségeidre és minden vagyonodra. ¹⁵ Te magad meg súlyos betegségbe, bélbajba esel, úgyhogy a betegség következtében két éven belül kijönnek belőled a beleid." ¹⁶ Az Úr föl is ingerelte Jorám ellen a filiszteusok és a kusitákkal szomszédos arabok lelkét, ¹⁷ fel is vonultak Júda ellen, és elfoglalták. Egész vagyonát, amelyet királyi palotájában találtak, magukkal hurcolták, úgyszintén a gyermekeit és a feleségeit... Nem is maradt neki más

fia, mint Achaszja, a legkisebbik fiú. ¹⁸ Mindezek után az Úr gyógyíthatatlan bélbajjal verte meg. ¹⁹ Így tartott ez évről évre, és két év múlva, halála közeledtekor betegsége folytán kijöttek a belei. Így halt meg szörnyű kínok között. Népe neki nem gyújtott olyan halotti tüzeket, mint atyáinak. ²⁰ Harminckét esztendő volt, amikor uralkodni kezdett, és nyolc évig uralkodott Jeruzsálemben. Amikor meghalt, senki sem sajnálta. Dávid városában temették el, de nem a királyi sírboltban. 22. fejezet (2Krón22)

¹ Jeruzsálem lakói Achaszját, a legkisebb fiút tették meg királlyá helyette, mert az idősebbeket megölte egy rablócsapat, amely az arabok közt bejutott a táborba. Így lett király Achaszja, Jorámnak, Júda királyának fia. ² Huszonkét esztendő volt Achaszja, amikor uralkodni kezdett, és egy évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának, aki Omri lánya volt, Atalja volt a neve. ³ Ő is Acháb családjának útjain járt, mert az anyja volt a tanácsadója, hogy gonoszságot vigyen végbe. ⁴ Azt tette hát, ami gonosz az Úr szemében, éppen úgy, mint Acháb családja, mert vesztére atyja halála után azok voltak a tanácsadói. ⁵ Az ő tanácsukat követte, azért ment el Jorámmal, Izrael királyával harcolni Hazael, Arám királya ellen Ramot-Gileádba. Az arámok azonban megsebesítették Jorámot, ⁶ mire visszatért Jiszreelbe, hogy gyógyíttassa sebeit, amelyeket Ramotban, Hazael arám király ellen vívott csatában kapott. Ekkor Achaszja, Jorám fia, Júda királya lement, hogy meglátogassa Jiszreelben a betegeskedő Jorámot, Acháb fiát. ⁷ Achaszja pusztulása az Istentől való volt, s az is, hogy elmenjen Jorámhoz. Megérkezése után ugyanis kivonult Jorámmal Jehu, Nimsi fia ellen, akit az Úr azért kent föl, hogy kiirtsa Acháb családját. ⁸ Amikor tehát Jehu Acháb családján végrehajtotta az ítéletet, ott találta Júda főembereit és Achaszja testvéreinek fiait, akik szolgálatot teljesítettek Achaszja mellett, és őket is megölte. ⁹ Achaszját is kerestette. El is fogták, bár elrejtőzött Someronban. Aztán Jehu elé vitték és megölték. De azért eltemették, mert azt mondták: Jehosafát fia volt és az teljes szívéből kereste az Urat. Azután nem volt senki se Achaszja családjából, akinek ereje lett volna az uralkodáshoz. ¹⁰ Amikor Atalja, Achaszja anyja látta, hogy fia meghalt, fölkelt, kiirtatta Júda házának egész királyi sarjadékát. ¹¹ Jehosaba, a király leánya fogta Joást, Achaszja fiát, és ellopta a halálra szánt királyfiak közül. Aztán dajkájával együtt elhelyezte az ágyasházban. Így Jehosaba, Jorám király leánya, Jehojada főpap felesége - minthogy Achaszja nővére volt - elrejtette Atalja elől, úgyhogy nem tudta megöletni. ¹² Hat évig volt nála az Isten házában elrejtőzve, addig míg Atalja királynő uralkodott az országban. 23. fejezet (2Krón23)

¹ A hetedik esztendőben Jehojada elég erősnek érezte magát. Maga mellé

vette a százas csoportok vezetőit: Azarjahut, Jerochám fiát, Jismaelt, Jehochanán fiát, Azarjahut, Obed fiát, Maazejahut, Adajahu fiát, meg Elisafátot, Zikri fiát, és szövetséget kötött velük. ² Ezek aztán bejárták Júdát, összegyűjtötték a levitákat és Izrael családfőit Júda minden városából, és elmentek Jeruzsálembe. ³ A templomban az egész gyülekezet szövetséget kötött a királlyal. Azután Jehojada főpap így szólt hozzájuk: "Nézzétek, a király fiának kell uralkodnia, amint az Úr Dávid fiaira vonatkozólag kijelentette. ⁴ Ez lesz a teendőtök: Harmad részetek, amely szombaton szolgálatba lép, papok és leviták, mint kapuőrség szolgáljon, ⁵ harmad részetek a királyi palotánál, harmad részetek meg az Alapkapunál álljon, a többi nép pedig a templom udvarain. ⁶ A templomba senki se lépjen be, csak a papok és a szolgálattevő leviták! Ők beléphetnek, hisz fel vannak szentelve. A többi nép tartsa magát az Úr előírásaihoz! ⁷ Azután a leviták vegyék körül a királyt, mindegyiknek fegyver legyen a kezében! Ha más valaki lépne be, meg kell halnia, ők azonban legyenek a király mellett, bárhova megy." ⁸ A leviták és egész Júda úgy jártak el, ahogyan Jehojada főpap megparancsolta nekik. Ki-ki vette a maga embereit, akik szombaton beléptek, azokkal együtt, akik szombaton kiléptek volna a szolgálatból. Jehojada főpap ugyanis nem bocsátotta el az osztagokat. ⁹ Azután Jehojada főpap kiosztotta a századok vezetőinek Dávid király kardjait, kis és nagy pajzsait, amelyek a templomban voltak. ¹⁰ Majd felállította az egész népet a király körül, mindenkit fegyverrel a kezében a templom jobb oldalától kezdve egészen a templom bal oldaláig, az oltár és a templomépület mellett. ¹¹ Aztán kihozták a király fiát, fejére tették a koronát, kezébe adták a törvényt, és így királlyá tették. Majd Jehojada és fiai fölkenték és azt kiáltották: "Éljen a király!" ¹² Amikor Atalja meghallotta a nép kiáltozását, amely összefutott és ujjongott a király mellett, bement a templomba a néphez. ¹³ Aztán látta, hogy lám, a király ott áll a bejáratnál az emelvényen, a király mellett pedig a főemberek és a trombitások; az egész nép ujjong és trombitál, az énekesek mindenféle zeneszerszámmal jelt adnak az örömeikre. Erre Atalja megszaggatta a ruháját és kiáltozni kezdett: "Árulás, árulás!" ¹⁴ Ekkor Jehojada főpap kiküldte a századok vezéreit, a sereg parancsnokait, és így szólt hozzájuk: "Vigyétek ki a templom bekerített részéből, s aki kíséri, az ölje meg a kardjával!" Ugyanis azt is megmondta a főpap: "Ne öljétek meg az Úr templomában!" ¹⁵ Erre rávetették kezüket és amikor a királyi palota Ló-kapujának bejáratához értek, ott megölték. ¹⁶ Ezután Jehojada szövetséget kötött az Úr meg az egész nép és a király között, hogy az Úr népe lesznek. ¹⁷ Majd bement az egész nép Baal templomába és lerombolta. Oltárait és bálványait összetörte, Nátánt pedig, Baal papját, megölték az oltár előtt. ¹⁸ Majd Jehojada az Úr temploma fölötti felügyeletet a papok és a leviták kezébe adta, akiket Dávid osztályokba sorolt az Úr

templomának szolgálatára, hogy Mózes törvényének előírása szerint bemutassák az Úrnak az égőáldozatokat örömujjongás és ének kíséretében, ahogy Dávid elrendelte. ¹⁹ Az Úr templomának kapuiba kapuőröket állított, hogy ne mehessen be senki, aki bármilyen ok miatt tisztátalan. ²⁰ Azután maga mellé vette a századok parancsnokait, az előkelőket, a nép főembereit és az egész népet. A királyt levítették az Úr templomából, a felső kapun át bementek a királyi palotába, és a királyt a királyi trónra ültették. ²¹ A föld egész népe örvendezett, viszont a város nyugodt maradt, bár Atalját karddal kivégezték.

24. fejezet (2Krón24)

¹ Hétesztendős volt, amikor király lett Joás, és negyven évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyja beersebai volt, Cibja volt a neve. ² Jehojada főpap egész életében azt tette Joás, ami helyes az Úr szemében. ³ Jehojada két feleséget szerzett neki, és ő fiúkat és lányokat nemzett. ⁴ Egy idő múlva elhatározta Joás, hogy megújítja az Úr templomát. ⁵ Egybegyűjtötte a papokat és a levitákat, és így szólt hozzájuk: "Menjetek el Júda városaiba és egész Izraeltől gyűjtsetek pénzt, hogy évről évre kijavíthassuk Istenetek templomát. Siessetek a dologgal!" Ám a leviták nem siettek vele. ⁶ Erre a király magához hívatta Jehojada főpapot és kérdőre vonta: "Miért nem sűrgeted a levitákat, hogy Júdából és Jeruzsálemből beszédjék az adót, amelyet Mózes, az Úr szolgálja vetett ki Izrael közösségére a megnyilatkozás sátora javára. ⁷ Ugyanis a gonosz Atalja és fiai tönkretették az Isten templomát, sőt még az Úr templomának szentelt adományokat is a Baalokra költötték." ⁸ A király parancsára ládát készítettek, és elhelyezték kívül az Úr templomának kapuja elé. ⁹ Aztán kihirdették Júdában és Jeruzsálemben, hogy hozzák be az Úrnak az adót, amelyet Mózes, az Isten szolgálja állapított meg Izrael számára a pusztában. ¹⁰ Az összes főemberek és az egész nép örömmel tettek neki eleget. Elhozták az adományt és bedobták a ládába, úgyhogy az egészen megtelt. ¹¹ Valahányszor elérkezett az ideje, hogy a leviták a ládát a királyi felügyelőségre vigyék, amikor észrevették, hogy sok pénz van benne, eljött a királyi jegyző és a főpap megbízottja. Aztán kiürítették a ládát, majd fogták és visszavitték a helyére. Így jártak el időről időre, úgyhogy tömérdek pénzt felhalmoztak. ¹² Ezt a király és Jehojada átadták a munkálatok vezetőinek, akik az Úr templomának felújítását irányították. Azok kőfaragókat és egyéb mesterembereket fogadtak, hogy megújítsák az Úr templomát, azonkívül vas- és bronzműveseket, hogy kijavítsák az Úr templomát. ¹³ A munkások hozzá is láttak a dologhoz, és kezük nyomán előrehaladt a javítás munkája. Így tervszerűen helyreállították és megerősítették az Isten házát. ¹⁴ Miután minden elkészült, a maradék pénzt a király és Jehojada elé vitték. Azok templomi szereket készítettek belőle: a szolgálathoz és az égőáldozathoz fölszereléseket, csészéket, arany- és

ezüstitárgyakat. Az Úr templomában Jehojada egész életében állandóan bemutatták az égőáldozatokat. ¹⁵ Ámde Jehojada megöregedett, betelt a napokkal és meghalt. Százharminc éves volt, amikor meghalt. ¹⁶ Dávid városában a királyok mellé temették el, mert jót tett Izraelben Isten és az ő temploma javára. ¹⁷ Jehojada halála után eljöttek Júda nemzetségének fejei, s bemutatták hódolatukat a királynak. A király ettől kezdve rájuk hallgatott. ¹⁸ Erre ők elhagyták az Úrnak, atyáik Istenének templomát, bálványoknak és faragott képeknek szolgáltak. E bűneik miatt harag sújtotta Júdát és Jeruzsálemet. ¹⁹ Prófétákat küldött hozzájuk, hogy visszatérítsék őket az Úrhoz. De ők nem hallgattak rájuk, hiába figyelmeztették őket. ²⁰ Ekkor az Isten lelke leszállt Zekarjára, Jehojada főpap fiára. Erre ő odaállt a nép elé, és így szólt hozzájuk: "Miért szegtétek meg az Úr parancsát? Nem szolgál ez javatokra! Mivel elhagytátok az Urat, ő is elhagyott benneteket." ²¹ Erre összefogtak ellene, és a király parancsára megkövezték a templom udvarán. ²² Joás király már nem akart emlékezni arra a jótéteményre, amelyet atyja, Jehojada tett vele, és megölette a fiát. A haldokló utolsó szavai ezek voltak: "Látja az Úr, és bosszút fog állni." ²³ Az esztendő elmúltával történt, hogy felvonult ellene Arám serege. Benyomultak Júdába és Jeruzsálembe, megölték a nép összes főembereit, zsákmányukat pedig mind hazaküldték a királynak Damaszkuszba. ²⁴ Bár a betört arám sereg csekély létszámú volt, az Úr mégis kezükbe adta a sokkal nagyobb sereget, mert elhagyták az Urat, atyáik Istenét. De Joást is utolérte a büntetés. ²⁵ Mivel a visszavonuló csapatok súlyos betegen hagyták hátra, saját szolgálai esküdtek össze ellene Jehojada főpap fiának vére miatt és megölték őt ágyában. Dávid városában temették el, de nem a királyok sírboltjában. ²⁶ Ezek voltak, akik összeesküdtek ellene: Zabad, az ammonita asszonynak, Simeátnak fia és Jehozabad, a moábi nőnek, Simritnek fia. ²⁷ Fiai, az általa kirótt adóteher nagysága, és a templomnak kijavítása - lám meg vannak írva a Királyok könyvének följegyzéseiben. Fia, Amacja lett helyette a király. 25. fejezet (2Krón25)

¹ Amacja huszonöt éves korában lett király, és huszonkilenc esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának, aki jeruzsálemi volt, Jehoaddán volt a neve. ² Azt tette, ami helyes az Úr szemében, de nem egész szívvel. ³ Mihelyt megerősödött kezében a királyi hatalom, megölette azokat a szolgáit, akik megölték királyi atyját. ⁴ De fiaikat nem ölette meg Mózes törvénykönyvének előírása szerint, ahol ezt parancsolta az Úr: "Nem szabad halállal büntetni az atyákat fiaik miatt, sem a fiúkat atyáik miatt, mert mindenkinek csak a saját bűnéért kell halállal lakolnia." ⁵ Amacja összegyűjtötte Júdát, és felállította őket a nemzetségek rendjében, az ezres és a százas csoportok vezetői szerint, egész Júdát és Benjamint. Aztán megszámolta őket húszévestől kezdve fölfelé.

Úgy találta, hogy háromszázezren vannak a kiválasztottak, akik dárdát és pajzsot ragadva hadba vonulhatnak. ⁶ Ezeken kívül Izraelből is fogadott százezer vitézt száz talentum ezüstön. ⁷ Ekkor Isten egyik embere elment hozzá, és figyelmeztette: "Király, ne vonuljon ki veled Izrael serege, mert az Úr nincs Izraellel vagy Efraim fiával. ⁸ Ha veled mennek, bármilyen ügyes és bátor vagy is a csatában, Isten mégis leterít az ellenség előtt. Istenben van annyi erő, hogy segítsen vagy földre sújtson." ⁹ Erre Amacja megkérdezte az Isten emberétől: "De mi lesz azzal a száz talentummal, amelyet az izraeli segédcsapatnak adtam?" Az Isten embere azt felelte neki: "Van annyi az Úrnak, hogy ennél többet is tud adni neked." ¹⁰ Erre Amacja elkülönítette az Efraimból jött segédcsapatot, hogy menjenek haza. Erre azok nagy haragra lobbantak Júda ellen, és izzó haraggal tértek haza. ¹¹ Amacja pedig bátran vezette népét. Megérkezett a Só-völgybe és megverte Szeir fiait, tízezer embert. ¹² Tízezret pedig élve fogtak el Júda fiai. Ezeket egy sziklacsúcsra vitték, és a sziklacsúcsról letaszították őket, úgyhogy halálra zúzták magukat. ¹³ Közben annak a segédcsapatnak a tagjai, amelyet Amacja visszaküldött, hogy ne menjenek vele a csatába, megrohanták Júda városait Somerontól egészen Bet-Horonig. Háromezer embert megöltek, és sok zsákmányt hurcoltak magukkal. ¹⁴ Történt, hogy amint Amacja az edomiak leverése után visszatért, magával hozta Szeir fiainak istenségeit. Istenek gyanánt felállította őket, leborult előttük, és tömjént gyújtott nekik. ¹⁵ Ezért az Úr megharagudott Amacjára, elküldte hozzá egyik prófétáját, és az kérdőre vonta: "Hogy tudtad szolgálni egy nép isteneit, amelyek saját népüket sem tudták megmenteni kezedtől?" ¹⁶ Még beszélt, amikor ez közbevágott: "Talán a királyi tanács tagjává tettünk téged? Hagyd abba! Miért akarod, hogy megöljenek?" A próféta elhallgatott, de megjegyezte: "Most már tudom, hogy az Isten elhatározta, hogy elpusztít, mivel így viselkedtél, és nem hallgattál a tanácsomra." ¹⁷ Amacja, Júda királya tanácsot tartott, majd követséget küldött Joáshoz, Jehu fiának, Jehoachásznak a fiához, Izrael királyához ezzel az üzenettel: "Nosza, nézzünk egymással farkasszemet!" ¹⁸ Joás, Izrael királya, ezzel az üzenettel küldte őket vissza Amacjához, Júda királyához: "A libanoni bogáncs követséget küldött a libanoni cédrushoz ezzel a kéréssel: Add a lányodat feleségül a fiamhoz! Közben a libanoni erdő vadja arra jártában eltiporta a bogáncsot. ¹⁹ Azt gondolod: Lám, megvertem Edomot. Emiatt a szíved felfuvalkodott, hogy még nagyobb dicsőségre áhítozzál. Maradj nyugton a házában! Miért hívod ki magad ellen a sorsot, hogy baj érjen és veled együtt Júdát is?" ²⁰ De Amacja nem hallgatott rá. Az Isten akaratát volt, hogy a hatalmába adja őket, mivel Edom isteneit szolgálták. ²¹ Erre Joás, Izrael királya is felvonult és Bet-Semesnél, amely még Júdához tartozik, szembeszálltak egymással: ő és Amacja. ²² Júda vereséget szenvedett Izraeltől,

mire mindenki a sátrába menekült. ²³ De Amacját, Júda királyát, Ahaszja fiának, Joásnak a fiát, Bet-Semesnél foglyul ejtette Joás, Izrael király, és Jeruzsálembe hurcolta. Jeruzsálem falait az Efraim-kaputól a Szeglet-kapuig négyszáz könyöknyi hosszúságban lebontotta. ²⁴ Aztán az összes aranyat és ezüstöt, valamennyi edényt, amit a templomban Obed-Edomnál találtak, a királyi palota kincseit és a túszokat magával vitte és visszatért Someronba. ²⁵ Amacja, Joás fia, Júda király, Joásnak, Jehoachász fiának, Izrael királyának halála után még tizenöt évig élt. ²⁶ Amacja egyéb dolgai az elsőktől az utolsóig meg vannak írva Júda és Izrael királyainak könyvében. ²⁷ Attól az időtől kezdve, hogy Amacja elpártolt az Úrtól, összeesküvést szőttek ellene Jeruzsálemben. Erre Lakisba menekült, de utána mentek Lakisba, és ott megölték. ²⁸ Aztán lovakon visszavitték, és eltemették ősei mellé, Dávid városában. 26. fejezet (2Krón26)

¹ Ezután Júda egész népe fogta a tizenhat éves Uziját és királlyá tették atyja, Amacja helyébe. ² Ő építette ki Elátot. Ő szerezte vissza Júdának, miután a király megtért atyáihoz. ³ Tizenhat éves volt Uzija, amikor trónra lépett, és ötvenkét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyja jeruzsálemi volt, s Jekolja volt a neve. ⁴ Azt tette, ami helyes az Úr szemében, egészen úgy, ahogyan atyja, Amacja tette. ⁵ Istent szolgálta Zecharjahu idejében, aki őt istenfélelemre tanította. Amikor az Urat szolgálta, az Isten sikert is adott neki. ⁶ Hadat indított a filiszteusok ellen és lerombolta Gát, Jabne és Asdod falait. Majd városokat épített Asdod mellett és a filiszteusok közelében, ⁷ Isten megsegítette a filiszteusokkal, a Gur-Baalban lakó arabokkal és a meunikkal szemben. ⁸ Az ammoniták is adót fizettek Uzijának. Egészen Egyiptom bejárójáig eljutott a híre, mert igen hatalmassá vált. ⁹ Uzija Jeruzsálemben bástyákat épített: a Szegletkapu, a Völgy-kapu és a Sarok-kapu felett, majd megerősítette őket. ¹⁰ Bástyákat épített a pusztában is, és sok ciszternát ásatott, mert sok nyája volt a síkságon és a mezőségen. Földművelői és szőlőművesei is voltak a hegyekben és a Kármelen. Nagy kedvelője volt ugyanis a földművelésnek. ¹¹ Uzijának begyakorolt serege is volt. Csapatonként vonultak hadba, szám szerint. Jegyzéküket Jeuel jegyző, Maaszejahu felügyelő készítette a király egyik főemberének, Hananjának a vezetésével. ¹² A harcedzett családfők teljes száma kétezer-hatszáz volt. ¹³ A vezetésük alatt álló sereg háromszázhetezer-ötszáz emberből állt. Nagy erővel tudtak csatázni, hogy megsegítsék a királyt az ellenséggel szemben. ¹⁴ Uzija ezt az egész sereget felszerelte pajzsokkal, dárdákkal, sisakokkal, vértékkel, íjakkal és parittyakövekkel. ¹⁵ Jeruzsálemben művészettel kitervelt hadgépeket készített. Tornyokra és szegletbástyákra helyezték, hogy nyilakat és nagy köveket hajítsanak velük. El is terjedt messzire a híre, mert csodálatos

segítséget kapott, míg erős nem lett. ¹⁶ Amikor megerősödött, a szíve felfuvalkodott, úgyhogy gonoszságot művelt. Vétkezett az Úr, az ő Istene ellen: bement a szentélybe, hogy az illatáldozat oltárán áldozatot mutasson be. ¹⁷ Azarja főpap azonnal utána ment, és vele az Úr papjai, nyolcvan erős ember. ¹⁸ Uzija király elé álltak és figyelmeztették: "Nem a te dolgod, hogy illatáldozatot mutass be az Úrnak, hanem a papoké, Áron fiaié, akik föl vannak szentelve az áldozatbemutatásra. Távozz a szentélyből, mert vétkeztél! Ezért az Úristentől nem jár neked megbecsülés." ¹⁹ Erre Uzija haragra lobbant. Kezében ott volt a füstölő, hogy tömjént gyújtson. Miközben a templomban, az illatoltár mellett haragosan feleselt a papokkal, homlokán kiütött a lepra a papok szeme láttára. ²⁰ Ahogy Azarja főpap és a többi pap ráemelte tekintetét, íme, leprás volt a homlokán. Ekkor sietve kiűzték. De maga is igyekezett kifelé, mert az Úr csapással sújtotta. ²¹ Uzija király leprás maradt egészen halála napjáig. Mint leprás, külön házban lakott. A templomból is kitiltották. Ezalatt fia, Jotam állt a királyi család élén, és ő szolgáltattott igazságot a föld népének. ²² Uzija többi dolgait - az elsőktől az utolsókig - megírta Izajás próféta, Ámosz fia. ²³ Amikor Uzija megtért atyáihoz, ősei közelében, a királysírok mezején temették el, mivel azt mondták róla, hogy leprás volt. Fia, Jotam lett helyette a király. 27. fejezet (2Krón27)

¹ Jotam huszonöt éves volt, amikor trónra lépett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának, aki Cádok lánya volt, Jerusa volt a neve. ² Mindenben azt tette, ami helyes az Úr szemében, ahogy atyja, Uzija is tette, csak az Úr templomába nem ment be. A nép azonban még mindig gonosz volt. ³ Ő építtette a templom felső kapuját, de az Ofel-falon is sokat építtetett. ⁴ Júda hegységében városokat épített, az erdőkben pedig kastélyokat és tornyokat. ⁵ Hadat viselt Ammon fiainak királya ellen és le is győzte. Ammon fiai abban az esztendőben 100 talentum ezüstöt, 10000 kor búzát és 10000 kor árpát hoztak neki. Ugyanennyit ajándékoztak neki Ammon fiai a második és a harmadik esztendőben is. ⁶ Így erősödött meg Jotam, mert állandóan az Úrnak, az ő Istenének színe előtt járt. ⁷ Jotam többi dolgai, háborúi és tettei mind meg vannak írva Izrael és Júda királyainak könyvében. ⁸ Huszonöt éves volt, amikor trónra lépett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ⁹ Amikor Jotam megtért atyáihoz, Dávid városában temették el. Fia, Acház lett helyette a király. 28. fejezet (2Krón28)

¹ Acház húszéves volt, amikor trónra lépett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Nem azt tette, ami az Úr szemében helyes, miként atyja, Dávid. ² Inkább Izrael királyainak útjain járt, sőt szobrokat is öntetett a Baaloknak. ³ Hinnom fiának völgyében tömjént gyújtott, sőt saját fiait is

megégette a tűzben, azoknak a nemzeteknek iszonyú szokása szerint, amelyeket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ⁴ Áldozatot mutatott be, és tömjént gyújtott a magaslatokon, halmokon és minden lombos fa alatt. ⁵ Ezért az Úr, az ő Istene, Arám királyának hatalmába adta. Megverték, sok foglyot ejtettek és Damaszkuszba vitték őket. Hatalmába került Izrael királyának is, és az nagy vereséget mért rá. ⁶ Pekach, Remalja fia ugyanis egy napon százhuszezer vitéz harcost öletett meg Júdában, mert elhagyták az Urat, atyáik Istenét. ⁷ Zikri pedig, egy efraimi vitéz, megölte Maaszeját, a király fiát, Azrikámot, a palota előljáróját és Elkánát, aki a második volt a király után. ⁸ Izrael fiai testvéreik közül kétszázezer asszonyt, fiút és leányt ejtettek fogságba. Hatalmas zsákmányt is szereztek tőlük, és a zsákmányt Someronba vitték. ⁹ Volt ott akkor az Úrnak egy Obed nevű prófétája. Elébe sietett a Someron felé vonuló seregnek, és azt mondta nekik: "Nézzétek, az Úr, atyáitok Istene, megharagudott Júdára, azért kezetekbe adta őket. Ti azonban dühötökben olyan vérengzést vittetek végbe, hogy az az eget veri. ¹⁰ Most pedig Júda és Jeruzsálem fiait is rabszolgáitokká és rabszolgánőitekké akarjátok tenni. Hát csak bűnt tudtok elkövetni az Úr, a ti Istenetek ellen? ¹¹ Hallgassatok rám most! Küldjétek vissza azokat a foglyokat, akiket testvéreitek közül hurcoltatok el! Különben utolér benneteket az Úr haragja." ¹² Ekkor néhány férfi az efraimiak főemberei közül: Azarja, Jehochánán fia, Berekja, Mesillemot fia, Jehiszkija, Sallum fia és Amasza, Cadláj fia a csatából visszatérők elé álltak. ¹³ Figyelmeztették őket: "Ne hozzátok ide a foglyokat, mert az Úr bűnül rója fel nekünk! Hát csakugyan szaporítani akarjátok bűneinket és vétkeinket? Nagy lenne ugyanis a bűnünk és izzó harag fenyegetné Izraelt." ¹⁴ Erre a harcosok otthagyták a foglyokat és a zsákmányt a főemberek és az egybegyűltek előtt. ¹⁵ Ekkor a név szerint megjelölt férfiak felálltak, és gondjukba vették a foglyokat. Mindazokat, akik közülük mezítelenek voltak, felöltöztették a zsákmányból. Ruhát, sarut adtak nekik, étellel, itallal kínálták, sőt olajjal is megkenték őket. Azok számára, akik elerőtlenedtek, gondoskodtak számárról, és visszavezették őket testvéreikhez Jerikóba, a pálmák városába. Azután visszatértek Someronba. ¹⁶ Abban az időben Acház király követséget küldött Asszíria királyához, hogy a segítségét kérje. ¹⁷ Még az edomiak is eljöttek, megverték Júdát és foglyokat ejtettek. ¹⁸ A filiszteusok pedig megtámadták a síkság városait és Júda délvidékét. Elfoglalták Bet-Semest, Ajalont, Gederotot, Szokot a leányvárosaival, Timnát a leányvárosaival és Gimzót, szintén a leányvárosaival együtt, és letelepedtek bennük. ¹⁹ Az Úr ugyanis meg akarta alázni Júdát Acház, Júda királya miatt, mivel olyan gátlástalanul viselkedett és teljesen hűtlen lett az Úrhoz. ²⁰ Eljött ugyan Tiglatpilezer, Asszíria királya, de az is csak a nyakára jött, és nem segített rajta. ²¹ Bár Acház kifosztotta a templomot, a királyi meg a főúri

palotákat, hogy ajándékot adhasson Asszíria királyának, az mégse tudott rajta segíteni. ²² Még a szorongatás idején is fokozta hűtlenségét az Úr irányában ő, Acház király. ²³ Áldozatot mutatott be Damaszkusz isteneinek, akik legyőzték. Azt gondolta: "Ezek Arám királyainak istenei, akik megsegítik őket. Ha én is áldozom nekik, engem is megsegítenek." Pedig éppen ők voltak az okai, hogy ő és egész Izrael bajba került. ²⁴ Acház összeszedette a templom fölszerelési tárgyait és összetörette őket. Az Úr templomának kapuit bezáratta, ellenben Jeruzsálem minden sarkán oltárokat emeltetett magának. ²⁵ Júda valamennyi városában magaslatokat emeltetett, hogy tömjént gyűjtsen rajtuk az idegen isteneknek. Így ingerelte haragra az Urat, atyái Istenét. ²⁶ Egyéb dolgai és tettei - az elsőktől az utolsókig - mind meg vannak írva Júda és Izrael királyainak könyvében. ²⁷ Amikor Acház megtért atyáihoz, Jeruzsálem városában temették el, mert nem akarták Júda királyainak sírjai mellé vinni. Fia, Hiszkija lett helyette a király. 29. fejezet (2Krón29)

¹ Hiszkija huszonöt éves korában lépett trónra, és huszonkilenc esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának Abija volt a neve és Zecharja leánya volt. ² Azt tette, ami helyes az Úr szemében, egészen úgy, ahogy atyja, Dávid tette. ³ Uralkodásának első esztendejében és első hónapjában kinyitatta a templom kapuit, és helyreállította őket. ⁴ Egybehívta a papokat meg a levitákat, és összegyűjtötte őket a keleti térségen. ⁵ Így szólt hozzájuk: "Hallgassatok meg, leviták! Tartsatok most megszentelődést, és szenteljétek fel az Úrnak, atyáitok Istenének templomát! Távolítsatok el minden tisztátalanságot a szentélyből! ⁶ Atyáitok vétkeztek, és azt tették, ami gonosznak számított az Úr, a mi Istenünk szemében. Elhagyták, elfordították arcukat az Úr hajlékától, és hátat fordítottak neki. ⁷ Sőt, bezárták az előcsarnok kapuit, kioltották a mécseseket, nem gyújtottak jó illatot, és nem mutattak be égőáldozatokat Izrael Istenének szentélyében. ⁸ Ezért az Úr megharagudott Júdára és Jeruzsálemre, rettegést, pusztulást bocsátott rájuk, és gúny tárgyává tette őket, amint saját szemetekkel láthatjátok. ⁹ Nos, ezért hullottak el kard élén atyáink, jutottak fogságba fiaink, lányaink és asszonyaink. ¹⁰ Most tehát elhatároztam, hogy szövetséget kötök az Úrral, atyáink Istenével, hogy fordítsa el tőlünk haragját. ¹¹ Fiaim, ne legyetek hanyagok! Titeket választott ki ugyanis az Úr, hogy előtte álljatok, őt szolgáljátok, elvégezzétek a szolgálatot és illatáldozatot mutassatok be előtte." ¹² Erre fölkeltek a leviták: Mahat, Amaszáj fia, valamint Joel és Azarja, a kehátiták fiai közül; Merári fiai közül: Kis, Abdi fia és Azarja, Jehallel fia; a gersoniták közül: Joách, Zimna fia és Éden, Joách fia; ¹³ Eliszafán fiai közül: Simri és Jeuel; Aszaf fiai közül: Zecharja és Mattanja; ¹⁴ Heman fiai közül: Jechiel és Simi, Jedutun fiai közül: Semaja és Uziel. ¹⁵ Összegyűjtötték

testvéreiket, megszentelődést tartottak, aztán a király meghagyására az Úr szavai szerint bementek, hogy megtisztítsák a templomot. ¹⁶ Majd a papok is bevonultak a templom belsejébe, hogy megtisztítsák. Minden tisztátalanságot, amit az Úr szentélyében találtak, kihordtak a templom udvarára. A leviták pedig fölszedték és a Kedron-völgybe szállították. ¹⁷ Az első hónap elsején kezdték el a tisztogatást, s a hónap nyolcadik napján értek az Úr előcsarnokához. Nyolc napon keresztül tisztították a templomot. Így az első hónap tizenhatodik napján készen is lettek. ¹⁸ Ekkor Hiszkija király elé járultak és jelentették: "Megtisztítottuk a templomot, az égőáldozatok oltárát és minden fölszerelését, továbbá a kitett kenyerek asztalát teljes fölszerelésével együtt, ¹⁹ végül az összes fölszerelési tárgyat, amelyet Acház király uralkodása alatt hűtlensége által megszenségtelenített, helyére tettük és megtisztítottuk. Íme ott vannak az Úr oltára előtt." ²⁰ Reggel aztán Hiszkija király fölkel, összehívta a város főembereit és fölment a templomba. ²¹ Felvittek hét fiatal bikát, hét kost, hét bárányt és hét kecskebakot bűnért való áldozatul a királyi házért, a szent helyért és Júdáért. Aztán megparancsolta Áron fiainak, a papoknak, hogy áldozzák fel őket az Úr oltárán. ²² Miután levágták a bikákat, a papok vették a vért, és ráöntötték az oltárra. Aztán levágták a kosokat, és a vért az oltárra öntötték. Majd a bárányokat vágta le, és vérüket az oltárra öntötték. ²³ Végül odavitték a bűnért való áldozatra szánt bakokat is a király és a gyülekezet elé, és azok rájuk tették kezüket, ²⁴ majd a papok levágták őket, és vérüket bűnért való áldozatért az oltárra öntötték, engesztelésül egész Izraelért. Azt parancsolta ugyanis a király, hogy egész Izraelért legyen az égő- és a bűnért való áldozat. ²⁵ A levitákat is kirendelte a templomba cintányérok, hárfák és lantok Dávid királynak, Gád látóembernek és Nátán prófétának intézkedése szerint. Így parancsolta ugyanis az Úr prófétái által. ²⁶ Ott is álltak a leviták Dávid hangszereivel, meg a papok is a trombitákkal. ²⁷ Aztán Hiszkija kiadta a parancsot, hogy mutassák be az égőáldozatokat az oltáron. Amikor megkezdődött az áldozat bemutatása, elkezdtek az Úrnak dicsérő éneket zengeni, trombitálni, és Dávidnak, Izrael királyának hangszerein játszani. ²⁸ Erre az egész gyülekezet leborult, az ének fölcsendült, a trombiták mind harsogtak, amíg az égőáldozat be nem fejeződött. ²⁹ Az áldozat befejeztével a király és az összes jelenlevők mélyen meghajoltak, és leborultak. ³⁰ Hiszkija király a főemberekkel együtt meghagyta a levitáknak, hogy Dávidnak és Aszaf látóembernek a szavaival dicsőítsék az Urat. Azok örömmel is énekelték a dicsőítő éneket, s utána meghajoltak és leborultak. ³¹ Majd Hiszkija így kezdett beszélni: "Immár felavattátok kezeteket az Úrnak. Most hát gyertek, és mutassátok be a véres és dicsőítő áldozatokat az Úr házában!" Erre az egész sokaság véres, dicsőítő és égőáldozatokat hozott ajándékkul az előírás szerint. ³² A sokaság által

bemutatott áldozatok száma ez volt: hetven bika, száz kos és kétszáz bárány. Ezt mindig égőáldozatul az Úrnak szentelték. ³³ A fölszentelési ajándék hatszáz marha és háromezer juh volt. ³⁴ Csakhogy a papok oly kevesen voltak, hogy nem győzték az égetendő áldozatok bőrét lehúzni. Azért testvéreik, a leviták segítettek nekik, amíg be nem fejeződött a munka, és meg nem szentelődtek a papok. A leviták ugyanis készségesebb szívűek voltak, hogy megszentelődjenek, mint a papok. ³⁵ Ráadásul tömérdek volt az égőáldozat a közösségi áldozatok hájával és az égőáldozathoz tartozó italáldozatokkal együtt. Így állt helyre a templom istentiszteleti rendje. ³⁶ Hiszkija az egész néppel együtt örült annak, amit Isten a népnek készített. Ugyanis a dolog gyorsan ment végbe. 30. fejezet (2Krón30)

¹ Hiszkija követséget küldött egész Izraelhez és Júdához. Azonkívül levelet írt Efraimhoz és Manasszéhoz, hogy jöjjenek el az Úr templomába, Jeruzsálembe, s készítsenek pászkát az Úrnak, Izrael Istenének. ² A király a fejedelmekkel és az egész gyülekezettel tanácsot tartott Jeruzsálemben abban az ügyben, hogy a pászkát a második hónapban kellene megtartani. ³ A maga idejében ugyanis nem tudták megtartani, mert sem elegendő pap nem tartott megszentelődést, sem a nép nem jött össze Jeruzsálembe. ⁴ A terv tetszett a királynak és az egész sokaságnak. ⁵ Határozatot hoztak tehát, hogy közhírré teszik egész Izraelben Beersebától Dánig: Jöjjenek el, s tartsanak pászkát Jeruzsálemben az Úrnak, Izrael Istenének. Sokan ugyanis nem az előírásnak megfelelően tartották meg. ⁶ A futárok el is indultak a királytól és főembereitől küldött levelekkel egész Izraelbe és Júdába. A király parancsára kihirdették: "Izrael fiai! Térjete vissza az Úrhoz, Ábrahám, Izsák és Izrael Istenéhez! Akkor ő is visszafordul a maradékhoz, akik megmenekültek Asszíria királyának hatalmából. ⁷ Ne legyetek olyanok, mint atyáitok és testvéreitek, akik elpártoltak az Úrtól, atyáik Istenétől. Ezért pusztulni hagyta őket, ahogy magatok is láthatjátok. ⁸ Ne keményítsétek meg hát nyakatokat, mint atyáitok! Béküljete ki az Úrral és gyertek el a szent hegyére, amelyet örökre megszentelt! Szolgáljatok az Úrnak, a ti Isteneteknek, akkor elfordul tőletek izzó haragja. ⁹ Mert ha visszatértek az Úrhoz, akkor testvéreitek és gyermekeitek irgalomra találnak rabszolgatartóik előtt, hogy visszatérhessenek erre a földre. Az Úr ugyanis, a ti Istenetek, kegyes és irgalmas. Nem fogja arcát elfordítani tőletek, ha visszatértek hozzá." ¹⁰ A futárok bejárták Efraim és Manassze földjét várossról városra, egészen Zebulunig. Ám azok kinevették és kigúnyolták őket. ¹¹ De azért Áserből, Manasszéból és Zebulunból megalázkodtak és eljöttek Jeruzsálembe. ¹² Ám Júdában Isten keze egyforma érzületet adott nekik, hogy a király és a főemberek parancsára eleget tegyenek az Úr törvényének. ¹³ A második

hónapban igen sok nép gyűlt össze Jeruzsálemben, hogy megüljék a kovásztalanok ünnepét, igen nagy tömeg. ¹⁴ Az első dolguk az volt, hogy eltávolították a Jeruzsálemben levő oltárokat, de még az illatáldozat céljára használt összes oltárokat is eltávolították, és a Kidron-völgybe hajították. ¹⁵ Majd a második hónap tizennegyedik napján levágták a pászka-bárányt. A papok és a leviták is elszégyellték magukat, és megszentelődtek. Azután bevitték az égőáldozatokat a templomba. ¹⁶ Isten emberének, Mózesnek a törvénye szerint, szokásuknak megfelelően felálltak a helyükre, majd a papok széthintették a leviták kezéből átvett vért. ¹⁷ Mivel a sokaságban sokan voltak, akik nem szentelődtek meg, a leviták voltak kénytelenek levágni a pászka-bárányt mindazok számára, akik nem voltak tiszták, hogy maguk ajánlják fel az Úrnak. ¹⁸ A nép jó része ugyanis, főleg az Efraimból, Manasszéból, Isszachárból és Zebulunból valók, nem tisztultak meg, hogy ehessenek a pászka-bárányból. Ez nem felelt meg az előírásnak. Azért Hiszkija értük külön imádkozott ilyenképpen: "Jóságos Urunk bocsásson meg ¹⁹ mindazoknak, akiknek a szívük készen van rá, hogy keressék az Istent, az Urat, atyáik Istenét, ha nincsenek is a szent tisztaságban." ²⁰ Az Úr meghallgatta Hiszkiját és megbocsátott a népnek. ²¹ Így tartották meg Izrael fiai, akik Jeruzsálemben tartózkodtak, a kovásztalanok ünnepét hét napon át nagy öröm közepette. A leviták és a papok napról napra teljes erővel zengték az Úr dicséretét. ²² Hiszkija buzdító szavakat intézett az összes levitákhoz, akik jó megértést tanúsítottak az Úr ügye iránt. Így tartották az ünnepet hét napon át. Közben közösségi áldozatokat vágtak és dicséreteket zengtek az Úrnak, atyáik Istenének. ²³ Aztán elhatározta a sokaság, hogy még hét napon át folytatja az ünneplést, és ezt nagy örömmel meg is tartották. ²⁴ Hiszkija, Júda királya ugyanis ezer bikát és hétezer juhot ajánlott fel a sokaságnak, a fejedelmek pedig ezer bikát és tízezer juhot ajándékoztak nekik. Közben a papok is nagy számmal szentelődtek meg. ²⁵ Együtt örült Júdának egész gyülekezete, a papok és a leviták, az Izraelből jöttek egész sokasága, végül a jövevények, akik Izraelből valók voltak, de megtelepedtek Júdában. ²⁶ Oly nagy örömnapség volt Jeruzsálemben, amilyen Salamonnak, Dávid fiának, Izrael királyának napjai óta nem volt Jeruzsálemben. ²⁷ Végül a Lévi törzséből való papok felálltak és áldást mondtak a népre. Szavuk meghallgatásra is talált, és az imádság felhatolt az ő szentséges lakóhelyére az égbe. 31. fejezet (2Krón31)

¹ Mindezek befejeztével Izrael fiai, akik csak jelen voltak, mind kivonultak Júda városaiba, aztán teljesen összetörték az emlékoszlopokat, összezúzták a bálványokat, elpusztították a magaslatokat és az oltárokat egész Júdában és Benjaminban, sőt Efraimban és Manasszéban is, teljes eredménnyel. Majd

Izrael fiai valamennyien visszatértek a városaikba, mindenki a maga birtokára. ² Hiszkija újjászervezte a papi és a levitai osztályokat eredeti osztályaiknak megfelelően; akár papok voltak, akár leviták, mind a szerint a szolgálat szerint, amelyet az égő- és a közösségi áldozatok bemutatásakor elláttak. Nekik kellett szolgálatot teljesíteniük, hála- és dicsőítő éneket zengeni az Úr hajlékának kapuiban is. ³ A király feladata lett, hogy a maga vagyonából gondoskodjék az égőáldozatokról: a reggeli és az esti égőáldozatokról, azonkívül szombatonként, újhollandként és az ünnepeken szokásos égőáldozatokról, ahogyan az Úr törvénye előírja. ⁴ Meghagyta a Jeruzsálemben lakó népnek, hogy adják meg a papoknak és a levitáknak a járandóságukat, hogy ebben is ragaszkodjanak a törvényhez. ⁵ Amikor ez a rendelet közismertté vált, Izrael fiai bőségesen megadták a zsenget a gabonából, a mustból, az olajból, a mézből és minden mezei terményből. Bőségesen behozták a tizedet is mindenből. ⁶ Izrael és Júda fiai közül azok, akik Júda városaiban laktak, szintén megadták a tizedet a marhából és a juhból, meg a tizedet is azokból a fogadalmi ajándékokból, amelyeket az Úrnak, az ő Istenüknek szenteltek. Amikor meghozták, külön-külön halmokba rakták. ⁷ A harmadik hónapban kezdték rakni a halmokat, és a hetedik hónapban fejezték be. ⁸ Amikor Hiszkija és a fejedelmek odamentek és látták a halmokat, áldották az Istent és Izrael népét. ⁹ Hiszkija megkérdezte a papokat és a levitákat a halmok felől. ¹⁰ Azarja, a Cádok családjából való főpap, azt felelte: "Amióta elkezdtek hordani az Úr templomába a felajánlott adományokat, ettünk és jóllaktunk, mégis ennyi a maradék. Az Úr ugyanis megáldotta népét és tömérdek megmaradt." ¹¹ Erre Hiszkija megparancsolta, hogy a templomban készítsenek kamrákat. Amikor elkészültek, ¹² húségesen bevitték a felajánlott adományokat, a tizedeket és a fogadalmi ajándékokat. Konanja levita lett a felügyelőjük, a második meg Simi, a testvére. ¹³ Azután Jechiel, Azarja, Nahat, Azáel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Jiszmachija, Mahat, Benája voltak a felügyelők Konanjának és testvérének, Siminek a keze alatt. Így rendelte ugyanis a király és Azarja, a templom előljárója. ¹⁴ Koré levita, Jimna fia, a keleti ajtónálló felügyelt azokra az adományokra, amelyeket önként ajánlottak fel az Istennek. Az ő dolga volt az Úrnak szánt adományok és a szent részek kiosztása. ¹⁵ A papi városokban neki voltak alárendelve Éden, Benjamin, Jesua, Semaja, Amarja és Sekanja, hogy testvéreiknek, kicsinyeknek és nagyoknak egyaránt húségesen kiszolgáltassák a járandóságokat. ¹⁶ Kivéve a jegyzékbe vett harmincéves és ennél idősebb férfiakat, s azokat, akik eljöttek az Úr templomába mindennapi szolgálatukat ellátni, kötelességük és beosztásuk szerint. ¹⁷ A papokat családi leszármazásuk alapján foglalták jegyzékbe, a levitákat pedig a húszévesektől fölfelé kötelességeik és beosztásuk szerint. ¹⁸ A jegyzékbevétel vonatkozott a

kisgyermekre is, valamint asszonyaikra, fiaikra, leányaikra és az egész sokaságra. A szent dolgokat ugyanis hűségesen és szentül kellett kezelni.¹⁹ Áron fiainak, a papoknak név szerint meghatározott megbízottaik voltak városaik legelőbirtokain minden egyes városban. Ezek minden papi származású férfinak és minden jegyzékbe fölvelt levitának kiadták a részüket.²⁰ Így járt el Hiszkija egész Júdában. Azt tette, ami jó, helyes és igaz az Úr, az ő Istene előtt.²¹ Minden munkájában, amelyet a templomi istentisztelet, a törvény és a rendeletek érdekében kezdeményezett, Istenének tetszését kereste, és teljes odaadást tanúsított, ezért is volt sikere. 32. fejezet (2Krón32)

¹ E hűséget bizonyító tettek után jött Szancherib, Asszíria királya. Miután betört Júdába, ostrom alá fogta a megerősített városokat, és parancsokat adott elfoglalásukra.² Hiszkija látta, hogy Szancherib megérkezett, és figyelme Jeruzsálem elfoglalására irányul.³ Azért tanácsot tartott főembereivel és vitézeivel, hogy a városon kívül levő vízforrásokat el kellene rejteni. Hozzá is járultak.⁴ Erre tömérdek népet összegyűjtöttek, és elrejtették az összes forrást, meg a patakot is, amely a táj közepén folyt. Így gondolkodtak: "Ne találjanak Asszíria királyai bőséges vizet, ha ide jönnek!" -⁵ Majd serényen hozzálátott, és újjáépítette a szétomlott falakat, bástyákat emelt, kívül meg egy másik falat. Dávid városában megerősítette a Millót. Azután hajítófegyvereket készíttetett nagy mennyiségben, meg pajzsokat.⁶ A nép élére vezéreket állított. Magához hívta őket a város kapujánál levő térségre, és buzdító beszédet intézett hozzájuk:⁷ "Legyetek erősek és bátrak! Ne féljetek és ne rettegjetek Asszíria királyától, és a vele levő sokaságtól, mert aki velünk van, erősebb, mint ő.⁸ Vele húsból való kar van, velünk meg az Úr, a mi Istenünk, aki megsegít bennünket és részt vesz a harcainkban." A nép rá is hagyatkozott Hiszkijának, Izrael királyának szavaira.⁹ Ezek után Szancherib, Asszíria királya, aki alattvalóival együtt Lachisnál állt, elküldte szolgáit Jeruzsálembe, Hiszkijához, Júda királyához és egész Júdához, amely Jeruzsálemben tartózkodott. Ez volt az üzenet:¹⁰ "Asszíria királya, Szancherib üzeni nektek: Miben bíztok, hogy az ostromlott Jeruzsálemben akartok maradni?¹¹ Hát rá tudott benneteket szedni Hiszkija, hogy éhen és szomjan veszítsen? Azt állítja ugyan: Az Úr, a mi Istenünk megszabadít bennünket Asszíria királyának hatalmától.¹² De nem ő az a Hiszkija, aki eltávolította a magaslatait és az oltárait? Nem ő az, aki azt mondta Júdának és Jeruzsálemnek: Csak egy oltár előtt boruljatok le, és csak azon gyűjtsatok tömjént.¹³ Azt sem tudjátok, hogy én és atyáim mit tettünk a világ valamennyi népével? Hát a világ népeinek istenei meg tudták szabadítani országaikat a kezemtől?¹⁴ Atyáim népeket irtottak ki. Összes isteneik között melyik volt az, aki ki tudta szabadítani népét a kezemből? Hát éppen a ti Istenetek tudna megmenteni benneteket a

kezemtől? - ¹⁵ Ne engedjétek, hogy Hiszkija becsapjon és rászedjen benneteket ebben a dologban! Ne higgyetek neki! Mert ha egy nép és egy ország istene se tudta megszabadítani népét a kezemtől, akkor a ti Istenetek se fog kiszabadítani benneteket a hatalmamból!" ¹⁶ Szolgái még sok mást is beszéltek az Úristen és szolgája, Hiszkija ellen. ¹⁷ Sőt levelet is írt, és abban is gúnyolta az Urat, Izrael Istenét, és ilyen szavakkal támadta: "Amint a világ népeinek istenei nem tudták népüket megmenteni a hatalamtól, úgy Hiszkija Istene sem fog kiszabadítani benneteket a kezemből!" ¹⁸ Hangosan, zsidó nyelven kiáltoztak Jeruzsálem népéhez, amely a falakon állt. Meg akarta őket ijeszteni és félemlíteni, hogy elfoglalhassa a várost. ¹⁹ Úgy beszéltek Jeruzsálem Istene ellen, ahogyan a föld népeinek istenei ellen szoktak, melyek csak emberi kezek alkotásai. ²⁰ Emiatt Hiszkija király és Izajás próféta, Ámosz fia, könyörgésükkel az eget ostromolták. ²¹ Erre az Úr egy angyalt küldött és elpusztított Asszíria királyának táborában minden harcost, vezért és főembert, úgyhogy szégyenszemre vissza kellett térnie országába. Akkor betért istenének templomába, ott a saját fiai ölték meg, karddal. ²² Így mentette meg az Úr Hiszkiját és Jeruzsálem lakóit Asszíria királyának, Szancheribnek hatalmától, sőt összes ellenségeinek kezétől. Így nyugalomuk lett mindenfelől. ²³ Ekkor sokan ajándékokat hoztak Jeruzsálembe az Úrnak, és drágaságokat Hiszkijának, Júda királyának. Ettől kezdve nagy híre lett az összes nemzetek között. ²⁴ Ebben az időben Hiszkija halálosan megbetegedett. Amikor az Úrhoz könyörgött, az meg is hallgatta, sőt csodajelt is adott neki. ²⁵ Hiszkija azonban nem viszonzta a kapott jótéteményt, mert szíve felfuvalkodott. Ezért az Úr haragra gyúlt ellene, Júda és Jeruzsálem ellen. ²⁶ Mivel azonban Hiszkija Jeruzsálem lakóival együtt megalázkodott szívének felfuvalkodottsága miatt, azért nem érte őket utol Hiszkija idejében az Úr haragja. ²⁷ Hiszkijának igen nagy gazdagsága és híre volt. Sok kincset gyűjtött magának: ezüstöt, aranyat, drágakövet, fűszereket, pajzsokat és mindenféle értékes tárgyat. ²⁸ Gabona-, must- és olajjövedelme elhelyezésére raktárakat, a különféle állatok számára istállókat, juhaklokat, ²⁹ magának meg városokat építtetett. Igen sok juhnyája és marhacsordája volt, mert az Isten igen nagy gazdagságot adott neki. ³⁰ Hiszkija volt az, aki elrejtette Gichon vizeinek felső lefolyását, és levezettette Dávid városának nyugati oldalára. Hiszkijának minden dolga sikerült. ³¹ De amikor Babel fejedelmei követeket küldtek hozzá, hogy érdeklődjön a csodajel után, amely az országban történt, elhagyta őt az Isten. Próbára akarta tenni, hogy megismerje mindazt, ami a szívében volt. ³² Hiszkija egyéb dolgai és jámborsága meg vannak írva Izajás prófétának, Ámosz fiának látomásában, meg Júda és Izrael királyainak könyvében. ³³ Amikor Hiszkija megtért atyáihoz, a Dávid fiainak sírjához vezető emelkedőnél temették el. Halála alkalmával egész Júda és Jeruzsálem kifejezte

hódolatát. Fia, Manassze lett helyette a király. 33. fejezet (2Krón33)

¹ Manassze tizenkét éves korában lépett a trónra, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ² Azt tette, ami gonosz az Úr szemében, azoknak a népeknek borzalmas szokása szerint, akiket az Úr elűzött Izrael fiai elől. ³ Ismét fölépítette a magaslatokat, amelyeket atyja, Hiszkija lerombolt, oltárokat emelt a Baaloknak, és bálványokat készíttetett. Az ég minden seregét imádta és szolgálta. ⁴ Sőt, az Úr templomában is építtetett oltárokat, pedig megmondta az Úr: Jeruzsálemben lesz a nevem mindörökké. ⁵ Az ég egész seregének tiszteletére építtette ezeket az oltárokat a templom mindkét udvarán. ⁶ Hinnom fiának völgyében saját fiait is tűzbe küldte. Varázslással, jóvendőmondással, ráolvasással is foglalkozott, sőt halottidézést és jóslást is űzött. Sok olyasmit tett, ami gonosz az Úr szemében, hogy bosszantsa. ⁷ Faragott szobrot is készíttetett, és elhelyeztette az Isten templomában, amelyről azt mondta az Isten Dávidnak és fiának, Salamonnak: "Ebben a házban és Jeruzsálemben, amelyet Izrael összes törzsei közül kiválasztottam, szerzek lakóhelyet nevemnek mindörökre. ⁸ Soha többé nem mozdítom el Izrael lábát arról a földről, amelyet atyáiknak adtam. De csak akkor, ha gondosan megtartja, amit Mózes által megparancsoltam nekik: az egész törvényt, a szertartásokat és a rendeleteket." ⁹ Manassze arra csábította Júdát és Jeruzsálem lakóit, hogy nagyobb gonosztságot műveljenek, mint azok a nemzetek, amelyeket az Úr kiirtott Izrael fiai elől. ¹⁰ Az Úr figyelmeztette Manasszét és népét, de nem törődtek vele. ¹¹ Azért rájuk hozta Asszíria királyának hadvezéreit. Manasszét kampóval elfogták, megláncolva és bilincsbe verve Bábelbe hurcolták. ¹² Szorongattatásában az Úrnak, Istenének kegyelméért esedezett, mélységesen megalázkodott atyáinak Istene előtt. ¹³ Úgy könyörgött hozzá, hogy hajlott is kérésére. Meghallgatta esdeklését és visszaengedte Jeruzsálembe, a királyságba. Ekkor Manassze elismerte, hogy az Úr az igaz Isten. ¹⁴ Ezek után egy külső falat építtetett Dávid városa mellé, Gichontól nyugatra a völgyben a Hal-kapu bejárájáig, aztán az Ofelt vette körül, s igen magasra húzatta fel. Majd parancsnokokat rendelt Júda valamennyi megerősített városába. ¹⁵ Eltávolította az idegen isteneket és a bálványokat a templomból, az oltárokat pedig, amelyeket a templomhegyen és Jeruzsálemben építtetett, mind kihajíttatta a városból. ¹⁶ Újjáépíttette az Úr oltárát, aztán közösségi és hálaáldozatokat mutatott be rajta. Júdának is meghagyta, hogy az Úrnak, Izrael Istenének szolgáljon. ¹⁷ Ám a nép még mindig a magaslatokon áldozott, de csak az Úrnak, az ő Istenének. ¹⁸ Manassze egyéb dolgai, könyörgése az ő Istenéhez, meg a látóemberek szavai, akik az Úrnak, Izrael Istenének nevében szóltak hozzá, nos, ezek megvannak Izrael királyainak történetében. ¹⁹ Könyörgése és meghallgattatása, minden

bűne és hűtlensége, meg azok a helyek, ahol megtérése előtt magaslatokat épített, bálványokat és szobrokat állított, meg vannak írva Hozáj könyvében.

²⁰ Mikor Manassze megtért atyáihoz, a házában temették el. Fia, Ámon lett helyette a király. ²¹ Ámon huszonkét éves korában lépett a trónra, és két esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ²² Azt tette, ami gonosz az Úr szemében, ahogy atyja, Manassze is tette. Mindazoknak a bálványoknak, amelyeket Manassze készítettett, Ámon is áldozott, és nekik szolgált. ²³ Ő nem alázkodott meg az Úr előtt, ahogyan atyja, Manassze megalázta magát. Sőt, Ámon sokkal nagyobb bűnöket követett el. ²⁴ Végül is a szolgálói összeesküdtek ellene, és megölték a saját házában. ²⁵ Erre a föld népe megölte mindazokat, akik összeesküdtek Ámon király ellen. Fiát, Joziját is a föld népe tette királlyá helyette. 34. fejezet (2Krón34)

¹ Jozija nyolcéves korában lépett a trónra, és harmincegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ² Azt tette, ami helyes az Úr szemében. Atyjának, Dávidnak útjain járt, és nem tért le sem jobbra, sem balra. ³ Uralkodásának nyolcadik esztendejében, amikor még ifjú volt, kezdte el atyja, Dávid Istenének szolgálatát. A tizenkettedik évben látott hozzá, hogy Júdát és Jeruzsálemet megtisztítsa a magaslatoktól, a bálványoktól, a faragott és öntött képektől. ⁴ A jelenlétében rombolták le a Baalok oltárait, és kivágták a föléljük helyezett Nap-oszlopokat is. Azután a bálványokat, a faragott és öntött képeket összetörette és szétzúzatta, és azoknak a sírjára szóratta, akik rajtuk áldoztak. ⁵ A papok csontjait a saját oltáraikon égette el. Így tisztította meg Júdát és Jeruzsálemet. ⁶ Sőt Manassze, Efraim és Simeon városaiban is egészen Naftaliig, még a vidékükön is körös-körül, ⁷ lerombolta az oltárokat. Széttörette a bálványokat és a szobrokat, kivágott minden Nap-oszlopot Izrael egész földjén. Csak ezután tért vissza Jeruzsálembe. ⁸ Uralkodásának 18. esztendejében, miután megtisztította az országot és a templomot, elküldte Safánt, Acalja fiát, Masszeját, a város parancsnokát, Joáchoth, Joacház fiát, a jegyzőt, hogy javíttassák ki az Úrnak, az ő Istenének templomát. ⁹ Elmentek Hilkiya főpaphoz, és átadták a pénzt, amely a templomban bejött, meg amelyet az ajtónálló leviták gyűjtöttek Manasszétól, Efraimtól és Izrael egész maradékától, végül egész Júdától, Benjamintól és Jeruzsálem lakóitól. ¹⁰ Azután átadták a munkavezetőknek, akik az Úr templománál felügyelők voltak. Azok pedig kiadták a templomban dolgozó munkásoknak, hogy javítsák ki és erősítsék meg az épületet. ¹¹ Kiadták továbbá a mesterembereknek és a kőműveseknek, hogy faragott követ és fát vásároljanak az épületek falainak és tetőzetének kijavítására, amelyeket Júda királyai elhanyagoltak. ¹² Az emberek becsületesen végezték feladatukat. Munkavezetőül leviták voltak föléljük rendelve: Jahat és Obadja, Merári fiai

közül, továbbá Zekarja és Mesullám a kehátiták fiai közül. A leviták mind értettek a zeneszerszámokhoz. ¹³ Ők irányították a teherhordókat és ők felügyeltek a különböző feladatokat végző munkásokra. A leviták közül kerültek ki az írnokok, az ügyintézők és az ajtónállók. ¹⁴ Amikor a templomba befolyt pénzt kihozták, Hilkija főpap megtalálta az Úr törvénykönyvét, amelyet Mózes által adott. ¹⁵ Közölte is Sáfán írnokkal: "A templomban ráakadtam a törvénykönyvre." Azzal Hilkija át is adta Sáfánnak a könyvet. ¹⁶ Sáfán pedig elvitte a könyvet a királyhoz, amikor jelentést tett a királynak: "Amit csak szolgálra bízta, azt el fogják végezni. ¹⁷ A templomban található pénzt kiöntötték és átadták a felügyelőknek és a munkásoknak." ¹⁸ Ezután jelentette Sáfán írnok a királynak a következőket: "Egy könyvet adott nekem Hilkija főpap." Sáfán fel is olvasott belőle a király előtt. ¹⁹ Amikor a király hallotta a törvény szavait, megszaggatta ruháját. ²⁰ Azután a király megparancsolta Hilkijának, Achikámnak, Sáfán fiának, Abdonnak, Mika fiának, Sáfán írnoknak és Aszajának, a király szolgájának: ²¹ "Menjetek és kérdezzétek meg az Urat, hogy a most előkerült könyv szavai mennyiben vonatkoznak rám, meg az Izraelben és Júdában megmaradottakra. Nagy lehet ugyanis az Úr haragja, amely ránk zúdult, mert atyáink nem hallgattak az Úr szavára, és nem úgy jártak el mindenben, ahogy meg van írva ebben a könyvben." ²² Tehát Hilkija és akiket a király vele küldött, elmentek a Jeruzsálem újvárosában lakó Hulda prófétaasszonyhoz. A ruhafélére felügyelő Haszra unokájának és Tokhát fiának, Sallumnak volt a felesége. Ezeknek megfelelően beszéltek vele. ²³ Ezt felelte nekik: "Azt üzeni az Úr, Izrael Istene: Mondjátok meg annak az embernek, aki hozzám küldött benneteket: ²⁴ Ezt üzeni az Úr: Igen, rázúdítom erre a helyre és lakóira azt a nyomorúságot, azokat az átkokat, amelyek meg vannak írva a Júda királya előtt felolvasott könyvben. ²⁵ Elhagytak ugyanis, és idegen isteneknek mutattak be illatáldozatot, hogy kezük minden művével ingereljenek. Ezért rázúdul haragom tüze erre a helyre, és nem fog kialudni. ²⁶ Mondjátok meg Júda királyának: Ezt üzeni az Úr, Izrael Istene, azokat a szavakat illetőleg, amelyeket hallottál: ²⁷ Mivel meglágyult a szíved és megalázkodtál Isten színe előtt, amikor hallottad e hely és lakói ellen kihirdetett szavait, tehát mivel megalázkodtál előttem, megszaggattad ruhádat és sírtál előttem: Én is meghallgatlak téged - mondja az Úr. ²⁸ Eljuttatlak atyáid közé és békén szállsz sírba. Szemed nem fogja látni mindazt a bajt, amelyet e helyre és lakóira zúdítok." Ezt a feleletet vitték a királynak. ²⁹ Erre a király elküldte megbízottait és egybehívta Júda és Jeruzsálem valamennyi előljáróját. ³⁰ Ekkor a király fölment a templomba, vele az összes júdeai, Jeruzsálem lakói, a papok és a leviták, meg az egész nép apraja-nagyja. Ezután felolvastatta fülük hallatára a templomban talált szövetség könyvének minden szavát. ³¹ Majd a

király fölállt az emelvényre, és az Úr színe előtt megújította a szövetséget: az Urat fogják követni, egész szívükből és egész lelkükből megtartják parancsait, törvényeit és szertartásait. Így fogják megtartani a szövetség szavait, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben.³² A király erre buzdította a Jeruzsálemben és Benjaminban tartózkodó egész népet. S Jeruzsálem lakói valóban Istennek, atyáik Istenének szövetsége szerint éltek.³³ Ezután Jozija Izrael fiainak egész országából eltávolította az összes undokságot. Azokat, akik Izraelben tartózkodtak, mind rávette, hogy az Urat, az ő Istenüket szolgálják. Az ő napjaiban nem is szakadtak el az Úrtól, atyáik Istenétől. 35. fejezet (2Krón35)

¹ Majd Jozija pászka-ünnepet rendezett az Úrnak Jeruzsálemben. Az első hónap tizennegyedik napján le is vágta a húsvéti bárányt. ² A papokat kirendelte teendőik elvégzésére, és buzdította őket a templomi szolgálat ellátására. ³ A levitákat pedig, akik egész Izraelt szokták tanítani, és akiket az Úrnak szenteltek, felszólította: "A szent ládát helyezték el a templomban, amelyet Salamon, Dávid fia, Izrael királya épített. Többé nem kell a vállatokon hordoznotok. Most már szolgáljátok az Urat, a ti Isteneteket és az ő népét, Izraelt. ⁴ Készüljete nemzetségeitek szerint osztályaitoknak megfelelően, ahogyan Dávid, Izrael királya előírta, és az ő fia, Salamon meghagyta. ⁵ Álljatok fel a szent helyen testvéreiteknek, a nép fiainak nemzetségi beosztása szerint, a leviták családjuk szerint kapnak részt. ⁶ Vágjátok le a húsvéti bárányt, tartsatok megszentelődést, álljatok rendelkezésre testvéreiteknek, hogy az Úr szavai szerint járjatok el, amelyeket Mózes által közölt." ⁷ Jozija a nép fiainak, mindazoknak, akik csak ott tartózkodtak, az egész húsvéti áldozat céljára szám szerint harmincezret ajánlott fel a nyájból, bárányokat és fiatal kecskéket, azonkívül háromezer szarvasmarhát. Ezek a király vagyonából valók voltak. ⁸ Vezérei is szívesen adtak ajándékot a népnek, a papoknak és a levitáknak. Hilkiya, Zekaria és Jechiel, a templom előjárói kétezerhatszáz juhot és kecskét adtak a papoknak húsvéti áldozat céljára, azonkívül háromszáz szarvasmarhát. ⁹ Konanja és testvérei, Semaja és Nataneel, Hasabja, Jeiel és Jozabád, a leviták fejei ötezer juhot és kecskét ajánlottak fel húsvéti áldozat céljára a levitáknak, azonkívül ötszáz szarvasmarhát. ¹⁰ Miután a szolgálat rendjét meghatározták, a papok a maguk helyére álltak, a leviták meg a beosztásuknak megfelelő helyre, amint a király megparancsolta. ¹¹ Aztán levágták a pászka-áldozatokat, a papok a vérükből egy részt széthintettek, a leviták pedig lehúzták az állatok bőrét. ¹² Miután elkészítették az égőáldozatokat, átadták őket a nép családjaiból alakult csoportoknak, hogy felajánlják az Úrnak, ahogy meg van írva Mózes könyvében. Ugyanígy tettek a szarvasmarhákkal is. ¹³ Aztán az előírás szerint

tűzön megsütötték a pászkát. A szent adományokat pedig megfőzték fazekakban, lábasokban és tálakban, majd gyorsan odaadták az egész népnek.¹⁴ Ezután készítettek maguknak és a papoknak. A papok ugyanis, Áron fiai, egészen besötétedésig el voltak foglalva az égőáldozatok és a hájrészek bemutatásával, azért készítették el a leviták maguknak és a papoknak, Áron fiainak.¹⁵ Az énekesek, Aszaf fiai, a maguk helyén álltak, Dávidnak, Aszafnak, Hemannak és Jedutunnak, a király prófétáinak előírása szerint, az ajtónállók pedig a kapukat őrizték. Nem kellett szolgálatukat elhagyniuk, mert testvéreik, a leviták nekik is készítettek.¹⁶ Úgy rendezték ezen a napon az Úr egész szolgálatát, hogy a pászkát megünnepeljék, és az égőáldozatokat bemutassák az Úr oltárán, ahogyan Jozija király megparancsolta.¹⁷ Izrael fiai, akik jelen voltak, így tartották meg akkor a pászkát és a kovásztalanok ünnepét hét napon át.¹⁸ Sámuel próféta napjai óta nem tartottak Izraelben ilyen pászkát. Izrael királyai közül egyik sem készített olyan pászkát, mint amilyen Jozija tartott a papokkal, levitákkal, egész Júdával, Izrael jelenlevő fiaival és Jeruzsálem lakóival.¹⁹ Jozija uralkodásának 18. esztendejében ünnepelték ezt a pászkát.²⁰ Mindezek után, amikor Jozija helyreállította a templomot, felvonult Nechó, Egyiptom királya, hogy csatába szálljon az Eufrátesz melletti Karkemisnél. Jozija szembeszállt vele,²¹ bár az követeket küldött hozzá ezzel az üzenettel: "Milyen ellentét volna köztem és közted, Izrael királya? Nem ellened vonulok ki a mai napon, hanem más ház ellen hadakozom. S az Isten parancsolta, hogy siessek, azért vonulj vissza az Isten elől - mert ő velem van! -, nehogy elveszítsen."²² De Jozija nem fordult vissza előle, mert elég erősnek érezte magát, hogy megütközzék vele. Nem hallgatott tehát Nechó szavaira, amelyeket Isten nevében intézett hozzá. Mégis elment, hogy csatát vívjon Megiddó síkságán.²³ Ott a dárdavetők eltalálták Jozija királyt. Ekkor a király megparancsolta szolgálóinak: "Vigyetek ki innét, mert súlyosan megsebesültem!"²⁴ Szolgái levették a harci szekérről, és egy másik szekéren szállították és vitték Jeruzsálembe. Ott halt meg. Atyáinak sírboltjában temették el. Egész Júda és Jeruzsálem meggyászolta Joziját.²⁵ Jeremiás gyászéneket szerzett Jozijáról. Mind a mai napig ezt használják az összes énekesek és énekesnők, amikor Jozijáról zengik gyászdalaikat. Ez törvénnyé lett Izraelben, lám, meg vannak írva a gyászénekek között.²⁶ Jozija egyéb dolgai, az Úr törvénye szerint tett jótéteményei,²⁷ a vele történt események - az elsőktől az utolsókig - meg vannak írva Izrael és Júda királyainak könyvében. 36. fejezet (2Krón36)

¹ Ekkor a föld népe fogta Joacházt, Jozija fiát, és atyja helyébe megtette Jeruzsálem királyává. ² Huszonhárom éves volt Joacház, amikor trónra lépett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. ³ Egyiptom királya ugyanis

elmozdította a királyságból, Jeruzsálemből, az országra pedig száz talentum ezüst és száz talentum arany sarcot vetett ki. ⁴ Aztán testvérét, Eljakimot tette meg Egyiptom királya Júda és Jeruzsálem királyává, de nevét Jojakimra változtatta. Aztán testvérét, Joacházt magával hurcolta Nechó, és Egyiptomba vitte. ⁵ Jojakim huszonöt éves volt, amikor a trónra lépett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Azt tette, ami gonosz az Úrnak, az ő Istenének szemében. ⁶ Nebukadnezár, Bábel királya felvonult ellene, bilincsbe verette, és Bábelbe hurcolta. ⁷ A templomi fölszerelésekből is sokat elvitt Nebukadnezár Bábelbe, és a maga palotájában, Bábelben helyezte el. ⁸ Jojakim egyéb tettei és iszonyatos dolgai, amelyeket elkövetett és amelyek megvoltak benne, ezek, lám, meg vannak írva Izrael és Júda királyainak könyvében. Fia, Jojachin lett helyette a király. ⁹ Jojachin nyolcéves volt, amikor trónra lépett, aztán három hónapig és tíz napig volt király Jeruzsálemben. Azt tette, ami gonosz az Úr szemében. ¹⁰ Esztendő fordultával Nebukadnezár sereget küldött, és elvitette Bábelbe a templom értékes fölszerelésével együtt. Júda és Jeruzsálem királyává pedig testvérét, Cidkiját tette. ¹¹ Cidkija huszonegy éves volt, amikor trónra lépett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. ¹² Azt tette, ami gonosz az Úrnak, az ő Istenének szemében, és nem alázkodott meg Jeremiás próféta előtt sem, aki az Úr nevében szólt hozzá. ¹³ Nebukadnezár királytól is elpártolt, pedig az az Isten nevére eskette meg. Megkeményítette a nyakát, megmakacsolta a szívét, és nem tért meg az Úrhoz, Izrael Istenéhez. ¹⁴ Nemcsak a nép, hanem a papok összes előljárói is sok-sok hűtlenséget követtek el, utánozva a nemzetek valamennyi iszonyatos dolgát. Megszentségtelenítették az Úr templomát, amelyet pedig ő tett szentté Jeruzsálemben. ¹⁵ Az Úr, atyáink Istene követői által még jókor és ismételten küldte hozzájuk figyelmeztetéseit. Kímélni akarta népét és a maga lakóhelyét. ¹⁶ De ők kigúnyolták az Isten követeit, megvetették üzeneteit, és kinevették prófétáit. Végül az Úr haragja visszavonhatatlanul népére zúdult. ¹⁷ Felvonultatta ellenük a kaldeusok királyát, szentélyük falai között karddal megölette ifjaikat. Nem volt kímélet sem ifjúnak, sem hajadonnak, de még az öregnek vagy az aggastyánnak sem, hanem kezébe adta valamennyiüket. ¹⁸ A templom teljes fölszerelését, mind a nagyját, mind az apraját, a templom kincseit, meg a király és a főemberek kincseit mind Bábelbe vitette. ¹⁹ A templomot felgyújtották, Jeruzsálem falait lerombolták, összes palotáit és minden drágaságát elhamvasztották és teljesen elpusztították. ²⁰ Aki megmenekült a kardtól, Bábelbe került fogságba. Szolgái lettek a királynak és utódainak, míg uralomra nem jutott a perzsa királyság. ²¹ Így teljesedett be az Úrnak Jeremiás próféta által mondott szava: Míg az ország le nem tölti szombatjait, elhagyatottságának egész ideje alatt kénytelen lesz szombatot tartani, míg le nem telik a hetven esztendő. ²² Az Úr teljesíteni akarta Jeremiás próféta által mondott szavát. Azért Cirusznak, a perzsák királyának első esztendejében fölébresztette Cirusnak, a perzsák királyának lelkét. A következő

felhívást intézte egész birodalmához, mégpedig írásban is: ²³ "Így szól Cirusz, Perzsia királya: Az Úr, az ég Istene nekem adta a föld minden országát. Ő parancsolta nekem, hogy templomot építsek neki a Júdában fekvő Jeruzsálemben. Aki közületek az ő népéhez tartozik, azzal legyen vele az ő Istene és térjen haza!" Ezdrás könyve

1. fejezet (Ezd1)

¹ Cirusznak, a perzsák királyának első évében - hogy az Úrnak Jeremiás által hallatott szava beteljesedjék -, az Úr fölébresztette Cirusznak, a perzsák királyának lelkét, így kihirdette - írásban is - egész birodalmában: ² "Ezt mondja Cirusz, a perzsák királya: az Úr, az ég Istene a föld minden országát nekem adta. Meghagyta nekem, hogy építsek neki házat a júdeai Jeruzsálemben. ³ Aki közületek népéhez tartozik, azzal legyen vele az Istene! Menjen föl Jeruzsálembe, amely Júdeában van, s építse fel az Úrnak, Izrael Istenének házát. Ez az Isten Jeruzsálemben lakik. ⁴ Azoknak, akik még megmaradtak, minden helységben, ahol idegenként élnek, e helységnek lakói legyenek a segítségükre ezüsttel, arannyal, természetbeli adománnyal és jószággal, a Jeruzsálemben lakó Isten háza javára felajánlott önkéntes adományokon kívül." ⁵ Júda és Benjamin családjainak vezetői, a papok és a leviták, vagyis azok, akiknek lelkét Isten arra ösztönözte, elindultak, hogy fölépítsék a Jeruzsálemben lakó Úrnak a házát. ⁶ Szomszédaik minden segítséget megadtak nekik: ezüstöt, aranyat, természetbeli adományt, jószágot és rengeteg értékes holmit, ezenkívül mindenféle önkéntes adományt. ⁷ Cirusz király kiadatta az Isten házának edényeit, amelyeket Nebukadnezár elhurcolt Jeruzsálemből és istenének házában helyezett el, ajándékképpen. ⁸ Cirusz, a perzsák királya kincstárosa, Mitrida kezére bízta őket, és az szám szerint átadta Sesbaccárnak, Júda fejedelmének. ⁹ A számuk: harminc aranycsésze, ezer ezüstcsésze, huszonkilenc kés, ¹⁰ harminc arany pohár, négyszáztíz kisebb értékű ezüstpohár, ezer egyéb edény. ¹¹ Az arany- és ezüstedények száma összesen ötezernégyszázat tett ki. Amikor Sesbaccár a fogságban levőkkel Babilonból visszatért Jeruzsálembe, magával vitte őket. 2. fejezet (Ezd2)

¹ Ezek voltak azok a tartományba való emberek, akik visszatértek a száműzetésből és a fogságból; Babilon királya, Nebukadnezár Babilonba hurcolta őket, s akik visszatértek Jeruzsálembe és Júdeába, mindenki a maga városába. ² Zerubbábellal jött Jesua, Nehemiás, Szereja, Reelaja, Nahmani, Mordekáj, Bilsan, Micpa, Bigvai, Rehum, Baana. Az Izrael népéhez tartozó férfiak száma: ³ Paros fiai: kétezer-egyszázhetvenkettő; ⁴ Sefatja fiai: háromszázhetvenkettő; ⁵ Arah fiai: hétszázhetvenöt; ⁶ Pahat-Moab fiai, vagyis

Jesua és Joab leszármazottai: kétezer-nyolcszáztizenkettő; ⁷ Elám fiai: ezerkétszázötvennégy; ⁸ Zattu fiai: kilencszáznegyvenöt; ⁹ Zakkai fiai: hétszázhatvan; ¹⁰ Bani fiai: hatszáznegyvenkettő; ¹¹ Bebai fiai: hatszázhuszonhárom; ¹² Azgad fiai: ezerkétszázhuszonkettő; ¹³ Adonikam fiai: hatszázhatvanhat; ¹⁴ Bigvai fiai: kétezerötvenhat; ¹⁵ Adin fiai: négyszázötvennégy; ¹⁶ Ater, vagyis Jehizkija fiai: kilencvennyolc; ¹⁷ Beszai fiai: háromszázhuszonhárom; ¹⁸ Jora fiai: száztizenkettő; ¹⁹ Hasum fiai: kétszázhuszonhárom; ²⁰ Gibbar fiai: kilencvenöt; ²¹ a betlehemi férfiak: százhuszonhárom; ²² a Netofába való férfiak: ötvenhat; ²³ az anatotí férfiak: százhuszonnyolc; ²⁴ a Bet-Azmavetba való férfiak: negyvenkettő; ²⁵ a Kirjat-Jearimba, Kefirába és Beerotba való férfiak: hétszáznegyvenhárom; ²⁶ a rámai és gebai férfiak: hatszázhuszonegy; ²⁷ a Mikmászba való férfiak: százhuszonkettő; ²⁸ a Bételbe és az Aiba való férfiak: kétszázhuszonhárom; ²⁹ Nebó fiai: ötvenkettő; ³⁰ Magbis fiai: százötvenhat; ³¹ a másik Elam fiai: ezerkétszázötvennégy; ³² Harim fiai: háromszázhusz; ³³ a Lodba, Hadidba és Onoba való férfiak: hétszázhuszonöt; ³⁴ a jerikóiak: háromszáznegyvenöt; ³⁵ Szenaa fiai: háromezer-hatszázharminc. ³⁶ A papok: Jedaja fiai Józsue házából: kilencszázhetvenhárom; ³⁷ Immer fiai: ezerötvenkettő; ³⁸ Paschur fiai: ezerkétszáznegyvenhét; ³⁹ Harim fiai: ezertizenhét. ⁴⁰ A leviták: Józsue fiai, azaz Kadmiel, Binnui és Hodavjé: hetvennégy. ⁴¹ Az énekesek: Aszaf fiai: százhuszonnyolc. ⁴² A kapuőrök: Sallum fiai, Ater fiai, Talmon fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sobai fiai együtt: százharminckilenc. ⁴³ A templomszolgák: Sziha fiai, Haszufa fiai, Tabbat fiai, ⁴⁴ Kerosz fiai, Sziaha fiai, Padon fiai, ⁴⁵ Lebana fiai, Hagaba fiai, Akkub fiai, ⁴⁶ Hagab fiai, Samlái fiai, ⁴⁷ Giddel fiai, Gahar fiai, Reaja fiai, ⁴⁸ Reszin fiai, Nekoda fiai, Gazzam fiai, ⁴⁹ Uzza fiai, Paszeah fiai, Beszai fiai, ⁵⁰ Aszna fiai, a Meuniták fiai, a Nefisziták fiai, ⁵¹ Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai, ⁵² Baszluf fiai, Mehida fiai, Harsa fiai, ⁵³ Barkosz fiai, Sziszra fiai, Temah fiai, ⁵⁴ Nesziah fiai, Hatifa fiai. ⁵⁵ Salamon szolgáinak fiai: Szotai fiai, Hasz-Szoferet fiai, Peruda fiai, ⁵⁶ Jaala fiai, Darkon fiai, Giddel fiai, ⁵⁷ Sefatja fiai, Hattil fiai, Pokeret-Hasz-Szebaim fiai, Ami fiai. ⁵⁸ A templomszolgák és Salamon szolgáinak fiai együttesen: háromszázkilencvenkettő. ⁵⁹ A következők Tel-Melahból, Tel-Harsából, Kerubból, Addanból és Immerből vonultak ki, de nem tudták kimutatni, hogy családjuk és nemzetségük Izraelből származik: ⁶⁰ Delaja fiai, Tobiah fiai, Nekoda fiai: hatszázötvenkettő. ⁶¹ A papok közül: Hobajja fiai, Hakosz fiai, Barzilláj fiai - ez a gileádi Barzilláj leányai közül vett magának feleséget és tőle kapta a nevét. ⁶² Ezek keresték nemzetségük iratait, de nem találták, ezért kizárták őket a papi szolgálatból mint tisztátalanokat, ⁶³ és a kormányzó megtiltotta nekik, hogy a szent dolgokból egyenek, amíg az urimhoz és tummimhoz újra föl nem lép egy pap. ⁶⁴ Az egész

közösség negyvenkétezer-háromszázhatvan személyt tett ki, ⁶⁵ nem számítva a szolgákat és szolgálókat, akik hétezer-háromszázharmincheten voltak. Volt köztük kétszáz énekes és énekesnő. ⁶⁶ A lovak száma hétszázharminchat volt, az öszvéreké kétszáznegyvenöt, ⁶⁷ a tevéké négyszázharmincöt, szamaraik száma pedig hatezer-hétszázhuszat tett ki. ⁶⁸ Amikor megérkeztek az Úr házához Jeruzsálembe, a családfők közül némelyek önkéntes adományokat ajánlottak föl az Isten háza javára, hogy újra fölépüljön, a maga helyén. ⁶⁹ Tehetségükhöz mérten 61000 dragma aranyat, 5000 mina ezüstöt és száz papi ruhát ajánlottak föl az istentisztelet céljára. ⁷⁰ A papok, a leviták és a nép egy része Jeruzsálemben telepedett le, a kapuk őrei, az énekesek, a templomszolgák és egész Izrael a városaikban. 3. fejezet (Ezd3)

¹ Amikor elérkezett a hetedik hónap, s Izrael fiai már városaikban laktak, az egész nép egy emberként összegyűlt Jeruzsálemben. ² Jozadak fia, Jesua és testvérei, a papok, valamint Sealtiel fia, Zerubbábel és testvérei hozzáfogtak és fölépítették Izrael Istenének oltárát, hogy égőáldozatot mutassanak ott be, amint meg van írva Mózesnek, az Isten emberének törvényében. ³ Az oltárt a régi helyén építették föl, és bár elfogta őket a föld népeitől a félelem, ott mutatták be az Úrnak az égőáldozatot, az égőáldozatot reggel és este. ⁴ Megülték a sátoros ünnepet úgy, amint elő van írva, s mindennap bemutatták a minden napra előírt égőáldozatot. ⁵ Az állandó égőáldozaton kívül mutattak be áldozatot az újhold napjain, az Úrnak szentelt minden ünnepen, s akkor is, ha valaki önkéntes áldozatot akart bemutatni az Úrnak. ⁶ A hetedik hónap első napjától kezdve mutattak be az Úrnak égőáldozatot, bár az Úr templomának alapkövét még nem rakták le. ⁷ A kőfaragóknak és a mesterembereknek pénzt adtak, a szidóniaknak és a tírusziaknak pedig élelmet, italt és olajat, hogy Libanonból szállítsanak cédrusfát a tengeren egészen Jaffáig, amint Cyrus, a perzsák királya megengedte nekik. ⁸ Azután, hogy megérkeztek Jeruzsálembe, az Isten házához, a második esztendő második hónapjában Sealtiel fia, Zerubbábel és Jozadak fia, Jesua, testvéreik maradékával, a papokkal és a levitákkal, valamint a fogságból Jeruzsálembe visszatért néppel megkezdték a munkát. A húszéves és az annál idősebb levitákra bízta az Úr háza építésének felügyeletét. ⁹ Jesua fiai és testvérei, Kadmiel, Binnui és Hodavja, valamint Hénadád fiai és a fiaikkal és testvéreikkel a levitákkal, egy emberként álltak neki, hogy az Isten házában a munkálatokat irányítsák. ¹⁰ Amikor az építők lerakták az Úr templomának alapját, előálltak - papi öltözetükben, trombitával - a papok, Aszaf fiai, a leviták meg cintányérok, hogy Dávidnak, Izrael királyának rendelése szerint dicsőítsék az Urat. ¹¹ Dicsőítő és hálaénekeket zengtek az Úrnak, "mert jó, és szeretete örökké tart Izrael iránt." Az egész nép örömujjongásban tört ki, és magasztalták az Urat, mivel

lerakták az Úr templomának alapját. ¹² Sok idős pap, levita és családfő, aki még saját szemével látta az első házat, hangosan zokogott, mások pedig örömujjongásban törtek ki. ¹³ Nem lehetett megkülönböztetni az örömkialtásokat a nép zokogásától. Oly nagy volt ugyanis a nép zajongása, hogy messze földre elhallatszott. 4. fejezet (Ezd4)

¹ Amikor Júda és Benjamin ellenségei megtudták, hogy a fogságból hazatértek, s templomot építenek az Úrnak, Izrael Istenének, ² fölkeresték Zerubbábelt, Jesuát és a családfőket, és így szóltak hozzájuk: "Hadd építsük mi is veletek, hiszen ugyanúgy keressük Isteneteket, mint ti, s neki mutatunk be áldozatot Asszarhaddon, Asszur királya korától kezdve, aki idehozott minket." ³ Zerubbábel, Jesua és a többi izraelita családfő így válaszolt: "Nem illik, hogy veletek építsünk házat Istenünknek. Egyedül építünk majd az Úrnak, Izrael Istenének, amint meghagyta nekünk Cirusz, a perzsák királya." ⁴ Ezért a föld népe arra törekedett, hogy elkedvetlenítse Júda népét, és elvegye bátorságukat az építkezéstől. ⁵ Tanácsosokat béreltek föl ellenük, és tervüket Cirusznak, a perzsák királyának egész idejében hátráltatták, egészen Dáriusnak, a perzsák királyának uralkodásáig. ⁶ Xerxész uralkodása idején, uralmának kezdetén panaszlevelet írtak Júda és Jeruzsálem lakói ellen. ⁷ Artaxerxész idejében Bislam, Mitridatesz, Tabeél és társai írtak Artaxerxésznek, Perzsia királyának. Az iratot arám írással és arám nyelven írták. ⁸ Rehum kormányzó és Simsai írnok a következő levelet írta Artaxerxésznek Jeruzsálem ellen: ⁹ Rehum kormányzó, Simsai írnok és társaik, a perzsa bírák, tanácsosok és tisztviselők, Uruk, Babilon és Szuza lakói, az elamiták ¹⁰ és más népek, akiket a nagy Asszurbanipál hozott és telepített ide Szamaria városaiba és más helyekre a folyamon túlra. ¹¹ Ez a másolata annak a levélnek, amelyet küldtek neki: "Artaxerxész királynak szolgálid, a folyamon túli emberek: ¹² Tudtára adjuk a királynak, hogy a zsidók, akik téled ide jöttek hozzánk, Jeruzsálembe érkeztek, s azon vannak, hogy a gonosz és lázadó várost fölépítsék, falait rendbehozzák, az alapjait már le is rakták. ¹³ Tudja meg hát a király, hogy ha ez a város fölépül s a bányák elkészülnek, sem adót, sem vámot, sem járulékot nem fizetnek többé, s ez kárára lesz a királynak. ¹⁴ Mivel a királyi udvar sóját esszük, nem tartjuk tisztességes dolognak, hogy elnézzük a király kárát; tudtára adjuk hát a királynak. ¹⁵ Csak utána kell nézni atyáid évkönyveiben, s megtudod, meglátod ezekből az évkönyvekből, hogy ez a város lázadó város, kárt okozott királyoknak és tartományoknak, s már ősidóktól fogva lázadások fészke volt. Ezért is rombolták le ezt a várost. ¹⁶ Tudtul adjuk hát a királynak: ha fölépül ez a város és elkészülnek bástyái, a folyamon túl megszűnik uralmad." ¹⁷ A király ezt a választ küldte: "Üdvözet Rehum kormányzónak, Simsai írnoknak

és társainak, akik Szamariában és másutt a folyamon túl laknak. ¹⁸ A levelet, amelyet küldtetek, gondosan felolvastattam magamnak. ¹⁹ Rendeletemre utánanéztek, és azt találták, hogy ez a város ősidőktől fogva lázadozik a királyok ellen, pártütéseket, lázadásokat szítottak benne. ²⁰ Jeruzsálemben erőskezü királyok uralkodtak, hatalmukban tartották a folyamon túli területet, s vámot, adót és járulékot szedtek. ²¹ Ezért tehát rendeld el, hogy akadályozzák meg ezeknek az embereknek a tervét: ennek a városnak nem szabad fölépülnie addig, amíg el nem rendelem. ²² Vigyázzatok, s ne legyetek hanyagok e feladatok teljesítésében, hogy a baj el ne hatalmasodjék a királyok kárára." ²³ Amint tehát felolvasták Artaxerxész király levelének másolatát Rehum kormányzó, Simsai írnok és társai előtt, azok Jeruzsálembe siettek a zsidókhoz, és fegyveres erővel akadályozták meg munkájukat. ²⁴ Félbeszakadtak tehát az Isten háza munkálatai Jeruzsálemben, s úgy is maradtak Dáriusnak, a perzsák királyának uralkodása második esztendejéig. 5. fejezet (Ezd5)

¹ Akkor a próféták, Aggeus és Iddo fia, Zakariás prófétálni kezdtek a júdeai és jeruzsálemi zsidóknak, Izrael Istenének a nevében, aki fölöttük volt. ² Erre Sealtiel fia, Zerubbábel és Joszadak fia, Jesua munkához láttak, és újra elkezdték építeni az Isten házát Jeruzsálemben. Az Isten prófétái mellettük álltak és biztatták őket. ³ Ebben az időben a folyamon túli terület kormányzója Tattenai, valamint Setar-Boznai és társaik fölkeresték őket, és így szóltak hozzájuk: "Ki adott nektek engedélyt, hogy fölépítsétek ezt a házat, és ezeket a falakat újra felhúzzátok?" ⁴ Mi a nevük azoknak az embereknek, akik ezt az építkezést vezetik?" ⁵ Istenük szeme azonban a zsidók vénein volt, és nem akadályozták meg őket, amíg tudtul nem adták (a dolgot) Dáriusnak, és írás nem érkezett az ügyben. ⁶ Annak a levélnek a másolata, amelyet a folyamon túli kormányzó, Tattenai, Setar-Boznai és társaik, a folyamon túli tanácsosok Dárius királynak küldtek; ⁷ jelentést küldtek neki, s ez volt a szövege: "Dárius királynak minden jót! ⁸ Tudtára adjuk a királynak, hogy ellátogattunk Júdea tartományába a nagy Isten templomához. Faragott kövekből épült, s fával borították a falait. A munka gondosan folyt és előrehaladt a kezük alatt. ⁹ Megkérdeztük véneiket, így szóltunk hozzájuk: Ki adott nektek engedélyt, hogy fölépítsétek ezt a házat, és hogy a falakat újra felhúzzátok?" ¹⁰ Érdeklődtünk tőlük nevük felől is, hogy tájékoztathassunk, s feljegyeztük azoknak az embereknek a nevét, akik az élükön álltak. ¹¹ Ezt válaszolták nekünk: Mi az ég és föld Istenének szolgálai vagyunk. Azt a házat építjük föl újra, amely sok évvel ezelőtt már állott, s amelyet Izrael nagy királya épített és fejezett be. ¹² Mivel azonban atyáink haragra ingerelték az ég Istenét, Babilon királyának, a káld Nebukadnezárnak kezére adta őket. Ő lerombolta ezt a

templomot, a népet pedig fogságba hurcolta Babilonba. ¹³ Ám Cirusznak, Babilon királyának első évében Cirusz király parancsot adott Isten e házának fölépítésére. ¹⁴ Az Isten házának arany- és ezüstedényeit, amelyeket Nebukadnezár kihordatott a jeruzsálemi templomból és Babilon templomába vitetett, Cirusz király kihozatta Babilon templomából és átadta egy Sesbaccár nevű embernek, akit kormányzónak nevezett ki. ¹⁵ Így szólt hozzá: Vedd ezeket az edényeket, menj, és vidd el őket a jeruzsálemi templomba! Az Isten házát meg újra föl kell építeni régi helyén. ¹⁶ Erre ez a Sesbaccár eljött, és lerakta az Isten házának alapját Jeruzsálemben. Az attól kezdve épül, csak még nem fejezték be. ¹⁷ Éppen ezért, ha a király jónak látja, kutassanak Bábelben a király kincseskamrájában, vajon valóban adott-e engedélyt Cirusz király, hogy Isten háza Jeruzsálemben fölépüljön. Azután a király tudassa velünk döntését ebben az ügyben." 6. fejezet (Ezd6)

¹ Ekkor Dárius király megparancsolta, hogy kutassanak Babilonban a kincseskamrában, ahol a levelek voltak elhelyezve. ² Találtak is Ekbatanában, Média tartományának várában egy tekercset, amelyen a következő följegyzés volt: "Emlékirat. ³ Cirusz király első évében rendeletet bocsátott ki Cirusz király az Isten házáról, amely Jeruzsálemben van: Ezt a házat föl kell építeni, hogy legyen hely, ahol áldozatot mutatnak be. Le kell rakni az alapjait. A magassága hatvan könyök és a szélessége is hatvan könyök legyen. ⁴ Három rétege kötömbökből legyen, egy pedig fából. A kiadásokat a királyi udvar fedezi. ⁵ Ezenkívül vissza kell adni az Isten házának arany- és ezüstedényeit is, amelyeket Nebukadnezár elhozott a jeruzsálemi templomból és Babilonba hurcolt. Vissza kell vinni a jeruzsálemi templomba, a helyükre, és el kell helyezni őket az Isten házában. ⁶ Éppen ezért Tattenai, a folyamon túli helytartó, Setar-Boznai és társaik, a folyamon túli előljárók, tartsátok magatokat távol tőlük. ⁷ Hagyjátok, dolgozzanak az Isten házán Júda helytartója és a zsidók vénei, ők építsék föl az Isten házát az eredeti helyén! ⁸ Ugyanakkor megszabom, mit kell fizetnetek a zsidók véneinek azért, hogy fölépítik az Istennek ezt a házát: a királyi kincstárból, vagyis a folyamon túli adókból térítsék meg ezeknek az embereknek kiadásait, pontosan, megszakítás nélkül. ⁹ Amire pedig az ég Istenének áldozatához szükségük van: fiatal bikákra, kosokra és bárányokra, gabonára, sóra, borra és olajra, azt késedelem nélkül ki kell adni napról napra a jeruzsálemi papok utasításának megfelelően, ¹⁰ hogy az ég Istenének kellemes illatú áldozatot mutassanak be, és imádkozzanak a király és fiai életéért. ¹¹ Elrendelem továbbá: aki áthágja ezt a rendeletet, annak a házából tépjenek ki egy gerendát, s kössék fel a szégyenfára, a házát meg tegyék ezért a gonoszságért romhalmazzá. ¹² Isten, aki nevének ott lakóhelyet szerzett, pusztítson el minden királyt és népet, ha

kinyújtja kezét azért, hogy ezen változtasson és lerombolja az Isten házát Jeruzsálemben. Én, Dárius adtam ki ezt a parancsot. Pontosan végre kell hajtani!" ¹³ A folyamon túli helytartó, Tattenai, valamint Setar-Boznai és társaik gondosan végrehajtották, amit Dárius király elrendelt. ¹⁴ A zsidók vénei pedig folytatták az építkezést, eredményesen, Aggeus prófétának és Iddo fiának, Zakariásnak a sugallatára. S be is fejezték az építkezést Izrael Istenének parancsa szerint, továbbá Cirusz, Dárius és Artaxerxész perzsa királyok parancsa szerint. ¹⁵ Adár hónap harmadik napjára készült el ez a ház Dárius király uralkodásának 6. évében. ¹⁶ Izrael fiai, a papok, a leviták és a többiek, akik hazatértek a fogságból, örömmel ünnepelték meg Isten házának fölszentelését. ¹⁷ Az Isten házána e fölszentelések száz bikát, kétszáz kost, négyszáz bárányt mutattak be, egész Izraelért engesztelő áldozatul, meg tizenkét kecskebakot, Izrael törzsei számának megfelelően. ¹⁸ Azután Jeruzsálemben az Isten házána szolgálatára rendelték a papokat, osztályaik szerint, és a levitákat, csoportjaik szerint, amint Mózes könyvében elő volt írva. ¹⁹ Az első hónap tizennegyedik napján a száműzetés fiai megülték a húsvétot. ²⁰ Amikor a papok és leviták már mind megtisztultak, s mindnyájan tiszták voltak, leölték a húsvéti bárányt mindazoknak, akik hazatértek a fogságból, testvéreiknek, a papoknak és saját maguknak. ²¹ Ették a húsvéti bárányt Izraelnek fogságból hazatért fiai, s mindnyájan, akik szakítottak az ország népeinek tisztátalanságával, s hozzájuk csatlakoztak, hogy az Urat, Izrael Istenét keressék. ²² Örömmel ülték meg hét napon át a kovásztalan kenyér ünnepét, mert az Úr örömmel töltötte el őket, feléjük hajlította Asszur királyának szívét, hogy megerősítse kezüket az Isten - Izrael Istene - házána építésére. 7. fejezet (Ezd7)

¹ Ezek után az események után Artaxerxésznek, a perzsák királyának uralkodása alatt Ezdrás, Szerajának fia (aki), Azarja fia volt, az Hilkiija fia, ² az Sallum fia, az Cádok fia, az Ahitub fia, ³ az Amarja fia, az Azarja fia, az Merajot fia, ⁴ az Zerahja fia, az Uzzi fia, az Bukki fia, ⁵ az Abisua fia, az Pinchasz fia, az Eleazár fia, az pedig Áron főpap fia - ⁶ ez az Ezdrás feljött Babilonból. Írástudó ember volt, s járatos Mózes törvényében, amelyet az Úr, Izrael Istene adott. Mivel az Úrnak, Istenének keze volt vele, a király minden kívánságát teljesítette. ⁷ Artaxerxész király 7. évében Izrael fiai közül sokan - papok, leviták, énekesek, kapuőrök s templomszolgák - fölmentek Jeruzsálembe. ⁸ Az ötödik hónapban érkezett Jeruzsálembe, a király 7. évében. ⁹ Az első hónap első napján kezdte meg Babilonból a költözést, és az ötödik hónap első napján már meg is érkezett Jeruzsálembe, mert fölötte volt Istenének jóságos keze. ¹⁰ Ezdrás ugyanis arra szentelte magát, hogy tanulmányozza és kövesse az Úr törvényét, és Izraelben törvényt és jogot

tanítson. ¹¹ Ez annak a levélnek a másolata, amelyet Artaxerxész király Ezdrás papnak és írástudónak adott, aki járatos volt az Úr parancsaiban és Izraelnek adott törvényeiben: ¹² "Artaxerxész, a királyok királya Ezdrás papnak, aki az ég Istene törvényének titkára, békességet! ¹³ Nos, így rendelkezem: Bárki, aki birodalmamban Izrael népéhez vagy papjai és levitái közé tartozik, s önként Jeruzsálembe akar menni, veled mehet. ¹⁴ Téged ugyanis a király és hét tanácsosa küld, hogy mérd hozzá Júdeát és Jeruzsálemet Istened törvényéhez, amely a kezeden van, ¹⁵ és hogy vidd el azt az ezüstöt és aranyat, amelyet a király és tanácsosai önként ajánlottak fel Izrael Istenének, aki Jeruzsálemben lakik, ¹⁶ valamint azt az aranyat és ezüstöt is, amelyet Babilon tartományaiban kaptál, a nép és a papok önkéntes adományaival együtt, amelyeket Istenük jeruzsálemi háza javára ajánlottak fel. ¹⁷ Ezen a pénzen vásárolj bikákat, kosokat, bárányokat, s hozzá étel- és italáldozatot, és mutasd be őket Istenetek házában oltárán Jeruzsálemben. ¹⁸ Ami ezüst és arany megmarad, azt használjátok fel úgy, ahogy magad és testvéreid jónak látjátok, Istenetek akaratának megfelelően. ¹⁹ Az edényeket meg, amelyeket átadtak neked Istened házában szolgálatára, tedd Istened elé Jeruzsálemben. ²⁰ Amire még szükség lesz Istened házában - neked kell róla gondoskodnod -, azt megkapod a királyi kincstárból. ²¹ Magam, Artaxerxész király, megparancsolom a folyamon túli összes kincstárosnak: Amit csak kér tőletek Ezdrás pap, az ég Istene törvényének titkára, azt mind adjátok meg: ²² 100 talentum ezüst, 100 kor búza, 100 bat bor, 100 bat olaj erejéig, sőt pedig korlátlanul. ²³ Amit az ég Istenének házáért parancsol, azt mind pontosan meg kell tenni az ég Istenének, nehogy a harag rászálljon a királynak és fiainak országára. ²⁴ Egyszersmind tudatjuk veletek, hogy tilos adót, járulékot és vámot szedni a papoktól, levitáktól, énekesektől, kapuőröktől, templomszolgáktól, röviden, az Isten e házában szolgálóitól. ²⁵ Te pedig, Ezdrás, Istened bölcsessége szerint, amely a kezeden van, rendelj bírákat és elöljárókat. Ezek szolgáltassanak igazságot a folyamon túli egész népnek, mindazoknak, akik ismerik Istened törvényét. Akik pedig nem ismerik, azokat tanítsátok meg rá. ²⁶ Aki nem tartja meg pontosan Istened törvényét - a királynak is az a törvénye -, azt szigorúan el kell ítélni - halálra, száműzésre, pénzbírságra vagy börtönre. ²⁷ Áldott legyen az Úr, atyáink Istene, ő sugallta ezt a király szívébe, hogy megdicsőítse az Úr házat Jeruzsálemben. ²⁸ Ő keltette föl irántam a király, tanácsosai és minden hatalmas királyi tisztviselő jóindulatát. Én meg bátorságot merítettem, mert fölöttem volt az Úr, az én Istenem keze, s összegyűjtöttem Izrael vezetőit, hogy térjenek velem haza. 8. fejezet (Ezd8)

¹ Ezek azok a családfők - a családfájukkal együtt -, akik hazatértek velem Babilonból Artaxerxész király uralkodása idején: ² Pinchasz fiai közül

Gersom; Itamár fiai közül Dániel; Dávid fiai közül ³ Sekanja fia Hattus; Pareos fiai közül Zakariás és vele számba véve százötven férfi; ⁴ Pahat-Moáb fiai közül Zerahja fia, Eljoenáj és vele kétszáz férfi; ⁵ Zattu fiai közül Jahariel fia, Sekanja és vele háromszáz férfi; ⁶ Adin fiai közül Jonatan fia, Ebed és vele ötven férfi; ⁷ Elem fiai közül Atalia fia, Izajás és vele hetven férfi; ⁸ Sefatja fiai közül Michael fia, Zebadja és vele nyolcvan férfi; ⁹ Joáb fiai közül Jehiel fia, Obadja és vele kétszáztizennyolc férfi; ¹⁰ Bani fia közül Josifja fia, Selomit és vele százhatvan férfi; ¹¹ Bebai fiai közül Bebai fia, Zakariás és vele huszonnyolc férfi; ¹² Azgad fiai közül Hakkatan fia, Johanan és vele száztíz férfi; ¹³ Adonikam fiai közül: a fiatalabbak, a nevük: Elifelet, Jeiel és Semaja és velük hatvan férfi; ¹⁴ Bigvai fiai közül Utai és Zabud és velük hetven férfi. ¹⁵ Összegyűjtöttem őket a folyó mellett, amely Ahava felé folyik, és ott táboroztunk három napig. Szemügyre vettem a népet és a papokat, de nem találtam Lévi fiai közül egyetlen egyet sem. ¹⁶ Akkor elküldtem Eliezert, Arielt, Semaját, Elnatant, Jaribot, Natant, Zakariást és Mesullamot, ezeket a józanul gondolkodó férfiakat. ¹⁷ Elküldtem őket Iddóhoz, Kaszifja helység fejéhez, szájukba adva azokat a szavakat, amelyeket Iddóhoz és testvéreikhez kellett intézniük, akik Kaszifja helységben laktak, hogy küldjenek nekünk szolgákat Isten háza számára. ¹⁸ S mikor fölöttünk volt Istenünk jóságos keze, egy okos férfit küldtek nekünk Mahli fiai közül, aki Lévinek, Izrael fiának fia volt - Serebját, fiaival és testvéreivel együtt tizennyolc embert, ¹⁹ továbbá Hasabját és vele testvérét, Jesaját, Merári fiai közül, a fiaikkal együtt húsz embert. ²⁰ A templomszolgák közül pedig, akiket Dávid és a vezérek rendeltek a leviták szolgálatára: kétszázhusz templomszolgát - mind név szerint följegyezték őket. ²¹ Aztán ott, az Ahava-folyó mellett böjtöt hirdettem, hogy megalázkodjunk Istenünk előtt, és szerencsés utat esdjünk ki magunknak, gyermekeinknek és minden jószágunknak. ²² Szégyelltem ugyanis a királytól fegyveres segítséget és lovasokat kérni, hogy oltalmazzanak minket az úton az ellenség ellen. Azt mondtam a királynak: "Istenünk keze vezérli azokat, akik őt keresik, és megáldja őket. Azokat azonban, akik elfordulnak tőle, hatalma és haragja sújtja." ²³ Így hát böjtöltünk és könyörögtünk Istenünkhöz, és ő meghallgatott minket. ²⁴ Azután a főpapok közül kiválasztottam tizenkettőt, Serebját, Hasabját és még tízet a testvéreik közül. ²⁵ Lemértem nekik az ezüstöt, az aranyat és az edényeket, amelyeket a király, a tanácsosai, a főemberei, valamint Izrael ott található fiai az Isten háza számára ajándékol felajánlottak. ²⁶ A kezükbe mértem 650 talentum ezüstöt, 102 ezüstitalentum értékű edényt, 100 talentum aranyat, ²⁷ húsz aranyserleget, 1000 dareikosz értékben és két szép csillogó rézből való edényt, amely olyan értékes volt, mint az arany. ²⁸ Így szóltam hozzájuk: "Ti az Úr szentjei vagytok, s szentek ezek az edények is ez az ezüst és az arany önkéntes adomány az Úrnak, atyáitok

Istenének. ²⁹ Vigyázzatok és őrizzétek meg, amíg a papok és a leviták vezetői és Izrael családjának fejei előtt le nem méritek Jeruzsálemben az Úr házának helyiségeiben." ³⁰ A papok és leviták átvették a lemért ezüstöt, aranyat és edényeket, hogy elvigyék Jeruzsálembe, Istenünk házába. ³¹ Az első hónap tizenkettedik napján indultunk el az Ahava folyótól, hogy Jeruzsálembe menjünk. Istenünknek fölöttünk volt a keze, s megóvott minket az ellenségtől és az útonállóktól az úton. ³² Így megérkeztünk Jeruzsálembe, és három napig ott maradtunk. ³³ A negyedik napon lemértük Istenünk házában az ezüstöt, aranyat és az edényeket, és Urija fia, Meremot pap kezére bíztuk. Vele volt Pinchasz fia, Eleazár, s voltak mellettük leviták is: Jesua fia, Jozabad és Binnui fia, Noadja. ³⁴ Számra és súlyra föl is jegyezték. ³⁵ Ebben az időben a száműzöttek, akik visszatértek a fogságból, égőáldozatot mutattak be Izrael Istenének: tizenkét bikát egész Izraelért, kilencvenhat kost, hetvenhét bárányt, tizenkét kecskebakot - mindezt égőáldozatul az Úrnak. ³⁶ Aztán átnyújtották a király rendeletét a folyamon túli királyi helytartóknak és kormányzóknak, s ezek pártfogásba vették a népet és az Isten házáat. 9. fejezet (Ezd9)

¹ Amikor ezekkel elkészültek, elém járultak a főemberek, és így szóltak: "Izrael népe, a papok és a leviták nem különültek el a földnek undokságaiba süllyedt népeitől, a kánaániaktól, hetitáktól, perizitáktól, jebuzitáktól, ammonitáktól, moabitáktól, egyiptomiaktól és amoritáktól. ² Ehelyett lányaik közül vettek maguknak és fiaiknak feleséget, s így a szent faj összekeveredett a pogány népekkel. S ebben a törvényszegésben a vezetők és előljárók voltak az elsők." ³ Amikor ezt megtudtam, megszaggattam ruhámat és köntösömet, téptem fejemen a haját meg a szakállamat, és csak ültem magamba roskadva. ⁴ Mind körém gyűltek, akik a fogságból hazatértek hűtlensége miatt remegtek Izrael Istenének szavától. Egészen az esti áldozat idejéig ott ültem, magamba roskadva. ⁵ Az esti áldozatkor legyőztem lesújtottságomat, megszaggatott ruhában és köntösben térdre borultam, s kitártam kezemet az Úr, az én Istenem felé, ⁶ és így szóltam: "Istenem, a szégyentől és pironkodástól nem merem tekintetemet feléd emelni, Istenem. Mert vétkeink úgy elszaporodtak, hogy teljesen elborítottak, és bűneink egészen az égig érnek. ⁷ Atyáink napjaitól mind a mai napig folyvást csak vétkeztünk. Bűneink miatt kerültünk mi, királyaink és papjaink a népek királyainak kezére, kardélre, fogságba, s lett sorsunk a kifosztás és megvetés, s így áll a dolog velünk ma is. ⁸ Most azonban egy szempillantásra megkönyörült rajtunk az Úr, a mi Istenünk: Meghagyott egy maradékot, s menedéket adott nekünk szent helyén. Megengedte Istenünk, hogy fölcsillanjon a szemünk, és egy kissé föllélegezzünk szolgáságunkban. ⁹ Mert szolgák vagyunk, de nem hagyott el minket Istenünk szolgáságunkban: fölkeltette irántunk a perzsa királyok

jóindulatát, s életet öntött belénk, hogy fölépíthessük Istenünk házát és helyreállíthassuk romjait. Védőfalat emelt nekünk Júdában és Jeruzsálemben.

¹⁰ Mit mondhatunk hát, Istenünk? Megszegtük parancsaidat, ¹¹ amelyeket szolgálád, a próféták által szabta nekünk, ezekkel a szavakkal: az a föld, amelyre bementek, hogy birtokba vegyétek, tisztátalan föld a föld népeinek tisztátalansága miatt, azok miatt, amelyekkel beszennyezték az egyik végétől a másikig. ¹² Ezért ne adjátok lányaitokat az ő fiaiknak feleségül, s az ő lányukat se vegyétek feleségül fiaitoknak. Ne törődjetek sem a békéjükkal, sem a jólétükkel, hogy erősek lehessetek, a föld legjava termését ehessétek és örökségül hagyhassátok (a földet) fiaitokra, mindörökre. ¹³ Azok után, amikor gonoszságaink és nagy bűneink miatt történtek velünk, ó Istenünk, kíméletből kevesebbet mértél ránk, mint amennyit bűneink miatt érdemeltünk, lám meghagyta nekünk egy maradékot - ¹⁴ megszeghetnénk-e még parancsaidat és szövetkezhetnénk-e ezekkel az utálatra méltó népekkel? Nemde föllángolna haragod és elpusztítanád minket, nem hagynád meg a csekély maradékot sem? ¹⁵ Urunk, Izrael Istene, te igaz vagy, hogy még ma is van belőlünk egy maradék. Nézd, itt vagyunk előtted a vétkeinkkel, miattuk nem állhatunk meg színed előtt." 10. fejezet (Ezd10)

¹ Míg Ezdrás - könnyek közt és az Isten háza előtt leborulva - imádkozott és bűnvallomást tett, Izraelből hatalmas tömeg gyűlt köréje, férfiak, asszonyok és gyermekek, s a nép hangosan zokogott. ² Akkor Elam fiai közül Jehiel fia, Sekanja kezdett el beszélni. Így szólt Ezdráshoz: "Hűtlenek lettünk Istenünkhöz, hisz idegen asszonyokat vettünk feleségül a föld népei közül. De azért még van remény Izrael számára. ³ Tegyük fogadalmat Istenünknek, hogy elbocsátjuk az idegen asszonyokat, és azokat a gyermekeket is, akiket szültek, az én uramnak és azoknak a tanácsára, akik ügyelnek a törvény megtartására. A törvény szerint kell eljárni. ⁴ Rajta hát! Mert neked kell vállalnod a feladatot, de támogatunk. Légy bátor és tedd meg!" ⁵ Ezdrás fölkelt, megeskette a papok és a leviták vezetőit és egész Izraelt, hogy úgy tesznek, amint (Sekanja) mondja nekik. Meg is esküdtek. ⁶ Ezután Ezdrás elhagyta az Isten házát és Eljasib fiának, Jochanannak szobájába ment, s ott töltötte az éjszakát, sem kenyeret nem evett, sem vizet nem ivott, mert gyászolt a fogságból hazatértek hűtlensége miatt. ⁷ Júdában és Jeruzsálemben mindenkinek üzentek, aki hazatért a fogságból, hogy menjen el Jeruzsálembe. ⁸ Aki - a vezetők és vének határozata szerint - három napon belül nem jelenik meg, annak minden vagyonát elkobozzák, őt magát meg kizárják a fogságból hazatértek közösségéből. ⁹ Júda és Benjamin (törzséből) mind összegyűltek három nap alatt a férfiak Jeruzsálemben, a kilencedik hónapban, a hónap huszadik napján. Az egész nép az Isten háza előtti téren ült, és remegett a kellemetlen dolog és az esőzés miatt. ¹⁰ Ekkor föllállt Ezdrás pap, és

így szólt hozzájuk: "Hűtlenek lettetek, amikor idegen asszonyokat vettetek feleségül, s így csak szaporítottátok Izrael vétkeit. ¹¹ Most hát dicsőítsétek meg az Urat, atyáitok Istenét, teljesítsétek akaratát és különüljete el a föld népétől és az idegen asszonyoktól." ¹² Erre az egész gyülekezet hangosan azt felelte: "Kötelességünk azt tenni, amit mondtál! ¹³ Mivel azonban sok a nép, és itt az esőzés ideje, nem maradhatunk kint. Egyébként is nem egy vagy két napra való teendőről van szó, hiszen sokan vétkeztünk ebben a dologban. ¹⁴ Vezetőink képviselik az egész közösséget, s azok, akik városainkban idegen asszonyokat vettek feleségül, mind jelenjenek meg a meghatározott napokon a városok véneivel és bírásaival együtt, amíg el nem hárítjuk magunkról Istenünk haragját, amit ez a bűn vont ránk. ¹⁵ Csak Azael fia, Jonatan és Tikva fia, Jahzeja elleneztek a dolgot. Ugyanakkor Mesullám és Sabtai levita támogatta őket. ¹⁶ A fogságból hazatértek tehát a határozathoz tartották magukat. Ezdrás pap nemzetségeik szerint családfőket választott magának segítségül, mind név szerint számba véve. A tizedik hónap első napján kezdték meg az ülést, hogy az ügyet kivizsgálják, ¹⁷ s az első hónap első napjáig minden férfi dolgával végeztek, aki idegen asszonyt vett feleségül. ¹⁸ A következők voltak a papok között, akik idegen asszonyokat vettek feleségül: Jesuának, Joszadak fiának fiai és testvérei közül Maaszeja, Eliezer, Jarib és Gedalja. ¹⁹ Ezek esküvel ígérték meg, hogy elbocsátják asszonyukat, és vétkükért bemutattak egy kost engesztelő áldozatul. ²⁰ Immer fiai közül Hanani és Zebadja. ²¹ Harim fiai közül Maaszeja, Illés, Semaja, Jehiel és Uzija. ²² Passur fiai közül Eljoenai, Maaszeja, Jismael, Netaneél, Jozabad és Eleaza. ²³ A leviták között: Jozabad, Simi, Kelaja - ugyanaz, mint Kelita -, Petahja, Júda és Eliezer. ²⁴ Az énekesek közül: Eljasib. A kapuőrök közül: Sallum, Telem és Uri. ²⁵ Izrael fiai közül: Paros fiai közül: Ramja, Jizzia, Malkija, Mijjamin, Eleazár, Malkia és Benaja. ²⁶ Elám fiai közül: Mattanja, Zakariás, Jehiel, Abdi, Jeromet és Illés. ²⁷ Zattu fiai közül: Eljoenai, Eljasib, Mattanja, Jeromet, Zabad és Aziza. ²⁸ Bebai fiai közül Johanan, Hananja, Zabbai, Atlai. ²⁹ Bigvai fiai közül: Messullam, Malluk, Jedaja, Jasub, Jisal és Jeremet. ³⁰ Pahat-Moáb fiai közül: Adna, Kelal, Benaja, Maaszeja, Mattanja, Beszalel, Binnui és Manasszé. ³¹ Harim fiai közül Eliezer, Jisia, Malhia, Semaja, Simeon, ³² Benjamin, Malluk, Semarja. ³³ Hasum fiai közül: Mattenai, Mattata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasszé, Simi. ³⁴ Bani fiai közül: Maadai, Amran, Joel, ³⁵ Benaja, Bedia, Kelaja, ³⁶ Vania, Meremot, El-jasib, ³⁷ Mattanja, Mattenai, Jasszai; ³⁸ Binnui fiai közül Simi, ³⁹ Selemja, Natan és Adaja. ⁴⁰ Zakkai fiai közül Sasai, Sarai, ⁴¹ Azareel, Selemja, Semarja, ⁴² Sallum, Amarja, József; ⁴³ Nebo fiai közül: Jeiel, Matitja, Zabad, Zebina, Jaddai, Joél, Benaja. ⁴⁴ Ezek mind idegen asszonyt vettek feleségül. Elküldték az asszonyokat is, a gyermekeket is.

Nehemiás könyve

1. fejezet (Neh1)

¹ Nehemiásnak, Hakalja fiának szavai. Amikor Artaxerxész király huszadik évének Kiszleu hónapjában Szuza várában voltam, ² fölkeresett egyik testvérem, Hanani, Júdeába való emberekkel. Érdeklődtem tőlük a zsidók felől, a fogságtól megmenekült maradék és Jeruzsálem felől. ³ Így válaszoltak nekem: "Akik a fogságot elkerülték s ott maradtak abban a tartományban, azok nagy nyomorúságban és megalázottságban élnek. Jeruzsálem bástyája romokban hever, kapuit pedig tűz emésztette meg." ⁴ Amikor ezeknek hírért vettem, leültem, sírtam és napokig gyászoltam, böjtöltem és könyörögtem az ég Istenének színe előtt. ⁵ Így szóltam: "Ó, Uram, égnek Istene, nagy és félelmetes Isten, te megtartod a szövetséget, és irgalmas vagy azokhoz, akik szeretnek és megtartják parancsaidat. ⁶ Figyeljen füled és legyen nyitva a szemed, s hallgasd meg szolgád imáját, amelyet szolgálidért, Izrael fiaiert most éjjel és nappal hozzád intézek. Megvallom Izrael fiainak vétkeit, amelyeket elkövettünk ellened. Én is, atyám háza is vétkeztünk. ⁷ Súlyosan vétettünk ellened, nem tartottuk meg parancsaidat, törvényeidet és rendelkezéseidet, amelyeket szolgáltnak, Mózesnek adtál. ⁸ Emlékezz szavadra, amelyet Mózes szolgáltnak jelentettél ki, amikor azt mondtad: Ha hűtlenné váltok, szétszórlak benneteket a népek közé. ⁹ Ha azonban visszatértek hozzám, megtartjátok parancsaimat és teljesítitek őket, még ha az ég széléig szét lesztek szórva, onnan is összegyűjtlek benneteket, és visszahozlak arra a helyre, amelyet nevem hajlékául kiválasztottam. ¹⁰ A te szolgálidat és népedet nagy hatalmaddal és erős karoddal megmentetted. ¹¹ Ó, Uram, halld meg szolgád könyörgését, s szolgálidnak a kérését, akik szívesen félik nevedet. Hadd legyen ma szerencséje szolgáltnak, engedd, hogy kegyelmet találjon ez előtt az ember előtt!" 2. fejezet (Neh2)

¹ Artaxerxész király huszadik évének Niszán hónapjában egyszer éppen borról kellett gondoskodnom. Fogtam a bort és odanyújtottam a királynak. Azelőtt sohasem voltam szomorú. ² De a király akkor megkérdezte: "Miért szomorú a tekinteted? Beteg vagy talán? Nem, biztosan csak a szíved fáj." Nagyon megijedtem, ³ és így szóltam a királyhoz: "Örökké éljen a király! De miért is ne volna szomorú az arcom, amikor az a város, ahol atyáim sírjai vannak, romokban hever, és kapuit tűz emésztette meg." ⁴ A király erre így szólt hozzám: "Mi a kívánságod?" Segítségül hívtam az ég Istenét, ⁵ és így válaszoltam a királynak: "Ha jónak látja a király, és szolgálja kedves előtte, akkor küldj el Júdeába, abba a városba, ahol atyáim sírjai vannak, hogy fölépíthessem." ⁶ A király, aki mellett ott ült a királyné, megkérdezte tőlem: "Mennyi időre tervezed utadat, és mikor térnél vissza?" Meghatároztam egy

időpontot. Ez megfelelt a királynak, s megengedte, hogy elmenjek. ⁷ Akkor így szóltam a királyhoz: "Ha úgy tetszik a királynak, adjon nekem leveleket a folyamon túli kormányzók számára, hogy engedjék meg nekem az átvonulást, amíg el nem jutok Júdeáig, ⁸ továbbá levelet Aszafhoz, a királyi erdők felügyelőjéhez, hogy adjon nekem épületfát a templomhoz tartozó erőd kapuihoz, valamint a város falához, s ahhoz a házhoz, ahol majd lakni fogok." A király mindent megadott, mert fölöttem volt Istenem jóságos keze. ⁹ Megérkeztem a folyamon túli helytartókhoz, és átadtam nekik a király írását. A király fegyveres és lovas tiszteket rendelt mellém kíséretül. ¹⁰ Amikor a horonita Szanaballat és az ammonita szolga, Tóbiás erről értesült, nem tetszett nekik, hogy olyan ember érkezett, aki Izrael fiainak javán akar fáradozni. ¹¹ Megérkeztem Jeruzsálembe, és három napig ott maradtam. ¹² Akkor éjnek idején fölkeltem. Néhány ember elkísért, de nem mondtam meg senkinek, hogy Isten Jeruzsálem ügyében tettekre indított. Más állat nem volt velem, csak amelyen ültem. ¹³ Éjnek idején kimentem a Sárkány-forrással szemben a Völgy-kapun a Szemét-kapuig és szemügyre vettem Jeruzsálem lerombolt falát és kapuit, amelyeket tűz emésztett meg. ¹⁴ Aztán továbbmentem a Forrás-kapu és a királyi vízvezeték felé. Innen az állat már nem tudott továbbmenni. ¹⁵ Így éjnek idején fölmentem végig a Völgyön, és megvizsgáltam a falat, aztán visszatértem a Völgy-kapuhoz, s hazatértem. ¹⁶ A vezetők nem tudtak róla, hova mentem, sem arról, hogy mit akarok tenni. Egészen addig senkivel nem közöltem a zsidók közül: sem a papokkal, sem az előkelőkkel, sem az előjárókkal, sem pedig a többiekkel. ¹⁷ De akkor így szóltam hozzájuk: "Látjátok, milyen nyomorúságban vagyunk. Jeruzsálem romokban hever, kapuit tűz emésztette meg. Gyertek, építsük fel Jeruzsálem falát, és többé nem gúnyolnak bennünket miatta!" ¹⁸ Elbeszéltem nekik, hogy fölöttem volt Istenem jóságos keze, s a király hozzám intézett szavait is. Így válaszoltak: "Menjünk és fogjunk hozzá az építkezéshez!" S nekiláttak ennek a derék munkának. ¹⁹ Amikor a horonita Szanaballat és az ammonita szolga, Tóbiás, meg az arab Gesem megtudta, gúnyolódott rajtunk és megvetett minket. "Mit műveltek ott?" - kérdezték. "Tán föl akartok lázadni a király ellen?" ²⁰ De így válaszoltam nekik: "Az ég Istene sikerre viszi ügyünket. S mi az ő szolgálai nekilátunk és építünk. Nektek meg nincs Jeruzsálemben sem részetek, sem jogotok, sem emléketek." 3. fejezet (Neh3)

¹ Eljasib, a főpap, és testvérei, a papok nekiláttak és fölépítették a Juh-kaput. Megerősítették gerendákkal, aztán elhelyezték a kapu szárnyait, zárait és sarkait, és folytatták az építést egészen a Hananeel toronyig. ² Mellettük a jerikóiaiak építettek, aztán Imri fia, Zakkur épített, ³ Hasszenaa fiai a Hal-kaput építették, megerősítették gerendákkal, elhelyezték a kapu szárnyait,

zárait és sarkait. ⁴ Mellettük Hakkosz fiának, Urijának a fia, Meremot végezte a javítást, őmellette pedig Mesezabel fiának, Berekjának a fia, Mesullam végezte a javítást, oldalán pedig Cádok, Baana fia. ⁵ Mellettük a tekoai emberek végezték a javítást. Előkelőik azonban nem hajtották nyakukat uraik szolgálatába. ⁶ Az Új városnegyed kapuját Paszeah fia, Jojada és Beszodia fia, Mesullam javította. Megerősítették gerendákkal, elhelyezték a kapu szárnyait, zárait és sarkait. ⁷ Mellettük a gibeoni Melatja és a Meronotba való Jadon végezte a javítást, továbbá a Gibeonba és Micpába való emberek, akik a folyamon túli kormányzó ítélőszéke alá tartoztak. ⁸ Mellettük Uziel aranyműves végezte a javítást, Harhaja fia, őmellette pedig Hananja az illatszerkészítők testületéből. Megerősítették Jeruzsálemet egészen a Széles-falig. ⁹ Mellettük Hur fia, Refaja végezte a javítást, a jeruzsálemi kerület felének az előljárója. ¹⁰ Mellette Harumaf fia, Jedaja végezte a javítást, a saját házával szemben. Mellette Hasabneja fia, Hattus végezte a javítást, ¹¹ Harim fia, Malkija és Pahat-Moab fia, Hassub egy másik falrészét javított, egészen a Kemence-toronyig. ¹² Mellette Hallohes fia, Sallum végezte a javítást lányaival, a jeruzsálemi kerület felének előljárója. ¹³ A Völgy-kapunál Hanun végezte a javítást és Zanoah lakói. Fölépítették és elhelyezték a kapu szárnyait, zárait és sarkait, és felraktak 1000 könyöknyi falat egészen a Szemét-kapuig. ¹⁴ A Szemét-kaput Rekab fia, Malkijja javította, a Bet-kah-Kerem kerület előljárója, ő maga és fiai. Elhelyezte a kapu szárnyait, zárait és sarkait. ¹⁵ A Forrás-kaput Kol-Hozé fia, Sallum javította, a Micpa kerület előljárója. Fölépítette, befedte s elhelyezte a kapu szárnyait, a zárat és a sarkakat. Ezenkívül a vízvezeték víztárolójának falát is fölépítette a királyi kertnél, egészen a lépcsőig, amely Dávid városából ereszkedik alá. ¹⁶ Aztán Azbuk fia, Nehemiás, a Bet-Cur kerület felének előljárója végezte a javítást egészen addig a részig, amely Dávid sírjával szemben van, valamint a mesterségesen készített víztárolóig és a Vitézek házáig. ¹⁷ Utána a leviták végezték a javítást: Bani fia, Rehum. Mellette Hasabja, a Keila kerület felének előljárója végezte a javítást, a saját kerülete nevében. ¹⁸ Majd testvérei végezték a javítást: Henadad fia, Binnui, a Keila kerület felének előljárója. ¹⁹ Mellette Micpa előljárója, Jesua fia, Ezer végzett javítást egy másik szakaszon a Szegletnél, a Fegyverraktár feljárójával szemben. ²⁰ Utána Zabba fia, Bárak javított egy másik szakaszt, a Szeglettől egészen Eljasib főpap házának kapujáig. ²¹ Őutána Hakkosz fiának, Urijának a fia, Meremot végzett javítást egy másik szakaszon; Eljasib házának bejáratától Eljasib házának végéig. ²² Őutána a környéken lakó papok dolgoztak az építkezésen. ²³ Utánuk Benjamin és Hassub végeztek javítást saját házukkal átellenben. Utánuk Anania fiának, Maaszejának a fia, Azarja végzett javítást a saját háza mellett. ²⁴ Utána Henadad fia, Binnui végzett javítást egy másik szakaszon, Azarja házától egészen a Szegletig. ²⁵ Őutána

Uzai fia, Palal végzett javítást a torony szegletével szemben, amely a börtön udvarán a felső királyi palota fölé nyúlik. Utána Paros fia, Pedaja végzett javítást,²⁶ kelet felé a Víz-kapuig, a kiemelkedő toronnyal átellenben.²⁷ Őutána a tekoai emberek javítottak egy másik szakaszt a kiemelkedő nagy toronnyal szemben az Ofel faláig.²⁸ A Ló-kaputól kezdve a papok végezték a javítást, mindenki a saját háza előtt.²⁹ Őutánuk Immer fia, Cádok végzett javítást a saját házával szemben. Utána Sekanja fia, Semaja, a Keleti kapu őre végzett javítást.³⁰ Őutána Selemja fia, Hananja, és Szalaf hatodik fia, Hanun javított egy másik szakaszt. Őutána Berekja fia, Mesullam végzett javítást a saját házával szemben.³¹ Őutána Malkija, az aranyművesek testületének tagja végzett javítást az Őrkapuval szemben a templomszolgák és a kereskedők házáig, egészen a sarkon levő erkélyig.³² A sarkon levő erkély és a Juh-kapu között az aranyművesek és a kereskedők végezték a javítást.³³ Amikor Szanaballat megtudta, hogy fölépítjük a falat, haragra gyulladt és nagyon ingerült lett. Gúnyolódott a zsidókon,³⁴ és ilyeneket mondott testvérei és Szamaria hadserege előtt: "Mit akarnak ezek a nyomorult zsidók?... Be is akarják tán egyszer fejezni? Életre tudják kelteni a köveket a romhalmazból, amikor a tűz martaléka lettek?"³⁵ Az ammonita Tóbiás is csatlakozott hozzájuk, s így szólt: "Csak hadd építsenek! Hiszen ha egy róka nekirugaszkodik, át tudja ugrani kőfalukat." ³⁶ Istenünk, halld meg, hogy csúfolnak minket! Gúnyolódásuk hulljon vissza fejükre. Legyen részük megvetésben fogságnak a földjén.³⁷ Ne takard el gonoszságukat, és bűnük ne nyerjen színed előtt megbocsátást, mert megvetették az építkezőket.³⁸ Tovább építettük a falat, és a munka félig elkészült. A nép ugyanis szívvel-lélekkel dolgozott. 4. fejezet (Neh4)

¹ Amikor Szanaballat, Tóbiás, az arabok, az ammoniták és Asdod lakói megtudták, hogy Jeruzsálem falának helyreállítása előrehaladt, hiszen a rések eltűntek, haragra gyulladtak. ² Mindannyian összeesküdtek, hogy felvonulnak Jeruzsálem ellen, megtámadják és zavart keltenek. ³ Ekkor Istenünkhöz esedeztünk, a város oltalmára pedig éjjel-nappal öröket állítottunk ellenük. ⁴ Júda azonban így beszélt: "A teherhordókat elhagyta erejük, s rengeteg még a rom: nem építjük fel a falat soha!" ⁵ Ellenségeink így vélekedtek: "Nem szabad megtudniuk és észrevenniük semmit, amíg köztük nem leszünk. Akkor majd lemészároljuk őket és véget vetünk a munkának." ⁶ De történt, hogy a közelükben lakó zsidók tízszer is figyelmeztettek minket: "Ellenünk vonulnak minden helységről, ahol csak laknak!" ⁷ Felsorakoztak ezért a mélyen fekvő részeken, a fal mögötti nyílt téren felállítottam a népet a nemzetségek rendjében kardostul, lándzsástul és íjastul. ⁸ Láttam, hogy félnek, ezért fölemelkedtem, és szózatot intéztem az előkelőkhöz, az előjárókhoz és a

néphez: "Ne féljetez tőlük! Gondoljatek a nagy és félelmetes Úrra és harcoljatek testvéreitekért, fiaitekért, lányaitokért, feleségeitekért s házatokért." ⁹ Amikor ellenségeink megtudták, hogy értesültünk (a dologról), és Isten meghiúsította tervüket, visszavonultak, mi pedig visszatértünk a falhoz, mindenki a maga munkájához. ¹⁰ Ettől a naptól kezdve azonban az embereknek csak a fele dolgozott az építkezésen, a többiek lándzsával, pajzzsal, íjjal, mellvérttel felszerelve ott álltak Júda egész háza mögött, ¹¹ amely a falat építette. A teherhordók szintén föl voltak fegyverezve: egyik kezükkel munkájukat végezték, másik kezükkel a fegyvert szorították. ¹² Az építők közül is, amíg dolgozott, mindegyik derekára csatolta kardját, az meg, aki a kürtöt fújta, mellettem állt. ¹³ Így szóltam az előkelőkhöz, az előljárókhoz és a néphez: "Az építkezés nagy és kiterjedt, mi pedig szétszórta vagyunk a falon, egymástól távol: ¹⁴ gyűljetek körénk arra a helyre, ahonnan a kürtszót halljátok, és Istenünk harcol majd értünk." ¹⁵ Így dolgoztunk az építkezésen hajnal hasadtától a csillagok feljöttéig. ¹⁶ Akkortájt még ezt is mondtam a népnek: "Mindenki maradjon éjszakára szolgájával Jeruzsálemben: töltsük az éjszakát örökdedssel, a nappalt pedig munkával!" ¹⁷ Én magam, testvéreim, embereim meg a kíséretemben levő örök még a ruhánkat sem vetettük le. Mindenki kéznél tartotta fegyverét. 5. fejezet (Neh5)

¹ A nép és az asszonyok hangos panaszra fakadtak zsidó testvéreik ellen. ² Némelyek ezt mondták: "Zálogba kell adnunk fiainkat és lányainkat, hogy gabonát szerezhessünk, ehessünk és életben maradjunk." ³ Mások így szóltak: "Mezeinket, szőleinket, házainkat kell elzálogosítani, hogy gabonához jussunk az éhínség idején." ⁴ Voltak, akik így beszéltek: "Kölcsönt kell vennünk földjeinkre és szőleinkre, hogy megfizethessük a királynak az adót." ⁵ Pedig mi is ugyanolyan húsból valók vagyunk, mint testvéreink, s gyermekeink is olyanok, mint az ő gyermekeik. El kell adnunk fiainkat és lányainkat rabszolgának. Lányaink közül némelyeket már eladtunk! Nem tehetünk ellene semmit, hiszen földjeink és szőleink már másoké lettek." ⁶ Amikor panaszukat és ezeket a szavakat meghallottam, nagyon megharagudtam. ⁷ Megfontoltam a dolgot, és megdorgáltam az előkelőket és az előljárókat. Így szóltam hozzájuk: "Milyen terhet raktok testvéretekre!" Majd népes gyűlést hívtam össze ellenük, ⁸ és így szóltam hozzájuk: "Mi tehetségünkhöz képest kiváltottuk zsidó testvéreinket, akiket eladtak a pogányoknak. Ti pedig most eladjátok testvéreiteket, hogy majd váltsuk ki őket." Erre hallgattak, és nem tudtak mit válaszolni. ⁹ Aztán folytattam: "Amit tesztetek, az nem helyes. Nem akartok Istenünk félelmében élni, hogy elkerüljétek az ellenséges népek gyalázkodásait? ¹⁰ Magam is, testvéreim és embereim is adtunk nekik pénzt és gabonát, s most elengedjük nekik ezt a tartozást. ¹¹ Adjátok nekik késedelem

nélkül vissza a földjüket, szőlőjüket, olajfájukat és házukat. Engedjétek el nekik, amivel pénzben, gabonában, borban és olajban tartoznak nektek, amit kölcsönadtatok nekik." ¹² Így válaszoltak: "Visszaadjuk, nem követelünk tőlük többé semmit, s úgy teszünk, ahogy mondtad." Erre megeskettem őket - miután odahívtam a papokat -, hogy ígéretük szerint járnak el. ¹³ Majd kiráztam köntösömet és ezt mondtam: "Isten így rázzon ki házából, vagyonából minden embert, aki nem tartja meg ezt az ígéretet. Ilyen kirázott és üres legyen!" Az egész gyülekezet ráfelelte: "Úgy legyen!" -, és dicsőítette az Urat. A nép pedig a határozat értelmében járt el. ¹⁴ Attól a naptól kezdve, amikor a király Júda földjének helytartójává rendelt, Artaxerxész király 20. évétől a 32. évig - tizenkét éven át -, sem magam, sem testvéreim sohasem ettük a kormányzó kenyerét. ¹⁵ A régi kormányzók ugyanis, akik előttem voltak, súlyos terheket raktak a népre. Minden napra 40 sékel ezüstöt szedtek tőlük kenyérre való járandóság címén, és szolgálk is szorongatták a népet. Én nem tettem így, istenfélelemből. ¹⁶ A fal építésekor is kivettem részemem a munkából, jöllehet nem vettem magamnak földet. S embereim is mind megfoglák a dolog végét. ¹⁷ A vezetők és az előljárók asztalomnál étkeztek, mintegy százötven férfi, nem számítva azokat, akik a környező népek közül csatlakoztak hozzánk. ¹⁸ Naponta elkészítettek a költségemre egy ökröt, hat hízott kost s szárnyasokat. Ezenkívül minden tizedik napon hoztak rengeteg tömlő bort. Mindezek ellenére sohasem vettem fel a kormányzói járandóságot, mert nehéz munka nehezedett a népre. ¹⁹ Emlékezzél meg, Istenem, a javamra arról, amit ezért a népért tettem. 6. fejezet (Neh6)

¹ Amikor Szanaballat, Tóbiás, az arab Gesem és a többi ellenségünk megtudta, hogy fölépítettem a falat, s többé már nincs rajta rés - csak a kapuszárnyakat nem szereltem akkor még föl -, ² Szanaballat és Gesem ezt az üzenetet küldték: "Gyere el, találkozzunk Hak-Kefirimben, az Ono völgyében." Az volt a szándékuk, hogy elbánjanak velem. ³ Követeket küldtem hozzájuk ezzel az üzenettel: "Nagy munkában vagyok, nem tudok elmenni. Abbamaradna a munka, ha itt hagynám, s elmennék hozzátok." ⁴ Négyyszer intézték hozzám ugyanezt a meghívást, és én mindig ugyanazt a választ adtam nekik. ⁵ Akkor Szanaballat ötödször is elküldte hozzám szolgáját, nyílt levél volt a kezében. ⁶ Ezt írta benne: "A népek között az a hír terjedt el - Gasmu is megerősíti -, hogy te és a zsidók fel akartok lázadni. Azért építetted föl a falat, mert te akarsz a királyuk lenni. ⁷ Prófétákat rendeltél, hogy Jeruzsálemben hirdessék rólad: Júdának királya van. Ez a hír eljut a király füléhez, ezért gyere, tanácskozzunk egymással!" ⁸ Én azonban ezt a választ küldtem neki: "Semmi sem történt meg abból, amit állítasz, csak te találtad ki." ⁹ Meg akartak félemlíteni minket, és azt gondolták: "Kezük abbahagyja a munkát és

nem fejezik majd be." De ellenkezőleg, erőt gyűjtöttem kezembe. ¹⁰ Egyik nap elmentem Metabel fiának, Delajának a fiához, Semajához, aki akadályozva volt. Így szólt: "Menjünk az Isten házába, a templom belsejébe, s zárjuk be jól a templom ajtait! Mert eljönnek és megölnék! Igen, ma éjszaka eljönnek, megölnék!" ¹¹ De én azt válaszoltam: "Elmenekülhetne olyan ember, mint én? Hogyan mehetne be a templomba a magamfajta ember, hogy megmentse életét? Nem megyek be." ¹² Világosan láttam ugyanis, hogy nem Isten küldte, hanem csak azért mondta rám ezt a prófétai szózatot, mert Tóbiás megvesztegette, ¹³ hogy félelmemben így tegyek és vétkezzem. Ürügyül szolgált volna nekik rosszindulatú megszólásra, arra, hogy gyalázhassanak. ¹⁴ Emlékezzél, Istenem, Tóbiásra, tettei szerint és Noadja prófétaasszonyra is, és a többi prófétára, aki el akart rettenteni! ¹⁵ Ötvenkét nap alatt, Elul hónap huszonötödik napján elkészült a fal. ¹⁶ Amikor ellenségeink ezt mind megtudták, és a körülöttük levő nemzetek látták, nagy csoda volt a szemükben. Tudatára ébredtek, hogy Istenünk vitte véghez ezt a művet. ¹⁷ Ebben az időben Júda több előkelő embere számos levelet küldött Tóbiáshoz, és Tóbiástól is érkeztek (levelek) őhözájuk. ¹⁸ Júdeában ugyanis sokan szövetségben voltak vele, mert Ara fiának, Sekanjának volt a veje, a fia, Jochanan pedig Berekja fiának, Mesullamnak a lányát vette feleségül. ¹⁹ Még magasztalták is előttem jó tulajdonságait, és hírül vitték neki szavaimat. Tóbiás leveleket küldözgetett, hogy megfélemlítsen. 7. fejezet (Neh7)

¹ Amikor elkészült a fal, és föltettem a kapuszárnyakat, öröket (valamint énekeseket és levitákat) állítottam a kapukhoz. ² Jeruzsálem kormányzását testvéremre, Hananira bíztam és a vár parancsnokára, Hananjára, mert ő a többenél is hűségesebb és istenfélőbb ember volt. ³ Így szóltam hozzájuk: "Jeruzsálem kapui ne legyenek nyitva addig, amíg a nap melegen nem tűz, és amikor még magasan van, be kell zárni és a kapuszárnyakat be kell reteszelni. Öröket kell állítani Jeruzsálem lakói közül, némelyeket őrhelyükre, másokat házuk elé." ⁴ A város tágas volt és nagy kiterjedésű, de lakossága gyér volt, és nem építettek benne házakat. ⁵ Azt a gondolatot sugallta Istenem, hogy hívjam össze a főembereket, az előljárókat és a népet, és vegyem őket számba. Kezembe került azoknak a jegyzéke, akik először tértek vissza. Ebben ezt találtam megírva: ⁶ A tartományba való emberek, akik visszatértek a fogságból és a száműzetésből, ahova Babilon királya, Nebukadnezár hurcolta őket, hazatértek Jeruzsálembe és Júdeába, ki-ki a maga városába. ⁷ Zerubbábellal, Jesuával, Nehemiással, Azarjával, Raamjával, Nahmanival, Mordekaival, Bilsannal, Miszperettel, Bigvaival, Nehummal, Baanával érkeztek. A férfiak száma Izrael népéből: ⁸ Paros fiai: kétezer-százhetvenkettő; ⁹ Sefatja fiai: háromszázhetvenkettő; ¹⁰ Arat fiai:

hatszázötvenkettő; ¹¹ Pahat-Moáb fiai, azaz Jesua és Joáb fiai: kétezer-nyolcszáztizennyolc; ¹² Elám fiai: ezerkétszázötvennégy; ¹³ Zattu fiai: nyolcszáznegyvenöt; ¹⁴ Zakkai fiai: hétszázhatvan; ¹⁵ Binnui fiai: hatszáznegyvennyolc; ¹⁶ Bebai fiai: hatszázhuszonnyolc; ¹⁷ Azgad fiai: kétezer-háromszázhuszonkettő; ¹⁸ Adonikam fiai: hatszázhatvanhét; ¹⁹ Bigvai fiai: kétezerhatvanhét; ²⁰ Adin fiai: hatszázötvenöt; ²¹ Ater, vagyis Hiszkija fiai: kilencvennyolc; ²² Hasum fiai: háromszázhuszonnyolc; ²³ Beszai fiai: háromszázhuszonnégy; ²⁴ Harif fiai: száztizenkettő; ²⁵ a gibeoniak: kilencvenöt; ²⁶ Betlehem és Netofa lakói: száznyolcvannyolc; ²⁷ Anatot lakói: százhuszonnyolc; ²⁸ Bet-Azmavet lakói: negyvenkettő; ²⁹ Kirjat-Jearim, Kefira és Beerot lakói: hétszáznegyvenhárom; ³⁰ Rama és Geba lakói: hatszázhuszonegy; ³¹ Mikmasz lakói: százhuszonkettő; ³² Bétel és Ai lakói: százhuszonhárom; ³³ Nebo fiai: ötvenkettő; ³⁴ a másik Elám fiai: ezerkétszázötvennégy; ³⁵ Harim fiai: háromszázhusz; ³⁶ Jerikó lakói: háromszáznegyvenöt; ³⁷ Lod, Hadid és Ono lakói: hétszázhuszonegy; ³⁸ Szenaa fiai: háromezer-kilencszázharminc. ³⁹ A papok: Jedeja fiai, vagyis Jesua háza: kilencszázhetvenhárom; ⁴⁰ Immer fiai: ezerötvenkettő; ⁴¹ Paschur fiai: ezerkétszáznegyvenhét; ⁴² Harim fiai: ezertizenhét. ⁴³ A leviták: Jesua fiai, vagyis Kadmiel, Binnui, Hodja: hetvennégy. ⁴⁴ Az énekesek: Aszaf fiai: száznegyvennyolc. ⁴⁵ A kapuőrök: Sallum fiai, Ater fiai, Talmon fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sobai fiai: százharmincnyolc. ⁴⁶ A templomszolgák: Sziha fiai: Haszufa fiai, Tabbat fiai, ⁴⁷ Kerosz fiai, Szia fiai, Padon fiai, ⁴⁸ Lebana fiai, Hagaba fiai, Salmai fiai, ⁴⁹ Hanan fiai, Giddel fiai, Gahar fiai, ⁵⁰ Reaja fiai, Reszin fiai, Nekoda fiai, ⁵¹ Gazzam fiai, Uzza fiai, Paszéah fiai, ⁵² Beszai fiai, a Meuniták fiai, a Nefisziták fiai, ⁵³ Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai, ⁵⁴ Baszlut fiai, Mehira fiai, Harsa fiai, ⁵⁵ Barkosz fiai, Sziszra fiai, Temah fiai, ⁵⁶ Nesziah fiai, Hatifa fiai. ⁵⁷ Salamon szolgáinak fiai: Szotai fiai, Szoferet fiai, Perida fiai, ⁵⁸ Jaala fiai, Darkon fiai, Giddel fiai, ⁵⁹ Sefatja fiai, Hattil fiai, Pokeret-Hasz-Szebajim fiai, Amon fiai. ⁶⁰ A templomszolgák és Salamon szolgái összesen: háromszázkilencvenkettő. ⁶¹ A következők Tel-Melahból, Tel-Harsából, Kerubból, Addonból és Immerből vonultak ki, s nem tudták igazolni, hogy családjuk és nemzetségük Izraelből származott: ⁶² Delaja fiai, Tóbiás fiai, Nekoda fiai: hatszáznegyvenkettő. ⁶³ A papok közül Hobajja fiai, Hakkosz fiai, Barzilláj fiai - ez a gileádi Barzilláj lányai közül vett magának feleséget és tőle kapta nevét. ⁶⁴ Ezek az emberek keresték nemzetségük iratait, de nem találták, ezért kizárták őket, mint tisztátalanokat a papi szolgálatból. ⁶⁵ A kormányzó megtiltotta nekik, hogy a szent eledelekből egyenek, amíg nem támad pap az urimhoz és a tummimhoz. ⁶⁶ Az egész gyülekezet negyvenkétezer-háromszázhatvan személyből állott, ⁶⁷ nem számítva szolgálóikat, szolgálóikat, akik hétezer-háromszázharminceten voltak. Volt

velük kétszáznegyvenöt énekes és énekesnő. ⁶⁸ A lovak száma hétszázharminchatot tett ki, az öszvéreké kétszáznegyvenötöt, a tevéké négyszázharmincötöt, számaraik száma pedig hatezer-hétszázhusz volt. ⁶⁹ A családfők közül némelyek önkéntes adományokat ajánlottak föl az építéshez. A kormányzó 1000 drachma aranyat, ötven csészét, ötszázharminc papi ruhát adott a kincshez. ⁷⁰ A családfők 20 000 drachma aranyat és 2200 mina ezüstöt adtak a munkálatokra szánt kincsekhez. ⁷¹ Amit a többi nép adományozott, az 20 000 drachma aranyat, 2000 mina ezüstöt és hatvanhét papi ruhát tett ki. ⁷² A papok, a leviták és a nép egy része Jeruzsálemben telepedett le, a kapuőrök, az énekesek, a templomszolgák és Izrael többi fiai pedig városaikban. Közeledett a hetedik hónap. 8. fejezet (Neh8)

¹ Akkor egy emberként összegyűlt az egész nép a Víz-kapu előtti térségen. Felszólították Ezdrás papot, hogy hozza elő Mózes törvénykönyvét, amelyet az Úr rendelt Izraelnek. ² Akkor Ezdrás a férfiak, a nők és mindazok gyülekezete elé tárta a törvénykönyvet, akik meg tudták érteni. A hetedik hónap első napja volt. ³ A Víz-kapu előtti térségen reggeltől délig olvasott belőle a férfiaknak, a nőknek és mindazoknak, akik meg tudták érteni. Az egész nép figyelt a törvény könyvére. ⁴ Ezdrás írástudó felállt az erre a célra készült faállványra. Jobbja felől Mattitja, Sema, Anaja, Urija, Hilkija és Maaszeja állt, balján Pedaja, Misael, Malkija, Hasum, Hasbaddana, Zakariás és Mesullam. ⁵ Ezdrás kinyitotta a könyvet az egész nép szeme láttára - magasabban állt ugyanis, mint a nép -, s amikor kinyitotta, az egész nép felállt. ⁶ Akkor Ezdrás áldotta az Urat, a nagy Istent, s az egész nép kitárt kézzel ráfelelte: ámen, ámen, ámen, majd mélyen meghajoltak, s földre borulva imádták az Urat. ⁷ [Jesua, Bani, Serebja, Jamin, Akkub, Sabtai, Hodija, Maaszeja, Kelita, Azarja, Jozabad, Hanan, Pelaja, akik leviták voltak, kifejtették a törvényt a népnek. Közben a nép a helyén állt.] ⁸ Ezdrás felolvasott az Isten törvénykönyvéből, lefordította és megmagyarázta az értelmét, úgyhogy meg is értették, amit felolvasott. ⁹ Akkor [Nehemiás, a kormányzó], Ezdrás pap és írástudó, s a leviták, akik a népet tanították, így szóltak az egész néphez: "Ez a nap az Úrnak, a ti Isteneteknek van szentelve. Ne szomorkodjatok hát és ne sírjatok!" Mert amikor a törvény szavait meghallotta, az egész nép sírt. ¹⁰ Így szólt továbbá hozzájuk: "Menjetek és egyetek zsíros ételeket és igyatok édes italokat! Küldjete belőle azoknak is, akik nem készítettek! Ez a nap ugyanis szent a mi Urunknak. Ne szomorkodjatok, hiszen az Úrban való öröm az erősségetek." ¹¹ A leviták meg csitították az egész népet ezekkel a szavakkal: "Csendesedjete el, mert ez a nap szent. Ne szomorkodjatok!" ¹² Erre az egész nép elment, hogy egyék, igyék, megossza az ételt és a nagy örömek szentelje magát, mert megértették a tanítást, amelyet hirdettek nekik. ¹³ Másnap az

egész népből a családfők, a papok és a leviták Ezdrás írástudó köré gyűltek, hogy fejtse ki nekik a törvény szavait. ¹⁴ Azt találták a törvényben megírva, amit az Úr Mózes által parancsolt, hogy Izrael fiai a hetedik hónap ünnepén lakjanak lombsátorban. ¹⁵ Mihelyt ezt megtudták, kihirdették minden városukban és Jeruzsálemben: "Menjetek ki a hegyekbe, szedjetekek olajfaágakat, fenyő-, mirtusz- meg pálmaágakat és más leveles ágakat, s csináljatok belőlük sátrat, amint meg van írva." ¹⁶ A nép kivonult, ágakat szedett és sátrat csinált, ki-ki a háza tetején, az udvarában, az Isten házában előcsarnokában, a Víz-kapu előtti téren és az Efraim-kapu előtti téren. ¹⁷ Az egész közösség - mindenki, aki csak hazatért a fogságból - csinált sátrat, és a sátorban lakott. Izrael fiai nem tettek így Nun fiának, Józsuénak napjaitól kezdve egészen eddig a napig. Igen nagy volt az örömük. ¹⁸ Ezdrás mindennap felolvasott az Isten törvénykönyvéből, az első naptól az utolsóig. Hét napon át ülték az ünnepet. A nyolcadik napon ünnepélyes összejövetelt tartottak az előírás szerint. 9. fejezet (Neh9)

¹ Ennek a hónapnak huszonnegyedik napján Izrael fiai összegyűltek, vezeklőruhát öltöttek, hamut szórtak a fejükre és böjtöltek. ² Izrael nemzetsége elkülönült az idegenek fiaitól. Odaálltak és megvallották bűneiket és atyáik tévelygéseit. ³ [Odaálltak a helyükre, s a nap negyedréssében felolvastak az Úrnak, az ő Istenüknek törvénykönyvéből, aztán a nap egy másik negyedréssében bűnvallomást tartottak, s leborultak az Úr, az ő Istenük előtt.] ⁴ [Jesua, Binnui, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani, Kenani fölálltak a leviták emelvényére, s hangosan szólították az Urat, az ő Istenüket. ⁵ Aztán így szóltak a leviták, Jesua, Kadmiel, Bani, Hasabnia, Serebja, Hodijja, Sebanja és Petahja: "Keljetekek föl, s magasztaljátok az Urat, a mi Istenünket!"] Aldott legyen dicsőséges neved, amely fölötte van minden áldásnak és dicséretnek! ⁶ Te vagy, Uram, az Egyetlen! Te alkottad az eget, az egek egét és minden seregét, a földet és mind, ami rajta van, a tengereket és mind, ami bennük van. Te éltetsz mindent, és az égi sereg hódol előtted. ⁷ Uram, te vagy az Isten, aki kiválasztottad Ábrámot, kivezted a káldeai Urból, és az Ábrahám nevet adtad neki. ⁸ Hűségesnek találtad szívét és szövetséget kötöttél vele, hogy neki adod a kánaániak, a hetiták, az amoriták, a periziták, a jebuziták és a gírgasiták földjét, neki és utódainak. Meg is tartottad szavadat, mert igaz vagy. ⁹ Láttad atyáink nyomorát Egyiptomban, s meghallottad kiáltásukat a Sás-tengernél. ¹⁰ Jeleket és csodákat műveltél a fáraó ellen, összes szolgáján és országa egész népén, mert tudtad, milyen galádul bánt velük. Nevet szereztél magadnak, amely ma is megvan. ¹¹ Megnyitottad a tengert előttük: száraz lábbal keltek át a tengeren. A mélységbe taszítottad üldözőiket, mint valami követ, a vad vizekbe. ¹²

Felhőoszloppal vezetted őket nappal, és lángoszloppal éjszaka. Megvilágítottad előttük az utat, amelyen menniük kellett. ¹³ Alászálltál a Sínai-hegyre, s beszéltél velük az égből. Igazságos rendelkezéseket, biztos törvényeket, nagyszerű parancsokat és előírásokat adtál nekik. ¹⁴ Megismertetted velük szent szombatodat, utasításokat, parancsokat és törvényt adtál nekik, Mózes szolgád által. ¹⁵ Kenyeret adtál nekik az égből éhségük csillapítására, vizet fakasztottál a sziklából szomjuk oltására. Megparancsoltad, hogy menjenek, s vegyék birtokba a földet, amelyre megesküdtél, hogy nekik adod. ¹⁶ Atyáink azonban gögjükben szembeszegültek, megkeményítették nyakukat, nem engedelmeskedtek parancsaidnak. ¹⁷ Vonakodtak engedelmeskedni, megfélemltek csodáidról, amelyeket értük tettél. Megkeményítették nyakukat, s fejükbe vették, hogy visszatérnek szolgaságukba, Egyiptomba. De te megbocsátó Isten vagy, irgalmas és könyörületes, hosszan tűrő és végtelenül jó: nem hagytad el őket. ¹⁸ Amikor öntött borjút csináltak maguknak, és azt mondogatták: "Ez az istened, aki kihozott Egyiptomból", [s így nagy istenkáromlást követtek el], ¹⁹ te nagy irgalmasságodban nem hagytad el őket a pusztában: a felhőoszlop nem tűnt el előlük, továbbra is vezette őket nappal az úton; s a tűzoszlop sem éjjel, hanem megvilágította előttük az utat, amelyen menniük kellett. ²⁰ Megadtad nekik jó lelket, hogy okossá tegye őket. Nem tagadtad meg szájuktól mannádat, és szomjúságukban vizet juttattál nekik. ²¹ Negyven évig gondot viseltél rájuk a pusztában, nem szenvedtek hiányt semmiben, ruhájuk nem vásott el, lábuk nem törött fel. ²² Királyságokat és népeket juttattál nekik, és nekik adtad őket tartományul. Elfoglalták Hesbon királyának, Szichonnak földjét, Básán királyának, Ognak földjét. ²³ Megsokasítottad fiaikat, mint égen a csillagokat, és bevezetted őket a földre, amelyről azt mondtad atyáiknak, hogy menjenek és vegyék birtokukba. ²⁴ Fiaik bevonultak és elfoglalták az országot. Megaláztad előttük az ország lakóit, a kánaániakat, kezükbe adtad őket, királyaikat s az ország népeit, hogy bánjanak velük tetszésük szerint. ²⁵ Megerősített városokat és termékeny földet szereztek, mindenféle jóval teli házakat örököltek, megásott ciszternákat, szőlőket és olajfákat, s rengeteg gyümölcstermő fát. Ettek, jóllaktak, meghíztak, dúskálkodtak nagy jóságodból. ²⁶ De engedetlenek lettek, föllázadtak ellened, semmibe vették törvényeidet, prófétáidat meg, akik intették őket, hogy térjenek vissza hozzád, megölték, [így nagy istenkáromlást követtek el]. ²⁷ Ezért elnyomóik kezébe adtad őket, akik aztán megsanyargatták őket. Szorongatásuk idején hozzád kiáltottak, s te meghallgattad őket az égből. Nagy irgalmadban újra meg újra szabadítót küldtél nekik, akik kiszabadították őket elnyomóik kezéből. ²⁸ Amikor nyugalomuk volt, újra gonoszságra vetemedtek. Ellenségeik hatalmába adtad őket, akik zsarnokoskodtak fölöttük. Újra hozzád kiáltottak, és te

meghallgattad őket az égből: irgalmadban számtalanszor megszabadítottad őket. ²⁹ Intetted őket, hogy térjenek vissza törvényedhez, de kevélyen ellenszegültek. Nem hallgattak parancsaidra, vétkeztek törvényeid ellen, amelyek életet adnak az embernek, ha megtartja őket. Lázadoztak ellened, megkeményítették nyakukat és nem engedelmeskedtek. ³⁰ Türelmes voltál velük számos éven át. Figyelmeztetted őket lelked által és prófétáid szavával. De nem hallgattak rád, azért az országok népeinek kezébe adtuk őket. ³¹ Nagy irgalmasságodban azonban nem pusztítottad, nem hagytad el őket. Mert könyörületes és jóságos Isten vagy. ³² Most, ó Istenünk, te nagy, hatalmas és félelmetes Isten, aki megtartod szövetségedet és irgalmadat, ne vedd semmibe a sok megpróbáltatást, ami ért bennünket, királyainkat és vezéreinket, papjainkat és prófétáinkat, egész népedet, az asszír királyok idejétől mind a mai napig. ³³ Ami történt velünk, mindenben igazságos voltál. Mert megmutattad hűségedet, mi mégis gonoszságra vetemedtünk. ³⁴ Királyaink, fejedelmeink, papjaink és atyáink nem követték törvényedet, nem ügyeltek parancsaidra és utasításaidra, amelyeket adtál nekik. ³⁵ Volt királyságuk, elhalmoztad őket jótéteményeiddel, adtál nekik kiterjedt és termékeny földet, mégsem szolgáltak neked, nem fordultak el gonosz tetteiktől. ³⁶ Nézd, ma szolgák vagyunk! Szolgák vagyunk azon a földön, amelyet atyáinknak adtál, hogy élvezzék gyümölcseit és javait. ³⁷ Terményei a királyok hasznára vannak, akiket bűneink miatt rendeltél fölénk, s kedvük szerint bánnak testünkkel és állatainkkal, mi meg nagy nyomorúságban vagyunk. 10. fejezet (Neh10)

¹ Ezek miatt szilárd szövetséget kötünk, és írásba is foglaljuk. A pecsétetes íráson rajta vannak vezetőink, levitáink és papjaink... ² A pecsétetes íráson ott szerepelnek Hakalja fia, Nehemiás és Cidkija, ³ Szeraja, Azarja, Jeremiás, ⁴ Paschur, Amarja, Malkija, ⁵ Hattus, Sebanja, Malluk, ⁶ Harim, Meremot, Obadja, ⁷ Dániel, Ginneton, Baruk, ⁸ Mesullam, Abija, Mijamin, ⁹ Maszja, Bilgai, Semaja - ezek a papok. ¹⁰ Aztán a leviták: Azanja fia, Jesua, Henedad fiai közül Binnui, Kadmiel, ¹¹ továbbá testvérei: Sekanja, Hodavja, Kelita, Pelaja, Hanan, ¹² Mika, Rehob, Hasabja, ¹³ Zakkur, Serebja, Sebanja, ¹⁴ Hodija, Bani, Kenani. ¹⁵ A nép vezetői: Paros, Pahat-Moab, Elem, Zattu, Bani, ¹⁶ Bunni, Azgad, Bebai, ¹⁷ Adonija, Bigvai, Adin, ¹⁸ Ater, Hiszkija, Azzur, ¹⁹ Hodija, Hasum, Beszai, ²⁰ Harif, Anatot, Nobai, ²¹ Magpias, Mesullam, Hezir, ²² Meshezabel, Cádok, Jaddua, ²³ Pelatja, Hanan, Anaja, ²⁴ Hosea, Hananja, Hassub, ²⁵ Hallohes, Pilha, Sobek, ²⁶ Rehum, Hasabna, Masszeja, ²⁷ Ahija, Hanan, Anan, ²⁸ Malluk, Harim, Baana. ²⁹ ...de ugyanúgy a nép többi része is, a papok és a leviták, a kapuőrök, énekesek, templomszolgák, vagyis mind, akik az ország népeitől elkülönültek, s az Isten törvényéhez ragaszkodtak, valamint ezeknek a feleségük, a fiaik és a lányaik, mind, akik érett korúak

voltak, ³⁰ csatlakoztak testvéreikhez és előljáróikhoz, s átokkal és esküvel kötelezték magukat, hogy az Isten törvénye szerint élnek, amelyet Mózes, az Isten szolgája által adott, s megtartják az Úrnak, a mi Istenünknek minden parancsát, utasítását és törvényét. ³¹ Különösen: többé nem adják lányainkat a föld népének, s lányainkat se vesszük többé fiainknak feleségül. ³² Ha az ország népei árut vagy bármilyen élelmet hoznak szombati napon árulni, sem szombaton, se más szent napon nem vesszük meg tőlük. A hetedik évben lemondunk a föld terméséről és semmiféle adósságot nem hajtunk be. ³³ Törvénnyel kötelezzük magunkat, hogy évente egyharmad sékelt adunk Istenünk temploma javára: ³⁴ a kitett kenyerekre, az állandó ételáldozatokra, az állandó égőáldozatokra, a szombati áldozatokra, az újhold napjára és az ünnepekre előírt áldozatokra, a közösségi áldozatokra, az engesztelő áldozatokra, hogy kiengesztelődést szerezzenek Izraelnek - vagyis Istenünk házának különféle szükségleteire. ³⁶ Elhozzuk az Úr házába minden évben földünk első termését, s minden fa első gyümölcsét. ³⁷ Ugyanígy elsőszülött fiainkat, s állataink elsőszülötteit is, amint meg van írva a törvényben, elhozzuk barmaink és nyájaink elsőszülötteit az Isten házába a papoknak, akik Istenünk házában ellátják a szolgálatot. ³⁸ Ezenkívül örleményeinknek, fáink gyümölcsének, az új bornak és az olajnak a legjavát is elhozzuk a papoknak, Istenünk házának kamráiba, földjeink tizedét pedig a levitáknak. A levitáknak maguknak kell összeszedniük a tizedet minden városban, ahol földet művelnek. ³⁹ Egy pap, Áron egy fia kísérje a levitákat, amikor a tizedet szedik. A leviták szolgáltassák be tizedük tizedét Istenünk házába, a kincstár kamráiba. Neh 10.40ab Ezekbe a kamrákba kell Izrael fiainak és Lévi fiainak a gabona, az újbor és az olaj járandóságot vinni. Ott vannak a szentély edényei, a szolgálatot teljesítő papok, a kapuőrök és az énekesek is. ³⁵ Sorsot vetünk - a papok, a leviták és a nép - az áldozati fának a szállítása dolgában, s a családok rendjében meghatározott időben minden évben Istenünk házához szállítjuk, hogy elégjen az Úr, a mi Istenünk oltárán a törvény előírása szerint. ^{40c} Többé nem hanyagoljuk el Istenünk házát. 11. fejezet (Neh11)

Neh 11.... ¹ A nép vezetői Jeruzsálemben telepedtek le, a nép többi része meg sorsot vetett, hogy tízből egy ember Jeruzsálembé, a szent városba jöjjön lakni, a többi kilenc pedig maradjon a városokban. ² A nép áldotta azokat az embereket, akik önként ajánlkoztak, hogy Jeruzsálemben telepszenek le. ³ Ezek a tartomány fejei, akik Jeruzsálemben és Júda városaiban telepedtek le, ki-ki a saját birtokán, a maga városában: Izrael, a papok, a leviták, a templomszolgák és Salamon szolgáinak fiai. ⁴ Jeruzsálemben laktak Júda és Benjamin fiai. Júda fiai közül: Ataja, Uzzijának a fia, az Sefatja fia, az pedig Mahalalel fia Perc fiai közül; ⁵ Maaszeja, Báruknek a fia, (aki) Kolhozé fia

volt, az Hazaja fia, az Adaja fia, az Jojarib fia, az Zakariás fia, az pedig Sela fia. ⁶ Perecnek Jeruzsálemben letelepedett fiai összesen négyszázhatvannyolc hadba vonulásra alkalmas férfit tettek ki. ⁷ Benjamin fiai közül: Szallu, Mesullamnak a fia, (aki) Joed fia volt, az Pedaja fia, az pedig Izajás fia; ⁸ testvéreikkel kilencszázhuszonnyolc hadviselésre alkalmas férfit tettek ki. ⁹ Zikri fia, Joel volt az előljárójuk, és Hasszenua fia, Júda volt a város második előljárója. ¹⁰ A papok közül Jojakim fia, Jedaja, ¹¹ (aki) Szeraja fia volt, az Hilkiya fia, az Mesullam fia, az Cádok fia, az Isten házának előljárója; ¹² a testvéreikkel, akik a templom szolgálatát látták el, nyolcszázhuszonketten; Adaja, Jeroham fia, (aki) Pelalja fia volt, az Amszi fia, az Zakariás fia, az Passur fia, az pedig Malkija fia; ¹³ a testvéreikkel, a családok fejeivel kétszáznegyvenketten; Amaszai, Azareelnek a fia, (aki) Ahzai fia volt, az Mesillemot fia, az meg Immer fia; ¹⁴ a testvéreikkel százhuszonnyolc hadba vonulásra alkalmas férfi. Zabdiel, Haggadolnak a fia volt az előljárójuk. ¹⁵ A leviták közül: Semaja, Hassubnak a fia, (aki) Azzikam fia volt, az Hasabja fia, az meg Bunni fia; ¹⁶ a leviták előljárói közül Sabtai és Jozabad a templom külső ügyeit intézték. ¹⁷ Mattanja, Mikának a fia, (aki) Zabdi fia volt, az meg Aszaf fia - ő vezette imádság közben a dicsőítő énekeket, továbbá Babukja, a testvérek közül a második; Obadja, Sammuának a fia, (aki) Galal fia volt, az meg Jedutun fia. ¹⁸ A szent városban élő leviták száma összesen: kétszáznyolcvannégy. ¹⁹ A kapuőrök: Akkub, Talmon és testvéreik, akik a kapuknál őrséget álltak: százhetvenkettő. ²¹ A templomszolgák az Ófelen laktak. Sziha és Gispa volt a templomszolgák előljárója. ²² A levitáknak Jeruzsálemben Uzzi volt a felügyelőjük, Baninak a fia, (aki) Hasabja fia volt, az Mattanja fia, az meg Mika fia Aszaf fiai közül, akik énekesek voltak az Isten házának szolgálatában. ²³ Ebben a dologban királyi rendelet intézkedett, az határozta meg az énekesek napi szolgálatát. ²⁴ Mesezabeel fia, Petahja volt a király megbízottja a nép minden ügyében, aki Júda fiának, Zerahnak a fiai közé tartozott. ²⁰ Izraelből a többiek, a papok és leviták Júda többi városaiban telepedtek le, ki-ki a maga birtokán, ²⁵ a határaikban szétszórt tanyákon. Júda fiai közül némelyek Kirjat-ha-Arbában és a hozzá tartozó helységeken telepedtek le, Dibonban és a hozzá tartozó helységeken, Jekhabszeelben és a hozzá tartozó helységeken, ²⁶ Jesuában, Moladában, Bet-Peletben, ²⁷ Haszar-Sualban, Beersebában és a hozzá tartozó helységeken, ²⁸ Ciklágban, Mechonában, és a hozzá tartozó helységeken, ²⁹ Ain-Rimmonban, Szoreában, Jarnutban, ³⁰ Zanoachban, Adullamban és falvaiban, Lachisban és vidékén, Azekában és a hozzá tartozó helységeken. Tehát Beersebától a Hinnom völgyéig telepedtek le. ³¹ Benjamin fiai Gebában, Mikmaszban, Ajjában és Bételben, valamint az ezekhez tartozó helységeken, ³² Anatótban, Nobban, Ananjában, ³³ Hacorban, Rámában, Gittajimban, ³⁴ Hadidban, Szehoimban,

Neballatban, ³⁵ Lodban és Onoban, valamint a Kézművesek völgyében laktak. ³⁶ Levita csoportok Júdában is, Benjaminban is voltak. 12. fejezet (Neh12)

¹ Ezek a papok és leviták tértek vissza Sealtiel fiával, Zerubbábellal és Jesuával: Szeraja, Jeremiás, Ezdrás, ² Amarja, Malluk, Hattus, ³ Sekanja, Harim, Meremot, ⁴ Iddo, Ginneton, Abija, ⁵ Mijamin, Maadja, Bilga, ⁶ Semaja, továbbá Jojarib, Jedaja, ^{7a} Szallai, Amok, Hilkija, Jedaja. ⁸ A leviták: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebja, Júda, Mattanja - ez utóbbi vezette testvéreivel a dicsőítő énekeket, ⁹ ugyanakkor Bakbukja, Unni és testvérei velük szemben álltak, osztályuknak megfelelően. ^{7b} Ezek voltak a papok és testvéreik fejei Jesua idejében. ¹⁰ Jesua Jojakimot nemzette, Jojakim Eljasibot nemzette, Eljasib Jojadát nemzette, ¹¹ Jojada Johanant nemzette és Johanant Jaddut nemzette. ¹² Jojakim idejében ezek voltak a papi családok fejei: Szeraja családjáé Meraja, Jeremiás családjáé Hananja, ¹³ Ezdrás családjáé Mesullam, Amarja családjáé Jehohanan, ¹⁴ Malluk családjáé Jonatán, Sekanja családjáé József, ¹⁵ Harim családjáé Adna, Meremot családjáé Helkai, ¹⁶ Iddo családjáé Zakariás, Ginneton családjáé Mesullam, ¹⁷ Abija családjáé Zikri, Mijamin családjáé..., Maadja családjáé Piltai, ¹⁸ Bilga családjáé Samnua, Semaja családjáé Jenatan, ¹⁹ Jojarib családjáé Mattenai, Jedaja családjáé Uzzi, ²⁰ Szallu családjáé Kallai, Amok családjáé Éber, ²¹ Hilkija családjáé Hasabja, Jedaja családjáé Netaneel. ²² Eljasib, Jojada, Johanant és Jaddua korától a papi családok fejei föl vannak jegyezve a Krónikák könyvében egészen a perzsa Dárius uralkodásáig. ²³ Lévi fiai. A családfők föl vannak jegyezve a Krónikák könyvében egészen Johanannak, Eljasib fiának idejéig. ²⁴ A leviták vezetői: Hasabja, Serebja, Jesua, Binnui, Kadmiel és testvéreik, akik velük szemben álltak, amikor a dicsőítő és magasztaló énekeket énekelték és a hálaadást végezték Dávidnak, az Isten emberének rendelkezése szerint, egymással váltakozva. ²⁵ Mattanja, Bakbukja és Obadja. Mesullam, Talmon és Akkub voltak a kapuőrök, akik a kapuknál levő kamrákban őrködtek. ²⁶ Ezek Jesua fiának, Jojakimnak az idejében és Nehemiás kormányzó, valamint Ezdrás pap és írástudó idejében éltek. ²⁷ Jeruzsálem falának felszentelésére minden helységből összehívták a levitákat, hogy jöjjenek Jeruzsálembe, mert a felszentelést ujjongás s dicsőítő énekek közepette, cintányér, hárfa és citera kíséretében akarták megülni. ²⁸ Összegyűltek az énekesek - Lévi fiai - Jeruzsálem környékéről, a netofatiak falvaiból, ²⁹ Bet-Gilgalból, Geba és Azmavet vidékéről. Az énekesek ugyanis tanyákat építettek maguknak Jeruzsálem körül. ³⁰ A papok és leviták előbb maguk tisztálkodtak meg, majd megtisztították a népet, a kapukat és a falat is. ³¹ Meghagytam Júda előljáróinak, hogy menjenek föl a falakra, és két nagy menetet szerveztem. Az első jobb felé haladt a falon, a Szemét-kapu irányában. ³² Mögöttük ment

Hosaja és Júda előjáróinak egyik fele, ³³ továbbá Azarja, Ezdrás, Mesullam, ³⁴ Júda, Mijamin, Semaja és Jeremiás, ³⁵ akiket a papok közül választottunk ki, és elláttunk trombitával, azután Zakariás, Jonatánnak a fia, (aki) Semaja fia volt, az Mattanja fia, az Mikeás fia, az Zakkur fia, az meg Aszaf fia ³⁶ és testvérei: Semaja, Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Netaneel, Júda, Hanani, Dávidnak, az Isten emberének hangszereivel fölszerelve. Ezdrás, az írástudó haladt az élen. ³⁷ A Forrás-kapunál fölmentek Dávid városának a lépcsőin, a fal gerincén és Dávid házának feljáróján egészen a Víz-kapuig, kelet felé. ³⁸ A másik menet bal felé haladt, s a nép vezetőinek felével kísértem a fal gerincén a Kemence-torony fölött a Tér faláig, ³⁹ majd az Efraim-kapu, a Hal-kapu, Hananeel tornya fölött a Juh-kapuig. Az Őr-kapunál álltak meg. ⁴⁰ Azután a két kar felsorakozott az Isten házában. Én is melljük álltam az előjárók felével, ⁴¹ továbbá a papok: Eljakim, Maaszeja, Minjamin, Mikeás, Eljoenai, Zakariás, Hananja, trombitáikkal, ⁴² továbbá Maaszeje, Semaja, Eleazár, Uzzi, Jehohonan, Malkija, Elam és Ezer. Az énekeseket Jizrahja vezette. ⁴³ Ezen a napon nagy véresáldozatot mutattak be, és a nép ujjongott örömeiben, mert Isten nagy örömet szerzett nekik. Az asszonyok és a gyerekek is örültek, messze elhallatszott Jeruzsálem ujjongása. ⁴⁴ Ebben az időben embereket állítottak a felajánlott adományok és a tizedek tárolására szolgáló kamrákhoz, hogy oda gyűjtsék össze a papok és leviták részét, amely a falvak földjéről a törvény szerint megillette őket. Júda ugyanis örömét lelte a szolgálatot ellátó papokban és levitákban, ⁴⁵ mivel pontosan végezték az istentiszteletet és a tisztulás szertartásait, s ugyanígy az énekesek és a kapuőrök is, amint Dávid és fia, Salamon rendelte. ⁴⁶ Mert Dávid és Aszaf korától, nagyon régtől fogva voltak énekesek, akik dicsőítő és hálaénekeket zengtek Istennek. ⁴⁷ Zerubbábel és Nehemiás idejében egész Izrael megadta az énekeseknek és a kapuőröknek járandóságukat, napról napra. Megadták a szent járandóságot a levitáknak is, a leviták pedig Áron fiainak. 13. fejezet (Neh13)

¹ Abban az időben Mózes könyvéből olvastak fel a népnek. Ebben ezt találták megírva: Az ammonita és moábita sohasem léphet be az Isten közösségébe, ² mert nem fogadta Izrael fiait kenyérrel és vízzel, hanem fölbérelték ellene Bileámot, hogy átkozza meg őket, Istenünk azonban áldásra változtatta az átkot. ³ Amikor a törvényt hallották, kizártak Izraelből minden idegent. ⁴ Azelőtt Eljasib pap volt Istenünk házában a kamrák felügyelője. Rokonságban volt Tóbiással, ⁵ ezért berendezett neki egy tágas helyiséget, amelyben azelőtt az áldozati adományokat, a tömjént, az edényeket, a gabona-, bor- és olajtizedet, vagyis a leviták, énekesek és kapuőrök járandóságát meg a papok részét tartották. ⁶ Ebben az időben távol voltam Jeruzsálemtől, Artaxerxész, Babilon királyának 32. évében ugyanis visszamentem a királyhoz. Bizonyos idő elteltével engedélyt kértem a királytól az

eltávozásra, ⁷ és visszatértem Jeruzsálembe. Akkor láttam, mi gonoszsgot művelt Eljasib Tóbiás javára: az Isten házának előcsarnokában berendezett neki egy kamrát. ⁸ Ez nagy visszatetszést váltott ki belőlem, s a kamrából az utcára szórtam Tóbiás házának holmiját ⁹ és elrendeltem, hogy tisztítsák meg a kamrákat. Aztán visszahordattam oda az Isten házának edényeit, az áldozati adományokat és a tömjént. ¹⁰ Azt is megtudtam, hogy a leviták járandóságát nem adták meg, azok meg, a leviták és az énekesek, akiknek szolgálatot kellett volna teljesíteniük, a birtokukra szöktek. ¹¹ Megdorgáltam erre az előljárókat és így szóltam: "Miért hanyagoltátok el az Isten házát?" Majd újra összegyűjtöttem és visszarendeltem őket a helyükre. ¹² Akkor egész Júda elhozta a gabona-, bor- és olajtizedet az előcsarnok kamráiba. ¹³ A kamrákhoz állítottam Salamja papot, Cádok írástudót, Pedaja levitát és melléjük adtam Zakku fiát, Mattanja unokáját, Hanant, mert megbízhatónak tartották őket. Az ő feladatuk volt, hogy a szétoztást megejtsék testvéreik közt. ¹⁴ Emlékezzél meg rólam, Istenem, ne feledd el jótetteimet, amelyeket Istenem házáért és annak szolgálatáért tettem. ¹⁵ Ezekben a napokban láttam Júdában olyan embereket, akik szombaton odamentek a sajtóhoz, mások gabonakévéket hordtak, szamaraikra rakták őket, borral, szőlővel, fügével és más rakománnyal egyetemben, és szombaton Jeruzsálembe szállították. Figyelmeztettem őket, hogy ne árusítsanak élelmiszert. ¹⁶ Magában Jeruzsálemben az ott letelepedett tírusziak halat és mindenféle más árut hoztak, és szombaton árulták Júda fiainak. ¹⁷ Megdorgáltam Júda előljáróit és így szóltam hozzájuk: "Milyen gyalázatos dolgot műveltek megszegve a szombatot? ¹⁸ Nem így tettek atyáitok is, és nem ezért zúditotta ránc és erre a városra Istenünk ezt a sok bajt? S még fokozzátok az Izraelre zúduló haragot, amikor megszegitek a szombatot!" ¹⁹ Amint aztán Jeruzsálem kapuinál szombat előtt este beállt a szürkület, megparancsoltam, hogy a kapukat zárják be, és elrendeltem, hogy csak szombat elmúltával nyissák ki őket. Embereim közül néhányat a kapukhoz állítottam, hogy semmiféle terhet ne hozzanak be szombaton. ²⁰ Ezért a kereskedők és a különféle holmik árusítói egyszer-kétszer Jeruzsálemen kívül töltötték az éjszakát. ²¹ Emiatt megdorgáltam őket, és így szóltam hozzájuk: "Miért töltitek az éjszakát a fal mellett? Ha még egyszer megteszitek, kezet vetek rátok." Attól kezdve többet nem jöttek szombaton. ²² Megparancsoltam a levitáknak, hogy tisztuljanak meg, jöjjenek s őrizték a kapukat, hogy megszenteljék a szombatot. Ezért is emlékezzél meg rólam Istenem, és légy hozzám irgalmas nagy irgalmasságodban. ²³ Azt is láttam azokban a napokban, hogy a zsidók asdódi, ammonita és moábita nőket vettek feleségül. ²⁴ Gyermekeik fele az asdódi nyelvet beszélte, s már nem értették a zsidó nyelvet, hanem csak ennek vagy annak a népnek a nyelvét. ²⁵ Megdorgáltam és megátkoztam őket, némelyeket meg is vertem közülük, megtéptem hajukat, s megeskettem őket az Istenre: "Lányaitokat ne adjátok fiaiknak, és ne vegyetek feleséget lányaik közül

sem fiaitoknak, sem magatoknak. ²⁶ *Nem így vétkezett Izrael királya, Salamon is? Annyi nép között egyetlen király sem volt hozzá hasonló. Istene szerette, és Isten tette meg egész Izrael királyává. S az idegen asszonyok még őt is bűnre csábították.* ²⁷ *S most rólatok is azt kell hallani, hogy elkövetitek ezt a nagy gonoszságot: hűtlenek vagytok Istenünkhöz, idegen nőket vesztek feleségül?"* ²⁸ *Eljasib főpap fiának, Jojadának egyik fia a horonita Szaballatnak lett a veje. Ezért elűztem magamtól.* ²⁹ *Jusson eszedbe, Istenem, hogy az ilyenek beszennyezik a papságot s a papokkal és levitákkal kötött szövetséget!* ³⁰ *Így megtisztítottam őket minden idegentől. Visszaállítottam a szolgálati rendet a papok és leviták számára, mindenkinek a beosztása szerint.* ³¹ *Rendelkeztem az áldozati fa meghatározott időben való szállításáról és az első termésekről. Emlékezzél meg rólam, Istenem, a javamra! Tóbiás könyve*

1. fejezet (Tób1)

¹ Ez a könyv Tobit története, Tóbiel fiáé, aki Ananielnek volt a fia, az meg Babael fiáé, Aduelé, Aziel nemzetségéből, Naftali törzséből. ² Szalmanasszárnak, az asszírok királyának idejében Tibéből fogságba hurcolták. Ez Galileának felső részén, Kádes-Naftalitól délre fekszik, Hacor fölött nyugatra és Sefattól északra. ³ Én, Tobit, egész életemben igaz úton jártam, s a jót tettem. Bőven osztottam alamizsnát testvéreimnek és azoknak az embereknek, akik velem együtt kerültek az asszírok országába, Ninivébe. ⁴ Amikor még hazámban, Izrael országában éltem - akkor még fiatal voltam -, atyámnak, Naftalinak egész törzse elszakadt Dávid házától és Jeruzsálemtől, noha Izrael összes törzse közül rá esett a választás, hogy minden törzs ott mutassa be az áldozatot. A templom, az Isten lakóhelye minden törzs számára épült, örök időkre. ⁵ Testvéreim és Naftali háza a borjúnak áldoztak, amelyet Izrael királya, Jerobeám állított Dánban, Galilea hegyein. ⁶ Gyakran elzarándokoltam - egymagam - az ünnepekre Jeruzsálembe, amint egész Izraelnek előírja egy örök időkre szóló törvény, az első terméssel és az állatok elsőszülötteivel, a jószág tizedével és a birka első gyapjával. ⁷ Odaadtam Áron fiainak, a papoknak, hogy tegyék az áldozati oltárra. A bor és a gabona, az olaj, a gránátalma és az egyéb gyümölcs tizedét Lévi fiainak adtam át, akik Jeruzsálemben teljesítettek szolgálatot. A második tizedet hat egymás utáni éven át eladtam, aztán elmentem és felhasználtam Jeruzsálemben. ⁸ A harmadikat az árváknak, özvegyeknek és idegeneknek adtam, akik Izrael fiai között élnek. Minden harmadik esztendőben megajándékoztam őket vele, s megettük Mózes törvényének előírásaihoz híven, ahogyan apai nagyanyám, Debora tanított bennünket. Apám ugyanis meghalt, és árván maradtam. ⁹ Amikor elértem a férfikort, apám nemzetségéből vettem feleséget, Annának

hívták. Született tőle egy fiam, Tóbiásnak neveztem el. ¹⁰ Amikor engem is elhurcoltak Asszíriába, Ninivébe kerültem. Testvéreim és a nemzetségemből valók mind ettek a pogányok ételéből, ¹¹ én azonban óvakodtam tőle, hogy egyem a pogányok ételéből. ¹² Mivel szívvel-lélekkel ragaszkodtam Istenemhez, ¹³ a Magasságbeli Szalmanasszár kegyeibe juttatott, úgyhogy én lettem a bevásárlója. ¹⁴ Médiába mentem, s a haláláig vásároltam neki, és a médiái Rágesban Gábaelnél, Gábri testvérénél tíz talentum ezüstöt helyeztem letétbe. ¹⁵ Amikor Szalmanasszár meghalt, fia, Szancherib lett helyette a király. A Médiába vezető utak nem voltak többé biztonságosak, ¹⁶ így nem utazhattam oda. Szalmanasszár idejében bőséges alamizsnát osztottam testvéreimnek. ¹⁷ Kenyeremet az éhezőknek, ruhámat a rongyosoknak adtam. Ha láttam, hogy meghalt valaki a nemzetségemből és odadobták Ninive fala tövébe, eltemettem. ¹⁸ Azokat is eltemettem, akiket Szancherib ölt meg. [Amikor Júdeából menekülésszerűen visszatért azután, hogy az ég Királya megbüntette a káromlót, Szancherib sokat megöletett Izrael fiai közül haragjában.] Titokban fogtam a holttesteket, és eltemettem őket. Amikor aztán a király kereste őket, nem találta. ¹⁹ Akkor egy ninivei ember elment, és tudtára adta a királynak, hogy én vagyok az, aki titokban eltemetem őket. Mihelyt neszét vettem, hogy a királynak tudomása van tetteimről és meg akar öletni, félelmemben elmenekültem. ²⁰ Erre minden vagyonomat elkobozták, mindent lefoglaltak az államkincstár számára, és feleségemen, Annán meg fiamon, Tóbiáson kívül nem maradt semmim. ²¹ De negyven nap sem telt bele, és két fia megölte Szancheribet, aztán az Ararát-hegységbe menekültek. Helyette Asszarhaddon lett a király. Achikárt, Anael nevű testvérem fiát tette meg főkincstárosnak és kormányzónak. ²² Achikár szólt az érdekemben, így aztán visszatérhettem Ninivébe. Achikár volt ugyanis a főpohárnok és a pecsétőr, a kancellár és az államkincstár vezetője. Asszarhaddon meghagyta hivatalaiban. A rokonságomból származott, az unokaöcsém volt. 2. fejezet (Tób2)

¹ Asszarhaddon uralkodása idején visszatértem házamba, és visszakaptam feleségemet, Annát, meg fiamat, Tóbiást. Pünkösdkor [a hetek ünnepén] jó ebéd volt. Leültem enni. ² Elém tették az ételt, különféle fogásokat hoztak. Azt mondtam Tóbiásnak, a fiamnak: "Eredj, gyermekem, aztán ha nélkülözőre akadsz a testvérek körében, akiket ide hurcoltak Ninivébe, hozd ide, s ha derék ember, neki is jut az ételből. Megvárlak fiam, amíg visszatérsz!" ³ Tóbiás el is ment, hogy testvéreink közt egy szegényt keressen, de visszajött, s így szólt: "Apám!" "Na mi van, fiam?" - feleltem neki. "Apám - folytatta -, valakit megölte a mieink közül, megfojtották, aztán odadobták a piactérre, még most is ott fekszik." ⁴ Nem kellett az étel, fölkeltem, elhoztam az embert a térről és bevittem egy házba, hogy ha majd lenyugszik a nap, eltemessem. ⁵

Aztán hazamentem, megmosakodtam, és szomorúan ettem a kenyeremet.⁶ Eszembe jutott, amit Ámosz próféta Bételről mondott: "Ünnepeitek gyásszá változnak és ujjongástok siratóénekké." Sírva fakadtam.⁷ Napnyugta után aztán elmentem, sírt ástam és eltemettem.⁸ A szomszédok kicsúfoltak és azt mondták: "Na, ez már megint nem fél? [Nem szabad elfelejteni, hogy ilyenek miatt díjat tűztek ki a fejemre.] A múltkor el kellett menekülnie, és lám, most már megint temeti a halottakat!"⁹ Éjszaka megfürödtem, kimentem az udvarra és lefeküdtem a fal tövébe. Mivel meleg volt, nem takartam be a fejemet.¹⁰ Nem tudtam, hogy verebek fészkelnek fölöttem a falon. Meleg ürülék hullott a szemembe. Fehér foltok keletkeztek rajtam, úgyhogy orvoshoz kellett fordulnom. Minél több kenőcsöt használtam el, annál vaksibbá váltam a foltoktól, végül egészen megvakultam. Négy évig nem láttam, sajnáltak is nagyon a testvéreim. Két évig Achikár gondoskodott eltartásomról, amíg Elümaisza nem ment.¹¹ Akkor a feleségem kétkezi munkába fogott: gyapjút font, vásznat szőtt,¹² megrendelésre dolgozott és pénzt kapott érte. Egyszer március hetedikén elkészült az egyik darabbal és átadta a megrendelőknek. Ezek mind kifizették, amivel tartoztak, aztán ráadásul még egy kecskegidával is megajándékozták.¹³ Amikor a közelemben ért, elkezdett mekegni. Szóltam a feleségemnek, és megkérdeztem tőle: "Honnan van a gida? Talán csak nem lopott jószág? Add vissza a gazdájának! Lopott jószágot nem szabad megenni." ¹⁴ Azt felelte: "Ráadásul kaptam, a munkámért járó pénzen kívül." De nem hittem el neki, és ráparancsoltam, hogy vigye vissza a gazdájának. [Egészen kipirultam a méregtől.] De ő sem maradt adós a felelettel: "Mire mentél az alamizsnáddal és a jótéteményeddel? Csak rád kell nézni és meglátszik, mennyit értek!" 3. fejezet (Tób3)

¹ Erre nagyot sóhajtottam és keserves sírásra fakadtam, majd ebbe a panaszos imába fogtam: ² "Igazságos vagy Uram! Tetteid igazságosak, s minden utad irgalom és hűség. Te vagy a világ bírója. ³ Jussak hát eszedbe, Uram, tekints rám! Ne büntess bűneimért, sem tévelygéseimért, sem pedig atyám vétkeiért! Mert vétkeztünk színed előtt, ⁴ megszeztük parancsaidat. Ezért aztán megengedted, hogy kifosszanak bennünket, fogságba hurcoljanak és megöljenek; hogy szóbeszéd és gúny tárgya meg intő példa legyünk a népek számára, amelyek közé szétszórtál bennünket. ⁵ Ítéleteid igazságosak, vétkeim és atyáim bűnei miatt végrehajthattad őket rajtam. Hiszen nem vettük figyelembe parancsaidat, és nem jártunk igaz úton színed előtt. ⁶ Bánj velem úgy, ahogy neked tetszik. Parancsold meg, és elszáll a lelkem, meghalok és porrá leszek. Mert jobb meghalnom, mintsem élnem, hiszen rágalmat és gyalázkodást kell hallanom és nagyon nagy a bánatom. Uram, várom, hogy elhatározásod megszabadít ettől a megpróbáltatástól. Hadd menjek már az

örök hazába! Ne fordítsd el, Uram, arcodat tőlem! Mert jobb meghalni, mint élni, ha ilyen kegyetlen rossz sora van az embernek. Belefáradtam már a gyalázkodás hallgatásába." ⁷ Ugyanezen a napon történt Médiában, Ekbatanában, hogy Ráguel lányát, Sárát kicsúfolta apjának egyik szolgája. ⁸ Sárát ugyanis már hét férfihez is feleségül adták, de Azmodeus, a gonosz szellem mindegyiket megölte, mielőtt még mint jó házastársak, összekerültek volna. Azt mondta neki a cselédlány: "Te ölöd meg a férjeidet: már hét urad is volt, de egyikkel sem volt szerencséd. ⁹ S ha meghaltak is, ez még nem ok arra, hogy minket büntess. Halj meg te is utánuk, ne lássunk tőled soha az életben se fiút, se lányt!" ¹⁰ Amikor Sára ezt meghallotta, nagyon elkeseredett, sírva fakadt, s bement az apja szobájába, hogy felakassza magát. De aztán meggondolta a dolgot: "Szégyent hozzak apámra? Azt mondják majd neki: Mennyire szeretted azt az egy szem lányodat, s keserűségében az is felakasztotta magát! Nem szomorítom meg apámat, nem viszem sírba. Nem akasztom fel magam, inkább majd az Urat kérem, hogy vegye el az életemet, s ne kelljen több csúfolódást hallanom." ¹¹ Aztán az ablaknál állva kitérte kezét, és így fohászkodott: "Légy áldott, irgalomnak Istene! Legyen áldott a neved örökre! Dicsőítsen minden alkotásod örökkön-örökké! ¹² Uram, most fölemeltem tekintetemet és rád szegeztem a szememet. ¹³ Szólíts el erről a földről, hogy ne kelljen több gyalázkodást hallanom! ¹⁴ Tudod, Uram, hogy tiszta maradtam, nem érintett egyetlen férfi sem. ¹⁵ Sem a magam nevére, sem az apáméra nem hoztam szégyent itt, a fogság földjén. Egyetlen lánya vagyok apámnak. Nem marad neki másik gyereke, aki örökölhette utána, sem közeli rokona. S nincs olyan sem a rokonságban, aki miatt életben kellene maradnom, hogy a felesége legyek. Hetet már elvesztettem, mi értelme van hát az életemnek? De ha mégsem akarod elvenni az életemet, tekints rám és szánj meg: ne kelljen több gyaláztatot elviselnem." ¹⁶ Mindkettőjük imáját meghallgatta a fölséges Isten. Elküldte Ráfael, hogy gyógyítsa meg mindkettőjüket: Tobit szeméről távolítsa el a fehér foltokat, hadd lássa szemével az Isten világát, Sárát meg, Ráguel lányát adja hozzá Tobit fiához, Tóbiáshoz, és szabadítsa meg a rossz szellemtől, Azmodeustól. Mert minden más kérővel szemben Tóbiást illette a jog, hogy elnyerje. Tobit visszatért, és belépett házába, ugyanabban a pillanatban Ráguel lánya, Sára is elindult a fenti szobából. 4. fejezet (Tób4)

¹ Egyszer eszébe jutott Tobitnak a pénz, amelyet Gábaelnél hagyott, a médiái Rágesben. ² Azt mondta magában: "Halálokat kívántam. Miért nem hívom hát fiamat, Tóbiást, és beszélek vele erről a pénzről, mielőtt még meghalnék?" ³ Magához hívatta hát a fiát, Tóbiást, és így szólt hozzá: "Ha meghalok, temess el illendőképpen. Becsüld meg anyádat. Ne hagyd el egész életedben. Tégy

kedvére és ne bánts meg. ⁴ Ne felejtse el fiam, hogy mennyi mindent állt ki érted, amíg méhében hordott. Ha meghal, temesd mellém, ugyanabba a sírboltba. ⁵ Fiam, légy mindig hű az Úrhoz. Ne vétkezz, és ne szegd meg a parancsait. Egész életedben a jót tedd és ne járj az igazságtalanság útjain. ⁶ Mert ha az igaz úton jársz, minden vállalkozásod sikerrel jár, mint a többieknek is, akik az igazságot szolgálják. ⁷ Adj alamizsnát a vagyonodból. Ne fordítsd el arcodat a szegénytől soha, s akkor Isten sem fordítja el arcát tőled. ⁸ Amennyi vagyonod lesz, aszerint segíts másokon: ha sok lesz, adj többet, ha kevés lesz, adj kevesebbet, de ne feledkezzél meg a jótevénytől. ⁹ Így szép kincset gyűjtesz magadnak az ínséges napokra. ¹⁰ Az alamizsna ugyanis megment a haláltól és attól, hogy a sötétségre kerülj. ¹¹ A Magasságbeli ugyanis úgy tekint az alamizsnát, mintha neki adnánk értékes áldozati adományt. ¹² Óvakodj, fiam, mindenfajta kicsapongástól. Feleséget őseid nemzetségéből végy magadnak. Ne végy el idegen asszonyt, aki nem tartozik atyád törzséhez, mert mi a próféták nemzetsége vagyunk. Noé, Ábrahám, Izsák és Jákob az ősatyánk. Emlékezz csak arra, fiam, hogy ők mind a rokonságunkból vettek feleséget, és áldottak voltak gyermekeikben. Utódaiké lesz - örökségképpen - az ország. ¹³ Szeresd hát, fiam, a testvéreidet, és ne vesd meg őket, néped fiait és leányait, hanem közülük végy feleséget. Mert hiszen a gőg romlást okoz és sok nyugtalanságot. A tétlenség pedig szegénységgel és ínséggel jár. A tétlenség szüli az éhséget. ¹⁴ Éjszakára ne maradjon nálad egyetlen munkásnak a bére sem, hanem fizess ki rögtön. Ha Istennek szolgál, megtérül. Vigyázz magadra, fiam, minden tetteidben, és tudd mindig, mit csinálsz. ¹⁵ Amit magadnak nem szeretnél, azt másnak se tedd. Ne igyál annyi bort, hogy részeg légy tőle, ne kísérjen életutadon az iszákosság. ¹⁶ Oszd meg kenyeredet az éhezőkkel és ruhádat a rongyoskodókkal. Fölöslegeseidből adj alamizsnát, és szemed ne legyen irigy, amikor alamizsnát adsz. ¹⁷ Tedd a kenyeredet és öntsd a borodat az igazak sírjára, és ne add a bűnösöknek. ¹⁸ A bölcs emberektől kérj tanácsot, és ne vess meg semmi hasznos tanácsot. ¹⁹ Minden időben magasztald Istent, az Urat, és tőle kérj, hogy az egyenes úton járj, s hogy útjaid és szándékaid jó véget érjenek. Egy népnek sem adatott meg a bölcsesség, hanem az Úr ad minden jót. Akit akar, azt fölemeli, akit akar, azt megalázza egészen az alvilág fenekéig. Édes fiam, ne feledd el tanácsaimat, ne vesszenek ki szívedből! ²⁰ Aztán, fiam, azt is elmondom neked, hogy tíz talentum ezüstöt letétbe helyeztem a médiái Rágesban Gábaelnél, Gábri fiánál. ²¹ Ne félj, fiam, hogy szegények lettünk. Ha istenfélő leszel, és távol tartod magadat a bűntől, és azt teszed, ami kedves az Úr, a te Istened szemében, akkor gazdag leszel." 5. fejezet (Tób5)

¹ Tóbiás így felelt apjának, Tobitnak: "Apám, mindent megteszek, amit parancsolsz. ² De hogyan kérhetném el azt a pénzt, amikor ő sem ismer engem, s én sem ismerem őt. Milyen bizonyítékot adjak neki, hogy higgyen nekem, és visszaadja a pénzt? Aztán az utat sem tudom, amelyen Médiába kellene mennem." ³ Tobit ezt válaszolta fiának, Tóbiásnak: "Van róla írás, amelyet mind a ketten aláírtunk, aztán én kettévágtam, hogy mind a kettőnknek jusson belőle egy rész. Az egyik fele nálam van, a másik a pénz mellett. Húsz éve már, hogy ezt a pénzt letétbe helyeztem. Most tehát, fiam, keress magadnak egy megbízható útitársat, aki a mi költségünkön él, amíg vissza nem jössz, aztán indulj, s hozd el a pénzt Gábaeltől." ⁴ Tóbiás elment, hogy egy jó vezetőt keressen, aki elkíséri Médiába. Kint Ráfaellel találkozott, az angyallal: ott állt előtte [de ő nem tudta, hogy az Isten angyala]. ⁵ Megszólította: "Hová való vagy, barátom?" Az angyal így felelt: "Testvéreid, Izrael fiai közé tartozom, és azért jöttem ide, hogy munkát keressek." Tóbiás azt mondta neki: "Tudod-e az utat Médiába?" "De mennyire! - felelte. - Többször is voltam ott, emlékszem minden útjára. ⁶ Sokszor jártam Médiában és egyik testvérünknel, Gábaelnél kaptam szállást, a médiái Rágesban. Ekbatanától Ráges kétnapi járóföldre van, Ráges a hegyek között, Ekbatana a síkságon fekszik." ⁷ Erre Tóbiás azt mondta neki: "Rögtön jövök, barátom, csak szólok apámnak: szeretném, ha velem jönnél, megfizetem bérédet." ⁸ Az így válaszolt: "Rendben van, megvárlak. De ne maradj sokáig!" ⁹ Tóbiás elment, és megmondta az apjának, hogy talált valakit testvérei, Izrael fiai közül. Az apja azt mondta: "Vezesd elém, hadd tudakozódjam a családjá meg a törzse felől. Meg kell nézni, fiam, hogy megbízható-e." ¹⁰ Tóbiás kiment, és szólt neki: "Barátom, apám szeretne megismerni." Az angyal belépett a házba. Először Tobit üdvözölte, aztán az kívánt neki minden jót. Tobit így szólt: "Mi örömöm lehet még nekem? Megvakultam, nem látom a ragyogó eget, olyan sötétség borul rám, mint a halottakra, akik már nem látnak világosságot. Élőhalott vagyok: hallom az emberek hangját, de látni nem látom őket." Az angyal azt mondta neki: "Bízzál, Isten nem késlekedik, meggyógyít. Bízzál!" Tobit így szólt hozzá: "Az én Tóbiás fiam Médiába készül. Elmennél-e vele mint vezetője? Megfizetek érte, testvér." Így felelt neki: "Elkísérem, ismerek minden utat, mert sokszor jártam Médiában. Bejártam a völgyeket és a hegyeket, ismerek minden ösvényt." ¹¹ Tobit így szólt: "Testvér, melyik családból és törzsből származol? Elárulnád nekem, testvér?" "Miért érdekel a családfám?" ¹² "Szeretném tudni, kinek a fia vagy, és mi a neved?" ¹³ "Azarja vagyok - felelte -, a nagy Ananiásnak a fia, a testvéreid közül." ¹⁴ Erre azt mondta neki: "Isten hozott, testvér! Ne haragudj, hogy ki akartam puhatolni a törzsedet és családodat. Így hát testvérem vagy, tekintélyes, jó ágon. Ismertem Ananiást és Nátánt, a nagy Semaja fiai. Velem jártak Jeruzsálembe, együtt

imádkoztunk ott, s nem tértek le a helyes útról. Testvéreid becsületes emberek, jó családból való vagy. Örülök, hogy itt vagy." ¹⁵ Majd így folytatta: "Felfogadlak, s adok minden napra egy drachmát, ezenkívül élelmet úgy, mint a fiamnak. Kelj hát útra fiammal, ¹⁶ és megjutalmazlak még azon felül is, amiben megegyeztünk." Az angyal így felelt: "Vele megyek. Ne félj semmit. Oda is, vissza is szerencsés lesz az utunk, mert az út biztonságos." ¹⁷ Tobit így szólt hozzá: "Légy áldott, testvér!" Aztán a fiához fordult: "Készülj fel az útra, fiam! Kelj útra testvéreddel. Az Isten, aki az égben lakik, oltalmazzon benneteket idelent és vezéreljen vissza szerencsésen, jó egészségben. Az ő angyala kíséren és védjen benneteket, fiam!" Tóbiás kiment, hogy előkészüljön az útra. Megölelte apját és anyját. Tobit azt mondta neki: "Szerencsés utat!" ¹⁸ De az anyja sírt, és így szólt Tobithoz: "Miért küldted el a fiamat? Hát nem ő volt a bot kezünkben, amikor jött és ment előttünk?" ¹⁹ Azt hiszem, nem a pénz a legfontosabb, a fiunkhoz képest meg mit számít? ²⁰ Jó volt nekünk úgy élni, ahogy az Isten adta!" ²¹ Tobit azt felelte: "Ne aggódj! Fiunk szerencsésen odaér, aztán szerencsésen vissza is tér. Ha hazatér, majd magad is látod, hogy nagyon jól van így." ²² Ne aggodalmaskodj és ne emészd magad, nővérem, miattuk! Hiszen jó angyal utazik vele, így hát szerencsés lesz az útja és egészségben haza is tér majd." 6. fejezet (Tób6)

¹ Erre abbahagyta a sírást. ² A fiatalember meg az angyal útra kelt, a kutya meg ment utánuk. Kettesben mendégéltek, és mire az első este leszállt, a Tigris folyóhoz értek, és ott éjszakáztak. ³ A fiatalember lement a folyóhoz, hogy megmossa a lábát. Egyszer csak kivetődött egy nagy hal a vízből és be akarta kapni a fiú lábát. Erre felkiáltott, ⁴ de az angyal biztatta: "Fogd meg a halat, ne engedd el!" A fiú elkapta a halat, és a partra húzta. ⁵ Ekkor így szólt hozzá az angyal: "Vágd fel a halat! Vedd ki a szívét, a máját és az epéjét, és vigyázz rájuk jól, a belét pedig dobd el, mert a szív, a máj és az epe jó orvosságnak." ⁶ A fiú felvágta a halat, s kivette a szívét, a máját és az epéjét. A hal egy részét megsütötték, hogy legyen mit enniük, a többit meg besózták. Aztán mind a ketten továbbvándoroltak, míg Médiába nem értek. ⁷ Akkor a fiú megkérdezte az angyalt: "Azarja testvér, mire jó a hal szíve, mája és epéje?" ⁸ Így felelt neki: "Ha elégetik a hal szívét és máját, s a démon vagy gonosz szellem gyötörte férfi vagy nő előtt füstölnek vele, mindenféle rossz nyavalya örökre elmúlik, még nyoma sem marad." ⁹ Ami meg az epét illeti, az meg szemkenőcsnek jó: ha valakinek fehér foltok vannak a szemén, csak rá kell fújni a foltokra, és meggyógyul." ¹⁰ Médiában jártak, és már Ekbatana felé közeledtek, ¹¹ amikor Ráfael azt mondta a fiatalembernek: "Tóbiás testvér!" "Tessék!" - felelte. Az angyal folytatta: "Ma rokonodnál, Ráguelnél éjszakázunk. S van neki egy Sára nevű lánya. ¹² Sárán kívül se fia, se lánya. Te

vagy a legközelebbi rokona, így hát elsősorban téged illet (a lány), s apja vagyonára is igényt tarthatsz. A lány nyíltszívű, bátor és bájos teremtes, és az apja nagyon szereti. ¹³ Jogodban van elvenni. Hallgass rám, testvér! Beszélek majd a lányról apjával, hogy ma estétől fogva mint menyasszonyodat őrizze neked. Ha aztán Rágésből visszatérünk, megtartjuk a lakodalmat. Biztosan tudom, hogy Ráguelnek nincs joga megtagadni tőled a lányát, sem másnak adni. Mózes törvénye értelmében halált érdemelne, ha így tenne, hiszen tudja, hogy a rokoni kapcsolat mindenki más előtt téged jogosít fel arra, hogy a lányát feleségül vedd. Hallgass hát rám, testvér! Ma este beszélgetünk a lányról, és megkérjük a kezét. Aztán, ha visszatérünk Rágésből, hazavisszük magunkkal." ¹⁴ Tóbiás erre így felelt Ráfaelnek: "Azarja testvér, azt beszélük, hogy már hétszer is férjhez adták, de a férje mindig meghalt a nászszobában. Akkor este halt meg mindegyik, amikor belépett a szobába, és úgy hallok az emberektől, hogy démon ölte meg őket. ¹⁵ Ezért félek egy kicsit. Őt magát nem öli meg, mert szereti, de ha valaki közeledni próbál hozzá, azt megöli. Egyetlen fia vagyok atyámnak és nem szeretnék meghalni. Nem akarom, hogy az értem való bánkódás a sírba vigye apámat és anyámat. Nincs más fiuk, aki eltemetné őket." ¹⁶ De az angyal így felelt: "Nem emlékszel, mire intett apád? Meghagyta, hogy apád nemzetségéből végy feleséget. Hallgass hát rám, testvér, s vedd feleségül! A démon miatt ne aggódjál. Tudom, hogy ma éjjel feleségül kapod a lányt. ¹⁷ Ha belépsz a nászszobába, fogd a hal máját és szívét, és tégy belőle a füstölőben levő parázsra. A füst majd szétterjed, a démon megérzi a szagát és elmenekül, többé nem kell félni, hogy találkozik vele az ember a lánynál. ¹⁸ Aztán mielőtt egyesülnétek, előbb mindketten imádkozzatok. Kérjétek az ég Urát, hogy ajándékozzon meg benneteket kegyelmével és oltalmával. Ne félj, hiszen öröktől fogva neked szánták, neked kell ma megmentened. Veled tart majd, s biztosan tudom, hogy lesznek tőle gyermekeid, akik olyanok lesznek majd neked, mint a testvérek. Ne tétovázz!" Ahogy Tóbiás meghallotta Ráfael beszédét és megtudta, hogy Sára a nővére, apja családjának a rokona, annyira megszerette, hogy szívét semmi sem tudta elfordítani tőle. 7. fejezet (Tób7)

¹ Amikor Ekbatanába érkeztek, Tóbiás azt mondta: "Azarja testvér, vezess egyenesen Ráguel testvérünkhöz!" Az oda is vezette Ráguel házához, aki éppen az udvaron ült, a kapuban. Először ők köszöntek neki, az meg fogadta: "Üdvözöllek, testvéreim, Isten hozott benneteket!" Ezzel betessékelte őket házába, ² aztán azt mondta Ráguel a feleségének, Ednának: "Mennyire hasonlít ez a legény testvéremre, Tobitra." ³ Edna megkérdezte tőlük, hová valók. Így válaszoltak: "A Ninivébe hurcolt Naftali fiai közül valók vagyunk." ⁴ "Ismeritek-e testvérünket, Tobitot?" "Igen." ⁵ "Hogy van?" "Él és

egészséges." S Tóbiás azt is hozzátette: "Ő az apám." ⁶ Erre Ráguel felugrott, megcsókolta és sírva fakadt. ⁷ Aztán így szólt hozzá: "Áldjon meg az Isten, fiam! Igen kiváló embernek vagy a fia. Milyen kár, hogy egy ilyen becsületes és jószívú ember megvakult." A nyakába borult testvérének, Tóbiásnak és zokogott, ⁸ s Edna, a felesége és Sára, a lánya is sírt. ⁹ Aztán levágott egy kost a nyájából és szíves fogadtatásban részesítette őket. Megmosakodtak, megfürödtek és asztalhoz ültek. Akkor azt mondta Tóbiás Ráfaelnak: "Azarja testvér, légy szíves, kérd meg Ráguel, adja hozzám a nővéremet, Sárát feleségül." ¹⁰ Ráguel meghallotta, és azt mondta a fiatalembernek: "Egyél-igyál, mulass jól! Csak rajtad áll, testvérem, hogy feleségül veszed-e lányomat, Sárát. Én nem tehetem meg, hogy máshoz adjam, hisz te vagy a legközelebbi rokona." ¹¹ De őszintén beszélek veled, fiam: hétszer is megpróbáltam, hogy férjet szerezzek neki a rokonaink közül, de amint közeledtek hozzá, még azon az éjjel mind meghaltak. De most egyél és igyál, fiam, az Úr majd megajándékoz kegyelmével és békéjével benneteket." Tóbiás kijelentette: "Hallani sem akarok evésről-ivásról, amíg meg nem mondod kereken, mi a szándékom." Ráguel így felelt: "Nos, mivel Mózes törvénye szerint a tiéd, az ég is azt akarja, hogy a tiéd legyen. Rád bízom hát nővéredet. Mostantól a bátyja vagy, ő meg a nővéred. Mától kezdve örökre a tiéd. Az ég Ura legyen hozzátok irgalmas ma este, fiam, és árassza rátok kegyelmét és békéjét." ¹² Akkor Ráguel behívta a lányát, Sárát, kézen fogta, és ezekkel a szavakkal adta feleségül Tóbiásnak: "Rád bízom. Mózes törvénye és parancsa neked ítéli feleségül. Vedd, és vidd tiszta szándékkal atyádhoz. Az ég Istene adjon nektek szerencsés utat!" ¹³ Aztán a feleségéhez fordult és papírt hozatott az íráshoz. Megírta a házassági szerződést, amelynek értelmében a lányát feleségül adja Tóbiásnak, Mózes törvénye szerint. ¹⁴ Akkor aztán nekiláttak az evésnek-ivásnak. ¹⁵ Ráguel odaszólt a feleségének: "Tedd rendbe nővérem, azt a másik szobát és oda vezesd be őket." ¹⁶ Az el is ment, s megvetette az ágyat a szobában, ahogy az ura mondta és odavezette a lányát. ¹⁷ Elsíratta, aztán letörölte a könnyeit és így szólt hozzá: "Ne félj lányom! Az ég Ura fordítsa örömré szomorúságot. Bátorság, édes lányom!" Aztán kiment. 8. fejezet (Tób8)

¹ Amikor befejezték az evést és ivást, arról kezdtek beszélni, hogy lefekszenek, s az ebédlőből a nászszobába vezették a fiatalembert. ² Akkor Tóbiásnak eszébe jutott, amit Ráfael mondott neki. Elővette hát táskájából a hal szívét és máját, és a füstölőben levő parázsra tette. ³ A démon nem állhatta a hal füstjét, így el is menekült a levegőben, meg sem állt Egyiptomig. Ráfael üldözőbe vette, megkötözte és odaláncolta. ⁴ Közben a szülők kimentek és bezárták az ajtót. Tóbiás fölkelt az ágyból és azt mondta Sárának: "Kelj fel,

nővérem! Imádkozzunk együtt és könyörögjünk Urunkhoz, hogy elnyerjük kegyelmét és segítségét." ⁵ Az fölkelt és elkezdtek imádkozni, hogy oltalmat találjanak. Tóbiás kezdte: "Áldott vagy, atyáink Istene! Áldott a te neved örökkön-örökre! Dicsőítsenek az egek és mind a teremtmények mindörökre. ⁶ Te teremtetted Ádámot, és hűséges segítőül mellé adtad a feleségét, Évát. Tőlük származik az emberiség. Azt mondtad: nem jó az embernek, ha egyedül van. Alkossunk mellé hozzá hasonló segítő társat. ⁷ Uram, én most nem rendetlen vággyal veszem el nővéremet, hanem tiszta szándékkal. Engedd, hogy irgalmat találjon és találjak én is, és együtt öregedjünk meg." ⁸ Közös rámondták: "Úgy legyen, úgy legyen!" ⁹ Aztán éjszaka együtt háltak. Ráguel fölkelt, és szólt szolgálóinak. Azok mentek, és segítettek neki sírt ásni. ¹⁰ Azt gondolta ugyanis magában: "Hátha ez is meghalt, s mi nevetség és gúny tárgyává leszünk." ¹¹ Amikor a sír elkészült, Ráguel hazament, hívta a feleségét ¹² és így szólt hozzá: "Küldj be egy szolgálót a szobába, hadd nézze meg, vajon életben van-e Tóbiás. Ha meghalt, eltemetjük, mielőtt valaki megtudná a dolgot." ¹³ Hívták a szolgálót, lámpát gyújtottak, kinyitották az ajtót, s a szolgáló belépett. Mély álomba merülve találta mindkettőjüket. ¹⁴ Erre kijött és halkán ezt mondta: "Nem halt meg, minden rendben van." ¹⁵ Akkor Ráguel e szavakkal magasztalta az ég Istenét: "Áldott légy, Uram, minden tiszta ének zengje dicséretedet örökkön-örökre! ¹⁶ Áldott légy, mert örömben részesítettél, s amitől rettegettem, az nem történt meg velem, hanem nagy irgalmasságod szerint bántál velünk. ¹⁷ Áldott légy, mert megkönyörültél ezen a két egyetlen gyermekem. Ezentúl is légy hozzájuk, Uram, irgalmas és oltalmazd őket! Örömben és kegyelemben éljék le életüket!" ¹⁸ Aztán meghagyta szolgálóinak, hogy még hajnal előtt temessék be a sírt. ¹⁹ Süttetett feleségével egy kemence kenyeret, aztán kiment a nyájhoz, kiválasztott két ökröt és négy birkát, beadta a konyhára, és megkezdődött a készülődés. ²⁰ Aztán hívatta Tóbiást, és azt mondta neki: "Tizen négy napig nem mehatsz el innen. Maradj itt, ahol vagy, egyél-igyál nálam. Szerezz örömet a lányomnak annyi gyötrelem után. ²¹ Aztán vidd el a vagyonom felét, és térj vissza apádhoz akadálytalanul. Ha aztán meghalunk, a feleségem is, én is, a tiéd lesz a másik fele is. Bátorság, fiam! Apád vagyok, Edna meg anyád. Mint nővérednek, ugyanúgy neked is szüleid vagyunk mostantól fogva. Csak bátorság, fiam!" 9. fejezet (Tób9)

¹ Tóbiás akkor Ráfaelhez fordult: ² "Azarja testvér - mondta neki -, végy magadhoz négy szolgát és két tevét, és indulj el Rágesba! ³ Menj el Gábaelhez, add át neki az elismervényt, és vedd át tőle a pénzt. Azonkívül hívd meg, hogy jöjjön el a lakodalmamra. ⁴ Jól tudod, hogy apám számlálja a napokat, s ha csak egy napot kések is, nagyon fog aggódni. ⁵ Azt is tudod, hogy milyen

kijelentést tett Ráguel, így az ő esküje is kötelez." Ráfael tehát elment négy szolgálával és két tevével Médiába, Rágesbe. Gábaelnél szálltak meg. Megmutatta neki az elismervényt, s közölte vele, hogy Tobit fia, Tóbiás házasságot köt, és meghívja a lakodalomra. Gábael átadta neki a zsákokat - a pecsét érintetlen volt rajtuk. Felrakták őket a tevékre, s jó korán elindultak együtt a lakodalomra. ⁶ Amikor megérkeztek Ráguelhez, Tóbiás épp ebédelt. Fölkelt, és üdvözölte (Gábaelt). Gábael sírt, és ezekkel a szavakkal mondott rá áldást: "Tökéletes, igaz és jótékony apának kiváló fia, az Úr adja meg neked, feleségednek, feleséged apjának és anyjának az ég áldását! Áldom az Istent, mert megláthattam unokatestvéremnek, Tobitnak élő képmását." 10. fejezet (Tób10)

¹ Közben Tobit mindennap azt számolgatta, hány nap kell is az oda- és visszaérkezéshez. Mind elmúlt, és a fia még mindig nem ért haza. ² Azt gondolta magában: "Odalent talán elutasították őket. Vagy talán meghalt Gábael, és most nincs senki, aki odaadja a pénzt." ³ Kezdett aggódni. ⁴ Anna, a felesége azt mondta: "Meghalt ez a gyerek. Nincs ez már életben." Elkezdte siratni a fiát és kesergett. Azt mondta: ⁵ "Jaj-jaj, fiam, miért is engedtelek el, szemem fénye!" ⁶ Tobit rászólt: "Nyugodj meg, nővérem, ne aggodalmaskodjál, jól megy a sora. Valami közbejöhett nekik ott lent. Útitársa megbízható, testvéreink közül való. Ne búsulj, nővérem, bármelyik pillanatban betoppanhat." ⁷ De ő csak erősködött: "Hagyd el, úgyis hiába akarsz becsapni. Meghalt a fiam." Mindennap kiment és kémlelte az utat, amelyiken elment a fia. Senkinek sem hitt már. Amikor a nap lenyugodott, ő is hazament, hogy aztán egész éjjel keseregjen és sírjon, mert nem jött álom a szemére. Egy falat nem sok, de annyit sem evett egész nap, éjjel meg egyfolytában siratta a fiát, Tóbiást. Amikor vége lett a két hétig tartó lakodalomnak - Ráguel megfogadta, hogy ilyet rendez a lányának -, azt mondta Tóbiás Ráguelnek: "De most már engedd el! Különben apám és anyám azt hiszi, hogy soha többé nem lát. Arra is kérlek, atyám, engedd meg, hogy visszatérjek apámhoz: mondtam már, milyen állapotban hagytam otthon." ⁸ Ráguel ezt mondta Tóbiásnak: "Maradj nálam, fiam. Küldök majd valakit apádhoz, Tobithoz, hogy hírt vigyen rólad." ⁹ De Tóbiás nem tágitott: "Ne, inkább engem engedd el apámhoz." ¹⁰ Ekkor Ráguel fölkelt, átadta neki a feleségét, Sárát, és vagyonának a felét: szolgálkat, szolgálókat, ökröket és juhokat, szamarakat és tevéket, ruhát, pénzt és házi fölszerelési tárgyakat. ¹¹ Aztán békében útra bocsátotta őket. Búcsúzóul ezt mondta Tóbiásnak: "Jó egészséget kívánok, fiam, és szerencsés utat. Az ég Ura legyen kedves hozzád és feleségedhez, Sárához. Remélem, hogy meglátom gyermekeiteket, mielőtt meghalok." ¹² Lányának, Sárának meg ezt mondta: "Menj csak szépen az

apósodhoz! Ők most már éppen úgy szüleid, mint mi, akik életet adtunk neked. Menj békével, lányom. Mindig jót halljak rólad, amíg csak élek!" Aztán megcsókolta, és útjukra bocsátotta őket. Edna azt mondta Tóbiásnak: "Fiam és kedves testvérem, az Úr segítsen vissza, és adjon nekem olyan hosszú életet, hogy megláthassam gyermekeiteket, a tieidet meg Sára lányomét. Az Úr színe előtt átadom neked a lányomat, hogy vigyázz rá. Ne szomorítsd meg egész életedben! Menj békében, fiam! Mostantól fogva anyád vagyok, és Sára a nővéred. Bárcsak mindannyian boldogok lehetnének egész életünkben." Megölelte, és örömmel elbocsátotta őket. ¹³ Tóbiás elégedetten távozott Rágueltől. Vidám szívvel magasztalta az ég és a föld Urát, a mindenség Királyát, hogy így sikerült az útja. Ő is áldással búcsúzott Rágueltől és feleségétől, Ednától: "Nagyon boldog volnék, ha egész életemben tisztelhetnék benneteket!" 11. fejezet (Tób11)

¹ Mentek, míg a Ninivével átellenben fekvő Kaszerin közelébe nem értek. ² Akkor azt mondta Ráfael: "Tudod, milyen állapotban hagytuk otthon apádat. ³ Menjünk előre, tegyük rendbe a házat, s feleséged a többiekkel majd utánunk jön." ⁴ El is mentek mind a ketten. [Azt is meghagyta neki az angyal, hogy az epét vigye magával], a kutya meg ment utánuk. ⁵ Anna csak ült és az utat kémlelte, nem jön-e a fia. ⁶ Egyszer csak megpillantotta, amint közeledett, és azt mondta az apának: "Nézd csak, jön a fiad meg az a férfi, aki elment vele." ⁷ Ráfael így szólt Tóbiáshoz, mielőtt még odaért volna apjához: ⁸ "Tudom, hogy megnyílik apád szeme. Kend a hal epéjét a szemére. Az orvosság majd csípi és fehér hártyát választ le a szeméről. De visszanyeri a látását és meglátja a napvilágot." ⁹ Az anyja odafutott, a fia nyakába borult, és így szólt hozzá: "Csakhogy újra láthatlak! Most már akár meg is halhatok." És sírt. ¹⁰ Tobit is fölkelt. Megbotlott, de azért ki tudott menni a kapun. Ekkor Tóbiás odasietett hozzá ¹¹ [kezében vitte a hal epéjét]. Ráfújt a szemére, és átölelve így szólt hozzá: "Bízzál atyám!" Aztán bekente (a szemét) az orvossággal, megvárta, míg hat, ¹² majd mind a két kezével kivett egy-egy hártyát a szeme sarkából. ¹³ Ekkor apja a nyakába borult. ¹⁴ Sírva mondta: "Látlak, fiam, szemem fénye!" Majd így folytatta: "Áldott legyen az Isten. Áldott legyen hatalmas neve. Áldott legyen minden angyala. Áldott legyen a neve mindörökké. ¹⁵ Mert megfenyített, de meg is könyörült rajtam. Íme, látom fiamat, Tóbiást." Tóbiás belépett a házba, és fennhangon dicsőítette az Istent nagy örömeiben. Aztán szép sorjában elbeszélte apjának, milyen szerencsés volt az útja: meghozta a pénzt, feleségül vette Ráguel lányát, Sárát, ő is jön nemsokára, közel van Ninive kapujához. ¹⁶ Ekkor Tobit kiment Ninive kapujához a menyé elé nagy örömmel és Istent magasztalva. A niniveiek nagyot néztek, amikor látták, hogy vezető nélkül jár-ke, éppen úgy, mint

azelőtt.¹⁷ Tobit elmondta nekik, hogy Isten megkönyörült rajta és megnyitotta a szemét. Amikor Tobit közel ért Sárahoz, fiának, Tóbiásnak a feleségéhez, áldást mondott rá, ezekkel a szavakkal: "Isten hozott, lányom! Legyen áldott atyád, legyen áldott az én Tóbiás fiam, s légy áldott te is lányom! Isten hozott otthonodba, (legyen részed) örömben és áldásban. Lépj be, lányom!" Azon a napon Ninivében minden zsidó ünnepelt, és unokatestvérei - Achikár és Nádáb - is eljöttek, hogy részt vegyenek Tobit örömeiben. 12. fejezet (Tób12)

¹ Amikor a lakodalom elmúlt, Tobit hívatta a fiát, Tóbiást, és ezt mondta neki: "Fiam, legyen gondod rá, hogy kísérodnek megadd a bérét, sőt toldd is meg a kialkudott bért." ² Az megkérdezte: "Apám, mennyit adjak a szolgálataért?" ³ Magam nem sajnálnám neki adni annak a felét, amit hoztam. Jó egészségben és baj nélkül visszahozott, meggyógyította feleségemet, elhozta nekem a pénzt, és téged is meggyógyított. Mivel hálálhatjuk ezt meg neki?" ⁴ Tobit így szólt: "Valóban őt illeti a fele annak, amit hoztál." ⁵ Akkor Tóbiás hívatta útitársát, és így szólt hozzá: "Fogadd el a felét annak, amit hoztál, azért, amit tettél, aztán menj békével!" ⁶ Akkor Ráfael félrehívta kettőjüket, és így szólt hozzájuk: "Dicsőítsétek Istent minden élőlény előtt, és mondjatok neki köszönetet azért, amit veletek tett. Dicsőítsétek és magasztaljátok nevét. Mindenki előtt hirdessétek az Isten tetteit, mert méltó rá, s ne szűnjetek meg köszönetet mondani neki." ⁷ A király titkait meg kell őrizni. Isten tetteit azonban föl kell fedni és hirdetni kell. Tegyetek jót, és akkor nem árthat nektek a gonosz. ⁸ Többet ér a böjt imádsággal meg az alamizsna igazságossággal párosulva, mint a nagy vagyon, ha jogtalansággal jár együtt. Jobb alamizsnát adni, mint aranyat gyűjteni. ⁹ Mert az alamizsna megment a haláltól, és megtisztít minden bűntől. Akik jótékonykodnak, azok sokáig élnek. ¹⁰ De akik vétkeznek és rosszat tesznek, azok ellenségei saját életüknek. ¹¹ Megmondom nektek a színtiszta igazságot és nem titkolok el semmit sem előttem. Mondtam már nektek, hogy jó elhallgatni a király titkát, Isten tetteit azonban ki kell nyilvánítani. ¹² Tudjátok meg hát, hogy amikor imádkoztatok, te meg Sára, kéréseketek az Úr fölséges színe elé vittem és felolvastam. Éppen úgy azt is, hogy eltemetted a halottakat. ¹³ Amikor nem restellted, hogy fölkelj és abbahagyd az evést, hanem elmentél és eltemetted a halottat, megbízást kaptam, hogy próbára tegyem a hitedet. ¹⁴ Ugyanakkor elküldött Isten, hogy meggyógyítsalak, és a menyedet is, Sárát. ¹⁵ Ráfael vagyok, egy a hét angyal közül, aki mindig készen áll arra, hogy az Úr fölséges színe elé lépjen." ¹⁶ Erre mindkettőjüket félelem fogta el, és arcra borultak, mert nagyon féltek. ¹⁷ (Az angyal) azonban így szólt hozzájuk: "Ne féljete! Békesség nektek! Magasztaljátok Istent, örökké. ¹⁸ Nem magamtól jöttem, hanem Istenünk akaratából. Ezért őt dicsőítsétek minden áldott nap, mert őt illeti a köszönet. ¹⁹

Azt hittétek, enni láttok, pedig az csak látszat volt. ²⁰ Dicsőítsétek ezért az Urat a földön, és adjatok hálát Istennek. Most visszatérek ahhoz, aki küldött. Írjatok le mindent, ami történt!" Ezzel fölemelkedett. ²¹ Amikor fölkeltek, már nem látták többé. Magasztalták az Istent dicsőítő énekkel, és megköszönték neki, hogy ilyen csodát tett, hogy az Úr egyik angyala megjelent. 13. fejezet (Tób13)

¹ Erre Tobit így szólt: ² "Áldott legyen az élő Isten, mert uralma örökké tart. Mert büntet és kegyelmez, letaszít az alvilág mélységeibe, s felhoz a pusztulás helyéről - senki sem szabadulhat a kezéből. ³ Dicsőítsétek, Izrael fiai, a pogány népek előtt! Mert ha szétszórt is benneteket közéjük, ⁴ ott mutatta meg nektek nagyságát is. Magasztaljátok minden élőlény előtt. Mert ő a mi Urunk, ő a mi Istenünk, ő a mi Atyánk, Isten örökkön-örökké. ⁵ Megbüntet benneteket vétkeitekért, de meg is könyörül rajtatok és összegyűjt titeket a népek közül, amelyek közé szétszórt benneteket. ⁶ Ha szívetek, lelketek mélyéből hozzá tértek, s igaz életet éltek színe előtt, felétek fordul, és nem födi el előletek arcát. Fontoljátok meg, mit tett veletek, s fennhangon magasztaljátok. Mondjátok köszönetet az igazságos Úrnak, magasztaljátok az örökkévalóság Királyát! Számkivetésem földjén én is dicsőítem, hirdetem hatalmát és nagyságát a bűnös népnek. Térjete meg, bűnösök, igaz tetteket vigyetek végbe színe előtt. Ki tudja, talán hozzátok is irgalmas lesz és megkönyörül rajtatok. ⁷ Magasztalom Istenemet és lelkem örül az ég Királyában. ⁸ Hirdesse nagyságát minden ajak, és dicsőítsék Jeruzsálemben. ⁹ Jeruzsálem, te szent város! Isten kezéd műve miatt büntet, de újra megkönyörül az igaz fiakon. ¹⁰ Dicsőítsd az Urat, amint illik, és adj hálát az örökkévalóság Királyának. Akkor örömmel fölépíti benned megint templomát, boldoggá teszi mind a foglyokat, s szeretni fogja a szenvedőket, minden nemzedéken át, örökké. ¹¹ Ragyogó világosság támad a föld minden táján. Eljön számtalan nép, messziről, a föld határaitól, hogy Urunk, Istenünk szent nevének közelében lakják. Ajándékot hoznak a kezükben, ajándékot az ég Királyának. Nemzedék nemzedék nyomába lépve megtisztel örömeinekével és a kiválasztott neve fennmarad nemzedékről nemzedékre. ¹² Átok rá, aki gúnyol, átok rá, aki elpusztít, lerombolja faladat, ledönti bástyáidat, fölégeti házaidat. ¹³ Örökké áldott, aki fölépít. Örülj és vigadj igaz fiaid miatt, mert összegyűjtik őket, és akkor dicsőítik az örökkévaló Urat. ¹⁴ Boldogok, akik szeretnek, boldogok, akik örülhetnek majd békédnek! Boldogok, akik siránkoztak pusztulásodon, mert örömük lesz benned és mind megéri jövődő boldogságodat. ¹⁵ Áldjad, lelkem, az Urat, a nagy Királyt! ¹⁶ Hiszen Jeruzsálem újra fölépül, és az ő háza is minden időkre. Boldog volnék, ha nemzetségemből valaki megérné, megláthatná dicsőségedet és magasztalhatná az ég Királyát. Zafírból és smaragdból épülnek majd

Jeruzsálem kapui, drágakőből a falaid. Aranyból lesznek Jeruzsálem bástyái és színaranyból a falaid. ¹⁷ Rubinnal és ofírkővel lesznek kirakva Jeruzsálem utcái, Jeruzsálem kapuiban újra visszhangzik majd az örömének, és minden háza ezt harsogja: Alleluja! Áldott legyen Izrael Istene! Örökre dicsőítsék benned a szent nevet!" 14. fejezet (Tób14)

¹ Így fejezte be Tobit dicsőítő énekét. Tobit száztizenkét éves korában békében meghalt, és Ninivében temették el, illő tisztességgel. ² Hatvanhét éves volt, amikor megvakult. Gyógyulása után nagy jó módban élt, jótékonykodott, és nem szűnt meg dicsőíteni az Istent és magasztalni nagyságát. ³ Amikor érezte, hogy közel a halála, odahívta a fiát, Tóbiást és így tanította: "Fiam, vedd gyermekeidet, ⁴ és költözz velük Médiába, mert hiszek az Isten szavának, annak, amit Náhum Ninivéről mondott. Minden beteljesedik és megvalósul, amit Izrael prófétái Asszíriáról és Ninivéről jövendöltek, akiket Isten küldött, nem hiúsul meg egyetlen szavuk sem. Minden megtörténik majd a maga idejében. Akkor majd nagyobb biztonságban lesz az ember Médiában, mint Asszíriában és Babilóniában. Mert tudom és hiszem, hogy amit Isten mond, az mind bekövetkezik és megtörténik, és abból, amit jövendöl, nem hiúsul meg egyetlen szó sem. Testvéreinket, akik Izrael földjén élnek, számba veszik és elhurcolják messze szép hazájuktól. Izrael egész földje elpusztul, Szamaria és Jeruzsálem pusztasággá lesz, az Isten háza is elhagyatott lesz és üszkös (egy ideig). ⁵ Akkor Isten megint megkönyörül rajtuk, és visszavezeti őket Izrael földjére. Újra fölépítik házát, ha nem is lesz olyan szép, mint a régi volt, addig, míg el nem jön annak is az ideje. Akkor aztán mindnyájan hazatérnek a fogságból, s teljes pompájában újjáépítik Jeruzsálemet, és újra fölépítik benne az Isten házát, amint Izrael prófétái előre megmondták. ⁶ A föld minden népe Istenhez tér majd és igazságban féli az Istent. Mind elhagyják hamis isteneiket, akik tévedésbe vitték őket, és igazságban dicsőítik majd az örökkévaló Istent. ⁷ Izrael minden fia, aki addig megmarad, tiszta szívvel gondol Istenre. Eljönnek és Jeruzsálemben gyűlnek össze, és attól kezdve biztonságban lakják majd Ábrahám földjét, és az a tulajdonuk lesz. Azok, akik igazságban szeretik Istent, mind örülnek majd, azok pedig, akik bűnt és igazságtalanságot követnek el, eltűnnek a föld színéről. ⁸ Nos, fiaim, lelketekre kötöm: szolgáljatok igazságban Istennek, és azt tegyétek, ami kedves előtte. Kötelezzétek gyermekeiteket is arra, hogy ők is az igazságot szolgálják és alamizsnálkodjanak, el ne feledkezzenek Istenről, magasztalják nevét minden időben, igazságban és minden erejükből. ⁹ Hagyd hát el, fiam, Ninivét, ne maradj itt. ¹⁰ Amelyik napon mellém temeted anyádat, akármilyen nap lesz is az, még aznap kelj útra, és ne maradj tovább ebben az országban, mert azt látom, hogy hűtlenség és istentelenség uralkodik benne. Látod, fiam, mit tett Nádáb a nevelőapjával, Achikárral: Hát nem élve a föld alá akarta juttatni? De

Isten megfizetett az elvetemült gonoszságáért, áldozata szeme láttára, mert Achikár megmenekült, ő pedig az örök sötétségre került büntetésül, amiért Achikár életére tört. Jótetteiért Achikár kikerülte a halálos csapdát, amit Nádáb állított neki, Nádáb azonban beleesett a saját csapdájába és el is pusztult. ¹¹ Hát látjátok, gyermekeim, hova vezet az alamizsna és hova az istentelenség - a halálba. De most már nagyon fogytán van bennem az élet." Lefektették az ágyára, meghalt, és tisztességgel eltemették. ¹² Amikor anyja is meghalt, Tóbiás az apja mellé temette el. Aztán feleségével és gyermekeivel Médiába költözött. Ekbatanában lakott Ráguelnél, az apósánál. ¹³ Öregségükben gondoskodott apósáról és anyósáról, aztán el is temette őket, Ekbatanában, Médiában. Tóbiás örökölte Ráguel vagyonát is meg apját, Tobitét is. ¹⁴ Száztizenhét évet élt tisztességben, becsületben. ¹⁵ Még halála előtt tanúja volt Ninive pusztulásának. Látta, hogyan veti fogságba a niniveieket Küvaxarész, Média királya, és hurcolja el őket Médiába. Magasztalta Istent mindazért, amit a niniveiekkel és az asszírokkal tett. Még halála előtt megelégedéssel láthatta Ninive sorsát és magasztalhatta az Urat örökkön-örökké. Ámen. Judit könyve

1. fejezet (Jud1)

¹ Nebukadnezar uralkodásának 12. évében történt, aki az asszírok fölött uralkodott Ninivében, a nagy városban. Abban az időben a médek fölött, Ekbatanában Arfaxád uralkodott, ² s három könyök széles és hat könyök hosszú, faragott kőkockákból falat épített Ekbatana köré. A fal magassága 70 könyök volt, a szélessége 50 könyök. ³ Kapui fölé 100 könyök magas, alapjánál 60 könyök széles bástyákat építtetett, s a kapuk 70 könyök magasra emelkedtek, ⁴ szélességük pedig 40 könyök volt, ami lehetővé tette, hogy derékhada kitörjön és gyalogsága felvonuljon. ⁵ Ezekben a napokban Nebukadnezar király megütközött Arfaxád királlyal a nagy síkságon, amely Ragau területén van. ⁶ Az ő oldalán állt csatasorba az összes hegyvidéki nép, azok, akik az Eufrátesz, a Tigris és a Hüdaszp mellett laktak, továbbá akik Arioknak, Elám királyának síkságán éltek. Így Keleud fiainak számos népe összesereglett, hogy részt vegyen az ütközetben. ⁷ AsszírIA királya, Nebukadnezar követet küldött Perzsia minden lakójához, a keleti vidék, Kilikia, Damaszkusz, Libanon és Antilibanon, ⁸ valamint a tengerpart minden lakójához, Kármel, Gileád, Felső-Galilea, a nagy Ezdrelon síkság népeihez, ⁹ Szamaria és a hozzá tartozó városok lakóihoz és azokhoz, akik a Jordánon túl éltek egészen Jeruzsálemig. Batanéig, Kheluszig, Kádesig és Egyiptom folyójáig, ¹⁰ továbbá Tafneszig, Ramesszeszig és Gósen egész földjéig, Taniszig és Memfiszig, végül Egyiptom minden lakójához, egészen Etiópia határáig. ¹¹ Ezeknek a területeknek a lakói azonban megvetették az asszírok királyának,

Nebukadnezárnak szavait, s nem csatlakoztak hozzá, hogy részt vegyenek a hadjáratban. Nem féltek tőle, mert látták, hogy magára maradt. Követeit tehát üres kézzel küldték vissza, s anélkül, hogy megtiszteltetésben lett volna részük.¹² Nebukadnezár ezért haragra gyulladt ezek ellen az országok ellen. Megesküdött trónjára és királyságára, hogy bosszút áll, és kardélre hányja Kilikia, Damaszkusz és Szíria földjét, Moáb földjének minden lakóját, Ammon fiait, egész Júdeát és Egyiptom minden lakóját egészen a két tenger határáig.¹³ A 17. évben seregével megindította Arfaxád ellen a harcot, és legyőzte a csatában. Arfaxád egész seregét, egész lovasságát és összes szekereit megfutamította,¹⁴ városait leigázta és egész Ekbatanáig előnyomult. Elfoglalta a bástyákat, feldúlta az utcákat és gyalázat tárgyává tett mindent, ami eddig ékessége volt.¹⁵ Arfaxádot - Ragau hegyvidékén - elfogta, dárdájával átszúrta és teljesen megsemmisítette.¹⁶ Ezután visszatért csapataival és a hozzá szegődött egész nagy sokasággal, a fegyveres emberek megszámlálhatatlan seregével, s gondtalanul átadták magukat a mulatozásnak - ő és serege - százhusz napon át. 2. fejezet (Jud2)

¹ A 18. évben az első hónap huszonkettedik napján az a hír terjedt el Nebukadnezárnak, az asszírok királyának palotájában, hogy bosszút akar állni az egész földön, amint mondta.² Összehívta tisztségviselőit és főembereit, titkos tanácsot tartott velük, és saját szájával kimondta ezekre a vidékekre a teljes pusztulást.³ Elhatározták tehát, hogy kiirtanak mindenkit, aki nem követi a király parancsát.⁴ A tanácskozás befejeztével Nebukadnezár, az asszírok királya, hívatta Holoferneszt, seregének fővezérét, aki a második helyet foglalta el mellette, és így szólt hozzá:⁵ "Ezt mondja a nagy király, az egész föld ura: Indulj el, végy magadhoz embereket, akik biztosak erejükben, mintegy százhuszezer gyalogost és számtalan lovat és tizenkétezer lovat,⁶ s vonulj fel minden nyugati ország ellen, mert ezek az emberek nem engedelmeskedtek parancsomnak.⁷ Parancsold meg nekik, hogy tartsák készen a földet és a vizet, mert haragomban kivonulok ellenük; a föld egész felszínét katonáim lábával fedem be, s átengedem nekik, hadd fosztogassák.⁸ Sebesültjeik megtöltik a völgyeket, s a patakok és a folyók csordultig megtelnek holttesteikkel.⁹ Elhurcolom őket fogságba, egészen a föld határáig.¹⁰ Indulj hát el, foglald el nekem egész földjüket! Ha megadják magukat, őrizd őket addig a napig, amikor majd elnyerik büntetésüket.¹¹ Az engedetleneknek pedig ne kegyelmezzen szemed, hagyd, hadd irtsák és fosztogassák őket azon az egész területen, amely rád van bízva.¹² Amint igaz, hogy élek és nagy a királyságom hatalma: szóltam, s karommal véghez is viszek mindent.¹³ Ne szegj meg semmit urad parancsából, hanem aszerint járj el, amint parancsoltam, minden késlekedés nélkül!"¹⁴ Holofernesz eltávozott urának

színe előtt, s összehívta Asszur seregének minden fejedelmét, vezérét és tisztjét,¹⁵ majd ura rendelkezése szerint kiváló harcosokat választott, százhúszezer embert és tizenkétezer lovas íászt.¹⁶ Aztán felállította őket abban a rendben, ahogy a sereget szokás felállítani.¹⁷ Teherhordónak számos tevét, szamarat és öszvért vett, az élelmezéshez meg bárányt, szarvasmarhát és kecskét, annyit, hogy nem lehetett megszámlálni.¹⁸ Minden ember bőséges ellátást kapott, ezenkívül sok aranyat és ezüstöt is a királyi palotából.¹⁹ Ezután egész seregével elindult Nebukadnezár király előtt, hogy szekereivel, lovasaival, válogatott gyalogságával ellepje az egész nyugati vidéket.²⁰ Hatalmas sereg követte, annyian voltak, mint a sáskák vagy a homokszem a földön. Sokaságuk miatt nem lehetett megszámlálni őket.²¹ Elhagyták Ninivét és három napon át meneteltek Bektilet síksága felé. Bektilettől elindultak, és annak a hegységnek a közelében ütöttek tábor, amely Felső-Kilikiatól balra terül el.²² Innen egész seregével - gyalogságával, lovasaival és szekereivel - behatolt a hegyvidékre. Megverte Pudot és Ludot, megsarcolta Rasszisz fiait,²³ továbbá Izrael fiait, akik Keleontól délre a puszta szélén laktak.²⁴ Átkelt az Eufráteszen, bejárta Mezopotámiát, s az Abrona folyó mentén fenekestül felforgatott minden megerősített várost egészen a tengerig.²⁵ Majd hatalmába kerítette Kilikia földjét, eltiport mindenkit, aki ellenállt neki. Odaért Jáfet déli vidékére, amely Arábia mellett fekszik.²⁶ Bekerítette Midián minden fiát, felgyújtotta sátraikat és elhajtotta nyájaikat,²⁷ majd levonult Damaszkusz síkságára, a gabona aratása idején, s egész mezejüket fölégette, nyájaikat, gulyáikat megsemmisítette, városaikat kifosztotta, a vidéket elpusztította és kardélre hányt minden fiatait.²⁸ Félelem és rettegés kerítette hatalmába a partvidék minden lakóját. Rémület lett úrrá Szidon és Tírusz, Szur és Okina, Jamnia, valamint Asdód és Aszkalon lakóin. 3. fejezet (Jud3)

¹ Ezért követeket küldtek, hogy kérjenek békét. Ezek így szóltak hozzá: ² "Szolgái vagyunk Nebukadnezárnak, a nagy királynak, és leborulunk előtted. Tégy velünk, amint tetszik. ³ Majorjaink, egész földünk, vetéseink, nyájaink és gulyáink, bekerített karámaink mind szolgálatodra vannak. Használd őket, amint jónak látod. ⁴ Városaink és lakóik szolgálatodra állnak. Gyere és bánj velük tetszésed szerint!" ⁵ Az emberek Holofernesz elé járultak és átadták neki ezt az üzenetet. ⁶ Ezután seregével levonult a partvidékre. A megerősített városokban helyőrséget hagyott, aztán válogatott férfiakat szedett össze, segédcsapatnak. ⁷ A városok és az egész partvidék lakói koszorúkkal és dobszóra táncot lejtve fogadták. ⁸ Ő azonban lerombolta szentélyeiket és kivágta szent ligeteiket. Azt a parancsot kapta ugyanis, hogy a föld minden istenét semmisítse meg, s minden nemzet csak Nebukadnezárnak szolgáljon: minden nyelv és faj úgy könyörögjön hozzá, mint istenhez. ⁹ Így érkezett meg

Ezdrelon elé Dotaia közelébe, amely Júdea nagy hegylánca előtt terül el. ¹⁰ Geba és Szkütopolisz között ütött táborn, és egy egész hónapig ott maradt, hogy seregének élelmet szerezzen. 4. fejezet (Jud4)

¹ Amikor Izrael fiai, akik Júdeában laktak, megtudták, hogy Nebukadnezárnak, az asszírok királyának fővezére, Holofernesz mit tett a nemzetekkel: kifosztotta és lerombolta szentélyeiket, ² igen nagy rémület vett erőt rajtuk, és rettegtek Jeruzsálemért és az Úrnak, Istenüknek templomáért. ³ Nemrég tértek vissza a fogságból, még alig hogy egybegyűlt Júda népe, s a szent edények, az oltár és a meggyalázott templom megtisztítása is friss esemény volt. ⁴ Hírvivőket küldtek tehát egész Szamariába, Konátba, Bet-Horonba, Belmainba, Jerikóba, Kobába, Eszorába és a Szálem völgyébe. ⁵ A legmagasabb hegyek csúcsait megszállták, az ottani helységeket megerősítették, és háború esetére ellátták élelemmel, mert földjeiket épp akkor aratták le. ⁶ Joakim, a főpap, aki abban az időben Jeruzsálemben volt, írt Betilua és Betomesztaim lakóinak, amely Ezdrelonnal szemközt a Dotain közelében elterülő síkság előtt fekszik, ⁷ hogy szállják meg a hegyek hágóit, mert csak ezeken át lehetett eljutni Júdeába. Könnyen megakadályozhatták az átkelést, mert a hágó olyan keskeny volt, hogy legföljebb két ember fért el benne. ⁸ Izrael fiai aszerint jártak el, amint Joakim főpap és a nép vezetőinek Jeruzsálemben székelő tanácsa elrendelte. ⁹ Izrael férfiai mindnyájan az Úrhoz kiáltottak nagy áhítattal, és megalázkodtak. ¹⁰ Maguk, asszonyaik, gyermekeik, állataik s akik velük éltek, sőt, a napszámosok és a rabszolgák is szőrzsákkal övezték csípőjüket. ¹¹ Izrael fiai, akik Jeruzsálemben laktak, az asszonyokkal és a gyerekekkel egyetemben mind leborultak a szentély előtt, hamut szórtak a fejükre, és kitárták kezüket az Úr előtt. ¹² Az oltárt is szőrzsákkal borították le. Hangosan, egy szívvel és buzgón könyörögtek Izrael Istenéhez, ne engedje, hogy gyermekeiket lemészárolják, asszonyaikat elrabolják, örökrészük városait lerombolják, s a templomot megszentégtelenítsék és gyalázattal és gúnnal illessék a pogányok. ¹³ Az Úr meghallotta szavukat és tekintetbe vette szorongatásukat. A nép napokon át böjtölt egész Júdeában és Jeruzsálemben a mindenható Úr szentélye előtt. ¹⁴ Joakim, a főpap és azok, akik vele az Úr színe előtt álltak - a papok és az Úr szolgálói -, mind szőrzsákkal övezték csípőjüket. Bemutatták a napi áldozatot, a fogadalmi áldozatot, és a nép önkéntes adományait. ¹⁵ Turbánjukon hamu volt. Minden erejükből az Úrhoz kiáltottak, hogy tekintsen le irgalmasan Izrael egész házára. 5. fejezet (Jud5)

¹ Hírül vitték Holofernesznek, az asszír hadsereg főparancsnokának, hogy Izrael fiai ellenállásra készülnek, megszállták a hegyek hágóit, megerősítették

a hegyek magaslatait és a síkságon akadályokat helyeztek el.² Nagy haragra gerjedt, és összehívta Moáb összes főemberét, Ammon hadvezéreit, a partvidék minden szatrapáját.³ Így szólt hozzájuk: "Kánaán fiai, mondjátok meg, miféle nép az, amely a hegyvidéken lakik? Milyen erős a serege? Miben rejlik hatalma és ereje? Ki a királyuk, aki élükön áll és vezeti seregét?"⁴ A nyugati vidék lakói közül miért csak ők nem jöttek ki elénk?"⁵ Achior, Ammon fiainak vezére azt mondta neki: "Uram, hallgasd meg a beszédet szolgád szájából! Az igazságot mondom el neked erről a népről, amely a közeledben ezt a hegyvidéket lakja. Szolgád száját nem hagyja el semmiféle hazugság. Ez a nép a káldeusok ivadéka."⁶ Azelőtt Mezopotámiában laktak,⁷ mert nem akarták követni Káldea földjén lakó atyáik isteneit.⁸ Letértek hát őseik útjáról és az ég Istenét imádták, azt az Istent, akit megismertek. Ezért azok elűzték őket isteneik színe elől. Így tehát Mezopotámiába menekültek, s hosszú ideig ott éltek.⁹ Akkor Istenük meghagyta nekik, hagyják el lakóhelyüket, s menjenek Kánaán földjére. Ott telepedtek le, s igen sok aranyat, ezüstöt és nyájat szereztek.¹⁰ Később éhínség ütött ki Kánaán földjén, azért Egyiptomba vonultak, és ott maradtak addig, amíg ott élelmet találtak. Ott igen elszaporodtak, és nemzetségüket nem lehetett megszámlálni.¹¹ Egyiptom királya ellenük fordult, és téglamunkára szorította őket.¹² Akkor Istenükhöz kiáltottak, s az Egyiptom egész földjét gyógyíthatatlan sebekkel sújtotta. Erre az egyiptomiak elűzték őket.¹³ Isten kiszárította előttük a Vörös-tengert,¹⁴ s a Sínai és Kádes-Barnea felé vivő útra vezette őket. A pusztában minden lakóját elűzték,¹⁵ s letelepedtek az amoriták földjén. Olyan erősek voltak, hogy kiirtották Hesbon minden lakóját. Majd átkeltek a Jordánon és elfoglalták az egész hegyvidéket.¹⁶ Kiűzték maguk előtt a kánaánit, a perizitát, a jebuzitát, a szichemieket, valamint az összes girgasitát, és régóta ott élnek.¹⁷ Amíg nem vétkeztek Istenük színe előtt, jól ment a soruk, mert olyan Istenük van, aki gyűlöli a gonoszságot.¹⁸ Amikor azonban letértek a megszabott útról, egy részük elpusztult a sok háborúban, a maradékot meg fogságba hurcolták, idegen földre. Istenük templomát lerombolták, városaik pedig ellenségeik hatalmába kerültek.¹⁹ Most azonban, hogy újra Istenükhöz tértek, visszajöttek szétszórtságukból, azokról a helyekről, ahová elszéledtek, újra birtokba vették Jeruzsálemet, ahol templomuk található, és benépesítették a hegyvidéket, amely pusztasággá vált.²⁰ Most tehát, uram és parancsolóm, ha ez a nép eltévelyedett és vétkezett Istene ellen, akkor látni fogjuk, hogy az romlásukat okozza. Akkor felvonulhatunk és megtámadhatjuk őket.²¹ Ha azonban nincs gonoszság népükben, akkor óvakodjék, uram ettől, mert Uruk és Istenük oltalmazza őket, s mi az egész földön gúny tárgyává leszünk."²² Amikor Achior befejezte beszédét, az egész nép elkezdett zúgolódni, s összesereglett a sátor körül. Holofernesz főemberei, a partvidék és

Moáb lakói mind azt mondták, hogy darabokra tépik.²³ "Mi ugyanis nem félünk Izrael fiaitól, hiszen olyan nép, amelynek nincs sem ereje, sem hatalma kemény ütközetre.²⁴ Vonuljunk csak fel! Seregednek csak egy harapás lesz, parancsolónk, Holofernesz!" 6. fejezet (Jud6)

¹ Amikor a tanácskozássra egybegyűlt nép lármája elült, Asszur hadseregének főparancsnoka, Holofernesz így szólt Achiorhoz az idegenek egész serege és az ammoniták előtt: ² "Ugyan ki vagy, Achior, te és Ammon zsoldosai, hogy prófétaként lépsz föl köztünk - mint ma is -, és azt tanácsolod, hogy ne indítsunk harcot Izrael nemzetsége ellen, mert Istenük oltalmazza őket? Ki isten Nebukadnezárón kívül? Elküldi seregét és elpusztítja őket a föld színéről, nem menti meg őket Istenük,³ úgyhogy mi, az ő szolgái, eltiporjuk őket, mint egyetlen embert, s nem tudnak ellenállni lovaink erejének.⁴ Elsöpörjük őket mindenestül. Hegyeik megrészegednek vérüktől, síkságaik megtelnek halottjaikkal. Lábuk ina nem lesz képes vinni őket előttünk, végképp elpusztulnak - mondja Nebukadnezár király, az egész föld ura. Mert ő szólt, és szavai nem maradhatnak üres szavak.⁵ Te pedig, Achior, Ammon zsoldosa, aki kiejtetted ezeket a szavakat egy esztelen pillanatodban, a mai naptól kezdve nem látod többé színemet addig, amíg bosszút nem állok ezen a fajtán, amely Egyiptomból vonult ki.⁶ Akkor katonáim kardja és szolgáim lándzsája átjárja testedet. A sebesültjeik sorában esel el, amikor majd Izrael ellen fordulok.⁷ Szolgáim most elvisznek a hegyvidékre, és otthagynak a hegyszoros egyik városa közelében.⁸ Úgy pusztulsz el, hogy részesedsz romlásukban.⁹ Ha csakugyan él szívedben a remény, hogy úgysem tiprom el őket, ne essék be arcod. Szóltam és szavaim nem maradnak beteljesületlen!"¹⁰ Holofernesz megparancsolta a sátrában szolgálatot teljesítő embereknek, hogy ragadják meg Achior, és vigyék Betiluához, és adják Izrael fiainak kezére.¹¹ Szolgái erre megragadták, és kivitték a táborból a síkságra. Onnan a hegyvidék felé vettek irányt és eljutottak a Betiluával szemközi forrásokhoz.¹² Amikor a város lakói meglátták őket, fegyvert ragadtak, és a városból kivonultak a hegygerince. A parittyások köveket hajigáltak, hogy megakadályozzák előhaladásukat.¹³ Erre meglapultak a hegyoldalon, Achior megkötözték, és ott hagyták a hegy lábánál, maguk meg visszatértek urukhoz.¹⁴ Izrael fiai lejöttek városukból, megálltak mellette, feloldották köteleit, Betiluába vitték, s a város vezetői elé állították.¹⁵ Akkoriban a Simeon törzséből való Mikeásnak a fia, Uzija, valamint Gotoniel fia, Chabrisz és Melchiel fia, Charmisz voltak az elöljárók.¹⁶ Összehívták a város véneit. A gyülekezetbe a fiatalok és az asszonyok is elmentek. Achior középre állították a nép közé, és Uzija megkérdezte tőle, hogy mi történt.¹⁷ Achior beszélni kezdett, és elmondta nekik Holofernesz haditanácsának határozatát, továbbá azt, hogy ő mit

mondott az asszír vezérek előtt, s Holofernesz milyen kérkedve beszélt Izrael háza ellen. ¹⁸ A nép leborult, és imádta Istent. Így könyörögtek: ¹⁹ "Urunk, égnek Istene, nézd, milyen mérhetetlenül gőgösek, és könyörülj nemzetünkön megalázottságában! Fordítsd arcodat ezen a napon azok felé, akik neked vannak szentelve." ²⁰ Aztán megvigasztalták Achiort és elhalmozták dicsérettel. ²¹ A gyűlés végeztével Uzija befogadta házába, és lakomát rendezett a véneknek. Egész éjszaka könyörögtek Izrael Istenének segítségéért. 7. fejezet (Jud7)

¹ A következő napon Holofernesz parancsot adott egész seregének és összes segédcapatának, hogy vonuljanak föl Betilua ellen, foglalják el a hegyvidék átkelőit és vegyék fel a harcot Izrael fiaival. ² Ezen a napon harcosai mind fölszedték a sátort. Seregének ereje százhuszezer gyalogosra és tizenkétezer lovasra rúgott, nem számítva a málháscsapatot. Azoknak az embereknek a száma, akik gyalog követték, szintén igen nagy volt. ³ Betilua közelében, a völgyben ütöttek tábor, a forrás táján. Aztán fölfejlődtek - szélességben Dotaintól Belbaimig, hosszúságban pedig Betiluától az Ezdrelonnal szemben levő Küamonig. ⁴ Amikor Izrael fiai meglátták seregüket, megrémültek, és így szóltak egymáshoz: "Ezek most letarolják az egész föld színét. A legmagasabb hegyek, a hegyszorosok, a dombok sem lesznek képesek terhüket elviselni." ⁵ Mindenki fogta a fegyverét, tüzet gyújtottak a bástyákon, és egész éjszaka virrasztottak. ⁶ A második napon Holofernesz felvonultatta egész lovasságát Izrael fiainak szeme láttára, akik Betiluában voltak. ⁷ Kikémlelte a városukba vezető feljáratot, földerítette a vízforrást, s elfoglalta őket. Őrséget rendelt oda, aztán visszatért seregéhez. ⁸ Akkor Ézsau fiainak vezérei, a moábiták népének fejei és a partvidék előljárói mind elé járultak, és így szóltak hozzá: ⁹ "Hallgasson meg bennünket, urunk, és akkor nem kap egyetlen sebet sem serege. ¹⁰ Mert Izrael fiainak ez a népe nem a lándzsákban bizakodik, hanem sokkal inkább arra számít, hogy a hegyek, ahol lakik, magasak. A hegycsúcsaikra való feljutás valóban nem könnyű. ¹¹ Ezért, uram, ne ütközz meg velük csatasorba állva, akkor nem esik el egyetlen ember sem embereid közül. ¹² Maradj táborodban és tartsd ott sereged minden emberét, de szolgálid foglalják el a forrást, amely a hegy lábánál fakad. ¹³ Mert ez látja el vízzel Betilua lakóit. A szomszúság majd rákényszeríti őket, hogy feladják a várost. Közben mi és embereink felmegyünk a legközelebbi hegyek gerincére, őrséget állítunk oda, hogy így ne mehessen ki egyetlen ember sem a városból. ¹⁴ Az éhség elpusztítja őket, asszonyaikkal, gyermekeikkel egyetemben, és mielőtt még átjárna őket a kard, már az utcákon hevernek házuk előtt. ¹⁵ Így keményen megfizethetsz nekik lázadásukért és azért, hogy nem jöttek ki eléd békésen." ¹⁶ Ajánlatuk tetszett Holofernesznek és minden szolgájának. ¹⁷

Elhatározta hát, hogy tanácsuk szerint jár el. Így elindult a moábiták egy csoportja, s velük ötezer asszír. Letáboroztak a völgyben, és megszállták Izrael fiainak vizeit és forrásait.¹⁸ Ézsau és Ammon fiai vonultak ki mellettük, letáboroztak a Dotainnal szemközti hegyvidéken. Embereik egy részét elküldték délre és keletre, Egrel ellen, amely Chusz közelében, a Machmur patakánál van. Az asszír sereg többi része a síkságra vonult, és elárasztotta az egész vidéket. Rengeteg sátoruk és málhájuk volt, úgyhogy hatalmas területet elleptek.¹⁹ Izrael fiai az Úrhoz, Istenükhöz kiáltottak. Elvesztették bátorságukat, mert ellenségeik körülvették őket, és nem volt mód közülük kiszabadulni.²⁰ Harmincnégy napon át körülzárva tartotta őket az asszír sereg, a gyalogosok, a szekerek és a lovasok. Betilua lakóinak kifogyott a vizük,²¹ a ciszternák kiürültek. S már egyetlen nap sem ihattak eleget, mert kimérték nekik az ivóvizet.²² Gyermekük elcsüggedtek, asszonyaik és ifjaik elepedtek a szomjúságtól, összeestek a város utcáin és a kapuk kijáratánál, s már nem volt bennük semmi erő.²³ Az egész nép összegyűlt - ifjak, asszonyok és gyerekek - Uzija és a város vezetői körül. Hangosan kiabáltak, és azt mondták a vének jelenlétében:²⁴ Ítéljen köztetek és köztünk az Isten, mert nagy igazságtalanságot követtetek el ellenünk, amikor nem ajánlottatok békét az asszíroknak.²⁵ Most már nincs senki, aki megmenthetne bennünket. Isten a kezükbe adott minket, hogy a szomjúság földre tiporjon bennünket előttük, és teljesen elpusztulunk.²⁶ Legalább most hívjátok őket ide! Adjátok át az egész várost Holofernesz embereinek és egész seregének prédául.²⁷ Mert jobb lesz, ha zsákmánya leszünk. Igaz, rabszolgák leszünk, de életben maradunk, és nem kell saját szemünkkel látnunk kicsinyeink halálát, sem asszonyaink és gyermekeink pusztulását.²⁸ Megesketünk titeket az égre és a földre, valamint Istenünkre, atyáink Urára, aki bűneink és atyáink törvényszegése miatt büntet bennünket, hogy még a mai napon így jártok el!"²⁹ Aztán az egész gyülekezet nagy jajgatásba kezdett. Hangosan kiáltoztak Istenhez, az Úrhoz.³⁰ Uzija így szólt hozzájuk: "Bátorság, testvérek, tartsunk ki még öt napig. Ez alatt az Úr, a mi Istenünk felénk fordul irgalmában, mert nem hagyott el minket teljesen.³¹ Ha ezek a napok elmúlnak és nem érkezik segítség, szavaitok szerint fogok eljárni."³² Majd szétoszlatta a népet, mindenkit a maga szállására. A férfiak városuk falaira és bástyáira mentek, az asszonyokat és a gyerekeket pedig hazaküldték. A várost csüggedés kerítette hatalmába. 8. fejezet (Jud8)

¹ Ezekben a napokban hírére vette a dolognak Judit, Merárinak a lánya, (aki) Ox fia volt, az József fia, az Oziel fia, az Elkia fia, az Ananiás fia, az Illés fia, az Helkiás fia, az Eliab fia, az Natanael fia, az Szalamiel fia, az Szaraszadé fia, az meg Izrael fia.² Férje, Manassze, aki ugyanabból a törzsből és családból való volt, az árpa aratása idején meghalt.³ Felügyelt az aratókra a mezőn, és

napszúrás érte. Ágynak esett és meghalt, városában, Betiluában. A Dotain és Balamon között elterülő mezőn temették el, atyái mellé. ⁴ Judit özvegyen élt házában három éve és négy hónapja. ⁵ Háza tetején szobát rendezett be magának. Csípője körül szőrzsákot viselt és özvegyi ruhát öltött magára. ⁶ Özvegysége óta minden nap böjtölt, kivéve a szombat előestéjét, a szombatot, az újhold előestéjét, az újhold napját, valamint Izrael házának örömmünnepeit. ⁷ Nagyon szép volt, s egész lénye vonzó. Férje, Manassze, aranyat és ezüstöt, szolgákat és szolgálókat, jószágot és szántóföldet hagyott rá, s ő mindennek birtokában maradt. ⁸ Senki nem mondott rá semmi rosszat, mert nagyon istenfélő volt. ⁹ Judit megtudta, hogy a nép vízhiány miatt elkeseredett, és zúgolódott a város előjárói ellen. Azt is hallotta, hogy mit mondott nekik Uzija, hogy megesküdött: öt nap múlva átadják a várost az asszíroknak. ¹⁰ Elküldte szolgálóját, aki minden jószágra ügyelt, hogy hívja el Chabriszt és Charmiszt, a város előjáróit. ¹¹ Amikor elmentek hozzá, azt mondta nekik: "Hallgassatok meg, Betilua lakóinak előjárói! Nem volt igazatok ma, amikor azt mondtátok a népnek és esküvel is megerősítettétek, hogy a várost átadjátok ellenségeinknek, ha az Úr a megszabott időben nem segít. ¹² Kik vagytok, hogy így kísértitek a mai nap az Urat, és az emberek fiai közül fölé helyezitek magatokat? ¹³ Próbára teszitek az Urat, a Mindenhatót? Így nem ismeritek meg nagyságát soha! ¹⁴ Az emberi szív mélységeit sem tudjátok kikutatni, sem eszének járását kibogozni. Hogyan tudnátok akkor ezek alkotóját, az Istent kifürkészni, gondolataiba behatolni és terveit megérteni? Nem testvéreim! Óvakodjatok tőle, hogy az Urat, Istenünket haragra ingereljétek. ¹⁵ Mert ha nem akar is minket ez alatt az öt nap alatt megsegíteni, van ereje hozzá, hogy azokban a napokban, amikor neki tetszik, megoltalmazzon, vagy ellenségeink szeme láttára elpusztítson minket. ¹⁶ Ne vállaltatok kezességet az Úrnak, a mi Istenünknek szándékaira! Mert az Isten nem olyan, mint az ember, akit meg lehet fenyegetni vagy meg lehet ingatni, mint az ember fiát. ¹⁷ Ezért amíg arra várunk, hogy szabadulást ad, hívjuk segítségül. Ha úgy tetszik neki, meghallja szavunk. ¹⁸ Nincs nemzetségeink között egy sem, nincs ma egyetlen olyan törzs, nemzetség, család, falu vagy város sem, amely emberkéz alkotta isteneket imádna, amint ez az elmúlt időkben megtörtént. ¹⁹ Atyáink ezért kerültek kardélre, azért fosztották ki őket, s azért estek el nyomorultul ellenségeik előtt. ²⁰ Mi azonban nem ismerünk más istent rajta kívül. Így remélhetjük, hogy nem tekint ránk megvetéssel és nem fordul el fajtánktól. ²¹ Ha mi hatalmukba esünk, amint tervezitek, egész Júdeát meghódítják, és kifosztják szent helyeinket. Akkor vérünkkel kell fizetnünk megszenstelenítésükért. ²² Testvéreink legyilkolása, az ország fogságba hurcolása, örökségünk elnéptelenedése a mi fejünkre száll vissza a népek között, amelyeknek a rabszolgái leszünk. Botrány

és gúny tárgya leszünk legyőzőink szemében.²³ Szolgáságunk ugyanis nem vezet jóra, hanem szégyenletes büntetéssé teszi az Úr, a mi Istenünk.²⁴ Most tehát, testvérek, mutassuk meg testvéreinknek, hogy tőlünk függ az életük, ránk támaszkodik a szentély, a templom és az oltár!²⁵ Ezért adjunk hálát az Úrnak, Istenünknek, aki próbára tesz minket, éppúgy, mint atyáinkat.²⁶ Gondoljatok arra, hogyan bánt Ábrahámval, mint tette próbára Izsákot, mik történtek Jákobbal a szíriai Mezopotámiában, amikor anyai nagybátyjának, Lábánnak juhait őrizte.²⁷ Mert amint őket megpróbálta, hogy kifürkésze szívüket, ugyanúgy minket sem büntet, hanem inkább figyelmezteti Isten a próbatétellel azokat, akik hozzá közelednek."²⁸ Uzija így válaszolt neki: "Amit mondtál, azt jó lélekkel mondtad, és senki sem tud ellene vetni semmit.²⁹ Nem ma vált először bölcsességed nyilvánvalóvá! Gyermekkorod óta ismerte az egész nép okosságodat és szívednek jó szándékát.³⁰ De hát a nép nagyon szenvedett a szomjúságtól, s arra kényszerített minket, hogy úgy tegyünk, amint mondtuk, és esküvel köteleztük magunkat, ezt sem szeghetjük meg.³¹ Mivel azonban istenfélő asszony vagy, könyörögj Istenhez, hogy küldjön záporosót és töltsen meg ciszternáinkat, hogy ne pusztuljunk el."³² Judit így válaszolt neki: "Hallgassatok rám! Olyan tettet viszek végbe, hogy emlékezete nemzedékről nemzedékre száll népünk fiai körében.³³ Éjszaka álljatok a kapunál, s én szolgálómmal kimegyek. Azokban a napokban, amelyeknek az elmúltával azt ígértétek, hogy átadjátok a várost ellenségeiteknek, az Úr meglátogatja kezem által Izraelt.³⁴ Ne kérdezzétek, hogy mit akarok tenni. Nem mondom meg nektek, amíg végre nem hajtom."³⁵ Uzija és az előljárók azt mondták neki: "Menj békével, s vezessen Isten, az Úr járjon előtted ellenségeink megbüntetésére."³⁶ Azok elhagyták a felső szobát, s visszatértek szállásukra. 9. fejezet (Jud9)

¹ Judit leborult arccal a földre, hamut szórt a fejére, s fölfedte a vezeklőruhát, amelyet viselt. Éppen az az óra volt, amikor Jeruzsálemben, az Isten templomában bemutatják az esti illatáldozatot. Judit hangosan könyörgött az Úrhoz. Így szólt: ² "Uram, atyámnak, Simeonnak Istene, akinek kardot adtál kezébe, hogy álljon bosszút az idegeneken, akik fölfedték egy szűznek az ágyékát, hogy bemocskolják, lemeztelenítették ágyékát, hogy szégyenbe hozzák, és meggyalázták méhét, hogy megalázzák. Mert azt mondtad: ilyen ne történjék meg, s mégis megtették.³ Ezért előljáróikat halálra adtad, ágyukat meg, amelyet lealacsonyított a hűtlenség, vérfürdővé tetted. Megverted a szolgákat uraikkal és az urakat szolgálóikkal együtt.⁴ Asszonyaikat zsákmányul adtad, lányaikat meg fogságba küldted. Minden vagyonukat szétszortad kedves fiaid közt, akiket az érted való buzgalom emésztett, undorodtak vérük meggyalázásától, s téged hívtak segítségül. Ó Isten, én Istenem, hallgass meg

engem is, az özvegyet! ⁵ A te műved volt, ami régen történt, s az is, ami most vagy a jövőben megy végbe. Kigondoltad a jelent és a jövőt, s azt történt, amit te akartál. ⁶ Terveid előállnak és így szólnak: Nos, itt vagyunk! Mert minden utadat előkészítetted, és előre látod ítéletedet. ⁷ Nézd, az asszíroknak erős a seregük, dicsekszenek lovaikkal és lovasaikkal, büszkék gyalogságuk erejére. Számítanak lándzsára és pajzsra, újra és parittyára, és nem tudják, hogy te, az Úr döntöd el a háborúk sorsát. ⁸ Úr a neved. Hatalmaddal törd meg erejüket, s haragodban morzsold szét, ami erősségük. Azt tervezik, hogy megszenteltelenítik szent helyeidet, beszennyezik a sátrat, dicsőséges nevednek pihenőhelyét, és vasukkal felfordítják oltárodnak szarvát. ⁹ Nézd, milyen kevélyek, s küldd haragodat a fejükre! Adj kezembe - nekem, az özvegynek - erőt ahhoz, amit tenni szándékozom. ¹⁰ Ajkam fortélyával verd meg a szolgát urával és az urat szolgájával! Törd össze gőgjét egy asszony keze által! ¹¹ Mert a te erőd nem a sokaságban van, hatalmad nem az erőszakosokban. Te az alázatosak Istene vagy, az elnyomottak segítsége, a gyengék támasza, az elhagyottak menedéke, az elkeseredettek szabadítója. ¹² Igen, atyámnak Istene és Izrael örökségének Istene, égnek és földnek Ura, vizeknek Teremtője és Királya mindennek, amit csak teremtetél, hallgasd meg imámat! ¹³ Adj nekem csalfa nyelvet, hogy megsebezsem és összezúzzam azokat, akik kegyetlen tervet szőttek szövetséged ellen, szent házad ellen, Sion hegye és a fiaid háza ellen. ¹⁴ Add, hogy az egész nép és minden törzs megtudja, hogy te vagy az Úr, minden hatalom és erő Istene, és rajtad kívül senki más nem oltalmazza Izrael népét." 10. fejezet (Jud10)

¹ Így könyörgött Judit Izrael Istenéhez. Amikor imádságát befejezte, ² fölkelt a földről, hívta szolgálóját és lejött házába, ahol a szombatokat és az ünnepeket szokta tölteni. ³ Itt levetette a vezeklőruhát, amelyet viselt, letette özvegyi öltözetét, majd egész testét lemosta vízzel és bekente drága kenettel. Elrendezte fején a haját, befődte turbánnal, aztán az öröm ruhájába öltözött, amelyet férje, Manassze életében viselt. ⁴ Lábára sarut húzott, s föltette nyakláncait, karpereceit, gyűrűit, fülöfűggőit, s minden ékszerét. Olyan szép lett, hogy minden embernek magára vonta a tekintetét, aki csak látta. ⁵ Adott szolgálójának egy tömlő bort és egy korsó olajat, s megtöltött egy tarisznyát árpalisztból készült kenyérrel, száraz gyümölcscsel és üres kenyérrel, és ezeket az összekészített holmikat is odaadta neki. ⁶ Kimentek Betilua kapujához, és ott találták Uziját és a város véneit, Chabriszt és Charmiszt. ⁷ Amikor meglátták Juditot - arca egészen megváltozott s ruháját is jól választotta meg -, nagyon megcsodálták szépségét és így szóltak hozzá: ⁸ "Atyáink Istene fogadjon irgalmába! Valósítsa meg szándékokat Izrael fiainak dicsőségére és Jeruzsálem felmagasztalására!" ⁹ Judit leborult az Isten előtt és imádkozott,

aztán így szólt hozzájuk: "Parancsoljátok meg, hogy nyissák ki nekem a város kapuját! Ki akarok menni, hogy véghez vigyem, amit mondtatok nekem." Erre megparancsolták a fiatal öröknek, hogy nyissák ki neki a kaput, amint kérte.¹⁰ Meg is tették. S Judit szolgálójával együtt kiment. A városbeliek követték tekintetükkel, amíg le nem ért a hegyről és át nem haladt a völgyön. Aztán már nem látták többé.¹¹ Amint egyenesen mentek előre a völgyben, asszír előőrsökkel találkoztak.¹² Ezek elfogták és megkérdezték tőle: "Hova tartozol, honnan jössz és hova mész?" Így válaszolt: "A héberek egyik leánya vagyok, s elmenekültem, mert fölfaljátok őket."¹³ Holoferneszhez, seregetek vezéréhez megyek, hogy igaz dolgokat adjak tudtára. Megmutatom neki azt az utat, amelyen előrenyomulhat és az egész hegyvidék urává lehet anélkül, hogy emberei közül akár egyetlen embert, egy élő lelket is elveszítene."¹⁴ Amikor az emberek meghallották szavait, arcára néztek, s nagyon szépnek találták. Így szóltak hozzá:¹⁵ "Életedet mentetted meg, hogy megelőzted őket, s lejöttél urunkhoz. Menj egyenesen a sátrába. Közülünk néhányan elkísérnek és átadnak neki a kezébe."¹⁶ Ha színe előtt állsz majd, ne remegj, hanem ismételd el neki is, amit nekünk mondtál. Jól fog bánni veled!"¹⁷ Kiválasztottak maguk közül száz embert kíséretül mellé és szolgálója mellé. Ezek Holofernesz sátrába vezették.¹⁸ Jövetelének híre elterjedt a sátrakban és az egész tábor összeszaladt. Amíg Holofernesz sátra előtt állt, s várta, hogy bejelentsék neki jövetelét, körülvették.¹⁹ Álmélkodtak szépségén és megcsodálták miatta Izrael fiait. Azt mondták egymásnak: "Ki vetné meg ezt a népet, amikor ilyen asszonyai vannak? Már csak ezért sem volna jó akár egyetlen embert is meghagyni közülük. Mert akik életben maradnak, képesek elcsábítani a földet."²⁰ Akkor kijött Holofernesz őrsége és minden szolgája, és bevezették Juditot a sátorba.²¹ Holofernesz épp ágyán pihent, arannyal, smaragddal és drágakövekkel ékesített bíborfüggöny mögött.²² Bejelentették neki Juditot, erre kijött sátrának előterébe. Ezüstlámpákat tartottak előtte.²³ Amikor Judit eléje és szolgálói elé lépett, arcának szépsége mindenkit megigézett. Judit leborult előtte a földre, de a szolgák fölemelték. 11. fejezet (Jud11)

¹ Holofernesz így szólt hozzá: "Bátorság, asszony, ne remegj szívedben! Én ugyanis sohasem tettem rosszat senkinek sem, ha készen volt rá, hogy szolgáljon Nebukadnezárnak, az egész föld királyának."² Ha néped, amely a hegyvidéket lakja, nem vetett volna meg, nem emeltem volna lándzsát ellene. Ők akarták így!³ Nos, mondd el, miért menekültél el, s miért jöttél hozzánk... De akármiért is, a megmenekülésedre tetted. Bátorság! Ma éjjel és a következőkön is életben maradsz.⁴ Senki sem tesz neked rosszat, hanem jól bánnak veled, mint uram, Nebukadnezár király szolgálóival szokás bánni!"⁵ Judit így válaszolt neki: "Fogadd kegyesen szolgálód szavait, és engedd, hogy

szolgálód beszéljen színed előtt! Ma éjszaka semmiféle hazugságot nem mondok uramnak. ⁶ Hallgass csak szolgálód szavára, és Isten szerencsés kimenetelt ad, s nem vall uram kudarcot vállalkozásával. ⁷ Éljen Nebukadnezár, az egész föld királya, aki elküldött, hogy minden élő a helyes útra vezess, és éljen hatalma! Mert jóvoltodból nemcsak az emberek szolgálnak majd neki, hanem a mező vadjai, az állatok és az ég madarai is Nebukadnezárnak és házának élnek. ⁸ Hallottunk bölcsességedről és szellemed leleményességéről. Az egész földön tudják, hogy az egész királyságban te vagy az egyetlen sokra képes ember. Gazdag vagy tapasztalatokban, a hadvezetésben meg bámulatos. ⁹ Azután tudjuk, mit mondott Achior az általad tartott tanácsban. Betilua lakói megmentették, s mind elbeszélte, amit mondtál. ¹⁰ Valóban, uram és parancsolóm, ne vesd meg szavait, hanem fontold meg szívedben, mert igazak. A mi fajtánkat nem éri csapás, kardnak nincs hatalma rajta, ha nem vétkezik Istene ellen. ¹¹ De most - nehogy elűzzék uramat vagy vereséget szenvedjen, őket pedig utolérje a halál -, hatalmába kerítette őket a bűn. Ám amikor csak bűnös dolgot visznek végbe, mindig magukra vonják Istenük haragját. ¹² Mivel elfogyott az élelmük és már a vizet is kimérik, úgy döntöttek, hogy kezet vetnek állataikra. Elhatározták, hogy elfogyasztják azt is, amit törvényeivel Isten megtiltott nekik, hogy ne egyék meg. ¹³ Elhatározták, hogy megeszik a gabona első termését, a bor- és olajtizedet, amelyet a papoknak adtak és szenteltek, akik Jeruzsálemben Istenünk színe előtt ellátják a szolgálatot, noha a nép közül ezeket senki sem érintheti még a kezével sem. ¹⁴ Embereket küldtek ugyanis Jeruzsálembe, hogy mivel az ott lakók is megtették, maguknak is engedélyt kérjenek rá a főtanácstól. ¹⁵ De amikor az engedélyről értesülnek és élnek is vele, azon a napon kezedbe kerülnek, a vesztükre. ¹⁶ Mikor én, a te szolgálód ezt megtudtam, elmenekültem. Isten küldött, hogy végbevigyem veled a művet, amelyen az egész föld álmélkodik majd, ha hírét veszi. ¹⁷ Szolgálód ugyanis istenfélő asszony, éjjel-nappal szolgál az ég Istenének. Nos, most melletted maradok, uram. Én, a te szolgálód, kimegyek éjjel a völgybe, s ott imádkozom Istenhez, hogy tudassa velem, mikor követik el vétküket. ¹⁸ Akkor visszatérek és tudtadra adom. Akkor vonulj ki egész seregeddel! Nem lesz közülük képes senki sem ellenállni neked. ¹⁹ Átvezetlek Júdeán, egészen Jeruzsálembe, és a közepén állítom fel trónodat. Úgy terelem majd őket, mint a pásztor nélkül maradt juhokat, s egyetlen kutya se fog ellened csaholni. Minderről előérzetem volt, előre megmondták nekem, s azért jöttem el hozzád, hogy a tudtadra adjam." ²⁰ Tetszett a beszéd Holofernesznek és szolgálóinak. Megcsodálták Judit bölcsességét, és így szóltak: ²¹ "A föld egyik szélétől a másikig nincs még egy asszony, aki arcra ilyen szép volna és ilyen okosan tudna beszélni." ²² Holofernesz pedig azt mondta neki: "Isten jól tett, amikor a nép elől ide

küldött. A hatalom a mi kezünkben lesz, azokra pedig, akik megvetették uramat, a pusztulás vár. ²³ Szép vagy, beszéded okos, s ha megteszed, amit mondtál, a te Istened az én Istenem lesz, te meg Nebukadnezár palotájában fogsz lakni, és neved bejárja az egész földet." 12. fejezet (Jud12)

¹ Ezután megparancsolta, vezessék be oda, ahol az ezüstartágyakat őrizték, s rendelkezett, hogy az ő ételéből szolgáljanak fel neki és az ő borából adjanak neki inni. ² Judit azonban így szólt: "Nem eszem belőle, nehogy megütközést keltsek. Elég lesz nekem az is, amit magammal hoztam." ³ Holofernesz így válaszolt: "Mi lesz akkor, ha amid van, elfogy, honnan szerzünk neked olyat? A te fajtádból nincs közöttünk senki." ⁴ Amint igaz, uram, hogy élsz - mondta neki Judit -, szolgálód még el sem költi, amit magával hozott, az Úr már véghez viszi általam, amit tervezett." ⁵ Akkor Holofernesz szolgálói sátrába vezették. Éjfélig aludt, a hajnali őrváltáskor azonban fölkelt. ⁶ Elküldött Holoferneszhez, hogy mondják meg neki: "Parancsolja meg az én uram, hogy szolgálóját engedjék ki imádkozni." ⁷ Holofernesz elrendelte őreinek, hogy ne akadályozzák benne. Három napig maradt a táborban, minden éjjel kiment Betilua völgyébe és megfürdött a vízforrásnál, ahol az őrség volt. ⁸ Amikor kijött, könnyörgött az Úrhoz, Izrael Istenéhez, hogy mutassa meg neki az utat népe fiainak megmentésére. ⁹ Megtiszdulva tért vissza, és a sátrában maradt, amíg estefelé az eledelt nem hozták. ¹⁰ A negyedik nap Holofernesz lakomát rendezett, s csak szolgálait hívta meg, a tisztviselőit nem. ¹¹ Így szólt Bagoasz eunuchhoz, aki minden vagyonára ügyelt: "Menj és beszélj rá azt a héber asszonyt, aki nálad van, jöjjön el hozzánk és egyék-igyék velünk. ¹² Szégyen volna ugyanis ránk nézve, ha elengednénk ilyen asszonyt anélkül, hogy együtt lettünk volna vele. Ha nem tudjuk rávenni, mindenki kinevet." ¹³ Bagoasz eltávozott Holofernesztől, bement Judithoz és így szólt: "Ne vonakodjék ez a szép leány, hanem jöjjön el uramhoz, hadd tisztelje meg! Igyék velünk bort, vigadjon és legyen ezen a napon olyan, mint egy Asszur fiainak leányai közül, akik Nebukadnezár házában vannak." ¹⁴ Judit így válaszolt neki: "Ki vagyok én, hogy ellenálljak az én uramnak? Ami kellemes lesz szemében, azt nyomban megteszem, és ez örömömre lesz halálom napjáig." ¹⁵ Aztán fölkelt, föléesztette magát ruhával és mindenféle asszonyi ékességgel. Szolgálólánya előre ment és Holofernesszel szemben szőnyeget terített a földre - ezt Bagoasz adta Juditnak mindennapi használatra, hogy azon fekve költhesse el ételét. ¹⁶ Judit belépett és letelepedett. Holofernesz szíve dobogni kezdett és a lelke egészen megzavarodott. Heves vágy fogta el, hogy egyesüljön vele, hisz attól a naptól kezdve, amikor meglátta, várta az alkalmas pillanatot, hogy elcsábítsa. ¹⁷ Így szólt hát hozzá: "Igyál velünk és légy vidám!" ¹⁸ Judit azt válaszolta: "Iszom is, uram, hiszen születésemtől fogva sohasem tartottam az életet oly

sokra, mint ma." ¹⁹ Fogta, amit a szolgálója készített neki, aztán evett és ivott a jelenlétében. ²⁰ Holofernesz nagyon örült neki, és annyi bort ivott, mint még életének egyetlen napján sem. 13. fejezet (Jud13)

¹ Amikor már későre járt az idő, szolgálói igyekeztek elmenni. Bagoasz eltessékelte urától, akik még ott voltak, aztán kívülről bezárta a sátrat. Nyugovóra tértek, mert mindnyájan fáradtak voltak, hiszen a lakoma sokáig tartott. ² Judit egyedül maradt a sátorban Holofernesszel, aki a bortól megrészegevedve hevert az ágyán. ³ Judit meghagyta szolgálójának, hogy legyen a hálósoba közelében, s mint mindennap, most is várja, míg ki nem jön. Azt mondta ugyanis neki, hogy kimegy imádkozni, amint Bagoasznak is azt mondta. ⁴ Mindnyájan eltávoztak Holofernesztől, és nem maradt a hálósobában se kicsi, se nagy. Judit odalépett Holofernesz ágya mellé, s így szólt szívében: "Uram, minden erőnek Istene, tekints ebben az órában kezem művére s magasztald fel Jeruzsálemet!" ⁵ Itt van ugyanis a pillanat örökség megmentésére, művem végrehajtására, ellenségeid eltiprására, akik fölkeltek ellenünk." ⁶ Ezzel az ágy oszlopához lépett, amely Holofernesz fejénél volt, fogta (Holofernesz) kardját, majd ágyához érve megragadta fején a haját és így szólt: ⁷ "Adj erőt, Uram, Izrael Istene a mai napon!" ⁸ Aztán minden erejével kétszer lesújtott a nyakára és levágta a fejét. ⁹ Testét lehengergette az ágyról, aztán levette az oszlopról a függönyt. Valamivel később kilépett és odaadta szolgálójának Holofernesz fejét. ¹⁰ Az betette táskájába, és szokásukhoz híven mindketten elmentek imádkozni. Áthaladtak a táboron, végigmentek a völgyön, megmászák Betilua lejtőjét és eljutottak kapuihoz. ¹¹ Judit már messziről odakiáltott a kapuőröknek: "Nyissátok ki, nyissátok ki a kaput! Az Úr, a mi Istenünk velünk van, hogy megmutassa erejét Izraelben és hatalmát ellenségeivel szemben, amint ma is megtette." ¹² Amikor a város lakói meghallották a hangját, sietve lejöttek városuk kapujához és összehívták a város előljáróit. ¹³ A legkisebbtől a legnagyobbig mind összesereglettek, mert már nem remélték, hogy visszajön. Kinyitották a kaput és beengedték őket. Aztán tüzet gyújtottak, hogy lássanak, és körülállták őket. ¹⁴ Ekkor Judit harsány hangon így szólt hozzájuk: "Dicsőítsétek Istent, dicsőítsétek! Dicsőítsétek Istent, mert nem fordította el irgalmát Izrael házatól, hanem ma éjszaka kezem által eltiporta ellenségeinket!" ¹⁵ Majd kivette a táskából a fejet, megmutatta nekik és így szólt: "Lám, Holofernesznek, az asszír sereg vezérének a feje, és itt a függöny is, ami mögött részegen feküdt. Isten egy asszony keze által sújtotta le. ¹⁶ Amint igaz, hogy él az Úr, aki megoltalmazott utamon, tekintetem rászedte ugyan ezt az embert, a vesztére, de azért nem követett el bűnt, nem szennyezett be és nem gyalázott meg." ¹⁷ Mérhetetlen lelkesedés kerítette hatalmába az egész népet, úgyhogy leborult és magasztalta

Istent, ezekkel a szavakkal: "Áldunk, Istenünk, mert ezen a napon megsemmisítetted néped ellenségeit!" ¹⁸ Uzija pedig így szólt Judithhoz: "Áldjon meg, leányom, a Magasságbeli Isten a föld minden asszonyánál jobban! S legyen áldott Isten, az Úr, az ég és a föld Teremtője. Ő vezérelt, hogy fejét vedd ellenségeink vezérének! ¹⁹ A bizalom, amiről bizonyosságot tettél, nem vész ki soha az emberek szívéből, hanem mindörökké megemlékeznek az Isten hatalmáról. ²⁰ Fordítsa ezt Isten örök dicsőségedre és áldjon meg minden jóval, mivel nem kímélted életedet, amikor megaláztatásban volt részünk, s megakadályoztad pusztulásunkat, mert az igaz úton jártál, Istenünk színe előtt." Az egész nép ráfelelte: "Úgy legyen! Úgy legyen!" 14. fejezet (Jud14)

¹ Ezután Judit így szólt hozzájuk: "Hallgassatok meg, testvérek! Fogjátok ezt a fejet és akasszátok ki a fal ormára! ² Majd amikor megvirrad és fölkel a nap a föld fölött, mindegyitek ragadja meg fegyverét, és minden harcra termett férfi vonuljon ki a városból. Állítsatok vezért a csapat élére, mintha a völgybe akarnátok levonulni az asszírok előőrséhez, de ne vonuljatok le. ³ Erre megragadják fegyverüket, lemennek a táborba és fölébresztik az asszír sereg vezéreit, azok meg Holofernesz sátrához futnak, de nem találják ott. ⁴ Rémület vesz rajtuk erőt és megfutamodnak előlünk. Ti és mind, akik Izrael hegyvidékén laktok, üldözzétek és győzzétek le őket menekülés közben. ⁵ Mielőtt azonban ezt megtennétek, hívjátok ide az ammonita Achiort, hadd lássa és hadd emlékezzék Izrael házának gyalázójára, aki ideküldte, hogy halálát lelje köztünk." ⁶ Elhívták hát Achiort Uzija házából. Amikor megérkezett és meglátta Holofernesz fejét az egybegyűlt népből az egyik ember kezében, arcra borult és elájult. ⁷ Amikor fölemelték, Judit lábához vetette magát, leborult előtte és így szólt: "Légy áldott Júda minden sátorában és minden nép között! Remegjenek a félelemtől mind, akik meghallják nevedet! ⁸ Most pedig beszéld el nekem, mind, amit ezekben a napokban tettél." Akkor Judit az egész nép hallatára elbeszélte mind, amit attól a naptól tett, hogy elhagyta Betiluát, egészen addig az óráig, amelyben beszélt velük. ⁹ Amikor befejezte beszédét, a nép örömrivalgásban tört ki, és ujjongása betöltötte a várost. ¹⁰ Achior meg azok láttán, amit Izrael Istene tett, szilárdan hitt Istenben, körülmetéltette előbőrét, és végérvényesen Izrael házához csatlakozott. ¹¹ Amikor hajnalodott, kiakasztották Holofernesz fejét a falra, mindenki megragadta fegyverét és a hegy lejtőjén - csoportokban - megindultak lefelé. ¹² Amikor meglátták őket Asszír fiai, hírvivőket küldtek vezetőikhez, azok pedig jelentették a dolgot a vezéreknek, a parancsnokoknak és az összes tisztnak. ¹³ Így jutottak el Holofernesz sátorához és szóltak emberének: "Keltsd föl urunkat, mert ezek a szolgák támadást merészeltek indítani ellenünk, hogy teljesen megsemmisítsük őket." ¹⁴ Bagoasz bement a

sátorba, és a kárpit előtt tapsolt a kezével, mert azt gondolta, hogy Holofernesz Judittal alszik. ¹⁵ Mivel senki sem válaszolt, félrehúzta a kárpitot és belépett a hálósobába. Ott találta (Holoferneszt) a küszöbön, holtan, a feje le volt vágva. ¹⁶ Hangosan felkiáltott, sírt, zokogott, jajgatott és megszaggatta ruháját. ¹⁷ Aztán bement abba a sátorba is, amelyben Judit lakott, de nem találta ott. ¹⁸ Erre a nép közé futott és azt kiabálta: "Ó, ti hűtlen szolgák! A héberek közül egyetlen asszony szégyent hozott Nebukadnezár házára: Holofernesz levágott fejjel hever a földön!" ¹⁹ Amikor az asszír vezérek ezt a hírt meghallották, lelküket hatalmába kerítette a rémület, megszaggatták ruhájukat, s az egész tábor visszhangzott kiáltozásuktól és jajgatásuktól. 15. fejezet (Jud15)

¹ Akik még sátraikban voltak és megtudták a történeteket, elvesztették a fejüket. ² Félelem és rettegés fogta el őket, s nem mertek tovább ketten együtt maradni, hanem szétszéledtek. Ki-ki elmenekült a hegyvidék és a síkság ösvényein. ³ Akik Betilua körül a hegyvidéken táboroztak, szintén elmenekültek. Izrael fiai - minden fegyverforgató ember - utánuk eredtek. ⁴ Uzija hírvivőket küldött Betomesztaimba, Bebaiba, Kobaiba, Kolába és Izrael egész hegyvidékére, hogy tudassa velük, mi történt, és hívja az egész népet: essen neki az ellenségnek és semmisítse meg. ⁵ Amikor Izrael fiai megtudták a dolgot, mindnyájan utánuk eredtek és Kobáig üldözték őket. Jeruzsálem és az egész hegyvidék lakói csatlakoztak hozzájuk, mert ők is tudtak róla, mi történt az ellenség táborában. A gileádiak és a galileaiak hátba támadták őket, s igen nagy csapást mértek rájuk, amíg Damaszkuszig és határaikig nem értek. ⁶ A többiek pedig, akik Betiluában maradtak, az asszírok táborára vetették magukat, kifosztották és nagyon meggazdagodtak. ⁷ Ami megmaradt, azt a harcból visszatérve Izrael fiai szerezték meg. A hegyvidék és a síkság falvainak és helységeinek lakói is gazdag zsákmányra tettek szert, mert rengeteg volt belőle. ⁸ Joakim főpap és Izrael fiai véneinek Jeruzsálemben székelő tanácsa eljöttek, hogy lássák az Úr nagy jóságát, amellyel elhalmozta Izraelt, továbbá, hogy találkozzanak Judittal és köszöntsék. ⁹ Amikor beléptek hozzá, mindnyájan áldották, ezekkel a szavakkal: "Te vagy Jeruzsálem büszkesége, te vagy Izrael nagy öröme, te vagy népünk nagy dicsősége!" ¹⁰ Ezt mind a saját kezeddel vitted végbe, jót tettél Izraellel, s az Istennek kedve tellett benne. Áldjon meg a Mindenható Úr, örök időkön át!" S az egész nép ráfelelte: "Úgy legyen!" ¹¹ A nép harminc nap alatt fosztotta ki a tábort. Holofernesz sátrát, az összes ezüstholmiját, ágyát, mosdómedencéjét és minden bűtorát Juditnak adták. Ő fogta, ösvérére rakta, aztán befogott szekérébe és azt is megrakta. ¹² Izrael asszonyai mind összejöttek, hogy láthassák Juditot, s körtáncot jártak, úgy ünnepelték. Judit lombos ágakat vett a kezébe és az asszonyoknak adta. Majd Judit is, kísérei is koszorút tettek a fejükre olajfaágakból, ¹³ aztán Judit

a nép élére állt és vezette az asszonyok táncát. Izrael férfiai fölfegyverkezve és megkoszorúzva követték, dicsőítő éneket zengve. ¹⁴ Akkor Judit egész Izraeltől körülfogva ebbe a dicsőítő énekbe kezdett, és az egész nép együtt zengte vele ezt a dicsőítő éneket: 16. fejezet (Jud16)

¹ "Dicsőítsétek Istenemet dobokkal! Énekeljétek az Úrnak cimbalom kíséretében! Zengjétek neki új éneket és magasztaljátok, hívjátok segítségül a nevét! ² Mert hadakat eltipró Isten az Úr, táborát népe között ütötte fel, s kiszabadított ellenségeim kezéből. ³ Az északi hegyvidékről leereszkedett Asszur, tízezernyi sereggel jött. Annyian voltak, hogy eltorlaszolták a folyókat, lovasaik elárasztották a dombokat. ⁴ Arról beszélt, hogy fölégeti földemet, kardélre hányja az ifjakat, a földhöz veri csecsemőimet, zsákmányul ejti gyermekeimet, elrabolja lányaimat. ⁵ De az Úr, a Mindenható egy asszony keze által elpusztította. ⁶ Hősük nem fiatalok kezétől esett el, nem titánok fiai verték meg, nem büszke hősök terítették le. Merári leánya, Judit fegyverezte le, arcának szépségével. ⁷ Letette özvegyi ruháját, segített Izrael porba sújtott fiain. Bekente arcát illatszerrel. ⁸ Hajára turbánt kötött, s lenruhát öltött magára, hogy elcsábítsa. ⁹ Saruja elbűvölte tekintetét, szépsége foglyul ejtette lelkét... S kard szelte át nyakát. ¹⁰ A perzsák megremegtek merészségétől, a médek megzavarodtak bátorságától. ¹¹ Alig kiáltottak föl az elesettek, már megrémültek, elesettjeim kiáltozni kezdtek, s nyomban megrettentek, alig emelték föl hangjukat, máris menekültek. ¹² Lánykák fiai ölték meg őket, szökevények fiai szúrták át őket, Istenem csataterén lelték halálukat. ¹³ Új éneket énekelek Istenemnek! Uram, nagy vagy és dicsőséges, erős, csodálatos és győzhetetlen! ¹⁴ Minden teremtményed szolgáljon neked! Mert szóltál és lettek, elküldted lelkedet és létre jöttek - szavadnak nem állhat ellen senki. ¹⁵ Alapjukban meginogtak a hegyek és a vizek, a sziklák megolvadtak színed előtt, mint a viasz. De akik félnek, azokhoz irgalmas vagy. ¹⁶ Semmiség minden kellemes illatú áldozat, csaknem semmi minden háj, amit égőáldozatul bemutatunk neked, de aki az Urat féli, az örökké nagy. ¹⁷ Jaj a nemzeteknek, melyek fölkelnek népem ellen, az Úr, a Mindenható megbünteti őket az ítélet napján. Tűzzel és féreggel veri testüket, fájdalmukban örökké jajgatnak." ¹⁸ Amikor megérkeztek Jeruzsálembe, mindnyájan imádták az Urat. Miután a nép megtisztult, bemutatták égőáldozataikat, önkéntes áldozataikat és adományait. ¹⁹ Judit az Úrnak szentelte Holofernesz minden holmiját, amit a nép neki adott, s a kárpitot is, amelyet maga hozott el ágyáról. ²⁰ A nép pedig három hónapig vigadt a templom előtt, és Judit is ott maradt velük. ²¹ Mikor ezek a napok elmúltak, mindenki hazament. Judit is visszatért Betiluába és birtokán maradt. Egész életében megbecsülték az egész országban. ²² Sokan kérték feleségül, de ő egyetlen férfit sem ismert meg életének napjaiban azután, hogy férje, Manassze meghalt és megtért népéhez. ²³ Hírneve egyre nőtt, amint korban előrehaladt férje

házában. Százöt évig élt. Szolgáját fölszabadította, majd meghalt Betiluában, s abba a sírboltba temették, amelyben férje, Manassze volt. ²⁴ Izrael háza hét napig gyászolta. Halála előtt szétszította minden vagyonát férje, Manassze és a maga rokonsága között. ²⁵ Izrael fiait nem nyugtalanította többé senki Judit idejében, sem halála után hosszú ideig. Eszter könyve

1. fejezet (Esz1)

Esz1.a Achaszvéros nagykirály uralkodásának 2. évében, Niszan hónap első napján álmot látott Mardokeus, Jairnak a fia, (aki) Simi fia volt, az meg Kis fia. Benjamin törzséből származott, **Esz1.b** Szuzában lakó zsidó ember volt, egy tekintélyes férfi, aki a királyi udvarban teljesített szolgálatot. **Esz1.c** Azok közé az elhurcoltak közé tartozott, akiket Babilon királya, Nebukadnezár vitt fogságba Jechonjával, Júdea királyával egyetemben. **Esz1.d** Ez volt az álma: kiáltozás és lárma, mennydörgés és földrengés, nagy felfordulás az egész földön. **Esz1.e** Egyszer csak előkerült két hatalmas sárkány, s mind a kettő készen állt a támadásra. Rettenetesen üvöltöttek. **Esz1.f** Ordításuk arra indította a népeket, hogy harcoljanak az igaz nép ellen. **Esz1.g** A sötétség és a homály napja volt! Szorongás és aggodás, félelem és nagy rettegés volt a földön. **Esz1.h** Az igazak egész népe rettegett a rá váró veszedelemtől, várta pusztulását és hívta az Istent. **Esz1.i** Könyörgésükre egy kis forrás bővizű, nagy folyóvá dagadt. **Esz1.k** Fényesség támadt, felvirradt a nap, s a megalázottak fölemelkedtek és eltiporták a hatalmasokat. **Esz1.l** Mardokeus az álom után fölébredt, s azon gondolkodott, hogy mi lehet Isten szándéka. Minden figyelmét arra fordította - késő éjszakáig -, hogy behatoljon értelmébe. **Esz1.m** Mardokeusnak az udvarban volt a szállása a király két eunuchjával, Bigtannal és Teressel, akik a palota őrei voltak. **Esz1.n** Hallotta beszélgetésüket, kifürkészte tervüket és megtudta: arra készülnek, hogy kezet vessenek Achaszvéros királyra. Jelentette a dolgot a királynak. **Esz1.o** A király kérdőre vonta a két eunuchot, s amikor beismerték, halállal büntette őket. **Esz1.p** A király följegyeztette a történeteket az események könyvébe, de Mardokeus is írásba foglalta az eseményt. **Esz1.q** Aztán a király megajándékozta Mardokeust, és megbízta, hogy teljesítsen szolgálatot a palotában. **Esz1.r** Ámán azonban, az agagita Hamdatának a fia, aki kedves embere volt a királynak, a király két eunuchja miatt a vesztére tört Mardokeusnak. ¹ Achaszvéros idejében történt - ez az Achaszvéros Indiától Etiópiáig százhuszonhét tartományon uralkodott -, ² abban az időben, amikor Szuza várában királyi trónján ült, ³ uralkodásának 3. évében, hogy lakomát rendezett fejedelmeinek, szolgálóinak, a perzsa és méd sereg vezéreinek, a tartományok kormányzóinak és főembereinek. ⁴ Így akarta királyságának

gazdagságát és fényét eléjük tárni, és a saját nagyságát csillogtatni, hosszabb ideig, száznyolcvan napon át. ⁵ Amikor ezek a napok elmúltak, a király Szuza vára egész népének, apraja-nagyjának hét napig tartó lakomát rendezett a királyi palota kertjében. ⁶ Fehér gyolcsvásznak, lilába játszó bíborszövetek függtek bíbor és biszus köteleken, ezüstgyűrűkkel rögzítve a fehér márványoszlopokon. A porfir, fehér márvány, gyöngyház és fekete márvány padozaton arany- és ezüsthéverők álltak. ⁷ A királyi bort aranykelyhekben szolgálták fel - mind másféle volt -, a király bőkezűségéből nagy bőségben. ⁸ A király rendelete értelmében senkit sem kényszerítettek ivásra. A király ugyanis meghagyta minden udvarmesterének, hogy mindenki azt fogyassza, ami jólesik neki. ⁹ Vasti királyné is lakomát ült az asszonyokkal Achaszéros királyi palotájában. ¹⁰ A hetedik napon a király jókedvre derült a bortól, és megparancsolta a hét eunuchnak: Mehumannak, Bizzetának, Harbonának, Bigtának, Abgatának, Zetarnak és Karkasznak, akik Achaszéros király szolgálatára álltak, ¹¹ hogy vezessék a király színe elé Vasti királynét, koronával a fején, hogy szépségét megmutathassa a népnek és a fejedelmeknek, mert nagyon szép volt. ¹² Vasti királyné azonban megtagadta a király parancsát, amelyet az eunuchok adtak tudtára. A király nagyon ingerült lett és fellobbant a haragja. ¹³ A bölcsekhez fordult, akik jártasak voltak a tudományban és a törvények ismeretében, mert az volt a szokás, hogy a király meghánytá-vetette ügyeit azokkal, akik a törvényben és a jogban jártasak voltak. ¹⁴ A királyhoz a médek és a perzsák hét fejedelme: Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meresz, Marszena és Memukán állt a legközelebb. Ezek látták a király arcát, és az első helyeket foglalták el a birodalomban. ¹⁵ "Mi történjék - kérdezte - törvény szerint Vasti királynéval, amiatt, hogy nem engedelmeskedett Achaszéros király parancsának, amelyet az eunuchok adtak tudtára?" ¹⁶ Memukán - a király és a fejedelmek hallatára - így válaszolt: "Nemcsak a király ellen vétett Vasti királyné, hanem minden fejedelem és minden nép ellen is, akik, s amelyek Achaszéros összes tartományában csak vannak. ¹⁷ Mert a királyné tette tudomására jut az asszonyoknak, s arra bátorítja fel őket, hogy megvessék férjüket, hiszen azt mondják: Achaszéros király megparancsolta Vasti királynénak, hogy menjen be hozzá, de ő nem ment be. ¹⁸ A méd és a perzsa fejedelmek feleségei még ma megtudják a királyné válaszát, s elismélik a király minden fejedelmének. Ebből sok bosszúság és harag származik. ¹⁹ Ha a király jónak látja, bocsásson ki visszavonhatatlan királyi rendeletet, s jegyezzék fel a perzsák és a médek törvényei közé: Vasti nem léphet többé Achaszéros király színe elé, királynéi méltóságát a király adja másnak, aki méltóbb rá. ²⁰ Így amikor a király rendeletét az egész hatalmas birodalomban kihirdetik, akkor minden asszony - a legnagyobbtól a legkisebbig - megadja férjének a tiszteletet." ²¹ Tetszett a

tanács a királynak és a fejedelmeknek, és a király Memukán tanácsa szerint járt el. ²² Leveleket küldött a birodalom minden tartományába, minden tartománynak a maga írásával, és minden népnek a maga nyelvén, hogy a maga házában a férfi az úr. 2. fejezet (Esz2)

¹ Ezek után az események után, amikor már lelohadt a haragja, Achasvéros király Vastira gondolt, arra, amit tett és a rendeletre, amit miatta hoztak. ² A király körül szolgálatot teljesítő udvari emberek ezért így szóltak hozzá: "Hadd keressünk a királynak szép szűz leányokat. ³ Rendeljen a király birodalmának minden tartományába tisztviselőket, ezek gyűjtsenek össze minden szép szűzleányt Suzu várába, az asszonyok házába, a királyi eunuchnak, Hegének a keze alá, aki az asszonyokra felügyel. Ő majd gondoskodik mindenről, ami ékesítésükhöz kell, ⁴ s az a leány, aki megtetszik a királynak, legyen Vasti helyett a királyné." Tetszett a királynak a beszéd, és így is tettek. ⁵ Suzu várában élt egy zsidó férfi. Mardokeusnak hívták, s Jairnak volt a fia, (aki) Simi fia volt, az meg Kis fia Benjamin törzséből. ⁶ Jeruzsálemből hurcolta el Babilon királya, Nebukadnezzár, azokkal a foglyokkal, akiket Jechonjával, Júda királyával együtt fogott el. ⁷ Gyámapja volt Hadassának - más néven Eszternek -, aki a nagybátyjának volt a lánya, s aki apját is, anyját is elvesztette. Szép termete volt és bájos arca. Szülei halála után Mardokeus lányává fogadta. ⁸ Amikor a király parancsát és rendeletét kihirdették, sok lányt elvittek Suzu várába, Hege keze alá. Esztert is elvitték a királyi palotába, s Hegére bízták, az asszonyok őrére. ⁹ Megtetszett neki a lány és kedvébe fogadta. Azon volt hát, hogy megkapjon mindent, amire csak szüksége volt ékességül, meg hogy eledelül szolgáljon neki. Ezenkívül kiválasztott a király házából hét szolgálólányt és mellé adta őket, aztán az asszonyok házában legjobb részében jelölt ki neki helyet. ¹⁰ Mivel Mardokeus megtiltotta neki, Eszter nem árulta el sem népét, sem származását. ¹¹ Mardokeus mindennap ott járt-kelt az asszonyok házában udvara előtt, hogy hírt halljon Eszterről: jól van-e, s mi történik vele. ¹² Minden lánynak sorban be kellett mennie Achasvéros királyhoz akkor, amikor eltelt a tizenkét hónap, ami alatt az asszonyokra vonatkozó szabályok szerint elő kellett készülniük: hat hónapig mirhaolajat, másik hat hónapig meg balzsamot és más asszonyi kenetet használtak szépségük ápolására. ¹³ Amikor a királyhoz ment, minden lány kérhetett, amit akart, megadták neki: azzal léphetett be az asszonyok házából a királyi palotába. ¹⁴ Este lépett be és másnap reggel tért vissza az asszonyoknak egy másik házába, amely Saasgaz eunuchra, a mellékefeleségek felügyelőjére volt bízva. Többé nem léphetett be a királyhoz, csak ha a király kívánta és név szerint hívta. ¹⁵ Amikor elérkezett az ideje és rákerült a sor, hogy Eszter, Abichajlnak, Mardokeus nagybátyjának a lánya, akit

Mardokeus lányává fogadott, bemenjen a királyhoz, nem kért semmi mást, csak amit Hege, a király eunuchja ajánlott neki. ¹⁶ És lám, Eszter megnyerte mindenkinek a tetszését, aki csak látta. Bevezették Achaszvéros királyhoz a királyi palotába a tizedik hónapban, amelynek Tebet volt a neve, uralkodásának hetedik évében. ¹⁷ A király megkedvelte Esztert, jobban, mint a többi asszonyt. Megnyerte tetszését, és rokonszenvét jobban, mint a többi lány. Királyi koronát tett Eszter fejére, és Vasti helyébe királynévá választotta. ¹⁸ Utána a király nagy lakomát rendezett - ez Eszter lakomája volt. Összes fejedelmének és szolgájának pihenőnapot engedélyezett minden tartományban, és királyi bőkezűséggel osztogatott ajándékokat. ¹⁹ Amikor, mint a lányok, az asszonyok második házába került, ²⁰ Eszter nem fedte föl származását, sem népét, aszerint, amint Mardokeus meghagyta neki. Eszter ugyanúgy követte Mardokeus utasításait, mint abban az időben, amikor még a gyámja volt. ²¹ Mardokeus azokban a napokban a királyi kapunál ült, s értesült róla, hogy két királyi eunuch, Bigtan és Teres, a palota őrei haragjukban összeesküdtek, hogy kezet emelnek a királyra. ²² Amikor Mardokeus megtudta a dolgot, jelentette Eszter királynénak. Eszter meg Mardokeus nevében beszélt a királlyal. ²³ Kivizsgálták az ügyet, és igaznak találták a dolgot. A két eunuch bitófára került, aztán a dolgot bejegyezték - a király jelenlétében - az események könyvébe. 3. fejezet (Esz3)

¹ Ezek után az események után Achaszvéros király kitüntette Ámánt, az Agag nemzetségből való Hamdata fiát: magas méltóságra emelte, s székét minden fejedelme fölé helyezte, aki csak udvarában volt. ² A király szolgái, akik a kapunál voltak, mind térdet hajtottak és leborultak előtte, mert így parancsolta a király. Mardokeus azonban nem hajtott térdet és nem borult le. ³ "Miért hágod át a királyi parancsot?" - kérdezték tőle a király szolgái, akik a királyi kapunál voltak. ⁴ De hiába ismételték neki napról napra, nem hallgatott rájuk. Ekkor jelentették Ámának, s kíváncsiak voltak, vajon Mardokeus továbbra is úgy viselkedik-e, megmondta ugyanis nekik, hogy zsidó. ⁵ Amikor Ámán tapasztalta, hogy Mardokeus nem hajt térdet és nem borul le előtte, fellángolt benne a harag. ⁶ Miután tájékoztatták Mardokeus származásáról, kevésnek látszott szemében, hogy csak Mardokeusra emeljen kezet, s azon gondolkozott: Mardokeussal együtt mind kiirtja a zsidókat Achaszvéros király egész birodalmában. ⁷ Achaszvéros király 12. évében, az első - azaz Niszán - hónapban "purt", vagyis sorsot vetettek Ámán szeme láttára a napra és a hónapra. A sors a tizenkettedik - azaz Adar - hónapra esett. ⁸ Ámán akkor így szólt Achaszvéros királyhoz: "Királyságod megszámlálhatatlan népe között él a tartományokban szétszórtan és elkülönülten egy nép. Törvényük különbözik minden más néptől, s a királyi rendeleteket sem tartják meg.

Ezért nem válik javára a királynak, ha nyugton hagyja őket. ⁹ Ha a király jónak látja, adjon írásos parancsot kiirtásukra, s leszámolok 10 000 talentum ezüstöt tisztviselői kezébe a királyi kincstár javára." ¹⁰ A király lehúzta ujjáról a gyűrűt, és Ámának, az agagita Hamdata fiának, a zsidók üldözőjének adta. ¹¹ Azt mondta a király Ámának: "Az ezüstöt tartsd meg magadnak, a néppel pedig bánj tetszésed szerint!" ¹² Az első hónap tizenharmadik napján összehívták a király írnokait, és úgy, amint Ámán parancsolta, levelet írtak a király szatrapáinak, minden tartomány kormányzójának, minden egyes nép fejedelmének - minden tartománynak a saját nyelvén. Achasvéros király nevében állították ki az írást, és a király pecsétjével pecsételték le. ¹³ Futárok hordták szét a király minden tartományába a leveleket, amely szerint el kellett pusztítani, le kellett mészárolni és ki kellett irtani minden zsidót, az ifjakat, az öregeket, a gyermekeket és az asszonyokat egyaránt, egyetlen napon, a tizenkettedik - azaz Adar - hónap tizenharmadik napján, javaikat pedig el kellett vinni zsákmányul. Eszt 3.a Így szólt a levél: "Achasvéros nagykirály az Indiától Etiópiáig terjedő százhuszonhét tartomány kormányzójának és a nekik alárendelt vezetőknek. Eszt 3.b Bár sok nép fölött uralkodom és az egész földkerekséget meghódítottam, nem akarok erőszakhoz folyamodni, hanem mindig szelíden és jóságosan uralkodva akarom biztosítani alattvalóim zavartalan életét, birodalmam nyugalma, biztonságát és a minden ember által óhajtott békét a legszélső határokig. Eszt 3.c Amikor megkérdeztem tanácsosaimat, hogyan lehetne ezt megvalósítani, akkor Ámán, aki bölcsességével kitűnik köztük, s aki rendíthetetlen odaadásról és megingathatatlan hűségről tett bizonyosságot és Eszt 3.d a második helyet foglalja el a birodalomban, tudtomra adta, hogy a föld minden törzse között szétszórta él egy izgága nép, amely törvényeivel minden néppel ellentétben áll, állandóan megveti a király rendeleteit, s így akadályozza, hogy mindenki megelégedésére kormányozzuk a birodalmat. Eszt 3.e Megtudtuk, hogy ez a nép - a népek közül egymaga - minden emberrel szemben ellenséges magatartást tanúsít, törvényeinktől idegen életmódot követ, és szándékainkkal szembeszegülve alávaló tetteket visz végbe, és veszélyezteti a birodalom nyugalma. Eszt 3.f Ezért elrendeltük, hogy azokat, akiket levelében Ámán - ügyeink intézője, s számunkra atyánk után az első - felsorol, azokat asszonyaikkal és gyermekeikkel egyetemben mind hányjátok kardélre, irgalmat és kíméletet nem ismerve a jelen esztendő tizenkettedik - azaz Adar - hónapjában, a tizenharmadik napon. Eszt 3.g Ezek a régen is, most is gonosz emberek jussanak erőszakos úton az alvilágba, ugyanazon az egy napon, s szilárduljon meg az állam nyugalma és biztonsága." ¹⁴ A rendelet szövege, amelyet törvényként hirdettek ki, minden tartományban tudtára adta minden népnek, hogy erre a napra készüljön elő. ¹⁵ A futárok a király parancsára

sietve elindultak. A rendeletet hamarosan nyilvánosságra hozták Szuza várában is. S amíg a király és Ámán lakomát tartottak, Szuza városában eluralkodott a döbbenet. 4. fejezet (Esz4)

¹ Mardokeus is megtudta mind, ami történt. Akkor Mardokeus megszaggatta ruháját, hamuval és szőrzsákkal földte be magát, aztán bejárta az egész várost, és keservesen jajgatott. ² A királyi kapuval szemben megállt, mert szőrzsákba öltözve nem léphette át senki a király kapuját. ³ Minden egyes tartományban, ahol csak kihirdették a király rendeletét és parancsát, nagy gyász borult a zsidókra, böjtöltek, sírtak és jajgattak. Sokaknak hamu meg szőrzsák lett a fekvőhelye. ⁴ Eszterhez bementek szolgálólányai és eunuchjai, és elbeszéltek neki a dolgot. A királyné mélyen megrendült, s ruhát küldött Mardokeusnak, hogy öltse magára, a szőrzsákot meg vesse le. ⁵ De nem fogadta el. Akkor Eszter hívatta a király által szolgálatára rendelt eunuchok közül az egyiket, Hatakot, s elküldte Mardokeushoz, kérdezze meg tőle, mi történt és miért viselkedik így. ⁶ Hatak elment és fölkereste Mardokeust, aki egész nap ott volt a királyi kapu előtti téren. ⁷ Mardokeus elbeszélte neki mindent, ami történt, azt is, mennyi ezüstöt ígért Ámán a királyi kincstárnak a zsidók kiirtása fejében. ⁸ Aztán átadott neki egy másolatot is a kiirtásukról szóló, s Szuzában is kifüggesztett rendeletről azzal, hogy mutassa meg Eszternek, és tájékoztassa felőle. Együttal meghagyta, hogy menjen be a királyhoz, járjon közbe irgalomért és könyörögjön népéért. Eszt 4.a Ezt üzenté neki: "Emlékezzél kicsiséged napjaira, amikor még kezemmel tápláltalak. Ámán ugyanis, aki második ember a királyságban, ellenünk beszélt és halálunkat kérte a királytól. Eszt 4.b Könyörögj az Úrhoz, s beszélj a királlyal, hogy szabadítson meg minket a haláltól." ⁹ Hatak visszatért és átadta Eszternek Mardokeus üzenetét. ¹⁰ Eszter azt felelte Hataknak, meghagyva neki, hogy mondja meg Mardokeusnak: ¹¹ "A király szolgálói és a tartományok lakói mind tudják, hogy aki - férfi vagy nő - hívatlanul bemegy a királyhoz a belső udvarba, az a könyörtelen törvény szerint halállal lakol, ha csak a király feléje nem nyújtja aranyjogarát, mert akkor életben marad. Engem meg már harminc napja nem hívatott a király." ¹² Amikor Mardokeus Eszter szavait meghallotta, ezt az üzenetet küldte neki: ¹³ "Ne gondold, hogy a király palotájában te majd megmenekülsz, egyedül a zsidók közül. ¹⁴ Mert ha te most hallgatsz, más helyről jön segítség és szabadulás a zsidóknak, de te és atyád háza elpusztultok. Ki tudja, vajon nem éppen ilyen időre jutottál-e királyi méltósághoz?" ¹⁵ Erre Eszter azt üzenté Mardokeusnak: ¹⁶ "Menj, és gyűjtsd össze a Szuzában található összes zsidót, s böjtöljétek értem! Három nap és három éjjel semmit se egyetek és ne is igyatok! Magam is ugyanígy böjtölök szolgálólányaimmal. Akkor aztán nem törődve a törvénnyel, bemegyek a

királyhoz, s ha el kell pusztulnom, hát elpusztulok." ¹⁷ Mardokeus elment és aszerint járt el, amint Eszter meghagyta neki. Eszt 4.a Mardokeus - felidézve az Úrnak minden tettét - így könyörgött az Úrhoz: Eszt 4.b "Uram, Uram, mindenható Király! A te hatalmadban van a mindenség, és senki sem tud neked ellenállni, ha meg akarod Izraelt menteni. Eszt 4.c Te alkottad az eget és a földet, s az összes csodálatos dolgot, amely az égbolt alatt található. Te vagy a mindenség Ura, és nincs senki, aki ellenállhatna neked, Uram. Eszt 4.d Te mindenről tudsz, tudod azt is, Uram, hogy nem gögből, kevélységből vagy dicsőségvágyból tettem, hogy nem borultam le a fennhéjázó Ámán előtt. Izrael szabadulásáért szívesen megcsókoltam volna még a lába nyomát is. Eszt 4.e Azért tettem, hogy ne helyezzem ember dicsőségét Isten dicsősége fölé. Nem borulok le, Uram, senki más előtt, csak teelőtted, s ezt nem kevélységből teszem. Eszt 4.f Most pedig, Uram, Istenem, Királyom, Ábrahám Istene, könyörülj népeden! Ránk vetették ugyanis szemüket, hogy elveszítsenek bennünket. Azon vannak, hogy örökségedet, amely kezdettől fogva a tiéd, elpusztítsák. Eszt 4.g Ne fordulj el tulajdonodtól, amelyet kiszabadítottál Egyiptom földjéről! Eszt 4.h Hallgasd meg imámat, légy irgalmas örökségedhez, fordítsd gyászunkat örömmre, hogy életben maradhassunk és dicsőítsük a nevedet, Uram! Ne engedd, hogy elnémuljon azoknak ajka, akik téged dicsőítenek!" Eszt 4.i Egész Izrael könyörgött minden erejéből, mert a halál már a szemük előtt lebegett. Eszt 4.k Eszter királyné is az Úrnál keresett menedéket a ráneheződő halálveszedelemben. Levetette díszes öltözékét, s a szorongás és gyász ruháját öltötte magára. Illatos kenetek helyett hamut és szemetet tett a fejére. Keményen megsanyargatta testét, s minden részét, amelyet azelőtt szíves-örömmel ékesített, most befödte hajával. Az Úrhoz, Izrael Istenéhez könyörgött, ezekkel a szavakkal: Eszt 4.l "Uram, Királyunk, te Egyetlen! Siess segítségemre, mert magam vagyok és rajtad kívül nincs segítségem, s életemet kockáztatom. Eszt 4.m Tudom már a bölcsőtől, családom öletől, hogy te, Uram, kiválasztottad Izraelt minden nép közül és atyáinkat is őseik közül, hogy örökrészed legyenek örök időkre, és amit ígértél, azt mind megadtad. Eszt 4.n De vétkeztünk ellened, azért ellenségeink kezébe adtál minket, mert az ő isteneiket imádtuk. Igazságos vagy, Uram! Eszt 4.o Nem elég nekik keserű szolgaságunk - kezüket bálványaik kezébe tették, hogy eltörlik szád parancsait, megsemmisítik örökségedet, bezárják azok ajkát, akik téged dicsőítenek, kioltják házad és oltárod fényét, Eszt 4.p és megnyitják a pogányok száját, hogy magasztalják az üres bálványokat, és ujjongjanak egy testi király színe előtt, örökké. Eszt 4.q Ne engedd át, Uram, jogarodat azoknak, akik nincsenek. Ne nevéssenek romlásunkon! Fordítsd vissza tervüket ellenük, s aki ellenünk fordult, azt példásan büntesd meg! Eszt 4.r Emlékezzél, Uram és nyilvánítsd ki magadat szorongatásunk idején! Adj

bátorságot, te isteneknek királya és minden hatalomnak Ura. Eszt 4.s Adj ajkamra ékes szavakat, amikor az oroszlán színe előtt leszek. Szívében kelts gyűlöletet ellenségünk ellen, hogy elpusztuljon azokkal egyetemben, akik egyetértenek vele. Eszt 4.t Minket meg szabadíts meg karoddal, és siess segítségemre, mert magam vagyok, és rajtad kívül nincs senkim, Uram. Eszt 4.u Te mindenről tudsz, tudod azt is, hogy gyűlöltem a gonoszok dicsőségét, s borzadok a körülmételetleneknek és minden idegennek ágyától. Eszt 4.v Ismered szorultságomat, hogy dicsőségem jelvényét, amelyet homlokomon hordok azokon a napokon, amikor meg kell jelennem, mennyire szégyellem. Utálom, mint a havi tisztuláskor beszenyezett ruhát, s nem is viselem nyugalmam napjaiban. Eszt 4.x Szolgálód nem evett Ámán asztalánál, nem tartotta sokra a király lakomáit, s nem ivott az italáldozatok borából. Eszt 4.y Szolgálód nem találta örömét másban, attól a naptól kezdve, hogy idehozták, mind a mai napig, csak tebenned, Uram. Eszt 4.z Ábrahám Istene! Ó Istenem, te erősebb vagy mindenkinél, hallgasd meg a kétségbeesettek szavát, szabadíts ki minket a gonoszok kezéből! Szabadíts meg a félelemtől!" 5. fejezet (Eszt5)

^{1a} A harmadik napon, amikor befejezte imáját, letette szolgálai ruháját és felöltötte minden ékességét. Amikor már tündöklött a szépségtől, és segítségül hívta a szabadító és mindent látó Istent, maga mellé vette két szolgálólányát. Az egyikre könnyedén rátámaszkodott, mintha kimerült lett volna a gyönyörtől, a másik pedig követte, a ruháját tartva, amely a földre omlott. Eszt 5.b Szépségében elpirult, arca derűs volt, s csupa báj. De azért szorongatta szívét a félelem. Eszt 5.c Amikor minden ajtón áthaladt, a király előtt találta magát. Királyi trónusán ült méltósága minden jelvényével, arannyal és drágakövekkel ékesítve. Félelmetes volt. Eszt 5.d Amikor fölemelte villogó tekintetét és szikrázó haraggal felnézett, a királyné összeesett. Színe elváltozott, s fejét szolgálólányára hajtotta, aki kísérte. Eszt 5.e Akkor Isten megindította a király szívét, s fölébresztette benne a gyöngédséget. Aggódva lesietett trónjáról, karjába vette, míg magához nem tért, s barátságos szavakkal fordult hozzá: Eszt 5.f "Mi van veled, Eszter? Testvéred vagyok, ne félj! Nem halsz meg! Nem temiattad, hanem másokért hozták ezt a törvényt. Gyere közelebb!" ² Fölemelte aranyjogarát, Eszter nyakára tette, megcsókolta és azt mondta neki: "Beszélj!" Eszter így válaszolt: Eszt 5.a "Uram, olyannak láttalak, mint az Isten angyalát, s fenségedtől való félelmemben szívem megzavarodott. Csodálatos vagy, uram, s arcod csupa kedvesség." Eszt 5.b Amint így beszélt, összeesett. A király megijedt, és minden szolgálja bátorította a királynét. ³ Akkor így szólt hozzá a király: "Mi a baj, Eszter, mondd, mi a kívánságod? Országom felét is megkapod, ha kívánod." ⁴ Eszter így válaszolt: "Ha a király jónak látja, jöjjön el ma a király Ámánál a lakomára, amelyet

neki rendeztem." ⁵ A király így szólt: "Hívjátok gyorsan Ámánt, hogy teljesítse Eszter kívánságát." A király és Ámán elmentek a lakomára, amelyet Eszter rendezett. ⁶ Lakoma közben a király így szólt Eszterhez: "Mondd, mi a kérésed? Teljesítem. Mit kívánsz? Országom felét is megkapod, ha kívánod." ⁷ Eszter így válaszolt neki: "Mi a kérésem és kívánságom?" ⁸ Ha valóban tetszésre találtam a király szemében, s úgy tetszik a királynak, hogy meghallgassa kérésemet és teljesítse kívánságomat, akkor jöjjön el a király Ámánal együtt holnap is arra a lakomára, amelyet rendezek, aztán majd holnap megmondom a királynak kérésemet." ⁹ Ezen a napon Ámán meglegedetten és jókedvűen távozott. Amikor azonban a királyi kapunál meglátta Mardokeust, aki nem állt fel előtte és meg sem mozdult a helyén, haragra gyulladt. ¹⁰ Ámán azonban uralkodott magán és hazament. ¹¹ Majd összehívta barátait és feleségét, Zerest. Aztán hosszasan beszélt nekik káprázatos gazdagságáról, gyermekeinek nagy számáról, s mindarról, amivel a király kitüntette: összes fejedelme és szolgálja fölé helyezte. ¹² "De ez még nem minden - folytatta Ámán. Eszter királyné csak engem hívott meg a királlyal lakomára, amelyet készített, s holnapra is meghívott a királlyal. ¹³ Mindez azonban nem elégít ki, amíg látom, hogy a zsidó Mardokeus a királyi kapunál ül." ¹⁴ Felesége, Zeres és többi barátai így szóltak hozzá: "Állíttass egy 50 könyök magas bitófát, s holnap reggel kérd meg a királyt, hogy akasztassa fel rá Mardokeust. Akkor vidáman mehetsz a királlyal a lakomára." Tetszett a terv Ámának és elkészíttette az akasztófát. 6. fejezet (Esz6)

¹ A király álmatlanul töltötte az éjszakát, s megparancsolta, hogy hozzák elő az események könyveit és ezekből olvassanak fel neki. ² Megtalálták azt a feljegyzést, hogy Mardokeus följelentette a két királyi eunuchot, Bigtant és Terest, a királyi kapu őreit, akik kezét akartak emelni Achaszvéros királyra. ³ A király megkérdezte: "Milyen megtiszteltetés és méltóság jutott ezért Mardokeusnak?" - "Egyáltalán semmit sem kapott" - válaszolták a király szolgálói, akik mellette teljesítettek szolgálatot. ⁴ A király akkor így szólt: "Ki van az udvarban?" Épp Ámán lépett be a királyi palota belső udvarába, hogy megkérje a királyt, akassza fel Mardokeust arra a bitófára, amelyet számára készíttetett. ⁵ A király szolgálói tehát így válaszoltak: "Ámán tartózkodik az udvarban." A király azt mondta: "Jöjjön be!" ⁶ Amikor Ámán belépett, a király így szólt hozzá: "Mit kell tenni azzal az emberrel, akit a király meg akar tisztelni?" Ámán azt gondolta magában: "A király bizonyára engem akar kitüntetni." ⁷ Ezért Ámán így válaszolt a királynak: "Annak az embernek, akit a király ki akar tüntetni, ⁸ hozzanak királyi ruhát, amelyet a király hord, lovat, amilyenén a király ül, s királyi koronát is a fejére. ⁹ A ruhát

és a lovat adják át a király fejedelmei közül a legfőbbnek. Ez öltöztesse föl ebbe a ruhába azt az embert, akit a király ki akar tüntetni, s vezesse végig a lovat a városon, a téren áthaladva és kiáltva ki előtte: Nézzétek, ez történik azzal az emberrel, akit a király kitüntet." ¹⁰ A király így szólt Ámánhoz: "Vedd gyorsan a ruhát meg a lovat, s ahogy mondtad, tégy úgy a zsidó Mardokeussal, aki a királyi kapu előtt ül. A mondottakból ne mulassz el semmit." ¹¹ Ámán tehát fogta a ruhát meg a lovat, felöltöztette Mardokeust, lóra ültette, s a város terére lovagoltatta, és kikiáltotta előtte: "Nézzétek, ez történik azzal az emberrel, akit a király kitüntet." ¹² Mardokeus azután visszatért a királyi kapuhoz. Ámán meg szomorúan és beburkolt fejjel a házába ment. ¹³ Ámán elbeszélte feleségének, Zeresnek és barátainak, mi történt vele. Barátai és felesége, Zeres így válaszoltak neki: "Ha Mardokeus, akivel szemben kezdel háttérbe szorulni, a zsidók nemzetéből való, nem tudsz ellenállni neki, hanem egész biztosan elbuksz vele szemben." ¹⁴ Még beszéltek vele, amikor megérkeztek a királyi eunuchok, hogy sietve elhívják a lakomára, amelyet Eszter rendezett. 7. fejezet (Esz7)

¹ A király és Ámán együtt voltak a lakomán Eszterrel. ² A király a lakoma második napján így szólt Eszterhez: "Mondd, mit kérsz, Eszter királyné? Teljesítem. Mit kívánsz? Országom felét is megkapod, ha kívánod." ³ Eszter királyné így válaszolt: "Ha valóban tetszésre találtam szemedben, ó király, s ha úgy tetszik neked, akkor ajándékozz meg életemmel, ez a kérésem, és népem életével, ez a kívánságom." ⁴ Mert eladtak minket - engemet és népemet -, hogy aztán kiirtsanak, lemészároljanak és megsemmisítsenek bennünket. Ha csak rabszolgának vagy rabszolganőnek adnának el bennünket, hallgatnék. A csapás ugyanis nem volna méltó arra, hogy terheljem vele a királyt. De a hóhérnak nem lesz módjában helyrehozni a kárt, amelyet a király rovására okoz." ⁵ Achaszvéros király vette át a szót és így szólt Eszter királynőhöz: "Ki az és hol van, aki kigondolta ezt a gáztettet?" Eszter így felelt: ⁶ "Az üldöző és ellenség ez az elvetemült Ámán." A király és a királyné előtt Ámán megdermedt a rémülettől. ⁷ A király haragjában fölkel és kiment a lakoma terméből a palota kertjébe. Ámán is felállt, hogy Eszter királynénál életéért könyörögjön, mert nagyon jól tudta, hogy a király elhatározta vesztét. ⁸ Amikor a király visszatért a kertből a lakoma termébe, Ámánt a kerevetre hajolva találta, amelyen Eszter feküdt. Akkor a király így szólt: "A királynén akar erőszakot elkövetni az én jelenlétemben és házamban?" Alig hagyta el a szó a király száját, máris betakarták Ámán arcát. ⁹ Harbona, az egyik eunuch, aki épp szolgálatára volt a királynak, így szólt: "Lám, Ámán házában áll egy 50 könyök magas bitófa, amelyet Ámán Mardokeus számára készíttetett, aki a király javát szolgálta." A király elrendelte: "Akasszátok fel rá!" ¹⁰

Felakasztották Ámánt arra a bitófára, amelyet Mardokeusnak készítettett, s erre lelohadt a király haragja. 8. fejezet (Esz8)

¹ Azon a napon Achaszvéros király Eszter királynénak ajándékozta Ámának, a zsidók ellenségének házát. Mardokeusnak meg bejárása lett a királyhoz, mert Eszter elmondta, hogy ki neki Mardokeus. ² A király visszavette gyűrűjét Ámántól és Mardokeusnak adta, Eszter pedig Ámán háza élére állította Mardokeust. ³ Eszter újra a király elé járult, hogy beszéljen vele. Lába elé borult, sírt és könyörgött, hogy vessen véget annak a gonoszságnak és tervnek, amelyet az agagita Ámán a zsidók ellen kigondolt. ⁴ A király kinyújtotta aranyjogarát, s Eszter fölemelkedett, a király elé állt és így szólt: ⁵ "Ha jónak látja a király, s ha valóban kegyet találtam előtte és kérésemet jogosnak látja a király, s én kedves vagyok a szemében, bocsásson ki írást, s vonassa vissza az agagita Hamdata fiának, Ámának a leveleit, amelyekben elrendelte, hogy pusztítsák ki a zsidókat a király minden tartományában. ⁶ Hogyan tudnám elviselni a bajt, ami népemet fenyegeti, s hogyan lehetnék tanúja fajtám kiirtásának?" ⁷ Achaszvéros király így szólt Eszter királynéhoz és a zsidó Mardokeushoz: "Lám, Ámának a házát Eszternek ajándékoztam, őt magát meg akasztófára húzattam, mert a zsidókra emelte kezét. ⁸ Írjatok a zsidók érdekében, amint jónak látjátok a király nevében, s pecsételjétek le a királyi pecséttel! Mert a király nevében írt és királyi pecséttel ellátott rendeletet nem lehet visszavonni." ⁹ Összehívták tehát a királyi írnokokat a harmadik - azaz Sziván - hónap huszonharmadik napján, és Mardokeus parancsának megfelelően írtak a zsidóknak, a szatrapáknak, az Indiától Egyiptomig terjedő százhuszonhét tartomány kormányzójának és fejedelmének - minden tartománynak a maga írásával, s minden népnek a maga nyelvén, a zsidóknak is a saját írásukkal és nyelvükön. ¹⁰ Achaszvéros király nevében írták és ellátták a királyi pecséttel, aztán futárokkal szétküldték az írásokat a királyi ménes lovain. ¹¹ A király megengedte a zsidóknak, hogy a városokban összegyűljenek és megvédjék életüket: pusztítsák el, öljék meg és semmisítsék meg - gyermekeikkel és asszonyaikkal együtt - mind, aki a népből és a tartományból fegyveresen rájuk támad, a javaikat meg foglalják le zsákmányul. ¹² És mindezt ugyanazon a napon, a tizenkettedik hónap - azaz Ádár hónap - tizenharmadik napján tegyék Achaszvéros király minden tartományában. Eszt 8.a A levél így hangzott: Eszt 8.b "Achaszvéros nagykirály az Indiától Etiópiáig terjedő százhuszonhét tartomány szatrapáinak, a tartományok kormányzóinak és minden becsületes alattvalójának üdvözlétét! Eszt 8.c Sokan, akik jótevőjük végtelen jóságából nagy kitüntetésekben részesülnek, kevélyekké válnak. Nemcsak alattvalóinknak akarnak ártani, hanem mivel nem tudják, mitévők legyenek szerencséjükben, saját jótevőjük ellen kezdenek

áskálódni. Eszt 8.d Nem elégszenek meg azzal, hogy kiöljék a hálát az emberek szívéből, hanem a tapasztalatlan emberek hízelgéseitől felfuvalkodva úgy gondolják, hogy elkerülhetik a mindent látó Isten ítéletét, aki gyűlöli a gonoszokat. - Eszt 8.e Gyakran megtörténik sok hatalommal felruházott emberrel, hogy barátaik, akik az ügyek vezetésével vannak megbízva, arra izgatják őket, hogy ártatlan vért ontsanak, és így jóvátehetetlen bajt hozzanak - a gonoszság hazug cselvetéseivel - az őszintén jóindulatú uralkodókra. Eszt 8.g Ezt nemcsak a régi eseményekből láthatjuk, amelyeket ránk hagyományoztak, hanem akkor is, ha megfigyeljük, ami a szemünk előtt történik. Mennyi jogtalanság történt már azok gonoszsága folytán, akik méltatlanul kormányoztak! Eszt 8.h Ezért a jövőben is gondunk lesz rá, hogy megszilárdítsuk mindenki számára a birodalom nyugalmát és békéjét. Eszt 8.i Hasznos változtatásokat hajtunk végre, és az elénk hozott ügyeket mindig a lehető legnagyobb jóindulattal ítéljük meg. Eszt 8.k Nagyon jól tudjátok, hogy Hamdata fiát, Ámánt - bár macedóniai volt, így teljesen idegen a perzsa vértől, és igen távol állt szelídségünkötől - vendégként befogadtuk, s baráti érzelmekkel voltunk iránta, Eszt 8.l ahogy minden nép iránt szoktunk viselkedni. Addig elmentünk, hogy atyánknak neveztük, s mindenki leborult előtte, mert méltósága közvetlen a királyi trón után következett. Eszt 8.m De méltatlan volt magas méltóságára, mert arra vetemedett, hogy hatalmunkat és életünket veszélyeztesse, Eszt 8.n megmentőnket és mindenkori jótevőnket, Mardokeust és feddhetetlen uralkodótársunkat, Eszt 8.o pedig ügyes és alattomos rágalmaival egész népével együtt pusztulásra ítélje. Eszt 8.p Így remélte, hogy elszigetel minket, és a perzsák birodalmát a macedónok kezére juttathatja. Eszt 8.q Mi azonban úgy találtuk, hogy e háromszoros gonosztevő által halálra szánt zsidók nem gonosztevők, hanem igazságos törvények szerint élnek. Eszt 8.r A Magasságbelinek, a nagy élő Istennek a fiai, akinek mi és őseink ennek az országnak a fennmaradását és virágzását köszönhetjük. Eszt 8.s Éppen ezért jól tennétek, ha nem a Hamdata fia, Ámán által küldött levél szerint járnátok el, mert ennek szerzője háza népével együtt akasztófán függ Szuza kapui előtt. A mindenek Ura, Isten, gyors és méltó büntetéssel fizetett meg neki. Eszt 8.t Ennek a rendeletnek egy másolatát függesszétek ki mindenütt, és hagyjátok, hogy a zsidók nyíltan követhessék saját törvényeiket, és siessetek segítségükre azok ellen, akik a kijelölt napon, vagyis a tizenkettedik - azaz Ádár - hónap tizenharmadik napján megtámadják őket és a veszttükre törnek. Eszt 8.u Ez a nap ugyanis a pusztulás napja lett volna, de a mindenek Ura, Isten, az öröm napjává változtatta a választott nép számára. Eszt 8.v Ti is ünnepeljétek meg ezt a jeles napot ünnepnapjaitok között lakomával, s legyen - most és a jövőben - számotokra és a jóakarató perzsák számára megmenekülések emléke, ellenségeitek számára meg pusztulásuk emléke.

Eszter 8.v Minden város és minden vidék, amely nem követi ezeket az előírásokat, könyörtelenül a tűz és a vas martaléka lesz, s nemcsak az emberek számára válik mindörökké lakhatatlanná, hanem gyűlöletes lesz a vadak és a madarak előtt is." ¹³ Ennek a rendeletnek a szövegét törvényként hirdették ki minden tartományban, s közzétették minden népnek, hogy a zsidók készen állnak azon a napon rá, hogy bosszút álljanak ellenségeiken. ¹⁴ A futárok nagy sietséggel és igyekezettel indultak útnak a király parancsára, királyi paripákon. A rendeletet Szusza várában is kihirdették. ¹⁵ Mardokeus lilába játszó bíbor és gyolcs királyi ruhában jött ki a királytól, nagy aranykoronát és bisszusból és vörös bíborból készült palástot viselt. Egész Szusza városa visszhangzott az örömtől. ¹⁶ A zsidók számára a fény, öröm, ujjongás és diadal napja volt ez. ¹⁷ Minden tartományban és városban, ahova a király parancsa eljutott, öröm, ujjongás, lakoma és ünnep volt a zsidók körében. Az ország népei közül sokan zsidóvá lettek. Félelem fogott el ugyanis mindenkit a zsidók miatt. 9. fejezet (Eszter9)

¹ A tizenkettedik hónapban - ez Ádár hónapja -, ennek tizenharmadik napján, amelyen a király parancsát és rendeletét végre kellett hajtani, ezen a napon a zsidók ellenségei remélték, hogy legyőzhetik őket, s épp az ellenkezője történt: a zsidók tiporták el ellenségeiket. ² Achasvéros király minden tartományában összegyűltek a zsidók városaikban, és kezet vetettek azokra, akik gonoszat forraltak ellenük. Senki sem volt képes ellenállni, mert a tőlük való félelem hatalmába kerítette minden népet. ³ A tartományok fejedelmei, a szatrapák, a királyi tisztviselők támogatták a zsidókat, Mardokeustól való félelmükben. ⁴ Mardokeus ugyanis nagy ember volt a királyi udvarban, s hírneve terjedt minden tartományban, mert ez az ember, Mardokeus, egyre nagyobb hatalomra tett szert. ⁵ A zsidók tehát kardélre hányták minden ellenségüket, lemészárolták és megsemmisítették őket, s úgy bántak ellenségeikkel, amint akartak. ⁶ Szusza várában ötszáz férfit legyilkoltak és elpusztítottak a zsidók. ⁷ Parsandatát, Dalfont, Aszpatát, ⁸ Poratát, Adalját, Aridatát, ⁹ Parmastát, Ariszájt, Aridájt és Jezatát, Ámának, Hamdata fiának, ¹⁰ a zsidók üldözőjének tíz fiát is megölték, de zsákmányért nem nyújtották ki kezüket. ¹¹ A Szusza várában megölt áldozatok számát még azon a napon megtudta a király is. ¹² Így szólt akkor a király Eszter királynéhoz: "A zsidók magában Szusza várában ötszáz embert a halálba küldtek, köztük Ámán tíz fiát is. Hát akkor mit művelhettek a király többi tartományában? Mi a kérésed? Megteszem neked. Mi a kívánságod? Teljesítem." ¹³ Eszter így szólt: "Ha a király jónak látja, engedje meg a Szuzában élő zsidóknak, hogy holnap is megtehessék, amit ma megtehettek, Ámán tíz fiát meg köttesse akasztófára." ¹⁴ A király megparancsolta, hogy így történjék. Az engedelnyt

kihirdették Szuzában, Ámán fiait pedig felakasztották.¹⁵ A Szuzában lakó zsidók összegyűltek Adar hónap tizennegyedik napján is, és megöltek Szuzában háromszáz embert, de zsákmányért nem nyújtották ki kezüket.¹⁶ A királyi tartományokban lakó többi zsidó is összegyűlt, hogy megvédje életét. Bosszút álltak ellenségeiken és lemészároltak közülük hetvenötezret, de zsákmányért nem nyújtották ki kezüket.¹⁷ Ez Adar hónap tizenharmadik napján történt. A tizennegyedik napon pihentek, s öröm- és ünnepnapként ülték meg.¹⁸ A Szuzában élő zsidók a tizenharmadik és a tizennegyedik napon is összegyűltek és a tizenötödik napon pihentek, ezt tették vidám ünnepnappá.¹⁹ A vidéken és a meg nem erősített városokban lakó zsidók ezért ünneplik Adar hónap tizennegyedik napját ünnepnapként vidámság és lakomák közepette, s küldözgetnek egymásnak kóstolót, míg a városokban lakók számára Adar tizenötödik napja az öröm napja, amelyen vigadnak és kóstolót küldenek egymásnak.²⁰ Mardokeus írásba foglalta ezeket az eseményeket, majd leveleket küldött Achaszvéros király minden tartományába az ott lakó zsidókhoz, a közelbe és a távolba egyaránt.²¹ Meghagyta nekik, hogy ünnepeljék meg minden évben Adar hónap tizennegyedik és tizenötödik napját,²² mert ezek azok a napok, amelyeken a zsidók megszabadultak ellenségeiktől, s ez az a hónap, amikor szomorúságuk örömmre, gyászuk pedig ünnepnapra változott. Üljék meg ezeket a napokat vidám lakomákkal, küldjenek egymásnak kóstolót, s adjanak ajándékot a szegényeknek.²³ A zsidók elfogadták hagyományként, amit már azelőtt is megültek, s aminek ügyében Mardokeus írt nekik:²⁴ "Az agagita Hamdata fia, Ámán, minden zsidó üldözője vesztükre tört a zsidóknak, s "purt", azaz sorsot vetett megsemmisítésükre és pusztulásukra.²⁵ Amikor azonban azzal a kéréssel ment a királyhoz, hogy Mardokeust felakaszthassa, gonosz terve, amelyet a zsidók ellen agyalt ki, őellene fordult: akasztófára került fiaival együtt.²⁶ Ezért nevezik ezeket a napokat "purim"-nak a "pur" szó alapján." Ennek a levélnek a nyomán, s annak alapján, amit saját maguk is átéltek, és amit a hagyományokból megtudtak,²⁷ a zsidók kötelezték magukat, utódaikat s azokat, akik hozzájuk csatlakoztak, hogy ezt a két napot ezen írás szerint évről évre megünneplik - ez megváltoztathatatlan törvényük lesz.²⁸ Ezekre a napokra mindig emlékezni fognak, és megülik azokat nemzedékről nemzedékre minden családban, tartományban és városban. A purim e napjai nem szűnnek meg a zsidóknál, s emléküik nem homályosodik el az utódok körében.²⁹ Eszter királyné, Abichajil lánya egész tekintéllyel írt, hogy érvényt szerezzen ennek a második purim-levélnek.³⁰ Leveleket küldött Achaszvéros király százhuszonhét tartományába az ott élő zsidóknak, a béke és a hűség szavaival,³¹ hogy tartsák meg a purim e napjait a meghatározott időben, ahogyan a zsidó Mardokeus meghagyta, s amint kötelezte őket és utódaikat,

egybekötve vele a böjtöt és a siránkozást. ³² Eszter parancsa megerősítette a purim-előírásokat, és könyvbe írták őket. 10. fejezet (Esz10)

¹ *Achasvéros király adót vetett ki a szárazföldre és a tenger szigeteire. ² Minden nagy tette és vitézsége, valamint annak leírása, hogyan magasztalta fel, s tüntette ki Mardokeust - ez mind meg van írva a méd és a perzsa királyok könyvében. ³ Ezt olvassuk bennük: "A zsidó Mardokeus a második volt Achaszvéros király után, a zsidók előtt tekintélyes ember, testvérei sokaságának körében pedig kedves, mert népe javát kereste, a fajtájának boldogulása érdekében szólt." Eszt 10.a Mardokeus így szólt: "Mindent Isten vitt végbe. Eszt 10.b Emlékezz az álomra, amelyet ezekkel az eseményekkel kapcsolatban láttam - semmi sem maradt beteljesületlenül: Eszt 10.c sem a kis forrás, amely folyóvá dagadt, sem a fény, amely felragyogott, sem a nap, sem pedig a víz bősége. Eszter ez a folyó, akit a király felségül vett és királynévá tett. Eszt 10.d A két sárkány én vagyok meg Ámán. Eszt 10.e A nemzetek azok, akik összegyűltek, hogy kiirtsák a zsidók nevét. Eszt 10.f Népem, Izrael az Istenhez kiáltott és megszabadult. Mert az Úr óvott meg minket ezektől a bajoktól. Az Úr vitte végbe ezeket a jeleket és csodákat, amilyeneket a pogányok között nem művelt soha. Eszt 10.g Valójában ő rendelt két sorsot, egyet Isten népe javára, egyet a pogány népek számára. Eszt 10.h Ezek a sorsok beteljesedtek minden népen az ő terve szerint a meghatározott órában, időben és napon. Eszt 10.i Isten akkor megemlékezett népéről, s igazságot szolgáltatott örökségének. Eszt 10.k Ezért ezek a napok, Adar hónap tizennegyedik és tizenötödik napja az ünnepi összejövétel, az öröm és vigasság napjai lesznek az Úr színe előtt minden nemzedéken át, örökkön-örökké népében, Izraelben." Eszt 10.l Ptolemeusz és Kleopatra uralkodásának 4. évében Dosziteus, aki papnak és levita származásának mondta magát, valamint fia, Ptolemeusz hozták ezt a purimra vonatkozó levelet. Azt állították róla, hogy hiteles és a jeruzsálemi közösségből való Lüzimachosz fordította le, Ptolemeusznak a fia. Makkabeusok I. könyve*

1. fejezet (1Mak1)

¹ Miután Macedóniai Fülöp fia, Sándor kivonult Chettiimből, és legyőzte a perzsák és a médek királyát, Dáriust, helyette először Hellászon uralkodott, királyként. ² Sok hadjáratot vezetett, erődöket foglalt el és királyokat küldött halálba. ³ Egészen a föld határáig előrenyomult, és sok néptől szedett adót. Az egész föld elnémult előtte. Erre szíve elbizakodottá vált és göggel telt el. ⁴ Hatalmas sereget gyűjtött, s uralomra tett szert országok, népek és fejedelmek fölött, úgyhogy sorra adófizetői lettek. ⁵ De aztán ágynak esett, s tudatára ébredt, hogy meg kell halnia. ⁶ Maga elé idézte legfőbb embereit, akik vele

nőttek fel ifjúkoruktól fogva, és még életében felosztotta köztük birodalmát.⁷ Sándor tizenkét esztendei uralkodás után meghalt.⁸ Szolgái vették át az uralmat, ki-ki a maga részén.⁹ Halála után mindannyian fölítették a diadémot, s utánuk fiaik is, sok éven át. Rengeteg bajt hoztak a földre.¹⁰ Istentelen sarj fakadt belőlük, Antiochusz Epifánész, Antiochusz királynak az egyik fia. Tűz volt Rómában, s a görög hatalom 137. esztendejében jutott uralomra.¹¹ Azokban a napokban hitehagyottak támadtak Izraelben. Sokak fejét telebeszélték javaslatukkal: "Menjünk, és kössünk szövetséget a körülöttünk élő népekkel. Mert amióta elkülönültünk tőlük, rengeteg baj ér bennünket." ¹² Ez a javaslat tetszésre talált. ¹³ A népből néhányan készek voltak rá, hogy elmenjenek a királyhoz. Ez felhatalmazta őket, hogy pogány szokásokat vezessenek be. ¹⁴ Pogány szokás szerint testgyakorló iskolát létesítettek Jeruzsálemben, újranovesztették előbőrüket, ¹⁵ és elpártoltak a szent szövetségtől. Szövetségre léptek a pogányokkal, s arra adták magukat, hogy vétkezzenek. ¹⁶ Amikor Antiochusz megszilárdította a birodalmat, arra gondolt, hogy Egyiptomra is kiterjeszti hatalmát, hogy így mindkét országon uralkodjék. ¹⁷ Hatalmas sereggel, harci szekerekkel, elefántokkal és nagy hajóhaddal Egyiptomba vonult. ¹⁸ Háborút indított Egyiptom királya, Ptolemeusz ellen. Ptolemeusz megfutamodott előle és elmenekült, de sokan áldozatul estek. ¹⁹ Meghódította Egyiptom megerősített városait és kifosztotta Egyiptom földjét. ²⁰ Miután Egyiptomot leigázta, Antiochusz 143-ban visszatért és hatalmas sereggel Izrael és Jeruzsálem ellen vonult. ²¹ Göggel eltelve behatolt a szentélybe, elvitte az illatáldozat bemutatására szolgáló aranyoltárt, valamint a mécstartót az összes fölszereléssel együtt, ²² továbbá az áldozati kenyér asztalát, az áldozati edényeket, tálakat, az aranyfüstölőket, a kárpitot, a koszorúkat és a templom homlokzatáról az aranydíszeket; mind leszedte őket. ²³ Elrabolta az aranyat, ezüstöt, valamint a drága fölszereléseket; elhurcolta a rejtett kincseket, amikre rátalált. ²⁴ Mindent összeszedett, és visszatért országába. De előbb vérfürdőt rendezett és fennhéjázó beszédeket tartott. ²⁵ Mély gyász borult Izraelre, minden tartományára. ²⁶ Siránkoztak a főemberek és a vének, a szüzek és az ifjak sorvadoztak, az asszonyok szépsége elenyészett. ²⁷ Aki vőlegény volt, mind gyászolt, s jajgatott szobájában ülve fájdalmában a menyasszony. ²⁸ Megremegett a föld a lakói miatt, Jákob egész háza székenbe öltözött. ²⁹ Két év elteltével a király a mizaiak vezérét küldte Júda városaiba. Nagy sereggel érkezett Jeruzsálembe. ³⁰ Álnok módon békét ígért nekik, úgyhogy hittek benne. De váratlanul meglepte a várost. Nagy csapást mért rá, és Izrael fiai közül sokakat lemészárolt. ³¹ A várost kifosztotta, felgyújtotta, lerombolta a házakat és a várost körülvevő falakat. ³² Az asszonyokat és a gyerekeket fogságba hurcolták, a nyájakat meg lefoglalták. ³³ Megerősítették Dávid

városát, magas és erős falakkal és hatalmas bástyákkal. ³⁴ Ezek várul szolgáltak nekik. Istentelen népet és hitehagyott embereket telepítettek beléjük; ezek befészkeltek oda magukat. ³⁵ Fegyvereket és élelmet hordtak oda, és ott raktározták el a Jeruzsálemben összeszedett zsákmányt. Így (a bástyák) hatalmas csapdává lettek. ³⁶ A szentély számára leshellyé lettek, Izrael számára gonosz ellenséggé minden időre. ³⁷ A szentély körül ártatlan vért ontottak, megszenstelenítették a szent helyet. ³⁸ Jeruzsálem lakói elmenekültek miattuk, így idegen népnek lett lakóhelye. Saját ivadékainak idegenné vált, gyermekeinek el kellett hagyniuk. ³⁹ Szentélye elhagyatott lett, mint a pusztá, ünnepei gyászra fordultak. Szombatjai gyalázattá váltak, becsülete helyébe megvetés lépett. ⁴⁰ Mint egykor dicsősége, akkora volt a szégyene, nagysága szomorúságra változott. ⁴¹ Akkor a király rendeletet bocsátott ki egész birodalmában: mindnyájan alkossanak egy népet, ⁴² és hagyjanak fel szokásaikkal. A népek mind engedelmeskedtek a király parancsának. ⁴³ Sőt még Izrael fiai közül is soknak megtetszettek ezek a szertartások, így áldozatot mutattak be a bálványoknak és megszegették a szombatot. ⁴⁴ A király írásos utasításokat küldött Jeruzsálembe megbízottaival és Júda városaiba, hogy alkalmazkodjanak az idegen szokásokhoz, ⁴⁵ a templomban hagyjanak fel az égő-, a véres- és az italáldozattal, szegjék meg a szombatot és az ünnepeket, ⁴⁶ és szentségtelenítsék meg a szentélyt és a szent dolgokat. ⁴⁷ Ugyanakkor emeljenek oltárokat, templomokat és kápolnákat a bálványoknak, áldozzanak sertéseket és más tisztátalan állatokat, ⁴⁸ hagyják fiaikat körülmetéletlenül, és szennyezzék be magukat mindenféle tisztátalan és szörnyű dologgal. ⁴⁹ Felejtsék el a törvényt és tekintsék érvénytelennek a parancsokat. ⁵⁰ Annak, aki nem tett eleget a király parancsának, meg kellett halnia. ⁵¹ Ilyen utasításokat adott az egész birodalomban, és felügyelőket rendelt minden nép fölé. Júda városainak megparancsolta - városról városra -, hogy mutassanak be áldozatot. ⁵² A népből sokan csatlakoztak hozzájuk, mind, akik elpártoltak a törvénytől. Gonoszságot követtek el az országban, ⁵³ és arra kényszerítették Izraelt, hogy mindenféle zugba rejtőzzék. ⁵⁴ A 145. esztendő Kiszleu hónapjának tizenötödik napján a király az égőáldozat oltárán szörnyű undokságot épített, és Izrael helységeiben mindenféle oltárokat emeltek. ⁵⁵ A házak kapuiból és a tereken tömjént áldoztak. ⁵⁶ A törvénykönyveket, ha fölfedezték, széttépték és tűzbe vetették. ⁵⁷ Ha valakinél megtalálták a szövetség könyvét, vagy ha valaki szem előtt tartotta a törvényt, a királyi rendelet értelmében halálra ítélték. ⁵⁸ Ilyen rendelkezésekkel léptek fel Izrael ellen, mindazok ellen, akiket hónapról hónapra tetten értek a városokban. ⁵⁹ A hónap huszonötödik napján áldozatot mutattak be azon az oltáron, amely az égőáldozatok oltára helyén állt. ⁶⁰ Azokat az asszonyokat, akik körülmetéltették gyermekeiket, megölték a parancs szerint, ⁶¹ gyermekeiket a

nyakukba akasztották, ugyanúgy hozzátartozóikat, és azokat is halálba küldték, akik a körülmetélést végezték. ⁶² De Izrael fiai közül sokan állhatatosak maradtak, és kitartottak amellett az elhatározásuk mellett, hogy semmi tisztátalant nem élveznek. ⁶³ Inkább meghalnak, semmint étellel tisztátalanná tegyék magukat és megszegjék a szent szövetséget. Így vállalták a halált. ⁶⁴ Súlyosan ránehezedett Izraelre a szörnyű harag. 2. fejezet (1Mak2)

¹ Azokban a napokban lépett fel Mattatiás, János fia és Simeon unokája. Joarib fiai közül való pap volt Jeruzsálemben, de Modinban élt. ² Öt fia volt: János, melléknevén Gaddi, ³ Simon, melléknevén Tasszi, ⁴ Júdás, melléknevén Makkabeus, ⁵ Eleazár, melléknevén Auaran és Jonatán, melléknevén Affusz. ⁶ Amikor látta a Júdában és Jeruzsálemben végbemenő istenkáromlásokat, ⁷ azt mondta: "Jaj nekem! Miért születtem? Azért, hogy lássam népem pusztulását és a szent város romjait, s hogy tétlenül üljek, amikor kiszolgáltatják az ellenségnek, a szentély pedig idegenek hatalmában van?" ⁸ Temploma olyan, mint a meggyalázott férfi, pompás fölszerelését elhurcolták zsákmányul. ⁹ Az utcákon lekaszabolták a gyermekeket, az ifjak meg az ellenség kardélén hulltak el. ¹⁰ Hol van nép, amely ne uralkodott volna rajta, s ne szerzett volna tőle zsákmányt? ¹¹ Minden ékszerét elrabolták. Aki egykor szabad volt, rabszolga lett. ¹² Nézzétek szentélyünket: díszünket, dicsőségünket hogy kifosztották! A pogányok megszenteltségüket. ¹³ Miért is élünk még?" ¹⁴ Mattatiás fiai megszagatták ruhájukat, vezeklőruhát öltöttek és gyászoltak. ¹⁵ A király tisztviselői, akiknek elpártolásra kellett kényszeríteniük őket, Modinba értek, hogy áldozati ünnepet rendezzenek. ¹⁶ Izraelből sokan átpártoltak hozzájuk. Mattatiás és fiai azonban összefogtak. ¹⁷ Erre a király tisztviselői elkezdtek, és így beszéltek Mattatiáshoz: "Te tekintélyes és másokra is hatással levő vezető ember vagy ebben a városban, s fiaid, rokonaid támogatnak. ¹⁸ Lépj hát elsőként elő, és teljesítsd a király parancsát, amint minden nép tette és ahogy Júda férfiai és a Jeruzsálemben maradottak is (tették). Akkor fiaddal együtt a király barátai közé számítasz. Megjutalmaznak arannyal, ezüsttel és sok-sok ajándékkal, fiaddal egyetemben." ¹⁹ Mattatiás válaszolt, és kemény hangon ezt mondta: "Ha a király hatalma alá tartozó minden nép hallgat is rá, s mindenki elhagyja is atyái hitét és eleget tesz is utasításainak, ²⁰ én, a fiaim és a testvéreim atyáink szövetségéhez hűen fogunk élni. ²¹ Távol legyen tőlünk, hogy a törvénytől és a parancsoktól eltérjünk! ²² Nem engedelmességek a király rendeletének, és nem térünk el hitünkötől sem jobbra, sem balra." ²³ Alighogy ezt kijelentette, Júda fiai közül előlépett az egyik, hogy mindenki szeme láttára áldozatot mutasson be a király parancsa szerint a modini oltáron. ²⁴ Ennek láttán Mattatiás fölindult, a legbenseje is beleremegett. Szent harag töltötte el,

nekiesett és leütötte az oltárnál. ²⁵ A király tisztviselőjét is megölte, aki áldozatbemutatásra ösztökélte, majd lerombolta az oltárt. ²⁶ A törvényért szállt síkra, mint egykor Pinchász tette, Szalu fia, Zimri ellenében. ²⁷ Azután Mattatiás hangosan felszólította a várost: "Akiben még van buzgalom a törvény iránt, és hűségesen kitart a szövetség mellett, az kövessen!" ²⁸ A fiaival együtt a hegyekbe menekült. Mindenét otthagyta a városban. ²⁹ Akkoriban sok igazságot és jogot kereső ember vonult a pusztába, ³⁰ gyermekeivel, feleségével és nyájával együtt, hogy ott letelepedjék, mert a baj rájuk nehezedett. ³¹ A király tisztviselőinek és a Dávid városában, Jeruzsálemben állomásozó csapatoknak jelentették, hogy néhány olyan ember, aki megszegte a király parancsát, a puszta barlangjaiba húzódott. ³² Számosan nyomukba eredtek, és utol is érték őket. Eléjük álltak, és szombati napon megtámadták őket. ³³ Odaszóltak nekik: "Most aztán elég legyen! Gyertek elő, és tegyetek eleget a király parancsának! Akkor életben maradtok." ³⁴ De azt felelték: "Nem megyünk ki és nem teljesítjük a király parancsát, és a szombatot sem szegjük meg." ³⁵ Erre nyomban megindították ellenük a támadást. ³⁶ De nem viszonzták, egyetlen követ sem dobtak rájuk, és a barlangokat sem torlaszolták el. ³⁷ Azt mondták: "Mi mindannyian tiszta lelkiismerettel akarunk meghalni! Tanúnk az ég s a föld, hogy igazságtalanul öltök meg bennünket." ³⁸ Szombaton támadták meg őket, s így meghaltak feleségükkel, gyermekeikkel és nyájakkal együtt, mintegy ezer ember. ³⁹ Amikor Mattatiás és barátai ezt hírül vették, nagyon sajnálták őket. ⁴⁰ De aztán így szóltak egymáshoz: "Ha mindannyian így tennénk, ahogy testvéreink tettek, s nem harcolnánk életünkért és törvényünkért a pogányok ellen, csakhamar eltűnnénk a föld színéről." ⁴¹ S még aznap a következő határozatot hozták: "Minden ember ellen, aki szombaton megtámad bennünket, föl vesszük a harcot, nehogy mind meghaljunk, ahogy testvéreink meghaltak a barlangokban." ⁴² Akkoriban csatlakozott hozzájuk egy asszideus csoport - izraeli bátor férfiak, törvényhez hű emberek. ⁴³ Azok is mind hozzájuk szegődtek, akik a szorongattatások elől menekültek. ⁴⁴ Erősítésül szolgáltak nekik. Így összeverődött egy sereg, és lesújtottak haragjukban a bűnösökre és neheztelésükben a hitehagyottakra. Akik megmaradtak, a pogányokhoz menekültek. ⁴⁵ Mattatiás és követői körbejártak és lerombolták az oltárokat. ⁴⁶ Erőszakkal körülmetélték a még körülmetéletlen gyerekeket, akiket Izrael földjén találtak. ⁴⁷ Üldözték a felfuvalkodottakat, és vállalkozásuk sikerrel járt. ⁴⁸ Így megvédték a törvényt a pogányok és a királyok támadásaival szemben, és megakadályozták a bűnösök győzelmét. ⁴⁹ Amikor Mattatiás napjai végükhöz közeledtek, így szólt fiaihoz: "Most góg és gyalázat uralkodik, a pusztulás és az ádáz harag ideje van itt. ⁵⁰ Gyermekeim, harcoljatok hát a törvényért, adjátok oda életeteket atyáitok szövetségéért! ⁵¹

Emlékezzetek atyáink tetteire, amelyeket a maguk idejében véghezvittek. Akkor nagy híretek lesz, s nevetek örökre fennmarad. ⁵² Ábrahám nem a próbatételben bizonyult-e hűségesnek, nem az szolgált-e megigazulására? ⁵³ József nyomorúsága idején megtartotta a törvényt, és ura lett Egyiptomnak. ⁵⁴ Ósatyánk, Pinchász buzgalmaért az örök papság ígéretét kapta. ⁵⁵ József betöltötte a törvényt, és Izrael bírója lett. ⁵⁶ Káleb tanúbizonyságot tett az egybegyűlteket előtt, és örökséget kapott az országban. ⁵⁷ Dávid jóságáért örök időkre örökölte a királyi széket. ⁵⁸ A törvény iránti buzgalmaért Illést az égbe vitték. ⁵⁹ Hananja, Azarja, Misael hittek, és kiszabadultak a lángokból. ⁶⁰ Dánielt ártatlansága megmentette az oroszlán torkából. ⁶¹ Tudjátok meg ebből - nemzedékről nemzedékre -, hogy aki benne remél, nem csalatkozik. ⁶² Ne féljetelek hát a bűnös szavától, mert dicsősége csak sár és féreg martaléka. ⁶³ Ma még dicsőítik, holnap már letűnik, visszatér a porba, tervei megghiúsulnak. ⁶⁴ Gyermekeim, legyetek férfiak, és tartsatok ki a törvényben! Mert így juttok dicsőségre. ⁶⁵ Nézzétek testvéreteket, Simont! Én tudom, hogy okos ember. Engedelmeskedjetelek hát neki mindig! Ő legyen az atyátok! ⁶⁶ Júdás, a Makkabeus tele erővel ifjúkora óta. Ő legyen ezért seregetek vezére és vezesse a népek elleni harcot. ⁶⁷ Gyűljetek köré mindannyian, akik szem előtt tartjátok a törvényt, és álljatok szörnyű bosszút népetekért. ⁶⁸ Fizessetek vissza keményen a pogányoknak, és igazodjatok a törvény előírásaihoz." ⁶⁹ Aztán megáldotta őket, és megtért atyáihoz. ⁷⁰ A 146. esztendőben halt meg; Modinban atyái sírboltjába temették. Egész Izrael siratta, mélységes gyászban.

3. fejezet (1Mak3)

¹ Helyébe fia, a Makkabeusnak nevezett Júdás lépett. ² Mind támogatták a testvérei és atyjának hívei. Örömmel harcba szálltak Izraelért. ³ Hírt szerzett népének messze földön. A páncélt óriásként viselte, felöltötte fegyverzetét, úgy szállt harcba, oltalmazva kardjával a tábort. ⁴ Tetteiben oroszlánhoz volt hasonló, zsákmányért bömbölő oroszlánhoz. ⁵ Felkutatta a hitehagyottakat, üldözte őket, tűzbe vetette népe szorongatóit. ⁶ A bűnösök reszkettek előtte félelmükben, remegtek mind a gonosztevők. Így a szabadítás sikerrel járt. ⁷ Bajt hozott sok királyra, Jákob örült tetteinek. Örökre áldott marad emlékezete. ⁸ Végigvonult Jákob városain, kiirtotta belőlük a gonoszokat, és elfordította a haragot Izraelről. ⁹ Hírneve elért a föld határáig, és maga köré gyűjtötte, akik szétszóródtak. ¹⁰ Apolloniusz pogány népeket és hatalmas szamariai sereget toborzott, hogy harcba szálljon Izraellel. ¹¹ Amikor Júdás ennek hírért vette, kivonult elé, legyőzte és megölte. Sokan halálos sebet kaptak és meghaltak. A többiek elmenekültek. ¹² A zsákmányt összeszedték, Júdás megszerezte Apolloniusz kardját, és ezentúl mindig azzal harcolt. ¹³ Amikor a szíriai sereg vezére, Szeron meghallotta, hogy Júdás embereket gyűjtött maga

köré, egy hűségesekből álló csapatot, akik hadba vonultak vele, ¹⁴ így szólt: "Nevet szerzek magamnak, s híres leszek az országban, ha Júdást és embereit, akik semmibe vették a király törvényét, megtámadom." ¹⁵ Kivonult hát egy második támadásra. Istentelenekből álló hatalmas sereg kísérte, hogy segítsen neki Izrael fiain bosszút állni. ¹⁶ Amikor Bet-Horon lejtői felé közeledett, Júdás kevés emberével kivonult elé. ¹⁷ Amikor ezek meglátták a hatalmas sereget, így szóltak Júdához: "Hogy vehetnénk fel a harcot ily kevesen ekkora túlerővel? Ráadásul kimerültek vagyunk, hiszen ma még nem is ettünk." ¹⁸ "Kevesen is körülzárhatnak sokakat - felelte Júdás -, mert az égnek egyre megy, hogy sok vagy kevés által szerezz-e szabadulást. ¹⁹ A háborúban nem a sereg nagyságától függ a győzelem, hiszen a segítség az égből jön. ²⁰ Azok ott göggel és istentelenséggel eltelve jönnek ránk, hogy asszonyainkkal és gyermekeinkkel egyetemben elhurcoljanak és kifosszanak bennünket. ²¹ De mi harcba szállunk életünkért és törvényünkért. ²² (Isten) maga fogja őket a szemünk láttára megsemmisíteni. Ne féljete hát tőlük!" ²³ Alighogy befejezte, hirtelenül nekikrontottak. Megsemmisítették Szeront seregével együtt. ²⁴ Bet-Horon lejtőjétől egészen a síkságig üldözték őket. Mintegy nyolcszáz ember elesett közülük, a többiek meg a filiszteusok földjére menekültek. ²⁵ Így félelem fogta el őket Júdástól és testvéreitől, rémület szállta meg körülöttük a népeket. ²⁶ Híre eljutott a királyig, és a nemzetek Júda harcairól beszéltek. ²⁷ Amikor Antiochusz ezeket a híreket meghallotta, nagy haragra gerjedt. Összegyűjtötte országa minden haderejét, az egész hatalmas sereget. ²⁸ Felnyitotta kincseskamráit, egész évre szóló zsoldot fizetett a csapatoknak, és megparancsolta nekik, hogy legyenek készek mindenre. ²⁹ Akkor azonban észrevette, hogy kincseskamrájából kifogyott a pénz. A zavargások és a szorongatás miatt, amelyet az ősi törvények megszüntetésével hozott az országra, kevés adó folyt be az országból. ³⁰ Így félt, hogy mint már egyszer vagy másszor előfordult, nem lesz elég a pénz a költekezésre és az ajándékokra, amelyeket eddig bőkezűen osztogatott, bőkezűbben, mint az addigi királyok. ³¹ Nagy zavarban volt. Elhatározta hát, hogy Perzsiába megy, behajtja az adót a tartományokban, és sok pénzt összeszed. ³² Az ország ügyeit Liziászra bízta, egy királyi családból való előkelő emberre, az Eufrátesztől egészen Egyiptom határáig. ³³ Azzal is megbízta, hogy hazatértéig nevelje a fiát, Antiochuszt. ³⁴ Azonkívül átengedte neki hadereje felét és az elefántokat. Közölte vele terveit, különösen Júdeára és Jeruzsálemre vonatkozó rendelkezéseit: ³⁵ vezessen ellenük hadat és törje meg végérvényesen Izrael hatalmát, semmisítse meg Jeruzsálem megmaradt lakóit, még emléküket is irtsa ki azon a helyen. ³⁶ Egész területükre telepítsen idegeneket, sorsolás útján ossza fel földjüket. ³⁷ Hadereje másik felét maga mellé rendelte, és 147-ben elindult fővárosából, Antiochiából átkelt az Eufráteszen és átvonult a

fennsíkon. ³⁸ Liziász a király hívei közül kiválasztotta Dorimenesz fiát, Ptolemeuszt, Nikanort és Gorgiászt, csupa bátor embert. ³⁹ Elküldött velük negyvenezer gyalogost és hétezer lovat, hogy hatoljanak be Júda földjére, és a király parancsa szerint pusztítsák el. ⁴⁰ Ezek egész seregükkel elindultak és benyomultak. Emmausz közelében a síkságon ütték fel táborukat. ⁴¹ Amikor a vidék kereskedő emberei meghallották hírüket, rengeteg aranyat, ezüstöt és lábszíjat vettek magukhoz, s elmentek a táborba, hogy Izrael fiait megvegyék rabszolgának. Idumeából és a filiszteusok földjéről csapatok csatlakoztak hozzájuk. ⁴² Júdás és testvérei látták, hogy a veszedelem egyre nagyobb, és a csapatok már az ő területükön táboroznak. A király rendelkezéseiről is hallottak, hogy a népet teljesen ki kell pusztítani. ⁴³ Így szóltak hát egymáshoz: "Akadályozzuk meg népünk megsemmisítését, és harcoljunk népünkért és a szentélyért." ⁴⁴ Egybegyűltek, hogy előkészüljenek a harcra, imádkozzanak és kiesdekeljék az irgalmat és a könyörületet. ⁴⁵ Jeruzsálem lakatlan volt, mint a pusztaság. Fiai közül nem járt senki se ki, se be. Szentélyét eltiporták. A várat idegenek lakták, pogányoknak szolgált lakóhelyül. Jákobból eltűnt az öröm, nem hallatszott furulya és hárfa. ⁴⁶ Összegyűltek hát, és a Jeruzsálemmel szemközti Micpába mentek. Mert Micpa valamikor imádkozóhelye volt Izraelnek. ⁴⁷ Böjtöltek azon a napon, vezeklőruhát öltöttek, hamut szórtak a fejükre és megszárgatták ruhájukat. ⁴⁸ Kigöngyöltették a törvénykönyvet ugyanazzal a szándékkal, amivel a pogányok a bálványait szokták kérdezni. ⁴⁹ Odahordták a papi palástokat, az első termést és a tizedet. Azokat a nazirot is odahívták, akiknek letelt a fogadalmi idejük. ⁵⁰ Aztán hangosan szólították az eget: "Mit tegyünk? Hová vigyünk?" ⁵¹ Hiszen szentélyedet eltiporták és megszenteltségtelenítették, papjaid megaláztak és szomorúak. ⁵² Lám a pogányok újra gyülekeznek ellenünk, hogy kiirtsanak bennünket. Te tudod, mit forralnak ellenünk. ⁵³ Hogy volnánk képesek szembeszállni velük, ha te nem segítesz?!" ⁵⁴ Aztán megfújták a trombitákat és hangosan felkiáltottak. ⁵⁵ Ezután Júdás vezetőket rendelt a nép fölé, parancsnokokat az ezres, százas, ötvenes és tízes csoportok élére. ⁵⁶ Azoknak ellenben, akik házat építettek, feleséget vettek vagy szőlőt telepítettek, vagy akik féltek, a törvény rendelkezése értelmében meghagyta, hogy menjenek haza. ⁵⁷ Aztán fölkerelkedett a sereg, és Emmausztól délre táborot ütött. ⁵⁸ Júdás így szólt: "Övezzétek fel derekatokat és legyetek bátor férfiak! Holnap korán legyetek készen rá, hogy harcba szálljatok ezekkel a pogány népekkel, akik szövetséget kötöttek ellenünk, hogy megsemmisítsenek bennünket szentélyünkkel együtt. ⁵⁹ De inkább elesünk a harcban, semmint tétlenül nézzük népünk és szentélyünk vesztét. ⁶⁰ De legyen úgy, ahogy az ég akarja!" 4. fejezet (1Mak4)

¹ Gorgiász maga mellé vett ötezer gyalogost és ezer válogatott lovat. ² A sereg

éjszaka kelt útra, hogy rajtaüssön a zsidók táborán és észrevétlenül megsemmisítse őket. A várban szolgáló emberek voltak a vezetőik. ³ Júdás hallott felőle, s maga indult el katonáival, hogy a király seregét leverje Emmausznál addig, ⁴ amíg a csapatok szerte vannak, a táboron kívül. ⁵ Gorgiász éjszaka ért oda a zsidók táborába, de nem talált ott senkit. Erre a hegyekben kereste őket. Azt gondolta: "Máris menekülnek előlünk!" ⁶ Hajnalban megjelent Júdás háromezer férfival a síkságon, de nem volt megfelelő vértjük és kardjuk, amelyet szerettek volna. ⁷ Ugyanakkor látták, hogy a pogányok tábora körül van véve sáncokkal és lovasokkal - csupa harcedzett katona. ⁸ Akkor Júdás így szólt embereihez: "Ne féljete sokaságuktól és ne rettegjete támadásuktól. ⁹ Gondoljatok arra, hogyan menekültek meg atyáink a Vörös-tengernél, amikor a fáraó seregével üldözte őket. ¹⁰ Most hívjuk segítségül az eget, hogy könyörüljön rajtunk, emlékezzék atyáink szövetségére, és pusztítsa el ma ezt a sereget a szemünk láttára. ¹¹ Akkor majd minden pogány nép megtudja, hogy van, aki megszabadítja és megmenti Izraelt!" ¹² Amikor az idegenek fölemelték tekintetüket és látták, amint a zsidók kivonulnak ellenük, ¹³ elhagyták a tábor, hogy fölvegyék a harcot. Júdás katonái megfújták a kürtöket és összecsaptak velük. ¹⁴ A pogányokat megverték, úgyhogy a síkságra menekültek. ¹⁵ A hátramaradottakat mind kardélre hányták. Egészen Gézerig üldözték őket, Idumea, Asdod és Jamnia síkságára. Mintegy háromezer ember esett el itt. ¹⁶ Amikor Júdás seregével visszatért az üldözésből, ¹⁷ így szólt a néphez: "Ne kapjatok a zsákmányon! Mert még egy másik csata áll előttünk. ¹⁸ Gorgiász itt van seregével a közelünkben a hegyek közt. Álljatok szemben az ellenséggel, és vívjatok meg vele. Aztán majd nyugodtan zsákmányolhattok." ¹⁹ Alighogy befejezte Júdás a szavait, már látszott az egyik csapat, amint közeledett a hegyek közül. ²⁰ Ez észrevette, hogy (a táborban maradottakat) legyőzték, a tábor pedig felgyújtották. Mert a füst, amelyet láttak, jelezte, mi történt. ²¹ Ennek láttán nagyon megijedtek. S amikor megpillantották Júdás seregét a síkságon, harcra készen, ²² a filiszteusok földjére menekültek. ²³ Júdás erre a táborbeli zsákmány felé vette az irányt. Rengeteg aranyat, ezüstöt, lila és piros bíborszövetet és értéktárgyat összeszedtek. ²⁴ Hazatérve himnuszokat és háladalokat zengtek az égnek: "Mert jó, irgalma örökkévaló". ²⁵ Így azon a napon nagy szabadulást látott Izrael. ²⁶ Azok az idegenek, akik megmenekültek, mind Liziászhoz mentek, és jelentették neki az esetet. ²⁷ Amikor meghallotta, megrendült és elcsüggedt. Mert nem szándéka szerint mentek a dolgok Izraellel, és a király parancsa sem teljesült. ²⁸ A következő esztendőben szerzett hát hatvanezer válogatott harcost és ötezer lovast, hogy teljesen kiirtsa őket. ²⁹ Benyomultak Idumeába és Bet-Curnál letáboroztak. Júdás tízezer férfival szállt szembe velük. ³⁰ Amikor a hatalmas haderőt

megpillantotta, imádkozott, ezekkel a szavakkal: "Áldott vagy, Izrael szabadítója! Megtörted az óriás erejét szolgád, Dávid által, a filiszteusok seregét pedig Saul fiának és fegyverhordozójának, Jonatánnak a kezére adtad.³¹ Add ezt a sereget népednek, Izraelnek a hatalmába. Hadd vesszenek el haderejük és lovasságuk ellenére.³² Töltsd el őket félelemmel! Vedd el büszke bátorságukat! Rettegjenek a vereségtől.³³ S hulljanak el azok kardja élén, akik szeretnek téged, hogy aztán mindannyian énekekkel dicsőítsenek, akik elismerik a nevedet."³⁴ Aztán egymásnak rontottak. Liziász seregéből mintegy ötezer ember elesett - közelharcban estek el.³⁵ Amikor Liziász látta serege pusztulását és Júda seregének harcra készségét, s azt hogy mennyire el vannak szánva; vagy tisztességben élni, vagy meghalni, visszatért Antiochiába. Újabb zsoldosokat szerzett, hogy még erősebb sereggel térjen vissza Júdeába.³⁶ Júdás és testvérei így beszéltek: "Lám, megsemmisültek ellenségeink! Menjünk hát fel, tisztítsuk meg és szenteljük föl a templomot!"³⁷ Az egész sereg összegyűlt és felvonult Sion hegyére.³⁸ Látták az elpusztított szentélyt, az égőáldozat megszenségtelenített oltárát, a fölégetett kapukat, az előudvarokban a bozótot, amely mint valami erdőben vagy hegyen, úgy elburjánzott, és a szétrombolt helyiségeket.³⁹ Erre megszaggatták ruhájukat, nagy jajgatásban törtek ki, és hamut szórtak a fejükre.⁴⁰ Arcra borultak a földön, kürtjeleket adtak és hangosan esedeztek az éghez.⁴¹ Akkor Júdás parancsot adott embereinek, hogy vegyék fel a harcot a várat megszállva tartó csapatokkal, addig ő megtisztítja a szentélyt.⁴² Aztán feddhetetlen és törvényt megtartó papokat választott.⁴³ Ezek megtisztították a szentélyt, és a botrány köveit tisztátalan helyre vitték.⁴⁴ Az égőáldozatok megszenségtelenített oltára ügyében tanácsot tartottak, hogy mit tegyenek vele.⁴⁵ Az a jó gondolatuk támadt, hogy lerombolják, nehogy azzal gúnyolják őket, hogy a pogányok megszenségtelenítették. Tehát lerombolták az oltárt.⁴⁶ A köveket a templomdombon egy arra alkalmas helyre rakták, míg próféta nem támad, aki majd megmondja a teendőket.⁴⁷ Aztán a törvény előírásának megfelelően faragatlan köveket vettek, és a régi mintájára új oltárt építettek.⁴⁸ A szentélyt is újra fölépítették, és fölszentelték a templom belsejét meg az előudvarokat.⁴⁹ Új fölszerelést is készítettek az istentisztelethez, és bevitték a mécstartót, valamint az illatáldozat bemutatására szolgáló oltárt meg az asztalt a templomba.⁵⁰ Az illatáldozat oltárán tömjént égettek, a mécstartón pedig meggyújtották a mécseseket, és ezek megvilágították a templom belsejét.⁵¹ Kenyeret tettek az asztalra, és újra fölszerelték a kárpitokat. Így végbevitték, amibe belefogtak.⁵² A 148. esztendőben a kilencedik hónap - azaz a Kiszleu hónap - huszonötödik napjának hajnalán nekiláttak,⁵³ és az égőáldozatok újonnan emelt oltárán áldozatot mutattak be a törvény szerint.⁵⁴ Ugyanabban az időben és ugyanazon a napon szentelték fel, amelyen a pogányok

megszentségtelenítették, dicsőítő énekekkel, citera, hárfa és cintányér kíséretében. ⁵⁵ Az egész nép leborult. Magasztaló és dicsőítő énekeket zengtek az égnek, amely sikerre vitte ügyüket. ⁵⁶ Az oltár fölszentelését nyolc napig ünnepelték. Örömben égőáldozatot és hálaáldozatot mutattak be a szabadulásért, aztán dicsőítő áldozatot. ⁵⁷ A templom homlokzatát aranykoszorúkkal és -pajzsoskákkel díszítették, helyreállították a kapukat meg a helyiségeket, és ellátták őket ajtókkal. ⁵⁸ Túláradó öröm kerítette hatalmába a népet, hogy lemosták a pogányok okozta szégyenfoltot. ⁵⁹ Júdás, testvérei és Izrael egész közössége elhatározta, hogy az oltár fölszentelésének napjait minden esztendőben megünneplik öröm és ujjongás közepette ugyanabban az időben, Kiszleu hónap huszonötödik napjától kezdve nyolc napon át. ⁶⁰ Abban az időben Sion hegyét magas fallal és erős bástyákkal vették körül, nehogy visszatérjenek a pogányok és lerombolják, mint korábban tették. ⁶¹ Aztán Júdás őrséget helyezett oda, hogy védelmezze Sion hegyét. Bet-Curt is megerősítette, mint valami várat, hogy a népnek Idumeával szemközt legyen egy erődje. 5. fejezet (1Mak5)

¹ Amikor körülöttük a pogányok meghallották, hogy az égőáldozatok oltárát újra fölépítették, a szentélyt pedig helyreállították, mint azelőtt volt, nagy haragra gerjedtek. ² Elhatározták, hogy Jákobnak minden köztük élő fiát kiirtják. Nyomban el is kezdték a nép körében a mészárlást és a pusztítást. ³ Akkor Júdás háborút indított Ézsau Idumeában élő fia ellen, mégpedig Akrabattene körül, mivel körös-körül szorongatták Izraelt. Nagy csapást mért rájuk, megalázta és kifosztotta őket. ⁴ Baján fiainak gonoszságára is visszaemlékezett, akik tör és csapda voltak a népnek, mert leselkedtek rá az utakon. ⁵ Bástyaikba zárkóztak előle. Ám ő ostrom alá fogta őket, betöltötte rajtuk az átkot, fölégette bástyaikat az őrséggel együtt. ⁶ Aztán Ammon fiai ellen fordult. Erős hadsereggel és nagy sokasággal találta magát szemközt, Timóteus volt a vezér. ⁷ Számos ütközetet vívtak. Végül fölébük kerekedett, és teljesen megsemmisítette őket. ⁸ Jázert és leányvárosait is térdre kényszerítette, aztán visszatért Júdeába. ⁹ A gileádi pogányok is fölkeltek Izrael fiai ellen, noha az ő területükön éltek, hogy kiirtsák őket. Datema erődjébe menekültek előlük, ¹⁰ s levelet küldtek Júdásnak és testvéreinek, ezzel a hírrel: "Környékünkön a pogányok szövetkeztek, hogy megsemmisítsenek bennünket. ¹¹ Készen állnak az erőd megtámadására, ahova menekültünk; Timóteus a seregük parancsnoka. ¹² Ezért gyere, és szabadíts ki bennünket a hatalmából! Mert a mieink közül már sokan elestek. ¹³ Azokat a testvéreinket, akik a tubiaiaiak közt éltek, már mind megölték. Asszonyaikat, gyermekeiket és vagyonukat elhurcolták. Mintegy ezer embert lemészároltak." ¹⁴ Még olvasták ezt a levelet, amikor már újabb követek érkeztek, Galileából, megszaggatott

ruhában; a következő hírt hozták: ¹⁵ "Összefogtak ellenünk Ptolemais, Tirusz és Szidon népei és az egész pogány Galilea, hogy megsemmisítsenek bennünket." ¹⁶ Amikor Júdás és a nép meghallották ezeket a híreket, nagy népgyűlést hívtak össze, hogy megtanácskozzák, mit tegyenek a szorongatott helyzetben levő és megtámadott testvéreikért. ¹⁷ Júdás azt mondta testvéreinek, Simonnak: "Válassz magad mellé embereket és menj, szabadítsd ki galileai testvéreidet. Én és testvérem, Jonatán, Gileádba megyünk." ¹⁸ Zakariás fiát, Józsefet, valamint a nép egyik vezetőjét, Azariást a sereg maradékával Júdeában hagyta biztosítékul ¹⁹ ezzel a paranccsal: "Kormányozzátok ezt a népet! De míg haza nem térünk, háborút ne indítsatok a pogányok ellen!" ²⁰ Simon háromezer férfit vezetett Galileába, Júdás meg nyolcezer férfit Gileádba. ²¹ Akkor Simon Galileába vonult, és sok támadást intézett a pogányok ellen. Megsemmisítette a pogány népeket. ²² Egészen a ptolemaiszi kapukig üldözte őket. A népek közül mintegy háromezer férfi elesett. ²³ Akkor fogta a galileai és az arbattabeli zsidókat asszonyaikkal és gyermekeikkel, valamint minden vagyonukkal együtt, és nagy diadallal Júdeába vitte őket. ²⁴ Júdás, a Makkabeus és testvére, Jonatán átkelt a Jordánon, és három napig meneteltek a pusztában. ²⁵ Találkoztak a nabateusokkal. Ezek barátsággal viseltettek irántuk, és mindent tudtukra adtak, ami Galileában a testvéreikkel történt: ²⁶ közülük sokan be vannak zárva Bozorában, Bozorban, Alemában, Kaszfóban, Makedban és Karnaimban, ezekben a nagy és megerősített városokban, ²⁷ de Gileád többi városaiban is körül vannak zárva; elhatározták, hogy reggel megtámadják az erődöket és egyazon napon mindannyiukat megsemmisítik. ²⁸ Akkor Júdás gyorsan visszafordult a pusztán át Bozora felé. Meghódította a várost, kardélre hányta a lakosság férfi tagjait, kifosztotta és lángba borította. ²⁹ Éjszaka tovább indult, és az erőd alá vonult. ³⁰ Amikor megvirradt és kinyitották a szemüket, lám, egy megszámlálhatatlanul nagy sereg állt ott, létrákat és ostromgépeket cipeltek, hogy megrohamozzák az erődöt. Nyomban megindították ellenük a harcot. ³¹ Akkor Júdás észrevette, hogy a harc már megkezdődött. A városból a trombiták hangja és a csatakiáltás az égig hatolt. ³² Erre felszólította katonáit: "Ma harcoljatok testvéreinkért!" ³³ Három csapattal hátba támadta őket. Megfújták a trombitákat, és nagy csatakiáltást hallattak. ³⁴ Amikor Timóteus megtudta, hogy Makkabeus az, megfutamodtak előle. Így nagy csapást mért rájuk. Ezen a napon mintegy nyolcezer férfi elesett közülük. ³⁵ Akkor Alema felé vette az irányt, megostromolta és bevette. Az összes férfi lakost megölte, kifosztotta és lángba borította a várost. ³⁶ Innen továbbindulva meghódította Kaszfót, Makedet, Bozort és Gileád többi városát. ³⁷ Ezek után az események után Timóteus új sereget gyűjtött, és a patakon túl, Rafonnal szemben tábort ütött. ³⁸ Júdás embereket küldött előre, hogy kémeljék ki a tábor. Ezt a hírt

hozták neki: "A környék összes pogány népe köréje gyülekezett, hatalmas sereg.³⁹ Még arabokat is befogadott, segédc csapatnak. A patakon túl táboroznak, és készen állnak rá, hogy ellened harcba szálljanak." Erre Júdás szembe ment velük.⁴⁰ Amikor Júdás csapataival a patakhöz közeledett, Timóteus így szólt embereihez: "Ha ő kel át először, nem leszünk képesek ellenállni neki, túlerőben lesz velünk szemben."⁴¹ Ha azonban fél, és a patakon túl üt tábort, akkor mi kelünk át és legyőzzük."⁴² Amikor Júdás a patakhöz ért, öröket állított a patakhöz és megparancsolta nekik: "Ne engedjétek egyetlen embert se sátrát verni, szálljon mindenki harcba!"⁴³ Elsőként maga kelt át, és az egész nép követte. Az összes pogány népet legyőzte, eldobálták fegyverüket, és Karnain templomába menekültek.⁴⁴ Először a várost foglalták el, aztán a templomot gyújtották fel azokkal egyetemben, akik benne voltak. Így elpusztították Karnaint - nem tudott többé Júdásnak ellenállni.⁴⁵ Júdás most egész Izraelt egybegyűjtötte, mind aki csak Gileádban élt, apraját-nagyját, az asszonyokat is, a gyerekeket is, minden holmijukkal, egy hatalmas seregbe való népet, hogy Júda földjére vonuljanak.⁴⁶ Efronba értek, ebbe a szoros közelében fekvő, megerősített nagy városba. Nem lehetett letérni előtte se jobbra, se balra, csak rajta lehetett keresztül vonulni.⁴⁷ A város lakói azonban bezárták előttük a kapukat és eltorlaszolták kővel.⁴⁸ Júdás követet küldött, jóindulatúan azt üzenté: "Kénytelenek vagyunk területeteken átvonulni, hogy eljuthassunk földünkre. Senki sem fog ártani nektek. Csak gyalogosan átvonulunk." De ők vonakodtak kaput nyitni.⁴⁹ Erre Júdás parancsot adott, hogy az egész seregnek hirdessék ki: ki-ki maradjon ott, ahol van.⁵⁰ A katonák letáboroztak. Aztán egész nap és egész éjjel harcoltak a város ellen, s hatalmukba kerítették.⁵¹ A város lakói közül a férfiakat mind kardélre hányta, (magát a várost) kifosztotta és a legyőzötteken vonult végig a városon.⁵² Átkeltek a Jordánon, és a Betsánnal szemközt elterülő nagy síkságra értek.⁵³ Júdás összegyűjtötte a hátul vonulókat és bátorította a népet az egész úton, míg Júda földjére nem értek.⁵⁴ Ujjongó örömmel fölvonultak Sion hegyére, és égőáldozatot mutattak be, mert nem halt meg közülük senki, szerencsésen hazaértek.⁵⁵ Azokban a napokban, amikor Júdás és Jonatán Gileádban voltak, testvérük, Simon pedig Ptolemais előtt állt Galileában,⁵⁶ Zakariás fia, József, valamint a sereg vezére, Azariás hallottak hőstetteikről és harcaikról.⁵⁷ Így szóltak: "Szerezzünk mi is nevet magunknak! Vonuljunk ki, és harcoljunk a körülöttünk élő pogányok ellen!"⁵⁸ Parancsot adtak seregük tisztjeinek, és Jamnia alá vonultak.⁵⁹ Gorgiász eléjük ment a városban állomásozó katonákkal, hogy fölvegye velük a harcot.⁶⁰ József és Azariás csatát vesztek, egészen Júdea határáig üldözték őket. Izrael népéből azon a napon mintegy kétezer férfi elesett.⁶¹ A nép súlyos vereséget szenvedett, mivel nem engedelmeskedtek Júdás és testvérei parancsának, hanem hőstetteikről

ábrándoztak. ⁶² Aztán nem is azoknak a férfiaknak a nemzedékéből valók voltak, akiknek a keze szabadulást szerzett Izraelnek. ⁶³ Júdás, a hős, és testvérei nagy hírre tettek szert Izrael egész népe, valamint a pogányok körében és mindenütt, ahol csak emlegették a nevüket. ⁶⁴ Körülvették őket és szerencsét kívántak nekik. ⁶⁵ Júdás és testvérei kivonultak és hadat indítottak Ézsau fiai ellen, a déli országrészért. Meghódította Hebront és leányvárosait, lerombolta erődjeit, és körbe fölgyújtotta bástyáit. ⁶⁶ Tábort bontott, s a filiszteusok földjére vonult, és áthaladt Marizán. ⁶⁷ Azon a napon több olyan pap elesett, aki hőstetteket akart végbevinni, és meggondolatlanul harcba bocsátkozott. ⁶⁸ Júdás most Asdod felé vette az irányt, a filiszteusok földjén lerombolta az oltárokat, bálványait meg tűzbe vetette. Kifosztotta a városokat, aztán visszatért Júda földjére. 6. fejezet (1Mak6)

¹ Akkortájt Antiochusz Epifánész végigvonult a fennsíkon. Meghallotta, hogy Perzsiában van egy Elimaisz nevű város, amelyik híres gazdagságáról, aranyáról és ezüstjéről. ² Különösen a templom nagyon gazdag: ott vannak azok az aranyvérték és -páncélok és fegyverek, amelyeket Fülöpnek a fia, Sándor macedóniai király otthagytott, amikor a görögök első királyaként uralkodott. ³ Elment tehát és megkísérelte a város kifosztását, de nem sikerült neki, mert a város lakói tudtak tervéről, ⁴ és fölverték vele a harcot. Menekült, és nagy szomorúságában elindult, hogy visszatérjen Babilonba. ⁵ Akkor valaki utána ment Perzsiába azzal a hírrel, hogy a Júdába bevonult csapatokat levertek. ⁶ Liziász hatalmas sereg élén kivonult, de a zsidók legyőzték, mivel - fegyvereik, tartalékaik, valamint a legyőzött csapatoktól összeszedett rengeteg zsákmány révén - igen megerősödtek. ⁷ Utálatuk tárgyát is lerombolták, amelyet (Liziász) Jeruzsálemben az áldozati oltárra épített. A szentélyt - ahogy azelőtt volt - magas falakkal vették körül, ugyanígy Bet-Cur városát is. ⁸ Amikor a király ezeket a híreket meghallotta, megrémült, és nagyon megrendült. Fekvőhelyére roskadt és bánatába belebetegedett, hogy nem sikerült neki, amit el akart érni. ⁹ Napokig ott maradt, mert nagy kedvetlenség lett úrrá rajta. Azt hitte, hogy meg kell halnia. ¹⁰ Magához hívatta hát bizalmas embereit, és így szólt hozzájuk: "Szememet elkerüli az álom, szívemet meg nagy bánat nyomja. ¹¹ Azt gondoltam magamban: Mekkora bajba jutottam, milyen nagy szomorúságba estem, hogy ennyire nyomaszt. Uralkodásom idején tiszteltek és szerettek. ¹² Most azonban eszembe jut a sok gonoszság, amit Jeruzsálemben véghezvittem. Elhurcoltam onnan az összes arany- és ezüstedényt, aztán embereket küldtem oda, hogy Júda lakóit minden ok nélkül irtsák ki. ¹³ Ráébredtem, hogy ezért ért utol ez a szerencsétlenség. Lám, idegen földön belepusztulok nagy bánatomba." ¹⁴ Akkor odahívatta egyik bizalmasát, Fülöpöt, és egész birodalma fölé rendelte. ¹⁵ Átadta neki

diadémját, palástját és pecsétgyűrűjét, hogy fiát, Antiochuszt tanítsa, neveljen belőle uralkodót. ¹⁶ Antiochusz király a 149. esztendőben meghalt. ¹⁷ Amikor Liziász hírét vette, hogy Antiochusz meghalt, fiát, Antiochuszt tette meg helyette királynak, akít ifjúkorában ő nevelt. Az Eupator nevet adta neki. ¹⁸ A vár őrsége háborgatta a szentély körül a zsidókat, s azon volt, hogy ártsen nekik, a pogányoknak pedig a kedvükre tegyen. ¹⁹ Júdás ezért tervbe vette, hogy megsemmisíti őket. Összegyűjtötte tehát az egész népet, hogy vegyék ostrom alá. ²⁰ Össze is gyűltek és 150-ben körülzárták őket. Állásokat és ostromgépeket állítottak fel ellenük. Néhányuknak mégis sikerült átjutniuk az ostromgyűrűn. ²¹ Különféle Izraelből való istentelenek csatlakoztak hozzájuk. ²² Elmentek a királyhoz, és így szóltak hozzá: "Meddig késlekedsz még, hogy igazságot szolgáltatass és testvéreinkért bosszút állj?" ²³ Készségesen szolgáltuk atyádat, teljesítettük akaratát, engedelmeskedtünk parancsainak. ²⁴ Emiatt népünk fiai ellenségessé váltak irányunkban. Akiket csak kézre kerítettek közülünk, azokat mind megölték, amink pedig volt, azt elrabolták. ²⁵ De nem csupán ránk emeltek kezét, hanem egész határvidékedre is. ²⁶ Lám, már Jeruzsálem várát ostromolják, be akarják venni. A templomot és Bet-Curt megerősítették. ²⁷ Ha gyorsan meg nem előződ őket, még ennél is nagyobb dolgokat visznek végbe, és nem leszel képes többé feltartóztatni őket." ²⁸ E hírek hallatára a király haragra gerjedt, hívatta bizalmas embereit, ²⁹ valamint a sereg és a lovasság vezéreit. Más országokból és a tenger szigeteiről is csatlakoztak hozzá különféle zsoldos csapatok. ³⁰ Hadereje százezer gyalogosra, húszezer lovasra és harminckét harci elefántra rúgott. ³¹ Végigvonultak Idumeán, és Bet-Cur előtt ütöttek tábort. Sokáig ostromolták, ostromgépeket is alkalmaztak. De azok kivonultak és felgyújtották őket - férfiasan harcoltak. ³² Júdás elvonult a vár alól, és Bet-Zacharja közelében ütött tábort, szemben a király seregével. ³³ A király is jókor elindult, és sietve Bet-Zacharjába vezette a sereget. Csatasorba álltak és megfújták a trombitákat. ³⁴ Az elefántok orra elé szőlőlevet meg szederlét tettek - ezzel igyekeztek őket harcra ingerelni. ³⁵ Aztán szétszertották az állatokat a csapatok között. Minden elefánt mellé ezer páncélingbe öltözött embert rendeltek, akik a fejükön bronzsisakot viseltek. Azonkívül még ötszáz válogatott lovast is beosztottak minden állat mellé. ³⁶ Ezek már régóta hozzá voltak szokva az állathoz, követték, ahová csak ment, nem szakadtak el tőle. ³⁷ Erős, fedett fatorony volt mindegyik elefánton, szíjjal odaerősítve, bennük három katona - ezek innét harcoltak - meg a hajtó. ³⁸ A többi lovas a sereg két szárnyán állt fel, jobbról és balról, hogy nyugtalanítsák az ellenséget és fedezzék a saját harcmozdulataikat. ³⁹ Amikor a nap visszaverődött az arany- és bronzvérteken, még a hegyek is tündököltek; úgy világítottak, mint a fáklyák. ⁴⁰ A királyi sereg egyik része a dombon helyezkedett el, a másik a lapályon.

Biztosan és rendezetten nyomultak előre. ⁴¹ Mindenki remegett, aki csak hallotta a sokaság zaját, a sereg robaját meg a fegyvercsörgést. Hatalmas, erős sereg volt. ⁴² Júdás közeledett a seregével, hogy fölvegye a harcot. A király seregéből hatszáz harcos elesett. ⁴³ Ekkor Eleazár, az auarani észrevette, hogy az egyik állat a királyi bíbor színt viseli, és az összes többi állatot felülmúlja. Így azt gyanította, hogy a király ül rajta. ⁴⁴ Feláldozta hát magát, hogy megmentse népét, magának pedig örök hírnevet szerezzen. ⁴⁵ Bátran odarontott, be a csatasorokba. Jobbra is, balra is vagdalkozott, úgyhogy mindkét oldalon visszahőköltek. ⁴⁶ Akkor bebújt az elefánt alá, alulról beledöfött és megölte, (az elefánt) földre rogyott, így ő is ott lelte halálát. ⁴⁷ Mindazáltal látva a birodalom erőit és a csapatok harci készségét, visszavonultak előlük. ⁴⁸ A király csapatai most Jeruzsálembe vonultak fel ellenük. A király Júdeával és Sion hegyével szemközt ütött tábort. ⁴⁹ A Bet-Curban lakó emberekkel békét kötött. Azok megadták magukat, mivel már nem volt semmi élelmük, hogy kiállhatták volna az ostromot - épp szombati nyugalom uralkodott az országban. ⁵⁰ Tehát a király hatalmába kerítette Bet-Curt, majd őrséget helyezett bele, hogy őrizze. ⁵¹ Aztán hosszú időn át a szentélyt ostromolta. Lőtornyokat, faltörő kosokat, tűzcsóvákat, követő és nyíllövő szerkezeteket és röpítőgépeket állított fel, ⁵² de azok is alkalmaztak gépeket támadóikkal szemben, és sokáig védekeztek. ⁵³ Csakhogy az élelem kifogyott a kamrákból, mivel éppen a hetedik esztendő volt. A maradék tartalékot már azok fölélték, akik a pogányok elől Jeruzsálembe menekültek. ⁵⁴ Csak kevés ember maradt a szentélyben, mert az éhség úrrá lett rajtuk, és szétszéledtek, ki-ki a maga hazájába. ⁵⁵ Akkor Liziász hírére vette, hogy Fülöp, akit Antiochusz király még életében kijelölt, hogy fiát uralkodásra tanítsa, ⁵⁶ hazatért Perzsiából és Médeából; vele vannak azok a csapatok is, amelyek még a királlyal vonultak hadba, s azon fáradozik, hogy átvegye a hatalmat. ⁵⁷ Ezért sürgette a mielőbbi útrakelet. "Napról napra fogy az erőnk és az élelmünk - mondta a királynak, a sereg vezéreinek és a katonáknak. - Igaz, a helyet, ahol táborozunk, még szilárdan tartjuk. De ránk nehezedik a birodalom gondja. ⁵⁸ Nyújtsunk hát kezet ezeknek az embereknek, és kössünk velük, meg az egész néppel is békét. ⁵⁹ Engedjük meg nekik, hogy szokásaik szerint éljenek, úgy, mint azelőtt. Mert amiatt gyúltak haragra és művelték mindezt, hogy szokásaikat betiltottuk." ⁶⁰ A terv tetszett a királynak és a sereg vezéreinek. Így hát követeket küldött hozzájuk békét kötni. El is fogadták. ⁶¹ A király és a sereg vezérei esküvel ígértek biztonságot. ⁶² Erre kijöttek a várból, a király pedig felvonult Sion hegyére. Mikor azonban látta ott az erődöt, megszegte az esküt, amelyet tett: parancsot adott, hogy rombolják le körös-körül a falakat. ⁶³ Aztán sietve elvonult és visszatért Antiochiába. Ott találta Fülöpöt, a város uraként. Megtámadta, és erővel

megszerezte a várost. 7. fejezet (1Mak7)

¹ A 151. esztendőben Szeleukusz fia, Demetriusz Rómából menekülve kevés emberrel egy tengerparti városban szállt partra, s ott királyként uralkodott. ² Amikor aztán bevonult ősei királyi palotájába, a csapatok elfogták Antiochuszt és Liziászt, hogy elé vigyék. ³ Jelentették neki a dolgot, de ő azt mondta: "Színüket se lássam!" ⁴ Erre a katonák megölték őket, Demetriusz pedig birodalma trónjára lépett. ⁵ Akkor Alkimusz vezetésével, aki főpap szeretett volna lenni, hitüktől elpártolt, istentelen emberek járultak elé Izraelből. ⁶ Panaszt emeltek a nép ellen a király előtt. "Júdás és testvérei minden hívedet megölték - mondták -, és bennünket is elűztek hazánkból. ⁷ Küldj ezért oda egy férfit, akiben megbízol! Menjen és győződjék meg minden bajról, amit nekünk és a király országának okozott, és büntesse meg (a tetteseket) és azokat is mind, akik támogatták őket." ⁸ A király kiválasztotta a királyi ház barátai közül Bakchideszt, aki a folyón túl uralkodott, nagy tekintélynek örvendett a birodalomban, és hűséges embere volt a királynak. ⁹ Elküldte az istentelen Alkimusszal, akinek megadta a főpapságot. Megparancsolta, álljon bosszút Izrael fiain. ¹⁰ Útra keltek, és nagy haderővel Júda földjére értek. Követeket küldött Júdáshoz és testvéreihez, álnok módon békét ajánlva. ¹¹ De nem hittek szavuknak, mert látták, hogy nagy haderővel érkeztek. ¹² Alkimusznál és Bakchidesznál összegyűltek az írástudók, hogy meghányják-vessék a helyzetet. ¹³ Izrael fiai közül az asszideusok voltak az elsők, akik a békekötés mellett emeltek szót. ¹⁴ Azt mondták: "Egy Áron törzséből való pap is érkezett a sereggel, az nem fog ellenünk igazságtalanságot elkövetni." ¹⁵ Az biztosította a békét és megesküdött neki: "Semmi bajt nem hozunk rátok és barátaitokra!" ¹⁶ Bízta benne. De ő hatvan férfit elfogatott közülük és egyetlen nap mind kivégeztette őket, amint az Írás mondja: ¹⁷ "Szentjeid testét szétszórták, vérüket kiontották Jeruzsálem körül, és nem volt senki, aki eltemette volna őket!" ¹⁸ Félelem és rettegés fogta el miattuk az egész népet. Így beszéltek: "Nincs bennük sem hűség, sem igazságosság, lám, megszegették az egyezséget és az esküt, amit tettek." ¹⁹ Bakchidesz visszavonult Jeruzsálemből, és Betzet mellett ütött tábort. Azok közül a férfiak közül, akik elpártoltak tőle, sokat elfogatott, kivégeztetett, és a ciszternába dobatta, és a népből is néhányat. ²⁰ Az országot Alkimuszra bízta, és védelmére mellette hagyott seregéből egy csapatot. Maga Bakchidesz pedig visszatért a királyhoz. ²¹ Alkimusz küzdött a főpapi méltóságért. ²² Mind köré gyűltek saját népük szorongatói. Hatalmukba kerítették Júda földjét, és nagy bajt hoztak Izraelre. ²³ Amikor Júdás látta a bajt, amelyet Alkimusz és hívei hoztak Izrael fiaira - nagyobbat még, mint a pogány népek -, ²⁴ bejárta Júdea minden részét, körbe, és bosszút állt a hitehagyottakon. Így megakadályozták,

hogy végigjárják az országot. ²⁵ Amikor Alkimusz látta, hogy Júdas és pártja megerősödött, s nem képes nekik ellenállni, visszatért a királyhoz, és még gonoszabb dolgokkal vádolta őket. ²⁶ A király most Nikanort küldte el, egyik leghíresebb vezérét, Izrael ellenségét és gyűlölőjét azzal a megbízatással, hogy irtsa ki a népet. ²⁷ Nikanor hatalmas sereggel érkezett Jeruzsálembe, és álnok módon ezt a békeüzenetet küldte Júdásnak és testvéreinek: ²⁸ "Ne legyen közted és köztem háború! Csak csekély kísérettel érkezem, hogy békésen tárgyaljak veletek." ²⁹ Elment Júdához és békésen üdvözölték egymást, de az ellenséges emberek közben készen álltak rá, hogy Júdást elhurcolják. ³⁰ Júdas azonban világosan látta, hogy cselből ment el hozzá. Ezért gondosan került, nem akarta többé látni. ³¹ Nikanor észrevette, hogy tervét fölfedezték. Ezért Kafarszalamába vonult, hogy fölvegye Júdással a harcot. ³² Nikanor emberei közül mintegy ötszáz férfi elesett, a többiek Dávid városába menekültek. ³³ Ezután Nikanor felvonult Sion hegyére. A szentély néhány papja és a nép vénei közül is néhányan elé mentek, hogy békésen üdvözöljék, megmutassák neki az égőáldozatot, amelyet a királyért mutattak be. ³⁴ Ő azonban kinevette és kigúnyolta, sőt bemocskolta őket és gőgösen beszélt velük. ³⁵ Haraggal eltelve megesküdött nekik: "Ha nem adjátok Júdást és seregét azonnal a kezemre, felgyújtom ezt a házat, ha szerencsésen visszatérek." Ádáz haraggal eltelve ment el. ³⁶ A papok bementek, és az oltár és a templom elé álltak. Sírtak és így szóltak: ³⁷ "Te választottad ki ezt a házat, hogy nevednek szenteljük, és az imádság és könyörgés háza legyen népednek. ³⁸ Állj bosszút ezen az emberen és seregén: hulljanak el a kardnak életől! Jusson eszedbe káromlásuk, és ne adj nekik nyugalmat!" ³⁹ Nikanor kivonult Jeruzsálemből és Bet-Horon mellett vert tábor. Itt még egy szíriai csapat is csatlakozott hozzá. ⁴⁰ Júdas háromezer férfival Adaza mellett táborozott, és így szólt: ⁴¹ "Amikor hajdan az asszír király követi káromoltak, megjelent angyalod, és 185 000 férfire lesújtott közülük. ⁴² Így tipord el ma is előttünk ezt a sereget. Hadd tudják meg a többiek is, hogy gyalázkodva beszélt szentélyedről. Ítéld meg fölötte gonoszsága szerint!" ⁴³ Adar hónap 13-án a seregek összecsaptak. Nikanor serege vereséget szenvedett, maga pedig elsőként esett el a harcban. ⁴⁴ Amikor a sereg észrevette, hogy Nikanor elesett, eldobálták fegyverüket és menekültek. ⁴⁵ Adazától egynapi járásnyira üldözték őket, egészen Gézer vidékéig. Mögöttük fújták a kürtöket. ⁴⁶ Erre Júdea falvaiból mind előjöttek az emberek, és oldalba támadták őket. Ellenük fordultak ugyan, de mind kardélre hányták őket. Nem maradt közülük élve egy sem. ⁴⁷ Összeszedték a zsákmányt meg a szerzett holmit, aztán levágták Nikanor fejét és jobbját, amelyet oly gőgösen kinyújtott; magukkal vitték, és Jeruzsálem mellett kitűzték. ⁴⁸ A nép nagyon örült. Úgy ünnepelték ezt a napot, mint valami nagy örömnepet. ⁴⁹ Elhatározták, hogy Adar hónap 13-án minden

évben megülik ezt a napot! ⁵⁰ Most egy kis ideig nyugalom uralkodott Júda földjén. 8. fejezet (1Mak8)

¹ Júdás hallott a rómaiak híreről, hogy milyen erősek, s mennyire felkarolják azokat, akik jóindulattal vannak irántuk; hogy bárkivel barátságot kötnek, aki hozzájuk csatlakozik. Egyszóval, hogy nagyon hatalmasak. ² Beszéltek neki háborúikról, a gallok közt végbevitt hőstetteikről, arról, hogyan vetették uralmuk alá és tették adófizetőiké őket. ³ Hírül vitték, mit vittek véghez Hispániában, mint tulajdonították ott el az ezüst- és aranybányákat; ⁴ hogyan vetették hatalmuk alá - okosságukkal és kitartásukkal - az egész országot [noha nagyon messzire esett tőlük]; hogy győzték le a föld határaitól ellenük felvonult királyokat, mint okoztak nekik óriási vereséget, ugyanakkor a többiek mind adóztak nekik évről évre; ⁵ hogyan győzték le és hódoltatták meg Fülöpöt és Perzeuszt, a kiteusok királyát és azokat, akik fellázadtak ellenük; ⁶ milyen vereséget szenvedett tőlük Ázsia királya, Nagy Antiochusz, aki százhusz elefánttal, lovassággal és hatalmas sereggel vonult ellenük hadba: ⁷ élve elfogták, és arra kényszerítették, hogy ő is, utódai is nagy sarcot fizessenek; túsokat szedtek, ⁸ és lemondatták az országról, mármint Indiáról, Médiáról, Lidiáról és néhány legszebb országrésről - ezeket elvették tőle és Eumenesz királynak adták; ⁹ mint terveztek Görögország lakói hadjáratot megsemmisítésükre. ¹⁰ Amikor azonban tervükről tudomást szereztek, hadvezért küldtek ellenük, legyőzték őket, úgyhogy sokan elestek és odavesztek közülük, az asszonyokat és a gyerekeket fogságba hurcolták, kifosztották őket, országukat pedig elfoglalták, erődeiket lerombolták - mind a mai napig uralkodnak rajtuk; ¹¹ mint semmisítették meg és igázták le a velük szembeszegülő többi királyságot és szigetet. Ugyanakkor barátaikkal és szövetségeseikkel tartják a barátságot. ¹² Így kiterjesztették hatalmukat közel s távolban mind a királyságokra. Aki csak hallja nevüket, retteg tőlük. ¹³ Akit azonban uralomra akartak juttatni, az király is lett. Akitől pedig elfordultak, azt letették. Így nagy hatalomra tettek szert. ¹⁴ Mindazonáltal közülük senki nem teszi fel a diadémot és ölti fel a bíbort csak azért, hogy hivalkodjék. ¹⁵ Tanácsot hoztak létre, és annak háromszázhusz tagja mindennap minden szempontjából megvitatja a nép dolgát, hogy jól kormányozza. ¹⁶ Minden esztendőben egyetlen egy férfira bízzák a vezetésüket és az ország fölötti uralmat. Ennek az egy férfinak mind engedelmeskednek. Irigység és féltékenység nincs közöttük. ¹⁷ Júdás tehát kiválasztotta János fiát és Akkosz unokáját, Eupolemoszt, valamint Eleazár fiát, Jázont, és elküldte őket Rómába, hogy kössenek velük barátságot és szövetséget, hadd szerezzenek róla tudomást: ¹⁸ mily súlyosan nehezedik rá Izraelre a görög hatalom, és szabadítsák meg őket jármuktól. ¹⁹ Elementek hát Rómába - nagyon hosszú volt

az út -, a szenátus elé járultak, és így szóltak: ²⁰ "Júdás, a Makkabeus, a testvérei és a zsidók népe küldött bennünket hozzátok, hogy kössetek velünk fegyverbarátságot és békeszövetséget, és vegyetek fel szövetségeseitek és barátaitok sorába." ²¹ A beszédük tetszésre talált. ²² A levél másolata, amelyet bronz táblára írtak és a békeszövetség és fegyverbarátság bizonyosságául Jeruzsálembe küldtek, így hangzik: ²³ "Üdv a rómaiaknak és a zsidók népének szárazon és vízen, örökké! Kard és ellenség maradjon távol tőlünk! ²⁴ Ha háború fenyegeti Rómát vagy bármelyik szövetségeseit a hatalma alá tartozó egész birodalomban, ²⁵ a zsidók népe szívvel-lélekkel együtt harcol vele, amennyire a körülmények kívánják. ²⁶ Az ellenségnek gabonát, fegyvert, pénzt, hajót sem nem ad, sem nem szállít. Így tartotta jónak Róma, s ők ezeket a föltételeket ellenszolgáltatás nélkül megtartják. ²⁷ Ugyanakkor a rómaiak készek együtt harcolni - amennyire a körülmények kívánják -, ha háború fenyegeti a zsidók népét. ²⁸ Az ellenségnek gabonát, fegyvert, pénzt és hajót nem szállítanak. Így tartotta helyesnek Róma. A szövetséget minden álnokság nélkül megtartják. ²⁹ E föltételekkel kötik meg a rómaiak a szövetséget a zsidókkal. ³⁰ Ha azonban később akár az egyik, akár a másik hozzá kíván valamit fűzni vagy ki akar törölni, tetszése szerint megteheti. Amit hozzáfűznek vagy amit kihúznak, az érvényes lesz." ³¹ Ami azt a gyalázatot illeti, amelyet Demetriusz király követett el ellenük, arról a következőképpen írtunk: "Miért raktál oly súlyos igát barátainkra és szövetségeseinkre, a zsidókra? ³² Ha újabb panaszt emelnék ellened, igazságot szolgáltatunk nekik és hadba vonulunk ellened szárazon és vízen." 9. fejezet (1Mak9)

¹ Amikor Demetriusz meghallotta, hogy Nikanor és csapatai elestek a harcban, másodszor is elküldte Júda földjére Bakchideszt és Alkimuszt, serege jobb szárnyával. ² Galilea felé tartottak, és ostrom alá vették az Arbela vidékén fekvő Mezalotot. Elfoglalták, és sok embert megöltek. ³ A 152. esztendő első hónapjában Jeruzsálem előtt vertek tábornak. ⁴ Aztán fölkerelkedtek, és húszezer gyalogossal és kétezer lovassal Beerzet alá vonultak. ⁵ Júdás egy háromezer férfiből álló válogatott sereggel Eleazában ütötte fel a táborát. ⁶ Amikor a töméntelen csapatot megpillantották, nagyon megrémültek, és sokan megszöktek a táborból. Csak nyolcszáz férfi maradt ott belőlük. ⁷ Amikor Júdás látta, hogy serege felbomlott, a harc pedig elkerülhetetlen, nagyon elcsüggedt, mert már nem volt rá ideje, hogy összegyűjtse őket. ⁸ Teljesen magába roskadt, és így szólt a megmaradottakhoz: "Rajta, rontsunk rájuk, ellenségeinkre! Hátha mégis legyőzzük őket." ⁹ Le akarták róla beszélni: "Nem vagyunk rá képesek - mondták. - Mentsük inkább az életünket. Aztán majd visszatérünk testvéreinkkel, és föl vesszük velük a harcot. Most túl kevesen vagyunk." ¹⁰

Júdás azonban így felelt: "Távol legyen tőlem, hogy ezt tegyem és meneküljek előlük! Ha elérkezik az ideje, bátran meghalunk testvéreinkért. De nem hagyjuk, hogy becsületünkön szégyenfolt essék." ¹¹ Ezzel a sereg kitört a táborból. Azok szembeszálltak velük. A lovasság kettéoszlott. A parittyások és az íjászok - a bátrabb előharcosokkal egyetemben - a sereg élén nyomultak előre. Bakchidesz maga a jobb szárnyon tartózkodott. ¹² A csatasorok két oldalról közeledtek, s zengtek a kürtök. Júdás is megfúvatta a kürtöket. ¹³ A föld megremegett a harci zajtól. Reggeltől estig folyt a küzdelem. ¹⁴ Akkor Júdás észrevette, hogy Bakchidesz, seregének a zömével a jobb szárnyon van. A bátrak mind csatlakoztak hozzá, ¹⁵ s legyőzték a jobb szárnyat. Egészen a hegység szélső lejtőjéig üldözték őket. ¹⁶ Amikor a bal szárnyon a szírek észrevették, hogy a jobb szárnyat szétverték, megfordultak, és gyalog Júdás és emberei nyomába eredtek. ¹⁷ Kemény csata volt, mindkét oldalon sokan megsebesültek és elesetek. ¹⁸ Júdás is elesett, a többiek pedig menekültek. ¹⁹ Jonatán és Simon elvitték testvérüket, Júdást, és Modinban atyáik sírboltjába temették. ²⁰ Egész Izrael megsiratta, és nagy gyászt tartott. Sok napig gyászolták és mondogatták: ²¹ "Hogy eshetett el a hős, aki Izraelt megszabadította." ²² Júdás történetének többi részét, harcait és véghezvitt hőstetteit, nagyszerű cselekedeteit nem jegyezték föl, annyi volt belőlük. ²³ Júdás halála után egész Izraelben előkerültek a hitehagyottak és fellázadtak a gonosztevők. ²⁴ Azokban a napokban nagy éhínség támadt, mert az ország is eltévelyedett velük. ²⁵ Bakchidesz istentelen embereket választott ki, és megtette őket az ország vezetőinek. ²⁶ Ezek felkutatták és kifürkészték Júdás követőit, Bakchidesz elé hurcolták őket, aki aztán megbüntette és megfenyítette őket. ²⁷ Így nagy üldözés folyt Izraelben, amilyen nem volt attól az időtől, hogy az utolsó próféta megjelent körükben. ²⁸ Akkor Júdás követői összegyűltek, és így szóltak Jonatánhoz: ²⁹ "Mióta testvéred, Júdás meghalt, nincs senki, aki hozzá hasonló volna, és az ellenség, Bakchidesz, s egyáltalán népünk ellenségei ellen harcba szállna. ³⁰ Ezért megválasztunk helyette fejedelmünknek és vezérünknek, hogy vezess bennünket a harcban." ³¹ Jonatán tehát átvette azokban a napokban a vezetést, és testvére, Júdás helyébe lépett. ³² Amikor ezt Bakchidesz meghallotta, az életére tört. ³³ De Jonatán, valamint testvére, Simon és követői tudomást szereztek róla, és Tekoa pusztájába menekültek. Aszfar közelében ütöttek tábor, a ciszternánál. ³⁴ [Egy szombaton Bakchidesz értesült róla, s maga vonult át seregével a Jordánon.] ³⁵ (Jonatán) elküldte testvérét a málhás csapat élén, és arra kérte barátait, a nabateusokat, engedjék meg, hogy rengeteg holmijukat náluk hagyhassák. ³⁶ De Medabából kivonultak Amrai fiai, elfogták Jánost, mindennel együtt, ami vele volt és elhurcolták. ³⁷ Ezek után az események után jelentették Jonatánnak és testvérének, Simonnak, hogy Amrai fiai lakodalmat

tartanak, és Nadabatból nagy kísérettel viszik a menyasszonyt, egy tekintélyes kánaáni embernek a lányát.³⁸ Erre emlékezetükbe idézték testvérüknek, Jánosnak a vérét, kivonultak és elrejtőztek a hegyek közt egy szakadékbán.³⁹ Amikor fölemelték tekintetüket és odanéztek, lám egy nagy, lármás menet - a vőlegény meg barátai és rokonai közeledtek dob- és zeneszóval, fegyveresen.⁴⁰ Rejtekhelyükről rájuk törtek és legyőzték őket. Sokan súlyosan megsebesültek és elestek. A maradék a hegyekbe menekült. Mindent zsákmányul ejtettek.⁴¹ Így a lakodalom gyászra változott, a muzsikaszó meg siratóénekekre.⁴² Miután megbosszulták testvérük vérét, visszatértek a Jordán mocsaras partjára.⁴³ Amikor Bakchidesz ezt meghallotta, egy szombaton nagy haderővel a Jordán partvidékére vonult.⁴⁴ Jonatán így szólt embereihez: "Rajta! Vívjunk meg az életünkért! Mert ma másképp áll a dolog, mint tegnap vagy tegnapelőtt.⁴⁵ Lám, előlről is, hátulról is ütközet fenyeget. Jobbról és balról a Jordán vize, mocsár és vadon - nincs mód kitérni.⁴⁶ Könyörögjete hát az éghez, hogy szabadítson ki benneteket ellenségeink hatalmából!"⁴⁷ Fellángolt a harc. Jonatán kinyújtotta kezét, hogy elérje Bakchideszt, de az kitért előle és visszahúzódott.⁴⁸ Akkor Jonatán a vízbe vetette magát az övéivel, és átúsztak a túlsó partra. Azok nem keltek át utánuk a Jordánon.⁴⁹ Bakchidesz oldalán azon a napon mintegy ezer férfi elesett.⁵⁰ (Bakchidesz) visszatért Jeruzsálembe, és megerősítette a városokat Júdában: várat épített Jerikóban, Emmauszban, Bet-Horonban, Bételben, Tamnatában, Faratonban és Tefonban, azután ellátta őket magas falakkal, kapukkal, és zárankkal,⁵¹ majd őrséget helyezett el bennük, hogy hadakozzék Izraellel.⁵² Bet-Cur városát is megerősítette, továbbá Gézert, a várral egyetemben. Csapatokat telepített oda és élelmet tartalékolt.⁵³ Az ország vezető embereinek fiait elfogatta, és Jeruzsálem várába vitette őket, túsznak.⁵⁴ A 153. esztendő második hónapjában Alkimusz elrendelte, hogy rombolják le a belső templomudvar falait. Megsemmisítette a próféták műveit, hozzáfogott a romboláshoz.⁵⁵ De szélhűdés érte, így abbamaradt a munkája. Szája elnémult, megbénult, nem tudott többé beszélni, sem intézkedni házatája ügyeiben.⁵⁶ Alkimusz nagy kínok közt halt meg.⁵⁷ Halálát látva Bakchidesz visszatért a királyhoz, így két esztendeig nyugalom uralkodott Júda földjén.⁵⁸ A hitehagyottak tanácsot tartottak. "Lám - mondták -, Jonatán és emberei gondtalanul és nyugodtan élnek. Menjünk, hívjuk segítségül Bakchideszt, hogy egy éjszaka fogja el őket mind."⁵⁹ Elementek hát hozzá, és tanácskoztak vele.⁶⁰ Erre hatalmas sereg élén elindult, hogy bevonuljon. Titokban levelet küldött híveinek Júdába, hogy fogják el Jonatánt és embereit. De nem sikerült nekik, mert kitudódott a tervük.⁶¹ Így azok fogtak el mintegy ötven férfit az ország lakói, a gonoszságok szerzői közül, és megölték őket.⁶² Ezután Jonatán és Simon visszavonultak embereikkel Betbassziba, a pusztába. A lerombolt

városrészeket újra fölépítették és megerősítették. ⁶³ Amikor Bakchidesz ezt megtudta, összevonta egész haderejét, és Júdea férfiai is fegyverbe szólította. ⁶⁴ Aztán kivonult és ostromolta, és ostromgépeket is alkalmazott. ⁶⁵ Jonatán hátrahagyta testvérét, Simont a városban, maga pedig kevés emberrel bejárta az országot. ⁶⁶ Legyőzte Odomerát és testvérét, valamint Farizin fiait, a saját táborukban. Amint győzni kezdtek, egyre gyarapodott seregük. ⁶⁷ Simon és csapatai kitörtek a városból, és felgyújtották az ostromgépeket. ⁶⁸ Majd harcot indítottak Bakchidesz ellen, és legyőzték. Nagy gondot okoztak neki, egész haditervét megghiúsították. ⁶⁹ Erre haragra lobbant a hitehagyottak ellen, akik azt tanácsolták neki, hogy vonuljon be az országba. Sokat kivégeztetett közülük, aztán elhatározta, hogy visszatér hazájába. ⁷⁰ Amikor Jonatán ennek hírért vette, követeket küldött hozzá, hogy kössenek békét, és kérje tőle a foglyok hazabocsátását. ⁷¹ (Bakchidesz) elfogadta az ajánlatot, és a javaslata szerint járt el. Megesküdött, hogy egész életében többé nem hoz rájuk bajt, ⁷² és hazaengedte a foglyokat is, akiket korábban magával hurcolt Izrael földjéről. Aztán megfordult, és visszatért hazájába. Soha többé nem lépett erre a területre. ⁷³ Így elcsendesedtek Izraelben a fegyverek. Jonatán Michmaszban telepedett le. Hozzáfogott az igazságszolgáltatáshoz és elűzte Izraelből az istenteleneket. 10. fejezet (1Mak10)

¹ A 160. esztendőben Antiochusz Epifánész fia, Alexander felvonult, és elfoglalta Ptolemaiszt. Bebocsátást nyert és királyként uralkodott. ² Amikor Demetriusz király meghallotta, nagy hadsereget vont össze és hadba vonult ellene. ³ Levelet küldött Jonatánnak, biztosítva neki a békét és a tiszteletet. ⁴ Mert így gondolkodott: "Gyorsan szövetségre kell vele lépnünk, mielőtt még Alexanderral szövetkezne ellenünk. ⁵ Mert arra a sok gonoszságra fog gondolni, amit ellene, testvérei és népe ellen végbevittünk." ⁶ Így hát felhatalmazta, hogy csapatokat toborozzon, fegyvereket szerezzen és szövetségre lépjen vele. Sőt még azt is megparancsolta, hogy a várban őrzött túszoikat adják ki neki. ⁷ Jonatán Jeruzsálembe ment, és hangosan felolvasta a levelet az egész népnek és a várőrségnek. ⁸ Igen megijedtek, amikor meghallották, hogy a király engedélyt adott neki, hogy csapatokat toborozzon. ⁹ A várőrség kiadta neki a túszoikat, ő pedig visszaadta őket szüleiknek. ¹⁰ Akkor Jonatán Jeruzsálemben telepedett le, és hozzáfogott a város fölépítéséhez és helyreállításához. ¹¹ Utasításokat adott a munkásoknak, hogy a falakat és Sion hegyét körös-körül erősítsék meg nagy kövekkel. Ez meg is történt. ¹² Az idegenek, akik a Bakchidesz építette várban voltak, elmenekültek. ¹³ Otthagyták otthonukat és visszatértek hazájukba. ¹⁴ Csak Bet-Curban maradtak néhányan azok közül, akik elhagyták a törvényt és a parancsokat. Mert menedékül szolgált nekik. ¹⁵ Alexander király hallott

azokról az ígéretekéről, amelyeket Demetriusz Jonatánnak tett. A harcokról és hőstettekről is értesült, amelyeket testvéreivel végbevitt, aztán elviselt szenvedéseikről is. ¹⁶ Így szólt hát: "Vajon találunk-e még egy ilyen embert? Meg kell nyernünk barátunknak és szövetségesünknek!" ¹⁷ Írt hát neki egy levelet és elküldte. Szó szerint így szólt: ¹⁸ "Alexander király üdvözlétét küldi testvérének, Jonatánnak! ¹⁹ Hallottunk felőled, hogy milyen bátor férfi vagy, méltó arra, hogy barátunk légy. ²⁰ Ezért ma elrendeljük, hogy néped főpapjává légy. Hívjanak a király barátjának. [Bíborpalástot is küldött neki, meg aranykoronát.] Tarts velünk, és őrizd meg irántunk barátságodat!" ²¹ A 160. esztendő hetedik hónapjában, a sátoros ünnepen Jonatán felöltötte a szent palástot, aztán csapatokat gyűjtött és rengeteg fegyvert szerzett. ²² Amikor Demetriusz értesült ezekről az eseményekről, magába roskadt, ²³ és így szólt: "Miért hagytuk, hogy Alexander megelőzzön bennünket és megszerezze támaszképpen a zsidók barátságát? ²⁴ Magam is írok nekik egy biztató levelet, ígérve méltóságot és gazdagságot, hogy mellém szegődjenek és segítséget nyújtsanak." ²⁵ Írt is nekik egy levelet. Így szólt: ²⁶ "Demetriusz király üdvözlétét küldi a zsidók népének. Örömmel hallottuk, hogy a velünk kötött szövetséget megtartottátok, hűek maradtatok barátságunkhoz, és nem pártoltatok át ellenségeinkhez. ²⁷ Továbbra is legyetek rajta, hogy barátsággal viseltessetek irányunkban. Majd megjutalmazunk benneteket mindenért, amit értünk tesztek, ²⁸ elhalmozunk kiváltságokkal és adományokkal. ²⁹ Mostantól szabadnak nyilvánítalak benneteket, és elengedem az összes zsidónak az adót. A sóadót is, a koronaadót is. ³⁰ Mától kezdve lemondok a gabona harmadáról és a gyümölcs feléről, amely megillet; nem követelem mától fogva soha többé Júda földjétől és Szamaria és Galilea három hozzá tartozó kerületétől. ³¹ Jeruzsálem egész területével egyetemben legyen szent, minden tizedtől és szolgáltatástól mentes. ³² A jeruzsálemi várról is lemondok, és átengedem a főpapnak, telepítsen oda őrizetére tetszése szerinti embereket. ³³ Váltáságdíj nélkül szabadon bocsátok minden zsidót, akit elhurcoltak Júda földjéről birodalmam valamelyik részébe. Mentések lesznek minden adótól, s ugyanúgy állataik is. ³⁴ Az ünnepek, a szombatok, az újhold napjai a törvény előírta ünnepnapok, valamint a három ünnep előtti és utáni nap legyenek birodalmamban minden zsidó számára az adómentesség és az engedmény napjai. ³⁵ Senkinek sem lesz majd hatalmában, hogy valamiért bárkit is perbe fogjon vagy háborgasson közülük. ³⁶ A zsidók közül mintegy harmincezer férfit besoroznak a király seregébe. Ezek zsoldot kapnak, amint az a király minden katonájának jár. ³⁷ Egy részüket a király nagy erődeibe osztják majd be, a többiek bizalmi beosztást kapnak a birodalomban. A tiszték és a parancsnokok az ő soraikból fognak kikerülni, s a saját törvényeik szerint élhetnek, amint azt a király Júda földjének is elrendelte. ³⁸ Az a három

kerület, amely Szamariából Júdához tartozik, tartozzék egészen hozzá, annyira, hogy csak egy hatalom alatt álljon, és ne engedelmeskedjék másnak, mint a főpapnak. ³⁹ Ptolemaiszt és környékét a jeruzsálemi templomnak adományozom, a szentély költségeinek fedezésére. ⁴⁰ Személy szerint felajánlok évi 15 000 ezüst sékelt a meghatározott helyekről befutó királyi jövedelemből. ⁴¹ A tisztviselők minden fölösleget, amit még nem szolgáltatnak be, mint az előző években, mostantól adjanak oda a templom szükségleteire. ⁴² Az 5000 ezüst sékelt, amit a templom jövedelméből évente be kellene szolgáltatni, elengedem, legyen a szolgálatot ellátó papoké. ⁴³ Mindenki, aki Jeruzsálemben vagy bárhol az egész birodalomban a templomba menekül, mert vétett a király ellen vagy egyébként, mentességet kap mindenével együtt az egész birodalomban. ⁴⁴ A templom fölépítésének és újjáalakításának költségeit a királyi kincstárból kell fedezni. ⁴⁵ Ugyanígy a királyi kincstárt terhelik a Jeruzsálem falai újraépítésének és megerősítésének költségei is, valamint egész Júdeában a falak helyreállításának költségei." ⁴⁶ Amikor Jonatán és a nép értesültek ezekről az ígéretekéről, nem hittek nekik és nem fogadták el őket. Mert eszükbe jutott az a nagy nyomorúság, amit Demetriusz Izraelre hozott és amivel annyira sanyargatta őket. ⁴⁷ Alexanderrel tartottak, aki szemük láttára ajándékokat hozott magával, és együtt harcoltak vele egész idő alatt. ⁴⁸ Alexander király nagy sereget gyűjtött és Demetriusszal szemközt táborozott. ⁴⁹ A két uralkodó harcba szállt egymással. Demetriusz serege menekült, Alexander üldözőbe vette és legyőzte. ⁵⁰ Makacsul harcolt egészen napnyugtáig. Demetriusz is elesett azon a napon. ⁵¹ Akkor Alexander követet küldött Egyiptom királyához, Ptolemeuszhoz ezzel a levéllel: ⁵² "Visszatértem országomba, elfoglaltam őseim trónját és átvettem az uralmat. Legyőztem Demetriuszt, és birtokba vettem országunkat. ⁵³ Megütköztem vele. Seregével egyetemben megsemmisítettük és elfoglaltuk királyi székhelyét. ⁵⁴ Kössünk hát barátságot! Add hozzám feleségül a lányodat, hogy így rokonságba kerüljek veled. Elhalmozlak téged is, őt is hozzád méltó ajándékokkal." ⁵⁵ Ptolemeusz király így válaszolt: "Boldog az a nap, amelyen visszatértél őseidnek honába és elfoglaltad trónjukat! ⁵⁶ Megadom, amit leveledben kértél. De gyere elém Ptolemaiszbba, hadd ismerkedjünk meg egymással. Aztán rokonságba lépek veled, amint kérted." ⁵⁷ Ptolemeusz és lánya, Kleopátra elhagyták Egyiptomot, és a 162. esztendőben Ptolemaiszbba mentek. ⁵⁸ Alexander király eléjük ment. Az átadta neki lányát, Kleopátrát. Ptolemaiszbban nagy pompával tartották az esküvőt, ahogy azt a királyok szokták. ⁵⁹ Akkor Alexander király írt Jonatánnak, hogy menjen el hozzá. ⁶⁰ Nagy pompával vonult Ptolemaiszbba, és ott találkozott a két királlyal. Megajándékozta őket és bizalmas embereiket ezüsttel, arannyal és egyéb ajándékokkal. Így elnyerte tetszésüket. ⁶¹ Erre az istentelen emberek Izraelből és a hitehagyottak összeesküdtek, hogy vádat

emelnek ellene. De a király ügyet sem vetett rájuk. ⁶² Ellenkezőleg, parancsot adott, hogy vetköztessék le Jonatánt és öltöztessék bíborba. Meg is tették. ⁶³ Akkor a király maga mellé ültette és azt mondta fő tisztségviselőinek: "Kísérjétek be a városba, és hirdessétek ki: senki ne merjen ellene semmiféle ügyben vádat emelni, és senki ne háborgassa." ⁶⁴ Amikor vádlói megtudták, hogy milyen megtiszteltetésben volt része, s hogy bíborba öltöztették, elmenekültek. ⁶⁵ A király magas kitüntetésekkel adományozott neki és bizalmas emberei sorába iktatta. Megtette vezérnek és helytartónak. ⁶⁶ Jonatán békében és boldogan tért vissza Jeruzsálembe. ⁶⁷ A 165. esztendőben Demetriusznak a fia, Demetriusz Kréta szigetéről visszatért ősei földjére. ⁶⁸ Ez a hír aggodalommal töltötte el Alexandert, így visszament Antiochiába. ⁶⁹ Demetriusz Apolloniuszt tette meg Cöle-Szíria helytartójának. Ez nagy sereget gyűjtött és Jamniánál táborozott. A következő üzenetet küldte Jonatánnak, a főpaprak: ⁷⁰ "Te vagy az egyetlen, aki ellenünk lázadsz. Miattad gúny és nevetség tárgya lettem. Miért nyúlsz fegyverhez ellenünk a hegyek közt? ⁷¹ Ha bízol csapataidban, gyere le a síkságra, és mérjük össze erőinket! Mellettem vannak a városok haderői. ⁷² Érdeklődj, és majd megtudod, ki vagyok és milyenek a segítségemre levő csapatok. Azt fogják neked mondani: Nem tudtok nekik ellenállni, hiszen atyáidat is legyőzték, kétszer is, a saját földjükön. ⁷³ Most meg ekkora lovassággal és ily töméntelen sereggel szemben hogy állhatnátok helyt a síkságon, ahol nincs sehol egy kő, sehol egy kavics és semmiféle rejtekhely sem." ⁷⁴ Amikor Jonatán meghallotta Apolloniusz üzenetét, mélyen megrendült. Aztán kiválasztott tízezer férfit és elhagyták Jeruzsálemet. Testvére, Simon csatlakozott hozzá, hogy segítségére legyen. ⁷⁵ Joppe előtt ütött tábornak. A város lakói bezárták előtte a kapukat, mivel Apolloniusz helyőrsége volt Joppében. Onnan indítottak támadást. ⁷⁶ A város lakói megijedtek és megnyitották a kapukat. Így Jonatán elfoglalta Joppét. ⁷⁷ Amikor Apolloniusz ennek hírére vette, kivonult háromezer lovassal és töméntelen gyalogossal. Asdod felé vette az irányt, mintha arra akarna elvonulni. Bízva azonban rengeteg lovasában, azon mód a síkságra nyomult. ⁷⁸ Jonatán Asdódig követte, és a két sereg összecsapott. ⁷⁹ Apolloniusz ezer lovasat hátrahagyott egy rejtekhelyen. ⁸⁰ Jonatán azonban észrevette háta mögött a tartaléksereget - körülvették seregét és reggeltől estig nyilazták népét. ⁸¹ Népe helytállt, amint Jonatán parancsolta, de azoknak lovai kimerültek. ⁸² Most megérkezett Simon a csapataival, és megtámadta a gyalogságot, mivel a lovasság már kifáradt. Legyőzték őket, úgyhogy menekültek. ⁸³ A lovasság szétszéledt a síkságon, majd Asdodba menekültek, és bálványuknak, Dagonnak templomában kerestek menedéket. ⁸⁴ Jonatán azonban felgyújtotta Asdodot és a körötte fekvő helységeket, és kifosztotta őket. Dagon templomát is felgyújtotta az oda menekült lovasokkal együtt. ⁸⁵ A kard élén elhullottak és

a felgyújtottak száma mintegy nyolcezer férfira rúgott.⁸⁶ Innen elvonulva Jonatán Aszkalonnal szemben ütött tábort. A város lakói kivonultak elé, nagy pompával.⁸⁷ Erre Jonatán és emberei gazdag zsákmánnyal megrakodva visszatértek Jeruzsálembe.⁸⁸ Amikor Alexander király hírére vette ezeknek az eseményeknek, még nagyobb tiszteletben részesítette Jonatánt.⁸⁹ Küldött neki egy aranycsatát, amelyet a király rokonainak szoktak ajándékozni. Aztán neki adományozta Akkaront, egész környékével együtt. 11. fejezet (1Mak11)

¹ Egyiptom királya hatalmas sereget összegyűjtött, oly töméntelen, mint a tenger partján a fővény, és ráadásul rengeteg hajót is. Csellel meg akarta szerezni Alexander birodalmát, hogy aztán a maga birodalmához csatolja.² Ezért békét ígérve érkezett Szíriába. A városok megnyitották előtte kapuikat és eléje mentek. Mert Alexander király elrendelte, hogy fogadják, hiszen az apósa volt.³ Mihelyt bevonult a városokba, Ptolemeusz helyőrséget rendelt seregéből minden városba.⁴ Amikor Asdodba ért, megmutatták neki Dagon kiégetett templomát, Asdodnak és a környékbeli helységeknek romjait, valamint a szerteheverő holttesteket és azoknak az elszenesedett maradványait, akiket Jonatán elégetett a harcok során, mivel halomba rakták őket a király útja mentén.⁵ Elbeszélték a királynak, amit Jonatán véghezvitt, hogy így rossz színben tüntessék fel. A király azonban hallgatott.⁶ Jonatán - nagy pompával - látogatást tett Joppében a királynál. Üdvözölték egymást, és egész éjjel ott maradtak.⁷ Aztán Jonatán elkísérte a királyt egészen az Eleuterusz folyóig, majd visszatért Jeruzsálembe.⁸ Ptolemeusz hatalmába kerítette a partvidék minden városát, egészen a tenger mellett fekvő Szeleukiáig. Gonosz terveket szőtt Alexander ellen.⁹ Követeket küldött Demetriusz királyhoz ezzel az üzenettel: "Nos, kössünk szövetséget egymással! Neked adom lányomat, aki most Alexander felesége, aztán uralkodhatsz atyád egész birodalmán.¹⁰ Mert megbántam, hogy hozzáadtam a lányomat, mivel az életemre tör."¹¹ Így gyalázta, csak azért, mert vágyott a birodalmára.¹² Elvitte a lányát és hozzáadta Demetriuszhoz. Így törésre vitte a dolgot Alexanderrel, ellenségeségük nyilvánvalóvá vált.¹³ Ptolemeusz bevonult Antiochiába és föltette Ázsia diadémját. Így két diadémot viselt a fején, az egyiptomit és az ázsiait.¹⁴ Alexander király akkortájt Kilikiában tartózkodott, mivel annak a vidéknek a lakói lázadoztak.¹⁵ Amikor Alexander értesült a dolgról, hadat indított ellene. Ptolemeusz is kivonult, nagy sereggel szembeszállt vele és legyőzte.¹⁶ Alexander Arábiába menekült, hogy ott védelmet keressen. Így Ptolemeusz király lett a győztes.¹⁷ Az arab Zabdiel fejét vette Alexandernek és elküldte Ptolemeusznak.¹⁸ Három napra rá Ptolemeusz is meghalt. Az erődökbe telepített helyőrséget a lakosság megölte.¹⁹ Így a 167. esztendőben Demetriusz jutott uralomra.²⁰ Abban az időben

Jonatán egybegyűjtötte Júdea lakóit Jeruzsálem várának elfoglalására. Rengeteg ostromgépet állítottak fel. ²¹ Erre néhány hitehagyott férfi, aki gyűlölte saját népét, fölkereste a királyt és jelentette neki, hogy Jonatán ostrom alá vette a várat. ²² Ennek hallatára az haragra lobbant, Ptolemaiszbba ment és írt Jonatánnak, hogy szüntesse be az ostromot, és azonnal menjen Ptolemaiszbba, tárgyalást kezdeni. ²³ Amikor Jonatán ezt meghallotta, parancsot adott a vár ostromának folytatására. Aztán kiválasztott néhányat Izrael vénei és a papok közül, és vállalta a kockázatot. ²⁴ Vitt magával ezüstöt, aranyat, palástokat és mindenféle más ajándékot is. Elment a királyhoz Ptolemaiszbba, és elnyerte a kegyét. ²⁵ Igaz, a népből néhány hitehagyott vádaskodott ellene, ²⁶ de a király úgy bánt vele, mint elődei. Bizalmasai szeme láttára megtiszteltetésben részesítette. ²⁷ Megerősítette főpapi méltóságában és minden eddigi tisztségében, aztán bizalmas emberei közé sorolta. ²⁸ Jonatán adómentességet kért Júdea és Szamaria három kerülete számára. ²⁹ Ennek ellenében ígért 300 talentumot. A király beleegyezett, és mind e föltételekről ezt a levelet adta Jonatánnak. ³⁰ "Demetriusz király üdvözlét küldi testvérének, Jonatánnak és a zsidók népének. ³¹ Megküldjük ennek a levélnek a másolatát, amelyet rokonunknak, Laszthenésznek írtunk ügyetekben, hogy tudomást szerezzetek róla. ³² Demetriusz király üdvözlét küldi atyjának, Laszthenésznek. ³³ Elhatároztuk, hogy a zsidó népnek, amely barátunknak és hű szövetségesünknek bizonyult, irántunk tanúsított hűségéért hálából kedvezményeket nyújtunk. ³⁴ Átengedjük nekik Júdeának, valamint a három kerületnek, Aferemának, Liddának és Ramatainnak a területét. Szamariának ezek a részei legyenek Júdeáé mindazzal egyetemben, ami hozzájuk tartozik, azok javára, akik Jeruzsálemben áldozatot mutatnak be, a királynak járó beszolgáltatás fejében, ahelyett, amit a király a földek és a fák terméséből eddig évről évre beszedett. ³⁵ Ami tizedben és vámban megilleti, arról mától kezdve mind lemondunk, ugyanígy a sóadóról és a koronaadóról is - minderről lemondunk a javatokra. ³⁶ S ezekből nem vonunk vissza semmit sem ma, sem máskor. ³⁷ Készítsetek erről egy másolatot, s adjátok át Jonatánnak. Aztán tegyétek ki a szent hegyen egy jól látható helyen." ³⁸ Amikor Demetriusz király látta, hogy birodalmában nyugalom van, és többé senki nem szegül neki ellen az idegen zsoldosok kivételével, akiket a pogányok lakta szigeteken toborzott, hazabocsátotta csapatait. Ez elégedetlenséget váltott ki a csapatokból, amelyek már apja idejében is szolgáltak. ³⁹ Alexandernek egy régi híve, Trifon észrevette, mennyire zúgolódnak a csapatok Demetriusz ellen. Ezért elment az arab Jamlekuhoz, aki Alexander fiát, Antiochuszt nevelte. ⁴⁰ Unszolta, bízza kezére, hogy majd apja helyett átvehesse az uralmat. Egyszersmind tájékoztatta mindenről, amit Demetriusz elrendelt, s az elégedetlenségről is, ami úrrá lett a csapatain. Sokáig nála maradt. ⁴¹

Akkoriban Jonatán követeket küldött a királyhoz, hogy vonja vissza a jeruzsálemi várból, valamint a többi erődből is a helyőrséget, mert nyugtalanítják Izraelt. ⁴² Demetriusz ezt a választ adta Jonatánnak: "Nemcsak ezt teszem meg neked és népednek, hanem ezenfelül még tisztségekkel is elhalmozlak téged is, népedet is, mihelyt megfelelő alkalmat találok rá. ⁴³ De most jól tennéd, ha embereket küldenél nekem, hogy segítségemre legyenek a harcban, mivel egész haderőm elpártolt tőlem." ⁴⁴ Jonatán tehát küldött neki háromezer derék katonát Antiochiába. Amikor megérkeztek a királyhoz, az örült jövetelüknek. ⁴⁵ Akkoriban a város lakói összegyűltek a város központjában, mintegy százhuszezer férfi, és meg akarták ölni a királyt. ⁴⁶ A király a palotájába menekült. A város lakói megszállták az utcákat, és támadást indítottak. ⁴⁷ Demetriusz a zsidókhoz folyamodott segítségért. Mind egy szálíg köré sereglettek. Szétszéledtek az egész városban, és azon a napon mintegy százezer férfit megöltek. ⁴⁸ Aztán felgyújtották a várost, gazdag zsákmányra tettek szert és megmentették a királyt. ⁴⁹ Amikor a város polgárai látták, hogy a zsidók teljesen a város fölé kerekedtek, elvesztették bátorságukat és a királyhoz folyamodtak. ⁵⁰ "Nyújtsd nekünk jobbot, hogy a zsidók felhagyjanak az ellenünk és a város ellen vívott harccal." ⁵¹ Eldobálták a fegyvert és békét kötöttek. A zsidók pedig hírnévre tettek szert a király és a birodalom minden lakója előtt. Nevet szereztek maguknak a birodalomban, aztán gazdag zsákmánnyal megrakottan visszatértek Jeruzsálembe. ⁵² Amikor újra elfoglalta birodalma trónját és ismét béke honolt a birodalomban, ⁵³ Demetriusz minden ígéretét megszegte. Ellenségesé vált Jonatánnal szemben, nem hálálta meg szolgálatait, ellenkezőleg, nagyon is szorongatta. ⁵⁴ Akkor történt, hogy Trifon visszatért a gyermek Antiochusszal, megtette királynak, diadémot tett a fejére. ⁵⁵ Mind köré gyűltek azok a csapatok, amelyeket Demetriusz elbocsátott. Harcoltak ellene, úgyhogy kénytelen volt menekülni és le is győzték. ⁵⁶ Trifon hatalmába kerítette az elefántokat és elfoglalta Antiochiát. ⁵⁷ Akkor az ifjú Antiochusz a következő levelet írta Jonatánnak: "Megerősítelek a főpapi tisztségben és átengedem neked a négy kerületet. Tartozz a király bizalmasai közé!" ⁵⁸ Egyszersmind aranytalakat és asztali edényeket is küldött neki, aztán felhatalmazta rá, hogy aranyserlegből igyék, bíborba öltözzék és aranycsatot viseljen. ⁵⁹ Testvérét, Simont megtette hadvezérnek Tirusz lépcsőjétől egészen Egyiptom határáig. ⁶⁰ Jonatán kivonult, és bejárta a folyón túli vidéket és a városokat. Az egész szíriai sereg csatlakozott hozzá, segítségre készen. Amikor Aszkalonba érkezett, a város lakói tisztelettel fogadták. ⁶¹ Onnét Gázába vonult. Mivel Gáza lakói bezárták előtte a kapukat, ostrom alá fogta, a környező helységeket pedig felgyújtotta és kifosztotta. ⁶² Erre Gáza lakói könyörögtek Jonatánnak, s ő békét is kötött velük, de a tekintélyes emberek fiait elvitte és Jeruzsálembe

küldte őket. Aztán végigvonult a vidéken, egészen Damaszkuszig. ⁶³ Akkor Jonatán hírére vette, hogy Demetriusz hadvezérei hatalmas sereggel Galileában táboroznak, Kedes mellett, azzal a céllal, hogy megfosszák a hatalmától. ⁶⁴ Ezért hadba vonult ellenük, testvérét, Simont pedig az országban hagyta. ⁶⁵ Simon Bet-Curral szemben ütött tábort, sokáig ostromolta, és körül is zárta. ⁶⁶ Erre békét kértek tőle. Kezet nyújtott nekik, de elűzte őket onnan, elfoglalta a várost és őrséget rendelt oda. ⁶⁷ Jonatán Gennezar tavánál ütött tábort a seregével. Kora reggel elindultak Hacor síksága felé. ⁶⁸ Egyszer csak pogány sereg közeledett velük szemben a síkságon. Előzőleg elrejtettek Jonatán ellen egy csapatot a hegyek közt. S míg a sereg egyenesen a zsidóknak rontott, ⁶⁹ a csapat kitört a rejtekhelyről, s belevetette magát a küzdelembe. ⁷⁰ Jonatán emberei mind menekültek, csak a csapatok vezérei, Absalom fia, Mattatiás és Halfi fia, Júdás tartottak ki vele. ⁷¹ Erre Jonatán megszaggatta ruháját, hamut szórt a fejére és imádkozott. ⁷² Aztán fölvette velük a harcot. Legyőzte őket, úgyhogy menekültek. ⁷³ Amikor azok az emberek, akik mellőle elmenekültek, ezt észrevették, visszatértek hozzá, és egészen Kedesig üldözték az ellenséget, ahol a tábora volt s ahol maguk is táboroztak. ⁷⁴ Azon a napon mintegy háromezer férfi elesett a pogányok közül. Jonatán pedig visszatért Jeruzsálembe. 12. fejezet (1Mak12)

¹ Amikor Jonatán alkalmasnak találta az időt, embereket keresett, elküldte őket Rómába, hogy a barátsági szerződést megerősítse és megújítsa velük. ² Spártába és más helyekre is küldött hasonló tartalmú leveleket. ³ Elmentek Rómába, megjelentek a szenátusban és előadták: "Jonatán főpap és a zsidók népe küldött bennünket, hogy a korábbi barátságot és szövetséget megújítsuk." ⁴ Erre ellátták őket a helységek előjáróihoz intézett levelekkel, hogy biztonságban visszatérhessenek Júda földjére. ⁵ Íme, annak a levélnek a mása, amelyet Jonatán a spártaiaknak írt: ⁶ "Jonatán főpap, a nép tanácsa, a papok és a zsidók népe üdvözlét küldi testvéreinek, a spártaiaknak. ⁷ Már ezelőtt is kapott Oniász főpap leveleket királyotoktól, Areiosztól, hiszen testvéreink vagytok. ⁸ Oniász tisztelettel fogadta a követeket, és átvette a levelet, amelyben szövetségről és barátságról volt szó. ⁹ Nincs ugyan rá szükségünk, hiszen vannak szent könyveink, amelyekből vigasztalást meríthetünk, ¹⁰ mégis elküldjük követeinket, újítsák meg veletek a barátságot és a testvériséget, nehogy elidegenedjünk tőletek. Mert azóta, hogy írtatok nekünk, már nagy idő telt el. ¹¹ De azóta is mindig megemlékezünk rólatok ünnepeinken és más arra való napokon, amikor áldozatot mutatunk be, és imádkozunk, ahogy helyénvaló és illő is megemlékezni a testvérekről. ¹² Örülünk hírneveteknek. ¹³ Bennünket sok szorongatás és háborúság vett körül, mert a királyok körülöttünk megtámadtak minket. ¹⁴ De nem akartunk

sem nektek, sem többi szövetségeseinknek és barátainknak a terhetekre lenni ezekkel a háborúskodásokkal. ¹⁵ Mert mellettünk volt az ég segítsége, így megmenekültünk ellenségeinktől, nekik pedig megaláztatásban volt részük. ¹⁶ Kiválasztottuk Antiochusz fiát, Numenioszt meg Jázon fiát, Antipatert és elküldtük a rómaiakhoz, újítsák meg velük a korábbi barátságot és szövetséget. ¹⁷ De meghagytuk nekik, hogy hozzátok is menjenek el, benneteket is üdvözljenek és nektek is vigyenek levelet testvériségünk felújítása végett. ¹⁸ Jól tennétek, ha válaszolnátok rá." ¹⁹ Íme, annak a levélnek a mása, amelyet Oniásznak küldtek: ²⁰ "A spártaiak királya, Areiosz üdvözlétét küldi Oniász főpapnak. ²¹ Egy írásban nyomára bukkantak annak, hogy a spártaiak és a zsidók testvérek, Ábrahám nemzetségéből származnak. ²² Minthogy ezt tudjuk, jól tennétek, ha értesítenétek hogylétetekről. ²³ Mi pedig azt válaszoljuk nektek: Jóságotok s amitek van, a mienk is, a mi vagyunk meg a tiétek is. Utasítást adtunk, hogy ezeket adják tudtotokra." ²⁴ Akkor Jonatán hírére vette, hogy Demetriusz vezérei visszatértek egy még nagyobb sereggel, mint azelőtt, hogy hadat indítsanak ellene. ²⁵ Erre elindult Jeruzsálemből, és kivonult eléjük Hamat vidékére, mert nem akarta, hogy módjuk legyen rátörni országára. ²⁶ Hírszerzőket küldött táborukba. Ezek visszatértek és jelentették, hogy éjszaka támadást terveznek. ²⁷ Amikor tehát a nap lenyugodott, Jonatán parancsot adott embereinek, hogy maradjanak ébren, és egész éjjel legyenek fölfegyverkezve, harcra készen. A tábor köré őrköt állított. ²⁸ Amikor az ellenség megtudta, hogy Jonatán és emberei készen állnak a harcra, megijedtek és elvesztették bátorságukat. Tábortüzet gyújtottak és elvonultak. ²⁹ De Jonatán és emberei egész reggelig nem vették észre, hiszen égtek a tábortüzek. ³⁰ Akkor azonban üldözőbe vette őket Jonatán, de már nem tudta őket utolérni, mert már átkeltek az Eleutherusz folyón. ³¹ Erre Jonatán a zabadiaiaknak nevezett arabok ellen fordult. Legyőzte és kifosztotta őket. ³² Aztán elindult és Damaszkuszba ment, átvonult az egész országon. ³³ Simon is kivonult, Aszkalon és a közelében fekvő erődök ellen intézett támadást. Utána Joppe felé vette útját és el is foglalta. ³⁴ Hallotta ugyanis, hogy ki akarták szolgáztatni az erődöt Demetriusz embereinek. Őrséget helyezett oda, hogy védelmezzék. ³⁵ Hazatérve Jonatán összehívta a nép véneit, és megtanácskozta velük a júdeai erődök ügyét, ³⁶ azt, hogy magasabbra húzzák Jeruzsálem falait, és hatalmas falat emelnek a vár és a város közé, hogy a várat elkülönítsék a várostól, hadd legyen elszigetelve, hogy az ottaniak sem venni, sem eladni ne tudjanak. ³⁷ Összefogtak a város felépítésére. Amikor a keleti részen a pataknál egy darabon ledőlt a fal, kijavították, és elnevezték Karenatának. ³⁸ Simon Adidát építtette fel a síkságon, megerősítette és ellátta kapukkal és záarakkal. ³⁹ Trifon azt tervezte, hogy Ázsia fölött megszerzi az uralmat, diadémot tesz a fejére és kezét emel

Antiochusz királyra. ⁴⁰ Félt azonban, hogy Jonatán ezt nem fogja tűrni, hanem harcba száll vele. Ezért ürügyet keresett rá, hogy elfogja és megölje. Ezért elindult és elment Betsanba. ⁴¹ Jonatán negyvenezer válogatott harcosból álló sereggel vonult fel ellene; ő is Betsanba ment. ⁴² Amikor Trifon látta, milyen nagy sereggel érkezett, óvakodott kezet emelni rá. ⁴³ Tisztelettel fogadta, bemutatta barátainak, elhalmozta ajándékokkal, majd meghagyta barátainak és katonáinak, hogy úgy engedelmeskedjenek neki, mint saját magának. ⁴⁴ Aztán így szólt Jonatánhoz: "Miért fárasztottad ide egész népedet, mikor nincs köztünk háború? ⁴⁵ Küldd őket haza, de előbb válassz ki magadnak néhány embert kíséretül. Aztán gyere el velem Ptolemaisba. Átengedem neked a többi erőddel és helyőrséggel, valamint az összes tisztviselővel együtt. Aztán megfordulok és visszamegyek. Mert ezért jöttem ide." ⁴⁶ Jonatán hitt neki, úgy tett, amint javasolta, elbocsátotta csapatait, s azok vissza is tértek Júdeába. ⁴⁷ Csak 3000 férfit tartott vissza, de közülük kétezret Galileában hagyott, így mindössze ezer férfi kísérte. ⁴⁸ Mihelyt Jonatán bevonult Ptolemaisba, a ptolemaisziak bezárták a kapukat, elfogták, kísérőit pedig kardélre hányták. ⁴⁹ Aztán Trifon csapatokat és lovasokat küldött Galileába és a nagy síkságra azzal, hogy semmisítsék meg Jonatán csapatait. ⁵⁰ De amikor ezek meghallották, hogy (Jonatánt) embereivel együtt foglyul ejtették és megölték, kölcsönösen bátorították egymást, csatasorba álltak, készen a harcra. ⁵¹ Amikor üldözőik látták, hogy kockáztatják az életüket, visszafordultak. ⁵² Így valamennyien visszatértek Júda földjére. Elsiratták Jonatánt és embereit, és nagyon féltek. Egész Izrael nagy gyászt tartott. ⁵³ Körülöttük a pogány népek mind azon voltak, hogy kiirtsák őket. Azt mondták: "Nincs többé vezérük és segítőjük. Rajta, támadjuk meg őket, és még emlékezetüket is irtsuk ki az emberek közül." 13. fejezet (1Mak13)

¹ Simon hírére vette, hogy Trifon hatalmas sereget gyűjtött, és be akar nyomulni Júda földjére, és el akarja pusztítani. ² De látta, hogy a nép retteg és fél, ezért elment Jeruzsálembe, összegyűjtötte a népet ³ és bátorítva őket így beszélt hozzájuk: "Magatok is tudjátok, mit tettek testvéreim és atyám háza a törvényért és a szentélyért, mennyi harcot és szorongatást vállaltak. ⁴ Minden testvérem meghalt Izraelért, csak én maradtam élve. ⁵ Így távol legyen tőlem, hogy a szükség idején kíméljem életemet. Én sem vagyok jobb testvéreimnél. ⁶ Ellenkezőleg, bosszút állok népemért, a szentélyért, asszonyainkért és gyermekeinkért. Mert a pogány népek mind összefogtak, hogy gyűlöletükben kiirtsanak bennünket." ⁷ E szavak hallatára újra fölébredt a nép bátorsága. ⁸ Hangosan fölkiáltottak: "Te vagy a vezérünk Júdás és testvéred, Jonatán helyett! ⁹ Vezess bennünket harcra, megteszünk mindent, amit parancsolsz!" ¹⁰ Erre összegyűjtötte a fegyverforgatásra

alkalmas férfiakat, sürgősen fölépítette Jeruzsálem falait, és körös-körül megerősítette. ¹¹ Absalom fiát, Jonatánt nagy sereggel Joppéba küldte. Az elűzte onnan az ott lakókat, és megvetette benne a lábát. ¹² Trifon elindult egy nagy sereggel Ptolemaisból, hogy betörjön Júda földjére. Jonatán is vele volt, fogolyként. ¹³ Simon a síkság szélén, Adidánál ütötte fel táborát. ¹⁴ Amikor Trifon meghallotta, hogy Simon testvére, Jonatán helyére lépett, és készen áll, hogy harcba szálljon vele, követet küldött hozzá ezzel az üzenettel: ¹⁵ "Amiatt a pénz miatt fogtuk el testvéredet, Jonatánt, amivel a királyi kincstárnak tartozik, a tisztsége fejében. ¹⁶ Küldj 100 ezüst talentumot és fiaid közül kettőt túsznak, nehogy szabadon bocsátása után ellenünk forduljon. Akkor szabadon engedjük." ¹⁷ Simon észrevette ugyan, hogy csel lappang szavai mögött, mégis elküldött a pénzért és a fiúkért, nehogy magára vonja a nép gyűlöletét. ¹⁸ Akkor azt mondanák: "Nem küldtem el neki a pénzt és a fiúkat, azért pusztult el." Tehát elküldte a fiúkat és a 100 talentumot. ¹⁹ De (Trifon) megszegte szavát és Jonatánt nem engedte szabadon. ²⁰ Ellenkezőleg, Trifon elindult, hogy behatoljon Júda földjére és elpusztítsa. De kerülőutat tettek Adora felé. Simon minden helységben szembeszállt vele csapataival, ahová csak bevonult. ²¹ A vár őrsege követeket küldött Trifonhoz, hogy sürgessék: siessen oda a pusztán át és küldjön nekik élelmet. ²² Erre Trifon egész lovasságát útnak akarta indítani. De azon az éjszakán sok hó esett, így nem tudott segítségükre sietni. Ezért elindult, tábort bontott, és Gileád felé vette az irányt. ²³ Baszkama közelében megölette Jonatánt. Ott is temették el. ²⁴ Aztán Trifon megfordult, és visszatért hazájába. ²⁵ Simon elküldött és elhozatta testvérének, Jonatánnak a csontjait. Modinban, atyái városában temette el. ²⁶ Egész Izrael nagy gyásszal siratta és sok napig gyászolta. ²⁷ Simon atyja és testvérei sírján síremléket emelt, olyan magasat, hogy messziről látszott; előlről is, hátulról is csiszolt kövekből készült. ²⁸ Aztán hét piramist emelt, egyet - a többivel szemközt - az apjának, aztán az anyjának és a négy testvérének. ²⁹ Végül támfalat csatolt hozzájuk, körülvette őket magas oszlopokkal. Az oszlopokra örök emlékezetül fegyverdíszeket és a fegyverek mellé hajókat vésetett, hogy mind láthassák a tengeren járók. ³⁰ Ezt a síremléket emelte Modinban, máig is áll. ³¹ Trifon álnokul bánt a fiatal királlyal. Antiochusszal, és megölte. ³² Átvette helyette a hatalmat, föltette Ázsia diadémját, és nagy bajt hozott az országra. ³³ Simon azonban fölépítette az erődöket Júdeában, ellátta őket magas bástyákkal, erős falakkal, kapukkal és zárankkal, aztán élelmet vitetett az erődökbe. ³⁴ Majd férfiakat választott Simon, és elküldte őket Demetriusz királyhoz, hogy adjon haladékat az országnak. Mert Trifon egész működése rablásból állt. ³⁵ Demetriusz király kedvező üzenetet küldött, ezt a levelet írta válaszul: ³⁶ "Demetriusz király üdvözlétét küldi Simon főpapnak, a királyok barátjának, valamint a véneknek és a zsidók népének. ³⁷ Megkaptuk az

aranykoszorút és a pálmaágot, amit küldtetek, és készen vagyunk rá, hogy teljes békét kössünk veletek. Majd írunk a tisztviselőknek, hogy adjanak nektek haladékot.³⁸ Minden, amit kilátásba helyeztünk nektek, érvényben marad. Az erődöket is megtarthatjátok, amelyeket építtettetek.³⁹ Megbocsátjuk mind a mai napig minden tévedéseiteket és vétkeiteket. A koronaadót, amivel tartoztok, és azokat a szolgáltatásokat, amelyek Jeruzsálemet még terhelik, mind elengedjük.⁴⁰ Ha pedig akadnának néhányan, akik közületek be akarnak állni a testőrségbe, azokat be kell sorozni. Legyen közöttünk békeesség!"⁴¹ A 170. esztendőben lekerült Izraelről a pogányok ígája.⁴² A nép ezt kezdte írni az iratokban és a szerződéseken: "Simonnak, a nagy főpapnak, a zsidók vezérének és fejedelmének első esztendejében."⁴³ Azokban a napokban Simon Gezer előtt ütötte fel a táborát és körülzárta csapataival. Ostromtornyot épített, és a városhoz vitette. Az egyik bástyán rést ütött, és elfoglalta.⁴⁴ Az ostromtorony őrsége behatolt a városba. Ott nagy nyugalanság támadt.⁴⁵ A város lakói az asszonyokkal és a gyerekekkel együtt felvonultak a falakra. Megszaggatták ruhájukat, hangosan jajgattak, és könyörögtek Simonnak, nyújtson nekik békejobbot.⁴⁶ "Ne bánj velünk gonosz tetteink, hanem irgalmasságod szerint!"⁴⁷ Simon kiengesztelődött, és nem folytatta tovább a harcot. De kiutasította őket a városból, és megtisztította a házakat, amelyekben bálványok voltak. Aztán hálaadó és dicsőítő énekek kíséretében megtartotta bevonulását.⁴⁸ Eltávolított mindent, ami tisztátalan volt, és olyan férfiakat telepített oda, akik megtartották a törvényt. Még jobban megerősítette az erődöt, és magának is berendezett ott egy házat.⁴⁹ A jeruzsálemi vár őrségének megtiltotta, hogy ide-oda járjanak az országban, adjanak és vegyenek. Ezért nagy hiányt szenvedtek, és sokan éhen haltak közülük.⁵⁰ Akkor Simonhoz fordultak, nyújtson nekik békejobbot. Megadta nekik, de elkergette onnan őket, és megtisztította a várat minden tisztátalanságtól.⁵¹ A 171. esztendő második hónapjának huszonharmadik napján megtartották bevonulásukat, ujjongással pálmaágakat lengetve, citera, cintányér, hárfa, hálaadó és dicsőítő énekek kíséretében. Mert gonosz ellenség pusztult ki Izraelből.⁵² Elrendelte, hogy ezt a napot minden esztendőben örömmünnepként ünnepeljék. Aztán megerősítette a templomdombon a vár melletti erődöt, s ott lakott övéivel együtt.⁵³ Amikor Simon látta, hogy a fia, János érett férfi lett, megtette az egész haderő parancsnokává. (János) Gezerben telepedett le. 14. fejezet (1Mak14)

¹ A 172. esztendőben Demetriusz király összegyűjtötte csapatait és Médiába vonult, hogy segítséget szerezzen magának a Trifon elleni harchoz. ² Amikor Perzsia és Média királya, Arszakesz meghallotta, hogy Demetriusz betört a területére, üzent egyik vezérének, hogy fogják el élve. ³ Ez kivonult, legyőzte

Demetriusz seregét, őt magát pedig elfogta és Arszaesz elé vitte, aki aztán fogságba vetette. ⁴ Nyugalom volt az országban, amíg csak élt Simon. Népe javára törekedett, ujjongtak hatalmán és nevén minden időben. ⁵ Dicsőségét megtetézve megszerezte Joppét kikötőnek, utat nyitott a tenger szigeteihez. ⁶ Kiterjesztette népe határait, birtokba vette az országot. ⁷ Rengeteg foglyot hazavezetett, elfoglalta Gezert, Bet-Curt és a várat, kiszórta belőle az utálat tárgyát. Nem tudott neki senki ellenállni. ⁸ Békében művelhették földjüket, a föld meghozta termését, és a fa is a mezőn a gyümölcsöt. ⁹ Az öregek az utcán üldögéltek, mind a jólétről beszéltek. A fiatalok hírrel-névvel ékes hadiöltözeteket viseltek. ¹⁰ A városokat ellátta élelemmel, erős erődökké építette ki. Nevét dicsérve emlegették egészen a föld határáig. ¹¹ Békét szerzett az országnak, Izrael örömtől ujjongott. ¹² Mindenki szőlője és fügefája árnyékában ült, nem volt, aki rettegetést keltett. ¹³ Ellenség nem háborgatta őket az országban, királyokat győztek le abban az időben. ¹⁴ Gyámola volt népe elesettjeinek, és kiirtotta a gonoszokat és a hitszegőket. ¹⁵ Megtartotta a törvényt. Új fényt szerzett a templomnak és gyarapította fölszerelését. ¹⁶ Amikor Rómában és Spártában megtudták, hogy Jonatán meghalt, nagy szomorúság támadt. ¹⁷ De aztán hírét vették, hogy testvére, Simon lett helyette a főpap, ő uralkodik az országon és a városokon. ¹⁸ Így írtak neki - érc táblákon -, hogy megújítsák vele a barátságot és a szövetséget, amelyet testvéreivel, Júdással és Jonatánnal kötöttek. ¹⁹ Felolvasták az egybegyűlt nép előtt Jeruzsálemben. ²⁰ Ez annak a levélnek a másolata, amelyet a spártaiak küldtek: "A spártaiak elöljárói és az egész város üdvözlétüket küldik Simon főpapnak, a véneknek, a papoknak és a zsidók népének. ²¹ A követek, akiket küldtetek, beszámoltak dicsőségeitekről és hírneveitekről. Örültünk a híreknek. ²² Jelentésüket beiktattuk a nép határozatai közé, a következőképpen: A zsidók küldöttei, Antiochusz fia, Numeniusz és Jázon fia, Antipater eljöttek, hogy megújítsák velünk a barátságot. ²³ A nép úgy határozott, hogy ezeket az embereket tiszteletteljes fogadtatásban részesíti, jelentésük másolatát meg besorolja az állam iratai közé, emlékeztetőnek a spártai nép számára. Simon főpapnak is készítünk róla egy másolatot." ²⁴ Simon ezután Rómába küldte el Numeniuszt, egy 1000 mina értékű aranypajzzsal, hogy újítsa meg velük a szövetséget. ²⁵ Amikor a nép ezekről az eseményekről értesült, ezt mondta: "Hogyan köszönjük ezt meg Simonnak és fiainak? ²⁶ Mert ő is, testvérei is, atyjának egész háza bátor embereknek bizonyultak. Visszaverték Izrael ellenségeit és biztosították neki a szabadságot. Érc táblákra vésték és a Sion hegyén helyezték el, oszlopokon. ²⁷ A felirat másolata így hangzik: "A 172. esztendő Elul hónapjának tizenharmadik napján Simon főpap harmadik évében ²⁸ Azaramelben a papoknak és a népnek, az elöljáróknak, valamint az ország véneinek nagy gyülekezetében tudunkra adták a következőket: ²⁹

Azokban a harcokban, amelyek országunkban dúltak, Joarib fiainak egy utóda, Mattatiásnak a fia, Simon, valamint testvérei kockáztatták életüket, és ellenálltak az ellenségnek, hogy megoltalmazza szentélyüket és törvényüket. Ezzel nagy hírnevet szereztek népüknek.³⁰ Jonatán összefogta a népet és a főpapja volt mindaddig, míg meg nem tért népéhez.³¹ Ekkor ellenségei be akartak hatolni az országba, hogy pusztává tegyék földjét, és rátegyék a kezüket a szentélyre.³² De föllépett Simon és harcolt a népért. Javainak jó részét felajánlotta, hogy legyen miből népe csapatait fölfegyverezni és fizetni.³³ Megerősítette Júda városait és Júdea határánál Bet-Curt, amely azelőtt az ellenségnek szolgált erődül, és zsidó katonákat helyezett oda őrségnek.³⁴ Joppe kikötővárost is megerősítette, továbbá Asdod határában Gezert, ahova azelőtt az ellenség fészkelte be magát, és zsidókat telepített oda, ellátva őket mindennel, amire csak szükségük volt.³⁵ Amikor a nép látta Simon hűségét és a hírnevet, amelyet népének szerzett, megtették vezérnek és főpapnak, ezekre az érdemekre való tekintettel, továbbá igazságosságáért és népe iránt tanúsított hűségéért, végül, mert mindent megtett azért, hogy népét fölemelje.³⁶ Az ő idejében, az ő segítségével sikerült kiirtani a pogányokat az országból és ugyanígy azokat az embereket is, akik Dávid városában, Jeruzsálemben állomásoztak, várat építettek maguknak, innen támadásokat indítottak, megszenteltelenítették a szentély környékét és súlyosan sértették a szentségét.³⁷ Zsidókat telepítettek oda, és megerősítette az ország és a város védelmére. Jeruzsálem falait is magasabbra emelte.³⁸ Így Demetriusz király megerősítette a főpapi tisztségben,³⁹ barátai közé sorolta és nagy kitüntetésekben részesítette.⁴⁰ Mert hallotta, hogy a rómaiak barátaiknak és testvéreiknek tekintik a zsidókat és Simon követeit tisztelettel fogadták.⁴¹ Ezért elhatározták a zsidók és a papok, hogy Simon legyen a fejedelmük és a főpapjuk, míg föl nem lép egy hitelt érdemlő próféta.⁴² Ő legyen a vezérük is, viselje gondját a szentélynek, rendeljen tisztviselőket az ország, a sereg és az erődök ügyeinek intézésére,⁴³ s gondoskodják az istentiszteletről. Parancsának mindenki köteles engedelmeskedni. Az országban minden iratot, oklevelet az ő nevében kell kiállítani. Viselhet bíbort és aranyat.⁴⁴ Senkinek sem szabad a népből vagy a papok közül ezekből valamit is érvénytelennek nyilvánítani vagy parancsainak ellene szegülni, tudta nélkül az országban gyűlést tartani, bíbort öltetni vagy díszül aranycsatát viselni.⁴⁵ Aki ezek ellen vét, vagy valamit nem tart meg, büntetést érdemel." ⁴⁶ Az egész nép hozzájárult ahhoz, hogy Simon ezek szerint járjon el. ⁴⁷ Simon elfogadta és beleegyezett hogy átvegye a főpapi tisztséget, és hogy a zsidók és a papok fejedelme legyen, s mindnyájuk élén álljon. ⁴⁸ Elhatározták, hogy ezt az iratot érc táblára vésik és a templom falán helyezik el, egy jól látható helyen. ⁴⁹ Ugyanakkor a kincstárban is elhelyeznek egy másolatot, hogy Simonnak és fiainak kéznél legyen. 15. fejezet (1Mak15)

¹ Demetriusz király fia, Antiochusz levelet küldött a tenger szigeteiről a zsidók papjának és fejedelmének, Simonnak és az egész népnek. ² Így szólt: "Antiochusz király üdvözlétét küldi Simon főpapnak és fejedelemnek, meg a zsidók népének. ³ Némely gonosztevők hatalmukba kerítették ősünk birodalmát, de én elhatároztam, hogy magamhoz ragadom a hatalmat és helyreállítom, ahogy régen volt. Ezért csapatokat gyűjtöttem és hajókat szereztem. ⁴ Azt tervezem, hogy partra szállok és megbüntetem azokat, akik pusztává tették országunkat és sok várost leromboltak birodalmamban. ⁵ Nos, megígérem, hogy az adókat elengedem, mégpedig mindazokat, amelyeket az előző királyok is elengedtek, és megadom azokat a kiváltságokat is, amelyekben részesítettek. ⁶ Megengedem, hogy törvényes pénzt veress országodnak. ⁷ Jeruzsálem és a szentély legyen szabad. Tartsd meg fegyvereidet, amelyeket szereztél és erődeidet is, amelyeket építettél, és amelyek a kezeden vannak. ⁸ Elengedem minden tartozásodat, amivel a királyi kincstárnak tartozol és minden adódat is, ami a jövőben járna tőled a koronának, mostantól egyszer s mindenkorra. ⁹ Mihelyt helyreállítjuk uralmunkat, téged is, népedet is, a szentélyt is nagy megtiszteltetésben részesítjük, úgyhogy dicsőségtek az egész földön ismeretessé válik." ¹⁰ A 174. esztendőben Antiochusz bevonult ősei földjére. A csapatok mind mellé álltak, csak kevés maradt hű Trifonhoz. ¹¹ Antiochusz üldözőbe vette, és Trifon a tenger melletti Dorába menekült, ¹² mert ráébredt, hogy utolérte a baj, csapatai is elhagyták. ¹³ Antiochusz százhuszezer gyalogossal és nyolcezer lovassal ostrom alá vette Dorát. ¹⁴ Minden oldalról körülzárta a várost. A hajók a tenger felől támadtak. Így a szárazföld és a tenger felől is szorongatta a várost, nem mehetett senki se be, se ki. ¹⁵ Numeniusz és kísérei visszatértek Rómából, hozták a királyoknak és országoknak szóló leveleket. Ez volt bennük: ¹⁶ "A római konzul, Luciusz üdvözlétét küldi Ptolemeusz királynak. ¹⁷ Fölkerestek a zsidók követi mint barátok és szövetségesek, hogy a korábbi barátságot és szövetséget megújítsák velünk. Simon főpap és a zsidók népe küldte őket, ¹⁸ s hoztak egy 1000 minát érő aranypajzsot. ¹⁹ Elhatároztuk tehát, hogy írunk a királyoknak és az országoknak, ne ártsanak nekik, ne vezessenek hadat ellenük, országuk és városaik ellen, sem ellenségeikkel ne kössenek szövetséget. ²⁰ Azt is elhatároztuk, hogy elfogadjuk a pajzsot. ²¹ Ha tehát valamely gonosztevő országukból hozzátok menekül, adjátok ki Simon főpapnak, hogy a törvényük szerint megbüntethesse." ²² Ugyanígy írt Demetriusz királynak, Attalusznak, Ariarathesnek és Arzakesznek ²³ meg minden országnak, Szampszaménak, a spártaiaknak, Delosznak, Mindosznak, Szikionnak, Kriának, Szamosznak, Pamfiliának, Likiiának, Halikarnasznak, Rodosznak, Fazelisznek, Kosznak, Szidének, Aradosznak, Gortinának,

Knidosznak, Ciprusnak és Kirénének.²⁴ Simon főpapnak is készítettek egy másolatot.²⁵ Antiochusz király Dorában a város szélén táborozott, s újabbnál újabb csapatokat rendelt oda, ostromgépeket épített és körülzárta Trifont, úgyhogy nem tudott senki se bemenni, se kijönni.²⁶ Simon küldött neki segítségül kétezer válogatott katonát, ezüstöt, aranyat és hadi felszerelést.²⁷ De nem akarta elfogadni, hanem megtagadott mindent, amiben korábban megállapodtak, és ellenségessé vált irányában.²⁸ Aztán elküldte egyik barátját, Athenobiuszt hozzá, hogy tárgyaljon vele. Ezt üzent: "Elfoglaltatok Joppét, Gezert, és Jeruzsálem várát, jóllehet ezek a városok az én birodalmamhoz tartoznak.²⁹ Környéküket pusztává tettétek, nagy romlást hoztatok az országra, sok helységet megszállva tartotok birodalmamban.³⁰ Adjátok tehát vissza ezeket a városokat, amelyeket elfoglaltatok, s ugyanígy azoknak a helységeknek az adóját is, amelyeket Júda határain túl eltulajdonítottatok.³¹ Egyébként 500 ezüst talentum jár értük és további 500 ezüst talentum az általatok okozott károkért és a városok adója fejében, de ha nem teszitek, háborút indítunk ellenetek."³² Athenobiusz, a király barátja Jeruzsálembe érkezett. De amikor látta Simon hatalmát, az arany- és ezüstedényekkel megrakott asztalt és a pompát, ami övezte, elámult. Aztán előadta a király követeléseit.³³ Simon így válaszolt: "Nem vettünk el sem idegen földet, sem idegen javakat, csupán atyáink örökségét szereztük vissza, amelyet ellenségeink egy időben igazságtalanul megszálltak.³⁴ Megragadtuk az alkalmat, és most ragaszkodunk atyáink örökségéhez.³⁵ Ami pedig a Joppéra és Gezerre vonatkozó követeléseidet illeti (e városok), sok bajt okoztak népünknek és pusztították határainkat. De azért felajánlunk értük 100 talentumot."³⁶ A követ egyetlen szót sem válaszolt, hanem nagy haraggal visszatért a királyhoz és hírét vitte e kijelentéseknek, Simon hatalmának, mindennek, amit látott. A király ádáz haragra gerjedt.³⁷ Közben Trifon hajóra szállt és Orthoziába menekült.³⁸ Ezért a király megtette Kendebeuszt a partvidék fővezérévé. Gyalogos csapatokat és lovasokat adott neki,³⁹ aztán megparancsolta, szálljon hadba Júda ellen. Utasította, hogy építse újjá Kedront, erősítse meg a kapukat, a népet szorongassa. A király maga Trifont vette üldözőbe.⁴⁰ Kendebeusz Jamniába érkezett és Júdeára ismételten rajtaütve kezdte a népet nyugtalanítani, az embereket elhurcolni és mészárolni.⁴¹ Aztán újjáépítve Kedront, lovasságot és gyalogos csapatokat helyezett oda, hogy ki-kitörve tartsák szemmel Júda útjait, amint a király parancsolta. 16. fejezet (1Mak16)

¹ Akkor Gezerből visszatért János és jelentette atyjának, mit tett Kendebeusz. ² Simon magához hívatta két legidősebb fiát, Júdást és Jánost és így szólt hozzájuk: "Magam is, testvéreim is, atyám egész háza kora ifjúságunktól mind a mai napig

harcoltunk Izrael ellenségei ellen. Küzdelmeink oly eredményesek voltak, hogy Izrael ismételten szabad lett. ³ De már megöregedtem. Ti ellenben - az ég jóvoltából - olyan korban vagytok, amikor az ember tud cselekedni. Lépjetek hát az én és a testvéreim helyébe! Vonuljatok ki és harcoljatok népünkért. Segítsen benneteket az ég!" ⁴ Aztán kiválasztott az országból hússzezer gyalogost és lovast. Kivonultak Kendebeusz ellen és Modinban töltötték az éjszakát. ⁵ Kora reggel útnak indultak és a síkságra vonultak. És lám, hatalmas sereg állt velük szemben, gyalogos csapatok és lovasok. Egy patak volt közöttük. ⁶ János velük szemközt táborozott embereivel. Mivel látta, hogy a nép fél átkelni a patakon, maga kelt át elsőnek. Ezt látva, a katonák is utána mentek. ⁷ Ezután kettéosztotta seregét, és a lovasságot a gyalogosok közé állította, mert az ellenség lovassága nagyon erős volt. ⁸ Megfújták a kürtöket és legyőzték Kendebeuszt és seregét. Sokan megsebesültek és elesetek közülük. A többiek az erődbe menekültek. ⁹ János testvére, Júdás is megsebesült. János azonban üldözőbe vette őket, egészen addig, amíg az általa megerősített Kedronba nem ért. ¹⁰ A többiek az Asdod vidékén lévő bástyákba menekültek. Felgyújtotta a várost. Mintegy kétezer férfi elesett közülük. Ő maga épségben visszatért Júdeába. ¹¹ Akkoriban Abubusz fia, Ptolemeusz volt Jerikó síkságának a parancsnoka. Sok ezüstje, aranya volt, ¹² hiszen a főpaprak volt a veje. ¹³ Szíve eltelt göggel, és azt tervezte, hogy az ország urává lesz. Simon és fiai ellen cselhez folyamodott, így akarta eltenni őket láb alól. ¹⁴ Simonnak ugyanis szokása volt, hogy bejárja az ország városait, és ellenőrizze, hogyan intézik ügyeiket. Így a 177. esztendő tizenegyedik hónapjában, azaz Sebat hónapjában fiaival, Mattatiással és Júdással Jerikóba érkezett. ¹⁵ A Dok nevű kis erődben, amelyet ő épített. Abubusz fia fogadást rendezett nekik. Alkalmat teremtett az ivásra. Közben azonban embereket rejtett el ott. ¹⁶ Amikor Simon és fiai ittasak lettek, Ptolemeusz és emberei fölkeltek, fegyverhez nyúltak, behatoltak Simonhoz az ebédlőterembe, és megölték két fiával és kísérete néhány tagjával egyetemben. ¹⁷ Így szégyenletes hűtlenséget követett el, rosszal viszonyozta a jót. ¹⁸ Ptolemeusz levélben értesítette a dolgról a királyt, és követséget küldött hozzá, hogy küldjön neki csapatokat segítségül és engedje át neki a városokat és a tartományt. ¹⁹ Más embereket Gezerbe küldött azzal, hogy öljék meg Jánost, a parancsnokoknak meg azt írta, keressék fel, s aranyat, ezüstöt és más ajándékokat ad nekik. ²⁰ Ismét más embereket pedig azért küldött, hogy foglalják el Jeruzsálemet és a templomdombot. ²¹ De valaki előresietett és jelentette Gezerben Jánosnak, hogy atyját és testvéreit megölték: "Már útnak indította embereit, hogy téged is öljenek meg." ²² Erre a hírre nagyon megrémült. Elfogatta az embereket, akik azért mentek, hogy megöljék, és kivégeztette őket. Mert tudta, hogy a veszére törnek. ²³ János történetének többi részét, háborúit és véghezvitt hőstetteit, a falak újjáépítését és egyéb tetteit ²⁴ mind följegyezték főpapsága könyvébe, attól az időtől fogva, hogy atyja helyett ő lett a

főpap. Makkabeusok II. könyve

1. fejezet (2Mak1)

¹ Üdvözlét testvéreinknek, az Egyiptomban élő zsidóknak! Testvéreitek, a Jeruzsálemben és Júdeában élő zsidók minden jót kívánnak. ² Halmozzon el benneteket az Isten jótéteményeivel, és emlékezzék meg hűséges szolgáltaival, Ábrahám, Izákkal és Jákobbal kötött szövetségéről. ³ Adjon mindnyájatoknak Őt féltő, akaratát bizalommal, készségesen teljesítő szívet. ⁴ Tegye lelketeket fogékonnyá törvénye és parancsai iránt, és adjon nektek békességet. ⁵ Hallgassa meg kéréseiteket, bocsásson meg nektek, és ne hagyjon el benneteket a szorongattatás idején. ⁶ Így imádkozunk most itt értetek. ⁷ Demetriusz király uralma idején, a 169. esztendőben meg így írtunk mi, zsidók, nektek: "A ránk szakadt szorongattatásnak ezekben az éveiben, amikor Jázon és követői elpártoltak a szent földtől és a királytól, ⁸ felgyújtották a templom nagy kapuját és ártatlan vért ontottak, az Úrhoz könyörögtünk és meghallgatásra találtunk. Akkor égő- és ételáldozatot mutattunk be, meggyújtottuk a mécseseket és kitettük a kenyeret." ⁹ S most azért írunk, hogy Kiszleu hónapjában ti is üljétek meg a sátoros ünnepeket. A 188. esztendőben járunk. ¹⁰ Jeruzsálem és Júdea lakói, a nagytanács és Júdás üdvözlétüket küldik és jó egészséget kívánnak Ptolemeusz király nevelőjének, a fölKent papok nemzetségéből való Arisztobulosznak, valamint az egyiptomi zsidóknak. ¹¹ Nagy veszedelmekből mentett ki az Isten, ezért szívből köszönjük neki, hogy harcolt értünk a király ellen. ¹² Mert ő üzte ki azokat, akik a szent városban harcoltak. ¹³ Amikor ugyanis a vezérük legyőzhetetlennek látszó seregével Perzsiába ment, Nanea templomában agyonütötték őket, Nanea papjai ugyanis cselhez folyamodtak. ¹⁴ Antiochusz odament azzal az ürüggyel, hogy eljegyezi magát vele, hogy így a kincseket jegyajándéku elvihesse. ¹⁵ Nanea templomának papjai ki is hordták (a kincseket). De amikor kevesedmagával a templom területére ment, mihelyt belépett, bezárták a templomot. ¹⁶ Majd kinyitottak egy titkos ajtót a tetőn, és köveket dobálva agyonütötték a fejedelmet embereivel együtt. Darabokra vágták, és levágott fejét odavetették a kint várakozóknak. ¹⁷ Istenünk legyen áldott mindenben, mivel kiszolgáltatta az istenteleneket! ¹⁸ Amikor Kiszleu hónap huszonötödik napján meg akartuk ünnepelni a templom megtisztítását, illőnek tartottuk, hogy ti is üljétek meg a sátoros ünnepet és a tűz ünnepét annak emlékére, hogy Nehemiás fölépítette a templomot és az égőáldozatok oltárát, és áldozatot mutatott be. ¹⁹ Mert amikor atyáinkat elhurcolták Perzsiába, a jámbor papok vitték magukkal tüzet az égőáldozatok oltáráról, és elrejtették egy kiszáradt kúthoz hasonló üregben. Itt őrizték, úgyhogy a helyről nem is szerzett senki

tudomást.²⁰ Évek múltán úgy tetszett az Úrnak, hogy a perzsa király hazaengedje Nehemiást. Ekkor elküldte azoknak a papoknak az utódait a tűzéért, akik elrejtették. Amikor ezek jelentették, hogy nem találtak tüzet, csak iszapos vizet, megparancsolta, hogy merítsenek belőle és vigyék oda neki.²¹ Mindent előkészítettek az áldozathoz. Most Nehemiás megparancsolta a papoknak, hogy a fára és ami rajta volt, arra öntsék rá a vizet.²² Amikor ezt megtették s egy kis idő elteltével kisütött a nap, amelyet eddig felhő takart, hatalmas láng lobbant fel, úgyhogy mindnyájan elámultak rajta.²³ Míg az áldozat égett, a papok imádkoztak. A papok kezdték Jonatánnal az élükön, a többiek pedig - Nehemiással - folytatták.²⁴ Így hangzott az ima: "Urunk, Urunk és Istenünk, mindenek Teremtője, Félelmetes és Hatalmas, Igazságos és Könyörületes,²⁵ Egyetlen Király és Jótevő, az Élet javainak Egyedüli Osztogatója, Egyetlen Igaz, Mindenek fölötti Úr, Örökkévaló, Te minden veszedelemből kimented Izraelt, kiválasztottad atyáinkat és megszentelted őket!²⁶ Fogadd el az áldozatot a népért, Izraelért. Oltalmazd és szenteld meg örökségedet.²⁷ Szétszórtságunkból vezess bennünket újra együvé. Szabadíts meg minket a pogány népek szolgaságától! Tekints irgalmasan a megalázottakra és a megvetettekre. Akkor megtudják a pogányok is, hogy a mi Istenünk vagy.²⁸ Büntesd meg azokat, akik minket gyötörnek és gőgösen gyaláznak.²⁹ Verjen gyökeret néped szent helyeden, amint Mózes mondta."³⁰ Aztán dicsőítő énekeket énekeltek a papok.³¹ Amikor az áldozat egészen elégett, Nehemiás megparancsolta, hogy a maradék vizet is öntsék rá a nagy kőre.³² Amikor ezt megtették, láng csapott fel, de az oltárról átcsapó láng elnyelte.³³ Amikor az esetről tudomást szereztek, jelentették a perzsa királynak, hogy azon a helyen, ahol az elhurcolt papok elrejtették a magukkal hozott tüzet, víz tört fel - ezzel szentelték fel Nehemiás emberei az áldozati ajándékokat.³⁴ Miután kivizsgáltatta az ügyet, a helyet bekerítette és szentté nyilvánította.³⁵ Azokat pedig, akik elnyerték kegyeit, gazdagon megajándékozta.³⁶ Nehemiás emberei نفتarnak nevezték, ami annyit jelent, mint tisztulás, általában azonban naftának hívták. 2. fejezet (2Mak2)

¹ Az írásokban azt is megtalálni, hogy Jeremiás próféta megparancsolta az elhurcoltaknak, hogy vigyenek a tűzből, amint erről szó volt.² Azt is lelkükre kötötte a próféta az elhurcoltaknak, amikor átadta nekik a törvényt, hogy ne feledkezzenek meg az Úr parancsairól, s ne tévelyedjen el szívük a pompás arany- és ezüsbálványok láttán.³ Más hasonló szavakkal is intette őket, hogy ne hagyják a törvényt lelkükből kiveszni.⁴ Az is benne van az Írásban, hogy a próféta isteni sugallatra elrendelte, hogy a sátort és a szövetség ládáját vigyék utána. Aztán fölment arra a hegyre, amelyre Mózes ment az Istentől örökségül kapott földet megnézni.⁵ Megérkezvén Jeremiás talált egy barlangszerű

lakóhelyet, oda vitte a sátor, a szövetség ládáját és az illatáldozat oltárát. Aztán eltorlaszolta a bejáratot. ⁶ Kísérői közül néhányan visszatértek, hogy megjelöljék az utat, de nem találták. ⁷ Amikor Jeremiás ezt megtudta, e szavakkal korholta őket: "A helynek ismeretlennek kell maradnia mindaddig, míg Isten újra egybe nem gyűjti népét, és meg nem könyörül rajta. ⁸ Akkor az Úr majd kinyilvánítja ezt a helyet. Megjelenik az Úr dicsősége és a felhő, mint Mózes idejében, és akkor, amikor Salamon imádkozott, hogy a templom fölszentelése magasztos legyen." ⁹ De azt is megírták, hogy a templom befejezésekor és fölszentelésekor milyen áldozatot mutatott be a bölcs; ¹⁰ hogyan könyörgött Mózes az Úrhoz, mire aztán tűz hullott alá az égből és elemésztette az áldozatot; ugyanígy imádkozott Salamon is, és tűz hullott alá, és megemésztette az égőáldozatot. ¹¹ Mózes az mondta: "Mivel az engesztelő áldozatot nem fogyasztották el, a tűz emésztette meg." ¹² Így Salamon is nyolc napig tartó ünnepet tartott. ¹³ Az írásokban, a Nehemiás emlékeztére írt följegyzésekben ugyanez olvasható. Aztán még az, hogy könyvtárat létesített, ahova összegyűjtötte a királyok és a próféták könyveit, Dávid írásait és a királyok adományleveleit. ¹⁴ Ugyanígy Júdás is összegyűjtötte a háborúban elkallódott könyveket. A kezünkben vannak. ¹⁵ Ha valamire szükségetek van, küldjete emberek, és vitessétek el magatoknak. ¹⁶ Azért írunk nektek, mert meg akarjuk ünnepelni a templomszentelést. Szép volna, ha ezeket a napokat ti is megülnétek. ¹⁷ Isten megszabadította népét, és odaajándékozta nekik örökségül az országot, a királyságot, a papságot és a szentélyt, ¹⁸ amint a törvényben megígérte. Bízunk Istenben, hogy hamarosan megkönyörül rajtunk, és minden égtáj felől újra összegyűjt bennünket a szent helyen. Már eddig is nagy veszedelemből mentett ki és megtisztította a szent helyet. ¹⁹ Júdásnak, a Makkabeusnak, és testvéreinek a történetét, a fonséges templom megtisztítását és az oltár fölszentelését, ²⁰ továbbá az Antiochusz Epifánész és fia, Eupátor elleni háborúkat, az égi jelenéseket azok javára, ²¹ akik a zsidóságért oly dicső hőstetteket vittek végbe, hogy bár kevesen voltak, az egész országot visszafoglalták, a barbár hordákat kiűzték ²² és visszaszerezték az egész földkerekségen híres templomot, a várost felszabadították, a már-már érvényüket veszített törvényeknek meg érvényt szereztek, mert az Úr irgalmas volt jóságában - ²³ ezeket Kirenei Jázon mind megírta, öt könyvében. Mi megkíséréljük egy könyvben röviden összefoglalni. ²⁴ Mert a töméntelen számra gondoltunk, és azokra a nehézségekre, amelyek a tudnivalók bőségéből azok számára adódnak, akik bele akarnak mélyedni a részletekbe. ²⁵ Ezért arra törekedtünk, hogy az olvasni vágyónak kellemes olvasmányt, a tanulni akarónak pedig emlékeztetőt nyújtsunk, röviden szólva, minden olvasónak hasznára legyünk. ²⁶ Számunkra, akik vállaltuk a rövidítés munkáját, természetesen nem volt könnyű, ellenkezőleg, izzadságba és virrasztásba

került, ²⁷ ahogy vendégséget rendezni és a vendégeket kielégíteni sem könnyű. De sokak javára való tekintettel szívesen vállaljuk a fáradságot. ²⁸ A részletek alapos tanulmányozását átengedjük a történetíróknak. Magunk arra törekszünk, hogy egyszerű összefoglalást adjunk. ²⁹ Ahogy új épület emelésekor is az építőre hárul az egész épület gondja, a díszítőnek és a festőnek pedig a díszítés a dolga, úgy tetszik, velünk is hasonlóképpen áll a helyzet. ³⁰ A történet első megírójának a feladata a kutatás, a források alapos tanulmányozása és a részletek feltárása. ³¹ A könyv átdolgozójának megengedhető, hogy a kívánt módon lerövidítve szóljon, és a részletekbe menő elbeszéléstől lemondjon. ³² Kezdjük hát az elbeszélést, hiszen máris soká időztünk az előszónál. Balgaság volna az előszót nyújtani, a történetet magát meg rövidre fogni. 3. fejezet (2Mak3)

¹ A szent város teljes békében élt, a törvényt - Oniász főpap buzgóságának és minden kihágás elleni gyűlöletének hála - egészen hűségesen szem előtt tartották. ² Történt, hogy még a királyok is tiszteletben részesítették e helyet, és drága ajándékokkal emelték a templom dicsőségét. ³ Így Ázsia királya, Szeleukosz is saját jövedelméből fedezte az áldozatbemutatással járó összes kiadást. ⁴ Akkor azonban egy templomi előljáró, egy bizonyos Bilga törzséből való Simon vitába keveredett a főpappal a város vásári rendje ügyében. ⁵ Amikor nem tudott Oniásznak fölébe kerekedni, elment a tarzuszi Apollóniuszhoz, aki akkor Cöle-Szíria és Fönícia helytartója volt. ⁶ Hírül vitte neki azt a mérhetetlen gazdagságot, amivel Jeruzsálemben a kincseskamra telve volt. Azt, hogy a pénz megszámlálhatatlan, nem kell mind az áldozat költségeinek fedezésére, s megvan rá a lehetőség, hogy a király kezére kerüljön. ⁷ Apollóniusz erre elment a királyhoz és jelentést tett neki a tudomására jutott pénzről. Ez megbízta kancellárját, Heliodort, hogy kerítse meg a szóban forgó kincset. ⁸ Heliodor nyomban elindult azzal az ürüggyel, hogy Cöle-Szíria és Fönícia városait megy meglátogatni, a valóságban azonban azért, hogy a királytól kapott megbízatásnak eleget tegyen. ⁹ Amikor Jeruzsálembé érkezett, a főpap és a város barátságosan fogadta. Ő megemlítette a bejelentést, és elmondta, milyen szándékkal érkezett. Megérdeklődte azonban, hogy a dolog megfelel-e a valóságnak. ¹⁰ A főpap felvilágosította, hogy az özvegyek és árvák letétbe helyezett pénzéről van szó. ¹¹ Aztán egy része egy nagyon tekintélyes emberé, egy bizonyos Hirkánuszé, Tóbiás fiaé. A dolog egyáltalán nem úgy áll, ahogyan az a semmirekellő Simon álnokul állította. Az összes ezüst négyszáz talentumot tesz ki, az arany pedig kétszázat. ¹² S egyébként is nem szabad azokat az embereket megkárosítani, akik a hely szentségébe és az egész világon híres templom fönséges és sérthetetlen voltába helyezték bizalmukat. ¹³ Heliodor azonban kijelentette,

hogya a pénzt a kapott királyi parancs értelmében minden körülmények közt be kell szolgáltatni a királyi pénztárba. ¹⁴ Egy előre meghatározott napon elment, hogy a helyzetet fölmérje és kiadja rendelkezéseit. Erre nem csekély rémület támadt a városban. ¹⁵ A papok papi öltözetükben leborultak az égőáldozatok oltára elé, és az Éghez folyamodtak, aki a letétbe helyezett javakra vonatkozó törvényt adta, hogy hiánytalanul mentse meg azoknak a vagyonát, akik letétbe helyezték. ¹⁶ Aki látta a főpapot, annak összeszorult a szíve. Mert vonásai és arcának megváltozott színe elárulták nagy lelki kínjait. ¹⁷ Félelem kerítette hatalmába ugyanis ezt a férfiút, egész testében remegett, úgyhogy akik csak látták, azok mind leolvasták róla égő fájdalmaikat. ¹⁸ A házakból is csapatostul tódultak az emberek közösségben imádkozni, mivel a szent helyet meggyalázás fenyegette. ¹⁹ Az asszonyok keblük alá erősített vezeklőruhában seregestül kifutottak az utcára. Az egyébként elzártan élő lányok részint a kapukhoz, részint a falakra futottak, mások pedig az ablakokon kukucskáltak. ²⁰ Mindnyájan az égre emelték kezüket és imádkoztak. ²¹ Szívettépő volt, amint az összeverődött tarka tömeg térdelt, a főpap meg mélységes aggodalommal várta az elkövetkezendőket. ²² A mindenható Istenhez könyörögtek, őrizze meg hiánytalanul és teljes biztonságban azoknak a vagyonát, akik letétbe helyezték. ²³ De Heliodor volt olyan merész, hogy keresztülvigye terveit. ²⁴ Már ott állt testőreivel a kincstár előtt. Ám a lelkeknek és minden hatalomnak az Ura megmutatta erejét, úgyhogy akik merészeltek behatolni, az Isten hatalmától érintve mind elájultak és összeestek rémületükben. ²⁵ Megjelent ugyanis nekik egy paripa, rajta félelmetes lovas és díszes szerszám. Heliodornak rontott, és mellső lábaival lesújtott rá. ²⁶ Maga a lovas aranypáncélt viselt. Aztán két nagyon erős, ragyogóan szép ifjú is megjelent, pompás öltözékben. Két oldalról mellé léptek, szüntelenül korbácsolták, sok ütést mértek rá. ²⁷ Heliodor hirtelen lezuhant a földre és nagy sötétség vette körül. Fogták, hordágyra fektették, ²⁸ s aki előbb még nagyszámú kísérettel és az egész testőrséggel behatolt a kincstárba, azt magatehetetlenül kivitték. Egészen nyilvánvaló módon föl kellett ismerni a dologban Isten hatalmát. ²⁹ Így feküdt ott isteni erőtől sújtva, megfosztva a beszéd képességétől és a megmenekülés minden reményétől, ³⁰ ők pedig dicsőítették az Urat, aki minden várakozásuk ellenére is megdicsőítette lakóhelyét. A templomot, amelyben előbb még félelem és rettenet uralkodott, a mindenható Isten megjelenésére öröm és ujjongás töltötte be. ³¹ Heliodor néhány barátja sietve arra kérte Oniászt, járjon közbe a Magasságbelinél, adjon életet az utolsókat lélegzőnek. ³² A főpap nagy gondban volt, hogy a király arra fog gyanakodni, hogy a zsidók ártottak Heliodornak. Ezért áldozatot mutatott be a férfi életben maradásáért. ³³ Amikor a főpap bemutatta az engesztelő áldozatot, újra megjelentek ugyanazok az ifjak

Heliodornak, ugyanabban az öltözékben. Odaléptek hozzá és így szóltak: "Légy nagyon hálás Oniász főpapnak. Mert az ő kedvéért adja vissza az Úr életedet. ³⁴ Ami téged illet, az ég fenyítette meg, hirdesd hát mindeneknek az Isten hatalmát." E szavakkal eltűntek. ³⁵ Heliodor áldozatot mutatott be az Úrnak, és nagy fogadalmat tett neki, amiért megőrizte életét. Nagyon barátságos volt Oniászhoz, és visszatért a királyhoz, seregével együtt. ³⁶ Minden adandó alkalommal tanúságot tett a mindenható Isten tetteiről, amelyeket a saját szemével látott. ³⁷ Amikor a király megkérdezte, ki volna alkalmas arra, hogy Jeruzsálembe küldje újabb követségben, azt felelte: ³⁸ "Ha valaki ellenséged vagy ellenlábasod, azt küldd oda. Megkorbácsolva látod viszont, ha egyáltalán kikerül élve onnét. Mert azon a helyen isteni hatalom működik. ³⁹ Az annak a helynek az őre és oltalmazója, akinek az ég a lakóhelye. Akik gonosz szándékkal mennek oda, azokat megveri és megsemmisíti." ⁴⁰ Így zajlottak le a Heliodorral és a templom kincsének megoltalmazásával összefüggő események. 4. fejezet (2Mak4)

¹ Az említett Simon, aki árulója lett a kincsnek és a hazának, bevádolta Oniászt, hogy ő ártott Heliodornak és ő okozta neki a bajt. ² Arra vetemedett, hogy a város jótevőjét, népe fiainak védelmezőjét és a törvény buzgó követőjét a közrend ellenségének nevezze. ³ Az ellenségesség olyan méretet öltött, hogy Simonnak egy híve merényletet követett el. ⁴ Oniász fölismerte a viszály okozta veszélyt és azt a kedvezményt, amelyben Meneszteusz fia és Cöle-Szíria, valamint Fönícia helytartója, Apollóniusz Simont gonoszsága fejében részesítette. ⁵ Ezért elment a királyhoz, nem azért, hogy népéből való testvére ellen vádaskodjék, hanem mert különös gondja volt a nép javára. ⁶ Látta ugyanis, hogy csak királyi segítséggel érheti utol az ellenséget, másként Simon nem hagyja abba esztelen üzelmeit. ⁷ Szeleukosz halálakor az Epifánész melléknevet viselő Antiochusz vette át az uralmat. Akkoriban Oniász testvére, Jázon, törvénytelen eszközökkel szerezte meg magának a főpapi tisztséget. ⁸ Egy tárgyalás során biztosított a királynak 360 ezüst talentumot, és az egyéb jövedelmekből is további 80 talentumot. ⁹ Ezenkívül még azt is megígérte, hogy fizet 150-et, ha engedélyt kap arra, hogy saját erejéből küzdőteret és testgyakorló iskolát létesítsen, továbbá ha Jeruzsálem lakói antiochiai polgárjogot kaphatnak. ¹⁰ A király megadta az engedélyt. Mihelyt átvette a hatalmat, Jázon nyomban bevezette testvéreit a görög életmódba. ¹¹ Megszüntette a királyi előjogokat, amelyeket a zsidók Eupolemosz apja, János által szereztek. (Ez az Eupolemosz vezette [később] a követséget, hogy a rómaiakkal barátságot és szövetséget kössenek.) Így megszüntette a törvényes rendet, és új, törvényellenes szokásokat vezetett be. ¹² Szándékosan épp a vár alatt létesített gyakorlóiskolát, és az előkelő ifjakat arra ösztönözte, hogy

görög kalapot viseljenek. ¹³ Így Jázonnak, ennek a főpapnak nem tekinthető istentelen embernek a mérhetetlen elvetemültsége folytán felvirágzott a hellenizmus, és gyökeret vertek az idegen szokások. ¹⁴ A papokat nem érdekelte többé az oltár szolgálata, kevésbe vették a templomot és elhanyagolták az áldozatot. Inkább a gyakorlótérre siettek, hogy ott részt vegyenek a törvényellenes játékokban, amikor csak elhangzott a felszólítás a diszkoszvetésre. ¹⁵ A hazájuk nyújtotta megtiszteltetés nem jelentett nekik semmit, de a görög kitüntetések igen sokra tartották. ¹⁶ Ezért nagy szorongattatás szakadt rájuk. Épp akiknek az életmódját utánózni akarták és akikhez mindenben hasonlóvá akartak válni, azok váltak ellenségeiké és támadóikká. ¹⁷ Mert nem kis dolog az isteni törvény ellen véteni, mutatja ezt az ezutáni idő. ¹⁸ Amikor Tiruszban a király jelenlétében az ötévenként szokásos játékokat megrendezték, ¹⁹ a nyughatatlan Jázon antiochiai polgárjogot nyert követeket küldött, nézőnek. Ezek magukkal vittek 300 drachmát, egy Herkulesnek bemutatandó áldozatra. Akik a pénzt vitték, azt kérték, hogy ne használják fel áldozatra, az nem volna illő, hanem fordítsák valami más célra. ²⁰ Küldője ugyan Herkulesnek bemutatandó áldozatra szánta a pénzt, de azokra való tekintettel, akik vitték, a hajók felszerelésére fordították. ²¹ Filometor király trónra lépése alkalmával Meneszteusz fiát, Apollóniuszt Egyiptomba küldték. Így Antiochusz megtudta, hogy ez utóbbi nem ért egyet politikájával. Ezért saját biztonságára gondolt, Joppéba ment, onnét pedig Jeruzsálembe érkezett. ²² Jázon és a város ünnepélyes fogadtatásban részesítette, úgyhogy fáklyafénynél, üdvivalgás közepette vonult be. Aztán seregével Föníciába ment. ²³ Három évvel ezután Jázon elküldte az említett Simon testvérét, Menelauszt a királyhoz azzal a megbízással, hogy vigye el a pénzt, és a sürgős ügyekben kérjen intézkedést. ²⁴ Ez elnyerte a király tetszését - úgy mutatta magát, mint befolyásos embert. Így megszerezte magának a főpapi tisztséget, 300 ezüst talentummal többet ígérve, mint Jázon. ²⁵ Miután megkapta a király jóváhagyásáról szóló levelet, hazatért. Nem volt benne semmi, ami méltóvá tette volna a főpapságra, csak egy kegyetlen zsarnoknak az indulata és egy vadállatnak a bőszerűsége. ²⁶ Így Jázont, aki csellel háttérbe szorította a saját testvérét, most ugyanolyan csalárd módon kitúrta egy másik, és az ammoniták földjére üzte. ²⁷ Menelausz megszerezte a méltóságot, de az ígért pénzből nem küldött meg semmit a királynak, ²⁸ noha a vár parancsnoka, Szosztratosz követelte, hiszen az ő feladata volt az adóbehajtás. Ezért mindkettőjüket a király elé idézték. ²⁹ Menelausz akkor testvérét, Lizimachuszt tette meg helyettesének a főpapi tisztségben, Szosztratosz pedig a ciprusiak parancsnokát, Krateszt hagyta hátra helyettesül. ³⁰ Ez intézkedések után Tarzusz és Maltusz lakói közt lázadás ütött ki, mivel a király ágyasának, Antiochisznak ajándékozták őket. ³¹

A király sietve útra kelt, hogy elnyomja a fölkelést. Helyetteséül egyik előkelő emberét, Andronikoszt hagyta hátra.³² Menelausz azt gondolta, ez jó alkalom. Ezért eltulajdonított néhányat a templom aranytárgyai közül és Andronikosznak ajándékozta, több mást pedig sikerült Tiruszban és a környező városokban eladnia.³³ Amikor Oniász biztos tudomást szerzett róla, keményen megrótt a biztos menedékhelyéről, az Antióchia melletti Dafnéból, ahová visszavonult.³⁴ Ezért Menelausz egy négyszemközti beszélgetés során rávette Andronikoszt, hogy ölje meg Oniászt. Ez el is ment Oniászhoz, és álnok módon igyekezett rábeszélni, sőt esküvel biztonságot ígérve jobbát nyújtotta neki. Bár az gyanakodott, mégis rábeszélte, hogy hagyja el menedékhelyét. Erre az igazságossággal mit sem törődve azon nyomban megölte.³⁵ Ezen nemcsak a zsidók, hanem még a többi népek közül is sokan fölháborodtak. Megütköztek a férfi igazságtalan meggyilkolásán.³⁶ Amikor a király Kilikia helységeiből visszatért, a városbeli zsidók panaszt emeltek nála. De a görögök is kifejezték nemtetszésüket Oniász jogtalan meggyilkolása miatt.³⁷ Antiochusz mélyen megrendült és részvétre gerjedt. Könnyezett az elhunyt erényeire és igazságosságára emlékezve.³⁸ Aztán haragra gerjedt, azon nyomban levétette Andronikoszról a bíborpalástot, letépette róla a ruhát, majd a városon végig arra a helyre vezettette, ahol megölte Oniászt. Ott megölette a gyilkost. Így kirótt rá az Úr a megérdemelt büntetést.³⁹ A városban Lizimachus - Menelausz tudtával - a templom sok kincsét elrabolta. Ennek a híre messze terjedt, s amikor már sok aranytárgy eltűnt, a nép föllázadt Lizimachus ellen.⁴⁰ A lázadás és a nép elkeseredettsége láttán Lizimachus fölfegyverzett mintegy háromezer férfit és megtorlásba fogott. Egy bizonyos Auranusz volt a vezér, aki bár előrehaladott korban volt, mit sem engedett elvetemültségéből.⁴¹ Amikor Lizimachus támadó szándékát észrevették, némelyek köveket ragadtak, mások dorongokat, ismét mások meg fölmarkolták az ott talált hamut, és mind Lizimachus embereire szórták.⁴² Így sokat megsebesítettek közülük, másokat pedig földhöz vertek vagy megfutamodásra kényszerítettek. A templomrablót magát megölték a kincstár közelében.⁴³ Ezek miatt az események miatt vizsgálatot tartottak Menelausz ügyében.⁴⁴ Amikor a király Tiruszba érkezett, a nagytanács küldötteként három férfi vádat emelt ellene.⁴⁵ Már-már úgy látszott, hogy Menelausz elveszett, de akkor följánlott Dorimenesz fiának, Ptolemeusznak egy nagy összeget azzal, hogy nyerje meg vele a királyt.⁴⁶ Ptolemeusz félrehívta a királyt egy csarnokba, mintha csak felfrissülésre volna szüksége, és rábírta szándéka megváltoztatására.⁴⁷ Így fölmentette Menelauszt, minden bajnak szerzőjét. Ugyanakkor azokat a szerencsétleneket, akiket még a szkita bírák is ártatlannak minősítettek és fölmentettek volna, ha ügyüket eléjük viszik, halálra ítélte.⁴⁸ Így ezeknek az embereknek, akik a városért, a népért és a

szent edényekért síkra szálltak, azon nyomban el kellett szenvedniük az igazságtalan ítéletet. ⁴⁹ Ezen még a tirusziak is fölháborodtak, és díszes temetést rendeztek nekik. ⁵⁰ Ami Menelauszt illeti, a hatalmasok kapzsisága folytán megmaradt hivatalában. Egyre elvetemültebbé vált, és ádáz üldözője lett honfitársainak. 5. fejezet (2Mak5)

¹ Ebben az időben készítette elő Antiochusz Egyiptom elleni második hadjáratát. ² Történt, hogy negyven napon át levegőben száguldó, aranyba öltözött lovasokat és századonként felsorakozott, felfegyverzett sereget láttak az egész városban. ³ A lovasok csatasorban álltak, s mindkét irányban támadtak és védekeztek. Lendültek a pajzsok, lándzsából egész erdő volt, a nyilak repültek, az aranypáncélok csillogtak, s volt mindenféle vért. ⁴ Ezért imádkoztak mindannyian, hogy a jelenés jó előjelnek bizonyuljon. ⁵ De egy hamis hír is elterjedt Antiochusz haláláról. Erre Jázon összeszedett nem kevesebb, mint ezer férfit, és hirtelen rajtaütött a városon. A katonákat viasszaszorították a falakra, s végül elfoglalták a várost. Menelausz a várba menekült. ⁶ Jázon azonban kíméletlen mészárlást vitt végbe honfitársai körében; nem gondolt arra, hogy a saját törzse tagjain aratott győzelem a legnagyobb szerencsétlenség. Inkább úgy tűnt, mintha ellenségtől szedne zsákmányt, nem pedig a saját népe fiaitól. ⁷ De a hatalmat nem kerítette kézre, támadása szégyenletes véget ért - kénytelen volt újra az ammoniták földjére menekülni. ⁸ Végül is utolérte végzete: az arabok fejedelme, Aretász foglyul ejtette, majd városról városra menekült. Mindenki üldözte és megvetette a törvény megszegőjét, a haza és a honfitársak halálra keresett hóhérát. Végül Egyiptomba kergették. ⁹ Aki oly sokakat üldözött el a hazából, maga is idegenben pusztult el. A spártaiakhoz menekült ugyanis, hogy ott a közös származás folytán menedékre találjon. ¹⁰ Aki oly sokakat szétszórattott temetetlenül, azt nem siratták el, annak nem adták meg a végtisztességet és nem kapott helyet atyái sírjában. ¹¹ Amikor a király hírért vette az eseményeknek, Júdea elpártolására gondolt. Ezért szívében bőszen haragra gerjedve elindult Egyiptomból, és fegyveres erőivel elfoglalta a várost. ¹² Megparancsolta katonáinak, hogy kíméletlenül mészároljanak le mindenkit, aki csak útjukba kerül, és azokat is kaszabolják le, akik a házakba menekültek. ¹³ Így legyilkolták a fiatalokat és az öregeket, kaszabolták a férfiakat és a nőket meg a gyermekeket, mészárolták a fiatal lányokat és a csecsemőket. ¹⁴ Három nap alatt nyolcvanezren elpusztultak, közülük negyvenezer a mészárlás során ölt meg, és nem kevesebbet, mint amennyien ezek a meggyilkoltak voltak, eladtak rabszolgának. ¹⁵ De ezzel még nem érte be; arra vetemedett, hogy behatoljon az egész föld legszentebb templomába. Menelausz volt a vezetője, aki a törvény és a haza árulója lett. ¹⁶

Tisztátalan kézzel elvitte a szent edényeket, és szentségtelen kézzel összeszedte az adományokat, amelyeket más királyok a hely fényének és dicsőségének emelésére ajánlottak fel. ¹⁷ Gőgjében Antiochusz nem vette észre, hogy az Úr a város és lakói elkövette bűnök miatt haragudott egy kis ideig, ezért szolgáltatatta ki a várost. ¹⁸ Ha nem terhelte volna őket annyi bűn, őt is mindjárt a behatolásakor elrettentették volna vakmerő tervétől az ostorcsapások, mint ahogy Heliodort, akit Szeleukosz király a kincseskamra szemügyre vételére küldött. ¹⁹ De Isten nem a népet választotta a helyért, hanem a helyet a népért. ²⁰ Ezért a helynek is része volt a népet érő megpróbáltatásokban, de később ugyanígy jó sorában is osztozott vele. Azokat a helyeket, amelyeket a Mindenható haragja kiszolgáltatott, a hatalmas Úr kiengesztelődése után teljes fényükben újra helyreállították. ²¹ Antiochusz elrabolt a templomból 1800 talentumot, aztán sietve Antiochiába vonult. Kevélységében azt vélte, hogy a földet hajózhatóvá, a tengert meg járhatóvá teheti - merő gőgből. ²² A nép elnyomására felügyelőt hagyott hátra Jeruzsálemben, mégpedig Fülöpöt, aki származására nézve frígiai volt, életmódját tekintve pedig még nagyobb barbár, mint ura, ²³ Garizim (hegyén) meg Andronikuszt, aztán rajtuk kívül Menelauszt, aki még rosszabbul bánt honfitársaival, mint a többiek, egészen elszánt ellensége volt a zsidó polgároknak. ²⁴ Végül elküldte a miziaiak parancsnokát, Apolloniuszt egy huszonkétezer férfiből álló csapattal, és megparancsolta neki, hogy a felnőtteket mind mészárolja le, az asszonyokat és a fiatalokat pedig adja el. ²⁵ Jeruzsálembe érkezve békét színlelt. A szombat szent napjáig nyugton maradt. Amikor azonban látta, hogy a zsidók ünnepelnek, megparancsolta embereinek, fogjanak fegyvert. ²⁶ Mindenkit lemészároltatott, aki kiment nézelődni. Aztán fegyveres kézzel berontott a városba, és rengeteg embert megölt. ²⁷ Júdás, a Makkabeus kilenc társával szövetkezett és visszavonult a pusztába. Embereivel a hegyekben élt, akár a vadállatok. Egész idő alatt csak növényekkel táplálkoztak, nehogy tisztátalanná váljanak. 6. fejezet (2Mak6)

¹ Nem sokkal ezután a király küldött egy öreg athénit, azzal, hogy kényszerítse a zsidókat, pártoljanak el atyáik törvényétől, és ne éljenek többé Isten törvényéhez igazodó polgárként. ² Aztán gyalázza meg a jeruzsálemi templomot, és szentelje az olimpiai Zeusznak, a Garizim (hegyén) levőt meg a vendégszerető Zeusznak, ahogyan azt a hely lakói követelték. ³ A gonoszság elhatalmasodása még a népnek is nehezére esett és ellenére volt. ⁴ Mert a pogányok kicsapongásokra és duhajkodásra használták a szentélyt. Szajhák társaságában keresték élvezetüket, a szent előudvarokban pedig asszonyokkal álltak össze, és más oda nem illő dolgokat is vittek oda. ⁵ Az égőáldozatok oltárát kihívó módon törvény tiltotta dolgokkal rakták tele. ⁶ Nem ünnepelték

többé a szombatot, sem az atyáik által rájuk hagyományozott többi ünnepet sem tartották meg. Egyáltalán nem vallhatták magukat többé zsidónak. ⁷ A havi áldozat bemutatásakor, a király születése napján s a dionüzoszi ünnepeken erőszakkal odahurcolták őket az áldozati lakomára, s arra kényszerítették őket, hogy koszorús fejjel részt vegyenek a bacchanáliákon. ⁸ Ptolemais lakóinak indítványára minden görög városnak kiadtak egy parancsot, hogy ugyanígy bánjanak a zsidókkal, és rendezzenek áldozati lakomákat. ⁹ Akik nem tudták rászánni magukat a görög szokások átvételére, azokat kivégezték. Látnivaló volt, mekkora nyomorúság támadt. ¹⁰ Két asszonyt bíróság elé állítottak, mert körülmetéltették gyermekeiket. A kisgyermeküket keblükre akasztották, nyilvánosan végigvitték a városon, aztán letaszították őket a falakról. ¹¹ Másokat, akik a közeli barlangokban összegyűltek megülni a szombatot, Filippusznak jelentették fel. Mivel a szent napok iránti tiszteletből nem akartak védekezni, mindannyiukat elégették. ¹² Így hát figyelmeztetem azokat, akiknek ez a könyv a kezükbe kerül, hogy a megpróbáltatások miatt ne bátortalanodjanak el, hanem gondolják meg: ezek az üldözések népünknek nem csupán vesztére, hanem nevelésére is szolgálnak. ¹³ Mert nagy kegyelemnek a jele, ha az istentelenek nem élhetnek sokáig békében, hanem azon módon utoléri őket a büntetés. ¹⁴ Ha más népek esetében az Úr türelmesen vár is a büntetéssel, egészen addig, míg be nem telik bűneik mértéke, velünk nem így bánt, ¹⁵ nehogy végül bosszút kelljen rajtunk állnia, amikor bűneink már az egeket verik. ¹⁶ Így tőlünk soha nem vonja meg irgalmát. A csapásokkal veri ugyan népét, de el nem hagyja. ¹⁷ Ezt szívleljétek meg, azért mondtuk. E rövid kitérő után folytatjuk az elbeszélést. ¹⁸ Az egyik legelőkelőbb írástudót, Eleazárt, ezt az előrehaladott korú, tiszteletre méltó külsejű férfit arra kényszerítették, hogy nyissa ki a száját és egyék sertéshúst. ¹⁹ De ő inkább a dicső halált választotta, semmint a szégyenletes életet. ²⁰ Önként lépett a kőpadra, de előbb kiköpte a falatot. Így illett azoknak odalépni, akik állhatatosan megtagadták, hogy olyat egyenek, amit nem volt nekik szabad, még akkor is, ha szerették az életet. ²¹ Akik a törvényellenes áldozati lakomán felügyeltek, félrevonták a férfit, mivel régóta ismerték, és megpróbálták rábeszélni: hozasson magának olyan húst, amit megehet, amit maga készített el magának. Aztán tegyen úgy, mintha a király által elrendelt áldozati húsból enne. ²² Ha így tesz, elkerüli a halált, és a régi barátságra való tekintettel elnézők lesznek irányában. ²³ De ő korához, hajlott korának megfelelő tekintélyéhez, munkában megőszült hajához és lelki nagyságához, továbbá ifjúkora óta folytatott példás életéhez méltó módon, de még sokkal inkább az Istentől szabott szent törvényekhez ragaszkodva nemes elhatározást tett: azt válaszolta azon nyomban, hogy inkább küldjék az alvilágba. ²⁴ "Korunkhoz - mondta - nem illik a képmutatás. Meg aztán sok fiatal azt

hinné, hogy a kilencvenesztendő Eleazár pogány lett. ²⁵ Képmutatásom, és rövid, mulandó életemhez való ragaszkodásom félrevezetné őket, koromra meg szegyet és gyalázatot hozna. ²⁶ S ha most kikerülném is az emberek büntetését, nem tudnék sem élve, sem halva megszabadulni a Mindenható kezétől. ²⁷ Ezért most férfihoz illően kockára teszem életemet, és méltó leszek koromhoz. ²⁸ Ugyanakkor szép példát mutatok az ifjúságnak arra, hogyan kell a tiszteletet érdemlő, szent törvényekért bátran és hősiesen szép halált halni." ²⁹ Ezekkel a szavakkal mindjárt föllépett a kínpadra. Azokban, akik félrehívták, az iránta kevéssel azelőtt tanúsított jóindulat gyűlöletbe csapott át. Azt hitték, ezek az előbbi szavak az esztelenség megnyilvánulásai. ³⁰ Amikor az ütések súlya alatt már-már halálán volt, felsóhajtott: "Szent tudása birtokában az Úr tudja, hogy az ütlegetés miatt kegyetlen kínokat szenved a testem, bár megmenekülhettem volna a haláltól. De lélekben szívesen elviselem, tőle való félelemből." ³¹ Így halt meg, és halálával a nagylelkűség példáját és az igazi erény emlékét hagyta hátra, nemcsak az ifjúságnak, hanem a nép többségének is. 7. fejezet (2Mak7)

¹ Történt, hogy hét testvért is elfogtak, anyjukkal együtt. A király arra akarta őket kényszeríteni, hogy egyenek (a törvény tiltotta) sertéshúsból, ezért korbáccsal és szíjjal verték őket. ² Az egyikük, aki a többiek nevében is beszélt, ezt mondta: "Mit akarsz tőlünk kérdezni vagy megtudni? Mert készen vagyunk rá, hogy inkább meghaljunk, semmint atyáink törvényeit áthágjuk." ³ Erre a király haragra gerjedt és megparancsolta, hogy a serpenyőket és az üstöket tegyék a tűzre. ⁴ Alighogy áttüzesedtek, nyomban megparancsolta, hogy annak, aki a többiek nevében is beszélt, tépjék ki a nyelvét, aztán nyúzzák le a fejről a bőrt, és a kezét-lábát is vágják le. A többieknek és anyjának végig kellett nézniük. ⁵ Amikor már egészen megcsonkították, megparancsolta, hogy még elevenen tegyék fel a tűzre, és süssék meg a serpenyőben. Míg a serpenyőből egyre áradt a füst, kölcsönösen biztatták egymást az anyjukkal, hogy hősiesen haljanak meg. Így beszéltek: ⁶ "Isten, az Úr látja, és minden bizonnyal megkönyörül rajtunk, ahogy Mózes világosan megmondta énekében, amelyben ezekkel a szavakkal buzdít: Szolgáin megkönyörül." ⁷ Amikor az első ilyen módon meghalt, a másodikat vezették oda, hogy megkínózzák. Hajastul letépték a fejről a bőrt, aztán megkérdezték tőle: "Hajlandó vagy enni, még mielőtt ízenként szétszednénk a tested?" ⁸ De ő atyái nyelvén azt felelte: "Nem!" Ezért sorra el kellett szenvednie ugyanazokat a kínokat. ⁹ Amikor már a végét járta, felkiáltott: "Te gonosztevő! Földi életünket elveheted, de a Mindenség Királya föltámaszt minket az örök életre, mert az ő törvényeiért halunk meg." ¹⁰ Utána a harmadikat kínozták meg. Amikor a nyelvét követelték, készségesen kinyújtotta, és a kezét is bátran

odatartotta. ¹¹ Hősiesen mondta: "Az ég adta, de törvényeiért kevésbe veszem. Remélem, újra visszakapom tőle." ¹² Még a király környezete is elámult az ifjú bátorságán, aki a kínokat ennyire semmibe vette. ¹³ Miután meghalt, ugyanilyen kínzásoknak vetették alá a negyediket is. ¹⁴ Amikor már-már halálán volt, így szólt: "Vigasztaló nekünk emberkéz által veszni el, ha belekapaszkodhatunk abba az Isten adta reménységbe, hogy föltámaszt minket. Ám a te számodra nincs feltámadás az életre." ¹⁵ Azon nyomban elővezették az ötödiket, és megkínózták. ¹⁶ De az rászegelte tekintetét a (királyra), és azt mondta: "Bár magad is halandó vagy, hatalmadban van az emberekkel kényed-kedved szerint bánni. De ne hidd, hogy Isten elhagyta népünket. ¹⁷ Várj csak, majd megtapasztalod hatalmas erejét, mert megbüntet téged is, utódaidat is." ¹⁸ Utána a hatodikat vezették elő. Amikor közeledett a halála, azt mondta: "Ne ámítsd magad hiú módon! Mert magunk miatt szenvedtünk, hisz vétkeztünk a mi Istenünk ellen. Amiatt ér minket ennyi szörnyűség. ¹⁹ De ne hidd, hogy büntetlen maradsz, hisz arra vetemedtél, hogy az Isten ellen tusakodj." ²⁰ Csodálnivaló, és örök emlékezetre méltó az anya, aki végignézte, mint halt meg mind a hét fia egyetlen napon. Erős lélekkel viselte, bízva az Úrban. ²¹ Mindegyiküket buzdította, atyáik nyelvén, nemes érzelmekkel eltelve. Asszonyi érveit férfiúi bátorsággal toldotta meg. Ezt mondta nekik: ²² "Nem tudom, hogyan öltöttetek testet méhembem. Nem én ajándékoztam nektek a lelket és az életet, nem én fűztem össze elemeiteket csodálatos módon, ²³ hanem a mindenség Teremtője, aki az emberiséget alkotta és létet adott mindennek. Ha most törvényeiért semmibe veszitek, irgalmában visszaadja nektek a lelket és az életet." ²⁴ Antiochusz azt hitte, hogy megveti, és arra gyanakodott, hogy szidalmazza. Ezért a még életben levő legfiatalabbat nemcsak szavakkal igyekezett rábeszélni, hanem esküvel is biztosította, hogy ha eltér atyái törvényeitől, gazdaggá és boldoggá teszi; barátjává fogadja, felruházza magas tisztségekkel. ²⁵ De az ifjú semmiképp nem vetett rá ügyet. Erre a király odahívatta az anyát és rábeszélte, tanácsaival mentse meg fiát. ²⁶ Csak hosszú rábeszélésre vállalkozott rá, hogy meggyőzi fiát. ²⁷ De odahajolt hozzá, kigúnyolta a zsarnokot, és atyái nyelvén így beszélt: "Gyermekem, légy könnyörülettel irántam! Kilenc hónapig hordoztalak méhembem, három esztendeig dajkáltalak és egész mostanáig neveltelek (és tápláltalak). ²⁸ Gyermekem, kérlek, tekints az égre, és nézz a földre és mindarra, ami rajta van! Gondold meg, hogy Isten semmiből teremtette és az emberi nem is ugyanígy keletkezett. ²⁹ Ne félj ettől a hóhértól, légy méltó bátyáidhoz! Vállald a halált, hogy a könnyörület napján majd bátyáiddal együtt visszakapjalak." ³⁰ Alighogy befejezte szavait, az ifjú megkérdezte: "Mire vártok? Nem a király parancsának engedelmeskedem, hanem a törvényre hallgatok, amelyet Mózes adott atyáinknak. ³¹ De te, aki

annyi szörnyűséget kiagyaltál a zsidók ellen, te nem menekülsz meg Isten kezétől. ³² Mi bűneink miatt szenvedünk. ³³ Ám ha haragszik is ránk egy kis ideig fenyítésül és büntetésképpen az élő Isten, egyszer újra megkönyörül majd szolgálain. ³⁴ De te, istentelen, te ne bízd el magad gögödben, s ne táplálj hiú reményeket, amikor kezet emelsz az ég szolgálaira, ³⁵ mert nem kerülöd el a mindenható és mindent látó Isten ítéletét. ³⁶ Amikor testvéreink elviselték a rövid ideig tartó szenvedést, a mulandó élet ellenében elnyerték Isten szövetségének ígéretét. Te azonban megkapod Isten ítéletekor gögöd méltó büntetését. ³⁷ Mint bátyáim, én is odaadom testemet és életemet atyáink törvényeiért, és az Istenhez folyamodom, könyörüljön meg hamarosan népünkön, neked meg kínok és gyötrelmek árán adja tudtadra, hogy csak ő az Isten. ³⁸ A Mindenható haragja pedig, amely méltán gerjedt föl egész népünk ellen, érjen véget rajtam és bátyáimon." ³⁹ A király eszeveszett haragra gerjedt. Még kegyetlenebbül bánt vele, mint a többiekkel, mert a gúnyos szavak mélyen sértették. ⁴⁰ Tehát ez is meghalt ártatlanul, minden reményét az Úrba vetve. ⁴¹ A fiúk után utolsóként az anyjuk is meghalt. ⁴² De ezzel legyen elég az áldozati lakomából és a kegyetlen kínzásokból. 8. fejezet (2Mak8)

¹ Közben Júdas, a Makkabeus és emberei mellékutakon belopóztak a helységekbe, összehívták a rokonokat, egybegyűjtötték a hűséges zsidókat. Így mintegy nyolcezer férfit szedtek össze. ² Aztán az Úrhoz könyörögtek, tekintsen le mindenfelől szorongatott népére, és könyörüljön a templomon is, amelyet az istentelen emberek meggyaláztak. ³ Legyen részvéttel a város iránt, amelyet leromboltak és nemsokára egyenlővé tesznek a földdel. Hallja meg a hozzá kiáltó vér szavát. ⁴ Emlékezzék az ártatlan gyermekek igazságtalan meggyilkolására, nevének káromlására. ⁵ Mihelyt a Makkabeus sereget gyűjtött, a pogány népek nem voltak többé képesek ellenállni neki, mert az Úr haragja irgalomra változott. ⁶ Váratlanul megtámadta a városokat és a falvakat, és fölgyújtotta őket. Kedvező fekvésű helyekre vonult, és súlyos veszteségeket okozott az ellenségnek. ⁷ Többnyire az éjszakát választotta ilyen rajtaütésekre. Így mindenfelé elterjedt bátorságának híre. ⁸ Amikor Fülöp látta, hogy ez a hős rövid idő alatt eredményeket ér el, és vállalkozásait egyre több szerencse kíséri, írt Cöle-Szíria és Fönícia helytartójának, Ptolemeusznak, hogy támogassa a király ügyét. ⁹ Ez nyomban elküldte egyik legfőbb bizalmasát, Patroklosz fiát, Nikanort, egy nem kevesebb mint húsezer, különféle országból toborzott férfiból álló seregnek az élén azzal a megbízatással, hogy irtsa ki Júdea egész népét. A tapasztalt harcost, Gorgiászt adta mellé hadvezérnek. ¹⁰ Nikanor azt tervezte, hogy azt a 2000 talentum adót, amellyel a király a rómaiaknak tartozott, úgy teremti majd elő, hogy eladja a zsidó foglyokat. ¹¹ Haladéktalanul üzent a tengerparti városoknak, és

felszólította őket, vásároljanak zsidó rabszolgákat. Kilencvenet ígért nekik egy talentumért. Nem sejtette a büntetést, amelyet a Mindenható nemsokára kiró rá. ¹² Júdás hírére vette Nikanor felvonulásának. Amikor a sereg közeledtét közölte az övével, ¹³ azok, akik nem voltak elég szilárdak, továbbá, akik nem bíztak Isten igazságosságában, szétszéledtek. ¹⁴ A többiek azonban eladták, amijük még volt, és az Úrhoz folyamodtak, szabadítsa meg őket, hisz az istentelen Nikanor máris eladta őket, mielőtt még az ütközetre sor került volna. ¹⁵ Ha értük nem is teszi meg, tegye meg az atyáikkal kötött szövetségre és arra a fönséges és magasztos névre való tekintettel, amelyet viselnek. ¹⁶ A Makkabeus maga köré gyűjtötte embereit - összesen hatezren voltak -, és bátorította őket, ne féljenek ellenségeiktől, és ne rettegjenek a pogányok még oly hatalmas sokaságától sem, mert igazságtalanul támadják őket. Harcoljanak bátran, ¹⁷ és mindig tartsák szem előtt a szent hely ellen elkövetett gyalázatot és erőszakot, a meggyalázott város leigázását, valamint a hagyományok felforgatását. ¹⁸ Azt mondta: "Azok fegyvereikben és esztelen vállalkozásaikban bizakodnak, mi azonban a Mindenható Istenben, aki ellenségeinket, sőt az egész világot is egyetlen szempillantás alatt elpusztíthatja." ¹⁹ Emlékeztette őket arra, hogyan segített őseik idejében, s mint veszett oda a Szancherib száznyolcvanötezer embere, ²⁰ továbbá a galaták ellen Babiloniában vívott csatára, ahol mindössze nyolcezer zsidó szállt harcba és négyezer macedóniai. Jóllehet a macedóniaiakat erősen szorongatták, a nyolcezer (zsidó) az ég segítségével százhuszezer férfit megsemmisített, és gazdag zsákmányra tett szert. ²¹ Így bátorságot öntött beléjük, úgyhogy készen voltak rá, hogy a törvényekért és a hazáért meghaljanak. (Aztán négy csapatra osztotta seregét.) ²² A csapatok élére testvéreit, Simont, Jánost és Jonatánt állította; ezerötszáz férfit rendelt mindegyikük alá. ²³ Ezdriást megbízta, olvassa fel a szent könyvet. Aztán kiadta a jelszót: "Isten segítségével!" Maga az első csapatot vezette, és Nikanorra támadt. ²⁴ Mivel a Mindenható mellettük volt a küzdelemben, több mint kilencezret lekasaboltak az ellenségből, és Nikanor seregének nagyobb részét megsebesítették, megcsonkították és menekülésre kényszerítették. ²⁵ Azoknak, akik el akarták őket adni, zsákmányul ejtették a pénzüket. Egy darabig üldözték őket, aztán visszafordultak, mert kevés volt az idő. ²⁶ Ugyanis épp szombat előtti nap volt, így az üldözést nem folytathatták. ²⁷ Összeszedték az ellenség fegyvereit, és magukkal vitték a zsákmányt. Aztán megünnepelték a szombatot. Hangosan dicsőítették és magasztalták az Urat, aki egészen addig a napig velük volt, és így jelét adta irántuk való irgalmának. ²⁸ A szombat elmúltával részt adtak a sebesülteknek, az özvegyeknek és az árváknak a zsákmányból. A maradékot pedig szétosztották maguk és gyermekeik között. ²⁹ Amikor ezt elvégezték, közösen imádkoztak, és arra kérték az irgalmas

Urat, engesztelődjék ki teljesen szolgálival.³⁰ Megvítak Timóteus és Bakchidesz embereivel is. Több mint húszezret megöltek közülük, és erős várakat kerítettek hatalmukba. A gazdag zsákmányt egyenlő arányban osztották szét maguk, továbbá az áldozatok, valamint az özvegyek, az árvák és az öregek között.³¹ A fegyvereiket gondosan összeszedték és megfelelő helyen elraktározták, a többi zsákmányt meg magukkal vitték Jeruzsálembe.³² Timóteus környezetéből az őrség vezetőjét is megölték, ezt az elvetemült embert, aki annyi bajt hozott a zsidókra.³³ Otthon meg a győzelmi ünnepen elégették azokat az embereket, akik a szent kapukat felgyújtották, majd Kallszthenésszel egy kis házba menekültek. Így elnyerték istentelenségük méltó bérét.³⁴ A fő-fő gonosztevőt, Nikanort, aki ezer kereskedőt összezsúfolt, hogy vegyék meg a zsidókat, azok az emberek, akiket oly kevésbe vett,³⁵ az Úr segítségével megalázták. Kénytelen volt levetni pompás öltözködését, és mint valami szökött rabszolga, egyedül menekült - végig az országon - Antiochiába, serege pusztulásán mélyen megrendülve.³⁶ Arra vállalkozott, hogy a Jeruzsálemben ejtendő foglyok árából kifizeti az adót a rómaiaknak, s most kénytelen volt bevallani, hogy a zsidóknak a harcban volt egy védelmezőjük, s hogy a zsidók azért voltak sebezhetetlenek, mert annak törvényeit megtartották. 9. fejezet (2Mak9)

¹ Abban az időben Antiochusz szégyenszemre kénytelen volt a Perzsiához tartozó részekről visszavonulni. ² Behatolt ugyanis Perzopolisz városába, és megkísérelte, hogy kirabolja a templomot és elfoglalja a várost. Emiatt fellázadt a nép, és fegyvert fogott, s le is győzte. A vidék lakói menekülésre kényszerítették Antiochuszt, úgyhogy kénytelen volt szégyenletes módon visszavonulni. ³ Ekbatana felé tartva, az úton értesült Nikanor és Timóteus csapatainak vereségéről. ⁴ Nagy haragra gerjedt, és a zsidókon akarta megbosszulni a gyalázatot, amit azok az emberek okoztak, akik menekülésre kényszerítették. Ezért megparancsolta kocsija hajtójának, hogy megállás nélkül hajtson, s (mielőbb) érjen célba, pedig már fenyegette Isten igazságos ítélete. Gőgjében azt mondta: "Jeruzsálemet a zsidók temetőjévé teszem, mielőtt odaérek." ⁵ De a mindent látó Úr, Izrael Istene megverte egy gyógyíthatatlan és láthatatlan betegséggel. Alig ejtette ki e szavakat, nyomban elviselhetetlen fájdalmat érzett a beleiben és szörnyű belső kínokat. ⁶ Ez igazság szerint történt így, hisz annyi keserves gyötrelmet okozott másoknak. ⁷ Mindazonáltal semmiképp nem akart szakítani gőgjével. Ellenkezőleg, a kevélység teljesen hatalmába kerítette, és haragjában tüzet okádott a zsidókra. Megparancsolta, hogy hajtsanak gyorsabban. De kiesett a robogó kocsiból, és oly szerencsétlenül esett, hogy testének minden tagja kificamodott. ⁸ Aki mérhetetlen gőgjében előbb azt vélte, hogy parancsolhat a tenger hullámainak,

s meg tudja mérni mércével a magas hegyeket, most ott feküdt a földön és óvatosan kellett vinni - az isteni hatalom nyilvánvaló bizonyítékeként. ⁹ Sőt, férgek nyüzsögtek az istentelen szemében, és még életében darabokban szakadt le róla a hús, szörnyű kínok közepette. Rothadása szagától az egész tábor undorodott. ¹⁰ A mellett az ember mellett, aki nem sokkal előbb még a csillagokat akarta elérni, nem tudott senki megmaradni rettenetes szaga miatt. ¹¹ Teljesen megtörve végre alábbhagyott gőgje, és belátta, hogy Isten büntetéséből fájdalmai percről percre fokozódnak. ¹² Amikor már maga sem bírta elviselni a saját szagát, azt mondta: "Méltányos, hogy az Istennek alá vessük magunkat, és az egyszerű halandó ne gondolja magát vele egyenlőnek." ¹³ De ennek az elvetemült embernek az imája hiába szállt az Úrhoz, az nem könyörült rajta. ¹⁴ A szent városnak, ahová azzal indult, hogy egyenlővé teszi a földdel és temetőt csinál belőle, szabadságot ígért. ¹⁵ A zsidókat egy sorba akarta venni az athéniakkal, pedig nemrég még az eltemetésre sem tartotta őket érdemesnek, és gyermekeikkel oda akarta őket vetni a ragadozó madaraknak vagy a vadállatoknak prédául. ¹⁶ Megfogadta továbbá, hogy a szent templomot, amelyet nemrég még ki akart fosztani, ékessé teszi, a szent edényeket - sokszorosan - pótolja, a kiadásokat meg a saját jövedelméből fedezi. ¹⁷ Ezenkívül maga is zsidóvá lesz, aztán végigvonul az egész világon, és hirdeti az Isten hatalmát. ¹⁸ De a fájdalmak nem hagytak alább semmiképpen, utolérte Isten ítélete. Minthogy nem bízott gyógyulásában, kérő levelet írt a zsidóknak. Így hangzott: ¹⁹ "A zsidóknak, a kiváló állampolgároknak üdvözlét küldi Antiochusz, a király és a hadvezér, és jó egészséget és jólétet kíván nekik. ²⁰ Ha jól megy a sorotok nektek is, gyermekeiteknek is, és minden a kedvetek szerint történik, nagyon nagy hálát adok érte. ²¹ Betegen fekszem. De szívesen emlékezem irántam tanúsított tiszteletetekre és jóakaratokra. Amikor Perzsiából visszatértem, súlyos betegségbe estem. Ezért szükségét látom, hogy gondot fordítsak a közbiztonságra. ²² Egyébként nem csüggedek, hanem bízom benne, hogy fölépülök betegségemből. ²³ Mégis, arra gondolok, hogy atyám is akkor gondoskodott utódról, amikor hadjáratot vezetett a hegyvidékre. ²⁴ Ha aztán valami váratlan dolog történik, vagy kedvezőtlen hír érkezik, tudni fogják az ország lakói, kire ruházzák rá a hatalmat, és megszabadulnak a zavargástól. ²⁵ Azonkívül arra is gondolok, hogy a körülöttünk élő és birodalmunkkal szomszédos uralkodók mennyire lesik a kedvező alkalmat és a fejleményeket. Ezért megtettem fiamat, Antiochuszt királynak, akit a hegyvidékre vezetett hadjárataim során közületek már igen soknak nem is egyszer a gondjaira bíztam és a figyelmébe ajánlottam. A mellékelt levelet neki írtam. ²⁶ Most hát kérve kérlek benneteket, emlékezzetek jótéteményeimre, amelyekben általában és egyébként részetek volt és viseltessetek mindnyájan jóindulattal

irántam, és fiam iránt őrizzétek meg barátságtokat. ²⁷ Mert meg vagyok róla győződve, hogy követni fog a jóakarat és az emberségesség útján, és jó viszonyban lesz veletek." ²⁸ Így az embergyilkos és istenkáromló iszonyú kínok közepette, idegenben, a hegyvidéken halt meg olyan nyomorultul, ahogyan ő bánt másokkal. ²⁹ A holttestét kegyence, Fülöp vette magához. Antiochusz fiától való félelmében azonban Egyiptomba menekült Ptolemeusz Filometorhoz. 10. fejezet (2Mak10)

¹ A Makkabeus és emberei Isten segítségével elfoglalták a szentélyt és a várost. ² Szétrombolták a pogányok oltárait, amelyeket a piacon emeltek, és a berkeket is. ³ Megtisztították a templomot, és az égőáldozatok bemutatására új oltárt építettek. Szikrát csiholtak a kőből és úgy gyújtottak tüzet. Kétévi szünet után újra mutattak be áldozatot, égettek tömjént és méceszt, és kitették a kenyeret is. ⁴ Amikor ezzel elkészültek, a földre borultak és könyörögtek az Úrhoz, ne engedje, hogy még egyszer ilyen nagy nyomorúság szakadjon rájuk, s ha újra vétkeznek, csak mértékkel büntesse őket, ne szolgáltassa ki őket többé az istenkáromló, barbár pogányoknak. ⁵ Ugyanazon a napon tisztították meg a templomot, amelyen a pogányok meggyalázták, vagyis ugyanúgy Kisleu hónap huszonötödik napján. ⁶ Nagy örömben nyolc napig tartó ünnepet rendeztek, a sátoros ünnep mintájára. Visszaemlékeztek rá, hogy nemrégén még hogyan ünnepelték a sátoros ünnepet, amikor a hegyek közt és a barlangokban tengették életüket, akár a vadállatok. ⁷ Most azonban borostyánnal díszített botokat, zöld ágakat és pálmát vittek, és dicsőítő éneket zengtek annak, aki megadta nekik a templom megtisztításának örömét. ⁸ Aztán közös elhatározással és rendelettel az egész zsidóság számára kötelezővé tették ezeknek a napoknak évről évre való megünneplését. ⁹ Így halt meg hát Antiochusz, melléknevén Epifánész. ¹⁰ Most azokról az eseményekről adunk számot, amelyek az istentelen fiának, Antiochusz Eupatornak az idejében mentek végbe, de a háború okozta szenvedéseknél nem időzünk soká. ¹¹ Amikor átvette a hatalmat, egy bizonyos Liziászt, aki azelőtt Cöle-Szíria és Fönícia parancsnoka volt, megtett helytartójának. ¹² Ptolemeusz Makron volt az első, aki igazságosan bánt a zsidókkal, hisz addig úgyis annyi igazságtalanság történt velük. Megkísérelte békés úton rendezni ügyeiket. ¹³ Ezért a király hívei bevádolták Eupatornál. Mindenféle árulónak tekintették, mivel elhagyta Ciprus szigetét, amelyet Filometor bízott rá, és átpártolt Antiochusz Epifánészhez. Mivel magas tisztségét nem tudta tisztességgel betölteni, méreggel véget vetett életének. ¹⁴ Ekkor Gorgiász lett azon a vidéken a parancsnok. Idegen zsoldosokat szerzett és minden alkalmat megragadott, hogy háborút viseljen a zsidók ellen. ¹⁵ Ugyanakkor Idumea lakói - kedvező fekvésű erődöknek a birtokában - kifosztották a zsidókat. Befogadták a

Jeruzsálemből elmenekültek, és azon voltak, hogy folytassák a háborúskodást. ¹⁶ A Makkabeus és emberei imádkoztak, és arra kérték Istent, legyen segítségükre a harcban. Aztán megtámadták az idumeai erődöket. ¹⁷ Egyetlen merész rohammal elfoglalták a helységeket. Akik a falakon harcoltak, azokat mind visszaverték, és megöltek mindenkit, aki csak a kezükbe került. Nem kevesebb, mint húszezer férfit kaszabolnak le. ¹⁸ Mintegy kilencezer férfi két nagyon erős bástyába menekült, amely el volt látva mindennel, ami csak kell az ostromhoz. ¹⁹ A Makkabeus otthagyta Simont és Józsefet, valamint Zachejoszt elegendő számú emberrel, hogy vegyék ostrom alá e helyeket, maga meg azokba a helységekre vonult, ahol jelenlétére sürgős szükség volt. ²⁰ Simon katonái pénzéhségből belementek, hogy a bástyában levő emberek pénzzel megvesztegethessék őket. Elfogadtak 7000 drachmát, és hagyták, hogy egy részük elmeneküljön. ²¹ Amikor a Makkabeusnak jelentették az esetet, hívatta a nép vezetőit, és vádat emelt, hogy pénzen eladták testvéreiket: futni hagyták - az ő rovásukra - ellenségeiket. ²² Azokat, akik árulóvá lettek, kivégeztette. Aztán azon nyomban elfoglalta mindkét bástyát. ²³ Minden fegyveres vállalkozása sikerrel járt. A két bástyában több mint húszezer embert megölt. ²⁴ Timóteus, akit a zsidók korábban már megverték, idegenekből hatalmas sereget gyűjtött, és Ázsiából tekintélyes számú lovasságot szedett össze. Azt tervezte, hogy fegyverrel elfoglalja Júdeát. ²⁵ Közeledtekor Makkabeus hívei Istenhez imádkoztak, hamut szórtak a fejükre, csípőjükre meg vezeklőruhát öltöttek. ²⁶ Leborultak az oltár előtt és könyörögtek, legyen hozzájuk irgalmas, és legyen ellenségüknek ellensége és ellenfelüknek ellenfele, ahogyan a törvény hirdeti. ²⁷ Az ima befejeztével fegyvert ragadtak és kivonultak, meglehetősen messze a várostól. Az ellenség közelében megálltak. ²⁸ Amikor felvirradt a hajnal, mindkét oldalon megindították a támadást. Egyikük - a bátorságon kívül - Istenbe vetett bizalmát tekintette a szerencse és a győzelem zálogának. Másikuknak a szenvedélyük volt vezérük a harcban. ²⁹ Már javában tombolt a küzdelem, amikor az ellenség előtt megjelent az égből öt pompás lovas, aranyzablájú lovon, és a zsidók élére állt. ³⁰ Ketten közrevették a Makkabeust, védték fegyverükkel, oltalmazták a sebek ellen. Az ellenségre nyilakat és villámokat szórtak, úgyhogy megvakultak, elteltek rémülettel és csatát vesztek. ³¹ Húszezer-ötszáz katonát, s hatszáz lovas megöltek. ³² Maga Timóteus egy Gezer nevű erődbe menekült. Ez alaposan megerősített hely volt, s Chereász parancsnoksága alá tartozott. ³³ A Makkabeus és emberei négy napig ostromolták az erődöt, bizakodó hangulatban. ³⁴ Ezzel szemben az ostromlottak az erőd erősségében bíztak, határtalanul átkozódtak és istentelenül káromkodtak. ³⁵ Az ötödik nap felvirradtakor a Makkabeus katonái közül húsz fiatalember a káromlásokon haragra gerjedve bátran a

falaknak rontott, és ádáz haragjukban mindenkit lekaszaboltak, aki csak eléjük került. ³⁶ Mások a háta mögé kerülve támadták meg az erődöt. Felgyújtották a bástyákat, máglyát raktak, és elevenen elégették az istenkáromlókat. Ismét mások betörték a kapukat, beengedték a maradék sereget, s így elfoglalták a várost. ³⁷ Timóteust, aki egy ciszternába rejtőzött, megölték, ugyanígy testvérét, Chereászt és Apollofánészt is. ³⁸ Amikor ezeket végbevitték, dicsőítő és hálaénekekkel magasztalták az Urat, aki ilyen nagyot tett Izraellel, megadta nekik a győzelmet. 11. fejezet (2Mak11)

¹ Liziász kancellár, a király gyámja és rokona nagyon elkeseredett ezeken az eseményeken, ² és nem sokkal azután összegyűjtött mintegy nyolcvanezer férfit, és az egész lovasságot is mozgósítva kivonult a zsidók ellen azzal a szándékkal, hogy a várost görög településsé változtatja, ³ a templomot pedig a többi pogány templomhoz hasonlóan megadóztatja, s a főpapi tisztséget évről évre áruba bocsátja. ⁴ Egyáltalán nem számolt Isten hatalmával, hanem csak gyalogosai tízezreiben, lovasai ezreiben és a nyolcvan elefántban bizakodott. ⁵ Behatolt Júdeába, megközelítette az egyik erős erődöt, a Jeruzsálemtől mintegy öt mérföld távolságra levő Bet-Curt, és erősen szorongatta. ⁶ Amikor a Makkabeus és hívei meghallották, hogy Liziász ostrom alá vette az erődöket, sírás és jajgatás közepette az Úrhoz folyamodtak az egész néppel egyetemben, hogy Izrael megmentésére küldje el jó angyalát. ⁷ Aztán elsőként a Makkabeus ragadott fegyvert, s biztatta a többieket is, nézzenek szembe a veszélyekkel és legyenek testvéreik segítésére. Ezzel közösen kivonultak, bizakodó hangulatban. ⁸ Amikor még Jeruzsálem közelében voltak, megjelent nekik egy fehérbe öltözött lovas. ⁹ Aranyfegyvert forgatott, és az élükre állt. Erre mindannyian dicsőítették Istent irgalmasságáért, és annyira felbátorodtak, hogy készen voltak nemcsak az embereket, hanem még a legvadabb állatokat is megtámadni, sőt a vasfalakat is áttörni. ¹⁰ Csatarendben haladtak előre, égi harcostársukkal, mivel megkönyörült rajtuk az Úr. ¹¹ Mint az oroszlánok, úgy támadtak rá az ellenségre, és lekaszaboltak tizenegyezer gyalogost és ezerhatszáz lovas. A többieket menekülésre kényszerítették. ¹² A legtöbbjüknek csak a pusztá életüket sikerült megmenteniük, mert már megsebesültek. Maga Liziász is csak szégyenletes futással tudta életét megmenteni. ¹³ De Liziász nem volt okatlan ember, így amikor elgondolkodott a vereségén, belátta, hogy a zsidók legyőzhetetlenek, mert velük harcol a hatalmas Isten. ¹⁴ Ezért követeket küldött hozzájuk, és méltányos föltételekkel békét ajánlott. Megígérte, hogy a királyt is ráveszi, kössön velük barátságot. ¹⁵ A Makkabeus a közjó érdekében mindenben elfogadta Liziász ajánlatát. S a király megadott mindent, amit a Makkabeus a zsidók számára írásban követelt. ¹⁶ A levél, amelyet Liziász a zsidókhoz intézett, így hangzott: "Liziász

üdvözlét küldi a zsidók népének.¹⁷ Követeitek, János és Absalom, átnyújtották alábbi kérelmeteket, és arra kértek, hagyjam jóvá a bennük foglaltakat.¹⁸ Amit a király elé kellett terjeszteni, azt elé terjesztettem, s ő hozzájárult, amihez lehetett.¹⁹ Ha továbbra is megfelelő magatartást tanúsítottok a közügyekben, rajta leszek, hogy előmozdítsam jóléteket.²⁰ Ami a részleteket illeti, meghagytam a ti és az én követeimnek, hogy tanácskozzanak veletek.²¹ Jó egészséget! A 148. esztendőben Dioszkorosz hónapjának 24-én."²² A király levele így hangzott: "Antiochusz király üdvözlét küldi testvérének, Liziásznak!²³ Mivel atyánkat maguk közé szólították az istenek, azt kívánjuk, hogy birodalmunknak minden polgára zavartalanul a saját ügyeinek szentelhesse magát.²⁴ Hallottuk, hogy a zsidók nem helyeslik a görög életmódra való áttérést, amit atyánk elrendelt, hanem inkább a saját életmódjukat kedvelik, ezért azt kérik, hogy megtarthassák saját törvényeiket.²⁵ Nos, az az óhajunk, hogy ez a nép is zavartalanul éljen. Ezért elrendeljük, hogy kapják vissza szentélyüket, és életüket atyáik szokásai szerint élhessék.²⁶ Légy hát rajta, hogy követeket küldj hozzájuk. Ezek nyújtsanak nekik békejobbot, hogy lássák, mi a szándékunk, s így öröm töltse el őket és kedvvel lássanak újra neki dolgaiknak."²⁷ Az a levél, amelyet a király a néphez intézett, így hangzott: "Antiochusz király üdvözlét küldi a nagytanácsnak és a többi zsidónak.²⁸ Ha jól megy sorotok, akkor az megfelel kívánságunknak. Mi is jól vagyunk.²⁹ Menelausz jelentette: vissza kívántok térni, hogy a saját dolgaitoknak szentelhessétek magatokat.³⁰ Azoknak, akik Xantikosz hónap 30-ig hazatérnek, békét biztosítunk,³¹ és megengedjük, hogy a zsidók a saját étkezési szabályaik és törvényeik szerint éljenek, mint azelőtt. Senkit sem szabad közülük életmódja miatt semmi módon zaklatni.³² Egyszersmind elküldöm Menelauszt, hogy nyugtasson meg benneteket.³³ Éljetek békében! A 148. esztendőben Xantikosz hónap 15-én."³⁴ A rómaiak is küldtek egy levelet, ez volt a tartalma: "Quintusz Memmiusz és Titusz Maniliusz és Maniusz Szergiusz római legátusok üdvözlétüket küldik a zsidók népének.³⁵ Amit Liziász, a király rokona megadott nektek, azt mi is megadjuk.³⁶ Azokat a kérdéseket pedig, amelyeket nézete szerint a király elé kell terjeszteni, fontoljátok meg, aztán küldjétek el valakit, hogy ügyeiteket kedvetek szerint képviselhessük. Mi ugyanis tovább utazunk Antiochiába.³⁷ Siessetek hát, küldjétek embereiteket, hadd tudjuk meg, mint vélekedtek.³⁸ Jó egészséget kívánunk! A 148. esztendő, Xantikosz hónap 15-én." 12. fejezet (2Mak12)

¹ Ez egyezségek megkötése után Liziász elment a királyhoz. A zsidók pedig újra a földet művelték. ² Ám azoknak a vidékeknek a parancsnokai, Timoteusz és Genneusz fia, Apollóniusz, továbbá Hieronimusz és Demofon, valamint a

ciprusi Nikanor nem hagyták, hogy békében és nyugodtan éljenek. ³ Ugyanakkor Joppe lakói gyalázatos tettet követtek el: meghívták a körükben élő zsidókat, szálljanak fel az előre odakészített hajókra asszonyostul, gyerekestül, mintha semmiféle ellenséges szándék nem vezetné őket, ⁴ hanem a város közös határozata szerint járnának el. Ezek elfogadták (a meghívást), mivel békére törekedtek és semmiféle rosszat nem gyanítottak. De amikor már jól kint voltak a tengeren, a mélybe süllyesztették őket, nem kevesebb mint kétszáz embert. ⁵ Júdás hírére vette a testvéreinek elkövetett gaztettnek, és közölte a dolgot híveivel is. ⁶ Aztán segítségül hívta Istent, az igazságos bírót, és kivonult testvérei gyilkosai ellen. Éjszaka fölgyújtotta a kikötőt, elégette a hajókat és megölte, akik oda menekültek. ⁷ Aztán mivel maga a hely le volt zárva, elvonult azzal a szándékkal, hogy majd visszatér, és Joppe egész lakosságát kiirtja. ⁸ De aztán meghallotta, hogy Jamnia lakói hasonló terveket forralnak az ottani zsidók ellen, ⁹ azért egy éjszaka a jamniaiakra támadt, fölgyújtotta a kikötőt a hajókkal egyetemben. A tűz egész Jeruzsálemig ellátszott, 240 stádiumnyira. ¹⁰ Onnan kilenc stádiumnyira tovább vonultak, Timóteus ellen. Történt, hogy arabok támadtak rájuk, nem kevesebb, mint ötezer férfi és ötezer lovas. ¹¹ Elszánt küzdelemre került sor, és Isten segítségével Júdás emberei győztek. A legyőzött nomádok békét kértek Júdástól, és megígérték, hogy jószágot szállítanak nekik és megadnak minden segítséget. ¹² Júdás azt gondolta, hogy valóban hasznára lehetnek, azért beleegyezett a békekötésbe. Kezet nyújtottak és visszatértek sátraikba. ¹³ Júdás egy erős várost is megtámadott, amely körül volt véve fallal. Különbőféle pogány népek laktak és Kaszpinak hívták. ¹⁴ A lakói bíztak a falak erősségében meg a felhalmozott élelemben. Júdással és embereivel szemben arcátlanul viselkedtek, gyalázták őket, és ráadásul káromló, illetlen beszédeket folytattak. ¹⁵ Erre Júdás és emberei a világ nagy urához folyamodtak, aki Józsue idejében faltörő kosok és ostromgépek nélkül is lerombolta Jerikó falait. ¹⁶ Aztán mint az oroszlánok, a falaknak estek. Isten akaratából elfoglalták a várost, és sokakat lekaszáboltak, úgyhogy a szomszédos két stádium hosszú tó olyan volt, mintha vérrel lett volna tele. ¹⁷ Onnan 750 stádiumnyira tovább vonultak és Charakába értek, az úgynevezett tubiáni zsidókhoz. ¹⁸ Timóteust már nem találták ott azon a vidéken, mert elintézetlen ügyei másfelé vonták. De egy meghatározott helyen hátrahagyott egy nagyon erős őrséget. ¹⁹ Ezért a Makkabeus vezérei, Dozitheusz és Szoszipatrosz kivonultak, és megölték azokat az embereket, akiket Timóteus hátrahagyott a várban, több mint tízezer férfit. ²⁰ A Makkabeus több csoportra osztotta seregét, és meghatározta, kik álljanak a csoportok élére. Aztán megtámadta Timóteust, bár százhuszezer gyalogosa és kétezer-ötszáz lovasa volt. ²¹ Amikor Timóteus Júdás közeledtének hírére vette, az asszonyokat és a gyerekeket egy

Karnion nevű helységbe küldte, a málhával egyetemben. Ez nehezen bevehető és - a sok keskeny szoros miatt - alig megközelíthető hely volt. ²² Amikor Júdás első csapatai odaértek, annak hatalma láttán, aki mindent lát, félelem és rettegés lett úrrá az ellenségen. Sietve menekültek. Az egyik ide futott, a másik oda, így nemegyszer a saját embereik ejtettek rajtuk sebet vagy döfték beléjük a kardjukat. ²³ Júdás kegyetlenül üldözőbe vette őket, kaszabolta a gonoszokat, mintegy harmincezer férfit megölt. ²⁴ Maga Timóteus is Dozitheusz és Szoszipatrosz csapatainak kezére került. Nagy színlelve azt kérte, engedjék szabadon, mert hatalmában vannak némelyeknek a szülei, másoknak a testvérei, mert ha nem, hát akkor bajuk esik. ²⁵ Mivel ismételten ünnepélyesen megígérte, hogy sértetlenül kiadja őket, elengedték, hogy így megmentseik testvéreiket. ²⁶ Ezután Júdás Karnion és Atergatejon temploma ellen vonult fel, és megvert huszonötezer embert. ²⁷ Ezeknek az ellenségeknek a legyőzése után Efron megerősített városa alá vonult, ahol Liziász tartózkodott. Erős ifjak álltak a falak előtt és bátran védekeztek. Belül rengeteg hadigép és fegyver. ²⁸ Ők azonban a Mindenhatóhoz imádkoztak, aki hatalmával megtöri az ellenség erejét. Aztán elfoglalták a várost. A lakói közül mintegy huszonötezret leterítettek. ²⁹ Onnét tovább indultak, és felvonultak Szkithopolisz ellen, amely 600 stádiumnyira van Jeruzsálemtől. ³⁰ Az ott élő zsidók azt vallották, hogy Szkithopolisz lakói mindig jóindulattal voltak irántuk, és a nehéz időkben is emberségesen bántak velük. ³¹ Ezért köszönetet mondtak nekik, és arra kérték őket, legyenek továbbra is jóakarattal a nép iránt. Aztán visszatértek Jeruzsálembe, mert közeledett a hetek ünnepe. ³² A pünkösdsnek nevezett ünnep után Idumea helytartója, Gorgiász ellen vonultak ki. ³³ Ez 3000 gyalogossal és 400 lovassal szállt szembe velük. ³⁴ Az egyik összecsapás alkalmával történt, hogy néhány zsidó elesett. ³⁵ Egy bizonyos Dozitheosz, tubiai bátor lovas Gorgiászra vetette magát és teljes erővel húzta. Élve akarta elfogni az átkozottat. De az egyik trák lovas nekiesett, és levágta a karját. Így Gorgiásznak sikerült elmenekülnie Marizába. ³⁶ Mivel Ezdriász katonái már sokáig harcoltak és teljesen kimerültek, Júdás az Úrhoz folyamodott, legyen harcostársuk és vezérük a küzdelemben. ³⁷ Aztán atyáik nyelvén jó hangosan himnuszokra zendített, mintegy a csatakiáltás bevezetőjéül, majd menekülésre kényszerítette Gorgiász csapatait. ³⁸ Júdás összegyűjtötte a sereget, és Odollam városába ment. Amikor a hetedik nap elérkezett, a szokás szerint elvégezték a tisztulási szertartást, és ott ünnepelték a szombatot. ³⁹ Másnap (amikor már legfőbb ideje volt), fölkeresték Júdást, hogy menjenek, hozzák el az elesettek holttestét, és temessék őket atyáik sírboltjába, rokonaik közé. ⁴⁰ Ám a halottak ruhája alatt Jamnia bálványainak szentelt tárgyakat találtak, amit a törvény tilt a zsidóknak. Így megtudták, miért estek el. ⁴¹ Mindnyájan dicsőítették az Urat, az igazságos bírót, aki azt is

fölfedi, ami rejtve van. ⁴² Aztán imádkozni kezdtek, és könyörögtek, hogy az elkövetett bűnök teljes bocsánatot nyerjenek. A nemeslelkű Júdás azonban figyelmeztette a csapatokat, hogy óvakodjanak a büntől, hisz saját szemükkel láthatták az elesettek példáján a bűn következményeit. ⁴³ Aztán gyűjtést rendezett a katonák között, és mintegy 2000 ezüst drachmát küldött Jeruzsálembe engesztelő áldozat bemutatására. Ilyen szépen és nemesen viselkedett, mivel gondolt a feltámadásra. ⁴⁴ Ha ugyanis nem hitt volna az elesettek föltámadásában, fölösleges és értelmetlen dolog lett volna a halottakért imádkozni. ⁴⁵ Arról is meg volt győződve, hogy akik jámborságban halnak meg, azokra nagy jutalom vár - ez szent és jámbor gondolat volt. Azért mutatott be engesztelő áldozatot, hogy megszabaduljanak bűneiktől. 13. fejezet (2Mak13)

¹ A 149. esztendőben Júdás és hívei megtudták, hogy Antiochusz Eupátor hatalmas sereggel Júdea felé tart, ² s vele van gyámja is, Liziász, a birodalom ügyeinek intézője, egy száztízezer gyalogosból, ötezer-háromszáz lovasból, huszonnégy elefántból és háromszáz kaszával felszerelt harci szekérből álló görög sereg élén. ³ Menelausz is szövetséget kötött velük, és képmutató módon biztatta Antiochuszt. Közben azonban mit sem törődött a haza megmentésével, csak arra volt gondja, hogy visszakerüljön hivatalába. ⁴ Ám a Királyok Királya fölkelte Antiochusz haragját a lázadó ellen. Amikor Liziász azzal vádolta, hogy minden bajnak Menelausz az oka, Antiochusz megparancsolta, vigyék Beröába, és az ottani szokás szerint végezzék vele. ⁵ Ott ugyanis volt egy 50 könyök magas torony, tele izzó hamuval. Volt benne egy forgatható gépezet, amely minden irányból belesodorta (az embert) az izzó hamuba. ⁶ Oda vitték fel a templomgyalázókat és az egyéb nagy gonosztevőket, és a pusztulásba taszították őket. ⁷ Ez a halál lett az álnok Menelausznak is a sorsa. ⁸ Nem jutott neki sír a földben. Ez teljesen igazságos volt így! Mert sokat vétkezett az oltár ellen, amelyen szent a tűz és a hamu. Ezért lelte hamuban a halálát. ⁹ A király ádáz gyűlölettel közeledett; azt tervezte, hogy gonoszabbul bánik a zsidókkal, mint atyja. ¹⁰ Amikor Júdás erről tudomást szerzett, arra intette a népet, hogy éjjel-nappal könyörögjön az Úrhoz, hogy - mint mindig - most is segítsen rajtuk, hisz az a veszedelem fenyegeti őket, hogy elveszítik a törvényt, a hazát és a szent templomot. ¹¹ Ne engedje, hogy a nép, amely éppen csak föllélegzett egy kissé, az elvetemült pogány népek kezére kerüljön. ¹² Meg is tették mindannyian. Három napig térdre borulva, könnyek közt böjtölve, szüntelenül könyörögtek az irgalmas Istenhez. Ezután Júdás bátorította őket, és megparancsolta, hogy legyenek készenlétben. ¹³ Maga a vénekkel azt határozta, hogy kivonul, és Isten segítségével dűlőre viszi az ügyet, mielőtt még a király serege benyomulna Júdeába és elfoglalná a várost. ¹⁴ Vállalkozása

végső kimenetelét a mindenség Teremtőjére bízva, bátorította embereit, harcoljanak bátran egészen halálukig a törvényért, a szentélyért, a városért, a hazáért és a hagyományokért. Aztán Modin közelében tábort ütött. ¹⁵ Majd kiadta katonáinak a jelszót: "Istentől a győzelem!" A legjava válogatott ifjakkal éjjel megtámadta a király sátorát, és megölt a táborban mintegy kétezer férfit. A legnagyobb elefántokat is leszúrta vezetőjükkel egyetemben. ¹⁶ Az egész táborban félelmet és rettenetet keltettek, aztán mire a nap fölvirradt, győztesen elvonultak. ¹⁷ Ezt vitték végbe azzal a segítséggel, amelyben Isten Júdást részesítette. ¹⁸ Amikor a király ízelítőt kapott a zsidók elszántságából, azon volt, hogy csellel hatalmába kerítse a megerősített helyeket. ¹⁹ Kivonult Bet-Cur, az egyik erős zsidó erőd ellen, de visszaverték. Újra támadott, de ismét legyőzték. ²⁰ Júdás minden szükségessel ellátta az őrséget. ²¹ Ám a zsidó seregből az egyik katona, Rodokosz elárulta az ellenségnek a titkokat. Megkeresték, elfogták és kivégezték. ²² A király másodszor is tárgyalást kezdett Bet-Cur lakóival, és békét ajánlott nekik. Meg is tartotta és elvonult. De találkozott Júdás embereivel és vereséget szenvedett tőlük. ²³ Akkor megtudta, hogy Antiochia helytartója, Fülöp pártot ütött. Ezen megrettenve jó szóval fordult a zsidókhoz, és esküt téve minden igazságos követelésüknek engedett. Az egyezés megkötése után áldozatot mutatott be - kifejezte tiszteletét a templom iránt és bőkezű volt a szent helyhez. ²⁴ A Makkabeust is barátságosan fogadta, aztán megtette Hegemonideszt a Ptolemaisztól a geréniek földjéig terjedő terület teljhatalmú helytartójává, ²⁵ és elment Ptolemaiszbába. Ám Ptolemais lakói nem voltak megelégedve az egyezséggel, méltatlankodtak a határozatok miatt, és meg akarták őket szegni. ²⁶ Erre Liziász a szószékre lépett és a lehetőség szerint védekezett. Csitító szavaival meggyőzte őket, úgymint megbékéltek. Utána visszatért Antiochiába. Így zajlott le a király támadása és visszavonulása. 14. fejezet (2Mak14)

¹ Három esztendő elteltével Júdás hívei hírét vették, hogy Szeleukosz fia, Demetriusz hatalmas sereggel és nagy hajóhaddal partra szállt Tripolisz kikötőjében, ² és elfoglalta az országot, Antiochust és gyámját, Liziászt pedig megölte. ³ Egy bizonyos Alkimusz, aki azelőtt főpap volt, de a lázadás idején önként elpártolt, úgy látta, hogy számára semmi módon nincs menekvés és az oltárhoz sem kerülhet vissza. ⁴ Ezért a 151. esztendőben elment Demetriusz királyhoz, és átnyújtott neki egy aranykoszorút és egy pálmaágat, továbbá a szentélyben szokásos olajágak közül is néhányat. Azon a napon egyébként nyugton maradt. ⁵ De amikor Demetriusz meghívta egy tanácskozássra és a zsidók hangulata és tervei felől tudakozódott nála, kedvező alkalmat talált elvetemültsége kimutatására. Így válaszolt nekik: ⁶ "Az aszideusnak nevezett zsidók, akiknek Júdás, a Makkabeus a vezérük, folyvást háborút és lázadást

szítanak, s nem hagyják, hogy nyugalom uralkodjék az országban. ⁷ Engem is megfosztottak öröklött tisztségemtől, mármint a főpapi tisztségtől. Most épp emiatt jöttem ide. ⁸ Egyfelől mert valóban szem előtt tartom a király érdekeit, másfelől azonban a honfitársakra is tekintettel vagyok, hisz az említett emberek meggondolatlan vállalkozásai folytán egész népünk nem csekély kárt szenved. ⁹ Ó, király, szerezz ezekről bizonyosságot, és tedd magadévá szerte jól ismert emberi együttérzésedben országunk és szorongatott népünk ügyét. ¹⁰ Mert amíg Júdás él, lehetetlen, hogy az ország békében éljen!" ¹¹ A király bizalmasai, akik amúgy is ellenséges érülettel viseltettek Júdással szemben, szavaira még inkább rajta voltak, hogy Demetriuszt haragra ingereljék. ¹² Nyomban hívatta hát Nikanort, az elefántos csapat parancsnokát, és megtette Júdea helytartójává. ¹³ Parancsot adott neki, hogy Júdást tegye el láb alól, követőit szórja szét, Alkimuszt meg tegye meg a legfőbb templom főpapjává. ¹⁴ A Júdás elől Júdeából elmenekült pogányok tömegestül csatlakoztak Nikanorhoz, mert azt hitték, hogy a zsidókra szakadó bajból és szorongatásból hasznuk származik. ¹⁵ Nikanor közeledtének hírére és a pogányok támadására a zsidók hamut szórtak magukra és ahhoz folyamodtak, aki örök időkre kiválasztotta népét, és mindig nyilvánvaló módon megvédte örökségét. ¹⁶ Aztán a vezér parancsára nyomban elindultak, és Desszau falvánál rajtuk ütöttek. ¹⁷ Júdás testvére, Simon megtámadta Nikanort, de az ellenség hirtelen megjelenésére egy kissé megingott. ¹⁸ Ám amikor Nikanor meghallotta, mekkora bátorságról tettek tanúságot Júdás csapatai és milyen elszántan harcoltak a hazáért, nem merte vérontással dűlőre vinni az ügyet. ¹⁹ Inkább elküldte Pozidoniuszt, Teodotuszt és Mattatiást, hogy nyújtsanak kezét a zsidóknak és azokét is fogadják el. ²⁰ A vezér jól meghányta-vetette a dolgot, aztán közölte a sereggel, majd miután egyetértésre jutottak, ráálltak az egyezsége. ²¹ Kitűztek egy napot, amelyen a vezetők ugyanazon a helyen majd megtárgyalják a részleteket. Mindkét részről megérkezett egy-egy harci szekér, és a megtiszteltetés jeléül székeket készítettek oda. ²² Júdás előzőleg fölfegyverzett embereket állított megfelelő helyekre, nehogy valami alattomos támadás érje az ellenség részéről. De a tanácskozás békés mederben folyt le. ²³ Utána Nikanor Jeruzsálemben telepedett le, és nem követett el semmi igazságtalanságot. Sőt, a tömegével hozzá csatlakozott csapatokat is elbocsátotta. ²⁴ Júdást állandóan a maga közelében tartotta, jóindulattal volt a férfi iránt, ²⁵ biztatta, nősüljön meg és legyenek gyermekei. Valóban meg is nősült, s boldog volt, örült az életnek. ²⁶ Amikor Alkimusz látta a kölcsönös egyetértést és a megkötött szerződést, elment ezzel Demetriuszhoz és azt állította, hogy Nikanor áruláson töri a fejét: a birodalom ellenségét, Júdást jelölte ki utódjául. ²⁷ A király haragra gerjedt, a címeres gazember ármánykodásai felingerelték. Írt Nikanornak, hogy ő nem ért egyet az

egyezséggel, és megparancsolta neki, hogy a Makkabeust azonnal küldje - bilincsbe verve - Antiochiába. ²⁸ E hír hallatára Nikanor elkedvetlenedett. Nehezebbre esett az egyezés felbontása, hiszen a másik fél nem követett el semmi igazságtalanságot. ²⁹ De nem tehetett a király akarata ellen. Ezért megvárta a kedvező alkalmat és csellel keresztülvitte a dolgot. ³⁰ A Makkabeus észrevette, hogy ridegebben bánik vele, és a szokásos összejöveteleiken kevésbé udvarias. Látta, hogy ez a barátságtalan magatartás nem jelent jót. Ezért maga köré gyűjtötte jó sok emberét és elrejtőzött Nikanor elől. ³¹ Az észrevette, hogy ügyesen kijátszotta. Ezért elment a fönséges és szent templomba, épp amikor a papok a szokásos áldozat bemutatásával voltak elfoglalva, és a férfi kiszolgáltatását követelve. ³² Amikor azok esküvel bizonyították, nem tudják, hol van a keresett férfi, ³³ kinyújtotta jobbját a templom felé és megesküdött: "Ha nem szolgáltatjátok ki Júdást, bilincsbe verve, Istennek ezt a házat egyenlővé teszem a földdel, az áldozati oltárt lerombolom, és pompás szentélyt emelek itt Dionüzosznak." ³⁴ Szavai befejeztével visszavonult. A papok az ég felé tárták kezüket, és ahhoz könyörögtek, aki mindig védelmezőjük volt. ³⁵ "Ó, mindenek Ura, neked nincs szükséged semmire, mégis azt akartad, hogy legyen köztünk egy templomod hajlékul. ³⁶ Szentséges Úr, akitől minden szentség származik, őrizd meg örökre tisztán ezt a házat, amelyet nemrég tisztítottunk meg." ³⁷ Egy bizonyos Raziszt, aki Jeruzsálem vénei közé tartozott, följelentette Nikanornak. Szerette honfitársait, és nagy tekintélynek örvendett. Jóságáért a zsidók atyjának nevezték. ³⁸ Mert már azelőtt is, a lázadás idején is azon volt, hogy tisztán megőrizze a zsidóságot, testét és életét elszántan kockára tette a zsidóságért. ³⁹ Nikanor most nyíltan ki akarta mutatni a zsidókkal szemben ellenséges érzületét, ezért elküldött több mint ötszáz katonát, hogy fogják el. ⁴⁰ Mert azt hitte, hogy az elfogatással súlyos csapást mér rájuk. ⁴¹ A csapatok már épp meg akarták szállni az erős házat. Erőszakkal betörték a kaput és tüzet hozattak, hogy felgyújtsák az ajtókat. Mivel minden oldalról körülzárták, a kardjába dőlt. ⁴² Inkább meghalt becsületben, minthogy a gonoszok kezére kerüljön, és nemes érzelmeihez méltatlan bánásmódban részesüljön. ⁴³ Ám a nagy izgalomban nem sikerült neki egészen jól a döfés. Közben a csapat behatolt az ajtókon. Erre gyorsan fölment a falakra és hősieen a sokaságba vetette magát. ⁴⁴ Csakhogy ez gyorsan visszahúzódott, keletkezett egy tér, s ide esett. ⁴⁵ Mivel még mindig élt, haragra gerjedve felállt, jóllehet égő sebeiből patakozott a vér. Aztán a tömegen áthatolva feljutott egy meredek sziklára. ⁴⁶ Már teljesen elöntötte a vér. De azért kitépte beleit, megragadta mindkét kezével és rádobta a tömegre. Közben kérte az élet és lélek Urát, hogy egy napon adja neki vissza. Így halt meg. 15. fejezet (2Mak15)

¹ Amikor Nikanor megtudta, hogy Júdás csapatai Szamaria helységeiben állomásoznak, azt tervezte, hogy egy szombati napon minden kockázat nélkül megtámadja őket. ² Ám azok a zsidók, akik kényszerűségből az ő seregében voltak, így beszéltek: "Ne mészárold le őket ilyen kegyetlen és embertelen módon! Légy tisztelettel a nap iránt, amelyet az szentelt meg kezdettől, aki mindent lát!" ³ Erre megkérdezte a címeres gazember: "Van hát az égben egy Hatalmas, aki a szombat megülését elrendelte?" ⁴ Azt felelték: "Maga az élő Isten parancsolta meg a hetedik nap megülését, aki az égben lakik." ⁵ De ő ellene vetette: "Ám a földön én vagyok az úr, és parancsot adok: ragadjatok fegyvert és szolgáljátok a királyt." Csakhogy megint nem sikerült neki gyalázatos tervét keresztülvinnie. ⁶ Nikanor gőgjében felfuvalkodva arra gondolt, hogy Júdás csapatain aratott győzelmére nyilvános emlékművet emel. ⁷ Ám a Makkabeus töretlenül és rendületlenül bízott az Úr segítségében. ⁸ Bátorította embereit, ne féljenek a pogányok támadásától, inkább gondoljanak arra, mennyi segítséget kaptak már az égtől. Most is bízzanak hát benne, hogy a Mindenható megadja nekik a győzelmet. ⁹ A törvény és a próféták szavaival is bátorította őket, emlékezetükbe idézte azokat a harcokat, amelyeket már megharcoltak, és így fokozta bennük a bátorságot. ¹⁰ Amikor már fölkelte bennük a lelkesedést, kiadta a parancsot, utalva a pogányok hűtlenségére és hitszegésére. ¹¹ Így nem pajzzsal és lándzsával fegyverezte föl őket, hanem találó, bátorító szavakkal. Egy hitelt érdemlő álmát is elmondta nekik, egy látomását, amelynek mindannyian örültek. ¹² Ez volt álmában a látomása: Oniászt látta, az előző főpapot, ezt a nemeslelkű, igazságos férfiút, akinek viselkedése szerény volt, a lénye csupa jóság, a beszéde pedig megfontolt, s aki ifjúságától törekedett az erényekre. Kitárta kezét és imádkozott a zsidók egész közösségéért. ¹³ Aztán megjelent Júdásnak - ugyanilyen tartásban - egy ősz hajú, pompás külsejű férfi - csodálatos méltóság övezte. ¹⁴ Oniász megszólalt és azt mondta: "Testvéreinknek ez a barátja Jeremiás, Isten prófétája. Sokat imádkozik a népért és az egész szent városért." ¹⁵ Aztán Jeremiás kinyújtotta a jobbját és átadott Júdásnak egy aranykardot. Átadáskor e szavakat intézte hozzá: ¹⁶ "Vedd Isten ajándékát, a szent kardot! Megsemmisíted vele az ellenséget." ¹⁷ Júdás nagyszerű szavai lelket öntöttek beléjük, hisz alkalmasak voltak rá, hogy fölkeltsék a bátorságot, és megerősítsék az ifjak szívét. Így elhatározták, hogy nem vernek tábor, hanem bátran támadást indítanak, és kimenetelét a szerencsére bízzák. A várost, a vallást és a templomot ugyanis veszély fenyegette. ¹⁸ Az asszonyokért és a gyerekekért, a testvérekért és a rokonokért nem aggódtak annyira. Első és legfőbb gondjuk a szent templom volt. ¹⁹ De a városban maradottak sem aggódtak kevésbé, s voltak kisebb gondban a nyílt mezőn vívandó harc miatt. ²⁰ Mindannyian várták a hamarosan elkövetkező döntő ütközetet. Az ellenség már felvonult. A sereg csatasorba állt, az elefántokat

odavezették a megfelelő helyekre és a lovasság elhelyezkedett a két szárnyon.²¹ Amikor a Makkabeus meglátta a felsorakozó hatalmas sereget, a sokféle fegyvert és a vad elefántokat, kitérte kezét az ég felé, és a csodatevő Úrhoz folyamodott. Mert tudta, hogy nem a fegyvereké a győzelem, hanem azoknak adja Isten, akiket méltónak tart rá.²² Így imádkozott: "Uram, Júda királyának, Hiszkijának idejében elküldted angyalodat, s az Szancherib táborából 185 000 férfit megsemmisített.²³ Küldd előre most is, Egek Ura, jó angyalodat, űzzék el előlünk a félelmet és a rettenetet!"²⁴ Azok rettegjenek karod erejétől, akik káromlások közepette felvonultak szent néped ellen!" Ezzel befejezte imáját.²⁵ Nikanor csapatai kürtszóval és harci dalokat énekelve vonultak fel.²⁶ Júdas és emberei imádkozva és könyörögve támadtak rá az ellenségre.²⁷ Míg kezükkel harcoltak, szívükben Istenhez imádkoztak. Isten szemmel látható segítségén örülve nem kevesebb, mint harmincötezer férfit földre terítettek.²⁸ Amikor a csata végeztével öröm közepette elvonultak, látták, hogy Nikanor is ott fekszik fegyverzetében.²⁹ Erre kiáltozás és láрма támadt. Atyáik nyelvén dicsőítették az Urat.³⁰ Júdas pedig, aki testestül-lelkestül feláldozta magát honfitársaiért, és ifjú kora óta mindig hűségesen kitartott a testvérei iránti szeretetben, kiadta a parancsot, hogy Nikanornak vágják le fejét és a kezét a karjával együtt, és vigyék Jeruzsálembe.³¹ Megérkezte után összehívta honfitársait, és a papokat az áldozati oltár elé állíttatta.³² A várőrséget is oda rendelte. Akkor megmutatta nekik az elvetemült Nikanor fejét és az istenkáromlónak a kezét, amelyet az kérkedve kinyújtott a Mindenható szentélye ellen.³³ Aztán kivágatta az istentelen Nikanor nyelvét és feldarabolva odavetette a madaraknak, a gonoszság bűnhődése jelét azonban felakasztotta a templom elé.³⁴ Az ég felé fordulva mindannyian dicsőítették az Urat ezekkel a szavakkal: "Legyen áldott, aki hajlékát megoltalmazta a gyalázattól!"³⁵ Nikanor fejét kitűzte a várra Isten segítségének mindenki számára látható és nyilvánvaló jeléül.³⁶ Aztán közös akarattal elhatározták, hogy ezt a napot nem hagyják soha megületlenül, hanem az arámul Adarnak nevezett tizenkettedik hónap 13-án, a Mardocháj napja előtti napon megünneplik.³⁷ Így zajlottak le a Nikanorral összefüggő események. Minthogy a hébereknek azóta birtokában maradt a város, bevégezem munkámat.³⁸ Ha az elbeszélés szépnek és sikerültnek bizonyult, teljesült kívánságom. De ha csak közepesre vagy gyengére sikerült is, megtettem, ami erőmtől telt.³⁹ Kár csak bort inni és ugyanígy tisztán vizet is, hiszen a bor vízzel keverve kellemes, így szerez élvezetet. Ugyanígy a művészi elbeszélés is élvezet azok számára, akik a történetekre figyelnek. Ezzel befejezem. Jób könyve

1. fejezet (Jób1)

¹ Volt Husz földjén egy Jób nevű férfi. Feddhetetlen, derék ember volt, félte

az Istent és kerülte a rosszat. ² Hét fia és három lánya született. ³ Nagy vagyona volt: hétezer juha, háromezer tevéje, ötszáz iga marhája, ötszáz szamara és számos cseléde. Így hatalmasabb volt napkelet valamennyi fiánál. ⁴ Fiai vendégséget szoktak rendezni: ki-ki a saját házában, a rá eső napon. Ilyenkor üzentek és három nővérüket is meghívták, hogy egyenek és igyanak ők is velük. ⁵ Valahányszor sorra lejártak a vendégség napjai, Jób elhívatta és megtisztította őket. Korán reggel fölkel, és égőáldozatot mutatott be mindegyikükért. Így gondolkodott ugyanis: "Hátha vétkeztek gyermekeim és szívükben káromolták Istent." Így járt el Jób minden alkalommal. ⁶ Egy napon az történt, hogy az Isten fiai fölkerekedtek, és az Úr elé járultak. A sátán is megjelent köztük. ⁷ Az Úr így szólt a sátánhoz: "Honnét kerülsz ide?" A sátán ezt felelte az Úrnak: "Szerte bebarangoltam a földet és bolyongtam rajta." ⁸ Akkor az Úr így szólt a sátánhoz: "Felfigyeltél-e szolgámra, Jóbra? Mert nincs hozzá fogható a földön: feddhetetlen, derék ember, féli az Istent és kerülte a rosszat." ⁹ A sátán azt válaszolta az Úrnak: "Talán bizony ingyen olyan istenfélő az a Jób?" ¹⁰ Nem magad emeltél-e sövényt köré, háza és minden vagyona köré? Megáldottad keze munkáját, úgyhogy birtoka egyre gyarapszik a földön. ¹¹ Csak nyújtsd ki egyszer a kezedet és nyúlj hozzá egész vagyonához! Szavamra, szemtől szemben fog majd káromolni!" ¹² Az Úr erre azt mondta a sátánnak: "Nos, kezedbe adom mindenét, amije van. Csak rá magára nem szabad rátenned a kezed." Erre a sátán eltávozott az Úr színe elől. ¹³ Egyik nap (Jób) fiai és lányai legidősebb bátyjuk házában lakomát tartottak és bort ittak. ¹⁴ Ekkor hírhozó érkezett Jóbhoz és így szólt: "A marhák szántottak, a szamarak meg mellettük legelésztek. ¹⁵ De rajtuk ütöttek a szabeusok és elrabolták őket. A szolgákat kardélre hányták, csak én tudtam elmenekülni, hogy hírt hozzak neked." ¹⁶ Még be sem fejezte mondanivalóját, máris jött egy másik, és jelentette: "Isten nyila hullott az égből, tűzvészt támasztott a juhok és a szolgák között, és elpusztította őket. Csak én tudtam megmenekülni, hogy hírt hozzak neked." ¹⁷ Még nem ért beszédje végére, máris jött egy másik, és ezt mondta: "A kaldeusok három rajba álltak, megtámadták és elhajtották a tevéket. A szolgákat kardélre hányták, csak én tudtam elmenekülni, hogy hírt hozzak neked." ¹⁸ Még be sem fejezte mondanivalóját, máris jött egy másik, és szólt: "Fiaid és lányaid lakomát tartottak és bort ittak legidősebb bátyjuk házában. ¹⁹ Hirtelen vihar kerekedett a sivatagon túlról, megrendítette a ház négy sarkát, úgyhogy rászakadt a fiatalokra és mind meghaltak. Csak én tudtam elmenekülni, hogy hírt hozzak neked." ²⁰ Jób ekkor fölkel, megszaggatta ruháját és megnyírta fejét, a földre borult és imádkozott. ²¹ Így szólt: "Mezítelenül jöttem ki anyám méhéből, és ruhátlanul térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr elvette, legyen áldott az Úr neve!" ²² Mindezek ellenére nem vétkezett Jób, és nem szólt dőreséget Isten ellen. 2. fejezet (Jób2)

¹ Történt egy napon, hogy az Isten fiai fölkerekedtek, és az Úr színe elé járultak. Közöttük volt a sátán is. ² Ekkor az Úr így szólt a sátánhoz: "Honnét kerülsz ide?" A sátán azt felelte az Úrnak: "Szerte bebarangoltam a földet és kószáltam rajta." ³ Erre az Úr megkérdezte a sátánt: "Észrevetted-e szolgálmat, Jóbot is? Mert nincs hozzá fogható a földön: feddhetetlen, derék ember, féli az Istent és kerüli a rosszat. Még mindig kitart feddhetetlenségében. Hiába ingereltél föl, hogy tegyem tönkre!" ⁴ A sátán ezt válaszolta az Úrnak: "Bőrért bőrt! Az életéért mindenét odaadja az ember, amije csak van. ⁵ Emeld csak rá kezedet, és nyúlj a csontjához és húzához! Szavamra, szemtől szemben fog majd káromolni!" ⁶ Ekkor az Úr azt mondta a sátánnak: "Nos, a kezedbe adom, csak az életét kíméld!" ⁷ A sátán eltávozott az Úr színe elől. Jóbot rosszindulatú fekéllyel sújtotta tetőtől talpig. ⁸ Ez hamuba ült, s egy cserépdarabot vett a kezébe, hogy azzal vakargassa magát. ⁹ A felesége meg így beszélt hozzá: "Még mindig kitartasz feddhetetlenségében? Átkozd az Istent és halj meg!" ¹⁰ Ő azonban így válaszolt neki: "Mint valami féleszű asszony, úgy beszélsz. Ha a jót elfogadjuk Isten kezéből, miért ne fogadnánk el a rosszat is?" Mindamellett nem vétkezett Jób az ajkával. ¹¹ Jóbnak három barátja értesült a csapásokról, amelyek rászakadtak, és eljöttek hazájukból: Elifáz Temánból, Bildád Suachból és Cofár Naamából. Megállapodtak egymás közt, hogy elmennek hozzá, kifejezik együttérzésüket és megvigasztalják. ¹² Amikor távolból ráemelték tekintetüket, nem ismerték meg. Hangos sírásban törtek ki, megszaggatták ruhájukat és hamut szórtak a fejükre. ¹³ Hét nap és hét éjjel mellette ültek a földön, és egyik sem szólt hozzá egy szót sem. Látták ugyanis, hogy igen nagy a fájdalma. 3. fejezet (Jób3)

¹ Jób ezután megnyitotta száját, s elátkozta születése napját. ² Így szólt: ³ Vesszen a nap, amikor világra jöttem, az éj, amelyen azt mondták: "Fiú fogantatott." ⁴ Igen, legyen az a nap sötétség! Az Isten odafenn ne törődjék vele, ne is ragyogjon fel annak a napnak a fénye! ⁵ Borítsa éjszaka és sűrű sötétség, nehezedjenek rá gomolygó fellegek, tartsa rettegésben nappali sötétség! ⁶ Sötétség nyelje el! Ne soroljátok az év többi napja közé, és ne számítsák be hónapok napjának! ⁷ Az az éjjel meg maradjon magtalan! Ne lásson soha hangos vigadozást! ⁸ Átkozzák el ezt az éjt a napok átkozói, akik a leviatánt ingerelni tudják! ⁹ Homály takarja el hajnalcsillagait, hasztalan várjon a világosságra! Ne láthassa meg, hogy a tavasz kinyitja szemét! ¹⁰ Mert nem zárta be előttem a méhnek ajtaját, és a kint nem rejtette el szemem elől. ¹¹ Hogy nem pusztultam el már az anyaméhben! Vagy miért nem haltam meg, mikor megszülettem? ¹² Miért fogtak föl térdek? S miért voltak emlékek, hogy

szopjam őket? ¹³ Most csöndben feküdnék és nyugodhatnék, elaludtam volna és békességem volna. ¹⁴ A királyok és a föld nagyjai közelében, akik sírhelyet építenek maguknak. ¹⁵ Fejedelmek mellett, akiknek volt aranyuk, akik megtöltötték házukat ezüstrrel. ¹⁶ Mint koraszülött, akit mielőtt élt, már elástak, volnék, mint a magzat, amely fényt sose látott. ¹⁷ Ott a gonoszok felhagynak dühükkel, és az elfáradtak nyugalmat találnak. ¹⁸ Együtt pihennek ott mind, akik foglyok voltak, nem hallatszik többé robottisztnek hangja. ¹⁹ Egyforma lesz ott a szegény és a gazdag, és a rabszolga sem függ majd urától. ²⁰ Miért hagyta világra jönni a szenvedőt, s szomorú szívűnek miért adott életet? ²¹ Várják a halált, de az bizony nem jön, jobban keresik, mint az elrejtett kincset. ²² Örülnének nagyon saját sírhalmuknak, sírjuk, ha meglelnék, felujjonganának. ²³ Útjavesztett embernek minek ily ajándék, annak, akit Isten teljesen körülzárt? ²⁴ Immár kenyeremmé vált a sóhajtozás, s mint a víznek árja, ömlik a panasza. ²⁵ Mert rám szakadt, amitől rettegettem, és amitől féltem, osztályrészem lett. ²⁶ Nincs nekem nyugalom, nincsen békességem, még meg sem nyugodtam, máris új baj ért. 4. fejezet (Jób4)

¹ Válaszolt, s így szólt a temáni Elifáz: ² Terhedre van tán, ha beszélünk hozzád? Ki tudná magába fojtani itt a szót? ³ Sokat bátorítottál, hanyatló karoknak újra erőt adtál. ⁴ Buzdító szavad a támolgyó támasza volt, az ingadozók térdét megszilárdítottad. ⁵ Most meg, hogy magad vagy bajban, ijedezel? Megütődsz, hogy terád is rád került a sor? ⁶ Nincsen bizalmaid istenfélelmedben, jámbor életedre nem mersz hagytatkozni? ⁷ Gondold meg, ment-e már valaki is tönkre ártatlanul? Becsületes embert mikor ért pusztulás? ⁸ Hányszor láttam: akik bajt szántottak, gyötrelmet vetettek, hát azt is arattak. ⁹ Isten lehelete tönkretette őket, haragjának szele elsodorta őket. ¹⁰ Ordít az oroszlán, bömböl a nősténye, mint mikor a kölyköknek kiverik a fogát. ¹¹ Pusztul az oroszlán, ha nincsen prédája, s a nőstény kölykei szétszélednek. ¹² Titokzatos szózat lopakodott hozzám, és a fülem felfogja suttogását. ¹³ Égi álomlátás tarka játékában, amikor mély álom száll az emberekre, ¹⁴ félelem fogott el s rettegettség, reszketett minden egyes tagom. ¹⁵ Valami lehelet suhant át arcomon, és az égnek állt minden hajamszála. ¹⁶ Ott állt valaki, arcát nem vettem ki, ott állt egy alak a szemem előtt, és hallottam suttogó beszédét: ¹⁷ Lehet-e az ember Isten előtt igaz? Állhat férfi tisztán alkotója előtt? ¹⁸ Azokban sem bízik, kik szolgálnak neki, angyalaiban is lel kivetnivalót. ¹⁹ Hát akkor azokban, kik viskókban laknak, kiknek alapjául a föld pora szolgál, kiket összenyomhat, akár egy molylepkét? ²⁰ Reggeltől estéig tönkreveri őket, eltűnnek örökre, és ki gondol rájuk? ²¹ Kitépik azután sátraik cövekét, így szállnak a sírba, bölcsesség híjával. 5. fejezet (Jób5)

¹ Emeld föl hangodat! Ki ad feleletet? Melyik szenthez akarsz folyamodni? ² Valóban, bosszúság marja az együgyűt, halálba kergeti haragja a balgát. ³ Láttam, hogy egy bolond gyökeret vert, de hirtelen átok szállt a tanyájára. ⁴ Fiai messze estek a jóléttől, a kapunál elnyomják őket, nincs védelmezőjük. ⁵ Amit learatnak, éhezők eszik meg, merthogy elragadja az Úr foguk elől, s szomjasok kapkodnak a javaik után. ⁶ Sohasem a földből sarjad elő a baj, nem a szántóföldön terem a szenvedés. ⁷ Az ember maga okozza a bajt, ahogy a sas keresi a magasságot. ⁸ De én azért mégis Istenhez fordulnék, ügyemet Istenem elé terjeszteném. ⁹ Ő alkotja, ami nagy s kifürkészhetetlen, csodás tetteinek se szeri, se száma. ¹⁰ Ő ad esőt a föld színére, és vízzel öntözi a tágas mezőket. ¹¹ Föl tudja emelni a megalázottakat, és jólétet ad a szomorkodóknak. ¹² A ravaszok terveit mind keresztülhúzza, üzelmeiket megghiúsítja. ¹³ A bölcseket befogja saját csapdájukba, kudarccal végződik az álnokok terve. ¹⁴ Fényes nappal is sötétségbe botlanak, tapogatnak délben, mintha éjjel volna. ¹⁵ Az elesettet megmenti szájuk hatalmától és a szegényt az erősek karjától. ¹⁶ A szegénynek így reménysége támad, a gonoszság kénytelen befogni a száját. ¹⁷ Lám, boldog az ember, ha fenyíti az Isten, ne vesd meg azért a Mindenható feddő szavát! ¹⁸ Ha sebet üt rajtad, majd be is kötözi, ha szétzúz is, meggyógyít a keze. ¹⁹ Hatszor is kiragad a szorongatásból, s hetedszerre sem hagy bajba jutni. ²⁰ Hogyha éhezelsz is, megment a haláltól, háborús időkben kardnak hatalmától. ²¹ Biztonságban vagy a nyelvnek ostorától, ha rabló közelít, akkor sem kell félned. ²² Mosolyogva nézhetsz fagyra, szárazságra, a mező vadjától nem kell megijedned. ²³ Hisz a mezőn a kő szövetséges társad, és a mező vadja békében él veled. ²⁴ Meglátod majd magad: béke lesz a sátrad, hajlékodon szemed nem lát sehol hiányt. ²⁵ Magzatod gyarapszik, magad tapasztalod, mint fűszál a földön, sokasodik sarjad. ²⁶ Mikor beérik életed, sírba szállsz, mint a búzakévet begyűjtik, ha érett. ²⁷ Kikutattuk ezt, és bizonynal így van. Így hallottuk. Te is védd jól az eszedbe! 6. fejezet (Jób6)

¹ Jób ekkor válaszolt és így szólt: ² Ha mérlegre tudnám tenni bánatomat, és minden bajomat megmérhetném, ³ tenger homokjánál nehezebbet nyomna. Azért vétettem el szavaimat. ⁴ Belém fúródtak a Mindenható nyilai, lázt hozó mérgeket felitta a lelkem. Rémségei ellenem csatasorba álltak. ⁵ Ordít a vadszamár a kövér mezőben, takarmánya előtt bög talán a bika? ⁶ Lehet-e só nélkül enni, mi ízetlen, tojásfehérjének jó talán az íze? ⁷ Irtózom még hozzányúlni is, betegségemben mégis ez az eledelem. ⁸ Ó, ha teljesülhetne kívánságom, és Isten megadná, amit úgy szeretnék! ⁹ Jó volna, ha Isten összezúzna, fölemelné kezét és megölné. ¹⁰ Nekem még akkor is vigaszomra volna, fájdalmam közepette is nagyot ugranék, hogy nem tagadtam meg a Szentnek a szavát. ¹¹ De hol vegyek erőt végső kitartáshoz? Mikor jön a vég,

hogy türelmesen várjam? ¹² Erős vagyok tán, olyan mint a szikla, talán kemény ércből jött létre a testem? ¹³ Számomra nincs többé semmi segítség, menekülésemnek minden útja zárva? ¹⁴ Aki embertársával nem érez együtt, az az Úr félelmével is szakít. ¹⁵ Testvéreim megcsaltak, mint a patak, úgy, mint a hűtlen patakoknak medre: ¹⁶ mikor a jég zajlik, zavarossá válnak, olvadó hó leve felduzzasztja őket; ¹⁷ a hőség idején aztán kiszáradnak, a nagy forráságban üres lesz a medrük. ¹⁸ Letérnek az útról (értük) a karavánok, bolyongnak a pusztán, s ott lelik végüket. ¹⁹ Tema karavánja mind utána kutat, bennük bizakodnak Sába kalmárai. ²⁰ Reményük azonban csalódássá válik, mikor odaérnek, látják, becsapódtak. ²¹ Ilyenek lettetek számomra most ti is: Látva nagy bajomat, féltek tőlem. ²² Kértem-e tőletek: "Adjatok valamit, osszátok meg velem vagyonotok, ²³ szabadítsatok ki az ellenség kezéből, váltsatok ki a zsarnok hatalmából!"? ²⁴ Okosítsatok fel, akkor majd hallgatok. Adjátok tudtomra, hogy miben hibáztam. ²⁵ Őszinte beszédem kigúnyoljátok. Vajon mit bizonyít ócsárlástok? ²⁶ Csak korholásra gondoltok ki szavakat? A kétségbeesettnek szava olyan, mint a szél? ²⁷ Még az árvára is sorsot vetnétek, a barátotokat is elárvereznétek. ²⁸ Legyetek szívesek, forduljatok felém! Szemtől szemben biztos nem hazudom. ²⁹ Forduljatok felém, de hamisság nélkül! Forduljatok felém: igazam most is áll! ³⁰ Hazudik tán nyelvem? S az inyem nem érezné-e a bűnt? 7. fejezet (Jób7)

¹ Nem szolgálat az ember sorsa a földön? Nem napszámos módján tölti el napjait? ² Olyan, mint a rabszolga, ki árnyékba vágyik, olyan, mint a napszámos, ki a bérét várja. ³ Csalódással teli hónapok jutottak részemül, keserves éjeket adtak osztályrészül. ⁴ Már mikor lefekszem, kérdezem: "Mikor virrad?" És mihelyt fölkelek: "Mikor lesz már este?" Tele vagyok kínnal egész alkonyatig. ⁵ Férgék lepik el testem, s a föld pora fedi. Összeaszalódik, s gennyezik a bőröm. ⁶ Napjaim futnak, mint takács vetélője, eltűnnek, s nyomukban nem marad reménység. ⁷ Gondold meg: életem csupán egy lehelet, szemem soha többé nem lát boldogságot. ⁸ S a szem, amely most lát, soha többé nem lát, kereső szemeddel nem találsz, nem leszek. ⁹ Mint felhő, tovaszáll, eltűnik a távolban, nem tér az vissza, kit az alvilág elnyelt. ¹⁰ Házába nem mehet soha többé vissza, és otthona nem látja soha viszont. ¹¹ Ezért én sem türtőztetem számát: beszélek lelkem gyötrelmében, s elpanaszoltam lelkemnek keservét. ¹² Tenger vagyok tán? Avagy tengeri szörny? Merthogy őrzésemre őrszemeket rendelsz. ¹³ Ha arra gondolok: vigaszt ad fekvőhelyem, ágyam majd segít viselni kínomat, ¹⁴ máris megijesztesz álmomban szörnyűmód, rémképek kergetnek újabb gyötrelmekbe. ¹⁵ "Fojts meg inkább!" - ez a kívánságom, jobb a halál, mint a sok fájdalom. ¹⁶ Eltűnök én immár, nem élek örökké, hagyj hát magamra, éltem egy lehelet. ¹⁷ Vajon mi az

ember, hogy oly nagyra tartod, arra méltatod, hogy törődj vele. ¹⁸ Hisz meglátogatod minden áldott reggel, és próbára teszed minden pillanatban. ¹⁹ Mily rég nem veszed le tekinteted rólam! Arra sem hagysz időt, hogy nyálam lenyeljem. ²⁰ Vétkeztem? Mit tettem? Mondd, emberek öre! Támadó kedvednek miért vagyok céltábla? Miért vagyok terhedre? ²¹ Miért nem bocsátod meg a bűneimet, vétkem fölött miért nem hunysz szemet? ²² Mert hogyha egyszer lefekszem a porba, hiába keresel, többé nem leszek. 8. fejezet (Jób8)

¹ Ekkor Bildád szólt és így válaszolt: ² Meddig akarsz még ily módon beszélni? Mint dühöngő vihar, szállnak szádból a szók. ³ Isten tán kiforgathatja a törvényt, visszájára fordíthatja a Mindenható az igazságosságot? ⁴ Hogyha gyermekeid vétettek ellene, a saját gonoszságuknak estek áldozatul. ^{6a} De ha te magad tiszta vagy és igaz, ⁵ keresd az Istent, és foháskodj a Mindenhatóhoz! ^{6b} Minden bizonynyal irgalmas lesz hozzád, visszaadja otthonod, mihelyt rászolgálsz. ⁷ Ha korábbi szerencséd kevés lett volna, hatalmas, nagy lesz az, amit cserébe ad. ⁸ Kérdezd a letűnt nemzedéket, vedd fontolóra az atyák bölcsességét. ⁹ Mi csak tegnapiak vagyunk, s mit sem tudunk, napjaink a földön átsuhanó árnyak, ¹⁰ de ők tanítanak s szólnak hozzád, az ő bölcsességük szülte e szavakat: ¹¹ "Ahol nincsen mocsár, terem-e nád ottan, s megnő-e a káka, ha víz nem tör elő? ¹² Javában virágzik, vágásra nem érett, és máris elszárad, előbb más füveknél. ¹³ Így járnak mind, akik feledik az Istent, az istentelen vágya csak ábránd, mit sem ér. ¹⁴ Úszó ökörnál a reménysége, póknak hálója minden birodalma. ¹⁵ Házába fogódzik, de az nem tartja, kapkod utána, de nincs semmi tartása. ¹⁶ Életnedvtől duzzad, mikor rásüt a nap, szálai egészen ellepik a kertet. ¹⁷ Kőrákáshoz köti szálai gyökerét, a kőrákás ölen élelmet talál. ¹⁸ De ha elhagyja helyét, az megtagadja: "Nem ismerlek téged, sohasem láttalak!" ¹⁹ Így halálát leli bizonynyal az úton, s máris idegenek sarjadnak a helyén. ²⁰ Isten nem veti el sohasem a jámbort, és nem fogja kézen a gonosztevőt. ²¹ Nevetéssel tölti még meg szádat, ujjongó dalokat fakaszt ajkadon. ²² Gyűlölőid meg szégyenbe öltöznek, és a gonoszok sátra megsemmisül." 9. fejezet (Jób9)

¹ Jób akkor válaszolt és így szólt: ² Igenis jól tudom, hogy a dolog így áll. Lehet Isten előtt embernek igaza? ³ Még ha összeáll is vele vitatkozni, ezer kérdés közül egyre sem ad választ. ⁴ Bölcsessége nagy és ereje hatalmas. Ki marad büntetlen, ha vele szembeszáll? ⁵ Hegyeket mozdít el és észre sem venni, hogy mivel haragszik, felforgatja őket. ⁶ A földet is kimozdítja helyéről, az oszlopai csakúgy inognak. ⁷ Ha megparancsolja, nem kel föl a nap sem, pecsétje elveszi a csillagok fényét. ⁸ Maga feszítette ki az ég sátorát, tenger

magas árját lába alá gyűrte. ⁹ Ő alkotta a Göncölszekeret, a Kaszást meg a Fiastyúkot is, s Délnek Kamaráit. ¹⁰ Kifürkészhetetlen s nagy, amit teremtett, csodálatra méltó és tömérdek. ¹¹ Nem látom, amikor elvonul mellettem, járását-kelését nem is veszem észre. ¹² Ha magával ragadja, ki tud ellenállni? Ki mondhatja neki: "Hé! Te mit akarsz itt?" ¹³ Büntetését Isten sose vonja vissza, görnyednek előtte Rahab segítői. ¹⁴ Hogy tudnék én neki feleletet adni, vele perbe szállva szavakat találni? ¹⁵ Ha igazam volna, sem tudnék mit felelni, bírám előtt inkább kegyelmet kell kérnem. ¹⁶ S ha kiáltásomra feleletet adna, akkor sem hihetném, hogy hallgat szavamra. ¹⁷ Egyetlen hajszálért a földbe tapos, sebeimet ok nélkül szaporítja. ¹⁸ Nem hagyja, hogy egy kissé lélegzethez jussak, inkább keservekkel etet jóllakásig. ¹⁹ Ha erőről van szó, akkor ő az Erős, ha a jogot nézzük, hát ki idézi meg? ²⁰ Még ha igaz volnék, akkor is elvethet, ártatlanságomban is bűnösnek ítélné. ²¹ Ártatlan vagyok? Nem ismerem magam. Életem mit sem ér, semmire sem tartom. ²² Egy azonban biztos, azért most kimondom: Bűnöst és igazat egyaránt elragad. ²³ Amikor ostora hirtelen halált oszt, neveti ártatlan emberek félelmét. ²⁴ A földet a bűnösök kezébe adta, maga fogta be bíráiának szemét. Vagy talán nem ő az? Ki volna, ha nem ő? ²⁵ Napjaim futárnál gyorsabban szaladnak, eltűnnek, s nem látnak semmi boldogságot. ²⁶ Elsiklanak gyorsan, akár a nádcsonak, vagy mint a sas, mikor lecsap a zsákmányra. ²⁷ Hiába gondolom: feledék minden bajt, derűs lesz az arcom, s vidáman kacagok. ²⁸ Tenger fájdalmam iszonyattal tölt el, jól tudom, hogy nem oldozol soha fel. ²⁹ Ha úgyis a bűnösök közt van a helyem, mit is töröm magam hasztalan. ³⁰ Ha megmosdanék is tiszta fehér hóban, ha kezem lúgban mosnám, tisztítanám, ³¹ akkor is csak szennybe mártogatnál, úgyhogy még a ruhám is megutálna. ³² Nem ember, hogy azt mondhatnám neki: "Gyere törvény elé, menjünk bíróságra!" ³³ Nincs bíró, ki köztünk igazságot tenne, ki kezét mindkettőnknek fejére tehetné. ³⁴ Ha levenné rólam büntető vesszejét, és nem kínoznának rémségei többé, ³⁵ akkor megszólalnék és nem félnék tőle, hisz saját szememben nem vagyok én ilyen.

10. fejezet (Jób10)

¹ Undorral tekintek saját életemre, szabadon hagyom, áradjon panaszom, gyötrődő lelkemet kiöntöm. ² Esengek Istenhez: Ne ítéld el! Hadd tudjam meg, miért támadtál meg! ³ Hasznod van tán abból, ha erőszakhoz nyúlsz, kezéd remekművét hogyha meggyalázod, a bűnösök terveit meg jóváhagyod? ⁴ Csak tán nincs húsból a te szemed is, hogy mint ember szokott, te is csak úgy lássál? ⁵ Napjaid hasonlóak az ember napjaihoz, s esztendeid az ember éveikhez, ⁶ hogy bűnöm keresed s kutatsz vétkem után, ⁷ noha jól tudod, hogy nem vagyok bűnös? Nem szabadít ki senki sem kezedből? ⁸ A te kezéd formált és teremtett, most meg mást gondoltál, s elpusztítasz? ⁹ Agyagból formáltál - csak

emlékezzél! -, s most újra porrá változtatnál vissza? ¹⁰ Nemde kiöntöttél, mint a tejet szokták, aztán sajt módjára hagytál megalvadni. ¹¹ Bőrbe meg húsba nem te öltöztettél, s csontokkal, inakkal nem te szóttél át? ¹² Életet, kegyelmet te adtál nekem, örködj hát éberem a lelkem fölött! ¹³ Bár elrejtetted mélyen a szívedben, tudom jól: ezt forgattad elméd rejtekében. ¹⁴ Amikor vétkezem, leskelődsz utánam, nem akarsz bűnömtől megszabadítani. ¹⁵ Hogyha bűnös vagyok, akkor jaj nekem! De nem büszkélkednék, ha igaz volnék is: jóllaktam szégyennel, nyomor italával. ¹⁶ Hogyha gőgös volnék, oroszlán módjára üldözőbe vennél, megmutatnád rajtam csodatevő erőd. ¹⁷ Újra támadást indítasz ellenem, ádáz haragodat egyre sokasítod, mindig friss csapatok szállnak velem harcba. ¹⁸ Miért hoztál elő anyámnak méhéből? Haltam volna meg, mielőtt szem látott! ¹⁹ Úgy volnék csak, mintha sose lettem volna, vittek volna sírba anyámnak méhéből. ²⁰ Éltem napjainak nem kevés a száma? Vedd le rólam szemed, hadd örüljek egy kicsit, ²¹ mielőtt elmegyek, s vissza nem térek a sötétség és az árnyék országából. ²² A sötétség honából, hol nincs semmi rend, hol a napvilág is fekete éjszaka. 11. fejezet (Jób11)

¹ Ekkor a naamai Cofár szólalt meg: ² Maradhat válasz nélkül ez a szóáradat, adhatunk igazat egy ilyen szájhősnek? ³ Hazug szavad elhallgattatja a férfiakat, nincs, ki szembeszállna gúnyos beszédeddel. ⁴ Magadról azt mondod: tiszta az életem, tiszta voltam mindig a szemedben. ⁵ Bárcsak újra szólna hozzád az Isten, megnyitná ellened ismét a száját, ⁶ s feltárná előtted a mély bölcsességet, amelyen elámul az értelem. Tudd meg: a bűnödöt kéri számon tőled! ⁷ Fel tudod tán fogni Istennek mélységét, a Mindenható tökéletességét? ⁸ Magasabb az égnél - mit tesz ennek láttán? Alvilágnál mélyebb - és a te tudásod? ⁹ Hogyha hosszát méred, a földnél is hosszabb, szélessége nagyobb, mint az óceáné. ¹⁰ Hogyha útnak indul, ki szól neki: "Állj meg!" Ha valamit elkezd, ki mondja: "Hagyd abba!" ¹¹ Tudja, hogy az ember tele hamissággal, ismeri a bűnét, azt is szemmel tartja. ¹² Észre térhet néha az üresfejű ember, és a vadszamár is szelídebbé válhat. ¹³ Nos, hozd bensődet rendbe, és terjeszd fel a kezedet! ¹⁴ Ha elveted kezedből mind, ami bűnös, és sátradbán nem adsz szállást a bűnnek, ¹⁵ fejedet akkor magasra tarthatod, lábad szilárdan áll, és nincs mitől tartanod. ¹⁶ Elfelejtet akkor sok-sok kínlódásod, úgy gondolsz majd rá, mint az elfolyt vízre. ¹⁷ Jobban ragyog az életed, mint a déli nap, és a sötétség is reggelre változik. ¹⁸ Biztonságban leszel, mert lesz reménységed, biztos fedél alatt nyugodtan pihenhetsz. ¹⁹ Ha aludni akarsz, senki sem riaszt fel, sokan lesznek, akik hízelegnek neked. ²⁰ Közben a bűnösöknek megtörik a szemük, menedékhelyüket is elveszítik, reményük csak az, hogy kilehelik lelkük. 12. fejezet (Jób12)

¹ Jób válaszolt erre és így szólt: ² Ti valóban bölcs emberek vagytok, sírba száll a bölcsesség, ha ti meghaltok. ³ Nekem is van eszem, akárcsak tinektek, én sem állok hátrább, mint ahol ti álltok. Mert ki nem tudja azt, amit ti tudtok? ⁴ Gúnynak céltáblája barátai előtt, ki az Istent hívja, hogy feleljen neki? A jámbort és igazt gúnydallal csúfolják. ⁵ Balsorsnak csúfság jár, véli a gondtalan, kiknek ingadozik lábuk, azoknak kéznél van. ⁶ A rablók sátrát békesség lakja, az istenkáromlóké meg csupa biztonság, akik az Istent kezükbe merik venni. ⁷ Kérdezd csak a barmot, az is megtanít rá, az ég madarai hirdetik majd neked. ⁸ Tanítód lesz, mi a földön csúszik-mászik, a tenger halai elbeszélnek neked. ⁹ Ki az, ki mindebből ne tudná meglátni, hogy az Isten keze teremtett mindent? ¹⁰ Kezében van minden élőlény párája, és eltető lelke az emberi testnek. ¹¹ Ne válogassa meg a fül a szavakat, mint ahogy az íny ízleli az ételt? ¹² Bölcsesség lakik a megőszült emberben, és okosság rejlik a hosszú életben. ¹³ Övé a bölcsesség és a hősi erő, nála lakik a tanács és okosság. ¹⁴ Amit összetör, többé nem épül föl, s ha valakit bezár, azt ki nem engedik. ¹⁵ A víz beivódik, hogyha elrekeszti, ha szabadon hagyja, szétárad a földön. ¹⁶ Az értelem s okosság az ő tulajdona, övé a tévelygő s félrevezetője. ¹⁷ A tanácsurakat butasággal veri, még a bírakat is bolonddá teszi. ¹⁸ Hogyha a királyok övét leoldozza, helyette kötelet csavar derekukra. ¹⁹ A papokat mezítláb járattja, a hatalmas urakat meg a porba sújtja. ²⁰ A megbízhatók ajkán megakasztja a szót, és az öregeknek az eszüket veszi. ²¹ Megvetést zúdit a nemes emberekre, és az erőseknek övét meglazítja. ²² Leleplezi, amit elrejt a sötétség, s napvilágra hozza a halál árnyékait. ²³ Népeket fölemel, aztán megsemmisít, kiterjeszti őket, aztán eltörli. ²⁴ Az ország kormányzóit megfosztja eszüktől, úttalan pusztákon hadd tévelyegjenek. ²⁵ Fény nélkül, sötétben tapogatóznak, támolyognak, mintha ittasok volnának. 13. fejezet (Jób13)

¹ Nézzétek, szememmel ezt én mind láttam, fülemmel hallottam és jól megjegyeztem. ² Amiket ti tudtok, azt mind tudom én. Nem állok semmiben hátrább, mint ti álltok. ³ De mégis beszélni szeretnék a Mindenhatóval, vitába szeretnék szállni az Istennel. ⁴ Ti csupán hazug képmutatók vagytok, orvosok egy szálig, akik mit sem érnek. ⁵ De ha legalább hallgatni tudnátok, hogyha hallgatnátok, bölcsőbbek volnátok. ⁶ Kérlek, hallgassátok meg a panaszaim, figyeljetek ajkam pörlekedésére. ⁷ Hamis beszédekkel mentitek az Istent, tán még hazudnátok is a védelmére. ⁸ Pártjára akartok talán bizony állni, Isten ügyvédjei szeretnétek lenni? ⁹ Jól vizsgálánátok-e, ha levizsgáztatna? Becsapnátok őt is, mint az embereket? ¹⁰ Kemény feddésben részesít titeket, hogyha titkos módon a személyt nézitek. ¹¹ Magas méltósága nem riaszt titeket? Nem támad bennetek láttán aggodalom? ¹² Mondásaitokat csak

hamuba írják, védősáncaitok agyagból épülnek. ¹³ Legyetek most csendben, hadd beszéljek! Aztán jöjjön, aminek jönnie kell! ¹⁴ Húsomat fogam közt magam fogom vinni, s a kezembe veszem életemnek sorsát. ¹⁵ Öljön hát meg! Úgy sincs semmi reménységem. De hogy utam igaz, azt kimutatom! ¹⁶ Hisz már ez maga is mentségemre szolgál, mert a bűnös nem mer színe elé lépni. ¹⁷ Figyeljetez tehát szavamra pontosan! Amit mondok, az hatoljon fületekbe! ¹⁸ Lám, készen állok az ítéletre, és nagyon jól tudom, hogy igazam van. ¹⁹ Ki az, aki velem perbe akar szállni? Kész vagyok hallgatni, akár meg is halni. ²⁰ Két dologtól szeretném, hogyha megkímélnél, akkor nem bújok el a színed elől. ²¹ Az egyik, hogy vedd le rólam a kezedet, ne kelljen előtted félelemben élnem. ²² Aztán szólíts, és én megfelelek neked, de én szóljak előbb, s te csak választ adj. ²³ Mekkora lehetnek bűneim, hibáim? Fedd fel adósságom s minden gonosztettem! ²⁴ Miért rejtet el arcodat előlem, miért veszel olybá, mint ellenségedet? ²⁵ Hulló falevelet akarsz ijesztgetni, kiszáradt pozdorját üldözőbe venni? ²⁶ Keserű dolgokat írsz elő számomra, ifjú botlásaim író rovásomra. ²⁷ Te zártad a lábam kalodába, minden utamat szemmel tartod, és vonást húzol a lábam körül. ²⁸ Mint a pudvás fa, szétesik életem, mint a ruhadarab, amit molyok rágnak. 14. fejezet (Jób14)

¹ Minden ember, aki anyától született, szegény a napokban, de jóllakik gonddal. ² Mint virág kinyílik, azután elhervad, eltűnik, mint árnyék, nincsen maradása. ³ Nyitva tartod te is szemedet fölötte, s bírói székedhez viszed ítéletre. ⁴ Tisztátalantól vajh születhet-e tiszta? Nem, egyetlen egy sem! ⁵ Hogyha már előre kimérted napjait, hónapjai számát meghatározta, s kijelölted célját, amit túl nem léphet, ⁶ akkor ne nézz rá, hagyd inkább magára, amíg le nem tölti idejét a szolgál. ⁷ A fában mindig marad még reménység: hogyha lenyesik is, új ágakat hajthat, zsenge hajtásai el nem maradhatnak. ⁸ És ha a gyökere elvénül a földben, és maga a törzs is elhal a talajban, ⁹ a víznek már a szaga is sarjadzásra készíti, ágakat hajt, mintha úgy ültették volna. ¹⁰ De a férfi meghal és földre dől. Elpusztul az ember. S mi lesz a sorsa? ¹¹ A tengereknek, lám, kifogy a vizük, a folyók elapadnak, kiszárad a medrük. ¹² Így az ember is, ha kidől, többé föl nem kel. Előbb pusztul el az ég is, semmint ő fölkel, előbb, mint mikor álmából fölkeltek. ¹³ Ó, bár elrejtene az alvilág ölében, elbújtatná, míg haragod elül, adná nekem időt, aztán gondolná rám! ¹⁴ Ha meghalna az ember, de föléledne újra, szolgálati időm szívesen tölteném, míg nem jön valaki, aki fölváltana. ¹⁵ Akkor szólíthatná, és én válaszolnék, akkor te is vágnál kezed műve után. ¹⁶ Megszámlálnád akkor minden lépésemet, s nem arra figyelnél, mikor lépek félre. ¹⁷ Bűnöm egy zacskóban lepecsételnéd, gonosztettem nyomát bemeszelnéd. ¹⁸ De jaj nekem! Mint ahogy a hegy összeomlik, ahogy elmozdul

helyéről a kötömb, ¹⁹ vagy a vízcsepp kivájja a sziklát, a felhőszakadás meg elmosza a földet, nem hagyysz semmi reményt az embernek. ²⁰ Végleg földre vered, ott leli halálát, arcát elmásítod, aztán elbocsátod. ²¹ Nem tudja, ha fiait tisztesség éri, gyalázatukról sem szerez tudomást. ²² Saját fájdalmait érzi csak a teste, lelke csak a maga életét gyászolja. 15. fejezet (Jób15)

¹ Temáni Elifáz válaszolt és így szólt: ² Biztos tudás nélkül beszél-e bölcs ember? Benső világát csak széllel béleli-e, ³ hogy vitázni kezdjen semmit érő szóval és mindenféle mihaszna beszéddel? ⁴ Sőt, korlátot szabsz Isten félelmének, s megszeged Isten előtt az áhítat csendjét. ⁵ Talán bűnöd teszi szádat beszédessé, és a ravaszkodók nyelvét választottad. ⁶ A saját szád és nem én ítélek el, tanúbizonyságot ajkad szól ellened. ⁷ Te születted talán az első embernek, s már a halmok előtt a világra jöttél? ⁸ Megfigyelő voltál Isten tanácsában? Minden bölcsességet magadhoz ragadtál? ⁹ Mit tudsz te, amit magunk is ne tudnánk? Értesz-e olyasmit, mi előttünk rejtély? ¹⁰ Őszek és öregek vannak itt közöttünk, akik apádnál is több napot láttak már. ¹¹ Istennek vigaszát kevésnek találod, és szavát, amely veled oly gyöngéden bánt? ¹² Miért ragad el úgy indulatod, hogy a szemed vérben forog, ¹³ és az Isten ellen fordul a haragod és minden szavad, amit kiejt a szád? ¹⁴ Vajon mi az ember, hogy tiszta lehetne, asszonyoknak szülötte igaz hogyan volna? ¹⁵ Angyalaiban sincs, látod, bizodalma, nem tiszta az ég sem a szemében. ¹⁶ Még sokkal kevésbé, ki egészen romlott, az ember, ki a bűnt, mint a vizet issza. ¹⁷ Elbeszélem neked, te meg hallgass rám, amit szemem látott, azt mondom el neked, ¹⁸ amit a bölcs emberek hirdethettek, amit apáik előlük el nem titkoltak. ¹⁹ Csak ők maguk voltak az ország urai, idegenek köztük nem kóborolhattak. ²⁰ A bűnös minden nap kínokban gyötrődik, a rövid időben, mely a zsarnoknak jut. ²¹ Ijesztő hangokat hallanak fülei, pusztulás támadhat rá még békében is. ²² Sötétségből nem mer fénybe menekülni, hisz ki van szemelve, kard fogja megölni. ²³ Sorsa, hogy keselyűk falják fel a testét, jól tudja, hogy pusztulás fenyegeti. ²⁴ A sötétség napja félelmet kelt benne, és erőt vesz rajta nyomorúság, ínség. Megragadják, mint egy harcra termett király, ²⁵ merthogy Isten ellen emelte a kezét, s szembe mert szegülni a Mindenhatóval. ²⁶ Kemény nyakkal rohant harcolni ellene és pajzsának szilárd domborulatával. ²⁷ Csupa zsír borítja egész ábrázatát, hájas kövérség tölti ki ágyékát. ²⁸ Romba dőlt városok lettek lakásává, lakhatatlan házakban talált menedéket. Amit épített magának, az mind összedőlt. ²⁹ Nem lesz soká gazdag, vagyona ingatag, és nem vet többé árnyékot a földre. ³⁰ Az égető hőség leperzseli sarját, és a viharos szél letépi virágát. ³¹ Ne reméljen sokat magas növésétől, minden szerzeménye csak megcsalja. ³² Már időnap előtt elszárad indája, és az ágai többé nem zöldülnek ki. ³³ Mint tőke, ledobja a savanyú

fürtöt, eldobja virágát, akár az olajfa. ³⁴ Terméketlen marad gonoszoknak törzse, a jogtalanság sátrát megemésztí a tűz. ³⁵ Azok, akik nyomorúságot fogannak, csupa bajt szülnek, és csak hazugság születik ölükből. 16. fejezet (Jób16)

¹ Jób ekkor válaszolt és így szólt: ² Hallottam már elég efféle beszédet. Vigasztalók vagytok ti itt egytől egyig! ³ Hiú beszédetek soha nem ér véget? Vajon mi ingerelt, hogy szembeszállj velem? ⁴ Beszélni úgy, mint ti, tudnék magam is. Ha ti volnátok az én helyzetemben, el tudnálak titeket árasztani szóval, s tudnám a fejemet ingatni miattatok. ⁵ Szavammal biztatnálak benneteket, aztán megszűnném mozgatni ajkamat. ⁶ Hisz ha beszélek is, nem szűnik fájdalmam, így, ha elhallgatok, mit veszítek akkor? ⁷ A gonoszság immár egész kimerített, hisz egész sereg volt, ami nekem esett. ⁸ Terhelő tanúként lép most föl ellenem, minden válaszában gyaláz szemtől szemben. ⁹ Haragja marcangol, s harcban áll ellenem, vicsorgatja fogát, rám, az ellenségre, szemét összehúzza szúrósan tekint rám. ¹⁰ És ellenem újra kitátják szájukat, majd megszégyenítve verik az arcomat, mindnyájan szövetkeztek ellenem. ¹¹ Isten kiszolgáltat a gonosztevőknek, a bűnösök kezébe hagy esnem. ¹² Boldogan éltem, s akkor darabokra tört, megfogta nyakamat és összezúzott, aztán céltáblának tett ki maga elé. ¹³ Csak úgy sisteregnek nyilai köröttem, és irgalmatlanul átfúrja a vesém, az epémet meg kiontja a földre. ¹⁴ Réseket üt rajtam egyre-másra, mint valami harcos, úgy támad rám. ¹⁵ Gyász jeléül ruhát varrtam a bőrömre, a szarvamat meg befúrtam a porba. ¹⁶ A sírástól vörös lett az arcom, halálnak árnyéka ül a pillámon, ¹⁷ jóllehet gonoszság nem tapad kezemhez, és egészen tiszta az imádságom. ¹⁸ Föld, ne föld be a véremet! Kiáltásom ne találjon nyugtot! ¹⁹ Nézzétek, még most is ott az égben a tanúm, eskümnek kezese él még a magasban. ²⁰ A kiáltásom szól mellettem Isten előtt, míg színe előtt hullnak a könnyeim. ²¹ Igazoljon embert Isten ellenében, szóljon a férfi mellett barátjával szemben! ²² Mert hiszen kevés a jövő évek száma, s elmegyek az úton, hol nincs visszatérés. 17. fejezet (Jób17)

¹ Összetörött immár énbennem a lélek, és miattam gyűlnek egybe a sírásók. ² Valóban, gúnyolódók céltáblája lettem, s azt kell egyre néznem, hogyan civakodnak. ³ Tégy le óvadékot értem önmagadnál! Ki volna más, ki értem kezességet vállal? ⁴ Szívüket bezártad, nincs bennük belátás, azért egyetlen kéz föl nem emelkedik. ⁵ Zsákmányt osztani barátokat hívnak, saját gyermekeik szeme meg eleped. ⁶ Gúnydalok tárgyává tettek a nép előtt, olyan ember lettem, akit szembeköpnék. ⁷ Szemem homályossá válik bánatomban, tagjaim sorvadnak, mint árnyék, olyanok. ⁸ Ezért a jámborok szörnyülködnek, és a bűnös miatt háborognak a tiszták. ⁹ De az igaz mégis hű marad útjához, kinek

keze tiszta, gyarapszik erőben. ¹⁰ Rajta hát! Lépjetek közelebb mindnyájan! De hisz nem találok bölcsét közöttetek! ¹¹ Napjaim elenyésznek, terveim meg egyre távolabb kerülnek, a szívem rostjait szétmarcangolták. ¹² "A napnak kitér az éj - így szokták mondani -, közel a fény, amely elúzi a sötétséget." ¹³ Alvilágban lakni, ez a reménységem, ágyamat megvetni, ott a sötétségben. ¹⁴ Síromhoz így szólok: "Az apám vagy nékem!" A férgekhez meg: "Anyám, s nővéreim!" ¹⁵ Hol marad számomra még bármi reménység, ki leli meg - a boldogságomat? ¹⁶ Velem együtt leszállnak az alvilágba, és együtt süllyedünk a porba. 18. fejezet (Jób18)

¹ Válaszul így beszélt a suachi Bildád: ² Mikor teszel végre pontot beszédedre? Azt gondolod tán, hogy nem merünk szólni? ³ Miért hasonlítasz az állatokhoz minket, miért vagyunk szemedben oktan állatok? ⁴ Ha szétmarcangolod magad haragodban, néptelenedjék el miattad az ország? Mozduljanak el tán helyükről a sziklák? ⁵ Bizony hogy kialszik a bűnösnek fénye, tüzének lángja nem világít többé. ⁶ Sátorában sötétségre változik a fény, kialszik a lámpa, amely fölötte függ. ⁷ Szilárd léptei elbizonytalanodnak, csapda lesz számára a saját terve. ⁸ Mert hálóba bonyolódik a lába, és amikor jár-kel, fonadékra lépked. ⁹ A hurok megfogja a sarkát, köréje meg pányva csavarodik. ¹⁰ A háló, mi megfogja, el van rejtve útján, és a földre téve készen a kelepce. ¹¹ Félelmek támadnak rá körös-körül, lába nyomában mögötte vonulnak. ¹² Útjain az éhség szegődik társául, s kész a veszedelem elgáncsolására. ¹³ A bőrét betegség rágja és emészti, és korai halál nyeli el tagjait. ¹⁴ Elúzik sátrából, melyben bizakodott, kergetik egész a félelem királyáig. ¹⁵ Aztán a sátorában Lilit telepszik meg, s kénnel szórják be a helyet, ahol lakott. ¹⁶ Alul elszáradtak már a gyökerei, fönt meg az ágai lettek szárazak. ¹⁷ Még az emléke is eltűnik a földről, nem marad fenn neve az utcákon. ¹⁸ Sötétbe taszítják a világosságról, és elüldözik a földkerekségről. ¹⁹ Népe között nem lesz fia-unokája, nem marad utána legelőin senki. ²⁰ Napja miatt félnek napnyugat fiai, kelet fiait meg iszonyat fogja el. ²¹ Ilyen sorsra jut biz" a gonosz lakása, annak lakóhelye, ki nem féli az Istent. 19. fejezet (Jób19)

¹ Jób akkor válaszolt és így szólt: ² Meddig akartok még gyötörni, kínozni, beszédetekkel egyre marcangolni? ³ Lám, már tízszer is kicsúfoltatok. Hát nem szégyellitek, hogy így rám törtök? ⁴ Még akkor is, ha hibáztam volna, és ha bűnömben megátalkodnék, ⁵ csakugyan arra törekedtek, hogy fölém kerüljete, és gyalázatomat szememre vessétek? ⁶ Ismerjétek el, hogy Isten alázott meg, és ő volt, aki körülvelt hálójával. ⁷ Ha erőszak miatt kiáltok, nem felel, és ha segítségért, akkor nincs igazam. ⁸ Áthatolhatatlan gátat emelt elém, és az ösvényemre sötétséget vetett. ⁹ Levetette rólam ünneplő ruhámat,

fejemről elragadta koronámat. ¹⁰ Megtört körös-körül, hogy belepusztulok, kitépte reményem, ahogy a fát szokták. ¹¹ És fölszította ellenem haragját, úgy tekint rám, mintha ellensége volnék. ¹² Egyesült erővel jönnek seregei, ellenem sáncokat hánynak, és a sátorom körül táboroznak. ¹³ Testvéreim távol tartják magukat tőlem, barátaim egészen elidegenedtek. ¹⁴ Akik közel voltak és ismertek, mind elmaradtak, házam vendégei mind elfelejtettek. ¹⁵ Még a szolgálók is idegennek néznek, csak valami jöttment vagyok a szemükben. ¹⁶ Szolgámat ha hívom, nem ad feleletet, úgy kell kérlelnem kedveskedő szóval. ¹⁷ Feleségem rossznak tartja leheletem, szagomat büdösnek érzik testvéreim. ¹⁸ Még a gyerekek is megvetnek, kicsúfolnak, amikor fölkelek. ¹⁹ Menekülnek tőlem, akikkel barátkoztam, akiket szerettem, ellenséggé lettek. ²⁰ És a bőröm alatt elpusztul a húsom, csontjaim csupaszok, mint valami fogak. ²¹ Könyörüljete meg rajtam, barátaim, mert utolért az Istennek keze. ²² Miért üldöztök ti is, akárcsak az Isten? Nem tudtok már végre jóllakni hússal? ²³ Ó, bárcsak fölírná szavaim valaki, följegyeznék őket egy táblára! ²⁴ Ó, bár vasvésővel, aztán íróónnal örökre bevésnék őket a sziklába! ²⁵ Tudom jól, él ügyem szószólója, ő lép majd föl utoljára a földön. ²⁶ Hogyha fölbredek, maga mellé állít, és meglátom még testemből az Istent. ²⁷ Látni fogom, s ő a pártomon lesz, kit szemem lát, az nem lesz majd idegen, vágyódás tölti el veséimet. ²⁸ Ti azt gondoljátok: "Hogyan üldözzük, hogy leljük meg benne a dolog gyökerét?" ²⁹ De a kard életől mégiscsak féljete, mert a bűnök ellen harcra kél a harag. Vegyétek észbe: Él még az ítélő! 20. fejezet (Jób20)

¹ Naamai Cofár válaszolt és így szólt: ² Elmém erre válaszolni kíván, nagy bennem emiatt a nyugtalanság. ³ Hallom, szégyenszemre megdorgálnak, s szél ad feleletet meggyőződésekre. ⁴ Ősidóktól fogva tudod te ezt talán, amióta ember lakozik a földön? ⁵ Álnok ujjongása biz" nem tart sokáig, bűnös kéjelgése csak egy pillanatig. ⁶ Még ha büszkesége az égig érne is, és ha a felhőket verné is a feje, ⁷ akárcsak a ganéj, eltűnik örökre, és akik látták, megkérdezik, hová lett. ⁸ Mint álom eltűnik, meglelni nem lehet, éjjeli látomás módján elenyészik. ⁹ A szem, amely látta, most már nem láthatja, nem pillanthatja meg többé az otthona. ¹⁰ A szegények kárát fiai térítik, gyermekei szerzik vissza a vagyonát. ¹¹ Akármilyen ifjú, s erős még a csontja, mégis vele együtt leroskad a porba. ¹² Hogyha a gonoszság édes is szájában, úgyhogy a nyelve alatt rejtegeti, ¹³ s csínján bánik vele, el nem ereszti, ínyéhez szorítja, úgy tartogatja, ¹⁴ beleiben mégis mássá lesz az étel, kígyóméreggá válik bensejében. ¹⁵ Gazdagságot zabált, most aztán kihányja, testéből az Isten újra kihajtja. ¹⁶ Vipera mérge volt, mit magába szívott, és ami megöli, kígyó fullánkja lesz. ¹⁷ Nem nézhet vidáman olajpatakokra, sem a tejjel-mézzel tele folyamokra. ¹⁸ Visszaadja, amit nyert, nincsen öröme, s mit kufárkodva

szerzett, annak sem örül. ¹⁹ Mert romba döntötte a szegény kunyhóját, s bár nem ő építette, elvette a házat. ²⁰ Mivel sose tudott betelni a gyomra, nem mentheti meg semmiféle kincse. ²¹ Zabáló kedvétől semmi sem menekült, ezért boldogsága sem tart soká. ²² Noha gazdag, nélkülözést szenved, és nyomorúságnak súlya szakad rá. ²³ Haragjának tüzeit küldi rá az Isten, nyilai hullanak rá, mint a záporosó. ²⁴ Hogyha elkerüli a vasfegyvereket, akkor egy acélból való íj döfi át. ²⁵ A nyílnak vesszeje kiáll a hátából, mint a villám, áthatol epéjén a hegye. Elárasztják a reá váró szörnyűségek, ²⁶ eltesznek számára minden sötétséget. Olyan tűz emészti, amit nem gyújtott senki, és föléget mindent, ami van sátrában. ²⁷ Az egek derítenek fényt a bűneire, fölkel ellene az egész földkerekség. ²⁸ Házát az áradat magával ragadja, a haragnak napján elsodorja. ²⁹ Ezt a sorsot szánta Isten a gonosznak, ez az öröksége, mit Isten ad neki. 21. fejezet (Jób21)

¹ Jób akkor válaszolt és így szólt: ² Most hát hallgassatok szómra figyelmesen, ebben álljon mostan a vigasztalástok. ³ Hogyha elviseltek, akkor hát szólok, aztán ha szóltam, ám gúnyolódjatok. ⁴ Emberek ellen szól tán panaszom? Miért is ne volna fogytán a türelmem? ⁵ Forduljatok felém! És szörnyülködjetek! Szátokat tapassza be a kezetek! ⁶ Mikor rágondolok, biz" felháborodom, és egész testemet iszonyat fogja el. ⁷ Miért maradnak a gonoszok életben? Magas kort érnek meg erő- s egészségben. ⁸ Jó erőben állnak előttük fiaik, szemük előtt virul minden sarjadékuk. ⁹ Házuk biztonságban minden veszély ellen, Isten verő botja sose éri őket. ¹⁰ Fedez a bikájuk, s nem terméketlen, tehenük megellik, nem vetél el soha. ¹¹ Fiaikat, mint a nyáját, szabadon engedik, és szarvasként ugrálnak gyermekeik. ¹² Énekelnek a dob- és citeraszóhoz, a furulya hangjára meg ujjonganak. ¹³ Boldogság közepette töltik napjaikat, békességgel szállnak le az alvilágba. ¹⁴ Bár kérték az Istent: "Maradj tőlünk távol! Nem akarunk tudni semmit útjaidról! ¹⁵ Vajon ki a Mindenható, hogy szolgáljunk neki, s mi haszonnal járna hozzá imádkozni?" ¹⁶ Nem saját kezükben van a szerencsájuk? Gonoszoknak terve távol esik tőle. ¹⁷ Hányszor alszik ki a gonoszoknak fénye? Hányszor borítja el őket veszedelem? Hányszor pusztítja el mérgesen vagyonuk? ¹⁸ Legyenek olyanok, mint a pozdorja a szélben, vagy mint a pelyva, mit a vihar kerges? ¹⁹ Fiainak tartogatja Isten a büntetést? Neki fizessen meg, hogy megemlegesse! ²⁰ Saját szeme lássa boldogtalanságát, neki kelljen inni a Mindenható haragjából! ²¹ Mit törődik vele, mi lesz háznépével, ha hónapjainak már betelt a számuk. ²² Istent akarja tán oktatni valaki, aki ítélkezik az angyalok fölött is? ²³ Az egyik, mikor meghal, boldogság övezi, nincsen semmi gondja és egészen nyugodt. ²⁴ Pattanásig feszül ágyéka a hájtól, csontjának veleje jól át van itatva. ²⁵ A másik, mikor meghal, keserű a szíve:

soha életében nem volt része jóban. ²⁶ Mind a ketten együtt fekszenek a porban, és együtt lepi el őket a rothadás. ²⁷ Látjátok, tudom jól, miket gondoltok, és azt a tervet is, mit ellenem szóttok. ²⁸ Biztos gondoljátok: Hol a nagyúr háza, és hol található a gonoszok sátra? ²⁹ Vándor utasoktól nem kérdeztétek vagy nem értettétek meg a jeleiket? ³⁰ "A bűnöst megkímélte a romlás napjáig, de haragjának napján elragadja." ³¹ Ki veti szemére az élete módját, az üzelmeiért ki fizet meg neki? ³² Díszes kísérettel viszik sírjába, és gondját viselik a sírhantjának. ³³ Könnyűnek találja a völgy kavicsait, és felvonul mögötte az egész világ. ³⁴ Csupa hiúsággal hogy vigasztalnátok? Végül is csak csalás, amit válaszoltok. 22. fejezet (Jób22)

¹ Temáni Elifáz válaszolt és így szólt: ² Hajthat-e az ember hasznát az Istennek? Akinek esze van, csak magának használ. ³ Mit használ az a Mindenható, hogyha jámbor vagy, vajon mit nyer vele, ha utad büntelen? ⁴ Csak nem azért büntet, hogy az Istent féled, emiatt talán nem száll veled perbe? ⁵ Vajon nem (elég) nagy a romlottságod, és a bűnösséged nem végtelen tán? ⁶ Ingyen szedtél zálogot atyádfiaitól, a meztelen szegénynek elvetted ruháját. ⁷ A szomszéd embernek nem kínáltál vizet, s az éhezőtől megtagadtad a kenyeret. ⁸ A szegényt kiforgattad minden földjéből, és a tekintélyes most lakhat rajta. ⁹ Üres kézzel küldted el az özvegyeket, az árváknak meg összetörted a karjuk. ¹⁰ Ezért fognak körül kötelékek, és ezért tört rád hirtelen rettegés. ¹¹ Elsötétült a fény, úgyhogy nem látsz többé, elborított a vizek áradata. ¹² Tán nem odafent van az Isten az égben? És talán nem látja a csillagok fejét? ¹³ Épp mert odafent van, szóltál: "Mit tud az Isten? Felhőtakarón át tud-e ítélni?" ¹⁴ Felhők takarják el azért, hogy ne lásson, ott fönt jár-kezel az égi körökön." ¹⁵ Régmúlt idők útját akarod tán járni? Az istentelen embereknek útját, ¹⁶ akiket időnap előtt elragadott; akiknek alapját víz öntötte el, ¹⁷ akik azt mondták Istennek: "Távozz tőlünk! Hisz mit tehet ellenünk a Mindenható?" ¹⁸ Mégis minden jóval megtöltötte házuk. S a gonoszok szíve távol marad tőle. ¹⁹ A jámborok látták és örültek neki, a tiszta szívű meg kinevette őket: ²⁰ "Valóban, a hatalmuk odavan, tűz emésztette föl a hagyatékuk." ²¹ Légy újra jó hozzá és élj békefényben, és megint boldogság lesz az osztályrészed. ²² Fogadd el szájából a tanítását, szavait véd be mélyen a szívedbe! ²³ Hogyha alázattal visszatérsz az Úrhoz, és az álnokságot kiűzöd sátradból, ²⁴ ha az aranyércet csak pornak tekinted, Ofir aranyát csak patak kövének, ²⁵ akkor a Mindenható lesz majd az aranyérced, a tündöklő, ragyogó ezüstrudad. ²⁶ Örömedet leled akkor majd az Úrban, és fölemelheted Istenhez az arcod. ²⁷ Meghallgat majd, ha hozzá fohászkodol, és a fogadalmadat beválthatod. ²⁸ Sikerre segíti, amibe belefogsz, és felragyog a fénye ösvényeiden. ²⁹ Megtöri a hatalmasok gögjét, s az alázatosoknak segítséget

nyújt. ³⁰ Biztonságos helyre viszi a bűntelent, kezének tisztasága lesz a megmentője. 23. fejezet (Jób23)

¹ Erre Jób válaszolt és így szólt: ² Panaszom még ma is keserűen hangzik, súlyosan ránehezül keze sóhajomra. ³ Ó, legalább tudnám, merre találok rá, hogyan juthatnék el a trónusa elé! ⁴ Magam képviselném előtte ügyemet, s bizonyítékokkal volna tele a szám. ⁵ Legalább megtudnám, mit válaszol, és amit mond, azt elfogadnám. ⁶ Egész hatalmával perelne velem? Nem! De legalább meghallgatna. ⁷ Igaz ember szállna vele perbe, a magam perében győzelmet aratnék. ⁸ Ha keletre nézek, akkor nincsen ott, s ha nyugatra megyek, arra sem látom. ⁹ Akkor sem látom, ha északon keresem, s ha délre fordulok, nem látom ott sem. ¹⁰ De hisz ismeri mind az útjaimat, és ha próbára tesz, aranynak minősít. ¹¹ Lépésről lépésre követte a lábam, megtartottam útját, nem tértem el tőle. ¹² Nem távolodtam el ajka parancsától, szájának szózatát keblemben őriztem. ¹³ Amit határoz, ki tud azon változtatni? Keresztülvisz mindent, amit csak akar. ¹⁴ Így a sorsomat is beteljesíti. Sok efféle dolgot forgat elméjében, ¹⁵ azért rettegek úgy a színe előtt. Ha csak rágondolok, máris megborzadok. ¹⁶ Isten volt, ki hagyta szívem elcsüggedni, félelemmel töltött el a Mindenható. ¹⁷ Mert elrejt előle a sötétség, előlem meg homály fedi el a jelenlétét. 24. fejezet (Jób24)

¹ Miért nem ad időt a Mindenható, és miért nem látják meg barátai a napjait? ² A gonoszok eltolják a mezsgyekövet, a pásztort és a nyáját megrabolják. ³ Az árvától elhajtják a szamarát, s elviszik zálogba az özvegy tehenét. ⁴ A szegény embert leszorítják az útról, mindnyájan elbújnak a föld szegényei. ⁵ Mint a vadszamarak, mennek a pusztába - gyermekük éhsége űzi őket oda -, kiaszott pusztában élelmet keresnek. ⁶ A mihaszna ember földjét learatják, ők szüretelik le a gonosz szőlejét. ¹⁰ Meztelen járnak, szinte ruha nélkül, és éhesek, mikor kévéket vonszolnak. ¹¹ Malomkövük sincsen olajat préselni, kádakat taposnak, mégis szomjúhozna. ⁷ Meztelen alusznak, minden ruha nélkül, és ha hideg van is, nincsen takarójuk. ⁸ Rájuk zúdul az eső a hegyekből, jobb menedék híján sziklához lapulnak. ⁹ Az árváktól is elrabolják földjüket, elveszik zálogba a szegény köntösét. ¹² A városból éghatol a félholtak szava, és a meggyötörtek lelke fölkiált, de az Isten néma marad panaszukra. ¹³ Mások is ellene vannak a világosságnak, azok, akik nem ismerik az útjait, és nem maradnak meg az ösvényein. ¹⁴ Fölkel a gyilkos a sötét éjszakában, s megöli a szegényt és a nyomorultat. Tolvaj ólálkodik éjszaka idején, ^{16a} betör a házakba, amikor sötét van. ¹⁵ Az alkonyatot lesi a házasságtörő. "Nem lát meg senki sem" - gondolja magában, s eltakarja arcát, fátyolt borít rá. ^{16b} Mikor nappal van, akkor bezárkóznak, nem akarnak tudni

a világosságról. ¹⁷ Mindnyájuknak borzalom a reggel, mert a félelmeit megtapasztalják. ¹⁸ A világosság elől gyorsan elmenekül, s nem veszi az irányt a magaslatok felé. Átkozott a birtokrésze a földön. ¹⁹ Hőség és szárazság nyeli el a vizét, maradék búzáját az aszály emészti meg. ²⁰ Felejtse el még az anyja méhe is! A nevére úgysem gondol többé senki. Törjön ketté, mint a fa, vesszen a gonoszság! ²¹ Gyötörte a meddőt, ki nem szült gyermeket, és nem tett jót sose az özvegyel. ²² Hatalma hosszú életet ad az erősnek, talpára áll újra, ki élni nem remélt. ²³ Biztonságot ad, ha bízik benne, a szeme örködik ösvényei fölött. ²⁴ Egyszer emelkedik, aztán meg letűnik, elhervad, mint a sósfű, amelyet gyűjtenek, éppen úgy levágják, mint a kalászt. ²⁵ Vagy talán nem így van? Ki tud megcáfolni? Ki tudja semmivé tenni beszédemet? 25. fejezet (Jób25)

¹ A suachi Bildád válaszolt és így szólt: ² Annál a hatalom, annál a borzalom, ki a magas égben fenntartja a békét. ³ Van-e szám számba venni a seregét, s van-e menekvés a támadása elől? ⁴ Isten előtt lehet-e embernek igaza, asszonynak szülötte ragyoghat-e tisztán? ⁵ Nézd, a hold sem fénylik elég fényesen, még a csillagok sem tiszták a szemében. ⁶ Még sokkal kevésbé az ember, a pondró, embereknek fia, ez a féreg! 26. fejezet (Jób26)

¹ Jób akkor válaszolt és így szólt: ² Sokat segítettél a tehetetlen, az erőtlen karnak támaszul szolgáltál; ³ jó tanácsot adtál a tudatlannak, és nagy bölcsességről tettél bizonyosságot! ⁴ De kinek nyilatkoztattad ki a szavad? És kinek a lelke szólt belőled? ⁵ Összerezzenek még az árnyak is, megijed a víz is, s mind, ami benne él. ⁶ Előtte az alvilág mezítelen fekszik, nincsen eltakarva. ⁷ Északot feszíti az üresség fölé, és a semmi fölé a földet függeszti. ⁸ Ő sűríti össze a vizet felhőkbe, s nem szakad el alattuk az ég boltozata. ⁹ Ő az, aki elfödi a telihold arcát, felhőtakaróját fölé borítja. ¹⁰ A vizek színe fölé egy kört rajzol, ott, hol a sötétség a fénnel határos. ¹¹ Az ég oszlopai inogni kezdenek, reszketnek korholó szavától. ¹² Ereje fölkorbácsolja a tengert, bölcsessége Rahab fölé kerekedik. ¹³ Hogyha rálehel, újra ragyog az ég, és a fürge sárkányt átdöfi a keze. ¹⁴ De ez mind csak szegélye útjának, suttogó szavakat hallottunk csak tőle! Eget rázó tetteit ki tudja felfogni? 27. fejezet (Jób27)

¹ Jób folytatta beszédét és így szólt: ² Amint igaz, hogy él az Isten, ki elvette igazam, s a Mindenható keserűvé tette a szívem, ³ addig, amíg csak lélegzet van bennem, s Isten lehelete van az orromban, ⁴ ajkam álnokságot addig biztos nem szól, sem a nyelvem nem mond hazugságot. ⁵ Távol legyen tőlem, hogy nektek helyeseljek, ártatlanságomat nem adom fel holtig. ⁶ Igazamhoz ragaszkodom, nem mondok le róla. Egyetlen napomért sem szégyenkezik

szívem. ⁷ Ellenségeim jussanak a gonoszok sorsára, ellenfeleim meg a bűnösökére! ⁸ Mit remél a bűnös, mikor imádkozik, mikor fölemeli lelkét az Istenhez? ⁹ Talán meghallgatja kiáltását Isten, amikor majd balsors szakad a nyakába? ¹⁰ Örömét leli-e a Mindenhatóban, és mindig segítségül hívhatja az Istent? ¹¹ Elétek tárom az Isten tetteit, a Mindenható terveit nem tartom titokban, ¹² hiszen magatok is mindnyájan láttátok. Miért tápláltok tovább is hiú reménységet? ¹³ Ezt a sorsot szánta Isten a gonosznak, ezt adta örökségül a Mindenható a zsarnoknak. ¹⁴ Ha sok is a fia, kard várja őket, és nem lakhatik jól kenyérrel a sarjuk. ¹⁵ Maradékaikat pestis viszi sírba, és az özvegyeik nem tartanak gyászt. ¹⁶ Ha ezüstöt halmoz fel, mintha csak por volna, a ruhát csak sárnak rakja csomóba. ¹⁷ Ő csak gyűjtögeti, de fel a jámbor ölti, az ezüstjét meg a tiszta öröklí. ¹⁸ Házát, mint a pók a hálóját, úgy építette, olyan az, mint a csósz csinálta kunyhó. ¹⁹ A gazdag lefekszik, nem kezdi el újra, felnyitja a szemét, és már semmi sincs meg. ²⁰ Nappal, mint az árvíz, bajok zúdulnak rá, elfújja éjszaka a viharok szele. ²¹ Keleti szél viszi, nincsen maradása, elsöpri onnét, ahol a lakóhelye volt. ²² Irgalmat nem ismerve nyilakat szór rá, menekülnie kell a hatalma elől. ²³ Kezüket összecsapva tapsolnak fölötte, és saját házából utána piszelegnek. 28. fejezet (Jób28)

¹ Van hely, ahol ezüstöt találnak, olyan hely is akad, hol aranyat mosnak. ² Föld mélyéről hozzák felszínre a vasat, és a kövekből rezes olvasztanak. ³ Véget vet az ember (lenn) a sötétségnek, azután feltúrja utolsó zugáig a sziklakőzetet - addig éjszaka borult rá. ⁴ Lámpás emberek kifúrják az aknát, úgy csüngenek ottan, lábuk elfelejtve, emberektől távol lebegnek (az űrben). ⁵ A kenyérgabona sarjadzik a földből, noha lent alatta tűzzel robbantanak. ⁶ Sziklatömbben van a zafír lelőhelye, de még aranypor is található benne. ⁷ Olyan ösvény ez, hogy keselyű nem látja, a héja szeme sem tudja kifürkészni. ⁸ A büszke vad sem veszi arrafelé útját, nem járt arra még soha oroszlán. ⁹ Az ember ráteszi kezét a kövekre, egész alapjukig dűl a hegyeket. ¹⁰ Áttöri a sziklát és tárnát nyit benne, sok-sok drágaságot láthat ott a szeme. ¹¹ Felkutatta már a folyóknak forrását, és sok rejtett dolgot napvilágra hozott. ¹² De hát a bölcsesség - ez vajon honnét van, és az értelemnek hol a lelőhelye? ¹³ Odavivő utat nem ismer az ember, élők országában nem lehet meglegelni. ¹⁴ Az ősvizek azt mondják: nem lakik bennünk, a tenger megvallja: nálam sincs lakása. ¹⁵ Arannyal nem lehet érte megfizetni, és a színezüst sem elég nagy ár érte. ¹⁶ Nem lehet megvenni ofiri aranyért, sem ritka ónixért, sem pedig zafírért. ¹⁷ Nem érhet föl vele sem arany, sem üveg, aranyedényért sem lehet becserélni. ¹⁸ A korallt és kristályt ne is említsük, a bölcsesség ára drágább a gyöngynél. ¹⁹ Nem olyan értékes a kusi topáz sem, de még színarannyal sem mérhető össze. ²⁰ Honnan is származik tehát a bölcsesség, és az értelemnek hol

a lelőhelye? ²¹ Fátyol takarja minden élő előtt, el van rejtve az ég madarai előtt. ²² Maga az alvilág és a halál is vallja: mi csak hallomásból tudunk róla. ²³ Egyedül az Isten ismer hozzá utat, egyedül ő tudja, hol a lelőhelye. ²⁴ [Mert a szeme ellát a Föld határáig, ő mindent lát, mi az ég alatt van.] ²⁵ Amikor a szélnek megszabta a súlyát, és a vizeket mércéjével mérte, ²⁶ amikor az esőnek korlátot szabott, és a mennydörgések útját kijelölte, ²⁷ akkor volt, hogy látta, a súlyát lemérte, megvizsgálta és lehatolt mélyére. ²⁸ Az embernek akkor csupán ennyit mondott: "Az Isten félelme, lásd, ez a bölcsesség, az okosság meg: kerülni a bűnt." 29. fejezet (Jób29)

¹ Jób folytatta beszédét és így szólt: ² Ó, ki hozza vissza a régmúlt hónapokat, a napokat, amikor Isten oltalmazott? ³ Mikor szövétneke fénylett fejem fölött, fényénél hatoltam át a sötétségen. ⁴ Bárcsak újra látnám őszöm napjait, mikor Isten védte sövénnnyel sátram. ⁵ Amikor még nálam lakott az Úr, és körülvelt gyermekeimnek serege. ⁶ Amikor tiszta tejben mostam a lábam, és olajpatakok folytak a sziklából. ⁷ Amikor fölmentem a városkapun át, és a piactéren helyet foglaltam; ⁸ mihelyt megláttak, az ifjak félreálltak, az öregek felálltak, s állva maradtak. ⁹ A főemberek meg félbehagyták szavuk, a szájukra rátették kezüket. ¹⁰ Az előkelők is visszafogták hangjuk, nyelvük odatapadt szájuk padlásához. ¹¹ Meghallgattak és váraakoztak rám, csöndben figyeltek, hogy hallják tanácsom. ¹² A beszédemre választ nem is adtak, felülről lefelé csurgott a szavam. ¹³ Úgy váraakoztak rám, mint nyári záporra, tavaszi esőért liheg így a szájuk. ¹⁴ Rájuk mosolyogtam, hogyha elcsüggedtek, arcom sugárzását nem törhették meg. ¹⁵ Megszabtam útjukat és vezérük voltam, mint valami király, trónoltam körükben, és ahová tetszett, vezethettem őket. ¹⁶ A fül, amely hallotta, boldognak hirdetett, engem dicsért a szem, amelyik láthatta: ¹⁷ hogyha kért, felkaroltam a szegényt, meg az árvát is, ha nem talált gyámolt. ¹⁸ A veszni indulónak rám szállt áldása, s az özvegy szívébe is örömet loptam. ¹⁹ Az igazságosságot ruhaként viseltem, jog és igazság volt köntösöm, süvegem. ²⁰ A vaknak úgy szolgáltam, hogy a szeme voltam, a sántának meg én voltam a lába. ²¹ A szegény embereknek atyjuk voltam, s jövevények ügyét rendjén kivizsgáltam. ²² Az istentelenek agyarát kivertem, foguk közül téptem ki a rablott holmit. ²³ Így szóltam magamban: "Büszkén halok meg, olyan magas korban, akárcsak a pálma. ²⁴ Gyökerem a víznek álljon mindig nyitva, és az ágaim közt harmat éjszakázzon! ²⁵ Dicsőségem legyen egyre ifjabb, és mindig újuljon meg kezemben az íj!" 30. fejezet (Jób30)

¹ De most kinevetnek a nálam ifjabbak, akiknek az apját arra sem méltattam, hogy juhászkutyámnak megfogadjam. ² Mit ért volna nekem kezüknek ereje?

Eltűnt már belőlük az erőnek telje. ³ Nélkülözés, éhség felőrölte őket, hiszen a pusztá gyökereit rágták, meg a bozótot a vadon sivatagban. ⁴ A sósfüvet szedték s a bokrok levelét, a rekettye gyökere volt a kenyérük. ⁵ A közösség köréből kutasztják őket, s kiabálnak rájuk, mint a tolvajokra. ⁶ Szörnyű barlangokban kénytelenek lakni, porral telt odúban, sziklaüregekben. ⁷ Tüskebokrok közül hallik kiáltásuk, csalánbokrok alatt kuporognak együtt. ⁸ És a gyermekeik: rettenetes fajzat, nép, melynek neve sincs, ország száműzöttje. ⁹ És ezeknek lettem most én gúnydalává, ezeknek szolgálók beszédjük tárgyául. ¹⁰ Undorodnak tőlem és távol maradnak, és nem áttallanak arcomba köpködni. ¹¹ Mert fellazította íjam, s meghajlított, kivetik szájukból (menten) a zabolát. ¹² Jobb oldalam felől áll föl ez a fajzat, kövekkel dobálnak, ez a lövedékük, és utakat törnek, hogy tönkretessenek. ¹³ Minden kivezető utamat elzárják, nekem esnek, és nincs, aki tiltaná nekik. ¹⁴ Széles faltörésen nyomulnak befelé, és a romok között hengergetnek. ¹⁵ Rettenetes dolgok fordultak ellenem, szelek szárnyán eltűnt méltóságom, akárcsak a felhő, elszállt boldogságom. ¹⁶ És mostan szétfolyik énbennem a lélek, nyomorteli napok szakadnak nyakamba. ¹⁷ Betegség mardossa csontomat éjszaka, s akik marcangolnak, sohasem pihennek. ¹⁸ Hatalmas erővel megfogja ruhámat, s mint köntös nyílását, összefűzköd. ¹⁹ Beletaszított engemet a sárba, hasonlónak lettem porhoz és hamuhoz. ²⁰ Hozzád kiáltok, de nem adsz feleletet, itt állok, ám te ügyet sem vetsz rám. ²¹ Kegyetlen zsarnok lettél velem szemben, hatalmas kezeddél harcba szállsz ellenem. ²² Fölemelsz a földről, szélvész szárnyára vetsz, és mennydörgésnek hangjával rettentesz. ²³ Nagyon jól tudom, hogy halálba viszel, a házba, ahol minden élő összegyűlik. ²⁴ De rá emeltem-e a szegényre kezem, mikor nyomorában segélyért kiáltott? ²⁵ Inkább sirattam, kire nehéz napok jártak, lelkem a szegényért gyászba öltözködött. ²⁶ Bizony jót reméltem, és a rossz ért utol, fényességet vártam, és sötétség érkezett. ²⁷ Egész bensőm nyugtalanul forrong, rám szakadtak a nyomor napjai. ²⁸ Sötétségben járok, nincs vigasztalásom, feljajdulok, ha a gyűlésben felállok. ²⁹ A sakáloknak lettem testvérévé, sorstársává váltam a struccmadaraknak. ³⁰ Bőröm feketedik és leszakad rólam. Lázás forróságban égnek a csontjaim. ³¹ Gyászdallá változott citerám zengése, furulyámnak hangja siratóénekké. 31. fejezet (Jób31)

¹ A saját szememmel szövetségre léptem, hogy soha kívánsággal lányra nem nézek. ² Különben odafönt mit kapnék Istentől, milyen örökséget a Mindenhatótól? ³ Nem a gonoszokra vár-e a romlás, nem a gonosztevő sorsa a pusztulás? ⁴ Hát nem tartja szemmel mind az útjaimat, és nem számlálja meg minden lépésemet? ⁵ Hogyha hazudozva szédelegtem, ha becsapni sietve vitt a lábam, ⁶ akkor ám mérjen meg az igazság mérlegén, és meglátja az Isten

ártatlanságomat. ⁷ Hogyha lépéseim letértek az útról, és ha szívem netán szememet követte, vagy ha a kezemhez mákszemnyi folt tapadt, ⁸ akkor más egye meg, amit én vetettem, és ami nekem nő, azt mind ki kell tépni. ⁹ Ha hagytam, hogy szívemet asszony behálózza, és ha leskelődtem más ember ajtaján, ¹⁰ akkor feleségem hadd örüljön másnak, s hajoljanak fölé idegen emberek! ¹¹ Páratlan gyalázat volna az ilyesmi, és olyan bűn, amely bírák elé való. ¹² Olyan tűz ez, amely a pokolig éget, és fölemésztene minden vagyonomat. ¹³ Ha semmibe vettem szolgámnak jogait, és a szolgálómét, mikor pörlekedtünk, ¹⁴ mit tehetnék, hogyha fölkelne az Isten, ha vizsgálatra fogna, vajon mit felelnék? ¹⁵ Nem az én Teremtőm alkotta-e őket, nem ugyanaz formált az anyánk méhében? ³⁸ Ha a szántóföldem panaszt emelne rám, és ha minden barázdája sírna, ³⁹ ha fizetés nélkül ettem a termését, s a szántó-vetőkből sóhajt fakasztottam, ^{40a} akkor búza helyett csak tövist teremjen, és rajta árpa helyett csak gyim-gyom sarjadjon! ¹⁶ Ha megtagadtam a szegény kívánságát, hagytam, hogy az özvegy szeme elepedjen, ¹⁷ vagy ha a falatom egymagam ettem meg, és az árvának részt belőle nem adtam, ¹⁸ - ifjúságom óta atyám volt az Isten, anyámnak méhétől ő vezérelt! - ¹⁹ hogyha szerencsétlent láttam ruhátlanul, olyan szegényt, kinek nincsen takarója, ²⁰ kinek a csípője ne mondana hálát, mivel bárán्याim gyapja melegíti, ²¹ vagy ha ártatlanra emeltem a kezem, mikor a kapunál segítségre letem, ²² akkor nyakszirtemtől váljék el a vállam, és a forgójából karom szakadjon ki! ²³ Mert rám szakadna Istennek haragja, és fensége előtt nem tudnék megállni. ²⁴ Hogyha reménységem aranyba vettem, s színaranynak mondtam: "Te vagy bizodalمام", ²⁵ hogyha örültem, mert nőtt a gazdagságom, vagy mert nagy dolgokat vitt végbe a kezem, ²⁶ ha a napot néztem, miként ragyogott, vagy a holdat, mikor méltósággal haladt, ²⁷ ha a szívem titkon tán megzavarodott, s ha csókra emeltem kezemet a szájhoz, ²⁸ ez is bűn számba megy a bíró szemében, hisz akkor fent az Istent megtagadtam volna. ²⁹ Vajon örültem-e ellenségem baján, vagy vígan voltam-e, amikor baj érte, ³⁰ és engedtem-e, hogy a szám vétkezzék, kívántam-e életét egy-egy átokszóval? ³¹ Kik sátramban laktak, nem vallották-e meg: "Ki nem lakhatott jól húsával bármikor?" ³² Idegenből jöttek nem kellett kint hálni, minden jövevénynek nyitva állt a kapum. ³³ Ha emberek előtt eltitkoltam volna, s bűnömet szívemben elrejtettem volna, ³⁴ mert a nagy tömegtől tán tartottam volna, s megijedtem volna a törzsek gúnyjától, akkor csöndben volnék, ki sem lépnék az ajtón. ³⁵ Bár volna itt valaki, s hallgatna meg Isten! Utolsó szavam ez: "Felelj nekem, Mindenható!" Itt az irattekercs, mit ellenfelem írt. ³⁶ Az igazság az, hogy a vállamra venném, s mint koronát a fejemre tenném. ³⁷ Megmondanám neki lépteimnek számát, s mint egy fejedelem, sietnék elébe. ^{40b} Jóbnak szavai itt befejeződtek. 32. fejezet (Jób32)

¹ A három férfi felhagyott vele, hogy Jóbnak felelgesse, mert igaz volt a saját szemében. ² Ekkor fölgerjedt a Rám nemzetségből való Barákel fiának, a buzi Elihunak a haragja. Jób ellen támadt fel haragja, mert az Isten előtt igaznak gondolta magát. ³ Három barátjára is mérges volt, mert nem találták el a feleletet, és így eltűrték, hogy Istent meghazudtolja. ⁴ Míg azok beszéltek, Elihu addig várt. Mert azok idősebbek voltak, mint ő. ⁵ Amikor azonban Elihu látta, hogy a három férfi nem tud többé mit válaszolni, fölgerjedt haragja. ⁶ Ekkor hozzákezdett Barákel fia, Elihu és így szólt: Fiatal vagyok még, ti pedig már öszek, ezért tartózkodtam, aztán szégyelltem is tudtotokra adni, mi a véleményem. ⁷ Gondoltam magamban: "Szóljon az öregkor, évek teljessége hirdesse bölcsességét!" ⁸ De csak a szellem, amely az emberben lakik, a Mindenható lehelete, csak az tesz okossá. ⁹ Nem mindig okosak, kiknek éve számos, s nem mindig helyes a vének felfogása. ¹⁰ Ezért bátorkodom szólni. Figyeljete! Szeretnék magam is véleményt mondani. ¹¹ Nézzétek, én vártam, míg ti beszéltetek, és odafigyeltem bölcs szavaitokra. Míg a megfelelő szóra rátaláltok, ¹² jól odafigyelve követtem szavakat. De lám, egyiktek sem cáfolta meg Jóbot, közületek szavára egy sem felelt meg. ¹³ Ne gondoljátok: "Mi találtuk fel a bölcsességet, egyenest az Isten, nem ember tanított." ¹⁴ Én bizony nem szólnék ilyenféle módon, s nem felelnék neki mondásaitokkal. ¹⁵ Azok zavartak, választ nem adnak, kifogytak a szóból. ¹⁶ Várákozzam tán még? Hisz már nem beszélnek, csöndben álldogálnak, s nem felelnek semmit. ¹⁷ Felelek hát akkor a magam részéről, tudtotokra adom, mi a véleményem. ¹⁸ Mert gondolatokkal vagyok telis-tele, űz és hajt a lélek, amely bennem lakik. ¹⁹ Lám, olyan a keblem, mint a lefojtott bor, új tömlők módjára utóbb még szétszakad. ²⁰ Így hát beszélnem kell, hogy megkönnyebbüljek, megnyitom ajkamat, hogy választ adhassak. ²¹ Nem fogok senkinek a pártjára állni, hízeglő szavakkal senkit nem illetek. ²² Nem értek én ahhoz, hogy kell hízelegni, Teremtő Istenem, hamar elszólítna. 33. fejezet (Jób33)

¹ Tehát, Jób, figyelj most minden egyes szómra, minden beszédemet jegyezd meg magadnak! ² Lám, szólásra nyitottam a számat, nyelvem máris forog a szám üregében. ³ Bölcs mondásokat súg majd a szívem, ajkam a színtiszta igazat beszéli. ⁴ Istennek éltető lelke teremtett meg, a Magasságbeli lehelete éltet. ⁵ Hogyha képes vagy rá, adj nekem választ, adj magyarázatot és szállj velem szembe! ⁶ Olyan vagyok, mint te, lásd, nem mint az Isten, én is csak agyagból vétettem. ⁷ Tőlem nem kell félned, ne rémítsen semmi, még a kezem sem nehezedik rád. ⁸ Valóban, te fülem hallatára mondtad, tisztán ki is vettem szavaidnak hangját: ⁹ "Tiszta vagyok és nincsen semmi bűnöm, mocsoktalan vagyok, nincsen bennem vétek. ¹⁰ Csakhogy ő ürügyet keres ellenem, úgy

tekint rám, mintha ellensége volnék. ¹¹ Kalodába zárta a lábamat, és szemmel tartotta minden utamat." ¹² Nézd, én mondom neked, ebben nincs igazad, mert nagyobb az Isten, mint bármelyik ember. ¹³ Azért hát ellene miért háborogtál, hogy minden szavadra nem ad feleletet? ¹⁴ Mert egyszer az Isten ily módon beszél, máskor meg másképpen szól, de nem vesszük észre. ¹⁵ Álomlátásokban, éjjeli képekben, amikor még álom borul az emberre, és akkor, amikor ágyában szendereg. ¹⁶ Ilyenkor megnyitja az emberek fülét, felriasztja őket ijesztő jelekkel, ¹⁷ hogy tettétől visszatartsa az embert, hogy az emberekből kiűzze a gőgöt; ¹⁸ hogy az alvilágtól megmentse a lelkét, attól, hogy életét dárda oltsa ki. ¹⁹ Fekvőhelyén fájdalom figyelmezteti, szüntelen háborgás van a tagjaiban. ²⁰ A kenyértől undorral fordul el élete, kedvenc ételétől undorodik lelke. ²¹ A húsa elalszik, már nem is látható, nem látható egyéb, mint csupasz csontváza. ²² Máris közeledik lelke a sírjához, élete a helyhez, hol a holtak laknak. ²³ Ha aztán egy angyal odaáll melléje, egy az ezrek közül közvetítő gyanánt, s közli az emberrel a kötelességét, ²⁴ aztán megkönyörül rajta és azt mondja: "Szabadítsd meg attól, hogy a sírba szálljon, mert a váltságdíját megtaláltam", ²⁵ teste akkor üdén felvirágzik, maga meg visszatér ifjú napjaihoz. ²⁶ Istenhez esdekel, s ő megkegyelmez neki, engedi, hogy arcát ujjongva szemlélje. Másoknak is hirdeti feloldoztatását, ²⁷ az embereknek énekelve mondja: "Vétkeztem és az igazat elferdítettem, mégsem a bűneimért fizetett meg nekem. ²⁸ Megmentett attól, hogy sírba kelljen szállnom, örülhet életem a világosságnak." ²⁹ Nézd, így szokott tenni az Isten, kétszer-háromszor is az emberrel, ³⁰ hogy a sírgödörtől megmentse a lelkét, és az élet fényével megvilágítsa. ³¹ Ügyelj, Jób, szentelj nekem figyelmet! Amíg beszélek, hallgass és légy csöndben! ³² Ha van mit mondanod, akkor felelj nekem! Szólj, mert én szívesen helyeselnék neked! ³³ Ha azonban nincsen, akkor hallgass rám! Légy csöndben, s én bölcsességre tanítalak. 34. fejezet (Jób34)

¹ Ezután Elihu folytatta és így szólt: ² Bölcsék, hallgassátok meg a szavaimat, szakértők, figyeljete ide! ³ Mert a fülnek meg kell vizsgálnia a szót, úgy, mint ahogy az íny ízleli az ételt. ⁴ Csak ami helyes, azt választjuk magunknak, kutassuk hát ki magunk között, mi a jó. ⁵ Lám, Jób azt mondja: "Igaz ember vagyok, Isten volt, aki elvette igazamat. ⁶ Bírám kegyetlenül ellenem van, nem gyógyul a sebem, pedig nem vétkeztem." ⁷ Hol van még egy olyan ember, mint amilyen Jób, aki a gyalázkodást úgy issza, mint a vizet, ⁸ aki a gonosztevők társává szegődött, és összejár a gonoszokkal? ⁹ Valóban azt mondta: "Mit ér az embernek, hogyha barátságban él is az Istennel." ¹⁰ Ezért bölcs emberek, hallgassatok rám! Az igazságtalanság távol áll Istentől, a Mindenható nem követ el álnokságot. ¹¹ A tettei szerint fizet az embernek, és aszerint bánik vele,

ahogyan él. ¹² Isten gonosztságot nem művelhet, a Magasságbeli nem ferdíti el az igazságot. ¹³ Vajon ki bízta rá a földet, s a földkerekséget ki alapította? ¹⁴ Ha visszavonná a fuvallatát, és ha visszaszívná a leheletét, ¹⁵ akkor minden élő rögtön elpusztulna, és az ember is visszatérne a porba. ¹⁶ Hogyha okos vagy, akkor figyelj ide, és a beszédemre nyisd ki a füledet! ¹⁷ Törvény ellensége tud-e kormányozni? Kárhoztatod-e az egészen igazat? ¹⁸ Aki azt mondja a királynak: "Te istentelen!" A nemeseknek meg: "Ó, ti gonosztevők!" ¹⁹ Aki nem elfogult a fejedelmek iránt, s a gazdagot nem becsüli többre a szegénynél, mert hiszen mind az ő kezének művei. ²⁰ Éjszaka idején hirtelen meghalnak. Nagyurak is reszketnek, aztán eltűnnek, erőlködés nélkül végez az erősekkel. ²¹ Látja szeme az ember útjait, és minden lépését szemmel tartja. ²² Nincs számára sötét és nincsen éjszaka, hol a gonosztevők el tudnának bújni. ²³ Nem tűzött ki időt az ember számára, mikor járuljon Istene ítélőszéke elé. ²⁴ Összetöri - vizsgálat nélkül - a hatalmasokat, és másokat ültet a helyükre. ²⁵ Mivel tud tetteikről, letaszítja őket - éjjel -, és szétzúzódnak. ²⁶ Gonosztevők gyanánt ütlegeti őket, olyan helyen, ahol akárki láthatja. ²⁷ Ha szemére vetik: "Ezek, lám, elhagyták, útjait követni nem voltak hajlandók; ²⁸ elhatolt hozzá a szegények jajszava, és az elnyomottak hangját meghallotta, ²⁹ mégis nyugodt maradt, nem zavarja semmi, arcát eltakarja és senki sem látja", így van ez, mert sajnálja az egyest és a népet, ³⁰ s mert a gonosztevőt a balszerencse hálójára bizza. ³¹ Hogyha aztán ez így szól az Istenhez: "Megtévesztettelek, de többé nem vétkezem, hogyha vétkeztem, hát légy most a tanítóm, ³² ha gonosztságot tettem, többé nem teszek", ³³ véleményed szerint meg kell-e büntetnie, csak azért, mert te elveted az ítéletét? Rajtad a sor, válassz! Nem én vagyok soron. Ezért mondd ki bátran, amit gondolsz! ³⁴ Az okos emberek azt mondják majd nekem, s minden bölcs férfiú, aki figyelt rám: ³⁵ "Esztelen volt Jób, amikor így beszélt, és szavában nem volt bölcsesség. ³⁶ Tedd hát próbára, jó alaposan, mert mint egy esztelen, úgy feleselt vissza. ³⁷ Mert a bűnét megtoldotta galádsággal, s kétségbe vonja a jogrendet közöttünk, és szószátyárkodik az Isten ellen." 35. fejezet (Jób35)

¹ Elihu ekkor folytatta és így szólt: ² Tán helyesnek tartottad, amikor azt mondtad: "Inkább nekem van igazam, nem az Istennek?" ³ Hisz kijelentetted: "Nos, hát mi van abban? Mit ártottam neked, amikor vétkeztem?" ⁴ Erre most megfelelek neked, s veled együtt a barátaidnak is. ⁵ Tekints föl az égre, nyisd ki a szemedet! Nézz föl az égboltra, magasan fölöttesd! ⁶ Ha bűnt követsz el, hogyan árthatsz neki, és ha sok a bűnöd, mivel károsítod? ⁷ Ha meg igaz vagy, mit adsz ezzel neki, mi az, amit kezedből kaphatna? ⁸ Csak a magadfajtaéknak számít gonosztságot, az ember fiának erényes életed. ⁹ Jajveszékelnék az elnyomók miatt, segítséget hívnak a hatalmasok ellen, ¹⁰ de

azt nem kérdezik: "Hol az én Teremtőm, ki éjnek idején is dalt fakaszt ajkamon?" ¹¹ Többre tanított minket, mint az állatokat, az ég madarainál okosabbá tett!" ¹² Kiáltoznak, de ő nem ad feleletet, amikor a hatalmasok gőgjét nézik. ¹³ Hiú kiáltásra nem hallgat az Isten, azzal nem törődik a Mindenható. ¹⁴ És ha azt mondod: "Hiszen nem is lát, ügyem előtte van, s folyvást rá várok", ¹⁵ aztán folytatod: "Haragja nem büntet, úgy látszik, az ember bűne nem érdekli", ¹⁶ akkor Jób a száját fecsegésre nyitja, és értelem nélkül szaporítja a szót. 36. fejezet (Jób36)

¹ Elihu folytatta és így szólt: ² Várjál csak egy kicsit, hadd oktassalak ki! Mert tovább is tudok Isten mellett szólni. ³ Távoli forrásból merítem tudásom, és bebizonyítom Teremtőm igazát. ⁴ Szavaimban nincs szemernyi csalás sem, világosan látó ember áll előtted. ⁵ Nézd, ok nélkül senkit nem vet meg az Isten, ⁶ de a gonosztevőt nem hagyja életben. A szorongatottaknak igazságot szerez, ⁷ szemét nem veszi le arról, aki igaz. És bár királyokat ültet a trónokra, ha az uralkodók fölkelnek ellene, ⁸ akkor valamennyit láncra vereti, s a nyomor pórázán fogságba kerülnek. ⁹ Így veti szemükre azt, amit tettek, és a bűnüket, hogy ellene lázadtak. ¹⁰ Hogy a leckét értsék, fülüket megnyitja, s azt mondja: a bűntől el kell fordulniuk. ¹¹ Hogyha szót fogadnak és szolgálják, akkor boldogságban érnek napjaik véget, az éveik meg csupa örömben. ¹² De ha nem akarnak szófogadók lenni, akkor maguk futnak a fegyvere elé, s halálukat lelik tudatlanságukban. ¹³ Az álnok szívüek kitartanak dühükben, s nem könyörögnek, mikor megköttözi őket. ¹⁴ Már ifjúkorukban elpusztul a lelkük, szégyenletes módon végződik életük. ¹⁵ A szegényt megmenti nyomorában, nélkülözés közben kinyitja a szemét. ¹⁶ Téged is visszaránt az ínség torkából, hisz egykor bőségnak örvendhettél, folyt a zsír asztalodon, annyi volt. ¹⁷ Ámde nem ítélted el a gonosztevőt, s az árvák igazát nem oltalmaztad. ¹⁸ Most vigyázz, félre ne vezessen a bőség, a gazdag váltságdíj el ne tántorítson. ¹⁹ Úgy bánj a gazdaggal, mint a szegényebbel, az erőssel meg úgy, mint a gyengével! ²⁰ Azokat se vedd el, akik nem barátaid, s ne ültess helyükre saját rokonaid. ²¹ Jól vigyázz, nehogy a gonoszsághoz pártolj! Hisz épp erre szolgál megpróbáltatásod. ²² Isten hatalmában, nézd, milyen fönséges! Ki tudna olyan jól tanítani, mint ő? ²³ Ki szabta meg, mit hogyan tegyen, ki merné mondani: "Igazságtalan voltál!"? ²⁴ Legyen rá gondod, hogy műveit magasztald, hisz dalokat zengnek róluk az emberek. ²⁵ Örömmel szemléli minden egyes ember, az is, aki messziről látja. ²⁶ Lám, nagy az Isten, de mi nem ismerjük, kifürkészhetetlen éveinek száma. ²⁷ Hogyha vízcseppeket indít el lefelé, akkor eső esik, az ő áradata, ²⁸ amely lezúdul a fellegekből, s cseppekben tömérdek emberre hullik. ³¹ Ezáltal viseli gondját a népeknek, így látja el őket bőven táplálékkal. ²⁹ Ki tudná felfogni felhői méretét, s a hangos mennydörgést a

sátorából? ³⁰ Kiteríti a felhőt, amely eltakarja, és befödi vele a hegyek csúcsait. ³² A két kezébe fogja a villámot, aztán megszabja, hová essen. ³³ Mennydörgése hangja jelzi közeledtét, bosszuló haragja a gazság felé tart. 37. fejezet (Jób37)

¹ Ezért fogja el a szívem ijedelem, ezért dobog olyan hangosan a helyén. ² Hallgassátok dörgő hangját figyelemmel, a dübörgést, amely előtör szájából! ³ Végigjáratja az egész ég alatt, villáma sugarát a föld határáig. ⁴ Amerre csak elhalad, hangosan zeng az ég, ő az, aki büszke hangjával mennydörög, s a villámait nem fogja vissza, amikor meghalljuk a hangját. ⁵ Isten engedi, hogy lássunk csodás, nagy dolgokat, nagy tetteket művel, amiket nem értünk. ⁶ Ő mondja a hónak: "Essél le a földre!" És az esőnek is: "Zúduljatok le rá!" ⁷ Rányomja pecsétjét minden emberkézre, hogy tetteit mindenki megtapasztalja. ⁸ Visszahúzódik a vad a rejtekhelyére, és a fekvőhelyén meghúzza magát. ⁹ A viharos szélvész kitör kamráiból, s az északi széllel hideg idő tör be. ¹⁰ Isten lehelletére jég keletkezik, és megmerevedik a víz széles tükre. ¹¹ Párás nedvességgel tölti a felhőket, s a viharfellegek villámait szórják. ¹² Akarata szerint mennek ide-oda, járásukat ő határozza meg. Mindent végbevisznek, amit csak parancsol, szélteben-hosszában a földkerekségen. ¹³ Egyszer büntetésül küldi a föld népeinek, máskor meg jósága jeléül. ¹⁴ Figyelj ide és hallgass meg, Jób! Maradj csendben és nézd Isten csodáit! ¹⁵ Tudod-e, hogy Isten mint parancsol nekik, miként éri el, hogy felhője fényt adjon? ¹⁶ Vagy érted tán, mint lebegnek felhői, a mindentudó mester e csodás remekei? ¹⁷ Te, akinek már izzik a ruhád a hőségtől, amikor a déli szélről fülledt a föld, ¹⁸ te feszítetted ki vele az ég sátrát, feszesre, mint a tükör, amely acélból készült? ¹⁹ Okosíts fel minket, mit mondjunk hát neki... ²⁰ Azt jelentsük talán: "Szólni akarok!"? S mondja-e valaki, hogy pusztulni akar? ²¹ Hisz nem lehet a nap fényét sem látni, amikor a felhők mögött fényesedik. Lám, szélroham jön, s elkergeti őket, ²² észak felől fényesség ragyog fel. Félelmetes ragyogás van az Isten körül, ²³ sohasem érjük el mi a Mindenhatót. Hatalma s igaza mérhetetlenül nagy, az igazság teljességét nem ferdíti el. ²⁴ Ezért kell Őt félniük az embereknek. Tiszteljék mind, akikben van értelem! 38. fejezet (Jób38)

¹ Ekkor az Úr felelt Jóbnak a viharból, és így szólt: ² Világra szóló tervemet ki homályosítja el oly szavakkal, amelyekből hiányzik a tudás? ³ Nosza, övezd föl, mint a hős, a derekadat! kérdezni szeretnélek, világosíts fel! ⁴ Mikor a földet alkottam, hol voltál? Mondd csak meg, ha egyszer oly nagy a bölcsességed! ⁵ Ki határozta meg méretét? Hisz tudod! És ki feszített ki rá mérőszinórt? ⁶ Mibe eresztették sarokpilléreit, és a szegletkövét ki illesztette be, ⁷ amikor ujjongtak a hajnalcsillagok, s amikor lelkendeztek az Isten fiai? ⁸

Ki zárta el kettős kapuval a tengert, amikor felszökölt az anyaölből, ⁹ s ruhául megalkottam neki a felhőket, és bepólyáztam a felhők homályába, ¹⁰ amikor meghúztam a határvonalat számára, és gátat építettem, meg kettős kapukat? ¹¹ Mondtam neki: "Eddig jöhetsz, de tovább nem! Ezen a helyen törjön meg hullámaid gőgje!" ¹² Adtál életedben parancsot reggelnek? Jelölted már ki hajnalpírnak helyét, ¹³ hogy zárja le szegélyként a földnek szélét, s a gonosztevőket kergesse el róla? ¹⁴ Olyan lesz, mint az agyag a pecsét alatt, s úgy elszíneződik, mint egy ruhadarab. ¹⁵ A gonosztevőktől megtagadják fényét, a már fölemelt kar két darabra törik. ¹⁶ El tudnál jutni a tenger forrásához, sétáltál-e már a tenger fenekén? ¹⁷ Mutatták már neked a halál kapuit, s láttad-e már az alvilág kapusát? ¹⁸ Fel tudod fogni a föld egész terjedelmét, valld csak meg őszintén, érted-e teljesen? ¹⁹ Melyik út visz oda, ahol a fény lakik, és a sötétségnek hol a lakóhelye, ²⁰ hogy elkísérhetnéd őket otthonukba, s hazavezethetnéd őket a házukba? ²¹ Ezt te jól tudod mind, hisz akkor születted, s nagy a te életed napjainak száma! ²² Voltál-e a hóval töltött tárolóknál, láttad-e valaha a jégeső pajtáit, ²³ miket fenntartottam szükség idejére, a harc és háború napjaira? ²⁴ Melyik út visz oda, hol a fény osztódik, amikor szikrákat bocsát le a földre? ²⁵ Ki hasított nyílást a záporosónek, és ki nyitott utat a viharfelhőnek, ²⁶ hogy oda is essék, ahol ember nincsen, s a pusztaságra, ahol nem lakik ember, ²⁷ hogy így jóllakhasson vadon és sivatag, és a pusztaságban zöld növényt fakasszon? ²⁸ Vajon van-e az esőnek apja, és a harmatcseppet ki hozhatja létre? ²⁹ Kinek az öléből keletkezik a jég? Hát az égnek derét ki hozta világra? ³⁰ A víz kőkeményre sűrűsödik össze, és összehúzódik a tenger felszíne. ³¹ A Fiastyúk szálait te fűzted össze, s a Kaszás bilincseit te lazítottad fel? ³² Te határoztad meg a hajnalcsillag keltét, s te vezeted a Medvét fiaival együtt? ³³ Tudsz-e valamit a mennybolt törvényéről, uralmát a földön te határozod meg? ³⁴ És ha a felhőkig fölemeled hangod, szót fogadnak-e neked az áradó vizek? ³⁵ Szavadra útnak indulnak-e a villámok, s mondják-e neked: "Nos, már itt is vagyunk!"? ³⁶ Az íbiszbe vajon ki ad bölcsességet, s kinek köszönheti értelmét a kakas? ³⁷ Ki olyan bölcs, hogy a felhők számát tudná? És az ég tömlőit ki tudja megnyitni, ³⁸ mikor szilárd röggé keményedik a föld, s keményen egymáshoz tapadnak a hantok? ³⁹ Nőstényoroszlánnak te hajtod a zsákmányt? S az oroszlánkölykök éhét te csitítod, ⁴⁰ amikor vackukon a földre lapulnak, és a bozótban fekvő leskelődnek? ⁴¹ Avagy a hollónak ki ad táplálékot, amikor fiai Istenhez kiáltanak, és felágaskodnak, mert nincs, mit egyenek? 39. fejezet (Jób39)

¹ Tudod-e, mikor ellik a kőszáli kecske? Megfigyelted, mikor vajúdnak az őzek, ² tudod-e hány hónapig tart a vemhességük? Ismered az időt, hogy mikor ellenek? ³ Csak összegörnyednek és már megellenek, s kicsinyeiket a

szabadba dobják. ⁴ A kisgidák aztán erősödnek, nőnek, elszélednek, s többé nem is térnek haza. ⁵ Szabadságát kitől kapta a vadszamar, ki oldotta el a puszta szamarának kötelét? ⁶ Hazául a pusztát néztem ki neki, tanyázóhelyéül a sós pusztaságot. ⁷ Nevet a városi tülekedés láttán, nem hallja a hajcsár hangos kiáltását. ⁸ A maga módján a hegyekben kutat, és minden csipetnyi kis zöldet megtalál. ⁹ Szolgál-e neked a vadbölény, meghálna-e vajon jászolodnál? ¹⁰ Nyakára tudod-e kötni a kötelet, hajlandó-e mögötted barázdát szántani? ¹¹ Építhetsz rá azért, mert nagy az ereje, rá tudod-e bízni a magad munkáját? ¹² Bízhatol-e benne, hogy visszatér hozzád, és szérűskertedbe hordja a termésed? ¹³ Össze lehet mérni a tojó strucc szárnyát a gólya vagy a sólyom tollazatával? ¹⁴ Ez a tojásait rábízza a földre, és a föld porában kelti ki őket. ¹⁵ Elfelejtí, hogy egy láb széttaposhatja, vagy egy vadállat összeroppanthatja. ¹⁶ Fiaihoz olyan zord, mint az idegenhez, nem bánja, ha kárba vész a fáradsága. ¹⁷ A bölcsességet elfeledtette vele, okosságot meg nem adott neki az Isten. ¹⁸ De aztán, ha egyszer fölkel és futni kezd, nevethet a lovon meg a rajta ülőn. ¹⁹ Van-e hatalmad, hogy erőt adj a lónak, a nyakát sörénnyel talán te díszíted? ²⁰ Felugraszthatod-e úgy, ahogy a sáskát? Erős prűszkölése rémületet kelt. ²¹ Kapar a völgy mélyén, csupa vidámság, aztán csak úgy száguld a csatába. ²² Ijedtségen nevet, nem ismer félelmet, még a kard előtt sem hajlandó hátrálni. ²³ A nyíltartó tegez csörömpöl a hátán, fel-felcsillan rajta a dárda és a lándzsa. ²⁴ Nyugtalanul kapál, s a földet eszi, ha zeng a harsona, nem lehet tartani. ²⁵ Mihelyt kürt szólal meg, fölnyerít, hogy: haha! Messziről megérzi az ütközet szagát, vezérek lármáját, csata tombolását. ²⁶ Bölcsességed szerint szállt talán a sólyom, s terjeszti szárnyait dél felé repűlve? ²⁷ A te parancsodra száll a sas fölfelé és építi a fészket a magasságokba? ²⁸ A sziklák közt lakik, ott tölti az éjjelt, a hegyen, bérceken és a sziklacsúcson. ²⁹ Onnan kémlelődik élelem után, és a messzeségbe kalandoz a szeme. ³⁰ Már a fiókáit is vérrel táplálja, hol tetemek vannak, nyomban ott terem. 40. fejezet (Jób40)

¹ Akkor az Úr Jóbbhoz fordult, s így szólt: ² A Mindenhatóval pörlekedő meghajol-e vajon? Aki Istent akarja bírálni, feleljen! ³ Ekkor Jób felelt az Úrnak és így szólt: ⁴ Nézd, parányi vagyok. Mit feleljek neked? A számra teszem a kezem. ⁵ Egyszer beszéltem, de többé nem teszem, vagy másodszor is, de folytatása nem lesz. ⁶ A viharból szólt az Úr Jóbbhoz és azt mondta: ⁷ Nosza, övezd fel, mint a hős, a derekadat! Kérdezni szeretnék, világosíts fel! ⁸ Semmivé akarod tenni igazamat, el akarsz ítélni, hogy igazad legyen? ⁹ Van-e karod olyan, mint Istennek? Tudsz-e hangoddal, mint ő mennydörögni? ¹⁰ Ékesítsd fel magad fönséggel s nagysággal, öltözködj csak fel fénybe, méltóságba! ¹¹ Engedd szabadjára haragod árját, nézd meg, ami csak büszke és hajlítsd meg! ¹² Alázd meg a gőgöst egy pillantásoddal, tipord el helyűkőn a

gonosztevőket! ¹³ A föld alá rejtse el együtt valamennyit, mélységes tömlőben némítse el arcukat! ¹⁴ Akkor aztán én is elismerlek, mert saját jobb karod vívta ki győzelmed. ¹⁵ Nézd a behemótot! Éppúgy fűvön él, mint a szarvasmarha. ¹⁶ Nézd, micsoda erő van az ágyékában, és lásd, mily erősek a hasizmai! ¹⁷ Kifeszíti farkát, mintha cédrus volna, combjának inai egymásba fonódnak. ¹⁸ A csontjai ércből öntött csövek, a lábszárai meg, mint a vasdorongok. ¹⁹ Remekmű az Isten alkotásai közt, de aki alkotta, karddal fenyegette. ²⁰ A hegyek környékétől eltiltották, s minden vadtól, amely ott űzi játékát. ²¹ A lóbuszbokrok alatt nyugton tanyázik, elrejtőzködik a nádban és mocsárban. ²² A lóbuszfák fedik be az árnyékukkal, a patak nyárfái állnak körülötte. ²³ Nem fél, ha a folyó erősen megárad, nyugodtan ömölhet szájába a Jordán. ²⁴ Vajon ki merészel a szemébe kapni, át lehet-e fúrni gerellyel az orrát? ²⁵ Lehet-e horoggal leviatánt fogni, le tudod-e nyelvét kötéllel kötni? ²⁶ Tudsz-e kákát húzni az orrán keresztül, avagy átfúrod-e pofáját szigonnyal? ²⁷ Talán könnyörögve járul majd elibéd, és hízelgő szókat intéz tán hozzád? ²⁸ Esetleg majd szerződést köt veled, hogy fogadd szolgádat egyszer s mindenkorra? ²⁹ Játshat-e vele, mint egy kis madárral, lánykáid számára meg tudod-e kötni? ³⁰ Alkuszna-e rá a céhbeli társak, kalmárok maguk közt osztóznak-e rajta? ³¹ Meg tudod-e a bőrét horoggal tűzdelni, hát a fejét halászó szigonnyal? ³² Tégy csak vele próbát, emeld rá a kezéd! De gondolj a harcra! Még egyszer nem teszed! 41. fejezet (Jób41)

¹ Nézd, csatlakozol reménységedben, pusztá tekintete legyőzi az embert. ² Hogyha fölébresztik, dühroham fogja el. Ki volna képes ellenállni neki? ³ Ki maradt épségben, ha vele szembeszállt? A kerek ég alatt nincs egyetlen egy sem. ⁴ Nem hallgathatók el semmit tagjairól, sem az erejéről, sem szép alkatáról. ⁵ Ki merné felnyitni felső ruházatát, és ki hatolhat be kettős páncéljába? ⁶ Torkának kapuit vajon ki nyitja ki? Fogazata körül rémület tanyázik. ⁷ Háta pikkelyeket visel barázdásan, mik le vannak zárva kovakő pecséttel. ⁸ Egyik a másikhoz hozzáilleszkedik, még a levegő sem hatol át közöttük. ⁹ Szorosan záródik az egyik a másikhoz, összekapcsolódnak, s el nem választhatók. ¹⁰ Tüszentése nyomán világosság ragyog, szeme olyan, mint a hajnal szempillája. ¹¹ A torkából meg fáklyák törnek elő, s mint a tűz szikrái szállnak, a magasba. ¹² Az orrlukaiból füst gomolyog elő, mint a fazékból, amely forr és buzog. ¹³ A parázs lánggra lobban, hogyha rálehel, a torkából meg tűzcsóva tör elő. ¹⁴ Nyakszirtjén az erő vett lakást magának, előtte meg a rémület jár. ¹⁵ Ha föltápaszkodik, a habok is félnek, a tenger hullámai távolabb húzódnak. ¹⁶ Szilárdan áll rajta rétegezett húsa, mozdulatlan, mintha ráöntötték volna. ¹⁷ Mintha kőből volna, oly kemény a szíve, kemény, mint amilyen az alsó malomkö. ¹⁸ Aki találkozik vele, hiába ránt kardot, nem

használ a lándzsa, s a kopja és a nyíl sem. ¹⁹ Annyiba veszi a vasat, mint a szalmát, az ércet nem nézi többre pudvás fánál. ²⁰ A nyíl nem tudja megfutamítani, a rá zúdított kövek pozdorjává törnek. ²¹ Csak egy szalmaszálnak nézi a buzogányt, nevet a dárdán is, amely felé süvít. ²² Lehetnek alatta éles cserepek is. Felszántja az iszapot, akár a borona. ²³ Forrásba hozza a mélyet, mint egy üstöt, festékesfazék lesz körötte a tenger. ²⁴ Mögötte fényesen világlik az útja, ősz ember hajának gondolnád a tengert. ²⁵ Nincs hozzá fogható a földkerekségen, arra termett, hogy sohase féljen. ²⁶ Mindent, ami magas, megvetéssel néz le, mert a büszke állatoknak ő a királyuk. 42. fejezet (Jób42)

¹ Jób válaszolt az Úrnak, s így szólt: ² Most már tudom, hogy akármit megtehetsz, nincs gondolat, amely neked lehetetlen. ³ Én borítottam tervedet homályba, olyan szavakkal, amelyekből hiányzik a tudás. ⁴ [Hallgass meg hát, kérlek! Beszélni szeretnék! Kérdezni akarlak, világosíts fel!] ⁵ Azelőtt csak hírből hallottam felőled, most azonban saját szememmel láttalak. ⁶ Ezért visszavonok mindent és megbánok, porban és hamuban! ⁷ Miután az Úr e szavakat intézte Jóbhoz, így szólt a temáni Elifázhoz: "Fölgerjedd haragom ellened és két barátod ellen, mert nem az igazságot mondtátok rólam, mint Jób, az én szolgám. ⁸ Ezért most vegyetek magatokhoz hét bikát és hét kost, menjetek el szolgámhoz, Jóbhoz, és mutassatok be magatokért égőáldozatot. Jób, az én szolgám imádkozzék értetek! Mert tekintettel akarok rá lenni, s nem akarlak benneteket megszégyeníteni, amiért nem az igazságot mondtátok rólam, mint Jób, az én szolgám." ⁹ A temáni Elifáz, a suachi Bildád és a naamai Cofár akkor elment, és úgy járt el, ahogy az Úr mondta nekik. Az Úr tekintettel volt Jóbra. ¹⁰ Az Úr jobbra fordította Jób sorsát, mivel imádkozott barátaiért, és amije csak volt Jóbna, azt megkészszerelte. ¹¹ Minden fivére, nővére és ismerőse elment hozzá. Együtt ültek vele házában, kifejezték részvételüket és vigasztalták azok miatt, amelyekkel az Úr sújtotta. Mindegyik adott neki egy kesitát és egy aranygyűrűt. ¹² Jób életének következő szakaszát az Úr jobban megáldotta, mint a korábbi. Tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer iga marhája és ezer szamara volt. ¹³ Volt hét fia és három lánya is. ¹⁴ Az első Galambnak, a másodikat Fahéjvirágnak, a harmadikat Szelencének nevezte. ¹⁵ Az egész országban nem lehetett Jób lányainál szebb nőket találni. Az apjuk örökrészt adott nekik fiútestvéreik között. ¹⁶ Ezután Jób még száznegyven évig élt, és látta fiait és unokáit negyedízíglén. ¹⁷ Jób öregén és az élettél betelve halt meg. Zsoltárok könyve

1. fejezet (Zsolt1)

¹ Boldog ember, aki nem indul a gonoszok tanácsa nyomán, aki nem jár a

bűnösök útján és nem vegyül a csúfot űzők közé.

² Aki örömet leli Isten törvényében, s parancsairól elmélkedik nappal és éjjel.

³ Olyan, mint a víz partjára ültetett fa, amely kellő időben gyümölcsöt terem, és levelei nem hervadnak. Siker koronázza minden tettét.

⁴ Nem így a gonoszok, egyáltalán nem. Pelyvához hasonlók, amelyeket elsodor a szél a földről.

⁵ A bűnösök nem állnak meg az ítéletkor, sem a gonoszok az igazak közösségében.

⁶ Isten ugyanis őrzi az igazak útját, de a gonoszok útja pusztulásba visz.

2. fejezet (Zsolt2)

¹ Miért háborognak a nemzetek? A népek miért kovácsolnak hiú terveket?

² A föld királyai fölkelnek, nagyjai összeesküsznek az Úr ellen és Fölkentje ellen:

³ "Törjük össze bilincüket, tépjük szét rabláncukat!"

⁴ Aki az égben lakik, az mosolyog rajtuk, kineveti őket az Úr.

⁵ De egyszer majd haraggal fordul feléjük, és kemény szót intéz hozzájuk:

⁶ "Én szenteltem fel Királyomat a Sionon, szent hegyemen."

⁷ Az Úr végzését hirdetem; Ő így szólt hozzám: "A Fiam vagy, ma adtam neked életet.

⁸ Kérd tőlem, és örökségül adom neked a népeket, birtokodul a föld határait.

⁹ Vasvesszővel verheted őket, és mint a cserépedényt, összetörheted."

¹⁰ Nos, királyok, térjete észre, föld urai, hadd intselek benneteket!

¹¹ Szolgáljatok az Úrnak félelemmel,

¹² csókoljátok meg a lábát rettegéssel! Nehogy fölgerjedjen ellenetek, és elveszettek az úton, ha hirtelen fellobban haragja. De boldogok mind, akik hozzá menekülnek.

3. fejezet (Zsolt3)

¹ (Dávid zsoltára, amikor menekült fia, Absalom elől.)

² Mennyien szorongatnak, Uram, Mennyien fordulnak ellenem!

³ Hányan mondják rólam: "Nincs menedéke Istenénél!"

⁴ De te, Uram, azért védőpajzsom vagy, te vagy dicsőségem, csüggedt fejem fölemeled.

⁵ Hangos szóval kiáltottam az Úrhoz, s ő meghallgatott szent hegyéről.

⁶ Nyugovóra tértem és elaludtam, de fölkeltem ismét, mert az Úr a gyámolom.

⁷ Nem félek a nép ezreitől, ha ellenségesen körülvesznek.

⁸ Kelj föl, Uram, adj szabadulást, Istenem! Hiszen minden ellenségemet arcul verted, és a leselkedők fogait kitörted.

⁹ Az Úrnál a segítség, legyen áldásod népeden!

4. fejezet (Zsolt4)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre - Dávid zsoltára.)

² Ha hozzád kiáltok, meghallgatsz, Istenem, te, aki igazságot szolgáltatasz nekem. Megsegítettél szorongattatásomban, könyörülj rajtam és hallgasd meg imám!

³ Ti emberek, meddig marad kemény a szívetek? Miért szeretitek, ami haszontalan, miért törekedtek álnokságra?

⁴ Tudjátok meg, a hűséggel csodát tesz az Úr. Az Úr meghallgat, ha hozzá kiáltok.

⁵ Rettegjete hát és kerüljétek a bűnt! Vegyétek ezt jól fontolóra szívetekben! Nyugovóra térvén teremtsetek csendet és elmélkedjete!

⁶ Hozzatok méltó áldozatot, és bízzatok az Úrban!

⁷ Sokan mondják: Ki fordul még jóval felénk? Ragyogtasd ránk arcodat, Uram,

⁸ te örömmel töltöd el szívemet, sokkal inkább, mintha bor és búza bőségben volna.

⁹ Lefekszem hát és békében alszom, hiszen te biztonságot adsz nekem, Uram!

5. fejezet (Zsolt5)

¹ (A karvezetőnek, fuvolára - Dávid zsoltára.)

² Hallgasd meg szavamat, Uram, figyelj esdeklésemre!

³ Hangos imádságom jusson eléd, Királyom és Istenem! Hiszen hozzád könyörgök,

⁴ Uram, virradatkor már hallod kiáltozásomat, már reggel eléd tárom kérésemet és várok.

⁵ Te nem olyan Isten vagy, akinek az álnokság tetszik. A rossznak nincs maradása előtted,

⁶ az elvakultak nem állhatnak meg színed előtt. A gonosztevőket gyűlölöd mind,

⁷ és megsemmisíted a képmutatókat. A véres kezű, az álnok ember irtózatot az Úr szemében.

⁸ De én kegyelmed bőségéből házadba léphetek, és szent templomod előtt leborulhatok félelmeddel telve.

⁹ Uram, te igaz vagy, vezess hát, ellenségeim ellenére is, s tedd járhatóvá előttem ösvényedet!

¹⁰ Szájukban nincs igazság, szívükben gonoszat forralnak. Torkuk nyitott sír, nyelvük hízélgésre hajlik.

¹¹ Büntesd meg őket érte, Istenem, hadd essenek saját csapdájukba! Számptalan gonoszságuk miatt taszítsd el őket, mivel ellened szegültek.

¹² De örüljenek azok, akik hozzád menekülnek, ujjongjanak mindörökké!
Oltalmazd őket s add, hogy benned leljék örömüket, akik tisztelik nevedet!

¹³ Hiszen te megáldod, Uram, az igazat, kegyelmed pajzsként borul föléje.

6. fejezet (Zsolt6)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre [8 hangon?] - Dávid zsoltára.)

² Ne fenyíts haragodban, Uram, ne büntess neheztelésedben!

³ Könyörülj rajtam, Uram, mert gyöngé vagyok, gyógyíts meg, hisz reszket minden tagom!

⁴ A lelkem mélyen megrendült. Uram, meddig késlekedel?

⁵ Fordulj felém, Uram, s mentsd meg életemet, irgalmasságodban szabadíts meg!

⁶ Hiszen a holtak közül ki gondol még rád, a holtak országában ki dicsőít téged?

⁷ Elfáradtam a sóhajtozásban, éjjelente sírástól nyirkos az ágyam, fekvőhelyem könnyel áztatom.

⁸ Szememet a gond homályosítja, s sok ellenségem miatt öszülök.

⁹ Távozzatok mind, ti ármítók, mert az Úr meghallotta hangos sírásomat,

¹⁰ az Úr meghallgatta kérésemet, az Úr elfogadta imádságomat.

¹¹ Félelem szállja meg minden ellenségem, szégyenüljenek meg és meneküljenek, tüstént érje őket megszégyenülés!

7. fejezet (Zsolt7)

¹ (Dávid gyászéneke, amelyet az Úrnak énekelt a benjaminita Kus felett.)

² Uram, Istenem, hozzád menekülök, ments meg minden üldözőmtől és szabadíts meg!

³ Nehogy mint oroszlán, valaki elkapjon és szétszaggasson. Hiszen senki sincs, aki megmentene.

⁴ Uram, Istenem, ha olyasmit tettem... ha kezemhez jogtalanság tapad,

⁵ ha gonoszul bántam barátommal, ha kegyelmeztem az igazságtalan elnyomónak,

⁶ akkor üldözzön és fogjon el ellenségem! Tapossa el életem a földön és tiporja bensőmet a porba!

⁷ Kelj fel, Uram, haragodban, ébredj fel, Istenem! Szállj szembe ellenségeim dühével te, aki szereted az ítéletet!

⁸ Gyűljenek köréd a nemzetek, előttük állítsd fel ítélőszéked.

⁹ [Az Úr a népek bírója.] Szolgáltass nekem igazságot, Uram, jogom és ártatlanságom szerint!

¹⁰ Legyen vége a galádok gazságának, tedd erőssé az igazat! Igaz Isten vagy, a szívek és vesék vizsgálója.

¹¹ Isten az én védőpajzsom. Ő menti meg az igaz szívűeket.

¹² Igazságos bíró az Isten. Fékezi haragját, de bosszúja bármely nap fellobbanhat,

¹³ ha meg nem tér az ember. Bárhogy élezi kardját az ellenség, bárhogy feszíti íját és céloz:

¹⁴ maga ellen irányítja a halált hozó fegyvert, és nyilai tüzes büntetéssé válnak.

¹⁵ Nézd, a gonosz fogant, tele van álnoksággal, s amit világra hoz, veszedelem.

¹⁶ Gödröt ásott, kimélyítette, de ő esett a maga ásta verembe.

¹⁷ Gonoszsága visszahull saját fejére, álnoksága fejének tetejére.

¹⁸ De én dicsőítem az Urat, aki igazságban honol. A Magasságbeli nevének szól énekem.

8. fejezet (Zsolt8)

¹ (A karvezetőnek, Gát szerint - Dávid zsoltára.)

² Uram, mi Urunk, milyen csodálatos széles e világon a te neved! Dicsőséged az egekig magasztalja

³ a gyermekek és a kicsinyek ajka. Védőbástyát emeltél elleneid ellen, hogy elhallgattasd az ellenszegülőt és a lázadót.

⁴ Bámulom az eget, kezéd művét, a holdat és a csillagokat, amelyeket te alkottál.

⁵ Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá?

⁶ Majdnem isteni lényé titted, dicsőséggel és fönséggel koronáztad.

⁷ Hatalmat adtál neki kezéd műve fölött, mindent lába alá vetettél:

⁸ minden juhót és barmot, a mezők vadjait,

⁹ az ég madarait s a tenger halait, mindent, ami a tengerek ösvényén kering,

¹⁰ Uram, mi Urunk, milyen csodálatos széles e világon a te neved!

9. fejezet (Zsolt9)

¹ (A karvezetőnek, oboára és hárfára - Dávid zsoltára.)

² Szívem mélyéből dicsőítlek, Uram, hirdetem nagy tetteidet.

³ Ujjongok és benned van örömöm, s magasztalom neved, ó Fölséges.

⁴ Mert ellenségeim meghátráltak, elestek és eltűntek színed előtt.

⁵ Magadévá titted igazságomat és ügyemet, mint igazságos bíró ültél trónodra.

⁶ A népeket megfenyítetted, a gonoszokat megsemmisítetted, s örökre eltörölted a nevüket.

⁷ Eltűnt az ellenség, végleg megsemmisült, feldúltad városait, még emlékük sem maradt. De lám,

⁸ az Úr mindörökké trónol, bírói széke ítéletre készen áll.

⁹ Igazságosan ítéli meg a földkerekséget, a népek fölött törvény szerint tart ítéletet.

¹⁰ Az elnyomottnak az Úr lesz menedéke, a szükség napjaiban egyetlen mentsége.

¹¹ Akik ismerik nevedet, reménykednek benned, Uram, soha nem hagyod el a téged keresőket,

¹² Dicsőítsétek az Urat, aki Sionban lakik, hirdessétek nagy tetteit a népek között!

¹³ Mert mint a vér bosszulója gondolt rájuk, nem feledkezett el a szegények sóhajáról.

¹⁴ Könyörülj rajtam, Uram, lásd meg szorultságom, a halál kapujából szabadíts ki engem!

¹⁵ Hadd hirdessem dicsőségedet Sion leányának kapuiban, és örüljek, hogy megsegítettél!

¹⁶ A népek a maguk ásta verembe estek, s a hálóba, amelyet vetettek, az ő lábuk botlott.

¹⁷ Az Úr hírt adott magáról az ítéleten, s a gonoszt önkeze művével kötötte meg.

¹⁸ Tűnjenek el a holtak világába az álnokok, s mind a népek, amelyek elfelejtik Istent!

¹⁹ De ő nem feledkezik meg soha a szegényről, s aki bajban is remél, nem csalódik soha.

²⁰ Kelj fel, Uram, nehogy elbízza magát az ember, szólítsd ítéletre a népeket magad elé!

²¹ Uram, töltsd el őket rettegéssel, tudják meg a népek, hogy ők is csak emberek!

10. fejezet (Zsolt10)

¹ Uram, miért vagy oly messze? Miért rejtőzöl el a szükség idején?

² A gonosz hetvenkedik, a szegény meg retteg, rászedve a cseltől, amit az kieszelt.

³ A bűnös dicsekszik kedvteléseivel, a rabló káromkodik, az istentelen semmibe veszi az Urat:

⁴ "Haragja fenn a magasban, bosszút nem áll, Isten nincs!" - ez minden gondolata.

⁵ Mivel útjai mindig sikeresek, s ítéleteid túl messzinek tűnnek neki, gúnyolja összes ellenfelét.

⁶ Így beszél szívében: "Nemzedékeken át nem ingok meg soha."

⁷ Átkot szór és nem éri baj, szája álnoksággal és hazugsággal tele, nyelve alatt

romlás és gazság rejtőzik.

⁸ A nádba bújva les, hogy az ártatlant orvul megölje, szeme a szegényt fürkészi.

⁹ Úgy bújik meg a lesen, mint az oroszlán a sűrűben: várja, hogy ráronthasson a védtelenre, megragadja és hálójába húzza a szegényt.

¹⁰ Figyel, rejtőzik, a földre lapul, s a gyenge áldozatul esik hatalmának.

¹¹ Ezt mondja szívében: "Isten elfelejtett, elfordította tekintetét, nem látja, mit teszek."

¹² Kelj fel, Uram, ó Istenem, emeld föl kezed, ne feledd el a szenvedőt!

¹³ Miért vetheti meg a gonosz az Istent? Miért mondogatja szívében: "Úgysem áll bosszút!"?

¹⁴ De te látsz, ismersz jajszót és szükségét, és mindent a kezedben tartasz. A szegény rád bízta magát, az árvának te vagy gyámola.

¹⁵ Törd el a bűnösnek, az álnoknak karját, torold meg gonoszságát, hadd szűnjön meg élni!

¹⁶ Az Úr király örökre. Országából eltűntek a pogányok.

¹⁷ A szegények kívánságát meghallgattad, Uram, megerősítetted szívüket. Figyelmedet feléjük fordítottad.

¹⁸ Az árvának és elnyomottnak igazságot szerzel, hogy az ember, a földből alkotott, ne rettegjen többé soha.

11. fejezet (Zsolt11)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.) Az Úrnál keresek menedéket. Miért mondjátok: "Menekülj a hegyekbe, mint a madár!"?

² Lám, a bűnösök feszítik íjukat, nyilat helyeznek a húrra, hogy az igaz szívűeket a sötétben leterítsék.

³ Ha az alapfalak leomlanak, mit tegyen az igaz?

⁴ Az Úr szent hajlékában lakik, az Úr az égben trónol. Szeme látja a világot, pillantása szemügyre veszi az emberek fiait.

⁵ Az Úr megvizsgálja az igazat éppúgy, mint a gonoszt, s aki a gonoszságot kedveli, azt gyűlöli lelke.

⁶ Kénes esőt és égő parazsat hullat a bűnösökre, s perzselő szél lesz kelyhük osztályrésze.

⁷ Mert az Úr igazságos és az igazságot szereti, az igazak látják majd meg arcát.

12. fejezet (Zsolt12)

¹ (A karvezetőnek, nyolc húr - Dávid zsoltára.)

² Jöjj, segíts, Uram, az igazak eltűnnek, az emberek közt megszűnt a hűség.

³ Ki-ki képmutatóan beszél társával, ajkán és szívében álnoksággal.

⁴ Semmisíts meg, Uram, minden hazug ajkat s a dicsekvő nyelvet,
⁵ azokét, akik mondják: "Nyelvünkben az erőnk, ajkunk a segítőnk - ki lehet úrrá felettünk?"

⁶ De szól az Úr: "Fölkelek, mert a gyöngéket elnyomták, a szegények sóhajtoznak, és szabadulást viszek mindenkinek, aki sóvárogja."

⁷ Az Úr szava egyenes beszéd, kipróbált ezüst, salaktalan, hétszer tisztított.

⁸ Uram, te megvédesz bennünket, mindörökre megszabadítasz e nemzedéktől.

⁹ A gáncsokodók körös-körül ólálkodnak, az emberek fiaiban fölgyülemlett az aljasság.

13. fejezet (Zsolt13)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Meddig feledkezel meg rólam, Uram, mindörökre? Meddig rejtet el arcodat előlem?

³ Meddig emészti még lelkem a fájdalom és szívemet a mindennapi gond? Meddig uralkodik még rajtam az ellenség?

⁴ Tekints rám, Uram, Istenem, és hallgass meg! Adj világosságot szememnek, nehogy halálba szenderüljek

⁵ s ellenségem azzal dicsekedjék: "Legyőztem!" Ne örüljön ellenfelem azon, hogy elestem,

⁶ hiszen irgalmasságodban bizakodtam, Uram. Segítséged legyen öröme szívemnek, hogy énekeljek az Úrnak, aki jót tett velem.

14. fejezet (Zsolt14)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.) Az esztelen ezt mondja szívében: "Nincs Isten!" Megromlottak - szörnyűség, amit művelnek, senki sincs, aki még a jót tenné.

² Az Úr az égből az emberekre tekint, hogy lássa, van-e még, aki értő lelkű, van-e még, aki keresi az Istent.

³ Ám mind elfordultak, mind megromlottak, senki, de senki nincs, aki a jót tenné.

⁴ Nem térnek észre, akik rosszat tesznek, s emészti népemet, mint ahogy a kenyert eszik, azok, akik nem kiáltanak segítségért az Úrhoz.

⁵ De majd rettegés veri őket, amilyen rettegés még nem volt, mivel Isten az igazak nemzetségével tart.

⁶ Ti meghíúsítottátok tervét a szegénynek, az Úr azonban menedéke marad.

⁷ Ki ad segítséget Sionból Izrael számára? Ha egyszer az Úr megfordítja népe sorsát, örül majd Jákob és ujjong Izrael!

15. fejezet (Zsolt15)

¹ (Dávid zsoltára.) Ki időzhet sátradban, Uram, ki lakhat szent hegyeden?
² Aki bűn nélkül él, a jót teszi, szívében az igazságot forgatja,
³ és a nyelve nem szór rágalmakat. Aki barátjának nem okoz szenvedést, embertársát nem gyalázza,
⁴ a gonoszt nem veszi sokba, azt tiszteli, ki az Urat féli. Aki nem szegi esküjét, még ha vesz is rajta,
⁵ pénzét nem adja uzsorakamatra, s nem hagyja magát ártatlanok kárára megvesztegetni. Aki így cselekszik, soha meg nem rendül.
16. fejezet (Zsolt16)

¹ (Miktam - Dávid zsoltára.) Védelmezz, Istenem, hozzád menekülök.
² Ti így beszéltek az Úrhoz: "Uram, te vagy boldogságom, téged semmi nem szárnyal túl!"
³ A "szentekhez" pedig, kik a földön élnek: "Ti kiválóak, minden kedvem tibennetek telik!"
⁴ Bálványaik számosak, azok nyomában járnak. De én nem hozok nekik véráldozatot, és nevüket nem veszem ajkamra.
⁵ Uram, örökrészem és kelyhem, te tartod kezedben sorsomat.
⁶ Mérőláncom kedves földre esett, s kedvem telik örökségemben.
⁷ Dicsőítem az Urat, mert értelmet adott nekem, s mert szívem még éjjel is figyelmeztet.
⁸ Mindig szemem előtt lebeg az Úr, ő áll jobbomon, hogy meg ne inogjak.
⁹ Ezért örül a szívem és ujjong a lelkem s testem is békében fog majd nyugodni.
¹⁰ Nem adod lelkemet a holtak országának, s nem hagyod, hogy szented meglássa a sírt.
¹¹ Az élet útjára tanítasz engem. Színed előtt az öröm teljessége, s jobbodon a gyönyörűség mindörökké.
17. fejezet (Zsolt17)

¹ (Ima Dávidtól.) Hallgasd meg, Uram, igaz ügyemet, figyelj könyörgésemre, fogadd el imámat, amely tiszta ajakról száll fel!
² Tekinteted ítélkezzék fölöttem, hiszen szemed az igazságot nézi!
³ Ha szívemet megvizsgálod és éjjelente kifürkészed, s ha tűzben kipróbálsz is, nem lelsz hamisságot bennem. Nem vétkezik a szám,
⁴ mint emberek szoktak, ajkaidnak szavait megtartottam. A kijelölt ösvényen
⁵ haladnak lépteim a te nyomaidon: így nem botlik lábam.
⁶ Hozzád kiáltok, s te meghallgatsz, Istenem. Fordítsd felém füled, jusson eléd szavam!
⁷ Mutasd meg csodálatos irgalmasságodat, hisz megmented az ellenségtől

azokat, akik jobboldhoz menekülnek!

⁸ Védj meg, mint szemed világát, szárnyad árnyékában oltalmaz,

⁹ az álnokoktól, akik erősen szorongatnak! Elleneim bőszyűlten kőrűlvesznek,

¹⁰ megkeményítik érzéketlen szívűket, szájuk elbizakodottan beszél.

¹¹ Már kőrűlfognak, és szeműk azt vizsgálja, hogyan teperhetnek földre.

¹² Olyanok, mint az oroszlán, amely zsákmányra éhes, mint a fiatal oroszlán, amely a rejtekben les.

¹³ Kelj fel, Uram, szállj szembe vele, terítsd a földre, kardoddal mentsd meg életemet a gonosztól!

¹⁴ Uram, karod szabadítson meg az emberektől, e világ halandóitól, akiknek csak ez az élet a részűk! Amit félretettél, töltsd el vele testűket! Hadd bővelkedjenek fiakban, s amijűk megmarad, azt hadd örököljék gyermekeik!

¹⁵ Ám én igazságban meglátom színedet, s arcod fog betölteni, ha fölébredék.

18. fejezet (Zsolt18)

¹ (A karvezetőnek - Dávidnak, az Űr szolgájának zsoltára. Ennek az éneknek szavait az Űrnek énekelte, miután az Űr kimentette ellenségeinek és Saulnak a kezéből.)

² Így szólt: Szeretlek, Uram, erősségem, [te megmentesz az erőszaktól].

³ Az Űr menedékem, váram, szabadítóm. Istenem, sziklám, hozzá menekűlök. Védőpajzsom, üdvösségem záloga, mentsváram,

⁴ akit magasztalok. Az Űrhoz kiáltok és biztonságban vagyok elleneimtől.

⁵ Kőrűlvettek a halál örvényei, Béliál hullámai rémítettek,

⁶ az alvilág kötélékei kőrűlfontak, a halálos hurkok rám csapódtak.

⁷ Kínomban az Űrhoz kiáltottam, Istenemhez emeltem szavam. Ő meghallotta hangomat szent templomából, panaszom elért a fűléhez.

⁸ Akkor megingott a föld és megremegett, a hegyek alapjai megrendűltek, (remegés fogta el őket lángoló haragjától.)

⁹ Lehelete fűstőlőő felhő volt, szájából pusztító tűz lövellt, [izzóvá tette a parazsat].

¹⁰ Lehajtotta az eget és leszállt, lába sötét felhőn nyugodott.

¹¹ Kerubtól hordozva szállt tova, a szelek szárnyán suhant.

¹² Kőntőse: sötétség, amely kőrűlfogta, öltözéke: sötét víz, sűű felhő.

¹³ Az előtte járó fenyességből jégeső és izzó parázs tört elő.

¹⁴ Mennydörgésben szólt az Űr az égből, a Magasságbeli hallatta szavát.

¹⁵ Kilőtte nyilait és szétszórta ellenségeit, villámot lövellt és eltiporta őket.

¹⁶ Akkor megnyűltak a tenger mélységei, a föld alapjai felszínre kerültek: a fenyegetésedtől, Uram, leheletednek haragos zűgásától.

¹⁷ Kinyűjtotta kezét a magasból és felém nyűlt, kimentett a vizek mélyéről.

¹⁸ Elragadott ádáő ellenségeimtől, gyűlölőimtől, akik erősebbek nálam.

¹⁹ A veszély napjaiban rám támadtak, de az Úr védelmemre kelt.
²⁰ Kivezetett a szabadba, szabadulást hozott, mert szeretett.
²¹ Így viszonzta az Úr igaz voltomat. Megjutalmazott, mert tiszta a kezem.
²² Hiszen az Úr útjait követtem, nem fordultam el Istenemtől.
²³ Minden parancsát szem előtt tartottam, törvényét soha el nem utasítottam.
²⁴ Vétek nélkül jártam színe előtt, a bűntől távol tartottam magam.
²⁵ Így viszonzta az Úr igaz voltomat, mert látta, hogy tiszta a kezem.
²⁶ Jósággal közeledsz a jóhoz, az igazhoz igaz vagy.
²⁷ A tisztával tisztán bánsz, a hamissal azonban hamis módra.
²⁸ A leigázott népnek szabadulást hozol, a gőgös tekintetet megalázod.
²⁹ Igen, te vagy világosságom, Uram, Istenem, te megvilágítod sötétségemet.
³⁰ Veled bástyákat ostromlok, Istenemmel falakat ugrok át.
³¹ Isten útja egyenes, az Úr szavát a tűz kipróbálta, pajzsa ő mindenkinek, aki nála keres menedéket.
³² Ki az Isten, ha nem az Úr? Ki a szikla, ha nem a mi Istenünk?
³³ Isten felővezett erővel, feddhetetlenné tette utamat.
³⁴ Lábam gyorsá tette, mint a szarvas lábát, biztos magaslatra vezetett fel.
³⁵ Kezemet harcra tanította, s hogy karom acélhúrt feszítsen, azt parancsolta.
³⁶ Üdvösséged pajzsát adtad nekem. [jobbod erősen tartott], jóságod nagygyá tett engem.
³⁷ Lépteim alá széles utat adtál, lábam nem botladozott.
³⁸ Üldöztem ellenségeimet s utolértem őket, nem tértem vissza, míg meg nem semmisültek.
³⁹ Lesújtottam őket, s nem keltek föl többé, a lábam alatt összeroskadtak.
⁴⁰ A harcra felőveztél bátorsággal, ellenfeleimet alám aláztad.
⁴¹ Ellenségeimet megfutamítottad, s akik gyűlöltek, azokat semmivé tettem.
⁴² Kiáltottak, de nem jött szabadító, hívták az Urat, de nem hallotta meg szavuk.
⁴³ Én pedig szétvertem őket, mint a szél a port, s mint az utca sarát, letapostam őket.
⁴⁴ Kiragadtál a lázongó tömegből, és a népek fejévé tettél. A népek, amelyeket nem ismertem, szolgálaim lettek,
⁴⁵ és első szavamra engedelmeskedtek. Az idegenek fiai kegyemet keresték,
⁴⁶ az idegenek fiai elsápadtak félelmükben, s remegve jöttek elő váraikból.
⁴⁷ Éljen az Úr, áldott legyen az én sziklám, dicsőség üdvöm Istenének!
⁴⁸ Isten, aki elégtételt adott nekem, aki a népeket meghódoltatta előttem.
⁴⁹ Te, aki haragos ellenfeleimtől megmentettél s az erőszak emberétől elragadtál.
⁵⁰ Ezért áldalak, Uram, a népek előtt, dicsőséget zengek nevednek.
⁵¹ Hiszen nagy győzelmet adtál királyodnak, kegyes voltál fölkentedhez,

Dávidhoz és nemzetségéhez, mindörökké.

19. fejezet (Zsolt19)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Az egek hirdetik Isten dicsőségét, az égbolt vallja kezének művét.

³ A nap továbbadja a szót a másik napnak, az éj jelenti a hírt az éjnek.

⁴ Nem beszéd ez, nem szó, hang nem hallható,

⁵ a hír mégis terjed, szerte a világon, a szózat elhangzik a föld határáig. Ott vert sátrat a napnak:

⁶ mint a vőlegény, lakából úgy kel fel, s ujjong, akár a hős, aki megfutja pályáját.

⁷ Az ég egyik szélén kel és siet a másik szélére, tüze elől semmi sem rejtőzhet el.

⁸ Az Úr törvénye tökéletes, enyhíti a lelket. Az Úr tanúsága megbízható, a balgát bölccsé teszi.

⁹ Az Úr parancsai egyenesek, földerítik a szívet, útmutatása érthető, megvilágítja a szemet.

¹⁰ Az Úr félelme tiszta s örökké megmarad. Az Úr ítéletei igazak és mind jogosak,

¹¹ értékesebbek az aranynál, a tiszta aranykincsnél, szavai édesebbek a méznél, a lépből kicsordult méznél.

¹² Szolgád hűségesen megtartja őket, hisz követésük bő jutalmat terem.

¹³ De ki látja meg saját hibáit? Tisztíts meg mindtől, ami rejtve maradt!

¹⁴ Őrizd meg szolgádat a kevélységtől, nehogy hatalmába ejtsen! Akkor mentes maradok a bűntől és tiszta a súlyos vétektől.

¹⁵ Teljék örömed számnak szavaiban, s engedd, hogy szívem szándéka elérjen hozzád, Uram, menedékem, üdvözítóm!

20. fejezet (Zsolt20)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² A megpróbáltatás napján hallgasson meg az Úr, védelmezzen meg Jákob Istenének neve!

³ Küldjön neked segítséget szentélyéből és Sionból oltalmazzon téged!

⁴ Emlékezzék minden áldozatodra, legyen kedves előtte égőáldozatod!

⁵ Adja meg neked, amit szíved kíván, s váltsa valóra minden tervedet!

⁶ Akkor majd örülünk győzelmednek, s Istenünk nevében lengetjük zászlóinkat. Az Úr teljesítse minden kérésedet!

⁷ Most már tudom: Az Úr győzelmet adott föl Kentjének, meghallgatta szent egéből, győzelmes jobbjának erejében.

⁸ Némelyek a harci szekerekben, mások a lovakban bíznak, mi ellenben

Urunk, Istenünk nevét hívjuk segítségül.

⁹ **Ők összeestek és a földre rogytak, mi pedig állunk és maradunk.**

¹⁰ **Uram, adj győzelmet a királynak, s hallgass meg bennünket, amely napon hozzád kiáltunk!**

21. fejezet (Zsolt21)

¹ **(A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)**

² **Hatalmadnak örül, Uram, a király, és segítséged láttán hangosan ujjong.**

³ **Teljesítetted szívének kívánságát, nem tagadtad meg tőle ajkának kérését.**

⁴ **Eléje siettél üdvözítő áldással, s fejére színarany koronát helyeztél.**

⁵ **Életet kért tőled, s te megadtad neki a napok teljességét mindörökre.**

⁶ **Segítséggeddel nagy lett a hírneve, fönséggel és dicsőséggel övezted.**

⁷ **Áldássá tetted őt minden időkre, s színed előtt örömmel töltötted el.**

⁸ **Hiszen a király az Úrban bizakodik, a Magasságbeli kegyelmének erejéből nem fog meginogni.**

⁹ **Emeld föl a kezéd elleneid ellen, s akik gyűlölnek, azokra sújtson le jobbod!**

¹⁰ **Égjenek, mint a kemence tüzeiben azon a napon, amelyen arcod megjelenik! Semmisítse meg őket az Úr haragjában, eméssze meg őket a tűz!**

¹¹ **Töröld el nemzetségüket a földről, s ivadékukat az emberek fiai közül!**

¹² **Bár rosszat forralnak és csejt szőnek ellened, győzni sohasem fognak.**

¹³ **Hiszen te mind megfutamítod őket, s nyilaikat arcukba vezényled.**

¹⁴ **Kelj fel, uram, erőddel, s mi majd ünnepi éneket zengünk hatalmadról!**

22. fejezet (Zsolt22)

¹ **(A karvezetőnek a "Szarvasünő reggel..." dallamára - Dávid zsoltára.)**

² **Istenem, Istenem, miért hagytál el, miért maradsz távol megmentésemtől, panaszos énekemtől?**

³ **Szólítalak nappal, Istenem, s nem hallod, szólítalak éjjel, s nem adsz feleletet.**

⁴ **Mégis te vagy a Szent, aki Izrael szentélyében lakik.**

⁵ **Atyáink benned reménykedtek, reméltek, s te megszabadítottad őket.**

⁶ **Hozzád kiáltottak és megmenekültek, benned bíztak és nem csalatkoztak.**

⁷ **De én csak féreg vagyok, nem ember, az emberek gúnytárgya s a népek megvetettje.**

⁸ **Mind, aki lát, gúnyt űz belőlem, elhúzza száját és csóválja fejét.**

⁹ **"Az Úrban bízott, hát mentse meg, segítsen rajta, ha szereti!"**

¹⁰ **Te hoztál elő az anyaméhéből, jóvoltodból gond nélkül pihenhettem, anyám ölén.**

¹¹ **A tiéd vagyok kezdettől fogva, anyám méhétől fogva te vagy az én Istenem.**

¹² **Ne maradj távol szükségemben, légy közel, mert sehol sincs segítség!**

¹³ Hatalmas tulkok vesznek körül, Básán bikái körülfoznak.

¹⁴ Szájuk kitátva, mint zsákmányra éhes ordító oroszláné.

¹⁵ Olyan vagyok, mint a kiöntött víz. Csontjaimat szétszedték, szívem, mint a viasz, szétfolyt bensőmben.

Zsolt 22.16ab Torkom kiszáradt, mint a cserép, nyelvem ínyemhez tapadt.

¹⁷ Kutya falkája ólalkodik körülöttem, s gonosztevőknek serege zár körül. Kezemet és lábamat összekötözték,

^{16c} és a halál porába fektettek.

¹⁸ Megszámlálhatom minden csontomat; ők néznek és bámulnak,

¹⁹ elosztják maguk közt ruhámat, köntösömre pedig sorsot vetnek.

²⁰ Ne maradj hát távol, Uram, te vagy segítségem, siess mentésemre!

²¹ Mentsd meg lelkemet a kardnak életől, a kutya karmából ragadd ki életemet!

²² Szabadíts ki az oroszlán torkából, védj meg engem, szegényt, a tulkok szarvától!

²³ Nevedet hirdetni fogom testvéreim előtt, és a közösségben dicsőítlek téged.

²⁴ Ti, akik féltetek az Urat, áldjátok, Jákob fiai, magasztaljátok! Félje őt Izrael minden törzse!

²⁵ Hiszen ő nem szégyellte, nem vetette meg a szegény nyomorát, nem rejtette el előle arcát, meghallgatta, amikor hozzá kiáltott.

²⁶ A tied dicséretem a nagy közösségben, azok előtt, akik félnek téged, beváltom fogadalmam.

²⁷ A szegények esznek és jóllaknak. Dicsőítsék az Urat mind, akik keresik: szívük élni fog mindörökké!

²⁸ A föld határai erről emlékeznek és az Úrhoz térnek mind. Leborul előtte a pogányok minden törzse,

²⁹ hiszen az Úr a királyság, ő uralkodik a népeken.

³⁰ Csak őelőtte borul le a földnek minden hatalmassága, előtte hajolnak meg mind, akik a porba visszatérnek, és lelkem neki fog élni.

³¹ Nemzetségem neki fog szolgálni. Az Úrról beszélnek majd az eljövendő nemzedéknek,

³² igazságosságát hirdetik a jövő népének: ő vitte ezt végbe.

23. fejezet (Zsolt23)

¹ (Dávid zsoltára.) Az Úr az én pásztorom, nem szenvedek hiányt,

² zöldellő réteken legeltet. A nyugalom vizéhez terel

³ és felüdíti lelkemet. Az igaz úton vezérel, nevéhez híven.

⁴ Ha sötét völgyben járok is, nem félek a bajtól, hisz te velem vagy. Botod, pásztorbotod biztonságot ad.

⁵ Számomra asztalt terítettél, ellenségeimnek szeme láttára. Fejemet

megkentéd olajjal, s a poharam színültig töltötted.

⁶ Kegyelmed és jóságod vezet életemnek minden napján, s az Úr házában lakhatom örök időkön át.

24. fejezet (Zsolt24)

¹ (Dávid zsoltára.) Az Úré a föld és ami betölti, a földkerekség és minden lakója.

² Ő alapozta tengerekre, és megerősítette a vizek fölött.

³ Ki mehet föl az Úr hegyére? Ki állhat az ő szent helyén?

⁴ Akinek a keze tiszta és ártatlan a szíve, akinek az esze nem csaláson jár, s aki nem esküszik hamisan.

⁵ Az Úr az ilyet áldja meg, Istenétől, gyámolától megkapja jutalmát.

⁶ Ez lesz a sorsa a népnek, amely őt keresi, amely a te arcodat keresi. Jákob Istene.

⁷ Emeljétek föl fejetekeket, kapuk, ősi kapuszárnyak, táruljatok, hadd vonuljon be a dicsőség királya!

⁸ Ki a dicsőség királya? Az Úr, a hatalmas és erős. Az Úr, a harcban verhetetlen.

⁹ Emeljétek föl fejetekeket, kapuk, ősi kapuszárnyak, táruljatok, hadd vonuljon be a dicsőség királya!

¹⁰ Ki ez a dicsőség királya? A Seregek Ura a dicsőség királya.

25. fejezet (Zsolt25)

¹ (Dávid zsoltára.) Hozzád emelem lelkemet, Uram,

² Istenem, benned bizakodom. Ne hagyd, hogy szégyenben maradjak, ellenségeim ne diadalmaskodjanak rajtam.

³ Hiszen akik benned bizakodnak, azok szégyent soha nem vallanak. Azok szégyenülnek meg, akik a hűséget könnyen megszegik.

⁴ Uram, mutasd meg nekem útjaidat, taníts meg ösvényeidre!

⁵ Vezess igazságod szerint és taníts engem, hiszen te vagy az én Istenem és gyámolom, minden időben benned bizakodom!

⁶ Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról, és kegyelmedről, mely kezdet óta vezet!

⁷ Ne idézd fel többé ifjúságom bűneit és tévedéseit, jóságodban, Uram, gondolj rám irgalommal!

⁸ Megbocsát az Úr és hűséges, megmutatja az utat a bűnösnek.

⁹ Az engedelmeseket igazságban vezeti, az alázatosokat megtanítja ösvényeire.

¹⁰ Az Úr minden útja kegyelem és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és törvényét.

¹¹ Nevedért, Uram, bocsásd meg bűnömet, mert súlyos!
¹² Ki az az ember, aki féli az Urat? Annak megmutatja, mely utat válassza.
¹³ Lelke biztonságban élhet, gyermekei birtokolják a földet.
¹⁴ Az Úr titka azoké, akik félik őt, nekik nyilvánítja ki szövetségét.
¹⁵ Szemem azért mindig az Úrra néz, ő megszabadítja lábam a huroktól.
¹⁶ Tekints rám és könyörülj meg rajtam, mert elhagyatott vagyok és szegény!
¹⁷ Adj enyhületet szívem gyötrelmének és szabadíts ki bajaimból!
¹⁸ Lásd meg szorultságomat és ínségemet, s bocsásd meg minden bűnömet!
¹⁹ Nézd, mekkora elleneim száma, és mily ádáz a düh, amellyel gyűlölnek!
²⁰ Óvd meg a lelkem és ments meg, ne hagyd, hogy szégyent valljak, hozzád menekülök!
²¹ Ártatlanság és tiszta szándék legyen a kísérem! Uram, tebenned remélek.
²² Szabadítsd ki, Uram, Izraelt minden szorongattatásából!
26. fejezet (Zsolt26)

¹ (Dávid zsoltára.) Szolgáltass nekem igazságot, Uram, mivel ártatlanul élek, s bizalmam az Úrban nem rendült meg!
² Próbálj ki, Uram, és vizsgálj meg, fürkészd ki szívem és vesém!
³ Hiszen jóságodat szemem előtt tartom és igazságod szerint élek.
⁴ Nem ülök azok közé, kik a rosszat teszik, és az álnokokhoz nincsen semmi közöm.
⁵ Gyűlölöm az összesereglett gonoszokat, s az istenteleneknél nem időzöm.
⁶ Bár ártatlan vagyok, mosom a kezem, és körüljárom oltárodát.
⁷ Hangosan hirdetem dicsőségedet, elbeszélem minden csodatettedet.
⁸ Szeretem házadnak táját, a sátrat, hol dicsőséged honol.
⁹ Lelkem ne veszítsd el a bűnösökkel, sem életemet a vérengző emberekkel!
¹⁰ Erőszak tapad a kezükhöz, s jobbjuk kész a megvesztegetésre.
¹¹ Én azonban ártatlanul élek, ments meg, Uram, és könyörülj rajtam!
¹² Lábam egyenes úton jár, s téged dicsőítlek, Uram, a közösségben.
27. fejezet (Zsolt27)

¹ (Dávid zsoltára.) Világosságom és üdvösségem az Úr - kitől félnék? Életem oltalmazója az Úr - kitől rettegnék?
² Ha rám törnek a gonoszok, hogy elemésszék testemet, elleneim és ellenségeim megtántorodnak és a földre zuhannak.
³ Ha hadsereg áll is velem szemben, szívem akkor sem remeg. Ha harcra kelnek ellenem, akkor is bizakodom.
⁴ Egyet kérek az Úrtól, csak egy a vágyam: hogy életem minden napján az Úr házában lakjam. Hogy élvezhessem az Úr édességét, és szemlélhessem szent templomát.

⁵ A bajnak napján elrejt hajlékában, megvéd sátrának oltalmában, és sziklára állít engem.

⁶ Ezért magasra emelhetem fejem, ellenségeim fölé, akik körülvesznek. Hajlékában dicsőítő áldozatot mutatok be, hangszeren játszva énekelek az Úrnak.

⁷ Uram, halld meg hozzád kiáltó szavam, könyörülj rajtam és hallgass meg engem!

⁸ Szívem ezt sugallta: "Keresd tekintetét!" Uram, a te arcodat akarom keresni.

⁹ Ne rejtse el előlem arcodat, ne taszítsd el szolgálodat haraggal! Te vagy oltalmazóm, ne utasíts vissza, Istenem, megmentőm, ne hagyj el végképp!

¹⁰ Ha apám, anyám el is felednének, az Úr akkor is fölemelne.

¹¹ Uram, mutasd meg ösvényedet, s ellenségeim miatt vezess sima úton!

¹² Ne szolgáltatass ki ellenségem bosszújának! Hiszen hamis tanúk lépnek föl ellenem, férfiak, kik gonoszat forralnak.

¹³ De biztos vagyok benne: meglátom az Úr dicsőségét az élők honában.

¹⁴ Ezért remélj az Úrban és légy erős, légy bátorsággal és bízzál az Úrban!

28. fejezet (Zsolt28)

¹ (Dávid zsoltára.) Hozzád kiáltok, Uram, sziklám, ne zárd be előlem füled! Ha nem hallgatsz meg, olyan leszek, mint a sírba szállók.

² Halld meg könyörgő szavam, hisz hozzád kiáltok, kezemet kitárom, Uram, szent templomod felé!

³ Ne taszíts el a bűnösökkel, azokkal, kik a rosszat teszik! Békésen beszélnek embertársaikkal, szívükben azonban gonoszat forralnak.

⁴ Bánj velük, Uram, ahogy megérdemlik, tetteiknek gonoszsága szerint! Torold meg kezük művét, tetteiket fizess vissza nekik!

⁵ Nem törődnek az Úr törvényével és kezének műveivel, ezért rontsa le őket és ne építse újra!

⁶ Áldott legyen az Úr, meghallgatta könyörgő szavam!

⁷ Az Úr az én erőm és védőpajzsom, szívem benne bízott és segítséget kaptam, testem újjáéledt, szívből megköszönöm neki.

⁸ Népének ereje az Úr, ő a szabadulás vára fölkentjének.

⁹ Segíts népeden és áldd meg örökséged, gondozd tieidet és tartsd meg mindörökre!

29. fejezet (Zsolt29)

¹ (Dávid zsoltára.) Adjátok meg az Úrnak, Isten gyermekei, adjátok meg az Úrnak a tiszteletet és a hatalmat!

² Adjátok meg az Úrnak a nevét megillető dicsőséget, és szent udvarában

imádjátok az Urat!

^{3a} **Az Úr szava a vizek fölött,**

^{3c} **az Úr a hatalmas vizek fölött.**

⁴ **Az Úr szava tele erővel, az Úr szava tele fönséggel.**

⁵ **Az Úr szava cédrusokat tördel, az Úr szilánkokra töri Libanon cédrusait.**

⁶ **Libanont ugráltatja, mint valami borjút, Szirjont pedig, mint fiatal bikát.**

⁷ **Az Úr szava tüzes villámot szór,**

⁸ **az Úr szava megremegteti a pusztát, az Úr megremegteti Kádes pusztáját.**

Zsolt 29.9ab Az Úr szava tölgyeket csavar ki, és megritkítja az erdőket.

^{3b} **A dicsőség Istene mennydörög,**

^{9c} **s templomában minden így kiált: Dicsőség!**

¹⁰ **Az Úr trónolt a vízőzön felett, az Úr királyként trónol mindörökké.**

¹¹ **Az Úr erőt ad népének, az Úr békével áldja meg népét.**

30. fejezet (Zsolt30)

¹ **(Zsoltár, templomszentelési ének - Dávidtól.)**

² **Dicsőítlek, Uram, mivel megmentettél, nem engedted, hogy ellenségeim ujjongjanak.**

³ **Uram, Istenem, hozzád kiáltottam, s te meggyógyítottál,**

⁴ **Uram, lelkemet kihoztad a halál országából, megmentettél attól, hogy a sírba szálljak.**

⁵ **Ti, akik szeretitek, dicsőítsétek az Urat, magasztaljátok szent emlékét!**

⁶ **Mert haragja csak egy pillanatig tart, jósága azonban az egész életen át. Ha este sírás látogat is meg, reggel visszatér az öröm.**

⁷ **Így szóltam magamban bízva: Nem ingok meg soha,**

⁸ **mert jóságod, Uram, szilárd hegyre állított. De mikor elrejtetted arcodat, megrendültem.**

⁹ **Uram, akkor hozzád kiáltottam, Istenemhez könyörögtem irgalomért:**

¹⁰ **Mi haszon származna véremből, hogyha sírba szállnék? Dicsőíthet téged a por, hirdetheti nagy hűségedet?**

¹¹ **Hallgass meg, Uram, és könyörülj rajtam, légy az én segítőm, Uram.**

¹² **Panaszomat öröménekre változtattad, leoldottad vezeklőruhám és örömmel öveztél körül.**

¹³ **Hogy lelkem énekeljen neked és ne hallgasson soha. Uram, Istenem, mindörökké dicsőítelek!**

31. fejezet (Zsolt31)

¹ **(A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)**

² **Hozzád menekülök, Uram, ne hagyd, hogy szégyent valljak! Igazságodban szabadíts és ments meg engem,**

³ hallgass meg és siess hozzám! Légy megmentő sziklám, erős, szabadító váram!

⁴ Valóban te vagy a sziklám és váram, nevedért vezess és irányíts engem!

⁵ Kimentesz a hálóból, amit elém vetnek, te vagy szabadulásom.

⁶ Kezedbe ajánlom lelkemet, te megváltasz, Uram. Te, hűség Istene,

⁷ te gyűlölöd a silány bálványok tisztelőit, én azonban az Úrban bízom.

⁸ Ujjonghatok és örülhetek jóságodon, mert kegyesen tekintettél nyomorúságomra, és segítettél kínjaimban.

⁹ Nem szolgáltatnál ki ellenségem hatalmának, lábamat tágas helyre állítottad.

¹⁰ Könyörülj rajtam, Uram, tele vagyok félelemmel, tekintetem komor a gondtól, testem, lelkem összetörve.

¹¹ Gondokban múlik életem, éveim sóhajokkal vannak tele. Erőm megtört a nyomorúságban, csontjaim mind megroppantak.

¹² Gúny tárgya lettem ellenségeimnek, szomszédaimnak szégyenük, barátaimnak félelmük. Akik az utcán látnak, kitérnek előlem.

¹³ A szívek elfeledkeznek rólam, mintha halott volnék. Olyan lettem, mint összetört edény.

¹⁴ Hallottam a tömeg suttogását, körülöttem csupa borzadály, csoportokba verődtek, és meg akartak ölni.

¹⁵ De én benned bízom, Uram! Azt mondom: Te vagy Istenem!

¹⁶ Az időm a te kezeden van, ragadj ki ellenségeim és üldözőim hatalmából!

¹⁷ Derítsd szolgádra arcodat, ments meg irgalmasságodban!

¹⁸ Uram, ne hagyd, hogy szégyent valljak, hiszen téged hívlak! A gonoszok valljanak szégyent, némuljanak el és szálljanak sírba!

¹⁹ Némuljanak el a hazug ajkak, amelyek az igaz ellen szólnak, rátarti göggel és megvetéssel!

²⁰ Mily nagy a te jóságod, Uram, amit azoknak tartogatsz, akik félnek téged! Ki is nyilvánítod az emberek szeme láttára, azokon, akik hozzád menekülnek.

²¹ Tekinteted pajzsával befödöd őket az emberek támadása elől. Sátoradban megvéded őket a nyelvek rágalma elől.

²² Áldott legyen az Úr (az erős városban)! Csodálatosan megmutatta nekem irgalmát.

²³ Ijedtemben így beszéltem: "Elutasítottál szemed elől." De te meghallottad könyörgő szavam, amikor hozzád kiáltottam.

²⁴ Szeressétek az Urat mind, ti övéi! Akik hűek hozzá, azokat az Úr oltalmazza, de bőven megfizet azoknak, akik elbizakodva cselekszenek.

²⁵ Legyetek erősek és bátor lelkűek, mindnyájan, akik az Úrban reménykedtek!

32. fejezet (Zsolt32)

¹ (Tanítóköltemény - Dávidtól.) Boldog, akinek a bűne megbocsátva, akinek be van földve gonoszsága.

² Boldog az ember, akinek az Úr nem tartja számon vétkét, akinek lelkében nem lakik álnokság.

³ Ameddig hallgattam, velőmig sorvadoztam, sóhajtozásomnak nem volt vége.

⁴ Kezed súlyosan rám nehezedett nappal és éjjel. Szívem olyan volt, mint a föld a tűző napon.

⁵ De akkor megvallottam neked bűnömet, nem rejtegettem tovább vétkemet. Így szóltam: "Az Úrhoz megyek és megvallom gonoszságomat!" S te eltörölted adósságom, megbocsátottad bűnömet.

⁶ Ezért imádkozzék hozzád minden igaz, a szorongattatás idején! Hiába tör be a vizek áradata, nem éri el.

⁷ Te vagy menedékem, megmentesz a félelemtől, s körülveszel a szabadulás dalaival.

⁸ Értelmet adok neked, megtanítalak az útra, amelyen járnod kell. Tanácsot adok neked, s szemem rajtad nyugszik:

⁹ Ne legyetek olyanok, mint a ló és öszvér, értelem híján, úgyhogy kedvük ellenére fékkel és kantárral kell őket kényszeríteni, [különben nem közelednek]!"

¹⁰ A bűnöst sokféle szenvedés éri, de aki az Úrban remél, azt fenntartja irgalma.

¹¹ Vigadjatok az Úrban igazak és örüljete, ujjongjatok mindnyájan, tiszta szívűek!

33. fejezet (Zsolt33)

¹ Ujjongjatok az Úrban, igazak, a hívőkhöz illik a dicséret!

² Dicsőítsétek az Urat citerával, tízhúrú hárfán zengjétek fölségét!

³ Énekeljete új dalt az Úrnak, daloljatok neki szép örömeéket zengve!

⁴ Mert az Úr szava igaz, minden tette hűségét tükrözi.

⁵ Az igazságot és a rendet szereti, a földkerekség telve az Úr kegyelmével.

⁶ Az Úr szavára lettek az egek, s szája lehelletére az ég seregei.

⁷ Mint tömlőben, összegyűjti a tengerek vizét, az áradatot gát közé szorítja.

⁸ Az egész föld félje az Urat, s remegjenek előtte, kik lakják a földkerekséget!

⁹ Mivel szólt és lettek, rendelkezett és létrejöttek.

¹⁰ Az Úr letöri a pogányok támadását, a népek terveit megghiúsítja.

¹¹ Örök érvényű az Úr határozata, nemzedékről nemzedékre száll szívének gondolata.

¹² Boldog a nép, melynek az Úr az Istene, a nép, amelyet örökségül választott.

¹³ Az Úr az égből letekint, s látja az emberek fiait mind.

¹⁴ Hajlékából látja mindazokat, kik a földön élnek.

¹⁵ Ő alkotta mindnyájuk szívét és ismeri minden tettüket.

¹⁶ A király nem erős hadsereggel győz, a királyt nem hatalmas ereje menti meg.

¹⁷ Téved, ki lovától várja győzedelmét, bármilyen erős is az, nem menti meg.

¹⁸ De nézd, az Úrnak szeme az igazakon nyugszik, azokon, akik bíznak kegyelmében,

¹⁹ hogy lelküket a halálból kimentse és táplálja éhségükben.

²⁰ Lelkünk remél az Úrban. Ő a mi segítségünk és a pajzsunk.

²¹ Szívünk öbenne ujjong, szent nevében bizakodunk.

²² Kegyelmed örködjék fölöttünk, Uram, ahogy tebenned remélünk!

34. fejezet (Zsolt34)

¹ (Dávidtól, amikor Abimelech előtt örültséget színlelt, s ez szabadon engedte, ő pedig eltávozott.)

² Dicsőítem az Urat minden időben, dicsérete ajkamon marad mindig.

³ Lelkem dicsekedjék az Úrban, hadd hallják meg a szegények és örüljenek!

⁴ Velem együtt magasztaljátok az Urat, áldjuk a nevét mindannyian!

⁵ Kerestem az Urat és ő meghallgatott, kimentett engem minden bajból.

⁶ Nézzetek rá és öröm tölti el lelketek, s arcotok nem fog elpirulni.

⁷ Lám, egy szegény kiáltott s az Úr meghallgatta, minden szorongatásból kiszabadította.

⁸ Az Úr angyala védőfalat emel, s körülveszi az igazat, hogy oltalmazza.

⁹ Ízleljétek és lássátok, mily jószágos az Úr! Boldog az ember, ki hozzá menekül.

¹⁰ Féljétek az Urat, ti szentjei, akik őt félik, nem szenvednek hiányt.

¹¹ A fiatal oroszlán nyomorog és koplal, de akik az Urat keresik, nem szűkölködnek.

¹² Gyertek, fiaim, és hallgassatok rám, az Úr félelmére tanítalak titeket.

¹³ Ki az, aki élni akar? Ki kíván sok évet, hogy élvezze a boldogságot?

¹⁴ Őrizd nyelvedet a gonoszságtól, s ajkadat az álnok beszédétől!

¹⁵ Hagyd el a rosszat és válaszd a jót, keresd a békét és járj a nyomában!

¹⁶ Az Úr szeme az igazakra tekint, füle meghallja kiáltásukat.

¹⁷ De a gonoszoktól elfordítja arcát, s eltörli emléküket a földön.

¹⁸ Az igazak kiáltottak, s az Úr meghallotta, megmentette őket minden bajtól.

¹⁹ A megtört szívűekhez közel van az Úr, a bánatos lelkűt meggyógyítja.

²⁰ Sokféle szenvedést ismer meg az igaz, de az Úr mindből kiszabadítja.

²¹ Az Úr megőrzi minden tagját, hogy egy se zúzódjék szét.

²² A gonoszság halálba sodorja a bűnösöket s akik gyűlölik az igazat, megbűnhődnek érte.

²³ A hűségeseknek az Úr megmenti lelkét, aki hozzá menekül, azt nem érheti

kár.

35. fejezet (Zsolt35)

¹ (Dávidtól.) Szállj perbe, Uram, azokkal, kik velem vitáznak, győzd le azokat, kik ellenem harcolnak!

² Ragadj fegyvert és pajzsot, kelj föl védelmemre,

³ vess lándzsát és dárdát üldözőim ellen! Mondd lelkemnek: "Én vagyok üdvösséged!"

⁴ Vessenek dicstelenül, akik életemre törnek, hátráljanak meg szégyenletesen, akik gonoszat forralnak ellenem!

⁵ Legyenek olyanok, mint pelyva a szélben, az Isten angyala szórja őket szét!

⁶ Útjuk legyen síkos és sötét, üldözzé őket az Isten angyala!

⁷ Mivel ok nélkül csapdát állítottak nekem, és ok nélkül vermet ástak életemnek.

⁸ Érje őket fájdalmas pusztulás, akadjanak a nekem vetett hálóba maguk, és essenek bele a verembe!

⁹ Lelkem pedig ujjongjon az Úrban, örüljön segítségének!

¹⁰ Minden tagom hirdeti majd: Ki olyan, mint te vagy, Uram? Te, aki a gyengét megmented a túlerőtől, a szegényt a rablók kezétől.

¹¹ Elvetemült tanúk álltak elő, s vallattak dolgokról, mikről mit sem tudtam.

¹² A jót rosszal viszonzták nekem, üressé vált az életem.

¹³ Pedig én, amikor betegen feküdtek, vezeklőruhát öltöttem, lelkemet böjttel gyötörtem, s imádságban öntöttem ki a szívem.

¹⁴ Bánatosan jártam, mintha barátom vagy testvérem lett volna. Mint aki anyját gyászolja, úgy roskadoztam a szomorúságtól.

¹⁵ Mégis örültek, amikor ingadoztam, és összegyűltek, ellenem fordultak. Idegenek, kiket nem ismerek, marcangoltak és nagy kiáltásokkal

¹⁶ azt kiáltják: "Ha! Ha! Láttuk!" Fogukat csikorgatták ellenem.

¹⁷ Uram, meddig nézed még ezt? Oltalmazd meg dühüktől életem, mentsd meg lelkemet az oroszánoktól!

¹⁸ Akkor hálát adok neked a nagy közösségben, az egész nép előtt dicsőítlek téged.

¹⁹ Akik igazságtalanul rám támadnak, ne diadalmaskodjanak fölöttem! Ne hunyorgassák szemüket, akik ok nélkül gyűlölnék!

²⁰ Ők nem a béke hangján szólnak, akik szelídek a földön, azok ellen álnokságot koholnak.

²¹ Kitéjták ellenem nagyra a szájukat, s azt kiáltják: "Na most majd meglátjuk!"

²² Uram, te láttad, ne hallgass tovább. Uram, ne maradj távol tőlem!

²³ Ébredj fel, kelj védelmemre, Istenem és Uram, intézd te az ügyem!

²⁴ Tégy igazságot, igaz voltod szerint! Uram, Istenem, ne diadalmaskodjanak rajtam,

²⁵ ne gondolják szívükben: "Éppen így akartuk!" Ne mondhassák: "Most aztán felfaltuk!"

²⁶ Pusztuljanak el szégyenletesen mind, akik nyomorúságomon kéjelegnek! Érje szégyen és gyalázat azokat, akik fölényesen beszélnek felőlem!

²⁷ De örüljenek és ujjongjanak mind, akik ügyemet mérlegelik! Mondogassák szüntelenül: "Nagy az Úr, üdvét akarja szolgájának!"

²⁸ Az én nyelvem pedig hirdesse igazságosságot, s mindörökké zengje dicséreted!

36. fejezet (Zsolt36)

¹ (A karvezetőnek - Isten szolgájától, Dávidtól.)

² Az álnok ember szívét gonoszság uralja, szeme előtt nincs istenfélelem.

³ Azzal ámtítja magát bensőleg, hogy bűnét senki föl nem fedi és el nem ítéli.

⁴ Szájának beszéde gonoszság és csalás, megszűnt okosat gondolni és tenni a jót.

⁵ Fekvőhelyén gazságról álmodik, a rossz úton marad, a bűntől nem irtózik.

⁶ Uram, irgalmad fölé az égig, hűséged a felhőkig.

⁷ Igazságosságod, mint Isten hegyei, ítéleteid, mint a tenger mélye, Uram, embernek, állatnak, te vagy éltetője.

⁸ Milyen drága a te kegyelmed, Uram! Az emberek fiait menedéket találnak szárnyad árnyékában.

⁹ Háza javaiból jóllakatod, és megitatod örömöd patakjából.

¹⁰ Tenálad van az élet forrása, a te fényedben látjuk a világosságot.

¹¹ Jóságod tartsa meg, kik tisztelnek téged, a tiszta szívűeket őrizd meg hűségedben!

¹² Gőgös lába ne taposson rám, és bűnös keze ne mutasson ajtót!

¹³ Lám, a gonoszok összeesnek, a földre buknak s többé már föl sem kelnek.

37. fejezet (Zsolt37)

¹ (Dávidtól.) Ne haragudj azokra, akik rosszat tesznek, ne irigyeld a gonosztevőket,

² mert mint a fű, hamar elhervadnak, és elszáradnak, mint a zöldellő növény.

³ Remélj az Úrban és tedd a jót, akkor megmaradsz földeden és biztonságban élsz.

⁴ Az Úrban leld örömed, s ő betölti szíved vágyait.

⁵ Ajánld utadat az Úrnak, remélj benne, s ő irányít majd.

⁶ Becsületed felragyogtatja, mint a napot, igazságodat, mint a fényes nappalt.

⁷ Nyugodj meg az Úrban és remélj benne! Ne haragudj arra, kinek siker

kíséri útját, az emberre, aki gonoszságot művel,

^{14c} hogy elpusztítsa a szegényt és a gyengét.

⁸ Hagyd el a haragot és ne méltatlankodj, föl ne gerjedj, nehogy te vétkezzél!

⁹ Nézd, a gonoszok eltűnnek, de akik az Úrban bíznak, birtokolják a földet.

¹⁰ Egy kis idő még, s a gonosz nincs többé, keresed helyét, és sehol sem találod.

¹¹ A szelídek ellenben uralják a földet, és élvezik a béke teljességét.

¹² Az istentelen ártó tervet sző az igaz ellen, csikorgatja ellene a fogát.

¹³ Az Úr azonban kineveti őt, mert látja már, amint napja kél.

Zsolt 37.14ab A bűnösök kardot rántanak s íjat feszítenek, hogy elpusztítsák azt, aki egyenes úton jár.

¹⁵ De kardjuk saját szívükbe hatol, s nyilaikat széttördelik.

¹⁶ Jobb a kevés, amit az igaz bír, mint a bűnös nagy gazdagsága.

¹⁷ Mert a bűnös karja eltörik, ám az igazat az Úr támogatja.

¹⁸ Az igazak életére gondja van az Úrnak, örökségük megmarad örökre.

¹⁹ A csapás napjaiban nem vallanak szégyent, éhínségben táplálékhoz jutnak.

²⁰ Ám a gonoszoknak el kell pusztulniuk, az Úr ellenségei, mint a mezők virága, elhervadnak, s eltűnnek, akár a füst.

²¹ Az istentelen kölcsönkér s nem adja meg, a jó megértéssel telve ajándékoz.

²² Akiket megáld az Úr, birtokolják a földet, s akiket megátkoz, azok megsemmisülnek.

²³ Az Úr biztosítja az ember lépteit, akinek útjában tetszését leli.

²⁴ Ha megbotlik is, de nem esik el, mert az Úr megfogja kezét.

²⁵ Fiatal voltam, most öreg vagyok, de sohase láttam, hogy elhagyott lett az igaz, vagy, hogy gyermekei kenyeret koldultak.

²⁶ Ő mindig megértő és kész kölcsönadni, ezért gyermekei áldásban részesülnek.

²⁷ Hagyd el a rosszat és tedd a jót, akkor megmaradsz mindörökre.

²⁸ Mert az Úr az igazságosságot szereti és nem hagyja el soha szentjeit. Az álnokok örökre megsemmisülnek, a gonoszok nemzetsége elpusztul.

²⁹ Ám az igazak birtokolják a földet, és ott laknak mindörökre.

³⁰ Az igaznak szája bölcsességet szól, nyelve azt hirdeti, ami helyes.

³¹ Istennek törvényét a szívében hordozza, ezért lépései nem ingadozók.

³² A gonosz leselekedik az igazra, s annak elvesztésén fáradozik.

³³ De az Úr nem adja kezére, s nem találja bűnösnek, ha majd ítélőszéke elé áll.

³⁴ Bízzál az Úrban és kövesd az útját,

^{40b} ő megőriz a gonosztól s ő felemel, hogy tiéd legyen a föld, és elégtétellel lásd a gonosz pusztulását.

³⁵ Láttam a bűnöst: büszkén fennhéjázott, mint a Libanon cédrusa, fenn

hordta a fejét.

³⁶ Ám, amikor újra arra jártam, nem volt többé, kerestem, de sehol sem találtam.

³⁷ Nézd az ártatlant, tekints az igazra, a békesség emberének új nemzedéke támad!

³⁸ A bűnösök ellenben elpusztulnak, a gonoszok hada elenyészik.

³⁹ Az igazaknak az Úr ad szabadulást, ő a védelmük a szükség idején.

⁴⁰ Segítőjük az Úr és szabadítójuk, és fenntartja éltüket, mivel nála keresnek menedéket.

38. fejezet (Zsolt38)

¹ (Dávid zsoltára, emlékezésre.)

² Ne fenyíts meg, Uram, haragodban, ne büntess engem felindulásodban!

³ Mert nyilaid belém hatolnak, és kezéd rám nehezedik.

⁴ Nincs erő testemben, mivel haragszol rám, s mert vétkeztem, nincs épség csontomban.

⁵ Fejem fölött túlon túl összezapott a bűn, és hatalmas teherként rám nehezedik.

⁶ Sebeim mérgesek, üszkösek balgaságom miatt.

⁷ törődött vagyok, meggörnyedtem, s naphosszat szomorúan járok.

⁸ Ágyékomban emészt a gyulladás, testemben semmi sem ép többé.

⁹ Elgyöngültem és levertem vagyok, szívem fájdalomában felzokogok.

¹⁰ Uram, kívánságom világos előtted, sóhajtasaim nem maradnak rejtve.

¹¹ Szívem remeg, erőm elhagy, szememből kialszik a fény.

¹² Barátaim, rokonaim elfordulnak nyomorúságomtól, s akik közel voltak, távol maradnak.

¹³ Csapdát vetnek, akik életemre törnek, pusztulással fenyegetnek, akik vesztemet akarják, s fondorlattal hálózhatnak be folyvást.

¹⁴ De már nem is hallom, olyan vagyok, mint a süket, olyan lettem, mint a néma, aki nem nyitja ki száját.

¹⁵ Olyan lettem, mint aki nem hall többé, akinek szájában nincs több felelet.

¹⁶ De mert benned bízom, Uram, te meghallgatsz, Uram és Istenem!

¹⁷ Azt mondom: "Ne mulassanak rajtam, ne nevéssenek, ha botlik a lábam."

¹⁸ Valóban közel vagyok a pusztuláshoz, s a fájdalom nem hagy el soha.

¹⁹ Ezért beismerem vétkeimet, és bánkódom bűnöm miatt.

²⁰ De hatalmasok, akik ok nélkül bántanak, és sokan vannak, kik jogtalanul gyűlölnék.

²¹ A jót rosszal viszonozzák nekem, s megtámadnak, mert az igazságot keresem.

²² Uram, ne hagyj magamra, Istenem, ne maradj távol tőlem!

²³ Siess segítségemre, Uram, üdvösségem!

39. fejezet (Zsolt39)

¹ (A karvezetőnek Jedutuntól - Dávid zsoltára.)

² Így szóltam: "Megmaradok utaimon, nehogy vétkezzem nyelvemmel.
Csukva tartom számat, amíg előttem áll az istentelen."

³ Csendes lettem, néma és hallgattam, szerencséje miatt sajgott bennem a szív.

⁴ A szívem égett bensőmben, lelkemen végigcsapott a láng; akkor megoldódott a nyelvem:

⁵ "Uram, add tudtomra végemet, napjaim számával ismertess meg, s tudni fogom, mily mulandó vagyok.

⁶ Lám, néhány arasznyira szabta napjaimat, színed előtt életem a semmihez hasonlít. Minden ember olyan, mint a fuvallat,

⁷ az ember elenyészik, mint az árnyék. Olyan a vagyona is, amit gyűjtött, mint a fuvallat, s nem tudja, ki öröklí majd."

⁸ Most tehát mit várhatok, Uram? Reményem egyedül benned van.

⁹ Szabadíts meg minden bűnömtől, ne szolgáltatass ki a gúnyolódó eszteleneknek!

¹⁰ Most elhallgatok, többé ki nem nyitom számat, mert te akartad így.

¹¹ Vedd le rólam csapásaidat, mert elveszek kezéd hatalmától.

¹² Te megrovod az embert, bünteted a bűnöst, ami kedves neki, azt elveszted, mintha a moly enné. Minden ember olyan, mint a fuvallat.

¹³ Hallgasd meg, Uram, imámat, figyelj könyörgésemre, ne zárkózz el síró szavam elől! Előtted csak jövevény vagyok, zarándok, mint az őseim mind.

¹⁴ Vedd le rólam szemedet, hogy egyszer még föllélegezzem, mielőtt elmegyek és többé nem leszek!

40. fejezet (Zsolt40)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Bízam, az Úrban bizakodtam, s ő lehajolt hozzám és meghallgatta kiáltásomat.

³ Kiszabadított a sírgödörből, ki az iszapból és mocsárból. Sziklára állította lábamat, és megszilárdította léptemet.

⁴ Ajkamra új éneket adott, Istenünk magasztalására. Sokan látják majd és megremegnek, s eltelnek az Úr iránt bizalommal.

⁵ Boldog az ember, aki reményét az Úrba veti, aki a bálványok szolgáit nem követi, sem azokat, akik csalfa álmításnak élnek.

⁶ Mennyi csodát tettél, Uram, és Istenem, a rólunk való gondban hozzád senki nem mérhető! ha elmondani vagy hirdetni próbálnám, felsorolni sem

győzném.

⁷ Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, de megnyitottad fülem a hallásra.
Nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot,

⁸ így szólok hát hozzád: Lásd, itt vagyok! A könyvtekercsben rólam írták,

⁹ hogy teljesítsem akaratom. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet.

¹⁰ Az Úr igazságát hirdetem a nagy közösségben. Nézd, ajkam nem hallgatott,
Uram, te ezt tudod.

¹¹ Nem rejtettem el szívembe igaz tetteidet, magasztaltam hűségedet és
segítségedet. Kegyelmedről nem hallgattam, a nagy közösség előtt hűségedet
nem titkoltam.

¹² Ne tagadd meg tőlem, Uram, irgalmadat, kegyelmed és hűséged mindig
oltalmazzon!

¹³ Tömérdék nyomorúság fojtogat, tenger bűnöm elborított, már nem is látok.
Több van belőlük, mint fejemen a haj, és erőm is cserbenhagyott.

¹⁴ Irgalmodban ments meg, Uram, Uram, siess segítségemre!

¹⁵ Piruljanak és szégyenkezzenek, akik életemre törnek, hogy tönkretessenek.
Szégyent vallva hátráljanak, akik örülnek bajomnak.

¹⁶ Dermedjenek kővé szégyenükben, akik gúnyolnak: "Jól van így!"

¹⁷ Ujjongjanak és örüljenek benned mind, akik hűségesen keresnek, és
hirdessék mindig: Hatalmas az Úr! Mind, akik várják üdvösségedet.

¹⁸ De én nyomorult és szegény vagyok. Uram, siess segítségemre! Te vagy
gyámolom és szabadítóm, ne késlekedj tovább, Istenem!

41. fejezet (Zsolt41)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Boldog, aki gondol a szűkölködőre és a szegényre, az Úr megmenti majd a
csapás napján.

³ Megőrzi őt az Úr és életben tartja, boldoggá teszi itt a földön, s nem adja
ellensége hatalmába.

⁴ Betegágyához segítséget hoz az Úr, fekvőhelyét kényelmesre cseréli.

⁵ Így szólok: "Uram, könyörülj rajtam, gyógyíts meg, mert vétkeztem
ellened!"

⁶ Ellenségeim rosszat mondanak felőlem: "Mikor hal már meg, mikor törlik
nevét?"

⁷ Ha valaki meglátogat, álnokságot beszél, gonoszságot gyűjt szívébe, elmegy s
továbbadja.

⁸ Mind, akik gyűlölnek, együtt suttognak ellenem, ártó gondolatokat
forgatnak fejükben.

⁹ Béliál csapása érte utol, ezért fekszik itt, s nem is kel fel többé.

¹⁰ Még a barátom is, akiben megbíztam, aki együtt ette kenyeremet velem, az

is ellenem emelte a sarkát.

¹¹ Te azonban, Uram, könyörülj meg rajtam, állíts talpra, s én majd megfizetek nekik, az ilyen embereknek!

¹² Akkor fogom látni, hogy kegyes vagy hozzám, ha ellenségem nem ujjong rajtam,

¹³ engem pedig megőrizöl sértetlenül, és engeded, hogy színed előtt álljak mindörökre.

¹⁴ Áldott legyen az Úr, Izrael Istene mindörökkön-örökké! Úgy legyen! Úgy legyen!

42. fejezet (Zsolt42)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak tanítókölteménye.)

² Ahogy a szarvasünő a forrás vizére kívánczik, úgy vágyakozik a lelkem utánad, Uram.

³ Lelkem szomjazik az Isten után, az élő Isten után. Mikor mehetek már, hogy lássam Isten arcát?

⁴ Könny a kenyerem nappal és éjjel, ha naponta mondják: "Hol marad Istened?"

⁵ A szívem megdobban, ha arra gondolok, hogyan vonultam be a fönséges sátorba, az Úr házába, ujjongás és énekszó közepette a vidám ünnepi közösséggel.

⁶ Lelkem, miért vagy szomorú és miért háborogsz? Remélj az Úrban és majd újra dicsőítem, mint arcom felderítőjét

⁷ és Istenemet! A lelkem roskadozik, amikor a Jordán földjén a Hermon felől rád gondolok, te kicsi hegy.

⁸ Örvény hívja az örvényt vizeid zuhogásában, s minden örvényed és hullámod rám zúdul.

⁹ Nappal az Úr adja kegyelmét és éjjel neki énekelek, áldom éltető Istenemet.

¹⁰ Így szólok Istenhez: Sziklám vagy, miért feledkeztél meg rólam? Miért kell szomorúan járnom, ellenségtől szorongatva?

¹¹ A velőmbe hatol, ha ellenségeim gúnyolódnak, ha naponta mondják: "Hol maradt Istened?"

¹² De miért vagy szomorú, lelkem, és miért háborogsz? Remélj Istenben és majd újra dicsőítem, mint arcom felderítőjét és Istenemet!

43. fejezet (Zsolt43)

¹ Szolgáltass igazságot nekem, képviseld ügyemet egy nem szent néppel szemben! Szabadíts meg a gonosz és hazug emberektől!

² Istenem, te vagy az én erősségem, miért taszítasz el? Miért kell szomorúan járnom, ellenségtől szorongatva?

³ Küldd el világosságodat és hűségedet, hogy vezetőim legyenek, hogy vezessenek szent hegyedre, hajlékodba!

⁴ Akkor odalépek Isten oltárához, örööm Istenéhez. Ujjongva dicsőítlek citerával, Uram, én Istenem.

⁵ Miért vagy szomorú, lelkem és miért háborogsz? Remélj Istenben és majd újra dicsőítem, mint arcom felderítőjét és Istenemet!

44. fejezet (Zsolt44)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak tanítókölteménye.)

² Isten, hallottuk saját fülünkkel, atyáink beszéltek nekünk a tettekről, melyeket az ő napjaikban, a hajdani időben

³ a kezed végbevitt. Elűztél népeket, őket pedig letelepítetted. Elpusztítottál népeket, őket meg naggyá tetted.

⁴ Nem saját kardjukkal hódították meg a földet, nem a saját karjuk szerezte a győzelmet. A te jobbod volt az, hatalmas karod, s fényességes arcod, mert szeretted őket.

⁵ Istenem és királyom vagy, te szerzel győzelmet Jákobnak.

⁶ Általad űztük el ellenségeinket. A te nevedben tiportuk le azokat, akik ellenünk támadtak.

⁷ Nem íjamban bíztam, a kard nem menthetett meg,

⁸ te szereztél győzelmet az ellenség felett, te semmisítetted meg azokat, akik gyűlöltek bennünket.

⁹ Minden időben Istennel dicsekedtünk, mindenkor a te neved dicsőítettük.

¹⁰ De most elvetettél, megaláztál minket, Istenünk, már nem vonulsz együtt seregünkkel.

¹¹ Hagytad, hogy meghátráljunk ellenségünk előtt, és így gyűlölőink zsákmányhoz jutottak boldog szívvel.

¹² Kiszolgáltatatl, mint áldozatra szánt juhokat, szétszórtál bennünket a pogányok közé.

¹³ Eladtad népedet alacsony bérért, és keveset nyertél ebből a cseréből.

¹⁴ Szomszédaink előtt gúny tárgyává tettél, nevetséges példává azok előtt, akik körülöttünk laknak.

¹⁵ Szállóigévé tettél a pogányok számára, s a népek csóválják a fejüket rajtunk.

¹⁶ Gyalázatom előttem lebeg szüntelen, szégyenpír borítja arcomat.

¹⁷ Hallanom kell, hogy szidnak és átkoznak ellenségeim és támadóim.

¹⁸ Ez mind ránk tört, s mégsem feledtünk el, szövetségedet nem szegtük meg.

¹⁹ Szívünk nem fordult el tőled, lépteink ösvényeidről nem tértek le,

²⁰ amikor megvertél a sakálók földjén, amikor elborítottál a halál sötétségével.

²¹ Ha elfeledtük volna Istenünk nevét, ha idegen istenek felé tártuk volna ki kezünket:

²² Isten nemde látta volna, ő, aki a szívek mélyére lát?

²³ Nem, miattad tipornak szüntelen. Úgy néznek ránk, mint áldozatra szánt juhokra.

²⁴ Kelj föl, miért alszol, Uram, kelj föl és ne taszíts el mindörökre!

²⁵ Miért rejtetted el arcodat? Miért feledkezel el nyomorunkról és kínjainkról?

²⁶ Hiszen lelkünket a porba taposták, testük a földhöz tapadt.

²⁷ Kelj föl, siess segítségünkre, irgalmasságodban szabadíts meg minket!

45. fejezet (Zsolt45)

¹ (A karvezetőnek a "Liliomok" szerint - Korach fiainak tanítókölteménye, a szeretet himnusza.)

² Szívemből ünnepi ének árad, zengem dalomat a királynak. Nyelvem siet vele, gyors, mint az író vesszeje.

³ Szép vagy, szebb, mint bárki az emberek fiai közül. Ajkodon kellem ömlik el, Isten megáldott téged örökre.

⁴ Övezd fel karddal oldalad, te hős, indulj fönségesen hatalmad teljében!

⁵ Szállj síkra a hűségért, alázatért és igazságért! Feszítsd a húrt az íjodon, mely fenyegetővé teszi jobbodat!

⁶ Hegyes a nyilad, lám, népek hullanak el előtted, a király ellenségeit elhagyja erejük.

⁷ A trónod, Isten, mindörökké áll. Uralmad jogara az igazság jogara.

⁸ Szeretted az igazságosságot, gyűlölöd a jogtalanságot, ezért kent föl Isten, a te Istened, az öröm olajával, mint senki mást társaid közül.

⁹ Öltözékedből mirha és áloé illata árad, elefántcsont termekben húrok pendülnek vidámításodra.

¹⁰ Királylányok vannak szeretteid között, jobboldon a királynő áll, Ofir aranyával ékesítve.

¹¹ Figyelj, leányom, nézz, fordítsd ide füled, feledd el népedet és atyádnak házát!

¹² A király kívánja szépségedet, ő urad neked, közeledj hát odaadón!

¹³ Tírusz leánya ajándékokkal deríti öröme arcodat, a leggazdagabb népek

¹⁴ aranyba foglalt drágakövekkel.

¹⁵ A királylányt színpompás öltözékben viszik a királyhoz. Hajadonok kísérik, és barátnőit hozzá vezetik.

¹⁶ Ujjongva, vidám énekkel vonulnak oda, bevonulnak a király várába.

¹⁷ Atyáid helyett fiaid születnek, fejedelmekké teszed őket országok felett.

¹⁸ Nevedet hirdetni fogom nemzedékről nemzedékre, így a népek mindörökre magasztalnak téged.

46. fejezet (Zsolt46)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak éneke oboára.)

² Isten a menedékünk és az erőnk, nagyszerű támaszunk a szorongattatásban.

³ Ezért nem aggódunk, ha remeg is a föld, ha a hegyek a tengerbe omlanak,

⁴ ha vizei zúgnak, tajtékoznak is, és viharától megrendülnek a hegyek.

[Velünk a Seregek Ura, Jákob Istene a mentsvárunk!]

⁵ A folyam ágai felüdítik Isten városát, ő megszenteli a Fölséges hajlékát.

⁶ Nem inog meg, Isten lakik benne, Isten már hajnalban is védelmezi.

⁷ A népek lázadoztak, birodalmak megrendültek, de mennydörgő szózatától rettegés fogta el a földet.

⁸ Velünk a Seregek Ura, Jákob Istene a mentsvárunk!

⁹ Gyertek, lássátok, mit művel az Úr! Rettegésbe taszítja a földet,

¹⁰ megálljt parancsol a hadaknak a föld határáig, szétzúzza az íjakat, összetöri a lándzsákat, s a pajzsokat tűzben elégeti.

¹¹ Álljatok meg és ismerjétek el: Én vagyok az Isten! Fönséges a népek fölött, fönséges a föld felett.

¹² Velünk a Seregek Ura, Jákob Istene a mentsvárunk!

47. fejezet (Zsolt47)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak zsoltára.)

² Tapsoljatok, népek, mindnyájan kezetekkel, zengjete Istennek ujjongó éneket!

³ Mert félelmetes az Úr, a Magasságbeli, a nagy király minden ország felett.

⁴ Letiporta előttünk a nemzeteket, lábunk elé vetette a népeket.

⁵ Örökséget választott nekünk, dicsőséget Jákobnak, akit szeretett.

⁶ Fölmegy az Isten örömrivalgással, az Úr a harsona szavával.

⁷ Énekeljete Istenünknek, zengjete, énekeljete Királyunknak, zengjete!

⁸ Isten az egész föld királya - zendítsetek hát ünnepi dalra!

⁹ Isten királyként kormányozza a népeket, és szent trónján uralkodik.

¹⁰ A népek fejedelmei egyesülnek Ábrahám Istenének népével, mert Istené a földön minden pajzs, ő a legfölségesebb.

48. fejezet (Zsolt48)

¹ (Ének - Korach fiainak zsoltára.)

² Nagy az Úr, méltó a dicséretre, Istenünk városában. Szent hegye,

³ a nagyszerű magaslat öröme az egész világnak. Sion hegye, "északnak határa" valóban a nagy király városa.

⁴ Őrtornyaiban az Isten lakik, azért biztos védelemnek látszik.

⁵ Lám, királyok verődtek össze és együtt ostromolták.

⁶ Nézték, de megmerevedtek, és megzavarodva megfutottak.
⁷ Félelem fogta el őket, mint a szülő asszonyt.
⁸ Éppúgy, ahogy a keletről jövő vihar szétzúzza Tarsis hajóit.
⁹ Ahogy hallottuk, úgy láttuk is a Seregek Urának városát. Igen, a mi Istenünk városát Isten örökre megalapozta.
¹⁰ Istenünk, kegyelmedre emlékezünk templomod szentélyében.
¹¹ Amint a neved, Istenünk, úgy terjed dicsőséged is, a föld határáig. Jobbod telve igazságossággal.
¹² Azért hát örüljön Sion hegye, ujjongjanak Júda leányai ítéleteiden!
¹³ Járjátok be Siont keresztül-kasul és számláljátok meg tornyait!
¹⁴ Csodáljátok meg sáncait, falait, járjátok be erődítményeit, hogy elmondhassátok a jövő nemzedéknek:
¹⁵ Ilyen nagy az Isten! Igen, ő a mi vezérünk, Istenünk örökkön-örökké!
49. fejezet (Zsolt49)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak zsoltára.)
² Népek, figyeljeteK mind, a földnek minden lakója hallja meg:
³ a közemberek és az előkelők, mind a gazdagok és a szegények!
⁴ A szám bölcsességet hirdet, okos beszédet sugall a szívem.
⁵ Bölcs mondás felé fordítom fületem, hárfadallal magyarázom meg rejtélyemet.
⁶ A baj napjaiban miért féljek, ha körülvesz az ellenség gonoszsága?
⁷ Azok, akik kincseikben bíznak, s akik nagy gazdagságukkal kérkednek.
⁸ Hiszen önmagát senki meg nem válthatja, senki sem fizethet az Úrnak váltságdíjat.
⁹ Az élet ára túl magas volna, meg nem fizetheti senki soha,
¹⁰ hogy örökké éljen, s a sírt ne lássa.
¹¹ Hiszen látja, hogy meghalnak a bölcsek, esztelenek és balgák együtt eltávoznak. Kincseiket idegenek kapják,
¹² és a sír lesz házuk mindörökre, lakásuk nemzedékről nemzedékre, még ha országaik voltak, akkor is.
¹³ Az ember, ha nincs benne belátás, akármilyen gazdag, olyan, mint az állat, amelyre pusztulás vár.
¹⁴ Ez a sorsa mindazoknak, akik balgán bizakodnak, akiknek szavára olyan sokat adtak.
¹⁵ Úgy hullanak bele a mélységbe, mint a juhok, a halál fogja legeltetni őket, s az igaz szívűek uralkodnak rajtuk. Alakjuk reggelre elenyészik, s a holtak hazája lesz lakóhelyük.
¹⁶ De az én lelkemet Isten kimenti az alvilág karmaiból, és magához vesz.
¹⁷ Ne méltatlankodj hát, ha valaki gazdag, és ha házának fénye gyarapszik!

¹⁸ Ha eljön halála, mit sem visz magával, dicsősége nem megy el vele.

¹⁹ Még ha életében boldognak mondta is magát és így szólt: "Dicsérni fognak, mert jól gazdálkodtál",

²⁰ akkor is leszáll atyáinak táborába, ahol már nem látják többé világát a napnak.

²¹ Az ember, ha nincs benne belátás, akármilyen gazdag, olyan, mint az állat, amelyre pusztulás vár.

50. fejezet (Zsolt50)

¹ (Aszaf zsoltára.) Az Úr, az istenek Istene szólt, felszólította a földet napkeletről napnyugatig.

² Sionból, szépsége koronájából ragyog az Úr,

³ Istenünk eljött, nem hallgat többé. Emésztő tűz jár előtte, körülötte viharok tombolnak.

⁴ Felhívja az eget, szólítja a földet, így tart ítéletet népe fölött:

⁵ "Gyűjtsétek körém enyéimet, akik az áldozatban velem szövetségre léptek!

⁶ Az eget hirdetik igazságosságát, Isten maga tart ítéletet.

Zsolt 50.7ab Halld meg, népem, beszélni fogok, Izrael, ellened tanúskodom.

^{21c} Perbe szállok veled és szemed elé tárom (vétkeidet),

^{7c} én az Isten, a te Istened.

⁸ Nem áldozatod miatt feddlek meg, égőáldozataidat látom szüntelen.

⁹ Nem tulkot akarok elvenni házadból, sem kecskebakot a nyájadból.

¹⁰ Hiszen az erdő minden állata enyém, éppúgy, mint hegyeim ezernyi vadja.

¹¹ Ismerem az ég minden madarát, s mi a réten mozog, azt is ismerem.

¹² Ha éheznék, nem szorulnék rád, enyém a földkerekség egész teljessége.

¹³ Talán a tulkok húsát eszem, vagy a bakok vérét iszom?

¹⁴ A dicséret áldozatát vidd az Úr elé, s váltsd be fogadalmad a Fölséges előtt!

¹⁵ Akkor kiáltok hozzá a csapások napján, megmentelek és te áldani fogsz."

¹⁶ De a gonoszokhoz így beszél az Isten: "Törvényeimet miért sorolgatod, miért emlegeted szövetségemet?

¹⁷ Te, aki gyűlölöd a fegyelmet, és megveted szavamat.

¹⁸ Ha tolvajt láttál, hozzászegődtél, a házasságtörővel szövetkeztél.

¹⁹ Szád féktelenül szórta a gonoszságot, nyelved ontotta az álnokságot.

²⁰ Leültél és szidtad testvéreidet, anyád fiát gyalázattal illetted.

Zsolt 50.21ab Ezt műveltél, és én hallgassak? Vélted, hogy hozzád hasonló vagyok?

²² Ti, akik megfeledkeztek Istenről, szálljatok magatokba, különben elvesztek, s nincs, aki megmenthet titeket.

²³ Aki tisztel engem, az a hódolat áldozatát hozza! Az egyenes lelkűeknek megadom, hogy lássák Isten üdvösségét."

51. fejezet (Zsolt51)

- ¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára,
² amikor Nátán próféta fölkereste, mivel együtt volt Batsebával.)
³ Könyörülj rajtam, Istenem, hiszen irgalmas és jószákos vagy, mérhetetlen
irgalmadban töröld el gonoszságomat!
⁴ Mosd le bűnömet teljesen, tisztíts meg vétkeimtől!
⁵ Gonoszságomat beismerem, bűnöm előttem lebeg szüntelen.
⁶ Egyedül teellened vétettem, ami színed előtt gonosz, azt tettem. Te
igazságosan ítélsz, s méltányos vagy végzésedben.
⁷ Lásd, én vétekben születtem, már akkor bűnös voltam, mikor anyám fogant.
⁸ De nézd, te az igaz szívben leled örömed - taníts meg hát a bölcsesség
titkára!
⁹ Hints meg izsóppal és megtisztulok, moss meg és a hónál fehérebb leszek!
¹⁰ Hadd halljam örömet és boldogságnak hírére s ujjongani fognak megtört
csontjaim.
¹¹ Fordítsd el arcod bűneimtől, s töröld el minden gonoszságomat!
¹² Teremts új szívet belém, s éleszd fel bennem újra az erős lelkiületet!
¹³ Ne taszíts el színed elől, és szent lelkiületet ne vond meg tőlem!
¹⁴ Add meg újra üdvösséged örömet, erősíts meg a szükséges lelkiületben!
¹⁵ Akkor utat mutatok majd a tévelygőknek, és megtérnek hozzád a bűnösök.
¹⁶ Ments meg a vértől, üdvösségem Istene, s nyelvem áldani fogja
igazságosságodat.
¹⁷ Nyisd meg, Uram, ajkamat, és szám hirdetni fogja dicsőségedet.
¹⁸ Az áldozatok nem szereznek neked örömet, ha égőáldozatot hozok, nem
fogadod el.
¹⁹ Áldozatom a bűnbánó lélek, az alázatos és töredelmes szívet nem veted
meg.
²⁰ Jószágodban, Uram, légy kegyes Sionhoz, építsd fel újra Jeruzsálem falait!
²¹ Akkor majd tetszenek neked az igaz áldozatok, az égő- és a teljes áldozat,
akkor majd fiatal tulkokat visznek oltárodra.

52. fejezet (Zsolt52)

- ¹ (A karvezetőnek tanítóköltemény Dávidtól,
² amikor az edomita Doeg jött, és jelentette Saulnak: Dávid bement
Achimelek házába.)
³ Mit dicsekedsz gazságoddal minden nap, te, hatalomnak embere?
⁴ Az eszed azon jár, hogyan árthass, nyelved, mint éles kés, rágalommal
sebez.
⁵ Jobban szereted a rosszat, mint a jót, jobban a hazugságot, mint az igaz

szót.

⁶ Csak a romlást hozó szavakat kedveled, te álnok nyelv!

⁷ Ezért megsemmisít és örökre eltaszít az Isten. Kiragad sátradból, kitép az élők földjéből.

⁸ Az igazak borzalommal nézik majd s gúnyolódhatnak rajta:

⁹ "Nézzétek, aki nem Istennél keresett oltalmat, aki a gazdagság teljére hagyatkozott, azt, aki gonoszsága révén lett hatalmas!"

¹⁰ Én azonban, mint zöldellő olajfa, olyan vagyok Isten hajlékában, mindig reménykedem Isten irgalmában.

¹¹ Áldani foglak mindörökké, mivel ezt művelted, és jóságos nevedet hirdetni fogom azok előtt, akik hűségesek hozzád.

53. fejezet (Zsolt53)

¹ (A karvezetőnek - betegség idején: Dávid tanítókölteménye.)

² Az esztelen így szól szívében: "Nincs Isten!" Álnokok, romlottak, s amit művelnek, borzalom. Senki sincs, aki még a jót tenné.

³ Isten, nézz le az égből az ember fiaira, hogy van-e még bölcs, van-e még, aki az Istent keresi.

⁴ Tévelygők és romlottak mind! Egyetlen egy sincs, aki a jót tenné.

⁵ Nem jutnak jobb belátásra, akik rosszat tesznek, akik emésztik népemet, mint ahogy a kenyeret eszik, akik nem folyamodnak Istenhez?

⁶ Akkor majd rettegés veri őket, amilyen váratlan rettegés még nem volt. Akik hűtlenek lettek, azoknak csontját szétszórta az Úr, megszegyenültek, mivel Isten elvetette őket.

⁷ Jöjjön hát szabadulás Sionból Izrael számára! Ha majd Isten megfordítja népe sorsát, akkor ujjong majd Jákob és vigad Izrael.

54. fejezet (Zsolt54)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre - Dávid tanítókölteménye,

² azután, hogy a cifiták elmentek Saulhoz és jelentették: "Dávid nálunk rejtőzik.")

³ Segíts meg, Isten, neved által, légy hatalmas szószólója ügyemnek!

⁴ Hallgasd meg imámat, Istenem, figyelj szám szavára!

⁵ Mert gőgösek keltek föl ellenem, a hatalom emberei életemre törnek, s nem tekintik az Istent.

⁶ De lám, Isten az én segítségem, az Úr ereje tartja fenn életem.

⁷ A bajt fordítsd vissza ellenségeimre, hűségedben, uram, semmisítsd meg őket!

⁸ Akkor örömmel mutatok be áldozatot neked, és dicsőítem jóságos nevedet.

⁹ Kimentett engem minden gyötrelemből s szememmel láttam ellenségem

vesztét.

55. fejezet (Zsolt55)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre - Dávid tanítókölteménye.)

² Figyelj imádságomra, Uram, ne zárkózz el könyörgésem elől!

³ Fordulj felém és hallgass meg! A félelem hajszol,

⁴ az ellenség zaja és a gonoszok lármája megzavar. Mert bajt hoznak rám, bőszerűen támadnak.

⁵ A szívem remeg bensőmben, és halálfélelem környékez.

⁶ Félelem, aggodás kerít hatalmába, és borzalom tölt el.

⁷ Így szólok: "Bárcsak szárnyam volna, mint a galambnak, akkor elrepülnék és megnyugodnék."

⁸ Igen, szeretnék elfutni messze innét, kedvem szerint a pusztában laknék.

⁹ Sietve kerestem vihartól, széltől védett menedéket,

¹⁰ Uram, a rohanó ár és nyelvük zaklatása ellen. Hiszen a városban csak viszályt és erőszakot látok.

¹¹ Nappal és éjjel körbejárnak a város falain, belül erőszak és gonoszság tanyázik.

¹² Belsejében álnokság lakik, az utcákon nem szűnik a zsarolás és csalás.

¹³ Ha csak ellenségem gyalázna, azt még elviselném. Ha csak az fordulna ellenem, aki gyűlöl, elbújnék előle.

¹⁴ De te voltál az, aki társam vagy, te lettél ellenségem, akiben megbíztam,

¹⁵ akivel az Isten házában bensőséges barátságra léptem. Eméssze meg őket a nyugtalanság,

¹⁶ lepje meg őket a halál! Élve kerüljenek a sírba, mert ahol ők vannak, ott van a gonoszság házaikban!

¹⁷ Én azonban Istenhez kiáltok, az Úr megment engem.

¹⁸ Panaszodom és sóhajtozom színe előtt este, reggel, délben, és meghallgatja szavam.

¹⁹ Békében menti meg lelkemet azoktól, akik bántanak. Mert sokan vannak ellenem.

²⁰ Isten engem meghallgat, őket megalázza: ő, aki örökké uralkodik; mivel nem térnek meg, s nem ismerik az istenfélelmet.

²¹ Ki-ki barátja ellen emeli kezét, és megszegi adott szavát.

²² Arca olyan sima, mint a vaj, de szívében háborút forgat. Látszatra beszéde enyhítő olaj, de a valóságban kivont éles kard.

²³ Bíz gondjaidat az Úrra, ő majd megerősít, nem hagyja, hogy az igaz meginogjon!

²⁴ Te pedig, Istenem, taszítsd le őket mind az örvény kútjába. A vérengző és csaló emberek éveik felét sem érik meg. De én, Uram, tebenned bízom.

56. fejezet (Zsolt56)

¹ (A karvezetőnek a "Távoli istenek galambja" szerint - miktam Dávidtól, amikor a filiszteusok elfogták Gátban.)

² Légy kegyes hozzám, Uram, mert az emberek eltipornak, folytonos harcban szorongatnak.

³ Ellenségeim folyvást lábukkal taposnak, és sokan vannak, akik vesztetre törnek. Állíts talpra,

⁴ amely napon elfog a félelem, mivel tebenned bízom.

⁵ Dicsőítem Istenben a szavát, Istenben remélek, nem félek, a halandó mit árthatna nekem.

⁶ Naphosszat kiforgatják szavaimat, minden gondolatuk az elvesztésem.

⁷ Összegyűlnek és körülvesznek, lesik lépteimet, életemre törnek.

⁸ Gonoszságuk ellenére megszabaduljanak? Uram, haragodban söpörd el a népeket!

⁹ Feljegyezted, Uram, szenvedésem útját, összegyűjtötted tömlőidben könnyeimet.

¹⁰ Ellenségeim visszarettennek, amikor téged szólítalak. Tudom, hogy Isten valóban velem van.

¹¹ Dicsőítem Istenben a szavát, dicsőítem az Úrban a szavát.

¹² Istenben bizakodom, nem félek, az ember mit árthat nekem?

¹³ Tartozom azzal, amit ígértem, Istenem, hálaáldozatot mutatok be neked.

¹⁴ Mert életemet kiragadtad a halálból, hogy az élők világosságában járjak Isten előtt.

57. fejezet (Zsolt57)

¹ (A karvezetőnek a "Ne töröld el" szerint - miktam Dávidtól, amikor Saul elől barlangba menekült.)

² Könyörülj rajtam, Istenem, könyörülj rajtam, lelkem hozzád menekül! Szárnyad oltalmában keresek védelmet, amíg a veszedelem el nem vonul.

³ Istenhez kiáltok, a Fölségeshez, Istenhez, aki jót tett velem.

⁴ Küldjön segítséget az égből és mentsen meg, sújtsa szégyennel üldözőimet. Árassza ki Isten kegyelmét és hűségét.

⁵ Oroszlánok közt kell laknom, amelyek mohón felfalják az emberek fiait. Foguk lándzsa és nyíl, nyelvük élesre köszörült kard.

⁶ Istenem, emelkedj föl az egek fölé, az egész föld fölé keljen föl dicsőséged!

⁷ Hálót vetettek lábam elé, lelkemet megalázták, vermet ástak nekem, de maguk hullottak bele.

⁸ A szívem nyugodt, Istenem, a szívem nyugodt, énekelek neked és zsoltározzok.

⁹ Ébredj fel, lelkem, citera és hárfa, ébredjetek, fölkeltem a hajnalt!
¹⁰ A népek közt magasztallak Uram, a pogányok közt énekelek neked.
¹¹ Mert irgalmad az égig felér, hűséged eléri a felhőket.
¹² Uram, emelkedj föl az egek fölé, az egész föld fölé keljen föl dicsőséged!
58. fejezet (Zsolt58)

¹ (A karvezetőnek a "Ne töröld el" szerint - miktam Dávidtól.)
² Ti istenek, az igazság szerint beszéltek? Emberek fiai, igazságosak az ítéleteitek?
³ Nem, szívetekben gonoszság rejtőzik, kezetek igazságtalanságot oszt az országnak.
⁴ A gonoszok már anyjuk ölétől eltávolodtak, a hazugok már az anyaméhtől téves úton járnak.
⁵ Mérgük, mint a kígyó mérge, mint a süket vipera mérge, amely a fülét bezárja.
⁶ Nem hallja meg a varázsló hangját, a kígyóbúvóló hangját, aki jól ért a búvóléshez.
⁷ Istenem, zúzd össze szájukban fogukat, Uram, törd össze az oroszlánok állkapcsát!
⁸ Hadd folyjanak szét, mint a kiömlött víz, hervadjanak el, mint a letiport fű.
⁹ Múljanak el, ahogy elmúlik a csiga, s mint az asszony elvetélt magzata, amely a napot nem látja meg soha!
¹⁰ Mielőtt még tövist hajtanak, mint a tüskebozót, - zölden vagy száradtan - hordja el őket a haragos szél!
¹¹ Örüljön az igaz, ha látja a megtorlást, lábát fürössze a gonoszok vérében!
¹² S az emberek majd mondogatják: "Valóban, az igazra mégis jutalom vár, van még Isten, aki ítél a földön!"
59. fejezet (Zsolt59)

¹ (A karvezetőnek a "Ne töröld el" szerint - miktam Dávidtól, amikor Saul odaküldött és őriztette a házát, hogy megölje.)
² Ments meg elleneimtől, Istenem, védelmezz azoktól, akik fölkelnek ellenem!
³ Ments meg a gonosz munkásoktól, szabadíts meg a gyilkos emberektől!
⁴ Nézd, az életemre törnek, a hatalmasok összeesküsznek ellenem. Pedig nincs bennem bűn, Uram, nincsen vétek,
⁵ ártatlan vagyok, mégis rám törnek és megtámadnak. Ébredj föl, gyere velem szembe és lásd,
⁶ mert te, Uram, Seregek Ura, te vagy Izrael Istene! Ébredj föl és fenyítsd meg mind a pogányokat, a hűtleneket, ne kíméld őket!
⁷ Esténként visszatérnek és ordítanak, mint a kutyák, s kószálnak a városban.

⁸ Nézd, a szájuk tajtékzik, ajkukon kard: "Ki hall meg bennünket?"

⁹ De te, Uram, kineveted őket, csúffá teszel minden népséget.

¹⁰ Te vagy erősségem, rád tekintek, Uram, te vagy Istenem, menedékem!

¹¹ Jóságos Istenem segítségemre siet, Isten engedi, hogy ellenfelem fölé kerekedjem.

¹² Pusztítsd el őket, Istenem, hogy népem ne feledje! Hatalmadban szórd szét és taposd el őket, Istenünk, védőpajzsunk!

¹³ Ajkuk minden szava bűn a szájukban - okozza vesztüket a gőg, átok és hazugság!

¹⁴ Pusztítsd el őket haragodban, veszítsd el őket végképp! Hadd legyen nyilvánvaló: Isten uralkodik Jákobban a föld határáig.

¹⁵ Esténként visszatérnek és ugatnak, mint a kutyák, s kószálnak a városban;

¹⁶ kóborolnak és élelmet keresnek, s ha nem laknak jól, még jobban vonítanak.

¹⁷ Én azonban hatalmadról énekelek, s már reggel örülök irgalmadnak. Mivel menedékem lettél, erős vár, zaklatásom napján.

¹⁸ Neked énekelek, erősségem, hiszen Isten az én váram, az én jóságos Istenem.

60. fejezet (Zsolt60)

¹ (A karvezetőnek a "Liliom a bizonyíték" szerint - miktam Dávidtól; okulásul írta,

² amikor kivonult a két folyó arámjai és Coba arámjai ellen; amikor Joáb visszatért és a Só-völgyben megverte az edomitákat, tizenkétezer embert.)

³ Eltaszítottál minket, Istenem, áttörted sorainkat, megharagudtál ránk, de most térj vissza hozzánk!

⁴ Megremegtetted az országot és megszaggattad. Gyógyítsd meg sebeit, mert összeomlik.

⁵ Nehéz sorsot adtál ennek a népnek, bódító bort adtál innunk.

⁶ Akik félnek téged, azoknak jelt adtál, hogy megmeneküljenek az íj elől.

⁷ Igen, hogy megmeneküljenek, akiket szeretsz. Segíts jobboldal és hallgass meg minket!

⁸ Isten egykor így szólt szentélyében: "Örömmel osztom szét Szichemet és fölmérem Szukkot völgyét,

⁹ az enyém Gileád, az enyém Manassze, s Efraim a fejem sisakja, Júda pedig a kormánypálcám.

¹⁰ Moáb azonban mosdótálam, sarumat ráteszem Edomra. Kiálts hát győzelmet, Filisztea!

¹¹ Ki vezet el az erős városhoz, ki kísér el Edomba?

¹² Nemde eltaszítottál bennünket Istenem, hogy nem vonulsz ki többé

seregünkkel?

¹³ Nyújts segítséget az ellenség ellen, mivel az emberi segítség ingatag!

¹⁴ Istennel majd bátran küzdünk, s ő letiporja ellenségünket.

61. fejezet (Zsolt61)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre - Dávidtól.)

² Hallgasd meg kiáltásomat, Uram, figyelj imádságomra!

³ A föld határáról kiáltok hozzád, mert eleped a szívem. Vezess arra a sziklára fel, amely túlságosan magas nekem!

⁴ Oltalmam vagy, erős vár az ellenség ellen.

⁵ Hadd lakhassam mindig a te sátradbán, elrejtőzve szárnyaid alatt!

⁶ Mert te, Istenem, hallottad fogadalmam, megadtad az örökséget, amit azoknak szántál, akik tisztelik nevedet.

⁷ Napokra napokat engedj a királynak, s évei tegyék ki nemzedékek korát!

⁸ Uralkodjék örökké Isten előtt, küldd védelmére kegyelmedet és hűségedet!

⁹ Akkor majd folyvást dicsőítem neved, és mindennap beváltom fogadalmamat.

62. fejezet (Zsolt62)

¹ (A karvezetőnek, Jedutun szerint - Dávid zsoltára.)

² Lelkem Istenben lel nyugalmat, segítség csak tőle jön.

³ Egyedül ő a sziklám és az üdvösségem, ő az én váram, nem rendülök meg.

⁴ Meddig fenyegetitek még ti mind az egyet, hogy ledöntitek, mint az omlott falat, mint a dűledező várfalat?

⁵ Csupán csalást eszelnek ki, akiknek hazugság az örömük. Hazugság van a szájukban, s kívánják az áldást, bár szívükben átkot hordoznak.

⁶ Istenben keress, lelkem, nyugalmat, segítség csak tőle jön!

⁷ Egyedül ő a sziklám és az üdvösségem, ő a váram, nem rendülök meg.

⁸ Üdvöm és dicsőségem Istentől várom, ő az én erős sziklám, igen, Isten a menedékem.

⁹ Népem, remélj benne minden időben! Öntsétek ki előtte szíveteket, hiszen Isten a mi menedékünk!

¹⁰ Ádám gyermekei olyanok, mint a fuvallat, az emberek fiai csalfák. A mérlegen gyorsan emelkednek, együtt is könnyebbek, mint a fuvallat.

¹¹ Ne bizakodjatok a hatalomban, ne dicsekedjetez rablással, s ha javaitok gyarapodnak, a szívetek ne tapadjon hozzá!

¹² Egyet szólt az Isten, két dolgot értettem belőle:

¹³ Istené a hatalom és tiéd, ó Uram, a kegyelem. Te megfizetsz mindenkinek tettei szerint.

63. fejezet (Zsolt63)

¹ (Dávid zsoltára, amikor Júda pusztájában tartózkodott.)

² Isten, én Istenem, téged kereslek, utánad szomjazik a lelkem! Érted sóvárog a testem, mint a száraz, tikkadt, kiaszott föld.

³ Téged keres tekintetem a szent sátorban, hogy erődöt és dicsőségedet megláthassam.

⁴ Mert kegyelmed többet ér, mint az élet, ajkam dicséretet zeng neked.

⁵ Magasztallak egész életemen át, s nevedben emelem imára kezem.

⁶ Lelkem eltelik veled, mint zsírral és velővel, s a szám ujjongó örömmel mond dicséretet.

⁷ Fekhelyemen rólad elmélkedem, éjjel virrasztva feléd száll a lelkem.

⁸ Valóban, te lettél gyámolom, szárnyad oltalmában vigadozom.

⁹ Lelkem hozzád ragaszkodik, jobbod szilárdan tart engem.

¹⁰ Akik meg akarják rontani életem, azok lekerülnek a földnek mélyébe,

¹¹ kiszolgáltatva a kard hatalmának és zsákmányul a sakáloknak.

¹² A király azonban Istenben örül, s mind dicsekszik majd, aki rá esküdött, de a hazugok ajka elnémul örökre.

64. fejezet (Zsolt64)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Halld meg a szavam, Istenem, hozzád száll panaszom! Őrizd meg életem, hogy ne féljek az ellenségtől!

³ Oltalmaz a gonoszok hadától, az elvetemültek tomboló dühétől!

⁴ Nyelvüket, mint a kardot, élezik, keserű szavukat ontják, mint a mérges nyilat,

⁵ hogy rejtekükből eltalálják az ártatlant, és arcátlanul gyorsan leterítsék.

⁶ Eljegyezték magukat a gonoszsággal, arról töprengenek, hogyan vessenek tört. Így szólnak: "Ki lát bennünket?"

⁷ Titkos útjainkat ki tekinti át?" Átlátja az, aki ismeri az ember bensejét, a kifürkészhetetlen szívet.

⁸ Isten saját nyilaival találja el őket, és váratlanul üt sebet rajtuk.

⁹ Nyelvük miatt veszíti el őket, s mind, akik ezt látják, csóválják fejüket.

¹⁰ Félelem tölt el mindenkit, hirdetik Isten műveit, és tetteit megértik.

¹¹ Az igaz az Úrban örül, nála talál menedéket; a tiszta szívűek mind dicsekedhetnek.

65. fejezet (Zsolt65)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára, ének.)

² Téged illet a dicsőítés Sionban, Istenem, neked tesznek fogadalmakat.

³ Te meghallgatod a kéréseket,

⁴ ezért bűnével terheltén hozzád siet minden ember. Vétkeink ránk nehezednek, de te megbocsátod őket.

⁵ Boldog, akit kiválasztasz és fölemelsz, hogy csarnokaidban lakják. Eltelünk házad javaival, templomodnak szentségével.

⁶ Igazságosságodban meghallgatsz minket, Istenünk, segítőnk, s megrendítő, főnséges jeleket adsz. Te vagy a föld határainak reménye, s reménysége a távoli partoknak.

⁷ Te, aki erőddel megszilárdítod a hegyeket, te, aki hatalommal övezed magad.

⁸ Te csendesíted el a tenger morajlását, hullámainak vészjósló zúgását. A népek háborognak;

⁹ félelem fogja el azokat, akik a föld határain laknak. Jeleid láttán öröm tölti el kelet és nyugat kapuit.

¹⁰ Meglátogattad a földet és megittattad, áldásod bőségével elárasztottad. Isten patakja tele van vízzel; jó termést adott gabonából, s a földet is előkészítetted:

¹¹ barázdáit megöntözted, göröngyeit simára porlasztottad, esővel fellazítottad, és a sarjadó vetést megáldottad.

¹² Jóságod koszorújával koronáztad az évet, kocsid nyomában jólét jár és bőség;

¹³ pezsdülnek a puszták legelői, a dombok vígságba öltöznek;

¹⁴ a réteket nyájak lepik el, a völgyekben gabona hullámoz. Minden ujjong és dalol színed előtt!

66. fejezet (Zsolt66)

¹ (A karvezetőnek - ének, zsoltár.) Ujjongjatok Istenemnek, földek mind,

² zengjétek nevének dicséretét! Járuljatok eléje dicsőítő énekkel!

³ Mondjátok Istennek: Mily csodálatosak a te műveid! Az ellenség meghajol hatalmas erőd előtt.

⁴ Imádjon téged az egész föld, és zengje dicséretedet, magasztalja nevedet!

⁵ Gyertek és lássátok Isten nagy tetteit: csodálatosat művelt az emberek között!

⁶ A tengert szárazföldre változtatta, lábukkal lépkedtek át az áron, benne leljük hát örömünk!

⁷ Hatalmával kormányoz örökké, szeme vigyázza a nemzeteket, nehogy a lázadók elbárázzák magukat.

⁸ Dicsőítsétek Istenünket, ti pogány népek, harsogjátok dicséretét!

⁹ Ő ad életet lelkünkbe, s nem hagyja, hogy meginogjon lábunk.

¹⁰ Igaz, megpróbáltál bennünket, Istenünk, ahogy az ezüstöt szokták, tűzben megvizsgáltál.

¹¹ A vadász hálójába tereltél, s nyomasztó terhet raktál a csípőnkre.

¹² Elnézted, hogy az emberek fejünket tapossák, tűzön és vízen kellett áthaladnunk, de végül mégis könnyebbülést adtál.

¹³ Égőáldozattal lépek hajlékodba, teljesítem, amit megfogadtam:

¹⁴ ahogy ajkamra jött s ahogy szám ígérte a szorongatottságban.

¹⁵ Kővér juhok és kosok hájából áldozok fel, üszőket, bakokat ajánlok neked.

¹⁶ Kik félitek Istent, gyertek ide mind, halljátok s elmondom, mily nagy dolgot tett velem!

¹⁷ Még hozzá kiáltottam számmal, amikor nyelvem már zenghetne dicséretét.

¹⁸ Ha szívemben gonoszság lett volna, nem hallgatott volna meg az Úr.

¹⁹ Ámde Isten meghallgatott, felfigyelt könyörgő szavamra.

²⁰ Áldott legyen az Úr, mert kérésem nem vetette el, irgalmasságát nem vonta meg tőlem.

67. fejezet (Zsolt67)

¹ (A karvezetőnek, húros hangszerre - zsoltár, ének.)

² Isten legyen irgalmas hozzánk, áldjon meg minket és ragyogtassa fel arcát fölöttünk,

³ hogy megismerjük útját a földön, és minden nép körében üdvösségét!

⁴ Magasztaljanak a népek, Istenünk, minden nemzet dicsőítsen téged!

⁵ Minden törzs örüljön és ujjongjon, hisz te igazságosan ítéled meg a földet. Méltányosan ítélsz a népek fölött, kormányozol minden törzset a földön.

⁶ Magasztaljanak a népek, Istenünk, minden nép dicsőítsen téged!

⁷ A föld megadta gyümölcsét, Isten, a mi Istenünk megáldott minket.

⁸ Isten adja ránk áldását, félje őt a föld minden határa!

68. fejezet (Zsolt68)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Fölkel az Isten, ellenségei szétszóródnak, futnak színe elől, akik gyűlölik.

³ Eloszlanak, mint a füst eloszlik. Ahogy a viasz elolvad a tűznél, úgy semmisülnek meg a bűnösök Isten színe előtt.

⁴ Az igazak ellenben örülnek, ujjonganak Isten színe előtt, ujjonganak örömeinkben.

⁵ Énekeljete az Úrnak, zengjete nevének dicséretet, készítséte neki az utat, amely átvezet a felhők fölött! Örüljete az Úrban, ujjongjatek színe előtt!

⁶ Az árvák atyja, özvegyek védelmezője - ez az Isten szent hajlékában.

⁷ Isten otthont ad a hontalannak, a fogolynak visszaadja szabadságát. Csak a lázadók maradnak a kietlen pusztán.

⁸ Istenünk, te néped előtt vonultál, amikor a pusztában áthaladtál:

⁹ megremegett akkor a föld, Isten színe előtt szétfolytak az egek, Istennek, Izrael Istenének színe előtt.

¹⁰ Örökségednek bő esőt adtál, Istenünk, amikor elgyengült, erőre kapattad.

¹¹ Itt adtál nyájadnak, Istenünk, hazát, jóságodban szerezted azt a szegénynek.

^{12a} Az Úr üzenetet bíz a hírvivőkre:

^{15a} "A Mindenható elűzött

^{12b} hatalmas sereget."

¹³ Királyok menekülnek, seregek futottak, a ház szépe zsákmányt osztott.

¹⁴ Amikor ott táboroztak a karámok között, a galamb szárnyát ezüsttel rakták ki, zöldellő arany csillogott szárnyain.

^{15b} Ékszerük, mint hó a Calmonon.

¹⁶ Básán hegye Isten hegye, Básán hegye magas csúcs.

¹⁷ Miért nézitek irigykedve, ti magas kúpok, azt a hegyet, amit Isten lakóhelyül választott? Igen, az Úr ott lakik örökre.

¹⁸ Isten kocsija tömérdek, ezerszer ezer. Így vonul az Úr a Siontól a szentélybe.

¹⁹ Felszálltál a magasba, foglyaidat magaddal vitted, embereket tettél magadévá, ó Isten, olyanokat is, akik konokul ellenálltak házadnak, Uram.

²⁰ Áldott legyen az Úr mindennap, ő viseli terhünket.

²¹ Isten a mi üdvösségünk! Üdvösség Istene a mi Istenünk, az Úr, a Hatalmas megóv a haláltól.

²² Valóban, az Isten szétzúzza ellenségei fejét, az üstökét azoknak, akik bűnben élnek.

²³ Így szól az Úr: "Lehozom őket Básánból, kihozom őket a tenger mélyéből,

²⁴ hogy lábadat vérükben fürösszed, s kutyáid is falják fel ellenségeidből részüket."

²⁵ Látjuk bevonulásodat, Istenünk, királyunk és Istenünk bevonulását a szentélybe.

²⁶ Elöl az énekesek, majd a hárfások következnek, közben a leányok, dobjaikat verve.

²⁷ "Magasztaljátok Istent ünnepi kórusban, magasztaljátok Istent, kik Izraeltől származtok!"

²⁸ Itt van Benjamin, a legfiatalabb - legelöl megy. Itt vannak Júda előkelői csapatostul. Zebulun előkelői, Naftali előkelői.

²⁹ Isten, mutasd meg hatalmadat, Isten, aki értünk munkálkodik!

³⁰ Templomod tiszteletére, amely Jeruzsálemben áll, királyok szentelnek neked áldozatot.

³¹ Hatalmad mutasd meg a nádas vadjain, a tulkok csordáján s a népek borjain. Hódoljanak neked arany és ezüst ékszerekkel! Szórd szét a népeket, amelyek a harcban lelik örömüket!

³² Jöjjenek Egyiptom nagyjai, Etiópia nyújtsa ki kezét Isten felé,

³³ föld birodalmai, énekeljete Istennek! Zengjete dicséretet az Úrnak,
³⁴ aki áthalad az egek egein, az ősrégi egeken. Íme, hallatja hangját, szavának erejét.

³⁵ Ismerjéte el Isten hatalmát! Fölsége Izrael fölött tündököl, magasan a felhőkben felragyog hatalma.

³⁶ Félelmetes az Isten az ő szent helyén, Izrael Istene, ő ad népének erőt és hatalmat. Áldott legyen az Isten!

69. fejezet (Zsolt69)

¹ (A karvezetőnek a "Liliomok" szerint - Dávidtól.)

² Ments meg, Istenem, a víz már torkomig ér,

³ belesüllyedtem a mély iszapba, lábam nem talál talajt. A vizek mélyére kerültem, hullámok csapnak át felettem.

⁴ Elfáradtam a kiáltozásban, a torkom berekedt. Szemem elhomályosul, amíg Istenemre várakozom.

⁵ Többen vannak, mint fejemen a hajsza, akik ok nélkül gyűlölnék. Akik jogtalanul bántalmaznak, erősebbek, mint tagjaim. [Amit el sem vettem, azt kell visszaadnom.]

⁶ Istenem, ismered balgaságomat, vétségeim nincsenek rejtve előtted.

⁷ De ne miattam valljanak szégyent azok, akik benned remélnek, Seregek Ura! Ne miattam piruljanak, akik téged keresnek, Izrael Istene!

⁸ Hiszen miattad viseltem az átkot, szégyenpír fődte arcomat.

⁹ Elidegenedtem testvéreimtől, anyám fiai szemében idegen lettem.

¹⁰ Mert a buzgóság emésztett házadért, s ha téged gyaláztak, rám hullt a gyalázat.

¹¹ Bőjtöléssel aláztam meg lelkem, s az is gyalázatommá változott.

¹² Vezeklőruhát öltöttem magamra, s gúny tárgya lettem úgy is nekik.

¹³ A kapunál ülők ellenem beszélnek, a bor mellett is rólam énekelnek.

¹⁴ De én hozzád küldöm fohászatot, Uram, kegyelmed idején, Istenem. Nagy jószágodban hallgass meg, segíts rajtam hűséged szerint!

¹⁵ Húzz ki az iszaphól, ne hagyj elsüllyedni, ments meg azoktól, kik ártani akarnak! Ments ki a vizek mélyéről engemet,

¹⁶ nehogy átcsapjon fölöttem az ár, s a mélység magába temessen, a szakadék szája zárjon be örökre!

¹⁷ Hallgass meg, Uram, hisz kegyelmed jószágos, irgalmad bőségében tekints reám!

¹⁸ Ne rejtse el szolgálád elől arcodat, bajban vagyok, hallgass meg mihamar!

¹⁹ Közeledj lelkemhez és szabadíts meg, ellenségeim miatt ments meg!

^{20a} Ismered gyalázatomat,

^{20c} szemed előtt vannak mind, akik szorongatnak. Szívem megtört a

gyalázattól,

²¹ Zavarom, szégyenem orvosolhatatlan.

^{20b} Vártam, hogy valaki megszán, de nem akadt senki, nem volt, aki megvigasztalt volna.

²² Ételembe epét kevertek, szomjúságomban ecettel itattak.

²³ Asztaluk ezért váljék számukra csapdává, barátaiknak pedig szorító hurokká!

²⁴ Homályosodjék el a szemük, ne lássanak, derekuk örökre veszítse erejét!

²⁵ Áraszd ki rájuk méltatlankodásod, s haragodnak tüze eméssze meg őket!

²⁶ Lakóhelyük váljék pusztasággá, senki ne tanyázzék többé sátraikban!

²⁷ Hiszen azt üldözték, akit te vertél meg, akit megsebeztél, annak fokozták fájdalmát.

²⁸ Tetézd meg bűnökkel eddigi vétküket, hogy ne számítsanak igaznak előtted!

²⁹ Töröljék ki őket az élők könyvéből, ne legyenek beírva az igazakkal együtt!

³⁰ Nyomorult vagyok, fájdalommal telve, segítséged oltalmazzon, Istenem!

³¹ Dicsőítem Isten nevét énekemben, ünnepi hálával magasztalom.

³² Ez jobban tetszik Istennek, mint az áldozati állat, jobban, mint az üsző, amelynek szarva és körme van.

³³ A megalázottak látják és örülnek, nektek, kik keresitek az Istent, éledjen szívetek!

³⁴ Mert az Úr meghallgatja a szegényeket, és foglyait nem nézi le.

³⁵ Dicsőítse őt az ég és a föld, a tenger és minden, mi benne mozog!

³⁶ Mert Isten lesz szabadítója Sionnak, újra fölépíti Júda városait. Ott laknak majd és bírják a földet,

³⁷ szolgáinak fiai örökségül kapják. S azok laknak rajta, akik szeretik nevét.

70. fejezet (Zsolt70)

¹ (A karvezetőnek - Dávidtól, emlékezetül.)

² Istenem, irgalmadban ments meg, siess, Uram, segítségemre!

³ Valljanak szégyent és piruljanak gyalázatukban, akik életemre törnek!

⁴ Szégyenkezve hátráljanak, akik örülnek bajomon! Hátráljanak megszégyenülve, akik így gúnyolnak: "Úgy kell neki!"

⁵ De ujjongjanak és örüljenek benned mind, akik hűségesen keresnek téged! Hirdessék mindig, hogy nagy az Isten, mindnyájan, kik várják az üdvösségedet!

⁶ De én nyomorult és szegény vagyok. Istenem, siess hozzám! Te vagy segítőm és szabadítóm, ne késsél tovább, Uram!

71. fejezet (Zsolt71)

- ¹ Uram, hozzád menekülök, ne hagyj soha szégyent vallanom!
- ² Igazságodban ments meg, szabadíts meg! Fordítsd felém füled és siess segítségemre!
- ³ Légy megmentő sziklám, erős váram! Valóban te vagy sziklám és váram.
- ⁴ Istenem, ments meg engem a gonoszok kezétől, a bűnösök és hatalmaskodók öklétől!
- ⁵ Mert te vagy, Istenem, bizodalمام, Uram, te vagy reményem ifjúságom óta.
- ⁶ Anyám méhétől fogva veled tartottam, anyám ölétől kezdve te voltál osztályrészem, mindig tebenned bizakodtam.
- ⁷ Csodálat tárgya lettem sokak szemében, hisz hatalmas gyámolom te vagy.
- ⁸ Szám tele volt dicséreteddel, egész nap tele dicsőítéssel.
- ⁹ Öregkoromban se taszíts el magadtól, akkor se hagyj el, ha erőm elfogy!
- ¹⁰ Ellenségeim úgyis megszólhatnak, szemmel tartanak, ellenem beszélnek.
- ¹¹ Azt mondják: "Elhagyta az Úr, üzzétek, fogjátok el, hisz senki sincs már, aki pártját fogná!"
- ¹² Istenem, ne maradj távol tőlem, Uram, siess segítségemre!
- ¹³ Valljanak szégyent, kik vesztetemre törnek, és pusztuljanak el! Akik bajt hoznak rám, azokat érje szégyen és gyalázat!
- ¹⁴ Én azonban mindig reménykedem, és mindennap gyarapítom dicséreted.
- ¹⁵ Szám hirdeti igazságosságodat, naphosszat segítségedet.
- ¹⁶ Eljövök az Úr erejében, és csak a te tetteidet dicsőítem.
- ¹⁷ Istenem, te tanítottál ifjúkorom óta, még ma is csodáidról emlékezem.
- ¹⁸ De öregkoromra, aggságomban se hagyj el, Istenem! Hadd hirdessem e nemzedéknek karodat, és minden utódodnak hatalmadat,
- ¹⁹ és igazságosságodat, Istenem, amely fölér az égig! Nagy dolgokat vittél véghez; ki olyan, mint te, Istenem?
- ²⁰ Sok kemény terhet raktál rám, de újra életet adsz, és kiemelsz a földnek mélyéből.
- ²¹ Állítsd helyre híremet és engedd, hogy újra megvigasztalódjam.
- ²² S hűségedet, Uram, zeneszóval magasztalom, Izrael Szentje, hárfán játszom neked.
- ²³ Ajkam örül, amikor neked énekelek, s lelkem ujjong, mert megváltottad.
- ²⁴ Naphosszat áldja nyelvem igazságosságodat, mert szégyen érte s gyalázat azokat, akik vesztemet akarták!

72. fejezet (Zsolt72)

¹ (Salamontól.) Ítéletedet, Isten, bíz a királyra, jogaidat ruházd a király fiára:

² kormányozza igazságosan népedet, méltányosan szegényeidet.

³ A hegyek és halmok hozzanak békét a népnek! Igazságosan
⁴ ítélkezik az alacsony sorsúak fölött, és segíti a szegények fiait, az erőszakost
azonban megtöri.
⁵ Élni fog minden nemzedéken át, amíg a nap süt és világít a hold.
⁶ Úgy száll le, mint eső a mezőre, mint a záporosó, amely átítatja a földet.
⁷ Napjaiban az igazságosság virágzik, a béke teljessége, amíg csak el nem
tűnik a hold.
⁸ Uralkodni fog tengertől tengerig, a nagy folyótól a föld határáig.
⁹ A puszta lakói leborulnak előtte, ellenségei megcsókolják a földet.
¹⁰ Tarsis és a szigetek királyai ajándékokat hoznak, Sába és Séba királyai
adományokkal közelednek.
¹¹ A föld minden királya meghódol előtte, és minden nép szolgál neki.
¹² Megváltja a szegényt, aki hozzá kiált, az elhagyottat, akin senki sem
könyörül.
¹³ A kicsit és a gyöngét felkarolja, megmenti a szegények életét.
¹⁴ Megszabadítja őket az erőszaktól és az igától, vérük drága a szemében.
¹⁵ [Éljen hát, Sába aranyát adják oda neki!] Imával köszöntik és áldják
mindörökké.
¹⁶ Gabona árassza el a földet a hegyek csúcsáig, gyümölcs teremjen bőségben,
mint a Libanonon, legyen virág is annyi, mint a gyom a földön!
¹⁷ Neve áldott lesz mindörökre, neve fennmarad, ameddig csak világít a nap.
Benne áldást nyer minden törzs a földön, boldognak hirdetik mind a népek.
¹⁸ Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, aki egyedül vitt véghez csodát;
¹⁹ áldott legyen örökre fönséges neve, az egész föld legyen dicsőségével telve!
Úgy legyen! Úgy legyen!
²⁰ [Vége Izáj fia, Dávid imájának.]
73. fejezet (Zsolt73)

¹ (Aszaf zsoltára.) Milyen jó az Isten az igazakhoz, az Úr mindazokhoz,
akiknek tiszta a szívük!
² Lábam mégis majdnem megtántorodott, lépteim csaknem ingadozók lettek.
³ Irigység fogott el a gonoszakkal szemben, látva, mily jól megy soruk a
bűnösöknek.
⁴ Nem gyötri őket a szenvedés, testük egészséges és erővel teli.
⁵ A halandók bajából nem éreznek semmit, másoknak kínjait nem ismerik.
⁶ A góg úgy övezi őket, mint lánc a nyakat, s mint a ruha, fedi őket az
erőszak.
⁷ A gonzság a hájukból nő ki, s a szívükből csap ki az álnokság.
⁸ Gúnyolódnak, s gonosz minden szavuk, hetykén fenyegetőznek
hatalmukkal.

⁹ Káromló szavuk még az eget is célba veszi, nyelvük arcátlanul sérteget a földön.

¹⁰ S népem fut utánuk, mohón szürcsöli áradó vizüket.

¹¹ Így szólnak: "Hogyan tudná az Isten, hogy szerezne róla tudomást a Magasságbeli?"

¹² Lám, ilyenek a bűnösök: növelik hatalmukat és élnek háborítatlanul.

¹³ Hiába volt hát, hogy tisztán megőriztem a szívem, hiába, hogy bár ártatlan voltam, mostam a kezem?

¹⁴ Hiszen folyton rajtam van az ostor, minden reggel újra ér a csapás.

¹⁵ Ha azt gondolnám: "Úgy beszélek, mint ők", megtagadnám fiaid nemzetségét.

¹⁶ Elmélkedtem hát, hogy kifürkészem, de túlon túl fárasztónak látszott,

¹⁷ míg be nem hatoltam az Isten titkába, s meg nem értettem: a végüket kell néznem.

¹⁸ Valóban ingatag talajra állítottad, és romlásba döntöd őket.

¹⁹ Milyen hirtelen összeestek, végük lett, az ijedség elvitte őket.

²⁰ Ahogy az ébredő elúzi az álmoképet, Uram, úgy tünteted el árnyképüket, amikor fölkelsz.

²¹ Amikor elkeseredett a lelkem, amikor a szívem vérzett:

²² akkor balga voltam, józanság híján, akár a barom, olyan voltam színed előtt,

²³ de most már mindig nálad maradok, hiszen megfogtad jobbomat.

²⁴ Szándékod szerint vezetsz majd engem, s végül fölveszel a dicsőségbe.

²⁵ Különben kim lenne a mennyben? De ha nálad vagyok, nem kívánok semmit sem a földön.

²⁶ Testem és szívem elenyészik, de sziklám és osztályrészem örökre az Isten.

²⁷ Lám, elvesznek, akik elszakadnak tőled, megsemmisíted mind, akik hűtlenül elhagynak.

²⁸ Nekem jó az Istenhez tartozni: Az Úrban találok menedéket, hogy hirdessem minden tettetted.

74. fejezet (Zsolt74)

¹ (Aszaf tanítókölteménye.) Miért vetettél el minket örökre, Istenem, miért lángol haragod legelőd juhái ellen?

² Gondolj közösségedre, amelyet ősidők óta kiválasztottál, a népre, amelyet sajátodul lefoglaltál gondolj Sion hegyére, amelyet lakóhelyül kiszemeltél.

³ Irányítsd lépteid az örök romok felé: a szentélyben mindent szétdúlt az ellenség,

⁴ a gyülekezet helyén ellenségeid zajonganak, a bejárat fölé jelvényüket akasztották, a jelvényt,

⁵ amelyet előbb nem ismertünk. Mint akik a sűrűben fejszét forgatnak,
⁶ úgy verték szét baltával, kalapáccsal a kapukat.
⁷ Szentélyedre tüzet vetettek, Istenünk, s neved hajlékát földig meggyalázták.
⁸ Így szóltak magukban: "Mind megsemmisítjük, égessétek porig Istenük szentélyeit a földön!"
⁹ Nem látjuk többé jeleinket, próféta nincs többé, senki sincs közöttünk, aki tudná: meddig még?
¹⁰ Meddig űz még csúfot, Istenünk, az ellenség? Mindvégig káromolhatja neved az ellenfél?
¹¹ Miért vonod vissza a kezed, jobbodat miért tartod rejtve magadnál?
¹² Mégis Isten a királyom kezdettől fogva, a földön szabadulást csak ő szerez.
¹³ Hatalmaddal a tengert megnyitottad, a vizekben összezúztad a sárkányok fejét.
¹⁴ A leviatánnak szétverted a fejét, s prédául adtad a tenger szörnyeinek.
¹⁵ Te hívtad elő a forrást és patakot, elapasztottál ősi folyamokat.
¹⁶ A tied a nappal, a tied az éj, te helyezted el a napot és a holdat.
¹⁷ Te jelölted ki a föld határait, te alkottad a nyarat és a telet.
¹⁸ Gondolj rá, Uram, hogyan ócsárolt és gúnyolt az ellenség, egy balga nép káromolta a neved.
¹⁹ Turbékoló galambjaid életét ne dobd oda keselyűnek, szegényeid életéről ne feledkezz meg örökre!
²⁰ Tekints a szövetségre, hisz a mérték betelt. Az ország rejtett szögletei erőszak helyéül szolgálnak.
²¹ Ne kelljen az elnyomottnak megszégyenülve elvonulnia, dicsőítse neved a szegény és a gyöngye!
²² Kelj föl, Istenem, vedd kezedbe ügyed, gondolj a gyalázatra, amivel a balga naponta illet!
²³ Ne feledd ellenségeid ordítózását, ellenfeleid eget verő szidalmát!

75. fejezet (Zsolt75)

¹ (A karvezetőnek a "Ne töröld el" szerint - Aszaf zsoltára, ének.)
² Áldunk téged, Isten, áldunk téged, dicsérjük neved és hirdetjük csodatetteid!
³ Amikor majd az időt jónak látom, akkor ítélek, az igazság szerint.
⁴ Ha inog is a föld, minden lakójával, erősen tartom oszlopait.
⁵ A dicsekvőnek azt mondom: "Hagyd a dicsekvést!" Az istentelennek: "Ne emeld föl a fejed!"
⁶ Ne hordjátok fenn a fejetekeket, ne beszéljeteek büszkén kinyújtott nyakkal!"
⁷ Mert nem keletről és nem nyugatról, nem a pusztából és nem a hegyek közül:

⁸ Nem, Istentől jön az ítélet! Az egyiket megalázza, a másikat fölemeli.

⁹ Mert serleg van az Úr kezében, tele van habzó borral, mámorító borral. Kiönti, s még a seprőt is föl kell szűrcsölniük, meg kell inniuk azoknak, akik gonoszok a földön.

¹⁰ Én azonban mindörökre ujjonghatok, énekelhetek Jákob Istenének.

¹¹ A bűnösök szarvát letördelem, ám az igazak feje fölemelkedik.

76. fejezet (Zsolt76)

¹ (A karvezetőnek húros hangszerre - Aszaf zsoltára, ének.)

² Ismertté vált Júdában Isten, nagy az ő neve Izraelben.

³ Sálemben áll a sátora, Sionban van a lakóhelye.

⁴ Ott törte meg az új villámain, a pajzsot, a kardot és a háborút.

⁵ Jöttél, te Hatalmas, fénybe öltözötten: hegyekre szóló zsákmányt szereztünk.

⁶ A büszke szívek is zsákmányul estek, most már álmukat alusszák, a harcosok karja lehanyatlott.

⁷ Jákob Istene, harsány kiáltásod előtt megtorpantak a lovak és a szekerek.

⁸ Rettenetes vagy! Ki állhat meg előtted, haragod hatalma előtt?

⁹ Az égből kihirdetted az ítélet szavát, a föld megrendült, és csendesség lett,

¹⁰ amikor fölkelt az Isten ítéletre, hogy szabadulást hozzon minden tűrőnek a földön.

¹¹ Mert az emberek haragja is megdicsőít téged: akik megmenekülnek a haragtól, azokkal felővezed magad,

¹² Tegyetek fogadalmat az Úrnak és váltsátok valóra! Mindnyájan, akik körös-körül vagytok, hozzatok ajándékot a Félelmetesnek!

¹³ Neki, aki a fejedelmek lelkét összetöri, aki rettenetesnek mutatkozik a föld uralkodói előtt.

77. fejezet (Zsolt77)

¹ (A karvezetőnek a "Jedutun" szerint - Aszaf zsoltára.)

² Istenhez száll szavam, hozzá kiáltok, Istenhez száll szavam, hogy meghallgasson.

³ Keresem az Urat a szorongatás napján; éjszaka szüntelen hozzá emelem a kezem, lelkemnek nincs vigasztalása.

⁴ Istenre gondolok és sóhajtozom, róla elmélkedem, és eleped a lelkem.

⁵ Szemem nyitva tartod, nyugtalan vagyok, s nem tudok szólani.

⁶ Régmúlt napokra kell gondolnom,

⁷ a hajdani évekre emlékezem. Az éj óráiban töprengek szívemben, gondolkodom, fürkészi a lelkem:

⁸ "Eltaszít az Isten egyszer s mindenkorra? Nem lesz már soha irgalmas?"

⁹ Kegyelme örökre elveszett? Elenyészett a minden nemzedéknek adott ígéret?

¹⁰ Isten elfeledte volna a jóságát? Bezárta irgalmát haragjába?"

¹¹ S így szólok: "Az a bánatom, hogy a Magasságbeli jobbja megváltozott."

¹² Emlékezem az Úr tetteiről, gondolkozom a hajdani csodákról.

¹³ Minden művedet megfontolom, minden tetedet mérlegelem.

¹⁴ Isten, szent a te utad! Hol van olyan Isten, mint a mi Istenünk, olyan fölséges?

¹⁵ Te vagy az Isten, aki csodát művelsz, a pogányok előtt is feltártad hatalmadat.

¹⁶ Erős karral megszabadítottad népedet, Jákob és József fiait.

¹⁷ A vizek láttak téged, Istenem, a vizek láttak és megborzadtak, a hullámok a mélységekig megremegtek.

¹⁸ A felhők bőven öntötték a vizet, a felhők megdördültek, nyilaid szétrepültek.

¹⁹ Mennydörgésed visszhangzott a forgósélben, villámaid beragyogták az egész földet, a föld megingott és megremegett.

²⁰ Utad átvitt a mély tengeren, ösvényeid átszelték a nagy vizeket, s lábadnak nyoma nem volt látható.

²¹ Mint egy nyájat, néped úgy vezetted Mózes és Áron kezével.

78. fejezet (Zsolt78)

¹ (Aszaf tanítókölteménye.) Népem, figyelj tanító szavamra, hallgassátok meg szám tanítását!

² Példabeszédre nyitom meg ajkam, ősidők titkait hirdetem nektek,

³ amit hallottunk, amit megismertünk, s amit őseink beszéltek el nekünk.

⁴ Nem titkoljuk el fiaink elől, hanem hirdetjük a jövő nemzedéknek. Az Úr dicső tetteit, erejét, és a csodákat, amelyeket művelt.

⁵ Ám parancsul adta Jákobnak, s mint törvényt rendelte Izraelnek, hogy amit kinyilatkoztatott az atyáknak, azt hirdetniük kell fiaiknak,

⁶ hadd ismerjék meg a jövő nemzedékek, a fiak, akik majd születnek. Aztán ők kelnek fel és tovább hirdetik gyermekeiknek.

⁷ Hogy Istenbe vessék reményüket, ne feledjék el Isten tetteit, hanem teljesítsék parancsait.

⁸ Ne legyenek, mint atyáik voltak: nyakas, pártütő nemzedék; nemzedék, amely ingatag szívével nem volt hűséges Istenéhez.

⁹ Efraim fiai, az íjászok az ütközet napján megfutamodtak.

¹⁰ Isten szövetségét nem tartották, s vonakodtak törvénye szerint élni.

¹¹ Elfelejtették tetteit és csodáit, amelyeket még láthattak.

¹² Csodákat tett az atyák szeme láttára Egyiptom földjén és Tánisz mezején.

¹³ Szétválasztotta a tengert, s engedte, hogy átvonuljanak; a vizet feltorlaszolta, mint valami falat.

¹⁴ Nappal a felhőben vezette őket, éjjel pedig a tűznek fényénél.

¹⁵ Megrepszeltette a sziklát a pusztában, s a kicsorduló forrásból bőven adott inni.

¹⁶ Patakokat csalt elő a sziklából, és vizüket bőven árasztotta.

¹⁷ S mégsem szüntek meg vétkezni ellene, szembeszálltak a pusztában a Fölséggel.

¹⁸ Szívükben kísértették Istent, mohóságukban ételt követeltek.

¹⁹ Zúgolódtak Isten ellen s így szóltak: "Tud-e Isten itt a pusztában asztalt teríteni?"

²⁰ S lám, rácsapott a sziklára, és megeredt a víz, előtört a forrás. "De tud-e népének kenyeret adni, és húsételről gondoskodni?"

²¹ Hallotta ezt az Úr és haragra gerjedt, tűz csapott fel Jákob ellen, haragja fellobbant Izrael ellen.

²² Mert nem hittek az Istenben és nem bíztak segítségében.

²³ De ott fenn parancsot adott a felhőknek, s megnyitotta az eget kapuit.

²⁴ Mannát hullatott az égből eledelül, égi kenyeret adott nekik.

²⁵ Az erők kenyerét ette az ember, ételt küldött nekik bőségesen.

²⁶ Keleti szelet támasztott az égből, s hatalmával fölkelte a déli szelet.

²⁷ Húst hullatott rájuk homokeső módján, szárnyas madarakat, tenger fővényeként.

²⁸ Táboruk közepén hullottak le, sátraik mellé körös-körül.

²⁹ Ettek és jóllaktak; így teljesítette kívánságukat.

³⁰ De még éhségük meg se szűnt, az étel még szájukban volt,

³¹ Isten haragja újra fölgerjedt ellenük. Nagyjaik közé a halált vetette, Izrael ifjúságát leterítette.

³² De ők azért tovább vétkeztek, csodáinak nem adtak hitelt.

³³ Ezért napjaikat megrövidítette, éveiknek hamar véget vetett.

³⁴ Ha megverte őket, keresni kezdték, megtértek és kérdeztek utána.

³⁵ Eszükbe jutott, hogy Isten a sziklájuk, a fölséges Isten a szabadítójuk.

³⁶ Mégis megcsalták a szájukkal, nyelvükkel hazudtak neki.

³⁷ Szívük nem volt egyenes előtte, szövetségét nem tartották hűségesen.

³⁸ Bűneiket mégis elengedte, nem pusztította el őket. Újra meg újra fékezte haragját, nem zúdította rájuk indulata árját.

³⁹ Gondolt rá, hogy csak testi lények, olyanok, mint a fuvallat, amely eloszlik és nem tér vissza.

⁴⁰ Hányszor gerjesztették fel haragját a pusztán, hányszor okoztak neki gondot a sivatagban!

⁴¹ Kísértették Istent újra meg újra, keserűséget okoztak Izrael Szentjének.

⁴² Nem emlékeztek vissza a kezére, sem a napra, amelyen kiszabadította az ellenség hatalmából őket.

⁴³ Amikor jeleket művelt Egyiptom földjén, és csodatetteket Tánisz mezején;

⁴⁴ amikor vérré változtatta folyóikat, és patakjaikat, hogy senki ne ihassék.

⁴⁵ Legyeket küldött rájuk, hogy halált okozzanak, és békákat, hogy pusztulást hozzanak.

⁴⁶ A rovaroknak bő aratást adott, a sáskáknak adta munkájuk gyümölcsét.

⁴⁷ Szőlőjüket elverte záporral, fügefáikat faggyal, jégesővel.

⁴⁸ Marhájukat dögvész pusztította, nyájaikat villámmal sújtotta.

⁴⁹ Haragjának tüzeit szórta rájuk: bosszúság, gond, zaklatás, ártalom tömegét.

⁵⁰ Szabad folyást engedett haragjának: nem kímélte őket a haláltól, s állataikat sem a pusztulástól.

⁵¹ Lesújtott minden elsőszülöttre Egyiptomban, Kám sátrainak elsőszülötteire, mindnyájukra.

⁵² Népét kihozta, mint a juhokat, s átvezette őket a pusztán, mint a nyáját.

⁵³ Biztosan vezette őket, hogy ne tévelyegjenek, s ellenségeiket elnyelte a tenger.

⁵⁴ Elvezette őket szent földjére, a hegyekre, amelyeket jobbja szerzett.

⁵⁵ Szemük láttára elűzte a pogányokat, és nekik adta földjüket örökségül; a pogányok sátrába Izrael törzseit telepítette.

⁵⁶ Mégis megkísértették a Fölségest, kihívták maguk ellen, s nem tartották meg törvényét.

⁵⁷ Mint az atyák, a hűséget megszegve, ők is elfordultak; mint a csalfa íj, eltérültek.

⁵⁸ Magaslataikkal kihívták haragját, bálványaikkal féltékenységre ingerelték.

⁵⁹ Isten hallotta, s indulatra gerjedt: elvetette Izraelt egészen.

⁶⁰ Elhagyta lakóhelyét Silóban, a sátrat, amelyben az emberek közt lakott.

⁶¹ Hatalmát a fogság prédájára hagyta, dicsőségét ellenség kezére adta.

⁶² Népét kiszolgáltatta a kardnak, szívét harag töltötte el öröksége ellen.

⁶³ Fiaikat tűz emésztette meg, leányaik nem mehettek férjhez;

⁶⁴ papjaik kard élén hulltak el, s özvegyeiknek sírni sem volt szabad.

⁶⁵ De aztán mint álomból, fölserkent az Úr, mint a harcos, aki fölkel a bor mellől.

⁶⁶ Ellenségeinek a hátába csapott, és örök szégyent hozott rájuk.

⁶⁷ József sátrát elvetette, s nem foglalta le Efraim törzsét sem.

⁶⁸ Júdát választotta ki magának, a Sion hegyét, melyet szeretett.

⁶⁹ Mint égi magaslatot, úgy építette a szentélyt, szilárddá tette, mint a földet, amelyet örökre megteremtett.

⁷⁰ Kiválasztotta szolgáját, Dávidot, a juhok aklától hozta el.

⁷¹ Az anyajuhoktól szólította el, hogy legeltesse Jákobot, a népét, Izraelt, az ő

örökségét.

⁷² Ő szívének egyszerűségében legeltette, s hozzáértő kézzel vezette.

79. fejezet (Zsolt79)

¹ (Aszaf zsoltára.) Uram, pogányok törtek be örökségedbe, szent templomodat meggyalázták. Jeruzsálemet romhalmazzá tették.

² Szolgáid testét prédául vetették az égi madaraknak, híveid húsát a föld vadjainak.

³ Jeruzsálem körül ontották vérüket, mint a vizet, és nem akadt senki, hogy eltemesse őket.

⁴ Szomszédainknak szitok tárgya lettünk, csúfság és nevetség azoknak, akik körülöttünk laknak.

⁵ Meddig még Uram? Örökre haragudni akarsz? Meddig izzik még bosszúd, mint a tűz?

⁶ Öntsd ki haragod a pogányokra, akik nem ismernek, az országokra, amelyek neved nem tisztelik,

⁷ amiért Jákobot eltiporták s lakóhelyét pusztasággá tették.

⁸ Atyáink bűneit ne rajtunk torold meg, siess elénk irgalmaddal, mert egészen nyomorultak lettünk.

⁹ Neved dicsőségéért ments meg minket, Istenünk, szabadítónk! Bocsásd meg, Urunk, bűneinket, ments meg minket a nevedért!

¹⁰ Miért mondják a pogányok: "Hol van hát Istenük?" Szemük előtt legyen nyilvánvaló bosszúd a pogányokon, szolgáid véérért, amit kiontottak.

¹¹ Hatoljon fel hozzád a foglyok nyögése, szabadítsa ki erős karod a halálra szántakat!

¹² Szomszédainknak add vissza hétszeresen a gyalázatot, amellyel illették, Uram!

¹³ Mi pedig, a te néped és nyájad juhait, magasztalni fogunk mindörökké, s nemzedékről nemzedékre hirdetjük dicsőségedet.

80. fejezet (Zsolt80)

¹ (A karvezetőnek a "Liliom a bizonyíték" szerint - Aszaf zsoltára.)

² Hallgass meg, Izraelnek pásztora, te, aki Józsefet nyájként legeltetted! Te, aki kerubok fölött trónolsz,

³ ragyogj fel Efraim, Benjamin és Manassze előtt! Éleszd fel hatalmad, jöjj és szabadíts meg,

⁴ Seregek Ura, állíts helyre minket! Ragyogtasd ránk arcod és megmenekültünk.

⁵ Seregek Ura, meddig haragszol még? Hisz néped már imádkozik.

⁶ A könnyek kenyerével etetted, a könnyek árját adtad italául.

⁷ Elnézted, hogy szomszédaink civódjanak rajtunk, és hogy ellenségeink kigúnyoljanak.

⁸ Seregek Ura, állíts helyre minket! Ragyogtasd ránc arcod és megmenekülünk.

⁹ Kihoztál Egyiptomból egy szőlőtövet, és népeket üztél el, hogy elültesd.

¹⁰ Előkészítetted számára a talajt, ezért vert gyökeret s terjedt el a földön.

¹¹ Árnyékával befödte a hegyeket, indáival Isten cédrusait.

¹² Vesszőit a tengerig növelte, hajtásait a nagy folyamig.

¹³ Miért romboltad le falait? Akik az úton járnak, mind szüretelik.

¹⁴ Az erdei vadkan pusztíthatja, s legelője lett az erdő vadjainak.

¹⁵ Seregek Ura, térj vissza, tekints le az égből és lásd, látogasd meg szőlőtövedet,

¹⁶ és véd meg, mit jobbod ültetett!

¹⁷ Mint a szemetet, a tűzben elégették, pusztuljanak ezért haragos orcád elől!

¹⁸ Kezed nyugodjék jobbod emberén, az emberfián, akit megerősítettél!

¹⁹ Többé nem hagyunk el téged, tarts minket életben, s mi áldjuk a neved.

²⁰ Seregek Ura, állíts helyre minket! Ragyogtasd ránc arcod és megmenekülünk.

81. fejezet (Zsolt81)

¹ (A karvezetőnek Gát szerint - Aszaftól.)

² Dicsőítsétek Istent, gyámolunkat, ujjongjatok Jákob Istenének!

³ Pengessétek a húrt, verjétek a dobót, lágyan szóljon a hárfa a lant szava mellett!

⁴ Fújjátok meg a harsonát újholdra, és holdtöltére ünnepünk napján!

⁵ Parancs ez Izrael számára, és törvény Jákob Istenétől.

⁶ Rendelkezés, amely Józsefnek szólt, amikor felvonult Egyiptom ellen.

Hangot hallottam, amit nem ismertem:

⁷ "Hátáról levettem a terhet, kezéből kivettem kosarát.

⁸ Bánatodban hozzám kiáltottál, s én megszabadítottalak; dörgő felhőből adtam választ neked, Meriba vizénél megpróbáltalak.

⁹ Halld meg, népem, amire intelek, bárcsak hallgatnál rám, Izrael!

¹⁰ Ne legyen körödben más isten, idegen istent ne tisztelj soha!

¹¹ Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezetett Egyiptomból. Nyisd ki a szádat és én teletöltöm.

¹² De népem nem hallgatott szavamra, Izrael nem igazodott akaratomhoz.

¹³ Ezért ráhagytam őket kemény szívükre, hadd menjenek csak saját fejük után.

¹⁴ Ó, bárcsak hallgatna rám népem, bárcsak utamon járna Izrael!

¹⁵ Akkor rögtön megfékezném támadóit, kezemet emelném összes elnyomója

ellen.

¹⁶ Akik gyűlölik az Urat, azok is hódolnának nekik, és a sorsuk örökké tartana.

¹⁷ Népemet azonban a búza javával fogom etetni és sziklából fakasztott mézzel felüdítem."

82. fejezet (Zsolt82)

¹ (Aszaf zsoltára.) Isten fölkel a hatalmasságok tanácsában, az istenek körében tart ítéletet.

² "Meddig ítélték még igazságtalanul, meddig pártoljátok még a gonosz ügyet?

³ Fogjátok pártját az elnyomott özvegynek, szerezzetek igazságot a gyengének, szegénynek.

⁴ Az elnyomottat és a szűkölködőt tegyétek szabaddá, mentsétek ki a gonoszok kezéből!"

⁵ De ők nem hallják és nem értik ezt, mivel sötétségben járnak; a föld minden erői meginognak.

⁶ Bár azt mondtam: "Isteneknek mondanak titeket, és a Magasságbeli fiai vagytok mind."

⁷ Mégis meghaltok, mint az emberek, és elhulltok, mint a többi nagyok.

⁸ Kelj föl, Istenünk, ítélj meg a földet, mert valóban a tied minden nép!

83. fejezet (Zsolt83)

¹ (Aszaf éneke.)

² Istenem, ne maradj néma, ne hallgass, Istenem, ne légy tétlen!

³ Nézd, hogyan dühöngnek ellenségeid, s milyen fenn hordják a fejüket, akik gyűlölnék téged.

⁴ Gonoszak forralnak néped ellen, védetted ellen tanácsot tartanak.

⁵ Így szólnak: "Gyertek, töröljük ki a népek sorából, Izrael nevét ne is emlegessék!"

⁶ Igen, egyetértőn tanácskoznak, és szövetkeznek ellened:

⁷ Edom sátrai, az izmaeliták, Moáb és a hagriták,

⁸ Gebál, Ammon és Amalek, a filiszteusok és Tírusz lakói.

⁹ Asszur is velük szövetkezett, segítséget nyújt Lót fiainak.

¹⁰ Bánj velük, ahogy Midiánnal tettél, Sziszerával és Jábinnal a Kison-pataknál.

¹¹ Endornál megsemmisültek, és a földben televénnyé lettek.

¹² Fejedelmeikkel bánj el, mint Orebbel és Zebbel, vezéreikkel tégy úgy, ahogy Szebachhal és Zalmunnával,

¹³ akik azt mondogatták: "Szerezzük meg magunknak Izrael földjeit!"

¹⁴ Istenem, tedd őket olyanná, mint a száraz kóró, mint pelyva a szélben,
¹⁵ mint a tűz, mely égeti az erdőt, mint a láng, mely nyaldossa a hegyet!
¹⁶ Így hajszold őket a viharban, fenyegezd meg őket zivatarodban!
¹⁷ Arcukat borítsa gyalázat, és keressék a te nevedet, Uram!
¹⁸ Érje őket örök szégyen, tanácstalanság, pusztuljanak el dicstelenül!
¹⁹ Hadd ismerjenek meg téged, akinek neve: Úr! Az egész világon egyedül te vagy fölséges.

84. fejezet (Zsolt84)

¹ (A karvezetőnek Gát szerint - Korach fiainak zsoltára.)
² Mily kedves a te hajlékod, Seregek Ura!
³ Lelkem vágyakozva eped az Úr udvaraiba; lelkem és testem sóvárog az élő Isten után.
⁴ A veréb is otthont talál magának, s a fecske fészket, hogy kicsinyeit oda rejthesse, oltáraidnál, Seregek Ura, Istenem és királyom!
⁵ Boldogok, akik házában laknak, téged örökké magasztalnak.
⁶ Boldog az ember, akinek ereje benned gyökerezik, s akinek szíve zarándokútra készül.
⁷ Ha végigvonul a Baka-völgyön át, az a források völgyévé változik, a korai eső áldás bőségebe öltözteti.
⁸ Egyre magasabbra emelkednek, a Sionon Isten jelenik meg nekik.
⁹ Seregek Ura, hallgasd meg imámat, Jákob Istene, fordítsd felém füled irgalmasan!
¹⁰ Isten védőpajzsunk, tekints le, lásd meg fölkentéd arcát!
¹¹ Jobb egy nap a te csarnokaidban, mint ezer nap tetőled távol. Inkább álljak az Isten háza küszöbén, mint hogy lakjam a bűnösök hajlékában.
¹² Mivel Isten a nap és a pajzs, ő dicsőséget ad és kegyelmet. Nem tagad meg semmi jót azoktól, akik tiszta szívvel élnek,
¹³ Seregek Ura, boldog, aki benned bízik!

85. fejezet (Zsolt85)

¹ (A karvezetőnek - Korach fiainak zsoltára.)
² Kegyelmedet, Uram, kiárasztottad földedre, Jákob sorsát jóra fordítottad.
³ Néped bűnét megbocsátottad, minden vétkét betakartad.
⁴ Méltatlankodásodat visszavontad, haragod tüzét lelohasztottad.
⁵ Teremts újjá minket, Istenünk, tedd félre neheztelésedet, Szabadítónk!
⁶ Örökké neheztelni akarsz ránk, ártterjed bosszúd minden nemzedékre?
⁷ Nem akarsz bennünket fölébreszteni, néped már nem ujjonghat többé benned?
⁸ Mutasd meg, Urunk, irgalmadat, adj nekünk kegyesen szabadulást!

⁹ Hadd hallom, mit hirdet az Úr, a mi Istenünk! Valóban, ő a békét hirdeti. Békét népének és minden szentjének, mindenkinek, aki szívből megtér hozzá.

¹⁰ Igen, közel az üdvösség azokhoz, akik őt félik, s dicsőség lakik majd földjükön.

¹¹ Az igazság és a hűség találkoznak, az igazságosság és a béke csókot vált.

¹² A földből kisarjad a hűség, az égből igazságosság tekint le.

¹³ Igen, az Úr kiárasztja áldását és földünk meghozza termését.

¹⁴ Igazságosság jár előtte, és béke a lába nyomában.

86. fejezet (Zsolt86)

¹ (Dávid imája.) Uram, fordítsd felém füled és hallgass meg, mert nyomorult vagyok és szegény.

² Őrizd meg lelkemet, hisz hozzád tartozom, segítsd meg szolgádat, aki benned bíz.

³ Istenem vagy, Uram, légy hozzám irgalmas! Szüntelen hozzád kiáltok.

⁴ Tedd vidámmá szolgád szívét, lelkemet, Uram, hozzád emelem.

⁵ Hiszen te jóságos és elnéző vagy, Uram, és csupa irgalom azokhoz, akik hozzád kiáltanak.

⁶ Hallgass meg, Uram, imámat, figyelj könyörgő szavamra!

⁷ Hozzád kiáltok a szorongatás napján s tudom, hogy meghallgatsz.

⁸ Senki sincs olyan az istenek között, mint te, Uram! Semmi nem hasonlít tetteidhez, melyeket műveltél.

⁹ Minden nép eljön, hogy imádjon, és dicsőíti a neved, Uram!

¹⁰ Mert nagy vagy, Uram, csodákkal hatalmas, egyedül te vagy az Isten.

¹¹ Mutasd meg utadat, Uram, hogy igazságod szerint járjak; irányítsd szívemet, hogy félje nevedet!

¹² Uram, Istenem, egész szívvel áldalak, dicsőítem nevedet mindörökké.

¹³ Mivel nagy volt irgalmad irántam, lelkem kimentetted a halál verméből.

¹⁴ Istenem, kevélyek kelnek föl ellenem, hatalmaskodók csapata tör életemre, és egy sincs rád tekintettel.

¹⁵ Ám te irgalmas és kegyes Isten vagy, megfontolt a haragban, de gazdag a jóságban és hűségben.

¹⁶ Tekints rám és ajándékozz meg irgalmaddal, adj erőt szolgádnak, segíts szolgálód fián!

¹⁷ Add jelét kegyelmednek, hadd lássák gyűlölőim, és szégyenkezzenek, hogy te, Uram, megsegítettél és vigaszt nyújtottál.

87. fejezet (Zsolt87)

¹ (Korach fiainak zsoltára, ének.) Szent hegyekre vetette alapjait,

² mert szereti az Úr; Sion kapui kedvesebbek, mint Jákob bármely hajléka.

³ Dicső dolgot hirdet rólad (az Úr), te, Isten városa!

⁴ "Rahabot és Bábelt azok közé sorolom, amelyek tisztelnek engem. Lám, a filiszteusok, a tírusziak és Etiópia népe mind benne születtek.

⁵ De Sionról ezt mondják majd: Anyánk! Mert mindegyik benne született." Maga alapította, a Fölséges.

⁶ Az Úr számba veszi a népeket: Mind benne születtek.

⁷ És a fejedelmeket is följegyzi közöttük: Mindegyiknek benned a hajléka.
88. fejezet (Zsolt88)

¹ (Ének, Korach fiainak zsoltára. A karvezetőnek a "Machalat" szerint énekelni - az eszrachita Heman tanítókölteménye.)

² Uram, Istenem, nappal hozzád fohászkodom, éjjel színed előtt panaszkodom.

³ Imám hatoljon fel hozzád, hallgasd meg könyörgésem!

⁴ Mert a lelkem tele gyötrellemmel, s életem közel van a holtak országához.

⁵ Azok közé sorolnak, akik sírba szállnak, olyan ember vagyok, ki a végét járja.

⁶ A halottak közt hagytak, mint kiket legyőztek, s már a sírban vannak: többé nem emlékezel és már gondot sem viselsz rájuk.

⁷ A sír mélyére vetettél, a sötétségbe, a szakadékba.

⁸ Súlyosan rám nehezedik haragod, minden hullámod összecsap fölöttem.

⁹ Barátaimat távol tartod tőlem, borzalommá tettél a szemükben. Fogoly vagyok, nem szabadulhatok.

¹⁰ Szemem elhomályosult a nyomortól. Uram, mindennap téged hívlak, kitárom feléd a kezem.

¹¹ Tán a holtakon akarsz csodát tenni? Fölkelnek még az árnyak, hogy dicsérjenek?

¹² A sírban emlegetik még jóságodat, és hűségedet a holtak országában?

¹³ Felfogják-e csodáidat a sötétségben, és a feledés földjén kegyelmedet?

¹⁴ Ám én, Uram, tehozzád kiáltok, már hajnalban eléd száll imám.

¹⁵ Miért veted el a lelkemet, Uram, miért rejtet el arcodat előlem?

¹⁶ Ifjúkorom óta gyenge vagyok, s fenyeget a halál. Viseltem borzalmaidat és betegeskedtem.

¹⁷ Haragod tüze átjárt, a fájdalmak semmivé tettek.

¹⁸ Folyvást körülvesznek, mint az áradó víz, mind együtt szorongatnak.

¹⁹ Barátomat, bizalmasomat elidegenítetted; már csak a sötétség ölel körül.

89. fejezet (Zsolt89)

¹ (Az eszrachita Etán tanítókölteménye.)

² Az Úr kegyelméről énekelek örökkön-örökké. Hűségedet hirdeti ajkam

minden nemzedéken át.

³ Így szóltam ugyanis: Kegyelmed alapját örökre megvetetted a szövetségben, hűségedet megszilárdítottad a mennyben.

⁴ "Szövetséget kötöttem választottammal, megesküdtem szolgálomnak, Dávidnak:

⁵ nemzetségedet minden időkre alapítom, trónodat minden nemzedékre megszilárdítom."

⁶ Az egek dicsőítik csodáidat, Uram, a szentek közössége áldja hűségedet.

⁷ Hiszen ki olyan a felhők közt, mint az Úr, az istenek fiai közül ki hasonlít hozzá?

⁸ Isten hatalmas a szentek tanácsában, nagy és félelmetes minden fölött, ami körötte van.

⁹ Seregek Ura! Ki olyan, mint te? Hatalmas az Úr, hűsége körülvesz téged.

¹⁰ Te parancsolsz a háborgó tengernek, tobzódó hullámaint megfékezed,

¹¹ Rachabot átszúrtad és eltiportad, ellenségeidet szétverte karod ereje.

¹² Tied az ég és tied a föld, a földkerekség minden bősége, hiszen te alkottad.

¹³ Észak és Dél a te műved, a Tábor és a Hermon téged dicsőít.

¹⁴ Karodban hatalom van, kezéd erős, jobbod fölemelve.

¹⁵ Trónod igazságon és jogen nyugszik, előtted kegyelem és hűség menetel.

¹⁶ Boldog a nép, amely ünnepelhet, és arcod fényében járhat, Uram!

¹⁷ Mindvégig örülnek nevednek, ujjonganak igazságosságod miatt.

¹⁸ Hisz te vagy hatalmuk fénye, kegyelmedből emeljük föl fejünk.

¹⁹ Pajzsunk az Úré, Izrael Szentjéé, a mi Királyunké.

²⁰ Egykor látomásban beszéltél, s így szóltál szentjeidhez: "Egy erősre tettem a koronát, fölemeltem, akit kiválasztottam a népből.

²¹ Kiválasztottam szolgálmat, Dávidot, szent olajommal fölkentem,

²² hogy kezem mindig segítse és karom erőt öntsön belé.

²³ Nehogy rászedje ellenfele, s a gonosz hatalmaskodjék fölötte.

²⁴ Nem, szétzúszom előtte ellenségeit, és akik gyűlölik, azokat megverem.

²⁵ Hűségem és kegyelmem kíséri majd, nevemben fölemeli fejét.

²⁶ Kezét kinyújtom a tengerig, jobbát kiterjesztem a folyamokig.

²⁷ Így szólít majd engem: Atyám vagy, Istenem és üdvöm sziklája!

²⁸ Én pedig elsőszülöttemmé teszem, nagyobbá a föld minden uránál.

²⁹ Örökre megőrzöm számára kegyelmem, szövetségem vele nem szűnik meg.

³⁰ Nemzetségét megtartom mindvégig, s trónja olyan lesz, mint az ég napjai.

³¹ Ha fiai nem tartják többé törvényemet, és nem élnek parancsaim szerint,

³² ha megszegik rendelkezéseim, s nem követik útmutatásomat,

³³ vesszővel büntetem vétküket, és ostorral minden bűnüket.

³⁴ De kegyelmem nem vonom meg tőle, s nem tagadom meg tőle hűségemet.

³⁵ Szövetségemet nem szegem meg, ajkam szójátát nem másítom meg.

³⁶ Ahogyan szent vagyok s ahogy megesküdtem, Dávidnak hazudni biztosan nem fogok.

³⁷ Nemzetsége örökre megmarad, trónja előtted lesz, miként a nap.

³⁸ S mint a hold, amely mindig megmarad, mint hűséges tanú a felhők között."

³⁹ Most azonban eltaszítottad, elvetetted, s erősen haragszol fölkentekre.

⁴⁰ A szolgáloddal kötött szövetséget félredobtad, koronáját pedig megaláztad.

⁴¹ Falait mind leromboltad, romhalmazzá tetted várait.

⁴² Kifosztották, akik az úton arra mentek, gúny tárgya lett a szomszédok előtt.

⁴³ Ellenségeinek karját fölemelted, örömet szereztél minden ellenfélnek.

⁴⁴ Kardjának élet kicsorbítottad, nem álltál többé mellette a harcban.

⁴⁵ Dicsőséges jogarát hagytad lekonyulni, trónját a földre döntötted.

⁴⁶ Megrövidítetted ifjúsága napjait, őt magát meg szégyennel töltötted el.

⁴⁷ Meddig, Uram? Örökre el akarsz rejtőzni? Haragod úgy ég majd, mint a tűz?

⁴⁸ Emlékezzél arra, hogy milyen az életem, milyen mulandónak alkottad az embert!

⁴⁹ Hol van egy élő is, aki nem lát halált, aki az alvilág markától megmenthetné lelkét?

⁵⁰ Hol vannak, én Uram, régi kegyeid, ahogy hűségedben Dávidnak esküt tettél?

⁵¹ Emlékezzél, Uram, szolgálid gyalázatára: a népek minden gyűlöletét el kell viselnem.

⁵² Hisz ellenségeid ócsárolnak minket, Uram, s kigúnyolják fölkentek nyomait.

⁵³ Legyen áldott az Úr örökké! Úgy legyen! Úgy legyen!

90. fejezet (Zsolt90)

¹ (Mózesnek, az Isten emberének imája.) Uram, te voltál menedékünk nemzedékről nemzedékre,

² mielőtt a hegyek kiemelkedtek, mielőtt a föld és a világ kialakult. Isten, te öröktől fogva vagy, s örökké!

³ Te a halandót ismét porrá teszed. Így szólsz: "Emberek fiai, térjete oda vissza!"

⁴ Mert ezer év előtted annyi, mint a tegnapi nap, amely elmúlt. Vagy annyi, mint egy éjjeli őrállítás.

⁵ Hamar elragadod őket, olyanok, mint a reggeli álom, mint a sarjadó fű:

⁶ reggel kihajt, kizöldül, estére lekaszálják és elszárad.

⁷ Valóban semmivé leszünk haragod előtt, megzavarodunk neheztelésedtől.

⁸ A szemed elé állítottad bűneinket, arcod világosságában látod vétkeinket.
⁹ Minden napunk haragodban múlt el, éveinket egyetlen sóhajként éltük át.
¹⁰ Éveinknek száma legföljebb hetven, s ha erősek vagyunk, eljutunk
nyolcvanig. Ebből is a legtöbb betegség, hiú fáradozás; gyorsan elszállnak,
hamar végük szakad.
¹¹ Ki mérheti föl haragod erejét, ki fél eléggé haragod hevétől?
¹² Taníts meg számba venni napjainkat, hogy eljussunk a szív bölcsességére!
¹³ Fordulj felénk újra, Uram! Miért késel oly soká? Légy irgalmas
szolgáidhoz,
¹⁴ üdíts fel minket irgalmaddal, hogy ujjongjunk és örüljünk ezentúl minden
nap.
¹⁵ Vidíts fel a napokért, amelyeken próbára tettél, az évekért, amelyekben
nyomorogtunk.
¹⁶ Nyilvánítsd ki művedet szolgálidnak, s gyermekeik előtt tárd fel dicsőséged!
¹⁷ Az Úr jósága virrasszon fölöttünk, őrizd meg a kezünk munkáját!
91. fejezet (Zsolt91)

¹ Aki a Fölséges védelmében lakik, aki a Mindenható árnyékában él,
² az így beszél az Úrhoz: Te vagy a váram, és a menedékem, Istenem, benned
bízom!
³ Ő szabadít ki az életedre törő vadász csapdájából.
⁴ Szárnyaival oltalmaz, tollai alatt menedékre lelsz, hűsége a védőpajzsod.
⁵ Nem kell félned az éji kísértettől, sem a nappal repülő nyilaktól;
⁶ sem a sötétben terjedő ragálytól, sem a fényes nappal kitörő dögvésztől.
⁷ S ha ezren esnek is el oldaladon, a jobbod felől tízezren, téged nem találnak
el.
⁸ Saját szemeddel láthatod majd, látni fogod a bosszút a bűnösökön.
⁹ Te, aki így beszélsz: az Úr a menedékem, te, aki a Fölségest hívtad
oltalmadra.
¹⁰ Így nem ér semmi baj, csapás nem közelít sátradhoz.
¹¹ Mert elküldi angyalait hozzád, hogy védelmezzenek minden utadon.
¹² A kezükön hordoznak majd téged, nehogy kőbe botoljék a lábad.
¹³ Oroszlánok és kígyók között lépdelsz, oroszlánkölyköt és sárkányt tiporsz
el.
¹⁴ "Hű volt hozzám, azért megmentem, védelmezem, mert ismeri nevemet.
¹⁵ Ha hozzám fordul, meghallgatom, minden szükségben közel vagyok hozzá,
megszabadítom és dicsőséget szerzek neki.
¹⁶ Napok teljességével áldom meg és megmutatom neki üdvösségemet."
92. fejezet (Zsolt92)

¹ (Zsoltár, szombati ének.)

² Jó dolog az Urat dicsérni, nevednek, ó Fölséges, éneket zengeni;

³ reggel hirdetni irgalmadat, éjszaka meg hűségedet,

⁴ tízhúrú hárfával és lanttal, énekkel és muzsikával.

⁵ Tetteid, Uram, örömmel töltenek el, kezed művein ujjongok:

⁶ "Mily fönségesek a tetteid, Uram, s gondolataid nem lehet kifürkészni!"

⁷ Az értelmetlen ember nem foghatja fel, a balga nem ismeri meg őket soha.

⁸ A bűnösök nőhetnek, mint a fű, a gonoszok csillogva járhatnak: örök pusztulásra vannak ítélve mind,

⁹ de te fölséges vagy örökkén-örökké.

¹⁰ Lám, ellenségeidnek el kell pusztulniuk, a gonosztevőket szétszórják mind, de belém erőt öntesz.

¹¹ Fejem fölemelted, mint a bivaly szarvát, és fölkentél színtiszta olajjal.

¹² Szemem letekint ellenségeimre, fülem hallja a gonoszokat.

¹³ Az igaz virul, mint a pálma, fölfelé nő, mint a Libanon cédrusa.

¹⁴ Az Úr házában vannak elültetve, Istenünk csarnokában virágoznak.

¹⁵ Még öregkorukban is gyümölcsöt teremnek, tele vannak nedvvel és élettel,

¹⁶ hogy hirdessék: "Az Úr igazságos ő az én sziklám, igazságtalanság nincsen benne!"

93. fejezet (Zsolt93)

¹ Király az Úr, fönségbe öltözött. Fönségbe öltözött az Úr, hatalommal övezte fel magát.

² Szilárd alapot vetettél, nehogy meginogjon, a földkerekségnek. Trónod szilárdan áll kezdet óta, te, Uram, öröktől fogva vagy.

³ A folyók hallatják, Uram, a folyók hallatják zúgásukat, a vizek hallatják dübörgő hangjukat.

⁴ Hatalmasabb, mint sok víznek zúgása, hatalmasabb, mint a tenger morajlása, mindennél hatalmasabb az Isten a magasságban.

⁵ Bizonyítékaid valóban igazak, házadat szentség illeti, Uram, minden időkre.

94. fejezet (Zsolt94)

¹ Uram, te a megtorlás Istene vagy. Megtorlásnak Istene, mutakozz meg!

² Kelj föl, te, aki ítélkezel a föld felett, és fizess meg az elbizakodottaknak, ahogy megérdemlik.

³ Meddig fog még, Uram, a bűnös, meddig fog még a gonosz dicsekedni?

⁴ Meddig locsognak még arcátlanul, és meddig pöffeszkednek a gonosztevők?

⁵ Uram, eltapodják népedet, legázolják örökségedet.

⁶ Özvegyet, idegent legyilkolnak és az árvát is tönkreteszik.

⁷ Azt mondogatják: "Az Úr nem látja, Jákob Istene nem veszi észre."

⁸ Szálljatok magatokba, ti balgák a nép közt, esztelenek, mikor lesztek bölcsek?

⁹ Aki a fület alkotta, az ne hallana, s aki a szemet csinálta, az ne látna?

¹⁰ Aki a népeket neveli, az ne fenyítene? Ő, aki ismerni tanítja az embereket?

¹¹ Az Úr átlátja az ember gondolatait, tudja, hogy csak fuvallat az.

¹² Boldog ember, akit te tanítasz, Uram, akit törvényed szerint nevelsz,

¹³ hogy a rossz napok elmúltával nyugalmat adj neki, ám a gonoszt elnyeli a sír.

¹⁴ Az Úr nem veti el népét, nem hagyja el örökségét.

¹⁵ Mert az ítélet visszatér az igazságosságához, és a tiszta szívűek mind követik majd.

¹⁶ Ki áll mellém a gonoszokkal szemben, az ártók ellen ki segít nekem?

¹⁷ Ha az Úr nem segítene, lelkem csakhamar csendben nyugodnék.

¹⁸ Ha már azt hiszem, hogy inog a lábam, akkor is megvéd a kegyelmed, Uram.

¹⁹ Ha a szívben felgyülemlik a gond, vigasztalásod felvidítja a lelkem.

²⁰ A gonoszság székeivel vagy-e szövetségben, amely a törvény látszatával gyötrelmet teremt?

²¹ Ha rátörnek is az igaz lelkére, és ártatlan vért ítélnék is el,

²² bizony akkor is az Úr az erősségem, menedékem sziklája az Isten.

²³ Ő megtorolja rajtuk a vétket, saját gonoszságuk által veszti el őket. Igen, elveszti őket az Úr, a mi Istenünk!

95. fejezet (Zsolt95)

¹ Gyertek, zengjünk dalt az Úrnak, ujjongjatok üdvünk sziklája előtt!

² Dicsőítő énekkel lépjetek színe elé, magasztaljátok hangosan, zsoltárt énekelve!

³ Mert nagy Isten az Úr, fölséges király minden isten fölött.

⁴ Kezében vannak a föld mélységei, és övéi a hegyek csúcsai.

⁵ Övé a tenger, ő alkotta, övé a föld, keze teremtette.

⁶ Gyertek, boruljatok le és imádjátok, hajtsatok térdet az Úr előtt, aki teremtett minket!

⁷ Mert ő a mi Istenünk, mi pedig legelőjének népe, s kezére bízott nyáj vagyunk.

⁸ Bárcsak meghallanátok ma a szavát: "Ne keményítsétek meg a szíveteket, mint egykor Meribánál, mint a pusztában Massa napján!

⁹ Atyáitok ott megkísértettek, bizonyítékot követeltek, jóllehet látták tetteimet.

¹⁰ Negyven évig visolyogtam e nemzedéktől. Így szóltam: Tévelygő szívű nép ez, nem ismeri útjaimat.

¹¹ Ezért esküdtem meg haragomban: Nem mennek be nyugalmam (országába)!"

96. fejezet (Zsolt96)

¹ ÉnekeljeteK új éneket az Úrnak, minden föld zengjen dalt az Úrnak!

² ÉnekeljeteK az Úrnak és áldjátok nevét, naponként hirdesséteK üdvösségét!

³ HirdesséteK dicsőségét a pogányok között, csodatetteit minden nép előtt!

⁴ Mert nagy az Úr és méltó a dicséretre, félelmetesebb ő minden istennél.

⁵ A népek minden istene üres káprázat, az Úr azonban az ég alkotója.

⁶ Előtte fenség és méltóság, szentélyében hatalom s fényesség.

⁷ Adjatok az Úrnak, népek törzsei, adjatok az Úrnak tiszteletet és hatalmat!

⁸ Adjatok meg az Úrnak neve tiszteletét! ÍgérjeteK áldozatot és hozzátok színe elé,

⁹ szent udvarában imádjátok az Urat! Minden föld remegjen előtte,

¹⁰ hirdesséteK a pogányoknak: "Király az Úr!" Megszilárdította a földet, hogy ne inogjon, igazságosan kormányozza a népeket.

¹¹ Örüljön az ég, ujjongjon a föld, vele együtt zengjen a tenger s ami benne van!

¹² Vigadjon a rét és minden virága, örüljenek az erdő fái az Úr színe előtt!

¹³ Mert nézd, közeledik, jön, hogy kormányozza a földet. Igazságosan uralkodik majd a földkerekségen és hűségesen a népek fölött.

97. fejezet (Zsolt97)

¹ Király az Úr! Ujjongjon a föld, ünnepeljen a sok sziget!

² Felhő és homály van körülötte, trónjának támasza jog és igazság.

³ Előtte tűz lobog, s megemésztí ellenségeit körös-körül.

⁴ Villámai megvilágítják a földkerekséget, a föld látja és megremeg.

⁵ A hegyek szétfolynak, mint a viasz, a világ urának tekintete előtt.

⁶ Az egek hirdetik igazságosságát, a népek szemlélik fölségét.

⁷ Szégyent vallanak, kik képek előtt hajtának térdet, akik bálványokkal dicsekszenek: az istenek mind térdre hullnak előtte.

⁸ Sion hallja és vigad, Júda leányai ujjonganak, ünneplik, Uram, ítéleteidet.

⁹ Mert te vagy, Uram, a legfőbb a földön, messze fönségesebb minden istennél.

¹⁰ Az Úr szereti, akik gyűlölik a rosszat, őrzi azok lelkét, akik hűségesek hozzá, s megmenti őket a gonoszok kezétől.

¹¹ Világosság ragyog fel az igaznak, az ártatlan szívet öröm tölti el.

¹² ÖrüljeteK hát, igazak, az Úrban, és áldjátok szentséges nevét!

98. fejezet (Zsolt98)

¹ (Zsoltár) Zengjete új éneket az Úrnak, mert csodálatra méltó, amit művelt. Jobbja kivívta a győzelmet, igen, szent karja győzelmet szerzett.

² Kinyilvánította az Úr üdvösségét, igazságosságát feltárta a pogányok előtt.

³ Megemlékezett jóságáról és hűségéről Izrael háza iránt. A föld minden határa látta Istenünk üdvösségét.

⁴ Ünnepeljétek az Urat, országok, mind, örüljete és vigadjatok!

⁵ Dicsőítséte az Urat muzsikával, szóljon citera és hárfa!

⁶ Trombita és kürt hangjával ujjongjatek színe előtt, az Úr s Király előtt!

⁷ Harsogjon a tenger és ami betölti, a földkerekség s akik lakják!

⁸ Folyók, tapsoljatek kezetekkel, hegyek, társuljatek az ujjongáshoz!

⁹ Az Úr színe előtt, aki közeledik, aki jön, hogy kormányozza a földet, és igazságosan a népeket.

99. fejezet (Zsolt99)

¹ Király az Úr - a népek reszketnek; kerubok fölött trónol - a föld megremeg.

² Nagy az Úr a Sionon, fönséges minden nép felett: dicsőítsék nagy és félelmetes neved, mert szent

³ és hatalmas vagy!

⁴ Király vagy, az igazságosságot szereted te vetted meg a rend alapját, te alkottad a jogot és az igazságot Jákobban.

⁵ Magasztaljátok az Urat, Istenünket, hajtsatok térdet lába zsámolya előtt, mert szent!

⁶ Mózes és Áron a papok közül, és Sámuel azok közül, akik megvallották nevét: ők az Úrhoz kiáltottak és meghallgatta őket.

⁷ A felhőoszlopból beszélt hozzájuk, megőrizték bizonyítékait, és a parancsokat, amelyeket rájuk bízott.

⁸ Urunk, Istenünk, te meghallgattad őket, Istenünk, te kegyes voltál hozzájuk, de vétkeiket keményen büntetted.

⁹ Magasztaljátok az Urat, Istenünket, boruljátok le szent hegyén, mert szent az Úr, a mi Istenünk!

100. fejezet (Zsolt100)

¹ (Hálaadó zsoltár.) Ujjongjatek az Úrnak, országok, mind,

² örömmel szolgáljatek neki, lépjetek színe elé vigadozva!

³ Tudjátok meg, Isten az Úr! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk. Az ő népe vagyunk, és nyáj a legelőjén.

⁴ Lépjete be kapuin hálaénekekkel, előudvarába dicsőítő énekkel! Adjatek hálát és áldjátok nevét,

⁵ mert jó az Úr, irgalma örökké megmarad, és hűsége nemzedékről nemzedékre.

101. fejezet (Zsolt101)

¹ (Dávid zsoltára.) Jóságodról és igazságosságodról énekelek, hárfán játszom előtted, Uram!

² Az ártatlanság útján akarok járni, mikor jössz már hozzám? Tiszta szívvel akarok élni házamban,

³ szemem nem nézi azt, ami bűnre vinne. Gyűlölöm, aki gonoszat művel, s nem tartok vele közösséget.

⁴ Az álnok szív maradjon távol tőlem, nem ismerem azt, ami gonosz.

⁵ Aki titokban rágalmazza embertársát, azt elveszítem. A fennhéjázót és a felfuvalkodottat nem tűröm.

⁶ Szemem megkeresi a hűségeseket a földön, ők laknak majd velem. Aki egyenes úton jár, az legyen a szolgám,

⁷ nem lakhat házamban, aki hamisságra hajlik. Aki hazugságot beszél, nem áll meg színem előtt.

⁸ Reggelenként megsemmisítem az ország bűnöseit, száműzöm az Úr városából a gonoszakat mind.

102. fejezet (Zsolt102)

¹ (Egy szenvedő imája, aki nyomorúságában elpanaszolja baját az Úrnak.)

² Hallgasd meg imámat, Uram, kiáltásom jusson színed elé!

³ Ne rejtsd el előlem arcodat megpróbáltatásom napján! Fordítsd felém füled, ha hozzád kiáltok, hallgasd meg sietve szavam!

⁴ Mert napjaim tovatűnnek, mint a füst, tagjaim égnek, mint a tűz.

⁵ Kiaszott, mint a fű, s kiszáradt a szívem, elfelejtettem megenni kenyerem.

⁶ Sóhajtozván emészttem magam, bőröm csontomra tapadt.

⁷ Hasonlítok a pusztában lakó pelikánhoz, olyan lettem, mint a bagoly a romok közt.

⁸ Az álom elkerül és panaszkodom, mint elhagyott madár a háztetőn.

⁹ Ellenségeim folyton gúnyolnak, akik dicsérnek, azok nevemmel átkozódnak.

¹⁰ Kenyerem úgy eszem, mint a hamut, és italom könnyeimmel vegyül.

¹¹ Mert haragszol rám, s megvonod kegyelmed. Magadhoz emeltél, de most újra elvetsz,

¹² napjaim olyanok, mint a sűrűsödő árnyék, magam meg elszáradok, mint a fű.

¹³ Ám te, Uram, örökké megmaradsz, és neved fennmarad minden nemzedéken át.

¹⁴ Kelj föl és könyörülj meg Sionon, mert eljött az idő, hogy irgalmas légy hozzá; már itt van az óra.

¹⁵ Sion kövei kedvesek szolgálidnak, sírás fogja el őket romjain.

¹⁶ Akkor majd félik a pogányok az Úr nevét, és a föld minden királya meghajol Fölséged előtt:

¹⁷ Ha majd az Úr újra fölépíti Siont, ha megjelenik fönségében,

¹⁸ ha meghallja a szegények kiáltását, és nem veti el többé imájukat.

¹⁹ Jegyezzék fel ezt a jövő nemzedéknek, és egy újjáéledt nép zeng majd dicséretet az Úrnak.

²⁰ Mert az Úr letekintett fönséges szentélyéből, rátekintett a földre az égből.

²¹ Meghallotta a foglyok sóhajtását, és megszabadította a halálra szántakat.

²⁹ Szolgáid fiai akkor biztonságban élnek, és törzsük megmarad színed előtt mindörökre,

²² hogy az Úr nevét hirdessék a Sionon és Jeruzsálemben dicsőségét,

²³ ha majd összegyűlnek ott a népek, és az országok, hogy szolgáljanak az Úrnak.

²⁴ Útközben megtört az erőm: Engedd tudnom, mily kevés napjaimnak (száma).

²⁵ Ne ragadj el életem derekán, te, akinek évei túlnőnek minden nemzedéken.

²⁶ Az idő kezdetén te teremtetted a földet, és az ég a te kezed alkotása.

²⁷ Ezek elmúlnak, de te megmaradsz, és mint a köntös, elavulnak mind. Cseréled őket, mint a ruhát, és megváltoznak.

²⁸ De te ugyanaz maradsz, és éveid nem érnek véget.

103. fejezet (Zsolt103)

¹ (Dávidtól.) Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm dicsérje szent nevét!

² Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd, mennyi jót tett veled!

³ Megbocsátja minden bűnödöt, és meggyógyítja minden gyöngeséged.

⁴ Megmenti életed a pusztulástól, kegyelemmel és irgalommal koszorúz.

⁵ Életed eltölti javakkal, mint a sasé, megújul ifjúságod.

⁶ Igazságos tetteket visz végbe az Úr, az elnyomottnak igazságot szolgáltat.

⁷ Útjait kinyilvánította Mózesnek, a tetteit Izrael fiainak.

⁸ Az Úr irgalmas és könyörületes, szelíd a haragban és gazdag az irgalomban.

⁹ Nem perel untalan, haragja nem tart örökké.

¹⁰ Nem bűneik szerint bánik velünk, és nem vétkeink szerint fizet vissza.

¹¹ Mert amilyen magas az ég a föld felett, olyan nagy irgalma az igazak iránt.

¹² Amilyen távol van napkelet napnyugattól, olyan messze veti el tőlünk bűneinket.

¹³ Ahogy az apa megkönyörül fiain, úgy könyörül az Úr azokon, akik őt félik.

¹⁴ Tudja jól, milyen az alkatunk, tudja, hogy a porból származunk.

¹⁵ Az ember napjai a fűhöz hasonlóak, virul, mint a mező virága,

¹⁶ de egy kis szellő s már vége van: a hely is elfeledte, ahol addig állt.

¹⁷ Ám az Úr kegyelme mindörökre az igazakkal van, és igazságossága fiaik

fiaival.

¹⁸ Azokkal, akik hívek szövetségéhez, akik vigyáznak, hogy törvényei szerint éljenek.

¹⁹ Az Úr az égben készítette el trónját, királyi hatalma parancsol a mindenségnek.

²⁰ Áldjátok az Urat, angyalai, mind, ti hatalmasok, kik teljesítitek parancsait, és lesítek a szavát!

²¹ Áldjátok az Urat, égi seregek, mind, ti szolgálai, kik teljesítitek akaratát!

²² Áldjátok az Urat, művei, mind, uralmának minden helyén! Lelkem, áldjad az Urat!

104. fejezet (Zsolt104)

¹ Áldjad, lelkem, az Urat! Uram, Istenem, mindennél nagyobb vagy! Fönségbe és méltóságba öltözől,

² a fény, mint köntös, úgy fog körül. Az eget kifeszíted, mint a sátrót,

³ lakóhelyed a vizek fölött rendezted be. A felhőket fogatként használod, a szelek szárnyán szállsz tova.

⁴ A szeleket követeddé teszed, a haragos villámot szolgálóddá.

⁵ A földet biztos alapra helyezted, nem inog meg az idők folyamán.

⁶ Vizek árjával vetted körül, a hegyeket is vizek borították.

⁷ De parancsodra visszafolytak, s megremegetek mennydörgő hangodra.

⁸ A hegyek kiemelkedtek, a völgyek leszorultak arra a helyre, amelyet nekik szántál.

⁹ Határt szabnál nekik, amit nem lépnek át, nem önthetik el többé a földet.

¹⁰ Te öntöd a források vizét patakokba, a hegyek közt csörgedeznek.

¹¹ Inni adsz a mező vadjainak, a szomszéd vadcsamár merít belőlük.

¹² Az ég madarai partjaikon laknak, az ágak közt zengik énekük.

¹³ A hegyeket kamráid vizéből öntözöd, eged gyümölcsével a földet jóltartod.

¹⁴ Fűvet nevelsz az állatoknak, és növényeket, hogy az ember jóllakhasson; hogy a földből kenyeret nyerjen,

¹⁵ a szívét meg borral vidíthassa hogy az olaj kenetül szolgáljon fejére, s a kenyér erőt kölcsönözzön neki.

¹⁶ Az Úr fái is teleszívják magukat, a Libanon cédrusai, melyeket ültetett.

¹⁷ A madarak rakják ott fészkeiket, tetejükön a gólya tanyázik.

¹⁸ A zergéé a hegyek magaslata, a borz a sziklák közt rejtőzik.

¹⁹ Te alkottad a holdat, hogy az időt mérje, és a nap is tudja, mikor nyugodjék le.

²⁰ Te hozod a sötétséget és ránk köszönt az éj, s az erdő vadjai körülhúznak.

²¹ Az oroszlánkölykök zsákmányért ordítanak, Istentől követelik táplálékukat.

²² De ha a nap fölkel, mind visszavonulnak, és elrejtőznek a barlangokban.
²³ Az ember elindul a munkája után, hogy dolgozzék az est beálltaig.
²⁴ Milyen sokrétű a te műved, Uram! Mindent bölcsességedben alkottál, s a föld teremtményeiddel van tele.
²⁵ Nézd, mily nagy és széles a tenger, benne az élőlények nyüzsgő sokasága, kicsi és nagy állatok serege.
²⁶ Rajta járnak a hajók, s ott kóborol a leviatán is, amit teremtetél, hogy a tengerben kergetőzzék.
²⁷ Rád vár minden élő, hogy ételt adj nekik a kellő időben.
²⁸ Megadod nekik, és ők összegyűjtik, kitárod kezéd, s eltelnék javakkal.
²⁹ De ha elrejtéd arcodat, félelem szállja meg őket. Ha megvonod éltető erődöt, elpusztulnak és a porba térnek.
³⁰ Ám ha kiárasztod lelkedet, fölébrednek, és megújítod a föld színét.
³¹ Dicsőség legyen az Úrnak mindörökké, örüljön az Úr műveinek!
³² Ha letekint a földre, az megremeg, ha megérinti a hegyeket, azok füstölnek.
³³ Egész életemben az Úrnak énekelek, zsoltárokkal dicsérem, amíg csak vagyok.
³⁴ Találjon tetszésre nála énekem, hisz az Úrban lelem örömöm.
³⁵ A bűnösök tűnjenek el a földről, és ne legyenek többé gonoszok. Áldjad, lelkem, az Urat!

105. fejezet (Zsolt105)

¹ (Alleluja!) Magasztaljátok az Urat, szólítsátok nevét,
² hirdessétek műveit a népek között! Daloljatok, zenéljetez neki, hirdessétek minden csodáit!
³ Dicsekedjetez szent nevében! Akik keresik az Urat, azoknak örüljön a szívük!
⁴ Tekintsetek az Úrra és erejére, keressétek mindig tekintetét!
⁵ Gondoljatok csodáira, amelyeket művelt, a jelekre és ajka szavaira!
⁶ Ti, fiai Ábrahámnak, az Úr szolgájának, fiai Jákobnak, az ő választottjának!
⁷ Az Úr a mi Istenünk, ítéletei az egész világon érvényesek.
⁸ Mindvégig emlékezik szövetségére, ígéretére, amelyet ezernyi nemzedékre adott,
⁹ a szövetségre, amelyet Ábrahámval kötött, az esküre, amelyet Izsáknak esküdött,
¹⁰ s amelyet Jákobnak szilárd törvényül adott, örök kötésül Izraelnek.
¹¹ Így nyilatkozott: Kánaánt neked adom osztályrészül és örökségedül.
¹² Amikor még kis számban és kevesen, jövevényként éltek azon a földön,
¹³ az egyik törzstől a másikig, s az egyik országból a másik néphez

vándoroltak,

¹⁴ akkor sem engedte, hogy elnyomják őket, királyokat büntetett miattuk:

¹⁵ "Fölkentjeimet ne érintsétek, prófétáimnak ne ártsatok!"

¹⁶ Aztán éhínséget hozott a földre, összetörte botjukat, a kenyeret.

¹⁷ De előreküldött egy férfit számukra, Józsefet, akit szolgaként eladtak.

¹⁸ Lábát bilincsbe verték, nyakát vasjáromba kényszerítették,

¹⁹ amíg be nem teljesedett, amit előre megmondott, amíg az Úr szava nem igazolta őt.

²⁰ A király maga küldött, hogy oldják le bilincsét, a népek fejedelme tette szabaddá.

²¹ Megtette házának urává, minden javának intézőjévé,

²² hogy akarata szerint vezesse nagyjait, és bölcsességre tanítsa véneit.

²³ Aztán Izrael átvonult Egyiptomba, Jákob jövevény lett Kám földjén.

²⁴ Az Úr megsokasította népét, erősebbé tette elnyomóinál.

²⁵ Majd megváltoztatta szívüket, és meggyűlölték népét, s álnokul bántak szolgálival.

²⁶ Akkor Mózeszt küldte, a szolgáját, és küldte Áront, a választottját.

²⁷ Ők jeleit mutatták előttük, nagy csodáit Kámnak földjén.

²⁸ Sötétséget támasztott, sötét lett, de ellenálltak parancsainak.

²⁹ Vizüket vérré változtatta, halaikat kipusztította.

³⁰ Békákkal borította a földet, egészen a király lakhelyéig.

³¹ Szólt, és légyrajok törtek elő, és szúnyogok minden határukon.

³² Eső helyett jégverést küldött, és pusztító tűz hullott országukra.

³³ Tönkretett szőlőt és fügefát, minden mezejükön letörte a fákat.

³⁴ Szólt, és sáskák jöttek, meg számtalan pusztító bogár.

³⁵ Felfaltak mindent, ami zöldelt a földön, felfalták földjeik termését.

³⁶ Lesújtott minden elsősziűlöttre, a férfierő minden zsengéjére.

³⁷ Majd kivezette őket arannyal s ezüsttel rakodva, gyengélkedő nem volt törzseikben.

³⁸ Az egyiptomiak örültek kivonulásuknak, mert rettegésben éltek miattuk.

³⁹ Felhőt terített az égre, hogy bevonja őket, éjjel pedig tűzzel világított nekik.

⁴⁰ Áhítozásukra fűrjeket küldött, és égi kenyérrel lakatta jól őket.

⁴¹ Sziklát nyitott meg és víz tört elő, pataokban folyt a pusztán végig.

⁴² Mert megemlékezett szent ígéretéről, amit Ábrahámnak, a szolgájának tett.

⁴³ Ujjongás közt vezette ki népét, örömrivalgás közepette választottait.

⁴⁴ Nekik adta a pogányok földjeit, s ők hozzá szereztek a népek kincseit,

⁴⁵ hogy megtartsák törvényeit, hogy teljesítsék parancsait.

106. fejezet (Zsolt106)

¹ (Alleluja!) Magasztaljátok az Urat, mert jó: irgalma örökké megmarad.

- ² Ki sorolhatja el az Úr hatalmas tetteit? Ki hirdetheti minden dicsőségét?
- ³ Boldogok, kik szem előtt tartják parancsait, és az igazsághoz szabják tetteiket minden időben.
- ⁴ Emlékezzél meg rólam, Uram, emlékezzél meg jóságosan népedről, segítségeddel siess hozzám!
- ⁵ Hogy felüdítsen választottaid boldogsága, hogy örüljek néped örömének, és együtt dicsekedjem örökségeddel.
- ⁶ Vétkezünk, ahogy atyáink is, szembeszegültünk és gonoszat műveltünk.
- ⁷ Egyiptom földjén atyáink nem becsülték meg csodáidat, nem gondoltak mérhetetlen irgalmadra; a Vörös-tengernél a Fölséges ellen lázadtak,
- ⁸ mégis megmentette őket neve miatt, hogy kinyilvánítsa hatalmát.
- ⁹ Parancsot adott a Vörös-tengernek, s az szárazzá vált; úgy vezette át őket az áron, mint a pusztán.
- ¹⁰ Gyűlölőik hatalmából kimentette őket, s kiszabadította az ellenség kezéből.
- ¹¹ Ellenségüket elborította a víz, egy sem maradt életben közülük.
- ¹² Erre hittek szavának és zengték dicséretét.
- ¹³ Ám hamar elfeledték, amit tett, és nem akartak bízni a szavában.
- ¹⁴ A pusztában saját vágyukat követték, a kietlen földön kísértették az Istent.
- ¹⁵ Megadta nekik, amit követeltek, de hagyta, hogy a betegség kikezdje őket.
- ¹⁶ A táborban irigykedtek Mózesre, s féltékenyek lettek Áronra, az Úr szentjére.
- ¹⁷ Erre megnyílt a föld és elnyelte Dátánt, eltemette Abiron hadát.
- ¹⁸ Lobogó láng csapott fel seregeik ellen, és megemésztette a vétkeket.
- ¹⁹ A Hóreb-nél borjút formáltak maguknak, leborultak az arany képmás előtt.
- ²⁰ Dicsőségét fölcserélték a bika képével, amely szénával táplálkozik.
- ²¹ Elfeledték Istent, aki megmentette őket, s aki nagy dolgokat művelt Egyiptomban.
- ²² Csodadolgokat Kám földjén, félelmetes tetteket a Vörös-tengernél.
- ²³ Már arra gondolt, hogy eltörli őket, ha nem lett volna Mózes, akit kiválasztott. Ő eléje lépett, hogy fékezze haragját, és ne hozzon pusztulást rájuk.
- ²⁴ Ócsárolták az ígéret földjét, nem bíztak meg ígéretében.
- ²⁵ Sátraikban pártütés támadt, és nem hallgattak az Úr szavára.
- ²⁶ Erre fölemelt kézzel megesküdött nekik, hogy eltiporja őket a pusztában.
- ²⁷ Szétszórja nemzetségüket a pogányok között, elszéleszti őket messze országokba.
- ²⁸ Meghajoltak Baal-Peor előtt, és ettek a halotti áldozatból.
- ²⁹ Gonosz tetteikkel haragra ingerelték, ezért súlyos csapás érte őket.
- ³⁰ De fölkelt Pinchász és ítélkezett, erre megszűnt a csapás.
- ³¹ Ez érdemül számított neki, nemzedékeken át mindörökre.

³² Majd ismét megharagították Meriba vizénél, miattuk kellett Mózesnek is lakolnia.

³³ Mert megkeserítették a lelkét, meggondolatlanul szólt az ajka.

³⁴ Nem irtották ki a népeket, amelyeket az Úr megnevezett.

³⁵ Összeadták magukat a pogányokkal, és utánozták tetteiket.

³⁶ Az ő isteneiknek szolgáltak, és ez lett a vesztük.

³⁷ Saját fiaikat áldozatul adták, és leányaikat a démonoknak.

³⁸ Ártatlan vért ontottak, fiaik és leányaik vérét Kánaán isteneinek vitték áldozatul. Így vérrel szennyezték be földjüket,

³⁹ tetteikkel megfertőzték magukat, gonoszságuk miatt hűtlenek lettek.

⁴⁰ Az Úr haragja újra fellángolt népe ellen, öröksége iszonyat tárgya lett számára.

⁴¹ A pogányok kezébe adta őket, s gyűlölőik uralkodtak rajtuk.

⁴² Ellenségeik elnyomták őket, öklük lesújtott rájuk.

⁴³ Majd újra meg újra megmentette őket, de álnokságukkal ingerelték, és visszaestek vétkeikbe.

⁴⁴ Ám ismét rátekintett nyomorúságukra, mihelyt meghallotta könyörgésüket.

⁴⁵ Szövetségére gondolt és irgalmas lett, nagy irgalmában megváltoztatta szándékát.

⁴⁶ Engedte, hogy részvétet találjanak azoknál, akik őket fogságba hurcolták.

⁴⁷ Ments meg minket, Urunk, mi Istenünk, és vezess haza a pogány népek közül! Hogy magasztaljuk szent nevedet, és téged dicsérve dicsekedhessünk.

⁴⁸ Áldott legyen az Úr, Izrael Istene mindörökké! Mondja az egész nép: Úgy legyen!

107. fejezet (Zsolt107)

¹ (Alleluja!) Magasztaljátok az Urat, mert jó: irgalma örökké megmarad.

² Így beszéljenek, akiket megváltott az Úr, akiket kiszabadított az ellenség kezéből.

³ Akiket összegyűjtött az országokból, napkeletről és napnyugatról, északról és délről.

⁴ Kietlen földön bolyongtak a pusztán, nem találtak utat lakható hely felé.

⁵ Éhség és szomjúság gyötörte őket, életüket pusztulás fenyegette.

⁶ Szorultságukban az Úrhoz kiáltottak, és ő megmentette őket minden félelmüktől.

⁷ Egyenes úton vezette őket, hogy lakható helyre jussanak.

⁸ Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét, és csodáit, amelyeket az emberek fiaiért tett!

⁹ Mert az éhezőket jóllakatta, s a nyomorgókat ellátta javakkal.

¹⁰ A sötétben és a halál árnyékában ültek, megbilincselve, nyomorban és vasban.

¹¹ Mert ellenszegültek az Isten szavának, és megvetették a Fölséges törvényét.

¹² Ezért szívüket bánattal puhította, megtántorodtak s nem jött senki, hogy támogassa őket.

¹³ Szorult helyzetükben az Úrhoz kiáltottak, s megmentette őket minden félelmüktől.

¹⁴ Kivezette őket a sötétségből s a halál árnyékából és széttörte bilincsüket.

¹⁵ Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét, és csodáit, amelyeket az emberek fiaiért tett!

¹⁶ Mert bezúzta az érckapukat, és a vaszárakat kettétörte.

¹⁷ Bűneik miatt erőtlenekek voltak, mulasztásaikért bűnhődniük kellett.

¹⁸ Megundorodtak minden ételtől, közel jutottak a halál kapujához.

¹⁹ Szorult helyzetükben az Úrhoz kiáltottak, s megmentette őket minden félelmüktől.

²⁰ Elküldte szavát, hogy meggyógyítsa őket, életüket kimentette a veremből.

²¹ Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét, és csodáit, amelyeket az emberek fiaiért tett!

²² Mutassanak be neki hálaáldozatot és boldogan hirdessék tetteit.

²³ Akik hajóikon bejárják a tengert, és kereskednek a nagy vizeken:

²⁴ ők is látták az Úr tetteit, a mélyben szemlélték csodáit.

²⁵ Szavával vihart támasztott, magasba emelte a hullámokat.

²⁶ Ezek az égig tornyosultak, aztán lebuktak a mélybe, őket pedig a kín emésztette.

²⁷ Mint a részegek inogtak ide-oda és minden bölcsességüknek vége volt.

²⁸ Szorult helyzetükben az Úrhoz kiáltottak, s megmentette őket minden félelmüktől.

²⁹ A vihart szellővé szelídítette, s a tenger hullámai elcsitultak.

³⁰ Örültek, hogy nagy csendesség lett, s elvezette őket az áhított kikötőbe.

³¹ Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét, és csodáit, amelyeket az emberek fiaiért tett!

³² Adjanak hálát neki a nép gyülekezetében! A vének tanácsában dicsőítsék!

³³ Folyókat pusztává változtatott, és vízforrásokat szomjas földdé.

³⁴ Termékeny földet szikes mezővé, lakóinak gonoszsága miatt.

³⁵ Aztán a pusztát ismét tóvá változtatta, a kiszáradt földet vizek forrásává.

³⁶ Az éhezőket oda telepítette, hogy otthont teremtsenek rajta.

³⁷ Művelték a földet, szőlőt ültettek, és gazdagon arattak.

³⁸ Megáldotta őket, számuk hatalmas lett, s nyájaikat is megszaportította.

³⁹ Azután újra megfogyatkoztak, baj és szükség emésztette őket.

⁴⁰ Ám, aki a fejedelmeket is megvetéssel sújtja, s úttalan pusztán hagyja

bolyongani:

⁴¹ az fölemelte a szegényt a nyomorból, és megsokasította nemzetségüket, miként a nyájakat.

⁴² Az igazak látják ezt és örülnek, s minden gonosz száj elnémul.

⁴³ Ki a bölcs? Jegyezze ezt meg! Értse meg, milyen az Úr kegyelme!

108. fejezet (Zsolt108)

¹ (Ének Dávid zsoltára.)

² A szívem nyugodt, én Istenem, énekelek és zenélek színed előtt. Ébredj, lelkem!

³ Citera, hárfa ébredjete, fölkeltem a hajnalt.

⁴ A népek között dicsőítlek, Uram, a pogányok közt énekelek neked.

⁵ Mivel irgalmad az égig ér és hűséged a felhőket veri.

⁶ Jelenj meg fönségedben az égen, Istenem, az egész föld felett szárnyaljon dicsőséged.

⁷ Igen, hogy megmeneküljenek, akiket szeretsz, jobbod küldjön segítséget, hallgass meg minket.

⁸ Így szólt az Úr szentélyében: "Ujjongva osztom fel Szichemet, felmérem Szukkot völgyét.

⁹ Az enyém Gileád, az enyém Manassze, és Efraim a fejem sisakja, jogarom pedig Júda.

¹⁰ De Moáb legyen a mosdótálam, és Edomra ráteszem sarumat, s diadalmaskodom a filiszteusok földje fölött."

¹¹ Ki visz el engem az erős városba? Ki vezet el Edomba?

¹² Nem vetettél el minket, Istenem? Istenem, miért nem vonulsz ki seregeinkkel?

¹³ Nyújts segítséget az ellenség ellen, hisz az emberek segítsége hiábavaló.

¹⁴ Istennel hősi tetteket viszünk véghez, ő letiporja ellenségeinket.

109. fejezet (Zsolt109)

¹ (A karvezetőnek - Dávidtól, zsoltár.) Isten, akit dicsőítetek, ne hallgass,

² hisz az árulók gonosz szája tátog ellenem! Hazug nyelvvel beszélnek hozzám,

³ a gyűlölet szavával vesznek körül, s ok nélkül harcolnak ellenem.

⁴ Szeretetem jutalmául váddal illetnek, én azonban imádkozom.

⁵ A jót rosszal viszonozzák, szeretetem gyűlölettel.

⁶ "Bérelj fel egy gonoszt ellene, vádlóul a jobb oldalára!

⁷ Bűnősként kerüljön ki az ítéletről, kérése ne találjon meghallgatásra!

⁸ Csak kevés napot hagyjanak neki osztályrészül, hivatalát nyerje el más,

⁹ fiai váljanak árvákká, felesége pedig özveggyé!

¹⁰ Fiai nyugtalan bolyongjanak és kolduljanak, üzzék ki őket elpusztult házukból!

¹¹ Minden java legyen uzsorások zsákmánya, munkája gyümölcsét vigye el idegen.

¹² Senki ne bánjon kímélettel vele, ne akadjon, aki könyörül árváin!

¹³ Törzse induljon pusztulásnak, a második nemzedékben szűnjék meg a neve!

¹⁴ Atyáinak bűnét ne feledjék, ősanyái vétkét le ne vezekeljék,

¹⁵ lebegjen az mindig az Úr előtt! Az Úr törölje el emlékét a földön!"

¹⁶ Mivel senkin sem könyörült, üldözte a nyomorult és szegény embert, s a szenvedőnek életére tört.

¹⁷ Átkot akart, most érje utol őt, megvetette az áldást, most hagyja el.

¹⁸ Fedje el az átok, mint a köntös, hatoljon belsejébe, miként a víz, hassa át csontjait, mint az olaj!

¹⁹ Igen, úgy borítsa be, mint a ruha, mint az öv, amely mindig átfogja.

²⁰ Ez legyen jutalma az Úrtól azoknak, akik vádolnak engem, akik gonoszul szólnak ellenem!

²¹ Te pedig, Uram, nevedért állj mellém, ments meg jóságodban és irgalmadban!

²² Hiszen nyomorult vagyok, elhagyatott, szívem bensőmben összeszorul.

²³ Mint hanyatló árnyék, úgy fogyatkozom, leráznak engem is, mint a sáskát.

²⁴ Térdem inog a böjtöléstől, húsom sorvad a soványságtól.

²⁵ Gúny tárgya lettem számukra, csóválják fejüket, ha látnak.

²⁶ Segíts rajtam, Uram, Istenem, irgalmadban ments meg engem!

²⁷ Hadd tudják meg: a kezed volt az, te voltál, Uram, aki ezt művelte.

²⁸ Hadd átkozzanak, csak te áldj meg. Valljanak szégyent, akik fölkelnek ellenem, csak a te szolgád vigadozzon.

²⁹ Vádlóim öltözzenek gyalázatba, mint köntös borítsa őket a szégyen.

³⁰ Vidám ajakkal dicsőíttem az Urat, a sokaság közepette dicsérem.

³¹ Mivel melléje áll a szegénynek, hogy megmentse bírától.

110. fejezet (Zsolt110)

¹ (Dávid zsoltára.) Azt mondta az Úr az én Uramnak: "Ülj jobbomra, és minden ellenségedet lábad elé teszem zsámolyul!"

² Az Úr kinyújtja hatalmas jogarod Sionból: uralkodj ellenségeid közepette!

³ Születésed óta tiéd a királyi méltóság a szent hegyen, anyád méhétől kezdve, ifjúságod hajnala óta.

⁴ Az Úr megesküdött és nem bánja meg: "Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint."

⁵ Jobbodon áll az Úr: haragja napján királyokat tipor le,

⁶ a pogányok között ítéletet tart. A halottak halomban fekszenek, szerte a földön fejeket zúz szét.

⁷ Útközben a patakból iszik, és újra fölemeli a fejét.

111. fejezet (Zsolt111)

¹ (Alleluja!) Szívem mélyéből dicsőítem az Urat a szentek tanácsában és a nagy közösségben!

² Az Úr művei nagyszerűek, emlékezetesek mindazoknak, akik örülnek rajtuk.

³ Tevékenysége fönség és erő, s igazságossága örökké tart.

⁴ Csodáit örökre emlékezetbe véste, az Úr kegyes és irgalmas.

⁵ Étel adott az őt félőknek, szövetségéről mindvégig megemlékezik.

⁶ Népének megmutatta hatalmas műveit, neki adta a pogányok örökségét.

⁷ Kezének műve hűség és igazság, parancsai változatlanok,

⁸ érvényesek mindig és örökké; erőben és igazságosságban születtek.

⁹ Népének megváltást küldött, szövetségét minden időkre kötötte, szent és magasztos a neve.

¹⁰ Az Úr félelme a bölcsesség kezdete, okosak, akik kitartanak benne. Dicsősége megmarad örökké.

112. fejezet (Zsolt112)

¹ (Alleluja!) Boldog ember, aki féli az Urat, akinek öröme telik törvényében.

² Törzse hatalmas lesz a földön, áldás van az igazak nemzedékén.

³ Házát bőség és gazdagság tölti el, igazsága megmarad örökre.

⁴ A jóknak világít, mint fény a sötétben, kegyes, igazságos és irgalmas.

⁵ Jó annak, aki gyakorolja az irgalmat, aki szívesen ad kölcsön, és tetteit az igazsághoz szabja.

⁶ Nem tántorodik meg soha, az igaz örökre emlékezetben marad.

⁷ Rossz hírtől nem kell félnie, bátorsága szilárd, mert az Úrban remél.

⁸ Szíve nyugodt, nem ismer félelmet; ellenségei szégyenben maradnak.

⁹ Osztoget a szegénynek és adakozik, igazsága megmarad örökre, ereje dicsőségesen fölemelkedik.

¹⁰ A gonosz rettegve látja ezt, fogát csikorgatja és eltűnik, a bűnösök öröme szertefoszlik.

113. fejezet (Zsolt113)

¹ (Alleluja!) Magasztaljátok, ti szolgálai az Úrnak, magasztaljátok az Úr nevét!

² Az Úr neve áldott most és mindörökké!

³ Napkeltétől napnyugtáig dicsőítsék az Úr nevét!

⁴ Főnséges az Úr minden nép fölött, dicsősége felülmúlja az eget.

⁵ Ki olyan, mint az Úr, a mi Istenünk, aki a magasságban trónol,
⁶ aki letekint az égre és a földre?
⁷ A gyengét fölemeli a porból, a nyomorultat fölsegíti megvetettségéből.
⁸ Előkelők közt ad neki helyet, népének legjobbjai közt.
⁹ A magtalannak helyet ad a házban, hogy mint anya örüljön gyermekeinek.
114. fejezet (Zsolt114)

¹ (Alleluja!) Amikor Izrael kivonult Egyiptomból, Jákob törzse az idegen nép közül:
² Akkor Júda lett a szentélye és Izrael az országa.
³ A tenger meglátta és elfutott, a Jordán visszafelé vette útját.
⁴ A hegyek ugrándoztak, mint a kosok, a halmok, mint a kis bárányok.
⁵ Mi lelt, tenger, hogy elfutottál? Jordán, miért vetted visszafelé utad?
⁶ Hegyek, miért ugrándoztok, mint a kosok, s ti halmok, mint a kis bárányok?
⁷ Föld, rendülj meg az Úr színe előtt, Jákob Istenének szent arca előtt,
⁸ aki tóvá változtatta a sziklát, s a követ buzogó forrássá!
115. fejezet (Zsolt115)

¹ Ne nekünk, Uram, ne nekünk, hanem nevednek szerezz dicsőséget, kegyelmed és hűséged szerint!
² Miért mondogatják a pogányok: "Hol van hát Istenünk?"
³ Istenünk az égben és a földön mindent végbevitt, amit csak akart.
⁴ De az ő bálványaik csak arany és ezüst, emberi kéznek művei.
⁵ Van szájuk, de nem beszélnek, van szemük, de nem látnak,
⁶ van fülük, de nem hallanak, van orruk, de nem éreznek,
⁷ van kezük, de nem markolnak, van lábuk, de nem mozdulnak, és torkukon nem jön ki a szó.
⁸ Ilyenek azok is, akik csinálták őket, s mindnyájan, akik bennük bíznak.
⁹ De Izrael háza az Úrban bízik, aki gyámola és védőpajzsa.
¹⁰ Áron háza az Úrban bízik, aki gyámola és védőpajzsa.
¹¹ Mind, akik félik az Urat, őbenne bíznak, aki gyámoluk és védőpajzsuk.
¹² Az Úr gondol velünk - ő adja ránk áldását! Áldja meg Izrael házát, áldja meg Áron házát!
¹³ Áldja meg azokat, akik félik az Urat, a kicsinyeket és nagyokat egyaránt!
¹⁴ Sokasítson meg titeket az Úr, és veletek együtt minden gyermeketek!
¹⁵ Áldjon meg benneteket az Úr, aki az eget és a földet teremtette!
¹⁶ Az ég az Úr ege, a földet az emberek fiainak adta.
¹⁷ Nem a halottak dicsőítik az Urat, nem az, aki leszáll a csendességbe.
¹⁸ Hanem mi élők, mi dicsérjük az Urat, ma és mindenkor.
116. fejezet (Zsolt116)

¹ (Alleluja!) Szeretetet tölt el, mert az Úr meghallotta könyörgő kiáltásomat.
² Felém fordította fülét azon a napon, amelyen segítségül hívtam.
³ Körülvettek a halál kötelékei s az alvilág csapdái; elmerültem a nyomorban és a félelemben.
⁴ Akkor segítségül hívtam az Úr nevét: "Ó Uram, mentsd meg életemet!"
⁵ Jó az Úr és igazságos, a mi Istenünk csupa irgalom.
⁶ Az Úr megőrzi a kicsinyeket. Nyomorult voltam és szabadulást hozott.
⁷ Lelkem, nyugodj meg újra, mert az Úr jót tett veled.
⁸ Megmentette lelkemet a haláltól, szemem a könnyektől, lábam a botlástól.
⁹ [És újra az Úr színe előtt járhatok az élők földjén.]
¹⁰ Telve voltam bizalommal akkor is, amikor így szóltam: "Mély megaláztatásban lett részem."
¹¹ Kétségbeesésemben ezt mondtam: "Az emberek gonoszak mind."
¹² Mivel viszonzozzam az Úrnak, ami jót tett velem?
¹³ Veszem az üdvösség kelyhét, és segítségül hívom az Úr nevét.
¹⁴ [Amit az Úrnak ígértem, feláldozom, egész népének színe előtt.]
¹⁵ Az Úr szemében drága dolog az igazak halála.
¹⁶ Uram, a te szolgád vagyok, szolgád vagyok, szolgálódnak fia. Te oldottad meg bilincseimet,
¹⁷ dicsőítő áldozatot mutatok be neked. Segítségül hívom az Úr nevét.
¹⁸ Amit az Úrnak ígértem, feláldozom egész népének színe előtt.
¹⁹ Az Úr házában udvarában, a te szívedben, Jeruzsálem!
117. fejezet (Zsolt117)

¹ (Alleluja!) Áldja az Urat minden nép, minden törzs dicsőítse!
² Mert kegyelme hathatósan működik bennünk, és hűsége megmarad örökké.
118. fejezet (Zsolt118)

¹ (Alleluja!) Adjatok hálát az Úrnak, mert jó: irgalma örökké tart.
² Mondja Izrael háza: irgalma örökké tart.
³ Mondja Áron háza: irgalma örökké tart.
⁴ Mondják, akik félik az Urat: irgalma örökké tart.
⁵ Az Úrhoz kiáltottam szorongattatásomban, meghallgatott és tág teret adott nekem.
⁶ Az Úr velem van, nem félek, ember mit árthatna nekem?
⁷ Az Úr velem van, segítségemre jön; ellenfelem szégyenben marad.
⁸ Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint az emberekre számítani.
⁹ Jobb az Úrnál keresni menedéket, mint fejedelmekre építeni.
¹⁰ A pogányok mind körülvettek, de az Úr nevében eltiportam őket.

¹¹ Minden oldalról szorongattak, de az Úr nevében eltiportam őket.
¹² Úgy rontottak rám, mint a méhrajok, úgy lobogtak, mint a tűz a bozót alatt, de az Úr nevében eltiportam őket.
¹³ Megütöttek, nagyon megütöttek, összeestem, de az Úr segített.
¹⁴ Bátorítóm és erősségem az Úr, ő lett szabadítóm.
¹⁵ Halljátok, mekkora az örömujjongás az igazak sátraiban: "Az Úr jobbja erősnek bizonyult,
¹⁶ az Úr magasra emelte jobbját, igen, az Úr jobbja erősnek bizonyult."
¹⁷ Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit.
¹⁸ Megfenyített az Úr, igen, megfenyített, de nem szolgáltatott ki a halálnak.
¹⁹ Tárjátok ki nekem az igazság kapuit, bemegyek, hogy hálát adjak az Úrnak.
²⁰ Ez az Úrhoz vezető kapu, az igazak mennek be rajta.
²¹ Hálát adok neked, mert meghallgattál, te lettél szabadítóm.
²² A kő, amit az építők elvetettek, szegletkövé lett.
²³ Az Úr vitte végbe ezt: csodálatos dolog a szemünkben.
²⁴ Ezt a napot az Úr szerezte: ujjongjunk és örüljünk benne!
²⁵ Uram, küldj szabadulást, Uram, adj áldást és kegyelmet!
²⁶ Áldott, aki az Úr nevében jön! Az Úr házából megáldunk titeket.
²⁷ Az Úr az Isten, az ő fénye világít nekünk. Álljatok be a menetbe, legyen zöld ág a kezetekben, egészen az oltár szarváig!
²⁸ Istenem vagy, hálát adok neked, Istenem, hálaénekekkel dicsőítlek!
²⁹ Adjatok hálát az Úrnak, mert jó: irgalma örökké tart.

119. fejezet (Zsolt119)

¹ Boldog, akinek útja szeplőtelen, aki az Úr törvénye szerint él.
² Boldog, aki követi útmutatásait, s aki egész szívével keresi őt.
³ Az nem követ el gonoszságot, hiszen az ő útján halad.
⁴ Magad hirdetted ki törvényedet, hogy tartsuk meg hűségesen.
⁵ Bárcsak szilárdak volnának útjaim, és megtartanám, amit parancsoltál!
⁶ Sohasem vallok szégyent, ha ügyelek minden végzésedre.
⁷ Tiszta szívből áldani foglak, ha igazságos döntéseidet megismerem.
⁸ Megteszem, amit elrendeltél, te pedig ne hagyj el engem soha!
⁹ Hogyan tartja tisztán az ifjú útjait? Ha követi tanításodat.
¹⁰ Egész szívemből kereslek téged, ne hagyj parancsaidtól eltávolodnom!
¹¹ Szívembe rejtem szavaidat, nehogy vétkezzem ellened.
¹² Légy áldott, Uram, s taníts meg törvényeidre!
¹³ Ajkammal hirdetni fogom szádnak minden szavát.
¹⁴ A tőled megszabott úton találok örööm, inkább, mint ha bőségben volna részem.

15 Fontolóra veszem törvényeid, és elmélkedem útjaidon.
16 Útmutatásaid örömökre vannak, szavaidról soha el nem feledkezem.
17 Gyakorolj kegyet szolgáladdal s élni fogok, és követem tanításodat.
18 Nyisd meg a szememet, hogy meglássam törvényeid csodálatosságát.
19 Idegen vagyok a földön, ne rejtsd el előlem parancsaidat.
20 Lelkem eleped a vágytól, mert folyvást törvényed után vágyakozik.
21 Te megfenyegetted a kevélyt; akik eltérnek parancsaidtól, azokat mind átok terheli.
22 Vedd le rólam a megvetést és a gyalázatot, hiszen követem utasításodat.
23 Hatalmaskodók ülnek össze és elmarasztalnak, de szolgálod törvényedről elmélkedik.
24 Bizonyosságaid örömökre vannak, útmutatásod a tanácsadóm.
25 Lelkem a porban hever, szavadhoz híven önts belém életet!
26 Feltártam előtted útjaimat, s te meghallgattál, taníts meg törvényeidre!
27 Értesd meg velem döntéseid útját, s én odaadón fürkészem csodáidat.
28 A gond könnyeket fakaszt lelkemből, szavaddal emelj föl engem!
29 Tarts távol a hazugság útjától, add meg nekem törvényed kegyelmét!
30 Igazságod útját választottam, útmutatásod után kíváncszom.
31 Alkalmazkodom parancsodhoz, Uram, ne engedd, hogy szégyent valljak!
32 Rendelkezéseid útján akarok haladni, hiszen szívemet kitágítottad.
33 Mutasd meg, Uram, parancsaid útját, annak követésében legyen a jutalmam.
34 Adj értelmet, hogy megtartsam törvényedet, s kövessem egész szívemből!
35 Vezess az úton, amelyet te szabtál, mert tetszik nekem.
36 Szívem a te bizonyosságaidhoz vonzódjék, ne a hitvány nyereséghez!
37 Fordítsd el a szemem, ne lássa a hiábavalót; szavad által adj nekem életet!
38 Váltsd valóra, amit szolgáltnak ígértél, amit azoknak mondtál, akik félnek téged.
39 A gyalázatot, amitől félek, tartsd távol tőlem, és végzéseid tegyenek vidámmá!
40 Lám, törvényed után vágyakozom, s mivel igaz vagy, adj nekem életet!
41 Irgalmaid lebegjen fölöttem, Uram, segítséged, amit megígértél.
42 Szembeszállok gúnyolóimmal, mert bízom a szavadban.
43 Ne vond meg számtól az igazság szavát, mert útmutatásodra hagyatkozom.
44 Törvényedet akarom mindig követni, mindenkor és mindörökre.
45 Akkor széles úton járhatok, hiszen parancsaid megtartásán fáradozom.
46 Királyok előtt hirdetem végzéseid, és nem vallok szégyent soha.
47 Igen, intézkedéseidben örömöm telik, és szívből szeretem őket.
48 Kezemet kitérom törvényed felé, és parancsaidról elmélkedem.
49 Juttasd eszébe szolgáltnak szavadat, amellyel reményt adtál nekem.

⁵⁰ Az vigasztal a szomorúságban, hogy szavad életet önt belém.
⁵¹ A gőgösek hevesen támadnak, de én nem tágítok törvényedtől.
⁵² Ha az ősi napokban hozott végzésedre gondolok, akkor megvigasztalódom,
Uram!
⁵³ Haragra gerjedek a bűnösök miatt, akik áthágják parancsaidat.
⁵⁴ Utasításod olyan nekem, mint az ének, zarándokságom házában.
⁵⁵ Éjjel megemlékezem nevedről, Uram, és megtartom törvényedet.
⁵⁶ Az a feladatom, hogy kövessem, amit parancsoltál.
⁵⁷ Kijelentem, Uram: az az osztályrészem, hogy engedelmeskedjem
szavadnak.
⁵⁸ Szívből fohászkodom színed előtt, könyörülj rajtam, ahogy megígérted.
⁵⁹ Átgondoltam útjaimat, lábam parancsaid szerint irányítottam.
⁶⁰ Sietek, nem késlekedem, hogy utasításodnak eleget tegyek.
⁶¹ A gonoszok csapdája meg akart fogni, törvényedet mégsem felejttem el.
⁶² Még éjszaka is fölkelek, hogy áldjalak igaz végzésedért.
⁶³ Barátja vagyok mindazoknak, akik félnek téged, mindazoknak, akik
követik parancsaidat.
⁶⁴ A föld tele van jóságoddal, taníts meg, Uram, törvényedre!
⁶⁵ Jót tettél szolgáladdal szavad szerint, Uram!
⁶⁶ Taníts okosságra és józan belátásra, hiszen törvényeidre építek.
⁶⁷ Mielőtt csapás ért, tévelyegtem, de most már követem irányításodat.
⁶⁸ Te jó vagy és jót osztogatsz. Taníts meg az általad szabott rendre!
⁶⁹ A gőgösek hazugságot agyalnak ki ellenem, de én szívből megtartom
parancsodat.
⁷⁰ Szívük érzéketlenné vált a jóléttől, ám én törvényedben találok örömet.
⁷¹ Jó nekem, hogy szorongattatás ért, mert így megtanultam végzéseidet.
⁷² Kedvesebb nekem szádnak törvénye, mint ezüstnek, aranyak minden
gazdagsága.
⁷³ A te kezéd teremtett és alkotott, adj nekem értelmet, hogy megértsem
parancsaid.
⁷⁴ Örömmel néznek rám, akik félnek téged, mivel szavamra hagyatkozom.
⁷⁵ Megismertem, Uram, hogy végzésed igaz, s engem is jogosan aláztál meg.
⁷⁶ Éreztesd irgalmad vigasztalásomra, így ígérted ezt meg szolgáltnak.
⁷⁷ Irgalmad lebegjen fölöttem, hogy éljek, hiszen törvényed gyönyörűség
nekem.
⁷⁸ Érje szégyen a gőgösöket, akik jogtalanul elnyomnak, ám én törvényedhez
igazodom.
⁷⁹ Álljanak mellém, akik félnek téged, akik tekintettel vannak parancsaidra.
⁸⁰ Szívem tartson ki hűen végzéseid mellett, akkor nem vallok szégyent
sohasem.

- ⁸¹ **Lelkem sóvárogja segítségedet és szavadban bizakodom.**
- ⁸² **Szemem eped ígéreted után; mikor vigasztalsz meg?**
- ⁸³ **Olyan lettem, mint aszott tömlő a füstben, de rendelkezéseid nem hagytam el.**
- ⁸⁴ **Meddig kell még szolgádnak várnia, mikor ítélsz üldözőim felett?**
- ⁸⁵ **A gőgösök vermet ásnak nekem, azok, akik nem élnek törvényeid szerint.**
- ⁸⁶ **Parancsaid mind igazak, segíts azok ellen, akik álnokul üldöznek.**
- ⁸⁷ **Majdnem eltöröltek a föld színéről, de nem tágtottam törvényeidtől.**
- ⁸⁸ **Irgalmságból újjáéledek, s megtartom szád bizonyosságait.**
- ⁸⁹ **Uram, a szavad örökké megmarad, szilárd, mint az ég dicsősége.**
- ⁹⁰ **Hűséged nemzedékről nemzedékre száll, te alkottad a földet, és az megmarad.**
- ⁹¹ **Rendelésed szerint minden időkre fennáll, és neked szolgál a mindenség.**
- ⁹² **Ha törvényed nem volna gyönyörűségem, elmerülnék a nyomorban.**
- ⁹³ **Soha nem feledkezem el parancsaidról, hiszen életet adtál általuk.**
- ⁹⁴ **A tied vagyok, adj nekem szabadulást, mivel fürkészem végzéseid.**
- ⁹⁵ **Bűnösök leskelődtek, hogy elveszítsenek, de én törvényeidre gondoltam.**
- ⁹⁶ **Minden nagyságnak láttam a végét, de parancsod átnyúlik a messze végtelenbe.**
- ⁹⁷ **Mennyire szeretem törvényedet, egész nap szemem előtt lebeg.**
- ⁹⁸ **Parancsod bölcsébbé tesz ellenségemnél, és mindig velem jár.**
- ⁹⁹ **Okosabb lettem, mint összes tanítóm, mert arról elmélkedem, amire te oktatsz.**
- ¹⁰⁰ **Több értelmet kaptam, mint az agastyánok, mert azt követem, amit te előírsz.**
- ¹⁰¹ **Tartsd távol lábamat a gonosz utaktól, hogy megtarthassam szavad.**
- ¹⁰² **Végzéseidből semmit el nem hagyok, mert magad tanítottál rájuk.**
- ¹⁰³ **Kijelentéseid édesek ínyemnek, számnak méznél édesebbek.**
- ¹⁰⁴ **Útmutatásod belátásra segít, azért gyűlölöm a hamisság útjait.**
- ¹⁰⁵ **Szavad fáklya a lábam elé, világosság az utamon.**
- ¹⁰⁶ **Esküt tettem és megtartom, s követem, amit elrendeltél.**
- ¹⁰⁷ **Mennyire megtört vagyok, Uram! Tarts életben, amint megígérte szavad.**
- ¹⁰⁸ **Fogadd tetszéssel ajkam áldozatát, és taníts meg parancsaidra.**
- ¹⁰⁹ **Életem mindenkor teli van veszéllyel, de törvényeidről meg nem feledkezem.**
- ¹¹⁰ **A bűnösök csapdát állítottak nekem, de törvényedről akkor sem tértem el.**
- ¹¹¹ **Végzésed az örökségem és szívemnek örökre gyönyörűsége.**
- ¹¹² **Készítem a szívem, hogy törvényedből éljen, hűségben mindörökre.**
- ¹¹³ **A megosztott szívtől irtózom, törvényedet szeretem egyedül.**
- ¹¹⁴ **Te vagy védelmezőm, te vagy a pajzsom, szavadban megbízhatom.**

¹¹⁵ Gonosztevők, hátráljatok! Én megtartom Istenem parancsát.
¹¹⁶ Fogadj el engem ígéreted szerint, akkor élni fogok! Ne engedd, hogy csalódjam reményemben,
¹¹⁷ siess segítségemre, akkor megmenekülök, és intézkedéseidre figyelni fogok.
¹¹⁸ Akik elfordulnak törvényedtől, azokat elveted, mert minden törekvésük csalás.
¹¹⁹ A gonosztevőket mint salakot kiszórod, azért szeretem parancsaidat.
¹²⁰ Testem remeg előtted a félelemtől, reszketve nézem ítéletedet.
¹²¹ Ami jogos és igazságos, azt követem, ne szolgáltass ki elnyomóimnak!
¹²² Vállalj kezességet szívesen szolgálért, hogy a kevélyek le ne győzzenek.
¹²³ Szemem vágyódva fürkészi segítségedet, az igazságosságot, amelyet ígértél.
¹²⁴ Bánj szolgáloddal irgalmad szerint, és taníts meg parancsaidra!
¹²⁵ Szolgád vagyok, oktass engem, hogy megismerjem útjaidat!
¹²⁶ Uram, eljött a tettek ideje, hiszen megszegték törvényedet.
¹²⁷ Azért parancsaidat többre tartom az aranynál, kedvesebbek nekem, mint a színarany.
¹²⁸ Mindenben igazodom utasításodhoz, és irtózom minden hamis úttól.
¹²⁹ Rendelkezéseid csodálatosak, azért lelkem megtartja őket.
¹³⁰ Szavaid fénye világít, és tanítja a tudatlanokat.
¹³¹ Sóvárogva nyitom ki számat, parancsaid után kíváncsozom.
¹³² Fordulj felém és könyörülj rajtam, ahogy azokkal bánsz, akik tisztelik neved.
¹³³ Irányítsd léptemet ígéreted szerint, hogy a bűnnek ne legyen hatalma felettem.
¹³⁴ Szabadíts meg az emberek elnyomásától, s követni fogom útmutatásodat.
¹³⁵ Derítsd fel arcodat szolgálod felett, és taníts meg minden végzésedre.
¹³⁶ Szememből könnyek patakja árad, mivel sokan nem tartják meg törvényedet.
¹³⁷ Igazságos vagy, Uram, igazak végzéseite!
¹³⁸ Igazságosságban és teljes hűségben nyilvánítod ki parancsaidat!
¹³⁹ Emészt a buzgóság házadért, mert ellenségeid feledik szavadat.
¹⁴⁰ Kijelentésed tiszta és igaz, azért kedves szolgálod szemében.
¹⁴¹ Bár kicsi vagyok és lenézett, törvényeidet mégsem felejttem el.
¹⁴² Jogod örök érvényű jog, utasításod maga az igazság.
¹⁴³ Szomorúság és szükség látogatott meg, törvényed mégis gyönyörűségem.
¹⁴⁴ Bizonyosságod mindörökké igaz, taníts meg rá, és élni fogok.
¹⁴⁵ Egész szívemből szólítalak, Uram, hallgass meg! Az utat, amelyre tanítasz, azt fogom követni.
¹⁴⁶ Hozzád kiáltok, adj szabadulást, s megtartom parancsaidat.
¹⁴⁷ Korán reggel jövök segítségért, és várok szavaidra.

¹⁴⁸ Szemem már az éjjeli őrség előtt ébred, hogy megfontoljam tanításod szavát.

¹⁴⁹ Halld meg hangomat, Uram, irgalmad szerint, s ahogy megígérted, adj nekem életet!

¹⁵⁰ Közelednek, akik álnokul üldöznek, s törvényeidtől nagyon távol állnak.

¹⁵¹ De te közel vagy, Uram, s minden szavad igazság.

¹⁵² Parancsaidat már régóta ismerem, örök időkre hirdetted ki őket.

¹⁵³ Tekints nyomorúságomra és ments meg, hisz nem feledkeztem meg törvényeidről.

¹⁵⁴ Képviseld ügyemet és szabadíts meg, ígéreted szerint adj nekem életet!

¹⁵⁵ A gonoszoktól messze a szabadulás, mert nem keresik tetszésedet.

¹⁵⁶ Irgalmad irántunk nagyon bőkezű, Uram, végzésed szerint adj nekem életet!

¹⁵⁷ Sokan üldöznek és szorongatnak, de törvényed mellől nem tágitok.

¹⁵⁸ A gonoszokat nézem és megborzadok, mert egyáltalán nem nézik szavad.

¹⁵⁹ Nézd, Uram, én szeretem parancsaidat, ezért irgalmadban tartsd meg életem!

¹⁶⁰ Szavaid eleje és vége igazság, igaz ítéleted örökre érvényes.

¹⁶¹ A fejedelmek ok nélkül üldöznek, de szívem csak a te szavadat féli.

¹⁶² Ígéreteidnek úgy örülök, mint aki gazdag zsákmányhoz jutott.

¹⁶³ Gyűlölöm a bűnt és irtózom tőle, de törvényedet szeretem.

¹⁶⁴ Napjában hétszer zengem dicséreted, mert rendelkezéseid mind jogosak.

¹⁶⁵ Akik szeretik törvényedet, azoké a béke teljessége, azért soha el nem buknak.

¹⁶⁶ Várom segítségedet, Uram, tégy hát, ahogy megígérted.

¹⁶⁷ Lelkem követi útmutatásodat, hisz azt mindennél jobban szeretem.

¹⁶⁸ Megtartom tanításodat és parancsaidat, útjaim színed előtt vannak.

¹⁶⁹ Kiáltásom jusson eléd, Uram, szavad szerint taníts engem!

¹⁷⁰ Könyörgésem jusson el hozzád, szabadíts meg ígéreted szerint.

¹⁷¹ Ajkam zengjen dicsérő éneket, mivel, megtanítasz törvényedre.

¹⁷² Nyelvem dicsóitse a szavadat, hisz minden parancsod jogos.

¹⁷³ Nyújtsd ki kezedet segítségemre, mivel törvényedet választottam.

¹⁷⁴ Uram, hozzád esengek szabadulásért, mert törvényed örömömre van.

¹⁷⁵ Csak éljen a lelkem és áldjon téged, és utasításaid segítsenek engem!

¹⁷⁶ Eltévedtem, mint a bárány, mely útját vesztette. Keresd meg szolgádat, hiszen nem feledkeztem meg törvényeidről!

120. fejezet (Zsolt120)

¹ (Zarándokének.) Az Úrhoz kiáltottam szorongattatásomban, és ő meghallgatott.

² Mentsd meg lelkemet, Uram, a gonosz ajaktól, mentsd meg az álnok nyelvtől!

³ Mivel fizessen neked, te csalárd kígyó, te álnok nyelv?

⁴ A harcosnak hegyes nyilával, s a bozótnak izzó tüzével!

⁵ Jaj nekem, hogy a Meseben kell időznöm és Kedár sátraiban kell laknom!

⁶ Lelkem már túl soká tartózkodik azok közt, akik a békét gyűlölik.

⁷ Békét akarok, de hogyha beszélek, az nekik háború.

121. fejezet (Zsolt121)

¹ (Zarándokének.) Tekintetem a hegyek felé emelem: honnan jön segítség számomra?

² A segítség az Úrtól jön, aki az eget és a földet teremtetten.

³ Ő nem engedi, hogy botladozzék lábad, nem alszik az, aki őriz téged.

⁴ Lám, nem alszik, nem pihen, aki őrséget áll Izrael felett.

⁵ Az Úr a te oltalmazód, az Úr védelmez jobbod felől.

⁶ Nappal nem éget a nap, s éjjel nem árt neked a hold.

⁷ Az Úr megóv minden bajtól, ő vigyáz életedre.

⁸ Az Úr megőriz jártadban-keltesben, mostantól fogva mindörökké.

122. fejezet (Zsolt122)

¹ (Zarándokének - Dávidtól.) Öröm töltött el, amikor jelezték: Indulunk az Úr házába!

² Lábunk már átlépi kapuidat, Jeruzsálem!

³ Jeruzsálem, te nagyszerűen épült, megerősített és (fallal) körülzárt város!

⁴ Odavonulnak a törzsek, az Úr törzsei, Izrael törvénye szerint, hogy dicsőítsék az Úr nevét.

⁵ Ott állnak a bírói székek, Dávid házának trónjai.

⁶ Kérjétek Jeruzsálem számára, ami békességére szolgál! Legyen jó soruk mindazoknak, akik szeretnek téged!

⁷ Béke lakozzék falaid között és biztonság házaidban!

⁸ Testvéreim és barátaim miatt könyörgök: jöjjön el neked a béke!

⁹ Könyörgök az Úr, a mi Istenünk háza miatt: áldás legyen az osztályrészed!

123. fejezet (Zsolt123)

¹ (Zarándokének.) Tekintetem hozzád emelem, hozzád, aki az égben trónolsz.

² Ahogy a szolgák szeme uruk kezén, s a szolgálók szeme úrnőjük kezén: úgy tekint szemünk az Úrra, a mi Istenünkre, amíg meg nem hallgat.

³ Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk! Eléggé megízleltük már a gyalázatot.

⁴ Túlságosan megízlelte lelkünk a dúslakodók gúnyolódását s a fennhéjázók

büszkeségét.

124. fejezet (Zsolt124)

¹ (Zarándokének - Dávidtól.) Ha az Úr nem lett volna velünk - Izrael bevallhatja -

² ha az Úr nem lett volna velünk, amikor az emberek ellenünk fordultak,

³ elevenen nyeltek volna le minket. Amikor fellángolt dühük ellenünk,

⁴ elborítottak volna minket a vizek. A hegyi patak elöntött volna,

⁵ a zúgó ár elragadott volna.

⁶ De áldott legyen az Úr, mert nem vetett oda zsákmányul fogaiknak.

⁷ Lelkünk megmenekült, mint a madár a vadász hálójából. A háló szétszakadt, s mi szabadok lettünk.

⁸ Segítségünk az Úr nevében, aki az eget és a földet alkotta.

125. fejezet (Zsolt125)

¹ (Zarándokének.) Akik az Úrban bíznak, olyanok, mint Sion hegye, amely nem inog meg, hanem áll örökké.

² Jeruzsálemet hegyek övezik: így veszi körül az Úr népét most és mindörökké.

³ A gonoszság uralma nem marad meg azon a földön, amely az igazaknak jutott: nehogy az igazak keze is a gonosz után nyúljon.

⁴ Tégy jót, Uram, a jókkal, azokkal, akiknek a szívük tiszta!

⁵ De akik hajlanak a görbe utakra, azokat üzd el, Uram, a gonosztevőkkel együtt! Békesség Izraelnek!

126. fejezet (Zsolt126)

¹ (Zarándokének.) Amikor az Úr hazavezette Sion foglyait, úgy tűnt, hogy álmodtuk az egészet.

² Szánk tele volt nevetéssel, a nyelvünk pedig ujjongással. A pogányok közt ezt mondogatták: "Az Úr nagy dolgot művelt velük!"

³ Igen, az Úr nagy dolgot tett, s mi mennyire örültünk neki.

⁴ Fordítsd meg hát, Urunk, sorsunkat, ahogy délen a patakokat változtatod.

⁵ Akik könnyek között vetnek, örömmel aratnak majd.

⁶ Sírva mennek előre, míg a magot szórják, de ujjongva jönnek visszafelé és összegyűjtik kévéiket.

127. fejezet (Zsolt127)

¹ (Zarándokének - Salamontól.) Ha az Úr nem építi a házat, az építők hiába fáradoznak. Hogyha az Úr nem őrzi a várost, az őr hiába őrködik fölötte.

² Hiába keltek hajnalban és fáradoztok késő éjjelig: a kemény fáradság

kenyerét eszitek. Ám akiket szeret, ő azokat elhalmozza, jóllehet alszanak.

³ Lám, a gyermekek az Úr ajándékai, a test gyümölcse jutalom.

⁴ Ahogy a nyíl a harcos kezéből, úgy sorakoznak a gyermekek az ifjú évekből.

⁵ Boldog ember, aki velük tölti meg tegzét: nem vall szégyent, ha az ellenséggel vitába száll a kapunál.

128. fejezet (Zsolt128)

¹ (Zarándokének.) Boldog, aki féli az Urat, aki az ő útjain jár.

² Élvezheted majd, amit kezéd szerez, boldogságban és bőségben fogsz élni.

³ Feleséged háza bensejében hasonlít a termő szőlőtőhöz, s mint a hajtások az olajfát, gyermekeid úgy veszik körül asztalodat.

⁴ Lám, ilyen áldásban részesül az ember, aki féli az Urat.

⁵ Áldjon meg téged Sionból az Úr, hogy lásd Jeruzsálem boldogságát életed minden napján!

⁶ És lásd meg fiaidnak fiait! Békesség legyen Izraelnek!

129. fejezet (Zsolt129)

¹ Ifjúságom óta sokat gyötörtek - Izrael elmondhatja -,

² ifjúságom óta sokat gyötörtek, de el nem tiportak.

³ A szántók a hátamon szántottak, s hosszú barázdákat vontak.

⁴ De az Úr, az Igaz szétszaggatta a gonoszok kötelékeit.

⁵ Hátráljanak szégyent vallva mind, akik gyűlölik Sion!

⁶ Legyenek, mint a fű a tetőn, amely elszárad a keleti szélben:

⁷ nem tölti meg markát annak, aki learatja, és ha kívét akar, nem lesz tele karja.

⁸ Akik arra mennek, nem köszönnék így: "Az Úr áldása van rajtatok!" De mi megáldunk titeket az Úr nevében.

130. fejezet (Zsolt130)

¹ (Zarándokének.) A mélységből kiáltok, Uram, hozzád,

² Uram, halld meg a szavam! Füled figyeljen fel könnyörgő szavamra!

³ Ha számon tartod a vétkeket, ki állhat meg akkor, színed előtt, Uram?

⁴ Ám nálad bocsánatot nyer a vétek, hogy féljenek téged.

⁵ Remélek az Úrban, benne remél lelkem, és bízom a szavában.

⁶ Lelkem várja az Urat, jobban, mint az őr a hajnalt,

⁷ várja Izrael az Urat. Mert az Úrnál az irgalom és bőséges nála a megváltás.

⁸ Ő váltja meg Izraelt minden bűnétől.

131. fejezet (Zsolt131)

¹ (Zarándokének - Dávidtól.) Uram, nem döllyfös a szívem, szemem nem

tekintget gögösen. Nem keresek nagy dolgokat, amelyek meghaladják erőm.

² Megtanítottam hallgatni a lelkem, így békét szereztem neki. Mint anyja ölen a gyermek, mint a gyermek, úgy pihen bennem a lelkem.

³ Remélj, Izrael, az Úrban, most és mindörökké!

132. fejezet (Zsolt132)

¹ (Zarándokének.) Emlékezzél, Uram, kegyesen Dávidra, emlékezzél minden fáradozására!

² Hogy esküdött meg az Úrnak, hogyan tett ígéretet Jákob Erősének:

³ "Nem lépek addig házam belsejébe, és nem fekszem le nyugvóhelyemre,

⁴ nem engedek addig álmodni a szememnek és a szempillámnak nyugalmat,

⁵ amíg helyet nem találok az Úrnak, hajlékot Jákob Erősének."

⁶ Lám, hallottunk róla Efratában, megtaláltuk Jaar mezején.

⁷ Most hát vonuljunk hajlékához, boruljunk le lába zsámolya előtt.

⁸ Indulj el, Uram, nyugalmad helyére, te és hatalmad ládája.

⁹ Papjaid öltözzenek igazságba, akik hűek hozzád, örömükben ujjongjanak!

¹⁰ Szolgádnak, Dávidnak kedvéért, ne vesd meg fölkentéd arcát!

¹¹ Az Úr megesküdött Dávidnak igaz esküvel és attól nem áll el: "Testedből utódot emelek trónodra

¹² ha fiaid hűek lesznek szövetségemhez és hűségesek a törvényhez, amelyre tanítom őket, akkor fiaik is trónodon ülnek mindörökké."

¹³ Az Úr kiválasztotta Siont, lakóhelyéül kiszemelte.

¹⁴ "Ez nyugalom helye örökre. Itt fogok lakni, ezt választottam ki;

¹⁵ igazait megáldom, igen, megáldom, szegényeit kenyérrel táplálom,

¹⁶ papjait üdvösségbe öltöztetem, szentjei vigadnak, igen, ujjonganak.

¹⁷ Dávid hatalmát ott megerősítem, fáklyát állítok fölkentemnek.

¹⁸ Ellenségeit gyalázatba döntöm, ám rajta koronája fénylik."

133. fejezet (Zsolt133)

¹ (Zarándokének - Dávidtól.) Nézzétek, milyen kedves és jó, ha egyetértésben élnek a testvérek!

² Olyan az, mint a drága olaj a fejen, amely lecsordul a szakállra, lecsordul Áron szakállára, palástja szegélyére.

³ Olyan ez, mint a harmat a Hermonon, mint a Sionra lehulló harmatcsepp, mert az Úr ott áldást ad: életet mindörökké.

134. fejezet (Zsolt134)

¹ (Zarándokének.) Rajta, áldjátok az Urat, ti, az Úr szolgálói mind, akik az Úr házában álltok, Isten házában csarnokaiban!

² Tárjátok kezeteiket a szentély felé, s dicsőítsétek az Urat éjjelente!

³ Áldjon meg téged Sionból az Úr, aki az eget és a földet teremtette!
135. fejezet (Zsolt135)

¹ (Alleluja!) Dicsőítsétek az Úr nevét, ti, az Úr szolgái, dicsérjétek és magasztaljátok őt,

² akik az Úr házában álltok, Isten házának csarnokaiban.

³ Áldjátok az Urat, mert jó, magasztaljátok fölséges nevét!

⁴ Mert az Úr kiválasztotta Jákobot, tulajdonába vette Izraelt.

⁵ Tudom jól, hogy nagy az Úr, a mi Istenünk, nagyobb, mint mind az istenek.

⁶ Amit az Úr akar, mindent végbevisz, a mennyben és a földön, a tengerben és a vizek mélyén.

⁷ Ő hoz felhőket a föld határaitól, ő küldi a villámot és az esőt, ő indítja el a szelet rejtekéből.

⁸ Lesújtott az egyiptomiak elsőszülötteire, kezdve az embertől, le az állatokig.

⁹ Csodákat és jeleket hozott rád, Egyiptom, a fáraóra és minden szolgájára.

¹⁰ Megvert sok pogány nemzetet, hatalmas királyokat leterített:

¹¹ Szichont, az amoriták urát, és Ogot, Básán fejedelmét, Kánaán királyait mind.

¹² Országukat népének, Izraelnek tulajdonába adta.

¹³ Uram, neved fennmarad örökké, emléked nemzedékről nemzedékre, Uram!

¹⁴ Mert az Úr megőrzi népét, és megkönyörül szolgálóin.

¹⁵ A pogányok istenei arany és ezüst, emberi kéznek művei.

¹⁶ Van szájuk, de nem beszélnek, van szemük, de nem látnak.

¹⁷ Van fülük, de nem hallanak és szájukban nincs lehelet.

¹⁸ Hasonlók azokhoz, akik csinálták őket, és mindazokhoz, akik bíznak bennük.

¹⁹ Izrael háza, áldjátok az Urat, Áron háza, áldjátok az Urat,

²⁰ Lévi háza, áldjátok az Urat, ti istenfélők, áldjátok az Urat!

²¹ Áldott legyen a Sionon az Úr, ő, aki Jeruzsálemben lakik!

136. fejezet (Zsolt136)

¹ (Alleluja!) Áldjátok az Urat, mert jó: irgalma örökké tart.

² Áldjátok az Istenek Istenét: irgalma örökké tart.

³ Áldjátok az Urak Urát: irgalma örökké tart.

⁴ Csak ő tesz csodát: irgalma örökké tart.

⁵ Ő alkotta bölcsességében az eget: irgalma örökké tart.

⁶ Ő teremtette a földet a víz fölé: irgalma örökké tart.

⁷ Ő teremtette a nagy világítókat: irgalma örökké tart.

⁸ A napot, hogy kormányozza a nappalt: irgalma örökké tart.

⁹ A holdat és a csillagokat, hogy kormányozzák az éjt: irgalma örökké tart.

- ¹⁰ Lesújtott Egyiptom elsőszülötteire: irgalma örökké tart.
¹¹ Izraelt kivezette közülük: irgalma örökké tart.
¹² Erős kézzel és fölemelt karral: irgalma örökké tart.
¹³ Kettéválasztotta a Vörös-tengert: irgalma örökké tart.
¹⁴ Középen átvezette Izraelt: irgalma örökké tart.
¹⁵ A fáraót és seregét a vízbe taszította: irgalma örökké tart.
¹⁶ Népét a pusztába vezérelte: irgalma örökké tart.
¹⁷ Nagy királyokat vert meg: irgalma örökké tart.
¹⁸ Hatalmas fejedelmeket győzött le: irgalma örökké tart.
¹⁹ Szichont, az amoriták királyát: irgalma örökké tart.
²⁰ És Ogot, Básán királyát: irgalma örökké tart.
²¹ Országukat örökségül adta: irgalma örökké tart.
²² Örökségül Izraelnek, az ő szolgájának: irgalma örökké tart.
²³ Megemlékezett rólunk szükségünkben: irgalma örökké tart.
²⁴ Megmentett ellenségeinktől: irgalma örökké tart.
²⁵ Táplálékot ad minden testnek: irgalma örökké tart.
²⁶ Áldjátok az eget Istenét: irgalma örökké tart.

137. fejezet (Zsolt137)

- ¹ Bábel folyói mentén ültünk és sírtunk: a Sionra emlékeztünk.
² Azon a földön a fűzfákra akasztottuk hárfáinkat.
³ Mert dalt akartak hallani, akik elhurcoltak minket. Elnyomóink örömeinket követeltek: "Zengjeteztek nekünk dalt a Sionról!"
⁴ De hogyan énekeljünk éneket az Úrról az idegenek földjén?
⁵ Jeruzsálem, ha elfeledkezem rólad, száradjon le a jobbom!
⁶ Nyelvem tapadjon ínyemhez, ha nem emlékezem meg rólad: ha Jeruzsálemet nem helyezem minden örömöm fölé!
⁷ Ne felejtse el, Uram, Edom fiainak Jeruzsálem napját! Amikor így kiáltottak: "Romboljátok le, romboljátok le, hadd pusztuljon el a földig!"
⁸ Bábel leánya, te pusztító, áldott, aki megfizeti neked, ami gonoszságot velünk tettél!
⁹ Áldott, aki megragadja gyermekeidet és szétzúzza őket a sziklán!
- 138. fejezet (Zsolt138)**

- ¹ (Dávidtól.) Szívem mélyéből áldalak, Uram, mert meghallgattad ajkam könyörgését. Az angyalok színe előtt énekelek neked,
² s leborulok szent templomod előtt. Áldom szent nevedet, jóságodért és hűségedért, mert ígéreted túlszárnyalta dicsőségedet.
³ Amely napon hozzád kiáltottam, meghallgattál, gyarapítottad a lelkem erejét.

⁴ A föld minden királya dicsőítsen téged, amikor meghallja ajkad szózatát.

⁵ Az Úr útjairól énekelnek majd: "Nagy az Úr dicsősége!"

⁶ Valóban, fölséges az Úr, irgalommal tekint a gyöngére, a kevélyt messziről felismeri.

⁷ Ha bajok közt vergődöm is, megőrzöd életem. Fölemeled kezéd ellenségem haragja ellen, és megmentesz engem. Jobbod

⁸ teszi ezt velem Uram, jószágod mindörökké megmarad. Kezed művétől ne fordulj el!

139. fejezet (Zsolt139)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.) Uram, te megvizsgálasz és ismersz engem,

² tudod, hogy ülök-e vagy állok. Gondolataimat látod messziről,

³ látsz, ha megyek vagy pihenek. Minden utam világos előtted.

⁴ A szó még nincs nyelvemen, s lám, az Úr már tud mindent.

⁵ Előlről és hátulról közrefogsz, s a kezéd fölöttem tartod.

⁶ Csodálatos ezt tudnom, olyan magas, hogy meg sem értem.

⁷ Hová futhatnék lelked előtt? Hová menekülhetnék színed előtt?

⁸ Ha felszállnék az égig, ott vagy. Ha az alvilágban tanyáznék, ott is jelen vagy.

⁹ Ha felölteném a hajnal szárnyait, és a legtávolibb partokon szállnék le,

¹⁰ ott is a te kezéd vezetne, és a te jobbod tartana.

¹¹ Ha azt mondanám: Borítson el a sötétség, és az éj úgy vegyen körül, mint máskor a fény:

¹² neked maga a sötétség sem homályos, s az éj világos neked, mint a nappal.

¹³ Te alkottad veséimet, anyám méhében te szőtted a testem.

¹⁴ Áldalak, amiért csodálatosan megalkottál, és amiért csodálatos minden műved. Lelkem ismered a legmélyéig,

¹⁵ létem soha nem volt rejtve előtted. Amikor a homályban keletkeztem, és a föld mélyén elindult életem,

¹⁶ szemed már látta tetteimet, s könyvedben mind felírta őket. Meghatározta napjaimat, mielőtt még egy is megjelent belőlük.

¹⁷ Terveid, Uram, felfoghatatlanok, s milyen tömördek a számuk!

¹⁸ Ha megszámlálnám: több, mint a homokszem, s ha végére érnék, az csak kezdet volna.

¹⁹ Ó, Uram, bárcsak lesújtanál a gonoszokra, bárcsak távoznának a vérszopók.

²⁰ Álnok módon beszélnek rólad, s gondolataidat örültségnek veszik.

²¹ Ne gyűlöljem, Uram, aki téged gyűlöl? Ne irtózzam azoktól, akik ellened lázadnak?

²² Igen, égő gyűlölettel fordulok feléjük, nekem magamnak is elleneim lettek.

²³ Vizsgálj meg, Uram, vizsgálj meg szívemet, tégy próbát és ismerd meg gondolataimat!

²⁴ Nézd meg, nem járok-e a gonoszság útján, és vezess el az örök útra!

140. fejezet (Zsolt140)

¹ (A karvezetőnek - Dávid zsoltára.)

² Ments meg, Uram, a gonosz embertől, védj meg a hatalom emberétől!

³ Azoktól, akik szívükben gátságot forralnak, egész nap viszályt támasztanak.

⁴ Nyelvük élesítik, mint a kígyó, a vipera mérge van ajkukon.

⁵ Őrizz meg, Uram, az ártók kezétől, védj meg a hatalom emberétől! Arról tanakodnak, hogy ejtsenek törbe,

⁶ a kevélyek titkon hurkot vetnek elém. Lábam elé hálót feszítenek, és utamba csapdát állítanak.

⁷ Így szólok az Úrhoz: Istenem vagy, hallgasd meg, Uram, hangos imámat!

⁸ Uram, Istenem, hatalmas támaszom, te őrzöd fejemet a küzdelem napján.

⁹ Ne szolgáltatass ki, Uram, a gonosz vágyának, ne engedd, hogy terve sikerüljön!

¹⁰ Akik körülvesznek, fejük ne hordják fenn, ajkuk gonoszsága őket magukat érje!

¹¹ Hullasson rájuk tüzes esőt, taszítsa őket szakadékba, hogy többé ne keljenek föl.

¹² Az álnok nyelvű embernek nincs maradása a földön, a baj hamar utoléri az erőszak emberét.

¹³ Tudom, hogy az Úr megvédi a gyengének jogát, és igazságot szolgáltat a szegénynek.

¹⁴ Igen, az igazak áldják majd nevedet, s az ártatlanok színed előtt laknak.

141. fejezet (Zsolt141)

¹ (Dávid zsoltára) Uram, hozzád kiáltok, siess segítségemre, halld meg szavamat, amikor hívlak!

² Imám szálljon feléd, mint a tömjén füstje, kitárt kezem legyen esti áldozat!

³ Állíts, Uram, őrséget szám elé, és védelmet ajkam kapujához!

⁴ Ne engedd, hogy szívem a rosszra hajoljon, és aljas gonoszságot kövessek el! A gonosztevőknek dús ételéből enni nem akarok.

⁵ Ha megüt is az igaz, csak jóságból dorgál. De az istentelen olaja soha ne díszítse fejem. Gonoszságuknak imámat szegezem szembe.

⁶ Ha majd bírják a szikla kezébe esnek, meglátják majd, mily szelídek voltak szavaim:

⁷ "Ahogy a malomkő széttörve fekszik a földön, úgy szórták csontjukat az alvilág torkába."

⁸ Uram, Istenem, rád emelem szemem, hozzád menekülök, ne engedd elveszni a lelkem!

⁹ Ments meg a huroktól, mit nekem vetettek, és a gonoszok csapdájától!

¹⁰ A gonoszokat fogja meg a saját hálójuk, én meg megyek tovább a magam útján.

142. fejezet (Zsolt142)

¹ (Tanítóköltemény Dávidtól, amikor a barlangban volt, ima.)

² Hangos szóval kiáltok az Úrhoz, hangos szóval könyörgök az Úrhoz!

³ Kiöntöm előtte panaszomat, feltárom előtte gondjaimat.

⁴ Ha aggódás tölti is el lelkem, te mégis ismered útjaimat. Az útra, amelyen haladok, titokban csapdát állítottak.

⁵ Ha jobbra tekintek és nézem: nincs senki, aki törődnék velem. Sehol egy hely, ahol menedéket lelnék, senki, aki gondolna életemre.

⁶ Uram, hozzád kiáltok és mondom: te vagy menedékem, osztályrészem az élők országában.

⁷ Halld meg panaszom, mert nagy a nyomorúságom. Ments meg az üldözőktől, akik hatalmasabbak nálam.

⁸ Vezess ki börtönömből, s akkor hálát adok nevednek. az igazak körém gyűlnek, mivel jót tettem velem.

143. fejezet (Zsolt143)

¹ (Dávid zsoltára.) Halld meg, Uram, imámat, te, aki hűséges vagy, halld meg kérésemet! Hallgass meg igazságod szerint!

² Ne menj ítéletre szolgáladdal: az élők közül senki sem igaz színed előtt.

³ Az ellenség üldözi lelkemet, a földre tiporja életemet. A sötétbe taszít, mint aki már meghalt.

⁴ A lélek eleped bennem, a szív szinte megdermed bensőmben.

⁵ Régmúlt napokra gondolok, elmélkedem összes tettekről, átgondolom, amit kezed művelt.

⁶ Kitárom feléd a kezem, lelkem utánad szomjazik, mint a kiaszott föld.

⁷ Siess, Uram, hallgass meg, nézd, eleped a lelkem! Ne fordítsd el tőlem arcodat, mert olyan leszek, mint akik a sírba szállnak.

⁸ Reggelente hadd érezzem jószágodat, hiszen bízom benned. Mutasd meg, melyik úton járjak, hozzád emelem a lelkem.

⁹ Ments meg ellenségeimtől, Uram, hozzád menekültem.

¹⁰ Taníts meg, miként teljesítem akaratom, hisz te vagy az én Istenem. A te jó lelked vezessen a sima úton,

¹¹ nevedért teremts belém életet, Uram, s jószágodban vezess ki a gyötrelemből!

¹² Irgalmadban semmisítsd meg ellenségemet, tedd ártalmatlanná, akik szorongatják a lelkem, mert, nézd, én a szolgád vagyok.

144. fejezet (Zsolt144)

¹ (Dávidtól.) Áldott legyen az Úr, az én sziklám! Ő tanította a kezemet harcra, az ujjaimat viadalra.

² Te vagy nekem az irgalom, a vár, az erős bástya, a szabadító, te vagy a pajzsom és a menedékem. Te tetted alattvalómmá a népeket.

³ Uram, mi az ember, hogy felkarolod, az emberfia, hogy megemlékezel róla?

⁴ Olyan az ember, mint a szellő, a fuvallat. Mint az árnyék, úgy fogynak napjai.

⁵ Hajlítsd meg egedet, Uram, és szállj le, érintsd meg a hegyeket, hogy füstölögjenek!

⁶ Szórd ki villámaidat, s verd szét az ellenséget, küldd el nyilaidat, és zavard szét őket.

⁷ Nyújtsd ki kezéd a magasból, szabadíts ki a hatalmas vizekből, s az idegenek hatalmától ments meg!

⁸ Szájuk hazugságot beszél, s jobbjuk hamisan esküszik.

⁹ Új éneket énekelek neked, Istenem, tízhúrú hárfán játszom színed előtt.

¹⁰ Te, aki győzelmet adsz a királyoknak, és aki szolgádat, Dávidot megmentetted:

¹¹ ments meg engem is a végzetes kardtól, szabadíts meg az idegenek hatalmától! Szájuk hazugságot beszél, s jobbjuk hamisan esküszik.

¹² Fiaink legyenek, mint az ültetvény, amely fiatalon nagyra nő. Leányaink, mint szegletoszlopok, amiket palotákhoz faragtak.

¹³ Csúreink teljenek meg gazdagon, mindenféle gyümölcs bőven legyen bennük! Juhaink szaporodjanak ezerszeresen, s tízezerszeresen legelőinkön!

¹⁴ Barmaink is sokasodjanak, pusztulás és vetélés nélkül. Utcáinkon ne hallatsszék jajszó!

¹⁵ Jó a népnek, amelynek ez az osztályrésze. Jó a népnek, amelynek az Úr az Istene.

145. fejezet (Zsolt145)

¹ (Dicsőítő ének - Dávidtól.) Dicsőítelek téged, Istenem, Királyom, nevedet mindörökké áldom!

² Mindennap dicsérlek téged, nevedet örökké magasztalom.

³ Nagy az Úr és dicséretre méltó, nagysága mérhetetlen.

⁴ Nemzedék nemzedéknek hirdeti művedet, hatalmas tetteidet elbeszélik.

⁵ Dicsőséged fönség és fényesség, és én csodatetteidről énekelek.

⁶ Ők félelmes tetteid erejét beszélik, én meg nagyságodat hirdetem.

⁷ Megemlékeznek végtelen jóságodról, és ujjonganak igazságosságodon.

⁸ Az Úr irgalmas és jóságos, megfontolt a haragban, és bőséges nála a kegyelem.

⁹ Az Úr jóságos mindenkihez, telve irgalommal minden iránt, amit alkotott.

¹⁰ Dicsérjen téged, Uram, minden alkotásod, és híveid dicsőítsenek!

¹¹ Beszéljenek országod fényéről, és énekeljenek mindenhatóságodról,

¹² hirdessék az emberek hatalmas tetteidet és királyságodnak ragyogó fönségét!

¹³ Királyságod örök királyság, uralmad tart minden nemzedéken át. Az Úr hűséges minden szavában, és jóságos minden művében.

¹⁴ Az Úr fenntartja a botladozót, és fölemeli, akit megaláztak.

¹⁵ Minden szem terád vár, te adsz nekik ételt a kellő időben;

¹⁶ megnyitod a kezéd, és minden élő betöltesz javaiddal.

¹⁷ Igazságos az Úr minden útján, és jóságos minden művében.

¹⁸ Közel az Úr mindenkihez, aki hozzá kiált, mindenkihez, aki tiszta szívből hívja.

¹⁹ Akik félik, azoknak teljesíti kívánságát, meghallgatja kérésüket és megmenti őket.

²⁰ Megőríz az Úr mindenkit, aki szereti, de a gonoszokat megsemmisíti.

²¹ Szám hirdeti az Úr dicséretét. Minden test áldja szent nevét mindörökkön örökké!

146. fejezet (Zsolt146)

¹ (Alleluja!) Dicsérd, lelkem, az Urat!

² Áldom az Urat, ameddig élek, dicsőítem Istent, ameddig vagyok.

³ Ne építsetek a nagyokra, az emberre, aki nem tud segíteni!

⁴ Az élet elhagyja, visszatér a porba, s odavan minden terve.

⁵ Jó annak, akinek Jákob Istene a gyámola, aki az Úrba, Istenébe veti reményét,

⁶ aki mindent alkotott: az eget és a földet, a tengert és minden élőlényét.

Hűséges marad mindörökké,

⁷ az elnyomottaknak igazságot szolgáltat, az éhezőknek kenyeret osztogat. Az Úr megszabadítja a foglyokat,

⁸ az Úr megnyitja a vakok szemét, az Úr fölemeli a megalázottakat, az Úr szereti az igazakat,

⁹ az Úr megőrzi az idegent, pártját fogja az özvegynek és árvának, de a gonosz ember útját zsákutcába viszi.

¹⁰ Az Úr király mindörökké, a te Istened, Sion, minden nemzedéken át!

147. fejezet (Zsolt147)

¹ (Alleluja!) Áldjátok az Urat, mert jó neki énekelni, Istenünknek kedves a dicsőítés!

² Az Úr újjáépíti Jeruzsálemet, a szétszórt Izraelt összegyűjti.

³ Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket.

⁴ A csillagokat számon tartja, mindegyiket nevén szólítja.

⁵ Nagy az Úr, ereje hatalmas, és bölcsessége mérhetetlen.

⁶ Az Úr fölemeli a megalázottakat, de a gonoszokat földre tiporja.

⁷ Énekeljete az Úrnak és adjatok neki hálát! Játsszatok hárfán Istenünknek,
⁸ aki az eget felhővel borítja, és esőt juttat a földnek! A hegyeken füvet sarjaszt, és növényeket az emberek javára.

⁹ Ellátja táplálékkal az állatokat, a rikácsoló hollófiakat.

¹⁰ Nem a ló erejében telik öröme, nem leli tetszését a harcos izmaiban.

¹¹ Azok tetszenek az Úrnak, akik félik őt, akik bíznak jóságában és kegyelmében.

¹² Jeruzsálem, áldd az Urat, Sion, magasztald a te Istenedet!

¹³ Kapuid zárait megerősítette, s megáldotta benned fiaidat.

¹⁴ Határaidat békében elrendezte, s a búza javával táplált téged.

¹⁵ Ítéletet küld a földre, szava gyorsan odaér.

¹⁶ Havat ad, mintha gyapjú hullna, a deret úgy hinti, mint a hamut.

¹⁷ A jégesőt úgy szórja, mint a morzsát, s faggyal dermeszti meg a vizeket.

¹⁸ Szava elhangzik, és olvadni kezd, feltámad a szél, és folynak a vizek.

¹⁹ Szavát kihirdette Jákobnak, igazságát és törvényét Izraelnek.

²⁰ Egyetlen néppel sem tett így, senki másnak nem hirdette ki törvényeit.

148. fejezet (Zsolt148)

¹ (Alleluja!) Dicsérjétek az Urat a mennyből, dicsérjétek a magasságban!

² Dicsérjétek, angyalai mind, dicsérjétek, égi seregek!

³ Dicsérjétek, nap és hold, dicsérjétek, fénylő csillagok!

⁴ Dicsérjétek, egeknek egei, dicsérjétek, minden vizek az ég felett!

⁵ Dicsérjék az Úr nevét, mert az ő parancsára lettek!

⁶ Odaállította őket minden időkre, törvényt szabott nekik, amely el nem évül.

⁷ Dicsérjétek az Urat a földről, tengeri szörnyek és tenger mélységei!

⁸ Tűz és jégeső, felhő és hó, dübörgő viharok, melyek akaratát teljesítitek.

⁹ Mind ti hegyek és halmok, gyümölcsfák és mind ti cédrusok.

¹⁰ Mind ti erdei és mezei állatok, mászó férgek és szárnyas madarak.

¹¹ Föld királyai és mind ti nemzetek, fejedelmei és bírái a földnek.

¹² Mind ti ifjak és leányok, öregek és gyermekek.

¹³ Mindnyájan dicsérjétek az Úr nevét, mert egyedül az ő neve magasztos!
Főnsége felülmúlja az eget és a földet, fölemelte népe fejét.

¹⁴ Dicsőségére válik mindenkinek, aki hűséges hozzá. Izrael fiainak, a népnek,

amely közel van hozzá.

149. fejezet (Zsolt149)

¹ (Alleluja!) Énekeljétek az Úrnak új éneket, dicsérete zengjen a szentek közösségében!

² Izrael örüljön Teremtőjének, Sion gyermekei Királyuknak!

³ Dicsőítsétek nevét körtáncsal, játsszatok előtte dobon és hárfán!

⁴ Mert az Úr kedvét leli népében, győzelemmel koszorúzza a megalázottakat.

⁵ Akik hűek, vigadjanak dicsőségükben, ujjongjanak nyugvóhelyükön!

⁶ Ajkukon legyen az Isten dicsérete, és kétélű kard a kezükben,

⁷ hogy bosszút álljanak a pogányokon, és megtorolják a népeket;

⁸ hogy királyokat verjenek láncra, fejedelmeket vasbilincsbe;

⁹ hogy ítéletet tartsanak fölöttük, ahogy írva van: Dicsőség ez minden szentjének!

150. fejezet (Zsolt150)

¹ (Alleluja!) *Dicsérjétek az Urat szentélyében, dicsérjétek égi erődtítményében!*

² *Dicsérjétek hatalmas tetteiért, dicsérjétek nagyságának teljességéért!*

³ *Dicsérjétek trombitaszóval, dicsérjétek citerával és hárfával!*

⁴ *Dicsérjétek dobbal és táncsal, dicsérjétek fuvolával és gitárral!*

⁵ *Dicsérjétek zengő cimbalommal, dicsérjétek bűgő cimbalom hangjával!*

Példabeszédek könyve

1. fejezet (Péld1)

¹ Salamonnak, Dávid fiának, Izrael királyának mondásai, ² hogy bölcsességet, fegyelmet tanuljunk, és megértsük az értelmes beszédet; ³ hogy világos útmutatást kapjunk, igazságosságra, jogra, becsületre; ⁴ hogy a tapasztalatlan okosságra tegyen szert, az ifjú meg tudásra és körültekintésre. ⁵ Ha bölcs hallgatja őket, gyarapítja tudását, az értelmes megtudja, hogyan kormányozzon. ⁶ Hogy megértsük a mondást és a hasonlatot, a bölcsök szavait s fogós kérdéseit. ⁷ A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, ám a balgák megvetik a bölcsességet és az intést. ⁸ Hallgass, fiam, atyád intelmére, s ne vedd semmibe anyád tanítását! ⁹ Hisz díszes koszorú ez a fejedre, ékes aranylánc a nyakadba. ¹⁰ Fiam, ha a bűnösök rosszra csábítanak, ne egyezz bele! ¹¹ Ha így szólnak hozzád: "Gyere velünk, vérre leselkedünk, ártatlannak ok nélkül tört vetünk," ¹² úgy elnyeljük őket élve, mint az alvilág, az egészségest csakúgy, mint azt, aki sírba készül, ¹³ mindenféle drága kincset szerzünk, megtöltjük zsákmánnyal a házunkat, ¹⁴ s velünk együtt részesedsz a sorsoláskor, mindannyiunknak közös lesz az erszényünk." ¹⁵ Fiam, ezekkel ne

indulj el egy útra, tartsd távol lábadat ösvényüktől. ¹⁶ [Mert hisz a gonosz után fut a lábuk, és vért ontani sietnek.] ¹⁷ Valójában nem hoz az a háló semmit, amit minden madár szeme láttára vetnek. ¹⁸ Hisz a saját vérükre leselkednek, a saját életüknek vetnek csapdát. ¹⁹ Így végzi mind, aki rablott holmit szerez, életét veszi az saját gazdájának. ²⁰ Hangosan kiált az utcán a bölcsesség, és a tereken is fölemeli hangját. ²¹ Kiabál a lármás utcáknak elején, szót emel a kapuk nyílásánál, a városban. ²² Meddig kedvelitek, ó, ti éretlenek, az éretlenséget, ó, ti szemtelenek, a pimasz fecsegést? Meddig gyűlölik az észt az esztelenek? ²³ Hallgassatok korholó szavamra! Kiöntöm előttetek egész lelkemet, és a szavaimat elétek tárom: ²⁴ Mert amikor hívtalak benneteket, nem jöttetek, oda sem néztetek, amikor a kezemet nyújtottam; ²⁵ semmibe vettétek minden tanácsomat, és a feddésemmel mit sem törődtetek. ²⁶ Ezért most én is nevetek bajotokon, gúnyolódok, ha hatalmába kerít titeket a rettegés, ²⁷ ha rátok tör a félelem, mint a zivatar, ha szélvihar módján közeleg romlásotok, ha utolér az ínség és a szorongattatás. ²⁸ Akkor hívnak, de én nem felelek, akkor keresnek, de nem találnak. ²⁹ Mivel gyűlöletes volt előttük a belátás, és az Úr félelmét kevésre becsülték, ³⁰ mivel elvetették a tanácsomat, és a korholásomat megvetették, ³¹ azért most csak egyék tetteik gyümölcsét, lakjanak jól azzal, amit kiterveltek. ³² A balgákra pusztulást hoz elpártolásuk, jó módjuk tönkreteszi a bolondokat. ³³ De aki rám hallgat, biztonságban élhet, nyugodt lehet, nem kell rettegnie bajtól. 2. fejezet (Péld2)

¹ Fiam, ha magadévá teszed szavaimat és megtartod a parancsaimat, ² megnyitva füledet a bölcsességnek s kitarva szívedet az okosságnak, ³ igen, csak ha tudásért kiáltasz, és bölcsesség után sóvárog a hangod, ⁴ ha mint ezüst után, úgy kutatsz utána, és mint a kincsnek, úgy keresed nyomát, ⁵ akkor érted meg az Úrnak félelmét, s nyered el az Úrnak ismeretét. ⁶ Mert csak az Úr adhat bölcsességet, az ő szájából származik tudás és értelem. ⁷ Készen tartja üdvét az igazaknak, akik tisztán élnek, védőpajzs azoknak. ⁸ Védelmezi az igazság ösvényét, s akik hűek hozzá, azoknak szemmel tartja útját. ⁹ Akkor megérted az igazságosságot, a törvényt, a becsületet, s mind a helyes utat. ¹⁰ Mert bölcsesség költözik szívedbe, és felvidíti lelkedet a tudás; ¹¹ a megfontolás virraszt fölötted, és az értelem lesz az oltalmazód, ¹² hogy megóvjon a rossz úttól, s az emberektől, akik hamisságot szólnak, ¹³ s elhagyják az egyenes utat, hogy a sötétség útjain járjanak; ¹⁴ akiknek örömet szerez, ha rosszat tehetnek, s akik ujjonganak a rút álnokságon; ¹⁵ akiknek az útja tele kanyarokkal, és akik szeretnek görbe úton járni. ¹⁶ Megóv más embernek a feleségétől, és megóv a csábos szavú idegen nőtől. ¹⁷ Az ilyen elhagyja lánykora kedvesét, és megfélekedzik az Isten kötötte szövetségről. ¹⁸ Igen, a háza a halálba vezet, a holtak országába visznek ösvényei. ¹⁹ Aki betér

hozzá, nem jön többé vissza, nem jut el többé az élet útjára. ²⁰ Ezért te csak a jóknak útját járd, és csak az igazak ösvényét kövesd! ²¹ Mert csak az igazak lakják majd a földet, csak az ártatlanok maradnak meg rajta. ²² A gonoszok kivesznek a földről, és a hűtleneket kitépik belőle. 3. fejezet (Péld3)

¹ Fiam, ne feledd el a tanításomat, parancsaimat őrizd meg szívedben! ² Mert hosszú életet hoznak neked, szerencsés éveket s boldogulást. ³ Szeretet és hűség ne hagyjon el soha, kösd a nyakadba, és írd fel a szíved táblájára. ⁴ Akkor megkedvelnek, és tetszésre találsz az Isten és az emberek szemében. ⁵ Szíved minden bizalmát Istenbe vedd, saját értelmekre ne igen hagyatkozz. ⁶ Minden utadon próbáld fölismerni, akkor egyenessé teszi ösvényedet. ⁷ Ne tartsd magadat bölcsnek, inkább féld az Urat és kerüld a rosszat! ⁸ Javára lesz ez a testednek, üdítő balzsam a csontjaidnak. ⁹ Tiszteld meg az Urat minden vagyonodból, minden bevételed elsejéből. ¹⁰ Csúreid akkor megtelnek gabonával, s kádjaidból kicsordul a bor. ¹¹ Ne hárítsd el, fiam, az Úr intelmét, és ne állj ellen a dorgálásának. ¹² Az Úr megfeddi azt, akit szeret, mint apa a fiát, akinek jót akar. ¹³ Boldog ember, aki megtalálta a bölcsességet, az az ember, aki okosságra tesz szert! ¹⁴ Ennek birtokába jutni jobb, mint ezüstöt szerezni, aranynál többet ér ennek elérése. ¹⁵ A korallénál is nagyobb az értéke, nem vetekszik vele semmi drágaságod. ¹⁶ A jobb kezében a hosszú életet tartja, a balban meg a vagyont és a dicsőséget. ¹⁷ Az ő útjai mind barátságos utak, és az ösvényein mindenütt jólét van. ¹⁸ Aki utána nyúl, annak az életfája lesz, boldog ember, aki belekapaszkodik. ¹⁹ Az Úr bölcsességgel alkotta a földet, értelemmel tette az eget szilárdná. ²⁰ Ahogy elgondolta, úgy törtek föl a vizek, s a felhők tudtával harmatoznak esőt. ²¹ Fiam, ne téveszd szemed elől soha, vigyázz a bölcsességre és a megfontoltságra. ²² Így majd a lelked életévé válnak, és ékesség lesznek a nyakadon. ²³ Biztos léptekkel jársz akkor utadon, és nem botlik meg soha a lábad. ²⁴ Hogyha leülsz, nincs miért aggódnod, s ha lefekszel, jót pihensz, úgy alszol. ²⁵ Nem kell tartanod hirtelen ijedségtől, sem a gonoszok támadásától. ²⁶ Mert hiszen az Úr lesz az oltalmad, vigyáz a lábadra, nehogy törbe essék. ²⁷ Jótettedet ne tagadd meg a rászorulótól, hogyha módodban van jót tenni vele. ²⁸ Ne mondd embertársadnak: "Menj, gyere máskor, holnap majd adok!", ha mindjárt adhatnál. ²⁹ Ne szőj gonosz tervet embertársad ellen, amikor gyanútlanul nálad üldögél. ³⁰ Ne veszekedj soha ok nélkül senkivel, aki ellened semmi rosszat nem tett. ³¹ Ne irigyeld az erőszak emberét, s ne válassz magadnak az útjai közül. ³² A rossz úton járóktól iszonyodik az Úr, az igazakkal meg jó barátságban él. ³³ Az Úrnak átka van a gonosz házán, hanem az igazak otthonát megáldja. ³⁴ Akik gúnyolódnak, azokat ő is kigúnyolja, az alázatosakhoz jóindulattal van. ³⁵ Megtiszteltetés lesz a bölcsnek osztályrésze,

megszégyenülés a balgák öröksége. 4. fejezet (Péld4)

¹ Fiaim, halljátok atyátok intelmét, jól figyeljete, hogy megérthessétek! ² Mert jó a tanítás, amelyet adok nektek, az útmutatásom, csak el ne hagyjátok! ³ Hisz én is atyám gyermeke voltam, szelíd és egyetlen anyám szemében. ⁴ Nos, tanított és így beszélt hozzám: "Őrizd meg szívedben a szavaimat, tartsd meg a parancsaimat és boldogan élsz. ⁵ Tégy szert bölcsességre, szerezz okosságot, ne feledd el és ne térj el számnak szavaitól. ⁶ Ne hagyd el, akkor majd megoltalmaz, szeresd, akkor majd örködik fölötted. ⁷ A bölcsesség kezdete: szerezz bölcsességet, minden vagyonodon vegyél okosságot! ⁸ Öleld magadhoz, akkor majd fölemel, tisztességre juttat, hogyha átkarolod. ⁹ Díszes koszorúval ékesíti fejed, és pompás koronát ajándékoz neked." ¹⁰ Hallgasd hát meg, fiam, fogadd el szavaimat, akkor nagy lesz száma élted éveinek. ¹¹ Megmutatom neked a bölcsesség útját, egyenes lesz az út, amelyen járatlak. ¹² Semmi nem gátolja lépteid, amikor jársz, és ha gyorsan szaladsz, akkor sem botlasz meg. ¹³ Tartsd meg intelmemet, ne tágíts tőle! Őrizd meg, hiszen az életed! ¹⁴ Ne lépj a gonoszok ösvényére, és a gonosztevők útján ne járj! ¹⁵ Hagyd el, s ne menj rajta tovább, kanyarodj el tőle, s úgy folytasd utadat! ¹⁶ Ha nem tesznek rosszat, aludni sem tudnak, nincs nyugtuk, ha másztörbe nem csaphatnak. ¹⁷ Amit esznek, az a gonoszság kenyere, és az erőszak borát isszák. ¹⁸ Az igaz ember útja, mint a hajnal pirkadása, egyre világosabb, míg fényes nap nem lesz. ¹⁹ A gonoszok útja olyan, mint a sötét éjszaka, maguk sem tudják, miben botlanak meg. ²⁰ Figyelj, fiam, a szavaimra, nyisd ki a füledet a beszédemre! ²¹ Ne téveszd el őket soha a szemed elől, és őrizd meg a szíved közepében! ²² Mert élet annak, aki megleli őket, gyógyulás az egész testének. ²³ Nagy gonddal őrizd a szívedet, mert hiszen belőle indul ki az élet. ²⁴ Tartsd távol magadtól a száj hamisságát, távolítsd el az ajkak álnokságát! ²⁵ Egyenest előre nézzen a szemed, legyen egyenes a szemed pillantása. ²⁶ Egyengess sima utat a lábadnak, legyenek biztosak mind az útjaid. ²⁷ Se jobbra, se balra ne térj le az útról, és a gonosztól tartsd távol a lábad. 5. fejezet (Péld5)

¹ Figyelj, fiam, a bölcsességemre, és okosságomnak nyisd ki a füledet, ² ne veszítsd el megfontoltságodat, és az ajkad őrizze meg a tudást. Ne vess ügyet romlott nőszemélyre! ³ Mert méztől csepeg az idegen nő ajka, és az olajnál is simább az ínye, ⁴ de végül keserű, akárcsak az öröm, és olyan éles, mint a kétélű kard. ⁵ Lába lefelé, a halálba viszi, szilárd léptekkel az alvilágba tart. ⁶ Útjai csapongók, nem törődik vele, így aztán nem is jár az élet ösvényén. ⁷ Éppen ezért, fiam, hallgass most rám, s ne tántorodj el számnak szavaitól! ⁸ Tartsd utadat mindig távol tőle, háza ajtajához közel sose kerülj! ⁹ Különben kiszolgáltatod méltóságodat, kegyetlen embernek adod éveidet. ¹⁰ Javaidból

akkor mások laknak jól, más házába jut, amit összekuporgattál. ¹¹ Végül aztán sóhajtoznod kell, amikor majd elveszted testedet, húsodat, ¹² s be kell vallanod: "Gyűlöltem az intő szót, és szívem utálta, hogyha megdorgáltak. ¹³ Nevelőim szavát hallatlanra vettem, nem fordítottam fülem tanítóim felé. ¹⁴ Kicsi híja volt és majdnem rosszul jártam az egybesereglett közösség előtt." ¹⁵ A saját ciszternádból igyad a vizet, csak azt, ami a saját kutadban buzog fel. ¹⁶ Forrásaid ne csorduljanak ki, patakjaid vize se ömöljön a közösség terére. ¹⁷ Egyes-egyedül a tied legyenek, és rajtad kívül senki máséi. ¹⁸ Legyenek áldottak a forrásaid, örülj ifjúkori feleségednek: ¹⁹ kecses szarvasünő és bájos zerge! Veled beszélgesen, nyugodj meg a keblén, és szerelmétől légy szüntelen részeg. ²⁰ Miért kellene, fiam, másba bolondulnod, idegen nő testét ölelgetned? ²¹ Mindenkinek útját tisztán látja az Úr, szemmel tartja az ösvényeidet. ²² Saját gaztettei fogják meg a gonoszt, a saját bűnének hurka kötözi meg. ²³ Fegyelmezetlenség viszi halálba, nagy ostobasága dönti romlásba. 6. fejezet (Péld6)

¹ Fiam, ha kezességet vállaltál másért, idegennek adtad a kezéd, ² s így száz szava által törbe estél, ha foglyává váltál saját szavaidnak, ³ akkor, hogy szabadulj, fiam, ezt tegyed, mert embertársad kezébe kerültél: Menj, siess és zaklasd embertársadat. ⁴ Ne hunyd be szemedet álomra, a szempilládat ne hagyd elszunnyadni! ⁵ Mint zerge a hálóból, szabadítsd ki magad, vagy mint a madár a törből! ⁶ Te lusta, menj el a hangyához, nézd meg, hogy mit csinál és akkor bölcs leszel: ⁷ Nincsen főnöke, nincs, aki ösztökléne vagy parancsolna neki, ⁸ nyáron mégis megszerzi élelmét, aratás idején összegyűjti eledelét. ⁹ S te lusta, meddig akarsz még heverészni? Mikor akarsz végre fölkelni álmodból? ¹⁰ "Még egy kis alvás, még egy kis szendergés, keresztbefont karral még egy kis pihenés!" ¹¹ Így rád tör a szegénység, mint az útonálló, s mint valami koldus, a nyomor. ¹² Egy semmirekellő, igen, egy csirkefogó közelít, hamisság van a szájában, ¹³ hunyorít a szemével, meglök a lábával, az ujjával meg jelt ad, ¹⁴ álnokság lakik a szívében, mindig gonoszszágon járhatja az esztét, háborúságot szít szüntelen. ¹⁵ Ezért váratlanul rászakad a végzet, hirtelen tönkremegy és nincs menekvése. ¹⁶ Hat dolog van, amit gyűlöl az Úr, s hét, ami utálattal tölti el szívét: ¹⁷ A gőgös szem, a hamis nyelv, az ártatlan vért ontó kéz, ¹⁸ az álnokságot tervező szív, a gonosz ügyben járó láb, ¹⁹ a hazudozó, hamis tanú, s végül, aki viszályt kelt a testvérek között. ²⁰ Fiam, tartsd hát meg apádnak parancsát, ne vedd semmibe anyád tanítását! ²¹ Egyszer s mindenkorra kösd a szívedre, és akaszd a nyakadba. ²² Vezessen jártadban-keltesben, amikor alszol, virrasszon fölötted, ha meg fölébredsz, beszélgesen veled. ²³ Mert a parancs lámpás, fény a tanítás, életre vivő út az intelem s a feddés. ²⁴ Megóv a más feleségétől, az idegen asszony hízelgő

nyelvétől. ²⁵ Ne vágyódj szívedben a szépségére, ne hagyd, hogy megfogjon a tekintete! ²⁶ Mert a céda díja csak egy darab kenyér, de a házasságtörő nő drága életet hajszol. ²⁷ Rejthet-e az ember tüzet a keblébe úgy, hogy a ruhája ettől meg ne gyúlna? ²⁸ Lehet-e járkálni izzó szén parazsán, úgy, hogy az embernek meg ne égjen a lába? ²⁹ Így van, ha valaki más asszonyához jár, aki megérinti, nem marad büntetlen. ³⁰ A tolvajt, aki lop, mert hajtja az éhség, és jól akar lakni, nem veti meg senki. ³¹ De ha rajtakapják, hétszeresen fizet, rámegegy a háza és egész vagyona. ³² Csöpp esze sincs annak, aki házasságot tör, az tesz ilyet, aki elszánta életét. ³³ Ütlegetek s szégyent visz onnan magával, és a gyalázata nem múlik el soha. ³⁴ Mert féltékenységre a férfiember dühe, és a bosszú napján nem ismer irgalmat. ³⁵ Nincs az a váltságdíj, amely kiengesztelné, akármennyit kínálsz, nem egyezik bele. 7. fejezet (Péld7)

¹ Őrizd meg, fiam, a szavaimat, jegyezd meg magadnak a parancsaimat! ² Tartsd meg parancsaim, akkor boldogan élsz, őrizd tanításom, mint a szemed fényét. ³ Kösd őket az ujjaidra, és írd fel a szíved táblájára! ⁴ Mondd a bölcsességnek: "A nővérem vagy". És az okosságoknak: "Te meg a rokonom". ⁵ Akkor megóv az idegen asszonytól, a hízogató szavú idegen nőtől. ⁶ Mert házának ablakából kukucskál, a nyíláson át leskelődik, ⁷ hátha a gyanútlan fiatalok közt meglátna egy ifjút, akinek kevés az esze: ⁸ arra megy az utcán, a sarkon, és arra veszi az irányt, ahol az ő háza van. ⁹ Szürkület van éppen, a nappal és az éj közt, leszállóban az éj sötétje. ¹⁰ Összeakad vele egy nőtárs, cédán kiöltözve, fátyollal borítva. ¹¹ Nem volt önuralma, nem volt maradása, lába nem tudott megmaradni otthon. ¹² Egyszer az utcán, aztán a téren, végül minden utcasarkon leskelődött. ¹³ Megfogja az ifjút, már meg is csókolja, és azt mondja neki szégyentelen arccal: ¹⁴ "Adós voltam még egy áldozattal, és ma beváltottam, amit megfogadtam. ¹⁵ Azért jöttem ki, hogy találkozzam veled, és rád találjak most, lám, meglettelek. ¹⁶ Ágyamon a takarókat szépen elrendeztem, egyiptomi vásznat terítettem rá. ¹⁷ Fekvőhelyemet bepermeteztem: mirha, aloé meg fahéj illatos olajával. ¹⁸ Gyere, igyuk a szerelem italát reggelig, élvezzük örömmel a szerelem gyönyörét! ¹⁹ Mert a férjem éppen nincsen itthon, elment messzire, hosszú útra indult. ²⁰ Elvitte magával az ersényt is a pénzzel, nem jön meg előbb, csak amikor holdtölte lesz." ²¹ Rábeszélő készségével így elcsábította, csalfa szájával tévútra vezette. ²² Mint aki megzavarodott, elindult utána, ahogyan az ökör megy a vágóhídra, vagy mint a szarvas, amely hurokba akad. ²³ Míg aztán a máját egy nyíl át nem fúrja, vagy mint a madár, amely hálóbba repül, s nem veszi észre, hogy az életével játszik. ²⁴ Éppen ezért, fiam, hallgassál rám, és figyelj a szám szavaira! ²⁵ Szíved ne hajoljon az útjaik felé, és ne tévelyedj az ösvényeikre! ²⁶ Mert sokan elpusztultak, akiket törbe csalt, s nagy azoknak a száma, akiket megölt.

²⁷ Az alvilágba visznek házán át az utak, lefelé a halálnak kamráiba. 8. fejezet (Péld8)

¹ Hát a bölcsesség nem kiált, és az okosság nem hallatja szavát? ² Fönt a magaslaton az út fölött, ott áll, ahol az utak keresztezik egymást. ³ A város kapuinál, a kapuk nyílásánál hangosan kiáltja: ⁴ "Férfiak, hozzátok intézem szózatom, emberek, nektek szól a szavam! ⁵ Ó, ti együgyűek, legyetek okosak végre, és ti balgatagok, térjete már észre! ⁶ Figyeljetek ide! Amit hirdetek, az helyes, őszinte szóra nyílnak ajkaim. ⁷ Mert az én számat az igazság mozgatja, ajkaim borzadnak minden álnokságtól. ⁸ Számnak minden szava színtiszta igazság, nincsen benne semmi kitekert vagy hamis. ⁹ Az értelmes embernek mind megfelel, aki szert tett a tudásra, az helyesli őket. ¹⁰ Intelemet vegyétek szívesebben, mint az ezüstöt, legyen a tudás kíváncsabb az aranyból, ¹¹ Mert a bölcsesség jobb a korallnál, nem érhet föl vele semmilyen drágaság." ¹² "Nekem, a bölcsességnek birtokomban van az eszeség, én találtam fel az élelítés tudományát. ¹⁴ Az én tulajdonom a jó tanács és a siker, enyém az okosság és enyém a lelkierő. ¹³ [Az Úr félelme a rossznak utálata.] A gőg és a fennhéjázás, a gonosz élet és a száj hamissága gyűlöletes nekem. ¹⁷ Akik szeretnek, azokat szeretem, s aki keres, az rám is talál. ¹⁵ Általam kormányoznak a királyok, és tesznek igazságot a tisztségviselők. ¹⁶ Általam uralkodnak a fejedelmek, és ítélik a főembereket az egész föld fölött. ¹⁸ Nálam van a gazdagság, s nálam a dicsőség, a tekintélyes vagyon és az igazságosság. ¹⁹ Gyümölcsöm jobb, mint az arany s a színarany, hasznom többet ér, mint a válogatott ezüst. ²⁰ Az igazságosság útjain járok, annak ösvényén, ami jogos. ²¹ Azoknak, akik szeretnek, vagyont adok és megtöltöm csüüreiket." ²² "Alkotó munkája elején teremtett az Úr, ősidőktől fogva, mint legelső művét. ²³ Az idők előtt alkotott, a kezdet kezdetén, a föld születése előtt. ²⁴ Amikor létrehozott, még ösvizek sem voltak, és a forrásokból még nem tört elő víz. ²⁵ Mielőtt a hegyek keletkeztek volna, korábban hívott létre, mint a halmokat, ²⁶ amikor a földet és a mezőket még nem alkotta meg, és a föld első rögét sem. ²⁷ Ott voltam, amikor az eget teremtette, s az ösvíz színére a kört megvonta, ²⁸ amikor a felhőket fölerősítette, s az ősforrások erejét megszabta; ²⁹ amikor kijelölte a tenger határát - és a vizek nem csaptak ki -, amikor megrajzolta a föld szilárd részét. ³⁰ Ott voltam mellette mint a kedvence, napról napra csak bennem gyönyörködött, mindig ott játszottam a színe előtt. ³¹ Ott játszottam az egész földkerekségen, s örömmel voltam az emberek fiai között." ³² "Nos hát, fiaim, hallgassatok rám! Jól járnak, akik megtartják útjaimat. ³³ Halljátok meg intő szavamat: legyetek bölcssek, s ne tagadjátok meg tőle a figyelmet! ³⁴ Boldog ember, aki hallgat rám, aki napról napra örködik ajtómánál, s őrzi kapuim félfáit. ³⁵ Aki megtalál, az életet talál, és

elnyeri az Úrnak tetszését. ³⁶ De aki vét ellenem, saját lelkének árt, akik elvetnek, a halált kedvelik." 9. fejezet (Péld9)

¹ Megépítette a házát a bölcsesség, s hét oszlopát is felállította. ² Barmait levágta, borát megkeverte, és az asztalát is megterítette. ³ Kiküldte szolgálóit és kihirdette a város magasabb pontjain: ⁴ "Tapasztalatlanok, kerüljetek beljebb!" Az értetleneknek meg ezt mondja: ⁵ "Gyertek, egyetek a kenyereimből, igyatok a borból, amelyet kevertem! ⁶ Éltek, csak hagyjatok fel a dőreséggel és járjatok az értelem útjain!" ⁷ Aki a gúnyolódót feddi, szégyent arat, aki a gonoszt szidja, maga is foltot kap. ⁸ Ne szidd a gúnyolódót, mert még meggyűlöl, csak a bölcslet fedd meg, az majd szeret érte! ⁹ Adj tanácsot a bölcsnek, és még bölcsőbb lesz, tanítsd az igazat, s gyarapítja a tudását. ¹⁰ A bölcsesség kezdete az Úr félelme, és a Szentet ismerni - az az okosság. ¹¹ Általam gyarapszik napjaidnak száma, és megsokasodnak életed évei. ¹² Ha bölcs vagy, neked válik javadra, ha gúnyolódsz, magad vallozód kárát. ¹³ Dőre asszonynak nincsen nyugodalma, tele van butasággal, nem tud semmit sem. ¹⁴ Üldögél házának ajtaja előtt, trónszéken a város magaslatán, ¹⁵ hogy felszólíthassa, akik arra járnak, akiknek épp arra vezet el az útjuk: ¹⁶ "Térjen be ide mind, aki tudatlan!" Akinek kevés az esze, annak meg ezt mondja: ¹⁷ "Milyen édes a víz, amelyet úgy lopnak, s milyen jó az íze a titkos eledelnek!" ¹⁸ És nem veszi észre, hogy holtak laknak ott, az alvilág völgyében vannak vendégei. 10. fejezet (Péld10)

¹ Salamon mondásai: A bölcs fiú örömet szerez az apjának, de az ostoba fiú bánat az anyjának. ² A bűnnel szerzett kincs nem hajt hasznót, de az igazságosság megment a haláltól. ³ Az igaz kívánságát teljesíti az Úr, de a gonosz vágyát megtagadja. ⁴ A tétlenkedő kéz szegénységet teremt, a szorgalmasok keze gazdagságot szerez. ⁵ Nyáron gyűjteni bölcs emberre vall, aratáskor aludni szegényen az emberre. ⁶ Az Úr áldása száll az igaz fejére, korai gyász fogja be a gonoszok száját. ⁷ Az igazak emlékét áldva emlegetik, a gonoszok neve feledésbe merül. ⁸ A bölcs fontolóra veszi a parancsokat, a fecsegő bolond a vesztébe rohan. ⁹ Biztos úton jár, aki tisztességben él, aki görbe utat választ, azt rajtakapják. ¹⁰ Aki csak szemével pislog, az szenvedést okoz, de békességet szerez, aki nyíltan dorgál. ¹¹ Az igaz ember szája az élet forrása, a gonoszok szája erőszak rejteke. ¹² Veszekedést kelt a gyűlölet, a szeretet fátyolt borít a hibákra. ¹³ Az okos ember ajkán bölcsesség van, de botot érdemel az ostoba háta. ¹⁴ A bölcsök csöndben meghúzódnak a tudásukkal, de a balga szája kész veszedelem. ¹⁵ A gazdagság erős vára a gazdagnak, a szegénynek romlása a szegénysége. ¹⁶ Az igaz keresménye az életet szolgálja, a gonosz szerzeménye a pusztulást. ¹⁷ Intő szóra hallgatni

életre vivő út, aki megveti az intést, az eltévelyedik. ¹⁸ A gyűlöletet rejtve tartja az igaz ajak, bolond, aki terjeszti a rágalmakat. ¹⁹ Ahol sok a beszéd, nem marad el a bűn, okosan teszi, aki féken tartja az ajkát. ²⁰ Tiszta ezüsből van az igaznak nyelve, milyen keveset ér a gonoszok szíve! ²¹ Az igaznak ajka sokakat vezérel, de az esztelenek nyomorban halnak meg. ²² Gazdaggá csak az Úr áldása tehet, ²³ a magunk fáradsága semmit sem tesz hozzá. A balgának az szerez örömet, amit szégyellni kell, az okos embernek az, amit bölcsen tesz. ²⁴ A gonoszt utoléri, amitől retteg, amit az igazak kívánnak, az osztályrészük lesz. ²⁵ Ha kitör a vihar, a gonosz nincs többé, de örökre biztos lábon áll az igaz. ²⁶ Mint az ecet a fognak, és a füst a szemnek, olyan a lusta azoknak, akik küldik. ²⁷ Az Úr félelme nyújtja az életet, a gonosz évei megrövidülnek. ²⁸ Az igaz reménye örömbé torkollik, amit a gonosz vár, az semmivé válik. ²⁹ Az Úr útja a tisztességnek oltalom, a gonosztevőknek meg pusztulás. ³⁰ Az igaz nem inog meg a lábán soha, a gonosznak nincs a földön maradása. ³¹ Az igaznak szája bölcsességet áraszt, a hamisságnak kitépik a nyelvét. ³² Az igazak ajka azt tudja, ami kedves, a gonoszoké meg csak a fonákságot. 11. fejezet (Péld11)

¹ Hamisított mérleg iszonyat az Úrnak, de a pontos súlyok megnyerik tetszését. ² Az elbizakodottságnak gyalázat a társa, a szerényeknél a bölcsesség lakik. ³ Az őszintét bizton vezeti tisztasága, a hűtlent a hamisság romlásba dönti. ⁴ A haragnak napján mit sem ér a gazdagság, de az igazságosság megment a haláltól. ⁵ A tiszta embernek igazságossága elsimítja útját, de a bűnös elbukik a bűne által. ⁶ Az igazat megmenti igazságossága, a hűtleneket megfogja a saját vágyuk. ⁷ A gonosznak minden reménye elszáll halálával, csalóka ábrándjai megghiúsulnak. ⁸ Az igaz kiszabadul a szorongatásból, s a gonosz kerül a helyére. ⁹ Szájjal rontaná meg embertársát az istentelen, de az igazat megmenti okossága. ¹⁰ Az igazak javán örül a város, és ujjonganak a gonoszok vesztén. ¹¹ Az igazak áldása emeli a várost, a gonoszok szája romlásba taszítja. ¹² Aki embertársát lenézi, az ostoba, az okos férfi nem szól semmit. ¹³ A rágalmazó mindent kibeszél, amerre csak jár, a megbízható ember megtartja, amit hallott. ¹⁴ Ha nincsen vezetője, szétesik a nép, a sok tanácsadó sikerre viszi ügyét. ¹⁵ Rosszul jár, aki másért kezességet vállal, az van biztonságban, aki megmenekül tőle. ¹⁶ A csinos asszony becsületére van férjének, de aki nem jóra való, az gyalázat trónja. Azok, akik lusták, szegények maradnak, a szorgalmasok gazdagságra jutnak. ¹⁷ Aki megkönyörül másón, az magával tesz jót, a saját húsába vág, aki irgalmatlan. ¹⁸ Csalóka nyereségre tesz szert a gonosz, aki igazságosságot vet, igaz bért szerez. ¹⁹ Az igazságos ember eljut az életre, a gonosz követése a halálba vezet. ²⁰ Az álnok szívüektől iszonyodik az Úr, akik tisztességesek, elnyerik tetszését. ²¹ Kezet rá: a gonosz nem marad büntetlen, de az igaz ivadéka megmenekül! ²² Mint aranykarika a

disznó orrában, olyan a csinos, de szemérmetlen asszony. ²³ Az igazak vágyának boldogság a vége, semmivé válik a gonoszok reménye. ²⁴ Van, aki bőven ad, mégis gazdagabb lesz, a másik meg kapzsi, mégis szegényedik. ²⁵ Aki máson segít, maga is meghízik, maga is jóllakik, aki mást jól tart. ²⁶ Aki tartogatja gabonáját, azt átkozza a nép, ha áruba bocsátja, áldás száll fejére. ²⁷ Aki jóra törekszik, az rokonszenvet arat, de ha rosszra tör valaki, visszaszáll rá. ²⁸ Aki vagyonában bízik, az elbukik, az igaz kihajt, mint a zöld falevél. ²⁹ Szelet arat, aki házát nem gondoza, s a balga szolgája ahhoz (megy), aki bölcs. ³⁰ Az igazságosság gyümölcse: életfa, időnap előtt elvesznek a rosszak. ³¹ Biztos megfizetnek az igaznak a földön, a gonosznak és a bűnösnek éppen úgy.

12. fejezet (Péld12)

¹ Aki szívesen veszi az intelmet, az szeret tanulni; aki haragszik, hogyha dorgálják, az buta. ² A jó ember elnyeri az Úr kegyelmét, hanem az alattomost, azt elítéli (az Úr). ³ Aki nem igaz, annak nincsen maradása, az igazak gyökere nem lazul meg soha. ⁴ A derék feleség koronája a férjének, a gyalázatos olyan, mint szű a csontjában. ⁵ Az igaznak esze azon jár, ami helyes, a gonoszok terve csalásra irányul. ⁶ A gonoszok szavai vérre lesnek, de megmenti őket az igazak szája. ⁷ Elbuknak a rosszak és nincsenek többé, az igazaknak megmarad a házuk. ⁸ Okossága szerint dicsérik a férfit, megvetés tárgya lesz az, aki esztelen. ⁹ Jobb, aki észrevétlen magát szolgálja ki, mint aki nagyra van, de még kenyere sincs. ¹⁰ Gondját viseli az igaz a jószágnak, a gonosznak kegyetlen a szíve. ¹¹ Dúskál a kenyérben, aki megműveli a földjét, aki üres dolgok után futkos, az esztelen. ¹² Rossz a kívánsága annak, aki gonosz, de a jámborok gyökere szilárdan áll. ¹³ Az ajkak hibáiba bonyolódik a rossz, az igaz megmenekül a szorongatástól. ¹⁴ Szája gyümölcséből jóllakik jóval az ember, mindenki élvezi tettének jutalmát. ¹⁵ A bolond egyenesnek véli útját, az okos ember hallgat a tanácsra. ¹⁶ A balgán rossz kedve mindjárt meglátszik, az okos elrejtí kudarát. ¹⁷ Az igazat adja tovább, aki megmondja, mi hogy volt, a hamis tanú meg csak a hamisságot. ¹⁸ Egynémely fecsegő úgy hat, mint a kardszúrás, de a bölcsnek nyelve gyógyulást hoz. ¹⁹ Az igazmondó ajak mindig megmarad, de a hazugság nyelve csak egy pillanatig. ²⁰ A gonoszságot forralóknak keserűség a szívük, azoké, akik jótanácsot adnak, csupa öröm. ²¹ Az igazat nem éri soha veszedelem, hanem a rosszak tele vannak bajjal. ²² Iszonyat az Úrnak a hazug ajak, akik a jót teszik, elnyerik tetszését. ²³ Az okos ember visszatartja ítéletét, a dőrök szíve kikürtöli bolondságát. ²⁴ A szorgalmasok keze uralomra jut, a lusta kéz meg kényszermunkát végez. ²⁵ A szívbeli bánat lesújtja az embert, de egy jóságos szó újra felvidíti. ²⁶ Aki jóbarátunk, az pártatlan bíránk, a gonoszokat útjuk tévedésbe viszi. ²⁷ Sohasem süt vadat magának a lusta, a serénység nagy kincs

az embernek. ²⁸ Az igazságosság útja az életre visz, a rosszindulatúak útja a halálba. 13. fejezet (Péld13)

¹ A bölcs fiú örül, ha megintik, az elbizakodott meg sem hallgatja a feddést. ² Szája gyümölcséből jót eszik az ember, a hűtlenek terve erőszakoskodás. ³ Megőrzi életét, aki vigyáz a szájára, aki száját kitátja, arra pusztulás vár. ⁴ Vágyik a lustának a lelke, de hiába, a szorgalmasnak beteljesül a vágya. ⁵ Az igaz gyűlöli a hazug beszédet, a gonosz vizsályt és gyalázatot terjeszt. ⁶ Az igazság megőrzi az úton a tisztességet, de a bűn a bűnös bukását okozza. ⁷ Van, aki játssza a nagyot, noha semmije sincs, más a szegényt adja, bár nagy a vagyona. ⁸ Az ember életéért váltságdíj a vagyon, ám a szegény nem hall fenyegetést. ⁹ Az igazak fénye lobogva világít, a gonoszok lámpása meg kialszik. ¹⁰ Ahol a kevélység tanyáz, ott csak veszekedés van, az alázatosaknál bölcsesség lakik. ¹¹ A hirtelen harácsolt vagyon semmivé lesz, aki szép lassan gyűjtöget, az gazdag lesz. ¹² A megcsalt reménységtől beteg lesz a szív, a beteljesülő vágy az élet fája. ¹³ Aki megveti a tanítást, az elpusztul, a parancs tisztelője sértetlen marad. ¹⁴ A bölcs tanítása az élet forrása a halál hálójának elkerülésére. ¹⁵ A jónak belátása kegyelmet szerez, a gonoszok útja hajlíthatatlan. ¹⁶ Az okos megfontolt szándékkal cselekszik, bolondságot kotor elő a balgató. ¹⁷ A rossz követ szerencsétlenségbe taszít, a hűséges küldött boldogulást hoz. ¹⁸ Aki megveti az intést, annak szegénység és szégyen jut, aki meghallgatja a feddést, annak tisztességben lesz része. ¹⁹ A teljesült kívánság jólesik a szívnek, a balgának borzalom a rossznak kerülése. ²⁰ Tarts a bölcssekkel és magad is bölcs leszel, aki bolondokkal tárgyal, az rosszul jár. ²¹ A bűnöst üldözi a szerencsétlenség, az igazakat jóval jutalmazza. ²² A jónak öröksége unokáira száll, a bűnös vagyona az igaz része lesz. ²³ A szegény új szántása bő kenyeret terem, van, aki tönkremegy, mert igazságtalan. ²⁴ Aki nem használ pálcát, gyűlöli a fiát, aki meg szereti, az megfenyíti. ²⁵ Az igaz addig eszik, amíg jól nem lakik, a gonoszoknak üres marad a gyomruk. 14. fejezet (Péld14)

¹ A bölcsesség fölépíti magának a házát, a balgaság meg lerontja a saját kezével. ² Aki egyenesen jár az útján, az féli az Urat, de aki görbe utakon jár, az megveti. ³ A balgák szájából kevélység sarjadzik, hanem a bölcslet megőrzi az ajka. ⁴ Akinek nincsen ökre, annak tiszta a jászola, de nagy jövedelmet csak erős ökör hoz. ⁵ A becsületes tanú nem vall hamisságot, a hamis tanú csupa hazugságot lehel. ⁶ Az arcátlan hiába keres, nem lel bölcsességet, az okosnak könnyű a belátás. ⁷ Hagyd ott a balga embert, nála nem találsz értelmes ajakra. ⁸ Megfontolni útját az okos bölcsessége, a bolondnak csalás a balgasága. ⁹ A bolondokat kigúnyolja az Isten, de az igazakban kedvét találja.

¹⁰ Belső bánatunkat csak a magunk szíve érti, belső örömünkbe nem szólhat idegen. ¹¹ A gonoszok házáat kiirtják, de az igazak sátra fennmarad. ¹² Néha helyesnek lát az ember egy utat, de végül mégis a halálba visz. ¹³ Akkor is fájhat a szív, amikor nevetünk, és az örömnél is lehet szomorúság a vége. ¹⁴ A háborodott szívűt kielégíti útja is, de a jó embert csak az, amit tesz. ¹⁵ Az együgyű minden beszédnek hitelt ad, az okos azonban vigyáz lépésére. ¹⁶ A bölcs ember fél és kerüli a rosszat, a balgának nincsenek gátlásai és gőgös. ¹⁷ Aki hirtelen haragra gerjed, bolondságot csinál, a meggondolt ember sok mindent elvisel. ¹⁸ Az együgyűnek balgaság a szerzett vagyona, az okosak fejét tudás koronázza. ¹⁹ A jók előtt meghajolnak a rosszak, az igazak kapuja előtt a gonoszok. ²⁰ A szegényt gyűlöli még a barátja is, a gazdagnak sok a jóbarátja. ²¹ Aki embertársát megveti, vétkezik, de jól jár, aki könyörül a szegényen. ²² Nem tévednek el, akik gonoszsgot forralnak? A szeretet és a hűség a jóra törekvők! ²³ Minden fáradságnak nyereség a vége, az üres fecsegés szűkölködést von maga után. ²⁴ A bölcsnek az okosság a koronájuk, a bolondság a balgák koszorúja. ²⁵ Megbízható tanú életet ment, aki hazugságot kohol, az csaló. ²⁶ Nagy bizalom van az Úr félelmében, a gyermekeinek is menedékkül szolgál. ²⁷ Az Úr félelme az élet forrása, a halál hálójának elkerülésére. ²⁸ A király dicsősége a nép sokasága, megbukik a király, ha nincsen népe. ²⁹ Annak, aki türelmes, nagy az okossága, balgasággal van tele, aki türelmetlen. ³⁰ A nyugodt kedély elteti a testet, a szenvedély olyan, mint a csontszú. ³¹ Aki elnyomja a szegényt, Teremtőjét bántja, de aki megkönyörül a szegényen, az tiszteli. ³² A gonosz belebukik saját gonoszsgába, az igaznak menedéke az ártatlansága. ³³ Az okos ember szívében bölcsesség lakik, a balgák bensejében azt nem is ismerik. ³⁴ A népet emeli az igazságosság, hanem a bűn a népek gyalázata. ³⁵ Az okos szolga kedves a királynak, ügyessége folytán nem éri megvetés. 15. fejezet (Péld15)

¹ A szelíd felelet csillapítja a haragot, a sértő szó felkorbácsolja az indulatot. ² Tudomány csepeg a bölcsnek nyelvéről, a balga szájából bolondság csordul ki. ³ Az Úrnak mindenütt ott van a szeme, a rosszak és jók fölött egyaránt őrökdi. ⁴ A nyelvnek higgadtsága az életnek fája, zabolátlansága megöli a lelket. ⁵ A bolond megveti apjának intését, de okos lesz, aki figyel a feddésre. ⁶ Az igaz házában gyarapszik a készlet, a gonosz jövedelme egyre csökken. ⁷ A bölcsnek ajkai őrzik a tudományt, a balgák szívében nincsen állandóság. ⁸ A gonosz áldozata iszonyat az Úrnak, de az igazak imája tetszik neki. ⁹ Utálja az Úr a gonosz életét, de aki az igazság útján jár, azt kedveli. ¹⁰ Alaposan meglakol, aki letér az ösvényről, aki gyűlöli a dorgálást, az meghal. ¹¹ Az alvilág s a temető nyitva az Úr előtt, de mennyivel inkább az emberek szíve! ¹² A gúnyolódó nem szereti, ha feddik, ezért nem is szeret a bölcsökhöz járni. ¹³ A vidám szív

derüssé teszi az arcot is, a szív bánata megöl minden életkedvet. ¹⁴ Az okosnak szíve tudás után kutat, a balgák szája bolondságot áhít. ¹⁵ A szűkölködőnek minden napja rossz, a vidám kedélyű mindig ünnepet ül. ¹⁶ Többet ér a kevés az Úr félelmében, mint ha nyugtalansággal párosul a tömérdek kincs. ¹⁷ Jobb egy tál főzelék és szeretet hozzá, mint egy kövér ökör gyűlölettel. ¹⁸ Az indulatos ember veszekedést okoz, a türelmes elcsitítja a viszályt. ¹⁹ A lustának útját tövisek zárják el, a szorgalmasok útja el van egyengetve. ²⁰ A bölcs fiú örömet szerez az apjának, az ostoba ember megveti az anyját. ²¹ Akinek nincsen esze, az a balgaságnak örül, az okos ember egyenes úton jár. ²² Megbuknak a tervek, ha nem vitatják meg őket, sok tanácsadóval létrejön a dolog. ²³ Öröm az embernek, ha meg tud felelni, az idejében kiejtett szó milyen sokat érhet! ²⁴ Az értelmes ember útja fölfelé visz, hogy az alvilágot ott lent elkerülje. ²⁵ A kevélyek házáat lerombolja az Úr, az özvegy mezsgyéjét meg helyre állítja. ²⁶ A gonosz terve iszonyat az Úrnak, de a barátságos szavak tiszták (előtte). ²⁷ Aki gazdagságra tör, lerombolja házáat, aki megveti az ajándékot, az élni fog. ²⁸ Az igaz elméje tisztos dolgokon jár, a gonosz szája hitványságot buzog. ²⁹ A gonoszoktól távol marad az Úr, de az igazak imáját meghallgatja. ³⁰ A ragyogó szem öröm a szívnek, a jó hír felüdíti a testet. ³¹ Az életre intő szóra figyelő fül éjnek idején is a bölcsök körében van. ³² Eldobja életét, aki szélnek ereszti az intést, aki hallgat a feddésre, okosságra tesz szert. ³³ Az Úr félelme a bölcsesség iskolája, az alázatosság megelőzi a dicsőséget. 16. fejezet (Péld16)

¹ A szívben meghányyni-vetni - ez az emberek dolga, de a felelet az Úrtól jön a nyelvre. ² A férfi útja tiszta a maga szemében, ám a lelket az Úr veti latra. ³ Bízd az Úrra, ami tennivalód akad, akkor a terveid valósággá válnak. ⁴ Az Úr mindent a maga céljára teremtet, magát a gonoszt is, a balsors napjára. ⁵ Utálat az Úrnak minden gőgös ember, kezemet adom rá: nem marad büntetlen! ⁶ Szeretet és hűség jóváteszi a bűnt, s az Úr félelme távol tart a rossztól. ⁷ Ha egy férfi útja kedves az Úr előtt, ellenségeit is kibékíti vele. ⁸ Jobb az igazságos úton szerzett kevés, mint a nagy haszon bectelenség árán. ⁹ A szív megtervezi az embernek az útját, de a lépéseit az Úr irányítja. ¹⁰ Ami a király ajkát elhagyja, az az Isten szava, amikor igazságot szolgáltat, nem téved. ¹¹ A mérleg és serpenyője az Úrra tartozik, a tarsolyban minden súly az ő műve. ¹² Utálat a királyok előtt az igaztalan cselekedet, mert az igazságosság a trónja szilárdsága. ¹³ Az igazságos ajak tetszik a királynak, azt szereti, aki egyenesen beszél. ¹⁴ A király haragja a halál hírnöke, de a bölcs férfiú lecsillapítja. ¹⁵ Ha a királynak ragyog az arca, életet jelent, a kegye olyan, mint a tavaszi esőfelhő. ¹⁶ Bölcsességet szerezni jobb, mint aranyat, okosságra szert tenni többet ér az ezüstnél. ¹⁷ A rossznak kerülése az igazak útja, aki vigyáz az

útjára, az megtartja életét. ¹⁸ Összeomlás előtt kevélység a hírnök, felfuvalkodottság jár a bukás előtt. ¹⁹ Jobb a szerényekkel alázatban élni, mint a gőgösökkel zsákmányon osztozni. ²⁰ Jól megy a sora annak, aki hallgat az intő szóra, jó sora van annak, aki az Úrban bíz! ²¹ Aki szívében bölcs, azt okosnak hívják, a kellemes beszéd megtoldja a tudást. ²² A tudás élet forrása birtokosának, a balgák büntetése meg balgaság. ²³ A bölcsnek okosságot ad szájába a szíve, az ajkán meg a tudást gyarapítja. ²⁴ A barátságos beszéd méznek folyása, édes a léleknek, üdülés a testnek. ²⁵ Némely utat az ember egyenesnek nézne, a vége mégis a halálba visz. ²⁶ A munkásnak javára szolgál az éhsége, mert munkára ösztönzi a szája. ²⁷ Az elvetemült ember vészt ás ki, ajkai perzselnek, mint a tűz, ²⁸ Veszekedést szít a ravaszkodó ember, a barátok közé is éket ver a pletykás. ²⁹ Az erőszakos ember elcsábítja társát, és a balszerencse útjára vezeti. ³⁰ Aki hunyorít szemével, fondorlaton töpreng, s aki összenyomja ajkát, kész a gonoszsággal. ³¹ Ékes koszorú a fehér hajkorona, az igazságosság útján található. ³² Jobb a béketűrő, mint a harcias hős, a magán uralkodó, mint aki elfoglal egy várost. ³³ A sorsot ölbe vetik, de minden döntés az Úrtól származik. 17. fejezet (Péld17)

¹ Többet ér egy száraz falat békességben, mint egy hússal telt ház, ahol perpatvar dúl. ² Az okos szolga fölébe kerül a hitvány fiúnak, és a testvérek közt ő is örökrészt kap. ³ Olvasztótégelyben olvasztják az ezüstöt, arany olvasztására a kemence szolgál, de a szíveket az Úr vizsgálja. ⁴ A gonosz ajkára a gonosztevő hallgat, a hazug ember figyel a csalárd nyelvére. ⁵ Aki szegényt gúnyol, az Teremtőjét bántja, aki örül a bajának, nem marad büntetlen. ⁶ Gyermekének gyermeke az öreg koronája, a gyerekek díszei meg az ősök. ⁷ Balgához nem illik ékesszóló beszéd, még kevésbé nemes szájába hazugság. ⁸ A megvesztegetés csábító ékszer, akárkihez fordul, megértésre talál. ⁹ Szeretetet keres, aki elássa a vétket, aki meg fölkeveri, elveszti barátját. ¹⁰ Az okosnak többet használ egyetlen intő szó, mint akár száz ütés a balgára mérve. ¹¹ A gonosznak egyetlen vágya viszálykodni, de kegyetlen hírvivőt küldenek hozzá. ¹² Inkább kölykétől megfosztott medvével találkozz, mint bolonddal, amikor rajta a roham. ¹³ Aki rosszal fizet jóért, annak a házából nem megy ki a gonosz. ¹⁴ A perpatvar kezdete olyan, mint amikor kicsap a víz, vess hát neki gátat, még mielőtt kitör. ¹⁵ Aki fölmenti a bűnöst, vagy elítéli az ártatlant, azt egyaránt utálja az Isten. ¹⁶ Vételár mire jó a balga kezében? Bölcsességet vesz tán? Hisz nincs esze hozzá! ¹⁷ A barát mindig szeretetről tesz tanúságot, de szorult helyzetben testvérnek bizonyul. ¹⁸ Csak az oktalan ember adja kezét, csak az ilyen vállal másért kezességet. ¹⁹ Aki szeret civódni, a verést kedveli, romlást keres, aki kapuját emeli. ²⁰ Akinek hamis a szíve, az nem boldogul, bajba kerül, akinek nem őszinte a nyelve. ²¹ Aki bolondot szül,

bánatára szolgál, és az ostobának sose örül az apja. ²² A vidám szív jót tesz az egészségnek, a nyomott kedély emésztí a testet. ²³ A gonosz elfogadja a megvesztegetést a ruha ráncából, hogy kicsavarja a törvényt. ²⁴ Az eszes szeme előtt a bölcsesség lebeg, a balga szeme (elkalandozik) a föld határáig. ²⁵ Az esztelen fiú bosszúság apjának és keserűség a szülőanyjának. ²⁶ Az ártatlant bírsággal sújtani gonoszság, (de még inkább) a nemest jogtalanul verni. ²⁷ Aki kiméri szavát, az értelmes ember, okos férfi, aki megőrzi hidegvérét. ²⁸ Hogyha hallgat, bölcsnek látszik a bolond is; ha száját befogja, okosnak ítélik. 18. fejezet (Péld18)

¹ Vágya után fut a különcködő, rohan minden után, ami sikert ígér. ² A bolond nem leli kedvét a megértésben, csak azt mutogatja, ami tetszik neki. ³ Hogyha jön a gonosz, lenézés jön vele, aki mást kicsinyell, azzal gyalázás jár együtt. ⁴ A férfiszájából olyanok a szavak, mint a mély víz, mint a bővizű patak, az élet forrása. ⁵ Rossz dolog kedvezni annak, aki bűnös, akinek igaza van, azt meg elítélni. ⁶ A balgáknak ajka veszekedést szít, a szája meg ütésekért kiált. ⁷ A balgának a vesztére szolgál a szája, az ajka kelepce az életének. ⁸ A rágalmazó szava mohón lenyelt étel, amelyik behatol a test belsejébe. ⁹ Aki lomhán végzi a munkáját, a pusztulás szerzőjével van atyafiságban. ¹⁰ Az Úr neve olyan, mint az erős torony, hozzá fut az igaz, és biztonságban van. ¹¹ A gazdag vagyona olyan, mint az erős város, vagy mint a magas fal - ahogy elképzei! ¹² Nagyra van az ember elméje a csőd előtt, a dicsőséget alázat előzi meg. ¹³ Aki előbb felel, semmint hogy mást meghallgat, elárulja, hogy botor és szidásra érdemes. ¹⁴ A férfi lelke el tudja túrni a betegséget, de a nyomott kedélyt ki tudja eltúrni? ¹⁵ Az okos ember szívét megnyeri a tudás, a bölcsnek a füle is ismeretet keres. ¹⁶ Az ajándék tágasságot teremt az embernek, hozzásegíti, hogy a nagyok elé jusson. ¹⁷ Annak adnak igazat, aki először szól, de jön ellenfele és megcáfolja. ¹⁸ A sorsvetés eldönti a vitás kérdéseket, és bíraskodik a hatalmasok között. ¹⁹ Erős vár a testvér, aki segít testvérén, a barátok meg olyanok, mint a vár rethesze. ²⁰ A száj gyümölcséből megtelik a gyomor, jóllakik azzal, ami az ajkon terem. ²¹ A nyelvnek hatalmában van az élet és halál, amint használja, úgy eszi gyümölcsét. ²² Aki feleséget lel, boldogságot talál, részesült az Úr kegyében. ²³ Esdeklő szavakkal könyörög a szegény, ám a gazdag keményen válaszol neki. ²⁴ Van barát, aki pusztulásba vezet, de van olyan is, aki hűségesebb, mint a testvér. 19. fejezet (Péld19)

¹ Jobb a szegénynek, ha tisztességben él, mint a hamisnak, mert hiszen az bolond. ² Az esztelen vágy már egymagában is rossz, de aki lábával siet, az félrelép. ³ Az embernek balgasága rontja el az útját, a szíve mégis az Urat hibáztatja. ⁴ A gazdagság egyre több barátot szerez, a szegényt meg elhagyja

barátja. ⁵ A hamis tanú nem marad büntetlen, a hazugságot valló nem menekszik épen. ⁶ A nemes kegyéért sokan törik magukat, a bőkezű embernek mindenki barátja. ⁷ Minden atyjafia gyűlöli a szegényt, s a barátai még inkább kerülnek. A szavakat kergeti, de még ezt is hiába. ⁸ Aki szert tesz okosságra, szereti életét, aki hű marad a tudáshoz, az jól jár. ⁹ A hamis tanú nem marad büntetlen, aki hazugságot vall, az meghal. ¹⁰ A balgának nem való a kényelmes élet, a szolgának még kevésbé a fejedelmek fölött uralkodni. ¹¹ A férfit türelmessé teszi okossága, de a legszebb benne, ha elnézi a hibákat. ¹² A király rosszkedve oroszlán morgása, a jókedve meg harmat a növényen. ¹³ A balga fiú örök bosszúság apjának, a civódó asszony meg, mint a lyukas tető, elúzi hazulról. ¹⁴ A ház és a vagyon az ősök hagyatéka, az okos feleség az Úr ajándéka. ¹⁵ A lustaság bódult álomba andalít, a henye lélek sorsa a koplalás. ¹⁶ Aki megtartja a törvényt, megőrzi életét, aki nem ad az (isteni) szóra, annak meg kell halni. ¹⁷ Aki megszanja a szegényt, az Úrnak ad kölcsön, és ő megfizeti a jótéteményét. ¹⁸ Büntesd meg a fiad, mert még van reménység, de hogy meghaljon, azt ne kívánd neki. ¹⁹ Az erőszak embere megbűnhődik, s ha megkímélik, gyarapítja baját. ²⁰ Hallgass a jó tanácsra és fogadd el az intést, hogy a végén mégis bölcs lehessél! ²¹ Mennyi terv van az embernek szívében! De (csak) az maradandó, amit az Úr határoz. ²² Az embert a jósága teszi kedvessé, jobban szeretik a szegényt, mint a hazugot. ²³ Az Úrnak félelme életben tart, van mit ennie az embernek, s nem kell rettegnie bajtól. ²⁴ A lusta a kezét bemártja a tálba, de a szájához már nem viszi vissza. ²⁵ Ha verik a gúnyolódót, a balga is okul, az okost csak intik, máris okosabb lesz. ²⁶ Szégyen és gyalázat, ha a fiú veri az apját és elkergeti az anyját. ²⁷ Elég legyen már, fiam, hogy hallgatod az intést, és eltévelyedsz a bölcsesség szavától! ²⁸ A semmirekellő tanú gúnyolja a törvényt, és a gonosz szája a gabszágot falja. ²⁹ Készenlétben a bot a gúnyolódóknak, és az esztelenek hátára a verés. 20. fejezet (Péld20)

¹ A bor gúnyolódik, ami részegít, az lármáz, senki nem lesz bölcs, aki tántorog tőle. ² A király haragja oroszlán morgása, aki fölingerli, eljártssza életét. ³ A viszályt elkerülni becsületére van az embernek, ahány bolond van, az mind perlekedik. ⁴ Ha a tél beköszönt, a tohonya nem szánt, aratáskor keres, de nem talál semmit. ⁵ A férfi szívében mélységek vize a döntés, de az okos ember a felszínre hozza. ⁶ Szájával sok ember készen áll a segítségre, de hol van az a férfi, akire hagyatkozhat? ⁷ Tisztességben éli életét az igaz, boldogok utána a gyermekei! ⁸ Amikor a király bírói székén ül, szemével minden gonoszt különválaszt. ⁹ Ki mondhatja: "Tisztán tartottam szívemet, s ment vagyok a büntől"? ¹⁰ A kétféle súly és a kétféle mérték, egyaránt utálat tárgya az Úr színe előtt. ¹¹ Ahogy a gyerek játszik, abból látni lehet, tiszták és

igazak lesznek-e a tettei. ¹² A fület hallásra, a szemet látásra, mindkettőt az Úr teremttette! ¹³ Ne szeresd az alvást, nehogy elszegényedj, nyisd ki a szemed és bőven lesz kenyered! ¹⁴ "Milyen rossz! Milyen rossz!" - mondja a vevő, aztán útjára megy és nagyra van vele. ¹⁵ Hogyha van is arany és rengeteg korall, a tudós ajak azért becses drágaság. ¹⁶ Vedd el a ruháját! Másért kezeskedett, idegenért - végy tőle zálogot! ¹⁷ A hazugság kenyere ízlik az embernek, de utána kövekkel telik meg a szája. ¹⁸ Tanácsot kérve vesd latra terveidet, okos vezetéssel viselj háborút! ¹⁹ A pletykás kiadja a rábízott titkot, ne komázz azzal, aki nem fogja be a száját. ²⁰ Annak, aki elátkozza az apját és az anyját, alkonyatkor kialszik lámpása. ²¹ Ha kezdetben hajsztolad a vagyont, a végén majd nem lesz rajta áldás. ²² Ne mondd: "Csak a rosszat fizetem vissza!" Hagyatkozz az Úrra, ő majd kártalanít. ²³ A kétféle súlymérték iszonyat az Úrnak, elvetésre méltó a hamis mérleg. ²⁴ A férfi lépteit az Úr irányítja - ember hogyan érthetné az útját? ²⁵ Csapda könnyelműen kimondani, hogy megfogadom, s csak a fogadalom után gondolkodni. ²⁶ A bölcs király kiszórja a bajkeverőket, s hagyja, hogy gazzottuk visszahulljon rájuk. ²⁷ Az embernek a lelke az Úr szövéténeke, behatol a testnek minden zugába. ²⁸ A jóság és a hűség oltalmazza a királyt, jóságával szilárdná teszi a trónját. ²⁹ Az ifjúnak az erő a kitüntetése, az öregeknek meg az ősz haj a díszük. ³⁰ Véraláfutások tisztítják a gonoszt, testének kamráit meg a verések. 21. fejezet (Péld21)

¹ A király szíve vízfolyás az Úr kezében, ahová akarja, oda irányítja. ² A maga útját minden ember jónak látja, de az Úr a szívek vizsgálója. ³ Azt tenni, ami jó és igazságos, sokkal kedvesebb az Úrnak, mint az áldozat. ⁴ A szemek kevélysége, a szív pökhendisége, a gonosz lámpása: bizony csupa bűn. ⁵ A szorgalmas tervei biztos nyereséget szereznek, de a mohónak minden vágya csődbe vezet. ⁶ Kincsnek halmozása hazudozó nyelvvel a halált hajsztolóknak szétfosló kacatja. ⁷ A rosszakat lerántja erőszakos tettük, mert hisz nem hajlandók a helyeset tenni. ⁸ A bűnbe esett ember útja tekervényes, de a tisztának egyenes a tette. ⁹ Jobb a tető szegletében lakni, mint közös házban egy házsártos asszonnyal. ¹⁰ Gonoszságot áhít a gonosznak lelke, más ember nem talál szemében irgalmat. ¹¹ Bűnhódnie kell a gonosznak, hogy bölcs legyen a balga, de a bölcs okul, ha felvilágosítják. ¹² Az igaz a gonosznak házát kioktatja, amikor a gonoszokat gáncsolja a rosszban. ¹³ Aki bedugja fülét, amikor kér a szegény, maga is kér majd, de nem hallgatják meg. ¹⁴ A titkos adomány csillapítja a haragot, és a ruhába rejtett ajándék a dühöt. ¹⁵ Igazságot tenni öröm az igaznak, de nagy ijedelem a gonosztevőknek. ¹⁶ A belátás útjáról letérő ember a holt lelkek közt fog megpihenni. ¹⁷ A szórakozni vágyó ember sükséget szenved, nem gazzagszik meg, aki a bort szereti meg az olajat. ¹⁸ Az igazért a gonosz a váltságdíj, a becsületes helyett az áruló. ¹⁹ Jobb

a sivatagban lakni, mint olyan asszonnyal, aki csak veszekszik és csak zsörtölődik. ²⁰ A bölcs lakásában van tartalék és olaj, de a bolond ember ezt is, azt is csak lenyeli. ²¹ Aki komolyan törekszik az igazságra és jóságra, életet szerez és dicsőséget. ²² A bölcs behatol az ellenség városába, s ledönti az erődöt, amiben az bizakodott. ²³ Aki vigyáz a szájára meg a nyelvére, megmenti életét a szorongatásoktól. ²⁴ A gőgös arcátlanak "gúnyolódó" a neve, felfuvalkodottság a tettei rugója. ²⁵ A lustát megöli, amihez kedve van, keze ugyanis megtagadja a munkát. ²⁶ A gonosz egyre csak áhítozik, az igaz fukarság nélkül adakozik. ²⁷ Utálatot kelt a gonosz áldozatja, főképp hogyha aljas szándékkal hozza. ²⁸ Elpusztul a tanú, ha hazugságot vall, de amit a fültanú mond, az maradandó. ²⁹ A gonosz férfi mogorva arcot vág, az igaz egyenes irányt szab útjának. ³⁰ Nincs olyan bölcsesség, nincs olyan tudomány, s nincs olyan tanács, amely megáll az Úr színe előtt. ³¹ A csata napjára paripát nyergelnek, ám a győzelmet az Úr adja. 22. fejezet (Péld22)

¹ A jó név többet ér a nagy gazdagságnál, aranynál, ezüsthöz jobb a közszeretet. ² Egymásra talál a szegény és a gazdag, hiszen mind a kettőt az Úr teremtette. ³ Amikor az okost baj éri, elrejtőzik, a balgák továbbmennek, aztán kárát vallják. ⁴ Az alázatnak az Úr félelme a gyümölcse, a gazdagság, a dicsőség és az élet. ⁵ A hamisság útján horgok és hurkok vannak, távol marad tőlük, aki félti az életét. ⁶ Mutasd meg a fiúnak, melyik úton járjon, s akkor sem hagyja el, amikor idősebb lesz. ⁷ A gazdag uralkodik a szegények fölött, a kölcsönzőnek szolgája lesz a kölcsönkérő. ⁸ Aki gátságot vet, az nyomort arat, és őt magát veri haragjának botja. ⁹ Áldásban részesül a jószágos tekintetű, mert a kenyérből juttat a szegényeknek. ¹⁰ Űzd el a gúnyolódót és elmegy vele a pör is, vége lesz a vitának és a gyalázkodásnak. ¹¹ Az Úr a tiszta szívűeket szereti, akinek sima a nyelve, annak a király a barátja. ¹² Az Úr szeme örökös a tudás fölött, amit az álnok hirdet, azt megghiúsítja. ¹³ A lusta azt mondja: "Oroszlán van odakint, meg talál ölni az utca közepén!" ¹⁴ Az idegen asszonynak mély verem a szája, beleesik, akit elátkozott az Úr. ¹⁵ Ha dőreség tapad a fiú szívéhez, a fenyítő pálca leszedi róla. ¹⁶ Aki elnyomja a szegényt, csak gyarapítja, és aki a gazdagnak ad, a vesztére teszi. ¹⁷ A bölcs szavai: Nyisd ki a füledet és halld meg szavaimat, igyekezz szíveddel megérteni őket, ¹⁸ mert szép volna, ha bensődben megőriznéd, és ha az ajkadon mindig készen állanának. ¹⁹ Hogy mindig az Úrba vedd a bizalmadat, ma megtanítalak utadra. ²⁰ Nemde, harminc mondást írtam fel számodra, (tele) jótanáccsal és tudománnyal; ²¹ hogy az igazságot taníthasd, és megbízható feleletet adj, ha kérdeznek? ²² Ne foszd ki a szegényt, azért mert szegény, s azt, akit elnyomnak, ne bánts a kapunál! ²³ Mert az Úr intézi ügyüket, és elveszi azok életét, akik kifosztották őket. ²⁴ Mérgező emberekkel ne tarts barátságot, és aki

forrófejű, azzal ne érintkezz. ²⁵ Hátha eltanulod különben útjait, és kelepécét állítasz a saját életednek. ²⁶ Ne tarts azokkal, akik kezüket adják, akik adósságért jóállást vállalnak. ²⁷ Hogyha semmid sem lesz, amiből fizetnél, még az ágyadat is elviszik alólad. ²⁸ Ne told odébb az ősrégi mezsgyét, amelyet atyáid vontak meg. ²⁹ Ha olyan férfit látsz, aki fürgén intézi a dolgát, az a királyoknak lesz majd a szolgálatára, nem a kicsiket fogja szolgálni. 23. fejezet (Péld23)

¹ Amikor leülsz enni a parancsolóddal, arra legyen gondod, ami előtted van. ² És inkább tedd a kést a torkodra, semmint túl mohó legyél. ³ Ne igen áhítozz a csemegéire, mert (csalfa) étel az, hazugság van benne. ⁴ Ne törd össze magad, hogy meggazdagodjál, a becsstelen haszonról mondj le! ⁵ Szemet vetsz rá? Már el is tűnt előled! Mert olyan szárnyai vannak, mint a sasnak, és fölrepül a levegőégbe. ⁶ Ne egyél az irigy ember ételéből, s ne áhítozz a csemegéire! ⁷ Olyan volna ez, mint vihar a torkának! Bár azt mondja: "Csak egyél és igyál", de azért a szíve nem érez együtt veled. ⁸ Kiadod a falatot, amit megettél, csak tékozoltad barátságos szódat. ⁹ A balgatag fülébe ne beszélj, mert lebecsmérli okos szavaidat. ¹⁰ Ne mozdítsd el helyükről az ősi mezsgyéket, ne told be őket az árvák földjére! ¹¹ Mert hatalmas a szószólójuk, ügyükben ő harcol ellened. ¹² A szíved legyen nyitva az intelemnek, az okos beszédnek meg a füled. ¹³ A fiúgyermektől ne sajnáld a feddést, nem hal bele, hogyha bottal vered! ¹⁴ Megvered ugyan, méghozzá bottal, de az alvilágtól megmented életét. ¹⁵ Fiam, ha bölcs a szíved, akkor szívemből örülök, ¹⁶ és ujjong a bensőm, ha azt mondja az ajkad, ami helyes. ¹⁷ Ne a bűnösök miatt gerjedjen föl szíved, inkább minden nap az Úr félelmében! ¹⁸ Akkor sokkal biztosabb a jövőd, nem szakad vége a reményednek. ¹⁹ Figyelj, fiam, és légy bölcs, a szívedet vezesd egyenes úton. ²⁰ Ne légy azok között, akik a bort isszák, sem azok között, akik tobzódnak a húsban. ²¹ Mert az iszákos és tobzódó szegény lesz, és az aluszékony rongyokba öltözik. ²² Hallgass az apádra, aki nemzett téged, és ne vesd meg anyádat azért, mert öreg lett. ²³ Igazságot vegyél, de el ne adj soha, bölcsességet, törvényt és okosságot! ²⁴ Az igaznak apja hangosan ujjong majd, a bölcsnek örül a nemzője. ²⁵ Legyen az apádnak öröme benned, és ujjongjon, aki a világra szült! ²⁶ Fiam, add nekem a szívedet, útjaim leljenek tetszésre szemedben. ²⁷ A feslett nő olyan, akár a mély verem, s az idegen asszony olyan, mint a szűk kút. ²⁸ Ez is leskelődik, akárcsak a rabló, és a becsapott emberek számát gyarapítja. ²⁹ Ki van tele jajjal, viszályal, panasszal? Ok nélkül kinek van sebe, s kinek vörös a szeme? ³⁰ Azoknak, akik késő óráig a bor mellett ülnek, akik fűszeres bort járnak kóstolgatni. ³¹ Ne nézd, milyen piros színben játszik a bor, azt se nézd, hogyan csillog a serlegben, hiszen olyan könnyen megissza az ember, ³² végül aztán megmar, akárcsak a kígyó, és mérget

fecskendez, úgy, mint a vipera. ³³ Különös dolgokat látnak a szemeid, és a szíved (csupa) bolondságot beszél. ³⁴ Úgy érzed magad, hogy mély tengeren hányódsz, mintha az árbocrúd tetején feküdnél. ³⁵ "Ütöttek, de nem fájt, vertek, de semmit sem éreztem!" ³⁶ Mikor ébrednek föl?... Újra kérek belőle!"
24. fejezet (Péld24)

¹ A gonosz emberekre ne nézz irigy szemmel, és ne vágyakozz velük együtt lenni! ² Az ilyenek szíve erőszakot tervez, az ajkuk meg csalárdságot beszél. ³ Házat bölcsességgel lehet építeni, és okossággal kell megszilárdítani. ⁴ A tudás tölti meg a kamrákat minden jóval, ami drága és kíváncsú. ⁵ Hatalmasabb a bölcs, mint az erős, az, aki okos, mint a jól megtermett. ⁶ Számot vetve indíts háborút, sok tanácsadó viszi sikerre az ügyet. ⁷ A bolondnak a bölcsesség korallból van, s a városkapunál ki sem nyitja a száját. ⁸ Akinek az esze mindig a gonoszságon jár, azt bajkeverőnek hívják (az emberek). ⁹ Bűn a balgaságnak gyalázatos tette, s az ember irtózik a gúnyolódótól. ¹⁰ Ha elhagyod magad, akkor az erőd gyöngeséggé válik a nélkülözés napján. ¹¹ Mentsd meg, akiket meghalni visznek, hozd vissza, akik úton vannak a halálba! ¹² Hogyha azt mondod: "Hisz nem tudtunk róla!", aki a szíveket vizsgálja, az látja. Aki a lelked fölött örködik, az tudja, és a tette szerint fizet az embernek. ¹³ Egyél, fiam, mézet, mivelhogy az jó, és mert a lépesméz édes a torkodnak. ¹⁴ Ilyen a bölcsesség ismerete a lelkednek, hogyha szert tettél rá, biztos a jövőd, és nem hiúsul meg a reménységed. ¹⁵ Ne lesd, mint a gonosz, az igaznak házat, és ne pusztítsd el a nyugvóhelyét! ¹⁶ Mert az igaz fölkel, ha hétszer esik is, de a gonosztevők esése végzetes. ¹⁷ Hogyha ellenséged elbukik, ne örülj, ne ujjongjon szíved, amikor elbotlik. ¹⁸ Hátha meglát az Úr és elítél érte, tőle meg elfordítja a haragját! ¹⁹ A gonosztevők miatt ne gerjedj haragra, és a gonoszok miatt ne bosszankodj! ²⁰ Mert nincsen jövője a gonosztevőnek, és a gonoszoknak lámpása kialszik! ²¹ Fiam, tiszteld az Urat és a királyságot; sem egyik, sem másik ellen ne lázadj fel! ²² Mert hirtelen pusztulás jöhet tőlük, és megsemmisíthet váratlanul mind a kettő. ²³ Ezek a szavak is bölcsesektől származnak: Ítélezéskor nem jó részre hajolni. ²⁴ Aki a bűnöshöz így szól: "Igazad van!", azt szidják és átkozzák a népek. ²⁵ De akik megfeddik, azok boldogulnak, és a jókívánság áldása száll rájuk. ²⁶ Olyan, mintha ajka megcsókolt volna, aki válaszában őszintén szól hozzád. ²⁷ Vállalkozásodat alapozd meg odakinn, készítsd elő kinn a szántóföldön, s aztán fogj hozzá házat építeni. ²⁸ Ok nélkül ne tégy más ellen tanúságot! Ne vezess félre senkit az ajkaddal! ²⁹ Ne mondd: "Ahogy ő tett, úgy teszek én is, megfizetek neki tetteihez mértén." ³⁰ Egy tohonya ember földje mellett jártam, és egy ostoba ember szőlejénél. ³¹ Már teljesen fölverte a gyom, az egész felszínét bozót borította, és romokban hevert a kőkerítés. ³² Jól megnéztem, aztán

eltöprengtem rajta, és ezt a tanulságot szűrtem le belőle: ³³ Csak egy kicsit aludj, csak egy kicsit szunnyadj még, csak egy kicsit pihentesd a karodat, ³⁴ akkor a szegénység, mint az útonálló, és a nélkülözés, mint a koldus, rád tör. 25. fejezet (Péld25)

¹ Ezek is Salamon mondásai - Hiszkijának, Júda királyának emberei gyűjtötték össze őket: ² Istennek a dolgok elrejtése a dicsősége, a királyoké meg a fölfedésük. ³ Az ég magassága, a föld mélysége és a király szíve kifürkészhetetlen. ⁴ Ha az ezüsből kiveszed a salakot, akkor egészen tiszta lesz. ⁵ Ha a király közeléből elűzöd a gonoszt, trónja megszilárdul az igazságosságban. ⁶ Ne tolakodjál a király színe elé, ne akard a nagyok helyét elfoglalni! ⁷ Jobban jársz, ha hívnak: "Gyere ide följebb!", mint ha elküldenek az előkelőbb elől. Hogyha meg is látott valamit a szemed, ⁸ ne vidd elsietve a bíróság elé! Mert aztán végül is mit teszel majd akkor, ha az embertársad átkozva megcáfol? ⁹ Intézd el peredet embertársaddal, de közben ne fedd föl másnak a titkait. ¹⁰ Különben, aki hall, az megszegyenít, fecsegésedet nem szívhatod vissza. ¹¹ Mint az aranyalmák ezüstitányérokon, éppen olyan a szó, amit jókor mondanak. ¹² Mint az aranygyűrű, s mint az arany ékszer, olyan a bölcs tanító szófogadó fülnek. ¹³ Mint a hűsítő hó aratás idején, olyan a hű követ annak, aki küldte, felüdíti az ura lelkét. ¹⁴ Tornyosuló felhő és szél eső nélkül az, aki kérkedik, bár nincsen tehetsége. ¹⁵ A türelem megnyihíti a fejedelmet, a szelíd beszéd megtöri a csontot. ¹⁶ Ha mézet lelsz, csak annyit egyél, amennyi jólesik, különben torkig leszel vele és kiadod. ¹⁷ Ritkán tedd lábadat más ember házába, különben jóllakik veled és meggyűlöl. ¹⁸ Mint a harci pöröly, a kard és a hegyes nyíl, olyan, aki más ellen hamis vallomást tesz. ¹⁹ Mint az odvas fog, és mint a roskatag láb, annyit ér a hűtlen, amikor bajban vagy. ²⁰ Mint aki hideg napon leveti ruháját, mint amikor a sebre ecetet öntenek, olyan, aki összetört szív előtt nótázik. ²¹ Ha ellenséged éhes, adj neki kenyeret, hogyha meg szomjas, adjál neki vizet! ²² Így izzó parazsat gyűjtesz a fejére, és majd megfizeti neked az Úr. ²³ Az északról fújó szél esőt szokott hozni, a titkon suttogó nyelv megdöbbsent arcokat. ²⁴ Jobb a tető szegletében lakni, mint közös házban egy házsártos asszonnyal. ²⁵ Mint a hűvös víz a kimerült embernek, olyan a jó hír távoli országból. ²⁶ Mint a felkavart kút és a megromlott forrás, olyan az igaz, aki meginog a gonosz előtt. ²⁷ Ha mézet eszel, a túl sok abból sem jó. Ne hagyd, hogy hízlgő szókkal megfogjanak! ²⁸ Mint a lerombolt város, amelynek nincsen fala, olyan a férfi önuralom nélkül. 26. fejezet (Péld26)

¹ Mint nyárhoz a havazás és aratáshoz az eső, éppen úgy nem illik a tisztség a bolondhoz. ² Mint a felszálló veréb és az elrepülő fecske, a meg nem szolgált

átok is a semmibe száll. ³ Mint korbács a lónak, számárnak a zabla, úgy jár a vessző a balgák hátának. ⁴ A dőrének ne felelj balgasága módján, mert különben hozzá hasonlónak leszel. ⁵ Felelj a dőrének a balgaságára, mert különben bölcs lesz a saját szemében. ⁶ A maga lábát vágja le, aki balga útján küld üzenetet. ⁷ Mint mikor a sánta felhúzza a lábát, olyan a bölcs mondás a bolondok szájában. ⁸ Mint aki követ tesz parittyába, úgy tesz az is, aki balgát tisztelettel övez. ⁹ Mint a tövises ág a részeg kezében, olyan a bölcs mondás a bolondok szájában. ¹⁰ Mint a vadász, aki minden arra menőt meglő, olyan az is mind, aki bolondot fogad fel. ¹¹ Amint a kutya visszatér ahhoz, amit kihányt, így hajtja a bolond is egyre badarságát. ¹² Ha olyat látsz, aki a saját szemében bölcs, a bolondnak is több a reménye, mint neki. ¹³ A lusta azt mondja: "Oroszlánkölök van az úton és oroszlán a terek közepén!" ¹⁴ Ahogy az ajtó forog a sarkain, úgy forog a lusta is a fekvőhelyén. ¹⁵ Ha bemártja is a lusta a tálba a kezét, ahhoz már fáradt, hogy a szájához vigye. ¹⁶ Bölcsőbb a tohonya a saját szemében, mint hét más, aki bölcsen meg tudna felelni. ¹⁷ Kóbor kutyát ragad meg farkánál az olyan, aki más viszályába beleavatkozik. ¹⁸ Mint aki örülten tesz-vesz és lövöldöz nyilakkal, amelyek gyújtanak és ölnek, ¹⁹ úgy tesz az is, aki becsapja embertársát, aztán meg azt mondja: "Csak tréfából tettem!" ²⁰ Elalszik a tűz, ha nincs több tüzelőfa, ha nincs rágalmazás, megszűnik a viszály. ²¹ A szén parázsnak, a fa tűznek van, az izgága ember meg, hogy viszályt szítson. ²² A rágalmazó szava mohón lenyelt étel, amely behatol a testnek belsejébe. ²³ Mint az ezüstmázzal bevont cserépedény, olyan a gonosz szív, s hozzá a sima ajak. ²⁴ Ajkával tettet magát, aki gyűlölködik, a bensejében meg álnokságon töpreng. ²⁵ Ne bízzál benne, ha hangja barátságos, mert a szívében hét aljasság lakik. ²⁶ Ha a gyűlölet álarc mögé bújik is, a közösségben kiszül gonoszúsága. ²⁷ Aki (másnak) vermet ás, maga esik bele, s aki fölhengeríti, legurul a kövön. ²⁸ A hazug nyelv gyűlöli az igazságot, a csalfa száj romlásba dönt. 27. fejezet (Péld27)

¹ Ne dicsekedjél a holnapi napoddal, hisz mit szül a nap, nem tudod előre. ² Más dicsérjen, ne a saját szád, idegen valaki, ne a magad ajka! ³ Nagy a kő súlya és nehéz a homok, de mind a kettőnél súlyosabb a bosszúság, amit egy bolond okoz. ⁴ Szörnyű a dühöngés, féktelen a harag, de ki állhat meg a féltékenység előtt? ⁵ A nyilvános korholás többet ér, mint az a szeretet, amelyet eltitkolnak. ⁶ Jó szívvel adja a verést, aki szeret, ám az ellenség csókja veszedelmes. ⁷ A legjobb mézet is lábbal tapossa a jóllakott, az éhes édesnek érzi a keserűt is. ⁸ Mint a kismadár, amely elrepült fészkeről, olyan a menekült távol otthonától. ⁹ (Amint) az olaj és tömjénfüst öröm a szívnek, a gyengéd barátság vigasz a léleknek. ¹⁰ A magad és az apád barátját ne hagyd el, s ne menj a testvéred házába, ha baj ér. A közeli szomszéd jobb, mint a távoli

testvér. ¹¹ Légy bölcs, fiam, és szerezz örömet szívemnek, akkor gyalázómnak meg tudok felelni. ¹² Amikor az okos bajt lát, elrejtőzik, a balgák továbbmennek, aztán kárát vallják. ¹³ Vedd el a ruháját! Másért kezeskedett, idegenért - végy tőle zálogot! ¹⁴ Aki mást nagy hangon áld már kora reggel, attól úgy veszik, mintha megátkozná. ¹⁵ A házsártos asszony olyan, mint a lyukas tető, amely alól elfutsz, ha esik az eső. ¹⁶ Aki őrzi, az bizony szelet őriz, és a jobb kezével síkos olajba nyúl. ¹⁷ Az egyik vas a másiktól kapja életét, a mások társasága tisztítja az embert. ¹⁸ Aki fügefát őriz, eszik gyümölcséből, tisztesség éri azt, aki vigyáz urára. ¹⁹ Az egyik arc nem azonos a másikkal, éppen így különböző az emberek szíve is. ²⁰ Alvilág és enyészet nem lakik jól soha, ugyanígy nem lakik jól az ember szeme sem. ²¹ Ezüstöt olvasztótégelyben olvasztanak, arany olvasztására a kemence szolgál; meg kell vizsgálni a hízelgők beszédét is. ²² Hogyha a bolondot mocsárban megtörnéd, akkor sem hagyná el a balgasága. ²³ Vigyázz rá, hogy milyen juhaid külseje, és fordíts gondot a nyájaidra! ²⁴ Mert nem marad meg a vagyon örökre, s nem száll a tartalék apáról fiúra. ²⁵ Ha már lekaszálták a füvet, a sarjú kihajtott, s hazahozták a hegyekből a szénát, ²⁶ akkor tarts bárányokat, hogy legyen ruhád. Bakokat is tarts, hogy földet vásárolhass, ²⁷ s legyen sok kecsketejed élelmedül, meg a szolgálóid eltartására. 28. fejezet (Péld28)

¹ Menekül a gonosz, bár nem úzi senki, az igaz, mint az oroszlán, biztonságban érzi magát. ² Az istentelenek bűne civódást szít, az okos ember azonban eloltja. ³ Gonosz ember, aki elnyomja a kicsiket, (olyan) mint az eső, amely elmosza, s nem hozza a kenyeret. ⁴ Aki elhagyja a törvényt, a gonoszt dicséri; ám a törvény tisztelője fölgerjed ellene. ⁵ A gonosz emberek nem fogják föl, mi a jó, mindent megértenek azok, akik keresik az Urat. ⁶ Jobb a szegény, ha tisztességben él, mint aki rossz úton jár és gazdag. ⁷ Az okos fiú megtartja az intelmet, aki a tobzódókkal tart, gyalázza az apját. ⁸ Aki kamattal és uzsorával gyarapítja vagyonát, olyannak gyűjt, aki megkönyörül a szegényen. ⁹ Aki elfordítja fülét a törvénytől, annak még az imája is szegény. ¹⁰ Aki az igazakat gonosz útra viszi, beleesik a saját vermébe; a bünteleneknek jóban lesz részük. ¹¹ A gazdag bölcsnek gondolja magát, de az okos szegény keresztüllát rajta. ¹² Ha az igazak győznek, nagy a fény és ujjongás, de ha a gonoszok győznek, mindenki elrejtőzködik. ¹³ Nincs sikere annak, aki titkolja a bűnét, de irgalomra lel, aki bevallja, s kerüli. ¹⁴ Jól jár az az ember, aki mindig résen van, aki megkeményíti a szívét, az elbukik. ¹⁵ Bömbölő oroszlán és kitörő medve a gonosz, aki védtelen népen uralkodik. ¹⁶ A hatalmas nagy az elnyomásban, de az okossága kicsi, (mégis), aki utálja az igaztalan pénzt, soká él. ¹⁷ Az az ember, akit kiontott embervér terhe nyom, a sírjáig menekül. Ne támogasd! ¹⁸ Aki büntelenül él, üdvöt talál, aki hamis útra lép, egyszer csak

elesik. ¹⁹ Dúskál a kenyérben, aki műveli a földjét, szegény lesz, aki üres dolgok után futkos. ²⁰ A szilárd férfiú bőséges áldást kap, aki a gazdagságot hajszolja, nem marad büntetlen. ²¹ Nem jó az elfogult részrehajlás, egy falat kenyérért rosszá válik az ember. ²² Aki sanda szemmel mohón vagyonna tör, nem látja előre, hogy nélkülözésre jut. ²³ Aki mást megint, az végül kedvesebb lesz neki, mint akinek a nyelve hízolgőn szól hozzá. ²⁴ Aki apját, anyját meglopja és azt mondja: "Nem bűn!", az a megrontónak társául szegődött. ²⁵ Veszekedést szít a telhetetlen ember, erőre kap, aki az Úrban bíz. ²⁶ Aki a maga eszére hagyatkozik, az bolond; aki bölcsességben él, az biztos úton jár. ²⁷ Aki ad a szegénynek, az nem szenved hiányt; aki befogja a szemét, azt sokan átkozzák. ²⁸ Ha a gonoszok győznek, mindenki elbűjlik, de hogyha megbuknak, nő az igazak száma. 29. fejezet (Péld29)

¹ Akit sokszor intenek, mégis önfejű marad, rögtön összetörik és nincsen menekvése. ² Örül a nép, amikor igazak vezetik, ha gonosz kormányoz, sóhajtozik a nép. ³ Aki szereti a bölcsességet, öröme apjának, aki feslett nőket tart, elveri vagyonát. ⁴ A király a törvénnyel építi országát, de ha túl sok adót kíván, tönkreteszi. ⁵ Aki hízleleg az embertársának, az hálót feszít ki a lába elé. ⁶ A gonosz ember lépte alatt csapda lapul, az igaz ember megy és örül. ⁷ Az igaz megérti a kisemberek ügyét, a gonosz azonban nem ismer megértést. ⁸ Az izgatók zendülésbe viszik a várost, a bölcsök lecsitítják a haragot. ⁹ Amikor bölcs ember esztelennel vitáz, akkor ez dühöng, nevet és nincsen nyugta. ¹⁰ A vérszopók gyűlölik az ártatlan embert, az igazak meg óvják életét. ¹¹ A bolond egész mérgét azonnal kiönti, de a bölcs végül is lecsillapítja. ¹² Ha egy fejedelem hazug szóra hallgat, gonoszokká válnak mind, akik szolgálják. ¹³ Szegény és elnyomó egymásra talál: az Úr az, aki fényt ad mindkettő szemének. ¹⁴ Annak a királynak mindenkor fennmarad a trónja, aki a szegények fölött igazsággal ítél. ¹⁵ Vessző és dorgálás bölcsesség forrása, a zabolátlan fiú szégyen az anyjának. ¹⁶ Hogyha gonoszok kormányoznak, gyarapszik a bűn, de az igazak meglátják a bukásukat. ¹⁷ Fegyelmezd a fiad, s elégedett leszel: gyönyörűsége lesz majd a lelkednek. ¹⁸ Kinyilatkoztatás nélkül elvadul a nép, de boldogság a sorsa, ha a törvényt tartja. ¹⁹ Rabszolgát nem lehet szóval javítani: még hogyha megért is, nem engedelmeskedik. ²⁰ Ha olyan férfit látsz, aki siet a szavával, a bolondnak is több a reménye, mint neki. ²¹ Aki rabszolgáját kiskorától kezdve kényezteti, végül hálátlannak látja. ²² Az indulatos ember veszekedést támaszt, a forrófejű meg halmozza a vétkeket. ²³ Az embert a gőgje (porig) megalázza, de az alázatost megbecsülés éri. ²⁴ A tolvajjal osztozó gyűlöli életét, hallja az átkot, mégsem tesz jelentést. ²⁵ Az emberfélelem kelepcét állít fel, de aki az Úrban bíz, védelmet lel. ²⁶ Sokan keresik az uralkodó kegyét, de a férfi igaza az Úrtól származik. ²⁷ Az igazak

szemében utálat tárgya a gonosz, a gonosz meg irtózik a tisztességestől. 30. fejezet (Péld30)

¹ A masszai Agurnak, Jake fiának szavai, a férfi mondása Itiel, Itiel és Ukal számára. ² Igen, oktanabb vagyok, mint bárki más, nekem még emberi okosságom sincsen. ³ És nem is tanultam én a bölcsességet, hogy enyém lehetne a Szent ismerete. ⁴ Ki ment föl az égbe és ki jött le onnan? Ki az, aki a szelet a kezébe fogta? És a vizeket ki öntötte tartályba? Ki szabta meg a föld minden határát? Mi a neve, és mi a fiáé, ha tudnád? ⁵ Isten minden szava színtiszta (igazság), pajzs azoknak, akik hozzá menekülnek. ⁶ A szavaihoz ne fűzz hozzá semmit, mert különben (egyszer) számadásra szólít, és akkor hazugként ott állsz majd előtte. ⁷ Csak két dolgot kérek tőled, ne tagadd meg tőlem, mielőtt meghalok: ⁸ Csalást és hazug szót tarts távol tőlem, s ne adj nekem se nyomort, se gazdagságot! Hadd egyem kimért kenyereimet, ⁹ nehogy jóllakva megtagadjalak, s azt mondjam: "Ki az az Úr?" Ne menjek lopni sem, mivel szegény lettem, ne gyalázzam meg Istenemnek nevét. ¹⁰ Ne rágalmazd a szolgát az ura előtt, különben elátkoz, és meg kell bűnhődnöd. ¹¹ (Jaj a) nemzedéknek, amely átkozza az apját, és nem kíván semmi jót sem az anyjának. ¹² A nemzedéknek, amely azt hiszi, hogy tiszta, jóllehet a szennye nincsen még lemosva. ¹³ A nemzedéknek, amelynek magasan jár a szeme, és lám, milyen gőgös a szeme pillantása! ¹⁴ A nemzedéknek, amelynek kardok a fogai, és kések az álla csontjai, hogy a nyomorgókat felfalja a földről, és a szegényeket az emberek köréből. ¹⁵ Két lánya van a piócának: "Add ide!" és "Add ide!" Három dolog van, ami telhetetlen, s négy nem mondja soha: "Elég!": ¹⁶ az alvilág, a terméketlen anyaméh, a föld, amely nem tud betelleni vízzel, és a tűz, amely soha nem mondja, hogy "Elég!" ¹⁷ A szemet, amelyik csúfot űz apjából, s lenézi anyjának élemedett korát, a patak mellékén hollók vájják majd ki, és a sasfiókák fogják felfalni! ¹⁸ Három dolog van, amit csodálatosnak látok, és négyet sehogy se tudok megérteni: ¹⁹ a sasnak útját az égen, a kígyó útját a sziklán, a hajó útját a mély tengeren, és a férfi útját az asszonynál. ²⁰ Ilyen még a házasságtörő asszony útja is; eszik, megtörli a száját és azt mondja: "Semmi rosszat sem tettem". ²¹ Három dolog alatt rendül meg a föld, és négy olyan van, amit nem tud elviselni: ²² a szolgát, ha belőle király lesz, a bolondot, ha bőven dúskál a kenyérben, ²³ az elhagyott nőt, hogyha férjhez megy, s a rableányt, hogyha úrnőjét megfosztja trónjától. ²⁴ Négy igen apró dolog van a földön, mégis a bölcsék között van a helyük: ²⁵ Olyan nép a hangyák, amelynek nincs ereje, mégis összegyűjtik nyáron élelmüket. ²⁶ A szirti borzok is erőtlen, gyenge nép, mégis a sziklába építik lakásukat. ²⁷ És bár a sáskáknak nincsen királyuk, mégis rendben vonulnak fel. ²⁸ Kézzelel is meg lehet fogni a gyíkot, mégis a királyok házában tanyázik. ²⁹ Hárman vannak, akik szépen

lépegetnek, és négyen délcegen: ³⁰ az állatok hőse az oroszlán, amely senki előtt meg nem futamodik; ³¹ a kakas, amely a tyúkok között büszkélkedik, a bak, amely a nyáját vezeti, és a király, aki beszédeket intéz a néphez. ³² Ha olyan buta voltál, hogy nagyra légy, - vagy illet fontolgattál -, tedd a kezed a szádra! ³³ Mert ha a tejet köpülöd, vaj lesz belőle, ha nyomod az orrod, vér jön ki belőle, így ha haragot szítasz, viszály támad. 31. fejezet (Péld31)

¹ Lamuelnek, Massza királyának szavai, amelyekkel az anyja oktatta: ² Mi van veled, fiam, méhemnek magzata, fogadalmam fia? ³ Erődet ne add az asszonyoknak, sem részedet a királyok megbuktatóinak. ⁴ Nem illik a királyhoz, Lamuel, nem illik a királyhoz bort inni, sem a fejedelemhez erős itatra vágni. ⁵ Aki iszik, megfélelkezik a törvényről, és megcsorbítja az elnyomottak jogát. ⁶ A kétségbeeső kapjon erős italt, és a bort az elkeseredettnek adjátok. ⁷ Hadd igyék, aztán felejtse nyomorát, és ne gondoljon többé a kínjaira. ⁸ Nyisd ki a szádát ahelyett, aki néma, a gyámoltalanok ügye védelmében. ⁹ Nyisd ki a szádát és dönts igazságosan, szerezz érvényt a szegény s elnyomott igazának! ¹⁰ Derék asszonyt ki talál? Értéke a gyöngyét messze meghaladja. ¹¹ Férje (egész) szívével ráhagyatkozik, és nem jár rosszul vele. ¹² Mindig a javára van, sose a kárára, életének minden napján. ¹³ Előteremti a gyapjút és a kendert, és mindent beszerez, ügyes kézzel. ¹⁴ Olyan, mint a kalmárok hajója: messze földről szállítja az élelmet. ¹⁵ Bár még éjszaka van, már fölkel, és ellátja a háza népét eledellel, szolgálólányait egy egész napra valóval. ¹⁶ Szántóföld után néz és meg is szerzi, szőlőt telepít a keze munkájából. ¹⁷ Jól körülkötí derekát az övével, és nekifeszíti karját a munkának. ¹⁸ Tudja, hogy jó hasznót hajt, éjnek idején sem alszik ki lámpája. ¹⁹ Kinyújtja a karját a guzsaly után, és a kezével megfogja az orsót. ²⁰ Kiterjeszti kezét az elnyomott fölé, a szűkölködőnek meg a karját nyújtja. ²¹ Nem kell féltennie háza népét a hótól: egész háza népét ellátta kettős ruhával, ²² és takarókat is csinált magának. Ruhája bársonyos len és bíbor gyapjú. ²³ Férjét a kapuknál igen nagyra tartják, hogyha tanácsban ül az ország véneivel. ²⁴ Ingeket is készít és eladja őket, öveket is árul a kereskedőnek. ²⁵ Az erő érzete veszi körül, vidáman néz a jövőre. ²⁶ Ha kinyitja a száját, bölcsen beszél, jószágos tanítás (árad) a nyelvről. ²⁷ Szemmel tartja háza népének munkáját, a tétlen lustaság nem kenyeré. ²⁸ Kiállnak fiai, s boldognak hirdetik, a férje is fölkel és így dicséri: ²⁹ "Sok asszony megmutatta, milyen derék, de te felülmúlod őket, mind valamennyit!" ³⁰ Csalfa dolog a báj, a szépség mulandó, de az okos asszonynak kijár a dicséret. ³¹ Magasztaljátok keze munkájáért, a városkapuknál dicsérvék tetteit! Prédikátor könyve

1. fejezet (Préd1)

¹ A prédikátornak, Dávid fiának, Jeruzsálem királyának a szavai. ² Hiábavalóság, csak hiábavalóság, ezt mondja a prédikátor, hiábavalóság, csupa hiábavalóság. Minden hiábavalóság! ³ Mi haszna az embernek minden fáradozásból, amit magára vállal a nap alatt? ⁴ Az egyik nemzedék megy, a másik jön, de a föld örökké megmarad. ⁵ A nap fölkel és a nap lenyugszik, a helyére siet, s ott újra fölkel. ⁶ A szél dél felé fúj, északra fordul; körbejár, megfordul, visszatér - így ismétli járását a szél. ⁷ Minden folyó a tengerbe ömlik, s a tenger mégsem telik meg; a folyók egyre folytatják útjukat céljuk felé. ⁸ Minden fáraszt. Nem mondhatja senki, hogy a szeme eleget látott, vagy hogy a füle eleget hallott. ⁹ Ami volt, az lesz újra, és ami történt, az történik megint: semmi sem új a nap alatt. ¹⁰ Ha azt mondják valamire: "Lám, ez új", az is rég megvolt azokban az időkben, amelyek előttünk voltak. ¹¹ Nem törődnek az emberek a régiekkel. De a későbbiekre sem gondolnak majd azok, akik még később lesznek. ¹² Én, a prédikátor, Izrael királya voltam Jeruzsálemben. ¹³ Föltettem magamban, hogy bölcsességemben mindent megvizsgállok és kikutatok, ami az ég alatt történik. Ilyen hálátlan feladatot bízott Isten az emberek fiaira, hogy vesződjenek vele. ¹⁴ Láttam mindent, ami csak végbemegy a nap alatt, és kiderült: minden csak hiábavalóság és szélkergetés. ¹⁵ Ami görbe, nem válhat egyenessé, ami nincs, azt nem lehet számba venni. ¹⁶ Így szóltam magamban: Sok bölcsességre szert tettem, és mind felülmúltam, aki előttem Jeruzsálem fölött uralkodott. Sok bölcsességet és tudományt latra vetettem. ¹⁷ Gondosan tanulmányoztam a bölcsességet és a tudást, az esztelenséget és a balgaságot. S meggyőződtem róla, hogy ez is csak szélkergetés. ¹⁸ Valóban: sok bölcsességgel sok bosszúság jár együtt, és aki gyarapítja a tudást, a gyötrelmet is fokozza. 2. fejezet (Préd2)

¹ Azt mondtam magamban: Rajta! Próbálkozzál a vigassággal és élvezd az életet! De kiderült: ez is hiábavalóság. ² A nevetésre azt mondtam: Bolondság! És a vigasságra: Mire jó ez? ³ Elhatároztam, hogy testemet átengedem a mámornak, de szívemet azért megtartom a bölcsességnek; átadom magamat az esztelenségnek, míg nem látom, mi válik javára az emberek fiainak, s mit csinálnak életük folyamán az ég alatt. ⁴ Nagy dolgokat vittem végbe, palotákat építettem és szőlőket ültettem magamnak. ⁵ Kerteket és ligeteket telepítettem, és beültettem őket mindenféle gyümölcsfával. ⁶ Vízterelő tavakat létesítettem, hogy öntözhessem a fiatal fákat. ⁷ Rabszolgákat és rabszolganőket vásároltam, és voltak házamban született rabszolgáim is; jószágom is volt: rengeteg marhám és juhom, több, mint bármelyik elődömnek Jeruzsálemben. ⁸ Aranyat és ezüstöt is halmoztam fel magamnak, királyok és országok kincseit. Fogadtam énekeseket és énekesnőket, és megszereztem az emberek fiaitól a fölöslegüket, egyik ládával a másik után. ⁹ Így nagyobb és gazdagabb lettem,

mint bármelyik elődöm Jeruzsálemben, s közben a bölcsességem is megmaradt. ¹⁰ A szememnek megadtam mindent, amit csak megkívánt, semmiféle gyönyört nem vontam meg szívemtől. Igen, szívem örömet merített minden fáradozásomból, és ez volt a jutalmam minden fáradozásomért. ¹¹ És latra vetettem kezem minden művét, és a fáradságot is, amibe került. ¹² Ó, minden hiábavalóság és szélkergetés, nincs belőle semmi haszon a nap alatt! ¹³ Elgondolkodtam a bölcsességen, az esztelenségen és a balgaságon. Hadd lám: mit csinál majd a király utódja? Azt, amit már régen is tettek. ¹⁴ És láttam, hogy a bölcsesség felülmúlja a balgaságot, mint a világosság a sötétséget. ¹⁵ A bölcs maga elé néz, a balga vaktában megy. De arra is rájöttem, hogy egy és ugyanaz a sorsa mind a kettőnek. ¹⁶ Ekkor azt mondtam magamnak: Ha rám is a balgák sorsa vár, miért lettem akkor olyan mérhetetlenül bölcs? És így szóltam magamban: Ez is hiábavalóság! ¹⁷ Valóban, a bölcs emlékezete éppoly kevésbé örök, mint a balgáé. A jövőben hamarosan elfelejtik mind a kettőt. A bölcs meghal éppen úgy, mint a balga. ¹⁸ Meggyűlöltem az életet, mert bosszantónak találtam azt a fáradozást, ami a nap alatt folyik. Igen, minden hiábavalóság és szélkergetés! ¹⁹ Meggyűlöltem minden művem, amit létrehoztam a földön, hiszen az utódomra kell hagynom. ²⁰ Ki tudja, bölcs lesz-e vagy balga? És mégis teljesen szabadon rendelkezik majd munkám minden gyümölcsével, amire (annyi) fáradságot és okosságot pazaroltam életemben. Ez is hiábavalóság! ²¹ Odáig jutottam, hogy szívemet átengedtem a kétségbeesésnek amiatt a fáradozás miatt, amit magamra vállaltam a nap alatt. ²² Hisz jó néhány ember munkálkodott bölcsen, okosan és sikerrel, aztán át kell engednie szerzeményét olyannak, aki mit sem fáradt érte. Ez is hiábavalóság és nagy baj! ²³ Igen, miye marad az embernek minden fáradozásából és törekvéséből, amivel emésztette magát életében? ²⁴ Valóban: minden napja csupa szenvedés és minden tevékenység csupa bosszúság. Szíve még éjjel sem tud megnyugodni. Ez is hiábavalóság! ²⁵ Nem tehet jobbat az ember, mint hogy egyék, igyék és kedvét lelje a munkájában. Mert beláttam, hogy ez az Isten kezéből jön. ²⁶ Mert az öröm is, a gond is Istentől van. ²⁷ Igen, annak, aki kedves előtte, bölcsességet, tudást és örömet ad; a bűnösnek meg a gyötrelmet adja, hogy gyűjtsön és halmozzon, hogy aztán olyannak adja, aki tetszik Istennek. Ez is hiábavalóság és szélkergetés! 3. fejezet (Préd3)

¹ Mindennek megvan az órája, és minden szándéknak a maga ideje az ég alatt: ² Van ideje a születésnek és a halálnak; ideje az ültetésnek és az ültetvény kiszedésének. ³ Ideje az ölésnek és ideje a gyógyításnak, ideje a bontásnak és ideje az építésnek. ⁴ Ideje a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a táncnak. ⁵ Ideje a kő eldobálásának, és ideje a kő összeszedésének; ideje az ölelkezésnek, és ideje az öleléstől való

tartózkodásnak. ⁶ Ideje a keresésnek, és ideje az elvesztésnek; ideje a megőrzésnek, és ideje az eldobásnak. ⁷ Ideje az eltépésnek, és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak, és ideje a szólásnak. ⁸ Ideje a szeretetnek, és ideje a gyűlöletnek; ideje a háborúnak, és ideje a békének. ⁹ Mi haszna van a munkálkodónak abból, hogy fáradozik? ¹⁰ Elnéztem a vesződéséget, amit Isten az emberek fiainak ad, hogy bajlódjanak vele. ¹¹ Mindent ő tesz, a maga idejében. Adott ugyan nekik (némi) fogalmat az idő egész folyásáról is, de anélkül, hogy az ember elejétől végig fel tudná fogni, amit az Isten tesz. ¹² Ekkor megértettem: nem tehet jobbat az ember, mint hogy örüljön és élvezze az életét. ¹³ Mert hiszen az is Isten ajándéka, hogy az ember eszik, iszik és kedvét leli a munkájában. ¹⁴ Rájöttem: amit Isten tesz, az minden időre szól. Ahhoz nem lehet sem hozzátenni, sem semmit elvenni belőle. Isten azért tesz így, hogy féljünk tőle. ¹⁵ Ami van, már rég megvolt, s ami lesz, már rég megvan, és Isten szereti az üldözöttet. ¹⁶ Láttam továbbá a földön az ítélet helyét - itt bűn volt; és az igazságosság helyét - itt gonoszság. ¹⁷ Azt mondtam hát magamban: Isten ítéletet tart mind az igaz, mind a gonosz fölött. Mert mindennek megvan a maga ideje, ami itt végbemegy. ¹⁸ Azt mondtam magamban az emberek fiairól: Hogy napfényre hozza (mivoltukat), Isten láthatóvá tette, hogy egymáshoz (csak olyanok, mint az) állatok. ¹⁹ Mert hiszen az emberek fiainak sorsa és az állatok sorsa egy és ugyanaz a sors. Amint ezek meghalnak, meghalnak azok is. Mindben egyforma az éltető lehelet, és nincs az embernek többje, mint az állatnak. Igen, mindkettő hiábavalóság! ²⁰ Mindkettő ugyanarra a helyre jut. Mindkettő porból lett és minden visszatér a porba. ²¹ És ki tudja, vajon az emberek fiainak éltető lehelete fölfelé száll-e, és vajon az állatok éltető lehelete lefelé, a földbe száll-e? ²² Így beláttam, hogy nincs jobb az ember számára, mint hogy örömet lelje munkájában, mert ez a sorsa. Mert ugyan ki juttathatja odáig, hogy lássa, mi lesz utána? 4. fejezet (Préd4)

¹ Másfelől láttam a sok elnyomást a nap alatt: az elnyomottak könnyeit, és hogy nincs, aki vigasztalná őket; elnyomóik részéről az erőszakot, és hogy nincs, aki vigasztalná őket; ² Ezért boldogabbnak mondom a holtakat, akik már rég meghaltak, mint az élőket, akik még élnek. ³ De mindkettőnél jobban (dicsérem) azt, aki meg sem született, aki meg sem látta azt a (sok) rosszat, ami a nap alatt végbemegy. ⁴ Láttam azt is, hogy minden igyekezet és minden siker csak az egyik féltékenykedése a másakra. Ez is hiábavalóság és szélkergetés! ⁵ Az esztelen ölbe teszi a kezét, és a saját húsát emészt. ⁶ Jobb egy marék nyugalomban, mint két tele marék fáradság és szélkergetés árán! ⁷ Tovább nézelődtem, és megpillantottam még egy hiábavalóságot a nap alatt: ez a magányos. ⁸ Nincs senkije, sem fia, sem testvére; mégsem ismer megállást a

munkában, és sose lakik jól a szeme a gazdagsággal. De hát miért is töröm akkor magamat, és miért vonom meg magamtól, ami jó? Ez is hiábavalóság és iszonyú gyötrelmem! ⁹ Jobban járnak, akik ketten vannak, mint a magányos, mert fáradozásuk meghozza jutalmát. ¹⁰ Ha elestek, az egyik a másikat fölsegítheti. De jaj a magányosnak: ha elesik, nincs senki, aki fölsegítené! ¹¹ Meg aztán: ha ketten együtt hálnak, egymást melengetik; de hogy melegedne föl, aki egymaga van? ¹² És ha valaki megtámadja az egyiket, ketten szállnak vele szembe. Mi több: a háromágú kötél nem szakad el egyhamar. ¹³ Jobb a szegény, de bölcs fiatal ember, mint az öreg, de balga király, akinek nincs annyi esze, hogy elfogadná az intést. ¹⁴ Igen, a börtönből került ki, és király lett, holott szegényen született annak a királyságában. ¹⁵ Láttam, amint a nap alatt minden élő ott vonult az ifjú emberrel, az utóddal, aki a helyére lépett. ¹⁶ Se vége, se hossza nem volt a népnek, a sokadalomnak, amelynek élén állt. De a későbbiek mégsem lelték benne örömeiket. Valóban, ez is hiábavalóság és szélkergetés! ¹⁷ Vigyázz a lábadra, amikor Isten házába mégy! Hallgatni menj oda! Jobb az áldozat, mint a balgák adománya. Mert hisz ezek ostobák és rosszat tesznek. 5. fejezet (Préd5)

¹ Ne szóljon elhamarkodottan a szád, és a szíved ne siessen a szóval Isten előtt; mert Isten a mennyben van, te meg a földön. Ezért légy kevés beszédű! ² A sok tevés-vevés álmokhoz vezet, a sok szóbeszéd meg esztelen kijelentésekhez. ³ Ha valamit megfogadtál Istennek, ne mulaszd el a teljesítését. Mert Isten nem leli kedvét a bolondokban. Amit megfogadtál, azt tartsd meg! ⁴ Jobb, ha egyáltalán nem teszel fogadalmat, mint ha megfogadsz valamit, és nem tartod meg. ⁵ Ne hagyd, hogy a szád bűnbe vigyen és ne mondd a követnek: "Tévedés volt!" Különben megharagszik az Isten kijelentésed miatt, és megsemmisíti kezed művét. ⁶ Ennyi álom, ennyi hiábavalóság; sok a szóbeszéd és a szélkergetés. Tehát féld az Istent! ⁷ Ha látod, hogy elnyomják a szegényeket, és semmibe veszik a törvényt és az igazságosságot, ne csodálkozz rajta. Azt fogják neked mondani: az egyik fölöttes fölött egy másik van, és mind a kettő fölött egy még följebb való. ⁸ A közjóra fognak hivatkozni és a király szolgálatára. ⁹ Aki szereti a pénzt, az soha sem kap elég pénzt, és aki szeret szerezni, annak soha sem elég a jövedelme. Ez is hiábavalóság! ¹⁰ Ahogy nő a vagyon, szaporodnak a pusztítói. És mi haszna van a birtokosának? Csak a szeme elégül ki. ¹¹ A dolgozó ember álma édes, akár keveset, akár sokat eszik. De a gazdagot jóllakottsága nem hagyja aludni. ¹² Van egy szörnyű baj, amit a nap alatt láttam: a gazdagság, amit a tulajdonosa a vesztére tartogat. ¹³ A gazdagság ugyanis valami szerencsétlenség folytán elvész, és ha fia születik, ennek nem marad semmi. ¹⁴ Mezítelenül született, s úgy megy el innét, amint jött abból, amit fáradsággal

szerzett, semmi sem marad a kezében. ¹⁵ Az is rettenetes nyavalya, hogy úgy kell elmennie, ahogy jött. Mit használ hát neki, hogy szelet hajszol? ¹⁶ Így minden napját sötétben és gyászban, kedvetlenségben, betegségben és bosszúságban tölti el. ¹⁷ Nos, megállapítom: az a jó, amiben az embernek része lehet, ennyi: egyék, igyék és érezze magát jól minden fáradozás közepette, amely adódik a nap alatt, életének azon a néhány napján, amelyet Isten ad neki, mert ez az osztályrésze. ¹⁸ Igen, ha valakinek Isten gazdagságot és vagyont adott, és megengedte, hogy élvezze, és kivegye részét belőle, és örömet találja munkájában: ez Isten ajándéka. ¹⁹ Mert az ilyen nem sokat törődik élete napjaival, mivel Isten örömmel tölti el szívét. 6. fejezet (Préd6)

¹ Más bajt is láttam a nap alatt, amely súlyosan ránehezedik az emberre. ² Van, akinek Isten adott gazdagságot, kincseket, megbecsülést, és semmi sem hiányzik neki abból, amit szíve kíván. De Isten nem engedi, hogy élvezze, hanem idegen élvezi. Ez hiábavalóság és szörnyű gyötrelme! ³ Lehet valakinek száz fia és ugyanannyi lánya, megérhet mégoly magas kort is, de ha nem élvezheti javait, és tisztességes temetésben sincs része, akkor azt mondom: az elvetélt magzat boldogabb nála. ⁴ Ez sötétségben jön és sötétben megy, sötétség borítja még a nevét is, ⁵ az nem látta a napot és nem ismeri az éjszakai nyugalmat - egyik sem több, mint a másik! ⁶ Ha az kétszer ezer évig élne is, de nem volna öröme, akkor nem ugyanoda jut mind a kettő? ⁷ Az ember minden fáradozása a szájáért van, de a gyomra mégsem telik meg. ⁸ Mivel van többje a bölcsnek, mint a balgának? És mit tartunk a szegényről, aki a nyilvánosság előtt fenn tudja tartani a látszatot? ⁹ Jobb a szem pillantása, mint a gyomor jóléte? Ez is hiábavalóság és szélkergetés! ¹⁰ Ami van, azt már rég nevén nevezték; meg van az is szabva, mi lesz az emberből, és így nem szállhat perbe azzal, aki hatalmasabb nála. ¹¹ Ha sok a szóbeszéd, csak szaporodik a hiábavalóság. Mit nyer vele az ember? ¹² Vajon ki tudja, mi válik javára életében az embernek, hiábavaló életének pár napján, amely elsuhan, mint az árnyék? Hiszen ki adja tudtul az embernek, ő utána mi lesz a nap alatt? 7. fejezet (Préd7)

¹ Jobb a jó név, mint a jó olaj, és a halál napja, mint a születés napja. ² Jobb olyan házba menni, ahol gyászolnak, mint ahol mulatnak, mert minden embernek ez a vége, s aki él, itt elgondolkodik. ³ Jobb a szomorúság, mint a nevetés, ha komoly az arc, rendben a szív. ⁴ A bölcsnek szíve abban a házban van, amelyben gyászolnak; hanem a balgák szíve a vigasság házában. ⁵ Jobb a bölcsnek feddését hallgatni, mint a balgák dicshimnuszára figyelni. ⁶ Mert olyan a balga nevetése, mint az égő tövis ropogása a fazék alatt. Ez is hiábavalóság! ⁷ Mert a nevetés bolonddá teszi a bölcsöt, és az öröm megrontja a szívet. ⁸ Jobb

a dolognak a vége az elejénél; jobb a béketűrő, mint a kevély. ⁹ Ne siess a bosszankodással, mert a bosszúság a balgák bensejében fészkel. ¹⁰ Ne mondd: Miért van az, hogy a régi idők jobban voltak, mint a mostaniak? Mert nem vall bölcsességre, ha ilyesmit kérdezel. ¹¹ Jó dolog, ha a bölcsesség vagyonnal párosul, és nyereség azoknak, akik látják a napot. ¹² Mert akit óv a bölcsesség, azt óvja a pénz is, s mint a tudás külön hasznát, a bölcsesség az életet is biztosítja azoknak, akiknek a birtokában van. ¹³ Nézd az Isten művét: ki tudja kiegyenesíteni, amit ő görbévé tett? ¹⁴ Jó napon érezd jól magadat, rossz napon meg lásd be, hogy Isten ezt is jól alkotta, akár csak azt, hogy ne találjon az ember maga mögött semmit. ¹⁵ Mindent láttam hiábavaló napjaimban: vannak igazak, akik bár igazak, elpusztulnak, és vannak gonoszok, akik gonoszságuk ellenére is sokáig élnek. ¹⁶ Ne légy túlságosan igaz, és ne mutakozz túlságosan bölcsnek! Mire való gyötörnöd magad? ¹⁷ Ne légy szerfölött gonosz, és ne légy esztelen! Mire való volna időnap előtt meghalni? ¹⁸ Jó az, ha az egyiket szilárdan tartod, de a másikat sem engeded kicsúszni a kezedből. Igen, aki Istent féli, mind a kettőt végbeviszi. ¹⁹ A bölcsesség nagyobb erőt ad a bölcsnek, mint amennyi (az ereje) tíz hatalmasnak a városban. ²⁰ Nincs a földön olyan igaz ember, aki csak jót tenne és sohasem vétkeznék. ²¹ Ne figyelj minden szóra, amit kimondanak, mert különben meghallod, hogy átkoz a szolgád. ²² Mert hisz - ezt magad is tudod - te is sokszor átkoztál másokat. ²³ Ezt mind kipróbáltam, a bölcsességet szem előtt tartva. Így szóltam magamban: "Szeretnék szert tenni a bölcsességre!" De távol maradt tőlem. ²⁴ Ami van, messze van, és mélységes mélyen! Ki tudja megtalálni? ²⁵ Aztán azon fáradoztam, hogy megismerjem, kifürkésszem és felkutassam a bölcsességet és a jutalmat, hogy felismerjem, mekkora balgaság a gonoszság és mekkora örültség a balgaság. ²⁶ S úgy találtam, hogy a halálnál is keserűbb dolog az asszony, aki olyan, mint a hurok, a szíve háló, a karjai bilincsek. Aki Istennek tetszik, az megmenekül tőle, de a bűnöst megfogja. ²⁷ Nos, ezt találtam, mondja a prédikátor, amikor mindent számba vettem. ²⁸ Ezen túl is kutattam még, de nem találtam semmit. Ezer között találtam egy férfit jónak, de asszonyt az összes között sem találtam. ²⁹ Lásd, csak ezt találtam: Isten az embert igaznak teremtette, de sokféle mesterkedésbe ártja magát. 8. fejezet (Préd8)

¹ Ki ér fel a bölccsel és ki tud valamit megmagyarázni? A bölcsesség felderíti az ember arcát, és megnyitja vonásainak szigorát. ² Azt mondtam: Tartsd tiszteletben a király szavát, mégpedig az Istennek tett eskü miatt! ³ Ne siess elhagyni Őt, s ne ragaszkodj olyan dologhoz, amely ellenére van. Hiszen ő azt teheti, amit akar. ⁴ Mert a király szavának hatalma van, és ki mondhatná neki: "Mit csinálsz?" ⁵ Aki megtartja a parancsot, azt nem éri semmi rossz, és

a bölcs elme megérti az időt és az ítéletet. ⁶ Mert minden vállalkozásnak megvan a maga ideje és módja, és súlyosan ránehezedik az emberre a veszély. ⁷ Hisz nem tudja az ember, mi következik. Mert ki tudná előre megmondani, hogy mi lesz. ⁸ Nincs ember, akinek hatalmában volna az életető lehelet, hogy visszatartsa, és senki sem ura a halál napjának. A harcból nincs elbocsátás. A gonoszság nem menti meg elkövetőit. ⁹ Ezt mind láttam, amikor figyelmemet arra a fáradozásra fordítottam, amely a nap alatt folyik, amikor az ember az emberen uralkodik, annak kárára. ¹⁰ Aztán láttam: Sírjukba vitték a gonoszokat; jöttek a szent helyről, hogy megtiszteljék őket a városban, amiért ezt tették. Ez is hiábavalóság! ¹¹ Mivel a gonoszságot nem éri azon nyomban utol a büntető ítélet, az embereknek nő a bátorságuk a gonosztettre. ¹² Hisz a bűnös százszor is elköveti a gonoszságot, mégis sokáig él. Jól tudom: azoknak lesz jó sora, akik félik az Istent, mert félnek tőle. ¹³ A gonosznak nem lesz jó sora, és nem fogja napjait megnyújtani, mint az árnyékot, mivel nem fél az Istentől. ¹⁴ De hiábavalóság is akad a földön. Mert néha az igazak kapják, amit a gonoszok érdemeltek volna, és a gonoszok kapják, amit az igazak érdemeltek volna. Mondtam: Ez is hiábavalóság! ¹⁵ Ezért dicsértem az örömet. Mert nincs más java az embernek a nap alatt, mint hogy egyék, igyék és örüljön. Ez kísérje munkájában; életének napjain, amelyeket Isten adott neki a nap alatt. ¹⁶ Amikor azon fáradoztam, hogy megismerjem a bölcsességet, és arra törekedtem, hogy megértsem a hajsztát, amely a földön folyik - mert hiszen sem éjjel, sem nappal nem lehetett álmot látni a szemekben -, ¹⁷ akkor láttam: minden az Isten műve, s az ember nem képes felfogni az eseményeket, amelyek a nap alatt lejátszódnak. Bármennyit fárad is az ember a kutatással, nem jut el a megértésig. És maga a bölcs sem tud a dolog nyitjára jönni, aki azt gondolja, hogy érti. 9. fejezet (Préd9)

¹ Ezt mind mérlegeltem elmémben, és beláttam, hogy az igazak és a bölcssek a tetteikkel együtt Isten kezében vannak. Az ember sem a szeretetet, sem a gyűlöletet nem ismeri, ² mindkettő hiábavalóság a szemében. Mert hiszen mindenkire egy és ugyanaz a sors vár, az igazra és a gonoszra, a tisztára és a tisztátalanra; arra, aki áldozatot mutat be, és arra, aki nem mutat be áldozatot; a jóra és a bűnösre, arra, aki esküszik és arra, aki fél az esküvéstől. ³ Az a baj abban, ami a nap alatt történik, hogy mindenkire egy és ugyanaz a sors vár, s hogy az ember szíve tele van gonoszsággal, és esztelenségeket eszel ki az ember - míg él, az élők számára, aztán a holtak számára. ⁴ Igen, míg valaki az élők közé tartozik, addig még van reménye. Mert jobb az élő kutya, mint a holt oroszlán. ⁵ Az élők ugyanis tudják, hogy meg fognak halni, de a holtak nem tudnak semmit, és jutalmuk sincs már; hisz még nevük is feledésbe merül, amelyet szereztek maguknak. ⁶ Szeretetük, gyűlöletük és igyekezetük is

mind odavan. Soha többé nem lesz részük abban, ami a nap alatt végbemegy.⁷ Rajta hát, edd vidáman a kenyeredet és idd jókedvűen a borodat! Mert kezdettől fogva tetszik az Istennek, ha így teszel.⁸ Viselj mindig fehér ruhát, és a fejedről ne hiányozzék az olaj!⁹ Élvezd az életet feleségeddel, akit szeretsz, hiábavaló életed minden napján, amivel Isten megajándékozott a nap alatt. Mert ez a te osztályrészed az életből, és az, amiért fáradozol a nap alatt.¹⁰ Ami tennivalót csak talál a kezed, azt mind tedd meg, amíg képes vagy rá. Mert az alvilágban, ahová mégy, sem dolgozni, sem tervezni nem lehet, ott nincs sem tudás, sem bölcsesség.¹¹ Láttam továbbá a nap alatt: nem a gyorsak győznek a futásban és nem a hősök a harcban, így a kenyeret sem a bölcssek szerzik meg, s a gazdagságot sem az okosak, és nem is a hozzáértőké a kegy. Sokkal inkább az idő és a sors éri utol őket mind.¹² Még a maga óráját sem tudja felismerni az ember. Mint a halak, amelyeket megfog az alattomos háló, s mint a törbe esett madarak, úgy esnek kelepcébe az emberek is a baj órájában, ha az hirtelen rájuk szakad.¹³ Ezt is bajnak láttam a nap alatt és súlyosnak látszott nekem:¹⁴ Volt egy kis város, de kevés volt benne az ember. Felvonult ellene egy nagy király, bekerítette, és nagy ostromműveket állított föl ellene.¹⁵ Mármost volt benne egy szegény, de bölcs ember, aki bölcsességével megmentette a várost. De senki sem emlékezik meg arról a szegényről.¹⁶ Azt mondtam hát: a bölcsesség jobb, mint az erő, de a szegény bölcsességét lenézik, és nem hallgatnak a szavára.¹⁷ A bölcssek nyugodtan kiejtett szavai előbb meghallgatásra találnak, mint az esztelenek uralkodójának a kiabálása.¹⁸ Jobb a bölcsesség, mint a hadi felszerelés. De egyetlen hiba sok jót szétrombolhat. 10. fejezet (Préd10)

¹ A döglődő legyek a kenetkészítőnek egész csésze olaját tönkreteszik; csöppnyi balgaság súlyosabban esik a latba, mint a bölcsesség és a dicsőség.² A bölcs egyenesen jár, a balga lejtős úton.³ A balga nem tehet egyebet, mint hogy megy a maga útján: az okosság hiányzik belőle, így elárulja, hogy balga.⁴ Ha az uralkodó haragja fölgerjed ellened, ne hagyd el helyedet, mert a higgadtság elébevág a nagy eltévelyedéseknek.⁵ Még egy bajt láttam a nap alatt, s ez az uralkodó tévedése:⁶ a balgaságnak igen magas tisztségeket adnak, a gazdagok meg alacsony sorban vannak.⁷ Láttam szolgákat lóháton, a fejedelmeknek meg szolgák módjára gyalog kellett menniük.⁸ Aki vermet ás, beleesik; és aki falat bont, megmarhatja a kígyó.⁹ Aki követ fejt, megsérülhet tőle; aki fát hasogat, vigyázzon magára.¹⁰ Ha életlen a fejsze és nem köszörül meg, akkor nagyobb erőt kell kifejteni. A bölcsesség előnye a siker.¹¹ Ha a kígyó mar, mielőtt elbűvölnék, akkor a bűvölőnek semmi haszna a művészetéből.¹² A bölcs szájából elhangzó szavak tetszést aratnak, de a balgát elnyelik az ajkai.¹³ Szájának szavai dőreséggel kezdődnek, a beszédje vége

meg végzetes örültség. ¹⁴ Szaporítja a szót a balga, de senki sem tudja, mi lesz. Ki is adná tudtára, hogy mi lesz utána? ¹⁵ A balgákat elfárasztja nagy erőlködésük; aki nem ismeri az utat, nem tud eljutni a városba. ¹⁶ Jaj neked, ország, ha gyerek a királyod, s ha fejedelmeid már reggel lakmároznak! ¹⁷ Boldog vagy, ország, ha nemes ember a királyod, s ha fejedelmeid illő időben esznek, férfiak, nem pedig iszákosok módjára. ¹⁸ A tétlenség miatt meghajolnak a gerendák, és ha nincs gondosság, beázik a háztető. ¹⁹ Asztalnál vigadhat az ember, s a bor vidámmá teszi az életet. De aztán pénz jár mindenért! ²⁰ Még gondolatban se átkozd a királyt, és még hálósobádban se átkozd a gazdagot! Mert hátha elviszi az ég madara a hangodat, s egy szárnyas lény jelenti a szavadat. 11. fejezet (Préd11)

¹ Dobd kenyeredet a víz tükrére, és sok nap múltán is megtalálod. ² Adj (vagyonodból) egy-egy részt hétnek, sőt nyolcnak, mert nem tudhatod, milyen baj szakad az országra. ³ Ha tele vannak esővel a felhők, a földre öntik. Akár észak, akár dél felé dől a fa, ott marad, ahová dől. ⁴ Aki a szélhez igazodik, az sohasem vet, s aki a felhőket lesi, nem arat. ⁵ Ahogy nem ismered a szél járását, sem a terhes asszony méhének titkait, ugyanúgy nem ismered Isten tevékenységét sem, aki mindent irányít. ⁶ Már reggel vesd el vetőmagodat, és ne pihentesd kezedet napestig, hisz nem tudhatod, vajon sikerül-e ez vagy az, vagy hogy mindegyik egyformán jó-e. ⁷ Édes a fény és jót tesz a szemnek, ha látja a napot. ⁸ Ha sok évig él is az ember, örüljön mindegyiknek, és gondoljon arra, hogy sok lesz a sötétség napja. Minden, ami következik, hiábavalóság! ⁹ Örülj, ifjú ember, ifjúságod idején, légy vidám ifjú napjaidban! Menj, ahová húz a szíved, és ahová csal a szemed! De légy tudatában, hogy Isten mindenért számadásra von. ¹⁰ Vesd ki a szívedből a haragot, és tartsd távol testedtől a bajt! Mert az ifjúság és a fekete haj korszaka hiábavaló. 12. fejezet (Préd12)

¹ Gondolj Teremtődre ifjúságod napjaiban, mielőtt megérkeznek a gonosz napok, és elközelegnek az évek, amelyekre azt mondd majd: nem tetszenek nekem; ² mielőtt elsötétül a nap és a világosság, a hold és a csillagok, és mielőtt az eső után visszatérnek a felhők; ³ amikor megremegnek a ház őrzői, és megrokkannak az erős férfiak; ⁴ amikor bezárják a külső kapukat, és halkabbá válik a malom zaja; amikor elcsitul a madarak hangja, és minden dal elhallgat; ⁵ amikor félnek a magaslatoktól, és ijedten járnak az úton; amikor a mandulafa virágzik, a sáska jóllakik, a kapor kipattan, az ember meg örök hajlékába tér - az utcán már jönnek-mennek a siratóasszonyok; ⁶ mielőtt elszakad az ezüstkötél, megreped az arany gyertyatartó, megpattan a forrásnál a korsó, s összetörik a kúton a kerék; ⁷ és a por visszatér a földbe, ahonnan jött, az éltető lehelet meg az Istenhez, aki adta. ⁸ Hiábavalóság, csak hiábavalóság - mondja a prédikátor -

minden hiábavalóság! ⁹ A prédikátor nemcsak maga volt bölcs, hanem a népet is okosságra tanította. Sok bölcs mondást mérlegelt, felkutatott és megfogalmazott. ¹⁰ A prédikátor igyekezett tetszetős szavakat találni, és az igazság szavait őszintén leírni. ¹¹ A bölcsök szavai olyanok, mint az ösztöke, és mint a leverte cövekek a nyájak javára használja őket a pásztor. ¹² Ezeken túl, fiam, ne kutass! A sok könyvírásnak se vége, se hossza, és a sok tanulás elfárasztja a testet. ¹³ Vége a beszédnek. Mindent hallottál. Féld az Istent, és tartsd meg a parancsait! Mert ez minden embernek a kötelessége. ¹⁴ Mivelhogy Isten minden tettet ítélőszéke elé visz, és lát minden rejtett dolgot, akár jó volt, akár rossz. Énekek éneke

1. fejezet (Én1)

¹ Az énekek éneke Salamontól: ² Csókoljon meg a szája csókjával! Igen, szerelmed édesebb a bornál. ³ Keneteidnek illata kellemes, mint a kiöntött olaj, olyan a neved, azért szeretnek a lányok. ⁴ Vigyél magaddal! Siessünk, el innét! Lakosztályába vezet a király! Te leszel az örömünk és a boldogságunk! Szerelmedet többre tartjuk a bornál! Mert méltán megillet a szeretet. ⁵ Barna a bőröm, de azért szép vagyok Jeruzsálem lányai, mint Kedár sátrai, Zalma takarói. ⁶ Ne nézzetek le, amiért barna vagyok, hiszen a nap barnított le! Anyámnak fiai nehezteltek rám, elküldtek hát szőlőt őrizni, s a magam szőlejére nem vigyázhattam. ⁷ Te, akit szeret a lelkem, mondd, hol legeltetsz, s a déli órában (nyájaddal) hol delelsz? Miért is kellene tovább kóborolnom, társaidnak nyáját kerülgennem? ⁸ Ha magad nem tudod, asszonyoknak gyöngye, akkor csak haladj a juhok nyomán, és legeltesd a magad gidáit a pásztoremberek tanyahelye körül! ⁹ Fáraó hintaja elé való paripához tartalak, mátkám, hasonlónak. ¹⁰ Szép az arcod a függőid között, s a korállal ékesített nyakad! ¹¹ Aranyból csináltatunk neked láncocskát, s rá ezüsből gyöngyöket. ¹² Amíg asztalánál mulat a király, nárduszom jó illatot áraszt magából. ¹³ Kedvesem, mint egy csomó mirha, a keblemen pihen majd. ¹⁴ Szerelmem olyan nekem, mint a ciprusfürt, amely az Engedi szőlőhegyén terem. ¹⁵ De szép vagy, kedvesem, de szép vagy! Akár a galambok, olyanok a szemeid! ¹⁶ Szép vagy, szerelmem, elbájolóan szép! Nyoszolyánk üdezöld, ¹⁷ házunk gerendái cédrusfából vannak, falainkat meg ciprusfa borítja. **2. fejezet (Én2)**

¹ Olyan vagyok, mint a szároni nárcisz, én vagyok a völgyek lilioma. ² Mint a bogáncs között a liliom, olyan a mátkám a lányok között. ³ Akár az erdő fái között az almafa, olyan a szerelmem az ifjak között. Forró vágyam árnyékában ülni, mert gyümölcse édes az ínyemnek. ⁴ Bevezet a bornak házába, fölöttem lebeg zászlaja, a szerelem. ⁵ Adjatok mazsolás kalácsot, hadd kapjak erőre, üdítsetek föl almával, mert a szerelemtől egész beteg vagyok! ⁶ A

balját a fejem alá teszi, a jobbjaival meg átkarol. ⁷ Jeruzsálem lányai, kérlek benneteket, a gazellákra s a mezők szarvasára, ne zavarjátok meg a szerelmemet, s föl ne ébresszétek, amíg nem akarja! ⁸ Csitt! A szerelmem! Nézzétek, ő jön ott, ugrál a hegyeken és szökell a dombokon! ⁹ Szerelmem olyan, mint a gazella, a fiatal szarvas a hasonmása. Nézzétek, már itt áll házunk falánál, benéz az ablakon, nézelődik a rácson át. ¹⁰ Aztán köszön, s így szól szerelmesem: Kelj föl, kedvesem, gyere szépségem! ¹¹ Nézd, elmúlt a tél, elállt az eső, elvonult. ¹² A föld színén immár virágok nyílnak, itt van a szőlőmetszés ideje, és gerlice hangja hallatszik földünkön. ¹³ Már színesedik az első fügetermés, hajtanak a szőlők s jó illatot árasztanak. Kelj föl, kedvesem, gyere szépségem! ¹⁴ Sziklák hasadékaiban fészkelő galambom, rejtekhelyeden, a szirtek szegélyezte ösvényen mutasd meg arcodat, hadd halljam hangodat, mert szépen cseng a hangod, és bájos az arcod. ¹⁵ Fogjátok meg a rókákat s a rókafiakat, mert feldúlják a szőlőt, a mi szőlőnket is, amely éppen most virágzik! ¹⁶ A kedvesem az enyém, s én az övé vagyok; liliomok közt legeltet (mostanában). ¹⁷ Míg föl nem támad a nappali szellő, és az árnyékok útnak nem indulnak, térj vissza, kedvesem, mint a gazella, vagy mint a szarvasborjú a szövetség hegyein. 3. fejezet (Én3)

¹ Éjszaka ágyamban kerestem, akit szeret a lelkem. De hiába kerestem, nem találtam. ² "Azért hát fölkelek, bejárom a várost, keresem a tereken és az utcákon, akit szeret a lelkem." Hiába kerestem, nem találtam! ³ Találkoztam az örökkal, akik a várost járták. "Nem láttátok, akit szeret a lelkem?" ⁴ Alig mentem tovább, otthagya őket, megtaláltam, akit szeret a lelkem. Belekapaszkodtam, és nem engedem el, amíg be nem viszem anyámnak házába, annak szobájába, ki méhében hordozott. ⁵ Jeruzsálem lányai, kérlek benneteket, a gazellákra s a mezők szarvasára, ne zavarjátok meg a szerelmemet, s föl ne ébresszétek, amíg nem akarja! ⁶ Ki az ott, aki a puszta felől erre tart, mint füstnek oszlopa? Mirhának és tömjénnek illata árad körülötte, és mindenféle különleges fűszeré. ⁷ Nézzétek, Salamon gyaloghintója! Hatvan hős van körülötte, Izraelnek legjava. ⁸ Mindnek kardja van, és jártasak a harcban, oldalukon a kard az éj rémei ellen. ⁹ Trónust építtetett magának Salamon király, a Libanon fáiból. ¹⁰ Az oszlopokat ezüstből csináltatta, a támláját aranyból, az ülését meg bíborból, középütt ébenfa betéttel. ¹¹ Sion leányai, gyertek, nézzétek: Salamon király, fején a korona, amellyel szülőanyja megkoronázta lakodalma napján, szíve örömének napján! 4. fejezet (Én4)

¹ De szép vagy, kedvesem, igen szép vagy! Szemeid, mint a galambok a fátyolod mögött. A hajad, akár a kecskenyáj, amely leereszkedik Gileád

hegyéről. ² Fogaid a megnyírt juhokhoz hasonlóak, amelyek éppen most hagyják el az úsztatót: mind ikreket ellenek, és még egyikük sem vesztette el fiát. ³ Az ajkad, mint a karmazsin szalag, a csacsogó szád szeretni való. A halántékd, akár egy gránátalmagerezd a fátyolod alatt. ⁴ Dávidnak tornyához hasonlít a nyakad, amit kőből való bástyák díszítenek; ezernyi pajzs függ rajta, megannyi hősi pajzs. ⁵ A két melled, mint a gidák, a gazella ikrei, amelyek ott legelnek a liliomok közt. ⁶ Míg föl nem támad a nappali szellő, és az árnyékok útnak nem indulnak, a mirhahegyen és a tömjéndombon járok. ⁷ Egészen szép vagy, kedvesem, nincsen rajtad semmi folt. ⁸ Gyere le, mátkám, a Libanonról, gyere le a Libanonról, ide le! Amána csúcsáról ereszkedjél alá! A Szenir és a Hermon ormáról, az oroszlánok tanyázó helyéről, a párducok hegyéről. ⁹ Megigézted a szívem, jegyesem, húgocskám, megigézted a szívem szemednek egyetlen pillantásával, s nyakadnak egyetlen láncával. ¹⁰ Milyen vonzó, húgom, mátkám, a szerelmed! Mennyivel édesebb szerelmed a bornál, keneted illata felülmúl minden balzsamot! ¹¹ Ajkadról, jegyesem tiszta méz csurog. A nyelved alatt tej van és méz. Ruhádnak illata a Libanon illata. ¹² Húgom, mátkám akár az elzárt kert, mint az elzárt kert, a lepecsételt forrás. ¹³ Hajtásaid gránátalmát termő kerthez hasonlóak, (tele mindenféle) pompás gyümölcscel: ¹⁴ nárdusszal, sáfránnyal, kálmossal, fahéjjal, mindenféle tömjéntermő fával, mirhával és aloéval, a legjobb balzsamokkal. ¹⁵ A kertnek forrása élő víz kútfeje, amely a Libanonról csörgedezik alá. ¹⁶ Támadj fel, északi szél, siess, déli szél! Járd át kertemet, hadd szálljon illata! Akkor eljön kedvesem a kertjébe, hogy élvezze pompás gyümölcseit! 5. fejezet (Én5)

¹ Húgom, mátkám, máris megyek a kertembe, szedem a mirhámát balzsamommal együtt; egyenest a lépből eszem mézemet, megiszom boromat a tejemmel együtt. Barátaim, egyetek, igyatok, ittasodjatok meg, kedveseim! ² Aludtam, de szívem ébren volt. Hallga! Szerelmem kopog (és azt mondja): Nyisd ki az ajtót, húgocskám, kedvesem, galambom, gyöngyöm! Mert a fejemet belepte a harmat, az éjszaka párája a fürtjeimet. ³ Már levetettem a ruhám, hogy vegyem fel újra? Lábamat megmostam, s most beszenyezem? ⁴ Kedvesem benyújtotta kezét a nyíláson, erre megremegett a bensőm. ⁵ Fölkeltem, hogy (ajtót) nyissak kedvesemnek. Kezemről, ujjamról mirha csepegett, rá a zárnak reteszére. ⁶ Ajtót nyitottam szerelmemnek, de már nem volt ott, eltűnt valahova. Majd elalélt a lelkem, hogy így elszaladt, kutattam utána, de sehol nem találtam, kiabáltam is, de nem adott választ. ⁷ Az éjjeli őrök találtak meg, amikor a várost járták. Ütöttek és véresre vertek, letépték rólam a leplet, akik a falakat őrzik. ⁸ Jeruzsálem lányai, kérlek benneteket, hogyha rátaláltok az én szerelmemre... Mit mondjatok neki? Hogy a szerelembe belebetegedtem. ⁹ Miért különb kedvesed a többi szerelmesnél,

asszonyoknak gyöngye? Miért különb kedvesed a többi szerelmesnél, hogy úgy kérlelsz minket? ¹⁰ Az én szerelmem fehér is, piros is, kitetszik ő akár tízezer közül is. ¹¹ A feje színarany, a haja datolyafürt, s mint a holló, fekete. ¹² Szemei, mint a galambok a medence vizénél: tejben fürdenek és a tengeren ülnek. ¹³ A két arca, akár a balzsamágys, amelyek illatos füveket teremnek. Az ajka liliom, mirha csepeg róla. ¹⁴ Kezei aranyhengerek, tarsiskővel kirakva. A teste elefántcsont, tele zafírral. ¹⁵ A lába márványoszlop, s színarany talpon áll. A termete Libanon, páratlan cédrusfa. ¹⁶ A szája mézédese, a lénye elragadó! Ilyen a kedvesem, ilyen a barátom, Jeruzsálem lányai! 6. fejezet (Én6)

¹ Hová ment szerelmed, asszonyoknak gyöngye? Hová lett kedvesed, hadd keressük veled?! ² Szerelmesem lement a kertjébe, a balzsamágysokhoz, hogy élvezze kertjét s liliomot szedjen. ³ Én a kedvesemé vagyok, s ő az enyém - a liliomok között legeltet. ⁴ Oly szép vagy, kedvesem, mint Tirsza városa, és mint Jeruzsálem, olyan kedves vagy! ⁵ Fordítsd el tőlem a tekinteted, mert megigézel vele. A hajad, akár a kecskenyáj, amely leereszkedik Gileád hegyéről. ⁶ A fogaid az anyajuhokhoz hasonlóak, amelyek épp most hagyják el az úsztatót. Mind ikreket ellenek, és még egyikük sem vesztette el fiát. ⁷ A halántékom akár egy gránátalmagerezd a fátyolod alatt. ⁸ Királyné van hatvan, ágyasasszony nyolcvan, [és a szolgálóknak se szeri, se száma]. ⁹ De galambom, ki tökéletes, csak egy van. Anyjának egyetlen, szülőjének kedveltje. A lányok, akik látják, boldognak hirdetik, királynők s ágyasok ünneplik. ¹⁰ Ki az, aki úgy ragyog, mint a hajnal pírja, s szép, mint a telihold, világos, mint a nap, és oly félelmetes, mint a zászlós hadak? ¹¹ A diófásba mentem, hogy megnézzem, fakad-e (az élet) a völgynek aljában; hogy lássam, kihajtottak-e már a szőlők, s virágba borultak-e a gránátalmaifák. ¹² És ekkor - hogy hogyan, nem tudom - a lelkem beültetett nemes népemnek hintájába. 7. fejezet (Én7)

¹ Térj vissza! Térj vissza, Sulammit! Térj vissza, térj vissza, hadd nézzünk meg! Mi az, mit akartok Sulammiton nézni? Tán a körtáncot kettőzött sorokban? ² Mily szép a lábad a sarudban, fejedelmi leány! Csípődnek hajlása olyan, mint valami ékszer, amelyet művészi kezek készítettek. ³ A köldököd akár egy kerek csésze. Ne hiányozzék a fűszerezett bor se! A hasad olyan, mint a búzarakás, amelyet liliomok kerítenek körül. ⁴ A két melled, mint a gidák, a gazella ikrei. ⁵ A nyakad mása elefántcsonttorony, szemed a hesboni tavakhoz hasonlít, a Bat-Rabbim felé vezető kapunál. Az orrod olyan, mint a Libanon tornya, amely Damaszkusz felé néz. ⁶ Fejed, mint a Kármel, s fejedén a haj, mint a bíbor. Királyt tart bilincsben a hajfonatod. ⁷ Milyen szép vagy és milyen igézetes! Szerelmem, gyönyörűségem! ⁸ Akár a pálmafa, olyan a

termeted, a melleid meg, mint a szőlőfürtök. ⁹ Elhatároztam: fölmegek a pálmafára, s megszerzem gyümölcseit. A melleid legyenek szőlőfürtök, a leheleted almaillat, ¹⁰ A szád meg a bor a legjavából. Oly simán csúszik le a kedvesem (torkán), szelíden ömlik el az alvók ajakán. ¹¹ Kedvesemé vagyok, utánam vágyódik. ¹² Gyere, kedvesem, menjünk ki a mezőre, töltsük az éjszakát (kinn) a tanyákon! ¹³ Korán reggel menjünk ki a szőlőhegyre, nézzük meg, fakad-e a szőlő vesszeje. Vajon kifeslettek-e virága bimbói, s a gránátalma-fák virágoznak-e már? Ott ajándékozzak meg szerelmemmel. ¹⁴ Illatot árasztanak a szerelem almái, sok pompás gyümölcs hever ajtónk előtt. Frisset is, régít is tettem el neked, kedvesem! 8. fejezet (Én8)

¹ Bár testvérem volnál, és szoptad volna az anyám emlőjét! Ha utcán lelnélek, ott megcsókolnálak, akkor nem vethetne meg érte senki. ² Magammal vinnélek és bevezetnélek anyámnak házába, és tanítgatnál, én meg itatnálak fűszerezett borral, gránátalma-musttal. ³ A balját a fejem alá teszi, a jobbjaival meg átkarol. ⁴ Jeruzsálem lányai, kérlek benneteket, ne zavarjátok, ne ébresszétek föl szerelmemet, amíg maga nem akarja. ⁵ Ki az ott, aki a puszta felől erre tart és a szerelmesére támaszkodik? Az almafa alatt keltettelek föl. Ott, ahol vajúdni kezdett veled anyád, ahol kínok közt fetrengett, aki megszült. ⁶ Tegyé a szívedre pecsétnek, mint valami pecsétet a karodra! Mert mint a halál, olyan erős a szerelem, olyan a szenvedély, mint az alvilág. Nyíla tüzes nyíl, az Úrnak lángja. ⁷ Tengernyi víz sem olthatja el a szerelmet, egész folyamok sem tudnák elsodorni. Ha valaki háza egész vagyonát felkínálná is a szerelemért, azt is kevesellné! ⁸ Van egy kis húgunk, még kicsi, melle sincs. Mit tegyünk húgunkkal, hogyha majd megkéri? ⁹ Hogyha fal, építsünk fölé ezüsttetőt, ha ajtó, takarjuk el cédruspalánkkal. ¹⁰ Fal vagyok, és a melleim, mint a tornyok, ezért nyertem meg a szeme tetszését. ¹¹ Baal-Hamonban Salamonnak volt egy szőleje. Csőszökre bízta a szőlejét; ezer ezüst sékelt kellett fizetnie mindegyiknek a termésért. ¹² Elöttem a szőlő, most az enyém; Salamon, az ezer ezüst legyen a tied, kétszázat meg kapjanak a termés őrei. ¹³ Te, aki a kertekben laksz, a barátaim lesik szavaidat, hallasd hangodat! ¹⁴ Fuss szerelmem, tégy, mint a gazella, mint a szarvasborjú a balzsamhegyeken. Bölcsesség könyve

1. fejezet (Bölcs1)

¹ Szeressétek az igazságot, ti, akik ítékeztek a föld fölött! Jó lélekkel gondolkodjatok az Úrról, és keressétek szívetek egyszerűségében! ² Mert azok, akik nem kísértik, megtalálják, és azoknak, akik nem bizalmatlanok iránta, kinyilvánítja magát. ³ De az álnok gondolatok eltávolítanak Istentől, és a próbára tett mindenhatóság eltaszítja az eszteleneket. ⁴ Gonosz szándékú

lélekbe nem tér be a bölcsesség, és nem vesz lakást olyan testben, amely a bűnnek szolgál. ⁵ Hisz a fegyelem szent lelke menekül a hamisságtól, távol tartja magát az esztelen gondolatoktól, és elriad, mihelyt igazságtalanság közelít. ⁶ Emberbarát lélek a bölcsesség, de nem hagyhatja büntetlenül a káromlót ajkai miatt. Mert Isten belelát a veséjébe, ismeri a szívét és hallja a szavait. ⁷ Mert az Úrnak lelke betölti a földkerekséget, tud minden szóról. ⁸ Ezért nem marad rejtekben senki sem, aki igazságtalanul beszél, és nem kerül el a büntető igazságosság. ⁹ Mert az istentelen terveit vizsgálat alá vetik; beszédének híre az Úr elé kerül, hogy gonoszságai elvegyék büntetésüket, ¹⁰ hiszen mindent meghall a féltékeny fül, és a leghalkabb zúgolódás moraja sem marad titokban. ¹¹ Kerüljétek hát a hasztalan zúgolódást, óvjátok nyelveteket a rágalmazástól, mert a titkos beszéd sem marad büntetlen, s a száj, amely hazudik, megöli a lelket. ¹² Ne törekedjétek a halálba életetek elhibázott útján, ne sietessétek romlásotokat kezetek tetteivel! ¹³ Mert a halált nem Isten alkotta, ő nem leli örömét az élők pusztulásában. ¹⁴ Hisz mindent azért teremtett, hogy legyen, és a világ teremtményei az üdvösségre szolgálnak. Nincs bennük pusztító méreg, és a földön nem az alvilág uralkodik. ¹⁵ Mert az igazságosság halhatatlan. ¹⁶ Az istentelenek azonban kezükkel és szavukkal hívják (a halált), emésztődnek az utána való vágyakozásban, mintha a barátjuk volna, és szövetséget kötnek vele, mert méltók rá, hogy az osztályrészévé legyenek. 2. fejezet (Bölcs2)

¹ Csalfa észjárásuk miatt azt mondják egymásnak: "Rövid és szomorú az életünk; nincs orvosság az ember halála ellen, és nem ismerünk szabadítót az alvilágból. ² Hiszen véletlenül keletkeztünk, és majdan úgy leszünk, mintha sose lettünk volna. Hisz orrunkban csak füst az élet lehelete, és a gondolkodás csupán szikra a szívünk lüktetésekor. ³ Ha elalszik, testünk hamuvá lesz, a lélek meg elillan, mint a lenge szellő. ⁴ Idő múltán még a nevünk is feledésbe merül, és senki sem gondol többé tetteinkre. Életünk elmúlik, ahogy a felhőnek nyoma vész, eloszlik, mint a köd, amit elűznek, és a melegükkel a földre nyomnak a nap sugarai. ⁵ Életünk csak egy árnyék tovasuhanása, és halálunk nem ismétlődik meg, mert le van pecsételve, és nem tér vissza senki. ⁶ Rajta hát! Élvezzük a jelenvaló jókat! Használjuk ki buzgón a világot, mint ifjúkorunkban! ⁷ Töltekezzünk pompás borral, mirhával, s ne nélkülözzük a tavasznak egyetlen virágát se! ⁸ Koszorúzzuk magunkat fésző rózsákkal, még mielőtt elhervadnának! ⁹ Egyikünk se vonja ki magát tobzódásunkból. Mindenütt hagyjuk ott jókedvünk jeleit, mert ez az osztályrészünk és ez a mi sorsunk! ¹⁰ Bánjunk el a szegény igazzal, ne kíméljük az özvegyet, és a koros aggastyán ősz hajától ne riadjunk vissza! ¹¹ Számunkra a hatalom legyen az igazságosság mércéje, mert a gyenge nem ér semmit. ¹² Leskelődjünk az

igazra, mert terhünkre van. Szembeszáll tetteinkkel: bepanaszol bennünket törvényszegésért, és szemünkre hányja, hogy vétünk a tisztesség ellen.¹³ Dicsekszik, hogy ismeri az Istent, és az Úr gyermekének mondja magát.¹⁴ Vádol bennünket, amiért így gondolkodunk, még ránézni sem jó.¹⁵ Mert az életmódja elüt másokétól, és szokatlanok az útjai.¹⁶ Hamis pénznek néz bennünket, és mint szemetet, kerüli az útjainkat. Az igazak végső sorsát meg boldognak hirdeti, és pöffeszkedve atyjának nevezi az Istent.¹⁷ Lássuk hát, igazak-e a beszédei. Figyeljük meg, mi végre jut!¹⁸ Mert ha az igaz az Isten gyermeke, akkor az Isten pártjára kel, és kiszabadítja ellenségei kezéből.¹⁹ Tegyük próbára, gúnyoljuk és bántalmazzuk, hogy megismerjük szelídségét és kipróbáljuk türelmét!²⁰ Ítéljük gyalázatos halálra, mert - saját szava szerint - Isten oltalmában részesül!"²¹ Így gondolkodnak, de tévednek, mert gonoszságuk vakká tette őket.²² Nem ismerik Isten titkos szándékait. Ezért sem az erény jutalmát nem remélik, sem a tiszta lelkek díját nem tudják becsülni.²³ Isten ugyanis halhatatlanságra teremtette az embert, és saját lényének képmásává tette.²⁴ A sátán irigysége révén azonban a világba jött a halál, és akik vele tartanak, azok megtapasztalják. 3. fejezet (Bölcs3)

¹ Az igazak lelke azonban Isten kezében van, és gyötrelem nem érheti őket.² Az esztelenek szemében úgy látszott, hogy meghaltak; a világból való távozásukat balsorsnak vélték,³ elmenetelüket megsemmisülésnek. De békességben vannak.⁴ Mert ha az emberek szemében szenvedtek is, a reményük tele volt halhatatlansággal.⁵ Kevés fenyítés után nagy jótéteményekben részesülnek, mert Isten próbára tette és magához méltónak találta őket.⁶ Mint aranyat a kohóban, megvizsgálta és elfogadta őket égőáldozatul.⁷ Látogatásuk idején majd felragyognak, és olyanok lesznek, mint a szikra, amely a tarlón tovaharapódzik.⁸ Nemzetek fölött ítélkeznek majd és népeken uralkodnak; s az Úr lesz a királyuk mindörökké.⁹ Akik benne bíztak, akkor majd megismerik az igazságot, és akik hűek voltak, szeretetben nála maradnak, mert kegyelem és irgalom lesz választottainak osztályrészük.¹⁰ Az istentelenek meg a lelkiületük szerint bűnhődnek majd, azok, akik megvetették az igazat és elpártoltak az Úrtól.¹¹ Mert boldogtalan, aki megveti a bölcsességet és a fegyelmet: hiú a reményük, hiábavaló a fáradozásuk, hasztalanok a tetteik.¹² Esztelenek az asszonyaik, gonoszak a gyermekeik és átkozott a nemzetségük.¹³ Boldog a magtalan, aki nem szennyezte be magát, akinek ágya nem ismerte a bűnt. Termékenysége majd kiderül a lelkek látogatásának idején.¹⁴ Boldog a herélt is, aki nem követett el kezével törvénysértést, aki nem forgatott elméjében semmi gonoszt az Úr ellen, mert elnyeri hűsége nagyszerű jutalmát, és örvendetes öröksége lesz az Úr templomában.¹⁵ Mert nagyszerű a nemes törekvés gyümölcse, és a

bölcsesség gyökere nem pusztul el. ¹⁶ A házasságtörők gyermekei azonban nem boldogulnak, és a bűnös ág ivadéka elpusztul. ¹⁷ Ha soká élnek is, akkor sincs becsületük, és öregkoruk végül dicstelen lesz. ¹⁸ Ha azonban korán meghalnak, akkor az ítélet napján sem reményük nem lesz, sem vigaszuk. ¹⁹ Mert az istentelen nemzedéknek gonosz a vége. 4. fejezet (Bölcs4)

¹ Jobb az erénnyel párosult gyermektelenség, mert halhatatlan az emlékezete, mivelhogy Isten is, ember is elismeri. ² Ha jelen van, utánozzák; ha távol van, vágyódnak utána; koszorú van a fején, és örökké ünnepli diadalát, mert győzött a tisztességes küzdelemben. ³ De nincs haszon az istentelenek gyerekhadából, és a fattyúhajtás nem bocsátja mélyre gyökerét, sem szilárd alapra nem tesz szert. ⁴ Mert ha ideig-óráig burjánzó ágakat hajt is, mivel nincs tartása, megingatja a szél, és a viharok ereje gyökerestül kitépi. ⁵ Körös-körül letöredeznek a még fejletlen ágak, és a gyümölcsük élvezhetetlen, éretlen és ehetetlen, semmi hasznát nem lehet venni. ⁶ Mert a törvénytelen egyesülésből támadt gyermekek a bűnt tanúsítják, amikor Isten ítélkezik a szüleik fölött. ⁷ Az igaznak azonban, ha időnap előtt hal is meg, nyugalomban lesz része. ⁸ Mert a tisztességes agykort nem a hosszú élet adja, nem függ az évek számától. ⁹ Sokkal többet ér az embernek a megfontoltság, mint az ősz haj, és a bűntelen élet, mint a magas kor. ¹⁰ Mivel kedves volt Isten előtt, szerette az Isten, és elvitte, mert bűnösök közt folyt az élete. ¹¹ Elragadta, hogy a gonoszság ne ártson értelmének, és az álnokság el ne csábítsa a lelkét. ¹² Mert a bűn igézete elhomályosítja a jót, és a szenvedély bódulata megrontja az ártatlan lelket. ¹³ Aki korán tökéletes lett, nagy kort ért meg. ¹⁴ Kedvét találta lelkében az Úr, azért sietett kimenteni a romlottság köréből. Látják ezt az emberek, de nem értik, és nem veszik szívükre, ¹⁵ hogy kegyelem és irgalom vár az Úr választottaira és oltalom a szentjeire. ¹⁶ Az elhunyt igaz elítéli az élő istenteleneket, és a korán beteljesedett ifjúság a bűnösnek években gazdag életét. ¹⁷ Mert látják ugyan a bölcsnek végét, de nem értik, mit rendelt felőle az Úr, és miért helyezte biztonságba. ¹⁸ Látják, és becsmérőleg szólnak róla, de az Úr majd gúnyt űz belőlük. ¹⁹ Akkor hullává lesznek, megvetetté, és gúnynak tárgyává a holtak közt örökre. Mert letaszítja őket, úgyhogy meg sem mukkannak, velejükig megrendíti őket, végső pusztulásra jutnak, gyötrődniük kell, és elenyésszik az emlékükhöz. ²⁰ Reszketve jelennek meg számot adni bűneikről, és gátlottságuk vádlóként lépnek föl ellenük. 5. fejezet (Bölcs5)

¹ Akkor az igaz teljes biztonsággal áll szemben azokkal, akik sanyargatták, és lebecsülték a fáradozását. ² Amikor ezt látják, iszonyú félelem fogja el őket, és nem tudnak hová lenni; annak nem várt üdvössége miatt. ³ Bánkódva szólnak egymáshoz, és sóhajtoznak lelkük félelmében: ⁴ "Ez az, akit egykor

kinevettünk és akiből gúnyt úztunk. Mi esztelenek! Életmódját örülségnek tartottuk és halálát dicstelennek. ⁵ Hogy lehet az, hogy Isten fiai közé sorolták és a szentek között van az osztályrésze? ⁶ Így hát mi letértünk az igazság útjáról, nekünk nem világított az igazságosság fénye, és számunkra nem kelt föl a nap. ⁷ A kimerülésig jártuk a bűn és a romlás ösvényeit, úttalan pusztaságokban kóboroltunk, az Úr útját azonban nem ismertük fel. ⁸ Mi hasznát láttuk a gögnek és mit nyertünk gazdagságunkkal és nagyzasunkkal? ⁹ Ez mind tovatűnt, mint valami árnyék, mint a szálló mendemonda; ¹⁰ mint a hajó, amely átszeli a hullámozó vizet, s az utat, amerre elhaladt, nem lehet megtalálni, sem gerincének nyomát a habokon; ¹¹ vagy ahogy a levegőben repülő madár útjának semmi nyoma nem található: szárnycsapásai felkavarják, s könnyed röptének suhogása átszeli a lenge léget, de aztán, hogy elrepült, mögötte semmi nem marad; ¹² vagy mint a célba lőtt nyíl mögött az átszelt levegő rögtön ismét egybefolyik, úgyhogy pályáját többé nem lehet felismerni; ¹³ mi is, alighogy megszülettünk, máris meghaltunk, és az erénynek semmi jelét nem tudtuk felmutatni, a gonoszságunkban pusztultunk el." ¹⁴ Igen, az istentelenek reménye olyan, mint a szél forgatta pelyva, mint a könnyű hab, amit a vihar kerget, mint a füst, amit eloszlat a szél, mint a megszálló vendég emléke, aki csak egy napig maradt. ¹⁵ Az igazak azonban örökké élnek, és az Úrban van a jutalmuk, és a Magasságbeli viseli gondjukat. ¹⁶ Így elnyerik az Úr kezéből a dicsőség országát s a szépség diadémmját, mert jobbjaival oltalmazza és karjával védelmezi őket. ¹⁷ Fegyverzetül fölötti haragját, és fölfegyverzi a teremtet, hogy bosszút álljon ellenségein. ¹⁸ Mellvértnek az igazságosságot ölti fel, sisaknak meg fölteszi a csalhatatlan ítéletet. ¹⁹ Győzhetetlen pajzsul a szentséget veszi fel, ²⁰ bösz haragját karddá élesíti; vele harcol az egész világ az esztelenek ellen. ²¹ Elröppennek a villámok jól irányzott nyilai, s a felhőkből, mint jól megfeszített íjból a célba találnak. ²² És a parittyákból haragos jégzápor zúdul, és a tenger vizei ellenük tombolnak, és háborogva csapnak össze a folyók árjai. ²³ A mindenhatóság lehelete fölkel ellenük és forgószele módjára széthányja őket. Az istentelenség így pusztává teszi majd az egész földet, és a bűn felforgatja az uralkodók trónját. 6. fejezet (Bölcs6)

¹ Halljátok hát, királyok, és szívleljétek meg, tanuljatok, akik a föld határait kormányozzátok! ² Figyeljétek föl, akik a sokaságon uralkodtok, és büszkék vagytok a népek nagy számára! ³ A Mindenható adta nektek a hatalmat és a Magasságbeli az uralmat, s majd számon kéri tetteiteket, és kivizsgálja szándékaitokat. ⁴ Jóllehet országának csak szolgálai vagytok, mégsem ítéltetek igazságosan, nem tartottátok meg a törvényt és nem éltetek Isten akarata szerint. ⁵ Ezért félelmetesen és hirtelenül rátok tört, mert szigorú ítélet vár a

hatalmon levőkre. ⁶ A kicsik irgalomból bocsánatot nyernek, a hatalmasokra azonban kemény büntetés vár. ⁷ Mert a mindenség Ura senkitől sem tart, és nincs nagyság, amitől félne. Hisz ő teremtette a kicsit és a nagyot, és egyaránt gondját viseli mindegyiknek. ⁸ A hatalmasokra azonban szigorú vizsgálat vár. ⁹ Hozzátok intézem hát szavam, fejedelmek, hogy bölcsességet tanuljatok és el ne bukjatok. ¹⁰ Mert akik a szenttel szentül bánnak, megszentelődnek, és akiket erre megtanítottak, azok meg tudnak majd felelni. ¹¹ Áhítsátok hát szavaimat és vágyódjatok rájuk, és okulásban lesz részetek. ¹² A bölcsesség ragyogó és hervadhatatlan, könnyen felismerik, akik szeretik, és megtalálják, akik keresik. ¹³ Már előre megmutatkozik azoknak, akik vágyódnak rá. ¹⁴ Aki korán reggel keresni kezdi, nem kell fáradnia, mert ajtajánál ülve találja. ¹⁵ Róla elmélkedni tökéletes okosság, és aki érte virraszt, hamar megszabadul a gondtól. ¹⁶ Hisz maga megy, s megkeresi azokat, akik méltók rá, barátságosan megjelenik nekik az utakon, és minden szándékukban találkozik velük. ¹⁷ Mert (a bölcsesség) legbiztosabb kezdete a tanulás utáni vágy; tanulni akarni annyi, mint szeretni (a bölcsességet). ¹⁸ A (bölcsesség) szeretete a törvényeinek a megtartása, a törvények megtartása a halhatatlanság biztosítása, ¹⁹ s a halhatatlanság eljuttat az Isten közelébe. ²⁰ Így vezet a bölcsesség utáni vágy az uralomhoz. ²¹ Ha tehát, népek fejedelmei, örömeteket lelitek a trónban és a jogarban, akkor becsüljétek a bölcsességet, hogy örökké országolhassatok! ²² Hogy mi a bölcsesség és hogyan keletkezett, elmondom, és nem rejtem el titkát előletek. Sőt inkább mindjárt kezdetétől fogva megvizsgálom; amit csak tudok róla, nyíltan feltárom, és nem kendőzőm el az igazságot. ²³ Nem járok én egy úton az emésztő irigységgel, mert ennek aztán semmi köze sincs a bölcsességhez. ²⁴ A sok bölcs áldás a világnak, s az okos király jólét a népnek. ²⁵ Okuljatok hát a szavaimból, majd hasznát látjátok! 7. fejezet (Bölcs7)

¹ Én is halandó ember vagyok, mint a többi; és a föld első ivadékaának utóda. Anyám méhében öltöttem testet. ² Tíz hónap alatt álltam össze a vérében a férfi magvából, az egyesülés gyönyörétől kísérve. ³ Mikor megszülettem, én is a közös levegőt szívtam, és a földre estem, mint mindenki; első hangom a sírás volt, mint a többieké. ⁴ Pólyában és gondok közt neveltek. ⁵ Mert egyetlen király sem kezdi másképp az életét. ⁶ Mindenki számára egy az út az életbe, mint ahogy a távozás is ugyanaz. ⁷ Ezért könyörögtem, és megkaptam az okosságot; esdekeltem, és leszállt rám a bölcsesség lelke. ⁸ Többre becsültem a jogarnál és a trónnál, és hozzá mérten semminek tartottam a gazdagságot. ⁹ A fölbecsülhetetlen drágakövet sem állítottam vele egy sorba; mert mellette minden arany csak egy marék homok, és vele összemérve az ezüst csak sárnak számít. ¹⁰ Jobban szerettem egészségnél és szépségnél, és birtoklását a világosságnál is többre tartottam; mert a fény, amely belőle árad, nem alszik

ki soha. ¹¹ De vele együtt a többi javak is mind hozzám jöttek, mérhetetlen gazdagság volt a kezében. ¹² Örültem mindennek, mert a bölcsesség volt a vezérük; nem tudtam, hogy a szülőanyjuk is az. ¹³ Csalárdság nélkül sajátítottam el, irigység nélkül adom tovább, nem rejtem el gazdagságát. ¹⁴ Hisz kifogyhatatlan kincs az emberek számára. Akik szert tettek rá, megszerezték Isten barátságát, mert ajánlották őket a fegyelem adományai. ¹⁵ Adja meg nekem az Isten, hogy bölcsen beszéljek és ahhoz méltóan gondolkodjam, aminek részese lettem! Mert ő irányítja a bölcsességet és vezeti a bölcsét. ¹⁶ Hiszen a kezében vagyunk mi magunk, a szavaink, egész értelmünk és minden ügyességünk. ¹⁷ Mert ő adta nekem a dolgok biztos ismeretét, hogy értsem a világmindenség szerkezetét és az elemek működését, ¹⁸ az idők elejét, végét és közepét, a napfordulat változását és az évszakok váltakozását, ¹⁹ az év lefolyását és a csillagok állását, ²⁰ az állatok természetét és a vadállatok indulatait, a szellemvilág hatalmát és az emberek gondolkodását, a növények különbségeit és a gyökerek gyógyító erejét. ²¹ Mindent megismertem, ami el volt rejtve s ami látható volt; mert a mindeneket művészien alakító bölcsesség megtanított rá. ²² Benne ugyanis lélek van, amely értelmes, szent, a maga nemében egyetlen, sokrétű, finom, könnyed, mozgékony, átható, tiszta, világos, sérthetetlen, a jót kedveli, éles, ²³ akadályt nem ismer, jótékony, emberbarát, állhatatos, szilárd, bátor, mindenható, mindent lát és áthatja a szellemet, a gondolkodó, a tiszta és a legfinomabb lényeket. ²⁴ Mert a bölcsesség mozgékonyabb, mint bármi, ami mozog, tisztaságánál fogva mindenben áthatol. ²⁵ Hiszen Isten erejének lehelete és a Mindenható dicsőségének tiszta kicsordulása; ezért nem érheti soha semmi folt. ²⁶ Az örök világosság kisugárzása, és az Isten működésének tiszta tükre és jóságának képmása. ²⁷ Bár csak egy, mindent megtehet, s jóllehet magában marad, megújítja a mindenséget. Nemzedékről nemzedékre betér a szent lelkekbe, így formálja meg Isten barátait és a prófétákat. ²⁸ Isten csak azt szereti, aki a bölcsességgel él, ²⁹ mert az ékeőbb a napnál és fönségebb minden csillagképnél. Ha a világossághoz hasonlítjuk, még annál is különb, ³⁰ mert azt felváltja az éjszaka, a bölcsességgel szemben azonban tehetetlen a gonoszság. 8. fejezet (Bölcs8)

¹ Erejét kifejtve elér (a világ) egyik végétől a másikig, és a mindenséget üdvösen igazgatja. ² Őt szerettem és kerestem ifjúkorom óta; azon voltam, hogy jegyesemmé tegyem és hódolója lettem szépségének. ³ Nemes származással dicsekedhetik, mivelhogy együtt lakik az Istennel, és a mindenség Ura szereti. ⁴ mert be van avatva Isten tudásába, és a tetteit ő választja meg. ⁵ Ha a gazdagság kíváncsú jó az életben, vajon mi gazdagabb, mint a bölcsesség, amely mindeneket alkot? ⁶ Hogyha az okosság valamit

létrehoz, akkor ki nagyobb művész nála az egész világon? ⁷ És ha valaki az igazságosságot kedveli, akkor amit ő elér, az erény: mértékletességre, okosságra, igazságosságra és erősségre tanít. Ezeknél nincs hasznosabb az életben az ember számára. ⁸ Ha meg valaki gazdag tudást kíván, akkor ő ismeri a régmúltat és feltárja a jövőndőt; ért a fordulatos beszédhez és a talányok megfejtéséhez; előre tud a jelekről és a csodákról, a korok és időszakok végéről. ⁹ Eltökéltem hát, hogy élettársamul veszem, mert tudtam, hogy jó soromban tanácsadóm, gond és bánat közepette meg vigaszom lesz. ¹⁰ Tekintélyem lesz miatta a sokaság előtt, és az öregek előtt becsületem, holott ifjú vagyok. ¹¹ A bíraskodásban éles elméjűnek találhatnak majd, és megcsodálnak a hatalmasok. ¹² Ha hallgatok, várnak rám, ha felszólalok, figyelmesen meghallgatnak, és ha hosszabban beszélek, szájukra teszik a kezüket. ¹³ Miatta halhatatlanságban lesz részem, és örök emlékezetet hagyok az utókorra. ¹⁴ Népeket kormányozok majd, és nemzetek lesznek alattvalóim. ¹⁵ A félelmetes zsarnokok rettegnek, ha felőlem hallanak, hanem a nép körében kegyesnek mutakozom, a hadban meg vitéznek. ¹⁶ Megtérve otthonomba, oldalán kipihenem magam; mert társaságában nincs keserűség és a vele való élet nem jár bosszúsággal, hanem derű és öröm. ¹⁷ Míg ezeket fontolgattam magamban, és szívemben meghánytam-vetettem, hogy a halhatatlanság a bölcsességgel rokon, ¹⁸ a vele való barátságban tiszta öröm rejlik, a keze munkájában kimeríthetetlen gazdagság, a vele való bizalmas érintkezésben okosság, a vele való társalgásban jó hírnév; szétnéztem és kerestem, hogyan vihetném házamba. ¹⁹ Tehetséges ifjú voltam ugyan, és jó lélek jutott részemül, ²⁰ vagy helyesebben, mivel jó voltam, tiszta testhez jutottam. ²¹ De mivel beláttam, hogy nem juthatok másként birtokába, csak ha Isten megadja - már az is okosság volt tudni, hogy kinek az adománya -, azért az Úrhoz fordultam, imádkoztam hozzá és szívem mélyéből mondtam: 9. fejezet (Bölcs9)

¹ Atyáim Istene, irgalomnak Ura, aki a szavaddal teremtetted mindent, ² és bölcsességeddel alkottad az embert, hogy uralkodjék a teremtményeken, amelyeket alkottál, ³ és igazgassa a világot szentségben és igazságosságban és egyenes lélekkel tegyen igazságot: ⁴ add meg nekem a bölcsességet, trónod osztályosát, és ne zárj ki engem gyermekeid közül. ⁵ Hiszen szolgád vagyok, szolgálód fia, gyöngé és rövid életű ember, és édeskeveset értek a joghoz és törvényhez. ⁶ Ha mégoly tökéletes is valaki az emberek fiai között, de a tévedésből való bölcsességnek híjával van, semmibe kell venni. ⁷ Te szemeltél ki néped királyává, fiaid és lányaid bírójává. ⁸ Te parancsoltad meg, hogy templomot építsek szent hegyeden és áldozati oltárt a városban, amelyet lakóhelyül választottál, szent sátrad hasonmásául, amelyet kezdettől készítettél. ⁹ Nálad a

bölcsesség, ismeri műveidet, jelen volt, amikor a világot teremtetted, és tudja, mi kedves a szemedben és mi helyes a parancsaid szerint. ¹⁰ Küldd le szent egedből, dicsőséged trónjától, hogy munkámban velem legyen és segítsen, és így fölismerjem, mi kedves a szemedben. ¹¹ Mert tud és ért mindent; tetteimben józanul vezet majd és megoltalmaz hatalmával. ¹² Így majd tetszenek neked műveim, népedet igazságosan kormányozom, és méltó leszek atyámnak trónjára. ¹³ Melyik ember képes fölismerni Isten akaratát, és ki tudja elgondolni, mit kíván az Úr? ¹⁴ Hisz a halandók gondolatai bizonytalanok, és terveink ingatagok. ¹⁵ Mert a romlandó test gátolja a lelket, és a földi sátor ránehezedik a sokat tűnődő elmére. ¹⁶ Csak nagy nehezen derítjük ki, ami a földön van, és üggyel-bajjal értjük meg, ami kézenfekvő. Hát akkor az égi dolgokat ki tudná kifürkészni? ¹⁷ Ki ismerte föl valaha is akaratodat, ha te nem adtál (neki) bölcsességet és nem küldted el a magasból szent lelkedet? ¹⁸ Csak így lettek simává a földön lakók útjai, s így tanulták meg az emberek, mi kedves a szemedben. ¹⁹ Csak a bölcsesség által menekültek meg. 10. fejezet (Bölcs10)

¹ Ez (a bölcsesség) óvta, akit az Isten elsőként formált, a földkerekség atyját, amikor még ő volt az egyetlen teremtmény, s ez vezette ki bukásából; ² és ez adta neki az erőt is, hogy mindeneken uralkodjék. ³ De amikor egy istentelen haragjában elpártolt tőle, belepusztult testvérgyilkos dühébe. ⁴ Miatta vízőzön árasztotta el a földet, s megint a bölcsesség mentette meg hitvány fán vezérelve az igazat. ⁵ Amikor egymással egyetértésben gonoszságot követtek el a népek, s emiatt összezavarodtak, ez (a bölcsesség) fölismerte az igazságot és megőrizte feddhetetlennek Isten előtt, és megoltalmazta fia iránti elfogultsága ellenére is. ⁶ Az istentelen emberek pusztulásakor megmentette az igazat, amikor menekült a tűz elől, amely az "Ötvárosra" zúdult. ⁷ Gonoszságuk bizonyosságaként folyton füstölgő, sivár vidék meg zölden maradó gyümölcsöt termő növények maradtak ránk, és egy hitetlen lélek emlékéül egy égnek meredő sóoszlop. ⁸ Mert akik letértek a bölcsesség útjáról, nemcsak azzal bűnhődtek, hogy nem ismerték meg a jót, hanem balgaságuk emlékét is hátrahagyták az élőknek, hogy ne maradjon titokban, mit vétettek. ⁹ A bölcsesség ugyanakkor kiszabadította szolgálait a bajokból. ¹⁰ Vezette az igazat egyenes utakon, amikor bátyja haragja elől menekült; megmutatta neki Isten országát és szent dolgokkal ismertette meg, nehéz munkájában jóléthez segítette, és fáradozásait bőséggel jutalmazta. ¹¹ Segítségére volt zsarnokai kapzsiságával szemben, és gazdaggá tette. ¹² Ellenségeivel szemben védelmezte, üldözőitől oltalmazta, és nehéz küzdelemben győzelemre segítette, hogy belássa: a jámborság mindennél erősebb. ¹³ Nem hagyta cserben az igazat, akit eladtak, hanem megóvta a bűntől. ¹⁴ Lement vele a börtönbe, és nem hagyta el

a bilincsekben sem, míg nem hozta neki az ország jogarát és a hatalmat elnyomói fölött, míg meg nem hazudtolta rágalmazóit és örök hírnevet nem szerzett neki. ¹⁵ A bölcsesség szent népet és feddhetetlen ivadékokat szabadított ki az elnyomó nép hatalmából. ¹⁶ Behatolt az Isten szolgájának lelkébe, és csodákkal és jelekkel lépett föl félelmetes királyokkal szemben. ¹⁷ Az igazaknak megadta a jutalmat fáradozásaikért, vezette őket csodás utakon, és nappal hajlékul szolgált nekik, éjjel meg csillagfényül. ¹⁸ Átvitte őket a Vörös-tengeren, átvezette őket a hatalmas vízen. ¹⁹ Ellenségeiket a hullámokba temette, és a tenger mélyéből újra partra vetette. ²⁰ Így kifosztották az igazak az istenteleneket, és magasztalták, Uram, a te szent nevedet, és egy szívvel-lélekkel áldották oltalmazó kezedet. ²¹ Mert a bölcsesség megnyitotta a némák száját és ékesszólóvá tette a gyermekek nyelvét. 11. fejezet (Bölcs11)

¹ Szent próféta vezetésével sikerre vezette vállalkozásaikat. ² Lakatlan pusztaságokon vonultak át, és járatlan helyeken ütötték fel sátrukat. ³ Ellenálltak ellenségeiknek és visszaverték ellenfeleiket. ⁴ Gyötörte őket a szomjúság; akkor segítségül hívták, és vizet adott a meredek szikla, eloltotta szomjukat a kemény kőszál. ⁵ Amivel ellenségeik bűnhődtek, az nekik áldást jelentett, amikor bajban voltak. ⁶ A folyónak ki nem apadó forrásvize helyett, amelyet azoknak (az egyiptomiaknak) undorító vére tett zavarossá, ⁷ büntetésül a gyermekgyilkos rendeletért, nekik (Izrael fiainak) váratlanul bőséges vizet adott, ⁸ és így az egykori szomjúsággal megmutattad, milyen súlyosan büntetted ellenségeiket. ⁹ Amikor ugyanis megpróbáltatás érte őket, bár csak enyhe feddésben volt részük, megtudták, mekkora gyötrelmet kellett elszenvedniük az istenteleneknek, akiket haragodban megbüntettél. ¹⁰ Mert őket - intő atyaként - csak próbára tetted, azokat azonban szigorú királyként elítélted és megbüntetted. ¹¹ Tőlük (Izrael fiaitól) távol éppúgy gyötrődtek, mint a közelükben. ¹² Mert kétszeres gyötrelmet fogta el őket és sóhajtozás, amikor a múltra emlékeztek. ¹³ Amikor ugyanis meghallották, hogy ami nekik büntetésükre, azoknak az a javukra szolgált, tudomásul vették az Urat. ¹⁴ Mert akit egykor a kitételkor elvetettek és gúnyolódva elutasítottak, azt végül meg kellett csodálniuk, amikor egész más szomjúság gyötörte őket, mint az igazakat. ¹⁵ Amikor dőreségük és istentelen gondolkodásuk félrevezette őket, és oktan csúszómászókat és alávaló állatokat tiszteltek, büntetésül oktan állatok sokaságát küldted rájuk, ¹⁶ hogy megtudják: ki-ki azzal bűnhődik, amivel vétkezik. ¹⁷ Mindenható kezéd, amely a világot alaktalan anyagból formálta ki, seregestül küldhetett volna ellenük medvét, bősorost, ¹⁸ vagy újfajta, dühös, ezaddig ismeretlen fenevadakat, amelyek tüzes párát lehelnek vagy sistergő gőzt fújnak, vagy a szemükből iszonyú szikrákat hánynak, ¹⁹ amelyek nemcsak rájuk támadva pusztíthatták volna el őket, hanem

amelyeknek a látványa is megsemmisíthette volna őket. ²⁰ De ezek nélkül is, egyetlen lehelet is elsöpörhette volna őket, ha a bosszúló igazságosság üldözőbe veszi és hatalmad lehelete megszeleli őket. De te mindent mérték, szám és súly szerint rendeztél el. ²¹ Mindig megvan rá a módod, hogy megmutasd nagy hatalmadat, és ki tudna ellene szegülni karod erejének? ²² Hisz az egész világ olyan előtted, mint a porszem a mérlegen, és mint a földre hulló hajnali harmatcsepp. ²³ De te mindenkin megkönyörülsz, mert mindent megtehetsz, és elnéző vagy az emberek bűnei iránt, hogy bűnbánatot tartsanak. ²⁴ Mert szeretsz mindent, ami van, és semmit sem utálsz abból, amit alkottál. Ha gyűlöltél volna valamit, meg sem teremtetted volna. ²⁵ Hogy is maradhatna meg bármi, ha te nem akarnád, és hogyan állhatna fenn, ha te nem hívtad volna létre? ²⁶ De te kímélsz mindent, mert a tiéd, életnek barátja. 12. fejezet (Bölcs12)

¹ Mert a te el nem múló szellemed van mindenben. ² Ezért enyhén büntetted, akik hibáznak, és a bűneikre emlékeztetve figyelmeztetted őket, hogy hagyjanak fel a gonosszággal és higgyenek benned, Uram. ³ Szent földednek régi lakóit is gyűlölted ugyan, ⁴ szégyenletes varázslataik és gyalázatos titkos szertartásaik miatt. ⁵ A kegyetlen gyermekgyilkosokat és az emberhús-lakomákon a belső részek felfalóit, akiket véres összejöveteleken avattak fel, ⁶ és a szülőket, akik saját kezükkel gyilkolták a gyámoltalan lelkeket, ki akartad irtani atyáink keze által, ⁷ hogy ez a neked legkedvesebb föld az Isten gyermekeiben méltó lakókat kapjon. ⁸ De még ezek iránt is kímélettel voltál, mivelhogy emberek voltak, és sereged előőrseiként darazsakat küldtél, hogy ezek irtogassák őket, apránként. ⁹ Nem mintha nem tehetted volna meg, hogy csatában vedd alá az istenteleneket az igazaknak, vagy hogy félelmetes állatokkal vagy akár egyetlen kemény szóval egyszeriben megsemmisítsd őket. ¹⁰ De te azért, hogy a büntetést apránként róttad ki, alkalmat adtál nekik a megtérésre, jóllehet tudtad, hogy gonosz volt az eredetük, a romlottságuk velük született, és a gondolkodásuk nem változik meg soha. ¹¹ Hisz átkozott fajzat voltak kezdettől fogva! Nem is azért hagytad büntetlenül bűneiket, mintha valakitől tartottál volna. ¹² Hisz ki mondhatná (neked): "Mit tettél?" Vagy ki szegülhetne ellene ítéletednek? Ki illethet váddal a népek megsemmisítéséért, amelyeket magad alkottál? Vagy ki léphet föl ellened az istentelen emberek ügyét pártolva? ¹³ Mert sem Isten nincs rajtad kívül, aki mindeneknek gondját viselné, úgyszólván bizonyítanod kellene, hogy nem ítéltél igazágtalanul, ¹⁴ sem király, sem fejedelem nem állhat eléd azok miatt, akiket megbüntettél. ¹⁵ De mivel igazságos vagy, mindent igazságosan intézel, s nem tartod hatalmadhoz illőnek, hogy olyat elítélj, aki nem szolgált rá a büntetésre. ¹⁶ Hiszen igazságoságodnak hatalmad az alapja:

mivel mindennek ura vagy, mindent kímélhetsz. ¹⁷ Erődet csak akkor mutatod meg, ha nem hisznek hatalmadban, és megbünteted a dacot azokban, akik ismerik hatalmadat. ¹⁸ Bár hatalom van a kezedben, szelíden ítélsz, és nagy kímélettel vezetsz bennünket; mert a hatalom rendelkezésedre áll, mihelyt akarod. ¹⁹ Ezzel a bánásmóddal arra tanítottad népedet, hogy az igaz legyen emberszerető, és azzal a jó reménnyel töltötted el gyermekeidet, hogy a bűn után (időt) adsz a bűnbánatra. ²⁰ Mert ha már gyermekeid ellenségeit, és a már halálra szántakat ekkora kímélettel és szelídséggel büntetted, időt és lehetőséget adva nekik, hogy gonoszságuktól megszabaduljanak, ²¹ akkor mekkora gonddal ítélsz fiaid fölött, akiknek atyáiknak tett esküid és szövetségeid által annyi szépet ígértél! ²² Míg bennünket így nevelsz, tízszeresen sújtod ellenségeinket, hogy amikor magunk ítélszünk, jóságodat tekintsük példaképünknek, és ha fölöttünk ítélsz, reménykedjünk az irgalomban. ²³ Ezért azokat a gonoszokat is, akik esztelenségben töltötték életüket, saját szörnyűségeikkel gyötörted. ²⁴ Mert a tévelygés útjain túl messze jutottak, amikor együgyű gyermekként tévedtek, és isteneknek tartották, ami az állatok közt visszataszító és megvetett. ²⁵ Ezért mint éretlen gyermekekre, olyan csapást küldtél rájuk, amely csúfot űzött belőlük. ²⁶ Azoknak azonban, akik a büntetésül szánt megcsúfolásból nem okultak, Istenhez illő ítéletet kellett elviselniük. ²⁷ Mert amikor szenvedéseikben azok miatt bosszankodtak, amiket isteneknek tartottak, mivel gyötrelmet szenvedtek tőlük, belátták, hogy az az igaz Isten, akiről azelőtt nem akartak tudni. Ez az igen nagy büntetés is ezért érte őket. 13. fejezet (Bölcs13)

¹ Mert természettől balgák voltak mind az emberek, híjával voltak Isten ismeretének, s a látható tökéletességekből nem tudták felismerni azt, aki van, sem művei szemlélésekor nem ismerték fel a művészt, ² hanem a tüzet, a szelet vagy az iramló levegőt, a csillagok körét, a hatalmas vizet vagy az ég világítóit tartották a világot kormányzó isteneknek. ³ Ha már ezekben isteneket láttak, mert szépségük elbűvölte őket, akkor tudniuk kellett volna, mennyivel kiválóbb a parancsolójuk. Mert a szépség szerzője teremtette őket. ⁴ Ha megcsodálták erejüket és hatásukat, ebből arra kellett volna következtetniük, hogy mennyivel hatalmasabb a teremtetőjük. ⁵ Mert a teremtmények nagyságából és szépségéből összehasonlítás útján meg lehet ismerni teremtetőjüket. ⁶ De ezek még csak csekély szemrehányást érdemelnek. Mert talán csak eltévednek, amikor valójában Istent keresik és akarják megtalálni. ⁷ Teremtményei közt élnek és igyekeznek a mélyükre hatolni, s amit szépnek látnak, annak látványa megejtí őket. ⁸ Még sincs mentségük ezeknek sem. ⁹ Ha egyszer olyan nagy szellemi készségük volt, hogy át tudták kutatni a világot, honnét van, hogy nem találták meg előbb ennek urát? ¹⁰ De boldogtalanok

voltak és holt dolgokba vetették reményüket, akik emberi kéz műveit nevezték isteneknek; aranyat, ezüstöt, műtárgyakat, állati alakokat vagy haszontalan köveket, régi idők keze munkáját. ¹¹ Ha a favágó alkalmas törzset vág ki, körös-körül lefejtí egész kérgét és szakszerűen megmunkálja, alkalmas eszközt csinál belőle, mindennapi használatra. ¹² A munkája közben keletkezett hulladékot arra használja, hogy elkészítse ételét és jóllakjék. ¹³ Ami pedig megmarad belőle, mert semmire sem alkalmas, görbe és göcsörtös fa, azt fogja, s üres óráit kihasználva faragja, aztán a pihenéskor szokásos gondossággal valamiféle formát ad neki. Ember képmására faragja, ¹⁴ vagy valamely egészen közönséges állathoz teszi hasonlónak. Aztán bevonja agyaggal, felületét bekeni piros festékkel és befest rajta minden foltot. ¹⁵ Majd megfelelő házikót készít neki, a falra illeszti, és szeggel odaerősíti. ¹⁶ Így gondoskodik róla, hogy le ne essék. Mert tudja, hogy nem tud magán segíteni, hiszen csak kép, és támasztékra szorul. ¹⁷ Amikor meg imádkozni akar vagyonáért, feleségéért és gyermekeiért, akkor nem restell az élettelen dologhoz szólni. Az erőtlenséghez könyörög egészségéért. ¹⁸ A holthoz esedezik életért, a tehetetlenhez fordul segítségért, szerencsés utat kér attól, ami lábát sem tudja mozdítani. ¹⁹ Keresetéhez, munkájához, mestersége sikeréhez attól kér erőt, aminek keze erőtlens. 14. fejezet (Bölcs14)

¹ Egy másik meg, aki tengeri útra indul és szilaj hullámokat készül átszelni, fadarabhoz esedezik, amely törékenyebb, mint a hajó, amely viszi. ² Mert ezt keresetvágy eszelte ki, és hozzáértő ember bölcsessége építette, ³ és a te gondviselésed kormányozza, Atyánk, hisz a tengeren is adtál utat és biztos ösvényt a hullámok között. ⁴ Megmutattad ezáltal, hogy minden helyzetből ki tudsz szabadítani, s így hajóra szállhat az is, akinek (a hajózásban) nincsen jártassága. ⁵ Ilyen módon azt akarod, hogy bölcsességed művei ne heverjenek parlagon. Ezért az emberek parányi fára is rábízzák életüket, és épségben maradnak, amikor tutajon szelik át a habokat. ⁶ Így keresett már az ősrégi időben, amikor a gőgös óriások vesztüket lelték, tutajon menedéket a világ reménysége, és új nemzedék magvát hagyta a világra, mivel a te kezed kormányozta. ⁷ Mert áldott a fa, amely igaz célokat szolgál. ⁸ Az emberi kéz csinálta bálvány azonban átkozott, meg az is, aki csinálta. Ez azért, mert azt csinálta, az meg azért, mert mulandó dolog létre istennek nevezték. ⁹ Mert egyaránt utálatos Isten előtt az istentelen és istentelen alkotása. ¹⁰ És készítőjével együtt a mű is bűnhődik. ¹¹ Ezért ítélet alá esnek a pogányok bálványai is, mert utálat tárgyává lettek az Isten teremttette világon, botrány forrása az emberek lelkének és kelepce a balgák lábának. ¹² Mert a kicsapongás kezdete a bálványok kigondolása; kitalálásuk meg az élet pusztulása. ¹³ Hisz sem kezdettől fogva nem léteztek, sem örökké nem

maradnak meg. ¹⁴ Csak az emberek esztelen balgasága révén jöttek a világra; ezért gyors elmúlás vár rájuk. ¹⁵ Egy apa, akit nagyon korai gyász emésztett, elkészítette hirtelen elragadott gyermekének képmását, az immár halott embert istenként tisztelte, és alattvalóit titkos szertartásokra és áldozatokra kötelezte. ¹⁶ Idővel az istentelen szokás megszilárdult és törvényként megtartották. ¹⁷ A hatalmasok parancsára istenként tisztelték a faragott képet. Akiket az emberek nem tudtak szemtől szemben tisztelni, mivel távol laktak tőlük, azoknak alakját a távolból elképzelték, a királyról, akit tiszteltek, hű képet készítettek maguknak, hogy a távol levő előtt oly buzgalommal hódolhassanak, mintha jelen volna. ¹⁸ Tiszteletük fokozására a művész becsvágya olyanokat is ösztönzött, akik (a királyt) nem is ismerték. ¹⁹ Mert ez (a művész), hogy az uralkodó kedvében járjon, egész művészetét latba vetette, hogy minél szebben megmintázza. ²⁰ Az alkotás szépségétől elragadott tömeg pedig most már az imádás tárgyának tekintette, akit kevéssel azelőtt még csak emberként tiszteltek. ²¹ Az élet romlására vezetett, hogy az emberek valami szerencsétlenség vagy az uralkodó hatalmának áldozataként a közölhetetlen nevet köre és fára ruházták. ²² De nem érték be azzal, hogy megtévedtek Isten ismeretében, hanem akik a tudatlanság nagy háborúságában élnek, az ilyen bajokat még békének nevezik. ²³ Amikor gyermekgyilkos áldozatokat, titkos szertartásokat, vagy vad tivornyákat tartanak furcsa szokásokkal, ²⁴ nem ügyelnek sem az életre, sem a házasság tisztaságára, hanem az egyik orvul megöli a másikat, vagy házasságtöréssel keseríti. ²⁵ Különbség nélkül mindenütt uralkodik a vér és a gyilkosság, a lopás és csalás, a meggyalázás és a hűtlenség, a lázadás és az esküszegés, ²⁶ a jók zaklatása, a jótétemények elfeledése, a lelkek fertőzése, a nemek fölcserélése, a házasságok szétzüllesztése, a házasságtörés és a kicsapongás. ²⁷ A névtelen bálványok imádása minden baj kezdete, oka és vége. ²⁸ Mert vagy örjöngenek mulatozásaik alkalmával, vagy hazugságokat jövendölnek, vagy istentelenül élnek, vagy könnyelműen hamis esküt tesznek. ²⁹ Bízva bálványaik életteleniségében, arra számítanak, hogy nem éri baj őket, ha hamisan esküsznek. ³⁰ De mind a kettőért utoléri őket az igazságos büntetés, (azért is), hogy az istenekre hagyatkozva hamisan vélekedtek Istenről, és (azért is), hogy - a jámborságot megvetve - csalárdságból hamisan esküdtek. ³¹ Mert nem azok hatalma, akikre esküsznek, hanem a bűnösöknek járó büntetés követi mindig a gonoszok botlásait. 15. fejezet (Bölcs15)

¹ Istenünk, jóságos vagy és hűséges; türelemmel és irgalommal kormányozod a mindenséget. ² Ha vétkeztünk is, a tied vagyunk, hisz ismerjük hatalmadat. De nem akarunk vétkezni, mert tudjuk, hogy hozzád tartozunk. ³ Mert téged megismerni tökéletes igazság, és hatalmadról tudni - az a teljes igazság, a

halhatatlanság gyökere. ⁴ Nem is vezetett félre minket, amit az emberek gonoszul kitaláltak, sem a festők haszontalan munkája, a tarka festékekkel bemázolt figura, ⁵ amelynek látása vágyat kelt a balgában, úgyhogy megkívánja a holt kép élettelen alakját. ⁶ Akik csinálják őket, vágyódnak utánuk és tisztelik őket, azok a rosszat kedvelik és ilyen reményekre méltók. ⁷ A fazekas azon fárad, hogy az agyagot gyúrással képlékennyé tegye, és sok mindent készít belőle használatunkra. De ugyanabból az agyagból olyan edényeket is formál, amelyek tisztos célra szolgálnak, és olyanokat is, amelyek az ellenkező célra valók, mind ugyanolyan módon. Ám hogy milyen célra szolgáljon, azt a fazekas dönti el. ⁸ És így rosszra fecsérelt fáradsággal ugyanabból az agyagból hiábavaló istent készít, aki nem sokkal előbb maga is földből lett, és rövid idő múltán oda tér vissza, ahonnét vétetett, amikor majd visszakövetelik tőle a kölcsönbe kapott lelket. ⁹ De nem gondol vele, hogy hamarosan elmúlik, sem azzal, hogy rövid az élete. Inkább versenyre kel az arany- és ezüstművesekkel, utánozza az ércöntőt, és nagyra van azzal, hogy csalóka képeket készít. ¹⁰ Hamu a szíve, pornál hitványabb a reménye, és az élete értéktelenebb az agyagnál, ¹¹ mert nem ismeri azt, aki alkotta és aki tevékeny lelket lehelt bele, és bele lehelte az élet leheletét. ¹² Ehelyett azt hiszi, hogy létünk csak játék, életünk meg hasznos hajtó vásár. Mert - azt mondja - mindenünnen, még a rosszból is hasznos kell húzni. ¹³ Az ilyen mindenkinél jobban tudja, hogy vétkezik, amikor a föld agyagából egyszerre törékeny edényeket és bálványokat csinál. ¹⁴ Mind egészen értelmetlenek, és néped ellenségei, akik elnyomják; nyomorultabbak, mint egy gyermek lelke, ¹⁵ mert isteneknek tartották a népek összes bálványát, amelynek a szeme nem jó a látásra, sem az orra a levegő belélegzésére, sem a füle a hallásra, sem a kezén az ujj a tapintásra, sem a lába a járásra. ¹⁶ Hisz ember csinálta, olyan valaki formálta őket, aki maga is kölcsönbe kapta az élet leheletét: nincs ember, aki olyan istent tudna alkotni, hogy az akár csak vele magával is fölérne. ¹⁷ Halandó létére csak holtat tud alkotni, elvetemült kézzel. Ő maga tökéletesebb, mint azok a tárgyak, amelyeket imád, mert neki van élete, azoknak meg nincs. ¹⁸ Sőt a legvisszataszítóbb állatokat is imádják azok, akik ostobaság tekintetében még rosszabbak, mint a többiek. ¹⁹ Nem is szépek (ezek az állatok), hogy az ember, mint egyébként az állatok látásakor, kedvét lelné bennük. Elvesztették Isten dicséretét és áldását. 16. fejezet (Bölcs16)

¹ Ezért méltán bűnhődtek az egyiptomiak efféle lények által, tömérdek féreg gyötörte őket. ² Népeddel azonban, ahelyett, hogy fenytetted volna, jót tettél. Gyötrő éhségük csillapítására - csodálatos eledelt - fürjeket adtál nekik táplálékkul. ³ Azoknak, amikor enni kívántak, a rájuk küldött állatok förtelmes külseje miatt még a rendes étvágyuk is elment, ezek meg rövid nélkülözés után

csodálatos eledelben részesültek. ⁴ Mert azokra az elnyomókra kikerülhetetlen nélkülözésnek kellett jönnie; ezeknek pedig csupán meg kellett mutatni, milyen kínokat szenvedtek ellenségeik. ⁵ Amikor vad állatok bőséges dühe tört rájuk, és veszélyben voltak, hogy a tekergő kígyók marásától elpusztulnak, haragod akkor sem tartott mindvégig. ⁶ Csak intés céljából, rövid időre ijesztetted meg őket, mert jelt kaptak a szabadulásra, amely törvényed parancsaira emlékeztette őket. ⁷ És aki odafordult, megmenekült, nem azáltal, amit látott, hanem általad, mindeneknek megmentője által. ⁸ Ezzel is megmutattad ellenségeinknek, hogy te vagy az, aki minden bajtól megszabadítasz. ⁹ Azokat megölte a sáskák és legyek csípése, és nem volt orvosság életük megmentésére, mert rászolgáltak, hogy ilyen lények révén bűnhődjenek. ¹⁰ Fiaidnak azonban még a mérges kígyók fogai sem tudtak ártani, mert irgalmad ellenük szegült és meggyógyította őket. ¹¹ Csak azért érték őket a harapások és azért gyógyultak meg hamarosan, hogy törvényeidre emlékeztess őket, és hogy el ne merüljenek a megfélemlítés mélységében és el ne tántorodjanak a te jószágodtól. ¹² Mert nem gyógyfű, s nem tapaszt orvosolta őket, hanem a te szavad, Uram, amely mindent meggyógyít. ¹³ Mert hiszen neked hatalmad van élet és halál fölött, levezetsz az alvilág kapujához és újra felhozol onnét. ¹⁴ Az ember gonoszságában megölheti ugyan a másik embert, de az élet elszállt lehetőségét nem hozhatja vissza, és az alvilágba sorolt lelket nem szabadíthatja ki. ¹⁵ A te kezéd előtt nem lehet elmenekülni. ¹⁶ Az istenteleneket, akik tagadták, hogy ismernek, erős karod ostromozta; szokatlan zápor, jégeső és félelmetes zivatar üldözte és tűz emésztette őket. ¹⁷ És ami még csodálatosabb volt: a vízben, amely mindent elolt, sokkal inkább dühöngött a tűzvész, mert a teremtés az igazért harcol. ¹⁸ Néha megszelídült a tűz, nehogy égessen az istentelenek ellen küldött állatokat, ők maguk azonban világosan lássák, hogy Isten ítélete üldözi őket. ¹⁹ Máskor meg szokatlan erővel lobogott a láng a víz közepén (is), hogy az istentelen föld termékeit megsemmisítse. ²⁰ Ezzel szemben népedet angyalok eledelével tápláltad, és fáradhatatlanul kész kenyeret adtál nekik az égből, amely megadott minden élvezetet, és minden ízlésnek megfelelt. ²¹ Mert ajándékok megmutatta gyöngédségedet gyermekeid iránt, hiszen alkalmazkodott annak ízléséhez, aki ette, és azzá változott, amivé ki-ki óhajtott. ²² Hó és jég ellenállt a tűznek és nem olvadt el, hogy megtudják: a tűz, amely a jégesőben is égett és az eső közepette is lángolt, csak ellenségeik termését tette tönkre, ²³ de ugyanaz (a tűz) megfélemlített saját erejéről, hogy az igazak táplálékhoz jussanak. ²⁴ A teremtett világ ugyanis, amely neked, a Teremtőnek engedelmeskedik, a bűnösök fenyítésére fokozza erejét, de lecsillapszik, hogy jót tegyen azokkal, akik benned bíznak. ²⁵ Ezért akkor is - mindenre elváltva - a te mindeneket tápláló adományod szolgálatába állt a hozzád könyörgők kívánsága szerint, ²⁶ hogy megtudják

fiaid, akiket szeretsz, hogy nem a sokféle fajtájú gyümölcs táplálja az embert, hanem a te szavad tartja meg azokat, akik benned bíznak. ²⁷ Amit ugyanis a tűz nem tudott elemészteni, azonnal elolvadt, ha kevés napsugár melege érte. ²⁸ Ebből megtudták, hogy napkelte előtt kell téged áldani, és már virradatkor meg kell előtted jelenni. ²⁹ Mert a hálátlan reménye elolvad, mint a téli dér, és elfolyik, mint a hasznavehetetlen víz. 17. fejezet (Bölcs17)

¹ Ítéleteid súlyosak és kifürkészhetetlenek, azért estek tévedésbe a javíthatatlan lelkek. ² Azt hitték ugyanis az elvetemültek, hogy elnyomhatják a szent népet, de aztán a sötétség fogságában és az éjszaka bilincseiben kellett ténferegniük, bezárva házaikba, számkivetve az örök gondviselés színe elől. ³ Azt hitték, hogy titkos bűneikkel megbújhatnak a feledés sötét leple alatt, de szétszóródtak, iszonyú döbbenet kerítette őket hatalmába, és rémképek ijesztgették őket. ⁴ Még az őket befogadó zugban sem szabadulhattak a félelemtől, hanem ijesztő zajok zúgtak körülöttük, és félelmetes alakok jelentek meg nekik sötét ábrázattal. ⁵ Semmiféle tűznek nem volt ereje, hogy világosságot támasszon, és a csillagok lobogó fénye sem tudta ezt az iszonyatos éjjelt megvilágítani. ⁶ Csak egy magától kigyulladt, ijesztő tűz világított nekik. Amikor ez a jelenség eltűnt, félelmükben rosszabbnak tartották, amit láttak, mint amilyen volt. ⁷ A bűvészek szemfényvesztése is kudarcot vallott, és csúfosan vizsgáztak a tudományból, amivel kérkedtek. ⁸ Akik ugyanis fogadkoztak, hogy a beteg lelkekből kiűzik a félelmet és az aggodalmat, maguk is nevetséges félelem betegek lettek. ⁹ Mert akkor is, amikor semmi rémség nem volt, ami ijeszthette volna őket, ha állat szaladt el mellettük, vagy kígyók sziszegtek, megrémültek és ijedelmükben majd hogy meg nem haltak, és még a levegőbe sem igen akartak nézni, holott azt sehogy sem lehet elkerülni. ¹⁰ A gonoszság gyávanak bizonyul, és ítéletet mond saját maga fölött. Zaklatja a rossz lelkiismeret, és mindig a legrosszabbat tételezi föl. ¹¹ A félelem ugyanis nem egyéb, mint lemondás a segítségről, amit a megfontolás nyújt. ¹² Minél erőtlenebb a szívben (a segítség) várása, annál kínosabbnak érzi az ember, hogy nem ismeri gyötrelme okát. ¹³ Azokat pedig, akik az alélt, a tehetetlen alvilág mélyéből felszállt éjszakát éppúgy, (mint a többi éjjelt) alvással akarták eltölteni, ¹⁴ hol félelmetes kísértetek vették üldözőbe, hol lelkük csüggedése bénította meg hirtelen, és váratlan félelem fogta el őket. ¹⁵ Így aztán mindegyik fogollyá lett ott, ahol leroskadt, retesz nélküli börtönbe zárva. ¹⁶ Akit meglepett, akár magányos helyen dolgozó földműves volt, akár pásztor vagy napszámos, azt elkerülhetetlen kényszer kerítette hatalmába. ¹⁷ Mindannyiukat a sötétségnek egyazon lánc bilincselte meg. Akár szél suhogott, akár kedves madárdal hangzott a sűrű lombú csaltiból, akár sebesen iramló víz morajlása hallatszott, ¹⁸ akár alágördülő sziklatömbök vad robaja,

akár ugrándo­zó állatok láthatatlan futásának zaja, akár ordító vadállatok bömbölő üvöltése, vagy visszhang verődött vissza a hegyek szakadékaiból, minden megfélemlítette és megdermesztette őket. ¹⁹ Mert a világ többi része tündöklő fényben ragyogott, és fennakadás nélkül élhetett a munkának. ²⁰ Csak rájuk borult mélységes éjszaka - képe annak a sötétségnek, amely rájuk várt. De a sötétségnél is jobban terhére voltak önmaguknak. 18. fejezet (Bölcs18)

¹ Szentjeidnek azonban ragyogó világosság támadt. Mikor azok hallották hangjukat, de alakjukat nem látták, boldognak magasztalták őket, hogy nem gyötrődnek. ² Hálálkodtak, hogy a bántalmazások ellenére sem ártottak nekik, és bocsánatot kértek az ellenségeskedés miatt. ³ Nekik meg tűzoszlopot adtál vezetőül az ismeretlen úton, ártalom nélküli napot a dicső vándorláshoz. ⁴ Azok persze megérdemelték, hogy a világosságtól megfosztva a sötétség rabjai legyenek, mivel fogva tartották fiaidat, akik által a törvény el nem múlt világosságát kellett kapnia a világnak. ⁵ Mivel elhatározták, hogy a szentek gyermekeit megölik, úgyhogy közülük csak egy kitett gyermek menekült meg, büntetésül rengeteg gyermeküket elvettéd tőlük, és mind elveszítetted őket a tengernyi vízben. ⁶ Atyáink előre hí­rét vették ennek az éjnek, hogy jól ismerve esküidet, amelyeknek hittek, bátorságban legyenek. ⁷ Így hát néped várta az igazak megszabadulását és az ellenség vesztét. ⁸ Amivel ugyanis az ellenséget sújtottad, azzal minket felmagasztaltál, amikor hívtál bennünket. ⁹ Mert titokban áldoztak a dicső atyák buzgó fiai, és egy szívvel-lélekkel elkötelezték magukat az isteni törvényre, hogy a szentek egyformán osztoznak a közös javakban és a közös veszélyekben, s már előre rázendítettek az atyák énekeire. ¹⁰ Az ellenség éktelen kiabálása válaszolt nekik, és közbe-közbevegyült azok jajveszékelése, akik gyermekeiket siratták. ¹¹ Ugyanaz a büntetés sújtott szolgát, urat egyaránt, és a közönséges ember ugyanazt szenvedte, mint a király. ¹² Egyazon halálnem által valamennyinek számtalan halottja volt, úgyhogy az élők nem győzték temetni őket, mert legkiválóbb gyermekeik egy csapásra halálukat lelték. ¹³ Akik a varázslások miatt mindvégig hitetlenek maradtak, most, az elsőszülöttek pusztulásakor mégis elismerték, hogy ez a nép az Isten gyermeke. ¹⁴ Mert amikor mély csend borult mindenre, és az éjszaka sietős útja közepén tartott, ¹⁵ mindenható szava zord harcos módjára ott termett az égből, királyi trónjáról a pusztulásra szánt föld közepén. Visszavonhatatlan parancsát hordozta éles pallos gyanánt, ¹⁶ és ott állva mindent betöltött halállal; a földön járva elérte az eget. ¹⁷ Akkor hirtelen szörnyű álmok képek rémítették őket, és váratlan félelem tört rájuk. ¹⁸ Az egyik itt esett össze félholtan, a másik amott, és tudtul adta, mi halálának az oka. ¹⁹ Mert az álmok, amelyek rémítették őket, ezt előre jelezték, nehogy úgy

haljanak meg, hogy ne tudnák, miért szenvednek ily kegyetlenül.²⁰ Az igazakat is elérte ugyan a halál megpróbáltatása, és rengeteg elveszett a pusztában, de a harag nem tartott sokáig.²¹ Mert hamarosan közbelépett előharcos módjára egy feddhetetlen férfiú hivatása fegyverzetével: imával és engesztelő tömjénnel. Szembeszállt a haraggal és véget vetett a csapásnak. Így megmutatta, hogy az ő szolgája volt.²² Nem testi erővel, nem is a fegyverek hatalmával győzte le a haragot, hanem egy szóval győzte meg a fenyítőt, amelyben az atyáknak tett esküre és szövetségre emlékeztetett.²³ Mert amikor már rakásszámra feküdtek egymáson a halottak, közbelépett, véget vetett a dúlásnak és elzárta útját az élők felé.²⁴ Mert leomló ruháján ott volt az egész világ ábrázolása, az atyák magasztos neve a négy sor metszett kövön, és fejének díszén a te fönséged.²⁵ Ezek előtt meghátrált az öldöklő, visszahökkent tőlük mert a haragnak pusztá próbája is elég volt. 19. fejezet (Bölcs19)

¹ Az istentelenekre azonban mindvégig könyörtelen harag nehezedett. Előre ismerte ugyanis jövőbeli magatartásukat is, ² nevezetesen, hogy - bár maguk sürgették kivonulásukat és sebbel-lobbal elengedték őket - hamarosan mást gondolnak, és üldözőbe veszik őket. ³ Amikor még gyászukkal voltak elfoglalva és még jajgattak a halottak sírjánál, máris más, balga elhatározásra jutottak, és mint szökevényeket, üldözőbe vették azokat, akiket kérve-könyörögve elküldtek. ⁴

A megérdemelt végzet hajtotta őket efelé a vég felé, és feledtette velük a történeteket, hogy teljessé tegyék a csapásaikból még hiányzó büntetést, ⁵ és hogy néped csodálatosan kivonuljon, ők meg szokatlan halált leljenek. ⁶ Az egész teremtés újjáalakult ugyanis természetében, hogy egészen különös parancsnoknak engedelmeskedjék, hogy gyermekeid sértetlenül megmaradjanak.

⁷ Felhő jelent meg, és árnyékával beborította táborukat, és szárazföld bukkant elő, ahol azelőtt víz volt - nyitott út a Vörös-tengerből és zöldellő mező az örvénylő áradatból. ⁸ Ezen vonultak át az egész néppel azok, akiket kezéd oltalmazott, és bámulatos csodákat láttak. ⁹ Legelésztek, mint a paripák, és szökelltek, mint a bárányok, és dicsőítettek téged, Uram, aki megmentetted őket. ¹⁰ Mert még emlékeztek arra, amit átéltek az idegen földön, hogy a föld termelt legyeket, nem állatok nemzettek, és a folyó ontott töméntelen békát, nem víziállatok szültek. ¹¹

Utóbb meg madarak szokatlan keletkezését látták, amikor mohóságukban csemegét kértek. ¹² Mert vágyuk kielégítésére fürjek szálltak föl a tenger felől. ¹³

De a büntetések sem jöttek a bűnösökre anélkül, hogy heves mennydörgésben jelek ne előzték volna meg őket. Mert méltán szenvedtek gonosz tetteik miatt. Hisz ádáz gyűlöletet tápláltak magukban az idegenekkel szemben. ¹⁴ Mások ismeretlen jövevényeket nem fogadtak be, ők azonban érdemekben gazdag vendégeket vetettek szolgaságra. ¹⁵ De még egyet! Azért is számadásra vonják őket, mert míg azok az idegeneket rögtön gyűlölködve fogadták, ¹⁶ addig ezek ünnepségek közt

befogadták őket, s miután már egyazon jogok részesei lettek, súlyos robottal sanyargatták őket. ¹⁷ De sújtotta is őket a vakság, úgy mint azokat ott az igaznak ajtaja előtt, amikor a sűrű sötétségben mindegyik kereste a saját ajtajának bejáratát. ¹⁸ Az elemek ugyanis átalakulnak, ahogy a húros hangszerben is a hangoktól függően változik a dallam, noha mindegyik megtartja a maga zengését. Ez világlik ki a történetek tüzetes szemléletéből. ¹⁹ A szárazföldi lények ugyanis vízvívé változtak, és az úszó állatok kimentek a szárazra. ²⁰ A tűz felfokozta erejét a vízben, a víz pedig megfélemedezett oltó természetéről. ²¹ A lángok azonban nem emésztették föl a bennük járó mulandó lények testét, és nem olvasztották el a könnyen olvadó égi eledelt, amely jéghez hasonlított. ²² Mindezekben ugyanis nagygyá és dicsővé tetted, Uram, népedet, soha sem feledkeztél meg róla, és mindig és mindenütt vele voltál. Sirák fia könyve

0. fejezet (Sir0)

¹ Sok és jelentős (tanítást) ajándékozott nekünk a Törvény, a Próféták ² és a többi utánuk következő (író), ³ akik miatt meg kell dicsérni Izraelt műveltségéért és bölcsességéért. ⁴ De ne csak jártasságra tegyenek szert benne, akik (héber nyelven) el tudják olvasni, ⁵ hanem aki belemélyed, az legyen képes rá, hogy a kívülállókat is előbbre segítse, ⁶ előszó és írás útján. ⁷ Ezért határozta el Jézus, a nagyapám - miután behatóan foglalkozott ⁸ a Törvénnyel, ⁹ a Prófétákkal ¹⁰ és az atyáktól ránk maradt többi írással, ¹¹ s elegendő ismeretre tett szert -, ¹² hogy maga is ír valamit, ami a műveltséget és a bölcsességet előmozdítja. ¹³ Így, aki ezt kedvvel és szeretettel elsajátítja, ¹⁴ egyre gyarapodhat a törvény szerint való élet útján. ¹⁵ Most hát arra kérlek benneteket, ¹⁶ hogy fogjatok hozzá az olvasáshoz ¹⁷ jóakarattal és figyelemmel. ¹⁸ De legyetek elnézők, ¹⁹ ha a - különben gondos - fordítás kifejezései ²⁰ itt-ott nem elég tökéletesek. ²¹ Hiszen nem mindegy, ²² hogy az ember valamit héber eredetiben olvas-e, vagy más nyelvre lefordítva. ²³ Nemcsak ez a könyv, ²⁴ hanem a Törvény, a Próféták, ²⁵ és a többi írás is ²⁶ nem csekély eltérést mutat, ha (eredeti) nyelvükön olvassuk őket. ²⁷ Nos, amikor Euergetesz király uralkodásának 38. esztendejében ²⁸ Egyiptomba mentem, és az ő idejében ott tartózkodtam, ²⁹ egy nem csekély műveltségre valló művet találtam. ³⁰ Ezért szükségesnek tartottam, hogy magam is fáradságot vegyek és gondot fordítsak ennek a könyvnek a lefordítására. ³¹ Pihenést nem ismerve nagy buzgalommal ráadtam fejemet ³² ebben az időben, ³³ hogy végére járjak a dolognak és kiadjam a könyvet ³⁴ azok számára is, akik idegenben bele akarnak mélyedni, ³⁵ és akik föltették magukban, hogy a törvény szerint élnek. 1. fejezet (Sir1)

¹ Minden bölcsességnek az Úr a forrása, örök időkre otthon van az nála. ² A

tenger homokját, az eső cseppjeit s a letűnt idő napjait ki vehetné számba? ³ Az ég magasságát, a földnek szélességét, s a tenger mélységét ki tudná megmérni? ⁴ Minden más dolognál előbb teremtette a bölcsességet, öröktől fogva az okosságot. ⁶ A bölcsesség gyökere ki előtt tárul fel, avagy ki láthatott bele terveibe? ⁸ Csak egyetlen bölcs van, s roppant félelmetes, ahogy a trónján ül és onnan országot: ⁹ az Úr! Ő teremtette meg, látta, számba vette és kiárasztotta minden műveire. ¹⁰ Bőkezűen juttat belőle minden testnek, ajándéku adja azoknak, akik őt szeretik. ¹¹ Az Úrnak félelme tisztesség, dicsőség, csupa vidámság és ünnepi koszorú. ¹² Az Úrnak félelme üdíti a szívet, ujjongó örömet ad s hosszú életet. ¹³ Jó véget ér, aki tiszteli az Urat, halálának napján irigykedve nézik. ¹⁴ A bölcsesség kezdete az Úr félelme; már anyjuk méhében megkapják a hűek. ¹⁵ Az emberi szívekben biztos alapra lelt, szilárdan fog állni utódaikban is. ¹⁶ A bölcsesség telje az Úrnak félelme, gyümölcsei egészen megittasítanak. ¹⁷ Megtölti házukat csupa drágasággal, szép alkotásaival a csűrük megtelik. ¹⁸ A legfőbb bölcsesség az Úrnak félelme: békét s egészséget teremt maga körül. ¹⁹ Látta, megszámlálta: okosságot ad és érteni tudást, s dicsővé teszi, aki ragaszkodik hozzá. ²⁰ A bölcsesség gyökere az Úrnak félelme, az ágai pedig napok sokasága. ²² Haragja a gonoszt nem teszi igazzá, inkább földre rántja haragjának súlya. ²³ A türelmes kitart egy ideig, s ha az eltelt, örömben lesz része. ²⁴ Hallgat, amíg el nem jön a beszéd ideje, bölcsességét aztán sok száj magasztalja. ²⁵ A bölcsesség kincse a (sok) okos mondás, a bűnös irtózik Isten félelmétől. ²⁶ Ha bölcs akarsz lenni, tartsd meg a parancsokat, akkor majd elhalmoz vele az Úr. ²⁷ Az Úrnak félelme bölcsesség és műveltség, s ami kedves neki, az a hűség és szelídség. ²⁸ Az Úr félelmével sose szegülj szembe, és megosztott szívvel ne járulj eléje. ²⁹ Ne légy képmutató az emberek előtt, és ügyelj gondosan ajkadnak szavára. ³⁰ Ne bízd el magadat, mert hátha elesel, s magad hozol ezzel szégyent a fejedre. Mert az Úr feltárja, amit te elrejtasz, és az egybegyűltekek előtt a földre sújt. Ott kiderül, hogy nem vagy istenfélő, és hogy a szíved csalással van tele. 2. fejezet (Sir2)

¹ Fiam, ha Istennek szeretnél szolgálni, készülj fel igen sok megpróbáltatásra.

² Keményítsd meg szíved és légy állhatatos, a kísértés napján ne kapkodj el semmit. ³ Ragaszkodj az Úrhoz és ne tágíts tőle, hogy életed végén majd felmagasztaljon. ⁴ Mindent, ami rád szakad, tűrj el békességgel, maradj hűséges a megaláztatásban. ⁵ Mert az aranyat tűzben próbálják, a kiválasztottakat meg a balsors kohójában. ⁶ Bízzál az Istenben: gondodat viseli, járj egyenes úton és reménykedj benne. ⁷ Akik Istent féltetik, várjátok kegyelmét, ne hagyjátok el, nehogy elessetek. ⁸ Akik Istent féltetik, benne reméljete, akkor nem marad el a jutalmatok. ⁹ Akik Istent féltetik, jókat reméljete, szüntelen örömet és irgalmasságot. ¹⁰ Nézzétek a letűnt

nemzedékek sorát: melyik szégyenült meg, ha Istenben bízott? Az állhatatosak közül kit hagyott el? S kinek feje fölött nézett el, ha hívta? ¹¹ Mert jóságos az Isten és fölötte irgalmas, megbocsátja a bűnt és segít a balsorsban. ¹² Jaj a gyáváknak és a tétováknak, jaj a bűnösnek, aki kettős játékot űz. ¹³ Jaj a lankadt szívnek, amelynek nincs hite: éppen mivel ilyen, nem talál oltalmat. ¹⁴ Jaj neked, ingatag, állhatatlan ember: mit teszel majd, hogyha meglátogat az Úr? ¹⁵ Akik az Urat félik, hallgatnak szavára, s az útjain járnak, akik őt szeretik. ¹⁶ Akik félik az Urat, keresik a kedvét, és akik szeretik, törvényében élnek. ¹⁷ Akik az Urat félik, kitárják szívüket, s rábízzák magukat igaz alázattal. ¹⁸ Vessük magunkat Isten karjaiba, ne kerüljünk az emberek kezébe, mert amilyen nagy ő, éppoly nagy irgalma. 3. fejezet (Sir3)

¹ Rám hallgassatok fiaim, atyátokra, s tartsátok meg szavam, hogy üdvöt nyerjete. ² Az Úr az apát többre nézi gyermekeinél, s az anyának jogot ad fiai fölött. ³ Aki tiszteli apját, levezekli bűneit, ⁴ s aki becsüli anyját, az kincset gyűjt magának. ⁵ Aki tiszteli apját, az majd örülhet fiainak, s meghallgatást nyer, hogyha imádkozik. ⁶ Aki becsüli apját, hosszú életű lesz, s az Úrnak szolgál, aki anyját felüdíti: ⁷ szüleit szolgálva Istennek is szolgál! ⁸ Fiam! Szóban s tettben tiszteld apádat, hogy az ő áldása szálljon életedre. ⁹ Az apa áldása védi a fiak házáat, az anya átká szétzúzza alapját. ¹⁰ Apádat gyalázva ne akarj feltűnni, mert apád szégyene neked sem dicsőség. ¹¹ A férfi dicsősége apja becsülete, a bectelen anya szégyene a gyermekeknek. ¹² Fiam, legyen gondod elaggott apádra, és ne szomorítsd meg életed egy napján se! ¹³ Nézd el neki, ha értelme csökken, ne vesd meg, ha virágjában van is életed. ¹⁴ Nem felejtik el, ha szánod apádat, elszámolják neked majd a bűneidért. ¹⁵ Balsorsodnak napján gondol rád az Isten, s mint dér a melegben, eltűnnek bűneid. ¹⁶ Gonosz, aki semmibe sem veszi az apját, azt, aki bántja az anyját, megátkozza az Úr. ¹⁷ Fiam, alázattal vidd végbe tetteid, és jobban szeretnek majd, mintha adakoznál. ¹⁸ Nagy vagy? Annál inkább alázd meg magadat, akkor majd kegyelmet találsz az Istennél. ²⁰ Mivelhogy igen nagy az Isten hatalma, tiszteletben tartják az alázatosak. ²¹ Ami túl nehéz neked, azt ne kutasd, és ami erődön felül van, azt ne vizsgálj. ²² Amit előírtak neked, azzal törődj, ami el van rejtve, azért ne bajlódj. ²³ Amihez kevés az erőd, azzal ne kínlódjál; olyan tanítást kaptál, amely meghaladja az ember értelmét. ²⁴ Fennhéjázásukban sokan eltévedtek, nagyzó hóbortjukba belezavarodtak. ²⁶ Gonosz véget ér a megátalkodott szív, elvész a veszélyben, aki azt szereti. ²⁷ A dacos szív sok szenvedést okoz magának, és a bűnös ember bűnökre bünt halmoz. ²⁸ Nincs gyógyír a gőgös embernek sebére, a gonoszság vert benne gyökeret. ²⁹ A bölcs szív nyitva áll a bölcssek szavának, s a bölcs kívánsága: a rá hallgató fül. ³⁰ Vízrel oltják el a lobogó tűzlángot, az irgalmas szeretet bűnöket

engesztel. ³¹ Aki a jótettet viszonozza, gondol a jövőre, s amely napon meginog, biztos támaszra lel. 4. fejezet (Sir4)

¹ Fiam, a szegénytől el ne vedd kenyerét, s ne hagyd elepedni az elnyomott szemét. ² Ne nézd el, hogyha szenved az éhező, és a tanácstalant ne keserítsd meg. ³ A szerencsétlenhez ne légy kemény szívű, ne hagyd epekedni adományod után. ⁴ Ne utasítsd el a gyámoltalan szegényt, a szűkölködőtől ne fordítsd el arcod. ⁵ Ne fordítsd el szemed a szükségben levőtől, s ne adj neki okot, hogy átkot szórjon rád. ⁶ Mert hogyha megátkoz lelke fájdalmában, meghallgatja átkát a Teremtő. ⁷ Légy rajta, hogy szeressen az (egész) közösség, s a rangosak előtt hajtsd meg a fejedet. ⁸ Figyelj oda a szegény szavára s viszonzd szívesen köszönését. ⁹ Üldözői elől mentsd meg, kit üldöznek, és ne légy gyáva, amikor ítélsz. ¹⁰ Az árvákhoz olyan légy, mintha apjuk volnál, s mintha férjük volnál, légy olyan az özvegyekhez. Így leszel a Magasságbeli fia, és ő jobban fog szeretni tégedet, mint tulajdon anyád. ¹¹ A bölcsesség jóra neveli fiait, s aki keresi, azt mind fölemeli. ¹² Aki szereti, az az életet szereti, öröm tölti el, aki reggeltől keresi. ¹³ Aki birtokba veszi, dicsőség örököse, és megáldja az Úr, bárhová visz útja. ¹⁴ Szentélyben szolgálnak, akik szolgálják őt, és akik szeretik, azok az Úr kedveltjei. ¹⁵ Aki rá hallgat, az helyesen ítél, biztonságban van, aki közelében lakik. ¹⁶ Aki benne bíz, örökségül kapja, még utódai is örülhetnek neki. ¹⁷ Kanyargós utakon vezet először, hagyja, hogy félelem s rettegés szállja meg. Addig fegyelmezi, míg megbízhat benne, és próbára teszi törvényei révén. ¹⁸ Aztán újra egyenes utakon vezérli, s kinyilatkoztatja előtte titkait. ¹⁹ Ha eltántorodik, akkor cserben hagyja, s odadobja martalékul szenvedélyeinek. ²⁰ Fiam, mérd fel helyzetedet és kerüld a rosszat, és saját magadért sose szégyenkezzél. ²¹ Van szégyenérzet, ami bűnnek melegágya, s van szégyenérzet, ami dicsőség és kegyelem. ²² Ne légy túl szigorú önmagaddal szemben, s ne kelljen vesztetre szégyellned magadat. ²³ Ne hallgass, ha szavad mentségül szolgálhat, s ne rejtss véka alá a bölcsességedet. ²⁴ Mert hát a bölcsesség a szóban nyilvánul meg, az okosság pedig a nyelv válaszában. ²⁵ Az igazságnak sohase mondj ellent, tudatlanságodért bízást szégyenkezhetsz. ²⁶ Bűnödöt ne szégyelld sose megvallani, és ne szegülj szembe a folyó sodrával. ²⁷ Félkegyelműnek ne állj szolgálatába, ne keresd a hatalmasok kegyét, ha döntesz. ²⁸ Halálod napjáig küzdj az igazságért, maga Isten, az Úr harcol akkor érted. ²⁹ Ne légy nagyot mondó, nyelveddel hősködő, mihaszna, és hanyag a munkádban. ³⁰ Ne légy a házában bátor, akár az oroszán, a szolgálóddal szemben pedig gyáva. ³¹ Ne nyisd ki a kezéd, hogy elvégy valamit, s ne csukd össze, amikor adakoznod kéne. 5. fejezet (Sir5)

¹ Sose hagyatkozz a vagyonodra, s ne mondd hetvenkedve: elég javam van. ² Ne kívánság és vagyon szabja meg utadat, szívednek ösztönös vágyait ne kövesd. ³ Ne kérdezd hencegve: "Ki parancsol nekem?" Mert az Úr nem késik, hogy észre térítsen. ⁴ Ne mondd: "Vétkeztem és mi bántódás ért?" Mert az Isten tovább bírja kitartással. ⁵ És a bocsánatot ne vedd oly biztosra, hogy bűnt bűnre halmozz annak tudatában. ⁶ Ne mondd: "Olyan nagy az Isten irgalma, hogy tengernyi bűnöm is elnézi." Igaz, hogy irgalmas, de ha kell, haragszik, és a bűnös ellen fordul indulata. ⁷ Halogatas nélkül térj hát az Úrhoz, megtérésed napját ne halaszd későbbre, mert az Úr haragja váratlanul kitör, és elragad az ítélet napján. ⁸ Ne hagyatkozz csalfán szerzett kincseidre, a haragnak napján nem veszed hasznukat. ⁹ Ne rostálj bármi szélben, s ne járj minden úton, [a kétszínű bűnös szokott így tenni]. ¹⁰ Maradj meg szilárdan meggyőződésednél, és a beszéded legyen egyértelmű. ¹¹ Amikor hallgatásról van szó, légy fürge, s csak megfontoltan adj feleletet. ¹² Hogyha tudsz valamit, adj választ társadnak, ha nem tudsz valamit, akkor fogd be a szádát. ¹³ Dicsőség s gyalázat forrása a beszéd, a nyelv végzetévé válhat az embernek. ¹⁴ Nehogy kétféleképpen szóló embernek mondjanak, vagy fondorlatos, üres fecsegőnek! Mert hogyha gyalázat a tolvajnak bére, kemény ítélet vár a kétfélén beszélőre is. ¹⁵ Ne hibázz kicsiben és ne vétkezz nagyban, és ne válj barátból soha ellenséggé. 6. fejezet (Siró)

¹ Ahogy a rossz hírnév szégyen és gyalázat, az a sorsa a kétféleképp beszélő bűnösnek is. ² Ne ess mohóságod hatalmába soha, nehogy mint a bika, úgy összetaposson. ³ Lombodat leeszi, gyümölcsöd letépi, s te magadra maradsz, mint az elszáradt fa. ⁴ A zabolátlan lélek gazdája tönkremegy, ellenségei előtt gúny tárgyává válik. ⁵ A szép, szelíd beszéd sok barátot szerez, a jóakaró nyelvnek szépen felelgetnek. ⁶ Sokan legyenek, akik békén élnek veled, de ezer közül csak egy adjon tanácsokat. ⁷ Ha barátot szerzel, tedd előbb próbára, ne légy bizalmasa túlságosan gyorsan. ⁸ Mert akad barát, aki elfordul a széllal, és ha bajba kerülsz, nem tart ki melletted. ⁹ Van olyan barát, aki ellenséggé válik, s kettőtök vitáját rögtön dobra veri. ¹⁰ Van, aki asztalodnál ülve jó barátod, de balsorsod napján sehol sem találod. ¹¹ Amíg szerencséd van, sorstársának tekint, s házad népe előtt megjátssza az urat. ¹² Ellenséged lesz, ha sorsod rosszra fordul, és (hogyha keresed), elbújik előled. ¹³ Ellenségeidtől tartsd magadat távol, és barátaiddal szemben légy óvatos. ¹⁴ A hűséges barát erős támaszod, vagyont talál, aki ilyen baráttra szert tesz. ¹⁵ A hű barátnak egyszerűen nincsen ára, nincsen, ami vele értékben fölérne. ¹⁶ Mint az élet balzsama, olyan a jó barát; akik az Urat félik, találhatnak ilyet. ¹⁷ Aki az Urat féli, abból jó barát lesz, mert amilyen ő maga, olyan a barátja is. ¹⁸ Fiam, tanulj ifjúságodtól fogva, és még ősz fejjel is gyarapodj a bölcsességben. ¹⁹

Legyen rá gondod, mint a szántóvetőnek, akkor majd bőséges termést várhatsz tőle. Kevés gondod lesz a megmunkálásával, s rövid idő múltán ízleled gyümölcsét.²⁰ A balgatag ember nyersnek érzi ízét, s nem tart ki mellette az, aki ostoba.²¹ Úgy érzi, súlyos kő nehezedik rá, és nem késlekedik lerázni magáról.²² A bölcsesség olyan, mint a neve mondja, érte nem sokan szoktak lelkesedni.²³ Figyelj, fiam, s vedd át gondolataimat, ne vesd meg, amit tanácsolok neked.²⁴ A bölcsesség bilincset rakd a lábadra, a nyakadat meg hajtsd az igájába.²⁵ Hajtsd alá a vállad, s hordozzad a terhét, a gyeplőit ne und meg sohasem.²⁶ Közeledj felé szíveddel-lelkeddel, és minden erőddel tarts ki az útjain.²⁷ Keresd csak, járj utána s biztosan rátalálsz, s hogyha megtalálsz, ne engedd el többé.²⁸ Végül megtalálsz nála nyugalmat, és csupa gyönyörre változik számodra.²⁹ Erős támaszul szolgálnak majd bilincsei, nyakláncai pedig pompás öltözékül.³⁰ Igájából aranypálca válik, gyeplőiből meg bíborszínű szalag.³¹ Magadra öltöd majd, mint pompás díszruhát, ékes koszorúként a fejedre teszed.³² Tanulhatsz, fiam, ha kedved van hozzá, és ha idefigyelsz, okosabb leszel.³³ Ha akarsz, tanulhatsz, és bölcs lesz belőled, hogyha a füledet felém fordítod.³⁴ Szegődj szívesen az öregekhez, és ahhoz csatlakozz, akit bölcsnek ítélsz.³⁵ Szívesen hallgasd meg Isten minden szavát, s ne hagyj észrevétlen egyetlen bölcs mondást se.³⁶ Nézz körül, kiben van bölcsesség és korán keresd fel, koptassa el lábad házának küszöbét.³⁷ Elmélgedjél sokat az Úr törvényein, s az ő parancsain gondolkodj szüntelen. Akkor megvigasztalja majd a szíved, s megadja neked a kívánt bölcsességet. 7. fejezet (Sir7)

¹ Ne tégy semmi rosszat, és nem ér semmi rossz. ² Kerüld a bűnt, s a bűn is elkerül. ³ Fiam, ne vesd a barázdába jogtalanság magvát, nehogy hétszeresen kelljen learatnod. ⁴ Ne kérd az Istentől uralkodók trónját, se pedig díszhelyet ne kérj a királytól. ⁵ Az Úr előtt ne tartsd magadat igaznak, és a király előtt ne játszd a nagy bölcsét. ⁶ Ne áhítozz arra, hogy bíró lehess, ha nincs elég erőd, hogy kiirtsd a rosszat, mert hátha megijedsz a hatalmasoktól, és veszélybe kerül becsületed. ⁷ Ne bánts meg semmivel a város gyűlését, s vigyázz, el ne bukjal a nép szeme láttán. ⁸ Eszedbe ne jusson a bűnt ismételni, hisz egyetlen bűnöd sem marad büntetlen. ⁹ Ne mondd: "Isten látja, mily sokat áldozok, és majd elfogadja, amit neki adok." ¹⁰ Ne légy kishitű, amikor imádkozol, és ha jót akarsz tenni, ne halogasd. ¹¹ Az elkeseredett embert ne nevesd ki, mert aki megalázta, föl is emelheti. ¹² Sem testvéred, sem barátod ellen ne koholj soha semmi hazugságot. ¹³ Sose leld kedvedet semmi hazugságban, mert a hazugságból jó nem származhat. ¹⁴ Ne kérkedj szavaddal a vénak gyűlésében, és ha imádkozol, ne szaporítsd a szót. ¹⁵ Meg ne vesd soha a fáradságos munkát, a földművelést se, amit Isten rendelt. ¹⁶ Ne sorold magadat a bűnösök

közé, gondolj a haragra, amely nem késik. ¹⁷ Alázkodj meg mélyen, mert tűz s férgek pusztítják el az istentelent. ¹⁸ Semmi pénzért ne add el a barátodat, még Ofir aranyáért se igaz testvéredet. ¹⁹ A bölcs és jó asszonyra ne nézz megvetéssel, mert vonzalma aranynál többet ér. ²⁰ Ne bánts d a rabszolgát, aki híven szolgál, se a napszámost, aki helyetted dolgozik. ²¹ Az okos rabszolgát szeresd, mint magadat, s ne tagadd meg tőle a felszabadítást. ²² Ha barmaid vannak, legyen rajtuk a szemed, és ha használhatók, tartsd meg őket magadnak. ²³ Ha fiaid vannak, tanítsd őket fegyelemre, és kicsi kortól kezdve hajlítsd meg nyakukat. ²⁴ Ha lányaid vannak, vigyázz a testükre, ne légy elnéző irányukban. ²⁵ Ha lányodat férjhez adod, nagy dolgot művelsz, de csak értelmes emberhez add hozzá feleségül. ²⁶ Ha szíved szerint való, tartsd meg feleséged, de ha nem szereted, akkor ne bízzál benne. ²⁷ Szívedből, lelkedből tiszteld az apádat, s anyád fájdalmát soha el ne feledd. ²⁸ Gondolj arra, hogy általuk létezel; hogy hálálod meg, amit veled tettek? ²⁹ Féld az Urat szíved mélyéből, és a papjait tartsd tiszteletben. ³⁰ Keresd Teremtődét minden erőddel, s akik neki szolgálnak, azokat ne hagyd cserben. ³¹ Féld az Urat és becsüld meg a papot, add meg neki a megillető részt: az első termést s a megszentelő áldozatot csakúgy, mint az áldozati állat lapockáját, s a felajánlott adományok elsejét. ³² A szegény felé is nyújtsd ki a kezedet, hogy az áldásod tökéletes legyen. ³³ Minden élőlénynek adj ajándékot, még a halottól se tagadd meg a szeretetet. ³⁴ Azoktól, akik sírnak, ne húzódjál félre, és gyászolj együtt a gyászolókkal. ³⁵ Ne légy rest, hanem látogasd meg a betegeket, ezáltal gyarapszik benned a szeretet. ³⁶ Bármit teszel, gondolj halálodra, akkor sohasem fogsz bűnt elkövetni. 8. fejezet (Sir8)

¹ Hatalmas emberrel ne szállj soha perbe, miért is kellene a kezébe esned? ² Gazdaggal ne perelj, nehogy hatalmával föled kerekedjék. Mert már sokak vesztét okozta az arany, a királyok szívét is megnyomorította. ³ Ne vitázz szájhőssel, tüzére ne rakj fát. ⁴ Bolonddal ne tréfálj, nehogy a nemzetségedet szidja. ⁵ Ne szégyenítsd meg, aki megtért a bűnből, jusson eszedbe, hogy mind bűnösök vagyunk. ⁶ Ne úzz csúfot az öreg emberből, hiszen mi magunk is megöregszünk egyszer. ⁷ Másnak a halálán ne ülj győzelmi tort, gondold meg, hogy egyszer mindnyájan meghalunk. ⁸ Ne utasítsd el a bölcsek szavait, inkább kapva kapj a mondásaikon, mivelhogy belőlük sok tudást meríthetsz, úgyszólván fejedelmek előtt is megállhatsz. ⁹ Ne vesd meg, amit az öregektől hallasz, hiszen ők maguk is atyáiktól vették. Mert így tudásra teszel szert és alkalomadtán meg tudsz majd felelni. ¹⁰ Ne rakj fát a bűnös parázsára, nehogy tüzének lángjában megégesd magad. ¹¹ Gúnyolódó miatt fejed ne veszítsd el, így a szád elé vetett csapdába esnél. ¹² Ne adj kölcsön annak, aki nálad hatalmasabb, ha meg kölcsönadtál, lásd be, hogy vesztes vagy. ¹³ Ne kezeskedj

többért, mint amennyi vagyonodból futja, s ha már kezeskedtél, tudd meg: fizetned kell. ¹⁴ Bíróval ne beszélj, mert az úgy ítél, ahogy neki tetszik. ¹⁵ Vakmerő emberrel ne igen érintkezz, nehogy veszedelmet hozzon a fejedre. Az ilyen mindig a saját feje után jár, s a balgasága téged is tönkretesz. ¹⁶ Hirtelen haragú emberrel ne vitázz, és elhagyatott helyre ne menj vele. Mivel a vérontást semmibe sem veszi, ahol nincs, aki segítsen, meggyilkolhat téged. ¹⁷ Bolonddal ne beszélj soha bizalmasan, mert semmit sem képes titokban tartani. ¹⁸ Ha idegen látja, ne tégy semmit, aminek titokban kell maradnia, mert nem lehet tudni, mit főz ki belőle. ¹⁹ Ne tárd fel akárki előtt a bensődet, és ne hidd, hogy tőle jótettben lesz részed. 9. fejezet (Sir9)

¹ Ne féltékenykedjél szíved asszonyára, és ne tanítsd meg rá, hogy neked rosszat tegyen. ² Ne szolgáltsd ki magadat asszonynak, nehogy a végén a fejedre nőjön. ³ Ne vesd szemedet csapodár asszonyra, nehogy a hálójába essél. ⁴ Hárfázó nővel ne ülj egy asztalhoz, nehogy foglyul ejtsen a művészetével. ⁵ Ne meregesd szemed a hajadonra, nehogy vele verjen meg (az Isten). ⁶ Ne add össze magad feslett nőszeméllyel, nehogy kiforgasson az örökségedből. ⁷ Ne nézelődj a városkapuk körül, elhagyott helyeken ne sokat lődörögj. ⁸ Takaros asszonytól fordítsd el az arcod, és ne nézegess szépséget, amely nem illet meg. Sokakat tönkretett már az asszonyi szépség, mert mint a láng, felgyújtja a vágyat. ⁹ Ne üldögélj együtt férjes asszonnyal, ne ülj megszádlóttal vele egy asztalhoz, mert hátha lángot vet a szíved, s belepusztulsz a szenvedélyedbe. ¹⁰ Régi barátodat ne hagyd el hűtlenül, mert hisz az új barát meg sem közelíti. Az új barát új bor, de úgy élvezed, ha régi. ¹¹ Ne irigykedjél a bűnös sikerére, mert nem lehet tudni, hogy mi lesz a vége. ¹² Ne leld kedvedet a bűnösök sikerében; gondold meg: nem marad büntetlen idelent. ¹³ Akinek hatalma van az ölésre, azt kerüld, így nem kell kiállnod halálos félelmet. De ha találkozol vele, kísérd figyelemmel, nehogy az életed elrabolja tőled. Légy tisztában azzal, hogy török közt járkálsz, és hogy sáncok fölött vezetnek lépteid. ¹⁴ Felelj más embernek, amilyen jól csak tudsz, a bölcseséggel pedig (gyakran) tanácskozzál. ¹⁵ Okos emberekkel együtt szódd a terved, s az Isten törvénye legyen tanácsadód. ¹⁶ Igaz férfiakkal ülj le az asztalhoz, s az Úr félelme legyen dicsekvésed. ¹⁷ Dicséretes a mű, amit kézműves alkot, de a nép vezére beszélni tudjon jól. ¹⁸ A szájhős ember réme a városnak, a fecsegőt pedig (mindenki) gyűlöli. 10. fejezet (Sir10)

¹ A bölcs uralkodó erősíti népét, az okosnak kormánya jól meg van szervezve. ² Olyan a nép, mint a fejedelme, amilyen a város feje, olyanok a lakói is. ³ Az ostoba király tönkreteszi a várost, okos vezetéssel a város gyarapszik. ⁴ A földkerekségnek Isten az ura, ő rendel fölője a kellő időben jó vezetőt. ⁵ Az Úr

kezében van minden sikernek a kulcsa, ő ad tekintélyt a törvény hozójának.⁶ Ne neheztelj másra, bármilyen hibás is, önteltség ne vezesse sose tetteidet.⁷ A gőg gyűlöletes Isten s ember előtt, s a jogtalanságot egyként bűnnek tartják.⁸ Az egyik népről a másikra száll át a hatalom, a jogtalanság, a pénz, s az erőszak miatt.⁹ Milyen fennhéjázó a por és a hamu, pedig a belei máris undort keltők.¹⁰ A hosszú betegség kifog az orvoson, aki ma király, holnap halott lehet.¹¹ Ha meghal az ember, milyen sors vár rá? Korhadás, rothadás, s férgek várnak rá.¹² Gőgössé lesz, aki elhagyja az Urat, és a Teremtőtől elfordítja szívét.¹³ Mert a kevélységnek a bűn a kezdete, a megátalkodott csak úgy ontja a bűnt. Ezért sújtja az Úr külön csapásokkal, míg egészen meg nem semmisíti.¹⁴ A gőgösek trónját felforgatja az Úr, s az elnyomottakat ülteti helyükre.¹⁵ A büszkék gyökerét kitépi az Isten, s az alázatosokat ülteti helyükre.¹⁶ A népek országát elpusztítja az Úr, az írmagjukat is kiirtja a földről.¹⁷ Lesöpri őket a földről és kiirtja: még az emléküik is eltűnik a földről.¹⁸ Embernek nem áll jól a dölyfös önteltség, asszony szülöttének a pimasz dühösködés.¹⁹ Mely nemzet áll becsben? Az emberi nemzet. Melyik nép áll becsben? Amelyik az Urat féli. Mely nemzet megvetett? Az emberi nemzet. Melyik népet nézik le? Amelyik nem ismer törvényt.²⁰ A testvérek körében a főnek jár ki a tisztelet, az Isten szemében meg az Urat félőknek.²² Gazdag, tekintélyes, vagy szegény az ember: mindnek dicsősége az Úrnak félelme.²³ A szegényt, ha bölcs, nem szabad megvetni, azt meg, aki bűnös, nem szabad tisztelni.²⁴ Tisztelik az urat, királyt és hatalmast, de az istenfélőnél egyikük sem nagyobb.²⁵ Értelmes szolgának szabadok szolgálnak, s az okos ember nem indulatoskodik.²⁶ Ne játszd a bölcset, amikor dolgozol, s ne dicsekedj, amikor nélkülözöl.²⁷ Jobb, ha dolgozol, s mindened van bőven, mint ha valaki dicsekszik, s nincsen amit egyék.²⁸ Fiam, csak mértékkel dicsérd magadat, és annyi tekintélyt szerezz, amennyi megillet.²⁹ Ki tartja igaznak, aki magához sem az, és ki becsüli meg azt, aki magát gyalázza?³⁰ Akad szegény, akit okossága miatt becsülnek, másokat pedig a vagyonuk miatt becsülnek meg.³¹ Akit szegényként is sokra tartanak, azt, ha meggazdagszik, még többre becsülik. Akit addig is megvetnek, míg gazdag, még jobban megvetik, ha elszegényedik. 11. fejezet (Sir11)

¹ A bölcsesség fölemeli a szegény fejét, s a főemberek között juttat neki helyet.

² Senki fiát ne dicsérd a szépsége miatt, s a külseje miatt ne vess meg senkit.³ Milyen kicsi a méh a röpködők között, mégis, amit termel, az pompás édesség.

⁴ A ruhádra, amit hordasz, ne légy soha büszke, és ne tetszelegj, hogyha más magasztal. Mert a Fölségesnek művei csodások, de a ténykedését senki sem láthatja.⁵ Már nem egy uralkodó az utcára került, és megkoronáztak semmibe vettek.⁶ Megvetés lett sorsa számos hatalmasnak, és sok nagyra tartott

került más kezére. ⁷ Amíg utána nem jársz a dolognak, ne kárhoztass senkit, vizsgálj ki az ügyet, csak azután korholj. ⁸ Addig ne felelj, amíg mást meg nem hallgatsz, és ne beszélj bele a más beszédébe. ⁹ Ne vitázz olyasmin, amihez nincs közöd, s az istentelenek vitáiban ne végy részt. ¹⁰ Fiam, ne vágj bele sokféle üzletbe, adósságra jutsz, ha szaporítod őket. Akkor sem éred el célodat, ha rohansz, s hiába menekülsz, nem tudsz szabadulni. ¹¹ Van, aki töri magát, fárad és gyötrődik, mégse halad eléggé dolgával. ¹² Van, aki ellankad és segítségre szorul, erőben szegény, csak gyengeségben gazdag, de az Úrnak irgalommal tekint rá a szeme, és ki is emeli nyomorúságából. ¹³ Fölemeli fejét, hogy sokan csodálják. ¹⁴ A jó és a balsors, az élet és a halál, a szegénység és a gazdagság: minden Istentől van. ¹⁷ A jó emberek megtartják az Úr adományát, tetszése örökös jólétet biztosít. ¹⁸ Gazdag lett a fősvény, mert gyötörte magát, pedig csak ennyi lesz a jutalma, nem több: ¹⁹ amely napon mondja: "Végre nyugalom van, mostantól már csak javaimat élvezem", nem tudja, még mennyi ideje van hátra, és mindent másra hagy, mert meg kell halnia. ²⁰ Tarts ki munkád mellett, lelj benne örömet, és öregedjél meg a foglalkozásodban. ²¹ Ne nézd csodálkozva a bűnös műveit, bízzál az Úrban, s maradj meg a munkád mellett. Mert az Úr számára nagyon könnyű dolog a szegényt hirtelen gazdaggá tenni. ²² A jámbor jutalma az Úrnak áldása; áldását kiárasztja egy szempillantás alatt. ²³ Ne mondd: "Mire volna nekem még szükségem, mi az a jó, aminek még híjával vagyok?" ²⁴ Ne mondd: "El vagyok látva mindennel, érhet-e bármiféle balsors?" ²⁵ Egyetlen jó nap is feledteti a bajt, s a boldogság emlékét egy rossz nap is eltörli. ²⁶ Könnyen kifizeti Isten az embert a halála napján érdemei szerint. ²⁷ Ha rossz idők járnak, feledésbe merül az élvezet, az embernek a halála tárja fel tetteit. ²⁸ Míg meg nem hal, ne mondj boldognak senkit, csak a halálakor lehet latra vetni az embert. ²⁹ Akárki jöttmentet ne vezess házadba, mert az alattomos, sok-sok cselt vet. ³⁰ Mint a kosárba zárt fogoly a gögös szív, kémhez hasonlít, aki gyenge pontot keres. ³¹ A rágalmazó rosszra csavarja el a jót, kivetni valót lel még a legjobb dolgokon is. ³² Egyetlen szikrából nagy tűz támad, a mihaszna ember vérre leselkedik. ³³ Óvakodj a gonosztól, mert rosszat forral, nehogy örök szégyenfoltot ejtsen rajtad. ³⁴ Ha befogadod az idegent, zavart kelt körülötted, elidegenít családod tagjaitól is. 12. fejezet (Sir12)

¹ Amikor jót teszel, tudd, hogy kivel teszed, s akkor jótetteid nem vesznek majd kárba. ² Tégy jót a jó emberrel, s hálát aratsz, ha nem is önála, a Mindenhatónál. ³ Ne tégy jót azzal, aki kitart a rosszban, s aki nem hajlandó semmi jót sem tenni. ⁴ A jó emberrel tégy jót, ne a bűnöst segítsd. ⁵ Azzal tégy jót, aki alázatos, s az istentelennek ne juttass semmit se. Tagadd meg tőle a kenyeret, ne etesd, mert különben nálad erősebbé válik. S a sok jóért, amit

tettél vele, kétszeres balsors lesz az osztályrészed. ⁶ Mert a Mindenható gyűlöli a bűnöst, és a gonoszoknak rendszerint megfizet. ⁷ Adj a jó embernek, de a bűnösön ne segíts. ⁸ Jó sorsban nem tudjuk, ki a jó barátunk, balsorsban kiderül, ki az ellenségünk. ⁹ Hogyha jól megy sorod, ellenséged mérges, barátod is elhagy, mikor bajba kerülsz. ¹⁰ Ne bízzál sose az ellenségedben, gonoszsága, mint a fém, egyre rozsdásabb lesz. ¹¹ Hogyha hallgat is rád, s meghajol előtted, akkor is vigyázz és őrizkedj tőle. Úgy tégy, mint amikor a tükröt tisztítod: meglátod, végül is eltűnik róla a rozsdá. ¹² Ne engedd meg neki, hogy melletted álljon, nehogy félrelökjön és helyedre lépjen. Ne tórd el azt se, hogy jobbodon üljön, mert még tolakodva elfoglalja széked, akkor aztán hitelt adsz szavamnak, és rá emlékezve megbánod, amit tettél. ¹³ Ki szánja a bűvölőt, ha megmarja a kígyó, vagy azokat, akik fenevadak közelébe mennek? ¹⁴ Így jár, aki gonosz emberhez szegődik, és belegabalyodik az ő bűneibe. ¹⁵ Amíg állsz lábadon, nem fedi fel magát, de hogyha meginogsz, nem tart ki melletted. ¹⁶ Szájával barátod (minden) ellenséged, de szívében arra tör, hogy verembe lökjön. Mind a két szemével sír az ellenséged, de véredet szívja, amíg módjában van. ¹⁷ Hogyha baj ér, magad körül látod, úgy tesz, mintha segítene és a sarkadban van. ¹⁸ Csóválja a fejét, kezét összezsápolja, mindenfélét suttog, s arcát fintorítja. 13. fejezet (Sir13)

¹ Aki szurokhoz nyúl, szurkos lesz a keze, aki döllyfőssel barátkozik, ahhoz lesz hasonló. ² Ami túl nehéz neked, azt ne emeld, erősebbhez s gazdagabbhoz ne csatlakozz. Minek agyagkorsót vasedényhez tenni? Ha összeütődnek, eltörik a korsó. ³ A gazdag kérkedik jogtalan tetteivel, a megbántott szegény még elnézést kérhet. ⁴ Amíg hasznára vagy, addig segít rajtad, de ha lassan mozogsz, akkor magadra hagy. ⁵ Hogyha van valamid, (szívesen) él veled, de ha elszegényít, az cseppet sem fáj neki. ⁶ Ha szüksége van rád, elbűvöl, megszédít, mosolyog rád és bizalmat kelt benned. Barátsággal kérdi: "Mire van szükséged?" ⁷ Aztán megszégyeníti a lakomáival, amíg ki nem foszthat kétszer-háromszor is, s végül jól kigúnyol. Ha később viszontlát, szó nélkül elkerül, csak fejét csóválja. ⁸ Vigyázz, s ne hagyd magadat becsapni, meg ne alázzanak balgaságod miatt. ⁹ Hogyha előkelő meghív, akkor tiltakozzál, s annál inkább fog majd hívni. ¹⁰ Ne légy tolakodó, nehogy elküldjenek, ne is állj túl messze, mert elfelednek. ¹¹ Ne kapasd el magad, hogy közvetlen hozzád, s ne építs arra, hogy sokat cseveg veled. A sok csevegéssel csak próbára teszt, amikor rád mosolyog, kiszedi titkaid. ¹² Irgalmatlan, aki továbbadja a szót, és nem kímél meg a veréstől s láncoktól. ¹³ Légy hát óvatos és vigyázz magadra, mert saját fejedre hozol veszedelmet. ¹⁵ Minden élőlény a maga fajtáját szereti, így az ember is azt, aki hasonló hozzá. ¹⁶ Minden élőlényt a fajtája vesz körül, hozzá hasonlókkal társul az ember is. ¹⁷ Vajon összefér-e a farkas a

báránnyal? Éppoly kevésbé a gonosz a jóval. ¹⁸ Egyetérthet-e a kutya s a hiéna? Hogy érthetne hát egyet a gazdag a szegénnyel? ¹⁹ A puszták oroszlánja vadszamarat zabál, éppígy a szegény is a gazdag legelője. ²⁰ Az alázat iszonyattal tölti el a gőgöst, éppilyen iszonyat a szegény a gazdagnak. ²¹ Ha meginog a gazdag, barátja segíti, de a botladozó szegényt elhagyja barátja. ²² Ha megbotlik a gazdag, sokan felkarolják, s ha badarságot beszél, hízelegnek neki. Ha szegény botlik meg, szidalmazzák érte, s ha bölcsen szólna is, nem engedik szóhoz. ²³ Hogyha gazdag beszél, mindenki elhallgat, és a bölcsességét égis magasztalják. Ha szegény szólal meg, "ki ez?" - azt kérdezik, és ha akadozik, beléfojtják a szót. ²⁴ Jó a gazdagság, ha bűn nem tapad hozzá, rossz dolog a szegénység - mondják a gonoszok. ²⁵ Az embernek a kedélye tükröződik az arcán, akkor is, ha vidám, akkor is, ha komor. ²⁶ Boldog szívre sugárzó arc mutat, szállóigét nehéz kigondolni. 14. fejezet (Sir14)

¹ Boldog az az ember, aki nem vétkezik szóval, és akit bűne miatt nem kínoztak fájdalom. ² Boldog az az ember, akit nem vádol a szíve, és aki nem süllyed reménytelenségbe. ³ Kicsinyes embernek nem való gazdagság, s a telhetetlennek mire jók a kincsek? ⁴ Aki magához fősvény, az másnak gyűjtőget, idegen tobzódik majd a javaiban. ⁵ Kivel tesz jót, aki sajnálja magától? A saját vagyonában sem leli örömét. ⁶ Nincs szörnyűbb, mint aki önmagához fősvény, ezáltal nyeri el gazdagsága bérét. ⁷ Néha ugyan tesz jót, de csak véletlenül, s végül mégis kimutatja gonoszságát. ⁸ Gonosz az, aki másra ferde szemmel tekint, elfordítja fejét és más embert lenéz. ⁹ A kapzsinak sose elég az, amije van, a telhetetlenség kiszárítja lelkét. ¹⁰ Fukar a zsugori, mikor kenyeret szel, a saját asztala is szűkséget szenved. ¹¹ Fiam, ha van miből, ne sajnáld magadtól, és vidd el az Úrnak az adományt, amit kíván tőled. ¹² Ne felejtse, a halál nem várta magára, s nem tudod, milyen szövetség áll fenn az alvilággal. ¹³ Tégy jót barátoddal, mielőtt meghalnál, ajándékozd meg, ahogyan csak tudod. ¹⁴ Ne vond meg magadtól a ma boldogságát, és vedd ki részedet az élvezetekből. ¹⁵ Nem kell vagyonodat másoknak adnod, nehéz szerzeményed a kockavetőknél. ¹⁶ Adj (ajándékot), s fogadj el magad is; élvezd az életet, mert az alvilágban már nincsen élvezet. ¹⁷ Minden test elavul, akár csak a ruha, ősi törvény mondja: meghalni, meghalni! ¹⁸ Mint a levélrügy a zöldülő fán: az egyik elhervad, a másik fejlődik, ilyen a húsból s vérből való népség: amikor az egyik meghal, születik a másik. ¹⁹ Minden mulandó mű végül is elpusztul, és aki alkotta, osztozik sorsában. ²⁰ Boldog az, akinek bölcsességen jár az esze, aki mindent okosan megfontol; ²¹ aki esztét a bölcsesség felé irányítja, és annak titkait igyekszik fölfedni, ²² mint valami vadász, úgy jár a nyomában, leskelődik, hogyan juthat a közelébe, ²³ benéz az ablakán, fülel az ajtaján, ²⁴ s megtelepszik a háza közelében, a falához köti

sátrának cövekét, ²⁵ az oldalához üti fel a sátrát, s ezáltal kellemes otthonban lakhatik, ²⁶ gondjaira bízva gyermekei sorsát, s az ágai alatt kipiheni magát, ²⁷ a nagy hőség elől árnyékába bújik, oltalmat nyújt neki annak dicsősége. 15. fejezet (Sir15)

¹ Így tesz mind, aki az Urat féli: eljut a bölcsességre a törvény ismerője. ² Elébe siet, mint egy édesanya, mint ifjú feleség, úgy fogadja. ³ Az értelem kenyerével eteti és a bölcsesség vizét nyújtja neki italul. ⁴ Reá támaszkodik, s nem inog meg lába, benne reménykedik és nem csalatkozik. ⁵ Felmagasztalja a többi ember fölé, a gyülekezetben kinyitja a száját. ⁶ Az örömet és az ujjongás koszorúját elnyeri, és örök hírnévvel ajándékozza meg. ⁷ A közönségesek nem veszik birtokba, az istentelenek soha nem láthatják. ⁸ Elérhetetlenül messze van a gógtól, s hazug embereknek nem jut az eszükbe. ⁹ Dicsérete nem illik az istentelen szájába, akinek az Úr nem adott rá megbízatást. ¹⁰ A bölcs ajka dicsőítő éneket zeng majd, és maga az Úr fogja vezényelni. ¹¹ Ne mondd: "A bűnöm az Úrtól származik", mert ő nem hoz létre semmit, amit gyűlöl. ¹² Ne mondd: "Bukásomat neki köszönhetem", mert gonosz emberre neki nincs szüksége. ¹³ Az Úr gyűlöl mindent, ami rossz, s azok sem szeretik, akik őt tisztelik. ¹⁴ Ő teremtette a kezdet kezdetén az embert, és saját döntése hatalmába adta. ¹⁵ Móddodban áll, hogy megtartsd a parancsokat, hogy hűséges légy, megvan a hatalmad. ¹⁶ Eléd öntötte a tüzet és a vizet, amire vágyol, az után nyújtsd a kezéd. ¹⁷ Az ember előtt ott az élet és a halál, megadatik neki, amit választ magának. ¹⁸ Mert igen gazdag az Isten bölcsessége, erős a hatalma, s mindig lát mindent. ¹⁹ Szeme azokon van, akik őt tisztelik, ismeri az ember minden egyes tettét. ²⁰ Senkinek sem adott parancsot a rosszra, sem pedig engedélyt arra, hogy vétkezzék. 16. fejezet (Sir16)

¹ Mit sem érő utódtól ne kívánj sokat, ne örülj fiaidnak, ha semmirekellők. ² Bármily nagy a számuk, ne légy büszke rájuk, ha az Úr félelme nem lakozik bennük. ³ Ne hagyatkozz arra, hogy életben vannak, s ne reménykedj abban, hogy milyen sorsuk lesz, mert jobb, ha csak egy van, mint ha ezer volna, s gyermektelenül meghalni, mint rossz sarjat hagyni. ⁴ Egyetlen értelmes ember egész várost benépesít, de az istentelen nemzetség elpusztul. ⁵ Sok efféle dolgot látott már a szemem, a fülem pedig még különbeket is hallott: ⁶ Az istentelenek hadába mart a tűz, harag lángolt fel a hitvány banda ellen. ⁷ Nem tűrte el a régmúlt idők gigászait, akiket hűtlenségbe vitt az erejük. ⁸ Nem kímélte meg a várost, ahol Lót lakott; fennhéjázásukat iszonyattal nézte. ⁹ Nem irgalmazott a romlott nemzetségnek, amelyet bűnéért elűztek birtokából. ¹⁰ Ugyanígy a hatszázezer gyalogosnak sem, akit elpusztított szíve keménysége. ¹¹ Hát még ha az ember maga nyakaskodik, csodaszámba menne, ha meg nem

bűnhődnek. Nála az irgalom és nála a harag, ő bocsát meg és ő árasztja ki haragját. ¹² Amilyen nagy az irgalma, annyira fenyít is, a tettei szerint ítél meg mindenkit. ¹³ Zsákmányával nem tud elszökni a gonosz, a jámborok reménye nem hiúsul meg. ¹⁴ Szabad folyást enged irgalmasságának; a tettei szerint fizet mindenkinek. ¹⁷ Ne mondd: "Elrejtőzöm, nem talál meg az Úr; fent a magasságban ki törődik velem? A nagy tömegben észre sem vesznek, mit számítok a nagy mindenségben?" ¹⁸ Látod, az ég és az egeknek az ege, a föld és az óceán reszket látogatásakor. ¹⁹ A hegyek csúcsai s a föld alapjai megrendülnek, ha csak rájuk tekint. ²⁰ De nemigen gondol erre az ember; ugyan ki ügyel útjaira? ²¹ Maga a vihar is láthatatlan marad, művei nagy része titokban megy végbe. ²² "Az igaz tetteit ki nyilvánítja ki? És ki várja őket? - Messze a szövetség." ²³ Csak az állít ilyesmit, akinek nincs esze, becsapott embernek van ilyen ötlete. ²⁴ Fiam, hallgass rám és tanuld a tudományt, fordíts figyelmet a szavaimra. ²⁵ Megfontoltan adom elő a tanítást, tudásomat gonddal tárom fel előtted. ²⁶ Amikor az Isten műveit alkotta, s feladatát mindnek kezdettől kitűzte, ²⁷ egyszer s mindenkorra elrendezte őket, a kezdet kezdetétől a távoli jövőig. Nem nélkülöznek és nem is fáradnak el, nem lanyhulnak el működésük közben. ²⁸ Egyik sem ütközik össze a másikkal, egy sem engedetlen a szava iránt. ²⁹ Ezek után az Úr lenézett a földre, és a javaival telis-tele rakta. ³⁰ Színét sok élővel benépesítette s így rendelte: térjen mind vissza a földre. 17. fejezet (Sir17)

¹ Az embert is földből teremttette az Úr, s azt akarja, hogy oda újra visszatérjen. ² Pontosan kimérte napjainak számát, megszabta idejét, s a földön minden lény urává tette. ³ Felruházta őket saját erejével, saját képmására teremttette őket. ⁴ Minden élő előtt félelmessé tette, az állatok s madarak urává rendelte. ⁶ Ő alkotta száját, nyelvét, szemét, fülét, s hogy gondolkodjék, szívet adott neki. ⁷ Eltöltötte őket érteni tudással, s megmutatta nekik, mi a jó, mi a rossz. ⁸ Saját maga szemét helyezte szívükbe, hogy feltárja nekik művei nagyságát. ¹⁰ Azért, hogy szent nevét magasztalják, és tovább hirdessék művei nagyságát. ¹¹ Megajándékozta őket tudománnyal, s birtokukba adta az élet törvényét. ¹² Megegyezett velük örök szövetségben, s kinyilatkoztatta nekik döntéseit. ¹³ Látták a szemükkel fényes dicsőségét, és hallották fülükkel hatalmas hangját. ¹⁴ "Kerüljetek - így szólt - minden gonoszságot", és rendet teremtett ember s ember között. ¹⁵ Az útjaik mindig előtte vannak, nincsenek elrejtve a szeme előtt. ¹⁷ Fejedelmet adott minden egyes népnek, de Izrael népe az Úr osztályrésze. ¹⁹ Világosak, mint a nap, előtte tetteik, szemét állandóan útjaikon tartja. ²⁰ Nincsenek elrejtve botrányos tetteik, és ott van minden bűnük az Úr előtt. ²² Mint a pecsétgyűrűt, őrzi jóttettedet, mint szemevilágát, az ember jóságát. ²³ Egy nap majd fölkel és

megfizet nekik, fejenként kiosztja, amit érdemelnek. ²⁴ A bűnbánóknak megnyitja a visszatérés útját, s bátorítja, akik reményüket veszítették. ²⁵ Térj meg az Úrhoz és hagyj fel a bűnnel, esedezz az Úrhoz, s többé ne bánts meg. ²⁶ Térj a Fölségeshez, hagyd a törvénysértést, gyűlölj mindenféle utálatos dolgot. ²⁷ Ki dicséri Istent lent az alvilágban az élők helyett, kik zengik dicséretét? ²⁸ Halott ajkán, aki nincs, elhal a dicséret, csak aki él s egészséges, az dicsérheti Istent. ²⁹ Milyen nagy az Úrnak irgalmassága, könyörülete azok iránt, akik hozzátérnek! ³⁰ Hiszen nem lehet meg minden az emberben, mert az ember fia nem halhatatlan. ³¹ Napnál mi fényesebb? S az is elsötétül; csak gonosz lehet, amit a test és vér kigondol. ³² Az ég seregeit is szemügyre veszi, hát akkor az embert, aki csak por és hamu. 18. fejezet (Sir18)

¹ Aki öröktől él, az teremtetett mindent, ² csak az Úr bizonyul igaznak. ⁴ Ki volna képes tetteit sorolni, hatalmas műveinek a mélyére hatolni? ⁵ Fölsége hatalmát ki tudná fölmérni, vagy a jótetteit végig számba venni? ⁶ Nem lehet belőlük semmit sem elvenni, és nem lehet hozzájuk semmit hozzátenni, nem lehet az Úrnak csodáit átlátni. ⁷ Amikor bevégzed, akkor kezdted csak el, s mikor abbahagyod, ott állsz tanácstalan. ⁸ Mi is hát az ember és mi az ő haszna? Mi az, ami rajta jó és mi az, ami rossz? ⁹ Az ember napjainak száma száz év, ha sokra megy. ¹⁰ Mint csepp a tengerben, vagy mint egy homokszem, csak annyit érnek az évek az örökléthez mértén. ¹¹ Ezért türelmes irántuk az Úr, s irgalmasságával elárasztja őket. ¹² Előre lát mindent, s tudja, mily sivár a végük, azért bánik irgalommal velük. ¹³ Az ember csak atyjafiához irgalmas, de az Úr irgalma mindenkit átölel. Rendreutasít, fenyít és oktat, aztán hazavezet, mint pásztor a nyáját. ¹⁴ Megszánja mind, aki meghallja intelmét, s aki törvényeit szorgosan kutatja. ¹⁵ Fiam, jótettedhez ne fűzz ócsárló szót, sem adományodhoz bántó beszédet. ¹⁶ Nem szünteti-e meg a harmat a hőséget? Így az ajándéknál is többet ér egy jó szó. ¹⁷ Nem ér-e többet egy szó az adománynál? A jótékony ember mindkettővel szolgál. ¹⁸ A bolond mit sem ad, csak fájdalmat okoz, az irigy ember, ha ad, könnyet is fakaszt. ¹⁹ Mielőtt beszélnél, készülj rá elő, gondoskodj magadról, míg meg nem betegszel. ²⁰ Az ítélet előtt vizsgálj meg magadat, és irgalmat találsz az ítélet napján. ²¹ Mielőtt megbetegszel, alázd meg magadat, s ha bűnös vagy, mutasd ki: meg akarsz térni. ²² Fogadalmad váltsd be, ne tartson vissza semmi, ne halálod napján várd, hogy megigazulj. ²³ Készülj fel, mielőtt fogadalmat tennél, s ne légy olyan, mint aki az Urat kísérti. ²⁴ Gondolj a haragra napjaidnak végén, és a megtorlásra, ha elfordítja arcát. ²⁵ A bőségben az éhség napjaira gondolj, a gazdagság napjain a bajra s szegénységre. ²⁶ Reggeltől estéig elillan az idő, s elrohan minden az Úr színe előtt. ²⁷ A bölcs ember mindenben óvatos, a bűntől bűnös időkben is óvakodik. ²⁸ Minden okos ember felismeri a bölcsességet, s

dicséri azokat, akik rátaláltak. ²⁹ Aki jártas a bölcs mondások világában, és birtokában van a bölcsességnek, csakúgy ontja a találó mondásokat. ³⁰ A benned támadó vágyakat ne kövesd, és tartsd magad távol szenvedélyeidtől. ³¹ Ha engedsz a lelked mohó vágyainak, ellenséged győzelmi ünnepet ül. ³² Csupa szórakozásból álló életnek ne örülj, ne keveredj soha ilyen társaságba. ³³ Kölcsönből rendezett lakmározásokkal ne tedd magad tönkre, ha erszényed üres. 19. fejezet (Sir19)

¹ Aki így él, soha nem lesz gazdag, aki a keveset megveti, az mindent elveszít. ² Bor és nők tévútra viszik a bölcsesket, arcátlaná válik, aki kikezd a rossz nőekkel. ³ Rothadás és férgek veszik birtokukba, s hamar véget vetnek a bőszenvedélynek. ⁴ Könnyelmű, aki túl hamar megbízik, s aki bűnt követ el, az maga ellen vét. ⁵ Aki örül a gonoszságnak, azt elítélik, ⁶ de aki a pletykát gyűlöli, elkerüli, ami gonosz. ⁷ Ne mondd soha tovább, amit más mond neked, akkor neked sem okoz kárt soha senki. ⁸ Ne szólj barátodról, se ellenségedről, s ha nincs károdra, akkor ne nyilatkozz. ⁹ Mert aki meghallgat, óvakodik tőled, és adott időben gyűlölettel néz rád. ¹⁰ Ami füledbe jut, az veled szálljon sírba, ne aggodalmaskodj, nem fogsz szétpukkadni. ¹¹ Egyetlen szó miatt gyötrődik a balga, mint a szülő asszony a magzata miatt. ¹² Mint a nyílvevő, mely a combjába fúródott, olyan a szóbeszéd a balga szívében. ¹³ Kérdezd meg barátod, hogy csakugyan úgy tett-e, és ha úgy tett, mondd neki, többé ne tegyen úgy. ¹⁴ Kérdezd meg szomszédod, mondott-e valamit, és ha mondott, kérd meg, hogy máskor ne mondjon. ¹⁵ Beszélj barátoddal, mert sok a rágalmozó, s ne higgy minden szóbeszédnek. ¹⁶ Van, aki megbotlik, de nem szándékosan, de hát a nyelvével ki nem vétkezett még? ¹⁷ Beszélj szomszédoddal, mielőtt lehordod, és tartsd meg a Fölséges törvényét. ²⁰ Minden bölcsesség az Úrnak félelme, minden bölcsességben ott a törvény megtartása. ²² Még nem bölcsesség a rossznak ismerete, s még nem okosság a bűnösök tanácsa. ²³ Van ravaszság is, de az utálatos dolog, nincsen annak esze, aki nem bölcs. ²⁴ Jobb, aki istenfélő, ha kevésbé okos is, mint aki sokat tud, s megszegi a törvényt. ²⁵ Van ravasz okosság, de az nem sokat ér, akad, aki csalással akar boldogulni. ²⁶ Van, aki meghajol, mintha csak gyászolna, pedig a benseje telve álnoksággal. ²⁷ Lehorgasztja fejét, s úgy tesz, mint a süket, de ahol nem látják, rád támad. ²⁸ És ha nincs ereje gonoszságot tenni, mihelyt alkalma van, elköveti mégis. ²⁹ Az embert elárulja a külseje, arcvonásaiból a bölcs megismeri. ³⁰ Hogy ki az ember, megmutatja az öltözte, a nevetése és a járása. 20. fejezet (Sir20)

¹ A rendreutasítás sokszor késik. Van, aki hallgat és ez az okos ember. ² Jobb kérdőre vonni, mint némán duzzogni. ³ Kártól menekül meg, aki bevallja

bűnét. ⁴ Aki erőszakkal keresi igazát, olyan mint a herélt, aki az érintetlen lányt meg akarja erőszakolni. ⁵ Van, aki hallgat és ezért bölcsnek tartják, s van, akit gyűlölnék, mert túl sokat beszél. ⁶ Van, aki hallgat, mert nem tud mit felelni, s van, aki hallgat, mert alkalmas időre vár. ⁷ Amíg az alkalmas idő el nem jön, a bölcs ember hallgat, de a félkegyelmű nem ad az időre. ⁸ Aki szaporítja a szót, attól iszonyodnak, és a fennhéjázót gyűlölettel nézik. ⁹ Sokaknak vesztükre szolgál a sikerük, egynémely találat veszteséggel ér fel. ¹⁰ Vannak ajándékok, amikkel mit sem nyersz, de kétszeresen viszonzott ajándék is akad. ¹¹ Van megaláztatás, amely dicsőségre vezet, de sok megalázott fölemeli a fejét. ¹² Van, aki kevés pénzen sokat vásárol, mégis hétszeres árat fizet. ¹³ A bölcs kevés szóval népszerűvé válik, a balgák kedvessége meg kárba vész. ¹⁴ Nincs hasznod a buta ajándékaiból, mert kapzsi a szeme: hétszeres viszonzást vár. ¹⁵ Keveset ad, de sokat kifogásol, kitátja a száját, mint egy kikiáltó. Amit ma kölcsönad, holnap visszakeri. Milyen ellenszenves az efféle ember! ¹⁶ A balga azt mondja: "Nekem nincs barátom, senki sem ad hálát adományaimért." ¹⁷ Akik kenyeremet eszik, azoknak gonosz a nyelvük!" Mily sokan, s mennyiszer nevettek már rajta! ¹⁸ Jobb a földön megbotlani, mint a nyelvvel véteni, ezért a gonoszok hamar elbuknak. ¹⁹ A goromba ember csupa üres locsogás, amely ki nem fogy az ostobák szájából. ²⁰ A balga szájából semmibe sem veszik a közmondást, mert nem akkor mondja, amikor kellene. ²¹ Van, akit a szegénység megóv a rossztól, s nincs, ami zavarná békés nyugalmában. ²² Van, akit tönkretesz a szerénykedése s elpusztul, mivel elrejtí az arcát. ²³ Van, aki félelmében ígéretet tesz a barátjának, és ellenségévé teszi minden ok nélkül. ²⁴ A hazugság csúnya szégyenfolt az emberen, s az ostobák szájából csak úgy ömlik. ²⁵ Jobb még a tolvaj is, mint aki hazudik, de mind a kettőnek pusztulás a sorsa. ²⁶ Borzasztó dolog a hazugság szokása, szégyenét a hazug mindig magán hordja. ²⁷ Beszédjével a bölcs sokra viszi, az okos ember tetszik a hatalmasoknak. ²⁸ Aki műveli a földjét, magas kazlat rakhat, a nagy urak barátjának megbocsátják gonoszságát. ²⁹ A bölcsök szemét is elhomályosítja a nekik juttatott adomány s ajándék, és mint zabla a szájban, elhárítják a feddést. ³⁰ Elrejtett bölcsesség vagy elrejtett kincs: milyen hasznot hoz egyik is, másik is? ³¹ Jobb, ha balgaságát rejti el valaki, mint ha bölcsességét rejti véka alá. 21. fejezet (Sir21)

¹ Fiam, ha vétkeztél is, többé ne tedd, régebbi bűneid miatt pedig imádkozzál.

² Mint a kígyó elől, menekülj a bűntől, mert megharap, hogyha közelébe kerülsz. Fogai olyanok, mint az oroszláné, elrabolja velük az ember életét. ³ Minden igazságtalanság kétélű kard, sosem gyógyul meg a seb, amit ejt. ⁴ Palotákat rombol az erőszak s kevélység, így a fennhéjázó háza összeomlik. ⁵ Ha Istennek fülébe jut a szegény imája, akkor nem késik az ítélete. ⁶ Aki

gyűlöli az intést, az a bűnös nyomában jár, aki az Urat féli, az a szívére veszi.⁷ A szájhóst messziről föl lehet ismerni, s a bölcs észreveszi, amikor kisiklik.⁸ Aki idegen pénzen építi a házát, a saját sírhalmához hordja a köveket.⁹ Mint egy csomó kóc, olyan a bűnösök gyűlése, a végzetük pedig emésztő tűz lángja.¹⁰ A bűnös életútja ki van kövezve, de az út vége az alvilág mélysége.¹¹ Ura érzékeinek, aki megtartja a törvényt, a teljes bölcsesség az Isten félelme.¹² Sok semmit sem tanul, mert nincs tehetsége, de van tehetség, amely keserűséggel jár.¹³ A bölcs tudománya nő, mint az áradat, a tanácsa olyan, mint az élő víz forrása.¹⁴ A balgának szíve olyan, mint az összetört edény, nincs az a tudás, amely összeragaszthatná.¹⁵ Hogyha a bölcs ember meghall egy okos szót, dicséri és egy másikat fűz hozzá. Ha a balga hallja, csúfot űz belőle, és egyszerűen a háta mögé dobja.¹⁶ Balgával beszélni súlyos úti poggyász, de a bölcs ajkán kellemes hang csendül.¹⁷ Értelmes szót vár a gyűlésen az ember, és a bölcs szavait szívében forgatja.¹⁸ A balga bölcsessége olyan, mint az összedőlt ház, a tudása pedig ostoba fecsegés.¹⁹ A balgának olyan a tanulás, mint lábnak a bilincs, mint a csuklóbilincs az ember jobbján.²⁰ A balgának messze hallik a hangja, ha nevet, az okos ember csendesen mosolyog.²¹ A megfontolt embernek a fegyelem, mint az arany ékszer, mint a díszes karkötő, amit a jobb karján visel.²² A balgának lába berohan a házba, a tapasztalt ember sokkal tartózkodóbb.²³ A balga már az ajtóból beles a házba, a jól nevelt ember megáll kívül.²⁴ Neveletlenség az ajtón hallgatózni; a bölcs nagyothall, ha pletykálnak előtte.²⁵ A fecsegők ajka mások szavait szajkózza, a bölcs minden szavát leméri mérlegen.²⁶ A balga a szájában hordja a szívet, a bölcsnek szívébe van rejtve a szája.²⁷ Amikor ellenfelét átkozza a gonosz, a saját maga fejére szór átkot.²⁸ Aki rágalmaz, az magát szennyezi be, s akárhol lakjék is, gyűlölik az ilyet. 22. fejezet (Sir22)

¹ Sárral bekent kőhöz hasonlít a lusta, utálatossága miatt mindenki leszólja.² Olyan lusta, mint egy nagy halom szemét, aki csak hozzáér, lerázza a kezét.³ A neveletlen fiú szégyene apjának, az ilyen lány meg csak a kárára van.⁴ Az értelmes lány kincse a férjének, de a gyalázatos csak bánat az apjának.⁵ Az arcátlan apjának is, férjének is szégyene, ezért mind a ketten megvetéssel nézik.⁶ A rosszkor ejtett szó, mint gyász napján a zene, a verés és fenyíték mindenkor bölcs dolog.⁹ Cserepeket ragaszt, aki bolondot oktat, avagy mély álmából ébreszti az alvót.¹⁰ Alvóval beszélget, aki balgához szól, a beszéd végén majd megszólal: "Mi az?"¹¹ Sirasd a halottat, mert kialudt élete, sirasd a balgát, mert kialudt értelme. A holtat ne sirasd annyira: az békét talált, a balga esete rosszabb a halálnál.¹² Hét napig szokás a halottat gyászolni, a gonoszt és balgát életük minden napján.¹³ Ostoba emberrel ne sokat beszéljess, a balgával pedig ne igen érintkezz. Óvakodjál tőle, nehogy bajba

kerülj, s beszennyezd magadat, mikor találkoztok. Kerüld el őt, akkor nyugalmat találsz, és nem bosszankodol ostobasága miatt. ¹⁴ Van-e az ólomnál nehezebb valami? Mi más lehetne a neve, mint hogy balga? ¹⁵ Könnyebb elviselni homok, só s vas terhet, mint ostoba, balga, istentelen embert! ¹⁶ Az épület falába illesztett gerendák nem válnak szét a megrázkódtatástól. Épp ilyen szilárdan áll a megfontolt szív, sohasem csügged el. ¹⁷ A bölcs megfontoltságra támaszkodó szív olyan, mint jó falon a homokvakolat. ¹⁸ A falon csupaszon heverő kavicsok nem tudnak, ha szél van, megmaradni. A szív sem szállhat szembe a rémekkel, ha a balgának töprengése nyomja. ¹⁹ Könnyet fakaszt, aki megböki a szemet, aki a szívbe döf, az fájdalmat okoz. ²⁰ Aki követ dob a madár után, elűzi, aki barátját gyalázza, az megszegi a barátságot. ²¹ Ha kardot rántottál a barátodra, ne essél kétségbe, van út visszafelé. ²² Ha barátod ellen szót emeltél, ne aggódj, van mód a kiengesztelésre. De hogyha gyalázod, megveted, titkait fölfeded és törbe csalogod, akkor minden barát elmenekül tőled. ²³ Légy hű barátodhoz, hogyha tönkremegy is, hogy majd szerencséjében is részed lehessen. Tarts ki mellette nélkülözésében, hogy örökségében is osztozhassál vele. ²⁴ A korom és füst előre jelzi a tüzet, ugyanúgy a becsmérő szavak is a vérontást. ²⁵ Nem szégyellem a barátom védelmét, és nem rejtőzöm el előle (ha keres). ²⁶ Hogyha miatta valami baj érne, akkor, aki csak hallja, békén hagyja. ²⁷ Ki állít őrszemet a szám elé, és ki tesz jól záró pecsétet ajkamra, nehogy ravaszul szóljak és a nyelvem a vesztémre legyen? 23. fejezet (Sir23)

¹ Uram, Atyám és életemnek Ura, ne szolgáltass ki kényükre-kedvükre, és ne engedd, hogy miattuk elbukjam. ² Ki forgatja a korbácsot az elmém felett, a bölcsesség fenyítő botját a szívem felett, hogy ne részesüljenek hibáim kíméletben, és ne maradjanak bűneim büntetlen? ³ Hogy ne gyarapodjék hebehurgyaságom, és a bűneim ne szaporodjanak. Hogy le ne roskadjak elleneim előtt, és az ellenségem ne diadalmaskodjon rajtam. ⁴ Uram, Atyám, és életemnek Istene, ne verj meg engem nagyravágyó szemmel, ⁵ és a mohóságot tartsd távol tőlem. ⁶ Érzéki, testi vágy ne fogjon el, ne hagyd, hogy zsákmányul ejtsen a buja szenvedély. ⁷ Fiaim, halljatok a száj fegyelméről, aki ezt megtartja, nem esik csapdába. ⁸ Ajkával a bűnös bajba keveredik, elbukik a gőgös és a gyalázkodó. ⁹ Ne szoktasd a szád az esküdözéshez, ne szokj rá, hogy a Szent nevét emlegesd. ¹⁰ Mert amint a vallatóra fogott szolgát szíjból font korbáccsal kékre-zöldre verik, úgy az sem ment a büntől, aki örökké esküszik és visszaél a Szentnek nevével. ¹¹ Aki sokszor esküszik, bünt halmoz fejére, s a büntető bot nem hagyja el házáat. Ha hibázik, rajta a bűn büntetése, ha rá sem hederít, kétszeres a bűne. Ha hamisan esküszik, nem lehet igaz, és sok próbatételben lesz része házának. ¹² Van olyan beszéd, amely halált érdemelne

- ne forduljon elő Jákobnak házában! Mert a jámboroktól távol áll az ilyen, ők nem hemperegnek a bűn fertőjében. ¹³ Ne szoktasd a szádat zabolátlan szóra, mert könnyen átsiklasz a bűnös beszédre. ¹⁴ Az apádra gondold és szülő anyádra, amikor a nagyok társaságában ülsz. Előttük magadról ne feledkezzél meg, nehogy szokásaid zavarba hozzanak, s azt ne kelljen kívánnod: bár ne születnél volna, vagy átkoznod kelljen születésed napját. ¹⁵ Azon, aki megszokta a hitvány beszédet, élete végéig nem fog a nevelés. ¹⁶ Két embercsoport bünt bűnre halmoz, s a harmadik hívja ki a haragot. ¹⁷ A szenvedélyes vágy ég, mint a lángoló tűz, s nem alszik ki, amíg el nem emésztődik. Az ember, aki saját testével vétkezik, nem szűnik meg, míg a tűz le nem ég. Az erkölcstelennek minden falat édes, nem hagy fel a bűnnel, amíg csak meg nem hal. ¹⁸ A férfi, aki vétkezik ágyában, azt gondolja magában: "Ugyan ki lát engem? Betakar a sötét, elrejtene a falak, senki sem lát engem, miért félnék hát vétkezni? A Magasságbeli nem ügyel vétkemre." ¹⁹ Csak az emberek szemétől fél, s nem gondol arra, hogy az Úr szeme tízezerszeresen fényesebb a napnál: az embereknek minden útját látja, s a legrejtettebb zugba is behatol. ²⁰ Minden dolgot ismer létrejötte előtt, hát hogyan ismerné bevégezése után? ²¹ A város utcáin számadásra vonják, amikor nem is sejti, megállítják útján. ²² Így jár az asszony is, aki férjét elhagyja, és idegen embertől állít örököszt. ²³ Először, mert Isten törvényét megszegte, másodszor, mert vétett saját férje ellen. Végül: bujálkodott házasságot törve, s idegen férfitől szerzett gyermekeket. ²⁴ A gyülekezet elé vezetik az ilyet, és a gyermekei szenvednek meg érte. ²⁵ Nem fognak gyökeret verni gyermekei, és az ágaikon nem terem majd gyümölcs. ²⁶ Utána átokként marad az emléke, eltörölhetetlen lesz a gyalázata. ²⁷ A hátrahagyottak be fogják majd látni, nincs jobb a világon, mint az Úr félelme, s nincs édesebb, mint törvényeinek megtartása. 24. fejezet (Sir24)

¹ A maga dicséretét zengi a bölcsesség, népe közepette dicséri önmagát. ² Megszólal a Magasságbeli népének körében, és hatalma láttán dicsekedve mondja: ³ "Én a Fölségesnek szájából születtem, s ködként borítottam be az egész földet. ⁴ Fönt a magasságban volt a lakóhelyem, és a trónusom felhőoszlopon állt. ⁵ Bejártam egymagam az égi köröket, megjártam a szakadék mélységét. ⁶ A tenger hullámain és az egész földön, minden nép s nemzet közt uralkodó voltam. ⁷ Mindannyiuknál a nyugalmat kerestem, és hogy kinek részén üthetném fel sátram. ⁸ Ekkor a mindenség Teremtője parancsot adott, Teremtőm kijelölte sátramnak a helyét. Így szólt: "A sátradat Jákobban üsd fel, és az örökrészed Izraelben legyen." ⁹ Ősidőktől fogva, a kezdet kezdetén teremtett, és nem pusztulok el soha, mindörökre. ¹⁰ Szolgáltam előtte, az ő szent sátrában, majd pedig Sionban kaptam lakóhelyet.

¹¹ Letelepédtem a szeretett városban, amelyet éppen úgy szeretett, mint engem, s Jeruzsálemben van uralmam székhelye. ¹² Dicsőséges nép közt vertem így gyökeret, az Úrnak részében, az ő örökrészen. ¹³ Magasra nőttem, mint Libanon cédrusa, és mint a ciprusok a Hermon-hegységben. ¹⁴ Magasra nőttem, mint Engedi pálmája, mint a jerikói rózsaujtóvényletek. Mint a pompás olajfa a síkságon, mint a vízmelléki platán, úgy nőttem fel. ¹⁵ Illatos vagyok, mint a fahéj és a balzsam, mint a kiváló mirha, illatot árasztok. Mint a stórax, a galbán, az ónix és a stakté, mint a jó illatú tömjén a sátorban. ¹⁶ Mint a terebint, kiterjesztem ágaim, ágaim szépek és ékesek. ¹⁷ Rügyeket hajtottam, mint a szőlőtőke, virágaim pompás gyümölcsöt termettek. ¹⁹ Jöjjetek hozzám, akik utánam vágyódtok, és teljete el a gyümölcsseimmel. ²⁰ Csak rám gondolni is édesebb a méznél, s engem birtokolni jobb a lépesméznél. ²¹ Aki megízlel, még jobban kíván, s aki iszik belőlem, még jobban szomjazik. ²² Nem szégyenül meg, aki rám hallgat, akik hozzám szegődnek, azok nem vétkeznek. ²³ Ez mind áll az Istennel való szövetség könyvére, és a törvényre, amit Mózes adott nekünk, Jákob családjának öröksége gyanánt. ²⁵ Bőven, mint a Fizon, árasztja a bölcsességet, mint a Tigris folyó az első termés napjain. ²⁶ Úgy gyarapszik tőle a bölcsesség, ahogy megduzzad az Eufrátesz folyó, vagy mint a Jordán aratás idején. ²⁷ Okulástól árad, akárcsak a Nílus, vagy miként a Gichon a szüret napjain. ²⁸ Nem ért célt az első, aki fürkészni kezdte, de az utolsó sem jutott a végére. ²⁹ Gondolatai, mint a tenger végtelenje, tanácsai pedig mélyebbek az óceánnál. ³⁰ Olyan vagyok, mint a folyam mellékága, mint a csatorna, amely átszeli a kertet. ³¹ Így szóltam: "Öntözni akarom kertemet, locsolni akarom a virágágyaimat." De nézd csak, az árkom folyóvá változott, a folyamból pedig tenger kerekedett. ³² Tanításom ragyogjon, mint a hajnalpír, akarom, hogy messze hatoljon sugara. ³³ Prófétai szózatként ontom tanításom, hadd hallják, akikre hagyom: a késő nemzedékek. ³⁴ Látjátok, én nemcsak magamért küzdöttem; mindenkiért, aki bölcsességet keres. 25. fejezet (Sir25)

¹ Három dolog van, amit szeret a szívem. Isten s ember előtt kedves mind a három: A testvérek közt az egység, a baráti szeretet, feleség és férj, akik jól megértik egymást. ² Háromfajta ember gyűlöletes nekem, az életmódjuktól szörnyen iszonyodom: a gőgös szegényétől, a hazug gazdagétól s a házasságtörő, esztelen öregétől. ³ Ha ifjúkorodban nem gyűjtöttél semmit, mihez nyúlsz majd öreg napjaidban? ⁴ Bölcs ítélet illik az ősz fejhez, és az öregekhez jó tanács osztása. ⁵ Az ősz emberekhez a bölcsesség való, a tisztetekhez pedig higgadt megfontoltság. ⁶ Az aggok koszorúja a gazdag tapasztalat, dicsőségük pedig az Úrnak félelme. ⁷ Kilenc dolgot dicsérek - ezek az eszemben vannak, a tizedik pedig már a nyelvem hegyén: A férfi, aki

örömét leli fiaiban, s aki megéri ellenségei bukását. ⁸ Boldog, akinek okos asszony a felesége, s aki nem húzat ekét ökörrel-szamárral. Boldog, aki a nyelvével nem botlik, s aki nem szolgál olyanak, aki méltatlan hozzá. ⁹ Boldog, aki meglege az okosság nyitját, s aki buzgó hallgatók füléhez beszélhet. ¹⁰ Milyen nagy, aki meglege a bölcsességet! De nincs külön annál, aki az Urat féli. ¹¹ Az Úrnak félelme mindeneken tútesz, van-e párja annak, aki ebben kitart? ¹³ Nincs seb, amely úgy fájna, mint a szívnek sebe, a legnagyobb gonoszság a nő gonoszsága. ¹⁴ Nincs olyan fájó csapás, mint amit a gyűlölet szül, a legszörnyűbb bosszú az ellenség bosszúja. ¹⁵ Nincs erősebb mérge a kígyó mérgénél, nincsen tajtékzóbb düh, mint az ellenségé. ¹⁶ Inkább oroslánnyal vagy sárkánnyal lakni, semmint gonosz nővel közös fedél alatt. ¹⁷ Elsötétül a gonosz asszony arca, olyan lesz az ábrázata, akár a medvéé; ¹⁸ amikor a férje baráti körben ül, akaratlanul is egyre sóhajtozik. ¹⁹ Nincs nagyobb baj, mint ha baj van az asszonnyal, szakadjon hát rá a bűnösök végzete. ²⁰ Mint homokos lejtő vén ember lábának, a csendes férjnek ilyen a nagyszájú asszony. ²¹ Ne vigyen vesztetbe az asszonyi szépség, ne is kíváncsoz utánna sohase. ²² Mert harag, szégyen és gyalázat egyszerre, hogyha egy férfinak asszony ad kenyeret. ²³ Nyomott kedélyt jelent és szomorú arcot, meg sebet a szívben a rossz asszony. Lankadt kezek jelzik és megroggyant térdek, ha férjét az asszony nem teszi boldoggá. ²⁴ Asszonytól indul el útjára a vétek, az ő bűne miatt halunk meg mindnyájan. ²⁵ Ne nyiss utat a víznek (mert kiárad), a gonosz asszonyt ne hagyd szóhoz jutni. ²⁶ Ha ujjad vagy szemed intésére nem ad, szakíts meg vele minden kapcsolatot. 26. fejezet (Sir26)

¹ Ha jó az asszony, boldog ember a férj, s kétszer annyi lesz napjainak száma. ² A férjnek öröm a derék asszony: békességben töltheti életét. ³ A jó feleség jó osztályrész: aki féli az Istent, az részesül benne. ⁴ Szegény-e vagy gazdag? A szíve jókedvű, és mindig vidámság tükröződik arcán. ⁵ Három dolog van, amitől félek, a negyedikről meg egyenest rettegek: a pletyka a városban és a népcsődületben, meg a rágalmazás rosszabb a halálnál. ⁶ Bánat a szívnek s gyötrelme a féltékeny asszony, nyelve mindahánynak valóságos csapás. ⁷ Mint lötyögő járom, olyan a rossz asszony, mintha skorpióhoz nyúlnál, ha hozzáérsz. ⁸ Rettentő bosszúság az iszákos asszony, még csak el sem tudja rejteni szégyenét. ⁹ Szemének állásán és a szempilláin meglátni, ha kikapós az asszony. ¹⁰ Szemérmetlen lányod éberen őrizzed, nehogy kihasználja gyengeséged. ¹¹ Csábos tekintetű asszonnyal jól vigyázz, és ne csodálkozz, ha belevisz a bűnbe. ¹² Ahogy a szomjas vándor nekiesik a víznek, ez is úgy megkóstol mindenféle vizet. Hajlandó leülni minden karó előtt, és minden nyíl előtt kinyitja tegzét. ¹³ Az asszony szerelme elbájolja férjét, okossága erőt önt a tagjaiba. ¹⁴ A hallgatag asszony Isten ajándéka, a jól nevelt asszonyt nem lehet

megfizetni. ¹⁵ A szemérmes asszony igen nagy kegyelem, és az erkölcsösnek nincs ellenértéke. ¹⁶ Az egek magasából világító naphoz hasonlít az asszony, ha jó, s dísz a házának. ¹⁷ Mint az égő mécse a szent mécestartón, olyan a csinos arc az egyenes termeten. ¹⁸ Aranyoszlopokhoz ezüsttalapzaton hasonlít a szép láb karcsú bokák fölött. ²⁸ Két dolog miatt szomorkodom, a harmadik pedig haragra ingerel: ha öreg koldusként él egy háborús hős, ha félreismernek okos embereket, ha az igazságtól valaki a bűnhöz pártol - az ilyet kard által veszti el az Úr. ²⁹ Ritka kereskedő ment a vétektől, üzletember ritkán marad ment a bűntől. 27. fejezet (Sir27)

¹ Sokan vétkeztek már a pénz miatt, nincsen részvét abban, aki gazdagodni akar. ² Mint a karó szilárdan áll a kövek között, az adás és vétel közé beékelődik a bűn. ³ Aki nem ragaszkodik az Úr félelméhez, annak hamarosan összedől a háza. ⁴ Amikor szitálnak, fennakad a szemét, ha beszél, kiderül az ember gyengéje. ⁵ Akkor lesz kemény a cserép, ha meleg a kemence. Az ember értékét a beszéde szabja meg. ⁶ A fák gyümölcse szerint becsülik a kertet, az embert szavai szerint ítélik meg. ⁷ Ne magasztalj senkit, mielőtt nem beszélt, mert ez az embernek a legjobb próbája. ⁸ Ha törekszel az igazságosságra, akkor eléred, s díszes öltözetként magadra veheted. ⁹ A madár a hozzá hasonló társat keresi, az igazságosság ott ver tanyát, ahol gyakorolják. ¹⁰ Lesben áll, s prédáját várja az oroszlán, így les a bűn is arra, aki jogtalant tesz. ¹¹ Az igaz ember mindig bölcsességet mond, a balga azonban változik, mint a hold. ¹² Balgák körében tartsd számon az időt, bölcsék közt időzz el aggodalom nélkül. ¹³ Csupa förtelem a balgák fecsegése, bűnös örömök közt harsog kacagásuk. ¹⁴ Az esküdözők beszéde hajmeresztő, veszekedésüket hallani is szörnyű. ¹⁵ A dölyfösök viszálya vérontással jár, és kellemetlen hallgatni átkozódásukat. ¹⁶ Aki elárulja a titkot, elveszíti a bizalmat, nem talál senkit, aki barátkoznék vele. ¹⁷ Szeresd barátodat és maradj hű hozzá, s ha titkát fölfeded, ne keresd föl többé. ¹⁸ Mert mint aki megöli ellenségét, te is megölöd barátod szeretetét. ¹⁹ Mert mintha elengeded volna kezedből a madarat, eldobtad barátodat, s többé nem szerzed meg. ²⁰ Ne próbáld követni, messzire távozott, a hurokból menekült, mint a gazella szokott. ²¹ A seb beköthető, a viszály enyhíthető, de aki a titkot elárulja, annak nincs miben bíznia. ²² Gonoszságot forral, aki hunyorít szemével, s nem is lehet attól eltántorítani. ²³ Szemtől szembe szép szavakkal áltat, csodálattal hallgat, amikor megszólalsz. Csakhogy a hátad mögött kicsavarja a szót, és botrányt kerekít a szavaidból. ²⁴ Semmit sem utálok úgy, mint az ilyet, bizonynyal gyűlöli maga az Úr is. ²⁵ Aki követ dob fel, magát dobja fejbe, magát sebzi meg, aki alattomban támad. ²⁶ Aki másnak vermet ás, maga esik bele, magát fogja meg, aki másnak csapdát állít. ²⁷ Aki gonoszságot művel, az rá hárul vissza és nem gondolja, honnan szakadt reá. ²⁸

Csúfság és gyalázat vár a dölyfösökre, mint oroszán, úgy les rájuk a megtorlás. ²⁹ Akik a jók bukásán örülnek, csapdába esnek, s fájdalom örli fel őket, mielőtt meghalnak. ³⁰ A düh és a harag egyaránt utálatos, csak az ragaszkodik hozzá, aki bűnös. 28. fejezet (Sir28)

¹ Aki bosszút áll, azon bosszút áll az Úr is, kemény számadást tart vele bűneiért. ² Bocsáss meg a másik embernek, ha vétett, imádkozz, s neked is megbocsátják vétkeid. ³ Aki más emberre konokul haragszik, hogy keres Istennél gyógyulást magának? ⁴ Aki nem könyörül meg az embertársán, a saját bűneiért hogyan imádkozik? ⁵ Jóllehet csak ember, kitart a haragban - hát az ő bűneiért ki ad elégtételt? ⁶ Gondolj a végső dolgokra, hagyd a gyűlölködést, gondolj halálodra, s tartsd meg a parancsokat. ⁷ Gondolj a törvényre, ne gyűlöld embertársad, az Istennel kötött szövetségre, s nézd el a sértést. ⁸ Kerüld a civódást, s kevesebb bűnöd lesz, a hirtelen haragú ember viszályt támaszt. ⁹ A bűnös a jóbarátot is elvadítja, a veszély magvát hinti a békén élők közé. ¹⁰ A tűz úgy lobog, ahogy a fát rakják, a vita hevétől fokozódik a viszály. Az embernek ereje szerint nő a dühe, és vagyona szerint fokozódik haragja. ¹¹ A parázs veszekedés felszítja a tüzet, a hirtelen harag vérontásra vezet. ¹² Ha ráfújsz a szikrára, akkor lángra lobban, ha pedig ráköpsz, kialszik; bár a te szádból ered mind a kettő. ¹³ Átkozd a besúgót s a kétféleképp szólót, sok békében élőt vittek már romlásba. ¹⁴ Sokat megrendített már a harmadik nyelv, az egyik néptől a másikhoz kergetett. Romhalmazzá tett már erős városokat, s nagy emberek házáat is romba döntötte. ¹⁵ Eltaszított már derék asszonyokat a harmadik nyelv, s elragadta tőlük munkájuk gyümölcsét. ¹⁶ Aki figyel rá, nem talál nyugalmat, s nem élhet békében többé soha. ¹⁷ Csíkot hagy a bőrön az ostor csapása, de a nyelv csapása csontokat tör össze. ¹⁸ Sokan elhullottak már a kard életől, de nem annyian, mint amennyien meghaltak a nyelvtől. ¹⁹ Boldog az az ember, aki rejtve van előle, és a gonosz nyelvnek nem lesz martaléka. Aki nem kénytelen igáját vonszolni, s akit kötelei nem kötnek gúzsba. ²⁰ Mert igája vasból készült iga, és vasból fonták a köteleit is. ²¹ A halál, amit hoz, rossz halál, nála még az alvilág is jobb. ²² A jámborok fölött nincsen hatalma, ők a lángjaiban nem perzselődtek meg. ²³ Akik elhagyják az Urat, azok hatalmába esnek, kigyullad bennük és nem alszik el többé. Úgy ront rájuk, mint a vad oroszán, és párduc módjára széjjeltépi őket. ²⁴ Lám, a birtokodat tövisbokorral keríted, ezüstöd, aranyod zár mögé helyezed. ²⁵ Szavadnak is legyen mértéke és súlya, ajtaja és zára legyen a szádnak is. ²⁶ Vigyázz, nehogy a nyelved miatt elbukjál, ellenséged előtt, aki rád les, el ne ess. 29. fejezet (Sir29)

¹ Aki másnak kölcsön ad, irgalmat gyakorol, aki kezét nyújtja, megtartja a

törvényt. ² Adj kölcsön, ha rászorul, embertársadnak, és fizess vissza idejében, hogyha magad kaptál. ³ Tartsd meg szavadat, légy megbízható, s amire szükséged lesz, mind megkapod. ⁴ Sokan talált pénznek tekintik a kölcsönt, és aki segített rajtuk, azt zavarba hozzák. ⁵ Amíg meg nem kapja, kezét csókol neki, és a pénz kedvéért alázattal beszél. A törlesztés idején szép szavakkal tartja, panaszkodik, sír-rí, s az időt okolja. ⁶ Ha végre elszámolnak, alig adja meg a felét, s a kölcsönadó még ennek is örülhet. Ha nem tud fizetni, kútba esik a pénz, s eggyel még több lesz az ellensége. Szidja és átkozza, ezzel fizet neki, tisztelet s köszönet helyett gyalázattal. ⁷ Sokan nem adnak kölcsön, de nem gonoszszágból, hanem mert irtóznak a hasztalan viszálytól. ⁸ Légy türelmes ahhoz, akit megtört az élet, és ne csak hitegesd az alamizsnával. ⁹ A törvény kedvéért karold fel a szegényt, ne menjen el tőled soha üres kézzel. ¹⁰ Testvére, barátira költsd inkább pénzedet, semmint a kő alatt megegye a rozsdá. ¹¹ Kincset a Fölséges törvénye szerint gyűjts, az minden aranynál többet használ neked. ¹² Jótéteményeket gyűjts a kincsesházba, azok majd kimentenek a bajból téged, ¹³ s minden erős pajzsnál és nehéz lándzsánál jobban megharcolnak érted az ellenségeddel. ¹⁴ A jó ember kezeskedik az embertársáért, s csak a szégyentelen hagyja aztán cserben. ¹⁵ Kezessed jóságát ne felejtsd el soha, hiszen saját magát adta oda érted. ¹⁶ A gonosz képes tönkretenni a kezését, és cserbenhagyni azt, aki megmentette. ¹⁷ Sok jómódú embert tönkretett már a kezesség, s mint tenger hulláma, táncoltatta őket. ¹⁸ Gazdag férfiak váltak miatta hontalanná, s idegen népek közt hányódtak-vetődtek. ¹⁹ Bűnös, aki haszonért vállal kezességet, ezzel a saját végzetébe rohan. ²⁰ Erőidhez mértén karold fel társadat, de vigyázz magadra, nehogy csapdába ess. ²¹ A legfontosabb az életben a víz és a kenyér, a ruha és a lakás, ami védelmet ad. ²² Jobb az ínséges élet védő tető alatt, mint idegen világban az ínycsiklandó falat. ²³ Akár sok, akár kevés, elégedj meg vele, és ne vendégeskedjél idegenben. ²⁴ Házról házra járni nyomorult egy élet, mert ahol idegen vagy, be kell fognod a szád. ²⁵ Ha idegen vagy, le kell minden szégyent nyelned, s hallgatnod kell a keserű szavakat: ²⁶ "Rajta, idegen, terítsd meg az asztalt, és ha van valamid, adj nekem enni." ²⁷ "El veled, idegen, a tisztesség kívánja, a testvérem jött hozzám, szükség van a házra." ²⁸ Tisztességes ember nehezen viseli, ha felhánytorgatják, miért is lakik ott, s mint valami adóst, szidják és átkozzák. 30. fejezet (Sir30)

¹ Aki szereti a fiát, annak kéznél van pálcája, hogy végső napjai örömben teljenek. ² Aki megfenyíti fiát, örömét leli benne, ismerősei közt dicsérik majd érte. ³ Aki tanítja fiát, azt irigyli ellenfele, barátai előtt meg ujjonghat miatta. ⁴ Ha egy apa meghal, mintha nem halna meg, mert hisz hátrahagyja saját hasonmását. ⁵ Amíg él, örülhet, ahányszor csak látja, amikor távozik, nincs

miért aggódjék. ⁶ Lesz, aki bosszút áll az ellenségein, a barátainak meg hálával fizet. ⁷ Aki kényezteti fiát, az majd sebeket kap, a szíve meg összerezzen minden hangra. ⁸ Csökönnyös lesz a ló, ha nem idomítják, a magára hagyott fiú szemtelen lesz. ⁹ Ha kényezteted fiad, majd rémületbe ejt, s ha mókázol vele, csalódásodra lesz. ¹⁰ Ne enyelegj vele, mert hátha megbánod, és végül neked vásik bele a fogad. ¹¹ Ifjú éveiben ne hagyd szabadjára és ne nézz el neki semmi komizságot. ¹² Még ifjúkorában hajlítsd meg a nyakát és addig, míg kicsi, verj a fenekére, nehogy elvaduljon és ellened szegüljön, szívednek pedig fájdalmára legyen. ¹³ Fenyítsd meg a fiad és bajlódjál vele, nehogy esztelenül ellened forduljon. ¹⁴ Jobb szegénynek lenni épen, egészségben, semmint beteg testben vagyonosnak lenni. ¹⁵ Az egészséges élet aranynál többet ér, az egészséges test több bármi szerencsénél. ¹⁶ Nincs nagyobb gazdagság az egészségnél, és nagyobb boldogság a derűs szívnél. ¹⁷ A keserves életnél többet ér a halál, az örök nyugalom a hosszú szenvedésnél. ¹⁸ Aki zárt szájjal kínál ingyenc falatokat, az sirra tesz ételáldozatot. ¹⁹ Mi hasznára van ez a bálványoknak, hisz az ízét s illatát sem érzik? Így áll annak ügye, akit üldöz az Úr, ²⁰ a saját szemével lát, de csak sóhajtozik, mint a herélt, aki lányt ölel, s epekedik. ²¹ Ne add át egészen magad a gondoknak, töprengéseiddel ne okozd vesztedet. ²² Szívbeli öröm az ember élete, és a vidám kedély megtoldja napjait. ²³ Kerüld a gondjaid, nyugtasd meg a szíved, s minden bosszúságot tarts távol magadtól. Sokat megöl a gond, a hasztalan bánat. ²⁴ Az irigység és harag rövidíti az életet, a gond időnap előtt megöregít. ²⁵ Vidám a szív és jókedvű az étkezésnél, és amit megesszik, javára is válik. 31. fejezet (Sir31)

¹ A gazdag nem alszik, ezért soványodik, a sok gond elúzi az álmát. ² Elúzi az álmát a megélhetés gondja, mint súlyos betegség, nem hagyja aludni. ³ A gazdag fárad a vagyon gyűjtésével, amikor meg pihen, akkor mulatozik. ⁴ A szegény küszködik, mert nincsen vagyona, amikor meg pihen, akkor szűkölködik. ⁵ Az arany bolondja nem marad büntelen, s aki pénz után fut, azt becsapják vele. ⁶ Az aranynak sokan estek áldozatul, nem tudták elkerülni a vesztük. ⁷ Mert csapda azoknak, akik hódolnak neki, és minden balga megfogatja magát. ⁸ Boldog az a gazdag, aki büntelen marad, aki nem lohol folyton a pénz után. ⁹ Hol lelhető ilyen, hadd dicsérjük meg, mert hisz csodadolgot vitt végbe népe közt? ¹⁰ Aki sértetlen maradt, ha megkísértették, annak ez szolgáljon nagy dicsőségére. Ki nem vétkezett, bár vétkezhetett volna, s ki tehetett másnak rosszat, de nem tett? ¹¹ Ezért szilárd lábon áll a gazdagsága, jótetteit zengik az egybegyűlt közösségben. ¹² Amikor nagy ember asztalánál ülhetsz, akkor ne te nyisd ki elsőnek a szádat. Ne jegyezd meg: milyen sokat tálaltak fel! ¹³ Gondold meg, milyen csúf a sóvár, éhes szem! Vajon van silányabb teremtmény a szemnél? Azért borul könnybe bármely

semmiségért. ¹⁴ Ne nyúlj oda, ahová vendéglátód néz, nehogy összeütközz vele, amikor tálba nyúlsz. ¹⁵ Magad után ítélj embertársad felől, légy minden ügyedben józan és megfontolt. ¹⁶ Mint jól nevelt ember, edd, amit eléd tesznek, és ne habzsolj, nehogy megvessenek érte. ¹⁷ Tartsd meg az illetet, s elsőnek hagyd abba, ne légy tehetetlen, nehogy botrányt okozz. ¹⁸ Ha pedig többekkel ülsz egy társaságban, ne nyújtsd ki a kezéd előbb, mint szomszédod. ¹⁹ Nem elég kevés is az okos embernek? Akkor fekvőhelyén nyugodtan lélegzik. ²⁰ Jól alszik, aki nem eszik túl sokat, s reggel, ha fölébred, jó erőben van. Az álmatlanság, hányás, hascsikarás a mértéktelen embernek a sorsa. ²¹ Ha mégis legyőztek az ízes falatok, kelj föl és hányd ki: mindjárt megkönnyebbülsz. ²² Hallgass rám, fiam, és ne vess meg engem, akkor végül majd megérted szavaimat. Uralkodj magadon minden tetteidben, akkor nemigen lesz betegségben részed. ²³ Az egekig magasztalják a jó vendéglátót, bőkezűségének híre sokáig fennmarad. ²⁴ Megszólják, ha valaki fukar házigazda, fösvénysége híre betölti a várost. ²⁵ Amikor bort iszol, ne játszd meg az erőt, mert a bor már sokakat levert a lábáról. ²⁶ A vas keménységét a tűz próbálja meg, a könnyelműeknek a bor a nagy próbakő. ²⁷ Mint az élet vize, olyan a bor annak, aki mértékletes a bor ivásában. Mi az élet annak, aki bort nem ihat? Az ember örömeire teremtetett a bor a világ kezdetétől. ²⁸ A bor vidámság és öröm a szívnek, ha kellő időben s megfontoltan isszák. ²⁹ Ha mértéktelenül, szenvedéllyel és mohón isszák, csak keserűség a bor a lélek számára. ³⁰ A túl sok bor fokozza a balga haragját, gyengíti erőit, sok sebet ejt rajta. ³¹ Borozgatás közben ne szöld le barátod, és ne vesd meg a vidámsága miatt. Ilyenkor ne intézz becsmérő szót hozzá, pénzköveteléssel se zaklasd ilyenkor.

32. fejezet (Sir32)

¹ Asztalfőre tettek? Ne bízd el magadat! Légy közöttük olyan, mint egy a sok közül. Viseld gondjukat, azután leülhetsz. ² Ha már megtetted a kötelességedet, akkor foglalj helyet. Így örülhetsz velük és a lelkületed miatt tied a koszorú. ³ Idősebb korodhoz illően szólalj fel, ne kérkedj tudásoddal, ne zavard a zenét. ⁴ Amíg énekelnek, ugyan ki társalog, és tudását rosszkor ki fitogtatja? ⁵ Mint valami rubin az arany ékszeren, olyan a szép nóta borozgatás közben. ⁶ Mint a smaragd pecsétkő aranyfoglatban, olyan a dalolás a pompás bor mellett. ⁷ Ifjú, csak akkor szólj, hogyha kénytelen vagy, ha már kétszer-háromszor is felszólítottak. ⁸ Foglald össze jól és röviden beszélj, azok egyike légy, akik tudnak, s hallgatnak. ⁹ Előkelők között ne emelkedj szóra, és ha más szónokol, akkor te ne fecsegj. ¹⁰ A dörgést megelőzi a villámlás fénye, a szerény ember útját rokonszenv készíti elő. ¹¹ Ha az idő lejár, ne maradj ott tovább, menj szépen haza, és ne lődörögj ott. ¹² Otthon szórakozz még és tégy kedved szerint, de gögös szót ejtve ne keveredj bűnbe. ¹³

Mindezért magasztald az Istent, aki javaival ily bőven felüdít. ¹⁴ Aki féli az Urat, azt eligazítja, szívesen fogadja, aki hozzá fordul. ¹⁵ A törvény kutatóját betölti a törvény, de a képmutató belegabalyodik. ¹⁶ Megigazul mind, aki az Urat féli, akár csak a fény, ragyognak a jótettei. ¹⁷ A bűnös nem tűri a rendreutasítást, annyi kibúvót lel, amennyi csak kell. ¹⁸ Az okos ember nem veti meg a jótanácsot, a dölyfös hitetlen nem tud a törvényről. ¹⁹

Meggondolatlanul ne tégy soha semmit, akkor nem kell soha megbánnod tetteid. ²⁰ Göröngyös úton ne igen járj, ne botladozz a köves talajon. ²¹ Egyenes úton se bízd el magad, ²² szedd össze magad a gyermekeid előtt. ²³ Akármit teszel, jól vigyázz magadra, mert ha így teszel, megtartod a parancsokat. ²⁴ Aki hisz a törvényben, megtartja parancsait, aki bízik az Úrban, az nem vall szégyent. 33. fejezet (Sir33)

¹ Aki féli az Urat, azt nem éri balsors, ha kísértést szenved, kísérik belőle. ² Nem okos az, aki gyűlöli a törvényt, s aki nem tartja meg, olyan, mint a hajó a viharban. ³ Az értelmes ember bízik a törvényben, mint orákulumra, ráhagyatkozik. ⁴ Készülj beszédedre: szívesen hallgatnak; foglald össze a tant, azután adj választ. ⁵ Mint a kocsikerék, olyan a balga észjárása, okoskodása meg, mint egy forgó tengely. ⁶ A gúnyos barát olyan, mint a tútláplált ló: nyérít, akárki ül is a hátára. ⁷ Az egyik nap miért különb a másiknál, hisz a Napból árad minden fény az évben? ⁸ Az Úr bölcsessége osztotta el őket, ő tett különbséget idők s ünnepek közt. ⁹ Néhányat fölemelt és szentnek nyilvánított, a többi meg a köznapok sorába iktatta. ¹⁰ Minden ember agyagból való, mert a föld porából teremtetett Ádám. ¹¹ De nagy bölcsességgel az Úr megkülönböztette, és sokféle útra indította őket. ¹² Némelyeket megáldott és fölemelt, megszentelt és maga mellé vett. Másokat átokkal sújtott, s megalázott, elkergette őket a helyükről. ¹³ Amilyen az agyag a fazekas kezében - tetszése szerint gyúrhatja és formálhatja -, olyan az ember is a Teremtő kezében: igazságossága szerint fizet neki. ¹⁴ A rosszal a jó áll szemben, s a halállal az élet, az igaznak a bűnös az ellentéte. ¹⁵ Ha a Magasságbeli műveire nézel: párosával vannak egymás ellenében. ¹⁶ Mint aki vincellér után szőlőt böngész, úgy törtem magamat én is szüntelenül. ¹⁷ Isten áldásával előrehaladtam, s tele lett a sajtóm, mint a vincelléré. ¹⁸ Lássátok, hogy nemcsak magamért fáradtam, hanem mindazokért, akik okulni vágnak. ¹⁹ Hallgassatok hát rám, ti népnek nagyjai, akik a gyülekezet élén álltok, figyeljete! ²⁰ Fiúnak, asszonynak, testvérnek, barátnak magad felett ne adj hatalmat, míg csak élsz; vagyonodat ne add oda egyiknek se, nehogy majd neked kelljen tőlük kérned. ²¹ Ameddig csak élsz és lehelet van benned, ne engedd át helyed senki másnak. ²² Mert jobb, ha fiaid jönnek hozzád kérni, mint hogy neked kelljen lesned a fiaid kezét. ²³ Bármit teszel is, mindig te légy

az úr, és tekintélyeden folt sose essék. ²⁴ Amikor betelik napjaidnak száma, halálod óráján oszd szét örökséged. ²⁵ Széna, bot és teher - ez kell a szárnak, a rabszolgának kenyér, fenyítés és munka. ²⁶ Adj a rabszolgának munkát, s nyugalmad lesz, ha szabaddá teszed a kezét, szabadulást keres. ²⁷ Az iga és gyeplő meghajtja a nyakat, a rossz rabszolgának kaloda s verés kell. ²⁸ Szorítsd hát munkára, hogy ne tétlenkedjék, mert a tétlenkedés sok gazságra tanít. ²⁹ Állítsd munkába, hiszen arra való, és ha nem fogad szót, verd lábát bilincsbe. ³⁰ De senkivel szemben ne essél túlzásba, és ne tégy olyat, amihez nincs jogod. ³¹ Ha egy rabszolgád van, vedd úgy, mint magadat, mert hiszen a saját véreddel szerezted. ³² Ha egy rabszolgád van, bánj vele testvérként, hisz szükséged van rá, éppúgy mint magadra. ³³ Ha rosszul bánsz vele és megszökik tőled, milyen úton-módon találod meg újra? 34. fejezet (Sir34)

¹ Csalóka remények után fut a balga, hiszen csak balgákat izgatnak az álmok. ² Mint aki árnyék után kapkod és szelet kerget, olyan az is, aki álmaira épít. ³ Rokonságban van a tükör és az álom: az arcnak képmása áll szemben az arccal. ⁴ Lehet tisztát várni a tisztátalantól, vagy igazságot várni a hazugságtól? ⁵ A jóslások, jóvendőmondások, álmok mit sem érnek, nem egyebek a vajúdó asszony képzelgéseinél. ⁶ Ha nem az Úr küldi őket követségbe, ne törődjél velük. ⁷ Sokakat vezettek tévútra az álmok, úgyhogy botladoztak az életük útján. ⁸ Csalhatatlan módon teljesül a törvény, teljes a bölcsesség megbízható szájából. ⁹ Aki sokat utazott, annak gazdag a tudása, a tapasztalt férfi értelmesen beszél. ¹⁰ Keveset tud, aki semmit sem tapasztalt, de aki sokat járt-kelt, nagy tudást szerzett. ¹¹ Amíg úton voltam, igen sokat láttam, többet, mint amennyit el tudnék mondani. ¹² Sokszor forogtam halálos veszélyben, de megmenekültem ilyenféle módon: ¹³ Azoknak a lelke, kik félik az Urat, életben marad, mert biztos reménységük van a megmentőjükben. ¹⁴ Aki az Urat féli, nem veszi el reményét, nem reszket, mert Isten a reménysége. ¹⁵ Boldog annak lelke, aki istenfélő. Ki a támasza, kire hagyatkozik? ¹⁶ Azokon van az Úrnak szeme, akik őt szeretik, erős pajzsuk nekik, s hatalmas támaszuk. Hajlék a puszta szele, árnyék a dél hősege ellen, megóv a botlástól, s fölsegíti azt, aki elesett. ¹⁷ Öröm a szívnek, fényesség a szemnek, egészséget, életet és áldást ad. ¹⁸ Jogtalan vagyonból csúf dolog áldozni, az istentelen adománya nem talál tetszésre. ¹⁹ A bűnös ajándéka nem tetszik a Magasságbelinek, hiába a sok áldozat, nem nézi el bűnét. ²⁰ Mint aki fiút áldoz az apja szeme láttára, olyan az, aki szegénynek vagyonából áldoz. ²¹ Szűkös kis kenyéren élnek a szegények, aki megtagadja tőlük, az vérszopó. ²² Aki elveszi kenyerét, gyilkosa társának, vért ont, aki elvonja munkástól a bérét. ²³ Ha az egyik épít, s a másik lebontja, a fáradságon kívül mi hasznuk van belőle? ²⁴ Ha egyik könyörög, a másik átkot szór, melyiknek a szavát hallgassa meg az

Úr? ²⁵ Aki hullához ér, azután megmosdik, ha újra hozzáér, hiába mosdott meg. ²⁶ Ilyen az az ember, aki böjtöl bűneiért, de azután megint ugyanazt műveli. Vajon ki hallgatja meg az imádságát, és mi haszna lesz az önsanyargatásból? 35. fejezet (Sir35)

¹ Aki megtartja a törvényt, sok áldozatot hoz, közösségi áldozatot, aki a parancsokhoz igazodik. ² Ételáldozatot mutat be az, aki szeret, s aki alamizsnát ad, az hálaáldozatot. ³ Hagyd el gonoszságod, s tetszésre lelsz az Úrnál, elhagyni a jogtalanságot vétségért engesztelő áldozat. ⁴ Ne jelenj meg üres kézzel az Úr előtt, mert Isten parancsa írja ezt mind elő. ⁵ Az igaz áldozata öröm az oltárnak, kellemes illata felszáll az Úr elé. ⁶ Kedves az igaz ember áldozata, nem felejtí el az Úr, amit felajánl neki. ⁷ Dicsőítsd meg az Urat nagylelkűségeddel, s ne légy fukar, amikor első termésed feláldozod. ⁸ Mosolygó arccal hozd minden adományod, s légy vidám, amikor a tizedet adod. ⁹ Úgy adj az Úrnak, ahogy ő ad neked, adakozó kedvvel, tehetséged szerint. ¹⁰ Mert az Úr megfizet: hétannyit ad vissza. ¹¹ Hagyd a vesztegetést, azt nem fogadja el, ne bízzál jogtalanul szerzett adományban. ¹² Az Úr igaz bíró: nem nézi az ember személyét, ¹³ és nem részrehajló a szegény kárára; meghallgatja azt, aki balsorsában kéri. ¹⁴ Nem utasítja el az árva könyörgését, sem az özvegyet, aki tele van panasszal. ¹⁵ Az özvegynek a könnye, mely arcán végigpereg, és a zokogása nem az ellen szól-e, aki azt okozta? ¹⁶ Aki szívből szolgálja, azt az Úr elfogadja, s az imádsága a felhőkig hatol fel. ¹⁷ A nyomorgók jajszava áthatol a felhőkön, és nem csendesül, amíg el nem éri célját. ¹⁸ Nem tágit, amíg rá nem tekint a Magasságbeli, s amíg nem szolgáltat neki igazságot. ¹⁹ És az Úr nem késik: türelmes hozzájuk, ²⁰ amíg meg nem töri elnyomóik derekát, amíg vissza nem fizet a pogány népeknek, ²¹ amíg a döllyfösök hadát szét nem veri, amíg el nem töri a gúnyolódók botját, ²² amíg tettéért meg nem fizet az embernek, a viselkedéséért, álnoksága szerint, ²³ amíg igazságot nem szolgáltat népének, és örömet nem szerez neki irgalmában. ²⁴ Az elnyomás idején jó az Úr irgalma, mint a záporosó a szárazság idején. 36. fejezet (Sir36)

¹ Irgalmazz, ó Uram, irgalmazz nekünk, te, aki a mindenség uralkodó Istene vagy, tekints le ránk, ültess félelmedet minden pogány népbe! ² Az idegen népek ellen emeld föl kezedet, hogy ők is lássák hatalmas tetteidet. ³ Ahogy irányunkban szentnek mutatkoztál előttük, mutakozz most nagynak előttünk velük szemben, ⁴ hogy ők is megtudják, amit mi már tudunk: nincsen más Isten, Urunk, rajtad kívül. ⁵ Újítsd meg jeleid, ismételd csodáid, dicsőítsd meg kezedet és erős karodat. ⁶ Szítsd fel haragodat, engedj szabad folyást indulatodnak, alázd meg, s pusztítsd el ellenségeinket. ⁷ Siettesd az időt, és

gondolj a végükre, hogy megemlegessék csodás tetteidet. ⁸ Tűz eméssze meg az élve maradtakat, s néped elnyomóit érje utol a vég. ⁹ Üsd le az idegen fejedelmek fejét, akik így beszélnek: "Nincs más rajtunk kívül." ¹⁰ Gyűjtsd egybe Jákobnak valamennyi törzsét, s oszd ki örökségük, mint a régmúlt időkben. ¹¹ Irgalmazd a népnek, Uram, amely nevedet viseli, Izraelnek, amely elsőszülötted lett. ¹² Légy könyörülettel szent városod iránt, Jeruzsálem iránt, hol a hajlékod van. ¹³ Töltsd be Sion hegyét dicséreteddel és dicsőségeddel a templomodat. ¹⁴ Tanúskodjál első teremtményed mellett, biztosítsd a jövőt, amit a nevedben előre hirdettek. ¹⁵ Jutalmazd meg azokat, akik benned bíznak, bizonyítsd be, hogy igaz prófétáid szava. ¹⁶ Hallgasd meg, Uram, szolgálód esdeklő imáját, Áron áldására, mit népedre adott. ¹⁷ Ismerje el a föld minden sarka, hogy te vagy az Úr, az örök Isten. ¹⁸ Mindenféle ételt befogad a gyomrunk, de mégis van étel, amely jobb a másiknál. ¹⁹ Ínyünk megvizsgálja, ízlik-e a falat, így az értő szív is a hazug szavakat. ²⁰ Az alattomos szív búbanat forrása, de az ügyes ember visszafizet neki. ²¹ Az asszony elfogad akármilyen férfit, de a lányok közt akad jobb is, mint a többi. ²² Az asszony szépsége földeríti férjét, és nincs a férfinak nagyobb élvezete. ²³ Ha nyelvén jóság és szelídség van, akkor a férje a legboldogabb ember. ²⁴ Aki jó asszonyt talál, boldogságot talál, neki megfelelő segítséget, támaszt. ²⁵ Hogyha nincsen sövény, kifosztják a birtokot, ha nincs asszony, sóhajtozik a férj és elbitangol. ²⁶ Vajon lehet-e hinni a tolvajnak, ki folyton úton van, és az egyik városból a másikba siet? ²⁷ Ilyen a férfi is, kinek nincs otthona, ott tart pihenőt, ahol eléri az este. 37. fejezet (Sir37)

¹ Minden barát azt mondja: "Jó vagyok hozzád". De egyik-másiknak csak a neve barát. ² Vajon nem halállal felérő bánat az, hogyha a jóbarát ellenséggé válik? ³ Ó, gonosz hajlamok, mire vagytok ti jók? Hogy a világ arcát álnokká tegyétek? ⁴ A (rossz) barát kihasznál, amíg jól megy sorod, de mikor bajban vagy, ellenséggé válik. ⁵ A (rossz) barát haszonlesésből mutatja részvétét, de a harc idején a pajzs mögé bújik. ⁶ Hűséges barátod ne feledd a harcban, gazdagságodban se feledkezz meg róla. ⁷ Tanácsot osztogat minden tanácsadó, de van, aki csak a maga javára tanácsol. ⁸ Légy hát óvatos a tanácsadóval, puhatold ki előbb, mire van szüksége - mert hiszen ő csak magára gondol -, nehogy sóvárogva emelje rád szemét. ⁹ Azt mondja neked: "A helyes úton jársz", aztán megáll, s nézi, mi lesz veled. ¹⁰ Az irigyeddel sohase tanácskozz, a rád féltékennyel ne beszélj terveidről, ¹¹ a feleségeddel a vetélytársnőjéről, a gyávával a harcról-háborúról, a kereskedővel az eladnivalódról, a vevővel az áruról, a fősvénnyel arról, hogy jót kell tenni, a keményszívűvel az irgalmasságról, a semmittevővel valami munkáról, az esztendő cseléddel a dolog végéről, a lusta rabszolgával a munka terhéről. Ne ilyenek között keress

tanácsadót. ¹² Keresd fel gyakran az istenfélő embert, akiről tudod, hogy megtartja a törvényt, akinek a szíve szíved szerint való, aki, ha megbotlasz, fáradozik érted. ¹³ Lelkiismereted tanácsára is hallgass, mert hát ki is volna megbízhatóbb nála? ¹⁴ A lelkiismeret jobban eligazít, mint akár hét őrszem magas őrhelyéről. ¹⁵ Mindig imádkozz a Magasságbelihez, hogy ő irányítsa lépteid hűségben. ¹⁶ Minden tettnek az értelem a kezdete, és a megfontolás minden mű forrása. ¹⁷ Minden tervnek a szív a gyökere, négy ág hajt ki belőle: ¹⁸ a jó és a gonosz, az élet és a halál, de valamennyi fölött a nyelv uralkodik. ¹⁹ Van, aki sokakat jól meg tud nevelni, de ha róla van szó, egész gyámoltalan. ²⁰ Van szépen szóló ember, aki gyűlöletes, ám az ilyen végül is éhen vész. ²¹ Mert az Úr nem adja meg neki kegyelmét, ő meg híjával van minden bölcsességnek. ²² Vannak bölcs emberek, akik maguknak bölcssek, s ahogy mondják, tudásuknak tartós a hozama. ²³ Van bölcs, aki népének tanítómestere, ezek tudásának tartós a gyümölcse. ²⁴ A bölcslet az áldás bőven elárasztja, és boldognak mondják mind, akik csak látják. ²⁵ Az ember napjai meg vannak számlálva, de nincsen Izrael napjainak száma. ²⁶ Aki a népért bölcs, az bizalmat arat, és annak a neve örökre fennmarad. ²⁷ Fiam, életmódod vizsgáld felül magad, s ami károdra van, azt vond meg magadtól. ²⁸ Mert hisz nem minden jó mindenki számára, nem mindenki bír el mindenféle ételt. ²⁹ Ne epedezz rögtön minden élvezetért, ne vesd magad minden ingyenc falat után. ³⁰ Mert a túl sok étel betegségek fészke, és a mohóságnak hasmenés a vége. ³¹ A mohó evésbe már sokan belehaltak, de aki vigyáz magára, az megnyújtja életét. 38. fejezet (Sir38)

¹ Tiszteld az orvost, mert jó szolgálatot tesz, meg hát az orvos is Isten teremtménye. ² A gyógyulás úgy jön a Magasságbelitől, mint az ajándék, amit a királytól kapsz. ³ Tudása miatt az orvos emelt fővel járhat, még a hatalmasok körében is megcsodálják. ⁴ A gyógyszereket a földből adja az Úr, és az okos ember nem veti meg őket. ⁵ Vajon nem fától lett talán édes a víz, hogy így megmutassa, mily erő van benne? ⁶ Az embernek is ő adott értelmet, hogy magasztalja hatalmas műveit. ⁷ Ápolás, enyhítés céljára használja a gyógyszerész is a gyógyszert, azért készíti. ⁸ Működése soha meg ne szűnjék, jóvoltából az egészség terjed a földön. ⁹ Fiam, ne késlekedj, hogyha megbetegszel, imádkozz az Úrhoz, és meggyógyít téged. ¹⁰ Menekülj a bűntől, s legyen tiszta a kezed, tisztítsd meg a szíved minden gonoszságtól. ¹¹ Mutass be tömjén- és lisztlángáldozatot, s adakozz bőkezűen, amint telik téled. ¹² De hívd az orvost is, az Úr alkotta őt is, ő se hiányozzék, mert rá is szükség van. ¹³ Van, amikor az ő kezében van az egészség, ¹⁴ mert hiszen ő is könyörög az Úrhoz, hogy munkája nyomán javulás álljon be, s adjon gyógyulást az élet javára. ¹⁵ Az, aki vétkezik Teremtője ellen, az orvosoknak kerül a kezébe. ¹⁶ Fiam, a

halottért ontsad könnyeidet, énekeld el a siratóéneket; ahogy az jár neki, temesd el tetemét, és ne rejtőzz el, amikor temetik. ¹⁷ Sírj keservesen, jajgass fájdalmadban, és tartsd meg érte a gyászt, ahogy megilleti, egy napig, kettőig, nehogy megszóljanak. Aztán hagyd fájdalmadat, s keress vigasztalást, ¹⁸ mert a szomorúság a halálhoz vezet, és a kedvetlenség megtöri az erőt. ¹⁹ A temetés után vesd le a fájdalmat, mert örökös gyászban nem lehet élni. ²⁰ Ne engedd át szíved a szomorúságnak, utasítsd el, s gondoldj a saját végedre. ²¹ Ne felejtse el soha: nincsen visszatérés. Mit használnál neki? Magadnak meg ártasz. ²² Gondold meg: "Ami az én sorsom, az lesz a tied is, tegnap rám, ma rád kerül a sor". ²³ Ha pihen a halott, pihenjen emléke, vigasztalódj meg, ha már elszállt a lelke. ²⁴ Az írástudó szabad idejében szerzi bölcsességét, aki ment a nehéz munkától, az eljut a bölcsességre. ²⁵ Hogy legyen bölcs, aki az eke szarvát tartja, vagy aki kezében az ostort suhogtatja, aki ökröket hajt, s csak velük dolgozik, aki egyre csak borjúkról beszélget, ²⁶ vagy aki boronáláson járattja az esztét, és hogy a hizlalást be tudja fejezni? ²⁷ Épp ilyen elfoglalt a kézműves, s a művész: hiszen éjjel-nappal megvan a munkája. Aki pecsétgyűrűt metsz vagy színeket kever, s igyekszik egy képet hűen visszaadni, azon van, hogy művét jól befejezhesse. ²⁸ Így van a kovács is: üllője mellett ül, s vizsgálja a nyers vasat. Közben a tűz heve pörköli a bőrét, s küzdenie kell a forró kemencével. A kalapács zaja süketíti fülét, mégis a mintadarabra szegezi a szemét, s a munkáján járattja az esztét, műve díszítésén töri a fejét. ²⁹ Így a fazekas is munkája mellett ül, s közben a lábával hajtja a korongot. Gondosan végzi a munkáját, s ki van számítva minden mozdulata. ³⁰ Az agyagot a saját karjával formálja, miután lábával rugalmassá tette. Gondosan ügyel a máz készítésére, s közben a kemence fűtésére gondol. ³¹ Ezek mind a kezükben bíznak, a maga szakmájában mindegyikük bölcs. ³² Nem lehet nélkülük várost építeni, sem letelepedni, sem vándorként élni. ³³ De a népgyűlésre nem hívják meg őket, s vezető szerepük nincs a közösségben. Nincsen számukra hely a bírói székekben, mivel nem értenek a törvénykezéshez. ³⁴ Műveltséggel, ítélőképességgel nem dicsekednek, s nincsen jártasságuk a bölcs mondásokban. Mégis támaszai az egész világnak, és az imájuk is mesterségük körül forog. 39. fejezet (Sir39)

¹ Milyen más, aki egész lelkét arra adja, hogy a Magasságbeli törvényét tanulja; kutatja az elődök bölcsességét, s a jövődőlésnek szenteli idejét. ² Neves emberek mondásait őrzi, s behatol a példabeszédek világába. ³ A hasonlatok titkait fürkészi, s a bölcs mondások értelmét keresi. ⁴ A főemberek közt teljesít szolgálatot, és megjelenik a fejedelmek előtt. Bejárja idegen népek országait, fölfedez jót, s rosszat az emberek között. ⁵ De szíve azon van, hogy reggeltől Urát s Teremtőjét keresse. Lelkét a Magasságbelihez emeli, imára nyílik ajka, s bűneiért eseng. ⁶ Ha tetszik Urának, a Hatalmasnak, akkor eltölti

az értelem lelkével. Bölcs szavak törnek elő belőle, és imádságában az Urat dicséri. ⁷ Bölcsen gondolkodik, ért a tudományhoz, s titkok megértésén járhatja az esztét. ⁸ Nyilvánosságra is hozza tanítását, s dicsekszik az Úrnak szent szövetségével. ⁹ Bölcsességét sokan magasztalják, s az nem is múlik el az idők végéig. Az emlékezete nem enyészik el, késő nemzedékek emlegetik nevét. ¹⁰ A népek regélnek nagy bölcsességéről, és a gyülekezet zengi dicséretét. ¹¹ Amíg él, más ezernél jobban magasztalják, és mikor elszenderül, elég neki ennyi. ¹² Megfontoltan tovább folytatom beszédem, mert úgy tele vagyok, akár a telihold. ¹³ Hallgassatok rám, istenes fiaim, s virulni fogtok, mint rózsza a víz mentén. ¹⁴ Illatotok árad, akár a tömjéné, s mint a liliomok, virágot hajtotok. Zendüljön hangotok dicsérő éneke, áldjátok az Urat minden műveiért. ¹⁵ Adjatok nevének illő tiszteletet, és magasztaljátok dicsérő énekkel, húros hangszeren kísért dallamokkal, ujjongjatok és zengjétek éneket. ¹⁶ Hatalmas az Úrnak minden keze műve, amit csak elrendel, minden megvalósul. Ne kérdezze senki: "Mire jó ez vagy az?" A maga idején kell mindent megtudni. ¹⁷ Szava felfogta a vizeket, mint a töltés, de egyetlen szava megnyitja zsilipjüket. ¹⁸ Bármit akar, meglesz, hogyha elrendeli, és a segítsége nem ismer akadályt. ¹⁹ Az élők minden tette nyitott könyv előtt, az ő szeme előtt semmi sincs elrejtve. ²⁰ Ősidőktől fogva letekint (a földre), és nincsen semmi, amin csodálkoznék. ²¹ Ne kérdezze senki: "Mire jó ez vagy az?", mert mindennek megvan a rendeltetése. ²² Amint áldása folyóként mindent elárasztott, s mint az árvíz szokta, mindent átitatott, ²³ éppúgy haragját is öröklék a népek - sós tengerré tett termékeny földeket. ²⁴ Az igazak számára simák az útjai, de járhatatlanok az istenteleneknek. ²⁵ A jóknak jót rendelt a kezdet kezdetétől, ám a gonoszoknak rosszat rendelt. ²⁶ Ami a legfontosabb az ember életében, az a víz, a tűz, a vas és a só, a búza java, a tej meg a méz, a szőlő leve, az olaj és a ruha. ²⁷ Ezek mind javukra szolgálnak a jóknak, de a gonoszoknak ártalmukra vannak. ²⁸ A szelek között is van, amit büntetésnek szánt, s büntető ostorként forgat haragjában. A pusztítás napján kiadják erejük, és Teremtőjük haragja elcsitul. ²⁹ A tűzvészt, jégesőt, éhséget és pestist - ezt mind büntetésnek szánta. ³⁰ A ragadozó vadak, skorpiók, viperák, és a bosszú kardja: az istentelenek vesztére szolgálnak. ³¹ Ujjonganak, ha parancsot ad nekik, készen állnak, mikor szüksége van rájuk, és parancsának nem szegülnek ellen. ³² Kezdetől fogva meg voltam győződve, átemélkedtem és írásba foglaltam: ³³ Az Úristennek minden műve jó, ami szükséges, azt bőven és kellő időben megadja. ³⁴ Ne mondja senki: "Ez rosszabb, mint az". A maga idejében érték valamennyi. ³⁵ Most hát ujjongjatok egész szívetekből, és magasztaljátok fennen az Úr nevét! 40. fejezet (Sir40)

¹ Igen nagy vesződés minden ember sorsa, Ádám gyermekei nehéz igát

húznak, attól a naptól, amikor megszületnek, míg vissza nem térnek mindenek anyjához. ² Minden gondolatuk és szívük félelme haláluk napjának szorongó várása, ³ kezdve azon, aki magas és dicső trónon ül, le addig, aki porban és hamuban kuporog: ⁴ attól, aki koszorút és bíbort visel, addig, aki bőrökből készíti ruháját, csak harag, féltékenység, bánat, ijedelem, halálfélelem, viszály és veszekedés. ⁵ A pihenés idején ágyában fekvé is össze-vissza álmok zavarják elméjét. ⁶ Ha pihen is egy kicsit, csak egy pillanatig, s máris ébren alszik, mint világos nappal. És menekül lelke álmokképeitől, mint aki megszökött üldözői elől. ⁷ Mikor megmenekül, akkor feleszmél, s csodálkozik, hisz nem volt mit félnie. ⁸ Az embertől az állatig minden élőlényre, de a bűnösökre hétszeresen is ⁹ halál vár és vérontás, küzdelem és pallos, kiirtás, pusztulás, éhség, szorongatás. ¹⁰ Mindez a bűnösök miatt van így, és miattuk támadt a vízőzön is. ¹¹ Ami a földből lett, mind visszatér a földbe, s ami a vízből ered, az a tengerbe ömlik. ¹² A megvesztegetés és hamisság eltűnik, de az őszinteség örökre megmarad. ¹³ Mint a patak, elenyészik a gonosz vagyona, vagy mint zápor idején az égzengés. ¹⁴ Örül, amikor kinyitja a kezét; ám a bűnösöknek pusztulás a végük. ¹⁵ A gonoszok sarjának nem sok a hajtása, mert az istentelen sziklába ereszti gyökerét. ¹⁶ Minden fűnél előbb tépik ki a kákát, amely a vízben áll vagy a folyó partján. ¹⁷ A jóság olyan, mint az áldott paradicsom, és a jótékonyság örökre megmarad. ¹⁸ Szabadnak s munkásnak édes az élete, de mindkettőnél jobban jár, aki kincset talál. ¹⁹ Neved fiak őrzik s városalapítás, de még inkább, hogyha bölcsességet találsz. Az állattenyésztés és a kertészkedés növeli hírneved, de jobban, mint ezek, egy kedves feleség. ²⁰ A bor és a zene vidítják a szívet, de a bölcsesség szeretete még inkább. ²¹ A furulya és a hárfa széppé teszi a dalt, de mindkettőnél jobban a tiszta hang. ²² A báj és a szépség elbűvöli a szemet, de mindkettőnél jobban a vetés a mezőn. ²³ Szép, ha két jóbarát egymást kísérgeti, de még szebb, ha ezt férj és feleség teszi. ²⁴ A szükség idején segítség a testvér! De még inkább megment majd az alamizsna. ²⁵ Az arany és ezüst támasz a lábnak, de mindkettőnél jobb a jó tanács. ²⁶ A gazdagság s a hatalom emeli a szívet, de az Úr félelme még inkább. Aki az Urat féli, nem szenved hiányt, rajta kívül nem kell más támaszt keresni. ²⁷ Az Úrnak félelme áldott paradicsom, minden dicsőségnél jobban megvédelmez. ²⁸ Fiam, te ne éld a koldusok életét, mert inkább meghalni, mint koldulni menni! ²⁹ Aki más asztala felé kacsingat, annak az élete nem élet. Az ajándék falat a lélek fertőzése, az okos, jól nevelt ember elkerüli. ³⁰ A szemtelennek ajkán édes a könyörgés, de a belsejében lobogó tűz lángol. 41. fejezet (Sir41)

¹ Halál, mily keserű dolog rád gondolni, az embernek, aki nyugton ül házában, gondtalanul él, mindenben szerencsés, s még elég erős ahhoz, hogy

egyedül egyék. ² Halál, milyen jó, hogy elküldenek ahhoz, aki szerencsétlen, s fogytán az ereje, az elaggott őszhöz, kit gondok gyötörnek, aki zsörtölődik, s már nincsen türelme. ³ Ne ijedj meg, amikor "állj!"-t kiált a halál, ez minden elődödni s utódodni vége. ⁴ Úr adta sorsa ez minden élőknek, miért ócsárolnád a Magasságbeli végzését, hogy ezer év vagy száz, vagy talán csak tíz? Nincs az alvilágban panasz az életért. ⁵ Hitvány fiak a bűnösök fiai, akik a gonoszok házába járnak. ⁶ Amit gyermekeik örökölnék, elvész, és magzataikat gyalázat kíséri. ⁷ Fiai szidják az istentelen apát, neki köszönhetik, hogy megvetik őket. ⁸ Istentelen férfiak, jaj nektek, mivel eltértek a Magasságbeli Isten törvényétől! ⁹ Amikor születtek, átokra születtek, s amikor meghaltok, átok lesz sorsotok. ¹⁰ Ami a földből való, visszatér a földbe, így az istentelen is az átokból a pusztulásba. ¹¹ Az emberek gyásza a testet illeti, a bűnös átkozottnak a neve is kivész. ¹² Vigyázz a nevedre, az végig elkísér, sokkal biztosabban, mint ezer drága kincs. ¹³ Ami jó az életben, az rövid ideig tart, de a becsületes név örökre megmarad. ¹⁴ Gyermekeim, tartsátok meg békében a tanításom! Az elrejtett bölcsességnek s kincsnek, e kettőnek vajon mi haszna van? ¹⁵ Jobb, ha balgaságát rejtje el valaki, mint ha bölcsességét titkolja az ember. ¹⁶ Ahogy tanítottam, úgy legyetek szemérmesek, mert nem mindig illő a szemérmesség, szégyenkezni sem mindig helyénvaló. ¹⁷ Apád s anyád előtt szégyelld bujaságod, a király és hatalmas előtt a hazugságod, ¹⁸ a bíró és a tanácsos előtt a vétséget, a közösség és a nép előtt a kihágást, ¹⁹ a barát és a pajtás előtt a hűtlenséget, lakóhelyed előtt, ha loptál valamit, ²⁰ Isten igazsága, s a szövetség előtt szégyelld, ha könyököd asztalra támasztod, ²¹ hogyha ajándékot kínálsz és megvetik, hogyha köszöntenek és nem adsz rá választ, ²² hogyha tekinteted rossz asszonyra veted, hogyha hazád fiát eltaszítod, ²³ ha elsajátítod más járandóságát, vagy az ajándékot, amit neki szántak, ha szemed más férfi asszonyán járatod, ²⁴ hogyha bizalmaskodsz a szolgálólánnyal - vigyázz, ne közelíts a fekvőhelyéhez! - ²⁵ Szégyelld, ha becsmérő szóval illegeted barátod, ha méltatlankodsz, mikor adakozol, ²⁶ hogyha továbbadod, amit hallottál, s bizalmas tárgyalás titkát kifecseged. ²⁷ Akkor valóban van benned szégyenérzet, és tetszésre találsz minden ember előtt. 42. fejezet (Sir42)

¹ De a következő dolgokat ne szégyelld, ne vess ügyet senkire, mert bűn volna:

² a Magasságbeli törvényét és a szövetséget, azt, hogy az istentelent igazságot téve elítéled, ³ elszámolsz azzal, aki útítársad volt, és örökséget osztasz barátaid között, ⁴ a mérleget és tányérját megvizsgálod, vagy a szerzeményt, akár sok, akár kevés, ⁵ az adás-vevés útján szerzett nyereséget, azt, hogy gyermekeidet gyakran megbünteted, és a rossz rabszolgának az alfelére veretsz. ⁶ Ahol kíváncsi az asszony, ott pecsétgyűrűt, ahol sok a kéz, ott kulcsot kell használni. ⁷ Számláld meg és mérd meg, amit másnál letesz, írd fel

kiadásod és a bevételed. ⁸ Ostobára, balgára ne restellj rászólni, se az ősz öregre, ha ifjakkal civódik. Akkor valóban példakép számba mégy, s elismerést aratsz mindenki előtt. ⁹ A lány az apjának - anélkül, hogy tudná - gondterhes, s álmatlan éjszakákat szerez. Amíg fiatal, nehogy későn menjen férjhez, ha pedig férjhez ment, nehogy meggyűlöljék; ¹⁰ amíg érintetlen, hogy félre ne vezessék, s teherbe ne essék az apai házban; a férje mellett, nehogy görbe úton járjon, s asszony korában, nehogy meddő legyen. ¹¹ Makacs lányod fölött őrkdj szigorúan, nehogy beszennyezze a nevedet, nehogy városszerte pletykálja a nép, és szégyent hozzon rád mindenki előtt. ¹² Egyiknél se időzz szépsége kedvéért, és asszonyokkal ne ülj össze. ¹³ Miként a ruhából előmászik a moly, úgy az asszonyból is az asszonyi gonoszság. ¹⁴ Kevésbé rossz a férfi gonoszsága, mint amilyen rossz az asszony kedvessége, mert az asszony szégyent és gyalázatot szerez. ¹⁵ Hadd emlékezzem meg az Úr műveiről, hadd beszéljem el azt, amit a szememmel láttam! Az Úr szava hozta létre a műveit, s a teremtett világ teljesíti akaratát. ¹⁶ A felragyogó nap meglát minden dolgot, és az Úr keze műve telve dicsőséggel. ¹⁷ Az Úr még szentjeit sem tette rá képessé, hogy minden csodáját el tudják beszélni. Az Úr, a Mindenható jó alapot vetett, hogy a mindenség szilárdan álljon fensége színe előtt. ¹⁸ A tenger mélyét és a szívet egyaránt átkutatja, ismeri minden számvetésük. A Magasságbeli ismer mindeneket, s világosan látja az idők jeleit. ¹⁹ Hirdeti a múltat és az eljövendőt, és fölfedi a jól elrejtett titkokat. ²⁰ Egyetlen gondolat sem titok előtte, nincs egyetlen szó sem, amit ne hallana. ²¹ Bölcsessége csodáit szépen elrendezte, hiszen ő öröktől fogva örökké van. Nincs semmi hozzátenni-, sem elvennivaló, tanítómesterre neki nincs szüksége. ²² És milyen gyönyörű minden alkotása! Mind olyan ragyogó, mint a fényes szikra. ²³ Mind élnek és mindig megmaradnak, s céljuk érdekében szót fogadnak neki. ²⁴ Minden dolog páros, kiegészíti egymást, nem alkotott semmit, ami csődöt mondana. ²⁵ Az egyik a másiknak növeli erejét; és ki tud betelni, ha látja szépségük? 43. fejezet (Sir43)

¹ Az ég büszkesége a fényes boltozat, az Úr dicsősége ragyog fenn az égen. ² A Nap, ha felragyog, ezt hirdeti: "Mily csodálatosak a Magasságbeli művei!" ³ Déli magasáról perzseli a földet, ki tudja ilyenkor hevét elviselni? ⁴ A fűtött kemence égeti az embert, de háromszor jobban a Nap a hegyeket. Izzó sugarakat lövell ki magából, tüze elkápráztatja a szemet. ⁵ Nagy az Úr, aki teremtette, szava irányítja gyors száguldását. ⁶ És a Hold minden időben pontosan jelzi a hónapokat, s megszabja az időt. ⁷ A Hold jelöli meg az ünnepek napját, ez az a csillagzat, amely fogyni kezd, ha megtelt. ⁸ Ótőle kapja a hónap is a nevét, csodásan növekszik fordulója után. Ő a tanítója az égi seregeknek, amely ott világít az ég boltozatján. ⁹ Az ég szépsége a csillagok

pompája, fényük díszíti az Úr magasságait. ¹⁰ A Szent szavára szilárdan áll a rend, s ők nem halványulnak el őrhelyeiken. ¹¹ Nézz a szivárványra, s dicsérd alkotóját, káprázatosan szép a pompájában. ¹² Átfogja fényével az égboltozatot, a Magasságbeli keze feszítette ki. ¹³ Amikor elrendeli, akkor hull a hó, és parancsa szerint csapkod a villám. ¹⁴ Ilyen úton-módon kinyílnak csürei, és mint a madarak, kiszállnak felhői. ¹⁵ A felhőt nagysága jeléül sűríti, összetördeli a jégeső szemeit. ^{16b} Mikor megpillantják, reszketnek a hegyek. ^{17a} Dörgő hangjától jajveszékel a föld. ^{16a} Akarata szerint száguld a déli szél, ^{17b} s így az északi szél, meg a forgószél is. ¹⁸ Mint a madarakat röpködteti a hópolyheket, olyan az esésük, mint a sáskajárás. Hófehér szépsége vakítja a szemet, a hullása pedig gyönyörködteti a szívet. ¹⁹ Mint a sót, hinti a zúzmarát a földre, amely mikor megfagy, hegyes, mint a tüske. ²⁰ Parancsára fúj a hideg északi szél, és a víz felszínén képződik a jég. Minden állóvizet takaróval von be, és felöltözteti, mintegy páncélt ad rá. ²¹ Megingatja a hegyeket, kiégeti a pusztát, s perzseli a füvet, mintha láng volna. ²² Megkönnyebbülést hoz mindennek a felhő, s a harmat életet ad az aszály után. ²³ Rendeletére elapadtak a vizek, akkor ültette el a szigeteket. ²⁴ Akik járják a tengert, mondják, mily veszélyes, ha a fülünk hallja, mi csak ámuldozunk. ²⁵ A legelképesztőbb dolgok teremnek ott, sokféle élőlény, a tenger szörnyei. ²⁶ De hála Istennek, minden jól végződik, a szavára minden jól elrendeződik. ²⁷ Sokat mondhatnánk, s még nem jutnánk végére, de egy szó a vége, az, hogy ő a minden. ²⁸ Honnan vegyünk erőt, hogy őt magasztaljuk? Hiszen nagyobb ő, mint minden művei. ²⁹ Félelmetes az Úr és rettentően nagy, hatalmas tettei csodálatra méltók. ³⁰ Magasztaljátok őt dicsőítő énekkel, ahogy csak tudjátok, mert még annál is nagyobb. Ha hozzákezdetek, merítsetek erőt, és ne lankadjatok, mert nem értek soha a végére. ³¹ Ki az, aki látta és le tudná írni, s ki tudná dicsérni, ahogy hozzá illik? ³² Amit nem ismerek, az sokkal több ennél, csak nagyon keveset láttam műveiből. ³³ De valamennyit az Úr hozta létre, s a jó embereknek bölcsességet adott. 44. fejezet (Sir44)

¹ Nagy hírű férfiak dicséretét zengem, az atyáinkét, egymás után szépen. ² Sok dicsőt teremtett az Úr, megmutatta nagyságát ősidők óta. ³ Voltak, akik királyként uralkodtak és hírnevet szereztek hőstetteikkel. Voltak, akik bölcs tanácsokat adtak, s mint jóvendőmondók, mindent láttak. ⁴ Mások útmutatásokkal kormányozták a népet, a népi bölcsesség okosságával, s tanításuk megfontolt előadásával. ⁶ Mások gazdagok voltak, hatalmuk volt, és biztonságban éltek házaikban. ⁵ Voltak, akik énekeket szereztek, s írásba foglaltak bölcs mondásokat. ⁷ Ezek mind becsben álltak a maguk idejében, s életük napjait beragyogta hírnevük. ⁸ Némelyik oly nevet hagyott maga után, hogy még mindig dicsérettel szólnak róla. ⁹ De egyik-másiknak már nem él

emléke, végleg eltávoztak, amikor elmentek. Úgy vannak, mint hogyha sosem lettek volna, s ez lett a sorsuk a gyermekeiknek is. ¹⁰ Ám az első a jótett férfiai, jótetteiket nem felejtették el. ¹¹ Gazdag örökséget nyertek fiaikban, s ennek az örökségnek ők a forrásai. ¹² Hűséges marad a törvényekhez törzsük, és a kedvükért még az unokáik is. ¹³ A nemzetségük örökre megmarad, igazságosságuk nem merül feledésbe. ¹⁴ A tetemüket békén eltemették, nevük nemzedékről nemzedékre száll. ¹⁵ Bölcsességükről beszél a közösség, és dicséretüket gyűlésen hirdetik. ¹⁶ Hénoch tetszett az Úrnak, azért elragadta, a megtérés példája a nemzedékek előtt. ¹⁷ Noét feddhetetlen igaznak találta, a harag idején ő volt az új hajtás. Miatta maradt meg egy maréknyi ember, amikor jött az ár. ¹⁸ Örök szövetségben megígérte neki: többé nem pusztít el mindent az áradat. ¹⁹ Ábrahám egy sereg népnek híres atyja, nincs, aki dicsőségben versenyezhet vele. ²⁰ Megtartotta a Magasságbeli törvényét, és szövetséget kötött vele. Testén szerzett érvényt a szövetségnek, s hűséges maradt a megpróbáltatásban. ²¹ Ezért esküvel ígérte meg neki, hogy utódaiban megáldja a népeket, s megsokasítja törzsét, mint a föld porát, és felmagasztalja, mint a csillagokat, örökrészt ad neki tengertől tengerig, és a folyamtól a földnek határáig. ²² Ábrahám kedvéért Izsáknak is újra ²³ megígérte áldását minden nép számára; (Izsák) a szövetséget Jákobra ruházta, (s az Úr) megerősítette áldásaival. Örökrészül neki adta az országot, ő meg szétszította a tizenkét törzs között. 45. fejezet (Sir45)

¹ Egy derék férfit támasztott belőle, aki minden kortársának megnyerte tetszését. Mózes, az Isten s az emberek kedveltjét, akinek emlékét egyre magasztalják. ² Dicsfénnel övezte, akár a szenteket, és naggyá tette ellenségei rémületére. ³ Szavára véget vetett a csodajeleknek, és megdicsőítette a királyok előtt. Megbízásaival elküldte a néphez, s megmutatta neki dicsősége fényét. ⁴ Megszentelte, mivel hűséges volt és szelíd, és kiválasztotta minden ember közül. ⁵ Megadta neki, hogy hallhatta a szavát, és bevezette a felhő sötétjébe. Szemtől szembe adta neki parancsait, az élet törvényét és a bölcsességét, hogy tanítsa meg rá Jákobnak fiait, Izraelt arra, hogy mik a parancsai. ⁶ Egy másik szentet is felmagasztalt, Áront, Mózes testvérét, Lévi törzséből. ⁷ Örök szövetséget kötött vele, s neki adta a nép körében a papságot. Pompás öltözékkel boldoggá tette, a dicsőség köntösét adta rá. ⁸ Teljes díszbe öltöztette, fényes ruhákat adott neki ékességül: nadrágot, palástot és efodot, ⁹ amit körös-körül gránátalmák szegnek, és sok csengő díszít, hogy csengjenek, amikor ide-oda lép, s hangjukat a templomban hallani lehessen, emlékeztetőül népe fiainak. ¹⁰ Szent ruhát aranyból, viola bíborból, és piros bíborból művészi hímzéssel; pajzsot a mellére az ítékezéshez, urimot és tummimot, karmazsin szövetből készült drága munkát; ¹¹ drágaköveket, bevéselt jelekkel,

aranyfoglatban kőmetsző munkáját, emlékeztetőül Izrael törzsei számára; ¹² aranydiadémot fejkötő szalagján, melybe belevésték a "Szent" feliratot, csodálatos pompa és nagyszerű munka, csupa gyönyörűség a szemnek ez a dísz. ¹³ Előtte sohasem létezett ilyesmi, illetéktelenek nem is viselhetik, csak az ő fiai, és azok utódai mindörökké. ¹⁴ Az áldozatai egészen elégték, naponta két ízben. ¹⁵ Mózes iktatta be a hivatalába, ő kente föl megszentelt olajjal. Örök szövetséget jelentett ez neki, és nemzetségének, ameddig csak áll az ég: a papi rend élén állni a szolgálatban, és az Úr nevében megáldani a népet. ¹⁶ Őt szemelte ki az összes élő közül, hogy bemutassa az Úr áldozatát, az illat- és az emlékülajozatot, s kiengesztelődést szerezzen a népnek. ¹⁷ A parancsait is őrá bízta, valamint a törvény előírásait: tanítsa Jákobot bizonyosságaira, s fejtse ki a törvényt Izrael népének. ¹⁸ Amikor az avatatlanok fellázadtak, s féltékenyek voltak rá a pusztában, azok, akik Dátánnal s Abirámmal tartottak, Korach bandája, tajtékzó dühvel ¹⁹ - az Úr látta és haragra gerjedt, s kiirtotta őket izzó haragjában -, csodát tett általa, s tűzvénnyel mind elpusztította őket. ²⁰ Még azzal is emelte Áron tekintélyét, hogy átengedte neki saját örökrészét: neki juttatta a termés első részét, előbb neki rendelt bőséges kenyeret. ²¹ Ehettek az Úrnak áldozataiból, neki adta és utódainak. ²² De a nép földjéből nem részesedhetett, nem volt örökrésze a nép fiai közt: maga az Úr az ő része s öröksége. ²³ Harmadiknak Pinchász kapott méltóságot, Eleazár fia, mivel buzgólkodott az Úr félelmében, szilárd maradt, amikor fellázadt a nép, nemes lelkülettel, s engesztelést szerzett Izrael népének. ²⁴ Ezért a béke szövetségét kötötte vele, s a szentély és a nép vezérévé tette: neki és nemzetségének adta tulajdonul a főpapi tisztséget egyszer s mindenkorra. ²⁵ Dáviddal is állt fenn már ilyen szövetség, Izáj fiával Júda törzsekéből, hogy a trónt az apa után az egyik fiú örökölje. De Áron öröksége rászáll minden utódjára. ²⁶ Adjon Isten békességet a szívetekbe, hogy igazságosan ítélezzetek népe fölött, az ősök erényei el ne enyészzenek, és szálljon át utódaikra hírnevük! 46. fejezet (Sir46)

¹ Józsue, Nun fia, vitéz hadvezér volt és Mózes utódja a próféataságban. Nagy volt, mint neve is mondja: megmentette a kiválasztottakat, bosszút állt az ellenségen és bevezette örökrészébe Izraelt. ² Nagyszerű volt, ahogy a kezét fölemelte, és dárdát ragadott a városok ellen! ³ Volt-e, aki szembeszállhatott vele? Hiszen az Úrnak hadait vezette! ⁴ Nemde még a nap is megállt intésére, s egy napból kettő lett? ⁵ A magasságbeli Istenhez folyamodott, amikor mindenfelől ellenség támadta, és az Úr meghallgatta: hallatlan erejű jégesőt támasztott, ⁶ rázúdította az ellenséges népre, s megsemmisítette az ellent a lejtőn, hadd tudják meg a népek, fegyvere mily erős, és hogy ellenfelük maga az Úr. ⁷ Azért is, mert hű volt a Hatalmashoz, s jámbornak bizonyult Mózes napjaiban, ő és Káleb, Jefunne fia, bátran szembeszálltak a tömeggel, s így

elejét vették, hogy a nép vétkezzék, elhallgattatták a gonosz zúgolódást. ⁸ Ezért ők ketten kivételek lettek a gyalogos hatszázezer közül, és bevonulhattak örökrészükbe, a tejjel-mézzel folyó országba. ⁹ Az Úr erőt kölcsönzött Kálebnek - és az öreg koráig megmaradt benne -, hogy meg tudja szállni a hegyvidéket, s ereje rászállott utódaira is. ¹⁰ Hadd tudja meg ebből egész Izrael, mily üdvös mindenben követni az Urat! ¹¹ Azután a bírák, mindegyik név szerint, mind, akinek a szíve nem lett hűtlen, és aki Istennek nem fordított hátat: legyen áldott az emlékük! ¹² Pihenőhelyükről hajtson ki a csontjuk, viseljék újra meg újra a nevüket e híres férfiak leszármazottjai. ¹³ Sámuel az Úrnak kedvelt prófétája, ő alapította meg a királyságot, és fejedelmeket kent föl a nép fölé. ¹⁴ Ítélezett a közösség felett az Úr törvénye szerint, s meg is látogatta az Úr Jákobot. ¹⁵ Elismert próféta volt hűsége miatt, s megbízható látnoknak bizonyult szavaiban. ¹⁶ Ő is a hatalmas Úrhoz folyamodott, amikor mindenfelől szorongatta az ellenség, és egy szopós bárányt hozott áldozatul. ¹⁷ Az Úr meg mennydörgött az ég magasából, hatalmas zúgásként hallatszott a hangja. ¹⁸ Az ellenség vezéreit megsemmisítette, s a filiszteusok minden fejedelmét. ¹⁹ Mielőtt örök nyugalomra tért, tanúnak hívta az Urat és fölmentjét: "Kitől fogadtam el akár egy sarut is ajándékba?" És nem emelt panaszt ellene senki sem. ²⁰ Megkérdezték még a halála után is, és megmondta előre a király halálát. Felhangzott a földből prófétáló szava, hogy a nép bűneit így kiengesztelje. 47. fejezet (Sir47)

¹ Azután még Nátán lépett föl utána, hogy próféta legyen Dávid idejében. ² Amint a hájat kiszedik az áldozathoz, úgy választotta ki (az Úr) Dávidot Izrael népéből. ³ Az oroszlánt kinevette, mint egy kis kost, s mintha bárány volna, kacagott a medvén. ⁴ Egész ifjan győzött az óriás ellen, és a gyalázatot lemosta népéről, amikor megforgatta kezében parittyáját, és legyőzte a gögös Góljátot. ⁵ A magasságbeli Úrhoz folyamodott, és ő erőt adott jobbába, hogy legyőzhesse a harcedzett férfit, és így Izrael szarvát fölemelje. ⁶ Ezért lett híre, hogy legyőzött tíezret, s az Úr dicsőítő énekében magasztalták, és így fejét diadémmal koronázták. ⁷ Győzött körös-körül az ellenség felett, megsemmisítette a filiszteusokat, s mind a mai napig letörte szarvukat. ⁸ Minden tette után magasztaló szókkal dicséretet zengett a Szent Magasságbelinek. Egész szívvel dalolt és kimutatta, hogy szereti Teremtőjét. ⁹ Hárfákat tett az oltár közelébe, kíséretük az énekeket még kedvesebbé tette. ¹⁰ Pompával ülte meg az ünnepeket, ragyogó fényt adott minden ünnepségnek. Amikor szent nevének dicséretét zengte, már virradat előtt visszhangzott a szentély. ¹¹ Meg is bocsátotta bűnét az Úr, és felmagasztalta szarvát mindenkorra. Szövetséget kötött vele a királyságra, s Jeruzsálem fölé állította trónját. ¹² Bölcs fiú követte, aki az ő kedvéért már biztonságban élhetett. ¹³

Salamon a béke idején volt király, körös-körül békét adott neki az Úr, s ezért ő házat épített nevének, és örök időkre szentélyt emeltetett. ¹⁴ Milyen bölcs voltál már ifjúkorodban, tele voltál okossággal, mint a folyó. ¹⁵ Elborítottad a földet szellemeddel, és betöltötted rejtélyes szavakkal. ¹⁶ Híred eljutott a messze szigetekig, s mert szeretted a békét, megkedveltek. ¹⁷ Énekek, mondások, rejtélyek s válaszok által elkápráztattad a világot. ¹⁸ Istennek, az Úrnak nevében, akit Izrael Istenének hívnak, halmoztad az aranyat, mint az ónt, s mint az ólom, annyi ezüstöd volt. ¹⁹ De az ágyékkodat asszonyoknak adtad, és érzékiséged rabszolgája lettél. ²⁰ Így foltot ejtettél neved tisztességén, és nemzetségedre gyalázatot hoztál. Az utódaidra haragot vontál, és szorongattatást az ivadékkodra: ²¹ Kettős uralom vette kezdetét, és Efraimból pártütő ország lett. ²² Isten mégsem vonta vissza szeretetét, nem hiúsult meg egyetlen szava sem. Nem tagadta meg, hogy kiválasztottjának utódja is legyen, és nem irtotta ki annak nemzetségét, aki őt szerette. Meghagyott Jákobnak egy maradékot s belőle Dávidnak gyökérhajtást adott. ²³ Salamon megtért atyáihoz, s utódul egyik ivadékát hagyta: "A nép balgaságát", a legkevésbé okost, Rechabeámot, aki a népet lázadásba vitte. ²⁴ És Jerobeámot, Nebátnak a fiát, aki bűnbe vitte Izraelt, s gonosz útra tanította Efraimot. Azóta bűneik igen nagyra nőttek, úgyhogy számkivetés lett a sorsuk, távol országuktól. ²⁵ Mert mindenféle rosszra törekedtek, míg utol nem érte őket a büntetés. 48. fejezet (Sir48)

¹ Ekkor, mint a tűzvész, Illés próféta jött, kinek szava lángolt, mint az égő fáklya. ² Éhínséget hozott rájuk, és haragjában megtizedelte őket. ³ Az Úr szavával elzárta az eget, és tüzet hozott le háromszor az égből. ⁴ Illés, de nagy voltál csodatetteiddel! Melyik öntelt, gőgös mérközhetnék veled? ⁵ Feltámasztottál egy holtat a halálból, az alvilágból a Magasságbelinek szavával. ⁶ Sírba küldtél királyokat, és fekvőhelyükről dicső nagyságokat. ⁷ A Sínai-hegyen büntetéssel fenyegettél, a Hóreben a megtorlás szavát hallattad. ⁸ Királyokat kentél fel a bosszúra, és prófétákat utódodul. ⁹ Vihar közepette magasba ragadtattál, szekéren, amivel tüzes lovak száguldottak. ¹⁰ Jel lettél a jövő harag idejére, hogy te csillapítsd le, mielőtt kitörne, hogy az apák szívét fiaikhoz fordítsd, és Jákob törzseit újra helyreállítsd. ¹¹ Boldogok mind, akik téged meglátnak, akik szeretetben hunyták le szemüket, s mi is részesei leszünk az életnek. ¹² Illést elragadta a vihar, de a szellemét megkapta Elizeus. Életében nem félt a fejedelmektől, nem volt ember, aki megbírt szellemével. ¹³ Nem volt neki semmi lehetetlen, a holttestében is prófétaerő volt. ¹⁴ Életében csodatetteket vitt végbe, halálakor meg bámulatba ejtett műveivel. ¹⁵ Ennek ellenére a nép mégsem tért meg, és nem szakított addig bűneivel, amíg el nem üzték őket országukból, és szét nem szóródtak a föld kerekiségén. ¹⁶ Csak kevés

maradt meg a népből és a fejedelem Dávidnak házából. Némelyek közülük azt tették, ami jó, de a többi csak a bűnt szaporította. ¹⁷ Hiszkija a várost bebiztosította, amikor a közepébe a vizet bevezette. Keresztülfúratta vassal a sziklákat, s vízgyűjtőket épített. ¹⁸ Az ő napjaiban vonult fel Szanherib és elküldte Rabszakét, aki kinyújtotta kezét Sion ellen gőgös hatalmában. ¹⁹ Ekkor megremegett a szívük és a kezük, és úgy vonaglottak, mint a vajúdo asszony. ²⁰ Az irgalmas Úrhoz folyamodtak és kitárták feléje esdeklő karjukat. S a Szent sietve meghallgatta őket az égből, és megmentette őket Izajás keze által. ²¹ Megverte az asszírok táborát, az angyala pedig kiirtotta őket. ²² Mert Hiszkija úgy tett, ahogy kedves az Úrnak, és állhatatosan Dávid útjain járt, amint Izajás, a nagy és megbízható próféta parancsolta neki. ²³ Az ő napjaiban fordult vissza a Nap, és ő nyújtotta meg a király életét. ²⁴ Nagy lelkével látta a végső dolgokat, és vigasztalta a Sionban sírókat. ²⁵ Megmutatta örök időkre, hogy mi lesz, s a rejtett dolgokat a létrejöttük előtt. 49. fejezet (Sir49)

¹ Jozija emléke olyan, mint az illatos tömjén, illatszerkészítő fűszerezett műve. Mint ínnyünknek a méz, édes az emléke, vagy mint a nótaszó borozgatás közben. ² Jó munkát kezdett el: a nép térítését, s véget vetett a bálványimádásnak. ³ Szíve minden vágya Istenre irányult, s a bűn napjaiban megmaradt jámbornak. ⁴ Dávidon, Hiszkiján és Joziján kívül mindnyájan csak a bűnt szaporították, s a Magasságbeli törvényét elhagyták. Ezért el is tűntek Júda királyai, ⁵ és a hatalmukat másoknak adták át, a dicsőségüket idegen nemzetnek. ⁶ A szent, kiválasztott várost lángba borította az ellenség, úgyhogy az utcái elnéptelenedtek, ⁷ amint Jeremiás előre megmondta. Mert gonoszul bántak vele is, akit anyja méhétől prófétájává tett, hogy irtson, tépjen és pusztítson, meg hogy építsen és újra telepítsen. ⁸ Ezekiel pompás látomást nézhetett, amit Isten mutatott neki a kerubok szekerén. ⁹ Felhőszakadással verte meg elleneit, hogy az igaz úton járókon segítsen. ¹⁰ Aztán itt van a tizenkét próféta, akiknek csontjai bár kisarjadnának sírjukból! Mert vigasztalást nyújtottak Jákobnak, hitben és reményben megszabadították. ¹¹ Zerubbábelt hogyan lehetne dicsérni, hiszen pecsétgyűrű volt a jobbon? ¹² Továbbá Józsuét, Jozadának fiát, akik napjaikban fölépítették az Isten hajlékát, és akik szent népet vezettek az Úrhoz, amelynek sorsa az örökös dicsőség? ¹³ Nehemiás - legyen áldott az emléke! - építette föl a lerombolt falakat, ő rakatott újra kapukat s zárat, és újjáépítette házainkat. ¹⁴ A föld szülöttei közt nincs párja Hénochnak, ezért el is ragadtatott a földről. ¹⁵ Született Józsefhez mérhető férfiú? Testvérei feje, népének támasza! Meg is látogatták haló porában is. ¹⁶ Becsben állt Szem és Szet az emberek előtt, de a teremtésben minden élőt felülmúl Ádám. 50. fejezet (Sir50)

¹ Simon főpap, Onijának a fia megjavíttatta az Isten hajlékát, s megerősítette életében a templomot. ² Ő építette a kettős magasságot, a templomot övező fal magas támaszát. ³ Az ő napjaiban ástak tavat, akkora medencét, mint valami tenger. ⁴ Megóvta a népet az elpusztulástól, a várost megerősítette ostrom idejére. ⁵ Milyen dicső volt, körülvette a nép, amikor előlépett a függöny mögül. ⁶ Mint a hajnali csillag a fellegek között, mint a telihold, ⁷ mint Isten temploma fölött a ragyogó nap, mint a felhők közt tündöklő szivárvány, ⁸ mint a tavasz rózsája, mint a patak partján virágzó liliom, mint nyári napokon a tömjénfa ága, ⁹ mint az izzó tömjén a füstölő parazsán, mint az áldozati aranyos edény, amit mindenféle drágakő ékesít, ¹⁰ mint az olajfa, amely tele van gyümölcssel, mint a ciprusfa, amely a felhőkig felér; ¹¹ amikor felöltötte pompás öltözékét, és magára vette csillogó díszait, amikor fölment a megszentelt oltárhoz, s betöltötte fénnel a szentély környékét. ¹² Amikor átvette a papok kezéből a feláldozásra szánt húsdarabokat, s odaállt az oltár égő tüze mellé, körülötte testvérek koszorúja állt, ahogy a lomb övezi a Libanon cédrusát; mint a pálmatorzsek, úgy vették őt körül. ¹³ Áronnak fiai díszes öltözékben - kezükben az Úrnak felajánlott adományok - Izrael népének egész közössége előtt, ¹⁴ amíg ellátta az oltár szolgálatát, és felajánlotta nemes testtartással a Magasságbeli Mindenhatónak hozott áldozatot. ¹⁵ Majd a serleg után nyújtotta a kezét, és a szőlő véréből áldozott; az oltár lábához öntötte a Magasságbeli elé jó illatul, a világmindenség fejedelme elé. ¹⁶ Áronnak fiai most felkiáltottak, aztán megfújták vert harsonáikat; megszólaltatták őket, hogy csak úgy zengett emlékeztetőül a Magasságbeli előtt. ¹⁷ Az összesereglett buzgó népsokaság a földön arcra borult, hogy így imádja a Mindenható Urat, a Magasságbeli Istent. ¹⁸ Most az énekekre zendítettek rá mind, és szállt a dallam a tömeg fölött. ¹⁹ Ekkor esdekelt a nép a Magasságbeli Úrhoz, a nagy irgalmúhoz fordult imájával, amíg véget nem ért az Úr szolgálata, s be nem fejeződött az ünnepség. ²⁰ Akkor aztán lejött (Simon), s Izraelnek egész közössége fölé terjesztette kezét, hogy fennhangon ossza az Úrnak áldását, és tisztsége szerint kimondja szent nevét. ²¹ A nép meg másodszor is leborult a földre, hogy a Magasságbeli áldását fogadja. ²² Most hát áldjátok a mindenség Urát! Nagy dolgokat művel, aki megáldotta életünket anyáknak méhétől, és irgalmassága szerint bánik velünk. ²³ Ajándékozzon meg vidám szívvel minket, adjon békességet napjainkban, (egész) Izraelnek örök időken át. ²⁴ Maradjon mellettünk hűen szeretete, és szabadítson meg minket napjainkban. ²⁵ Kétfajta népségtől iszonyodik lelkem, a harmadik pedig már nem is nép: ²⁶ Szeirnek lakói, a filiszteusok, s az a balga nép, amely Szichemet lakja. ²⁷ Tudománnyal s okossággal teli tanítást írtam le ebben a könyvben: Jézus, Sirák fia, Eleazár unokája Jeruzsálemből, akinek szívéből áradt a bölcsesség, mint a záporosó. ²⁸ Boldog ember, aki e dolgokhoz fordul, aki a szívébe zárja

őket, az bölcs lesz. ²⁹ Aki eszerint tesz, erős lesz mindenben, mert az Úrnak fénye lesz az életútja. 51. fejezet (Sir51)

¹ Engedd, hogy áldjalak, Uram és Királyom, hogy magasztaljalak, üdvömnek Istene. Háladalt szeretnék zengeni nevednek. ² Mert segítők és oltalmazók lettél, s megóvtad testemet az enyészettől, megoltalmaztál a gonosz nyelv törétől, a hazugságot kitalálók ajkától; azokkal szemben, akik ellenem támadnak, oltalmazók lettél és megmentettél, ³ nagy irgalmasságod szerint és neved dicsősége szerint, az engem elnyelni készülő torkától, azok kezétől, akik életemre törtek, a sok szorongatástól, amely rámszakadt, ⁴ a fojtogató lángtól, amely körülvett, a tűztől, amelyet nem én szítottam, ⁵ az alvilág ölének mélyétől, a hitvány ajkaktól és a hazug szótól, ⁶ a király előtt a gonosz nyelv rágalmától. Mivel már közel voltam a halálhoz, életem leszállt a Seol kapuihoz. ⁷ Bárhova fordultam, nem akadt gyámolom, támaszt kerestem, de sehosem találtam. ⁸ Ekkor irgalmadra gondoltam, én Uram, és öröktől fogva végbevitt tetteidre. Mert segítesz azokon, akik benned bíznak, és megmented őket ellenségeiktől. ⁹ Ezért fölemeltem hangomat a földről, és esdekeltem, hogy ments meg a haláltól. ¹⁰ Szóltam az Úrhoz, Uramnak atyjához: "Szorongattatásom napján ne hagyj el, az acsarkodásnak s a magánynak idején. Akkor majd mindennap dicsérem a neved és hálásan magasztallak." ¹¹ Ekkor imádságom meghallgatást talált, megmentettél az elpusztulástól, s a nehéz időkből kiszabadítottál. ¹² Ezért magasztallak és áldalak téged, és zengem az Úr nevének dicséretét. ¹³ Kisfiú koromban, mielőtt utakra indultam, nyíltan bölcsességet kértem imáimban. ¹⁴ A templomkapunál tanultam meg becsülni, s életem végéig kutatok utána. ¹⁵ Virágkorában a szívem örömét lelte benne, amikor olyan volt, mint színesedő szőlő. A lábam egyenes úton járt, s ifjúkorom óta nyomon követtem. ¹⁶ Ha egy kissé felé fordítottam fülem, máris kaptam, nagy bölcsességet szereztem. ¹⁷ A segítségével előbbre jutottam, áldom, aki nekem bölcsességet adott. ¹⁸ Elhatároztam, hogy (jól) be is gyakorlom, buzgón törekedtem a jóra és nem is csalódtam. ¹⁹ Keményen küszködött érte a szívem, s azon voltam, hogy tartsam a törvényt. Magasba emeltem kezemet és tudatlanságom miatt panaszkodtam. ²⁰ Rászántam lelkemet, és meg is leltem (a bölcsességet) tisztán. A szívemet kezdettől felé fordítottam, így nem leszek én sem soha elhagyatott. ²¹ Izzott egész bensőm, hogy megtalálhassam, ezért el is nyertem értékes kincs gyanánt. ²² Nyelvemet az Úrtól jutalomként kaptam, azért most vele adok hálát neki. ²³ Gyertek hozzám, akik tudatlanok vagytok, foglaljatok helyet az iskolámban. ²⁴ Meddig akartok még ezt-azt nélkülözni, meddig maradjon még szomjas a lelketek? ²⁵ Megnyitom a számat, és beszélni kezdek, s vagyont szerezhetek magatoknak ingyen. ²⁶ Hajtsátok nyakatok az igája alá, intelmét a lelketek fogadja magába, hisz közel van azokhoz, akik őt keresik. ²⁷ Láthatjátok a saját szemetekkel, hogy milyen

keveset fáradtam, mégis milyen nagy nyugalmat találtam. ²⁸ Vegyetek tanítást sok-sok ezüstön, és aranyat kaptok érte bőségesen. ²⁹ Örüljön szívetek az Úr irgalmának, az ő dicséretét sose szégyelljétek. ³⁰ Ha korán elkészültök műveitekkel, megadja jutalmát a maga idejében. (Aláírás:) Jézusnak, Sirák fiának bölcsessége. Izajás könyve

1. fejezet (Iz1)

¹ Izajásnak, Ámosz fiának látomása Júdáról és Jeruzsálemről, amelyet Júda királyainak: Uzijának, Jotamnak, Acháznak és Hiszkijának uralkodása idején látott. ² Halljátok, egek és te, föld, figyelj, mert az Úr beszél: "Fiakat neveltem és nagyra tettem őket, ők mégis hűtlenné váltak. ³ Az ökör megismeri gazdáját, és a szamár urának jászolát, csak Izrael nem ismer meg, népem nem tud semmit megérteni!" ⁴ Lám, a bűnös nemzet, a gonoszsággal terhelt nép! Gonosztevők nemzedéke, elvetemült fiak! Elhagyták az Urat, s megvetették Izrael Szentjét, hátat fordítottak neki. ⁵ Még hol verjelek meg benneteket, amiért hűtlenségre hűtlenséget halmoztok? Beteg az egész fej és a szív teljesen erőtlén. ⁶ Tetőtől talpig sehol sem ép, csupa sebhely, zúzódás és nyílt seb. Mégsem nyomták ki, nem kötözték be, és olajjal sem puhították. ⁷ Országotok pusztává lett, városaitokat elnyelték a lángok. Földeteket szemetek láttára idegenek élnek fel: pusztasággá lett, mint Szodoma földje a pusztulás után. ⁸ Sion leánya magára maradt, mint a kunyhó a szőlőben; mint a csőszkunyhó az uborkaföldön, mint az ostromlott város. ⁹ Ha a Seregek Ura nem hagyott volna meg némi maradékot, olyanok volnánk, mint Szodoma, és hasonlitanánk Gomorrához. ¹⁰ Halljátok az Úr szavát, Szodoma fejedelmei! Figyelj Isten parancsára, Gomorra népe! ¹¹ "Minek nekem megannyi véres áldozatok?" - mondja az Úr. "Jóllaktam már kosokból készült égőáldozataitokkal, és a hizlalt borjak hájával. A bikák és bakok vérében nem lelem kedvemet. ¹² Ha elém járultok színem látására, ki kér rá benneteket, hogy udvaraimat tapodjátok? ¹³ Ne hozzatok nekem többé értéktelen ételáldozatot, mert a füstjük utálattal tölt el. Újhold, szombat és ünnepi összejöveteleitek... Hogy tűrjem tovább együtt a vétkeket és ünnepeteiket? ¹⁴ Újholdjaitokat és zarándoklataitokat egész szívemből gyűlölöm, terhemre lettek. Már belefáradtam, hogy elviseljem őket. ¹⁵ Ha kiterjesztitek imára kezeteiket, elfordítom szememet. Akármennyit imádkoztok is, nem hallgatok oda, mert a kezetek csupa vér. ¹⁶ Mosdjátok meg, s tisztuljatok meg. El gonosz tetteitekkel színem előtt, ne tegyetek többé rosszat! ¹⁷ Tanuljatok meg jól tenni: keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat, szolgáltassatok igazságot az árvának, s védelmezzétek az özvegyet. ¹⁸ Aztán gyertek, s szálljatok velem perbe!" - mondja az Úr. "Ha olyanok volnának is bűneitek, mint a skarlát,

fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, olyanok lesznek, mint a gyapjú. ¹⁹ Ha készséggel engedelmeskedtek, majd a föld legjavából esztek. ²⁰ De ha tovább is lázongtok ellenem, kard pusztít el benneteket." Igen, az Úr szája mondja ezt. ²¹ Hogyan is lett cédává a hűséges város? Sion egykor csupa igazság volt, igazságosság lakott benne, de most gyilkosok lakják. ²² Ezüstöd salakká változott, borod olyan lett, mint a víz. ²³ Fejedelmeid lázadókká lettek, tolvajok társaivá. Mindnyájan csak a hasznot lesik, és megvesztegető ajándéokra vadásznak. Nem szolgáltatnak igazságot az árvának, s az özvegyek ügyével mit sem törődnek. ²⁴ Ezért mondja az Úr, a Seregek Ura, Izrael Erőse: "Igen, elégtételt szerzek ellenségeimtől, és bosszút állok ellenfeleimen. ²⁵ Lám, ellened fordítom kezemet, hogy kiolvasszam belőled a salakot, és eltávolítsam az ólmot. ²⁶ És ismét olyan bírakat adok, mint hajdanában, olyan tanácsadókat, mint a letűnt időkben. Akkor majd újra az Igazság városának hívnak, hűséges városnak." ²⁷ Sionnak megváltást hoz a jog, megtérteinek meg az igazságosság. ²⁸ A lázadók és a bűnösök elvesznek, és akik elhagyták az Urat, elpusztulnak. ²⁹ Igen, megszégyenültök majd a tölgyek miatt, amelyek örömtökre szolgáltak. Pirultok majd a kertek miatt, amelyekben kedvetek leltétek. ³⁰ Mert olyanok lesztek, mint a lombját vesztett tölgy, és mint a kert, amelynek nincsen vize. ³¹ Az erős is csak olyan lesz, mint a kóc, keze munkája meg, mint a szikra. Mindkettő együtt lobban lángra, s nem lesz, aki tüzét eloltsa. 2. fejezet (Iz2)

¹ Izajásnak, Ámosz fiának látomása Júdáról és Jeruzsálemről. ² Az utolsó időkben az Úr házának hegye szilárdan áll majd a hegyek tetején, és magasabb lesz a halmoknál. Oda özönlének mind a nemzetek, ³ felé tart számos nép, és így szól: "Rajta, menjünk fel az Úr hegyére, Jákob Istenének házához, hogy tanítson meg minket útjaira, és így az ösvényein járhassunk. Mert a Sionról jön a törvény és Jeruzsálemből az Úr tanítása." ⁴ Ő tart majd ítéletet a nemzetek között, és igazságot szolgáltat számtalan népnek. Ők meg ekevassá kovácsolják kardjukat, és lándzsájukat szőlőmetsző késsé. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést. ⁵ Jákob háza, gyertek, járjunk az Úr világosságában! ⁶ Igen, elvetetted népedet, Jákob házat. Mert tele van jósokkal és jóvendőmondókkal, mint a filiszteusok földje. Idegenek fiaival kötnek szövetséget. ⁷ Országá tele van ezüsttel-arannyal, és kincseinek se szeri, se száma. Országá tele van lovakkal, harci szekereit nem lehet megszámlálni. ⁸ És tele van országá bálványokkal... Meghajolnak kezük műve előtt, olyasmi előtt, amit ujjai alkottak. ⁹ Az ember megalázkodik majd, s meghajlik a férfi: Ne bocsáss meg nekik! ¹⁰ Menekülj a kősziklák közé, és rejtőzz a porba a rettenetet keltő Úrtól, fölségének dicsősége elől, amikor fölkel, hogy megrendítse a földet. ¹¹ Akkor az ember lesüti kevély szemét, és az

emberek gőgjét megaláztatás éri. Egyedül az Úr lesz magasztos azon a napon.¹² Igen, a Seregek Urának napja megaláz majd minden gőgöt és kevélységet, és minden nagyravágyást.¹³ Megalázza Libanonnak minden cédrusát, Básán minden tölgyét,¹⁴ mind a magas hegyeket, és mind a kiemelkedő dombokat,¹⁵ mind a büszke tornyokat és mind az erős várfalat,¹⁶ Tarsis minden hajóját és az összes értékes holmit...¹⁷ Meggörnyed az emberi nagyság és az emberek gőgjét megaláztatás éri. Egyedül az Úr lesz magasztos azon a napon,¹⁸ és a bálványok mind elenyésznek.¹⁹ A kősziklák barlangjaiba menekülnek az emberek és a föld hasadékaiba a rettenetet keltő Úrtól, fölségének dicsősége elől, amikor fölkel, hogy megrendítse a földet.²⁰ Azon a napon az ember odaveti majd a vakondoknak és a denevéreknek ezüst- és aranybálványait, amelyeket azért csinált, hogy imádják őket,²¹ és a kősziklák hasadékaiba menekül, s a sziklák üregeibe, a rettenetet keltő Úrtól, fölségének dicsősége elől, amikor fölkel, hogy megrendítse a földet.²² Ne bízzatok hát emberben, akinek mindene a lehelet az orrában. Ugyan mi nagyot tarthattok felőle? 3. fejezet (Iz3)

¹ Igen, az Úr, a Seregek Ura megvon Jeruzsálemtől és Júdától minden támaszt. [Elveszi tőle a kenyeret és a vizet,]² a hőst és a harcost, a bírót és a prófétát, a jóst és a vént;³ a vezért és a nemes embert, a tanácsadót, a jövőmondót és a varázsláshoz értőt.⁴ "És gyermekeket adok nekik fejedelmül, fiúkat, hogy azok uralkodjanak rajtuk."⁵ Az egyik ember a másik ellen támad a népben, ki-ki az embertársa ellen. A gyermek az öreg ellen háborog, s az alacsony sorsú a magas állású ellen,⁶ úgyhogy lesz, aki megragadja testvérét, atyja házából való rokonát, és azt mondja neki: "Neked van még ruhád, légy a fejedelmünk, ez a romhalmaz kerüljön a kezed alá."⁷ Ám az így felel majd neki azon a napon: "Nem lehetek én orvosotok, hiszen az én házamban sincs sem kenyér, sem ruha. Ne tegyetek engem a nép fejedelmévé!"⁸ Igen, Jeruzsálem romba dől, és Júda összeomlik. Mert szavaik és tetteik az Úr bántására vannak, az ő fölségének sértésére.⁹ Arcuk kevélysége ellenük vádaskodik, úgy dicsekszenek vétkeikkel, mint Szodoma népe. Jaj nekik, mert nem is rejtegetik gonoszságukat, maguk idézik elő romlásukat.¹⁰ Mondjátok nekik: "Boldog az igaz ember, mert élvezi majd tettei gyümölcsét."¹¹ De jaj a gonosznak! Rosszul fog járni, mert tettei szerint fizetnek meg neki."¹² Én népem! Gyermekek zsarnokoskodnak rajta, asszonyok uralkodnak fölötte. Én népem! Fejedelmeid félrevezetnek, és összekuszálják az utat, amelyen jársz.¹³ Az Úr feláll bírói székéből, feláll, hogy ítélkezzék népén.¹⁴ Az Úr ítéletre hívja népe véneit és fejedelmeit: "Ti legeltétek le a szőlőt és házaikban szegényektől rablott holmit rejtegették."¹⁵ Mi jögon zúzzátok össze népemet, és töritek pozdorjává a szegények arcát?"

Ezt mondja az Úr, a Seregek Ura. ¹⁶ Ezt mondja az Úr: Sion leányai felfuvalkodtak, fenn hordják a fejüket, kihívóan tekingetnek, táncolva járnak, s csörgetik lábukon a karikákat. ¹⁷ Azért az Úr kopasszá teszi leányainak fejét, és fölfedi meztelenségüket. ¹⁸ Azon a napon az Úr mind elveszi, ami ékességül szolgál, a lábkarikákat, homlokpántokat és holdacskákat, ¹⁹ a fülbevalókat, karpereceket és fátylakat; ²⁰ a fejdíszeket, láncocskákat és öveket, a szelencéket és amuletteket; ²¹ a gyűrűket és orrkarikákat, ²² a díszes ruhákat és palástokat, a kendőket és tarsolyokat, ²³ a tükröket és gyolcsruhákat, a főkötőket és vállravetőket. ²⁴ És üszög lesz a balzsam, kötél az öv, a fodorított haj kopaszságra változik, díszes ruhaként szőrzsák szolgál, és homlokra sütött bélyeg lesz a szépség. ²⁵ Férfiaid kard élén vesznek el, és hőseid a harcban. ²⁶ Kapui gyászolnak majd és szomorkodnak, és ő ott ül a porban elhagyottan. 4. fejezet (Iz4)

¹ Azon a napon hét asszony ragad majd meg egy férfit, és azt mondja: "A saját kenyerünket esszük, és a magunk ruhájába öltözünk. Csak a nevedet hadd viselhessük, szabadíts meg minket a gyalázattól!" ² Azon a napon az Úr sarjadéka ékes lesz és dicsőséges. És a föld gyümölcse díszére és dicsőségére lesz azoknak, akik Izraelből megmaradnak. ³ Aki Sionból megmenekül és Jeruzsálemből életben marad: azt mind szentnek hívják majd, és följegyzik Jeruzsálemben az élők közé. ⁴ Amikor majd az Úr lemossa Sion leányáról a szennyet, és megtisztítja Jeruzsálemet a vér bűnétől az ítélet lelkével és a tűz lelkével: ⁵ akkor eljön az Úr, és megpihen Sion hegyének egész vidéke fölött, és azok fölött, akik oda gyülekeztek. Olyan lesz számukra, mint a felhő nappal, és mint a füst s a lobogó tűz éjjel. Mert mindenekelőtt az Úr dicsősége lesz nekik a tető ⁶ és a sátor a nappali forróság ellen, az szolgál védelemül és rejtekhelyül a vihar és az eső ellen. 5. fejezet (Iz5)

¹ Hadd énekeljem el barátomnak szőlője iránti szerelme énekét. A barátomnak volt egy szőlőskertje, termékeny domboldalon. ² Felásta földjét, a köveket kiszedte belőle, és nemes szőlőfajtákkal ültette be. A közepére tornyot épített, és sajtót is vágott benne. Aztán várta, hogy szőlőt teremjen, de csak vadszőlőt hozott. ³ Most hát Jeruzsálem lakói és ti, Júda férfiai: Tegyetek igazságot köztem és szőlőm között! ⁴ Mit kellett volna még tennem szőlőmmel, amit nem tettem meg vele? Azt vártam, hogy szőlőt teremjen, hát miért hozott csak vadszőlőt? ⁵ Most azért tudtokra adom, mit fogok tenni szőlőmmel: Lebontom sövényét, hadd legeljék le, lerombolom falát, hadd tapossák össze. ⁶ Parlaggá teszem, amit metszetlen hagynak, és nem kapálnak meg, hadd verje föl a bozót és a gaz. És megparancsolom a felhőknek: ne hullassanak rá esőt. ⁷ Igen, a Seregek Urának szőlője Jeruzsálem háza, és Júda népe dédelgetett

ültetvénye. Azt várta, hogy igaz tetteket vigyenek végbe, s lám, gaztetteket követnek el. Azt várta, hogy igazság terem náluk, de csak jajkiáltás hallik és siralom. ⁸ Jaj azoknak, akik házat házhoz sorakoztatnak, szántóföldet szántóföldhöz ragasztanak, míg az övék nem lesz minden hely, s nem csak ők lakják az egész országot. ⁹ Megesküdött a Seregek Ura fülem hallatára: "Bizony, rommá lesz a sok ház, és a szép nagy paloták lakatlanná válnak. ¹⁰ Tíz hold szőlő csak egy korsóra valót hoz majd, és tíz véka vetőmag csak egy vékát terem." ¹¹ Jaj azoknak, akik kora reggeltől fogva mámorító italokat hajhásznak, és esténként sokáig fennmaradnak, mert a bor hevíti őket. ¹² Citera és hárfa, dob és fuvola - az van, meg bor a lakomáikon, de az Úr tetteire nem ügyelnek, és kezének művét észre sem veszik. ¹³ Bizony, fogságba hurcolják majd népemet, mert nincsen benne érteni akarás. A hatalmasok éhen vesznek, maga a nép meg szomjúságtól eped el. ¹⁴ Feltárja torkát az alvilág, és végtelen szélesre nyitja a száját, hogy elnyelje népemből a hatalmasokat, akik most oly vígan vannak. ¹⁵ Akkor majd meggörnyed az ember, megalázzák a büszke férfit, és a kevélyek lesütik szemüket. ¹⁶ Ám a Seregek Ura megdicsőül ítéletében, s a szent Isten felragyogtatja szentségét igazságossága által. ¹⁷ Bárányok legelnek ott mint legelőjükön, és a gazdagok romjai közt kosok tanyáznak. ¹⁸ Jaj azoknak, akik a büntetést ökörlánccal vonják magukra, és a bűnt úgy húzzák, mint a kötél a szekeret. ¹⁹ Akik így szólnak: "Rajta! Igyekezzék művével, hadd lássuk! Közeledjék és valósuljon meg, amit Izrael Szentje tervez, hadd érjük meg!" ²⁰ Jaj azoknak, akik a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak. Akik a sötétséget világosságnak teszik meg, s a világosságot sötétségnek, ami keserű, azt édesnek, az édeset meg keserűnek. ²¹ Jaj azoknak, akik bölcsek a tulajdon szemükben, és okosoknak hiszik saját magukat. ²² Jaj azoknak, akik hősök a borivásban, és bátrak, ha mámorító italt kevernek. ²³ Jaj azoknak, akik ha megvesztegetik őket, fölmentik a gonoszt, és attól, akinek igaza van, elveszik igazát. ²⁴ Amint a tarlót felfalják a lángok, és az aszott fű elhamvad a tűzben, az ő gyökerük is hamuvá válik, virágjuk elszáll, mint a por. Mert elvetették a Seregek Urának törvényét, s megvetették Izrael Szentjének szavát. ²⁵ Ezért az Úr haragja fölgerjedt népe ellen, fölemelte kezét és lesújtott rá. Megölte fejedelmeit, s hulláik úgy hevernek, mint a szemét az utcán. De ezzel még nem csillapult le haragja, keze továbbra is ki van nyújtva. ²⁶ Jelt ad egy távoli nemzetnek, és füttyszóval elhívja a föld határaitól. S lám, el is jön sietve, gyorsan. ²⁷ Nincs közte fáradt, sem beteg, egyik sem álmos, egyik sem alszik. Derekán egyiknek sincs oldva az öve, s nem szakad el sarujának szíja. ²⁸ Nyilai hegyesek, s íjai mind kifeszítve. Lovainak patája akár a kovakő, s mint a forgósél, olyanok harci szekereinek kerekei. ²⁹ Ordítása olyan, mint az oroszláné, úgy bömböl, mint egy oroszlánkölök. Ordít és megragadja a zsákmányt, s ha elviszi, nincs,

aki elvegye tőle. ³⁰ Azon a napon úgy bömböl majd fölötte, mint ahogy a tenger bömböl. S ha az ember a földre néz: lám, szorongást keltő sötétség van rajta, és világosságát homály fedi. 6. fejezet (Iz6)

¹ Abban az esztendőben, amikor meghalt Uzija király, láttam az Urat. Magas és fönséges királyi széken ült, és uszálya betöltötte a templomot. ² Szeráfok lebegtek fölötte: mindegyiknek hat-hat szárnya volt. Kettővel befödtek arcukat, kettővel befödtek lábukat, s kettővel lebegtek. ³ És harsány hangon mondogatták egymásnak: "Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!" ⁴ Még a küszöbök alapjai is megrendültek harsány hangjuktól, és a templom tele lett füsttel. ⁵ Erre így szóltam: "Jaj nekem, végem van, mert tisztátalan ajkú ember vagyok, és tisztátalan ajkú nép között élek, mégis szememmel láttam a Királyt, a Seregek Urát." ⁶ Akkor az egyik szeráf odarepült hozzám, a kezében izzó parazsat tartott, amelyet csípővassal az oltárról vett. ⁷ Megérintette vele az ajkamat és így szólt: "Nos, azáltal, hogy ez megérintette ajkadat, eltűnt gonoszságod és bocsánatot nyert a bűnöd." ⁸ Aztán hallottam az Úr szavát, amint így szólt: "Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?" Így válaszoltam: "Itt vagyok, engem küldj el!" ⁹ Erre így szólt: "Menj, mondd meg ennek a népnek: Hallván halljatok, de ne értsetek, látván lássatok, de ne fogjátok föl. ¹⁰ Tedd érzéketlenné e nép szívét, sükké a fülét, és kösd be a szemét, hogy ne lásson a szemével, ne halljon a fülével és ne értsen a szívével, s így ne térjen meg és ne gyógyuljon meg." ¹¹ Erre megkérdeztem: "Meddig tart ez, Uram?" Így válaszolt: "Míg a városok el nem pusztulnak, s lakók nélkül nem maradnak, a házak meg emberek nélkül; míg a szántóföldek pusztává nem lesznek, ¹² s az Úr messzire nem űzi az embereket. Akkor majd nagy pusztulás lesz az országban: ¹³ De ha egy tizednyi megmarad a népből, az úgy pusztul el, mint a terebint, amelyet ha levágnak, csak törzsöke marad, ám a megmaradt törzsök szent mag." 7. fejezet (Iz7)

¹ Júda királyának, Acháznak uralkodása idején, aki Jotamnak, Uzija fiának volt a fia, felvonult Jeruzsálem ellen Arám királya, Razon és Remaljahu fia, Pekach, Izraelnek a királya, hogy ostrom alá fogják, de nem tudták bevenni. ² Hírül vitték ezt Dávid házának s jelentették: "Arám már Efraimban táborozik." Erre úgy megremegett a király szíve és népének a szíve, mint ahogy megremegnek az erdő fái a szélről. ³ De az Úr azt mondta Izajásnak: "Menj el Acházhoz fiaddal, Seár-Jasubbal együtt. Ott találkozhatsz vele a Felső-tó vízvezetékének a végénél, a Kalló-mezőre vezető úton. ⁴ És ezt mondd majd neki: Vigyázz, őrizd meg nyugalmadat és ne félj! Ne remegjen a szíved ennek a két fadarabnak füstölgő zsarátnokától, ⁵ és attól, hogy Arám, Efraim és Remaljahu fia elvesztésedre szövetkeztek, mondván: ⁶ Vonuljunk fel Júda

ellen, hadd reszkessen, aztán ragadjuk magunkhoz, és tegyük meg Tabeel fiát királyává. ⁷ Ezt mondja az Úr: Nem következik ez be és nem így lesz, ^{8a} hanem Damaszkusz csak Arám fővárosa marad, Razon meg Damaszkusz feje. ^{9a} Szamaria csak Efraim fővárosa marad, Remaljahu fia meg Szamaria feje. ^{8b} Még hatvanöt esztendő, és Efraimot úgy szétszórják, hogy nem lesz többé nép. ^{9b} Bizony, ha nem hisztek, nem maradtok meg. ¹⁰ Az Úr újra szólt Acházhoz. Azt mondta: ¹¹ "Kérj magadnak jelet az Úrtól, a te Istenedtől, akár az alvilág mélységeiből, akár felülről a magasból." ¹² De Acház így válaszolt: "Nem kérek jelet, nem kísértem az Urat." ¹³ Erre a próféta azt mondta: "Halljátok hát, Dávid háza! Nem elég nektek, hogy próbára teszitek az emberek türelmét, még az én Istenem türelmét is próbára teszitek?" ¹⁴ Ezért az Úr maga ad nektek jelet: Íme, a szűz fogan, fiút szül, és Immánuelnek nevezi el. ¹⁵ Aludttej és méz lesz a tápláléka, míg meg nem tanulja elvetni, ami gonosz, és a jót választani. ¹⁶ Mert mielőtt ez a gyermek még megtanulná, hogy ami gonosz, azt elvesse, és a jót válassza, pusztává lesz az az ország, amelynek két királya most rettegésben tart. ¹⁷ Rád, népedre és atyád házára olyan napokat hoz majd az Úr, amilyenek nem voltak, amióta Efraim elszakadt Júdától, [csak Asszíria királya (idején)]." ¹⁸ Azon a napon az Úr füttyszóval elhívja majd Egyiptomból, a Nílus vidékéről a legyeket, és Asszíria földjéről a méheket. ¹⁹ El is jönnek, és megtelepszene a meredek völgyekben, a sziklák hasadékaiban, minden bozótban és minden legelőn. ²⁰ Azon a napon az Úr leborotválja majd a Folyamon túlról bérelt borotvával, azaz Asszíria királya által a fejet és a test szőrét, sőt a szakállt is elveszi. ²¹ Azon a napon mindenki csak egy fejőstehenet és két juhot tart. ²² És a tej bősége miatt, amit adnak, aludttej és méz lesz mindenkinek a tápláléka, aki csak életben marad ebben az országban. ²³ Azon a napon minden helyet, ahol ezer ezüstöt érő ezer szőlőtő állt, bojtorján ver föl és gaz. ²⁴ Nyíllal és íjjal lép be oda az ember, mert az egész ország csupa bojtorján s gaz lesz. ²⁵ A hegyoldalakra, amelyeket kapával szoktak megkapálni, senki sem megy föl, annyira fél majd a bojtorjától és a gától. Valamennyi a barmok legelőjévé lesz és juhok járnak rajta. 8. fejezet (Iz8)

¹ Így szólt hozzám az Úr: "Végy magadnak egy táblát, és írd fel rá közönséges írással: Rabolj gyorsan, prédálj hamar!" ² Megbízható tanúkat is választottam magamnak: Urija papot és Zakariást, Barakiás fiát. ³ Majd bementem a prófétaasszonyhoz. Fogant és fiút szült. Akkor az Úr azt mondta nekem: "Ezt a nevet add neki: Rabolj gyorsan, prédálj hamar!" ⁴ Mielőtt ugyanis a gyermek megtanulja kimondani: "apám" és "anyám", Damaszkusz kincsét és Szamaria zsákmányát Asszíria királya elé viszik. ⁵ Aztán újra szólt hozzám az Úr és azt mondta: ⁶ Mivel ez a nép megvetette Siloénak csendesen folydogáló vizeit, és remeg Rázontól meg Remaljahu fiától: ⁷ Azért az Úr felhozza ellenük

a Folyam hatalmas és nagy vizeit: az asszírok királyát és annak dicső hatalmát. Kilép a medréből s vize kiárad a partjain túl.⁸ Behatol Júdába és áthömpölyög rajta, előnti, míg egészen nyakig nem ér. Kiterjesztett szárnyai betöltik országod egész szélességét, ó Immánuel.⁹ Vegyétek tudomásul, népek: vereség vár rátok. Hallgassatok ide, ti távoli nemzetek! Csak öltsetek fegyvert! Vereség vár rátok. Csak övezzétek fel magatokat! Vereség vár rátok.¹⁰ Hiába szőttök terveket: úgyis megghiúsul. Hasztalan hoztok határozatot: nem valósul meg. Mert velünk az Isten.¹¹ Így beszélt hozzám az Úr, amikor keze megragadott, hogy ne járjak azon az úton, amelyet ez a nép követ:¹² Ti ne mondjátok összeesküvésnek, amit ez a nép összeesküvésnek mond. És amitől fél, attól ne féljete és ne remegjete.¹³ A Seregek Urát - őt valljátok Szentnek, csak tőle féljete, csak tőle remegjete.¹⁴ Ő a szentély, a botlás köve és a botránkozás sziklája, Izrael mindkét háza számára, tőr és háló Jeruzsálem lakóinak.¹⁵ Közülük sokan megbotlanak, sokan elesnek és összezúzzák magukat, hálóba kerülnek és fogságba esnek.¹⁶ Megőrzöm ezt a tanúbizonyságot, tanítványaim szívében lepecsételem ezt a kinyilatkoztatást.¹⁷ Én az Urat várom, aki Jákob háza elől elrejtí arcát, csak benne remélek.¹⁸ Itt vagyok én és fiaim, akiket az Úr adott nekem: mi vagyunk Izraelben a jelképek és a csodák a Seregek Urától, aki a Sion hegyén lakik.¹⁹ És ha azt mondják nektek az emberek: "Kérdezzétek meg a halottidézőket és a jósoakat, akik suttognak és motyognak", akkor ezt mondjátok: "Hát nem Istenét kell megkérdeznie a népnek, vagy talán a holtaktól kell felvilágosítást kérni az élők felől?"²⁰ Vissza a tanításhoz és a kinyilatkoztatáshoz! Aki nem ezt mondja, annak nincs hajnala.²¹ Csüggedten, éhesen bolyong majd az ilyen, és éhségében úgy haragra gerjed, hogy megátkozza magát és Istenét. Akár fölfelé néz,²² akár a földre szegezi szemét, mindenütt csak nyomorúságot, sötétséget talál, félelmetes homályt s aggasztó éjszakát.^{23a} Hát nem csupa homály ott minden, ahol aggodalom uralkodik?^{23b} Egykor megalázta az Úr Zebulun földjét és Naftali földjét. De az eljövendő napokban megdicsőíti majd a Tenger útját, a Jordánon túli vidéket, a pogány nemzetek tartományát. 9. fejezet (Iz9)

¹ A nép, amely sötétben jár, nagy fényességet lát. Akik a halál országának árnyékában laknak, azoknak világosság támad. ² Nagy ujjongással töltöd el őket, kitörő örömet adsz nekik. Úgy örülnek majd színed előtt, ahogy aratáskor szoktak örülni, s ahogy akkor örülnek, amikor a zsákmányt osztják. ³ Mert terhes igáját, a vállára nehezedő rudat, sanyargatója botját összetöröd, mint Midián idejében. ⁴ Mert minden harcban viselt sarut, minden vérben forgatott ruhát elégetnek, s tűznek lesz martaléka. ⁵ Mert gyermek születik, fiú adatik nekünk, s az ő vállára kerül az uralom. Így fogják hívni: Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten, Örök Atya, Béke Fejedelme. ⁶ Messzire kiterjed majd

uralma, és a békének nem lesz vége Dávid trónján és királyságában, amelyet megerősít és megszilárdít a jog és az igazság által. Mostantól mindörökké ezt teszi a Seregek Urának féltő szeretete. ⁷ Az Úr kimondta Jákobra a szót, és az utol is érte Izraelt: ⁸ Az egész nép megérti, Efraim és Szamaria lakói. Gőgjükben és szívük kevélységében így beszéltek: ⁹ "A téглаépületek leomlottak, majd kockakövekből építjük fel újra. A vadfügefákat kivágták, majd cédrusfákat ültetünk helyükbe." ¹⁰ Ám az Úr felvonultatja e nép ellen az ellenségeit, ellenfeleit fölkelésre szítja; ¹¹ kelet felől Arámot, nyugat felől a filiszteusokat, és teli szájjal felfalják Izraelt. De ezzel még nem csillapult le a haragja, keze továbbra is ki van nyújtva. ¹² De a nép nem tért meg ahhoz, aki lesújtott rá, és nem kereste a Seregek Urát. ¹³ Ezért az Úr levágta Izraelről egy nap a fejet és a farkot, a pálmaágot és a nádszálat. ¹⁴ [Az előkelők és a tekintélyesek - ezek a fej, a hamis próféták meg a farok.] ¹⁵ E nép vezetői tévútra tértek, s akiket vezettek, eltévelyedtek. ¹⁶ Ezért nem fogja kímélni az Úr az ifjakat, s nem könyörül meg az árvákon és özvegyeken. Mert valamennyi istentelen és gonosz, és minden száj ostobaságot beszél. De ezzel még nem csillapult le a haragja, keze továbbra is ki van nyújtva. ¹⁷ Mert az istentelenség lángra kapott, mint a tűz, megemésztí a bogáncsot és a gázt, felgyújtja a sűrű erdőt, úgyhogy magasra csap fel a füstje. ¹⁸ A Seregek Urának haragjától lángba borul a föld, és a nép a tűz martaléka lesz. Senki sem kíméli embertársát, ^{19b} mindenki a másik ember húsát eszi. ^{19a} Jobbról szel, de éhen marad, balról harap, mégse lakik jól. ²⁰ Manassze Efraimot falja, Efraim Manasszét, aztán mindketten Júdának esnek. De ezzel még nem csillapult le a haragja, keze továbbra is ki van nyújtva. 10. fejezet (Iz10)

¹ Jaj azoknak, akik gonosz törvényeket hoznak, akik csak elnyomó rendeleteket írnak. ² Akik nem szolgáltatnak igazságot az elnyomottnak, s megfosztják jogaitól népem szegényeit. Akik kizsákmányolják az özvegyet, és megrabolják az árvát. ³ Mitévők lesztek majd a látogatás napján, s a vihar idején, amely távolról közeleg? Kihez menekültök majd segítségért, és hol hagyjátok gazdagságtokat? ⁴ Nem marad más, csak a foglyok közé esni, és a megöltek közé hullani. De ezzel még nem csillapult le a haragja, keze továbbra is ki van nyújtva. ⁵ Jaj Asszíriának, haragom vesszejének, a bosszúm suhogtatta botnak. ⁶ Elküldöm az istentelen nemzet ellen, s a népre szabadítom, amely haragra gerjeszt, hogy zsákmányoljon és prédát szerezzen, és tapossa azt, mint az utca sarát. ⁷ De hát ő nem így vélekedik, a szíve másképpen gondolkodik: Mert csak az eltipráson jár az esze, és azon, hogy sok népet kiirtson. ⁸ Azt mondja: "Vajon főembereim egyúttal nem királyok is?" ⁹ Vajon nem úgy járt-e Kalnó, mint Karkemis, és Emát, mint Arpád, Szamaria meg, mint Damaszkusz? ¹⁰ Úgy, ahogy kezem utolérte a bálványok országait,

amelyekben még több volt a kép, mint amennyi kép Jeruzsálemben és Szamariában van, ¹¹ amint elbántam Szamariával és bálványaival, vajon nem úgy tesznek-e majd Jeruzsálemmel és bálványaival is?" ¹² De ha az Úr mindent végbevisz a Sion hegyén és Jeruzsálemben, akkor megbünteti Asszíria királya szívének kevély szándékát, és nagyralátó szemének gögjét. ¹³ Mert ezt mondta: "Ezt mind a saját kezem erejével vittem végbe, és bölcsességemmel, mert okos vagyok. Megszüntettem a népek határait, kifosztottam kincstáraikat, s lakóikat a porba sújtottam. ¹⁴ Mint a madárfészek felé szokás, kinyújtottam kezem a népek kincseért, s ahogy összeszedik az elhagyott tojásokat, úgy harácsoltam össze az egész földet. Nem akadt, aki megmozdította volna a szárnyát, vagy száját csipogásra nyitotta volna." ¹⁵ Vajon hősködik-e a fejsze az előtt, aki vág vele? Vajon szembeszáll-e a fűrész azzal, aki húzza? Mintha a vessző meglendíthetné azt, aki megragadta, vagy a bot fölemelhetné azt, aki nem fából való. ¹⁶ Ezért a Seregek Ura sorvasztó betegséget küld majd hőseire, s a jólét helyett tűz lángol fel, emésztő tűznek lángja. ¹⁷ Akkor Izrael Fényessége tűzzé változik, és a Szentje lánggá, aztán egyetlen napon lánggra lobbantja és elemésztí a bogáncsot és a gatz. ¹⁸ Erdejének és kertjének ékességét testestül-lelkestül megemésztí, s úgy elsorvad, mint a beteg. ¹⁹ Erdejében a fák maradékát könnyű lesz megszámlálni, még a gyermek is összeírhatja őket. ²⁰ Azon a napon Izrael maradéka és Jákob házának menekültjei többé nem arra támaszkodnak, aki veri őket, hanem hűségesen az Úrra támaszkodnak, Izrael Szentjére. ²¹ A maradék megtér! Jákob maradéka az erős Istenhez. ²² Izrael, ha annyi volna is a néped, mint a tenger partján a fővény, csak a maradék tér meg belőle. Már elhatározottatott a pusztulás, és az igazságos ítélet elsöpör, mint az áradat. ²³ Igen, a pusztulást, amit elhatározott, végbeviszi a Seregek Ura az egész földön. ²⁴ Ezt mondja a Seregek Ura: "Ne félj Asszíriától, népem, Sion lakója! Vesszővel ver ugyan, és fölemeli botját ellened, ²⁵ de már csak egy kis idő: akkor lecsillapszik haragom, és dühöm elsöpri őket." ²⁶ A Seregek Ura rájuk emeli az ostort, mint akkor, amikor megverte Midiánt Oreb sziklájánál, vagy amikor kinyújtotta és a tenger fölé emelte botját Egyiptom felől az úton. ²⁷ Azon a napon lekerül válladról a terhe, és igája nem nyomja többé nyakad. Rimnon tájáról indul el, ²⁸ gyorsan eléri Ajátot, átvonul Migronon, s Mikmásznál hagyja a málhát. ²⁹ Végigmennek a szoroson, s Gábában tábort ütnek éjszakára. Ráma erre megremeg, Saul Gibeája megfutamodik. ³⁰ Kiabálj, Bát-Gallim! Figyelj Laisa! Anatót válaszolj! ³¹ Madema fut, s Gébim lakói is menekülnek. ³² Még ma megáll Nobban, s kezet emel Sion leányának hegye, Jeruzsálem dombja ellen. ³³ De nézzétek! A Seregek Ura rettentő erővel levágja az ágakat. A sudár növésű fákra kivágás vár. A földre zuhannak a hatalmasok. ³⁴ Az erdő sűrűje megritkul a fejsze csapása alatt, s pompás

cédruzaival elbukik a Libanon. 11. fejezet (Iz11)

¹ Vessző kél majd Izáj törzsökéből, hajtás sarjad gyökeréből. ² Az Úr lelke nyugszik rajta: a bölcsesség és az értelem lelke; a tanács és az erősség lelke; a tudás és az Úr félelmének lelke, ³ s az Úr félelmében telik öröme. Nem aszerint ítél majd, amit a szem lát, s nem aszerint ítélik, amit a fül hall, ⁴ hanem igazságot szolgáltat az alacsony sorúaknak, és méltányos ítéletet hoz a föld szegényeinek. Szája vesszejével megveri az erőszakost, s ajka leheletével megöli a gonoszt. ⁵ Az igazságosság lesz derekán az öv, s a hűség csípőjén a kötő. ⁶ Akkor majd együtt lakik a farkas a báránnal, és a párduc együtt tanyázik a gödölyével. Együtt legelésznek majd a borjú s az oroslán, egy kis gyermek is elterelgetheti őket. ⁷ Barátságban él a tehén a medvével, a kicsinyeik is együtt pihennek; és szalmát eszik az oroslán, akárcsak az ökör. ⁸ A csecsemő nyugodtan játszodozhat a viperafészeknél, s az áspiskígyó üregébe is bedughatja a kezét az anyatejtől elválasztott kisgyerek. ⁹ Sehol nem ártanak, s nem pusztítanak az én szent hegyemen. Mert a föld úgy tele lesz az Úr ismeretével, mint ahogy betöltik a vizek a tengert. ¹⁰ Azon a napon az Izáj gyökeréből támadt sarj zászlóként áll majd a népek előtt. Keresni fogják a pogány nemzetek, és dicsőséges lesz a nyugvóhelye. ¹¹ Azon a napon az Úr újra kinyújtja kezét, hogy birtokba vegye népe maradékát, amely megmaradt Asszíriából és Egyiptomból, Patroszból, Kusból és Elámból, Sineárból, Hamátból és a tenger szigeteiről. ¹² Fölemeli zászlaját a nemzetek előtt, és összegyűjti Izrael menekültjeit, a föld négy széléről összeszedi, akik Júdából szétszóródtak. ¹³ Akkor megszűnik majd Efraim féltékenysége, és Júda ellenségei kipusztulnak. Efraim nem lesz többé féltékeny Júdára, Júda meg nem támad többé Efraimra. ¹⁴ Nyugat felé rátörnek a filiszteusok határait, és közösen kifosztják kelet fiait. Kiterjesztik hatalmukat Edomra és Moábra, s alattvalóikká teszik Ammon fiait. ¹⁵ Az Úr kiszárítja az egyiptomi tenger öblét, leheletének hevével. Heves széllel fölemeli kezét a Folyam fölé és hét patakra választja szét, hogy saruban kelhessenek át rajta. ¹⁶ Úgy nyílik majd út népe maradékának, amely megmaradt az asszírok fogságából, amint út nyílt egykor Izraelnek, amikor feljött Egyiptom földjéről. 12. fejezet (Iz12)

¹ Azon a napon így szól majd: Hálát adok neked, Uram, mert haragudtál ugyan rám, de lecsillapult haragod és megvigasztaltál. ² Nézzétek: Isten az üdvösségem! Bizalom tölt el, s nincs bennem félelem, mert az Úr az erősségem, a dicsőítő énekem, és az üdvösségem. ³ Örömmel meríttek majd vizet az üdvösség forrásaiból. ⁴ Azon a napon így szóltok majd: Adjatok hálát az Úrnak, magasztaljátok nevét. A népek között hirdessétek tetteit, s mondjátok el, milyen fölséges a neve. ⁵ Zengjétek dalt az Úrnak, mert csodás dolgokat vitt

végbe, szerezzon tudomást róla az egész világ. ⁶ Ujjongjatok és hallassátok örömtők szavát, Sion lakói, mert nagy körötökben Izrael Szentje. 13. fejezet (Iz13)

¹ Fenyegető jövendölés Babilon ellen, amelyet Izajás, Ámosz fia látott: ² Emeljetek zászlót a kopár hegyen, hallassatok csatakiáltást! Intsetek nekik kezetekkel, hadd vonuljanak be a fejedelmi kapun. ³ Magam adtam parancsot megszentelt harcosaimnak. Én hívtam bős haragomban bajnokaimat, s büszke csapataikat. ⁴ Lám, zúgás hallatszik a hegyeken, sok nép zajongása. Királyságok szava zúg, az összegyűlt nemzeteké. A Seregek Ura vezényli a harci seregeket. ⁵ Messze földről jönnek, az ég határától, az Úrnak és haragjának eszközei, hogy elpusztítsák az egész földet. ⁶ Jajgassatok, mert közel az Úr napja! Mint pusztító hatalom közeleg a Mindenhatótól. ⁷ Akkor majd elernyed minden kéz, s elcsügged mind az emberi szív. ⁸ Mindnyájan megremegnek, görcs és fájdalom fogja el őket, s úgy gyötrődnek, mint a vajúdo asszony. Rémülten néznek egymásra, míg arcuk a láz pírjától lángol. ⁹ Igen, eljön az Úr rettenetes napja. Bosszúval és izzó haraggal lesz telve, hogy pusztasággá tegye a földet, és kiirtsa színéről a bűnösöket. ¹⁰ Akkor az ég csillagai és az Orion nem ragyogtatják fényüket. Elsötétül a fölkelő Nap, és a Hold nem világít. ¹¹ Meglátogatom a földet vétkeiért, és gonoszságaik miatt a bűnösöket. Véget vetek a kevélyek gőgjének, és a zsarnokok büszkeségét megalázom. ¹² Ritkább lesz az ember a színanaranyánál, s az emberi élet Ofir aranyánál. ¹³ Azért megrendítem az eget, s kimozdul helyéről a föld a Seregek Urának indulatától, izzó haragjának napján. ¹⁴ Akkor majd, mint a felriasztott zerge és mint a juhnyáj, amelyet nem tart össze senki, úgy siet vissza népéhez mindenki, és ki-ki szülőföldjére menekül. ¹⁵ Mindenkit megölnek, akire rátalálnak, és kard élén hullik el, akit foglyul ejtenek. ¹⁶ Gyermekeiket szemük láttára szétzúzzák, házaikat kirabolják, asszonyaikat meggyalázzák. ¹⁷ Meglátjátok: mozgósítom ellenük a médeket, akiket nem érdekel az ezüst, sem aranyra nem áhítoznak, ¹⁸ de szétzúzzák még a fiúcskákat is, s a kislányokat is éppúgy kiirtják. Nem irgalmaznak a méh gyümölcsének, s szemükben nem látszik részvét a gyermekek iránt. ¹⁹ És Babilont, a birodalmak gyöngyét, a káldeusok ékszerét és büszkeségét, úgy felforgatja majd az Isten, mint ahogy Szodomával és Gomorrával tette. ²⁰ Nem lakik ott többé senki, nemzedékről nemzedékre lakatlan marad. Az arabok nem vernek ott sátrat, s a pásztorok nem legeltetik arra nyájukat. ²¹ Csak a vadállatok tanyáznak majd a helyén, s baglyok töltik meg házait. Struccok ütnek benne tanyát, és bakkecskék tánca veri föl csendjét. ²² Palotáiban hiénák üvöltenek egymásra, mulatóhelyein meg sakálok. Igen, nemsokára eljön ez az idő, napjai már nem késnek soká. 14. fejezet (Iz14)

¹ Az Úr megkönyörül Jákobon, ismét kiválasztja Izraelt, s nyugalmat ad nekik földjükön. Akkor majd idegenek csatlakoznak hozzájuk, s Jákob házához szegődnek. ² A népek megragadják és a szülőföldjükre vezetik őket. Ám Izrael háza megszerzi őket rabszolgának és rabszolganőnek az Úr földjén. Így akik elhurcolták őket, a foglyaikká válnak, és uralkodni fognak zsarnokaikon. ³ Azon a napon, amikor az Úr majd nyugalmat ad neked szenvedésed, gyötrelmed és kemény rabszolgaságod után, amelyet rád kényszerítettek, ⁴ ezt a gúnydalt fogod majd zengeni Babilon királyáról: Hogy eltűnt az elnyomó, és megszűnt az elnyomás! ⁵ Összetörte az Úr a kevélyek botját s a zsarnokok vesszejét, ⁶ amely veszettül verte a népeket verést verésre halmozva, s nemzeteket igazott le haragjában, kíméletlenül üldözve őket. ⁷ Megnyugszik az egész föld, végre megpihen, s ujjongó örömeinek hallat. ⁸ Még a ciprusok s Libanon cédrusai is így ujjonganak bukásodon: "Mióta ledőlteél, nem jön fel senki sem, hogy kiírtson minket." ⁹ Miattad az alvilág is megmozdul odalenn, érkezésedet várva. Tiszteletedre felriasztja az árnyakat, a föld minden fejedelmét. A nemzetek királyainak mind fel kell előtted trónjukról állaniuk. ¹⁰ Mindnyájan megszólalnak és ezt mondják neked: "Így hát te is semmivé lettél, akárcsak mi, te is hozzánk hasonlóvá lettél. ¹¹ A te dicsőséged is az alvilágba szállt hárfáid zengő hangjával együtt. Rothadás lett a fekvőhelyed és férgek lettek a takaród. ¹² Hogy is hullottál le az égből, te fényes csillag, hajnalnak fia? Hogyan buktál a földre, te, aki szolgaságba döntötted a nemzeteket? ¹³ Azt gondoltad magadban: én az égbe megyek föl, az Isten csillagai fölé állítom trónomat. Az egybegyűlés hegyén telepszem majd meg, messze fenn, északon. ¹⁴ Felszálllok a felhők magasába, hasonló leszek a Fölségeshez! ¹⁵ És lám! Az alvilágba zuhantál alá, a mélységes szakadékba." ¹⁶ Akik meglátnak, rád emelik tekintetük, és nézelődve elgondolják: "Hát ez az az ember, aki a földet megrendítette, s megingatta a birodalmakat? ¹⁷ Aki a világot pusztasággá tette, városait lerombolta, és aki foglyainak börtönét soha ki nem nyitotta?" ¹⁸ A föld nemzeteinek királyai mind dicsőségben pihennek, ki-ki a saját sírjában. ¹⁹ De téged messze kidobnak sírodból, mint valami szennyes hulladékot. A harcban elesettek temetnek maguk alá, s azok, akik kard élén veszttek el. Odadobnak a vizesárok köveire, mint egy széttaposott hullát. ²⁰ Neked nem lesz részed, mint nekik, temetésben, mert elpusztítottad saját országodat, és saját néped gyilkosa voltál; a gonoszok ivadéka nem hagy nevet maga után. ²¹ Rajta! Rendezetek öldöklést fiai között atyáik vétkeiért, hogy soha föl ne keljenek a föld meghódítására, s el ne lépják a földkerekség színét. ²² Fölkelek ellenük - a Seregek Ura mondja -, és megsemmisítem Babilon nevét és maradékát, sarjadékát és ivadékát - a Seregek Ura mondja. ²³ A sündisznó örökségévé és mocsárrá teszem, és elsöpöröm a pusztítás

seprűjével - a Seregek Ura mondja. ²⁴ Megesküdött a Seregek Ura, mondván: Valóban úgy lesz, ahogy elgondoltam, s ahogy elhatároztam, úgy történik. ²⁵ Összetöröm Asszíriát országomban, és eltaposom a hegyeimen, hogy lekerüljön róluk igája, és terhe eltűnjön vállukról. ²⁶ Ez az a határozat, amelyet hoztam az egész föld ellen. És ez az a kéz, amelyet kinyújtottam minden nemzet ellen. ²⁷ Ha a Seregek Ura elhatároz valamit, ki merészné azt meghiúsítani? S ha ő kinyújtja kezét, ki tudná elfordítani? ²⁸ Acház király halála évében hangzott el ez a fenyegető jóvendölés: ²⁹ Ne örülj annyira, Filisztea földje, hogy összetört a pálca, amely vert. Mert a kígyó magvából vipera támad, annak meg szárnyas sárkány lesz az ivadéka. ³⁰ De a szegények jóllaknak majd legelőimen, és a szűkölködők biztonságban pihennek. Am a te sarjadékokat éhínséggel pusztítom el, maradékokat pedig megölöm. ³¹ Jajgass, kapu! Kiálts, város! Reszkess, egész Filisztea! Mert észak felől füst közeleg, senki el nem hagyja ott hűtlenül csapatát. ³² Mit kell majd felelni ama nép követeinek? "Az Úr rakta le Sion alapjait, és népének szegényei menedéket találnak benne." 15. fejezet (Iz15)

¹ Fenyegető jóvendölés Moáb ellen: Azon az éjszakán, amikor Ár elpusztul, elesik Moáb. Azon az éjszakán, amikor Kir elpusztul, elesik Moáb. ² Fölmegy a nép Dibon templomához, fölmennek a magaslatokra sírni. Nebó hegyén és Medébában jajveszékel Moáb. Minden fej kopaszra van nyírva, minden szakáll levágva. ³ Az utcáin szőrruhát viselnek, a háztetőin jajgatnak. Terein mindenki panaszszót hallat, s zokogásban tör ki. ⁴ Hesbon és Elaále fájdalmában felkiált, Jáházig hallatszik a hangja. Megremeg ezért Moáb ágyéka, szinte reszket benne a lélek. ⁵ Moáb szíve felsikolt, s a menekültek Coárig, Eglát-Selisijjáig jutnak. Igen, sírva mennek fölfelé Luit magaslatán. És Horonaim útján szívet tépő zokogással sírnak. ⁶ Igen, Nimrim vizei sivataggá válnak. Mert kiszárad a fű, ellankad a pázsit, elpusztul minden, ami zöldell. ⁷ Ezért amijük még van, amit szereztek, megpróbálják átmenteni a Fűzfák patakján túlra. ⁸ Igen, jajkiáltás járja át Moáb egész vidékét. Eglaimig hangzik a jajgatás, s a panasz egész Beer-Elimig. ⁹ Igen, vérrel telnek meg Dibon vizei, s még nagyobb csapásokat is mérek Dibonra. Oroszlánt (szabadítok) a Moábból menekültekre, és az országban megmaradtakra. 16. fejezet (Iz16)

¹ Küldjete bárányokat az ország királyának, Szelából, a sivatagon át, Sion leányának hegyéhez! ² Mint az ide-oda röpdöső madarak, s mint a kifosztott fészek, olyanok Moáb leányai Arnon gázlójánál. ³ "Adj tanácsot, Hozz döntést! Tedd árnyékokat olyanná délben, mintha éjszaka volna; rejtsd el az elűzötteket, s ne áruld el az oda menekülőket, ⁴ hadd lakjanak nálad moábi

menekültjeim, légy rejtekhelyük a pusztító elől." Majd ha véget ér az elnyomás, elpusztul a pusztító, s akik most a földet tiporják, letűnnek, ⁵ akkor majd királyi széket állít fel az irgalom, és rajta hűségesen, Dávid sátorában olyan bíró ül majd, akinek gondja lesz az igazságra, és sietve megadja azt, ami jogos. ⁶ Hallottunk Moáb gőgjéről, módfeletti kevélységéről. Felfuvalkodottsága, gőgje és dölyfössége csak üres kérkedés. ⁷ Ezért jajgatni fognak Moábért a moábiták, mindnyájan jajveszékelnék majd. Kir-Hareszet kalácsai után kétségbeesetten sóhajtoznak. ⁸ Mert Hesbon mezői ellankadnak, Sibma szőlei szintén. Vesszőit kivágják a nemzetek urai, bár hajtásai egészen Jázerig érnek, szerteszét kúsznak a pusztán. Sarjai messze szétterjedtek, túlnyúltak a tengeren. ⁹ Ezért siratom Jázer siralmával Sibma szőlejét. Elárasztalak könnyeimmel Hesbon és Eleále. Mert aratásod és szüreted közben (csata) kiáltás hallik. ¹⁰ Az öröm és a vigasság hangja eltűnt kertjeidből. Szőleidben nem vigadnak többé, és nem ujjonganak. A sajtóban nem sajtolnak bort, és a víg dal is elhal. ¹¹ Ezért zokog a bensőm Moábért, mint a hárfa húrja, és a szívem Kir-Hareszetért. ¹² Igen, hiába megy föl Moáb fáradsággal a magaslatokra. S hiába megy be szentélyébe imádkozni: semmit sem ér el vele. ¹³ Ez az a szó, amelyet az Úr egykor kimondott Moábra: ¹⁴ És most ezt mondja az Úr: "Még három olyan év, mint a béres éve, és Moáb dicsősége véget ér számos népével együtt. És ami mégis megmarad belőle, az kevés lesz, gyenge és erőtlen." 17. fejezet (Iz17)

¹ Fenyegető jóvendölés Damaszkusz ellen: Meglátjátok: Damaszkusz nem lesz többé város, hanem romhalmazzá válik. ² Örökre elhagyottak lesznek városai, és nyájak legelői. (A nyájak) tanyáznak majd bennük és nem kergeti el őket senki. ³ Vége lesz Efraim erődjének, és Damaszkusz elveszti az uralmat. Arám maradéka úgy jár, mint Izrael fiainak dicsősége. A Seregek Ura mondja ezt. ⁴ Azon a napon megfogyatkozik Jákob dicsősége, és eltűnik húsának kövére. ⁵ Az lesz vele, mint amikor az arató összefog egy maroknyi száron álló gabonát, és letépi róluk a kalászatokat. Vagy amikor kalászt szed valaki Refaim völgyében: ⁶ Csak itt-ott marad belőle valami. Vagy amikor leszüretelik az olajfát: Két vagy három bogyó marad csak az ágak hegyén, s négy vagy öt a fatetején. A Seregek Ura mondja ezt. ⁷ Azon a napon az ember majd Teremtőjéhez fordul, és szeme föltekint Izrael Szentjére. ⁸ És nem vet többé ügyet az oltárokra, amelyeket keze alkotott. És nem tekint arra, amit ujjai hoztak létre: a szent berkekre és a Nap-oszlopokra. ⁹ Azon a napon városaid olyan elhagyottak lesznek, mint az amoriták és hivviták városai voltak, amikor elhagyták őket Izrael fiai előtt. Pusztasággá lesznek, ¹⁰ mert megfélemlítettél szabadító Istenedről, és nem gondoltál többé erősséged Sziklájára. Mert pompás csemetéket ültetsz, s idegen hajtásokkal telepíted. ¹¹ Ha azon a napon,

amelyen elülteted, megfogamzanak is, s reggelre virágba borul is ültetésed, mégis semmivé lesz aratásod szorongatásod napján, s romlásod gyógyíthatatlan marad. ¹² Jaj, zúg a népek áradata, úgy zúgnak, mint a tenger szokott zúgni. A népek moraja hallik, mint a nagy vizek háborgása. ¹³ [Hatalmas vizek zúgásához hasonló a népek morajlása.] De Ő megfenyíti őket, erre messze futnak, s úgy elsodródznak, mint a pelyva a hegyeken a szél előtt, s a forgatag a vihar előtt. ¹⁴ Este meglepi őket a rémület, s mire felvirrad a reggel, nincsenek többé. Ez lett a jutalma pusztítóinknak, ez lett a sorsa fosztogatóinknak. 18. fejezet (Iz18)

¹ Jaj a szárnycsattogás földjének Kus folyamain túl, ² amely követeket küld a tengeren, papiruszcsonakokon a vizeken. Menjetek csak vissza, gyors követek, a szálas és fényesbőrű néphez, a mindenfelé rettegett néphez, az erős és hódító nemzethez, amelynek országát folyamok szelik át! ³ És ti, lakói a földkerekségnek, s minden nemzete a földnek: Ha a zászló fölemelkedik a hegyeken, figyeljete! Ha a kürt felharsan, halljátok meg! ⁴ Mert ezt mondja nekem az Úr: "Széttétekintek lakóhelyemről, s oly nyugodt vagyok, mint a verőfényes déli hőség, s a harmatfelhő aratáskor a tikkasztó melegben." ⁵ Valóban, még a szüret előtt, amikor a szőlő már elvirágzik, és fürtje érőre fordul: akkor metszik le venyigéit metszőkéssel, és vágják le hajtásait. ⁶ És ott maradnak egytől egyig zsákmányul a hegyek madarainak és a mező vadjainak. Rajta töltik a nyarat a madarak, s a föld vadállatai rajtuk telelnek. ⁷ Abban az időben ajándékot visz a Seregek Urának a szálas és fényesbőrű nép, a mindenfelé rettegett nép, az erős és hódító nemzet, amelynek országát folyamok szelik át, a Seregek Ura nevének helyére, a Sion hegyére. 19. fejezet (Iz19)

¹ Fenyégető jövendölés Egyiptom ellen: Lám, az Úr gyors felhőn szállva Egyiptomba érkezik. Egyiptom bálványai megremegnek színe előtt, és az egyiptomiaknak megolvad a szívük keblükben. ² Akkor fellázítom egymás ellen az egyiptomiakat, és harcolni fog testvér a testvér ellen, barát a barát ellen, a város a város ellen, ország az ország ellen. ³ És megtörik Egyiptomnak a lelke bensejében, minden tervét felforgatom. Ezért bálványaikat és varázslóikat kérdezik meg, a holtak szellemeit és a jövendőmondókat. ⁴ Kegyetlen úr kezébe adom Egyiptomot, s szigorú király fog uralkodni rajtuk - a Seregek Ura mondja ezt. ⁵ Elapadnak a Nílus vizei, a Folyam teljesen kiszárad. ⁶ A csatornák elposványosodnak, Egyiptom folyói elsekélyesednek s kiszáradnak. Elfonnyad a nád és a sás ⁷ s minden rét a Nílus partjain. Kiszáradnak a vetések is, kiasznak s nem lesznek többé. ⁸ Búsulnak majd a halászok, s gyászolni fognak, akik a Nílusba horgot vetnek. Azok is, akik a

vízen szétterítik hálóikat, keseregni fognak. ⁹ Kudarcot vallanak, akik lennel foglalkoznak, akik fészülik és fehér gyolccsá szövik. ¹⁰ A takácsok tönkremennek, s a napszámosok szívét gond emészti. ¹¹ Bizony, esztelenek Szoán fejedelmei, s a fáraó legbölcsebb tanácsosai balgák. Hogy is mondhatjátok a fáraónak: "Bölcsek tanítványa vagyok, ősi, királyi nemzetségből való." ¹² Nos, hol vannak most a bölcseid? Álljanak elő és mondják meg: Mit határozott a Seregek Ura Egyiptom felől? ¹³ Szoán fejedelmei esztelenek lettek, Nof főemberei tévedtek. Egyiptomot tévútra vitték tartományainak kormányzói. ¹⁴ Az Úr elárasztotta őket a szédelgés szellemével. Így Egyiptom olyan tántorgó lett vállalkozásaiban, mint ahogy a részeg tántorog okádékában. ¹⁵ Ezért Egyiptom nem vihet végbe semmit sem, hiába próbálja akár a fej, akár a farok, akár a pálma, akár a káka. ¹⁶ Azon a napon az egyiptomiak olyanok lesznek, mint az asszonyok: félni fognak és rettegni, amikor a Seregek Ura fölemeli ellenük a kezét. ¹⁷ Akkor Júda földje rémületére lesz Egyiptomnak, ha csak említi is valaki, már megijed Egyiptom attól, amit a Seregek Ura határozott ellene. ¹⁸ Azon a napon öt olyan város lesz Egyiptomban, ahol Kánaán nyelvén beszélnek, és a Seregek Urának nevére esküsznek, az egyiknek "a Nap városa" lesz a neve. ¹⁹ Azon a napon oltára lesz az Úrnak Egyiptom országának belsejében, és emlékoszlopa lesz az Úrnak a határhoz közel. ²⁰ Mindkettő jel lesz és bizonyosság a Seregek Ura számára Egyiptom földjén. És ha a szorongatás idején az egyiptomiak az Úrhoz kiáltanak, szabadítót küld nekik, hogy megoltalmazza és megmentse őket. ²¹ Az Úr kinyilatkoztatja magát nekik, és az egyiptomiak elismerik az Urat azon a napon, sőt véresáldozatokkal és ételáldozatokkal fognak hódolni neki. Fogadalmat is tesznek az Úrnak és teljesítik is. ²² És akkor, bár kemény csapásokkal sújtja az Úr az egyiptomiakat, de meg is gyógyítja őket: megtérnek ugyanis az Úrhoz, és ő meghallgatja és meggyógyítja őket. ²³ Azon a napon út vezet majd Egyiptomból Asszíriába. Az asszírok Egyiptomba járnak, az egyiptomiak meg Asszíriába, és az egyiptomiak Asszíriával együtt szolgálnak az Úrnak. ²⁴ Azon a napon Egyiptomhoz és Asszíriához csatlakozik harmadikként Izrael, mint áldás a föld közepén. ²⁵ És a Seregek Ura így fog áldást mondani: "Áldott legyen az én egyiptomi népem, kezemnek műve, Asszíria és örökségem, Izrael." 20. fejezet (Iz20)

¹ Abban az esztendőben, amikor a főpohárnok, akit Asszíria királya, Szárgon küldött, Asdodba érkezett, ostrom alá vette és elfoglalta, ² az Úr hallatta szavát Izajás, Ámosz fia által. Azt mondta neki: "Eredj, oldd le derekadról a szörköntöst, és vedd le lábadról a sarudat." Amikor megtette, és köntös meg saru nélkül járt-kelt, ³ így szólt az Úr: "Amint szolgám, Izajás három esztendeig köntös és saru nélkül járt, hogy jel és előkép legyen Egyiptom és

Kus számára, ⁴ éppen úgy fogja az asszírok királya elhurcolni a foglyul ejtett egyiptomiakat és a rabságba jutott kusitákat, az ifjakat és az öregeket egyaránt, köntös meg saru nélkül, meztelen alféllal, Egyiptom gyalázatára. ⁵ Akkor majd megrémülnek és kiábrándulnak Kusból mind, akik benne bizakodtak, és Egyiptomból is, amellyel kérkedtek." ⁶ És a partvidék lakói így szólnak majd azon a napon: "Lám, ha így jártak azok, akikben reménykedtünk s akikhez segítségért szaladtunk, hogy mentsen meg minket Asszíria királyától, akkor hogy menekülhetnénk meg magunk?" 21. fejezet (Iz21)

¹ Fenyegető jövődölés a "tengeri pusztaság" ellen: Mint a Negeben végigsöprő forgószél jön a sivatag felől, a félelmetes föld felől; ² - borzalmas látomás adta ezt tudtomra -, úgy fosztogat a fosztogató s pusztít a pusztító. "Kelj föl, Elám! Készülj ostromra, Média! Véget vetek már minden sóhajtásnak." ³ Ezért van tele gyötrellemmel ágyékom, olyan fájdalom kínoz, mint a vajúdo asszony fájdalma. Rémülettel tölt el, amit hallok, s zavarba ejt, amit látnom kell. ⁴ Reszket a szívem, iszonyat fog el; s még az alkony órája is, amely oly kedves nekem, rettegéssel tölt el. ⁵ Ők meg asztalt terítenek, abrosszal letakarják, aztán esznek-isznak... Keljetek föl, ti fejedelmek, kenjétek meg a pajzsot! ⁶ Mert ezt mondta nekem az Úr: "Menj, állíts őrszemet, és amit lát, azt jelentse. ⁷ Ha lovascsapatot, kettős fogatot, számaron jövő vagy tevén ülő csapatot lát, akkor figyeljen éberén, megfeszített figyelemmel." ⁸ És a figyelő őr lekiáltott: "Uram, őrségen állok egész nap folyton-folyvást, és kitartok őrhelyemen minden éjszaka." ⁹ Íme, lovasok jöttek s kettős fogatok. Megszólítottak és ezt mondták nekem: "Elesett, elesett Babilon, és minden bálványát a porba tiporták." ¹⁰ Ó, te, akit széttiportak a szérún és szinte kicsépeltek: amit a Seregek Urától, Izrael Istenétől hallottam, azt hirdetem most neked. ¹¹ Jövődölés Edomról. Így kiáltanak hozzám Szeirből: "Őr, meddig tart még az éj? Őr, meddig tart még az éj?" ¹² S az őr így felel: "Eljön a reggel, aztán az éjszaka. Ha kérdezni akartok, csak kérdezzetek, térjete vissza és gyertek el újra." ¹³ Jövődölés a sivatagról: Dedán karavánjai, akik az erdőben töltitek az éjszakát, ¹⁴ hozzatok vizet a szomjazóknak. Ti, Tema földjének lakói, siessetek a menekülőkhöz, s adjatok kenyeret nekik. ¹⁵ Mert a kard elől menekülnek, a kivont kard elől, a kifeszített íj elől, a súlyos harc elől. ¹⁶ Mert ezt mondta nekem az Úr: "Még egy olyan év, mint a béres esztendeje, és elvész Kedár minden dicsősége. ¹⁷ És akik Kedár fiai, a hős íjászok közül megmaradnak, igen kevesen lesznek. Igen, az Úr, Izrael Istene határozott így." 22. fejezet (Iz22)

¹ Fenyegető jövődölés a látomás völgye ellen: Ugyan mi lelt téged, hogy egész

néped fölment a háztetőkre, ² te zajongó, forrongó, te ujjongó város? Akiket megöltek benned, nem kard élén veszte el, s akik elpusztultak, nem harcban estek el. ³ Minden főembered megfutamodott, fogságba jutottak, mielőtt íjukat kifeszítették volna. Legbátrabb vitézeidet bilincsbe verték, amikor menekülni készültek messze földre. ⁴ Ezért azt mondom: "Fordítsátok el arcotokat tőlem, mert keserves sírás fojtogat. Ne próbáljatok vigasztalni népem leányának pusztulása miatt." ⁵ Mert ez az eltiprásnak és a zűrzavarnak a napja, az Úrtól, a Seregek Istenétől való. A látomás völgyében leomlott egy fal, és segítségért a hegy felé kiáltanak. ⁶ Elám elővette a tegezt, Arám is fölnyergelte lovait, és Kir előszedte a pajzsot. ⁷ Gyönyörű völgyeid megtelnek harci szekerekkel, lovasok ütik fel táborukat kapuidnál: ⁸ Júda védelme kudarcot vall. Azon a napon a tekintetek az Erdei Palota fegyverzete felé fordult. ⁹ Figyeljétek, hogy Dávid városán milyen sok rés támadt. Összegyűjtöttétek az Alsó-tó vizeit, ¹⁰ megszámláltátok Jeruzsálem házait, és házakat romboltatok le, hogy megerősítsétek a várfalat. ¹¹ A két fal között medencét csináltatok a régi tó vize számára. De nem néztek fel arra, aki ezt teremtette, s nem tekintettetek föl arra, aki mindent régtől fogva alkotott. ¹² És az Úr, a Seregek Istene azon a napon sírásra és jajgatásra hívott fel benneteket, meg arra, hogy nyírjátok meg fejeteiket s öltsetek magatokra szőrruhát. ¹³ De ehelyett, lám, öröm és vigasság hallik. Borjakat vágnak, juhokat ölnek, húst esznek és bort isznak: "Együnk-igyünk - mondják -, mert holnap úgyis meghalunk!" ¹⁴ Ám én ezt a kinyilatkoztatást kaptam a Seregek Urától, a fülemben: "Bizony, ezt a gonoszságot nem bocsátom meg nektek, míg csak meg nem haltok." Az Úr, a Seregek Istene mondta ezt. ¹⁵ Ezt mondja az Úr, a Seregek Istene: Eredj és menj be ahhoz az intézőhöz, Sebna udvarnagyhoz, ¹⁶ aki sírhelyet vágatott magának a magasban, sírkamrát készítettett magának a sziklában: "Mi jogod van itt neked, és vannak-e itt rokonaid, hogy sírhelyet vágatsz magadnak ezen a helyen?" ¹⁷ Lám, az Úr egyetlen csapással leterít, megragad és messze elhajít. ¹⁸ Mint egy gombolyagot, összegöngyöl, s mint egy labdát, egy távoli földre dob. Ott halsz meg, s odamennek kocsijaid is, amelyekre oly büszke voltál, te, gyalázata urad házának!" ¹⁹ Kivetlek tisztségedből, és elmozdítalak hivatalodból. ²⁰ Azon a napon elhívom szolgálmat, Eljákimot, Hilkiyahú fiát, ²¹ és a köntösödbe öltöztetem, s körülövezem az öveddel. A kezébe adom hatalmadat. Így mintegy atyja lesz Jeruzsálem lakóinak és Júda házának. ²² Az ő vállára teszem le Dávid házának kulcsát, amit kinyit, azt senki be nem zárja, s amit bezár, azt senki ki nem nyitja. ²³ Mint a szeget, szilárd helyre verem be, és dicsőséges trónjává lesz atyja házának. ²⁴ De amikor ráaggatják atyja házának egész sokaságát, a fiak és unokák seregét, minden apró edényt, az összes ivóedényt és az összes korsót, ²⁵ azon a napon a Seregek Urának szava szerint engedni fog a szeg, amelyet szilárd helyre vertek be, sőt letörik,

és a földre hull. És ami rajta függött, összetörik, mert az Úr mondta ezt. 23. fejezet (Iz23)

¹ Fenyegető jövődölés Tírusz ellen: Jajgassatok, Tarsis hajói, mert váratok elpusztult! Amikor hazatértek Ketim földjéről, akkor tudták meg a hírt. ² Némuljatok el a rémülettől, ti, lakói a partvidéknek, Szidon kereskedői, akiknek hajói bejárták a tengert, ³ a határtalan óceán vizeit; akiknek a Nílus termése és a Folyam aratása szolgáltatja jövedelmét, amikor világszerte kereskedett. ⁴ Pirulj el, Szidon, mert így szól a tenger: "Nem vajúdtam és nem szültem. Nem voltak fiaim, s nem neveltem föl lányokat." ⁵ Ha majd a hír eljut Egyiptomba, megrendülnek Tírusz sorsa miatt. ⁶ Hajózzatok át Tarsisba s jajgassatok, ti, lakói a partvidéknek! ⁷ Ez a ti vidám városotok, amelynek eredete az ősidőkbe nyúlik, s amelyet lába messze idegenbe elvitt, hogy ott is megtelepedjék? ⁸ Ki határozott így Tírusz felől, amelynek kereskedői fejedelmek voltak, és kalmárai a föld nagyjai közé számítottak? ⁹ A Seregek Ura határozott így, hogy megszégyenítse minden dicsőségét s gőgjét, és megalázza a föld minden előkelőjét. ¹⁰ Műveld meg földedet, Tarsis leánya, mert a kikötő nem létezik többé. ¹¹ Kiterjesztette kezét az Úr a tenger fölé, hogy megdöntse országait. Ő adott parancsot Kánaán ellen, hogy erősségeit lerombolják. ¹² Ő szólt így: Ne örülj tovább, te meggyalázott szűz, Szidon leánya! Hiába kelsz föl, s hajózol át Ketimbe, ott sem lesz nyugalmad. ¹³ Nézzétek csak Ketim földjét... Ostromtornyokat építettek ellene, bástyáit lerombolták, s az egész romhalmazzá vált. ¹⁴ Jajgassatok, Tarsis hajói, mert váratok elpusztult. ¹⁵ Azon a napon Tírusz feledésbe merül hetven esztendőre. De egy másik király uralkodása idején, a hetven év elmúltával, Tírusz úgy jár majd, amint a céda éneke mondja: ¹⁶ Vedd a citerát, járd körül a várost, te elfelejtett céda nő! Pengesd szépen, énekelj vígan, hogy visszaemlékezzenek rád. ¹⁷ A hetven év elmúltával ugyanis az Úr meglátogatja Tíruszt, hiszen az újra nekilát, hogy kicsapongásában a világ minden országával összeadja magát, amely a föld színén van, s így pénzt szerezzen. ¹⁸ De nyeresége és keresete adomány lesz, amelyet az Úrnak szentelnek. Nem gyűjtik tehát össze és nem teszik félre, hanem azoké lesz ez a nyereség, akik az Úr színe előtt laknak, hogy jóllakásig egyenek és szép ruhákba öltözzenek. 24. fejezet (Iz24)

¹ Íme, az Úr elpusztítja a földet, kopárrá teszi és elcsúfítja a színét, lakóit pedig messze szétszórja. ² A pap úgy jár majd, mint a nép, az úr, mint a szolgálja, s az úrnő, mint a szolgálója. Az eladó olyan lesz, mint a vásárló, a kölcsönadó, mint a kölcsönvevő, és a hitelező olyan, mint az adós. ³ A föld elpusztul, s úgy jár, mint akit kifosztottak. Igen, az Úr mondta ki ezt ellene. ⁴ Gyászba borul, elhervad a föld, a földkerekség elhervad, elsorvad, s elenyészik

az ég is a földdel együtt. ⁵ Tisztátalanná lett ugyanis a föld lakóinak lába miatt, mert áthágták a törvényt, megszegték a parancsokat, s megtörték az örökre szóló szövetséget. ⁶ Ezért átok emészti meg a földet, és megbűnhődnek, akik rajta laknak. Tűz emészti meg a föld lakóit, és csak kevesen maradnak életben. ⁷ Gyászol majd a must, elfonnyad a szőlőtő, sóhajtoznak mind a vidám szívűek. ⁸ Elhallgat a vidám dobszó, a vigadozók zaja elcsöndesül, s a hárfa hangja is elhal. ⁹ Nem isznak többé dalolva bort, s keserű lesz az ital a mulatozóknak. ¹⁰ Romba dől a pusztulásra ítélt város, bezárt házaiba senki be nem léphet. ¹¹ Panaszszó hallatszik utcáin: Nincs többé bor, vége minden vidámságnak, az öröm elköltözött a földről. ¹² Csak pusztulás maradt a városban, kapui is romokban hevernek. ¹³ Éppúgy lesz majd a földön a nemzetek között, mint amikor leverik a bogyót az olajfákról, és a szüret elmúltával összeböngészik a szőlőt. ¹⁴ De ők örömeikben dicséretet zengenek, ujjonganak a tenger felől az Úr fölségének. ¹⁵ A szigeteken is az Urat áldják; a tenger szigetein az Úr nevét, Izrael Istenének nevét dicsőítik. ¹⁶ A föld határáról halljuk az énekszót: Legyen dicsőség az Igaznak! Hanem én azt mondom: "Elég már, elég! Jaj az árulóknak, akik hűtlenül járnak el, az árulóknak, akik mindenestül hűtlenek!" ¹⁷ Rettegés, verem és tör vár rád, lakója a földnek! ¹⁸ Aki elmenekül a rettegés hangja elől, az verembe esik. És aki kimászik a veremből, azt tör fogja meg. Bizony, megnyílnak az ég zsilipjei, és meginognak a föld alapjai. ¹⁹ Recseg-ropog és megreped a föld, meghasad és megrendül a föld. ²⁰ Inog a föld, mint a részeg, s leng, mint a hevenyészett kunyhó. Úgy ránehezedik gonoszsága, hogy elesik, s többé már nem kel föl. ²¹ Azon a napon majd meglátogatja az Úr az ég seregét fenn a magasban, és a föld királyait lenn a földön. ²² Összegyűjti őket, mint foglyokat egy veremben, bebörtönzi, s hosszú idő múltán megbünteti őket. ²³ Akkor elpirul a hold, a nap megszégyenül, mert a Seregek Ura trónjára lép a Sion hegyén, Jeruzsálemben, és felragyog dicsősége véneinek színe előtt. 25. fejezet (Iz25)

¹ Uram, te vagy az én Istenem, magasztallak és áldom a nevedet. Mert csodálatos dolgokat vittél végbe, rég eltervezett, hitelt érdemlő és igaz dolgokat. ² Mert romhalmazzá tetted a várost, rommá a megerősített várat. A kevélyek palotája nem város többé, föl nem építik többé soha. ³ Ezért erős népek áldanak, s a hatalmas nemzetek városai félik a neved. ⁴ Menedéke lettél a szegénynek, szorongatottságában vára a szűkölködőnek; menedéke a viharban, árnyéka a forróságban; mert az erőszakosak úgy tomboltak, mint a vihar. ⁵ Mint a forróságot a sivatagos földön, úgy törted le a kevélyek tombolását; és mint a hőséget az árnyékos felhő, elnémítottad az elnyomók diadalénekét. ⁶ A Seregek Ura minden nemzetnek bőséges lakomát rendez e hegyen. Lakomát, ahol lesz finom bor, zsíros, legjava falat, és erős színbor. ⁷

És leveszi e hegyről a leplet, amely minden népet betakart, és a fátyolt, amely minden nemzetet elborított. ⁸ Örökre megsemmisíti a halált. Istenünk, az Úr letörli a könnyet minden arcáról, lemossa népéről a gyalázatot, lemossa az egész földön. Ő, az Úr mondta ezt. ⁹ Azon a napon majd így beszélnek: Íme, a mi Istenünk! Benne reméltünk, hogy megszabadít minket. Ő az Úr, s mi benne bízunk. Örüljünk és ujjongjunk segítségén! ¹⁰ Mert az Úr keze megpihen e hegyen, Moábot meg úgy eltiporják a saját földjén, mint a szalmaszálat eltapossák a trágyalében. ¹¹ És ha kiterjeszti kezét, mint az úszó úszásra, az Úr megalázza kevélységében, bármilyen ügyesen mozgatja is kezét. ¹² Magasba nyúló, erős falaidat lerontja, porig alázza, s a földig lerombolja. 26. fejezet (Iz26)

¹ Azon a napon ezt az éneket éneklik Júda földjén: Erős várunk van, védelmül kőfal és bástya szolgál. ² Nyissátok ki a kapukat! Hadd vonuljon be az igaz nemzet, amely mindvégig hűséges, ³ amelynek szíve állhatatos és megőrzi a békét, mert benned van bizalma. ⁴ Bízatok az Úrban örökkön-örökké, mert az Úr örökké megmaradó Szikla! ⁵ Letaszította a magasban lakókat, és a büszke várost megalázta, és földig alázza, a porba sújtotta, ⁶ úgyhogy most láb tiporja, a szegények lába, a szűkölködők talpa. ⁷ Egyenes az igazak útja, az igaz ember ösvényét te egyengeted. ⁸ Ítéleteid útját jártuk s benned reméltünk, Urunk. Neved és emlékezeted után vágyódott a lelkünk. ⁹ Utánad vágyódik éjszaka a szívem, s téged keres a lelkem bensőmben. Mert ha ítéleted utoléri a földet, a mindenség lakói megtanulják az igazságot. ¹⁰ Ha kegyelmet kap az istentelen, nem tanulja meg az igazságot. Az igazak földjén is gonoszságot művel, s nem törődik az Úr fölségével. ¹¹ Uram, magasra emeled a kezéd, de ők nem látják meg. Majd egyszer meglátják, mennyire szereted ezt a népet, és megszégyenülnek; az ellenségeidnek készített tűz megemészti őket. ¹² Uram, te békességet adsz nekünk, mert ahogy tetteinkkel megérdemeljük, úgy bánsz velünk. ¹³ Urunk, Istenünk! Más urak parancsoltak nekünk, nem te, de mi csak a te nevedet dicsérjük. ¹⁴ A holtak nem kelnek életre s az árnyak nem támadnak fel, mert megbüntetted s megsemmisítetted őket, még az emléküket is eltörölted. ¹⁵ Gyarapítsd, Uram népedet, gyarapítsd! Adj dicsőséget népednek, s terjeszd ki országa határait! ¹⁶ A szorongatásban téged keresünk, Urunk, az elnyomatás nyomorával te fenyítettél meg minket. ¹⁷ Amint a vajúdo asszony, aki közel van a szüléshez, felkiált gyötrő fájdalmában, úgy voltunk mi is, Uram színed előtt. ¹⁸ Terhesek voltunk, s vajúdtunk, de csak szelet szültünk: szabadulást nem szereztünk az országnak, s nem születtek új lakói a földnek. ¹⁹ Életre kelnek majd halottaid, és holttestük feltámad. Keljetek föl, és ujjongjatok mind, akik a porban nyugosztok! Mert világosság harmata a te

harmatod, és az árnyak országa szülni fog. ²⁰ Menj be kamrádba, én népem, s zárd magadra az ajtót! Rejtőzz el egy rövid időre, míg el nem múlik a harag. ²¹ Mert az Úr hamarosan kilép hajlékából, és megbünteti a föld lakóit gonoszságukért. A föld felfedi a vért, és nem rejti tovább a megölteket. 27. fejezet (Iz27)

¹ Azon a napon az Úr meglátogatja kemény, nagy és erős kardjával a leviatánt, a gyors kígyót, a leviatánt, a tekergő kígyót, és megöli a tengeri sárkányt. ² Azon a napon ez az ének hangzik a színbort termő szőlőről: ³ Én, az Úr vagyok az őrzője, folyton-folyvást öntözöm, nehogy lehulljon a lombja. Éjjel-nappal őrködöm felette. ⁴ Harag már nincs bennem. De ha bogáncsot s bojtorjánt találnék benne, harcba szállnék ellene és felgyújtanám. ⁵ Igen, csak hogy oltalmat keressetek, s hogy békét kössetek velem, békét énvelem. ⁶ Az eljövendő napokban gyökeret ver Jákob, Izrael kihajt és virágba borul, és betölti gyümölcsével az egész földet. ⁷ Vajon úgy verte őt is az Úr, mint azokat, akik őt verték? Vagy úgy fenyítette tán meg, mint ahogy fenyítőit megfenyítette? ⁸ Bosszút áll rajtuk: elvetette s száműzte, heves viharával elfújta őket a keleti szél napján. ⁹ Úgy nyer bocsánatot Jákob gonoszsága, és vétke kiengesztelésének az lesz a gyümölcse, hogy minden oltárkövét, mint a mészkövet, porrá zúzza, és bálványok meg Nap-oszlopok sehol sem állnak többé. ¹⁰ Mert az erős város pusztasággá lett, és elhagyatott, akár a sivatag. Borjú legelészik benne, s olykor elhever, majd lerágja gyér hajtásait. ¹¹ Ha elszáradnak a gallyai, letörik őket, aztán jönnek az asszonyok, s tűzre vetik. Mert érteni nem tudó nép ez, ezért Teremtője nem is kegyelmez neki, és aki alkotta, nem lesz hozzá irgalmas. ¹² Azon a napon majd cséplést tart az Úr a Folyam medrétől Egyiptom patakjáig. Aztán összegyűjt benneteket egyenként, Izrael fiai. ¹³ Azon a napon megfűjják majd a nagy harsonát, erre eljönnek, akik Asszíria földjén veszték el, és azok is, akiket Egyiptomba száműztek, és imádják az Urat a szent hegyen, Jeruzsálemben. 28. fejezet (Iz28)

¹ Jaj az efraimi részek büszke koronájának, ragyogó ékessége hervadó virágának, amely a bortól tántorgók termékeny völgye felett van. ² Íme, egy erős és hatalmas férfit küld az Úr, aki, mint a jeges fürgeteg, mint a romboló szélvész, és mint a hatalmas vizek áradata, lerántja őket hatalmával a földre. ³ Akkor lábbal tiporják majd az efraimi részek büszke koronáját, ⁴ és ragyogó ékességének büszke koronája, amely a termékeny völgy felett van, úgy jár majd, mint a korán érő füge: ha valaki meglátja, nyomban kezébe veszi és megeszi. ⁵ Azon a napon a Seregek Ura lesz dicsőséges koronája és ragyogó koszorúja népe maradékának. ⁶ Ő tölti el igazságos szellemmel azt, aki törvényt ül, és bátorsággal azt, aki az ellenséget a kapuig visszaűzi. ⁷ Még

ezek is tántorognak a bortól, és szédelegnek a mámorító italtól. A papok és a próféták támolyognak az italtól, a bor áldozataként; az erős ital elkábítja őket. Inognak, amikor látomást látnak, és bizonytalanok, ha ítéletet kell hozni.⁸ Igen, minden asztal tele van okádékkal, egy csöpp hely sem marad tőlük tisztán.⁹ "De kit akar az ilyen tudásra tanítani? Kinek akarja kifejteni a kinyilatkoztatást? A csecsemőknek, akiket éppen elválasztottak, akiket csak most vettek el anyjuk kebelétől.¹⁰ Ilyeneket mondogatva: Szav laszav, szav laszav, kav lakav, kav lakav, zeér sám, zeér sám."¹¹ Igen, ilyen dadogó szavakkal és idegen nyelven szól majd e néphez,¹² ő, aki így beszélt hozzájuk: "Ez a nyugalom, hagyjátok az elfáradtat megnyugodni. Ez a megnyugvás." De ők nem akarták meghallani,¹³ ezért így szól hozzájuk az Úr: "Szav laszav, szav laszav, kav lakav, kav lakav, zeér sám, zeér sám." Hogy útjukon hanyatt essenek, összetiporják őket, törbe akadjanak, és fogságba jussanak.¹⁴ Halljátok az Úr szavát, ti gúnyolódók, akik népemen uralkodtok Jeruzsálemben!¹⁵ Ti ezt mondjátok: "Mi szövetséget kötöttünk a halállal, és szerződésre léptünk az alvilággal. Ha eljön a pusztító suhogó ostor, minket ugyan el nem érhet, mert a hazugságot választottuk menedékül, és a hamisság az oltalmazó várunk."¹⁶ Ezért ezt mondja nektek Isten, az Úr: "Nézzétek, egy követ helyezek el a Sionon, egy értékes szegletkövet, egy erős alapkövet. Aki hisz, nem inog meg,¹⁷ és a jogot teszem mérőőnná, az igazságot mérővesszővé." De a hazugság menedékét jégeső söpri el, és vizek árasztják el a várát.¹⁸ Semmivé lesz a halállal kötött szövetségtek, s szerződésitek az alvilággal nem lesz tartós. Mert eljön a pusztító, suhogó ostor, s összezúz benneteket.¹⁹ Valahányszor eljön, elér titeket. Mert eljön majd reggelenként, sőt éjjel is, nappal is eljön. Micsoda rémületet fog majd kelteni, ha egyáltalán lesz, aki megérti jelentését!²⁰ Az ágy rövid lesz arra, hogy kinyújtózzanak benne, és keskeny a takaró a betakarózásra.²¹ Valóban, mint egykor a Perazim hegyén, fölkel az Úr, és mint egykor Gibeon völgyében, úgy fog haragudni, hogy végbevigye művét, amely szokatlan lesz, hogy befejezze művét, amely hallatlan lesz.²² Hagyjátok hát abba a gúnyolódást, mert különben bilincseitek még szorosabbak lesznek. Mert hallottam az ítéletet: az egész földre pusztulást hoz az Isten, a Seregek Ura.²³ Figyeljete ide s halljátok meg szavam, figyeljete, s értsétek meg beszédemet!²⁴ Vajon mindig szánt-e a szántóvető, mindig hasogatja és boronálja a földjét?²⁵ Nemde, ha elegyengeti a föld színét, kaport szór bele, elhinti a köményt, és vet a sorba búzát meg árpát, a szélére meg kölest.²⁶ Erre az okosságra Isten nevelte, Ő tanította így.²⁷ Mert nem cséplőszánnal csépelik a kaprot és nem járatják a szekér kerekét a kömény felett; hanem a kaprot vesszővel verik ki, és bottal a köményt.²⁸ Hát csépléskor összetörik-e a búzát? Nem, hiszen aki csépel, nem csépel örökké. És bár hajtja rajta szekere kerekét, csak kiveri

belőle a szemet, de össze nem töri. ²⁹ Ez is a Seregek Urától való: Mert csodálatos az ő tanácsa, és bölcsessége mindent felülmúl. 29. fejezet (Iz29)

¹ Jaj Árielnek, Árielnek, a városnak, ahol Dávid lakott. Ha az esztendőhöz esztendő járul, és az ünnepek köre újra megfordul, ² úgy megszorongatom Árielt, hogy sírás és jajgatás hallik benne. Olyan lesz nekem, mint Áriel: ³ Táborot ütök körülötted, mint Dávid, körülzárlak tornyokkal és sáncot emelek ellened. ⁴ A földre sújtva, onnan fogsz beszélni, szavad a porból hangzik majd fel. Hangod a földből jön, mint egy szellemé, a porból hallatszik suttagó szavad. ^{5c} De hirtelenül és váratlanul az történik, ⁶ hogy a Seregek Ura meglátogat mennydörgéssel, földrengéssel, zúgó szélvésszel, fergeteggel, viharral és emésztő tűzzel. Iz 29.5ab Akkor ellenségeid serege szétszóródik, mint a finom por, és mint az elszálló pelyva, olyan lesz zsarnokaid hada. ⁷ A számtalan nemzet, amely Áriel ellen harcolt, úgy eltűnik, mint az álom, mint az éjszakai látomás. Azok, akik harcoltak ellene, és sáncot emelve megostromolták, ⁸ mind úgy járnak, mint az éhes ember, aki azt álmodja, hogy eszik, ám, ha fölébred, kielégítetlen a vágya. Mint a szomjazó, aki azt álmodja, hogy iszik, de ha fölébred, továbbra is bágyadt és szomjas: Így jár majd mindaz a számtalan nemzet, amely a Sion hegye ellen harcol. ⁹ Álmélkodjatok és bámuljatok! Támolyogjatok és ingadozzatok! Legyetek részek, de ne a bortól, tántorogjatok, de ne a mámorító italtól! ¹⁰ Mert az Úr árasztott el benneteket az álmokör szellemével. Ő zárta be szemeteket: a prófétákat, Ő takarta be fejeteiket: a látnokokat. ¹¹ Ezeknek a dolgoknak a látomása olyan számotokra, mint egy lepecsételt könyvnek a tartalma, amelyet ha odaadnak valakinek, aki tud olvasni, s azt mondják neki: Olvasd, azt feleli: Nem tudom, mert le van pecsételve. ¹² Ha meg olvasni nem tudónak adják a könyvet, s azt mondják neki: Olvasd, akkor az így felel: Nem ismerem a betűket. ¹³ Ezt mondja az Úr: Ez a nép csak a szájával közeledik hozzám, és csak az ajkával dicsőít, a szíve azonban távol van tőlem, úgyhogy istenfélelmük csak emberi parancs követése, amit betanultak, ¹⁴ ezért újra ámulatot keltő módon bánok velük, csodálatra és bámulatra méltó módon: odalesz bölcseik bölcsessége, és okosaiknak okossága elenyészik. ¹⁵ Jaj azoknak, akik elrejtőznek az Úr elől, hogy eltitkolják terveiket, akik a sötétben viszik végbe tetteiket, s azt mondják: Ugyan ki lát minket, ki ismer bennünket? ¹⁶ Micsoda ferde gondolkodás ez! Vajon szembeszállhat-e az agyag a fazekassal? És mondhatja-e a mű alkotójának: "Nem te csináltál!" Vagy a fazék a fazekasnak: "Nem ért a dolgához!"? ¹⁷ Még egy kis idő, egy egészen kicsi, és nemde gyümölcsöskert lesz a Libanon, a gyümölcsöskert meg erdővé terebélyesedik? ¹⁸ Azon a napon a süketek meghallják a könyv szózatát, és a homály és sötétség elmúltával látni fog a vakok szeme. ¹⁹ A szelídek újra

örülnek az Úrban, és a szegények ujjonganak Izrael Szentjében. ²⁰ Mert a zsarnok nem lesz többé, a gúnyolódó kipusztul, és mind kiirtják, akik gonoszat forralnak. ²¹ Azokat, akik gonoszul megrágalmaznak másokat, akik törbe ejtik a bírót a kapuban, és az igazat alaptalanul megfosztják jogától. ²² Ezért mondja az Úr, Jákob házának Istene, Ábrahám megváltója: "Nem szégyenül meg többé Jákob, és arca nem sápad el többé, ²³ mert látni fogja, amit kezem végbevitt körükben, és szentnek hirdeti a nevemet." Valóban, szentnek magasztalják majd Jákob Szentjét, és félve tisztelik Izrael Istenét. ²⁴ Akkor a tévelygő lelkűek bölcsességet tanulnak, és a zúgolódók elfogadják a fegyelmet.

30. fejezet (Iz30)

¹ Jaj a lázongó fiaknak - ezt mondja az Úr. - Olyan terveket szőnek, amelyek nem tőlem valók, és olyan szövetséget kötnek, amelyet nem én sugalltam. Így aztán bűnt bűnre halmoznak. ² Útra keltek, hogy lemenjenek Egyiptomba, anélkül, hogy velem tanácskoztak volna. A fáraó erejétől remélnék oltalmat, és Egyiptom árnyékában bizakodnak. ³ Ám a fáraó ereje szégyent hoz rátok, és az Egyiptom árnyékába vetett reményetek gyalázatot. ⁴ Fejedelmeid már Zoánig jutottak, követeid meg Háneszig. ⁵ Mindnyájan szégyenbe jutnak olyan néppel, amely nem használhat nekik, és nem lehet segítségükre, sem hasznukra, csak szégyenükre és gyalázatukra. ⁶ Jövendölés a Negeb vadállatai ellen: A nyomorúság és ínség földjén át, ott, ahol nőtény- és hímoroslán, vipera és szárnyaskígyó tanyázik, szamarak hátán viszik gazdagságukat és tevék púpján kincseiket olyan népnek, amely nem használhat nekik. ⁷ Mert Egyiptom segítése hiábavaló, mit sem ér, ezért nevezem így: Ráháb, a tehetetlen. ⁸ Most azért menj el és írd föl egy táblára, jegyezd föl egy könyvbe, hogy megmaradjon az eljövendő időkre, bizonyosságul mindörökre. ⁹ Bizony, lázongó nép ez, hazug fiak, olyan fiak, akik nem akarnak az Úr szavára hallgatni. ¹⁰ A látnokoknak azt mondják: "Ne lássatok!" A prófétáknak meg: "Ne jövendöljetez nekünk igazat! Mondjatok inkább hízelt dolgot, prófétáljatok csalárdságokat. ¹¹ Térjetez le az útról, hagyjátok el az ösvényt, s hagyjátok nekünk békét Izrael Szentjével." ¹² Ezért most ezt mondja Izrael Szentje: Mivel megvetettétek szavamat, és inkább az elnyomásban és a hazugságban bíztok, és arra támaszkodtok: ¹³ azért olyan lesz számotokra ez a gonoszság, mint egy megrepedt és leomlani készülő fal, amelyik hirtelenül omlik össze, ¹⁴ így romlása olyan, mint a kíméletlenül összezúzott cserépedényé, amelynek töredékei közt akkora darab cserép sem marad, amellyel egy kis tüzet lehetne hozni a tűzhelyről, vagy egy kevés vizet lehetne meríteni a ciszternából. ¹⁵ Ezért hát ezt mondja az Úr, Izrael Szentje: Ha megtértek és nyugton maradtok, megszabadultatok volna. Ha veszteg maradtok és bíztok, lett volna erőtok. De ti ezt nem akartátok. ¹⁶ Ti inkább így

beszéltetek: "Azért sem! Majd lovakon száguldunk." Bizony, majd száguldotok. "Gyors kocsiban vágtatunk el." Nos, éppolyan gyorsak lesznek üldözőitek. ¹⁷ Ezren futnak el közületek egynek riasztására, és ötnek riasztására valamennyien elfuttok, míg úgy nem maradtok, mint a hadi jelvény a hegytetőn, és mint a zászló a dombon. ¹⁸ Ám az Úr arra vár, hogy irgalmazzon nektek, és fölkel, hogy könyörüljön rajtatok. Mert igazságos Isten az Úr: Boldogok mind, akik benne bíznak. ¹⁹ Valóban, Sion népe, te Jeruzsálemben élsz majd és nem kell többé sírnod. (Az Úr) irgalmas lesz hozzád, amikor meghallja hozzá kiáltó szavad; mihelyt meghallja, meghallgat. ²⁰ Bár a szenvedés kenyerét és a nyomorúság vizét adta neked az Úr, de ő, a te tanítód, nem rejtőzik el többé előled, és szemed látni fogja tanítódat. ²¹ Ha meg akár jobbra, akár balra letérnél, füled hallani fogja mögötted figyelmeztető szavát: "Ez a helyes út, ezen járjatok!" ²² Akkor úgy nézel majd ezüsttel bevont bálványaidra és aranyozott bálványképeidre, mint valami tisztátalan dologra. Úgy elveted őket, mint valami undokságot, s így kiáltasz utánuk: El veletek! ²³ Vetésednek esőben lesz része, bárhol vetsz a földön, és a föld termette kenyér ízes lesz és tápláló. Nyájaid tágas mezőkön legelnek majd azon a napon. ²⁴ Ökreid és szamárcsikóid, amelyek a földet megmunkálják, sóval vegyített, szórólapáttal megtisztított eleséget esznek. ²⁵ Minden magas hegyen és minden dombtetőn folyóvizek és patakok folynak majd a nagy öldöklés napján, azon a napon, amikor a bástyák leomlanak. ²⁶ A hold fénye olyan lesz, mint a nap ragyogása, a nap fénye pedig hétszer ragyogóbb lesz, olyan, mint hét napnak a napfénye azon a napon, amikor az Úr bekötozi népe sebeit, és meggyógyítja a sebhelyeket, amelyeket verésével okozott neki. ²⁷ Nézzétek, közeleg az Úr neve messziről, haragja izzó, nehéz elviselni. Ajka tele van haraggal, nyelve olyan, mint az emésztő tűz. ²⁸ Lehelete, mint a megáradt patak, amely egészen a nyakig ér. Azért jön, hogy megrostálja a nemzeteket a pusztulás rostáján. És hogy a tévelygés zabláját vesse a nemzetek szájába. ³⁰ Az Úr hallatni fogja fölséges hangját, és megmutatja rettenetes karját, amellyel lesújt izzó haragjában; emésztő tűz, orkán, zápor és jégeső alakjában. ³¹ Mert az Úr szavára összetörik Asszíriát, lesújt rá ostorával. ^{32a} Minden alkalommal talál majd a harag vesszeje, amellyel az Úr verni fogja. ²⁹ Zengő éneketek olyan lesz akkor, mint az ünnepi éjszakán felhangzó ének, amikor a szívek örömtől áradnak. És mint a zarándokok éneke, akik fuvolaszó kíséretében fölmennek az Úr hegyére, Izrael sziklájához. ^{32b} Felvonulnak dobszóval, hárfát pengetve és körtáncot járva... ³³ Mert a Tófetben már régóta el van készítve egy mély és széles verem Melek számára, bőségesen van benne szalma és tűzifa. Az Úr lehelete, mint egy kénköves folyam, fogja majd meggyújtani. 31. fejezet (Iz31)

¹ Jaj azoknak, akik lemennek Egyiptomba, hogy ott keressenek segítséget. Akik a lovakban bizakodnak, a töméntelen harci szekérben, meg a számtalan lovasban, nem Izrael Szentjére figyelnek, és nem az Urat keresik. ² Csakhogy ő is okos: romlást idéz elő, és nem vonja vissza a szavát. Fölkel az istentelenek háza ellen, és a gonoszok védelmezői ellen. ³ Egyiptom ember és nem isten, lova csak test és nem lélek. Ha az Úr kiterjeszti kezét: összerogy a segítséget nyújtó, elesik a megsegített, és így egyaránt elvesznek. ⁴ Ezt mondja nekem az Úr: amint az oroszlán ordít és az oroszláncölkök a zsákmánya mellett, és ha szembeszáll is vele a pásztorok serege, nem retten meg hangjuktól, sem lármájuk nem ijeszti meg: úgy száll le majd a Seregek Ura, hogy harcoljon a Sion hegyén és halmán. ⁵ Mint a repdeső madarak, úgy oltalmazza Jeruzsálemet a Seregek Ura. Megoltalmazza és megszabadítja, megkíméli és megmenti. ⁶ Térjetez hát vissza ahhoz, Izrael fiai, akitől oly gonosz módon elpártoltatok. ⁷ Igen, azon a napon mindenki eldobja majd ezüst- és aranybálványait, amelyeket vétkes keze csinált. ⁸ Assíria meg elesik: de nem férfi kardjától. Egy kard semmisíti meg, amely nem emberé. Megfutamodik a kard elől, és ifjú harcosai rabszolgává lesznek. ⁹ Félelmében elhagyja szikláját, s fejedelmei otthagyják a zászlót. Az Úr mondta ezt, akinek a Sionon van a tüze, és Jeruzsálemben a kemencéje. 32. fejezet (Iz32)

¹ Íme, igazságosan uralkodik egy király, és a fejedelmek a törvény szerint ítéleznek. ² Olyan lesz mindegyikük, mint a rejtekhely a szél elől, mint a menedék a viharban, mint a patakok vize a szárazságban, és a magas szikla árnyéka a szomszéd földön. ³ A látók nem csukják be a szemüket, és a hallók füle felfigyel. ⁴ Az esztelenek szíve megtanulja a bölcsességet, s a dadogók nyelve érthetően beszél. ⁵ A balgát nem nevezik többé nemesnek, s nem mondják becsületesnek az álnokot. ⁶ Mert a balga balgaságot beszél, és szíve gonosztságot forral, hogy istentelenséget vigyen végbe, és álnokul az Úr ellen szóljon; hogy éhen hagyja az éhezőket, és megtagadja az italt a szomszédoktól. ⁷ Az álnok ember fegyverei igen gonoszak: mert gonosz terveket kovácsol, hogy hazug beszéddel tönkretegye a szegényt, még akkor is, ha bebizonyítja igazát. ⁸ Ám a nemes nemeshez méltóan gondolkodik, és kitart a nemes dolgokban. ⁹ Ti könnyelmű asszonyok, figyeljetez! Halljátok meg szavamat! Elbizakodott nők, hallgassatok ide! ¹⁰ Esztendő múltán, rövid időn belül remegni fogtok, ti elbizakodottak, mert vége lesz a szüretnek, és a gyümölcsszedés ideje nem jön el többé. ¹¹ Reszkessetek, könnyelmű asszonyok, remegjetez, elbizakodottak! Vessétek le ruhátokat, vetkőzzetez le, és öltsetek magatokra gyászruhát! ¹² Verjétez melletek a gyönyörű mezőkért, a termékeny szőlőkért, ¹³ népem szántóföldjéért, amelyet tövis és bojtortján ver föl, és minden boldog otthonért, a boldog városért! ¹⁴ Mert üresen állnak a paloták, a zajos város elhagyatott,

az Ófel és az Ör hely búvóhelyé lett örökre, vadszamarak tanyája, nyájak legelője. ¹⁵ És újra kiáradt ránk a lélek a magasból. Akkor a sivatag gyümölcstermő kert lesz, a kert meg olyan, mint az erdő. ¹⁶ Jog lakik majd a pusztaságban, és igazságosság tanyázik a gyümölcsöskertben. ¹⁷ Az igazságosság békét terem, az igazságnak meg biztonság lesz a gyümölcse mindörökre. ¹⁸ Népem békességben lakik majd otthonában, biztonságos hajlékokban, gondtalan nyugalomban. ¹⁹ De földre sújtják az erdőt, és a várost megalázzák. ²⁰ Ti azonban boldogan vettek majd a vizek partján, és szabadjára engeditek az ökröt és a szamarat. 33. fejezet (Iz33)

¹ Jaj neked, pusztító, aki még nem pusztultál el! Jaj neked, te kifosztatlanul maradt fosztogató! Ha majd végzel a pusztítással, elpusztítanak, és ha beteltél a fosztogatással, téged is kifosztanak. ² Uram, irgalmazz nekünk, mert benned remélünk! Reggelente légy erős karunk, és gyámolunk a szükség idején. ³ Fenyegető szavadra megfutamodnak a népek, ha fölkel, szétszóródnak a nemzetek, ⁴ és úgy kapkodják zsákmányukat, ahogyan a szöcske kapkod, úgy nekiesnek, mint a sáska szokott. ⁵ Magasztos az Úr, mert a magasban lakik, s betölti Siont joggal és igazsággal. ⁶ Biztonságban telnek majd napjai, bővében lesz jólétnek, bölcsességnek és tudománynak, és az Úr félelme lesz a kincse. ⁷ Nézzétek, hogy jajveszékel odakinn Áriel! A béke követi keservesen sírnak. ⁸ Elhagyottak az utak, s az ösvényeken nem jár senki: megszegették a szövetséget, megvetették a tanúkat, semmibe veszik az embereket. ⁹ Gyászol az ország és senyved, szégyenében hervadozik a Libanon. Sáron síksága olyan lett, mint a sivatag, a Básán és a Kármel, akár a lombja vesztett fa. ¹⁰ Most fölkelek - mondja az Úr -, felállok és fölemelkedem. ¹¹ Csak pelyva az, amit fogantatok, szalma, amit szültök. Ezért leheletem, mint a tűz, megemészt benneteket. ¹² A népek mésszé égnek, s mint a kivágott túskeborkor, elhamvadnak a tűzben. ¹³ Akik távol vagytok, halljátok: mit vittem végbe, és akik közel vagytok: ismerjétek meg hatalmam! ¹⁴ Rémület fogta el Sionban a bűnösöket, az istenteleneket félelem szállta meg: Ki lakhat közülünk együtt az emésztő tűzzel, s melyikünk maradhat az örök lángokhoz közel? ¹⁵ Aki igazságban jár és igazat beszél, aki megveti az erőszakkal szerzett nyereséget, s elhárítja kezével a megvesztegetést; aki süketté teszi a fülét, nehogy vérontásról halljon, és behunyja a szemét, nehogy rosszat lásson: ¹⁶ az ilyen a magasságban fog lakni, sziklák csúcsán lesz biztonságos vára, megkapja kenyerét, s nem fogy ki a vize. ¹⁷ Szemed teljes díszben látja majd a királyt, és tágas országot tekint át. ¹⁸ Szíved visszaemlékezik elmúlt félelmeire: Hol van már, aki számolt, hol van, aki mérlegelt, és hol van, aki megsámolta a tornyokat? ¹⁹ Nem látod már többé a gőgös népet, a homályos, értelmetlen beszédű népet, amelynek dadogó nyelvét nem tudta megérteni. ²⁰ Emeld tekinteted a Sionra, ünnepeink

városára! Szemed Jeruzsálemet látja, a biztos lakóhelyet, a sátrat, amely már nem vándorol, cövekeit nem szedik föl soha, és egyetlen kötele sem szakad el. ²¹ Mert ott mutatja meg nekünk fölségét az Úr! Széles folyóvizek veszik körül ezt a helyet, de evezős hajó nem jár rajtuk, sem büszke gálya nem szeli őket. ^{23a} Mert kötelei megtágultak: nem tartják feszesen az árbocrudat, és a zászlót sem vonják fel rajta. ²² Mert az Úr a bíránk, az Úr a törvényhozónk. Ő a királyunk, ő ment meg minket. ^{23b} Akkor tömérdek zsákmányon osztoznak majd, még a sánták is zsákmányolnak. ²⁴ Egyetlen lakója sem mondja: beteg vagyok - a nép, amely lakja, elnyeri bűnei bocsánatát. 34. fejezet (Iz34)

¹ Gyertek ide, népek és halljátok! Figyeljete, ti nemzetek! Hallja a föld, s ami betölti, a földkerekség, s minden ami csak rajta él! ² Az Úr megneheztelt az összes nemzetre, haragja fölgerjedt minden seregük ellen. Átok alá veti, s megöleti őket. ³ A megölteket szétszórják az utcákon, holttestükből bűz csap fel, vérüktől szinte megolvadnak a hegyek, ⁴ s az ég seregei széteszanak. Mint a könyvtekercs, összegöngyölődnek az egek, és seregük úgy le hull, mint a falevél, mint a szőlő, s mint a fügefáról a levél. ⁵ Mert kardom megittasodott az égben. Nézzétek, hogy lesújt Edomra, a népre, amelyet pusztulásra szántam. ⁶ Az Úr kardja jóllakik vérrel, s meghízik a hájon, a bárányok és kosok vérén, a bakok veséjének kövérén. Mert az Úr áldozatot rendez Boszrában, és nagy öldöklést Edom földjén. ⁷ De ökrök helyett nemzetek hullnak el, és bikák helyett harcosok, egy egész sereg. Földjük megittasodik a vértől és poruk csöpögni fog a hájtól. ⁸ Mert az Úr bosszújának lesz a napja ez, a megtorlás esztendeje Sion védelmezőjének. ⁹ Patakjai szurokká változnak, a pora kénkövé, és földje égő szurokká lesz... ¹⁰ Nem alszik el sem éjjel, sem nappal, füstje örökké gomolyog. Nemzedékről nemzedékre pusztaság marad, nem is megy át rajta soha senki. ¹¹ Pelikán és sündisznó veszi birtokába, bagoly és holló tanyázik majd rajta. A megsemmisülés mérőzsinórját feszíti ki fölé az Úr, és a pusztaság mérőőnját. ¹² Szörnyetegek laknak majd arra, fejedelmei sem lesznek többé, királyt többé ott ki nem kiáltanak, főemberei mind semmivé lesznek. ¹³ Bojtorján nő majd palotáiban, csalán és bogáncs a váraiban. Sakálok nyugvóhelye lesz ott, és struccmadaraknak tanyája. ¹⁴ Vadmacskák találkoznak ott hiénákkal, szőrös lények kiabálnak egymásnak. Ott vesz menedéket Lilit is magának, ott talál nyugvóhelyet. ¹⁵ Ott fészkel majd a vipera és tojást rak, melegíti és ki is költi őket. Keselyűk gyűlnek oda, ^{16c} ott lesz a találkozóhelyük. Iz 34.16ab Kutassatok az Úr könyvében és olvassatok: egy sem hiányzik ezek közül, mert ajka rendelte így, ^{16d} és lelke gyűjtötte egybe őket. ¹⁷ Maga vetett sorsot mindnyájunknak, keze osztotta ki nekik mérőzsinórral a földet. Az övük is lesz az mindörökre, és nemzedékről nemzedékre ott tanyáznak. 35. fejezet (Iz35)

¹ Örüljön a puszta és a kiaszott vidék, ujjongjon a sivatag és viruljon! ² Virulva viruljon, mint a liliom, és örömeiben ujjongva daloljon! Mert övé a Libanon dicsősége, a Kármel és a Sáron pompája; meglátják az Úr dicsőségét, Istenünk ragyogó fönségét. ³ Erősítsétek meg az elernyedtt kezeket, és a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg! ⁴ Mondjátok a csüggedtt szívűeknek: "Bátorság! Ne féljete! Nézzétek, eljön Istenetek, eljön, hogy bosszút álljon és megfizessen. Maga az Isten jön el, hogy szabadulást hozzon nektek." ⁵ Akkor megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle hallani fog. ⁶ Ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és a némák nyelve ujjongva ujjong. Mert vizek fakadnak a pusztában, folyóvizek a sivatagban. ⁷ A száraz vidék tóvá változik, a szomjas föld vizek forrásává. A sakálok egykori lakóhelyén zöldellő fű és nád terem... ⁸ És egy tiszta út vezet majd át rajta, úgy fogják hívni: a szentek útja. Tisztátalan nem léphet rá, sem a balgák nem bolyongnak rajta. ⁹ Nem lesz ott oroslán, más ragadozó sem jár arra; a megváltottak vándorolnak rajta, ¹⁰ akiknek az Úr szabadulást szerzett, azok térnek vissza rajta. Éneket zengve érnek a Sionra, s örök boldogságot tükröz az arcuk. Öröm és ujjongás jár a nyomukban, mert fájdalom és siralom nem lesz többé. 36. fejezet (Iz36)

¹ Hiszkija király 14. esztendejében történt, hogy Asszíria királya, Szancherib felvonult Júda minden megerősített városa ellen, és bevette őket. ² Akkor az asszírok királya elküldte főpohárnokát Lachisból Hiszkija királyhoz Jeruzsálembe, egy nagy hadsereggel. A főpohárnok ott táborozott le a Felső-tó vízvezetéke mellett, a Kalló-mezőre vivő úton. ³ Oda ment ki hozzá Eljakim udvarnagy, Hilkija fia, továbbá Sebna, az írnok és Joach, Aszaf fia, a jegyző. ⁴ A főpohárnok azt mondta nekik: "Mondjátok meg Hiszkijának, hogy ezt üzeni a nagykirály, Asszíria királya: Miben bízol annyira? ⁵ Azt gondolod tán, hogy a puszta szavak érnek annyit, mint a haditerv és a katonai erő? Kire támaszkodol, hogy föl mersz ellenem lázadni? ⁶ Bizonyára Egyiptomban, ebben a törött nádszálban bizakodol, amely áthatol annak a kezén, aki rá támaszkodik, és keresztülszúrja. Ilyen a fáraó, Egyiptom királya azoknak, akik benne bíznak. ⁷ Lehet, hogy azt mondjátok nekem: Mi az Úrban, Istenünkben bizakodunk. De hát nem ő az, akinek a magaslatait és az oltárait Hiszkija lerombolta, aztán meghagyta Júdának és Jeruzsálemnek: Csak ez előtt az oltár előtt imádkozzatok!?" ⁸ Nos hát, gyere át uramhoz, az asszírok királyához és fogadj vele: Adok neked kétezer lovat, ha kiállítod hozzájuk a lovasokat. ⁹ Hogy akarsz csak egyet is elűzni uramnak akár legkisebb szolgálai közül is? Mégis Egyiptomban bizakodol, a szekerekben és a lovasokban. ¹⁰ Aztán talán nem az Úr akaratából vonultam fel erre a földre, hogy elpusztítsam? Bizony, maga az Úr mondta nekem: Vonulj fel ez ellen az ország

ellen és pusztítsd el!" ¹¹ Ekkor Eljakim, Sebna és Joach így szóltak a főpohárnokhoz: "Kérünk, beszélj hozzánk, szolgálidhoz arám nyelven, mert úgy is értünk. Ne júdai nyelven szólj hozzánk itt a nép füle hallatára, amely a várfalon van." ¹² De a főpohárnok azt mondta: "Azt hiszitek, azért küldött ide uram, hogy csak uratokhoz és hozzátok intézzem ezeket a szavakat? Nem, hanem inkább azokhoz az emberekhez küldött, akik ott ülnek a várfalon, és akiknek majd veletek együtt a saját ürüléküket kell enniük és a saját vizeletüket kell inniuk!" ¹³ Akkor a főpohárnok felállt, és júdai nyelven hangosan odakiáltotta: "Halljátok a nagykirálynak, Asszíria királyának a szavait! ¹⁴ Ezt üzeni nektek a király: Ne hagyjátok, hogy Hiszkija félrevezessen benneteket, mert hisz nem lesz ereje hozzá, hogy megmentsen titeket. ¹⁵ S azt se engedjétek, hogy az Úrral vigasztaljon benneteket Hiszkija, ilyeneket mondván: Bízatok az Úrban, mert ő biztosan megszabadít minket; ez a város nem kerül Asszíria királyának kezére. ¹⁶ Ne hallgassatok Hiszkijára! Mert ezt üzeni nektek Asszíria királya: Kössetek velem békét, s adjátok meg magatokat! Akkor mindenki saját szőlője és saját fügefája termését eheti, és mindenki a maga kútja vizét ihatja, ¹⁷ amíg el nem jövök, és el nem viszlek titeket egy olyan országba, amely hasonló a tiétekhez, gabonát és bort termő föld, kenyeret és szőlőt adó föld. ¹⁸ Ne hagyjátok, hogy Hiszkija félrevezessen benneteket, ilyeneket mondván: Az Úr megszabadít minket! Vajon kiszabadította-e országát egy nemzetnek az istene is az asszírok királyának kezéből? ¹⁹ Hol vannak Hamat és Arfát istenei? Hol vannak Szefarvaim istenei? Hol vannak Szamaria földjének istenei? Azok tán megmentették Szamariát? ²⁰ Akad-e ezeknek az országoknak az istenei közt csak egy is, aki megmenthette országát hatalmamtól? Hát akkor hogy tudná az Úr megmenteni Jeruzsálemet kezemtől?" ²¹ Erre ők csak hallgattak, és egy szót sem feleltek neki, mert a király megparancsolta: Ne válaszoljatok neki! ²² Aztán Hilakija fia, Eljakim udvarnagy és Sebna, az írnok, meg Aszaf fia, Joach, a jegyző visszatért Hiszkijához. Megszaggatták ruhájukat, és úgy jelentették neki a főpohárnok szavait. 37. fejezet (Iz37)

¹ Amikor Hiszkija király ezeket meghallotta, megszaggatta ruháját, zsákruhát öltött magára, és elment az Úr templomába. ² Majd elküldte Eljakim udvarnagyot, Sebna írnokot és a papok közül a véneket, akik szintén zsákruhába öltöztek, Izajás prófétához, Ámosz fiához. ³ Így szóltak hozzá: "Ezt üzeni Hiszkija: Ez a nap a szorongattatás, a büntetés és a megszegyenyülés napja, mert eljött a magzatok megszülésének az ideje, de nincs erő a szülésre. ⁴ De talán meghallja az Úr, a te Istened a főpohárnok szavait, akit ura, az asszírok királya azért küldött ide, hogy gyalázza az élő Istent, és talán bosszút áll az Úr, a te Istened azokért a szavakért, amelyeket hallott. Te magad meg

imádkozzál a maradékért, amely még megvan." ⁵ Amikor Hiszkija király szolgái elmentek Izajáshoz, ⁶ az így válaszolt nekik: "Mondjátok meg uratoknak: Ezt üzeni az Úr: Ne félj azoktól a szavaktól, amelyeket hallottál, amelyekkel Asszíria királyának szolgái gyaláztak! ⁷ Íme, egy lelkem adok bele; hírt hall és visszatér országába, aztán majd a saját országában juttatom kardélre." ⁸ A főpohárnok visszatért, és Libnánál találta Asszíria királyát, amint épp ostromolta. Meghallotta ugyanis a főpohárnok, hogy a király elvonult Lachisból, ⁹ mert jelentették neki Tirhakáról, Kus királyáról: "Kivonult, hogy ismét harcba szálljon veled!" Szancherib akkor újra követeket küldött Hiszkijához ezzel az üzenettel: ¹⁰ "Mondjátok meg Hiszkijának, Júda királyának: Nehogy csalódj Istenedben, akiben bizakodol, azt gondolván, hogy nem kerülhet Jeruzsálem az asszírok királyának a kezére! ¹¹ Jól tudod, hogyan bántak el Asszíria királyai minden országgal: betöltötték rajtuk az átkot. Hát akkor te hogy szabadulhatnál meg? ¹² Vajon megszabadították-e isteneik azokat a nemzeteket, amelyeket atyáim elpusztítottak: Gozánt, Háránt, Reszefet és Éden népét Tel Básárban? ¹³ Hol van Hamat királya, Arpád királya, Szefarvaim, Hena és Ivva királya?" ¹⁴ Amikor Hiszkija átvette a követek kezéből a levelet és elolvasta, fölment az Úr házába és ott az Úr elé tárta. ¹⁵ Így imádkozott Hiszkija az Úrhoz: ¹⁶ "Seregek Ura, Izrael Istene, te a kerubok fölött trónolsz. Egyedül te vagy a föld minden országának Istene; te alkottad az eget és a földet. ¹⁷ Fordítsd ide, Uram, a füled és halld; nyisd ki, Uram, a szemed és lásd; halld meg Szancherib szavait, amelyeket üzent, hogy gyalázza az élő Istent. ¹⁸ Igaz, Uram, hogy Asszíria királyai elpusztítottak minden nemzetet országukkal együtt, ¹⁹ isteneiket meg tűzre vetették, mert hiszen nem voltak istenek, csak emberi kéz alkotásai, fa és kő, így elpusztíthatták őket. ²⁰ Most tehát Urunk, Istenünk, szabadíts ki minket a kezéből, hadd tudja meg a föld minden országa, hogy csak te vagy Isten, az Úr." ²¹ Akkor Izajás, Ámosz fia, üzenetet küldött Hiszkijának: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene feleletül arra az imádságra, amelyet az asszírok királya, Szancherib miatt hozzám intéztél. ²² Ez az a szó, amelyet az Úr kimondott rá: Megvet és csúfot úz belőled Sionnak szüzi leánya; a hátad mögött a fejét rázza Jeruzsálem leánya. ²³ Kit gyaláztál és kit káromoltál? És kire vetetted gőgös tekinteted? Izrael Szentjére! ²⁴ Szolgád szájával az Urat gyaláztad. Azt mondtad: Töméntelen szekeremmel fölmentem a magas hegyekre, a Libanon csúcsára. Kivágtam sudár cédrusait, válogatott ciprusfáit. A legtávolibb zugába is eljutottam, fáinak sűrű erdejébe. ²⁵ Kutakat ástam ott, és így más vizét ittam. Lábammal taposva kiszárítottam Egyiptom minden folyóvizét. ²⁶ Hallod-e? Már régóta elterveztem, régtől fogva elhatároztam, és most végre is hajtom! Arra rendeltelek, hogy erős városokat romhalmazzá tégy. ²⁷ Lakóik tehetetlenül megrémültek és megszégyenültek.

Olyanok lettek, mint a mezei fű, mint a zöld pázsit, mint a háztetők és a sivatag füve a keleti szélben. ²⁸ Tudok róla, ha fölkel, s ha leül, jártadat, keltedet jól ismerem. ²⁹ Mivel ellenem lázadtál, és kevélységed a fülemig hatolt: azért karikát teszek az orrodba, zablát a szádba, és úgy vezetlek vissza azon az úton, amelyen idejöttél. ³⁰ Neked meg ez szolgáljon jelül: Ebben az esztendőben azt eszitek, ami magától terem, a második esztendőben, ami a parlagon sarjad, de a harmadik esztendőben vethettek, arathattok, szőlőt ültethettek és ehetitek gyümölcsét. ³¹ Júda házának megmenekült maradéka gyökeret hajt alul és gyümölcsöt hoz felül. ³² Mert egy maradék rajzik ki Jeruzsálemből, akik életben maradtak, a Sion hegyéről. A Seregek Urának féltő szeretete viszi ezt végbe. ³³ Ezért az Úr ezt mondja Asszíria királya felől: Nem hatol be ebbe a városba, nyilat sem lő ki ellene. Pajzzsal sem támadja meg és sánccal se veszi körül. ³⁴ Azon az úton, amelyen idejött, visszatér; a városba be nem hatol - ezt mondja az Úr. ³⁵ Mert oltalmazom ezt a várost és meg is szabadítom, magamért és szolgámért, Dávidért." ³⁶ Még azon az éjszakán kivonult az Úr angyala, és az asszírok táborában lesújtott száznolcvanötezer emberre. Reggel, ébresztőkor mind ott feküdtek holtan. ³⁷ Erre Szancherib fölkerekedett és elvonult. Visszatért hazájába és Ninivében maradt. ³⁸ Egyszer, amikor éppen istenének, Niszroknak templomában imádkozott, fiai, Adrammelech és Szárezer kardot döftek bele. Aztán Ararát földjére menekültek. Fia, Azarhaddon követte a trónon. 38. fejezet (Iz38)

¹ Abban az időben Hiszkija halálosan megbetegedett. Ámosz fia, Izajás próféta elment hozzá és így szólt: "Ezt mondja neked az Úr: Rendezd el ügyeidet, mert nemsokára meghalsz, s nem maradsz életben." ² Erre Hiszkija arccal a fal felé fordulva így könyörgött az Úrhoz: ³ "Emlékezz, Uram, hogy hűségesen és egész szívvel jártam színed előtt, és azt tettem, ami kedves neked." Aztán keserves sírásra fakadt Hiszkija. ⁴ Ekkor az Úr így szólt Izajáshoz: ⁵ "Menj, és mondd meg Hiszkijának: Ezt üzeni az Úr, atyádnak, Dávidnak Istene: Meghallgattam könyörgésedet, és figyelembe vettem könnyeidet, úgyhogy meggyógyítalak: három nap múlva fölmész az Úr templomába és tizenöt esztendővel megtoldom életedet. ⁶ Megmentelek Asszíria királyának kezétől, sőt ezt a várost is megoltalmazom." ²¹ Majd így rendelkezett Izajás: "Hozzatok ide egy fügés kalácsot, tegyétek rá a daganatra, s meg fog gyógyulni." ²² Hiszkija ekkor megkérdezte: "Mi lesz rá a jel, hogy fölmegyek az Úr templomába?" Izajás így válaszolt: ⁷ "Ez legyen neked a jel az Úrtól, hogy megtartja adott szavát: ⁸ Nos, visszatérítem az árnyékot annyi fokkal, amennyit már lement a nap az Acház-féle lépcsőfokokon, vagyis tíz fokkal." Vissza is tért a nap tíz fokkal azokon a fokokon, amelyeken már lement. ⁹ Hiszkijának, Júda királyának éneke,

amikor felépült betegségéből: ¹⁰ Így szóltam: Életem napjainak közepén kell alászállnom az alvilág kapuihoz, életem hátralevő éveitől megrabolva. ¹¹ Azt gondoltam: Nem látom többé az Urat az élők földjén. És nem láthatok senkit azok közül, akik a földet lakják. ¹² Sátoromat lebontják és elveszik tőlem, mint ahogy lebontják sátrukat a pásztorok. Életemet, mint a takács, felgöngyölöd, hogy aztán levághasd a szövőszékről. Még mielőtt az éj felváltja a nappalt, már végzel velem. ¹³ Siránkozom egészen reggelig, hogy mint az oroszlán, összetöri minden csontomat. Még mielőtt az éj felváltja a nappalt, már végzel velem. ¹⁴ Mint a fecskefióka, úgy csipogok, nyögdécselek, mint a galamb. Szemem bágyadtan tekint a magasba: Végy gondjaidba, légy segítségem! ¹⁵ Mit is mondjak neki? Miről beszéljek vele? Ő tette ezt mind velem. Egész életemben dicsőítelek minden szenvedésemért! ¹⁶ Uram, érted él a szívem, és a lelkem is csak érted él. Meggyógyítottál és hagyod, hogy éljek, ¹⁷ még szenvedésem is áldássá vált. Megszabadítottad lelkemet a pusztulás verméből. Hátrad mögé vetted minden vétkeket. ¹⁸ Mert az alvilág nem dicsóít téged, és a halál nem magasztal; akik a sírgödörbe szállnak, már nem bíznak hűségedben. ¹⁹ Csak aki él, az magasztal, ahogy ma én magasztallak. Az apák hirdessék fiaiknak a hűségedet. ²⁰ Uram, siess segítségemre! És engedd, hadd zengjük zsoltárainkat életünknek minden napján, az Úr házában. 39. fejezet (Iz39)

¹ Abban az időben Babilon királya, Baladán fia, Merodák-Baladán levelet és ajándékot küldött Hiszkijának, mert hallott betegségéről és felépüléséről. ² Hiszkija megörült neki, és megmutatta a követeknek a kincstárát: az ezüstöt és az aranyat, a fűszereket és az illatos olajokat, minden fölszerelését, s ami csak található volt a raktáraiban, azt mind. Nem akadt semmi, amit Hiszkija meg ne mutatott volna nekik, sem a palotájában, sem egész országában. ³ Akkor Izajás próféta elment Hiszkijához és megkérdezte: "Mit mondtak ezek az emberek, és honnan jöttek hozzád?" Hiszkija így válaszolt: "Egy távoli országból, Babilonból jöttek." ⁴ Izajás tovább kérdezett: "És mit láttak a palotádban?" "Mindent láttak, ami csak van a palotámban - válaszolta Hiszkija. Nincs semmi kincstáramban, amit meg ne mutattam volna nekik." ⁵ Erre Izajás így szólt hozzá: "Halld a Seregek Urának szavát! ⁶ Eljön az idő, amikor ami palotádban található, s amit őseid a mai napig gyűjtöttek, azt mind elhurcolják Babilonba. Semmi sem marad itt - azt mondja az Úr. ⁷ Sőt még fiaid közül is, akik tőled származnak, akiket te nemzel, arra választanak ki néhányat, hogy szolgák legyenek Babilon királyának palotájában." ⁸ Am Hiszkija azt mondta erre Izajásnak: "Az Úr szava, amelyet tudattál velem, kedvező." Magában ugyanis ezt gondolta: "Amíg én élek, addig úgyis béke lesz és biztonság." 40. fejezet (Iz40)

¹ "Vigasztaljátok meg népemet, vigasztaljátok meg!" - ezt mondja Istenetek. ² "Szóljatok Jeruzsálem szívéhez és kiáltsátok oda neki: Véget ért szolgaságának ideje, bocsánatot nyert a gonoszsága, hiszen kétszeresen sújtotta az Úr keze minden bűnéért." ³ Egy hang kiált: "Készítsetek utat a pusztában az Úrnak, egyengessétek Istenünk ösvényét a sivatagon át. ⁴ Minden völgyet töltsetek fel, minden hegyet és halmot hordjatok el. Ami egyenetlen, váljék egyenessé, a hegyek ormai legyenek olyanok, akár a völgy. ⁵ Akkor megnyilvánul majd az Úr dicsősége, és minden ember látni fogja. Igen, az Úr szája mondta ezt így." ⁶ Egy hang megparancsolja: "Hirdesd!" Erre megkérdezem: "Mit hirdessek?" "Minden test olyan, mint a fű, és minden szépsége, mint a mező virága. ⁷ Kiszárad a fű, elhervad a virág, ha az Úr lehelete éri. - Valóban, olyan a nép, mint a fű! - ⁸ Kiszárad a fű, elhervad a virág, de Istenünk szava örökké megmarad." ⁹ Menj föl egy magas hegyre, te, aki jó hírt viszel Sionnak; emeld föl erősen hangodat, te, aki jó hírt viszel Jeruzsálemnek. Emeld fel hangod! Ne félj! És hirdesd Júda városainak: Nézzétek, a ti Istenetek! ¹⁰ Íme, Isten, az Úr, eljön hatalommal, karja mindent uralma alá vet. Győzelmének jutalma halad a nyomában, előtte meg a győzelmi jelvények. ¹¹ Mint a pásztor, úgy legelteti nyáját. Karjaira veszi bárányait, az ölében hordozza őket, és nagy gonddal vezeti az anyajuhokat. ¹² Ki mérte meg marokkal a tenger vizét? És arasszal ki mérhetné fel az ég távlatait? A föld porát ki fogta vékába? Ki mérte meg mérlegen a hegyeket, és a dombokat a mérleg serpenyőjén? ¹³ Ki adott tanácsot az Úr lelkének, és mint tanácsadó, ki látta el útmutatással? ¹⁴ Kit kért meg rá, hogy ossza meg vele a bölcsességet, ki tanította meg a helyes útra, és ki mutatta meg neki az okosság ösvényét? ¹⁵ Lám, a nemzetek olyanok előtte, mint a vízcsepp a vödörben, csak annyit számítanak, mint porszem a mérlegen, a szigetek íme annyit érnek, mint a porszem. ¹⁶ Libanon nem volna elég tüzet rakni, sem vadjai nem volnának elegendők égőáldozatnak. ¹⁷ A nemzetek mind semmik a színe előtt, mihaszna semmiségnek számítanak a szemében. ¹⁸ Kihez hasonlíthatnátok az Istent; és milyen képmást alkothatnátok róla? ¹⁹ A bálványt mesterember önti ki, aztán az aranyműves bevonja aranylemezzel, és ezüstitűket aggat rá. ²⁰ Az ügyes képfaragó művész értékes pálmafát keres magának, olyan fát választ ki, amely nem rothad el, s ebből állít bálványt, nehogy meginogjon. ²¹ Nem tudjátok és nem hallottatok róla? Nem hirdették nektek kezdettől fogva? Nem tudtok a föld teremtéséről? ²² Ő az, aki a földkerekség fölött trónol, amelynek lakói csak olyanok előtte, mint a sáskák. Ő terítette ki, mint valami leplet, az eget, s kifeszítette, mint a lakósátrat. ²³ Ő az, aki a fejedelmeket is semmivé teszi, és megsemmisíti a föld kormányzóit. ²⁴ Alighogy elülteti, alighogy elveti őket, és alighogy gyökeret ver törzsük a földben: hirtelen csak rájuk fű, erre

elszáradnak, aztán a szél, mint a pelyvát, elsodorja őket.²⁵ "Kihez tudtok hasonlítani? És ki lehetne hozzám hasonló?" - mondja a Szent.²⁶ Emeljétek föl tekinteteket és lássátok: Ki alkotta mind a csillagokat? Ő, aki elvezeti seregüket, megszámolja őket, és nevén szólítja valamennyit; hatalma és nagy ereje miatt el nem marad egy sem.²⁷ Miért mondd ezt, Jákob, miért beszélsz így, Izrael: "Sorsom el van rejtve az Úr elől, és igazságom elkerüli Istenem figyelmét"?²⁸ Hát nem tudod és nem hallottad még, hogy örökkévaló Isten az Úr? Ő teremtette a föld határait. Nem lankad el és nem fárad el, s bölcsessége kifürkészhetetlen.²⁹ Erőt ad a fáradtaknak, és gyámolítja a kimerültet.³⁰ Még a fiatalok is elfáradhatnak, ellankadhatnak, az ifjak is összeeshetnek erőtlennül.³¹ De akik az Úrban bíznak, új erőre kapnak, szárnyra kelnek, mint a sasok. Futnak, de nem fáradnak ki, járnak-kelnek, de nem lankadnak el. 41. fejezet (Iz41)

¹ Hallgassatok rám, ti szigetek; kapjanak új erőre a nemzetek, lépjenek elé és beszéljenek, szálljunk egymással perbe! ² "Ki támasztotta kelet felől azt, akit minden lépésében győzelem kísér? Ki az, aki a nemzeteket kiszolgáltatja neki, és megalázza előtte a királyokat? Kardja porrá zúzza őket, íja meg szétszórja, mint a pelyvát. ³ Üldözőbe veszi őket, s akadálytalanul halad előre, lába szinte nem is éri az utat. ⁴ Ki határozta el, s ki vitte ezt végbe? Az, aki kezdettől fogva szólította a nemzeteket. Én, az Úr, az első, aki még az utolsók közt is ugyanaz vagyok." ⁵ A szigetek látják ezt és megremegnek, a föld határai megrendülnek: Összesereglenek, egybegyűlnek. ⁶ Ki-ki segítséget nyújt társának, és így szólnak egymáshoz: Bátorság! ⁷ az öntőmester bátorítja az ötvöst; a kalapáccsal dolgozó meg azt, aki az üllőt veri. És közben azt mondja arról, amit forraszt: Jó lesz. Aztán szegekkel erősíti meg a bálványt, nehogy meginogjon. ⁸ És te, Izrael, én szolgám, Jákob, akit kiválasztottam barátomnak, Ábrahám ivadéka. ⁹ Te, akit a föld határaitól hoztalak elő, és a világ végéről hívtalak meg; te, akihez így szóltam: Szolgám vagy, kiválasztottalak, ezért nem vetlek el: ¹⁰ Ne félj, mert veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok a te Istened! Megerősítelek, megsegítelek, és felkarol győzedelmes jobbam. ¹¹ Bizony megszegyenülnek és gyalázatra jutnak, mind, akik ellened lázadoztak. Elpusztulnak és elvesznek, akik harcba szálltak ellened. ¹² Keresni fogod, de többé nem találod azokat, akik ellened hadakoztak. Elpusztulnak és semmivé lesznek, akik háborgattak. ¹³ Mert én, az Úr, a te Istened, én ragadtam meg jobbodat. Én szólok hozzád így: Ne félj! Én megsegítelek. ¹⁴ Ne félj hát, Jákob, te szegény féreg, te maroknyi Izrael. Magam vagyok a gyámolod - az Úr mondja ezt neked -, Izrael Szentje, a te Megváltód. ¹⁵ Nézd, cséplőszánná teszek, új és éles fogú cséplőszánná. Hegyeket csépeled és törsz majd össze, halmokat zúzol pozdorjává. ¹⁶ Szélnek

engeded majd, és a szél elsodorja őket, a forgószél szerteszórja mind. De te ujjongsz majd az Úrban, és dicsekszel Izrael Szentjében. ¹⁷ Vízet keresnek a szűkölködők és a szegények, de nincs, a nyelvük száraz a szomjúságtól. Én, az Úr, meghallgatom őket, én, Izrael Istene, nem hagyom el őket. ¹⁸ Folyókat fakasztok a kopasz dombokon, és forrásokat a völgyek ölén. A pusztaságot tóvá változtatom, vizek forrásaivá a kiaszott földet. ¹⁹ A sivatagban cédrust növeszték, akácot, mirtuszt és olajfát; a pusztában fenyőt ültettek, platánt és ciprust, egymás mellett. ²⁰ Hogy így mindenki lássa és megtudja, meggondolja és megértse: Az Úr keze vitte ezt végbe mind, Izrael Szentje teremtette. ²¹ "Hozzátok elő ügyeteket - mondja az Úr, adjátok elő érveiteket - így beszél Jákob királya. ²² Lépjenek elő és adják tudtunkra, ami történni fog. Mit is mondhatnának az elmúlt dolgokról, olyat, amire érdemes volna fölfigyelni? Vagy mondjatok valamit azokról, amik eljövendők, hadd tudjuk meg, mi lesz majd a végük. ²³ Adjátok hírül, mi történik majd a jövőben, hogy megtudjuk: istenek vagytok. Tegyetek már valamit: akármit, hogy ámulva láthassuk mindannyian. ²⁴ Bizony semmik vagytok, s minden művetek semmiség. Gyalázatos, aki benneteket választ." ²⁵ Északról támasztottam a szabadítót, hogy jöjjön. Napkeletről hívtam meg, a nevén szólítottam. Úgy összetiporta a helytartókat, mint a sarat, vagy amint a fazekas tapossa az agyagot. ²⁶ Ki hirdette ezt kezdettől fogva, hogy megtudjuk, és ki jövendőlte meg már rég, hogy elmondhassuk: Úgy van!? Senki sem hirdette, senki sem jövendőlte meg, senki sem hallotta szavakat. ²⁷ Én mondtam először Sionnak: "Lám, itt vannak!" Én küldtem Jeruzsálemnek örömhírt hozó hírnököket. ²⁸ Körülnéztem, de közülük nem volt senki, nem akadt egy sem, aki tanácsot adott volna; akit, ha megkérdeznek, megfelelt volna. ²⁹ Bizony, ezek mind semmik, műveik is csak semmiségek. A bálványaik meg: szél és hiábavalóság. 42. fejezet (Iz42)

¹ Nézzétek, a szolgám, akit támogatok, a választottam, akiben kedvem telik. Kiárasztom rá lelkemet, hogy igazságot vigyen a nemzeteknek. ² Nem kiált majd, s nem emeli föl a hangját, szava se hallatszik az utcákon. ³ A megtört nádszálat nem töri össze, a pislákoló mécsbelet nem oltja ki. Hűségesen elviszi az igazságot, ⁴ nem lankad el, sem kedvét el nem veszti, míg az igazságot meg nem szilárdítja a földön. Az ő tanítására várnak a szigetek. ⁵ Ezt mondja az Isten, az Úr, aki megteremtette az egeket és kifeszítette, aki megszilárdította a földet s rajta kisarjasztotta a növényeket, aki életet ad a földön lakó népnek, és életet mindennek, ami csak jár-kezel rajta: ⁶ Én, az Úr, hívtalak meg az igazságban, én fogtam meg a kezéd, és én formáltalak. Megtettelek a népnek szövetségül, és a nemzeteknek világosságul, ⁷ hogy nyisd meg a vakok szemét, és szabadítsd ki a börtönből a foglyokat és a tömlöcből azokat, akik a sötétségben ülnek. ⁸ Én vagyok az Úr, ez a nevem! Dicsőségemet nem engedem

át másnak, sem tiszteletemet a bálványoknak. ⁹ Nézzétek: a régebbiek beteljesedtek, és új dolgokat hirdetek előre, mielőtt megtörténnének, tudtotokra adom őket. ¹⁰ Énekeljete az Úrnak új éneket! A föld határáig dicséretét! Dicsőítse a tenger, s ami benne él, a szigetek és minden lakójuk. ¹¹ Ujjongjon a puszta és minden városa a falvakkal együtt, ahol Kedár lakik. Ujjongjanak a kőszirt lakói, harsogjanak a hegyek tetejéről. ¹² Adják meg az Úrnak a tiszteletet, és a szigetek hirdessék dicsőségét. ¹³ Az Úr kivonul, mint a hős, haragja fellobban, mint a harcosé. Felrivall, csatakiáltást hallat, úgy vonul ki férfiként ellenségei ellen. ¹⁴ Sokáig hallgattam, csöndben voltam, szinte visszafogtam magam... De most nyögök, mint a vajúdo asszony, fújok és lihegek egyszerre. ¹⁵ A hegyeket-halmokat pusztává teszem, ellankasztok mindent, ami zöldell. A folyókat pocsolyává változtatom, a tavakat meg kiszáritom. ¹⁶ Elkísérem útjukon a vakokat, és vezetem őket ösvényükön; világosságra változtatom előttük a sötétet, és a göröngyös utat elegyengetem. Ezt teszem majd velük, és nem hagyom el őket. ¹⁷ De akik a bálványokban bíznak: meghátrálnak és szégyent vallanak. Így járnak mind, akik így szólnak öntött szobraikhoz: ti vagytok a mi isteneink. ¹⁸ Süketek, halljatok! Ti vakok, nézzetek ide és lássatok! ¹⁹ Ki vak, ha nem a szolgám? És ki süket, ha nem a követem, akit küldök? [Ki olyan vak, mint a küldöttem, s ki olyan süket, mint az Úr szolgája?] ²⁰ Sok mindent láttál, de nem figyeltél oda, a füled nyitva volt, mégse hallottál. ²¹ Igazságosságában az Úr magasztossá s dicsővé akarta tenni a törvényt. ²² Ám ez egy kifosztott, kirabolt nép, bilincsbe van verve, tömlöcbe van zárva; prédává lettek, s nincs szabadítójuk, kifosztották őket, de senki se szól, hogy: "Add vissza!" ²³ Ki hallja meg közületek, ki figyel föl rá és gondol a jövővel? ²⁴ Ki szolgáltatta ki Jákobot a fosztogatónak, és Izraelt a pusztítóknak? Nemde az Úr? Bizony vétkeztünk ellene. Nem akartunk az útjain járni, és törvényének engedelmeskedni. ²⁵ Ezért szabadította rá ádáz haragját és a háború borzalmait. Lángba borította, de hát nem vette szívére, felgyújtotta, de hát nem tért észre. 43. fejezet (Iz43)

¹ Most hát ezt mondja az Úr, a teremtőd, Jákob, az alkotód, Izrael: Ne félj, mert megváltalak; neveden szólítalak: az enyém vagy. ² Ha tengereken kelsz át, veled leszek; és ha folyókon, nem borítanak el, ha tűzön kell átmenned, nem égsz meg, és a láng nem perzsel meg. ³ Mert én, az Úr vagyok, a te Istened, Izrael Szentje, a Megváltód. Váltságodul odaadom Egyiptomot, Kust és Szebát cserébe érted. ⁴ Mert drága vagy a szememben, mert becses vagy nekem és szeretlek. Embereket adok oda érted, és nemzeteket az életedért. ⁵ Ne félj hát, mert veled vagyok! Napkeletről idehozom nemzetségedet, és összegyűjtelek napnyugatról. ⁶ Azt mondom majd északnak: Add vissza őket! És délnek: ne tartsd vissza őket! Hozd vissza fiaimat a távolból, és leányaimat

a föld határaitól. ⁷ Mind, akik az én nevemet viselik, akiket dicsőségemre teremtettem, akiket én formáltam és én alkottam. ⁸ Lépjen elő a nép, amelynek van szeme, mégis vak, és bár van füle, mégis süket. ⁹ Gyűljenek egybe a nemzetek, és a népek gyülekezzenek össze. Ki hirdetett ilyet valaha közülük, és ki adhatta volna tudtunkra a rég volt dolgokat? Hozzák elő tanúikat, hogy bizonyítsák igazukat, s így, aki hallja őket, azt mondhassa: Úgy van! ¹⁰ Magatok vagytok a tanúim - mondja az Úr, a szolgálaim, akiket kiválasztottam, hogy az emberek megtudják és higgyenek nekem, és megértsék, hogy én vagyok. Előttem isten nem alkottatott, és utánam sem támad soha. ¹¹ Egyedül én vagyok az Úr, rajtam kívül nincsen szabadító. ¹² Én hirdetem előre és hoztam szabadulást, én nyilatkoztattam ki, amikor még nem volt idegen isten körötökben. Ti vagytok a tanúim - mondja az Úr. ¹³ Én vagyok az Isten, öröktől fogva én vagyok. Nincs senki, aki elkerülhetné kezemet. S ha valamit teszek, ki változtathatja meg? ¹⁴ Ezt mondja az Úr, a ti Megváltótok, Izrael Szentje: Elküldök értetek Babilonba, leverem a börtönök zárait, és a káldeusok jajkiáltásban törnek ki. ¹⁵ Én vagyok az Úr, a ti Szentetek; Izrael Teremtője, a ti Királyotok. ¹⁶ Ezt mondja az Úr, aki utat csinált egykor a tengeren át, és ösvényt a nagy vizekben, ¹⁷ aki kivezette a harci szekereket és a lovakat, az egész hatalmas sereget, amely elbukott és nem kelt föl többé, odaveszett és kialudt, mint a mécses lángja. ¹⁸ Most már ne arra gondoljatok, ami régen történt, és ne a múlt dolgokra figyeljete. ¹⁹ Nézzétek: én valami újat viszek végbe, már éppen készülöben van; nem látjátok? Valóban, utat csinállok a pusztában, és ösvényt a járatlan földön. ²⁰ Dicsőíteni fog a mező minden vadja, a sakálok és a struccok, mert vizet fakasztok a pusztában, [és folyókat a sivatag földön], hogy inni adjanak népemnek, választottaimnak. ²¹ A nép, amelyet magamnak alkottam, hirdetni fogja dicsőségemet. ²² Nem hívtál segítségül, Jákob, és nem törődött velem, Izrael! ²³ Nem hoztad el nekem bányáidat égőáldozatul, és véres áldozatokkal sem dicsőítettél. Nem terheltelek ételáldozatot követelve, azzal se fárasztottalak, hogy illatáldozatot kérjek. ²⁴ Nem vettél nekem pénzen jószagú nádat, és áldozataid hájával sem tartottál jól. Csak bűneiddel terheltél, és gonoszságaiddal fárasztottál. ²⁵ Én magam vagyok az, aki ezeket mind eltörlöm, és bűneidre nem emlékezem többé. ²⁶ Emlékezz csak vissza! És vitassuk meg egymással a dolgot: hozd elő ügyedet és igazold magad. ²⁷ Ősatyád vétkezett, tanítóid fellázadtak ellenem, ²⁸ fejedelmeid meggyalázták szentélyemet. Ezért adtam Jákobot pusztulásra, és Izraelt gyalázatra. 44. fejezet (Iz44)

¹ Most mégis halld, szolgálám, Jákob, Izrael, akit kiválasztottam! ² Ezt mondja az Úr, aki teremtett, aki anyád méhében alkotott, a gyámolod: Ne félj szolgálám, Jákob, Jesurun, akit kiválasztottam. ³ Mert elárasztom vízzel a tikkadt mezőt,

és bővizű patakokkal a kiaszott földet. Kiárasztom lelkemet utódaidra, és áldásomat gyermekeidre. ⁴ Úgy sarjadzanak majd, mint a fű a forrás közelében, mint a fűzfák a vízfolyások mellett. ⁵ Az egyik így szól majd: "Én az Úré vagyok", a másik meg Jákob nevét viseli. Ez azt írja kezére: "Úr", az meg Izrael nevével dicsekszik. ⁶ Ezt mondja Izrael Királya s Megváltója, a Seregek Ura: Én vagyok az első és az utolsó, rajtam kívül nincs más isten. ⁷ Ki hasonlít hozzám? Álljon fel és szóljon: jelentse be és igazolja magát előttem! Ki adta hírül a jövőt már kezdettől fogva? Mondja el hát nekünk, ami ezután történik! ⁸ Ne féljete, ne rettegjete: Nemde régtől fogva megmondtam és kijelentettem nektek, ti vagytok a tanúim: Van-e más isten rajtam kívül? És van-e más Szikla? Nem tudok róla. ⁹ A bálványkészítők mind semmik. Tetszetős alkotásaik is haszontalanok. Akik ilyeneket szolgálnak, nem látnak és nem értenek, ezért szégyent vallanak. ¹⁰ Aki bálványt csinál és bálványképet önt magának, annak nem lesz belőle semmi haszna. ¹¹ Igen, tisztelőik mind csalódnak majd, a készítőik meg szégyent vallanak. Gyűljenek mind össze, álljanak elő! Megrettennek és megszégyenülnek mindannyian. ¹² A kovács ott dolgozik az izzó szénparázs fölött, és kalapálja művét. Erős karral alakítja, amíg meg nem éhezik, s el nem fárad; közben vizet sem iszik, egészen ellankad. ¹³ Az ács mérőzsinórt feszít ki, írószerszámaival vázlatot csinál, majd vésőjével alakítani kezdi a fát, és formát ad neki a körző vonalai szerint. Valamilyen emberi képmást alakít ki belőle, emberi arcvonásokat kölcsönöz neki, hogy majd valamelyik templomban lakják. ¹⁴ Egy másik meg cédrusfát vág ki, vagy ciprust és tölgyet vesz elő, amelyet az erdő fái közül választott magának. Vagy pedig fenyőfát ültet. Ezt az eső fölneveli, ¹⁵ hogy az embernek legyen tüzelője. Vesz belőle, hogy melegedjék mellette, vagy hogy a tűzénél kenyeret süssön magának. Aztán istent is alkot belőle és imádja; bálványt csinál és leborul előtte. ¹⁶ A fa egyik részét elégeti a tűzön, a parázsán húst süt magának és jóllakik. Amikor kimelegszik, így beszél: "Jaj, de melegem lett, érzem a tüzet!" ¹⁷ A megmaradt fából meg istent készít, bálványt csinál magának. Aztán meghajlik előtte, leborul, és így fohászkodik hozzá: "Segíts rajtam, mert te vagy az én istenem!". ¹⁸ Az ilyenek bizony nem tudnak és nem értenek semmit. Szemük zárva van, hogy ne lássanak, a szívük meg csupa értetlenség. ¹⁹ Nem akad köztük, aki elgondolkodna; akiben értelem és belátás volna és így szólna: "A felét elégettem a tűzben, a parázsán kenyeret sütöttem, sőt húst is sütöttem és megettem. A maradékából meg bálványt faragjak, hogy egy fatuskó előtt boruljak le?" ²⁰ Aki a hamuban leli kedvét, azt álnok szíve vezette félre, de nem menti meg az életét, mert nem mondja: "Nem valami hamisság az, amit a jobbomban tartok?" ²¹ Gondolj ezekre, Jákob, és arra, hogy a szolgám vagy, Izrael! Én alkottalak, a szolgám vagy. Nem feledkezem el rólad, Izrael. ²² Elsőpröm gonoszságaidat, mint a felhőt, és vétkeidet, mint a

ködöt. Térj vissza hozzám: megváltottalak. ²³ Ujjongjatok, egek, mert az Úr végbevitte tettét; zengjete dalt örömtökben, földnek mélységei, énekeljete, hegyek, s te, erdő, a fákkal egyetemben, mert az Úr megváltotta Jákobot, és dicsősége felragyogott Izraelben. ²⁴ Így szól az Úr, a te Megváltód, aki anyád méhében alkotott: Én vagyok az Úr, a mindenség teremője; én terjesztetem ki az egeket egyedül, és amikor a földet megformáltam, nem volt szükségem segítségre. ²⁵ Én hiúsítottam meg a jósok jeleit, és a jövendőmondók hamisságát feltárom; én kényszerítem meghátrálásra a bölcseket, és én mutatom meg: tudományuk mily haszontalan. ²⁶ Én teljesítem be szolgám szavát, és valósítom meg hírnököm tervét. Én mondom ki: Jeruzsálem legyen lakottá! És: Júda városai épüljenek föl! S romjaikat valóban helyreállítom. ²⁷ Én parancsolom meg az óceánnak: Száradj ki! És elapasztom folyóidat is. ²⁸ Én mondom Cirusznak: Pásztorom vagy! Teljesíted majd mindenben akaratomat. S azért azt mondod: Jeruzsálem épüljön újjá! És: A templomnak rakják le alapjait! 45. fejezet (Iz45)

¹ Így szól az Úr fölkentjéhez, Ciruszhoz, akinek megfogja a jobbát, hogy színe előtt meghódoltassa a nemzeteket, és megoldja a királyok derekán az övet; hogy megnyissa előtte az ajtókat, és ne maradjon egyetlen kapu se zárva: ² "Előttem megyek, és megalázom a magasságokat; összetöröm az érckapukat, és a vaszarakat leütöm. ³ Neked adom az elrejtett kincseket, és a rejtekhelyek gazdagságát, hogy megtudd: Én vagyok az Úr, Izrael Istene, aki neveden szólítalak. ⁴ Szolgámért, Jákobért, és választottamért, Izraelért szólítottalak a neveden. Dicső nevet adtam neked, bár nem ismertél. ⁵ Én vagyok az Úr, és senki más! Rajtam kívül nincs más isten. Bár nem ismersz, mégis felővezlek, ⁶ hogy napkelettől napnyugatig megtudják: rajtam kívül nincsen más." Én vagyok az Úr, és senki más! ⁷ Én alkotom a világosságot, és én teremtem a sötétséget; én szerzek jólétet, s én idézem elő a balsorsot is. Én, az Úr viszem ezt végbe, mind. ⁸ Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és ti, felhők, hullassatok győzelmet! Nyílják meg a föld és teremjen üdvösséget, és sarjadjon vele szabadulás is. Én, az Úr hozom ezt létre, mind. ⁹ Perbe szállhat-e alkotójával a cserép a föld cserepei közül? Mondhatja-e az anyag megmunkálójának: "Mit csinálsz?" És a mű: "Milyen ügyetlen vagy!"? ¹⁰ Jaj annak, aki azt mondja apjának: "Miért nemzel?" És az asszonynak: "Miért szülsz?" ¹¹ Ezt mondja az Úr, Izrael Szentje és Teremője: "Rátok tartozik-e, hogy gyermekeim jövője felől kérdezzetek, vagy hogy meghatározzátok: mit tegyen a kezem? ¹² Nézzétek: én alkottam a földet, és én teremtettem az embert is, aki lakja. Az én kezem terjesztette ki az egeket, és én sorakoztattam fel minden seregüket. ¹³ Én támasztottam, hogy győzelmet arasson, és minden útját elegyengettem. Ő majd felépíti városomat, és visszahozza

száműzöttjeimet váltságdíj és ajándékok nélkül." A Seregek Ura mondja ezt így. ¹⁴ Ezt mondja az Úr: Egyiptom földművelő népe, Kus kereskedői és a szálas termetű szabeusok meghódolnak neked, a tied lesznek, és bilincsbe verve követnek. Leborulnak és könyörögnek: "Csak nálad van Isten s rajta kívül nincsen más, más isten nem létezik." ¹⁵ Valóban, nálad rejtőzött el az Isten, Izrael Istene és Szabadítója. ¹⁶ Megszégyenülnek és megalázkodnak, akik szembe szállnak veled, s akik bálványokat csinálnak, mind szégyent vallanak. ¹⁷ De Izrael szabadulást talál az Úrban, megszabadul mindörökre. Megszégyenülés és megaláztatás nem ér már titeket többé soha. ¹⁸ Mert ezt mondja az Úr, aki az eget teremtette, ő, az Isten, aki megalkotta és létrehozta, s fenn is tartja a földet, mert nem a zűrzavarnak teremtette, hanem hogy lakjanak rajta: "Én vagyok az Úr és nincsen más. ¹⁹ Nem titokban beszéltem, nem valami sötét zugában a földnek. Nem azt mondtam Jákob nemzetségének: A zűrzavarban keressetek! Én, az Úr az igazságot mondom, és az igazat hirdetem nektek. ²⁰ Gyűljetek egybe, gyertek és lépjetelek elő mind, akik a nemzetek közül megmenekültetek. Mind esztelenek, akik fából faragott bálványokat hurcolnak magukkal, és olyan istenhez könyörögnek, aki nem tud segíteni rajtuk. ²¹ Fejtsétek ki és hozzátok elő érveiteket, sőt tanácskozzátok meg együtt: Ki hirdette ezt régtől fogva, s ki mondta meg már jó előre? Nemde én, az Úr? És rajtam kívül nincsen más; igazságos Isten és Szabadító nincsen rajtam kívül. ²² Térjetelek hozzám és megszabadultok, ti, határai a földnek, mind! Mert én vagyok az Isten, és nincsen más. ²³ Megesküszöm önmagamra, igaz beszéd fakad ajkamon, egy visszavonhatatlan szó: Előttem hajlik meg minden térd, és rám esküszik minden nyelv. ²⁴ Ezt mondják majd: Csak az Úrban van üdvösség és erő. Hozzá térnek megszégyenülve mind, akik lázadoztak ellene. ²⁵ Ám Izraelnek minden nemzetsége győzelmet és dicsőséget arat az Úrban!" 46. fejezet (Iz46)

¹ Leroskad Bel, összetörik Nebó. Bálványaitat állatokra, barmok hátára rakják, úgy viszik súlyos teherként, kimerült állatok hátán. ² De leroskadnak, mind térdre rognak, nem tudják megszabadítani azokat, akik viszik őket, sőt maguk is fogságba jutnak. ³ "Hallgassatok ide, Jákob háza, és ti mindnyájan, akik Izrael házából megmaradtatok, akiket anyátok méhétől fogva hordozok, akiknek terhét az anyaöltől kezdve viselem. ⁴ Én öreg korotokig ugyanaz maradok, s míg meg nem öszültök, hordozlak titeket. Mint eddig is tettem, továbbra is viszlek, fenntartalak és megmentelek benneteket. ⁵ Kivel vethettek egybe és kivel mérhettek össze? Ki mellé állíthattok oda, kihez hasonlíthattok? ⁶ Azok, akik kiöntik az aranyat erszényükből, és lemérik mérlegen az ezüstöt, aranyművest fogadnak, hogy istent csináljon nekik, aztán leborulnak előtte és imádják. ⁷ Majd vállukra veszik és úgy cipelik, aztán leteszik állványra, hogy

veszteg maradjon. Nem is mozdul el helyéről, ha kiáltanak hozzá, nem felel, a nyomorúságtól nem ment meg senkit. ⁸ Gondoljatok erre és szégyenkezzetek, vegyétek szívetekre, ti pártütők! ⁹ Emlékezzetek a régmúlt időkre, hogy én vagyok az Isten és nincsen más; hogy nincs senki hozzám hasonló. ¹⁰ Én kezdettől fogva kijelentettem a jövődöt, és előre megmondtam, amik meg se történtek még. Azt mondom: Tervem valóra válik, és amit akarok, mindent végbeviszek. ¹¹ Elhívom kelet felől a ragadozó madarat, messze földről a kiválasztott férfit. Ahogy mondom, úgy teszek, mihelyt eltervezem, már végre is hajtom. ¹² Hallgassatok hát ide, ti csüggedt szívűek, akik úgy érzitek: messze van még a győzelem. ¹³ Közel hozom győzelmemet, már nincs is messze, és nem késik szabadításom. Szabadulást szerzek Sionnak, és dicsőséget adok Izraelnek." 47. fejezet (Iz47)

¹ Szállj le és ülj a porba, Babilon szüzi leánya! Ülj le a földre! Nincs többé trónod, káldeusok leánya. Többé már nem mondanak bájosnak és gyönyörűnek. ² Vedd a malmot, őrölj lisztet, vesd le fátyladat, emeld föl hosszú ruhádat, fedd föl lábad szárát, s úgy gázolj át a folyókon! ³ Vetközz meztelenre, hadd lássák szégyened! Mert bosszút akarok állni, és ettől nem tarthat vissza senki. ⁴ Megváltónk, akit a Seregek Urának hívnak, Izrael Szentje mondja: ⁵ Ülj csendben, húzódj a sötétségbe, káldeusok leánya, mert már nem hívnak többé országok úrnőjének. ⁶ Megharagudtam népemre, megfosztottam szentségétől örökségemet, és a kezedbe adtam őket, de te nem voltál irántuk könyörülettel, még az öregekre is súlyos igát raktál, ⁷ és azt gondoltad: "Örökre úrnő leszek". Soha nem hánytad-vetted meg szívedben, és nem gondoltad meg, hogy mi lesz ennek a vége. ⁸ Hallgass hát ide, te könnyűvérű, aki oly biztonságban élsz és azt mondod szívedben: "Én vagyok, és rajtam kívül nincsen más, én nem leszek soha özvegy, és a gyermektelenséget nem ismerem." ⁹ Bizony utolér mind a kettő, hirtelenül, egyetlen napon. A gyermektelenség és az özvegység rád nehezedik teljesen, és nem segítenek varázsigéid, sem a hathatósan hitt ígésző szózatok. ¹⁰ Mily vakmerő voltál gonoszságodban, amikor így szóltál: "Nincs senki, aki látna." Ez az okoskodás és nagy tudományod vezetett téged félre. Azt is mondtad magadban: "Én vagyok, és rajtam kívül nincsen más." ¹¹ Ezért rád tör majd a csapás, s nem háríthatod el varázslattal. Rád ront a veszedelem, s nem fordíthatod el magadtól. Hirtelen ér utol a romlás, még mielőtt eszedbe vehetné. ¹² Állj hát elő ígésző szózataiddal és töméntelen varázslatoddal, amelyekkel ifjúságodtól fogva annyit vesződtél. Gondolod, hogy segítségedre lehetnek? Gondolod, hogy bárkit visszariaszthatnak? ¹³ Hogy agyonfárasztott számtalan tanácsadód! Lépjenek most elő és mentsenek meg! Mentsenek meg, akik az eget fürkészik, akik a csillagokat lesik, és akik az újhold napján

jelentik, hogy mi vár rád a közeljövőben. ¹⁴ Bizony, olyanok lesznek ezek, mint a pelyva: tűz emészti meg őket. Nem menthetik meg életüket a lángok erejétől, mert nem izzó parázs lesz az, amelynél melegedni lehet, és nem is tűzhely, amely mellé odaülhetnének. ¹⁵ Lásd, így járnak varázslóid, akikkel ifjúkorod óta vesződtél. Elfutnak mind, ki-ki a maga útján, nem lesz senki, aki segíthetne rajtad. 48. fejezet (Iz48)

¹ Halljátok, Jákob háza, mind, akik Izrael nevét viselitek, és Júda magvából származtok! Ti, akik az Úr nevére esküsztek, és Izrael Istenét emlegetitek, csak hogy nem hűséges szívvel és nem őszintén, ² mégis a szent város nevét viselitek, és Izrael Istenére támaszkodtok, akinek ez a neve: "a Seregek Ura". ³ Amik eddig történtek, azokat előre kijelentettem; az én szám hirdette meg, én adtam tudtokra. Aztán hirtelen megtettem és beteljesedtek. ⁴ Jól tudtam, hogy megátalkodott vagy, vasinakból van a nyakad és ércből a homlokod, ⁵ azért jelentettem ki neked jó előre mindent, mielőtt megtörténtek, tudtul adtam neked, nehogy azt mondhasd majd: "Az én bálványom vitte ezeket végbe, az én faragott képem és bálványszobrom határozott így." ⁶ Hallottad és láttad ezt mind, teszel-e hát tanúságot róla? És most új dolgokat jelentek ki neked, elrejtett dolgokat, amiket nem ismersz. ⁷ Ebben a szempillantásban, éppen most teremtettem meg őket, ezért eddig nem hallottál felőlük semmit. Így aztán nem mondhatod: "Nos, én tudtam róluk." ⁸ Csak hogy sem nem hallottad, sem nem tudtad, hisz füledet nem nyitottam meg előre, mert tudtam, hogy mindenestül hűtlen vagy, és lázadónak hívnak születésed óta. ⁹ Nevemért fogom vissza haragomat, dicsőségemért fékezem magam, nehogy elpusztítsalak. ¹⁰ Lám, megtisztítottalak, mint az ezüstöt, kipróbáltalak a nyomorúság kohójában. ¹¹ Magamért, csakis magamért tettem ezt meg. Mert hogy tűrhetném, hogy meggyalázzák nevemet? Dicsőségemet nem engedem át másnak soha. ¹² Hallgass rám, Jákob, s meghívtam, Izrael! Én vagyok az első, és én vagyok az utolsó. ¹³ Az én kezem rakta le a föld alapjait, és az én jobbam feszítette ki az eget. Ha szólítom őket, egyszerre jelentkeznek. ¹⁴ Gyűljetek egybe mindnyájan és halljátok: Ki jelentette ezt ki előre közölük? "Az én kedveltem végbeviszi, amit akarok, Babilonon és a káldeusok nemzetségén." ¹⁵ Én, saját magam mondtam ezt és én hívtam el; ide rendeltem és szerencsésen végbevittem a terveit. ¹⁶ Gyertek ide és halljátok: "Kezdetől fogva sose mondtam nektek semmit titokban, és amíg ezek teljesedésbe nem mennek: ott vagyok." - "Most meg maga Isten, az Úr küld, a lelke által." ¹⁷ Ezt mondja az Úr, a te Megváltód, Izrael Szentje: Én az Úr, a te Istened tanítalak arra, ami jámborrrá tesz, ami arra az útra vezet, amelyen járnod kell. ¹⁸ Bár csak ügyeltél volna törvényemre, akkor boldogságod hasonlítana a folyóhoz, és igazságosságod a tenger hullámához. ¹⁹ Nemzetséged annyi volna,

mint a fővény, és ivadékod, mint a homokszem. Neved sohasem tűnne el, és nem halványodnék el szemem előtt. ²⁰ Vonuljatok ki Babilonból! Meneküljétek a káldeusok közül! Hirdessétek ezt ujjongó szóval, adjátok tudtul; terjesszétek el a föld határáig! Így beszéljétek: "Az Úr megváltotta szolgáját, Jákobot." ²¹ Valóban, nem szenvedtek szomjúságtól, amikor a pusztában vezette őket. A kősziklából fakasztott nekik vizet, megrepesztette a sziklát, és víz fakadt belőle. ²² De nincs békéjük az istenteleneknek - mondja az Úr. 49. fejezet (Iz49)

¹ Halljátok, szigetek, és figyeljétek, távoli népek! Az Úr hívott meg, mielőtt még születtem; anyám méhétől fogva a nevemen szólított. ² Számat éles kardhoz tette hasonlónak, s kezének árnyékában rejtegetett. Mint a hegyes nyíl, olyanná tett, és a tegzébe rejtett. ³ S így szólt hozzám: "A szolgám vagy, Izrael, benned fogok megdicsőülni!" ⁴ De én azt gondoltam: "Hiába fáradtam, haszontalanul tékoztam erőmet." Ám igaz ügyem az Úr előtt van, és jutalmam Istenemnél. ^{5b} Becses vagyok az Úr szemében, és Istenem az erőm. ^{5a} És most ezt mondja az Úr, aki már anyám méhétől fogva szolgájává tett, hogy visszavezessem hozzá Jákobot, és Izraelt köréje gyűjtsem: ⁶ "Kevés az, hogy szolgám légy, s fölemeld Jákob törzseit, és visszatérítsd Izrael maradékát. Nézd, a nemzetek világosságává tettelek, hogy üdvösségem eljusson a föld határáig." ⁷ Ezt mondja az Úr, Izrael Megváltója és Szentje, annak, akinek életét megvetették, akit a nemzetek megutáltak, a kényurak szolgájának: Királyok állnak majd fel, ha meglátnak, és fejedelmek borulnak le, az Úr miatt, aki hűséges, Izrael Szentje miatt, aki kiválasztott. ⁸ Ezt mondja az Úr: A kegyelem idején meghallgatlak, és az üdvösség napján megsegítelek. Én teremtettem, és én teszek meg a nép szövetségesévé. Helyreállítom az országot, és kiosztom a pusztává lett örökséget. ⁹ A foglyokhoz így szólok: "Gyertek ki!" A sötétben ülőkhöz meg: "Gyertek a napvilágra!" Minden út mentén legelhetnek majd, és minden halmon legelőt találnak. ¹⁰ Nem éheznek és nem szomjaznak, forró szél nem éri, s nap sem égeti őket. Mert aki megkönyörült rajtuk, az vezeti, s a vizek forrásaihoz tereli őket. ¹¹ Minden hegyet úttá teszek nekik, és feltöltöm az ösvényeket. ¹² Nézzétek, ezek messze távolból jönnek, azok északról és nyugatról, amazok meg Szinim földjéről. ¹³ Zengjétek dicséretet, egek, és ujjongj, te föld! Hegyek, daloljatok örömtökből! Mert az Úr megvigasztalja népét, és megkönyörül szegényein. ¹⁴ Így panaszkodott Sion: "Elhagyott az Úr! Megfeledkezett rólam!" ¹⁵ De megfeledkezhet-e csecsemőjéről az asszony? És megtagadhatja-e szeretetét méhe szülöttétől? S még ha az megfeledkezne is: én akkor sem feledkezem meg rólad. ¹⁶ Nézd, a tenyeremre rajzoltalak; falaid szemem előtt vannak szüntelen. ¹⁷ Sietve jönnek, akik fölépítenek, s akik leromboltak és kifosztottak, azok elmennek. ¹⁸ Hordozd körül tekintetedet és lásd:

Egybegyűlnek mindnyájan és idejönnek, hozzád. Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr -, mint ékszert, úgy viseled majd őket; és ahogy fölékesítik a menyasszonyt, úgy övezed körül magad velük. ¹⁹ Mert elpusztított vidékeid és romjaid, és az egész pusztává lett ország szűkek lesznek lakóidnak, mivel akik elpusztítottak, már messze vannak. ²⁰ Azt mondják majd fiaid, akiket már elveszetteknek hittél: "Szűk nekem itt ez a hely! Adj nagyobb teret, ahol lakhassak!" ²¹ Te pedig azt gondolod majd magadban: "Ki szülte nekem őket? Hiszen én meddő voltam és gyermektelen. Ki nevelte föl őket? Elhagyatott, magamra maradt voltam: Honnan származnak hát ezek?" ²² Ezt mondja Isten, az Úr: Nézd, csak jelt adok kezemmel a népeknek és intek zászlómmal a nemzeteknek. Erre ölükben hozzák vissza fiaidat, lányaidat meg a vállukon hozzák. ²³ Királyok táplálnak majd, és királynék lesznek a dajkáid. Földre borulva hódolnak előtted, s a lábad porát nyalják. Akkor majd megtudod, hogy én vagyok az Úr, és hogy akik bennem bíznak, nem vallanak szégyent. ²⁴ El lehet-e venni a zsákmányt az erőstől, és megszabadulhat-e a fogoly a vitéz harcostól? ²⁵ Igen! Mert az Úr mondja: Az erőstől megszabadulnak a foglyok, és a vitéz harcostól elveszik a zsákmányt. Magam szállok harcba azokkal, akik ellened harcolnak, és én mentem meg a gyermekeidet. ²⁶ Ellenségeidet megetetem a saját húsuikkal; úgy megittasodnak a saját véruktól, mint az új bortól. Akkor mindenki megtudja majd, hogy én, az Úr vagyok a te Szabadítód, és a te Megváltód, Jákob erőse. 50. fejezet (Iz50)

¹ Ezt mondja az Úr: Hol van anyátok válólevele, amellyel elbocsátottam? Vagy ki a hitelezőm, akinek eladtalak benneteket? Bizony, gonoszságaitok miatt adtalak el titeket, és bűneitek miatt bocsátottam el anyátokat. ² Miért nem találtam senkit, amikor eljöttem? És miért nem felelt senki, amikor felhangzott hívó szavam? Talán túlságosan rövid a kezem ahhoz, hogy megváltást szerezzen? Vagy nincs elég erő bennem, hogy szabadulást adjak? Nos, egyetlen fenyegető szóval kiszárítom a tengert, és sivataggá teszem a folyamokat, úgyszólván megrothadnak víz hiányában a halak és szomszár pusztulnak. ³ Gyászba borítom az egeket, és zsákruhát borítok rá takaróul. ⁴ Isten, az Úr megadta a nyelvet, a tanítványok nyelvét. Hogy megfelelhessenek a fáradsagnak, maga adja ajkamra a szót. Reggelenként ő teszi figyelmesé fülemet, hogy rá hallgassak, mint a tanítványok. ⁵ Isten, az Úr nyitotta meg a fülemet. S én nem álltam ellen, és nem hátráltam meg. ⁶ Hátaim odaadtam azoknak, akik vertek, arcomat meg, akik tépáztak. Nem rejtettem el arcomat azok elől, akik gyaláztak és leköpdöstek. ⁷ Isten, az Úr megsegít, ezért nem vallok szégyent. Arcomat megkeményítem, mint a kőszikla, s tudom, hogy nem kell szégyenkezni. ⁸ Közel van, aki igazságot szolgáltat nekem. Ki szállhat velem perbe? Álljunk ki együtt! Ki az ellenfelem? Jöjjön ide hozzám! ⁹ Isten,

az Úr siet segítségemre. Ki ítélhet el? Lám, mindnyájan elenyésznek, mint a ruha, amelyet a moly emésztett meg.¹⁰ Mind, aki közületek féli az Urat, az ő szolgája szavára hallgasson. Ha meg sötétségben jár és nincs világossága, bízzék az Úr nevében, és támaszkodják Istenére!¹¹ De ti, mind, akik tüzet gyújtottatok, és tüzes nyilakat csináltatok, jussatok a saját tüzetek lángjába, és a tüzes nyilak közé, amiket gyújtottatok! Az én kezemből ér ez utol benneteket, mind, ott heverték majd gyötrelmeitekben. 51. fejezet (Iz51)

¹ Hallgassatok rám, akik az igazság után jártok, és az Urat keresitek! Emeljétek tekinteteket a kősziklára, amelyből kivágtak benneteket, és a kút nyílására, amelyből kiástak titeket!² Nézzétek atyátokat, Ábrahámot, és Sárát, aki a világra hozott titeket; mert egészen egyedül volt, amikor meghívtam, de megáldottam és megsokasítottam.³ Siont megvigasztalja az Úr, megvigasztalja minden romját. Pusztaságát olyanná teszi, mint az Éden, és sivatagját hasonlóvá az Úr kertjéhez. Öröm és vidámság lesz benne, hálaadás és dicséret szava zeng.⁴ Figyeljete ide, nemzetek, hallgassatok rám, ti népek! Mert tőlem származik a törvény, és az én igazságom lesz a nemzetek világossága.⁵ Hamarosan elérkezik igazságosságom, és szabadításom felragyog, mint a fény, karom ítéletet tart a népeken; a szigetek bennem bizakodnak, és karom erejébe vetik reményüket.⁶ Emeljétek föl tekinteteket az égre, és nézzetek a földre le. Bizony szétoszlik az ég, mint a füst, a föld, mint a ruha, úgy elavul, és lakói elenyésznek, akár a féreg. De szabadításom örökre megmarad, és igazságomnak nem lesz vége soha.⁷ Hallgassatok rám, akik ismeritek az igazságot, népem, ki szívében viseli tanításom. Ne féljete az emberek gyalázkodásától, és ne essete kétségbe szidalmaik miatt.⁸ Mert moly emészt meg őket, mint a ruhát, és mint a gyapjút, féreg pusztítja el őket. De az én igazságom mindörökre megmarad, szabadításom nemzedékről nemzedékre.⁹ Kelj föl, kelj föl! Öltözz erőbe, karja az Úrnak! Kelj föl, mint a hajdankor napjaiban, mint a régmúlt nemzedékek idején. Vajon nem te hasítottad ketté Ráhábot, és nem te döfted keresztül a sárkányt?¹⁰ Nem te szárítottad ki a tengert, és a hatalmas örvény vizét, hogy úttá változtasd a tenger mélyét, és megváltottjaid átkelhessenek rajta?¹¹ Most is visszatérnek az Úr megváltottjai, és dicséretet zengve érnek a Sionra. Örök vidámság lesz az arcukon; öröm és ujjongás kíséri őket, a fájdalom és a sóhaj megfutamodik.¹² Én, én magam vagyok a ti vigasztalótok! Miért is félnél hát halandó embertől; ember fiától, aki úgy elhervad, miként a fű?¹³ Elfeledkeztél az Úrról, alkotóról, aki kiterjesztette az eget, s megvetette a föld alapjait. Ezért remegsz folyvást, mindennap, sanyargatód haragjától, attól, hogy elveszít téged. De hol van már sanyargatód haragja?¹⁴ A fogoly hamarosan kiszabadul; nem fog meghalni börtönében, és kenyere nem fogy el.¹⁵ Én

vagyok az Úr, a te Istened, én kavaram fel a tengert, hogy zúgjanak a habjai; a Seregek Ura a nevem. ¹⁶ Én adtam ajkadra tanításomat, és én rejtettelek el a kezem árnyékában, amikor kiterjesztettem az eget, és megvettem a föld alapjait, és azt mondtam Sionnak: "Az én népem vagy." ¹⁷ Ébredj föl, ébredj föl, kelj föl, Jeruzsálem! Te, aki megittad az Úr kezéből haragja poharát, a mámorító kelyhet fenéig ürítetted. ¹⁸ Nem volt senki sem, aki gyámolította volna a fiai közül, akiket a világra hozott. Nem volt senki, aki kézen fogta volna, azok közül, akiket fölnevelt. ¹⁹ Két csapás ért - ki sajnálkozik rajtad? Pusztulás és romlás, éhínség és kard - ki vigasztal meg téged? ²⁰ Fiaid ott heverték tehetetlenül az utcasarkokon, mint a hálóra esett zerge. Telve az Úr haragjával, Istened fenyegetésével. ²¹ Azért halljad, te megalázott, aki részeg vagy, de nem a bortól. ²² Ezt mondja Uralkodód, az Úr, a te Istened, aki megvédelmezi népét: Nézd, kiveszem kezedből a mámorító kelyhet, és haragom poharát nem kell többé innod. ²³ Kínzóidnak kezébe adom, azoknak a kezébe, akik így szóltak hozzád: "Görnyedj meg, hadd tapossunk rajtad." És te olyanná tetted hátadat, mint a föld, mint az utca, amelyen járnak-kelnek. 52. fejezet (Iz52)

¹ Kelj föl, kelj föl, öltözz erőbe, Sion! Öltsd fel legszebb ruhádat, Jeruzsálem, te szent város! Mert nem megy át többé rajtad sem körülméletlen, sem tisztátalan. ² Rázd le a port magadról, kelj föl, rabságot szenvedett Jeruzsálem! Oldd le nyakad bilincseit, Sionnak fogoly leánya! ³ Ezt mondja az Úr: Ingyen adtalak el, s most is váltságdíj nélkül váltalak vissza benneteket. ⁴ Ezt mondja az Úr: Egykor Egyiptomba költözött le népem, hogy ott lakják, aztán Asszíria sanyargatta meg. ⁵ Hát most itt mit tegyek? - mondja az Úr. Hiszen népemet ingyen elhurcolták, és akik uralkodnak rajta, ujjonganak - mondja az Úr. Egész nap folyton-folyvást káromolják a nevemet. ⁶ Ismerje meg hát népem a nevemet; azon a napon majd megértik, hogy én magam mondom: "Íme, itt vagyok!" ⁷ Milyen szép a hegyeken annak a lába, aki jó hírt hoz; aki békét hirdet, örömhírt hoz, és kikiáltja a szabadulást. Aki azt mondja Sionnak: "Királlyá lett a te Istened." ⁸ Figyelj csak! Őrszemeid felemelik a hangjukat, és mind ujjonganak, mert szemtől szemben látják, hogy visszatér az Úr a Sionra. ⁹ Ujjongva énekeljete mindnyájan, Jeruzsálem romjai, mert az Úr megvigasztalja népét, és megváltja Jeruzsálemet. ¹⁰ Az Úr felfedte szent karját minden nemzet szeme láttára. És meglátja a föld minden határa, hogy szabadulást szerez Istenünk. ¹¹ El onnét, el onnét! Gyertek onnan, s ne érintsetek semmi tisztátalant. Vonuljatok ki közülük, s tisztuljatok meg, akik az Úr edényeit hordozzátok. ¹² De nem sietve kell kivonulnotok, és nem menekülők módján. Az Úr fog elöttetek haladni, a hátvédetek meg Izrael Istene lesz. ¹³ Nézzétek, szolgám diadalmaskodik, fönséges lesz és

felmagasztalják, és nagy dicsőségre emelkedik. ¹⁴ Amint sokan megborzadtak láttán, - hiszen oly dicstelennek látszott, és alig volt emberi ábrázata -, úgy fog majd sok nemzet ámulni rajta, ¹⁵ és királyok némulnak el színe előtt. Mert olyasmit fognak látni, amelyet még soha nem hirdettek nekik; és olyan dolognak lesznek tanúi, amelyenről addig soha nem hallottak. 53. fejezet (Iz53)

¹ Ki hitt abban, amit hallottunk, és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg? ² Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás, és mint a gyökér a szomjas földből. Nem volt sem szép, sem ékes [hiszen láttuk], a külsejére nézve nem volt vonzó. ³ Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfja, aki tudta, mi a szenvedés; olyan, aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat, megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra. ⁴ Bár a mi betegségeinket viselte, és a mi fájdalmaink nehezedtek rá, mégis (Istentől) megvertnek néztük, olyannak, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott. ⁵ Igen, a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törték össze; a mi békeségünkért érte utol a büntetés, az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást. ⁶ Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk, ki-ki a maga útjára tért, és az Úr mégis az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát. ⁷ Megkínózták, s ő alázattal elviselte, nem nyitotta ki a száját. Mint a juh, amelyet leölni visznek, vagy amint a bárány elnémul nyírója előtt, ő sem nyitotta ki a száját. ⁸ Erőszakos ítélettel végeztek vele. Ugyan ki törődik egyáltalán ügyével? Igen, kitepték az élők földjéből, és bűneink miatt halállal sújtották. ⁹ A gonoszok közt adtak neki sírboltot, és a gazdagok mellé temették el, bár nem vitt végbe gonoszságot, sem álnokság nem volt a szájában. ¹⁰ Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Ha odaadja életét engesztelő áldozatul: látni fogja utódait, hosszú nyúlik élete, és teljesül általa az Úr akarata. ¹¹ "Majd ha véget ér lelkének gyötrelme, látni fogja a világosságot, és megelégedés tölti el. Szemével sokakat megigazultakká tesz szolgám, mivel gonoszságaikat magára vállalta. ¹² Ezért osztályrészül sokakat adok neki, és a hatalmasok lesznek a zsákmánya, amiért életét halálra adta, és a gonosztevők közé sorolták, noha sokak vétkeit hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért." 54. fejezet (Iz54)

¹ Zengj éneket, te meddő, aki nem szültél; hallasd örömd szavát s ujjongj, te, aki nem vajúdtál. Mert az elhagyottnak több fia lesz, mint akinek férje van - mondja az Úr. ² Tedd tágassá sátradbán a helyet, és hajlékod kárpitjait fessítsd ki bátran. Hosszabbítsd meg a köteleket, és erősítsd meg a szegeket, ³ mert kiterjedsz jobbra és balra. Nemzetséged hatalmába keríti a nemzeteket, és benépesíti az elhagyott városokat. ⁴ Ne félj, nem fogsz megszégyenülni, ne pirulj, nem ér gyalázat! Sőt elfelejted ifjúkorod szegénét, és özvegységed gyalázatára nem kell emlékezned többé. ⁵ Mert maga Teremtőd lesz a

hitvesed, a Seregek Ura a neve. Izrael Szentje lesz a Megváltód, akit az egész föld Istenének hívnak. ⁶ Igen, mint egy elhagyott és bánkódó lelkű asszonyt, visszahív az Úr. Mert eltaszíthatja-e valaki ifjúkori feleségét? Istened mondja ezt. ⁷ Igaz, elhagytalak egy röpke pillanatra, de most nagy irgalommal visszafogadlak. ⁸ Amikor haragom fölgerjedt, egy pillanatra elrejtettem előled arcomat. De most örökre szóló irgalommal megkönyörülök rajtad. Az Úr mondja ezt, a te Megváltód. ⁹ Úgy vagyok most, mint Noé napjaiban, amikor megesküdtem, hogy Noé vízözöne nem borítja el többé a földet. Így esküszöm, hogy többé nem haragszom rád, és nem is fenýítelek meg. ¹⁰ Mert a hegyek megindulhatnak, és megrendülhetnek a halmok, de az én szeretetem nem hagy el soha, és veled kötött békeszövetségem nem inog meg. Az Úr mondja ezt, aki megkönyörült rajtad. ¹¹ Ó, te szegény, akit annyi vihar tépett, s akinek nincs vigasztalása! Nézd, köveidet ólomporba foglalom, és zafírokra alapítalak. ¹² Rubinból csinállok neked bástyákat, kristályból kapukat és drágakövekből falakat. ¹³ Fiaid mindnyájan az Úr tanítványai lesznek, békés jólétet adok gyermekeidnek. ¹⁴ Igazságosság lesz az alapod, és elkerül a nyomorúság, nem kell hát semmitől félned. Elkerül a rettegés, nem is közelíthet hozzád. ¹⁵ Ha valaki megtámad, abban nem lesz részem, s aki megtámad, az elvész miattad. ¹⁶ Nézd, én teremtettem a kovácsot, aki fújtatva éleszti a tűzben a parazsat, és fegyvert csinál, céljának megfelelőt. De én teremtettem a pusztítót is, aki használhatatlanná teszi. ¹⁷ Egy fegyver sem arat sikert, amelyet ellened kovácsoltak, és megszégyenítesz minden nyelvet, amely perbe száll veled. Ez az Úr szolgálóinak öröksége, és a győzelem, amelyet neki juttatok - mondja az Úr.

55. fejezet (Iz55)

¹ Ti szomjazók, gyertek a vizekre mind, és bár nincsen pénzetek, siessetek ide! Vegyetek ingyen gabonát és egyetek, vegyetek pénz nélkül bort és tejet. ² Miért költitek a pénzt arra, ami nem kenyér, és a keresetet arra, ami jól nem lakat? Hallgassatok ide, figyeljete rám, akkor jót esztek, és kövér falatokban lesz részetek. ³ Fordítsátok ide a fületek és gyertek ide hozzám; hallgassatok rám, és élni fog lelketek. Örök szövetséget kötök veletek, a Dávidnak megígért irgalom jegyében. ⁴ Nézd, tanúul rendelvelek a népeknek, vezérül és parancsolóul a nemzeteknek. ⁵ Olyan nemzeteket hívsz majd meg, amelyeket nem ismertél, és olyanok sietnek hozzád, amelyek nem ismertek, az Úrért, a te Istenedért, Izrael Szentjéért, aki majd megdicsőít. ⁶ Keressétek az Urat, amíg megtaláljátok, hívjátok segítségül, amíg közel van! ⁷ Hagyja el útját a gonosz, és gondolatait a bűnös; térjen vissza az Úrhoz, mert megkönyörül rajta, Istenukhöz, mert bőkezű a megbocsátásban. ⁸ Hiszen az én gondolataim nem a ti gondolataitok, és az én útjaim nem a ti útjaitok - mondja az Úr. ⁹ Igen, amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én útjaim a ti

útjaitoknál, az én gondolataim - a ti gondolataitoknál. ¹⁰ Amint az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi, hogy magot adjon a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek, ¹¹ éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem. ¹² Azért örömmel vonultok majd ki, békében vezet utatok. A hegyek és halmok örömujjongásban törnek ki előttetek, és a mezőnek minden fája tapsol majd. ¹³ Ciprusfenyő sarjad a tövisbokor helyett, és a bogáncs helyett mirtusz fakad. Az Úr dicsőségére következik ez be mind, eltörölhetetlen örök jelül. 56. fejezet (Iz56)

¹ Ezt mondja az Úr: Tartsátok meg a törvényt: szabjátok tetteitek az igazsághoz, mert nemsokára eljön szabadításom és megnyilvánul igazságom. ² Boldog az az ember, aki így tesz, és az emberfia, aki ehhez ragaszkodik; aki megtartja a szombatot, s vigyáz, nehogy megszentéstelenítse, és aki minden gonoszságtól óvakodik. ³ Az idegenek közül, akik az Úrhoz csatlakoznak, senki se mondja ezt: "Bizony, az Úr kizár népéből." Még a herélt se mondja: "Jaj, én csak kiszáradt fa vagyok." ⁴ Mert az Úr ezt mondja: A herélteknek, akik megtartják a szombatot, azt választják, ami tetszésemre van, és hűségesen ragaszkodnak szövetségemhez, ⁵ helyet adok házamban és falaimon belül, és olyan nevet, amely több, mint a fiak és a lányok, örök nevet adok nekik, amely nem hal ki soha. ⁶ Az idegenek fiait meg, akik az Úrhoz csatlakoznak, hogy szolgáljanak neki, szeressék a nevét és a szolgálói legyenek, aki megtartja közülük a szombatot s vigyáz, nehogy megszentéstelenítse, és ragaszkodik szövetségemhez, ⁷ azt mind elvezetem szent hegyemre, és örömmel töltöm el őket házamban, az imádság helyén. Elfogadom égő- és véres áldozataikat oltáromon, mert házam minden nép számára az imádság háza lesz. ⁸ Ezt mondja Isten, az Úr, aki összegyűjti azokat, akik Izraelből szétszóródtak. Mások is vannak, akiket összegyűjtök azokhoz, akiket már összegyűjtöttem. ⁹ Gyertek enni, mezőnek vadjai, mind, és ti is, erdei vadak! ¹⁰ Az őrszemek mind vakok, semmit se vesznek észre. Néma kutyák mind, nem tudnak ugatni. Csak álmodoznak heverészve, csak szunyókálni szeretnek. ¹¹ Telhetetlen kutyák, nem lehet őket jóllakatni. Pásztorok, de vigyázni nem tudnak. Mind a maguk útján járnak, ki-ki a saját hasznát lesi. ¹² "Gyertek, hadd hozzak bort, igyunk mámorító italt, ittasodjunk meg! A holnapi nap éppolyan pompás lesz, mint a mai, sőt tán még annál is különb." 57. fejezet (Iz57)

¹ Az igazak meg elvesznek, s nem veszi szívére senki. Eltűnnek a jámborok is, senki sem figyel föl rá. Igen, a gonoszság miatt elvétetik az igaz, ² hogy végül békére leljen. Megpihennek nyugvóhelyükön mind, akik az igaz úton járnak. ³

Ti meg, boszorkányfiak, gyertek ide, ti, házasságtörő asszony s céda nő ivadéka. ⁴ Kit csúfoltok, kire tájtjátok ki a szátokat, és kire öltitek ki a nyelveteket? Nem ti vagytok a gonoszság gyermekei, a hazugság fajzata? ⁵ Vágyban égtek a terebintek alatt, és minden zöldellő fa alatt. Csecsemőket áldoztok a völgyekben, és a sziklák hasadékaiban. ⁶ A patak völgyekben a sima kövek - íme az örökséged, az osztályrészed. Nekik öntöttél ki italáldozatot, és mutattál be ételáldozatot. S ezt én mind jó néven vegyem? ⁷ Magasba nyúló hegyen helyezted el ágyadat, oda kapaszkodtál fel, hogy áldozatot mutass be. ⁸ Az ajtó és az ajtófélfá mögött helyezted el bálványaidat, és hűtlenül elhagyva megvetted ágyadat, majd belefeküdtél és kiszélesítetted. Szövetséget kötöttél azokkal, akiknek ágyát megszeretted. Nyilvánosan összeadtad magad velük, szemedet a bálványokra vetve. ⁹ Olajjal ékesítetted magad Melech számára, bőven használtad kenőcseidet. Messze földre elküldted követeidet, és egészen a Seolig alázkodtál. ¹⁰ Hosszú utadon elfáradtál ugyan, de mégsem mondtad: Kár volt érte! Erőid megújulását érezve nem merültél ki mégsem. ¹¹ Kitől rettegtél és kitől féltél, hogy hűtlenül elhagytál, hogy rólam megfeledkeztél, és nem gondoltál rám? Talán, mert hallgattam, s bezártam a szemem, azért nem féltél tőlem? ¹² De most tudtadra adom igazságodat, és a tetteidet, amelyek mit sem használnak neked. ¹³ Ha majd sírva könnyörögsz, akkor mentsenek meg utálatos bálványaid! Csakhogy a szél elsodorja őket, elragadja, mint a fuvalom. De mind, aki bennem bíz, az öröklí a földet, és birtokába veszi szent hegyemet. ¹⁴ Ez fog hallatszani: Csináljatok utat, nyissatok utat, egyengessétek az ösvényt és távolítsatok el népem útjából minden akadályt! ¹⁵ Mert ezt mondja a Főlséges és Magasztos, aki az örökkévalóságban lakik, és akinek Szent a neve: "Én a magasságban, a szent helyen lakom, de a megtört és alázatos szívűekkel is ott vagyok, hogy új életet adjak az alázatos lelkeknek, és új életre keltsem a megtört szíveket. ¹⁶ Nem akarok én örökké perlekedni, és nem haragszom mindvégig. Mert akkor elepedne színem előtt a lélek, a lélek, amelyet én teremtettem. ¹⁷ Gonosz kapzsisága miatt haragudtam meg népemre, azért rejtettem el arcomat, és haragomban sújtottam le rá. Mint a lázadó, ment a maga választotta úton, ¹⁸ de én láttam az utat, amelyen elindult. Meggyógyítom azért és megvigasztalom, vigasztalást nyújtok neki és azoknak is, akik gyászolják. ¹⁹ A hála gyümölcsét teremtem meg ajkán. Békesség, békesség a távol és közel levőknek! - mondja az Úr. Igen, meggyógyítalak." ²⁰ De az istentelenek olyanok, mint a háborgó tenger, amely nem bír megnyugodni, csak sarat és iszapot vetnek fel hullámai. ²¹ "Nincs békéjük az istenteleneknek" - ezt mondja az én Istenem. 58. fejezet (Iz58)

¹ Kiálts teli torokból, ne kíméld magad, emeld föl hangodat, mint a harsona. Hirdesd népemnek hűtlenségét, Jákob házának a bűneit. ² Mert hiszen napról

napra keresnek, és szeretnék megismerni útjaimat, mint olyan nemzet, amely az igazsághoz szabja tetteit, és nem hagyja el Istenének törvényét. Igaz ítéletet követelnék tőlem, és Isten közelségét óhajtják: ³ "Miért böjtölünk, ha nem látod meg, és miért sanyargatjuk magunkat, ha nem veszed észre?" De lám, még a böjtölések napján is csak a hasznót keressetek, és sanyargatjátok munkásaitokat. ⁴ Veszekedés és perlekedés közt böjtöltök, és ököllel ütitek le a szegényt. Bizony, mostani böjtölések soha nem szerez nektek meghallgatást a magasságban. ⁵ Talán az ilyen böjt tetszik nekem, és ilyen az a nap, amelyen az ember megsanyargatja magát? Lehajtjátok fejetekeket, mint a káka, és zsákot meg hamut teríttek magatok alá: ezt nevezitek ti böjtnek, olyan napnak, amely tetszik az Úrnak? ⁶ Tudjátok, milyen az a böjt, amelyet én kedvelek? Ezt mondja Isten, az Úr: Törd össze a jogtalan bilincseket, és oldd meg az iga köteleit! Bocsásd szabadon az elnyomottakat, törj össze minden igát! ⁷ Törd meg az éhezőnek kenyeredet, és a hajléktalan szegényt fogadd be házádba. Ha mezítelen látsz, öltöztess föl, és ne fordulj el embertársad elől! ⁸ Akkor majd felragyog világosságod, mint a hajnal, és a rajtad ejtett seb gyorsan beheged. Előtted halad majd igazságod, és az Úr dicsősége lesz a hátvéded. ⁹ Akkor, ha szólítod, az Úr válaszol, könyörgő szavadra így felel: Nézd, itt vagyok! Ha eltávolítod körödből az igát, az ujjal mutogatást és a gonosz beszédet, ¹⁰ ha odaadod az éhezőnek kenyeredet, és jóllakatod az elnyomottat, akkor felragyog a sötétségben világosságod, és homályod déli verőfényre változik. ¹¹ Maga az Úr vezérel szüntelen, s még a kietlen helyeken is felüdít. Erővel tölti el tagjaidat, olyan leszel, mint az öntözött kert, és mint a vízforrás, amelynek vize nem apad el soha. ¹² Újra felépíted az ősi romokat, és helyreállítod a régi nemzedékek építette alapfalakat. A rések betöltőjének neveznek majd, és a romba dőlt házak felépítőjének. ¹³ Ha óvakodsz attól, hogy járj-kelj szombaton, és a hasznót hajhászd szent napomon; ha a szombatot gyönyörűnek nevezed, és az Úrnak szentelt napot dicsőségesnek; ha megtisztelsz azzal, hogy tartózkodsz a jövés-menéstől, a haszonleséstől és a mihaszna beszédétől: ¹⁴ akkor boldog leszel az Úrban; fölvezetlek győztesként a föld magaslataira, és élvezni fogod atyádnak, Jákobnak örökrészét. Igen, az Úr szája mondta ezt így. 59. fejezet (Iz59)

¹ Nem! Nem rövid az Úr keze: meg tudna szabadítani, s a füle sem süket a hallásra. ² Nem, hanem a ti gonoszságaitok ütöttek szakadékot köztetek és Istenetek között. Bűneitek fedik el arcát előletek, hogy ne hallgasson meg benneteket. ³ Mert kezetek vértől szennyes, ujjaitok meg gonoszságtól. Ajkatok hazugságot beszél, és álnokságot sugdos a nyelvetek. ⁴ Nincs, aki az igazsághoz híven tenne panaszt, és becsületesen folytatná a perét. Inkább haszontalanságokban bíznak és hazudoznak; bajt fogannak és gonoszságot

szülnek. ⁵ Viperatojásokat költenek ki, és pókhálót szőnek. Aki tojásaikból eszik, meghal; ha feltör egyet, vipera támad belőle. ⁶ Pókhálójukból nem lesz ruha, sem takarózni nem lehet szőttesükkel. Munkáik hiábavaló munkák, és erőszakosság műve van kezükben. ⁷ A lábuk gonoszságot hajhász, gyorsak az ártatlan vér ontásában. Gondolataik bűnös gondolatok; bárhol járnak: pusztulás és romlás kíséri őket. ⁸ Semmit sem tudnak a békesség útjáról; ösvényeiken a jog ismeretlen. Útjaikat tekervényessé teszik, aki rajtuk jár, nem ismeri a békességet. ⁹ Ezért van tőlünk távol a jog, és nem jut el hozzánk az igazság. Világosságra várunk, s íme sötét van; fényességre és mégis homályban járunk. ¹⁰ Mint a vakok, tapogatjuk a falat, és bukdácsolunk, mint akiknek nincsen szemük. Megbotlunk délben, mintha szürkület volna, homályban lakunk, mint a holtak. ¹¹ Morgunk, mint a medve, mindnyájan, és nyögve bűgünk, mint a galamb. Várjuk ugyanis a jogot, de nem közelít, a szabadulást, de távol marad tőlünk. ¹² Mert sok a vétünk a színed előtt, és bűneink ellenünk tanúskodnak. Valóban, szemünk előtt van sok gonoszságunk, és jól ismerjük bűneinket. ¹³ Hűtlenek vagyunk, megtagadtuk az Urat; elfordultunk a mi Istenünktől. Árulásról és lázongásról beszéltünk, hazug szavak keltek a szívünkből. ¹⁴ Kiszorult nálunk a jog, s az igazságosságnak is meg kell hátrálnia. Összerogy az őszinteség az utcán, s az egyenesség nem leli a helyét. ¹⁵ Feledésbe ment az igazság, és aki kerüli a rosszat, azt kirabolják. Az Úr látta ezt és megneheztelt; azért, mert nincsen többé jog. ¹⁶ És látta, hogy nincs senki, csodálkozva látta, hogy nincs senki, aki közbelépne. Ezért saját karja sietett segítségére, és a maga igaz volta lett a támasza. ¹⁷ Páncél gyanánt felöltötte az igazságot, a fejére a szabadítás sisakját tette; fölvette öltözkül a bosszúállást, és mint paláستtal, féltékenységgel fődte be magát. ¹⁸ Megfizet mindenkinek érdeme szerint: haraggal ellenségeinek, s megtorlással ellenfeleinek. ¹⁹ Akkor meglátják majd a nyugatiak az Úr nevét, és a keletiek dicsőségét. Mert eljön, mint a sebes folyó, amelyet az Úr viharos szele hajt. ²⁰ De Sion számára Megváltóként jön el, azok számára, akik Jákobból megtérnek gonoszságukból. Az Úr mondta ezt így! ²¹ Én pedig ilyen szövetséget kötök velük - mondja az Úr. A lelkem, amely rajtad nyugszik, és a szavaim, amelyeket ajkadra adtam, nem hagyják el ajkadat, sem gyermekeid ajkát, sem gyermekeid gyermekeinek ajkát, mostantól mindörökre - mondja az Úr. 60. fejezet (Iz60)

¹ Kelj föl, ragyogj föl, mert elérkezett világosságod, és az Úr dicsősége felragyogott fölötted! ² Mert még sötétség borítja a földet, és homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, és dicsősége megnyilvánul rajtad. ³ Népek jönnek világosságodhoz, és királyok a benned támadt fényességhez. ⁴ Hordozd körül tekintetedet és lásd: mind egybegyűlnek és idejönnek hozzád.

Fiaid messze távolból érkeznek, s a lányaidat ölükben hozzák. ⁵ Ennek láttára földerülsz, szíved dobog az örömtől és kitágul. Mert feléd áramlik a tengerek gazdagsága, és ide özönlik a nemzetek kincse. ⁶ Tevék áradata borít majd el, Midián és Efa dromedárjai. Mind Sábából jönnek; aranyat és tömjént hoznak és az Úr dicsőségét zengik. ⁷ Nálad sereglük egybe Kedár összes nyája, s Nebajót kosai is neked szolgálnak. Mint nekem tetsző áldozatok, odajönnek oltáromhoz, hogy díszére legyenek dicsőséges templomomnak. ⁸ Kik azok, akik repülnek, mint a felhő, vagy mint a galambok dúcaikhoz? ⁹ A hajók gyülekeznek szolgálatomra, az élükön Tarsis hajóival, hogy hazahozzák fiaidat a távolból, s ezüstjüket meg aranyukat is velük, az Úrnak, a te Istenednek nevéért, Izrael Szentjéért, aki dicsőségre emel. ¹⁰ Idegenek építik fel falaidat, és a királyok szolgálni fognak. Mert megvertelek ugyan haragomban, de irgalmamban megkönyörültem rajtad. ¹¹ Kapuid mindig tárva lesznek, sem nappal, sem éjjel nem zárják be őket, hogy behordhassák a népek gazdagságát, és királyaikat is idevezessék, hozzád. ¹² Mert elvész az a nemzet s az az ország, amely nem akar szolgálni neked; az ilyen nemzetek mindenestül elpusztulnak. ¹³ Eljön a Libanon dicsősége, a ciprus, a platán és a cédrus, hogy ékesítsék szentélyemet, és dicsővé tegyék lábam zsámolyát. ¹⁴ Zsarnokaid fiai is eljönnek, meghajolva, lábadhoz borulnak, akik egykor megvetettek. Az Úr városának neveznek majd, Izrael Szentje Sionjának. ¹⁵ Bár elhagyatott voltál, mindenki csak gyűlölt és cserbenhagyott: mégis büszkeség tárgyává teszek, örökre, öröm forrásává, nemzedékről nemzedékre. ¹⁶ A nemzetek tejét szívod majd, és a királyok gazdagsága táplál. Így megtudod, hogy én, az Úr vagyok a te szabadítód; hogy Jákob Erőse a te Megváltód. ¹⁷ A réz helyébe aranyat hozok, a vas helyébe meg ezüstöt. A fa helyébe rezet, és a kövek helyett vasat. Fejedelmeddé a békességet teszem, és kormányzóddá az igazságot. ¹⁸ Erőszakról nem fognak hallani többé országodban, sem pusztulásról és rombolásról a határaidban. Szabadításnak fogod hívni a falaidat, a kapuidat meg dicsőségnek. ¹⁹ Nem a nap szolgál majd neked nappali fénnel, és nem a holdfény ragyog neked, mert az Úr lesz örökké tartó világosságod, Istened lesz a fényességed. ²⁰ A napod nem nyugszik le soha, sem a holdad meg nem fogyatkozik, mert az Úr lesz örökké tartó világosságod, és véget érnek a gyász napjai. ²¹ Néped csupa igazból áll, s mindörökre övék lesz majd a föld. Olyan hajtás lesz, amelyet az Úr ültetett; kezem munkája, amelyet szépnek teremtettem. ²² Közületek a legkisebb is ezerré lesz, és a legkevésbé jelentős hatalmas nemzetté. Én, az Úr mondtam ezt így, és a kellő időben gyorsan végbe is viszem. 61. fejezet (Iz61)

¹ Az Úr lelke nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, és meggyógyítsam a megtört szívűeket. Hogy

szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadságot a börtönök lakóinak.² Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszújának napját. Hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat,³ és koszorút adjak a hamu helyébe, örömmel olaját a gyászruha helyett, a szomorúság lelke helyett meg ünnepi örömeiket. Az igaz élet tölgyeinek nevezik majd őket, akiket az Úr ültetett el, az ő dicsőségére.⁴ Fölépítik az ősi romokat, és ami már rég pusztulásnak indult, azt helyreállítják. Újra fölépítik az elhagyott városokat, amelyek annyi nemzedéken át romokban heverték.⁵ Idegenek állnak elő és legeltetik nyájaidat, szántóvetőid és vincellérjeid is más nemzetből valók lesznek.⁶ Benneteket meg az Úr papjainak hívnak, és így neveznek: Istenünk szolgái. A nemzetek gazdagságát élvezitek majd, és kincseikkel ékesíthetitek magatokat.⁷ Mivel kétszeres volt a gyalázatuk, hisz megvetés és leköpdösés volt a részük, azért kétszeres lesz az örökségük is az országban, és örökké tartó lesz az örömük.⁸ Mert én, az Úr szeretem az igazságot, ám a rablást meg a gázságot gyűlölöm. Megjutalmazom őket hűségemben, és örök szövetséget kötök velük.⁹ Sarjadékuk híres lesz a nemzetek között, és minden ivadékuk a népek körében. Akik látják őket, elismerik majd, hogy ez az a nemzedék, amelyet megáldott az Úr.¹⁰ "Ujjongó örömmel örülök az Úrban, lelkem ujjong az én Istenemben, mert az üdvösség ruhájába öltöztetett, s az igaz élet köntösébe burkolt, mint a vőlegényt, aki koszorút visel, és mint a menyasszonyt, aki ékszerekkel díszíti magát."¹¹ Mert amint a föld megtermi növényeit, és a kert kisarjasztja a veteményeket, úgy sarjasztja ki az Úr az igazságosságot, és a magasztalást, minden nép színe előtt." 62. fejezet (Iz62)

¹ Sion miatt nem hallgathatok, és Jeruzsálem miatt nem nyugszom, míg föl nem ragyog igazsága, mint a hajnal, és szabadulása, mint a fáklya, nem tündököl.² Meglátják majd a népek igazságodat, és a királyok dicsőségedet. Új néven hívnak majd, amellyel az Úr ajka nevez el.³ A dicsőség koronája leszel az Úr kezében, királyi fejdísz Istened kezében.⁴ Nem hívnak többé elhagyottnak, sem országodat magányosnak, hanem így neveznek: "én gyönyörűségem", és országodat: "menyasszony", mert az Úr örömét találja benned, s országod újra férjhez megy.⁵ Mert amint a vőlegény feleségül veszi a leányt, úgy fog frigyre lépni veled fölépítőd; és amint a vőlegény örül a menyasszonynak, úgy leli örömét benned Istened.⁶ Falaidra, Jeruzsálem, öröket állítottam, sem éjjel, sem nappal nem hallgathatnak. Ti, akik az Urat emlékeztetitek, sose nyugodhattok.⁷ Ne hagyjatok nyugtot neki, míg Jeruzsálemet föl nem építi és dicsőségesse nem teszi a földön.⁸ Az Úr megesküdött jobbára és dicsőséges karjára: Soha többé nem adom gabonádat eleségül ellenségeidnek; és nem hagyom, hogy idegenek igyák borodat, amelyért te munkálkodtál.⁹ Hanem, akik betakarítják a termést, azok egyik

meg, és dicsőítsék az Urat; akik leszüretelték a szőlőt, azok igyák a borát, szentélyem udvaraiban. ¹⁰ Vonuljatok ki, vonuljatok ki a kapukon! Tegyétek népemnek járhatóvá az utat, egyengessétek el az ösvényt, szedjétek fel róla a követ! Emeljétek zászlót a népeknek! ¹¹ Az Úr hirdeti ezt a föld határáig: "Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, eljön Szabadítód, vele van jutalma, előtte meg szerzeménye. ¹² Szent népnek hívják majd őket, az Úr megváltottjainak. Téged meg keresett városnak neveznek, nem elhagyottnak." 63. fejezet (Iz63)

¹ Ki az, aki Edomból jön, Boszrából, vörös ruhában; aki oly ékesen van öltözve s úgy lépdél, ereje teljében? Én vagyok az, aki igazságot beszélek, és hatalmam van a szabadításra. ² Miért vörös hát rajtad a ruha, s öltözeted miért olyan, mint a szőlőtaposóké? ³ Magam tapostam a sajtót, népemből senki sem volt velem. Indulatomban összetapostam, haragomban összetiportam őket. Vérük így ruhámra fröccsent, egész öltözetem vérfoltos lett. ⁴ Mert a bosszú napja volt a szívemben, s elérkezett megtorlásom esztendeje. ⁵ Körülnéztem, de nem akadt senki, aki segítsen; csodálkoztam, de nem találtam támaszt. Akkor a saját karom jött segítségemre, és haragom lett a gyámolom. ⁶ Összetiportam a népeket indulatomban, széttapostam őket haragomban, és kiontottam vérüket a földre. ⁷ Magasztalom az Úr irgalmasságát, és csodálatos tetteit. Dicsőítem mindenért, amit velünk tett, a sok jóért, amellyel megajándékozott minket, mérhetetlen irgalmában és szeretetében. ⁸ Azt mondta: "Mégis az én népem, a fiaim, akik nem lesznek hűtlenek." És kiszabadította őket ⁹ minden nyomorúságból. Nem valami követ vagy angyal, hanem az ő arca szabadította meg őket. Szeretetében és irgalmasságában maga váltotta meg őket. Karjába vette és hordozta őket az elmúlt idő minden napján. ¹⁰ Ők mégis lázongtak ellene, és megszorították szent lelkét. Ezért ellenségük lett, és harcba szállt ellenük. ¹¹ Akkor megemlékeztek a régmúlt időkről, és Mózesről, az ő szolgájáról. Hol van, aki kihozta a tengerből nyájának pásztorát? Hol van, aki kiárasztotta rá szent lelkét? ¹² Aki Mózes jobbja felől cselekvéshez látott dicsőséges karjával; aki szétválasztotta előttük a vizeket, hogy örök nevet szerezzen magának; ¹³ aki átvezette őket a tengeren, oly könnyen, mint a lovat a pusztában? Nem botladoztak többé, ¹⁴ mint a jószág, amely lemegy a völgybe. Az Úr lelke vezette őket, míg nyugalmat nem leltek; valóban, úgy vezetted népedet, hogy dicsőséges nevet szerezzen magadnak. ¹⁵ Tekints le az égből, és figyelj ránk szent és dicsőséges lakóhelyedről! Hol van féltő szereteted és hatalmad, hol szívednek irgalmassága? Ne tartsd vissza tőlünk könyörületed, ¹⁶ mert te vagy a mi atyánk. Mert Ábrahám nem tud rólunk, és Izrael nem ismer minket; te Uram, te magad vagy a mi atyánk, régtől fogva "Megváltónk" a neved. ¹⁷

Miért hagytad Urunk, hogy letérjünk útjaidról, és hogy megkeményítsük a szívünk, helyett, hogy félve tiszteltünk volna? Fordulj felénk újra, a te szolgálóidért, örökrészed törzseiért. ¹⁸ Miért törtek be az istentelenek szentélyedbe, miért tiporták ellenségeink szent helyedet? ¹⁹ Olyanok vagyunk, mintha nem te uralkodtál volna régtől fogva felettünk; mintha nem a te nevedről neveztek volna el minket. Ó, bárcsak széttépnéd az eget és leszállnál! Színed előtt megolvadnának a hegyek, 64. fejezet (Iz64)

¹ mint ahogy a láng felgyújtja a rőzsét, és ahogy a tűz felforralja a vizet. Így neved ismertté válna ellenségeid előtt, és a nemzetek megrendülnének színed előtt. ² Mert te olyan csodákat teszel, amilyeneket senki se várt, ³ és amilyenekről soha nem hallott senki. Valóban, fül nem hallotta, és szem nem látta, hogy akadna isten rajtad kívül, aki ilyeneket vinne végbe azok javára, akik benne bíznak. ⁴ Te elébe sietsz annak, aki az igazsághoz szabja tetteit, és aki útjaidat eszében tartja. Lám, megharagudtál ránk, s mégis tovább vétkeztünk; bizony régóta lázongunk ellened. ⁵ Olyanok lettünk mind, mint a tisztátalan, és igaz voltunk, akár a beszennyezett ruha. Elfonnyadtunk, mint a falevél, és gonoszságaink elsodortak, mint a szél. ⁶ Nincs senki, aki segítségül hívná nevedet, aki fölkelne és beléd kapaszkodna. Mert elrejtetted előlünk arcodat, és kiszolgáltattál minket bűneink hatalmának. ⁷ Mégis Urunk, te vagy a mi atyánk; mi vagyunk az anyag, és te aki formálsz, a te kezéd műve vagyunk mindnyájan. ⁸ Ne haragudj ránk annyira, Urunk, és ne emlékezzél többé gonoszságainkra. Figyelj ránk s lásd meg: mindnyájan a te néped vagyunk. ⁹ Szent városaidat lerombolták, a Sion pusztává lett, Jeruzsálem elhagyatottá, ¹⁰ a ház, amely szentélyünk és dicsőségünk volt, ahol atyáink dicsőítettek, lángok martaléka lett; romokban hever minden, ami oly drága volt nekünk. ¹¹ Uram, vajon eltűrheted ezt megindultság nélkül, és hallgathatsz mérhetetlenül megalázva minket? 65. fejezet (Iz65)

¹ Hagytam, hogy közeledjenek, akik azelőtt nem kérdeztek; hogy megtaláljanak, akik nem kerestek. Íme, itt vagyok! Íme itt vagyok! - így szóltam a nemzethez, amely nem hívta segítségül a nevemet. ² Minden nap kiterjesztettem kezemet a lázongó nép felé, amely rossz úton jár, a saját gondolatainak útján. ³ A nép felé, amely a szemem láttára folyton-folyvást haragra ingerel; azzal, hogy a kertekben mutat be áldozatokat; tömjént éget a téglákon; ⁴ a sírboltokban tanyázik; zugokban éjszakázik; disznóhúst eszik, és tisztátalan ételek vannak a fazekaiban. ⁵ "Maradj távol - mondják -, ne közelíts hozzám, mert különben megszentellek." Ez a nép füst az orromban, és szüntelenül égő tűz. ⁶ Íme, minden fel van írva a színem előtt: és nem nyugszom addig, amíg meg nem fizetek nekik, ⁷ gonoszágaikért és atyáik

gonoszságaiért egyaránt - mondja az Úr. Azoknak, akik a hegyeken áldoztak és a halmokon megcsúfoltak, mind megfizetek, érdemük szerint. ⁸ Ezt mondja az Úr: Amikor már must található a szőlőfűrtben, azt szokták mondani: Ne törjétek össze, mert áldás van benne. Ugyanígy teszek én is a szolgálaimért; nem pusztítom el őket egészen, ⁹ hanem új nemzedéket nevelek magamnak Jákobból és Júdából, ivadékok, mely majd örökli hegyeimet. Választottaim öröklük őket, s a szolgálaim fogják lakni. ¹⁰ A Sáron mezeje nyájak legelőjévé lesz; az Akor völgye csordák pihenőhelye. Így lesz ez majd népem számára, amely majd engem keres. ¹¹ Titeket azonban, akik elhagytátok az Urat, és elfelejtettétek szent hegyeimet; akik asztalt állítottatok Gádnak, és Meninek italáldozatot töltöttetek; ¹² titeket kard élére szánlak, és mindnyájan elhulltok majd az öldöklésben. Mert hívtalak ugyan benneteket, de nem válaszoltatok; szóltam hozzátok, de nem akartatok rám hallgatni. Azt tettétek, ami gonosznak számít a szememben; és ami nekem nem tetszik, azt választottátok. ¹³ Ezért ezt mondja Isten, az Úr: Meglátjátok, szolgálaim esznek, ti meg éhen maradtok. Meglátjátok, hogy szolgálaim isznak, ti meg szomjazni fogtok. Meglátjátok, szolgálaim örülnek majd, ti meg szégyent vallotok. ¹⁴ Igen, szolgálaim énekelni fognak szívük örömeiben, ti meg ordítani szívetek fájdalmában, és megtört lélekkel jajgattok. ¹⁵ Választottaim átok gyanánt használják majd hátrahagyott neveteket: "Így pusztítson el téged az Úr!" De szolgálaimnak új nevet adok majd. ¹⁶ Ha valaki áldást kér magára a földön, azt fogja kérni, hogy az igaz Isten áldja meg; és ha esküt tesz a földön, az igaz Istenre esküszik. Mert a hajdani nyomorúság feledésbe megy, és eltűnik a szemem elől. ¹⁷ Mert új eget és új földet teremtek; a régi feledésbe merül, és eszébe se jut többé senkinek. ¹⁸ Örüljete és ujjongjatek azon mindörökké, amit majd teremtek! Mert Jeruzsálemet "öröm"-nek teremtem és népét "ujjongás"-nak. ¹⁹ Örömöm telik majd Jeruzsálemben és ujjongani fogok népemen. Nem hallatszik többé benne sem sírás, sem jajkiáltás. ²⁰ Nem lesz többé benne olyan gyermek, aki csak néhány napig él; sem öreg ember, aki ne töltené be élete napjait. Mert a legfiatalabb is százéves korában hal meg; s aki nem éri meg a századik évét, az már átkozottnak számít. ²¹ Házakat építenek, és ők laknak benne; szőlőt telepítenek, és ők élvezik gyümölcsét. ²² Nem azért építkeznek, hogy más lakjék benne; s nem azért ültetnek, hogy más egye gyümölcsét. Mert népem életkora hasonló lesz a fák életkorához; és választottaim maguk veszik hasznát kezük minden munkájának. ²³ Nem fáradoznak majd hiába, és nem a pusztulásra szülik gyermekeiket, hanem az Úrtól megáldottak nemzedéke lesznek, s gyermekeik is velük egyetemben. ²⁴ Még mielőtt szólítanának, már válaszolok; még be sem fejezik szavukat, már meghallgatom őket. ²⁵ Együtt legelészik majd a farkas és a bérány; szalmát eszik az oroszlán, akárcsak az ökör; és a kígyónak por lesz az eledele. Seholy

nem ártanak és nem pusztítanak az én szent hegyemen - mondja az Úr. 66. fejezet (Iz66)

¹ Ezt mondja az Úr: Mivel az ég a trónusom, és a föld a lábam zsámolya, miféle házat építhetnének nekem, milyen helyet nyugvóhelyemül? ² Hiszen mindezt az én kezem alkotta, így mind az enyém! - mondja az Úr. Tekintetem azokon pihen, akik alázatosak és megtört szívéek, és akik remegve félik a szavam. ³ Aki bikát áldoz, embert is öl; aki bárányt áldoz, kutyanak is nyakát szegi; aki ételáldozatot mutat be, disznóvért is kiönt áldozatul; aki tömjént éget, bálványoknak is hódol ugyanakkor. A saját útjaikat választották, és a lelkük utálatos dolgokban gyönyörködött. ⁴ Ezért én is megcsúfolásukat választom, és rájuk hozom azt, amitől rettegnek. Mert felhangzott hívó szavam, de senki se válaszolt; szóltam, de senki nem hallgatott rám. Azt tették, ami gonosznak számít a szememben; és ami nekem nem tetszik, azt választották. ⁵ Halljátok meg az Úr szavát, ti, akik megremegtek a szavára! Azt mondják testvéreitek, akik gyűlölnek, és a nevemért kítaszítanak benneteket: "Mutassa meg dicsőségét az Úr, hadd lássuk örömeteket!" Csakhogy szegyenben maradnak. ⁶ Lárma hangzik a város felől, zúgás a templom felől. Az Úr szava hallatszik, aki megfizet ellenségeinek. ⁷ Mielőtt (Sion) vajúdott volna, már szült is. Mielőtt rájöttek volna a szülés fájdalmai, fiúgyermeknek adott életet. ⁸ Ki hallott valaha ilyesmit, ki látott ehhez hasonlót? Jöhet-e világra egy ország egyetlen nap alatt? Megszülethet-e egy nemzet egy pillanat alatt? Mert Sion éppen csak vajúdni kezdett, máris megszülte fiait. ⁹ Vajon én, aki megnyitom a méhet, tán nem akarom a szülést is? - mondja az Úr. És én, aki akarom a szülést, tán bezárom a méhet? - mondja Istened. ¹⁰ Örülj, Jeruzsálem, s ujjongjatok ti is mind, akik szeretitek! Örüljetek és vigadjatok, akik gyászoltatok miatta! ¹¹ Hogy tejével táplálkozzatok és jóllakjatok vigasztalása ölen, és elteljete gyönyörrel dicsőségének emlőjén. ¹² Mert ezt mondja az Úr: Íme, kiárasztom rá a békét, mint folyamot; és mint kiáradt patakot a nemzetek dicsőségét. Ölükben hordozzák csecsemőiket, és a térdükön becézik őket. ¹³ Mert a fiút, akit az anyja vigasztal, úgy vigasztallak meg én is titeket; [Jeruzsálemben leltek vigasztalást.] ¹⁴ Ennek láttán örülni fog szívetek; csontjaitok, mint a fű, sarjadoznak. Szolgáinak az Úr megmutatja kezét, ám ellenségeire haragja vár. ¹⁵ Mert lám, tűzben érkezik az Úr, harci szekere akár a forgószél. Szabadjára engedi izzó haragját, fenyegetését a lobogó lángokban. ¹⁶ Mert az Úr tűz által fog ítéletet tartani, és a kardja által az emberek fölött, s bizony sokan lesznek, akiket az Úr megöl. ¹⁷ Azok meg, akik megszentelődnek és megtisztulnak, hogy a berkekbe léphessenek, és ott a középén állóhoz szegődhessenek, akik sertéshúst, csúszómászót és egeret esznek: az ilyenek tettei és tervei egyszerre semmivé válnak - mondja az Úr. ¹⁸ Íme eljövök, hogy összegyűjtsék minden népet és nyelvet. Eljönnek majd és meglátják dicsőségemet.

¹⁹ Jelet adok nekik; és azok közül, akik megszabadultak, elküldök néhányat a nemzetekhez: Tarsis, Put, Lud, Mosek, Ros, Tubál és Javán népéhez; aztán a távoli szigetekre, azokhoz, akik soha nem is hallottak rólam, és nem látták dicsőségemet. És hirdetni fogják dicsőségemet a nemzetek között. ²⁰ Visszahozzák majd minden testvéreket ajándékkul az Úrnak a nemzetek közül; lovakon, kocsikon, hordágyakon, öszvéreken és tevéken hozzák majd őket szent hegyemre, Jeruzsálembe - mondja az Úr. Úgy, ahogy Izrael fiai hozzák az áldozati ajándékot tiszta edényekben az Úr templomába. ²¹ És közülük is választok majd papokat és levitákat magamnak - mondja az Úr. ²² Mert ahogy az új ég és az új föld, amelyeket majd alkotok, fennmarad színem előtt - mondja az Úr, úgy fennmarad a ti nemzedéketek és nevetek is. ²³ Akkor majd újholdról újholdra, szombatról szombatra minden ember eljön, hogy imádkozzék a színem előtt - mondja az Úr. ²⁴ És amikor kimennek, látni fogják azok holttestét, akik fellázadtak ellenem. Férgük nem pusztul el, és tüzük nem alszik ki. Iszonyodni fog tőlük minden ember. Jeremiás könyve

1. fejezet (Jer1)

¹ Jeremiásnak, Hilkiya fiának a szavai, aki abból a papi családból származott, amely a Benjamin földjén levő Anatotban lakott. ² Az Úr Jozijának, Ámon fiának, Júda királyának napjaiban, uralkodásának 13. esztendejében intézte hozzá szózatait, ³ aztán Jojakimnak, Jozija fiának, Júda királyának napjaiban is, egészen addig, míg Cidkijának, Jozija fiának, Júda királyának 11. esztendeje el nem telt, amikor is fogságba vitték Jeruzsálemet, az ötödik hónapban. ⁴ Így szólt hozzám az Úr: ⁵ "Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek; mielőtt megszülettél volna, fölszenteltelek, és prófétául rendelvelek a nemzetek javára." ⁶ Erre azt mondtam: "Jaj, Uram Isten! Nézd, nem tudok én beszélni, hiszen még ifjú vagyok." ⁷ De az Úr így válaszolt: "Ne mondd azt, hogy ifjú vagyok, hanem menj el azokhoz, akikhez küldelek, és mondd el nekik mind, amit parancsolok. ⁸ Ne félj tőlük, mert veled vagyok, és megoltalmazlak - az Úr mondja ezt neked." ⁹ Akkor az Úr kinyújtotta kezét, megérintette ajkamat és így szólt hozzám: ¹⁰ "Nézd, ajkadra adom szavaimat, ma nemzetek és országok fölé állítalak, hogy gyomlálj és rombolj, pusztíts és szétszórj, építs és ültess." ¹¹ Aztán az Úr szólt és megkérdezte tőlem: "Mit látsz, Jeremiás?" Erre így feleltem: "Korán virágzó fának ágát látom." ¹² Az Úr erre azt mondta: "Jól látod. Mert jó korán virrasztok szavam fölött, hogy beteljesítsem." ¹³ Másodszor is szólt hozzám az Úr: "Mit látsz még?" Ezt feleltem: "Forró fazekat látok, amelynek tartalma észak felől buzog." ¹⁴ Erre az Úr így szólt: Észak felől támad a veszedelem ennek a földnek minden lakójára, ¹⁵ mert összehívom észak országait - mondja az Úr. El is jönnek, és

mindegyikük felállítja trónját Jeruzsálem kapui előtt, sőt a falai mentén körös-körül, és Júda minden városa körül. ¹⁶ Akkor majd kimondom ellenük ítéletemet minden gonoszságukért, amiért elhagytak: idegen isteneknek mutattak be illatáldozatot, és a saját kezük műveit imádták. ¹⁷ Azért hát övezd fel derekadat: kelj föl és mondd el nekik mind, amit parancsolok neked. Ne ijedj meg tőlük, különben én ijesztelek meg a szemük előtt. ¹⁸ Én meg a mai napon erős várossá teszek; vasoszloppá és ércfallá az egész ország ellenében; Júda királyai és főemberei ellen, papjai és egész népe ellen. ¹⁹ Harcolni fognak ugyan ellened, de nem győznek le, mert veled vagyok és megszabadítalak - mondja az Úr. 2. fejezet (Jer2)

¹ Így szólt hozzám az Úr: ² Menj, és kiáltsd Jeruzsálem fülébe: Ezt mondja az Úr: Még emlékszem ifjúkorod hűségére, és jegyességed idejének szeretetére. Hogy követtél akkor a pusztában, azon a földön, amelyen nem szoktak vetni! ³ Izrael akkor az Úr szent tulajdona volt, az ő aratásának első termése. Azok, akik enni próbáltak belőle, mind megbűnhődtek, bajok szakadtak rájuk - mondja az Úr. ⁴ Halljátok az Úr szavát, Jákob háza, és Izrael házának minden nemzetsége! ⁵ Ezt mondja az Úr: Mi kivetnivalót találtak bennem atyáitok, hogy elidegenedtek tőlem? Üres semmiségnek szegődtek nyomába, így maguk is semmivé lettek. ⁶ Még csak azt sem mondták: Hol van az Úr, aki felhozott minket Egyiptom földjéről; aki átvezetett a sivatagon, a kietlen és pusztta földön, a szomjúság és a halál árnyékának földjén, amelyen senki sem jár, és ember sem lakik? ⁷ Én vezettelek el benneteket a termékeny földre, hogy gyümölcsét és bőséges javait élvezzék. De ti, alighogy bevonultatok, megfertőztétek földemet, és tulajdonomat utálatossá tettétek. ⁸ A papok sem kérdezték: Hol van az Úr? És akik a törvényt magyarázzák, azok sem ismertek. A pásztorok ellenem lázongtak, a próféták meg Baal nevében prófétáltak, és azokhoz szegődtek, amik tehetetlenek. ⁹ Ezért még perelek veletek - mondja az Úr -, és perbe szállok fiaitok fiaival is. ¹⁰ Hajózzatok át Kittim szigeteire, küldjétek követséget Kedárba; figyeljétek meg jól és nézzétek meg: Vajon történt-e ott ilyen dolog? ¹¹ Fölcserélte-e valamelyik nemzet isteneit, jöllehet azok nem is istenek? S az én népem mégis fölcserélte Dicsőségét olyasmivel, ami csupa tehetetlenség. ¹² Ámuljatok el rajta, ti egek, borzadjatok meg és rémüljétek el! - mondja az Úr. ¹³ Mert kétszeres gonoszságot követett el népem: elhagytak, engem, az élő vizek forrását, azért, hogy ciszternákat ássanak maguknak, ciszternákat, amelyek megrepedeznek, így nem tarthatják meg a vizet. ¹⁴ Vajon rabszolga-e Izrael, tán szolgaságra született? Miért lett hát prédává? ¹⁵ Oroszlánok ordítanak fölötte hangosan bömbölve. Pusztasággá tették országát, városai elhamvadtak, senki sem lakik bennük. ¹⁶ Még Nof és Tafnesz népe is simára borotválta fejed tetejét. ¹⁷ Vajon

nem magadnak köszönhetted, amiért elhagytad az Urat, a te Istenedet? ¹⁸ Mert mi dolgod van Egyiptom útján? Talán, hogy a Nílus vizét igyad? És mire jó Asszíriába menned? Hogy a Folyam vizét igyad? ¹⁹ A magad gonoszsága fenyít meg, és a saját hűtlenséged lesz a büntetésed. Tudd meg hát és lásd. Milyen gonosz és keserves dolog, hogy elhagytad az Urat, a te Istenedet, s hogy nincs meg benned a tőlem való félelem - mondja az Úr, a Seregek Istene. ²⁰ Bizony, régen széttörted már igádat, és széttépted bilincseidet. Így szóltál: "Nem szolgállok tovább!" Ugyanakkor minden magaslaton és minden lombos fa alatt lefeküdtél, te céda nő. ²¹ Mint nemes szőlővesszőt, úgy ültettelek el, mint egészen kiváló fajtát. Hogy is lett belőled vadszőlő, vadszőlőnek fattyú hajtása? ²² Még ha nátronnal mosod is magadat, és jó sok lúgot használsz is hozzá: gonoszságod akkor is megmarad színem előtt, bélyegül - mondja az Úr, a Seregek Istene. ²³ Hogy is mondhatnád: "Nem vagyok tisztátalan, nem szegődtem a Baalok nyomába"? Nézd csak meg lábad nyomát a völgyben, és ismerd el, mit tettél! Olyan vagy, mint a gyors lábú tevekanca, amely szertekalandozik útjain, ²⁴ majd kitör a pusztába, s vágytól lihegve levegő után kapkod. Ki csillapíthatná le gerjedelmét? Bárki keresi, nem fárad hiába, megtalálhatja, együtt a párjával. ²⁵ Vigyázz a lábadra, nehogy lejárd még a sarodat is; és a torkodra, nehogy egészen kiszáradjon! Ám te így beszélsz: "Mit törődöm vele! Akkor is az idegeneket szeretem, mégis a nyomukba szegődöm." ²⁶ Ahogy megszégyenül a tolvaj, ha rajtakapják, úgy szégyenül meg Izrael háza is. Ők maguk, királyaik és fejedelmeik, papjaik és prófétáik, ²⁷ mind, akik így szólnak egy fadarabhoz: "Atyám vagy". és egy kőhöz: "Te szültél". Hátukat fordítják felém s nem arcukat, de ha nyomorúság tör rájuk, könyörögnek: "Kelj fel! Ments meg minket!" ²⁸ Hol vannak hát isteneid, amelyeket csináltál magadnak? Keljenek fel, s mentsenek meg a nyomorúság idején! Mert annyi istened van, Júda, ahány városod; és annyi oltára van nálad Baalnak, ahány utcája Jeruzsálemnek. ²⁹ Miféle panaszt emelhettek ellenem, ti, akik hűtlenül elhagyatottok? - mondja az Úr. ³⁰ Hiába ostromoltam fiaitokat, a fenyítés nem fogott rajtuk. Kardotok megemésztette prófétáitokat, mint a pusztító oroszlán. ³¹ Micsoda nemzetség vagytok! Figyeljete csak az Úr szavára: hát olyan voltam én Izraelnek, mint a pusztaság, vagy mint a sötétség földje? Miért mondja hát népem: "A magunk útján járunk, nem térünk többé hozzád vissza". ³² Vajon elfeledkezhet-e a lány ékszeréről, és övéről a menyasszony? Népem mégis megfélemlített rólam, már számtalan napja. ³³ Milyen jól ismered az utat, amely a szerelmeskedéshez vezet! Sőt ahhoz is hozzászoktattad lépteidet, hogy együtt jársz a gonoszsággal! ³⁴ Még kezded is ártatlanok vére tapad, de nem azért, mert betörésen kaptad rajta őket. Igen, még felelni fogsz mindezért! ³⁵ Azt mondod ugyanis: "Ártatlan vagyok, hiszen a haragja is elkerült". Csakhogy számadást tartok veled, amiért azt mondod:

"Nem vétkeztem". ³⁶ Mekkora könnyelműséggel cserélgeted útjaidat! De csalódní fogsz Egyiptomban is, mint ahogy csalódtál Asszíriában. ³⁷ Onnan is menned kell majd, úgýhogy a fejedre kulcsolod kezedet. Mert az Úr azokat is elveti, akikre támaszkodol; bizony nem lesz velük szerencséd. 3. fejezet (Jer3)

¹ Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: "Ha a férj elbocsátja feleségét, és az elválík tőle, sőt más férfihoz megy feleségül, vajon visszatérhet-e még hozzá? Nem volna-e az a föld mindenestül fertőzött? S te, aki annyi szeretőddel szeretkeztél, te még visszatérnél hozzám?" - mondja az Úr. ² Emeld föl tekintetedet a kopár magaslatokra és nézd meg: van-e még egyetlen hely is, ahol nem becestelenítettek meg? Az utak mentén ültél és úgy vártál szeretőidre, mint az arab a pusztában. Megfertőztetted az országot kicsapongásoddal és gonoszságoddal. ³ Ezért tartottam vissza a korai esőt, és nem jött meg a kései eső sem. Ám továbbra is úgy tartod homlokod, mint a céda asszony, s nem akarsz pirulni. ⁴ Nemde még most is így kiáltasz hozzám: "Én atyám, ifjúkorom bizalmas barátja, ⁵ hát mindörökre haragszol, haragodnak már sose lesz vége?" Így beszélsz, s mégis tovább vétkezel; bizony, már ennyire megátalkodtál. ⁶ Jozija király uralkodása idején így szólt hozzám az Úr: Láttad, mit tett a hűtlen Izrael? Elment minden magas hegyre és minden lombos fa alá, és ott paráználkodott. ⁷ Azt gondoltam: Ha már megtette, majd visszatér hozzám. De bizony nem tért vissza. Látta ezt hitszegő nővére, Júda. ⁸ S azt is látta, hogy elűztem magamtól a hűtlen Izraelt, mert házasságtörést követett el és válólevelet is adtam neki. De hitszegő nővére, Júda mégsem félt, hanem elment, és ő is paráználkodott. ⁹ Oly szégyentelen módon paráználkodott, hogy végül az egész országot megfertőztette; kövel-fával házasságtörést követett el. ¹⁰ De ami mindennél rosszabb: hitszegő nővére, Júda sem tért vissza hozzám őszinte szívvel, csak képmutató módon - mondja az Úr. ¹¹ Majd azt mondta nekem az Úr: A hitszegő Júdához képest még igaz lelkűnek látszik a hűtlen Izrael. ¹² Menj el, és kiáítsd ezeket a szavakat észak felé: Térj vissza, te hűtlen Izrael - mondja az Úr. Nem haragszom többé rád mindörökre, hiszen irgalmas vagyok - mondja az Úr. ¹³ Csak ismerd el gonoszságodat, azt, hogy hűtlenül elpártoltál az Úrtól, a te Istenedtől, hogy idegenek után futkostál és nem hallgattál a szavamra - mondja az Úr. ¹⁴ Térjetek vissza hozzám, elpártolt fiaim - mondja az Úr -, mert egyedül én vagyok a ti Uratok. Magamhoz veszek benneteket, egyet egy városból és kettőt egy nemzetségből, és visszaviszlek benneteket Sionba. ¹⁵ És szívem szerint pásztorokat adok majd nektek, akik tudással és bölcsességgel legeltetnek titeket. ¹⁶ Aztán, ha majd megsokasodtok és elszaporodtok az országban - az Úr mondja ezt -, akkor senki se kérdi többé: "Hol van az Úr szövetségének ládája?" Senkinek nem jut többé az eszébe, nem is gondolnak

rá, nem fogják sajnálni, és nem készítik el újra. ¹⁷ Ha majd eljön az az idő, Jeruzsálemet így fogják nevezni: "Az Úr királyi széke". Odagyűlnek mind a nemzetek az Úr nevében, és nem követik többé elvetemült szívük gonoszságát. ¹⁸ Azokban a napokban Júda háza Izrael házához csatlakozik. És együtt jönnek meg észak földjéről abba az országba, amelyet atyáitoknak adtam örökségül. ¹⁹ Mégis azt gondoltam: Megteszlek fiamnak és gyönyörű földet adok neked, olyan örökséget, amely a nemzetek gyöngye lesz. Mert azt gondoltam, így szólítasz majd: "Atyám!"; és nem fogsz elfordulni tőlem. ²⁰ De amint hűtlenné válik az asszony szeretőjéhez, Izrael háza is hűtlen lett hozzám - mondja az Úr. ²¹ Jajszó hallatszik a kopár magaslatokon: Izrael fiainak sírása és jajgatása. Mert a gonoszság útjára tévedtek, és elfelejtették az Urat, Istenüket. ²² "Térjete vissza, hűtlen fiaim; és meggyógyítom elpártolástokat." "Íme, hozzád térünk, mert te vagy az Úr, a mi Istenünk." ²³ Valóban, hazugok a halmok, és hazug a hegyeken a lármás zajongás. Valóban, az Úrban, a mi Istenünkben van üdvössége Izraelnek. ²⁴ De a gyalázatos bálványok már ifjúságunk óta mindent fölemésztettek, amit atyáinktól örököltünk: [nyájaikat és csordáikat, fiaikat és lányaikat]. ²⁵ Most hát gyalázatunkban fetrengünk, és elborít minket szégyenünk. Mert vétkeztünk az Úr, a mi Istenünk ellen, [mi és atyáink, ifjúságunktól kezdve mindmáig; és nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára]. 4. fejezet (Jer4)

¹ Ha vissza akarsz térni, Izrael - mondja az Úr -, hát visszatérhetsz hozzám. Távolítsd el utálatosságaidat színem elől, akkor nem kell futnod előlem. ² És ha újra így esküszöl: "Amint igaz, hogy él az Úr", és megtartod esküdet hűségesen, igazsággal, becsülettel: akkor a nemzetek áldottnak mondják magukat benned, és benned dicsekszenek. ³ Mert ezt mondja az Úr Júda férfiainak és Jeruzsálem lakóinak: Szántsatok magatoknak új ugart, és ne vessetek bogáncs közé! ⁴ Metéljétek körül magatokat az Úrnak, és távolítsátok el szívetek előbőrét, [ti, Júda férfiai és Jeruzsálem lakói]! Nehogy kitörjön haragom, mint a tűz, és olthatatlanul fellobbanjon gonosz tetteitek miatt. ⁵ Hirdessétek Júdában és adjátok tudtára Jeruzsálemnek! Szólaltassatok meg kürtöt az országban, kiáltásatok ki, mondjátok teli torokból: Gyülekező! Vonuljatok a megerősített városokba! ⁶ Adjatok le tűzjelet Sion felé! Meneküljete! Ne késlekedjete! Mert veszedelmet hozok észak felől, rettenetes pusztulást. ⁷ Az oroszlán fölkelt fekvőhelyéről; elindult útjára a nemzetek megrontója, eljött hazájából, hogy pusztává tegye országot. Városaid romhalmazzá válnak, senki sem lakik többé bennük. ⁸ Ezért öltözzetek szőrzsákba; sírjatek és jajgassatok, mert az Úr izzó haragja még nem fordult el tőlünk. ⁹ Ezt mondja az Úr: Azon a napon elcsügged majd a király szíve, és elhagyja a fejedelmeket a bátorságuk. A papok megdöbbennek,

és a próféták megremegnek. ¹⁰ És így szólnak majd: "Jaj, Uram Isten! Hogy félrevezettél minket, amikor azt mondtad: Békében élhettek! Lám, a kard már életünket fenyegeti." ¹¹ Abban az időben így szólnak majd ehhez a néphez és Jeruzsálemhez: Perzselő szél fúj a kopár magaslatokról, a sivatag felől, népem leányára; de nem azért, hogy megrostálja és megtisztítsa. ¹² Rettenetes szél kerekedik parancsomra; és kimondom rájuk ítéletemet. ¹³ "Lám, úgy közeleg, mint a felhő, szekerei olyanok, mint a szélvész, lovai gyorsabbak a sasoknál. Jaj nekünk! Elvesztünk!" ¹⁴ Tisztítsd meg szíved a gonoszságtól, Jeruzsálem, hogy megszabadulj! Meddig adsz még helyet szívedben gonosz gondolataidnak? ¹⁵ Figyelj csak! Hírnök jön Dán felől; Efraim hegységéből veszedelem híre érkezik! ¹⁶ Küldjetez vészjelet, hirdessétek Júdának, és jelentsétek Jeruzsálemnek: "Ellenség közeleg egy távoli országból; csatakiáltás hallatszik Júda városai ellen." ¹⁷ Körülveszik Jeruzsálemet, mint a mezők őrei, mert hűtlenül elhagyott - mondja az Úr. ¹⁸ Utaid s a tetteid okozták ezt neked. A gonoszságod miatt történt ez veled! Ó, milyen keserves! Kínja egészen a szívedig hatolt. ¹⁹ Jaj, a szívem! Ó, de fáj a szívem! Csupa gyötrelmem a lelkem! Háborog a szívem, nem hallgathatok, mert a kürt szavát hallom, a harci riadót. ²⁰ Csapás csapást ér: ezt jelentik. Elpusztul az egész ország! Hirtelenül elpusztultak sátraim, egy szempillantás alatt hajlékaim. ²¹ Meddig kell még látnom a vész jelét és hallanom a kürtnek szavát? ²² Ez mind azért történt, mert népem esztelen, és nem ismer engem. Balgatag fiak, nincs bennük érteni akarás. Arra van eszük, hogy gonoszságot műveljenek, de hogy jót tegyenek, ahhoz nem értenek. ²³ Ha a földre nézek, lám, puszta és üres, ha fel az égre, kihuny a világossága. ²⁴ Ha a hegyeket nézem, lám, ingadoznak, és a halmok is mind megrendülnek. ²⁵ Körülnézek, és nincsen ember; az ég madarai is mind elmenekültek. ²⁶ Ahogy tovább szemlélődöm, lám, pusztává lett a bőven termő föld; minden város romokban hever az Úr színe előtt, izzó haragjától. ²⁷ Mert ezt mondja az Úr: Pusztasággá lesz az egész ország; véget vetek neki! ²⁸ Erre majd gyászba borul a föld, és homályba burkolóznak odafönn az egek. Ezt mondtam, és nem bánom meg; így határoztam, és nem térek el tőle. ²⁹ Arra a kiáltásra, hogy "Lovasok és nyilasok jönnek!", elmenekül az egész ország. Elrejtőznek a sűrűségbe, felmásznak a sziklákra. Minden város elhagyottá lesz, ember nem lakik többé bennük. ³⁰ És te? Mit fogsz csinálni? Hiába öltözől bíborba, ékesíted magadat arany ékszerekkel, és fested ki a szemedet festékkel; bizony, hiába szépítgeted magad, szeretőid megutáltak, s az életedre törnek. ³¹ Igen, kiáltozást hallok, mintha vajúdó asszony kiáltozna, mintha az jajgatna, aki elsőszülöttét hozza a világra. Ez Sion Leányának hangja! Kiterjeszti kezét és így jajgat: "Ó, jaj nekem! Eleped a lelkem! A gyilkosok miatt, akik körülvesznek." 5. fejezet (Jer5)

¹ Járjátok be Jeruzsálem utcáit, nézzetek körül, győződjetek meg róla, a terein kérdezősködjetek felőle: Vajon találtok-e olyan valakit, aki az igazsághoz szabja tetteit és a hűségre törekszik? Mert ha igen, akkor megkegyelmezek ennek a városnak - mondja az Úr. ^{3a} Uram, nemde a hűséget nézi a szemed? ² Ám ők, ha azt mondják is: "Amint igaz, hogy él az Úr", akkor is hamisan esküsznek. ^{3b} Megverted ugyan őket, de nem fájlalják; összetöröd őket, mégsem akarják vállalni a fegyelmet. Jobban megkeményítették arcukat, mint a kőszikla, s nem akarnak megtérni. ⁴ Azt gondoltam: "Talán csak az egyszerű nép viselkedik ostobán, mert nem ismeri az Úr útját, sem Istene törvényét. ⁵ Fölkerestem hát a főembereket, és beszéltem velük, hiszen ők jól ismerik az Úr útját és Istenük törvényét." De bizony ők is mind összetörték az Úr igáját, széttépték bilincseit. ⁶ Hát ezért marcangolja szét az erdei oroszlán, és pusztítja el őket a pusztai farkas. A párdúc ezért leskelődik városaik körül: széttépi mind, aki onnét kilép. Mert megszámlálhatatlan a vétküik, és hűtlenségeik száma folyton nő. ⁷ Miért is volnék irgalmas hozzád? Fiaid elhagytak, s azokra esküsznek, amik nem istenek. Jól tartottam őket, mégis házasságot törnek, céda nők házában tolonganak. ⁸ Olyanok, mint a jól táplált, fickándozó lovak: mindegyik embertársa feleségére nyerít. ⁹ Vajon ne büntessem meg őket ezekért - mondja az Úr -, és ne álljak bosszút ilyen nemzeten? ¹⁰ Menjetek föl szőlősteraszaira és hányjátok szét! Vessetek neki véget! Tépjétek le ágait, hisz azok nem az Úréi. ¹¹ Mert hűtlenül elhagyott Izraelnek háza - mondja az Úr. ¹² Megtagadták az Urat és azt mondják: "Semmi dolgunk vele! Nem jöhet ránk veszedelem, sem kardtól, sem éhínségtől nem fogunk szenvedni. ^{13a} És a próféták? Olyanok csak, mint a szél! Nincs bennük isteni szó." ^{14a} Ezért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene: ^{13b} Ez történik majd velük, ^{14b} amiért így beszéltek: Nézd, tűzzé változtatom szádban a szavaimat, ezt a népet meg fává, hogy megeméssze őket a tűz. ¹⁵ És egy távoli nemzetet szabadítok rátok, Izrael háza! - mondja az Úr. Egy legyőzhetetlen, régi nemzetet, olyan nemzetet, amelynek nem ismered a nyelvét, és nem érted a beszédét. ¹⁶ Tegze olyan, mint a nyitott sír, s mindannyian hősök. ¹⁷ Főlemészti majd aratásodat és kenyeredet, felfalja fiaidat és lányaidat, megeszti nyájaidat és csordáidat, leszüreteli szőlődet és fügefáidat. Sőt, lerombolja megerősített városaidat is, amelyekben annyira bízol. ¹⁸ De még ezekben a napokban sem hozok rátok végpusztulást - mondja az Úr. ¹⁹ És ha megkérdik majd: "Miért tette ezt velünk az Úr, a mi Istenünk?" -, akkor ezt mondd nekik: "Amint elhagytatok, hogy idegen isteneknek szolgáljatok a saját országotokban, ugyanúgy idegeneknek fogtok majd szolgálni olyan országban, amely nem a tiétek." ²⁰ Hirdessétek ezt Jákob házában, és kiáltsátok ki Júdában: ²¹ Hallgass ide, te ostoba, értelmetlen nép! Mert van szemetek, de nem láttok, van fületek, de nem hallotok. ²² Hát nem

féltek tőlem? - mondja az Úr -, és nem remegtek színem előtt? Én tettem a homokszegélyt a tenger határává; örök korlátul, amelyet nem hághat át soha. Háborognak ugyan hajjai, de nem bírnak vele, hiába zúgnak hullámai, nem törnek át rajta. ²³ Ennek a népnek lázadó és dacos a szíve; hűtlenné váltak, csak ez telt ki tőlük. ²⁴ Még csak azt sem mondták szívükben: "Féljük az Urat, a mi Istenünket, aki megadja nekünk a korai és kései esőt a maga idejében, és biztosítja az aratáshoz az arra rendelt heteket." ²⁵ Gonoszságaitok ezt mind megghiúsították, és bűneitek távol tartják tőletek e javakat. ²⁶ Bizony, az én népem közt gonoszok is vannak, akik kivetik hálójukat. Mint a madarászok, tört vetnek, csakhogy emberekre vadásznak. ²⁷ Amint a ketrec tele van madárral, úgy vannak tele házaik hamis úton szerzett javakkal. Így aztán meggazdagodtak, hatalmassá váltak. ²⁸ Meghíztak és kövérek lettek. A gonoszságban szinte nem ismernek határt, mit sem törődnek a joggal és az igazsággal. Az árvák ügyében nem úgy ítéleznek, hogy boldoguljanak, és a szegénynek sem szolgáltatnak igazságot. ²⁹ Vajon ne büntessem meg őket ezekért? - mondja az Úr. És ne álljak bosszút ilyen nemzeten? ³⁰ Borzalmas, rettenetes dolgok történnek ezen a földön: ³¹ A próféták a hazugság nevében jövendölnek, a papok azt tanítják, ami nekik tetszik. És a népem kedvét leli benne. De mihez fogtok majd, ha eljön a vég? 6. fejezet (Jer6)

¹ Meneküljetek, Benjamin fiai, Jeruzsálemből! Tekoában fújjátok meg a harsonát! Bet-Hakkeremben meg adjatok vészjelet! Mert veszedelem fenyeget észak felől, mérhetetlen pusztulás. ² Tán jó legegélőhöz hasonlít Sion leánya? ³ Igen, pásztorok érkeznek, nyájaikkal együtt, felütik körülötte a sátraikat, és lelegelteti mindegyik a rá eső részt. ⁴ Készüljetek harcra ellenük! Rajta! Támadjuk meg őket még délben! De jaj! A nap már lehanyatlik, és hosszabbodnak az esti árnyak. ⁵ Rajta! Ütközzünk meg a sötétség leple alatt, romboljuk le palotáikat! ⁶ Mert ezt mondja a Seregek Ura: Vágjátok ki fáit, és emeljetez töltést Jeruzsálem körül, hiszen a hazugságnak a városa, csupa elnyomás van benne. ⁷ Amint a kút bőven ontja vizét, úgy ontja ő is bőven a gonoszságait. Csak erőszak és romlás hallatszik benne; mindig csak betegség és sebek vannak előttem. ⁸ Térj hát észre, Jeruzsálem, nehogy végleg elforduljak tőled, és sivataggá tegyelek, lakatlan földdé. ⁹ Ezt mondja a Seregek Ura: Szüreteljetez! Szedjetez le Izrael maradékát, mint ahogy a szőlőhegyen szüretelnek. Mint a szüretelőz, emeld föl a kezéd vesszőid ellen! ¹⁰ Kihez szóljak, és kiket kérjek, hogy meghallják? Bizony, körülmetéletlen a fülük, egyáltalán nem tudnak figyelni. Az Úr szava utálatossá vált előttük, nem lelik benne örömük. ¹¹ Ezért egészen eltölt az Úr haragja, tovább már nem bírom magamban tartani. Öntsd ki a gyermekekre az utcán, és az összeverődött ifjakra egyaránt. Mert mind fogságra jutnak: a férj és a feleség;

az ős hajú öreg és az aggastyán. ¹² Házaik idegenekre szállnak, földjeik és asszonyaik szintén. Mert fölemelem kezem e föld lakói ellen - mondja az Úr -, ¹³ hiszen a legkisebbtől a legnagyobbig mindnyájan rút haszonra lesnek; a próféta ugyanúgy, mint a pap, csalárdságot művel. ¹⁴ Népem sebeit hazugsággal gyógyítják, amikor így beszélnek: "Békesség, békesség", noha nincsen békesség. ¹⁵ Szégyenkezniük kellene iszonyatos tetteik miatt. De nem! Ők nem szégyenkeznek, hiszen már pirulni sem tudnak. Ezért elesnek majd, ha minden elesik; látogatásom idején a földre roskadnak - mondja az Úr. ¹⁶ Ezt mondja az Úr: "Vegyétek szemügyre az ősi utakat, és kérdezősködjetek a régi ösvényekről: Melyik volt a jó út? És azon járjatok! Akkor majd megtaláljátok lelketek nyugalját." De ők azt felelik: "Nem járunk rajta!" ¹⁷ Őrszemeket rendeltem följük: "Hallgassatok a kürt szavára!" Csakhogy ők azt mondják: "Nem hallgatunk!" ¹⁸ Ezért halljátok meg, nemzetek, és tudja meg a gyülekezet, mit fogok tenni velük. ¹⁹ Halljad, te föld! Íme, veszedelmet hozok e népre, hűtlenségük gyümölcseként, mert nem hallgattak a szavamra, és megvetették a törvényemet. ²⁰ Mit törődöm én a tömjénnel, amelyet Sebából hoztok, és a távoli földről szerzett jó illatú fahéjjal! Égőáldozataitok nem kedvesek, és véres áldozataitok sem tetszenek nekem. ²¹ Ezért ezt mondja az Úr: Nos, akadályokat állítok e nép elé, hadd botoljanak el bennük. Az apák és fiaik, a szomszéd és a jóbarát egyaránt elvesznek. ²² Ezt mondja az Úr: Nézzétek, egy nép közeleg észak felől, a föld széléről egy hatalmas nemzet tör elő. ²³ Fegyvere nyíl és lándzsa, kegyetlen és nem ismer könyörületet; csatakiáltása, mint a tenger zúgása, lovakon nyargalnak, s mind harcra kész: ellened, Sionnak leánya. ²⁴ Hallottuk hírét, s erre lehanyatlott a kezünk, szorongás fogott el bennünket, és fájdalom, mint a vajúdó asszonyt. ²⁵ Ne menjetek ki a mezőre és az úton se járjatok, mert az ellenség kardja fenyeget, és rémület körös-körül. ²⁶ Öltözz szörruhába, népem leánya, és feküdj hamuba. Gyászolj, ahogy az elsőszülött fiút szokták, keservesen sírva, mert hirtelenül ránc tör a pusztító. ²⁷ Arra rendeltelek, hogy népem vizsgálójává légy, hogy próbára tedd, és latra vedd útjukat. ²⁸ Hűtlenek mindnyájan, az álnokság útjait járják, romlottak valahányan. ²⁹ A fújtató fújtatott, hogy az ólmot megeméssze a tűz. De hiába olvasztott az olvasztó: a salak nem olvadt ki. ³⁰ "Elvetett ezüst" - így hívják majd őket, mert az Úr valóban elvetette őket. 7. fejezet (Jer7)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz: ² Állj ki az Úr házának kapujába és hirdesd ott ezt az üzenetet! Mondd: Halljátok az Úr szavát, Júda népe mindnyájan, akik beléptek e kapukon, hogy az Urat imádjátok! ³ Ezt üzeni a Seregek Ura, Izrael Istene: Javítsátok meg utaitokat és tetteiteket, akkor majd veletek lakom ezen a helyen. ⁴ Ne bízzatok az ilyen hazug beszédekben: "Az

Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma." ⁵ Mert ha jobbak lesztek életmódotokban és tetteitekben; ha jog szerint bántok egymással; ⁶ ha nem nyomjátok el az idegent, az árvát és az özvegyet; ha nem ontotok ártatlan vért ezen a helyen, és nem szegődtök idegen istenek nyomába a saját vesztetekre, ⁷ akkor veletek lakom majd ezen a földön, amelyet régtől fogva atyáitoknak adtam, mindörökre. ⁸ De lám, ti hazug beszédekben bíztok, amelyek mit sem használnak nektek. ⁹ Loptok, gyilkoltok, házasságot törtök, hamisan esküdtök, tömjént áldoztok Baalnak, idegen istenekhez szegődtök, akiket egyáltalán nem ismertek. ¹⁰ Aztán mégis eljöttök és elém álltok ebben a templomban, amely az én nevemet viseli, s ezt mondjátok: "Biztonságban vagyunk, olyan biztonságban, hogy továbbra is elkövethetjük ezeket a gonoszságokat." ¹¹ Hát rablók barlangjának tartjátok ezt a házat, amely az én nevemet viseli? Vagy azt hiszitek, hogy tán vak vagyok? - mondja az Úr. ¹² Menjetek csak el Silóba, arra a helyre, ahol egykor szentélyt szereztem nevemnek. És nézzétek meg, mit tettem vele népemnek, Izraelnek gonoszsága miatt. ¹³ Most tehát, mivel ilyesmit tettetek - mondja az Úr -, és bár fáradhatatlanul beszéltem nektek, de nem hallgattatok rám; szüntelenül hívtalak benneteket, de nem válaszoltatok, ¹⁴ ezért úgy bánok ezzel a házzal, amely a nevemet viseli, és amelyben annyira bíztok, meg ezzel a hellyel, amelyet nektek és atyáitoknak adtam, mint ahogy Silóval bántam. ¹⁵ Elvetlek benneteket a szemem előtt, ahogy elvettem testvéreiteket, Efraim egész nemzetségét. ¹⁶ Te meg ne imádkozzál ezért a népért, ne könyörögj és ne járj közben értük. Ne próbálj unszolni, mert úgysem hallgatlak meg. ¹⁷ Nem látod, mit művelnek Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin? ¹⁸ A gyerekek fát szedegetnek, az apák tüzet gyújtanak, az asszonyok meg tésztát dagasztanak, hogy kalácsot süssenek az Ég Királynőjének; az idegen isteneknek italáldozatot mutatnak be, s ezt mind az én bosszantásomra. ¹⁹ Vajon engem bosszantanak-e - mondja az Úr -, nem inkább magukat szégyenítik meg vele? ²⁰ Ezért ezt mondja Isten, az Úr: Haragom és indulatom rázúdul erre a helyre; az emberekre és az állatokra; a mező fáira és a föld gyümölcseire; égni fog, és egykönnyen nem alszik ki. ²¹ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Égőáldozataitokat tegyétek véres áldozataitokhoz, és egyétek meg a húst. ²² Mert amikor kihoztam atyáitokat Egyiptom földjéről, nem beszéltem nekik égő- és véres áldozatokról, ²³ hanem ilyen parancsot adtam nekik: Hallgassatok a szavamra, és én Istenetek leszek, ti meg az én népem lesztek; járjatok azon az úton, amelyet én jelölök ki nektek, és akkor jól megy majd sorotok. ²⁴ De nem fogadtak szót, és nem figyeltek rám, hanem saját gonosz szívük szándékait követték; a hátukat fordították felém, nem az arcukat. ²⁵ Attól a naptól fogva, hogy atyáitok kijöttek Egyiptom földjéről, mind a mai napig egyfolytában küldtem hozzátok szolgálóimat, a prófétákat; napról napra küldtem őket. ²⁶ De nem hallgattak

rám, és nem figyeltek szavamra; sőt még jobban megkeményítették nyakukat, gonoszabbak voltak, mint atyáik. ²⁷ És ha ezt elmondod is nekik: nem fognak rád hallgatni; hívhatod őket, úgysem felelnek. ²⁸ Ezt mondd hát nekik: Ez az a nemzet, amely nem akar az Úrnak, az ő Istenének szavára hallgatni, sem a fegyelmet nem vállalja. Nincs bennük hűség, eltűnt a szájukból. ²⁹ Nyírd le hajadat és vedd el, kezdj gyászéneke a kopár halmokon, mert az Úr elvetette és elhagyta ezt a megutált nemzetet. ³⁰ Bizony, Júda fiai gonoszságot műveltek a szemem láttára - mondja az Úr. Undokságaikat bevitték abba a házba, amely az én nevemet viseli, hogy megfertőztessék vele. ³¹ Fölépítették a Tófet magaslatát a Ben-Hinnom völgyében, hogy áldozatul elégessék fiaikat és lányaikat, bár illet egyáltalán nem parancsoltam nekik, még csak eszembe se jutott. ³² Ezért jönnek napok - mondja az Úr -, amikor nem beszélnek többé így: "a Tófet" és "a Ben-Hinnom völgye", hanem csak az "Öldöklés völgyét" emlegetik. A Tófet meg temetővé lesz, mert erre máshol nem jut hely. ³³ Ennek a népnek halottai az égi madaraknak meg a mezei vadaknak lesznek a martaléka; senki sem akad majd, aki elűzze őket. ³⁴ És elhallgattatom Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin az örömmel és a vigasságnak a hangját; a vőlegény és a menyasszony hangját, mert pusztasággá lesz az egész ország. 8. fejezet (Jer8)

¹ Ha majd eljön az az idő - mondja az Úr -, kiszedik sírjuktól Júda királyainak csontjait; a fejedelmeknek, a papoknak, a prófétáknak és Jeruzsálem lakóinak a csontjait. ² És kiterítik őket a napra, meg a hold és az ég egész serege elé, amelyeket annyira szerettek, amelyeknek szolgáltak, amelyeknek nyomukba szegődtek, amelyeket kerestek és imádtak. Nem gyűjtik össze és nem temetik el őket újra; mint a ganéj, úgy hevernek majd a föld színén. ³ És a halál kívánatosabb lesz majd, mint az élet azoknak, akik megmaradnak ebből a gonosz nemzedékből mindenütt, ahová csak szétszórom őket - mondja a Seregek Ura. ⁴ Így beszélj: Ezt mondja az Úr: Ha valaki elesik, tán nem kel föl újra? És aki eltéved, többé nem tér vissza? ⁵ Akkor ez a nép miért tart ki eltévelyedésében, megátalkodva a hűtlenségben? Ragaszkodnak a hazugsághoz, s nem akarnak visszatérni. ⁶ Mekkora figyelemmel hallgattam: De ők nem mondják, amit mondaniuk kellene, egy se bánja közülük gonoszságát. Nem mondja egy sem: Jaj, mit tettem! Mindenki rohan a maga útján, mint a ló, amely a csatába vágat. ⁷ A gólya fenn az égen ismeri a maga idejét; a gerlice, a fecske és a daru pontosan tudja, mikor kell költöznie. De az én népem nem ismeri az Úr ítéletét! ⁸ Hogy meritek azt mondani: Bölcssek vagyunk, hiszen mienk az Úr törvénye? Bizony azt is meghamisította az írástudók hazug íróvesszeje. ⁹ Ezért megszégyenülnek a bölcssek; rémület vesz rajtuk erőt és törbe esnek, mert elvetették az Úr szavát.

Mi hasznuk van így a bölcsességükből? ¹⁰ Ezért asszonyaikat idegeneknek adom, földjeiket meg új birtokosoknak. Hiszen a legkisebbtől a legnagyobbig mindnyájan rút haszonra lesnek. A próféta éppen úgy, mint a pap, csalárdságot művel. ¹¹ Népem leányának sebeit hazugsággal gyógyítják, amikor így beszélnek: "Békesség, békesség", noha nincsen békesség. ¹² Szégyenkezniük kellene iszonyatos tetteik miatt. De nem! Ők nem szégyenkeznek, hiszen már pirulni sem tudnak. Ezért elesnek majd, ha minden elesik; látogatásom idején a földre roskadnak - mondja az Úr. ¹³ Szeretnék szüretelni náluk - mondja az Úr -, de nincs szőlő a szőlőtőkén, sem füge a fügefán, még a levél is lehervadt róla. Ezért hoztam pusztítókat rájuk, hadd pusztítsák el őket. ¹⁴ "Miért ülünk itt tétlenül? Gyülekező! Menjünk a megerősített városokba, és pusztuljunk el ott! Az Úr, a mi Istenünk átengedett minket a pusztulásnak, mérgezett vizet itatott velünk, mert vétkeztünk ellene. ¹⁵ A békességet vártuk, de nem jött semmi jó, a gyógyulás idejét, de lám, itt a rettenet. ¹⁶ Dán felől hallatszik már lovainak horkanása; harci paripáinak nyerítésétől megrendül az egész föld. Eljönnek és felfalják az országot, mindent, amiye csak van, a várost és lakóit." ¹⁷ Igen, mérges kígyókat küldök rátok, amelyeket nem lehet megbűvölni, és megmarnak benneteket - mondja az Úr -, ¹⁸ gyógyíthatatlanul. Fájdalom vesz rajtam erőt, s szívem kesereg bensőmben, ¹⁹ mert népem leányának jajsavától hangzik az egész ország. "Hát már nincs az Úr a Sionon? Nincs ott többé Királya?" [Miért ingereltek haragra faragott képeikkel, az idegen országokból való hiábavalóságokkal?] ²⁰ "Elmúlt az aratás, véget ért a nyár; de számunkra nem érkezett el a szabadulás." ²¹ Népem leányának nyomorúsága az én nyomorúságom is; szomorkodom, elfog a rémület. ²² Hát nincs már balzsam Gileádban, nincs ott többé orvos? Miért nem gyógyul be népem leányának sebe? ²³ Ki adja meg, hogy a fejem vizek forrásává válják, és a szememből könnyek patakja fakadjon, hogy éjjel-nappal sirathassam népem leányának megöltjeit? 9. fejezet (Jer9)

¹ Ha a pusztában akadna számomra utasnak való szállás, akkor itthagynám népemet és messze mennék innét, mert mindnyájan házasságtörők, hitszegő népség. ² Felajzzák nyelvüket, mint az íjat; a hazugság, s nem az igazság uralkodik az országban. Bizony, bűnt bűnre halmoznak, de az Urat, őt nem ismerik. ³ Ki-ki őrizkedjék barátjától, és még a testvérében se bízzék! Mert minden testvér Jákob szerepét játssza, és álnokul jár el minden jóbarát. ⁴ Az egyik becsapja a másikat, s nem mondanak egymásnak igazat. Nyelvüket hazug szóra idomították; teljesen megromlottak, s már megtérésre is képtelenek. ⁵ Erőszakot erőszakra! Hazugságot hazugságra! De az Úrról nem akarnak tudni. ⁶ Ezért ezt mondja a Seregek Ura: Nos, megolvasztom és

próbának vetem őket alá. Mert mi egyebet tehetnék velük gonoszságaik miatt?

⁷ A nyelvük halálos nyílhoz hasonló, csupa hazugság ajkuk minden szava.

"Békesség" - mondogatják egymásnak, de a szívében cselet vet az egyik a másiknak. ⁸ Hát az ilyenekért tán ne büntessem meg őket - mondja az Úr -, és ne álljak bosszút ilyen nemzeten? ⁹ Kezddetek sírásba és jajgatásba a hegyek miatt, és a pusztá legelői miatt mondjatok siratóéneket, mert fölperzseltek őket, és senki nem jár arra, nem hallatszik többé a nyájak hangja. Az égi madaraktól a barmokig minden elfutott és elmenekült. ¹⁰ Romhalmazzá teszem Jeruzsálemet, sakálok tanyájává, Júda városait meg lakatlan sivataggá.

¹¹ Hol van olyan bölcs ember, aki ezt megérti? Akihez az Úr szája szólhat, és így tudtul adhatja: Miért hever romokban az ország, s miért ég ki, mint a sivatag, ahol senki se jár. ¹² Ezt mondja az Úr: Azért történt meg, mert elhagyták törvényemet, amelyet szabtam nekik; mert nem hallgattak szavamra és nem igazodtak hozzám. ¹³ Inkább szívük gonosz szándékát követték és a Baalok nyomába szegődtek, ahogy őseiktől tanulták. ¹⁴ Ezért ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Íme, ürmöt adok ennek a népnek ételül és mérgezett vizet italul. ¹⁵ És olyan nemzetek közé szórom szét őket, amelyeket sem ők, sem atyáik nem ismertek. Addig üldözöm őket a karddal, amíg csak meg nem semmisülnek. ¹⁶ Rajta! Hivassátok a siratóasszonyokat, hadd jöjjenek; küldjetek olyanokért, akik jól tudnak sírni! ¹⁷ Siessetek! Kezddetek fölöttünk gyászénekeket, hogy szemünkből csak úgy peregjen a könny, és a szempillánk könnytől ázzék! ¹⁸ Magáról a Sionról is siralom szava hangzik: "Ó, hogy elpusztultunk, rettenetesen megszégyenültünk! Mert itt kell hagynunk az országot, és otthonaink elárvnak utánunk." ¹⁹ Halljátok, ti asszonyok, az Úr szavát, fogadja be fületek ajkáról a szót. Tanítsátok meg leányaitokat siralomra, tanítsátok meg egymást ezt a gyászéneket mondani: ²⁰ "A halál bemászott ablakainkon, behatolt palotáinkba. Letarolta csecsemőinket az utcán, és ifjainkat a tereken. ²¹ A holttestek ott hevernek, mint a ganéj a föld színén. Vagy mint a levágott rendek a kaszás után, és nincs, aki összegyűjtse őket." ²² Ezt mondja az Úr: Ne a bölcsességével dicsekedjék a bölcs, s ne az erejével az erős, és a gazdag se a gazdagságával dicsekedjék, ²³ hanem aki dicsekedni akar, azzal dicsekedjék, hogy van benne értő lélek és ismer engem, mert én vagyok az Úr, és én kegyelemben, igazságban és hűségben kormányozom a földet; ezekben lelem kedvemet - mondja az Úr. ²⁴ Jönnék majd a napok - mondja az Úr -, amikor majd megbüntetem mind, aki csak test szerint van körülmetélve; ²⁵ Egyiptomot, Júdát, Edomot, Ammon fiait, Moábot és a pusztában lakó nyírott fejűeket, mind. Mert ezek a népek és Izrael egész háza a szívükben körülmetéletlenek. 10. fejezet (Jer10)

¹ Halljátok a szót, Izrael háza, amelyet az Úr hozzátok intéz. ² Ezt mondja az

Úr: A nemzetek útjait el ne tanuljátok, és ne féljete az égi jelektől, mert csak a pogány nemzetek félnek tőlük. ³ Valóban, csupa hiábavalóság az, amitől a pogányok félnek; csak fa, semmi más, amit úgy vágtak az erdőn. Mesterember keze faragta ki bárdal; ^{4a} aztán feldíszítette ezüsttel, arannyal, ⁹ Tarsisból hozott ezüstlemezzel, Ófir aranyával. Ács és ötvösmester kezének műve, csak mesteremberek munkája mind. Kék és vörös bíbor a ruhájuk; ^{4b} szeggel és kalapáccsal erősítik meg őket, hogy szét ne hulljanak. ⁵ Olyanok, mint a madárijesztő az uborkaföldön; beszélni nem tudnak, és vinni kell őket ide-oda, mert járni sem tudnak. Ne féljete hát tőlük, hiszen semmi bajt nem okozhatnak; de hogy valami jót tegyenek, arra sincs erejük. ⁶ Nincs senki, aki hozzád hasonló volna, Uram! Nagy vagy, és Főlséges a neved! ⁷ Ki ne félne téged, nemzetek Királya? Egyedül téged illet a tisztelet. Mert a nemzetek bölcsei között, sem pedig országaiban nincs senki, aki hozzád hasonló volna. ⁸ Ezek mind egyaránt esztelenek és ostobák, s értelmetlen a tanítás is, amit e hiábavalóságok nevében adnak. ¹⁰ Az Úr azonban az igaz Isten, ő az élő Isten, az örök Király. Haragjától megrendül a föld, a népek nem tudják elviselni, ha felindul. ¹¹ [Ezt mondjátok tehát nekik: Azok az istenek, akik nem alkották az eget és földet, ki fognak veszni a földről és az ég alól.] ¹² Az Úr hatalmával megalkotta a földet; bölcsességével megteremtette a világot, és okosságával kifeszítette az egeket. ¹³ Ha felhangzik mennydörgő szava, a vizek csak úgy zúgnak az égen; felhőket hajt a föld határáról, villámokat támaszt a zivatarhoz, és tárházaiból kiengedi a szelet. ¹⁴ Erre elámul minden ember, mert fel nem foghatja és minden aranyműves szégyent vall, a bálvány miatt, amelyet csinált. Mert öntött képei csak hiábavalóságok, még lélegzeni sem tudnak. ¹⁵ Hamis és nevetséges dolgok; ha majd eljön bűnhődésük ideje, egy szálig elvesznek. ¹⁶ Nem hasonló hozzájuk Jákob osztályrésze: ő a mindenség alkotója, és Izrael törzse az öröksége. A Seregek Ura a neve. ¹⁷ Szedjétek össze holmitokat, meneküljete e földről, ti, az ostromlott városnak lakói! ¹⁸ Mert ezt mondja az Úr: Íme, most messze elvetem ennek az országnak lakóit; és rájuk hozom a nyomorúságot, hátha így majd rám találnak. ¹⁹ "Jaj nekem romlásom miatt; gyógyíthatatlan az én sebem! Azt gondoltam magamban: Valahogy csak elviselem nyomorúságomat. ²⁰ De sátram elpusztult, kötelei mind elszakadtak. Fiaim elmentek, s nincsenek többé; senki sincs, aki felállítsa sátramát, és kifeszítse a kárpitokat." ²¹ Bizony, esztelenek voltak a pásztorok, nem keresték az Urat. Ezért nem volt szerencsájük, és egész nyájuk szerteszéledt. ²² Figyeljete! Új hír érkezett! Nagy zúgás kél észak földje felől, hogy pusztasággá tegye Júda városait, sakálok tanyájává. ²³ Uram, te jól tudod, hogy az embernek nincs hatalmában az útja; és nem adatott meg neki, hogy irányt szabjon útjának, s maga irányítsa lépteit. ²⁴ Fenyíts hát meg minket, Uram, de csak mértékkel, nehogy haragodban megsemmisíts. ²⁵

Zúdítsd haragodat a nemzetekre, amelyek nem ismernek el, és azokra a nemzedékekre, amelyek nem hívják segítségül a nevedet. Mert felfalták Jákobot s fölemésztették, lakóhelyét pusztasággá tették. 11. fejezet (Jer11)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz: ² Szólj Júda népéhez és Jeruzsálem lakóihoz. ³ Így beszélj: Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Átkozott az az ember, aki nem hallgat e szövetségnek a szavaira, ⁴ amelyeket atyáitoknak parancsoltam, amikor kivezettem őket a vaskohóból, Egyiptom földjéről. Ezt mondtam nekik: Hallgassatok szavamra, teljesítsétek minden parancsomat, akkor az én népem lesztek, én meg a ti Istenetek leszek, ⁵ és teljesítem az esküt, amellyel megesküdtem atyáitoknak, hogy tejjel-mézzel folyó országot adok nekik, amint ez ma is így van. Erre így feleltem: Megteszem Uram! ⁶ Aztán ezt mondta nekem az Úr: Hirdesd ezt Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin. És mondd: Hallgassatok a szövetség szavaira és engedelmeskedjete nekik! ⁷ Mert amikor kihoztam atyáitokat Egyiptom földjéről, ünnepélyesen figyelmeztettem őket; folyton-folyvást figyelmeztettem őket; mind a mai napig és mondtam: Halljátok meg a szavamat! ⁸ De ők nem hallgattak rám, s nem figyeltek ide. Sőt, mindenki a saját gonosz szíve sugallatát követte. Ezért ellenük fordítom e szövetség szavait, amelyeket mind azért rendeltem, hogy megtartsák, de ők nem tartották meg. ⁹ Így szólt hozzám az Úr: Pártütés van Júda férfiai és Jeruzsálem lakói között. ¹⁰ Visszatértek atyáik gonoszságaihoz, akik nem akarták meghallani szavaimat. Ők is idegen istenek nyomába szegődnek, hogy nekik szolgáljanak. Izrael háza és Júda háza megszegte szövetségemet, amelyet atyáikkal kötöttem. ¹¹ Ezért azt mondja az Úr: Íme, olyan veszedelmet hozok rájuk, amelyből nem menekülhetnek meg; ha kiáltanak hozzám, nem hallgatom meg őket. ¹² Menjenek csak Júda városai és Jeruzsálem lakói, és kiáltsanak azokhoz az istenekhez, amelyeknek tömjént áldoztak; bizony, nem fogják őket megsegíteni nyomorúságuk idején. ¹³ Mert annyi a te istened, Júda, ahány a városod; és annyi oltárt építettél Baalnak illatáldozatot bemutatni, ahány utcája van Jeruzsálemnek. ¹⁴ Te meg ne járj közben ezért a népért; ne könyörögj és ne imádkozz értük! Mert úgysem hallgatom meg őket, ha nyomorúságuk idején segítségért kiáltanak hozzám. ¹⁵ Mit keres szerelmesem házamban? Viselkedése csupa képmutatás! Tán fogadalmid és a nekem szentelt hús megszabadíthatnak gonoszságodtól? És tisztává tehetlek miattuk? ¹⁶ "Szép növésű, termékeny olajfa" - így hívott az Úr. De egy nagy vihar morájával tűzbe borította lombját, és elégték ágai. ¹⁷ Mert a Seregek Ura, aki ültetett, veszedelmet mondott ki rád a gonoszság miatt, amelyet Izrael háza és Júda háza azzal követett el, hogy a Baalnak bemutatott illatáldozattal felfingerelt. ¹⁸ Az Úr szólt nekem róla, s én felfigyeltem rá. Igen, Uram, feltártad előttem szándékukat.

12. fejezet (Jer12)

⁶ "Bizony, még a testvéreid és a saját rokonaid is álnokok; a hátad mögött ők is teli torokkal ellened ágálnak. Még akkor se bízzál bennük, ha barátságos szavakkal fordulnak hozzád." 11. fejezet (Jer11)

¹⁹ Én meg olyan voltam, mint a szelíd bárány, amelyet vágóhídra hurcolnak; nem tudtam, hogy terveket koholnak ellenem, mondván: Pusztítsuk el a fát, ereje teljében vágjuk ki az élők földjéről, úgyhogy még a nevét se emlegessék többé. ²⁰ De te, Seregek Ura, igazságos ítélettel ítélsz; te a vesék és a szívek vizsgálója vagy. Engedd látnom, miként állsz rajtuk bosszút, mert terád bíztam ügyemet. ²¹ Ezt mondta ki az Úr Anatot férfiakra, akik elhatározták, hogy megölnék, s így figyelmeztettek: "Ne prófétálj az Úr nevében, mert különben meghalsz a kezünk között." ²² Nos, így büntetem meg őket: Ifjaik kard élén hullnak el; fiaik és lányaik pedig éhen vesznek. ²³ Egy sem marad meg közülük, ha majd veszedelmet hozok Anatot férfiakra, amikor elérkezik bűnhődésük esztendeje. 12. fejezet (Jer12)

¹ Biztos, hogy neked lesz igazad, Uram, ha perelni kezdek veled. Mégis, hadd tegyem föl kérdésemet: Miért szerencsések a gonoszok, s miért élveznek békét a hűtlenek? ² Elülteted őket, s ők gyökeret vernek, felnőnek és gyümölcsöt hoznak. Közel vagy a szájukhoz, de távol a szívüktől. ³ Engem pedig ismersz, Uram, és belém látsz. Próbára teheted a szívem, hisz a kezekben van. Válogasd ki őket, mint az áldozatra szánt juhokat, és tartsd meg őket az öldöklés napjára! ⁴ [Meddig gyászoljon még a föld, és meddig száradjon a fű az útszélen? Még a barom és a madár is elpusztul a rajta lakók gonoszsága miatt.] Mert azt mondják: "Isten nem látja viselkedésünket." ⁵ Ha gyalogosokkal futva elfáradsz, hogyan versenyezhetsz majd a lovakkal? És ha nem vagy biztonságban a békés földön, mit csinálsz majd a Jordán sűrűjében? ⁷ Elhagytam házamat, lemondtam örökrészemről. Ellenségei kezére juttattam, amit egykor annyira szerettem. ⁸ Mert olyan lett hozzám örökségem, mint az oroszlán az erdőben: vadul ordít ellenem. Ezért hát meggyűlöltem. ⁹ Vajon szép tollazatú madár az én örökségem, hogy a madarak mindenfelől köré gyülekeznek? Rajta! Gyűljetek össze ti is mind, vadállatok, gyertek, hogy felfaljátok! ¹⁰ Sok pásztor pusztította szőlőmet, és taposta osztályrészemet. Kietlen pusztasággá tették gyönyörű birtokomat. ¹¹ Gyászba borították, feldúlták; összetiporva hever színem előtt. Teljesen elpusztult az egész ország, és nincs, aki bánkódnék miatta. ¹² A pusztta minden kopár dombja felől pusztítók érkeztek; [mert az Úr kardja emésztő kard]. Az ország egyik szélétől a másikig nincs békessége egyetlen élőnek sem. ¹³ Ha búzát vetnek, tövist

aratnak; fáradnak, mégsem boldogulnak. Szégyent vallanak aratáskor az Úr rettenetes haragja miatt. ¹⁴ Ezt mondja az Úr: Ami gonosz szomszédaimat illeti, akik kinyújtották kezüket örökrészemre, amelyet népemnek, Izraelnek juttattam, ezt teszem velük: Kitépem őket földjükből. [De kitépem Júda házát is a kezükből.] ¹⁵ Ám aztán, hogy kitéptem őket, megkönyörülök rajtuk, és visszavezetem őket, mindegyiket a maga örökrészébe, a maga országába. ¹⁶ És ha gondjuk lesz rá, hogy megtanulják népem útjait, és az én nevemre esküsznek, ilyen módon: "Amint igaz, hogy az Úr él", úgy, ahogy a népem megtanult tőlük Baalra esküdni, akkor helyük lesz majd az én népem között. ¹⁷ De ha valamelyik nemzet nem hallgat rám, kitépem gyökerestül, és elpusztítom - mondja az Úr. 13. fejezet (Jer13)

¹ Így szólt hozzám az Úr: "Menj, és vásárolj magadnak egy lenövet és kösd a derekadra! De vízbe ne mártsd." ² Erre az Úr parancsa szerint megvettem az övet, s a derekamra kötöttem. ³ Majd másodszor is szólt hozzám az Úr: ⁴ "Vedd az övet, amelyet vásároltál és a derekadon viselsz. Kelj útra, és menj el az Eufráteszhez, és rejtse el ott egy sziklahasadékban!" ⁵ El is mentem és elrejtettem az Eufrátesz közelében, úgy, amint az Úr parancsolta. ⁶ Hosszú idő elteltével újra szólt hozzám az Úr: "Kelj föl, menj el az Eufráteszhez és hozd el onnan az övet, amelyről megparancsoltam neked, hogy rejtse el ott el." ⁷ Elmentem hát az Eufráteszhez, kiástam és kivettem az övet arról a helyről, ahová annak idején elrejtettem. Az öv rothadt volt s teljesen hasznavehetetlen. ⁸ Akkor az Úr ezeket a szavakat intézte hozzám: ⁹ "Ezt mondja az Úr: Így fogom megrothasztani Júda és Jeruzsálem mérhetetlen kevélységét. ¹⁰ Ez a gonosz nép, amely nem akar szavamra hallgatni, hanem saját szívének gonoszságát követve idegen isteneknek szegődik nyomába, hogy szolgáljon nekik és imádja őket, olyan lesz, mint ez az öv: teljesen hasznavehetetlen. ¹¹ Mert ahogy az öv az ember derekához simul, úgy csatoltam én is magamhoz Júda egész házát - mondja az Úr -, hogy népemmé, dicsőségemmé, dicséretemmé és hírnevemmé legyenek. De ők nem hallgattak rám." ¹² Mondd meg ennek a népnek: "Minden korsót borral töltenek meg." És ha erre azt válaszolják: "Azt hiszed, nem tudjuk, hogy minden korsót borral töltenek meg?" - ¹³ így felelj nekik: "Ezt mondja az Úr: Nos, én részegséggel töltöm meg ennek az országnak minden lakóját: a Dávid trónján ülő királyokat, a papokat és a prófétákat és Jeruzsálem minden lakóját. ¹⁴ És az egyiket a másikhoz ütöm apát és fiát egyaránt - mondja az Úr. Nem kegyelmezek, nem könyörülök, és irgalom nem tart vissza, hogy el ne pusztítsam őket." ¹⁵ Hallgassatok ide, figyeljete; s tegyétek félre a gőgöt, mert az Úr beszél! ¹⁶ Dicsőítsétek meg az Urat, a ti Isteneteket, mielőtt sötétséget támasztana, és lábatok megbotlanék a homályba borult hegyeken. A világosságra vártok, de

sötét éjszakára fogja változtatni, sűrű homályra fordítja. ¹⁷ Ha nem hallgattok intő szómra, titokban sírok majd gőgötök miatt, és szememből patakzik a könny, mert az Úr nyája fogságba kerül. ¹⁸ Mondd meg a királynak és az anyakirálynénak: Alázkodjatok meg, és üljetek veszteg, mert lehullott fejetekről dicsőséges koronátok! ¹⁹ A Negeb városait már körülzárták, és nincs, aki megnyissa őket. Egész Júda fogságba kerül, fogságba jut mindenestül. ²⁰ Emeld föl tekinteted, Jeruzsálem, és nézd, mint közelednek észak felől! Hol van a nyáj, amelyet egykor rád bíztak, a nyáj, amellyel valamikor dicsekedtél? ²¹ Mit szólnak majd, ha hódítóként megszállnak azok, akikről azt hitted, hogy a barátaid? Nem tör rád majd a fájdalom, mint a szülni készülő asszonyra? ²² Lehet, hogy azt kérdeed szívedben: "De miért is történt ez velem?" Mérhetetlen gonoszságod miatt húzták le rólad a ruhát, azért bántalmaztak. ²³ Megváltoztathatja-e bőrét a szerecsen, vagy a párdúc a tarka szőrét? És ti, vajon tudtok-e ti még jól tenni, amikor már úgy hozzászoktatok a rosszhoz? ²⁴ Szétszórlak benneteket, mint a pozdorját, amelyet felkavar a puszta szele. ²⁵ Ez lesz a sorsod és hűtlenséged bére; s ezt mind én küldöm rád - mondja az Úr. Mert megfélemedtettem rólam, és a hazugságba vetted bizalmadat, ²⁶ azért lerántom rólad a ruhát egészen az arcodig, és láthatóvá válik gyalázatod: ²⁷ házasságtöréseid, buja nyihogásod, és undok kicsapongásod. A dombokon is, a mezőkön is láttam utálatosságaidat. Jaj neked, Jeruzsálem, hogy nem tudsz megtisztulni! Meddig mehet ez még így tovább? 14. fejezet (Jer14)

¹ Ezt mondta az Úr Jeremiásnak a nagy szárazság alkalmával: ² Gyászba borult Júda, bánkódnak városai: leroskadnak a földre. Jeruzsálemből kiáltás hallatszik. ³ A főemberek vízért küldik szolgálóikat; de amikor odaérnek a ciszternákhoz, nem találnak vizet, így üres korsókkal térnek vissza. ⁴ A mező nem hoz többé termést, mert nem esik eső a földre. Szégyenükben a szántóvetők befödik fejüket. ⁵ Még a szarvasünő is, ha megellik, otthagyja borját a mezőn, mert nem talál füvet. ⁶ A vadszamarak is ott állnak a kopár magaslatokon, és levegőért kapkodnak, mint a sakálok; szemük eleped, mert nincs mit legelniük. ⁷ Ha vétkeink ellenünk tanúskodnak is, te azért, Uram, tégy jól velünk a nevedért! Bizony, hűtlenségünknek se szeri, se száma, vétkeztünk ellened. ⁸ Uram, Izrael reménysége, és szabadítója a nyomorúság idején: Miért vagy olyan e földön, mint valami jövevény, mint az utas, aki csak éjjeli szállásra tér be? ⁹ Miért vagy olyan, mint akit megbénít a félelem, és mint az olyan ember, aki nem tud segíteni? Hiszen itt élsz, közöttünk, Uram, a te nevedet viseljük. Ne hagyj el hát minket! ¹⁰ Ezt mondja az Úr erről a népről: Hogy szeretnek ezek ide-oda futkározni! Nem tudják visszafogni a lábukat. De nem is kedveli őket az Úr, sőt számon tartja gonoszságaikat és megtorolja

vétkeiket. ¹¹ Azt is mondta nekem az Úr: "Ne könyörögj ezért a népert és jólétéért! ¹² Még ha böjtölnek is, nem hallgatom meg esdeklésüket; ha égő- és ételáldozatokat mutatnak is be, nem szeretem ezt a népet. Inkább karddal, éhínséggel és dögvésszel pusztítom el őket." ¹³ "Ó, Uram, Istenem - válaszoltam -, hiszen maguk a próféták mondják nekik: Nem láttok kardot, sem éhínség nem jön rátok, sőt állandó békességet adok nektek ezen a helyen." ¹⁴ Erre az Úr így szólt hozzám: "Hazugságot prófétálnak nevemben a próféták, nem küldtem őket, nem adtam nekik parancsot, nem is szóltam hozzájuk. Hazug látomást, üres hiábavalóságot és maguk kitalálta csalárdságot jövendölnek nektek. ¹⁵ Ezért azt mondja az Úr: Azok a próféták, akik az én nevemben prófétálnak, bár nem küldtem őket, és azt mondják, hogy kard és éhínség nem jön erre az országra, kard és éhínség által vesznek el az ilyen próféták. ¹⁶ Azok meg, akiknek jövendöltek, ott hevernek majd szétszórva Jeruzsálem utcáin, az éhség és a kard áldozataiként. Nem lesz senki, aki eltemesse őket, sem feleségeiket, sem fiaikat és lányukat. Így zúdítom rájuk gonoszságaikat." ¹⁷ Ezt a szózatot intézd hozzájuk: Szememből patakzik a könny, éjjel-nappal, folyton-folyvást. Mert nagy baj érte népem leányát, végzetes csapás. ¹⁸ Ha kimegyek a mezőre, ott hevernek, akik a kard élén hulltak el; ha visszatérek a városba, azokat látom, akik az éhségtől epedtek el. Még a papok és a próféták is úgy bolyonganak az országban, mintha eszüket vesztették volna. ¹⁹ Hát teljesen elvetted Júdát, és a lelked egészen megutálta Siont? Miért vertél úgy meg minket, hogy számunkra már nincsen gyógyulás? Úgy vártuk a békét, s nem jött semmi jó; a gyógyulás idejét, s lám, itt a rettegés! ²⁰ Uram, elismerjük gonoszságainkat, és atyáink vétkeit is: Bizony, vétkeztünk ellened. ²¹ De a nevedért ne vess el minket, s ne hagyd, hogy gyalázat érje dicsőséged trónját. Emlékezz meg rólunk, s ne bontsd fel velünk kötött szövetségedet. ²² Van-e a pogányok bálványai közt, aki esőt ad? És az egek maguktól zúdíthatnak-e záport? Ugye, te viszed ezt, Uram, végbe mind? Istenünk, te vagy a reménységünk, mert csak te tehetsz ilyet. 15. fejezet (Jer15)

¹ Ezt mondta nekem az Úr: Még ha Mózes és Sámuel állna is elém, akkor sem szívlelném ezt a népet. Űzd el őket színem elől, el velük! ² És ha azt kérdik tőled: "Hová menjünk?" - ezt feleld nekik: Ezt mondja az Úr: Akit halálra szántam, az meghal; akit kardélre szántam, kard élén hullik el; akit éhhalálra szántam, éhhalált hal; és akit fogságra szántam, fogságba kerül. ³ Négyféleképpen sújtok le rájuk - mondja az Úr: karddal, hogy megölje őket; kutyaikkal, hogy széttépje őket; az ég madaraival és a mező vadjaival, hogy felfalják és elpusztítsák őket. ⁴ Iszonyattá teszem őket a föld minden országa számára Manassze miatt, Hiszkijának, Júda királyának fia miatt, azért, amit

Jeruzsálemben végbevitt. ⁵ Ugyan ki szán meg téged, Jeruzsálem, és ki vigasztal meg? Ki áll meg az úton, hogy megkérdezze: Hogy megy a sorod? ⁶ Te magad vetettél el - mondja az Úr -, hátat fordítottál nekem! Ezért nyújtottam ki kezemet elpusztításodra, belefáradtam, hogy mindig csak könyörüljek. ⁷ Szórólapáttal kiszórtam őket az ország kapuin át. Megfosztom gyermekeiktől népemet, lesújtok rájuk, mert nem akarják elhagyni gonosz útjaikat. ⁸ Özvegyeik számosabbak, mint a tenger fövénye; az ifjú harcosok anyjára rászabadítom a pusztítót déli időben, szorongást és rettegést hozok rájuk, váratlanul. ⁹ Még aki hét fiút szült, az is ellankad, és kileheli lelkét. Még nappal van, de az ő napja már lehanyatlik, szégyen és csúfság lesz az osztályrésze. És akik még megmaradnak közülük, azokat is kiszolgáltatom ellenségeik kardjának - ezt mondja az Úr. ¹⁰ Jaj nekem, anyám, miért is szültél? Hogy a perlekedés és ellentmondás embere legyek az egész ország számára? Nem vagyok hitelező, nekem sem kölcsönzött senki, mégis mindenki átkoz. ¹¹ Hát nem tettem meg mindent, Uram, a szolgálatodban? És nem jártam közben nálad még ellenségeimért is, szorongatásuk és nyomorúságuk idején? ^{15a} Te tudod, hogy így tettem. ¹² Eltörheti-e az ember a vasat, az északi vasat és a rezet? ¹³ "Gazdagságodat és kincseidet prédára bocsátom, ingyen. Így fizetek meg minden bűnödért egész országodban. ¹⁴ Ellenségeid rabszolgájává teszek olyan országban, amelyet nem is ismersz. Mert haragom fellángolt, mint a tűz, és égni fog fölöttetek." ^{15b} Emlékezz meg rólam, Uram és nézz le rám; állj bosszút értem üldözőimen! Késleltesd haragodat, s ne engedd, hogy elsodorjon; vedd tekintetbe, hogy érted szenvedek gyalázatot. ¹⁶ Ha szavaid élém kerültek, csak úgy nyeltem őket; kedvem telt szavadban és öröme szívemnek. Mert a te nevedet viselem, Uram, Seregek Istene! ¹⁷ Nem leltem benne örömöm, hogy a vigadozók körében üljek; súlyos kezed terhe alatt egyedül ültem, mert méltatlankodással töltöttél el. ¹⁸ Miért nem szűnik meg fájdalmam, és a sebem miért nem akar meggyógyulni? Bizony olyan lettél számomra, mint a csalóka patak, amelynek vizére nem lehet számítani. ¹⁹ Erre így válaszolt az Úr: Ha visszatérsz hozzám, visszafogadlak szolgálatomba; és ha csak nemes dolgokról szólsz, mellőzve mind, ami megvetni való, akkor mintegy szájjammá teszek. Nekik kell hozzád térniük, te ne térj hozzájuk! ²⁰ Erős ércfallá teszek ez előtt a nép előtt. Harcolni fognak ellened, de nem győznek le, mert veled vagyok, hogy megmentselek és megszabadítsalak, - mondja az Úr. ²¹ Kiszabadítalak a gonosztevők kezéből, és kimentelek a hatalmasok markából. 16. fejezet (Jer16)

¹ Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ² Ne végy magadnak feleséget, és ne legyenek fiaid és lányaid ezen a helyen. ³ Mert ezt mondja az Úr a fiakról és a lányokról, akik ezen a helyen születnek, és az anyákról, akik szülik, meg az

apákról, akik nemzik őket ezen a földön: ⁴ Nyomorúságos halállal halnak majd meg; senki sem siratja meg és el sem temetik őket; olyanok lesznek, mint a föld színén szétszórt ganéj; kard és éhínség által vesznek el, s holttestük az ég madarainak és a mező vadjainak lesz a martalékuk. ⁵ Majd így folytatta szövegét az Úr: Ne menj be olyan házba, ahol gyászolnak; se sírni ne menj be, se részvétedet kifejezni. Mert elvettem ettől a néptől a békességet - mondja az Úr -, megvontam tőlük az irgalmat és a könyörületet. ⁶ Meghal apraja-nagyja ennek az országnak, és nem lesz részük sem temetésben, sem siratásban. Senki nem vagdossa meg magát értük, sem a haját nem nyírja le. ⁷ A gyászolónak nem tör senki kenyeret, hogy megvigasztalja halottjáért; a vigasztalás poharát sem nyújtják neki apjáért és anyjáért. ⁸ De a víg lakoma házába se menj be, hogy ott leülj, egyél és igyál. ⁹ Mert azt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Íme, elhallgattatom ezen a helyen a szemetek láttára, és még a ti napjaitokban az öröm szavát és a vidámság szavát, a vőlegény szavát és a menyasszony szavát. ¹⁰ Ha majd ezt mind tudtára adod ennek a népnek, és megkérdezik: "Miért határozta el az Úr ellenünk ezt a veszedelmet? Mi a mi bűnünk? Miféle vétkekkel vétkeztünk az Úr, a mi Istenünk ellen?" - ¹¹ akkor majd ezt mondd nekik: "Azért történt ez, mert már atyáitok elhagytak engem - mondja az Úr -, más istenekhez szegődtek, nekik szolgáltak és őket imádták. Engem pedig elhagytak és nem tartották meg törvényeimet. ¹² Ti pedig még atyáitoknál is nagyobb gonoszsgot műveltetek. Hiszen mindegyiketek megátalkodott, gonosz szíve szándékát követi, és nem hallgat rám. ¹³ Ezért kivetlek benneteket erről a földről olyan országba, amelyet sem ti, sem atyáitok nem ismertek; ott majd szolgálhattok éjjel-nappal az idegen isteneknek, mert többé nem könyörülök meg rajtatok." ¹⁴ Igen, jönnek napok, amikor nem mondják többé: "Amint igaz, hogy él az Úr, aki kivezette Izrael fiait Egyiptom földjéről", ¹⁵ hanem: "Amint igaz, hogy él az Úr, aki kivezette Izrael fiait észak földjéről és azokból az országokból, ahová szétszórta őket." Mert visszahozom őket erre a földre, amelyet atyáiknak adtam. ¹⁶ Íme, sok halászt küldök - mondja az Úr -, hogy kihalásszák őket; aztán sok vadászt küldök, hogy felhajtsák őket minden hegyen és minden dombon, egészen a kősziklák barlangjaiig. ¹⁷ Mert szemmel tartom minden útjukat, nincsenek elrejtve előlem, és jól ismerem a vétkeiket. ¹⁸ Kétszeresen fizetek meg nekik gonoszágaikért és bűneikért, mert utálatosságaik megfertőzték országomat, és örökségemet megtöltötték undokságaikkal. ¹⁹ Uram, én erőm és erősségem, menedékem a nyomorúság napján! Eljönnek hozzád a nemzetek a föld végső határaitól és így szólnak: Csupa hazugság volt atyáink örökrésze; mihaszna bálványok, közülük egy sem tud segíteni. ²⁰ Alkothat-e magának isteneket az ember? Ha igen, akkor bizony nem istenek. ²¹ Ezért most megismertetem velük, ezúttal megmutatom nekik a kezemet és a hatalmamot. Így megtudják

majd, hogy az én nevem: az Úr. 17. fejezet (Jer17)

¹ Júda vétke vastollal van felírva, hegyes gyémánttal rávésve szívük táblájára és oltáraik szarvaira, ² így tanúskodik ellenük. (Vétkének okozói az oltárok és a berkek, minden lombos fa alatt, a magas dombokon, ³ a hegyeken és a tágas mezőkön.) Gazdagságodat és minden kincsedet a zsákmányolók kezére juttatom, és így megfizetek minden vétkedért az egész országodban. ⁴ El kell majd hagynod örökrészedet, amelyet adtam neked; ellenségeid szolgaságába vetlek olyan országban, amelyet nem ismersz. Mert haragom tüze fellobbant ellened, és égni fog örökké. ⁵ Ezt mondja az Úr: Átkozott az az ember, aki emberben bízik, aki halandóra támaszkodik, és szíve elfordul az Úrtól. ⁶ Olyan lesz, mint a cserje a pusztában: Ha valami jó jön, semmit sem lát belőle, hanem a kiaszott sivatagban tanyázik, sós és lakhatatlan földön. ⁷ Áldott az az ember, aki az Úrban bízik, akinek az Úrban van a reménye. ⁸ Olyan lesz, mint a víz mellé ültetett fa, amely gyökereit egészen a folyóig ereszti. Ha jön a hőség, nem kell félnie, lombja mindig zöldellni fog. Szárazság idején sem kell aggódnia, akkor sem szűnik meg gyümölcsöt teremni. ⁹ Csalárdabb az emberi szív mindennél, és tele van gonoszsággal. Ki lát bele titkos rejtekeibe? ¹⁰ Én, az Úr, aki a szíveket vizsgálom, és próbának vetem alá a veséket, hogy megfizessenek kinek-kinek életmódja és tetteinek gyümölcse szerint. ¹¹ A fogolymadár kikölti a tojást, amit nem ő tojt. Ilyen az az ember, aki gazdagságot gyűjt hamis úton: élete delén itt kell hagynia, így végül is bolondnak bizonyul. ¹² Dicsőséges királyi szék, magasztos kezdettől fogva: a mi szent helyünk. ¹³ Izraelnek reménysége, Uram! Azok, akik elhagynak, mind megszégyenülnek; akik pedig elfordulnak tőled, azokat gyökerestül kitépik földjükből, mert elhagyták az élő vizek forrását. ¹⁴ Gyógyíts meg, Uram, és meggyógyulok, szabadíts meg, és megszabadulok, mert te vagy egyetlen reménységem. ¹⁵ Folyvást azt mondogatják nekem: "Hol van az Úr szava? Valósuljon meg!" ¹⁶ Mégsem követeltem, hogy rosszat hozz rájuk, és a nyomorúság napját sem kívántam: ezt te jól tudod. Ami ajkamat elhagyta, nyilvánvaló volt előtted. ¹⁷ Ne légy hát félelmemre, te, aki menedékem vagy a nyomorúság napján. ¹⁸ Valljanak szégyent, akik üldöznek, ne én szégyenüljek meg! Rettegjenek ők, ne én rettegjek! Rájuk hozd el a nyomorúság napját, és kétszeres csapással zúzd őket össze! ¹⁹ Így szólt hozzám az Úr: "Menj, és állj meg a nép fiainak kapujában, amelyen ki- és bejárnak Júda királyai, és Jeruzsálem minden kapujában. ²⁰ És ezt mondd nekik: Halljátok az Úr szavát Júda királyai, Júda egész népe és Jeruzsálem minden lakója, akik bejártok a kapukon! ²¹ Ezt mondja az Úr: Vigyázzatok magatokra, ne hordjatok terhet szombati napon, és ne vigyetek be semmit Jeruzsálem kapuin. ²² Házaitokból se hordjatok ki terhet szombati napon, és semmiféle munkát ne végezzetek.

Szenteljétek meg a szombati napot, amint atyáitoknak megparancsoltam. ²³ De ők nem hallgattak rám, s nem fordították felém a fülüket, hanem megkeményítették nyakukat; nem hallgattak meg, s nem fogadták el az intést. ²⁴ De ha ti hallgattok rám - mondja az Úr -, és szombati napon nem visztek be terheket ennek a városnak kapuin, hanem megszentelitek a szombatot, és semmiféle munkát nem végeztek rajta, ²⁵ akkor e város kapuin királyok vonulnak majd be, akik Dávid királyi székén ülnek; szekéren és lovon járnak majd, ők maguk, udvari embereik, Júda férfiai és Jeruzsálem lakói. És ennek a városnak mindig lesz lakója. ²⁶ Eljönnek majd Júda városaiból, Jeruzsálem környékéről, Benjámin földjéről, a síkságról és a hegyvidékről meg a Negebről, hogy égő- és véres áldozatot, ételáldozatot, tömjént és hálaáldozatot mutassanak be az Úr templomában. ²⁷ De ha nem hallgattok parancsomra, hogy szenteljétek meg a szombati napot, s tilalmamra, hogy ne lépjete be Jeruzsálem kapuin terhet hordozva szombati napon, akkor el nem alvó tüzet bocsátok kapuira, úgyhogy megemészti Jeruzsálem palotáit." 18. fejezet (Jer18)

¹ Így szólt az Úr Jeremiáshoz: ² "Kelj föl és menj le a fazekas házához; ott majd meghallod szavaimat." ³ Lementem hát a fazekas házához; az éppen edényt formált a korongon. ⁴ És ha nem sikerült az edény, amelyet éppen formált, amint ez megtörténik a fazekas használta agyaggal, akkor újra nekilátott, és egy másik edényt csinált belőle, a fazekasok szokása szerint. ⁵ Akkor az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ⁶ Izrael háza! Vajon nem tehetek én is úgy veletek, ahogy ez a fazekas tesz? - mondja az Úr. Igen, amilyen az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti is az én kezemben, Izrael háza! ⁷ Olykor azt határozom egy nemzet és egy ország felől, hogy gyökerestül kitépem, földre sújtom és elpusztítom. ⁸ De ha ez a nemzet elhagyja gonoszságát, amely miatt ellene szoltam, akkor én is megbánom azt a rosszat, amellyel sújtani akartam. ⁹ Máskor meg azt határozom egy nemzet és egy ország felől, hogy felépítem és elültetem. ¹⁰ De ha ez a nemzet gonoszságot művel a szemem láttára azzal, hogy nem akar hallgatni a szavamra, akkor én is megbánom azt a jót, amellyel el akartam halmozni. ¹¹ Most hát mondd meg Júda férfiainak és Jeruzsálem lakóinak: "Ezt mondja az Úr: Nézzétek, veszedelmet szánok nektek; tervet szőttem ellenetek. Most hát térjen meg mindegyiketek gonosz útjáról; változtassatok életmódotokon és tetteiteken." ¹² Csakhogy ők ezt felelik: "Mi haszna itt a beszédnek? Inkább azt tesszük, ami jólesik nekünk; mindegyikünk úgy viselkedik, ahogy gonosz szíve sugallja neki." ¹³ Azért ezt mondja az Úr: Ha akarjátok, kérdezősködjetek a nemzetek között: Van-e, aki valaha ilyesmit hallott? Milyen szörnyűséget művelt a szűz Izrael! ¹⁴ Vajon eltűnik-e a Libanon hava a magasba nyúló csúcsokról? Vagy

kiszáradhatnak-e a feltörő, csörgedező vízforrások? ¹⁵ Népem mégis megfélekezett rólam. Annak áldoznak tömjént, ami semmiség. Elcsábították őket útjaikról, az ősi ösvényről, hogy a sivatag útjain járjanak, járatlan csapáson. ¹⁶ Országukat sivataggá teszik, örökös gúny tárgyává. Aki csak átmegy rajta, megborzad, és fejét csóválja. ¹⁷ Mint a perzselő keleti szél, úgy szórom szét őket az ellenség előtt. A hátamat fordítom feléjük, nem az arcomat, végpusztulásuknak napján. ¹⁸ Így beszéltek: "Rajta! Szójunk összeesküvést Jeremiás ellen, mert nélküle sem fog hiányozni a törvény a papnak, sem a tanács a bölcsnek, sem a beszéd a prófétának! Gyertek, verjük meg a saját nyelvével; úgy, hogy gondosan megfigyeljük minden szavát." ¹⁹ Figyelj rám, Uram, és halld meg ellenségeim szavát! ²⁰ Vajon rosszal szokás-e fizetni a jóért? Miért ásnak hát vermet nekem? Emlékezzél! A színed elé álltam, hogy közbenjárjak értük, és elhárítsam a haragodat róluk. ²¹ Juttasd ezért fiaikat éhínségre, és hányd őket kardélre! Asszonyaik váljanak gyermektelenné és özveggyé, férjük haljon meg dögvészben, az ifjaikat meg járja át kard a harcban! ²² Kiáltozásuktól hangozzék a házuk, amikor hirtelen rájuk küldöd a rablók csapatát. Mert vermet ástak, hogy megfogjanak, és tört vetettek a lábamnak. ²³ De te, Uram, jól ismered minden ellenem szőtt gyilkos tervüket. Ne kegyelmezz hát gonoszságuknak, és ne töröld el vétküket színed előtt! Vesztüket tartsd szem előtt, és ha eljön haragod ideje, bánj el velük! 19. fejezet (Jer19)

¹ Az Úr így szólt Jeremiáshoz: Menj, vásárolj egy agyagkorsót, s végy magad mellé néhányat a nép vénei és a papok közül. ² Aztán menj le a Ben-Hinnom völgyébe, a Cserép-kapu bejáratához, és hirdesd ott azokat a szavakat, amelyeket hozzád intézek. ³ Ezt mondd: "Júda királyai, Jeruzsálem lakói! Halljátok az Úr szavát! A Seregek Ura, Izrael Istene mondja: Nos, olyan nyomorúságot hozok erre a helyre, hogy aki csak hallja, csengeni fog tőle a füle. ⁴ Azért történik ez, mert elhagytak engem, ezt a helyet pedig megszenteltelenítették, tömjént áldoztak itt idegen isteneknek, akiket sem ők, sem atyáik, sem Júda királyai soha nem ismertek. Sőt, ártatlanok vérével is elárasztották ezt a helyet. ⁵ Magaslatokat építettek a Baalnak, hogy elégessék tűzzel fiaikat, amit egyáltalán nem parancsoltam, sem el nem rendeltem, de még csak eszembe se jutott. ⁶ Ezért jönnek napok - mondja az Úr -, amikor ezt a helyet nem nevezik többé Tofetnek, sem Ben-Hinnom völgyének, hanem az öldöklés völgyének. ⁷ Akkor majd megghiúsítom terveit Júdának és Jeruzsálemnek ezen a helyen - kard által veszítem el őket ellenségeik színe előtt, és azok keze által, akik az életükre törnek. Holttestüket az ég madarainak és a mező vadjainak adom eledelül. ⁸ Ezt a várost pusztasággá és csúfsággá teszem; aki csak elmegy mellette, mind megborzad, és gúnyolódni

kezd romlásán. ⁹ Saját fiaik és lányaik húsát etetem meg velük, egymás húsát eszik majd meg az ostrom idején, abban a szorongatott helyzetben, amelybe ellenségeik juttatják őket, akik életükre törnek." ¹⁰ Aztán törd össze a korszát azok szeme láttára, akik veled mennek, ¹¹ és így beszélj: "Ezt mondja a Seregek Ura: Így töröm össze ezt a népet és ezt a várost, amint ez a cserépkorszó összetörik, úgyhogy nem lehet többé összeragasztani. És a Tofetben temetik el őket, mert máshol nem lesz hely a temetkezésre. ¹² Igen, így teszek ezzel a hellyel - mondja az Úr. A Tofethez teszem hasonlóvá ezt a várost; ¹³ Jeruzsálem és Júda királyainak házai is olyan tisztátalanná válnak, mint a Tofet helye; azok a házak, amelyeknek a tetején illatáldozatot mutattak be az ég egész seregének, és italáldozatot öntöttek ki az idegen isteneknek." ¹⁴ Amikor Jeremiás visszatért a Tofetből, ahová az Úr küldte, hogy jövendöljön, megállt az Úr háza udvarán és így beszélt az egész néphez: ¹⁵ "Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Igen, ráhozom erre a városra és a hozzá tartozó valamennyi városra azt a nyomorúságot mind, amellyel megfenyegettem, mivel megkeményítették nyakukat és nem akartak hallgatni a szavamra." 20. fejezet (Jer20)

¹ Meghallotta Paschur pap, Immer fia, aki az Úr házának felügyelője volt, hogy Jeremiás ezt a próféta szót hirdetette. ² Erre Paschur megverette Jeremiás prófétát, majd abba a kalodába záratta, amely az Úr házába vezető felső kapunál, a Benjamin-kapunál volt. ³ Másnap Paschur kiengedte Jeremiást a kalodából. Jeremiás akkor így szólt hozzá: "Nem Paschurnak hív az Úr, hanem Rettegésnek. ⁴ Mert ezt mondja az Úr: Rettegéssé teszek téged és minden barátodat; ellenségeik kardjától hullanak el mindnyájan, a szemed láttára. Az egész Júdát Babilon királyának kezére adom; az majd Babilonba hurcolja és kardélre hányja őket. ⁵ Ennek a városnak minden gazdagságát, minden vagyonát, minden drágaságát, Júda királyainak minden kincsét ellenségeik kezére adom. Azok majd elrabolják, elhurcolják és Babilonba viszik őket. ⁶ Te meg, Paschur, és egész házad népe fogságba mentek; Babilonba jutsz, ott halsz meg és ott temetnek el téged és minden barátodat, akiknek hazugságot jövendöltél." ⁷ Rászedtél, Uram! S én hagytam, hogy rászedj. Erősebb voltál nálam és legyőztél. Nevetségessé váltam napról napra: Aki csak lát, mind kicsúfol. ⁸ Ahányszor csak beszélek, azt kell kiáltanom, azt kell hirdetnem: "Erőszak! Romlás!" Az Úr szava így mindennap gyalázatomra vált és csúfságomra. ⁹ Már azt gondoltam: Nem törődöm vele, nem beszélek többé a nevében. De ilyenkor mintha tűz gyúlt volna szívemben, és átjárta minden csontomat. S ha megfeszítettem erőmet, hogy ellenálljak, belefáradtam és nem tudtam elviselni. ¹⁰ Hallom sokak gyalázkodását: "Rettegés mindenütt! Jelentsétek föl! Följelentjük!" Még azok is, akik

barátaim voltak, bukásomra lestek: "Hátha valamiképp törbe csalhatnánk, legyőzhetnénk, és bosszút állhatnánk rajta." ¹¹ De az Úr, mint hős harcos, mellettem áll. Ellenfeleim meginognak, s nem bírnak velem, szégyent vallanak és elbuknak. Örökké tartó, soha el nem múló gyalázatban lesz részük. ¹² Te pedig, Seregek Ura, igazságos Bíró, aki a vesék és szívek vizsgálója vagy, engedd, hadd láthassam, miként állsz rajtuk bosszút, mert eléd tártam ügyemet. ¹³ Énekeljete az Úrnak! Dicsőítsétek az Urat! Mert kiszabadította a szegény lelkét a gonoszok kezéből. ¹⁴ Átkozott legyen a nap, amelyen születtem! Az a nap, amelyen a világra hozott anyám: ne legyen áldott. ¹⁵ Átkozott legyen az a férfi, aki hírül vitte apámnak: "Fiúgyermeked született" - és ezzel mint jó hírrel örvendeztette meg. ¹⁶ Legyen hasonló az az ember azokhoz a városokhoz, amelyeket az Úr könnyörtelenül feldúlt; reggel halljon jajkiáltást, délben meg harci riadót, ¹⁷ mert nem ölt meg anyám méhében. Bárcsak anyám teste lett volna a sírom, amikor még a méhében hordozott! ¹⁸ Miért is jöttem ki méhéből? Hogy csak nyomorúságot és bánatot lássak, és gyalázatban töltssem napjaimat? 21. fejezet (Jer21)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz, amikor Cidkija király elküldte hozzá Malkija fiát, Paschurt és Maazeja fiát, Cefanja papot ezzel az üzenettel: ² Kérdezd meg az Urat érdekünkben, mert Babilon királya, Nebukadnezár hadat indít ellenünk. Hátha az Úr majd csodát tesz velünk, mint már annyiszor, és az ellenség elvonul. ³ Jeremiás erre így válaszolt: "Mondjátok meg Cidkijának: ⁴ Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Nos, visszafordítom a kezetekben levő fegyvert, amellyel Babilon királya és a káldeusok ellen harcoltok, akik megszállva tartanak titeket körös-körül a falak mentén, és behozom őket városotok közepébe. ⁵ Sőt, magam harcolok ellenetek kinyújtott kézzel, hatalmas karral, ádáz haragomban, rettenetes indulatomban. ⁶ Megverem e város lakóit, embert és állatot egyaránt; súlyos dögvészben vesznek el. ⁷ Aztán - így szól az Úr - majd kiszolgáltatom Júda királyát, Cidkiját, szolgálait és a lakosságot mind, akik csak megmenekültek ebben a városban a dögvésztől, a kardtól és az éhínségtől, Nebukadnezárnak, Babilon királyának a kezébe - mondja az Úr. Ellenségeik kezére és azok kezére adom őket, akik életükre törnek. S ő kardélre hányja őket irgalmatlanul, kegyetlenül, szálnamat nem ismerve." ⁸ A néphez meg így beszélj: "Ezt mondja az Úr: Nézzétek, elétek tárom az élet útját és a halál útját! ⁹ Aki ebben a városban marad, az kard, éhínség és dögvész által pusztul el; aki kimegy belőle és megadja magát a várost ostromló káldeusoknak, az életben marad és zsákmányul viszi életét. ¹⁰ Mert én e város ellen fordítom arcomat, romlására és nem megszabadítására - mondja az Úr. Igen, Babilon királyának kezére kerül, s ő majd lángba borítja." ¹¹ Júda királyi házának ezt mondd: Halljátok

az Úr szavát, ¹² Dávid háza! Ezt mondja az Úr: Reggelenként igazságos ítéletet hozzatok, és ragadjátok ki, akit nyomorgatnak, nyomorgatója kezéből. Mert különben fellobban haragom, mint a tűz, és úgy ég majd, hogy senki el nem oltja. ¹³ Igen, rád török, síkság köszirtjének lakója - mondja az Úr. Rátok török, akik így beszéltek: Ki merne megtámadni minket, és ki tudna behatolni házainkba? ¹⁴ Úgy büntetlek meg benneteket, ahogy tetteitek érdemlik - mondja az Úr. Tüzet gyújtok erdejében, és az körös-körül mindent megemészt. 22. fejezet (Jer22)

¹ Ezt mondja az Úr: Menj le Júda királyának palotájába, és hirdesd ott ezt az üzenetet: ² Halld az Úr szavát, Júda királya, te, aki Dávid trónján ülsz, s veled együtt szolgálid és néped is, akik átmennek ezeken a kapukon! ³ Ezt mondja az Úr: Hozzatok igazságos ítéletet; szabadítsátok ki a nyomorgatottat nyomorgatója kezéből; az idegent, az árvát és az özvegyet ne nyomjátok el, óvakodjatok az erőszaktól, s ne ontsatok ártatlan vért ezen a helyen. ⁴ Mert ha valóban engedelmeskedtek ennek a parancsnak, akkor Dávid trónján ülő királyok fognak bemenni e palota kapuin szekereken és lovakon, ők, szolgálók és népük. ⁵ De ha nem hallgattok ezekre a szavakra, akkor saját magamra esküszöm - mondja az Úr -, hogy rommá lesz ez a ház. ⁶ Igen, ezt mondja az Úr Júda királyi házaról: Olyan voltál nekem, mint Gileád; mint a Libanon csúcsa, mégis pusztasággá teszek, lakatlan várossá. ⁷ Felavatom ellened azokat, akik fejszével a kezükben lerombolnak; kivágják majd nemes cédrusaidat, s tűzre vetik őket. ⁸ Majd amikor a népek seregei végigvonulnak ezen a városon, ezt fogják kérdezni egymástól: Miért tette ezt az Úr ezzel a nagy várossal? ⁹ Erre így válaszolnak nekik: Mert megszegették az Úrnak, az ő Istenüknek szövetségét, s más isteneket imádtak, azoknak szolgáltak. ¹⁰ Ne sirassátok, aki már meghalt, ne gyászoljátok! Inkább azt sirassátok keservesen sírva, aki eltávozott, s nem tér többé vissza, és nem látja meg többé szülőföldjét. ¹¹ Mert ezt mondja az Úr Sallum felől, Jozija fiáról, Júda királyáról, aki atyját, Joziját követte a trónon, s el kellett hagynia ezt a helyet: Nem tér többé ide vissza, ¹² mert azon a helyen fog meghalni, ahová elhurcolták, és ezt a földet nem látja többé. ¹³ Jaj annak, aki házat igazságtalansággal, felső termeit jogtalansággal építi. Aki embertársával ingyen dolgoztat, és nem fizeti meg a bérét. ¹⁴ Így szól: "Gyönyörű palotát építetek magamnak, kellemes, tágas termeket." Ablakokat vágat rajta, cédrusfával borítja be és vörösre festi. ¹⁵ Abból áll a királyságod, hogy cédrusfából való épülettel versenyezz másokkal? Apád is evett és ivott, akárcsak te, de azért az igazságra és a jogra is gondja volt, jól is ment a sora. ¹⁶ Törődött a szegény és a nyomorult ügyével, azért minden rendjén ment. Vajon nem ezt jelenti-e ismerni engem? - mondja az Úr. ¹⁷ Ám a te szemed és a te

szíved csak arra ügyel, hogy a magad hasznát hajszold, hogy ártatlan vért onts, meg az erőszakra és az elnyomásra. ¹⁸ Ezért ezt mondja az Úr Jojakimról, Jozija fiáról, Júda királyáról: Jaj annak az embernek! Ne sirassátok így kiáltozva: "Jaj, testvérem! Jaj, nővérem!" Ne gyászoljátok így siránkozva: "Jaj, uram! Jaj, felség!" ¹⁹ Mert úgy temetik el, mint a szamarat: Kivonszolják és kidobják Jeruzsálem kapuin kívül. ²⁰ Menj fel a Libanonra és ordíts, hallasd hangos jajszavad Básánban, üvölts az Abarim csúcsáról, mert a barátaid mind elpusztultak! ²¹ Beszéltem neked, amikor még jól ment a sorod, de te azt mondtad: "Nem hallgatok rád." Ez a te szokásod ifjúkorod óta, hogy nem hallgatsz a szavamra. ²² Minden pásztorodat elfújja a szél más legelőkre; barátaid is fogságba mennek. Akkor majd szégyenkezhetsz és pirulhatsz, minden gonoszságod miatt. ²³ Te, aki a Libanonon lakol, és a cédrusokon raktál fészket: hogy fogsz majd ordítani, amikor utolérnek a fájdalmak, a rémület, mint a vajúdo asszonyt. ²⁴ Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr: Ha Jojakimnak, Júda királyának a fia, Jechonja pecsétgyűrű volna is a jobbomon, onnan is lerántanám. ²⁵ Azok kezére adlak, akik életedre törnek; azok kezére, akikről annyira félsz: Nebukadnezárnak, Babilon királyának a kezére, a kaldeusok kezére. ²⁶ Téged is, szülőanyádat is idegen országba küldelek; nem ott születtetek, de ott haltok meg mind a ketten. ²⁷ Igen, abba az országba, amelybe vissza szeretnének térni, nem fognak többé visszatérni. ²⁸ Vajon silány, törött edény ez a férfi, ez a Jechonja? Olyan edény, amelyben senki se találja kedvét? Miért vetették hát el őt és nemzetségét, s miért hurcolták el őket olyan országba, amelyet nem ismertek? ²⁹ Ország, ország, ország, halld az Úr szavát! ³⁰ Ezt mondja az Úr: Így jegyezd fel ezt a férfit: "Gyermektelen"! Mint olyan valakit, aki szerencsétlen volt életében. Mert utódai közül egy sem ül Dávid trónjára, egyik sem uralkodhat Júda fölött. 23. fejezet (Jer23)

¹ Jaj a pásztoroknak, akik elvesztik és szétszélesztik legelőm juhait - mondja az Úr. ² Ezért ezt mondja az Úr, Izrael Istene a pásztoroknak, akik népemet vezetik: Szétszélesztettétek nyájamat, szétkergettétek, s nem törődtek vele. Nos, nekem majd lesz gondom rátok, mégpedig gonosz tetteitek szerint - mondja az Úr. ³ De nyájam maradékát magam gyűjtöm össze azokból az országokból, ahová elűztem őket; visszahozom őket legelőikre, ott gyarapodni fognak és megsokasodnak. ⁴ Pásztorokat rendelek föléjük, hogy gondjukat viseljék és legeltessék őket; nem félnek és nem remegnek többé, és egy sem vész el közülük - mondja az Úr. ⁵ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor igaz sarjat támasztok Dávidnak. Királyként uralkodik majd, bölcsen kormányoz, s gondja lesz a jogra és az igazságra az országban. ⁶ Az ő napjaiban megszabadul Júda, és biztonságban él Izrael. Ez lesz a neve, amelyen szólítják: "Az Úr, a mi igazságunk." ⁷ Jönnek napok - mondja az Úr

- , amikor nem azt mondják többé: "Amint igaz, hogy él az Úr, aki kihozta Izrael fiait Egyiptom földjéről", ⁸ hanem: "Amint igaz, hogy él az Úr, aki visszavezette és hazahozta Izrael házának ivadékát észak földjéről és azokból az országokból, ahová szétszórta őket." És a saját földjükön laknak majd. ⁹ A prófétákról: A szívem megszakad bensőmben, minden csontom remeg. Olyan vagyok, mint a részeg, mint a bortól mámoros ember, az Úr miatt és szent szavai miatt: ¹⁰ "Tele van az ország házasságtörőkkel. [Igen, az ilyenek miatt borult gyászba az ország és száradtak ki a pusztá legelői.] Gonoszságot művelni, arra gyorsak; és minden erejük a hamisságuk. ¹¹ Igen, a próféta és a pap is istentelenné vált; még házamban is találkoztam gonoszságukkal - mondja az Úr. ¹² Ezért síkos talajjá lesz az útjuk, elcsúsznak rajta a sötétben és elesnek. Mert rájuk hozom a veszedelmet, a büntetés esztendejét - mondja az Úr." ¹³ Szamaria prófétáiban istentelenséget láttam: Baal nevében prófétáltak, és félrevezették népemet, Izraelt. ¹⁴ Jeruzsálem prófétáiban utálatosságot láttam: házasságtörést, hazug életmódot. Még bátorítják is a gonoszokat, nehogy megtérjenek gonoszságaikból. Szodomához lettek hasonlóvá valamennyien, a lakói meg Gomorrához. ¹⁵ Ezért ezt mondja a Seregek Ura a prófétákról: Nézzétek, férgeket adok nekik eledelül, és mérgezett vizet italul. Mert Jeruzsálem prófétáitól árad szét minden istentelenség az országban. ¹⁶ Ezt mondja a Seregek Ura: Ne hallgassatok arra, amit ezek a próféták mondanak nektek, mert félrevezetnek benneteket. A maguk kitalálta látomást hirdetik, nem az Úr ajkáról valót. ¹⁷ Akik elvetik az Úr szavát, azoknak ezt mondják: "Békétek lesz." És azoknak, akik szívük gonoszsága szerint járnak: "Semmi baj nem érhet titeket." ¹⁸ [De ki vett részt az Úr tanácsában? Ki látta őt és ki hallotta szavát? Ki figyelt oda szavára, hogy hírül adhatná?] ¹⁹ Igen, kitör az Úr haragjának vihara; pusztító szélvihar zúdul a gonoszok fejére: ²⁰ Az Úr haragja nem fordul vissza, míg meg nem valósítja, s be nem teljesíti szívének szándékát. Majd az idők végén értitek ezt meg világosan. ²¹ Nem küldtem ezeket a prófétákat, mégis futnak. Nem is szóltam hozzájuk, mégis prófétálnak. ²² Ha részt vettek volna tanácsomban, tudtára adták volna népemnek szavaimat, és visszatérítették volna őket gonosz útjaikról, gonosz tetteiktől. ²³ Tán csak a közelből vagyok Isten - mondja az Úr -, s nem vagyok a távolból is Isten? ²⁴ Elrejtőzhet-e valaki úgy a rejtekhelyen, hogy ne lássam meg? - mondja az Úr. Vajon nem én töltöm-e be az eget és a földet? - mondja az Úr. ²⁵ Hallottam, miket mondanak a próféták, akik hazugságokat jövendölnek a nevemben. "Álmot láttam - mondják -, álmot láttam." ²⁶ Meddig gondolkodnak így ezek a hazug próféták, akik csak a maguk kitalálta csalárdságot jövendölik? ²⁷ Azt remélik, hogy álmaik miatt, amelyeket egymásnak elmesélnek, népem megfélemezik nevemről, úgy, amint atyáik elfeledkeztek a nevemről Baal miatt? ²⁸ Az a próféta, aki álmot lát, csak

mondja el a saját álmát. De aki tőlem veszi a szót, hát hirdesse hűségesen! Mi köze van a pelyvának a búzához? - mondja az Úr. ²⁹ Nem olyan-e szavam, mint a tűz? - mondja az Úr -, és mint a sziklát szétfúzó pöröly? ³⁰ Azért én a próféták ellen fordulok - mondja az Úr -, akik ellopják egymástól szavaimat. ³¹ Igen, a próféták ellen fordulok - mondja az Úr -, akik úgy akarnak jövedölni, hogy csak a nyelvüket mozgatják. ³² A próféták ellen fordulok, akik hazug álmaik szerint prófétálnak - mondja az Úr -, mert elbeszélik őket, s így félrevezetik népemet hazugságaikkal, csalárdságukkal. Bizony, nem küldtem őket, sem parancsot nem adtam nekik. Nem is használnak semmit ennek a népnek - mondja az Úr. ³³ Ha pedig azt kérdi tőled ez a nép, vagy egy próféta, vagy egy pap: "Mi az Úr terhe?" - ezt válaszold neki: "Ti magatok vagytok az Úr terhe; de elvetlek benneteket magamtól. Az Úr mondja ezt." ³⁴ A prófétát, papot vagy bárki mást, aki azt mondja, hogy "az Úr terhe", megbüntetem háza népével együtt. ³⁵ Inkább így kell beszélgetek egymással, szomszéd a szomszédjával, testvér a testvérével: "Mit válaszolt az Úr?" és "Mit mondott az Úr?" ³⁶ De ne említsétek többé "az Úr terhe" kifejezést, mert mindenkinek terhes lesz a szava, ha kiforgatjátok az élő Istennek, a Seregek Urának, a mi Istenünknek a szavait. ³⁷ Ezt mondd a prófétának: "Mit felelt neked az Úr?" és: "Mit mondott neked az Úr?" ³⁸ Ha azonban az Úr terhét emlegetitek, akkor ezt mondja majd az Úr: "Mivel ezt a kifejezést használjátok: "az Úr terhe", bár figyelmeztettelek titeket, hogy ne mondjátok többé, hogy "az Úr terhe", ³⁹ azért felkaplak és elviszlek benneteket színem elől; elhagylak titeket és a várost is, amelyet nektek és atyáitoknak adtam. ⁴⁰ Örökös szégyent hozok rátok és véget nem érő gyalázatot, amelyet a feledés nem borít el soha." 24. fejezet (Jer24)

¹ Az Úr a következő látomásban részesített: Két fügével telt kosár állt az Úr temploma előtt. Ez akkor történt, amikor Babilon királya, Nebukadnezár, Jeruzsálemből fogságba hurcolta Jechonját, Jojakim fiát, Júda királyát és vele együtt Júda főembereit, s a kovácsokat meg a többi mesterembereket is Babilonba. ² Az egyik kosárban nagyon finom füge volt, olyan, amilyen a korán érő füge szokott lenni; ám a másikban nagyon rossz füge volt, szinte ehetetlen. ³ Az Úr akkor így szólt hozzám: "Mit látsz, Jeremiás?" Így feleltem: "Füget látok; egyrészt jót, nagyon jót; másrészt rosszat, egészen rosszat, olyat, hogy meg sem lehet enni." ⁴ Erre az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ⁵ Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Amint jó ez a füge, ugyanolyan jóakarattal törődöm majd Júda száműzötteivel, akiket elküldtem erről a helyről a káldeusok földjére. ⁶ Feljük fordítom tekintetem, hogy jót tegyek velük, és visszahozom őket ebbe az országba. Mert fölépíteni akarom őket, nem lerombolni; elültetni őket, nem kigyomlálni. ⁷ És szívet adok nekik, hogy

elismerjék: én vagyok az Úr. Ők az én népem lesznek, én meg Istenük leszek, mert teljes szívükből hozzám térnek. ⁸ Az a rossz füge meg, amely olyan rossz, hogy meg sem lehet enni, azt jelenti - mondja az Úr -, hogy mint fogok bánni Cidkijával, Júda királyával, főembereivel és Jeruzsálem többi lakójával, akik itt maradnak ezen a földön; aztán azokkal, akik Egyiptom földjén telepedtek le. ⁹ Elrettentő például állítom őket a föld minden országa elé; gyalázzattá, szólásmondás és gúny tárgyává, és átokká lesznek minden helyen, ahová szétszórom őket. ¹⁰ Kardot, éhínséget és dögvészt bocsátok rájuk, amíg ki nem pusztulnak erről a földről, amit nekik és atyáiknak adtam. 25. fejezet (Jer25)

¹ Ezt a szózatot kapta Jeremiás Júda egész népe felől Jojakim 4. esztendejében, aki Jozijának, Júda királyának volt a fia. [Ez az év Nebukadnezárnak, Babilon királyának első esztendeje.] ² Jeremiás próféta így hirdette ki ezt a szózatot Júda egész népének és Jeruzsálem minden lakójának: ³ Jozijának, Amon fiának, Júda királyának 13. esztendejétől mind a mai napig, azaz huszonhárom esztendő óta intézi hozzám szavait az Úr, és én szünet nélkül beszéltem nektek, [de nem hallgattatok meg; ⁴ valóban az Úr folyton-folyvást küldte hozzátok összes szolgáit, a prófétákat, de nem hallgattatok meg őket, s ügyet se vetettetek rájuk]. ⁵ Ez volt az üzenet: Térjetek meg mindannyian gonosz útjaitokról és gonosz tetteitekből, hogy megmaradhassatok ezen a földön, amelyet az Úr nektek és atyáitoknak adott öröktől fogva és mindörökre. ⁶ [És ne szegődjete idegen istenekhez, hogy nekik szolgáljatok és őket imádjátok. Ne ingereljete haragra kezetek alkotásaival, nehogy lesújsak rátok.] ⁷ De ti nem hallgattatok rám [- mondja az Úr -, sőt haragra ingereltetek kezetek alkotásaival a saját vesztetekre]. ⁸ Ezért ezt mondja a Seregek Ura: Mivel nem hallgattatok szavamra, ⁹ elküldök észak minden nemzetségéért [és Nebukadnezárért, szolgámért, Babilon királyáért - mondja az Úr]. Idehozom őket erre a földre, ennek lakóira [és a körülöttük lakó nemzetekre]. És átengedem őket a pusztulásnak, hogy borzalommá, gúny tárgyává legyenek, és örökké tartó szégyen legyen a sorsuk. ¹⁰ Elnémítom közöttük az öröm és a vigasság hangját; a vőlegény és a menyasszony szavát; a malom zúgását, és kioltom lámpáik fényét. ¹¹ Az egész ország elhagyatott pusztasággá lesz, mert lakói szolgaságba mennek a nemzetek közé, hetven esztendőre. ¹² [De amikor eltelik a hetven esztendő, megbüntetem Babilon királyát és azt a népet - mondja az Úr - azért a gonoszságért, amelyet végbevitt. Megbüntetem a káldeusok országát, és pusztasággá teszem mindörökre.] ¹³ És valóra váltom abban az országban mindazt, amit ellene kimondtam, ami meg van írva ebben a könyvben. Ezt jövendölte Jeremiás a nemzetek ellen. ¹⁴ [Mert őket is szolgaságra vetik hatalmas nemzetek és nagy királyok. Így aztán visszafizetek nekik tetteik és

kezük munkája szerint.] ¹⁵ Az Úr, Izrael Istene, így szólt hozzám: Vedd a kezemből ezt a borral telt serleget, és itasd meg belőle az összes nemzetet, amelyhez elküldelek. ¹⁶ Hadd igyanak belőle, hogy megtántorodjanak és eszüket veszítsék, mielőtt rájuk szabadítom a kardot. ¹⁷ Elvettem hát a serleget az Úr kezéből és megittattam belőle minden nemzetet, amelyhez elküldött az Úr: ¹⁸ [Jeruzsálemet és Júda városait, királyait és főembereit, hogy pusztasággá, iszonyattá, gúny tárgyává és átokszóvá tegyem őket, mint ahogy az ma van]; ¹⁹ a fáraót, Egyiptom királyát, szolgálóival, főembereivel és összes népével együtt; ²⁰ aztán minden fajta népséget, [így Uz földjének minden királyát] a filiszteusok földjének minden királyát; Askalont, Gázát, Akkaront és Asdod maradékát; ²¹ Edomot, Moábot és Ammon fiait, ²² Tírusz [valamennyi] királyát, Szidón valamennyi királyát és a szigetországok királyait, akik a tengeren túl laknak; ²³ Dedánt, Temát, Buzt, és az összes nyírott halántékút; ²⁴ Arábia valamennyi királyát, akik a pusztában laknak; ²⁵ [Zimri összes királyát] Elám összes királyát és a médek összes királyát; ²⁶ aztán észak minden királyát közel és távol, az egyiket a másik után; vagyis a föld színén levő minden országot [végül még Sesák királya is iszik belőle]. ²⁷ Ezt mondd majd nekik: Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Igyatok! Részegedjete meg! Hányjatok! Essetek el, s ne keljete föl többé addig, míg rátok nem szabadítom a kardot. ²⁸ Ha pedig nem akarják elvenni kezedből a serleget, hogy igyanak belőle, akkor így beszélj: Ezt mondja a Seregek Ura: Meg kell innotok! ²⁹ Mert ha arra a városra, amely a nevemet viseli, pusztulást hozok, hogyan gondoljátok, hogy ti büntetlenül maradtok? Bizony, nem maradtok büntetlenül. Mert magam szólítom ide a kardot a föld minden lakója ellen - mondja a Seregek Ura. ³⁰ Te pedig hirdesd nekik mindezeket a szavakat és mondd nekik: Harsog az Úr a magasból, mennydörög szent hajlékából. Fölemeli hangját legelője ellen, úgy kiáltozik, mint akik a szőlőt tapossák, szózata elhatol a föld minden lakójához, ³¹ a föld végső határáig. Mert az Úr ítéletet hirdet a nemzetek fölött, minden ember fölött ítélkezik: a gonoszokat kiszolgáltatja a kardnak - mondja az Úr. ³² Így beszél a Seregek Ura: Nézzétek! A csapás vándorol az egyik nemzetről a másikra; és nagy szélvész támad a föld végső határaitól. ³³ Akiket az Úr megöl azon a napon, szétszóródnak a föld egyik végétől a másikig. Nem gyászolják meg őket; senki nem szedi össze és nem temeti el őket; úgy hevernek majd a föld színén, mint a trágya. ³⁴ Jajgassatok, pásztorok, üvöltsetek, vessétek magatokat a porba, ti, vezérei a nyájnak, mert érkezett pusztulástok napja; úgy elhulltok, mint a leölésre kiválasztott kosok. ³⁵ Nincs hová futniuk a pásztoroknak, nincs menekvésük a nyáj vezéreinek. ³⁶ Hallgassátok: hogy hangzik a pásztorok kiáltása, hogy zúg a nyáj vezéreinek jajgatása, mert az Úr elpusztította legelőiket, ³⁷ feldúlta békés mezőiket. ³⁸ Az oroszlán előjött rejtekéből,

országuk pusztasággá lett a pusztító kard és az Úr izzó haragja miatt. 26. fejezet (Jer26)

¹ Jojakim, Jozija fia, Júda királya uralkodásának kezdetén ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz: ² Ezt mondja az Úr: Állj oda az Úr házában udvarába és hirdesd Júda városai lakóinak, akik imádkozni jönnek az Úr házába, azokat a szavakat mind, amelyeknek a hirdetésére parancsot adtam neked. Ne hallgass el egyetlen szót sem. ³ Hátha szót fogadnak és megtérnek gonosz útjaikról; akkor én is megbánom azt a veszedelmet, amelyet rájuk akarok hozni tetteik gonoszsága miatt. ⁴ Így beszélj hozzájuk: Ezt mondja az Úr: Ha nem hallgattok rám, és nem jártok törvényeim szerint, amelyet elétek tártam, ⁵ és nem figyeltek szolgálóimnak, a prófétáknak szavára, akiket folyton-folyvást küldtem hozzátok, de ti soha nem hallgattatok rájuk: ⁶ ezt a templomot Silóhoz teszem hasonlónak, ezt a várost pedig átokká teszem a föld összes nemzete előtt. ⁷ A papok, a próféták és az egész nép hallotta, amint Jeremiás elmondta ezt a beszédet az Úr házában. ⁸ Amikor tehát Jeremiás mind elmondta, amit az Úr parancsára el kellett mondania az egész népnek, a papok és a próféták megragadták és így szóltak: Halállal kell lakolnod! ⁹ Miért jövendöltél az Úr nevében így: "Ez a templom Silóhoz lesz hasonlónak, ez a város meg úgy elpusztul, hogy lakója sem marad"? Az egész nép ott tolongott Jeremiás körül az Úr házában. ¹⁰ Amikor ezeket az eseményeket meghallották Júda főemberei, fölmentek a királyi palotából az Úr házába, és leültek az Úr házában új kapuja előtt. ¹¹ Akkor a papok és a próféták így kezdtek beszélni a főemberekhez és az egész néphez: Ez az ember halált érdemel, mert ez a város ellen jövendölt, amint azt saját fületekkel hallottátok. ¹² Jeremiás erre így válaszolt a főembereknek és a népnek: "Maga az Úr küldött, hogy elmondjam a templom és a város ellen mindazokat a szavakat, amelyeket hallottatok tőlem. ¹³ Most hát változtassatok életmódotokon és tetteiteken; hallgassatok az Úrnak, Isteneteknek a szavára; mert akkor az Úr megbánja a veszedelmet, amellyel megfenyegetett benneteket. ¹⁴ Ami engem illet, a kezetekben vagyok. Tegyetek velem úgy, ahogy jónak és helyesnek látjátok. ¹⁵ De tudjátok meg, hogy ha halálra adtok, ártatlan vér száll a fejetekre, erre a városra és lakóira, mert valóban az Úr küldött, hogy ezt mind elmondjam a fületek hallatára." ¹⁶ Ekkor a főemberek és az egész nép így szóltak a papokhoz és a prófétákhoz: "Nem szabad halálra ítélni ezt az embert, mert az Úrnak, a mi Istenünknek nevében beszélt hozzánk." ¹⁷ Néhányan felálltak az ország vénei közül, és így szóltak a nép egész gyülekezetéhez: ¹⁸ "A moreseti Mikeás, aki Hiszkijának, Júda királyának idejében prófétált, így beszélt egykor Júda egész népéhez: Ezt mondja a Seregek Ura: Sion felszántják, mint a szántóföldet; Jeruzsálem romhalmazzá válik, és a templom hegye erdős magaslattá lesz. ¹⁹ Vajon

halálra ítélte ezért őt Júda királya, Hiszkija és egész Júda? Nem, hanem inkább félni kezdték az Urat és könyörögtek hozzá, erre az Úr megbánta a veszedelmet, amellyel fenyegette őket. Mi meg ilyen nagy gonoszságot követnénk el a saját kárunkra?" ²⁰ Volt egy másik férfi is, aki az Úr nevében jövendölt: Semaja fia, Urija, Kirjat-Jearimból. Pontosan ugyanazt jövendölte a városról és az országról, mint Jeremiás. ²¹ Amikor Jojakim király vezéreivel és főembereivel együtt tudomást szerzett beszédéről, a király halálra kerestette. Meghallotta ezt Urija, megijedt és elmenekült Egyiptomba. ²² Jojakim király azonban Akbor fiát, Elnatánt más férfiakkal együtt Egyiptomba küldte érte. ²³ Ezek visszahozták Uriját Egyiptomból, és Jojakim király elé vezették, aki aztán megölette karddal, és holttestét a köznép temetőjébe vetette. ²⁴ De Ahikám, Safan fia megoltalmazta Jeremiást. Így nem került a nép kezére és nem ölték meg. 27. fejezet (Jer27)

¹ [Cidkijának, Jozija fiának, Júda királyának uralkodása kezdetén az Úr ezt a szöveget intézte Jeremiáshoz:] ² Így szólt hozzám az Úr: Csinálj magadnak köteleket és egy ígát, és vedd a nyakadba őket. ³ Aztán üzenj Edom királyának, Moáb királyának, az ammoniták királyának, Tírusz királyának és Szidón királyának azoknak a követeknek a közvetítésével, akik Cidkijához, Júda királyához jöttek Jeruzsálembe. ⁴ Ezt az üzenetet adják át uralkodóiknak: "Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene, így szóljanak uralkodóikhoz: ⁵ Én teremtettem a földet, az embert és az állatokat, amelyek a föld színén vannak, nagy hatalommal és kinyújtott karral. Én annak adom, akinek akarom. ⁶ Most ezeket az országokat mind Nebukadnezárnak, Babilon királyának a kezébe adtam, aki az én szolgám; még a vadállatokat is neki adtam, hogy őt szolgálják. ⁷ [Valóban, neki szolgál majd minden nép; sőt, fiának és unokájának is mindaddig, amíg el nem jön az ő országának ideje is, amikor hatalmas nemzetek és nagy királyok őt is szolgáságba vetik.] ⁸ Amelyik nemzet és ország nem hódol meg Nebukadnezárnak, Babilon királyának, és nem hajtja nyakát Babilon királyának igájába, azt karddal, éhínséggel és döghalállal sújtom - mondja az Úr -, amíg csak kezébe nem adom őket. ⁹ Ne hallgassatok hát prófétáitokra, jósaitokra, álomfejtőitekre, jövendőmondóitokra és varázslóitokra, akik azt mondogatják nektek: Nem lesztek Babilon királyának alattvalói. ¹⁰ Mert hazugságot jövendölnek nektek, ezért számkivetésbe visznek benneteket országotokból; kiűzlek benneteket, és elvesztek. ¹¹ Azt a nemzetet azonban, amely Babilon királyának igájába hajtja nyakát, és meghódol neki, azt békén hagyom országában - mondja az Úr -, hogy művelje és lakják benne." ¹² Ugyanígy szóltam Cidkijához, Júda királyához: "Hajtsátok nyakatokat - mondtam neki - Babilon királyának igájába; hódoljatok meg előtte és népe előtt, így életben maradtok. ¹³ [Miért is

halnátok meg, te és a te néped, kard, éhínség és döghalál által, amint az Úr megfenyegette azt a népet, amely nem akar meghódolni Babilon királyának?]

¹⁴ Ne hallgassatok a próféták szavára, akik így beszélnek hozzátok: Nem lesztek Babilon királyának alattvalói; hiszen hazugságot jövendölnek nektek.

¹⁵ Mert nem én küldtem őket - mondja az Úr -, és így hazug módon beszélnek nevemben. A vége aztán az lesz, hogy elűzlek titeket, elvesztek, és elvesznek a próféták is, akik jövendölnek nektek."

¹⁶ Majd a papokhoz és az egész néphez így beszéltem: "Ezt mondja az Úr: Ne hallgassatok azoknak a prófétáknak a szavára, akik ilyenformán jövendölnek nektek: Íme, az Úr templomának edényei [nemsokára] visszakerülnek Babilonból, mert hazugságot mondanak nektek. ¹⁷ [Ne hallgassatok rájuk! Inkább hódoljatok meg Babilon királya

előtt, mert így életben maradtok; miért is jusson ez a város pusztulásra?]

¹⁸ Ha ők valóban próféták, és az Úr szava van bennük, akkor inkább járuljanak könyörögve a Seregek Ura elé, hogy ne jussanak azok az edények is Babilonba, amelyek még megmaradtak az Úr templomában, Júda királyának palotájában és Jeruzsálemben. ¹⁹ Mert ezt mondja a Seregek Ura [az oszlopokról, a

medencéről, az üstlábakról] és a többi edényről, amelyek még megmaradtak ebben a városban, ²⁰ amiket annak idején nem vitt el Babilon királya,

Nebukadnezár, amikor Jeruzsálemből Babilonba fogságba hurcolta Jechonját, Jojakim fiát, Júda királyát [Júda és Jeruzsálem vezető embereivel együtt]. ²¹

Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene azokról az edényekről, amelyek megmaradtak az Úr templomában, Júda királyának palotájában és

Jeruzsálemben: ²² Babilonba viszik őket, [és ott is maradnak addig a napig, amelyen majd megkeresem őket] - mondja az Úr. [Akkor majd visszahozom és visszatétem őket erre a helyre.]" 28. fejezet (Jer28)

¹ Még ugyanabban az esztendőben, vagyis Cidkijának, Júda királyának uralkodása elején, a 4. év ötödik hónapjában történt, hogy Azzur fia, a Gibeonból származó Hananja próféta beszédet intézett Jeremiáshoz az Úr templomában, a papok és az egész nép jelenlétében. ² Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: "Összetöröm Babilon királyának igáját. ³ Két esztendőn belül visszahozom erre a helyre az Úr házának összes edényét, amelyet Nebukadnezár, Babilon királya vitt el innen, és Babilonba hurcolt. ⁴ És visszahozom erre a helyre Jechonját is, Jojakim fiát, Júda királyát Júda valamennyi száműzöttjével együtt, akik Babilonba kerültek - mondja az Úr. Mert valóban összetöröm Babilon királyának igáját." ⁵ Ekkor Jeremiás próféta így válaszolt Hananja prófétának a papok előtt és az Úr házában tartózkodó egész nép előtt; ⁶ ezt mondta Jeremiás próféta: "Úgy legyen! Bárcsak így tenne az Úr! Bár teljesítené szavaidat, amelyekkel azt jövendölted, hogy visszahozza az Úr templomának edényeit és az összes száműzöttet is

Babilonból erre a helyre. ⁷ De hallgasd meg most azt a beszédet, amelyet én intézek hozzád és az egész néphez: ⁸ Azok a próféták, akik előtted és előttem voltak, ősidők óta harcról, éhínségről és dőghalálról jövendöltek sok ország és nagy birodalmak ellen. ⁹ De arról a prófétáról, aki békességet jövendöl, csak akkor ismerik el, hogy valóban az Úr küldte, ha szava beteljesedik." ¹⁰ Erre Hananja próféta levette Jeremiás próféta nyakáról az igát és összetörte. ¹¹ Majd így szólt Hananja az egész nép színe előtt: Ezt mondja az Úr: "Így fogom letörni két esztendő múlva Nebukadnezárnak, Babilon királyának igáját az összes nemzetek nyakáról." Jeremiás próféta ezután elment onnan. ¹² Miután Hananja próféta összetörte az igát, amelyet levett Jeremiás próféta nyakáról, az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: ¹³ "Menj el Hananjához, és mondd meg neki: Ezt mondja az Úr: a faigát ugyan összetörted, de én vasigát csinállok helyette. ¹⁴ Mert a Seregek Ura, Izrael Istene ezt mondja: Vasigát teszek mind e nemzeteknek a nyakára, hogy meghódoljanak Nebukadnezárnak, Babilon királyának. [Valóban szolgálni fognak neki. Sőt még a föld vadjait is neki adom.]" ¹⁵ Jeremiás próféta ezután így szólt Hananja prófétához: "Ide hallgass, Hananja! Nem küldött téged az Úr! Mégis arra vetted rá a népet, hogy hazugságban bízzék. ¹⁶ Ezért azt mondja az Úr: Elpusztítalak a föld színéről még ebben az esztendőben meghalsz, mert az Úrtól való elpártolást hirdetted." ¹⁷ Meg is halt Hananja még abban az esztendőben, a hetedik hónapban. 29. fejezet (Jer29)

¹ Ez annak a levélnek a szövege, amelyet Jeremiás próféta Jeruzsálemből küldött a fogságba hurcolt véneknek, papoknak, prófétáknak és az egész népnek; azoknak, akiket Nebukadnezárral hurcolt el Jeruzsálemből Babilonba. ² Ez azután történt, hogy Jechonja király elhagyta Jeruzsálemet az anyakirálynéval, az udvari tisztségviselőkkel, Júda és Jeruzsálem főembereivel meg a kovácsokkal és az egyéb mesteremberekkel együtt. ³ A levelet Safán fia, Eleaza és Hilkiya fia, Germaja vitte el; Cidkija, Júda királya küldte őket Babilonba Nebukadnezárhoz, Babilon királyához. Így szólt a levél: ⁴ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene azoknak, akiket Jeruzsálemből Babilonba hurcoltak: ⁵ "Építsetek házakat és lakjatok bennük; telepítsetek kerteket és egyétek gyümölcsöt; ⁶ vegyetek magatoknak feleséget, hogy fiúk és lányok szülessenek; fiaitokat házasítsátok meg, lányaitokat adjátok férjhez, hogy ők is fiúknak és lányoknak adjanak életet: nektek ugyanis sokasodnotok kell ott, nem pedig kevesbednetek. ⁷ Munkálkodjatok annak az országnak jólétén, amelybe vittelek benneteket; imádkozzatok érte az Úrhoz, hiszen jóléte a ti jóléteketek is." ¹⁰ Mert ezt mondja az Úr: Majd ha elmúlik a Babilonnak adott hetven esztendő, meglátogatlak titeket, és teljesítem nektek azt az ígéretemet, hogy visszahozlak benneteket erre a helyre. ¹¹ Hiszen tudom, milyen terveket

gondoltam el felőletek - mondja az Úr; ezek a tervek a békére vonatkoznak, nem a pusztulásra, mert reménységgel teli jövőt szánok nektek.¹² Ha majd segítségül hívtok és könyörögve hozzám jöttök: meghallgatlak titeket.¹³ Ha kerestek, megtaláltok; föltéve, hogy szívetek mélyéből kerestek.¹⁴

Megengedem majd, hogy megtaláljátok [- mondja az Úr. Jóra fordítom sorsotokat, és összegyűjtelek titeket minden nép közül és minden helyről, ahová szétszórtalak benneteket - mondja az Úr. És visszahozlak titeket erre a helyre, ahonnan számkivetésbe küldtelek].¹⁵ Azt mondjátok: Az Úr prófétákat támasztott nekünk Babilonban.⁸ De a Seregek Ura, Izrael Istene ezt mondja: Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek titeket a köztetek lakó próféták és jóvendőmondók, se álmaikra ne figyeljete, amelyeket álmodnak,⁹ mert hazugságot jóvendölnek nektek, az én nevemben, noha nem küldtem őket - mondja az Úr.¹⁶ Ezt mondja továbbá az Úr a Dávid trónján ülő királyról és az egész népről, amely ebben a városban lakik; testvéreitekről, akiket nem hurcoltak fogságba veletek együtt.¹⁷ Így beszél a Seregek Ura: Igen, kardot, éhínséget és döghalált küldök rájuk; olyanná teszem őket, amilyen a rothadt füge, amely rossz és ehetetlen.¹⁸ Tehát karddal, éhínséggel és döghalállal üldözöm őket; borzalommá teszem őket a föld minden országa számára; átokká, iszonyattá, gúny és gyalázat tárgyává teszem őket mindama nemzetek előtt, amelyek közé szétszórom őket;¹⁹ s mindezt azért, mert nem akartak hallgatni a szavamra - mondja az Úr -, noha folyton-folyvást küldtem hozzájuk szolgálmat, a prófétákat. De ők nem akartak rám hallgatni - mondja az Úr.²⁰ Ti azonban mindnyájan, akiket fogságba hurcoltak, akiket Jeruzsálemből Babilonba küldtem, ti halljátok meg az Úr szavát!²¹ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene Achábról, Kolaja fiáról és Cidkijáról, Maazeja fiáról, akik hazugságokat jóvendölnek nektek az én nevemben: Nézzétek, kiszolgáltatom őket Nebukadnezárnak, Babilon királyának kezébe, s szemetek láttára megöli őket.²² Sorsuk alapján ezt az átokszót fogják majd használni Júda száműzöttjei Babilonban: Úgy tegyen veled az Úr, mint Cidkijával és Achábbal, akiket Babilon királya tűzön pörkölt meg.²³ Ez lesz a végük mindazoknak, akik gyalázatos dolgot művelnek Izraelben; például házasságtörést követnek el embertársuk feleségével, vagy hazug módon az én nevemben beszélnek, jóllehet nem küldtem őket. Minderről tudok, s tanúskodom róla - mondja az Úr.²⁴ A nehelámi Semaja a maga nevében levelet intézett [Jeruzsálem egész népéhez],²⁵ Cefanja paphoz, Maazeja fiához [és a többi paphoz]. Ez volt a tartalma:²⁶ Az Úr tett pappá Jehojada utódként, hogy rendet tarts az Úr templomában; ha tehát olyan őrzöngő férfi akad, aki prófétaként akar feltűnni, kötelességed kalodába és börtönbe zárni.²⁷ Most hát miért nem léptél föl az anatóti Jeremiás ellen, aki prófétának színleli magát előttetek?²⁸ Mert még ide, Babilonba is ilyen üzenetet küldött

nekünk: "Sokáig tart még! Építsetek házakat és lakjatok bennük; telepítsetek kerteket és élvezzétek gyümölcsét!" ²⁹ Cefanja pap hangosan felolvasta ezt a levelet Jeremiás próféta előtt. ³⁰ De az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiás prófétához: ³¹ Üzend meg az összes száműzöttnek: "Ezt mondja az Úr a nehelámi Semaja felől: Mivel Semaja jövendölt nektek, bár nem küldtem, és arra ösztönzött benneteket, hogy hazugságban bízzatok: ³² ezért megfenyítem a nehelámi Semaját és utódait - mondja az Úr. Családjának egyetlen tagja sem marad életben e nép között, és így nem látja meg azt a boldogságot, amelyet népemnek szánok [- mondja az Úr -, mert lázadást hirdetett az Úr ellen]." 30. fejezet (Jer30)

¹ Az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: ² Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Írd le egy könyvbe a szavakat, amelyeket hozzád intéztem. ³ Mert eljön az idő - mondja az Úr -, amikor jóra fordítom népemnek, Izraelnek [és Júdának] sorsát - mondja az Úr. És visszahozom őket, hogy birtokukba vegyék ezt a földet, amelyet atyáiknak adtam. ⁴ Ezek az Úr szavai, amelyeket Izrael [és Júda] felől mondott: ⁵ Ezt mondja az Úr: Szörnyű kiáltást hallottam; a rettegés szavát, nem a békességét. ⁶ Kérdezzétek meg, s nézzetek utána: Vajon szülnek-e férfiak gyermeket? Miért látom hát, hogy minden férfi derekán tartja kezét, mint a vajúdó asszony? Miért változott meg minden arc és lett halálsápadt? ⁷ Valóban, annyira nagy ez a nap, hogy nincs hozzá hasonló. A szorongattatás napja Jákob számára, de megmenekül. ⁸ Azon a napon - mondja a Seregek Ura -, összetöröm az igát nyakukon és szétzúrom bilincseiket. Nem lesznek többé idegenek szolgálói, ⁹ hanem az Úrnak, Istenüknek fognak szolgálni, és Dávid királynak, akit támasztok nekik. ¹⁰ Ne félj hát, szolgám, Jákob, - mondja az Úr -, Izrael, ne rettegj. Nézd, kiszabadítalak a távoli országokból, és utódaidat fogságuk földjéről. Jákob újra nyugalmat élvez, és jólétben él, senki sem háborgatja. ¹¹ Mert én veled vagyok, hogy megszabadítsalak, igen, megsemmisítem mind a nemzeteket, amelyek közé szétszórtalak. De téged nem semmisítlek meg, csak megfenyítelek, ahogy igazságosságom kívánja, mert nem engedhetem, hogy teljesen büntetlen maradj. ¹² Igen, ezt mondja az Úr: Gyógyíthatatlan a sebed, halálosan veszedelmes a sérülésed. ¹³ Senki sincs, aki sebeddel törődne; nincsen számodra gyógyulás. ¹⁴ Szeretőd mind megfélelkeztek rólad, nem törődnek többé veled. Mert ellenséges csapással sújtottalak, kegyetlenül megfenyítettelek [sok gonoszságodért, tömérdek vétkedért]. ¹⁵ Miért panaszkodol romlásod miatt? Bizony, gyógyíthatatlan a fájdalmad; sok gonoszságodért, tömérdek vétkedért tettem ezt veled. ¹⁶ De mind felfalják majd azokat, akik téged faltak, és fogságba jut minden ellenséged. Kifosztják, akik téged fosztogattak, és aki zsákmányt szed tőled, zsákmányt tesz. ^{17b}

Mert számkivetettnek neveztek, és olyannak, akivel senki sem törődik: ^{17a} gyógyulást hozok neked és kigyógyítalak sebeidből - mondja az Úr. ¹⁸ Ezt mondja az Úr: Helyreállítom Jákob sátrait, és megkönyörülök hajlékain. Újraépítik romjaiból a várost, és a palotát is a maga helyén. ¹⁹ Hálaadás hallatszik onnan és örömmek szava. Megsokasítom őket, és nem fogyatkoznak meg; megdicsőítem őket, és nem szégyenülnek meg. ²⁰ Fiaik becsesek lesznek a szememben, mint egykor voltak, gyülekezetük szilárdan fennmarad színem előtt; sanyargatóikat meg mind megfenyítem. ²¹ Vezérük közülük származik, és fejedelmük a maguk köréből. Színem elé engedem, úgyhogy elem járulhat. Mert ki merné életét kockáztatni, hogy elem járuljon? - mondja az Úr. ²² Így ti az én népem lesztek, én meg a ti Istenetek leszek. ²³ De megindul az Úr haragjának fergetege is, és pusztító vihar zúdul a gonoszok fejére. ²⁴ Az Úr fölgerjedt haragja nem csillapul le, míg csak végbe nem viszi és meg nem valósítja szívének szándékait; az idők végén értitek ezt meg. 31. fejezet (Jer31)

¹ Abban az időben - mondja az Úr - Izrael minden nemzetségének Istene leszek, ők meg az én népem lesznek. ² Ezt mondja az Úr: Kegyelmet talált a pusztában a kardtól megmenekült nép: Izrael nyugalma felé tart. ³ Megjelent neki a távolból az Úr: örök szeretettel szerettelek, azért megőriztem irántad irgalmasságomat. ⁴ Újra fölépítlek, és te fölépülsz, Izrael szüzi leánya! Ismét fölékesíted magad dobjaiddal, és táncot járva vidáman vonulsz ki. ⁵ Újra szőlőt ültetsz majd Szamaria hegyein. [És akik ültetik, azok élvezik majd gyümölcsét.] ⁶ Igen, eljön a nap, amikor az örök így kiáltanak Efraim hegyein: Rajta! Menjünk fel a Sionra, az Úrhoz, a mi Istenünkhöz! ⁷ Mert ezt mondja az Úr: Kitoró örömmel örüljétek Jákobon, ujjongjatok a nemzetek elsején! Hadd hallják! Zengjétek dicséretét és hirdessétek: Az Úr megszabadította népét, Izrael maradékát. ⁸ Igen, visszahozom őket észak földjéről, és összegyűjtöm őket a föld határaitól: még a vakokat és a sántákat is; a várandósokat és a szülő anyákat is. Nagy sereg lesz, amely ide visszatér. ⁹ Könnyek között mentek el innen, de megvigasztalódva vezetem őket vissza. Forrásvizekhez vezérlem őket, sima ösvényeken, nehogy elessenek. Mert atyjává lettem Izraelnek, és Efraim elsőszülött fiam. ¹⁰ Halljátok meg az Úr szavát, nemzetek! Hirdessétek a távoli szigeteken: Aki szétszórta Izraelt, össze is gyűjti, és úgy őrzi, mint a pásztor a nyáját. ¹¹ Mert az Úr megváltotta Jákobot, és kiszabadította egy nálánál erősebb kezéből. ¹² Eljönnek és ujjonganak majd örömükben a Sion hegyén. Odasietnek az Úr javaihoz: a gabonához, borhoz és olajhoz, a bárányokhoz és borjakhoz. Olyan lesz a lelkük, mint az öntözött kert, és bánat nem éri őket. ¹³ Akkor majd táncot lejt örömében a lány, az ifjak és az öregek egyaránt boldogok lesznek. Gyászukat akkor örömmre fordítom, megvigasztalom őket, s örömet szerzek nekik

fájdalmuk után. ¹⁴ Papjaimat kövér falatokkal üdíttem fel, és népem eltelik javaimmal - mondja az Úr. ¹⁵ Ezt mondja az Úr: Jajszó hallatszik Rámában, sírás és keserves jajgatás: Ráchel siratja fiait és nem akar vigasztalódni fiai miatt, hiszen már nincsenek többé. ¹⁶ Ezt mondja az Úr: Ne jajgass tovább, és szemed ne hullasson több könnyet, mert van vigasztalás bánatodra; visszajönnek az ellenséges földről. ¹⁷ Szülötteidnek van még reményük: fiaid visszatérnek a saját földjükre. ¹⁸ Jól hallom Efraim panaszszavát: "Megfenyítettél, s hagytam hogy fenyíts, mint a járomba még be nem tört tinó. Hozz vissza, engedj visszatérnem, mert te vagy az Úr, az én Istenem! ¹⁹ Igaz, elfordultam tőled, de már bánom bűnömet; amióta észre tértem, mellemet verem. Szégyenkezni kell, arcomat pír borítja, mert ifjúkorom gyalázatát viselem." ²⁰ De hát nem oly kedves fiam nekem Efraim és nem oly dédelgetett gyermekem, hogy minden megfenyítése után meg ne kellene róla emlékezni? Szívemnek meg kell indulnia, meg kell könnyörülnöm rajtuk - mondja az Úr. ²¹ Állíts magadnak útjelzőket, helyezz el útmutató oszlopokat! Jegyezd meg jól az ösvényt, az utat, amelyen elmentél egykor! És térj haza, Izraelnek szüzi leánya, gyere haza saját városaidba. ²² Meddig járkálsz még ide-oda, te állhatatlan leány? Bizony, az Úr valami újat teremt a földön: az asszony visszatér férjéhez. ²³ A Seregek Ura, Izrael Istene mondja: Majd amikor jóra fordítom sorsukat, ismét ezt fogják mondani Júda földjén és városaiban: Áldjon meg az Úr, igazságnak legelője te szent hegy! ²⁴ Júda és városai, a szántóvetők és a nyájukat legeltető pásztorok ezen a földön laknak majd. ²⁵ Én felüdítem az eltikkadt lelket, s minden éhezőt jóllakatok. ²⁶ Ezért mondják majd: Amikor fölébredtem, bőség vett körül, és álmom üdítő volt. ²⁷ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor bevetem Izrael és Júda házát emberek és állatok magvával. ²⁸ És amint egykor gondom volt rá, hogy kigyomláljam és leromboljam, hogy szétszórjam, elpusztítsam és veszedelembe sodorjam őket, úgy gondom lesz arra is, hogy felépítsem és elültessem őket - mondja az Úr. ²⁹ Azokban a napokban nem mondják többé: Az apák ették az éretlen szőlőt, és fiaik foga vásott el tőle. ³⁰ Mert ki-ki a maga gonoszságáért hal meg; csak annak vásik el a foga, aki az éretlen szőlőt eszi. ³¹ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor új szövetséget kötök Izrael házával és Júda házával. ³² De nem olyan szövetséget, mint amelyet atyáikkal kötöttem azon a napon, amikor kézen fogva kivezettem őket Egyiptom földjéről. Azt a szövetségemet ugyanis megszegették, holott én uruk voltam - mondja az Úr. ³³ Ez lesz az a szövetség, amelyet majd Izrael házával kötök, ha elérkeznek azok a napok - mondja az Úr: Bensejükbe adom törvényemet, és a szívükbe írom. Én Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek. ³⁴ És többé nem lesz szükség rá, hogy az egyik ember a másikat, testvér a testvérét így tanítsa: Ismerd meg az Urat, mert mindnyájan ismerni fognak a legkisebbtől a legnagyobbig - mondja az Úr -,

mivel megbocsátom gonoszásaikat, és vétkeikre többé nem emlékezem. ³⁵ Az Úr, aki világosságul adja a napot a nappalnak, és fényességül a holdat és a csillagokat az éjszakának, aki felkorbácsolja a tengert, hogy zúgnak hullámai, és akit a Seregek Urának hívnak, ezt mondja: ³⁶ Ha ez a megszabott rend valaha megrendül színem előtt - mondja az Úr -, csak akkor szűnik meg Izrael nemzetsége nép lenni előttem mindörökké. ³⁷ És ha meg lehetne mérni ott fenn az egeket, vagy ki lehetne kutatni alant a föld alapjait: csak akkor vetném el Izrael nemzedékét azért, amit tett - az Úr mondja ezt. ³⁸ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor az Úr városa újjáépül Hananel tornyától egészen a Szeglet-kapuig. ³⁹ Akkor a mérőzsinór továbbhalad egyenesen, egészen a Gareb dombjáig, majd elkanyarodik Goa felé. ⁴⁰ És az egész völgy, ahol a holttestek és a hamvak vannak, az egész mező a Kidron patakja mentén, kelet felé, egészen a Lovak kapujának szegletéig az Úrnak szentelt hely lesz. Soha többé nem pusztítják el, s nem tartják átok helyének. 32. fejezet (Jer32)

¹ Cidkijának, Júda királyának 10. évében, amely megfelel Nebukadnezár 18. esztendejének, az Úr szózatot intézett Jeremiáshoz. ² Abban az időben Babilon királyának serege ostromolta Jeruzsálemet, Jeremiás próféta pedig be volt zárva az őrség udvarába, amely Júda királyának palotájához tartozik. ³ Cidkija, Júda királya záratta be oda. Azt kérdezte ugyanis a prófétától: "Miért jövendölsz ilyeneket: Ezt mondja az Úr: Íme, Babilon királyának kezére adom ezt a várost, úgyhogy el is foglalja; ⁴ Cidkija, Júda királya sem menekül meg a káldeusok hatalmából, hanem egészen biztosan Babilon királyának kezébe kerül, személyesen beszél majd vele és szemtől szembe fogja látni. ⁵ Majd Babilonba hurcolja Cidkiját, s ott is marad, [amíg meg nem látogatom - mondja az Úr. - Ha pedig harcra keltek a káldeusok ellen, semmi eredményt nem értek el]?" ⁶ Jeremiás így válaszolt: Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ⁷ "Eljön majd hozzád Hanamel, nagybátyádnak, Sallumnak a fia, és azt fogja mondani: Vedd meg anatóti szántóföldemet, mert elsősorban neked van jogod, hogy megvásárolj." ⁸ El is jött hozzám Hanamel, az unokaöcsém, az Úr szava szerint, az őrség udvarába, és ezt mondta: "Vedd meg anatóti szántóföldemet, mert mint örökös, elsősorban téged illet a jog, hogy megvedd." Ekkor értettem meg, hogy ez az Úr rendelkezése volt. ⁹ Ennek megfelelően megvettem az anatóti szántóföldet Hanamel unokaöcsémétől, és kifizettem neki az árát: 17 ezüstsékelt. ¹⁰ Megírtam a szerződést, és elláttam pecséttel; majd tanúkat hívtam, és a jelenlétükben mérlegen lemértem az ezüstöt. ¹¹ Aztán fogtam a lepecsételt birtoklevelet és annak nyitott másolatát, a törvényes követelményeknek megfelelően, ¹² és átadtam a birtoklevelet Báruknak, Nerija fiának, Mahzeja unokájának. Az átadáskor jelen voltak: Hanamel unokaöcsém, aztán a birtoklevelet aláíró tanúk és mindazon júdaiak,

akik éppen az őrség udvarában tartózkodtak akkor. ¹³ Jelenlétükben ezt az utasítást adtam Báruknek: ¹⁴ "Vedd ezeket az iratokat: a lepecsételt birtoklevelet és annak nyitott másolatát és helyezd el őket cserépedényben, hogy sokáig megmaradjanak. ¹⁵ Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Újra vásárolnak majd házakat, szántóföldeket és szőlőket ebben az országban." ¹⁶ Miután rábízta a birtoklevelet Bárukra, Nerija fiára, így imádkoztam az Úrhoz: ¹⁷ "Ó, Uram! Te alkottad az eget és a földet nagy hatalmaddal és kinyújtott karoddal. Neked semmi sem lehetetlen. ¹⁸ Te irgalmas vagy ezrek iránt, de az apák gonoszságáért még fiaik ölébe is fizetsz. Nagy és fölséges Isten vagy; a Seregek Urának hívnak. ¹⁹ Nagy vagy terveidben, és diadalmas megvalósításukban; szemed jól látja az emberek minden útját, s így megfizetsz kinek-kinek, útjai és tetteinek gyümölcse szerint. ²⁰ Te jeleket és csodákat vittél végbe Egyiptom földjén, de ugyanígy teszel ma is Izraelben és a többi ember között. Szereztél is nevet magadnak, amint azt a mai nap is mutatja. ²¹ Kivezeted népedet, Izraelt, Egyiptom földjéről jelekkel, csodákkal, hatalmas kézzel és kinyújtott karral, nagy rettegés közepette. ²² Aztán nekik adtad ezt a földet, amelyet esküvel ígértél meg atyáiknak; ezt a tejjel-mézzel folyó országot. ²³ Be is vonultak ide, és birtokukba vették. De nem akartak hallgatni a szavadra, sem törvényed útján járni; semmit sem akartak megtenni abból, amit megparancsoltál nekik, hogy tartsák meg. Ezért szakadt most rájuk ez a sok baj. ²⁴ Nézd, egyre közelebb hozzák a sáncokat a városhoz, hogy elfoglalják; a kard, az éhínség és a döghalál kiszolgáltatják a várost az ostromló káldeusok kezébe. Amit előre megmondtál, lám, beteljesedett, amint magad is látod. ²⁵ És mégis azt parancsoltad nekem, Uram: Végy magadnak pénzért szántóföldet tanúk jelenlétében, most, amikor a város már a káldeusok kezére kerül." ²⁶ Ekkor az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ²⁷ Íme, én vagyok az Úr, az egész emberiség Istene: van-e valami, ami lehetetlen volna nekem? ²⁸ Ezért - mondja az Úr -, ezt a várost a káldeusok kezére és Babilon királyának, Nebukadnezárnak kezére adom, hadd foglalja el. ²⁹ A káldeusok, akik ostromolják a várost, eljönnek és lángba borítják ezt a várost; fölperzselik azokat a házakat, amelyeknek tetején tömjént áldoztak Baalnak és illatáldozatot mutattak be más isteneknek, csak hogy haragra ingereljenek. ³⁰ Mert Izrael fiai és Júda fiai mást sem tettek ifjúságuk óta, csak ami utálatra méltó a szememben. [Valóban, Izrael fiai mást sem tettek, csak haragra ingereltek a tetteikkel - mondja az Úr.] ³¹ Igen, attól a naptól fogva, hogy fölépítették, mind a mai napig annyi haragra és bosszúságra ingerelt ez a város, hogy már arra gondoltam: eltörlöm színem elől. ³² Valóban, sok gonoszságot követtek el Izrael fiai és Júda fiai, hogy haragra ingereljenek ők maguk, aztán királyaik, főembereik, papjaik és prófétáik, Júda férfiai és Jeruzsálem lakói. ³³ Hátukat

fordították felém, nem arcukat, bár folyton-folyvást tanítottam őket, nem voltak készségesek az intés elfogadására.³⁴ Gyalázatos bálványait még a templomban is felállították, amely a nevemet viseli, hogy így megfertőzzék.³⁵ Magaslatokat építettek Baalnak a Ben-Hinnom völgyében, hogy ott fiaikat és lányukat tűzbe küldjék Moloch tiszteletére, amit egyáltalán nem parancsoltam nekik, mert eszembe sem jutott, hogy ilyen utálatos dolgot megtehetnek; és így bűnbe vitték Júdát.³⁶ És most mégis azt mondja az Úr, Izrael Istene, ennek a városnak, amelyről te azt mondtad, hogy kard, éhínség és döghalál fogja kiszolgáltatni Babilon királyának kezébe:³⁷ Összegyűjtöm őket azokból az országokból, ahová haragomban, indulatomban és nagy méltatlankodásomban űztem őket. És visszahozom őket erre a helyre, és gondom lesz rá, hogy biztonságban éljenek.³⁸ Akkor majd az én népem lesznek, én meg az ő Istenük leszek.³⁹ Más szívet adok nekik és más viselkedést, hogy minden időben féljenek engem, és így jó dolguk legyen, nekik és gyermekeiknek is.⁴⁰ Örök szövetséget kötök velük és nem szűnök meg jó tenni velük. Szívükbe adom félelmemet, hogy többé ne forduljanak el tőlem.⁴¹ Örömet találok majd abban, ha jó tetteket velük, meggyökereztetem őket szilárdan ezen a földön, hűségesen, szívem és lelkem mélyéből.⁴² Mert ezt mondja az Úr: Amint rá hoztam e népre ezt a nagy veszedelmet, éppen úgy elhozom számára mindazt a jót is, amit megígértem neki.⁴³ Akkor újra szántóföldeket vásárolnak ebben az országban, amelyről azt mondtad: Veszendőbe ment ország ez; sem ember, sem állat nem marad meg benne, mert a káldeusok kezére került.⁴⁴ Igen, újra szántóföldeket vásárolnak pénzért; szerződéseket írnak és pecséttel látják el, és mindehhez tanúkat fogadnak Benjamin földjén, Jeruzsálem környékén, Júda városaiban, a hegyvidék, a síkság és a Negeb városaiban. Mert jóra fordítom sorsukat - mondja az Úr. 33. fejezet (Jer33)

¹ Jeremiás még mindig ott volt bezárva az őrség udvarában, amikor az Úr másodszor is szózatot intézett hozzá: ² Ezt mondja az Úr, aki a földet teremtette, kiformálta és megszilárdította, és akinek Jahve a neve: ³ Kiálts hozzám és meghallgatlak; nagy és megfoghatatlan titkokat akarok rád bízni, amelyekről még nem tudsz semmit. ⁴ Mert ezt mondja az Úr, Izrael Istene ennek a városnak a házairól és Júda királyi palotáiról, amelyekre pusztulás vár: a bástyáknál és a várfalnál ⁵ ütköznek meg a káldeusokkal, s az lesz a vége, hogy emberek holttestével telik meg a város, azokéval, akikre indulatomban és haragomban lesújtottam, és akiktől gonoszságaik miatt elfordítottam arcomat. ⁶ De nézd: orvosságot és gyógyulást készítek nekik; meggyógyítom őket, és megmutatom nekik a békesség és biztonság kincseit. ⁷ Jóra fordítom Júda és Jeruzsálem sorsát; fölépítem őket, amint azelőtt voltak.

⁸ Megtisztítom őket minden vétküktől, amelyet elkövettek ellenem; és gonoszságait, amelyekkel megbántottak és elpártoltak tőlem, megbocsátom.

⁹ Jeruzsálem örömöm, dicsőségem és hírnevem lesz a föld minden nemzete előtt; ha majd hallanak mindarról a jóról, amelyet népemmel teszek, félelem fogja el őket és megremegnek; mert valóban nagy javakat és jólétet szerzek nekik. ¹⁰ Ezt mondja az Úr: Ezen a helyen, amelyről azt mondjátok: "Pusztaság ez, sem ember, sem állat nem maradt benne", aztán Júda városaiban és Jeruzsálem kipusztult utcáin, ahol sem ember, sem állat nem maradt, felhangzik újra ¹¹ az öröm és a vigalom hangja, a vőlegény és a menyasszony szava, és azok énekének hangja, akik hálaáldozatokat hoznak az Úr templomába. "Dicsőítsétek a Seregek Urát, mert az Úr jó; mert irgalma örökkévaló." Mert ennek az országnak sorsát jóra fordítom, ahogy egykor volt - mondja az Úr. ¹² Ezt mondja a Seregek Ura: Ezen a pusztává lett helyen, ahol nincs sem ember, sem állat, és minden városában újra legelőt találnak a pásztorok, és itt legeltetik nyájait. ¹³ A hegyvidék, a síkság és a Negeb minden városában, aztán Benjamin földjén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban ismét átmennek a nyájak annak kezén, aki megoldassa őket. Az Úr mondja ezt. ¹⁴ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor majd teljesítem ígéretemet, amelyet Izrael házának és Júda házának tettem: ¹⁵ Azokban a napokban és abban az időben igaz sarjat sarjasztok Dávidnak, aki jogot és igazságot teremt az országban. ¹⁶ Azokban a napokban megszabadul Júda, és biztonságban él Jeruzsálem. És ez lesz a név, ahogyan a várost hívják: "Az Úr a mi igazságunk!" ¹⁷ Mert ezt mondja az Úr: Dávid nem marad férfi sarjadék nélkül, hogy legyen, aki Izrael házának trónjára üljön. ¹⁸ De a levita papok se lesznek olyan férfi híján, aki színem elé áll, és bemutatja az égőáldozatot, elégeti az ételáldozatot, és naponta elkészíti a véres áldozatot. ¹⁹ Az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: ²⁰ Ezt mondja az Úr: Ha megszeghetnétek szövetségemet a nappal és az éjszakával, úgyhogy ne legyen nappal és éjszaka, amikor elérkezik az ideje, ²¹ csak akkor szűnne meg szövetségem szolgálommal, Dáviddal, hogy ne legyen többé utóda, aki trónján ül. Éppen így nem szűnhet meg a levita papokkal kötött szövetségem sem, akik a szolgálaim. ²² Mert ahogy nem lehet megszámolni az ég seregét, vagy megmérni a tenger partján a fővényt, úgy megsokasítom szolgálomnak, Dávidnak utódait és a levita papokat, akik velük együtt nekem szolgálnak. ²³ És ezt a szózatot intézte még az Úr Jeremiáshoz: ²⁴ Nem veszed észre, mit beszélnek a népek: "A két nemzetséget, amelyet az Úr magának kiválasztott, most elvetette", és hogy annyira megvetik népemet, hogy már nemzetnek se tekintik? ²⁵ Azért ezt mondja az Úr: Amint igaz, hogy én teremtettem a nappalt és az éjszakát, és én szabtam törvényt az égnek és a földnek, ²⁶ éppen olyan biztos, hogy nem vetem el soha Jákobnak és szolgálomnak, Dávidnak utódait úgy, hogy ne az ő utódai

közül válasszak uralkodókat Ábrahám, Izsák és Jákob leszármazottai számára. Mert jóra fordítom sorsukat és megkönyörülök rajtuk. 34. fejezet (Jer34)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz, amikor Babilon királya, Nebukadnezár és egész serege, meg az uralma alá tartozó összes országa a földnek, és valamennyi nép háborút viselt Jeruzsálem és a hozzá tartozó összes város ellen. ² Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Menj és beszélj Cidkijával, Júda királyával. Így beszélj: Ezt mondja az Úr: Nézd, ezt a várost Babilon királyának kezére adom, hadd gyűjtsa fel. ³ Te sem menekülsz meg kezéből, hanem fogságba jutsz és hatalmába kerülsz. Szemtől szemben látod majd Babilon királyát, sőt személyesen beszélsz vele. Aztán Babilonba mégy. ⁴ Mégis halld az Úr szavát, Cidkija, Júda királya: Ezt mondja az Úr: Nem halsz meg kard által, ⁵ békében halsz meg. És amint illatszereket égettek atyáid az előtted élt királyok temetésekor, érted is égetnek majd illatszereket és így fognak siratni: "Jaj, uram!" Igen, magam jelentem ezt ki - mondja az Úr. ⁶ Jeremiás próféta elismételte ezeket a szavakat Cidkijának, Júda királyának, Jeruzsálemben. ⁷ Közben Babilon királyának serege Jeruzsálemet és Júda megerősített városait ostromolta, mert már csak Lachis és Azeka, ez a két megerősített város maradt meg Júda városai közül. ⁸ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz, amikor Cidkija megegyezett Jeruzsálem egész népével, hogy felszabadítják rabszolgáikat. ⁹ Mindenkinek föl kellett szabadítania héber rabszolgáját, akár férfi volt, akár nő. Mert senki sem tarthatta rabszolgasorsban júdai testvérét. ¹⁰ Valóban megértették és meg is egyeztek az összes főemberek és az egész nép, hogy mindenki felszabadítja rabszolgáit és rabszolgánőit, és nem tartják őket tovább rabszolgasorsban. Megegyeztek benne, s aztán fel is szabadították őket. ¹¹ Később azonban meggondolták magukat, visszavitték az előzőleg szabadon bocsátott rabszolgákat és rabszolgánőket, és újra szolgasorba vetették őket. ¹² Ekkor az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz. ¹³ Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Szövetséget kötöttem atyáitokkal, amikor kihoztam őket Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Így rendelkeztem: ¹⁴ "Hét esztendő elteltével mindenki bocsássa szabadon héber testvérét, akit eladtak neked; hat esztendeig lehet a rabszolgád, de azután szabadon kell bocsátanod." De atyáitok nem hallgattak rám, és nem ügyeltek szavamra. ¹⁵ Ti most magatokba szálltatok és azt tettétek, ami kedves a szememben: felszabadulást hirdettetek embertársaitoknak, és erről megegyezést kötöttetek színem előtt a templomban, amely a nevemet viseli. ¹⁶ De aztán meggondoltátok magatokat, és nevemet megszenteltelenítve visszavitte mindegyiketek a rabszolgáját és a rabszolgánőjét, akiket azért szabadítottatok fel, hogy szabadok legyenek. Bizony, arra kényszerítettétek

őket, hogy újra szolgáitok legyenek. ¹⁷ Ezért ezt mondja az Úr: Nem engedelmeskedtetek nekem, s nem szabadította fel ki-ki a testvérét és embertársát. Nos hát - mondja az Úr -, most szabadjára engedem a kardot, az éhínséget és a dögvészt ellenetek; iszonyattá teszek benneteket a föld minden országa előtt. ¹⁸ Azokat, akik megszegték szövetségemet és nem tartották meg a szíнем előtt megkötött szerződés föltételeit, hasonlónak teszem ahhoz a borjúhoz, amelyet kettévágtak, és amelynek részei közt átmentek. ¹⁹ Tehát Júda és Jeruzsálem főembereit, az udvari tiszteket, a papokat és az ország egész népét, akik átmentek a borjú részei között, ²⁰ ellenségeik kezére adom; azok kezére, akik életükre törnek. Holttestük az ég madarainak és a mező vadjainak lesz martalékává. ²¹ Ami pedig Cidkiját, Júda királyát és főembereit illeti, őket is kiszolgáltatam ellenségeiknek a kezébe, azok kezébe, akik életükre törnek: a babiloni király seregének kezébe, amely éppen most vonult el tőletek. ²² Mert parancsot adok nekik - mondja az Úr -, és visszahozom őket ez alá a város alá, hogy támadják meg, foglalják el, és borítsák lángba. És Júda városait lakatlan pusztasággá teszem. 35. fejezet (Jer35)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz, amikor Jozija fia, Jojakim volt Júda királya: ² "Menj el a rechabíták nemzetségéhez és beszélj velük; vidd el őket az Úr templomának egyik kamrájába, és ott adj nekik bort inni." ³ Magam mellé vettem tehát Jaazanját, Jeremiás fiát, Habaccinja unokáját, testvéreivel és valamennyi fiával együtt, vagyis az egész rechabita nemzetséget. ⁴ Bevittem őket az Úr templomának abba a kamrájába, amely az Isten emberé: Ben-Jochanáné volt, Jigdaljah fiáé. Ez a helyiség a főemberek kamrája mellett volt; Maazeja kapuőrnek, Sallum fiának kamrája fölött. ⁵ Aztán borral telt kancsókat és poharakat tettem a rechabíták nemzetségének tagjai elé és felszólítottam őket: Igyatok bort! ⁶ Ők azonban így válaszoltak: "Nem iszunk bort, mert ősatyánk, Rechab fia, Jonadab ezt a parancsot hagyta ránk: Sohase igyatok bort, sem ti, sem fiaitok; ⁷ ne építsetek házat, ne vessetek, szőlőt ne telepítsetek és ne is birtokoljatok; inkább lakjatok sátrakban egész életetekben, hogy soká élhessetek azon a földön, amelyen idegenként éltek. ⁸ S mi hűségesen megtartjuk Jonadab ősatyánknak, Rechab fiának parancsát; valóban nem iszunk bort, sem mi, sem asszonyaink, sem fiaink, sem lányaink. ⁹ Nem építünk lakóházakat; nincs sem szőlőnk, sem szántóföldünk, ¹⁰ hanem sátrakban lakunk. Szót fogadunk Jonadab ősatyánk parancsainak, pontosan úgy, ahogy meghagyta nekünk. ¹¹ Amikor azonban Nebukadnezsár, Babilon királya felvonult ez ellen az ország ellen, így határoztunk: Rajta! Menjünk el Jeruzsálembe a káldeusok és az arámok serege elől! Most hát itt lakunk Jeruzsálemben." ¹² Ekkor az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz. ¹³ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Menj és mondd el Júda férfiainak és

Jeruzsálem lakóinak: Hát ti nem fogadjátok el az intést, és nem akartok a szavamra hallgatni? - mondja az Úr. ¹⁴ Jonadabnak, Rechab fiának azt a parancsát, hogy ne igyanak bort, pontosan megtartják utódai; ősatyjuk parancsának engedelmeskedve valóban mind a mai napig nem isznak bort; ti azonban nem engedelmeskedtek nekem, noha olyan fáradhatatlanul, olyan kitartóan beszéltem hozzátok. ¹⁵ Fáradhatatlanul, újra meg újra elküldtem hozzátok szolgálóimat, a prófétákat, hogy hirdessék: Térjen meg mindegyitek gonosz útjáról; változtassátok meg életmódotokat, ne szegődjete idegen istenek nyomába és ne szolgáljatok nekik; így majd lakói maradtok ennek az országnak, amelyet nektek és atyáitoknak adtam. De nem nyitottátok meg fületeket és nem hallgattatok rám. ¹⁶ Jonadabnak, Rechab fiának utódai megtartották a parancsot, amelyet ősatyjuk adott nekik, de nekem nem akar ez a nép engedelmeskedni. ¹⁷ Ezért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, Izrael Istene: Rázúdítom Júdára és Jeruzsálem lakóira mindazt a nyomorúságot, amellyel megfenyegettem őket, mivel szóltam nekik, de nem hallgattak rám; hívtam őket, de nem válaszoltak. ¹⁸ Akkor Jeremiás ezt mondta a rechabíták nemzetségének: "Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Mivel engedelmeskedtetek Jonadab ősatyátok parancsának, megtartottátok minden rendeletét és megtettetek mindent, amit meghagyott nektek, ¹⁹ ezért ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Jonadab, Rechab fia soha nem lesz híjával olyan férfi utódoknak, aki színem elé állhat." 36. fejezet (Jer36)

¹ Jojakimnak, Jozija fiának, Júda királyának 4. esztendejében ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz: ² Végy elő egy könyvtékercset, és írd le rá minden szót, amelyet Jeruzsálem, Júda, és az összes nemzet felől mondtam neked attól a naptól fogva, amikor először szóltam hozzád Jozija napjaiban mind a mai napig. ³ Ha Júda háza meghallja azt a sok bajt, amelyet rájuk akarok zúdítani, talán megtér ki-ki a maga gonosz útjáról, és megbocsáthatom gonoszságait és vétkeiket. ⁴ Jeremiás ezért magához hívatta Nerija fiát, Bárukot, aki aztán Jeremiás diktálására mind leírta a könyvtékercsre azokat a szavakat, amelyeket az Úr a prófétához intézett. ⁹ Jojakimnak, Jozija fiának, Júda királyának 5. esztendejében, a kilencedik hónapban történt, hogy böjtöt hirdettek az Úr színe előtt Jeruzsálem egész népének és mindazoknak, akik Júda városaiból jöttek fel Jeruzsálembe. ⁵ Akkor Jeremiás megparancsolta Báruknek: "Én börtönben vagyok, nincs rá lehetőségem, hogy elmenjek az Úr templomába, ⁶ azért menj el te, és olvasd fel a könyvtékercsből az Úr szavait, amelyeket diktálásomra leírtál. Olvasd fel őket az Úr templomában a böjt napján; olvasd fel őket a Júdából valók füle hallatára, akik feljönnek ide a városokból. ⁷ Hátha eljut könyörgésük az Úr színe elé, és megtér ki-ki a maga gonosz útjáról; mert nagy az a harag és méltatlankodás, amellyel az Úr

megfenyegette ezt a népet." ⁸ Nerija fia, Báruk úgy is tett, ahogy Jeremiás próféta megparancsolta neki: felolvasta az Úr szavait a könyvtekercsből a templomban. ¹⁰ A Jeremiás diktálta szavakkal olvasta fel őket a tekercsből, Gemarjának, Safan írnok fiának kamrájában az Úr temploma Új-Kapujának bejáratánál található felső udvarban, ahonnan az egész nép jól hallhatta. ¹¹ Amikor Safan fiának, Gemarjának a fia, Michaja meghallotta az Úr szavait, amelyeket a könyvből felolvastak, ¹² azonnal bement a királyi palotába, az írnok kamrájába. Ott ültek mindnyájan a főemberek: Elisama, az írnok; Semaja fia, Delaja; Achbor fia, Elnatán; Safan fia, Gemarja; Hananja fia, Cidkija és még más főemberek. ¹³ Erre Michaja beszámolt nekik mindarról, amit hallott, amikor Báruk felolvasott a tekercsből a nép füle hallatára. ¹⁴ A főemberek azután közös megegyezéssel elküldték Bárukhoz Netanja fiát: Jehudit, Selemjával, Kusi fiával együtt. Ezt az üzenetet küldték velük: "Gyere ide és hozd magaddal azt a könyvtekercset, amelyből a népnek felolvastál." Báruk, Nerija fia meg is jelent előttük, s a könyvtekercset is magával vitte. ¹⁵ Így szóltak hozzá: "Ülj le, és olvasd fel nekünk is." Erre Báruk felolvasta a fülük hallatára. ¹⁶ Amikor meghallgatták ezeket a szavakat, megdöbbenek, egymáshoz fordultak és így szóltak: "Okvetlenül tájékoztatni kell a királyt ezekről a dolgokról." ¹⁷ Aztán megkérték Bárukot: "Sorold el nekünk - mondták -, hogy írtad le ezeket a szózatokat." ¹⁸ "Jeremiás diktálta le nekem - válaszolta Báruk -, és én tintával leírtam ebbe a könyvbe." ¹⁹ Erre a főemberek így szóltak Bárukhoz: "Legjobb volna, ha most Jeremiással együtt elrejtőznének, úgyhogy senki se tudja meg, hol vagytok." ²⁰ Aztán bementek a királyhoz az udvarba - a könyvtekercset Elisama írnok kamrájában hagyva -, és az egész ügyről tájékoztatták a királyt. ²¹ Akkor a király elküldte Jehudit a könyvtekercsért. El is hozta Elisama írnok kamrájából, és felolvasta a király és összes főembere előtt, akik ott álltak a király körül. ²² A király éppen a téli házban tartózkodott - ugyanis mindez a kilencedik hónapban történt -, és ezért tűz égett előtte egy serpenyőben. ²³ Valahányszor Jehudi három vagy négy oszlopnnyit elolvasott, a király levágta az írnok késével és a serpenyőben égő tűzbe dobta, míg az egész tekercs el nem égett a serpenyő tűzében. ²⁴ De amikor meghallgatták ezeket a szózatokat, sem a király, sem a szolgálai nem rendültek meg, s nem szaggatták meg ruhájukat. ²⁵ És bár Elnatán, Delaja és Gemarja kérlelte a királyt, hogy ne égesse el a könyvet, az nem hallgatott rájuk. ²⁶ Sőt, megparancsolta Jerachmeel királyfinak, továbbá Szerajahának, Azriel fiának és Selemjának, Abdeel fiának, hogy fogassák el Báruk írődeákot Jeremiás prófétaival együtt. De az Úr elrejtette őket. ²⁷ Miután a király elégette a könyvtekercset, amely a Jeremiástól Báruknak lediktált szózatokat tartalmazta, az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: ²⁸ Végy elő egy másik tekercset, és írd le rá azokat a szózatokat, amelyek a Jojakim, Júda királya

által elégetett első tekercsre voltak írva. ²⁹ Júda királyának, Jojakimnak pedig ezt mondd: Ezt mondja az Úr: Te elégetted ezt a tekercset és így szoltál: Miért írtad le azt a jövendölést, hogy Babilon királya biztosan eljön, elpusztítja ezt az országot, és kiirt belőle embert, állatot egyaránt? ³⁰ Ezért ezt mondja az Úr Jojakimra, Júda királyára: Nem lesz olyan utóda, aki Dávid trónján ülne. Holttestét pedig kivetik majd nappal a hőségnek és éjszaka a hidegnek. ³¹ Megbüntetem őt és ivadékát, sőt a szolgálait is, gonoszságaikért: rájuk és Jeruzsálem lakóira meg Júda férfaira hozom a bajokat mind, amelyekkel megfenyegettem őket, de nem vették figyelembe. ³² Akkor Jeremiás elővett egy másik tekercset, és odaadta Báruk íródeáknak, Nerija fiának. Ez aztán leírta Jeremiás diktálására annak a könyvnek minden szózatát, amelyet Jojakim, Júda királya elégetett. Sőt még sok hasonló tartalmú szózatot is hozzáfűzött. 37. fejezet (Jer37)

¹ Konjah, Jojakim fia után Cidkija, Jozija fia lett a király. Nebukadnezar, Babilon királya tette meg Júda országának királyává. ² De sem ő, sem szolgálai, sem az ország népe nem hallgattak azokra a szavakra, amelyeket az Úr Jeremiás próféta által mondott nekik. ³ Cidkija elküldte Juchalt, Selemja fiát és Cefanja papot, Maazeja fiát Jeremiás prófétához, ezzel az üzenettel: "Könyörögj értünk az Úrhoz, a mi Istenünkhöz!" ⁴ Jeremiás ekkor még szabadon járt-kelt a nép között, mert még nem vetették börtönbe. ⁵ Közben a fáraó serege közeledett Egyiptomból; amikor a Jeruzsálemet ostromló káldeusok ennek hírért vették, elvonultak Jeruzsálem alól. ⁶ Akkor az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiás prófétához: ⁷ Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Mondjátok meg Júda királyának, aki elküldött titeket, hogy megkérdezzetek: A fáraó serege, amely felvonult, hogy segítséget hozzon nektek, vissza fog térni országába, Egyiptomba. ⁸ És visszatérnek a káldeusok is, hogy megtámadják ezt a várost; el is foglalják és felgyújtják. ⁹ Így szól az Úr: Ne ámítsátok hát magatokat és ne mondjátok: Biztosan elmennek a káldeusok, mert nem mennek el. ¹⁰ Még ha úgy megvernétek is az ellenetek harcoló káldeusok seregét, hogy csak néhány sebesült maradna meg belőle, akkor is mind fölkelne, ki-ki a sátrában, hogy felgyújtsák ezt a várost. ¹¹ Amikor a káldeusok serege a fáraó seregének fenyegetésére abbahagyta Jeruzsálem ostromát, ¹² Jeremiás elindult Jeruzsálemből, hogy Benjamin földjére menjen, és ott szétossza birtokát a rokonai között. ¹³ Amikor már a Benjamin-kapunál járt, az oda kirendelt kapuőr: Jirija, Selamja fia, Hananja unokája elfogta Jeremiás prófétát. "Te a káldeusokhoz akarsz szökni!" - kiáltott rá. ¹⁴ "Nem igaz - válaszolta Jeremiás -, nem szököm a káldeusokhoz." De Jirija nem hallgatott Jeremiásra, hanem megragadta és a főemberek elé vitte. ¹⁵ Ezek a főemberek haragudtak Jeremiásra, azért megverték, majd Jehonatan írnok

házában fogságba vetették. Ezt a házat ugyanis börtönné alakították át.¹⁶ Így került Jeremiás egy föld alatti üregbe. Ott is maradt hosszú ideig.¹⁷ Egyszer Cidkija király érte küldött, majd a palotájában titokban kihallgatta a király. "Van-e valami üzenete az Úrnak?" - kérdezte. "Van - felelte Jeremiás és hozzátette -, Babilon királyának kezére kerülsz."¹⁸ Majd ezt mondta Jeremiás Cidkija királynak: "Mit vétettem ellened vagy a szolgálid és a nép ellen, hogy fogságba vetettél?"¹⁹ Hol vannak a prófétáitok, akik így jövendöltek: Babilon királya nem vonul föl ellenetek és az ország ellen?²⁰ Most hát hallgass meg, uram, királyom! Teljesítsd kegyesen ezt a kérésemet: Ne küldj vissza Jehonatan írnok házába, nehogy meghaljak ott!"²¹ Cidkija király erre megparancsolta, hogy vigyék Jeremiást az őrség udvarába, és naponta adjanak neki egy kenyeret a kenyérsütők utcájából. Ezt meg is kapta, amíg csak el nem fogyott a kenyér a városban. Jeremiás tehát ottmaradt az őrség udvarában. 38. fejezet (Jer38)

¹ Akkor Mattan fia, Sefatja, Paschur fia, Gedalja, Selemja fia, Juchal és Melkija fia, Paschur meghallotta azt a szózatot, amelyet Jeremiás ezekkel a szavakkal intézett az egész néphez: ² "Ezt mondja az Úr: Aki ebben a városban marad, az mind kard, éhínség vagy döghalál áldozata lesz; aki azonban elmenekül és megadja magát a káldeusoknak, élni fog, zsákmányul kapja életét, és így életben marad. ³ Ezt mondja az Úr: Ez a város a babiloni király seregének kezére kerül, el fogja foglalni." ⁴ Ezek a vezető emberek így szóltak a királyhoz: "Ölesd meg, kérünk, ezt az embert, mert szánt szándékkal megbénítja a városban maradt harcosok kezét, sőt, az egész nép kezét is, ha ilyesmit beszél nekik. Ez az ember ugyanis a népnek nem a javát keresi, hanem inkább a romlását." ⁵ Erre Cidkija király így válaszolt: "Hiszen a kezetekben van; a király semmit nem tehet ellenetek." ⁶ Erre megfogták Jeremiást és Malkija királyfi ciszternájába vetették, amely az őrség udvarán van; kötélén engedték le bele. Víz nem volt a ciszternában, csak sár; így Jeremiás belesüppedt a sárba. ⁷ Ám a kusita Ebed-Melech, a királyi palota egyik udvari tisztje meghallotta, hogy Jeremiást a ciszternába vetették. A király éppen a Benjamin-kapunál volt. ⁸ Akkor Ebed-Melech kijött a palotából, és így szólt a királyhoz: ⁹ "Uram, királyom! Ezek az emberek igen gonosz dolgot vittek végbe Jeremiás próféta ellen, amikor a ciszternába dobták, hogy ott meghaljon." ¹⁰ Erre a király ezt a parancsot adta a kusita Ebed-Melechnek: "Végy magad mellé három embert innen, és húzd ki Jeremiás prófétát a ciszternából, mielőtt meghalna!" ¹¹ Ebed-Melech tehát embereket vett maga mellé, bement a palotába, a ruhafélék tárába, és kihozott onnan néhány ócska, szakadozott ruhadarabot, majd kötélén leengedte őket Jeremiásnak a ciszternába. ¹² Aztán így szólt a kusita Ebed-Melech

Jeremiášhoz: "Ezeket az ócska, szakadozott ruhadarabokat tedd a hónod alá a kötélre." Jeremiáš úgy is tett. ¹³ Így aztán kiemelték Jeremiást a kötelek segítségével és kihozták a ciszternából. Jeremiáš továbbra is az őrség udvarában maradt. ¹⁴ Aztán magához hívatta Cidkija király Jeremiáš prófétát az Úr templomába vezető harmadik bejárathoz. "Szeretnék valamit kérdezni tőled - mondta a király Jeremiášnak -, de ne titkolj el előlem semmit sem." ¹⁵ Jeremiáš így válaszolt Cidkijának: "Ha nyíltan szólok hozzád, vajon nem sújtasz-e halállal? És ha tanácsot adok, úgysem hallgatsz rám." ¹⁶ Erre Cidkija király titkon megesküdött Jeremiášnak: "Amint igaz, hogy él az Úr, aki az életet adta nekünk, nem adlak halálra és nem szolgálhatlak ki ezeknek a férfiaknak a kezére, akik az életedre törnek." ¹⁷ Jeremiáš tehát így beszélt Cidkijához: "Ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, Izrael Istene: Ha kimenekülsz és megadod magad a babiloni király vezéreinek, megmented életedet; ezt a várost sem gyújtják fel, és életben maradsz családdal együtt. ¹⁸ De ha nem menekülsz ki, és nem adod meg magad a babiloni király vezéreinek, ez a város a káldeusok kezére kerül, és lángba borítják; te magad sem menekülsz meg kezüktől." ¹⁹ Cidkija király erre így felelt Jeremiášnak: "Félek azoktól a júdaiaktól, akik már a káldeusokhoz szöktek; hátha kezükbe kerülök, aztán csúfot űznek belőlem." ²⁰ "Nem kerülsz - válaszolta Jeremiáš -, csak hallgass az Úr szavára, amelyet hozzád intéztem. Mert így jó dolgod lesz és életben maradsz. ²¹ Ha pedig vonakodol kimenekülni, akkor halld azt, amit mutatott nekem az Úr: ²² Azokat az asszonyokat, akik megmaradtak Júda királyának palotájában, kivezetik majd Babilon királyának főembereihez. És ezt a gúnydalt éneklik: Rászedtek és félrevezettek a bizalmas barátaid. Ugye, most iszapba süppedt a lábad? Ők meg odébbálltak! ²³ Valóban összes feleségedet és gyermekedet kivezetik majd a káldeusokhoz; te magad sem menekülsz meg kezükből, hanem Babilon királyának fogságába jutsz. És ezt a várost is tűz emészti meg." ²⁴ Cidkija erre így szólt Jeremiášhoz: Vigyázz, ne tudja meg senki ezt a beszélgetést, nehogy halállal lakolj! ²⁵ Ha pedig a főemberek meghallják, hogy beszéltem veled, és erre elmennek hozzád ezzel a kérdéssel: "Add tudtunkra, hogy mit beszéltél a királlyal, ne titkolj el előlünk semmit, mert különben halálra adunk", ²⁶ akkor ezt válaszold nekik: "A király elé terjesztettem azt a kérésemet, hogy ne vitessen vissza Jehonatan házába, nehogy meghaljak ott." ²⁷ Valóban el is mentek a főemberek Jeremiášhoz, hogy kikérdezzék, s ő pontosan úgy válaszolt nekik, ahogy a király meghagyta. Erre békében hagyták, mert nem tudtak meg semmit a beszélgetésből. ²⁸ Jeremiáš az őrség udvarában maradt egészen addig a napig, amelyen Jeruzsálemet elfoglalták. Jeruzsálem elfoglalása így történt: 39. fejezet (Jer39)

¹ Cidkijának, Júda királyának 9. esztendejében, a tizedik hónapban, Nebukadnezar babiloni király felvonult egész seregével Jeruzsálem alá, és ostrom alá vette. ² Cidkija 11. évében, a negyedik hónapban, a hónap kilencedik napján rést ütöttek a város falán. ³ Erre bevonult a babiloni király összes vezére, és megszállták a középső kapu környékét. Ezek: Nergalszarecer, a Szin-Magirból való fejedelem, a főparancsnok; Nebushazbán főtiszt és Babilon királyának többi főembere. ⁴ Amikor Júda királya, Cidkija ezt látta, a sötétség leple alatt elmenekült, valamennyi harcosával együtt. A királyi kerten keresztül hagyták el a várost, a két fal közötti kapun át, és Araba felé vették útjukat. ⁵ De a káldeusok serege üzőbe vette őket és elfogták Cidkiját a jerikói síkságon. Foglyul ejtették s elvitték Nebukadnezarhoz, Babilon királyához, a Hamat földjén lévő Riblába, hogy ítéletet tartson fölötte. ⁶ A babiloni király ekkor megölette Riblában Cidkijának a fiait a szeme láttára; Júda valamennyi vezető emberét is halálra adta Babilon királya. ⁷ Aztán megvakíttatta Cidkiját, és bilincsbe verve Babilonba hurcolta. ⁸ A káldeusok felgyújtották a királyi palotát és a magánházakat, majd lerombolták Jeruzsálem falait. ⁹ Nebuzaradán meg, a testőrség parancsnoka, Babilonba hurcoltatta azokat, akik a nép közül megmaradtak a városban; aztán azokat is, akik átszöktek hozzá, és az életben maradt kézműveseket. ¹⁰ A szegény köznépből némelyeket Júda földjén hagyott Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka, sőt szőlőket és szántóföldeket adott nekik. ¹¹ Jeremiásra vonatkozóan ezt a parancsot adta Nebukadnezar babiloni király Nebuzaradánnak, a testőrség parancsnokának: ¹² Vedd magadhoz és viselj rá gondot! Ne tégy vele semmi rosszat, hanem bánj vele úgy, ahogy akarja. ¹³ Erre [Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka] Nebushazbán főtiszt, Nergalszarecer főparancsnok, meg a babiloni király többi vezére embereket küldött ¹⁴ és embereket küldtek, és elhozatták Jeremiást az őrség udvarából, s azt is megengedték neki, hogy szabadon járjon-keljen. Így ezután a nép között lakott. ¹⁵ Amikor Jeremiás még az őrség udvarában tartózkodott, az Úr ezt a szózatot intézte hozzá: ¹⁶ Menj, és mondd meg a kusita Ebed-Melechnek: Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Bizony beteljesítem szavaimat: veszedelmet hozok erre a városra, és nem jólétet. De amikor ez végbemegy majd azon a napon a szemed láttára, ¹⁷ megmentelek téged azon a napon - mondja az Úr. Nem kerülsz azok kezére, akiktől félsz. ¹⁸ Egész biztosan megszabadítalak; nem pusztulsz el kard élén, hanem zsákmányul kapod életedet, mivel bíztál bennem - mondja az Úr. 40. fejezet (Jer40)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiáshoz, amikor Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka elengedte Rámából. Ott ugyanis különválasztotta Jeremiást a többiektől, mert éppúgy meg volt bilincselve, mint a Jeruzsálemből és Júdából

való többi fogoly, akiket Babilonba akartak hurcolni. ² Akkor a testőrség parancsnoka magához hívatta Jeremiást és így szólt hozzá: "Az Úr, a te Istened veszedelmet mondott ki erre az országra, ³ és most rá is hozta. Az Úr megtette, amivel fenyegetett benneteket, mert vétkeztetek az Úr ellen, és nem hallgattatok szavára. Ezért történt veletek ez a dolog. ⁴ Nézd, most megszabadítalak ma a kezeden lévő láncoktól. Ha el akarsz jönni velem Babilonba, csak gyere, s majd gondodat viselem. De ha nem akarsz velem jönni Babilonba, maradj itt. Nézd, előtted az egész ország. Választhatsz, és oda mehetsz, ahová akarsz. ⁵ Vagy menj vissza Gedaljához, Safan fiának, Achikámnak fiához, akit Babilon királya kormányzóul rendelt Júda városai fölé. Lakjál nála néped körében, vagy menj oda, ahová tetszik!" A testőrség parancsnoka még élelmet és ajándékot is adott neki, aztán elbocsátotta. ⁶ Jeremiás elment Micpába Gedaljához, Achikám fiához, és ott maradt nála, az országban visszamaradt nép körében. ⁷ Amikor a sereg főtisztjei, akik embereikkel még mindig a környéken bolyongtak, meghallották, hogy Babilon királya Gedalját, Achikám fiát rendelte az ország kormányzójául, és hogy az ő gondjára bízta a férfiakat, nőket, gyermekeket meg az országnak azokat a szegényeit, akiket nem hurcoltak el Babilonba, ⁸ elmentek Gedaljához Micpába, embereikkel együtt. A következők: Netanja fia, Jismael, Kárea fia, Jochanan, Tanchumet fia, Szeraja; aztán a Netofátiból való Efaj fiai és Jezanja, egy Maakitból való embernek a fia. ⁹ Gedalja, Safan fiának, Achikámnak a fia - szavát esküvel megerősítve - így beszélt hozzájuk és embereikhez: "Ne féljete a káldeusok szolgálatától! Maradjatok az országban; engedelmeskedjete Babilon királyának, mert így jó dolgotok lesz. ¹⁰ Magam itt maradok Micpában, hogy a hozzánk jövő káldeusoknak a rendelkezésükre álljak; ti meg szüreteljétek le a szőlőt, gyűjtsétek be a termést, töltsétek meg olajjal korsóitokat. És lakjatok azokban a városokban, amelyeket elfoglalni szándékoztok." ¹¹ Ugyanígy, amikor a Moáb földjén az ammoniták közt, az Edomban és a többi országban élő júdaiak is meghallották, hogy Babilon királya meghagyott egy maradékot Júdában, és kormányzóul Safan fiának, Achikámnak a fiát, Gedalját rendelte föléjük, ¹² ezek a júdaiak is mind előjöttek azokról a helyekről, ahová szétszóródtak. Júda földjére Gedaljához, Micpába visszatérve bőven szüreteltek bort, és sok termést gyűjtöttek be. ¹³ Ekkor Kárea fia, Jochanan és a sereg többi főtisztje, aki még a környéken tartózkodott, elmentek Gedaljához Micpába, ¹⁴ és így szóltak hozzá: "Tudsz-e róla, hogy Baalisz, az ammoniták királya elküldte Jismaelt, Netanja fiát, hogy öljön meg?" De Achikám fia, Gedalja nem akart hinni nekik. ¹⁵ Kárea fia, Jochanan négyszemközt is beszélt Gedaljával Micpában, és ezt mondta neki: "Elmegyek és megölöm Jismaelt, Netanja fiát, úgyhogy senki sem tudja meg. Miért öljön meg ő téged? Hiszen így a köréd

gyűlt júdaiak újra szétszóródnak. Miért vesszen el Júda maradéka?" ¹⁶ De Achikám fia, Gedalja, ezt válaszolta Jochanannak, Kárea fiának: "Ne tedd ezt! Hazugság, amit Jismael felől mondasz." 41. fejezet (Jer41)

¹ De a hetedik hónapban történt, hogy a királyi vérből származó Jismael, Elisama fiának, Netanjának a fia tíz emberével együtt elment Gedaljához, Achikám fiához Micpába. Amikor együtt lakomáztak Micpában, ² Netanja fia, Jismael felállt tíz emberével, és karddal rátámadt Gedaljára, Safan fiának, Achikámnak a fiára, s megölték azt a férfit, akit Babilon királya kormányzóul rendelt az ország fölé. ³ Ugyanígy megölte Jismael azokat a júdaiakat is mind, akik Gedaljával voltak a lakomán, a jelen levő káldeus harcosokkal egyetemben. ⁴ A Gedalja meggyilkolása utáni második napon, amikor még senki sem tudott a dologról, ⁵ nyolcvan férfi érkezett Szichemből, Silóból és Szamariából lenyírt szakállal, megszaggatott ruhában és megvagdosott testtel azért jöttek, hogy étel- és italáldozatot mutassanak be az Úr templomában. ⁶ Netanja fia, Jismael kiment eléjük Micpából, ők meg sírva közeledtek az úton. Amikor összetalálkoztak velük, így szólt hozzájuk: "Gyertek el Gedaljához, Achikám fiához!" ⁷ De mihelyt beértek a városba, emberei segítségével lemészárolta őket Jismael, Netanja fia, és egy ciszternába dobta őket. ⁸ Akadt köztük tíz férfi, akik így szóltak Jismaelhez: "Ne ölj meg bennünket, mert készleteink vannak búzából, árpából, olajból és mézből, jól elrejtve a mezőn." Erre megkímélte őket, és nem ölte meg úgy, mint testvéreiket. ⁹ Az a ciszterna, amelybe Jismael bedobta a meggyilkolt férfiak holttestét, ugyanaz a nagy ciszterna volt, amelyet még Aza király építtetett Bása, Izrael királya ellenében. Ezt töltötte meg Jismael, Netanja fia holttestekkel. ¹⁰ Majd elhurcolta Jismael a Micpában visszamaradt nép maradékát, meg a királyi családból való nőket, akiket Nebuzaradán, a testőrök parancsnoka Achikám fiának, Gedaljának a gondjaira bízott. Ezeket fogságában tartva Netanja fia, Jismael jó korán elindult, hogy átmenjen az ammonitákhoz. ¹¹ Amikor Kárea fia, Jochanan, és a vele tartó tisztek mind tudomást szereztek azokról a gonosztettekről, amelyeket Netanja fia, Jismael elkövetett, ¹² harcosaikat maguk mellé véve elindultak, hogy megtámadják Jismaelt, Netanja fiát. A gibedoni nagy tónál akadtak rá. ¹³ Amint a Jismaelnél lévő nép meglátta Jochanant, Kárea fiát és a vele levő tiszteket, igen megörültek. ¹⁴ Azok, akiket Jismael elhurcolt Micpából, mind visszafordultak, és Jochananhoz, Kárea fiához csatlakoztak. ¹⁵ De Jismael, Netanja fia, nyolc emberével együtt elmenekült Jochanan elől, és az ammonitákhoz futott. ¹⁶ Akkor Jochanan, Kárea fia, és a vele tartó tisztek összegyűjtötték a népnek azt a maradékát, amelyet Jismael, Netanja fia hurcolt el Micpából, azután, hogy megölték Achikám fiát, Gedalját, tehát azokat a férfiakat, asszonyokat és gyermekeket meg udvari szolgákat, akiket

(Jochanan) visszahozott Gibeonból. ¹⁷ Aztán útra keltek, majd pihenőt tartottak Gerut Kimhámnál, Betlehem közelében. Az volt a tervük, hogy Egyiptomba mennek, ¹⁸ a káldeusok miatt. Féltek ugyanis tőlük, mert Netanja fia, Jismael megölte Gedalját, Achikám fiát, akit Babilon királya az ország kormányzójává rendelt. 42. fejezet (Jer42)

¹ Akkor a tiszték mind odajárultak Kárea fiával, Jochanannal és Hosája fiával, Azarjával meg a nép apraja-nagyjával együtt ² Jeremiás prófétához, és így szóltak hozzá: "Hallgasd meg alázatos kérésünket! És imádkozz az Úrhoz, a te Istenedhez ezért az egész maradékért. Hiszen oly kevesen maradtunk, akik egykor sokan voltunk, amint saját szemeddel láthatod. ³ Mutassa meg nekünk az Úr, a te Istened azt az utat, amelyen járnunk kell, és azt, hogy mit kell tennünk." ⁴ Erre Jeremiás próféta így válaszolt: "Megértettem. Imádkozni fogok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, úgy, amint kértétek. Tudtotokra adok minden szót, amit az Úr, a ti Istenetek majd válaszol; semmit sem titkolok el előletek." ⁵ Azok erre azt mondták Jeremiásnak: "Az Úr legyen ellenünk az igaz és hiteles tanú, ha nem követjük azt az utasítást, amit az Úr, a te Istened küld nekünk általad. ⁶ Akár tetszik majd nekünk, akár nem, hallgatni fogunk az Úrnak, a mi Istenünknek a szavára, akihez most küldünk, hogy járj közben értünk. Mert ha hallgatunk az Úrnak, a mi Istenünknek a szavára, biztosan jó dolgunk lesz." ⁷ Tíz nap elteltével az Úr szózatot intézett Jeremiáshoz. ⁸ Erre ő elhívatta Kárea fiát, Jochanant, az összes vele tartó főtestét és a nép apraja-nagyját. ⁹ Aztán így szólt hozzájuk: "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene, akihez elküldtetek, hogy könyörgésteget eléje tárjam: ¹⁰ Ha nyugton maradtok ebben az országban, fölépítlek és nem vetlek el benneteket; elültetlek és nem gyomlálalak ki titeket. Megbántam ugyanis azt a rosszat, amit rátok hoztam. ¹¹ Ne féljetek többé Babilon királyától; ne féljetek tőle - mondja az Úr -, mert veletek vagyok, hogy megmentselek és kiszabadítsalak titeket a kezéből. ¹² Irgalmas leszek hozzátok, és őt is irgalomra indítom, hogy visszatérhessetek szülőföldetekre. ¹³ De ha azt mondjátok: Nem maradunk ebben az országban; és ha nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek a szavára, ¹⁴ hanem így szóltok: Nem, hanem inkább Egyiptom földjére megyünk, ahol nem kell háborút látnunk, nem kell a kürt szavát hallanunk, és nem szenvedünk éhínséget, azért hát ott akarunk lakni; ¹⁵ ebben az esetben halld az Úr szavát, Júda maradéka! Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Ha az a szándékotok, hogy Egyiptomba vonuljatok, és elmentek, hogy ott telepedjete le, ¹⁶ ott Egyiptom földjén ér utol benneteket a kard, amelytől féltek; a rettegett éhínség is kísértők lesz Egyiptomban, és ott haltok meg. ¹⁷ Azok tehát, akik Egyiptomba szándékoznak menni, hogy ott telepedjenek meg, mind kard által, éhínségben és dögvészben hálnak meg; senki sem marad meg

közülük, és egy sem kerül el a veszedelmet, amelyet rájuk hozok. ¹⁸ Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Amint rázúdult haragom és indulatom Jeruzsálem lakóira, úgy zúdul majd haragom rátok is, ha Egyiptomba mentek; átok, borzalom, megvetés és gúny tárgya lesztek, és ezt a helyet sem látjátok többé." ¹⁹ "Júda maradéka - válaszolt Jeremiás -, ez az Úr szava hozzátok: Ne menjetek Egyiptomba! Értsétek meg jól: ünnepélyesen figyelmeztettelek ma benneteket. ²⁰ Saját magatokat csaptátok be, amikor követül küldtetek az Úrhoz, a ti Istenetekhez és arra kértetek: Járj közben értünk az Úrnál, a mi Istenünknel; add tudtunkra, amit az Úr, a mi Istenünk rendel, és megteesszük. ²¹ S most, hogy ezt elmondtam nektek, nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek a szavára, aki ezzel az üzenettel küldött hozzátok. ²² Ezért értsétek meg jól: kard, éhínség és döghalál pusztít el titeket azon a helyen, ahová menni akartok, hogy ott lakjatok." 43. fejezet (Jer43)

¹ Amikor Jeremiás befejezte ezt a beszédet, és elmondta az egész nép előtt az Úr, az ő Istene szavait, amelynek elmondását az Úr rábízta, azaz a főntebb idézett szavakat, ² akkor Hosája fia, Azarja és Kárea fia, Jochanan meg a többi kevély és lázongó férfi így szólt Jeremiáshoz: "Hazugságot beszélt! Nem bízott meg az Úr, a mi Istenünk azzal, hogy így beszélj: Ne menjetek Egyiptomba, és ne telepedjete ott le. ³ Csak Báruk, Nerija fia bujtogat ellenünk, hogy kiszolgáltasson minket a káldeusok hatalmának, akik vagy megölnek, vagy Babilonba hurcolnak bennünket." ⁴ De Kárea fia, Jochanan, a tisztek és a nép nem hallgattak az Úr szavára, hogy maradjanak Júda földjén, ⁵ hanem Kárea fia, Jochanan és a harcosok vezérei elvitték magukkal Júda egész maradékát; azokat, akik visszatértek azok közül a népek közül, amelyek közé azelőtt szétszéledtek, hogy újra Júda földjén élhessenek: ⁶ tehát a férfiakat, asszonyokat, gyermekeket, a királyi családból való nőket meg mindazokat, akiket annak idején Nebuzaradán, a testőrök parancsnoka Sáfán fiának, Achikámnak fiára, Gedaljára bízott; aztán magukkal vitték Jeremiás prófétát és Bárukot, Nerija fiát is. ⁷ Így az Úr parancsa ellenére mégis elmentek Egyiptomba, és eljutottak Tachpancheszig. ⁸ Tachpancheszben az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: ⁹ Végy néhány nagy követ, és rakd le őket az agyagos talajba Júda férfiainak jelenlétében azon a téren, amely a fáraó palotájának bejárata előtt van Tachpancheszben. ¹⁰ Aztán így beszélj hozzájuk: Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Íme, elhozom szolgámat, Nebukadnezárt, Babilon királyát, s ezekre az ide rakott kövekre helyezi trónját és fölöttük feszíti ki pompás sátrát. ¹¹ Azért jön, hogy megverje Egyiptomot, mégpedig: Aki döghalálra van rendelve, azt döghalállal, aki fogságra van rendelve, azt fogsággal, és aki kardra van rendelve, azt karddal. ¹² Lángba borítja majd Egyiptom isteneinek templomait, elégeti vagy

elhurcolja ezeket az isteneket. És ahogy a pásztor kitétvezi subáját, úgy tetvezi ki Egyiptomot. Aztán bánatlatlanul elvonul onnan. ¹³ De összetöri még On városában a Nap templomának oszlopait és felgyújtja Egyiptom isteneinek szentélyeit. 44. fejezet (Jer44)

¹ Ezt a szózatot kapta Jeremiás azokra a júdaiakra vonatkozóan, akik Egyiptom földjén telepedtek le: Migdolban, Tachpancheszban, Nofban és Patrosz földjén. ² Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Láttátok azt a veszedelmet, amelyet Jeruzsálemre és Júda városaira hoztam: ma mind romokban hevernek és lakatlanok. ³ Ez azokért a gonoszságokért történt, amelyeket elkövettek, csak hogy engem haragra ingereljenek; ugyanis idegen isteneknek mutattak be tömjénáldozatot és azoknak szolgáltak, akiket sem ők, sem ti, sem atyáitok soha nem is ismertek. ⁴ Fáradhatatlanul, újra meg újra küldtem hozzátok szolgáimat, a prófétákat; azért küldtem őket, hogy hirdessék: "Ne kövessetek el ilyen utálatos és az én szememben annyira gyűlöletes dolgot." ⁵ De nem fogadtak szót és nem figyeltek rám: nem szakítottak gonosz tetteikkel, és nem hagyták abba az idegen isteneknek való tömjénezést. ⁶ Így aztán fölgerjedt ellenük indulatom; haragom meg úgy fellobbant Júda városai és Jeruzsálem utcái ellen, hogy romhalmazzá és pusztasággá lettek, mind a mai napig. ⁷ És most ezt kérdi az Úr, a Seregek Istene, Izrael Istene: Miért vonjátok magatokra ugyanezt a veszedelmet? Azt akarjátok, hogy kivesszen Júdából férfi és nő, gyermek és csecsemő; hogy ne maradjon senki életben közületek? ⁸ Ezért ingereltek haragra kezetek művével, meg azzal, hogy idegen isteneknek áldoztok Egyiptom földjén, ahová eljöttetek és ahol letelepedtetek? Így bizony a saját vesztetekre törtök, és átok meg gúny tárgya lesztek a föld minden népe előtt. ⁹ Hát elfelejtettétek atyáitok gonoszságait, Júda királyainak és feleségeiknek gonoszságait; a ti és feleségeitek gonoszságait, amelyet Júda földjén és Jeruzsálem utcáin elkövettek? ¹⁰ Mind a mai napig sem bánatot, sem félelmet nem érez senki; nem tartják meg törvényemet és rendeleteimet, amelyeket elétek és atyáitok elé tártam. ¹¹ Ezért ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Nos, ellenetek fordítom arcomat a vesztetekre, és megsemmisítem egész Júdát. ¹² Elveszítem Júda maradékát, amely azzal a szándékkal jött Egyiptom földjére, hogy itt lakjék. Mindnyájan elvesznek Egyiptom földjén; elhullanak a kard élén és elvesznek az éhségtől, a legkisebbtől a legnagyobbig kard és éhínség által hálnak majd meg. És így átok, borzalom, megvetés és gúny tárgya lesznek. ¹³ Olyan keményen megbüntetem azokat, akik Egyiptom földjén telepedtek le, mint ahogy Jeruzsálemet megbüntettem: karddal, éhínséggel, döghalállal. ¹⁴ Júda maradékából, amely Egyiptom földjén telepedett le, senki sem marad életben, hogy elmenekülhessen és Júda földjére visszatérhessen, jöllehet arra

vágynak, hogy visszatérhessenek és újra ott élhessenek. De senki sem tér oda vissza közülük, kivéve néhány szökevényt. ¹⁵ Erre azok a férfiak, akik tudták, hogy a feleségük tömjént szokott áldozni az idegen isteneknek, és az ott álló asszonyok mind, tehát egy nagy csapat [az Egyiptom földjén, Patroszban lakó néppel együtt] így szóltak Jeremiáshoz: ¹⁶ "Egyáltalán nincs szándékunkban, hogy engedelmeskedjünk annak a szózatnak, amelyet az Úr nevében intéztél hozzánk, ¹⁷ sőt, továbbra is úgy akarunk tenni, amint megfogadtuk: tehát tömjénáldozatot mutatunk be az ég királynőjének, és kiöntjük tiszteletére az italáldozatot, úgy, ahogy szoktuk, mi és atyáink, továbbá királyaink és főembereink, Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin. Akkor ugyanis jóllakásig ehettünk; jó dolgunk volt és nem kellett bajt látnunk. ¹⁸ De amióta abbahagytuk, hogy tömjénáldozatot és italáldozatot mutassunk be az ég királynőjének, mindenben hiányt szenvedünk, sőt, kard és éhínség által kell elpusztulnunk." ¹⁹ Az asszonyok is közbeszóltak: "Amikor bemutatjuk a tömjénáldozatot az ég királynőjének és kiöntjük tiszteletére az italáldozatot, azt gondolod, hogy a férjünk tudta nélkül készítünk neki - az ő képmásával díszítve - kalácsot, és öntjük ki az italáldozatot?" ²⁰ Jeremiás ekkor így szólt az egész néphez, a férfiakhoz, asszonyokhoz és mindazokhoz, akik az előbbi választ adták neki: ²¹ "Hát nem ez az illatáldozat az, amelyet Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin bemutatottok, ti és atyáitok, királyaitok és főembereitek és a föld népe is; hát nem erre emlékezett most az Úr, és nem ezt vette a szívére? ²² Az Úr nem bírta már tovább elviselni gonosz tetteiteket és iszonyatos vétkeiteket, amelyeket elkövettetek. Ezért lett országotok pusztasággá, borzalommá, átokká és lakatlanná, ahogy ez ma van. ²³ Mindez tehát azért történt, mert tömjént áldoztatok és így vétkeztetek az Úr ellen, mert nem hallgattatok az Úr szavára, és nem az ő törvénye, parancsai és rendeletei szerint jártatok el - ezért jött rátok ez a veszedelem, mind a mai napig." ²⁴ Aztán Jeremiás így beszélt az egész néphez, különösen az asszonyokhoz: "Halljátok az Úr szavát! ²⁵ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Asszonyok, hát csak teljesítse kezetek, amit szátok megígért. Azt mondtátok ugyanis: Egész biztosan teljesítjük fogadalmunkat, hogy tömjént áldozunk az ég királynőjének, és italáldozatot öntünk ki a tiszteletére. Nos hát, jól van! Csak teljesítsétek fogadalmatokat, öntsétek ki az italáldozatot! ²⁶ De halljátok az Úr szavát, mindnyájan, ti, júdaiak, akik Egyiptom földjén laktok: Saját nagy nevemre esküszöm - mondja az Úr -, hogy Júda népéből senki sem említi többé az én nevemet egész Egyiptomban; egyikük sem mondja többé: "Amint igaz, hogy Isten, az Úr él!" ²⁷ Igen, virrasztok fölöttük, de a vesztükre, nem a javukra. Júda férfiai, akik Egyiptomban vannak, mind vagy kard, vagy éhínség által vesznek el, míg csak teljesen ki nem pusztulnak. ²⁸ Csak néhányan térnek majd vissza Egyiptom földjéről Júda földjére; csak akik

megmenekülnek a kardtól, és ezeket nagyon könnyű lesz megszámolni. Akkor majd Júda egész maradéka, amely Egyiptom földjére jött letelepedni, megtudja, hogy kinek lett igaza: nekem vagy nekik? ²⁹ És itt van nektek a bizonyíték - mondja az Úr -, hogy megbüntetlek titeket ezen a helyen és így megtudjátok, hogy fenyegető szavam valóban beteljesedik. ³⁰ Ezt mondja az Úr: Hofra fáraót, Egyiptom királyát úgy kiszolgáltatom ellenségeinek kezébe és azoknak, akik az életére törnek, mint ahogy kiszolgáltattam Cidkiját, Júda királyát, Nebukadnezárnak, Babilon királyának kezébe, aki ellensége volt és az életére tört." 45. fejezet (Jer45)

¹ Ezt a szózatot intézte Jeremiás próféta Bárukhoz, Nerija fiához, amikor ezeket a szavakat Jeremiás diktálása nyomán leírta egy könyvbe, Jojakimnak, Jozija fiának, Júda királyának 4. esztendejében. ² Ezt mondja az Úr, Izrael Istene felőled, Báruk: ³ Így szóltál: "Jaj nekem! Az Úr fájdalmat fájdalomra halmoz. Elfáradtam a sóhajtozásban, nem találok nyugalmat." ⁴ Ezért ezt mondja az Úr: Most éppen azon vagyok, hogy leromboljam, amit építettem, hogy kitépjem, amit ültettem. Le akarok sújtani az egész földre. ⁵ És te most különleges bánásmódot kívánsz magadnak? Ne kívánd ezt! Mert veszedelmet hozok minden emberre - mondja az Úr. De te azért zsákmányul kapod életedet, bárhová mégy. 46. fejezet (Jer46)

¹ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiás prófétához a népek ellen. ² Egyiptomról: Nechó fáraónak, Egyiptom királyának az Eufrátesz folyó mellett, Karkemisnél állomásozó serege ellen, amelyet Nebukadnezár, Babilon király megvert, Jojakimnak, Jozija fiának, Júda királyának 4. esztendejében. ³ Öltsetek vértet és pajzsot, és induljatok harcba! ⁴ Nyergeljétek föl a lovakat, és szálljatok föl, ti lovasok! Sorakozó! Tegyétek fel a sisakot, élesítsétek meg a lándzsákat, öltözzetek páncélba! ⁵ De mit látok? Megriadva meghátrálnak; megvert harcosaik futásnak erednek, még csak hátra sem néznek. Rémület támad mindenfelől - mondja az Úr. ⁶ A fürgé lábú sem menekül meg, a legbátrabb sem tudja megmenteni életét, mert ott északon, az Eufrátesz folyó mellett vereséget szenvednek, elesnek. ⁷ Ki az ott, aki megáradt, mint a Nílus, akinek az örvényei háborognak, mint a folyam. ⁸ Nos, Egyiptom áradt meg, mint a Nílus, és mint a folyam, háborognak örvényei. "Kiáradok - mondta -, és elborítom a földet; elsöpröm városait és lakóit!" ⁹ Vágtassatok, lovak! Száguldjatok, harci szekerek! Vonuljatok ki, harcosok, ti pajzssal fölvértezett kusiták és putiták, ti Ludból való, íjat feszítő férfiak! ¹⁰ Ám ez a nap Istennek, az Úrnak napja; a bosszúnak a napja, hogy bosszút álljon ellenségein; kardja megemészti őket és jóllakik, megrészegül vérüktől. Igen, Isten, a Seregek Ura áldozati lakomát tart észak földjén, az Eufrátesz mentén. ¹¹ Menj fel Gileádba,

s keress balzsamot Egyiptomnak szűzi leánya! De hiába szerzel sokféle orvosságot, nincsen számodra gyógyulás.¹² Meghallják a nemzetek gyalázatodat, jajszavad betölti a földet, mert harcosaid egymásnak esnek, és együtt vesznek el mind a ketten.¹³ Ezt a szózatot intézte az Úr Jeremiás prófétához, amikor Babilon királya, Nebukadnezár elindult Egyiptom földjét meghódítani.¹⁴ Hirdessétek ezt Migdolban, és harsogjátok Nofban; mondjátok: "Rajta! Légy készen!" Mert a kard már körülötted öldökl.¹⁵ Mi ez? Ápisz megfutamodott? Hősöd nem tud megállni a lábán? Igen, az Úr sújtotta le¹⁶ ennyire, megingott, s most ott hever a földön. Akkor azt mondják majd egymásnak: "Rajta! Térjünk vissza népünkhöz, vissza szülőföldünkre, el az öldöklő kardtól!"¹⁷ Ezt a nevet adjátok a fáraónak: "Tombol, de az alkalmat elszalasztja."¹⁸ Amint igaz, hogy élek - mondja a Király, akinek a Seregek Ura a neve -, mint a Tábor a hegyek között, és mint a Kármel a tengerpart fölött, úgy vonul ki ellene valaki.¹⁹ Szedd össze holmidat a fogságra, Egyiptom leánya, aki még nyugton vagy otthonodban. Nofot ugyanis pusztává teszik, elhagyatottá és lakatlanná,²⁰ Gyönyörű üsző volt Egyiptom, de északról lódarázs telepedett rá.²¹ Még zsoldosai is, akik földjén éltek, hizlalt borjakhoz voltak hasonlóak. De ők is megfutamodnak, hogy meg sem tudnak állni, mert érkezett számukra a pusztulás napja, bűnhődésük ideje.²² Halljátok? Mint a kígyó sziszegése! Jönnek, előrenyomulnak nagy erővel, hogy lecsapjanak fejszékkel Egyiptomra, akár a favágók,²³ és kivágják erdejét - mondja az Úr. Igen, számuk tömérdek, a sáskánál is többen vannak, meg sem lehet őket számolni.²⁴ Egyiptom leányát gyalázat éri, észak népének kezébe kerül.²⁵ Ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Nos, megbüntettem a Nóból való Ámont, a fáraóval s mindazokkal együtt, akik benne bíznak.²⁶ És azok kezére adom őket, akik életére törnek, vagyis Nebukadnezárnak, Babilon királyának és szolgálóinak kezére. De azután újra lakott föld lesz Egyiptom, úgy mint az elmúlt időkben - mondja az Úr.²⁷ De te ne félj, szolgám, Jákob, és ne rettegj, Izrael! Mert kiszabadítalak a távoli országokból és utódaidat a fogság földjéről. Jákob nyugalmat élvez újra, békében él majd, senki sem háborgatja.²⁸ Ne félj hát, szolgám, Jákob - mondja az Úr -, mert veled vagyok. Azoknak a népeknek mind véget vetek, amelyek közé szétszórtalak; de neked nem vetek véget, csak megfenyítelek igazság szerint, mert nem hagyhatlak teljesen büntetlenül. 47. fejezet (Jer47)

¹ Ezt a filiszteusok ellen szóló szózatot intézte az Úr Jeremiás prófétához, mielőtt a fáraó megverte Gázát. ² Ezt mondja az Úr: Nézzétek, árad a víz észak felől, és folyamommá dagad. Elborítja az országot és azt, ami benne van; mind, a városait és azok lakóit. Mindenki kiabál, s jajgatásban tör ki az ország minden lakója; ³ a lovak patáinak dübörgő hangja miatt; a harci szekerek

robaja és kerekeinek csattogása miatt. Az apák megfélemeznek gyermekeikről; kezük erőtlenül lehanyatlik, ⁴ mert eljött a nap, amelyen mind elpusztulnak a filiszteusok, és Tírusz meg Szidon városát megfosztják utolsó támaszától is. Igen, az Úr elpusztítja a filiszteusokat, Kaftor szigetének maradékát. ⁵ Kopaszra nyírják Gázát; elnémul Askalon. Asdod, az enakiták maradéka, meddig akarod még megvagdosni magad? ⁶ Ó, te kardja az Úrnak! Még meddig nem akarsz megnyugodni? Térj vissza hüvelyedbe, pihenj meg, s maradj csendben! ⁷ De hogyan nyugodhatna meg, amikor az Úr adott parancsot neki? Askalon és a tengerpart ellen az Úr rendelte ezt. 48. fejezet (Jer48)

¹ Moáb felől ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Jaj Nebónak, mert elpusztult; bevette az ellenség Kirjataimot. Megszégyenült az erős vár, rémület vett rajta erőt; ² nem dicsekedhet vele többé Moáb. Hesbonban gondolták ki romlását: "Gyertek, irtsuk ki a nemzetek sorából!" És te, Madmen, te is elpusztulsz, a kard már a nyomodban van. ³ Kiabálás hallatszik Abarim felől: "Pusztulás, végromlás!" ⁴ "Moábot összezúzták!" Egészen Coárig hangzik e kiáltozás. ⁵ Jaj, Luhit hágói! Sírva mennek fel rajtuk. És Horonaim lejtőin jajkiáltás hallik. ⁶ "Rajta! Mentsétek meg életetek! Úgy fussatok, mint a pusztai vadszamar!" ⁷ Bizony, mivel erődeidben bízál, téged is elfoglálnak. Kámos maga is fogságba megy, papjaival és fejedelmeivel együtt. ⁸ Rátör a pusztító minden városra, egyik sem menekül meg tőle; ahogy elvész a völgy, úgy pusztul el a síkság is: az Úr határozott így! ⁹ Állítsatok síremléket Moábnak, mert mindenestül tönkremegy; városai rommá válnak, senki sem lakik többé bennük. ¹⁰ [Legyen átkozott, aki az Úr művén hanyagul munkálkodik, és átkozott az is, aki kardját kíméli a vértől!] ¹¹ Ifjúkora óta nyugodtan élt Moáb, zavartalanul pihent mint seprején a bor. Nem töltögették az egyik edényből a másikba, fogságba sem vitték soha. Így megőrizhette sajátos ízét, zamata is változatlan maradt. ¹² Ezért jönnek napok - mondja az Úr -, amikor csapolókat küldök ellene, hogy megcsapolják; azok majd kiürítik edényeiket és darabokra törik korsóit. ¹³ Akkor Moáb úgy megszégyenül Kámos miatt, mint egykor Izrael háza megszégyenült Bétel miatt, amelybe bizalmát vetette. ¹⁴ Hogyan mondhatjátok: "Hősök vagyunk, harcban megedzett férfiak"? ¹⁵ Már felvonult Moáb elpusztítója; ifjúságának színe-javát lemészárolják. ¹⁶ Már közel van Moáb veszte, szinte rohanva közelít pusztulása. ¹⁷ Sírjatok miatta mind, akik körülötte éltek, mindnyájan, akik ismeritek nevét! Mondjátok: Hogy összetört az erős jogar, a dicsőséges pálca! ¹⁸ Szállj le dicsőségedből, s ülj le a sárba, Dibon leánya, aki még biztonságban érzed magad: Moáb elpusztítója már felvonult ellened, hogy feldúlja erődeidet. ¹⁹ Állj ki az útra, s vigyázva nézz körül, Aroer lakossága!

Kérdezd meg, aki elfutott s megmenekült, ezt kérdezd meg tőle: Mi történt? ²⁰ Szétszórták Moábot, szégyent vallott. Jajgassatok és ordítsatok, hirdessétek az Arnon mentén: Elpusztult Moáb! ²¹ Utolérte az ítélet a sík földet; Holont, Jaszát, Mefaatot, ²² Dibont, Nebót, Bet-Diblatáimot, ²³ Kirjataimot, Bet-Gamult, Bet-Meont, ²⁴ Keriotot, Boszrát és Moáb földjének minden városát, közel és távol. ²⁵ Levágták Moáb szarvát; összetörték karját. ²⁶ Részegítsétek meg! Hiszen fölkelt az Úr ellen; ezért a saját okádékában fetreng majd Moáb; gúny tárgyává lesz maga is. ²⁷ Nemde te is csúfot úztél Izraelből? Vagy talán tolvajok közt találtál rá, hogy amikor csak nevét említed, máris csúfolni kezded? ²⁸ Hagyjátok el városaitokat, s lakjatok a sziklák között, Moáb lakói. Legyetek olyan, mint a galamb, amely fészket a sziklahasadék falába rakja. ²⁹ Hallottunk Moáb gőgjéről, rettenetes kevélységéről. Micsoda felfuvalkodás! Micsoda gőg és kérkedés! Mennyire elbizakodott a szíve! ³⁰ Jól ismerem vakmerő gőgjét - mondja az Úr -, ismerem üres dicsekvését s minden hiábavaló tettét. ³¹ Ezért jajgatok Moáb miatt, sírva kiáltozom egész Moáb miatt, és gyászolom Kir-Heresz férfait. ³² Jobban siratlak, mint Jázert siratták, Szimba szőleje: Hajtásaid túlnyúltak a tengeren, elértek egészen Jázerig. De most aratásodra, szüretedre rátört a pusztító. ³³ Eltűnt a vígság és az öröm Moáb földjéről. Nincs többé bor a sajtókban; a szőlőtaposó nem tapos többé, s nem hallatszik többé kitörő örömmel hangja. ³⁴ Hesbon és Eleále jajkiáltása Jacházig hallik. Coártól Horonaimig és Eglat-Selosjáig hangzik a kiáltás, mert Nimrim vizei is kiszáradtak. ³⁵ Mindenkit kipusztítok Moáiban - mondja az Úr -, aki áldozatot mutat be és tömjénez istenének a magaslatokon. ³⁶ Ezért sír fel a szívem Moábért, mint a síp; felzokog a szívem Kir-Heresz férfiaiért, akár a síp, mert minden összegyűjtött vagyonuk veszendőbe megy. ³⁷ Igen, minden fejet kopaszra nyírnak: minden szakállt tövig levágnak; minden kézen sebek láthatók s minden csípőt szőrruha övez. ³⁸ Csak sírás hallatszik Moáiban minden háztetön, s minden utcán, mert úgy összetöröm Moábot, mint egy hasznavehetetlen korsót, amely senkinek sem kell - mondja az Úr. ³⁹ Hogy összetört! Szégyenszemre megfutamodott! Bizony, nevetség tárgya és borzalom lett Moáb minden szomszédja számára. ⁴⁰ Mert ezt mondja az Úr: [Nézzétek, úgy repül, mint a sas, és Moáb felett suhogtatja szárnyait.] ⁴¹ A városokat beveszik, és elfoglalják az erődöket. [És Moáb harcosainak szíve hasonló lesz azon a napon a vajúdo asszony szívéhez.] ⁴² Elpusztul hát Moáb, megszűnik nép lenni, mert az Úr ellen ágaskodott. ⁴³ Rettegés, verem és tör: ez vár rád Moáb lakója - mondja az Úr. ⁴⁴ Aki a rettegés elől menekül, verembe esik; aki kimászik a veremből, az törbe esik; Igen, ezt a csapást mind Moábra hozom, ha eljön majd bűnhődésének esztendeje - mondja az Úr. ⁴⁵ Hesbon árnyékában állnak meg az elfáradt menekülők. De tűz csapott ki Hesbonból és láng Szihon palotájából, amely megemésztette Moáb halántékát, és zajongó

népének fejét. ⁴⁶ Jaj neked, Moáb! Elvesztél, Kámos népe! Mert fiaid fogságba estek, a lányaid meg rabságba. ⁴⁷ De a végső napokban jóra fordítom Moáb sorsát - mondja az Úr. Eddig tart a Moábra kimondott ítélet. 49. fejezet (Jer49)

¹ Ammon fiai felől ezt mondja az Úr: Vajon Izraelnek nincsenek fiai, vagy nincsen örököse? Miért örökölte hát Milkom Gádót, és népe miért telepedett le városaiban? ² Ezért jönnek napok - mondja az Úr -, amikor majd csatazajt hallotok az ammoniták Rabbatjában. Maga romhalmazzá válik, leányait meg tűz emésztí meg. Akkor Izrael birtokba veszi örökségét - mondja az Úr. ³ Jajgass, Hesbon! Már útban van elpusztítód. Ordítsatok, Rabbat leányai, öltsetek magatokra szőrruhát, zengjete gyászéneket! Megvagdosott testtel járjatok-keljete, mert Milkom fogságba jut papjaival és főembereivel együtt. ⁴ Mit dicsekszel völgyeddel, te gondtalan, biztonságban élő lány? Mert kincseidben bízva így beszélsz: "Ugyan ki mer megtámadni?" ⁵ De rettegést hozok rád minden oldalról, körös-körül. Szétszalasztanak, ki-ki futásnak ered, és senki sem gyűjti egybe menekültjeidet. ⁶ [De aztán majd jóra fordítom Ammon fiainak sorsát - mondja az Úr.] ⁷ Edom felől ezt mondja a Seregek Ura: Hát nincs már bölcsesség Temánban? Tanácstalanok lettek a bölcsek, és hiábavaló lett a bölcsességük? ⁸ Fussatok, meneküljete! Rejtőzzete el a mély üregekben, Dedán lakói! Mert pusztulást hozok Ézsaura, ha eljön az ideje, hogy megbüntessem. ⁹ Ha szüretelők törnek rád, nem hagynak egy gerezdet sem maguk után. Ha tolvajok lepnek meg éjjel, annyit rabolnak, amennyi nekik tetszik. ¹⁰ Bizony kifosztom Ézsaut, feltárom rejtekhelyeit, úgyhogy többé nem rejtőzhet el. Nemzetsége kivész, nem marad fenn tovább. Szomszédai közül egyik sem mondja: ¹¹ Hagyd rám árváidat, majd gondot viselek rájuk; bízzanak bennem özvegyeid! ¹² Mert ezt mondja az Úr: Ha azok, akik meg sem érdemelték, hogy kiigyak a kelyhet, mégis kiitták, akkor te hogyan maradhatnál büntetlenül? Bizony, nem maradhatsz büntetlenül, hanem neked is ki kell innod. ¹³ Mert saját magamra esküszöm - mondja az Úr -, hogy borzalom, gyalázat, pusztulás és átok lesz Boszra, sőt örökre rommá válik összes többi városa is. ¹⁴ Üzenetet kaptam az Úrtól, elküldte követét a nemzetekhez: "Gyűlletek egybe, vonuljatek fel e nép ellen, szálljatek harcba vele!" ¹⁵ Mert kicsivé teszek a népek között, megvetetté az emberek körében. ¹⁶ Fölfuvalkodottságod csalt meg téged, a te elbizakodott szíved. Ez vitt romlásba téged. Bár a sziklahasadékokban lakol, és elfoglaltad a dombok tetejét, ha olyan magasra rakod is fészkedet, mint a sas, onnan is lerántalak - mondja az Úr. ¹⁷ Pusztasággá lesz Edom; aki csak elmegy mellette, megborzad, és csapásai láttán felszisszen. ¹⁸ És amint a felforgatott Szodomával, Gomorrával és szomszédaival történt, senki sem lakik ott többé - mondja az

Úr -, senki sem telepszik meg ott újra. ¹⁹ Nézzétek, hogy tör elő az oroszlán a Jordán sűrűjéből az örökzöld legelőre. Így üzöm el hirtelenül őket, és választottamat rendelem föléje. Mert ki mérhető hozzám, ki vonhatna felelősségre, és melyik pásztor állhat meg színem előtt? ²⁰ Most tehát halljátok, mit határozott Edom felől az Úr; a tervet, amelyet kigondolt Temán lakói ellen: Még a nyáj legkisebb juhait is elhurcolják, és ennek láttán legelőik is szörnyülködnek. ²¹ Romlásuk zajára megrendül a föld; a Vörös-tengerig hallatszik kiáltásuk hangja. ²² Lám, aki fölemelkedik és száll, mint a sas, aki Boszra fölött suhogtatja szárnyait! És Edom harcosainak szíve azon a napon hasonló lesz a vajúdó asszony szívéhez. ²³ Damaszkusz ellen: Kétségbe van esve Hamat, s vele együtt Arpád, mert igen rossz hírt hallottak. Szívük remeg a félelemtől, s nem tud megnyugodni. ²⁴ Damaszkusz erejét vesztette s menekülni készül; rémület fojtogatja, [szorongás és fájdalom vett erőt rajta, mint a vajúdó asszonyon]. ²⁵ Milyen elhagyatott a híres város, az egykor oly vidám város! ²⁶ Bizony, elesnek majd utcáin ifjai, és harcosai is elvesznek azon a napon - mondja a Seregek Ura. ²⁷ Tüzet gyújtok Damaszkusz falain belül, amely megemésztí Ben-Hadad palotáit. ²⁸ Kedár ellen és Hacor országa felől, amelyet megvert Nebukadnezár, Babilon királya, ezt mondja az Úr: Rajta! Vonuljatok fel Kedár ellen, irtsátok ki kelet fiait. ²⁹ Sátraik és nyájaik essenek zsákmányul, szőnyegek és minden holmijuk ugyanúgy. Elhajtják majd tevéiket és ezt kiáltják oda nekik: "Rémület mindenfelől!" ³⁰ Meneküljete! Amilyen gyorsan tudtok, rejtőzzetek el, Hacor lakói! - mondja az Úr. Mert Nebukadnezár tervet eszelt ki ellenetek; kigondolta ellenetek merényletét: ³¹ "Rajta! Vonuljatok fel a gondtalan nép ellen, amely nyugodtan lakik földjén. Nincsenek sem kapui, sem zárai, elhagyatott helyen lakik. ³² Tevéi zsákmánnyá lesznek, számtalan juha prédává." Szélnek szórom majd őket, szerteszét a nyírott halántékúakat. Minden oldalról bajt hozok rájuk - mondja az Úr. ³³ Hacor így sakálok tanyájává lesz, örökös pusztasággá. Senki sem lakik ott többé, és nem telepszik meg rajta újra. ³⁴ Az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiás prófétához Elám felől, Cidkijának, Júda királyának uralkodása elején. ³⁵ Ezt mondja a Seregek Ura: Nézd, összetöröm Elám íját, erejének forrását. ³⁶ Rászabadítom Elámra a négy szelet, az ég négy tája felől. És szélnek szórom az elamitákat, úgyhogy nem lesz olyan nép, ahová el nem jutnak Elám menekültjei. ³⁷ Megremegtetem Elámot ellenségei előtt; azok előtt, akik életére törnek. Rájuk hozom a veszedelmet, izzó haragomat. Karddal veszem őket üldözőbe, amíg csak mind meg nem semmisülnek. ³⁸ Felállítom Elámban trónomat, és kiirtom onnan a királyt meg a fejedelmeket - mondja az Úr. ³⁹ De a végső napokban jóra fordítom Elám sorsát - mondja az Úr. 50. fejezet (Jer50)

¹ Ezt az ítéletet mondta ki az Úr Babilon ellen, a káldeusok országa ellen, Jeremiás próféta szavával. ² Hirdessétek ezt a nemzetek között és hangoztassátok; ne titkoljátok el, hanem mondjátok: "Babilont elfoglalták; Bel szégyent vallott, letaszították Merodákot. [Bálványai mind megszegyenültek, faragott képeit letaszították.]" ³ Mert felvonul ellene északról egy nép, hogy országát pusztasággá tegye; senki sem lakik benne többé, ember és állat elmenekül, eltűnik onnét. ⁴ Azokban a napokban és abban az időben Izrael fiai visszatérnek. Sírva jönnek majd meg, az Urat, az ő Istenüket keresve. ⁵ Megkérdezik a Sionba vezető utat, és arrafelé fordítják arcukat. "Gyertek - mondják -, csatlakozzunk az Úrhoz, örökkévaló szövetségben, amelyet feledés soha nem boríthat." ⁶ Elveszett juhnyáj volt az én népem; pásztorai félrevezették és bujdosni hagyták a hegyekben; hegyről halomra vándoroltak, s megfeledkeztek tanyájukról. ⁷ Aki csak rájuk talált, emésztette őket. Ellenségeik így szóltak: "Mi nem vagyunk hibásak; azért történt ez velük, mert vétkeztek az Úr ellen, aki az igazság legelője és atyáik reménysége." ⁸ Vonuljatok ki Babilonból, a káldeusok országából! Menjetek! Tegyetek úgy, mint a kosok, legyetek a nyáj vezérei. ⁹ Nézzétek, magam bujtok fel egy sereg hatalmas népet Babilon ellen. El is jönnek észak földjéről, csatasorba állnak ellene és elfoglalják. Nyilaik a győztes harcshoz lesznek hasonlóak, aki nem üres kézzel tér haza. ¹⁰ Káldea akkor prédává lesz; zsákmányolói kedvükre kifosztják. ¹¹ Csak örüljete, csak tomboljatok, ti, akik kifosztottátok örökrészemet! Csak ugrándozzatok, mint a szilaj borjak a fűvön, és nyerítsetek, mint a ménék! ¹² Anyátokat rettentő szégyen érte, megszegyenült, aki szült benneteket. Igen, utolsóvá lett a népek között, pusztává, parlaggá, sivataggá! ¹³ Az Úr haragja miatt nem lesz többé lakója, hanem kihalt pusztasággá válik. Aki csak elmegy Babilon mellett, megborzad, és felszisszen ennyi csapás láttán. ¹⁴ Sorakozzatok fel Babilon ellen, körös-körül, mindnyájan, ti íjászok! Lőjete! Ne kíméljétek a nyilat! ¹⁵ Hallassatok csatakiáltást mindenfelől! Lám, megadja magát! Bástyái leomlanak, falai romba dőlnek. Ez az Úr bosszúja: Álljatok bosszút rajta! Ahogy ő bánt másokkal, úgy bánjatok vele! ¹⁶ Irtsátok ki Babilonból a magvetőt, és azt is, aki sarlót fog aratás idején. A pusztító kard elől menekülve térjen vissza mindenki népéhez, és fusson haza a maga országába. ¹⁷ Izrael elszéledt nyáj volt, oroszlánok kergették széjjel. Először Asszíria királya evett belőle; ¹⁸ aztán Nebukadnezár, Babilon királya rágta le csontjait. Ezért mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Most hát megbüntetem Babilon királyát és országát, amint annak idején megbüntettem Asszíria királyát. ¹⁹ De Izraelt visszavezetem legelőire, hogy legelésszen a Kármelen és Básánban, és jóllakják Efráim hegyein meg Gileádban. ²⁰ Azokban a napokban és abban az időben hiába keresik Izrael gonoszságát, nem lesz sehol; hiába, Júda vétkeit nem

találják többé. Mert akiket meghagyok, azoknak megbocsátok.²¹ "Vonulj fel Merataim földjére, vonulj fel ellene, és Pekód lakói ellen! Üldözd őket, forgasd jól a kardot, tedd teljessé pusztulásukat - mondja az Úr. Tedd meg mind, amit parancsoltam!"²² Csatazaj tölti be az országot, és rettenetes a pusztulás.²³ Hogy összetörték és összezúzták az egész föld kalapácsát! Mekkora borzalommá lett Babilon a népek között!²⁴ Csapdát állítottak neked, s te beleestél, anélkül, hogy észrevetted volna. Utolértek és megragadtak, mert az Úr ellen próbáltál harcba szállni.²⁵ Az Úr megnyitotta fegyvertárát, és előhozta haragjának fegyvereit. Mert az Úrnak, az Istennek műve az, ami most a káldeusok földjén végbemegy.²⁶ "Zúduljatok rá egytől egyig; nyissátok ki magtárait. Halmozzátok fel a zsákmányt, mint a gabonát, rakásba, vessétek átok alá: ne maradjon belőle semmi!"²⁷ Irsátok ki minden bikáját, a vágóhídra velük! Jaj nekik, mert eljött a napjuk, megfenyítésük ideje!"²⁸ Már hallatszik azok hangja, akik Babilonból elmenekültek, és eljöttek, hogy hirdessék a Sionon az Úrnak, a mi Istenünknek bosszúját.²⁹ Hívjátok össze az íjászokat Babilon ellen! Mindnyájan, akik kifeszítitek az íjat, vegyétek körül, és ne hagyjátok, hogy elmeneküljön. Fizessetek meg neki, úgy, amint megérdemli; bánjatok vele úgy, ahogy ő bánt másokkal. Fizessetek meg neki, amiért arcátlanul viselkedett az Úrral, Izrael Szentjével szemben.³⁰ Igen, elesnek utcáin ifjai, és harcosai is elvesznek azon a napon - mondja az Úr.³¹ Most ellened fordulok, "arcátlanság" - mondja az Úr, a Seregek Istene. Eljött a napod, érkezett megfenyítésed ideje.³² Az "arcátlanság" meginog, sőt összerogy, senki sem lesz, aki fölemelje. Tüzet gyújtok majd városaiban, s az megemészt mindent körülötte.³³ A Seregek Ura mondja: Elnyomatást szenvednek Izrael fiai; akik fogságba hurcolták, erős kézben tartják, és nem akarják őket szabadon bocsátani.³⁴ De erős a szabadítójuk: a "Seregek Ura" a neve, ő karolta fel ügyüket. Ő hoz békességet a földre, de rettegést is Babilon lakóira.³⁵ Kardot a káldeusokra, Babilon lakóira, fejedelmeire és bölcseire!³⁶ Kardot jósaira, hogy eszüket veszítsék, kardot harcosaira, hogy reszkessenek!³⁷ Kardot a benne lakó népekre, hogy asszonyokhoz váljanak hasonlóvá! Kardot a kincseire, hogy zsákmányul essenek!³⁸ Kardot a vizeire, hadd száradjanak ki! Mert bálványok földje az, és lakói a bálványok miatt elvesztették józan eszüket.³⁹ Ezért vadmacskák és sakálok tanyáznak majd benne, és struccok találnak ott pihenőhelyet. Nem fogják lakni soha többé, nem építik föl nemzedékről nemzedékre.⁴⁰ Mint ahogy felforgatta Isten Szodomát és Gomorrát, szomszédos városaival együtt - mondja az Úr -, úgy nem lakik ott többé ember, nem telepszik le senki a földjén.⁴¹ Egy nép közeledik északról, egy hatalmas nemzet; a föld végső határaitól harcos királyok indulnak útnak.⁴² Íjat és lándzsát ragadnak, kegyetlenek és könyörtelenek. Lármájuk, mint a tenger zúgása. Lóra kapnak, és mind készen

állnak a harcra, ellened, Babilon leánya. ⁴³ Amikor Babilon királya meghallja hírüket, elernyed a keze; szorongás fogja el, és olyan fájdalom, mint a vajúdo asszonyt. ⁴⁴ Nézzétek, hogy tör elő az oroslán a Jordán sűrűjéből az örökzöld legelőre. Így üzöm el őket hirtelenül, s a választottamat rendelem föléje. Mert ki mérhető hozzám? Ki vonhatna felelősségre? És melyik pásztort állhat meg a színem előtt? ⁴⁵ Most hát halljátok, mit határozott az Úr Babilon felől; és a tervet, amit kigondolt a káldeusok országa ellen: Még a nyáj legkisebb juhait is elhurcolják, és ennek láttán legelőik is elszörnyednek. ⁴⁶ Babilon elestének zajára megrendül a föld, és jajsavát hallani fogják a népek között. 51. fejezet (Jer51)

¹ Ezt mondja az Úr: Íme, pusztító szelet támasztok Leb-Kamai ellen; ² és gabonaszórókat küldök Babilonba, hogy szélnek szórják, és országát megtisztítsák. Igen, mindenfelől ellene fordulnak majd nyomorúsága napján. ³ Vonja fel ott íját az íjász, és öltse fel páncélját a páncélos. Ne irgalmazzatok ifjú harcosainak, inkább irsátok ki egész seregét! ⁴ Elhullnak a halálra sebzettek a káldeusok földjén, és Babilon utcáin azok, akiket utolér a kard. ^{5b} Mert országuk eltelt gonoszsággal Izrael Szentje ellen. ^{5a} De Izrael nem lett özvegyé, nem hagyta el Istene, a Seregek Ura. ⁶ Meneküljete el Babilonból, [ki-ki mentse az életét]! Ne pusztuljatok el ti is, amikor bűnhődik! Mert eljött az Úr bosszújának ideje: és érdeme szerint megfizet neki. ⁷ Aranyserleg volt Babilon az Úr kezében, amely az egész földet megrészegítette. Borából ittak a népek, és megittasodtak. ⁸ Hirtelen bukott el Babilon, összetiporták. Jajgassatok miatta! Sebeire hozzatok balzsamot, hátha meggyógyul. ⁹ "Próbáltuk meggyógyítani Babilont, de nem lett jobban; hagyjuk hát magára, s menjünk haza, ki-ki a maga országába." Igen, ítélete az egekig hatol, elér egészen a felhőig. ¹⁰ Az Úr napfényre hozta igaz voltunkat. Gyertek hát, hirdessük a Sionon az Úrnak, a mi Istenünknek műveit! ¹¹ Hegyezzétek a nyilakat, töltsétek meg a tegzeket! Az Úr felbujtotta a médek királyának lelkét, mert azt határozta Babilonról, hogy elpusztítja; az Úr bosszúja ez; bosszúállás a templomáért. ¹² Babilon falai ellen emeljete zászlót! Erősítsétek meg az őrséget! Állítsatok öröket! Hagyjatok ott embereket hátvédül! Mert az Úr elhatározta és végre is hajtja, amit kimondott Babilon lakói ellen. ¹³ Te, aki a nagy vizek mellett lakol és gazdag vagy kincsekben, eljött számodra a vég, véget ért számodra a rablás ideje. ¹⁴ Mert a Seregek Ura megesküdt saját magára: még ha annyi emberrel töltenélek meg is, mint a sáska, a csatakiáltás akkor is felzúg ellened. ¹⁵ Hatalmával alkotta meg a földet, bölcsességével szilárdította meg a világ alapjait, és okosságával feszítette ki az egeket. ¹⁶ Amikor megszólal mennydörgő hangja, a vizek zúgása felel rá az égen. Fölemeli a felhőket a föld széleiről, villámokat szór a zivatarhoz, és elővezeti

tárházaiból a szeleket. ¹⁷ Ennek láttán elnémul minden ember, mert nem foghatja fel. Szégyenkezik az ércöntő is a bálvány miatt, mert képmásai csak hiábavalóságok, lélegzet sincs bennük. ¹⁸ Semmiségek, nevetséges dolgok, elvesznek mind, ha elérkezik megfenyítésük napja. ¹⁹ Nem mérhető hozzájuk "Jákokb osztályrésze": Mert ő az, aki mindent alkotott, és Izrael a törzs, amely az ő öröksége. A "Seregek Ura" a neve. ²⁰ Kalapácsom voltál; harci fegyverem. Népeket zúztam veled össze, és országokat dúltam fel. ²¹ Összezúztam veled lovat és lovast; harci szekeret és hajtót. ²² Összezúztam veled férfit és nőt, öreget és fiatalot, ifjút és hajadont. ²³ Összezúztam veled pásztort és nyáját; szántóvetőt és igavonó barmot; kormányzókat és fejedelmeket. ²⁴ De most szemetek láttára megfizetek Babilonnak és Káldea minden lakójának azért a rosszért, amit Sionnal tettek - mondja az Úr. ²⁵ Lám, most ellened fordulok, romlásnak hegye - mondja az Úr -, mert az egész földet megrontottad. Kinyújtom ellened kezemet; letaszítlak a kőszikláról, és kiégett hegygé teszek. ²⁶ Nem vesznek belőled többé szegletkövet, sem alaphoz való követ. Mert romhalmazzá leszel mindörökké - mondja az Úr. ²⁷ Túzzetek ki zászlót az egész földön; fújjátok meg a trombitát a népek között. Készítsétek fel ellene háborúra a népeket; hívjátok össze ellene Ararát, Minni és Askenáz országait! Küldjétek ellene sorozó tiszteket! Vezessétek elő a lovasságot, mint fullánkossal. ²⁸ Hívjátok össze ellene háborúra a népeket: Médea királyát, kormányzóival és fejedelmeivel együtt; a hatalma alá tartozó egész földdel együtt. ²⁹ Akkor megrendül a föld és megremeg, mert teljesedésbe megy az Úrnak Babilon elleni terve, hogy lakatlan pusztasággá változtassa Babilon földjét. ³⁰ Babilon harcosai abbahagyták a harcot, visszavonultak erődeikbe; odalett a vitézségük, és asszonyokhoz váltak hasonlóvá. Házait felgyújtották, kapuit összetörték. ³¹ Futár futárt és hírnök hírnököt ér, hogy jelentsék Babilon királyának: Minden oldalról körülvették városát, ³² és elfoglalták az átkelő helyeket; felgyújtották a nádasokat, és a harcosok rémületbe estek. ³³ Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Hasonlóvá lett Babilon leánya a szérűhöz, amelyet jól megtapostak. Már csak egy kis idő, és eljön számára az aratás ideje. ³⁴ Megevett, lenyelt Nebukadnezár Babilon királya, aztán félredobott, mint egy üres edényt. Elnyelt, mint valami szörnyeteg; megtöltötte gyomrát legjobb falatjaikkal. ³⁵ A rajtam esett erőszakért s minden szenvedésemet, bűnhődjék Babilon! - mondja Sion lakossága. A vérem szálljon Káldea lakóira! - mondja Jeruzsálem. ³⁶ Ezért ezt mondja az Úr: Nézd, magam vettem kezembe ügyedet, hogy biztosítsalak: bosszút állok érted. Kiszáritom folyamát és elapasztom forrásait. ³⁷ Romhalmazzá teszem Babilont, sakálok tanyájává, borzalommá és gúny tárgyává, lakatlan pusztasággá. ³⁸ Együtt ordítanak majd, akár az oroszlánok és mint az oroszlánkölykök, üvöltenek. ³⁹ Lázasszomszág gyötri őket? Majd italt

készítek nekik, és addig itatom őket, míg le nem részegednek. Bizony, örökké tartó álomba merülnek, amelyből nem lesz ébredés soha - mondja az Úr. ⁴⁰ Úgy viszem őket a vágóhídra, mint a bárányokat; mint a kosokat, a bakokkal együtt. ⁴¹ Hogyan? Hát elfoglalták s meghódították az egész világ büszkeségét? Mi az? Hát Babilon borzalommá lett az összes nép előtt? ⁴² Feltámadt a tenger Babilon ellen hullámainak özöne elborította. ⁴³ Városai pusztasággá lettek, kiszáradt földdé, sivataggá, Olyan földdé, amelyen nem lakik ember, és senki nem megy át rajta. ⁴⁴ Megbüntetem Bélt Babilonban; kiragadom szájából azt, amit lenyelt. A jövőben nem tódulnak hozzá mindenfelől a népek. Leomlottak Babilon falai. ⁴⁵ Menjetek ki belőle, én népem; mentse ki-ki az életét az Úr izzó haragja elől! ⁴⁶ De azért ne remegjen félelemtől a szívetek! És ne ijedjete meg az országban kószáló hírektől, mert az egyik évben ilyen hír kel szárnyra, a másikon meg amolyan; az erőszak jut uralomra a földön és az egyik zsarnok kiirtja a másikat. ⁴⁷ Igen, eljön az idő, amikor meglátogatom Babilon bálványait. Egész országa megszégyenül akkor, és minden lakója elhull halálra sebzetten. ⁴⁸ Akkor örömtől ujjong majd Babilonon az ég és a föld, és minden ami bennük van; mert észak felől felvonulnak ellene pusztítói - mondja az Úr. ⁴⁹ A maga idején el kell esnie Babilonnak, azok miatt, akiket megöltek Izraelben. Ugyanúgy, ahogy Babilon miatt elestek, akiket lemészároltak a földön. ⁵⁰ Ti, akik megmenekültetek a kardtól: gyertek ki onnét, meg se álljatok! Gondoljatok az Úrra abban a távoli országban, és jusson eszetekbe Jeruzsálem! ⁵¹ Hogy szégyenkeztek, amikor hallottuk a gyalázatot! Arcunkat szégyenpír borította. Mert idegenek léptek be az Úr templomának szentélyébe. ⁵² De lám, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor megfenyítem bálványait, és egész országában sebesültek hörögnek. ⁵³ Ha Babilon az égig emelkedik is, és még jobban megerősíti is tornyos fellegetvárát: akkor is rátörnek parancsomra pusztítói - mondja az Úr. ⁵⁴ Halljátok a kiáltást Babilon felől, a pusztulás zaját a káldeusok földjéről? ⁵⁵ Maga az Úr pusztítja el Babilont, ő vet benne véget a nagy lármának; még ha úgy zúgnak is hullámai, mint a nagy vizek, és messze hangzik is harsogó szavuk. ⁵⁶ Pusztító söpör végig Babilon földjén, harcosai fogságba jutnak, nyilai összetörnek. Igen, a visszafizetés Istene az Úr, s biztosan megfizet. ⁵⁷ Megittasítom fejedelmeit és bölcseit, kormányzóit, tisztségviselőit és harcosait. Örökké tartó álomba merülnek, és többé nem ébrednek föl. A Király mondja ezt, akit a Seregek Urának hívnak. ⁵⁸ Ezt mondja a Seregek Ura: Babilon széles falait földig lerombolják; büszke kapui meg tűz martalékává lesznek. Így lesz semmivé mind, amiért a népek fáradoztak; és tűzben enyészik el a népek műve. ⁵⁹ Ezt az utasítást adta Jeremiás próféta Machszeja fia, Nerija fiának, Szerajának, amikor ez Cidkijának, Júda királyának parancsára elment Babilonba, a király uralkodásának 4. évében. Szeraja szállásmester volt. ⁶⁰ Jeremiás ugyanis leírta

egy külön könyvbe mindazt a csapást, amelynek Babilont utol kellett érnie; ezeket a szavakat mind, amelyek Babilon ellen szóltak. ⁶¹ Aztán így szólt Jeremiás Szerajához: Amikor megérkezel Babilonba, láss neki, és olvasd fel hangosan ezeket a szavakat. ⁶² Majd ezt mondd: "Uram, te magad nyilatkoztál úgy, hogy ez a hely elpusztul és hogy senki nem lakik többé benne, sem ember, sem állat, hanem pusztasággá lesz mindörökre." ⁶³ Amikor aztán végigolvastad a könyvet, köss rá egy követ és vesd az Eufráteszbe ⁶⁴ ezekkel a szavakkal: "Így süllyedjen el Babilon, és ne keljen föl többé abból a nyomorúságból, amelyet ráhozok!" Eddig tartanak Jeremiás szavai. 52. fejezet (Jer52)

¹ Huszonegy esztendő volt Cidkija, amikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Anyját Hamitálnak hívták, s a libnai Jeremiásnak volt a lánya. ² Cidkija azt tette, ami gonosznak számít az Úr szemében, egészen úgy, ahogyan Jojakim tette. ³ Az Úr haragja miatt történt ez Jeruzsálemben és Júdában, míg végül el nem vetette őket színe elől. Cidkija fellázadt Babilon királya ellen. ⁴ Uralkodásának 9. évében, a tizedik hónapban, a hónap tizedik napján felvonult Babilon királya, Nebukadnezár és egész serege Jeruzsálem ellen; aztán táborot ütött a várossal szemben és körülvette sánccal. ⁵ A város ostroma Cidkija király 11. esztendejéig tartott. ⁶ A negyedik hónapban, a hónap kilencedik napján, amikor az éhínség már úgy elhatalmasodott a városban, hogy kenyere sem volt a népnek, ⁷ az ellenség rést ütött a város falán. Erre a király a sötétség leple alatt futásnak eredt, és elmenekült a városból harcosaival együtt a két kőfal között levő kapun át, amely közel van a királyi kerthez. A káldeusok ugyan ott táboroztak a város körül, de azért elmenekültek Araba felé. ⁸ Ám a káldeusok serege üldözőbe vette a királyt, és utol is érte Cidkiját a jerikói síkságon, ahol csapatai mind cserbenhagyták. ⁹ Akkor foglyul ejtették a királyt, és elvitték a Hamat földjén levő Riblába Babilon királya elé. ¹⁰ Az ott ítéletet tartott fölötte. Az történt, hogy Babilon királya megölette Cidkija fiait apjuk szeme láttára; sőt Júda összes főemberét is halálra adta Riblában. ¹¹ Aztán megvakította Cidkiját, majd bilincsbe verve elvitette Babilon királya Babilonba, s halála napjáig fogságban tartotta. ¹² Az ötödik hónapban, a hónap tizedik napján - ez Nebukadnezár babiloni király 19. esztendejében történt - Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka, aki a babiloni király közvetlen környezetéhez tartozott, eljött Jeruzsálembe. ¹³ Felgyújtotta az Úr templomát, a királyi palotát és Jeruzsálem minden házát. ¹⁴ A káldeus sereg meg, amely a testőrség parancsnokával volt, körös-körül lerombolta Jeruzsálem falait. ¹⁵ Akkor Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka fogságba hurcolta a város életben hagyott lakosságának maradékát, aztán a babiloni királyhoz átszökött szökevényeket és a kézműveseket. ¹⁶ Csak a föld szegényeiből hagyott otthon Nebuzaradán, a

testőrség parancsnoka néhány szőlőművest és szántóvetőt.¹⁷ A káldeusok aztán összetörték az Úr templomának bronzoszlopait meg az üstlábakat és az Úr templomában lévő bronzmedencét. A bronzukat mind elvitték Babilonba.¹⁸ Elvitték a serpenyőket, a lapátokat, a késeket, a hintőket, a tartókat, azaz minden bronzból való fölszerelést, amelyet az istentisztelethez használtak.¹⁹ A testőrség parancsnoka elvitte még az aranyból és ezüsből készült csészéket, füstölőket, hintőket, serpenyőket, mécstartókat, tálakat és kelyheket is.²⁰ Ami pedig a két oszlopot, az egyetlen medencét, a medencét tartó tizenkét bronzbikát és az üstlábakat illeti, amelyeket még Salamon készíttetett az Úr temploma számára, meg sem lehetett mérni ezeknek a bronzból való tárgyaknak a súlyát.²¹ Az oszlopok közül egy-egy 18 könyök magas volt; 12 könyök volt a kerülete; a vastagsága négyujjnyi, s belül üres volt.²² Felette oszlopfő állt; ennek magassága 5 könyöknyi volt. Az oszlopfőt bronzból való fonadék és gránátalmák vették körül. Ugyanilyen volt a második oszlop is.²³ Kilencvenhat gránátalma csüngött róluk; a fonadékot körülvevő gránátalmák száma összesen száz volt.²⁴ A testőrség parancsnoka Szeraja főpapot meg Cefanja másodpapot és a három kapuőrt is fogságba hurcolta.²⁵ Foglyul ejtette a városban azt az udvari tisztet is, aki a harcosok parancsnoka volt; aztán hetet a király személyes barátai közül, akiket még a városban talált: a seregek parancsnokának titkárát, aki a katonák számbavételéért felelt; és még más hatvan előkelő embert is, akik a városban voltak.²⁶ Ezeket Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka elfogta és Babilon királya elé vitte, Riblába,²⁷ és Riblában, Hamat földjén Babilon királya megölette őket. Így történt tehát Júda elhurcolása saját földjéről.²⁸ Azoknak a száma, akiket Nebukadnezár elhurcolt, a következő: a 7. esztendőben háromezer-huszonhárom júdait,²⁹ Nebukadnezár 18. esztendejében nyolcszázharminckét személyt hurcoltak el Jeruzsálemből.³⁰ Nebukadnezár 23. évében Nebuzaradán, a testőrség parancsnoka hétszáznegyvenöt júdait hurcolt el. Összesen tehát négyezer-hatszáz személyt.³¹ De Jojachin, Júda királya fogságának 37. esztendejében, a tizenkettedik hónapban, a hónap huszonötödik napján az történt, hogy Evil-Merodach, Babilon királya trónra lépésének évében megkegyelmezett Jojachinnak, Júda királyának, és szabadon bocsátotta börtönéből.³² Barátságosan bánt vele, és királyi székét a többi királyi széke fölé helyezte, akik ott voltak nála Babilonban.³³ Így hát Jojachin levetette rabruháját, és élete további folyamán mindennap a királyi asztalnál étkezett.³⁴ Ellátásáról élete hátralevő részében, egészen holtá napjáig napról napra a babiloni király gondoskodott. Siralmak könyve

1. fejezet (Siralmak)

¹ Ó, mily elhagyottan ül a város, amely egykor tele volt néppel! Olyan, mint

az özvegy, bár nagy volt a népek között. A tartományok úrnőjét, lám, robotra fogták. ² Csak sír, egyre sír éjjelente, könnyei peregnek az arcán. Azok közül, akik szerették, egy sincs, hogy vigasztalja. Barátai mind cserbenhagyták, és ellenségeivé lettek. ³ Számkivetésbe került Júda, alávetve elnyomásnak, nehéz szolgásnak. A pogány népek között lakik, s nem talál nyugalmat. Üldözői mind utolérték, ott, ahol nem volt menekvése. ⁴ A Sionra vivő utak gyászolnak, mert nincs, aki ünnepelni jönné. Kapui mind elhagytak, papjai sóhajtoznak. Lányai gyászban vannak, és ő maga is csupa keserűség. ⁵ Akik szorongatták, fölé kerekedtek, ellenségei dúskálkodnak. Maga az Úr sújtott le rá, tömérdék vétke miatt. Gyermekai fogságba mentek, az elnyomó szeme láttára. ⁶ Sion leányának eltűnt minden dicsősége. Fejedelmei olyanok lettek, mint a kosok, amelyek nem találnak legelőt. Erejüket vesztve vonszolják magukat üldözőik előtt. ⁷ Jeruzsálem emlékezetébe idézi nyomorúsága és elnyomatása napjait, amikor népe ellenség kezére került, és senki nem sietett segítségére. Elnyomói látták ezt, és mulattak pusztulásán. ⁸ Súlyosan vétkezett Jeruzsálem, és tisztátalanná vált. Azok, akik tisztelték, most mind megvetik, mert látják gyalázatát. Ő maga meg csak sóhajtozik, és szégyenében elfordítja arcát. ⁹ Szenny borítja ruhája szegélyét; nem gondolta volna, hogy ilyen végre jut. Szörnyű mélyre süllyedt, és nincs, aki vigasztalja. "Uram, lásd meg nagy nyomorúságomat, mert ellenségem ujjong fölöttem." ¹⁰ Az ellenség kinyújtotta kezét minden drágasága felé. S látnia kellett, amint a pogányok behatoltak szentélyébe; azok, akiknek megtiltottad, hogy belépjenek gyülekezetedbe. ¹¹ Egész népe sóhajtozik, és kenyér után eseng. Odaadják élelemért minden kincsüket, csak hogy megmentse életüket. "Nézz rám, Uram, és vedd észre, mennyire megvetnek!" ¹² Ó, ti mindnyájan, akik erre jártok az úton, nézzetek ide és lássátok: Van-e oly fájdalom, mint az én fájdalom? Mert lesújtott rám az Úr izzó haragjának napján. ¹³ Tüzet bocsátott le a magasból, s az átjárta minden csontomat. Hálót feszített ki a lábam előtt, és elbuktatott. Elhagyatott lettem, s nyomorult egyszer s mindenkorra. ¹⁴ Súlyosan rám nehezedik vétkeim igája, az ő keze róttá össze. Az Úr igája nyomja nyakamat, s maradék erőm fogytán van. Ellenségeim kénye-kedvére hagyott az Úr, s nincs erőm, hogy ellenálljak. ¹⁵ Megalázta az Úr vitéz harcosaimat; ünnepi gyülekezetet hívott egybe ellenem, hogy eltiporja ifjaimat. Sajtójában az Úr összetaposta Júda hajadon leányát. ¹⁶ Ezért sírok oly keservesen, szememből patazik a könny. S vigasztalom, aki erőt önthetne belém, messze van tőlem. Fiaim nyomorúságra jutottak, mert az ellenség felülkerekedett. ¹⁷ Sion a kezét nyújtja, de nincs, aki vigasztalja. Az Úr mindenfelől elnyomókat küldött Jákob ellen. S Jeruzsálem utálat tárgya lett körükben. ¹⁸ Igazságosan sújt az Úr, mert lázongtam parancsai ellen. Hallgassatok ide mind, ti nemzetek, és lássátok fájdalmamat: Szüzeim és ifjaim fogságba mentek. ¹⁹ Segítségért folyamodtam

barátaimhoz, de cserbenhagytak. Papjaim és véneim elpusztultak a városban, amikor élelmet kerestek, hogy megmentsek életüket.²⁰ Nézd, Uram, mennyire szorongok! Megrendült egész bensőm, s a szívem megfordult bennem. Bizony, mennyit lázongtam ellened! És most kívül fiaimtól foszt meg a kard, belül meg a halál pusztít.²¹ Halld meg, mennyit sóhajtozom, mert nincs, aki vigasztaljon! Ellenségeim mind ujjonganak pusztulásom hírére, amiért így bántál velem. Hozd el hát a napot, amelyet megígértél, hadd legyenek hozzám hasonlóvá!²² Jusson színed elé minden gonoszságuk, s bánj velük úgy, amint velem bántál minden vétkemért! Bizony, sokat sóhajtozom, és szomorú a szívem. 2. fejezet (Siral2)

¹ Ó, mekkora sötétséget borított az Úr haragjában Sion leányára! Az égből a földre vetette Izrael dicsőségét. Nem emlékezett lába zsámolyára haragjának napján.² Könyörtelenül elpusztította az Úr Jákob minden lakóhelyét; haragjában feldúlta Júda leányának erődeit. A földre sújtotta, s gyalázattal illette az országot és fejedelmeit.³ Izzó haragjában összezúzta Izrael egész hatalmát. Jobbjának védelmét visszavonta, amikor betört az ellenség. És lángba borította Jákobot, hadd emésszen meg a tűz körös-körül mindent.⁴ Kifeszítette íját, mint valami ellenség, feltartotta a jobbját. Ellenségként elpusztított mindent, ami szép és tetsző a szemnek. Sion leányának sátorára rázúdította izzó haragját.⁵ Olyan lett az Úr, mint az ellenség, elpusztította Izraelt. Lerombolta minden palotáját, romba döntötte erődeit. És Júda leányának megsokasította a siralmat és a jajt.⁶ Elpusztította hajlékát, amely kerthez volt hasonló, lerombolta a helyet, ahol egybegyűltünk. Az Úr átengedte a feledésnek Sion ünnepeit és szombatjait. Izzó haragjában elvetette a királyt és a papot.⁷ Az Úr elvetette oltárát, megutálta szentélyét. Ellenség kezére adta palotái falát. Olyan kiáltozás hallatszott az Úr házában, mint valami ünnepnapon.⁸ Elhatározta az Úr, hogy lerombolja Sion leányának falait. Kifeszítette a mérőzsinórt, s nem vonta vissza a kezét, amíg teljesen el nem pusztította. Gyászba borult a sánc és a kőfal; romokban hever mind a kettő.⁹ Kapui a földbe süllyedtek; leverte és összetörte zárait. Királya és fejedelmei a pogányok közt vannak, megszűnt a törvény. Prófétái nem kapnak többé látomást az Úrtól.¹⁰ A földön ülnek szóttanul Sion leányának vénei. Hamut szórtak a fejükre, és szőrzsákba öltöztek. Mélyen lehorgasztották a fejüket Jeruzsálem hajadon leányai.¹¹ Szemem elsorvadt a sírástól, a bensőm megrendült. Megfordult a szívem bennem népem leányának romlása miatt. Mert apró gyerekek és csecsemők pusztulnak el a város terein.¹² Azt kérdezték anyjuktól, hogy hol a kenyér és a bor, amikor elpusztultak, mint a sebesültek a város terein, és amikor kilehelték lelküket anyjuk ölében.¹³ Mihez hasonlítsalak, mivel vesselek össze, Jeruzsálem leánya? Ki tudna

megvigasztalni, Sionnak szűz leánya? Mert nagy, mint a tenger, a fájdalmaid. Ki gyógyíthatna meg? ¹⁴ Amit prófétáid jövendöltek neked, az csalárdság volt és balgaság. Soha nem tárták fel vétkeidet, hogy indítsanak megtérésre, Hamis látomásokkal hitegettek, becsaptak és félrevezettek. ¹⁵ Akiknek erre visz az útjuk, összecsapják a kezüket, amikor meglátnak. Felszisszennek, fejüket csóválják Jeruzsálem leánya miatt: "Ezzé lett a szépek szépe, az egész földnek ékessége?" ¹⁶ Kitárta ellened a száját minden ellenséged. Füttyentenek, fogukat csikorgatják, és ezt mondják: "Felfaltuk! Ez az a nap, amelyre vártunk - megértük, megláttuk." ¹⁷ Amit elhatározott, azt végbevitte az Úr, teljesítette szavát, amelyet már rég kimondott. Könyörtelenül lerombolt! Ellenségeid ujjonghatnak fölötted, mert eltöltötte őket erővel. ¹⁸ Kiálts szívből az Úrhoz, zokogj, Sion leánya! Mint a patak, úgy folyjon a könnyed éjjel és nappal! Ne tarts pihenőt, ne szűnjék meg sírni a szemed! ¹⁹ Kelj fel, sírj már éjjel, az éjszakai őrvéltások kezdetén! Öntsd ki, mint a vizet, szívedet az Úr színe előtt! Emeld föl hozzá kezedet gyermekeid életéért! ²⁰ Nézd, Uram, és lásd: Kivel bántál így valaha? Az asszonyok megették kicsinyeiket, gyermekeiket, akiket karjukon hordoztak. És leöldösték a papot és a prófétát az Úr szentélyében. ²¹ Földön hever az utcán kisgyerek és aggastyán. Szűzeim és ifjaim kard élén hulltak el. Öldököltél haragod napján, könyörtelenül öldököltél. ²² Mint valami ünnepnapra, úgy hívtad meg azokat, akik körülöttem rémületet keltenek. Senki nem menekült meg haragodnak napján, nem maradt életben senki. Akiket karomon hordoztam és fölneveltem, azok az ellenség martalékává lettek. 3. fejezet (Siral3)

¹ Olyan ember vagyok, aki átéltem a nyomorúságot haragjának vesseje alatt. ² A sötétségbe vitt és vezetett, nem a világosságba. ³ Egyedül ellenem emeli föl a kezét újra meg újra, egész nap. ⁴ Elsorvasztotta húsomat és bőrömet, összetörte csontjaimat. ⁵ Körülsáncolt és körülvelt engem épével és gyötrellemmel. ⁶ A sötétségben adott nekem lakást a rég megholtak között. ⁷ Fallal vett körül, nem mehetek ki, súlyos bilincsbe vert. ⁸ Ha kiáltok és könyörgök, kizárja imádságomat. ⁹ Faragott kövekkel zárta el utamat, eltorlaszolta ösvényemet. ¹⁰ Mint a lesben álló medve, olyan lett hozzám, vagy mint a rejtekén megbúvó oroszlán. ¹¹ Ösvényemet eltérítette, és összetépett, borzalommá tett. ¹² Kifeszítette íját és célba vett, nyilainak célpontjává lettem. ¹³ Veséimbe vágta a nyilait, tegzének fiait. ¹⁴ Nevetség tárgyává lettem egész népem előtt, gúnydalt zengenek rólam egész nap. ¹⁵ Keserőséggel tartott jól, és örömmel részegített meg. ¹⁶ Kavicssal összetörte fogaimat, hamut adott eledelül. ¹⁷ Lelkemnek nem volt békében része, elfelejtettem a boldogságot. ¹⁸ És most így szólok: "Elhagyott az erőm, és a reménységem is, amelyet az Úrba vetettem." ¹⁹ Visszaemlékszem nyomorúságaimra, sok sanyarúságomra: csupa

űröm és keserűség. ²⁰ Lelkem folyvást ezen töpreng, s már-már összeroskad bennem. ²¹ Ezeket fontolgatom szívemben, hogy föléledjen bennem a remény: ²² Az Úr irgalma nem fogyott el egészen; jósága és kegyelme még nem merült ki. ²³ Minden reggel újjáéled, nagy az ő hűsége. ²⁴ "Az Úr az én osztályrészem - mondja a lelkem -, ezért hát remélek benne." ²⁵ Akik benne bíznak, azokhoz jó az Úr, a lélekhez, amely őt keresi. ²⁶ Jó csendben várni az Úrra, mert ő megszabadít. ²⁷ Jó az embernek, ha igát hordoz ifjúságától fogva. ²⁸ Üljön le a magányban és hallgasson, amikor ráteszi az Úr; ²⁹ szája érjen le a földig. Talán még van remény. ³⁰ Tartsa oda arcát annak, aki üti, teljen el gyalázattal. ³¹ Mert az Úr nem veti el az embert mindörökre. ³² Mert ha büntet is, újra megkönyörül nagy irgalmában. ³³ Mert nem abban leli kedvét, hogy megalázza és nyomorúsággal sújtsa az emberek fiait. ³⁴ Ha lábbal tiporja valaki az összes foglyot az országban, ³⁵ ha az ember jogait megcsorbítják a Magasságbeli színe előtt; ³⁶ ha valakit megcsalnak pörében, talán nem látja az Úr? ³⁷ Ki az, aki csak szól és minden létrejön? Ki parancsol, ha nem az Úr? ³⁸ Honnét származik a jó is, meg a rossz is, ha nem az Úr szájából? ³⁹ Akkor hát miért zúgolódik az ember? Jobban teszi, ha szembefordul vétkeivel. ⁴⁰ Vizsgáljuk meg útjainkat, fontoljuk meg őket, és térjünk vissza az Úrhoz! ⁴¹ Emeljük föl szívünket a tenyerünkön Istenhez az égbe: ⁴² Vétkeztünk és lázadoztunk ellened, azért nem bocsátottál meg. ⁴³ Beburkolóztál haragodba és üldözőbe vettél minket; megöltél könyörtelenül. ⁴⁴ Sűrű felhőbe burkolóztál, nehogy áthatoljon rajta imádságunk. ⁴⁵ Gyalázat tárgyává tettél minket, a nemzetek söpredékévé. ⁴⁶ Kitérítette ellenünk a száját minden ellenségünk. ⁴⁷ Rettegés és verem lett az osztályrészünk, pusztulás és romlás. ⁴⁸ Patakszik a könny a szememből népem leányának romlása miatt. ⁴⁹ Folyton-folyvást sír a szemem; nincsen nyugalom, ⁵⁰ míg az Úr le nem tekint, és ránk nem néz az égből. ⁵¹ Még a szemem is sanyargatja lelkemet, ha látom városom leányait. ⁵² Mint a madárra, úgy vadásztak rám, azok, akik ok nélkül gyűlölnek. ⁵³ Verembe taszították életemet, és követ hajigáltak rám. ⁵⁴ A víz összeesapott a fejem fölött; így szóltam: "Végem van!" ⁵⁵ Uram, a verem mélyéből nevedet hívtam segítségül. ⁵⁶ Meghallottad, amikor így könyörögtem: "Ne zárd be füledet imádságom előtt!" ⁵⁷ Közel jöttél azon a napon, amikor hívtalak, és így szóltál: "Ne félj!" ⁵⁸ Megvédelmeztél lelkem ügyét, Uram, megváltottad életemet. ⁵⁹ Uram, láttad megaláztatásomat, szolgáltatass hát nekem igazságot! ⁶⁰ Láttad bosszúálló terveiket, és hogy összeesküdtek ellenem. ⁶¹ Uram, hallottad gyalázkodásukat, és hogy szöveterkeztek ellenem; ⁶² amit ellenfeleim sutognak, és amit ellenem forralnak egész nap. ⁶³ Akár ülnek, akár állnak: figyeld meg, csak rólam szól gúnydaluk. ⁶⁴ Uram, fizess meg nekik tetteik szerint! ⁶⁵ Adj nekik megátalkodott szívet, és legyen rajtuk az átkod! ⁶⁶ Üldöld haragodban és irtsd ki őket az ég alól, Uram! 4. fejezet (Siral4)

¹ Ó, hogy elhomályosult az arany; megfeketedett a színarany. Szerteszórva hevernek a szentély kövei minden utcasarkon. ² Sion fiait, akiknek értéke színarannyal ért fel, agyagedénynek tekintették, fazekas keze művének. ³ Még a sakálók is odanyújtják emlőiket, hogy kicsinyeiket táplálják; de népem leánya kegyetlen, mint a struccmadár a sivatagban. ⁴ A csecsemőnek a szomjúságtól az ínyéhez tapad a nyelve. Az apró gyermekek kenyeret kérnek, de nincs, aki megtörje nekik. ⁵ Akik egykor jóízű ételeket ettek, most ott hevernek holtan az utcákon. És akik bíborruhában nőttek fel, a szemétdombot ölelik. ⁶ Nagyobb volt népem leányának vétke Szodomának bűnénél, amely elpusztult egy szempillantás alatt anélkül, hogy bárki fölemelte volna ellene a kezét. ⁷ Ifjai egykor tisztábbak voltak a hónál, fehérebbek a tejnél; testük pirosabb volt a korállnál; színük ragyogó volt, mint a zafír. ⁸ Most fekete az arcuk, akár az éjszaka, nem lehet őket felismerni az utcán. Bőrük a csontjukhoz tapadt; kiszáradt, mint a fa. ⁹ Szerencsésebbek voltak, akiket átjárt a kard, mint azok, akik éhhalállal vesztek el. Akik elfonnyadtak, elsorvadtak, mert a föld nem hozott termést. ¹⁰ Gyengéd lelkű asszonyok saját kezükkel főzték meg gyermekeiket, hogy eledelül szolgáljanak nekik, népem leányának romlása idején. ¹¹ Az Úr kitöltötte bosszúját, szabad folyást engedett haragjának. Tüzet gyújtott Sionban, s az megemésztette alapjait. ¹² Nem hitték a föld királyai és a földkerekség egyetlen lakója sem, hogy ellenséges erő behatolhat Jeruzsálem kapuin. ¹³ Prófétáinak bűnei miatt, és papjainak gonoszsága miatt történt ez, akik ártatlanok vérént ontották ki a város közepén. ¹⁴ Mint a vakok, úgy bolyongtak az utcán, vérrel szennyezetten, úgyhogy senki sem mert hozzáérni a ruhájukhoz. ¹⁵ "Távozzatok, tisztátalanok!" - kiáltottam rájuk. "Távozzatok! Ne érintsetek minket!" Még ha elmennek is menedéket keresni a népek közé, ott sem hagyják, hogy letelepedjenek. ¹⁶ Az Úr tekintete szétszórta őket, többé nem tartotta őket szemmel. Nem tisztelik már a papot, és nem becsülik többé a prófétát. ¹⁷ Már belefáradt szemünk is, úgy vártuk a segítséget, de hiába. Tornyainkból epedve figyeltünk egy népre, amely nem segíthetett. ¹⁸ Lépteinkre leselkedtek, tereinkre sem mertünk kimenni. Jaj, közel van már a vég! Napjaink meg vannak számlálva! Elérkezett számunkra a vég! ¹⁹ Üldözőink gyorsabbak voltak, mint égen a sasok. Még a hegyeken is nyomunkba eredtek, a pusztában meg tört vetettek nekünk. ²⁰ Éltető lehetetünket, az Úr fölkentjét fogságba ejtették vermeinkben, akiről azt mondogattuk: "Az ő oltalmában élünk majd a népek között." ²¹ Csak ujjongj és vigadj, Edom leánya, te, aki Husz földjén lakol! Hozzád is eljut majd a kehely: megrészegülsz és szégyenkezel. ²² Véget ér bűnhődésed, Sion leánya; nem küld már többé számkivetésbe (az Úr), de téged megbüntet gonoszságodért, Edom leánya, feltárja vétkeidet. 5. fejezet

(Siral5)

¹ Emlékezz, Uram, arra, ami velünk történt, nézz le ránk és vedd tekintetbe gyalázatunkat! ² Örökrészünk idegenek kezére került, házainkat mások birtokolják. ³ Apátlan árvák lettünk; az anyák olyanok, mint az özvegyek. ⁴ Saját vizünket pénzért isszuk, és meg kell fizetnünk a saját fánkért. ⁵ Igát hordozunk nyakunkon; üldöznek bennünket; már a végünket járjuk; nincsen nyugalmunk. ⁶ Egyiptom felé nyújtottuk ki kezünket, és Asszíria felé, hogy kenyérhez jussunk. ⁷ Atyáink vétkeztek, de nincsenek többé, mi viseljük vétkeik terhét. ⁸ Szolgák uralkodnak rajtunk, és nincs, ki megszabadítson közülük. ⁹ Életünk kockáztatásával szerezzük be kenyerünket, szembeszállva a pusztában a karddal. ¹⁰ Bőrünk úgy izzik, mint a kemence az égető éhségtől. ¹¹ Az asszonyokat meggyalázták Sionban, a szüzeket Júda városaiban. ¹² A főembereket saját kezükkel akasztották fel, s az öregekre sem voltak tekintettel. ¹³ Az ifjakat befogták malmot hajtani, s a gyerekek megrokkantak a fahordásban. ¹⁴ A vének nem gyülekeznek már a kapukban, a fiatalok abbahagyták a mulatságot. ¹⁵ Eltűnt szívünkől a vidámság; gyászra fordult a körtáncunk. ¹⁶ Lehullott fejünkről a korona. Jaj nekünk, mert vétkeztünk! ¹⁷ Ezért oly szomorú a szívünk, ezért borítja könnyfátyol a szemünk. ¹⁸ Mert elpusztult a Sion hegye, sakálok tanyáznak rajta. ¹⁹ De te, Uram, mindörökre megmaradsz, királyi trónusod nemzedékről nemzedékre. ²⁰ Miért feledkeznél meg rólunk mindörökre? Miért hagynál el minket hosszú időre? ²¹ Téríts magadhoz minket, Uram, és mi megtérünk; fordítsd jóra napjainkat, úgy, mint régen tetted. ²² Vagy tán végképp elvetettél minket, olyannyira haragszol ránk? Báruk könyve

1. fejezet (Bár1)

¹ Ezek annak a könyvnek a szavai, amelyet Báruk Babilonban írt meg. Ő Nerija fia volt, az meg Machszeja fia, az Cidkija fia, az Hazadia fia, az pedig Hilkiya fia. ² Az 5. évben, a hónap hetedik napján történt; ugyanabban az időben, amikor a káldeusok elfoglalták Jeruzsálemet és a tűz martalékává tették. ³ Báruk felolvasta a könyv szavait Jojakim fia, Jechonja, Júda királya és az egész nép előtt, amely az olvasásra összegyűlt, ⁴ továbbá az elöljárók, a király fiai és a vének előtt, vagyis az egész nép előtt: kicsinyek és nagyok előtt, mindenki előtt, aki Babilonban, a Szud folyó mellett lakott. ⁵ Sírtak, böjtöltek és imádkoztak az Úr előtt, ⁶ azután pénzt adtak össze, mindenki annyit, amennyit tudott, ⁷ s ő azt Jeruzsálembe küldte Jojakim papnak, Hilkiya fiának, aki Sallum fia; meg a többi papnak és az egész népnek, amely vele volt Jeruzsálemben. ⁸ Báruk már Sziván hónap tizedik napján megkapta az Úr házának edényeit, amelyeket a templomból elhurcoltak, hogy vigye vissza őket

Júda földjére; azokat az ezüstedényeket, amelyeket Jozija fia, Cidkija, Júda királya készíttetett azután, ⁹ hogy Nebukadnezar, Babilon királya, Jechonját, a főembereket, a kézműveseket és a hivatalnokokat az egyszerű néppel együtt Jeruzsálemből elhurcolta és Babilonba vitte. ¹⁰ Ezt írták: Nézzétek, pénzt küldünk nektek: szerezzetek a pénzen égőáldozatot, engesztelő áldozatot és tömjént, készítsetek ételáldozatot és mutassátok be az Úrnak, a mi Istenünknek az oltárán. ¹¹ Imádkozzatok Nebukadnezar, Babilon királya életéért és fiának, Baltazárnak az életéért, hogy napjaik a földön olyanok legyenek, mint az ég napjai. ¹² Nekünk pedig adjon az Úr erőt, és ragyogtassa fel szemünket, hogy Nebukadnezárnak, Babilon királyának és fiának, Baltazárnak a védelme alatt élhessünk, hosszú ideig szolgálhassunk nekik, és kegyelmet találjunk előttük. ¹³ Imádkozzatok értünk is az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hiszen vétkeztünk Urunk, a mi Istenünk ellen, s az Úr neheztelése és haragja mind a mai napig nem fordult el tőlünk. ¹⁴ Azután olvassátok fel ezt a könyvet, amelyet küldünk nektek: hangozzék el az Úr házában, az ünnep napján, az összejövetel napján, ¹⁵ és mondjátok: Az Úré, a mi Istenünké az igazságosság, a szégyenkezés azonban a mienk ezen a napon, Júda fiaié, Jeruzsálem lakóié, ¹⁶ királyunké, vezetőinké, papjainké, prófétáinké és atyáinké, ¹⁷ mert vétkeztünk az Úr színe előtt, ¹⁸ nem engedelmeskedtünk neki, és nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek a szavára, pedig az Úr parancsai szerint kellett volna élnünk, amelyeket élénk tárt. ¹⁹ Attól a naptól fogva, hogy atyáinkat kihozta Egyiptom földjéről, egészen a mai napig engedetlenek voltunk Urunk, a mi Istenünk iránt, és vonakodtunk a szavára hallgatni. ²⁰ Ezért ránk tört a baj és az átok, amellyel az Úr megfenyegetett szolgája, Mózes által, amikor atyáinkat kivezette Egyiptom földjéről, hogy nekünk adja a tejjel-mézzel folyó országot, s (az átok) rajtunk is maradt mind a mai napig. ²¹ Nem hallgattunk az Úr szavára, amelyet a hozzánk küldött próféták közvetítettek, ²² hanem mindenki saját szívének gonosz hajlamát követte, és idegen isteneknek szolgáltunk, s azt tettük, ami nem tetszett az Úrnak, a mi Istenünknek. 2. fejezet (Bár2)

¹ Ezért az Úr beváltotta szavát, amelyet kimondott ellenünk, az Izrael fölött ítélező bírák ellen, királyunk ellen, elöljáróink ellen, Izrael és Júda népe ellen. ² A mérhetetlen ég alatt soha nem történt ahhoz hasonló, amit Jeruzsálemben véghezvitt, egészen úgy, ahogy Mózes könyvében meg van írva, ³ hogy közénk tartozó emberek közül némelyek saját fiaik, mások meg saját lányaik húsát ették meg. ⁴ Aztán kiszolgáltatta őket azoknak az országoknak, amelyek körülöttünk vannak, hogy megvetés és gyalázat tárgya legyenek körös-körül minden nép körében, ahova szétszórta őket. ⁵ Alájuk kerültek, nem föléjük, mert vétkeztünk az Úr, a mi Istenünk ellen, és nem hallgattunk a

szavára. ⁶ Az Úré, a mi Istenünké az igazságosság, a mi arcunkat azonban, és atyáink arcát ma szégyen borítja. ⁷ Ránk szakadt minden megpróbáltatás, amelyet az Úr kimondott ellenünk. ⁸ Nem könyörögtünk az Úr színe előtt, hogy fordítson el bennünket, mindnyájunkat szívünk gonosz kívánságaitól, ⁹ ezért az Úr mind készenlétben tartotta azokat a csapásokat, amelyeket aztán ránk hozott. Az Úr ugyanis igazságos minden intézkedésében, bármit tesz is velünk. ¹⁰ De mi nem hallgattunk a szavára és nem éltünk az Úr parancsai szerint, amelyeket élénk tárt. ¹¹ Nos hát, Urunk, Izrael Istene, te erős kézzel, jelekkel, csodákkal, nagy erővel és fölemelt kézzel vezetted ki népedet Egyiptom földjéről, s ezáltal nagy nevet szereztél magadnak mind a mai napig. ¹² De mi vétkeztünk, gonoszat tettünk, igazságtalanok voltunk, Urunk, Istenünk, minden intelmed ellenére. ¹³ Most azonban forduljon el tőlünk haragod! Már csak kevesen maradtunk meg a pogány népek között, ahová szétszórtál bennünket. ¹⁴ Urunk, hallgasd meg imánkat és kérésünket, s ments meg minket tenmagadért. Hadd találjunk kegyelmet azok színe előtt, akik elhurcoltak bennünket, ¹⁵ hogy így az egész föld megtudja: Urunk, te vagy a mi Istenünk, és hogy Izrael s a nemzetsége a te nevedet viseli. ¹⁶ Tekints le most hajlékodból, Urunk, és emlékezzél meg rólunk! Fordítsd felénk füledet, Urunk, és hallgass meg! ¹⁷ Nyisd ki a szemedet, Urunk, és láss meg bennünket! Hiszen nem az alvilágban levő holtak dicsőítik és magasztalják az Urat; belőlük már elszállt az élető lehelet. ¹⁸ A csapások sújtotta ember, aki meggörnyedve, fáradtan vánszorog, a megtört szem és az éhező lélek, az dicsőít és magasztal téged, Urunk! ¹⁹ Nem hivatkozhatunk atyáink és királyaink érdemeire, amikor eléd tárjuk kéréseinket, Urunk, Istenünk. ²⁰ Ránk zúdítottad haragodat és indulatodat, Urunk, ahogy szolgálid, a próféták által előre kijelentetted, ezekkel a szavakkal: ²¹ "Ezt mondja az Úr: Hajtsátok meg nyakatokat, és szolgáljatok Babilon királyának, akkor megmaradtok abban az országban, amelyet atyáitoknak adtam. ²² De ha nem hallgattok az Úr felhívására, és nem szolgáljátok Babilon királyát, ²³ akkor megszüntetem Júda városaiban és Jeruzsálemben az öröm szavát, a vidámság hangját, a vőlegény énekét, a menyasszony dalát, s az egész ország lakatlan területté válik." ²⁴ Mi azonban nem hallgattunk szavadra, nem szolgáltunk Babilon királyának, ezért beváltottad fenyegetésedet, amelyet szolgálid, a próféták által kimondtál, hogy királyaink csontjait és atyáink csontjait kiszórják sírjukból. ²⁵ Valóban kiszórták őket az égető napra és az éjszakai fagyra. És rettenetes szenvedés közepette haltak meg: éhség, kard és pestis által. ²⁶ A házat is, amely nevedet viselte, azzá tetted, amivé lett a mai napig, Izrael házának és Júda házának bűnei miatt. ²⁷ Velünk azonban Urunk, Istenünk, nagy jóságod és végtelen irgalmad szerint bántál, ²⁸ ahogy megígérted szolgálád, Mózes által azon a napon, amelyen megparancsoltad, hogy törvényeidet írja le Izrael fiai

számára. ²⁹ "Ha nem hallgattok szavamra, akkor ez a megszámlálhatatlan nagy sokaság kis maradékká zsugorodik össze a népek között, ahová szétszórom őket. ³⁰ Tudom jól, hogy nem fognak rám hallgatni, mivel keménynyakú nép ez, de száműzetésük földjén majd szívükre veszik, és ³¹ felismerik, hogy én, az Úr, az Istenük vagyok. Akkor majd fogékony szívet és fület adok nekik. ³² Száműzetésük földjén majd dicsőítenek, és megemlékeznek nevemről, ³³ szakítanak nyakasságukkal és gonosz tetteikkel, s arra gondolnak, hogy milyen útra terelődtek atyáik, amikor vétkeztek az Úr ellen. ³⁴ Akkor majd visszaviszem őket arra a földre, amelyre megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak, hogy nekik adom, és ismét urai lesznek. Újra megsokasítom őket, s nem zsugorodnak össze többé. ³⁵ Végül örök szövetséget kötök velük, az Istenük leszek, ők meg a népem lesznek, s nem űzöm el többé népemet, Izraelt abból az országból, amelyet nekik adtam." 3. fejezet (Bár3)

¹ Mindenható Urunk, Izrael Istene, szorongatott lélek és gyötrődő szív kiált hozzád! ² Hallgass meg, Urunk, és légy irgalmas! Vétkeztünk színed előtt. ³ Te örökké uralkodol, mi meg elveszünk örökre? ⁴ Mindenható Urunk, Izrael Istene, hallgasd meg Izrael halálra szántjainak és azok fiainak a könyörgését, akik vétkeztek ellened, akik nem hallgattak Uruk, Istenük szavára; ezért szakadtak ránk a csapások. ⁵ Ne gondold többé atyáink bűneire; ebben az órában gondold inkább saját kezedre és nevedre. ⁶ Igen, Urunk, te vagy a mi Istenünk, s mi dicsőítünk téged, Urunk! ⁷ Te oltottad szívünkbe félelmedet, hogy segítségül hívjuk a nevedet. Dicsőítünk téged számkivetésünkben, hiszen eltávolítottuk szívünkben atyáink minden gonoszságát, amellyel vétkeztek színed előtt. ⁸ Nézd, mi még ma is abban a fogságban vagyunk, amelybe szétszórtál bennünket, hogy iszonyat, átok és büntetés legyen atyáink minden bűne miatt, akik eltávolodtak az Úrtól, a mi Istenünktől. ⁹ Halld meg, Izrael, az élet törvényét, figyeljetelek, hogy szert tegyetek a tudásra! ¹⁰ Izrael, miért vagy ellenséged országában, miért? Megöregedsz idegen földön? ¹¹ Beszennyezted magad halottakkal, s azok közé számítanak, akik leszálnak az alvilágba? ¹² Elhagytad a bölcsesség forrását! ¹³ Ha az Úr útjain jártál volna, akkor otthon laknál, békében mindörökké. ¹⁴ Tanuld meg, hol van a tudomány, hol az erő, hol az értelem, s akkor megtudod azt is, hol a maradandóság és az élet, hol a szem ragyogása és a béke. ¹⁵ De ki fedezte föl a helyét és ki hatolt el kincseihez? ¹⁶ Hol vannak a népek vezetői, és azok, akik a föld állatai fölött uralkodtak? ¹⁷ Azok, akik az ég madaraival játszottak, azok, akik gyűjtötték az aranyat és az ezüstöt, amelyben az emberek bizakodnak, vagyis azok, akiknek a gazdagsága határtalan volt? ¹⁸ Azok, akik annyi gonddal dolgozták meg az ezüstöt, hogy munkájuk felülmúlta a képzeletet? ¹⁹ Eltűntek, leszálltak a holtak országába, helyükre mások léptek. ²⁰ Fiatalabbak

látták meg a napvilágot, és laktak a földön, de ők sem találták meg a tudás útját,²¹ nem fogják fel ösvényeit. Fiaik sem tették magukévá, hanem távol maradtak útjától.²² Semmit sem ismertek fel belőle Kánaánban, és nem értették meg Temánban.²³ Sem Hágár fiai, akik itt lent keresik az értelmet, sem Midián és Temán kereskedői, ezek a mesemondók és tudni vágyók sem ismerték fel a bölcsesség útját, nem találták meg ösvényeit.²⁴ Ó, Izrael, milyen nagy az Isten hajléka, milyen messze terjed a birtoka:²⁵ nagy és határtalan, magas és mérhetetlen!²⁶ Itt születtek az óriások, a régi kor hírességei, a daliás és harcos emberek.²⁷ De Isten nem választotta ki őket, nem mutatta meg nekik a tudás útját.²⁸ Elvesztek, mert nem volt tudományuk, elvesztek esztelenségük miatt.²⁹ Ki száll fel az égbe, hogy megragadja, és lehozza a felhőkből? ³⁰ Ki kel át a tengeren, hogy fölfedezze és idehozza tiszta aranyt? ³¹ Senki sem találta meg az útját, nem fogta fel ösvényeit.³² De ismerte az, aki mindent tud, ő átvizsgálta értelmével; ő, aki mindörökké megalkotta a földet, és betöltötte élőlényekkel;³³ ő, aki küldi a fényt, és az eljön, de ha visszahívja, az remegve engedelmeskedik.³⁴ A csillagok vidáman ragyognak helyükön,³⁵ de ha ő szólítja őket, azt felelik: "Itt vagyunk!" Vidáman csillognak alkotójuk előtt:³⁶ Ő a mi Istenünk, senki sem hasonlít hozzá!³⁷ Ő felkutatta a tudás minden útját, s átadta Jákobnak, a szolgájának, és Izraelnek, akit szeretett.³⁸ Így jelent meg a földön és társalgott az emberekkel. 4. fejezet (Bár4)

¹ Az Isten parancsának könyve az, a törvény, amely örökre megmarad. Aki megtartja, élni fog, aki elhagyja, meghal. ² Térj vissza, Jákob, és öleld magadhoz, járj fényének világosságában! ³ Ne engedd át dicsőségedet másnak, a kiváltságodat más népnek! ⁴ Boldogok vagyunk mi, Izrael fiai, mert Isten tudtunkra adta, hogy mi tetszik neki. ⁵ Éleszd fel reményed, népem, Izrael nevének hordozója! ⁶ Eladtak benneteket a népeknek, de nem azért, hogy elvesztek. Felingereltétek az Isten haragját, ezért lettetek az ellenség martaléka. ⁷ Teremtőtöket ingereltétek haragra: démonoknak áldoztatok, nem az Istennek. ⁸ Elfeledkeztetek az örök Istenről, Gondviselőtökről, és megszomorítottátok dajkátokat, Jeruzsálemet. ⁹ Láttam, amint rátok szakadt az Isten haragja, azért így szólt: Halljátok meg Sion szomszédjai! Isten nagy szomorúságot küldött rám, ¹⁰ láttam fiaim és leányaim fogságát, amelyet az örökkévaló hozott rájuk. ¹¹ Örömmel neveltem őket, de sírva és szomorúan néztem, amint távoztak; ¹² ne legyen senkiben káröröm amiatt, hogy özvegy lettem, s annyian elhagytak. Gyermekeim bűne miatt lettem elhagyatott, mert elfordultak az Isten törvényétől. ¹³ Nem ismerték fel parancsait, nem jártak az általa szabott úton, s nem követték a fegyelem ösvényét, az igazság szerint. ¹⁴ Gyertek ide, Sion szomszédai! Gondoljatok fiaim és leányaim fogságára, amelyet az Örökkévaló hozott rájuk! ¹⁵ Távoli nemzetet szabadított rájuk,

kíméletlen, idegen nyelvű népet, amely nem tisztelte az aggastyánt, s nem volt részvétellel a csecsemő iránt. ¹⁶ Az özvegytől elvette szeretett fiait, megfosztotta lányaitól és egyedül hagyta. ¹⁷ De én hogyan segíthetnék rajtad? ¹⁸ Csak az szabadíthat ki ellenséged kezéből, aki rád hozta a csapást. ¹⁹ Menjetek hát, gyermekeim, menjetek a magatok útján! Én meg maradok elhagyatva, egyedül. ²⁰ Levettem a boldogság ruháját, és vezeklésül szőrzsákba öltöttem, s az Örökkévalóhoz fohászkodom, ameddig élek. ²¹ Bizakodjatok, gyermekeim, kiáltsatok Istenhez! Ő kiragad az elnyomásból, ellenségeitek kezéből. ²² Én az Örökkévalótól várom szabadulástokat: a Szent már öröme is hangolt irgalmával, amelyet nemsokára megmutat nektek is Szabadítótok, az Örökkévaló. ²³ Könnyek közt és gyászban néztem távozásotok, de Isten visszaad nekem titeket örökre, öröm és ujjongás közepette. ²⁴ Ahogy Sion szomszédai most látják fogságotokat, úgy fogják majd látni nemsokára Istentől szerzett szabadulástokat, amely nagy dicsőséggel és az örökkévaló ragyogásával jut nektek osztályrészül. ²⁵ Ezért, gyermekeim, viseljétek türelemmel a haragot, amely Istentől szakadt rátok. Ellenséged üldözőbe vett, de nemsokára te látod a romlását, és lábbal taposod a nyakát. ²⁶ Dédelgetett gyermekeim rögs úton jártak, úgy vitték el őket, mint egy nyáját, amelyet elrabolt az ellenség. ²⁷ De bízzatok, gyermekeim, kiáltsatok Istenhez! Aki megpróbáltatást hozott rátok, az újra megemlékezik rólatok. ²⁸ Ha elmétek távol járt Istentől, most térjete meg és keressétek tízszeres buzgalommal, ²⁹ mert aki rátok hozta a csapásokat, örök örömet szerez nektek a szabadulással! ³⁰ Éleszd fel reményed, Jeruzsálem, megvigasztal az, aki nevet adott neked. ³¹ Meglakolnak mind, akik bántalmaztak, és örültek bukásodnak. ³² Meglakolnak a városok, ahol gyermekeid fogságban voltak, meglakol, aki elvette fiaidat. ³³ Ahogy örült bukásodnak és ujjongott romlásodon, úgy fog bánkódni a saját pusztulásán. ³⁴ Nem örülhet többé tömérdék lakójának, dicsekvése szomorúságra változik. ³⁵ Az Örökkévaló tüzet bocsát rá hosszú időre, és démonok lakóhelye marad igen sokáig. ³⁶ Jeruzsálem, tekints kelet felé, és nézd az örömet, amely Istentől jön. ³⁷ Nézd, visszatérnek fiaid, akiknek láttad távozását. Visszajönnek, s összegyűlnek kelettől nyugatig a Szentnek parancsára, ujjonganak, mert az Isten megdicsőült. 5. fejezet (Bár5)

¹ Jeruzsálem, vesd le a gyász s az ínség ruháját, s öltsd magadra mindörökre Isten dicsőségének szépségét! ² Öltsd fel Isten igazságának köntösét, s tedd fejedre az örök dicsőség koronáját, ³ mert az Isten ismertté teszi fényességedet mindenütt az ég alatt. ⁴ Isten ezt a nevet adja neked örökre: "Igazságosság békéje" és "Jámborság dicsősége". ⁵ Kelj föl, Jeruzsálem, állj a magaslatra, és tekints keletre! Nézd, mint gyűlnek egybe fiaid, napkelettől napnyugatig a Szentnek szavára, és ujjonganak, mert Isten megemlékezett róluk. ⁶ Gyalog

távoztak, ellenség hajtotta őket, de Isten vezeti vissza, s úgy hozza őket, mint királyi sarjakat. ⁷ Isten parancsot adott, hogy hordják el mind a magas hegyeket s az örök halmokat, a völgyeket meg töltsék fel, hogy sík legyen a föld, és Izrael biztosan haladhasson Isten dicsősége alatt. ⁸ Az erdők és az illatos fák Isten parancsára mind árnyékot nyújtanak Izraelnek. ⁹ Isten vezeti majd Izraelt örömben, dicsőségének fényében, s kíséretül adja nekik irgalmát és igazságosságát. 6. fejezet (Bár6)

¹ Ez annak a levélnek a másolata, amelyet Jeremiás küldött azoknak, akiket Babilon királya fogságba akart hurcolni Babilonba. Így közölte velük, amit Isten tudtára adott. Nebukadnezár, Babilon királya, az Isten előtt elkövetett bűnök miatt hurcolt benneteket fogságba Babilonba. ² Ha majd megérkeztek Babilonba, ott maradtok évekig, hosszú ideig, a hetedik nemzetségig. Utána azonban békében kivezetlek onnan benneteket. ³ Babilonban majd láttok ezüstből, aranyból és fából készült isteneket, amelyeket az emberek vállukon hordoznak, és amelyekről a pogányok félnek. ⁴ Ti azonban vigyázzatok, ne kövessétek az idegeneket, és ne teljetek el félelemmel ezek előtt az istenek előtt, ⁵ amikor látjátok, hogy a tömeg előttetek és mögöttetek imádja őket. Inkább mondjátok magatokban: "Egyedül téged illet imádás, Urunk!" ⁶ Angyalom ugyanis veletek lesz, gondot visel életetekre. ⁷ (A bálványok) nyelvét a kézműves simította ki; arany- és ezüstruhát adtak rájuk, de azért csak hamis képek, és nem tudnak beszélni. ⁸ Fogják az aranyat, és mint a díszeket kedvelő leány számára, ⁹ koronát készítenek belőle bálványaik fejére. Az is megtörténik, hogy a papok titokban leszedik az aranyat és az ezüstöt isteneikről, hogy saját hasznukra fordítsák, ¹⁰ vagy hogy züllött nőknek adjanak belőle. Díszes ruhákba öltöztetik arany-, ezüst- és faisteneiket, mint az embereket, ¹¹ de azok nem védik meg őket a rozsdától és a szúttól. ¹² Bíborpalást van rajtuk, de arcukról le kell törölni a ház porát, amely vastagon rájuk telepszik. ¹³ Jogara is van, mint az emberi uralkodónak, de senkit nem tud megölni, aki megtámadja. ¹⁴ Jobbjában kardot vagy csatabárdot tart, de magát sem tudja megvédeni, sem a háborútól, sem a rablóktól. Erről lehet felismerni, hogy ezek nem istenek. ¹⁵ Ne is féljeteek tőlük! Az emberek által használt edény is értéktelen, ha egyszer eltörik. Ilyenek az ő isteneik is. ¹⁶ Ha felállítják őket a házakban, szemük tele lesz a belépők lábáról levert porral. ¹⁷ Ahogy körös-körül bezárják a kapukat olyan ember előtt, aki megsértette a királyt, és akit vérpadra visznek, úgy biztosítják a papok az ajtókat zárral és reteszekkel, mert félnek, hogy a tolvajok ellopják (a bálványokat). ¹⁸ Mécsessel világítanak nekik, meghozzá sokkal, akárcsak maguknak, de egyet sem látnak belőlük. ¹⁹ Olyanok, mint a templom gerendái. Mondják, hogy a belsejüket kirágják a föld férgei, és megemészti a ruhájukat is. De még azt sem érzik, ²⁰ hogy arcukat befeketíti a templom füstje. ²¹ Testükre és fejükre rátelepszene a denevérek, a fecskék és más madarak, sőt a

macskák is. ²² Erről ismerhetitek fel, hogy nem istenek. Ne is féljetez tőlük! ²³ Arannyal vonják be őket, hogy szépek legyenek, de ha valaki nem tisztítja le róluk a rozsdát, akkor nem fénylenek. Arról sem volt tudomásuk, amikor öntötték őket. ²⁴ Magas áron vásárolták őket, de nincs bennük éltető lélek. ²⁵ Nincs lábuk, ezért vállon viszik őket s így megszégyenülnek az emberek előtt. Szolgáik előtt is megszégyenülnek: hiszen csak az ő segítségükkel kelhetnek fel, ha leesnek a földre. ²⁶ Ha felállítják, akkor sem tud mozogni, s ha eldől, nem tud fölegyenesedni. Az adományukat úgy adják nekik, mint a halottaknak. ²⁷ Amit nekik áldoznak, azt a papok a maguk hasznára eladják, más részüket asszonyaik tulajdonítják el, de nem adnak belőle semmit a szegényeknek és a betegeknek. Az áldozatokat még a havibajos és gyermekágyas nők is érintik. ²⁸ Ebből láthatjátok, hogy ezek nem istenek. Ne is féljetez tőlük! ²⁹ Miért is nevezik őket isteneknek? Még asszonyok is mutathatnak be áldozatot az ezüstből, aranyból és fából való isteneik előtt. ³⁰ Templomaikban ott ülnek papjaik, megszaggatott ruhában, lenyírt hajjal és szakállal, földetlen fővel. ³¹ Ordítanak és kiáltoznak isteneik előtt, akárcsak némelyek a halotti toron. ³² A papok elveszik az istenek ruháit, és azokba öltöztetik asszonyaikat és gyermekeiket. ³³ Akár jót, akár rosszat tesznek velük, nem képesek viszonzni. Királyt nem állíthatnak és nem tehetnek le. ³⁴ Hasonlóképpen nem adhatnak gazdagságot, és nem ajándékozhatnak pénzt. Ha valaki fogadalmat tesz előttük és nem teljesíti, nem kérhetik számon. ³⁵ Egyetlen embert sem mentenek meg a haláltól, sem a gyengét nem védik meg az erőstől. ³⁶ A vakot nem tehetik látóvá, s az embert nem szabadíthatják meg bajaitól. ³⁷ Nem könyörülnek meg az özvegyen, és nem segítik az árvát. ³⁸ A fából faragott, arannyal és ezüsttel bevont istenek hasonlóan a hegy köveihez: akik tisztelik őket, szégyent vallanak. ³⁹ Hogyan hiheti és mondhatja tehát valaki, hogy ezek istenek? ⁴⁰ Sőt, maguk a káldeusok is tiszteletlenül bánnak velük. Ha ugyanis látnak egy némát, aki nem tud beszélni, elviszik Bélhez, és követelik, hogy oldja meg a nyelvét, mintha az istenség egyáltalán hallana. ⁴¹ Mégsem látják be mindezt, s nem képesek elhagyni ezeket az isteneiket, mert hiányzik belőlük az értelem. ⁴² A szalagövet viselő asszonyok az utak mentén ülnek és tömjén módjára égetik a korpát, ⁴³ s ha valamelyiküket egy járókelő elviszi és vele hál, akkor megveti a másikat, hogy azt nem vették észre, mint őt, és nem szakították el a szalagját. ⁴⁴ Csupa ocsmányság, ami náluk történik. Hogyan hihetik és mondhatják mégis, hogy ezek istenek? ⁴⁵ Kézművesek és aranyművesek készítették őket: azzá lettek, amivé készítőjük tette őket. ⁴⁶ Készítőik sem érnek el magas kort: hogyan lehetnének akkor istenek az alkotásaik? ⁴⁷ Az utódokra is csak csalást és szégyent hagynak. ⁴⁸ Ha ugyanis háború vagy csapás fenyegeti őket, a papok azon tanakodnak egymás közt, hol rejtőzködhetnének el velük együtt. ⁴⁹ Miért nem értik meg tehát, hogy nem lehetnek istenek, akik magukat sem tudják megmenteni a háborútól és veszedelemtől? ⁵⁰ Mivel fából vannak, s

arannyal és ezüsttel vonták be őket, azért végül is kitudódik, hogy csak hamis képek. Minden nép és király előtt nyilvánvaló lesz, hogy nem istenek, hanem emberi kéz művei, és nincs bennük isteni erő. ⁵¹ Ki előtt nem világos hát, hogy ezek nem istenek? ⁵² Egyetlen ország élére sem tudnak királyt állítani, esőt sem adnak az embereknek. ⁵³ Nem ítélik meg az emberek fölött, és senkit nem védenek meg, akivel jogtalanság történt, hiszen tehetetlenek, mint a varjak, amelyek az ég és föld között keringenek. ⁵⁴ Ha pedig tűz fenyegeti a fából való, aranyozott és ezüstözött isteneket, akkor a papok ugyan kimenekülnek, de ők éppúgy odaégnék, mint a gerendák. ⁵⁵ Királynak vagy ellenségnek nem képesek ellenállni. ⁵⁶ Hogyan gondolhatja vagy hiheti hát valaki, hogy ezek istenek? ⁵⁷ A fából való, aranyozott és ezüstözött istenek nem menekülhetnek sem a tolvajok, sem a rablók elől. Ezek erősebbek, mint ők, elviszik az aranyat és az ezüstöt, s a rajtuk levő ruhát is, és eltűnnek vele. Tehát magukon sem segíthetnek. ⁵⁸ Ezért egy király, aki él a hatalmával, olyan, mint egy használható eszköz a házban, amit a tulajdonos fel is használ: többet ér, mint a hamis istenek. Az ajtó is, amely megvédi, ami a házban van, többet ér, mint a hamis istenek. A király palotájában egy faoszlop értékesebb, mint a hamis istenek. ⁵⁹ A nap, a hold és a csillagok, amelyeknek az a szerepük, hogy világítsanak, engedelmeskednek. ⁶⁰ Hasonlóképpen a villám is, ha felcsillan, szép látvány. Ugyanígy a szél is minden vidéken fúj. ⁶¹ S ha Isten a felhőknek megparancsolja, hogy vonuljanak végig a földön, teljesítik a parancsot. S ha a tüzet leküldi felülről, hogy perzselje föl a hegyeket és az erdőket, megteszi, amit parancsolnak neki. ⁶² Ezek (az istenek) azonban sem megjelenésükben, sem erejükben nem hasonlítanak hozzájuk. ⁶³ Ezért nem lehet sem hinni, sem mondani, hogy valóban istenek, hiszen nem képesek ítélni az emberek fölött, vagy velük jót tenni. ⁶⁴ Ismerjétek el tehát, hogy nem istenek és ne féljetez tőlük! ⁶⁵ A királyra nem hozhatnak sem átkot, sem áldást. ⁶⁶ Nem adhatnak jelet az égen a népek számára, s nem ragyognak, mint a nap, és nem világítanak, mint a hold. ⁶⁷ Az állatok még szerencsésebbek, mint ők, mert segíthetnek magukon úgy, hogy a rejtekbe menekülnek. ⁶⁸ Semmiképpen nem látjuk tehát, hogy ezek istenek volnának, azért hát ne féljetez tőlük. ⁶⁹ Ahogy a madárijesztő az uborkaföldön nem őriz meg semmit, úgy vannak az ő fából való, arannyal és ezüsttel bevont isteneik is. ⁷⁰ Hasonlítanak a kerti bozóthoz is, amelyre minden madár rátelepszik. Fából készült, arannyal és ezüsttel bevont isteneik hasonlítanak a halottakhoz is, akiket levetettek a sötétségbe. ⁷¹ A rajtuk tönkremenő bíborról és bisszusról is felismerhetitek, hogy nem istenek. Végül ők maguk is tönkremennek, és az ország szégyenévé válnak. ⁷² Jobb tehát, ha az ember igaz, és nincsenek bálványai, mert így elkerüli a megszégyenülést. Ezekiel könyve

1. fejezet (Ez1)

¹ A 30. esztendőben, a negyedik hónapban, a hónap ötödik napján, amikor a száműzöttek között voltam a Kebár folyó mellett, megnyílt az ég, és isteni látomás tanúja voltam. ² A hónap ötödik napján - Jojachin király száműzetésének 5. esztendejében - ³ az Úr szózatot intézett Ezekiel paphoz, Buzi fiához a káldeusok földjén, a Kebár folyó mellett. Ott fölöttem volt az Úr keze. ⁴ Ezt láttam: észak felől forgósél támadt és nagy felhő. Fényesség vette körül, tűz, amelyből villámok törtek elő. A belsejében, a tűz közepében valami fénylett, mint az érc. ⁵ Középuzt kivettem valamit, amely négy élőlényhez hasonlított. Emberi formájuk volt. ⁶ Mindegyiknek négy arca és mindegyiknek négy szárnya volt. ⁷ A lábuk egyenes volt, a talpuk meg olyan, mint a borjú talpa, s úgy szikráztak, akár a fényes érc. ⁸ Szárnyaik alatt emberi kezek voltak. Arcuk - mind a négyüké - négy irányba nézett. ⁹ Az egyiknek a szárnya összeért a másikéval. Amikor mentek, nem fordultak meg, hanem mindegyik egyenesen haladt. ¹⁰ Arcuk emberi archoz hasonlított, és jobb felől mind a négynek oroszlánarca volt, bal felől meg mind a négynek bikaarca volt, s mind a négynek sasarca volt. ¹¹ Szárnyaik felül ki voltak terjesztve. Két szárnya mindegyiknek összeért, kettő meg a testüket fődte. ¹² Mindegyik egyenesen ment maga előtt, oda mentek, ahova a lélek irányította őket, nem fordultak meg, amikor mentek. ¹³ Az élőlények között olyasmit láttam, mint az égő szénfáklya, amely imbolygott az élőlények között. A tűz lobogott, és villámok törtek elő a tűzből. ¹⁴ Az élőlények meg jöttek-mentek, akár a villámok. ¹⁵ Figyeltem az élőlényeket, s lám, egy-egy kerék volt a földön az élőlények mellett, mind a négy mellett. ¹⁶ Ezek a kerekék úgy ragyogtak, mint a krizolit, s mind a négynek ugyanolyan volt az alakja. Úgy látszott, mintha az egyik a másikban lett volna. ¹⁷ Négy irányban haladtak, s nem kellett megfordulniuk, amikor mentek. ¹⁸ Vizsgálgattam őket: igen nagy volt a kerületük, s körös-körül mind a négynek a kerülete tele volt szemekkel. ¹⁹ Amikor az élőlények mentek, a kerekék forogtak mellettük, és amikor az élőlények fölemelkedtek a földről, a kerekék is fölemelkedtek. ²⁰ Ahova a lélek irányította őket, odamentek a kerekék, s egyszersmind fölemelkedtek, mert az élőlények lelke volt a kerekékben. ²¹ Ha az élőlények mentek, a kerekék is mentek, ha álltak, azok is álltak, és amikor fölemelkedtek a földről, velük együtt a kerekék is fölemelkedtek, mert az élőlények lelke volt a kerekékben. ²² Ami az élőlények feje fölött volt, az égbolthoz hasonlított, ragyogott, mint a kristály, s szétterült a fejük fölött. ²³ Az égboltozat alatt ki voltak terjesztve a szárnyaik, az egyiké a másik felé, s kettő mindegyiknek a testét fődte. ²⁴ Amikor mentek, hallottam szárnyuk suhogását. Olyan volt, mint a nagy vizek zúgása, mint a Mindenható hangja, a vihar moraja, mint egy tábornak a zaja. Amikor megálltak, leeresztették szárnyukat, ²⁵ és ezzel zajt csaptak. ²⁶ Az

égboltozat fölött pedig, amely a fejük fölött volt, mintha zafírkó lett volna, olyan, mint egy trón, ezen a trónfélén meg fenn, a magasban egy emberhez hasonló lény. ²⁷ Láttam: fénylett, mint az érc, s mintha tűz vette volna körül. Attól fölfelé, ami a derekának látszott, s attól lefelé, ami a derekának látszott, olyasmit láttam, mint a tűz, és körülötte fényességet. ²⁸ Olyan volt, mint a szivárvány, amely esős napokon feltűnik a felhőben - ilyen volt a ragyogás körülötte. Ilyennek látszott az Úr dicsőségének jelenése. Láttam, s arccal a földre borultam, és valakinek a hangját is hallottam, aki beszélt. 2. fejezet (Ez2)

¹ Így szólt hozzám: "Emberfia, állj fel, beszélni akarok veled." ² Amikor ezt mondta, eltöltött a lélek, felállított, és hallottam, amint beszélt hozzám. ³ Ezt mondta nekem: "Emberfia, elküdelek Izrael fiaihoz, a lázadókhöz, akik fellázadtak ellenem. Ők és atyáik lázadoztak ellenem mind a mai napig. ⁴ Fiaiknak kemény a fejük és megátalkodott a szívük. Hozzájuk küdelek, hogy mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten. ⁵ Akár meghallgatják, akár nem hallgatják - mert hiszen lázongó nemzedék ez -, megtudják, hogy próféta van közöttük. ⁶ Ami meg téged illet, emberfia, ne félj tőlük, s ne remegj, amikor ezt mondják: Tövisek vesznek körül és skorpiókon ülsz. Ne félj szavaiktól, és ne remegj arcuktól, mert hiszen lázongó nemzedék! ⁷ Mondd el üzenetemet, akár meghallgatják, akár nem hallgatják, mert hiszen lázongó nemzedék ez. ⁸ Te meg, emberfia, hallgass arra, amit majd mondok neked, ne légy lázadó, mint ez a lázongó nemzedék. Nyisd ki a szád, és add meg, amit adok neked." ⁹ Akkor láttam, hogy egy kéz nyúlt felém, és lám, egy könyvtekercs volt benne. ¹⁰ Kigöngyölte előttem, és kívül is, belül is tele volt írva. Ez volt ráírva: "Siralom, panasz és jajszó." 3. fejezet (Ez3)

¹ Így szólt hozzám: "Emberfia, amit itt találsz, azt add meg, add meg ezt a tekercset és menj, szólj Izrael házához." ² Kinyitottam a számat, s megetette velem a tekercset, ³ és azt mondta nekem: "Emberfia, gyomrod eméssze meg, és egész belső részed teljen el ezzel a tekercssel, amit adok neked." Megettem, és olyan édes volt a számban, mint a méz. ⁴ Akkor ezt mondta nekem: "Emberfia, indulj, s menj el Izrael házához és hirdesd nekik a szavaimat! ⁵ Mert nem valami érthetetlenül beszélő és idegen nyelvű néphez szól küldetésed, hanem Izrael házához. ⁶ Nem érthetetlenül beszélő és idegen nyelvű népekhez szól küldetésed, amelyeknek nem érted a szavukat. Ha hozzájuk küldenélek, meghallgatnának, ⁷ de Izrael háza nem akar majd meghallgatni, mert engem sem akarnak meghallgatni. Mert Izrael egész házának kemény a feje és megátalkodott a szíve. ⁸ Nézd, olyan keménnyé teszem arcodat, mint az ő arcuk, és homloksodat is olyan keménnyé, mint

amilyen az ő homlokuk. ⁹ Homlokodat olyan keménnyé teszem, mint a gyémánt, ami keményebb a sziklánál. Ne félj tőlük, s ne remegj előttük, mert hiszen lázongó nemzedék ez!" ¹⁰ Aztán ezt mondta nekem: "Emberfia, azokat a szavakat, amelyeket hozzád intézek, őrizd meg szívedben, hallgasd meg füleddel, ¹¹ és menj el a száműzöttekhez, a népedből valókhöz, szólj hozzájuk és mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten, akár meghallgatják, akár nem hallgatják." ¹² Aztán elragadott a lélek, és hallottam, amint mögöttem nagy sokaság zengte: "Áldott legyen az Úr dicsősége nyugalmának helyén!" ¹³ Hallani lehetett az élőlények egymást verdeső szárnyainak csattogását, a mellettük levő kerekék zaját és a nagy morajt. ¹⁴ Akkor a lélek fölemelt és elragadott, s én elmentem keserűséggel lelkem felindulásában, és az Úr keze súlyosan rám nehezedett. ¹⁵ Megérkeztem Tel Abibba a Kebár folyó mellett letelepedett száműzöttekhez, oda, ahol laktak, s mint egy kába, hét napig maradtam köztük. ¹⁶ Amikor elmúlt a hét nap, az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁷ "Emberfia, Izrael házának őrévé rendelvelek. Ha hallod ajkamról a szót, figyelmeztess őket a nevemben. ¹⁸ Ha azt mondom a gonosznak: Meghalsz, s te nem figyelmezteted, nem beszélsz neki, hogy letérítsd a gonoszt gonosz útjáról, hogy így életben maradjon, a gonosz meghal a bűne miatt, de vérét tőled kérem számon. ¹⁹ Ha azonban figyelmezteted a gonoszt, és mégsem szakít gonoszságával és gonosz útjával, akkor meghal a bűne miatt, te ellenben megmented életedet. ²⁰ Ha az igaz eltér igazságától és gonoszságot művel, és én csapdát állítok elé, úgyhogy meghal, akkor mivel nem figyelmeztetted, meghal a bűne miatt - az igazság, amelyet tettekre váltott, nem számít be neki -, de a vérét tőled kérem számon. ²¹ Ha azonban figyelmeztetted az igazat, hogy ne vétkezzék, és nem is vétkezik, akkor életben marad, mert figyelmeztetted, s te is megmented életedet." ²² Fölöttem volt az Úr keze, s azt mondta (az Úr): "Indulj, menj ki a síkságra, s ott majd szólok hozzád." ²³ Elindultam, kimentem a síkságra és lám, ott állt az Úr dicsőségében; ahhoz hasonló volt a dicsősége, mint amit a Kebár folyónál láttam, és arcra borultam a földön. ²⁴ Ekkor eltöltött az Úr lelke, talpra állított, és így szólt hozzám: "Menj, és zárkózzál be házádba! ²⁵ Mert, emberfia, lám bilincseket raknak rád, megkötöznek, úgyhogy nem tudsz kiszabadulni. ²⁶ A nyelvedet szájpaddalodhoz tapasztom, úgyhogy néma leszel, és nem tudod többé figyelmeztetni őket, mert hiszen lázongó nemzedék ez. ²⁷ Ám amikor szólok hozzád, megnyitom szádat. Akkor mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten. Aki meg akarja hallani, az hallja meg, aki nem akarja, hát ne hallja, mert hiszen lázongó nemzedék ez." 4. fejezet (Ez4)

¹ Te meg, emberfia, végy egy téglát, tedd magad elé, és rajzolj rá egy várost, Jeruzsálemet. ² Majd indíts támadást ellene, építs ellene falat, emelj töltést,

helyezz el vele szemben tábort, és vedd körül faltörő kosokkal. ³ Ezután végy egy vasserpenyőt, és vasfalként tedd magad és a város közé. Fordulj ellene, zárd körül, és vedd ostrom alá! Ez jel Izrael háza számára. ⁴ Feküdj a bal oldaladra, és vedd magadra Izrael házának bűneit. Ahány napig így fekszel, viseld bűneiket. ⁵ Magam határoztam meg bűneik éveit, napokban kifejezve: százkilencven napig viseled majd Izrael házának bűneit. ⁶ S amikor ennek végére érsz, fekédj a jobb oldaladra, és hordozd Júda házának vétkeket negyven napig. Minden esztendő helyett egy napot róttam rád. ⁷ Te meg fordulj az ostromlott Jeruzsálem felé, emeld föl mezítelen kezedet és prófétálj ellene! ⁸ Nézd, megkötozlek, úgyhogy nem tudsz az egyik oldaladról a másikra fordulni, amíg szorongattatásod ideje le nem telik. ⁹ Végy gabonát, árpát, babot, lencsét, kölest és tönkölyt, tedd egy edénybe, és csinálj belőlük kenyeret. Annyi napig, ameddig oldaladon fekszel - százkilencven napig - ebből egyél. ¹⁰ S ez a táplálék, amit naponta magadhoz veszel, húsz sékel súlyú legyen, ezt edd időről időre. ¹¹ Víz is csak mértékkel igyál, egyhatod hint, s csak időről időre igyál. ¹² A táplálékot árpakenyér formájában vedd magadhoz, amely a szemük láttára emberi ürüleken sült meg. ¹³ "Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: Ugyanígy eszik majd Izrael fiai tisztátalan kenyerüket a népek között, ahova szétszórom őket." ¹⁴ Erre így szóltam: "Uram, Isten, még sosem szennyeztem be magam. Gyermeckorom óta egészen mostanáig nem ettem elhullott vagy széttépett állatot, és semmiféle tisztátalan állatot, és semmiféle tisztátalan húst nem vettem a számba." ¹⁵ Az Úr erre azt mondta: "Jól van, megengedem, hogy emberi ürülék helyett tehéntrágyán süsd meg kenyeredet." ¹⁶ Majd így szólt hozzám: "Emberfia, nézd összetöröm a kenyér botját Jeruzsálemben, úgyhogy rettegve eszik majd a kiszabott kenyeret és szorongva isszák a kimért vizet. ¹⁷ Mert nem lesz kenyér és víz, úgyhogy rémülten néznek egymásra, és elpusztulnak gonoszságaik miatt." 5. fejezet (Ez5)

¹ Emberfia, fogj egy éles kardot, használd úgy, mint a borbély a beretvát, és húzd végig a fejedén és a szakálladon. Aztán végy egy mérleget és mérd szét a levágott haját. ² Egy harmadát vedd tűzre a város közepén, amikor letelik az ostrom ideje. Másik harmadát hányd kardélre a város körül. Az utolsó harmadot szórd szélnek, s majd kardot rántok utánuk. ³ De egy keveset végy belőle, és tedd köntösöd szegélyébe. ⁴ Aztán még ebből is végy el egy keveset, dobdd a tűzbe, és égesd el tűzben. Láng fog belőle kicsapni. Akkor mondd meg Izrael egész házának: ⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: "Ez Jeruzsálem, amelyet a népek közé állítottam: idegen országok veszik körül. ⁶ Fellázkodt törvényeim ellen, jobban, mint a nemzetek, és megvetette parancsaimat, jobban, mint a körülötte élő népek. Semmibe vették törvényeimet és nem tartották meg parancsaimat." ⁷ Ezért azt mondja az Úr, az Isten: "Mivel lázadóbbak

vagytok, mint a körülöttetek élő népek, mivel nem tartjátok meg parancsaimat és annyira sem tartjátok szem előtt törvényeimet, mint a körülöttetek élő nemzetek, ⁸ azért ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, én felkelek ellened és végre is hajtom körödben a büntető ítéletet a népek szeme láttára. ⁹ Iszonyatos tetteid miatt olyan dolgot viszek körödben végbe, amelyet még nem vittem, és soha többé nem viszek végbe. ¹⁰ Az apák megeszik gyermekeiket, s a gyermekek megeszik apjukat. Végrehajtom rajtad a büntetést, és a szél minden irányába szétszórom azokat, akik megmaradnak belőled. ¹¹ Ezért, amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, mivel borzalmas dolgaiddal és iszonyatos tetteiddel megfertőzted szentélyemet, elvetlek, szemem nem néz rád többé irgalommal és nem kegyelmezek neked. ¹² Lakóid egyharmada pestisben hal meg körödben, és éhínség által pusztul el, egyharmada kard élén hull el körülöttered, egyharmadot meg szétszórok a szél minden irányába, és kardot rántok utánuk. ¹³ Kitöltöm rajtuk haragom, kitombolom dühöm, és bosszút állok rajtuk. Akkor majd megtudják, hogy én, az Úr szóltam féltékenységemben, amikor majd kitöltöm rajtuk haragom. ¹⁴ Pusztasággá teszek, gyalázat tárgyává a körülöttered lévő népek között, mindenki szeme láttára. ¹⁵ Gyalázat és gúny tárgya leszel, elrettentő példa a nemzetek számára, amelyek körülvesznek, amikor végrehajtom rajtad ítéletemet, haraggal, bosszúval és kemény büntetéssel. Én, az Úr mondtam ezt. ¹⁶ Elárasztalak az éhség félelmetes nyilaival a vesztetekre - mert hiszen ezeket pusztulásotokra küldöm -, és éhséget bocsátok rátok, összetöröm a kenyerek botját. ¹⁷ Éhséget és vadállatokat szabadítok rátok, amelyek megfosztanak titeket gyermekeitektől, pestis és vér gázol át rajtad, s kardot fordítok ellened. Én, az Úr mondtam ezt." 6. fejezet (Ez6)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, fordulj Izrael hegyei felé, és jövendölj ellenük! ³ Ezt mondd: Izrael hegyei, halljátok az Úrnak, az Istennek a szavát! Ezt üzeni az Úr, az Isten a hegyeknek, a halmoknak, a szakadékoknak és a völgyeknek: Kardot szabadítok rátok és lerombolom magaslataitokat. ⁴ Oltáraitok semmivé válnak, oszlopaitok ledőlnek, akik halálos döfést kapnak, azokat bálványaid elé vetem, ⁵ s csontjaitokat oltáraitok köré terítem szét. ⁶ Minden lakott helyeteken elpusztítják a városokat, lerombolják a magaslatokat, úgyhogy oltáraitok romhalmazzá válnak és elpusztulnak, bálványaitok darabokra törnek és megsemmisülnek, oszlopaitok ledőlnek és műveitek semmivé válnak. ⁷ Akiket közületek döfés ér, leroskadnak. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ⁸ De meghagyok közületek olyanokat, akik megmenekülnek a kardtól, azért, hogy szétszórjam őket a népek közé. ⁹ Akik megmaradnak, megemlékeznek majd rólam a népek között, amelyek közé fogolyként elhurcolják őket, amikor majd összetöröm

parázna szívüket, amellyel elpártoltak tőlem, és szemüket, amellyel házasságot törve bálványaikra tapadtak. Saját magukat utálják majd meg azért a gonoszságért, amit szégyenletes tetteikkel véghezvittek.¹⁰ Így majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, hogy nem hiába beszéltem, hanem valóban rájuk szabadítom ezt a sok borzalmat.¹¹ Ezt mondja az Úr, az Isten: Csapd össze kezedet, dobbants lábaddal és mondd: Jaj Izrael házának iszonyatos tettei miatt, mert kard, éhínség és pestis által pusztul el!¹² Aki távol van, pestisben vész el, aki közel van, azzal a kard végez, aki pedig megmarad és ostrom alá veszik, az éhen hal, mert kitöltöm rajtuk haragomat.¹³ Majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor holttestük ott hever a bálványok között, oltáraik körül, minden kiemelkedő halmon, minden hegy tetején, minden zöldellő fa és minden lombos terebint alatt, mindenütt, ahol kellemes illatú áldozatot mutattak be bálványaiknak.¹⁴ Kinyújtom ellenük kezemet, pusztasággá teszem a földet a sivatagtól egészen Ribláig mindenütt, ahol csak laknak, és akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. 7. fejezet (Ez7)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten Izrael földjének: Itt a vég! Eljött a vég az ország négy szélére. ³ Már rád tört a vég. Rád zúdítom haragomat, hogy útjaid szerint ítélkezzem, és számon kérem tőled minden szégyenletes tettetted. ⁴ Szemem nem tekint rád irgalommal, s nem könyörülök meg rajtad, hanem felelőssé teszek útjaidért, és szégyenletes tetteid nyilvánvalóvá válnak körödben, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: Csapás csapást ér. ⁶ Közeledik a vég, közeledik a vég számodra, nézd, már itt is van. ⁷ Te leszel soron, aki az országban lakol. Elérkezik az idő; nézd, elközeleg a nap, s zűrzavar támad, és nem lesz többé öröm a hegyeken. ⁸ Most rövidesen kiárasztom rád haragomat és kitöltöm rajtad bosszúmat. Útjaid szerint ítélkezem fölötted, és számon kérem minden szégyenletes tettetted. ⁹ Szemem nem tekint rád irgalommal és nem könyörülök, hanem számon kérem tőled útjaidat és szégyenletes tetteid nyilvánvalóvá válnak körödben, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, aki lesújtok. ¹⁰ Itt a nap, lám, elérkezik! Sorra kerülsz, a csapás készen vár rád, a gőg eluralkodott. ¹¹ Az erőszak már fölemelkedett, hogy a gonoszság vesszejévé váljék... ¹² Eljön az idő, közel a nap! Aki vesz, az ne örüljön, s aki elad, az ne szomorkodjék, mert a harag mindenkire rátör. ¹³ Az eladó nem találja meg, amit eladott, még ha életben is marad, mert a látomás, mely minden gazdagságra szól, visszavonhatatlan, s aki bűnben él, nem kap többé erőre. ¹⁴ Fújjátok meg a harsonát, minden készen áll, és senki sem indul harcba, mert haragom mindenkire rátör. ¹⁵ Kívül kard, belül pestis és éhínség. Aki a mezőn lesz, az kard élén hull el, aki a városban lesz, az éhínségben és pestisben pusztul el. ¹⁶ Akik megmenekülnek, elfutnak, s mint a völgyek galambjai, a

hegyek felé tartanak, de én mind halálba küldöm a bűne miatt.¹⁷ Minden kéz ellankad, s minden térd szétfolyik, mint a víz.¹⁸ Zsákruhába öltöznek, és félelem fogja el őket. Minden arc szégyentől ég, s minden fej kopasz lesz.¹⁹ Ezüstjüket az utakra szórják, az aranyat meg szemétnek tartják. Nem tudják velük éhségüket csillapítani, gyomrukat megtölteni, mert bűnbe vitték őket.²⁰ Díszes ékszereiket kevélységre használták: belőlük készítették szégyenletes képeiket, bálványait. Ezért iszonyattá teszem őket a számukra.²¹ Idegeneknek adom zsákmányul, s a föld istentelenjeinek prédául, azok majd meggyalázzák őket.²² Elfordulok tőlük, és meggyalázzák kincsesházamat, fosztogatók hatolnak be és meggyalázzák.²³ Készíts magadnak láncot, mert az ország tele van vérengzéssel, és a város tele van erőszakossággal.²⁴ Elővezetem a legkegyetlenebb népeket, hadd foglalják el házaikat. Megtöröm a hatalmasok gőgjét, és meggyalázzák szentélyeiket.²⁵ Rettegés szállja meg őket, keresik a békét, de nem találják.²⁶ Csapás csapást ér, az egyik hír a másikat követi, látomást követelnek majd a prófétától, de a papok híjával lesznek a törvénynek, s a vének is a tanácsnak.²⁷ A király gyászolni fog, a fejedelmet szomorúság keríti hatalmába, az ország népének megbénul a keze. Tetteik szerint bánok velük, ítéleteik szerint ítélek fölöttük, és megtudják, hogy én vagyok az Úr. 8. fejezet (Ez8)

¹ A 6. évben a hatodik hónapban, a hónap ötödik napján, amikor házamban voltam, Júda vénei meg előttem ültek, fölöttem volt az Úr keze.² Ezt láttam: egy emberhez hasonló lény jelent meg. Attól lefelé, ami a derekának látszott, tűz volt, a derekától fölfelé meg fénylett valami, mint az érc.³ Egy kézhez hasonlót nyújtott felém, megragadott a fejem egyik hajfürtjénél fogva, aztán fölemelt a lélek ég és föld közé, s isteni látomásban elvitt Jeruzsálembe a belső kapu bejáratához, amely északra néz, ahol a féltékenység bálványa volt, amely féltékenységre ingerelt.⁴ S lám, ott volt Izrael Istenének dicsősége, amelyet a síkságon láttam.⁵ Így szólt hozzám: "Emberfia, fordítsd tekintetedet észak felé!" Észak felé fordítom tekintetemet, s lám, az oltár kapujától északra a féltékenység bálványa állt, egészen a bejáratnál.⁶ Így szólt hozzám: "Emberfia, látod mit művelnek? Szörnyűség, amit Izrael háza itt végbevisz, miatta el kell hagynom szentélyemet. De látsz még szörnyűbb dolgokat is."⁷ Ezután elvitt a templomtér bejáratához. Körülnéztem, és egy lyukat láttam a falban.⁸ Így szólt hozzám: "Emberfia, törd át a falat!" Áttörtem a falat és ajtó tűnt elő.⁹ Ekkor azt mondta: "Lépj be és lásd azt a szörnyűséget, amit itt művelnek."¹⁰ Bementem és körülnéztem: a falak körös-körül tele voltak mindenféle csúszómászó és visszataszító állat ábrázolásával és Izrael háza bálványainak képeivel.¹¹ Izrael házában vénei, hetven férfi állt a bálványok előtt - köztük Safán fia, Jaazanjahu is -, s mindegyiknek füstölő volt a kezében,

és szállt a tömjén füstje. ¹² Akkor ezt mondta nekem: "Láttad, emberfia, mit művelnek a sötétben Izrael házának vénei, ki-ki a maga képekkel díszített szobájában? Azt mondják: Az Úr nem lát minket, az Úr magára hagyta országát." ¹³ Majd így szólt hozzám: "Látsz még szörnyűbb dolgokat is, amiket művelnek." ¹⁴ Akkor levezetett az Úr temploma kapujának a bejáratához, amely északra néz. Ott asszonyok ültek, és Tammuzt siratták. ¹⁵ Így szólt hozzám: "Láttad ezt, emberfia? Látsz még szörnyűbb dolgokat is." ¹⁶ Most bevitt az Úr templomának a belső udvarába. S lám, az Úr szentélyének a bejáratánál, az előcsarnok és az oltár között mintegy huszonöt férfi állt az Úr szentélyének hátat fordítva; kelet felé néztek és leborultak kelet felé a Nap előtt. ¹⁷ Így szólt hozzám: "Láttad ezt, emberfia? Hát nem elég még Júda házának, hogy ezeket az iszonyatos dolgokat művelik, amik itt folynak? Tele az ország erőszakkal, és folyton-folyvást haragra ingerelnek. Lám, ágat tartanak az orruk elé. ¹⁸ Majd én is így teszek haragomban, szemem nem tekint rájuk könyörülettel és nem irgalmazok nekik. Hangosan szólítgatnak majd, de nem hallgatom meg őket." 9. fejezet (Ez9)

¹ Akkor hangosan felkiáltott a fülem hallatára: "Gyertek elő, város ostorai! Mindegyitek tartsa kezében öldöklő szerszámaikat!" ² És lám, megjelent hat férfi a felső kapu felől, amely északra néz, és mindegyik kezében tartotta öldöklő szerszámaikat. Közülük az egyik férfi fehér ruhába volt öltözve, oldalán meg íróeszközök voltak. Beléptek és helyet foglaltak a bronzoltár mellett. ³ Izrael Istenének dicsősége a kerubokról, ahol volt, a templom küszöbéhez szállt. Ekkor a fehér ruhába öltözött férfit hívta, akinek íróeszközök voltak az oldalán, ⁴ és így szólt hozzá: "Járd be a várost, járd be egész Jeruzsálemet, és jelöld meg kereszttel azoknak az embereknek a homlokát, akik siránkoztak és bántódtak a szörnyűségek miatt, amelyeket művelnek benne." ⁵ A többieknek meg ezt mondta a fülem hallatára: "Menjetek utána, járjátok be a várost és pusztítsátok! Ne nézzetek rá irgalommal és ne könyörüljete rajta! ⁶ Öreget, ifjút, szüzet, gyereket és asszonyt egyaránt öljetek meg, és irtsatok ki mindenkit! Akinek azonban kereszt van a homlokán, azt ne bántsátok! Szentélyemmel kezdjétek!" Megkezdték tehát a véneken, akik a templom előtt voltak. ⁷ És így szólt hozzájuk: "Tegyétek tisztátalanná a templomot, töltsétek meg halottakkal az udvarokat, induljatok!" Azok elindultak, bejárták a várost és pusztítottak. ⁸ Míg ők öldököltek, én a helyemen maradtam, arcra borultam a földön és így kiáltottam: "Jaj, Uram, Isten, teljesen el akarod pusztítani Izrael maradékát, amikor rázúdítod haragodat Jeruzsálemre?" ⁹ Ezt mondta nekem: "Izrael és Júda házának igen nagy a gonoszsága, az ország tele van vérrel, s a város törvényszegéssel. Azt mondják: Az Úr elhagyta az országot, az Úr semmit sem lát. ¹⁰ Ezért most én sem nézek rájuk irgalommal és nem

könyörülök, hanem számon kérem rajtuk útjaikat." ¹¹ Ekkor a fehér ruhába öltözött ember, akinek íróeszközök voltak az oldalán, e szavakkal jelentette: "Megtettem, amit parancsoltál." 10. fejezet (Ez10)

¹ Körülnéztem, s lám, az égboltozaton, amely a kerubok feje fölött volt, mintha zafírkő lett volna, s olyasvalami látszott fölöttük, mint egy trón. ² Ekkor így szólt a fehér ruhába öltözött emberhez: "Menj a kerubok alatt levő kerekek közé, végy tele marokkal a kerubok alatt levő parázsból, és hintsd a városra!" S a szemem láttára odament. ³ A kerubok a templom jobb oldalán álltak, amikor az ember bement, és a felhő betöltötte a belső udvart. ⁴ Az Úr dicsősége a kerubokról a templom küszöbéhez szállt, a templom tele lett a felhővel, és az udvart betöltötte az Úr dicsősége ragyogásával. ⁵ A kerubok szárnyainak csattogása a külső udvarig hallatszott, mint a mindenható Isten hangja, amikor beszél. ⁶ Akkor ezt a parancsot adta a fehér ruhába öltözött embernek: "Végy tüzet a kerubok közt levő kerekek közül!" Erre az odament és megállt a kerék mellett. ⁷ A kerub kinyújtotta kezét a kerubok között levő tűz felé, vett belőle, és a fehér ruhába öltözött ember kezébe adta. Az elvette és kiment. ⁸ Akkor azt láttam, mintha a keruboknak emberi kezük lett volna a szárnyuk alatt. ⁹ Megfigyeltem: Négy kerék volt a kerubok mellett, mindegyik kerék egy kerub mellett, s a kerekek úgy ragyogtak, mint a krizolit. ¹⁰ Úgy látszott, hogy mind a négy egyforma, s mintha az egyik kerék a másikban lett volna. ¹¹ Amikor mentek, négy irányban haladtak, s nem fordultak meg menet közben, hanem abban az irányban mentek, amerre a fej irányította őket, és nem fordultak meg menet közben. ¹² Egész testük, hátuk, kezük és szárnyuk, valamint a kerekek körös-körül tele voltak szemekkel, mind a négyüknek. ¹³ Hallottam, hogy a kerekeknek ezt a nevet adták: "galgal". ¹⁴ Mindegyiknek négy arca volt: az első bikaarc volt, a második emberi arc, a harmadik oroszlánarc, a negyedik sasarc. ¹⁵ A kerubok fölemelkedtek; ugyanaz az élőlény volt, amelyet a Kebár folyónál láttam. ¹⁶ Amikor a kerubok járkáltak, a kerekek haladtak mellettük, amikor a kerubok fölemelték szárnyukat, hogy fölemelkedjenek a földről, a kerekek ottmaradtak mellettük. ¹⁷ Amikor megálltak, azok is megálltak, amikor fölemelkedtek, azok is fölemelkedtek velük, mert az élőlény lelke volt bennük. ¹⁸ Az Úr dicsősége elhagyta a templom küszöbét és megállt a kerubok fölött. ¹⁹ A kerubok fölemelték szárnyukat, és szemem láttára fölemelkedtek a földről, s amikor eltávoztak, velük voltak a kerekek is, és megálltak az Isten háza keleti kapujának bejáratánál, s Izrael Istenének dicsősége ott volt fölöttük. ²⁰ Ez az az élőlény volt, amelyet Izrael Istene alatt láttam a Kebár folyó mellett, és megértettem, hogy kerubok voltak. ²¹ Mindegyiknek négy arca és négy szárnya volt, s emberi kézhez hasonló valami volt a szárnya alatt. ²² Arcuk olyan volt, mint

azoknak az arca, amelyeket a Kebár folyó mellett láttam. Mindegyik egyenesen haladt, maga előtt. 11. fejezet (Ez11)

¹ A lélek fölemelt, és elvitt az Úr templomának keleti kapujához, amely kelet felé néz. S lám, a kapu bejáratánál huszonöt férfi volt, és ezek között láttam Azur fiát, Jaazanját és Benajahu fiát, Pelatjahut, a nép vezetőit. ² Az Úr így szólt hozzám: "Emberfia, ezek a férfiak gonoszságot forralnak, és rossz tanácsot adnak ebben a városban. ³ Azt mondják: Ugye nemsokára fölépülnek a házak? Ezek az üst, s mi vagyunk a hús. ⁴ Jövendölj hát ellenük, jövendölj emberfia!" ⁵ Leszállt rám az Úr lelke, és így szólt hozzám: "Beszélj! Ezt mondja az Úr: Így beszéltek Izrael háza, s jól tudom, mi van a szívetekben. ⁶ Megsokszoroztátok a vérontást ebben a városban, és áldozataitokkal vannak tele az utcák. ⁷ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: A megöltek, akikkel tele van a város, ők a hús, (a város) meg az üst, benneteket azonban eltávolítalak onnét. ⁸ Féltetek a kardtól, azért kardot hozok rátok - mondja az Úr, az Isten. ⁹ Kivetlek a városból, az ellenség kezére adlak benneteket, és ítéletet tartok fölöttetek. ¹⁰ Kard élén hulltok el Izrael határain belül, végrehajtom rajtatok az ítéletet, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ¹¹ Ez a város nem lesz számotokra üst, és ti nem lesztek benne a hús: Izrael földjén tartok ítéletet fölöttetek, ¹² s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, akinek nem tartottátok meg a törvényeit és nem követtétek a parancsait, hanem a körülöttetek lévő népek szokásai szerint éltetek." ¹³ Míg jövendöltem, az történt, hogy meghalt Benaja fia, Pelatjahu. Arcra borultam és hangosan felkiáltottam: "Jaj, Uram, Isten, elpusztítod Izrael maradékát?" ¹⁴ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁵ "Emberfia, Jeruzsálem lakói így szóltak testvéreidhez, fogolytársaidhoz és Izrael egész házához: Távol vagytok az Úrtól, azért a miénk lett az ország. ¹⁶ Ezért mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Igen, elküldtem őket messzire, a népek közé, szétszórtam őket idegen országokba, s rövid időre én lettem számukra a szentély azon a földön, ahová mentek. ¹⁷ Ezért mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: "Összegyűjtelek benneteket a népek közül, egybegyűjtelek minden országból, ahová szétszóródtatok, és nektek adom Izrael földjét. ¹⁸ Megérkeznek, s kiirtanak benne mindent, ami gyalázatos és utálatra méltó. ¹⁹ Akkor egyetlen szívet adok nekik és új lelket: kitépem testükből a kőszívet, és hússzívet adok nekik, ²⁰ hogy törvényeim szerint éljenek, tartsák szem előtt parancsaimat, és teljesítsék őket. Akkor a népem lesznek, én meg az Istenük leszek. ²¹ De akiknek a szívük bálványaikhoz és szégyenletes tetteikhez tapad, azoktól számon kérem útjaikat - mondja az Úr, az Isten." ²² Akkor a kerubok fölemelték szárnyukat, s a kerekék is követték őket. Fölöttük ott volt Izrael Istenének dicsősége. ²³ Az Úr dicsősége fölemelkedett, elhagyta a várost, és azon a hegyen állt meg, amely a várostól

keletre van. ²⁴ A lélek fölemelt és látomásban elvitt a káldeusokhoz, a száműzöttek közé, az Isten lelke, azután eltűnt a látomás, amit láttam, ²⁵ s én mindent elmondtam a száműzötteknek, amit az Úr látnom engedett. 12. fejezet (Ez12)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia: lázongó nemzedék körében élsz; van szemük a látásra, de nem látnak; van fülük a hallásra, de nem hallanak, mert hiszen lázongó nemzedék ez. ³ Azért hát, emberfia, szedd össze az útra a holmidat, és menj el, nappal, a szemük láttára. Menj el a szemük láttára arról a helyről, ahol lakol, egy másik helyre. Talán felfigyelnek rá, mert hiszen lázongó nemzedék ez. ⁴ Szedd össze a holmidat, mint a száműzetésbe készülők a csomagjukat, nappal, a szemük láttára. Aztán menj el este, a szemük láttára, mint akik számkivetésbe mennek. ⁵ A szemük láttára csinálj a falon egy lyukat és azon keresztül menj ki. ⁶ A szemük láttára vedd válladra holmidat, és költözz ki, amikor sötét lesz. Arcodat föd be, hogy ne lásd a földet, mert jellé tettelek Izrael háza számára. ⁷ A kapott parancs szerint jártam el: nappal összeszedtem a holmimat, mint a száműzetésbe készülők, este meg rést vágtam kezemmel a falon. Sötétben mentem ki, s a holmimat a szemük láttára a vállamon vittem. ⁸ Reggel az Úr szózatot intézett hozzám: ⁹ Emberfia, Izrael háza, ez a lázongó nemzedék nem kérdezte meg: "Mit csinálsz?" ¹⁰ Így beszélj azért: Ezt mondja az Úr, az Isten: Jeruzsálemről szól ez a jövődölés és Izrael egész házáról, amely benne él. ¹¹ Mondd: én jel vagyok nektek. Amit én tettem, azt teszik majd ők is: száműzetésbe, fogságba mennek. ¹² A fejedelem, aki köztük van, a vállára veszi holmiját a sötétben, és a falon keresztül megy ki, amelyen rést ütnek, hogy ki lehessen rajta menni. Arcát befödi, hogy ne lássa a földet. ¹³ Kivetem rá hálómat és megfogom kelepcemben, Babilonba viszem, a káldeusok földjére, de nem fogja látni, hanem meghal ott. ¹⁴ Azokat, akik elkísérik - segítőit és seregét -, mind szétszórom, a szél minden irányába, és kardot rántok utánuk. ¹⁵ Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha szétszórom őket a népek közé és szétszélesztem őket idegen országokba. ¹⁶ De meghagyok közülük néhányat. Ezek megmenekülnek a kardtól, az éhínségtől, a pestistől, hogy elbeszéljék minden szégyenletes tettüket a népek körében, ahová mennek, s így azok is megtudják, hogy én vagyok az Úr. ¹⁷ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁸ Emberfia, remegve edd kenyeredet, s vizedet is nyugtalanul és szorongva idd, ¹⁹ és mondd meg az ország népének: Ezt mondja az Úr, az Isten Jeruzsálem lakóinak, akik szétszóródtak Izraelben. Kenyerüket szorongva eszik, vizüket félve isszák, mert lakóinak erőszakossága miatt elpusztul az ország és akik lakják. ²⁰ A népes városok romhalmazzá válnak, az ország sivataggá lesz, hogy megtudjátok: én vagyok az Úr. ²¹ Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ²²

Emberfia, mit akartok azzal a mondással, amely Izrael földjén járja: A napok múlnak, s a látomások nem válnak valóra. ²³ Mondd meg ezért nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Véget vetek ennek a mondásnak, és nem beszéltek így többé Izraelben. Mondd meg nekik: Közel vannak a napok, amikor minden látomás valóra válik. ²⁴ Nem lesz többé hamis látomás, sem csalárd jóvendölés Izrael házában. ²⁵ Mert én, az Úr beszélek. Amit mondok, az valóra válik, késedelem nélkül. Igen, ti lázongó nemzedék, megéelitek, hogy amit kimondok, azt valóra is váltom - mondja az Úr, az Isten. ²⁶ Az Úr szózatot intézett hozzám: ²⁷ Emberfia, Izrael háza így beszél: "A látomás, amit ez lát, csak távoli időre vonatkozik, csak távoli jövőről jóvendöl." ²⁸ Mondd hát meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Szavaim nem késnek tovább. Amit mondok, az beteljesedik - mondja az Úr, az Isten. 13. fejezet (Ez13)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, jóvendölj Izrael prófétái ellen, jóvendölj és mondd meg azoknak, akik maguktól jóvendölnek: Halljátok az Úr szavát! ³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj az esztelen prófétáknak, akik saját lelküket követik és semmit sem látnak! ⁴ Mint a rókák a romok között, olyanok a prófétáid, Izrael! ⁵ Nem álltatok be a résbe, nem építtetek falat Izrael háza számára, hogy erősen tartsa magát a harcban az Úr napján. ⁶ Látomásuk csalás, jóvendölésük hazugság, amikor ezt mondják: "Az Úr mondja", hiszen az Úr nem küldte őket, mégis azt remélik, hogy a szavuk beteljesedik. ⁷ Nemde igaz, hogy hamisak látomásaitok és hazugságokat jóvendöltök, amikor azt mondjátok: "Az Úr mondja", noha nem szóltam? ⁸ Ezért így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Hazug beszédeitek és hamis látomásaitok miatt ellenetek fordulok - mondja az Úr, az Isten. ⁹ Azokon a prófétákon, akik hamis látomást láttak és hazugságokat jóvendöltek, rajtuk lesz a kezem: nem jutnak be népem tanácsába, nem lesznek benne Izrael házában jegyzékében, nem mennek be Izrael földjére, hadd tudjátok meg, hogy én vagyok az Úr, az Isten. ¹⁰ Mert félrevezették népemet, amikor békét hirdettek, noha nincs béke. Amíg az falat épített, ezek bemeszelték. ¹¹ Mondd meg azoknak, akik bemeszelték: Hirtelen zápor támad, jégeső esik, viharos szél fog dühöngeni. ¹² S a fal leomlik. Ugye, akkor majd megkérdezik: Hol van a vakolat, amivel befödtétek? ¹³ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: Heves szélvihart támasztok haragomban, pusztító záport küldök bosszúmban és jégesőt indulatomban, hogy teljesen megsemmisítse. ¹⁴ Ledöntöm a falat, amit bevakoltatok, egyenlővé teszem a földdel, és alapjai napvilágra kerülnek. Összeomlik, és ti ott pusztultok el alatta - akkor majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ¹⁵ Nekiszabadítom haragomat a falnak, s azoknak, akik bevakolták, és azt mondom nektek: a fal nincs többé, sem azok, akik bevakolták, ¹⁶ Izrael prófétái, akik Jeruzsálemről jóvendölnek, és a béke

látomását látják, noha nincs béke - mondja az Úr, az Isten. ¹⁷ Te meg, emberfia, fordulj néped leányai ellen, akik saját maguktól jövendölnek és jövendölj ellenük. ¹⁸ Mondd nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj azoknak, akik szalagot varrnak minden csuklóra, akik leplet készítenek mindenféle korúnak a fejére, hogy kelepcét állítsanak a lelkeknek. Kelepcébe csaljátok népem tagjainak lelkét, és meg akarjátok menteni életeteket? ¹⁹

Megszentségteleníttek népem előtt néhány marék árpáért és néhány darab kenyérért azzal, hogy megölitek azokat az embereket, akiknek nem kellene meghalniuk, és életben hagyjátok azokat, akiknek nem kellene élniük, és így rászeditok népemet, amely hisz a hazugságnak. ²⁰ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: Nos, szalagjaitok ellen fordulok, amelyekkel, mint a madaraknak, kelepcét állítottatok a lelkeknek. Leszakítom őket karotokról, és szabadjára engedem a lelkeket, akiket, mint a madarat, fogva akartatok tartani. ²¹

Szétépem fátylajaitokat és kiszabadítom népemet kezeitekből, hogy többé ne legyenek zsákmányként kezeitekben. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ²² Mert a hazugságokkal meggyötörtétek az igaz szívét, amikor én nem gyötöröm meg, és megerősítettétek a gonoszt, nehogy letérjen gonosz útjáról és életben maradjon. ²³ Ezért nem láttok többé hamis látomásokat, és nem jövendöltök hazugságokat. Kiszabadítom népemet kezeitekből, és akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. 14. fejezet (Ez14)

¹ Eljöttek hozzám néhányan Izrael vénei közül és leültek elém. ² Ekkor az Úr szózatot intézett hozzám: ³ Emberfia, ezeknek az embereknek a szíve bálványokhoz tapad, és ragaszkodnak ahhoz, ami bűnbe viszi őket. Hagyjam hát, hogy megkérdezzenek? ⁴ Ezért szólj hozzájuk, és mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Izrael házából mindenkinek, akinek a szíve bálványokhoz tapad, s aki ahhoz ragaszkodik, ami bűnbe viszi, de azért mégis a prófétához fordul, annak én, az Úr felelek, tömérdek bálványa ellenére, ⁵ hogy így megragadjam Izrael szívét, azokét mind, akik bálványaik miatt eltávolodtak tőlem. ⁶ Mondd meg ezért Izrael házában: Ezt mondja az Úr, az Isten. Térjete meg, hagyjátok el bálványaitokat, forduljatok el iszonyatos tetteitektől. ⁷ Mert Izrael házából mindenkinek s minden Izraelben lakó idegennek, aki eltávolodott tőlem, akinek a szíve bálványokhoz tapad, és ragaszkodik ahhoz, ami bűnbe vitte, de azért mégis a prófétához fordul, hogy megkérdezzon, annak én, az Úr, magam felelek. ⁸ Az ilyen embernek ellene fordulok, intő példává és szóbeszéd tárgyává teszem, kiirtom népemből, és akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ⁹ Ha a próféta megtéved és kijelent valamit, én, az Úr engedem meg, hogy megtévedjen ez a próféta, és majd kinyújtom ellene kezemet és kiirtom népemnek, Izraelnek köréből. ¹⁰ Majd viselik bűnük terhét, aki kérdez, a saját bűnét, s a próféta is a maga bűnét. ¹¹

Így Izrael háza nem távolodik el többé tőlem, és nem szennyezi be magát többé bűneivel. Ők a népem lesznek, én meg az Istenük leszek - mondja az Úr, az Isten. ¹² Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹³ Emberfia, ha egy ország hűtlenséggel vétkeznék ellenem, s kinyújtanám ellene kezemet, összetörném kenyere botját, éhínséget bocsátanék rá, s elpusztítanék embert és állatot, ¹⁴ ha ebben az országban ott volna ez a három férfi: Noé, Dániel és Jób, ezek az emberek igaz voltukkal csak magukat mentenék meg - mondja az Úr. ¹⁵ Ha vadállatokat szabadítanék az országra, és elnéptelenedne s pusztasággá válna, úgyhogy senki sem merne rajta a vadállatok miatt átmenni, ¹⁶ ha ebben az országban ott volna ez a három férfi - amint igaz, hogy élek, mondja az Úr, az Isten -, sem fiaikat, sem lányaikat nem tudnák megmenteni, csak magukat mentenék meg, az ország pedig elpusztulna. ¹⁷ Ha kardot szabadítanék erre az országra és azt mondanám: a kard járja be ezt az országot, és kipusztítanék benne embert és állatot, ¹⁸ ha ez a három ember ott volna ebben az országban - amint igaz, hogy élek, mondja az Úr, az Isten -, sem fiaikat, sem lányaikat nem tudnák megmenteni, csak magukat mentenék meg. ¹⁹ Ha pestist küldenék erre az országra és vérrel áradna ki ellenük haragom, s kiirtana embert és állatot, ²⁰ ha ebben a városban ott volna Noé, Dániel és Jób - amint igaz, hogy élek, mondja az Úr, az Isten -, sem fiaikat, sem lányaikat nem mentenék meg, csak a maguk életét mentenék meg igaz voltukkal. ²¹ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Ha elküldöm Jeruzsálem ellen négy félelmetes büntetésemet, a kardot, az éhínséget, a vadállatokat és a pestist, hogy irtsanak ki belőle embert és állatot, ²² egy maradék túléli ezt, s kivezetik fiaikat és lányaikat. Ezek elmennek majd hozzátok, hogy lássátok útjaikat és tetteiket, és megvigasztalódjatok a csapások miatt, amikkel Jeruzsálemet sújtottam, s azok miatt, amiket ellene tettem. ²³ Ezek majd megvigasztalnak benneteket, amikor látjátok útjaikat és tetteiket, és belátjátok, hogy nem hiába tettem, amiket ellene tettem - mondja az Úr, az Isten. 15. fejezet (Ez15)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, mennyivel különb a szőlőtőke fája, mint a többi fa ága az erdőben? ³ Vesznek-e belőle fát, hogy valamilyen tárgyat készítsenek belőle? Készítenek-e belőle karót, hogy bármit is rá akasszanak? ⁴ Nézd, a tűzre vetik, hadd égjen el. A két végét már elhamvasztotta a tűz, és a közepe is lángot fogott. Alkalmas-e hát arra, hogy megmunkálják? ⁵ Még amikor ép volt, akkor sem lehetett használni semmire, hát még akkor, amikor a tűz belekapott és megemésztette. ⁶ Ezt mondja ezért az Úr, az Isten: Amint az erdő fái közül a szőlővesszőt tűzbe vetem, hadd eméssze meg, ugyanúgy bánok Jeruzsálem lakóival is. ⁷ Ellenük fordítom arcomat. Kimenekültek a tűzből, de a tűz megemészti őket. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor majd ellenük fordítom arcomat. ⁸

Az országot pusztasággá teszem, mert hűtlenek lettek hozzám - mondja az Úr, az Isten. 16. fejezet (Ez16)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, tárd fel Jeruzsálem előtt iszonyatos vétkei. ³ Így beszélj: Ezt üzeni az Úr, az Isten Jeruzsálemnek: Származásod és születésed szerint Kánaán földjéről való vagy. Apád amorita, anyád hetita volt. ⁴ Születésedkor, azon a napon, amikor világra jöttél, nem vágták el köldökszínórodat, nem mostak meg vízzel és nem tisztítottak meg, sóval sem dörzsöltek be, s nem takartak pólyába. ⁵ Senki sem hajolt föléd gyengéden, hogy irántad való szánalomból ezek közül valamit is megtegyen veled. Már születésed napján utáltak és kitettek a nyílt mezőre. ⁶ Elmentem melletted és láttam, hogy véredben vergődsz. Ezt mondtam neked, amikor véredben voltál: "Maradj életben ⁷ és növekedj, mint a mezők virága!" S fejlődésnek indultál, felnőttél és eljutottál az érettség koráig. Kebled kifejlődött és szőröd kinőtt. De teljesen ruhátlan voltál. ⁸ Akkor elmentem melletted és megláttalak. Elérkezett az időd, a szerelem ideje. Rád terítettem köntösömet, s befödtem mezítelenségedet. Megesküdtem és szövetséget kötöttem veled - mondja az Úr, az Isten -, és az enyém lettél. ⁹ Megmostalak vízzel, megtisztítottalak a rád tapadt vértől és megkentelek olajjal. ¹⁰ Díszes ruhát, finom bőrből készült sarut adtam rád, bisszussal öveztelek és selyembe burkoltalak. ¹¹ Elláttalak ékszerekkel: karkötőt tettem a kezedre, láncot a nyakadra. ¹² Az orrodra karikát, a füledbe függőket tettem, a fejedre meg ragyogó koronát. ¹³ Arany és ezüst lett az ékességed, bisszusba, selyembe és pompás ruhába öltözködtél. Lisztláng, méz és olaj lett a táplálékod, egyre szebb lettél, és eljutottál a királyságig. ¹⁴ Hírnevet szereztél a népek körében szépségeddel, mert tökéletes volt amiatt a pompa miatt, amibe öltöztettelek - mondja az Úr, az Isten. ¹⁵ Ám te elbízta magad szépséged miatt, parázna lettél; paráznaságra adta magadat minden arra menőnek, hogy az övé légy. ¹⁶ Fogta öltözőkedet, színpompás magaslati helyeket csináltál belőlük, és ott paráználkodtál. ¹⁷ Vettél tőlem kapott arany és ezüst ékszereidet, emberi alakokat készítettél belőlük, és azokkal paráználkodtál. ¹⁸ Fogta pompás öltözőkedet és betakartad őket, s az én olajomat és tömjénemet eléjük helyezted. ¹⁹ A kenyeret, amit adtam neked, a lisztlángot, olajat és mézet, amellyel tápláltalak, színük elé helyezted jóillatú áldozatul. Igen, így történt - mondja az Úr, az Isten. ²⁰ Vettél fiaidat és lányaidat, akiket nekem szültél, és feláldoztad őket nekik eledelül. Nem volt elég a paráznaságból? ²¹ Még a fiaimat is megölted és tűzbe küldted a tiszteletükre. ²² S iszonyatos tetteid és paráznaságaid közepette nem gondoltál ifjúkorod napjaira, arra az időre, amikor teljesen ruhátlan voltál, és a véredben vergődtél. ²³ S hogy megtetézsd gonoszságodat - jaj, jaj neked -, mondja az Úr, az Isten -, ²⁴ magaslati helyet

építettél magadnak, magaslatot emeltél minden téren.²⁵ Minden utca bejáratánál magaslati helyet csináltál magadnak, hogy ott sárba tipord szépségedet és odaadd testedet minden jöttmentnek, és megsokszoroztad paráznaságaidat.²⁶ Összeadtad magad Egyiptom fiaival, hatalmas testű szomszédaiddal, megsokszoroztad paráznaságaidat, csak hogy haragra ingerelj.²⁷ Nézd, ezért fölemelem ellened kezemet. Szűkebbre szabom részedet, ellenségeid, a filiszteusok leányainak kénye-kedvére adlak, akik pirulnak szégyenletes életmódod miatt.²⁸ Összeálltál AsszírIA fiaival anélkül, hogy jóllaktál volna. Paráználkodtál, de nem laktál jól.²⁹ Megsokszoroztad paráznaságaidat a kereskedők országában, Káldeában, és ezekkel sem laktál jól.³⁰ Milyen epekedő volt a szíved - mondja az Úr, az Isten -, amikor ezeket a tetteket elkövetted, akár csak egy szemtelen ringyó.³¹ Ám amikor magaslati helyet építettél minden út bejáratához, és magaslatot emeltél minden téren, nem úgy viselkedtél, mint egy igazi ringyó, hogy bért követeltél volna.³² A házasságtörő asszony férje helyett idegeneket fogad.³³ Minden ringyónak ajándékot adnak, te azonban magad adtál ajándékot minden szeretődnek, te pénzelted őket, hogy mindenfelől jöjjenek hozzád és paráználkodjanak veled.³⁴ Amikor parázna voltál, fordítva jártál el, mint más asszonyok: senki sem futott utánad, hanem te fizettél és senki sem fizetett neked, ennyire romlott voltál.³⁵ Ezért te céda nő, halld az Úr szavát!³⁶ Ezt mondja az Úr, az Isten. Mivel szeretőiddel és szégyenletes bálványaiddal folytatott paráználkodásaid során mutogattad szégyenedet, s fölfedted mezítelenségedet, és gyermekeid vére miatt, akiket nekik adtál,³⁷ nézd, ezek miatt összegyűjtöm minden szeretődöt, akikkel paráználkodtál, azokat is, akiket szerettél, azokat is, akiket gyűlöltél, mind összegyűjtöm őket ellened mindenfelől, fölfedem előttük mezítelenségedet, hadd lássák minden gyalázatodat.³⁸ Ítéletet tartok fölötted, mint ahogy a házasságtörő asszonyok és a gyilkosok fölött ítéleznek, s a harag és a féltékenység zsákmánya leszel.³⁹ A kezükbe adlak, s ők majd lerombolják magaslataidat, elpusztítják magaslati helyeidet, megfosztanak ruhádtól, elveszik ékszereidet, s otthagynak teljesen ruhátlanul.⁴⁰ Fellázítják ellened a tömeget, megköveznek, kardot döfnek beléd,⁴¹ házaidat lángba borítják, s az asszonyok sokaságának szeme láttára végrehajtják rajtad az ítéletet. Véget vetek kicsapongásaidnak, és nem adsz többé érte bért.⁴² Kitöltöm rajtad bosszúmat, megszűnik féltékenységem, megnyugszom és lecsillapul haragom.⁴³ Mivel nem gondoltál ifjúságod napjaira, és haragra ingereltél ezekkel, nézd, most saját fejedre hullanak vissza tetteid - mondja az Úr, az Isten. Hát nem követtél el gyalázatot iszonyatos tetteiddel?⁴⁴ Azok, akik közmondás tárgyává tesznek, mind ezt mondják majd rólad: "Amilyen az anyja, olyan a lánya."⁴⁵ Valóban, a lánya vagy anyádnak, aki megutálta férjét és gyermekeit; valóban nővére vagy nővéreidnek, akik megutálták férjüket és gyermekeiket. Anyád

hetita, apád amorita volt. ⁴⁶ Szamaria a nővéred - tőled északra lakik a leányaival. Szodoma a húgod - tőled délre lakik a leányaival. ⁴⁷ Nemcsak hogy utánoztad az útjaikat, és elkövetted gyalázatos tetteiket, hanem még romlottabb voltál, mint ők, egész életmódodban. ⁴⁸ Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, Szodoma, a húgod és leányai nem műveltek olyat, amelyet te műveltél és a leányaid. ⁴⁹ Nézd, húgodnak, Szodomának és leányainak a gőg és a telhetetlenség, az önteltség és az elbizakodottság volt a bűnük. Biztonságban éltek és nem gyámolították a szegényt és a nyomorultat, ⁵⁰ felfuvalkodtak és iszonyatos dolgot követtek el szíнем előtt. Ezért szétszórtam őket, amint magad is láttad. ⁵¹ Szamaria a te bűneidnek a felét sem követte el. Te sokkal több szégyenletes dolgot műveltél, mint ő. Amikor elkövetted ezeket a gyalázatos dolgokat, igazoltad nővéreidet. ⁵² Hordozd hát gyalázatodat, amiért iszonyatos tetteid miatt nővéreid igazabbnak bizonyultak; gyűlöletesebb bűnöket követtél el, mint ők, így ők igazabbnak bizonyultak nálad. Szégyelld azért magadat és viseld gyalázatodat, amiért miattad nővéreid igazabbnak bizonyultak. ⁵³ Sorsukat jóra fordítom: Szodomának és leányainak a sorsát, Szamariának és leányainak a sorsát és köztük a te sorsodat is megváltoztatom, ⁵⁴ hogy viseld gyalázatodat és szégyelld magadat azokért, amiket végbevittél, és ezáltal vigasztalást szerezz nekik. ⁵⁵ Szodoma húgod és leányai visszakerülnek a régi helyzetükbe, Szamaria és leányai visszakerülnek a régi helyzetükbe, de te és leányaid is visszakerültök a régi helyzetetekbe. ⁵⁶ Nemde kigúnyoltad Szodoma húgodat kevélységed napján, ⁵⁷ mielőtt nyilvánvalóvá lett szégyened? Ahogy ő, most te vagy a gúny tárgya Edom leányai és minden körülötted élő előtt, a filiszteusok leányai előtt, akik megvetnek. ⁵⁸ Viselned kell szégyenedet és gyalázatodat - mondja az Úr. ⁵⁹ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Úgy bánok veled, ahogyan te viselkedtél: semmibe vettél az esküt, és megszegted a szövetséget. ⁶⁰ Én azonban megemlékezem a szövetségről, amelyet ifjúságod napjaiban kötöttem veled, és örök szövetségre lépek veled. ⁶¹ Te meg visszaemlékszel útjaidra, és szégyenkezel, amikor majd veszem nővéreidet és húgaidat és leányaidul neked adom őket, de nem a veled való szövetségem jegyében. ⁶² Megújítom veled a szövetséget, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, ⁶³ azért, hogy emlékezzél és szégyenkezzél, szégyenedben ne tudd kinyitni a szád, amikor majd megbocsátok mindent, amit tettél - mondja az Úr, az Isten. 17. fejezet (Ez17)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, adj fel Izrael házának egy rejtélyt és mondj el neki egy példázatot. ³ Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Egy nagy szárnyú, díszes tollazatú hatalmas sas kiterjesztette szárnyait, elment a Libanonra, és elvitte a cédrusfa hegyét. ⁴ Letörte a legkiemelkedőbb ágát, elvitte a kereskedők országába, és letette a kereskedők egyik városába. ⁵

Aztán vette a cédrus egyik hajtását, és elültette a jól előkészített földbe, bőséges vízfolyás mellé, odaültette szegélynek. ⁶ Az ág gyökeret eresztett, és alacsony növéssé, dús szőlővé fejlődött. Ágait feléje fordította, gyökerei meg alatta voltak. Szőlővé fejlődött, vesszőket hajtott és ágakat növesztett. ⁷ Volt egy másik nagy szárnyú és díszes tollazatú, hatalmas sas is. S lám, a szőlő feléje eresztette ki gyökereit, feléje nyújtotta vesszőit arról a földről, ahova ültették, hogy öntözze. ⁸ Termékeny földbe, bőséges vízfolyás mellé ültették, hogy vesszőket hajtsa és termést hozzon, és gyönyörű szőlőtővé fejlődjön. ⁹ Mondd ezért: Ezt mondja az Úr, az Isten: Javára válik ez? Vajon a sas nem tépi ki a gyökereit, nem szakítja le gyümölcsét, nem teszi tönkre minden gyenge hajtását? Nem is kell erős kéz és népes nép, hogy kitépje gyökereit. ¹⁰ Elültették, de szerencsés lesz-e? Ha megérinti a keleti szél, nem szárad-e ki teljesen? Ki fog száradni azon a földön, ahová ültették. ¹¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹² Szólj ehhez a lázongó nemzedékhez: Ugye nem tudjátok, mit jelentenek ezek? Mondd: Nézzétek, Babilon királya Jeruzsálembe jött, s elvitte királyát és főembereit, elhurcolta őket magához, Babilonba. ¹³ Aztán fogott egy királyi sarjat, szövetséget kötött vele és esküre kötelezte. Az ország nagyjait elvitte, ¹⁴ hogy a királyság jelentéktelenné váljék, ne tudjon fellázadni, tartsa meg a szövetséget és legyen hűséges. ¹⁵ De ez elpártolt tőle, követeket küldött Egyiptomba, hogy lovakat és nagy sereget szerezzen. Vajon sikerül neki? Megmenekül, aki így járt el? Megmenekül, aki megszegte a szövetséget? ¹⁶ Amint igaz, hogy élek- mondja az Úr, az Isten -, megesküszöm rá: annak a királynak a földjén, aki királlyá tette, akinek esküjét semmibe vette és szövetségét megszegte, ott, Babilonban fog meghalni. ¹⁷ A fáraó ugyanis nem jön segítségére nagy sereggel és tömérdek hadinéppel, amikor az majd sáncot hányn és bástyát épít, hogy számtalan ember életét kioltsa. ¹⁸ Semmibe vette az esküt és megszegte a szövetséget, noha kezet adott rá. Mivel ezt mind elkövette, nem fog megmenekülni. ¹⁹ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: Amint igaz, hogy élek: esküm, amit semmibe vett, szövetségem, amit megszegett, a fejére száll. ²⁰ Kivetem rá hálómat és megfogom kelepccében, Babilonba viszem, s ítéletet tartok fölötte ellenem elkövetett hűtlensége miatt. ²¹ Válogatott harcosai kard élén hullnak el, s akik megmaradnak, azokat szétszórom a szél minden irányába. Akkor megtudjátok, hogy én, az Úr beszéltem. ²² Ezt mondja az Úr, az Isten: Én is veszek a nagy cédrusfa tetejéről, a legmagasabb ágáról egy hajtást, és elültetem egy igen magas hegyen. ²³ Izrael magas hegyén ültetem el, s ágakat fejleszt, gyümölcsöt terem, és pompás cédrussá fejlődik. Mindenféle madár alatta lakik, és mindenfajta szárnyas ágai árnyékában pihen meg. ²⁴ S a mező minden fája megtudja, hogy én, az Úr aláztam meg a magas fát, és emeltem föl az alacsony fát, én szárítottam ki a zöldellő fát, és én borítottam virágba a száraz fát. Én, az Úr

mondtam ezt, és véghez is viszem. 18. fejezet (Ez18)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Miért ismételtetitek Izrael földjén ezt a mondást: Az apák ették a savanyú szőlőt és a fiak foga vásik el tőle? ³ Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, nem ismételtetitek többé ezt a mondást Izraelben. ⁴ Nézd, minden élet az enyém: az apa élete éppúgy az enyém, mint a fiú élete. Aki vétkezik, az hal meg! ⁵ Aki igaz, megtartja a törvényt, s az igazsághoz szabja tetteit, ⁶ nem eszik a hegyeken és nem emeli tekintetét Izrael házának bálványaira, nem vétkezik embertársa feleségével, nem közeledik tisztulása idején asszonyhoz, ⁷ senkit sem nyom el, visszaadja az adósnak a zálogot, semmit sem vesz el erőszakkal, kenyerét megosztja az éhezővel, felruhazza a mezítelent, ⁸ nem kölcsönöz uzsorakamatra és nem fogad el ráadást, tartózkodik a rossztól, igazságosan ítél az emberek között, ⁹ a törvényeimhez igazodik és hűségesen megtartja parancsaimat, az ilyen ember igaz, és biztosan életben marad - mondja az Úr, az Isten. ¹⁰ De ha erőszakos fiút nemz, aki vért ont és vétkezik ezek közül (a bűnök közül) valamelyikben - ¹¹ jóllehet maga semmit sem követett el belőlük -, azaz eszik a hegyeken, meggyalázza embertársa feleségét, ¹² elnyomja a szegényt és a szűkölködőt, rablást követ el, nem adja vissza a zálogot, tekintetét a bálványokra emeli és iszonyatos dolgot művel, ¹³ uzsorakamatra kölcsönöz és ráadást fogad el, ez a fiú nem marad életben. Mivel ezeket a szörnyű vétkeket elkövette, meg kell halnia és a vére rajta lesz. ¹⁴ Ha ellenben olyan fiút nemz, aki látja apja minden vétkét, látja, de nem követi őket, ¹⁵ nem eszik a hegyeken, nem emeli tekintetét Izrael házának bálványaira, nem vétkezik embertársa feleségével, ¹⁶ nem nyom el senkit, nem tartja vissza a zálogot, nem követ el rablást, kenyerét megosztja az éhezővel, felruhazza a mezítelent, ¹⁷ kezét visszatartja a rossztól, nem kölcsönöz uzsorakamatra, nem fogad el ráadást, az igazsághoz szabja tetteit, és a törvényeimhez igazodik, ez nem hal meg apja vétkei miatt, hanem biztosan életben marad. ¹⁸ Apja meg, mivel erőszakos volt, rabolt, és azt tette népem körében, ami nem helyes, azért gonoszsága miatt meghal. ¹⁹ Azt mondjátok: Miért nem viseli a fiú az apja vétkét? Azért, mert a fiú jog és igazság szerint járt el, megtartotta minden törvényemet és követte őket, azért életben marad. ²⁰ Aki vétkezett, az hal meg, a fiú nem viseli apja vétkét, és az apa nem viseli fia vétkét, az igaznak az igazsága, a bűnösnek meg a bűne számít. ²¹ De ha a bűnös szakít minden bűnével, amelyet elkövetett, megtartja parancsaimat, a törvényhez és az igazsághoz igazodik, életben marad és nem hal meg. ²² Nem emlékezem többé elkövetett gonoszságaira, az igazságért, amelyet tettekre váltott, élni fog. ²³ Talán örömöm telik a bűnös halálában - mondja az Úr, az Isten -, s nem azt akarom inkább, hogy letérjen útjáról és éljen? ²⁴ Ám, ha az igaz elfordul igazságától és bűnt követ el, utánozza azokat

az iszonyatos tetteket, amelyeket a bűnös végbevisz, vajon élni fog? Nem emlékezem többé az igazságra, amelyet tettekre váltott, hanem hűtlensége és vétkei miatt, amelyeket elkövetett, meg kell halnia. ²⁵ Azt mondjátok: "Nem igazságos az Úr útja." Halljátok hát Izrael háza: Vajon az én utam nem igazságos, s nem inkább a ti útjaitok nem igazak? ²⁶ Amikor az igaz elfordul az igazságtól és gonoszságot művel, akkor ezért hal meg, vagyis elkövetett gonoszsága miatt hal meg. ²⁷ Amikor a bűnös elfordul a bűntől, amit elkövetett, s a törvényhez és az igazsághoz igazodik, megmenti életét. ²⁸ Magába szállt és elfordult elkövetett bűneitől, azért életben marad és nem hal meg. ²⁹ Izrael háza mégis azt mondja: "Az Úr útja nem igazságos." Az én utam nem igazságos, Izrael háza? Nem inkább a ti útjaitok nem igazak? ³⁰ Ezért mindenki fölött a maga útjai szerint ítélek, Izrael háza - mondja az Úr, az Isten. Térjete meg, és forduljatok el bűneitektől, ne vigyenek titeket többé romlásba! ³¹ Vessetek el magatoktól minden bűnt, amit ellenem elkövettetek, szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket! Miért is halnátok meg, Izrael háza? ³² Nem lelem én örömet a halálban - mondja az Úr, az Isten. Térjete hát meg és éljete! 19. fejezet (Ez19)

¹ Te meg mondj siratóéneket Izrael főembereiről! Ezt mondd: ² Mi volt anyád? Nőstényoroszlán az oroszlánok között. Oroszlánkölykök között tanyázott és fölnevelte kicsinyeit. ³ Fölnevelte az egyik kölykét, és az fiatal oroszlánná fejlődött, megtanult zsákmányt szerezni és felfalta az embereket. ⁴ A népek összefogtak ellene, s megfogták a barlangjában. Karikát tettek az orrába, és Egyiptom földjére vitték. ⁵ Amikor látta, hogy amit várt, meghiúsult és reménye szétfoszlott, fogott egy másikat a kölykei közül, s fiatal oroszlánná nevelte. ⁶ Ez jött-ment az oroszlánok között, fiatal oroszlánná fejlődött, megtanult zsákmányt szerezni és felfalta az embereket. ⁷ Lerombolta palotáikat, elpusztította városaikat. Az ország és lakói megborzadtak iszonyú bömbölésétől. ⁸ A körülötte élő népek csapdát állítottak neki, kivetették rá hálójukat és megfogták barlangjában. ⁹ Karikával az orrában ketrecbe tették, és elvitték Babilon királyához, egy erődbe zárták, hogy többé ne lehessen hallani bömbölését Izrael hegyein. ¹⁰ Anyád hasonló volt a víz partjára ültetett szőlőhöz, termékeny és dús lombozata volt a bőséges víztől. ¹¹ Erős ágat hozott, amely kormánypálcává lett. Felnövekedett és a felhőig ért, megcsodálták nagyságát és dús lombozatát. ¹² Aztán kitepték és a földre vetették, a keleti szél kiszáritotta gyümölcseit, és tönkrement. Erős hajtása elszáradt, és megemésztette a tűz. ¹³ Akkor a sivatagba ültették, száraz és kietlen földbe. ¹⁴ Tűz csapott ki hajtásából és megemésztette gyümölcsét. Nincs többé erős hajtása, kormánypálcája. Siratóének ez, siratóénekké vált. 20. fejezet (Ez20)

¹ A 7. esztendőben, az ötödik hónapban, a hónap tizedik napján eljöttek néhányan Izrael vénei közül, hogy megkérdezzék az Urat, és leültek elém. ² Az Úr szózatot intézett hozzám: ³ Emberfia, szólj Izrael véneihez. Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Vajon azért jöttetek, hogy megkérdezzetek? Amint igaz, hogy élek, nem hagyom, hogy megkérdezzetek - mondja az Úr, az Isten. ⁴ Ítéletet tartasz fölöttük? Ítélsz fölöttük, emberfia? Tárd eléjük atyáik iszonyatos bűneit, ⁵ és így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Azon a napon, amelyen kiválasztottam Izraelt, s Jákob nemzetsége felé kinyújtottam a kezem, a tudtukra adtam Egyiptom földjén, kezemet esküre emelve, ezekkel a szavakkal: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. ⁶ Ezen a napon fölemeltem a kezem és megesküdtem, hogy kivezetem őket Egyiptom földjéről, és elvezérelem őket arra a tejjel-mézzel folyó földre, amelyet kiválasztottam számukra, s amely minden más országnál szebb. ⁷ Így szóltam hozzájuk: Vessétek el azokat a szörnyeket, amelyeken kinek-kinek a szeme csügg, és ne szennyezzétek be magatokat Egyiptom bálványaival. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek! ⁸ Ám ők fellázadtak ellenem és nem akartak rám hallgatni. Senki sem vetette el azokat a szörnyeket, amelyeken csüggött, és nem hagyták el Egyiptom bálványait. Erre azt gondoltam, rájuk zúdítom haragomat és kitöltöm rajtuk bosszúmat Egyiptom földjén. ⁹ De tekintettel voltam a nevemre, s mégsem tettem így, nehogy gyalázat érje a népek előtt, amelyek közt voltak, mert hiszen kijelentettem, hogy kivezetem népemet Egyiptom földjéről, a szemük láttára. ¹⁰ Ezért kihoztam őket Egyiptom földjéről, és a pusztába vezettem őket. ¹¹ Törvényeket adtam nekik, és tudtukra adtam parancsaimat, amelyeket meg kell tartania annak, aki élni akar. ¹² Nekik adtam szombatjaimat is, hogy jelül szolgáljanak köztem és köztük, s megtudják, hogy én, az Úr megszentelem őket. ¹³ Izrael háza fellázadt ellenem a pusztában, nem igazodtak törvényeimhez, elvetették parancsaimat, amelyeket meg kell tartania annak, aki élni akar, és folyvást megszegették szombatjaimat. Azt gondoltam, rájuk zúdítom haragomat a pusztában, és kiirtom őket. ¹⁴ De tekintettel voltam nevemre s nem tettem így, nehogy gyalázat érje a népek előtt, amelyeknek a szeme láttára kivezettem őket. ¹⁵ De fölemeltem ellenük a kezemet a pusztában, s megesküdtem, hogy nem vezérelem el őket a nekik szánt tejjel-mézzel folyó földre, amely minden más országnál szebb. ¹⁶ Elvetették parancsaimat, nem igazodtak törvényeimhez, megszegették szombatjaimat, mert szívük bálványaikon csüggött. ¹⁷ De szemem irgalommal nézett rájuk, lemondtam róla, hogy elpusztítsam őket, és nem irtottam ki őket a pusztában. ¹⁸ Így szóltam fiaikhoz a pusztában: Ne kövessétek atyáitok életmódját, ne tartsátok meg szokásaikat, ne szennyezzétek be magatokat bálványaikkal. ¹⁹ Én, az Úr vagyok a ti Istenetek! Igazodjatok törvényeimhez, tartsátok szem előtt parancsaimat és teljesítsétek őket. ²⁰ Szenteljétek meg szombatjaimat,

hogy jelül szolgáljanak köztem és köztetek, s így megtudják, hogy én, az Úr vagyok a ti Istenetek. ²¹ De a fiaik is fellázadtak ellenem, s nem igazodtak törvényeimhez, nem tartották szem előtt és nem teljesítették parancsaimat, amelyeket meg kell tartania annak, aki élni akar, s megszegték szombatjaimat. Azt gondoltam, rájuk zúdítom haragomat és kitöltöm rajtuk bosszúmat a pusztában. ²² De visszavontam kezemet, tekintettel voltam nevemre, s nem tettem így, nehogy gyalázat érje a népek előtt, amelyeknek a szeme láttára kiveztem őket. ²³ Még egyszer esküre emeltem kezemet ellenük a pusztában, hogy szétszórom őket a népek közé, és szétszélesztem őket az országokba. ²⁴ Mert nem tartották meg parancsaimat, elvetették törvényeimet, megszegték szombatjaimat, és szemük apáik bálványain csüggött. ²⁵ Ezért olyan parancsokat adtam nekik, amelyek nem voltak jók, olyan szokásokat, amelyek nem tartanak életben. ²⁶ Beszennyeztem őket áldozati ajándékaikkal: tűzbe küldték elsőszülötteiket, hogy így megbüntessem őket és megtudják: én vagyok az Úr. ²⁷ Ezért emberfia, szólj Izrael házához! Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Még azzal is gyaláztak atyáitok, hogy hűtlenek voltak hozzám. ²⁸ Amikor elvezettem őket arra a földre, amelyre fölemelt kézzel megesküdttem, hogy nekik adom, ahol csak megláttak egy kiemelkedő dombot, vagy bármilyen zöldellő fát, bemutatták áldozataikat és felajánlották adományaikat, amelyek engem haragra ingereltek, elégették illatszereiket és kiöntötték italáldozatukat. ²⁹ Akkor így szóltam hozzájuk: Miféle magaslat, ahová mentek? Ezért nevezik mind a mai napig Bamának. ³⁰ Mondd meg ezért Izrael házának: Ezt mondja az Úr, az Isten: Atyáitok útjain járva beszennyezitek magatokat, amikor paráználkodtok bálványaitokkal, ³¹ amikor áldozatot mutattok be, s amikor tűzbe külditek gyermekeiteket; beszennyezitek magatokat bálványaitokkal mind a mai napig. Én meg hagyjam, hogy Izrael háza megkérdezzen? Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, nem hagyom, hogy megkérdezzetek. ³² Nem válik valóra, amit az eszetekben forgattok, amikor azt mondjátok: "Olyanok leszünk, mint a népek, mint az idegen országok törzsei: fának és kőnek szolgálunk." ³³ Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, erős kézzel, kinyújtott karral és kiáradó haraggal én uralkodom majd fölöttetek. ³⁴ Kivezetlek benneteket a népek közül, és összegyűjtelek az idegen nemzetek közül, ahova szétszóródtatok, erős kézzel, kinyújtott karral és kiáradó haraggal. ³⁵ S elvezetlek benneteket a népek pusztaságába, és ott szemtől szemben ítéletet tartok. ³⁶ Amint ítéletet tartottam atyáitok fölött Egyiptom földjének pusztájában, úgy ítélek majd fölöttetek is - mondja az Úr, az Isten. ³⁷ Botom alatt kell majd elvonulnotok, és csak keveset vezetek vissza belőletek. ³⁸ Kiválasztom közületek a lázadókat, akik fellázadtak ellenem, kivezetem őket abból az országból, ahol laknak, de Izrael földjére nem lépnek be - akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ³⁹

Ti meg, Izrael háza - mondja az Úr, az Isten -, menjen csak ki-ki, és szolgáljon a bálványainak, de aztán - esküszöm - rám fogtok hallgatni, és nem szentségtelenítitek meg többé szent nevemet ajándékaitokkal és bálványaitokkal. ⁴⁰ Mert szent hegyemen, Izrael magas hegyén - mondja az Úr, az Isten -, ott szolgáljon nekem Izrael egész háza, mindenki, aki csak abban az országban él. Ott majd szívesen veszem és elfogadom ajándékaitokat, legjava adományotokat és mind, amit csak nekem szenteltek. ⁴¹ Mint kellemes illatot, úgy fogadlak majd benneteket, amikor kivezérellek a népek közül, összegyűjtelek a nemzetek közül, ahová szétszóródtatok, és rajtatok mutatom meg, hogy szent vagyok a népek szeme láttára. ⁴² Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mert visszavezetlek benneteket Izrael földjére, arra a földre, amelyre fölemelt kézzel megesküdtem, hogy atyáitoknak adom. ⁴³ Ott majd visszagondoltok útjaitokra és gonosz tetteitekre, amelyekkel beszennyeztétek magatokat, és undorodtok magatoktól a sok gonoszság miatt, amit elkövettetek. ⁴⁴ Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor majd nevem iránti tiszteletből, és nem gonosz útjaitok és romlott életmódotok szerint bánok veletek, Izrael háza - mondja az Úr, az Isten. 21. fejezet (Ez21)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, fordítsd arcodat dél felé, beszélj déli irányban, jövendölj a Negeb vidékének erdeje ellen! ³ Mondd a Negeb erdejének: Halld az Úr szavát! Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, tüzet gyújtok benned, s az megemészt minden zöldellő és minden száraz fát. Az emésztő tüzet nem lehet megfékezni, úgyhogy minden képmás elég benne déltől északig. ⁴ Minden ember meglátja majd, hogy én, az Úr gyújtottam meg, és nem lehet eloltani. ⁵ Erre azt mondtam: Jaj, Uram, Istenem, azt mondják rólam: "Ez mindig rejtélyeket mond nekünk." ⁶ Akkor az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ⁷ Emberfia, fordítsd arcodat Jeruzsálem ellen, beszélj a szentély ellen, és jövendölj Izrael földje ellen! ⁸ Így beszélj Izrael földjéhez: Ezt mondja az Úr: Nézd, ellened fordulok, kirántom hüvelyéből kardomat, és elpusztítom benned az igazat és a bűnöst. ⁹ Mivel igazat és bűnöst egyaránt el akarok benned pusztítani, azért minden ember ellen kijön hüvelyéből kardom, déltől északig. ¹⁰ S minden ember megtudja, hogy én, az Úr rántottam ki a kardot hüvelyéből, úgyhogy többé nem tér oda vissza. ¹¹ Te meg, emberfia, sóhajts megtört szívvel! Sóhajts keserűséggel telve a szemük láttára! ¹² Ha megkérdezik tőled: "Miért sóhajtozol?" - akkor ezt feleld: "Egy hír miatt, amely ha ideér, minden szív elalél, minden kéz elerőtlenedik, minden lélek elcsügged, s minden térd szétfolyik, mint a víz. Igen, ez mind elérkezik és valóra válik - mondja az Úr, az Isten." ¹³ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁴ Emberfia, jövendölj! Így beszélj: Ezt mondja az Úr. Mondd: A kard, a kard ki van élesítve és meg van fenve. ¹⁵ A nagy öldöklésre van kiélesítve, hogy

villogjon, azért...¹⁶ Azért adták oda kifényesíteni, hogy megragadják. Jól kifényesítették és megfenték a kardot, hogy az öldöklő kezébe adják.¹⁷ Kiálts és jajgass, emberfia, mert népemnek van szánva, Izrael főembereinek: kardélre kerülnek, népemmel együtt. Üss a combodra,¹⁸ mert a próbatétel közel van, és a semmibe vett jogar nem lesz többé - mondja az Úr, az Isten.¹⁹ Te meg, emberfia, jövendölj, és csapd össze a kezed! Kétszer akkora legyen a kard, legyen háromszor nagyobb az öldöklés kardja, az öldöklés nagy kardja, amely körös-körül rémületet kelt.²⁰ Remegtesse meg a szívet és szedjen tömérdek áldozatot! Minden kapuba kardot tettem, hogy villámokat szórjon és éles legyen az öldöklésre.²¹ Hátra, jobbra, balra, előre.²² Mert én is összechapom a kezemet és kitöltöm haragomat. Én, az Úr mondtam ezt.²³ Az Úr szózatot intézett hozzám: ²⁴ Te meg, emberfia, jelölj ki két utat, hogy eljöjjön rajtuk Babilon királyának kardja. Mindkettő ugyanabból az országból induljon ki. Készíts útjelzőt a városba vezető út elejére.²⁵ Jelöld meg a kardnak az utat Ammon fiainak Rabbatja felé és Júda felé, Jeruzsálem vára ellen.²⁶ Babilon királya megáll az elágazásnál, a két út elején, hogy jóslatot kérjen: rázza a nyilakat, megkérdezi a teráfokat, szemügyre veszi a májat.²⁷ Jobbjában a sors Jeruzsálemre esett, hogy állítson fel faltörő kosokat, nyissa meg a száját, adjon parancsot az öldöklésre, törjön ki csatakiáltásban, állítson faltörő kosokat a kapuk ellen, hányjon sáncot, s építsen falat.²⁸ Az ő szemükben ez csak hamis jövendölés - hiszen szent esküik vannak -, de ő emlékezteti őket bűnükre, és elfogja őket.²⁹ Azért ezt mondja az Úr, az Isten. Mivel felidéztétek bűneiteket, minden tetteitekben kinyilvánítottátok vétkeiteket, ezek ellenetek tanúskodnak, azért kézre kerültek.³⁰ Neked meg, Izraelnek méltatlan és gonosz fejedelme, akinek elérkezik a napja az utolsó büntett idején,³¹ ezt mondja az Úr, az Isten: Vedd le fejedről a pántot, tedd le koronádat! Ami van, az nem marad meg. Ami alacsony, az fölemelkedik, ami magas, az alacsonnyá lesz.³² Rommá, rommá, rommá teszem, és nem is lesz többé, amíg csak el nem jön az, akit megillet az ítélet, és át nem adom neki.³³ Te meg, emberfia, jövendölj: Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Beszélj Ammon fiai ellen és gyalázkodásuk ellen: A kard, a kard ki van vonva, hogy öldököljön, ki van fenve, hogy pusztítson és villogjon,³⁴ hogy míg hamis látomásaid lesznek és hazugságokat jövendölnek neked, addig az a gonosz istentelenek nyakára kerüljön, akiknek elérkezik napjuk utolsó gonosz tettük elkövetésével.³⁵ Térj vissza hüvelyedbe! Ez az a hely, ahol teremtetted, ez születésed helye, itt ítélekem fölötted.³⁶ Rád zúdítom haragomat, felszítom ellened indulatomat, vad emberek kezébe adlak, akik mesterei a pusztításnak.³⁷ Tűz martaléka leszel, véred kiomlik az országban, emléked elenyészik - én, az Úr mondtam ezt. 22. fejezet (Ez22)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Hát te, emberfia, te nem mondasz ítéletet? Nem mondasz ítéletet a vér városára? Tárd elé minden iszonyatos bűnét! ³ Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj e városnak, amely vért ont magában, úgyhogy elérkezik az órája; bálványokat állít földjére, és beszennyezi magát. ⁴ A vérrel, amelyet kiontottál, bűnt követtél el, a bálványokkal, amelyeket állítottál, beszennyezted magad, siettetted napjaidat és elérkeztél éveid végéhez. Ezért gyalázat tárgyává teszek a népek számára, nevetség tárgya leszel az egész földnek. ⁵ Akik közel és akik távol vannak tőled, kigúnyolnak, te bectelen s csupa zavargásból álló város. ⁶ Lám, Izrael főemberei azon vannak - a maguk kénye-kedvére -, hogy vért ontsanak. ⁷ Megvetik benned az apát és az anyát, erőszakot követnek el az idegennel, elnyomják az özvegyet és az árvát. ⁸ Szent dolgaimat megveted, és szombatjaimat megszeged. ⁹ Rágalmazó emberek vannak benned, akik vért ontanak. Olyanok vannak benned, akik a hegyeken esznek és gyalázatos dolgokat művelnek. ¹⁰ Fölfedik benned apjuk szemérmét, erőszakot követnek el az asszonnyal tisztulása idején. ¹¹ Az egyik meggyalázza benned szomszédja feleségét, a másik azzal szennyezi be magát, hogy megbecsteleníti menyét, ismét más erőszakot követ el nővérén, saját apja lányán. ¹² Megvesztegetésül ajándékot fogadnak el benned, hogy vért ontsanak, uzsorakamatot és ráadást fogadsz el, erőszakkal kifosztod embertársadat, rólam pedig elfeledkezel - mondja az Úr, az Isten. ¹³ Nos, össze csapom kezemet a jogtalan haszon miatt, amelyre szert tettél, és a benned kiontott vér miatt. ¹⁴ Képes lesz a szíved, hogy ellenálljon, erős lesz a kezed azon a napon, amelyet rád hozok? Én, az Úr mondtam ezt, és végbe is viszem. ¹⁵ Szétszórlak a népek közé, szétszélesztelek a népek közé, elsöpröm a tisztátalanságot, amely benned van. ¹⁶ Szégyent vallok miattad a népek előtt, te pedig megtudod, hogy én vagyok az Úr. ¹⁷ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁸ Emberfia, Izrael tisztátalan fém lett számomra. Mindnyájan réz, ón, vas, ólom az olvasztókemencében - tisztátalan fémmé váltak. ¹⁹ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel mindnyájan tisztátalan fémmé váltatok, azért Jeruzsálembe gyűjtelek össze titeket. ²⁰ Amint összegyűjtik az olvasztókemencébe az ezüstöt, rezet, vasat, ólmot, ónt, és tüzet gyújtanak alá, hogy megolvassza az egészet, ugyanúgy én is összegyűjtelek benneteket haragomban és indulatomban, és megolvasztalak titeket. ²¹ Összegyűjtelek titeket, és fölszítom ellenetek haragomat, hadd olvadjatok meg benne. ²² Amint megolvad az ezüst az olvasztókemencében, ugyanúgy megolvadtok ti is, és megtudjátok, hogy én, az Úr zúdítottam rátok haragomat. ²³ Az Úr szózatot intézett hozzám: ²⁴ Emberfia, mondd meg neki: Olyan ország vagy, amely sem esőt, sem záport nem fogad be a harag napján. ²⁵ Főemberei olyanok benne, mint az ordító oroszlán, amely széttépi zsákmányát. Felfalják az embereket, elrabolják az értékeket és kincseket, és megsokasítják az özvegyek számát. ²⁶ Papjai

megsértették törvényemet, megszenségtelenítették szentélyemet, nem tettek különbséget a szent és a nem szent között, nem magyarázták meg, mi a különbség a tiszta és tisztátalan között, elfordították szemüket szombatjaimról, és csak gyalázat ért köztük.²⁷ A főemberek olyanok benne, mint a farkas, amely széttépi zsákmányát, vért ontanak, romlásba döntik az embereket, csak hogy elrabolhassák javaikat.²⁸ Prófétái hamis látomásokkal és hazug jóvendölésekkel takargatták a vétkeket. Így beszéltek: Ezt mondja az Úr, az Isten, noha az Úr nem szólt.²⁹ Az ország népe megsokszorozta az erőszakot és a rablást, elnyomta a szegényt és a szűkölködőt, jogtalanul erőszakoskodott az idegennel.³⁰ Kerestem köztük olyan embert, aki falat építene, és odaállna a résbe elém az országért, nehogy elpusztítsam, de nem találtam.³¹ Akkor rájuk zúdítottam haragomat, megemésztettem őket haragom tüzével. Tetteik visszaszálltak fejükre - mondja az Úr, az Isten. 23. fejezet (Ez23)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, volt két asszony, egy anyának voltak a lányai. ³ Ezek paráználkodtak Egyiptomban fiatakoruktól fogva. Hagyták, hogy simogassák ott a mellüket és cirógassák szűzi keblüket. ⁴ Az idősebbet Oholának hívták, a hűgát Oholibának. Az enyémekek voltak, s fiúkat és lányokat szültek. Oholának Szamaria a neve, Oholibának Jeruzsálem. ⁵ Ohola hűtlen lett hozzám, szerelemre gyulladt szeretői, a szomszédos asszírok iránt, ⁶ akik bíborba öltözött helytartók és vezérek, megnyerő ifjak, paripára termett lovasok voltak. ⁷ Paráználkodott ezekkel a válogatottakkal, az asszírok fiaival, ezek iránt gyulladt szerelemre, és megfertőzte magát a bálványaikkal. ⁸ Nem hagyott fel az Egyiptomban elkezdett paráznasággal sem; már ifjúságában együtt háltak vele, simogatták szűzi keblét, és paráználkodást folytattak vele. ⁹ Ezért kedveseinek - az asszírok fiainak - adtam, akik iránt szerelemre gyulladt. ¹⁰ Ezek fölfedték mezítelenségét, elvitték fiait és lányait, őt magát meg karddal pusztították el. Így lett hírhedt az asszonyok között, mert végrehajtották rajta az ítéletet. ¹¹ Húga, Oholiba mindennek tanúja volt, de mégis, vágya és paráznasága még botrányosabb volt, mint nővéréé. ¹² Szerelemre gyulladt a szomszédos asszírok iránt, akik bíborba öltözött helytartók és vezérek, pompás öltözékű, paripára termett lovasok voltak, mind fiatalok és vonzók. ¹³ Láttam, hogy beszennyezte magát. Mindkettő ugyanazon az úton járt. ¹⁴ De ő még továbbment kicsapongásában: amikor a falra festett férfiakat, a káldeusok piros színnel festett képeit látta, ¹⁵ akiknek öv volt a derekukon, széles turbán a fejükön, s mindegyiknek fejedelmi megjelenése volt - Babilonnak Káldeából származó fiait ábrázolták ezek a képek -, ¹⁶ ezeknek a pusztaság látására is vágy ébredt benne irántuk, és követeket küldött hozzájuk Káldeába. ¹⁷ Babilon fiai eljöttek, hogy megosszák vele a szerelmi ágyat, és

beszennyezték őt paráznaságukkal. Miután beszennyezte magát velük, elfordult tőlük. ¹⁸ Amikor aztán nyíltan üzte paráznaságait, és fölfedte szégyenét, elhagytam, mint ahogyan nővérét is elhagytam. ¹⁹ Megsokszorozta paráznaságait, mint fiatalsága napjaiban, amikor Egyiptom földjén üzte paráznaságait. ²⁰ Olyan heves vágy gyulladt benne szeretői iránt, mint amilyen a számárnak az ösztöne, vagy a csődörnek a bujasága. ²¹ Kerested fiatalságod tisztátalanságait, azt az időt, amikor Egyiptomban simogatták melledet és cirógatták szűzi kebledet. ²² Ezért, Oholiba, ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, felbujtom ellened szeretőidet, akiktől elfordultál, s idevezetem őket ellened mindenfelől: ²³ Babilon fiait, a káldeusokat, Pekod, Soa és Koa és velük Asszíria minden fiát, a fiatal és megnyerő férfiakat, a helytartókat és vezéreket, a kiváló harcosokat és a híres lovasokat. ²⁴ Rád törnek északról szekerekkel és kerekkel és rengeteg néppel. Páncéllal, sisakkal és pajzzsal jönnek ellened mindenfelől, és én átengedem nekik az ítéletet, hogy saját törvényeik szerint ítélkezzenek fölötted. ²⁵ Rád szabadítom féltékenységet, hadd bánjanak el veled. Levágják orrodát és füledet, s ami megmarad belőled, az kard martaléka lesz. Fiaidat és lányaidat elhurcolják, ami pedig megmarad belőled, azt tűz emészt meg. ²⁶ Megfosztanak ruhádtól, és elveszik ékszereidet. ²⁷ Véget vetek vétkednek és Egyiptomban elkezdett paráználkodásaidnak. Nem emeled rájuk többé a szemedet, és nem gondolsz többé Egyiptomra. ²⁸ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Nos, azok kezébe adlak, akiket gyűlölsz, azok kezébe, akiktől elfordultál. ²⁹ Gyűlölettel telve bánnak veled, elviszik munkád gyümölcsét, téged meg otthagynak teljesen meztelenül. Így lelepleződik szemérmertlenséged és szégyenletes paráználkodásod. ³⁰ Így bánnak majd veled, mert paráználkodtál a népekkel, és beszennyezted magadat bálványaikkal. ³¹ Nővéred útjain jártál, ezért az ő kelyhét adom kezébe. ³² Ezt mondja az Úr, az Isten: Nővéred mély és öblös kelyhét iszod majd, amely oly sokat fogad magába, és nevetség és gúny tárgyává leszel. ³³ Részezséggel és szomorúsággal telsz el. Ez az elhagyatottság és a rettegés kelyhe, nővérednek, Szamariának a kelyhe. ³⁴ Kiiszod és fenéig üríted, aztán darabokra töröd, és megsebz a melledet. Én mondtam ezt - mondja az Úr, az Isten. ³⁵ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel megfeledkeztél rólam és elvetettél, viseld gyalázatodat és paráznaságaidat. ³⁶ Az Úr így szólt hozzám: Emberfia, nem mondasz ítéletet Ohola és Oholiba fölött, és nem veted szemükre gonoszságukat? ³⁷ Házasságtörők voltak, vér tapad a kezükhöz, házasságot törtek bálványaikkal. Sőt, még a fiaikat is, akiket nekem szültek, a tűzbe küldték, hogy megeméssze őket. ³⁸ Még ezt is megtették velem: beszennyezték szentélyemet azon a napon, és megszegették szombatjaimat. ³⁹ Amikor feláldozták gyermekeiket bálványaiknak, azon a napon eljöttek szentélyembe, hogy meggyalázzák. Igen, még ezt is megtették házamban. ⁴⁰ Sőt, a távoli

országból is eljöttek a hívott emberek, akikért követ ment, s te megfürödtél a kedvükért, kifestetted a szemedet, ékszerekkel díszítetted magadat. ⁴¹ Pompás ágyra ültél, ez elé asztalt készíttetek, és te erre tetted tömjénemet és olajomat. ⁴² Gondtalan tömeg lármája hallatszott ott a rengeteg ember miatt, akiket a pusztából vezettek elő. Karperecet tettek kezükre, s fényes koronát a fejükre. ⁴³ Így szóltam: A házasságtörések miatt elgyengült asszonnyal folytatnak paráznaságot. S még folytatja a kicsapongást, ⁴⁴ úgy járnak hozzá, mint a ringyóhoz. Így jártak Oholához és Oholibához, ezekhez az elzüllött asszonyokhoz is. ⁴⁵ Az igaz emberek azonban házasságtörő asszonyoknak ítélik őket, olyanoknak, akik vért ontanak, mert házasságtörők, és vér tapad a kezükhöz. ⁴⁶ Ezt mondja az Úr, az Isten: Hívják össze ellenük a gyülekezetet, s szolgáltatassák ki őket! ⁴⁷ A gyülekezet kövezzék meg őket és szabdalja darabokra a kardjával; öljék meg fiaikat és lányukat is, házaikat meg borítsák lángba. ⁴⁸ Megtisztítom majd a földet a gonoszságtól, s minden asszony számára intő példa lesz ez, hogy ne kövessenek el hasonló gonoszságokat. ⁴⁹ Megtorlom gonoszságokat, viselitek bálványimádások bűnének terhét, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, az Isten. 24. fejezet (Ez24)

¹ A 9. esztendő tizedik hónapjának tizedik napján az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, a mai napot jól jegyezd meg magadnak, mert Babilon királya a mai napon támadta meg Jeruzsálemet. ³ Mondj ezért példabeszédet a lázongó nemzedéknek! Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Tégy fel a tűzre egy üstöt, s önts bele vizet! ⁴ Tégy bele húsdarabokat, ízes falatokat, combot és lapockát, töltsd meg jó csontokkal! ⁵ A legjavát válaszd ki a nyájból! Tégy alá fát, forrald fel, hogy még a csontok is megfőjenek, amik benne vannak. ⁶ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj a vérontás városának, a megrozsdásodott üstnek, amelyről nem lehet a rozsdát eltávolítani. Vedd ki az egyik darabot a másik után! Nem vetnek rá sorsot. ⁷ Mert a vér, amelyet kiontott, megmarad benne, kopár sziklára öntötte ki, nem a földre öntötte, hogy befödhetné a por. ⁸ Hogy felszítsam haragomat és bosszút állhassak, kopár sziklára öntöttem a vért, amelyet kiontott, hogy ne lepje be semmi. ⁹ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj a vérontás városának! Nagy máglyát rakok. ¹⁰ Hordj össze sok fát, gyújtsd meg a tüzet, főzd meg a húst, főjön meg teljesen, és a csontok emésztődjenek meg! ¹¹ Aztán tedd föl az üstöt üresen a tűzre, hogy érce áttüzesedjen, a szenny elolvadjon rajta, s a rozsdá leperegjen. ¹² A sok rozsdá azonban a tűztől sem pergett le róla. ¹³ Meg akartalak tisztítani tisztátalanságod szennyétől, de nem lettél tiszta, nem tisztultál meg szennyedről. Nem is leszél tiszta mindaddig, amíg ki nem töltöm rajtad haragomat. ¹⁴ Én, az Úr mondtam ezt, s szavam beteljesedik. Semmit sem engedek el, nem irgalmazok és nem engesztelődöm meg. Útjaid és tetteid

szerint ítélekem fölötted - mondja az Úr, az Isten. ¹⁵ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁶ Emberfia, nézd, elveszem tőled hirtelenül szemed gyönyörűségét. De ne keseredj el és ne sírj, könnyeid ne folyjanak! ¹⁷ Sóhajts halkán, ne tarts halotti gyászt; turbánodat tedd föl a fejedre, sarud legyen a lábadon, ne takard el szakálladat és ne edd az emberek kenyerét! ¹⁸ Reggel szóltam a néphez, s este meghalt a feleségem. Másnap reggel a kapott utasítás szerint jártam el. ¹⁹ A nép így szólt hozzám: "Nem magyarázod meg, hogy mit jelent számunkra, amit teszel?" ²⁰ Ezt válaszoltam: "Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ²¹ Szólj Izrael házához: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézzétek, megszenteltem szentélyemet, erőtok forrását, büszkeségetek tárgyát, szemetek fényét, lelketek gyönyörűségét. Fiaitok és lányaitok, akiket hátrahagytatok, kard élén vesznek el. ²² És ti is úgy tesztek majd, mint ahogy én tettem: nem takarjátok be szakállatokat, nem eszitek az emberek kenyerét, ²³ turbánotok a fejeteken lesz, sarutok a lábatokon, nem jajgattok és nem siránkoztok. Elpusztultok bűneitek miatt, és csak egymás előtt sóhajtoztok majd. ²⁴ Ezekiel meg jel lesz nektek: Ugyanazt teszitek pontosan ti is, amit ő tett. És amikor ez bekövetkezik, megtudjátok, hogy én vagyok az Úr." ²⁵ Emberfia, azon a napon, amikor majd megfosztom őket erejük forrásától, büszkeségük tárgyától, szemük fényétől, lelkük gyönyörűségétől, fiaiktól és lányaiktól, ²⁶ azon a napon majd egy menekült érkezik hozzád, hogy erről hírt adjon neked. ²⁷ Azon a napon nyíljék meg a szád, és beszélj a menekült előtt: beszélj és ne légy többé néma! Jel leszel számukra, és akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. 25. fejezet (Ez25)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, fordulj az ammoniták felé és jövendölj ellenük! ³ Így beszélj Ammon fiaihoz: Halljátok az Úrnak, az Istennek a szavát! Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel nevettél szentélyemen amikor meggyalázták, és Izrael földjén, amikor pusztasággá lett, és Júda házában, amikor fogságba hurcolták, ⁴ azért odaadlak kelet fiainak, hadd üssék fel sátraikat és hadd telepedjenek le benned. Ők eszik majd termésedet és ők isszák a tejedet. ⁵ Rabba városát tévék tanyájává, Ammon városait megnyújtom pihenőhelyévé teszem. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ⁶ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel tapsoltál a kezeddel, dobantottál a lábaddal és teljes szívedből örültél Izrael földjének bukásán, ⁷ nézd, ezért kinyújtom ellened kezemet, és zsákmányul adlak a nemzeteknek, kiirtalak a népek közül és kitöröllek az országok közül. Megsemmisítlek, és megtudod, hogy én vagyok az Úr. ⁸ Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel Moáb és Szeir így beszéltek: Júda háza is olyan, mint a többi nép, ⁹ nézd, ezért kifosztom Moáb lejtőit, elpusztítom városait, szerte a környéken, Bet-ha-Jesimotot, Baal-Meont és Kirjat-Ajmot, az ország ékességeit. ¹⁰ Ammon fiaival együtt mind kelet

fiainak adom őket, hogy ne is említsék Ammon fiait a népek sorában.¹¹ Végrehajtom Moábon ítéletemet, s megtudják, hogy én vagyok az Úr.¹² Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel Edom gyűlöletet táplált Júda háza ellen, súlyosan vétkezett és bosszút állt rajta,¹³ azért ezt mondja az Úr, az Isten: Kinyújtom kezemet Edom ellen, és kiirtok belőle embert s állatot, és pusztasággá teszem; Temántól Dedánig kard által pusztul el.¹⁴ Kitöltöm bosszúmat Edomon, s népemnek, Izraelnek kezére adom. Haragom és indulatom szerint fognak Edommal bánni, s akkor majd megismerik bosszúmat - mondja az Úr, az Isten.¹⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel a filiszteusok bosszúra törekedtek, bosszúállók voltak, lelkük tele volt gyűlölettel, s folyvást azon voltak, hogy pusztítsanak,¹⁶ azért ezt mondja az Úr, az Isten: Kinyújtom kezemet a filiszteusok ellen, kiirtom a keretákat és megsemmisítem a tengerpart megmaradt lakóit.¹⁷ Kegyetlen bosszút állok rajtuk ádáz haragomban, és ha kitöltöm rajtuk bosszúmat, akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr. 26. fejezet (Ez26)

¹ A 11. esztendőben, a hónap elsején az Úr szózatot intézett hozzám: ² "Emberfia, Tírusz így nevetett Jeruzsálemen: Összetört a népek kapuja és felém fordult. Ahol bőség volt, ott most pusztulás van!" ³ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Tírusz, nézd, ellened fordulok, és számos népet felvonultatok ellened, úgyhogy elárasztanak, mint a tenger hullámai. ⁴ Ledöntik Tírusz falait, lerombolják tornyait. Még a port is lesöpröm róla, és kopár sziklává teszem. ⁵ Hálószáritó helyé lesz a tenger közepén. Mert kimondtam - mondja az Úr, az Isten -, hogy a nemzetek zsákmányává lesz. ⁶ Leányvárosait a szárazföldön kard pusztítja el. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr. ⁷ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, észak felől kivezénylem Tírusz ellen Nebukadnezárt, Babilon királyát, a királyok királyát, lovakkal, harci szekerekkel, lovasokkal és hatalmas sereggel. ⁸ Leányvárosaidat, amelyek a szárazföldön vannak, karddal pusztítja el, téged meg sánccal vesz körül; sáncot hány és pajzsot emel ellened, ⁹ faltörő kosokat irányít falaid ellen, s vashorgaival ledönti tornyait. ¹⁰ Annyi lesz lovasainak száma, hogy ellep a poruk. Lovasságának, harci szekereinek és kerekeinek zajától megremegnek falaid, amikor bevonul kapuidon, mint ahogy bevonulnak egy elfoglalt városba. ¹¹ Lovainak patái összetiporják utcáidat, népedet kardélre hányja, hatalmas oszlopaiddal meg a földre dönti. ¹² Kincseidből kifosztanak, áruidat elrabolják, falaidat lerombolják, díszes házaidat feldúlják, kövedet, fát és törmelékedet vízbe hányják. ¹³ Véget vetek zengő énekednek, citeráid hangja nem hallatszik többé. ¹⁴ Kopár sziklává és hálószáritó helyé teszek. Nem épülsz fel többé, mert én, az Úr mondtam ezt - mondja az Úr, az Isten. ¹⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten Tírusznak: Pusztulásod robajától, amikor nyögnek a

sebesültek a falaid között, és csak úgy dühöng az öldöklés, vajon nem remegnek-e meg a szigetek? ¹⁶ A tengerek fejedelmei mind leszállnak trónjukról, leteszik palástjukat, levetik színpompás öltözéküket. Gyászba öltöznek, a földre ülnek és folyvást remegnek, és megrendülve álmélkodnak bukásodon. ¹⁷ Gyászdalt énekelnek fölötted, és azt mondják rólad: Miként pusztultál el és tűntél el a tengerről, te ünnepest város? Hatalmas voltál a tengeren lakóiddal, akiktől az egész szárazföld remegett. ¹⁸ A szigetek reszketnek bukásod napján, a tenger szigetei megdőbbennek veszted miatt. ¹⁹ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Amikor majd pusztasággá lett várossá teszek, azokhoz a városokhoz hasonlóvá, amelyekben már nem laknak, s felvonultatom a mélységet és elborít az ár, ²⁰ akkor azok közé taszítalak, akik sírba szállnak, a hajdankor népeihez. Az alvilág országában fogsz lakni, örökös magányban, azokkal, akik sírba szállnak, nehogy visszatérj és tovább élj az élők földjén. ²¹ Semmivé teszek, és többé nem leszel. Keresnek, de soha többé nem találhatnak - mondja az Úr, az Isten. 27. fejezet (Ez27)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, zengj gyászéneket Tíruszról, ³ és mondd Tírusznak, amely a tenger bejáratánál lakik, és kereskedelmet folytat a népekkel számtalan szigeten: Ezt mondja az Úr, az Isten: Ó, Tírusz, magad mondtad: Gyönyörűséges hajó vagyok. ⁴ A tenger szívében van birodalmad. Építőid csodálatosan szépre alkottak. ⁵ Szenir ciprusfáiból készítették egész bordázatodat. A Libanonról hoztak cédrust, hogy árbocot csináljanak neked. ⁶ Básán hatalmas tölgyeiből csinálták evezőidet. Fedélzetedet Kittim szigeteiről származó cédrusfából készítették, s elefántcsont berakással díszítették. ⁷ Vitorládát egyiptomi tarka bisszusból szőtték, hogy lobogóul szolgáljon. Elisa partvidékeinek kék és vörös bíborával vontak be. ⁸ Szidon és Arvad lakói voltak az evezőseid. A bölcseid lettek, ó Tírusz, a kormányosaid. ⁹ Ott voltak Gebál vénei és mesterei, hogy kijavítsák a sérüléseket. A tenger hajói és hajósai mind hozzád jöttek, hogy veled kereskedjenek. ¹⁰ Parasz, Lud és Put férfiai voltak sereged harcosai. A pajzsot és a sisakot a falra akasztották nálad. Ők szerezték meg szépségedet. ¹¹ Arvad fiai és seregei tartózkodtak falaidon és örködtek a tornyokban. Pajzsukat körös-körül falaidra akasztották. Ők tették teljessé szépségedet. ¹² Nagy gazdagságod miatt veled kereskedett Tarsis, ezüstöt, vasat, ónt és ólmot adtak cserébe áruidért. ¹³ Javán, Tubal és Mesek kereskedtek veled, rabszolgákra és bronzeszközökre cserélték ki áruidat. ¹⁴ Bet-Togarmából lovakat, paripákat és öszvéreket hoztak cserébe. ¹⁵ Veled kereskedtek Dedán fiai, és számos sziget tartozott vevőid közé. Elefántcsonttal és ébenfával fizettek neked. ¹⁶ Edom is veled kereskedett, mert annyi volt az árud. Drágakövet, bíbort, hímes ruhát, bisszust, korallt és rubint adtak áruidért. ¹⁷ Nálad vásárolt Júda és Izrael

földje, és cserébe Minnitből való gabonát, viaszt, mézet, olajat és balzsamot hozott. ¹⁸ Veled kereskedett Damaszkusz, mert annyi volt az árud, és javad tömérdek. Helboni bort és szahari gyapjút adtak cserébe. ¹⁹ Dán, Javán és Uzál megmunkált vasat, fahéjat és illatos nádat adott cserébe áruidért. ²⁰ Veled kereskedett Dedán nyeregtakarókkal. ²¹ Arábia és Kedár minden fejedelme kereskedett veled: bárányokat, kosokat, gödölyéket szállított neked. ²² Üzleteket kötöttek veled Seba és Ráma kereskedői, és finom balzsamot, mindenféle drágakövet és aranyat adtak áruidért. ²³ Kereskedtek veled Haran, Kanne és Eden, Seba, Asszíria és Kilmad kereskedői. ²⁴ Pompás ruhákat, bíborpalástokat, tarka szöveteket, fonott, erős köteleket hoztak, és ezekkel kereskedtek veled. ^{25a} Tarsisi hajók szállították csereáruidat. ^{25b} Így gazdag lettél és dicsőséges a tenger szívében. ²⁶ Evezőseid a nyílt tengerre vittek. A tenger közepén azonban összetört a keleti szél. ²⁷ Gazdagságod, árud és rakományod, hajóskapitányod, hajósaid és karbantartóid, azok, akik áruidra alkusznak, és minden harcosod, akit szállítasz, az emberek egész sokasága, amely fedélzeteden tartózkodik, mind a mély tengerbe merülnek pusztulásod napján. ²⁸ Megremeg a tenger partja kormányosaid hangos kiáltozásától. ²⁹ A kormányosok mind otthagyják hajójukat. A matrózok és a tenger hajósai mind a szárazföldön vesztegelnek, ³⁰ és hangosan jajgatnak miattad és keservesen siránkoznak. Hamut szórnak a fejükre és hamuban fetrengenek. ³¹ Kopaszra nyírják miattad fejüket, és szőrzsákba öltöznek. Lelkük szomorúságában keservesen megsiratnak. ³² Bánatukban gyászdal énekelnek fölötted, és így jajveszékelnék: "Ki volt olyan, mint a büszke Tírusz, a tenger közepén?" ³³ Áruiddal, amelyek a tengert szelték, sok népet kielégítettél. Javaid és áruid bőségével gazdaggá tetted a föld királyait. ³⁴ Most azonban összetörték a hullámok, és a mélybe süllyedtél. Rakományod és egész legénységed elsüllyedt veled együtt. ³⁵ A szigetek lakói mind megdöbbennek miattad, a királyok megborzadnak a félelemtől, és elváltozik a színük. ³⁶ A népek kereskedői felszisszennek. Iszonyattá váltál, és véged van mindörökre." 28. fejezet (Ez28)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, mondd meg Tírusz fejedelmének: Ezt mondja az Úr, az Isten: Szíved felfuvalkodott, s azt mondtad: "Isten vagyok, és az Isten trónján ülök a tenger közepén." Noha ember vagy, nem Isten, szívedet mégis Isten szívéhez tetted hasonlónak. ³ Igen, bölcsőbb vagy Dánielnél is, egyetlen bölcs sem léphet a nyomodba. ⁴ Bölcsességeddel és okosságoddal vagyont szereztél magadnak, aranyat és ezüstöt halmoztál fel kincseskamráidban. ⁵ Milyen ügyesen tudsz kereskedni! Megsokszoroztad vagyonodat, de szíved felfuvalkodott bensődben gazdagságod miatt. ⁶ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel szívedet Isten

szívéhez tetted hasonlónvá, ⁷ lám ezért idegeneket szabadítok rád, nagyon erős népeket. Kardot rántanak bölcsességed ellen, és bemocskolják fényességedet. ⁸ Letaszítanak a gödörbe, és erőszakos halállal halsz meg a tenger szívében. ⁹ Vajon mondod-e majd gyilkosaid előtt is: "Isten vagyok", noha csak ember vagy, s nem Isten, azoknak a kezében, akik átszúrnak? ¹⁰ Úgy halsz meg, mint a körülmételetlenek, idegenek keze által. Mert én mondom ezt - mondja az Úr, az Isten. ¹¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹² Emberfia, zengj gyászeneket Tírusz királyáról, és mondd meg neki: Ezt mondja az Úr, az Isten: A tökéletesség példaképe lettél, telve bölcsességgel és tökéletes szépséggel. ¹³ Az Édenben voltál, az Isten kertjében. Sokfajta drágakő ékesítette ruhádat: karneol, topáz, jáspis, krizolit, ónix, berill, zafir, rubin és smaragd. Csörgő dobjaid és fuvoláid aranyból készültek, ez mind elkészült már a teremted napján. ¹⁴ Oltalmazó kerub mellé állítottalak, az istenek szent hegyére helyeztelek, tüzes kövek közt járkáltál. ¹⁵ Tökéletes voltál teremted napjától addig, amíg gonoszságot nem találtam benned. ¹⁶ Kiterjedt kereskedést folytattál, s közben gonoszsággal telt meg bensőd és vétkeztél. Levetettelek az istenek hegyéről, és az oltalmazó kerub a tüzes kövek közül romlásba taszított. ¹⁷ Szépséged miatt szíved felfuvalkodott. Ékességeddel tönkretetted bölcsességedet. A földre vetettelek, a királyok szeme elé tettelek látványossággul. ¹⁸ Tömerdek vétkeddel és bectelen kereskedéseddel meggyaláztad szentélyeidet. Tüzet támasztottam benned, hadd emésszen meg. Hamuvá teszek a földön mindenki szeme láttára. ¹⁹ Azok, akik ismertek a népek közül, mind megborzadtak miattad. Iszonyattá váltál és véged van mindörökre. ²⁰ Az Úr szózatot intézett hozzám: ²¹ Emberfia, fordulj Szidon felé, és jövendölj ellene! ²² Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, ellened fordulok, Szidon, s megdicsőülök benned. Majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha végrehajtom az ítéletet, és megmutatom rajta, hogy szent vagyok. ²³ Pestist bocsátok rá, és vér fog folyni az utcáin. Az ellene mindenfelől fölemelt kard csapására hullanak benne az áldozatok. Akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. ²⁴ Izrael házának nem lesz többé szűrő tüskéje, sem fájdalmas tövise a körülötte levő népek között, amelyek megvetik. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, az Isten. ²⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: Amikor majd összegyűjtöm Izrael házát a népek közül, ahová szétszóródott, akkor megmutatom rajtuk a népek szeme láttára, hogy szent vagyok. Azon a földön laknak majd, amelyet szolgámnak, Jákobnak adtam. ²⁶ Biztonságban élnek majd ott, házakat építenek, szőlőt telepítenek. Békességben élnek, míg végrehajtom az ítéletet a körülötte lakókon, akik megvetették. Akkor majd megtudják, hogy én, az Úr az ő Istenük vagyok. 29. fejezet (Ez29)

¹ A 10. esztendőben, a tizedik hónapban, a hónap tizenkettedik napján az Úr

ezt a szózatot intézte hozzám: ² Emberfia, fordulj a fáraó, Egyiptom királya felé, és jövendölj ellene és egész Egyiptom ellen! ³ Beszélj és mondd meg neki: Ezt mondja az Úr, az Isten: Fáraó, nézd, ellened fordulok, Egyiptom királya! Te nagy krokodil, aki a Nílus ágai közt fekszel és ezt mondtad: "A Nílus az enyém, én alkottam azt." ⁴ Horgot akasztok állkapcsodba, pikkelyeidre tapasztom a Nílus halait és kihúzlak a Nílusból; a Nílus pikkelyeidhez tapadt összes halával együtt. ⁵ Kivetlek a sivatagba a Nílus összes halával együtt. A nyílt mezőre esel, ott nem szednek föl és nem temetnek el. Eledelül adlak a mezei vadaknak és az égi madaraknak. ⁶ Megtudja majd Egyiptom minden lakója, hogy én vagyok az Úr. Mert Izrael háza számára nádszálból való támasz voltál. ⁷ Amikor megmarkoltak, összeroppantál kezükben, és felhasítottad a tenyerüket. Amikor rád támaszkodtak, akkor meg széttörtél, úgyhogy csípőik meginogtak. ⁸ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, kardot hozok rád, kiirtok benned embert és állatot. ⁹ Egyiptom földje elpusztul és sivataggá válik. Akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. Mivel azt mondtad, hogy enyém a Nílus, én alkottam, ¹⁰ azért ellened és a Nílus ellen fordulok. Egyiptom földjét pusztává és sivataggá teszem, Migdoltól Szienéig és egészen Etiópia határáig. ¹¹ Nem jár rajta ember lába, s nem tapossa állat lába, és lakatlan marad negyven esztendeig. ¹² Az elpusztított országok sorában Egyiptom is pusztasággá válik. Városai negyven évig romhalmazok lesznek a többi lerombolt város között. Szétszórom az egyiptomiakat a népek közé, és szétszélesztem őket az országokba. ¹³ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: A negyven év elteltével egybegyűjtöm az egyiptomiakat a népek közül, amelyek közé szétszórom őket. ¹⁴ Megfordítom Egyiptom sorsát, és visszaviszem őket Patrosz földjére, ahonnan származtak, és ott jelentéktelen országot fognak alkotni. ¹⁵ A legjelentéktelenebb lesz az országok között, és többé nem emelkedik a népek fölé. Kicsivé teszem, hogy többé ne uralkodjék a népek fölött. ¹⁶ Nem szerzi meg többé Izrael házának bizalmát, hanem emlékezetébe idézi a vétkét abból az időből, amikor hozzá fordult. Akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr, az Isten. ¹⁷ A 27. esztendőben, az első hónap első napján az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁸ Emberfia, Babilon királya, Nebukadnezár kemény feladatra kényszerítette seregét, amikor Tírusz ellen küldte. Minden fej belekopaszkodott, és minden váll kisebesedett. De sem ő, sem serege nem látott hasznót Tíruszból azért a feladatért, amit ellene vállalt. ¹⁹ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Nos, Nebukadnezárnak, Babilon királyának adom Egyiptom földjét. Megszerzi gazdagságát, kifosztja és kirabolja. ²⁰ Ez lesz seregének a bére. Azért a munkáért, amit Tírusz ellen végzett, neki adom Egyiptom földjét, mert értem fáradozott - mondja az Úr, az Isten. ²¹ Azon a napon szarvat növesztek Izrael házának, neked pedig megengedem, hogy szólásra nyisd köztük ajkadat. Akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. 30.

fejezet (Ez30)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, jövendölj és így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten. Jajgassatok: "Jaj, jaj! Miféle nap ez!" ³ Mert közel a nap, közel az Úr napja, a felhővel borított nap, a népek ideje. ⁴ Kard tör Egyiptomra, és félelem keríti hatalmába Etiópiát. Akkor elesettek hevernek Egyiptomban, és kifosztják gazdagságából, s feldúlják alapjait. ⁵ Kus, Put, Lud, egész Arábia, Kub és a szövetség fiai velük együtt elhullanak a kardnak élén. ⁶ Ezt mondja az Úr: Egyiptom támaszai összeomlanak, oda lesz büszke gazdagsága. Migdoltól Szienéig kard élén hullnak el - mondja az Úr, az Isten. ⁷ Az ország pusztasággá válik az elpusztított országok sorában, és a városai az elnéptelenedett városok közé kerülnek. ⁸ Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha lángba borítom Egyiptomot, és minden büntársát összetöröm. ⁹ Azon a napon követeket küldök hajókon, hogy a gondtalan Kust felriasszák. Rettegés támad köztük, mint Egyiptom napján, mert bizony az elkövetkezik. ¹⁰ Ezt mondja az Úr, az Isten: Kiirtom Egyiptom tömérdek népét Nebukadnezárnak, Babilon királyának keze által. ¹¹ Őt és népét - a népek közül a leghatalmasabbat - küldöm oda, hogy semmisítsék meg az országot. Kirántják kardjukat Egyiptom ellen, és elesettek lepik el az országot. ¹² A Nílus ágait kiszárítom, az országot gonosztevők kezére adom. Idegenek keze által pusztítom el az országot, mindazzal együtt, ami benne van. Én, az Úr, megmondtam. ¹³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Megsemmisítem a bálványokat, és eltávolítom Nofból a kosokat. Nem támad többé fejedelem Egyiptom földjéről, és rettegéssel töltöm el Egyiptom földjét. ¹⁴ Patroszt elpusztítom, Coánt lángba borítom, Nó felett ítéletet tartok. ¹⁵ Rázúdítom haragomat Szinre, Egyiptom védőbástyájára, és kiirtom Nó tömegeit. ¹⁶ Lángba borítom Egyiptomot, reszket és remeg Szin. Nóban áradás lesz, és elborítják a vizek. ¹⁷ On és Pi-Beszlet fiataljai kard élén hullanak el, a városok meg fogságba kerülnek. ¹⁸ Tafniszban elsötétül a nap, amikor összetöröm ott Egyiptom jogarát, és kevély hatalma megszűnik. Sötét felhő takarja el, leányait meg fogságba hurcolják. ¹⁹ Így hajtom végre az ítéletet Egyiptomon, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr. ²⁰ A 11. esztendőben, az első hónapban, a hó hetedik napján az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ²¹ Emberfia, összetörtem a fáraónak, Egyiptom királyának a karját. Nézd, nem kötözte be senki, hogy meggyógyuljon, nem tettek rá kötést, hogy visszanyerje erejét és kardot forgathasson. ²² Ezért hát ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, a fáraó, Egyiptom királya ellen fordulok. Összetöröm a karját, az erőset és a töröttet, és kiütöm a kardját kezéből. ²³ Szétszórom Egyiptomot a népek közé és szétszélesztem őket az országokba. ²⁴ Babilon királyának karját meg erőssé teszem, és kezébe adom kardomat. Széttöröm a fáraó karját, és nyögni fog előtte, ahogy a

halálra sebzett nyög. ²⁵ Erőssé teszem Babilon királyának karját, a fáraó karja meg lehanyatlik. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha kardomat Babilon királyának kezébe adom, hogy Egyiptom földje ellen fordítsa. ²⁶ Szétszórom Egyiptomot a népek közé, szétszélesztem az országokba. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr. 31. fejezet (Ez31)

¹ A 11. esztendőben, a harmadik hónapban, a hónap első napján az Úr ezt a szót intézte hozzám: ² Emberfia, mondd meg a fáraónak, Egyiptom királyának és egész népének: Nagyságodban ki mérhető hozzád? ³ Lám, a Libanon cédrusához vagy hasonló, amely szép ágazatú, dús lombozatú, magas növésű, a koronája a felhőig ér. ⁴ Vizek növelték nagygyá, az árvíz tette magassá. A folyók elárasztották a vidéket, ahová ültették, a patakok eljutottak a vidék minden fájához. ⁵ Ezért magasabbra nőtt a környék minden fájánál: gallyai megsokasodtak, ágai magasra nyúltak, mert bőséges víz táplálta őket. ⁶ Ágai közt rakott fészket az ég minden madara, lombozata alatt ellett az erdő minden vadja, és számtalan nép lakott árnyékában. ⁷ Pompás volt termete és lombozata, mert gyökerei bőséges vízig hatoltak le. ⁸ Az Isten kertjének cédrusai sem hasonlítottak hozzá, és a ciprusokat sem lehetett hozzámérni ágaihoz. A platánoknak sem volt olyan lombjuk, mint neki. Isten kertjének egyetlen fája sem volt olyan szép. ⁹ Széppé tettem sűrű lombozatával, ezért irigyelte az Éden minden fája az Isten kertjében. ¹⁰ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel igen magasra nőtt, koronája a felhőig nyúlt, és nagyságában büszke lett, ¹¹ elvetettem, a legerősebb nép kezébe adtam, hadd bánjon vele gonoszsága szerint. ¹² Az idegenek - a népek között a leghatalmasabbak - kivágták és ledöntötték. Ágai szétterültek a hegyeken és a völgyekben, gallyai letörtek, s az ország szakadékaiba hullottak, árnyékából elmenekült a föld minden népe és elhagyta. ¹³ Ledőlt törzsére rátelepedtek az égi madarak, s ágai közé gyűlt a környék minden vadja. ¹⁴ Ezért egyetlen víz mentén álló fa se törjön a magasba, és ne nyúljon koronája a felhőig, és ha vízben bővelkednek, nagyságukban ne váljanak önteltté. Mert az ilyeneket halálra szántam, az alvilágba kerülnek, azok közé az emberek közé, akik a sírgödörbe szálltak. ¹⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: Azon a napon, amikor az alvilágba szállt, a gyász jeléül bezártam fölötte a mélységet, folyamait visszatartottam, és megállítottam a nagy áradást. Gyászba öltözött miatta a Libanon, és a mező minden fája elszáradt miatta. ¹⁶ Dőlésének robajával megremegtettem a népeket, amikor letaszítottam az alvilágba, azok közé, akik a sírgödörbe szálltak. Az alvilágban megvigasztalódott az Éden minden fája, a Libanon legszebb és legkiválóbb, vízzel öntözött fái. ¹⁷ Ekkor szálltak le az alvilágba a kard áldozataihoz azok is mind, akik az árnyékában laktak a népek közül. ¹⁸ Melyik hasonlított hozzád nagyságban és dicsőségben az Éden fái közül? És

mégis letaszíttattál az Éden fáival együtt az alvilágba, hogy a körülmételetlenek közt pihenj majd a kard áldozataival együtt. Ez a fáraó és számtalan alattvalója - mondja az Úr, az Isten. 32. fejezet (Ez32)

¹ A 12. esztendőben, a tizenkettedik hónapban, a hónap elsején az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ² Emberfia, mondj siratóéneket a fáraóról, Egyiptom királyáról, és mondd meg neki: Te népeknek oroszlánja, elpusztultál! Olyan voltál, mint a krokodil a tengerben. Orrlyukaidon át lövellted, s lábaddal zavarossá tetted a vizet, és felkavartad hullámaid. ³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Kiterjesztem fölötted hálómat, a nép összecsődül, s partra húznak a hálómmal. ⁴ Kivezetlek a földre, a nyílt mezőre doblak, hogy rád telepedjenek az ég madarai és a föld minden vadja jóllakjék belőled. ⁵ Húsodat a hegyekre vetem, hulláddal megtöltöm a völgyeket. ⁶ Romlott véreddel megöntözöm a földet egészen a hegyekig, és megtelnek véreddel a patakok. ⁷ Ha majd kioltom életedet, beborítom az eget és elsötétítem csillagait. Befödöm felhővel a napot, s a hold nem ad többé világosságot. ⁸ Az égen minden égitestet elsötétítek miattad, és sötétséget hozok földedre - mondja az Úr, az Isten. ⁹ Számos nép szívét megsomorítom, amikor foglyaidat a népek közé viszem, olyan országba, amelyeket nem ismersz. ¹⁰ Sok népet döbbenetbe ejtek miattad, és királyaik is megborzadnak miattad, amikor kardomat előttük villogtatom. Folyvást remegnek majd életükért pusztulásod napján. ¹¹ Mert ezt mondja az Úr, az Isten: Üldözőbe vesz Babilon királyának kardja: ¹² a hősöknek kardjával, akik mind a legvadabb népek közé tartoznak, tömérdek alattvalódat földre terítem. Ők majd véget vetnek Egyiptom kevélységének, és kiirtják egész népességét. ¹³ Kipusztítom vizeiből mind az állatait. Nem zavarja fel őket többé ember lába, sem állat patája nem kavarja fel. ¹⁴ Akkor majd lecsendesítem vizeit, folyói úgy fognak folydogálni, mint az olaj - mondja az Úr, az Isten. ¹⁵ Amikor majd sivataggá teszem Egyiptom földjét, és az országot kifosztják mindenből, amikor majd megverem minden lakóját, akkor majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ¹⁶ Siratóének ez, amelyet majd a népek leányai énekelnek; Egyiptom és egész népessége fölött éneklük majd, éneklük ezt a siratóéneket - mondja az Úr, az Isten. ¹⁷ A 12. esztendőben, az első hónapban, a hónap tizenötödik napján az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ¹⁸ Emberfia, mondj siratóéneket Egyiptom tömérdek lakójáról, és hagyd, hadd szálljanak le a hatalmas népek leányaival egyetemben az alvilágba azok közé, akik a sírgödörbe szálltak. ²⁰ Azok közé hullanak majd, akiket karddal öltek meg, és akiket minden erejük cserbenhagyott. ²¹ Akkor így szólítják meg a legerősebb hősök az alvilágból: ¹⁹ Kit mulsz felül kiválóságban? Szállj le, és légy a körülmételetlenek, a karddal megöltek között. ²² Ott van Asszíria és egész serege sírja körül, mindannyian megölve - kard élén hulltak el. ²³ A

verem legmélyén van a sírja, és serege a sírja körül hever, mindegyik megölve - kard élén hulltak el. Ők voltak azok, akik egykor rettegésben tartották az élők földjét. ²⁴ Ott van Elam és egész serege a sírja körül, mindannyian megölve - kard élén hulltak el, s körülméletlenül szálltak le az alvilágba, akik azelőtt rettegésben tartották az élők földjét. Most azokkal együtt viselik gyalázatukat, akik a sírgödörbe szálltak. ²⁵ Az elesettek között adtak neki nyugvóhelyet, csapatai veszik körül a sírját. Mind körülméletlenek, kard ölte meg őket, mert rettegésben tartották az élők földjét. Most azokkal együtt viselik szégyenüket, akik leszálltak a sírgödörbe. A megöltek közt van a helyük. ²⁶ Ott van Mesek, Tubal és egész serege a sírja körül. Mindannyian körülméletlenek, kard ölte meg őket, mert rettegésben tartották az élők földjét. ²⁷ Nem pihennek azokkal a hősökkel, akik az őskorban estek el, akik fegyvereikkel együtt szálltak le az alvilágba, és fejük alá tették kardjukat és csontjaik alá pajzsukat, mert rettegtek a hősöktől az élők földjén. ²⁸ Neked is a körülméletlenek közt kell pihenned, azok között, akiket a kard ölt meg. ²⁹ Ott van Edom minden királya és fejedelme, akik hőstetteik ellenére is a kard áldozatai közé kerültek. A körülméletlenek között pihennek, azokkal, akik leszálltak a sírgödörbe. ³⁰ Ott van észak összes fejedelme és minden szidoni. Leszálltak az elesettekhez, noha remegtek erejüktől. Most körülméletlenül pihennek azok mellett, akiket kard ölt meg, és azokkal együtt viselik gyalázatukat, akik a sírgödörbe szálltak. ³¹ Meglátja majd őket a fáraó, és megvigasztalódik nagy sokaságukon. Kard élén hullott el a fáraó, és egész serege - mondja az Úr, az Isten. ³² Mert rettegésben tartotta az élők földjét, azért a fáraó és egész serege a körülméletlenek közt pihen, azok között, akiket kard ölt meg - mondja az Úr, az Isten. 33. fejezet (Ez33)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, szólj néped fiaihoz és mondd meg nekik: Ha valamely országra kardot szabadítok, és ennek az országnak a lakói kiválasztanak maguk közül egy férfit és megteszik őrnek, ³ ez mihelyt meglátja, hogy kard közelít az országra, rögvést megfújja a kürtöt, és így riasztja a népet. ⁴ Ha valaki már most hallja a trombita hangját, de mégsem vigyáz magára, úgyhogy a kard odaérve elragadja, akkor a vére a saját fejére száll. ⁵ Mert hallotta a kürt hangját, mégsem vigyázott, azért vére őrá magára száll. Aki azonban hallgat a figyelmeztetésre, megmenti a lelkét. ⁶ De ha az őr, látva, hogy közeleg a kard, nem fújja meg trombitáját, és nem riasztja a népet, s a kard odaérve elragad egyet közülük, akkor bár saját bűne folytán ragadta el, vérét mégis az őrtől kérem számon. ⁷ Emberfia, őrnek állítottalak Izrael háza mellé, hogy halld számból szavaimat és közvetítsd intelmeimet. ⁸ Ha azt mondom az istentelennek: Istentelen, meg kell halnod, és te nem teszel semmit, hogy az istentelent visszatérítsd útjáról, az istentelen vétke miatt hal ugyan

meg, de vérét tőled kérem számon.⁹ Ha ellenben meginted az istentelent, hogy hagyjon fel életmódjával és térjen meg, de nem tér le útjáról, meghal ugyan gonoszsága miatt, de te megmented életedet.¹⁰ Te meg emberfia, mondd meg Izrael házának: Azt mondogatjátok: "Gonoszságaink és bűneink ránk nehezednek, elveszünk miattuk. Hogy is maradhatnánk életben?"¹¹ Mondd meg nekik: "Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, nem lelem kedvemet az istentelen halálában. Inkább annak örülök, ha az istentelen letér útjáról és él. Térjete meg, térjete le gonosz utatokról! Miért akartok meghalni, Izrael háza?"¹² Te meg, emberfia, mondd meg néped fiainak: az igazat igaz volta nem menti meg, ha egy napon félrelép, és az istentelent, ha egy napon megtér, nem tartja béklyóban istentelensége, ahogy az igaz sem marad életben, ha egy napon mégis vétkezik.¹³ Ha azt mondom az igaznak: "Biztosan életben maradsz", de ő igaz voltában bizakodva gonoszságot visz végbe, nos, akkor nem emlékezem többé igaz voltára, hanem meg kell hálnia gonoszsága miatt, amit elkövetett.¹⁴ És ha azt mondom az istentelennek: "Biztos, hogy meghalsz", de ő mégis elhagyja bűnét, és a törvény és az igazság szerint jár el,¹⁵ visszaadja a zálogot, visszaadja, amit erőszakkal elvett, s az életet adó parancsok útján jár, semmi igazságtalant nem tesz, biztos, hogy életben marad és nem hal meg.¹⁶ Elkövetett bűnei közül egyet sem rovak fel neki. A törvényhez és az igazsághoz szabta tetteit, azért hát élni fog.¹⁷ Néped fiai ezt mondogatják: "Nem igazak az Úrnak útjai", jóllehet az ő útjaik nem igazak.¹⁸ Mert ha az igaz eltávolodik az igazságtól és gonosz tetteket visz végbe, akkor belepusztul.¹⁹ Ám ha a gonosz elhagyja gonoszságát és a törvény meg az igazság szerint jár el, emiatt életben marad.²⁰ És még azt mondjátok: "Az Úr bánásmódja nem méltányos", noha mindenki fölött a maga útjai szerint ítélek, Izrael háza.²¹ Elhurcoltatásunktól számítva a 12. esztendőben, a tizedik hónapban, a hónap ötödik napján menekült érkezett hozzám Jeruzsálemből, és azt mondta: "Elfoglalták a várost."²² A menekült megérkezése előtti este fölöttem volt az Úr keze, és megnyitotta számát, mielőtt a menekült reggel megérkezett volna. Megnyílt a szám és nem voltam többé néma.²³ Az Úr ezt a szót intézte hozzám: ²⁴ Emberfia, akik e romok között Izrael országában laknak, így beszélnek: "Ábrahám csak egymaga volt, s birtokul kapta az országot. Mi meg sokan vagyunk, akik örökségül kaptuk az országot."²⁵ Azért hát így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Vérral együtt esztek és bálványaitokra emelitek tekinteteket, vért ontotok, mégis birtokba akarjátok venni az országot?²⁶ Kardotokban bíztok, iszonyatos dolgokat műveltek, mindegyiketek megbecsteleníti embertársa feleségét, s birtokba akarjátok venni az országot?²⁷ Mondd meg nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Amint igaz, hogy élek: akik a romok között laknak, kard élén vesznek el, akik a nyílt mezőn vannak, azokat vadállatok falják fel, akik meg az erődökben

vagy a barlangokban tanyáznak, pestisben pusztulnak el.²⁸ Az országot sivataggá és pusztasággá teszem, véget vetek büszke pompájának, csupaszon meredeznek Izrael hegyei, senki sem megy fel rájuk.²⁹ Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha sivataggá és pusztasággá teszem az országot, azok miatt az iszonyatos dolgok miatt, amiket műveltek.³⁰ Nézd, emberfia, néped fiai rólad beszélnek a falakon és a házak kapujában, és az egyik így szól a másikhoz: "Gyertek, hallgassuk meg a szót, amit az Úr sugall!"³¹ S el is mennek seregestül, népem köréd telepszik, hallgatják szavaidat, de nem igazodnak hozzájuk, mert hazugságra jár a szájuk és haszonleső a szívük.³² Lásd, olyan vagy közöttük, mint aki a szerelemről énekel, szép hangja van, mesterien kezeli a hárfát: meghallgatják szavaidat, de nem igazodnak hozzájuk.³³ De ha beteljesedik - és lám, beteljesedik -, akkor majd rádöbbenek, hogy próféta volt köztük. 34. fejezet (Ez34)

¹ Az Úr szótátot intézett hozzám: ² Emberfia, jövendölj, Izrael pásztorairól, jövendölj és mondd meg nekik: Ti pásztorok, ezt mondja az Úr, az Isten: Jaj Izrael pásztorainak, akik magukat legeltették! A pásztoroknak nem a nyáját kell-e legeltetniük? ³ A tejet felhasználtátok eledelül, a gyapjút ruházatul, a kövér állatokat levágtátok, de a nyáját nem legeltették. ⁴ A gyengét nem gyámolítottátok, a beteget nem gyógyítottátok, a sérültet nem kötöttétek be. Nem mentetek utána az eltévelyedettnek, nem kerestétek meg az elveszettet. Durván és kegyetlenül hatalmaskodtatok fölöttük. ⁵ Így aztán szétszéledtek juhaim, mert nem volt pásztoruk, és a mezei vadak zsákmányává lettek és szétszéledtek. ⁶ A hegyekben és a magas dombokon kóborolt nyájam, szétszóródott nyájam az egész országban, és senki nem gondolt rá, senki nem kereste. ⁷ Ezért hát, pásztorok, halljátok az Úr szavát: ⁸ Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten: Mivel nyájam prédává lett és minden vadállat felfalhatta, mert nem volt pásztora, hiszen pásztoraim nem törődtek nyájammal, pásztoraim magukat legeltették, nem a nyájamat legeltették, ⁹ azért hát, pásztorok, halljátok az Úr szavát: ¹⁰ Ezt mondta az Úr, az Isten: A pásztorok ellen fordulok, és kiveszem kezükből nyájamat és véget vetek pásztorságuknak. A pásztorok nem legeltetik többé magukat, kiragadom torkukból juhaimat, és nem falhatják fel őket többé. ¹¹ Ezt mondja azért az Úr, az Isten: Nézzétek, magam gondoskodom nyájamról, és magam ügyelek rájuk. ¹² Amint a pásztor szemlét tart nyája fölött, amikor elszéledt juhai között van, én is szemlét tartok juhaim fölött, amelyek azon a napon szétszóródtak. Visszahozom őket mindenünnen, ahová a felhő és sötétség napján szétszóródtak. ¹³ Hazahozom őket a népek közül, összegyűjtöm őket az országokból és hazavezérelem őket. Izrael hegyein legeltetem őket, a völgyekben és az ország lakott tájain. ¹⁴ Jó legelőre terelem majd őket, és

Izrael magaslatain lesz a legelőjük. Jó legelőn pihennek majd, kövér legelőn, Izrael hegyein. ¹⁵ Magam terelgetem majd juhaimat és magam telepítem le őket - mondja az Úr, az Isten. ¹⁶ Megkeresem az elveszettet, visszaterelem az elszéledtet, bekötözöm a sérültet, ápolom a beteget, a kövér és egészséges fölött meg őrködöm. Az igazság szerint legeltetem őket. ¹⁷ Ami meg titeket illet, juhaim - mondja az Úr, az Isten -, nézzétek, igazságot teszek a juhok között, a kosok és a bakok között. ¹⁸ Nem volt elég, hogy lelegeltétek a legjobb legelőt, és ami megmaradt legelőtökből, azt összetiportátok a lábatokkal; hogy megittátok a tiszta vizet, és ami megmaradt belőle, azt felkavartátok a lábatokkal, ¹⁹ úgyhogy a juhaimnak azt kellett legelniük, amit lábatok összetiport, és azt kellett inniük, amit lábatok felkavart? ²⁰ Ezért ezt üzeni nekik az Úr, az Isten: Nos, majd én igazságot teszek a kövér juh és a sovány juh között. ²¹ Mivel ti oldalatokkal és vállatokkal lökdöstétek és szarvatokkal ökleltétek a gyenge juhokat, amíg csak el nem űztétek őket, ²² azért segíték juhaimon, hogy ne legyenek többé prédává és igazságot teszek juh és juh között. ²³ Egyetlen pásztort rendelek föléljük, aki majd legelteti őket: szolgámat, Dávidot. Ő legelteti őket, és ő lesz a pásztoruk. ²⁴ Én, az Úr leszek az Istenük, és szolgám, Dávid lesz a fejedelmük. Én, az Úr mondtam ezt. ²⁵ Szövetséget kötök velük, és kiirtom az országból a vadállatokat. Biztonságban élhetnek a pusztában, és az erdőkben alhatnak. ²⁶ Halmom köré telepítem őket, esőt rendelek a kellő időben, áldásos esőt. ²⁷ A mező fái meghozzák gyümölcsüket, és a föld megadja termését, úgyhogy biztonságban lesznek országukban. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha összetöröm igájuk fáját, és kiszabadítom őket azok kezéből, akik leigázták őket. ²⁸ Nem lesznek többé a népek prédájává, és az ország fenevadjai nem falják fel őket. Biztonságban élhetnek majd, nem tartja őket senki rettegésben. ²⁹ Bőséges termést adok nekik, hogy ne váljanak többé éhínség áldozatává az országban, és ne kelljen eltérniük a népek gúnyolódását. ³⁰ Akkor majd megtudják, hogy én, az Úr, az ő Istenük velük vagyok, és hogy ők, Izrael háza az én népem - mondja az Úr, az Isten. ³¹ És ti, juhaim, az én legelőm juhait vagytok, én meg a ti Istenetek vagyok - mondja az Úr, az Isten. 35. fejezet (Ez35)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, fordulj Szeir hegysége felé és jövendölj ellene! ³ Így beszélj hozzá: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézd, ellened fordulok, Szeir hegysége, kinyújtom ellened kezemet és kietlen pusztasággá változtatlak, ⁴ városaidat meg romhalmazzá teszem. Pusztává leszel, és megtudod, hogy én vagyok az Úr. ⁵ Mivel örökös ellenség voltál, és a kard hatalmába adtad Izrael fiait, szorongatásuk idején, végső bűnhődésük idején a kard hatalmába adtad Izrael fiait, ⁶ azért amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, elborítlak vérrel, és vér fog üldözőbe venni. Bizony így lesz:

vérontással vétkeztél, azért vér fog üldözni. ⁷ Pusztasággá és sivataggá teszem Szeir hegyét, és kiirtok mindenkit, aki arra jár. ⁸ Hegyeit elborítom az elesettekkel, halmaidon, völgyeidben és folyóid mentén azok hevernek majd, akiket kardélre hánytak. ⁹ Örökre pusztasággá teszek, és városaidban nem laknak többé. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ¹⁰ Mivel így beszéltél: "Ez a két nemzet és két ország az enyém lesz, megkaparintom őket, még ha az Úr volt is ott", ¹¹ azért amint igaz, hogy élek - mondja az Úr, az Isten -, haragod és irigységed szerint bánok majd veled, teljesen úgy, amint te bántál velük, gyűlölettel telve, és megmutatom neked, hogy ki vagyok, amikor majd ítéletet tartok fölötted. ¹² Tudd meg, hogy én, az Úr, az Isten, hallottam minden gyalázó szavadat, amelyet Izrael hegyeire kiejtettél, amikor így beszéltél: "Pusztulás lett a sorsuk, a mi zsákmányunk lettek." ¹³ Kítátottátok ellenem szátokat, és kihívóan beszéltetek rólam - hallottam. ¹⁴ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: Az egész föld örömeire pusztasággá teszek. ¹⁵ Amint te örültél, hogy Izrael házának öröksége elpusztult, így teszek majd én is veled. Sivattaggá változol, Szeir hegye, egész Edommal egyetemben. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. 36. fejezet (Ez36)

¹ Te meg, emberfia, jövedölj Izrael hegyeiről és mondd: Izrael hegyei, halljátok az Úr szavát! ² Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel az ellenség így beszélt felőletek: "Haha, lám, az ősi magaslatok a mieink lettek", ³ azért hát jövedölj. Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel elpusztultatok, körös-körül mindenki eltaposott benneteket, és a többi nép birtokává lettetek, az emberek a nyelvükre vettek és gyaláznak benneteket, ⁴ azért, Izrael hegyei, halljátok az Úrnak, az Istennek a szavát! Ezt üzeni az Úr, az Isten a hegyeknek és a halmoknak, a szakadékoknak és a völgyeknek, a pusztuló romoknak és a kihalt városoknak, amelyeket kifosztottak és csúfoltak a szomszéd népek. ⁵ Ezt mondja az Úr, az Isten: Valóban, izzó féltékenységemben a többi népek és egész Edom ellen beszéltem, mivel elfoglalták országomat; káröröm volt a szívükben és megvetés a lelkükben, amiért elpusztították és kifosztották. ⁶ Jövedölj Izrael földjéről, és mondd a hegyeknek és a halmoknak, a szakadékoknak és a völgyeknek: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézzétek, féltékenységemben és haragomban beszéltem, mivel el kell tűrnötök a népek gyalázkodásait. ⁷ Ezért hát ezt mondja az Úr, az Isten: Fölemelem kezemet, s igazán mondom: a népeknek, amelyek körülöttetek vannak, viselniük kell majd gyalázatukat. ⁸ Ti meg, Izrael hegyei, sarjasszatok ágakat és teremjetek gyümölcsöt népemnek, Izraelnek, mert hamarosan visszatér! ⁹ Mert nézzétek, hozzátok megyek, felétek fordulok, azért megművelnek és bevetnek benneteket. ¹⁰ Megsokasítom rajtatok az embereket és Izrael egész házáat. A városokat lakják majd, s a romokat újra fölépítik. ¹¹

Megszaporítok rajtatok embert és állatot, hogy sokasodjanak és legyenek termékenyek. Lakottá teszlek benneteket, mint azelőtt voltatok, és jót teszlek veletek, többet, mint azelőtt, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. ¹² Emberek járnak majd megint rajtatok, népem, Izrael; birtokba vesznek titeket, az örökrészüket lesztek, és nem fosztod meg őket többé gyermekeiktől. ¹³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Mivel azt mondták nektek: Emberfaló vagy és népedet gyermektelenné teszed, ¹⁴ azért nem eszel többé embert, és nem fosztod meg többé népedet gyermekeitől - mondja az Úr, az Isten. ¹⁵ A jövőben nem engedem, hogy a népek gyalázkodását halld és a nemzetek gúnyolódását hallgasd, s nem fosztod meg többé népedet gyermekeitől - mondja az Úr, az Isten. ¹⁶ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁷ Emberfia, Izrael háza a saját földjén lakott, de beszennyezte életmódjával és tetteivel. Életmódja olyan volt előttem, mint a havi tisztulásban szenvedő nő tisztátalansága. ¹⁸ Ekkor rájuk zúdítottam haragomat a vér miatt, amelyet ontottak az országban, és a bálványok miatt, amelyekkel tisztátalanná tették (az országot). ¹⁹ Szétszórtam őket a népek közé, és szétszélesztettem az országokba. Életmódjuk és tetteik szerint ítélkeztem fölöttük. ²⁰ A népek között, ahova kerültek, megszenteltelenítették szent nevemet, hiszen azt mondják róluk: "Ez az Úr népe, mégis ki kellett az ő földjéről menniük." ²¹ De tekintettel voltam szent nevemre, amelyet Izrael háza megszenteltelenített a népek között, ahová került. ²² Ezért mondd meg Izrael házának: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nem miattatok teszem ezt, Izrael háza, hanem szent nevemért, amelyet megszenteltelenítettetek a népek között, amelyek közé kerültetek. ²³ Szentté teszem nagy nevemet, amelyet gyalázat ért a népek között, amelyet megszenteltelenítettetek közöttük. Akkor majd megtudják a népek, hogy én vagyok az Úr - mondja az Úr, az Isten -, amikor a szemük láttára megmutatom rajtatok, hogy szent vagyok. ²⁴ Kivezérellek benneteket a népek közül, összegyűjtelek minden országból és visszaviszlek saját földetekre. ²⁵ Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, hogy megtisztuljatok minden tisztátalanságtól, s minden bálványtól megtisztítalak benneteket. ²⁶ Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiveszem testetekből a kőszívet és hússzívet adok nektek. ²⁷ Az én lelkemet oltom belétek és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljete és szemetek előtt tartsátok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok. ²⁸ Abban az országban laktok majd, amelyet atyáitoknak adtam, s az én népem lesztek, én meg a ti Istenetek leszek. ²⁹ Megszabadítalak benneteket minden tisztátalanságtól, bőven ellátlak gabonával és nem küldök rátok többé éhínséget. ³⁰ Megszaporítom a fák gyümölcsét és a mező termését, hogy ne kelljen többé az éhhalál gyalázatát viselnetek a népek között. ³¹ Akkor majd visszaemlékeztek gonosz útjaitokra és iszonyatos tetteitek. Megutáljátok saját magatokat bűneitek és

gonoszságaitok miatt. ³² Nem miattatok teszem ezt - mondja az Úr, az Isten -, jól jegyezzétek meg magatoknak! Szégyenkezzetek és piruljatok életetek miatt, Izrael háza! ³³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Azon a napon, amikor minden bűnösöktől megtisztítalak benneteket, újra benépesítem a városokat, és a romok újra felépülnek. ³⁴ Az elpusztult földet újra megművelik, amely csak pusztaság volt, minden arra járó szeme láttára. ³⁵ Azt mondják majd: "Ez az elpusztult föld olyan lett, mint az Éden kertje, és az elpusztított, feldúlt, lerombolt városok lakott erődök lettek. ³⁶ Akkor a népek, amelyek megmaradtak itt a környéken, megtudják, hogy én, az Úr újra felépítettem, amit leromboltak, és amit letaroltak, azt újra beültettem. Én, az Úr mondtam ezt, és végbe is viszem." ³⁷ Ezt mondja az Úr, az Isten: Még azt is megengedem, hogy Izrael háza azzal a kéréssel forduljon hozzám, hogy sokasítsam meg őket, mint valami emberekből álló nyáját; ³⁸ mint egy szent állatokból álló nyáját, mint egy Jeruzsálemben ünnepekre összegyűlt nyáját. Romokban heverő városaitok így telnek meg emberek nyájával. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr. 37. fejezet (Ez37)

¹ Az Úr keze fölöttem volt; és lelke által az Úr kivezért és a síkságra vitt, amely tele volt csontokkal. ² Körbevezettek köztük mindenfelé, és tömérdek volt belőlük a mezőn, és teljesen ki voltak száradva. ³ Így szólt hozzám: "Emberfia, életre kelnek még ezek a csontok?" Így feleltem: "Uram, Istenem, te tudod." ⁴ Ekkor így folytatta: "Jövedölj ezekről a csontokról! Így beszélj: Ti kiszáradt csontok, halljátok az Úr szavát! ⁵ Ezt üzeni az Úr, az Isten ezeknek a csontoknak: Nézzétek, éltető lehetetet adok belétek, és megelevenedtek. ⁶ Ellátlak inakkal és beborítlak hússal benneteket; bőrt húzok rátok és éltető lehetetet adok nektek, és élni fogtok. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr." ⁷ Jövedöltem, amint a parancs szólt. S lám, amint jövedöltem, zaj keletkezett, majd zörgés támadt, és a csontok egymáshoz közeledtek. ⁸ Aztán láttam: ín és hús került rájuk, és bőr vont be őket, de éltető lehetet még nem volt bennük. ⁹ Ekkor így szólt hozzám: "Jövedölj az éltető lehetetről, jövedölj, emberfia, és mondd az éltető lehetetnek: Ezt mondja az Úr, az Isten: Gyere elő a négy szél hazájából, és fújj ezekre a halottakra, hogy megelevenedjenek." ¹⁰ Ekkor jövedöltem, amint parancsolta nekem, és éltető lehetet szállt beléjük, életre keltek, talpra álltak, mint egy nagy sereg. ¹¹ Akkor így szólt hozzám: Emberfia, Izrael egész háza ezek a csontok. Lám, azt mondják: "Elszáradt a csontunk, oda a reményünk, végünk van." ¹² Jövedölj azért, és így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézzétek, kinyitom sírjaitokat és kihozlak benneteket sírjaitokból, én népem, és elvezetlek benneteket Izrael földjére. ¹³ Akkor majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor kinyitom sírjaitokat és kihozlak benneteket sírjaitokból,

én népem. ¹⁴ Belétek oltom lelkemet és életre keltek. Letelepítelek benneteket földetekre, és megtudjátok, hogy én, az Úr mondtam ezt, és végbe is vittem - mondja az Úr. ¹⁵ Az Úr szózatot intézett hozzám: ¹⁶ Te, emberfia, fogj magadnak egy darab fát és írd rá: "Júda és Izrael fiai közül, akik vele tartanak." Aztán fogj egy fát és írd rá: "József, Efraim fája és Izrael egész háza, aki csak vele tart." ¹⁷ Aztán illeszd össze az egyiket a másikkal egy fává, legyenek eggyé kezvedben. ¹⁸ Ha akkor néped fiai azt mondják neked: "Nem árulnád el, mit akarsz ezzel mondani", ¹⁹ ezt feleld nekik: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nézzétek, fogom József fáját, amely Efraim kezében van, meg Izrael törzseit, amelyek vele tartanak, és melléjük teszem Júda fáját, és egyetlen fát alkotok belőlük, hogy eggyé legyenek kezemben. ²⁰ A fadarabok, amelyekre írsz, legyenek a szemük előtt a kezvedben, ²¹ aztán így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Lám, kiragadom Izrael fiait a népek közül, ahová elhurcolták őket. Összegyűjtöm őket mindenhonnan, és a saját földjükre viszem őket. ²² Egy néppé teszem őket országomban, és Izrael hegyein egy király fogja kormányozni őket, és nem alkotnak többé két népet, és nem oszlanak többé két országra. ²³ Nem szennyezik be többé magukat bálványaikkal, iszonyatos tetteikkel és bűneikkel. Kiszabadítom őket a hűtlenségből, amelyet elkövettek, megtisztítom őket, és az én népem lesznek, én meg az ő Istenük leszek. ²⁴ Szolgám, Dávid lesz majd a királyuk, és egyetlen pásztora lesz mindnyájuknak. Törvényeimhez igazodnak és szemük előtt tartják parancsaimat és teljesítik őket. ²⁵ Azon a földön laknak majd, amelyet szolgámnak, Jákobnak adtam, s amelyen atyáitok is laktak. Ők is ezen laknak majd, fiaik is, fiaik fiai is, mindörökre, és szolgám, Dávid lesz a fejedelmük mindörökre. ²⁶ A béke szövetségét kötöm velük, s ez örök szövetség lesz. Megerősítem és megsokasítom őket, és felállítom közöttük szentélyemet, örök időkre. ²⁷ Köztük lesz hajlékom, és én az ő Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek. ²⁸ Akkor megtudják a népek, hogy én vagyok az Úr, én szentelem meg Izraelt, mert szentélyem mindörökre köztük lesz. 38. fejezet (Ez38)

¹ Az Úr szózatot intézett hozzám: ² Emberfia, fordulj Góg felé és Magóg földje felé, Ros, Mesek és Tubal fejedelmei felé és jövendölj ellenük! ³ Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az Isten: Ellened fordulok Góg, Mesek és Tubal fejedelme! ⁴ Idecsalogatlak és kampót teszek állkapcsodba, kivonultatlak egész seregeddel, teljesen felszerelt lovaiddal és lovasaiddal, pajzsot és vértet viselő és kezében kardot tartó hatalmas seregeddel együtt. ⁵ Parasz, Kus és Put is velük van, mindegyik pajzsot és sisakot visel. ⁶ Aztán Gomer a csapataival, és Bet-Togarma messze északról, egész seregével - tömérdek nép van veled. ⁷ Állj készenlétben, fölfegyverkezve, minden embereddal egyetemben, aki csak köréd sereglett - nekem leszel majd szolgálatomra. ⁸ Sok nap múltán

parancsot kapsz majd az esztendő végén. Akkor olyan ország ellen indulsz, amely megszabadult a kardtól, és számos nép közül gyűlt egybe Izrael hegyein, amelyek sokáig pusztán álltak. Amióta kikerültek a népek közül, mindannyian biztonságban élnek.⁹ Akkor majd felvonulsz, úgy jössz, mint a fergeteg, olyan leszel majd csapataiddal és a veled tartó rengeteg néppel, mint valami felleg, amely az országra borul.¹⁰ Ezt mondja az Úr, az Isten: Azon a napon majd gondolatok ébrednek szívedben és gonosz tervet agyalsz ki.¹¹ Így fogsz beszélni: "Felvonulok egy olyan ország ellen, ahol nincsenek erődök, megtámadom a békés embereket, akik mindnyájan biztonságban érzik magukat. Mindannyian falakkal nem védett városokban laknak, se záruk, se ajtajuk.¹² Zsákmányolok és fosztogatok, ráteszem kezemet a romokra, amelyeket ismét laknak, és a népre, amely a többi nép közül gyűlt egybe, birtokot és vagyont szerez és a föld köldökén lakik."¹³ Seba, Dedán, Tarsis kereskedői és minden fiatal oroszlánja azt mondja majd neked: "Azért jöttél, hogy fosztogass? Zsákmányolásra gyűjtötted össze seregedet? Elhordod az ezüstöt és az aranyat, elhurcolod a nyájakat és a vagyont, és bőséges zsákmányra teszel szert?"¹⁴ Ezért jövendölj, emberfia, és mondd Gógnak: Ezt mondja az Úr, az Isten: Nemde abban az időben, amikor népem, Izrael biztonságban él, te majd fölkerekedsz?¹⁵ Idejössz lakóhelyedről, messze északról és tömérdek nép tart veled: lóháton, hatalmas tömeg, nagy sokaság.¹⁶ Felvonulsz népem, Izrael ellen, mint a felleg, s elborítod az országot. Ez az utolsó napokban következik be. Felvonultatlak országom ellen, hogy a népek megismerjenek, amikor majd megmutatom rajtad a szemük láttára, ó Góg, hogy szent vagyok.¹⁷ Ezt mondja az Úr, az Isten: Rólad beszéltem a hajdankor napjaiban szolgálaim, Izrael prófétái által, akik azokban a napokban megjövendölték, hogy felvonultatlak ellenük.¹⁸ Azon a napon, amelyen Góg Izrael földje ellen vonul - mondja az Úr, az Isten -, haragom fellángol bennem. Indulatomban,¹⁹ féltékenységemben és izzó haragomban így szólok: Valóban, azon a napon nagy rettegés támad Izrael földjén.²⁰ Remegnek előttem a tenger halai, az ég madarai, az erdő vadjai, minden csúszómászó, amely a földön mozog, és minden ember, aki csak él a földön. A hegyek megrepednek, a sziklák leomlanak, minden fal a földre omlik.²¹ Fellázítom ellenük a föld minden borzalmát - mondja az Úr, az Isten. Mindegyiküknek a saját testvére ellen irányul a kardja.²² Aztán pestissel és vérontással ítéletet tartok fölöttük, záporosót és jégesőt, tüzet és ként zúdítok rá és csapataira, meg a tömérdek népre, amely vele van.²³ Így bizonyítom be, hogy nagy és szent vagyok, és kinyilvánítom magamat sok nép szeme láttára. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr. 39. fejezet (Ez39)

¹ Te meg, emberfia, jövendölj Góg ellen! Így beszélj: Ezt mondja az Úr, az

Isten: Ellened fordulok Góg, Mesek és Tubal fejedelme. ² Idehívlak és elővezetlek, felvonultatlak messze északról, és Izrael hegyeire hozlak. ³ Akkor aztán kiütöm bal kezedből az íjat, és kiejtetem veled jobbdoból a nyilakat. ⁴ Izrael hegyén esel majd el, te és egész sereged, a veled levő népekkel egyetemben. A különféle fajú ragadozó madaraknak és a mezei vadaknak adlak, faljanak fel. ⁵ A nyílt mezőn esel el, mert én mondtam ezt - mondja az Úr, az Isten. ⁶ Tüzet bocsátok Magógra és a biztonságban élő szigetlakókra, akkor megtudják, hogy én vagyok az Úr. ⁷ Ismertté teszem szent nevemet népem, Izrael körében, nem tűröm tovább, hogy megszentsegtelenítsék nevemet. Akkor majd megtudják a népek, hogy én vagyok az Úr, Izrael Szentje. ⁸ Lám, közeleg és beteljesedik - mondja az Úr, az Isten -, itt a nap, amelyről beszéltem. ⁹ Akkor Izrael városainak lakói kimennek, meggyújtják és elégetik a fegyvereket, pajzsokat, védőpajzsokat, íjakat, nyilakat, buzogányokat és lándzsákat, és hét esztendőn át ezzel tüzelnek. ¹⁰ Nem kell többé fát keresni a mezőn, sem vágni az erdőben, mert a fegyverekkel tüzelnek majd. Kifosztják fosztogatóikat, és zsákmányt szereznek zsákmányolóiktól - mondja az Úr, az Isten. ¹¹ Azon a napon nevezetes helyet adok Izraelben Gógnak temetőül, Abarim völgyét, a tengertől keletre - ez útjában lesz az arra járóknak -, és oda temetik el Gógot tömérdek seregével együtt, s Hamon-Góg völgyének nevezik majd el. ¹² Hét hónapon át temeti majd őket Izrael háza, hogy megtisztítsák az országot. ¹³ Az ország egész népe temet majd, és nevezetes napjuk lesz ez, amikor majd kinyilvánítom dicsőségemet - mondja az Úr, az Isten. ¹⁴ Embereket jelölnek majd ki, hogy állandóan járják az országot, s temessék azokat, akik a földön maradtak, hogy így megtisztítsák. A hét hónap elteltével kezdik meg a kutatást. ¹⁵ Ha a járőrök útjukon emberi csontra bukkannak, jelt állítanak mellé, míg a sírásók el nem temetik Hamon-Góg völgyébe - ¹⁶ az egyik városnak is Hamona lesz a neve -, így fogják megtisztítani az országot. ¹⁷ Te meg, emberfia - mondja az Úr, az Isten -, szólj a sokfajta madárnak és a mező vadjainak: Gyűljetek össze és gyertek! Mindenholnan gyűljetek ide, az áldozati lakomára, amelyet Izrael hegyein rendezek nektek, a nagy áldozati lakomára! Egyetek húst és igyatok vért! ¹⁸ Egyétek a hősök húsát és igyatok a föld fejedelmeinek véré! Ezek mind kosok, bárányok, bakok és Básánból való hizlalt bikaborjak. ¹⁹ Egyetek hájat jóllakásig és igyatok vért részegségig áldozati lakomámon, amelyet rendeztem nektek. ²⁰ Lakjatok jól asztalomnál lovakkal és lovasokkal, hősökkel és harcosokkal - mondja az Úr, az Isten. ²¹ Megmutatom dicsőségemet a népek között, és minden nép látni fogja ítéletemet, amit végrehajtok, és kezemet, amely rájuk nehezedik. ²² Akkor majd megtudja Izrael háza, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenük, attól a naptól kezdve minden időkre. ²³ A népek is megtudják: Izrael házának a vétke miatt kellett száműzetésbe mennie, mert

hűtlenek lettek hozzám, és ezért elrejtettem előlük arcomat és szorongatójuk kezébe adtam őket, hogy mindnyájukat kardélre hányják. ²⁴ Tisztátalanságaik és vétkeik szerint bántam velük, és elrejtettem előlük arcomat. ²⁵ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: Most jóra fordítom Jákob sorsát, megkönyörülök Izrael egész házában, és buzgólkodom szent nevemért. ²⁶ Hadd felejtsek el minden gyalázatukat és hűtlenségüket, amelyet ellenem elkövettek, hiszen biztonságban lakhatnak földjükön, nem háborgatja őket senki. ²⁷ Ha a népek közül hazahozom őket, és összegyűjtöm mindnyájukat ellenségeik országából, akkor majd megmutatom rajtuk számtalan nép szeme láttára, hogy szent vagyok. ²⁸ Akkor megtudják, hogy én, az Úr vagyok az ő Istenük, mert száműztem ugyan a népek közé, de most összegyűjtöm őket hazájukba, és senkit sem hagyok ott közülük. ²⁹ Nem rejtem el többé előlük arcomat, mert kiárasztom lelkemet Izrael házára - mondja az Úr, az Isten. 40. fejezet (Ez40)

¹ Száműzetésünk 25. esztendejében, az év kezdetén, a hónap tizedik napján, a város elfoglalása után a tizennegyedik évben, éppen azon a napon fölöttem volt az Úr keze. Elvitt ² isteni látomásban Izrael földjére, és letett egy nagyon magas hegyre. Ezen a hegyen olyasmi tárult elém, mintha dél felé város épült volna. ³ Odavitt és lám, ott volt egy ember, aki mintha ércből lett volna; lenzsinórt tartott a kezében, meg egy mérővesszőt és ott állt a kapuban. ⁴ A férfi megszólított: "Emberfia, jól nyisd ki a szemedet és a füledet! Nagyon figyelj mindenre, amit majd mutatok, mert azért kerültél ide, hogy ezt megmutassam neked! Mondj el Izrael házábanak mindent, amit csak látni fogsz." ⁵ És lám, a templomot fal vette körül minden oldalról. A férfi kezében egy hat könyök hosszú mérővessző volt - egy könyök itt annyi, mint egy könyök meg egy tenyér. ⁶ Aztán ahhoz a kapuhoz ment, amely kelet felé nézett, fölment a lépcsőn, és megmérte a kapu küszöbét: egy vessző szélességű volt; ⁷ aztán a fülkét: egy vessző hosszú és egy vessző széles; a távolságot a fülkék között: öt könyök; és a kapu küszöbe, a kapu előcsarnoka oldalán belülről: egy vessző. ⁸ Majd megmérte a kapu előcsarnokát: A templom felől: egy vessző. ⁹ Megmérte a kapu előcsarnokát: nyolc könyök és oszlopai két könyök, a kapu előcsarnoka pedig belül volt. ¹⁰ A keleti kapu fülkéi egymással szemben voltak: három az egyik, és három a másik oldalon, mindháromnak azonos volt a mérete. Az oszlopoknak is ugyanaz volt a méretük mindkét oldalon. ¹¹ Ekkor megmérte a kapubejárat szélességét: tíz könyök, és a kapu hosszát: tizenhárom könyök. ¹² A fülkék előtt volt egy szegély, az egyik oldalán is, meg a másikon is egy könyök széles, a fülkék pedig hatkönyöknyiek voltak mind az egyik, mind a másik oldalon. ¹³ Megmérte a kaput is a fülke hátsó falától a másik falig: ajtótól ajtóig huszonöt könyök volt a szélessége. ¹⁴ Aztán megmérte az előcsarnokot: húsz könyök; a pillér mellett a kapu udvara volt

mindenfelől körös-körül. ¹⁵ A kapu bejáratának homlokzatától a belső kapu csarnokának homlokzatáig ötven könyök volt. ¹⁶ A fülkéken és oszlopaikon rácsozott ablakok voltak, a kapun belül körös-körül, hasonlóképpen ablakok voltak a csarnokokon is, belül körös-körül, az oszlopokon pedig pálmafák voltak. ¹⁷ Aztán kivitt a külső udvarra, és lám, ott kamrák voltak és kővel kirakott padlózat körös-körül az udvarban; harminc kamra volt a padlózaton körös-körül. ¹⁸ A kőpadló a kapuk két oldalán volt, a kapuk hosszának megfelelően, ez volt az alsó kőpadló. ¹⁹ Aztán megmérte az udvar szélességét az alsó kapu homlokzatától egészen a belső kapu homlokzatáig: száz könyök volt kelet felé is, meg észak felé is. ²⁰ A külső udvaron levő, észak felé néző kapu hosszát és szélességét is megmérte. ²¹ Fülkéi - három az egyik és három a másik oldalon -, oszlopai és előcsarnokai éppen olyan méretűek voltak, mint az első kapué: ötvenkönyöknyi volt a hosszúságuk és huszonöt könyöknyi a szélességük. ²² Ablakai, előcsarnoka és pálmái ugyanolyan méretűek voltak, mint a keletre néző kapué, hét lépcsőfokon lehetett feljutni hozzá, előcsarnoka befelé volt. ²³ Az a kapu is, amely az északi kapuval szemben a belső udvarra nyílt, olyan volt, mint a keleti kapu. Megmérte kaputól kapuig: száz könyök volt. ²⁴ Aztán déli irányba vezetett, és ott is volt egy kapu, amely délnek nézett. Annak is megmérte a fülkéit, oszlopait és előcsarnokát: ugyanolyan méretűek voltak. ²⁵ Ablakai voltak körös-körül, akárcsak előcsarnokának, az előbb említett ablakokhoz hasonlóan, s ötvenkönyöknyi volt a hosszúságuk és huszonöt könyöknyi a szélességük. ²⁶ Hét lépcsőfokon lehetett feljutni hozzá és előcsarnoka befelé volt. Éppenúgy voltak pálmái: az egyik az oszlopok egyik felén, a másik a másik felén. ²⁷ Volt a belső udvarnak is dél felé néző kapuja; az egyik kaputól a másikig déli irányban százkönyöknyi távolságot mért. ²⁸ Aztán a déli kapun át a belső udvarba vitt: megmérte a déli kaput, ugyanolyan méretű volt. ²⁹ Fülkéi, oszlopai és előcsarnoka ugyanolyan méretű volt, ablakai is voltak körös-körül, akárcsak az előcsarnoknak: ötven könyök volt a hosszuk és huszonöt könyök a szélességük. ³⁰ Az előcsarnok körös-körül: huszonöt könyök hosszú és öt könyök széles volt. ³¹ Előcsarnoka a külső udvarra nyílt. Oszlopai, pálmái voltak, és nyolc lépcsőből állt a feljárata. ³² Aztán ahhoz a kapuhoz vitt, amely keletre nézett, és megmérte a kaput: ugyanolyan méretű volt. ³³ Fülkéi, oszlopai és előcsarnoka is ugyanolyan méretűek voltak. Körös-körül ablakai voltak, akárcsak az előcsarnoknak. Hosszuk ötvenkönyöknyi, szélességük huszonöt könyöknyi. ³⁴ Előcsarnoka a külső udvarra nyílt. Oszlopain pálmák voltak, az egyik oldalon is meg a másikon is. Nyolc lépcsőből állt a feljárata. ³⁵ Ezután az északi kapuhoz vitt, és azt is megmérte: az is ugyanolyan méretű volt. ³⁶ Annak is voltak fülkéi, oszlopai meg előcsarnoka, körös-körül meg ablakai, a hosszuk ötven könyök és a szélességük huszonöt könyök volt. ³⁷ Előcsarnoka a külső udvarra nyílt.

Oszlopain pálmák voltak, az egyik felén is, meg a másikon is, s nyolc lépcsőből állt a feljárója. ³⁸ Volt ott egy cella is, amelynek bejárata a kapuk előcsarnokánál volt. Ott mosták le az égőáldozatnak szánt állatokat. ³⁹ A kapu előcsarnokában két asztal volt, az egyik oldalon is, meg a másikon is, ezeken vágták le a véres égőáldozatot, a bűnért való áldozatot és a jóvátételi áldozatot. ⁴⁰ A külső oldalfalnál, amely az északra nyíló kapu bejárata felé húzódott, volt két asztal. A másik oldalon, a kapu előcsarnoka előtt ugyancsak két asztal volt: ⁴¹ négy asztal az egyik és négy asztal a másik oldalon a kapu mellett, összesen nyolc asztal; ezeken ölték le az áldozati állatokat. ⁴² Az égőáldozatokhoz használt négy asztal négyszögletes kövekből való volt, és másfél könyök hosszú, másfél könyök széles és egy könyök magas. Ezekre tették az égő- és véresáldozatok leöléséhez szükséges szerszámokat. ⁴³ Arasznyi perem is futott rajta körbe, amely befelé hajlott. Ezekre az asztalokra tették az áldozati húst. ⁴⁴ Ezután a belső udvarba vitt, és lám, ott, a belső udvarban két cella volt: az egyik az északi kapu oldalfalánál, ennek az eleje délre nézett, a másik meg a déli kapu oldalfalánál, ennek az eleje északra nézett. ⁴⁵ Így szólt hozzám: Ez a cella, amelynek az eleje délre néz, azoké a papoké, akik a templomi szolgálatot látják el. ⁴⁶ A másik cella pedig, amelynek az eleje északra néz, azoké a papoké, akik az oltár szolgálatát látják el. Ezek Cádok fiai, Lévi fiai közül csak ők közelíthetnek az Úrhoz, hogy szolgáljanak neki. ⁴⁷ Megmérte az udvart: a hossza száz könyök volt, a szélessége is száz könyök, s négyzet alakú volt. Az oltár pedig a templom előtt állt. ⁴⁸ Ekkor a templom előcsarnokába vitt, és megmérte az előcsarnok oszlopait: öt könyök az egyik és öt könyök a másik oldalon. A kapu szélessége pedig: három könyök az egyik, három a másik oldalon. ⁴⁹ Az előcsarnok hossza húszkönyöknyi volt, szélessége pedig tizenkét könyöknyi, és tíz lépcsőn lehetett feljutni hozzá. Az oszlopok mellett pillérek is voltak: az egyik az egyik oldalon, a másik a másikon. 41. fejezet (Ez41)

¹ Ezután a templomba vitt, és megmérte a pilléreket: hat könyök volt a szélességük az egyik oldalon és hat könyök a másik oldalon. ² A bejárat szélessége: tíz könyök, a bejárat oldalfalai: öt könyök az egyik oldalon és öt könyök a másik oldalon. Hosszát is megmérte: negyven könyök, és a szélessége: húsz könyök. ³ Ezután a templom belsejébe ment, és megmérte az ajtó pillérét: két könyök, majd a bejárat oldalfalait: hét könyök, és a bejárat oldalfalait: hét könyök. ⁴ És megmérte a hosszát: húsz könyök, és a szélességét: húsz könyök a templom előtt. Majd azt mondta nekem: ez a legszentebb. ⁵ És megmérte a templom falát: hat könyök, és az oldalépületek szélességét: négy könyök mindenütt a templom körül. ⁶ Az oldalépületekből - oldalépület oldalépület fölött - harminc volt három emeleten. A falakon, amely befelé, az

oldalfülkékre nézett, kiszögellések voltak, amelyek támként szolgáltak. A templom falában nem voltak ilyen támpillérek. ⁷ Az oldalfülkék szélessége emeletről emeletre növekedett, mert körülvették a templomot az emeleteken, ezért... ⁸ A templomon körös-körül emelkedést láttam: az oldalfülkék alapjai egy teljes mérővesszőt tettek ki, azaz hat könyököt. ⁹ Az oldalépületek külső falának vastagsága öt könyök volt. Szabad tér volt a templom oldalépületei ¹⁰ és a cellák között, mintegy húszkönyöknyi szélességben körös-körül a templom körül. ¹¹ Az oldalépület kapui a szabadba nyíltak, egy kapu északra, egy meg délre, és a szabad tér szélessége öt könyök volt körös-körül. ¹² A különálló épület, amely nyugati irányban volt, hetven könyök széles volt, az épület falának szélessége körös-körül öt könyök volt, hossza pedig kilencven könyök. ¹³ Aztán megmérte a templomépületet: száz könyök hosszú volt, elkülönített hely, az épület, a falaival együtt száz könyök hosszú volt. ¹⁴ A ház homlokzata előtt fekvő és kelet felé elkülönített hely szélessége pedig száz könyök volt. ¹⁵ Majd megmérte az épület hosszúságát az elkülönített terület felől, falaival együtt, minden oldalról: száz könyök. A templom belsejét és az udvar előcsarnokait, ¹⁶ a küszöböket, a rácsos ablakokat és a kapukereteket három oldalon körös-körül gyalult fa borította, a küszöbbel szemben, körös-körül a padlótól az ablakokig, az ablakokon meg rács volt. ¹⁷ A bejáratától egészen a templom belső részéig és kívül, és minden falon körös-körül, kívül és belül ¹⁸ kerubok voltak meg pálmák. Egy pálma volt két kerub között, és mindegyik kerubnak két arca volt: ¹⁹ emberi arca az egyik pálma felől az egyik oldalon, és oroszlánarca a másik pálma felől a másik oldalon. Így voltak ábrázolva körös-körül az egész templomban. ²⁰ A padlótól a kapu felső részéig kerubok és pálmák voltak kifaragva. ²¹ A templom oszlopai négyszögletesek voltak. A legszentebb előtt olyan valami volt, ²² mint egy három könyök magas, két könyök hosszú és két könyök széles fából való oltár. Sarkai, talpazata és oldala fából voltak. És azt mondta nekem: "Ez az az asztal, amely az Úr előtt áll." ²³ A templomcsarnoknak két ajtószárnya volt, és a legszentebbnek is ²⁴ két ajtószárnya volt. Az ajtószárnyaknak két elfordítható ajtólapjuk volt, kettő az egyik és kettő a másik szárnyon. ²⁵ A templomcsarnok ajtószárnyain kerubok és pálmák voltak, mint a falakon is, és fából való védőtető volt kívül az előcsarnok előtt. ²⁶ Rácsos ablakok és pálmák voltak kívül és belül az előcsarnok oldalfalain, továbbá a templom oldalfülkéi és a védőtetők. 42. fejezet (Ez42)

¹ Aztán kivitt a külső udvarba északi irányba; ahhoz a kamrához vitt, amely az elkülönített hellyel átellenben és az észak felé néző építménnyel szemben volt. ² A hossza száz könyök volt az északi felén, a szélessége ötven könyök. ³ A belső udvarban a kapukkal szemben és a külső udvarban a kikövezett úttal

szemben karzatok voltak egymással szemben három emeleten. ⁴ És a cellák előtt tíz könyök széles és száz könyök hosszú folyosó volt, amelynek kapui északra néztek. ⁵ A felső kamrák valamivel kisebbek voltak, mint az alsók és a középsők, mert a karzat elfoglalta előlük a helyet. ⁶ Háromemeletesek voltak ugyanis, és nem voltak oszlopaik úgy, mint ahogy oszlopok voltak az udvarokban. Ezért volt kevesebb terük, mint az alsóknak és a középsőknek. ⁷ A külső fal, amely a kamrákkal párhuzamosan a külső udvar irányába a kamrák felé húzódott, ötven könyök hosszúságú volt. ⁸ Mert a kamrák hossza, amelyek a külső udvarban voltak, ötven könyök volt, a templom előttié meg száz könyök. ⁹ A bejárat e kamrák alatt kelet felől volt, ha az ember a külső udvarból jött. ¹⁰ Az udvar falának szélességében déli irányban az elkülönített hely előtt és az épület előtt ugyancsak kamrák voltak. ¹¹ Előttük út volt, mint az északra fekvő kamráknál: hosszúságuk, szélességük, minden kijáratuk, egyéb berendezésük és ajtajaik ugyanolyanok voltak. ¹² Olyanok voltak, mint a déli kamrák bejáratai: minden út kezdetén volt egy bejárat a kelet felé néző fallal szemben, annak a bejáratánál. ¹³ És így szólt hozzám: "Az északi kamrák és a déli kamrák, amelyek az elkülönített hely előtt vannak, a legszentebbnek a kamrái, ahol a papok, akik az Úrhoz közelíthetnek, elfogyasztják a szent adományokat. Oda tegyék le a szent adományokat, az ételáldozatot, a bűnért való áldozatot és a jóvátételi áldozatot, mert az a hely szent. ¹⁴ És ha a papok oda betérnek, ne menjenek a szentélyből a külső udvarba, hanem ott tegyék le ruhájukat, amelyben szolgálatukat végezték, mert azok szentek. Más ruhát vegyenek magukra, és csak azután közeledjenek a nép számára kijelölt helyhez." ¹⁵ És amikor befejezte a belső templomépület mérését, kivitt a kelet felé néző kapuhoz, és megmérte körös-körül a templomteret. ¹⁶ Megmérte a keleti oldalt a mérővesszőjével: ötszáz könyök. Aztán megfordult, és ¹⁷ megmérte az északi oldalt: ötszáz könyök a mérővesszővel. Aztán megfordult, ¹⁸ megmérte a déli oldalt, és ötszáz könyököt mért a mérővesszővel. ¹⁹ Megfordult, és megmérte a nyugati oldalt: ötszáz könyök a mérővesszővel. ²⁰ Négy irányban mérte meg a falat körös-körül minden oldalukon - ötszáz könyök hosszú és ötszáz könyök széles -, hogy a szentet elkülönítse a közönségestől. 43. fejezet (Ez43)

¹ Aztán elvitt a kelet felé néző kapuhoz. ² És lám, Izrael Istenének dicsősége bevonult kelet felől. Hangja olyan volt, mint a nagy vizek zúgása, és fönségétől tündöklött a föld. ³ A jelenés, amit láttam, hasonló volt ahhoz, amelyet akkor láttam, amikor eljött, hogy elpusztítsa a várost, mint az a jelenés, amelyet a Kebár folyónál láttam, és arcra borultam. ⁴ Az Úr dicsősége bevonult a templomba a kapun át, amely keletre nézett. ⁵ Ekkor a lélek fölemelt, bevitt a belső udvarba, és lám, a templomot betöltötte az Úr dicsősége. ⁶ És hallottam,

hogyan valaki a templomból beszélt hozzám, és a férfiú még mellettem állt. ⁷ Így szólt hozzám: "Emberfia, ez az én trónom helye, lábam nyomának helye, ahol Izrael fiai között akarok lakni örökké. Nem fogja többé megszenteltetni Izrael háza, sem ők, sem királyaik szent nevemet paráznaságukkal, királyaik holttestével, ⁸ mint amikor küszöbüket az én küszöböm mellé, oszlopaikat az én oszlopaik mellé építették, úgyhogy csak egy fal volt köztem és köztük. Meggyalázták szent nevemet iszonyatos tetteikkel, ezért is semmisítettem meg őket haragomban. ⁹ Most majd távol tartják tőlem paráznaságukat és királyaik holttestét, én meg közöttük lakom mindörökké. ¹⁰ Te pedig, emberfia, írd le Izrael házának a templomot, hogy szégyelljék magukat iszonyatos tetteik miatt. Mérjék meg az épületet, ¹¹ és ha szégyellik magukat azokért, amiket tettek, mutasd meg nekik a templomot és berendezését, kijáratait és bejáratait és egész fekvését, ismertesd meg velük egész rendjét és törvényét, és írd le ezeket a szemük láttára, hogy ezeket a törvényeket és rendelkezéseket mind figyelembe vegyék és megtartsák. ¹² Ez a templom törvénye: a hegy tetején az egész terület, amely körülötte van, igen szent terület." ¹³ Ezek az oltár méretei könyökben, amely egykönyöknyi és egytenyérnyi: alapzata egy könyök magas volt és egy könyök széles. A szélén körülfutó párkányzat egy arasz volt. És ez az oltár magassága: ¹⁴ a földön álló alapzattól az alsó kiszögellésig két könyök, szélessége meg egy könyök volt, a kisebb kiszögelléstől a nagyobb kiszögellésig négy könyök, a szélessége meg egy könyök. ¹⁵ Maga a tűzhely négy könyök volt, és a tűzhelyről fölfelé négy szarv emelkedett ki. ¹⁶ A tűzhely hossza tizenkét könyök volt és szélessége is tizenkét könyök, tehát egyenlő oldalú négyszög volt. ¹⁷ Kiszögellésének hossza tizennégy könyök, szélessége tizennégy könyök volt mind a négy oldalán, és a szegély, amely körülvette, fél könyök volt, alapzatának foglalata pedig egy könyök körös-körül. A lépcsői kelet felé néztek. ¹⁸ Ekkor így szólt hozzám: Emberfia, ezt mondja az Úr, az Isten: Ezek az oltárra vonatkozó szabályok. Azon a napon, amelyen elkészül, hogy rajta égőáldozatot mutassanak be és vérrel meghintsék, ¹⁹ adj a Cádok ivadékai közül való levita papoknak, akik hozzám közelíthetnek - mondja az Úr, az Isten -, egy fiatal bikát a csordából bűnért való áldozatul. ²⁰ Végy a vérből és kend meg vele az oltár négy szarvát és a kiszögellés négy sarkát, meg a szegélyt körös-körül, hogy megtisztítsd és megengeszteld. ²¹ Aztán fogd a bikát bűnért való áldozatul: égessétek el a templomnak egyik elkülönített helyén a szentélyen kívül. ²² A második napon mutass be egy hibátlan kecskebakot bűnért való áldozatul, és tisztítsák meg az oltárt úgy, amint megtisztították a bikával. ²³ Amikor elvégzed megtisztítását, áldozz fel egy hibátlan fiatal bikát és egy hibátlan kost a nyájból. ²⁴ Vidd ezeket az Úr elé, a papok hintsenek rájuk sót, és mutassák be őket égőáldozatul az Úrnak. ²⁵ Hét napon át kell naponta egy bakot bűnért való

áldozatul feláldozni, meg egy hibátlan bikát és egy kost a nyájból. ²⁶ Hét napon át kell az oltárt bünteleníteni, megtisztítani és fölszentelni. ²⁷ E napok elmúltával, a nyolcadik napon, és azon túl is mutassák be a papok az oltáron égőáldozataitokat és közösségi áldozataitokat, s én kegyes leszek hozzátok - mondja az Úr, az Isten. 44. fejezet (Ez44)

¹ Ekkor a szentély külső kapujához vezetett, amely keletre nézett, de zárva volt. ² Az Úr így szólt hozzám: Ez a kapu legyen zárva! Nem szabad kinyitni, senki sem léphet be rajta, mert az Úr, Izrael Istene vonult át rajta, ezért kell zárva maradnia. ³ Csak a fejedelem ülhet benne, hogy elköltse eledeleit az Úr színe előtt. A kapu előcsarnokából léphet be, és ugyanazon az úton kell távoznia is. ⁴ Majd elvitt az északi kapu irányába a templom elé. Odanéztem és láttam, hogy az Úr dicsősége eltöltötte az Úr templomát, és arcra borultam. ⁵ Ekkor az Úr így szólt hozzám: Emberfia, jól figyelj, nyisd ki a szemedet, s figyelj a füleddel arra, amit mondani akarok neked az Úr házában minden szertartásáról és törvényéről. Jegyezd meg jól, kik jöhetnek a templomba és kik azok, akik ki vannak zárva a szentélyből. ⁶ Mondd meg Izrael háza lázongóinak: Ezt mondja az Úr, az Isten: Most aztán elég volt szégyenletes tetteitekből, Izrael háza! ⁷ Körülmetéletlen szívű és testű embereket vittetek be, úgyhogy szentélyemben voltak és meggyalázták templomomat, amikor ti bemutattátok nekem a kenyeret, a hajat és a vért, s így megszegtétek szövetségemet iszonyatos tetteitekkel. ⁸ Szentélyemben a szolgálatot nem ti láttátok el, hanem magatok helyett őket állítottátok be, hogy a szentély szolgálatát ellássák. ⁹ Azért ezt mondja az Úr, az Isten: semmiféle idegen, körülmetéletlen szívű és testű nem léphet be szentélyembe, senki azok közül az idegenek közül, akik Izrael fiai között élnek. ¹⁰ Azok a leviták, akik elhagytak abban az időben, amikor Izrael elpártolt tőlem, hogy bálványait kövesse, viseljék bűnük terhét. ¹¹ Legyenek a templomkapuk őrzésével megbízott szolgák szentélyemben, és teljesítsenek szolgálatot a templomban. Nekik kell az égőáldozatot és a véresáldozatot a népnek levágni, szolgaként rendelkezésre állni. ¹² Azért, mert szolgáltak nekik bálványaik előtt, és így Izrael házában bűnre vezető botrányává lettek. Ezért fölemelem ellenük kezemet - mondja az Úr, az Isten -, s viselniük kell bűnük terhét. ¹³ Ne közeledjenek többé hozzám, hogy papi szolgálatot teljesítsenek, ne érintsék szent és nagyon szent dolgaimat: viseljék szégyenletes tetteik gyalázatát. ¹⁴ Így arra rendelem őket, hogy ellássák a templomi szolgálat minden munkáját: végezzenek mindent, ami azzal kapcsolatos. ¹⁵ A levita papok azonban, Cádok fiai, akik ellátták szentélyemben a szolgálatot akkor is, amikor Izrael fiai eltévelyedtek tőlem, ők közelíthetnek hozzám, hogy nekem szolgáljanak; álljanak elém, és mutassák be a hajat és a vért - mondja az Úr, az Isten. ¹⁶ Ők

lépjenek be szentélyembe és közelítsenek asztalomhoz, szolgáljanak nekem, lássák el szolgálatomat. ¹⁷ Ha belépnek a belső udvar kapuin, öltözzenek vászonruhába, s gyapjú ne legyen rajtuk, ha a belső udvar kapuinál és a templomban teljesítenek szolgálatot. ¹⁸ Vászon fejkötőt viseljenek a fejükön, és vászon alsóruha legyen a csípőjükön. Ne övezzék magukat... ¹⁹ És ha kimennek a néphez a külső udvarba, vessék le azokat a ruhákat, amelyekben szolgálatukat végezték, és tegyék le a szentély celláiba, és más ruhát vegyenek fel, nehogy megszenteljék ruhájukkal a népet. ²⁰ Fejüket ne borotválják kopaszra, de hosszú hajat se növeessenek, hanem rendesen nyírják meg hajukat. ²¹ Egy pap se igyék bort, ha a belső udvarba akar lépni. ²² Özvegyet, vagy férjétől eltaszított asszonyt ne vegyenek el feleségül, csak szüzet, Izrael házának leszármazottai közül. Elvehetnek azonban olyan özvegyet, aki papnak az özvegye. ²³ Tanítsák meg népemet a szent és a nem szent közötti különbségre, valamint a tiszta és a tisztátalan közötti különbségre. ²⁴ Vitás esetekben bíraskodjanak, és döntsenek rendelkezéseim szerint. Törvényeimet és rendelkezéseimet vegyék figyelembe, minden ünnepemen, és szenteljék meg szombatjaimat. ²⁵ Holttestet ne érintsenek, nehogy tisztátalanná váljanak. Csak apjukkal, anyjukkal, fiukkal, leányukkal, fivérükkel és még férjhez nem ment nővérükkel fertőzhetik meg magukat. ²⁶ De az ilyen, miután megtisztult, még számláljon hét napot. ²⁷ Azon a napon, amelyen ismét belép a szentélybe, a belső udvarba, hogy a szentélyben szolgálatát teljesítse, mutasson be bűnért való áldozatot - mondja az Úr, az Isten. ²⁸ Ne legyen örökrészük, én vagyok az ő örökrészük. Birtokot se adjatok nekik Izraelben, mert én vagyok az ő birtokuk. ²⁹ Ők egyék meg az ételáldozatot, a bűnért való áldozatot és a vétékért való áldozatot, és Izraelnek minden fogadalmi ajándéka az övék legyen. ³⁰ És minden első termés legjava és minden italáldozat mindabból, amit bemutatnak, legyen a papoké, és ételeitek legjavát is adjatok a papoknak, hogy áldás szálljon házatokra. ³¹ Semmiféle hullát, sem vadállattól széttépett madarat vagy más állatot ne egyenek a papok. 45. fejezet (Ez45)

¹ Amikor sorshúzás útján felosztjátok az országot, különítsetek el egy szent részt a földből mint szent adományt az Úr számára. Hossza huszonötezer és szélessége húszezer mérték legyen. Ez a terület egész kiterjedésében legyen szent. ² Ebből a szentélyhez tartozzék egy ötszázszor ötszáz mértéknyi négyszög és ötven könyöknyi térség legyen mellette körös-körül. ³ Ebből a területből mérj ki egy huszonötezer mértéknyi hosszú és tízezer mértéknyi széles darabot, ezen álljon a szentély, a legszentebb. ⁴ Ez legyen az ország szent része; legyen a papoké, akik a szentélyben teljesítenek szolgálatot, akik az Úrhoz közelítenek, hogy szolgáljanak neki. Legyen ez a hely arra, hogy ott álljon a házuk, és szent hely a szentélynek. ⁵ Továbbá egy huszonötezer

mértéknyi hosszú és tízezer mértéknyi széles terület legyen a levitáké, akik a templomban szolgálnak; legyen az ő tulajdonuk a városokkal együtt, hogy ott lakjanak. ⁶ A város tulajdonaként jelöljétek ki ötezer mérték széles és huszonötezer mérték hosszú területet a szentély számára elkülönített terület mellett, ez Izrael egész házáé legyen. ⁷ A fejedelem számára, a szentély számára elkülönített terület és a város számára elkülönített terület mellett legyen birtok mindkét felől, a nyugati oldaltól nyugat felé, a keleti oldaltól kelet felé. Hossza akkora legyen, mint az ország minden más részéé nyugati szélétől a keleti széléig. ⁸ Ez legyen az ő birtoka Izraelben. Így a fejedelmek többé nem nyomják el népemet, meghagyják az országot Izrael házának törzsei szerint. ⁹ Ezt mondja az Úr, az Isten: Legyen ez nektek elég, Izrael fejedelmei. Hagyjátok abba az erőszakot és a rablást, jog és igazság szerint járjatok el, hagyjátok abba a jogtalan zsarolást - mondja az Úr, az Isten. ¹⁰ Használjátok igaz mértéket, igaz efát és igaz bátot! ¹¹ Az efa és a bát legyen egyenlő oly módon, hogy a bát a homer tizedrésze legyen, és az efa is a homer tizedrésze. Amilyen a homer mértéke, olyan legyen ezeké is. ¹² A sékel húsz gerából áll. Húsz sékel, huszonöt sékel és tizenöt sékel egy minát tesz ki. ¹³ Ezekkel az adományokkal tartoztok: egyhatod efa egy homer gabonából, egyhatod efa egy homer árpából. ¹⁴ Az olaj mennyisége pedig egy bát olaj, a kórnak a tizedrésze legyen; tíz bát egy kórt tesz ki, mint ahogy tíz bát tesz ki egy homert is. ¹⁵ Továbbá egy bárány minden kétszáz darabból álló nyájból, Izrael legelőiről az áldozat céljaira: égőáldozatul és a közösség áldozatául. Ez legyen engesztelő áldozatok - mondja az Úr, az Isten. ¹⁶ Az ország egész népe adja át ezeket az adományokat Izrael fejedelmének. ¹⁷ A fejedelem gondoskodik az égőáldozatokról, az étel- és italáldozatokról az ünnepeken, az újhord és a szombat napjain és Izrael házának valamennyi ünnepnapján. Ő gondoskodik a bűnért való áldozatról, az ételáldozatról, az égőáldozatról és a közösségi áldozatról, engesztelésül Izrael háza számára. ¹⁸ Ezt mondja az Úr, az Isten: Az első hónap első napján végy egy hibátlan fiatal bikát, hogy a bűnt eltávolítsd a szentélytől. ¹⁹ A pap vegyen a bűnért való áldozat véréből, kenje meg vele a templom ajtófélfáját, az oltár szegélyének négy sarkát és a belső udvar kapuinak félfáját. ²⁰ Így tégy a hetedik hónapban mindazokért, akik tudatlanságból, vagy tévedésből követtek el bűnt. Így távolítsd el a bűnt a templomtól. ²¹ Az első hónapban, a hónap tizennegyedik napján legyen számotokra a húsvét ünnepe. Hét napon át kovásztalan kenyeret egyetek. ²² Ezen a napon a fejedelem mutasson be saját magáért és az ország egész népéért bűnért való áldozatul egy bikát. ²³ Az ünnep hét napján mutasson be az Úrnak naponként égőáldozatul hét hibátlan bikát és kost hét napon keresztül, és bűnért való áldozatul egy bakot mindennap. ²⁴ Ételáldozatként adjon minden bikához egy efányit, és minden koshoz egy efányit, és efánként

egy hin olajat. ²⁵ A hetedik hónapban, a hónap tizenötödik napján az ünnepen hasonlóképpen mutasson be hét napon át bűnért való áldozatot, égőáldozatot, ételáldozatot és ugyanannyi mennyiségű olajat. 46. fejezet (Ez46)

¹ Ezt mondja az Úr, az Isten: A belső udvar kelet felé néző kapuja a hat munkanapon legyen zárva. Szombaton azonban nyissák ki, úgyszintén újhold napján is. ² A fejedelem vonuljon be kívülről a kapu csarnokán át, és álljon meg a kapu küszöbén. A papok mutassák be az ő égőáldozatát és közösségi áldozatát. Ő meg imádkozzék a kapu küszöbén, utána távozzék. A kaput ne zárják be estig. ³ A föld népe ennek a kapunak a bejáratánál imádkozzék szombatonként, és az újhold napjain az Úr előtt. ⁴ Égőáldozatul a fejedelem ezt mutassa be szombat napján: hat hibátlan bárányt és egy hibátlan kost, ⁵ ételáldozatul egy efát a koshoz, a bárányokhoz pedig amennyi telik tőle, és egy hin olajat minden efához. ⁶ Újhold napján egy hibátlan fiatal bikát, hat hibátlan bárányt és egy kost. ⁷ Ételáldozatul egy efát a bikához és egy efát a koshoz, a bárányokhoz pedig amennyi telik tőle és egy hin olajat minden efához. ⁸ Amikor a fejedelem bevonul, a kapu csarnokán vonuljon be és ugyanezen az úton távozzék. ⁹ Amikor a föld népe az Úr elé járul az ünnepnapokon: akik az északi kapun jönnek be imádkozni, a déli kapun távozzanak, akik pedig a déli kapun jönnek be, az északi kapun távozzanak. Senki se menjen vissza azon a kapun, amelyen bejött, hanem a szemben levőn távozzék. ¹⁰ A fejedelem is legyen közöttük, úgy jöjjön be, mint ők és úgy távozzék, mint ők. ¹¹ Az ünnepeken és a gyülekezés napjain az ételáldozat egy efa legyen minden bikához, egy efa minden koshoz, a bárányokhoz pedig, amennyi telik tőle, és egy hin olaj minden efához. ¹² Amikor a fejedelem önkéntes égőáldozatot vagy közösségi áldozatot mutat be az Úrnak, nyissák ki neki a kelet felé néző kaput és mutassa be égő- és közösségi áldozatát, amint ezt szombatnapon teszi, azután távozzék és távozása után zárják be a kaput. ¹³ Továbbá mutasson be az Úrnak mindennap égőáldozatként egy egyesztendő hibátlan bárányt: minden reggel mutassa ezt be. ¹⁴ Mutasson be hozzá ételáldozatul egyhatod efát és egyharmad hin olajat, és hintse meg vele a lisztlángot. Ez legyen az Úrnak törvényes, állandó és örökös áldozata. ¹⁵ Mutassák be a bárányt, az ételáldozatot és az olajat minden reggel, mindenkor. ¹⁶ Ezt mondja az Úr, az Isten: Ha a fejedelem ajándékot ad valamelyik fiának a maga birtokából, ez az adomány fiaié legyen, öröklött tulajdonuk legyen. ¹⁷ Ha azonban valamelyik szolgájának ad ajándékot örökségéből, az csak a szabadulás évéig birtokolhatja, utána szálljon vissza a fejedelemre. Örökrésze ugyanis egyedül fiait illeti. ¹⁸ A fejedelem ne vegyen el semmit se a nép örökrészből, senkit se fosszon meg tulajdonától, hanem saját tulajdonából adjon örökséget fiainak, hogy népem közül senkit meg ne fosszon

tulajdonától. ¹⁹ Majd bevezetett engem a kapu melletti bejáraton a szentély észak felé néző kamráihoz, amelyek a papok számára voltak fenntartva. Volt ott egy nyugat felé fekvő helyiség. ²⁰ Így szólt hozzám: "Ez az a hely, ahol majd a papok megfőzik a bűnért és a vétekért való áldozatot, megsütik az ételáldozatot, hogy ki ne vigyék a külső udvarba, s meg ne szenteljék a népet. ²¹ Aztán kivezetett a külső udvarba és körülvezetett az udvar négy sarkán, és lám, az udvar minden sarkában volt egy kis udvar. ²² Az udvar négy sarkában négy negyven könyök hosszú és harminc könyök széles kis udvar volt, mind a négynek ugyanaz volt a mérete. ²³ Fal vette körül mind a négyet és tűzhelyek voltak építve a fal tövébe körös-körül. ²⁴ És ezt mondta nekem: Ezek azok a konyhák, ahol a templom szolgálai megfőzik a nép áldozatait." 47. fejezet (Ez47)

¹ Visszavezetett a templom bejáratához, és lám, víz fakadt a templom küszöbe alatt a keleti oldalon, mert a templom kelet felé nézett. A víz a templom jobb oldalán folyt le az oltártól dél felé. ² Kivitt azután az északi kapun és körülvezetett kívülről egészen a külső kapuig, amely kelet felé néz, és lám, víz tört elő a jobb oldalon. ³ A férfi, akinek kezében mérőzsín volt, kelet felé ment és ezer könyököt mért, majd átvezetett a vízfolyáson, s a víz bokáig ért. ⁴ Újra ezret mért és átvezetett a vízfolyáson, s a víz térdig ért. Megint ezret mért és átvezetett rajta, s a víz a veséig ért. ⁵ Ismét ezret mért, s már folyó volt, amin nem tudtam átmenni, mert a víz áradt, mély folyóvá dagadt, amelyen nem tudtam átmenni. ⁶ Akkor ezt mondta nekem: Láttad ezt, emberfia? És elvezetett, majd elvitt a folyó partjához. ⁷ Amikor visszatértem, lám, a folyó partján igen sok fa volt mindkét oldalon. ⁸ Így szólt hozzám: "Ez a víz a keleti vidék felé indul és lefolyik Arabáig, s eljut a tengerig; amikor beleömlik, annak vize egészséges lesz. ⁹ Amerre elér a folyó, minden élőlény, amely mozog, élni fog. Halak lesznek nagy bőségben, mert ahová ez a víz behatol, egészségessé lesz, és élni fog minden, ahová a folyó elér. ¹⁰ Partján halászok állnak. En-Gadditól En-Eglajimig hálókat vetnek ki. Olyan tömérdek és sokfajta hala lesz, mint a Nagy Tengernek. ¹¹ Ingoványai és mocsarai azonban nem lesznek egészségesek, hanem sógödrökké válnak. ¹² A folyó mentén, mindkét parton mindenfajta gyümölcsfa nő, amelyeknek lombja nem hull le, s gyümölcse nem fogy el: minden hónapban friss gyümölcsöt hoznak, mert vizük a szentélyből fakad. Gyümölcsük eledelül, lombjuk pedig orvosságul szolgál." ¹³ Ezt mondja az Úr, az Isten: Íme a föld határai, amelyet Izrael tizenkét törzse között szétosztotok, de Józsefnek két részt adtok. ¹⁴ Vegyétek birtokba egyformán részeteket, mert megesküdtem atyáitoknak, hogy nekik adom ezt a földet, és ez a föld birtokotok lesz. ¹⁵ Ezek az ország határai: északon a Nagy Tengertől a Hetlon út Hamat bejárójáig: Cedad, ¹⁶ Berota, Szibrajim, ami Damaszkusz területe és Hamat területe közt van, Hacerhat-Tikonig Hauran

területe felé,¹⁷ majd a határ kiterjed a tengertől egészen Hacar-Enánig, Damaszkusz északi határáig és Hamat határáig. Ez az északi oldal.¹⁸ A keleti oldalon Hauran és Damaszkusz között, Gileád és Izrael földje között a Jordán lesz a határ a keleti tengerig, Tamárig. Ez a keleti oldal.¹⁹ És a déli oldalon déli irányban Tamártól Meriba vizéig, Kádestől a folyó irányában a Nagy Tengerig. Ez a déli oldal.²⁰ Nyugati oldalon a Nagy Tenger legyen a határ addig a helyig, amely szemben van Hamat bejárójával. Ez a nyugati oldal.²¹ Ezt a földet osszátok fel magatok között Izrael törzsei szerint.²² Vegyétek birtokba a magatok és a köztetek tartózkodó idegenek számára, akiknek fiaik születnek köztetek, s ezekkel bánjatok úgy, mintha Izrael fiai közül valók volnának. Osztózzanak meg veletek a birtokon Izrael törzsei közepette.²³ Amelyik törzsből tartózkodik, ott adjatok az idegennek birtokot - mondja az Úr. 48. fejezet (Ez48)

¹ A törzsek neve a következő: az északi határtól Hetlon irányában Hamat bejárójáig, Hacar-Enánig, Damaszkusz határa északon, Hamat mentén: a föld az övé legyen a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Dáné egy rész.² Dán határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Áseré egy rész.³ Áser határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Naftalié egy rész.⁴ Naftali határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Manasszéé egy rész.⁵ Manassze határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Efraimé egy rész.⁶ Efraim határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Rubené egy rész.⁷ Ruben határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Júdáé egy rész.⁸ Júda határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig legyen az a rész, amelyet el kell különítenetek, huszonötezer mérték széles és hosszú, mint minden más része a keleti oldaltól a nyugati oldalig, s ennek közepén legyen a szentély.⁹ Az a rész, amelyet az Úr számára el kell különítenetek, huszonötezer mérték hosszú és tízezer mérték széles legyen.¹⁰ A papok szent része a következő legyen: hosszúsága északon huszonötezer mérték, szélessége nyugaton tízezer mérték, szélessége keleten tízezer mérték, hosszúsága délen huszonötezer mérték, s az Úr szentélye legyen a közepén.¹¹ Ez azoké a papoké legyen Cádok fiai közül, akik kitarítottak szolgálatomban, és nem tévedtek meg, amint megtévedtek a leviták, amikor Izrael fiai tévelyegtek.¹² Ez az ő részük legyen az ország legszentebb részéből, a leviták területe mellett.¹³ De a levitáké is legyen akkora, mint a papok része: területük legyen huszonötezer mérték hosszú és tízezer széles - a teljes hosszúság huszonötezer, a szélesség tízezer.¹⁴ Ebből ne adjanak el semmit sem, ne is cseréljék el, s az ország adományát nem ruházhatják át másra, mert az az Úrnak van szentelve.¹⁵ Az ötezer mérték, ami megmarad szélességben a huszonötezer mértékből, mint nem szent terület, a városé legyen, szolgáljon lakóhelyül és legelőül. Középen legyen a város.¹⁶ A méretei ezek legyenek: az északi oldalon négyezer-ötszáz mérték, a déli oldalon

négyezer-ötszáz mérték, a keleti oldalon négyezer-ötszáz mérték, a nyugati oldalon négyezer-ötszáz mérték. ¹⁷ A város legelője észak felé kétszázötven mérték, dél felé kétszázötven, kelet felé kétszázötven, nyugat felé kétszázötven legyen. ¹⁸ Ami pedig fennmarad a szent terület hosszában, tízezer mérték keletre és tízezer nyugatra a szent terület hosszában, ennek termése a város munkásainak szolgáljon eledelül. ¹⁹ A városban Izrael minden törzsében dolgozzanak. ²⁰ Az egész terület huszonötezerszer huszonötezer mértéknyi négyzet legyen. Ezt különítsék el a szent város tulajdonaként. ²¹ Ami megmarad, a fejedelemé legyen, a szent terület és a város külső területe mindkét oldalán, a huszonötezer mértéknyi fenntartott terület hosszában, keletre a keleti határ felé, továbbá nyugatra a huszonötezer mérték hosszában a nyugati határ felé - a fejedelemé párhuzamosan a többi részekkel. Középen legyen a szent terület és a templom szentélye. ²² A leviták tulajdonától és a város tulajdonától, ami a fejedelem birtoka közepén van, a Júda határai és Benjamin határai közötti terület a fejedelemé legyen. ²³ A többi törzs számára a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Benjaminé egy rész. ²⁴ Benjamin határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Simeoné egy rész. ²⁵ Simeon határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Isszacháré egy rész. ²⁶ Isszachár határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Zebuluné egy rész. ²⁷ Zebulun határa mellett a keleti oldaltól a nyugati oldalig: Gádé egy rész. ²⁸ Gád határa mellett a déli oldalon dél felé a határ haladjon Tamártól a kádesi Meriba vizéig, a folyóig, amely a Nagy Tengerbe ömlik. ²⁹ Ez az a föld, amelyet föl kell osztanotok Izrael törzsei között, ez lesz az osztályrészük - mondja az Úr, az Isten. ³⁰ Ezek legyenek a város kijáratai: az északi oldalon négyezer-ötszáz mérték. ³¹ A város kapui Izrael törzseinek nevét viseljék. A három északi kapu: egy Ruben kapuja, egy Júda kapuja, egy Lévi kapuja. ³² A keleti oldalon négyezer-ötszáz mérték és három kapu: Egy József kapuja, egy Benjamin kapuja, egy Dán kapuja. ³³ A déli oldalon négyezer-ötszáz mérték és három kapu: egy Simeon kapuja, egy Isszachár kapuja, egy Zebulun kapuja. ³⁴ A nyugati oldalon négyezer-ötszáz mérték és három kapu: egy Gád kapuja, egy Áser kapuja, egy Naftali kapuja. ³⁵ A teljes terület tizennyolcezer mérték. A város neve ezentúl ez lesz: "Az Úr ott van." Dániel könyve

1. fejezet (Dán1)

¹ Jojakim júdeai király uralkodásának harmadik esztendejében Nebukadnezzár, Babel királya felvonult Jeruzsálem ellen, és ostrom alá fogta. ² Az Úr kezébe adta Jojakimot, Júda királyát és a templom edényeinek egy részét. Sineár földjére vitte őket, s az edényeket istenének templomában helyezte el. ³ A király meghagyta Aspenáznak, udvari emberei főnökének, hogy válogasson ki Izrael fiai közül néhány királyi vérből vagy előkelő

családból származó ifjat. ⁴ Legyenek teljesen hibátlanok, csinos külsejűek, jártasak minden bölcsességben, műveltek és képzettek. Legyenek tehát alkalmasak rá, hogy a királyi palotában szolgálatot teljesítsenek. Aspenáznak meg kellett őket tanítania a káldeusok írására és nyelvére. ⁵ A király a királyi ételekből rendelt nekik ellátást minden egyes napra, és abból a borból, amelyet maga is ivott. Így kellett három éven át nevelkedniük, hogy aztán szolgálatot teljesítsenek a király színe előtt. ⁶ Ezek között volt Júda törzséből Dániel, Hananja, Misael és Azarja. ⁷ Az udvari emberek főnöke azonban új nevet adott nekik: Dánielt Béltsacárnak, Hanáját Sadráknak, Misaelt Mesaknak és Azarját Abednegónak nevezte el. ⁸ Dániel azonban elhatározta magában, hogy nem szennyezi be magát a király ételeivel és a borral. Azért arra kérte az udvari emberek főnökét, hogy ne kelljen magát beszennyeznie. ⁹ Bár az Isten az udvari emberek főnökében jóindulatot és irgalmat ébresztett Dániel iránt, ¹⁰ az udvari emberek főnöke mégis ezt felelte Dánielnek: "Félek uramtól, a királytól, aki maga szabta meg számotokra az ételt és italt. Ha úgy látja, hogy arcotok soványabb, mint a veletek egykorú ifjaké, én leszek érte felelős a király előtt." ¹¹ Ekkor Dániel a felügyelőt kérte meg, akit az udvari emberek főnöke Dániel, Hananja, Misael és Azarja fölé rendelt: ¹² "Csak tíz napig tégy próbát szolgálóiddal! Adass nekünk főzeléket ételül és vizet italul! ¹³ Akkor vedd szemügyre a mi arcunkat meg a királyi ételekből táplálkozó ifjak arcát. Aztán tégy úgy szolgálóiddal, ahogyan jónak látod!" ¹⁴ Hallgatott is a tanácsukra és tíz napig próbára tette őket. ¹⁵ Tíz nap múlva külsejükben csinosabbnak és jobban tápláltnak látszottak, mint a többi ifjak, akik királyi ételeket ettek. ¹⁶ Ettől kezdve a felügyelő beszüntette a nekik szánt eledelt meg a boritalt, és főzeléket adott nekik. ¹⁷ Ennek a négy ifjúnak az Isten megadta a tudományt, és minden írásban és bölcsességben a jártasságot. Ezenkívül Dánielnek még azt is megadta, hogy megértsen minden látomást és álmot. ¹⁸ Amikor elérkezett az idő, amelyet a király bemutatásukra meghatározott, az udvari emberek főnöke Nebukadnezár színe elé vezette őket. ¹⁹ A király elbeszélgetett velük, és úgy találta, hogy az összes többi között nincs olyan, mint Dániel, Hananja, Misael és Azarja. Mindjárt a király szolgálatába is álltak. ²⁰ Valahányszor a király olyan ügyet terjesztett eléjük, amely bölcsességet és okosságot kívánt, azt tapasztalta, hogy tízszer különbek egész országa minden tudósánál és varázslójánál. ²¹ Dániel ott is maradt Cirusz király első esztendejéig. 2. fejezet (Dán2)

¹ Nebukadnezár uralkodásának második esztendejében Nebukadnezár álmot látott. Lelke úgy megrémült tőle, hogy álma is elhagyta. ² Erre a király meghagyta, hogy hívják elő a tudósokat és a varázslókat, a bűvészeket és a káldeusokat, hogy fejtsék meg a király álmát. Amikor megérkeztek és a király

elé álltak, ³ azt mondta nekik a király: "Álmod láttam, és nyugtalan a lelkem, míg meg nem tudom a jelentését." ⁴ A káldeusok így feleltek a királynak (arám nyelven): "Király, örökké élj! Mondd el szolgálóidnak az álmot, akkor megmondjuk a jelentését." ⁵ De a király azt felelte a káldeusoknak: "Eltökélt szándékom, hogy ha nem mondjátok meg nekem az álmot és jelentését, darabokra vágatlak benneteket, házatokat pedig szemétdombbá változtatok." ⁶ Ha azonban megmondjátok az álmot és jelentését, akkor jutalmat, ajándékot és nagy kitüntetést kaptok tőlem. Azért hát adjátok tudtomra az álmot és jelentését!" ⁷ Ám ők megint csak így feleltek: "A király mondja el előbb az álmot szolgálóinak, akkor majd megmondjuk a jelentését." ⁸ A király ezt a feleletet adta: "Biztosan tudom, hogy csak időt akartok nyerni, mert látjátok, hogy mi az eltökélt szándékom." ⁹ Ha nem mondjátok el az álmot, föl kell tételeznem: hamis és hazug magyarázatot akartok koholni, hogy azt mondjátok el, bízva benne, hogy addig is telik az idő. Mondjátok el az álmot, és akkor tudni fogom, hogy a jelentését is meg tudjátok mondani!" ¹⁰ A káldeusok megint csak azt felelték: "Nincs ember a földön, aki a király kívánságát teljesíteni tudná. Azért egy király, helytartó vagy kormányzó se kérdez ilyen dolgot semmiféle jóstól, varázslótól vagy káldeustól." ¹¹ Az a dolog, amit a király kíván, igen nehéz. Nincs senki, aki megmondaná a királynak az istenek kívül, de azok nem laknak a földiek között." ¹² Emiatt a király úgy megharagudott s olyan dühös lett, hogy megparancsolta: vesszen Bábelben minden bölcs. ¹³ Amikor a királyi rendelet megjelent, hogy a bölcseket meg kell ölni, Dánielt és társait is keresték, hogy őket is megöljék. ¹⁴ Dániel okosan és ügyesen kérdést intézett Arjókhhoz, a királyi testőrség parancsnokához, amikor az elindult, hogy megölje Bábel bölcseit. ¹⁵ Megkérdezte Arjóktól, a király megbízottjától: miért bocsátott ki a király ilyen kegyetlen rendeletet? Arjók elmondta a dolgot Dánielnek. ¹⁶ Erre Dániel bement a királyhoz és kérte, adjon neki időt, hogy a megfejtést tudtára adhassa. ¹⁷ Aztán Dániel hazasietett, s társainak, Hananjának, Misaelnek és Azarjának is elmondta a dolgot, ¹⁸ kérve őket, hogy könyörögjenek az ég Istenének színe előtt irgalomért a titok ügyében, nehogy Dániel és társai is elveszenek Bábel többi bölcseivel együtt. ¹⁹ Ekkor Dániel éjjeli látomásban elnyerte a titok kinyilatkoztatását. Erre Dániel áldotta az ég Istenét. ²⁰ Így adott hálát: Áldott legyen az Úr neve örökkön örökké, mivel övé a bölcsesség és a hatalom! ²¹ Ő változtatja meg az időket és a korokat, ő taszít le és emel fel királyokat. Bölcsességet ad a bölcseknek, és tudományt azoknak, akik megértik. ²² Kinyilatkoztatja a mélységes és elrejtett titkokat, tudja, mi van a sötétben, s nála lakik a világosság. ²³ Hálát adok neked, atyáink Istene és dicsőítelek, mert bölcsességet és erőt adtál nekem. Most megmutattad nekem, amit tőled kértünk, a király ügyét kinyilatkoztattad nekünk. ²⁴ Aztán Dániel bement

Arjókhoz, akit a király megbízott Babel bölcseinek kivégzésével, és így szólt hozzá: "Ne bántsát Babel bölcseit! Vezess a király színe elé, és előadom a királynak a megfejtést." ²⁵ Arjók tüstént bevezette Dánielt a királyhoz és jelentette neki: "Találtam Júda száműzöttei között egy embert, aki tudtára adja a királynak a megfejtést." ²⁶ A király megkérdezte Dánieltől, akit másik nevén Béltsacárnak hívtak: "Te meg tudod nekem mondani, hogy milyen álmot láttam és meg is tudod fejteni?" ²⁷ Dániel ezt válaszolta a királynak: "A titkot, amelyet a király kérdez, a bölcsek, varázslók, tudósok és jósok nem tudják megfejteni a királynak. ²⁸ De van Isten az égben, aki feltárja a titkokat és tudtára adja Nebukadnezár királynak, mi fog történni az utolsó időkben. Ez az álom, amelyet fekvőhelyeden elméd látott: ²⁹ Arról gondolkodtál, ó király, fekvőhelyeden, hogy mi fog történni. Nos, aki feltárja a titkokat, az megmutatja neked, mi fog történni. ³⁰ Én elnyertem e titok kinyilatkoztatását, nem mintha bölcsőbb volnék, mint bármely más élőlény, hanem azért, hogy a megfejtésről tudomást szerezzen a király, vagyis hogy megértsd elméd gondolatait. ³¹ Amit láttál, ó király, az egy hatalmas szobor volt. Ez a szobor nagy volt és fényes, magasra emelkedett előtted, és rettenetes volt a tekintete. ³² A szobor feje tiszta aranyból volt, melle és karjai ezüsből, hasa és ágyéka bronzból, ³³ lábszárai vasból, lábai meg részben vasból, részben agyagból. ³⁴ Ezt láttad, míg a (hegyről) le nem vált egy kő anélkül, hogy hozzáért volna valakinek a keze. Ez eltalálta a szobor vas- és agyaglábát és darabokra zúzta. ³⁵ Ekkor egyszerre összetört a vas, az agyag, a bronz, az ezüst és az arany, s olyanná lett, mint nyáron a szérún a por, amelyet felkap a szél, úgyhogy nyoma sem marad. A kőből pedig, amely eltalálta a szobrot, egy nagy hegy lett, amely betöltötte a földet. ³⁶ Ez volt az álom. A jelentését is elmondjuk a királynak. ³⁷ Ó király, te vagy a legnagyobb a királyok között. Az ég Istene királyságot, erőt, hatalmat és dicsőséget adott neked. ³⁸ Kezedbe adta az emberek fiait, a mező vadjait és az ég madarait, bárhol vannak, és téged tett meg mindnyájuk urává. Te vagy az arany fő. ³⁹ Utánad egy másik birodalom támad, egy nálad kisebb, majd egy harmadik birodalom, amely bronzból való lesz, és uralma alá kerül az egész föld. ⁴⁰ A negyedik birodalom kemény lesz, mint a vas. A vas mindent összetör, és összezúz. Miként a vas mindent összezúz, ez is törni és zúzni fog. ⁴¹ Mivel úgy láttad, hogy lábai és ujjai részben agyagból, részben vasból vannak: Az a birodalom meg fog oszlani, de azért lesz benne valami a vas szilárdságából. Azért láttad, hogy vas van keverve az agyag sarába. ⁴² Mivel lábujjai részben vasból, részben agyagból vannak: az a birodalom részben szilárd, részben törékeny lesz. ⁴³ Ha a vasat agyagos sárral összekeverve láttad, ez azt jelenti: házasságok által össze fognak keveredni, de egyé nem fognak összeforrni. A vas ugyanis nem vegyül az agyaggal. ⁴⁴ Ezeknek a királyoknak az idejében az ég Istene olyan

birodalmat támaszt, amely nem szűnik meg soha. Ez a birodalom nem száll át más népre. Összetöri és elpusztítja az összes többi birodalmat, maga azonban állni fog mindörökké. ⁴⁵ Ezért tehát jól láttad, hogy a hegyről levált a kő anélkül, hogy valakinek a keze hozzáért volna, és szétzúzta az agyagot, vasat, bronzot, ezüstöt és aranyat. A nagy Isten megmutatta a királynak, mi fog történni egykoron. Az álom igaz, és megfejtése megbízható." ⁴⁶ Ekkor Nebukadnezár király arcra borult, sőt Dániel előtt is leborult. Majd rendeletet adott ki, hogy hozzanak elé étel- és italáldozatot. ⁴⁷ Azután így szólt a király Dánielhez: "Valóban a ti Istenetek a legfölségesebb Isten, a királyok Ura és a titkok kinyilatkoztatója, különben nem tudtad volna megfejteni ezt a titkot". ⁴⁸ Ekkor a király felmagasztalta Dánielt: tömérdek ajándékot adott neki, kinevezte Babel egész tartományának kormányzójává, és Babel valamennyi bölcsének főfelügyelőjévé. ⁴⁹ Dániel azonban azt kérte a királytól, hogy Babel tartományának kormányzását bízsa Sadrakra, Mesakra és Abednegóra. Maga Dániel a király udvarában maradt. 3. fejezet (Dán3)

¹ Nebukadnezár király aranyszobrot készíttetett. Magassága hatvan könyök volt, szélessége pedig hat könyök. Dura mezején, Babel tartományában állíttatta fel. ² Aztán követeket küldött a király, hogy hívják össze a satrapákat, helytartókat, kormányzókat, tanácsosokat, kincstárosokat, bírákat és jogtudósokat és a tartományok összes főembereit, jöjjenek a szobor felavatására, amelyet Nebukadnezár készíttetett. ³ A satrapák, helytartók, kormányzók, tanácsosok, kincstárosok, bírák, jogtudósok és a tartományok összes főemberei össze is jöttek a szobor felavatására, amelyet Nebukadnezár király állíttatott. Felálltak a szobor előtt, amelyet Nebukadnezár készíttetett. ⁴ Ekkor a kikiáltó harsány hangon kihirdette: "Így szól a parancs, népek, nemzetek és nyelvek: ⁵ Mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljatok le, és imádjátok az aranyszobrot, amelyet Nebukadnezár király állíttatott. ⁶ Aki nem borul le, és nem imádja, azt még ebben az órában tüzes kemencébe fogják vetni." ⁷ Ennek megfelelően, mihelyt meghallották a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, azon nyomban földre vetették magukat a népek, nemzetek és nyelvek, hogy imádják az aranyszobrot, amelyet Nebukadnezár király állíttatott. ⁸ Ekkor káldeus férfiak siettek elő, és bevádolták a zsidókat. ⁹ Így szóltak a királyhoz: "Király, örökké élj! ¹⁰ Király, te parancsot adtál ki: Minden ember, aki meghallja a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljon le, és imádja az aranyszobrot. ¹¹ Aki nem borul le és nem imádja, azt tüzes kemencébe kell vetni. ¹² Itt van néhány zsidó férfiú, akiket te Babel tartományának kormányzásával bízál meg: Sadrak, Mesak és Abednegó.

Ezek a férfiak, ó király, nem teljesítik parancsodat. Nem tisztelik isteneidet és az aranyszobrot sem imádják, amelyet állíttattál." ¹³ Ekkor Nebukadnezár haragjában és dühében megparancsolta, hogy vezessék elé Sadrakot, Mesakot és Abednegót. Mindjárt eléje is állították ezeket a férfiakat. ¹⁴ A király kérdőre vonta őket: "Igaz-e Sadrak, Mesak és Abednegó, hogy nem tisztelitek isteneimet, és az aranyszobrot sem imádjátok, amelyet állíttattam?" ¹⁵ Nos, hát készen vagytok-e rá, hogy mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfa és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, leboruljatok és imádjátok a szobrot, amelyet készíttettem? Mert ha nem imádjátok, még ebben az órában tüzes kemencébe vettetlek benneteket. S van-e olyan isten, aki megment titeket a kezemtől?" ¹⁶ Sadrak, Mesak és Abednegó így feleltek Nebukadnezár királynak: "Nincs szükség rá, ó király, hogy mi feleljünk parancsodra. ¹⁷ Ha a mi Istenünk, akit tisztelünk, meg akar minket menteni, akkor a tüzes kemencéből és a te kezedből is kiszabadít, ó király. ¹⁸ De ha nem így történne is, tudd meg, ó király, hogy isteneidet nem tiszteljük, és az aranyszobrot, amelyet állíttattál, nem imádjuk." ¹⁹ Ekkor Nebukadnezár haragra lobbant, arca lángba borult Sadrak, Mesak és Abednegó miatt, és kiadta a parancsot, hogy a kemencét a szokásosnál hétszerte jobban fűtsék be. ²⁰ Aztán megparancsolta serege legerősebb vitézeinek, hogy kötözzék meg Sadrakot, Mesakot és Abednegót, és vessék őket a tüzes kemencébe. ²¹ Azon nyomban meg is kötözték a férfiakat nadrágostul, köpenyestül és süvegestül, és bevetették a tüzes kemencébe. ²² Mivel a király szigorú parancsára a kemencét a szokásosnál is jobban befűtötték, a lobogó tűz megölte azokat a férfiakat is, akik Sadrakot, Mesakot és Abednegót bevetették. ²³ A három férfiú, Sadrak, Mesak és Abednegó, megkötözve a tüzes kemence közepére esett. Dán 3.(24) Ott jártak-keltek a lángok között, dicsőítették az Istent és áldották az Urat. Dán 3.(25) Azarja megállt, szóra nyitotta ajkát, és a lángok közepette így imádkozott: Dán 3.(26) Áldott vagy, Urunk, atyáink Istene, és minden dicséretre méltó; neved magasztos mindörökké. Dán 3.(27) Mert igazságos vagy mindenben, amit velünk tettél, tetteid mind igazak, útjaid egyenesek, és minden ítéleted igazságos. Dán 3.(28) Igazságos ítéletet hajtottál végre, bármit mértél ránk és Jeruzsálemre, atyáink szent városára. Bűneink miatt mindent igazságos ítélettel mértél ránk. Dán 3.(29) Vétkeztünk és elpártoltunk tőled, gonoszságra vetemedtünk, és parancsaidra nem ügyeltünk. Dán 3.(30) Lelkiismeretünkkel szembeszegülve nem azt tettük, amit parancsoltál, hogy jó legyen sorunk. Dán 3.(31) Amit ránk mértél és velünk tettél, mind igazságos ítélettel tetted. Dán 3.(32) Kiszolgáltattál minket gonosz ellenségeinknek és gyűlölködő árulóinknak, egy igazságtalan királynak, a leggonoszabbnak az egész földön. Dán 3.(33) Most még szánkat se nyithatjuk ki, szegyen és gyalázat lett szolgálid és tisztelőid osztályrésze. Dán 3.(34) Szent

nevedre kérünk, ne taszíts el minket végleg, ne bontsd fel a szövetséged. Dán 3.(35) Ne vondd meg tőlünk irgalmadat kedveltedért, Ábrahámért, szolgálóért, Izsákért, és szentedért, Izraelért. Dán 3.(36) Megígérted nekik, hogy megsokasítod utódaikat, mint égen a csillagokat, s mint a tenger partján a fővényt. Dán 3.(37) Minden népnél kisebbek lettünk, Urunk, megaláztatásban van részünk bűneinkért az egész földön. Dán 3.(38) Most nincs fejedelmünk, sem prófétánk, sem vezérünk, nincs sem égő-, sem véres, sem étel-, sem illatáldozat, de még hely sem, ahová letegyük első termésünket, Dán 3.(39) s elnyerhessük irgalmadat. Fogadd el megtört szívünket és alázatos lelkünket kosokból és bikákból álló égőáldozatul, tömérdek hizlalt bárány gyanánt! Dán 3.(40) Áldozatunk legyen ma éppúgy kedves színed előtt, s engesztelődj ki a múlt miatt, mert akik benned bíznak, nem vallanak szégyent. Dán 3.(41) Most már egész szívünkkel téged követünk, téged félünk, és a te nevedet keressük. Dán 3.(42) Ne engedd, hogy megszégyenüljünk, hanem bánj velünk könyörülettel, nagy irgalmasságod szerint! Dán 3.(43) Siess segítségünkre, mint hajdan a csodatetteiddel, és szerezz dicsőséget, Uram, a nevednek! Dán 3.(44) Valljanak szégyent mind, akik gonoszat tesznek szolgálid ellen, mindenhatóságod alázza meg őket, és enyésszen el erejük! Dán 3.(45) Tudják meg, hogy te, az Úr vagy az egyetlen Isten, és tiéd a dicsőség szerte az egész földön. Dán 3.(46) A király szolgálói, akik bedobták őket, egyre fűtötték a kemencét kőolajjal, gyantával, kóccal és rózsával. Dán 3.(47) Végül a láng negyvenkilenc könyöknyire kicsapott a kemencéből. Dán 3.(48) Elérte és elégette a káldeusokat, akiket a kemence körül talált. Dán 3.(49) Az Úr angyala pedig leszállt a kemencébe Azarjához és társaihoz, és kiverte a tüzet a lángoló kemencéből. Dán 3.(50) Olyanná tette a kemence belsejét, mintha harmatos szellő fújdogált volna benne. Őket a tűz egyáltalán nem érte, nem sértette és nem háborgatta. Dán 3.(51) Ekkor a kemencében mindhárman egy szájjal dicsőítették, magasztalták és áldották az Istent, a következőképpen: Dán 3.(52) Áldott vagy Urunk, atyáink Istene, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Áldott a te dicsőséges szent neved, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Dán 3.(53) Áldott vagy dicsőséged szent templomában, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Dán 3.(54) Áldott vagy királyi trónodon, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Dán 3.(55) Áldott vagy, aki belelátsz a mélységekbe, és a kerubok fölött trónolsz, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Dán 3.(56) Áldott vagy az ég boltozatján, dicséretre méltó és magasztos mindörökké. Dán 3.(57) Áldjátok, az Úrnak minden művei az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(58) Áldjátok, az Úrnak angyalai, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(59) Áldjátok, egek, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(60) Áldjátok, mind ti vizek az égboltozat felett, az Urat, dicsőítsétek és

magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(61) Áldjátok, minden erők, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(62) Áldjátok, nap és hold, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(63) Áldjátok, ég csillagai, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(64) Áldjátok, minden záporosó és harmat, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(65) Áldjátok, mind ti szelek, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(66) Áldjátok, tűz és forróság, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(67) Áldjátok, hideg és hőség, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(68) Áldjátok, harmat és dér, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(69) Áldjátok, fagy és hideg, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(70) Áldjátok, jég és hó, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(71) Áldjátok, éjjelek és nappalok, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(72) Áldjátok, világosság és sötétség, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(73) Áldjátok, villámok és fellegek, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(74) Áldjad föld, az Urat, dicsőítsd és magasztald mindörökké. Dán 3.(75) Áldjátok, hegyek és halmok, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(76) Áldja minden, ami a földön sarjad, az Urat, dicsőítse és magasztalja mindörökké. Dán 3.(77) Áldjátok, vízforrások, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(78) Áldjátok, tengerek és folyamok, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(79) Áldjátok, cethalak és a vizekben mozgó összes állatok, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(80) Áldjátok, égi madarak, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(81) Áldjátok, vadak és barmok, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(82) Áldjátok, emberek fiai, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(83) Áldjátok, Izrael fiai, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(84) Áldjátok, az Úrnak papjai, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(85) Áldjátok, az Úrnak szolgálói, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(86) Áldjátok, igazak szellemei és lelkei, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(87) Áldjátok, szentek és alázatos szívűek, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Dán 3.(88) Áldjátok, Hananja, Azarja, Misael, az Urat, dicsőítsétek és magasztaljátok mindörökké. Mert kiragadott minket a holtak országából, s kimentett a halál kezéből; kiszabadított a lobogó lángok közül, kiragadott a tűzből. Dán 3.(89) Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert irgalma örökkévaló! Dán 3.(90) Áldjátok az Istenek Istenét, ti, akik féltetek az Urat, dicsőítsétek, és adjatok neki hálát, mert irgalma örökkévaló! ²⁴ Ekkor Nebukadnezsár király megdőbbsent. Izgatottan

felállt, és így szólt főembereihez: "Nemde, három férfiút dobattunk megkötözve a tűzbe?" Ezt felelték a királynak: "Egész biztos, ó király!" ²⁵ Erre így folytatta: "Én négy férfiút látok, akik szabadon járnak-kelnek a lángok közepette anélkül, hogy valami bántódásuk volna. A negyediknek pedig olyan alakja van, mint egynek az istenek fiai közül." ²⁶ Ekkor Nebukadnezár odament a tüzes kemence ajtajához és bekiáltott: "Sadrak, Mesak és Abednegó, a fölséges Isten szolgái, gyertek ki és jöjjetek ide!" Erre Sadrak, Mesak és Abednegó kijöttek a lángok közül. ²⁷ A satrapák, helytartók, kormányzók és királyi tanácsosok összefutottak. Látták e férfiakon, hogy testükön semmi hatalma nem volt a tűznek, fejüknek egyetlen hajaszála sem perzselődött meg, ruhájuk sem sérült meg, sőt még a tűz szaga sem járta át őket. ²⁸ Nebukadnezár ekkor így szólt: "Áldott legyen Sadrak, Mesak és Abednegó Istene, mert elküldte angyalát, és megmentette szolgáit, akik benne bíztak. Inkább megszegték a király parancsát, veszélynek tették ki testüket, semhogy Istenükön kívül más istent tiszteljenek és imádjanak. ²⁹ Ezennel rendeletet bocsátok ki: Minden nép, nemzet és nyelv! Aki káromolja Sadrak, Mesak és Abednegó Istenét, azt vágják darabokra, háza meg változzék szemétdombbá! Nincs ugyanis más Isten, aki ki tudna szabadítani a szorongattatásból." ³⁰ Ekkor a király Babel tartományában nagy tisztségre emelte Sadrakot, Mesakot és Abednegót. ³¹ Nebukadnezár király minden népnek, nemzetnek és nyelvnek! Sok-sok üdvözlét nektek! ³² Jónak látom, hogy hirdessem a jeleket és a csodákat, amelyeket a fölséges Isten végbevitt rajtam. ³³ Az ő jelei milyen nagyok, és az ő csodái milyen hatalmasak! Királysága örökké tartó királyság, és hatalma nemzedékről nemzedékre száll.

4. fejezet (Dán4)

¹ Én, Nebukadnezár nyugodtan éltem házamban és vidáman palotámban. ² De álmot láttam, és ez megijesztett. Fekvőhelyemen támadt gondolataim és elmém látomásai megzavartak. ³ Azért megparancsoltam: Babel minden bölcsét vezessék elém, hogy fejtsék meg nekem álmom jelentését. ⁴ El is jöttek a jósok, varázslók, káldeusok és csillagjósok. Elmondtam nekik az álmot, de a jelentését nem tudták nekem megfejteni. ⁵ Végül elém járult Dániel, akit istenem neve után Bélsacárnak is hívnak, s akiben Isten szent lelke lakik. Elmondtam neki az álmat: ⁶ Bélsacár, te jósok feje! Tudom, hogy Isten szent lelke lakik benned, s nem okoz neked fejtörést egyetlen titok sem. Ezt az álmot láttam, fejtsd meg nekem. ⁷ A látomásban, amely fekvőhelyemen előttem állt, ezt láttam: Lám, egy igen magas fa állt a föld közepén. ⁸ A fa magas volt és erős, teteje az eget érte, és a föld határaitól is lehetett látni. ⁹ Lombja gyönyörű, gyümölcse bőséges, és minden élőlény számára ehető. Árnyékot adott a mező vadjainak, ágai közt meg az ég madarai fészkeltek, és minden

élőlény róla táplálkozott. ¹⁰ A látomásban, amely fekvőhelyemen előttem állt, egyszerre egy szent őrt pillantottam meg, amint leszállt az égből. ¹¹ Harsány hangon parancsot adott: Vágjátok ki a fát, üssétek le ágait, verjétek le lombját és szórjátok szét gyümölcsét. Meneküljenek alóla az állatok, és ágai közül a madarak. ¹² De gyökereinek a törzsökét hagyjátok meg a földben, vas- és rézbilincsbe verve a mező fűvén. Az ég harmata öntözze, és a vadállatokkal egy sorban a föld füve legyen osztályrésze. ¹³ Szíve vetközzék ki emberi mivoltából, s állati szív adassék neki! Így múljék el fölötté hét időszak. ¹⁴ Ez az üzenet az örök határozata, és ez a javaslat a szentek végzése, hogy elismerjék róla az élők: A Fölséges uralkodik az emberek királysága fölött. Annak adhatja, akinek akarja; akár a legutolsó embert is trónra emelheti. ¹⁵ Ez az az álom, amelyet én, Nebukadnezár király, láttam. Nos, Bélsacár, fejtsd meg a jelentését, mert királyságom összes bölcsei sem tudták nekem megfejteni. Csak te vagy rá képes, mert benned a szent Isten lelke van. ¹⁶ Ekkor Dániel, akit Bélsacárnak is neveztek, egy órára mozdulatlanságba dermedt, mert gondolatai annyira megrémítették. De a király figyelmeztette: "Bélsacár, ne rémítsen meg az álom és jelentése!" Bélsacár ezt a feleletet adta: "Uram, bárcsak gyűlölőidnek szólna ez az álom, és ellenségeidnek a jelentése. ¹⁷ Az a fa, amelyet láttál, magas és erős, úgyhogy a teteje az eget éri és az egész földön lehet látni; ¹⁸ lombja gyönyörű, gyümölcse bőséges, és minden élőlény számára ehető, alatta tanyáznak a mező vadjai, és ágai közt fészkelnek az ég madarai -, ¹⁹ te magad vagy, ó király. Naggyá, hatalmassá lettél, nagyságod egyre gyarapodott, elérte az eget és hatalmad a föld határát. ²⁰ Egy szent őrt is látott a király. Leszállt az égből és így szólt: Vágjátok ki a fát és pusztítsátok el! De gyökereinek törzsökét hagyjátok meg a földben, vas- és rézbilincsbe verve a mező földjén; az ég harmata öntözze, s a mező vadjaival éljen egy sorban, míg hét időszak el nem múlik fölötté. ²¹ Ennek, ó király, ez a megfejtése: Ez a Fölséges határozata, amely az én uramra, a királyra vár: ²² Kiűznek az emberek közül, a mező vadjai közt lelsz tanyát, fűvet legelsz, mint az ökrök, és az ég harmatja fog öntözni. Hét időszak múlik el így fölötted, míg belátod, hogy a Fölséges uralkodik az emberi királyság fölött, és annak adhatja, akinek akarja. ²³ Mivel azonban az volt a parancs, hogy gyökerének törzsökét hagyják meg: a Fölséges visszaadja neked királyságodat, ha elismered az ég hatalmát. ²⁴ Ezért, ó király, fogadd szívesen tanácsomat: váltsd meg bűneidet az igazságosságot gyakorolva, és gonoszságaidat az elnyomottak iránt irgalmat gyakorolva! Akkor talán tovább tarthat jó sorod." ²⁵ Ez mind utol is érte Nebukadnezár királyt. ²⁶ Tizenkét hónap múlva fölment királyi palotája tetejére, amely Bábelben van, és ott sétálgatott. ²⁷ Akkor azt mondta a király: "Nemde, ez az a nagy Bábel, amelyet hatalmas erőmmel építettem ki igazi királyi székhelyé, hogy hirdesse dicsőségemet?" ²⁸ A szó még ott volt a király

ajkán, amikor szózat hallatszott az égből: "Neked szól a szózat, Nebukadnezár király! Elveszem királyi hatalmadat.²⁹ Kitaszítanak az emberek közül, a mező vadjai közt lelsz tanyát, s füvet legelsz, mint az ökrök. Hét időszak múlik el így fölötted, míg belátod, hogy a Fölséges uralkodik az emberi királyság fölött, és annak adhatja, akinek akarja."³⁰ Még ugyanabban az órában beteljesedett a jövődölés Nebukadnezáron: kivetették az emberek közül, füvet legelt, mint az ökrök, az ég harmata addig öntözte testét, míg szőre olyan hosszú nem lett, mint a sas tolla, és körmei, mint a madárkarmok.³¹ Mihelyt letelt a kiszabott idő, én, Nebukadnezár, az égre emeltem tekintetemet, és visszanyertem értelmemet. Akkor hálát adtam a Fölségesnek, dicsőítettem és magasztaltam az örökké élőt: Hatalma örök hatalom, országa megmarad nemzedékről nemzedékre.³² A föld lakóit olyannak tekinti, mint a semmit, tetszése szerint jár el az égi seregekkel és a föld lakóival. Nincs senki, aki ellenállhatna kezének, vagy azt mondhatná neki: Miért tetted ezt?³³ Ugyanabban az időben visszanyertem értelmemet, királyi méltóságom mellé visszakaptam tekintélyemet és dicsőségemet. Szolgáim és főembereim fölkerestek, és visszahelyeztek királyságomba, sőt még nagyobb hatalomra tettem szert.³⁴ Ezért én, Nebukadnezár, áldom, magasztalom és dicsőítem az Ég Királyát, mert minden tette igaz és útjai igazságosak; s akik kevélyen járnak-kelnek, azokat meg tudja alázni. 5. fejezet (Dán5)

¹ Baltazár király nagy lakomát rendezett főembereinek - szám szerint ezren voltak -, és ezer ember előtt itta a bort.² A bortól ittasan Baltazár megparancsolta, hogy hozzák elő azokat az arany- és ezüstedényeket, amelyeket apja, Nebukadnezár elhozott a jeruzsálemi templomból. Az volt a szándéka, hogy abból igyanak a király és a főemberei, feleségei és mellékfeleségei.³ Erre előhozták az arany- és ezüstedényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az Isten házából hurcoltak el. Belőlük ittak a király és főemberei, feleségei és mellékfeleségei.⁴ Itták a bort és dicsérték arany-, ezüst-, réz-, vas-, fa- és kőisteneiket.⁵ Ugyanabban az órában emberi kéz ujjai jelentek meg, és írni kezdtek a lámpással szemben a királyi palota falának mészfelületére. A király észrevette az író kéz ujjait.⁶ Erre a királynak elváltozott az arca, s gondolatai megrémítették. Csípőjének ina elernyed, és térdei egymáshoz verődtek.⁷ A király hangosan követelte, hogy vezessék eléje a varázslókat, káldeusokat és jósokat. Így szólt a király Bábel bölcseihez: "Aki elolvassa ezt az írást, és tudtomra adja értelmét, bárki lesz is az, bíbort ölt, aranyláncot kap a nyakába, és harmadikként uralkodik országomban."⁸ A király bölcsei mind összesereglettek, de sem az írást nem tudták elolvasni, sem az értelmét nem tudták a királynak megmondani.⁹ Erre Baltazár király annyira megijedt, hogy az arca belesápadt; de főemberei is megrémültek.¹⁰

Annak hírére, mi történt a király és főemberei előtt, a királyné azonnal besietett az ebédlőterembe és így szólt: "Király, örökké élj! Ne rémítsenek meg gondolataid, és ne halványuljon el arcod!" ¹¹ Van országodban egy férfiú, akiben a szent Isten lelke lakik. Már atyád napjaiban tudták, hogy kiváló szellem, értelem és isteni bölcsesség van benne. Azért atyád, Nebukadnezár a tudósok, varázslók, káldeusok és csillagjósok fejévé tette. ¹² Ebben a Dánielben, akit a király Bélsacárnak nevezett el, kiváló szellem, tudomány és értelem található az álmok megfejtésére, a titkok megmagyarázására és a legnehezebb kérdések megoldására. Hívasd hát ide Dánielt, ő majd megadja a magyarázatot!" ¹³ Dánielt bevezették a király elé. A király így szólt hozzá: "Te vagy az a Dániel, az a júdeai fogoly, akit atyám, a király Júdából hozott ide?" ¹⁴ Azt hallottam felőled, hogy Isten lelke van benned, kiváló szellem, értelem és bölcsesség található benned. ¹⁵ Az előbb ide rendeltem a bölcseket és varázslókat, hogy olvassák el nekem ezt az írást, és adják meg a magyarázatát, de nem tudták megmondani a dolog értelmét. ¹⁶ De rólad azt hallottam, hogy te tudsz magyarázatot adni, sőt a legnehezebb kérdéseket is meg tudod oldani. Ha csakugyan el tudod olvasni ezt az írást, s meg tudod nekem fejteni az értelmét, akkor bíborba öltöztetlek, aranyláncot kapsz a nyakadba, és harmadikként uralkodhatsz országomban." ¹⁷ Dániel erre azt felelte a királynak: "Adományaidat tartsd meg magadnak, és ajándékaidat add másnak! De az írást elolvasom a királynak, és tudtadra adom az értelmét. ¹⁸ Ő király, a fölséges Isten királyságot és nagyságot, dicsőséget és méltóságot adott atyádnak, Nebukadnezárnak. ¹⁹ Nagysága miatt, amelyet adott neki, minden nép, nemzet és nyelv remegett és félt tőle. Megölhette, akit csak akart, életben hagyhatta, akit csak akart; felmagasztalhatta, akit csak akart, és megalázhatta, akit csak akart. ²⁰ Amikor azonban szíve felfuvalkodott, és lelke kevélységében óriásnak érezte magát, lezuhant királyi trónjáról, és dicsőségét elvették tőle. ²¹ Kivetették az emberek közül, szíve olyan lett, mint a vadállatoké. Vadszamarak között tanyázott, füvet legelt, mint az ökrök, testét az ég harmata öntözte, míg be nem látta, hogy a Fölséges uralkodik az emberi királyság fölött, és azt emelheti föléje, akit akar. ²² S neked, Baltazárnak, az ő fiának szintén nem alázkodott meg a szíved, noha ezeket mind jól tudtad. ²³ Sőt inkább felfuvalkodtál az ég Ura ellen, az ő házának edényei vannak előtted, és azokból ittátok a bort, te és főembereid, feleségeid és mellékfeleségeid. Dicsérted az ezüst-, arany-, réz-, vas-, fa- és kőisteneket, jóllehet azok nem látnak, nem hallanak, és semmit sem értenek. Azt az Istent ellenben, akinek kezében van az életed és egész sorsod, nem dicsőítetted. ²⁴ Ezért küldte a kezét és ujját, amely ezt az írást felrótta. ²⁵ Az írás, amelyet felrót: Mené, mené, tekél és parszin. ²⁶ A szavaknak ez a jelentésük: Mené: Isten számba vette a királyságodat, és véget vetett neki. ²⁷ Tekél: megmért a

mérlegen és könnyűnek talált. ²⁸ Parszin: feldarabolta országodat, aztán a médeknek és a perzsáknak adta." ²⁹ Akkor Baltazár parancsára Dánielt bíborba öltöztették, aranyláncot tettek a nyakába és közhírré tették, hogy az országban ő a harmadik uralkodó. ³⁰ Még ugyanazon az éjszakán megölték Baltazárt, a káldeusok királyát. 6. fejezet (Dán6)

¹ Az országot a méd Dárius foglalta el hatvankét éves korában. ² Dárius jónak látta, hogy birodalma fölé százhusz satrapát állítson, az ország minden része fölé egyet; ³ ezek fölé három főfelügyelőt rendelt, hogy a satrapák nekik adjanak számot, és a király ne szenvedjen kárt. Ezek közül az egyik Dániel volt. ⁴ Ez a Dániel kiválóbbnak bizonyult a főfelügyelőknél és a satrapáknál, mert nagyszerű tehetsége volt. Ezért a királynak az volt a szándéka, hogy egész birodalma fölé rendeli. ⁵ Ám a felügyelők és a satrapák arra törekedtek, hogy állami szempontból valami vétséget találjanak Dánielben, amit felhozhatnának ellene. De nem tudtak semmiféle ürügyet vagy vádat találni ellene, mert olyan hűséges volt; nem lehetett benne hibát vagy vétséget lelteni. ⁶ Ezért azt mondták ezek a férfiak: "Ebben a Dánielben nem találunk semmi hibát, hacsak rajta nem kapjuk valamin, ami Istenének törvényéből adódik." ⁷ Ekkor a főfelügyelők és a satrapák a király elé járultak és azt mondták neki: "Dárius király, örökké élj! ⁸ Országod főfelügyelői és satrapái, tanácsosai és vezérei megállapodtak abban, hogy királyi határozatot kellene kibocsátani, és szigorú tilalmat elrendelni, hogy aki harminc napon belül rajtad kívül, ó király, bárki máshoz fordul, akár istenhez, akár emberhez valamely kéréssel, azt az oroszlánok barlangjába kell vetni. ⁹ Azért, ó király, add ki a tilalmat és írd alá az írást, hogy a médek és a perzsák soha meg nem változtatható törvénye szerint ne lehessen megváltoztatni." ¹⁰ Dárius király alá is írta az okmányt és a tilalmat. ¹¹ Dániel tudta, hogy kibocsátották a rendeletet. Mégis bement a házába, és felső termének Jeruzsálem felé nyíló ablakánál naponta háromszor térdre borult. Imádkozott és magasztalta Istenét, ahogyan azelőtt is tette. ¹² Ezek az emberek azonban rátörtek, és rajtakapták Dánielt, amint éppen Istenéhez imádkozott. ¹³ Erre elmentek, és kérdést intéztek a királyhoz a királyi tilalom ügyében: "Király, nemde rendeletet adtál ki, hogy aki harminc napon belül rajtad kívül, ó király, bárki máshoz fordul, akár istenhez, akár emberhez valamely kéréssel, azt az oroszlánok barlangjába kell vetni?" A király azt felelte nekik: "Valóban így van a médek és a perzsák soha meg nem változtatható törvénye szerint." ¹⁴ Erre azt mondták a királynak: "Dániel, aki Júda foglyai közül való, nem törődik veled és tilalmaddal, amelyet kiadtál. Naponta három ízben elvégzi imádságát." ¹⁵ Amikor a király ezt meghallotta, nagyon elszomorodott miatta. Megkísérelte, hogy megmentse Dánielt; egészen napnyugtáig azon fáradozott, hogy valami kibúvót találjon

számára. ¹⁶ De azok az emberek rátámadtak a királyra és kijelentették: "Tudd meg, király, hogy a médek és perzsák törvénye szerint semmiféle tilalmat vagy rendeletet, amelyet a király kiad, nem lehet megváltoztatni." ¹⁷ Erre a király kiadta a parancsot, Dánielt elővezették és az oroszlánok barlangjába vetették. A király azt mondta Dánielnek: "A te Istened, akit állhatatosan tisztelsz, meg fog menteni." ¹⁸ Aztán hoztak egy követ és a barlang szájához tették. Lepecsételték a király gyűrűjével és a főemberek gyűrűjével, nehogy valami is történjen, ami változtatna Dániel sorsán. ¹⁹ Ezután a király visszatért palotájába. Éhgyomorral tért nyugovóra, s mellékfeleségei se mehettek be hozzá. Az álom is elkerülte. ²⁰ A király már kora hajnalban fölkel, és sietve az oroszlánok barlangjához ment. ²¹ Amint a barlanghoz közeledett, panaszos szóval Dánielt emlegette. Ezt mondta a király Dánielnek: "Dániel, az élő Isten szolgája! A te Istened, akit te állhatatosan tiszteltél, meg tudott-e menteni az oroszlánoktól?" ²² Dániel így felelt a királynak: "Király, örökké élj! ²³ Istenem elküldte angyalát, és bezárta az oroszlánok száját. Nem engedte, hogy ártsanak nekem, mert ártatlannak talált. De ellened se követtem el vétséget, ó király!" ²⁴ A király nagyon megörült s megparancsolta, hogy Dánielt húzzák ki a barlangból. Amikor Dánielt kihúzták a barlangból, semmiféle sérülés nem volt rajta, mert bízott Istenében. ²⁵ A király parancsára elővezették azokat a férfiakat, akik Dánielt bevádolták. Aztán gyermekeikkel és feleségeikkel együtt az oroszlánok barlangjába vetették őket. Még a mélyére sem értek, az oroszlánok máris nekik estek és minden csontjukat összetörték. ²⁶ Ekkor Dárius király levelet írt minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, szerte az egész földön: Sok-sok üdvözet nektek! ²⁷ Rendeletet bocsátottam ki, hogy birodalmam egész területén rettegjétek és féljétek Dániel Istenét. Mert ő az élő Isten, aki örökké megmarad. Királyságának nem lesz vége, és uralma örökké tart. ²⁸ Megment és megszabadít, jeleket és csodákat visz végbe az égen és a földön. Kiszabadította Dánielt az oroszlánok karmai közül. ²⁹ Dánielnek ettől fogva jó sora volt Dárius uralma idején, és a perzsa Cirusz uralkodása alatt. 7. fejezet (Dán7)

¹ Baltazárnak, Babel királyának 1. esztendejében Dániel álmot látott fekvőhelyén; látomás jelent meg szeme előtt. Az álmot rögvést leírta. Így hangzik: ² Ezt jelenti Dániel: Éjszakai látomásomban azt láttam, hogy íme, az ég négy szele a nagy tenger ellen támadt. ³ A tengerből négy hatalmas vadállat bukkant fel. Mindegyik különbözött a másiktól. ⁴ Az első olyan volt, mint az oroszlán, de sasszárnyai voltak. Láttam, amint kitepték a szárnyait, de aztán fölemelték a földről, s mintha ember lett volna, két lábára állították, sőt emberi szívet is kapott. ⁵ A második vadállat, lám, olyan volt, mint a medve; félig fölegyenessedt, s a szájában a fogai között három borda volt. Így

biztatták: "Kelj fel, és egyél sok húst!" ⁶ Majd ismét más vadállatot láttam. Ez párduchoz hasonlított. Hátán négy madárszárnya volt. E vadállatnak négy feje volt és hatalmat kapott. ⁷ Ezután, íme, éjszakai látomásomban egy negyedik vadállatot is láttam. Félelmetes, rettenetes és szörnyű erős volt. Hatalmas vasfogai voltak: falt és rágott, a maradékot pedig széttiporta a lábával. Egészen más volt, mint a többi vadállat, tíz szarva volt. ⁸ Amint a szarvakat figyeltem, lám, még egy kis szarv nőtt ki közöttük. De előbb az addigi szarvak közül hármat kitéptek. Lám, ezen a szarvon emberi szemhez hasonló szemek voltak, meg fennhéjázón beszélő száj. ⁹ Amint néztem, egyszer csak trónokat állítottak fel, és az Ősereg leült. Ruhája fehér volt, mint a hó, fején a haj tiszta, mint a gyapjú. Trónja lobogó lángból volt, kerekei meg izzó parázsból. ¹⁰ Tűzfolyó eredt belőle és folyt tovább. Ezerszer ezren szolgáltak neki, és tízezerszer tízezren álltak előtte. Ítéletet tartottak, és felnyitották a könyveket. ¹¹ Aztán láttam az elbizakodott beszédek elhangzása után, amelyeket a szarv hirdetett, magam láttam, hogy megölték a vadállatot, testét darabokra vágták és tűzre vetették. ¹² A többi vadállat is elvesztette hatalmát, de egy meghatározott időre még életben maradhattak. ¹³ Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősereghez ért, színe elé vezették. ¹⁴ Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe. ¹⁵ Nekem, Dánielnek emiatt megrendült a lelkem, s elmém látomásai megzavartak. ¹⁶ Odamentem az ott állók közül az egyikhez, és megbízható felvilágosítást kértem tőle mindezek felől. Szóba állt velem, és megmagyarázta nekem a dolgok értelmét: ¹⁷ "Ez a négy hatalmas vadállat négy király, aki hatalomra jut a földön. ¹⁸ De a Fölséges szentjei nyerik el a királyságot, és az országot örökké birtokolni fogják, örökkön-örökké." ¹⁹ A negyedik vadállatról is szerettem volna bizonyosat tudni, amely egészen különbözött a többitől, és igen rettenetes volt. Fogai vasból voltak, karmai meg bronzból. Falt és rágott, a maradékot pedig széttiporta a lábával. ²⁰ Továbbá a fején levő tíz szarvról, s arról a másikról, amely kinőtt és amely előtt a három szarv lehullott. Ennek szemei voltak, és fennhéjázón beszélő szája, és nagyobbak látszott, mint a többi szarv. ²¹ Láttam, hogy ez a szarv hadat viselt a szentek ellen, s legyőzte őket, ²² míg el nem jött az Ősereg, és igazságot nem szolgáltatott a Fölséges szentjeinek, s míg el nem érkezett az idő, és a szentek el nem foglalták a királyságot. ²³ Így válaszolt: "A negyedik vadállat (ezt jelenti): egy negyedik ország lesz a földön, amely különbözik a többi országtól. Ez felfalja, összetiporja és szétzúzza az egész földet. ²⁴ A tíz szarv (ezt jelenti): ebből az országból tíz király jut hatalomra. Utánuk pedig egy másik kerül uralomra. Ez különbözik a

többiekől, és három királyt megaláz. ²⁵ Beszédeként mond a Fölséges ellen, és eltiporja a Fölséges szentjeit. Azt tervezi, hogy megváltoztatja az időket és a törvényeket. Mindnyájan a kezébe kerülnek egy időre, két időre és egy fél időre. ²⁶ Akkor ítéletet tartanak, s megszűnik uralma, széttiporják, úgyhogy végleg megsemmisül. ²⁷ Azután a Fölséges szentjeinek népe nyeri el a királyságot, a hatalmat és a legnagyobb országot az egész ég alatt. Az ő országa örökkévaló ország lesz, neki szolgál, és neki engedelmeskedik minden uralkodó." ²⁸ Itt végződik a jelentés. Engemet, Dánielt, gondolataim úgy megrémítettek, hogy arcom színe is elváltozott. A dolgot jól szívembe véstem.

8. fejezet (Dán8)

¹ Baltazár király uralkodásának harmadik esztendejében az előbbi látomásom után nekem, Dánielnek, látomásom volt. ² Azt láttam a látomásban, hogy az Elám tartománybeli Susa várában vagyok. Aztán úgy láttam a látomásban, hogy az Uláj folyó partján vagyok. ³ Amikor fölemeltem tekintetem, azt láttam, hogy íme, egy kos áll a víz mellett. Két szarva volt. Bár mind a két szarv nagy volt, de az egyik nagyobb volt, mint a másik, a második nőtt nagyobbra. ⁴ Láttam, amint a kos nyugat, észak és dél felé döfött. Semmiféle vadállat nem tudott neki ellenállni és hatalmából kiszabadulni. Tehetett, amit akart, s nagy dolgokat vitt végbe. ⁵ Míg erre figyeltem, egyszerre nyugat felől egy kecskebak rontott neki az egész földnek, anélkül, hogy a lába érte volna a földet. A baknak hatalmas szarva volt a két szeme között. ⁶ Eljutott egészen addig a kétszarvú kosig, amely - mint láttam - a folyó mellett állt, és teljes erejéből nekirontott. ⁷ Láttam, hogy amikor a kos közelébe ért, elkeseredett dühvel nekitámadt. Legyőzte a kost, és letörte mind a két szarvát. A kosnak nem volt hozzá ereje, hogy ellenálljon neki. Aztán földre terítette, összetiporta, és senki se tudta kiszabadítani a kost hatalmából. ⁸ A kecskebak még nagyobb lett, de ereje teljében letört a nagy szarva. Helyébe négy vadállat lépett, az ég négy tája felé fordulva. ⁹ Közülük az egyikből szarv nőtt ki. Először parányi volt, de aztán annál jobban megnőtt dél, kelet és a dicső ország felé. ¹⁰ Sőt felnőtt az ég seregéig, a seregből és a csillagok közül néhányat a földre vetett, és összetiporta őket. ¹¹ Felnőtt egészen a (mennyei) sereg Fejedelméig, megszüntette a mindennapi áldozatot, és elpusztította szentélye helyét ¹² és seregét. A mindennapi áldozatot gonosztettel váltotta fel, az igazságot földre tiporta, és minden tette sikerrel járt. ¹³ Akkor fölfigyeltem egy szent szavára. Egy másik szent meg azt kérdezte attól, aki beszélt: "Mennyi ideig tart, amit láttunk: a mindennapi áldozat, a pusztító bűn, a szentély és a sereg lábbal tiprása?" ¹⁴ Azt felelte neki: "Kétezer-háromszáz estig, reggelig, aztán tiszta lesz a szentély." ¹⁵ Történt, hogy amikor én, Dániel, ezt a látomást láttam, és értelmét kerestem: íme,

egyszer csak előttem állt egy férfiúhoz hasonló alak. ¹⁶ Az Uláj felől pedig emberi hangot hallottam, amint szólt: "Gábiel, magyarázd meg neki a látomást!" ¹⁷ Erre odajött, ahol álltam. Amint közeledett, olyan rémület vett rajtam erőt, hogy elvágódtam. Megszólított: "Értsd meg, emberfia, hogy a végső időkre vonatkozik a látomás." ¹⁸ Míg beszélt hozzám, mély kábulatban hevertem arccal a földön. De ő megfogott, és fölsegített. ¹⁹ Aztán így szólt hozzám: "Nézd, tudtadra adom, mi történik a harag végső idején, amikor véget ér a kiszabott idő. ²⁰ Az a kétszarvú kos, amelyet láttál: a médek és a perzsák királya, ²¹ a kecskebak pedig Javan királya. A nagy szarv, amely a szeme közt van: az első király. ²² Az, hogy összetört és négyen léptek a helyébe (azt jelenti): négy ország keletkezik népéből, de nem lesz olyan erejük, mint neki. ²³ Uralmuk végén, amikor teljessé válik a gonoszság, egy ravasz és cselszövő király támad. ²⁴ Nagy hatalma lesz, bár nem a maga erejéből. Hallatlan módon pusztít, és sikerrel jár a vállalkozása. Irtja a hatalmasokat és a szentek népét. ²⁵ Ravaszsága miatt sikerre viszi keze a cselszövést. Erre szíve felfuvalkodik, és minden lelkiismeretfurdalás nélkül sokakat megöl, sőt még a fejedelmek Fejedelmének is nekitámad. Akkor utoléri a vég, nem is kell hozzá emberi kéz. ²⁶ Az estéről és a reggelről szóló látomás: való igazság. Mégis, őrizd meg a látomás titkát, mert hosszú évekre szól." ²⁷ Én, Dániel, napokon keresztül betegen feküdtem, de aztán fölkeltem, és továbbra is elláttam feladataimat a király szolgálatában. A látomásról azonban hallgattam, mert nem volt, aki felvilágosítást tudott volna adni. 9. fejezet (Dán9)

¹ Első éve volt annak, hogy Achaszvéros fia, a médek nemzetségéből való Dárius a kaldeusok birodalma fölött uralkodott. ² Uralkodásának első esztendejében, én, Dániel, megértettem a szent könyvekből, hogy annyi évnek kell elmúlnia, amennyit az Úr Jeremiás próféta által előre megmondott, vagyis hogy Jeruzsálem pusztulása hetven évig tart. ³ Istenhez, az Úrhoz fordultam, s böjtölve, szőrzsákban és hamuban buzgón imádkoztam és esdekeltem hozzá. ⁴ Könyörögtem az Úrhoz, az én Istenemhez és bűnvallomást tettem ezekkel a szavakkal: "Ó Uram, nagy és félelmetes Isten, hozzád könyörgök. Te megtartod szövetségedet, és irgalmat tanúsítasz azok iránt, akik szeretnek és megtartják parancsaidat. ⁵ Vétkeztünk és gonoszságot műveltünk, gonoszok és lázadók lettünk, megszegtük parancsaidat és törvényeidet. ⁶ Nem hallgattunk szolgálóidra, a prófétákra, akik a te nevedben szóltak királyainkhoz, fejedelmeinkhez, atyáinkhoz és az ország egész népéhez. ⁷ Te igazságos voltál, Uram, nekünk pedig mind a mai napig szegényen borítja arcunkat, nekünk, Júda férfiainak, Jeruzsálem lakóinak, Izrael egész népének, akik közel vagy távol laknak azokban az országokban, ahová száműzted őket, amiért elpártoltak tőled. ⁸ Uram, pirul az arcunk, a királyainké, fejedelmeinké és

atyáinké, mert vétkeztünk ellened. ⁹ De te, Urunk és Istenünk, irgalmas vagy és megbocsátasz, bár lázadoztunk ellened. ¹⁰ Nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek a szavára, s nem éltünk törvénye szerint, amelyet szolgálai, a próféták által adott nekünk. ¹¹ Egész Izrael megszegte törvényedet, és elfordult tőled, hogy ne is hallja figyelmeztetésedet. Ezért zúdult ránk az átok és a fenyegetés, amely meg van írva Mózesnek, Isten szolgájának könyvében, mert továbbra is vétkeztünk ellene. ¹² Erre teljesítette szavát, amelyet kimondott ránk és vezetőinkre, akik kormányoztak minket, hogy olyan csapást zúdít ránk, amilyen még nem fordult elő az egész ég alatt, csak Jeruzsálemmel. ¹³ Amint meg van írva Mózes törvényében, mind ránk zúdultak ezek a csapások. Nem tettünk semmit, hogy arcod, Urunk és Istenünk, kiengesztelődjön: nem tértünk meg gonoszságainkból és nem ismertük el igaz voltodat. ¹⁴ Az Úr szemmel tartotta és ránk hozta a bajt. Igazságos az Úr, a mi Istenünk, minden tettében, amelyet véghezvitt, mert nem hallgattunk a szavára. ¹⁵ Urunk és Istenünk, aki erős kézzel kihoztad népedet Egyiptom földjéről és így nevet szereztél magadnak mind a mai napig, vétkeztünk ellened és gonoszat műveltünk. ¹⁶ Most azonban, Uram, végtelen igazságosságodra kérlek, forduljon el bosszúd és haragod városodtól, Jeruzsálemtől és szent hegyedről. Hiszen a mi vétkeink és atyáink gonoszága miatt lett Jeruzsálem és a te néped gyalázat tárgyává minden szomszédunk előtt. ¹⁷ Hallgasd meg végre, Istenünk, szolgád könyörgését és esdeklését, és feldúlt szentélyed fölött ragyogjon fel arcod, ó Urunk, tenmagadért. ¹⁸ Istenünk, fordítsd felénk füled és hallgass meg minket. Nyisd ki a szemed, és lásd meg elhagyatottságunkat és a szent várost, amely a te nevedet viseli. Hiszen nem a mi igaz voltunkban, hanem a te végtelen irgalmadban bízva terjesztjük színed elé könyörgésünket. ¹⁹ Hallgass meg, Uram! Bocsáss meg, Uram! Figyelj rám, Uram! Városod és néped a te nevedet viseli, azért cselekedj tenmagadért és ne késlekedj!" ²⁰ Egyre beszéltem: imádkoztam, megvallottam bűneimet és népemnek, Izraelnek bűneit, s az Úr, a mi Istenünk elé terjesztettem könyörgésemet Istenünk szent hegyéért. ²¹ Még mondtam az imádságot, amikor Gábiel, az a férfiú, akit már láttam az előbbi látomásomban, hirtelenül leszállt hozzám az esti áldozat idején. ²² Megszólított és azt mondta: "Máris eljöttem, hogy felvilágosítást adjak. ²³ Amikor imádkozni kezdél, egy szózat hallatszott. Eljöttem, hogy tudtadra adjam, mert kedvelt férfiú vagy. Figyelj hát a szózatra, és értsd meg a látomást! ²⁴ Hetven hete van népednek és szent városodnak. Akkor véget ér a gonoszság, lepecsételik a bűnt és levezeklik a vétket. Elérkezik az örök igazság, megpecsételik a látomást és a jövődölést, és fölkenik a Szentek Szentjét. ²⁵ Tudd meg és értsd meg: Attól, hogy elhangzik a parancs: Jeruzsálem épüljön fel újra, hét hét telik el a felkent Fejedelemig. Hatvankét hét alatt újra felépül az utca és a fal, mégpedig sok szorongattatás közepette. ²⁶ Hatvankét hét

elteltével megölnék egy Fölkentet, (bírói ítélet) nem lesz neki. A várost és a szentélyt elpusztítja egy eljövendő nép és vezér. Áradat vet neki véget, s a háború és az elhatározott pusztulás mindvégig tart. ²⁷ Egy hétre szövetséget köt sokakkal, s a hét közepén megszünteti a véres- és ételáldozatot. A templom szárnyán vést hozó undokság lesz, egészen végig, míg a kiszabott büntetés rá nem zúdul a pusztítóra." 10. fejezet (Dán10)

¹ Cirusznak, a perzsák királyának 3. esztendejében Dánielnek, akit Bélsacárnak is neveztek, kinyilatkoztatásban volt része. A kinyilatkoztatás igaz, és nagy háborút jelent. Odafigyelt a dologra, és egy látomásban felfogta az értelmét. ² Azokban a napokban én, Dániel, három hétig gyászoltam. ³ Jó ételt nem ettem, húst és bort még számba se vettem, olajjal sem kentem meg magamat, míg a háromszor hét nap el nem telt. ⁴ Az első hónap huszonnegyedik napján a nagy folyam, vagyis a Tigris partján voltam. ⁵ Amikor körülnéztem, egyszerre egy gyolcsruhába öltözött férfit láttam. Derekát színarany övezte. ⁶ Teste ragyogott, mint a drágakő, arca, mint a villám, szeme, mint a lobogó tűz, karja és lába, mint a csiszolt érc felülete, szavának hangja meg, mint a tömeg zúgása. ⁷ De csak én, Dániel, láttam ezt a látomást. A férfiak, akik velem voltak, nem látták a látomást, mert akkora félelem fogta el őket, hogy elfutottak és elrejtőztek. ⁸ Ahogy így magamra maradtam, s előttem a nagy látomás: minden erőm elhagyott, arcom halásápadt lett, s csaknem összeestem. ⁹ Amikor meghallottam a hangját, amint beszélt, szavának hallatára elájultam és elvágódtam arccal a föld felé. ¹⁰ Ekkor megérintett egy kéz, s térdemre és tenyeremre segített. ¹¹ Majd azt mondta nekem: "Dániel, te kedvelt férfiú! Értsd meg a szavakat, amelyeket hozzád intézek! Állj fel, mert hozzád szól a küldetésem." Azután, hogy közölte velem ezeket a szavakat, remegve felálltam. ¹² Ekkor így szólt hozzám: "Ne félj, Dániel! Mert az első naptól fogva, amikor elhatároztad, hogy az igazság ismeretére törekedve vezekelsz a te Istened színe előtt, könyörgésed meghallgatásra talált. Éppen a könyörgésed miatt kellett hozzád jönnöm. ¹³ A perzsák országának (angyal) fejedelme huszonegy napon át ellenállt nekem. De Mihály, az egyik legfőbb fejedelem, segítségemre jött. Ott is hagytam, hogy küzdjön meg a perzsák királyával, ¹⁴ magam pedig eljöttem, hogy tudtadra adjam: mi fog történni népeddel a végső napokban, mert a látomás azokról a napokról szól." ¹⁵ Míg ilyen módon beszélt hozzám, szememet a földre sütöttem, és hallgattam. ¹⁶ S lám, egy emberre emlékeztető alak megérintette ajkamat. Erre már én is ki tudtam nyitni a számat, hogy szóljak. Így szóltam ahhoz, aki előttem állt: "Uram, amikor megláttalak, inaim elernyedtek, s nem maradt bennem semmi erő. ¹⁷ Hogyan is bírná ki uramnak szolgája, hogy beszéljen az én urammal? Hiszen reszketek, minden erőm elhagyott, még az

éltető lehelet is kiszállt belőlem." ¹⁸ Erre ismét megérintett az, aki embernek látszott és megerősített. ¹⁹ Így szólt: "Ne félj, te kedvelt férfiú, béke veled! Légy erős, és légy bátor!" Amikor így beszélt hozzám, újra erőre kaptam és szólni tudtam hozzá: "Beszélj, Uram, mert erőt adsz nekem!" ^{20a} Ekkor megkérdezte: "Tudod már, miért jöttem el hozzád?" ^{21a} Nézd, most tudtadra adom, mi van megírva az igazság könyvében. ^{20b} Utána visszatérek, hogy megküzdjek a perzsák fejedelmével. Amikor elmegyek, jön Jáván fejedelme. ^{21b} És nem lesz velük szemben senki más segítségemre, csak Mihály, a ti fejedelmek, 11. fejezet (Dán11)

¹ egyetlen pártfogóm, aki erős kézzel segít és támogat engem. ² Most az igazságot hirdetem neked: Nézd, még három király kerül uralomra Perzsiában; a negyedik nagyobb gazdagságra tesz szert, mint az összes többi. Amikor gazdagsága által hatalmassá lesz, harcba száll Jáván minden országa ellen. ³ Majd egy hatalmas király támad: hatalmas ország fölött fog uralkodni és végbevisz mindent, amit csak akar. ⁴ Ám alighogy fellép, birodalma összeomlik és felosztják négy részre, ahány égtáj van, de nem az ő utódai javára; egyikük sem lesz olyan hatalmas, mint ez az uralkodó. A királyi család kihal, másokra száll a birodalom, nem rájuk. ⁵ Először dél királya erősödik meg. De az egykori vezérek közül egy másik még nála is erősebb lesz, s hatalmasabb birodalmat szerez, mint a többi ország. ⁶ Évek múlva szövetségre lépnek: dél királyának lánya a béke érdekében feleségül megy észak királyához. De karjának nem lesz elég ereje, még ivadéka se marad. Nem csak őt, kíséreit és gyermekét szolgáltatják ki, hanem azokat is, akik annak idején támogatták. ⁷ De gyökerei törzsekéből sarj lép a helyére. Felvonul az erőd ellen, bevonul észak királyának a várába és győztesként bánik velük. ⁸ Sőt, szobraikkal, drága edényeikkel, ezüstjükkel és aranyukkal együtt még isteneiket is Egyiptomba hurcolja, fogságba. Azután néhány évig nyugton hagyja észak királyát. ⁹ Ez ugyan betör a déli király országába, de kénytelen visszatérni a maga földjére. ¹⁰ Fiai azonban felkelnek és hatalmas sereget vonnak össze. Ez felvonul és teljesen előzönlí. Majd újra visszatér, és erődjét is megtámadja. ¹¹ Erre dél királya kivonul haragjában, és harcba száll észak királyával. Ez nagy sereget állít csatásorba, a sereg mégis annak kezére kerül. ¹² A sereg megsemmisül, s emiatt szíve felfuvalkodik. Bár tízezreket lever, mégsem marad hatalmon. ¹³ Észak királya ugyanis visszatér még nagyobb sereggel, mint az előbbi volt. Évek múltával hatalmas sereggel és gazdag felszereléssel újra betör. ¹⁴ Azokban az időkben sokan fölkelnek dél királya ellen. A te néped bátorszívű fiai is fölkelnek, hogy beteljesedjék a látomás, de elesnek. ¹⁵ Felvonul észak királya, sáncot hány és elfoglalja a megerősített várost. A déliek ereje nem tud ellenállni, válogatott hadi népének nincs ereje a

helytálláshoz. ¹⁶ Ellenfele azt teszi vele, amit akar, és nincs senki, aki ellenállhatna neki. Megtelepszik a dicsőséges földön és keze teljes pusztulását okozza. ¹⁷ Arra törekszik, hogy hatalmába kerítse az egész birodalmat, azért szövetséget köt vele, sőt lányt ad hozzá feleségül, hogy tönkretegyje. De ez nem sikerül neki és nem valósul meg. ¹⁸ Azután a szigetek felé fordul figyelme, sokat el is foglal. De egy hadvezér véget vet gyalázatos tetteinek anélkül, hogy megaláztatása megtorlására gondolhatna. ¹⁹ Ekkor saját országának erődeire fordítja tekintetét, de megbotlik és elesik, aztán nyom nélkül eltűnik. ²⁰ Aki nyomába lép, sarcolót küld. Ez a királyi méltóságra törekszik, ő meg hamarosan elpusztul, de nem emberek szeme láttára, nem is háborúban. ²¹ Megvetésre méltó ember kerül a helyére: nem neki akarják adni a királyi méltóságot, de meglepetésszerűen megjelenik, és hízkelkedéssel megszerzi a királyságot. ²² Mint az ár, úgy söpri el maga előtt a haderőket, úgyhogy megsemmisülnek, s velük együtt a szövetség fejedelme is. ²³ A kölcsönös jó viszony ellenére csalárdul jár el: felvonul és kevés népével legyőzi. ²⁴ Béke idején bevonul a tartomány leggazdagabb városaiba, s olyan gaztetre vetemedik, amilyent atyái és ősei sohasem tettek. Rabol, vagyonukat elkótyavetyéli, és támadást tervez a legerősebb helyek ellen is, de csak kis ideig. ²⁵ Tetterő és hódításvágy izzik benne, amikor nagy sereggel dél királya ellen indul. Dél királya azonban még nagyobb és még erősebb sereggel száll csatába. Mégsem tud helytállni, mert cselt szőnek ellene, ²⁶ és asztaltársai az életére törnek. Serege szétzüllik, és sokan halálra sebzetten elesnek. ²⁷ Mind a két király rosszat forral a másik ellen, s még egy asztalnál ülve is félre akarják egymást vezetni. De nem érnek célt, mert még nem érkezett el a meghatározott vég. ²⁸ Így gazdag zsákmánnyal visszatér országába. Most az a szándéka, hogy a szent szövetség ellen fordul. Meg is valósítja, aztán visszatér országába. ²⁹ Bizonyos idő elteltével ismét dél ellen vonul, de másodszor nem úgy történik, mint első ízben. ³⁰ Kittimből ugyanis hajók érkeznek ellene. Megalázva és elcsüggedve tér vissza, s haragját a szent szövetségen tölti ki. Hazatérve azok felé fordul figyelme, akik készen állnak rá, hogy elhagyják a szent szövetséget. ³¹ Megjelennek hadai: meggyalázzák a szentséges várat, megszüntetik a mindennapi áldozatot, és felállítják a vészt hozó undokságot. ³² Azokat, akik nem becsülik a szövetséget, hízkelgéssel hitszegésre bírja. De a nép, amely ismeri Istenét, állhatatos marad. ³³ A nép közül az értelmesek sokakat belátásra bírnak, de aztán - legalábbis egy időre - eltántorítják őket, karddal és tűzzel, fogság és kifosztás útján. ³⁴ A megpróbáltatás idején a népnek egy kis része segítségükre van, de sokan csak álnok szándékkal csatlakoznak hozzájuk. ³⁵ Az értelmesek közül is többen eltántorodnak. Őket is próbára kell tenni, meg kell válogatni és tisztítani a végső időkre. Mert még hátra van bizonyos idő. ³⁶ Közben a király a maga kénye-kedve szerint jár el.

Felfuvalkodik és arcátlanul viselkedik az összes istennel szemben, a legfölségesebb Isten ellen pedig fennhéjázó módon beszél. Szerencsésnek is látszik, míg utol nem éri az (isteni) harag, és végzete be nem teljesedik.³⁷ Még őseinek isteneivel se törődik, sem az asszonyok kedvencével. Egyáltalán nem érdekli egyetlen isten sem, mert mindenek felett magát tartja a legnagyobbbnak.³⁸ A várak isteneit azonban tiszteletben tartja. Arannyal, ezüsstel, drágakővel és kincsekkel tisztel meg olyan istent, akinek ősei a hírért se hallották.³⁹ A várak védelmezésére is olyanokat fogad meg, akik idegen isten népéhez tartoznak. Aki elismeri, azt elhalmozza tisztségekkel, rájuk bízva sokak kormányzását és bizonyos ellenszolgálatásért szétszítja nekik az országot.⁴⁰ De az idők végén hadba száll ellene dél királya. Erre észak királya, mint valami fergeteg, nekiront harci szekerekkel, lovasokkal és nagy hajóhaddal. Betör az országokba és elárasztja őket, amint átvonul rajtuk.⁴¹ Amikor bevonul a dicsőséges országba, tízezrek esnek el. Kezéből csak a következők menekülnek meg: Edom, Moáb és Ammon fiainak maradéka.⁴² Országokra teszi rá a kezét, s még Egyiptom számára sincs menedék.⁴³ Hatalmába keríti Egyiptom arany- és ezüstkincseit, és minden drágaságát. Líbia és Kus is a lába előtt hever.⁴⁴ De a keletről és az északról érkező hírek zavarba ejtik. Nagy böszén ellenük indul, hogy elpusztítsa és kiirtsa az egész tömérdek sokaságot.⁴⁵ Sátorpalotáját a dicsőséges szent hegyen üti fel, a tengerek között. S ekkor utoléri a vég, menthetetlenül. 12. fejezet (Dán12)

¹ Abban az időben fölkel Mihály, a nagy fejedelem, néped fiainak oltalmazója; mert olyan szorongattatás ideje következik, amilyen még nem volt soha, amióta nemzetek vannak. Abban az időben megszabadul néped, mind, aki be van írva a könyvbe.² Akik a föld porában alszanak, azok közül sokan feltámadnak, némelyek örök életre, mások gyalázatra, örök kárhozatra.³ Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt, s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok.⁴ Te meg, Dániel, zárd el ezeket a szavakat, pecsételd le a könyvet a végső időkig. Sokan eltévelyednek, és a gonoszság növekedni fog."⁵ Ekkor én, Dániel, azt láttam, hogy két más valaki is áll ott: az egyik a folyó innenső partján, a másik pedig a folyó túlsó partján.⁶ Akkor megszólítottam azt a gyolcsruhába öltözött férfiút, aki a folyóvíz fölött állt: "Mikor lesz vége ennek a sok csodálatos dolognak?"⁷ Erre a gyolcsruhába öltözött férfi, aki a folyóvíz fölött állt, jobbját és balját az égre emelte. S hallottam, amint megesküdt az Örökkévalóra: "Egy idő, két idő és egy fél idő múlva ez mind beteljesedik, akkor, amikor az az erő, amely a szent népet szétszórta, nem lesz többé."⁸ Hallottam ugyan a szót, de nem értettem, azért újra megkérdeztem: "Uram, hogy állunk ezekkel a végső dolgokkal?"⁹ Így válaszolt: "Eredj, Dániel, mert el vannak zárva, és le

vannak pecsételve ezek a szavak a végső időig. ¹⁰ Sokat kiválasztanak, megtisztítanak és próbára tesznek, ám a gonoszok tovább folytatják gonoszságukat. A gonoszok közül senki se jut el a belátásra, de az értő szívűek meg fogják érteni. ¹¹ Attól az időtől kezdve, amint megszűnik a mindennapi áldozat, és felállítják a vést hozó undokságot, ezerkétszázkilencven nap lesz. ¹² Boldog, aki bízni tud, és megéri az ezerháromszázharmincötödik napot. ¹³ Te meg menj és légy nyugodt! Amikor véget érnek a napok, te is fölkelsz a végső napon kijelölt sorsodra." 13. fejezet (Dán13)

¹ Bábelben lakott egy férfi, akinek Jojakim volt a neve. ² Chilkija leányát vette feleségül, akit Zsuzsannának hívtak. Ez nemcsak igen szép, de istenfélő asszony is volt, ³ mert szülei igazak voltak és lányukat is Mózes törvénye szerint nevelték. ⁴ Jojakim igen gazdag volt. Gyümölcsöskertje is volt háza szomszédságában. A zsidók nála szoktak összejönni, mert mindnyájuknál tekintélyesebb volt. ⁵ Abban az esztendőben a nép két olyan vént tett meg bírónak, akikre ráillett az Úr szava: A vénektől, a bíraktól indult ki Bábelben az igazságtalanság, noha úgy látszott, hogy ők kormányozzák a népet. ⁶ Gyakran megfordultak Jojakim házában, ott keresték fel őket mind, akiknek peres ügyük volt. ⁷ Amikor déltájban szétoszlott a nép, Zsuzsanna bement sétálni férje gyümölcsöskertjébe. ⁸ A két vén mindennap látta, amint bement és ott sétált. S fölgerjedt bennük iránta a vágy. ⁹ Eszüket félretették, szemüket meg lesütötték, hogy ne lássák az eget és ne emlékezzenek az igazságos ítéletekre. ¹⁰ Mindkettőjüket elragadta a szenvedély, de egyik se mondta el kínját a másiknak. ¹¹ Szégyelltek ugyanis elmondani vágyukat, hogy szeretnének együtt hálni vele. ¹² Mint akiket nem hagy nyugodni a féltékenység, úgy lesték mindennap az alkalmat, hogy láthassák. ¹³ Egyszer azt mondta az egyik a másiknak: "Menjünk haza, mert itt az ebéd ideje!" Elindultak és el is váltak egymástól, ¹⁴ de aztán csak visszatértek és újra találkoztak. Mivel ennek okát kellett adniuk, megvallották egymásnak a vágyukat. Majd közösen megállapodtak, hogy keresik az időpontot, amikor egyedül találhatják. ¹⁵ Lesték hát a kedvező alkalmat. Egy nap aztán történt, hogy Zsuzsanna bement a gyümölcsösbe, mint a többi napokon is szokott, de csak két szolgálója kísérte. Meg akart fürdeni a gyümölcsöskertben, mert nagy hőség volt. ¹⁶ Senki se volt ott, csak a két vén, akik elrejtőzve lesték. ¹⁷ A lányoknak meghagyta: "Hozzatok nekem olajat és kenőcsöt! Aztán zárjátok be a kert kapuját, hogy megfürödhessen." ¹⁸ Eleget is tettek a parancsnak és bezárták a kert kapuját. Majd a hátsó kapun is kimentek a kívánt dolgokért. Nem is sejtették, hogy a vének benn rejtőzködnek. ¹⁹ Amikor a lányok elmentek, a két vén felugrott és odafutott hozzá. ²⁰ Mindjárt azzal kezdték: "Lángol bennünk utánad a vágy. Érts hát velünk egyet, és légy a miénk!" ²¹ Különben

tanúbizonyyságot teszünk ellened, hogy itt volt veled egy ifjú, azért küldted ki a lányokat." ²² Zsuzsanna felsóhajtott: "Szorongatás vesz körül mindenfelől. Ha ugyanis megteszem, meg kell halnom; ha meg ellenkezem, nem kerülhetem el a kezeteket." ²³ De mégis jobb nekem ártatlanul a kezetekbe esnem, mint az Úr ellen vétkezni." ²⁴ Ekkor Zsuzsanna elkezdett hangosan sikoltozni, de a vének is kiabáltak ellene. ²⁵ Sőt az egyik odafutott a kert kapujához és szélesre tárta. ²⁶ Amikor a háznép meghallotta a nagy kiáltozást a kertben, a hátsó kapun berontottak, hogy lássák, mi történt asszonyukkal. ²⁷ A vének elmondták vádjaikat. Erre a szolgák nagyon elszégyellték magukat, mert még sose mondtak ilyesmit Zsuzsannáról. ²⁸ Másnap, amikor a nép odasereglett férjéhez, Jojakimhoz, megjelent a két vén is bosszút lihegve Zsuzsanna ellen, hogy halálra adják. ²⁹ A nép előtt kiadták a parancsot: "Hívjátok ide Zsuzsannát, Chilkija leányát, Jojakim feleségét!" El is mentek érte. ³⁰ Szüleinek, gyermekeinek és egész rokonságának kíséretében jelent meg. ³¹ Zsuzsanna feltűnően szép volt és nagyon csinos. ³² Mivel le volt fátyolozva, a törvényszegők felszólították, tegye le fátylát, hogy legalább a szépségével jóllakhassanak. ³³ Hozzá tartozói, és mindnyájan, akik csak látták, zokogásban törtek ki. ³⁴ A két vén odament a néptömeg közepére, és kezüket a fejére tették, ³⁵ ő meg sírva nézett az égre, mert szívből bízott az Úrban. ³⁶ A vének előadták a vádat: "Mialatt mi egyedül sétálgattunk a gyümölcsös kertben, ez bejött két szolgálójával, bezáratta a kert kapuját, majd elküldte a szolgálókat. ³⁷ Akkor odament hozzá egy ifjú, aki addig rejtőzködött és lefeküdt vele. ³⁸ Mi a kert szögletében tartózkodtunk, de megláttuk a törvényszegést, s odarohantunk hozzájuk. ³⁹ Tetten értük őket, de az ifjút nem tudtuk elfogni, mert erősebb volt nálunk. Kinyitotta a kaput, s elmenekült. ⁴⁰ Ezt azonban elfogtuk és vallatóra fogtuk: Ki volt az az ifjú? ⁴¹ De nem akarta megmondani. Ennek mi magunk vagyunk a tanúi." A gyülekezet hitelt adott nekik, hisz a nép vénei és bírái voltak, és Zsuzsannát halálra ítélték. ⁴² Ekkor ő hangosan felkiáltott és így imádkozott: "Örök Isten! Te ismered a titkokat és tudsz mindenről, még mielőtt világra jött volna. ⁴³ Te azt is tudod, hogy hazug módon megrágalmaztak. Nézd, meg kell halnom, noha semmit sem követtem el abból, amit ezek gonoszul rám fogtak." ⁴⁴ Az Úr meghallgatta könyörgését. ⁴⁵ Amikor halálra vitték, az Úr felszította egy Dániel nevű, egészen fiatal fiúban a szent lelket, ⁴⁶ úgyhogy hangosan felkiáltott: "Én ártatlan vagyok ennek az asszonynak a vére dorgában!" ⁴⁷ Erre az egész nép körülfogta és kérdőre vonta: "Miféle szavak azok, amiket mondtál?" ⁴⁸ Megállt középen és így válaszolt: "Milyen ostobák vagytok, ti, Izrael fiai! Anélkül, hogy vizsgálatot tartottatok és a tényeket földerítettétek volna, elítélitek Izrael egyik leányát. ⁴⁹ Tartsatok újra ítéletet, mert ezek hamisan tanúskodtak ellene!" ⁵⁰ Erre a nép sietve visszatért. A vének ekkor így szóltak hozzá: "Ülj csak

közénk és okosíts fel bennünket! Mert hiszen neked adta meg az Isten az öregkor élettapasztalatát." ⁵¹ Dániel ezt válaszolta: "Különítsétek el őket egymástól jó messzire, hogy kihallgathassam őket!" ⁵² Amikor elkülönítették őket egymástól, hívatta közülük az egyiket, s így szólt hozzá: "Te megátalkodott, vén gonosztevő! Most napvilágra kerülnek bűneid, ⁵³ amelyeket eddig elkövettél. Mert igazságtalan ítéletet hoztál, elítélted az ártatlanokat és futni engedted a gonosztevőket, noha megmondta az Úr: Az ártatlant és az igazat ne öld meg. ⁵⁴ Most tehát, ha csakugyan láttad, mondd meg: milyen fa alatt láttad őket együtt?" Azt felelte: "Mézgafa alatt." ⁵⁵ Dániel erre így válaszolt: "Helyesen hazudtál a magad fejére. Isten angyala ugyanis középen kettévág, mert ez az Isten parancsa." ⁵⁶ Majd félreállította és előhívatta a másikat. Így szólította meg: "Kánaánnak vagy ivadéka, nem Júdának! A szépség elcsábított és a vágy eszedet vette. ⁵⁷ Így viselkedtek Izrael leányaival, s félelemből szóba is álltak veletek, Júda leánya azonban nem engedett gonoszságotoknak. ⁵⁸ Mondd csak meg nekem: Milyen fa alatt kaptad rajta őket, hogy együtt voltak?" Azt felelte: "Tölgyfa alatt." ⁵⁹ Dániel erre így válaszolt: "Te is helyesen hazudtál a saját fejedre. Az Isten angyala kardjával készen áll rá, hogy középen kettészeljen és így kiirtson benneteket." ⁶⁰ Ekkor az egész gyülekezet hangos ujjongásban tört ki, és áldották az Istent, aki megmenti a benne bízókat. ⁶¹ Ezután a két vénre rontottak, mert Dániel a saját szájukból igazolta, hogy hamis tanúságot tettek. ⁶² Úgy bántak el velük, ahogyan gonoszságukban ők akartak elbánni embertársukkal. Ebben Mózes törvényei szerint jártak el: meg kellett halniuk. Az ártatlan vér pedig megszabadult azon a napon. ⁶³ Chilkija és a felesége, az asszony férjével, Jojakimmal és az egész rokonsággal együtt dicsőítették az Istent leányukért, Zsuzsannáért, hogy nem találtak benne szégyenletes dolgot. ⁶⁴ Dániel ettől a naptól fogva nagy embernek számított a nép előtt. 14. fejezet (Dán14)

¹ Amikor Asztüágész király megtért atyáihoz, a perzsa Círus vette kezébe a királyi hatalmat. ² Dániel bizalmas barátja volt a királynak, s annak minden más barátjánál nagyobb tiszteletben volt része. ³ A bábelieknek volt egy Bél nevű bálványuk. Mindennap tizenkét véka finom búzalisztet, negyven juhot és hat korsó bort költötték rá. ⁴ A király is tisztelte, és mindennap elment, hogy imádjá. Dániel azonban a maga Istenét imádta. ⁵ A király egyszer szóvá tette: "Miért nem imádod Bél-t?" Azt felelte neki: "Nem imádok kéz alkotta bálványt, csak az élő Istent (imádom), aki az eget és a földet teremtette, és akinek hatalma van minden élőlény fölött." ⁶ A király erre megkérdezte: "Úgy gondolod, hogy Bél nem élő Isten? Hát nem látod, hogy mindennap mennyit eszik és mennyit iszik?" ⁷ Dániel nevetve mondta: "Ne ess tévedésbe, király! Ez ugyanis belül agyag, kívül meg réz borítja, se nem ehetett, se nem ihatott sohasem." ⁸ A királyt erre elöntötte a

harag. Hívatta Bél papjait és azt mondta nekik: "Ha nem mondjátok meg nekem, ki fogyasztja el azt, amit ráfordítunk, meghaltok. De ha bebizonyítjátok, hogy Bél eszi meg, Dániel fog halállal bűnhődni, mivel káromolni merte Bélt." ⁹ Dániel erre azt felelte: "Legyen úgy, ahogy mondtad!" Bél papjai hetvenen voltak, az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva. ¹⁰ A király Dániellel együtt elment Bél templomába. ¹¹ Bél papjai azt ajánlották: "Nézd, mi kimegyünk, te pedig, király, tedd oda az ételeket, majd töltsd ki a bort, és azt is tedd oda, aztán zárd be az ajtót és pecsételd le a gyűrűddel. ¹² S ha reggel eljössz és nem találod úgy, hogy Bél mindent megevett, haljunk meg mi, ellenkező esetben pedig haljon meg Dániel, aki hazugságot fogott ránk." ¹³ Nem féltek, mert az asztal alatt titkos bejáratot csináltak. Mindig azon keresztül szoktak bemenni elkölteni az ételeket. ¹⁴ Miután kimentek, a király Bél elé tette az ételeket. Dániel pedig megparancsolta szolgálóinak, hogy hozzanak hamut, és amikor csak a király volt jelen, felhintették az egész templomot. Aztán kimentek, bezárták az ajtót, lepecsételték a király gyűrűjével és eltávoztak. ¹⁵ A papok éjnek idején szokásuk szerint bementek asszonyaikkal és gyermekeikkel együtt. Mindent megettek és megittak. ¹⁶ Már kora reggel odament a király Dániellel együtt. ¹⁷ A király föltette a kérdést: "Sértetlenek-e a pecsétek, Dániel?" Azt felelte: "Sértetlenek, király." ¹⁸ Alighogy kinyitották az ajtót, a király az asztalra pillantott és felkiáltott: "Nagy vagy, ó Bél, nálad szóba se jöhet semmiféle csalás!" ¹⁹ De Dániel elmosolyodott, s visszatartotta a királyt, hogy ne lépjen be, aztán így szólt hozzá: "Nézd meg a padlót és vizsgáld meg, kinek a nyomai ezek!" ²⁰ A király azt válaszolta: "Férfiak, asszonyok és gyermekek lábnyomait látom." ²¹ A király erre haragra lobbant és azonnal elfogatta a papokat, asszonyaikat és gyermekeiket. Megmutatták neki a rejtekajtót, amelyen be szoktak járni, hogy elfogyasszák, amit az asztalon találnak. ²² A király megölette őket, Bélt pedig Dániel kezére adta, aki aztán elpusztította templomával együtt. ²³ Volt egy nagy kígyó is, amelyet szintén tiszteletben részesítettek a bábéliek. ²⁴ A király azt mondta Dánielnek: "Erre már csak nem mondhatod, hogy nem élő isten. Imádd hát!" ²⁵ Dániel azt felelte: "Én az Urat, az én Istenemet imádom, mert ő az élő Isten. ²⁶ Adj nekem rá engedélyt, ó király, és én megölöm a kígyót kard és bot nélkül!" A király azt válaszolta: "Megadom." ²⁷ Ekkor Dániel szurkot, hájat és szőrt vett, összefőzte őket, pogácsákat csinált belőlük és beadogatta őket a kígyó szájába. A kígyó megette és szétpukkadott. Erre azt mondta: "Nézzétek, mit imádtatok!" ²⁸ Amikor a bábéliek ezt meghallották, nagy felháborodás támadt köztük. Összecsődültek a király ellen, és azzal vádolták: "A király zsidóvá lett. Bélt összetörette, a kígyót megölte, a papokat meggyilkolta." ²⁹ Elmentek a királyhoz és követelték: "Add ki nekünk Dánielt, mert különben téged ölünk meg házad népével együtt." ³⁰ A király látta, hogy hevesen támadják, kényszerhelyzetében kiadta hát nekik Dánielt. ³¹ Erre az oroszánok barlangjába vetették hat napig ott volt. ³² A

barlangban hét oroszlán volt. Mindennap két tetemet és két bárányt szoktak nekik adni. Most azonban éheztek őket, hogy felfalják Dánielt. ³³ *Habakuk próféta ebben az időben élt Júdeában. Éppen megfőzte az ételt, a kenyeret beleaprította a tálba és elindult a mezőre, hogy kivigye az aratóknak.* ³⁴ *Ekkor az Úr angyala felszólította Habakukot: "Vidd el ezt az ebédet Bábelbe, Dánielnek, az oroszlánok barlangjába!"* ³⁵ *Habakuk azt felelte: "Uram, Bábelt sose láttam, az oroszlánok barlangjáról meg sejtetem sincs."* ³⁶ *Erre az Úr angyala megragadta az üstökénél, s hajánál fogva elvitte lelkének erejével Bábelbe és letette a barlang mellé.* ³⁷ *Habakuk lekiáltott: "Dániel, Dániel, itt az ebéd, amelyet az Isten küldött neked."* ³⁸ *Dániel erre felfohászzkodott: "Megemlékeztél rólam, Istenem, mert te nem hagyod el azokat, akik szeretnek."* ³⁹ *Ezután Dániel fölkelt és megebédelt. Habakukot meg az Úr angyala azon nyomban visszavitte lakóhelyére.* ⁴⁰ *A hetedik napon a király elment, hogy meggyászolja Dánielt. Amikor a barlanghoz ért, benézett, s lám, Dániel ott üldögélt.* ⁴¹ *Hangosan felkiáltott: "Nagy vagy, Uram, Dániel Istene, és rajtad kívül nincsen más!"* ⁴² *Kihúzatta Dánielt és azokat dobatta a barlangba, akik el akarták pusztítani, és ott a szeme láttára felfalták őket az oroszlánok. Ozeás könyve*

1. fejezet (Oz1)

¹ Az Úr szózatot intézett Ozeáshoz, Beerí fiához, Uzija, Jotam, Acház és Hiszkija júdeai királyok idejében, s Jerobeámnak, Joás fiának, Izrael királyának idejében. ² Amikor az Úr szólani kezdett, ezt mondta az Úr Ozeásnak: "Menj, végy feleségül egy parázna asszonyt, és legyenek paráznától fogant gyermekeid; mert parázna módon elhagyta az ország az Urat." ³ El is ment, feleségül vette Gomert, Diblaim lányát. Az asszony fogant, és fiuk született. ⁴ Ekkor azt mondta az Úr: "Nevezd el Jiszreelnek, mert rövidesen megtorlom Jiszreel vérét Jehu házán, és megszüntetem Izrael házának királyságát." ⁵ Jiszreel völgyében azon a napon összetöröm Izrael íját." ⁶ Amikor az asszony ismét fogant és leányt szült, így szólt az Úr: "Hívd "Nincs irgalom"-nak, mert ezentúl nem irgalmazok Izrael házának, nem bocsátok meg neki többé." ⁷ [Júda házában azonban irgalmas leszek: megmentem őket az Úr, az ő Istenük által; nem íjjal, karddal és harccal, nem lovakkal vagy lovasokkal mentem meg őket]. ⁸ Amikor "Nincs irgalom" elválasztotta, fogant és fiút szült. ⁹ Erre így szólt az Úr: "Nevezd el "Nem népem"-nek, mert nem vagytok többé az én népem, és én sem vagyok többé a ti Istenetek." 2. fejezet (Oz2)

¹ Izrael fiainak száma oly nagy lesz, mint a tenger partján a fővényé, amelyet sem mérni, sem megszámlálni nem lehet. Ahelyett, hogy "Nem népem" volna a

nevük, az élő Isten fiainak nevezik majd őket. ² Júda fiai és Izrael fiai egybegyűlnek, egy fejedelmet választanak, s nem férnek el többé a földjükön, mert nagy nap lesz Jiszreel napja. ³ Mondjátok testvéreteknek: "Én népem!" és nővéreteknek: "Irgalomra leltél!" ⁴ Szálljatok perbe anyáttal, szálljatok perbe, mert többé nem feleségem, és én sem vagyok többé a férje. Távolítsa el arcáról a paráznaság jelét, mellei közül a házasságtörés jelvényeit. ⁵ Ha nem, hát feltárom meztelenségét, olyanná teszem, mint amikor született; puszta válnak, aszú föld lesz belőle és szomszéd hal. ⁶ Sőt gyermekeinek sem irgalmazok, mert paráznaságban fogantattak. ⁷ Igen, anyjuk paráználkodott, megszégyenült, aki foganta őket, hiszen azt mondta: "Elmegyek a szeretőim után, akik kenyeret és vizet adnak nekem, gyapjút és lent, italt és olajat." ¹⁰ Nem ismerte el, hogy én adtam neki a gabonát, a bort, az olajat, én adtam neki az ezüstöt, és az aranyat is, amelyből a Baalokat csinálta. ¹¹ Ezért visszaveszem tőle gabonámat, ha eljön az ideje. s boromat is a maga idejében; megvonom tőle gyapjút és lenemet, amellyel meztelenségét takargatja. ¹² Majd feltárom szégyenét szeretői előtt, és senki sem szabadítja ki kezemből. ¹³ Örömeiket megszüntetem, újhordját, szombatját és minden ünnepét. ¹⁴ Letarolom szőlőjét és fügefáit, amelyekről azt mondta: "Ez a bérem, amelyet szeretőimtől kaptam." Vadonná változtatom, a mezei vadak táplálékává. ¹⁵ Megtorlom rajta a Baalok napjait, amikor illatáldozatot mutatott be nekik; nyakékkal és függővel díszítette magát, úgy ment szeretői után. Rólam pedig megfélekezett! - mondja az Úr. ⁸ Ezért, lám, eltorlaszolóval tövissel az útját; falat emelek elé, hogy ne találja ösvényeit. ⁹ Keresi majd szeretőit, de nem leli őket, hiába kutatja, nem találja meg soha. Akkor így szól: "Elmegyek, visszatérek előző férjemhez, mert jobb volt nékem régen, mint most." ¹⁶ Ezért majd magamhoz édesgetem, kiviszem a pusztába, s a szívére beszélek. ¹⁷ Visszaadom neki szőlőskertjeit, Ákor völgyét, mint reménye csillagát, hogy úgy válaszoljon, mint ifjúsága napjaiban, mint akkor, amikor feljött Egyiptom földjéről. ¹⁸ Azon a napon - mondja az Úr - így szólít majd engem: "Férjem!" És nem mondja nekem: "Baalom!" ¹⁹ Nem hagyom, hogy a Baalok nevét ajkára vegye, ne is emlékezzék többé a nevükre. ²⁰ Azon a napon a kedvéért szövetséget kötök a mező vadjával, a magasban szárnyaló és a földön csúszó állatokkal; eltüntetem az országból az íjat, a kardot, a háborút, és zavartalan nyugalmat biztosítok nekik. ²¹ Eljegyezek magamnak örökre, eljegyezek igazsággal, törvénnyel, jósággal és szeretettel. ²² Eljegyezek hűséggel, hogy megismerd az Urat. ²³ Azon a napon válaszlok - mondja az Úr -, válaszolni fogok az égnek, és az válaszol a földnek. ²⁴ A föld is válaszol a gabonának, a bornak, az olajnak, azok pedig válaszolnak Jiszreelnek. ²⁵ Elültetem az országban, "Nincs irgalom"-nak meg irgalmazok, "Nem népem"-nek meg így szólok: "Népem vagy!" Ő meg azt mondja majd: "Én

Istenem!" 3. fejezet (Oz3)

¹ Az Úr később így szólt hozzám: "Menj el újra és szeress egy olyan asszonyt, akinek szeretője van és házasságtörő; úgy, ahogy az Úr szereti Izrael fiait, noha más istenekben bizakodnak, és szeretik a mazsolás kalácsot." ² Meg is szereztem magamnak tizenöt ezüstért és másfél mérő árpáért. ³ Azután így szóltam hozzá: "Nálam maradsz hosszú ideig: nem törsz házasságot, nem leszel más férfié, s én is így teszek érted." ⁴ Mert Izrael fiai is sokáig lesznek király és fejedelem nélkül, áldozat és kőoszlopok nélkül, efód és teráfok nélkül. ⁵ Izrael fiai azután megtérnek. Keresni fogják az Urat, az ő Istenüket és királyukat, Dávidot. Az Úrhoz menekülnek remegve, s az ő javaihoz a végső időkben. 4. fejezet (Oz4)

¹ Figyeljete az Úr szavára, Izrael fiai, mert perbe száll az Úr az ország lakóival. ² Nincsen az országban hűség és szeretet, s az Urat sem ismerik többé. Mindenütt csak átok és hazugság, gyilkosság és lopás, házasságtörés és erőszak, szüntelen vérontás. ³ Ezért öltözött gyászba az ország, elcsüggedt minden lakója; a mező vadjai, az ég madarai, a tenger halai is mind elpusztulnak. ⁴ Senki ne vádoljon? Senki ne pereljen? Pap, téged vádollok! ⁵ Bukdácsolsz nappal és éjjel, s bukdácsol a próféta is veled, néped vesztére. ⁶ Népem elpusztul, mert nincs benne érteni tudás. Mert elvetted a tudást magadtól, én is elvetlek, ne légy többé pap. Amiért elfeledted Istened törvényét, én is megfeledkeztem a fiaidról. ⁷ Mind vétkeztek ellenem, dicsőségüket szégyenre cserélték. ⁸ Népem bűne a táplálékuk, s minden vágyuk a gonoszsága. ⁹ De úgy jár a pap is, mint a nép: megtorlom rajta útjait, tetteiért megfizetek neki. ¹⁰ Esznek majd, de nem telnek be soha, kéjelegnek, de gyermeket nem szülnek, mert elhagyták az Urat, ¹¹ és kicsapongásra adták magukat. A bor és a must elveszi az ember esztét. ¹² Népem a fadarabot faggatja, egy karó a tanítója, mert a paráznaság szelleme félrevezeti őket: elhagyják Istenüket, és paráználkodnak. ¹³ Hegyek ormán áldoznak, dombokon égetik áldozatukat, tölgyfa, nyárfa és terebint alatt - az árnyuk oly kellemes! Ezért, ha leányaitok paráználkodnak, és jegyeseitek házasságot törnek, ¹⁴ nem büntetem meg leányaitokat, amiért paráználkodnak, sem jegyeseiteket azért, hogy hűtlenek, hisz (a férfiak) maguk is a cédákat keresik, és pogány papnőkkel mutatnak be áldozatot. Lám, az esztelen nép vesztébe rohan! ¹⁵ Ha te paráználkods is, Izrael, legalább Júda ne vétkezzék! Ne menjetek el Gilgálba, ne menjetek fel Bet-Avenba, ne esküdjete az Úr életére! ¹⁶ Letért az útjáról Izrael, mint a csökönyös igásthén. Hogyan táplálja hát az Úr, mint a bárányt a tágas mezőn? ¹⁷ Efraim bálványokkal szövetkezett: hagyjátok magára őt! ¹⁸ Részegek társaságában pihen. Egyre csak

paráználkodnak, dicsőségüket szégyenre cserélik. ¹⁹ A szél szárnyaira kapja őket, s oltáraik miatt szégyent vallanak. 5. fejezet (Oz5)

¹ Halljátok, papok, figyelj, Izrael háza; hallgass ide, királyi ház, mind, akik a jogrend őrei vagytok! Kelepcévé lettetek Micpában, kifeszített hálóvá fenn a Táboron. ² Mélyre süllyedtek gonoszságukban, ezért megbüntetem őket. ³ Efraimot jól ismerem, Izrael nincs rejtve előttem: igen, paráználkodtál, Efraim, Izrael bemocskolta magát. ⁴ Tetteik miatt Istenükhöz vissza nem térhetnek, szívük mélyén a paráznaság szelleme, az Urat nem ismerik. ⁵ Saját gőgje vádolja Izraelt, bűnei megrendítik Izraelt és Efraimot, és Júda is elbukik velük. ⁶ Birkanyájukkal és ökreikkel együtt az Úr keresésére indulnak, de nem találják, mert elrejtőzött előlük. ⁷ Vétkeztek az Úr ellen, pártütő fiakat nemzettek. Mire a hónap megújul, elpusztulnak örökségükkel együtt. ⁸ Fújjátok meg a kürtöt Gibeában, a trombitát Rámában, verjétek fel Bet-Avent, ébresszétek föl Benjaminget! ⁹ Efraim pusztasággá lesz a büntetés napján; amit hirdetek, azt Izrael törzsei nem kerülik el. ¹⁰ Júda fejedelmei olyanok lettek, mint az ember, aki elmozdítja a határkövet; ki is árasztom rájuk haragom özönét. ¹¹ Az elnyomó Efraim megsérti a törvényt, kedvét leli benne, hogy semmiség után fusson. ¹² Olyan lesz Efraim számára, mint a moly, Júda házához, mint a rothadás. ¹³ Efraim látta betegségét, és Júda a sebeit; Efraim elment Asszíriába, Júda meg a nagy királyhoz fordult, de az nem tud meggyógyítani titeket, és nem távolítja el rólatok a sebet. ¹⁴ Mert olyan lesz Efraim számára, mint az oroszlán, Júda házához, mint a fiatal oroszlán; én, én tépem szét, aztán odébb állok; magammal hurcolom zsákmányomat, nem ragadhatja el tőlem senki. ¹⁵ Elmegyek, visszatérek lakóhelyemre, míg be nem ismerik vétküket, és nem keresik színemet: nyomorúságukban hamar hozzám sietnek. 6. fejezet (Oz6)

¹ "Gyertek, térjünk vissza az Úrhoz, ő tépett meg, ő is gyógyít meg minket; ő vert meg, ő köti be sebeinket. ² Két nap múlva életet ad, harmadnapra feltámaszt, hogy színe előtt éljünk. ³ Ismerjük meg, törekedjünk megismerni az Urat: biztosan eljön, mint a hajnal, megjön, mint a zápor, mint a tavaszi eső, amely öntözi a földet." ⁴ Mit tegyek veled, Efraim? Mit tegyek veled, Júda? Hűséged, mint a reggeli felhő, és mint a harmat, hamar tovatűnik. ⁵ Ezért ostromoltam őket a próféták által, ezért ölettem meg őket ajkam szózatával, ítéletem elérkezik, mint a világosság. ⁶ Mert nem az áldozat kell nekem, hanem a szeretet, nem az égőáldozat, hanem az Isten ismerete. ⁷ Adamnál mégis megszegették a szövetséget, ott lettek hűtlenek hozzám. ⁸ Gileád a gonosztevők városa, vértől áztatott föld. ⁹ Mint csapatosan leselkedő rablók, olyan a papok társasága; mint a rablógyilkosok a szichemi úton, valóban

gonosz tetteket visznek végbe. ¹⁰ Rettenetes, amit Bételben láttam: Efraim ott paráználkodik, Izrael beszennyezi magát. ¹¹ Júda, rád is aratás vár, amikor helyreállítom népemet! 7. fejezet (Oz7)

¹ Amikor Izraelt gyógyítani akartam, előtűnt Efraim vétke és Szamaria gonoszsága: hazugsággal vétkeznek, betör a fosztogató, kinn meg rablók járnak. ² Mégsem mondják szívükben, hogy minden gonoszságukra emlékezem; tetteik körbezárják őket, ott vannak színem előtt. ³ Bűneikkel örvendeztetik meg a királyt, hazugságaikkal a fejedelmeket. ⁴ Felhevültek mindnyájan, tüzesek, mint a kemence, amelynek tüzét nem szítja már a pék a dagasztástól a megkelettségig. ⁵ A király a vezéreivel rogyadozik a tüzes bortól, és gonoszokkal cimborál. ⁶ Cinkosaik közt szívük izzik, mint a kemence; éjjel elcsitul haragjuk, reggel azonban felcsap, mint a lobogó láng. ⁷ Felhevül mindegyikük, mint a kemence, és felemésztik bíráikat. Elbukott minden királyuk, nincs közöttük, aki hozzám kiáltana. ⁸ Efraim elkeveredik a népek között, Efraim olyan, mint a lángos, amelyet nem fordítottak meg. ⁹ Erejét idegenek emésztik fel, de ő észre sem veszi; őszülő haj borítja fejét, de ő észre sem veszi. ¹⁰ [A saját gőgje vádolja Izraelt, de nem térnek meg az Úrhoz, az ő Istenükhöz, mindezek ellenére sem keresik.] ¹¹ Efraim, mint egy galamb, buta és esztelen: Egyiptomot hívják, Asszíriába rohannak! ¹² Mehetnek bárhová, kivetem rájuk a hálót; mint az ég madarát, visszahozom, s gonoszságukért megbüntetem őket. ¹³ Jaj nekik, mert messze eltévelyedtek tőlem! Pusztuljanak, amiért fellázkodtak ellenem! Menteni akarom őket, ők meg hazugságokat beszélnek ellenem. ¹⁴ Nem kiáltanak hozzám szívükből, amikor jajgatnak fekvőhelyükön: búza és must miatt keseregnek, ellenem meg lázadoznak. ¹⁵ Tanítottam őket, megerősítettem karjukat, ők mégis gonoszat forralnak ellenem. ¹⁶ Baal felé fordulnak, olyanok, mint a csalóka íj, fejedelmeik kard élén hullnak el nyelvük dühe miatt. Nevetni fognak rajtuk még Egyiptom földjén is. 8. fejezet (Oz8)

¹ Állj készen a trombitával! Úgy tör a baj az Úr házára, mint a sas: mert megszegették szövetségemet, fellázkodtak törvényem ellen. ² Mégis hozzám kiáltanak: "Ismerünk téged, Izrael Istene!" ³ Izrael elhagyta, ami javára van, s üldözi az ellensége. ⁴ Királyokat választottak nélkülem, fejedelmeket tudtomon kívül. Ezüstjükből, aranyukból bálványokat csináltak maguknak, azért, hogy elpusztuljanak. ⁵ Utálatos a borjúd, Szamaria, haragom fellobban ellene. [Mikor tudnak már megtisztulni ⁶ Izrael fiai?] Kézműves készítette, bizony nem Isten az; igen, tűz emésztí meg Szamaria borját. ⁷ Szelet vetnek és vihart aratnak. A búza nem hány kalászt, a kalász nem ad lisztet; ami terem mégis, azt idegenek falják fel. ⁸ Elnyelik Izraelt, lám, már a népek között van,

olyan, mint egy eldobott cserép. ⁹ Mert fölmentek Asszíriába, a magános vadszamarhoz: Efraim pénzen vásárolt szeretőket. ¹⁰ Vásároljanak csak a népek közül: majd szétszórom őket; egyhamar nem fognak többé királyokat és fejedelmeket fölkeni. ¹¹ Hiába szaporítja Efraim az oltárokat, csak arra jók az oltárok, hogy vétkezzék; ¹² hiába írok neki ezer törvényt, úgy tekintik, mintha idegen adta volna. ¹³ Ha szeretik az áldozatokat, hát áldozzanak! Az áldozati húst, hát csak egyenek! Az Úr nem leli benne kedvét. Inkább megemlékezik gonoszságukról, és megtorolja vétkeiket, úgyhogy visszatérhetnek Egyiptomba. ¹⁴ Izrael megfeledkezett alkotójáról és palotákat épített; Júda sok erős várost emelt. Nos, tüzet bocsátok városaira, amely megemésztí a palotákat is. 9. fejezet (Oz9)

¹ Ne örülj, Izrael, ne vigadj, mint a nemzetek. Mert hűtlen lettél Istenedhez, jobban szeretted a parázñaság díját a gabonaszérűn. ² Szérű, sajtó nem táplálja, s az újbor megcsalja őket. ³ Nem lakhatnak többé az Úr földjén, Efraim Egyiptomba fog visszatérni, Asszíriában esznek majd tisztátalan étket. ⁴ Nem áldoznak többé bort az Úrnak, nem mutatják be neki áldozataikat. Kenyerük olyan lesz, mint a gyászolók kenyere, tisztátalanná válnak, akik esznek belőle. Kenyerük csak őket táplálja, az Úr házába nem vihetik be. ⁵ Mit teszten majd az ünnepnapon, az Úr ünnepének napján? ⁶ Lám, már útnak indultak a pusztulás elől. Egyiptom gyűjti egybe, Memfisz temeti el őket. Ezüstkincseiket a csalán örökli, sátraikat belepi a tövis. ⁷ Elérkeznek a megtorlás napjai, elérkeznek a visszafizetés napjai! Izrael így válaszol: "Bolond a próféta, esztét vesztette a lélek embere!" Igen, mert sok a bűnöd, s nagy a gyűlölködés. ⁸ Efraim a próféta sátrát kémleli, tört vetnek neki minden útján, gyűlölködés lakik Istenének házában. ⁹ Teljesen megromlottak, mint Gibeá napjaiban: az Úr megemlékezik gonoszságukról, megtorolja bűneiket. ¹⁰ Mint szőlőfürtöt a pusztában, olyannak találtam Izraelt, atyáitokat meg olyannak láttam, mint az első füge a fán; de ők Baal-Peorba érkezve gyalázatra adták magukat; utálatra méltók lettek, mint az, amit szerettek. ¹¹ Mint a madár, elszáll Efraim dicsősége; nem lesz többé születés, terhesség, foganás. ¹² Ha nevelnek is fiaikat, elveszem tőlük meglett koruk előtt. Ó, jaj lesz nekik, ha elhagyom őket! ¹³ Efraim, úgy látom, mint a mezőn ültetett fát; Efraim megölni viszi majd a gyermekeit. ¹⁴ Adj nekik, Uram! Mit adsz nekik? Adj nekik meddő méhet és kiapadt emlőket! ¹⁵ Minden gonoszságuk előttűnt Gilgálban - ott gyűlöltem meg őket. Gonosz tetteik miatt kiűzöm őket házamból. Nem szeretem többé őket. Lázadó minden fejedelmük. ¹⁶ Lesújtják Efraimot, gyökerei kiszáradnak, nem terem gyümölcsöt. Ha születik is gyermekük, halállal sújtom méhük gyümölcsét. ¹⁷ Elveti őket az én Istenem, mert nem hallgattak rá; tévelyegni fognak a nemzetek között. 10. fejezet

(Oz10)

¹ Dús szőlő volt Izrael, bőséges termést hozott; de minél több volt a gyümölcse, annál több oltárt emelt; minél gazdagabb lett földje, annál több bálványoszlopot állított benne. ² Kétszínű a szívük, de most megbűnhődnek; az Úr feldúlja oltáraikat, elpusztítja oszlopaikat. ³ Akkor azt mondják majd: "Nincs királyunk, mert nem tiszteltük az Urat. Vajon a király mit tehetne értünk?" ⁴ Szószaporítás, hamis esküvések és szövetségekötések; burjánzik a törvény, mint a gyom a mező barázdáiban. ⁵ Remegnek Szamaria lakói Bet-Aven borja miatt; bizony gyászol majd miatta népe! Pogány papjai siránkoznak dicsősége miatt, amely messze tovatűnik tőle. ⁶ Még azt is elviszik Asszíriába, áldozatul a nagy királynak. Megszégyenül Efraim, Izrael pirul majd bálványa miatt. ⁷ Szamaria elpusztul, királya, mint a hab a víz színén. ⁸ Szétzúzzák a bűn magaslatait, Izrael vétkét; tövis és bogáncs terem oltáraikon. Akkor így szólnak a hegyekhez: "Temessetek el!" És a dombokhoz: "Omoljatok ránk!" ⁹ Gibeá napjai óta vétkeztél, Izrael! Nem változtak meg. Nem várja-e háború Gibeában a bűnösöket? ¹⁰ Megyek és megbüntetem őket. Népek gyűlnek egybe ellenük, hogy bűnhődjenek kettős gonoszságuk miatt. ¹¹ Efraim olyan, mint a betanított üsző, amely szeret csépelni: lám, szépséges nyakára ráteszem a jármot, felszerszámozom Efraimot; Júda szántani fog, Jákob barázdát von. ¹² Vessetek magatoknak igazságot, arassátok a hűség termését, szántsátok fel a töretlen földet: ideje, hogy az Urat keressétek, míg el nem jön, és az igazságra nem tanít titeket. ¹³ A gonoszságnak szántottatok, hamisságot arattatok, a hazugság gyümölcset ettétek. Harci szekereidben bíztál, harcosaid sokaságában, ¹⁴ ezért csatakiáltás hallatszik városaidban, s minden erődöd elpusztul, mint akkor, amikor Salmán elpusztította Bet-Arbelt az ütközet napján: az anyát eltiporták gyermekeivel együtt. ¹⁵ Így teszek veletek, Izrael háza, tömérdék gonoszságod miatt, s a viharban örökre elpusztul Izrael királya. 11. fejezet (Oz11)

¹ Gyermek volt még Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam meg a fiamat. ² De minél jobban hívtam őket, annál inkább eltávolodtak tőlem: Baaloknak áldoztak, bálványoknak gyújtottak jó illatot. ³ Pedig én tanítottam meg járni Efraimot, a karomon hordoztam; mégsem ismerték el, hogy a gondjukat viseltem. ⁴ Puha kötelékekkel vonzottam őket, a szeretet kötelékeivel. Olyan voltam hozzájuk, mint aki arcához emeli a csecsemőt; lehajoltam hozzá, enni adtam neki. ⁵ Visszatér Egyiptom földjére, Assíria lesz a királya, mert nem akarnak megtérni. ⁶ Kard járja be városait, megöli gyermekeit, és elpusztítja erődeit. ⁷ Népem gyöngé a hűtlenség miatt, Baalt hívják segítségül, de az nem emeli fel őket. ⁸ Hogyan vethetnék el, Efraim,

hogyan hagyhatnálak el, Izrael? Elvethetlek-e, mint Admát, olyanná tehetlek-e, mint Cebojimot? Szívem elváltozott, egész bensőm remeg. ⁹ Nem hagyom, hogy fellobbanjon haragom: Efraimot nem pusztítom el többé, mert Isten vagyok, nem ember; a körödben élő Szent, és nem szeretem a pusztítást. ¹⁰ Az Urat fogják követni, aki úgy fog majd ordítani, mint az oroszlán; igen, ordítani fog, és fiai elősietnek nyugatról. ¹¹ Mint a madár, elősietnek Egyiptomból, mint a galamb, Asszíria földjéről, és visszatelepítem őket házaikba - mondja az Úr. 12. fejezet (Oz12)

¹ Efraim hazugsággal vesz körül, Izrael háza meg hamissággal. [De Júda még ismeri az Istent, és a Szent népének nevezik.] ² Efraim szelet terel, egész nap a keleti szél után fut. Bővelkedik a hazugságban és erőszakban, szövetségre lép Asszíriával, olajat szállít Egyiptomnak. ³ Ezért az Úr perbe száll Izraellel, megbünteti Jákobot utai szerint, megfizet neki tettei szerint. ⁴ Már az anyaméhben félrelökte testvérét, ereje teljében az Istennel küzdött. ⁵ Küzdött az angyallal és diadalmaskodott, sírt és könnyörgött neki. Bételben rátalált, és ott beszélt velünk. ⁶ Igen, az Úr, a Seregek Istene, Úr az ő neve. ⁷ Te pedig térj vissza Istenedhez, maradj hűséges, tartsd meg a törvényt, s mindig a te Istenedben reménykedjél. ⁸ Kánaán hamis mérleget tart kezében, mert szeret csalni. ⁹ Efraim így szólt: "Nos, meggazdagodtam, egész vagyont szereztem magamnak." De nem marad semmi javaiból, mert vétkek terhelik. ¹⁰ Én vagyok az Úr, a te Istened, amióta elhagytad Egyiptom földjét. Újra sátrakban kell majd laknod, mint a találkozás napján; ¹¹ szólni fogok a prófétákhoz, bőven adom a látomásokat, és a próféták által osztom a halált. ¹² Gileád csupa gonoszság, tele vannak csalárdsággal. Gilgálban ökröknek áldoznak. Oltáraik ezért kőhalmazzá válnak a szántóföld barázdái mellett. ¹³ Arám mezejére menekül Jákob, asszonyoknak szolgál Izrael, asszony nyáját legelteti. ¹⁴ Egy próféta által hozta fel az Úr Izraelt Egyiptomból; egy próféta legeltette. ¹⁵ Efraim keserűen lázadozott: de a kiontott vér visszaszáll rá, az Úr megtorolja gyalázkodását. 13. fejezet (Oz13)

¹ Amikor Efraim szólt, félelem támadt; nagy tekintélye volt Izraelben, de vétkezett Baallal, és elpusztult. ² S még mindig tovább vétkeznek: öntött szobrot készítenek maguknak ezüstjükből a bálványok mintájára - kézművesek alkotása! Így szólnak hozzájuk: "Áldozzatok nekik!" Borjakat csókolgatnak az emberek. ³ Ezért olyanok lesznek, mint a reggeli felhő, és mint a harmat, amely hamar tovatűnik. Mint a szérűről tovasodort pelyva, és mint a kéményből kiáramló füst. ⁴ Én vagyok az Úr, a te Istened, amióta elhagytad Egyiptom földjét; rajtam kívül más Istent nem ismerhetsz, nincs kívülem más Szabadító. ⁵ Én tápláltalak a pusztában, az aszú földön. ⁶ Tápláltam őket, és

jóllaktak, jóllaktak, és szívük felfuvalkodott, úgyhogy megfélelkeztek rólam.⁷ Ezért olyan leszek hozzájuk, mint az oroszlán, mint a párduc, leselkedem az út mentén.⁸ Rájuk vetem magam, mint a medve, amelytől elragadták kölykeit. Eltépem szívük kötelékét, kutyák falják fel húsukat, a mező vadjai tépik szét őket.⁹ Elpusztítlak, Izrael; ki segíthet rajtad?¹⁰ Hol a királyod, hogy megszabadítson? Vezetőid, hogy megoltalmazzanak? Azt mondtad: "Adj nekem királyt és fejedelmeket!"¹¹ Adtam neked királyt haragomban, de elveszem indulatomban.¹² Fel van fűzve Efraim bűne, jól el van téve gonoszsága.¹³ Vajúdás fájdalmai lepik meg, de nem okos a gyermek: bár itt az ideje, mégsem hagyja el anyjának méhét.¹⁴ Kiszabadítom őket az alvilág torkából, megmentem őket a haláltól. Halál, hol van a mérged? Alvilág, hol a fullánkod? Elrejtőzött a részvét szemem elől.¹⁵ Efraim növekedni fog a testvérek között, de jön a keleti szél: feltámad az Úr szele a pusztában, kiszárítja ereit és kiapasztja forrásait, elpusztítja földjét és minden drágakincsét. 14. fejezet (Oz14)

¹ Bűnhődni fog Szamaria, mert fellázadt az Isten ellen. Kard élén hullnak el, csecsemőiket földhöz vágják, s felhasítják a várandós anyákat. ² Izrael, térj vissza az Úrhoz, a te Istenedhez, hisz bűnöd miatt buktál el! ³ Hozzatok szavakat magatokkal, és térjete vissza az Úrhoz! Mondjátok neki: "Végy el minden gonoszságot, hogy elnyerjük a jót, és ajkunk gyümölcsét hozzassuk áldozatul. ⁴ Asszíria nem segít rajtunk, lóra sem szállunk többé. Nem mondjuk kezünk alkotásának ezután: Te vagy a mi Istenünk! Mert az árva csak nálad talál irgalmat." ⁵ Meggyógyítom hűtlenségüket, s szívemből szeretni fogom őket, elfordul tőlük haragom. ⁶ Izraelhez olyan leszek, mint a harmat; virul majd, mint a liliom, gyökeret ereszt, mint a nyárfa. ⁷ Hajtásai messze ágaznak, pompás lesz, mint az olajfa, s illatos, mint a Libanon. ⁸ Visszatérnek, hogy árnyékomban lakjanak, búzát termelnek, és gondozzák a szőlőt, amelynek olyan híre lesz, mint a helboni bornak. ⁹ Mi köze Efraimnak ezentúl a bálványokhoz? Én hallgatom meg, én viselek rá gondot. Olyan leszek, mint a zöldellő ciprus; tőlem származik gyümölcsöd. ¹⁰ Aki bölcs, értse meg ezeket! Aki értelmes, lássa be ezt mind! Mert egyenesek az Úr útjai, azokon járnak az igazak, de a gonoszok elbuknak rajtuk.
Joel könyve

1. fejezet (Jo1)

¹ Szózat, amelyet az Úr Joelhez, Petuel fiához intézett. ² Halljátok ezt, vének, figyeljete mindnyájan, ti lakói az országnak! Történt-e hasonló napjaitokban, vagy atyáitok napjaiban? ³ Mondjátok el fiaitoknak, s fiaitok az ő fiainak, azok meg az újabb nemzedéknek. ⁴ Megette a sáska, amit a gázám (kopasztó)

meghagyott, megette a jélek (szöcske), amit a sáska meghagyott, megette a haszil (fűfaló), amit a jélek meghagyott. ⁵ Józanodjatok ki, részegek, és sírjatok, borivók, mindnyájan siránkozzatok az új bor miatt, mert elragadták szátoktól. ⁶ Országom ellen felvonult egy nép, hatalmas és megszámlálhatatlan; fogai, mint az oroszlán fogai, zápfoga, mint a nöstény oroszláné. ⁷ Szőlőskertemet pusztasággá tette, fügefáimat letarolta, lenyúzta és kidöntögette; ágai fehérek lettek. ⁸ Zokogj, mint a zsákruhába öltözött szűz ifjúkori jegyese fölött! ⁹ Eltűnt az étel- és italáldozat az Úr házából, gyászba öltöztek a papok, az Úr szolgálói. ¹⁰ Pusztává lett a mező, gyászol a termőföld, mert elpusztult a búza, elillant a bor, kiapadt az olaj. ¹¹ Szégyenkeznek a földművesek, siránkoznak a szőlősgazdák a gabona és az árpa miatt, mert odalett a szántóföld termése. ¹² Kiszáradt a szőlőskert, ellankadtak a fügefák; gránátalma, pálma, almafa: elszáradt a mezőn minden fa. Bizony eltűnt a vidámság is az emberek fiai közül! ¹³ Papok, öltsetek gyászt és sírjatok, oltár szolgálói, jajgassatok! Gyertek, s virrasszatok, zsákruhában, Istenemnek szolgálói! Mert eltűnt Istenetek házából az étel- és italáldozat. ¹⁴ Rendeljetek el böjtöt, hirdessetek ünnepet; vének, gyűjtsétek egybe az ország minden lakóját az Úrnak, a ti Isteneteknek házába! Kiáltsátok az Úrhoz: ¹⁵ "Ó jaj! Micsoda nap! Mily közel van az Úr napja! És mint a pusztulás jön a Mindenhatótól!" ¹⁶ Ugye, szemünk láttára ragadták el Istenünk házából az ételt, a vigasságot és az örömet? ¹⁷ Elpusztultak a búzaszemek a göröngyök alatt, beomlottak a csűrök, összedőltek a magtárak, mert odalett a termés. ¹⁸ Miért nyugtalanok az állatok, miért bőg az ökörcsorda? Azért, mert nincsen legelője. Lám, a birkanyáj is bűnhődik! ¹⁹ Uram, hozzád kiáltok, mert megemésztette a tűz a pusztá legelőit, fölperzselte a láng a mező minden fáját. ²⁰ Hozzád kiáltanak a mező vadjai is, mert kiszáradtak a víz forrásai, és megemésztette a tűz a pusztá legelőit. 2. fejezet (Jo2)

¹ Fújjátok meg a harsonát a Sionon, fújjatok riadót szent hegyemen! Reszkessen az ország minden lakója, mert elérkezik az Úr napja, már közel is van. ² A sötétségnek és a komor fellegeknek napja az, felhőnek és homálynak napja! Mint a szürkület, a hegyekre borul egy nagy és hatalmas nép; sohasem volt hozzá fogható, ezután sem lesz többé nemzedékek nemzedékén át. ³ Előtte tűz emészt, mögötte meg láng perzsel; mint az Éden kertje, olyan előtte az ország, utána meg kietlen sivatag: menekülni nem lehet előle. ⁴ Harci paripákhoz hasonlóak, mint a ménék, úgy száguldanak. ⁵ Hangjuk, mint a harci szekereké, amelyek a hegyek magasára hágnak; pattog, akár a lobogó tűz, amely fölemészti a tarlót, mint egy hatalmas, harcra kész nép. ⁶ Előtte remegnek a népek, minden arc elsápad. ⁷ Száguldanak, mint a hősök, mint a harcosok, megmásszák a falakat. Biztosan haladnak útjukon, nem térnek le

ösvényükről. ⁸ Egyikük sem akadályozza a másikat, mindegyikük a maga útján halad. Mindenén áthatolnak, és nem szakadnak el egymástól. ⁹ Betörnek a városba, felfutnak a falra; bemennek a házakba, az ablakon keresztül behatolnak, mint a tolvaj. ¹⁰ Színe előtt megremeg a föld, megrendülnek az egek, a nap és a hold elsötétedik, a csillagok elvesztik fényüket. ¹¹ Az Úr hallatja szavát serege színe előtt. Mert serege töméntelen, s akik parancsát végrehajtják, azok hatalmasak. Mert nagy az Úrnak napja, igen félelmetes. Ki állhat meg színe előtt? ¹² Ezt mondja az Úr: Késedelem nélkül térjete vissza hozzám teljes szívetekből, böjtölve, sírva és gyászolva. ¹³ A szíveteket szaggassátok meg, ne a ruhátokat. Térjete vissza az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert jóságos és irgalmas, nagy a türelme és csupa könnyörület; utálja a gonosztságot. ¹⁴ Ki tudja, hátha visszatér és újra megbocsát, s áldás fakad a nyomában, étel- és italáldozat az Úr, a ti Istenetek számára? ¹⁵ Fújjátok meg a harsonát a Sionon, rendeljete el böjtöt, hirdessete ünnepet, ¹⁶ gyűjtsétek egybe a népet, hívjátok össze a gyülekezetet! Gyűjtsétek egybe a véneket, hívjátok össze a gyermekeket, meg a csecsemőket! Jöjjön elő hálósobájából az ifjú férj, nászházából az új asszony! ¹⁷ Sírjanak a papok, az Úr szolgálói az előcsarnok és az oltár között, és mondják: "Könyörülj, Uram, népeden, ne hagyd, hogy gyalázat érje örökségedet, s ne csúfolhassák őket a népek! Ne mondhassák a népek körében: Hol van az Istenük?" ¹⁸ Ekkor az Úr féltékeny szeretetre gyulladt országa iránt, és megkegyelmezett népének. ¹⁹ Az Úr válaszolt népének és ezeket mondta: "Nézzétek, küldök nektek gabonát, újbort és olajat, úgy, hogy jóllakhattok velük. Nem hagyom többé, hogy a népek között gyalázat érjen benneteket. ²⁰ Aki észak felől jön, azt elkergetem. Száraz és kietlen földre üzöm, előhadát a keleti tenger felé, utóhadát a nyugati tenger felé. Rossz illata felszáll, romlása érzik." [Mert gőgös volt.] ²¹ Ne félj, termőföld, ujjongj és örülj, mert nagy dolgot vitt végbe az Úr! ²² Mezei állatok, ne féljete, mert kizöldülnek a puszta legelői! A fa meghozza gyümölcsét, a fügefafa és a szőlő megadja termését. ²³ Sion fiai, ujjongjatek, örüljete az Úrban, a ti Istenetekben! Mert igazságosságában megadja nektek az őszi esőt; esőt küld nektek: tavaszi és őszi esőt, mint hajdanában. ²⁴ A szérúk megtelnek gabonával, a sajtók ontják a bort és az olajat. ²⁵ Kárpótollak benneteket az esztendőkért, amikor pusztított a sáska és a jélek, a haszil és a gázám: hatalmas seregem, amelyet ellenetek küldtem. ²⁶ Ehettek és jóllakhattok, és akkor majd magasztaljátok az Úrnak, a ti Isteneteknek nevét, aki csodálatos dolgot tett veletek. [Népem soha többé nem vall szégyent.] ²⁷ "És tudni fogjátok, hogy Izraelben lakom, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek, és nem más, és népemet soha többé nem éri szégyen." 3. fejezet (Jo3)

¹ "Mindezek után kiárasztom Lelkemet minden testre. Fiaitok és leányaitok

jövendőlni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok meg látomásokat látnak. ² Sőt, még a szolgákra és a szolgálókra is kiárasztom Lelkemet azokban a napokban. ³ Égen és földön jeleket mutatok, vért és tüzet, füstoszlopokat. ⁴ A nap elsötétedik, a hold vérré változik, mielőtt eljön az Úr nagy és rettenetes napja. ⁵ Aki segítségül hívja az Úr nevét, az megmenekül, mert Sion hegyén és Jeruzsálemben lesz a menedék - amint megmondta az Úr - a menekültek számára, akiket meghív az Úr." 4. fejezet (Jo4)

¹ "Bizony, azokban a napokban, abban az időben, amikor jóra fordítom Júda és Jeruzsálem sorsát, ² összegyűjtöm majd a népeket, leviszem őket a Jozafát völgyébe, és ítéletet tartok ott fölöttük népem és örökségem, Izrael miatt; amiért szétszórták a népek közé, s megosztották országomat. ³ Sorsot vetettek népem fölött; céda nőért gyermeket adnak cserébe, lányt adnak borért, hogy ihassanak."

⁴ "Mit akartok tőlem, Tirusz és Szidon? És ti, filiszteusok tartományai? Ti akartok talán bosszút állni rajtam? Ha bosszút álltok rajtam, bosszútokat csakhamar visszafordítom fejetekre. ⁵ Ti, akik elvettétek ezüstömet, aranyomat, s drága kincseimet templomaitokba vittétek! ⁶ Ti, akik Júda fiait és Jeruzsálem fiait eladtátok Jáván fiainak, hogy távol kerüljenek hazájuktól! ⁷ Lám, visszahívom őket arról a helyről, ahová eladtátok őket, és gonoszságokat visszafordítom fejetekre. ⁸ Eladom fiaitokat és lányaitokat, kiszolgáltatom őket Júda fiainak, hogy adják el őket a sábaiaknak, egy távoli népnek - az Úr mondta ezt." ⁹ Hirdessétek ki a népek között: Készüljete fel a harcra! Jöjjenek, s álljanak csatasorba mind a harcosok! ¹⁰ Öntsetek kardot az ekevasból, lándzsát a sarlóból! Mondja az erőtlén is: "Hős vagyok!" ¹¹ Siessetek, gyertek, minden népek körös-körül, és gyűljetek ott egybe! [Vezesd elő, Uram, a hőseidet!] ¹² "Keljenek fel, vonuljanak fel a népek Jozafát völgyébe, mert ott ülök ítéletet körös-körül minden nép felett. ¹³ Lendítsétek meg a sarlót, mert beért a vetés; gyertek, tapossátok, mert megtelt a sajtó és túlárad a prés: oly nagy a gonoszságuk!" ¹⁴ Egyre több a nép a Döntés völgyében; mert közel van az Úr napja a Döntés völgyében! ¹⁵ Elsötétedik a nap és a hold, a csillagok elvesztik fényüket. ¹⁶ Az Úr szózata zeng a Sionon, Jeruzsálemben hallatja szavát, ég és föld megremeg belé. De népének mentsvára az Úr, Izrael fiai számára menedék. ¹⁷ Akkor majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek, aki a Sionon, szent hegyemen lakom. Szent hely lesz akkor Jeruzsálem, nem léphetnek be többé oda idegenek. ¹⁸ Azon a napon új bor fakad a hegyekből, tej folyik a halmokból, Júda minden folyójának víz árasztja el a medrét. Forrás fakad az Úr házából, és megöntözi az Akácok-völgyét. ¹⁹ Egyiptom meg pusztasággá lesz, Edom kietlen sivataggá, mert nyomorgatta Júda fiait, ártatlan vért ontott országukban. ²⁰ Júdának meg mindig lesz lakója, Jeruzsálemnek örökkön-örökké. ²¹ "Megbosszulom vérüket, nem kegyelmezek", és az Úr a Sionon fog lakni. Ámosz

könyve

1. fejezet (Ám1)

¹ Egy tekoai pásztornak, Ámosznak a szavai, azok a látomások, amelyeket Izraelről látott, Uzijának, Júda királyának napjaiban, és Jerobeámnak, Joás fiának, Izrael királyának napjaiban, két évvel a földrengés előtt. ² Ezt mondja: Az Úr szózata zeng a Sionon, Jeruzsálemben hallatja szavát. Gyászolnak a pásztorok legelői, kiszáradt a Kármel orma. ³ Ezt mondja az Úr: Damaszkusznak három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel Gileádot vasvesszővel zúzták szét, ⁴ tüzet bocsátok Hazael házára, hogy pusztítsa el Ben-Hadad palotáit. ⁵ Feltöröm Damaszkusz zárát, megsemmisítem azt, aki Bikat-Avenben trónol, és azt, aki Bet-Éden jogarát tartja, Arám népét pedig Kirbe hurcolják fogolynak - mondja az Úr. ⁶ Ezt mondja az Úr: Gázának három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel az egész lakosságot elhurcolták, hogy kiszolgáltassák Edomnak, ⁷ tüzet bocsátok Gáza falaira, hogy eméssze meg palotáit. ⁸ Megsemmisítem azt, aki Asdodban trónol, és azt, aki Askelon jogarát tartja, karomat Ekron ellen fordítom, úgyhogy elpusztul a filiszteusok maradéka - mondja az Úr. ⁹ Ezt mondja az Úr: Tírusnak három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel az egész lakosságot foglyul ejtve kiszolgáltatta Edomnak, és nem emlékezett meg a testvéri szövetségről, ¹⁰ tüzet bocsátok Tírusz falaira, hogy eméssze meg palotáit. ¹¹ Ezt mondja az Úr: Edomnak három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel testvérét karddal üldözte, és megtagadta tőle az irgalmat, továbbra is haragot táplált iránta, és mindvégig kitartott a gyűlöletben, ¹² tüzet bocsátok Temánra, hogy eméssze meg Boszra palotáit. ¹³ Ezt mondja az Úr: Ammon fiainak három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel kettévágta a gileádi várandós asszonyokat, hogy kiterjessze határait, ¹⁴ tüzet gyújtok Rabba falán, hogy eméssze meg palotáit, csatakiáltás közepette, ütközetnek napján, forgószélben, viharok napján. ¹⁵ Királyuk fogságba megy, a fejedelmeivel együtt - mondja az Úr. 2. fejezet (Ám2)

¹ Ezt mondja az Úr: Moábnak három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Mivel szénné égette Edom királyának csontjait, ² tüzet bocsátok Moábra, hogy eméssze meg Kerijjot palotáit és pusztuljon el Moáb a zendülésben, csatakiáltás és harsonazengés közepette. ³ A bírót elmozdítom körükből, és elpusztítom vele minden fejedelmét - mondja az Úr. ⁴ Ezt mondja az Úr: Júdának három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg

szándékomat. Mivel elvetették az Úr törvényét, s nem tartották meg a parancsait; mivel tévútra vezették őket hazug isteneik, akiknek már atyáik is a nyomukba szegődtek, ⁵ tüzet bocsátok Júdára, hogy eméssze meg Jeruzsálem palotáit. ⁶ Ezt mondja az Úr: Izraelnek három, sőt négy bűne miatt nem változtatom meg szándékomat. Eladják az igazat ezüstért, a szegényt meg egy pár saruért; ⁷ a szegényeknek a fejükön gázolnak, és a gyöngéket eltérítik útjukról. Apa és fia egyazon lányhoz jár, hogy szent nevemre szégyent hozzon. ⁸ Minden oltár közelében zálogba vett ruhákra telepszenek, és Istenük házában az elítéltek borát isszák, ⁹ noha én söpörtem el előlük az amoritákat, akik magasak voltak, mint a cédrus, és erősek, mint a tölgyfa, mégis elpusztítottam felül a gyümölcsüket, alul meg a gyökerüket. ¹⁰ Én hoztalak fel titeket Egyiptom földjéről, vezettelek benneteket a pusztában negyven éven át, hogy elfoglaljátok az amoriták földjét. ¹¹ Prófétákat is támasztottam fiaitok között, nazirokat ifjaitok között. Vajon nem így van, Izrael fiai? - mondja az Úr. ¹² De ti a nazirokat borral itattátok, a prófétáknak megparancsoltátok: "Ne jövedöljetek!" ¹³ Nos hát, rátok nehezedem, ahogy a kévével rakott szekér a földre nehezedik. ¹⁴ Nem lesz menedéke a gyors futónak, az erős mit sem kezdhet erejével, a bátor nem menti meg életét. ¹⁵ Az íjász nem áll helyt, a fürge lábú nem tud elmenekülni, s a lovas sem menti meg életét. ¹⁶ A hősök között a legbátrabb is ruhátlanul menekül azon a napon - mondja az Úr. 3. fejezet (Ám3)

¹ Halljátok az ítéletet, amelyet az Úr kimondott rátok, Izrael fiai, azokra a nemzetségekre, amelyeket felhoztam Egyiptom földjéről: ² A föld nemzetségei közül nem ismertem mást, csak titeket; ezért megtorlom rajtatok minden gonoszságtokat. ³ Jár-e együtt két ember, ha nem értenek egyet? ⁴ Nem akkor ordít-e az erdőben az oroszlán, ha nem talál prédát? Nem akkor bömböl-e búvóhelyén az oroszlánkölyök, ha nem szerez semmit? ⁵ Leesik-e a madár a földre, hogyha nincsen csapda? Csattan-e a csapda, ha nincs, amit fogjon? ⁶ Megszólal-e a kürt a városban anélkül, hogy a nép meg ne rémülne? Jön-e valami rossz a városra, amit ne az Úr hozna rá? ⁷ Valóban, az Isten, az Úr nem tesz semmit anélkül, hogy szándékát el ne árulná szolgálóinak, a prófétáknak. ⁸ Ki ne félne, ha ordít az oroszlán? Ki ne jövedölné, ha szól az Úr, az Isten? ⁹ Hirdessétek Asszíria palotáiban, és Egyiptom földjének palotáiban; mondjátok: Gyűljetek egybe Szamaria hegyein, és lássátok a nagy zűrzavart a városban, és benne a gyötrelmeket! ¹⁰ Nem tudnak egyenes úton járni - mondja az Úr -, erőszakot és pusztítást halmoztak fel palotáikban. ¹¹ Ezért ezt mondja az Úr, az Isten: Ellenség veszi körül az országot, elragadja hatalmadat, és kifosztják palotáidat. ¹² Ezt mondja az Úr: Amikor a pásztor is csak egy szárcsontot vagy fülhegyet ment meg az oroszlán szájából, ugyanígy

Izrael fiai közül is (alig) mentenek meg, akik Szamariában ágyuk mélyén ülnek, fekvőhelyükön, a párnák között. ¹³ Halljátok ezt, és tegyetek tanúságot Jákob házában - mondja az Úr, az Isten, a Seregek Istene. ¹⁴ Azon a napon, amikor Izrael ellenem elkövetett vétkeit megtorlom Bétel oltárain, letörnek majd az oltár szarvai, és a földre hullanak. ¹⁵ Lerombolom a téli házat a nyári házzal együtt, elpusztulnak az elefántcsont házak, eltűnnek az ébenfa házak - mondja az Úr. 4. fejezet (Ám4)

¹ Halljátok a szót, Básán tehenei, akik Szamaria hegyén laktok; ti, akik a gyöngét elnyomjátok, a szegényt eltiporjátok; ti, akik így szóltok férjetekhez: "Hozzá, hadd igyunk!" ² Saját szentségére esküdött meg az Úr, az Isten: Bizony, olyan napok jönnek rátok, amikor horoggal vonszolnak benneteket, a maradékot meg szigonnyal. ³ Bárhol mentek majd ki a repedésen, a Hermon felé üldöznek benneteket - mondja az Úr. ⁴ Menjetek csak Bételbe, és vétkezzetek! És Gilgalba, és kövessetek el még több bűnt! Mutassátok be reggel áldozataitokat, a harmadik napon a tizedeiteket. ⁵ Égessétek el a dicsőítő áldozat kovászát, ígérjete fogadalmi ajándékot, azután híreszteljétek! Mert ezt szeretitek tenni, Izrael fiai - mondja az Úr. ⁶ Bár akaratomból tisztán maradtak a fogak minden városotokban, s kenyérszűke volt minden helységetekben, és mégsem tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ⁷ Megvontam tőletek az esőt aratás előtt három hónapra: az egyik városra küldtem esőt, a másikra nem küldtem esőt. Az egyik föld megázott, a másik föld pedig, amelyre nem esett eső, kiszáradt. ⁸ Két-három városból is eltámolyogtak ugyanabba a városba, hogy vizet igyanak, de nem tudják szomszójukat oltani, és mégsem tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ⁹ Tűzvésszel és aszályal sújtottalak benneteket, kiszárítottam kertjeiteket és szőleiteket, fügefáitokat és olajfáitokat fölemésztette a sáska, és mégsem tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ¹⁰ Pestist bocsátottam rátok, úgy, mint Egyiptomra, ifjaitokat megöltem karddal, zsákmányul estek lovaitok, táboraitok bűze orrotokba szállt, és mégsem tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ¹¹ Felforgattalak titeket, miként az Isten felforgatta Szodomát és Gomorrát; olyanok lettetek, mint a tűzből kimentett üszök, és mégsem tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ¹² Ezért bánok így veled, Izrael! Mivel így bánok majd veled, készülj fel, hogy találkozzál a te Isteneddel, Izrael! ¹³ Mert ő alkotta a hegyeket, s ő teremtetten a szelet; az embernek tudtára adja terveit. Ő teremti a hajnalt és a sötétséget, fenn jár a föld magaslatai fölött: az Úr, a Seregek Istene az ő neve. 5. fejezet (Ám5)

¹ Halljátok ezt a szózatot, ezt a siratóéneket, amelyet rólatok mondok, Izrael háza! ² Elbukott, többé nem kel föl Izrael szűz leánya. Elterült a földjén, nincs,

aki fölemelje. ³ Mert így szól az Úr, az Isten, Izrael házához: Százan térnek vissza a városba, amely ezret küldött, s tízen térnek vissza abba, amely százat küldött. ⁴ Így szól az Úr Izrael házához: Keressetek, és élni fogtok! ⁵ Bételt ne keressétek, és Gilgálba ne lépjete be, Beer-Sebába se járjatok, mert Gilgált fogságba viszik, és Bétel semmivé lesz. ⁶ Keressétek az Urat, és élni fogtok, nehogy elpusztítsa József házát, mint a tűz, megeméssze Bételt, és senki sem tudja eloltani. ⁸ Ő alkotta a Fiastyúkot és az Oriont, hajnalra fordítja a sötétséget, a nappalt meg éjszakára változtatja. Ő hívja elő a tenger vizét és kiönti a föld színére: az Úr az ő neve. ⁹ Az erődre ő hoz pusztulást, a fellegrárra megsemmisülést. ⁷ Jaj azoknak, akik a jogot örökre fordítják, és földre tiporják az igazságosságot! ¹⁰ Akik gyűlölik azt, aki igazságot szolgáltat a kapuban, és utálják azt, aki kimondja az igazságot. ¹¹ Mivel a gyöngét eltiporjátok, és a gabona vámját elveszitek tőle, hiába építettétek a kőházakat, nem fogtok bennük lakni; hiába ültettetek nemes szőlőt, nem fogjátok inni a borát. ¹² Mert tudom, hogy vétkeitek milyen számosak, bűneitek milyen súlyosak: ellenségei vagytok az igaznak, elfogadjátok a megvesztegetést, és a kapuban elnyomjátok az igazat. ¹³ Ezért a mai időkben csöndben marad az okos ember, mert gonosz idő ez! ¹⁴ A jót keressétek, ne a rosszat, hogy éljete! Akkor valóban veletek lesz az Úr, a Seregek Istene, amint most állítjátok. ¹⁵ Gyűlöljétek a rosszat, szeressétek a jót, juttassátok diadalra az igazságot a kapuban! Talán megkegyelmez az Úr, a Seregek Istene József maradékának. ¹⁶ Azért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Úr: Siralom hallik a tereken, minden utcában jajgatnak: Jaj, jaj! Gyászolni hívják a földművest, siránkozni a siratókat. ¹⁷ Minden szőlőskertben siralom hallik, mert átvonulok rajtad - mondja az Úr. ¹⁸ Jaj azoknak, akik az Úr napja után vágyakoznak! Mi lesz számotokra az Úr napja? Sötétség, nem fényesség! ¹⁹ Olyan lesz, mint amikor az ember oroszlán elől menekülve medvére bukkan útjában; vagy házába érve a falnak dől, és megmarja a kígyó. ²⁰ Valóban, sötétség az Úr napja, nem világosság, homály, amelyen nem süt át a nap. ²¹ Megvetem, gyűlölöm ünnepeiteket, ünnepségeitek nem tetszenek nekem. ²² Amikor áldozatot mutattok be ételáldozataitokat nem szívlelhetem, hizlalt állataitokat látni sem szeretem. ²³ Vigyétek előlem harsány éneketek, hárfáitok hangját hallani sem bírom! ²⁴ Mint a víz, áradjon inkább az igazság, mint a sebes patak, az igazságosság. ²⁵ Hoztatok-e nekem étel- és véresáldozatokat negyven éven át a pusztában, ó Izrael háza? ²⁶ Vihetitek majd Szakkut királyotokat és isteneteiket, Keván csillagistent, akit ti csináltatok magatoknak, ²⁷ mert száműzlek benneteket, túl Damaszkuszon - mondja az Úr - a Seregek Ura az ő neve. 6. fejezet (Ám6)

¹ Jaj Sionban a gondtalanul élőknek, és Szamaria hegyén a bizakodóknak! Az

első nép nemeseinek, akik elé hódolva járul Izrael háza. ² Menjetek el Kalnéba és lássátok, onnan térjete be a nagy Hamatba, és menjetek le a filiszteus Gátba! Vajon szebbek-e ennél a két országnál? Nagyobb-e határuk a ti határaitoknál? ³ Késleltetitek az Úr napját, és siettetitek az erőszak uralmát! ⁴ Elefántcsont ágyban alusznak, fekvőhelyeiken henyélnek, lakmároznak a nyáj bárányaiból és a csorda ökreiből. ⁵ Hárfaszó mellett nótáznak, mint Dávid, hangszer csinálnak maguknak; ⁶ korszóból isszák a bort, finom olajjal kenik magukat: József végzete miatt bizony nem bánkódnak. ⁷ Ezért, lám, most a száműzöttek élén mennek a fogságba, és véget ér a henyélők tobzódása. ⁸ Megesküdött az Úr, az Isten saját magára - mondja az Úr, a Seregek Istene: Jákob gőgjét utálom, palotáit gyűlölöm; a várost és lakóit kiszolgáltatatom. ⁹ Ha megmarad tíz ember egy házban, azok is meghalnak! ¹⁰ Csak kevesen menekülnek meg, hogy a házból kivigyék a csontokat. Így szólnak ahhoz, aki a zugolyban kuporog: "Van veled valaki?" Az így felel: "Senki... Maradj csöndben! Nem szabad kiejteni az Úr nevét!" ¹¹ Mert lám, az Úr parancsot adott, hogy a nagy házat döntsék romba, a kis házat meg zúzzák össze. ¹² Vágtáznak-e a lovak a kősziklákon? Ökrökkel szántják-e a tengert? Miért változtatjátok méregre a jogot, ürmre az igazság gyümölcseit? ¹³ Lodebárnak örültök és azt mondjátok: "Ugye saját erőnkből foglaltuk el Karnajimot?" ¹⁴ Bizony, népet támasztok ellenetek, Izrael háza - mondja az Úr, a Seregek Ura -, hogy eltiporjon benneteket Hamat kapujától Araba patakjáig. 7. fejezet (Ám7)

¹ Ezt mutatta nekem az Úr, az Isten: Amikor a fű sarjadni kezdett, lám, sáskák érkeztek, nagy sáskák, miután a király lekaszált. ² Amikor az ország zöld mezejét pusztították, így szóltam: "Uram, Isten, kérlek, irgalmazz! Hogyan állhat fenn Jákob, amikor oly parányi?" ³ És az Úr megkönyörült. "Nem fog bekövetkezni" - mondja az Úr, az Isten. ⁴ Ezt mutatta nekem az Úr, az Isten: Lám, az Úr, az Isten előhívta büntetésül a tüzet, amely megemésztette a nagy mélységet, és a mezőt is fölperzselte. ⁵ Akkor így szóltam: "Uram, Isten, kérlek, hagyd abba! Hogyan állhat fenn Jákob, amikor oly parányi?" ⁶ És az Úr megkönyörült. "Ez sem fog bekövetkezni" - mondja az Úr, az Isten. ⁷ Ezt mutatta nekem az Úr, az Isten: Lám, egy ember állt a falon, a kezében mérőónt tartott. ⁸ Az Úr megkérdezte: "Mit látsz, Ámosz?" Azt feleltem: "Mérőónt." Az Úr így szólt: "Nézd, lemérem népemet, Izraelt mérőónnal, és többé nem kegyelmezek neki! ⁹ Elpusztulnak Izsák magaslatai, lerombolják Izrael szentélyeit, és karddal támadok Jerobeám házára." ¹⁰ Amacja, Bétel papja, ezt az üzenetet küldte Jerobeámnak, Izrael királyának: "Ámosz összeesküvést sző ellened Izrael házában. Az ország nem tűrheti tovább beszédeit. ¹¹ Mert, lám, ezt mondja Ámosz: Jerobeámot karddal ölik meg,

Izraelt meg fogságba hurcolják tulajdon földjéről." ¹² Ámosznak pedig azt mondta Amacja: "Látnok! Menj el innen! Menekülj Júda földjére! Ott edd kenyeredet, és ott jövedölj! ¹³ Bételben többé ne jövedölj, mert királyi szentély, és a királyság temploma!" ¹⁴ Ámosz így felelt Amacjának: Nem voltam én próféta, sem prófétának fia: pásztor voltam és szikomort gyűjtögettem. ¹⁵ Az Úr azonban elhívott a nyáj mellől. Azt mondta nekem az Úr: "Menj, jövedölj népemnek, Izraelnek! ¹⁶ Halljad hát az Úr szavát! Azt mondod: Ne jövedölj Izrael ellen, ne beszélj Izsák háza ellen! ¹⁷ Azért ezt mondja az Úr: Feleséged a város cédája lesz, fiaid és lányaid kard élén vesznek el, felosztják földedet kötéllel, te magad tisztátalan földön halsz meg. Izraelt fogságba hurcolják tulajdon földjéről." 8. fejezet (Ám8)

¹ Ezt mutatta nekem az Úr, az Isten: Lám, volt ott egy érett gyümölcsessel teli kosár. ² Akkor megkérdezte: "Mit látsz, Ámosz?" Azt feleltem: "Egy kosarat, tele érett gyümölcsessel." Erre azt mondta nekem az Úr: Népem megérett a pusztulásra, többé nem kegyelmezek neki. ³ A palota énekesei jajveszékelnék majd azon a napon - mondja az Úr -; sok holttest lesz szerteszórva mindenfelé... Csönd! ⁴ Halljátok ezt, ti, akik eltiporjátok a szegényt, és szorongatjátok az országban a szűkölködőket! ⁵ Azt mondjátok: "Mikor múlik már el az újhold, hogy eladhassuk a búzáunkat? A szombat, hogy árulhassuk gabonánkat? Csökkentjük a mértéket, növeljük a sékelt, meghamisítjuk a mérleget, ⁶ hogy megvehessük pénzért a szegényt, egy pár saruért a szűkölködőt, és eladhassuk a gabona ocsúját." ⁷ Megesküdött az Úr Jákob dicsőségére: Sose felejttem el egyetlen tettüket sem! ⁸ Ugye remeg a föld, és gyászol minden lakója; emelkedik, mint a Nílus, és süllyed, mint Egyiptom folyama? ⁹ Azon a napon - mondja az Úr, az Isten - délben kell majd a napnak lenyugodnia; nappal is sötétséget borítok a földre. ¹⁰ Gyászra fordítom ünnepeiteket, és siralomra minden dalotokat; mindenki derekára zsákruhát kötök, kopasszá teszek minden főt. Olyanná teszem, mint amikor az elsőszülöttet siratják, olyan lesz mindvégig, mint a keserűség napja. ¹¹ Igen, jönnek napok - mondja az Úr, az Isten -, amikor éhséget bocsátok a földre: éhséget, de nem kenyérre, szomjúságot, de nem vízre, hanem az Úr szavának hallgatására. ¹² Vándorolnak az egyik tengertől a másikig, kóborolnak északtól délig, keresik az Úr szavát, de nem találják. ¹³ Azon a napon szomjúság gyötri majd a szép szüzeket és az ifjakat, ¹⁴ azokat, akik a samariai Asimára esküsznek, akik ezt mondják: "A te istened életére, Dán!" és: "A te utad életére, Beerseba!" Elesnek, és föl sem kelnek többé. 9. fejezet (Ám9)

¹ *Láttam az Urat, amint az oltár mellett állt. Azt mondta: Sújts az oszlopfőre, rendüljön meg a mennyezet! Összetöröm mindannyiuk fejét, karddal ölöm meg,*

aki megmarad. Senki nem menekülhet meg közülük, nem lesz számukra sehol menedék. ² Ha leszállnak az alvilágba, kezem onnan is visszahozza őket; ha az egekbe menekülnek, onnan is leszállítom őket. ³ Ha elrejtőznek a Kármel csúcsán, felkutatom, és onnan is visszahozom őket; ha szemem előtt a tenger mélyére bújnak, ott is parancsolok a sárkánynak, hogy marja meg őket. ⁴ Ha ellenségeik előtt fogságba mennek, ott is parancsolok a kardnak, hogy ölje meg őket. Rajtuk lesz a szemem, de romlásukra, nem javukra. ⁵ Az Úr, a Seregek Istene... Ha megérinti a földet, kiszárad, és gyászol minden lakója; emelkedik minden, mint a Nílus, és süllyed, mint Egyiptom folyama. ⁶ Lakóhelyét az égben ő építette fel, boltozatát ő emelte a föld fölé. Ő hívja elő a tenger vizét, és ő önti a föld színére: az Úr az ő neve. ⁷ Izrael fiai, nem vagytok-e ti is olyanok, mint a kusiták fiai? - mondja az Úr. Nem én hoztam-e fel Izraelt Egyiptom földjéről, a filiszteusokat Kaftorból, az arámokat Kirból? ⁸ Nos, rajta tartom szememet a bűnös országon, hogy eltöröljem a föld színéről. De Jákob házáat mégsem pusztítom el egészen - mondja az Úr. ⁹ Mert, lám, parancsot adok, és szétszórom Izrael fiait a különféle népek közé, mint amikor rostál az ember, anélkül, hogy egy szem is a földre esnék. ¹⁰ Kard élén hullik el népemben minden gonosztevő, mind, aki mondja: "A vész nem közeleg, nem érkezik el hozzánk." ¹¹ Azon a napon felállítom Dávid roskadozó sátrát, repedéseit kijavítom, romjait felépítem, helyreállítom, hogy olyan legyen, mint hajdanában volt. ¹² Hadd foglalják el azt, ami Edomból megmarad, és minden nemzetet, ahol segítségül hívták a nevemet - mondja az Úr, és meg is teszi. ¹³ Igen, jönnek napok - mondja az Úr -, amikor együtt jár a szántóvető és az arató, a sajtoló és a magvető, újbor fakad a hegyekből, patakszik minden halomból. ¹⁴ Népemet, Izraelt helyreállítottam: fölépítik a romba dőlt városokat és bennük laknak, szőlőskerteket ültetnek, és isszák a borát, kerteket telepítenek, és eszik a gyümölcsét. ¹⁵ Letelepítem őket földjükre, soha többé nem tépik ki őket földjükből, amelyeket nekik adtam - mondja az Úr, a te Istened. Abdiás könyve

1. fejezet (Abd1)

^{1a} Abdiás látomása Edomról. ^{1c} Üzenetet kaptam az Úrtól, hírvivő érkezett a népek közé: "Fel! Támadjuk meg ezt a népet! Harcra fel!" ^{1b} Ezt mondja az Úr, az Isten: ² Nézd, kicsivé teszlek a népek között, s nagyon megvetett leszel. ³ Megcsalt szíved kevélysége, téged, aki a sziklák repedéseiben lakol, aki magasra építéd lakóhelyedet, és azt mondod szívedben: "Ki taszíthat engem le a földre?" ⁴ Hiába emelkedsz fel, mint a sas, hiába rakod fészkedet a csillagok közé, bizony onnan is letaszítalak - mondja az Úr. ⁵ Ha tolvajok törnének be hozzád, vagy éjszaka rablók, akkor, ugye, annyit vinnének el, amennyi nekik tetszik? Ha szüretelők jönnének hozzád, talán hagynának böngészni valót? Mennyire

kifosztottak! ⁶ Felkutattak, mint Ézsau rejtett kincseit. ⁷ Egészen a határig üldöztek, szövetségeseid kijátszottak, jó barátaid rászedtek. Akik kenyeredet ették, törbe csaltak: "Nincsen az eszén!" ⁸ Azon a napon - mondja az Úr - nemde kiírtom Edomban a bölcseket, Ézsau hegyén a józan ész? ⁹ Megrémülnek harcosaid, Temán, úgyhogy mindenki elpusztul Ézsau hegyén. Az öldöklés ¹⁰ és az erőszak miatt, amelyet testvéred, Jákob ellen elkövettél, szégyen borít el, és örökre elpusztulsz. ¹¹ Mivel jelen voltál te is akkor, amikor kincseit elrabolták az idegenek, barbár népek léptek be kapuján, és sorsot vetettek Jeruzsálemre: te is olyan voltál akkor, mint akármelyikük. ¹² Ne nézd testvéredet kárörvendőn a fosztogatás napján! Ne örülj Júda fiaín pusztulásuk napján! Ne légy fennhéjázó a szorongatás napján! ¹³ Népem kapuján ne lépj be a veszedelem napján! Ne örülj te is bajának a veszedelem napján! Ne nyúlj javaihoz a veszedelem napján! ¹⁴ Ne állj ki a keresztutakra, hogy megöld a menekülteket; a szökevényeket ne fogd el a szorongatás napján! ¹⁵ Mert közel van az Úr napja minden nép számára. Úgy tesznek veled, mint te tettél: tetteid tulajdon fejedre hullanak. ¹⁶ Igen, amint ti ittatok szent hegyemen, úgy iszik majd minden nép folyton-folyvást, isznak fulladásig, és nem lesznek, mintha soha nem is lettek volna. ¹⁷ De lesznek menekültek Sion hegyén, - szent hely lesz ez -, és Jákob háza visszaszerzi tulajdonát. ¹⁸ Jákob háza tűz lesz, József háza láng, Ézsau háza pedig szalma: felgyújtják és megemésztik. Nem menekül meg senki Ézsau házából - az Úr mondta ezt. ¹⁹ Negeb lakói elfoglalják Ézsau hegyét, a síkság lakói a filiszteusok földjét; elfoglalják Efraim vidékét és Szamaria vidékét, Benjamin meg Gileádot foglalja el. ²⁰ És ez az elhurcolt sereg: Izrael fiai elfoglalják Kánaánt Szareptáig; a jeruzsálemi száműzöttek, akik Szeféradban vannak, elfoglalják Negeb városait. ²¹ Győztesen vonulnak fel Sion hegyére, hogy ítéletet tartsanak Ézsau hegye felett, és az Úr lesz a királyi hatalom. Jónás könyve

1. fejezet (Jón1)

¹ Az Úr szózatot intézett Jónáshoz, Amittai fiához: ² "Kelj útra, menj el Ninivébe, a nagy városba! Hirdesd neki, hogy gonoszsága színem elé jutott." ³ Jónás el is indult, de azért, hogy Tarsisba meneküljön az Úr színe elől. Lement Jaffába, és talált is egy hajót, amely Tarsisba készült. Megfizette az útiköltséget, és beszállt, hogy elmenjen velük Tarsisba az Úr színe elől. ⁴ Az Úr azonban nagy szelet támasztott a tengeren. Hatalmas vihar támadt a tengeren. A hajó már-már összezúzódot. ⁵ A hajósok megrémültek, és isteneikhez imádkoztak. A hajó rakományát mind a tengerbe dobálták, csakhogy könnyítsenek rajta. Jónás lement a hajó aljába, és mélyen elaludt. ⁶ A hajóskapitány megszólította: "Miért alszol? Kelj fel, és imádkozz Istenhez! Talán megemlékezik rólunk, s nem kell elvesznünk!" ⁷ Majd így szóltak

egymáshoz: "Vessünk sorsot, hogy megtudjuk, ki miatt ért bennünket ez a veszedelem!" Sorsot vetettek, és a sors Jónásra esett. ⁸ Erre megkérdezték tőle: "Kérünk, mondd el nekünk, miért tört ránk ez a szerencsétlenség? Mi a foglalkozásod, honnan jöttél, hol a hazád, melyik néphez tartozol?" ⁹ Így felelt: "Héber vagyok, az Urat, az egek Istenét tisztelem, aki a tengert és a földet teremtette." ¹⁰ Nagy félelem fogta el az embereket. Megkérdezték tőle: "Miért tetted ezt?" Az emberek ugyanis megtudták, hogy az Úr színe elől menekül, mert elbeszélte nekik. ¹¹ Aztán megkérdezték tőle: "Mit tegyünk veled, hogy a tenger lecsendesedjék?" Mert a tenger még mindig zúgott és háborgott. ¹² Azt felelte nekik: "Fogjatok meg, és vessetek a tengerbe, akkor lecsendesedik a tenger. Tudom ugyanis, hogy miattam tört rátok ez a hatalmas vihar." ¹³ A férfiak evezni próbáltak, hogy visszatérjenek a szárazföldre, de nem sikerült, mert a tenger zúgott és háborgott. ¹⁴ Erre az Úrhoz kiáltottak: "Kérünk, Urunk, ne vesszünk el e miatt az ember miatt! Ne szálljon ránk igaz ember vére! Hisz te vagy az Úr, aki úgy tettél, amint neked tetszett!" ¹⁵ Aztán megfogták Jónást, és a tengerbe vetették. A tengernek azonnal megszűnt a háborgása. ¹⁶ Az embereket elfogta az Úrtól való félelem. Áldozatot mutattak be az Úrnak, fogadalmi ajándékokat szenteltek neki. 2. fejezet (Jón2)

¹ Az Úr odarendelt egy nagy halat, hogy nyelje el Jónást. Jónás három nap és három éjjel a hal gyomrában volt. ² A hal gyomrában Jónás így imádkozott az Úrhoz: ³ Szorongattatásomban az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott; az alvilág gyomrából kiáltottam, és ő meghallotta hangomat. ⁴ A mélybe vetettél, a tenger mélyére, körülvelt az áradat; örvényeid és hullámaid összecsaptak fölöttem. ⁵ Így szóltam: Elvetettél színed elől. Bárcsak meglátnám még szent templomodat! ⁶ A vizek torkomig hatoltak, körülvelt a mélység, hínár borítja fejemet ⁷ a hegyek tövében. Leszálltam a föld alatti országba, a régmúlt idők népei közé, de kimentetted a pusztulásból életemet, Uram, én Istenem! ⁸ Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra emlékeztem, és imám eljutott színed elé, szent templomodba. ⁹ Akik mihaszna (bálványokat) szolgálnak, elfordulnak az irgalmasságtól. ¹⁰ Én azonban a dicséret szavát mutatom be neked áldozatul; teljesítem, amit fogadtam, mert az Úrtól jön a szabadulás. ¹¹ Az Úr szólt a halnak, és az kivetette Jónást a szárazra. 3. fejezet (Jón3)

¹ Az Úr másodszor is szólt Jónáshoz: ² "Kelj fel, menj el Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd azt, amit majd mondok neked!" ³ Jónás fölkelt és elment Ninivébe az Úr parancsa szerint. Ninive nagy város volt, három napba telt, míg az ember végigment rajta. ⁴ Jónás bement a városba, egynapi járásnyira, és hirdetni kezdte: "Még negyven nap, és Ninive elpusztul!" ⁵ Ninive lakói hittek az Istennek. Böjtöt hirdettek, nagyok és kicsik egyaránt zsákruhát

öltöttek. ⁶ Amikor a szózat eljutott Ninive királyához, ő is leszállt trónjáról, levetette palástját, és zsákruhába öltözve hamuba ült. ⁷ Aztán a király és a főemberek parancsára kihirdették és elrendelték Ninivében: "Ember és állat, ökör és juh semmit se egyék, ne legeljen, és vizet se igyék. ⁸ Öltön zsákruhát ember és állat, és harsány hangon könyörögjön az Istenhez. Mindenki hagyja el gonosz útjait és a rosszat, amit a keze végbevitt. ⁹ Ki tudja, hátha irgalmas lesz és újra megbocsát az Isten, lecsillapul izzó haragja, és nem kell elvesznünk!" ¹⁰ Amikor Isten látta, hogy letérnek gonosz útjaikról, megbánta a rosszat, amivel fenyegette őket, és nem tette meg. 4. fejezet (Jón4)

¹ Jónáson nagy szomorúság vett erőt, és haragra gerjedt. ² Így imádkozott az Úrhoz: "Ó Uram, vajon nem megmondtam-e ezt már akkor, amikor még otthon voltam? Azért akartam Tarsisba menekülni, mert tudtam, hogy jóságos és irgalmas Isten vagy, türelmes és könyörületes, aki megbánja a rosszat. ³ Most azonban vedd el tőlem az életemet, mert jobb nekem a halál, mint az élet." ⁴ Az Úr így felelt: "Azt hiszed, jogos a haragod?" ⁵ Jónás kiment a városból, és leült a várostól keletre. Csinált magának egy sátozt, és annak árnyékában ülve figyelte, hogy mi fog történni a várossal. ⁶ Az Úr parancsára egy ricinusbokor nőtt Jónás fölé, árnyékot vetett a feje fölé, és megvédte a rosszsulléttől. Jónás nagyon megörült a ricinusnak. ⁷ Másnap hajnalban azonban az Úr egy férget rendelt oda. A féreg megrágta a ricinust, úgyhogy kiszáradt. ⁸ Amikor aztán fölkel a nap, az Úr forró keleti szelet támasztott, s a nap is hevesen tűzött Jónásra. Olyan rosszul lett, hogy a halált kívánta magának: "Jobb nekem a halál, mint az élet!" ⁹ Ekkor az Isten így szólt Jónáshoz: "Azt hiszed, jogos a haragod a ricinusbokor miatt?" Azt felelte: "Igen, jogosan haragszom, egészen a halálig!" ¹⁰ Erre az Úr azt mondta: "Bánkódsz emiatt a ricinus miatt, jóllehet nem is gondoztad és nem is neveltetted. Az egyik éjjel felnőtt, a másik éjjel elpusztult. ¹¹ Hát akkor én ne irgalmazzak Ninivének, a nagy városnak, amelyben több mint százhuszezer olyan ember van, aki még nem tud különbséget tenni a jobb és a bal keze között, és igen sok állat?" Mikeás könyve

1. fejezet (Mik1)

¹ Az Úr szava, amelyet a moréseti Mikeáshoz intézett Jotám, Acház és Hiszkija júdeai királyok idejében; látomások Szamariáról és Jeruzsálemről. ² Figyeljen minden nemzet, hallja meg a föld és minden lakója! Az Úr, az Isten vádol benneteket, az Úr az ő szent templomában. ³ Mert lám, az Úr elhagyja szent hajlékát, leszáll és a föld magaslatain jár. ⁴ Lépései alatt szétfolynak a hegyek, beomlanak a völgyek, mint a viasz a tűzben, mint a lejtőn a víz. ⁵ Ez mind Jákob gonoszsága miatt és Izrael házának vétkei miatt következik be. Mi

a gonoszsága Jákobnak? Nem Szamaria? És mi Júda házának vétke? Nem Jeruzsálem? ⁶ "Szamariát romhalmazzá teszem a pusztában, beültetem szőlővel. Köveit legörgetem a völgybe, és feltárom alapjait. ⁷ Szobrai mind összetörnek, kicsapongása bérét elégetem, és minden bálványát darabokra töröm. Mivel paráznaságuk bérén vásárolták őket össze, legyen belőlük újra a paráznaság jutalma." ⁸ Ezért gyászba öltözöm és jajgatok, mezítláb járok és ruhátlanul, üvöltözök, mint a sakálok, kiáltozok, mint a struccmadarak. ⁹ Az Úr csapása ellen nincsen orvosság, utoléri Júdát, lecsap népem kapujára, Jeruzsálemre. ¹⁰ Ne hirdessétek ki Gátban, ne hullassatok könnyeket... Fetrengjete a porban Bet-Leafrában! ¹¹ Fújd meg a harsonát Sáfir lakója! Nem hagyta el városát Caanán lakója! Bet-Haécel alapjait megingatták, támasztékait elvetették. ¹² Hogyan remélhetne bármi jót Marót lakója, amikor veszedelem jó az Úrtól Jeruzsálem kapuján? ¹³ Fogd be a kocsiba a paripát, Lákis lakója! [Ezzel kezdődött Sion leányának bűne, megtalálhatók benned Izrael vétkei.] ¹⁴ Ajándékot kell majd adnod Móreset-Gátnak, Bet-Akzib megcsalja majd Izrael királyait. ¹⁵ Rád tör még a rabló, Maresa lakója! ...Adullámig jut el Izrael dicsősége. ¹⁶ Vágd le a hajad, nyiratkozz meg kedvelt fiaid miatt, légy kopasz, mint a keselyű, mert fogságba viszik majd őket, messzi földre. 2. fejezet (Mik2)

¹ Jaj azoknak, akik gonoszat forralnak, a fekvőhelyükön rosszat forgatnak fejükben; virradatkor végbe is viszik, mert kezüknek hatalmában van. ² Ha megkívánják a földeket, meg is szerzik, és a házakat hatalmukba kerítik. Kezet emelnek a másik emberre és a házára, mind az emberre, mind örökségére. ³ Azért ezt mondja az Úr: Nos, nagy csapást mérek erre a nemzedékre, melyből nem vonhatjátok ki nyakatokat, és nem járhattok többé emelt fővel, mert gonosz idő lesz ez. ⁴ Azon a napon gúnydalt költenek rólatok, és siratóéneket mondanak. Így szólnak: "Ki vagyunk fosztva teljesen; népem földjét felmérték zsinórral, senki nem adja vissza, földjeink a fosztogatók kezére jutottak." ⁵ Bizony, ezért senki sem fogja osztályrészedet mérőzsinórral kimérni az Úr közösségében. ⁶ Azt mondogatják: "Ne hirdessétek ezt! Ne hirdessétek ezeket! Nem érhet bennünket gyalázat. ⁷ Talán átok van Jákob házán? Vajon elveszítette az Úr a türelmét? Így szokott ő tenni? Nincsenek-e telve szavai jósággal az ő népe, Izrael iránt?" ⁸ Ti támadtok ellenséggént népemre. Az ártatlan ruháját elragadjátok, a biztonságban élőkre a háború borzalmait szabadítjátok. ⁹ Népem asszonyait kiűzitek meghitt otthonukból; a csecsemőket megfosztjátok dicsőségemtől mindörökre. ¹⁰ "Keljete föl, s menjete! Ne legyen itt maradástok!" Bármilyen semmiségért súlyos zálogot követeltek. ¹¹ Ha a lélek valamelyik embere ilyen hazugságot koholna: "Borról és italról jövendölök neked", akkor ennek a népnek az volna a prófétája. ¹²

Bizony, összegyűjtöm egész Jákobot, bizony, egybegyűjtöm Izrael maradékát. Egybegyűjtöm őket, mint juhokat az akolba, mint a nyáját a mezők ölén, és nem kell félniük senkitől. ¹³ Elindul az élükön a vezérük, előttük jár; kilépnek a kapun, kivonulnak; előttük megy királyuk, az Úr halad az élükön! 3. fejezet (Mik3)

¹ Azután így szóltam: Halljátok hát, Jákob fejedelmei, és Izrael házának vezérei! Vajon nem nektek kellene-e ismerni a jogot? ² Mégis gyűlölték a jót, és a gonoszt szeretitek. ³ Amikor majd felfalják népem maradékát, bőrét lenyúzzák, csontját összetörik, amikor majd felaprózzák, mint a húst a fazékban, a peccsenyét a lábasban, ⁴ akkor majd kiáltanak az Úrhoz. De ő nem hallgatja meg őket; elrejtí majd előlük arcát abban az időben a bűnök miatt, amelyeket elkövettek. ⁵ Ezt üzeni az Úr a prófétáknak, akik félrevezetik népemet: Ha van mit a foguk alá venniük, azt hirdetik: "Béke!" De ha valaki nem tömi a szájukat, hadat üzennek ellene. ⁶ Nos, ezért látomás helyett éjszaka borul rátok, jövődölés helyett sötétség tör rátok. Lenyugszik a nap a próféták felett, a nappal éjszakára fordul. ⁷ Akkor majd megszégyenülnek a látók, szégyen borítja a jövődőlőket. Mindannyian elfödik arcukat, mert nem jön az Istentől üzenet. ⁸ Engem azonban erő tölt el, az Úr Lelke, igazság, bátorság, hogy feltárjam Jákob előtt vétkét, Izrael előtt gonoszságát. ⁹ Halljátok hát, Jákob házának fejedelmei, és Izrael házának vezérei, ti, akik megvetitek az igazságot, és ami jogos, azt kijátsszátok! ¹⁰ Ti, akik vérdíjból építitek fel Siont, és gonoszságból Jeruzsálemet! ¹¹ Fejedelmei ajándékért szolgáltatnak igazságot, papjai bérért döntenek, prófétái ezüstért jövődölnek. És még az Úrban bizakodnak! Azt mondják: "Nemde közöttünk van az Úr? Nem érhet minket semmi veszedelem!" ¹² Bizony, ezekért, vétkeitek miatt, felszántják Siont, mint a szántóföldet, Jeruzsálem romhalmazzá válik, a templom hegye erdő borította magaslattá. 4. fejezet (Mik4)

¹ A napok végén az Úr templomának hegye a hegyek orma fölé emelkedik, magasabb lesz minden halomnál. A népek odasereglenek, ² sok nemzet tódul oda. "Gyertek - mondják -, menjünk fel az Úr hegyére, Jákob Istenének templomába, hogy tanítson meg minket útjaira, és az ő ösvényein járjunk. Mert a Sionról származik a törvény, Jeruzsálemből az Úr szava." ³ Nagy nemzeteken uralkodik majd, hatalmas népek fölött ítélkezik. A kardjukból ekevasat kovácsolnak, a lándzsájukból meg sarlót. Nem ragad többé kardot nemzet nemzet ellen, nem tanulják többé a hadviselést. ⁴ Szőlője tövében ül majd mindenki, meg fügefája alatt, és senki nem zavar senkit. A Seregek Urának ajka mondta ezt így. ⁵ Minden nemzet a maga istenének nevében jár, mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevében járunk, örökkön-örökké. ⁶ Azon

a napon - mondja az Úr - összegyűjtöm majd a sántákat, egybegyűjtöm a száműzötteket és akiket megbüntettem. ⁷ A sántákat maradékká teszem, a gyengéket hatalmas néppé, s az Úr uralkodik majd rajtuk a Sion hegyén mostantól fogva mindörökké. ⁸ Hozzád meg Nyájnak tornya, és Sion leányának Ofelje, visszatér a hajdani hatalom, Jeruzsálem leányának királysága. ⁹ Miért kiáltozol egyre? Nincsen királyod? Talán elvesztek tanácsadóid, amikor elfogott a fájdalom, mint a vajúdó asszonyt? ¹⁰ Gyötrődj fájdalmadban és jajgass, mint a vajúdó asszony, Sion leánya, mert lám, most kimész a városból, és a mezőn fogsz lakni. Elmész egészen Bábelig, de ott megszabadulsz, ott kiszabadít téged az Úr ellenségeid kezéből. ¹¹ Most összesereglik ellened számtalan nép. Így beszélnek: "Legyen Sion tisztátalan, vessünk rá szemet!" ¹² Ők azonban nem ismerik az Úrnak terveit; szándékát nem is sejtik: hogy úgy gyűjtötte őket össze, mint a kévéket a szérűn. ¹³ Rajta, Sion leánya, csépeld! Szarvadat vassá változtatom, patádat rézzé változtatom, és összezúzol számos népet. Zsákmányukat az Úrnak szenteled, kincseiket a földkerekség Urának. ¹⁴ Most aztán légy erős, Erőd! Sáncot emeltek ellenünk, vesszővel verték arcul Izrael bíróját. 5. fejezet (Mik5)

¹ De te, (Betlehem) Efrata, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled születik majd nekem, aki uralkodni fog Izrael felett. Származása az ősidőkre, a régmúlt időkre nyúlik vissza. ² Ezért elhagyja őket az Úr, míg nem szül, akinek szülnie kell, és testvéréhez, Izrael fiaihoz vissza nem tér a maradék. ³ Föllép és legelteti nyáját az Úr erejében, az Úrnak, az ő Istenének fenséges nevében. Letelepdedhetnek, mert hatalmát kiterjeszti egészen a föld határáig. ^{4a} Ő maga a béke lesz. ^{5b} Megszabadít minket Asszíriától, ha betör országunkba, és határainkat tiporja. ^{4b} Ha Asszíria betör országunkba és földünket tiporja, hét pásztort állítunk fel ellene, nyolc vezető embert. ^{5a} Karddal őrzik majd Asszíria földjét, pallossal Nimród földjét. ⁶ Jákob maradéka olyan lesz majd a sok nép között, mint a harmat, amely az Úrtól jó, mint az esőcsepp a zöldellő mezőn: nem emberben bízik, és nem szorul az ember fiára. ⁷ Akkor Jákob maradéka olyan lesz majd a sok nép között, mint az oroszlán az erdő vadjai között, mint az oroszlánkölök a juhnyájban: amerre jár, gázol és zsákmányol, és senki nem ragadja el tőle a zsákmányt. ⁸ Emeld kezedet ellenfeledre, s elpusztul minden ellenséged. ⁹ Azon a napon - mondja az Úr - elveszem tőled lovaiddat, elpusztítom harci szekereidet. ¹⁰ Városaidat elsőpröm földedről, lerombolom erődeidet. ¹¹ A varázsszereket kiveszem kezedből, és nem lesz többé varázslód. ^{12a} Elveszem tőled a szobraidat meg az oszlopaidat, ¹³ kiirtom az oszlopokat, elpusztítom bálványaidat, ^{12b} hogy ne imádkozhass többé kezed műve előtt. ¹⁴ Haragomban és indulatomban bosszút állok minden népen, amely nem engedelmeskedett. 6.

fejezet (Mik6)

¹ Halljátok hát az Úr szavát! Rajta! Szállj perbe a hegyek előtt, a halmok hallják meg szavadat! ² Halljátok meg az Úr panaszát, hegyek és ti, erős alapjai a földnek! Mert perbe száll az Úr népével, vádbeszédet mond Izrael ellen. ³ "Népem! Mit vétettem neked? Mi eshetett nehezedre? Felelj nekem! ⁴ Talán az, hogy kihoztalak Egyiptom földjéről, kiszabadítottalak a szolgaság házából? Hogy Mózes, Áront és Mirjámot küldtem előtted? ⁵ Népem! Emlékezz csak, mi volt Baláknak, Moáb királyának a terve? És mit felelt neki Bileám, Beor fia? Sittimtől Gilgálig, hogy megismerd az Úrnak igazságos tetteit." ⁶ "Mivel állhatok az Úr elé, mivel borulhatok a magasságos Isten elé? Álljak oda égőáldozatokkal, egyesztendős borjakkal? ⁷ Kosok ezreiben telik-e az Úrnak kedve, vagy áradó olajpatakokban? Feláldozzam-e elsőszülöttemet vétkemért, méhem gyümölcsét saját bűnömért? ⁸ "Megmondták neked, ó ember, mi a jó, és mit kíván tőled az Úr: Semmi mást, mint hogy váltsd tettekre az igazságot, szeresd hűségesen, és járj alázatosan a te Isteneddel." ⁹ Íme az Úr szava! Ezt üzeni a városnak: Halljátok meg, törzs és akik egybegyűltetek! ¹² A gazdagok eltelnék erőszakkal, a lakosok hazugságot beszélnek. ¹⁰ Eltűrhetem-e a hamis mércét, a kicsire szabott, gyűlöletes mérőt? ¹¹ Jogosnak tarthatom-e a hamis mérleget, és a zacskóban a hamis súlyokat? ¹³ Azért hozzáálltam, hogy sújtsalak, hogy pusztítsalak a bűneid miatt. ¹⁵ Vetsz majd, de nem aratsz, sajtolod az olajat, a mustot, de olajjal nem kened magad, és nem iszol a borból. ¹⁴ Eszel majd, de nem lakol jól soha; amit félre teszel, azt nem mentheted meg, s ha megmented is, kiszolgáltatom a kardnak. ¹⁶ Omri törvényeit követed és Acháb házának tetteit; szándékaik szerint jársz el, hogy intő példává tegyelek, lakóidat meg nevetség tárgyává, hogy viseljétek a népek gyalázkodását. 7. fejezet (Mik7)

¹ *Jaj nekem! Úgy jártam, mint aki kalászt megy szedegetni aratás után, mint aki böngészni akar szüret után: sehol egy fürt, hogy egyem, sehol egy korai füge, hiába vágyom rá. ² A hűségesek eltűnnek az országból, nincsen igaz az emberek között. Mindegyikük vérontásra készül, törbe csalják testvéreiket. ³ Kezük ügyes tenni a rosszat, a főember követelőzik, a bíró ajándék fejében osztja az igazságot, a vezető kénye-kedve szerint beszél. ⁵ Ne bízzatok társatokban, ne reménykedjétek barátotokban! Ne nyisd meg a szádat az előtt sem, aki a kebleden pihen! ⁶ Mert a fiú szidalmazza az apját, a lány anyja ellen támad, az új asszony meg anyósa ellen, ellensége az embernek saját háza népe. ⁴ ... köztük a legjobb is olyan, mint a tövis, a legigazabb, mint a szúrós sövény. Ma északról megérkezett próbatételük, bekövetkezik megszégyenülésük. ⁷ De én az Úrra emelem tekintetem, az Istenben bízom, aki megment, az én Istenem meghallgat engem. ⁸*

Ellenségem, ne örülj! Igaz, elestem, de fölkelek, sötétségben éltem, de az Úr a világosságom. ⁹ Az Úr haragját el kell viselnem - hisz vétkeztem ellene - mindaddig, míg ítéletet nem hoz ügyemben, és igazságot nem szolgáltat nekem. Elvezet a világosságra és megláthatom igaz tetteit. ¹⁰ Ha látja ellenségem, elborítja a szégyen, azt, aki így szólt hozzám: "Ugyan hol az Úr, a te Istened?" Szemem örömmel látja majd amikor eltiporják, mint az utca sarát. ¹¹ Elérkezik a nap, amikor fölépítik sáncaidat, a nap, amikor kiterjesztik határaidat, ¹² a nap, amikor mindenki hozzád siet Asszíriától Egyiptomig, Tirusztól a Folyóig, az egyik tengertől a másikig, egyik hegytől a másikig. ¹³ A föld pusztasággá lesz lakói miatt, tetteik gyümölcse miatt. ¹⁴ Legeltesd botoddal népedet, örökséged nyáját, amely egyedül él az erdőben, egy gyümölcsöskertnek a közepén. Bárcsak legelhetne a Básánon és Gileádban, mint hajdanában! ¹⁵ Mint azokban a napokban, amikor kivonultál Egyiptomból: mutass nekünk csodajeleket! ¹⁶ Látni fogják a népek, és megszégyenülnek minden hatalmuk ellenére; a kezüket a szájukra teszik, a fülük pedig megsüketül. ¹⁷ Homokot esznek, mint a kígyó, mint a földön csúszó állatok. Búvóhelyükről remegve jönnek elő, félnek és rettegnek színed előtt. ¹⁸ Melyik isten olyan, mint te, aki elveszed a gonoszságot, és megbocsátod a vétkeket? Aki nem haragszol mindörökre, hanem kedved leled az irgalomban? ¹⁹ Irgalmaz nekünk még ez egyszer, tipord össze vétkeinket, vedd a tenger mélyére minden bűnünket! ²⁰ Tanúsíts hűséget Jákob iránt, irgalmat Ábrahám iránt, amint megesküdtél atyáinknak ősidőktől fogva. Náhum könyve

1. fejezet (Náh1)

¹ Jövendölés Ninivéről. Az elkosi Náhum látomásának könyve. ² Az Úr féltékeny és bosszúálló Isten, bosszút áll az Úr, és nagyon haragszik, bosszút áll az Úr ellenségein, nem könyörül ellenfelein. ³ Türelmes az Úr, de hatalmas félelmetes, nem hagyja büntetlenül a bűnöst. Viharban és forgószelelben jár, a felhő por a lába nyomában. ⁴ Gátat vet a tengernek, s akkor az kiszárad, kiapaszt minden folyamot. ...Elhervad Básán és Kármel, Libanon zöldje elhervadt. ⁵ Hegyek rendülnek meg előtte, halom halomra dől. Összeomlik színe előtt a föld, a földkerekség és minden lakója. ⁶ Haragjával szemben ki állhat meg, heves bosszúja előtt állva ki maradhat? Haragja kiárad, mint a tűz, darabokra törnek előtte a sziklák. ⁷ Jó az Úr, menedék a szorongatás napján. Jól ismeri azokat, akik benne bíznak, ⁸ ha jön az áradat. De akik ellene támadnak, azokat kiirtja, sötétedésig üldözi ellenfeleit. ⁹ Miként gondolkoztok ti az Úr felől? Ő idézi elő a pusztulást, másodszor nem kerül sor a gyötremre; ¹⁰ megsemmisülnek, mint a bogáncs, mindenestül, mint a száraz pelyva. ¹¹ Belőled származott az, aki gonoszságot forral az Úr ellen: Béliál terveinek embere. ¹² Ezt mondja az Úr: Ha készen vannak is, ha sokan

vannak is, lekaszálják őket és megsemmisítik. Megaláztalak, de többé nem alázlak meg. ¹³ Nézd, most összetöröm az igát, amely rád nehezedik, és széttépem kötelékeidet. ¹⁴ Felőled ezt határozta az Úr: Nem lesz utódod, aki viselje nevedet. Eltávolítom isteneid templomából a faragott és öntött bálványokat, sírodat pedig gyalázattá teszem. 2. fejezet (Náh2)

¹ Nézzétek, fut a hegyeken a hírvivő és hirdeti: "Szabadulás!" Tartsd meg ünnepeidet, Júda, teljesítsd fogadalmadat, mert Béliál nem látogat el többé hozzád: mindenestül elpusztult. ³ Helyreállítja az Úr Jákob szőlőskertjét, és Izrael szőlőskertjét. A fosztogatók teljesen kifosztották, letördelték a vesszőket. ² Felvonul ellened a pusztító. Állj őrt a várfalon, őrizd az utat, övezd fel derekadat, gyűjtsd össze minden erődet! ⁴ Harcosainak vöröslik a pajzsuk, bajnokai bíborba öltöztek, harci szekereinek vasa tündöklök, amikor a harcba bevetik, lovasai toporzékolnak. ⁵ Az utakon vágtnak a szekerek, végigszáguldanak a tereken. Olyanok, mint a tűz, mint a cikázó villám. ⁶ Bevetik az élcsapatot, megütköznek a hadoszlopok, megrohanják a várfalat, készen áll a védőtető. ⁷ Megnyílnak a folyóra néző kapuk, a palota rémülködik. ⁸ Elfogják és fogságba viszik az Úrnőt, rabszolgái jajgatnak, mint a galambok, siránkoznak mellüket verdesve. ⁹ Ninive olyan, mint a medence, amelyből elillan a víz: "Álljatok meg, álljatok meg!" De senki nem fordul meg. ¹⁰ "Raboljátok az ezüstöt! Raboljátok az aranyat!" Kimeríthetetlen kincstár ez, tömérdek drágaság. ¹¹ Lopás, rablás, fosztogatás! Kihagy a szív, a térdek remegnek, rémület vesz erőt a veséken, színét veszt minden arc. ¹² Hol van az oroszlánok barlangja, az oroszlánkölkök búvóhelye? Amikor útnak indult az oroszlán, a kölkökkel otthon maradt a nőstény, és nem zavarta őket semmi. ¹³ Zsákmányolt az oroszlán a kölykei számára, öldökölt a nőstényeinek, odúját megtöltötte zsákmánnyal, prédával a barlangját. ¹⁴ Lám, én szembeszállok veled - mondja a Seregek Ura -, fölégetem szekereidet, kicsinyeidet kard emészti meg. Zsákmányodat eltörlöm a földről, hírnökeid hangja nem hallatszik többé. 3. fejezet (Náh3)

¹ Jaj a vérengző városnak, amely tele van hazugsággal és rablással, és folyvást fosztogat! ² Hallga! Csattog az ostor, dübörög a kerék. Száguldó lovak és vágató szekerek! ³ A lovasok nekirugaszkodnak, a kardok villognak, a dárdák csillognak. Tömérdek halott, számtalan sebesült, holttestek végtelen mezeje! Mindenütt holttestekbe botlanak... ⁴ Lám, ez a bére a parázñaságra vetemedett, céda nőnek, a bájos szépségnek, az ügyes kerítőnek! Bája a népeket rabul ejtette, elcsábította a nemzeteket. ⁵ Nézd, én szembeszállok veled - mondja a Seregek Ura -, szoknyád szegélyét arcodig emelem, feltárom meztelenséged a népek előtt, szégyenedet a nemzetek előtt. ⁶ Gyalázatot szórok rád, pellengérre állítalak és

megszégyenítlek. ⁷ Aki csak lát majd, az mind elfordul tőled és így beszél: "Ninive! Micsoda pusztulás!" Ugyan ki fog megszánni? Hol keressünk neked vigasztalókat? ⁸ Te talán jobban jársz, mint No-Amon, aki a Folyón túl uralkodott? Védősánca a tenger volt körös-körül, várfala a tenger vize. ⁹ Etiópia volt az erőssége és Egyiptom, határa nem is volt, Put és Líbia lakói támogatták. ¹⁰ De neki is fogságba kellett mennie, vonulhatott a számkivetésbe. A csecsemőit is eltiporták az utcasarkokon. Nemeseire sorsot vetettek, főembereire bilincset vertek. ¹¹ Téged is körülvesznek, le fognak igázni; te is kereshetsz majd menedéket ellenfeleid elől. ¹² Minden erődöd olyan, mint a korán érő füge: megrázzák, és behullik annak szájába, aki enni akarja. ¹³ Harcosaid olyanok benned, mint az asszonyok, kapuid szélesre tárulnak az ellenfél előtt, záraidat tűz emészt meg. ¹⁴ Hiába merítesz vizet az ostrom idejére, hiába erősíted meg erődeidet; gyúrhatod a sarat, taposhatod az agyagot, készíthetsz téglát: ¹⁵ megemészt a tűz, és elpusztít a kard. Gyülekezzetek, mint a legyek, gyülekezzetek, mint a sáskák, ^{16a} szaporítsd kereskedőidet, legyenek többen, mint az égen a csillag. ^{17a} Őrséged, mint a sáskák, írnokaid, mint a sáskaraj: hideg napokon a falakon tanyáznak, de mihelyt kisüt a nap, ^{16b} kiterjesztik szárnyukat és elrepülnek a sáskák, ^{17b} útnak indulnak, nem tudni hová. ¹⁸ Jaj! Álomba merültek a pásztoraid, Asszíria királya; bajnokaid szenderegnek, néped szétszéledt a hegyeken, senki sem tudja őket összeszedni. ¹⁹ Sebedre nincsen orvosság, sérülésed nem gyógyul be. Akik csak hallják a hírét, tapsolnak fölötted. Mert van-e valaki, akit utol ne ért volna gonoszságod? Habakuk könyve

1. fejezet (Hab1)

¹ Látomás, amelyet Habakuk próféta látott. ² Meddig kell még Uram, segítségért folyamodnom anélkül, hogy meghallgatnál? Hozzad kiáltanom: "Erőszak!", anélkül, hogy megszabadítanál? ³ Miért feded fel előttem a gonoszságot, és mutatod meg a nyomorúságot? Csupa fosztogatást, csupa rablást látok magam előtt; a vádaskodás és civakodás egyre fokozódik. ⁴ Csorbát szenved a törvény, a jog nem érvényesül. Üldözi a gonosz az igazat, a jogot kicsavarják. ⁵ Tekintsetek a népekre és lássátok, ámuljatok és csodálkozzatok: mert olyan dolgot viszek majd végbe napjaitokban, hogy el sem hinnétek, ha elbeszélnék. ⁶ Lám, idehozom a káldeusokat, ezt a vad és kegyetlen nemzetet, amely messze földeket bejár, hogy elfoglalja mások hajlékát. ⁷ Borzalmas és rettenetes nép, ereje szab neki törvényt és hatalmat. ⁸ Lovai gyorsabbak a párducnál, mérgesebbek az esti farkasnál. Lovasai özönlenek, lovasai messziről jönnek, repülnek, mint a sas, amely lecsap a zsákmányra. ⁹ Fosztogatni jön valamennyi, izzik az arcuk, mint a keleti szél, annyi rabot ejtenek, mint a fővény. ¹⁰ Ez a nép gúnyt űz a királyokból, a

fejedelmeket nevetségessé teszi; fittyet hány minden erődre, töltést emel és beveszi őket. ¹¹ Aztán megfordul, és elvonul, mint a szélvész. Bűnös, akinek az ereje az istene! ¹² Nem te vagy-e Uram, ősidőktől fogva az én Istenem, Szentem, aki nem hal meg? Te rendelted Uram, ide, hogy ítéletet tartson. Te tetted sziklává, hogy büntessen. ¹³ Szemed tisztább annál, hogysem a gonoszságra tekints, a nyomorúságot nézni sem tudod. Miért tekintesz hát e hitszegőkre, miért hallgatsz, amikor a gonosz elnyeli a nála igazabbat? ¹⁴ Úgy bánsz az emberrel, mint a tengeri halakkal, mint a gazdátlan csúszómászókkal. ¹⁵ Mind kiemeli horoggal, varsájába fogja, hálójába gyűjti, aztán örül és ujjong. ¹⁶ Ezért varsájának mutat be áldozatot, hálójának gyűjt jó illatot, mert azok juttatták jó fogáshoz, és bőséges eledelhez. ¹⁷ Nemde szüntelen kiüríti hálóját, és pusztítja a népeket irgalom nélkül? 2. fejezet (Hab2)

¹ Kiállok őrhelyemre, felállok a sáncra, és figyelek, hogy lássam, mit mond nekem, és mit válaszol a panaszomra. ² Az Úr meg is szólalt és ezt mondta: "Írd le a látomást, véd fel táblára, hogy könnyen olvasható legyen. ³ Mert ez a látomás a maga idejében beteljesedik s nem hiúsul meg; ha késik, csak várj, biztosan bekövetkezik, tévedhetetlenül. ⁴ Akinek nem igaz a lelke, az elbukik, de az igaz élni fog hűségéért." ⁵ Bizony, a gazdagság hűtelen! Esztét veszti, és többé nem nyugszik, kitátja torkát, mint az alvilág, telhetetlen, mint a halál, összeharácsol minden népet, összegyűjt magának minden nemzetet. ⁶ Vajon nem mondanak-e majd róla mindnyájan példázatok? Nem költenek-e róla magvas mondásokat? Azt mondják majd: Jaj annak, aki a máséból gyűjtöget, - ugyan meddig? -, aki zálogok terhével terheli magát. ⁷ Nem kelnek-e föl hirtelen hitelezőid, nem ébrednek-e föl végrehajtóid? A zsákmányuk lesz! ⁸ Mivel sok népet kifosztottál, a megmaradt népek téged fosztanak ki; amiért embervért ontottál, kifosztottad a földet, a várost és minden lakóját. ⁹ Jaj annak, aki családjá javára becsstelenül harácsol; aki magasra rakja fészket, hogy kikerülje a balsorsot! ¹⁰ Házad szégyene mellett döntöttél, amikor eltiportál számos nemzetet; saját magad ellen vétkeztél. ¹¹ Mert a falban még a kő is kiáltozik, s a fagerenda válaszol neki. ¹² Jaj annak, aki vérrel épít várost, és vétekből vet a városnak alapot! ¹³ Hát nem a Seregek Urának akarata az, hogy a népek a tűznek dolgoznak, s hiábavalóságokért fáradnak a nemzetek? ¹⁴ Mert az Úr dicsőségének ismerete betölti majd a földet, miként a víz a tengert. ¹⁵ Jaj annak, aki leitatja társát, vegyíti a mérget, míg le nem részegíti, hogy láthassa a meztelenségét. ¹⁶ Gyalázattal teltél el, nem dicsőséggel! Ígyál csak te is, és mutasd meg, hogy körül sem vagy metélve! Rajtad a sor, hogy megidd az Úr jobbójából a kelyhet. Dicsőséged elborítja majd a szégyened. ¹⁷ Mert elborít a gonoszság, amit a Libanonon végbevittél; rémült állatokat

gyilkoltál, embervért ontottál, pusztítottad a földet, a várost és mind, aki benne lakik. ¹⁹ Jaj annak, aki így szólt a fatönkhöz: "Ébredj!". A néma kőhöz: "Kelj fel álmodból!" [Ez a szózat]. Nézd, ki van rakva ezüsttel, arannyal, de életető lélek nincsen benne! ¹⁸ Mire jó a bálvány, alkotója miért faragta? Az ércbe öntött kép, a hazudó jós? Alkotója mégis bízott benne, amikor e szótlán bálványt kifaragta. ²⁰ Az Úr szent templomában lakik: némulj el színe előtt, egész földkerekség! 3. fejezet (Hab3)

¹ *Habakuk próféta imája. A siralmak dallamára.* ² *Uram, híred eljutott hozzám. Uram, tetteid megrendítettek; a mi időnkben is vidd őket végbe, a mi időnkben is add őket tudtul! Haragodban is gondold az irgalomra!* ³ *Közeledik az Isten Támán felől, és Fárán hegyéről a Szent. (Szünet.) Dicsősége elborítja az eget, méltósága betölti a földet.* ⁴ *Ragyogása olyan, mint a napfény, kezéből sugarak törnek elő, abban van ereje.* ⁵ *Előtte pestis jár, a nyomában láz halad.* ⁶ *Megrendíti a földet, ha feláll, megrémíti a népeket, ha körülnéz. Leomlanak az időtlen hegyek, összedőlnek az örök halmok: az ő útjai ősidőktől fogva.* ⁷ *Láttam Kusán rémülettől sújtott sátrait, és hogy mint remegtek Midián földjén a házak.* ⁸ *Uram, talán a folyamok ellen lángolt fel haragod? A tenger ellen indulatod? Ezért szállsz fel lovaiddra, és diadalmas szekereidre?* ⁹ *Íjadat felvontad, a tegzed tele van nyíllal. (Szünet.) Patakokkal szántod fel a földet,* ¹⁰ *ha meglátnak a hegyek, megrémülnek. Kiáradnak az örvénylő vizek, a mélység hallatja szavát, kezét magasra emeli.* ¹¹ *Hajlékában marad a nap és a hold, elrejtőzik nyilaidnak csillogása, lándzsáidnak villogása elől.* ¹² *Méltatlankodva tiprod a földet, haragodban elgázolod a népeket.* ¹³ *Kivonulsz, hogy megszabadítsd népedet, hogy megszabadítsd föl Kentedet. Romba döntöd a gonosznak házáat, egészen a szikláig feltárod alapját. (Szünet.)* ¹⁴ *Dárdáiddal átszegezted harcosainak vezérét, akik örömujjongással körüljártak, hogy szétszórjanak minket. Mintha csak rejtekhelyükre mennének, hogy megegyék a szegényt!* ¹⁵ *Lovaddal összegázoltad a tengert, a nagy vizek iszapját.* ¹⁶ *Meghallottam és megrendült a bensőm. Ajkaim remegtek hallatára, csontjaim elszuvasodtak, lépteim bizonytalanná váltak. Nyugodtan várom a szorongatás napját, amely felkél a minket nyomorgató népre.* ¹⁷ *(Nem rügyezik ki többé a fügefa, a szőlő nem hoz többé termést; az olajfa termése elpusztul, a szántóföld nem terem eledelt, a juh kivész az akolból, s ökör sem lesz az istállókban.)* ¹⁸ *Én azonban örülök az Úrban, ujjongok üdvözítő Istenemben.* ¹⁹ *Az én erőm az Úr, az Isten. A szarvaséhoz teszi hasonlóvá a lábam, felvisz a magasságokba. (Az énekmester szerint. Húros hangszerre.)*

Szofonías könyve

1. fejezet (Szof1)

¹ Az Úr szózata, amelyet Szofoniáshoz, Kusi fiához intézett, Júda királyának, Jozijának, Ámon fiának idejében. Kusi Gedaljának, az meg Amarjának, az meg Hiszkijának volt a fia. ² Bizony, elpusztítok mindent a föld színéről - mondja az Úr. ³ Elpusztítok embert, állatot, elpusztítom az ég madarait, a tenger halait; elbuktatok a gonoszt, eltörlöm az embert a föld színéről - mondja az Úr. ⁴ Kinyújtom kezemet Júda ellen, és Jeruzsálem minden lakója ellen. Eltörlöm erről a helyről Baalt maradéktalanul, szolgálainak nevével és papjaival együtt. ⁵ Azokat, akik a tetőkön leborulnak az ég serege előtt; azokat, akik bár az Úr előtt borulnak le, mégis Milkom nevére esküsznek; ⁶ azokat, akik elfordulnak az Úrtól, akik nem keresik az Urat, és nem törődnek vele. ⁷ Hallgassatok el az Úr, az Isten előtt, mert közel van az Úr napja. Igen, az Úr készített áldozatot, ő szentelte meg a meghívottakat. ⁸ Az Úr áldozatának napján meglátogatom a vezetőket, a király háza népét, azokat, akik idegen ruhába öltöznek. ⁹ Meglátogatom azon a napon mind, akik átlépik a küszöböt, akik uruk házáat erőszakkal és csalással töltik tele. ¹⁰ Azon a napon - mondja az Úr - harsány kiáltás hallatszik majd a Hal-kapu felől, jajveszékelés az Újváros felől, félelmetes zaj a magaslatokról. ¹¹ Jajgassatok, akik a völgyben laktok, mert elpusztult minden kereskedő nép, eltűnt mind, aki az ezüstöt mérte. ¹² Abban az időben lámpással átkutatom majd Jeruzsálemet, és megbüntetem az embereket, akik poshadnak, mint a bor sepreje. Akik azt mondják szívükben: "Az Úr nem tehet sem jót, sem rosszat." ¹³ Akkor majd prédává lesz kincsük, házuk meg pusztasággá. Házat építettek? Nem fogják lakni! Szőlőt ültettek? Nem fogják inni a borát! ¹⁴ Közel van már az Úr napja, közel bizony, hamarosan elérkezik. Mily szörnyű kiáltozás az Úr napján! Mintha harcos hallatna csatakiáltást. ¹⁵ Az a nap a haragnak a napja, a szorongatásnak és a gyötrelmeknek a napja, a pusztításnak és a fosztogatásnak a napja, a sötétségnek és a homálynak a napja, a felhőknek és a komor fellegeknek a napja. ¹⁶ Olyan nap, amelyen harsog a kürt és felhangzik a csatakiáltás a megerősített városok és a magas bástyák ellen. ¹⁷ Veszedelmet hozok az emberekre, botorkálnak majd, mint a vakok, [mert vétkeztek az Úr ellen]. Vérük kiloccsan, mintha por volna, holttestük, mintha szemét. ¹⁸ Ezüstjük, aranyuk nem mentheti meg őket. Az Úr haragjának napján, féltékenysége tüzeiben elpusztul az egész föld, mert megsemmisíti, kiirtja a föld minden lakóját. 2. fejezet (Szof2)

¹ Szállj magadba, térj magadba, ó, szeretetre méltatlan nemzet! ² Mielőtt elúznának benneteket, s eltűnnétek, mint a pelyva; mielőtt rátok zúdulna az Úr izzó haragja, [mielőtt elérkezne hozzátok az Úr haragjának napja]: ³ keressétek az Urat ti, szegényei a földnek, akik teljesítitek parancsait. Keressétek az igazságot, keressétek az alázatot, talán menedéket találtok az Úr

haragjának napján. ⁴ Gáza bizony lakatlanná válik, Askelon meg pusztasággá. Asdodot fényes nappal úzik el, Ekront pedig tövestül kitépik. ⁵ Jaj a tengerpart lakóinak, és a krétaiak nemzetségének! Ezt mondja az Úr nektek: "Megalázlak, filiszteusok földje, lerombollak, kiirtom lakóidat. ⁶ Legelő lesz belőled, tengerpart, pásztorok mezeje, és juhok akla. ⁷ Osztályrészül jutsz majd annak, aki megmarad Júda házából. Kihajtanak oda legeltetni, este pedig lepihennek Askelon házai között, mert az Úr, az ő Istenük meglátogatja őket, és jóra fordítja sorsukat." ⁸ Hallottam, amint Moáb gyalázkodott, és Ammon fiai káromkodtak: gyalázták népemet, és kérkedtek határaikkal. ⁹ Ezért - amint igaz, hogy élek! - mondja a Seregek Ura, Izrael Istene: Moáb olyan lesz, mind Szodoma, Ammon fiai pedig, mint Gomorra: a bogáncs birodalmává, sóhalmazzá, pusztasággá mindörökre. Népem maradéka kifosztja őket, aki fennmarad a népből, tulajdonul kapja. ¹⁰ Kevélységükért ezt kapják majd, mivel gyalázkodtak és hatalmaskodtak a Seregek Urának népe fölött. ¹¹ Rettenetes lesz az Úr hozzájuk. Amikor majd kipusztítja a föld minden istenét, leborulnak előtte, mindenki a maga hazájában, a népek minden szigete. ¹² És ti is, etiópok: átjárja őket a kardom. ¹³ Kinyújtja kezét észak ellen, romba dönti Asszíriát; Ninivét pusztasággá teszi, kiaszott sivataggá. ¹⁴ Nyáj tanyázik benne, mindenféle állat a völgyből; a pelikán és a sündisznó is szobrai között éjszakázik. Az ablakban bagoly huhog, és a holló a küszöbön, mert cédrus(burkolat)át levették. ¹⁵ Ez volna a virágzó város, amely biztonságot élvezett? Amely így szólt szívében: "Csak én! Rajtam kívül nincsen más!" Lám, romhalmazzá vált, vadak tanyájává. Aki csak arra jár, fütyül és a kezét rázza. 3. fejezet (Szof3)

¹ Jaj a lázadó és tisztátalan városnak, a hatalmaskodónak! ² Nem hallgatott a szóra, nem fogadta el a figyelmeztetést. Nem bízott az Úrban, Istenéhez nem közeledett! ³ A főemberek olyanok ott, mint az ordító oroszlánok. Bírúi, mint az esti farkas: reggel nincs min rágódniuk. ⁴ Prófétái fennhéjázók és gonosztevők, papjai megszenteltelenítik, ami szent, és megszegik a törvényt. ⁵ Csak az Úr igaz ott, aki nem művel semmi gonoszt: minden reggel kihirdeti törvényét, egyetlen hajnalban sem mulasztja el, és a gonosztságot nem ismeri. ⁶ Elpusztítottam a népeket, bástyáik leomlottak: kihalttá tettem utcáikat, nem jár ott senki sem. Városaikat kifosztották, nincs ember, aki lakja őket. ⁷ Azt gondoltam: "Te majd félsz engem, megfogadod az intelmet; nem tévesztheti szem elől, hogy hányszor meglátogattam." De nem! Sietve tovább folytatták gonosz üzelmeiket. ⁸ Azért várjatok csak rám - mondja az Úr -, a napra, amelyen felállok és vádat emelek. Mert elhatároztam, hogy egybegyűjtöm a népeket, összegyűjtöm az országokat, hogy rájuk zúdítsam haragomat, indulatomnak egész hevét. ⁹ Igen, akkor majd tiszta ajkat adok a népeknek, hogy mindannyian segítségül hívhassák az Úr

nevét, és egy szívvel szolgáljanak neki. ¹⁰ Etiópia folyóin túlról is hoznak majd nekem áldozatot az én híveim. ¹¹ Azon a napon nem kell majd szégyenkezned a tetteid miatt, amelyeket ellenem elkövettél. Mert akkor majd eltávolítom körödből, akik gőgösek s hivalkodnak. Nem fogsz többé kérkedni szent hegyemen. ¹² Nem hagyok meg belőled, csak egy szerény kis népet, amely az Úr nevében reménykedik: ¹³ Izrael maradékát. Nem művelnek többé gonoszságot, nem beszélnek hazugságot, nem lelsz majd csalfa nyelvet a szájukban. Legelnek, letanyáznak, és senki sem zavarja meg őket. ¹⁴ Dalolj, Sion leánya, zengj éneket, Izrael! Örülj és ujjongj egész szívedből Jeruzsálem leánya! ¹⁵ Nem hajtja végre rajtad az ítéletet az Úr, elűzte ellenségedet, Izraelnek az Úr a királya, ne félj többé semmi rossztól! ¹⁶ Azon a napon így szólnak majd Jeruzsálemhez: Ne félj, Sion! Ne lankadjon kezed! ¹⁷ Veled van az Úr, a te Istened, az erős Szabadító! Örül majd neked nagy örömmel, újjáéleszt szeretetével, örül majd neked ujjongó örömmel, ¹⁸ mintha ünnepet ülne. A balsorsot elfordítottam tőled, hogy ne viseld többé a gyalázatot. ¹⁹ Lám, büntetéssel sújtom minden elnyomódat. Abban az időben megmentem a sántát, összegyűjtöm a számkivetetteket. Dicsőséget és hírnevet szerzek nekik az egész földön, amikor majd jóra fordítom sorukat. ²⁰ Abban az időben hazavezetlek titeket, abban az időben összegyűjtlek benneteket. Dicsőséget és hírnevet szerzek nektek a föld népei között, amikor majd jóra fordítom sorsotokat, a szemetek láttára - mondja az Úr. Aggeus könyve

1. fejezet (Ag1)

¹ Dárius király 2. esztendejében, a hatodik hónapban, a hónap első napján az Úr a következő szózatot intézte Aggeus próféta által Zerubbábelhez, Sealtiel fiához, Júda helytartójához, és Józsuéhez, Jehocadak fiához, a főpaphoz: ² Ezt üzeni a Seregek Ura: Ez a nép azt mondja: "Nem jött el még az idő, hogy újjáépítsük az Úr templomát!" ³ [Ezt a szózatot intézte (hozzájuk) az Úr Aggeus próféta által:] ⁴ Ugye annak már itt az ideje, hogy kényelmes házakban lakjatok, noha ez a hajlék még romokban hever? ⁵ Azért most ezt mondja a Seregek Ura: Gondolkozzatok el sorsotokról! ⁶ Sokat vetettetek, de keveset takarítottatok be, ettetek, de nem laktatok jól, ittatok, de nem lettetek ittasok, ruhát öltöttetek, de nem melegedtetek föl, a napszámos lyukas erszénybe rakta a bérét. ⁷ Ezt mondja a Seregek Ura: Gondolkozzatok el sorsotokról! ⁸ Menjetek föl tehát a hegyre, hozzatok fát és építsétek újjá a templomot! Kedvem találok majd benne és megdicsőülök általa - mondja az Úr. ⁹ Bő termésre számítottatok, és lám, szűkös lett. Betakarítottátok, de elfújtam. Ugyan miért? - mondja a Seregek Ura. Hajlékom miatt, amely romokban hever - mindegyiketek csak a maga házával törődik. ¹⁰ Ezért nem adta meg az ég az esőt, ezért nem adta meg a föld a termést. ¹¹ Szárazságot bocsátottam a

földre, a hegyekre, a búzára, a borra, az olajra és mindenre, amit a föld terem az emberekre, az állatokra és a kéz minden munkájára. ¹² Zerubbábel, Sealtiel fia és Józsue, Jehocadak fia, a főpap és az egész nép hallotta az Úrnak, az ő Istenüknek szavát, és Aggeus próféta beszédét, akit az Úr, az ő Istenük küldött hozzájuk, s a népet elfogta az Úrtól való félelem. ¹³ Aggeus, az Úr követe így szólt a néphez: "Veletek vagyok!" - mondja az Úr. ¹⁴ Az Úr pedig fölkelte Zerubbábelben, Sealtiel fiában, Júda helytartójában a buzgóságot, és Józsuében, Jehocadak fiában, a főpapban a buzgóságot, és az egész népben a buzgóságot. El is kezdték a munkát a Seregek Urának, az ő Istenüknek házában. ¹⁵ Ez a hatodik hónap huszonnegyedik napján történt. 2. fejezet (Ag2)

¹ Dárius király 2. esztendejében, a hetedik hónapban, a hónap huszonnegyedik napján az Úr szózatot intézett Aggeus próféta által ² Zerubbábelhez, Sealtiel fiához, Júda helytartójához és Józsuéhez, Jehocadak fiához, a főpaphoz és az egész néphez: ³ Ki van közületek még életben, aki látta ezt a házat hajdani dicsőségében? És milyennek látjátok most? Ugye olyan a szemetek előtt, mintha nem is volna? ⁴ De most, bátorság Zerubbábel! - mondja az Úr. Bátorság, Józsue főpap, Jehocadak fia! Bátorság, egész népe az országnak - mondja az Úr. Dolgozzatok! Hiszen én veletek vagyok! - mondja a Seregek Ura. ⁵ Lelkem közöttetek lakik! Ne féljete! ⁶ Igen, ezt mondja a Seregek Ura. Még egy kis idő, és megrendítem az eget és a földet, a tengert és a szárazföldet. ⁷ Megrendítem mind a népeket, és ideáramlik minden népnek a kincse. Betöltöm ezt a templomot dicsőséggel - mondja a Seregek Ura. ⁸ Enyém az ezüst! Enyém az arany! - mondja a Seregek Ura. ⁹ Ennek az új templomnak a dicsősége felülmúlja a régiét - mondja a Seregek Ura, mert ezen a helyen adom a békét - mondja a Seregek Ura. ¹⁰ A kilencedik hónap huszonnegyedik napján, Dárius király 2. esztendejében a következő szózatot intézte az Úr Aggeus prófétához: ¹¹ Ezt mondja a Seregek Ura: Kérdezd csak meg a papoktól, hogy áll a dolog: ¹² "Ha valaki szentelt húst visz ruhája szegélyében, és ruhája szegélyével kenyeret, főzeléket, bort, olajat vagy bármilyen ételt érint, vajon azok is szentté válnak-e?" A papok azt felelték, hogy nem. ¹³ Aggeus folytatta: "Ha valaki holttest érintése által tisztátalanná vált, és hozzáér ezekhez, vajon ezek is tisztátalanná válnak?" A papok azt felelték, hogy igen. ¹⁴ Erre Aggeus azt mondta: Ilyen a nép is! Ilyen ez a nemzet is szíнем előtt! - mondja az Úr. Ilyen minden munkájuk, és tisztátalan minden, amit itt feláldoznak. ¹⁵ Ezért tehát vizsgáljátok meg magatokat mátol fogva a jövőben! Mielőtt követ köre tennétek az Úr szentélyében: ¹⁶ hogy ment a sorotok? Ha valaki húsmérőnyi rakásért ment, csak tízmérőnyt talált. Ha valaki a sajtóhoz ment, hogy ötven korsóval sajtoljon, csak hússzal töltött meg. ¹⁷ Aszállal, üszöggel, jégesővel sújtottam kezetek minden munkáját, és ti mégsem

tértetek vissza hozzám - mondja az Úr. ¹⁸ Gondolkodjatok el rajta, ma és a jövőben is [a kilencedik hónap huszonnegyedik napjától fogva, attól a naptól kezdve, amelyen az Úr templomának alapjait letették, fontoljátok meg], ¹⁹ hiányzik-e még a gabona a magtárból? S tán még mindig nem terem a szőlő, a fügefa, a gránátalmafa és az olajfa? Mától fogva áldást osztok. ²⁰ A hónap huszonnegyedik napján - a második alkalommal - ezt a szózatot intézte az Úr Aggeushoz: ²¹ Mondd meg Zerubbábelnek, Júda helytartójának: Megrendítem az eget és a földet. ²² Ledöntöm az országok trónját és összezúzóom a pogányok országának hatalmát. Felforgatom a szekeret és a rajta ülőt. Elesnek a lovak, a lovasok meg egymás kardjába dőlnek. ²³ Azon a napon - mondja a Seregek Ura - foglak, Zerubbábel, Sealtiel fia, én szolgálom - mondja az Úr -, és olyanná teszek, mint a pecsétgyűrű. Mert téged választottalak ki - mondja a Seregek Ura.
Zakariás könyve

1. fejezet (Zak1)

¹ Dárius 2. esztendejének nyolcadik hónapjában az Úr szózatot intézett Zakariás prófétához, [Berekjának], Iddó [fiának a] fiához. ³ Így beszélj hozzájuk: Ezt mondja a Seregek Ura: Térjete vissza hozzám, és én is visszatérek hozzátok - mondja a Seregek Ura. ⁴ Ne legyetek olyanok, mint atyáitok, akikhez így beszéltek a régi próféták: "Ezt mondja a Seregek Ura: Forduljatok el gonosz utaitoktól, és gonosz tetteitektől!", de nem hallgattak meg, és nem ügyeltek rám - mondja az Úr. ⁵ És hol vannak atyáitok? És a próféták tán örökké élnek? ^{6a} De szavaim és parancsaim, amelyeket szolgálaimra, a prófétákra bízam, ugye eljutottak atyáitokhoz? ² Ezért az Úr nagyon megharagudott atyáitokra, ^{6b} úgyhogy megszegyenültek, és azt mondták: A Seregek Ura úgy bánt velünk, amint elhatározta: útjaink és tetteink szerint. ⁷ A tizenegyedik hónap [a Sebat hónap] huszonnegyedik napján, Dárius 2. évében az Úr szózatot intézett Zakariás prófétához, [Berekjának], Iddó [fiának a] fiához: ⁸ Az éj folyamán látomásom volt. Egy ember állt a mirtuszfák között a völgyben; mögötte sárga, vörössárga, fekete és fehér lovak voltak. ⁹ Megkérdeztem: "Mik ezek, Uram?" [Az angyal, aki hozzám beszélt, azt mondta: "Mindjárt megmutatom neked, hogy mik ezek."]
¹⁰ Az ember, aki a mirtuszfák között állt, ezt válaszolta: "Ezek azok, akiket az Úr küldött, hogy járják be a földet." ¹¹ Ekkor a lovak azt mondták az Úr angyalának, aki a mirtuszfák között állt: "Bejártuk a földet. Az egész földön béke van és nyugalom." ¹² Erre az Úr angyala így válaszolt: "Seregek Ura! Meddig vársz még, hogy megkönyörülj Jeruzsálemen és Júda városain, amelyekkel hetven éve érezteted haragodat?" ¹³ Az Úr kedves, vigasztaló szavakkal válaszolt az angyalnak, aki hozzám beszélt. ¹⁴ Ezután így szólt az

angyal, aki hozzám beszélt: "Hirdesd: Ezt mondja a Seregek Ura: Féltékeny szeretettel szeretem Jeruzsálemet és Sion,¹⁵ és nagyon haragszom a gőgös népekre. Én ugyanis csak egy kicsit haragudtam, ők azonban túllépték a mértéket.¹⁶ Azért ezt mondja az Úr: Újra irgalommal fordulok Jeruzsálemhez. Újjá fog épülni ott a házam - mondja a Seregek Ura -, és a mérőzsinór kifeszül Jeruzsálem felett.¹⁷ Hirdesd továbbá: Ezt mondja a Seregek Ura: Városaim bővelkedni fognak a javakban. Az Úr megkönyörül Sionon, és ismét kiválasztja Jeruzsálemet." 2. fejezet (Zak2)

¹ Azután fölemeltem tekintetem és látomást láttam. Volt ott négy szarv.² Megkérdeztem az angyalt, aki beszélt hozzám: "Mik ezek a szarvak, Uram?" Azt felelte: "Ezek azok a szarvak, amelyek szétszórták Júdát [Izraelt] és Jeruzsálemet."³ Azután az Úr négy kovácsot mutatott nekem.⁴ Megkérdeztem: "Mit fognak ezek itt csinálni?" Azt mondta: "[Ezek azok a szarvak ott, amelyek szétszórták Júdát, úgyhogy senki sem merte fölemelni a fejét.] S ezek most idejöttek, hogy legyőzzék őket, [hogy letörjék azoknak a nemzeteknek a szarvát, amelyek fölemelték a szarvukat Júda országa ellen és szétszórták]".⁵ Azután fölemeltem tekintetem és látomást láttam. Egy embert, akinek mérőzsinór volt a kezében.⁶ Megkérdeztem tőle: "Hová mész?" Azt felelte: "Megmértem Jeruzsálemet, hogy lássam, mennyi a szélessége és mennyi a hosszúsága."⁷ Az angyal, aki hozzám beszélt, mozdulatlan maradt, és egy másik angyal jött eléje.⁸ Az előző így szólt: "Szaladj, mondd el ezt annak az ifjúnak: Nem övezi majd fal Jeruzsálemet a benne lakó emberek és állatok sokasága miatt."⁹ Ezt mondja az Úr: Magam leszek a tüzes fal körülötte, és én leszek a dicsősége."¹⁰ Jaj, jaj! Meneküljete Észak földjéről! [- mondja az Úr -], [mert a négy szél irányába szórtalak szét benneteket - mondja az Úr.]¹¹ Jaj, Sion, mentsd meg magadat, aki Babilonban laksz!¹² Mert ezt mondja a Seregek Ura [az ő dicsősége küldött engem] a népekhez, amelyek kifosztottak titeket, [mert ha valaki hozzátok ér, olyan, mintha a szempillámhoz érne]:¹³ Nézzétek, kinyújtom kezem ellenük, és ők saját szolgálók prédájává lesznek. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött engem.]¹⁴ Örülj és ujjongj Sion leánya, mert nézd, máris jövök, hogy nálad lakjam - mondja az Úr.¹⁵ Sok nép az Úrhoz tér majd azon a napon és az ő népévé válik. [Ő azonban nálad marad, és te tudni fogod, hogy a Seregek Ura küldött engem hozzád.]¹⁶ Júda az Úré lesz, mint az ő öröksége a szent földön, és ő újra kiválasztja Jeruzsálemet.¹⁷ Némuljon el minden test az Úr színe előtt, mert ébred már és elindul szent hajlékából. 3. fejezet (Zak3)

¹ Megmutatta nekem József főpapot, amint az Úr angyala előtt állt. Jobbján a sátán állt, és vádolta.² Az Úr angyala ezt mondta a sátánnak: "Parancsoljon

neked az Úr, sátán, parancsoljon neked az, aki kiválasztotta Jeruzsálemet! Nem üszök ő, amelyet kimentettek a tűzből?" ³ Józsue piszkos ruhába volt öltözve, amint ott állt az Úr angyala előtt. ^{4a} Az angyal megszólalt, és azt mondta az előtte állóknak: "Vegyétek le róla a piszkos ruhát, és öltöztessétek díszes ruhába! ⁵ A fejére tegyetek tiszta főveget!" Fel is öltöztették díszes ruhába, a fejére pedig tiszta főveget tettek. Az Úr angyala ott állt előtte, ^{4b} és azt mondta neki: "Látod, levettem rólad bűnödöt". ⁶ Majd így szólt az Úr angyala Józsuéhez: ⁷ "Ezt mondja a Seregek Ura: Ha az én útjaimon jársz, és megtartod törvényeimet, te fogod kormányozni házamat, te őrzöd udvaraimat, és megengedem, hogy ezek sorába lépj, akik itt állnak. ^{9a} Nézd, a kő, amelyet Józsue elé tettem, ezen az egy kövön hét szem van; nézd, magam vésem bele a feliratot - mondja a Seregek Ura." ⁸ Halljátok hát, Józsue főpap, és társaid, akik előtted ülnek - mert hisz jelképes személyek vagytok! Nézzétek, elküldöm szolgálmat, a Sarjat, ^{9b} és kiirtom a gonosztságot ebből az országból egyetlen nap alatt. ¹⁰ Azon a napon - mondja a Seregek Ura - meghívhatjátok majd egymást a szőlő és a fügefa alá. 4. fejezet (Zak4)

¹ Azután visszatért az angyal, aki hozzám beszélt, és fölébresztett úgy, mint amikor álmából keltene föl valakit. ² Majd megkérdezte: "Mit látsz?" Azt feleltem: "Egy színarany mécstartót látok. A tetején olajtartó van, meg hét mécses, és hét égő a mécsesek számára, amelyek rajta vannak. ³ Mellette két olajfa van, az egyik jobbról, a másik meg balról." ⁴ Ekkor megszólaltam, és megkérdeztem az angyaltól, aki hozzám beszélt: "Mit jelentenek ezek a dolgok, Uram?" ⁵ Az angyal, aki hozzám beszélt, ezt válaszolta: "Nem tudod, hogy mit jelentenek ezek a dolgok?" Azt mondtam: "Nem, Uram." ^{6a} Erre így felelt: ^{10b} "Ez a hét szem az Úr szeme: bejárják az egész földet." ¹¹ Ismét megszólaltam és megkérdeztem: "És mit jelentenek az olajfák a mécstartó mellett jobbról és balról?" ¹² [Ismét megszólaltam, és megkérdeztem tőle: "Mit jelent az olajfa két ága, amelyből a két aranycsővön át olaj folyik?"] ¹³ Azt felelte: "Nem tudod, mit jelentenek ezek a dolgok?" Azt mondtam: "Nem, Uram." ¹⁴ Erre ő: "Ez a két Fölkent, akik az Úr előtt állnak az egész földön." ^{6b} Ezt a szózatot intézi az Úr Zerubbábelhez: Nem hatalom által és nem erőszak által, hanem az én lelkem által - mondja a Seregek Ura. ⁷ Mi vagy te, nagy hegy? Zerubbábel előtt síksággá változol. Ő majd fölteszi a zárókövet, s közben ezt mondják: Szép, milyen szép! ⁸ Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: ⁹ Zerubbábel keze vetette meg e ház alapját, az ő keze fogja be is fejezni. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött hozzátok.] ^{10a} Vajon van-e valaki, aki megveti e szerény kezdet napját? Örülni fognak majd, ha látják a választott követ Zerubbábel kezében. 5. fejezet (Zak5)

¹ Ismét fölemeltem tekintetem, és újra látomást láttam: egy repülő könyvtekerceset. ² Az angyal, aki hozzám beszélt, megkérdezte: "Mit látsz?" "Egy repülő könyvtekerceset látok - feleltem. - A hossza húsz könyök, a szélessége pedig tíz könyök." ³ Erre így szólt: "Ez az az átok, amely rászáll az egész föld színére. Elűz innen minden rablót, és elűz innen mindenkit, aki hamisan esküszik a nevemre." ⁴ Szabadjára engedem - mondja a Seregek Ura -, hadd látogassa meg a rablók házáat, és azok házáat, akik hamisan esküsznek nevemre; telepedjék meg házukban, és eméssze meg őket minden fájukkal és téglájukkal együtt." ⁵ Előjött az angyal, aki hozzám beszélt, és azt mondta: "Emeld föl tekinteted, és nézd meg, ami közeledik!" ⁶ Megkérdeztem: "Mi az?" Azt mondta: "Egy véka közeledik." Majd hozzátette: "Ez az egész ország gonoszsága." ⁷ Akkor az ólomfedél fölemelkedett, és azt láttam, hogy egy asszony ül a vékában. ⁸ Azt mondta: "Ez a Gonoszság!" Azután visszanyomta a vékába, és az ólomlapot a véka szájára tette. ⁹ Amint fölemeltem a tekintetem, látomást láttam: Két asszony jött elő. Szárnyukat szél lengette: olyan szárnyuk volt, mint a gólyának. Fölemelték a vékát az ég és a föld közé. ¹⁰ Ekkor megkérdeztem az angyalt, aki hozzám beszélt: "Hová viszik a vékát?" ¹¹ Azt felelte: "Templomot építenek neki Sineár földjén. Emelvényt csinálnak neki, és azon helyezik el." 6. fejezet (Zak6)

¹ Majd ismét fölemeltem a tekintetem, és látomást láttam: Négy koci jött elő két hegy közül. A két hegy ércből volt. ² Az első kocsiba vörös lovak voltak fogva, a második kocsiba fekete lovak, ³ a harmadik kocsiba fehér lovak, a negyedik kocsiba pedig [hatalmas] deres lovak. ⁴ Megszólaltam, és megkérdeztem az angyaltól, aki hozzám beszélt: "Mit jelentenek ezek, Uram?" ⁵ Az angyal így válaszolt: "Ezek itt a négy égtáj felé tartanak; előbb az egész föld Urának színe előtt álltak." ⁶ A vörös lovak Kelet földje felé tartanak, a fekete lovak Észak földje felé, a fehér lovak Nyugat földje felé, a deres lovak pedig Dél földje felé tartanak." ⁷ Az igen erősek pedig mentek, nyugtalanok voltak, türelmetlenek, hogy bejárhassák a földet. Azt mondta nekik: "Menjetek, járjátok be a földet!" Be is járták a földet. ⁸ Ő pedig odahívott, és azt mondta nekem: "Látod, azok, amelyek észak felé haladnak, azért mennek, hogy Észak földjén lehívják a földre az Úr lelkét." ¹⁵ Akkor azután azok, akik távol vannak, eljönnek, és helyreállítják az Úr szentélyét. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött engem hozzátok.] Ez mind megvalósul, ha egészen megszívlelitek az Úrnak, Isteneteknek szavát." ⁹ Az Úr a következő szózatot intézte hozzám: ¹⁰ Gyűjtsd össze az ajándékokat a foglyoktól, Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától. Azután menj el Jozijának, Szofoniás fiának házába, aki megérkezett Babilonból. ¹¹ Vedd az ezüstöt és az aranyat, készíts egy koronát, és tedd Józsuénak, Jehocadak fiának, a főpapnak

a fejére,¹² s így beszélj hozzá: Ezt mondja a Seregek Ura: Íme a férfi, akinek "Sarj" a neve, mert ahol áll, ott sarjadni fog valami [ő állítja majd helyre az Úr szentélyét.]¹³ Ő fogja helyreállítani az Úr szentélyét. Ő fogja viselni a királyi jelvényeket. Trónon fog ülni, és uralkodik. Pap áll majd a jobbján, és békés egyetértés lesz kettőjük között.¹⁴ A korona pedig Heldainak, Tóbiásnak, Jedajának és Jozijának, Szofoniás fiának dicsőséges emlékezetét fogja őrizni az Úr szentélyében. 7. fejezet (Zak7)

¹ Dárius király 4. esztendejében [az Úr szózatot intézett Zakariáshoz], a kilencedik hónap [Kiszleu hónap] negyedik napján ² Bételből elküldték Sarécert és embereit, hogy imádkozzanak az Úr színe előtt,³ és kérdezzék meg a Seregek Ura templomának papjaitól, valamint a prófétáktól: "Kell-e nekem az ötödik hónapban gyászolnom és böjtölnöm, amint már számos esztendeje megtettem?" ⁴ Ekkor a Seregek Ura a következő szózatot intézte hozzám: ⁵ Így beszélj az ország egész népéhez és a papokhoz: "Amikor az elmúlt hetven esztendőben böjtöltetek és sírtatok az ötödik és a hetedik hónapban, talán miattam böjtöltetek? ⁶ Hát amikor esztek és isztok, tán nem magatoknak esztek és isztok? ⁷ Nem ismeritek a tanítást, amelyet az Úr a régi próféták által adott, amikor még laktak Jeruzsálemben, és békében élt a környező városokkal együtt? Amikor még laktak a Negeben és a síkságon? ⁸ [Az Úr szózatot intézett Zakariáshoz: ⁹ Ezt mondja a Seregek Ura:] Szolgáltassatok igazságot mindannyian, gyakoroljátok az irgalmasságot és tanúsítsatok részvétet testvéreitek iránt. ¹⁰ Ne sanyargassátok az özvegyet és az árvát, az idegent és a szegényt. Szívetekben ne forraljatok gonoszságot mások ellen. ¹¹ De nem vették figyelembe. Lázadó vállalat mutattak nekem, befogták a fülüket, nehogy halljanak. ¹² Megkeményítették a szívüket, mint a gyémánt, nehogy megértsék a tanítást és a törvényeket, amelyeket a Seregek Ura Lelke által és a régi próféták által adott nekik. Ezért nagy lett a Seregek Urának haragja. ¹³ Ez történt: Hiába kiáltott, nem hallgatták meg, [majd ők is hiába kiáltanak, én sem hallgatom meg őket - mondja a Seregek Ura]; ¹⁴ ezért szétszórta őket a különféle népek közé, amelyeket nem is ismertek. Mögöttük pedig elpusztult az ország: nem járt arra senki sem. Sivataggá tették a csodálatos földet!" 8. fejezet (Zak8)

¹ A Seregek Urának szózata: ² Ezt mondja a Seregek Ura: Féltékeny szeretettel szeretem Siont, és nagy haragra gerjedtem miatta. ³ Ezt mondja a Seregek Ura: Visszatérek a Sionra, és Jeruzsálemben fogok lakni. Jeruzsálemet a hűség városának fogják nevezni, a Seregek Urának hegyét meg szent hegynek. ⁴ Ezt mondja a Seregek Ura: Ülnek még öregemberek és öregasszonyok Jeruzsálem terein. Bot lesz mindegyikük kezében napjaiknak

sokasága miatt. ⁵ Tele lesznek a város terei kisfiúkkal és kislányokkal; játszadozni fognak a tereken. ⁶ Ezt mondja a Seregek Ura: Ha ez csodálatosnak látszik majd a nép maradékának szemében [azokban a napokban], vajon az én szememben is csodálatosnak látszik majd? - mondja a Seregek Ura. ⁷ Ezt mondja a Seregek Ura: Lám, kiszabadítom népemet napkelet és napnyugat földjéről. ⁸ Visszahozom őket, hogy Jeruzsálemben lakjanak. Az én népem lesznek, és én az Istenük leszek hűségben és igazságban. ⁹ Ezt mondja a Seregek Ura: Legyen erős a kezetek, nektek, akik ezekben a napokban halljátok e szavakat a próféták szájából, akik jövendölnek attól a naptól kezdve, amelyen a Seregek Ura templomának letették az alapjait, hogy újjáépítsék a szentélyt. ¹⁰ Az előtt a nap előtt ugyanis eredménytelen volt az ember munkája, és eredménytelen volt az állatok munkája. Munkája közben ugyanis senkinek sem volt nyugta az ellenségtől. Én ugyanis mind egymásra szabadítottam az embereket. ¹¹ De most már nem úgy bánok e nép maradékával, mint a régi időkben - mondja a Seregek Ura. ¹² Lám, békét adok: a szőlőskert megtermi gyümölcsét, a föld megadja termését, az ég hullatja az esőt. Ezt mind megadom e nép maradékának. ¹³ Miattatok átok szállt a nemzetekre, Júda háza [és Izrael háza]: Ugyanígy, ha megmentlek benneteket, áldás lesztek számukra. Ne féljete: legyen erős a kezetek! ¹⁴ Ezt mondja a Seregek Ura: Amint elhatároztam, hogy rosszul bánok veletek, amikor atyáitok megharagítottak - mondja a Seregek Ura, és nem is irgalmaztam, ¹⁵ úgy most, ezekben a napokban elhatároztam, hogy jót teszek Jeruzsálemmel és Júda házával. Ne féljete! ¹⁶ Csak ezeket a dolgokat tegyétek meg: Mondjatok egymásnak igazat, kapuitokban úgy szolgáltassatok igazságot, hogy békét szerezzetek. ¹⁷ Szívetekben ne forraljatok gonosztságot egymás ellen, hogy ne szeressétek a hamis esküt, mert ezek a dolgok, amelyeket gyűlölök - mondja az Úr. ¹⁸ A Seregek Ura a következő szózatot intézte hozzám: ¹⁹ Ezt mondja a Seregek Ura: A negyedik hónap böjtje, az ötödik hónap böjtje, a hetedik hónap böjtje és a tizedik hónap böjtje Júda háza számára vidámságot, örömet és kellemes ünnepet fog jelenteni. De szeressétek az igazságot és a békét! ²⁰ Ezt mondja a Seregek Ura: Eljönnek még ide a népek és a nagy városok lakói. ²¹ Az egyik város lakói elmennek a másikhoz, és azt mondják: "Gyertek, menjünk és imádkozzunk a Seregek Urának színe előtt, és keressük a Seregek Urát! Hadd menjek én is!" ²² Számos nép, hatalmas nemzetek jönnek, hogy keressék a Seregek Urát Jeruzsálemben, és imádkozzanak az Úr színe előtt. ²³ Ezt mondja a Seregek Ura: Azokban a napokban egyetlen júdai ruhája szegélyét tíz különböző nyelvű ember fogja majd meg, és kéri: "Hadd menjünk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!" 9. fejezet (Zak9)

¹ Jövendölés. Az Úr áthaladt Hadrak földjén, Damaszkusz lakóhelyén, mert Arám városai az Úr tulajdonai éppen úgy, mint Izrael törzsei. ² Hamat is az övé, amely szomszédos vele, [Tírusz] és Szidón is, bár nagyon bölcsnek tartja magát. ³ Erődöt épített magának Tírusz, annyi ezüstöt halmozott fel, mint a por, annyi aranyat, mint az utcán a sár. ⁴ De lám, tulajdonává veszi az Úr, seregét a tengerbe űzi, őt magát meg lángba borítja. ⁵ Ennek láttán megrémül Askalon, nagy fájdalom lepi meg Gázát, s Ekront is, mert meghíúsul a reménye. Gázából eltűnik a király, Askalon lakatlanná válik, ⁶ és Asdodban fattyú fog lakni. A filiszteusok gőgjét eltiprom, ⁷ kiragadom a véres húst a szájából, fogai közül a gyalázkodást. Belőle is maradék lesz Istenünk számára, mintha csak Júda egyik családja volna; úgy jár Ekron, mint a jebuziták. ⁸ Házam mellé rendelem örnek az arra járók ellen. Hódító többé nem gázol rajtuk, mert, lám, most tekintetbe vettem nyomorúságukat. ⁹ Ujjongj, Sion leánya! Zengj éneket Jeruzsálem leánya! Nézd, közeleg királyod: igaz és győzedelmes, alázatos, számaron jó, számár hátán, számarának csikaján. ¹⁰ Szétzúzza Efraimban a harci szekereket, Jeruzsálemben a méneket. Széttöri a harci íjakat, és békét hirdet a népeknek, uralkodik tengertől tengerig, a Folyótól egészen a föld határáig. ¹¹ Ami téged illet: szövetséged véérért kiengedem foglyaidat a gödörből, (amelyben víz sem volt). ¹² Visszatérnek hozzád, Sion leánya, a foglyok, akik várakoznak. Rabságod napjaiért viszonzásul kétszer annyit adok neked vissza. ¹³ Kifeszítem íjamat, Júdát fölfegyverzem Efraimmal; felbuzdítom fiaidat, Sion, [a te fiad ellen, Jáván], s mint a hősök kardja, olyanná teszek. ¹⁴ Az Úr, [az Isten] megjelenik fölöttük, s nyilai repülnek, mint a villám. Az Úr megfújja a harsonát, előrenyomul dél fergetegében. ¹⁵ A [Seregek] Ura megvédelmezi őket: a parittyaköveket a földön tapodják, isszák a vért, mint a bort, és eltelnek vele, mint az oltár szarvai. ¹⁶ Az Úr, az ő Istenük megszabadítja őket azon a napon, nyájként legelteti népét, [mint a ragyogó drágakövek a fejéken] a saját földjén. ¹⁷ Ó, milyen jó lesz. Ó, milyen szép lesz! Felderülnek az ifjak a búzától, a lányok az édes bortól! 10. fejezet (Zak10)

¹ Az Úrtól kérjétek esőt a késői eső idején! Az Úr küldi a villámot, és adja az esőt; kenyeret ad az embernek és füvet a juhoknak. ² A terafim megtévesztő módon beszél, a jószok hamis látomásokat látnak, hazug álmokat hirdetnek, ostobaságokat jövendölnek. Lám, kóborolnak, mint a nyáj, tévelyegnek, mert nincsen pásztoruk. ³ A pásztorok ellen fellángolt haragom, a vezérbakot megbüntettem. Bizony, meglátogatja a [Seregek] Ura a nyáját, [Júda házat], s megteszi dicsőségének paripájává [az ütközetben]. ⁴ Tőle származik a szegletkő, tőle a sátorkaró, tőle az íj a csatához, tőle származik minden fővezér. Olyanok együtt, ⁵ mint a hősök, akik az utcák sarát tiporják a

harcban. Harcolni fognak, mert velük lesz az Úr, s a lóháton érkezők szégyent vallanak. ⁶ Júda házát erőssé teszem, József házát diadalmassá. Megújítom őket, mert megkönyörültem rajtuk, olyanok lesznek, mintha el sem vetettem volna őket; [mert én vagyok az Úr, az ő Istenük, és meghallgatom őket.] ⁷ Efraim olyan lesz, mint egy hős. Szívük örül majd, mintha bort ittak volna; fiaik is látják majd, és ujjonganak, szívük örül az Úrban. ⁸ Összegyűjtöm őket sípszóval, [mert megváltottam őket]: olyanok lesznek, mint régen voltak. ⁹ Szétszórtam őket a nép közé, de a távolban megemlékeznek rólam; [fiakat nevelnek, akik majd visszatérnek.] ¹⁰ Visszahozom őket Egyiptom földjéről, összegyűjtöm őket Asszíriából, elvezérlém őket Gileád [és a Libanon] földjére. De ez még nem lesz elég: ¹¹ Átkelnek Egyiptom tengerén, [és ő szétválasztja a tenger hullámain], s a Nílus minden mélysége kiszárad. Asszíriának megtörik a gőgje, és elragadják Egyiptomtól jogarát. ¹² Az Úr lesz az erejük, dicsőséget szereznek nevében - mondja az Úr. 11. fejezet (Zak11)

¹ Nyisd ki kapuid, Libanon, cédrusaid hadd eméssze meg a tűz! ² [Jajgass, cédrus, mert ledőlt a cédrus: elestek a hatalmasok.] Jajgassatok Básán tölgyei, mert kivágták a járhatatlan erdőt. ³ Pásztorok jajgatása hallik: mert kiszáradtak a dús legelők. Hallga! Bömbölnek az oroszlánkölykök, mert elpusztult a Jordán dicsősége! ⁴ Így szólt hozzám az Úr: Legeltesd ezeket a leölésre szánt juhokat! ⁵ Azok, akik megvásárolták, büntetlenül öldösis őket. Akik meg eladták, azok így szólnak: "Áldott az Isten! Lám, meggazdagodtam!" És pásztoraik is kíméletlenül bánnak velük. ⁶ [Én sem fogom többé kímélni az ország lakóit! - mondja az Úr. Inkább kiszolgáltatok minden embert a szomszédjának és a királynak. Feldúlják az országot, és nem szabadítom ki őket a kezükből.] ⁷ Hozzá is láttam, hogy legeltessem a leölésre szánt nyájat a kereskedőknek. Két botot vittem magammal. Az egyiket elneveztem "Kegyelem"-nek, a másikat meg "Egység"-nek. Elkezdtem tehát legeltetni a juhokat. ⁸ Egy hónap alatt három pásztort űztem el, keserűség fogta el a lelkem miattuk, és ők is megvetettek. ⁹ Ekkor azt mondtam: "Nem legeltetlek tovább benneteket! Aki meg akar halni, csak haljon meg, aki el akar pusztulni, csak pusztuljon ki. Akik pedig megmaradnak, egyék meg egymás húsát." ¹⁰ Ezzel megfogtam a "Kegyelem" nevű botomat és széttörtem, hogy felbontsam a szövetséget, amelyet az Úr kötött minden néppel. ¹¹ Így fel is bomlott azon a napon. A kereskedők, akik figyeltek, megtudták, hogy ez az Úr szava. ¹² Így szóltam hozzájuk: "Ha jónak látjátok, fizessétek meg a béretem; ha nem, akkor csak maradjon." Erre kimérték béretem: harminc sékel ezüstöt. ¹³ Az Úr ekkor azt mondta nekem: "Dobd be a kincstárba azt a szép bért, amennyit érek nekik!" Fogtam hát a harminc sékel ezüstöt, és bedobtam az Úr házának kincstárába. ¹⁴ Azután eltörtem a másik botomat is, amelynek

"Egység" volt a neve, hogy megszüntessem a testvéri egységet Júda és Izrael között. ¹⁵ Az Úr ismét szólt hozzám: "Végy magadhoz olyan felszerelést, mint az esztelen pásztore. ¹⁶ Mert, nézd, az országban esztelen pásztort támasztok: nem keresi, ami elveszett, nem kutat a tévelygő után, nem gyógyítja a sebesültet, nem támogatja a kimerültet, hanem megeszi a kövér állatok húsát, és letépdési a körmüket. ¹⁷ Jaj a gonosz pásztornak, aki magára hagyja a nyáját! Érje utol a kard a kezét, meg a jobb szemét! Száradjon el a karja egészen, vakuljon meg a szeme teljesen!" 12. fejezet (Zak12)

¹ Jövendölés. Az Úr szava Izraelről. Ezt mondja az Úr, aki kifeszítette az egeket, megvetette a föld alapjait, és aki lelkét alkotott az emberbe. ² Lám, Jeruzsálemet mámorító serleggé teszem minden környező nemzet számára... ³ Azon a napon Jeruzsálemet kővé teszem, amelyet föl kell emelni a többi népnek. Aki föl akarja emelni, az mind megszakad. [És a föld minden népe egybegyűlik ellene.] ⁴ Azon a napon - mondja az Úr - rémülettel sújtok minden lovat, és tébollyal minden lovast. [Júda házára nyitott szemmel tekintek.] Vaksággal sújtom a népnek minden lovát. ⁵ Akkor így szólnak majd szívükben Júda törzsei: "Jeruzsálem lakóinak Istenükben, a Seregek Urában van az erejük." ⁶ Azon a napon olyanná teszem Júda törzseit, mint a forró serpenyő a fadarabok tetején, és mint az égő csóva a szalmában: jobb felé is, bal felé is minden népet körös-körül. De Jeruzsálem megmarad a maga helyén. ⁷ Az Úr először Júda sátrait menti meg, hogy Dávid házának dicsősége és Jeruzsálem lakóinak dicsősége ne múlja felül Júdáét. ⁸ Azon a napon az Úr védelmébe veszi Jeruzsálem lakóit. Azon a napon még a botladozó is olyan lesz közöttük, mint Dávid, és Dávid háza, mint az Isten [mint az Úr angyala] fog állni az élükön. ⁹ Azon a napon hozzálatok, és mind kiirtom azokat a népeket, amelyek Jeruzsálem ellen kivonulnak. ¹⁰ Dávid házára és Jeruzsálem lakóira kiárasztom a jóindulat és az imádság lelkét. Arra emelik majd tekintetüket, akit átszúrtak; gyászolják, mint az egyszülött fiút szokás, megsiratják, mint az elsőszülöttet. ¹¹ Azon a napon olyan nagy gyász lesz Jeruzsálemben, mint Hadad-Rimmon gyásza Megiddó mezején. ¹² Gyászolni fog az ország, gyászolni fog minden törzs: Dávid házának törzse és külön az asszonyok; Nátán házának törzse és külön az asszonyok; ¹³ Lévi házának törzse és külön az asszonyok; ¹⁴ Simi házának törzse és külön az asszonyok; és az összes többi törzs, külön-külön és asszonyaik is külön. 13. fejezet (Zak13)

¹ Azon a napon forrás fakad Dávid háza és Jeruzsálem lakói számára, hogy megtisztuljanak a bűntől és a tisztátalanságtól. ² Azon a napon - mondja a [Seregek] Ura - kiirtom a bálványok nevét az országból, úgyhogy nem is említik őket többé. Kiirtom az országból a prófétákat és a tisztátalanság lelkét

is. ³ Ha valaki jövendőlni akar, a szülei, az apja és az anyja azt mondja majd neki: Nem maradhatsz életben, mert hazugságot beszéltél az Úr nevében. Ezért amikor jövendől, a szülei, az apja és az anyja átszúrják. ⁴ Azon a napon minden próféta szégyelli majd a látomását. Nem öltenek zsákruhát, hogy hazudjanak, ⁵ hanem azt mondja mindegyikük: "Nem vagyok próféta! Földműves vagyok, földem van gyermekkorom óta." ⁶ Ha akkor valaki megkérdezi tőle: "Mik ezek a sebek a testeden?", azt feleli: "Ezeket barátaim házában szereztem." ⁷ Kelj fel, kard, pásztorom és társam ellen - mondja a Seregek Ura. Lesújtok a pásztorra, és szétszélednek a juhok: kezem a gyöngék ellen fordul. ⁸ Ezen az egész földön - mondja az Úr - két rész elpusztul [és elvész], a harmadik rész megmarad. ⁹ Ezt a harmadik részt tűzbe vetem, és kiégetem, amint az ezüstöt is kiégetik; megtisztítom őket, amint az aranyat is megtisztítják. S majd segítségül hívja nevemet, én pedig meghallgatom, és azt mondom: "Ez az én népem!" Ő meg azt mondja: "Az Úr az én Istenem!" 14. fejezet (Zak14)

¹ Nézd, elérkezik a nap az Úr számára, amikor szétosztják zsákmányodat. ² Az Úr minden népet harcba gyűjt Jeruzsálem ellen. Elfoglalják a várost, kifosztják a házakat, meggyalázzák az asszonyokat. A város fele fogságba megy. A lakosság másik részét azonban nem űzik el a városból. ³ Akkor az Úr kivonul és harcba száll: harcolni fog a népek ellen, amint háború idején szokás harcolni. ⁴ Lába azon a napon az Olajfák-hegyére hág, amely Jeruzsálemmel szemben áll, keletre, s az Olajfák-hegye közepén kelet-nyugati irányban kettéválk, úgyhogy egy igen mély völgy keletkezik. A hegy egyik fele északra, a másik fele dél felé húzódik vissza. ⁵ A Hinnom völgye pedig beomlik Goától a Jasolig. Beomlik úgy, amint már Uzijának, Júda királyának idejében is beomlott a földrengés következtében. Az Úr, a te Istened pedig bevonul, és vele együtt a szentek is, mindnyájan. ⁶ Azon a napon nem lesz többé sem hideg, sem fagy. ⁷ Csodálatos nap lesz - csak az Úr ismeri. Nem lesz nappal és nem lesz éjjel; és este is világos lesz. ⁸ Azon a napon élő víz fakad Jeruzsálemben. Az egyik fele a keleti tenger felé, a másik fele a nyugati tenger felé folyik: télen és nyáron így lesz. ⁹ Az Úr lesz a király az egész földön. Azon a napon az Úr lesz az egyetlen, és az ő neve lesz az egyetlen. ¹⁰ Az egész ország síkság lesz. Gebától egészen Rimmonig, amely a Negeben van. Jeruzsálemet magasra emelik, de minden a maga helyén marad. Benjamin kapujától az Első-kapu tájáig, vagyis a Vártorony kapujáig, valamint Hananeel tornyától a királyi sajtóig ¹¹ mindenütt lakni fognak benne. Átok nem sújt többé semmit; biztonságban élnek majd Jeruzsálemben. ¹² Ez lesz a csapás, mellyel az Úr minden népet sújt, amiért Jeruzsálem ellen harcolt. Szétmállik a testük még amikor lábon járnak, szétmállik a szemük a gödrében, szétmállik a nyelvük a szájukban. ¹³ Ugyanez a csapás sújtja a lovakat és az öszvéreket, a tevéket és a

szamarakat is, és minden állatot, amely a táborukban lesz. ¹³ Azon a napon nagy rémületet támaszt köztük az Úr: mindenki megragadja a másik kezét, és kezet emelnek egymásra. ¹⁴ Júda is küzd majd Jeruzsálemben. Minden körülöttük élő népnek összehordják a kincsét: aranyat, ezüstöt és tömérdek ruhát. ¹⁶ Aki életben marad azokból a népekből, amelyek felvonultak Jeruzsálem ellen, évről évre feljön és leborul a Király, a Seregek Ura előtt, és megünnepli a sátoros ünnepet. ¹⁷ S azoknak, akik a föld nemzetségei közül nem jönnek fel Jeruzsálembe, hogy leboruljanak a Király, a Seregek Ura előtt, nem esik majd eső. ¹⁸ Ha Egyiptom népe nem vonul és nem jön fel, ugyanaz a csapás sújtja őket, amellyel az Úr azokat a nemzeteket fogja sújtani, amelyek nem jönnek fel, hogy megünnepeljék a sátoros ünnepet. ¹⁹ Így bűnhődik Egyiptom, és így bűnhődik minden nép, amely nem jön fel, hogy megünnepelje a sátoros ünnepet. ²⁰ Azon a napon még a lovak csengőjére is ez lesz írva. "Az Úr szent tulajdona." Az Úr templomában pedig olyanok lesznek az edények, mint a csészék az oltár előtt. ²¹ Minden edény, ami csak Jeruzsálemben és Júdában lesz, a Seregek Urának szent tulajdona lesz. Azok, akik áldozatot akarnak bemutatni, eljönnek, vesznek belőlük, és főznek bennük. Nem lesznek többé kereskedők a Seregek Urának templomában azon a napon. Malakiás könyve

1. fejezet (Mal1)

¹ Jövendölés. Az Úr szózata, amelyet Malakiás által intézett Izraelhez. ² Szerettelek benneteket! - mondja az Úr. Ti mégis így beszéltek: Mivel mutattad meg, hogy szeretsz bennünket? - Ugye, Ézsau, a testvére voltál Jákobnak? - mondja az Úr. Mégis Jákobot szerettem, ³ Ézsaut pedig gyűlöltem: városait pusztasággá tettem, örökségét sivár legelővé. ⁴ Hiába mondja Edom: "Elpusztítottak bennünket, de újra felépítjük romjainkat", mert a Seregek Ura ezt mondja: Ha fölépítik, lerombolom! Így nevezik majd őket: "A gonoszság vidéke" és: "A nép, amelyre mindörökre megharagudott az Úr." ⁵ Meglátjátok ezt saját szemetekkel, és így szóltok: Nagy az Úr Izrael határain túl is! ⁶ A gyermek tiszteli apját, a szolga pedig urát. Ha tehát én atya vagyok, hol az irántam való tisztelet? Ha én Úr vagyok, hol a tőlem való félelem? - ezt kérdezi tőletek a Seregek Ura, tőletek, papok, akik megvetitek a nevemet. Azt kérdezitek: Mi által vetettük meg a nevedet? ⁷ Azáltal, hogy tisztátalan kenyeret hoztok oltáromra. Azt kérdezitek: Mivel szentségtelenítettük meg? - Azzal, hogy azt gondoljátok: Az Úr asztalát semmibe kell venni. ⁸ Vagy nem rossz-e az, hogy vak állatot hoztok áldozatul? S ha sántát és beteget hoztok, nem rossz-e az? Ha elvinnéd a helytartódnak, vajon tetszene-e neki, és örömmel fogadna-e téged? - mondja a Seregek Ura. ⁹ Most tehát könyörögjete az Istenhez, hogy irgalmazzon nekünk [bizony, a ti

kezetek műveli ezt]! Vajon örömmel fogad-e titeket? - kérdezi a Seregek Ura.

¹⁰ Bárcsak bezárná valaki közületek az ajtókat, hogy ne gyújtson senki hiába tüzet oltáromon! Nem találom kedvemet bennetek - mondja a Seregek Ura -, nem fogadom szívesen kezetekből az ételáldozatot. ¹¹ De napkeltétől napnyugtáig nagy az én nevem a népek között. Jóillatú áldozatot mutatnak be mindenütt, tiszta ételáldozatot a nevemnek. Mert nagy az én nevem a népek között - mondja a Seregek Ura. ¹² Ti mégis megszenteltelítitek, mert azt gondoljátok: Tisztátalan az Úr asztala, és megvetendő rajta minden étel. ¹³ Azt mondjátok: Lám, mennyi a munka! És méltatlanul bántok vele - mondja a Seregek Ura. Idehoztok lopott, beteg és sánta állatot, hogy bemutassátok áldozatul. Vajon elfogadjam-e az ilyet kezetekből? - mondja a Seregek Ura. ¹⁴ Átkozott az a csaló, aki - bár van szép hím a nyájában fogadalmi áldozatul - mégis egy sérültet áldoz fel. Mert én vagyok a Nagy Király - mondja a Seregek Ura, és nevem félelmetes a népek között. 2. fejezet (Mal2)

¹ Most ezt az intelmet intézem hozzátok, papok! ² Ha nem hallgatjátok meg, és nem szíveleltek meg, s nem dicsőítitek meg nevemet - mondja a Seregek Ura -, akkor átkot küldök rátok, és átokká változtatom áldásaitokat. Sőt már átokká is változtattam, mert senki sincs köztetek, aki ezeket szívére venné. ³ Nos, eltöröm karotokat, arcotokba szórom a szemetet, ünnepeitek szemetjét, és benneteket is kiszórlak vele együtt. ⁴ Akkor megtudjátok, hogy én küldtem nektek ezt az üzenetet, hogy megszűnjék Lévivel kötött szövetségem - mondja a Seregek Ura. ⁵ Szövetségben voltam vele: ez élet volt és béke - de így adtam neki; félelem és rettegés - félt engem, és tisztelte a nevemet. ⁶ Igaz tanítás volt a szájában, ajkán nem volt semmi hamisság. Velem járt, békében és egyenes lélekkel, és sokakat eltérített a gonoszságtól. ⁷ A pap ajkának kell ugyanis a tudást őriznie, és az ő szájából várják a tanítást, mert a Seregek Urának követe. ⁸ Ti azonban letértetek az útról, sőt sokakat félrevezettetek a tanítással. Ti bontottátok fel Lévi szövetségét - mondja a Seregek Ura. ⁹ Én ezért megvetetté és alávalóvá tettelek benneteket az egész nép előtt, mert nem jártatok útjaimon, hanem a tanításban tekintettel voltatok az emberek személyére. ¹⁰ Vajon nem egy atyánk van-e mindannyiunknak? Vajon nem ugyanaz az Isten teremtet-e minket? Miért viselkedünk akkor egymással szemben áruló módon, megsértve atyáink szövetségét? ¹¹ Áruló módon viselkedett Júda: szégyenletes dolgot vittek végbe [Izraelben és] Jeruzsálemben. Júda ugyanis megszenteltelítette az Úr kedves szentélyét: idegen isten leányát vette feleségül. ¹² Azt az embert, aki így járt el, irtsa ki az Úr Jákob sátrai közül, és azok közül, akik áldozatot hoznak a Seregek Urának. ¹³ S egy másik dolog, amit elkövettetek: Könnyeitekkel árasztjátok el az Úr oltárát, sírással és jajgatással, amiért nem tekintek többé az áldozatra, és

semmit sem fogadok kedvesen a kezetekből. ¹⁴ S azt kérdezitek: "Miért?" Azért, mert az Úr a tanú közötted és ifjúkori feleséged között, akihez hűtlen lettél, noha ő volt a társad, a szövetséggel elkötelezett feleséged. ¹⁵ Nemde egy élete van annak, aki testből és lélekből áll? És mi a vágya ennek az egynek? Az, hogy utódai legyenek az Isten által. Tartsátok hát tiszteletben életeteket, és ne légy hűtlen ifjúkori feleségedhez. ¹⁶ Mert gyűlölöm a válást - mondja az Úr, Izrael Istene -, és azt, hogy igazságtalansággal borítsa el az ember a ruháját - mondja a Seregek Ura. Tartsátok hát tiszteletben az életeteket, és ne kövessétek el ezt a hűtlenséget! ¹⁷ Terhére vagytok az Úrnak szavaitokkal. Azt kérdezitek: "Mivel vagyunk terhére?" Azzal, hogy ezt mondjátok: Jó az Úr színe előtt mind, aki gonoszságot művel, mert az ilyenekben telik kedve. Vagy pedig: Hol van hát az igazság Istene? 3. fejezet (Mal3)

¹ Nézzétek, elküldöm hírnökömet, hogy elkészítse előttem az utat. Hamarosan belép szentélyébe az Úr, akit kerestek, és a szövetség angyala, aki után vágyakoztok. Lám, már jön is! - mondja a Seregek Ura. ² De ki fogja tudni elviselni jövedele napját? És ki maradhat állva, amikor megjelenik? Mert olyan, mint az olvasztók tüze és a ványolók lúgja. ³ Leül, mint az ezüstolvasztó és -tisztító mester. Megtisztítja Lévi fiait, megfinomítja őket, mint az aranyat és az ezüstöt, hogy méltóképpen mutassák be az áldozatot az Úrnak. ⁴ Júda és Jeruzsálem áldozata tetszeni fog akkor az Úrnak, éppúgy, mint a régmúlt időkben, mint az első években. ⁵ Elmegyek hozzátok és ítéletet tartok. Gyors tanú leszek a jósok, a házasságtörők, az esküszegők és azok ellen, akik elnyomják a napszámost, az özvegyet és az árvát, és semmibe veszik az idegenek jogát - tőlem pedig nem félnek - mondja a Seregek Ura. ⁶ Bizony, én, az Úr sose változom: ezért nem ér el a végzet titeket, Jákob fiai. ⁷ Atyáitok napjai óta eltértetek parancsaimtól, nem követtétek őket. Térjete vissza hozzám, és én is visszatérek hozzátok - mondja a Seregek Ura. Azt kérdezitek: "Hogyan térjünk vissza?" - ⁸ Szabad-e az embernek megcsalni az Istent? Márpedig ti megcsaltok engem! Azt kérdezitek: "Mivel csaltunk meg?" A tizeddel és a zsengeáldozattal. ⁹ Átok nehezedik rátok, mégis megcsaltok, az egész nép. ¹⁰ Szolgáltassátok be hiány nélkül a tizedet és az első termést a kincstárba, hogy legyen étel a házamban. Akkor aztán próbára tehetek - mondja a Seregek Ura -, vajon megnyitom-e nektek az ég csatornáit, és bőséges áldást árasztok-e rátok. ¹¹ Kedvetekért megtiltom a sáskának, hogy ne egye meg és ne pusztítsa el a föld gyümölcsét, és nem lesz terméketlen a szőlőtők a mezőn - mondja a Seregek Ura. ¹² Boldognak mond majd benneteket minden nép, mert a boldogság országa leszek - mondja a Seregek Ura. ¹³ Keményen beszéltemek ellenem - mondja az Úr. Azt kérdezitek: "Mit beszélünk ellened?" ¹⁴ Azt mondjátok: "Értelmetlen dolog az Urat szolgálni, és mi haszna annak, hogy megtartottuk parancsait, és bűnbánatban jártunk a Seregek Urának színe előtt?"

¹⁵ Most, lám, boldognak mondhatjuk a kevélyeket; akik gonoszságot műveltek, azoknak jól megy a soruk. Próbára teszik az Istent, és semmi bántódásuk nem esik." ¹⁶ Így beszéltek egymás között azok, akik az Urat félik. De az Úr figyelt rájuk és meghallotta őket: Színe előtt egy könyvet írtak emlékeztetőül azokról, akik félik őt és az ő nevében keresnek menedéket. ¹⁷ Azon a napon, amelyet készítek - mondja a Seregek Ura -, tulajdonommá lesznek. Megszánom majd őket, mint ahogy az ember megszánja fiát, aki őt szolgálja. ¹⁸ Akkor ismét meglátjátok, mi a különbség az igaz és a gonosz között, mennyire más, ha valaki az Istent szolgálja, és ha nem. ¹⁹ Mert lám, elérkezik az a nap, s izzó lesz, mint a kemence. Minden kevély és minden gonosztevő olyan lesz, mint a szalma: az a nap, amely elérkezik, lánggra lobbantja őket - mondja a Seregek Ura -, úgyhogy sem gyökér, sem lombzat nem marad belőlük. ²⁰ Nektek pedig, akik félitek a nevemet, felragyog az igazság napja, sugarai üdvösséget fognak árasztani. Kimentek és ugrándoztok, mint a hizlalt borjak. ²¹ A gonosztevőket eltíporjátok: olyanok lesznek lábatok alatt, mint a hamu azon a napon, amelyet készítek - mondja a Seregek Ura. ²² Emlékezzetek meg szolgálomnak, Mózesnek a törvényéről, a parancsokról és a rendelkezésekről, amelyeket Hóreb hegyén adtam neki egész Izrael számára. ²³ Nézzétek, elküldöm nektek Illés prófétát, mielőtt elérkeznék az én nagy és félelmetes napom. ²⁴ Ő újra fiaik felé fordítja az apák szívét, és apáik felé a fiaik szívét, nehogy elmenjek és átokkal sújtsam a földet. Máté evangéliuma

1. fejezet (Mt1)

¹ Jézus Krisztus, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségtáblája. ² Ábrahám nemzette Izsákot, Izsák nemzette Jákobot, Jákob nemzette Júdát és testvéreit. ³ Júdának született Perec és Szerach, Támártól. Perec nemzette Hecromot, Hecrom nemzette Aramot. ⁴ Aram nemzette Aminadabot, Aminadab nemzette Nachsont, Nachson nemzette Salmont. ⁵ Salmonnak született Boász, Ráchábtól. Boásznak született Jobed, Ruttól. Jobed nemzette Izájt, ⁶ Izáj nemzette Dávid királyt. Dávidnak született Salamon, Urija feleségétől. ⁷ Salamon nemzette Rechabeámot, Rechabeám nemzette Abiját, Abija nemzette Azát. ⁸ Aza nemzette Jozafátot, Jozafát nemzette Jorámot, Jorám nemzette Uziját. ⁹ Uzija nemzette Jotámot, Jotám nemzette Acház, Acház nemzette Hiszkiját. ¹⁰ Hiszkija nemzette Manasszét, Manassze nemzette Amont, Amon nemzette Joziját. ¹¹ Jozija nemzette Jechonját és testvéreit - a Babilonba való elhurcoláskor. ¹² A Babilonba hurcolás után: Jechonja nemzette Sealtielt, Sealtiel nemzette Zerubbábelt. ¹³ Zerubbábel nemzette Abihudot, Abihud nemzette Eljakimot. Eljakim nemzette Acort. ¹⁴ Acor nemzette Cádokot, Cádok nemzette Achimot, Achim nemzette Eliudot. ¹⁵

Eliud nemzette Eleazárt, Eleazár nemzette Mattant, Mattan nemzette Jákobot.¹⁶ Jákob nemzette Józsefet, Máriának a férjét, aki a Krisztusnak nevezett Jézust szülte.¹⁷ Így a nemzedékek száma: Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a Babilonba való elhurcolásig tizennégy nemzedék, és a Babilonba való elhurcolástól Krisztusig tizennégy nemzedék.¹⁸ Jézus Krisztus születésének ez a története: Anyja, Mária, Józsefnek a jegyese, még mielőtt egybekeltek volna, úgy találtatott, hogy gyermeket fogant a Szentlélektől.¹⁹ Férje, József igaz ember volt, nem akarta a nyilvánosság előtt megszégyeníteni, ezért úgy határozott, hogy titokban bocsátja el.²⁰ Míg ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala, és így szólt hozzá: "József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van!"²¹ Fiút szül, akit Jézusnak nevezel el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől."²² Ezek azért történtek, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott:²³ Íme a szűz fogan és fiát szül, Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.²⁴ József erre fölébredt álmából és úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta. Magához vette feleségét,²⁵ de nem ismerte meg, míg világra nem hozta fiát, akinek a Jézus nevet adta. 2. fejezet (Mt2)

¹ Amikor a júdeai Betlehemben Heródes király idejében Jézus megszületett, bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe² és kérdezősködtek: "Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten s eljöttünk, hogy bemutassuk neki hódolatunkat."³ Ennek hallatára Heródes király megriadt, s vele egész Jeruzsálem.⁴ Összehívta tehát a főpapokat és a nép írástudóit, és tudakozódott tőlük, hol kell a Messiásnak születnie.⁵ "Júda Betlehemében - válaszolták -, mert így jövendölt a próféta:⁶ Te Betlehem, Júda földje, egyáltalán nem vagy oly kicsi Júda nemzetségei közt, hisz belőled származik majd a vezér, aki népemnek, Izraelnek pásztora lesz."⁷ Erre Heródes titokban magához hívatta a bölcseket és pontosan megtudakolta tőlük a csillag feltűnésének idejét.⁸ Aztán elküldte őket Betlehembe: "Menjetek - mondta -, s szerezzetek pontos értesülést a gyermek felől! Ha megtaláljátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki."⁹ Azok meghallgatták a királyt és útra keltek. S lám, a csillag, amelyet napkeleten láttak, vezette őket, míg végre meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt.¹⁰ A csillagot megpillantva nagyon megörültek.¹¹ Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával. Leborultak és hódoltak neki, majd elővették kincseiket s ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.¹² Mivel álmukban utasítást kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.¹³ Azután, hogy elmentek, megjelent Józsefnek álmában az Úr angyala, s ezt mondta neki: "Kelj föl, fogd a gyermeket és

anyját, menekülj Egyiptomba, s maradj ott, amíg nem szólok, mert Heródes keresi a gyermeket, meg akarja ölni." ¹⁴ Fölkelt, s még akkor éjszaka fogta a gyermeket és anyját, és elmenekült Egyiptomba. ¹⁵ Ott maradt Heródes haláláig. Így beteljesedett, amit a próféta szavával mondott az Úr: "Egyiptomból hívtam az én fiamat." ¹⁶ Amikor Heródes látta, hogy a bölcsek kijátszották, haragra lobbant, és Betlehemben meg a környékén, minden fiúgyermeket megöletett, kétéves korig, a bölcsektől megtudott időnek megfelelően. ¹⁷ Így beteljesedett, amit Jeremiás próféta jövendölt: ¹⁸ Kiáltozás hallik Rámában, keserves sírás és jajgatás: Ráchel siratja fiait, s nem akar vigasztalódni, mert nincsenek többé. ¹⁹ Amikor Heródes meghalt, megjelent Egyiptomban álmában Józsefnek az Úr angyala, ²⁰ és így szólt hozzá: "Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját és menj Izrael földjére, mert meghaltak, akik a gyermek életére törtek!" ²¹ Erre fölkelt, fogta a gyermeket és anyját, és Izrael földjére ment. ²² De amikor meghallotta, hogy Archelausz uralkodik Júdeában apja, Heródes után, félt odamenni, ezért egy álmában kapott utasításra Galilea tartományba költözött. ²³ Odaérve Názáret városában telepedett le. Így teljesedett a próféták jövendölése: "Názáretinek fogják hívni." 3. fejezet (Mt3)

¹ Ezekben a napokban Júdea pusztájában fellépett Keresztelő János, ² és így prédikált: "Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!" ³ Ő az, akire Izajás próféta utal, amikor ezeket mondja: "A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!" ⁴ János teveszőrből készült ruhát viselt, csípőjét pedig bőrv vette körül, sáska és vadméz volt az eledele. ⁵ Kiment hozzá Jeruzsálem, egész Júda és a Jordán egész vidéke. ⁶ Megvallották bűneiket, s ő megkeresztelte őket a Jordán folyóban. ⁷ Amikor látta, hogy sok farizeus és szadduceus jön megkeresztelkedni, így szólt hozzájuk: "Viperák fajzata! Ki tanított benneteket arra, hogy fussatok a közelgő harag elől? ⁸ Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! ⁹ Ne gondoljátok, hogy arra hivatkozhattok: Ábrahám az atyánk! Mondom nektek: ezekből a kövekből is tud az Isten Ábrahámnak fiaikat támasztani. ¹⁰ A fejsze már a fák gyökerén van: Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt. ¹¹ Én csak vízzel keresztelek, hogy bűnbánatra indítsalak benneteket, de aki a nyomomba lép, az hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy a saruját hordozzam. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog benneteket megkeresztelni. ¹² Szórólapátja már a kezében van. Kitakarítja szérűjét, a búzát csűrbe gyűjti, a pelyvát pedig olthatatlan tűzbe vetve elégeti." ¹³ Akkor Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. ¹⁴ János igyekezett visszatartani: "Nekem van szükségem a te keresztségedre - mondta -, s te jössz hozzám?" ¹⁵ Jézus ezt mondta: "Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva." Erre

engedett neki. ¹⁶ Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és föléje ereszkedett. ¹⁷ Az égből szózat hallatszott: "Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik." 4. fejezet (Mt4)

¹ Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. ² Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. ³ Odalépett hozzá a kísértő, és így szólt: "Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré." ⁴ Azt felelte: "Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik." ⁵ Most a szent városba vitte a sátán, és a templom párkányára állította. ⁶ "Ha Isten Fia vagy - mondta -, vesd le magad, hiszen írva van: Parancsot adott angyalainak, a kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad." ⁷ Jézus így válaszolt: "Az is meg van írva: Ne kísértsd Uradat, Istenedet." ⁸ Végül egy igen magas hegyre vitte a sátán, s felvonultatta szeme előtt a világ minden országát és dicsőségüket. ⁹ "Ezt mind neked adom - mondta -, ha leborulva imádsz engem." ¹⁰ Jézus elutasította: "Távozz sátán! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj!" ¹¹ Erre otthagyta a sátán és angyalok jöttek a szolgálatára. ¹² Amikor Jézus meghallotta, hogy Jánost börtönbe vetették, visszavonult Galileába. ¹³ Elhagyta Názáretet, és a tenger melletti Kafarnaumba költözött, Zebulun és Naftali vidékére. ¹⁴ Így beteljesedett Izajás próféta szava: ¹⁵ "Zebulun és Naftali földje, a tenger menti út a Jordánon túl, a pogányok Galileája, ¹⁶ a nép, mely sötétségben ült, nagy világosságot látott. Világosság támadt azoknak, akik a halál országában és árnyékában ültek." ¹⁷ Ettől fogva Jézus elkezdett tanítani. "Tartsatok bűnbánatot - hirdette -, mert közel van a mennyek országa!" ¹⁸ Amikor Jézus a Galileai-tó mellett járt, látott két testvért, Simont, másik nevén Pétert és testvérét, Andrást. Halászok voltak, s épp hálót vetettek a tengerbe. ¹⁹ Megszólította őket: "Gyertek, kövessetek, s én emberek halászává teszek benneteket!" ²⁰ Azon nyomban otthagyták hálójukat és csatlakoztak hozzá. ²¹ Útját folytatva megpillantott két másik testvért is, Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Épp hálójukat javígták a bárkában, apjukkal, Zebedeussal. Őket is hívta. ²² Rögtön otthagyták a bárkát apjukkal egyetemben, és a nyomába szegődtek. ²³ Jézus bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógákban, hirdette országa evangéliumát, s gyógyított minden betegséget és fogyatékoságot a nép közt. ²⁴ Híre elterjedt egész Szíriában. Elvittek hozzá minden szenvedőt, olyanokat, akiket különféle betegségek és bajok gyötörtek, ördögtől megszállottakat, holdkórosokat, bénákat, és meggyógyította őket. ²⁵ Csapatostul kísérték, Galileából, Dekapoliszból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról. 5. fejezet (Mt5)

¹ A tömeg láttára fölment a hegyre és leült. Tanítványai köréje gyűltek, ² ő pedig szólásra nyitotta ajkát. Így tanította őket: ³ "Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa. ⁴ Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket. ⁵ Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld. ⁶ Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot, mert majd eltelnek vele. ⁷ Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak. ⁸ Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent. ⁹ Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket. ¹⁰ Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. ¹¹ Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket és hazudozva minden rosszat rátok fognak énmiattam. ¹² Örüljétek és ujjongjatok, mert nagy lesz a mennyben a jutalmatok! Így üldözték előttek a prófétákat is. ¹³ Ti vagytok a föld sója. Ha a só ízét veszti, ugyan mivel sózzák meg? Nem való egyébre, mint hogy kidobják, s az emberek eltapossák. ¹⁴ Ti vagytok a világ világossága. A hegyen épült várost nem lehet elrejtteni. ¹⁵ S ha világot gyűjtanának, nem rejtik a véka alá, hanem a tartóra teszik, hogy mindenkinek világítson a házban. ¹⁶ Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat! ¹⁷ Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem teljessé tenni. ¹⁸ Bizony mondom nektek, míg ég és föld el nem múlik, egy i betű vagy egy vesszőcske sem vész el a törvényből, hanem minden beteljesedik. ¹⁹ Aki tehát csak egyet is eltöröl e legkisebb parancsok közül, és úgy tanítja az embereket, azt igen kicsinek fogják hívni a mennyek országában. Aki viszont megtartja és tanítja őket, az nagy lesz a mennyek országában. ²⁰ Ezért mondom nektek: ha igazságotok nem múlja felül az írástudókét és a farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába. ²¹ Hallottátok, hogy a régiek ezt a parancsot kapták: Ne ölj! Aki öl, állítsák a törvényszék elé. ²² Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák a törvényszék elé, aki haragot tart embertársával. Aki embertársát ostobának nevezi, állítsák a nagytanács elé. Aki azt mondja neki, hogy te bolond, méltó a pokol tüzére. ²³ Ha tehát ajándékot akarsz az oltáron felajánlani, és ott eszedbe jut, hogy embertársadnak valami panasza van ellened, ²⁴ hagyd ott ajándékosdat az oltár előtt, s menj, előbb békülj ki embertársaddal, aztán térj vissza és ajánld fel ajándékosdat. ²⁵ Ellenfeleddel szemben légy békülékeny idejében, amikor még az úton vagy vele, nehogy átadjon ellenfeled a bírónak, a bíró pedig a poroszlónak, és börtönbe kerülj. ²⁶ Bizony mondom neked, nem szabadulsz ki, amíg az utolsó fillért is meg nem fizeted. ²⁷ Hallottátok a parancsot: Ne törj házasságot. ²⁸ Én pedig azt mondom nektek, hogy aki bűnös vággal asszonyra néz, szívében már házasságtörést követett el vele. ²⁹ Ezért ha jobb szemed megbotránkoztat, vágd ki és dobd el!

Inkább egy tagod vesszen oda, mintsem az egész tested a kárhozatra jusson.³⁰ Ha jobb kezed visz bűnbe, vágd le és dobd el! Inkább egy tagod vesszen oda, mintsem az egész tested pokolba kerüljön.³¹ Ezt is előírták: Aki elbocsátja feleségét, adjon neki válólevelet.³² Én pedig azt mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét - hacsak nem parázناسága miatt -, okot ad neki a házasságtörésre. S aki elbocsátottat vesz feleségül, házasságot tör.³³ Hallottátok ezt a régieknek szóló parancsot is: Ne esküdjél hamisan, hanem tartsd meg az Úrnak tett esküdet.³⁴ Én pedig azt mondom nektek: Egyáltalán ne esküdjete, sem az égre, mert az Isten trónja,³⁵ sem a földre, mert az lába zsámolya, sem Jeruzsálemre, mert az a nagy Király városa.³⁶ Még saját fejedre se esküdjél, mert egyetlen hajszáladat sem tudod fehérre vagy feketévé tenni.³⁷ Így beszéljete inkább: az igen igen, a nem nem. Ami ezenfelül van, a gonosztól való.³⁸ Hallottátok a parancsot: Szemet szemért és fogat fogért.³⁹ Én pedig azt mondom nektek, ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is!⁴⁰ Aki perbe fog, hogy elvegye a ruhádat, annak add oda a köntösödet is!⁴¹ S ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira!⁴² Aki kér, annak adj, s attól, aki kölcsönt akar tőled, ne tagadd meg!⁴³ Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet.⁴⁴ Én pedig azt mondom nektek, szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok üldözőitekért!⁴⁵ Így lesztek fiaai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is.⁴⁶ Ha csupán azokat szeretitek, akik szeretnek benneteket, mi lesz a jutalmatok? Nem így tesznek a vámosok is?⁴⁷ S ha nem köszöntitek, csak barátaitokat, mi különöset teszték? Nem így tesznek a pogányok is?⁴⁸ Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes! 6. fejezet (Mt6)

¹ Ügyeljete, hogy a jót ne az emberek szeme láttára tegyéték, azért, hogy lássanak benneteket. Így semmi jutalom nem vár rátok mennyei Atyátoknál.² Amikor tehát alamizsnát adsz, ne kürtöltess magad előtt, mint a képmutatók teszik a zsinagógában és az utcán, hogy dicsérjék őket az emberek! Bizony mondom nektek, megkapták jutalmukat.³ Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb.⁴ Így alamizsnád titokban marad, és Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz.⁵ Amikor imádkoztok, ne tegyetek úgy, mint a képmutatók, akik az emberek szeme láttára szeretnek imádkozni a zsinagógában meg az utcasarkon, hogy mutogassák magukat! Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat.⁶ Te amikor imádkozol, menj be a szobába, zárd be az ajtót, s imádkozzál titokban mennyei Atyádhoz! S mennyei Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz.⁷ Amikor imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt hiszik, hogy ha ömlik belőlük a szó, nyomban meghallgatásra találnek!⁸ Ne utánozzátok hát őket! Tudja a ti Atyátok, mire

van szükségetek, mielőtt még kérnétek. ⁹ Ti így imádkozzatok: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a neved, ¹⁰ jöjjön el az országod, legyen meg az akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. ¹¹ Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, ¹² s bocsásd meg a vétkeinket, amint mi is megbocsátottunk az ellenünk vétkezőknek. ¹³ És ne vigy minket kísértésbe, hanem szabadíts meg a gonosztól. ¹⁴ Ha megbocsátjátok az embereknek, amit vétettek ellenetek, mennyei Atyátok is megbocsát nektek. ¹⁵ De ha nem bocsátok meg az embereknek, Atyátok sem bocsátja meg bűneiteket. ¹⁶ Amikor böjtöltök, ne öltetek olyan ábrázatot, mint a képmutatók, akik komorrá változtatják arcukat, hogy lássák böjtölésük! Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat. ¹⁷ Te, amikor böjtölsz, kend meg fejedet és mosd meg arcodat, ¹⁸ hogy ne lássák rajtad az emberek, hogy böjtölsz, hanem csak Atyád, aki a rejtekben is ott van! Akkor Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz. ¹⁹ Ne gyűjtsetek magatoknak kincset a földön, ahol moly rágja és rozsdá marja, s ahol betörnek és ellopják a tolvajok! ²⁰ A mennyben gyűjtsetek kincset, ahol nem rágja moly és nem marja rozsdá, s ahol nem törnek be és nem lopják el a tolvajok! ²¹ Ahol a kincsed, ott a szíved is. ²² A test világa a szem. Ha szemed ép, egész tested világos. ²³ De ha a szemed rossz, egész testedre sötétség borul. Ha tehát a világosság, amely benned van, sötétség, mekkora lesz maga a sötétség? ²⁴ Senki sem szolgálhat két úrnak: vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy ragaszkodik az egyikhez, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok az Istennek is, a Mammonnak is. ²⁵ Azt mondom ezért nektek: Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit esztek vagy mit isztok, sem testetek miatt, hogy mibe öltöztök! Nem több az élet az eledelnél s a test a ruhánál? ²⁶ Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, csűrbe sem gyűjtenek - mennyei Atyátok táplálja őket. Nem többet értek ti náluk? ²⁷ Ugyan ki toldhatja meg életét csak egy könyöknyivel is, ha aggodalmaskodik? ²⁸ Hát a ruházat miatt miért nyugtalankodtok? Nézzétek a mezők liliomait, hogyan nőnek: nem fáradoznak, nem szőnek-fonnak, ²⁹ mégis, mondom nektek, még Salamon sem volt dicsősége teljében úgy felöltözve, mint egy ezek közül. ³⁰ Ha a mezei virágot, amely ma virít, holnap pedig a kemencébe kerül, így öltözteti az Isten, akkor benneteket, kishitűek, nem sokkal inkább? ³¹ Ne aggodalmaskodjatok hát, és ne kérdezzétek: Mit eszünk, mit iszunk? ³² Ezeket a pogányok keresik. Mennyei Atyátok tudja, hogy ezekre szükségetek van. ³³ Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá! ³⁴ Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap majd gondoskodik magáról! A mának elég a maga baja. 7. fejezet (Mt7)

¹ Ne ítélkezzetek, hogy fölöttetek se ítélkezzenek! ² Amilyen ítélettel ti

ítélkeztek, olyannal fognak majd fölöttetek is ítélkezni. Amilyen mértékkel mérték, olyannal fognak majd nektek is visszamérni. ³ Miért látod meg a szálkát embertársad szemében, amikor a magadéban a gerendát sem veszed észre? ⁴ Hogy mondhatod embertársadnak, hogy hadd vegyem ki a szemedből a szálkát, amikor a magad szemében gerenda van? ⁵ Képmutató! Előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, s akkor hozzáláthatsz ahhoz, hogy kivedd a szálkát embertársad szeméből! ⁶ Ne adjátok a szent dolgokat a kutyáknak és gyöngyeiteket se szórjátok a sertések elé, különben még eltapossák lábukkal, és megfordulva széttépnek benneteket! ⁷ Kérjete és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek! ⁸ Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak. ⁹ Melyiketek ad fiának követ, amikor az kenyeret kér tőle? ¹⁰ Vagy ha halat kér, ki ad neki kígyót? ¹¹ Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, akkor mennyivel inkább ad jót mennyei Atyátok azoknak, akik kérik. ¹² Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük! Ez a törvény és a próféták. ¹³ A szűk kapun menjete be! Tágas a kapu és széles az út, amely a romlásba visz - sokan bemennek rajta. ¹⁴ Szűk a kapu és keskeny az út, amely az életre vezet - kevesen vannak, akik megtalálják. ¹⁵ Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. ¹⁶ Gyümölcsseikről ismeritek fel őket. Szednek-e tövises közül szőlőt vagy bogáncsról fügét? ¹⁷ Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt. ¹⁸ Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, sem a rossz fa jó gyümölcsöt. ¹⁹ Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt. ²⁰ Tehát gyümölcsseikről ismeritek fel őket. ²¹ Nem jut be mindenki a mennyek országába, aki mondja nekem: - Uram, Uram! Csak az, aki teljesíti mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem azon a napon: ²² Uram, Uram, hát nem a te nevedben jövendöltünk? Nem a te nevedben üztünk ördögöt? Nem a te nevedben tettünk annyi csodát? - ²³ Akkor kijelentem nekik: Sosem ismertelek benneteket. Távozzatok színem elől, ti gonosztevők! ²⁴ Aki hallgatja szavamat, és tettekre is váltja, az okos emberhez hasonlít, aki sziklára építette a házát. ²⁵ Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvített a szél, és nekizúdult a háznak, de nem dőlt össze, mert szikla volt az alapja. ²⁶ Aki hallgatja ugyan tanításomat, de nem váltja tettekre, a balga emberhez hasonlít, aki házát homokra építette. ²⁷ Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvített a szél, és nekizúdult a háznak. Az összedőlt és romhalmazzá vált." ²⁸ Ezzel Jézus befejezte ezeket a beszédeket. A nép ámuló tanításán, ²⁹ mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, s nem úgy, mint az írástudók. 8. fejezet (Mt8)

¹ Amikor lejött a hegyről, nagy népsokaság követte. ² Egyszer csak odament

hozzá egy leprás, leborult előtte és kérte: "Uram, ha akarsz, megtisztíthatsz!"
³ Jézus kinyújtotta kezét, megérintette, s így szólt hozzá: "Akarom, tisztulj meg!" Erre az nyomban megtisztult leprájától. ⁴ Ekkor Jézus ezt mondta neki: "Vigyázz, ne mondd el senkinek, hanem menj, mutasd meg magad a papnak, és ajánld fel a Mózes rendelte áldozatot bizonyságul!" ⁵ Amikor beért Kafarnaumba, egy százados járult eléje, kérve őt: ⁶ "Uram - szólította meg -, szolgám bénán fekszik otthon, és rettenetesen kínlódik." ⁷ "Megyek és meggyógyítom" - felelte neki. ⁸ A százados ezt mondta neki: "Uram, nem vagyok méltó, hogy betérj házába. Csak szólj egy szót, és szolgám meggyógyul!" ⁹ Magam is alárendelt ember vagyok, s katonák szolgálnak alattam. Ha azt mondom az egyiknek: Menj el! - elmegy, a másiknak: Gyere ide! - odajön hozzám, vagy szolgámnak: Tedd ezt meg! - megteszi." ¹⁰ Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott és kíséreihez fordult: "Bizony mondom nektek, Izraelben nem találtam ekkora hitet." ¹¹ Ezért mondom nektek: Sokan jönnek majd napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahám, Izsák és Jákob mellé a mennyek országában, ¹² az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségbe. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz." ¹³ A századosnak pedig ezt mondta Jézus: "Menj, legyen úgy, ahogy hitted!" A szolga még abban az órában meggyógyult. ¹⁴ Amikor Jézus betért Péter házába, annak anyósát lázas betegen, ágyban találta. ¹⁵ Megérintette kezét, erre megszűnt a láza. Fölkelt és szolgált neki. ¹⁶ Amikor beesteledett, sok ördögtől megszállt embert vittek hozzá. Szavával kiűzte a gonosz lelkeket, és mind meggyógyította a betegeket, ¹⁷ hogy beteljesedjen Izajás jóvendölése: "Magára vállalta bajainkat és hordozta betegségeinket." ¹⁸ Amikor Jézus látta maga körül a sokaságot, meghagyta, hogy keljenek át a túlsó partra. ¹⁹ Akkor odalépett hozzá egy írástudó és azt mondta neki: "Mester, követlek téged, bárhová mégy is." ²⁰ Jézus így válaszolt: "A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania." ²¹ Egy másik tanítványa kérte: "Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem apámat!" ²² Jézus azonban ezt felelte: "Kövess engem, hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat!" ²³ Bárkába szállt, s tanítványai követték. ²⁴ Egyszerre csak nagy vihar támadt a tavon, úgyhogy a hullámok elborították a bárkát. Ő azonban aludt. ²⁵ Odamentek hozzá, fölkeltették és kérték: "Uram, ments meg minket, elveszünk!" ²⁶ Jézus ezt mondta nekik: "Mit féltek, kishitűek?" Aztán fölkelt, parancsolt a szélvésznek és a víznek, s nagy nyugalom támadt. ²⁷ Az emberek csodálkozva kérdezték: "Ki lehet ez, hogy még a szélvész és a víz is engedelmeskedik neki?" ²⁸ Amikor a túlsó parton Gadara környékére ért, két ördögtől megszállt emberrel találkozott. A sírboltokból jöttek elő. Annyira elvadultak voltak, hogy senki sem mert az úton járni. ²⁹ Így kiabáltak: "Mi közünk hozzád, Isten fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt gyötörj minket?" ³⁰

Messze tőlük nagy sertéskonda legelészett.³¹ Ezért az ördögök kérték: "Ha kiűzöl minket, küldj a sertéskondába!"³² "Menjetek!" - mondta nekik. Erre kimentek és megszállták a sertéseket, mire az egész konda lerohant a meredekről a tóba és vízbe fúlt.³³ A kanászok elfutottak, és a városba érve mindent elmondtak, azt is, ami a megszállottakkal a szemük láttára történt.³⁴ Az egész város kiment Jézus elé, és amikor megpillantották, kérték, hagyja el határukat. 9. fejezet (Mt9)

¹ Erre bárkába szállt, átkelt a tavon és városába ment. ² Ott egy hordágyon fekvő bénát hoztak hozzá. Hitüket látva Jézus e szavakkal fordult a bénához: "Bízzál, fiam, bocsánatot nyernek bűneid!" ³ Néhány írástudó erre azt gondolta magában: "Ez káromkodik." ⁴ Jézus belelátott gondolataikba, ezért megkérdezte: "Miért gondoltok magatokban rosszat? ⁵ Mi könnyebb? Azt mondani, hogy bocsánatot nyernek bűneid, vagy azt, hogy kelj föl és járj?" ⁶ Tudjátok hát meg, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására!" Ezzel a bénához fordult: "Kelj föl, fogd ágyadat és menj haza!" ⁷ Az fölkelt és hazament. ⁸ Ennek láttán félelem fogta el a népet, és dicsőítette az Istent, hogy az embereknek ekkora hatalmat adott. ⁹ Amikor Jézus továbbment, látott egy Máté nevű embert, amint ott ült a vámnál. Szólt neki: "Kövess engem!" Az felállt és követte. ¹⁰ Amikor később vendégül látta házában, sok vámos meg bűnös jött oda, s Jézussal és tanítványaival együtt asztalhoz telepedett. ¹¹ Ezt látva a farizeusok megkérdezték tanítványaitól: "Miért eszik mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?" ¹² Jézus meghallotta, és így válaszolt: "Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. ¹³ Menjetek és tanuljátok meg, mit jelent: Irgalmasságot akarok, nem áldozatot. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem hogy a bűnösöket." ¹⁴ Odamentek hozzá János tanítványai és megkérdezték: "Miért van az, hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid ellenben nem böjtölnek?" ¹⁵ Jézus így felelt: "Hát búsulhat a násznép, míg vele a vőlegény? Eljön a nap, amikor elviszik a vőlegényt, akkor majd böjtölnek. ¹⁶ Senki sem tesz ócska ruhára új szövetből foltot, mert a folt továbbszakítja a ruhát, s a szakadás még nagyobb lesz. ¹⁷ Új bort sem töltenek régi tömlőkbe. De ha mégis, kiszakadnak a tömlők, a bor kiömlik, s a tömlők tönkremennek. Az új bort új tömlőbe öntik, így ez is, az is megmarad." ¹⁸ Míg ezt magyarázta nekik, íme, egy előljáró lépett hozzá. Leborult előtte s kérte: "Az imént halt meg a lányom, de gyere, tedd rá kezedet és életre kel." ¹⁹ Jézus fölkelt, s elment vele tanítványaival együtt. ²⁰ Közben egy asszony, aki tizenkét éve vérfolyásban szenvedett, hátulról megközelítette és megérintette ruhája szegélyét. ²¹ Így gondolkodott magában: "Ha csak ruháját érintem is, meggyógyulok." ²² Jézus megfordult, ránézett és így szólt: "Bízzál leányom, a hited meggyógyított."

Attól az órától fogva egészséges lett az asszony.²³ Amikor Jézus az előljáró házához ért, s látta a fuvolásokat meg a zajongó tömeget,²⁴ rájuk szólt: "Menjetek innét, hiszen nem halt meg a kislány, csak alszik!" Erre kinevették.²⁵ Amikor a tömeget eltávolították, bement, megfogta a kezét, és a kislány fölkel.²⁶ A dolognak híre járt az egész vidéken.²⁷ Jézus folytatta útját. Utánament két vak, ezt kiáltozva: "Dávid fia, könyörülj rajtunk!"²⁸ Amikor a házba érkezett, a vakok bementek hozzá. Jézus megkérdezte tőlük: "Hiszitek, hogy meg tudom tenni?" "Igen, Uram!" - felelték.²⁹ Erre megérintette a szemüket, és így szólt: "Legyen hitetek szerint!"³⁰ Nyomban megnyílt a szemük. Jézus pedig rájuk parancsolt: "Vigyázzatok, ne tudja meg senki!"³¹ De azok alighogy elmentek, az egész környéken elhíresztelték.³² Alighogy ezek elmentek, íme, egy ördögtől megszállt némát hoztak eléje.³³ Mihelyt kiűzte belőle a gonosz lelket, a néma megszólalt. A nép csodálkozva mondta: "Ilyen még nem történt Izraelben!"³⁴ A farizeusok azonban azt terjesztették: "A gonosz lelkek fejedelmének segítségével űzi ki a gonosz lelkeket."³⁵ Jézus bejárta minden várost és falut, tanított a zsinagógákban, hirdette országa örömhírét, és gyógyított minden betegséget, minden gyengeséget.³⁶ Amikor látta a tömeget, megesett rajta a szíve, mert olyan volt, mint pásztor nélkül a juhok: elcsigázott és kimerült.³⁷ "Az aratnivaló sok, de a munkás kevés" - mondta akkor tanítványainak. -³⁸ "Kérjétek hát az aratás urát, küldjön munkásokat az aratáshoz." 10. fejezet (Mt10)

¹ Összehívta tizenkét tanítványát, s hatalmat adott nekik, hogy kiűzzék a tisztátalan lelkeket, és meggyógyítsanak minden betegséget, minden gyengeséget. ² A tizenkét apostol neve a következő: Az első Simon, más néven Péter, aztán testvére András, Zebedeus fia, Jakab és testvére János, ³ Fülöp és Bertalan, Tamás és Máté, a vámos, Jakab, Alfeus fia és Tádé, ⁴ a kánai Simon és a karióti Júdás, aki később árulója lett. ⁵ Ezt a tizenkettőt küldte Jézus, megparancsolva nekik: "A pogányokhoz vivő utakra ne térjete rá, s a szamariaiak városaiba ne menjete be! ⁶ Forduljatok inkább Izrael házának elveszett juhaihoz! ⁷ Menjete és hirdesséte: Közel van a mennyek országa! ⁸ A betegeket gyógyítsátok meg, a halottakat támasszátok fel, a leprásokat tisztítsátok meg, a gonosz lelkeket űzzéte ki! Ingyen kaptátok, ingyen is adjátok. ⁹ Övetekbe ne szerezzete se arany-, se ezüst-, se rézpénzt! ¹⁰ Ne vigyete magatokkal az útra tarisznyát, se két ruhát, se sarut, se botot! A munkás ugyanis megérdemli a bérét. ¹¹ Ha egy városba vagy faluba betérte, érdeklődjete, hogy ki az, aki méltó és maradjatok nála, míg tovább nem mentek! ¹² Amikor házába lépte, köszöntséte! ¹³ Ha méltó rá az a ház, rászáll békéte, ha nem, békéte viasszáll rátok. ¹⁴ Ha valaki nem fogad be bennete, sem nem hallgat szavatokra, hagyjátok ott a házá, sőt a várost is,

és még a port is rázzátok le a lábatokról! ¹⁵ Bizony mondom nektek: Szodoma és Gomorra földjének tűrhetőbb lesz a sorsa az ítélet napján, mint annak a városnak! ¹⁶ Nézzétek, úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé! Legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és egyszerűek, mint a galambok! ¹⁷ Az emberekkel szemben legyetek óvatosak, mert bíróság elé állítanak, zsinagógáikban pedig megostoroztatnak benneteket! ¹⁸ Miattam helytartók és királyok elé hurcolnak, hogy tegyetek előttük és a pogányok előtt tanúságot. ¹⁹ Amikor átadnak benneteket a bíróságnak, ne töprengjete, hogyan és mit mondjatok! Abban az órában megadatik nektek, hogyan beszéljete. ²⁰ Mert hisz nem ti fogtok beszélni, hanem majd Atyátok Lelke szól belőletek. ²¹ Halálra adja majd a testvér a testvért, az apa a gyermekét, a gyermekek meg szüleik ellen támadnak és vesztüket okozzák. ²² Mindenki szemében gyűlöletesek lesztek nevemért. Aki azonban mindvégig kitart, az üdvözü. ²³ Ha valamelyik városban majd üldöznek benneteket, meneküljete a másikba, mert bizony mondom nektek, nem járjátok végig Izrael városait, amíg az Emberfia el nem jön. ²⁴ Nem nagyobb a tanítvány mesterénél, sem a szolga uránál. ²⁵ Legyen elég a tanítványnak, ha olyan, mint mestere, s a szolgának, ha olyan, mint ura. Ha a ház urát Belzebubnak nevezik, mennyivel inkább háza népét! ²⁶ Ne féljete hát tőlük! Hiszen semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne kerülne, s olyan titok sincs, ami ki ne tudódnék. ²⁷ Amit sötétben mondok nektek, azt mondjátok el fényes nappal, és amit a fületekbe súgnak, azt hirdesséte a háztetőkről! ²⁸ Ne féljete azoktól, akik a testet megölik, a lelket azonban nem tudják megölni! Inkább attól féljete, aki a kárhozatba vetve a testet is, a lelket is el tudja pusztítani! ²⁹ Ugye két verebet adnak egy filléren? S Atyátok tudta nélkül egy sem esik le a földre. ³⁰ Nektek minden szál hajatok számon tartják. ³¹ Ne féljete hát! Sokkal többet érte a verebeknél. ³² Azokat, akik megvallanak engem az emberek előtt, én is megvallom majd mennyei Atyám előtt. ³³ De aki megtagad az emberek előtt, azt én is megtagadom mennyei Atyám előtt. ³⁴ Ne gondoljátok, hogy békét jöttem hozni a földre. Nem békét jöttem hozni, hanem kardot. ³⁵ Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyét anyósával. ³⁶ Az embernek a tulajdon családja lesz az ellensége. ³⁷ Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám. ³⁸ Aki nem veszi vállára a keresztyét, s nem követ, nem méltó hozzám. ³⁹ Aki meg akarja találni életét, elveszíti, aki azonban elveszíti értem életét, az megtalálja. ⁴⁰ Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem fogad be, azt fogadja be, aki engem küldött. ⁴¹ Aki prófétát fogad be azért, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki igaz embert fogad be azért, mert igaz, az igaz ember jutalmában részesül. ⁴² S ha csak egy pohár friss vizet ad is valaki egynek, akár a legkisebbnek is azért,

mert az én tanítványom, bizony mondom nektek, nem marad el jutalma." 11. fejezet (Mt11)

¹ Amikor Jézus befejezte a tizenkét apostol oktatását, továbbment, hogy tanítson, prédikáljon a városaikban. ² Közben János a börtönben hallott Jézus tetteiről. Elküldte tanítványait, hogy kérdezzék meg: ³ "Te vagy az eljövendő, vagy mást várjunk?" ⁴ Jézus így válaszolt és mondta: "Menjetek, s adjátok tudtul Jánosnak, amit hallotok és láttok: ⁵ Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, a szegényeknek pedig hirdetik az evangéliumot. ⁶ Boldog, aki nem botránkozik rajtam." ⁷ Amikor azok elmentek, Jézus Jánosról kezdett beszélni a tömegnek: "Mit mentetek ki látni a pusztába? Széltől hajladozó nádat? ⁸ Vagy mit mentetek ki látni? Finom ruhába öltözött embert? Aki finom ruhában jár, királyi palotában lakik. ⁹ Miért mentetek ki? Prófétát látni. Igen, mondom nektek, prófétánál is nagyobb. ¹⁰ Ő az, akiről az Írás szól: Nézd, elküldöm követemet előtted, hogy előkészítse utadat. ¹¹ Bizony mondom nektek: asszonyok szülöttei közt nem született nagyobb Keresztelő Jánosnál. De aki a mennyek országában a legkisebb, az nagyobb nála. ¹² A mennyek országa Keresztelő János idejétől mindmáig erőszakot szenved, az erőszakosok szerzik meg. ¹³ A próféták és a törvény Jánosig mind ezt jövendőlték. ¹⁴ S ha tudni akarjátok, ő Illés, akinek el kell jönnie. ¹⁵ Akinek van füle, hallja meg! ¹⁶ Kihez hasonlítsam ezt a nemzedéket? Hasonlít a tereken tanyázó gyerekekhez, ¹⁷ akik odakiáltják a többieknek: Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem jajgattatok. ¹⁸ Eljött János, nem eszik, nem iszik, s azt mondják rá, hogy ördöge van. ¹⁹ Eljött az Emberfia, eszik is, iszik is, s azt mondják rá, lám a falánk, iszákos ember, a vámosok és a bűnösök barátja. A bölcsesség azonban igazolja magát tetteivel." ²⁰ Akkor korholni kezdte a városokat, amelyekben a legtöbb csodát tette, mert nem tartottak bűnbánatot: ²¹ "Jaj neked, Korozaín! Jaj neked, Betsaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban mentek volna végbe a bennetek történt csodák, már régen hamuban és szőrzsákban tartottak volna bűnbánatot. ²² Mondom nektek: Tírusznak és Szidonnak elviselhetőbb lesz a sorsa az ítélet napján, mint a tiétek. ²³ És te, Kafarnaum! Vajon az égig emelkedel? A pokolba süllyedsz. Ha Szodomában mentek volna végbe a csodák, amelyek benned történtek, még ma is állna. ²⁴ De mondom nektek: Szodoma földjének elviselhetőbb lesz a sorsa az ítélet napján, mint neked." ²⁵ Abban az időben Jézus ezeket mondta: "Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy az okosak és a bölcsék elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad. ²⁶ Igen, Atyám, így tetszett neked. ²⁷ Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú

kinyilatkoztatja. ²⁸ Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok - én megkönnyítlek titeket. ²⁹ Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalmát. ³⁰ Az én igám édes, és az én terhem könnyű." 12. fejezet (Mt12)

¹ Abban az időben Jézusnak egy szombati napon vetések között vezetett az útja. Tanítványai megéheztek, ezért tépdesni kezdték a kalászt és eszegették. ² Ezt látva a farizeusok szóvá tették: "Nézd, a tanítványaid olyat tesznek, amelyet szombaton nem szabad tenni!" ³ Erre így felelt: "Nem olvastátok, mit tett Dávid is, amikor társaival megéhezett? ⁴ Bement az Isten házába és megette a szent kenyereket, amelyeket sem neki, sem társainak nem volt szabad megennie, csak a papoknak. ⁵ Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy szombatonként a papok a templomban megszegik a szombati tilalmat, mégsem követnek el vele bűnt? ⁶ Mondom nektek: itt nagyobb dologról van szó, mint a templom. ⁷ Ha tudnátok, mit jelent: Irgalmasságot akarok, nem pedig áldozatot, nem ítélnétek el az ártatlanokat. ⁸ Az Emberfia ura a szombatnak is!" ⁹ Innét továbbment, és betért a zsinagógájukba. ¹⁰ Éppen ott volt egy béna kezű ember. Hogy vádaskodhassanak ellene, megkérdezték: "Szabad-e szombaton gyógyítani?" ¹¹ Így felelt: "Ha valakinek közületek csak egy juha van, s az szombaton gödörbe esik, vajon nem markolja meg és nem húzza ki?" ¹² Mennyivel többet ér az ember, mint a juh! Szabad tehát szombaton jót tenni." ¹³ Ezzel az emberhez fordult: "Nyújtsd ki a kezed!" Kinyújtotta, és az éppen olyan egészséges lett, mint a másik. ¹⁴ Erre a farizeusok kimentek és tanakodni kezdtek, hogyan okozhatnák vesztét. ¹⁵ Amikor Jézus ezt megtudta, elment onnét. Sokan utána mentek, s ő mindnyájukat meggyógyította, ¹⁶ de szigorúan megtiltotta, hogy terjesszék a hírét. ¹⁷ Így beteljesedett Izajás próféta jövendölése, aki ezt mondja: ¹⁸ "Ez az én szolgám, akit kiválasztottam, szeretett fiam, akiben tetszésemet találok. Kiárasztom rá Lelkemet, és ítéletet hirdet a népeknek. ¹⁹ Nem vitatkozik s nem kiabál, szavát sem hallják a tereken. ²⁰ A megroppant nádat nem töri le, a pislákoló mécsbelet nem oltja el, míg győzelemre nem viszi az igazságot. ²¹ Az ő nevében bíznak a pogány népek." ²² Ekkor egy ördögtől megszállt, vak és néma embert vittek hozzá. Meggyógyította, úgyhogy beszélt és látott. ²³ A nép ámulva kérdezgette: "Csak nem ő a Dávid fia?" ²⁴ Ennek hallatára a farizeusok így nyilatkoztak: "Belzebulnak, a gonosz lelkek fejedelmének nevében űzi ki a gonosz lelkeket." ²⁵ Jézus belelátott gondolataikba és így szólt hozzájuk: "Minden önmagával meghasonlott ország elnéptelenedik, minden önmagával meghasonlott város vagy ház elpusztul. ²⁶ Ha a sátánt sátán űzi ki, meghasonlik magával. Hogyan állhat fenn akkor az országa? ²⁷ Ha én Belzebul segítségével űzöm ki a gonosz lelkeket, a fiaitok kinek a segítségével űzik ki? Így ők lesznek bíraitok. ²⁸ De ha

én Isten Lelkével űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor már elérkezett hozzátok az Isten országa. ²⁹ Hogy törhet be valaki az erős ember házába, s hogy rabolhatja el vagyonát, hacsak előbb meg nem kötözi? Akkor kifoszthatja házát. ³⁰ Aki nincs velem, az ellenem van, aki nem gyűjt velem, az szétszór. ³¹ Ezért mondom nektek: minden bűnre és káromlásra elnyerik az emberek a bocsánatot, de a Lélek káromlása nem nyer bocsánatot. ³² Ha valaki az Emberfia ellen beszél, bocsánatot nyer, de ha a Lélek ellen beszél, nem nyer bocsánatot sem ezen, sem a másvilágon. ³³ Vagy jelentsétek ki, hogy a fa jó, s a gyümölcse is éppúgy jó, vagy nyilvánítsátok rossznak, hisz gyümölcseről lehet a fát felismerni. ³⁴ Viperák fajzata! Hogy beszélhetnétek jót, mikor gonoszak vagytok? A száj ugyanis a szív bőségéből szól. ³⁵ A jó ember jó kincséből jót hoz elő, a rossz ember rossz kincséből rosszat hoz elő. ³⁶ Mondom nektek: az emberek az ítélet napján minden fölösleges szóról számot adnak, amit kiejtenek a szájukon. ³⁷ Szavaid alapján igazulsz meg, és szavaid alapján vonsz magadra ítéletet." ³⁸ Ekkor néhány írástudó és farizeus így szólt hozzá: "Mester, jelt szeretnénk tőled látni." ³⁹ "A gonosz és házasságtörő nemzedék jelet kíván - válaszolta -, de nem kap mást, csak Jónás próféta jelét. ⁴⁰ Amint ugyanis Jónás próféta három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is három nap és három éjjel a föld szívében. ⁴¹ A ninivei férfiak feltámadnak az ítéletkor ezzel a nemzedékkel, és elítélik, mert ők bűnbánatot tartottak Jónás szavára, s itt nagyobb van, mint Jónás. ⁴² Dél királynője feltámad majd az ítéletkor ezzel a nemzedékkel, és elítéli, mert ő eljött a föld végső határáról, hogy hallja Salamon bölcsességét, s itt nagyobb van, mint Salamon. ⁴³ Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, sivár helyeken bolyong, nyugtot keres, de nem talál. ⁴⁴ Azt mondja hát: Visszatérek elhagyott házamba. Amikor odaér, üresen, kisöpörve, feldíszítve találja. ⁴⁵ Erre nyomban elsiet, s hoz magával hét más lelket, magánál is gonoszabbat. Bemennek és ott laknak. Ennek az embernek a sorsa most rosszabb, mint előbb volt. Hasonló sors vár erre a gonosz nemzedékre is." ⁴⁶ Amíg beszélt a néphez, megálltak kint anyja és rokonai, s beszélni akartak vele. ⁴⁷ Valaki szólt neki: "Anyád és rokonaid kint állnak és beszélni szeretnének veled." ⁴⁸ De ő megkérdezte azt, aki szólt neki: "Ki az anyám s kik a rokonaim?" ⁴⁹ Aztán kitérte tanítványai felé karját, s így szólt: "Ezek az anyám és testvéreim! ⁵⁰ Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám." 13. fejezet (Mt13)

¹ Egyik nap Jézus kiment a házból és leült a tó partján. ² Nagy tömeg gyűlt köréje, ezért beszállt egy bárkába és leült, a tömeg pedig a parton maradt. ³ Ekkor példabeszédekben sok mindenre tanította őket, mondván: "Íme, kiment a magvető vetni. ⁴ Amint vetett, némely szem az útszélre esett. Jöttek az égi

madarak és fölcsipegették. ⁵ Más mag köves talajba hullott, ahol nem volt neki elég föld. Gyorsan kikelt, mert nem volt mélyen a földben. ⁶ Amikor azonban forrón tűzött a nap, elszáradt, mert nem volt gyökere. ⁷ Ismét más szúrós bogáncsok közé esett. Amikor a bogáncsok felnőttek, elfojtották. ⁸ A többi jó földbe hullott s termést hozott, az egyik százszorosat, a másik hatvanszorosat, a harmadik meg harmincszorosat. ⁹ Akinek füle van, hallja meg!" ¹⁰ Ekkor odamentek hozzá tanítványai és megkérdezték: "Miért beszélsz nekik példabeszédekben?" ¹¹ "Nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait - felelte -, de nekik nem. ¹² Akinek van, annak még adnak, hogy bőségesen legyen neki, de akinek nincs, attól még azt is elveszik, amije van. ¹³ Azért beszélek nekik példabeszédekben, mert van ugyan szemük, de nem látnak, van ugyan fülük, de nem hallanak. ¹⁴ Beteljesedett rajtuk Izajás próféta jövendölése, mely így szól: Hallván hallotok, de nem értetek, nézván néztek, de nem láttok. ¹⁵ Megkérgesedett e népnek a szíve. Nehezen hallanak a fülükre, a szemüket meg behunyták, hogy szemükkel ne lássanak, fülükkel ne halljanak, s szívükkel ne értsenek, nehogy bűnbánatot tartsanak, és meggyógyítsam őket. ¹⁶ A ti szemetek boldog, mert lát, s a fületek is az, mert hall. ¹⁷ Bizony mondom nektek, sok próféta és sok igaz ember kívánta látni, amit ti láttok, de nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta. ¹⁸ Ti tehát halljátok a magvetőről szóló példabeszédet! ¹⁹ Aki hallgatja az országról szóló tanítást, de nem érti meg, ahhoz eljön a gonosz és elrabolja, amit a szívébe vetettek. Ez az, ami az útszélre esett. ²⁰ A köves talajba hullott ellenben az, aki meghallgatja a tanítást és szívesen be is fogadja, ²¹ de az nem ver benne gyökeret, mert csak ideig-óráig él. Amikor a tanítás miatt szorongatás, üldözés éri, csakhamar megbotránkozik. ²² A szúrós bogáncs közé hullott pedig az, aki meghallgatja a tanítást, de a világi gondok s a csalóka gazdagság elfojtja a tanítást, úgyhogy nem hoz termést. ²³ Végül a jó földbe hullott az, aki meghallgatja, megszívleli a tanítást, s jó termést is hoz, az egyik százszorosat, a másik hatvanszorosat, a harmadik harmincszorosat." ²⁴ Más példabeszédet is mondott: "A mennyek országa hasonlít ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a földjébe. ²⁵ Amikor szolgálai aludtak, jött az ellensége, és konkolyt szórt a búza közé, aztán elment. ²⁶ A vetés szárba szökött és kalászt hányt, de a konkoly is felütötte a fejét. ²⁷ A szolgák elmentek a gazdához és megkérdezték: Uram, ugye jó magot vetettél földedbe? Honnét került hát bele a konkoly? ²⁸ Az így válaszolt: Ellenséges ember műve. A szolgák tovább kérdezték: Akarod, hogy elmenjünk és kigyomláljuk? ²⁹ Nem - válaszolta -, nehogy a konkolyt gyomlálva vele együtt a búzát is kitépjétek! ³⁰ Hagyjatok, hadd nőjön mind a kettő az aratásig! Aratáskor majd szólok az aratóknak: Előbb a konkolyt szedjétek össze, kössétek kévébe és égessétek el, a búzát pedig gyűjtsétek csűrömbé!" ³¹ Egy másik példabeszédet is mondott nekik: "A

mennyek országa hasonlít a mustármaghoz, amelyet fogott a gazda és elvetett földjében.³² Ez kisebb minden más magnál, amikor azonban felnő, nagyobb minden veteménynél, fává terebélyesedik, úgyhogy jönnek az ég madarai, s fészket raknak ágai között."³³ Ismét más példabeszédet mondott: "A mennyek országa hasonlít a kovászhoz, amelyet fogott az asszony, belekeverte három mérő lisztbe, s az egész megkelt tőle."³⁴ Ezeket mind példabeszédekben mondta el Jézus a népnek, s példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk.³⁵ Így beteljesedett a próféta szava, mely így szólt: Példabeszédre nyitom ajkam, hirdetem, ami a világ teremtésétől fogva el volt rejtve.³⁶ Akkor elbocsátotta a népet, s bement a házba. Odamentek hozzá tanítványai, és kérték: "Magyarázd meg nekünk a szántóföldről és a konkolyról szóló példabeszédedet!"³⁷ Így magyarázta meg nekik: "Aki a jó magot veti, az az Emberfia.³⁸ A szántóföld a világ, a jó mag az ország fia, a konkoly pedig a gonoszság fia.³⁹ Az ellenség, aki veti, a sátán. Az aratás a világ vége, az aratók az angyalok.⁴⁰ Ahogy a konkolyt összeszedik és tűzre vetve elégetik, úgy lesz a világ végén is.⁴¹ Az Emberfia elküldi angyalait, hogy szedjenek össze országában minden botrányt és minden törvényszegőt.⁴² Ezeket tüzes kemencébe vetik, ott sírás és fogcsikorgatás lesz.⁴³ Akkor az igazak ragyogni fognak, mint a nap Atyjuk országában. Akinek van füle, hallja meg!"⁴⁴ "A mennyek országa hasonlít a szántóföldben elrejtett kincshez. Amikor egy ember megtalálta, újra elrejtette, aztán örömében elment, eladta mindenét, amije csak volt, és megvette a szántóföldet.⁴⁵ A mennyek országa hasonlít a kereskedőhöz is, aki igazgyöngyöt keresett.⁴⁶ Amikor egy nagyon értékeset talált, fogta magát, eladta mindenét, amije csak volt és megvette.⁴⁷ Végül hasonlít a mennyek országa a tengerbe vetett hálához, amely mindenféle halat összefog.⁴⁸ Amikor megtelik, partra húzzák, nekiülnek, és a javát edényekbe válogatják, a hitványát pedig kiszórják.⁴⁹ Így lesz a világ végén is: elmennek az angyalok, aztán kiválogatják a gonoszokat az igazak közül,⁵⁰ és tüzes kemencébe vetik őket. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz."⁵¹ "Megértettétek mindezeket?" "Igen" - felelték.⁵² Erre így folytatta: "Minden írástudó, aki jártas a mennyek országának tanításában, hasonlít a házigazdához, aki kincseiből újat és régit hoz elő."⁵³ Amikor ezeket a példabeszédeket elmondta, Jézus eltávozott onnan.⁵⁴ Visszament városába, és az ottaniakat tanította a zsinagógákban. Azok csodálkozva kérdezték: "Honnan van ennek a bölcsessége és a csodatevő ereje?⁵⁵ Nem az ácsnak a fia? Nem Mária az anyja, nem Jakab, József, Simon és Júdás a testvérei?⁵⁶ S nővérei nem mind itt élnek köztünk? Honnét vette hát mindezeket?"⁵⁷ És megbotráncoltak rajta. Jézus erre megjegyezte: "A prófétának csak a saját hazájában és házában nincs becsülete."⁵⁸ Hitetlenségük miatt ott több csodát nem is tett. 14. fejezet (Mt14)

¹ Akkoriban Heródes negyedes fejedelem hallotta Jézus hírét. ² "Ez Keresztelő János - mondta szolgáinak -, feltámadt, innen van benne a csodatévő erő." ³ Heródes ugyanis elfogatta Jánost, bilincsbe verette, és börtönbe vetette fivére, Fülöp felesége, Heródiás miatt. ⁴ János ugyanis figyelmeztette: "Nem lehet a tiéd!" ⁵ Meg is akarta ölni, de félt a néptől, mert prófétának tartották. ⁶ Heródes születése napján történt, hogy Heródiás lánya táncolt a vendégeknek. ⁷ Annyira megtetszett Heródesnek, hogy esküvel ígérte, bármit kér is, megadja neki. ⁸ Az - minthogy anyja előre kitanította - így szólt: "Add nekem egy tálon Keresztelő János fejét!" ⁹ A király elszomorodott, de az esküre és a vendégekre való tekintettel megparancsolta, hogy adják neki oda. ¹⁰ Lefejeztette hát Jánost a börtönben. ¹¹ Fejét elhozták egy tálon, odaadták a lánynak, az meg elvitte az anyjának. ¹² Akkor eljöttek tanítványai, elvitték és eltemették a holttestet, aztán elmentek, és hírül adták Jézusnak. ¹³ A hír hallatára Jézus elhajózott onnan egy elhagyatott helyre, hogy egyedül legyen. De a nép tudomást szerzett róla, és gyalogszerrel utána ment a városokból. ¹⁴ Amikor kiszállt, már nagy tömeget talált ott. Megesett rajtuk a szíve, s meggyógyította betegeiket. ¹⁵ Amikor beesteledett, odamentek hozzá tanítványai, és figyelmeztették: "Elhagyatott itt ez a hely, s már az idő is későre jár. Bocsásd el a népet, hadd széledjenek szét a falvakba, hogy ételmet vegyenek maguknak!" ¹⁶ Jézus azonban így válaszolt: "Nem kell elmenniük, ti adjatok nekik enni!" ¹⁷ "Csak öt kenyérünk van, és két halunk" - felelték. ¹⁸ "Hozzátok ide!" - mondta, ¹⁹ s meghagyta, hogy a nép telepedjék le a fűre, majd fogta az öt kenyeret meg a két halat, föltekintett az égre, és megáldotta őket. Ezután megtörte a kenyereket, odaadta tanítványainak, a tanítványai pedig a népnek. ²⁰ Mindnyájan ettek s jól is laktak. A maradékból tizenkét kosarat teleszedtek. ²¹ Az asszonyokat és a gyerekeket nem számítva mintegy ötezer férfi evett. ²² Ezután nyomban szólt a tanítványoknak, szálljanak bárkába, és evezzenek át a túlsó partra, addig ő hazaküldi a népet. ²³ Miután hazaküldte, fölment a hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Közben besötétedett, s ő ott volt egymagában. ²⁴ A bárka már jópár stádiumnyira járt a parttól, hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél fújt. ²⁵ Éjszaka a negyedik órváltás idején a víz tükrén elindult feléjük. ²⁶ Amikor a tanítványok észrevették, hogy a vízen jár, megrémültek. "Kísértet!" - mondták, s félelmükben kiabáltak: ²⁷ Jézus azonban megszólította őket: "Bátorság! Én vagyok, ne féljete!" ²⁸ Erre Péter így szólt: "Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy odamenjek hozzád a vízen!" ²⁹ "Gyere!" - felelte. Péter kilépett a bárkából és elindult Jézus felé a vízen. ³⁰ Az erős szél láttára azonban megijedt, és amikor merülni kezdett, felkiáltott: "Uram ments meg!" ³¹ Jézus kinyújtotta a kezét és megfogta. "Te kishitű - vont a kérdőre -, miért kételkedtél?" ³² Amikor beszállt a bárkába, a szél nyomban elült. ³³ Akik a

bárkában voltak, leborultak előtte, és megvallották: "Valóban Isten Fia vagy!" ³⁴ Átkeltek a tavon és Genezáretnél értek partot. ³⁵ Az odavalók felismerték, s az egész környéken hírért vitték. Odahordták hát mind a betegeket ³⁶ és arra kérték, hogy legalább ruhája szegélyét érinthessék. Aki érintette, meggyógyult. 15. fejezet (Mt15)

¹ Ekkor farizeusok és írástudók keresték fel Jézust Jeruzsálemből, és megkérdezték: ² "Miért térnek el tanítványaid az ősök hagyományaitól? Evés előtt ugyanis nem mossák meg a kezüket." ³ Így felelt nekik: "Hát ti miért szegitek meg Isten parancsát hagyományotok kedvéért? ⁴ Azt mondta az Isten: Tiszteld apádat és anyádat, és: Aki apját vagy anyját gyalázza, halállal lakoljon! ⁵ Ti viszont ezt tanítjátok: Annak, aki azt mondja apjának vagy anyjának, hogy amivel segíthetnék rajtad, az áldozati ajándék -, ⁶ nem kell segítenie többé apját és anyját. Ezzel hagyományotok kedvéért kijátsszátok az Isten parancsát. ⁷ Képmutatók! Találóan jövendölt rólatok Izajás: ⁸ Ez a nép ajkával tisztel engem, de a szíve távol van tőlem. ⁹ Hamisan tisztelnek, tanításuk csak emberi parancs." ¹⁰ Akkor odahívta magához a népet, és így szólt hozzájuk: "Figyeljete ide és értsétek meg! ¹¹ Nem az szennyezi be az embert, ami a szájába kerül, hanem ami elhagyja a száját, az szennyezi be az embert." ¹² Erre odamentek hozzá tanítványai, és megkérdezték: "Tudsz róla, hogy a farizeusok e szavak hallatára megbotránkoztak?" ¹³ Így válaszolt nekik: "Tövestül kitépnek minden növényt, amelyet nem mennyei Atyám ültetett. ¹⁴ Hagyjátok őket! Vakoknak vak vezetői! De ha vak vezet világtalant, mind a kettő gödörbe esik." ¹⁵ Péter megkérte: "Magyarázd meg nekünk ezt a példabeszédet!" ¹⁶ "Még mindig nem értitek ti sem? - kérdezte. ¹⁷ Nem értitek, hogy ami a szájba kerül, a gyomorba jut, onnan meg a félreeső helyre? ¹⁸ Az ellenben, ami elhagyja a száját, a szívből származik, s ez az, ami beszennyezi az embert. ¹⁹ A szívből törnek elő a gonosz gondolatok, a gyilkosság, a házasságtörés, a kicsapongás, a lopás, a hamis tanúság, a káromlás. ²⁰ Ezek szennyezik be az embert. Az, hogy mosatlan kézzel eszik, nem szennyezi be az embert." ²¹ Onnét továbbmenve, Jézus Tírusz és Szidon vidékére vonult vissza. ²² Ott a környékről közeledett egy kánaáni asszony és hangosan kérte: "Könyörülj rajtam, Uram, Dávidnak fia! A lányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek." ²³ De ő szóra sem méltatta. Erre odamentek hozzá tanítványai és kérték: "Teljesítsd kérését, hisz kiabál utánunk." ²⁴ Ezt felelte: "Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól." ²⁵ Ám az asszony odajött, és e szavakkal borult le előtte: "Uram, segíts rajtam!" ²⁶ De visszautasította: "Nem helyes elvenni a gyerekektől a kenyeret, s odadobni a kiskutyáknak." ²⁷ Az asszony ellentmondott: "Igen, Uram, de a kiskutyák is esznek a maradékból, amely lekerül uruk asztaláról." ²⁸ Erre így szólt Jézus: "Asszony, nagy a hited.

Legyen hát akaratod szerint." Még abban az órában meggyógyult a leánya.²⁹ Jézus ezután eltávozott innét, és a Galileai-tóhoz ment. Fölment a hegyre és leült.³⁰ Nagy tömeg járult hozzá, magukkal vitték a sántákat, bénákat, vakokat, némákat és a más betegeket, s letették őket a lába elé. Mind meggyógyította őket.³¹ Amikor a nép látta, hogy a némák beszélnek, a bénák meggyógyulnak, a sánták járnak és a vakok látnak, elámult és dicsőítette Izrael Istenét.³² Jézus ekkor összehívta tanítványait, s így szólt hozzájuk: "Sajnálom a népet. Már harmadnapja kitartanak mellettem, és nincs mit enniük. Nem akarom étlen elküldeni őket, nehogy kidőljenek az úton."³³ A tanítványok megjegyezték: "Honnan szerezzünk itt a pusztában annyi kenyeret, hogy ekkora tömeget jóllakassunk?"³⁴ Jézus megkérdezte tőlük: "Hány kenyerek van?" "Hét - felelték -, és néhány apró halunk."³⁵ Erre meghagyta a népnek, hogy telepedjék le a földre.³⁶ Aztán fogta a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és odaadta tanítványainak, tanítványai pedig a népnek.³⁷ Mindnyájan ettek és jól is laktak, s a kenyérből még hét kosár maradékot összeszedtek.³⁸ Akik ettek, voltak vagy négyezren férfiak, az asszonyokat és a gyerekeket nem számítva.³⁹ Amikor a tömeget elbocsátotta, bárkába szállt, és Magadán környékére ment. 16. fejezet (Mt16)

¹ Farizeusok és szadduceusok mentek hozzá, hogy próbára tegyék. Arra kérték, hogy mutasson nekik égi jelet.² Ezt válaszolta nekik: "Este azt mondjátok, jó idő lesz, mert vöröslik az ég."³ Hajnalban meg: "Ma zivatar lesz, mert az ég felhős és vörös. Az ég színéből tudtok következtetni, az idők jeleit meg nem tudjátok felismerni?"⁴ A gonosz házasságtörő nemzedék jelt kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás jelét." Ezzel otthagyta őket és elment.⁵ A tanítványok a túlsó partra menet elfelejtettek magukkal kenyeret vinni.⁶ Jézus figyelmeztette őket: "Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok és szadduceusok kovászatól!"⁷ Azok így tanakodtak egymás között: "Nem hoztunk magunkkal kenyeret."⁸ Jézus észrevette, s így szólt: "Kishitűek, mit tanakodtok magatok közt, hogy nincs kenyerek?"⁹ Még most sem értitek? Nem jut eszetekbe az ötezer embernek adott öt kenyér, s hogy hány kosarat szedtetek tele?"¹⁰ Sem a négyezer embernek adott hét kenyér, meg hogy akkor is hány kosárral szedtetek össze?"¹¹ Hát nem értitek, hogy nem a kenyérről beszéltem nektek: Óvakodjatok a farizeusok és szadduceusok kovászatól?"¹² Akkor megértették, hogy nem a kenyér kovászatól óvta őket, hanem a farizeusok tanításától.¹³ Amikor Jézus Fülöp Cezáreájának vidékére ért, megkérdezte tanítványaitól: "Kinek tartják az emberek az Emberfiát?"¹⁴ Így válaszoltak: "Van, aki Keresztelő Jánosnak, van, aki Illésnek, Jeremiásnak vagy valamelyik másik prófétának."¹⁵ Jézus most hozzájuk fordult: "Hát ti mit mondtok, ki vagyok?"¹⁶ Simon Péter válaszolt: "Te vagy Krisztus, az élő

Isten Fia." ¹⁷ Erre Jézus azt mondta neki: "Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám. ¹⁸ Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek rajta erőt. ¹⁹ Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva." ²⁰ Aztán lelkére kötötte tanítványainak, ne mondják el senkinek, hogy ő a Krisztus. ²¹ Ettől kezdve Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, de harmadnap feltámad. ²² Péter félrevonta, és szemrehányást tett neki ezekkel a szavakkal: "Isten mentsen, Uram! Ilyesmi nem történhet veled." ²³ Megfordult és rászólt: "Távozz tőlem, sátán! Botránkoztatsz, mert nem arra van gondod, amit az Isten akar, hanem arra, amit az emberek akarnak." ²⁴ Ezután Jézus így szólt tanítványaihoz: "Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye keresztjét és kövessen. ²⁵ Aki meg akarja menteni életét, elveszíti, aki azonban értem elveszíti, az megtalálja. ²⁶ Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért? ²⁷ Eljön ugyanis az Emberfia Atyja dicsőségében, angyalai kíséretében, és megfizet mindenkinek a tettei szerint. ²⁸ Bizony mondom nektek: az itt állók közül némelyek nem halnak meg, amíg nem látják az Emberfiát, amint eljön országában." 17. fejezet (Mt17)

¹ Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre. ² Ott elváltozott előttük, arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény. ³ S íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele. ⁴ Péter erre így szólt Jézushoz: "Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinállok ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek." ⁵ Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: "Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!" ⁶ Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak, s igen megrémültek. ⁷ Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: "Keljetek fel, ne féljete!" ⁸ Amikor tekintetüket fölemelték, nem láttak senkit, csak egyedül Jézust. ⁹ A hegyről lefelé jövet Jézus rájuk parancsolt: "Ne szóljatok a látomásról senkinek, amíg az Emberfia föl nem támad a halálból!" ¹⁰ A tanítványok megkérdezték: "Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönnie?" ¹¹ Így felelt: "Illés ugyan eljön és helyreállít mindent. ¹² Csakhogy én azt mondom nektek: Illés már eljött, de nem ismerték fel, úgy bántak vele, ahogy akartak. Így szenved majd tőlük az Emberfia is." ¹³ Ekkor a tanítványok megértették, hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik. ¹⁴ Amikor visszaértek a néphez, odalépett

hozzá egy ember, térdre hullott előtte,¹⁵ s kérte: "Uram, könyörülj fiamon! Holdkóros szegény és sokat szenved. Hol tűzbe esik, hol meg vízbe."¹⁶ Elhoztam tanítványaidhoz, de ők nem tudták meggyógyítani."¹⁷ Jézus így válaszolt: "Hitetlen és romlott nemzedék! Meddig kell még veletek maradnom? Meddig tűrjelek benneteket? Hozzátok ide!"¹⁸ Jézus ráparancsolt, s a gonosz lélek kiment belőle. A gyerek azonnal meggyógyult.¹⁹ Amikor egyedül volt, odamentek Jézushoz a tanítványok és megkérdezték: "Mi miért nem tudtuk kiűzni?"²⁰ Ezt felelte: "Mert gyenge a hitetek. Bizony mondom nektek, ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a hegynek itt: Menj innét oda! - odamegy, s nem lesz nektek semmi sem lehetetlen."²¹ Mindamellett ezt a fajtát nem lehet másképp kiűzni, csak imádsággal és böjttel."²² Amikor együtt jártak-keltek Galileában, Jézus ezt mondta nekik: "Az Emberfiát az emberek kezére adják."²³ Megölik, de harmadnap feltámad." Erre igen elszomorodtak.²⁴ Amikor Kafarnaumba értek, odamentek Péterhez az adószedők és megkérdezték: "Mesteretek nem fizet templomadót?"²⁵ "De igen" - felelte. Amikor hazaért, Jézus megelőzte a kérdéssel: "Mit gondolsz, Simon, a földi királyok kitől szednek vámot és adót, a fiaiktól vagy az idegenektől?"²⁶ "Az idegenektől" - válaszolta. Jézus így folytatta: "A fiak tehát mentesek alóla."²⁷ De hogy meg ne botránkoztassuk őket, menj ki a tóra, vess horgot, és az első halat, amely ráakad, húzd ki! Nyisd ki a száját, találsz benne egy sztátért. Vedd ki és add nekik oda értem és érted!" 18. fejezet (Mt18)

¹ Abban az időben történt, hogy odamentek Jézushoz a tanítványok és megkérdezték tőle: "Ki a legnagyobb a mennyek országában?"² Odahívott egy gyereket, közéjük állította,³ s azt mondta: "Bizony mondom nektek, ha nem változtok meg, s nem lesztek olyanok, mint a gyerekek, nem mentek be a mennyek országába."⁴ Aki tehát megalázza magát, mint ez a gyerek, az a legnagyobb a mennyek országában.⁵ Aki befogad egy ilyen gyereket a nevemben, engem fogad be.⁶ De aki megbotránkoztat csak egyet is ezek közül a kicsik közül, akik hisznek bennem, jobban járna, ha malomkövet kötnének a nyakába és a tenger fenekére vetnék.⁷ Jaj a világnak a botrányok miatt! Elkerülhetetlen ugyan, hogy botrányok ne forduljanak elő, mégis jaj annak, aki botrányt okoz!⁸ Ha kezed vagy lábad botrányt okoz, vágd le és dobd el! Jobb csonkán vagy sántán bemenned az életre, mint két kézzel, két lábbal az örök tűzre kerülnöd.⁹ Ha szemed okoz botrányt, vágd ki és dobd el, mert jobb, ha egy szemmel mész be az életre, mint ha két szemmel a pokol tüzére vetnek.¹⁰ Vigyázzatok, ne vessetek meg egyet se e kicsik közül! Mondom nektek: angyalaik az égben szüntelenül látják mennyei Atyám arcát.¹¹ Az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett.¹² Mit gondoltok? Ha egy embernek

száz juha van és egy eltéved közülük, nem hagyja ott a hegyen a kilencvenkilencet, és nem megy el, hogy megkeresse az egy elveszettet? ¹³ Ha aztán sikerül neki megtalálnia, bizony mondom nektek, annak jobban örül, mint az el nem tévedt kilencvenkilencnek. ¹⁴ Éppen így mennyei Atyátok sem akarja, hogy csak egy is elveszen e kicsik közül. ¹⁵ Ha testvéred megbántott, menj, és figyelmeztess négy szemközt. Ha hallgat rád, megnyered testvéredet. ¹⁶ Ha nem hallgat rád, vigyél magaddal egy vagy két másik embert, hogy két vagy három tanú bizonyítsa a dolgot. ¹⁷ Ha ezekre sem hallgat, jelentsd az egyháznak. Ha az egyházra sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos. ¹⁸ Bizony mondom nektek: amit megkötök a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldotok a földön, a mennyben is fel lesz oldva. ¹⁹ Azt is mondom nektek: Ha ketten közületek valamiben egyetértenek a földön, és úgy kérik, megkapják mennyei Atyámtól. ²⁰ Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük." ²¹ Akkor odalépett hozzá Péter és megkérdezte: "Uram, ha vét ellenem testvérem, hányszor kell neki megbocsátanom? Talán hétszer?" ²² "Mondom neked - felelte Jézus -, nem hétszer, hanem hetvenhétszer. ²³ A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki el akarta számoltatni szolgálait. ²⁴ Amikor elkezdte a számadást, eléje állítottak egyet, aki tízezer talentummal tartozott neki. ²⁵ Mivel nem volt miből megfizetnie, megparancsolta, hogy adják el feleségétül, gyerekestül, minden vagyonával együtt, s úgy fizessen. ²⁶ A szolga leborult előtte, és úgy kérte: Légy türelemmel irántam, s mindent megfizetek neked! ²⁷ Az úr megkönyörült a szolgán, szabadon engedte, s adósságát is elengedte. ²⁸ Amikor kiment, a szolga találkozott egy másik szolgálával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, elkezdte fojtogatni és követelte: Add meg, amivel tartozol! ²⁹ A másik szolga leborulva kérte: Légy türelemmel irántam, s mindent visszafizetek neked! ³⁰ De ő nem engedett, hanem fogta, börtönbe vetette, míg meg nem fizette tartozását. ³¹ Amikor a többi szolga látta a történeteket, igen elszomorodott. Elmentek és jelentették uruknak mind, ami történt. ³² Az úr maga elé hívatta, és így szólt hozzá: Te gonosz szolga! Kérésedre minden adósságodat elengedtem. ³³ Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? - ³⁴ Ezzel az úr haragjában átadta a poroszlóknak, míg meg nem fizette mind, amivel tartozott. ³⁵ Így tesz mennyei Atyátok is veletek, ha mindegyitek meg nem bocsát szívből felebarátjának."

19. fejezet (Mt19)

¹ Amikor Jézus ezeket a beszédeket befejezte, elhagyta Galileát és Júda határába ment, a Jordánon túlra. ² Nagy tömeg kísérte, ő pedig meggyógyította őket. ³ Akkor odamentek hozzá a farizeusok, hogy próbára tegyék. Ezt kérdezték: "El szabad a férfinak bármilyen okból bocsátania a

feleségét?" ⁴ Így felelt: "Nem olvastátok, hogy a Teremtő kezdetben férfinak és nőnek teremtette őket, ⁵ és azt mondta: Ezért a férfi elhagyja apját, anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és egy test lesz a kettő? ⁶ Most már többé nem két test, hanem csak egy. Amit tehát Isten egybekötött, azt ember ne válassza szét." ⁷ De azok mondták: "Miért adta akkor Mózes azt a parancsot, hogy elbocsátáskor adjunk válólevelet?" ⁸ "Mózes szívetek keménységére való tekintettel engedte meg nektek, hogy elbocsássátok feleségeteket - felelte -, de kezdetben nem így volt. ⁹ Mondom nektek: aki elbocsátja feleségét - hacsak nem parázناسága miatt -, és mást vesz el, házasságot tör. Aki elbocsátott nőt vesz el, szintén házasságot tör." ¹⁰ A tanítványok megjegyezték: "Ha így áll a dolog a férj és feleség között, nem érdemes megházasodni." ¹¹ Erre így válaszolt: "Csak az fogja ezt fel, akinek megadatott. ¹² Van, aki azért képtelen a házasságra, mert úgy született. Van, akit az emberek tettek a házasságra alkalmatlanná. Végül van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki fel tudja fogni, az fogja fel!" ¹³ Akkor gyermekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét és imádkozzék fölöttük. A tanítványok elutasították őket. ¹⁴ Jézus azonban így szólt: "Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa!" ¹⁵ Azzal rájuk tette kezét, s elment onnét. ¹⁶ Egy alkalommal odalépett hozzá valaki, és megkérdezte tőle: "Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?" ¹⁷ Így felelt neki: "Miért kérdezel engem a jó felől? Csak egy valaki jó. Ezért, ha el akarsz jutni az örök életre, tartsd meg a parancsokat." ¹⁸ Az megkérdezte: "Melyeket?" Jézus felsorolta: "Ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodjál, ¹⁹ apádat és anyádat tiszteld, felebarátodat pedig szeresd úgy, mint saját magadat." ²⁰ Az ifjú erre kijelentette: "Ezeket mind megtartottam. Mit kell még tennem?" ²¹ "Ha tökéletes akarsz lenni - felelte Jézus -, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem!" ²² Ennek hallatára az ifjú szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt. ²³ Jézus most tanítványaihoz fordult: "Bizony mondom nektek, a gazdagnak nehéz bejutnia a mennyek országába. ²⁴ Újra azt mondom: Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni az Isten országába." ²⁵ Ennek hallatára a tanítványok igen megdöbbentek és azt kérdezték: "Hát akkor ki üdvözülhet?" ²⁶ Jézus rájuk nézett, és így szólt: "Embernek ez lehetetlen, Istennek azonban minden lehetséges." ²⁷ Akkor Péter vette át a szót: "Nézd, mi mindenünket elhagytuk, és követtünk téged. Mi lesz hát a jutalmunk?" ²⁸ Jézus így válaszolt: "Bizony mondom nektek, ti, akik követtetek, a megújulásakor, amikor az Emberfia dicsőséges trónjára ül, ti is ott ültök majd vele tizenkét trónon és ítélni fogtok Izrael tizenkét törzse fölött. ²⁹ Aki nevemért elhagyja otthonát, testvéreit, nővéreit, apját, anyját,

feleségét, gyermekeit vagy a földjét, százannyit kap, s az örök élet lesz az öröksége. ³⁰ Sokan lesznek elsőkből utolsók és utolsókból elsők." 20. fejezet (Mt20)

¹ "A mennyek országa hasonlít a gazdához, aki kora reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon szőléjébe. ² Miután napi egy dénárban megegyezett a munkásokkal, kiküldte őket a szőlőbe. ³ A harmadik óra körül megint kiment, s látta, hogy mások is ácsorognak ott tétlenül a piacon. ⁴ Megszólította őket: Menjetek ki ti is a szőlőmbe, és majd megadom, ami jár nektek. ⁵ Azok ki is mentek. A hatodik és kilencedik órában újra kiment, s ugyanígy tett. ⁶ Amikor a tizenegyedik óra tájban is kiment, megint talált ott ácsorgókat. Megkérdezte tőlük: Mit ácsorogtok itt egész nap tétlenül? ⁷ Nem fogadott fel minket senki - felelték. Menjetek ki ti is a szőlőmbe - mondta nekik. ⁸ Amikor beesteledett, így szólt a szőlősgazda vincellérjéhez: Hívd össze a munkásokat, és add ki bérüket, kezdve az utolsókon az elsőig. ⁹ Jöttek tehát, akik a tizenegyedik óra tájban álltak munkába, és fejenként egy dénárt kaptak. ¹⁰ Amikor az elsők jöttek, azt hitték, hogy ők majd többet kapnak, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak. ¹¹ Amikor átvették, zúgolódni kezdtek a gazda ellen. ¹² Ezek az utolsók csak egy órát dolgoztak - mondták -, s ugyanúgy bántál velük, mint velünk, akik viseltük a nap terhét és hevét. ¹³ Barátom - felelte egyiküknek -, nem követek el veled szemben igazságtalanságot. Nem egy dénárban egyeztél meg velem? ¹⁴ Fogd, ami a tied és menj! Én az utolsóknak is annyit szánok, mint neked. ¹⁵ Vagy nem tehetem a sajátommal azt, amit akarok? Rossz szemmel nézed, hogy jó vagyok? ¹⁶ Így lesznek az utolsók elsők, az elsők meg utolsók." ¹⁷ Amikor Jézus Jeruzsálembe készült fölmenni, maga mellé vette a tizenkettőt, ¹⁸ s ezt mondta nekik az úton: "Most fölme gyünk Jeruzsálembe. Ott a főpapok és írástudók kezére adják az Emberfiát. Azok halálra ítélik, ¹⁹ és kiszolgáltatják a pogányoknak, hogy kigúnyolják, megostorozzák és keresztre feszítsék. De harmadnap feltámad." ²⁰ Akkor odament hozzá a Zebedeus fiak anyja a fiaival együtt, és leborult előtte, hogy kérjen tőle valamit. ²¹ Megkérdezte tőle: "Mit akarsz?" "Intézd úgy - felelte -, hogy két fiam közül az egyik jobbod, a másik balod felől üljön országodban." ²² Jézus így válaszolt: "Nem tudjátok, mit kértek. Ki tudjátok inni azt a kelyhet, amelyet majd én kiiszom?" "Ki tudjuk" - felelték. ²³ Erre ő így folytatta: "Kelyhemet ugyan kiisszátok, de hogy jobb és bal felől üljétek, azt nincs hatalmamban megadni nektek. Az azokat illeti, akiknek Atyám szánta." ²⁴ A többi tíz ennek hallatára megneheztelt a két testvérré. ²⁵ Jézus azonban odahívta őket magához, és így szólt hozzájuk: "Tudjátok, hogy akiket a világ urainak tartanak, zsarnokoskodnak a népeken, a hatalmasok meg a hatalmukat éreztetik velük. ²⁶ A ti körötökben ne így legyen. Aki közületek

nagyobb akar lenni, legyen a szolgátok, ²⁷ s aki első akar lenni, legyen a cselédek. ²⁸ Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét, váltságul sokakért." ²⁹ Amikor elhagyták Jerikót, nagy tömeg kísérte. ³⁰ Az útszélen két vak ült. Hallva, hogy Jézus megy arra, elkezdtek kiáltozni: "Uram, Dávid fia, könyörülj rajtunk!" ³¹ A nép csitította őket, hogy hallgassanak, de ők annál jobban kiáltoztak: "Uram, Dávid fia, könyörülj rajtunk!" ³² Jézus megállt, odahívta őket magához, és megkérdezte tőlük: "Mit akartok, mit tegyek?" ³³ "Uram - felelték -, hogy megnyíljék a szemünk." ³⁴ Jézus megkönyörült rajtuk, és megérintette szemüket. Azon nyomban visszakapták látásukat és követték őt.

21. fejezet (Mt21)

¹ Amikor Jeruzsálemhez közeledve Betfagéba, az Olajfák-hegyéhez értek, Jézus elküldte két tanítványát, ² ezzel a megbízatással: "Menjete a szemközti faluba! Találtok ott egy megkötött szamarat a csikájával. Oldjátok el és vezessétek ide!" ³ Ha valaki szólna érte, mondjátok, hogy szüksége van rá Urunknak, akkor rögtön elengedi." ⁴ Ez azért történt, hogy beteljesedjék a próféta szava: ⁵ Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, királyod jön hozzád, szerényen, szamárháton, a teherhordó állat csikáján. ⁶ A tanítványok elmentek, s úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik. ⁷ Elhozták a szamarat és csikáját, ráterítették ruhájukat, ő pedig felült rá. ⁸ A nép közül sokan eléje terítették ruhájukat az útra, mások ágakat tördeltek a fákról, és az útra szórták. ⁹ Az előtte járó s az utána tóduló tömeg így kiáltozott: "Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!" ¹⁰ Amikor beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. "Ki ez?" - kérdezték. - ¹¹ "Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből" - felelte a nép. ¹² Jézus bement a templomba, és kiűzte onnan, akik a templomban adtak-vettek. A pénzváltók asztalait és a galambárusok padjait felforgatta. ¹³ "Meg van írva - mondta -, hogy az én házamat az imádság házána fogják nevezni, ti pedig rablók barlangjává teszitek." ¹⁴ A templomban vakok és sánták mentek hozzá, s ő meggyógyította őket. ¹⁵ Amikor a főpapok és írástudók látták, hogy csodákat tesz, s hogy a gyerekek a templomban így kiáltoznak: "Hozsanna Dávid fiának!", méltatlankodtak, ¹⁶ és szóltak neki: "Hallod, mit kiabálnak?" Jézus így válaszolt: "Hallom. Nem olvastátok sose: Gyerekek és csecsemők ajkával hirdetted dicsőségedet?" ¹⁷ Ezzel otthagyták őket, s a várost elhagyva Betániába ment, és ott töltötte az éjszakát. ¹⁸ Kora reggel a városba tartva megéhezett. ¹⁹ Az út mentén látott egy fügefát. Odament, de nem talált rajta egyebet, csak levelet. Erre így szólt: "Ne teremjen rajtad gyümölcs soha többé!" A fügefa azon nyomban kiszáradt. ²⁰ Ennek láttán a tanítványok csodálkozva kérdezték: "Hogyan száradhatott ki így egyszerre a fügefa?" ²¹

"Bizony mondom nektek - felelte Jézus -, ha lesz bennetek hit, és nem kételkedtek, nemcsak a fügefával tehetitek meg, ami történt, hanem akár ennek a hegynek is mondhatjátok: Emelkedj föl és omolj a tengerbe, s az is végbemegy." ²² Bármit kértek hittel az imádságban, megkapjátok." ²³ Amikor a templomba érve tanított, odamentek hozzá az írástudók és a nép vénei és megkérdezték: "Miféle hatalom birtokában teszed te ezeket? Ki adott neked hatalmat ehhez?" ²⁴ Jézus így válaszolt: "Én is kérdezek tőletek valamit. - Ha megfeleltek rá, én is megmondom, milyen hatalom birtokában teszem ezeket. ²⁵ Honnan volt János keresztsége? Az égből vagy az emberektől?" Azok tanakodni kezdtek egymás közt: "Ha azt mondjuk, hogy az égből, azt fogja kérdezni: Akkor miért nem hittetek neki? ²⁶ Ha azt mondjuk, hogy az emberektől, félnünk kell a néptől, hisz Jánost mindenki prófétának tartja." ²⁷ Ezért ezt a választ adták Jézusnak: "Nem tudjuk". Erre ő így felelt: "Akkor én sem mondom meg, milyen hatalom birtokában teszem ezeket." ²⁸ "Mi a véleményetek erről? Egy embernek volt két fia. Odament az elsőhöz és szólt neki: Fiam, menj ki a szőlőbe dolgozni. ²⁹ Nem megyek - felelte -, de később meggondolta és kiment. ³⁰ Odament a másikhoz, és annak is szólt. Megyek - felelte -, de mégsem ment ki. ³¹ Melyik tett eleget a kettő közül apja kívánságának?" "Az első" - válaszolták. Erre Jézus így szólt hozzájuk: "Bizony mondom nektek, hogy a vámosok és a cédák megelőznek benneteket az Isten országában. ³² Eljött ugyanis hozzátok János, hogy az igazság útjára vezessen benneteket, de nem hittetek neki. A vámosok és a cédák hittek neki. De ti ennek láttára sem tartottatok bűnbánatot és nem hittetek." ³³ "Halljatok egy másik példabeszédet. Volt egy gazda, aki szőlőt telepített. Bekerítette sövényvel, belül pedig sajtót ásott és őrtornyot épített. Aztán bérbe adta a szőlőt műveseknek, és elment idegenbe. ³⁴ Amikor eljött a szüret ideje, elküldte szolgálait a szőlőművesekhez, hogy szedjék be a termést. ³⁵ Ám a szőlőművesek nekiestek a szolgálknak. Az egyiket megverték, a másikat megölték, a harmadikat megkövezték. ³⁶ Erre más szolgálakat küldött, többet, mint először, de ezekkel is úgy bántak. ³⁷ Végül a fiát küldte el hozzájuk, mert azt gondolta: A fiamat csak megbecsülik. ³⁸ De amikor a szőlőművesek meglátták a fiút, így biztatták egymást: Itt az örökös! Gyertek, öljük meg, és mienk lesz öröksége. ³⁹ Nekiestek, kidobták a szőlőből és megölték. ⁴⁰ Amikor majd megjön a szőlő ura, vajon mit tesz a szőlőművesekkel?" ⁴¹ "A gonoszokat a gonoszok sorsára juttatja, szőlőjét pedig más bérlőknek adja ki bérbe, akik idejében beszolgáltatják a termést." ⁴² Erre Jézus azt kérdezte: "Sose olvastátok az Írásban: A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkővé lett. Az Úr tette azzá, s ez csodálatos a szemünkben. ⁴³ Ezért mondom nektek, hogy elveszik tőletek az Isten országát, s olyan nép kapja meg, amely megtermi gyümölcsét. ⁴⁴ Aki erre a kőre esik, összezúzza magát, s akire rázuhan, azt szétmorzsolja." ⁴⁵ E

hasonlatokat hallva a farizeusok és az írástudók megértették, hogy róluk beszélt. ⁴⁶ El akarták fogni, de féltek a néptől, mert prófétának tartották. 22. fejezet (Mt22)

¹ Jézus ismét példabeszédben szólt hozzájuk: ² "A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki menyegzőt rendezett a fiának. ³ Elküldte szolgálait, hogy szóljanak a meghívottaknak, jöjjenek a menyegzőre! Azok nem akartak jönni. ⁴ Erre más szolgálakat küldött: Mondjátok meg a meghívottaknak, hogy a lakomát előkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat leöltem, minden készen van, gyertek a menyegzőre! ⁵ Azok nem törődtek vele, az egyik a földjére ment, a másik meg az üzlete után nézett. ⁶ A többiek a szolgálaknak estek, összeverték, sőt meg is ölték őket. ⁷ A király ennek hallatára haragra lobbant. Elküldte csapatait, a gyilkosokat felkoncoltatta, városaikat pedig fölégette. ⁸ Aztán így szólt szolgálaihoz: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. ⁹ Menjetek ezért ki az útkereszteződésekre, s akit csak találtok, hívjátok meg a menyegzőre! ¹⁰ A szolgálak ki is mentek az utakra és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, jókat, gonoszokat egyaránt. A menyegzős terem megtelt vendégekkel. ¹¹ Amikor a király bejött, hogy lássa a vendégeket, észrevett egy embert, aki nem volt menyegzőre öltözve. ¹² Megszólította: Barátom, hogy kerültél ide, amikor nem vagy menyegzőre öltözve? Az elnémult, ¹³ a király pedig megparancsolta a szolgálaknak: Kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségre. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz. ¹⁴ Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak." ¹⁵ A farizeusok erre félrevonultak és megtárgyalták, hogyan tudnának szavaiba belekötni. ¹⁶ Odaküldték hozzá tanítványaikat, a Heródes-pártiakkal együtt. Ezek így beszéltek: "Mester, tudjuk, hogy igazat mondasz, az Isten útját az igazsághoz híven tanítod, nem vagy tekintettel senki személyére, mert nem igazodol emberi tekintélyhez. ¹⁷ Mondd meg hát nekünk, mi a véleményed: Szabad adót fizetni a császárnak, vagy nem szabad?" ¹⁸ Jézus átlátott álnokságukon, ezért így válaszolt: "Mit kísértetek, képmutatók? ¹⁹ Mutassátok az adópénzt!" Odanyújtottak neki egy dénárt. ²⁰ Ekkor megkérdezte tőlük: "Kinek a képe és a felirata ez?" "A császáré" - felelték. ²¹ Erre azt mondta nekik: "Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené!" ²² Ezt hallva annyira meglepődtek, hogy otthagyták és eloldalogtak. ²³ Aznap még szadduceusok is mentek hozzá, akik tagadták a feltámadást. Kérdést ²⁴ intéztek hozzá: "Mester, Mózes úgy rendelkezett, hogy ha valaki gyermektelenül hal meg, a testvére vegye el az özvegyet és támasszon utódot testvérének. ²⁵ Volt hét testvér. Az első megnősült, aztán meghalt. Mivel nem volt gyermeke, feleségét testvérére hagyta. ²⁶ Ugyanez történt a másodikkal, majd a harmadikkal is, egészen a

hetedikig.²⁷ Végül meghalt az asszony is.²⁸ A feltámadáskor a hét közül melyiknek a felesége lesz az asszony? Hiszen mindegyiké volt."²⁹ Jézus így válaszolt: "Tévedtek, mert nem ismeritek sem az Írásokat, sem az Isten hatalmát."³⁰ A feltámadás után nem nősülnek, férjhez sem mennek, hanem úgy élnek, mint Isten angyalai a mennyben.³¹ Ami pedig a halottak feltámadását illeti, nem olvastátok, amit az Isten mondott nektek:³² Én vagyok Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene. Isten nem a halottak Istene, hanem az élőké."³³ Amikor ezt a nép hallotta, elámult tanításán.³⁴ Amikor a farizeusok értesültek róla, hogy a szadduceusokat is elhallgattatta, köréje gyűltek.³⁵ Hogy próbára tegye, az egyik törvénytudó kérdéssel fordult hozzá:³⁶ "Mester, melyik a főparancs a törvényben?"³⁷ Jézus ezt felelte: "Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből."³⁸ Ez a legnagyobb, az első parancs.³⁹ A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.⁴⁰ Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták."⁴¹ Mivel a farizeusok együtt voltak, Jézus⁴² föltette nekik a kérdést: "Mit tartotok ti a Messiásról? Kinek a fia?" "Dávidé" - felelték.⁴³ Ő tovább kérdezte őket: "Hogyan nevezheti hát Dávid a Lélek sugallatára Urának, amikor ezt mondja:⁴⁴ Így szólt az Úr az én Uramhoz: Ülj a jobbomra, míg ellenségeidet lábad alá vetem."⁴⁵ Ha Dávid Urának nevezi, hogy lehet a fia?"⁴⁶ Erre nem akadt senki, aki tudott volna neki egy szót is felelni. Attól a naptól nem is merték kérdezgetni. 23. fejezet (Mt23)

¹ Jézus ekkor a néphez és a tanítványokhoz fordult, ² ezekkel a szavakkal: "Az írástudók és a farizeusok Mózes tanítói székében ülnek.³ Tegyetek meg és tartsatok meg ezért mindent, amit mondanak nektek, de tetteikben ne kövessétek őket, mert bár tanítják, de tetté nem váltják.⁴ Elviselhetetlenül nehéz terheket hordanak össze és raknak az emberek vállára, de maguk ujjal sem hajlandók mozdítani rajta.⁵ Minden tettükben az vezeti őket, hogy az emberek előtt feltűnjenek. Szélesre szabják imaszíjukat és megnagyobbítják köntösükön a bojtokat.⁶ Szívesen elfoglalják a lakomákon a főhelyeket és a zsinagógában az első székeket,⁷ szeretik, ha a tereken köszöntik s rabbinak szólítják őket az emberek.⁸ Ti ne hívassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.⁹ Atyának se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei.¹⁰ Tanítónak se hívassátok magatokat, mert egy a ti tanítótok, Krisztus.¹¹ Aki nagyobb közületek, az a szolgátok lesz.¹² Aki felmagasztalja magát, azt megalázzák, aki megalázza magát, azt felmagasztalják.¹³ Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt. Magatok nem mentek be, s akik be szeretnének jutni, azokat meg nem engeditek be.¹⁴ Jaj nektek, írástudók és képmutató farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek és

árvák vagyonát. Közben nagyokat imádkoztok, ezért nagyobb ítélet vár rátok. ¹⁵ Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Bejártok tengert és szárazföldet, hogy egyetlen áttérőt szerezzetek, s ha sikerül, a kárhozat fiává teszitek, kétszerte inkább magatoknál. ¹⁶ Jaj nektek, vak vezetők! Azt mondjátok, hogy ha valaki a templomra esküszik, nem érvényes, de ha a templom aranyára, akkor az kötelezi. ¹⁷ Esztelenek és vakok! Hát mi több, az arany vagy a templom, amely megszenteli az aranyat? ¹⁸ Ugyanígy: Ha valaki az oltárra esküszik, az nem érvényes, de ha a rajta levő áldozati ajándékra esküszik, az kötelezi. ¹⁹ Ti vakok! Hát mi több, az ajándék vagy az oltár, amely megszenteli az ajándékot? ²⁰ Aki az oltárra esküszik, rá esküszik és mindenre, ami csak rajta van. ²¹ Aki a templomra esküszik, rá esküszik, s arra, aki benne lakik. ²² Aki az égre esküszik, az Isten trónjára esküszik és arra, aki rajta ül. ²³ Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Mentából, kaporból és köményből tizedet adtok, közben ami fontosabb a törvényben, az igazságosságot, az irgalmat és a hűséget elhanyagoljátok. Ezt meg kell tenni, azt nem szabad elhagyni. ²⁴ Ti vak vezetők! A szűnyogot kiszűritek, a tevét meg lenyelitek. ²⁵ Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! Tisztára mossátok a pohárnak és a tálnak a külsejét, belül azonban tele vannak rablással és mértéktelenséggel. ²⁶ Te vak farizeus! Előbb belül tisztítsd ki a poharat és a tálat, akkor majd kívül is tiszta lesz. ²⁷ Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! Fehérre meszelt sírokhoz hasonlítottok, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak a halottak csontjaival s mindenféle undoksággal. ²⁸ Így ti is kívülről igazaknak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és gonosszággal. ²⁹ Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! A prófétáknak sírboltot építtek, az igazak síremlékeit feldíszítitek, ³⁰ s azt mondjátok: Ha atyáink idejében éltünk volna, nem lettünk volna részesek, mint ők, a próféták vére ontásában. ³¹ Ezzel magatok is megvalljátok, hogy a próféták gyilkosainak vagytok a fiai. ³² Töltsétek csak be atyáitok mértékét! ³³ Kígyók, viperák fajzata! Hogy is kerülhetnétek el a kárhozat büntetését? ³⁴ Nos, prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök hozzátok. Közülük némelyeket megöltök és keresztre feszíttek, másokat megostoroztok a zsinagógában és városról városra üldöztök. ³⁵ Ezért rátok száll minden igaz vér, amelyet a földön kiontottak, az igaz Ábel vérétől egészen Zakariásnak, Barakiás fiának véreig, akit a templom és az oltár közt öltetek meg. ³⁶ Bizony mondom, ezek mind utolérik ezt a nemzedéket. ³⁷ Jeruzsálem, Jeruzsálem, megölsz a prófétákat és megkövezed, akik hozzád küldettek! Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, ahogy a tyúk szárnya alá gyűjti csibéit, de nem akartátok. ³⁸ Íme, elhagyatott lesz házatok. ³⁹ Mondom nektek, mostantól mindaddig nem láttok, amíg nem zengitek: Áldott, aki az Úr nevében jön!" 24. fejezet (Mt24)

¹ Jézus kijött a templomból és elindult. Tanítványai odafordultak hozzá, és mutogatták neki a templom köveit. ² Erre megjegyezte: "Látjátok ezeket? Bizony mondom nektek, nem marad itt kő kövön, amit le nem rombolnának." ³ Amikor az Olajfák-hegyén leült, egyedül tanítványai járultak hozzá, és kérdezték: "Mondd meg nekünk, mikor következik ez be? S mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?" ⁴ Jézus így válaszolt: "Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen benneteket. ⁵ Sokan jönnek majd a nevemben, s azt mondják magukról, én vagyok a Krisztus, és sokakat megtévesztenek. ⁶ Háborúkról fogtok majd hallani, s háborús hírek fognak keringeni. Vigyázzatok, ne kerítsen hatalmába benneteket a félelem, ezeknek be kell következniük, de ez még nem a vég. ⁷ Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad. Éhínség, ragály üti fel a fejét, és a föld megrendül itt is, ott is. ⁸ De ez még csak a kezdete a gyötrelmeknek. ⁹ Szorongatásban lesz részetek, megölnek benneteket, s a nevemért minden nemzet gyűlölni fog titeket. ¹⁰ Sokan eltántorodnak hitüktől, elárulják és gyűlölik majd egymást. ¹¹ Számos hamis próféta fellép, és sokakat tévedésbe ejtenek. ¹² A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet, ¹³ de aki mindvégig kitart, az üdvözülni fog. ¹⁴ Az országnak ezt az evangéliumát hirdetni fogják az egész világon, biznyságul minden népnek, és akkor jön el a vég. ¹⁵ Amikor majd látjátok a szent helyen az iszonyatos pusztulást, amelyet Dániel próféta megjövendölt - aki olvassa, értse meg! -, ¹⁶ akkor, aki Júdeában van, meneküljön a hegyekbe. ¹⁷ Aki a háztetőn van, ne jöjjön le, hogy kivigye a házából holmiját, ¹⁸ s aki a mezőn van, ne térjen vissza, hogy elvigye köntösét. ¹⁹ Jaj a várandós és szoptatós anyáknak azokban a napokban! ²⁰ Imádkozzatok, hogy ne télen vagy szombaton kelljen menekülnötök! ²¹ Akkora lesz a gyötrelmek, amilyen még nem volt a világ kezdetétől mindmáig és nem is lesz. ²² Ha nem rövidülnének meg azok a napok, nem menekülne meg egyetlen ember sem. De a választottak kedvéért megrövidülnek azok a napok. ²³ Akkor ha valaki azt mondja: Íme, itt a Krisztus vagy amott! ne higgyétek. ²⁴ Álpróféták és álkrisztusok fognak fellépni, és nagy jeleket és csodákat visznek végbe, hogy megtévezzék, ha lehet, még a választottakat is. ²⁵ Lám, előre megmondtam nektek. ²⁶ Ha tehát azt mondják nektek, hogy kinn van a pusztában -, ne menjetek ki, hogy a házban rejtőzködik -, ne higgyétek el! ²⁷ Amint a villám napkeleten támad és napnyugatig látszik, olyan lesz az Emberfiának eljövetele is. ²⁸ Ahol a hulla van, oda gyűlnek a keselyűk. ²⁹ Mindjárt e gyötrelmes napok után a Nap elhomályosul, a Hold nem világít, a csillagok lehullanak az égről, és az egek erői megrendülnek. ³⁰ Akkor feltűnik az égen az Emberfia jele, és a mellét veri a föld minden népe, mert látja, amint az Emberfia eljön az ég felhőin, nagy hatalommal és dicsőséggel. ³¹ Elküldi angyalait hangos harsonaszóval, s

összegyűjtik a választottakat a szélrózsa minden irányából, az ég egyik szélétől a másikig. ³² Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és a levelei kibontakoznak, tudjátok, hogy közel van a nyár. ³³ Így amikor ezeket látjátok, magatok is megállapíthatjátok, hogy már közel van az ajtóban. ³⁴ Bizony mondom nektek: Nem múlik el ez a nemzedék, míg ezek be nem következnek. ³⁵ Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak. ³⁶ Azt a napot és órát azonban nem tudja senki, az ég angyalai sem, a Fiú sem, csak az Atya. ³⁷ Az Emberfiának eljövetelekor úgy lesz, ahogy Noé napjaiban történt. ³⁸ A vízözön előtti napokban ettek-ittak, nősültek, férjhez mentek egészen addig, amíg Noé be nem ment a bárkába, ³⁹ s jött a vízözön, és el nem ragadta mindnyájukat. Ugyanígy lesz az Emberfiának megjelenésekor is. ⁴⁰ Akkor, ha ketten lesznek a mezőn, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. ⁴¹ Ha két asszony őröl a malomban, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. ⁴² Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok, melyik órában jön el Uratok. ⁴³ Gondoljatok erre: Ha a ház ura tudná, hogy melyik órában jön a tolvaj, bizonyára virrasztana, és nem engedné, hogy házába betörjön. ⁴⁴ Legyetek hát készen, mert az Emberfia abban az órában jön el, amelyikben nem is gondoljátok! ⁴⁵ Ki a hű és okos szolga, akit ura háza népe fölé rendelt, hogy idejében enni adjon nekik? ⁴⁶ Boldog az a szolga, ha ura hazatérve ilyen munkában találja! ⁴⁷ Bizony mondom nektek, egész vagyona fölé rendeli. ⁴⁸ De ha a szolga hitvány s magában azt gondolja, hogy "Késik a gazdám" - ⁴⁹ ezért ütni-verni kezdi a többi szolgát, és együtt eszik-iszik a részegekkel; ⁵⁰ ura egy olyan napon jön meg, amikor nem várja, és olyan órában, amikor nem is sejti. ⁵¹ Kettévágatja és a képmutatók sorsára juttatja. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz. 25. fejezet (Mt25)

¹ A mennyek országa hasonlít a tíz szűzhez, akik fogták lámpásukat, és a vőlegény elé mentek. ² Öt balga volt közülük, öt pedig okos. ³ A balgák lámpásukat ugyan elvitték, de olajat nem vittek bele. ⁴ Az okosak lámpásukkal együtt olajat is vittek korsójukban. ⁵ A vőlegény késett, így valamennyien elálmosodtak és elaludtak. ⁶ Éjfélkor kiáltás hallatszott: Itt a vőlegény, menjetek ki elébe! - ⁷ Erre a szűzek mind fölkeltek, és rendbe hozták lámpásukat. ⁸ A balgák kérték az okosakat: Adjatok egy kis olajat! Lámpásunk kialvóban van. - ⁹ Nem adunk - felelték az okosak -, mert akkor nem lesz elég se nekünk, se nektek. Menjetek inkább az árusokhoz és vegyetek magatoknak. ¹⁰ Míg odavoltak vásárolni, megérkezett a vőlegény, és akik készen voltak, bevonultak vele a menyegzőre. Ezzel az ajtó bezárult. ¹¹ Később megérkezett a többi szűz is. Beszóltak: Uram, Uram, nyiss ki nekünk! ¹² De ő így válaszolt: Bizony mondom nektek, nem ismerlek benneteket. ¹³ Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát. ¹⁴ Úgy lesz, mint

azzal az emberrel, aki idegenbe készült. Összehívta szolgálait, s rájuk bízta vagyonát.¹⁵ Az egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint, aztán útra kelt.¹⁶ Aki öt talentumot kapott, menten elkezdett vele kereskedni, s másik ötöt nyert rajta.¹⁷ Ugyanígy az is, aki kettőt kapott, másik kettőt szerzett.¹⁸ Aki egyet kapott, elment, ásott egy gödröt, és elrejtette urának pénzét.¹⁹ Hosszú idő elteltével megjött a szolgálk ura, és számadást tartott.²⁰ Jött, aki öt talentumot kapott, és felmutatta a másik öt talentumot: Uram, öt talentumot adtál, nézd, másik ötöt nyertem rajta. -²¹ Jól van, te hűséges, derék szolga - mondta neki ura. - Minthogy a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe!²² Jött az is, aki két talentumot kapott, s így szólt: Uram, két talentumot adtál, nézd, másik kettőt szereztem. -²³ Jól van, te hűséges, derék szolga. Mivel a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe!²⁴ Végül jött az is, aki csak egy talentumot kapott. Ez így beszélt: Uram, tudtam, hogy kemény ember vagy. Aratsz, ahol nem vetettél, és gyűjtesz, ahol nem szórtál.²⁵ Ezért félelmemben mentem, elástam a földbe talentumodat. Itt van, ami a tiéd. -²⁶ Te mihaszna, lusta szolga! - kiáltott rá ura. - Tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vettem, s ott is gyűjtök, ahol nem szórtam.²⁷ Oda kellett volna adnod pénzemet a pénzváltóknak, hogy megjövet kamatostul kaptam volna vissza.²⁸ Vegyétek el tőle a talentumot, és adjátok oda annak, akinek tíz talentuma van!²⁹ Mert annak, akinek van, még adnak, hogy bőven legyen neki; akinek meg nincs, attól még amije van is, elveszik.³⁰ Ezt a mihaszna szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre! Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.³¹ Amikor eljön dicsőségében az Emberfia és vele minden angyal, helyet foglal főséges trónján.³² Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig különválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól.³³ A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára.³⁴ Aztán így szól a király a jobbján állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot!³⁵ Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok.³⁶ Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek.³⁷ Erre megkérdezik az igazak: Uram, mikor láttunk éhesen, hogy enned adtunk volna, vagy szomjasan, hogy innod adtunk volna?³⁸ Mikor láttunk idegenként, hogy befogadtunk volna?³⁹ Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy meglátogathattunk volna?⁴⁰ A király így felel: Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.⁴¹ Ezután a balján állókhoz is szól: Távozzatok színem elől, ti átkozottak, az örök tűzre, amely a sátánnak és angyalainak készült.⁴² Mert éhes voltam, s nem adtatok ennem. Szomjas voltam, s nem adtatok innom.⁴³ Idegen voltam, s nem fogadtatok be. Nem volt ruhám, s nem ruháztatok fel.

Beteg és fogoly voltam, s nem jöttetek el meglátogatni. ⁴⁴ Ekkor ezek is megkérdezik: Uram, mikor láttunk éhesen vagy szomjasan, idegenként vagy ruhátlanul, betegen vagy börtönben, s nem voltunk szolgálatodra? ⁴⁵ Erre majd ezt feleli: Bizony mondom nektek, amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek. ⁴⁶ Ezek örök büntetésre mennek, az igazak meg örök életre." 26. fejezet (Mt26)

¹ Amikor Jézus ezeket a beszédeket befejezte, így szólt tanítványaihoz: ² "Tudjátok, hogy két nap múlva itt a húsvét. Az Emberfiát kereszthalálra adják." ³ Akkor összegyűltek a főpapok és a nép vénei Kaifás főpap palotájában, ⁴ és tanácsot tartottak, hogyan tudnák Jézust csellel elfogni és megölni. ⁵ Mindamellet megállapodtak: "Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép közt." ⁶ Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában tartózkodott, ⁷ odament hozzá egy asszony. Alabástrom edényben drága illatos olajat hozott, s ahogy ott ült az asztalnál, a fejére öntötte. ⁸ Ennek láttára a tanítványok bosszankodtak: "Mire való ez a pazarlás? ⁹ Hisz jó pénzért el lehetett volna adni, s az árát a szegények közt szétosztani." ¹⁰ Jézus észrevette, s így szólt hozzájuk: "Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hisz jót tett velem. ¹¹ Szegények mindig lesznek veletek, de én nem maradok mindig veletek. ¹² Amikor az illatos olajat testemre öntötte, a temetésemre tette. ¹³ Bizony mondom nektek, ahol a világon csak hirdetni fogják az evangéliumot, mindenütt megemlékeznek majd arról is, amit ez az asszony tett." ¹⁴ Ekkor a tizenkettő közül az egyik, a karióti Júdás, elment a főpapokhoz, ¹⁵ és ezt kérdezte tőlük: "Mit adtok nekem, ha kezetekre adom?" Azok harminc ezüstöt fizettek neki. ¹⁶ Attól kezdve már csak a kedvező alkalmat kereste, hogy kiszolgáltassa nekik. ¹⁷ A kovásztalan kenyér ünnepének első napján a tanítványok ezzel a kérdéssel fordultak Jézushoz: "Hogy akarod, hol készítsük el neked a húsvéti vacsorát?" ¹⁸ Így felelt: "Menjetek be a városba ehhez meg ehhez, és mondjátok meg neki, hogy a Mester üzeni: Közel az időm, nálad költöm el tanítványaimmal a húsvéti vacsorát." ¹⁹ A tanítványok úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik, elkészítették számára a húsvéti bárányt. ²⁰ Amikor beesteledett, asztalhoz ült a tizenkét tanítvánnyal. ²¹ Vacsora közben megszólalt: "Bizony mondom nektek, egyiketek elárul." ²² Erre igen elszomorodtak és sorra megkérdezték: "Csak nem én vagyok az, Uram?" ²³ "Aki velem egyszerre nyúl a tálba, az árul el" - felelte. ²⁴ Az Emberfia ugyan elmegy, amint megírták róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik." ²⁵ Erre Júdás, az árulója is megkérdezte: "Csak nem én vagyok az, mester?" "Magad mondtad" - válaszolta. ²⁶ Vacsora közben Jézus kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta tanítványainak, ezekkel a szavakkal: "Vegyétek és

egyétek, ez az én testem!" ²⁷ Aztán fogta a kelyhet, hálát adott, és ezekkel a szavakkal nyújtotta nekik: "Igyatok ebből mindnyájan, ²⁸ mert ez az én vérem, a szövetségé, amelyet sokakért kiontanak a bűnök bocsánatára. ²⁹ Mondom nektek, mostantól nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában." ³⁰ Ezután elénekelték a zsoltárt és kimentek az Olajfák-hegyére. ³¹ Akkor Jézus mondta: "Ma éjszaka mindnyájan megbotránkoztok bennem. Írva van: Megverem a pásztort, és szétszélednek a nyáj juhai. ³² De feltámadásom után majd előttetek megyek Galileába." ³³ Péter fogadkozott: "Ha mindnyájan megbotránkoznak is, én nem botránkozom meg soha." ³⁴ Jézus csak ennyit mondott: "Bizony mondom neked, még az éjjel, mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz." ³⁵ Péter erősködött: "Még ha meg kell is veled hálnom, akkor sem tagadlak meg." Ugyanígy beszélt a többi tanítványa is. ³⁶ Közben odaért velük a Getszemáni nevű majorba. "Üljetek le - mondta tanítványainak -, én arrébb megyek és imádkozom." ³⁷ Csak Pétert és Zebedeus két fiát vitte magával. Egyszerre szomorúság fogta el, és gyötrődni kezdett. ³⁸ "Halálosan szomorú a lelkem - mondta nekik. - Maradjatok itt és virrasszatok velem!" ³⁹ Valamivel odébb ment, és arcra borulva így imádkozott: "Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te!" ⁴⁰ Aztán visszament tanítványaihoz, de alva találta őket. Szemére vetette Péternek: "Még egy órát sem tudtok velem virrasztani? ⁴¹ Virrasszatok és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek. A lélek ugyan készséges, a test azonban erőtlen." ⁴² Másodszor is elment és így imádkozott: "Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratom szerint!" ⁴³ Amikor visszatért, megint alva találta őket. ⁴⁴ Erre otthagya őket, újra elment, és harmadszor is ugyanazokkal a szavakkal imádkozott. ⁴⁵ Aztán visszament tanítványaihoz, s így szólt: "Aludjatok csak és pihenjete! Elérkezett az óra. Az Emberfiát a bűnösök kezére adják. ⁴⁶ Keljete föl, menjünk! Nézzétek, itt jön, aki elárul." ⁴⁷ Még beszélt, amikor odaért Júdás, a tizenkettő közül az egyik, s vele a főpapoknak és a nép véneinek megbízásából egy kardokkal és dorongokkal felszerelt csapat. ⁴⁸ Az áruló jelben egyezett meg velük. "Akit megcsókolok - mondta -, ő az, fogjátok el!" ⁴⁹ Azzal mindjárt Jézushoz lépett. "Üdvözöllek, Mester!" - mondta, és megcsókolta. ⁵⁰ Jézus megkérdezte: "Barátom, miért jöttél?" Erre körülfogták Jézust, kezét emeltek rá, és foglyul ejtették. ⁵¹ Jézus kísérői közül az egyik kardjához kapott, kirántotta, a főpap szolgájára sújtott és levágta a fülét. ⁵² Jézus rászólt: "Tedd vissza hüvelyébe kardodat! Aki kardot ragad, az kard által vész el. ⁵³ Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat, s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet? ⁵⁴ De akkor hogy teljesedne be az Írás, amely szerint ennek így kell történnie?" ⁵⁵ Abban az órában Jézus azt mondta a tömegnek: "Mint valami rabló ellen, úgy

vonultatok ki kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok. Naponta ott voltam a templomban, és tanítottam, mégsem fogtatok el. ⁵⁶ Ez mind azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai." Erre a tanítványok mind elhagyták és elmenekültek. ⁵⁷ Akik elfogták Jézust, Kaifás főpap elé hurcolták. Ott már együtt voltak az írástudók és a nép vénei. ⁵⁸ Péter messziről követte, egészen a főpap palotájáig. Bement és leült a szolgák közé, hogy lássa, mi lesz a dolog vége. ⁵⁹ A főpapok és az egész főtanács hamis bizonyítékokat kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék, ⁶⁰ de mivel nem találtak, sok hamis tanú jelentkezett. Végre jött kettő, ⁶¹ s így vádaskodott: "Azt állította: Le tudom bontani az Isten templomát, és három nap alatt újra fel tudom építeni." ⁶² A főpap erre felállt és megkérdezte: "Nem felelsz semmit arra, amivel ezek vádolnak?" ⁶³ Jézus hallgatott. A főpap folytatta: "Esküvel kényszerítlek az élő Istenre, mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?" ⁶⁴ "Magad mondtad - felelte Jézus. - De mondom nektek, mostantól látni fogjátok az Emberfiát, amint a Hatalom jobbán ül, és amint majd eljön az ég felhőin." ⁶⁵ A főpap erre megszaggatta ruháját s felkiáltott: "Káromkodott! Mi szükségünk van még tanúkra? Magatok is hallottátok a káromkodást. ⁶⁶ Mi a véleményetek?" "Méltó a halálra!" - kiabálták. ⁶⁷ Aztán szembeköpdösték, és ököllel verték, mások arcul ütötték, ⁶⁸ és közben kérdezték: "Találd ki, Messiás, ki ütött meg!" ⁶⁹ Péter kint ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgáló, és megszólította: "Te is a galileai Jézussal voltál." ⁷⁰ De ő mindnyájuk hallatára tagadta: "Nem értem, mit beszélsz." ⁷¹ Amikor kifelé tartott a kapun, egy másik szolgáló is észrevette: "Ez is a názáreti Jézussal volt" - mondta a többieknek. ⁷² Megint tagadta, most már esküvel: "Nem ismerem azt az embert." ⁷³ Röviddel ezután az ott állók körülfogták Pétert és bizonygatták: "De bizony, közéjük tartozol te is, hiszen beszéded is elárul." ⁷⁴ Erre már esküdözni és átkozódni kezdett: "Nem ismerem azt az embert!" Azon nyomban megszólalt a kakas. ⁷⁵ Péternek akkor eszébe jutott Jézus szava: "Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz." Kiment, és keserves sírásra fakadt. 27. fejezet (Mt27)

¹ Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei tanácsot tartottak és elhatározták, hogy halálra adják. ² Megkötözték, elvezették, és átadták Pilátus helytartónak. ³ Amikor Júdás, az áruló látta, hogy elítélték, megbánta tettét, és visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és a véneknek. ⁴ "Vétkeztem - mondta -, elárultam az igaz vért." "Mi közünk hozzá? - válaszolták. - A te dolgod!" ⁵ Erre az ezüstöt beszórta a templomba, aztán elment és felakasztotta magát. ⁶ A főpapok fölszedték a pénzt, de úgy vélték: "Nem szabad a templom kincstárába tenni, mert vér díja." ⁷ Tanácsot tartottak, és megvették rajta a fazekas telkét az idegenek számára temetőnek. ⁸ Ezért hívják azt a telket még

ma is Vérmezőnek.⁹ Így beteljesedett, amit Jeremiás próféta jövendölt: Fogtam a harminc ezüstöt, annak árát, akit ennyire becsültek, akit Izrael fiai becsültek ennyire,¹⁰ s a fazekas telkéért adták, ahogy az Úr parancsolta nekem.¹¹ Közben Jézust a helytartó elé állították. A helytartó megkérdezte tőle: "Te vagy a zsidók királya?" "Te mondd" - felelte Jézus.¹² A főpapok és vének vádjaira azonban nem felelt semmit.¹³ Erre Pilátus így szólt hozzá: "Nem hallod, mi mindennel vádolnak?"¹⁴ De ő egyetlen vádjukra sem felelt. Ezen a helytartó igen meglepődött.¹⁵ Az ünnep napján a helytartó szabadon szokott bocsátani egy rabot, a nép kívánsága szerint.¹⁶ Volt akkor egy hírhedt rabjuk, Barabásnak hívták.¹⁷ Pilátus kérdést intézett hozzájuk: "Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül, Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?"¹⁸ Tudta ugyanis, hogy csak irigységből adták kezére.¹⁹ Míg ott ült ítélőszékében, a felesége üzenetet küldött neki: "Ne legyen közöd annak az embernek a dolgához! Az éjjel álmomban sokat szenvedtem miatta."²⁰ A főpapok és a vének felbujtották a népet, hogy Barabást kérje ki, Jézusnak pedig kívánja halálát.²¹ A helytartó tehát fölvetette a kérdést: "Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül?" "Barabást!" - kiáltották.²² Pilátus tovább kérdezte: "Hát Jézussal, akit Krisztusnak mondanak, mit tegyek?" Mind azt kiabálták: "Keresztre vele!"²³ "De hát mi rosszat tett?" - kérdezte. Annál inkább ordították: "Keresztre vele!"²⁴ Pilátus látta, hogy nem megy semmire, sőt a zajongás még fokozódik is. Vizet hozatott, s a nép szeme láttára megmosta kezét: "Ennek az igaz embernek vére ontásában én ártatlan vagyok - mondta. - Ti lássátok!"²⁵ Erre az egész tömeg zúgta: "Vére rajtunk és fiainkon!"²⁶ Akkor szabadon bocsátotta Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.²⁷ A helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, s odagyűjtötték köré az egész helyőrséget.²⁸ Megfosztották ruhájától, bíborszínű köntöst adtak rá.²⁹ Tövisből koszorút fontak, fejére tették, jobb kezébe pedig nádszálat adtak. Aztán térdet hajtottak előtte, és így gúnyolták: "Üdvözlégy, zsidók királya!"³⁰ Közben leköpdösték, fogták a nádat s verték a fejét.³¹ Miután így csúfot úztek belőle, levették róla a palástot, s ráadták saját ruháját. Aztán elvezették, hogy keresztre feszítsék.³² Amint kifelé vonultak, találkoztak egy Simon nevű cirenei emberrel. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztet.³³ Fölértek arra a helyre, amelynek Golgota, vagyis Koponyák helye volt a neve.³⁴ Itt epével kevert bort adtak neki inni, de amikor megízlelte, nem akarta meginni.³⁵ Aztán keresztre feszítették, és sorsot vetve megosztottak ruháján,³⁶ majd leheveredtek, és őrizték.³⁷ Feje fölé táblát tettek, amelyre elítélése okát írták: "Ez Jézus, a zsidók királya."³⁸ Vele együtt két gonosztevőt is keresztre feszítettek, az egyiket jobbról, a másikat balról.³⁹ Az arra menők káromolták, s fejüket csóválva⁴⁰ mondogatták: "Te, aki lebontod és harmadnapra

fölépítéd a templomot, szabadítsd meg magad! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!" ⁴¹ Ugyanígy gúnyolódtak az írástudókkal és a vénekkel együtt a főpapok is: ⁴² "Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. Ha Izrael királya, szálljon le a keresztről, s akkor hiszünk neki." ⁴³ Az Istenben bízott. Mentse hát meg, ha akarja. Hisz azt mondta: Isten Fia vagyok." ⁴⁴ Ilyen módon gyalázták a vele együtt megfeszített gonosztevők is. ⁴⁵ A hatodik órától a kilencedik óráig sötétség borult az egész földre. ⁴⁶ Kilenc óra tájban Jézus felkiáltott, hangosan mondva: "Éli, Éli, lamma szabaktani?" Vagyis: "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?" ⁴⁷ Ezt hallva az ott állók közül néhányan megjegyezték: "Illést hívja." ⁴⁸ Egyikük rögtön odaszaladt, fogott egy ecetbe mártott szivacsot, rátűzte egy nádszálra, és inni adott neki. ⁴⁹ A többiek meg így beszéltek: "Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa!" ⁵⁰ Most Jézus még egyszer hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét. ⁵¹ Erre a templom függőnye kettéhasadt, felülről egészen az aljáig, a föld megrendült, sziklák repedtek meg, ⁵² sírok nyíltak meg, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. ⁵³ Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és többeknek megjelentek. ⁵⁴ A százados és a többiek is, akik Jézust őrizték, a földrengés és a történetek láttára igen megijedtek: "Ez valóban Isten Fia volt" - mondták. ⁵⁵ Messziről több asszony figyelte, mi történik; olyanok, akik Galileából eddig kísérték, és gondoskodtak róla. ⁵⁶ Köztük volt Mária Magdolna, Mária, Jakab és József anyja, és Zebedeus fiainak az anyja. ⁵⁷ Amikor már estére járt az idő, jött egy József nevű jómódú arimateai ember, aki maga is Jézus tanítványa volt. ⁵⁸ Bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. Pilátus elrendelte, hogy adják ki neki. ⁵⁹ József levette a testet, tiszta gyolcsba göngyölté, ⁶⁰ s sziklába vájt új sírboltjába helyezte. A sír bejáratához nagy követ hengerített, és elment. ⁶¹ Mária Magdolna és a másik Mária ott maradtak, leültek a sírral szemben. ⁶² Másnap, a készület napjának elmúltával a főpapok és az írástudók egybegyűltek Pilátusnál és ⁶³ figyelmeztették: "Uram, emlékszünk rá, hogy az a csaló még életében azt állította: Harmadnapra feltámadok. ⁶⁴ Rendeld hát el, hogy harmadnapig őrizzék a sírt, nehogy odamenjenek tanítványai és ellopják, aztán híreszteljék a nép között: Feltámadt a halálból. Ez utóbbi csalás rosszabb lenne az előbbinél." ⁶⁵ "Legyen őrségetek - válaszolta Pilátus -, menjetek, őrizzétek, ahogy csak tudjátok!" ⁶⁶ Erre elmentek, lepecsételték a követ, és őrséget állítottak a sírhoz. 28. fejezet (Mt28)

¹ Szombat elmúltával, a hét első napjának hajnalán a magdalai Mária és a másik Mária elment, hogy megnézzék a sírt. ² Hirtelen nagy földrengés támadt. Az Úr angyala ugyanis leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült. ³ Tekintete olyan volt, mint a villám, öltözte meg, mint a hó. ⁴ Az örök remegtek

tőle való félelmükben, s csaknem halálra váltak. ⁵ Az angyal azonban felszólította az asszonyokat: "Ne féljete! Tudom, hogy ti Jézust keresitek, akit keresztre feszítettek. ⁶ Nincs itt. Feltámadt, ahogy előre megmondta. Gyertek, nézzétek meg a helyet, ahol nyugodott! ⁷ Aztán siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból, előttetek megy Galileába. Ott viszontlátjátok. Íme tudotokra adtam." ⁸ Gyorsan otthagyták a sírt, és félelmükben meg nagy örömlükben is siettek, hogy megvigyék a hírt a tanítványoknak. ⁹ Egyszerre csak Jézus jött velük szemben, s így köszöntötte őket: "Üdv nektek!" Odafutottak, leborultak előtte, és átkarolták a lábát. ¹⁰ Jézus így szólt: "Ne féljete! Menjete, vigyéte hírül testvéreimnek, hogy térjenek vissza Galileába, ott majd viszontlátanak." ¹¹ Még úton voltak, amikor néhány ór bement a városba, és jelentette a főpapoknak a történeteket. ¹² Ezek a vénekkal egyetemben tanácsot tartottak. Azt határozták, hogy adnak egy csomó pénzt a katonáknak ¹³ és meghagyták nekik: "Mondjátok, hogy éjnek idején, amíg mi aludtunk, odajöttek a tanítványai és ellopták. ¹⁴ Ha tudomást szerez róla a helytartó, majd megnyugtatójuk, és kimentünk benneteket." ¹⁵ Azok elfogadták a pénzt, és úgy jártak el, ahogy meghagyták nekik. Ez a szóbeszéd mind a mai napig elterjedt a zsidók közt. ¹⁶ A tizenegy tanítvány elment Galileába, arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. ¹⁷ Amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek. ¹⁸ Jézus odalépett hozzájuk, és így szólt: "Én kaptam minden hatalmat égen és földön. ¹⁹ Menjete tehát, tegyéte tanítványommá mind a népeket! Kereszteljéte meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, ²⁰ és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig." Márk evangéliuma

1. fejezet (Mk1)

¹ Jézus Krisztus, Isten Fia evangéliumának kezdete. ² Amint Izajás próféta megírta: Íme, elküldöm követemet színed előtt, hogy előkészítse utadat. ³ A pusztában kiáltónak szava: Készítséte az Úr útját, tegyéte egyenessé ösvényeit! ⁴ Történt, hogy Keresztelő János a pusztában hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára. ⁵ Kivonult hozzá egész Júdea vidéke és Jeruzsálem minden lakója. Miközben megvallották bűneiket, megkeresztelte őket a Jordán folyóban. ⁶ János teveszőrből készült ruhát viselt, csípőjét bőrv vette körül, és sáskával meg vadmézzel élt. ⁷ Ezt hirdette: "Aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy lehajoljak és megoldjam saruszíját. ⁸ Én vízzel keresztellek, ő majd Szentlélekkel keresztel benneteket." ⁹ Azokban a napokban történt, hogy eljött Jézus a galileai Názáretből, és megkereszteltette magát Jánossal a Jordánban. ¹⁰ Amikor feljött a vízből, látta, hogy megnyílik az ég, és a Lélek galamb alakjában leszáll rá. ¹¹ Szózat is

hallatszott az égből: "Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem." ¹² A Lélek nyomban arra ösztönözte, hogy menjen ki a pusztába. ¹³ Negyven napig kinn maradt a pusztában, közben megkísértette a sátán. Vadállatokkal volt együtt, de angyalok szolgáltak neki. ¹⁴ János elfogatása után Jézus Galileába ment, s ott hirdette az Isten evangéliumát ¹⁵ és mondta: "Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban." ¹⁶ Amikor Jézus a Galileai-tó partján járt, látta, hogy Simon és testvére, András - halászok lévén - épp hálót vetnek a vízbe. ¹⁷ Jézus ezt mondta nekik: "Gyertek, kövessetek, és emberek halászává teszek benneteket." ¹⁸ Rögtön otthagyták hálójukat és követték. ¹⁹ Alig ment valamivel tovább, megpillantotta Jakabot, Zebedeus fiát és testvérét, Jánost, amint a hálót szedték rendbe a bárkában. ²⁰ Őket is mindjárt meghívta. Erre otthagyták apjukat Zebedeust, halászlegényeivel a bárkában, és a nyomába szegődtek. ²¹ Betértek Kafarnaumba. Itt szombaton mindjárt elment a zsinagógába és tanított. ²² Tanításával ámulatba ejtett mindenkit, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, nem úgy, mint az írástudók. ²³ A zsinagógájukban volt egy tisztátalan lélektől megszállt ember. Ez rögtön ilyeneket kiabált: ²⁴ "Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus! A vesztünkre jöttél? Tudom, ki vagy: Az Isten Szentje." ²⁵ Jézus ráparancsolt, így szólva: "Hallgass és menj ki belőle!" ²⁶ A tisztátalan lélek erre össze-vissza rángatta az embert, aztán nagy kiabálás közepette kiment belőle. ²⁷ Mindnyájan elcsodálkoztak. "Ki ez? - kérdezték vitatkozva egymástól. Tanítása egészen új, s akkora a hatalma, hogy még a tisztátalan lelkeknek is tud parancsolni, s azok engedelmeskednek is neki." ²⁸ Hamarosan elterjedt a híre Galilea egész vidékén. ²⁹ A zsinagógából Jakabbal és Jánossal együtt egyenesen Simon és András házába ment. ³⁰ Simon anyósa lázas betegen feküdt. Ezt azonnal elmondták Jézusnak. ³¹ Odament hát hozzá, s kézen fogva fölsegítette. Erre megszűnt a láza, és szolgált nekik. ³² Napnyugta után, amikor beesteledett, odahordták hozzá a betegeket és a gonosz lélektől megszállottakat. ³³ Az egész város az ajtó elé gyülekezett. ³⁴ Sok beteget meggyógyított különféle betegségekből, és sok ördögöt kiűzött, de nem engedte őket szóhoz jutni, mert tudták, hogy kicsoda. ³⁵ Hajnal tájban, amikor még sötét volt, Jézus elindult, és kiment egy elhagyatott helyre imádkozni. ³⁶ Simon és társai utána mentek, hogy megkeressék. ³⁷ Amikor megtalálták, ezt mondták neki: "Mindenki téged keres." ³⁸ De ő így válaszolt: "Menjünk máshová, a szomszédos helységekbe, hogy ott is hirdessem az evangéliumot, hiszen azért jöttem ki." ³⁹ S bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógákban, és ördögöket űzött ki. ⁴⁰ Egy leprás jött hozzá, térdre borult előtte, s így kérte: "Ha akarod, megtisztíthatsz." ⁴¹ Jézusnak megesett rajta a szíve, kinyújtotta kezét, és így szólt hozzá: "Akarom, tisztulj meg!" ⁴² Erre rögtön elmúlt a leprája, és megtisztult. ⁴³ De

Jézus szigorúan ráparancsolt s elküldte, ezt mondva neki: ⁴⁴ "Vigyázz, ne szólj róla egy szót sem senkinek, hanem menj, mutasd meg magadat a papnak, és ajánld fel tisztulásodért a Mózes rendelte áldozatot, bizonyságul nekik." ⁴⁵ Ám az, alig hogy elment, mindenfelé híresztelni és terjeszteni kezdte a dolgot. Emiatt Jézus nem mehetett nyilvánosan be a városba, inkább távolabbi, csendesebb helyeken tartózkodott. Az emberek mégis mindenünnen jöttek hozzá. 2. fejezet (Mk2)

¹ Néhány nap múlva visszatért Kafarnaumba. Mihelyt elterjedt a híre, hogy a házában van, ² annyian összejöttek, hogy még az ajtó előtti téren sem fértek el. Hirdette nekik az igét. ³ Közben hoztak egy bénát, négyen cipelték. ⁴ Mivel a tömegből nem tudták eléje vinni, kibontották fölötté a tetőt, és a nyíláson át engedték le a hordágyat, amelyen a béna feküdt. ⁵ Hitüket látva, Jézus így szólt a bénához: "Fiam, bűneid bocsánatot nyertek." ⁶ Néhány írástudó is ült ott. Ezek ilyen gondolatokat forgattak magukban: ⁷ "Hogy beszélhet ez így? Káromkodik. Ki bocsáthatja meg a bűnt más, mint az Isten?" ⁸ Jézus lelkében belelátott gondolataikba. "Miért gondoltok ilyeneket magatokban? - kérdezte. - ⁹ Mi könnyebb? Azt mondani a bénának: Bűneid bocsánatot nyertek - vagy azt mondani: Kelj föl, fogd az ágyadat és menj?" ¹⁰ Tudjátok hát meg, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására!" Ezzel odafordult a bénához: ¹¹ "Mondom neked, kelj fel, fogd az ágyadat és menj haza!" ¹² Az felkelt, fogta a hordágyat és mindenki szeme láttára elment. Mindnyájan ámultak, dicsőítették az Istent, s mondták: "Ilyet még nem láttunk soha." ¹³ Megint kiment a tó partjára. Az egész sokaság hozzá ment, ő pedig tanította őket. ¹⁴ Ahogy a vámnál elhaladt, látta, hogy ott ül Lévi, Alfeus fia. Így szólt hozzá: "Kövess engem!" Az felállt és követte. ¹⁵ Lévi házában asztalhoz telepedett. Sok vámos és bűnös is ott ült együtt Jézussal és tanítványaival az asztalnál. Sokan voltak. Követték őt ¹⁶ a farizeusok közül való írástudók is, és amikor látták, hogy bűnösökkel és vámosokkal eszik, megszólították tanítványait: "Miért eszik és iszik együtt a vámosokkal és a bűnösökkel?" ¹⁷ Jézus meghallotta és így válaszolt: "Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket." ¹⁸ János tanítványai és a farizeusok böjtöltek. Ezért akadtak, akik odamentek hozzá és megkérdezték: "Miért van az, hogy János tanítványai és a farizeusok tanítványai böjtölnek, a tieid meg nem böjtölnek?" ¹⁹ Jézus így válaszolt: "Böjtölhet a násznép, míg vele a vőlegény? Amíg velük a vőlegény, nem böjtölhetnek. ²⁰ De eljön az idő, amikor kiragadják körükből a vőlegényt, akkor majd böjtölnek. ²¹ Senki sem varr régi ruhára új szövetből foltot. Vagy ha igen, akkor az új szövet kiszakítja a régit és a szakadás még nagyobb lesz. ²² És senki sem tölti az új bort régi tömlőbe, vagy ha mégis, a bor szétveti a

tömlőt, és a bor is, a tömlő is tönkremegy. Az új bor új tömlőbe való." ²³ Egy szombaton vetésen vitt keresztül az útja. Tanítványai útközben tépdesték a kalászt. ²⁴ Erre a farizeusok megszólították: "Nézd, olyat tesznek szombaton, amilyet nem szabad!" ²⁵ De ő megfelelt nekik: "Sose olvastátok, mit csinált Dávid, amikor ínséget szenvedett, és társaival együtt éhezett? ²⁶ Abjatár főpap idejében bement az Isten házába, és megette a szent kenyereket, amelyeket csak a papoknak volt szabad megenniük, s adott a társainak is." ²⁷ Aztán ezt mondta nekik: "A szombat van az emberért, nem az ember a szombatért." ²⁸ Az Emberfia ezért Ura a szombatnak is." 3. fejezet (Mk3)

¹ Ismét betért a zsinagógába. Volt ott egy béna kezű ember. ² Figyelték, vajon meggyógyítja-e szombaton, hogy vádat emelhessenek ellene. ³ Felszólította a béna kezű embert: "Állj középre!" ⁴ Aztán megkérdezte őket: "Szabad szombaton jót, vagy rosszat tenni, életet megmenteni, vagy veszni hagyni?" Hallgattak. ⁵ Erre keményszívűségükön elszomorodva haragosan végignézt rajtuk, majd az emberhez fordult: "Nyújtsd ki a kezed!" Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze. ⁶ A farizeusok erre kimentek, s a Heródes-pártiakkal együtt tanakodni kezdtek, hogyan okozhatnák vesztét. ⁷ Jézus tanítványaival visszavonult a tó partjára. Nagy tömeg követte Galileából, Júdeából, ⁸ Jeruzsálemből, Idumeából, a Jordánon túlról, Tírusz és Szidon környékéről szintén nagy tömeg gyűlt köréje, mert oda is eljutott a híre, hogy milyen nagy dolgokat visz végbe. ⁹ Szólt tanítványainak, tartsanak készenlétben egy bárkát, nehogy a tolongó tömeg agyonnyomja. ¹⁰ Sokakat meggyógyított, úgyhogy akiknek volt valami bajuk, mind ott tolongtak körülötte, hogy legalább megérinthessék. ¹¹ A tisztátalan lelkek pedig, mihelyt meglátták, elé vetették magukat, és elkezdték kiáltozni: "Te az Isten Fia vagy!" ¹² De ő keményen rájuk parancsolt, hogy ne vigyék szét a hírét. ¹³ Ezután fölment a hegyre, és magához hívta azokat, akiket akart. Azok hozzá mentek. ¹⁴ Tizenkettőt rendelt, akiket apostoloknak nevezett, hogy vele legyenek, s hogy elküldje őket hirdetni az ígét. ¹⁵ Hatalmat adott nekik, hogy kiűzhessék az ördögöket. ¹⁶ Ezt a tizenkettőt rendelte: Simont, akinek a Péter nevet adta, ¹⁷ Jakabot, Zebedeus fiát, Jánost, Jakab testvérét, ezeket elnevezte Boanergesznek, vagyis a mennydörgés fiainak, ¹⁸ Andrást, Fülöpöt, Bertalant, Mátét, Tamást, Jakabot, Alfeus fiát, Tádét, a kánai Simont ¹⁹ és az iskarióti Júdást, aki később elárulta. ²⁰ Amikor hazament, ismét nagy tömeg gyűlt össze, úgyhogy még evésre sem maradt idejük. ²¹ Amikor övéi ezt meghallották, mentek, hogy megfogják, mert azt mondták, hogy megzavarodott. ²² A Jeruzsálemből jött írástudók így nyilatkoztak róla: "Belzebul szállta meg" és: "A gonosz lelkek fejedelmének segítségével űzi ki a gonosz lelkeket." ²³ Ám ő összehívta őket, és mondott egy hasonlatot nekik: "Hogy űzhetné ki sátán a sátánt? ²⁴ Ha valamely ország

meghasonlik magával, az az ország nem állhat tovább fenn.²⁵ Ha egy ház meghasonlik magával, az a ház nem állhat fenn tovább.²⁶ Ha a sátán saját maga ellen támad, és így meghasonlik magával, nem maradhat meg, hanem elpusztul.²⁷ Senki sem törhet be az erős ember házába, és nem rabolhatja el a holmiját, hacsak előbb meg nem kötüzi az erős embert. Csak akkor rabolhatja ki a házát.²⁸ Bizony mondom nektek, hogy minden bűn és minden káromló szó, amit csak kiejtenek az emberek fiai a szájukon, bocsánatot nyer.²⁹ De aki a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot mindörökké, bűne örökre megmarad."³⁰ Mert ezt mondták róla: "Tisztátalan lélek van benne."³¹ Amikor anyja és rokonai odaértek, kint maradtak, beküldtek érte és hívták.³² Sokan ültek körülötte, szóltak neki: "Anyád és testvéreid kint vannak, és keresnek."³³ Így válaszolt: "Ki az én anyám és kik az én testvéreim?"³⁴ Aztán végighordozta tekintetét a körülötte ülőkön, s csak ennyit mondott: "Ezek az én anyám és testvéreim!"³⁵ Aki teljesíti az Isten akaratát, az az én testvérem, nővérem és anyám." 4. fejezet (Mk4)

¹ Megint tanítani kezdett a tó partján. Nagy tömeg gyűlt köré, ezért bárkába szállt, így ő a tavon volt, az egész tömeg meg szemközt a tó partján a földre telepedett.² Példabeszédekben tanította őket sok mindenre, és tanításában ezt mondta nekik:³ "Halljátok! Íme, kiment a magvető vetni."⁴ Amint vetett, némely szem történetesen az útszélre hullott. Jöttek a madarak és felcsipegették.⁵ Más szemek köves talajra hullottak, itt nem volt elég a föld. Csakhamar kikeltek, mert nem kerültek mélyre a földbe.⁶ De aztán, hogy forrón süttött a nap, kiszáradtak, mert nem eresztettek mélyre gyökeret.⁷ Voltak szemek, amelyek bogáncsok közé hullottak. Amint a bogáncsok megnőttek, elfojtották, ezért nem hoztak termést.⁸ De volt mag, amely jó földbe hullott. Ez amikor kikelt és kifejlődött, termést hozott, az egyik harminc-, a másik hatvan-, a harmadik százszorosát.⁹ Akiknek van füle a hallásra, hallja meg!" - mondta.¹⁰ Amikor egyedül maradt, tanítványai a tizenkettővel együtt megkérdezték, mi a példabeszédek értelme.¹¹ Ezt felelte nekik: "Megkaptátok az Isten országa titkát, a kívülállóknak azonban mindent példabeszédben kapnak,¹² hogy: Nézzenek, de ne lássanak, halljanak, de ne értsenek, nehogy megtérjenek, s bocsánatot nyerjenek."¹³ Aztán így folytatta: "Nem értitek ezt a példabeszédet, Hogy értitek meg akkor majd az összes példabeszédet?"¹⁴ A magvető a tanítást veti.¹⁵ Akikben útszélre hull a tanítás, meghallgatják ugyan, de rögtön jön a sátán, s kitépi szívükből az elvetett igét.¹⁶ Ugyanígy, akikben köves talajra hull a mag, amikor hallják a tanítást, szívesen fogadják,¹⁷ de nem ver bennük gyökeret, mert csak a pillanatnak élnek. Ezért ha szorongatás vagy üldözés éri őket az ige miatt, hamarosan megbotránkoznak.¹⁸ És mások, akikben a bogáncsok közé hullik, hallják

ugyan a tanítást,¹⁹ de a világ gondjai, a csalóka gazdagság és a többi vágy szívükbe hatol, elfojtja az ígét, úgyhogy terméketlen marad.²⁰ Végül, akikben jó földbe hull, azok hallják a tanítást, magukévá is teszik, és az egyik harminc-, a másik hatvan-, a harmadik százszoros termést hoz.²¹ Ezután így folytatta: "Vajon azért gyújtanak lámpát, hogy a véka vagy az ágy alá rejtsek? Nem azért, hogy a lámpatartóra tegyék?²² Mert nincs elrejtve semmi, amire fény ne derülne, és nincs titok, amely nyilvánosságra ne jutna.²³ Akinek van füle a hallásra, hallja meg!"²⁴ Azután így szólt: "Figyeljete arra, amit hallotok! Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek majd nektek is, sőt adnak is hozzá.²⁵ Mert akinek van, még kap hozzá, akinek pedig nincs, amije van, azt is elveszik tőle."²⁶ Azután ezt mondta: "Isten országa olyan, mint az az ember, aki magot vet a földbe.²⁷ Utána, akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökik, maga sem tudja hogyan.²⁸ A föld magától terem, először szarat, aztán kalászt, majd telt szemet a kalászbán.²⁹ Mikor a termés beérik, rögtön fogja a sarlót, mert itt az aratás."³⁰ Majd így folytatta: "Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen hasonlattal szemléltessük?³¹ Olyan, mint a mustármag. Amikor elvetik a földbe, kisebb minden más magnál.³² De aztán, hogy elvetették, egyre nő, és minden kerti veteménynél nagyobb lesz. Akkora ágakat hajt, hogy az égi madarak árnyékában tanyáznak."³³ Sok hasonló példabeszédben hirdette nekik a tanítást, hogy megértsék.³⁴ Pédabeszéd nélkül nem tanított. Mikor tanítványaival magukra maradtak, mindent megmagyarázott nekik.³⁵ Aznap alkonyatkor így szólt hozzájuk: "Keljünk át a túlsó partra."³⁶ Erre elbocsátották a népet, és magukkal vitték úgy, ahogy ott volt a bárkában. Más csónakok is csatlakoztak.³⁷ Nagy szélvihar támadt, a hullámok a bárkába csaptak, úgyhogy az már-már megtelt. Ő a bárka végében egy vánkoston aludt.³⁸ Felkeltették: "Mester - kérdezték -, nem törődöl vele, hogy elveszünk?"³⁹ Erre fölkel, parancsolt a szélnek, és utasította a tavat: "Csendesedj! Némulj el!" A szél elült, s nagy nyugalom lett.⁴⁰ Ekkor hozzájuk fordult: "Miért félték ennyire? Még mindig nincs bennetek hit?"⁴¹ Nagy félelem fogta el őket. "Ki ez - kérdezték egymástól -, hogy még a szél és a víz is engedelmeskedik neki?" 5. fejezet (Mk5)

¹ Átérték a tó túlsó partjára, a gadaraiak vidékére. ² Amint kiszállt a bárkából, a sírok felől egy tisztátalan lélektől megszállott ember jött szembe vele. ³ A sírboltokban lakott, és még láncsal sem tudták fogva tartani. ⁴ Már sokszor megbilincseltek és láncra verték, de széttépte a láncokat, összetörte a bilincseket. Senkinek sem sikerült megfékeznie. ⁵ Éjjel-nappal állandóan sírboltokban és a hegyekben tanyázott, kiáltozott, és kövekkel ütötte-verte magát. ⁶ Amikor messziről meglátta Jézust, odafutott hozzá, a földre vetette

magát előtte, és ⁷ hangosan kiabált: "Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Istennek Fia? Az Istenre kérlek, ne gyötörj!" ⁸ Mert ráparancsolt: "Menj ki, tisztátalan lélek, ebből az emberből!" ⁹ Meg is kérdezte: "Mi a neved?" "Légiónak hívnak - válaszolta -, mert sokan vagyunk." ¹⁰ Együttal nagyon kérte, ne zavarja el őket erről a vidékről. ¹¹ Ott legelészett a hegyoldalon egy nagy sertéskonda. ¹² "Küldj a sertésekbe - kérték -, hadd szálljuk meg azokat." ¹³ Megengedte nekik. Erre a tisztátalan lelkek kimentek (az emberből), és megszállták a sertéseket. Erre a mintegy kétezer sertésből álló konda a meredekről a tóba rohant, s vízbe fulladt. ¹⁴ A kanászok elfutottak, s elvitték a hírt a városba és a tanyákra. Az emberek jöttek, hogy megnézzék, mi történt. ¹⁵ Jézushoz érve látták, hogy akit azelőtt egy légió tartott megszállva, most ott ül felöltözve, eszének birtokában. Erre megijedtek. ¹⁶ A szemtanúk elbeszélték nekik, mi történt a megszállottal és a sertésekkel. ¹⁷ Arra kérték, hagyja el határukat. ¹⁸ Amikor beszállt a bárkába, az imént még megszállott kérte, hogy vele mehessen. ¹⁹ Nem engedte meg neki. "Menj haza a tiedhez - mondta neki -, s beszéld el, milyen nagy dolgot tett veled az Úr, hogyan könyörült meg rajtad." ²⁰ Az el is ment, és Dekapoliszban mindenütt híresztelte, hogy milyen nagy dolgot tett vele Jézus. Mindenki csodálkozott. ²¹ Amikor Jézus a bárkával ismét átért a túlsó partra, a tó partján nagy tömeg sereglett köré. ²² Ekkor jött egy Jairus nevű férfi, a zsinagóga előljárója, s mihelyt meglátta, lába elé borult, ²³ és igen kérte: "Halálán van a lányom. Gyere el, tedd rá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen." ²⁴ El is ment vele. Nagy tömeg kísérte, ott tolongtak körülötte. ²⁵ Volt ott egy asszony, aki már tizenkét éve vérfolyásban szenvedett, ²⁶ és sokat kiállt az orvosoktól, mindenét rájuk költötte, de semmi javulás nem mutatkozott, inkább romlott az állapota. ²⁷ Hallott Jézusról, azért átfurakodott a tömegben, és hátulról megérintette a ruháját. ²⁸ Így gondolkodott magában: "Ha csak a ruháját érintem is, meggyógyulok." ²⁹ Rögtön meg is szűnt a vérfolyása, érezte testében, hogy meggyógyult. ³⁰ Jézus nyomban észrevette, hogy erő ment ki belőle. A tömeghez fordult: "Ki érintette meg a ruhámat?" ³¹ Tanítványai ezt válaszolták: "Látod, hogy tolong körülöttes a tömeg, mégis kérdezed: Ki érintett meg?" ³² De ő körülnézett, hogy lássa, ki volt az. ³³ Az asszony félve, remegve - mert hisz tudta, hogy mi történt vele - előlépett, leborult előtte, és őszintén bevallott mindent. ³⁴ Ő megnyugtatta: "Leányom, hited meggyógyított. Menj békével, és maradj egészséges!" ³⁵ Még beszélt, amikor a zsinagóga előljárójának házából jöttek és közölték: "Meghalt a lányod. Minek fárasztanád tovább a Mestert?" ³⁶ A hír hallatára Jézus így bátorította a zsinagóga előljáróját: "Ne félj, csak higgy!" ³⁷ Péteren, Jakabon és Jánoson, Jakab testvérén kívül senkinek nem engedte meg, hogy vele menjen. ³⁸ Amikor odaértek az előljáró házához, nagy sírást-rívást, sok siratót, jajgatót találtak

ott.³⁹ Bement, s így szólt hozzájuk: "Mit lármáztok itt, mit sírtok? A kislány nem halt meg, csak alszik."⁴⁰ Erre kinevették. Ő azonban mindenkit kiküldött, maga mellé vette a gyermek apját, anyját, s kíséreeivel együtt bement abba a helyiségbe, ahol a kislány feküdt.⁴¹ Megfogta a kislány kezét, s így szólt hozzá: "Talita kum", ami annyit jelent: "Kislány, parancsolom, kelj föl!"⁴² A kislány fölkel, és elkezdett járkálni. Tizenkét éves lehetett. A nagy csodálkozástól azt se tudták, hová legyenek.⁴³ De ő szigorúan meghagyta nekik, hogy senki se tudjon a dologról, aztán még figyelmeztette őket, hogy azonnal adjanak a kislánynak enni. 6. fejezet (Mk6)

¹ Innen eltávozva saját városába ment. Tanítványai elkísérték. ² A következő szombaton tanítani kezdett a zsinagógában. Sokan hallgatták, és csodálkozva mondogatták: "Honnét vette ezt? Hol tett szert erre a bölcsességre? És a csodák, amiket kezével végbevisz!" ³ Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? S ugye, nővérei is itt élnek közöttünk?" És megbotránkoztak rajta. ⁴ Jézus erre megjegyezte: "A prófétának csak hazájában, rokonai körében, a saját házában nincs becsülete." ⁵ S nem is tehetett ott csodát, csupán néhány beteget gyógyított meg, kézrátétellel. ⁶ Maga is csodálkozott hitetlenségükön. ⁷ Végigjárta a falvakat és tanított. Magához hívta a tizenkettőt, és kettesével szétküldte őket, hatalmat adva nekik a tisztátalan lelkeken. ⁸ Meghagyta nekik, hogy az útra ne vigyenek semmit, csak vándorbotot; sem kenyeret, sem tarisznyát, sem pénzt az övükben. ⁹ Sarut kössenek, de két ruhadarabot ne vegyenek magukra. ¹⁰ Azután folytatta: "Ha valahol betértek egy házba, maradjatok ott addig, amíg utatokat nem folytathatjátok. ¹¹ Ha valamely helységben nem fogadnak be, és nem hallgatnak meg titeket, menjetek el onnét, s még a port is rázzátok le lábatokról, tanúbizonyságul ellenük." ¹² Azok elmentek, s hirdették a bűnbánatot, ¹³ sok ördögöt kiűztek, és olajjal megkenve sok beteget meggyógyítottak. ¹⁴ Heródes király is hallott róla, hiszen messze elterjedt nevének a híre. Azt gondolta, Keresztelő János támadt fel a halálból, azért van benne csodatevő erő. ¹⁵ Voltak, akik azt állították, hogy Illés. Ismét mások azt mondták, hogy próféta, olyan, mint egy a próféták közül. ¹⁶ Heródes ezek hallatára megállapította magában: "János támadt fel, akit lefejeztettem." ¹⁷ Mert Heródes volt az, aki embereivel elfogatta Jánost, és megkötözve börtönbe vetette testvérének, Fülöpnek a felesége, Heródiás miatt, akit feleségül vett. ¹⁸ János tudniillik figyelmeztette Heródest: "Nem szabad testvéred feleségével élned." ¹⁹ Emiatt Heródiás megharagudott rá, el szeretne volna tétetni láb alól, de nem tudta. ²⁰ Heródes ugyanis félt Jánostól. Tudta, hogy igaz és szent ember, ezért védelmezte. Ha beszélgetett vele, nagyon zavarba jött, de azért szívesen hallgatta. ²¹ Végül mégis eljött a kedvező alkalom. Születése napján

Heródes lakomát rendezett főembereinek, tisztjeinek és Galilea előkelőinek.²² Közben Heródiásnak a leánya bement és táncolt nekik, s Heródes és vendégei előtt nagy tetszést aratott. A király így szólt a leányhoz: "Kérj tőlem, amit akarsz, és megadom neked."²³ Meg is esküdött neki: "Bármit kérsz, megadom, akár országom felét is."²⁴ Az kiment és megkérdezte anyját: "Mit kérjek?" "Keresztelő János fejét" - válaszolta.²⁵ Visszasietett a királyhoz és előadta kérését: "Azt akarom, hogy most mindjárt add nekem egy tálon Keresztelő János fejét!"²⁶ A király igen szomorú lett, de az esküre és a vendégekre való tekintettel nem akarta elutasítani.²⁷ Azon nyomban küldte a hóhért, azzal a paranccsal hogy hozza el János fejét. Az ment, és lefejezte a börtönben,²⁸ és tálcára téve elhozta a fejét, odaadta a leánynak, a leány pedig átnyújtotta anyjának.²⁹ Amikor tanítványai meghallották, eljöttek, a holttestet elvitték, és eltemették egy sírboltba.³⁰ Az apostolok visszatértek Jézushoz, és beszámoltak róla, mi mindent tettek és tanítottak.³¹ Ő pedig így szólt hozzájuk: "Gyertek velem külön valamilyen csendes helyre, és pihenjetelek egy kicsit!" Mert annyian felkeresték őket, hogy még evésre sem maradt idejük.³² Bárába szálltak tehát, és elvonultak egy elhagyatott helyre, hogy magukban legyenek.³³ De sokan látták, amikor elindultak, és kitalálták szándékukat. Erre a városokból mindenünnen gyalog odasiettek, és megelőzték őket.³⁴ Amikor kiszállt és látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve. Olyanok voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Sok mindenre kezdte őket tanítani.³⁵ Már későre járt az idő, tanítványai azért odamentek és szóltak neki: "A vidék elhagyatott, s már késő van.³⁶ Bocsásd el őket, hogy elmelessenek a környék tanyáira és falvaiba ennivalót venni." Ő azonban így válaszolt: "Ti adjatok nekik enni!" Azok ezt felelték: "Talán elmenjünk és vegyünk kétszáz dénárért kenyeret, hogy enni adjunk nekik?"³⁸ Erre megkérdezte: "Hány kenyeretek van? Menjetelek, nézzétek meg!" Megtudták és jelentették: "Öt, és két halunk."³⁹ Erre meghagyta nekik, hogy csoportokban telepítsenek le mindenkit a zöld gyepre.⁴⁰ Le is telepedtek, százas és ötvenes csoportokban.⁴¹ Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, föltekintett az égre, és hálát adott. Megtörte a kenyeret, s odaadta a tanítványoknak, hogy osszák szét. A két halat is szétszította.⁴² Mindenki evett és jól is lakott.⁴³ A maradék kenyérből és halból tizenkét kosarat szedtek tele.⁴⁴ A kenyérből csak férfiak ötezren ettek.⁴⁵ Ezután mindjárt sürgette a tanítványokat, hogy szálljanak bárába, s keljenek át a túlsó partra, Betsaidával szembe, addig ő elbocsátja a tömeget.⁴⁶ Aztán elküldte őket, és fölment a hegyre imádkozni.⁴⁷ Közben besötétedett. A bárka mélyen bent járt a tavon. Ő ott maradt egyedül a parton.⁴⁸ Amikor látta, mennyire küszködnek az evezéssel - mert ellenszelük volt -, a negyedik éjszakai őrvtás órájában elindult feléjük a vízen járva. El akarta őket kerülni.⁴⁹ Amikor látták, hogy a

vízen jár, azt vélték, hogy kísértet, és elkezdtek kiabálni, ⁵⁰ mert mindnyájan látták és megrémültek. Ő azonban rögtön szólt hozzájuk: "Bátorság! Én vagyok. Ne féljete!" ⁵¹ Aztán beszállt ő is a bárkába, és a szél elállt. Az ámulattól nem tudtak hová lenni, ⁵² mert még a kenyerek csodáját sem fogták fel, a szívük még érzéketlen volt. ⁵³ Átkelve a tavon Genezáret földjére érkeztek s kikötöttek. ⁵⁴ Amikor kiszálltak a bárkából, az emberek rögtön felismerték. ⁵⁵ Bejárták az egész környéket, s ágyastul odahordták a betegeket, ahol hallomásuk szerint tartózkodott. ⁵⁶ Amerre csak járt, a falvakon, városokon és tanyákon, kitették a betegeket a terekre, és kérték, hogy legalább ruhája szegélyét érinthessék. Aki csak megérintette, meggyógyult. 7. fejezet (Mk7)

¹ Egy alkalommal köré gyűltek a farizeusok néhány Jeruzsálemből való írástudóval együtt. ² Látták, hogy egyik-másik tanítványa tisztátalan, vagyis mosatlan kézzel eszi a kenyeret. ³ A farizeusok és általában a zsidók ugyanis nem esznek addig, amíg meg nem mossák a kezüket könyökig, így tartják magukat a vének hagyományaihoz. ⁴ És ha piacról jönnek, addig nem esznek, míg meg nem mosakszanak. S még sok más hagyományhoz is ragaszkodnak: így például a poharak, korsók, rézedények leöblítéséhez. ⁵ A farizeusok és írástudók tehát megkérdezték: "Miért nem követik tanítványaid az ősök hagyományait, miért eszik tisztátalan kézzel a kenyeret?" ⁶ Ezt a választ adta nekik: "Találóan jövendöl rólatok, képmutatók, Izajás, amikor így ír: Ez a nép ajkával tisztel, ám a szíve távol van tőlem. ⁷ De hiábavalóan tisztelnek, mert tanaik, amelyeket hirdetnek, csak emberi parancsok. ⁸ Az Isten parancsait nem tartjátok meg, de az emberi hagyományokhoz, a korsók és poharak megmosásához és sok ehhez hasonlóhoz ragaszkodtok." ⁹ Majd így folytatta: "Szépen semmibe veszitek Isten parancsát, hogy hagyományotokat állítsátok a helyére." ¹⁰ Mózes azt mondta: "Tiszteld apádat és anyádat" és: "Aki gyalázza apját és anyját, az halállal lakoljon." Ti viszont ezt mondjátok: ¹¹ Ha valaki azt mondja apjának vagy anyjának, hogy Korbán, azaz áldozati ajándék az, amivel segíthetnék, ¹² már nem engeditek meg neki, hogy valamit is tegyen apjáért vagy anyjáért. ¹³ Isten szavát érvénytelenítitek hagyományokkal, amellyel azt átadjátok. És sok ehhez hasonlót tesztetek." ¹⁴ Ismét magához szólította a népet. "Hallgassatok rám mindnyájan - mondta -, és értsétek meg: ¹⁵ Kívülről semmi sem kerülhet be az emberbe, ami beszennyezhetné. Hanem ami belőle származik, az teszi az embert tisztátalanná. ¹⁶ Ha valakinek van füle a hallásra, hallja meg!" ¹⁷ Amikor a tömeg elől bement a házba, tanítványai megkérdezték tőle, mi a példabeszéd értelme. ¹⁸ Így felelt nekik: "Hát még ti sem értitek? Nem tudjátok, hogy ami kívülről kerül be az emberbe, nem szennyezheti be, ¹⁹ mert nem hatol a

szívébe, hanem csak a gyomrába: aztán a félreeső helyre kerül?" Ezzel tisztának minősített minden ételt. ²⁰ De hangoztatta, hogy ami kimegy az emberből, az teszi tisztátalanná az embert. ²¹ Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, ²² házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság. ²³ Ez a sok rossz mind belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert. ²⁴ Ezután elindult és Tírusz és Szidon környékére ment. Itt betért egy házba, és nem akarta, hogy tudjanak róla. De nem maradhatott rejtekben. ²⁵ Egy asszony, akinek a lányát tisztátalan lélek szállta meg, hallott felőle, odasietett hozzá és a lába elé borult. ²⁶ Az asszony görög volt, szírföníciai származású. Kérte, hogy űzze ki a lányából a gonosz lelket. ²⁷ Ezt mondta neki: "Hadd jóllakni előbb a gyermekeket. Nem való ugyanis elvenni a gyerekektől a kenyeret, és a kiskutyának dobni." ²⁸ De az így felelt: "Igen, Uram, de azért a kiskutyák is esznek az asztal alatt abból, amit a gyerekek elmorzsálnak." ²⁹ Erre így szólt hozzá: "Ezekért a szavakért menj, a gonosz lélek elhagyta lányodat." ³⁰ Amikor hazaért, lányát az ágyon fekvé találta. Már elhagyta a gonosz lélek. ³¹ Ezután ismét elhagyta Tírusz vidékét, és Szidonon át a Galileai tóhoz ment, Dekapolisz határába. ³² Itt eléje hoztak egy dadogva beszélő süketet, és kérték, tegye rá a kezét. ³³ Külön hívta a tömegből, fülébe dugta az ujját, majd megnyálazott ujjával megérintette a nyelvét, ³⁴ föltekintett az égre, fohászkodott és szólt: "Effata, azaz nyílj meg!" ³⁵ Azon nyomban meg is oldódott a nyelve és érthetően beszélt. ³⁶ Megparancsolta nekik, hogy a dologról ne szóljanak senkinek. De minél jobban tiltotta, annál inkább hirdették. ³⁷ Szerfölött csodálkoztak, s hangoztatták: "Csupa jót tett, a süketeknek visszaadta hallásukat, a némáknak beszélőképességüket." 8. fejezet (Mk8)

¹ Azokban a napokban ismét nagy népsokaság vette körül. Nem volt mit enniük, ezért magához szólította tanítványait. ² "Sajnálom a tömeget - mondta -, mivel már harmadnapja kitartanak mellettem, és nincs mit enniük. ³ Ha étlen engedem el őket, kidőlnék az úton, hisz többen közülük messziről jöttek." ⁴ Tanítványai ezt válaszolták: "Honnan vehetnénk itt a pusztában annyi kenyeret, hogy mind jóllakjanak?" ⁵ Megkérdezte tőlük: "Hány kenyereketek van?" "Hét" - válaszolták. ⁶ Erre megparancsolta a népnek, hogy telepedjék le a földre. Majd fogta a hét kenyeret, hálát adott, megtörte és odaadta tanítványainak, hogy osszák szét. Szét is osztották a nép közt. ⁷ Egy kevés haluk is volt. Ezeket is megáldotta, s meghagyta, hogy osszák ki. ⁸ Ettek és jól is laktak, aztán fölszedték a maradékot: hét kosárral lett. ⁹ Lehettek vagy négyezren. Ezután hazaküldte őket, ¹⁰ maga pedig tanítványaival bárkába szállt, és Dalmanuta környékére ment. ¹¹ Farizeusok mentek hozzá,

vitatkozni kezdtek vele, és égi jelet kértek tőle, hogy próbára tegyék. ¹² Lelke mélyéből felsóhajtott: "Miért akar jelet ez a nemzedék? - mondta. Bizony mondom, ez a nemzedék nem kap semmiféle jelet." ¹³ Otthagyták őket, ismét hajóba szállt és átkelt a túlsó partra. ¹⁴ Elfelejtettek kenyeret vinni magukkal, és a bárkában nem volt több kenyerük, csak egy. ¹⁵ Jézus a lelkükre kötötte: "Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok és Heródes kovászatától!" ¹⁶ Egymás között arról beszélgettek, hogy nincs kenyerük. ¹⁷ Jézus észrevette és így szólt: "Mit tanakodtatok azon, hogy nincs kenyeretek? Még most sem értitek? Nem fogjátok fel? Még mindig érzéketlen a szívetek?" ¹⁸ Van szemetek és nem láttok, van fületek és nem hallotok? Nem emlékeztek rá, ¹⁹ hogy amikor őt kenyeret megtörtem ötezer embernek, hány tele kosár maradékot szedtetek össze?" "Tizenkettőt" - felelték. ²⁰ "S mikor a hetet a négyezernek, hány kosár lett tele a maradékkal, amit összeszedtetek?" "Hét" - mondták. ²¹ Erre újra kérdezte: "Még mindig nem értitek?" ²² Betszaidába értek. Egy vakot hoztak eléje és kérték, hogy érintse meg. ²³ Megfogta a vak kezét, s kivezette a faluból. Itt nyállal megkenste a szemét, rátette a kezét, s megkérdezte tőle: "Látsz valamit?" ²⁴ Az felnézett, s így szólt: "Embereket látok, olyan, mintha a fák járkálnának." ²⁵ Ezután ismét a szemére tette a kezét, erre tisztán kezdett látni, és úgy meggyógyult, hogy élesen látott mindent. ²⁶ Erre hazaküldte, de előbb figyelmeztette: "A faluba ne menj be!" ²⁷ Ezután Jézus elment tanítványaival Fülöp Cezaréájának környékére. Útközben megkérdezte tanítványait: "Kinek tartanak engem az emberek?" ²⁸ Azok így válaszoltak: "Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, ismét mások valamelyik prófétának." ²⁹ Erre megkérdezte tőlük: "Hát ti mit mondotok, ki vagyok?" Péter válaszolt: "A Messiás vagy." ³⁰ A lelkükre kötötte, hogy ne szóljanak róla senkinek. ³¹ Ezután arról beszélt nekik, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, a főpapok és az írástudók elvetik, megölik, de harmadnapra feltámad. ³² Ezt egészen nyíltan megmondta. Erre Péter félrevonta, és szemrehányást tett neki. ³³ De ő hátrafordult, ránézett tanítványaira, s így korholta Pétert: "Távozz mögém sátán, mert nem az Isten dolgaival törődsz, hanem az emberekével." ³⁴ Összehívta a népet és tanítványait, s így szólt hozzájuk: "Ha valaki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen. ³⁵ Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti. Aki elveszíti értem és az evangéliumért, az megmenti életét. ³⁶ Mit ér az embernek, hogy megszerzi az egész világot, ha a lélek kárát vallja? ³⁷ Mert mit adhat cserébe az, hogy megszerzi az egész világot, ha a lélek kárát vallja? Mert mit adhat cserébe az ember a lelkéért? ³⁸ Aki ez előtt a házasságtörő, bűnös nemzedék előtt szégyell engem és tanításomat, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor majd eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal."

9. fejezet (Mk9)

¹ Aztán még hozzáfűzte: "Bizony mondom nektek, hogy a jelenlevők közül lesznek, akik nem halnak meg, míg meg nem látják Isten hatalomban eljövő országát." ² Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, s csak velük fölment egy magas hegyre. Ott átváltozott előttük. ³ Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle ványoló nem képes így ruhát kifehéríteni. ⁴ Egyszerre megjelent nekik Illés meg Mózes, és beszélgettek Jézussal. ⁵ Péter így szólt Jézushoz: "Mester! Olyan jó itt lenni! Hadd verjünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek." ⁶ Nem is tudta, mit mond, annyira meg voltak ijedve. ⁷ Ekkor felhő ereszkedett alá, s árnyéka rájuk vetődött. A felhőből szózat hallatszott: "Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!" ⁸ Mire körülnéztek, senkit sem láttak a közelükben, csak Jézust. ⁹ A hegyről lejövet megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek, amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból. ¹⁰ A parancsot megtartották, de maguk közt megvitatták, hogy mit jelenthet: A halálból feltámad. ¹¹ Azután megkérdezték tőle: "Miért mondják az írástudók, hogy előbb el kell jönnie Illésnek?" ¹² Ezt válaszolta: "Igen, előbb eljön Illés, és mindent helyreállít. De az is meg van írva az Emberfiáról, hogy sokat kell szenvednie és megvetésben lesz része." ¹³ Azt mondom nektek, hogy Illés már eljött, de kényük-kedvük szerint bántak vele, ahogy előre megírták róla." ¹⁴ Amikor visszatért a tanítványokhoz, látta, hogy nagy népsokaság tolong körülöttük. Írástudók vitatkoztak velük. ¹⁵ Mihelyt az emberek észrevették, elcsodálkoztak, majd eléje siettek és üdvözölték. ¹⁶ Megkérdezte tőlük: "Miről vitatkoztok velük?" ¹⁷ Valaki megszólalt a tömegből: "Mester, elhoztam hozzád a fiamat, akit néma lélek szállt meg." ¹⁸ Amikor hatalmába keríti, a földhöz vágja, habzik a szája, csikorgatja a fogait és megmerevedik. Már szoltam tanítványaidnak, hogy üzzék ki, de nem tudták." ¹⁹ "Ó, te hitetlen nemzedék - válaszolta -, meddig maradjak még körödben? Meddig tűrjelek benneteket? Hozzátok ide hozzám!" ²⁰ Odavitték. Mihelyt a lélek meglátta, nyomban gyötörni kezdte (a fiút), úgyhogy az a földre zuhant s habzó szájjal fetrengett. ²¹ "Mióta szenved a bajban?" - kérdezte apját. "Kicsi kora óta - válaszolta. -" ²² Sokszor tűzbe meg vízbe kergette, csakhogy elpusztítsa. Ha valamit tehetsz, segíts rajtunk, és légy részvétellel irántunk." ²³ Jézus így felelt: "Ha valamit tehetsz?... Minden lehetséges annak, aki hisz." ²⁴ A fiú apja erre felkiáltott: "Hiszek! Segíts hitetlenségemen!" ²⁵ Amikor Jézus látta, hogy egyre nagyobb tömeg gyűlik össze, ráparancsolt a tisztátalan lélekre: "Néma és süket lélek, parancsolom neked, menj ki belőle, és ne térj többé vissza belé!" ²⁶ Az felordított, s heves rángatások közepette kiment belőle. A fiú olyan lett, mintha halott volna. Sokan úgy vélték, hogy meghalt. ²⁷ Jézus azonban megfogta a kezét, felsegítette, s a gyermek talpra állt. ²⁸ Amikor bement a

házba, tanítványai külön megkérdezték: "Mi miért nem tudtuk kiűzni?" ²⁹ "Ez a fajta nem megy ki másként, csak imádság és böjt hatására" - felelte. ³⁰ Útjukat folytatva átvándoroltak Galileán. De nem akarta, hogy valaki tudjon róla, ³¹ mert a tanítványait akarta tanítani. Megmondta nekik, hogy az Emberfiát az emberek kezére adják, megölik, de azután hogy megölik, harmadnapra feltámad. ³² Nemigen értették ugyan a szavait, de nem merték kérdezgetni. ³³ Kafarnaumba értek. Amikor már otthon voltak, megkérdezte tőlük: "Miről beszélgettetek az úton?" ³⁴ Hallgattak, mert egymás közt arról tanakodtak az úton, hogy ki nagyobb közülük. ³⁵ Leült, odahívta a tizenkettőt, s így szólt: "Ha valaki első akar lenni, legyen a legutolsó, mindenkinek a szolgája." ³⁶ Aztán odahívott egy gyereket, közéjük állította, majd ölébe vette, s folytatta: ³⁷ "Aki befogad egy ilyen gyereket az én nevemben, engem fogad be. Aki pedig engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki küldött engem." ³⁸ Ekkor János szólalt meg: "Mester, láttunk valakit, aki ördögöt űzött a nevedben. Megtiltottuk neki, mert nem tartozik közénk." ³⁹ Jézus így válaszolt: "Ne tiltsátok meg neki! Aki a nevemben csodát tesz, nem fog egykönnyen szidalmazni." ⁴⁰ Aki nincs ellenünk, az velünk van. ⁴¹ Ha csak egy pohár vizet ad is nektek valaki inni azért, mert Krisztuséi vagytok, bizony mondom nektek, megkapja érte a jutalmat. ⁴² Ha viszont valaki megbotránkoztat egyet is e kicsik közül, akik hisznek, jobb volna neki, ha malomkővet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék. ⁴³ Ha kezed megbotránkoztat, vágd le. Jobb csonkán bemenned az életre, mint két kézzel a kárhozatra jutni, az olthatatlan tűzre. ⁴⁴ ⁴⁵ Ha lábad megbotránkoztat, vágd le. Jobb sántán bemenned az életre, mint két lábbal a kárhozat olthatatlan tűzére kerülni. ⁴⁶ ⁴⁷ Ha szemed megbotránkoztat, vágd ki. Jobb félszemmel bemenned az Isten országába, mint két szemmel a kárhozatra jutni, ⁴⁸ ahol a férgük nem pusztul el, és a tűzük nem alszik ki. ⁴⁹ Mindenkit tűzzel sóznak majd meg. ⁵⁰ A só jó. De ha a só elveszti ízét, mivel ízesítik meg? Legyen bennetek só, és éljetekek békében egymással." 10. fejezet (Mk10)

¹ Innét útra kelve Júdea határába ment, a Jordán túlsó partjára. Ott ismét tömeg vette körül, ő pedig szokása szerint tanította őket. ² A farizeusok is odamentek és megkérdezték: "El szabad a férjnek bocsátania a feleségét?" Próbára akarták ugyanis tenni. ³ De ő kérdéssel válaszolt: "Mit parancsolt nektek Mózes?" ⁴ "Mózes megengedte, hogy válólevelet írva elküldjük az asszonyt" - felelték. ⁵ Jézus folytatta: "Szívetek keménysége miatt írta ezt a parancsot. ⁶ De Isten a teremtés kezdetén férfit és nőt alkotott. ⁷ Az ember ezért elhagyja apját, anyját, a feleségéhez ragaszkodik, ⁸ és ketten egy test lesznek. Ettől kezdve többé már nem két test, hanem csak egy. ⁹ Amit tehát Isten összekötött, azt ember ne válassza szét." ¹⁰ Otthon tanítványai ismét

efelől kérdezték. ¹¹ Ezt válaszolta: "Aki elküldi feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el ellene. ¹² Ha pedig a feleség hagyja el férjét és máshoz megy, házasságot tör." ¹³ Kisgyerekeket hoztak hozzá, hogy érintse meg őket. De a tanítványok elutasították őket. ¹⁴ Amikor Jézus észrevette, helytelenítette. "Hagyjátok - mondta -, hadd jöjjenek hozzám a kicsinyek, ne akadályozzátok őket, hisz ilyeneké az Isten országa. ¹⁵ Bizony mondom nektek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy gyermek, nem jut be oda." ¹⁶ Azután megölelte, és kezét rájuk téve megáldotta őket. ¹⁷ Amikor útnak indult, odasietett hozzá valaki, térdre borult előtte, és úgy kérdezte: "Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?" ¹⁸ "Miért mondasz engem jónak? - kérdezte Jézus. - Senki sem jó, csak egy, az Isten. ¹⁹ Ismered a parancsokat: Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! Ne tanúskodjál hamisan! Ne csalj! Tiszteld apádat és anyádat!" ²⁰ "Mester - válaszolta -, ezeket mind megtartottam kora ifjúságomtól fogva." ²¹ Jézus ránézett és megkedvelte. "Valami hiányzik még belőled - mondta neki. - Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények közt, és így kincsed lesz az égben, aztán gyere és kövess engem!" ²² Ennek hallatára az elszomorodott és leverten távozott, mert nagy vagyona volt. ²³ Jézus erre körülnézett és tanítványaihoz fordult: "Milyen nehezen jut be a gazdag az Isten országába!" ²⁴ A tanítványok csodálkoztak szavain. Jézus azonban megismételte: "Gyermekeim, milyen nehéz bejutni az Isten országába! ²⁵ Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni az Isten országába." ²⁶ Ezek szerfölött csodálkoztak és egymás közt kérdezték: "Hát akkor ki üdvözülhet?" ²⁷ Jézus rájuk nézett, és folytatta: "Embernek ez lehetetlen, de az Istennek nem. Mert az Istennek minden lehetséges." ²⁸ Ekkor Péter megszólalt: "Nézd, mi mindent elhagytunk, és követtünk téged." ²⁹ Jézus így válaszolt: "Bizony mondom nektek, mindenki, aki értem és az evangéliumért elhagyja otthonát, testvéreit, anyját, apját, gyermekeit vagy földjét, ³⁰ százannyit kap, most ezen a világon otthont, testvért, anyát, gyermeket és földet - bár üldözések közepette -, az eljövendő világban pedig örök életet. ³¹ Sokan lesznek elsőből utolsók és utolsóból első." ³² Úton voltak Jeruzsálem felé. Jézus elől ment, ők pedig csodálkoztak, követői meg féltek. Ismét magához hívta a tizenkettőt, és arról kezdett nekik beszélni, ami vele történni fog: ³³ "Íme, fölmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát átadják a főpapoknak és írástudóknak. Halálra ítélik, és átadják a pogányoknak. ³⁴ Kicsúfolják, leköpdösik, megostorozzák és megölik, de harmadnapra feltámad." ³⁵ Zebedeus fiai, Jakab és János eléje járultak, s megszólították: "Mester, szeretnénk, ha teljesítenéd egy kérésünket." ³⁶ "Mit tegyek nektek?" - kérdezte. ³⁷ "Add meg nekünk - felelték -, hogy egyikünk jobb oldaladon, másikunk bal oldaladon üljön dicsőségben." ³⁸ Jézus így válaszolt: "Nem tudjátok, mit kértek. Készen vagytok rá, hogy igyatok a kehelyből, amelyből

majd én iszom, vagy hogy a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, ti is megkeresztelkedjétek?" ³⁹ "Készen" - felelték. Jézus így folytatta: "A helyből, amelyből én iszom, ti is isztok, s a keresztséggel, amellyel engem megkeresztelnek, ti is megkeresztelkedtek." ⁴⁰ De hogy jobb és bal oldalamon ki üljön, afelől nem én döntök. Az a hely azokat illeti, akiknek készült". ⁴¹ Amikor a többi tíz ezt hallotta, megnehezteltek Jakabra és Jánosra. ⁴² Jézus ezért odahívta őket magához, és így szólt hozzájuk: "Tudjátok, hogy akiket a világ urainak tartanak, azok zsarnokoskodnak a népeken, s vezető embereik éreztetik velük hatalmukat." ⁴³ Közöttetek azonban ne így legyen. Ha valaki közületek nagy akar lenni, legyen a szolgátok, ⁴⁴ és ha valaki közületek első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgálója. ⁴⁵ Hisz az Emberfia nem azért jött, hogy szolgáljanak neki, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért." ⁴⁶ Közben Jerikóba értek. Amikor Jerikót tanítványainak és nagy tömegnek a kíséretében elhagyta, egy vak koldus, Timeus fia, Bartimeus ott ült az útszélen kéregetve. ⁴⁷ Hallva, hogy a názáreti Jézus közeledik, elkezdett kiáltozni: "Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!" ⁴⁸ Többen csitították, hogy hallgasson. Ő annál hangosabban kiáltotta: "Dávid fia, könyörülj rajtam!" ⁴⁹ Jézus megállt, és így szólt: "Hívjátok ide!" Odaszóltak a vaknak: "Bízzál, kelj fel, téged hív!" ⁵⁰ Az eldobta köntösét, felugrott, és odasietett Jézushoz. ⁵¹ Jézus megkérdezte: "Mit tegyek veled?" "Mester - kérte a vak -, hogy lássak." ⁵² Jézus így szólt hozzá: "Menj, a hited meggyógyított." Nyomban visszakapta látását, és követte az úton. 11. fejezet (Mk11)

¹ Amikor Jeruzsálemhez közeledtek, Betfage és Betánia táján, az Olajfák-hegyénél előreküldte két tanítványát ² ezzel az utasítással: "Térjétek be a szemközti faluba! Mindjárt amikor beértek, találtok ott egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide!" ³ Ha valaki szólna, hogy mit csináltok, mondjátok, hogy Urának van rá szüksége. Erre rögtön elengedi." ⁴ El is mentek és megtalálták a szamárcsikót, kint az úton egy kapuhoz kötve. ⁵ Eloldották. Azok közül, akik ott ácsorogtak, valaki megkérdezte: "Miért oldjátok el a szamarat?" ⁶ Úgy válaszoltak, ahogy Jézus meghagyta nekik. Erre elengedték őket. ⁷ A szamárcsikót Jézushoz vezették, ráterítették köntösüket, és ő ráült. ⁸ Sokan a ruhájukat terítették az útra, mások meg lombos ágakat szórtak eléje, amelyeket a réten vágtak. ⁹ Az előtte menők, s akik kísérték, ezt zengték: "Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön!" ¹⁰ Áldott atyánknak, Dávidnak közelgő országa! Hozsanna a magasságban!" ¹¹ Így vonult be Jeruzsálembe, a templomba. Ott körös-körül mindent szemügyre vett, aztán mivel már későre járt az idő, a tizenkettővel kiment Betániába. ¹² Másnap, amikor Betániát elhagyták, megéhezett. ¹³ Messziről látott egy zöldellő fügefát. Elindult irányába, hátha talál rajta

valamit. De odaérve semmit sem talált rajta, csak levelet, mert még nem volt itt a fügeérés ideje. ¹⁴ Azt mondta neki: "Soha senki ne egyen rólad gyümölcsöt!" A tanítványok hallották. ¹⁵ Megérkeztek Jeruzsálembe. Bement a templomba, s kiűzte, akik adtak-vettek a templomban, a pénzváltók asztalait és a galambárusok állványait pedig felforgatta. ¹⁶ Nem engedte meg senkinek, hogy valamit is keresztülvigyen a templom területén. ¹⁷ Tanított, és mondta nekik: "Nemde meg van írva: Az én házamat az imádság házána fogják hívni minden nép számára? Ti meg rablók barlangjává tettétek." ¹⁸ Amikor a főpapok és írástudók értesültek a dologról, tanakodni kezdtek, miképp okozzák vesztét. ¹⁹ Féltek tőle, hiszen az egész nép csodálkozott tanításán. Amikor beesteledett, elhagyták a várost. ²⁰ Amikor másnap korán reggel elmentek a fügefa mellett, látták, hogy tövestül kiszáradt. ²¹ Péternek eszébe jutott (az átok): "Mester - mondta -, nézd, a fügefa, amelyet megátkoztál, elszáradt." ²² Jézus így felelt: "Ha hisztek Istenben, ²³ bizony mondom nektek, hogyha valaki azt mondja ennek a hegynek: Emelkedjél fel és vedd magad a tengerbe, és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik, akkor az csakugyan megtörténik. ²⁴ Ezért mondom nektek, hogy ha imádkoztok és könyörögtök valamiért, higgyétek, hogy megkapjátok, és akkor valóban teljesül kérésetek. ²⁵ Ám amikor imádkozni készültök, bocsássatok meg, ha nehezteltek valakire, hogy menyei Atyátok is megbocsássa bűneiteket." ²⁶ ²⁷ Ismét Jeruzsálembe mentek. Amikor a templomban járt, odamentek hozzá a főpapok, írástudók és vénék, ²⁸ és megkérdezték: "Milyen hatalom birtokában teszed ezeket? Ki adta neked a hatalmat, hogy ilyeneket tegyél?" ²⁹ Jézus így válaszolt: "Kérdezek tőletek valamit, s feleljetek rá nekem, aztán majd én is megmondom, milyen hatalom birtokában teszem, amit teszek. ³⁰ János keresztsége az égből való volt, vagy pedig emberektől származott? Feleljetek nekem!" ³¹ Erre elkezdtek egymás közt tanakodni. Így okoskodtak: "Ha azt mondjuk: Az égből - azt fogja kérdezni: Akkor miért nem hittetek neki? ³² Mondjuk talán azt, hogy az emberektől." De féltek a tömegtől, mert Jánosról mindenki azt tartotta, hogy valóban próféta volt. ³³ Ezért így válaszoltak Jézusnak: "Nem tudjuk." Jézus azért ezt felelte: "Akkor én sem mondom meg nektek, milyen hatalom birtokában teszem ezeket." 12. fejezet (Mk12)

¹ Ezután példabeszédekben kezdett szólni hozzájuk: "Egy ember szőlőt ültetett, s körülvette sövénnyel, sajtót ásott benne s tornyot is épített. Majd bérbe adta szőlőműveseknek, és elment idegenbe. ² Amikor eljött az ideje, elküldte a szőlőművesekhez szolgáját, hogy szedje be a neki járó részt a szőlő terméséből. ³ Ezek elfogták, összeverték, és üres kézzel elzavarták. ⁴ Egy másik szolgát küldött hát oda hozzájuk, ennek betörték a fejét és szidták-gyalázták. ⁵

Küldött egy harmadik szolgát is. Ezt megölték. S még több más szolgát küldött, ezek közül némelyeket megvertek, másokat megöltek. ⁶ Már csak egyetlen fia maradt, akit nagyon szeretett. Utoljára őt küldte el hozzájuk. Azt gondolta: Fiamat csak megbecsülik! ⁷ De a szőlőmunkások így biztatták egymást: Ez az örökös. Gyerünk, öljük meg, és mienk lesz öröksége! ⁸ Nekiestek hát, megölték és kidobták a szőlőből. ⁹ Mit tesz majd a szőlő ura? Eljön, megöli a szőlőműveseket, és másoknak adja ki a szőlőt. ¹⁰ Nem olvastátok az Írást: A kő, melyet az építők elvetettek, szegletkövé lett. ¹¹ Az Úr tette azzá, s csodálatos a szemünkben?" ¹² Erre el akarták fogni, de féltek a tömegtől. Megértették ugyanis, hogy róluk mondta a példabeszédet. Otthagyták, elmentek onnan. ¹³ A farizeusok és a Heródes-pártiak közül odaküldtek hozzá néhány embert, hogy a szavaiba belekössenek. ¹⁴ Ezek odamentek hozzá és megkérdezték: "Mester, tudjuk, hogy igazat mondasz, és nem veszed tekintetbe az emberek személyét, hanem az igazsághoz híven tanítod az Isten útját. Szabad adót fizetni a császárnak, vagy nem? Fizessünk, vagy ne fizessünk?" ¹⁵ De ő tisztában volt képmutatásukkal, és így szólt: "Miért kísértetek engem? Hozzatok ide egy dénárt, hadd lássam!" ¹⁶ Mikor odavitték, megkérdezte tőlük: "Kinek a képe ez, és kinek a felirata?" "A császáré" - felelték. ¹⁷ Jézus folytatta: "Adjátok hát meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené!" Azok igen elcsodálkoztak rajta. ¹⁸ Ezután a szadduceusok mentek hozzá, akik azt állítják, hogy nincs feltámadás, s ezt a kérdést tették fel neki: ¹⁹ "Mester! Mózes megírta nekünk, hogy ha valakinek a testvére meghal, és asszonyt hagy hátra, gyermeket azonban nem, akkor a testvér vegye el az özvegyet, és támasszon utódot testvérének. ²⁰ Volt hét fiútestvér. Az első megnősült, aztán meghalt utód nélkül. ²¹ Feleségét elvette a második is, de az is meghalt anélkül, hogy gyermeke lett volna. Hasonlóképpen a harmadik is, ²² sőt mind a hét, de egy sem hagyott hátra gyermeket. Végül az asszony is meghalt. ²³ A feltámadáskor, ha ugyan feltámadnak, melyiküké lesz az asszony? Hiszen mind a hétnek a felesége volt?" ²⁴ Jézus így felelt: "Nem azért tévedtek, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát? ²⁵ Hiszen, amikor feltámadnak, nem nőülnek és férjhez sem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok az égben. ²⁶ Nem olvastátok Mózes könyvében a csipkebokorról szóló részben, mit mondott Isten a halottak feltámadásáról? Én, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene vagyok! ²⁷ Tehát nem a halottak Istene, hanem az élőké. Így nagy tévedésben vagytok." ²⁸ Egy írástudó is hallgatta a vitát. Amikor látta, milyen találóan megfelelt nekik, megkérdezte tőle: "Melyik az első a parancsok közül?" ²⁹ Jézus így válaszolt: "Ez az első: Halld, Izrael: Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr. ³⁰ Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! ³¹ A második így szól: Szeresd

felebarátodat, mint saját magadat! Ezeknél nincs nagyobb parancs." ³² Az írástudó helyeselte: "Valóban jól mondtad, Mester, hogy Ő az egyetlen (Isten), és hogy rajta kívül nincs más. ³³ Meg hogy Őt teljes szívünkől, teljes elménkől és teljes erőnkől szeretni, felebarátunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő- vagy bármi más áldozatnál." ³⁴ Jézus az okos beszéd hallatára megdicsérte: "Nem jársz messze az Isten országától" - mondta neki. Több kérdést már nem mertek neki föltenni. ³⁵ Hanem amikor a templomban tanított, Jézus tette fel a kérdést: "Hogy mondhatják az írástudók azt, hogy a Krisztus Dávid fia? ³⁶ Maga Dávid a Szentlélek erejéből ezt mondja: Azt mondta az Úr az én Uramnak: Ülj a jobbomra, s ellenségeidet lábad alá teszem zsámolyul. ³⁷ Ha maga Dávid Urának mondja, hogy lehet akkor a fia?" A nagy népsokaság szívesen hallgatta. ³⁸ Tanítás közben ezt a figyelmeztetést adta: "Óvakodjatok az írástudóktól! Szeretnek hosszú köntösben járni, és szeretik, ha nyilvános tereken köszöntik őket. ³⁹ Szívesen elfoglalják a zsinagógában és a lakomákon a főhelyeket. ⁴⁰ Felélik az özvegyek házát, közben színleg nagyokat imádkoznak: annál szigorúbb ítélet vár rájuk." ⁴¹ Ezután leült szemben a kincstárral és figyelte, hogy dob a nép pénzt a perselybe. Sok gazdag sokat dobott be. ⁴² De aztán jött egy szegény özvegy, s csak két fillért dobott be. ⁴³ Erre odahívta tanítványait, s így szólt hozzájuk: "Bizony mondom nektek, ez a szegény özvegy többet adott mindenkinél, aki csak dobott a perselybe. ⁴⁴ Mert ők a feleslegükből adakoztak, ez pedig mindent odaadott, ami csak szegénységétől telt, egész megélhetését." 13. fejezet (Mk13)

¹ Amint kijöttek a templomból, egyik tanítványa így szólt hozzá: "Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek!" ² Jézus így felelt: "Látod ezeket a hatalmas épületeket? Nem marad itt kő kövön, mindent lerombolnak." ³ Amikor az Olajfák-hegyén a templommal szemben leült, Péter, Jakab, János és András külön megkérdezték: ⁴ "Mondd, mikor fog ez bekövetkezni és mi lesz előtte a jel?" ⁵ Jézus így válaszolt: "Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen titeket! ⁶ Sokan jönnek az én nevemben, s azt mondják, hogy én vagyok. És sokakat megtévesztenek. ⁷ Ha majd háborúkról hallotok és háborús hírek terjednek, ne ijedjete meg. Ezeknek be kell következniük, de még nem jelentik a véget. ⁸ Nemzet nemzet ellen, ország ország ellen támad. Némely vidéken földrengés és éhínség támad. De ez még csak a kezdete lesz a gyötrelmeknek. ⁹ Vigyázzatok majd magatokra! Bíróság elé állítanak, és a zsinagógákban megostoroznak benneteket. Aztán miattam helytartók és királyok elé hurcolnak, hogy tanúságot tegyetek előtűk rólam. ¹⁰ Előbb azonban hirdetni kell az evangéliumot minden népnek. ¹¹ Ha majd elvezetnek benneteket és átadnak a bíróságnak, ne törjétek a fejetekeket, hogy mit

feleljetek, hanem azt mondjátok, ami akkor megadatik nektek. Mert nem ti fogtok beszélni, hanem a Szentlélek. ¹² Halálra adja majd testvér a testvért, apa a gyermekét, a gyerekek meg szüleikre támadnak, és a vesztüket okozzák. ¹³ A nevemért mindenki gyűlölni fog benneteket. De aki végig kitart, az üdvözülni fog. ¹⁴ Amikor majd látjátok, hogy a pusztulás undoksága ott áll, ahol nem volna szabad - aki olvassa, értse meg! -, akkor aki Júdeában lesz, fusson a hegyekbe. ¹⁵ Aki a tetőn lesz, ne jöjjön le, ne menjen be a házba, hogy elvigyen magával valamit otthorról. ¹⁶ Aki a mezőn lesz, ne forduljon vissza elhozni a köntösét. ¹⁷ Jaj a várandós és szoptatós anyáknak azokban a napokban! ¹⁸ Imádkozzatok, hogy ne télen következzenek ez be. ¹⁹ Mert olyan szorongatott napok jönnek, amilyenek még nem voltak ezen az Isten alkotta világon a kezdet óta, és nem is lesznek. ²⁰ Ha Isten nem rövidítené meg ezeket a napokat, nem menekülne meg egyetlen élőlény sem. De a választottak kedvéért, akiket ő választott ki, megrövidíti ezeket a napokat. ²¹ Akkor ha valaki azt mondja: Nézzétek, itt van a Krisztus vagy ott van! - ne higgyétek. ²² Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék. ²³ Vigyázzatok, mindent előre megmondtam nektek. ²⁴ Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a Nap elsötétedik, a Hold nem ad világosságot, ²⁵ a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek. ²⁶ Akkor majd meglátjátok az Emberfiát, amint eljön a felhőkön, hatalommal és dicsőséggel. ²⁷ Szétküldi angyalait, és összegyűjti választottait a szélrózsa minden irányából, a föld szélétől az ég határáig. ²⁸ Vegyetek példát a fügefáról. Amikor hajtása már zsendül és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. ²⁹ Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok meg, hogy közel van, már az ajtóban. ³⁰ Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. ³¹ Az ég és föld elmúlnak, de az én szavaim nem múlnak el. ³² Ám azt a napot vagy órát senki sem tudja, az ég angyalai sem, sőt még a Fiú sem, csak az Atya. ³³ Vigyázzatok, legyetek éberek, mert nem tudjátok, mikor jön el az idő. ³⁴ Éppen úgy, mint az idegenbe készülõ ember, aki otthagyja házat és szolgáira bízva vezetését, mindegyiknek kijelöli a maga feladatát, a kapusnak is megparancsolja, hogy virrasszon. ³⁵ Legyetek hát éberek! Nem tudjátok ugyanis, mikor érkezik meg a ház ura: lehet, hogy este, lehet, hogy éjfélkor, vagy kakasszóra, vagy reggel. ³⁶ Ne találjon alva, ha váratlanul megérkezik! ³⁷ Amit nektek mondok, mindenkinek mondom: Legyetek éberek!" 14. fejezet (Mk14)

¹ Két nappal húsvét és a kovásztalan kenyér ünnepe előtt a főpapok és írástudók arra törekedtek, hogyan foghatnák el Jézust csellel, hogy aztán megöljék. ² Egy dologban megállapodtak: "Ne az ünnepen, nehogy zavargás

támadjon a nép közt!" ³ Amikor Betániában a leprás Simon házában vendégül látták, odalépett hozzá egy asszony. Alabástrom edényben valódi s igen drága nárdusolajat hozott. Feltörte az alabástromot és (Jézus) fejére öntötte. ⁴ Némelyek bosszankodtak magukban: "Miért kell a kenetet így pazarolni? ⁵ Hisz több mint háromszáz dénárért el lehetett volna adni és szétosztani a szegények közt." És szemrehányást tettek az asszonynak. ⁶ Jézus azonban ezt mondta: "Hagyjátok! Mit akadékoskodtok, hisz jót tett velem! ⁷ Szegények mindig vannak veletek. Akkor tehettek velük jót, amikor akartok. De én nem vagyok mindig veletek. ⁸ Azt tette, ami telt tőle. Előre megkenete testemet a temetésre. ⁹ Bizony mondom nektek, bárhol a világon hirdetik majd az evangéliumot, az ő tettéről is megemlékeznek." ¹⁰ Iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül elment a főpaphoz, hogy elárulja. ¹¹ Amikor ezek tudomást szereztek róla, megörültek és pénzért ígértek neki. Ezért kereste a kedvező alkalmat, hogy a kezükre adhassa. ¹² A kovásztalan kenyér első napján, amikor a húsvéti bárányt fel szokták áldozni, tanítványai megkérdezték: "Mi a szándékod? Hová menjünk, hogy megtegyük az előkészületeket a húsvéti bárány elköltéséhez?" ¹³ Erre elküldte két tanítványát: "Menjetek a városba! - mondta. - Ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába, ¹⁴ aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom? ¹⁵ Ő majd mutat nektek egy váncosokkal berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el." ¹⁶ A tanítványok elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát. ¹⁷ Amikor beesteledett, odament a tizenkettővel. ¹⁸ Miután a vacsorához letelepedtek, Jézus így szólt: "Bizony mondom nektek, egyiktek elárul engem, egy, aki eszik velem." ¹⁹ Elszomorodtak és sorra kérdezték: "Csak nem én?" ²⁰ Így válaszolt: "Tizenkettőtök közül az egyik, aki velem egyszerre nyúl a tálba. ²¹ Az Emberfia elmegy ugyan, amint meg van róla írva, de jaj annak az embernek, aki elárulja az Emberfiát. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik." ²² Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: "Vegyétek, ez az én testem." ²³ Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. ²⁴ Ő pedig így szólt: "Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatatik. ²⁵ Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában." ²⁶ Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák-hegyére. ²⁷ Ott Jézus megmondta: "Mindnyájan megbotránkoztok, ahogy meg van írva: Megverem a pásztort és szétszélednek a juhok. ²⁸ De feltámadásom után majd előttetek megyek Galileába." ²⁹ Péter erősködött: "Ha mindnyájan megbotránkoznak is, én akkor sem." ³⁰ Jézus csak ennyit mondott: "Bizony

mondom neked, hogy még ma éjjel, mielőtt a kakas másodszor szólna, háromszor megtagadsz." ³¹ Erre még jobban fogadkozott: "Ha meg kell is veled hálnom, nem tagadlak meg!" Ugyanígy fogadkoztak a többiek is. ³² Odaértek a Getszemáni nevű majorba. Itt így szólt (Jézus) tanítványaihoz: "Üljetek itt le, amíg imádkozom." ³³ Magával vitte Pétert, Jakabot és Jánost. Remegni kezdett és gyötrődni. ³⁴ Majd így szólt hozzájuk: "Halálos szomorúság fogta el lelkemet. Maradjatok itt és virrasszatok!" ³⁵ Valamivel odébb ment, leborult a földre és imádkozott, hogy ha lehetséges, maradjon el ez az óra. ³⁶ "Abba, Atyám! - fohászkodott -, te mindent megtehetsz. Vedd el tőlem ezt a kelyhet! De ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te!" ³⁷ Visszament hozzájuk, de alva találta őket. Megszólította Pétert: "Simon, alszol? Egy órát sem tudtál virrasztani velem?" ³⁸ Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. A lélek ugyan készséges, de a test gyöngé." ³⁹ Megint elvonult és előbbi szavait ismételve imádkozott. ⁴⁰ Visszatérve újra alva találta őket, mivel szemük igen elnehezedett. Nem is tudták, mit feleljenek. ⁴¹ Harmadszor is visszament hozzájuk, s azt mondta nekik: "Még mindig alusztok és pihentek?" ⁴² Elég volt. Itt az óra, az Emberfiát a bűnösök kezére adják. Keljetek fel, induljunk! Íme, közeledik hozzám az áruló!" ⁴³ Míg beszélt, odaért Júdás, egy a tizenkettő közül, s vele karddal és doronggal felfegyverezve egy csapat, amelyet a főpapok, írástudók és vének küldtek ki. ⁴⁴ Az áruló így adott jelt: "Akit megcsókolok, ő az. Fogjátok el és vezessétek el biztos őrizet alatt!" ⁴⁵ Odaérve rögtön Jézushoz lépett: "Mester!" - szólt és megcsókolta. ⁴⁶ Erre rátették kezüket és elfogták. ⁴⁷ Azok közül, akik ott ácsorogtak, valaki kirántotta a kardját, a főpap szolgájára sújtott vele, és levágta a fülét. ⁴⁸ Jézus így szólt hozzájuk: "Kardokkal és dorongokkal jöttetek elfogni, mint egy rablót. ⁴⁹ Naponta ott voltam köztetek a templomban s tanítottam, és nem fogtatok el. De az Írásnak be kell teljesednie." ⁵⁰ Erre mindenki magára hagyta és elmenekült. ⁵¹ Egy ifjú mégis követte, meztelen testét csak egy gyolcslepel fedte. Amikor meg akarták fogni, ⁵² otthagyta a gyolcsleplet és meztelenül elfutott. ⁵³ Jézust a főpaphoz kísérték. Itt gyűltek össze a főpapok, vének és írástudók. ⁵⁴ Péter messziről követte, egészen be a főpap udvarába. Ott az őrség tagjaival együtt leült és melegedett a tűznél. ⁵⁵ A főpapok és az egész főtanács bizonyítékot kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék, de nem találtak. ⁵⁶ Sokan tanúskodtak ugyan hamisan ellene, de vallomásuk nem egyezett. ⁵⁷ Ekkor néhányan felálltak, s ezt a hamis tanúságot tették ellene: ⁵⁸ "Hallottuk, amikor kijelentette: Lebontom ezt az emberi kéz építette templomot, és három nap alatt másikat építek, amely nem emberi kéz alkotása." ⁵⁹ De vallomásuk így sem vágott egybe. ⁶⁰ Erre középre állt a főpap, s ezt a kérdést intézte Jézushoz: "Semmit sem válaszolsz azokra, amit ezek felhoznak ellened?" ⁶¹ De ő hallgatott és nem felelt semmit. A főpap újra

kérdezte, és ezt mondta: "Te vagy a Messiás, az áldott (Isten) Fia?" ⁶² Jézus így válaszolt: "Én vagyok. És látni fogjátok, hogy az Emberfia ott ül a hatalom jobbán, és eljön az ég felhőin." ⁶³ A főpap erre megszaggatta ruháját s felkiáltott: "Mi szükségünk van még tanúkra?" ⁶⁴ Hallottátok, hogy káromkodott. Mi a véleményetek?" Mind méltónak ítélték a halálra. ⁶⁵ Ekkor némelyek kezdtek leköpdösni, aztán arcát letakarva ököllel verték, s közben kérdezték: "Találd el, ki az!" Még az őrség tagjai is arcul verték. ⁶⁶ Míg Péter kint ült az udvaron, kiment a főpap egyik szolgája. ⁶⁷ Meglátta Pétert, amint melegedett, szemügyre vette és megszólította: "Te is a názareti Jézussal voltál." ⁶⁸ De ő tagadta: "Nem tudom, nem is értem, mit beszélsz." Ezzel kiment az előcsarnokba, s akkor megszólalt a kakas. ⁶⁹ A szolgáló észrevette, s újra mondta az ott állóknak: "Ez is közülük való." ⁷⁰ Ő megint tagadta. Nem sokkal ezután, akik mellette álltak, szintén állították: "Valóban közéjük tartozol, hiszen galileai vagy." ⁷¹ Erre átkozódni és esküdözni kezdett: "Nem ismerem azt az embert, akiről beszéltek!" ⁷² A kakas másodszor is megszólalt. Péternek eszébe jutottak Jézus szavai: "Mielőtt a kakas másodszor megszólal, háromszor tagadsz meg." És könnyekre fakadt. 15. fejezet (Mk15)

¹ Reggel a főpapok a vénekkel, írástudókkal és az egész főtanáccsal együtt meghozták a határozatot. Jézust pedig megkötözve elvitték és átadták Pilátusnak. ² Pilátus megkérdezte: "Te vagy-e a zsidók királya?" "Magad mondod" - válaszolta. ³ A főpapok sok vádat hoztak fel ellene. ⁴ Pilátus újra megkérdezte: "Nem felelsz semmit sem? Nézd, mi mindennel vádolnak!" ⁵ Jézus azonban nem válaszolt semmit. Ez meglepte Pilátust. ⁶ Az ünnep alkalmával szabadon szokott engedni egy rabot, azt, akit kértek tőle. ⁷ Volt a börtönben egy Barabás nevű rab, akit a lázadókkal együtt tartóztattak le. Ezek egy zendülés alkalmával gyilkosságot követtek el. ⁸ Amikor a tömeg felvonult, kérte a szokásos kegyet. ⁹ Pilátus megkérdezte: "Akarjátok, hogy szabadon engedjem nektek a zsidók királyát?" ¹⁰ Mert tudta, hogy a főpapok csak irigységből adták kezére. ¹¹ Ám a főpapok felizgatták a tömeget, hogy inkább Barabás szabadon bocsátását kérje. ¹² Pilátus ismét megkérdezte: "Mit csináljak hát azzal az emberrel, akit ti a zsidók királyának mondtok?" ¹³ Azok újra ezt kiáltották: "Keresztre vele!" ¹⁴ Pilátus folytatta: "Mi rosszat tett?" Azok annál hangosabban kiáltották: "Keresztre vele!" ¹⁵ Erre Pilátus, aki eleget akart tenni a tömeg kérésének, szabadon bocsátotta nekik Barabást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy feszítsék keresztre. ¹⁶ A katonák bekísérték a palota belsejébe, a pretoriumba, és egybehívták az egész helyőrséget. ¹⁷ Bíborba öltöztették, tövisből font koszorút tettek a fejére, ¹⁸ és így köszöntötték: "Üdvözlégy, zsidók királya!" ¹⁹ A fejét náddal verték, leköpdösték és gúnyból térdet hajtva hódoltak előtte. ²⁰ Azután, hogy így

kigúnyolták, levették róla a bíbort és a saját ruháját adták rá. Ezután kivégezték, hogy keresztre feszítsék.²¹ Az egyik arra menő embert, a cirenei Simont, Alexander és Rufusz apját, aki éppen a mezőről jött, kényszerítették, hogy vigye a keresztyét.²² Így vezették ki egy Golgota nevű helyre, ami a Koponya hegyet jelenti.²³ Mirhával kevert bort adtak neki inni, de nem fogadta el.²⁴ Keresztre feszítették, majd megosztottak ruháján, sorsot vetve, hogy kinek mi jusson.²⁵ Három óra volt, amikor keresztre feszítették.²⁶ Az elítélésének okát jelző táblára ezt írták: A zsidók királya.²⁷ Vele együtt két gonosztevőt is fölfeszítettek, az egyiket jobb, a másikat bal felől.²⁸ Így beteljesedett az Írás: "A gonoszok közé sorolták."²⁹ Az arra menők káromolták, csóválták a fejüket s mondogatták: "Te, aki lerombolod a templomot, és három nap alatt felépíted,³⁰ mentsd meg magadat, szállj le a keresztről!"³¹ A főpapok és az írástudók szintén gúnyolódtak, egymás között ezt mondva: "Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni."³² A Messiás, Izrael királya, szálljon le most a keresztről a szemünk láttára, s akkor hiszünk!" Gyalázták azok is, akiket vele együtt fölfeszítettek.³³ Hat óra tájban az egész földre sötétség borult, egészen kilenc óráig.³⁴ Kilenc órakor Jézus hangosan felkiáltott: "Eloi, Eloi, lamma szabaktáni?" Ez annyit jelent: "Istenem, Istenem, miért hagytál el?"³⁵ Az ott állók közül néhányan hallották, és megjegyezték: "Lám, Illést hívja."³⁶ Valaki odafutott, s ecetbe mártott szivacsot nádszálla tűzve inni adott neki. "Hadd lássuk - mondta -, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa!"³⁷ Jézus hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét.³⁸ A templom függőnye ekkor kettéhasadt felülről egészen az aljáig.³⁹ Amikor a százados, aki ott állt, látta, hogyan lehelte ki lelkét, kijelentette: "Ez az ember valóban az Isten Fia volt."⁴⁰ Asszonyok is álltak ott, és messziről nézték, mi történik. Köztük volt Mária Magdolna, Mária, az ifjabb Jakab és József anyja és Szalómé.⁴¹ Ezek már Galileában is vele tartottak és a szolgálatára voltak. Rajtuk kívül még többen is jelen voltak, akik vele együtt mentek fel Jeruzsálembe.⁴² Amikor esteledett - előkészület napja, azaz szombat előtt való nap volt -,⁴³ jött egy előkelő tanácsos, az Arimateából való József, aki maga is várta az Isten országát. Bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus holttestét.⁴⁴ Pilátus csodálkozott, hogy már meghalt. Magához hívatta a századost, s megkérdezte, valóban meghalt-e.⁴⁵ Miután a századostól megbizonyosodott róla, Józsefnek ajándékozta a holttestet.⁴⁶ Az pedig gyolcsot vásárolt, majd levette Jézust a keresztről, begöngyölte a gyolcsba és sziklába vájt sírboltba helyezte, s a sír bejárata elé követ hengerített.⁴⁷ Mária Magdolna és Mária, József anyja pedig látták, hogy hová temette. 16. fejezet (Mk16)

¹ Amikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja, és Szalómé illatszereket vásároltak, s elmentek, hogy bebalzsamozzák. ² A hét első napján

kora reggel, napkeltekor kimentek a sírhoz. ³ Egymás közt így beszélgettek: "Ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejárata előtt?" ⁴ De amikor odanéztek, látták, hogy a kő el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. ⁵ Amint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek. ⁶ De az megszólította őket: "Ne féljete! Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keressétek. Feltámadt, nincs itt! Nézzétek, itt a hely ahová tették!" ⁷ De siessetek, mondjátok meg tanítványainak és Péternek: Előttetek megy Galileába, ott majd látjátok, amint mondta nektek." ⁸ Erre kijöttek a sírból és elfutottak, mert félelem és szorongás vett rajtuk erőt. Félelmükben senkinek sem szóltak semmiről. ⁹ Miután a hét első napjának reggelén feltámadt, először Mária Magdolnának jelent meg, akiből a hét ördögöt kiűzte. ¹⁰ Ez elment és elvitte a hírt a gyászoló és szomorkodó tanítványoknak. ¹¹ Amikor meghallották, hogy él, és hogy (Mária Magdolna) látta, nem hitték el. ¹² Ezután idegen alakban jelent meg közülük kettőnek útközben, amikor vidékre mentek. ¹³ Visszatérve ezek közölték a hírt a többiekkel is, de nekik sem hittek. ¹⁴ Végül a tizenegyek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták. ¹⁵ Aztán így szólt hozzájuk: "Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. ¹⁶ Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. ¹⁷ Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, ¹⁸ kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegek teszik a kezüket, azok meggyógyulnak." ¹⁹ Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbján, ²⁰ ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta. Lukács evangéliuma

1. fejezet (Lk1)

¹ Mivel már sokan megkísérelték, hogy a köztünk beteljesedett eseményeket leírják, úgy, ² ahogy ránk maradt azokról, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének, ³ jónak láttam én is, hogy elejétől kezdve mindennek szorgalmasan utánajárjak, és sorban leírjak neked mindent, tiszteletreméltó Teofil, ⁴ hogy meggyőződjél róla, mennyire megbízhatók azok a tanok, amelyekre tanítottak. ⁵ Heródesnek, Júdea királyának korában élt egy Abia osztályából való Zakariás nevű pap. Felesége Áron leányai közé tartozott, s Erzsébetnek hívták. ⁶ Mindketten igazak voltak az Isten előtt, szentül éltek, az Úr parancsai és rendelkezései szerint. ⁷ De nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten életük alkonya felé jártak. ⁸ Történt mégis, hogy amikor Zakariás osztályának sorrendjében papi szolgálatát teljesítette az

Isten színe előtt,⁹ s a papság körében hagyományos szokás szerint ráesett a sor, hogy illatáldozatot mutasson be, bement az Úr templomának szentélyébe.¹⁰ Az illatáldozat órájában az egész nép kint várta, és közben imádkozott.¹¹ Ám megjelent neki az Úr angyala az illatáldozat oltárának jobb oldalán.¹² Amikor Zakariás meglátta, zavarba jött, és elfogta a félelem.¹³ Az angyal azonban így szólt hozzá: "Ne félj, Zakariás, mert imád meghallgatásra talált! Feleséged, Erzsébet, fiút szül neked, s te Jánosnak fogod nevezni.¹⁴ Örömdre lesz és ujjongani fogsz rajta, és sokan örülnek majd születésén.¹⁵ Mert nagy lesz az Úr előtt, bort és mámorító italt nem fog inni, hanem már anyja méhében a Szentlélek fogja eltölteni.¹⁶ Izrael fiai közül sokat megtérít Urukhoz, Istenükhöz.¹⁷ Ő maga Illés szellemével és erejével előtte fog járni az Úrnak, hogy az apák szívét fiaik felé fordítsa, az engedetleneket az igazak okosságára térítse, s így a népet előkészítse az Úrnak."¹⁸ Zakariás megkérdezte az angyaltól: "Miből fogom a dolgot megtudni? Mert hisz öreg vagyok, és már feleségem is előrehaladt a korban."¹⁹ "Én Gábor vagyok - felelte az angyal -, s az Úr színe előtt állok. Az a küldetésem, hogy ezt megmondjam neked, és adjam tudtadra ezt a jó hírt.²⁰ Íme, most megnémulsz és nem fogsz tudni beszélni addig a napig, amíg ez be nem következik, mert nem hittél szavaimnak, amelyek majd, ha eljön az ideje, be fognak teljesedni."²¹ A nép egyre várta Zakariást, és csodálkozott, hogy oly sokáig ott időzik a szentélyben.²² Ám amikor kijött, nem tudott hozzájuk szólni, s ebből megértették, hogy látomása volt a templomban. Ő intett nekik, de néma maradt,²³ s amikor leteltek szolgálatának napjai, hazament.²⁴ E napok után felesége, Erzsébet, gyermeket fogant, és öt hónapon át eltitkolta.²⁵ "Ezt tette hát nekem az Úr - mondta - azokban a napokban, amikor rám tekintett, és ami az emberek előtt szégyenemre volt, attól megszabadított."²⁶ A hatodik hónapban az Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába²⁷ egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták.²⁸ Az angyal belépett hozzá és megszólította: "Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden asszonynál."²⁹ E szavak hallatára Mária zavarba jött, és gondolkozni kezdett rajta, miféle köszöntés ez.³⁰ Az angyal ezt mondta neki: "Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél.³¹ Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni.³² Nagy lesz ő és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját,³³ és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége."³⁴ Mária megkérdezte az angyalt: "Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?"³⁵ Az angyal ezt válaszolta és mondta neki: "A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni.³⁶ Íme, rokonod, Erzsébet is fogant öregségében, s már a hatodik hónapban van, noha

meddőnek mondták,³⁷ mert Istennél semmi sem lehetetlen." ³⁸ Mária így válaszolt: "Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint." Erre az angyal eltávozott. ³⁹ Mária még ezekben a napokban útnak indult, és a hegyekbe sietett, Júda városába. ⁴⁰ Zakariás házába tért be és üdvözölte Erzsébetet. ⁴¹ Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, örömeiben megmozdult méhében a gyermek, maga Erzsébet pedig eltelt Szentlélekkel. ⁴² Nagy szóval felkiáltott: "Áldott vagy az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse! ⁴³ Hogy lehet az, hogy Uramnak anyja jön hozzám? ⁴⁴ Lásd, mihelyt meghallottam köszöntésed szavát, az örömtől megmozdult méhemben a gyermek. ⁴⁵ Boldog, aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki!" ⁴⁶ Mária így szólt: "Lelkem magasztalja az Urat, ⁴⁷ és szívem ujjong megváltó Istenemben, ⁴⁸ mert rátekintett szolgálója alázatosságára. Íme, mostantól fogva boldognak hirdet minden nemzedék, ⁴⁹ mert nagyot tett velem a Hatalmas, és Szent az ő neve. ⁵⁰ Irgalma nemzedékről nemzedékre az istenfélőkkel marad. ⁵¹ Karja bizonyosságot tett hatalmáról: szétszórta a szívük szándékában a gőgösöket, ⁵² letaszította trónjukról a hatalmasokat, az alázatosakat pedig fölemelte. ⁵³ Az éhezőket javakkal töltötte el, de a gazdagokat üres kézzel küldte el. ⁵⁴ Gondjába vette szolgáját, Izraelt, megemlékezve irgalmáról, ⁵⁵ amelyet atyáinknak, Ábrahámnak és utódainak örökre megígért." ⁵⁶ Mária még ott maradt három hónapig, aztán hazatért. ⁵⁷ Elérkezett Erzsébet szülésének ideje, és fiút szült. ⁵⁸ Amikor a szomszédok és rokonok meghallották, hogy milyen nagyra méltatta az Úr irgalmában, vele örültek. ⁵⁹ A nyolcadik napon elmentek, hogy körülmetéljék a gyermeket. Az apja nevéről Zakariásnak akarták elnevezni. ⁶⁰ De az anyja tiltakozott: "Nem, hanem Jánosnak kell hívni." ⁶¹ Így válaszoltak neki: "Nincs rokonságodban senki, akit így hívnának." ⁶² Aztán intettek az apának, minek akarja, hogy elnevezzék. ⁶³ Az írotáblát kért, és ezeket a szavakat írta rá: "János az ő neve." Mindnyájan csodálkoztak. ⁶⁴ Neki pedig nyomban megnyílt az ajka és megoldódott a nyelve, megszólalt és magasztalta az Istent. ⁶⁵ A szomszédokat mind elfogta a félelem, és Júdea egész hegyvidékén elterjedt ezeknek a dolgoknak a híre. ⁶⁶ Akik csak hallották, szívükbe vésték s mondták: "Vajon mi lesz ebből a gyerekből?" Mert az Úr keze volt vele. ⁶⁷ Apja, Zakariás, eltelt a Szentlélekkel, és így prófétált: ⁶⁸ "Áldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta népét. ⁶⁹ Az üdvösség erejét támasztotta nekünk szolgája, Dávid házában. ⁷⁰ Ahogy mondta a szent próféták szájával ősidők óta: ⁷¹ megmentett minket ellenségeinktől és gyűlölőink kezétől, ⁷² hogy irgalmazzon atyáinknak, és megemlékezzék szent szövetségéről. ⁷³ Az esküről, amelyet atyáinknak, Ábrahámnak esküdött, hogy majd megadja nekünk, ⁷⁴ hogy az ellenség kezéből kiszabadítva, félelmet nem ismerve szolgáljunk neki, ⁷⁵ szentségben és igazságban színe előtt életünk minden napján. ⁷⁶ Téged pedig,

fiú, a Magasságbeli prófétájának fognak hívni, mert az Úr előtt jársz majd, hogy előkészítsd útját, ⁷⁷ hogy az üdvösség ismeretét add népének bűnei bocsánatára, ⁷⁸ Istenünk könyörülő irgalmából, melyben meglátogat minket a napkelet a magasságból, ⁷⁹ hogy a sötétben és a halál árnyékában ülőknek ragyogjon, és lépteinket a béke útjára irányítsa." ⁸⁰ A gyermek nőtt, erősödött lélekben, és mindaddig a pusztában élt, míg Izrael előtt föl nem lépett. 2. fejezet (Lk2)

¹ Azokban a napokban történt, hogy Augustus császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. ² Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt. ³ Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. ⁴ József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, ⁵ hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. ⁶ Ott-tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. ⁷ Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson. ⁸ Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. ⁹ Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. ¹⁰ De az angyal így szólt hozzájuk: "Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek. ¹¹ Ma megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. ¹² Ez lesz a jel: Találtok egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket." ¹³ Hirtelen mennyei seregek sokasága vette körül az angyalt, és dicsőítette az Istent ezekkel a szavakkal: ¹⁴ "Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakarát embereinek!" ¹⁵ Mihelyt az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: "Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált beszédet, amit az Úr tudtunkra adott!" ¹⁶ Gyorsan útra keltek, és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő gyermeket. ¹⁷ Miután látták, az ezen gyermekről nekik mondtak alapján ismerték fel. ¹⁸ Aki csak hallotta, csodálkozott a pásztorok beszédén. ¹⁹ Mária meg mind emlékezetébe véste szavaikat és szívében egyeztette. ²⁰ A pásztorok hazatértek, dicsőítették és magasztalták az Istent mindenért, amit csak hallottak, és úgy láttak, ahogy tudtul adták nekik. ²¹ Amikor eltelt a nyolc nap és körülmetélték, a Jézus nevet adták neki, ahogy az angyal nevezte, mielőtt még a méhben megfogamzott volna. ²² Amikor eltelt a tisztulásnak a Mózes törvényében megszabott napjai, felvitték Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak, ²³ ahogy az Úr törvényében elő volt írva: az anyaméhet megnyitó minden elsőszülött fiú az Úr szentjének hívatik, ²⁴ s az áldozatot is be akarták mutatni, ahogy az Úr törvénye előírta: egy pár gerlicét vagy két galambfiókát. ²⁵ Íme, volt Jeruzsálemben egy Simeon nevű igaz és istenfélő ember. Várta Izrael

vigaszt, és a Szentlélek volt rajta.²⁶ Kinyilatkoztatást kapott a Szentlélektől, hogy addig nem hal meg, amíg meg nem látja az Úr Fölkentjét.²⁷ A Lélek indítására a templomba ment. Amikor a szülők a gyermek Jézust bevitték, hogy a törvény előírásának eleget tegyenek,²⁸ karjába vette és áldotta az Istent ezekkel a szavakkal:²⁹ "Most bocsásd el, Uram, szolgádat, szavaid szerint békében,³⁰ mert látta szemem üdvösségedet,³¹ melyet minden nép színe előtt készítettél,³² világosságot a pogányok megvilágosítására, és dicsőségül népednek, Izraelnek."³³ Apja és anyja csodálkoztak azon, amit fiukról mondott.³⁴ Simeon megáldotta őket, és így szólt anyjához, Máriához: "Íme, ő sokak romlására és sokak feltámadására lesz Izraelben, jel lesz, amelynek ellene mondanak -³⁵ a te lelkedet is tör járja át -, hogy kiderüljenek sok szív titkos gondolatai."³⁶ Volt egy Áser törzséből való, Anna nevű prófétaasszony, Fánuel leánya, aki már igen öreg volt. Hét évig élt férjével lányága után,³⁷ aztán özvegyen maradt. Már nyolcvannégy esztendő volt. Nem hagyta el a templomot soha, éjjel-nappal böjtben és imádságban szolgált.³⁸ Ebben az órában is odajött, dicsőítette az Istent, és beszélt róla mindenkinek, aki csak várta Jeruzsálem megváltását.³⁹ Miután így eleget tettek az Úr törvényének, lementek galileai városukba, Názáretbe.⁴⁰ A gyermek pedig nőtt és erősödött, bölcsesség töltötte be, és az Isten kegyelme volt rajta.⁴¹ Szülei minden évben fölmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.⁴² Amikor tizenkét éves lett, szintén fölmentek, az ünnepi szokás szerint.⁴³ Az ünnepnapok elteltével hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt anélkül, hogy szülei tudták volna.⁴⁴ Abban a hitben, hogy az úti társaságban van, mentek egy napig, és keresték a rokonok és ismerősök között.⁴⁵ Amikor nem találták, visszafordultak Jeruzsálembe, hogy keressék.⁴⁶ Három nap múlva akadtak rá a templomban, ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezgette őket.⁴⁷ Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein.⁴⁸ Amikor meglátták, csodálkoztak. Anyja így szólt hozzá: "Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, atyád és én szomorúan kerestünk."⁴⁹ Ezt felelte: "De miért kerestetek? Nem tudátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?"⁵⁰ Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat.⁵¹ Velük ment hát, lement Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Szavait anyja mind megőrizte szívében.⁵² Jézus meggyarapodott bölcsességben, korban, s kedvességben Isten és az emberek előtt. 3. fejezet (Lk3)

¹ Tiberius császár uralkodásának 15. esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, s Galileának Heródes volt a negyedes fejedelme, testvére, Fülöp meg Itureának és Trachonitisz tartományának, Lizániás pedig Abilinának volt a negyedes fejedelme,² Annás és Kaifás főpapok idején az Úr szózatot intézett Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában.³ S ő bejárta a Jordán

egész környékét, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, ⁴ ahogy meg van írva Izajás próféta beszédeinek könyvében: "A pusztába kiáltónak a szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit! ⁵ A völgyeket töltsétek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös változzék sima úttá, ⁶ és minden test meglátja az Isten üdvösségét." ⁷ Ezért így beszélt a néphez, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelkedjen: "Viperák fajzata! Ki tanított arra titeket, hogy fussatok az eljövendő harag elől? ⁸ Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! És ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! - Mert mondom nektek, van hatalma az Istennek, hogy ezekből a kövekből fiakat támasszon Ábrahámnak. ⁹ A fejsze már a fák gyökerén van. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek." ¹⁰ Ekkor megkérdezte a tömeg: "Mit tegyünk hát?" ¹¹ "Akinek két ruhája van - válaszolta -, az egyiket adja oda annak, akinek egy sincs. S akinek van mit ennie, ugyanígy tegyen". ¹² Jöttek a vámosok is, hogy megkeresztelje őket, ¹³ s így szóltak hozzá: "Mester, mit tegyünk?" Ezt felelte nekik: "Ne szedjétek be többet, mint amennyi meg van szabva." ¹⁴ Megkérdezték a katonák is: "Hát mi mit tegyünk?" Nekik így felelt: "Ne zsaroljatok, ne bántsátok senkit, hanem elégedjétek meg zsoldotokkal." ¹⁵ A nép feszülten várakozott. Mindnyájan azon töprengtek magukban, vajon nem János-e a Krisztus. ¹⁶ Ezért János így szólt hozzájuk: "Én csak vízzel keresztellek benneteket. De jön nálam erősebb, akinek saruszíját sem vagyok méltó megoldani. Ő majd Szentlélekben és tűzben fog benneteket megkeresztelni. ¹⁷ Szórólapátja már a kezében, hogy rendet teremtsen szérűjén, a búzát csűrűbe gyűjtse, a pelyvát meg olthatatlan tűzzel elégesse." ¹⁸ És még sok mással is buzdította a népet, így hirdette nekik az örömhírt. ¹⁹ Heródes negyedes fejedelmet is megróttá testvérének felesége, Heródiás miatt, és a többi gonosztettéért, amit Heródes elkövetett; ²⁰ amiket az megtetézett még azzal is, hogy börtönbe vetette Jánost. ²¹ Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég, ²² és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: "Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem." ²³ Föllépésekor Jézus mintegy harmincéves volt. Azt tartották róla, hogy Józsefnek a fia, aki Éli fia volt, ²⁴ ez Mattaté, ez Lévié, ez Melchié, ez Jannaié, ez Józsefé, ²⁵ ez Mattatáé, ez Ámoszé, ez Náchumé, ez Heszlié, ez Naggájé, ²⁶ ez Maaté, ez Hattatiáé, ez Szemeiné, ez Józsefé, ez Jodáé, ²⁷ az Jochanané, ez Rezáé, ez Zerubbábelé, ez Sealtielé, ez Nerié, ²⁸ ez Melkié, ez Addié, ez Kozámé, ez Elmadamé, ez Eré, ²⁹ ez Jézusé, ez Eliezeré, ez Jorimé, ez Mattaté, ez Lévié, ³⁰ ez Simeoné, ez Júdáé, ez Józsefé, ez Jonámé, ez Eljakimé, ³¹ ez Meleáé, ez Mennáé, ez Mattatáé, ez Nátámé, ez Dávidé, ³² ez Izaié, ez Obedé, ez Boászé, ez Szalmozé, ez Nachsoné, ³³ ez Aminadabé, ez

Adminé, ez Arnié, ez Heszmomé, ez Perecé, ez Júdáé, ³⁴ ez Jákobé, ez Izsáké, ez Ábrahámé, ez Tárée, ez Náchoré, ³⁵ ez Szeruché, ez Regué, ez Pelegé, ez Héberé, ez Selaké, ³⁶ ez Kenáné, ez Arpachsádé, ez Szemé, ez Noée, ez Lámeché, ³⁷ ez Metuselaché, ez Hénoché, ez Járedé, ez Mahalalelé, ez Kenané, ³⁸ ez Enosé, ez Szeté, ez Ádámé, ez az Istené. 4. fejezet (Lk4)

¹ Jézus a Szentlélektől eltelve elment a Jordántól, s a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult ² negyven napra. Itt megkísértette a sátán. Ezekben a napokban nem evett semmit sem, de végül is megéhezett. ³ Ekkor így szólt hozzá a sátán: "Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré!" ⁴ De Jézus ezt felelte: "Írva van, nemcsak kenyérrel él az ember." ⁵ Erre a sátán fölvezette egy magas hegyre, és egy szempillantás alatt megmutatta neki a földkerekség minden országát. ⁶ "Mindezt a hatalmat és dicsőséget neked adom - mondta -, mert hisz én kaptam meg, és annak adom, akinek akarom. ⁷ Ha leborulva hódolsz előttem, az mind a tied lesz." ⁸ Jézus elutasította: "Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!" ⁹ Ekkor a sátán Jeruzsálembe vitte, a templom párkányára állította és így szólt: "Ha Isten Fia vagy, vesd le magad innét!" ¹⁰ Hisz írva van: Angyalainak parancsolta felőled, hogy oltalmazzanak, és: ¹¹ Kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad." ¹² De Jézus ezt válaszolta: "Az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!" ¹³ Miután a sátán minden kísértést végbevitt, egy időre elhagyta Jézust. ¹⁴ Jézus most a Lélek erejével visszatért Galileába. Híre elterjedt az egész környéken. ¹⁵ Tanított a zsinagógákban, és mindenki magasztalta. ¹⁶ Amikor Názáretbe ért, ahol nevelkedett, szombaton szokása szerint bement a zsinagógába, és felolvasásra jelentkezett. ¹⁷ Izajás próféta könyvét adták neki oda. Szétbontotta a tekercset, és épp azon a helyen, ahol ez volt írva: ¹⁸ "Az Úr lelke van rajtam, azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek. Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy szabadon bocsássam az elnyomottakat, ¹⁹ és hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét." ²⁰ Összetekerte az Írást, átadta a szolgának és leült. A zsinagógában minden szem rászegeződött. ²¹ S elkezdte beszédét: "Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok." ²² Mindenki helyeselt neki, és csodálkozott a fönséges szavakon, amelyek ajkáról fakadtak. "De hát nem József fia?" - kérdezték. ²³ Így szólt hát hozzájuk: "Biztosan ezt a mondást szegezitek majd nekem: Orvos, magadat gyógyítsd! A nagy tetteket, amelyeket - mint hallottuk - Kafarnaumban végbevittél, vidd végbe itt, a hazádban is!" ²⁴ Majd így folytatta: "Bizony mondom nektek, hogy egy prófétát sem látnak szívesen a saját hazájában. ²⁵ S igazán mondom nektek, sok özvegy élt Izraelben Illés idejében, amikor az ég három évre és hat hónapra bezárult, úgyszólván nagy éhínség támadt az egész földön. ²⁶ De közülük

egyikhez sem kapott Illés küldetést, csak a szidoni Száreptában élő özvegyasszonyhoz. ²⁷ Ugyanígy Elizeus próféta korában is sok leprás élt Izraelben, s egyikük sem tisztult meg, csak a szír Naamán." ²⁸ Ezt hallva mind haragra gerjedtek a zsinagógában. ²⁹ Felpattantak, kiűzték a városon kívülre, és fölvezették arra a hegyre, amelyen városuk épült, a szakadék szélére, hogy letaszítsák. ³⁰ De ő áthaladt köztük és eltávozott. ³¹ Jézus lement Kafarnaumba, Galilea egyik városába, és szombaton tanította őket. ³² Tanítása mindenkit ámulatba ejtett, mert szavának hatalma volt. ³³ Volt a zsinagógában egy ember, akiben egy tisztátalan démon lelke volt. ³⁴ Ez hangosan kiabálta: "Hagyd abba! Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus? A vesztünkre jöttél? Tudom ki vagy: az Isten Szentje." ³⁵ Jézus ráparancsolt: "Elhallgass és menj ki belőle!" Erre a tisztátalan lélek a földre sújtotta, kiment belőle, anélkül, hogy bajt okozott volna neki. ³⁶ Mindenki elámult, s egymás közt azt kérdezték: "Miféle beszéd ez? Akkora hatalma és ereje van, hogy még a tisztátalan lelkeknek is tud parancsolni, úgyhogy kimennek a megszállottakból?" ³⁷ Híre elterjedt az egész környéken. ³⁸ Jézus a zsinagógából kijöve, Simon házába ment. Simon anyósa magas lázban feküdt. Szóltak neki miatta. ³⁹ Fölé hajolt, parancsolt a láznak, és az nyomban elhagyta. Mindjárt fel is kelt és kiszolgálta. ⁴⁰ Napnyugta után hozzátartozóik elvitték hozzá a különféle bajokban szenvedő betegeket. Egyenként rájuk tette kezét, s meggyógyította őket. ⁴¹ Sokakból gonosz lélek ment ki, így kiáltozva: "Te az Isten Fia vagy!" De ő rájuk szólt, s nem engedte szóhoz jutni őket, mert hisz tudták, hogy ő a Krisztus. ⁴² Amikor megvirradt, kiment egy elhagyatott helyre. A nép kereste, míg meg nem találta. Marasztalták, hogy ne hagyja ott őket. ⁴³ De ő azt felelte: "Más városokban is kell hirdetnem az Isten országát, hiszen ez a küldetésem." ⁴⁴ És hirdette Júdea zsinagógaiban. 5. fejezet (Lk5)

¹ Amikor egyszer a Genezáret tavánál állt, nagy tömeg sereglett oda hozzá, hogy hallgassa az Isten szavát. ² Láta, hogy a tó partján két bárka vesztegel. A halászok kiszálltak, és a hálót mosták. ³ Beszállt hát az egyik bárkába, Simonéba, s megkérte, hogy lökje egy kicsit beljebb a parttól. Aztán leült, és a bárkából tanította a népet. ⁴ Amikor befejezte a tanítást, így szólt Simonhoz: "Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat halfogásra!" ⁵ "Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra, kivetem a hálót" - válaszolta Simon -, ⁶ és így is tett, s annyi halat fogtak, hogy szakadozni kezdett a háló. ⁷ Intettek a másik bárkában levő társaiknak, hogy menjenek segíteni. Mentek is, és úgy telerakták mind a két bárkát, hogy majdnem elsüllyedt. ⁸ Ennek láttán Simon Péter Jézus lábához borult, és e szavakra fakadt: "Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!" ⁹ Mert a szerencsés halfogás láttán társaival együtt félelem töltötte el. ¹⁰ Hasonlóképpen Jakabot és

Jánost is, Zebedeus fiait, Simon társait. De Jézus így szólt Simonhoz: "Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel." ¹¹ Kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték. ¹² Amikor Jézus az egyik városban tartózkodott, egy leprával borított férfi meglátta, elé borult és kérte: "Uram, ha akarod, megtisztíthatsz!" ¹³ Erre kinyújtotta kezét, megérintette, és így szólt hozzá: "Akarom, tisztulj meg!" És azonnal megtisztult a leprától. ¹⁴ Meghagyta neki, hogy ne mondja el senkinek: "hanem menj el, mutasd meg magad a papnak, és ajánld fel tisztulásodért a Mózes által előírt áldozatot bizonyságul nekik." ¹⁵ A dolog híre mégis egyre jobban elterjedt. Nagy tömeg gyűlt egybe, hogy hallgassa, és ki-ki meggyógyuljon betegségéből. ¹⁶ Ő azonban elvonult a pusztába, és imádkozott. ¹⁷ Egy napon, amikor tanított, farizeusok és törvénytudók is ültek ott, akik Galilea és Júdea különféle falvaiból és Jeruzsálemből jöttek. Az Úr ereje gyógyításra ösztönözte. ¹⁸ És íme, hordágyon férfiak hoztak egy béna embert. Megpróbálkoztak bejutni, hogy eléje tegyék, ¹⁹ de akkora volt a tömeg, hogy nem találtak utat. Ezért a cseréptetőn át bocsátották le ágyastul középbe, Jézus elé. ²⁰ Hitük láttán így szólt: "Ember, bűneid bocsánatot nyertek." ²¹ Erre az írástudók és a farizeusok azt gondolták magukban és mondták: "Ki ez, hogy így mer káromkodni? Ki más bocsáthatja meg a bűnöket, mint az Isten?" ²² Jézus belelátott gondolataikba, így szólt hát hozzájuk: "Miféle gondolatokat forgattok magatokban? ²³ Mi könnyebb? Ezt mondani: Bűneid bocsánatot nyertek - vagy: Kelj fel és járj? ²⁴ De tudjátok meg, hogy az Emberfiának igenis van hatalma a földön a bűnöket megbocsátani!" Ezzel a bénához fordult: "Mondom neked, kelj fel, fogd ágyadat és menj haza!" ²⁵ A szemük láttára rögtön fölkelt, fogta az ágyát, amelyen feküdt, és az Istent dicsőítve hazament. ²⁶ Mindnyájukat ámulat fogta el, magasztalták az Istent, és félelemmel eltelve mondták: "Ma megfoghatatlan dolgoknak voltunk a tanúi." ²⁷ Ezek után kiment, s meglátott egy Lévi nevű vámost, amint a vámnál ült. Felszólította: "Kövess engem!" ²⁸ Az felállt, és mindenét otthagyva követte őt. ²⁹ Lévi a házában nagy lakomát rendezett neki. Nagyon sok vámos és más ember együtt ült vele az asztalnál. ³⁰ A farizeusok és az írástudók emiatt zúgolódtak. "Miért esztek és isztok együtt a vámosokkal és a bűnösökkel?" - kérdezték tanítványaitól. ³¹ Jézus adott nekik feleletet: "Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. ³² Mert nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek." ³³ Ők azonban ezt mondták neki: "János tanítványai böjtölnek és imádkoznak, s ugyanígy a farizeusok tanítványai is. A tieid ellenben esznek és isznak." ³⁴ Jézus ezt válaszolta nekik: "Képesek volnátok böjtre fogni a násznépet, amikor még vele van a vőlegény? ³⁵ Eljönnek a napok, amikor elviszik a vőlegényt, akkor majd böjtölnek." ³⁶ Példabeszédet is mondott nekik: "Senki sem hasít ki új

ruhából foltot ócska ruhára. Hisz akkor az újat is tönkretenné, s az ócskára se illenék az új folt. ³⁷ Senki sem tölt új bort régi tömlőkbe. Vagy ha mégis, az új bor szétveti a tömlőket, a bor kiömlik, a tömlők meg tönkremennek. ³⁸ Az új bor új tömlőbe való. ³⁹ Aki óbort iszik, nem kíván újat inni, mert hisz: Jobb az ó! - mondja." 6. fejezet (Lk6)

¹ Az egyik szombaton vetések közt járt. Tanítványai kalászokat téptek, kezükkel szétmorzszolták és ették. ² Néhány farizeus rájuk szólt: "Miért tesztek olyat, ami szombaton tiltva van?" ³ Jézus felelt nekik: "Nem olvastátok, mit tett Dávid, amikor társaival együtt éhezett?" ⁴ Bement az Isten házába, fogta a szent kenyeret és evett belőle, és adott a többieknek is, noha ezt csak a papoknak lett volna szabad megtenniük?" ⁵ Majd hozzátette: "Az Emberfia ura a szombatnak is." ⁶ Egy másik szombaton bement a zsinagógába és tanított. Volt ott egy ember, akinek a jobb keze el volt sorvadva. ⁷ Az írástudók és a farizeusok figyelték, vajon gyógyít-e szombaton, hogy legyen alapjuk vádat emelni ellene. ⁸ De ő belelátott gondolataikba, ezért így szólt az elsorvadt kezű emberhez: "Állj fel és gyere ide a középre!" Az felállt és odament. ⁹ Jézus odafordult hozzájuk: "Kértem tőletek, szabad szombaton jót, vagy rosszat tenni, életet menteni, vagy pusztulni hagyni?" ¹⁰ Ezzel végignézett rajtuk, aztán így szólt az emberhez: "Nyújtsd ki a kezedet!" Az szót fogadott és meggyógyult a keze. ¹¹ Az írástudók és a farizeusok esztelen haragra gerjedtek, és egymás közt elkezdtek tanakodni, hogy mitévők legyenek Jézussal. ¹² Ezekben a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát Isten imáadásában töltötte. ¹³ Amikor megvirradt, odahívta magához tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, s apostoloknak nevezte őket: ¹⁴ Simont, akit Péternek hívott, testvérét, Andrást, Jakabot és Jánost, Fülöpöt és Bertalant, ¹⁵ Mátét és Tamást, Alfeus fiát, Jakabot és a Zélótának nevezett Simont, ¹⁶ aztán Júdást, Jakab testvérét, és a karióti Júdást, aki később árulója lett. ¹⁷ Aztán lejött velük a hegyről és egy sík terepen megállt. Rengeteg tanítvány sereglett oda hozzá, s hatalmas tömeg gyűlt köré egész Júdeából, Jeruzsálemből, valamint a tíruszi és szidoni tenger mellékről, ¹⁸ hogy hallgassák, és meggyógyultak, akiket tisztátalan lelkek kínoztak. ¹⁹ Az egész tömeg arra törekedett, hogy megérinthesse, mert erő áradt belőle, és mindenkit meggyógyított. ²⁰ Ekkor tanítványaira emelte tekintetét és megszólalt: "Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. ²¹ Boldogok vagytok, hogy most éheztek, mert jól fogtok lakni. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok. ²² Boldogok vagytok, ha gyűlölnek benneteket az emberek, kizárnak körükből és megrágalmaznak, s neveteket, mint valami szégyenletes dolgot, elvetik az Emberfia miatt. ²³ Örüljétek azokban a napokban, ha majd ez bekövetkezik, és ujjongjatok, mert

nagy jutalomban részesültek a mennyben! Atyáik is így bántak a prófétákkal. ²⁴ De jaj, nektek, gazdagok, mert már megkaptátok vigasztokat. ²⁵ Jaj nektek, akik most jóllaktok, mert éhezni fogtok! Jaj nektek, akik most nevettek, mert sírni és jajgatni fogtok! ²⁶ Jaj nektek, ha az emberek hízelegnek nektek! Hisz atyáik is így tettek a hamis prófétákkal. ²⁷ Nektek, akik hallgattok, ezt mondom: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót gyűlölőitekkel. ²⁸ Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjatok áldást, és imádkozzatok rágalmozítóikért. ²⁹ Ha arcul üt valaki, tartsd neki oda a másik arcodat is. Annak, aki elveszi köntösöd, add oda a ruhádat is. ³⁰ Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és aki elviszi, ami a tied, attól ne kérd vissza. ³¹ Úgy bánjatok az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy veletek is bánjanak. ³² Mert ha csak azokat szeretitek, akik benneteket is szeretnek, milyen hálát várhattok érte? Hisz a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. ³³ Mert ha azokkal tesztek jót, akik veletek is jót tesznek, milyen hálára számíhattok? Hisz így a bűnösök is tesznek jót. ³⁴ Ha csak a visszafizetés reményében adtok kölcsönt, milyen hálát várhattok érte? A bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanazt visszakapják. ³⁵ Szeressétek inkább ellenségeiteket: tegyetek jót, adjatok kölcsön, és semmi viszonzást ne várjatok. Így nagy jutalomban részesültek, a Magasságosnak lesztek a fiai, hisz ő is jó a hálátlanokhoz és a gonoszokhoz. ³⁶ Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas. ³⁷ Ne mondjatok ítéletet senki fölött, s akkor fölöttetek sem ítélkeznek. Ne ítéljete el senkit, s akkor benneteket sem ítélnek el. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsátanak. ³⁸ Adjatok, és akkor ti is kaptok. Jó, tömött, megrázott és túlcsonduló mértékkel mérnek öletekbe. Mert amilyen mértékkel ti mérték, olyannal mérnek majd nektek is." ³⁹ Hasonlatot is mondott nekik: "Vajon vezethet-e vak világtalant? Nem esnek-e bele mind a ketten a gödörbe? ⁴⁰ Nem nagyobb a tanítvány mesterénél: Akkor tökéletes az ember, amikor már olyan, mint a mestere. ⁴¹ Miért látod meg a szálkát testvéred szemében, amikor a magad szemében a gerendát sem veszed észre? ⁴² Hogyan mondhatod testvérednek: Testvér, engedd, hogy kivegyem a szálkát a szemedből! - holott a te szemedben nem látod a gerendát? Képmutató! Előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, és csak aztán láss hozzá, hogy kivedd a szálkát testvéred szeméből. ⁴³ Mert nincsen jó fa, amely rossz gyümölcsöt terem, sem rossz fa, amely jó gyümölcsöt hoz. ⁴⁴ A fát a gyümölcséről lehet megismerni. Nem szednek tövisbokorról fügét, s gyalogszederről sem szüretelnek szőlőt. ⁴⁵ A jó ember szívének jó kincséből jót hoz elő, a rossz ember pedig a rosszból rosszat. Hisz a száj a szív bőségéből beszél. ⁴⁶ Miért mondjátok nekem: Uram, Uram! - ha nem teszitek meg, amit mondok? ⁴⁷ Megmondom nektek, kihez hasonlít, aki eljön, meghallgatja tanításomat és tettekre is váltja. ⁴⁸ A házat építő emberhez hasonlít, aki mélyre leásott, és a sziklára rakta az alapot. Jött az árvíz, és az

áradat rázúdult a házra, de nem tudta megingatni, mert biztos alapra épült.⁴⁹ Aki meghallgatja ugyan (tanításomat), de nem váltja tettekre, ahhoz a házat építő emberhez hasonlít, aki a házat minden alap nélkül földre építette. Amikor az ár nekizúdult, nyomban összeomlott és romhalmazzá vált." 7. fejezet (Lk7)

¹ Amikor ezt a néphez intézett beszédét befejezte, betért Kafarnaumba. ² Ott betegen feküdt egy századosnak a szolgálja, akit sokra tartott, s már-már a halálán volt. ³ A százados már hallott Jézusról, ezért elküldte hozzá a zsidók véneit azzal a kéréssel, hogy jöjjön el, és gyógyítsa meg a szolgálját. ⁴ Amikor ezek odaértek Jézushoz, nagyon kérték: "Megérdemli, hogy teljesítsd kérését. ⁵ Szereti nemzetünket, a zsinagógát is ő építette nekünk". ⁶ Jézus tehát velük ment. Amikor már nem voltak messze a háztól, a százados elé küldte a barátait ezzel az üzenettel: "Uram, ne fáradj! ⁷ Nem vagyok rá méltó, hogy betérj házamba. Magamat sem tartottam elég érdemesnek, hogy elmenjek érted. Csak szólj egy szót, és meggyógyul a szolgálóm. ⁸ Bár magam is alárendelt ember vagyok, szolgáljak alattam katonák, s ha azt mondom az egyiknek: Indulj! - akkor elindul; ha a másiknak mondom: Gyere ide! - akkor odajön; vagy ha a szolgálómnak: Tedd meg! - akkor megteszi." ⁹ Ennek hallatán Jézus elcsodálkozott. Megfordult, s így szólt a nyomába szegődött tömegnek: "Mondom nektek, ekkora hittel még Izraelben sem találkoztam." ¹⁰ Amikor a küldöttek hazaértek, a szolgát egészségesen találták. ¹¹ Történt, hogy Naim városába ment. Vele tartottak tanítványai és mások is igen sokan. ¹² Amikor a város kapujához közeledett, egy halottat hoztak ki, egy özvegy asszony egyetlen fiát. Elég nagy tömeg kísért a városból. ¹³ Amikor az Úr meglátta, megesett rajta a szíve és megszólította: "Ne sírj!" ¹⁴ Aztán odalépett a koporsóhoz, és amint megálltak, akik vitték, megérintette, s így szólt: "Ifjú, mondom neked, kelj föl!" ¹⁵ A halott felült, és elkezdett beszélni. Ekkor átadta anyjának. ¹⁶ Mindnyájukat elfogta a félelem, és magasztalták Istent ezekkel a szavakkal: "Nagy prófétánk támadt", és: "Meglátogatta népét az Isten." ¹⁷ S a hír elterjedt egész Júdeában és a környéken is mindenfelé. ¹⁸ Ezekről az eseményekről a tanítványai mind beszámoltak Jánosnak. János magához hívatta két tanítványát ¹⁹ és elküldte őket az Úrhoz, hogy kérdezzék meg: "Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk?" ²⁰ Amikor a két férfi Jézushoz ért, előadta: "Keresztelő János küldött el minket hozzád, hogy kérdezzük meg: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várjunk?" ²¹ Épp sokakat meggyógyított különféle bajokból, betegségekből, és megszabadított gonosz lelkektől, a vakoknak pedig visszaadta a látásukat. ²² Ezért így felelt nekik: "Menjetek és jelentsétek Jánosnak, amiket láttatok és hallottatok: vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, a

szegényeknek meg hirdetik az evangéliumot.²³ Boldog, aki nem botránkozik meg rajtam!"²⁴ Amikor János követei elmentek, Jánosról kezdett beszélni a népnek: "Mit mentetek ki látni a pusztába? Széltől hajladozó nádat?"²⁵ Vagy mit mentetek ki látni? Finom ruhába öltözött embert? Akik drága ruhában járnak és a kényelemnek élnek, a királyi palotákban találhatók.²⁶ Vagy mit mentetek ki látni? Prófétát? Igen, mondom nektek, többet mint profétát.²⁷ ÓrOLA van megírva: "Íme, elküldöm követemet színed előtt, hogy előkészítse utadat."²⁸ Mondom nektek, az asszonyok fiai között nincs, aki nagyobb volna Jánosnál. Az Isten országában azonban a legkisebb is nagyobb nála."²⁹ Akik hallgatták, az egész nép, sőt még a vámosok is igazat adtak az Istennek, és fölvték János keresztségét.³⁰ A farizeusok és a törvénytudók ellenben semmibe vették az Isten szándékát, s nem keresztkedtek meg.³¹ "Kihez hasonlítsam ennek a nemzedéknek a tagjait? Kihez hasonlók?"³² A gyerekekhez hasonlítanak, akik ott tanyáznak a piacon és egymásnak kiabálják: Furulyáztunk nektek, és nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem zokogtatok.³³ Mert eljött Keresztelő János, kenyeret nem eszik, bort nem iszik s azt beszélitek róla, hogy ördöge van.³⁴ Eljött az Emberfia, eszik és iszik, s azt mondjátok rá, lám, milyen falánk, iszákos ember, a vámosok és a bűnösök barátja.³⁵ A bölcsességet azonban minden gyermeke igazolja."³⁶ Egy farizeus meghívta, hogy egyék nála. Betért hát a farizeus házába, és asztalhoz telepedett.³⁷ Élt a városban egy bűnös nő. Amikor megtudta, hogy a farizeus házában van vendégségben, alabástrom edényben illatos olajat hozott.³⁸ Megállt hátul a lábánál, és sírva fakadt. Könnyeit Jézus lábára hullatta, majd hajával megtörölte, elárasztotta csókjaival, és megkente illatos olajjal.³⁹ Mikor ezt a farizeus házigazda látta, így szólt magában: "Ha próféta volna, tudná, hogy ki és miféle az, aki érinti: hogy bűnös nő."⁴⁰ Jézus akkor hozzá fordult: "Simon, mondanék neked valamit." Az kérte: "Mester! Hát mondd el!"⁴¹ "Egy hitelezőnek két adósa volt. Az egyik ötszáz dénárral tartozott neki, a másik ötvennel.⁴² Nem volt miből fizetniük, hát elengedte mind a kettőnek. Melyikük szereti most jobban?"⁴³ "Úgy gondolom az, akinek többet elengedett" - felelte Simon. "Helyesen feleltél" - mondta neki.⁴⁴ Majd az asszony felé fordulva így szólt Simonhoz: "Látod ezt az asszonyt? Betértem házába, s nem adtál vizet a lábamra. Ez a könnyeivel áztatta lábamat, és a hajával törölte meg.⁴⁵ Csókot sem adtál nekem, ez meg egyfolytában csókogatja a lábam, amióta csak bejött.⁴⁶ Aztán a fejemet sem kentek meg olajjal. Ez meg a lábamat keni illatos olajával.⁴⁷ Azt mondom hát neked, sok bűne bocsánatot nyer, mert nagyon szeretett. Akinek kevés bűnét bocsátják meg, az csak kevésbé szeret."⁴⁸ Aztán így szólt az asszonyhoz: "Bűneid bocsánatot nyernek."⁴⁹ A vendégek összesúgtak: "Ki ez, hogy még a bűnöket is megbocsátja?"⁵⁰ De ő ismét az asszonyhoz fordult: "A hited megmentett.

Menj békével!" 8. fejezet (Lk8)

¹ Ezután bejárta a városokat s a falvakat, tanított, és hirdette az Isten országát. Vele volt a tizenkettő ² és néhány asszony, akiket a gonosz lelkektől és a különféle betegségektől megszabadított: Mária, melléknevén magdalai, akiből hét ördög ment ki, ³ Johanna, Heródes intézőjének, Kuzának a felesége, Zsuzsanna és még sokan mások, akik vagyonukból gondoskodtak róla. ⁴ Amikor egyszer nagy tömeg vette körül és a városokból tömérdek nép zarándokolt hozzá, mondott egy példabeszédet: ⁵ "Kiment a magvető, hogy elvesse a magot. Vetés közben néhány szem az út szélére esett. Eltaposták, és az ég madarai felcsipegették. ⁶ Más szemek köves talajra hullottak. Kikeltek, de aztán elszáradtak, mert nem kaptak elég nedvességet. ⁷ Ismét más szemek szúrós bogáncs közé hulltak. A szúrós bogáncsok velük együtt nőttek, és elfojtották őket. ⁸ A többi mag jó földbe hullott, kikelt és százszoros termést hozott." Amikor befejezte, fölemelte a hangját: "Akinak van füle a hallásra, az hallja meg!" ⁹ Tanítványai megkérdezték, hogy mi a példabeszéd értelme. ¹⁰ Így válaszolt: "Nektek megadatott, hogy megismerjétek az Isten országának titkait, de a többieknek csak a példabeszédek szólnak, hogy nézzenek, de ne lássanak, halljanak, de ne értsenek. ¹¹ Ez a példabeszéd értelme: A mag az Isten szava. ¹² Az útszélre hulló szemek azok, akik meghallgatják a tanítást, de aztán jön a gonosz lélek, kitépi szívükből, nehogy higgyenek és üdvözljenek. ¹³ A köves talajba hulló szemek azok, akik meghallgatják s örömmel fogadják a tanítást, de nem ver bennük gyökeret, így aztán a kísértés idején hűtlenné válnak. ¹⁴ A szúrós bogáncs közé hulló szemek azok, akik meghallgatják, de később az élet gondjai, javai és élvezetei meggátolják őket fejlődésükben, ezért termést már nem hoznak. ¹⁵ A jó földbe hulló szemek azok, akik tiszta és jó szívvel hallgatják a tanítást, meg is tartják és kitartásukkal gyümölcsöt teremnek. ¹⁶ Senki sem gyújt világot azért, hogy befödje valami edényfélével, vagy hogy az ágy alá tegye. Inkább a tartóra teszi, hogy aki csak belép, lássa világát. ¹⁷ Mert semmi sincs úgy elrejtve, hogy elő ne kerülne, és nincs titok, ami ki ne tudódna, és nyilvánosságra ne kerülne. ¹⁸ Vigyázzatok, hogyan hallgatjátok. Mert akinek van, még kap hozzá, akinek pedig nincs, attól még azt is elveszik, amiről azt véli, hogy az övé." ¹⁹ Eljöttek anyja és rokonai, de a tömegben nem tudtak áthatolni. ²⁰ Ezért szóltak neki: "Kinn állnak anyád és testvéreid, s látni szeretnének." ²¹ De ő ezt mondta nekik: "Azok az anyám és a testvéreim, akik hallgatják és tetté is váltják az Isten szavát." ²² Egyik nap bárkába szállt tanítványaival együtt. "Evezzünk át a tó túlsó partjára!" - mondta. Elindultak. ²³ Míg eveztek, ő elaludt. Hirtelen szélvész csapott le a tóra. A hullámok már-már elborították őket, úgyhogy életveszélyben forogtak. ²⁴ Odamentek hozzá, felkeltették, így szólva: "Mester! Mester! Itt veszünk!"

Fölkelt és parancsolt a szélnek és a hullámoknak. Erre elült a háborgás, és minden elcsendesedett.²⁵ Akkor hozzájuk fordult: "Hol a hitetek?" De azok félelemmel és csodálattal telve így kérdezgették egymást: "Vajon ki lehet ez, hogy még a szeleknek és a víznek is parancsol, s azok engedelmeskednek neki?"²⁶ A gerazaiak vidékére eveztek, amely Galileával átellenben fekszik.²⁷ Ahogy a partra lépett, a város felől egy ördögtől megszállt ember tartott feléje. Már régóta nem hordott ruhát, nem lakott házban, inkább a sírboltokban tanyázott.²⁸ Amikor meglátta Jézust, a földre vetette magát, s ilyeneket kiabált: "Mi bajod van velem, Jézus, a magasságbeli Istennek a Fia? Könyörgök, ne bánts!"²⁹ Megparancsolta ugyanis a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből, mert már régóta hatalmában tartotta. Láncra verték és megkötözték, de széttépte a köteléket. A gonosz lélek kikergette a pusztába.³⁰ Jézus megkérdezte tőle: "Mi a neved?" - "Légió" - válaszolta, mert sok ördög tartotta megszállva.³¹ Arra kérték, hogy ne küldje őket a mélységbe.³² A hegyoldalban ott turkált egy nagy sertéskonda. Megkérték, engedje meg, hogy a sertésekbe mehessenek. Megengedte nekik.³³ A gonosz lelkek erre kijöttek az emberből, és megszállták a sertéseket. Erre a konda vadul nekirohant a lejtőnek, le a tóba, és odaveszett.³⁴ Amikor a kanászok látták, mi történt, elfutottak és hírül vitték a városba és a tanyákra.³⁵ Az emberek mentek, hogy ők is lássák, ami történt. Jézushoz érve ott találták az embert, akiből a gonosz lelkek kimentek: a lábánál ült, felöltözve, ép ésszel, és megijedtek.³⁶ A szemtanúk elbeszélték, hogyan gyógyult meg az ördögtől megszállott. Erre elfogta őket a félelem.³⁷ Geraza vidékének lakossága ezért arra kérte, hogy menjen el, annyira féltek. Bárkába szállt hát, hogy visszatérjen.³⁸ Az ember, akiből kimentek a gonosz lelkek, kérte, hogy vele mehessen. De elküldte:³⁹ "Térj vissza otthonodba és beszélj el, milyen nagy jót tett veled az Isten!" Erre az bejárta az egész várost, és elhíresztelte, milyen nagy jót tett vele Jézus.⁴⁰ Amikor Jézus visszaérkezett, tömeg fogadta. Mindenki várta.⁴¹ Akkor odament hozzá egy Jairus nevű férfi, a zsinagóga feje. Lába elé borult, úgy kérte, menjen el hozzá,⁴² mert tizenkét éves egyetlen lánya haldoklik. Útközben a tömeg majdnem agyonnyomta.⁴³ Volt ott egy asszony, aki tizenkét év óta vérfolyásban szenvedett. Már egész vagyonát ráköltötte az orvosokra, de egy sem tudott rajta segíteni.⁴⁴ Hátulról hozzáférkőzött, megérintette a ruhája szegélyét, és abban a pillanatban elállt a vérfolyása.⁴⁵ Jézus megkérdezte: "Ki érintett?" Mindenki tagadta. Péter azonban így szólt: "Mester, a tömeg szorongat és lökdös." ⁴⁶ Jézus azonban megismételte: "Valaki megérintett, mert éreztem, hogy erő áradt ki belőlem."⁴⁷ Az asszony látva, hogy nem titkolhatja tovább, remegve előlépett, elé borult, és az egész nép füle hallatára megvallotta, hogy miért érintette meg, és hogy meggyógyult abban a pillanatban.⁴⁸ Jézus ezt mondta neki: "Leányom, hited

meggyógyított. Menj békével!" ⁴⁹ Még beszélt, amikor valaki ezt a hírt hozta a zsinagóga fejének: "Meghalt a lányod. Ne fáraszd tovább a Mestert." ⁵⁰ Ennek hallatára Jézus így szólt hozzá: "Ne félj, csak higgy! Megmenekül." ⁵¹ Amikor odaértek a házhoz, nem engedett be senkit, csak Pétert, Jakabot, Jánost, meg a lány apját és anyját. ⁵² Mindenki sírt, jajgatott, gyászolta a leányt. "Ne sírjatok! - szólt rájuk. - Nem halt meg, csak alszik." ⁵³ Kinevették, mert tudták, hogy meghalt. ⁵⁴ De ő megfogta a kezét, és emelt hangon felszólította: "Leány, kelj föl!" ⁵⁵ Erre visszatért a lélegzete, és rögtön fölkel. Ezután meghagyta, hogy adjanak neki enni. ⁵⁶ A szülők nem tudtak hova lenni az ámulattól. Megparancsolta nekik, hogy senkinek se szóljanak a történetekről. 9. fejezet (Lk9)

¹ Összehívta a tizenkettőt, erőt és hatalmat adott nekik a gonosz lelkek fölött és a betegségek gyógyítására. ² Aztán elküldte őket, hogy hirdessék az Isten országát és gyógyítsák meg a betegeket. ³ "Semmit se vigyetek az útra - hagyta meg nekik -, se botot, se tarisznyát, se kenyeret, se pénzt, se egy váltás ruhát. ⁴ Ha egy házba betértek, ott szálljatok meg és onnét induljatok tovább. ⁵ Ha valahol nem fogadnak be benneteket, hagyjátok ott a várost, és még a port is rázzátok le lábatokról ellenük tanúságul." ⁶ Útra keltek hát, bejárták a falvakat, mindenütt hirdették az evangéliumot és gyógyították a betegeket. ⁷ Heródes negyedes fejedelem mindenről hallott, ami csak történt, és nagy kétségek gyötörték. Némelyek azt állították, hogy János támadt fel a halálból, ⁸ mások azt, hogy Illés jelent meg, ismét mások pedig, hogy a régi próféták közül támadt fel valaki. ⁹ Heródes így töprengett: "Jánost lefejeztettem. Ki lehet hát, akiről ilyeneket hallok?" És kereste a módját, hogy lássa. ¹⁰ Az apostolok visszatértek, s mindenről beszámoltak neki. Akkor elvonult velük egy csöndes tájékra, Betsaida városának környékére. ¹¹ Amikor a nép megtudta, utánament. Szívesen fogadta őket, és beszélt nekik az Isten országáról, akik pedig gyógyulást kerestek, azokat meggyógyította. ¹² A nap már hanyatlóban volt. Odament hozzá a tizenkettő: "Hagyd, hadd menjen el a nép - figyelmeztették -, hogy a környékbeli falvakban és tanyákban szállást és ételmezt keressenek maguknak, mert itt a pusztában vagyunk." ¹³ "Ti adjatok nekik enni" - válaszolta. "Nincs, csak öt kenyérünk és két halunk - mondták. - El kellene mennünk, hogy ennyi népnek ennivalót vegyünk." ¹⁴ Volt ott vagy ötezer férfi. Erre azt az utasítást adta tanítványainak: "Telepítsétek le őket olyan ötvenes csoportokban." ¹⁵ Úgy is tettek, letelepedtek mindnyájan. ¹⁶ Most kezébe vette az öt kenyeret és a két halat. Föltekintett az égre, megáldotta, és tanítványainak adta, hogy osszák ki a népnek. ¹⁷ Mindnyájan ettek és jól is laktak, s végül még tizenkét kosárra való maradékot szedtek össze. ¹⁸ Amikor egyszer egyedül imádkozott, csak tanítványai voltak ott vele,

megkérdezte tőlük: "Kinek tartanak engem az emberek?" ¹⁹ Ezt válaszolták: "Van, aki Keresztelő Jánosnak, van aki Illésnek, mások szerint a régi próféták közül támadt fel valaki." ²⁰ Most hozzájuk fordult: "Hát ti?" Péter válaszolt: "Az Isten Fölkentje vagy." ²¹ Rájuk parancsolt, hogy ezt ne mondják el senkinek. ²² "Mert - mondta - az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, főpapok és írástudók nem ismerik el, megölik, de harmadnap feltámad." ²³ Amikor az egész néphez szólt, ezt mondta: "Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap és úgy kövessen. ²⁴ Mert aki életét meg akarja menteni, elveszíti. Aki meg elveszíti értem az életét, az megmenti. ²⁵ Mert mi haszna van belőle az embernek, ha megszerzi akár az egész világot is, de maga elpusztul vagy súlyos kárt szenved? ²⁶ Aki ugyanis szégyell engem és tanításomat, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor majd eljön a maga és az Atya, meg a szent angyalok dicsőségében. ²⁷ Igazán mondom nektek, hogy azok közül, akik itt állnak, némelyek nem halnak meg, míg meg nem látják az Isten országát." ²⁸ E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. ²⁹ Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. ³⁰ És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. ³¹ Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie. ³² Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és mellette a két férfit. ³³ Ezek már épp menni készültek. Péter így szólt Jézushoz: "Mester, jó nekünk itt lenni! Csinálunk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!" Nem tudta, hogy mit beszél. ³⁴ Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Félték, amikor a felhőbe jutottak. ³⁵ A felhőből szózat hallatszott: "Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!" ³⁶ Amikor a szózat elhangzott, Jézus egyedül volt. Hallgattak, és senkinek sem mondtak el semmit abból, amit láttak. ³⁷ Másnap történt, hogy amint lejöttek a hegyről, nagy tömeg közeledett. ³⁸ Akkor egy férfi kiáltott hozzá a tömegből: "Mester, könyörgök, tekints fiamra, egyetlen gyermekemre! ³⁹ Mert időnként gonosz lélek keríti hatalmába, felordít, az meg gyötri, marcangolja, úgyhogy habzik a szája, s csak nehezen hagyja el, azután, hogy agyonkínózta. ⁴⁰ Már kértem tanítványaidat, hogy űzzék ki belőle, de nem tudták." ⁴¹ Jézus így válaszolt: "Hitetlen és romlott nemzedék! Meddig maradjak még körülötökben? Meddig tűrjelek benneteket? Hozd hát ide a fiadat!" ⁴² Ahogy feléje tartott, a gonosz lélek ide-oda rángatta, és a földhöz vagdosta a fiút, de Jézus ráparancsolt a tisztátalan lélekre, meggyógyította a fiút és visszaadta apjának. ⁴³ Mindannyian igen elámultak az Isten nagyságán. Még mindnyájan álmélkodtak azon, amit tett, amikor így szólt tanítványaihoz: ⁴⁴ "Véssétek jól emlékezetetekbe ezeket a szavakat: Az Emberfiát az emberek kezébe adják." ⁴⁵ De nem értették meg ezt a beszédet, el volt előlük rejtve, hogy ne értsék meg.

De megkérdezni mégsem merték. ⁴⁶ Fölmerült köztük a kérdés, hogy közülük ki a nagyobb. ⁴⁷ Jézus szívük gondolatainak láttán odahívott egy gyereket, maga mellé állította, ⁴⁸ s így szólt hozzájuk: "Aki befogadja ezt a gyermeket a nevemben, engem fogad be. S aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött. Mert aki a legkisebb köztetek, az az igazán nagy." ⁴⁹ János vette át a szót: "Mester - mondta -, láttunk egy embert, aki ördögöt űzött a nevedben, de megtiltottuk neki, mert nem követ téged velünk." ⁵⁰ Jézus így válaszolt: "Ne tiltsátok meg! Mert aki nincs ellenetek, az veletek van." ⁵¹ Amikor már közeledtek szenvedésének és megdicsőülésének napjai, szilárdan elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy. ⁵² Követeket küldött maga előtt. Ezek elindultak, s eljutottak a samariaiak egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki. ⁵³ De nem fogadták be, mert meglátszott rajta, hogy Jeruzsálembe megy. ⁵⁴ Ennek láttán a tanítványok, Jakab és János felháborodtak: "Uram, ha akarod, lehívjuk az égből a tüzet, hadd pusztítsa el őket!" ⁵⁵ De ő hozzájuk fordult és rájuk pirított. ⁵⁶ Ezután más faluba mentek. ⁵⁷ Amint mentek az úton, valaki megszólította: "Követlek, bárhová mész is." ⁵⁸ Jézus azonban ezt mondta: "A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hová fejét lehajtania." ⁵⁹ Egy másikat felszólított: "Kövess engem!" Az így válaszolt: "Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem apámat." ⁶⁰ "Hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat - mondta neki -, te meg menj, és hirdesd az Isten országát." ⁶¹ Egy harmadik ezt mondta neki: "Uram, követlek, de engedd meg, hogy előbb elbúcsúzzam a családomtól." ⁶² Jézus így válaszolt: "Aki az eke szarvára teszi kezét és hátrafelé néz, nem alkalmas az Isten országára." 10. fejezet (Lk10)

¹ Ezek után az Úr kiválasztott más hetvenkettőt, és elküldte őket kettesével maga előtt minden városba és helységbe, ahová menni készült. ² Így szólt hozzájuk: "Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek hát az aratás urát, küldjön munkásokat az aratásra. ³ Menjetek! Úgy küldelek benneteket, mint bárányokat a farkasok közé. ⁴ Ne vigyetek magatokkal erszényt, se tarisznyát, se sarut. Az úton senkit ne üdvözljétek. ⁵ Ha betértek egy házba, először ezt mondjátok: Békesség e háznak! ⁶ Ha békesség fia lakik ott, rászáll békességetek, ha nem, visszaszáll rátok. ⁷ Maradjatok ott abban a házban, és azt egyétek és igyátok, amijük van. Mert a munkás megérdemli a maga bérét. Ne járjatok házról házra. ⁸ Ha egy városba érkeztek és szívesen látnak titeket, egyétek, amit elétek adnak. ⁹ Gyógyítsátok meg ott a betegeket s hirdessétek: Közel van hozzátok az Isten országa! ¹⁰ De ha betértek valamelyik városba és nem látnak titeket szívesen, menjetek ki az utcára és mondjátok: ¹¹ Még a port is lerázzuk, ami városotokban a lábunkra tapadt, de azért tudjátok meg: Közel van az Isten országa. ¹² Bizony mondom nektek: Szodoma sorsa

könnyebb lesz azon a napon, mint azé a városé. ¹³ Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban történtek volna a bennetek végbement csodák, már rég zsákban és hamuban tartottak volna bűnbánatot. ¹⁴ Ezért Tírusznak és Szidonnak tűrhetőbb lesz a sorsa az ítéletkor, mint nektek. ¹⁵ És te, Kafarnaum! Nemde az égig emelkedtél? Egészen az alvilágig fogsz süllyedni! ¹⁶ Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött." ¹⁷ A hetvenkét tanítvány nagy örömmel tért vissza. "Uram - mondták -, nevedre még a gonosz lelkek is engedelmeskedtek nekünk." ¹⁸ Így válaszolt nekik: "Láttam a sátánt: mint a villám, úgy bukott le az égből. ¹⁹ Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, hogy minden ellenséges erőn úrrá legyetek. Nem fog ártani nektek semmi. ²⁰ De mégse annak örüljétek, hogy a gonosz lelkek engedelmeskednek nektek, inkább annak örüljétek, hogy nevetek föl van írva a mennyben." ²¹ Abban az órában Jézus kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben, ezekkel a szavakkal: "Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és kinyilvánítottad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked. ²² Mindent átadott nekem Atyám. Senki sem tudja, hogy ki a Fiú, csak az Atya, és hogy ki az Atya, azt csak a Fiú vagy akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni." ²³ Majd külön a tanítványokhoz fordult, és így szólt: "Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok. ²⁴ Bizony mondom nektek, hogy sok próféta és király akarta látni, amit ti láttok és nem látta, hallani, amit ti hallotok és nem hallotta." ²⁵ Egy törvénytudó felállt, hogy próbára tegye. "Mester - szólította meg -, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?" ²⁶ Megkérdezte tőle: "Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?" ²⁷ Így válaszolt: "Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, felebarátodat pedig, mint saját magadat." ²⁸ "Helyesen feleltél. Tégy így, és élni fogsz" - válaszolta neki. ²⁹ De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: "Kit tekintsek felebarátomnak?" ³⁰ Erre Jézus átvette a szót: "Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment. Rablók kezébe került. Ezek kifosztották, véresre verték, és félholtan otthagyták. ³¹ Történetesen egy pap tartott lefelé az úton. Észrevette, de elment mellette. ³² Ugyanígy közeledett egy levita is. Láttá, de továbbment. ³³ Végül egy szamariainak is arra vitt az útja. Amikor meglátta, megesett rajta a szíve. ³⁴ Odament hozzá, olajat és bort öntött a sebeire és bekötözte, magát az embert pedig felültette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta. ³⁵ Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadósna ezzel a kéréssel: Viseld gondját, és ha többet költenél, visszatérve megadom neked. - ³⁶ Mit gondolsz, e három közül ki volt az igazi felebarátja annak, aki a rablók kezébe került?" ³⁷ "Aki irgalmas szívű volt iránta" - felelte. Jézus így folytatta: "Menj és tégy te is hasonlóképpen." ³⁸ Útjukon

betértek egy faluba. Egy Márta nevű asszony befogadta házába. ³⁹ Ennek volt egy húga, Mária. Ez odaült az Úr lábához és hallgatta a szavait. ⁴⁰ Márta meg sűrűgött-forgott, végezte a háziasszonyi teendőket. Egyszer csak megállt: "Uram - méltatlankodott -, nem törődöl vele, hogy húgom elnézi, hogy egyedül szolgáljalak ki? Szólj neki, hogy segítsen nekem!" ⁴¹ Az Úr azonban így válaszolt: "Márta, Márta, sok mindenre gondod van, és sok minden nyugtalanít, ⁴² pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, nem is veszik el tőle soha." 11. fejezet (Lk11)

¹ Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Amikor befejezte, egyik tanítványa kérte: "Uram, taníts meg minket imádkozni, mint ahogy János is megtanította tanítványait." ² Erre így szólt hozzájuk: "Amikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltessék meg a neved. Jöjjön el az országod. ³ Add meg a szükséges kenyerünket minden nap. ⁴ Bocsásd meg a bűneinket, amint mi is megbocsátunk minden ellenünk vétőnek. És ne vigy minket kísértésbe." ⁵ Aztán így folytatta: "Mondjuk, hogy valamelyiteknek van egy barátja, és az éjjélkor bekopog hozzá ezekkel a szavakkal: Barátom, adj kölcsön nekem három kenyeret, ⁶ útról érkezett egy barátom, s nincs mit enni adnom neki. ⁷ De az kiszól: Ne zavarj! Az ajtó már be van zárva, én is, gyermekeim is ágyban vagyunk. Nem tudok fölkelni és adni neked. ⁸ Mondom nektek: Ha azért, mert barátja, nem kel fel, hogy adjon neki, amiatt, hogy nem tágít, mégis fölkel és ad neki annyit, amennyire szüksége van. ⁹ Azt mondom azért nektek: kérjete és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek. ¹⁰ Mert mindenki, aki kér, kap, aki keres, talál és aki zörget, annak ajtót nyitnak. ¹¹ Közületek melyik apa ad a fiának követ, amikor az kenyeret kér? Vagy ha halat, akkor hal helyett tán kígyót ad neki? ¹² Vagy ha tojást kér, akkor talán skorpiót ad neki? ¹³ Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jól adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle." ¹⁴ Egy alkalommal kiűzött egy néma gonosz lelket. Amikor a gonosz lélek kiment, a néma megszólalt. A nép elcsodálkozott. ¹⁵ De néhányan így vélekedtek: "Beelzebullal, a gonosz lelkek fejedelmével űzi ki a gonosz lelkeket." ¹⁶ Mások próbára akarták tenni, ezért égi jelt követeltek tőle. ¹⁷ De ő átlátott rajtuk, azért ezt mondta nekik: "Minden önmagával meghasonlott ország elpusztul, és ház házra omlik. ¹⁸ Ha tehát a sátán meghasonlott volna magával, hogy állhatna fenn az országa? Azt mondjátok, hogy Beelzebul segítségével űzöm ki a gonosz lelkeket. ¹⁹ Ám, ha én Beelzebul segítségével űzöm ki a gonosz lelkeket, a fiaitok kinek a segítségével űzik ki őket? Ezért ők lesznek bíráitok. ²⁰ De ha én az Isten ujjával űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor már közel van hozzátok az Isten országa. ²¹ Amikor az erős ember fegyveresen őrzi házát, biztonságban van vagyona. ²²

De ha egy erősebb megtámadja és legyőzi, akkor elveszi fegyverét, amiben bízott, és a zsákmányt szétosztja. ²³ Aki nincs velem, az ellenem van, és aki nem gyűjt velem, az szétszór. ²⁴ Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, sivár helyeken bolyong, s nyugalmat keres. Ha nem talál, azt mondja: Visszatérek elhagyott házamba. - ²⁵ Amikor megérkezik, kisöpörve, feldíszítve találja. ²⁶ Tüstént elsiet és hív még hét más, nálánál gonoszabb lelket. Behatolnak, és ott élnek. Ennek az embernek az állapota rosszabb lesz, mint előbb volt." ²⁷ Még beszélt, amikor egy asszony a tömegből felkiáltott: "Boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál!" ²⁸ De ő ezt mondta: "Hát még azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát, és meg is tartják!" ²⁹ Amikor a nép köréje sereglett, elkezdett beszélni: "Ez a nemzedék gonosz nemzedék. Jelt kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. ³⁰ Mert ahogy Jónás jel volt a niniveieknek, úgy lesz jel az Emberfia is e nemzedéknek. ³¹ Dél királynője feltámad majd az ítéletkor e nemzedék tagjaival együtt, és elítéli őket. Mert eljött a föld széléről, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét, s itt nagyobb van Salamonnál. ³² A ninivei férfiak feltámadnak majd az ítéletkor e nemzedékkal együtt, és elítélik, mert ők bűnbánatot tartottak Jónás szavára, s itt nagyobb van Jónásnál. ³³ Senki sem gyűjt világot, hogy eltakarja vagy a véka alá rejtse. Inkább a tartóra teszi, hogy aki csak belép, lássa világát. ³⁴ A tested világa a szemed. Ha szemed ép, egész tested világos. De ha a szemed rossz, egész tested sötét. ³⁵ Vigyázz hát, nehogy sötétség legyen benned a világosság. ³⁶ Ha tested csupa világosság és nincs benne semmi sötétség, olyan világos lesz egészében, mintha a villám fénye világította volna meg." ³⁷ Alighogy befejezte a beszédét, egy farizeus meghívta lakomára magához. El is ment, és asztalhoz ült. ³⁸ Amikor a farizeus látta, hogy mielőtt evett, nem mosta meg a kezét, megütközött. ³⁹ Az Úr azonban így szólt hozzá: "Ti farizeusok, a pohár és a tál külsejét tisztogatjátok, de belül tele vagytok kapzsisággal és gonoszsággal. ⁴⁰ Balgák! Nem az alkotta a külsőt is, aki a belsőt alkotta? ⁴¹ Adjátok oda inkább, ami benne van a rászorulóknak, és akkor tiszták lesztek egészen. ⁴² De jaj nektek, farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, rutából és az összes kerti veteményből, de semmibe veszitek az igazságot és az Isten szeretetét. Ezt meg kell tenni, azt nem szabad elhagyni. ⁴³ Jaj nektek, farizeusok! Szeretitek a főhelyeket a zsinagógában és a köszöntéseket a piacon. ⁴⁴ Jaj nektek, mert olyanok vagytok, mint a rég beomlott sírok: az emberek fölöttük járnak s nem is sejtik." ⁴⁵ Erre egy törvénytudó méltatlankodni kezdett: "Mester, ha ilyeneket mondasz, minket is gyalázol" ⁴⁶ De ő így válaszolt: "Jaj nektek, törvénytudók, mert az emberekre elviselhetetlenül nehéz terheket raktok, de magatok egy ujjal sem mozdítjátok a terhet. ⁴⁷ Jaj nektek, mert síremlékeket emeltek a prófétáknak, noha atyáitok megölték őket. ⁴⁸ Tanúsítjátok, hogy

helyeslitek atyáitok tetteit, mert megölték őket, ti meg síremléket emeltek nekik. ⁴⁹ Azért mondja az Isten bölcsessége: Prófétákat és apostolokat küldök nekik, de közülük némelyeket megölnék, másokat pedig üldöznek. - ⁵⁰ E nemzedéknek számot kell majd adnia minden próféta véréről, amelyet a világ kezdetétől, ⁵¹ Ábel vérétől egészen az oltár és a templom között megölt Zakariás véréig kiontottak. Igenis, mondom nektek, számot kell adnia ennek a nemzedéknek. ⁵² Jaj nektek, törvénytudók! Elvettétek a tudás kulcsát, de magatok nem mentek be, akik meg bemennének, azokat akadályozzátok." ⁵³ Amikor kiment onnan, az írástudók és farizeusok nagy felháborodásukban különféle kérdéseket intéztek hozzá, és össze-vissza faggatták. ⁵⁴ Közben alattomban figyelték, hogy ellessenek valamit, aminek alapján vádat emelhetnek ellene. 12. fejezet (Lk12)

¹ Közben tízezres tömeg verődött össze körülötte, úgyhogy egymást tiporták, és először csak tanítványaihoz kezdett beszélni: "Óvakodjatok a farizeusok kovászatól, vagyis a képmutatástól. ² Nincs semmi elrejtve, ami nyilvánosságra ne kerülne, s titok, ami ki ne tudódna. ³ Amit sötétben mondtok, világos nappal hallják majd, és amit a zárt falak közt fülbe súgtok, azt a háztetőkről fogják hirdetni. ⁴ Nektek, barátaimnak, mondom: Ne féljete azoktól, akik a testet ugyan megölik, de aztán semmi többet nem tehetnek. ⁵ Megmondom én nektek, kitől féljete: Attól féljete, akinek, miután megölt, ahhoz is van hatalma, hogy a kárhozatba taszítson benneteket. Igen, mondom nektek, tőle féljete. ⁶ Ugye két fillérért öt verebet is adnak. Mégis az Isten nem feledkezik meg egyetlen egyről sem. ⁷ Sőt még a fejeteken a hajszálakat is mind számon tartja. Ne féljete hát! Sokkal többet értek ti, mint a verebek. ⁸ Mondom nektek, hogy aki tanúságot tesz mellettem az emberek előtt, azt majd az Emberfia is magáénak vallja az Isten angyalai előtt. ⁹ Aki azonban megtagad az emberek előtt, azt én is megtagadom Isten angyalai előtt. ¹⁰ Aki az Emberfia ellen beszél, az bocsánatot nyer, aki azonban a Szentlelket káromolja, nem nyer bocsánatot. ¹¹ Amikor majd a zsinagógákba vagy a hatóságok és hatalmasságok elé hurcolnak benneteket, ne gondolkozzatok rajta, hogyan védekezzetek, vagy mit mondjatok, ¹² mert a Szentlélek abban az órában majd megtanít rá benneteket, hogy mit kell mondanotok." ¹³ Ekkor valaki megszólalt a tömegben: "Mester, mondd meg testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget." ¹⁴ De elutasította: "Ember, ki hatalmazott fel rá, hogy bírótok legyek és elosszam örökségeteket?" ¹⁵ Majd a néphez fordult: "Vigyázzatok és óvakodjatok minden kapzsiságtól, mert nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete." ¹⁶ Példabeszédet is mondott nekik: "Egy gazdag embernek bőséges termést hozott a földje. ¹⁷ Így okoskodott magában: Mit tegyek? Nincs hová gyűjtsem a termésemet. ¹⁸ Tudom már, mit

teszek: lebontom csüremeimet és nagyobbakat építek, oda gyűjtöm majd a termést és minden vagyonomat. ¹⁹ Aztán majd elégedetten mondom magamnak: Ember, van annyi, hogy sok évig elég! Pihenj, egyél, igyál, s élj jól! - ²⁰ Ám az Isten így szól hozzá: Esztelen, még az éjjel visszakérlek tőled lelkedet. Amit gyűjtöttél, kire marad? - ²¹ Így jár az, aki vagyont halmoz fel magának ahelyett, hogy az Istenben gazdagodnék." ²² Aztán így szólt tanítványaihoz: "Ezért mondom nektek, ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit esztek, sem testetek miatt, hogy mibe öltöztök. ²³ A lélek több, mint az eledel, s a test több, mint a ruha. ²⁴ Vegyetek példát a hollókról. Nem vetnek, nem aratnak, nincs pincéjük, nincs kamrájuk s az Isten táplálja őket. Mennyivel többet értek ti, mint ezek a madarak! ²⁵ Ugyan melyiketek hosszabbíthatja meg az életét csak egy arasznyival is azzal, hogy aggódalmaskodik? ²⁶ Ha tehát még az egészen kis dolgokban is tehetetlenek vagytok, mit aggódtok? ²⁷ Vegyetek példát a liliumokról, hogyan nőnek: se nem fonnak, se nem szőnek. Mégis, mondom nektek, hogy Salamon dicsősége teljében sem volt úgy felöltözve, mint egy ezek közül. ²⁸ Ha tehát a mezőn a füvet, amely ma a mezőn zöldell, holnap a kemencébe kerül, Isten így öltözteti, mennyivel inkább titeket, kishitűek. ²⁹ Ne kérdezzétek hát, hogy mit esztek vagy mit isztok, és ne nyugtalankodjatok. ³⁰ Mert erre a pogányok törekednek a világban. Atyátok tudja, hogy szükségetek van rájuk. ³¹ Inkább az Isten országát keressétek, és ezeket megkapjátok hozzá. ³² Ne félj, te kisdéd nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja országát. ³³ Adjátok el, amitek van, adjátok oda a rászorulóknak. Készítsetek magatoknak kimeríthetetlen erszényt, elfogyhatatlan kincset a mennyben, ahol nem fér hozzá tolvaj, és nem rágja szét a moly. ³⁴ Ahol a kincsetek, ott a szívetek is. ³⁵ Csípőtök legyen felővezve és égjen a lámpásotok. ³⁶ Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukra várnak, hogy mihelyt megérkezik a menyegzőről és zörget, rögtön ajtót nyissanak neki. ³⁷ Boldogok azok a szolgák, akiket uruk megérkezésekor ébren talál. Bizony mondom nektek, felővezi magát, asztalhoz ülteti őket, és megy, hogy kiszolgálja őket. ³⁸ És ha a második vagy a harmadik órváltáskor érkezve is így találja őket, boldogok azok a szolgák. ³⁹ Gondoljátok meg: ha tudná a házigazda, hogy melyik órában jön a tolvaj, nem engedné betörni házába. ⁴⁰ Legyetek ti is készen, mert olyan órában, amikor nem is gondoljátok, eljön az Emberfia." ⁴¹ Péter megkérdezte: "Uram, ezt a példabeszédet csak nekünk mondd, vagy mindenkinek?" ⁴² Az Úr így válaszolt: "Ki a hű és okos sáfár, akit ura szolgái fölé rendelt, hogy ha eljön az ideje, kiadja részüket az élelemből? ⁴³ Boldog az a szolga, ha megérkeztek ura ilyen munkában találja. ⁴⁴ Mondom nektek, hogy minden vagyonát rábízza. ⁴⁵ De ha a szolga azt mondja magában: Uram csak sokára tér vissza -, és elkezd verni a többi szolgát és szolgálót, eszik-iszik meg részegeskedik, ⁴⁶

akkor ennek a szolgának az ura olyan napon érkezik meg, amikor nem várja, és olyan órában, amikor nem gondolja. Kegyetlenül megbünteti, és a hűtlenek sorsára juttatja. ⁴⁷ Az a szolga, aki ismeri ura akaratát, de nem áll készen, hogy akarata szerint járjon el, sok verést kap. ⁴⁸ Aki azonban nem ismeri s így tesz olyat, amiért büntetést érdemel, csak kevés verést kap. Mert aki sokat kapott, attól sokat követelnek, és akire sokat bíztak, attól annál többet kívánnak. ⁴⁹ Azért jöttem, hogy tüzet dobjak a földre. Mi mást akarnék, mint hogy lángra lobbanjon! ⁵⁰ Keresztséggel kell megkereszteltetnem. Annyira szorongok, míg be nem teljesedik. ⁵¹ Azt hiszitek, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Nem azt, hanem - mondom nektek - meghasonlást. ⁵² Ezentúl ha öten lesznek egy házban, megoszlanak egymás közt: három kettő ellen, és kettő három ellen. ⁵³ Meghasonlik az apa a fiával és a fiú az apjával, az anya a lányával és a lány az anyjával, az anyós a menyével és a meny az anyósával." ⁵⁴ Aztán a néphez fordult: "Ha azt látjátok, hogy nyugat felől felhő kerekedik, mindjárt mondjátok, hogy eső lesz, s ez be is válik. ⁵⁵ S ha azt látjátok, hogy délről fúj a szél, arra következtettek, hogy hőség lesz, és ez be is következik. ⁵⁶ Képmutatók! A föld meg az ég jeleiből tudtok következtetni. Hát ezt az időt miért nem tudjátok felismerni? ⁵⁷ Miért nem ítéletek meg magatok, hogy mi az igazságos? ⁵⁸ Amikor ellenfeleddel a bíróságra tartasz, útközben igyekezzél tőle megszabadulni, nehogy a bíró elé hurcoljon, és a bíró átadja a poroslónak, a porosló meg börtönbe vessen. ⁵⁹ Mondom neked, nem szabadulsz ki, míg az utolsó fillért is meg nem fizeted." 13. fejezet (Lk13)

¹ Épp jött néhány ember, s azokról a galileaiakról hozott hírt, akiknek vérért Pilátus áldozatuk vérével vegyítette. ² Erre ezt mondta: "Azt hiszitek, hogy ezek a galileaiak bűnösebbek voltak, mint a többi galileai, azért, hogy így jártak? ³ Mondom nektek: nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, éppúgy elvesztek ti is mind. ⁴ Vagy az a tizenhét ember, akire rádőlt Silóámban a torony, és agyonzúzta őket, azt hiszitek, hogy bűnösebbek voltak, mint Jeruzsálem lakói közül bárki? ⁵ Mondom nektek: nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, éppúgy elvesztek ti is mindnyájan." ⁶ Aztán egy példabeszédet mondott. "Egy embernek a szőleijében volt egy fügefafa. Kiment, gyümölcsöt keresett rajta, de nem talált. ⁷ Erre így szólt vincelléréhez: Három év óta mindig jövök, hogy gyümölcsöt keressek ezen a fügefán, de nem talállok. Vágd ki! Miért foglalja itt a helyet? ⁸ De az így válaszolt: Uram, hagyd még egy évig! Körülásom és megtrágyázom, ⁹ hátha terem jövőre? Ha mégsem, akkor majd kivágod." ¹⁰ Szombaton az egyik zsinagógában tanított. ¹¹ Volt ott egy asszony, akit már tizenhét éve gyötört a betegség lelke, teljesen meg volt görbedve, úgyhogy nem is tudott fölegyenesedni. ¹² Amikor Jézus meglátta, odahívta és így szólt hozzá: "Asszony, megszabadultál betegségedtől." ¹³ Közben rátette a

kezét. Az rögtön fölegyenesedett, és dicsőítette az Istent. ¹⁴ Erre a zsinagóga előljárója felháborodásában, hogy Jézus szombaton gyógyított, a néphez fordult: "Hat nap van, amikor dolgozni kell. Ezeken gyertek gyógyulást keresni, ne szombaton!" ¹⁵ De az Úr válaszolt neki: "Képmutatók! Vajon nem oldjátok-e el mindnyájan szombaton is az ökrötöket vagy a szamaratokat a jászoltól, hogy megitassátok?" ¹⁶ De Ábrahám leányát, akit immár tizennyolc éve megkötözve tart a sátán, nem kellett feloldani kötelékeitől szombati napon?" ¹⁷ E szavakra ellenfelei mind elszégyelltek magukat, a nép meg ujjongott, hogy ilyen nagy tettet vitt véghez. ¹⁸ Aztán így szólt: "Mihez hasonlít az Isten országa, mihez hasonlítsam?" ¹⁹ Hasonlít a mustármaghoz, amelyet egy ember fogott és elvetette a kertjében. Kikelt, és hatalmas fává terebélyesedett, úgyhogy az ég madarai tanyáztak ágai között." ²⁰ Majd folytatta: "Mihez hasonlítsam Isten országát?" ²¹ Hasonlít a kovászhoz, amelyet vett az asszony, és belekeverte három mérő lisztbe, és az egész megkelt tőle." ²² A városokban és falvakban, amelyeken áthaladt, mindenütt tanított, így tette meg az utat egészen Jeruzsálemig. ²³ Valaki megkérdezte tőle: "Uram, ugye kevesen üdvözülnek?" Ezt válaszolta neki: ²⁴ "Igyekeztek a szűk kapun bejutni, mert mondom nektek, sokan akarnak majd bemenni rajta, de nem fognak tudni. ²⁵ A ház ura feláll és bezárja az ajtót, ti meg kint maradtok és zörgetni kezdtek az ajtón: Uram, nyisd ki nekünk! Akkor azt fogja nektek mondani: Nem tudom, honnan valók vagytok. ²⁶ Ti bizonygatjátok: A szemed láttára ettünk és ittunk, a mi utcánkon tanítottál. ²⁷ De ő megismétli: Nem tudom, honnan valók vagytok. Távozzatok egy szálig, ti gonosztevők! ²⁸ Lesz sírás és fogcsikorgatás, amikor Ábrahámot, Izsákot, Jákobot és a prófétákat mind az Isten országában látjátok, magatokat meg kirekesztve. ²⁹ Jönnek majd keletről és nyugatról, északról és délről, és helyet foglalnak az Isten országában. ³⁰ És íme, vannak utolsók, akik elsők lesznek, és vannak elsők, akik utolsók lesznek." ³¹ Még abban az órában fölkereste néhány farizeus. Figyelmeztették: "Menj el innen, ne maradj itt tovább! Heródes meg akar ölni." ³² Ezt válaszolta nekik: "Menjetek, mondjátok meg annak a rókának: Lám, ma és holnap ördögöt űzök, és gyógyítok, csak harmadnap fejezem be. ³³ Mégis, ma, holnap és holnapután folytatnom kell utamat, mert nem lehet, hogy próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el. ³⁴ Jeruzsálem, Jeruzsálem! Megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, akiket hozzád küldenek! Hányszor volt, hogy egybe akartam gyűjteni gyermekeidet, ahogy a tyúk szárnya alá gyűjti csibéit, de nem akartad. ³⁵ Meglátjátok, elhagyatott lesz házatok. Mondom nektek, nem láttok többé, míg el nem jön az idő, amikor ezt mondjátok: Áldott, aki az Úr nevében jön!" 14. fejezet (Lk14)

¹ Amikor Jézus szombaton egy vezető farizeus házába ment, hogy nála

étkezzék, figyelték. ² Íme, előtte állt egy vízkóros ember. ³ Jézus megkérdezte a törvénytudókat és a farizeusokat: "Szabad szombaton gyógyítani, vagy nem szabad?" ⁴ Azok hallgattak. Erre megérintette kezével, meggyógyította, és útnak bocsátotta. ⁵ Aztán hozzájuk fordult: "Ha valamelyiteknek a fia vagy az ökre kútba esik, nem húzza-e ki rögtön, akár szombaton is?" ⁶ Erre nem tudtak mit felelni. ⁷ A meghívottaknak egy példabeszédet mondott, mert észrevette, hogyan válogatják az első helyeket. ⁸ "Amikor lakodalomba hívnak - kezdte -, ne telepedjél le a főhelyre, mert akadhat a hivatalosak közt nálad előkelőbb is. ⁹ Ha ez megérkezik, jön, aki meghívott benneteket és felszólít: Add át a helyedet! És szégyenszemre az utolsó helyet kell elfoglalnod. ¹⁰ Ha tehát hivatalos vagy valahova, menj el, és foglald el az utolsó helyet, hogy amikor a házigazda fogad, ezt mondja neked: Barátom, menj följebb! Így megtiszteltetésben lesz részed az egész vendégsereg előtt. ¹¹ Mert aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki magát megalázza, az felmagasztaltatik." ¹² Ekkor a házigazdához fordult: "Amikor ebédet vagy vacsorát adsz, ne hívd meg barátaidat, sem testvéreidet, sem rokonaidat, sem jómódú szomszédaidat, nehogy visszahívjanak és viszonozzák neked. ¹³ Ha vendégséget rendezel, hívd meg a szegényeket, bénákat, sántákat, vakokat. ¹⁴ S boldog leszel, mert nem tudják neked viszonozni. De az igazak feltámadásakor megkapod jutalmadat." ¹⁵ Ezek hallatán az egyik vendég így szólt hozzá: "Boldog, aki asztalhoz ülhet az Isten országában." ¹⁶ Erre ezt válaszolta: "Egy ember nagy vendégséget rendezett. Sokakat meghívott. ¹⁷ Amikor eljött a lakoma kezdetének ideje, elküldte szolgálait, mondják meg a meghívottaknak: Gyertek, már minden készen van. ¹⁸ De elkezdtek mentegetőzni. Az egyik ezt üzenté neki: Földet vettem, s el kell mennem megnézni. Kérlek, ments ki. ¹⁹ A másik azt mondta.: Öt iga ökröt vettem, megyek őket kipróbálni. Kérlek, ments ki. ²⁰ Ismét más ezt mondta: Megnősültem, azért nem mehetek. ²¹ Visszatért a szolga, s átadta urának az üzeneteket. Megharagudott a házigazda, és megparancsolta szolgájának: Fogd magad, és eredj ki a város tereire és utcáira, és hívd ide a szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat. ²² A szolga jelentette: Uram, parancsod teljesült, de még mindig van hely. ²³ Az Úr erre ráparancsolt a szolgára: Menj ki az országutakra és a sövények mentére, és kényszeríts mindenkit, jöjjön el, hadd teljen meg a házam. ²⁴ Mondom nektek, azok közül, akik hivatalosak voltak, senki sem ízleli lakomámat." ²⁵ Nagy népsokaság követte. Hozzájuk fordult, és így szólt: ²⁶ "Ha valaki követni akar, de nem gyűlöli apját, anyját, feleségét, gyermekeit, fivéreit és nővéreit, sőt még saját magát is, nem lehet a tanítványom. ²⁷ Aki nem veszi fel keresztségét és nem követ, nem lehet a tanítványom. ²⁸ Aki tornyot akar építeni, nem ül-e le előbb, hogy kiszámítsa a költségeket, vajon futja-e pénzéből, hogy fel is építse? ²⁹ Nehogy azután, hogy az alapokat lerakta, de befejezni nem tudta, mindenki,

aki csak látja, kicsúfolja: ³⁰ Ez az ember építkezésbe fogott, de nem tudta befejezni. ³¹ Vagy melyik király nem ül le, mielőtt hadba vonulna egy másik király ellen, számot vetni, vajon a maga tízezernyi katonájával szembe tud-e szállni azzal, aki hússzezerrel jön ellene? ³² Mert ha nem, követséget küld hozzá még akkor, amikor messze van, és békét kér. ³³ Így hát aki közületek nem mond le mindenéről, amije csak van, nem lehet a tanítványom. ³⁴ A só hasznos. De ha a só elveszti az ízét, mivel ízesítik meg? ³⁵ Sem földnek, sem trágyának nem való. Kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja meg!" 15. fejezet (Lk15)

¹ A vámosok és a bűnösök mind jöttek, hogy hallgassák. ² A farizeusok és az írástudók méltatlankodtak miatta. "Ez bűnösökkel áll szóba, sőt eszik is velük" - mondták. ³ Erre mondott nekik egy példabeszédet: ⁴ "Ha közületek valakinek van száz juha, és egy elvész belőlük, nem hagyja-e ott a pusztában a kilencvenkilencet, hogy keresse az egy elveszettet, amíg meg nem találja? ⁵ Ha megtalálja, örömeben vállára veszi, ⁶ hazasiet vele, összehívja barátait és szomszédait: Örüljete ti is - mondja -, mert megtaláltam elveszett bárányomat! ⁷ Mondom nektek, éppen így nagyobb öröm lesz a mennyek országában egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon, akinek nincs szüksége rá, hogy megtérjen. ⁸ Vagy ha egy asszonynak van tíz drachmája, és egyet elveszít, nem gyújt-e világot, nem sepri-e ki a házát, nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja? ⁹ És ha megtalálja, összehívja barátnőit meg a szomszédasszonyokat: Örüljete ti is - mondja -, mert megtaláltam elveszett drachmámat! - ¹⁰ Mondom nektek, az Isten angyalai is éppígy örülnek majd egy megtérő bűnösnek." ¹¹ Majd így folytatta: "Egy embernek volt két fia. ¹² A fiatalabbik egyszer így szólt apjához: Apám, add ki nekem az örökség rám eső részét! Erre szétosztotta köztük vagyonát. ¹³ Nem sokkal ezután a fiatalabbik összeszedte mindenét és elment egy távoli országba. Ott léha életet élve eltékozolta vagyonát. ¹⁴ Amikor már mindenét elpazarolta, az országban nagy éhínség támadt, s nélkülözni kezdett. ¹⁵ Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához. Az kiküldte a tanyájára a sertéseket őrizni. ¹⁶ Örült volna, ha éhségét azzal az eledellel csillapíthatta volna, amit a sertések ettek, de még abból sem adtak neki. ¹⁷ Ekkor magába szállt: Apám házában a sok napszámos bővelkedik kenyérben - mondta -, én meg éhen halok itt. ¹⁸ Útra kelek, hazamegyek apámhoz és megvallom: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. ¹⁹ Arra, hogy fiadnak nevezz, már nem vagyok méltó, csak béreseid közé fogadj be. ²⁰ Csakugyan útra kelt és visszatért apjához. Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta. ²¹ Erre a fiú megszólalt: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz. ²² Az apa

odaszólt a szolgáknak: Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá. Az ujjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut. ²³ Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk, ²⁴ hisz fiam halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült. Erre vigadozni kezdtek. ²⁵ Az idősebbik fiú kint volt a mezőn. Amikor hazatérőben közeledett a házhoz, meghallotta a zenészt és a táncot. ²⁶ Szólt az egyik szolgának és megkérdezte, mi történt. ²⁷ Megjött az öcséd, és apád levágta a hizlalt borjút, hogy egészségben előkerült - felelte. ²⁸ Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött és kérlelte. ²⁹ De ő szemére vetette apjának: Látod, én annyi éve szolgállok neked és egyszer sem szegtem meg parancsodat. És nekem még egy gödölyét sem adtál soha, hogy egyet mulathassak a barátaimmal. ³⁰ Most meg, hogy ez a fiad megjött, aki vagyondat rossz nőkre pazarolta, hizlalt borjút vágattál le neki. - ³¹ Az mondta neki: Fiam, te mindig itt vagy velem, és mindenem a tied. ³² S illet vigadnunk és örülnünk, mert ez az öcséd halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült." 16. fejezet (Lk16)

¹ Aztán a tanítványokhoz fordult: "Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát. ² Magához hívatta, és így szólt hozzá: Mit hallok felőled? Adj számot vagyonomról, mert nem maradhatsz tovább intéző. ³ Az intéző így gondolkodott magában: Mitévő legyek? Uram elveszi tőlem az intézőséget. Kapálni nem bírok, koldulni szégyellek. ⁴ Tudom már, mit teszek, hogy befogadjanak az emberek házukba, amikor elcsap az intézőségből. ⁵ Egyenként magához hívatta urának minden adósát. Megkérdezte az elsőt: Mennyivel tartozol uramnak? ⁶ Száz korsó olajjal - felelte. Erre azt mondta neki: Fogd adósleveledet, ülj le hamar, és írv ötvenet. ⁷ Aztán megkérdezett egy másikat: Te mennyivel tartozol? Száz véka búzával - hangzott a válasz. Fogd adósleveledet - mondta neki -, és írv nyolcvanat. ⁸ Az úr dicsérte a mihaszna intézőt, hogy okosan járt el. - Igen, a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál. ⁹ Azt mondom hát nektek: Szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogyha majd elfogy, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba. ¹⁰ Aki a kicsiben hű, az a nagyban is hű. Aki a kicsiben hűtlen, az hűtlen a nagyban is. ¹¹ Ha tehát a hamis mammont nem kezeltétek hüen, ki bízta rátok az igazit? ¹² És ha a máséban nem voltatok hüek, ki adja oda nektek a tiéteket? ¹³ Egy szolga sem szolgálhat két úrnak. Mert az egyiket gyűlöli, a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak." ¹⁴ Hallották ezt a kapzsi farizeusok, és kigúnyolták érte. ¹⁵ De ő kijelentette: "Ti igaznak mondjátok magatokat az emberek előtt, az Isten azonban belelát szívetekbe. Ami az emberek szemében nagy érték, az az Isten előtt megvetést érdemel. ¹⁶ A törvény és próféták Jánosig tartottak. Azóta az

Isten országának örömhíre terjed, és senki se juthat el oda erőfeszítés nélkül. ¹⁷ Hamarabb ér véget ég és föld, mint hogy egyetlen vessző is elveszen a törvényből. ¹⁸ Aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságot tör, és az is házasságot tör, aki férjétől elbocsátott asszonyt vesz el. ¹⁹ Volt egy gazdag ember. Biborban és patyolatban járt, és mindennap nagy lakomát rendezett. ²⁰ Volt egy Lázár nevű koldus is, ez ott feküdt a kapuja előtt, tele fekéllyel. ²¹ Örült volna, ha jóllakhat abból, ami a gazdag ember asztaláról hulladékként lekerült. De csak a kutyák jöttek és nyalogatták a sebeit. ²² Történt, hogy a koldus meghalt, és az angyalok Ábrahám kebelére vitték. Meghalt a gazdag ember is, és eltemették. ²³ Amikor a pokolban kínjai közt feltekintett, meglátta messziről Ábrahámot és kebelén Lázárt. ²⁴ Felkiáltott: Atyám, Ábrahám! Könyörülj rajtam! Küldd el Lázárt, hogy ujja hegyét vízbe mártva húsítse nyelvemet. Iszonyúan gyötrődöm ezekben a lángokban. ²⁵ Fiam - felelte Ábrahám -, emlékezzél csak vissza, hogy milyen jó dolgod volt életedben, Lázárnak meg hogy kijutott a rosszból. Most tehát neki itt vigasztalásban van része, a te osztályrészed pedig a gyötrelmem. ²⁶ Ráadásul köztünk és köztetek nagy szakadék tátong, hogy akik innét át akarnának menni hozzátok, ne tudjanak, se onnét ne tudjon hozzánk átjönni senki. ²⁷ Akkor arra kérlek, atyám - mondta újra -, küldd el legalább az atyai házba. ²⁸ Van még öt testvérem, hadd figyelmeztesse őket, nehogy ők is ide jussanak a gyötrelmek helyére. ²⁹ Ábrahám ezt felelte: Van Mózesük és vannak prófétáik. Azokra hallgassanak. ³⁰ De az erősködött: Nem hallgatnak, atyám, Ábrahám! De ha a halottak közül megy el valakit, bűnbánatot tartanak. ³¹ Ő azonban így felelt: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, ha a halottak közül támad fel valaki, annak sem hisznek." 17. fejezet (Lk17)

¹ Aztán, így szólt tanítványaihoz: "Lehetetlen, hogy botrányok elő ne forduljanak. De jaj annak, aki okozza őket. ² Jobb volna neki, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék, mint hogy e kicsik közül egyet is megbotránkoztasson. ³ Vigyázzatok magatokra. Ha vét ellened testvéred, fedd meg. De ha megbánja, bocsáss meg neki. ⁴ Ha hétszer vétkezik is naponta ellened, és hétszer fordul hozzád azzal, hogy "bánom", bocsáss meg neki." ⁵ Az apostolok kérték az Urat: "Növelj bennünk a hitet." ⁶ Az Úr ezt felelte: "Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a szederfának: Szakadj ki gyökerestül és verj gyökeret a tengerben! - megteszi nektek. ⁷ Ki mondja közületek béresének vagy bojtárjának, amikor a mezőről hazajön: Gyere gyorsan, ülj asztalhoz. ⁸ Helyette nem ezt mondja-e inkább: Készíts vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, aztán majd ehetsz és ihatsz magad is? ⁹ Megköszöni tán a szolgának, hogy teljesítette parancsait? ¹⁰ Így ti is, amikor megteszitek, amit parancsoltak nektek,

mondjátok: Mihaszna szolgák vagyunk, hisz csak kötelességünket teljesítettük." ¹¹ Jeruzsálembe menet Szamaria és Galilea határa mentén vitt az útja. ¹² Amikor az egyik faluba betért, tíz leprás férfi jött vele szembe. Még messze voltak, amikor már megálltak ¹³ és jó hangosan kérték: "Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!" ¹⁴ Rájuk emelte tekintetét, és így szólt hozzájuk: "Menjetek és mutassátok meg magatokat a papoknak." Útközben megtisztultak. ¹⁵ Az egyik, amikor észrevette, hogy meggyógyult, visszament, és emelt hangon dicsőítette az Istent, ¹⁶ s arcra borulva hálát adott neki. Ez szamariai volt. ¹⁷ Jézus megkérdezte: "Nem tízen voltak, akik megtisztultak? Hát a kilenc hol maradt?" ¹⁸ Nem akadt más, csak ez az idegen, aki visszajött volna, hogy dicsőítse az Istent?" ¹⁹ Aztán hozzá fordult: "Állj fel és menj! A hited meggyógyított." ²⁰ A farizeusok megkérdezték tőle, hogy mikor jön el az Isten országa. Ezt válaszolta: "Az Isten országa nem jön el szembetűnő módon. ²¹ Nem lehet azt mondani: Nézzétek, itt van, vagy amott! Mert az Isten országa közöttetek van." ²² Ezután a tanítványokhoz fordult: "Jönnek napok, amikor szeretnétek látni az Emberfiának egyetlen napját, de nem fogjátok látni. ²³ Mondják majd nektek: Nézzétek, itt van vagy amott. De ne menjetek el, ne fussatok oda! ²⁴ Mert ahogy a cikázó villám az ég egyik szélétől a másikig villan, úgy jön el azon a napon az Emberfia is. ²⁵ Előbb azonban sokat kell szenvednie, és el kell tűrnie, hogy ez a nemzedék megvesse. ²⁶ És mint Noé korában történt, úgy lesz az Emberfiának idejében is. ²⁷ Ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek egészen addig a napig, amíg Noé be nem szállt a bárkába. Akkor jött a vízözön, és mind elpusztította őket. ²⁸ Ugyanúgy, ahogy Lót napjaiban történt: ettek, ittak, vettek, eladtak, ültettek, építettek. ²⁹ Aztán azon a napon, amelyen Lót elhagyta Szodomát, tüzes kéneső esett az égből, és mind elpusztította őket. ³⁰ Ugyanez fog bekövetkezni azon a napon, amelyen az Emberfia megjelenik. ³¹ Aki azon a napon a háztetőn lesz, és a holmija lent a házban, ne jöjjön le érte. Hasonlóképpen, aki kinn lesz a határban, ne térjen vissza érte. ³² Gondoljatok Lót feleségére! ³³ Aki folyvást azon fáradozik, hogy életét megmentse, elveszíti, aki ellenben elveszíti, az megmenti. ³⁴ Mondom nektek, azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban. Az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. ³⁵ Két asszony fog együtt örölni, az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. ³⁶ ³⁷ "Hol, Uram?" - kérdezték. "Ahol a hulla van - felelte - odagyűlnek a saskeselyűk." 18. fejezet (Lk18)

¹ Egyszer arról mondott nekik példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni. ² Így szólt: "Az egyik városban élt egy bíró, Istentől nem félt, emberektől nem tartott. ³ Élt abban a városban egy özvegyasszony is. Elment hozzá, s kérte: Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben. ⁴ Egy ideig vonakodott, aztán mégis így szólt

magában: Igaz, Istentől nem félek, embertől nem tartok, ⁵ de annyira terhemre van ez az özvegy, hogy igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül nekem jöjjön és arcul üssön." ⁶ Az Úr így szólt: "Hallottátok, hogy mit mond az igazságtalan bíró? ⁷ Hát az Isten nem szolgáltat igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Megvárhatja őket? ⁸ Mondom nektek, hamarosan igazságot szolgáltat nekik. Csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?" ⁹ Az elbizakodottaknak, akik meg voltak róla győződve, hogy igazak, s a többieket megvetették, ezt a példabeszédet mondta: ¹⁰ "Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos. ¹¹ A farizeus odaállt előre, és így imádkozott magában: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is. ¹² Kétszer böjtölök hetenként, mindenemből tizedet adok. - ¹³ A vámos megállt hátul, szemét sem merte fölemelni az égre, inkább a mellét verte és könyörgött: Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek! - ¹⁴ Mondom nektek, hogy ez megigazultan ment haza, az nem. Aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki megalázza magát, az felmagasztaltatik." ¹⁵ Gyerekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét. Amikor a tanítványok észrevették, elutasították őket. ¹⁶ Jézus azonban odahívta őket. "Hagyjátok - mondta -, hadd jöjjenek hozzám a kicsinyek, ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁷ Bizony mondom nektek, hogy aki Isten országát nem úgy fogadja, mint a gyermek, az nem jut be oda." ¹⁸ Egy előkelő ember megkérdezte: "Jó Mester, mit tegyek, hogy elnyerhessem az örök életet?" ¹⁹ Jézus ezt válaszolta neki: "Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak az Isten. ²⁰ Ismered a parancsokat: Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, ne tégy hamis tanúságot, tiszteld apádat és anyádat." ²¹ Az kijelentette: "Ezt mind megtartottam gyermekkorom óta." ²² Ennek hallatára Jézus ezt mondta neki: "Egy dolognak még híjával vagy. Mindenedet, amid csak van, add el, s oszd szét a szegények közt, és kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem." ²³ Amikor ezt meghallotta, igen elszomorodott, mert nagyon gazdag volt. ²⁴ Amikor Jézus ezt látta, így szólt: "Milyen nehéz bejutni a gazdagnak az Isten országába! ²⁵ Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni az Isten országába." ²⁶ Erre hallgatói megkérdezték: "Hát akkor ki üdvözülhet?" ²⁷ Ezt felelte: "Ami az embernek lehetetlen, az az Istennek lehetséges." ²⁸ Most megszólalt Péter: "Nézd, mi elhagytuk mindenünket, amink volt és követtünk téged." ²⁹ Jézus így válaszolt: "Bizony mondom nektek: Senki sem hagyja el házáat, feleségét, testvéreit, szüleit vagy gyermekeit az Isten országáért, ³⁰ hogy ne kapna ezen a világon sokkal többet, az eljövendő másvilágban pedig az örök életet." ³¹ Akkor félrevonta a tizenkettőt, s így szólt hozzájuk: "Most felmegyünk Jeruzsálembe, s beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról

megjövendöltek. ³² Kiszolgáltatják a pogányoknak, kigúnyolják, meggyalázzák, leköpdösik. ³³ Aztán megostorozzák, megölik, de harmadnap feltámad." ³⁴ Mit sem értettek belőle. Ez a beszéd olyan homályos volt előttük, nem értették meg, hogy mit akart vele mondani. ³⁵ Történt, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak koldus ült az út szélén és kéregetett. ³⁶ Hallotta, hogy nagy tömeg vonul el arra, megkérdezte hát, hogy mi történt. ³⁷ Megmondták neki, hogy a názáreti Jézus halad arra. ³⁸ Erre elkezdett kiabálni: "Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!" ³⁹ Akik elől mentek, csitították, hogy hallgasson. De annál hangosabban kiáltozott: "Dávid fia, könyörülj rajtam!" ⁴⁰ Jézus megállt s szólt, hogy vezessék elé. Amikor odaért, megkérdezte: ⁴¹ "Mit akarsz tőlem, mit tegyek?" Azt válaszolta: "Uram, hogy lássak!" ⁴² Jézus így szólt hozzá: "Láss! Hited megmentett." ⁴³ Azon nyomban visszanyerte szeme világát és Istent dicsőítve követte. Ezt látta az egész nép s magasztalta az Istent. 19. fejezet (Lk19)

¹ Aztán odaért Jerikóba és végigment rajta. ² Élt ott egy Zakeus nevű tehetős ember, a vámosok feje. ³ Szerette volna látni Jézust szemtől szemben, de a tömeg miatt nem tudta, mert alacsony termetű volt. ⁴ Így hát előrefutott, felmászott egy vadfügefára, hogy láthassa, mert arra kellett elhaladnia. ⁵ Amikor Jézus odaért, felnézett és megszólította: "Zakeus, gyere le hamar! Ma a te házában kell megszállnom." ⁶ Erre az gyorsan leászott, és boldogan fogadta. ⁷ Akik ezt látták, méltatlankodva megjegyezték, hogy bűnös emberhez tér be megpihenni. ⁸ Zakeus azonban odaállt az Úr elé, és így szólt: "Íme, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette." ⁹ Jézus ezt felelte neki: "Ma üdvösség köszöntött erre a házra, hiszen ő is Ábrahám fia. ¹⁰ Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett." ¹¹ Mivel már közel jártak Jeruzsálemhez, és azt hitték, hogy az Isten országa hamarosan megvalósul, egy másik példabeszédet is mondott hallgatóinak: ¹² "Egy főember - kezdte - messze földre indult, hogy királyságot szerezzen magának, s aztán visszatérjen. ¹³ Magához hívatta tíz szolgáját, adott nekik tíz minát és így szólt hozzájuk: Kamatoztassátok, míg vissza nem térek. ¹⁴ Polgártársai gyűlöltek, ezért követséget küldtek utána és tiltakoztak: Nem akarjuk, hogy királyunk legyen. ¹⁵ Mégis megszerezte a királyságot és visszatért. Hívatta szolgáit, akiknek a pénzt adta, hogy megtudja, ki hogyan forgatta. ¹⁶ Jött az első, s így szólt: Uram, minád tíz minát hozott. ¹⁷ Jól van, derék szolga! - felelte neki. - Mivel a kicsiben hű voltál, hatalmad lesz tíz város felett. ¹⁸ Jött a második is: Uram - mondta -, minád öt minát jövedelmezett. ¹⁹ Ennek ezt válaszolta: Téged öt város fölé rendellek. ²⁰ Végül jött a harmadik és így beszélt: Uram, itt a minád! Kendőbe kötöttem és eldugtam, ²¹ féltem ugyanis tőled, mert szigorú

ember vagy. Fölveszed, amit nem te tettél le, és learatod, amit nem te vetettél. -
²² A magad szájából ítélek meg - mondta neki -, te mihaszna szolga. Tudtad, hogy szigorú ember vagyok. Fölveszem, amit nem én tettem le és learatom, amit nem én vetettem. ²³ Miért nem adtad hát oda pénzem a pénzváltóknak, hogy megjövet kamatostul kaptam volna vissza? ²⁴ Ezzel a körülállókhoz fordult: Vegyétek el tőle a minát, és adjátok oda annak, aki tíz minát kapott. ²⁵ Azok megjegyezték: Uram, neki már tíz minája van. - ²⁶ Mondom nektek, hogy akinek van, az kap, akinek meg nincs, attól azt is elveszik, amije van. ²⁷ Ellenségeimet pedig, akik nem akarták, hogy királyuk legyen, vezessétek ide, és öljétek meg a szemem láttára." ²⁸ Azután, hogy ezt mondta, folytatta útját Jeruzsálem felé. ²⁹ Amikor Betfage és Betánia közelében ahhoz a hegyhez ért, amelyet az Olajfák-hegyének hívnak, elküldte két tanítványát ³⁰ ezzel a megbízatással: "Menjete el a szemközi faluba. Ahogy odaértetek, találtok ott egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide. ³¹ Ha valaki megkérdezné tőletek: Miért oldjátok el? -, így feleljétek: Szüksége van rá az Úrnak." ³² A két tanítvány elment, s úgy talált mindent, ahogy mondta nekik. ³³ Amikor eloldották a szamarat, gazdájuk megkérdezte: "Miért oldjátok el a szamarat?" ³⁴ "Szüksége van rá az Úrnak" - válaszolták, ³⁵ és elvezették Jézushoz. Aztán ráterítették ruhájukat a szamárcsikóra, és felültették rá Jézust. ³⁶ Amikor elvonult, ruhájukat az útra terítették előtte. ³⁷ Már közel jártak az Olajfák-hegyének lejtőjéhez. Egyszerre a nagy sereg tanítvány hangosan áldani kezdte örömeiben az Istent a sok csodáért, amelynek szemtanúja volt: ³⁸ "Áldott az Úr nevében érkező király! - kiáltozták. Békesség a mennyben és dicsőség a magasságban!" ³⁹ A tömegből néhány farizeus azt mondta neki: "Mester, hallgattasd el tanítványaidat!" ⁴⁰ "Mondom nektek - felelte -, ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak megszólalni." ⁴¹ Amikor közelebb érve megpillantotta a várost, megsiratta. ⁴² "Bárcsak te is felismernéd - mondta - legalább ezen a napon, ami békességedre volna. De el van rejtve szemed elől. ⁴³ Jönnek napok, amikor sánccal vesz körül ellenséged, bekerít és mindenfelől ostromol. ⁴⁴ Eltipornak gyermekeiddel együtt, akik falaid közt élnek, és nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét." ⁴⁵ Aztán bement a templomba és kiűzte onnan a kereskedőket. ⁴⁶ "Írva van - mondta nekik -: házam az imádság háza, ti pedig rablók barlangjává tettétek." ⁴⁷ Ott tanított mindennap a templomban. A főpapok és az írástudók az életére törtek, ⁴⁸ de nem tudták, mit tegyenek vele. Mert az egész nép a szavain csüngött. 20. fejezet (Lk20)

¹ Egy nap, amikor a népet tanította a templomban s az evangéliumot hirdette, odamentek a főpapok, írástudók és a nép vénei, ² és megkérdezték: "Mondd meg nekünk, milyen hatalom birtokában teszed ezeket, vagy ki adta neked ezt

a hatalmat?" ³ Így felelt nekik: "Én is kérdezek tőletek valamit. Mondjátok meg nekem: ⁴ János keresztsége az égből való volt, vagy emberektől származott?" ⁵ Erre tanakodni kezdtek maguk közt: "Ha azt mondjuk: Az égből -, azt fogja kérdezni: Akkor miért nem hittetek neki? ⁶ Ha meg azt mondjuk: Az emberektől -, megkövez minket az egész nép, mert meggyőződése, hogy János próféta." ⁷ Ezért azt válaszolták neki, hogy nem tudják, honnét való. ⁸ Jézus erre így felelt nekik: "Akkor én sem mondom meg nektek, hogy milyen hatalom birtokában teszem ezeket." ⁹ Ezután mondott a népnek egy példabeszédet: "Egy ember szőlőt ültetett. Majd bérbe adta szőlőműveseknek, és hosszabb időre elment idegenbe. ¹⁰ Amikor eljött az ideje, elküldte szolgáját a szőlőművesekhez, hogy a szőlő terméséből szolgáltatassák be neki a ráeső részt. De a szőlőművesek megverték, és üres kézzel elkergették. ¹¹ Erre egy másik szolgát küldött. Ezt is megverték, szidták, gyalázták, majd üres kézzel elzavarták. ¹² Erre egy harmadikat is küldött. Ezt is sebesre verték és kidobták. ¹³ Most a gazda így gondolkodott magában: Mit tegyek? Elküldöm kedves fiamat, őt csak megbecsülik. ¹⁴ A szőlőművesek azonban a fiú láttára így biztatták egymást: Ez az örökös. Öljük meg, és a miénk lesz öröksége. - ¹⁵ Kidobták hát a szőlőből és megölték. Vajon mit tesz velük a szőlő ura? ¹⁶ Hazajön, és megöli a szőlőműveseket, a szőlőt pedig másoknak adja bérbe." Ezt hallva tiltakoztak: "Isten mentsen tőle!" ¹⁷ Ő azonban végignézett rajtuk és folytatta: "Mit jelent akkor az Írás: A kő, amelyet az építők elvetettek szegletkövé lett? ¹⁸ Aki e kőre esik, összezúzza magát, akire pedig ráesik, azt agyonzúzza." ¹⁹ Az írástudók és a főpapok nyomban el akarták fogatni, de féltek a néptől. Megértették ugyanis, hogy róluk szólt ez a példabeszéd. ²⁰ Szemmel tartották és cselvetőket küldtek ki. Ezek jószándékú embernek tetették magukat, hogy szaván fogják, s aztán kiszolgáltatassák a hatóságnak és a helytartó hatalmának. ²¹ "Mester - kezdték -, tudjuk, hogy az igazságot hirdeted és tanítod, nem nézed az emberek személyét, hanem az igazsághoz híven tanítod az Isten útját. ²² Szabad adót fizetnünk a császárnak, vagy nem szabad?" ²³ De ő észrevette a csapdát, ezért így felelt nekik: ²⁴ "Mutassatok egy dénárt! Kinek a képe és felirata van rajta?" "A császáré" - válaszolták. ²⁵ "Adjátok hát meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené" - mondta nekik. ²⁶ Így egyetlen szavába sem tudtak belekötni, amit a nép előtt kiejtett. Meglepődésükben, hogy így felelt, elhallgattak. ²⁷ Elé járultak néhányan a szadduceusok közül, akik azt tartják, hogy nincs feltámadás, ²⁸ és megkérdezték tőle: "Mester! Mózes meghagyta nekünk: Ha valakinek meghal a testvére s asszonyt hagy maga után, gyermeket azonban nem, akkor a testvér vegye el az özvegyet, és támasszon utódot testvérének. ²⁹ Volt hét testvér. Az első megnősült, aztán meghalt utód nélkül. ³⁰ Az asszonyt elvette a második, ³¹ aztán a harmadik, majd sorra mind a hét. De mind úgy

halt meg, hogy nem maradt utód utána.³² Végül az asszony is meghalt.³³ A feltámadáskor vajon kié lesz az asszony? Hisz mind a hétnek felesége volt."³⁴ Jézus ezt válaszolta nekik: "A világ fiai nősülnek és férjhez mennek.³⁵ Akik pedig méltók rá, hogy eljussanak a másik világba és a halálból való feltámadásra, nem nősülnek, s nem is mennek férjhez.³⁶ Hiszen már meg se halhatnak többé, mert az angyalokhoz hasonlítanak, és az Istennek a fiai, mert a feltámadás fiai.³⁷ Arról, hogy a halottak feltámadnak, már Mózes is beszélt a csipkebokorról szóló részben, ahol az Urat Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákob Istenének nevezi.³⁸ Az Isten nem a holtaké, hanem az élőké, hiszen mindenki neki él."³⁹ Némely írástudó megjegyezte: "Mester, helyesen válaszoltál."⁴⁰ Többé nem mertek tőle kérdezni semmit.⁴¹ Most ő kérdezte tőlük: "Miért mondják, hogy Krisztus Dávid fia?⁴² Hisz Dávid maga mondja a zsoltárok könyvében: Ezt mondta az Úr az én Uramnak: Ülj a jobbomra,⁴³ s ellenségeidet lábad alá teszem zsámolyul.⁴⁴ Ha tehát Dávid urának nevezi, hogy lehet akkor a fia?"⁴⁵ Az egész nép füle hallatára így szólt tanítványaihoz:⁴⁶ "Óvakodjatok az írástudóktól! Szeretnek pompás öltözékben járni, szeretik, ha a tereken köszöntik őket. Szívesen elfoglalják a zsinagógákban az első székeket, a lakomákon az első helyeket,⁴⁷ felfalják az özvegyek házát és színleg nagyokat imádkoznak. Annál súlyosabb ítélet vár rájuk." 21. fejezet (Lk21)

¹ Föltekintett és figyelte, hogyan dobják a gazdagok adományait a templom perselyébe. ² Közben látta, hogy egy szegény özvegy két fillért dobott be. ³ Erre megjegyezte: "Bizony mondom nektek, hogy ez a szegény özvegy többet dobott be, mint bárki más. ⁴ Mert a többiek feleslegükből adták az adományt, ő azonban mind odaadta, ami szegénységétől telt: egész megélhetését." ⁵ Amikor némelyek megjegyezték, hogy milyen szép kövekkel és díszes fogadalmi ajándékokkal van díszítve a templom, ezt mondta: ⁶ "Jönnek majd napok, amikor abból, amit most itt láttok, nem hagynak követ kövön, mind lerombolják." ⁷ Erre megkérdezték tőle: "Mester, mikor fognak ezek bekövetkezni? És mi lesz a jel előtte?" ⁸ Így válaszolt: "Vigyázzatok, nehogy félrevezessenek benneteket! Sokan jönnek az én nevemben, s mondják: Én vagyok. És: Elérkezett az idő! - Ne kövessétek őket. ⁹ Amikor háborúkról és lázadásokról hallotok, ne rémülözzetek. Ilyeneknek kell előbb történniük, de ezzel még nincs itt a vég!" ¹⁰ Aztán így folytatta: "Nemzet nemzet ellen és ország ország ellen támad. ¹¹ Nagy földrengés lesz itt is, ott is, éhínség és dögvész. Szörnyű tünemények és különös jelek tűnnek fel az égen. ¹² De előbb kezdet emelnek rátok, és üldözni fognak benneteket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé hurcolnak a nevemért, ¹³ azért, hogy tanúságot tegyetek. ¹⁴ Vessétek hát szívetekbe: Ne

törjétek fejetekeket, hogyan védekezzetek. ¹⁵ Olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, hogy egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani nektek. ¹⁶ Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyeket megölnék közületek. ¹⁷ Nevemért mindenki gyűlölni fog benneteket. ¹⁸ De nem vész el egy hajszál sem fejetekekről. ¹⁹ Kitartástokkal megmentitek lelketeket. ²⁰ Amikor azt látjátok, hogy Jeruzsálemet seregek veszik körül, tudjátok, hogy bekövetkezett pusztulása. ²¹ Akkor aki Júdeában van, fusson a hegyekbe, aki a városban, meneküljön onnan el, aki pedig vidéken, ne térjen oda vissza. ²² Ezek a bosszú napjai lesznek, hogy beteljesedjék mind, ami meg van írva. ²³ Jaj a várandós és szoptatós anyáknak azokban a napokban! Nagy lesz a gyötrelmem a földön, s az ítélet haragja sújtja ezt a népet. ²⁴ Kard élén hullanak el, és fogságba hurcolják őket, a pogány népek közé, Jeruzsálemet pogányok fogják tiporni, míg idejük be nem teljesedik. ²⁵ Jelek lesznek a Napban, a Holdban és a csillagokban, a földön pedig kétségbeesett rettegés a népek között a tenger zúgása és a hullámok háborgása miatt. ²⁶ Az emberek meghalnak a rémülettől, és a világra zúduló szörnyűségek várásától. Az egek erői megrendülnek. ²⁷ Akkor majd meglátják az Emberfiát, amint eljön a felhőben, nagy hatalommal és dicsőséggel. ²⁸ Amikor ez teljesedésbe kezd menni, nézzetek fel, és emeljétek föl fejetekeket, mert elérkezett megváltásotok ideje." ²⁹ Ezután mondott nekik egy hasonlatot: "Gondoljatok a fügefára és a többi fára. ³⁰ Amikor már kihajtanak, tudjátok, hogy nemsokára itt a nyár. ³¹ Így ti is, mihelyt látjátok, hogy ezek mind bekövetkeznek, tudjátok, hogy közel van az Isten országa. ³² Bizony mondom nektek, nem múlik el ez a nemzedék, míg mindezek be nem következnek. ³³ Ég és föld elmúlnak, de az én ígéim nem múlnak el. ³⁴ Vigyázzatok, nehogy elnehezédjék szívetek a mámorban, a tobzódásban, meg az élet gondjaiban, és készületlenül érjen benneteket az a nap, ³⁵ mert mint a tör, úgy fog lecsapni a föld színének minden lakójára. ³⁶ Virrasszatok hát és imádkozzatok szüntelenül, hogy megmeneküljétek attól, ami majd bekövetkezik és megállhassatok az Emberfiának színe előtt." ³⁷ Nappal a templomban tanított, éjszakára pedig kiment az Olajfák-hegyére, és ott töltötte az időt. ³⁸ Kora reggel az egész nép a templomba gyülekezett, hogy hallgassa. 22. fejezet (Lk22)

¹ Közeledett a kovásztalan kenyér ünnepének nevezett húsvét. ² A főpapok és az írástudók keresték a módját, hogyan ölhetnék meg, de féltek a néptől. ³ A sátán hatalmába kerítette az iskarióti Júdást, a tizenkettő közül az egyiket. ⁴ Elment, hogy megbeszélje a főpapokkal meg a templomőrség vezetőivel, hogyan tudná nekik kiszolgáltatni. ⁵ Ezek örömmel fogadták és megegyeztek vele, hogy pénzt adnak neki. ⁶ Beleegyezett, és kereste a kedvező alkalmat,

hogya a nép tudta nélkül kiszolgáltassa nekik. ⁷ Elérkezett a kovásztalan kenyér napja. Ekkor szokták feláldozni a húsvéti bárányt. ⁸ Jézus elküldte Pétert és Jánost ezzel a megbízatással: "Menjetek, készítsétek el a húsvéti vacsorát, hogy elkölthessük." ⁹ "Hol készítsük el?" - kérdezték. ¹⁰ "Menjetek a városba - felelte -, ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Menjetek utána abba a házba, ahová megy, ¹¹ s mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti: Hol van a terem, ahol a húsvéti vacsorát tanítványaimmal elkölthetem? ¹² És majd mutat nektek egy tágas, étkezésre berendezett emeleti helyiséget. Ott készítsétek el." ¹³ Elmentek, s úgy találtak mindent, ahogy mondta. El is készítették a húsvéti vacsorát. ¹⁴ Amint érkezett az óra, asztalhoz telepedett a tizenkét apostollal együtt. ¹⁵ Így szólt hozzájuk: "Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltssem veletek, mielőtt szenvedek. ¹⁶ Mondom nektek, többé nem eszem ezt, míg be nem teljesedik az Isten országában." ¹⁷ Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és így szólt: ¹⁸ "Vegyétek, osszátok el magatok között. Mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg el nem jön az Isten országa." ¹⁹ Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: "Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre." ²⁰ Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: "Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak. ²¹ De nézzétek, az áruló keze is rajta az asztalon. ²² Az Emberfia ugyan elmegy, de jaj annak az embernek, aki elárulja." ²³ Erre kérdezgetni kezdték egymást, ki az közülük, aki ilyet tesz. ²⁴ Majd versengés támadt köztük, hogy melyikük nagyobb. ²⁵ Erre ezt mondta nekik: "A királyok uralkodnak a népeken, s akiknek hatalom van a kezükben, jótevőknek hívatják magukat. ²⁶ Közöttetek ne így legyen. A legnagyobb legyen olyan, mintha a legkisebb volna, az előljáró pedig mintha szolga volna. ²⁷ Mert ki nagyobb, aki az asztalnál ül, vagy aki felszolgál? Nyilván az, aki az asztalnál ül. Én mégis úgy vagyok köztetek, mintha a szolgátok volnék. ²⁸ Ti kitarlattatok velem megpróbáltatásaimban. ²⁹ Ezért adom át nektek az országot, mint ahogy Atyám, nekem átadta, ³⁰ hogy majd asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse fölött. ³¹ Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. ³² De imádkoztam érted, ne hogy megfogyatkozz a hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted majd meg testvéreidet." ³³ "Uram - felelte -, készen vagyok rá, hogy a börtönbe, sőt még a halálba is kövesselek." ³⁴ Ő azonban így válaszolt: "Péter, mondom neked, mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor letagadod, hogy ismersz." ³⁵ Aztán tovább beszélt hozzájuk: "Amikor elküldtelek benneteket erszény, tarisznya és saru nélkül, szenvedtetek-e hiányt valamiben?" "Semmiben" - felelték. ³⁶ "Most azonban - folytatta -, akinek van erszénye, vegye elő, ugyanúgy a tarisznóját is. Akinek

pedig nincsen, adja el a ruháját, és vegyen rajta kardot. ³⁷ Mondom nektek, be kell következnie annak, amit az Írás rólam mond: A gonosztevők közé számították. Sorsom beteljesedik." ³⁸ "Uram - mondták -, nézd, van itt két kard!" Erre csak annyit mondott: "Elég." ³⁹ Ezután kiment, és szokása szerint elindult az Olajfák-hegyére. A tanítványok is elkísérték. ⁴⁰ Amikor odaért, kérte őket: "Imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!" ⁴¹ Aztán odébbment, úgy egy kőhajításnyira, és térdre borulva imádkozott: ⁴² "Atyám, ha akarod, kerüljön el ez a kehely! De ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied!" ⁴³ Megjelent neki az égből egy angyal, és megerősítette. Halálfélelem kerítette hatalmába, és még buzgóbban imádkozott. ⁴⁴ Verejtéke mint megannyi vércsepp hullott a földre. ⁴⁵ Aztán abbahagyta az imát, és visszament a tanítványokhoz. Azok közben elaludtak bánatukban. ⁴⁶ Rájuk szólt: "Miért alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!" ⁴⁷ Mielőtt még befejezte volna szavait, egy csapat érkezett. Júdás vezette, egy a tizenkettő közül. Jézushoz közeledett, hogy megcsókolja. ⁴⁸ Jézus megkérdezte: "Júdás, csókkal árulod el az Emberfiát?" ⁴⁹ Amikor a tanítványok látták, hogy mi készül, megkérdezték: "Uram, kardot rántsunk ellenük?" ⁵⁰ Egyikük mindjárt le is sújtott a főpap szolgájára, s levágta a jobb fülét. ⁵¹ De Jézus így szólt: "Hagyjátok, elég!" Aztán megérintette a szolga fülét és meggyógyította. ⁵² Az ellene kivonult főpapoknak, a templomórság tisztjeinek és a véneknek pedig ezt mondta: "Mint rabló ellen, úgy vonultatok ki, kardokkal és dorongokkal!" ⁵³ Amikor naponta ott voltam a templomban veletek, nem vetettetek rám kezet. De ez a ti órátok, a sötétség hatalmáé." ⁵⁴ Elfogták és a főpap házába vitték. Péter messziről követte. ⁵⁵ Az udvar közepén tüzet raktak és körbe ülték. Péter is közéjük ült. ⁵⁶ Egy szolgáló meglátta, hogy ott ül a tűznél. Szemügyre vette, aztán megjegyezte: "Ez is vele volt." ⁵⁷ De tagadta: "Asszony, nem is ismerem." ⁵⁸ Nem sokkal ezután egy másik vette észre: "Te is közéjük tartozol" - szólt neki. Péter tiltakozott: "Ember, nem tartozom." ⁵⁹ Alig telt el egy óra, más valaki bizonygatta: "De igen, ez is vele volt, hiszen galileai." ⁶⁰ "Ember - tagadta újra Péter -, nem tudom, mit beszélsz." Még ki sem mondta, máris megszólalt a kakas. ⁶¹ Az Úr megfordult, s rátekintett Péterre. Péternek eszébe jutott, mit mondott neki az Úr: "Mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor megtagadsz." ⁶² Kiment és keserves sírásra fakadt. ⁶³ Az emberek, akik őrizték, csúfot üztek belőle és bántalmazták. ⁶⁴ Befödték a fejét és kérdezték: "Találd el, ki ütött meg?" ⁶⁵ És mindenféle szitkokat szórtak rá. ⁶⁶ Mihelyt megvirradt, összegyűltek a nép vénei, a főpapok meg az írástudók, és tanácsuk elé állították. ⁶⁷ "Ha te vagy a Messiás - szólították fel -, mondd meg nekünk." Így válaszolt rá: "Ha megmondom is, nem hiszitek el. ⁶⁸ Ha pedig kérdezlek benneteket, nem felelték. ⁶⁹ De az Emberfia mostantól fogva Isten hatalmának jobbján fog ülni." ⁷⁰ Erre

egyszerre közbevágta: "Tehát te vagy az Isten Fia?" Ő pedig ezt mondta nekik: "Ti mondjátok, hogy én vagyok." ⁷¹ "Mi szükségünk van még tanúkra?" - mondták erre. - Magunk hallottuk a saját szájából." 23. fejezet (Lk23)

¹ Ezzel fölkerekedett egész sokaságuk, és Pilátushoz kísérték. ² Ott vádolni kezdték: "Azt tapasztaltuk - mondták -, hogy fellázítja népünket. Megtiltja, hogy adót fizessünk a császárnak. Azt állítja magáról, hogy ő a Messiás-király." ³ Pilátus megkérdezte tőle: "Te vagy-e a zsidók királya?" "Magad mondod" - felelte. ⁴ Pilátus erre kijelentette a főpapoknak és a népnek: "Semmiben nem találok ezt az embert bűnösnek." ⁵ De azok erősködtek: "Tanításával fellázítja a népet Galileától kezdve egészen Júdeáig." ⁶ Ennek hallatára Pilátus megkérdezte, hogy Galileába való-e. ⁷ Amikor megtudta, hogy Heródes uralma alá tartozik, elküldte Heródeshez, aki azokban a napokban épp Jeruzsálemben tartózkodott. ⁸ Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült. Régóta szerette volna látni, mert sokat hallott felőle, s remélte, hogy valami csodát tesz a jelenlétében. ⁹ Sokat faggatta, de nem méltatta feleletre. ¹⁰ A főpapok és az írástudók is elmentek, és hevesen vádolták. ¹¹ Heródes udvarával együtt gúnyt űzött belőle, csúfságból fehér ruhába öltöztette, aztán visszaküldte Pilátushoz. ¹² Ezen a napon Heródes és Pilátus jó barátok lettek, bár azelőtt haragban voltak. ¹³ Pilátus ismét összehívta a főpapokat, a véneket és a népet, ¹⁴ s így szólt hozzájuk: "Elém vezettétek ezt az embert mint a nép lázítóját. Jelenlétetekben kihallgattam, de az ellene felhozott vádak közül nem találtam egyben sem vétkesnek. ¹⁵ És Heródes sem, mert lám, visszaküldte hozzám. Láthatjátok, semmi olyat nem követett el, amiért halált érdemelne. ¹⁶ Megfenyítem hát, és szabadon bocsátom." ¹⁷ Az ünnep alkalmával szabadon kellett bocsátania egy foglyot. ¹⁸ Az egész nép ezt ordította: "Vesszen el! Bocsásd szabadon Barabást!" ¹⁹ A városban lázadás tört ki, és Barabás gyilkosság miatt került börtönbe. ²⁰ Pilátus ismét hozzájuk fordult, mert szabadon akarta bocsátani Jézust. ²¹ De tovább ordítottak: "Keresztre! Keresztre vele!" ²² Harmadszor is megkérdezte: "De hát mi rosszat tett? Semmi vétket nem találok, amiért halálra kellene ítélnem. Megfenyítem és szabadon bocsátom." ²³ De azok nem tágitottak, hanem egyre elszántabban, egyre hangosabban üvöltötték, hogy feszítse keresztre. ²⁴ Erre Pilátus úgy határozott, hogy enged követelésüknek. ²⁵ Szabadon engedte hát kérésükre azt, aki lázadás és gyilkosság miatt került börtönbe, Jézust meg kiszolgáltatta nekik akaratauk szerint. ²⁶ Ahogy elvezették, megállítottak egy cirenei embert, Simont, aki éppen a mezőről tartott hazafelé. Vállára adták a keresztet, hogy vigye Jézus után. ²⁷ Nagy tömeg követte, asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. ²⁸ Jézus hozzájuk fordult: "Jeruzsálem leányai - mondta nekik -, ne engem sirassatok. Inkább

magatokat és gyermekeiteket sirassátok,²⁹ mert jönnek majd napok, amikor azt fogják mondani: Boldogok a meddő, akik nem szültek, nem szoptattak.³⁰ Akkor majd unszolni kezdik a hegyeket: Omoljatok ránk! És a dombokat: Takarjatok el!³¹ Mert ha a zöldellő fával így tesznek, mi lesz a sorsa a kiszáradt fának?"³² Két kivégzésre ítélt gonosztevőt is vittek vele.³³ Amikor odaértek arra a helyre, amelyet Koponya-helynek hívtak, ott fölfeszítették, s a gonosztevőket is vele, egyiküket jobbról, másikukat balról.³⁴ Jézus pedig mondta: "Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek." Ruháján sorsot vetve megosztottak.³⁵ A nép bámészkodott, a főtanács tagjai gúnyolódtak: "Másokat megmentett - mondták -, most mentse meg magát, ha ő a Messiás, az Isten választotta." ³⁶ Gúnyt űztek belőle a katonák is, odamentek és ecettel kínálták: ³⁷ "Ha te vagy a zsidók királya, szabadítsd meg magad!" - mondták. ³⁸ Feje fölé görög, latin és héber nyelvű feliratot tettek: "Ez a zsidók királya." ³⁹ Az egyik fölfeszített gonosztevő káromolta: "Nem te vagy a Krisztus? Szabadítsd meg hát magad és minket is." ⁴⁰ A másik rászólt: "Nem félsz az Istentől? Hisz te is ugyanazt a büntetést szenveded." ⁴¹ Mi tetteink méltó jutalmát kapjuk. De ő nem csinált semmi rosszat." ⁴² Aztán hozzá fordult: "Jézus, emlékezzél meg rólam, országodban." ⁴³ Ezt válaszolta neki: "Bizony mondom neked, még ma velem leszel a mennyben." ⁴⁴ A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, s egészen a kilencedik óráig tartott. ⁴⁵ A nap elsötétedett, a templom függőnye középen kettéhasadt. ⁴⁶ Jézus ekkor hangosan felkiáltott: "Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet." E szavakkal kilehelte lelkét. ⁴⁷ Amikor a százados a történeteket látta, dicsőítette az Istent, s azt mondta: "Ez az ember valóban igaz volt." ⁴⁸ És az egész kíváncsi tömeg, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verte, és szétoszlott. ⁴⁹ Jézus ismerősei pedig, köztük az asszonyok is, akik Galileából kísérték, távolabb állva látták mindezt. ⁵⁰ Volt egy József nevű tanácsos, derék és igaz férfi, Júdea Arimatea nevű városából származott, és maga is várta az Isten országát. ⁵¹ Ő nem értett egyet a határozattal és az eljárással. ⁵² Ez elment Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. ⁵³ Aztán levette, gyorsan göngyölte, és sziklasírba helyezte, ahol még nem feküdt senki. ⁵⁴ A készület napja volt, a szombat már beállóban. ⁵⁵ A Galileából érkezett asszonyok is elmentek és megnézték a sírt, hogyan helyezték el benne a holttestet. ⁵⁶ Hazatérőben illatszereket és keneteket vásároltak, a szombatot meg a parancs szerint nyugalomban töltötték. 24. fejezet (Lk24)

¹ A hét első napján kora hajnalban kimentek a sírhoz, s magukkal vitték az előkészített illatszereket is. ² Úgy találták, hogy a kő el volt a sírtól hengerítve. ³ Bementek, de az Úr Jézus testét nem találták. ⁴ Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már két férfi jelent meg mellettük, ragyogó ruhában. ⁵

Ijedtükben a földre szegeződött a tekintetük. De azok így szóltak hozzájuk: "Miért keresitek az élőket a halottak között?" ⁶ Nincs itt, feltámadt. Emlékezzetek vissza, mit mondott nektek, amikor még Galileában járt: ⁷ Az Emberfiának - mondta - a bűnösök kezébe kell kerülnie, fölfeszítik, de harmadnap feltámad. " ⁸ Erre eszükbe jutottak e szavai. ⁹ A sírtól visszatérve mindent hírül adtak a tizenegynek és a többieknek. ¹⁰ Mária Magdolna, Johanna és Jakab anyja, Mária, s néhány más asszony hozta a hírt, aki még velük volt, az apostoloknak, ¹¹ de azok üres fecsegésnek tartották, és nem hittek nekik. ¹² Péter mégis menten felkelt, és a sírhoz futott. Benézett, de csak a lepleket látta. Hazament, és magában igen csodálkozott a történeteken. ¹³ Ketten közülük még aznap elindultak egy Emmausz nevű helységbe, amely Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyi távolságra feküdt. ¹⁴ Az eseményekről beszélgettek. ¹⁵ Ahogy beszélgettek, tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. ¹⁶ De szemük képtelen volt felismerni. ¹⁷ Megszólította őket: "Miről beszélgettetek itt az úton?" Elszomorodtak, megálltak. ¹⁸ Aztán az egyik, akit Kleofásnak hívtak, hozzá fordult: "Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban." ¹⁹ "Micsoda?" - kérdezte. "A názáreti Jézus esete - felelték -, aki próféta volt, hatalmas tettben és szóban az Isten és az egész nép előtt. ²⁰ Főpapjaink és a tanács tagjai kereszthalálra ítélték, és keresztre feszítették. ²¹ Azt reméltük pedig, hogy ő meg fogja váltani Izraelt. S már harmadnapja annak, hogy ezek történtek. ²² Igaz, még néhány közülünk való asszony is megrémített minket. Hajnalban kinn jártak a sírnál, ²³ s hogy nem találták ott a testét, azzal a hírrel jöttek hozzánk, hogy angyalok jelentek meg nekik, és azt mondták, hogy él. ²⁴ Társaink közül néhányan szintén kimentek a sírhoz, és úgy találtak mindent, ahogy az asszonyok jelentették, de őt magát nem látták." ²⁵ Erre így szólt: "Ó, ti balgák, milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek. ²⁶ Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?" ²⁷ Aztán Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írásokban róla írtak. ²⁸ Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Úgy tett, mintha tovább akarna menni. ²⁹ De marasztalták: "Maradj velünk, mert esteledik, és a nap már lemenőben van." Betért hát, és velük maradt. ³⁰ Amikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta nekik. ³¹ Ekkor megnyílt a szemük s felismerték. De eltűnt a szemük elől. ³² "Hát nem lángolt a szívünk - mondták -, amikor beszélt az úton és kifejtette az Írásokat?" ³³ Még abban az órában útra keltek, s visszatértek Jeruzsálembe. Ott együtt találták a tizenegyet s társaikat. ³⁴ Azzal fogadták őket, hogy valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak. ³⁵ Erre ők is beszámoltak az úton történetekről, meg arról, hogyan ismerték fel a kenyértöréskor. ³⁶ Míg ezekről beszélgettek, egyszer csak megjelent köztük és köszöntötte őket: "Békesség nektek!" ³⁷ Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak. ³⁸ De ő

így szólt hozzájuk: "Miért ijedtetek meg, s miért támad kétely szívetekben?"³⁹ Nézzétek meg a kezem és a lábam! Én vagyok. Tapogassatok meg és lássatok! A szellemnek nincs húsa és csontja, de mint látjátok, nekem van."⁴⁰ Ezután megmutatta nekik kezét és lábát.⁴¹ De örömben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: "Van itt valami ennivalótok?"⁴² Adtak neki egy darab sült halat.⁴³ Fogta és a szemük láttára evett belőle.⁴⁴ Aztán így szólt hozzájuk: "Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból írtak."⁴⁵ Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat, s így folytatta:⁴⁶ "Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból.⁴⁷ Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni minden népnek Jeruzsálemtől kezdve.⁴⁸ Ti tanúi vagytok ezeknek.⁴⁹ Én meg kiárasztom rátok Atyám ígését. Maradjatok a városban, míg fel nem öltöttek a magasságból való erőt."⁵⁰ Ezután kivezette őket Betánia közelébe, és kezét kitárva megáldotta őket.⁵¹ Áldás közben megvált tőlük, és fölemelkedett az égbe.⁵² Leborulva imádták, aztán nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe.⁵³ Mindig a templomban voltak, és dicsőítették az Istent. János evangéliuma

1. fejezet (Jn1)

¹ Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige, ² ő volt kezdetben Istennél. ³ Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett. ⁴ Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága. ⁵ A világosság világít a sötétségben, de a sötétség nem fogta fel. ⁶ Föllépett egy ember, az Isten küldte, s János volt a neve. ⁷ Azért jött, hogy tanúságot tegyen, tanúságot a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. ⁸ Nem ő volt a világosság, csak tanúságot kellett tennie a világosságról. ⁹ (Az Ige) volt az igazi világosság, amely minden embert megvilágosít. ¹⁰ A világba jött, a világban volt, általa lett a világ, mégsem ismerte föl a világ. ¹¹ A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. ¹² Ám akik befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. Azoknak, akik hisznek nevében, ¹³ akik nem a vérnek vagy a testnek a vágyából s nem is a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. ¹⁴ S az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be. ¹⁵ János tanúbizonyságot tett róla, amikor azt mondta: "Ez az, akiről hirdettem: Aki nyomomba lép, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én." ¹⁶ Mindannyian az ő teljességéből részesültünk, kegyelmet kegyelemre halmozva. ¹⁷ Mert a törvényt Mózes közvetítette, a kegyelem és az igazság azonban Jézus Krisztus által lett osztályrészünk. ¹⁸ Istent nem látta soha senki, az Egyszülött Fiú nyilatkoztatta ki, aki az Atya ölen van. ¹⁹ János így tett tanúságot: A zsidók papokat és

levitákat küldtek hozzá Jeruzsálemből, s megkérdeztették: "Ki vagy?" ²⁰ Erre megvallotta, nem tagadta, hanem megvallotta: "Nem én vagyok a Messiás." ²¹ Ezért megkérdezték tőle: "Hát akkor? Talán Illés vagy?" "Nem vagyok" - felelte. "A próféta vagy?" - Erre is nemmel válaszolt. ²² Így tovább faggatták: "Akkor ki vagy? Választ kell vinnünk azoknak, akik küldtek minket. Mit mondasz magadról?" ²³ Ezt felelte: "A pusztában kiáltó szó vagyok: Egyengessétek az Úr útját", amint Izajás próféta mondta. ²⁴ A küldöttek a farizeusoktól jöttek, ²⁵ s tovább kérdezték: "Akkor miért keresztelesz, ha nem vagy sem a Messiás, sem Illés, sem a próféta?" ²⁶ János így válaszolt: "Én csak vízzel keresztelek. De köztetek áll az, akit nem ismertek, ²⁷ aki a nyomomba lép, s akinek még a saruszíját sem vagyok méltó megoldani." ²⁸ Ez Betániában történt, a Jordánon túl, ahol János keresztelt. ²⁹ Másnap, amikor látta, hogy Jézus feléje tart, így szólt: "Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit. ³⁰ Róla mondtam: A nyomomba lép valaki, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én. ³¹ Én sem ismertem, de azért jöttem vízzel keresztelni, hogy megismertessem Izraellel." ³² Ezután János tanúsította: "Láttam a Lelket, amint galamb alakjában leszállt rá a mennyből, s rajta is maradt. ³³ Magam sem ismertem, de aki vízzel keresztelni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog keresztelni. ³⁴ Láttam és tanúskodom róla, hogy ő az Isten Fia." ³⁵ Másnap megint ott állt János két tanítványával, ³⁶ s mihelyt meglátta Jézust, amint közeledett, így szólt: "Nézzétek, az Isten Báránya!" ³⁷ E szavak hallatára a két tanítvány Jézus nyomába szegődött. ³⁸ Amikor Jézus megfordult, s látta, hogy követik, megkérdezte: "Mit akartok?" Így feleltek: "Rabbi - ami annyit jelent, mint Mester -, hol lakol?" ³⁹ "Gyertek, nézzétek meg!" - mondta nekik. Elmentek vele, megnézték, hol lakik, s aznap nála is maradtak. A tizedik óra körül járhatott. ⁴⁰ A kettő közül, aki János szavára követte, az egyik András volt, Simon Péter testvére. ⁴¹ Reggel találkozott testvérével, Simonnal, s szólt neki: "Megtaláltuk a Messiást, vagy más szóval a Fölkentet", s ⁴² elvitte Jézushoz. Jézus ráemelte tekintetét, s így szólt hozzá: "Te Simon vagy, János fia, de Kéfa, azaz Péter lesz a neved." ⁴³ Másnap Galilea felé tartva találkozott Fülöppel. Felszólította: "Gyere és kövess!" ⁴⁴ Fülöp Betszaidából, András és Péter városából való volt. ⁴⁵ Fülöp találkozott Natánaellel és elmondta neki: "Megtaláltuk, akiről Mózes törvénye és a próféták írnak, a názareti Jézust, Józsefnek a fiát." ⁴⁶ "Jöhet valami jó Názaretből?" - kérdezte Natánael. "Gyere és győződjél meg róla!" - felelte Fülöp. ⁴⁷ Amikor Jézus meglátta Natánaelt, amint feléje tartott, ezt mondta róla: "Lám, egy igazi izraelita, akiben nincs semmi álnokság." ⁴⁸ Natánael megkérdezte tőle: "Honnét ismersz?" Jézus így válaszolt: "Mielőtt Fülöp hívott volna, láttalak, a fügefafa alatt voltál." ⁴⁹ Natánael erre felkiáltott: "Rabbi (azaz: Mester), te vagy az

Isten Fia, te vagy Izrael királya!" ⁵⁰ Jézus ezt felelte neki: "Mivel megmondtam, hogy láttalak a fügefafa alatt, hiszel. De nagyobb dolgokat is fogsz még látni." Majd hozzátette: ⁵¹ "Bizony, bizony mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl- s leszállnak az Emberfia fölé." 2. fejezet (Jn2)

¹ Harmadnap menyegzőt tartottak a galileai Kánában, amelyen Jézus anyja is ott volt. ² Jézust is meghívták a menyegzőre, tanítványaival együtt. ³ Amikor fogytán volt a bor, Jézus anyja megjegyezte: "Nincs több boruk." ⁴ Jézus azt felelte: "Asszony, a te gondod az én gondom. De még nem jött el az én óráim." ⁵ Erre anyja szólt a szolgáknak: "Tegyetek meg mindent, amit csak mond!" ⁶ Volt ott hat kő korsó, a zsidóknál szokásos tisztálkodás céljára, mindegyik két-három mérős. ⁷ Jézus szólt nekik: "Töltsétek meg a korsókat vízzel!" Meg is töltötték azokat színültig. ⁸ Ekkor azt mondta nekik: "Most merítsetek belőle, és vigyétek oda a násznagynak." Odavitték. ⁹ Amikor a násznagy megízlelte a borra vált vizet, nem tudta honnan való - a szolgák azonban, akik a vizet merítették, tudták -, hívatta a násznagy a vőlegényt, ¹⁰ s szemére vetette: "Először mindenki a jó bort adja, s csak amikor már megittasodtak, akkor az alábbvalót. Te meg mostanáig tartogattad a jó bort." ¹¹ Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne. ¹² Aztán lement anyjával, testvéreivel és tanítványaival Kafarnaumba, de csak néhány napig maradtak ott. ¹³ A zsidók húsvétjának közeledtével Jézus fölment Jeruzsálembe. ¹⁴ A templomban kalmárokat talált, akik ökröt, juhot és galambot árultak, valamint pénzváltókat, akik ott telepedtek le. ¹⁵ Kötélből ostort font, és mind kiűzte őket a templomból, juhaikkal és ökreikkel együtt, a pénzváltók pénzét szétszórta, asztalaikat felforgatta, ¹⁶ a galambárusoknak meg azt mondta: "Vigyétek innét ezeket, ne tegyétek Atyám házáat vásárcsarnokká!" ¹⁷ Tanítványainak eszükbe jutott az Írás szava: "Emészt a házadért való buzgalom." ¹⁸ A zsidók azonban szót emeltek, ezekkel a szavakkal fordultak hozzá: "Miféle csodajelel mutatsz, hogy ezt mered tenni?" ¹⁹ Jézus azt válaszolta: "Bontsátok le ezt a templomot, és harmadnapra fölépítem." ²⁰ A zsidók ellene vetették: "Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, s te három nap alatt újjáépítenéd?" ²¹ De ő saját teste templomáról beszélt. ²² Amikor föltámadt a halálból, tanítványai visszaemlékeztek ezekre a szavakra, s hittek az Írásnak és Jézus szavainak. ²³ Akkor, amikor húsvét ünnepe alkalmával Jézus Jeruzsálemben tartózkodott, sokan hittek benne, mert látták a csodákat, ²⁴ amelyeket tett. Jézus azonban nem bízott bennük, mert ismerte mindnyájukat, ²⁵ s nem szorult rá, hogy bárki is felvilágosítsa az emberről. Tudta, mi lakik az emberben. 3. fejezet (Jn3)

¹ Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű ember, egy zsidó tanácsos. ² Ez éjnek idején fölkereste Jézust, s így szólt hozzá: "Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, hisz senki sem vihet végbe olyan jeleket, amilyeneket te végbeviszel, ha nincs vele az Isten." ³ Jézus azt felelte neki: "Bizony, bizony, mondom neked: aki nem születik újjá, az nem láthatja meg az Isten országát." ⁴ Nikodémus megkérdezte: "Hogy születhet valaki, amikor már öreg? Csak nem térhet vissza anyja méhébe azért, hogy újra szülessék?" ⁵ Erre Jézus azt mondta: "Bizony, bizony, mondom neked: Aki nem vízből és (Szent)lélekből születik, az nem megy be az Isten országába. ⁶ Ami a testből születik, az test, ami a Lélekből születik, az lélek. ⁷ Ne csodálkozz azon, hogy azt mondtam: újjá kell születnetek. ⁸ A szél ott fúj, ahol akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hova megy. Így van vele mindenki, aki a Lélekből született." ⁹ "Hogyan lehetséges ez?" - kérdezte Nikodémus. ¹⁰ Jézus így válaszolt: "Izrael tanítója vagy, és nem érted? ¹¹ Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket. ¹² Ha földi dolgokról beszélek, s azt sem hiszitek, hogy fogjátok hinni, ha majd a mennyei dolgokról beszélek? ¹³ Senki sem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből: az Emberfia (aki a mennyben van). ¹⁴ Amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, ¹⁵ hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. ¹⁶ Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. ¹⁷ Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvösséget szerezzen a világnak. ¹⁸ Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz, már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában. ¹⁹ Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak. ²⁰ Mert mindenki, aki gonoszat tesz, gyűlöli a világosságot, s nem megy a világosságra, nehogy kiderüljenek a tettei. ²¹ Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy, hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe." ²² Jézus ezután Júdea földjére ment a tanítványaival, ott maradt velük és keresztelt. ²³ János is keresztelt Ainonban, Szalim közelében, mert ott sok víz volt. Az emberek mentek és megkeresztelkedtek. ²⁴ János akkor még nem volt börtönben. ²⁵ János tanítványai és egy zsidó közt vita támadt a tisztulási szertartásról. ²⁶ Elmentek Jánoshoz, és azt mondták: "Mester, aki a Jordánon túl nálad volt, s akiről tanúságot tettél, az most szintén keresztel, s az emberek tódulnak hozzá." ²⁷ János így válaszolt: "Az ember semmit sem vallhat a magáénak, hacsak nem a mennyből kapta. ²⁸ Magatok vagytok a tanúim, hogy megvallottam: Nem a Messiás vagyok,

hanem csak az előfutára. ²⁹ A menyasszony a vőlegényé. A vőlegény barátja csak ott áll mellette, és szívből örül a vőlegény hangját hallva. Ez az örömöm most teljes lett. ³⁰ Neki növekednie kell, nekem kisebbednem." ³¹ "Aki felülről jön, az mindenkinek fölötte van. Aki a földről való, az földies és a földi dolgokról beszél. Aki a mennyből jött, ³² azt tanúsítja, amit látott és hallott, de tanúságát nem fogadja el senki. ³³ Ám aki elfogadja tanúságát, bizonyítja, hogy Isten igazmondó. ³⁴ Akit ugyanis az Isten küldött, az az Isten szavait közvetíti, mert hisz (Isten) nem méri szűken a Lelket, amikor adja. ³⁵ Az Atya szereti a Fiút, s mindent a kezébe adott. ³⁶ Aki hisz a Fiúban, az örökké él. Aki azonban nem hisz a Fiúban, az nem látja meg az életet, az Isten haragja száll rá." 4. fejezet (Jn4)

¹ Amikor Jézus megtudta, hogy a farizeusok úgy értesültek, hogy ő több tanítványt szerez és keresztel, mint János - ² noha Jézus maga nem keresztelt, csak a tanítványai -, ³ elhagyta Júdeát és visszatért Galileába, ⁴ így keresztül kellett mennie Szamarián. ⁵ Odaért Szamaria egyik városához, Szikarhoz, ez annak a földnek a közelében volt, amelyet Jákob fiának, Józsefnek adott. ⁶ Ott volt Jákob kútja. Jézus elfáradt az úton, azért leült a kútnál. A hatodik óra felé járt az idő. ⁷ Egy szamariai asszony odament vizet meríteni. Jézus megszólította: "Adj innom!" ⁸ Tanítványai ugyanis bementek a városba, hogy élelmet szerezzenek. ⁹ A szamariai asszony így válaszolt: "Hogyan? Zsidó létedre tőlem, szamariai asszonytól kérsz inni?" [A zsidók ugyanis nem érintkeztek a szamariaiakkal.] ¹⁰ Jézus ezt felelte neki: "Ha ismernéd Isten ajándékát, s azt, aki azt mondja neked: Adj innom, inkább te kértél volna tőle, s ő élő vizet adott volna neked." ¹¹ "Uram - mondta erre az asszony -, hiszen vödröd sincs, a kút pedig mély. Honnan vehetnél hát élő vizet? ¹² Csak nem vagy nagyobb Jákob atyánknál, aki ezt a kutat adta nekünk, s maga is ebből ivott a fiaival és állataival együtt?" ¹³ Jézus azt mondta neki feleletül: "Aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik. ¹⁴ De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne." ¹⁵ Erre az asszony kérte: "Uram, adj nekem ilyen vizet, hogy ne szomjazzam többé, s ne kelljen ide járnom meríteni." ¹⁶ Jézus így válaszolt: "Menj, hívd el a férjedet, és gyere vissza!" ¹⁷ "Nincs férjem" - felelte az asszony. Jézus erre azt mondta neki: "Jól mondtad, hogy nincs férjed, ¹⁸ mert volt ugyan öt férjed, de akid most van, az nem férjed. Így igazat mondtál." ¹⁹ "Uram - válaszolta az asszony -, látom, próféta vagy. ²⁰ Atyáink ezen a hegyen imádták az Istent, ti meg azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben kell imádni." ²¹ "Hidd el nekem, asszony - mondta Jézus -, elérkezik az óra, amikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogják imádni az Atyát. ²² Ti azt imádjátok, akit nem ismertek, mi azt, akit ismerünk,

mert az üdvösség a zsidóktól ered. ²³ De elérkezik az óra, s már itt is van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát. Mert az Atya ilyen imádókat akar. ²⁴ Az Isten lélek, ezért akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk." ²⁵ Az asszony azt felelte rá: "Tudom, hogy eljön a Messiás, azaz a Fölkent, s amikor eljön, mindent tudtunkra ad." ²⁶ Jézus erre kijelentette: "Én vagyok az, aki veled beszélek." ²⁷ Közben visszatértek tanítványai, s meglepődtek rajta, hogy asszonnyal beszélget. De egyikük sem mondta: "Mit akarsz tőle?" Vagy: "Miért beszélgetsz vele?" ²⁸ Az asszony otthagya a korsóját, sietve visszatért a városba, és azt mondta az embereknek: ²⁹ "Gyertek, van itt egy ember, aki mindent elsorolt, amit csak tettem. Ő volna a Messiás?" ³⁰ Az emberek kitódultak a városból, és odasereglettek hozzá. ³¹ Közben a tanítványok kérték: "Mester, egyél!" ³² De ő azt felelte: "Van eledelem, csak nem tudtok róla." ³³ A tanítványok erre tanakodni kezdtek egymás közt: "Csak nem hozott neki valaki enni?" ³⁴ Jézus erre megmagyarázta: "Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégezzem, amit rám bízott." ³⁵ Vagy nem így beszéltek: Még négy hónap, és itt az aratás? Nos, azt mondom nektek: Emeljétek fel szemeteket, és nézzétek meg a szántóföldeket: már megérték az aratásra. ³⁶ Az arató már most megkapja bérét, s termést gyűjt az örök életre, hogy együtt örüljön, aki vet, azzal, aki arat. ³⁷ Mert igaza van a szólásmondásnak: Más vet és más arat. ³⁸ Nos, azért küldtelek benneteket, hogy learassátok, amit nem ti munkáltatok. Mások fáradoztak, s ti az ő munkájukba álltatok bele." ³⁹ Abból a városból sokan hittek benne a szamariaiak közül, az asszony szavára, aki tanúsította: "Mindent elsorolt, amit csak tettem." ⁴⁰ Amikor a szamariaiak odaértek hozzá, kérték, hogy maradjon náluk. Két napig ott is maradt. ⁴¹ S az ő szavát hallva még többen hittek benne. ⁴² Meg is mondták az asszonynak: "Most már nem a te szavaidra hiszünk, mert magunk is hallottuk, és most már tudjuk, hogy valóban ő a világ Üdvözítője." ⁴³ A két nap elteltével folytatta útját Galilea felé. ⁴⁴ Jézus maga állapította meg, hogy saját hazájában nincs a prófétának becsülete. ⁴⁵ Mégis, amikor Galileába ért, a galileaiak szívesen fogadták, mert mind látták, amit az ünnep alkalmával Jeruzsálemben tett, hisz ott voltak az ünnepen. ⁴⁶ Így újra a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrá változtatta. Kafarnaumban volt egy királyi tisztviselő, akinek a fia beteg volt. ⁴⁷ Amikor meghallotta, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, fölkereste, és arra kérte, menjen el, gyógyítsa meg a fiát, aki már a halálán volt. ⁴⁸ Jézus azonban így szólt: "Hacsak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek." ⁴⁹ De a királyi tisztviselő tovább kérlelte: "Gyere, Uram, mielőtt még meghalna a fiam!" ⁵⁰ Jézus megnyugtatta: "Menj csak, él a fiad!" Az ember hitt Jézus szavának, amelyet hozzá intézett, és elindult haza. ⁵¹ Útközben elé jöttek szolgálai és jelentették, hogy él a fia. ⁵² Megkérdezte tőlük, hogy melyik órában

lett jobban. "Tegnap, a hetedik óra körül hagyta el a ház" - felelték. ⁵³ Akkor az apa ráeszmélt, hogy épp ebben az órában történt, hogy Jézus azt mondta neki: "Él a fiad." És hívó lett egész háza népével egyetemben. ⁵⁴ Ez volt Jézus második csodája, amikor Júdeából Galilea felé tartott. 5. fejezet (Jn5)

¹ Nem sokkal ezután ünnepük volt a zsidóknak, s Jézus fölment Jeruzsálembe. ² Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy fürdő, amelynek héberül Beteszda volt a neve. Öt oszlopcsarnoka volt, ³ nagyon sok beteg feküdt bennük: vakok, sánták, bénák [várva, hogy a víz megmozduljon. ⁴ Az Úr angyala ugyanis leszállt időnként a tóra, és felkavarta a vizet. Aki felkavarása után először lépett a vízbe, az meggyógyult, bármilyen betegségben szenvedett is.] ⁵ De volt ott egy ember, aki már harmincnyolc esztendeje szenvedett. ⁶ Amikor Jézus meglátta, amint ott feküdt, s megtudta, hogy már régóta beteg, megkérdezte tőle: "Meg akarsz gyógyulni?" ⁷ "Uram - válaszolta a beteg -, nincs emberem, aki bevinne a tóba, amikor felkavarodik a víz. Így mire odaérek, már más lép be előttem." ⁸ Erre Jézus azt mondta neki: "Kelj föl, fogd az ágyadat és menj!" ⁹ Az ember azon nyomban meggyógyult, fölvette ágyát és elindult. Aznap épp szombat volt. ¹⁰ Ezért a zsidók rászóltak a meggyógyított emberre: "Szombat van, nem szabad vinned az ágyadat." ¹¹ Így felelt nekik: "Aki meggyógyított, az mondta: Fogd ágyadat és menj!" ¹² Erre megkérdezték tőle: "Ki volt az az ember, aki azt mondta neked: Fogd (ágyadat) és menj?!" ¹³ A meggyógyított ember azonban nem tudta, hogy ki volt, mert Jézus az odasereglett népsokaság miatt elment onnét. ¹⁴ Később Jézus találkozott vele a templomban, és azt mondta neki: "Nézd, meggyógyultál. Többé ne vétkezzél, nehogy még nagyobb baj érjen." ¹⁵ Erre az ember elment és elmondta a zsidóknak, hogy Jézus gyógyította meg. ¹⁶ A zsidók üldözték Jézust, amiért szombaton gyógyított. ¹⁷ Jézus azonban azt mondta nekik: "Atyám mindmáig munkálkodik, azért én is munkálkodom." ¹⁸ Emiatt a zsidók még inkább az életére törtek, hisz nemcsak hogy megszegte a szombatot, hanem az Istent is Atyjának nevezte, s így egyenlővé tette magát az Istennel. ¹⁹ De Jézus tovább hirdette: "Bizony, bizony, mondom nektek: A Fiú magától nem tehet semmit, csak azt teheti, amit az Atyától lát. Amit ő tesz, azt teszi a Fiú is. ²⁰ Az Atya ugyanis szereti a Fiút, s mindent megmutat neki, amit tesz. De még nagyobb dolgokat is mutat neki, hogy csodálkozzatok rajta. ²¹ Mert amint az Atya föltámasztja a halottakat és életre kelti őket, a Fiú is életre kelti azokat, akiket akar. ²² Az Atya nem ítél el senkit, hanem egészen a Fiúra bízta az ítéletet, ²³ hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút is, ahogy az Atyát tiszteli. ²⁴ Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre. ²⁵ Bizony, bizony, mondom nektek: Elérkezik az óra, s már itt is van,

amikor a halottak meghallják az Isten Fia szavát. S akik meghallják, azok élni fognak. ²⁶ Amint ugyanis az Atyának élete van önmagában, ²⁷ s hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mert hiszen ő az Emberfia. ²⁸ Ne csodálkozzatok rajta! Mert elérkezik az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják az Isten Fia szavát, és előjönnek. ²⁹ Akik jót tettek, azért, hogy feltámadjanak az életre, akik gonoszat tettek, azért, hogy feltámadjanak a kárhozatra. ³⁰ Magamtól nem tehetek semmit. Amint hallom, úgy ítélek. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött. ³¹ Ha magam tennék tanúságot saját magam mellett, nem volna érvényes a tanúságom. ³² De más tesz mellettem tanúságot, s tudom, hogy az a tanúság, amelyet tesz mellettem, az igaz. ³³ Jánoshoz fordultatok, s ő tanúságot tett az igazságról. ³⁴ Mindazonáltal nincs szükségem emberek tanúságtételére, csak azért mondom ezeket, hogy üdvözljétek. ³⁵ (János) égő és világító lámpa volt, de csak ideig-óráig akartatok a fényében gyönyörködni. ³⁶ De nekem olyan bizonyosságom van, amely felülmúlja Jánosét: tetteim, amelyeknek a végbevételét az Atya bízta rám. Ezek a tettek, amelyeket végbeviszek, maguk tanúskodnak mellettem, hogy az Atya küldött. ³⁷ Tehát maga az Atya tesz mellettem tanúságot, aki küldött. Ám ti sem szavát nem hallottátok, sem színét nem láttátok, ³⁸ s szava nem marad meg bennetek, mert nem hiszték abban, aki küldött. ³⁹ Fürkészitek az Írásokat, mert azt hiszték, hogy örök életet találtok bennük. Bár éppen rólam tanúskodnak, ⁴⁰ mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen. ⁴¹ Dicsőítést nem fogadok el az emberektől. ⁴² Ismerlek benneteket, nincs meg bennetek az Isten szeretete. ⁴³ Atyám nevében jöttem, s nem fogadtatok el. De ha valaki a maga nevében jönne, azt elfogadnátok. ⁴⁴ Hogyan is hihetnétek, amikor egymást dicsőítitek, de azt a dicsőséget, amely az Istentől való, nem keresitek? ⁴⁵ Ne gondoljátok, hogy vádolni foglak benneteket az Atya előtt. Maga Mózes a vádlótok, akiben reméltek. ⁴⁶ Mert ha Mózesnek hinnétek, nekem is hinnétek. Mert hisz rólam írt. ⁴⁷ De hát ha az ő írásainak nem hiszték, hogy hinnétek az én szavaimnak?"

6. fejezet (Jn6)

¹ Jézus ezután átkelt a Galileai-tavon, Tibériás taván. ² Nagy tömeg követte, mert látták a betegeken végbevitt csodajeleket. ³ Jézus fölment egy hegyre, s ott leült a tanítványaival. ⁴ Közel volt a húsvét, a zsidók ünnepe. ⁵ Amikor Jézus körülnézett, és látta, hogy nagy sereg ember tódul hozzá, megkérdezte Fülöptől: "Honnan veszünk kenyeret, hogy legyen mit enniük?" ⁶ Ezt azért kérdezte, mert próbára akarta tenni, maga ugyanis tudta, mit fog végbevinni. ⁷ "Kétszáz dénár árú kenyér sem elég, hogy csak egy kevés jusson is mindenkinek" - felelte Fülöp. ⁸ Az egyik tanítvány, András, Simon Péter

testvére megszólalt: ⁹ "Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala, de mi az ennyinek?" ¹⁰ Jézus meghagyta: "Telepítsétek le az embereket!" Azon a részen sok fű volt. Letelepédtek hát, s csak a férfiak voltak szám szerint ötezren. ¹¹ Jézus ekkor kezébe vette a kenyeret, hálát adott és kiosztotta a letelepédett embereknek, s ugyanígy a halból is adott, amennyit csak akartak. ¹² Amikor jóllaktak, szólt tanítványainak: "Szedjétek össze a maradékot, nehogy kárba vesszen." ¹³ Összeszedték, s tizenkét kosarat töltöttek meg az öt árpakenyér maradékából, amit meghagytak azok, akik ettek. ¹⁴ Amikor az emberek látták a csodajelet, amelyet Jézus végbevitt, így beszéltek: "Bizonyára ez az a próféta, akinek el kell jönnie a világba." ¹⁵ Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak, azért visszament a hegyre, egyedül. ¹⁶ Amikor beesteledett, tanítványai lementek a tóhoz, ¹⁷ bárkába szálltak, és elindultak a tó túlsó partjára, Kafarnaum felé. Már egészen besötétedett, s Jézus még mindig nem tért vissza hozzájuk. ¹⁸ Erős szél támadt, s a tó háborgott. ¹⁹ Amikor már eveztek vagy huszonöt-harminc stádiumnyit, látták, hogy Jézus a vízen járva közeledik a bárkához. Megijedtek. ²⁰ De ő bátorította őket: "Én vagyok, ne féljétek!" ²¹ Föl akarták venni a bárkába, ám a bárka nyomban partot ért, ott, ahová tartottak. ²² Másnap a tó túlsó oldalán maradt népnek eszébe jutott, hogy csak egy bárka volt ott, s hogy Jézus nem szállt tanítványaival bárkába, a tanítványok csak maguk indultak el. ²³ Közben több bárka érkezett Tibériásból annak a helynek a közelébe, ahol a kenyeret ették. ²⁴ Amikor a nép látta, hogy Jézus nincs ott, s tanítványai sem, bárkába szálltak és elmentek Kafarnaumba, hogy megkeressék Jézust. ²⁵ Amikor a tó túlsó partján megtalálták, megkérdezték tőle: "Mester, hogy kerültél ide?" ²⁶ "Bizony, bizony mondom nektek - felelte Jézus -: Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. ²⁷ De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett maga az Atya tett tanúságot." ²⁸ Erre megkérdezték tőle: "Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot vigyünk végbe?" ²⁹ "Az tetszik Istennek - válaszolta Jézus -, ha hisztek abban, akit küldött." ³⁰ De ők így folytatták: "Hadd lássuk, milyen csodajelet viszel végbe! Akkor majd hiszünk neked. Mit tudsz tenni?" ³¹ Atyáink mannat ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni." ³² Jézus erre azt mondta: "Bizony, bizony mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. ³³ Mert az az Isten kenyere, aki alászáll a mennyből és életet ad a világnak." ³⁴ Erre így szóltak hozzá: "Urunk, adj nekünk mindig ebből a kenyérből!" ³⁵ "Én vagyok az élet kenyere - felelte Jézus. - Aki hozzám jön, többé nem éhez, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha. ³⁶ De megmondtam, hogy bár

láttok, mégsem hisztek. ³⁷ Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám jön. S aki hozzám jön, nem taszítom el. ³⁸ Mert nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki küldött. ³⁹ Annak, aki küldött, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. ⁴⁰ Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen, s feltámasszam az utolsó napon." ⁴¹ A zsidók elkezdtek zúgolódni, amiért azt mondta: "Én vagyok a mennyből alászállott kenyér." ⁴² Így érveltek: "Nem Jézus ez, Józsefnek a fia, akinek ismerjük apját, anyját? Hogyan mondhatja hát, hogy a mennyből szálltam alá?" ⁴³ Jézus azonban így szólt: "Ne zúgolódjatok egymás között. ⁴⁴ Senki sem jöhet hozzám, ha az Atya, aki küldött, nem vonzza, s én feltámasztom az utolsó napon. ⁴⁵ Megírták a próféták: Mindnyájan Isten tanítványai lesznek. Mindenki, aki hallgat az Atyára és tanul tőle, hozzám jön. ⁴⁶ Nem mintha valaki is látta volna az Atyát, csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. ⁴⁷ Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hisz bennem, annak örök élete van. ⁴⁸ Én vagyok az élet kenyere. ⁴⁹ Atyáitok mannát ettek a pusztában, mégis meghaltak. ⁵⁰ Ez a mennyből alászállott kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. ⁵¹ Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért." ⁵² Erre vita támadt a zsidók közt: "Hogy adhatja ez a testét eledelül?" ⁵³ Jézus ezt mondta rá: "Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek. ⁵⁴ De aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon. ⁵⁵ A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. ⁵⁶ Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne. ⁵⁷ Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. ⁵⁸ Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él." ⁵⁹ Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban, a zsinagógában tanított. ⁶⁰ Tanítványai közül, akik ezeket hallották, többen azt mondták: "Kemény beszéd. Ki hallgatja?" ⁶¹ Jézus tudta, hogy tanítványai méltatlankodtak miatta, azért így szólt hozzájuk: "Botránkoztok rajta? ⁶² Hátha majd azt látjátok, hogy az Emberfia fölmegegy oda, ahol azelőtt volt! ⁶³ A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet, ⁶⁴ de vannak közöttetek, akik nem hisznek." Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik nem hisznek, és ki fogja elárulni. ⁶⁵ Aztán így folytatta: "Azért mondtam nektek, hogy senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki." ⁶⁶ Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele. ⁶⁷ Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: "Ti is el akartok menni?" ⁶⁸ Simon Péter felelt neki: "Uram, kihez

mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás. ⁶⁹ Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje." ⁷⁰ Jézus így válaszolt: "Nem tizenkettőtöket választottam ki? De egyikőtök ördög." ⁷¹ Júdást értette rajta, az iskarióti Simon fiát. Mert ő lett az árulója, egy a tizenkettő közül. 7. fejezet (Jn7)

¹ Jézus ezután bejárja Galileát, Júdeába nem akart menni, mert a zsidók az életére törtek. ² Közeledett a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep. ³ Ezért testvérei így szóltak hozzá: "Kelj útra, és menj el Júdeába, hogy tanítványaid is lássák tetteidet. ⁴ Hisz senki sem működik titokban, ha azt akarja, hogy tudomást szerezzenek róla. Ha képes vagy ilyenekre, akkor lépj a világ színe elé." ⁵ Testvérei sem hittek ugyanis benne. ⁶ Jézus ezt válaszolta nekik: "Nekem még nem érkezett el az időm, de nektek mindig megfelelő az idő. ⁷ Titeket nem gyűlölhét a világ, de engem gyűöl, mert bizonyítom, hogy gonoszak a tetteik. ⁸ Menjetek hát föl az ünnepre, én azonban nem megyek föl erre az ünnepre, mert még nem telt be az időm." ⁹ Ezt mondta nekik, s ott maradt Galileában. ¹⁰ De azután, hogy testvérei fölmentek az ünnepre, ő maga is fölment, csak nem nyilvánosan, hanem titokban. ¹¹ A zsidók keresték az ünnepen. "Hol van?" - kérdezték, ¹² s a nép körében sokat emlegették. Némelyek azt mondták, hogy jó ember, mások meg azt, hogy félrevezeti a népet. ¹³ De a zsidóktól való félelmében senki sem beszélt nyíltan róla. ¹⁴ Amikor már eltelt az ünnep fele, Jézus fölment a templomba, és tanított. ¹⁵ A zsidók csodálkozva mondogatták: "Hogy ismerheti így az Írásokat, amikor nem is tanulta?" ¹⁶ Jézus így felelt nekik: "Tanításom nem tőlem való, hanem attól, aki küldött. ¹⁷ Aki készen van rá, hogy teljesítse akarátát, meggyőződhet róla, vajon Istentől való-e ez a tanítás, vagy csak magamtól beszélek. ¹⁸ Aki magától beszél, a saját dicsőségét keresi. Aki azonban annak dicsőségén munkálkodik, aki őt küldte, az igaz, s nincs benne hamisság. ¹⁹ Hát nem adott nektek Mózes törvényt? Mégsem tartja meg egyiketek sem a törvényt. Miért törtök az életemre?" ²⁰ "Te ördögtől megszállott - szólt közbe a nép -, ugyan ki tör az életedre?" ²¹ Jézus azonban folytatta: "Egyetlen egy tettet vittem végbe, s mindnyájan megütköztök rajta. ²² Mózes parancsot adott a körülmetélésre - bár nem Mózes-től eredt, hanem az ősatyáktól -, és szombaton is elvégzitek a körülmetélést. ²³ Ha tehát szombaton is körülmetélkedhet az ember, hogy Mózes törvénye csorbát ne szenvedjen, miért acsarkodtok ellenem, amiért egy embert meggyógyítottam szombaton? ²⁴ Ne látszatra ítéltetek, hanem igazságosan ítéltetek!" ²⁵ A jeruzsálemiek közül néhányan megjegyezték: "Ugye, ez az, akit halálra keresnek?" ²⁶ S mégis teljesen nyíltan beszél, s nem szólnak rá semmit. Csak nem győződtek meg róla az előljárók, hogy ő a Messiás? ²⁷ Róla tudjuk, honnét származik, a Messiásról azonban, ha eljön, senki sem fogja tudni, honnan való." ²⁸ Jézus a templomban tanítva ezt felelte

rá: "Igen, ismertek, és azt is tudjátok, honnan való vagyok, noha nem magamtól jöttem, hanem az Igaz küldött, akit ti nem ismertek." ²⁹ Én azonban ismerem, mert tőle vagyok és ő küldött." ³⁰ Erre el akarták fogni, de senki sem vetett rá kezet, mert még nem érkezett el az órája. ³¹ A népből sokan hittek benne. "Hát több csodajelel visz végbe, ha eljön a Messiás, mint amennyit ez végbevitt?" - kérdezték. ³² A farizeusoknak fülükbe jutott, hogy a nép titokban így beszél róla. Ezért a főpapok és a farizeusok elküldték szolgálait, hogy fogják el. ³³ Ekkor Jézus azt mondta: "Már csak rövid ideig vagyok veletek, aztán visszatérek ahhoz, aki küldött." ³⁴ Keresni fogtok, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek." ³⁵ Erre a zsidók tanakodni kezdtek: "Vajon hová akar menni, ahol nem találjuk meg? Csak nem a szórványban élő görögökhöz készül, hogy tanítsa őket?" ³⁶ Mit jelent, amit mondott: Keresni fogtok, de nem találtok, s ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?" ³⁷ Az ünnep utolsó, nagy napján Jézus a templomban volt és fennhangon hirdette: "Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék, ³⁸ aki hisz bennem: belsejéből az Írás szava szerint élő víz folyói fakadnak." ³⁹ Ezt a Lélekről mondta, amelyben a benne hívők részesülnek. A Lélek ugyanis még nem jött el, mert még nem dicsőült meg Jézus. ⁴⁰ E szavak hallatára a népből némelyek így beszéltek: "Valóban ez a Próféta!" ⁴¹ Mások meg: "Ő a Messiás!" De voltak, akik így vélekedtek: "Hát jöhet a Messiás Galileából?" ⁴² Az Írás szerint Dávid családjából s Betlehem városából kell a Messiásnak jönnie." ⁴³ Így szakadás támadt miatta a nép közt. ⁴⁴ Némelyek már el akarták fogni, de senki sem vetett rá kezet. ⁴⁵ A szolgálak is visszatértek a papokhoz és a farizeusokhoz. Ezek kérdőre vonták őket: "Miért nem hoztátok magatokkal?" ⁴⁶ A szolgálak mentegetőztek: "Még soha sem beszélt úgy ember, ahogy ez beszél." ⁴⁷ Erre a farizeusok megkérdezték tőlük: "Csak nem vezetett titeket is félre?" ⁴⁸ Hitt-e benne valaki a tanács tagjai vagy a farizeusok közül? ⁴⁹ Csak ez az átkozott népség, amely mit sem ért a törvényből." ⁵⁰ Egyikük azonban, Nikodémus, aki egy alkalommal fölkereste (Jézust), azt mondta nekik: ⁵¹ "Elítél törvényünk valakit is anélkül, hogy először meghallgatták s meggyőződtek volna róla, hogy mit tett?" ⁵² De azt mondták neki: "Csak nem vagy te is galileai? Nézz utána s megbizonyosodsz, hogy Galileából nem támad próféta." ⁵³ Ezután mindnyájan hazamentek. 8. fejezet (Jn8)

¹ Jézus kiment az Olajfák hegyére, ² majd kora reggel újra megjelent a templomban. A nép köré sereglett, s ő leült és tanította őket. ³ Az írástudók és a farizeusok egy házasságtörésen ért asszonyt vittek eléje. Odaállították középre, ⁴ és így szóltak hozzá: "Mester, ezt az asszonyt röviddel ezelőtt házasságtörésen érték. ⁵ Mózes azt parancsolta a törvényben, hogy az illet meg kell kövezni. Hát te mit mondasz?" ⁶ Ezt azért kérdezték, hogy próbára

tegyék, s vádolhassák. Jézus lehajolt, és az ujjával írni kezdett a földön.⁷ De tovább faggatták, azért fölegyenesedett, és azt mondta nekik: "Az vesse rá az első követ, aki bűntelen közületek!"⁸ Aztán újra lehajolt, s tovább írt a földön,⁹ ők meg ennek hallatára eloldalogtak, egyikük a másik után, kezdve a véneken, s csak Jézus maradt ott a középütt álló asszonnyal.¹⁰ Jézus fölegyenesedett és megszólította: "Asszony, hova lettek? Senki sem ítélte el?"¹¹ "Senki, Uram" - felelte az asszony. Erre Jézus azt mondta neki: "Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!"¹² Egy másik alkalommal így beszélt Jézus: "Én vagyok a világ világossága. Aki követ, nem jár többé sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága."¹³ A farizeusok vitába szálltak vele: "Mivel magad mellett teszel tanúságot, azért nem érvényes a tanúságod."¹⁴ Jézus megfelelt nekik: "Ha magam mellett teszek is tanúságot, érvényes a tanúságom, mert tudom, honnan jöttem, és hova megyek. Ti ellenben nem tudjátok, honnan jöttem, és hova megyek."¹⁵ Ti a test szerint ítélték, én nem ítélek senki fölött.¹⁶ Vagy ha ítélek is, igazságos az ítéletem, mert nem vagyok egyedül, hanem én, és aki küldött, az Atya.¹⁷ Márpedig törvényetek is azt mondja, hogy két embernek a tanúsága érvényes.¹⁸ Tanúságot teszek magamról én is, és tanúskodik mellettem az Atya is, aki küldött."¹⁹ Erre megkérdezték tőle: "Hol van az atyád?" "Sem engem nem ismertek, sem Atyámat - felelte Jézus. - Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek."²⁰ Így beszélt Jézus a kincstár mellett, amikor a templomban tanított. De nem vetett rá kezet senki, mert még nem jött el az ő órája.²¹ Egy más alkalommal így beszélt Jézus: "Elmegyek és kerestek, de bűnötökben haltok meg. Ahova ugyanis én megyek, oda ti nem jöhettek."²² Erre a zsidók megjegyezték: "Csak nem öli meg magát, hogy azt mondja: Ahová én megyek, oda ti nem jöhettek?"²³ De ő megmagyarázta nekik: "Ti innen alulról valók vagytok, én meg felülről való vagyok, ti e világból vagytok, én nem e világból vagyok."²⁴ Azért mondtam nektek, hogy bűnötökben haltok meg, mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűnötökben."²⁵ Erre megkérdezték tőle: "De hát ki vagy te?" "A kezdet, amint már mondtam nektek - mondta Jézus feleletül. -²⁶ Sokat mondhatnék még rólatok ítéletképpen, mert az, aki küldött, igaz, s azt hirdetem a világnak, amit tőle hallottam."²⁷ Nem fogták fel, hogy az Atyáról beszél nekik,²⁸ Jézus mégis folytatta: "Amikor majd fölmagasztaltatik az Emberfia, megtudjátok, hogy én vagyok, s hogy semmit nem teszek magamtól, hanem azt hirdetem, amire Atyám tanított."²⁹ Aki küldött, velem van, nem hagyott magamra, mert mindig azt teszem, ami tetszésére van."³⁰ E szavaira sokan hittek benne.³¹ Jézus a benne hívő zsidókhoz fordult: "Ha kitarotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek,³² megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz benneteket."³³ "Ábrahám utódai vagyunk - felelték -, s nem szolgáltunk soha senkinek. Miért mondod hát, hogy szabadok

lesztek?" ³⁴ Jézus így válaszolt: "Bizony, bizony, mondom nektek: Mindenki szolga, aki bűnt követ el. ³⁵ A szolga nem marad ott mindig a házban, a Fiú azonban mindvégig ott marad. ³⁶ Ha tehát a Fiú szabaddá tesz benneteket, akkor valóban szabadok lesztek. ³⁷ Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok. Mégis az életemre törtök, mert nem fog rajtatok a szavam. ³⁸ Én azt hirdetem nektek, amit Atyámnál láttam, ti azt teszitek, amit atyátoktól tanultatok." ³⁹ Erre közbevágta: "A mi atyánk Ábrahám!" Jézus így folytatta: "Ha Ábrahám fiai vagytok, azt tegyétek, amit Ábrahám tett. ⁴⁰ De ti az életemre törtök, bár az Istentől hallott igazságot hirdetem nektek. Ábrahám ezt nem tette. ⁴¹ Azt teszitek, amit atyátok tett." De tovább erősködtek: "Nem házasságtörésből születünk, egy atyánk van, az Isten." ⁴² Jézus ezt válaszolta: "Ha Isten volna az atyátok, akkor szeretnétek engem. Mert az Istentől való vagyok, tőle jöttem. Hisz nem magamtól jöttem, hanem ő küldött. ⁴³ Miért nem értitek a beszédemet? Azért, mert nem vagytok képesek meghallani a szavamat. ⁴⁴ A sátán az atyátok, és atyátok kedvére igyekeztek tenni, aki kezdettől fogva gyilkos, nem tartott ki az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor hazudik, magából meríti, mert hazug, és a hazugság atyja. ⁴⁵ Mégis, bár az igazságot hirdetem, nekem nem hisztek. ⁴⁶ Ki vádolhat bűnnel közületek? Ha meg az igazságot hirdetem, miért nem hisztek nekem? ⁴⁷ Aki az Istentől való, meghallja az Isten szavát. Ti azért nem halljátok meg, mert nem vagytok az Istentől való." ⁴⁸ A zsidók erre rátámadtak: "Hát nincs igazunk, amikor samariainak és ördögtől megszállottnak mondunk?" ⁴⁹ "Nem vagyok ördögtől megszállott - felelte Jézus -, hanem tisztelem Atyámat, ti ellenben gyalázattal illettek, ⁵⁰ noha nem keresem a magam dicsőségét, hisz van, aki keresse és ítéletet mondjon. ⁵¹ Bizony, bizony, mondom nektek: aki megtartja tanításomat, az nem ízleli meg a halált örökre." ⁵² A zsidók közbevágta: "Most aztán igazán meggyőződünk róla, hogy ördögtől megszállott vagy! Ábrahám is, a próféták is meghaltak, s te azt állítod: Aki megtartja tanításomat, nem ízleli meg a halált örökre. ⁵³ Csak nem vagy nagyobb Ábrahám atyánknál? Mert hisz ő meghalt. S a próféták is meghaltak. Mivé teszed magad?" ⁵⁴ Jézus így válaszolt: "Ha én dicsőíteném meg magam, mit sem érne a dicsőségem. Atyám dicsóít meg, akiről azt mondjátok ugyan, hogy Istenetek, ⁵⁵ de nem ismeritek. Én azonban ismerem, s ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonlóan hazug volnék. De ismerem, és megtartom tanítását. ⁵⁶ Ábrahám, a ti atyátok örült, hogy megláthatja napomat. Meg is látta, és örült neki." ⁵⁷ A zsidók felháborodtak: "Ötvenesztendősen sem vagy, s láttad Ábrahámot?" ⁵⁸ Jézus így válaszolt: "Bizony, bizony, mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok." ⁵⁹ Erre követ ragadtak, s meg akarták kövezni, de Jézus eltűnt előlük, és elhagyta a templomot. 9. fejezet (Jn9)

¹ Egyszer útközben (Jézus) látott egy vakon született embert. ² Tanítványai megkérdezték tőle: "Mester, ki vétkezett, ez vagy a szülei, hogy vakon született?" ³ "Sem ez nem vétkezett - felelte Jézus -, sem a szülei, hanem az Isten tetteinek kell rajta nyilvánvalóvá válniuk. ⁴ Addig kell végbevinnem annak tetteit, aki küldött, amíg nappal van. Eljön az éjszaka, s akkor senki sem munkálkodhat. ⁵ Amíg e világban vagyok, világossága vagyok a világnak." ⁶ Míg ezeket mondta, a földre köpött, nyálával sarat csinált, s a sarat a vak szemére kente, ⁷ majd meghagyta neki: "Menj, mosakodj meg a Siloe tavában." Ez annyit jelent, mint: "küldött". Az elment, megmosdott, s amikor visszatért, már látott. ⁸ A szomszédok és akik azelőtt koldulni látták, megkérdezték: "Nem ez az, aki itt ült és koldult?" ⁹ Némelyek azt állították: "Igen, ez az", mások ellenben tagadták: "Nem az, csak hasonlít hozzá." De ő kijelentette: "Én vagyok az." ¹⁰ Erre megkérdezték tőle: "Hogyan nyílt meg a szemed?" ¹¹ Elmondta nekik: "Az az ember, akit Jézusnak hívnak, sarat csinált, a szememre kente s meghagyta: Menj, mosakodj meg a Siloe tavában. Elmentem, megmosdottam és látok." ¹² Erre megkérdezték tőle: "Hol van?" "Nem tudom" - felelte. ¹³ Az imént még vak embert elvitték a farizeusokhoz, ¹⁴ mert az a nap, amikor Jézus sarat csinált és megnyitotta a szemét, szombati nap volt. ¹⁵ A farizeusok is megkérdezték tőle, hogyan nyílt meg a szeme. Elmondta nekik: "Sarat tett a szememre, megmosdottam és látok." ¹⁶ A farizeusok közül némelyek így vélekedtek: "Ez az ember nem Istentől való, hisz nem tartja meg a szombatot." Mások ellene vetették: "Hogyan tehet bűnös ember ilyen csodát?" Így szakadás támadt közöttük. ¹⁷ Azért hát tovább faggatták a vakot: "Mit tartasz arról, aki visszaadta a szemed világát?" "Azt, hogy próféta" - felelte. ¹⁸ De a zsidók sehogyse akarták elhinni, hogy vak volt, és hogy visszanyerte a szeme világát, azért odahívták az imént még vak embernek a szüleit ¹⁹ és őket faggatták: "A ti fiatok? Azt mondjátok róla, hogy vakon született! Hogy lehet akkor, hogy most lát?" ²⁰ Szülei ezt válaszolták: "Azt tudjuk, hogy a mi fiunk, és hogy vakon született. ²¹ De hogy most miképpen lát, azt nem tudjuk. S azt sem tudjuk, ki adta vissza a szeme világát. Kérdezzétek meg tőle magától, hisz megvan hozzá a kora, mondja el maga." ²² A szülők azért beszéltek így, mert féltek a zsidóktól. A zsidók ugyanis elhatározták, hogy azt, aki Messiásnak vallja, kizárják a zsinagógából. ²³ Ezért mondták a szülei: "Megvan hozzá a kora, kérdezzétek meg tőle magától." ²⁴ Erre másodszor is hívták a vakon született embert és figyelmeztették: "Dicsőítsd meg az Istent! Mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös." ²⁵ "Azt, hogy bűnös-e - felelte -, nem tudom. Csak azt tudom, hogy vak voltam, és most látok." ²⁶ Erre újra faggatni kezdték: "Mit csinált veled? Hogy adta vissza a szemed világát?" ²⁷ "Már elmondtam nektek - felelte -, de nem hallgattátok meg. Miért akarjátok újra hallani? Talán ti is tanítványai akartok lenni?" ²⁸

Erre becsmérelték, s azt mondták neki: "Légy a tanítványa te! Mi Mózes tanítványai vagyunk." ²⁹ Azt tudjuk, hogy Mózeszel beszélt az Isten, de hogy ez honnét való, azt nem tudjuk." ³⁰ "Épp az a különös - felelte az ember -, hogy nem tudjátok, honnét való, mégis visszaadta a szemem világát." ³¹ Tudjuk, hogy Isten nem hallgatja meg a bűnösöket, azt azonban, aki istenfélő és teljesíti akaratát, meghallgatja. ³² Amióta fennáll a világ, sohasem lehetett hallani, hogy valaki visszaadta volna egy vakon születettnek a szeme világát. ³³ Ha nem Istentől való volna, nem tehetett volna semmit." ³⁴ Erre rászóltak: "Te akarsz minket tanítani, aki mindenestül bűnben született?" Ezzel kidobták. ³⁵ Jézus meghallotta, hogy kidobták, s amikor találkozott vele, megkérdezte tőle: "Hiszel az Emberfiában?" ³⁶ "Ki az, Uram - kérdezte az ember -, hogy higgyek benne?" ³⁷ "De hisz látod - felelte -, ő beszél veled." ³⁸ Erre felkiáltott: "Hiszek, Uram!" - s leborult előtte. ³⁹ Jézus pedig azt mondta: "Azért jöttem a világba, hogy ítéletet tartsak, hogy akik nem látnak, azok lássanak, és akik látnak, azok vakok legyenek." ⁴⁰ Amikor a körülötte álló farizeusok közül ezt néhányan meghallották, megkérdezték: "Csak nem vagyunk mi is vakok?" ⁴¹ "Ha vakok volnátok - felelte Jézus -, nem volna bűnötök. De azt állítjátok: Látunk. Ezért megmarad bűnötök." 10. fejezet (Jn10)

¹ "Bizony, bizony, mondom nektek: Aki nem a kapun megy be a juhok aklába, hanem máshonnan hatol be, az tolvaj és rabló. ² Aki a kapun megy be, az a juhok pásztora. ³ Az őr kinyit neki, a juhok pedig megismerik a hangját. Nevükön szólítja juhait, és kivezeti őket. ⁴ Amikor mindegyiket kivezeti, elindul előttük, s a juhok követik, mert ismerik a hangját. ⁵ Idegen után nem mennek, hanem elfutnak tőle, mert az idegennek nem ismerik a hangját." ⁶ Ezt a példabeszédet mondta nekik Jézus, de nem értették, mit akart vele mondani. ⁷ Jézus folytatta: "Bizony, bizony, mondom nektek: Én vagyok a juhok számára a kapu. ⁸ Azok, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók. Nem is hallgattak rájuk a juhok. ⁹ Én vagyok a kapu. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, ki-be jár és legelőt talál. ¹⁰ A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson. Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen. ¹¹ Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juhaiért. ¹² A béres azonban, aki nem pásztor, akinek a juhok nem sajátjai, otthagyja a juhokat és elfut, amikor látja, hogy jön a farkas. A farkas aztán elragadja és szétkergeti őket. ¹³ A béres azért fut el, mert béres, és nem törődik a juhokkal. ¹⁴ Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyéim is ismernek engem, ¹⁵ mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért. ¹⁶ De más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra, s egy nyáj lesz és egy pásztor. ¹⁷ Azért szeret az Atya, mert odaadom az életemet, hogy majd újra visszavegyem. ¹⁸

Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy odaadjam, és van rá hatalmam, hogy visszavegyem. Ezt a parancsot kaptam az Atyától." ¹⁹ E beszéd miatt ismét szakadás támadt a zsidók között. ²⁰ Sokan közülük azt mondták: "Ördög szállta meg és megháborodott. Minek hallgatják?" ²¹ Mások így vélekedtek: "Ez nem megszállottnak a beszéde. Vagy vissza tudja adni a gonosz lélek a vaknak a szeme világát?" ²² A templomszentelés ünnepét ülték Jeruzsálemben. Tél volt. ²³ Jézus éppen a templomban járt, Salamon csarnokában. ²⁴ A zsidók körülvették, és kérdezték tőle: "Meddig tartasz még bizonytalanságban minket? Ha te vagy a Messiás, mondd meg nekünk nyíltan." ²⁵ "Mondtam már nektek - felelte Jézus -, de nem hiszitek. A tettek, amelyeket Atyám nevében végbeviszek, tanúságot tesznek mellettem. ²⁶ Mégsem hisztek, mert nem vagytok juhaim közül valók. ²⁷ A juhaim hallgatnak szavamra, ismerem őket, és ők követnek engem. ²⁸ Örök életet adok nekik, nem vesznek el soha, nem ragadja ki őket a kezemből senki. ²⁹ Atyám adta őket nekem, s ő mindenkinél nagyobb: Atyám kezéből nem ragadhat ki senki semmit. ³⁰ S én és az Atya egy vagyunk." ³¹ A zsidók újra köveket ragadtak, s meg akarták kövezni. ³² Jézus megkérdezte tőlük: "Láthattátok, mennyi jót vittem végbe Atyám erejéből. Melyik jótettemért akartok megkövezni?" "Nem jótettedért kövezünk meg - ³³ felelték a zsidók -, hanem a káromlásért, azért hogy ember létedre Istenné teszed magadat." ³⁴ Jézus folytatta: "Hát nincs megírva törvényetekben: Én mondtam: istenek vagytok? ³⁵ Ha már azokat is isteneknek mondta, akikhez az Isten szólt, és az Írás nem veszítheti érvényét, ³⁶ akkor hogy vádolhatjátok káromlással azt, akit az Atya megszentelt és a világba küldött, azért mert azt mondtam: Isten Fia vagyok? ³⁷ Ha nem Atyám tetteit viszem végbe, ne higgyetek nekem. ³⁸ De ha azokat viszem végbe, akkor ha nekem nem hisztek, higgyetek a tetteknek, hogy végre lássátok és értsétek: az Atya bennem van s én az Atyában vagyok." ³⁹ Erre ismét el akarták fogni, de kiszabadult kezük közül. ⁴⁰ Ezután Jézus ismét átment a Jordánon túlra, arra a helyre, ahol János először keresztelt, és ott is maradt. ⁴¹ Sokan fölkeresték, mert így gondolkodtak: "János ugyan egyetlen csodát sem tett, de amit mondott róla (Jézusról), az mind igaznak bizonyult." ⁴² És sokan hittek benne. 11. fejezet (Jn11)

¹ Betániában, Máriának és nővérének, Mártának a falujában volt egy beteg, Lázár. ² Ez a Mária kente meg az Urat olajjal és törölte meg a lábát a hajával. Az ő testvére, Lázár volt a beteg. ³ A nővérek megüzenték neki: "Uram, akit szeretsz, beteg." ⁴ Ennek hallatára Jézus azt mondta: "Ez a betegség nem okozza halálát, hanem Isten dicsőségére lesz, hogy megdicsőüljön általa az Isten Fia." ⁵ Jézus szerette Mártát, a nővérét (Máriát) és Lázárt. ⁶ Amikor meghallotta, hogy beteg, két napig még ott maradt, ahol volt, ⁷ s akkor szólt a

tanítványoknak: "Menjünk vissza Júdeába!" ⁸ "Mester - felelték a tanítványok -, most akartak ott megkövezni a zsidók és újra odamész?" ⁹ Jézus így válaszolt: "Nem tizenkét órája van a napnak? Aki nappal jár, nem botlik meg, mert látja a világ világosságát. ¹⁰ Aki azonban éjszaka jár, megbotlik, mert nincs világossága." ¹¹ Aztán így folytatta: "Barátunk, Lázár elaludt, de elmegyek és fölébresztem." ¹² "Uram, ha alszik, akkor meggyógyul" - felelték a tanítványok. ¹³ Jézus Lázár haláláról beszélt, de ők azt hitték, hogy alvásáról beszélt. ¹⁴ Ezért Jézus világosan megmondta nekik: "Lázár meghalt. ¹⁵ Miattatok örülök, hogy nem voltam ott, hogy higgyetek. De most menjünk el hozzá!" ¹⁶ Tamás, akit mellékneven Didimusznak hívtak, így szólt a többi tanítványhoz: "Menjünk mi is, haljunk meg vele együtt!" ¹⁷ Amikor Jézus megérkezett, Lázár már négy napja a sírban volt. ¹⁸ Betánia Jeruzsálem közelében feküdt, mintegy tizenöt stádiumnyira. ¹⁹ Ezért a zsidók közül sokan elmentek Mártához és Máriához, hogy testvérük miatt vigasztalják őket. ²⁰ Amikor Márta meghallotta, hogy Jézus közeledik, eléje sietett, Mária pedig otthon maradt. ²¹ "Uram - szólította meg Márta Jézust -, ha itt lettél volna, nem halt volna meg testvérem. ²² De most is tudom, hogy bármit kérsz az Istentől, megadja neked." ²³ Jézus megnyugtatta: "Feltámad testvéred." ²⁴ "Tudom, hogy feltámad - mondta Márta -, majd a feltámadáskor, az utolsó napon." ²⁵ Jézus így folytatta: "Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog. ²⁶ Az, aki úgy él, hogy hisz bennem, nem hal meg örökre. Hiszed ezt?" ²⁷ "Igen, Uram - felelte -, hiszem, hogy Te vagy a Messiás, az Isten Fia, aki a világba jön." ²⁸ E szavakkal elment és hívta nővérét, Máriát. Halkan szólt neki: "Itt a Mester és hívat." ²⁹ Ennek hallatára (Mária) gyorsan fölkelt és odasietett hozzá. ³⁰ Mert Jézus még nem ért le a faluba, hanem ott volt, ahol Mária találkozott vele. ³¹ Amikor a zsidók, akik ott maradtak vele a házban és vigasztalták, látták, hogy Mária gyorsan feláll és elsiet, utánamentek. Azt gondolták, hogy a sírhoz megy sírni. ³² Amikor Mária odaért, ahol Jézus volt, és meglátta, e szavakkal borult a lába elé: "Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg testvérem." ³³ Amikor látta, hogy sírnak, Jézus lelke mélyéig megrendült. ³⁴ "Hova tettétek?" - kérdezte megindultan. "Gyere, Uram - felelték -, és nézd meg!" ³⁵ Jézus könnyekre fakadt. ³⁶ Erre a zsidók megjegyezték: "Nézzétek, mennyire szerette!" ³⁷ Némelyek azonban így vélekedtek: "Ha a vaknak vissza tudta adni a szeme világát, azt nem tudta volna megakadályozni, hogy ne haljon meg?" ³⁸ Jézus szíve mélyéig megrendült, s odament a sírhoz, amely egy kővel eltorlaszolt barlang volt. ³⁹ "Hengerítsétek el a követ!" - szólt Jézus. De Márta, az elhunyt nővére tiltakozott: "Uram, már szaga van, hiszen negyednapos." ⁴⁰ Jézus így felelt: "Nemde azt mondtam: ha hiszel, meglátod Isten dicsőségét?" ⁴¹ Erre elhengerítették a követ, Jézus pedig az égre emelte tekintetét és így

imádkozott: "Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. ⁴² Tudom, hogy mindig meghallgatsz. Csak a köröttem álló nép miatt mondtam, hogy higgyék: te küldtél engem." ⁴³ E szavak után hangosan beszólt: "Lázár, jöjj ki!" ⁴⁴ S a halott kijött. Lába és keze be volt pólyázva, az arcát meg kendő fődte. Jézus szólt nekik: "Oldjátok fel, hogy tudjon járni." ⁴⁵ A zsidók közül, akik fölkeresték Máriát, sokan látták, amit Jézus végbevitt, és hittek benne. ⁴⁶ Némelyek azonban elmentek a farizeusokhoz, és hírül vitték, amit Jézus tett. ⁴⁷ Erre a főpapok és a farizeusok összehívták a főtanácsot, és megkérdezték: "Mit tegyünk? Ez az ember nagyon sok csodát tesz. ⁴⁸ Ha tovább tűrjük, mindnyájan hinni fognak benne, aztán jönnek a rómaiak, és elpusztítják szentélyünket is, népünket is." ⁴⁹ Egyikük, Kaifás, aki abban az évben a főpap volt, így vélekedett: "Nem értitek a dolgot! ⁵⁰ Nem fogjátok fel, hogy jobb, ha egy ember hal meg a népért, mintsem hogy az egész nép elpusztuljon." ⁵¹ De ezt nem magától mondta, hanem mint főpap megjövendölte, hogy Jézus meghal a népért, ⁵² s nemcsak a népért, hanem azért is, hogy Isten szétszóródott gyermekeit egybegyűjtse. ⁵³ Ettől a naptól eltökélt szándékuk volt, hogy megölik. ⁵⁴ Jézus ezért nem járt többé nyíltan a zsidók között, hanem visszavonult a puszta szélén fekvő egyik városba, Efraimba, és ott tartózkodott tanítványaival. ⁵⁵ Közel volt a zsidók húsvétja, és a vidékről sokan fölmentek Jeruzsálembe, hogy megtisztuljanak. ⁵⁶ Keresték Jézust a templomban, és tanakodtak egymás közt: "Mit gondoltok, eljön az ünnepre?" ⁵⁷ A főpapok és a farizeusok ugyanis parancsot adtak, hogy ha valaki tudomást szerez hollétéről, jelentse, hogy így elfoghassák. 12. fejezet (Jn12)

¹ Hat nappal húsvét előtt Jézus Betániába ment, ahol Lázár lakott, akit feltámasztott a halálból. ² Ott vacsorát rendeztek neki. Márta felszolgált és Lázár is a vendégek közt volt. ³ Mária vett egy font valódi nárduszból készült, drága olajat, megkenete vele Jézus lábát és megtörölte a hajával, a ház betelt az olaj illatával. ⁴ Az egyik tanítvány, az áruló Júdás, aki elárulta, méltatlankodott miatta: ⁵ "Miért nem adták el inkább az olajat 300 dénárért, s miért nem osztották szét a szegények közt?" ⁶ De nem azért beszélt így, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem mert tolvaj volt: ő kezelte a pénzt és eltulajdonította, amit rábíztak. ⁷ Jézus így szólt: "Hagyd békén! Hadd tegye, hiszen temetésem napjára teszi. ⁸ Szegények mindig vannak veletek, de én nem leszek mindig veletek." ⁹ Amikor megtudták, hogy ott tartózkodik, a zsidók közül sokan elmentek, nemcsak Jézus kedvéért, hanem hogy Lázárt is lássák, akit feltámasztott a halálból. ¹⁰ Erre a főpapok elhatározták, hogy Lázárt is megölik, ¹¹ mert miatta sok zsidó elment oda, és hitt Jézusban. ¹² Másnap az ünnepre felzarándokolt tömérdek nép hírét vette, hogy Jézus Jeruzsálembe érkezik. ¹³ Pálmaágakat szedtek, kivonultak eléje, és így köszöntötték:

"Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön, Izrael királya!" ¹⁴ Jézus talált ott egy számárcsikót s felült rá, ahogy az Írás mondja: ¹⁵ "Ne félj, Sion leánya! Nézd, királyod jön, nőtényszamár csikóján." ¹⁶ Tanítványai először nem értették, de amikor Jézus megdicsőült, ráeszméltek, hogy ami történt vele, azt megírták róla. ¹⁷ S a nép, amely ott volt, amikor Lázárt előhívta a sírból és feltámasztotta a halálból, tanúságot tett mellette. ¹⁸ Azért is vonult ki eléje a tömérdek nép, mert hallották, hogy ezt a csodát művelte. ¹⁹ A farizeusok ellenben szemére vetették egymásnak: "Lám, nem mentetek semmire. Nézzétek, az egész világ követi." ²⁰ Azok között, akik felzarándokoltak, hogy az ünnepen imádják az Istent, volt néhány görög is. ²¹ Ezek Fülöphöz fordultak, aki a galileai Betszaidából származott, és kérték: "Uram, látni szeretnénk Jézust." ²² Fülöp elment, és szólt Andrásnak. Aztán András és Fülöp odamentek és elmondták Jézusnak. ²³ Jézus ezt válaszolta: "Elérkezett az óra, amikor megdicsőül az Emberfia. ²⁴ Bizony, bizony, mondom nektek: ha a búzaszem nem hull a földre, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz. ²⁵ Aki szereti életét, az elveszíti, de aki gyűlöli életét ebben a világban, az megmenti az örök életre. ²⁶ Aki nekem szolgál, az engem kövessen, s ahol én vagyok, ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya. ²⁷ Megrendült a lelkem. Mit is mondjak: Atyám, szabadíts meg ettől az órától? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem. ²⁸ Atyám, dicsőítsd meg nevedet!" Erre szózat hallatszott az égből: "Megdicsőítettem és ezután is megdicsőítem." ²⁹ A nép, amely ott ácsorgott, ennek hallatára azt gondolta, hogy mennydörgött. Mások így vélekedtek: "Angyal beszélt vele." ³⁰ Jézus megmagyarázta nekik: "Nem miattam hallatszott ez a szózat, hanem miattatok. ³¹ Ítélet van most a világon. Most vetik ki ennek a világnak a fejedelmét. ³² Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok." ³³ Ezt azért mondta, hogy jelezze: milyen halállal hal meg. ³⁴ A nép azonban ellene vetette: "Mi úgy hallottuk a törvényből, hogy a Messiás örökké megmarad. Hogy mondhatod hát, hogy az Emberfia fölmagasztaltatik? Ki az Emberfia?" ³⁵ Jézus így válaszolt: "Már csak rövid ideig marad köztetek a világosság. Addig járjatok, amíg van világosságotok, nehogy elborítson benneteket a sötétség. Aki sötétben jár, nem tudja, hova megy. ³⁶ Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek." Ezeket mondta Jézus, aztán elment, és többé nem mutatkozott. ³⁷ Jóllehet ennyi csodát tett a szemük láttára, mégsem hittek benne. ³⁸ Így beteljesedett Izajás próféta jövendölése: "Uram, ki hitt a szavunknak, és az Úr ereje ki előtt vált nyilvánvalóvá?" ³⁹ Nem tudtak hinni, amint Izajás ezt is megjövendölte: ⁴⁰ "Szemüket elvakította, szívüket megkeményítette, hogy ne lássanak a szemükkel, és ne értsenek a szívükkel, nehogy megtérjenek és meggyógyítsam őket." ⁴¹ Ezt mondta Izajás, amikor

látta dicsőségét és jövendőlt róla. ⁴² Mégis, még a tanács tagjai közül is sokan hittek benne, de a farizeusok miatt nem vallották be, nehogy kizárják őket a zsinagógából. ⁴³ Mert többre tartották az emberek megbecsülését, mint az Isten dicsőségét. ⁴⁴ Jézus azonban fennhangon hirdette: "Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban, aki küldött, ⁴⁵ s aki lát, azt látja, aki küldött. ⁴⁶ Világossággal jöttem a világba, hogy aki hisz bennem, ne maradjon sötétségben. ⁴⁷ Aki hallgatja ugyan tanításomat, de nem tartja meg, azt nem ítélem el, mert hiszen nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem hogy megváltsam a világot. ⁴⁸ Van annak bírása, aki elvet és nem fogadja el szavaimat: a tőlem hirdetett tanítás ítéli majd el az utolsó napon. ⁴⁹ Mert nem magamtól beszéltem, hanem aki küldött, az Atya hagyta meg, mit mondjak és mit hirdessek. ⁵⁰ S tudom, hogy parancsa örök élet. Így amit hirdetek, úgy hirdetem, amint az Atya mondta." 13. fejezet (Jn13)

¹ Húsvét ünnepe előtt történt: Jézus tudta, hogy elérkezett az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához, mivel szerette övéit, akik a világban maradtak, mindvégig szerette. ² Vacsora közben történt, amikor a sátán már fölébresztette az áruló Júdásnak, Simon fiának szívében a gondolatot, hogy árulja el. ³ Jézus tudta, hogy az Atya mindent a kezébe adott, s hogy Istentől jött és Istenhez tér vissza. ⁴ Mégis fölkelt a vacsora mellől, levetette felsőruháját, fogott egy vászonkendőt, és maga elé kötötte. ⁵ Aztán vizet öntött egy mosdótálba, majd hozzáfogott, hogy sorra megmossa, s a derekára kötött kendővel megtörölje tanítványainak a lábát. ⁶ Amikor Simon Péterhez ért, az tiltakozott: "Uram, te akarod megmosni az én lábamat?!" ⁷ Jézus így válaszolt: "Most még nem érted, amit teszek, de később majd megérted." ⁸ Péter tovább tiltakozott: "Az én lábamat ugyan meg nem mosod soha!" "Ha nem moslak meg - felelte Jézus -, nem lehetsz közösségben velem." ⁹ Akkor, Uram, ne csak a lábamat, hanem a fejemet és a kezemet is!" - mondta Simon Péter. ¹⁰ De Jézus ezt felelte: "Aki megfürdött, annak csak a lábát kell megmosni, s akkor egészen tiszta lesz. Ti tiszták vagytok, de nem mindnyájan." ¹¹ Tudta, hogy ki árulja el, azért mondta: "Nem vagytok mindnyájan tiszták." ¹² Amikor megmosta lábukat, fölvette felsőruháját, újra asztalhoz ült és így szólt hozzájuk: "Tudjátok, mit tettem veletek? ¹³ Ti Mesternek és Úrnak hívtok, s jól teszitek, mert az vagyok. ¹⁴ Ha tehát én, az Úr és Mester megmostam lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. ¹⁵ Példát adtam, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg. ¹⁶ Bizony, bizony mondom nektek: Nem nagyobb a szolga uránál, sem a küldött annál, aki küldte. ¹⁷ Ha ezt megértitek, s tetteitekben ehhez igazodtok, boldogok lesztek. ¹⁸ Nem mindnyájatokról mondom ezt, mert hiszen tudom, kiket választottam ki. De be kell teljesednie az Írásnak: "Aki kenyéremet eszi,

sarkát emelte ellenem." ¹⁹ Előre megmondom, mielőtt megtörténnék, hogy amikor majd bekövetkezik, higgyétek, hogy én vagyok. ²⁰ Bizony, bizony mondom nektek: Aki befogadja azt, akit küldök, engem fogad be, s aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött." ²¹ E szavak után Jézusnak mélyen megrendült a lelke, s megerősítette: "Bizony, bizony, mondom nektek: Egyikőtök elárul." ²² Erre a tanítványok egymásra néztek, mert nem tudták, melyikükről mondta. ²³ A tanítványok közül az egyik, akit kedvelt Jézus, az asztalnál Jézus mellett ült. ²⁴ Simon Péter intett neki és kérte: "Kérdezd meg, kiről beszél." ²⁵ Erre Jézus keblére hajolt és megkérdezte: "Uram, ki az?" ²⁶ Jézus így felelt: "Az, akinek a bemártott falatot adom." Ezzel bemártotta a falatot, fogta és az áruló Júdásnak nyújtotta, az iskarióti Simon fiának. ²⁷ A falat után rögvést belésezált a sátán. Jézus csak ennyit mondott neki: "Amit tenni akarsz, tedd meg mielőbb!" ²⁸ De az asztalnál ülők közül senki sem értette, miért mondta neki. ²⁹ Mivel Júdás kezelte a pénzt, némelyek azt gondolták, hogy Jézus megbízta: "Vedd meg, amire az ünnepen szükségünk lesz." Vagy hogy adjon valamit a szegényeknek. ³⁰ Mihelyt átvette a falatot, Júdás nyomban elment. Éjszaka volt. ³¹ Amikor elment, Jézus beszélni kezdett: "Most dicsőül meg az Emberfia, s az Isten is megdicsőül benne. ³² Ha megdicsőül benne az Isten, az Isten is megdicsőíti saját magában, hamarosan megdicsőíti. ³³ Fiaim, már csak rövid ideig vagyok veletek. Keresni fogtok, de amint a zsidóknak mondtam, most nektek is mondom: Ahova megyek, oda ti nem jöhettek. ³⁴ Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. ³⁵ Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." ³⁶ Simon Péter megkérdezte tőle: "Uram, hová mégy?" "Ahova megyek - válaszolta Jézus -, oda most nem jöhetsz velem, de később követni fogsz." ³⁷ Péter fogadkozott: "Miért ne követhetnék már most? Életemet adom érted." ³⁸ Jézus leintette: "Életedet adod értem? Bizony, bizony, mondom neked: Mire megszólal a kakas, háromszor megtagadsz. 14. fejezet (Jn14)

¹ Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek! ² Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek. ³ Ha aztán elmegyek, és helyet készítek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok. ⁴ Hisz ismeritek oda az utat, ahová megyek." ⁵ Erre Tamás azt mondta: "Uram, nem tudjuk, hova mégy, hát hogy ismerhetnénk az utat?" ⁶ "Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet - válaszolta Jézus. - Senki sem juthat el az Atyához, csak általam. ⁷ Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek, de mostantól fogva ismeritek és látjátok." ⁸ Erre Fülöp kérte: "Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, s az elég lesz

nekünk." ⁹ "Már oly régóta veletek vagyok - felelte Jézus -, és nem ismersz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta. Hogy mondhatod hát: Mutasd meg nekünk az Atyát? ¹⁰ Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok s az Atya bennem? A szavakat, amelyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, s a tetteket is az Atya viszi végbe, aki bennem van. ¹¹ Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, s az Atya bennem. Ha másképpen nem, legalább a tetteimért higgyétek. ¹² Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket viszi végbe, amelyeket én végbevittem, sőt még nagyobbakat is végbevisz, mert az Atyához megyek, ¹³ s amit a nevemben kértek, azt megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban, ¹⁴ bármit kértek a nevemben, megteszem nektek. ¹⁵ Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat, ¹⁶ én meg majd kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad. ¹⁷ A világ nem kaphatja meg, mert nem látja és nem ismeri. De ti ismeritek, mert bennetek van és bennetek marad. ¹⁸ Nem hagylak árván benneteket, hanem visszajövök hozzátok. ¹⁹ Rövid idő, s a világ nem lát többé, ti azonban láttok, mert én élek, és ti is élni fogtok majd. ²⁰ Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem, s én bennetek. ²¹ Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki." ²² Ekkor Júdás - nem az iskarióti - megkérdezte: "Uram, hogy van az, hogy nekünk akarod magad kinyilatkoztatni, nem a világnak?" ²³ Jézus így folytatta: "Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni. ²⁴ Aki nem szeret, az nem tartja meg tanításomat. A tanítás, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki engem küldött. ²⁵ Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek vagyok. ²⁶ S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek. ²⁷ Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen. ²⁸ Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam. ²⁹ Előre megmondtam nektek, mielőtt megtörtént volna, hogy ha majd bekövetkezik, higgyetek. ³⁰ Már nem beszélek soká nektek, mert közeleg a világ fejedelme. Rajtam nincs hatalma. ³¹ De a világ így tudja meg, hogy szeretem az Atyát, és végbeviszem, amivel az Atya megbízott. Keljetek föl, menjünk innét! 15. fejezet (Jn15)

¹ Én vagyok az igazi szőlőtő, s Atyám a szőlőműves. ² Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen. ³ Ti már tiszták vagytok a tanítás

által, amelyet hirdettem nektek. ⁴ Maradjatok hát bennem, s akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. ⁵ Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek. ⁶ Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, ha elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég. ⁷ Ha bennem maradtok, és tanításom is bennetek marad, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok. ⁸ Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim lesztek. ⁹ Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. ¹⁰ Ha teljesítitek parancsaimat, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok szeretetében. ¹¹ Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök. ¹² Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket. ¹³ Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. ¹⁴ Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. ¹⁵ Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. ¹⁶ Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendeltelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. ¹⁷ Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást! ¹⁸ Ha gyűlöl majd benneteket a világ, gondoljatok arra, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket. ¹⁹ Ha a világból valók volnátok, mint övéit szeretne benneteket a világ. De mert nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak benneteket a világból, gyűlöl benneteket a világ. ²⁰ Gondoljatok a tőlem kapott tanításra: Nem nagyobb a szolga uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. Ha az én tanításomat megtartották, a titeket is megtartják. ²¹ S ezt mind az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem. ²² Ha nem jöttem és nem tanítottam volna őket, nem volna bűnük. De így nincs mentségük bűneikre. ²³ Aki engem gyűlöl, Atyámat is gyűlöli. ²⁴ Ha nem vittem volna végbe olyan tetteket közöttük, amilyeneket senki más nem vitt végbe, nem volna bűnük. De látták ezeket, mégis gyűlölnek engem is, Atyámat is. ²⁵ Mert teljesednie kell a törvényükben olvasható jóvendülésnek: Ok nélkül gyűlöltek. ²⁶ Ha eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam. ²⁷ Tegyetek ti is tanúságot rólam, hiszen kezdettől fogva velem voltatok. 16. fejezet (Jn16)

¹ Azért mondtam el ezeket, nehogy megbotránkozzatok. ² Kizárnak benneteket a zsinagógákból, s eljön az óra, amikor az, aki megöl titeket, azt

hiszi, hogy szolgálatot tesz vele az Istennek. ³ Így fognak veletek bánni, mert nem ismerik sem az Atyát, sem engem. ⁴ Azért mondtam el ezeket, hogy ha majd eljön az óra, eszetekbe jusson, hogy előre megmondtam nektek. Kezdetben nem beszéltem róla, hiszen veletek voltam. ⁵ Most elmegyek ahhoz, aki küldött. De senki sem kérdezi közületek: Hova mégy? ⁶ Inkább szomorúság tölti el szíveteket, amiért ezt mondtam. ⁷ De az igazságot mondtam: Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm. ⁸ Amikor eljön, meggyőzi a világot a bűnről, az igazságról és az ítéletről. ⁹ A bűnről, amiért nem hittek bennem. ¹⁰ Az igazságról, hogy az Atyához megyek, s többé nem láttok. ¹¹ Az ítéletről, mivel a világ fejedelme ítélet alá esett. ¹² Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. ¹³ Hanem amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek. ¹⁴ Megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek. ¹⁵ Minden, ami az Atyáé, az enyém is. Azért mondtam, hogy az enyémből kapja, amit majd hirdet nektek. ¹⁶ Rövid idő s már nem láttok, ismét rövid idő s viszontláttok." ¹⁷ A tanítványok közül néhányan elkezdtek tanakodni: "Mit akarhat ezzel mondani: Rövid idő, s már nem láttok, ismét rövid idő, és viszontláttok? És hogy: az Atyához megyek?" ¹⁸ Így töprengtek: "Mi az, hogy rövid idő? Nem értjük, mit akar vele mondani." ¹⁹ Jézus észrevette, hogy meg akarják tőle kérdezni, azért így szólt hozzájuk: "Azon tanakodtok egymás közt, hogy azt mondtam: Rövid idő s már nem láttok, ismét rövid idő és viszontláttok?" ²⁰ Bizony, bizony, mondom nektek: Ti sírtok majd és jajgattok, a világ azonban örülni fog. Szomorkodtok, de szomorúságotok örömmé változik. ²¹ Az asszony is szomorú, aki szül, mert elérkezett az órája. Amikor azonban megszületik a gyermeke, azon való örömeiben, hogy ember született a világra, nem gondol többé a gyötrelmeire. ²² Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátlak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki. ²³ Azon a napon már nem kérdeztek tőlem semmit. Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek. ²⁴ Eddig nem kértetek semmit a nevemben. Kérjetek és kaptok, hogy örömtők teljes legyen. ²⁵ Ezeket képekben mondtam el nektek. De elérkezik az óra, amikor már nem beszélek képekben, hanem nyíltan hirdetem nektek az Atyát. ²⁶ Azon a napon majd a nevemben kértek, s nem mondom azt nektek, hogy kérem értetek az Atyát, ²⁷ mert az Atya maga is szeret titeket, mivel ti is szerettetek, és hittétek, hogy az Atyától jöttem. ²⁸ Eljöttem az Atyától, a világba jöttem, de most itthagynom a világot, és visszatérek az Atyához." ²⁹ Erre a tanítványok megjegyezték: "Most már nyíltan beszélsz, nem képekben. ³⁰ Így világossá vált előttünk, hogy

mindent tudsz, s nincs szükséged rá, hogy valaki is kérdezzen. Ezért hisszük, hogy az Istentől jöttél." ³¹ Jézus így felelt: "Most hiszitek? ³² Eljön az óra, s már itt is van, amikor szétszéledtek, ki-ki megy a maga útjára, s magamra hagytok. De én nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. ³³ Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bizzatok, mert legyőztem a világot." 17. fejezet (Jn17)

¹ E szavak után Jézus az égre emelte tekintetét, és így imádkozott: "Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged. ² Hatalmat adtál neki minden ember fölött, hogy akiket neki adtál, azoknak örök életet adjon. ³ Az az örök élet, hogy ismerjenek téged, az egyedüli igaz Istent és akit küldtél, Jézus Krisztust. ⁴ Én megdicsőítettelek a földön: a feladatot, amelynek az elvégzését rám bízta, elvégeztem. ⁵ Most te is dicsőíts meg, Atyám, magadnál: részesíts abban a dicsőségben, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett. ⁶ Kinyilatkoztattam nevedet az embereknek, akiket a világból nekem adtál. A tiéd voltak, s nekem adta őket, és megtartották tanításodat. ⁷ Most már tudják, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van. ⁸ A tanítást, amit kaptam tőled, továbbadtam nekik. El is fogadták, s ezzel valóban elismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem. ⁹ Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, ¹⁰ mert a tiéd - hiszen ami az enyém, az a tied, s ami a tied, az az enyém -, és én megdicsőültem bennük. ¹¹ Én nem maradok tovább a világban, de ők a világban maradnak, én meg visszatérek hozzád. Szent Atyám, tartsd meg őket a nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi. ¹² Amíg velük voltam, megőriztem őket a nevedben, akiket nekem adtál. Megőriztem őket, senki más nem vett el közülük, csak a kárhozat fia, így beteljesedett az Írás. ¹³ Most visszatérek hozzád, ezeket pedig elmondom a világban, hogy örömöm teljesen az övék legyen. ¹⁴ Átadtam nekik tanításodat, de a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való. ¹⁵ Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. ¹⁶ Hiszen nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való. ¹⁷ Szenteld meg őket az igazságban, mert hiszen a tanításod igazság. ¹⁸ Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba. ¹⁹ Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban. ²⁰ De nemcsak értük könyörgök, hanem azokért is, akik a szavukra hinni fognak bennem. ²¹ Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is eggyé bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. ²² Megosztottam velük a dicsőséget, amelyben részesítettél, hogy eggyé legyenek, amint mi egy vagyunk: ²³ én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen eggyé legyenek, s megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és szereted

őket, amint engem szeretted. ²⁴ Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol vagyok, s lássák dicsőségemet, amelyben részesítettél, mivel már a világ teremtése előtt szeretted. ²⁵ Én igazságos Atyám! A világ nem ismert meg, de én ismerlek, s ők is felismerték, hogy te küldted. ²⁶ Megismertettem velük nevedet, és ezután is megismertetem, hogy a szeretet, amellyel szeretsz, bennük legyen, s én is bennük legyek." 18. fejezet (Jn18)

¹ Azután, hogy ezeket mondta, Jézus kiment tanítványaival a Kidron-patakon túlra. Ott volt egy kert. Odament tanítványaival. ² Ezt a helyet Júdas is ismerte, aki elárulta, mert Jézus gyakran járt ide tanítványaival. ³ Júdas kapott egy csapat katonát, és a főpapoktól és a farizeusoktól pedig szolgálkat, és kiment velük, lámpákkal, fáklyákkal és fegyverekkel fölszerelve. ⁴ Jézus tudta, mi vár rá. Eléjük ment hát, és megszólította őket: "Kit kerestek?" ⁵ "A názáreti Jézust" - felelték. Jézus megmondta nekik: "Én vagyok." Júdas is ott volt köztük, aki elárulta. ⁶ Amikor azt mondta: "Én vagyok", meghátráltak, és földre rogytak. ⁷ Jézus ezért újra megkérdezte: "Kit kerestek?" "A názáreti Jézust" - felelték. ⁸ Erre Jézus így folytatta: "Mondtam, hogy én vagyok. De ha engem kerestek, ezeket engedjétek el." ⁹ Így beteljesedett, amit mondott: "Senkit sem vesztettem el azok közül, akiket nekem adtál." ¹⁰ Simon Péternél volt egy kard. Kirántotta, a főpap szolgájára sújtott, s levágta a jobb fülét. A szolgát Malkusnak hívták. ¹¹ Jézus rászólt Péterre: "Tedd hüvelyedbe kardodat! Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem?" ¹² A csapat és parancsnoka, valamint a zsidó szolgák elfogták Jézust és megkötözték. ¹³ Először Annáshoz vitték, Kaifás apósához. Abban az esztendőben Kaifás volt a főpap, ¹⁴ ő adta azt a tanácsot a zsidóknak, hogy: "Jobb, ha egy ember hal meg a népért." ¹⁵ Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Mivel ez a másik tanítvány ismerőse volt a főpapnak, bejutott Jézussal a főpap udvarára, ¹⁶ Péter azonban kint maradt a kapunál. A másik tanítvány, aki ismerőse volt a főpapnak, kijött és szólt a kapuban őrködő lánynak, és bevitte Pétert. ¹⁷ A kapunál őrködő szolgáló megkérdezte: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?" "Nem vagyok" - felelte. ¹⁸ A szolgák és a poroszlók tüzet raktak és melegedtek, mert hideg volt. Péter is odaállt közéjük melegedni. ¹⁹ A főpap a tanítványai és a tanítása felől faggatta Jézust. ²⁰ Jézus ezt felelte neki: "Nyíltan beszéltem, mindenki füle hallatára. Mindig a zsinagógákban és a templomban tanítottam, ahova minden zsidónak bejárása van. Titokban nem mondtam semmit. ²¹ Mit kérdezel engem? Kérdezd azokat, akik hallották, amit mondtam. Ők tudják, mit tanítottam." ²² E szavakra az egyik poroszló arcul ütötte Jézust ezt mondva: "Így felelsz-e a főpapnak?" ²³ Jézus csak ennyit mondott: "Ha rosszul szóltam, bizonyítsd be a rosszat. Ha meg jól, akkor miért ütsz?" ²⁴ Ekkor Annás megkötözve elküldte Kaifás

főpaphoz.²⁵ Simon Péter még mindig ott állt és melegedett. Újra megkérdezték tőle: "Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?" De tagadta: "Nem vagyok."²⁶ A főpap egyik szolgája, aki rokona volt annak, akinek Péter levágta a fülét, megjegyezte: "De hisz ott láttalak vele a kertben."²⁷ Péter ismét tagadta. Erre nyomban megszólalt a kakas.²⁸ Kaifástól a helytartóságra vitték Jézust. Kora reggel volt. A zsidók nem mentek be a helytartóságra, nehogy tisztátalanná váljanak, s elkölthessék a húsvéti bárányt.²⁹ Ezért Pilátus jött ki hozzájuk, és megkérdezte tőlük: "Mivel vádoljátok ezt az embert?"³⁰ "Ha nem volna gonosztevő - felelték -, nem hoztuk volna eléd."³¹ Pilátus szabadkozott: "Vigyétek vissza és ítélkezzetek fölöttem saját törvényetek szerint!" De a zsidók nem tágitottak: "Nekünk senkit sem szabad megölnünk."³² Így beteljesedett, amit Jézus mondott, amikor megjövendölte, milyen halállal hal meg.³³ Pilátus visszament a helytartóságra, maga elé hívatta Jézust, és megkérdezte tőle: "Te vagy a zsidók királya?"³⁴ Jézus ezt felelte: "Magadtól mondod ezt vagy mások mondták neked rólam?"³⁵ "Hát zsidó vagyok én? - tört ki Pilátus. - Saját néped és a főpapok adtak kezemre. Mit tettél?"³⁶ Jézus így válaszolt: "Az én országom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból volna országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy ne kerüljek a zsidók kezére. De az én országom nem innen való."³⁷ Pilátus közbeszólt: "Tehát király vagy?" "Te mondod, hogy király vagyok - mondta Jézus. - Arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat szavamra."³⁸ Pilátus ezt mondta: "Mi az igazság?" E szavakkal újra kiment a zsidókhoz, és kijelentette: "Én nem találom semmiben bűnösnek."³⁹ De az a szokás nálatok, hogy húsvétkor valakit szabadon bocsássak. Akarjátok, hogy szabadon bocsássam a zsidók királyát?"⁴⁰ Erre újra kiabálni kezdtek: "Ne őt, hanem Barabást!" Barabás rabló volt. 19. fejezet (Jn19)

¹ Erre Pilátus előhozatta Jézust és megostoroztatta. ² A katonák töviskoszorút fontak, a fejére tették, és bíborszínű köntöst adtak rá. ³ Aztán elé járultak, és így gúnyolták: "Üdvözlégy, zsidók királya!" Majd arcul ütötték. ⁴ Pilátus ismét kiment, és így szólt hozzájuk: "Nézzétek, elétek vezetem. Értsétek meg: nem találom semmiben sem bűnösnek." ⁵ Jézus töviskoronával, bíborpalástban jött ki. Pilátus rámutatott: "Íme, az ember!" ⁶ Mihelyt meglátták, a zsidók és a szolgák elkezdtek kiabálni: "Keresztre vele, keresztre vele!" Pilátus ismét szabadkozott: "Vigyétek el és feszítsétek meg ti! Én nem találom bűnösnek." ⁷ De a zsidók nem tágitottak: "Nekünk törvényünk van, s e törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát!" ⁸ Ennek hallatára Pilátus még jobban megijedt. ⁹ Visszament a helytartóságra, és újra megkérdezte Jézustól: "Honnan való vagy?" Jézus nem válaszolt neki. ¹⁰

Pilátus kérdőre vonta: "Nekem nem felelsz? Hát nem tudod, hogy hatalmam van rá, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy keresztre feszíttesselek?" ¹¹ Jézus csak ennyit mondott: "Nem volna fölöttem hatalmad, ha onnan felülről nem kaptad volna. Ezért annak, aki a kezedre adott, nagyobb a bűne." ¹² Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy szabadon bocsássa. A zsidók azonban ordítottak és fenyegetőztek: "Ha elbocsátod, nem vagy a császár barátja! Mert aki királlyá teszi magát, ellene szegül a császárnak!" ¹³ E szavak hallatára Pilátus kivezettette Jézust. Elfoglalta a bírói széket a köves udvaron, amelyet héberül Gabbatának hívnak. ¹⁴ Húsvét előkészületi napja volt, a hatodik óra körül járt. Így szólt a zsidókhoz: "Nézzétek, a királyotok!" ¹⁵ De újra elkezdtek ordítani: "Halál rá! Halál rá, keresztre vele!" Pilátus megkérdezte: "Keresztre feszíttessem a királyotokat?" De a főpapok tiltakoztak: "Nincs királyunk, csak császáruk!" ¹⁶ Erre kiszolgáltatta nekik, hogy feszítsék keresztre. Ezzel átvették Jézust. ¹⁷ Maga vitte keresztjét, míg oda nem ért az úgynevezett Koponyák helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak. ¹⁸ Ott keresztre feszítették, s két másikat is vele, jobb és bal felől, Jézust meg középen. ¹⁹ Pilátus feliratot is készíttetett, és a keresztfára erősítette. Ez volt a felirat: "A názáreti Jézus, a zsidók királya!" ²⁰ A feliratot sokan olvasták a zsidók közül, mert az a hely, ahol fölfeszítették Jézust, közel volt a városhoz, héberül, latinul és görögül volt írva. ²¹ A zsidó főpapok azért kérték Pilátust: "Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem azt, hogy azt mondta magáról: a zsidók királya vagyok." ²² De Pilátus azt felelte: "Amit írtam, azt megírtam!" ²³ Amikor a katonák fölfeszítették Jézust, fogták ruhadarabjait és négy részre osztották, minden katonának egy-egy részt, majd a köntösét is. A köntöse varratlan volt, egy darabból szöve. ²⁴ Ezért megegyeztek egymás közt: "Ne hasítsuk szét, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen." Így teljesedett be az Írás: Ruhámon megosztottak egymás közt, és köntösömre sorsot vetettek. A katonák valóban így tettek. ²⁵ Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt és Mária Magdolna. ²⁶ Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: "Asszony, nézd, a fiad!" ²⁷ Aztán a tanítványhoz fordult: "Nézd, az anyád!" Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány. ²⁸ Jézus tudta, hogy már minden beteljesedett. De hogy egészen beteljesedjék az Írás, megszólalt: "Szomjazom!" ²⁹ Volt ott egy ecettel teli edény. Belemártottak egy szivacsot, izsópra tűzték és a szájához emelték. ³⁰ Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: "Beteljesedett!" Aztán lehajtotta fejét és kilehelte lelkét. ³¹ Az előkészület napja volt. A zsidók arra kérték Pilátust, töresse meg a keresztre feszítettek lábszárát és vetesse le őket a keresztről, nehogy szombaton is a kereszten maradjanak a holttestek, az a szombat ugyanis nagy ünnep volt. ³² El is mentek a katonák, és megtörték a lábszárát az egyiknek is, a másiknak is,

akit vele együtt fölfeszítettek.³³ Amikor azonban Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték meg a lábszárát, hanem³⁴ az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle.³⁵ Aki látta, az tett róla tanúságot és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.³⁶ Mert ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: "Csonkját ne törjétek!"³⁷ Vagy egy másik helyen: "Föltekintenek arra, akit keresztülszúrtak."³⁸ Arimateai József, aki Jézus tanítványa volt - bár a zsidóktól való félelmében csak titokban -, arra kérte Pilátust, hogy levehesse Jézus testét. Pilátus megengedte. Így elment és levette a testet.³⁹ Nikodémus is elment, aki annak idején éjszaka kereste föl (Jézust), s vitt mintegy 100 font mirha- és aloékeveréket.⁴⁰ Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyolcsba göngyölték. Így szoktak a zsidók temetni.⁴¹ Azon a helyen, ahol keresztrefeszítették, volt egy kert, s a kertben egy új sírbolt, ahova még nem temettek senkit.⁴² Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt ide temették Jézust. 20. fejezet (Jn20)

¹ A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól.² Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit kedvelt Jézus, és hírül adta nekik: "Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették."³ Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett.⁴ Mind a ketten futottak. De a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz.⁵ Benézett, s látta a gyolcsot, de nem ment be.⁶ Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba és ő is látta az otthagyt gyolcsot⁷ meg a kendőt, amellyel a fejét befödtek. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen.⁸ Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Látta és hitt.⁹ Eddig ugyanis nem értették az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból.¹⁰ Ezután a tanítványok visszatértek övéikhez.¹¹ Mária ott állt a sír előtt és sírt. Amint így sírdogált, egyszer csak benézett a sírba.¹² Látta, hogy ott, ahol Jézus teste volt, két fehér ruhába öltözött angyal ül, az egyik fejtől, a másik lábtól.¹³ Megszólították: "Asszony, miért sírsz?" "Mert elvitték Uramat - felelte -, s nem tudom, hová tették."¹⁴ E szavakkal hátrafordult, s látta Jézust, amint ott állt, de nem tudta róla, hogy Jézus.¹⁵ Jézus megkérdezte: "Asszony, miért sírsz? Kit keresel?" Abban a hiszemben, hogy a kertész áll mögötte, így felelt neki: "Uram, ha te vitted el, mondd meg, hova tetted, hogy elvihessem magammal."¹⁶ Jézus most nevén szólította: "Mária!" Erre megfordult, s csak ennyit mondott: "Rabboni", ami annyit jelent, mint "Mester".¹⁷ Jézus ezt mondta neki: "Engedj! Még nem mentem föl Atyámhoz. Inkább menj el testvéreimhez és vidd nekik hírül: Fölmegyek Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, Istenemhez és a ti Istenetekhez."¹⁸ Mária

Magdolna elment, és hírül adta a tanítványoknak: "Láttam az Urat, s ezt mondta nekem." ¹⁹ Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: "Békesség nektek!" ²⁰ E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. ²¹ Jézus megismételte: "Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket." ²² Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: "Vegyétek a Szentlelket! ²³ Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad." ²⁴ A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus. ²⁵ A tanítványok elmondták: "Láttuk az Urat!" De kételkedett: "Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem." ²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: "Békesség nektek!" ²⁷ Aztán Tamáshoz fordult: "Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!" ²⁸ Tamás fölkiáltott: "Én Uram, és Istenem!" ²⁹ Jézus csak ennyit mondott: "Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek." ³⁰ Jézus még sok más csodajeleket is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben. ³¹ Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében. 21. fejezet (Jn21)

¹ Jézus újra megjelent a tanítványoknak, ezúttal Tibériás tavánál. Így jelent meg nekik: ² Együtt volt Simon Péter, Tamás, melléknevén Didimusz, továbbá a galileai Kánából való Natanael, Zebedeus fiai, s még két másik tanítvány. ³ Simon Péter így szólt hozzájuk: "Megyek halászni." "Veled tartunk" - felelték. Kimentek és bárkába szálltak. De akkor éjszaka nem fogtak semmit. ⁴ Amikor megvirradt, Jézus ott állt a parton. De a tanítványok nem ismerték fel, hogy Jézus az. ⁵ Jézus megszólította őket: "Fiaim, nincs valami ennivalótok?" "Nincs" - felelték. ⁶ Erre azt mondta nekik: "Vessétek ki a bárka jobb oldalán a hálót, s ott majd találtok." Kivetették a hálót, s alig bírták visszahúzni a tömérdek haltól. ⁷ Erre az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: "Az Úr az!" Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét - mert neki volt vetkőző -, és beugrott a vízbe. ⁸ A többi tanítvány követte a bárkával. A hallal teli hálót is maguk után húzták. Nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire. ⁹ Amikor partot értek, izzó parazsat láttak s rajta halat, mellette meg kenyeret. ¹⁰ Jézus szólt nekik: "Hozzatok a halból, amit most fogtatok." ¹¹ Péter visszament, és partra vonta a hálót, amely tele volt nagy hallal, szám szerint

százötvenhárommal, s bár ennyi volt benne, nem szakadt el a háló. ¹² Jézus hívta őket: "Gyertek, egyetek!" A tanítványok közül senki sem merte megkérdezni: "Ki vagy?" - hiszen tudták, hogy az Úr az. ¹³ Jézus odajött, fogta a kenyeret, s adott nekik. Ugyanígy halat is. ¹⁴ Ez volt a harmadik eset, hogy a halálból való feltámadása után Jézus megjelent nekik. ¹⁵ Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétertől: "Simon, János fia, jobban szeretsz engem, mint ezek?" "Igen, Uram - felelte -, tudod, hogy szeretlek." Erre így szólt hozzá: "Legeltesd bárányaimat!" ¹⁶ Aztán másodszor is megkérdezte tőle: "Simon, János fia, szeretsz engem?" "Igen, Uram - válaszolta -, tudod, hogy szeretlek." Erre azt mondta neki: "Legeltesd juhaimat!" ¹⁷ Majd harmadszor is megkérdezte tőle: "Simon, János fia, szeretsz?" Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte: "Szeretsz engem?" S így válaszolt: "Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek." Jézus ismét azt mondta: "Legeltesd juhaimat!" ¹⁸ "Bizony, bizony, mondom neked: Amikor fiatal voltál, felövezted magad, s oda mentél, ahova akartál. De ha majd megöregszel, kiterjeszted karod, s más fog felövezni, aztán oda visz, ahova nem akarod." ¹⁹ E szavakkal jelezte, hogy milyen halállal dicsőíti majd meg Istent. Majd hozzátette: "Kövess engem!" ²⁰ Péter hátrafordult, s látta, hogy az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, s aki a vacsorán a keblére hajolt és megkérdezte tőle: "Uram, ki árul el?" - az követi. ²¹ Amikor meglátta, Péter Jézushoz fordult: "Hát vele mi lesz, Uram?" ²² Jézus így válaszolt: "Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod vele? Te kövess engem!" ²³ Erre a testvérek között híre terjedt, hogy az a tanítvány nem hal meg. De Jézus nem azt mondta neki: "Nem halsz meg", hanem: "Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod vele." ²⁴ Ez az a tanítvány, aki ezekről tanúságot tett és megírta ezeket. Tudjuk, hogy igaz a tanúsága. ²⁵ Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni - azt hiszem -, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni.

Apostolok Cselekedetei

1. fejezet (ApCsel1)

¹ Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus ² egészen addig a napig, amelyen azután, hogy útbaigazítást adott a Szentlélek által kiválasztott apostoloknak, fölvetetett a mennybe. ³ Szenvedése után sokféleképpen bebizonyította, hogy él: negyven napon át ismételten megjelent nekik, és beszélt az Isten országáról. ⁴ Egyszer, amikor együtt evett velük, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak az Atya ígéretére, "amelyről - úgymond - tőlem hallottatok: ⁵ Mert János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni." ⁶ Az egybegyűltek erre megkérdezték: "Uram,

mostanában állítod helyre Izrael országát?" ⁷ "Nem tartozik rátok - felelte -, hogy ismerjétek az időpontokat és a körülményeket. Ezeket az Atya szabta meg saját hatalmában. ⁸ De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig." ⁹ Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. ¹⁰ Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. ¹¹ Ezt mondták nekik: "Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment." ¹² Erre az Olajfáról elnevezett hegyről, amely Jeruzsálemtől egy szombatnapra van, visszatértek Jeruzsálembe. ¹³ Amint megérkeztek, fölmentek az emeleti terembe, ahol együtt szoktak lenni: Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Alfeus fia, Jakab, a buzgó Simon és Jakab testvére, Júdas. ¹⁴ Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt. ¹⁵ Ezekben a napokban a testvérek körében - mintegy százhuszan lehettek együtt - Péter szólásra emelkedett: ¹⁶ "Testvérek, férfiak! Be kellett teljesednie az Írásnak, amelyet a Szentlélek Dávid szájával Júdásról, azok vezetőjéről jövendölt, akik elfogták Jézust. ¹⁷ Közénk számított, a mi szolgálatunk jutott neki is részül. ¹⁸ Gonoszsága bérén telket szerzett magának, amikor pedig lezuhant, kettérepedt és kifordultak a belei. ¹⁹ Erről Jeruzsálem minden lakója tudomást szerzett, úgyhogy azt a telket az ő nevükön Hakeldamának, azaz vérmezőnek nevezték el. ²⁰ Benne van ugyanis a zsoltárok könyvében: Lakóhelyük váljék sivataggá, ne lakja senki sátrukat. És: Tiszttségét kapja meg más. ²¹ Kell tehát, hogy azok közül, akik mindig velünk tartottak, amikor a mi Urunk, Jézus közöttünk járt-kelt, ²² kezdve János keresztségétől egészen mennybevétele napjáig, valaki velünk együtt tanúskodjék feltámadásáról." ²³ Kijelöltek hát kettőt, Józsefet, akit Barszabbásznak vagy más néven Jusztusznak is hívtak, és Mátyást. ²⁴ Majd imádkoztak: "Uram, ki belelátsz mindenkinek a szívébe, mutasd meg, e kettő közül kire esik választásod, ²⁵ hogy átvegye az apostoli szolgálatban azt a helyet, amelyet Júdas hűtlenül elhagyott, hogy az őt megillető helyre jusson." ²⁶ Ezután sorsot vetettek. A sors Mátyásra esett, így a tizenegy apostolhoz sorolták. 2. fejezet (ApCsel2)

¹ Amikor elérkezett pünkösöd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. ² Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. ³ Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. ⁴ Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek

beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. ⁵ Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. ⁶ Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. ⁷ Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezgették: "Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek?" ⁸ Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? ⁹ Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, ¹⁰ Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Líbia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, ¹¹ krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit." ¹² Csodálkoztak, és ezt kérdezgették egymástól: "Mi lehet ez?" ¹³ Mások gúnyosan megjegyezték: "Teleítették magukat édes borral." ¹⁴ Péter a többi tizeneggyel előlépett, és zengő hangon beszédet intézett hozzájuk: "Zsidó férfiak és Jeruzsálem lakói mindnyájan! Vegyétek tudomásul és hallgassátok meg szavamat! ¹⁵ Nem részegek ezek, amint véletek, hisz a napnak még csak a harmadik órájában vagyunk, ¹⁶ hanem ez az, amiről Joel próféta szólt: ¹⁷ A végső napokban - mondja Isten - kiárasztok lelkemből minden testre. Fiaitok és lányaitok prófétálni fognak, az ifjak látomásokat látnak, az öregek álmokat álmodnak. ¹⁸ Még szolgálóimra és szolgálóimra is kiárasztom lelkemet ezekben a napokban, és prófétálni fognak. ¹⁹ Csodákat teszek fenn az égben, és jeleket adok lenn a földön: vért, tüzet és gomolygó füstöt. ²⁰ A nap elsötétül, a hold vérbe borul, mielőtt eljön az Úrnak nagy és nyilvánvaló napja. ²¹ Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni fog. ²² Izraelita férfiak! Halljátok meg szavamat! A názáreti Jézust az Isten igazolta előtte a hatalmas csodákkal és jelekkel, amelyeket - amint tudjátok - általa vitt végbe köztetek. ²³ Ezt az embert az Isten elhatározott terve szerint kiszolgáltattátok, és gonosz kezek által keresztre feszítve elveszejtettétek. ²⁴ Az Isten azonban feloldotta a halál bilincseit és feltámasztotta. Lehetetlen is volt, hogy a halál fogva tartsa, ²⁵ hisz Dávid mondja róla: Szemem előtt az Úr mindenkor, ő áll jobbomon, hogy meg ne inogjak. ²⁶ Örül hát szívem és nyelvem énekel, sőt testem is reményben nyugszik el. ²⁷ Mert nem hagyod a lelkem az alvilágban, nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet. ²⁸ Az élet útját mutattad meg nekem, és örömmel töltesz el színed előtt. ²⁹ Testvérek, férfiak! Hadd mondjam el nektek Dávid pátriárkáról nyíltan, hogy meghalt és eltemették, sírja mind a mai napig itt van köztünk. ³⁰ Mivel azonban próféta volt, és tudta, hogy az Isten esküvel is megerősítve ígéretet tett: az ő ágyékának gyümölcséből ültet majd valakit trónjára, ³¹ előrelátva beszélt Krisztus feltámadásáról, hogy sem nem marad az alvilágban, sem testét nem éri rothadás. ³² Isten ezt a Jézust támasztotta fel, akinek mi mind tanúi vagyunk. ³³ Azután, hogy az Isten jobbja fölmagasztalta, megkapta a Szentlélek ígéretét az Atyától, azt kiárasztotta, amint látjátok és

halljátok. ³⁴ Mert Dávid nem ment fel az égbe, mégis ő mondja: Így szólt az Úr az én Uramhoz: Ül a jobbomra, ³⁵ s ellenségeidet lábad elé teszem zsámolyul. ³⁶ Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy az Isten azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek, Úrrá és Krisztussá tette!" ³⁷ E szavak szíven találták őket. Megkérdezték Pétert és a többi apostolt: "Mit tegyünk hát, emberek, testvérek?" ³⁸ "Térjete meg - felelte Péter -, és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát. ³⁹ Mert az ígéret nektek és fiaitoknak szól, meg azoknak, akiket - bár távol vannak - meghívott a mi Urunk, Istenünk." ⁴⁰ Még más egyéb szavakkal is bizonyította ezt, és buzdította őket: "Meneküljete ki ebből a romlott nemzedékből!" ⁴¹ Akik megfogadták szavát, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy háromezer lélek megtért. ⁴² Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. ⁴³ Félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok révén sok csoda és jel történt Jeruzsálemben. ⁴⁴ A hívek mind ugyanazon a helyen tartózkodtak, és közös volt mindenük. ⁴⁵ Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükségét szenvedtek. ⁴⁶ Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és egyszerű szívvel vették magukhoz az ételt. ⁴⁷ Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként növelte az üdvözültek számát ugyanott. 3. fejezet (ApCsel3)

¹ Péter és János a kilencórai imádság idején fölment a templomba. ² Éppen akkor vittek oda egy bénán született embert, akit mindennap letettek a templom úgynevezett Ékes-kapujánál, hogy a templomba menőktől alamizsnát kérjen. ³ Amikor meglátta Pétert és Jánost, amint épp be akartak menni a templomba, alamizsnáért könyörgött. ⁴ Péter Jánossal együtt rátekintett, és így szólt hozzá: "Nézz ránk!" ⁵ Erre rájuk emelte tekintetét, abban a reményben, hogy kap tőlük valamit. ⁶ Péter azonban ezt mondta neki: "Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: A názáreti Jézus Krisztus nevében (állj fel és) járj!" ⁷ Jobb kezénél fogva fölsegítette, mire annak nyomban erő szállt a lábába és a bokájába. ⁸ Egy ugrással talpon volt, és tudott járni. Velük együtt bement a templomba, járkált, ugrándozott és dicsőítette az Istent. ⁹ Az egész nép látta, hogy jár és dicsőíti az Istent. ¹⁰ Amikor ráismertek, hogy ő szokott ott ülni a templom Ékes-kapujánál alamizsnát koldulva, nem tudták, hová legyenek azon való csodálkozásukban, ami vele történt. ¹¹ Mivel nem tágitott Péter és János mellől, odagyűlt köréjük csodálkozva az egész nép az úgynevezett Salamon-csarnokba. ¹² Amikor Péter ezt látta, beszédet intézett a néphez: "Izraelita férfiak! Miért csodálkoztok ezen, miért bámultok úgy ránk, mintha a saját erőnkől vagy jámborságunk

folytán értük volna el, hogy ez járni tudjon? ¹³ Ábrahám, Izsák és Jákob Istene megdicsőítette a Fiát, Jézust, akit ti kiszolgáltattatok és megtagadtatok Pilátus előtt, noha ő úgy határozott, hogy szabadon bocsátja. ¹⁴ Megtagadtátok a szentet és igazat; arra kértétek, hogy a gyilkosnak kegyelmezzen, ¹⁵ az élet szerzőjét pedig megöltétek. Isten azonban feltámasztotta a halálból, ennek mi tanúi vagyunk. ¹⁶ Mert hittel segítségül hívtuk a nevét, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindannyiótok szeme láttára. ¹⁷ Tudom, testvérek, hogy csak tudatlanságból tettétek, amit tettetek, ahogy vezetőitek is. ¹⁸ Ám az Isten így váltotta be, amit minden prófétája által hirdetett, tudniillik, hogy Krisztusa szenvedni fog. ¹⁹ Tartsatok hát bűnbánatot, és térjete meg bűneitek bocsánatára, ²⁰ hogy eljöjjön az Úr színétől a megenyhülés ideje, és elküldje az elsősorban nektek rendelt Megváltót, Jézust, ²¹ akit az égnek kell befogadnia egészen a mindenség megújulása idejéig, ahogy az Isten réges-rég megmondta szent prófétái ajka által. ²² Mózes ezt mondta: "Az Úr, a mi Istenünk hozzám hasonlóan prófétát támaszt nektek testvéreitek sorából. Hallgassatok rá mindenben, amit csak mond majd nektek!" ²³ "Azokat, akik nem hallgatnak erre a prófétára, irsátok ki a népből." - ²⁴ A többi próféta is, Sámuelről kezdve mind, akik utána szóltak, megjövendölték ezeket a napokat. ²⁵ Ti vagytok a prófétáknak és annak a szövetségnek a fiai, amelyet az Isten atyátokkal kötött, amikor így szólt Ábrahámhoz: A te utódodban áldást nyer a föld minden nemzetsége. - ²⁶ Az Isten elsősorban nektek támasztotta szolgáját, hogy megáldjon titeket, s így mindegyikőtök elforduljon a bűntől." 4. fejezet (ApCsel4)

¹ Még beszéltek a népnek, amikor a papok, a templomórség parancsnoka és szadduceusok odamentek hozzájuk. ² Rossz néven vették, hogy tanítják a népet, és hirdetik Jézus példájával a halálból való feltámadást. ³ Kezet vetettek rájuk, de mivel már este volt, másnapig őrizetben tartották őket. ⁴ Azok közül, akik a beszédet hallgatták, sokan hívők lettek, úgyhogy a férfi hívők száma mintegy ötezerre növekedett. ⁵ Másnap összegyűltek Jeruzsálem elöljárói, a vének, az írástudók, ⁶ Annás főpap, Kaifás, János és Sándor s mindnyájan, akik a főpapi nemzetségből valók voltak. ⁷ Előállították és vallatóra fogták őket: "Miféle hatalommal vagy kinek a nevében tettétek?" ⁸ Péter a Szentlélektől eltelve így válaszolt: "Népünk elöljárói és ti vének! ⁹ Ha azért vallattok ma minket, amiért egy nyomorékkal jót tettünk, hogy vajon hogyan is gyógyult meg, ¹⁰ hát tudjátok meg mindannyian, ti és Izrael egész népe, hogy annak a názáreti Jézus Krisztusnak a nevében, akit ti keresztre feszítettetek, és akit az Isten feltámasztott a halálból. Az ő nevében áll itt előttetek egészségesen. ¹¹ Ő az a kő, amelyet ti, az építők elvetettetek, mégis szegletkövé

lett. ¹² Nincs üdvösség senki másban. Mert nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üdvözülhetnénk." ¹³ Amikor látták Péter és János bátorságát, és megtudták, hogy írástudatlan és tanulatlan emberek, csodálkoztak; s mikor felismerték őket, hogy Jézussal voltak, ¹⁴ ráadásul a meggyógyult ember is ott állt, nem tudtak mit mondani. ¹⁵ Kiparancsolták őket a főtanácsból, és egymás közt ¹⁶ tanakodtak: "Mitévők legyünk ezekkel az emberekkel? Hisz egész Jeruzsálem tudja, hogy nyilvánvalóan csodát tettek, nem is tagadhatjuk. ¹⁷ De hogy a dolognak tovább ne terjedjen a híre a nép közt, fenyegezzük meg őket, hogy többé senki emberfiának ne beszéljenek ennek a nevében." ¹⁸ Ezzel behívták őket, és megparancsolták nekik, hogy egyáltalán ne beszéljenek és ne tanítsanak Jézus nevében. ¹⁹ Péter és János azonban így válaszoltak: "Ítéljétek meg magatok, helyes volna-e Isten előtt, hogy inkább rátok hallgassunk, mint az Istenre? ²⁰ Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk." ²¹ Erre újra megfenyegették, aztán a népre való tekintettel szabadon bocsátották őket, mert semmi jogcímet nem találtak megbüntetésükre. Mindenki dicsőítette az Istent a történetek miatt, ²² hiszen az az ember, akivel ez a csodálatos gyógyulás történt, már több mint negyvenéves volt. ²³ Azután, hogy szabadon bocsátották őket, az övéikhez mentek, és elbeszélték, mit mondtak nekik a főpapok és a vének. ²⁴ Ennek hallatára egy szívvel-lélekkel Istenhez emelték szavukat: - "Uram, te alkottad az eget, a földet, a tengert és mindent, ami bennük van. ²⁵ Szolgádnak, Dávid atyánknak szájával ezt mondtad a Szentlélek által: Miért háborognak a nemzetek, a népek miért kovácsolnak hiú terveket? ²⁶ A föld királyai fölkelnek, nagyjai összeesküsznek az Úr és az ő Fölkentje ellen. ²⁷ Mert valóban összefogott ebben a városban Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izrael népével fölkent, szent szolgád, Jézus ellen, ²⁸ hogy végrehajtsák azt, amit hatalmad és akaratod előre elhatározott. ²⁹ És most, Uram, tekints fenyegetőzéseikre, és add meg szolgálidnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék szavadat. ³⁰ Nyújtsd ki kezedet, hogy gyógyulások menjenek végbe, jelek és csodák történjenek szent szolgád, Jézus nevében." ³¹ Amíg így imádkoztak, megremegett a hely, ahol összegyűltek. Mindnyájukat eltöltötte a Szentlélek, és bátran hirdették az Isten szavát. ³² A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt. Egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt. ³³ Az apostolok nagy erővel tanúsították Urunk, Jézus feltámadását, és mindnyájan bőségesen részesültek a kegyelemben. ³⁴ Nem akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt, eladta, és az érte kapott pénzt elhozta, ³⁵ és az apostolok lába elé tette. Mindenkinek adtak belőle, a szükséghez mérten. ³⁶ József, a ciprusi származású levita is, akit az apostolok Barnabásnak neveztek el, ami azt jelenti, hogy a vigasztalás fia, ³⁷ eladta földjét, az árát fogta, és az apostolok lába elé tette. 5. fejezet (ApCsel5)

¹ Egy Ananiás nevű ember feleségével, Szafirával együtt eladta az egyik földjét. ² Az árából felesége tudtával egy részt megtartott magának, s csak egy másik részt vitt el, és tett oda az apostolok lába elé. ³ Péter azonban így szólt hozzá: "Ananiás, hogy csábíthatta el szívedet a sátán, hogy be akard csapni a Szentlelket, és a föld árának egy részét félretedd?" ⁴ Hát nem a tied maradhatott volna, ha meg akartad tartani? Vagy ha eladtad, nem rendelkezhetél szabadon az árával? Miért vetemedtél ilyesmire? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek!" ⁵ E szavak hallatára Ananiás összeesett és meghalt. Nagy félelem fogott el mindenkit, aki csak hallotta. ⁶ A fiatalabb emberek meg fölálltak, betakarták, elvitték és eltemették. ⁷ Mintegy három óra múlva felesége is eljött, mit sem tudva a történetekről. ⁸ Péter megkérdezte: "Mondd csak, valóban ennyiért adtátok el a földet?" "Igen, annyiért" - válaszolta. ⁹ Péter folytatta: "Mire való volt egymás közt megegyeznetek, hogy próbára teszitek az Úr Lelkét? Látod, akik férjedet eltemették, már az ajtónál vannak, hogy tégedet is kivigyenek." ¹⁰ Az asszony azon nyomban a lábához rogyott és meghalt. Amikor a fiatalok beléptek, már holtan találták. Kivitték és a férje mellé temették. ¹¹ Nagy félelem vett erőt az egész egyházon és mindenkin, aki csak hallott a dologról. ¹² Az apostolok keze sok jelet és csodát művelt a nép között. ¹³ Mindnyájan egy emberként voltak a Salamon-csarnokban. Mások közül senki sem mert közéjük elegyedni, de a nép magasztalta őket. ¹⁴ A hívők - férfiak és nők - egyre nagyobb számban csatlakoztak az Úrhoz. ¹⁵ Még a betegeket is kivitték az utcára, hordágyra fektették őket, hogy ha Péter arra megy, legalább az árnyéka érje egyiket-másikat. ¹⁶ Sőt még a Jeruzsálemhez közel eső városok népe is odajött, hozták a betegeket, a tisztátalan szellemektől gyötörteket, s ezek mind meggyógyultak. ¹⁷ A főpap és akik vele tartottak, vagyis a szadduceusok pártja, féltékenységükben fölléptek ellenük. ¹⁸ Elfogatták az apostolokat, és nyilvános börtönbe vetették őket. ¹⁹ De az Úr angyala éjszaka kinyitotta a börtön ajtaját, kivezette őket, s így szólt hozzájuk: ²⁰ "Menjetek, álljatok ki a templomban a nép elé, s hirdessétek ennek az életnek az igazságait!" ²¹ Megfogadták e szavakat, hajnalban bementek a templomba és tanítottak. Amikor megérkezett a főpap és kísérete, egybehívták a főtanácsot és Izrael fiainak összes véneit, és üzentek a börtönbe, hogy vezessék őket elő. ²² Amikor a szolgák elmentek, nem találták őket a börtönben. Visszatértek hát, és ²³ jelentették: "A börtönt gondosan bezárva találtuk, az örök is ott álltak az ajtó előtt, de amikor benyitottunk, odabenn senkit sem találtunk." ²⁴ A templomórság parancsnoka és a főpapok e hír hallatára nem tudták elképzelni, mi történhetett. ²⁵ Egyszer csak beállított valaki, és jelentette nekik: "Azok a férfiak, akiket börtönbe vetettetek, a templomban vannak, és tanítják

a népet." ²⁶ Ekkor a parancsnok elment a szolgákkal, és elővezette őket. Erőszakot nem alkalmaztak, mert féltek, hogy a nép kövekkel támad rájuk. ²⁷ Elővezették hát, és a főtanács elé állították őket. A főpap kérdőre vonta őket: ²⁸ "Szigorúan megparancsoltuk nektek, hogy ne tanítsatok abban a névben, és lám, egész Jeruzsálem tele van tanításotokkal. Ránk akarjátok hárítani annak az embernek a vérét." ²⁹ Péter és az apostolok így válaszoltak: "Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek." ³⁰ Atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit keresztfára feszítve megöltetek. ³¹ Isten jobbára emelte, fejedelemmé és Megváltóvá, hogy megtérítse Izraelt, és megbocsássa bűneit. ³² Mi ezeknek a dolgoknak tanúi vagyunk, és a Szentlélek is, akit az Isten megadott azoknak, akik engedelmeskednek neki." ³³ Ennek hallatára haragra gerjedtek, és meg akarták őket ölni. ³⁴ De felállt a főtanácsban egy Gamáliel nevű farizeus, aki az egész nép előtt tiszteletben állt, s törvénytudó volt. Egy kis időre kiküldte az embereket, majd beszédet intézett a többiekhez: ³⁵ "Izraelita férfiak! - szólt hozzájuk. - Fontoljátok meg jól, mit akartok ezekkel az emberekkel tenni! ³⁶ Mert nemrégiben föllépett Teudás, sokra tartotta magát, és vagy négyszáz férfi mellé szegődött. De megölték, azokat pedig, akik hittek benne, szétszúrták és megsemmisítették. ³⁷ Utána a népszámlálás idején a galileai Júdás állt elő, és megnyerte magának a népet. Ő is elpusztult, és akik követték, azok szétszóródtak. ³⁸ Ezért most azt mondom nektek, hagyjátok békén ezeket az embereket, és engedjétek őket szabadon. Ha ez az elgondolás vagy mozgalom emberektől származik, magától felbomlik. ³⁹ De ha Istentől van, nem tudjátok szétszórni őket, és úgy látszana, mintha Istennel szállnátok szembe." Elfogadták érvelését. ⁴⁰ Behívták az apostolokat, megvesszőztették őket, aztán rájuk parancsoltak, hogy Jézus nevében ne beszéljenek, és szabadon engedték őket. ⁴¹ Boldogan távoztak a főtanácsból, mert méltók lettek rá, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedjenek. ⁴² Továbbra is mindennap tanítottak a templomban és a házakban, hirdették, hogy Jézus a Krisztus. 6. fejezet (ApCsel6)

¹ Ez idő tájt, hogy a tanítványok száma egyre nőtt, zúgolódás támadt a görögök közt a zsidók ellen, hogy a mindennapi alamizsnaosztáskor az özvegyeiket háttérbe szorítják. ² Ezért a tizenkettő összehívta a tanítványokat: "Nem volna rendjén, hogy elhanyagoljuk az Isten szavát, s az asztal szolgálatát lássuk el. ³ Testvérek, ezért szemeljetek ki magatok közül hét jó hírben álló, Lélekkel eltelt bölcs férfit. Ezeket megbízzuk a munka irányításával, ⁴ mi meg majd az imádságnak és az Ige szolgálatának szenteljük magunkat." ⁵ Tetszett a javaslat az egész közösségnek, és kiválasztották Istvánt, ezt a hittel és Szentlélekkel eltelt férfit, aztán Fülöpöt és Prohórust, Nikánort és Timont, Parmenászt és Miklóst, az antióchiai jövevényt. ⁶ Az

apostolok elé állították őket, azok imádkoztak és rájuk tették kezüket. ⁷ Az Úr szava terjedt, úgyhogy a tanítványok száma igen megnőtt Jeruzsálemben, még a papok közül is tömegesen hódoltak a hitnek. ⁸ István kegyelemmel és erővel eltelve nagy csodákat és jeleket művelt a nép körében. ⁹ Erre a libertinusok, cireneiek, alexandriaiak, kilikiaiak és ázsiaiak zsinagógájából némelyek ellene támadtak, ¹⁰ és vitatkozni kezdtek Istvánnal, de bölcsességével és a Lélekkel szemben, amellyel beszélt, nem tudtak ellenállni. ¹¹ Erre embereket fogadtak fel, hogy állítsák: "Hallottuk, amint káromló szavakkal illetve Mózeszt és az Istent." ¹² Felizgatták a népet, a papokat és az írástudókat, úgyhogy rárontottak, megragadták és a főtanács elé hurcolták. ¹³ Ott hamis tanúkat szólaltattak meg, akik állították: "Ez az ember folyvást a szent hely és a törvény ellen beszél. ¹⁴ Hallottuk, amint mondta: Az a názáreti Jézus romba dönti ezt a helyet és megváltoztatja a Mózesztől ránk hagyott szokásokat." ¹⁵ A főtanács tagjai mind őt figyelték, és olyannak találták arcát, mintha angyalé volna. 7. fejezet (ApCsel7)

¹ A főpap megkérdezte: "Valóban így áll a dolog?" ² Erre válaszul így beszélt: "Testvérek és atyák! Hallgassatok meg! A dicsőség Istene megjelent atyánknak, Ábrahámnak, amikor még Mezopotámiában élt, mielőtt még Háránban letelepedett volna, ³ és így szólt hozzá: Hagyd itt földedet és rokonságodat, s menj arra a földre, amelyet majd mutatok neked. ⁴ Erre elvándorolt Káldea földjére, és Háránba ment lakni. Innen atyja halála után erre a földre vezette az Isten, amelyen most laktok. ⁵ Örökségképpen nem adott neki még egy talpalatnyi földet sem, de megígérte, hogy birtokul adja majd neki, és ha meghal, utódainak, jóllehet ekkor még nem volt gyermeke. ⁶ Azt is megmondta Isten, hogy utódai idegen földön hazátlanul bolyonganak majd, szolgaságba vetik, és négyszáz esztendeig sanyargatják őket. ⁷ A nép fölött azonban, amelynek rabszolgái lesznek, ítéletet tartok - mondta az Úr -, ők meg kivonulnak, és ezen a helyen nekem fognak szolgálni. ⁸ Aztán adta neki a körülmetélés szövetségét. Így született neki Izsák, és a nyolcadik nap körül is metélte. Ugyanígy Izsák is Jákobot, Jákob meg a tizenkét pátriárkát. ⁹ A pátriárkák irigységből eladták Józsefet Egyiptomba, de az Isten vele volt. ¹⁰ Minden viszontagságán átsegítette, sőt kegyeltté tette, és bölcsességgel tüntette ki Egyiptom királya, a fáraó előtt, úgyhogy az megtette Egyiptom és egész háza kormányzójává. ¹¹ Akkor éhínség és nagy nyomor támadt egész Egyiptomban meg Kánaánban, úgyhogy atyáink nem találtak élelmet. ¹² Amikor Jákob meghallotta, hogy Egyiptomban van gabona, akkor elküldte először atyáinkat. ¹³ Második útjuk alkalmával József fölfedte testvérei előtt kilétét, és így a fáraó előtt is kitudódott József származása. ¹⁴ József aztán odavitette atyját, Jákobot és egész rokonságát, összesen hetvenöt személyt. ¹⁵

Jákob így Egyiptomba költözött, ott is halt meg, s atyáink szintén.¹⁶ Szichembe szállították, és abban a sírban temették el őket, amelyet Ábrahám ezüstpénzen vett meg a szichemi Hámor fiától.¹⁷ Amint közeledett az Isten Ábrahámnak tett ígérete beteljesülésének ideje, a nép egyre szaporodott és sokasodott Egyiptomban,¹⁸ míg csak egy másik király nem került Egyiptom élére, aki nem ismerte Józsefet.¹⁹ Ez álnokul bánt népünkkel, arra kényszerítette atyáinkat, tegyék ki a csecsemőket, hogy elpusztuljanak.²⁰ Ebben az időben született Mózes, aki tetszett az Istennek. Három hónapig az apai házban táplálták.²¹ Amikor kitették, a fáraó leánya magához vette, és mint saját fiát fölnevelte.²² Így Mózes szert tett az egyiptomiak minden tudományára, s szavaiban és tetteiben egyaránt hatalmas volt.²³ Amikor betöltötte negyvenedik évét, az a gondolata támadt, hogy meglátogatja testvéreit, Izrael fiait.²⁴ Ez alkalommal észrevette, hogy az egyikkel igazságtalanul bántak. Védelmére kelt, s bosszút állt a bántalmazott emberért: agyonütötte az egyiptomit.²⁵ Azt hitte, testvérei ráeszmélnek, hogy az Isten az ő keze által ad majd nekik szabadulást, de nem fogták fel.²⁶ Másnap akkor jelent meg köztük, amikor épp verekedtek. Össze akarta őket békíteni: Emberek, ti testvérek vagytok! Miért bántalmazátok egymást?²⁷ De aki bántalmazta társát, elutasította, mondván: Ki tett meg elöljárónkká és bíránkká?²⁸ Talán engem is meg akarsz ölni, ahogy tegnap megölted az egyiptomit?²⁹ E szavakra Mózes elmenekült és Midián földjén telepedett le. Itt két fia született.³⁰ Eltelt negyven esztendő, s akkor a Sínai-hegy pusztájában egy égő csipkebokor lángjában angyal jelent meg neki.³¹ Amikor Mózes meglátta, elcsodálkozott a jelenségen. Odament, hogy megnézzze, s az Úr hangját hallotta:³² Én vagyok atyáid Istene, Ábrahám, Izsák és Jákob Istene. Mózes megrémült és nem mert odanézni.³³ Az Isten azonban folytatta a beszédet: Oldd le lábadról a sarut, mert a hely, ahol állsz, szent föld.³⁴ Láttam népem nyomorát Egyiptomban, és hallottam panaszát, lejöttem hát, hogy kiszabadítsam őket. Most hát jöjj, hadd küldjelek Egyiptomba.³⁵ Az Isten azt a Mózeset küldte vezetőnek és szabadítónak a csipkebokorban megjelent angyal kezével, akit megtagadtak, mondván: Ki tett meg elöljárónkká és bíránkká?³⁶ Ő vezette ki őket, s ő mutatott csodajeleket Egyiptom földjén, a Vörös-tengeren és a pusztában negyven éven át.³⁷ Ez a Mózes mondta Izrael fiainak: Prófétát támaszt nektek az Isten testvéreitek sorából, mint engem is.³⁸ Ő volt, aki a pusztai közösségből érintkezett az angyallal, aki a Sínai-hegyen szólt hozzá. Ő kapta meg az életet adó szavakat, hogy továbbadja nekünk.³⁹ Ám atyáink nem akartak neki engedelmeskedni, visszautasították, és szívük mélyén visszavágytak Egyiptomba.⁴⁰ Megkérték Áront: Csinálj nekünk isteneket, azok vezessenek, mert nem tudjuk, hogy mi történt azzal a Mózessel, aki kivezetett minket Egyiptom földjéről.⁴¹ Így ezekben a napokban borjút

készítettek, áldozatot mutattak be a bálványnak, s örömeiket lelték kezük művében. ⁴² Erre az Isten elfordult tőlük, és hagyta, hogy az égi sereg szolgálatára adják magukat, amint meg van írva a próféták könyvében: Vajon mutattatok-e be nekem véres és égőáldozatokat negyven esztendőn át a pusztában, Izrael háza? ⁴³ Inkább Moloch sátrát hordoztátok magatokkal, s Refán isten csillagát, a bálványokat, amelyeket magatok faragtatok, hogy imádjátok őket. Ezért Babilonon túlra üzlek benneteket. ⁴⁴ A pusztában atyáinkkal volt a bizonyosság sátora. Így rendelte, aki Mózesnek megparancsolta, hogy a látott minta szerint készítse el. ⁴⁵ Ezt örökölték atyáink és magukkal hozták, amikor József vezetésével meghódították a pogányok (földjét), akiket Isten kiűzött innen atyáink elől. Így volt ez egészen Dávid koráig. ⁴⁶ Ő kegyelmet talált Istennél, s könyörgött, hadd építhessen hajlékot Jákob Istenének. ⁴⁷ De csak Salamon építette fel a templomot. ⁴⁸ Ám a Magasságbeli nem lakik emberi kéz emelte hajlékban, ahogy a próféta is mondja: ⁴⁹ Az ég az én trónom, s a föld lábam alatt a zsámoly. Milyen házat építhetnétek nekem - mondja az Úr -, vagy hol lehetne pihenőhelyem? ⁵⁰ Hát nem kezem alkotta mindezt? ⁵¹ Ti vastagnyakúak, ti körülmetéletlen szívűek és fülűek, mindig ellenálltatok a Szentléleknek, s mint atyáitok, olyanok vagytok ti is. ⁵² Melyik prófétát nem üldözték atyáitok? Mind megölték azokat, akik az Igaz eljövételéről jövendöltek. S most ti lettetek árulói és gyilkosai, ⁵³ ti, akik az angyalok közreműködésével átvettétek a törvényt, de nem tartottátok meg." ⁵⁴ Amikor ezt hallották, haragra gyulladtak, és fogukat vicsorgatták ellene. ⁵⁵ Ő azonban a Szentlélekkel eltelve fölnézett az égre és látta az Isten dicsőségét és Jézust az Isten jobbján. ⁵⁶ Felkiáltott: "Látom, hogy nyitva az ég, és az Emberfia ott áll az Isten jobbján." ⁵⁷ Erre ordítani kezdtek, befogták fülüket, s egy akarattal rárontottak, ⁵⁸ kivonszolták a városból és megkövezték. A tanúk egy Saul nevű ifjú lábához rakták le ruhájukat. ⁵⁹ Míg kövezték Istvánt, így imádkozott: "Uram, Jézus, vedd magadhoz lelkemet!" ⁶⁰ Majd térdre esett és hangosan felkiáltott: "Uram, ne ródd fel nekik bűnül!" Ezekkel a szavakkal elszenderült. 8. fejezet (ApCsel8)

¹ És Saul helyeselte meggyilkolását. Azon a napon nagy üldözés tört ki a jeruzsálemi egyház ellen. Az apostolok kivételével mindnyájan elszéledtek Júdea és Szamaria tájékára. ² Istvánnak az istenfélő emberek megadták a végtisztességet, s nagyon megsiratták. ³ Saul ellenben csakúgy tajtékozott az egyház ellen, sorra járta a házakat, elhurcolta a férfiakat és nőket, és börtönbe vetette őket. ⁴ Azok, akik szétszéledtek, ahová csak elvetődtek, mindenütt hirdették az evangéliumot. ⁵ Így Fülöp Szamaria városába került, s ott hirdette Krisztust. ⁶ A nép hallva és látva a csodákat, amelyeket tett, egyöntetűen figyelemmel hallgatta. ⁷ Mert sok megszállottból - hangosan kiáltozva - kiment

a tisztátalan lélek, és sok béna meg sánta meggyógyult. ⁸ Így nagy volt az öröm ebben a városban. ⁹ Élt a városban egy Simon nevű férfi, aki varázsló volt, és azzal ámította Szamaria népét, hogy fontos személynek adta ki magát. ¹⁰ A népnek apraja-nagyja hallgatott rá. "Ő az Isten ereje, melyet nagynak neveznek!" - mondták. ¹¹ Csüggték rajta, mert már jó ideje ámította őket mesterkedéseivel. ¹² De amikor hittek Fülöpnek, aki Isten országáról és Jézus Krisztus nevééről beszélt nekik, megkeresztelkedtek, férfiak és nők egyaránt. ¹³ Maga Simon is hívó lett, megkeresztelkedett, és Fülöphöz csatlakozott. A jelek és a nagy csodák láttán elámult. ¹⁴ Amikor a Jeruzsálemben maradt apostolok meghallották, hogy Szamaria elfogadta az Isten szavát, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. ¹⁵ Amikor megérkeztek, imádkoztak értük, hogy megkapják a Szentlelket. ¹⁶ Mert még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. ¹⁷ Rájuk tették hát kezüket, s erre megkapták a Szentlelket. ¹⁸ Amikor Simon látta, hogy az apostolok kézrátétellel közvetítik a Szentlelket, pénzt ajánlott fel nekik: ¹⁹ "Adjatok nekem is olyan hatalmat - mondta -, hogy akire csak ráteszem a kezem, megkapja a Szentlelket." ²⁰ Péter elutasította: "Vesszen el a pénzed veled együtt, mert azt hitted, hogy az Isten ajándékát, pénzen meg lehet venni. ²¹ Semmi részed benne és semmi közöd hozzá, mert szíved nem tiszta az Isten előtt. ²² Térj meg hát gonoszságodból, és kérd az Istent, hogy bocsássa meg szíved szándékát! ²³ Úgy látom, elöntött a keserű epe, és fogva tart a gonoszság." ²⁴ "Könyörögjete értem az Úrhoz - kérte Simon -, hogy semmi se érjen abból, amit mondtatok." ²⁵ Miután így tanúságot tettek és hirdették az Úr szavát, visszatértek Jeruzsálembe, útközben sok szamariai faluban hirdették az evangéliumot. ²⁶ Az Úr angyala így szólt Fülöphöz: "Kelj útra és menj délre, a Jeruzsálemből Gázába vezető, elhagyott útra." ²⁷ Fölkerekedett hát, és elment oda. Egy etiópai férfi, Kandákének, az etiópai királynénak magas rangú udvari tisztje és főkincstárosa épp Jeruzsálemben járt imádkozni. ²⁸ Visszatérőben kocsiján ülve Izajás prófétát olvasta. ²⁹ A Lélek indítást adott Fülöpnek: "Menj és szegődj a kocsi mellé!" ³⁰ Fülöp odasietett, és meghallotta, hogy Izajás prófétát olvassa. Megkérdezte: "Érted, amit olvasol?" ³¹ "Hogyan érthetném - felelte -, ha nincs, aki megmagyarázza nekem?" Aztán arra kérte Fülöpöt, hogy szálljon fel és üljön mellé. ³² Az Írásnak ezt a helyét olvasta: Mint a juhok, úgy vitték leölni. Ahogy a bárány sem ad hangot nyírója előtt, ő sem nyitotta szóra ajkát. ³³ A megaláztatásban vétetett el róla az ítélet. Ki sorolhatja fel nemzedékét? Mert élete elvétetett a földről. ³⁴ Az udvari tiszt megkérdezte Fülöpöt: "Mondd, kiről mondja ezt a próféta, magáról vagy valaki másról?" ³⁵ Fülöp elkezdte a magyarázatot, és az Írásból kiindulva hirdette neki Jézust. ³⁶ Amint továbbhaladtak az úton, egy tóhoz értek. Az udvari tiszt megszólalt: "Nézd, itt a víz, mi akadály van hát, hogy megkeresztelkedjem?" ³⁷ ³⁸ Ezzel

megállíttatta a kocsit, aztán mindketten, Fülöp is, az udvari tiszt is bementek a vízbe, és Fülöp megkeresztelte. ³⁹ Amikor kijöttek a vízből, az Úr Lelke elragadta Fülöpöt, az udvari tiszt nem is látta többé, de azért boldogan folytatta útját. ⁴⁰ Fülöp egyszerre Asdódban találta magát, s útközben hirdette az evangéliumot minden városban, míg meg nem érkezett Cezáreába. 9. fejezet (ApCsel9)

¹ Saul még mindig lihegett a dühtől, és halállal fenyegette az Úr tanítványait. Elment a főpaphoz, ² s arra kérte, adjon neki ajánlólevelet a damaszkuszi zsinagógához, hogy ha talál ott embereket, férfiakat vagy nőket, akik ezt az utat követik, megkötözve Jeruzsálembe hurcolhassa őket. ³ Már Damaszkusz közelében járt, amikor az égből egyszerre nagy fényesség ragyogta körül. ⁴ Földre hullott, és hallotta, hogy egy hang így szól hozzá: "Saul, Saul, miért üldözöl engem?" ⁵ Erre megkérdezte: "Ki vagy, Uram?" Az folytatta: "Én vagyok Jézus, akit te üldözöl." ⁶ De állj fel és menj a városba, ott majd megmondják neked, mit kell tenned." ⁷ Útitársainak elakadt a szavuk, mert hallották a hangot, de látni nem láttak semmit. ⁸ Saul feltápászkodott a földről, kinyitotta a szemét, de nem látott. Úgy vezették be Damaszkuszba, kézen fogva. ⁹ Három napig nem látott, nem evett, és nem ivott. ¹⁰ Damaszkuszban volt egy Ananiás nevű tanítvány. Az Úr egy látomásban megszólította: "Ananiás!" "Itt vagyok, Uram!" - felelte. ¹¹ S az Úr folytatta: "Kelj fel és siess az Egyenes utcába. Keresd meg Júdás házában a tarzusi Sault. Nézd: imádkozik." ¹² És látomásban látott egy Ananiás nevű férfit, ahogy belép hozzá, és ráteszi a kezét, hogy visszanyerje látását." ¹³ Ananiás tiltakozott: "Uram, sokaktól hallottam, hogy ez az ember mennyit ártott szentjeidnek Jeruzsálemben." ¹⁴ Ide pedig megbízatása van a főpapoktól, hogy bilincsbe verjen mindenkit, aki segítségül hívja a nevedet." ¹⁵ Az Úr azonban ezt válaszolta neki: "Menj csak, mert választott edényem ő, hogy nevemet hordozza a pogány népek, a királyok és Izrael fiai között." ¹⁶ Megmutatom majd neki, mennyit kell nevemért szenvednie." ¹⁷ Ananiás elment, betért a házba, és e szavakkal tette rá kezét: "Saul testvér, Urunk Jézus küldött, aki megjelent neked idejövet az úton, hogy visszakapd szemed világát, és eltelj a Szentlélekkel." ¹⁸ Azon nyomban valami hálógféle vált le szeméről, és visszanyerte látását. Felállt, megkeresztelkedett, ¹⁹ majd evett és erőre kapott. Néhány napig ottmaradt Damaszkuszban a tanítványokkal, ²⁰ és máris tanította a zsinagógákban, hogy Jézus az Isten Fia. ²¹ Akik hallgatták, mind csodálkoztak, mondván: "Hát nem ez tört vesztükre Jeruzsálemben azoknak, akik ezt a nevet segítségül hívják? Ide is nem azért jött, hogy bilincsbe verve a főpapok elé hurcolja őket?" ²² Saul azonban mind határozottabban lépett fel, s mert azt bizonyította, hogy Jézus a Messiás, zavarba hozta a damaszkuszi

zsidókat.²³ Amikor már jó idő eltelt, a zsidók megállapodtak, hogy megölik.²⁴ Saulnak tudomására jutott szándékuk. Éjjel-nappal szemmel tartották még a kapukat is, csak hogy eltehessék láb alól.²⁵ A tanítványok azonban kiszöktették éjszaka, kötéllel leengedték a falon át egy kosárban.²⁶ Amikor Jeruzsálembe ért, a tanítványokhoz akart csatlakozni, de mind féltek tőle, nem hitték el, hogy tanítvánnyá lett.²⁷ Végül Barnabás mégis maga mellé vette, és elvitte az apostolokhoz. Elmondta nekik, hogy látta az úton az Urat, hogy mit mondott neki, s milyen bátran beszélt Damaszkuszban Jézus nevében.²⁸ Ezentúl velük járt-kelt Jeruzsálemben, s nyíltan beszélt az Úr nevében.²⁹ A görög nyelvű zsidókhoz is beszélt, sőt vitába is szállt velük. De azok az életére törtek.³⁰ Amikor ezt a testvérek megtudták, Cezáreába kísérték, majd onnét Tarzuszba küldték.³¹ Az egyház egész Júdeában, Galileában és Szamariában békét élvezett. Megerősödött, az Úr félelmében élt, és a Szentlélek segítségével egyre gyarapodott.³² Ekkor történt, hogy Péter mindenhová elment, így a Liddában élő hívőkhöz is eljutott.³³ Ott egy Éneász nevű béna emberre akadt, aki már nyolc éve ágyban feküdt.³⁴ Péter megszólította: "Éneász, Jézus Krisztus meggyógyít. Kelj fel és vedd be ágyadat!" Az nyomban fel is kelt.³⁵ Lidda és Száron lakói mind ismerték őt, és az Úrhoz tértek.³⁶ Joppében volt a tanítványok közt egy asszony, Tabitának hívták, ami annyit jelent, mint Dorkász, azaz gazella. Sok jót tett, és gyakorolta az irgalmasságot.³⁷ Épp ezekben a napokban megbetegedett és meghalt. Megmosták, és az emeleti teremben kiterítették.³⁸ Mivel Lidda közel esik Joppéhez, és a tanítványok meghallották, hogy Péter épp ott van, elküldtek hozzá két férfit ezzel a kéréssel: "Amilyen gyorsan csak tudsz, gyere el hozzánk!"³⁹ Péter rögtön útnak indult velük. Amikor megérkezett, fölvezették az emeleti terembe. Itt körülvették az özvegyek, és siránkozva mutogatták neki azokat a ruhákat és köntösöket, amelyeket, amíg élt, Dorkász készített nekik.⁴⁰ Péter kiparancsolt mindenkit, majd térdre borult és imádkozott. Aztán a halotthoz fordult és felszólította: "Tabita, kelj fel!"⁴¹ Az kinyitotta a szemét, s amikor meglátta Pétert, felült. (Péter) kezét nyújtotta neki, fölsegítette, aztán behívta a szenteket, meg az özvegyeket, és megmutatta nekik, hogy él.⁴² A dolognak híre futott egész Joppében, és sokan hittek az Úrban.⁴³ Péter pedig még jó ideig Joppében maradt egy bizonyos Simon nevű tímárnál. 10. fejezet (ApCsel10)

¹ Cezáreában élt egy Kornéliusz nevű férfi, az itáliai zászlóalj századosa.² Vallásos és istenfélő volt egész háza népével együtt. Bőségesen osztotta az alamizsnát a népnek, és állandóan imádkozott az Istenhez.³ A nap kilencedik órájában látomása volt. Egész világosan látta, hogy az Úr angyala belép hozzá és megszólítja: "Kornéliusz!"⁴ Ránézett és ijedten kérdezte: "Mi az, Uram?" Az így válaszolt: "Imádságod és alamizsnád felszállt az Isten színe elé, s

megemlékezett rólad. ⁵ Ezért most küldj embereket Joppéba, és hívasd el Simont, más néven Pétert. ⁶ Egy bizonyos Simon tímárnál szállt meg, akinek a háza a tenger mellett van." ⁷ Mihelyt az angyal, aki ezt közölte, eltűnt, hívatott két szolgát és egy neki alárendelt, istenfélő katonát. ⁸ Ezeknek mindent elbeszért, aztán elküldte őket Joppéba. ⁹ Másnap, amikor ezek már úton voltak, sőt közeledtek a városhoz, Péter hat óra tájban fölment a tetőre imádkozni. ¹⁰ Közben megéhezett, és enni kívánt. Míg az ételt készítették neki, elragadtatásba esett. ¹¹ Láta, hogy megnyílik az ég, és onnét valami lepedőféle ereszkedik alá négy csücskénél fogva a földre. ¹² Mindenféle négylábú és csúszómászó állat meg égi madár volt benne. ¹³ "Rajta, Péter, öld le és edd meg!" - szólalt meg egy hang. ¹⁴ "Szó se lehet róla, Uram - felelte Péter -, sosem ettem én semmi közönségest vagy tisztátalant." ¹⁵ Másodszor is megszólalt a hang: "Amit az Isten tisztává tett, azt te ne tartsd tisztátalannak." ¹⁶ Ez háromszor megismétlődött, aztán az egész hirtelen fölemelkedett az égbe. ¹⁷ Míg Péter a látomás értelmén töprengett, Kornéliusz emberei Simon háza után kérdezősködve megálltak a kapunál. ¹⁸ Bekiáltottak s tudakozódtak, hogy itt van-e megszállva a Péternek nevezett Simon. ¹⁹ Péternek, aki még mindig a látomáson töprengett, szólt a Lélek: "Íme, három ember keres. ²⁰ Fogd magad, menj le hozzájuk, és tétovázás nélkül kelj velük útra, mert én küldtem őket." ²¹ Péter lement és megszólította az embereket: "Íme, én vagyok, akit kerestek. Mi járatban vagytok?" ²² Erre azt felelték: "Kornéliusz százados, aki az egész zsidó nép tanúsága szerint derék, istenfélő férfi, egy szent angyaltól azt az utasítást kapta, hogy hívasson el házába és hallgassa a tanításodat." ²³ Erre bevezette és vendégül látta őket. Másnap útra kelt és velük ment. Néhány joppei testvér is vele tartott. ²⁴ Másnap odaértek Cezáreába. Kornéliusz már várta őket, összehívta a rokonságát és benső barátait. ²⁵ Amikor Péter megérkezett, Kornéliusz eléje sietett és a lábához borult, hogy hódoljon neki. ²⁶ De Péter fölemelte. "Állj fel - mondta -, hisz én is csak ember vagyok." ²⁷ Amikor vele beszélgetve beljebb került, és meglátta az összesereglett embereket, ²⁸ így szólt hozzájuk: "Jól tudjátok, hogy mennyire tilos zsidó férfinak pogánnyal érintkeznie vagy vele tartania. De nekem az Isten megmutatta, hogy egy embert sem szabad közönségesnek vagy tisztátalannak tartani. ²⁹ Ezért minden habozás nélkül ide siettem a meghívásra. De szeretném tudni: Miért küldtetek értem?" ³⁰ Kornéliusz válaszolt: "Éppen ebben az órában lesz négy napja, hogy kilenc órakor imádkoztam házamban, és egy férfi jelent meg előttem ragyogó ruhában. ³¹ Ezt mondta: Kornéliusz, imádságodat meghallgatta az Isten, és alamizsnáidról megemlékeztek színe előtt. ³² Küldj el tehát Joppéba, és hívasd el a Péternek nevezett Simont! A tímár Simon házában szállt meg, a tenger partján. ³³ Rögtön érted küldtem, s te voltál szíves eljönni. Most tehát mindnyájan itt

állunk az Isten színe előtt, hogy meghallgassuk, amire neked az Isten megbízást adott." ³⁴ Péter így kezdte beszédét: "Valóban el kell ismernem, hogy az Isten nem személyválogató, ³⁵ mindenki kedves előtte, aki féli és az igazságosságot cselekszi, bármely nép fia is. ³⁶ A tanítást ugyan Izrael fiainak adta, amikor békét hirdetett Jézus Krisztus által. Ő mindenki Ura. ³⁷ Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett keresztség után Galileától kezdve egész Júdeában. ³⁸ Miképp kente fel az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal. S ő ahol csak járt, jót tett, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten. ³⁹ Mi tanúi vagyunk mindannak, amit Júdea egész területén és Jeruzsálemben tett. Aztán megölték, keresztre feszítették, ⁴⁰ de harmadnap feltámasztotta az Isten, és látható alakban megmutatta, ⁴¹ igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után. ⁴² Megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tanúsítsuk, hogy ő az, akit az Isten az élők és holtak bírójául rendelt. ⁴³ A próféták mind tanúságot tesznek arról, hogy aki hisz benne, elnyeri nevében bűnei bocsánatát." ⁴⁴ Péter még be sem fejezte a beszédet, s a Szentlélek már leszállt mindenkre, aki hallgatta a tanítást. ⁴⁵ A zsidókból lett keresztények, akik Péterrel érkeztek, ámulatba estek, hogy a Szentlélek ajándéka a pogányokra is kiárad. ⁴⁶ Mert hallották, hogy megkapták a nyelvek adományát, és magasztalják az Istent. Péter megszólalt: ⁴⁷ "Meg lehetne tagadni a keresztvizet azoktól, akik a Szentlelket éppen úgy megkapták, mint mi?" ⁴⁸ Ezzel elrendelte, hogy Jézus Krisztus nevében kereszteljék meg őket. Őt viszont arra kérték, hogy maradjon még náluk néhány napig. 11. fejezet (ApCsel11)

¹ Az apostolok és a júdeai testvérek megtudták, hogy a pogányok is elfogadták az Isten szavát. ² Amikor Péter visszatért Jeruzsálembe, a zsidók közül némelyek szemrehányást tettek neki: ³ "Körülmételetlen emberek házában jártál, és ettél velük." ⁴ Péter hozzáfogott, és sorjában elbeszélte nekik a történeteket: ⁵ "Joppe városában voltam és imádkoztam, közben látomásom volt. Valami lepedőféle ereszkedett le egészen eléem az égből, a négy csücskénél fogva. ⁶ Amikor jól szemügyre vettem, szárazföldi négylábúakat, vadakat, csúszómászókat és égi madarakat láttam benne. ⁷ És hangot is hallottam. Így szólított meg: Nos, Péter, öld meg és edd meg! ⁸ Én szabadkoztam: Szó sem lehet róla, Uram, hisz nekem soha semmi közönséges és tisztátalan nem volt még a számban. ⁹ Másodszor is megszólított az égi hang: Amit az Isten tisztává tett, azt te ne tartsd közönségesnek. ¹⁰ Ez háromszor megismétlődött, aztán az egész fölemelkedett újra az égbe. ¹¹ Ebben a pillanatban három ember ért a házhoz, ahol laktam. Cezáreából küldték

őket hozzám. ¹² A Lélek felszólított, hogy habozás nélkül menjek el velük. Velem tartott ez a hat testvér is, és az illető férfi házába értünk. ¹³ Elmondta, hogy angyal jelent meg házában és felszólította: Küldj Joppéba, hívasd el Simont, más néven Pétert! ¹⁴ Ő majd elmondja, ami neked és egész házad népének üdvösséget szerez. ¹⁵ Alighogy beszélni kezdtem, leszállt rájuk a Szentlélek, éppen úgy, ahogy miránk a kezdet kezdetén. ¹⁶ Eszembe jutottak az Úr szavai, amikor mondta: János csak vízzel keresztelt, de ti a Szentlélekben fogtok megkeresztelkedni. ¹⁷ Ha tehát az Isten ugyanazt az ajándékot adta nekik is, mint nekünk, akik hiszünk Jézus Krisztusban, ki vagyok én, hogy akadályt gördítsek az Isten útjába?" ¹⁸ Miután ezeket hallották, elhallgattak, és dicsőítették az Isten: "Így hát a pogányoknak is megadta az Isten az életre vezető bűnbánatot." ¹⁹ Akik az István miatt kitört üldözés elől szétszéledtek, eljutottak egészen Föníciáig, Ciprusig és Antióchiáig, az evangéliumot azonban csak a zsidóknak hirdették. ²⁰ De akadt köztük ciprusi és kirenei férfi is, s ezek Antióchiába eljutva a görögökkel is szóba álltak: hirdették nekik az Úr Jézust. ²¹ Velük volt az Úr segítsége: sokan hívők lettek, és megtértek az Úrhoz. ²² Ennek a híre a jeruzsálemi egyházba is eljutott, ezért elküldték Barnabást Antióchiába. ²³ Amikor megérkezett és látta az Isten kegyelmét, boldog volt és mindenkit buzdított, hogy ragaszkodják az Úrhoz szíve mélyéből. ²⁴ Mert derék ember volt, telve Szentlélekkel és hittel. Nagyon sokan az Úrhoz tértek. ²⁵ Barnabás ezért elment Tarzuszba, hogy fölkeresse Sault. ²⁶ Amikor rátalált, magával vitte Antióchiába. Egy egész évig ott maradtak az egyházban, és rengeteg embert tanítottak. Először Antióchiában nevezték el a tanítványokat keresztényeknek. ²⁷ Ez idő tájt próféták jöttek le Jeruzsálemből Antióchiába. ²⁸ Előállt közülük az egyik, név szerint Agabusz, és a Lélek sugallatára előre megmondta, hogy nagy éhínség fog támadni az egész földön, s ez be is következett Klaudiusz idejében. ²⁹ A tanítványok elhatározták, hogy tehetségükhöz mértén segítik anyagilag a júdeai testvéreket. ³⁰ Ezt meg is tették: Saullal és Barnabással adományokat küldtek a presbitereknek. 12. fejezet (ApCsel12)

¹ Ebben az időben Heródes király elfogatta az egyház néhány tagját, hogy ártson nekik. ² János testvérét, Jakabot karddal kivégeztette. ³ Amikor látta, hogy ezzel megnyerheti a zsidók tetszését, azon volt, hogy Pétert is elfogassa. A kovásztalan kenyér ünnepét ülték. ⁴ Elfogatta, börtönbe záratta, és rábízta négy, egyenként négy katonából álló őrsegre. Az volt a szándéka, hogy húsvét után a nép elé vezettetni. ⁵ Míg Pétert fogva tartották a börtönben, az egyház állandóan imádkozott érte az Istenhez. ⁶ Azon az éjszakán, amikor Heródes elő akarta vezetetni, Péter két katona között aludt, kettős láncsal megbilincselve. A bejáratnál örök tartották szemmel a börtönt. ⁷ Egyszerre csak megjelent az

Úr angyala, a helyiséget pedig fény árasztotta el. (Az angyal) oldalba lökte Pétert, s fölébresztette: "Kelj fel gyorsan!" - mondta. Erre a láncok lehulltak a kezéről.⁸ Aztán így folytatta az angyal: "Csatold fel övedet, és vedd fel sarudat!" Amikor megtette, tovább sürgette: "Vedd magadra köntösödet, és kövess!"⁹ Ment és követte, de nem tudta, hogy valóság-e, amit vele az angyal tesz. Azt gondolta, látomása van.¹⁰ Átmentek az első őrségen, majd a másodikon is, aztán eljutottak a város felé nyíló vaskapuhoz, és ez magától kinyílt előttük. Kint még végigmentek az egyik utcán, aztán az angyal hirtelen eltűnt mellőle.¹¹ Amikor Péter föleszmélt, megszólalt: - "Most már csakugyan tudom, hogy az Úr elküldte angyalát, és kiszabadított Heródes kezéből, s abból, amire a zsidó nép számított." ¹² Mihelyt feleszmélt, elment Máriának, a Márknak nevezett János anyjának a házába, ahol sokan voltak együtt és imádkoztak. ¹³ Zörgetett a bejáratnál a kapun. Kijött egy Rodé nevű szolgáló, aki meghallotta a zörgetést. ¹⁴ Megismerte Péter hangját, de örömeiben elfelejtette kinyitni a kaput, beszaladt és újságolta, hogy Péter áll a kapu előtt. ¹⁵ "Elment az eszed" - torkollták le. De ő bizonygatta, hogy úgy van. Erre így vélekedtek: "Az angyala lesz az." ¹⁶ Péter közben rendületlenül zörgetett. Amikor végre kaput nyitottak és meglátták, nem tudták, hová legyenek. ¹⁷ Kezével intett, hogy maradjanak csendben, és elbeszélte, hogyan vezette ki a börtönből az Úr, és meghagyta: "Adjatok mindent tudtul Jakabnak és a testvéreknek!" Ezzel útra kelt, és más helyre ment. ¹⁸ Virradatkor nem kis riadalom támadt a katonák között, hogy hová lett Péter. ¹⁹ Heródes kerestette, s hogy nem találták, vallatóra fogta az öröket, majd börtönbe vetette őket. Aztán elhagyta Júdeát, Cezáreába ment és ott tartózkodott. ²⁰ Igen megneheztelt a tírusziakra és a szidoniakra. Ezek közös megegyezéssel eléje járultak, és - megnyerve maguknak Blasztuszt, a király kamarását - békét kértek, mert tartományuk a királytól kapta az élelmet. ²¹ A kitűzött napon Heródes királyi díszbe öltözött, bírói székébe ült és beszédet intézett hozzájuk. ²² A nép így kiáltozott: "Ez már az Isten szava, nem emberé!" ²³ Az Úr angyala lesújtott rá azon nyomban, mert nem adta meg az Istennek a dicsőséget. Férges emésztették meg, úgy halt meg. ²⁴ Az Isten, szava egyre szélesebb körben terjedt. ²⁵ Barnabás és Saul feladatukat elvégezve visszatértek Jeruzsálemből. Jánost, vagy másik nevén Márkot, is magukkal vitték. 13. fejezet (ApCsel13)

¹ Az antióchiai egyházban volt több próféta és tanító, mint Barnabás, a Nigernak is nevezett Simon, a cirenei Luciusz, Heródes tejtestvére, Manaén és Saul. ² Egy nap, amikor az istentiszteletet tartották és böjtöltek, így szólt hozzájuk a Szentlélek: "Rendeljétek nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyet szántam nekik!" ³ Erre böjtöt tartottak, majd rájuk tették

kezüket, és útnak bocsátották őket. ⁴ A Szentlélektől küldetve Szeleukiába mentek, onnét Ciprusba hajóztak. ⁵ Szalamiszba érve a zsidók zsinagógaiban hirdették az Isten szavát. János is segített nekik. ⁶ Bejárták Páfuszig az egész szigetet, s közben találkoztak egy Barjézus nevű zsidó varázslóval és hamis prófétával. ⁷ Ez Szergius Paulusz helytartónak, ennek a bölcs férfinak a kíséretéhez tartozott, aki magához kérette Barnabást és Sault, hogy hallja az Isten szavát. ⁸ De Elimász, a varázsló - ezt jelenti a neve - akadékoskodott, és azon volt, hogy elfordítsa a helytartót a hittől. ⁹ Erre Saul, vagy másik néven Pál a Szentlélekkel eltelve rászegezte tekintetét, és ¹⁰ rákiáltott: "Sátán fia, tele minden ravaszsággal és gonosszággal, és ellensége minden igazságnak, nem hagyod abba, hogy áskálódj az Úr egyenes útja ellen?" ¹¹ Lám, most lesújt rád az Úr keze, megvakulsz és nem látod a napot egy ideig." Azon nyomban vak sötétség szakadt rá, és botorkálva kereste, hogy valaki kezét nyújtsa neki. ¹² Amikor a helytartó látta az esetet, hívó lett, mert egészen lenyűgözte az Úr tanítása. ¹³ Pál és kísérői tengerre szálltak, és Páfusból a pamfíliai Pergébe hajóztak. János elvált tőlük és visszatért Jeruzsálembe. ¹⁴ Ők Pergén keresztül eljutottak a pizidiai Antióchiába. Itt egy szombaton bementek a zsinagógába és leültek. ¹⁵ A törvény és a próféták felolvasása után a zsinagóga előljárói odaküldtek hozzájuk ezzel a kéréssel: "Testvérek, férfiak! Ha volna néhány buzdító szavatok a néphez, csak beszéljete!" ¹⁶ Ekkor Pál szólásra emelkedett, kezével csendre intett, és beszélni kezdett: "Izraelita férfiak és ti istenfélők, figyeljete!" ¹⁷ Izrael népének Istene kiválasztotta atyáinkat, és Egyiptom földjén a száműzetés idején nagy néppé tette őket. Aztán hatalmas karjával kivette őket onnét, ¹⁸ és mintegy negyven éven át táplálta őket a pusztában. ¹⁹ Hét népet kiirtott Kánaán földjén, és földjüket nekik adta birtokul. ²⁰ Közben körülbelül négyszázötven év telt el. Aztán bírakat adott egészen Sámuel prófétáig. ²¹ Ekkor királyt kívántak, és az Isten negyven esztendőre Sault adta nekik, Kis fiát, ezt a Benjamin törzséből származó férfiút. ²² Elvetése után Dávidot támasztotta nekik királyul, akiről így nyilatkozott: Rátaláltam Dávidra, Izáj fiára, a szívem szerinti férfira, aki majd teljesíti minden akaratomat. ²³ Ígéretéhez híven az ő utódai közül támasztotta Isten Izraelnek megváltóul Jézust. ²⁴ Föllépése előtt János a bűnbánat keresztségét hirdette Izrael egész népének. ²⁵ Amikor János teljesítette küldetését, kijelentette: Nem az vagyok, akinek véltek, de már a nyomomban van, akinek arra sem vagyok méltó, hogy lábán a saruját megoldjam. ²⁶ Testvérek! Ábrahám nemzetségének fiai és ti istenfélők! Ennek az üdvösségnek a híre nekünk szólt. ²⁷ De Jeruzsálem lakói és vezetői nem ismerték el, hanem ítéletükkel beteljesítették a próféták szavát, amelyet szombatonként mindig felolvasnak. ²⁸ Bár semmi halált érdemlő bűnt nem tudtak róla, mégis halálát kérték Pilátustól. ²⁹ Miután így minden

beteljesedett, amit róla írtak, levették a keresztfáról és sírba tették.³⁰ De Isten feltámasztotta a halálból,³¹ s ő több napon át megjelent azoknak, akik vele jöttek fel Galileából Jeruzsálembe. Ezek most tanúskodnak mellette a nép előtt.³² Így mi azt az ígéretet hirdetjük nektek, melyet az Isten az atyáknak tett,³³ amint azt ő utódaiknak teljesítette, amikor feltámasztotta Jézust. Ez van a második zsoltárban megírva: Fiam vagy, ma nemzettelek.³⁴ Azt pedig, hogy feltámasztja a halálból, úgyhogy nem tér többé vissza az enyészetbe, így mondta meg: Nektek váltom be a Dávidnak szóló szent ígéretet.³⁵ Vagy ahogy egy más helyen mondja: Nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet.³⁶ Dávid a saját nemzedékében szolgálta Isten akaratát, aztán meghalt, eltemették atyái mellé, és bizony romlást látott.³⁷ Akit azonban feltámasztott Isten, az nem látott rothadást.³⁸ Tudjátok meg hát, testvérek, hogy általa a bűnök bocsánatát hirdetjük nektek. Ezekről Mózes törvénye alapján nem igazulhattatok meg,³⁹ őbenne viszont minden hívő megigazul.⁴⁰ Vigyázzatok hát, nehogy beteljesedjen rajtatok a próféták szava: ⁴¹ Ide nézzetek, ti gőgösök, ámuljatok, aztán vesszetek! Mert olyat viszek véghez napjaitokban, hogy nem hinnétek, ha hírét hallanátok." ⁴² Kifelé menet arra kérték őket, hogy a következő szombaton is beszéljenek nekik ezekről a dolgokról. ⁴³ Sőt amikor a gyülekezet szétoszlott, a zsidók és az istenfélő jövevények közül sokan a nyomukba szegődtek Pálnak és Barnabásnak. Ezeket arra biztatták, hogy tartsanak ki az Isten kegyelmében. ⁴⁴ A következő szombaton csaknem az egész város összegyűlt, hogy hallja az Isten szavát. ⁴⁵ Amikor a zsidók meglátták a nagy tömeget, irigység fogta el őket, s rágalmakat szórva próbálták Pál szavait meghazudtolni. ⁴⁶ De Pál és Barnabás bátran megfeleltek nekik: "Először nektek kellett volna hirdetnünk az Isten szavát. De mert visszautasítottátok és méltatlannak ítéltétek magatokat az örök életre, most a pogányokhoz fordulunk. ⁴⁷ Ezt a parancsot adta nekünk az Úr: A pogányok világosságává tettelek, hogy üdvösségük légy egészen a föld végső határáig." ⁴⁸ Amikor a pogányok ezt meghallották, örültek, és magasztalták az Isten szavát, s hittek is mind, akik az örök életre voltak rendelve. ⁴⁹ Elterjedt az Úr szava az egész környéken. ⁵⁰ A zsidók azonban felbújtották az előkelő vallásos asszonyokat meg a város tekintélyesebb férfait, és üldözést szítva Pál és Barnabás ellen, elűzték őket a vidékről. ⁵¹ Ők lerázták - ellenük bizonyságul - lábukról a port, és Ikóniumba mentek. ⁵² A tanítványokat eltöltötte az öröm és a Szentlélek. 14. fejezet (ApCsel14)

¹ Ikóniumban szintén a zsidók zsinagógájába mentek s ott olyan hatásosan beszéltek, hogy zsidók is, görögök is tömegesen fogadták el a hitet. ² A hitetlen zsidók azonban felizgatták, és a testvérek ellen lázították a pogányokat. ³ De azért jó ideig ott maradtak, bátran beszéltek az Úrról, aki maga tett tanúságot

kegyelmét hirdető szava mellett: megengedte, hogy kezük által csodák és jelek történjenek. ⁴ A város lakossága megoszlott: némelyek a zsidókkal tartottak, mások az apostolokkal. ⁵ A pogányok és a zsidók vezetőikkel együtt arra készültek, hogy bántalmazzák, sőt megkövezzék őket. ⁶ De megtudták, így elmenekültek Likaónia városaiba: Lisztrába, Derbébe és környékükre, ⁷ s itt hirdették az evangéliumot. ⁸ Lisztrában élt egy béna ember, aki születése óta nem tudott lábára állni, még nem tett soha egy tapodtat sem. ⁹ Hallgatta Pál beszédét, ez meg rátekintett, s látta rajta, hogy elég erős a hite ahhoz, hogy meggyógyuljon, ¹⁰ azért hangosan felszólította: "Állj rá egyenesen a lábadra!" Az talpra ugrott, és tudott járni. ¹¹ Amikor a tömeg látta, mit tett Pál, likaóni nyelven felkiáltott: "Az istenek leszálltak hozzánk emberi alakban!" ¹² Barnabást elnevezték Zeusznak, Pált meg, minthogy ő vitte a szót, Hermésznek. ¹³ A város előtt álló Zeusz-templom papja pedig felkoszorúzott bikát vezetett a kapuk elé, hogy a néppel együtt áldozatot mutasson be. ¹⁴ Amikor Barnabás és Pál apostol ezt meghallották, megszaggatták ruhájukat, és a tömegbe vetették magukat. ¹⁵ "Emberek, mit csináltok? - kiáltották. - Mi is emberek vagyunk, akárcsak ti, és éppen azt hirdetjük nektek, hogy ezektől a bálványoktól forduljatok az élő Istenhez, aki az eget, a földet és a tengert alkotta s mindent, ami csak van benne. ¹⁶ Az elmúlt időkben megengedte, hogy minden nép a saját útját járja. ¹⁷ De azért nem maradt bizonyíték nélkül, mert jót tett, adott nektek esőt és gyümölcsöt érlelő nyarat, ételt és a szívetekbe örömet." ¹⁸ Így beszéltek, de így is alig tudták lecsillapítani a tömeget, nehogy áldozatot mutasson be nekik. ¹⁹ Antióchiából és Ikóniumból utánuk jött néhány zsidó. Ezek úgy fellázították a tömeget, hogy megkövezték Pált. Már azt hitték, hogy meghalt, ezért kivonszolták a városból. ²⁰ De amikor a tanítványok köréje gyűltek, eszméletre tért, és visszament a városba. Másnap Barnabással együtt útra kelt Derbébe. ²¹ Ebben a városban is hirdették az evangéliumot, sok tanítványt szereztek, majd visszafordultak Lisztrába, Ikóniumba és Antióchiába. ²² Erőt öntöttek a tanítványok lelkébe, bátorították őket, hogy tartsanak ki a hitben, mert "sok szorongatás közepette kell bejutnunk az Isten országába." ²³ Az egyházak élére (kézrátétellel) előljárókat rendeltek, és imádkozva, böjtölve az Úr oltalmába ajánlották őket, akiben hittek. ²⁴ Áthaladva Pizidián Pamfiliába jutottak, ²⁵ majd azután, hogy Pergében hirdették az Isten szavát, lementek Attáliába. ²⁶ Innét Antióchiába hajóztak, ahonnan útra keltek, Isten kegyelmébe ajánlva annak a feladatnak a teljesítésére, amelyet aztán teljesítettek is. ²⁷ Mihelyt megérkeztek, összehívták az egyházat, elbeszélték, mi mindent tett az Isten általuk, s hogy a pogányok előtt is kitárta a hit kapuját. ²⁸ Ezután jó ideig ott maradtak a tanítványok körében. 15. fejezet (ApCsel15)

¹ Néhányan, akik Júdeából jöttek, így tanították a testvéreket: "Ha nem metélkedtek körül Mózes törvénye szerint, nem üdvözülhettek." ² Mivel emiatt zavar és nagy vita támadt Pál, Barnabás és közöttük, azt határozták, hogy Pál és Barnabás néhányukkal menjen fel Jeruzsálembe, s ebben a vitás ügyben forduljon az apostolokhoz és a presbiterekhez. ³ Az egyház egy darabon elkísérte őket, aztán átszelték Föniciát és Szamariát, és elbeszélték a pogányok megtérését. Ezzel nagy örömet szereztek minden testvérnek. ⁴ Amikor megérkeztek Jeruzsálembe, szívesen fogadta őket az egyház: az apostolok és a presbiterek. Beszámoltak róla, mi mindent tett közreműködésükkel az Isten. ⁵ Azok közül, akik a farizeusok felekezetéből lettek hívővé, néhányan felálltak és kijelentették: "Körül kell nekik metélkedni, és rájuk kell parancsolni, hogy tartsák meg Mózes törvényét." ⁶ Összegyűltek az apostolok és a presbiterek, hogy megvizsgálják ezt az ügyet. ⁷ Heves vita támadt, végül felállt Péter, és ezt a beszédet intézte hozzájuk: "Testvérek! Tudjátok, hogy az Isten kezdettől fogva kiválasztott közületek, hogy a pogányok az én számból hallják az evangélium tanítását, és higgyenek. ⁸ S maga az Isten, aki ismeri a szívet, tanúsította, hogy nekik is megadta a Szentlelket, éppúgy, mint nekünk. ⁹ Nem tett különbséget köztünk és köztük, amikor a hittel megtisztította a szívüket. ¹⁰ Mit teszitek hát próbára az Istent, miért akarjátok a tanítványok nyakára rakni az igát, amelyet sem atyáink, sem mi nem bírtunk elviselni? ¹¹ Az a hitünk, hogy Urunk Jézus kegyelméből üdvözülünk mi is, s ugyanígy ők is." ¹² Erre az egész gyülekezet elhallgatott, és meghallgatták Pált meg Barnabást, hogy milyen csodákat tett általuk az Isten a pogányok között. ¹³ Amikor befejezték a beszámolót, Jakab vette át a szót: "Testvéreim, hallgassatok meg! ¹⁴ Simon elmondta, miként gondoskodott róla Isten először, hogy a pogányok soraiból népet szerezzen nevének. ¹⁵ Ezzel megegyeznek a próféták szavai, hiszen meg van írva: ¹⁶ Aztán visszatérek és újra fölverem Dávidnak bedőlt sátrát. Roncsait helyrehozom és a sátrát felállítom, ¹⁷ hogy a többi ember is keresse az Urat, minden nép, mely hívja nevemet. Az Úr mondja ezt, s meg is teszi, ¹⁸ amit öröktől fogva kinyilvánított. ¹⁹ Ezért az a véleményem, hogy nem kell terhet rakni azokra, akik a pogányságból tértek meg az Istenhez, ²⁰ hanem csak azt írjuk elő nekik, hogy tartózkodjanak a bálványoktól, nehogy tisztátalanná váljanak miattuk, továbbá a paráznaságtól, a fojtott állattól és a vértől. ²¹ Mert Mózesnek ősi nemzedékek óta hirdetői vannak a városokban, akik minden szombaton felolvassák a zsinagógákban." ²² Erre az apostolok, a presbiterek és az egész egyház jónak látták, hogy kiválasszanak maguk közül néhány férfit, és Pállal és Barnabással elküldjék őket Antióchiába, mégpedig Júdást, másik nevén Barszabbászt, meg Szilást, akik a testvérek között vezető szerepet vittek. ²³ Ezt írták a kezük által: "Az apostolok és a presbiterek, a testvérek, üdvözlétüket küldik az Antióchiában, Szíriában és Kilikiában élő,

pogányságból megtért testvéreiknek! ²⁴ Hallottuk, hogy közülünk néhányan - megbízásunk nélkül tanítva - megzavartak titeket, feldúlták lelketeket. ²⁵ Ezért közmegegyezéssel elhatároztuk, hogy kiválasztunk néhány férfit, és elküldjük őket hozzátok a mi szeretett Barnabásunkkal és Pálunkkal, ²⁶ ezekkel az emberekkel, akik egész életüket Urunk, Jézus Krisztus nevének szolgálatára szentelték. ²⁷ Elküldtük hát Júdást és Szilást, ők majd előszóval is elmondják nektek ezeket. ²⁸ Úgy tetszett a Szentléleknek és nekünk, hogy ne rakjunk rátok több terhet a szükségesnél, annál, ²⁹ hogy tartózkodnotok kell a bálványoknak áldozott eledeltől, a vértől, a fojtott állattól és a paráznaságtól. Ha ezektől tartózkodtok, helyesen jártok el. Jó egészséget!" ³⁰ Amint útnak indították őket, elmentek Antióchiába, összehívták a közösséget és átadták a levelet. ³¹ Azok örömmel olvasták a vigasztaló sorokat. ³² Júdás és Szilás szintén próféták voltak, beszédeikben vigasztalták és erősítették a testvéreket. ³³ Hosszabb ott-tartózkodás után a testvérek békét kívánva megváltak tőlük, hogy visszatérjenek megbízóikhoz. ³⁴ ³⁵ De Pál és Barnabás Antióchiában maradtak, tanítottak, és hirdették az Úr szavát, sok más (társukkal) együtt. ³⁶ Néhány nap elteltével Pál így szólt Barnabáshoz: "Menjünk s nézzük meg, hogy vannak a testvérek azokban a városokban, ahol hirdettük az Úr szavát." ³⁷ Barnabás magával akarta vinni a Márknak nevezett Jánost is, ³⁸ de Pál arra kérte, hogy ne vigyék magukkal, hisz Pamfiliában is otthagyta őket, nem ment velük dolgozni. ³⁹ Így nézeteltérés támadt köztük, s elváltak egymástól. Barnabás magával vitte Márkot, és Ciprusba hajózott. ⁴⁰ Pál Szilást választotta társul, és a testvérektől az Úr kegyelmébe ajánlva útra kelt. ⁴¹ Bejárta Szíriát és Kilikiát, és megszilárdította az egyházakat. 16. fejezet (ApCsel16)

¹ Eljutott Derbébe és Lisztrába is. Itt találkozott egy Timóteus nevű tanítvánnyal, aki egy hívő zsidó feleségnek és egy görög apának volt a fia. ² A lisztrai és ikóniumi testvérek jó véleménnyel voltak róla. ³ Pál magával akarta vinni útítársul, ezért a környékbeli zsidókra való tekintettel körülmetéltette, hisz mindenki tudta, hogy az apja görög volt. ⁴ Ahogy sorra járták a városokat, lelkükre kötötték, hogy tartsák meg a határozatokat, amelyeket az apostolok és a presbiterek hoztak Jeruzsálemben. ⁵ Így az egyházak megerősödtek a hitben, és a hívők száma napról napra nőtt. ⁶ A Szentlélek megtiltotta, hogy Ázsiában hirdessék az Isten szavát, ezért Frigia és Galácia felé vették útjukat. ⁷ Amikor Miziába értek, megkísérelték, hogy Bitiniába utazzanak, de Jézus Lelke nem engedte meg nekik. ⁸ Ezért átvágtak Mizián, és lementek Troászba. ⁹ Éjszaka Pálnak látomása volt: Egy macedón férfi állt előtte, és kérte: "Gyere át Macedóniába, és segíts rajtunk!" ¹⁰ A látomás után rajta voltunk, hogy mielőbb útra keljünk Macedóniába, mert biztosak voltunk

benne, hogy az Isten rendelt oda minket hirdetni az evangéliumot.¹¹ Troászban tengerre szálltunk, és egyenesen Szamotrákiába tartottunk, majd másnap Neápolisba,¹² onnan pedig Macedónia körzetének legfontosabb városába, egy kolóniába, Filippibe. Néhány napig ebben a városban maradtunk.¹³ Szombaton kimentünk a kapun kívül a folyóhoz, mert úgy véltük, hogy ott van az imádkozóhely. Leültünk és beszélni kezdtünk a körénk gyűlt asszonyokhoz.¹⁴ Volt a hallgatóságban egy Tiatira városából való, Lidia nevű, istenfélő bíboráros asszony. Ennek megnyitotta szívét az Úr, hogy hallgasson Pál szavaira.¹⁵ Egész háza népével együtt megkeresztelkedett, aztán kért minket: "Ha nézetetek szerint az Úr híve vagyok, térjetek be házamba, és maradjatok nálam." És erővel rá is vett erre minket.¹⁶ Egyszer, ahogy az imádkozóhely felé tartottunk, találkoztunk egy jós szellemtől megszállt leánnyal, aki jóslásaival nagy hasznot hajtott gazdáinak.¹⁷ Pál után és miutánunk szaladt, és így kiáltozott: "Ezek az emberek a fölséges Isten szolgálói, s az üdvösség útját hirdetik nektek."¹⁸ Ezt több napon át megismételte. Pál már bosszankodott miatta, hátrafordult és rászólt a lélekre: "Parancsolom neked Jézus Krisztus nevében, menj ki belőle!" Ki is ment akkor mindjárt.¹⁹ Amikor gazdái látták, hogy nem húzhatnak belőle több hasznot, megragadták Pált és Szilást, és a fórumra hurcolták, az előljárók elé.²⁰ Bírák elé állítva így vádolták őket: "Ezek a zsidó emberek zavart keltenek városunkban,²¹ olyan szokásokat hirdetnek, amelyeket mi - rómaiak lévén - nem fogadhatunk el, és nem követhetünk."²² A nép is ellenük fordult. A bírák lehúzták róluk a ruhát, és megvesszőztették őket.²³ Sok ütést mértek rájuk, majd börtönbe vetették őket, s megparancsolták az őrnök, hogy jól vigyázzon rájuk.²⁴ Ez a kapott parancs értelmében a belső börtönbe zárta őket, és a lábukat kalodába szorította.²⁵ Pál és Szilás éjfélkor imádkoztak és zsoltárt énekelve dicsőítették az Istent, a foglyok meg hallgatták őket.²⁶ Hirtelen nagy földrengés támadt, úgyhogy a börtön alapjai megremegtek. Az ajtók mind kinyíltak, és mindenkiről lehullott a bilincs.²⁷ Amikor a börtönőr felriadt álmából, s meglátta, hogy a börtön ajtai tárva-nyitva vannak, kihúzta kardját, s meg akarta magát ölni, mert azt hitte, hogy a foglyok megszöktek.²⁸ Pál hangosan rászólt: "Ne tégy kárt magadban, hisz mind itt vagyunk!"²⁹ Az őrvilágot kért, berohant, és remegve Pál és Szilás elé borult,³⁰ aztán kivezette őket s megkérdezte: "Uraim, mit kell tennem, hogy üdvözüljek?"³¹ "Higgy Jézus Krisztusban, és üdvözülsz te is, a tied is!" - válaszolták.³² Aztán hirdették neki és egész háza népének az Isten szavát.³³ Az pedig még akkor magához vette őket, éjszaka kimosta sebeiket, s rögtön megkeresztelkedett, hozzátartozóival együtt.³⁴ Aztán házába vezette őket, asztalt terített nekik, s örült egész háza népével, hogy az Isten híve lett.³⁵ Virradatkor a bírák hivatali szolgálakat küldtek ezzel az üzenettel: "Engedd szabadon azokat az

embereket!" ³⁶ A börtönőr ezt rögtön hírül vitte Pálnak: "Üzenték a bírák, hogy engedjelek benneteket szabadon. Menjetek hát, távozzatok békében!" ³⁷ Pál azonban így válaszolt: "Ítélet nélkül nyilvánosan megvesszőztettetek és börtönbe vetettetek minket, jóllehet római polgárok vagyunk, s ráadásul most titokban akartok minket elbocsátani? Azt már nem! Jöjjenek és kísérjenek ki maguk minket!" ³⁸ A törvényszéki szolgák jelentették e szavakat a bírának. Azok meghallva, hogy rómaiak, megijedtek, ³⁹ odasiettek, kikísérték őket, kérve, hogy hagyják el a várost. ⁴⁰ A börtönből kiszabadulva Lidiához tértek be, viszontlátva megvigasztalták a testvéreket, és útra keltek. 17. fejezet (ApCsel17)

¹ Áthaladva Amfipoliszon és Apollónián Tesszalonikába értek, ahol a zsidóknak volt zsinagógájuk. ² Pál szokása szerint bement hozzájuk, és három szombaton beszélt nekik az Írásokról. ³ Azt fejtegette és tanította, hogy a Messiásnak szenvednie kellett, és föl kellett támadnia a halálból: "Ez a Messiás az a Jézus, akit én hirdetek nektek." ⁴ Néhányan hittek közülük, ezek Pálhoz meg Sziláshoz csatlakoztak egy sereg göröggel és jópár előkelő asszonnyal együtt. ⁵ Ám a zsidók irigységükben összeszedték a börtöntöltelék népséget, és csődületet támasztva felizgatták a várost. Felvonultak Jázon háza elé, és megkísérelték, hogy a nép elé vezessék őket. ⁶ De nem találták meg őket, ezért Jázont néhány testvérrel együtt a városi előljárók elé hurcolták, s közben ezt kiabálták: ⁷ "Azok a világfelforgatók itt is megjelentek, és Jázon szállást adott nekik. Szembeszállnak a császár parancsaival, hangoztatták, hogy más a király, Jézus." ⁸ Meg is tévesztették ezzel a népet és az előljárókat, úgyhogy hallgattak rájuk. ⁹ Előbb biztosítékot kértek Jázontól és a többiektől, s csak akkor bocsátották őket szabadon. ¹⁰ A testvérek Pált és Szilást azonnal, még akkor éjszaka útnak indították Bereába. Mihelyt megérkeztek, elmentek a zsidók zsinagógájába. ¹¹ Ezek már nemesebb lelkűek voltak, mint a tesszalonikaiak. A tanítást igen készségesen fogadták, naponta forgatták az Írásokat, hogy csakugyan úgy van-e. ¹² Sokan megtértek közülük, és az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is igen sokan. ¹³ Amint a tesszalonikai zsidók megtudták, hogy Pál Bereában hirdeti az Isten szavát, elmentek, és ott is felizgatták a tömeget, és nyugtalanságot szítottak. ¹⁴ A testvérek Pált nyomban elkísérték egészen a tengerig, de Szilás és Timóteus ott maradtak. ¹⁵ Pált kísérői egészen Athénbe vezették. Mielőtt visszafordultak volna, azt az utasítást kapták tőle Szilás és Timóteus számára, hogy minél előbb menjenek utána. ¹⁶ Míg Athénban várt rájuk, Pálnak megrendült a lelke a bálványokkal tele város láttán. ¹⁷ A zsinagógában beszélt a zsidókhoz és az istenfélőkhöz, de a téren is mindennap azokhoz, akiket épp ott talált. ¹⁸ Néhány epikureus és sztoikus bölcselő vitatkozni kezdett vele. Mások megjegyezték: "Mit akarhat

ez a szószátyár mondani?" Vagy: "Úgy látszik, idegen isteneket hirdet." Tudniillik Jézust és a feltámadást hirdette nekik. ¹⁹ Erre az Areopáguszra vitték s megkérdezték: "Megtudhatnánk, mi az az új tanítás, amit hirdetsz? ²⁰ Mert valami szokatlant hirdetsz. Tudni akarjuk hát, hogy mi az." ²¹ Az athéniak meg az ott tartózkodó idegenek semmi mással nem töltötték az időt, csak azzal, hogy újdonságot mondjanak vagy halljanak. ²² Pál az Areopágusz közepére állt és elkezdett beszélni: "Athéni férfiak! Látom, hogy minden szempontból igen vallásosak vagytok. ²³ Amint szétnéztem és megtekintettem szentélyeiteket, ráakadtam egy oltárra, amelyen az a felírás állt: Az ismeretlen istennek. Nos, én azt hirdetem nektek, akit ti ismeretlenül tiszteltek. ²⁴ A világot s a benne találhatóakat teremtő Isten nem lakik emberi kéz emelte templomokban, hiszen ő az ég és föld Ura. ²⁵ Nem kívánja emberi kéz gondoskodását, mintha szüksége volna valamire, hisz ő ad mindennek életet, levegőt és mindent. ²⁶ Ő telepítette be az egy őstől származó emberiséggel az egész földet. Ő határozta meg itt lakásuk idejét és határát. ²⁷ S mindezt azért, hogy keressék az Istent, hogy szinte kitapogassák és megtalálják, hiszen nincs messze egyikünkől sem. ²⁸ Mert benne élünk, mozgunk és vagyunk, ahogy költőitek is mondják: "Mi is az ő nemzetségéből valók vagyunk." ²⁹ Ha tehát az Isten fiai vagyunk, nem szabad azt gondolnunk, hogy az istenség aranyhoz, ezüsthöz, kőhöz vagy a művészet, az emberi elme valamilyen alkotásához hasonló. ³⁰ Az Isten eddig szemet hunyt a tudatlanság kora felett, de most tudomására hozza az embereknek, hogy mindenütt meg kell térnie mindenkinek. ³¹ Mert kiválasztott egy napot, s ezen igazságos ítéletet ül a világ fölött egy arra rendelt férfi által, aki mellett mindenki előtt tanúbizonyságot tett azzal, hogy feltámasztotta a halálból." ³² A halottak feltámadásának hallatára néhányan kigúnyolták, mások meg azt mondták: "Majd még meghallgatunk máskor is erről." ³³ Pál erre eltávozott körükből. ³⁴ Néhányan azért csatlakoztak hozzá, köztük Areopagita Dénes és egy Damarisz nevű asszony, és még mások is. 18. fejezet (ApCsel18)

¹ Ezek után Pál elhagyta Athént, és Korintusba ment. ² Itt találkozott egy Aquila nevű, pontuszi származású zsidóval, aki nemrég érkezett Itáliából feleségével, Priscillával, mert Klaudiusz elrendelte, hogy az összes zsidó hagyja el Rómát. ³ Hozzájuk költözött, s mivel ugyanazt a mesterséget űzte, náluk maradt, és velük dolgozott, sátorkészítés volt a mesterségük. ⁴ Szombatonként felszólalt a zsinagógában, meggyőzte a zsidókat és a görögöket. ⁵ Mihelyt Szilas és Timóteus megérkezett Macedóniából, Pál egészen a tanításnak szentelte magát. Bizonyítékokat sorakoztatott fel, hogy Jézus a Messiás. ⁶ Ellenvetéseikre és káromlásaikra ruháját rázva azt kiáltotta: "Véretek szálljon a fejetekre! Én ártatlan vagyok. Mostantól a

pogányokhoz fordulok." ⁷ Otthagyta őket és egy Ticiusz Jusztus nevű istenfélő ember házába ment, akinek háza a zsinagóga szomszédságában állt. ⁸ Kriszpusz, a zsinagóga előjárója azonban egész háza népével együtt hitt az Úrban, sok korintusi is megtért és megkeresztelkedett azok közül, akik hallgatták. ⁹ Egy éjjel az Úr álmában felszólította Pált: "Ne félj, hanem beszélj, és ne hallgass!" ¹⁰ Én veled vagyok, senki sem fog hozzád nyúlni vagy ártani neked, mert sok emberem van ebben a városban." ¹¹ Ott maradt hát másfél évig, és hirdette az embereknek az Isten szavát. ¹² Amikor Gallió volt Achája helytartója, a zsidók egy emberként Pálra támadtak, és a törvényszék elé hurcolták, ezzel a váddal: ¹³ "Ez arra próbálja rábeszélni az embereket, hogy a törvényen kívüli módon tiszteljék az Istent." ¹⁴ Pál éppen szólásra akarta nyitni a száját, amikor Gallió a zsidókhoz fordult: "Ha valami törvényteleniségről vagy gonosztetről volna szó, akkor meghallgatnálak benneteket, ahogy annak a rendje van. ¹⁵ Ha azonban valamely tanítással, személlyel vagy törvényeitekkel kapcsolatban merül fel vitás kérdés, magatok lássátok. Ilyesmiben én nem akarok bíró lenni." ¹⁶ Ezzel elkergette őket bírói széke elől. ¹⁷ Erre a görögök nekiestek Szosztenésznek, a zsinagóga előjárójának, és ott a bírói szék előtt agyba-főbe verték. De Gallió mit sem törődött vele. ¹⁸ Pál még jó ideig ott maradt, aztán búcsút vett a testvérektől, és Priszcellával és Aquilával együtt Szíriába hajózott. Előbb azonban Kenkreában lenyíratta a haját, mert fogadalmat tett. ¹⁹ Efezusba érkezve elvált tőlük, a zsinagógába ment, és vitába szállt a zsidókkal. ²⁰ Arra kérték, hogy huzamosabb ideig maradjon, de nem állt rá. ²¹ Búcsúzáskor azonban megígérte: "Ha Isten is akarja, majd újra eljövök." Ezzel elhajózott Efezusból, ²² s lement Cezáreába. Innét fölment (Jeruzsálembe), hogy üdvözölje az egyházat, aztán visszatért Antióchiába. ²³ Egy ideig még itt tartózkodott, aztán útnak indult, sorra bejárta Galácia vidékét és Frigiát, és erőt öntött a tanítványokba. ²⁴ Közben egy alexandriai származású, Apolló nevű zsidó érkezett Efezusba. Ékesszóló és az Írásokban igen jártas ember volt. ²⁵ Már kapott valami oktatást az Úr igazságairól, buzgón és helyesen beszélt és tanított Jézusról, de még csak János keresztségéről tudott. ²⁶ Bátran elkezdett tanítani a zsinagógában. Priszcella és Aquila meghallották, elhívták magukhoz, és pontosabban elmagyarázták neki az Isten útját. ²⁷ Mivel Achájába szándékozott utazni, a testvérek biztatták, és írtak a tanítványoknak is, hogy fogadják szívesen. Megérkezve a neki adott kegyelem révén nagy szolgálatot tett a hívőknek, ²⁸ mert a nyilvánosság előtt ügyesen megcáfolta a zsidókat: az Írásokból bebizonyította, hogy Jézus a Messiás. 19. fejezet (ApCsel19)

¹ Míg Apolló Korintusban tartózkodott, Pál a felső tartományokon át

Efezusba érkezett. Itt néhány tanítványra akadt. ² Megkérdezte tőlük: "Megkaptátok a Szentlelket, amikor hittetek?" "Nem is hallottuk, hogy van Szentlélek" - felelték. ³ "Mire keresztelkedtetek?" - kérdezte ismét. Ezt válaszolták: "János keresztségére." ⁴ "János a bűnbánat keresztségével keresztelt - magyarázta Pál -, a népet meg arra biztatta, higgyenek abban, aki utána jön, azaz Jézusban." ⁵ Ezt hallva megkeresztelkedtek Jézus nevére. ⁶ Ezután Pál rájuk tette a kezét, és leszállt rájuk a Szentlélek, megkapták a nyelvek adományát és prófétáltak. ⁷ Ezek az emberek együttvéve voltak vagy tizenketten. ⁸ Eljárt a zsinagógába, és három hónapon át bátran beszélt, vitatkozott, hogy meggyőzze őket az Isten országáról. ⁹ De amikor némelyek megkötötték magukat, és nem hittek, sőt nyilvánosan gyalázták az (Úr) tanítását, otthagya őket. A tanítványokat is különválasztotta tőlük és naponta tanította őket Tirannusz iskolájában. ¹⁰ Ez így tartott két esztendeig, úgyhogy Ázsia minden lakója, zsidó és görög egyaránt hallotta az Úr szavát. ¹¹ Az Isten rendkívüli csodákat is tett Pál által. ¹² Így például betegekre tették az általa használt törülközőket és fejkendőket, és a betegség elhagyta őket, a gonosz lelkek meg kiszálltak belőlük. ¹³ A vándorló zsidó ördögűzők közül is megpróbálták néhányan, hogy a gonosz lelkektől megszállottakra ráolvassák Urunk Jézus nevét, ezt mondva: "Kényszerítlek titeket Jézusra, akit Pál hirdet." ¹⁴ Egy zsidó főpapnak, Szkéuasznak hét fia is így tett. ¹⁵ De a gonosz lélek visszavágott: "Jézust ismerem, Pálról is tudok, de ti kik vagytok?" ¹⁶ Ezzel rájuk vetette magát a megszállott ember, kettőt letepert közülük, s úgy elbánt velük, hogy meztelenül és sebekkel borítva menekültek ki a házból. ¹⁷ Erről minden efezusi zsidó és görög tudomást szerzett. Nagy félelem fogta el őket, és magasztalták Urunk Jézus nevét. ¹⁸ Sok hívő is előállt, beismerték és elmondták saját mesterkedéseiket. ¹⁹ A bűbájosok közül sokan könyveiket is elhozták, és mindenki szeme láttára elégették őket. Ezek értékét ötvenezer ezüstre lehetett becsülni. ²⁰ Így az Úr szava egyre terjedt, s nagymértékben megszilárdult. ²¹ Ezek után az események után Pál föltette magában, hogy Macedónián és Acháján át elmegy Jeruzsálembe. Azt mondta: "Ha ott már voltam, Rómát is kell látnom." ²² Segítőtársai közül kettőt, Timóteust és Erasztuszt Macedóniába küldte, maga meg egy ideig még Ázsiában maradt. ²³ Ebben az időben nem kis zavargás támadt az (Úr) tanítása miatt. ²⁴ Egy Demeter nevű ezüstműves ezüst Artemisz-templomcskák készítésével jelentős keresethez juttatta az iparosokat. ²⁵ Összehívta őket meg a hasonló foglalkozásúakat, és így szólt hozzájuk: "Emberek, tudjátok, hogy ez a mesterség biztosítja jólétünket. ²⁶ Látjátok és halljátok azt is, hogy ez a Pál okoskodásaival nemcsak Efezusban, hanem majdnem egész Ázsiában nagy tömegeket meggyőzött. Azt tanítja, hogy kézzel alkotott istenek nincsenek. ²⁷ De nemcsak az a veszély fenyeget, hogy szakmánk tönkremegy, hanem a nagy

istennőnek, Artemisznek a templomát is semmibe veszik, és csorbát szenved fölsége, pedig egész Ázsia, sőt az egész világ tiszteli." ²⁸ Amikor ezt hallották, dühbe jöttek, s így kiabáltak: "Nagy az efezusiak Artemisze!" ²⁹ Az egész városban nagy lett a felfordulás. Egy emberként a színházba rohantak, s macedóniai Gájuszt és Arisztarchuszt, Pál kísérőit is magukkal hurcolták. ³⁰ Pál a népgyűlésbe akart menni, de a tanítványok nem engedték. ³¹ Néhány ázsiai főtisztviselő, és aki csak barátja volt, üzenetet küldött neki, kérték, hogy ne menjen a színházba. ³² Ott ugyanis összevissza kiabáltak, az egész gyűlés csupa izgatottság volt, a legtöbbje azt sem tudta, miért jöttek össze. ³³ Végül a tömegből előcitálták Sándort, akit a zsidók előretuszkoltak. Sándor intett a kezével, hogy meg akarja magyarázni a népnek a dolgot. ³⁴ De amikor észrevették, hogy zsidó, lármázni kezdtek, s vagy két óráig egy emberként ordították: "Nagy az efezusiak Artemisze!" ³⁵ Végül a jegyző csillapította le a tömeget ezekkel a szavakkal: "Efezusi férfiak! Ki az, aki ne tudná, hogy Efezus a nagy Artemisz templomának városa és égből alászállt szobrának őre? ³⁶ Minthogy ez iránt senkinek sincs kétsége, le kell csillapodnotok, és nem szabad semmit sem elhamarkodnotok. ³⁷ Ide hurcoltátok ezeket az embereket, noha nem templomrablók és istennőnket sem káromolták. ³⁸ Ha tehát Demeternek és a vele tartó többi mesterembernek van valami panaszuk valaki ellen, vannak törvénynapok és helytartók, tegyenek panaszt ott. ³⁹ Ha meg valami más bajotok van, azt a törvényes népgyűlésen lehet elintézni. ⁴⁰ Mert különben annak a veszélynek tesszük ki magunkat, hogy a mai zavargás miatt bevádolnak bennünket, és nincs semmi érvünk, amivel megokolhatnánk ezt a csődületet." Ezekkel a szavakkal feloszlatta a gyűlést. 20. fejezet (ApCsel20)

¹ A zavargás megszűntével Pál hívatta a tanítványokat, bátorította őket, aztán búcsút vett tőlük, és elindult, hogy Macedóniába menjen. ² A vidéken áthaladtában sok beszédet mondott buzdításul a tanítványoknak, aztán odaért Görögországba. ³ Három hónapot ott töltött, ám a zsidók cselet szöttek ellene, amikor Szíriába akart hajózni, ezért úgy döntött, hogy Macedónián át tér vissza. ⁴ Ázsiáig vele tartott Szopater, a bereai Pirrusz fia, meg a tesszaloniki Arisztarchusz és Szekundusz, a derbei Gájusz és Timóteus, az ázsiai Tichikusz és Trofimusz. ⁵ Ezek előre mentek, és Troászban vártak rájuk. ⁶ Mi a kovásztalan kenyér napjai után hajóztunk el Filippiből, és öt nap múlva utolértük őket Troászban, ahol aztán egy hetet töltöttünk. ⁷ A hét első napján összegyűltünk kenyértörésre. Pál másnap el akart utazni, ezért beszélt hozzájuk, egész éjjelig kinyújtotta a beszédét. ⁸ Az emeleti teremben, ahol összegyűltünk, volt lámpa bőven. ⁹ Egy Eutichusz nevű ifjú az ablakban ült, s Pál hosszú beszéde alatt úgy elnyomta az álom, hogy álmában lezuhant a harmadik emeletről. Holtan szedték össze. ¹⁰ Pál lement hozzá, ráborult,

átölelte, s így szólt: "Ne aggódjatok, még benne van a lélek." ¹¹ Utána fölment, megtörte a kenyeret, evett, és hosszan beszélt, egészen virradatig, aztán útra kelt. ¹² A fiút élve vezették oda, s ez nem kis vigasztalásukra szolgált. ¹³ Mi hajóra szállva előrementünk Asszoszba, ott akartuk fölvenni Pált. Ő rendelkezett így, mert maga szárazon akarta az utat megtenni. ¹⁴ Amikor Asszoszban találkoztunk, fölveltük és Mitilénébe hajóztunk. ¹⁵ Innen továbbhajóztunk, s másnap Kiosz elé értünk. A következő nap Számoszon kötöttünk ki, majd ismét a következő nap megérkeztünk Milétuszba. ¹⁶ Pál ugyanis azt határozta, hogy elhajózik Efezus mellett, hogy Ázsiában ne veszítsen időt. Sietett, hogy ha csak lehet, pünkösöd napjára Jeruzsálemben legyen. ¹⁷ Milétusból üzent Efezusba, és magához kérte az egyház presbitereit. ¹⁸ Amikor megérkeztek, így szólt hozzájuk: "Tudjátok, hogy Ázsiába jövetelem első napjától kezdve minden időmet köztetek töltöttem, ¹⁹ és szolgáltam az Úrnak, teljes alázatosságban, mindenfelől szorongattatva, könnyek és megpróbáltatások közepette is, amik a zsidók áskálódásai folytán jutottak osztályrészemül. ²⁰ Nem tagadtam meg tőletek semmit, ami javatokra szolgálhatott: prédikáltam nektek és tanítottalak benneteket, nyilvánosan és magánházaiknál. ²¹ Zsidóknak és görögöknek egyaránt hirdettem, hogy térjenek meg az Istenhez, és higgyenek Urunkban, Jézusban. ²² Most Jeruzsálembe megyek. Nem tudom, mi lesz ott velem, ²³ csak azt adta tudtomra a Szentlélek városról városra, hogy bilincs és megpróbáltatás vár rám. ²⁴ De szóra sem tartom érdemesnek életemet, csakhogy végigfussam pályámat, és teljesítsem a feladatot, amelyet Urunk Jézus bízott rám, vagyis hogy tanúságot tegyek az Isten kegyelmét hirdető evangéliumról. ²⁵ És tudom azt is, hogy közületek, akik között hirdettem az Isten országát, nem lát többé senki. ²⁶ Ezért most ünnepélyesen kijelentem: nem szárad rajtam senkinek a vére. ²⁷ Mert nem riadtam vissza semmitől, hogy az Isten akaratát teljes egészében fel ne tárjam előttetek. ²⁸ Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra. Azért rendelt benneteket a Szentlélek az élére előljáróul, hogy igazgassátok az Isten egyházát, amelyet a tulajdon vére árán szerzett meg magának. ²⁹ Tudom, hogy ha eltávozom, ragadozó farkasok törnek rátok, s nem kímélik a nyáját. ³⁰ Közületek is akadnak majd olyanok, akik rajta lesznek, hogy álnok szóval maguk mellé állítsák a tanítványokat. ³¹ Ezért legyetek éberek, és véssétek jól emlékezetetekbe, hogy három éven át éjjel-nappal szünet nélkül, könnyek között figyelmeztettelek benneteket. ³² Most pedig az Istennek és kegyelme szavának ajánlak benneteket. Neki hatalma van rá, hogy fölépítse művét, és megadja nektek az összes szenttel közös örökséget. ³³ Senki ezüstjét, aranyát vagy ruháját nem kívántam. ³⁴ Jól tudjátok, hogy amire magamnak és társaimnak szükségünk volt, a kezem munkájával szereztem meg. ³⁵ Minden tekintetben példát adtam nektek, hogyan kell dolgozni, s a gyengéknek

támaszukra lenni, Urunk Jézus szavaira emlékezve: Nagyobb boldogság adni, mint kapni." ³⁶ Szavai befejeztével letérdelt, és imádkozott velük. ³⁷ Nagy sírásban törtek ki mindnyájan, Pál nyakába borultak és összecsókolták. ³⁸ Leginkább az a mondása fájt nekik, hogy nem látják többé viszont. Aztán kikísérték a hajóhoz. 21. fejezet (ApCsel21)

¹ Miután elváltunk tőlük, kifutottunk a tengerre, és egyenes irányban haladva Kószba értünk, másnap meg Roduszba és onnét Patarába. ² Találtunk egy Föníciába menő hajót, átszálltunk rá, és továbbhajóztunk. ³ Láttuk Ciprust, de bal felől elkerültük, hogy Szíriába hajózzunk. Tíruszban értünk kikötőbe, itt kellett a hajónak a rakományát kitennie. ⁴ Megkerestük a tanítványokat, és egy hétig náluk maradtunk. Ezek a Szentlélek sugallatára azt mondták Pálnak, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ⁵ Amikor ezeknek a napoknak az elmúltával útnak indultunk, mind elkísértek minket feleségestül és gyerekestül egészen a város határáig. A tengerparton letérdeltünk és imádkoztunk. ⁶ Majd búcsút vettünk egymástól, mi hajóra szálltunk, ők meg hazatértek. ⁷ Hajóutunk végén Tíruszból Ptolemaisba mentünk, üdvözöltük a testvéreket, és egy napig ott maradtunk náluk. ⁸ Másnap folytattuk utunkat, és Cezáreába értünk. Itt betértünk Fülöp evangélistának, a hét közül az egyik diakónusnak a házába, és nála szálltunk meg. ⁹ Fülöpnek volt négy prófétáló tehetséggel megáldott lánya, akik szüzek voltak. ¹⁰ Már eltöltöttünk nála néhány napot, amikor Júdeából egy Agábusz nevű próféta érkezett. ¹¹ Odajött, elvette Pál övét, és összekötözte vele kezét, lábát, s így szólt: "Ezt üzeni a Szentlélek: Azt a férfit, akié ez az öv, a zsidók így kötözik majd meg Jeruzsálemben és kiszolgáltatják a pogányoknak." ¹² Ezt hallva arra kértük mi is, az odavalók is, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. ¹³ De Pál így válaszolt: "Miért sírtok és miért okoztok szomorúságot szívemnek? Készen vagyok rá, hogy Jeruzsálemben nemcsak a bilincseket, hanem a halált is elszenvedjem Urunk Jézus ügyéért." ¹⁴ Minthogy nem tudtuk lebeszélni, belenyugodtunk. "Teljesedjen az Úr akarata!" - mondtuk. ¹⁵ Néhány nap múlva nekikészülődünk, és fölmentünk Jeruzsálembe. ¹⁶ Velünk tartott egypár cezáreai tanítvány is, ezek elvezettek minket egy régi ciprusi tanítványhoz, Mnázonhoz, hogy nála szálljunk meg. ¹⁷ Amikor megérkeztünk Jeruzsálembe, a testvérek örömmel fogadtak minket. ¹⁸ Másnap Pál velünk együtt ellátogatott Jakabhoz. A presbiterek is mind egybegyültek. ¹⁹ Üdvözölte őket, aztán sorjában elbeszélte, mi mindent tett az Isten a pogányok között szolgálata által. ²⁰ Azután, hogy meghallgatták, magasztalták az Istent, őhözza meg így szóltak: "Látod, testvér, hány ezren vannak a zsidók között, akik megtértek, de azért buzgón tartják a törvényt." ²¹ Felőled viszont azt hallották, hogy arra tanítod a pogányok közt élő zsidókat, pártoljanak el Mózesről, azt

mondván nekik, hogy ne metéltessék körül a gyerekeket, s ne éljenek a szokások szerint. ²² Mi hát a teendő? [Összecsődülnek, mihelyt] tudomást szereznek megérkezésedről. ²³ Fogadd hát meg tanácsunkat. Van itt nálunk négy férfi, akik fogadalmat tettek. ²⁴ Vedd ezeket magad mellé, végezd el velük a tisztulási szertartást, és fizess értük, hogy megnyiratkozzanak. Így mindenki megtudja, hogy nem igaz, amit felőled híreszteltek, hisz te magad is eleget teszel a törvénynek, és szerinte élsz. ²⁵ Ami pedig a pogányságból megtért hívőket illeti, mi levélben közöltük velük határozatunkat, hogy tartózkodjanak a bálványoknak áldozott hústól, a vértől, a fojtott állattól és a paráznaságtól." ²⁶ Pál maga mellé vette a férfiakat, elvégezte velük a tisztulási szertartást, aztán másnap bement a templomba, és jelentette, hogy eltelt a megtisztulás ideje, amikor is mindegyikükért be kellett mutatni az áldozatot. ²⁷ Amikor a hét nap már a vége felé járt, az ázsiai zsidók meglátták (Pált) a templomban, s felizgatták a tömeget. Kezet vetettek rá, és elkezdtek kiabálni: ²⁸ "Izraelita férfiak, segítsetek! Ez az ember mindenütt a nép, a törvény és a szent hely ellen tanít. Még pogányokat is hozott a templomba, és megfertőzte ezt a szent helyet." ²⁹ Mert előzőleg látták vele a városban az efezusi Trofimust, s azt gondolták, hogy a templomba is őt vitte magával. ³⁰ Az egész város felbolydult, összeszaladt az egész nép. Megragadták Pált, kihurcolták a templomból, a kapukat pedig gyorsan bezárták. ³¹ Már-már azon voltak, hogy megölik, amikor a helyőrség ezredesének hírül vitték, hogy egész Jeruzsálem fellázadt. ³² Katonákat és tiszteket vett maga mellé, s máris ott termett. Amikor meglátták az ezredest és a katonákat, abbahagyták Pál ütlegetését. ³³ Ekkor odalépett az ezredes, elfogatta és két láncsal megbilincselte, aztán megkérdezte, hogy kicsoda és mit csinált. ³⁴ A tömegből mindenki kiabált. Mivel a lárma miatt nem tudott megállapítani semmi biztosat, parancsot adott, hogy vigyék a várba. ³⁵ A lépcsőkhöz érve vinniük kellett a katonáknak, mert a nép erőszakoskodott. ³⁶ Az egész tömeg utána tódult ugyanis, és ordítozott: "Halál rá!" ³⁷ Már épp be akarták vinni a várba, amikor Pál megszólította az ezredest: "Szabad valamit mondanom neked?" "Te tudsz görögül? - kérdezte. - ³⁸ Hát nem az az egyiptomi vagy, aki nemrégiben fölkelést szított, és négyezer szikárius férfit kivezetett a pusztába?" ³⁹ "Én zsidó vagyok - felelte Pál -, Tarzusból származom, a híres kilikiai városnak vagyok a polgára. Kérlek, engedd meg, hogy szóljak a néphez." ⁴⁰ Amikor megadta neki az engedélyt, Pál odaállt a lépcsőre, és kezével intett a népnek. Erre mély csend lett, ő pedig héber nyelven elkezdett beszélni. 22. fejezet (ApCsel22)

¹ "Testvérek, férfiak és apák! Hallgassátok meg védekező szavaimat, amelyet most elétek tárok!" ² Amint meghallották, hogy héber nyelven szól hozzájuk,

még inkább elcsendesedtek. Ő meg folytatta: ³ "Zsidó vagyok, a kilikiai Tarzuszbán születtem, de ebben a városban nevelkedtem, s Gamáliel lábánál az atyai törvény szigorú megtartására tanítottak. Az Isten szolgálatában éppúgy buzgólkodtam, mint most ti mindannyian. ⁴ Halálra üldöztem ezt az "utat" (tant), férfiakat és nőket kötöztem meg és vetettem börtönbe. ⁵ Maga a főpap és a vének tanácsa a tanúm. Megbízólevelet is kaptam tőlük, azzal mentem el Damaszkuszba, a testvérekhez, hogy bilincsbe verve Jeruzsálembe hurcoljam őket, hadd bűnhődjenek. ⁶ Ekkor történt, hogy amint az úton Damaszkusz közelébe értem, az égből hirtelenül nagy fényesség vett körül. ⁷ A földre zuhantam, és egy hangot hallottam, amint megszólított: Saul, Saul, miért üldözöl? ⁸ Megkérdeztem: Ki vagy, Uram? Így folytatta: Én a názáreti Jézus vagyok, akit üldözöl. ⁹ Útitársaim látták a fényességet, de a hangot nem hallották. ¹⁰ Megkérdeztem: Mit tegyek, Uram? - Állj fel, és menj Damaszkuszba - felelte az Úr -, ott majd megmondják neked, mit kell tenned. ¹¹ Mivel a ragyogó fényesség elvette látásomat, útitársaim kezemnél fogva vezettek, így értem be Damaszkuszba. ¹² Itt egy törvény szerint élő, vallásos férfi, Ananiás, akiről az ottani zsidók mind jó véleménnyel voltak, ¹³ fölkeresett, megállt mellettem s azt mondta: Saul testvérem, láss! És abban a pillanatban visszakaptam a szemem világát. ¹⁴ Ő meg folytatta: Atyáink Istene kiválasztott, hogy ismerd meg akarátát, lásd az Igazat, és halld szájából a szót. ¹⁵ Mert tanúsítani fogod minden ember előtt, amit láttál és hallottál. ¹⁶ És most mit késlekedsz? Indulj, vedd fel a keresztséget, s nevét segítségül hívva mosd le bűneidet. ¹⁷ Később, amikor visszatértem Jeruzsálembe, és imádkoztam a templomban, elragadtatásba estem. ¹⁸ Láttam, amint szól hozzám: Siess, gyorsan hagyd el Jeruzsálemet, mert nem fogadják el rólam szóló tanúságtételeidet. ¹⁹ Uram - feleltem -, tudják rólam, hogy én voltam, aki zsinagógáról zsinagógára járva börtönbe hurcoltam és megvesszőztettem azokat, akik hittek benned. ²⁰ És amikor tanúdnak, Istvánnak a vére kiomlott, ott voltam, helyeseltem, s őriztem a gyilkosai ruháját. ²¹ De ő azt mondta: Csak menj, mert én messzire, a pogányok közé küldelek." ²² Eddig meghallgatták, de most elkezdtek kiabálni: "Vesszen a föld színéről az ilyen! Nem szabad, hogy éljen!" ²³ Ordítottak, lengették köntösüket, és port szórtak a levegőbe. ²⁴ Az ezredes ezért a várba vitette, és megparancsolta, hogy ostorozzák meg, s úgy vallassák ki, hogy miért kiabáltak annyira ellene. ²⁵ Amikor szíjakkal lekötözték, Pál odaszólt a mellette álló századosnak: "Szabad nektek római polgárt ítélet nélkül megostorozni?" ²⁶ Amikor ezt a százados meghallotta, az ezredeshez ment és jelentette: "Mit akarsz tenni? Hisz ez az ember római polgár!" ²⁷ Erre az ezredes odasietett, és megkérdezte: "Mondd, csakugyan római polgár vagy?" - "Igen" - felelte. ²⁸ Az ezredes megjegyezte: - "Én drága pénzen jutottam hozzá ehhez a polgárjoghoz." - "Én meg beleszülettem" -

válaszolta Pál. ²⁹ Akik vallatni akarták, nyomban félreálltak. Az ezredes is megijedt, amikor megtudta, hogy római polgár létére megkötöztette. ³⁰ Másnap pontosabban is meg szeretne volna tudni, hogy mivel vádolják a zsidók, ezért levétette a bilincseit, összehívta a főpapokat és az egész főtanácsot, elővezettette Pált, és eléjük állította. 23. fejezet (ApCsel23)

¹ Pál a főtanácsra szegezte tekintetét és megszólalt: "Testvérek, férfiak! Mind a mai napig teljesen tiszta lelkiismerettel éltem az Isten színe előtt." ² Erre Ananiás főpap rájuk parancsolt a mellette állókra, hogy üssék szájon. ³ Pál így felelt neki: "Megver még az Isten, te fehérre meszelt fal! Ott ülsz, hogy a törvény szerint ítélezzél, aztán a törvényt semmibe véve megveretsz." ⁴ A körülötte állók rászóltak: "Az Isten főpapját gyalázod?" ⁵ "Nem tudtam, testvérek - válaszolta Pál -, hogy ő a főpap, hiszen az Írásban ez van: Ne átkozd néped fejedelmét!" ⁶ Pál jól tudta, hogy az egyik részük a szadduceusok, a másik részük a farizeusok közül való, ezért így kiáltott fel a főtanács előtt: "Testvérek, férfiak! Farizeus vagyok, farizeusnak a fia. A halottak feltámadásába vetett hitem miatt állok a főtanács előtt." ⁷ Alighogy elhangzottak szavai, vita támadt a farizeusok és a szadduceusok közt, és a főtanács két pártra szakadt. ⁸ A szadduceusok ugyanis azt állítják, hogy nincs sem feltámadás, sem angyal, sem lélek, a farizeusok viszont ezt is, azt is vallják. ⁹ Nagy lármát keletkezett. A farizeusok pártjához tartozó írástudók közül néhányan fölemelkedtek, és hevesen tiltakoztak: "Semmi rosszat nem találtunk ebben az emberben. Hát ha lélek vagy angyal szólt hozzá?" ¹⁰ A vita úgy elfajult, hogy az ezredes már félt, hogy széttépik Pált. Ezért parancsot adott, hogy jöjjön egy szakasz katona, szabadítsa ki közülük, és vezesse föl a várba. ¹¹ A következő éjszaka megjelent neki az Úr: "Légy bátor! - mondta. - Mert ahogy tanúságot tettél rólam Jeruzsálemben, úgy kell tanúságot tenned Rómában is." ¹² Másnap a zsidók összeszövetkeztek, s átok terhe alatt megfogadták, hogy sem nem esznek, sem nem isznak, míg meg nem ölik Pált. ¹³ Több mint negyvenen voltak az összeesküvők. ¹⁴ Elmentek a főpapokhoz és a vénekhez, ezzel a kéréssel: "Átokkal köteleztük magunkat, hogy semmit sem eszünk addig, amíg Pált meg nem öljük." ¹⁵ Most hát a főtanáccsal egyetértésben jelentsétek az ezredesnek, hogy állítsa elétek, mintha tüzetesebben meg akarnátok vizsgálni az ügyet. Mi készen állunk, hogy útközben megöljük." ¹⁶ Pál nővérének a fia neszét vette a cselszövésnek, szerét ejtette hát, hogy bejusson a várba, és figyelmeztette Pált. ¹⁷ Pál magához kérette az egyik századost, és megkérte: "Vezesd ezt az ifjút az ezredeshez, mert valami jelentenivalója van!" Az elkísérte az ezredeshez és jelentette: ¹⁸ "A fogoly Pál hívatott, és arra kért, vezessem eléd ezt az ifjút, mert valami mondanivalója van a számodra." ¹⁹ Az ezredes kezénél fogva félrevonta és

megkérdezte: "Mit akarsz nekem jelenteni?" ²⁰ Az így felelt: "A zsidók megállapodtak, hogy megkérnek, vezesd holnap Pált a főtanács elé, mintha ügyét tüzetesebben ki akarnák vizsgálni. ²¹ De ne higgy nekik, mert több mint negyven férfi lesben áll, s ezek megátkozták magukat, hogy addig sem nem esznek, sem nem isznak, amíg meg nem ölik. Már megtették az előkészületet és csak beleegyezésedre várnak." ²² Az ezredes elküldte az ifjút, meghagyva neki: "Ne szólj róla senkinek, hogy ezeket tudtomra adtad." ²³ Hívatott két századost és kiadta a parancsot: "Éjjel három órától kezdve tartsatok készenlétben kétszáz gyalogost, aztán hetven lovast és kétszáz lándzsást, hogy Cezáreába induljanak. ²⁴ Nyergeljete fel hátras állatot is, és ültessétek fel rá Pált, hogy épségben jusson el Félix helytartóhoz." ²⁵ Levelet is írt a következő tartalommal: ²⁶ "Klaudiusz Liziasz üdvözlétet küld Félixnek, a kegyelmes helytartónak. ²⁷ A zsidók elfogták ezt a férfit és meg akarták ölni, erre karhatalommal közbeléptem és megmentettem, mert tudomásomra jutott, hogy római polgár. ²⁸ Meg akartam tudni, mi miatt emelnek ellene vádat, ezért főtanácsuk elé állítottam. ²⁹ Úgy vettem észre, hogy törvényük vitás pontjaival kapcsolatban vádolják, de nincs semmi bűne, ami miatt halált vagy bilincset érdemelne. ³⁰ Mégis, mivel jelentették nekem, hogy merénylet készül e férfi ellen, nyomban elküldtem hozzád. Vádlóinak is tudomásukra hoztam, hogy ha vádat akarnak ellene emelni, nálad emeljenek. Jó egészséget!" ³¹ A katonák a parancs értelmében magukkal vitték Pált, és még az éj folyamán Antipatriszba értek. ³² Másnap a lovasokat továbbküldték vele, maguk pedig visszafordultak a várba. ³³ Amikor Cezáreába érkeztek, átadták a levelet a helytartónak, s Pált is eléje állították. ³⁴ Elolvasta (a levelet) s megkérdezte, hogy melyik tartományból való. Amint megtudta, hogy kilikiai, ³⁵ kijelentette: "Ha majd vádlóid is megjelennek, kihallgatlak." Megparancsolta, hogy Heródes palotájában tartsák őrizetben. 24. fejezet (ApCsel24)

¹ Öt nap múlva Ananiás főpap néhány vén és egy Tertullusz nevű ügyvéd kíséretében elment, hogy vádat emeljen Pál ellen a helytartónál. ² Amikor előállították, Tertullusz hozzálátott a vád előadásához: "Jóvoltodból teljes békében éltünk, és gondoskodásod folytán nagy javulás állt be ennek a népnek az életében. ³ Mindig és mindenütt, kegyelmes Félix, ezt nagy hálával fogadjuk. ⁴ De hogy hosszan fel ne tartsalak, kérlek, kegyeskedj röviden meghallgatni minket. ⁵ Itt van ez a hitvány ember, ez az egész földkerekségen viszályt szít a zsidók között, és a názáretiek felekezetének is ő áll az élén. ⁶ Még a templomot is meg akarta szentségteleníteni, ezért elfogtuk, s törvényünk szerint akartunk ítéletet tartani fölötte. ⁷ Eljött azonban Liziasz ezredes, kiragadta kezünkből, és arra utasított minket, hogy vádlóiként hozzád forduljunk. ⁸ Ha kihallgatod, magad is meggyőződhetsz, mennyire igaz, amivel

vádoljuk." ⁹ A zsidók helyeselték, s bizonygatták, hogy így áll a dolog. ¹⁰ Amikor a helytartó bólintott feléje, hogy beszéljen, Pál így védekezett: "Tudom, hogy hosszú évek óta bírāja vagy ennek a népnek, ezért nyugodt lélekkel terjesztem eléd védekezésemet. ¹¹ Meggyőződhetek róla, nincs több, mint tizenkét napja, hogy fölmentem Jeruzsálembe imádkozni. ¹² Sem a templomban, sem a zsinagógában nem láttak úgy, hogy valakivel vitatkoztam vagy csődületet okoztam volna, de még a városban sem. ¹³ Semmit sem tudnak bizonyítani abból, amivel előttem vádolnak. ¹⁴ Azt azonban megvallom neked, hogy atyáim Istenének aszerint a tanítás szerint szolgálók, amelyet ők eretnekségnek mondanak, de hiszek mindabban, ami a törvényben és a próféták könyvében meg van írva. ¹⁵ Istenbe vetett bizalommal remélem, hogy az igazak és a gonoszok feltámadnak, s ebben ők is osztoznak velem. ¹⁶ Magam is arra törekszem, hogy lelkiismeretem mindig tiszta legyen Isten és az emberek előtt. ¹⁷ Több év eltelte után azért jelentem meg, hogy adományokat hozzak népemnek, és hogy áldozatot mutassak be. ¹⁸ A tisztulási szertartás végzésekor rám találtak a templomban, de nem tömegben vagy zavart okozva. ¹⁹ Annak a néhány ázsiai zsidónak meg kellett volna előttem jelennie, hogy vádat emeljen, ha valami panasza van ellenem. ²⁰ Vagy legalább ezek mondják itt meg, hogy találtak-e vétkeket bennem, amikor a főtanács előtt álltam, ²¹ hacsak nem azt az egy kijelentést, amelyet köztük állva tettem: A halottak feltámadása miatt állok ma bírói széketek előtt." ²² Félix elodázta az ügyet, mert sok mindent tudott erről a tanításról: "Ha majd Liziász ezredes megérkezik, döntök ügyetekben." ²³ A századosnak meg azt az utasítást adta, hogy tartsa őrizetben, de hagyja nyugton, és ismerősei közül ne akadályozzon meg senkit, ha szolgálatára akarna lenni. ²⁴ Néhány nap múlva megjelent Félix, zsidó feleségével, Druzillával együtt, aki zsidó nő volt, hívatta Pált és meghallgatta a Krisztus Jézusra vonatkozó hit felől. ²⁵ Amikor azonban az igazságosságról, az önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről beszélt, Félix megrettenve félbeszakította: "Most elég, mehetsz. Majd alkalomadtán hívatlak." ²⁶ De közben azt is remélte, hogy pénzt tud majd Páltól kizsarolni. Ezért gyakrabban hívatta, hogy elbeszélgessen vele. ²⁷ Két év múlva Félixnek Porcius Fesztusz lett az utódja. De mert kedvükben akart járni a zsidóknak, Félix Pált fogságban tartotta. 25. fejezet (ApCsel25)

¹ Fesztusz három napra rá, hogy megérkezett a tartományba, Cezáreából fölment Jeruzsálembe. ² A főpapok és az előkelő zsidók elé járultak, és előadták panaszukat Pál ellen, majd könyörögve ³ azt a kegyet kérték tőle, hogy hozassa Jeruzsálembe, mert kitervelték, hogy útközben törbe ejtik és megölik. ⁴ Fesztusz azt válaszolta, hogy Pált Cezáreában őrzik, s maga is hamarosan visszatér oda. ⁵ "Hanem meghatalmazottaitok jöjjenek vele -

mondta -, és ha van valami bűne ennek az embernek, emeljetek ellene vádat."

⁶ Alig töltött köztük nyolc-tíz napot, lement Cezáreába. Másnap bírói székébe ült, és elővezettette Pált. ⁷ Amikor megjelent, a Jeruzsálemből jött zsidók körülállták, és súlyos vádat hoztak fel ellene. De bizonyítani nem tudták őket. ⁸ Pál így védekezett: "Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen nem vétettem." ⁹ De Fesztusz a kedvükbe akart járni a zsidóknak, ezért megkérdezte Pált: "Beleegyezel, hogy fölmenj Jeruzsálembe, s ott ezek ítékezzenek fölötted ebben az ügyben?" ¹⁰ Pál tiltakozott: "A császár bírói széke előtt állok, itt kell fölöttem ítékezni. A zsidók ellen semmit sem vétettem, ezt magad is jól tudod. ¹¹ Ha tehát vétkes vagyok, és valami olyat tettem, amiért halált érdemlek, készen állok a halálra. De ha semmi alapjuk nincs vádjaimnak, senki sem szolgáltatathat ki nekik. A császárhoz föllebbezek!" ¹² Fesztusz megbeszélte a dolgot a tanáccsal, és így határozott: "A császárhoz föllebbeztél, a császár elé mész." ¹³ Néhány nap múlva Agrippa király és Berniké Cezáreába érkezett, hogy üdvözöljék Fesztuszt. ¹⁴ Amikor már több napja ott időztek, Fesztusz előhozta a királynak Pál ügyét. "Félix itt hagyott egy embert a börtönben. ¹⁵ Amikor Jeruzsálemben voltam, a főpapok és a zsidók vénei vádat emeltek és elítélését követelték. ¹⁶ Azt válaszoltam nekik, hogy a rómaiaknak nem szokásuk kiadni egy embert, amíg nem szembesítik a vádlottat vádlóival, és alkalmat nem adnak neki, hogy védekezhessen a vád ellen. ¹⁷ Így eljöttek velem ide, másnap mindjárt bírói székbe ültem, és elővezettettem azt az embert. ¹⁸ Amikor a vádlói előálltak, semmi olyan vádat nem hoztak föl ellene, amit bűnnek minősíthettem volna. ¹⁹ Csak vallásukkal kapcsolatban volt vele valami vitájuk, meg egy bizonyos halott Jézust illetően, akiről Pál azt állította, hogy él; ezzel hozakodtak elő. ²⁰ Ezekben a vitapontokban nem tudtam eligazodni, ezért megkérdeztem, hajlandó-e fölmenni Jeruzsálembe, hogy ott mondjanak fölötte ítéletet ebben az ügyben. ²¹ De Pál föllebbezett, s azt kívánta, hogy ügyét vessem a császár ítélete alá. Úgy rendelkeztem hát, hogy tartsák őrizetben, amíg el nem küldöm a császárhoz." ²² Agrippa király így szólt Fesztuszhoz: "Meg szeretném magam is hallgatni ezt az embert." - "Holnap meghallgathatod" - válaszolta (Fesztusz). ²³ Másnap Agrippa király és Berniké nagy pompával bevonult a tárgyalóterembe az ezredesekkel és a város előkelőségeivel egyetemben. Fesztusz parancsára elővezették Pált. ²⁴ "Agrippa király és ti mindnyájan, akik itt megjelentetek - kezdte Fesztusz -, nézzétek ezt az embert! Miatta egész sereg zsidó fölkeresett Jeruzsálemben is, itt is. Nagy hangon azt kiabálták róla, hogy nem szabad tovább élnie. ²⁵ De meggyőződtem róla, hogy semmi olyat nem tett, amiért halált érdemelne. Mégis, mivel a fölséghez fellebbezett, úgy határoztam, hogy elküldöm. ²⁶ De semmi biztosat nem tudok róla írni az uralkodónak. Ezért elétek hoztattam, főképp teeléd, Agrippa király, hogy majd

a kihallgatás után tudjak mit írni. ²⁷ Mert ostobaságnak tartom elküldeni a foglyot anélkül, hogy az ellene felhozott vádakat közölném." 26. fejezet (ApCsel26)

¹ Erre Agrippa király Pálhoz fordult: "Engedélyt kapsz, hogy beszélj a magad védelmére." Pál kinyújtotta kezét, és így védekezett: ² "Boldognak tartom magam, Agrippa király, hogy előtted védekezhetek a zsidók emelte minden vád ellen, ³ főképp azért, mert te ismered a zsidók szokásait és vitás kérdéseit. Kérlek, hallgass meg türelmesen! ⁴ Életem kora ifjúságomtól fogva népem körében, Jeruzsálemben folyt, ismeretes minden zsidó előtt. ⁵ Régtől fogva ismernek, s ha akarnák, tanúsítani is tudnák, hogy vallásunk legszigorúbb felekezete szerint éltem mint farizeus. ⁶ És most bíróság előtt állok, mert reméltem az ígéretben, amelyet az Isten atyáinknak tett. ⁷ Ám ennek teljesezését tizenkét törzsünk is reméli, ha hűségesen szolgál az Istennek, éjjel-nappal. Emiatt a remény miatt vádolnak a zsidók, király! ⁸ Mi hihetlent találtok abban, hogy az Isten feltámasztja a halottakat? ⁹ Eleinte magam is úgy véltem, hogy a názáreti Jézus ellen minden úton-módon föl kell lépni. ¹⁰ Ezt meg is tettem Jeruzsálemben. A hívők közül sokakat börtönbe juttattam, erre maguktól a főpapoktól kaptam felhatalmazást. Szavazatommal hozzájárultam a halálos ítéletükhöz. ¹¹ Zsinagógáról zsinagógára jártam, hogy megkínóztassam és káromlásra kényszerítsem őket. Fékevesztett dühömben még más országok városaiban is üldöztem őket. ¹² Amikor egyszer ilyen szándékkal Damaszkuszba mentem a főpapok meghatalmazásával és engedélyével, ¹³ déltájban, király, napnál ragyogóbb világosságot láttam az úton, körülragyogott engem is, útítársaimat is. ¹⁴ Mindnyáján földre hullottunk, s ekkor egy hangot hallottam, amint héber nyelven megszólított: Saul, Saul, miért üldözöl? Hiába rugdalózol az ösztöke ellen! ¹⁵ Megkérdeztem: Ki vagy, Uram? - Jézus vagyok - felelte az Úr -, akit üldözöl. ¹⁶ De kelj fel, és állj talpra! Azért jelentem meg neked, hogy terjesztője és tanúja légy annak, amit láttál, és amit majd még ezután fogsz látni. ¹⁷ Megvédelek népedtől és a pogányoktól, akikhez majd küldelek, ¹⁸ hogy nyisd meg a szemüket, s visszatérjenek a sötétségből a világosságra, a sátán hatalmából az Istenhez, hogy a bennem való hit révén elnyerjék bűneik bocsánatát, és részt kapjanak a megszenteltek között. ¹⁹ Agrippa király, nem lehettem engedetlen a mennyei látomás iránt, ²⁰ hirdettem először Damaszkuszban, majd Jeruzsálemben és egész Júdeában, aztán a pogányoknak, hogy tartsanak bűnbánatot és forduljanak az Istenhez igaz bűnbánatból fakadó tettek útján. ²¹ Ezért fogtak el a zsidók a templomban, és ezért voltak rajta, hogy megöljenek. ²² De az Isten megoltalmazott mind a mai napig, s tanúságot teszek kicsik és nagyok előtt egyaránt. Semmi mást nem mondok azonkívül,

amit a próféták és Mózes megjövendöltek: ²³ hogy Krisztus szenvedni fog, elsőnek támad fel a halottak közül, világosságot hirdet népének és a pogányoknak." ²⁴ Amikor így védekezett, Fesztusz hangosan közbevágott: "Elment az eszed, Pál! Nagy tudásod örültségbe kergetett." ²⁵ Pál ezt felelte: "Nem vagyok én örült, kegyelmes Fesztusz, hanem igazat és józan szavakat mondok. ²⁶ A király, akihez épp ezért bátran beszélek, tud ezekről a dolgokról. Meggyőződésem, hogy ezekből semmi nem ismeretlen előtte, hisz ezek nem titokban történtek. ²⁷ Agrippa király, hiszel a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel!" ²⁸ Agrippa Pálhoz fordult: "Kis híja, hogy rá nem veszel: legyek keresztény." ²⁹ Pál így válaszolt: "Kérem az Istentől, akár kicsi, akár nagy áron, hogy nemcsak te, hanem egész mai hallgatóságom olyan legyen, mint én vagyok, leszámítva ezeket a bilincseket." ³⁰ Felállt a király, a helytartó, Berniké és kíséretük, ³¹ s ahogy kivonultak, így beszélgettek egymás közt: "Ez az ember semmi olyat nem tett, ami miatt halált vagy börtönt érdemelne." ³² Agrippa király ezt mondta Fesztusznak: "Ezt az embert el lehetne bocsátani, ha nem föllebbezett volna a császárhoz." 27. fejezet (ApCsel27)

¹ Amikor meghozták a döntést, hogy hajón Itáliába visznek minket, Pált több más fogollyal együtt átadták az Augusztus zászlóalj Juliusz nevű századosának. ² Egy adramittiumi hajóra szálltunk fel, amely az ázsiai kikötők felé tartott, és kifutottunk a tengerre. A tesszalonikai macedón Arisztarchusz is velünk tartott. ³ Másnap Szidónba érkeztünk. Juliusz emberségesen bánt Pállal, megengedte, hogy meglátogassa barátait, és hogy azok gondoskodjanak róla. ⁴ Innét továbbindultunk, és az ellenszél miatt Ciprus alatt hajóztunk, ⁵ majd a kilikiai és a pamfiliai tengeren át a liciai Mirába érkeztünk. ⁶ A százados talált ott egy alexandriai hajót, amely Itáliába készült, arra szállított át minket. ⁷ Hajónk napokon át lassan haladt, s csak nagy nehezen jutottunk el Knidoszig. A szél miatt nem lehetett kikötni, ezért Szalmóne-foknál Kréta alá hajóztunk. ⁸ Csak nagy ügyel-bajjal tudtunk a partnál elhaladni, végül a Jókikötőnek nevezett helyhez értünk. Ehhez közel esik Laszája városa. ⁹ Az idő igen eljárt, a hajózás már nem volt biztonságos, hisz már a böjt ideje is elmúlt. Pál figyelmeztette őket, így szólva: ¹⁰ "Emberek, úgy látom, hogy a hajózás nemcsak a rakományra és a hajóra, hanem az életünkre is veszélyessé kezd válni." ¹¹ A százados azonban inkább bízott a kormányosban és a hajótulajdonosban, mint Pál szavaiban. ¹² A kikötő nem volt alkalmas a telelésre, ezért a többség abban állapodott meg, hogy elhajóznak onnét, és ha csak lehetséges, egy krétai kikötőbe, Főnixbe futnak be, és ott töltik a telet. Ez a kikötő védelmet nyújt a délnyugati és az északnyugati szél ellen. ¹³ Gyenge déli szél fújt, ezért azt gondolták, hogy kitarthatnak szándékuk mellett. Felvonták hát a vitorlát, és Kréta partjai mentén továbbindultak. ¹⁴ Hanem

nemsokára lecsapott ránk a sziget felől az északkeletinek nevezett forgószél. ¹⁵ Elkapta a hajót, nem bírtunk a széllel szemben haladni, feladtuk a harcot, s a vihar elsodort minket. ¹⁶ Amikor egy Klaudának nevezett kis sziget alatt elfutottunk, alig bírtuk megtartani a mentőcsónakot. ¹⁷ Miután mégis fölhúzták, védőintézkedést tettek, s körülkötözték a hajót. Félték, hogy a Szirtisznek ütődnek, lebocsátották a lassítót, s így sodródtak tovább. ¹⁸ A rettenetes vihar egyre hányt-vetett bennünket, ezért másnap a tengerbe szórták a rakományt, ¹⁹ harmadnap pedig (a hajósok) saját kezükkel kidobálták a hajó felszerelését. ²⁰ Több napon át sem a napot, sem a csillagokat nem lehetett látni. A vihar csak dühöngött, végül már minden reményünk odavolt, hogy megmenekülhetünk. ²¹ Már jó ideje nem ettek. Pál ekkor előállt, s megszólalt: "Emberem, rám kellett volna hallgatnotok: nem lett volna szabad elindulni Krétáról. Elkerülhettük volna ezt a bajt és kárt. ²² De most azt mondom, ne veszítsetek el a reményt. Csak a hajó vész oda, emberekben nem esik kár. ²³ Az éjszaka megjelent előttem annak az Istennek az angyala, akié vagyok, és akinek szolgálom. ²⁴ Azt mondta: Ne félj, Pál! Neked a császár elé kell állnod! Nézd, neked ajándékoz az Isten mindenkit, aki veled hajózik. ²⁵ Bízzatok hát, emberek! Én hiszek az Istennek, hogy valóra válik, amit hírül kaptam. ²⁶ Ki kell vetődnünk valamilyen szigetre!" ²⁷ Már a tizennegyedik éjszaka szakadt ránk azóta, hogy az Adriai-tengeren hanyódtunk, amikor éjfél tájban a hajósok azt kezdték sejteni, hogy szárazföldhöz közeledünk. ²⁸ Mérőönt bocsátottak le, s húsz ölet mértek. Kisvártatva ismét lebocsátották a mérőönt, s most tizenötöt mutatott. ²⁹ Félték, hogy sziklazátonyba ütközünk, lebocsátottak hát négy vasmacsát a hajó faráról, s alig várták, hogy megvirradjon. ³⁰ Virradatkor a hajósok el akartak a hajóról menekülni, ezért lebocsátották a tengerre a mentőcsónakot, azzal az ürüggyel, hogy a hajó orráról le akarják eresztetni a vasmacsát. ³¹ Pál odaszólt a századosnak és a katonáknak: "Ha ezek nem maradnak a hajón, nem menekülhettek meg." ³² Erre a katonák elvágták a mentőcsónak kötelékét s engedték, hogy kiessék. ³³ Amikor virradni kezdett, Pál mindnyájukat kérte, hogy vegyenek magukhoz valami táplálékot: "Ma már tizennegyedik napja, hogy nem ettetek, s nem vettetek magatokhoz semmit. ³⁴ Ezért nagyon kérlek benneteket, vegyetek magatokhoz valami táplálékot, javatokra szolgál. Senkinek még a haja szála sem görbül meg." ³⁵ Aztán kezébe vette a kenyeret, hálát adott az Istennek mindannyiuk szeme láttára, megtörte és hozzáfogott enni. ³⁶ Erre mindnyájan megnyugodtak, s szintén vettek magukhoz ételt. ³⁷ A hajón összesen kétszázhetvenhatan voltunk. ³⁸ Amikor már jóllaktunk, úgy könnyítettek a hajón, hogy a búzát a tengerbe vetették. ³⁹ Amikor megvirradt, nem ismerték fel a szárazföldet, de egy öblöt észrevettek. Lapos partja volt, úgy gondolták hát, hogy ha lehetséges, erre futtatják rá a hajót. ⁴⁰ A

vasmacskákat eloldották, és hagyták a tengerbe veszni. Egyszersmind a kormányrudak köteleit is meglazították, aztán felvonták a szél irányában az orrvitorlát, s a part felé igyekeztek. ⁴¹ Amikor egy földnyelvhez jutottunk, ráfuttatták a hajót. A hajó orra befűrödött, és mozdulatlan maradt, de a hajó fara a nagy hullámveréstől kezdett szétesni. ⁴² A katonáknak az volt a szándékuk, hogy a foglyokat megölik, nehogy partra úszva elmeneküljenek. ⁴³ De a százados meg akarta menteni Pált, ezért megtiltotta tervük végrehajtását. Elrendelte, hogy először azok ugorjanak ki, akik tudnak úszni, s igyekezzenek kiúszni a partra. ⁴⁴ A többieket úgy vitték ki deszkákon vagy hajóroncsokon. Így mindenki épségben kijutott a partra. 28. fejezet (ApCsel28)

¹ Megmenekülve megtudtuk, hogy a szigetet Máltának hívják. ² A bennszülöttek igen emberségesen bántak velünk. Tüzet raktak, s a szakadó eső és a hideg elől mindnyájunkat odahívtak. ³ Pál összeszedett egy csomó rőzsét, de amikor a tűzre dobta, a melegtől egy vipera mászott elő, s a kezébe harapott. ⁴ Amikor a bennszülöttek meglátták, hogy az állat a kezén lóg, így szóltak egymáshoz: "Ez az ember egész biztos gyilkos! Kimenekült ugyan a tengerből, de az igazságosság azonban nem hagyja életben." ⁵ Ő azonban lerázta az állatot a tűzbe, és semmi baja nem történt. ⁶ Várták, hogy felpuffad vagy hirtelen összeesik és meghal. Jó ideig vártak, de mert semmi baja sem esett, megváltoztatták nézetüket, s azt mondták, hogy isten. ⁷ Ezen a vidéken feküdtek a sziget első emberének, Publiusznak a birtokai. Házába fogadott minket, és három napig vendégül látott. ⁸ Publiusz apja láztól és vérhastól gyötörtén ágyban feküdt. Pál bement hozzá, imádkozott, rátette kezét és meggyógyította. ⁹ Erre a többi beteg is odasereglett a szigetről, és gyógyulást talált. ¹⁰ Így nagy tiszteletben álltunk, és amikor hajóra szálltunk, elláttak minden szükségessel. ¹¹ Három hónap múlva továbbindultunk egy alexandriai hajón, amely a szigeten telelt, és amelynek a Dioszkurok voltak a jelvénye. ¹² Szirakuzába érve három napig ott vesztegeltünk. ¹³ Onnét a part mellett hajózva eljutottunk Régiumba. Mivel másnap déli szél fújt, a következő nap Puteoliba futottunk be. ¹⁴ Itt testvéreket találtunk, s kérésüknek engedve egy hétig ott maradtunk, aztán Róma felé vettük az irányt. ¹⁵ A testvérek, mihelyt hírt hallottak rólunk, élénk siettek egészen a Forum Appii és a Tres Tabernae tájáig. Amikor Pál meglátta őket, hálát adott az Istennek, és bizalommal telt el. ¹⁶ Amikor megérkeztünk Rómába, Pál engedélyt kapott, hogy saját szállást vegyen egy katona őrizete alatt. ¹⁷ Három nap múlva magához kérte a tekintélyesebb zsidókat. Amikor összejöttek, beszélt hozzájuk: "Testvérek! Semmit sem vétettem a nép vagy atyáink szokásai ellen, mégis megkötöztek Jeruzsálemben, és a rómaiak kezére adtak. ¹⁸ Ezek kivizsgálták ügyemet, s szabadon akartak engedni, mert semmi okot nem találtak, amiért halálra ítéljenek. ¹⁹ A zsidók azonban tiltakoztak, így kénytelen voltam a császárhoz föllebbezni, de nem azért, mintha

népemet akarnám vádolni. ²⁰ Azért kérettelek ide, hogy lássalak benneteket, és szóljak hozzátok. Ezt a bilincset Izrael reménysége miatt rakták rám." ²¹ Azok kijelentették: "Sem levelet nem kaptunk felőled Júdeából, sem ide vetődő testvér nem hozott hírt vagy mondott rosszat rólad. ²² Tőled szeretnénk hallani, hogy milyen felfogást vallasz. Csak azt tudjuk erről a felekezetről, hogy mindenütt ellenzésre talál." ²³ Megállapodtak vele egy napban, s igen sokan elmentek hozzá a szállására. Reggeltől estig meggyőző erővel bizonyította nekik az Isten országát, és igyekezett őket Mózes törvénye és a próféták alapján megnyerni Jézusnak. ²⁴ Némelyek hittek szavainak, mások nem hittek. ²⁵ Mivel egymás közt nem értettek egyet, szétoszlottak. Pál csak ezt mondta nekik: "Jól beszélt a Szentlélek Izajás próféta által atyáitokhoz, ²⁶ amikor ezt mondta: Menj el ahhoz a néphez és mondd: Hallván halljátok, de nem értitek, nézvén nézitek, de nem látjátok, ²⁷ mert megkérgesedett ennek a népnek a szíve. Fülükre nagyot hallanak, szemüket behunyják, nehogy lássanak a szemükkel, halljanak a fülükkel, értsenek a szívükkel, és megtérjenek, hogy meggyógyítsam őket. ²⁸ Tudjátok hát meg, hogy Isten üdvössége a pogányoknak jut majd osztályrészül. Ők meghallgatják." ^{29 30} Két álló esztendeig ott maradt bérbe vett szállásán, s fogadott mindenkit, aki csak fölkereste. ³¹ Hirdette az Isten országát, és bátran és akadálytalanul tanított Urunkról, Jézus Krisztusról. Rómaiaknak írt levél

1. fejezet (Róm1)

¹ Pál, Krisztus Jézus szolgája, meghívott apostol, akit az Isten kiválasztott evangéliumának hirdetésére, ² amelyet prófétái által a szent iratokban előre megígért, ³ Fiáról, Jézus Krisztusról, a mi Urunkról. Ő test szerint Dávid nemzetségéből született, ⁴ a szentség lelke szerint azonban a halálból való feltámadásával az Isten hatalmas Fiának bizonyult. ⁵ Átala nyertük a kegyelmet és az apostoli küldetést, hogy neve dicsőségére munkálkodjunk a hitért minden nép között. ⁶ Ezeknek ti is közéjük tartoztok, Jézus Krisztus meghívottai. ⁷ Üdvözlöm Rómában mindazokat, akiket az Isten szeret, és a szentségre meghívott. Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől és Urunktól, Jézus Krisztustól! ⁸ Először is hálát adok Istenemnek mindnyájatokért Jézus Krisztus által, hitetekről ugyanis az egész világon dicsérettel szólnak. ⁹ Tanúm az Isten, akinek Fia evangéliumát hirdetve szívvel-lélekkel szolgállok, hogy imáimban mindig megemlékezem rólatok, ¹⁰ és szüntelenül azért könyörgök, hogy egyszer Isten segítségével eljuthassak már hozzátok, ¹¹ hiszen nagyon szeretnék látni benneteket, hogy megerősödésetekre némi lelki ajándékot juttassak nektek, ¹² más szóval, hogy a hitben, amely éppúgy a tiétek is, mint az enyém, kölcsönösen megvigasztaljuk egymást. ¹³ Tudtotokra adom, testvérek, hogy már többször

szándékoztam hozzátok menni, de mindig akadályba ütközött. Szerettem volna közöttetek is elérni némi eredményt, mint a többi pogány nép között.¹⁴ Adósa vagyok görögnek és barbárnak, tudósnak és tudatlannak.¹⁵ Ezért amennyire tőlem függ, készen vagyok rá, hogy nektek, rómaiaknak is hirdessem az evangéliumot.¹⁶ Nem szégyellem ugyanis az evangéliumot, hiszen Isten üdvösséget hozó ereje minden hívőnek: először is a zsidónak, azután a görögnek.¹⁷ Isten igazsága nyilvánul meg benne, amelyet a hívő a hittel nyer el, ahogy írva van: "Az igaz a hitből él."¹⁸ Isten haragja eléri az égből az embereknek minden istentelenségét és gonoszságát, akik az igazságot elnyomják igazságtalansággal.¹⁹ Ami ugyanis megtudható az Istenről, az világos előttük, maga Isten tette számukra nyilvánvalóvá.²⁰ Mert ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk. Nincs hát mentségük,²¹ mert fölismerték az Istent, mégsem dicsőítették Istenként, s nem adtak neki hálát, hanem belevesztek okoskodásaikba és érteni nem akaró szívük elhomályosult.²² Kérkedtek bölcsességükkel és oktalanná váltak.²³ A halhatatlan Isten fölségét fölcserélték a halandó ember, a madarak, a négylábúak és a csúszómászók képmásával.²⁴ Ezért Isten szívük vágya szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd gyalázzák meg saját testüket.²⁵ Isten igazságát hamissággal cserélték fel, s inkább a teremtmény előtt hódoltak, mint a Teremtő előtt, aki mindörökké áldott. Amen.²⁶ Ezért szolgáltatta ki őket Isten a saját gyalázatos szenvedélyeiknek. Asszonyaik a természetes szokást természetellenessé váltották fel.²⁷ A férfiak hasonlóképpen abbahagyták az asszonnyal való természetes életet, egymás iránt gerjedtek vágyra, vagyis férfi férfival üzőtt ocsmányságot. De meg is kapták tévelygésük megszolgált bérét.²⁸ Nem méltatták az Istent arra, hogy megismerjék, az Isten is romlott eszükre hagyta hát őket, hogy alávaló tetteket vigyenek végbe.²⁹ Tele is vannak mindenféle gonoszsággal, hitványsággal, kapzsisággal, ravaszsággal, tele irigységgel, gyilkossággal, vetélkedéssel, ármánykodással, rosszindulattal.³⁰ Megszólók, rágalmazók, istengyűlölők, gyalázkodók, fennhéjázók, kérkedők, agyafúrtak, szüleik iránt engedetlenek,³¹ értetlenek, hitszegők, lelketlenek, könyörtelenek.³² Bár fölismerték Isten rendelkezését, hogy aki effélét művel, méltó a halálra, mégis ilyeneket tesznek, sőt a tetteseknek még helyeselnék is. 2. fejezet (Róm2)

¹ Nincs hát számodra mentség, bárki vagy is, te ember, aki ítélkezel. Mert amikor mást elítélsz, magadat marasztalod el, hiszen ugyanazt műveled te is, ítélkező.² Márpedig tudjuk, hogy Isten ítélete igazságosan éri azokat, akik effélét művelnek.³ Azt hiszed talán, te ember, hogy kibújhatsz Isten ítélete alól, ha elítéled azokat, akik ilyeneket tesznek, amikor magad is ugyanazt műveled?⁴ Avagy semmibe veszed, hogy Isten végtelenül jó, türelmes és

elnéző, s nem jut eszedbe, hogy irgalma bűnbánatra akar vezetni? ⁵ Konokságodban és szíved megrögzöttségében csak büntetést halmozol magadra, a haragnak és az Isten igazságos ítélete megnyilvánulásának napjára. ⁶ Ő kinek-kinek tettei szerint fizet: ⁷ örök élettel annak, aki a jótettekben kitartva dicsőségre, tiszteletre és halhatatlanságra törekszik, ⁸ haraggal és megtorlással annak, aki haszonleső, s nem hajlik az igazságra, hanem a gonoszsággal tart. ⁹ Mindenkit, aki gonoszat művel, utolér a kín és a gyötrellem, elsősorban a zsidót, azután a pogányt. ¹⁰ S dicsőség, tisztelet és békesség vár mindenkire, aki jót tesz, elsősorban a zsidóra, azután a pogányra. ¹¹ Isten ugyanis személyválogatás nélkül ítél. ¹² Az, aki úgy vétkezett, hogy a törvény nem kötelezte, a törvény nélkül vész el, aki pedig a törvénynek alávetve vétkezett, a törvény alapján nyeri el ítéletét, ¹³ mert Isten szemében a törvénynek nem a hallgatója válik igazzá, hanem a megtartója igazul meg. ¹⁴ Amikor a pogány törvény híján a természet szavára jár el a törvény szerint, törvény híján saját magának a törvénye. ¹⁵ Ezzel igazolja, hogy a törvény szabta cselekedet a szívébe van írva. Erről lelkiismerete tanúskodik és önítélete, amely hol vádolja, hol menti majd azon a napon, ¹⁶ amelyen evangéliumom szerint Isten Krisztus által ítélkezik az emberek rejtett dolgai fölött. ¹⁷ De ha te zsidónak mondod magad, és a törvényre támaszkodol, és az Istennel dicsekszel, ¹⁸ ismered is akaratát, és ki tudod választani a jobbat, mert a törvény megtanított rá, ¹⁹ ha a vakok vezetőjének, a sötétben élők világosságának, a tudatlanok tanítójának, ²⁰ a kiskorúak mesterének tartod magad, ha a törvényben megkaptad a megismerés és igazság foglatát, ²¹ ha más tanítasz, magadat miért nem tanítod? Azt hirdeted: ne lopj, s magad lopsz? ²² Azt mondod: ne törj házasságot, s magad házasságot törsz? Utálod a bálványokat, és templomrablást követsz el? ²³ Kérkedsz a törvénnyel, és törvényszegéssel gyalázod az Istent? ²⁴ Valóban: miattatok káromolják Isten nevét a pogányok, ahogy írva van. ²⁵ A körülmetélés hasznodra válik, ha megtartod a törvényt, de ha áthágod a törvényt, körülmetéltebből körülmetéletlenné válsz. ²⁶ Ha pedig a körülmetéletlen megtartja a törvény rendelkezéseit, körülmetéletlenül is nemde körülmetéltnek számít? ²⁷ Ilyenkor a származása szerint körülmetéletlen, aki megtartja a törvényt, ítélkezik fölötted, mert a törvény betűje és a körülmetélés ellenére törvényszegő vagy. ²⁸ Nem az a zsidó, aki látszatra az, s nem az a körülmetélés, ami a testen látható, ²⁹ az a zsidó, aki bensőleg az, s aki nem betű szerint, hanem lélek szerint körülmetélt. Az ilyen nem embertől, hanem Istentől kapja a dicséretet. 3. fejezet (Róm3)

¹ Mi előnye van tehát a zsidóknak? S mi haszna a körülmetélésnek? ² Minden tekintetben sok. Először is, az Isten rájuk bízta tanítását. ³ De hogyan? Ha

vannak, akik hűtlenek lettek, vajon nem teszi hitetlenségük Isten hűségét hatástalanná? ⁴ Egyáltalán nem, ellenkezőleg: Isten igaz, még ha minden ember hazug is. Amint az Írás mondja: Hogy igaznak bizonyulj szavadban, s győzz, mikor pörölnek veled. ⁵ De mit szöljünk ahhoz, hogy gonoszságunk teszi nyilvánvalóvá Isten igazságát? Mert emberileg szólva nem igazságtalan az Isten, amikor haragjával sújt? ⁶ Egyáltalán nem. Különben mi címen ítélnének Isten a világ fölött? ⁷ De ha Isten igazsága hazugságom folytán csak nőttön-nő az ő dicsőségére, miért marasztal el bűnősként? ⁸ S miért ne tennék rosszat, hogy jó származzék belőle, mint némelyek rágalmaznak bennünket, hangoztatva, hogy effélet állítunk. Ezeknek jogos az elmarasztalásuk. ⁹ Hogy áll tehát a dolog? Különbek vagyunk náluk? Egyáltalán nem. Az imént bizonyítottuk ugyanis, hogy a zsidók és a pogányok mind alá vannak vetve a bűnnek, ¹⁰ ahogy meg van írva: Nincs igaz egy sem, ¹¹ nincs, aki értene, nincs, aki Istent keresné. ¹² Mind letértek az útról, elfajzottak, nincs, aki jót tenne, nincs egy sem. ¹³ Tátongó sír a torkuk, nyelvük csalárdságot beszél, kígyók mérge van ajkukon. ¹⁴ Szájuk telve átokkal és keserűséggel, ¹⁵ lábuk gyors a vérontásra. ¹⁶ Ösvényeiken baj és nyomor, ¹⁷ a béke útját nem ismerik, ¹⁸ Isten félelme nincs szemük előtt. ¹⁹ Mi azonban tudjuk, hogy amit a törvény mond, azokra vonatkozik, akik a törvénynek alá vannak vetve. Tehát némuljon el minden száj, és az egész világ vallja magát Isten előtt bűnösnek. ²⁰ Mert a törvény szerinti tettek senkit sem tesznek előtte igazzá, hiszen a bűn megismerésének is a törvény az alapja. ²¹ Most azonban az Isten előtti megigazulás a törvénytől függetlenül lett nyilvánvalóvá, amint a törvény és a próféták is tanúsítják: ²² az az Isten előtti megigazulás, amely a Jézus Krisztusban való hitből ered, és amely minden hívőnek szól. Ebben nincs különbség. ²³ Mert mindnyájan vétkeztek, és nélkülözik az Isten dicsőségét. ²⁴ Megigazulásukat azonban ingyen kapják, Isten kegyelmének erejéből, Jézus Krisztus megváltása árán. ²⁵ Őt adta oda Isten véres engesztelő áldozatul a hitben, hogy kimutassa igazságosságát. Isten végtelen türelmében elnézte a korábban elkövetett vétkeket, ²⁶ hogy igazságosságát most kimutassa. Mert amint ő igaz, úgy akar igazzá tenni mindenkit, aki Jézusban hisz. ²⁷ Hol marad tehát dicsekvésed? Szétfoslott. Mely törvény alapján? Vajon a tettek törvénye alapján? Nem, hanem a hit törvénye szerint. ²⁸ Mi azt valljuk, hogy az ember a hit által válik igazzá, a törvény szerint tettektől függetlenül. ²⁹ Vajon csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is. ³⁰ Ugyanaz az Isten teszi megigazulttá a hitből a körülmetéltet éppúgy, mint hite által a körülmetéletlent. ³¹ Ilyenformán megszüntetjük a törvényt a hittel? Szó sincs róla! Ellenkezőleg: erősítjük a törvényt. 4. fejezet (Róm4)

¹ Kérdezzük csak, mit ért el Ábrahám, testi ősatyánk. ² Ha ugyanis Ábrahám

tettei révén igazult meg, akkor volna dicsekednivalója, csak nem Isten előtt.³ Mert mit is mond az Írás: "Ábrahám hitt az Istennek, és ez megigazulására szolgált."⁴ Márpedig aki tetteket mutat fel, annak a bér nem kegyelemből, hanem tartozás címén jár.⁵ Aki ellenben tetteket nem visz végbe, hanem hisz abban, aki a bűnöst igazzá teszi, annak a hite számítódik be megigazulására.⁶ Ilyen alapon már Dávid is boldognak mondja az embert, akit Isten tesz igazzá tettek nélkül:⁷ Boldog, akinek a bűne megbocsátva, akinek be van földve gonoszsága.⁸ Boldog ember, akinek az Úr vétkeit fel nem rója.⁹ Vajon e boldogsághoz csak a körülmetélt juthat hozzá vagy a körülmetéletlen is? Ezt mondjuk ugyanis: Ábrahámnak a hite szolgált megigazulására.¹⁰ De hogyan szolgált? Körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotban? Nem körülmetélt, hanem körülmetéletlen állapotban.¹¹ A körülmetélés jelét mint a körülmetéletlenségben nyert hitbeli megigazulás pecsétjét azért kapta, hogy atyja legyen minden körülmetéletlen hívőnek, hadd legyen nekik is részük a megigazulásban, és hogy atyja legyen a körülmetélteknek is.¹² Tehát nem csupán a körülmetélteknek, hanem azoknak is, akik a még körülmetéletlen atyánk, Ábrahám hitének nyomán járnak.¹³ Az az ígélet ugyanis, hogy Ábrahám és utódai öröklék a világot, nem a törvénnyel, hanem a hitbeli megigazulással kapcsolatban hangzott el.¹⁴ Mert ha a törvény alá rendelték az örökösök, akkor a hit hiábavaló, az ígélet pedig érdektelen.¹⁵ A törvény ugyanis büntetésre szolgáltat alkalmat. Ahol nincs törvény, törvényszegés sincs.¹⁶ Tehát azért hitből, hogy ugyanakkor kegyelemből is legyen. Így lesz az ígélet minden utód számára biztos, nemcsak azok számára, akik alá vannak vetve a törvénynek, hanem azok számára is, akik Ábrahám hitéből valók. Ő mindnyájunknak atyja¹⁷ Isten előtt, ahogyan az Írás mondja róla: "Sok nép atyjává rendeltelek." Mert hitt abban, aki életre kelti a halottakat, és létre hívja a nem létezőket.¹⁸ Ő a remény ellenére is reménykedve hitte, hogy sok nép atyja lesz, az ígélet ugyanis így szólt: "Így lesz nemzetséged."¹⁹ Nem gyengült meg a hite, bár majdnem százesztendőös volt, nem gondolt életerejét veszített testére, sem Sára elapadt méhére.²⁰ Nem kételkedett hitetlenül Isten ígéletében, hanem erőt merített hitéből, és magasztalta az Istent,²¹ meg volt győződve, hogy elég hatalmas ígéletének teljesítésére.²² Ez szolgált megigazulására.²³ De nemcsak miatta van megírva, hogy megigazulására szolgált,²⁴ hanem miattunk is. Nekünk is üdvösségünk van, ha hiszünk abban, aki a halottak közül feltámasztotta Urunkat, Jézust,²⁵ aki vétkeinkért halált szenvedett, és megigazulásunkért feltámadt. 5. fejezet (Róm5)

¹ Mivel tehát a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által. ² Átala jutottunk hozzá a hitben a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség

részesei lehetünk. ³ De nemcsak ezzel, hanem még szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem fakad, ⁴ a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. ⁵ A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete. ⁶ Amikor még erőtlének voltunk, Krisztus éppen akkor meghalt a bűnösökért, ⁷ noha az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb jó emberért vállalják a halált. ⁸ Isten azonban azzal tesz tanúságot irántunk való szeretetéről, hogy Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk. ⁹ Most, hogy vére árán igazzá váltunk, még sokkal inkább megment bennünket haragjától. ¹⁰ Mert ha Istent Fia halála kiengesztelte akkor, amikor még ellenségek voltunk, most hogy kibékültünk vele, annál inkább megmenekülünk az ő életében. ¹¹ Sőt ezenfelül még dicsekszünk is az Istenben Urunk, Jézus Krisztus által, aki megszerezte nekünk a kiengesztelődést. ¹² Amint tehát egy ember által lépett a világba a bűn, majd a bűn folyományaként a halál, és így a halál minden embernek osztályrésze lett, mert mindnyájan vétkeztek... ¹³ Bűn volt a világon azelőtt is, hogy a törvény adatott, de a bűn, ha nincs törvény, nem számít bűnnek. ¹⁴ Mindamellet a halál Ádámtól Mózesig úrrá lett azokon is, akik nem vétkeztek a törvényt megszegve, mint Ádám, aki az Eljövendőnek előképe. ¹⁵ A kegyelemmel azonban nem úgy áll a dolog, mint a bukással. Mert ha egynek bukása miatt sokan meghaltak, Isten kegyelme, s az egy embernek, Jézus Krisztusnak irgalmából nyert ajándék még inkább kiárad sokakra. ¹⁶ A kegyelemmel tehát másképpen van, mint az egy ember bűnével. Az ítélet ugyanis egynek bűnéért rótt ki büntetést, a kegyelem pedig sok vétekből megigazulásra vezet. ¹⁷ Mert ha egynek bűnbeesése következtében egy miatt uralomra jutott a halál, mennyivel inkább uralkodnak az egy Jézus Krisztus által az életben azok, akik a kegyelem és megigazulás bőséges ajándékát kapják. ¹⁸ Amint tehát egynek vétke minden emberre kárhozatot hozott, ugyanúgy egynek üdvösséget szerző tette minden emberre kiárasztotta az életet adó megigazulást. ¹⁹ Ahogy egy embernek engedetlensége miatt sokan bűnössé váltak, egynek engedelmességeért sokan meg is igazultak. ²⁰ Közben azonban belépett a törvény, hogy vele szaporodjék a bukás. Ahol azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem, ²¹ hogy amint a halálban uralkodott a bűn, úgy uralkodjék az örök életre szóló megigazulás által a kegyelem is, Urunk, Jézus Krisztus által. 6. fejezet (Róm6)

¹ Mit mondjunk tehát? Maradjunk meg a bűnben, hogy a kegyelem gyarapodjék? ² Szó sincs róla! Ha egyszer már meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk tovább benne? ³ Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? ⁴ A

keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt a halálból, úgy mi is az élet újdonságában járjunk. ⁵ Mert ha halálának hasonlóságában egybenőttünk vele, úgy leszünk feltámadásában is. ⁶ Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt keresztre, hogy a bűn teste elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. ⁷ Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. ⁸ Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt fogunk élni is. ⁹ Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. ¹⁰ Aki meghalt, az egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, aki azonban él, az Istennek él. ¹¹ Ezért tekintsétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban. ¹² Ne uralkodjék tehát halandó testeteken a bűn, és ne engedelmeskedjete kívánságainak. ¹³ Ne adjátok át tagjaitokat a bűnnek a gonoszság eszközeként, hanem mint a halálból életre keltek, adjátok magatokat Isten szolgálatára, tagjaitokat meg az igazság eszközéül szenteljétek az Istennek. ¹⁴ A bűn ugyanis többé nem uralkodik rajtatok, mert nem a törvény alá vetve éltek, hanem a kegyelemben. ¹⁵ Mi következik ebből? Az, hogy vétkezzünk, mert nem a törvény uralma alatt, hanem a kegyelemben élünk? Semmi esetre sem. ¹⁶ Vagy nem tudjátok, hogy annak szolgálai vagytok és annak kell engedelmeskednetek, akinek mint szolgák alárendelitek magatokat? Vagy a bűnnek, ami a halálba vezet, vagy az engedelmességnek, ami megigazulást eredményez? ¹⁷ De hála Istennek, hogy bár a bűnnek szolgáltatok, most már szívből engedelmeskedtek annak a tanításnak, amelyet kaptatok. ¹⁸ A bűntől megszabadulva az igazság szolgálai lettetek. ¹⁹ Földies gyarlóságok miatt emberi módon szólok. Ahogy tagjaitokat a tisztátalanság és gonoszság szolgálatában a bűnre adtátok, adjátok most tagjaitokat az igazság szolgálatára, a megszentelődésre. ²⁰ Míg ugyanis a bűnnek szolgáltatok, az igazsággal szemben szabadok voltatok. ²¹ Mi hasznotok volt akkor abból, ami miatt most szégyenkeztek? Hiszen annak vége a halál. ²² Most azonban felszabadultatok a bűn alól, és Isten szolgálai lettetek. Gyümölcösötök a megszentelődés, célotok az örök élet. ²³ Mert a bűn zsoldja a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Jézus Krisztusban, a mi Urunkban. 7. fejezet (Róm7)

¹ Nem tudjátok, testvérek - a törvény ismerőjéhez szólok -, hogy a törvénynek csak addig van hatalma az emberen, amíg él? ² A férjes asszonyt például törvény köti életben levő férjéhez, a férj halálával azonban felszabadul a férj törvénye alól. ³ Ha férje életében más férfié lett, házasságtörőnek mondják. A férj halála után azonban felszabadul a törvény alól, és nem válik házasságtörővé, ha más férfié lesz. ⁴ Éppígy, testvérek, Krisztus testében ti is meghaltatok a törvénynek, hogy ahhoz tartozzatok, aki feltámadt a halálból.

Ezért most teremjünk gyümölcsöt Istennek.⁵ Amíg ugyanis testi emberként éltünk, a törvény fölébresztette bűnös szenvedélyek működtek tagjaikban, hogy a halálnak teremjünk gyümölcsöt.⁶ Most azonban felszabadultunk a törvény alól, mert meghaltunk annak, ami fogva tartott, s ezért új lélekkel szolgálunk, nem az elavult betű szerint.⁷ Mit mondjunk tehát? Talán a törvény bűn? Semmi esetre sem. De a bűnt a törvény alapján ismertem meg, hiszen a bűnös kívánság nem vált volna bennem tudottá, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánd meg!⁸ A tilalom tehát alkalmat nyújtott a bűnnek arra, hogy fölébresszen bennem mindenféle kívánságot. Törvény nélkül ugyanis a bűn halott volna.⁹ Valamikor törvény nélkül éltem, de azután jött a parancs, a bűn föléledt, én pedig meghaltam.¹⁰ Így a parancs, bár életre szólt, halálomra vált.¹¹ A bűn ugyanis a tilalommal kapta vonzóerejét, ezzel tévútra vezetett és megölt.¹² A törvény természetesen szent, a parancs is szent, igaz és jó.¹³ Az vált tehát halálomra, ami jó? Egyáltalán nem. Inkább a bűn, amely - hogy bűnként nyilvánuljon ki - azzal okozta halálomat, ami jó, így a bűn a parancs által mutatta meg igazi bűn jellegét.¹⁴ Tudjuk, hogy a törvény lelki, magam azonban testi vagyok, és a bűn rabja.¹⁵ Azt sem tudom, mit teszek, hiszen nem azt teszem, amit szeretnék, hanem amit gyűlölök.¹⁶ De ha azt teszem, amit nem akarok, elismerem a törvényről, hogy jó,¹⁷ és valójában nem is én cselekszem, hanem a bennem lakó bűn.¹⁸ Tudom ugyanis, hogy semmi jó nem lakik bennem, azaz a testemben, mert készen vagyok ugyan akarni a jót, de arra, hogy tegyem is, nem vagyok képes.¹⁹ Hiszen nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok.²⁰ Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor nem is én cselekszem, hanem a bennem lakó bűn.²¹ Így ezt a törvényt látom: bár a jót szeretném tenni, a rosszra vagyok készen.²² A belső ember szerint az Isten törvényében lelem örööm, ²³ de tagjaimba más törvényt érzek, s ez küzd értelmem törvénye ellen, és a tagjaimba levő bűn törvényének rabjává tesz.²⁴ Én nyomorult! Ki vált meg e halálra szánt testtől?²⁵ Hála az Istennek Urunk, Jézus Krisztus által! Értelmemmel tehát Istennek szolgállok, de testemmel a bűn törvényének. 8. fejezet (Róm8)

¹ Nincs semmi elmarasztaló ítélet azok ellen, akik Krisztus Jézusban élnek.² Hiszen a lélek törvénye, ami a Krisztus Jézusban való élet folyománya, megszabadított téged a bűn és a halál törvényétől.³ Amire ugyanis a törvény nem volt képes, mert a test miatt erőtlenné vált, azt Isten véghezvitte: elküldte tulajdon fiát a bűn miatt a bűn testének hasonlóságában, hogy elítélje a testben levő bűnt,⁴ és hogy a törvény beteljesedjék rajtunk, akik már nem a test, hanem a lélek szerint élünk.⁵ A testi ember bizony testiekre vágyik, a lelki ember ellenben lelkiekre törekszik.⁶ De a test kívánsága a halálba vezet, a lélek vágyódása ellenben élet és béke.⁷ A test vágya ellene mond Istennek,

nem veti alá magát Isten törvényének, sőt nem is képes rá. ⁸ Ezért aki test szerint él, nem nyerheti el Isten tetszését. ⁹ De ti nem test, hanem lélek szerint éltok, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek. Akikben nem lakik Krisztus Lelke, azok nem az övéi. ¹⁰ Ha Krisztus bennetek van, jóllehet a test a bűn miatt halott, a lélek a megigazulás következtében él. ¹¹ Ha pedig bennetek lakik annak Lelke, aki feltámasztotta Jézust a halálból, ő, aki Krisztus (Jézust) feltámasztotta a halottak közül, halandó testeteket is életre kelti bennetek lakó Lelke által. ¹² Így tehát, testvérek, nem vagyunk a testnek lekötöztetve, hogy a test szerint éljünk. ¹³ Mert ha test szerint éltok, biztosan meghaltok, de ha lélekkel megölitok a test szerinti tetteket, élni fogtok. ¹⁴ Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. ¹⁵ Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljétek, hanem a fogadott fiúság Lelkét nyertétek el, általa kiáltjuk: Abba, Atya! ¹⁶ A Lélek maga tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten gyermekei vagyunk. ¹⁷ Ha pedig gyermekei, akkor örökösei is: Istennek örökösei, Krisztusnak társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. ¹⁸ De ennek az életnek a szenvedései véleményem szerint nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, amely majd megnyilvánul rajtunk. ¹⁹ Maga a természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását. ²⁰ A természet ugyanis mulandóságnak van alávetve, nem mert akarja, hanem amiatt, aki abban a reményben vetette alá, ²¹ hogy a mulandóság szolgálai állapotából majd felszabadul az Isten fiainak dicsőséges szabadságára. ²² Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet (együtt) sóhajtozik és vajúdik mindmáig. ²³ De nemcsak az, hanem mi magunk is, akik bensőnkben hordozzuk a Lélek zsenyéjét, sóhajtozunk, és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását. ²⁴ Mert megváltásunk még reménybeli. Az a remény viszont, amit már teljesedni látunk, többé nem remény. Amit valaki lát, azt reméli? ²⁵ Ha tehát reméljük, amit nem látunk, várjuk állhatatosan. ²⁶ Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal. ²⁷ S ő, aki a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten tetszése szerint jár közben a szentekért. ²⁸ Tudjuk azt is, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik, hiszen ő saját elhatározásából választotta ki őket. ²⁹ Akiket ugyanis eleve ismert, azokat eleve arra rendelte, hogy Fiának képmását öltse magukra, így lesz ő elsőszülött a sok testvér között. ³⁰ Akiket előre erre rendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazulttá tette, akiket pedig megigazulttá tett, azokat meg is dicsőítette. ³¹ Mire következtethetünk ebből? Ha Isten velünk, ki ellenünk? ³² Aki saját Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent? ³³ Ki emel vádat Isten választottai ellen? Isten, aki a megigazulást adta? ³⁴ Ki ítél el?

Krisztus Jézus, aki meghalt, sőt fel is támadt, és az Isten jobbján közbenjár értünk? ³⁵ Ki szakíthat el bennünket Krisztus szeretetétől? Nyomor vagy szükség? Üldöztetés vagy éhínség, ruhátlanság, életveszély vagy kard? ³⁶ Amint meg van írva: Minket minden időben teérted irtanak, s vágójuhok módjára tartanak. ³⁷ De mindezekben diadalmaskodunk őáltala, aki szeret minket. ³⁸ Biztos vagyok ugyanis benne, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmasságok, ³⁹ sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat bennünket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van. 9. fejezet (Róm9)

¹ Igazat mondok Krisztusban, nem hazudom. Tanúskodik mellettem lelkiismeretem a Szentlélekben. ² Nagy a szomorúságom és állandó a szívem fájdalma. ³ Inkább azt kívánnám, hogy magam legyek átok alatt, távol Krisztustól, testvéreimért, a test szerint népemből valókért, ⁴ Izrael fiaiért: övék az istenfiúság, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentisztelet és az ígéretek. ⁵ Övéik az atyák, és test szerint közülük származik Krisztus, aki mindenek fölött való, mindörökké áldott Isten, Amen. ⁶ Arról szó sem lehet, hogy Isten szava megdőlt, hiszen nem mindenki izraelita, aki Izraeltől származik, ⁷ s nem mindnyájan Ábrahám gyermekei, akik az ő leszármazottai. ⁸ Csupán "Izsák leszármazottjait hívják utódoknak." Más szóval: nem a testi származás szerinti utódok Isten gyermekei, hanem az ígélet gyermekeit nevezik utódnak. ⁹ Az ígélet ugyanis így hangzott: "A maga idején eljövök és Sárának fia lesz." ¹⁰ Ugyanígy volt ez Rebekka esetében is, aki egytől, Izsák atyánktól foganta fiait. ¹¹ Mielőtt még megszülettek, és jót vagy rosszat tettek volna - hogy Isten szabad választása, ¹² amely nem a tettektől, hanem a meghívó akaratától függ, érvényesüljön -, Rebekka ezt a kinyilatkoztatást kapta: "Az idősebb szolgál majd a fiatalabbnak." ¹³ Az Írás is ezt mondja: "Jákobot szerettem, Ézsaut gyűlöltem". ¹⁴ Mit szóljunk ehhez? Nem igazságtalan az Isten? Szó sincs róla. ¹⁵ Hiszen megmondta Mózesnek: "Azon könyörülök, akin könyörülök, annak irgalmazok, akinek irgalmazok." ¹⁶ Eszerint nem azon fordul a dolog, aki erőlködik vagy törekszik, hanem a könyörülő Istenen. ¹⁷ Az Írás is ezt mondja a fáraónak: "Azért támasztottalak, hogy megmutassam rajtad hatalmammat, és nevem híre elterjedjen szerte a világon." ¹⁸ Tehát azon könyörül, akin akar, és azt teszi megátalkodottá, akit akar. ¹⁹ "Azt kérdezheted erre: Miért von mégis felelősségre? Hiszen ki állhat ellen akaratának?" ²⁰ Ember, ki vagy te, hogy vitába szállsz az Istennel? Vajon megkérdi-e az anyag megmunkálóját: Miért csináltál ilyennek? ²¹ Vagy nincs-e hatalma a fazekasnak, hogy ugyanabból az anyagból az egyik edényt díszesre, a másikat közönségesre formálja? ²² S ha Isten meg akarja mutatni

haragját és hatalmát, s mégis elviseli nagy türelemmel a harag edényeit, amelyek megérttek a pusztulásra? ²³ S viszont, ha az irgalom edényein, amelyeket dicsőségre készített, dicsőségének gazdagságát akarja megmutatni? ²⁴ Ilyeneknek hívott meg bennünket, nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is, ²⁵ amint Ozeásnál mondja: Népemnek hívom azt, amely nem népem, s kedveltnek azt, amely nem kedves nekem. ²⁶ És ahol azt mondják nekik: "Nem vagytok az én népem", az élő Isten fiainak hívják majd őket. ²⁷ Izajás is fennszóval hirdeti Izraelről: "Ha annyi is Izrael fiainak száma, mint a tenger fővénye, csak a maradék üdvözülni fog." ²⁸ Az Úr beteljesíti és lerövidíti szavát a földön. ²⁹ Ahogy előre megmondta Izajás: "Ha a Seregek Ura nem hagyott volna nekünk utódot, olyanok lettünk volna, mint Szodoma, és Gomorrához hasonlóan jártunk volna." ³⁰ Mit szóljunk ehhez? A pogányok, akik nem törekedtek a megigazulásra, megigazultak, mégpedig a hitből igazultak meg. ³¹ A zsidó nép viszont, amely törekedett a törvényből eredő megigazulásra, nem jutott el a törvény teljesítésére. ³² Vajon miért? Mert nem hittel, hanem tettekkel igyekezett teljesíteni. Megbotlottak a botlás kövében, ³³ amint írva van: A botlás kövét és a botrány szikláját teszem le Sionban, s nem vall szégyent, aki hisz benne. 10. fejezet (Róm10)

¹ Testvérek! Szívből óhajtom üdvösségüket, s imádkozom érte az Istenhez. ² Tanúságot teszek mellettük, hogy van bennük buzgóság Istenért, de hiányzik a kellő megértés. ³ Mert félreismerik az Istentől eredő megigazulást, és a magukéval próbálják behelyettesíteni, nem vetik alá magukat az Istentől származó megigazulásnak. ⁴ Márpedig a törvény végső célja Krisztus, minden hívő megigazulására. ⁵ Mózes azt írja a törvényből eredő megigazulásról, hogy aki megtartja, élni fog általa. ⁶ Ugyanakkor a hitből származó megigazulásról így szól: Ne kérdezd bensődben: "Ki megy föl az égbe?" Azért tudniillik, hogy Krisztust lehozza. ⁷ Vagy: "Ki száll le az alvilágba?" Azért tudniillik, hogy Krisztust a holtak országából felhozza. ⁸ Hanem hogyan mondja? Közel van hozzád a tanítás, ajkadon és szívedben, tudniillik a hit tanítása, amit hirdetünk. ⁹ Ha tehát száddal vallod, hogy Jézus az Úr, és szívedben hiszed, hogy Isten feltámasztotta a halálból, üdvözülsz. ¹⁰ A szívbeli hit ugyanis megigazulásra, a szájjal való megvallás pedig üdvösségre szolgál. ¹¹ Az Írás ugyanis azt mondja: Senki nem vall szégyent, aki benne hisz. ¹² Nincs különbség zsidó meg pogány között, mert mindnyájunknak egy az Ura, aki bőkezű mindazokhoz, akik segítségül hívják. ¹³ Mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni fog. ¹⁴ De hogyan hívhatják segítségül, amíg nem hisznek benne? S hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha nincs, aki hirdesse? ¹⁵ S hogyan hirdesse az, akit nem küldtek? Ezért meg van írva: "Milyen kedves a jövetele annak, aki jó hírt hoz." ¹⁶ De nem

mindnyájan engedelmeskednek az evangéliumnak. Ezért kérdi Izajás is: "Uram, ki fogadja hittel a szavunkat?" ¹⁷ A hit tehát hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából. ¹⁸ De kérdezem, vajon nem hallották? Hiszen: Végig a földön szárnyal a szavuk, a világ végéig elhat szózatuk. ¹⁹ Tovább kérdem: Vajon Izrael nem értette meg? Már Mózes megfelelt rá: Féltékenységre ingerellek azok ellen, akik nem népem, haragra gerjesztelek az értelmetlen nép ellen. ²⁰ Izajás meg nyíltan mondja: Aki nem keresett, rám talált, fölismert, aki utánam nem járt. ²¹ Izraelhez azonban így szólt: "Naphosszat a hitetlen és ellenszegülő nép felé tárom karomat." 11. fejezet (Róm11)

¹ Kérdem tehát: vajon Isten elvetette népét? Szó sincs róla. Hiszen én is Izrael fiai közül való vagyok, Ábrahám véréből, Benjamin törzséből. ² Isten nem vetette el népét, amelyet előre kiválasztott. Nem tudjátok, mit mond az Írás Illésről, amikor Isten előtt felszólalt Izrael ellen: ³ "Uram, prófétáidat megölték, oltáraidat feldúlták, csak én maradtam meg, de nekem is életemre törnek?" ⁴ S mit felelt rá az isteni szózat? "Meghagytam magamnak hétezer férfiút, aki nem hajtott térdet Baal előtt." ⁵ Így most is akad valamennyi a kegyelmi kiválasztás alapján. ⁶ S ha kegyelem alapján, akkor nem tettek fejében, különben a kegyelem már nem volna kegyelem. ⁷ Hogyan állunk hát? Amit Izrael keresett, nem érte el, de a választottak elérték. A többiek megátalkodtak, ⁸ ahogy írva van: Isten mindmáig érteni nem tudó lelket és nem látó szemet, nem halló fület adott nekik. ⁹ Dávid is ezt mondja: Asztaluk változzék fogótörre, csapdává, botránkozássá és megtorlássá. ¹⁰ Homályosodjék el a szemük, ne lássanak, és nyomorítsd görbére a hátukat. ¹¹ Kérdem tehát: Azért botlottak meg, hogy elessenek? Egyáltalán nem. Vétkükből inkább üdvösség fakadt a pogányoknak, hogy vetélkedésre sarkallja őket. ¹² Ha mármost vétkük gazdagítja a világot, és megfogytatkozásuk nyereség a pogányok számára, mennyivel inkább az lesz majd teljes számuk. ¹³ Nektek, pogányoknak meg azt mondom: Mint a pogányok apostola, nagyra tartom szolgálatomat, ¹⁴ hátha vetélkedésre sarkallom véreimet, és néhányukat elvezetem az üdvösségre. ¹⁵ Mert, ha már elvetésük megbékélése a világnak, mi más lesz föl vételük, ha nem élet a halálból? ¹⁶ Ha szent a búza zsengéje, szent lesz a kenyér is, s ha szent a gyökér, szentek az ágak is. ¹⁷ Ha letört is némely ág, s te vad olajfa létedre beoltattál, és részese lettél az olajfa gyökerének és nedvének, ne kérkedj az ágak rovására. ¹⁸ Ha mégis kérkednél, tudd meg: nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged. ¹⁹ Mondhatnád ugyan: Letörtek az ágak, hogy én oltódjam a helyükbe. ²⁰ Ez igaz. A hitetlenség miatt törtek le, te meg a hit által állsz. Ne légy hát fennhéjázó, hanem félj! ²¹ Ha Isten nem kegyelmezett a

természetes ágaknak, neked sem kegyelmez. ²² Értsd meg tehát Isten jóságát és szigorát: szigorát a vétkesekkel szemben, irántad meg Isten jóságát, feltéve, hogy megmaradsz a jóban, különben téged is lenyesnek. ²³ S ők is beoltatnak, ha nem maradnak meg hitetlenségükben, mert Istennek van hatalma, hogy újra beoltsa őket. ²⁴ Ha téged ugyanis levágtak a természetes vad olajfáról, s a természet rendjén felülemelkedve beoltottak a nemes olajfába, mennyivel inkább beoltják majd azokat saját olajfájukba, akik természet szerint is oda valók. ²⁵ Nem szeretnék benneteket tájékoztatlanul hagyni, testvérek, e titok dolgában, nehogy egyéni véleményetekre hagyatkozzatok. A megátalkodottság csak részben érte Izraelt, amíg a pogányok teljes számban meg nem térnek, ²⁶ akkor majd egész Izrael elnyeri az üdvösséget az Írás szerint: Sionból jön a szabadító és eltörli Jákob gonoszságát. ²⁷ Ez lesz velük a szövetségem, amikor megbocsátom bűneiket. ²⁸ Ők az evangéliumot tekintve ellenségek, a ti javatokra, de a kiválasztás szerint kedvesek, az ősökért. ²⁹ Isten ugyanis nem bánja meg kegyelmi adományát és meghívását. ³⁰ Amint egykor ti sem engedelmeskedtetek Istennek, most azonban az ő engedetlenségük következtében irgalomra találtatok, ³¹ úgy ők is hitetlenek lettek az irántatok tanúsított irgalmasság miatt, hogy egykor majd irgalomra találjanak. ³² Isten ugyanis minden embert az engedetlenségben fogott össze, hogy mindenkin könyörüljön. ³³ Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának! Mily kifürkészhetetlenek szándékai, mily megfoghatatlanok útjai! ³⁴ Vajon ki látta az Úr gondolatait, s tanácsot ki adott neki? ³⁵ Ki kölcsönzött neki, hogy visszakövetelhetné tőle? ³⁶ Minden belőle, általa és érte van. Dicsőség neki mindörökké! Amen. 12. fejezet (Róm12)

¹ Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemi hódolatotok. ² Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes. ³ A nekem adott kegyelem segítségével azt mondom mindegyiteknek: Senki ne becsülje magát a kelleténél többre, hanem józanul gondolkodjatok, mindenki az Istentől neki juttatott hit mértéke szerint. ⁴ Mert ahogy egy testben több tagunk van, s minden tagnak más a szerepe, ⁵ sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenként azonban tagjai vagyunk egymásnak, ⁶ s a nekünk juttatott kegyelem szerint adományaink is különböznek: aki a prófétálást kapta, tegyen tanúságot a hit szerint, ⁷ aki tisztséget kapott, töltsé be tisztségét, aki tanító, tanítson, ⁸ aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson, aki jótékonykodik, tegye egyszerűségben, aki előljáró, legyen gondos, aki irgalmasságot gyakorol, tegye örömmel. ⁹ Szeressetek tettetés nélkül, irtózzatok a rossztól, ragaszkodjatok a jóhoz. ¹⁰ A testvéri szeretetben legyetek

gyöngédek egymáshoz, a tiszteletadásban előzzétek meg egymást. ¹¹ A buzgóságban ne lankadjatok, legyetek tüzes lelkületűek: az Úrnak szolgáltok. ¹² A reményben legyetek derűsek, a nyomorúságban béketűrők, az imádságban állhatatosak. ¹³ Segítsetek a szenteken, ha szükségben vannak, gyakoroljátok a vendégszeretetet. ¹⁴ Áldjátok üldözőiteket, áldjátok, s ne átkozzátok. ¹⁵ Azokkal, akik örülnek, örüljétek, s a sírókkal sírjatok. ¹⁶ Éljetek egyetértésben. Ne legyetek fennhéjázók, hanem alkalmazkodjatok az egyszerű emberekhez. Ne legyetek magatokkal eltelve. ¹⁷ Rosszért rosszat senkinek ne fizessetek. Törekedjétek arra, ami jó minden ember szemében. ¹⁸ Amennyire rajtatok áll, éljétek mindenkivel békességben. ¹⁹ Ne szolgáltassatok magatoknak igazságot, szeretteim, hanem hagyjatok teret az Isten haragjának, hiszen írva van: "Enyém a bosszú, én majd megfizetek" - mondja az Úr. ²⁰ Sőt, ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki inni. Ha ezt teszed, izzó paraszt raksz a fejére. ²¹ Ne engeddd, hogy legyőzzön a rossz, inkább te győzd le a rosszat jóval. 13. fejezet (Róm13)

¹ Mindenki vesse alá magát a fölötte hatalomnak. Mert nincs hatalom, csak az Istentől, ami van, azt Isten rendelte. ² Ezért aki a hatósággal szembeszáll, Isten rendelkezésének szegül ellene. Az ellenszegülő pedig magára vonja az ítéletet. ³ A felsőbbség nem arra való, hogy a jótétől ijesszen el, hanem a rossztól. Azt szeretnéd tehát, hogy ne kelljen a hatalomtól tartanod? Tedd a jót és megdicsér: ⁴ Mert az Isten eszköze a javadra. De ha gonoszságot művelsz, rettegj, mert nem hiába viseli a kardot. Isten eszköze, hogy a gonosztevőt megbüntesse. ⁵ Alá kell tehát magadat vetned neki, nemcsak a megtorlás miatt, hanem a lelkiismeret szerint is. ⁶ Ezért fizettek adót is, hiszen akik behajtják, Isten szolgálói. ⁷ Adjátok meg mindenkinek, ami jár neki: akinek adó, annak az adót, akinek vám, annak a vámot, akinek hódolat, annak a hódolatot, akinek tisztelet, annak a tiszteletet. ⁸ Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki embertársát szereti, a többi törvényt is megtartja. ⁹ Hiszen a parancs: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd, s ami egyéb parancs még van, mind ebben az egyben tetőződik: Szeresd embertársadat, mint saját magadat. ¹⁰ A szeretet nem tesz rosszat az embertársnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet. ¹¹ Ehhez tartsátok magatokat, felismerve az időt. Itt az óra, hogy fölébredjünk az álomból: üdvösségünk közelebb van, mint amikor hívők lettünk. ¹² Múlóban az éjszaka, a nappal pedig közel. Vessük hát le a sötétség tetteit, és öltünk fel a világosság fegyvereit. ¹³ Élünk tisztességesen, mint nappal, ne evés-ivásban és részegeskedésben, ne kicsapongásban és tobzódásban, ne civakodásban és versengésben. ¹⁴ Inkább öltsetek magatokra Urunkat, Jézus Krisztust, és ne dédelgessétek testeteket, nehogy bűnös kívánságokra

gerjedjen. 14. fejezet (Róm14)

¹ Karoljátok fel a hitben gyengét, anélkül, hogy felfogását elítélnétek. ² Némelyik azt hiszi, hogy mindenfélét lehet, az aggályos azonban csak zöldségfélével táplálkozik. ³ Aki eszik, ne nézze le azt, aki nem eszik. Aki meg nem eszik, ne ítélje el azt, aki eszik. Hiszen Isten azért a magáénak tekinti. ⁴ Ki vagy te, hogy más szolgája fölött bíráskodol? Saját ura előtt áll, vagy bukik. De állni fog, mert elég hatalmas az Isten, hogy fenntartsa. ⁵ Van, aki különbséget tesz a napok között, a másik meg minden napot jónak tart. Kövesse mindegyik a meggyőződését. ⁶ Aki tekintettel van a napokra, az Úrért teszi, aki meg eszik, az Úrra való tekintettel eszik, hiszen hálát ad az Istennek. Aki viszont nem eszik, az Úrra való tekintettel nem eszik, és ő is hálát ad az Istennek. ⁷ Senki közülünk nem él önmagának, és senki nem hal meg önmagának. ⁸ Míg élünk, Istennek élünk, s ha meghalunk, Istennek halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk. ⁹ Krisztus ugyanis azért halt meg és támadt fel, hogy halottnak, élőnek ura legyen. ¹⁰ Miért ítéled el tehát testvéredet vagy miért nézed le embertársadat? Hiszen mindnyájan Isten ítélőszéke elé jutunk. ¹¹ Ezt mondja az Írás: Amint igaz, hogy élek - mondja az Úr -, előttem meghajlik minden térd, s minden nyelv magasztalja az Istent. ¹² Tehát mindegyikünk magáról ad számot Istennek. ¹³ Ezért többé ne ítélkezzünk egymás fölött, inkább legyetek azon, hogy a testvér miattatok ne ütközzék meg s ne botránkozzék. ¹⁴ Tudom, s meg vagyok róla győződve Urunk Jézusban, hogy magától semmi sem tisztátalan, csak annak, aki tisztátalannak tartja. ¹⁵ De ha testvéred elszomorodik az ételed miatt, nem jársz el a szeretet szellemében. Ne okozd ételeddel annak vesztét, akiért Krisztus meghalt. ¹⁶ Ne engedjétek tehát ócsárolni szabadságotokat. ¹⁷ Hiszen az Isten országa nem eszem-iszom, hanem igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben. ¹⁸ Aki így szolgál Krisztusnak, az kedves Isten előtt, és rokonszenves az embereknek. ¹⁹ Ezért arra törekedjünk, ami a békességre és kölcsönös épülésünkre szolgál. ²⁰ Étel miatt ne rontsd le Isten művét. Minden tiszta ugyan, de ártalmára lesz annak az embernek, aki botrányt okozva eszik. ²¹ Jobb, ha nem eszel húst, nem iszol bort, és egyebet sem teszel, ami miatt testvéred megütközik, megbotránkozik vagy meginog. ²² Meggyőződésedet tartsd meg magadnak Isten előtt. Boldog az, akinek nem kell visszavonnia, amit helyesnek tart. ²³ Akinek azonban kétsége támad, és mégis eszik, ítéletet von magára, mert nem járt el jóhízeműen. Ami nem meggyőződésből fakad, az mind bűn. 15. fejezet (Róm15)

¹ Nekünk, erőseknek az a kötelességünk, hogy elviseljük a gyengék gyarlóságát, és ne a magunk javát keressük. ² Törekedjék mindegyikünk

embertársa javára és épülésére. ³ Hiszen Krisztus sem a maga javát kereste, hanem ahogy írva van róla: "Gyalázóid szidalmai rám hullottak." ⁴ Amit hajdan megírtak, azt tanulságul írták, hogy az Írásból türelmet és vigasztalást merítsünk reményünk megőrzésére. ⁵ Adja meg nektek a béketűrés és vigasztalás Istene, hogy Krisztus Jézus akarata szerint egyetértsetek, ⁶ hogy egy szívvel, egy szájjal magasztaljátok az Istent, Urunk, Jézus Krisztus Atyját. ⁷ Karoljátok fel tehát egymást, amint Krisztus is felkarolt benneteket Isten dicsőségére. ⁸ Állítom ugyanis: Krisztus vállalta a zsidóság szolgálatát, hogy bebizonyítsa Isten igazmondását, és valóra váltsa az atyáknak tett ígéreteket. ⁹ A pogányok pedig irgalmasságáért magasztalják Istent, amint írva van: Azért magasztallak a pogányok között, és zsoltárt zengek nevednek. ¹⁰ Majd pedig: Örüljeteek népével együtt, ti pogányok! ¹¹ S ismét: Dicsőítsétek az Urat, ti népek, mind, magasztaljátok minden nemzetek! ¹² Izajás meg ezt mondja: Sarja támad Izájnak, aki a népek uralkodójává emelkedik. Benned bíznak majd a nemzetek. ¹³ Töltsön el benneteket a reménység Istene teljes örömmel és békével a hitben, hogy a Szentlélek erejével bővelkedjete a reményben. ¹⁴ Meg vagyok róla győződve, testvéreim, hogy tele vagytok jóindulattal, s bővelkedtek minden tudással, hogy egymást figyelmeztessétek. ¹⁵ Helyenként merészebben írtam nektek, hogy egyet-mást emlékeztetekbe idézzek az Istentől kapott kegyelem alapján. ¹⁶ Krisztus Jézus szolgájának kell lennem a pogányok között, és Isten evangéliumának szent szolgálatát kell ellátnom, hogy a pogány népek a Szentlélektől megszentelt kedves áldozati ajándékká legyenek. ¹⁷ Ezzel tehát dicsekedhetem Jézus Krisztusban Isten előtt. ¹⁸ Nem merek ugyanis beszélni, csak arról, amit Krisztus vitt végbe általam szóval és tettel a pogányok megtérítésére, jelek és csodák hatásával és a Szentlélek erejével. ¹⁹ Így jártam be az egész vidéket Jeruzsálemtől Illíriáig, és hirdettem Krisztus evangéliumát. ²⁰ De önérzetbeli dolognak tartottam, hogy ne ott hirdessem az evangéliumot, ahol Krisztus nevét már ismerték, s ne a mások rakta alapra építsek, hanem ahogy írva van: ²¹ Akiknek nem hirdették, majd meglátják, s megértik majd, akik hírét sem hallották. ²² Ez gátolt sokszor benne, hogy hozzátok menjek. ²³ De minthogy ezen a tájon már nem akad tennivalóm, s már több éve készülök hozzátok, remélem, hogy amikor átkelek Hispániába, ²⁴ átutazóban láthatlak benneteket, és útbaigazítást kaphatok tőletek, ha majd egy kissé felüdülök köztetek. ²⁵ Most azonban Jeruzsálemben indulok a szentek szolgálatára. ²⁶ Macedónia és Achája ugyanis jónak látták, hogy gyűjtést rendezzenek a jeruzsálemi szegény hívek javára. ²⁷ Jónak látták, de tartoznak is vele nekik, mert ha lelki javaikban osztoznak a pogányok, kötelesek anyagiakban segítségükre lenni. ²⁸ Amikor ezt befejezem, és a gyűjtött adományt átadom nekik, Hispániába utazom. ²⁹ Meg vagyok róla győződve, hogy amikor elmegyek hozzátok, Krisztus bő áldásával érkezem. ³⁰

Kérlek benneteket, testvérek, a mi Urunk, Jézus Krisztusra s a Szentlélek szeretetére, legyetek segítségemre: imádkozzatok értem Istenhez, ³¹ hogy megszabaduljak a júdeai hitetlenektől, és hogy a szentek szívesen vegyék Jeruzsálemnek tett szolgálatomat. ³² Akkor, ha Isten akarja, örömmel mehetek hozzátok, hogy körötökben felüdüljek. ³³ A békesség Istene legyen mindnyájatokkal! Amen. 16. fejezet (Róm16)

¹ Ajánlom nektek Főbe nővérünket, aki a kenkreai egyház szolgálatában áll. ² Fogadjátok szentekhez méltóan az Úrban, és támogassátok, amiben csak rátok szorul, mert ő is sokaknak volt támasza, nekem magamnak is. ³ Köszöntsétek Priskát és Aquilát, munkatársaimat Krisztus Jézusban. ⁴ Ők életüket kockáztatták értem. Ezért nem csupán én vagyok nekik hálás, hanem a pogányságból megtért minden egyházközség. ⁵ Köszöntsétek a házukban összejövő közösséget. Köszöntsétek kedves Epenétuszomat, Ázsia zsengejét Krisztusban. ⁶ Köszöntsétek Máriát, aki sokat fáradt értetek. ⁷ Köszöntsétek rokonaimat és fogolytársaimat, Andronikuszt és Juniát, akiket az apostolok körében nagyra becsülnék, s akik előttem lettek kereszténnyé. ⁸ Köszöntsétek Ampliátuszt, aki nekem kedves az Úrban. ⁹ Köszöntsétek Urbánuszt, munkatársunkat Krisztusban, és az én kedves Sztakiszomat. ¹⁰ Köszöntsétek Apelleszt, aki helytállt Krisztusért. Köszöntsétek Arisztobolusz háza népét. ¹¹ Köszöntsétek rokonomat, Herodiont. Köszöntsétek Narcisszus háza népét, akik hívők az Úrban. ¹² Köszöntsétek Trifénát és Trifoszt, akik az Úrért fáradnak. Köszöntsétek a szeretett Perziszt, aki sokat fáradozott az Úrért. ¹³ Köszöntsétek az Úr választottját, Rufuszt és anyját, aki nekem is anyám. ¹⁴ Köszöntsétek Aszinkrituszt, Flegont, Hermeszt, Patrobászt, Hermászt és a náluk levő testvéreket. ¹⁵ Köszöntsétek Filológuszt és Júliát, Néreuszt és nővérét, meg Olimpiát és az összes szentet náluk. ¹⁶ Köszöntsétek egymást szent csókkal! Krisztus minden egyháza köszönt titeket. ¹⁷ Kérlek azonban titeket, testvérek, tartsátok szemmel azokat, akik ellentétben a kapott tanítással széthúzást és botrányt okoznak. Kerüljétek őket. ¹⁸ Az ilyenek nem Krisztus Urunknak szolgálnak, hanem a hasuknak, és szép szavakkal meg hízelgéssel megtévesztik a gyanútlanok szívét. ¹⁹ Engedelmességetek híre ugyanis mindenhová eljutott: örömöm is telik bennetek. Mégis szeretném, hogy a jóban járatosak legyetek, a rosszban ellenben járatlanok. ²⁰ A békesség Istene hamarosan összetiporja lábatok alatt a sátánt. A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen veletek! ²¹ Üdvözlnek titeket: munkatársam, Timóteus és rokonaim: Lúcius, Jázon meg Szoszípatér. ²² Üdvözöllek titeket az Úrban én, Terciusz is, aki a levelet írtam. ²³ Üdvözl titeket Gájusz, aki nekem és az egész közösségnek házigazdája. Üdvözl titeket Erasztus, aki a város vagyonát kezeli és Quartusz testvér. ²⁴ Az Úr Jézus kegyelme mindnyájatokkal! ²⁵ Annak pedig, akinek hatalmában áll megerősíteni

benneteket evangéliumomban, a Jézus Krisztusról szóló tanításban, annak a titoknak kinyilvánításában, amelyre ősidők óta csend borult, ²⁶ de amelyet most az örök Isten parancsára a próféták írásai kinyilatkoztattak, és minden nemzet előtt ismertté tettek, hogy így a hit befogadására eljussanak: ²⁷ neki, az egyedül bölcs Istennek legyen dicsőség Jézus Krisztus által örökkön-örökké! Amen.

Korintusiaknak írt I. levél

1. fejezet (1Kor1)

¹ Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából meghívott apostola és Szosztenész testvér, ² Isten korintusi egyházának, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, a meghívott szenteknek s mindazoknak, akik náluk vagy nálunk segítségül hívják Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak nevét. ³ Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól! ⁴ Veletek kapcsolatban szüntelenül hálát adok az Istennek azért az isteni kegyelemért, amelyet Krisztus Jézusban nyertetek. ⁵ Benne gazdagok lettetek minden tanításban és ismeretben. ⁶ A Krisztus melletti tanúságtétel is megszilárdult köztetek. ⁷ Így semmi kegyelmet sem nélkülöztök, amíg Urunk, Jézus Krisztus megjelenését várjátok, ⁸ aki mindvégig megerősít titeket, hogy feddhetetlenek legyetek Urunk, Jézus Krisztus napján. ⁹ Hűséges az Isten, aki által meghívást kaptatok Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe. ¹⁰ Testvérek, Urunk, Jézus Krisztus nevére kérlek titeket, éljetez mindnyájan egyetértésben, ne szakadjatok pártokra, legyetek egyek ugyanabban a lelkiületben, ugyanabban a felfogásban. ¹¹ Kloe hozzátartozói ugyanis azt a hírt hozták felőletek, testvérek, hogy pártokra szakadtatok. ¹² Arra gondolok, hogy akadnak köztetek, akik így nyilatkoznak: "Én Pállal tartok, én meg Apollóval, én Kéfással, én meg Krisztussal." ¹³ Talán megoszlott Krisztus? Vajon Pált feszítették értetek keresztre, avagy Pál nevében kereszttelkedtetek meg? ¹⁴ Hálát adok Istennek, hogy senkit sem keresztteltem meg közületek, csak Kriszpuszt és Gájuszt, ¹⁵ így nem mondhatja egyiketek sem, hogy az én nevemben van megkeresztelve. ¹⁶ Igaz, még Sztefanász családját is megkereszteltem, különben nem tudom, hogy még mást is megkereszteltem volna. ¹⁷ Krisztus ugyanis nem keresztni küldött, hanem azért, hogy hirdessem az evangéliumot, de nem bölcselkedő beszéddel, nehogy Krisztus kereszttje elveszítse erejét. ¹⁸ A keresztről szóló tanítás azoknak, akik elvesznek, balgaság ugyan, de nekünk, akik üdvözlünk, Isten ereje. ¹⁹ Hiszen az Írás így szól: Lerontom a bölcsök bölcsességét, s az okosak okosságát megghiúsítom. ²⁰ Hol marad a bölcs? Hol az írástudó? Hol az e világi tudás szószólója? Nem megmutatta Isten, hogy a világ bölcsessége balgaság? ²¹ Mivel a világ a maga bölcsességével nem ismerte fel Istent isteni bölcsességében, úgy

tetszett Istennek, hogy balgaságnak látszó igehirdetéssel üdvöztse a hívőket.²² A zsidók csodajeleket kívánnak, a görögök bölcsességet követelnek,²³ mi azonban a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ő a zsidóknak ugyan botrány, a pogányoknak meg balgaság,²⁴ a meghívottaknak azonban, akár zsidók, akár görögök: Krisztus Isten ereje és Isten bölcsessége.²⁵ Hiszen Istennek a "balgasága" bölcsőbb az embereknél, és Istennek a "gyöngesége" erősebb az embereknél.²⁶ Gondoljatok csak meghívástokra, testvérek! Nem sokan vannak köztetek olyanok, akik a világ szerint bölcssek, nem sok a hatalmas, nem sok az előkelő.²⁷ Isten azonban azt választotta ki, ami a világ szemében balga, hogy megszégyenítse a bölcseseket, s azt választotta ki,²⁸ ami a világ előtt gyöngye, hogy megszégyenítse az erőseket, s ami a világ előtt alacsonyrendű és lenézett, azt választotta ki az Isten, a semminek látszókat, hogy megsemmisítse azokat, akik valaminek látszanak.²⁹ Így senki sem dicsekedhet Isten előtt.³⁰ Általa van nektek életetek Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünk, megigazulásunk, megszentelődésünk és megváltásunk lett.³¹ Így teljesül az Írás: "Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék." 2. fejezet (1Kor2)

¹ Én is, amikor nálatok jártam, testvérek, nem keresett szavakkal vagy bölcsességgel akartam nektek hirdetni Isten misztériumát.² Elhatároztam ugyanis, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről.³ Gyöngeségem tudatában félve és nagyon elfogódottan mentem hozzátok.⁴ Tanításom és igehirdetésem ezért nem a bölcsesség elragadó szavaiból állt, hanem a Lélek és az erő bizonyosságából,⁵ hogy hiteteknek ne emberi bölcsesség, hanem Isten ereje legyen az alapja.⁶ A tökéletesek körében azonban mi is bölcsességet hirdetünk. Nem ennek a világnak a bölcsességét, sem az e világ pusztulásra ítélt fejedelmeit,⁷ hanem Isten titokzatos, rejtett bölcsességét, amelyet Isten öröktől fogva megdicsőülésünkre rendelt.⁸ Ezt senki sem ismerte fel a világ fejedelmei közül, mert ha felismerték volna, nem feszítették volna keresztre a dicsőség Urát.⁹ Így érvényes az Írás szava: Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik.¹⁰ Nekünk azonban feltárta Isten a Lélek által. A Lélek ugyanis mindent átlát, még Isten mélységeit is.¹¹ Ki ismeri az ember benső dolgait, ha nem a benne lakó emberi lélek? Hasonlóképpen Isten titkait sem ismeri senki, csak Isten Lelke.¹² Mi nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istentől eredő Lelket, hogy megismerjük, amit az Isten a kegyelemben ajándékozott nekünk.¹³ Erről beszélünk is, de nem az emberi bölcsesség tanította szavakkal, hanem ahogy a Lélek tanít, lelki embereknek lelkieket nyújtva.¹⁴ A testi ember nem fogja fel, ami az Isten Lelkéből ered. Balgaságnak tartja, s nem képes megérteni, mert lelkileg kellene megítélnie.¹⁵ Noha a lelki ember mindent megítél, őt nem ítéli meg

senki. ¹⁶ "Hiszen ki látta át Isten gondolatait, hogy oktatná őt?" Mi azonban birtokában vagyunk Krisztus gondolatainak. 3. fejezet (1Kor3)

¹ Hozzátok azonban, testvérek, nem szólhattam úgy, mint lelki emberekhez, hanem csak mint testiekhez, mint akik még nem nőttek fel Krisztusban. ² Tejfel tápláltalak benneteket, nem szilárd étellel, mert nem bírtátok el. Sőt még most sem bírjátok el, ³ mert testiek vagytok. Amikor ugyanis vetélkedtek és civódtok, nem vagytok-e testiek, és nem viselkedtek-e nagyon is emberi módon? ⁴ Mert amíg az egyik így nyilatkozik: "Én Pállal tartok", a másik meg: "Én Apollóval", vajon nem vagytok-e túlságosan emberiek? ⁵ Mert mi Apolló? Mi Pál? Szolgák csupán, akik által hívők lettetek, ahogy nekik az Úr megadta. ⁶ Én ültettem, Apolló öntözte, de a növekedést az Isten adta. ⁷ Nem számít sem az, aki ültet, sem az, aki öntöz, hanem csak a gyarapodást adó Isten. ⁸ Az ültető és az öntöző egyek, el is nyeri mindegyik a jutalmát fáradozásához mérten. ⁹ Istennek vagyunk ugyanis munkatársai, ti meg Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok. ¹⁰ Mint gondos építőmester, az Istentől nekem juttatott kegyelemmel megvettem az alapot, de más épít rá. ¹¹ A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, mást senki nem rakhat. ¹² Kinek-kinek munkája mutatja majd meg, hogy erre az alapra aranyból, ezüstből, drágakőből, fából, szénából vagy szalmából épít-e. ¹³ Az (Úr) napja ugyanis nyilvánvalóvá teszi, mivel tűzzel érkezik, és a tűz majd megmutatja, kinek mit ér a munkája. ¹⁴ Akinek építménye megmarad, jutalomban részesül. ¹⁵ De akinek műve elhamvad, az kárt vall. Maga ugyan megmenekül, de csak mintegy tűz által. ¹⁶ Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, s az Isten Lelke lakik bennetek? ¹⁷ Aki lerontja az Isten templomát, azt Isten elpusztítja. Isten temploma ugyanis szent, s ti vagytok az. ¹⁸ Senki ne árássa magát! Aki közületek bölcsnek tartja magát ezen a világon, váljék balgává, hogy csakugyan bölcs lehessen. ¹⁹ Hiszen a világ bölcsessége balgaság Isten előtt. Amint írva van: "Saját ravaszságukkal fogja meg a bölcséket". ²⁰ Továbbá: Tárva az Úr előtt az emberek gondolata, csupa hiúság a foglalata. ²¹ Ezért senki se kérkedjék az emberekkel. Hisz minden a tietek: ²² Pál, Apolló, Kéfás, a világ, az élet, a halál, a jelenvalók, az eljövendők: minden a tietek. ²³ Ti azonban Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig az Istené. 4. fejezet (1Kor4)

¹ Úgy tekintsenek minket az emberek, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak gondnokait. ² A gondnokoktól természetesen egyet követelnek meg: hogy hűségesebbnek bizonyuljanak. ³ A magam részéről nem törődöm azzal, hogy ti vagy más emberi bíróság mint ítélték fölőlem, hiszen önmagam fölött sem ítélek. ⁴ Nem érzem ugyan magam semmiben sem bűnösnek, de ez még nem jelent megigazulást. Az Úr mond fölöttem ítéletet. ⁵ Ne ítélezzetek hát

időnap előtt, míg el nem jön az Úr. Ő majd megvilágítja a sötétség titkait, és földeríti a szívek szándékait. Akkor majd mindenki megkapja az elismerést az Istentől. ⁶ Ezeket, testvérek, miattatok alkalmaztam magamra és Apollóra, hogy rajtunk tanuljátok meg: Ne többet annál, ami írva van! Senki se kérkedjék az egyikkel a másik rovására! ⁷ Ki mond különbnek másoknál? Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel, mintha nem kaptad volna? ⁸ Lám, már jóllaktatok, már meggazdagodtatok, nélkülünk is uralomra jutottatok! Bárcsak uralomra jutottatok volna, hogy veletek uralkodhatnánk! ⁹ Úgy látom ugyanis, hogy Isten nekünk, apostoloknak az utolsó helyet jelölte ki, mint olyanoknak, akiket halálra szántak, hogy látványosságul szolgáljunk a világnak, az angyaloknak és az embereknek is. ¹⁰ Mi oktanok vagyunk Krisztusért, ti okosak Krisztusban. Mi gyöngék vagyunk, ti erősek. Titeket megbecsülnek, minket megvetnek. ¹¹ Mindmáig éhezünk és szomjazunk, nincs ruhánk és verést szenvedünk. ¹² Nincs otthonunk, és kezünk munkájával keressük kenyerünk. Ha átkoznak minket, áldást mondunk, ha üldöznek, türelemmel viseljük, ¹³ ha szidalmaznak, szelíden szólunk. Szinte salakja lettünk ennek a világnak, mindenkinek söpredéke mostanáig. ¹⁴ Nem azért írom ezeket, hogy megszégyenítselek, hanem mint kedves gyermekeimet intelek benneteket. ¹⁵ Ha számtalan tanítótok volna is Krisztusban, atyátok nincs sok. Az evangélium által én adtam nektek életet Krisztus Jézusban. ¹⁶ Azért kérlek titeket, legyetek követőim. ¹⁷ Elküldtem hozzátok Timóteust, aki kedves, hűséges fiam az Úrban. Ő majd eszetekbe juttatja tanításomat Krisztusban, ahogy azt mindenütt, minden egyházban hirdetem. ¹⁸ Némelyek úgy elbizakodtak, mintha nem is készülnék hozzátok. ¹⁹ Pedig ha az Úr akarja, hamarosan elmegyek hozzátok. Akkor majd meggyőződöm a felfuvalkodottaknak nem is a szavairól, hanem az erejéről. ²⁰ Mert az Isten országa nem szavakon alapszik, hanem erőn. ²¹ Mit akartok? Vesszővel menjek hozzátok, vagy szeretettel és szelíd lélekkel? 5. fejezet (1Kor5)

¹ Egyébként az a hír járja, hogy parázñaság fordul elő köztetek, mégpedig olyan, amilyen még a pogányok közt sincs, hogy tudniillik valaki apja feleségével él. ² S ti még kérkedtek, ahelyett, hogy bánkódnátok, és kizárnátok magatok közül, aki effélét művel. ³ Én ugyan testileg távol, de lélekben közel, mintha közöttetek volnék, már ítéletet mondtam afölött, aki így viselkedett: ⁴ Urunk, Jézus Krisztus nevében egyesüljünk, ti és az én lelkem, Urunk Jézus hatalmával, ⁵ adjuk át az ilyet a sátánnak testének romlására, hogy lelke üdvözüljön az Úr napján. ⁶ Dicsekvésetek nem helyes. Nem tudjátok, hogy egy kevés kovász az egész tésztát megerjeszti? ⁷ El a régi kovásszal, hogy új tésztává legyetek, aminthogy kovásztalanok is vagytok! Hiszen húsvéti bárányunkat, Krisztust feláldozták. ⁸ Ünnepeljünk tehát, de ne a régi

kovással, sem a rosszaság és gonoszság kovásával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalan kenyerével. ⁹ Levelemben már megírtam nektek: Ne barátkozzatok romlott emberekkel. ¹⁰ Nem általában e világ kicsapongóira, fősvényeire, rablóira vagy bálványimádóira gondolok, mert akkor ki kellene szöknötök a világból. ¹¹ Most azonban ezt írom nektek: Ne érintkezzetek azzal, akit testvérnek hívnak, de kicsapongó, kapzsi, bálványimádó, átkozódó, részeges vagy rabló. Az ilyennel ne is étkezzetek együtt. ¹² Nem tartozik rám, hogy kívülállókön bíraskodjam. Nemde ti is azok fölött ítéltetek, akik a közösséghez tartoznak? ¹³ A kívülállók fölött majd Isten ítélezik. Távolítsátok el a gonoszt magatok közül! 6. fejezet (1Kor6)

¹ Ha valaki közületek pereskedik, hogyan merészeli a hitetleneknél keresni igazát és nem a szenteknél? ² Nem tudjátok, hogy a szentek ítéleznek majd a világ fölött? Ha a világ fölött ítélezni fogtok, a legszerényebb bírói székre méltatlanok vagytok? ³ Nem tudjátok, hogy az angyalok fölött is ítélezünk majd? Akkor mennyivel inkább a mindennapi ügyekben? ⁴ Ha mindennapi ügyekben pereskedtek, olyanokat tegyetek meg bírónak, akik a közösségben jelentéktelenek. ⁵ Azért mondom ezt, hogy szégyenkezzetek. Nem akad közöttetek értelmes ember, aki testvérei ügyében döntőbíró lehetne? ⁶ Ehelyett testvér a testvérével pereskedik, ráadásul hitetlenek előtt. ⁷ Már az is kifogásolható, hogy pereskedtek egymással. Miért nem viselitek el inkább az igazságtalanságot? Miért nem tűritek el inkább a károsodást? ⁸ Ehelyett ti követtetek el igazságtalanságot és okoztok kárt, mégpedig testvéreknek. ⁹ Nem tudjátok, hogy a gonoszok nem öröklik Isten országát? Ne ármítsátok magatokat! Sem tisztátalan, sem bálványimádó, sem házasságtörő, sem kéjenc, sem kicsapongó, ¹⁰ sem tolvaj, sem kapzsi, sem részeges, sem átkozódó, sem rabló nem öröklí Isten országát. ¹¹ Néhányan bizony ilyenek voltatok, de megtisztultatok, szentek lettetek, és megigazultatok Urunk, Jézus Krisztus nevében, Istenünk Lelke által. ¹² Minden szabad nekem, de nem minden hasznos. Minden szabad, csak ne váljak semminek rabjává. ¹³ Az étel a gyomorért van, a gyomor az ételért, de Isten mindkettőt elpusztítja. A test azonban nem a kicsapongásért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért. ¹⁴ Isten ugyanis feltámasztotta az Urat, és hatalmával minket is feltámaszt. ¹⁵ Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja? Leválasszam tehát Krisztus tagját, és a feslett nő tagjává tegyem? ¹⁶ Isten mentsen! Nem tudjátok, hogy aki tisztátalannal egyesül, az egy testté lesz vele? Az Írásban ugyanis ez áll: Ketten egy testté lesznek. ¹⁷ Aki azonban az Úrral egyesül, egy lélek vele. ¹⁸ Kerüljétek az erkölcstelenséget! Minden bűn, amelyet az ember elkövet, a testén kívül van, de a kicsapongó a tulajdon teste ellen vét. ¹⁹ Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok?

Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? ²⁰ Nagy volt a váltságdíjatok! Dicsőítsétek meg tehát Istent testetekben! 7. fejezet (1Kor7)

¹ A leveletekre ezt válaszolom: Jó, ha az ember asszonnyal nem érintkezik. ² A kicsapongás veszélye miatt azonban legyen csak minden férfinak felesége és minden asszonynak férje. ³ A férfi teljesítse házastársi kötelességét feleségével szemben, hasonlóképpen az asszony is férjével szemben. ⁴ Az asszony testével nem maga rendelkezik, hanem a férje, éppígy a férfi testével sem ő rendelkezik, hanem a felesége. ⁵ Ne tartózkodjatok egymástól, legfőljebb közös megegyezéssel egy időre, hogy azt imádsággal töltsétek. Azután térjete vissza egymáshoz, nehogy a sátán megkísértsen benneteket, mivel nem tudtok megtartóztatásban élni. ⁶ Ezt engedményként mondom, nem parancsként. ⁷ Szeretném ugyanis, ha mindnyájan olyanok volnátok, mint én magam, de hát mindenki saját ajándékát kapta Istentől, az egyik ilyet, a másik olyat. ⁸ A nem házasoknak és az özvegyeknek ezt mondom: Jó, ha úgy maradnak, mint én is. ⁹ De ha nem tartóztatják meg magukat, kössenek csak házasságot, mert jobb megházasodni, mint égni. ¹⁰ A házasoknak meg nem én parancsolom, hanem az Úr: A feleség ne hagyja el férjét. ¹¹ Ha mégis elhagyná, maradjon férj nélkül, vagy béküljön ki férjével. A férfi se bocsássa el feleségét. ¹² A többieknek azonban én mondom, nem az Úr: Ha valamelyik testvérnek hitetlen felesége van, aki kész vele élni, ne küldje el. ¹³ S ha valamelyik asszonynak hitetlen férje van, és az szívesen marad vele, ne hagyja el férjét. ¹⁴ Mert a hitetlen férjet megszenteli felesége, és a hitetlen asszonyt megszenteli férje. Különben gyermekeitek tisztátalanok volnának, pedig szentek. ¹⁵ De ha a nem hívó fél elválik, hadd válják el. Ilyen esetben a testvér vagy nővér nincs lekötve, hiszen Isten békességre hívott minket. ¹⁶ Honnan tudod, te asszony, hogy a férfit üdvösségre vezetheted? Vagy honnan tudod, te férfi, hogy feleségedet megmentheted? ¹⁷ Különben mindenki éljen úgy, ahogy az Úr adta neki, s ahogy az Isten hívta. Így rendelkezem minden egyházban. ¹⁸ Aki körülmétlenül kap meghívást, ne akarjon körülmételetlennek látszani, aki viszont körülmételetlen, ne metéltesse körül magát. ¹⁹ A körülmételettség nem ér semmit, hasonlóképpen a körülmételetlenség sem ér semmit, hanem csak az Isten parancsainak megtartása. ²⁰ Maradjon meg mindenki abban a hivatásban, amelyet kapott. ²¹ Ha rabszolga vagy, s úgy nyertél hivatást, ne bánkódj miatta. Még ha szabaddá lehetnél is, maradj meg benne. ²² Aki ugyanis mint rabszolga nyert hivatást az Úrban, az Úrnak szabadosa. Viszont, aki szabad emberként kapta a hivatást, Krisztus rabszolgája. ²³ Nagy váltságdíjat fizetett értetek, ne legyetek azért emberek rabszolgáivá. ²⁴ Maradjon meg tehát, testvérek, mindegyiktek abban a hivatásban az Isten előtt, amelyet kapott. ²⁵ A szüzeket illetően nincs külön parancsom az Úrtól,

tanácsot azonban adok, mint olyan, aki az Úr irgalma folytán hitelt érdemel. ²⁶ Azt tartom, a mostani megpróbáltatások miatt ez az állapot ajánlható; jó, ha így marad az ember. ²⁷ Ha asszonyhoz vagy kötve, ne törekedj elválni, ha azonban nem kötötted magad asszonyhoz, ne keress feleséget. ²⁸ De ha megnősülsz, nem vétkezel, s ha a lány férjhez megy, nem követ el bűnt. Ám az ilyeneket testi nyugtalanság gyötri, s én meg akarlak kímélni benneteket. ²⁹ Azt mondom tehát, testvérek: Az idő rövid, azért akinek van felesége, éljen úgy, mintha nem volna, ³⁰ aki sír, mintha nem sírna, aki örül, mintha nem örülne, aki vásárol, mintha meg sem tartaná, ³¹ s aki felhasználja a világ dolgait, mintha nem élne velük, mert ez a világ elmúlik. ³² Azt szeretném, ha mentek volnátok a gondtól. A nőtlennek arra van gondja, ami az Úré: hogyan járjon az Úr kedvében. ³³ A nős azonban világi dolgokkal törődik: hogyan keresse felesége kedvét, ³⁴ ezért meg van osztva. A nem házasszony és a szűz arra gondol, ami az Úré, hogy testben és lélekben szent legyen, míg a férjes nőt világi dolgok kötik le: hogyan járjon férje kedvében. ³⁵ Ezt javatokra mondom, nem azért, hogy törbe csaljalak, hanem hogy a feddhetetlen életre és az Úrhoz való osztatlan ragaszkodásra segítssek titeket. ³⁶ Ha valaki mégis úgy véli, hogy igazságtalanul bánna hajadon lányával, mert eljárt fölötte az idő, ha úgy van rendjén, tegye, amit akar. Nem vétkezik, kössenek csak házasságot. ³⁷ Akinek azonban szilárd a meggyőződése, s minden kényszerítő ok nélkül, teljesen szabadon úgy döntött, hogy megőrzi hajadon lányát, jól teszi. ³⁸ Tehát aki férjhez adja hajadon lányát, jól teszi, aki pedig nem adja férjhez, még jobban teszi. ³⁹ Az asszony le van kötve, amíg férje él, de ha férje meghal, felszabadul. Férjhez mehet, akihez akar, de csak az Úrban. ⁴⁰ Boldogabb azonban, ha úgy marad, ahogy van. Ez a tanácsom, és hiszem, hogy Isten Lelke szerint beszélek. 8. fejezet (1Kor8)

¹ A bálványoknak feláldozott húsról vonatkozólag tudjuk, hogy mindnyájan megfelelő ismerettel rendelkezünk. A tudás azonban felfuvalkodottá tesz, a szeretet ellenben épít. ² Aki tetszeleg tudásában, még nem értette meg, mi a helyes ismeret. ³ Aki azonban szereti az Istent, azt az Isten is a magáénak tudja. ⁴ Ami tehát a bálványáldozatok fogyasztását illeti, tudjuk, hogy bálvány nincs a világon, Isten meg csak egy van. ⁵ Igaz, beszélnek istenekről, az égen és földön, mivel sok istenük és uruk van, ⁶ nekünk mégis egy az Istenünk: az Atya, akitől minden származik, s akiért mi is vagyunk, egy az Urunk, Jézus Krisztus, aki által minden van, s mi magunk is általa vagyunk. ⁷ De nincs mindenkinben tudás. Némelyek ugyanis a bálványokhoz vannak szokva, s még most is úgy fogyasztják a húst, mint áldozati eledelt, és mivel lelkiismeretük téves, beszennyeződik. ⁸ Az étel ugyanis nem tesz kedvesebbé Isten előtt. Ha nem eszünk, azzal nem veszítünk, de ha eszünk, azzal sem nyerünk. ⁹ Arra

azonban ügyeljete, hogy szabadságotokkal az aggályosokat meg ne botránkoztatassátok. ¹⁰ Ha tehát valaki a bálványtemplom asztalánál látja azt, akiben megvan a tudás, mivel lelkiismerete téves, nemde felbátorodik arra, hogy bálványhúst egyék? ¹¹ Így tudásoddal tönkreteszéd aggályos testvéredet, akiért Krisztus meghalt. ¹² Ezért ha testvéred ellen vétkezel, mert megsértéd aggályos lelkiismeretét, Krisztus ellen vétkezel. ¹³ Tehát ha az étel megbotránkoztatja testvéreimet, inkább soha nem eszem húst, csak hogy testvéreimet meg ne botránkoztatassam. 9. fejezet (1Kor9)

¹ Vajon nem vagyok szabad ember? Nem vagyok apostol? Nem láttam Urunkat, Jézust? Nem vagytok-e az én művem az Úrban? ² Ha másoknak nem volnék is apostola, nektek az vagyok, hiszen apostolságomnak ti vagytok a pecsétje az Úrban. ³ Ezzel igazolom magam azok előtt, akik felelősségre vonnak. ⁴ Nincs jogunk az evéshez és iváshoz? ⁵ Nincs jogunk ahhoz, hogy asszony nővért magunkkal vigyünk, mint a többi apostol és az Úr testvérei vagy Kéfás is teszi? ⁶ Csak nekem és Barnabásnak nincs jogunk mentesülni a kétkezi munkától? ⁷ Ki katonáskodik saját költségén? Ki ültet szőlőt, és nem eszik a terméséből? Ki legeltet nyáját, és nem issza a nyáj tejét? ⁸ Talán csak emberi megfontolásból mondom ezeket, nem így nyilatkozik a törvény is? ⁹ Hiszen Mózes törvényében ez áll: "Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját!" Talán az ökörre van az Istennek gondja, ¹⁰ s nem inkább értünk mondja ezt? Kétségtelenül értünk írták meg, hogy aki szánt, reménykedve szántson, s aki csépel, abban a reményben csépeljen, hogy részesedik a termésből. ¹¹ Ha lelki javakat vetettünk köztetek, nagy dolog az, hogy majd anyagi javaitokat aratjuk? ¹² Ha mások rendelkezhetnek veletek, nekünk nincs több jogunk hozzá? De nem élünk jogunkkal, hanem elviselünk mindent, csak hogy gátat ne vessünk Krisztus evangéliumának. ¹³ Nem tudjátok, hogy akik a templomban szolgálnak, a templomból is élnek, s akik az oltárnál szolgálnak, az oltárról részesednek? ¹⁴ Éppen így rendelte az Úr is, hogy az evangélium hirdetői az evangéliumból éljenek. ¹⁵ Én azonban mindebből semmit sem élveztem. De nem azért írom, hogy ezután így legyen, hiszen jobb meghalnom, semhogy valaki lerontsa jóhíreimet. ¹⁶ Hogy az evangéliumot hirdetem, azzal nem dicsekedhetem, hiszen ez kényszerű kötelességem. Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot. ¹⁷ Ha önszántamból teszem, jutalmam lesz, ha nem önszántamból, csak megbízott hivatalnok vagyok. ¹⁸ Mi tehát a jutalmam? Az, hogy mint az evangélium hirdetője, ingyen nyújtsam az evangéliumot, s ne éljek az evangéliumban gyökerező jogommal. ¹⁹ Bár mindenkitől független voltam, mégis mindenkinek szolgálja lettem, hogy minél többet megnyerjek. ²⁰ A zsidók előtt zsidóvá váltam, hogy megnyerjem a zsidókat. A törvény alá rendelték között a törvény alárendeltje lettem - noha

magam nem vagyok a törvénynek alárendelve -, csak hogy megnyerjem azokat, akik a törvény alárendeltjei. ²¹ Azok közt, akikre a törvény nem vonatkozik, olyan lettem, mint aki a törvényen kívül áll - pedig nem állok Isten törvényén kívül, hanem Krisztus törvényének vagyok alárendelve -, csak hogy megnyerjem a törvény alá nem rendelteket. ²² A gyöngék közt gyöngé lettem, hogy megnyerjem a gyöngéket. Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit üdvöztsek. ²³ Mindezt az evangéliumért teszem, hogy nekem is részem legyen benne. ²⁴ Nem tudjátok, hogy a pályán küzdők mind futnak ugyan, de a díjat csak egy nyeri el? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek! ²⁵ A versenyzők valamennyien megtartóztató életet élnek, minden tekintetben. Ők hervadó koszorúért, mi pedig hervadhatatlanért. ²⁶ Én is futok, de nem céltalanul, az ökölvívásban nem a levegőt csapkodom, hanem megzabolázom, ²⁷ és rabságba vetem testemet, hogy míg másokat tanítok, magam méltatlanná ne váljak. 10. fejezet (1Kor10)

¹ Nem szeretném, ha elkerülné figyelmeteket, testvérek, hogy atyáink mind ott voltak a felhő alatt, mind átkeltek a tengeren, ² s mind megkeresztelkedtek Mózesre, a felhőben és a tengerben. ³ Mindnyájan ugyanazt a lelki ételt ették, ugyanazt a lelki italt itták. ⁴ Ittak ugyanis a lelki sziklából, amely kísértte őket, s a szikla Krisztus volt. ⁵ De legtöbbjűnkben nem telt kedve az Istennek, ezért odavesztek a pusztában. ⁶ Ez mind intő példa lett számunkra, hogy ne kívánjuk a rosszat, mint ahogy ők megkívánták. ⁷ Ne legyetek bálványimádóvá, mint néhányan közülük, ahogy az Írás mondja: "Leült a nép enni, inni, aztán fölkelt táncolni". ⁸ Ne is vétsünk a tisztaság ellen, mint némelyek közülük, ezért egyetlen nap huszonháromezren meghaltak. ⁹ Ne kísértjük az Urat, mint néhányan kísértették, ezért kígyók pusztították el őket. ¹⁰ Ne is zúgolódjatok, mint néhányan zúgolódtak, ezért lesújtott rájuk a pusztító angyal. ¹¹ Mindez előkép a számunkra, a mi okulásunkra írták meg, akik a végső időkben élünk. ¹² Aki azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, nehogy elessék. ¹³ Eddig emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Hűséges az Isten, erőtökön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírjátok. ¹⁴ Ezért, kedveseim, kerüljétek a bálványimádást. ¹⁵ Értelmes emberekhez szólok, ítéljétek meg magatok, amit mondok: ¹⁶ Az áldás kelyhe, amelyet megáldunk, nemde a Krisztus vérében való részesülés? S a kenyér, amelyet megtörünk, nemde a Krisztus testében való részesedés? ¹⁷ Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk, mivel mindnyájan egy kenyérből részesülünk. ¹⁸ Nézzétek csak a test szerinti Izraelt: akik az áldozatból esznek, nemde az oltár részesei? ¹⁹ Mit akarok ezzel mondani? Talán azt, hogy az áldozati hús vagy a bálvány ér valamit? ²⁰ Dehogy! Amit a pogányok áldoznak, azt nem Istennek, hanem a sátánnak

áldozzák. Igazán nem óhajtom, hogy közösségre lépjete a gonosz lélekkel. ²¹ Ti nem ihatjátok az Úr kelyhét is, meg a sátán kelyhét is. Nem részesedhettek az Úr asztaláról, meg a gonosz lélek asztaláról. ²² Vagy ingerelni akarjuk az Urat? Talán erősebbek vagyunk nála? ²³ "Minden szabad", de nem minden használ. "Minden szabad", de nem minden szolgál javunkra. ²⁴ Senki se keresse a maga javát, hanem csak a másét. ²⁵ Mindenből ehettek, ami a piacon kapható anélkül, hogy lelkiismereti kérdést csinálnátok belőle. ²⁶ "Az Úré a föld és minden gazdagsága." ²⁷ Ha meghív egy hitetlen, és el akartok menni, egyetek mindenből, amit feltálalnak, és ne csináljatok belőle lelkiismereti kérdést. ²⁸ De ha valaki azt mondja: "ez áldozati hús", ne egyetek belőle, egyrészt a figyelmeztető, másrészt a lelkiismeret miatt. ²⁹ Nem a ti lelkiismeretetekről beszélek, hanem a figyelmeztetőéről. Miért vessem alá szabadságomat egy másik lelkiismeret ítéletének? ³⁰ Ha hálaadással eszem, miért szidjon valaki azért, amiért hálát adok? ³¹ Tehát akár esztek, akár isztok vagy bármi mást tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére. ³² Se zsidót, se pogányt, se az Isten egyházát ne botránkoztatassátok meg, ³³ mint ahogy én is mindenkinek kedvében járok. Nem azt keresem, ami nekem hasznos, hanem ami másoknak van javára, hogy üdvözljenek. 11. fejezet (1Kor11)

¹ Legyetek követőim, mint ahogy én Krisztus követője vagyok. ² Megdicsérlek titeket, mivel emlékeztek mindenre, s rendelkezéseim szerint jártok el, úgy, ahogy meghagytam nektek. ³ Szeretném azonban, ha megértenétek, hogy a férfi feje Krisztus, az asszony feje a férfi, Krisztus feje pedig az Isten. ⁴ Minden férfi, aki fedett fővel imádkozik vagy prófétál, szégyent hoz fejére. ⁵ S minden asszony, aki födetlen fővel imádkozik vagy prófétál, szintén szégyent hoz fejére. Éppen olyan, mintha megnyírták volna. ⁶ Ha pedig az asszony nem akarja fejét befödni, vágassa le a haját. De ha megszégyenítő az asszonyra, hogy a haját levágassa vagy kopaszra nyíratkozzék, fődje be a fejét. ⁷ A férfi nem köteles a fejét befödni, mert Isten képmása és dicsősége, az asszony ellenben a férfi díszé. ⁸ Nem a férfi lett ugyanis az asszonyból, hanem az asszony a férfiből. ⁹ S nem a férfit teremtette Isten az asszonyért, hanem az asszonyt a férfiért. ¹⁰ Ezért viselje az asszony annak jelét, hogy hatalom alatt áll, az angyalokra való tekintettel. ¹¹ Igaz ugyan, hogy az Úrban sem férfi nincs asszony nélkül, sem asszony nincs férfi nélkül, ¹² mert bár az asszony a férfiből lett, a férfit az asszony szüli, így végül is minden Istentől van. ¹³ Ítéljétek meg magatok, illik-e az asszonynak födetlen fővel imádkoznia Istenhez? ¹⁴ Nem tanít-e maga a természet arra titeket, hogy ha a férfi hosszú hajat növeszt, szégyenére válik? ¹⁵ Ha viszont az asszony növeszti meg a haját, díszére van, mert haját fátyol gyanánt kapta. ¹⁶ Ha meg valaki tovább akarna vitatkozni, hát nekünk ez nem szokásunk, sem Isten egyházának. ¹⁷ A következő

intézkedéssel kapcsolatban nem dicsérlek meg titeket, mivel összejöveletek nem javatokra, hanem károtokra szolgál. ¹⁸ Először is azt hallom, hogy amikor közösségbe gyűltök, szakadás mutatkozik köztetek, s ezt részben el is hiszem. ¹⁹ Kell is, hogy szakadás legyen körötökben, mert a megbízhatók csak így tűnnek ki közületek. ²⁰ Amikor ugyanis egybegyűltök, már nem az Úr vacsoráját eszitek, ²¹ hiszen étkezéskor ki-ki a saját vacsoráját veszi elő, hogy elfogyassza, s az egyik éhen marad, a másik pedig dőzsöl. ²² Nincs otthonotok evésre-ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát, és megszegényítitek a szegényeket? Mit mondjak nektek? Dicsérjelek? Ezért nem dicsérlek benneteket. ²³ Én ugyanis az Úrtól kaptam, amit közöltem is veletek: Urunk Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, ²⁴ hálát adott, megtörte, és így szólt: "Vegyétek és egyétek, ez az én testem értetek. Ezt tegyétek az én emlékezetemre." ²⁵ Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet, és így szólt: "Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre." ²⁶ Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, és e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. ²⁷ Ezért aki méltatlanul eszi a kenyeret vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. ²⁸ Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, ²⁹ mert aki csak eszik és iszik anélkül, hogy megkülönböztetné az (Úr) testét, saját ítéletét eszi és issza. ³⁰ Ezért sokan gyöngék és betegek közületek, többen pedig meghaltak. ³¹ Ha megítélnénk magunkat, nem vonnánk magunkra ítéletet. ³² Ha azonban az Úr ítél meg bennünket, az fenyítésünkre szolgál, hogy ezzel a világgal együtt el ne kárhozzunk. ³³ Ezért, testvéreim, ha étkezésre gyülekeztek, várjátok meg egymást. ³⁴ Aki éhes, egyék otthon, hogy ne ítéletre gyűljetek össze. A többit majd megérkezésem után rendezem el. 12. fejezet (1Kor12)

¹ Nem akarom, testvérek, hogy a lelki adományokat illetően tudatlanok maradjatok. ² Emlékeztek, hogy amikor még pogányok voltatok, hogyan hajszoltak benneteket ellenkezést nem tűrve a néma bálványok elé. ³ Ezért értésetekre adom, hogy aki Isten Lelke által szól, az egy sem mondja: "Átkozott legyen Jézus." De azt sem mondhatja senki: "Jézus az Úr", csak a Szentlélek által. ⁴ A lelki adományok ugyan különfélék, a Lélek azonban ugyanaz. ⁵ A szolgálatok is különfélék, de az Úr ugyanaz. ⁶ Sokfélék a jelek is, de Isten, aki mindenben mindent véghezvisz, ugyanaz. ⁷ A Lélek megnyilvánulásait mindenki azért kapja, hogy használjon vele. ⁸ Az egyik ugyanis a bölcsesség ajándékát kapja a Lélektől, a másik a tudás adományát ugyanattól a Lélektől, ⁹ a harmadik a hitet kapja ugyanabban a Lélekben vagy pedig a gyógyítás adományát szintén ugyanabban a Lélekben. ¹⁰ Van, aki csodatevő hatalmat kap, van, akinek a prófétálásnak vagy a szellemek

elbírálásának képessége jut osztályrészül. Más különféle nyelveket vagy pedig a nyelvek értelmezését nyeri el ajándékul. ¹¹ Mindezt azonban egy és ugyanaz a Lélek műveli, tetszése szerint osztva kinek-kinek. ¹² A test ugyan egy, de sok tagja van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így Krisztus is. ¹³ Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztséggel: akár zsidók, akár pogányok, akár rabszolgák, akár szabadok. Mindannyiunkat egy Lélek itatott át. ¹⁴ Mert a test nem egyetlen tagból áll, hanem sokból. ¹⁵ Ha a láb azt mondaná is: "Nem vagyok kéz, tehát nem tartozom a testhez", azért a testhez tartozik. ¹⁶ Ha pedig a fül azt mondaná: "Nem vagyok szem, tehát nem tartozom a testhez", azért a testhez tartozik. ¹⁷ Ha a test csupa szem volna, hol maradna a hallás? Ha meg csupa hallás, hol volna a szaglás? ¹⁸ Isten határozta meg minden egyes tag feladatát a testben, tetszése szerint. ¹⁹ Ha valamennyi egy tag volna, hol volna a test? ²⁰ Így azonban sok a tag, de a test csak egy. ²¹ A szem nem mondhatja a kéznek: "Nincs rád szükségem" vagy a fej a lábnak: "Nincs rád szükségem." ²² Ellenkezőleg, a gyöngébbnek látszó tagok sokkal szükségesebbek. ²³ Sőt a test alacsonyabb rendű tagjait nagyobb gonddal vesszük körül, és a tisztességtelen tagok nagyobb tisztességben részesülnek, ²⁴ a tisztességes tagoknak ugyanis nincs erre szükségük. De Isten alkotta így a testet, és azért részesítette az alacsonyabb rendű tagot nagyobb tisztességben, ²⁵ hogy a testben ne támadjon meghasonlás, hanem a tagok törődjenek egymással. ²⁶ Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, mindegyik örül vele. ²⁷ Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai. ²⁸ Ám az Egyházban Isten némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat tanítóvá tett. Adott csodatevő hatalmat, gyógyítóerőt, segítőkészséget, kormányzóképeséget, különféle nyelvadományt. ²⁹ Vajon mind apostolok? Mind próféták? Mind tanítók? Valamennyien rendelkeznek csodatevő hatalommal ³⁰ és gyógyítóerővel? Mindnyájan értelmezik a beszédeket? ³¹ Törekedjete azonban az értékesebb adományokra! Ezért mindennél magasztosabb utat mutatok nektek. 13. fejezet (1Kor13)

¹ Szólhatok az emberek vagy az angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom. ² Lehet prófétáló tehetségem, ismerhetem az összes titkokat és mind a tudományokat, hitemmel elmozdíthatom a hegyeket, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek. ³ Szétoszthatom mindenemet a nélkülözők közt, odaadhatom a testemet is égőáldozatul, ha szeretet nincs bennem, mit sem használ nekem. ⁴ A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. ⁵ Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. ⁶ Nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság

győzelmében leli. ⁷ Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel. ⁸ S a szeretet nem szűnik meg soha. A prófétálás végetér, a nyelvek elhallgatnak, a tudomány elenyészik. ⁹ Most megismerésünk csak töredékes, és töredékes a prófétálásunk is. ¹⁰ Ha azonban elérkezik a tökéletes, ami töredékes, az véget ér. ¹¹ Gyermekkoromban úgy beszéltem, mint a gyerek, úgy gondolkoztam, mint a gyerek, úgy ítéltam, mint a gyerek. De amikor elértem a férfikort, elhagytam a gyerek szokásait. ¹² Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről színre. Most még csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem mindent, ahogy most engem ismernek. ¹³ Addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet. 14. fejezet (1Kor14)

¹ Törekedjete a szeretetre, de igyekezzetek a lelki adományokat is elnyerni, különösen azt, hogy prófétálhassatok. ² Aki ugyanis az elragadtatás nyelvén szól, nem emberekhez beszél, hanem az Istenhez. Senki sem érti, hiszen a Lélektől indítatva titokzatos dolgokat mond. ³ Aki viszont prófétál, az emberek épülésére, buzdítására és vigasztalására beszél. ⁴ Aki az elragadtatás nyelvén szól, csak a maga lelki épülését szolgálja, aki azonban prófétál, az Egyházat építi vele. ⁵ Szeretném, ha mindnyájan szólnátok az elragadtatás nyelvén, de még inkább azt, hogy prófétáljatok, hiszen aki prófétál, az nagyobb annál, mint aki az elragadtatás nyelvén szól, hacsak szavait meg nem magyarázza, hogy az Egyház is épüljön rajta. ⁶ Ha tehát elmennék hozzátok, testvérek, és az elragadtatás nyelvén beszélnék, mi hasznotokra volnék, ha nem a kinyilatkoztatás, a tudás szavait intézném hozzátok, nem prófétálnék vagy tanítanék, ⁷ Az élettelen hangszerek is, akár fuvola, akár hárfa, ha nem adnak különböző hangot, honnan lehet tudni, hogy mit játszanak a fuvolán vagy a hárfán? ⁸ S ha a trombita bizonytalan hangot ad, ki indul csatába? ⁹ Így van ez veletek is: ha a nyelv adományával megáldva nem hallattok érthető szavakat, hogyan értsék meg az emberek, amit mondtok? Csak a levegőbe beszéltek! ¹⁰ Lám, milyen sokféle nyelv van a világon, de egy sem érthetetlen. ¹¹ De ha nem ismerem a szó jelentését, idegen maradok a beszélőnek, és a beszélő is idegen nekem. ¹² Ezért ti is, ha egyszer törekedtek a lelki adományok elnyerésére, igyekezzetek a közösség épülésére bővelkedni bennük. ¹³ Aki tehát az elragadtatás nyelvén szól, imádkozzék, hogy meg is tudja magyarázni. ¹⁴ Ha ugyanis elragadtatásban imádkozom, lelkem ugyan imádkozik, de tudatom nem kapcsolódik bele. ¹⁵ Mi következik ebből? Imádkozzam lélekkel, de imádkozzam értelemmel is, énekeljek lélekkel, de énekeljek értelemmel is. ¹⁶ Ha ugyanis csak lélekben dicsőíted az Istent, hogyan mondhat áldó imádra ament az, akinek a be nem avatottak szerepe jutott? Azt sem tudja, mit beszélsz. ¹⁷ Te szép hálaimeid mondhatod, de a másik nem épül rajta. ¹⁸ Hálát

adok Istenemnek, hogy mindnyájatoknál jobban tudok az elragadtatás nyelvén szólni,¹⁹ az egyházban azonban inkább szólok öt érthető szót azért, hogy másokat tanítsak, mint tízezer szót az elragadtatás nyelvén.²⁰ Testvérek, értelem dolgában ne legyetek gyerekek. Csak a gonoszság terén maradjatok kiskorúak, gondolkodásokban azonban legyetek felnőttek.²¹ A törvényben ezt olvassuk: "Idegen nyelven és idegen ajakkal szólok majd e néphez, de mégsem hallgatnak rám - mondja az Úr."²² Így a nyelv adománya sem a hívők, hanem a hitetlenek számára csodajel, a prófétálás azonban a hívőknek szól, nem a hitetleneknek.²³ Ha tehát egybegyűl az egész Egyház, s mindenki az elragadtatás nyelvén szól, és be nem avatottak vagy hitetlenek lépnek be, vajon nem azt mondják-e, hogy elment az eszetek?²⁴ De ha mind prófétálnak, s belép egy hitetlen vagy be nem avatott, mind ellene érvelnek, mind ítéletet mondanak fölötte,²⁵ rejtett gondolatai felszínre kerülnek, úgyhogy arcra borul, imádja az Istent és megvallja: "Valóban köztetek az Isten!"²⁶ Mi következik ebből, testvérek? Amikor egybegyűltek, akinek csak van dicsőítő éneke, tanítása vagy kinyilatkoztatása, nyelvadománya vagy magyarázata, az mind épületekre szolgáljon.²⁷ Az elragadtatás nyelvén kettő vagy legfőljebb három szóljon csak, mégpedig sorjában, és valaki magyarázza meg.²⁸ Ha nem akadna magyarázó, hallgassanak az egyházban. Beszéljenek maguknak és az Istennek.²⁹ A próféták közül is kettő vagy három beszéljen, a többi pedig bírálja meg.³⁰ Ha egy másik jelenlevő kap kinyilatkoztatást, az előbbi hallgasson el.³¹ Egymás után mind prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon és felbuzduljon.³² A prófétaság lelke alá van vetve a prófétáknak.³³ Isten ugyanis nem a zűrzavarnak, hanem a békességnek az Istene. Mint a szentek minden egyházában,³⁴ az asszonyok hallgassanak összejöveleteiken. Nincs megengedve, hogy beszéljenek, nekik engedelmeskedniük kell, ahogy a törvény is mondja.³⁵ Ha tudni akarnak valamit, kérdezzék meg otthon a férjüktől, mert az asszonynak nem illik az Egyházban beszélnie.³⁶ Vajon töletek ered az Isten tanítása, vagy csak hozzátok jutott el?³⁷ Aki prófétának vagy lelki adománnyal megáldottnak tartja magát, vegye tudomásul, hogy amit írok, az az Úr akarata.³⁸ Ha nem veszi tudomásul, róla sem vesznek majd tudomást.³⁹ Törekedjete tehát a prófétálásra, testvérek, s ne akadályozzátok meg az elragadtatás nyelvén szólást.⁴⁰ De minden illő módon és rendben menjen végbe. 15. fejezet (1Kor15)

¹ Figyelmetekbe ajánlom, testvérek, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek. Elfogadtátok, és szilárdan kitartotok benne.² Általa elnyeritek az üdvösséget, ha megtartjátok úgy, ahogy hirdettem nektek. Másként hiába lettetek volna hívővé.³ Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint,⁴ eltemették és harmadnap

feltámadt, az Írások szerint. ⁵ Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek. ⁶ Később egyszerre több mint ötszáz testvérnek jelent meg, ezek közül a legtöbben még élnek, néhányan azonban már meghaltak. ⁷ Azután Jakabnak jelent meg, majd az összes apostolnak. ⁸ Utánuk pedig, mint egy elvetéltnek, megjelent nekem is. ⁹ Én ugyanis az utolsó vagyok az apostolok közt, s arra sem méltó, hogy apostolnak hívjanak, hiszen üldöztem az Isten egyházát. ¹⁰ De Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme nem maradt bennem hatástalan. Többet dolgoztam mindegyiküknél, igaz ugyan, hogy nem én, hanem az Isten kegyelme, amely velem van. ¹¹ Mindegy tehát, hogy én vagy ők: ugyanazt hirdetjük, s így lettetek hívővé. ¹² Ha tehát hirdetjük, hogy Krisztus feltámadt a halálból, hogyan állíthatják némelyek közületek, hogy nincs feltámadás? ¹³ Ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. ¹⁴ Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem. ¹⁵ Ráadásul még Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert Istenről azt tanúsítjuk, hogy Krisztust feltámasztotta, holott nem támasztotta fel, ha a halottak egyáltalán nem támadnak fel. ¹⁶ Ha ugyanis a halottak nem támadnak fel, akkor Krisztus sem támadt fel. ¹⁷ Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a hitetek, mert még mindig bűneitekben vagytok. ¹⁸ Sőt azok is elvesztek, akik Krisztusban haltak meg. ¹⁹ Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél szájalomra méltóbbak vagyunk. ²⁰ De Krisztus feltámadt a halálból elsőként a halottak közül. ²¹ Mivel egy ember idézte elő a halált, a halottak is egy ember révén támadnak fel. ²² Amint ugyanis Ádámban mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel. ²³ Mindenki, amikor sorra kerül: először Krisztus, majd az ő eljövetelekor mindnyájan, akik Krisztushoz tartoznak. ²⁴ Azután következik a vég, amikor is (Krisztus) átadja az Istennek, az Atyának az uralmat, miután minden felsőbbséget, hatalmat és erőt megsemmisített. ²⁵ Addig kell ugyanis uralkodnia, amíg ellenségeit mind lába alá nem veti. ²⁶ Utolsó ellenségként a halál semmisül meg, hiszen "mindent lába alá vetett". ²⁷ Amikor arról van szó, hogy minden alá van neki vetve, természetesen kivétel az, aki mindent alávetett neki. ²⁸ S ha majd minden alá lesz neki vetve, maga a Fiú is aláveti magát annak, aki mindent alávetett neki, hogy Isten legyen minden mindenben. ²⁹ Különben mi értelme van annak, hogy a halottakért megkeresztelkednek? Ha a halottak egyáltalán nem támadnak fel, miért keresztelkednek meg értük? ³⁰ Miért tesszük ki mi is magunkat szüntelenül veszélynek? ³¹ Mindennap készen vagyok meghalni, hiszen büszkeségem vagytok, testvérek, Urunkban, Jézus Krisztusban. ³² Mit használ nekem, hogy Efezusban - emberi módon szólva - vadállatokkal küzdöttem? Ha a halottak nem támadnak fel, akkor "együnk, igyunk, mert holnap úgyis meghalunk". ³³ Ne hagyjátok magatokat félrevezetni! A gonosz

beszéd megrontja a jó erkölcsöt. ³⁴ Legyetek józanok, és ne vétkezzetek! Némelyek ugyanis nem ismerik az Istent. Azért mondom ezt, hogy szégyelljétek magatokat. ³⁵ De - kérdezhetné valaki - hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testben jönnek majd elő? ³⁶ Ostoba! Amit elvetsz, nem hajt csírá, hacsak el nem rothad. ³⁷ Amit elvetsz, még nem növény, az csak azután fejlődik, hanem pusztá mag, például búzaszem vagy más egyéb. ³⁸ Isten testet ad neki tetszése szerint, minden magnak neki megfelelő testet. ³⁹ Nem minden test egyforma, hanem más az emberé, más az állaté, más a madaré, más a halé. ⁴⁰ S van égi test meg földi test, de másként ragyog az égi, másként a földi. ⁴¹ Más a Nap ragyogása, más a Hold fényessége, más a csillagok tündöklése, sőt az egyik csillag fénye is különbözik a másiktól. ⁴² Ilyen a halottak feltámadása is. Romlásra vetik el - romlatlannak támad föl. ⁴³ Dicstelenül vetik el - dicsőségben támad föl. Erőtlenségben vetik el - erőben támad föl. ⁴⁴ Érzéki testet vetnek el - szellemi test támad föl. Ha van érzéki test, van szellemi is. ⁴⁵ Ahogy az Írás mondja: "Ádám, az első ember élő lénné lett", az utolsó Ádám pedig éltető lélekké. ⁴⁶ De nem a szellemi az első, hanem az érzéki, aztán következik a szellemi. ⁴⁷ Az első ember földből való, földi; a második ember a mennyből való. ⁴⁸ Amilyen a földből való, olyanok a földiek is, s amilyen a mennyből való, olyanok a mennyekiek is. ⁴⁹ Ezért ahogy a földi ember képét hordoztuk, a mennyeknek a képét is fogjuk hordozni. ⁵⁰ Azt még hozzáfűzöm, testvérek, hogy a test és vér nem öröközheti Isten országát, sem a romlandóság a romolhatatlanságot. ⁵¹ Nos, titkot közlök veletek: Nem halunk ugyan meg mindnyájan, de mindnyájan elváltozunk, hirtelenül, ⁵² egy szempillantás alatt, a végső harsonaszóra. Amikor az megszólal, a halottak feltámadnak a romlatlanságra, mi pedig elváltozunk. ⁵³ Ennek a romlandó testnek fel kell öltenie a romlatlanságot, ennek a halandónak a halhatatlanságot. ⁵⁴ Amikor a romlandó magára ölti a romlatlanságot, a halandó a halhatatlanságot, akkor teljesedik az Írás szava: A győzelem elnyelte a halált. ⁵⁵ Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod? ⁵⁶ A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. ⁵⁷ De legyen hála Istennek, mert ő győzelemre segít minket, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. ⁵⁸ Legyetek tehát állhatatosak és kitartók, szeretett testvéreim! Tegyetek mindig minél többet az Úr ügyéért, hiszen tudjátok, hogy az Úr ügyében való fáradozástok nem hiábavaló. 16. fejezet (1Kor16)

¹ Ami a szentek javára való gyűjtést illeti, ti is úgy járjatok el, amint Galácia egyházainak meghagytam. ² A hét első napján mindegyiktek tegye félre és gyűjtse össze, ami tőle telik, hogy ne akkor kelljen gyűjteni, ha majd megérkezem. ³ Megérkezésem után azokat, akiket alkalmasnak találtok, ajánlólevéllel elküldöm, hogy adományotokat Jeruzsálembe vigyék. ⁴ Ha pedig megéri, hogy én is

elutazzam, akkor velem jönnek.⁵ Hozzátok akkor megyek, ha átjutok Macedónián. Macedónián ugyanis átutazom.⁶ Nálatok azonban, ha lehetne, maradni szeretnék egy ideig, talán a telet is ott töltöm, azután elkísérhetek további utamra.⁷ Mert nemcsak úgy átutazóban szeretnék látni benneteket. Remélem ugyanis, hogy egy kis időt nálatok tölthetek, ha az Úr megengedi.⁸ Pünkösdig Efezusban maradok,⁹ mert széles és sokat ígérő kapu tárult fel előttem, de sok az ellenfelem is.¹⁰ Ha Timóteus megérkezik, tegyétek lehetővé, hogy zavartalanul ott maradhasson, hiszen az Úr ügyében fárad, akárcsak én.¹¹ Senki ne becsülje le, inkább kísérvétek el békével, hogy hozzám eljusson. Mert várom a testvérekkel együtt.¹² Ami pedig Apolló testvérét illeti, ismételten kértem, hogy menjen el hozzátok a testvérekkel, de semmiképpen sem akar most útra kelni. Mihelyt ideje engedi, azonnal megy.¹³ Vigyázzatok, tartsatok ki állhatatosan a hitben, viselkedjétek bátran, legyetek erősek.¹⁴ Minden dolgotokat intézzétek szeretettel.¹⁵ Még arra kérlek testvérek: Ismeritek Sztefanász háza népét. Ő Achája első termése, aki a szentek szolgálatára adta magát.¹⁶ Álljatok rendelkezésére az ilyennek, és mindenkinek, aki vele munkálkodik és fárad.¹⁷ Örülök, hogy Sztefanász, Fortunátusz és Achaikus megérkezett, mert távolléteketekben pótolnak titeket,¹⁸ s lelkileg felüdítettek engem is, benneteket is. Becsüljétek meg az ilyeneket.¹⁹ Ázsia egyházai köszöntenek titeket, és sokszor üdvözlnek az Úrban Aquila és Priszka is, akik vendégül látnak a házukban összejövő egész egyházzal egyetemben.²⁰ Minden testvér köszönt titeket. Köszöntsétek egymást szent csókkal!²¹ Ez a sajátkezű üdvözetem: Pál.²² Aki az Urat nem szereti, átkozott legyen! Marana tha!²³ Urunk, Jézus (Krisztus) kegyelme legyen veletek! Szeretettel vagyok mindnyájatok iránt, Krisztus Jézusban. Korintusiaknak írt II. levél

1. fejezet (2Kor1)

¹ Pál, Isten akaratából Jézus Krisztus apostola és Timóteus testvér Isten korintusi egyházának és egész Achájában minden szentnek. ² Kegyelem és békesség nektek Istentől, Atyánktól és Urunktól, Jézus Krisztustól! ³ Áldott legyen az Isten, Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és a minden vigasztalás Istene! ⁴ Ő megvigasztal minket minden szomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassuk azokat, akik szomorúak, azt a vigasztalást nyújtva nekik, amelyet ő nyújt nekünk. ⁵ Amilyen bőven kijut nekünk Krisztus szenvedéseiből, olyan bőven lesz részünk Krisztus révén a vigasztalásban is. ⁶ Mert ha szenvedünk, az a ti vigasztalásotokra és üdvösségetekre szolgál, ha vigasztalásban van részünk, abból is ti nyertek bátorítást azoknak a szenvedéseknek türelmes elviselésére, amelyeket mi is szenvedünk. ⁷ Szilárd tehát veletek kapcsolatban a reményünk, hiszen tudjuk, hogy nemcsak a

szenvedésben vesztek velünk együtt részt, hanem a vigasztalásból is hozzánk hasonlóan részesültök. ⁸ Nem szeretném, testvérek, hogy ne tudjatok arról az üldöztetésről, amely Ázsiában ért bennünket: módfelett, szinte erőnkön felül ránk nehezedett, úgyhogy már életünkről is lemondtunk. ⁹ Sőt magunkban már a halálos ítéletet is elfogadtuk, hogy ne magunkban bízunk, hanem Istenben, aki feltámasztja a halottakat. ¹⁰ Ő mentett ki bennünket a súlyos életveszélyből, és ezután is ki fog menteni. Belé vetjük minden reményünket, hogy ezentúl is mindig megment minket. ¹¹ De ti is segítsetek: imádkozzatok értünk, hogy a nekünk jutott kegyelemért sokak ajkáról szálljon fel hála a nevünkben. ¹² Csak azzal dicsekedhetünk, amiről lelkiismeretünk tanúskodik: hogy Istennek tetsző módon, szentül és őszintén, nem evilági értelemben bölcsen, hanem Isten kegyelmében élünk a világban, kiváltképpen tiköztetek. ¹³ Nem is írunk nektek egyebet, csak amit felolvastok és megértetek. ¹⁴ Remélem, hogy majd még egészen megértetek, amint részben már meg is értettetek minket, hogy Urunk Jézus napján mi vagyunk a ti büszkeségetek, s ti a mienk. ¹⁵ Ebben bízva készültem már korábban hozzátok, hogy másodszor is osztályrészetekül jusson a kegyelem. ¹⁶ Tőletek akartam átmenni Macedóniába, s Macedóniából ismét vissza akartam térni hozzátok, hogy ti kísérjete le Júdeába. ¹⁷ Talán könnyelmű voltam, hogy ezt terveztem? Vagy nálam a tervek csupán földi szándékból születnek, és nekem az igen és a nem mindegy? ¹⁸ Isten a tanúnk, hogy szavainkban, amelyeket hozzátok intéztünk, nem mindegy az igen és a nem. ¹⁹ Az Isten Fia, Jézus Krisztus ugyanis, akit mi - én, Szilvánusz és Timóteus - köztetek hirdettünk, nem volt Igen is meg Nem is, hanem az Igen valósult meg benne. ²⁰ Isten valamennyi ígérete Igenné vált benne. Ezért hangzik föl általa ajkunkon az Amen Isten dicsőségére. ²¹ Isten az, aki minket veletek együtt megerősít és fölken Krisztusban. ²² Pecsétjével megjelölt minket, és foglalóul a szívünkbe árasztotta a Lelket. ²³ Istent hívom tanúul magam mellett: csak azért nem mentem el eddig Korintusba, hogy kíméljelek titeket. ²⁴ Nem mintha uralkodni akarnánk rajtatok hiteteken keresztül, nem, inkább örömtökben szeretnénk közreműködni. A hitetek ugyanis szilárd. 2. fejezet (2Kor2)

¹ Föltettem magamban, hogy nem szomorúságomban megyek ismét hozzátok.

² Ha ugyanis elszomorítalak titeket, ki fog engem fölvidítani? Csak az, akit elszomorítottam. ³ Azért írtam nektek a levelet is, hogy amikor megérkezem, ne okozzanak szomorúságot azok, akiknek örülnöm kellene. Hiszen föltételezem rólatok, hogy az én örömöm a ti örömtök is, mindnyájatoké. ⁴ Szorongó szívvel, nagy aggodalmak és sűrű könnyek között írtam, nem azért, hogy szomorúságot okozzak nektek, hanem hogy lássátok, irántatok való szeretetemet mennyire szívből jön. ⁵ Ha valaki szomorúságot okozott nekem,

nem annyira nekem okozta, hanem - hogy ne túlozzak - bizonyos fokig mindnyájatoknak. ⁶ De elég neki a büntetés, amellyel a többség sújtotta. ⁷ Ti inkább bocsássatok meg neki, és vigasztaljátok meg, nehogy nagy szomorúságában kétségbe essék. ⁸ Arra kérlek benneteket, tanúsítsatok iránta szeretetet. ⁹ Írni is azért írtam, hogy próbára tegyelek benneteket, és lássam, mindenben engedelmeskedtek-e. ¹⁰ Akinek ti megbocsáttok, annak én is. Krisztus színe előtt már meg is bocsátottam neki kedvetekért, ha egyáltalán volt még mit megbocsátanom. ¹¹ Másként megejtene a sátán, hiszen ismerjük szándékait. ¹² Amikor Troászba érkeztem, hogy Krisztus evangéliumát hirdessem, a kapu nyitva állt előttem az Úrban, ¹³ de lelkemnek mégsem volt nyugta, mert Titusz testvéremet nem találtam ott. Elbúcsúztam hát tőlük, és átmentem Macedóniába. ¹⁴ Hála legyen Istennek, aki Krisztusban mindig győzelemre segít minket, és ismeretét jó illatként mindenütt elterjeszti általunk. ¹⁵ Mert Krisztus jó illata vagyunk mi az Istennek, azok közt, akik elkárhoznak. ¹⁶ Ezeknek a halál illata a halálra, azoknak az élet illata az életre. Ki képes erre? ¹⁷ Mi nem tartozunk azok közé, akik Isten tanításával nyeréskednek, hanem őszintén, mintegy az Istenből beszélünk, az Isten színe előtt Krisztusban. 3. fejezet (2Kor3)

¹ Megint ajánlani kezdjük magunkat? Talán csak nem szorulunk nektek szóló vagy töletek kapott ajánlólevélre, mint némelyek? ² Ti vagytok a mi ajánlólevelünk, a szívünkbe írva. Olvassa és megérti minden ember, ³ mert meglátszik rajtatok, hogy Krisztus levele vagytok, amelyet mi írtunk, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével, nem is kőtáblára, hanem az élő szív lapjaira. ⁴ Ez a bizalmunk Isten iránt Krisztusból ered. ⁵ Nem mintha magunktól képesek volnánk valamit is kigondolni, mintegy a saját erőnkéből, hiszen az alkalmasságunk Istentől való. ⁶ Ő tett arra alkalmassá, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a léleké. Hiszen a betű öl, a lélek pedig éltet. ⁷ Ha már a halálnak betűkkel kőbe vésett szolgálata oly dicsőséges volt, hogy Izrael fiai nem tekinthettek Mózes arcára arcának múltó ragyogása miatt, ⁸ hogyne volna sokkal dicsőségesebb a Lélek szolgálata? ⁹ Ha ugyanis már az ítélet szolgálata dicsőséges volt, akkor az (Isten) igazságosságának szolgálata még sokkal dicsőségesebb. ¹⁰ Sőt, ami ott dicsőséges volt, ennek túláradó dicsőségéhez képest valójában nem is dicsőséges. ¹¹ Ha ugyanis már a mulandó oly dicsőséges volt, akkor a maradandó még sokkal dicsőségesebb lesz. ¹² Mivel ezt reméljük, teljes nyíltsággal szólunk, ¹³ nem úgy, mint Mózes, aki befödte arcát, hogy Izrael fiai ne lássák mulandó dicsőségének a végét. ¹⁴ Az ő értelmük eltompult, hiszen mindmáig rajta a fátyol az Ószövetségen, amikor olvassák, s rajta is marad, mert csak Krisztusban tűnik el. ¹⁵ Igen, mind a mai napig fátyol borítja

szívüket, amikor Mózeszt olvassák, ¹⁶ de ha majd az Úrhoz térnek, eltűnik a fátyol. ¹⁷ Az Úr ugyanis Lélek: ahol az Úr Lelke, ott a szabadság. ¹⁸ Mi pedig mindnyájan, akik földetlen arccal tükrözzük vissza az Úr dicsőségét, a dicsőségben fokról fokra hozzá hasonlóvá változunk át, az Úr Lelke által. 4. fejezet (2Kor4)

¹ Mivel Isten irgalmából ez a hivatásunk, nem veszítjük el bátorságunkat. ² Elutasítjuk a gyalázatos alattomossgot, nem alkalmazunk cselt, és nem hamisítjuk meg az Isten szavát, hanem az Isten jelenlétében nyíltan hirdetjük az igazságot, s rábízunk magunkat az emberek lelkiismeretére. ³ Ha evangéliumunk mégsem érthető világosan, csak azoknak nem érthető, akik elvesztek. ⁴ Az ilyen hitetleneknek az e világ istene elvakította értelmüket, hogy az Isten képmásának, Krisztusnak dicsőségéről szóló evangélium világossága ne ragyogjon fel nekik. ⁵ Mi ugyanis nem magunkat hirdetjük, hanem Krisztus Jézust, az Urat, magunkat csak úgy, mint a ti szolgákat Jézus kedvéért. ⁶ Isten ugyanis, aki azt mondta: "A sötétségből támadjon világosság", a mi szívünket is megvilágosította, hogy Isten dicsőségének ismerete (Jézus) Krisztus arcán felragyogjon nekünk. ⁷ Ez a kincsünk azonban cserépedényben van, hogy a nagyszerű erőt ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk. ⁸ Mindenfelől szorongatnak minket, de össze nem zúznak, bizonytalanságban élünk, de kétségbe nem esünk. ⁹ Üldözést szenvedünk, de elhagyatottak nem vagyunk. Földre terítenek bennünket, de el nem pusztulunk. ¹⁰ Testünkben folyton-folyvást viseljük Jézus szenvedését, hogy egyszer Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön. ¹¹ Életünkben állandóan ki vagyunk téve a halálnak Jézusért, hogy majd Jézus élete is nyilvánvaló legyen testünkön. ¹² Bennünk tehát a halál működik, de tibennetek az élet. ¹³ Mivel a hitnek bennünk is ugyanaz a szelleme él, mint amiről írva van: "Hittem, azért beszéltem", mi is hiszünk, s azért beszélünk. ¹⁴ Tudjuk ugyanis, hogy aki Jézust feltámasztotta, Jézussal minket is feltámaszt, és veletek együtt elébe állít. ¹⁵ Mert minden értetek történik, hogy minél bővebben áradjon a kegyelem, s így hálát is mind többen adjanak az Isten dicsőségére. ¹⁶ Ezért nem veszítjük el kedvünket, mert bár a külső ember romlásnak indult bennünk, a belső napról napra megújul. ¹⁷ A mostani pillanatnyi könnyű szenvedés ugyanis a mennyei örök dicsőség túlaradó mértékét szerzi meg nekünk. ¹⁸ Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra fordítsuk figyelmünket. Mert a látható mulandó, a láthatatlan azonban örök. 5. fejezet (2Kor5)

¹ Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakást: örök otthont a mennyben, amit nem emberi kéz épített. ² Azért is sóhajtozunk itt, mert szeretnénk beköltözni mennyei otthonunkba. ³ Ha beköltözünk, többé

nem látszunk ruhátlanoknak. ⁴ Amíg tehát e sátorban lakunk, szorongva sóhajtozunk, mert nem azt akarjuk, hogy levetköztessenek, hanem hogy felöltöztessenek, s így ami halandó, azt elnyelje az élet. ⁵ Maga Isten készítette erre elő, a Lelket adva nekünk foglalóul. ⁶ Ezért tölt el a bizalom minket, s nem feledkezünk meg róla, hogy míg e testben vándorként élünk, távol járunk az Úrtól. ⁷ A hitben élünk, a szemlélet még nem osztályrészünk. ⁸ Ám bizalom tölt el bennünket, így jobban szeretnénk megválni a testtől és hazaérkezni az Úrhoz. ⁹ Ezért is igyekszünk kedvében járni, akár közel vagyunk hozzá, akár távol járunk tőle. ¹⁰ Mindnyájunknak meg kell ugyanis jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót vagy gonoszat tett-e. ¹¹ Mivel az Úr félelme átjár bennünket, igyekszünk meggyőzni az embereket, hiszen az Isten ismer minket, és remélem, hogy a ti lelkiismeretetek előtt is tisztán állunk. ¹² Ezzel nem akarjuk magunkat nektek ismét ajánlani, csak arra nyújtunk módot, hogy velünk dicsekedhessetek, s így azoknak, akik látszatra ugyan dicsekedhetnek, belsőleg azonban nem, legyen mit felelnetek. ¹³ Ha ugyanis nem vagyunk eszünkön, az Istenért nem vagyunk, s ha eszünkön vagyunk, értetek vagyunk. ¹⁴ Mert Krisztus szeretete ösztönöz minket, hiszen arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ha egy mindenkiért meghalt, akkor mindenki meghalt. ¹⁵ És ő azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt. ¹⁶ Ezután tehát nem ismerünk senkit emberi szempontból. Ha Krisztust azelőtt emberileg ismertük is, most már nem úgy ismerjük. ¹⁷ Mindenki, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi megszűnt, valami új valósult meg. ¹⁸ De ezt Isten viszi végbe, akit Krisztus kiengesztelt irántunk, és aki minket a kiengesztelődés szolgálatával megbízott. ¹⁹ Isten ugyanis Krisztusban kiengesztelődött a világgal, nem tartja számon vétkeinket, sőt ránk bízta a kiengesztelődés igéjét. ²⁰ Tehát Krisztus követségében járunk, maga az Isten int benneteket általunk. Krisztus nevében kérünk: engesztelődjete ki az Istennel! ²¹ Ő azt, aki bűnt nem ismert, "bűnné" tette értünk, hogy benne "Isten igazságossága" legyünk. 6. fejezet (2Kor6)

¹ Az ő munkatársaként figyelmeztetünk titeket is: ne vegyétek hiába az Isten kegyelmét. ² Azt mondja ugyanis: A kellő időben meghallgatlak, s az üdvösség napján segítek rajtad. Nos, most van a kellő idő, most van az üdvösség napja! ³ Senkinek sem okozunk semmiféle botrányt, hogy ne becsmérelhessék szolgálatunkat. ⁴ Ehelyett mindenben úgy viselkedünk, mint Isten szolgálója: Nagy türelmet tanúsítva a megpróbáltatásban, a szükségben, a szorongatásban; ⁵ ha vernek, fogságba vetnek, fellázadnak, ha elfáradunk, virrasztunk, böjtölünk; ⁶ tisztaságban, megértőn, béketűrőn és jósággal, a

Szentlélekben és az őszinte szeretetben megmaradva; ⁷ az igazság hirdetésében kitartva, az Isten erejével, az igazság támadó és védő fegyverzetében, ⁸ akár dicsőség, akár megszegyenülés, akár gyalázat, akár jóhírnév jut osztályrészül; mint csalók, mégis igazat mondók, ⁹ mint ismeretlenek, mégis jól ismertek, mint akiket halálra szántak, mégis élnek, mint megkínzottak, de belé nem haltak; ¹⁰ mint szomorúak, mégis mindig vidámak, mint szűkölködők, mégis sokakat gazdagítók, mint akiknek semmijük sincs, mégis mindenük megvan. ¹¹ Megnyílt nektek az ajkunk, és kitárult felétek a szívünk, korintusiak. ¹² Nem mi zárkóztunk el előletek, hanem ti nem nyitottátok ki a szíveteket. ¹³ Mint gyermekeimhez szólok: ti is tegyetek úgy, mint én, tárjátok ki ti is a szíveteket! ¹⁴ Ne húzzatok egy igát a hitetlenekkel! Mi köze az igazságnak a sötétséghez? ¹⁵ Hogyan hozható össze Krisztus Beliállal? Vagy mi köze a hívőnek a hitetlenhez? ¹⁶ Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Márpedig mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogy Isten mondja: Közöttük lakom majd és közöttük járok, az Istenük leszek, ők meg a népem. ¹⁷ Ezért távozzatok körükből, és különüljetek el tőlük - mondja az Úr -, s tisztátalant ne illessetek. Akkor fölkarollak benneteket ¹⁸ és atyátok leszek, ti meg a fiaim és a lányaim lesztek - mondja az Úr, a Mindenható. 7. fejezet (2Kor7)

¹ Minthogy ilyen ígéreteink vannak, kedveseim, őrizkedjünk a test és lélek minden szennytől, így teljessé tesszük megszentelődésünket Isten félelmében. ² Értsétek meg! Senkinek kárára nem voltunk, senkit tönkre nem tettünk, senkit rá nem szedtünk. ³ Nem szemrehányásképpen említem, hiszen előrebocsátottam, hogy szívembe vagytok zárva, együtt élünk-halunk. ⁴ Nagyon bízom bennetek és szívesen dicsekszem veletek. Vigasztalás tölt el, és minden bajom közepette túlárad bennem az öröm. ⁵ Amikor Macedóniába érkeztünk, nem volt nyugalma testünknek, mert mindenfelől zaklatásban volt részünk, kívül harcok, belül félelem. ⁶ De Isten a csüggedők bátorítója, minket is megvigasztalt Titusz megérkezésével. ⁷ Nem csupán megérkezésével, hanem a vigasztalással is, amelyben neki nálatok része volt. Elbeszélte, mennyire vágyódtok utánam, hogy aggódtok s buzgólkodtok értem, mindez fokozta örömömet. ⁸ Ha levelemmel szomorúságot okoztam is nektek, nem sajnálom. Sajnálkoztam ugyan, amikor láttam, hogy az a levél, ha csak rövid időre is, szomorúvá tett titeket, ⁹ most mégis örülök. Nem annak, hogy szomorúak lettetek, hanem, hogy a szomorúság megtérésekre vezetett. Istennek tetsző módon voltatok szomorúak, így miattunk semmiben sem szenvedtetek kárt. ¹⁰ Az Istennek tetsző szomorúság ugyanis üdvös töredelmet eredményez, s ezt senki sem bánja meg; a világ szomorúsága ellenben a halálba visz. ¹¹ Lám, ebből a ti Istennek tetsző szomorúságotokból mekkora buzgóság fakadt, sőt mentegetőzés, méltatlankodás, félelem, vágyakozás, buzgólkodás és a vétkező

megbüntetése. Mindezzel igazoltátok, hogy az ügyben ártatlanok vagytok.¹² Ha tehát írtam is nektek, nem a sértő és nem a sértett miatt tettem, hanem, hogy nyilvánvalóvá váljon értünk való buzgalmatok az Isten előtt.¹³ Ezért vigasztalódtunk meg. S vigaszul még Titusz öröme is megörvendezettett bennünket, hogy lelkét mindnyájan földerítettétek.¹⁴ Ha tehát régebben dicsekedtem veletek előtte, most nem vallottam szégyent, mert amint nektek is mindent a valósághoz híven mondtunk, úgy a Titusz előtti dicsekvésünk is igaznak bizonyult.¹⁵ Ő pedig még jobb szívvel van irántatok, mert emlékszik mindnyájatok engedelmes lelkületére, hogy milyen félve-rettegve fogadtátok.¹⁶ Örülök tehát, hogy minden tekintetben bízhatok bennetek. 8. fejezet (2Kor8)

¹ Ismertetjük veletek, testvérek, Isten kegyelmét, amellyel elárasztotta Macedónia egyházait. ² A nehézségek és a súlyos megpróbáltatások ellenére túlaradó örömeükből és nyomasztó szegénységükből bőséges adakozás fakadt. ³ Tanúskodom mellettük, hogy erejükhez mérten, sőt erejükön felül is önként adakoztak. ⁴ Kérve-kérték tőlünk a kegyet, hogy részt vehessenek a szentek megsegítésében. ⁵ Minden reményünket felülmúlva, szinte magukat adták oda, elsősorban az Úrnak, azután Isten akaratából nekünk. ⁶ Ezért arra kértük Tituszt, hogy amint elkezdte, fejezze is be nálatok a jótékonyság művét. ⁷ Ti mindenben kitüntök: a hitben, a szóban, a tudásban, minden buzgólkodásban és az irántunk táplált szeretetben; tünjetek ki tehát a jótékonykodásban is. ⁸ Nem parancsként mondom, hanem mások buzgóságára hivatkozva szeretetetek őszinteségét akarom kipróbálni. ⁹ Hiszen ismeritek Urunk, Jézus Krisztus jótékonyságát. Noha gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok. ¹⁰ Erre nézve tanácsot adok nektek, mert javatokra válik. Tavaly óta nemcsak hogy megkezdttétek a gyűjtést, hanem őszinte szándékotokat is megmutattátok. ¹¹ Most hát gyakorlatban is hajtsátok végre, hogy a készséges akarat tehetségetekhez mérten tetté váljon. ¹² Ha az akarat készséges, aszerint tetszik (az Istennek), amije van, nem aszerint, amije nincs. ¹³ Nem azért kell gyűjteni, hogy mások megszabaduljanak a szükségtől, ti meg bajba jussatok, hanem az egyenlőségért. ¹⁴ Most az ő szükségüket a ti bőségetek enyhíti, hogy majd az ő bőségük nektek szolgáljon szükségetekben segítségül, s így (a javak) kiegyenlítődjenek. ¹⁵ Az Írásban is az áll: "Aki sokat gyűjtött, nem bővelkedett, aki meg keveset, nem szűkölködött." ¹⁶ Hála legyen Istennek, aki Titusz szívét hasonló buzgóságra hangolta irántatok! ¹⁷ Engedett felszólításomnak, sőt mivel buzgósága még nagyobb volt, önszántából utazott hozzátok. ¹⁸ Vele küldjük azt a testvért is, akit az evangélium hirdetéséért minden egyházban dicsérnek. ¹⁹ De nemcsak dicsérik, hanem az egyházak kísérlőnkül is rendelték a jótékonyság megszervezésében, amelyet az Úr dicsőségére saját akaratunkból vállaltunk. ²⁰ El akartuk kerülni, hogy valaki

megrágalmazzon a gondunkra bízott bőséges adomány miatt.²¹ A becsületre ugyanis vigyázunk nemcsak Isten, hanem az emberek előtt is.²² Velük küldtük még azt a testvérünket is, akinek buzgóságát sokféle dologban gyakran kipróbáltuk, s aki most irántatok való bizalma folytán még buzgóbb.²³ Ami Tituszt illeti, ő kísérlőm, nálatok pedig munkatársam; ami a testvéreket illeti, ők az egyházak küldöttei, Krisztus dicsősége.²⁴ Tanúsítatok szeretetet irántuk, és bizonyítsatok be az egyházak színe előtt, hogy a veletek való dicsekvésem nem alaptalan. 9. fejezet (2Kor9)

¹ A szenteknek való gyűjtésről fölösleges többet írnom. ² Hiszen ismerem készséges szíveteket, és dicsérlek is benneteket a macedónoknak. Tavaly óta Achája is készen áll rá, és buzgóságotok sokakat föllelkesített. ³ Mégis elküldtem a testvéreket, hogy a dicséret, amelyben benneteket részesítettem, e tekintetben alaptalannak ne bizonyuljon, hanem amint mondtam, készen álljatok. ⁴ Különben ha macedónok jönnek velem, s készületlenül találhatnak titeket, mi is szégyent vallunk ebben az ügyben és ti még inkább. ⁵ Ezért tartottam szükségesnek, hogy felszólítsam a testvéreket, menjenek előre el hozzátok, és gyűjtsék össze a megígért adományt. Minden legyen készen, hogy a bő áldás, ne a szűk alamizsna képét mutassa. ⁶ Azt mondom ugyanis: Aki szűken vet, szűken is arat; s aki bőven vet, bőven arat. ⁷ Mindenki elhatározásának megfelelően adjon, ne kelletlenül vagy kényszerűségből, mert Isten a jókedvű adakozót szereti. ⁸ Isten elég hatalmas ahhoz, hogy bőven megadjon nektek minden adományt, hogy mindig és minden tekintetben bőven ellátva készen legyetek minden jótetre. ⁹ Az Írásban ezt olvassuk: Osztogat, adakozik a szegénynek, és jósága mindvégig megmarad. ¹⁰ Aki pedig magot ad a magvetőnek és kenyeret táplálékul, megsokasítja vetésteget, és megszorítja jótékonyaságotok gyümölcsét, ¹¹ hogy mindig gazdagon teljék nektek mindenféle adakozásra. Ez a mi közvetítésünkkel másokból hálát vált ki Isten iránt. ¹² Mert, ha ebbe a szent szolgálatba bekapcsolódunk, azzal nemcsak a szentek szükségletét elégítjük ki, hanem Isten iránt is őszinte hálára indítunk. ¹³ Ha tehát kitartotok a jótékonykodásban, Istent magasztalják érte, mivel készségesen vallomást tettetek Krisztus evangéliumáról, és bőkezűségetekkel kifejezésre juttattátok a velük és a többiekkel való közösséget. ¹⁴ Imádkoznak is majd értetek, és vágyódnak utánatok abban a tudatban, hogy Isten kegyelme bőségesen kiáradt rátok. ¹⁵ Hála legyen Istennek, kimondhatatlan ajándékaért! 10. fejezet (2Kor10)

¹ Krisztus szelídségére és irgalmasságára kérlek titeket én, Pál, aki közöttetek, szemtől szembe szerény vagyok, de távollétemben szigorú; ² arra kérlek titeket, hogy ottlétemkor ne kelljen majd erőlyesen föllépnem azzal a

határozottsággal, amellyel, azt hiszem, fölléphetek olyanokkal szemben, akik azt tartják rólunk, hogy a test szerint élünk. ³ Igaz ugyan, hogy testben élünk, de harcunkat nem a test szerint vívjuk, ⁴ mert harci fegyvereink nem földiek, hanem isteni eredetűek, amelyek várakat is lerombolnak. Így megcáfoljuk az ellenérveket és ⁵ mindazt, ami Isten megismerése elé akadályként tornyosul, minden értelmet hatalmunkba ejtünk, s Krisztus iránt hódolatra kényszerítünk. ⁶ Készen állunk arra is, hogy minden engedetlenséget megtoroljunk, mielőtt a ti engedelmességetek tökéletessé válik. ⁷ Nézzétek azt, ami kézenfekvő: ha valaki azzal kérkedik, hogy Krisztusé, ne felejtse el, ahogy ő, úgy mi is Krisztusé vagyunk. ⁸ S ha valamivel többet dicsekedném hatalmunkkal, amelyet az Úr épületekre adott, nem romlásotokra, nem maradnék szegyenben. ⁹ De nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy leveleimmel ijesztgetlek benneteket. ¹⁰ Ugyanis azt mondják, hogy levelei súlyosak és kemények, de fellépése erőtlenséges, beszéde meg gyatra. ¹¹ Az ilyen gondolja meg, hogy amilyenek a távolból leveleinkben vagyunk, olyanok vagyunk a tetteinkben is, amikor jelen vagyunk. ¹² Mi ugyan nem merjük magunkat azokhoz számítani vagy hasonlítani, akik ajánlgatják magukat. Balgaságukban saját magukat teszik meg mértéknek, és önmagukból veszik az összehasonlítást. ¹³ Mi ellenben nem dicsekszünk a mértéken túl, hanem csak hatáskörünk mértéke szerint, ahogy az Isten szabta ki nekünk, s ahogy hozzátok is eljutottunk. ¹⁴ Tehát nekünk nem kell átlépnünk hatáskörünket, mintha másként nem jutnánk el hozzátok, hiszen Krisztus evangéliumával csakugyan eljutottunk hozzátok. ¹⁵ Nem dicsekszünk hát mértéken túl a mások munkájával, de reméljük, hogy hitetek gyarapodásával, ahogy az hatáskörünket megilleti, mind nagyobb megbecsülésben lesz köztetek részünk. ¹⁶ Akkor határaitokon túl is hirdethetjük az evangéliumot anélkül, hogy idegen területen mások munkájával dicsekednénk. ¹⁷ De "aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék." ¹⁸ Nem az a megbízható, aki magát ajánlja, hanem akit az Úr ajánl. 11. fejezet (2Kor11)

¹ Bárcsak eltűrnétek részemről egy kis balgaságot! ² De hiszen meg is teszitek. Én Isten féltékenységevel féltelek titeket. Mert eljegyeztelek benneteket egy férfival, hogy tiszta szűzként vezesselek el Krisztushoz. ³ Félek azonban, hogy a kígyó, amint álnokul rászedte Évát, a ti elméteket is megzavarja, és akkor vége Krisztushoz való őszinte ragaszkodásotoknak. ⁴ Ha ugyanis valaki jönne és más Jézust hirdetne, mint akit mi hirdettünk, vagy más lelket kapnátok, mint amit elnyertetek, vagy más evangéliumot, mint amit elfogadtatok, szívesen vennétek. ⁵ Pedig gondolom, semmivel sem vagyok kisebb a "fő-fő apostoloknál". ⁶ Mert ha az ékesszóláshoz nem értek is, a tudásom megvan. Ezt különben minden tekintetben igazoltuk is előttetek. ⁷ Vagy talán hibát

követtem el, amikor magamat megaláztam, hogy titeket felmagasztaljalak, és ingyen hirdetem köztetek az Isten evangéliumát? ⁸ Más egyházakat fosztottam ki, amikor tőlük támogatást fogadtam el, csak hogy nektek szolgálhassak. ⁹ Amikor meg köztetek tartózkodtam, nem voltam senkinek terhére, akkor sem, ha szükségét szenvedtem. Ha valamiben hiányt szenvedtem, a Macedóniából jövő testvérek segítettek ki a bajból. Mindenképpen ügyeltem rá, hogy ne legyek terhetekre, s a jövőben is ügyelek. ¹⁰ Krisztus igazságára mondom: ezt a dicsőséget Achája tájain sem vehetik el tőlem. ¹¹ Vajon miért? Talán mert nem szeretlek titeket? Isten a tudója! ¹² De amit eddig tettem, ezután is megteszem, nehogy alkalmat adjak azoknak, akik keresik a módot, hogy dicsekvésükkel hozzánk hasonlóknak tűnjenek fel. ¹³ Az ilyenek álapostolok, álnok munkások, akik csak a látszatát keltik annak, hogy Krisztus apostolai. ¹⁴ S ez nem csoda, hiszen a sátán is a világosság angyalának tettei magát. ¹⁵ Nem nagy dolog tehát, ha a szolgálói is az igazság szolgálóinak akarnak látszani. Végük méltó lesz tetteikhez. ¹⁶ Megismétlem: Ne tartson senki balgának! De ha mégis, akkor fogadjatok el úgy, mint a balgát, hogy egy kissé én is dicsekedhessem. ¹⁷ Amit most mondom, nem az Úr szerint mondom, hanem mert dicsekvésre szántam el magam, mintegy balgaságomban. ¹⁸ Olyan sokan dicsekszenek a test szerint, tehát én is dicsekszem. ¹⁹ Hiszen ti, okos emberek, engeditek, hogy a balgák megnyerjenek benneteket. ²⁰ Eltűritek, ha valaki szolgává alacsonyít benneteket, ha kifoszt, ha kihasznál, ha fölétek kerekedik, ha arcul üt. ²¹ Szégyenkezve vallom meg, hogy ilyesmire mi nem vállalkoztunk. De ha valaki dicsekedni mer - balgaként mondom -, merek én is. ²² Zsidók ők? Én is. Izrael fiai? Én is. Ábrahám leszármazottai? Én is. ²³ Krisztus szolgálói? Balgaság mondani, de mondom: én még inkább. Hiszen többet fáradtam, többször voltam börtönben. Módfelett sok verésben volt részem, sokszor forogtam halálveszélyben. ²⁴ A zsidóktól öt ízben kaptam egy híján negyvenet, ²⁵ háromszor megbotoztak, egyszer megköveztek. Háromszor szenvedtem hajótörést, egy nap és egy éjjel a nyílt tengeren hanyódtam. ²⁶ Sokszor voltam vándorúton. Veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt; veszélyben népem körében, veszélyben a pogányok között; veszélyben a városokban, veszélyben a pusztaságban veszélyben a tengeren, veszélyben az áltestvérek közt. ²⁷ Fáradtam és gyötrődtem, sokat virrasztottam, éheztem és szomjaztam, sőt koplaltam, fagyoskodtam és nem volt mit fölvennem. ²⁸ Nem tekintve az egyebeket, naponként a zaklatásokat, az összes egyház rám nehezedő gondját. ²⁹ Ki gyöngé, hogy én ne volnék gyöngé? Ki botránkozik meg, hogy én ne égnék? ³⁰ Ha dicsekednem kell, gyöngeségeimmel dicsekszem. ³¹ Isten, Urunk Jézus Atyja, aki mindenkor áldott, tudja, hogy nem hazudom. ³² Damaszkuszban Aretász király helytartója őriztette a damaszkusziak városát, hogy elfogjon, ³³ s egy ablakból

kosárban bocsátottak le a falon, így menekültem ki a kezéből. 12. fejezet (2Kor12)

¹ Ha dicsekednem kell, bár az mit sem ér, rátérek a látomásokra és az Úr kinyilatkoztatásaira. ² Tudok egy emberről Krisztusban, aki tizennégy évvel ezelőtt - testben-e, nem tudom, testetlenül-e, nem tudom, csak az Isten tudja - elragadtatott a harmadik égig. ³ És tudom, hogy ez az ember - testben-e vagy testetlenül, nem tudom, csak az Isten tudja - ⁴ elragadtatott a mennybe, és titokzatos szavakat hallott, amelyeket embernek nem szabad kimondania. ⁵ Ilyen dolgokkal dicsekszem, de magammal nem dicsekszem, hacsak gyöngeségeimmel nem. ⁶ Pedig ha (valóban) dicsekedni akarnék, nem volnék balga kérkedő, hiszen igazat mondanék. De óvakodom tőle, nehogy valaki többre értékeljen engem annál, amit bennem lát vagy tőlem hall. ⁷ De hogy a nagyszerű kinyilatkoztatás elbizakodottá ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy arcul csapkodjon, és el ne bízzam magam. ⁸ Háromszor kértem ezért az Urat, hogy szabadítson meg tőle, de azt felelte: ⁹ "Elég neked az én kegyelmem. Mert az erő a gyöngeségben nyilvánul meg a maga teljességében." Ezért a legszívesebben a gyöngeségeimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje költözzön belém. ¹⁰ Kedvem telik a Krisztusért való gyöngeségben, gyalázatban, nélkülözésben, üldöztetésben és szorongatásban, mert amikor gyöngye vagyok, akkor vagyok erős. ¹¹ Balga lettem, de ti kényszerítettetek rá, jöllehet az lett volna a kötelességetek, hogy ajánljatok, hiszen semmivel sem maradok el a "fő-fő apostolok" mögött, ha semmi vagyok is. ¹² Apostoli küldetésem bizonyítékai voltak nálatok a nagy türelem, a jelek, csodák és erőmegnyilvánulások. ¹³ Mi az, amiben a többi egyház mögött elmaradtatok, hacsak abban nem, hogy nem voltam terhetekre? Ezt a "megbántást" nézzétek el nekem. ¹⁴ Nos, most harmadszor készülök hozzátok, de nem leszek terhetekre, mert nem a tiéteket keresem, hanem titeket kereslek. Hiszen nem a gyermekek gyűjtenek a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek. ¹⁵ Én örömet hozok áldozatot, sőt magamat is teljesen feláldozom lelketekért. Ha én ennyi szeretettel vagyok irántatok, a körötökben kevesebb szeretetre találjak? ¹⁶ Ám legyen: "Nem voltam a terhetekre, de mivel furfangos vagyok, behálózta benneteket csellel." ¹⁷ Vajon melyik küldöttem révén szedtelek rá benneteket? ¹⁸ Fölkértem Tituszt és elküldtem vele azt a munkatársat. Vajon Titusz csalt meg? Nem teljes egyetértésben munkálkodtunk s ugyanegy nyomon? ¹⁹ Megint azt hihetitek, hogy mentegetőzünk előttetek, pedig Isten színe előtt Krisztusban beszélünk, mégpedig mindent a ti épületekre, szerettem. ²⁰ Félek ugyanis, hogy amikor odaérek, nem talállak titeket olyanoknak, mint szeretnélek. Ti viszont olyannak találtok, amilyenek nem kívántok. Bárcsak ne fordulna elő köztetek

civódás, irigység, harag, egyenetlenség, rágalom, árulkodás, kevélység, pártoskodás, ²¹ hogy amikor újra odajutok, Isten meg ne alázzon nálatok, és ne kelljen siratnom azokat, akik vétkeztek, s nem tartottak bűnbánatot az elkövetett tisztátalanság, erkölcstelenség és kicsapongás miatt. 13. fejezet (2Kor13)

¹ Ezúttal harmadszor megyek el hozzátok. "Két vagy három tanú vallomása döntsön minden ügyben." ² Másodszori otllétemkor már megmondtam azoknak, akik vétkeztek és a többieknek is, s most távollétemben újra előre kijelentem: Ha ismét elmegyek, nem kegyelmezek nektek. ³ Bizonyítékot akartok, hogy belőlem Krisztus szól? Ő nem gyöngye veletek szemben, hanem hatalmas köztetek. ⁴ Gyöngeségében ugyan megfeszítették, de Isten erejéből él. Mi is gyöngék vagyunk benne, de vele együtt élünk, és ezt be is bizonyítjuk azzal az erővel, amelyet Isten veletek szemben ad. ⁵ Vizsgáljátok meg magatokat, hogy a hitben éltek-e. Tegyétek csak próbára magatokat. Felismeritek-e, hogy bennetek él Jézus Krisztus? Ha nem, akkor nem álltátok ki a próbát. ⁶ De remélem, elismeritek, hogy mi kiálltuk. ⁷ Arra kérjük az Istent, hogy semmi rosszat ne tegyetek. Nem azért, hogy mi kipróbálnak tűnjünk fel, hanem azért, hogy ti a jót tegyétek, akkor minket nézhetek ki nem próbálnak. ⁸ Az igazság ellen nem tehetünk semmit, csak az igazságért. ⁹ Örülünk, hogy gyöngék vagyunk, csak ti legyetek erősek. Imádkozunk is tökéletesedésétekért. ¹⁰ Azért írom ezeket távollétemben, hogy ha majd megérkezem, ne kelljen keményen föllépnem azzal a hatalommal, amelyet az Úr nekem építésre adott, nem rombolásra. ¹¹ Különb, testvérek, örüljete, tökéletesedjete, buzdítsátok egymást, éljete egyetértésben és békében! Akkor veletek lesz a szeretet és a béke Istene. ¹² Köszöntséte egymást szent csókkal! A szentek mind köszöntenek titeket. ¹³ Urunk, Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal! Galatáknak írt levél

1. fejezet (Gal1)

¹ Pál, aki nem emberektől, nem is ember által, hanem Jézus Krisztus, és az őt a halálából föltámasztó Atyaisten által apostol, ² és minden itteni testvér Galácia egyházainak: ³ Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől és Urunktól, Jézus Krisztustól, ⁴ aki odaadta magát bűneinkért, hogy kiragadjon minket ebből a jelen gonosz világból, Istenünk és Atyánk rendelése szerint. ⁵ Övé legyen a dicsőség örökkön-örökké! Amen. ⁶ Csodálkozom, hogy attól, aki meghívott titeket Krisztus kegyelmére, ilyen hamar átpártoltatok egy más evangéliumhoz, ⁷ jóllehet nincs más, legföljebb néhány ember akad, aki megzavar titeket, és igyekszik elferdíteni Krisztus evangéliumát. ⁸ De ha akár mi, akár egy mennyei angyal más evangéliumot hirdetne nektek, mint amit mi

hirdettünk: átkozott legyen! ⁹ Amint már kijelentettük, most újra megismételjük: Ha valaki más evangéliumot hirdetne nektek, mint amit tőlünk hallottatok, átkozott legyen! ¹⁰ Az emberek kedvét keresem ezzel vagy az Istenét? Talán embereknek akarok tetszeni? Ha még emberek tetszését keresném, nem volnék Krisztus szolgája. ¹¹ Biztosítalak benneteket, testvérek, hogy az általam hirdetett evangélium nem embertől való. ¹² Hiszen nem embertől kaptam vagy tanultam, hanem Jézus Krisztus kinyilatkoztatásából. ¹³ Hallhattátok már, hogy azelőtt, még mint zsidó, milyen magatartást tanúsítottam: könyörtelenül üldöztem az Isten egyházát és a romlására törtem. ¹⁴ A zsidó vallásosságban számos fajtámbeli kortársamat felülmúltam, mert fölöttébb buzgó követője voltam atyáim hagyományainak. ¹⁵ De amikor tetszett annak, aki már születésemtől fogva kiválasztott és kegyelmével meghívott, ¹⁶ hogy kinyilatkoztassa bennem Fiát, hogy hirdessem a pogányoknak, nem hallgattam a testre és a vérre, ¹⁷ és Jeruzsálembe sem mentem föl apostolelődeimhez, hanem elmentem Arábiába, majd ismét visszatértem Damaszkuszba. ¹⁸ Három év múltán azután fölmentem Jeruzsálembe, hogy megismerkedjem Péterrel, s nála maradtam tizenöt napig. ¹⁹ Más apostolt nem is láttam, csak Jakabot, az Úr testvérét. ²⁰ Amit itt írok, Isten előtt mondom, nem hazugság. ²¹ Azután elmentem Szíria és Kilikia tartományba. ²² Júdea Krisztusban hívő egyházai tehát személyesen nem ismertek meg. ²³ Csak hallomásból tudták rólam: Aki valamikor üldözött bennünket, most hirdeti a hitet, amelynek azelőtt a romlására tört. ²⁴ És magasztalták értem az Istent! 2. fejezet (Gal2)

¹ Tizennégy évvel később Barnabás kíséretében ismét fölmentem Jeruzsálembe, s Tituszt is magammal vittem. ² Kinyilatkoztatástól indítatva mentem oda, s megbeszéltem velük, a tekintélyesekkel külön is, az evangéliumot, amelyet a pogányok között hirdetek, nehogy hiába fáradozzam, s addigi fáradozásom is hiábavaló legyen. ³ Ők még kísérőmet, Tituszt sem kényszerítették körülmetélkedésre, jóllehet görög volt, a betolakodott hamis testvérek ellenére sem, ⁴ akik azért tolakodtak be közénk, hogy kifürkésszék Krisztus Jézusban való szabadságunkat, és szolgaságba taszítsanak bennünket. ⁵ Ezeknek egy pillanatra sem tettünk engedményt, hogy az evangéliumot tisztán megőrizzük számotokra. ⁶ Azok, akiknek tekintélyük volt - hogy azelőtt milyenek voltak, nekem mindegy, az Isten nem nézi a személyt -, a tekintély birtokosai semmire sem köteleztek. ⁷ Ellenkezőleg: elismerték, hogy én éppúgy megbízatást kaptam az evangélium hirdetésére a körülmetéletlenek, mint ahogy Péter a körülmetéltek körében. ⁸ Aki ugyanis Péternek erőt adott a körülmetéltek közötti apostolkodásra, velem is együtt munkálkodott a pogányok között. ⁹ Amikor Jakab, Kéfás és János, akiket oszlopoknak

tekintettek, fölismerték az osztályrészemül jutott kegyelmet, az egyetértés jeléül kezüket nyújtották nekem és Barnabásnak: Mi apostolkodjunk a pogányok, ők meg a körülmetéltek körében. ¹⁰ Csak legyen gondunk a szegényekre, ennek viszont igyekeztem is eleget tenni. ¹¹ Amikor azonban Péter Antióchiába érkezett, szembeszálltam vele, mert okot adott rá. ¹² Mielőtt ugyanis néhányan átjöttek volna Jakabtól, együtt étkezett a pogányokkal, azután azonban, hogy ezek megjelentek, visszahúzódott és különvált tőlük, mert félt a körülmetéltektől. ¹³ Az ingadozásban a többi zsidó is követte, sőt még Barnabást is belesodorták a kétszínűségbe. ¹⁴ Amikor tehát láttam, hogy viselkedésük nem egyezik az evangélium tanításával, mindnyájuk előtt megmondtam Péternek: Ha te zsidó létedre pogány módon, és nem zsidó szokás szerint élsz, hogyan kényszerítheted a pogányokat, hogy zsidó szokásokat kövessenek? ¹⁵ Mi születésünknél fogva zsidók vagyunk, nem bűnös pogányok. ¹⁶ Tudjuk azonban, hogy az embert nem a törvény szerinti tettek teszik igazzá, hanem a Jézus Krisztusba vetett hit. Ezért elfogadtuk Jézus Krisztus hitét, hogy a Krisztusba vetett hitben váljunk igazzá, nem mert tetteink megfelelnek a törvénynek, hisz a törvény szerinti tettek senkit sem tesznek igazzá. ¹⁷ Ha azonban mi azáltal, hogy Krisztusban keressük az igazság válást, bűnössé válnánk, akkor vajon Krisztus nem a bűnt mozdítaná-e elő? Semmi esetre sem. ¹⁸ Ha ugyanis újra fölépítem azt, amit leromboltam, törvényszegőnek bizonyulok. ¹⁹ Hiszen a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy az Istennek éljek, mert Krisztussal engem is keresztre feszítettek. ²⁰ Élek, de már nem én, hanem Krisztus él énbenem. Minthogy azonban most még testben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem és feláldozta magát értem. ²¹ Nem vetem el az Isten kegyelmét. Mert ha a törvény útján igazzá válhat az ember, Krisztus hiába halt meg. 3. fejezet (Gal3)

¹ Ti ostoba galaták! Ki babonázott meg benneteket, hogy ne engedelmesskedjete az igazságnak, amikor szinte a szemetek elé állítottuk a megfeszített Jézus Krisztust? ² Csak azt szeretném tudni tőletek, hogy a törvény szerinti tettek által kaptátok-e a Lelket, vagy úgy, hogy a hitet elfogadtátok? ³ Ennyire értelmetlenek vagytok, hogy amit lélekben kezdtetek, most testben akarjátok bevégezni? ⁴ Hiába éltétek át mindezeket? Ha így volna, akkor csakugyan hiába! ⁵ Aki tehát a Lelket adja nektek, és csodákat művel köztetek, törvény szerinti tetteket hajt végre, vagy a hitet fogadja el? ⁶ Ugyanaz történik, mint Ábrahám esetében: "Hitt Istennek, és ez megigazulására szolgált." ⁷ Értsétek meg jól: Aki a hitből él, az Ábrahám fia. ⁸ Mivel az Írás előre látta, hogy Isten a hittel teszi megigazulttá a pogányokat, előre hirdette Ábrahámnak: "Benned nyer áldást minden nép." ⁹ Eszerint

akik hisznek, áldásban részesülnek a hívő Ábrahámmal.¹⁰ Azokat viszont, akik a törvény szerinti tetteikre támaszkodnak, átok sújtja. Az Írás ugyanis ezt mondja: "Átkozott mind, aki nem tartja meg hűségesen, ami a törvényben van."¹¹ Ebből nyilvánvaló, hogy a törvény útján senki nem válik az Isten előtt igazzá, mert "az igaz a hitből él".¹² A törvény azonban nem a hitből származik, hanem: "Aki teljesíti, élni fog."¹³ Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor átokká lett értünk. Hiszen az Írás szerint: "Átkozott mind, aki a fán függ."¹⁴ Így szállt az Ábrahámnak szóló áldás Krisztus Jézus által a pogányokra, hogy a hitben elnyerjük a Lélek ígétét.¹⁵ Testvérek, emberi szokásra hivatkozom. Az ember jogerős végrendeletét senki sem érvénytelenítheti, nem másíthatja meg.¹⁶ Nos, az ígétet Ábrahámnak és leszármazottjának szolt. Nem azt mondja (az Írás): "és leszármazottainak", mintha sokaknak szolna, hanem csak egynek: "leszármazott", s ez Krisztus.¹⁷ Ezzel azt akarom mondani, hogy az Istentől korábban jogerőre emelt végrendeletet a négyszázharminc esztendővel később adott törvény nem érvényteleníti, az ígétet tehát nem vesztheti el hatályát.¹⁸ Ha ugyanis a törvényből folya az örökség, akkor nem lehetne az ígétet folyománya. Ám Ábrahámot ígétete alapján ajándékozta meg az Isten.¹⁹ Mire való tehát a törvény? A törvényszegések miatt kaptuk, míg el nem jön a leszármazott, akinek az ígétet szolt. Angyalok által lett érvényes, közvetítő révén.²⁰ Egynek azonban nem kell közvetítő, az Isten pedig egy.²¹ Ellentétben áll tehát a törvény Isten ígétetével? Egyáltalán nem. Ha törvénynek lett volna éltető ereje, akkor valóban a törvényből fakadna az igazságosság.²² De az Írás mindent bűnösnek nyilvánított, hogy a hívők a Jézus Krisztusba vetett hit folyományaként részesüljenek az ígétetben.²³ Mielőtt a hit elérkezett, a törvény fogott össze és őrzött meg minket a hitnek, amelynek kinyilatkoztatása a jövőre várt.²⁴ Így a törvény nevelőnk lett Krisztusra, hogy a hitben megigazuljunk.²⁵ A hit eljövételével azonban kikerültünk a nevelő keze alól.²⁶ Hiszen az Isten fiai vagytok a Jézus Krisztusba vetett hitben.²⁷ Mert mindannyian, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra.²⁸ Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert mindannyian eggyé lettetek Krisztus Jézusban.²⁹ Ha azonban Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám utódai is, s az ígétet szerint örökösök. 4. fejezet (Gal4)

¹ Azzal folytatom, hogy amíg az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet mindennek ura. ² Gyámok és gondviselők felügyelete alatt áll, apjától meghatározott ideig. ³ Így mi is, amíg kiskorúak voltunk, a világ elemeinek szolgálatában álltunk. ⁴ De amikor elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, és ő alávetette magát a törvénynek,

⁵ hogy kiváltson minket a törvény szolgaságából, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük. ⁶ Mivel az Isten fiai vagytok, a Fia Lelkét árasztotta szívünkbe az Isten, aki kiáltja: Abba, Atya! ⁷ Tehát nem vagy többé szolga, hanem fiú, s ha fiú, akkor Isten kegyelméből örökös is. ⁸ Azelőtt nem ismertétek az Istent, és olyan isteneknek szolgáltatok, akik valójában nem azok. ⁹ Most azonban, amikor ismeritek az Istent, sőt az Isten is ismer titeket, hogyan térhettek vissza az erőtlén és esendő elemekhez, ismét szolgálni akarván nekik, mint korábban? ¹⁰ Napokat és hónapokat, ünnepi időket és esztendőket tartotok meg gondosan. ¹¹ Aggódok, hogy talán hiába fáradtam értetek. ¹² Kérlek benneteket, testvérek, legyetek olyanok, mint én, hiszen én is olyan lettem mint ti. Semmivel nem bántottatok meg. ¹³ Hiszen tudjátok, hogy először beteg testtel hirdettem nektek az evangéliumot, ¹⁴ és ti kiálltátok a próbatételt, amelyet testi állapotom jelentett számotokra. Nem vetettetek meg, nem utasítottatok el, hanem úgy fogadtatok, mint Isten angyalát, mint Krisztus Jézust. ¹⁵ Hová tűnt a lelkesedésetek? Állítom, hogy ha módotokban lett volna, szemeteket vájtátok volna ki és adtátok volna nekem. ¹⁶ Vajon ellenségeitek lettem azzal, hogy igazat mondtam nektek? ¹⁷ Némelyek nem jó szándékkal buzgólkodnak köztetek, el akarnak fordítani benneteket tőlem, hogy velük tartsatok. ¹⁸ Szép dolog, ha a jó ügyért lelkesedtek, nemcsak akkor, amikor körötökben vagyok. ¹⁹ Fiaim, újra a szülés fájdalmait szenvedem értetek, amíg Krisztus ki nem alakul bennetek. ²⁰ Szeretném, ha ott lehetnék, és más hangon beszélhetnék, mert aggódok értetek. ²¹ Mondjátok csak ti, akik a törvény igájába kíváncsiak, nem ismeritek a törvényt? ²² Az Írásban ugyanis az áll, hogy Ábrahámnak két fia volt, az egyik a szolgától, a másik a szabad asszonytól. ²³ A szolgától való a test szerint született, a szabad asszonytól való ellenben az ígéret által. ²⁴ Ennek jelképes értelme van. A két asszony a két szövetséget jelenti. Az egyik a Sínai-hegyről való, és szolgaságra szül: ez Hágár. ²⁵ Hágár ugyanis az Arábiában fekvő Sínai-hegyet jelenti, s a mai Jeruzsálemnek felel meg, amely gyermekeivel együtt szolgasorsban él. ²⁶ A szabad asszony ellenben a fenti Jeruzsálemet jelenti: ez a mi anyánk. ²⁷ Hiszen írva van: Örülj te magtalan, aki nem szülsz, fejezd ki örömed és ujjongj, aki nem vajúdol. Mert több a gyermeke a magányosnak, mint annak, akinek férje van. ²⁸ Ti tehát, testvéreim, az ígéret fiai vagytok, mint Izsák. ²⁹ De ahogy akkor a test szerint született üldözte a lélek szerint valót, úgy van most is. ³⁰ De mit mond az Írás? "Úzd el a szolgától és fiától, mert a szolgáló fia nem örököl a szabad asszony fiával." ³¹ Mi tehát, testvérek, nem a szolgáló fiai vagyunk, hanem a szabad asszonyéi. 5. fejezet (Gal5)

¹ A szabadságot Krisztus szerezte meg nekünk. Álljatok tehát szilárdan, és ne hagyjátok, hogy újra a szolgaság igájába hajtsanak benneteket. ² Én, Pál

mondom nektek: Ha körülmetélkedtek, Krisztus semmit sem használ nektek.³ Azt is kijelentem a körülmetélkedőnek, hogy köteles az egész törvényt megtartani.⁴ Ha a törvényben keresitek az igazsá válást, elszakadtatok Krisztustól és elvesztettétek kegyelmét.⁵ Mi a hit által a Lélek közreműködésével várjuk a megigazulásból fakadó reményt.⁶ Krisztus Jézusban ugyanis nem az számít, hogy valaki körülmetélt vagy körülmetéletlen, hanem csak a hit, amely a szeretetben teljesedik ki.⁷ Eddig jól futottatok, ki akadályozott meg benneteket az igazság követésében?⁸ Ez a hitegetés nem attól való, aki meghívott titeket.⁹ Egy kevés kovász az egész tésztát megerjeszti.¹⁰ Bízom benneteket az Úrban, hogy ti sem vélekedtek másként. Aki pedig zavart kelt köztetek, viseli majd büntetését, bárki legyen is.¹¹ Testvérek, ami engem illet, ha csak a körülmetélkedést hirdetném, talán továbbra is üldöznének? De akkor megszűnne a kereszt botránya.¹² Bárcsak egészen megcsonkítanák magukat azok, akik zavart támasztanak köztetek!¹³ Testvérek, a meghívásokat szabadságra szól, csak ne éljeteztek vissza a szabadsággal a test javára, hanem szeretettel szolgáljatok egymásnak.¹⁴ Mert az egész törvény ebben a mondatban teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.¹⁵ De ha marjátok és rágjátok, vigyázzatok, nehogy felfaljátok egymást!¹⁶ Kérlek tehát benneteket, hogy lélek szerint éljeteztek, s akkor majd nem teljesítitek a test kívánságait.¹⁷ A test ugyanis a lélek ellen tusakodik, a lélek meg a test ellen. Ellentétben állnak egymással, s így nem azt teszitek, amit szeretnétek.¹⁸ Vezessen benneteket a lélek, akkor nem vagytok alávetve a törvénynek.¹⁹ A test cselekedetei nyilvánvalók: kicsapongás, tisztátalanság, fajtalanság,²⁰ bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés, viszálykodás, vetélkedés, harag, veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés,²¹ gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Mint már előbb mondtam, most ismét kijelentem: Akik ilyeneket művelnek, nem öröklük Isten országát.²² A Lélek gyümölcse viszont: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség,²³ jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Ezek ellen nincs törvény.²⁴ Akik Krisztus Jézushoz tartoznak, keresztre feszítették testüket szenvedélyeikkel és kívánságaikkal együtt.²⁵ Ha a Lélek szerint élünk, viselkedjünk is a Léleknek megfelelően.²⁶ Ne törtessünk kihívóan s egymásra irigykedve hiú dicsőség után. 6. fejezet (Gal6)

¹ Testvérek, ha valakit botláson értek, ti akik lelkiek vagytok, intsétek meg a szelídség szellemében. De ügyelj, hogy magad kísértésbe ne essél! ² Hordozzátok egymás terhét, így teljesítitek Krisztus törvényét. ³ Aki beképzeli magának, hogy valaki, holott semmi, önmagát áltatja. ⁴ Mindenki a saját tetteit tegye mérlegre, dicsekvését pedig tartsa meg magának, ne tárja mások elé. ⁵ Hiszen mindenkinek a maga terhét kell hordoznia. ⁶ Akit a (keresztény) igazságokra tanítanak,

engedjen részt tanítójának minden javából. ⁷ Ne áltassátok magatokat, Isten nem hagy magából gúnyt űzni. Amit az ember vet, azt is aratja. ⁸ Aki tehát test szerint vet, testéből is arat majd romlást. Aki ellenben a lélek szerint vet, lelkéből arat örök életet. ⁹ Ne fáradjunk bele tenni a jót, mert ha kitartunk, annak idején aratni is fogunk. ¹⁰ Amíg tehát időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen hittestvéreinkkel. ¹¹ Nézzétek, mekkora betűkkel írok nektek a saját kezemmel! ¹² Akik test szerint akarnak tetszeni, körülmetélkedésre kényszerítenek titeket, csak azért, hogy Krisztus keresztyéért ne szenvedjenek üldözést. ¹³ Hiszen maguk a körülmetéltek sem tartják meg a törvényt. Csupán azért kívánják a ti körülmetéléséteket, hogy testetekkel dicsekedhessenek. ¹⁴ Én azonban nem akarok mással dicsekedni, mint Urunk, Jézus Krisztus keresztyével. Általa keresztre szegezték nekem a világot, és engem is a világnak. ¹⁵ Mert sem a körülmetéltség nem ér semmit, sem a körülmetéletlenség, hanem csak az új teremtmény. ¹⁶ Béke és irgalom mindazoknak, akik ezt a szabályt követik, Isten (igaz) Izraelének! ¹⁷ Ezután senki ne okozzon kellemetlenséget nekem, mert Jézus jegyeit viselem testemen. ¹⁸ A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel, testvérek! Amen. Efezusiaknak írt levél

1. fejezet (Ef1)

¹ Pál, Isten akaratából Jézus Krisztus apostola az Efezusban élő szenteknek, a Krisztus Jézusban hívőknek. ² Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól! ³ Áldott legyen az Isten, Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki a mennyekiek között Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket. ⁴ Mert őbenne választott ki bennünket a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte. Szeretetből ⁵ eleve arra rendelt bennünket, hogy Jézus Krisztus által - akarata és tetszése szerint - fogadott gyermekeivé legyünk; ⁶ hogy magasztaljuk felséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan megajándékozott minket. ⁷ Őbenne nyertük el a megváltást a vére árán, és bűneink bocsánatát bőséges kegyelme folytán, ⁸ amelyet végtelen bölcsességében és megértésében gazdagon árasztott ránk. ⁹ Tudtunkra adta ugyanis akaratának titkát, azt az őbenne előre meghatározott jóságos tervét, ¹⁰ hogy elérkezik az idők teljessége, és Krisztusban, mint Főben, újra egyesít mindent, ami a mennyben és a földön van. ¹¹ Igen, mi is őbenne nyertük el az örökséget annak végzéséből, aki mindent szabad elhatározása szerint tesz. ¹² Szolgáljunk hát felsége dicsőségére, mi, akik már korábban is Krisztusba vetettük reményünket. ¹³ Benne kaptátok meg ti is a megígért Szentlélek pecsétjét, miután hallottátok az igazságról szóló tanítást, üdvösségetek evangéliumát, és hittetek benne. ¹⁴ Ő a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva az övéi legyünk az Isten

fölségének dicsőségére. ¹⁵ Azóta, hogy értesültem Urunk Jézusba vetett hitetekről és minden szent iránt tanúsított szeretetetekről, ¹⁶ mindig hálát adok értetek, és imádságomban újra meg újra megemlékezem rólatok. ¹⁷ Urunknak, Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás lelkét, hogy megismerjétek. ¹⁸ Gyújtson lelketekben világosságot, hogy megértsétek, milyen reményre hívott meg benneteket, milyen gazdag az a felséges örökség, amely övé a szentek között, ¹⁹ és milyen mérhetetlenül nagy a hatalma rajtunk, hívőkön. ²⁰ Nagyszerű erejét Krisztusban mutatta meg, amikor a halálból feltámasztotta, s a mennyben jobbjára ültette, ²¹ minden fejedelemségnek, hatalomnak, erőnek és uralomnak, s minden néven nevezhető méltóságnak fölé emelte, nemcsak ezen a világon, hanem az eljövendőben is. ²² Mindent lába alá vetett, őt magát meg mindenek fölött az egész Egyház fejévé tette: ²³ ez az ő teste és a teljessége annak, aki mindenben mindent teljessé tesz. 2. fejezet (Ef2)

¹ Ti is halottak voltatok vétkeitek és bűneitek következtében, ² amelyekben azelőtt éltetek a világ szokása szerint, a levegőégben uralkodó fejedelemnek a hatalma alatt. Ez a lélek most a hitelenség fiaiban dolgozik. ³ Közéjük tartoztunk mi is, amíg testi vágyainkban éltünk, s megtettük, amit a test és az érzékek kívántak. Születésünknél fogva mi is a harag gyermekei voltunk, akárcsak a többi ember. ⁴ De a végtelenül irgalmas Isten azzal mutatta meg nagy szeretetét irántunk, ⁵ hogy Krisztussal életre keltett minket, bűneinkben halottakat is - így kegyelemből kaptátok a megváltást; ⁶ feltámasztott minket, és Krisztus Jézusban a menyeeiek közé helyezett minket, ⁷ hogy az eljövendő korokban Jézus Krisztusban kinyilvánítsa kegyelmének túlaradó bőségét, hozzánk való jóságából. ⁸ Kegyelemből részesültetek a megváltásban, a hit által, ez tehát nem a magatok érdeme, hanem Isten ajándéka. ⁹ Nem tetteiteknek köszönhetitek, hogy senki se dicsekedhessék. ¹⁰ Az ő alkotása vagyunk: Krisztus Jézusban jótettekre teremtett minket; ezeket az Isten előre elrendelte, hogy bennük éljünk. ¹¹ Gondoljatok arra, hogy azelőtt születéseknél fogva pogányok voltatok. A körülmetéltek, akiknek testét kézzel metélték körül, körülmetéletlennek hívnak benneteket. ¹² Abban az időben Krisztus nélkül éltetek, kívül álltatok Izrael életformáján; a szövetségekből s ígéreteiből idegenként kizárva, remény híján és Isten nélkül éltetek a világban. ¹³ Most azonban ti, akik "távol" voltatok, Krisztus Jézusban "közel" kerültetek, Krisztus vére árán. ¹⁴ Ő, a mi békességünk a kettőt egygyé forrasztotta, és a közéjük emelt válaszfalat ledöntötte, az ellenségeskedést kiküszöbölte saját testében, ¹⁵ a törvényt ugyanis parancsaival és rendelkezéseivel érvénytelenítette. Mint békeszerző, a két népet magában egygyé, új emberré teremtette, ¹⁶ és egy testben mind a kettőt kiengesztelte az

Istennel kereszthalála által, amellyel az ellenségeskedést megölte.¹⁷ Eljött, hogy békét hirdessen nektek, a távol levőknek, és békét a közel levőknek.¹⁸ Az ő révén van mindkettőnknek szabad utunk az egy Lélekben az Atyához.¹⁹ Ezért már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Isten családjának tagjai.²⁰ Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, s a szegletköő maga Krisztus Jézus.²¹ Ő tartja össze az egész épületet, belőle nő ki az Úr szent temploma.²² Ti is benne épültök egybe a Lélek közreműködésével az Isten hajlékává. 3. fejezet (Ef3)

¹ Ezért vagyok én, Pál értetek, pogányokért Jézus Krisztus foglya.² Bizonyára hallottatok Isten kegyelmi adományáról, amelyben a ti javatokra részesültem.³ Kinyilatkoztatásból ismertem meg a titkot, mint föntebb röviden megírtam.⁴ Ha elolvassátok, megérthetitek, hogy betekintettem Krisztus titkába,⁵ amelyről korábban nem tudtak az emberek úgy, ahogy most a Lélek a szent apostoloknak és prófétáknak kinyilatkoztatta.⁶ Eszerint Jézus Krisztusban a pogányok is társörökösök, tagjai az egy testnek, és részesei az ígéretnek, az evangélium révén.⁷ Ennek lettem szolgálja Isten kegyelmi adományából, amelyet hathatós erejével juttatott nekem.⁸ Nekem, az összes szent közül a legkisebbnek jutott osztályrészül a kegyelem, hogy Krisztus felfoghatatlan gazdagságát hirdessem a pogányoknak,⁹ és felvilágosítsak minden embert, hogyan valósult meg ez a titok, amely kezdettől fogva el volt rejtve az Istenben, a mindenség teremtményében,¹⁰ hogy most az Egyház által az Isten szerfölött sokrétű bölcsessége nyilvánvalóvá legyen a mennyei fejedelemségek és hatalmasságok előtt.¹¹ Ez volt az ő örök szándéka, amelyet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban megvalósított¹² a benne való hit által van bizalmunk és biztonságos utunk Istenhez.¹³ Ezért kérlek titeket, ne veszítsétek el értetek viselt szenvedéseim miatt bátorságotokat: ezek dicsőségeitekre szolgálnak.¹⁴ Ezért meghajtom térdemet az Atya előtt;¹⁵ tőle származik minden közösség az égben és a földön.¹⁶ Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjete bennső emberré,¹⁷ hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s gyökeret verjete és alapot vessete a szeretetben.¹⁸ Akkor majd fel tudjátok fogni az összes szenttel együtt, mi a szélesség és a hosszúság, a magasság és a mélység,¹⁹ megismerite Krisztusnak minden értelmet meghaladó szeretetét, és betelite az Isten egész teljességével.²⁰ Annak pedig, aki bennünk működő erővel mindent megtehet azon felül is, amit mi kérünk vagy megértünk,²¹ legyen dicsőség az Egyházban és Jézus Krisztusban minden nemzedéken át, örökkön-örökké! Amen. 4. fejezet (Ef4)

¹ Kérlek benneteket, én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy éljete méltón

ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, ² teljes alázatban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. ³ Törekedjétek rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a lelki egységet. ⁴ Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. ⁵ Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. ⁶ Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötté áll, mindent áthat és mindenben benne van. ⁷ Mindegyikünk Krisztus ajándékozásának mértéke szerint részesült a kegyelemben. ⁸ Ezért mondja az Írás: Fölment a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat. ⁹ Az pedig, hogy fölment, mi mást jelent, mint hogy előbb le is szállt a lenti földi tájakra? ¹⁰ Aki leszállt, az emelkedett minden ég fölé, hogy betöltse a mindenséget. ¹¹ Ő némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat evangélistává, pásztorrá és tanítóvá tett, ¹² hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és fölépítsék Krisztus testét, ¹³ amíg mindnyájan el nem jutunk az Isten Fia hitének és megismerésének egységére, és meglett emberré nem leszünk, elérve Krisztus teljessége életkorának mértékére. ¹⁴ Akkor majd nem leszünk éretlenek, akiket a megtévesztő emberi tanítás és a tévedésbe ejtő álnokság minden szele magával sodor. ¹⁵ Inkább igazságban kell élnünk és szeretetben, hogy egyre inkább összeforrjunk a Fővel: Krisztussal. ¹⁶ Ő az, aki az egész testet egybefogja és összetartja a különféle ízületek segítségével, hogy a tagok betöltsék az erejükhöz szabott feladatkört. Így növekszik a test, és építi fel saját magát a szeretetben. ¹⁷ Azt mondom tehát, sőt figyelmeztetlek titeket az Úrban, ne éljétek úgy, mint a pogányok, akik hiúságokon járatják az eszüket. ¹⁸ Sötétség borult elméjükre és elidegenedtek az istenes lélettől tudatlanságukban, amely szívük megátalkodottságának következménye. ¹⁹ Lelkileg eltompulva kicsapongásokra adták magukat, és kapzsiságból mindenféle ocsmányságot űznek. ²⁰ Ti azonban nem ezt tanultátok Krisztustól, ²¹ ha valóban órá hallgattatok és megtanultátok, hogy Jézusban van az igazság. ²² Korábbi életmódotokkal ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. ²³ Újuljatok meg gondolkodástok szellemében, s ²⁴ öltözzétek magatokra az új embert, aki az Isten szerint igazságosságban és az igazság szentségében alkotott teremtmény. ²⁵ Hagyjátok el tehát a hazudozást, beszéljen mindenki őszintén embertársával, hiszen tagjai vagyunk egymásnak. ²⁶ Ha elfog is benneteket az indulat, ne vétkezzetek. A nap ne nyugodjék le haragotok fölött. ²⁷ Ne adjátok teret a sátánnak. ²⁸ Aki lopott, ne lopjon többé, hanem dolgozzék, és keressen kenyeret keze munkájával, hogy legyen miből adnia a szűkölködőknek is. ²⁹ Semmiféle rossz szó ne hagyja el ajkatokat, hanem csak olyan, amely alkalmas az épülésre, hogy amiben kell, javára váljék hallgatóitoknak. ³⁰ Ne okozzatok szomorúságot Isten Szentlelkének, akivel meg vagytok jelölve a megváltás napjára. ³¹ Legyen távol tőletek minden keserűség, indulat, haragtartás,

szóváltás, káromkodás és minden egyéb rossz. ³² Inkább legyetek egymás iránt jóindulatúak, könyörületesek, és bocsássatok meg egymásnak, amint Isten is megbocsátott nektek Krisztusban. 5. fejezet (Ef5)

¹ Mint Isten kedves gyermekei, legyetek az ő követői és ² éljete szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket, és odaadta magát értünk jó illatú áldozati adományként az Istennek. ³ Kicsapongásról és egyéb tisztátalanságról vagy kapzsiságról szó se essék köztetek, ahogy a szentekhez illik. ⁴ Ocsmány, léha vagy kétértelmű szót ne ejtsetek ki. Ez sem illik hozzátok, annál inkább a hálaadás. ⁵ Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle erkölcstelennek, tisztátalannak, kapzsinak, más szóval bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában. ⁶ Senki ne vezessen félre benneteket üres beszéddel, mert ezek miatt éri Isten haragja a hitetlenség fiait. ⁷ Tehát ne vállalatok velük közösséget. ⁸ Valaha sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Éljete úgy, mint a világosság fiai. ⁹ A világosság gyümölcse csupa jóság, igazságosság és egyenesség. ¹⁰ Azt keressétek, ami kedves az Úr szemében. ¹¹ Ne legyen részetek a sötétség meddő tetteiben, inkább ítéljétek el őket. ¹² Amit ugyanis titokban tesznek, azt még kimondani is szégyen. ¹³ Mindarra, amit elítéltek, fény derül, ¹⁴ s ami így világossá válik, fényforrás lesz. Ezért mondják: Ébredj, aki alszol, támadj fel a halálból, és Krisztus rád ragyog. ¹⁵ Gondosan ügyeljete tehát arra, hogyan éltek: ne balgán, hanem bölcsen. ¹⁶ Használjátok fel az időt, mert rossz napok járnak. ¹⁷ Ne legyetek értetlenek, hanem értsétek meg az Úr akaratát. ¹⁸ Ne részegeskedjete, mert a bor léhaságra vezet, inkább teljete el lélekkel. ¹⁹ Egymás közt énekeljete zsoltárt, himnuszt és szent énekeket. Énekeljete és ujjongjate szívből az Úrnak. ²⁰ Adjate hálát mindig mindenért Urunk, Jézus Krisztus nevében az Istennek, az Atyának. ²¹ Legyetek egymásnak alárendeltjei Krisztus iránti tiszteletből. ²² Az asszony engedelmeskedjék férjének, akárcsak az Úrnak, ²³ mert a férfi feje az asszonynak, ahogy Krisztus feje az Egyháznak: testének ő a megváltója. ²⁴ Amint tehát az Egyház alá van vetve Krisztusnak, az asszony is mindenben férjének. ²⁵ Férfiak, szeresséte feleséteket, ahogy Krisztus is szerette az Egyházat, és feláldozta magát érte, ²⁶ hogy a keresztségben szavával megtisztítva megszentelje. ²⁷ Ragyogóvá akarta tenni az Egyházat, amelyen sem szeplő, sem ránc, sem egyéb efféle nincsen, hanem szent és szeplőtelen. ²⁸ Így a férj is köteles szeretni feleségét, mint saját testét. Aki feleségét szereti, önmagát szereti. ²⁹ A saját testét senki sem gyűlöli, hanem táplálja, gondozza, akárcsak Krisztus az Egyházat. ³⁰ Mert tagjai vagyunk testének. ³¹ "Ezért az ember elhagyja apját, anyját, feleségével tart, és a kettő egy test lesz." ³² Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom. ³³ Szeresse hát mindegyikte a feleségét, mint önmagát, az

asszonyok meg tiszteljék férjüket. 6. fejezet (Ef6)

¹ *Gyermekek, engedelmeskedjete szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén.* ² *Ez az első, ígérettel egybekötött parancs: "Tiszteld apádat és anyádat," ³ hogy boldog és hosszú életű légy a földön."* ⁴ *Apák, ne keserítsétek meg gyermekeiteket, hanem neveljétek őket fegyelemben az Úr útmutatása szerint.* ⁵ *Szolgák, engedelmeskedjete földi uratoknak, félő tisztelettel és egyszerű szívvel, akárcsak Krisztusnak.* ⁶ *Ne látszatra szolgáljatok, mint akik emberek tetszését keresik, hanem mint Krisztus szolgái, akik szívesen teljesítik Isten akaratát.* ⁷ *Odaadással szolgáljatok, mert az Úrnak szolgáltok, nem embereknek.* ⁸ *Hiszen tudjátok, hogy bármi jót tesz valaki, akár szolga, akár szabad ember, jutalomban részesíti az Úr.* ⁹ *Gazdák, ti is így viselkedjete velük szemben. Hagyjátok abba a fenyegetőzést, hiszen tudjátok, hogy nekik is, akárcsak nektek, Uruk van a mennyben, akinél nincs személyválogatás.* ¹⁰ *Végül: erősödjete meg az Úrban, az ő mindenható erejéből.* ¹¹ *Öltsétek föl az Isten fegyverzetét, hogy a sátán cselvetéseinek ellenállhassatok.* ¹² *Nem annyira a vér és a test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, ennek a sötét világnak kormányzói és az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen.* ¹³ *Ezért öltsétek fel az Isten fegyverzetét, hogy a gonosz napon ellenállhassatok, és mindent legyőzve megtarthassatok állásaitokat.* ¹⁴ *Így készüljete föl: csatoljátok derekatokra az igazság övét, öltsétek magatokra a megigazulás páncélját,* ¹⁵ *sarunak meg a készséget viseljétek a békesség evangéliumának hirdetésére.* ¹⁶ *Mindehhez fogjátok a hit pajzsát, ezzel elháríthatjátok a gonosz minden tüzes nyilát.* ¹⁷ *Tegyétek fel az üdvösség sisakját, és ragadjátok meg a lélek kardját, vagyis az Isten szavát.* ¹⁸ *Minden alkalommal imádkozzatok a Lélekben könyörögve és imákat mondvá. Legyetek éberek, és imádkozzatok kitartóan az összes szentért* ¹⁹ *és énértem is, hogy megkapjam a beszéd ajándékát, hogy amikor megszólalok, bátran hirdessem az evangélium titkát.* ²⁰ *Ennek a bilincsekben is hírnöke vagyok, hadd hirdessem hát bátran, ahogy kötelességem.* ²¹ *S hogy ti is halljátok felőlem és dolgaim felől, Tichikus, az Úrban szeretett testvérem és munkatársam mindent elmond majd nektek.* ²² *Épp azért küldtem el oda, hogy megtudjátok, mi van velem, és hogy megvigasztalja szíveteket.* ²³ *A testvéreknek békesség és hitből jövő szeretet az Atyaistentől és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól!* ²⁴ *Kegyelem legyen mindazokkal, akik nem lankadó szeretettel szeretik Urunkat, Jézus Krisztust!* *Filippieknek írt levél*

1. fejezet (Fil1)

¹ *Pál, és Timóteus, Krisztus Jézus szolgái a Filippiben élő összes szentnek Krisztus Jézusban, az előjárókkal és a diakónusokkal együtt.* ² *Kegyelem*

nektek és békesség Atyánktól, az Istentől és Urunktól, Jézus Krisztustól! ³ Valahányszor rátok gondolok, hálát adok Istenemnek, ⁴ és mindig, minden imádságomban örömmel emlékezem meg rólatok mindnyájatokról, ⁵ mert az első naptól mindmáig részt vállaltatok (Krisztus) evangéliumának hirdetésében. ⁶ Bízom is benne, hogy aki megkezdte bennetek a jót, Krisztus Jézus napjára be is fejezi. ⁷ Méltányos is, hogy így gondolkodjam rólatok, mindnyájatokról, mert szívembe zártalak titeket, hiszen ti osztottok kegyelmemben, akár bilincsekben vagyok, akár az evangéliumot védelmezem és bizonyítom. ⁸ Isten a tanúm, mennyire vágyakozom mindnyájatok után Krisztus Jézus szeretetében. ⁹ Könyörgök is azért, hogy szeretetetek egyre jobban gyarapodjon a helyes ismeretekben és a teljes tapasztalatban, ¹⁰ hogy el tudjátok dönteni, mi a helyes. Akkor tiszták és feddhetetlenek lesztek Krisztus napjára, ¹¹ s bővelkedni fogtok az igaz élet gyümölcsében, amelyet Jézus Krisztus szerzett, Isten dicsőségére és tiszteletére. ¹² Beszámolok róla, testvérek, hogy helyzetem inkább javára vált az evangéliumnak. ¹³ Az egész praetoriumban és a többiek körében is köztudomású lett, hogy bilincseimet Krisztusért viselem. ¹⁴ Azok közül, akik az Úrban testvéreim, sokan fölbuzdulnak bilincseimen, és egyre bátrabban terjesztik az Isten szavát. ¹⁵ Némelyek ugyan féltékenységből és vetélkedésből, mások azonban jó szándékkal hirdetik Krisztust. ¹⁶ Ezek szeretetből, mert tudják, hogy küldetésem az evangélium védelmére szól, ¹⁷ amazok viszont vetélkedésből, és nem tiszta szándékkal hirdetik Krisztust, abban a hiszemben, hogy bilincseimben keserűséget okoznak nekem. ¹⁸ De mit számít ez? Csak Krisztust hirdessék bármi módon, akár érdekből, akár tiszta szándékkal, örülök és a jövőben is örülni fogok neki. ¹⁹ Tudom ugyanis, hogy ez - hála imádságtoknak és Jézus Krisztus Lelke segítségének - üdvösségemre válik. ²⁰ Bizakodom és reménykedem, hogy semmiben sem vallok szégyent, sőt nyíltan megmondom, hogy Krisztus, mint mindig, most is megdicsőül testemben, akkor is, ha élek, akkor is, ha meghalok. ²¹ Hiszen számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség. ²² Ha meg tovább kell élnem, az gyümölcsöző munkát jelent. Nem tudom tehát, mit válasszak. ²³ Mind a kettő vonz: Szeretnék elköltözni, hogy Krisztussal egyesüljek, mert ez mindennél jobb volna. ²⁴ De hogy értetek életben maradjak, arra nagyobb szükség van. ²⁵ Ebben a meggyőződésben biztosra veszem, hogy megmaradok, sőt előhaladásotokra és hitből fakadó örömtökre maradok meg, mindnyájatok javára. ²⁶ Így még több okotok lesz arra, hogy dicsóságtok Krisztusban növekedjék a javamra, ha újra elmegyek hozzátok. ²⁷ Éljetek hát Krisztus evangéliumához méltóan. Így akár elmegyek és látalak titeket, akár távol maradok, azt hallhatom rólatok, hogy egy szívvel, egy lélekkel munkálkodtok az evangéliumi hitért, s az ellenfelektől egyáltalán nem ijedtek meg. ²⁸ Ez lesz számukra a kárhozatnak, számotokra meg az

üdvösségnek Istentől adott bizonyítéka. ²⁹ Nektek az a kegyelem jutott, hogy ne csak higgyetek Krisztusban, hanem szenvedjétek is érte. ³⁰ Hiszen ugyanazt a harcot kell megvívnotok, amit nálam láttatok, és amiről most hallotok. 2. fejezet (Fil2)

¹ Ha ér valamit a Krisztusban adott buzdítás, a szeretetből fakadó intelem, a lelki közösség, a bensőség és együttérzés, ² akkor tegyétek teljessé örömet azzal, hogy egyetértetek, ugyanúgy szerettek és egy lélekként ugyanarra törekedtek. ³ Semmit se tegyetek vetélkedésből vagy hiú dicsőségvágyból! Inkább mindenki alázatosan a másikat tartsa magánál kiválóbbnak. ⁴ Senki ne keresse csak a maga javát, hanem a másét is. ⁵ Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt. ⁶ Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, ⁷ hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. ⁸ Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. ⁹ Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, ¹⁰ hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, ¹¹ s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr. ¹² Kedveseim, ti mindig engedelmesek voltatok, félve-remegve munkáljátok hát üdvösségeteket, nemcsak amikor köztetek vagyok, hanem sokkal inkább most, hogy távol kell lennem. ¹³ Hiszen Isten maga ébreszti bennetek a szándékot, s hajtja végre a tettet tetszésének megfelelően. ¹⁴ Zúgolódás és huzavona nélkül tegyetek meg mindent, ¹⁵ hogy kifogástalanok és tiszták legyetek, Istennek ártatlan gyermekei a gonosz és romlott nemzedékben, amelyben úgy kell ragyognotok, mint a csillagoknak a mindenségben. ¹⁶ Ragaszkodjatok az életet tápláló tanításhoz, hogy Krisztus Jézus napján dicsőségemre váljatok. Akkor nem futottam hiába, és nem fáradtam fölöslegesen. ¹⁷ Sőt, ha hitetek szent szolgálataért áldozatként véretem ontják is, örülök, együtt örülök mindnyájatokkal. ¹⁸ Örüljétek hát ti is, örüljétek velem! ¹⁹ Remélem Urunk Jézusban, hogy nemsokára elküldhetem Timóteust, és megnyugodhatom, hallva hogylétetekről. ²⁰ Nincs senkim ugyanis, aki annyira hozzám hasonló lelkületű volna, s oly őszintén szívén viselné ügyeteket. ²¹ A többiek mind a maguk javát keresik, nem Krisztus Jézusét. ²² Róla azonban tudjátok, mennyire megbízható, hiszen, mint a gyermek apja mellett, úgy szolgált mellettem az evangélium ügyében. ²³ Remélem tehát, hogy elküldhetem, mihelyt megtudom, hogyan áll az ügyem. ²⁴ Sőt bízom az Úrban, hogy nemsokára magam is indulhatok hozzátok. ²⁵ Addig is szükségesnek tartom, hogy visszaküldjem hozzátok Epafrodítusz testvéremet, munka- és küzdőtársamat, akit ti küldtetek, hogy szükségemben

szolgálatomra legyen. ²⁶ Nagyon vágyott már utánatok, és nyugtalankodott, hogy betegségéről értesültetek. ²⁷ Valóban halálos beteg volt, de Isten megkönyörült rajta. Nemcsak rajta, hanem rajtam is, hogy bánatra bánat ne érjen. ²⁸ Igyekszem hamarosan útnak indítani, hogy viszontlátva újra örüljete nekik, s nekem se kelljen szomorkodnom. ²⁹ Fogadjátok nagy örömmel az Úrban, és becsüljétek meg az ilyen embert. ³⁰ Hiszen Krisztus ügyéért került közel a halálhoz, az életét kockáztatta, hogy a nekem tett szolgálattal pótolja, amit ti nem tehettek. 3. fejezet (Fil3)

¹ Egyébként, testvéreim, örüljete az Úrban. Nekem nincs terhemre, hogy ugyanazt írjam nektek, titeket pedig megerősít. ² Óvakodjatok a kutyáktól, óvakodjatok a kontár munkásoktól, óvakodjatok a megcsonkítottaktól. ³ A körülméltetek ugyanis mi vagyunk, akik lélekben szolgálunk Istennek, akik Krisztus Jézusban dicsekszünk, ⁴ s nem a testben bízunk, bár magam a testben is bizakodhatnék. Ha más úgy gondolja, hogy bizakodhatik a testben, én még inkább. ⁵ Nyolcadnapra körülméltetek, Izrael népéből, Benjamin törzséből származom, zsidó vagyok a zsidók közül. A törvény megtartásában farizeus, ⁶ az Egyház üldözésében szenvedélyes, a törvény szerinti jámborságban feddhetetlen voltam. ⁷ Ám amit akkor előnynek tartottam, azt Krisztusért hátránynak tekintem. ⁸ Sőt Uramnak, Krisztus Jézusnak fönséges ismeretéhez mértén mindent szemétnek tartok. Érte mindent elvettem, sőt szemétnek tekintettem, csak hogy Krisztust elnyerhessem és hozzá tartozzam. ⁹ Hiszen nem a törvény útján váltam igazzá, hanem a Jézus Krisztusba vetett hit révén. Isten ugyanis a hit által tett igazzá, ¹⁰ hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. ¹¹ Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljuthassak a halálból a feltámadásra is. ¹² Nem mintha már elértem volna vagy már célba értem volna, de futok utána, hogy magamhoz ragadjam, ahogy Krisztus is magával ragadott engem. ¹³ Testvérek, nem gondolom, hogy máris magamhoz ragadtam, de azt igen, hogy elfelejtem, ami mögöttem van, és nekilendülök annak, ami előttem van. ¹⁴ Futok a kitűzött cél felé, az égi hivatás jutalmáért, amelyre Isten meghívott Krisztusban. ¹⁵ Mi, a tökéletesek, gondolkodjunk így! Ha valamiben még másképpen gondolkodtok, Isten majd megvilágosít benneteket, ¹⁶ de amit már elértünk, abban tartsunk ki. ¹⁷ Testvérek, kövessétek a példámat mindnyájan! Nézzétek azokat, akik úgy élnek, ahogy példámon látjátok. ¹⁸ Hiszen - mint már többször mondtam, most meg könnyek közt mondom - sokan úgy élnek, mint Krisztus keresztyének ellenségei. ¹⁹ Végük a pusztulás, istenük a hasuk, azzal dicsekszenek, ami gyalázatukra válik, s eszüket földi dolgokon járatják. ²⁰ A mi polgárságunk azonban a mennyben van. Onnan várjuk az Üdvözítőt is, Urunkat, Jézus Krisztust. ²¹ Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá

veteth, átalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez. 4. fejezet (Fil4)

¹ Ezért szeretett testvéreim, akik után vágyódom, örömöm és koronám: így álljatok helyt az Úrban, szeretteim! ² Evodiát és Szintihét nagyon kérem, értsenek egyet az Úrban. ³ Téged is kérlek, igaz munkatársam, légy segítségükre azoknak, akik velem együtt fáradtak az evangélium hirdetésében, Kelemennel és a többi munkatársammal együtt, akiknek neve föl van jegyezve az élet könyvében. ⁴

Örüljete az Úrban szüntelenül! Újra csak azt mondom, örüljete. ⁵ Méltányosságotokat ismerje meg mindenki! Az Úr közel van. ⁶ Ne aggódjatok semmi miatt, hanem minden imádságotokban és könyörgéseitekben terjesszétek kéréseket az Úr elé, hálaadástokkal együtt. ⁷ Akkor Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteke és értelmeteke Krisztus Jézusban. ⁸ Egyébként, testvéreim, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, tisztességes, igazságos, ami ártatlan, kedves, dicséretre méltó, ami erényes és magasztos. ⁹ Amit tanultatok és elfogadtatok, amit hallottatok és példámon láttatok, azt váltsátok tettekre, s veletek lesz a béke Istene. ¹⁰ Nagyon megörültem az Úrban, hogy ismét lehetőségetek nyílt a rólam való gondoskodásra. Azelőtt is gondoltatok rá, de nem volt rá módotok. ¹¹ Nem a nélkülözés mondatja ezt velem, hiszen megtanultam, hogy megelégedjem azzal, amim van. ¹² Tudok nélkülözni, de tudok bőségben is élni. Mindig mindenhez hozzászoktam: ahhoz, hogy jóllakjam és éhezsem, hogy bővelkedjem és nélkülözsem. ¹³ Mindent elviselek abban, aki erő ad. ¹⁴ Mégis jól tettétek, hogy szükségemben segítségemre voltatok. ¹⁵ Ti is tudjátok, filippiek, hogy az evangélium hirdetésének kezdetén, amikor Macedóniából elindultam, nem volt egyetlen egyházközség sem, amely velem az adás és viszonzás kapcsolatában állt volna, csak ti. ¹⁶ Már Tesszalonikába ismételten küldtetek, amire szükségem volt. ¹⁷ Nem az adomány a fontos nekem, hanem inkább a gyümölcse, amelyet majd bőségesen javatokra írnak. ¹⁸ Megvan mindenem, mégpedig bőségesen. Bőven el vagyok látva, amióta Epafroditustól átvettem küldeményeteke, mint kellemes illatú, Istennek tetsző áldozatot. ¹⁹ Az én Istenem - gazdagsága szerint - dicsőségében ellát majd benneteke Jézus Krisztus által mindennel, amire szükségetek van. ²⁰ Istennek, a mi Atyánknak legyen dicsőség örökkön-örökké! Amen. ²¹ Köszöntsetek minden szentet Jézus Krisztusban! Köszöntenek titeket az itteni testvérek. ²² Köszönt titeket valamennyi szent, főképp a császár házából valók. ²³ Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel! Kolosszeieknak írt levél

1. fejezet (Kol1)

¹ Pál, Isten akaratából Jézus Krisztus apostola és Timóteus testvér ² a

Kolosszéban élő szent és hívő testvéreknek Krisztusban. Kegyelem nektek és béke Atyánktól, az Istentől [és Urunktól, Jézus Krisztustól]! ³ Hálát adunk Istennek, Urunk, Jézus Krisztus Atyjának, valahányszor értetek imádkozunk. ⁴ Hallottunk ugyanis Jézus Krisztusba vetett hitetekről és arról a szeretetről, amelyet minden szent iránt tanúsítottok ⁵ annak reményében, ami készen vár rátok a mennyben. Erről az evangélium igaz tanításában hallottatok, ⁶ amely hozzátok is eljutott, s amint az egész világon gyümölcsözik és gyarapszik, úgy nálatok is attól a naptól kezdve, hogy meghallottátok, és az Isten kegyelmét felismertétek az igazságban. ⁷ Így tanultátok ezt kedves szolgatársunktól, Epafrásztól. Ő hűséges szolgálja köztetek Krisztusnak, ⁸ ő beszélt nekünk lélekből fakadó szeretetetekről is. ⁹ Amióta erről hallottunk, mi is szüntelenül imádkozunk értetek, és könyörgünk, hogy akaratát teljesen ismerjétek, nagy bölcsességgel és lelki megértéssel. ¹⁰ Így majd az Úrhoz méltón éltek, egészen az ő tetszése szerint, minden jótettben gyümölcsöt hoztok, és az Isten ismeretében gyarapodtok. ¹¹ Dicsőséges hatalmában szilárdítson meg titeket nagy erővel, hogy mindvégig kitartsatok és állhatatosak legyetek. Örömmel ¹² adjatok hálát az Atyának, aki arra méltatott benneteket, hogy részetek legyen a szentek örökségében, a világosságban; ¹³ kiragadott minket a sötétség hatalmából, és áthelyezett szeretett Fia országába. ¹⁴ Benne nyertük el a megváltást, bűneink bocsánatát. ¹⁵ Ő a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsősülötte. ¹⁶ Mert benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és a láthatatlanokat, a trónusokat, uralmakat, fejedelemségeket és hatalmasságokat. Mindent általa és érte teremtetett. ¹⁷ Ő előbb van mindennél, és minden benne áll fenn. ¹⁸ Ő a testnek, az Egyháznak a feje. Ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy övé legyen az elsőség mindenben. ¹⁹ Úgy tetszett (az Atyának), hogy benne lakjék az egész teljesség, ²⁰ s hogy általa békítsen ki magával mindent a földön és a mennyben, minthogy Ő a kereszten vérével békességet szerzett. ²¹ Nektek is, akik azelőtt idegenek és ellenséges érzületűek voltatok gonosz tetteitek következtében, ²² most nektek is megszerezte a kiengesztelődést halandó testében a halál árán, hogy szentté, szeplőtlenné és feddhetetlenné tegyen benneteket színe előtt. ²³ Csak álljatok szilárdan és rendületlenül a hitben, és ne tántorodjatok el az evangéliumi reménytől, amelyről hallottatok, hiszen minden teremtménynek hirdették az ég alatt, és én, Pál is ennek a szolgálja lettem. ²⁴ Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára. ²⁵ Ennek lettem a szolgálja, Isten rendeletéből, amelyet értetek kaptam, hogy az Isten szavát egészen érvényre juttassam: ²⁶ Azt a titkot, amely korszakok és nemzedékek óta rejtve volt, s amelyet most szentjeinek kinyilatkoztatott. ²⁷ Velük akarta megismertetni az Isten, milyen fontos gazdagságot rejt a pogányok számára ez a titok: Krisztus bennetek a

megdicsőülés reménye. ²⁸ Őt hirdetjük, amikor intünk és a teljes bölcsesség birtokában tanítunk mindenkit, hogy minden embert tökéletessé tegyünk Jézus Krisztusban. ²⁹ Ezért fáradok és küzdök az Ő erejével, amely hatékonyan működik bennem. 2. fejezet (Kol2)

¹ Szeretném, ha tudnátok, mennyit küzdök értetek, a laodiceaiakért és mindazokért, akik személyesen nem ismernek, ² hogy szívükben megerősödve és a szeretetben egyesülve eljussanak a tökéletes megismerés teljes gazdagságára: Isten titkának, Krisztusnak a megismerésére. ³ Benne rejlik a tudomány és a bölcsesség minden kincse. ⁴ Ezt azért mondom, hogy senki tetszetős szavakkal meg ne tévesszen benneteket. ⁵ Ha testileg távol is, de lélekben köztetek vagyok, s örömmel látom a körötökben uralkodó fegyelmet és rendíthetetlen hiteteket Krisztusban. ⁶ Mivel tehát elismertétek Krisztus Jézust uratoknak, éljete is benne. ⁷ Verjete benne gyökeret, épüljete rá és erősödjete meg a hitben, ahogy tanultátok, s bővelkedjete a hálaadásban. ⁸ Vigyázzatok, hogy senki félre ne vezessen benneteket bölcselkedéssel és hamis tanítással, ami emberi hagyományokon és világi elemeken alapszik, nem pedig Krisztuson. ⁹ Mert benne lakik testi formában az istenség egész teljessége, s benne lettetek ennek a teljességnek részesei. ¹⁰ Ő minden fejedelemségnek és hatalmasságnak feje. ¹¹ Benne vagytok körülmetélve, nem kézzel, hanem az érzékies test levetésével, a krisztusi körülmetéléssel. ¹² Benne temetkeztetek el a keresztségben, és benne támadtatok fel, annak az Istennek az erejébe vetett hit által, aki Őt a halálból feltámasztotta. ¹³ Titeket tehát, akik bűneitek és testi körülmetéletlenségeitek következtében halottak voltatok, vele együtt életre keltett. Megbocsátotta minden bűnünket. ¹⁴ A követelményeivel ellenünk szóló adóslevelet eltörölte, az útból eltávolította és a keresztre szegezte. ¹⁵ Lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, nyilvánosan pellengérre állította őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk. ¹⁶ Senki se ítélkezzék fölöttetek étel-ital miatt, vagy ünnepre, újholdra és szombatra vonatkozó dolgokban. ¹⁷ Hiszen ezek csak árnyékai a jövődönnek; a valóság Krisztusban van. ¹⁸ Senki ne mondjon benneteket méltatlannak a jutalomra, főleg az nem, aki alázatoskodásban s az angyalok tiszteletében tetszeleg magának, aki látomásokkal dicsekszik, érzékies gondolkodásában ostobán felfuvalkodik, ¹⁹ s elutasítja a Főt, jóllehet ő tartja és fogja össze az egész testet inakkal és izmokkal, s Isten szerint való növekedéséről is ő gondoskodik. ²⁰ Ha tehát Krisztussal meghaltatok a világ elemeinek, miért vállaltok magatokra olyan kötöttségeket, mintha még a világban élnétek, ²¹ hogy tudniillik: "Ne fogd meg, ne ízeled, ne érintsd!" ²² Hiszen ezek mind arra valók, hogy használat közben elpusztuljanak. Csak emberi parancsok és tanítások, ²³ amelyek a bölcsesség látszatát keltik az önkényes vallási gyakorlatokkal, az

alázatoskodással és az önsanyargatással, de valójában nincs semmi értékük, csak a test kielégítésére szolgálnak. 3. fejezet (Kol3)

¹ Ha tehát Krisztussal feltámadtatok, keressétek, ami fönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján. ² Ami ott fönn van, arra legyen gondotok, ne a földiekre. ³ Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal el van rejtve az Istenben. ⁴ Amikor majd Krisztus, a mi életünk megjelenik, vele együtt ti is megjelentek dicsőségesen. ⁵ Öljétek meg tagjaitokban azt, ami földies: az erkölcstelenséget, a tisztátalanságot, az érzéki vágyakat, a bűnös kívánságokat és a kapzsiságot, ami nem más, mint bálványimádás. ⁶ Ezek miatt sújtja Isten haragja a hitetlenség fiait. ⁷ Valaha, amikor még köztük éltetek, ti is ezeket műveltétek. ⁸ De most hagyjátok el ezeket: a haragot, a gyűlölködést, a rosszindulatot, az átkozódást és az ocsmány beszédet. ⁹ Ne hazudjatok egymásnak. Vessétek le a régi embert szokásaival együtt, ¹⁰ és öltsetek föl az újat, aki állandóan megújul Teremtőjének képmására a teljes megismerésig. ¹¹ Itt már nincs görög vagy zsidó, körülmetélt vagy körülmetéletlen, barbár vagy szittyá, szolga vagy szabad, hanem Krisztus minden mindenben. ¹² Mint Istennek szent és kedves választottai, öltsetek magatokra az irgalmasságot, a jóságot, a szelídséget és a türelmet. ¹³ Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa van a másik ellen. Ahogy az Úr megbocsátott nektek, ti is bocsássatok meg egymásnak. ¹⁴ Legfőként pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke. ¹⁵ S Krisztus békéje töltse be szíveteket, hiszen erre vagytok hivatva, egy testben. ¹⁶ Legyetek hálások, Krisztus tanítása éljen bennetek elevenen, s teljes bölcsességgel tanítsátok és intsetek egymást. Az Istennek énekeljétek hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent énekeket. ¹⁷ Akár mondtok, akár tesztek valamit, tegyetek mindent Urunk Jézus nevében, így adjátok hálát általa Istennek, az Atyának. ¹⁸ Asszonyok, engedelmeskedjétek férjeteknek, ahogy illik az Úrban. ¹⁹ Férfiak, szeressétek feleségeteket, s ne bánjatok durván velük. ²⁰ Gyermek, fogadjatok szót szüleiteknek mindenben, mert ez kedves az Úr szemében. ²¹ Apák, ne keserítsétek gyermekeiteket, nehogy kedvüket veszítsék. ²² Szolgák, engedelmeskedjétek mindenben testi uraitoknak, ne látszatra szolgáljátok őket, mint akik emberek tetszését keresik, hanem egyenes lélekkel, az Úr félelmében. ²³ Bármit tesztek, tegyétek szívből, mintha az Úrnak és nem embereknek tennétek. ²⁴ Hiszen tudjátok, hogy az Úrtól jutalmul kapjátok az örökséget. Urunknak, Krisztusnak szolgáljatok, ²⁵ hiszen a gonosz meglakol igazságtalanságáért; ő nem ismer személyválogatást. 4. fejezet (Kol4)

¹ *Gazdák, adjátok meg szolgálótoknak, ami jogos és méltányos. Gondoljátok meg, nektek is van Uratok a mennyben.* ² *Legyetek kitartók és éberek az imában meg a*

hálaadásban. ³ Imádkozzatok egyúttal értünk is, hogy az Isten tárja fel előttünk az ajtót, hogy beszélhessünk, s Krisztus titkát, ami miatt bilincsbe is vertek, ⁴ kinyilvánítsam, ahogyan nekem beszélnem kell. ⁵ A kívülállókkal való érintkezésben legyetek okosak. Az időt jól használjátok fel. ⁶ Beszédetek legyen mindig szíves, sóval ízes, akkor majd helyesen meg tudtok felelni mindenkinek. ⁷ Helyzetemről a kedves testvér, hű szolga és munkatárs az Úrban, Tichikusz majd beszámol nektek. ⁸ Épp azért küldöm el hozzátok, hogy megtudjátok, mi van velem, és hogy megvigasztaljon benneteket. ⁹ Vele megy kedves és hű testvérem, Onezimusz is, aki földitek. Ők majd elmondják mind, ami újság itt van. ¹⁰ Köszönt titeket fogolytársam, Arisztarchusz és Márk, Barnabás unokaöccse; rá vonatkozó utasításaimat már megkaptátok. ¹¹ Ha megérkezik oda, fogadjátok szívesen! Köszönt benneteket még Jézus is, másik nevén Jusztusz. A zsidók közül csak ők dolgoznak együtt velem Isten országának hirdetésében; igazi vigasztalásomra szolgáltak. ¹² Köszönt titeket földitek, Epafrász, Krisztus Jézus szolgája. Ő állandóan küzd értetek imáiban, hogy teljesen és tökéletesen megvalósítsátok Isten akaratát. ¹³ Tanúskodom, hogy sokat dolgozik értetek és azokért, akik Laodiceában és Hierápolisban élnek. ¹⁴ Köszönt benneteket Lukács, a kedves orvos és Démász. ¹⁵ Köszöntsétek a Laodiceában élő testvéreket és Nimfát a házában összejövő közösséggel együtt! ¹⁶ Ha nálatok már felolvasták ezt a levelet, gondoskodjatok róla, hogy a laodiceai egyházban is felolvassák. Ti pedig olvassátok el a laodiceaiakét. ¹⁷ Archipposznak mondjátok meg: Legyen gondod az Úrtól kapott szolgálat betöltésére! ¹⁸ Itt a saját kezű köszöntésem: Pál. Emlékezzetek meg bilincseimről! Kegyelem veletek! Tesszalonikaiaknak írt I. levél

1. fejezet (1Tessz1)

¹ Pál, Szilvánusz és Timóteus a tesszalonikaiak egyházának, amely az Atyaistenben és Urunkban, Jézus Krisztusban áll fenn. Kegyelem nektek és békesség! ² Mindig hálát adunk Istennek mindnyájatokért, ahányszor csak megemlékezünk rólatok imádságainkban. ³ Állandóan gondolunk Istenünk és Atyánk előtt tevékeny hitetekre, áldozatos szeretetetekre és Urunkba, Jézus Krisztusba vetett szilárd reményetekre. ⁴ Mi tudjuk, Istentől szeretett testvéreim, hogy választottak vagytok, ⁵ hiszen az evangéliumot nemcsak szóval hirdettük közöttetek, hanem erővel, Szentlélekkel és mély meggyőződéssel is. Ti éppúgy tudjátok, mint mi, hogy - érdeketekben - hogyan viselkedtünk körötökben. ⁶ S ti az Úr és a mi követőink lettetek. A tanítást a sok nehézség ellenére is a Szentlélek örömeivel fogadtátok, ⁷ s így Macedóniában és Achájában minden hívőnek példaképévé lettetek. ⁸ Tőletek kiindulva terjedt el az Úr szava, s nem is csupán Macedóniában és Achájában;

Istenbe vetett hitetek mindenütt ismeretes lett, ezért nem is kell róla beszélnünk. ⁹ Az emberek maguktól beszélnek róla, hogyan fogadtatok minket, hogyan fordultatok a bálványoktól az Istenhez, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok, ¹⁰ és várjátok a mennyből Fiát, Jézust, akit a halálból feltámasztott, s aki megment bennünket az eljövendő haragtól. 2. fejezet (1Tessz2)

¹ Magatok is tudjátok, testvérek, hogy nem hiába mentünk el hozzátok. ² Jóllehet előzőleg Filippiben szenvedés és bánatalom ért bennünket, amint tudjátok, mégis - bízva Istenünkben - vállalni mertük, hogy hirdetjük nektek az Isten evangéliumát, a sok nehézség ellenére is. ³ Buzdításunk nem megtévesztésből, hamis szándékból vagy álnokságból fakad, ⁴ hanem úgy beszélünk, mint akiket Isten alkalmasnak ítélt az evangélium hirdetésére. Nem is az embereknek igyekszünk tetszeni, hanem az Istennek, aki szívünket megítéli. ⁵ Mint tudjátok, nem volt szokásunk hízelegni, és kapzsi szándék sem vezetett soha. Isten a tanúnk rá! ⁶ Emberi elismerésre nem törekedtünk, sem a tiétekre, sem a másokéra. ⁷ Bár mint Krisztus apostolai követelményekkel állhattunk volna elő, mégis olyan szelíden viselkedtünk körötökben, mint a gyermekeit dajkáló anya. ⁸ Annyira közel álltatok szívünkhöz, hogy nemcsak Isten evangéliumát, hanem életünket is nektek akartuk adni. Ennyire megszerettünk benneteket! ⁹ Emlékezhettek, testvérek, fáradozásunkra és kemény munkánkra. Éjjel-nappal dolgoztunk, hogy senkinek se legyünk terhére. Így hirdettük nektek az Isten evangéliumát. ¹⁰ Tanúk vagytok rá, ti és az Isten, milyen szentül, becsületesen és feddhetetlenül éltünk köztetek, amikor hívók lettetek. ¹¹ Azt is tudjátok, hogy mint apa a gyermekeit, egyenként ¹² intettünk, buzdítottunk és kértünk benneteket, éljete méltóan ahhoz az Istenhez, aki meghívott titeket dicsőséges országába. ¹³ Szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy amikor az Isten szavát hallottátok tőlünk, nem úgy fogtátok fel, mint emberi tanítást, hanem mint az Isten szavát, ahogy valóban az is. Bennetek is hatékonynak bizonyul, akik hittetek. ¹⁴ Mert ti, testvéreim, követői lettetek Isten júdeai egyházainak, amelyek Krisztus Jézusban vannak. Ti ugyanazt szenvedtétek el saját népetektől, amit ők a zsidóktól, ¹⁵ akik Urunkat, Jézust és a prófétákat is megölték, minket pedig üldöznek, ezért az Isten előtt nem kedvesek, és az embereknek is ellenségei. ¹⁶ Akadályoznak bennünket, hogy a pogányoknak ne hirdessük az evangéliumot az üdvösségükre. Így betelik egyszer s mindenkorra bűneik mértéke, s már rajtuk is az Isten haragja, végérvényesen. ¹⁷ Testvérek, mi egy időre elszakadtunk tőletek, de csak térben, a szívünkben nem. Sőt, egyre jobban vágyunk rá, hogy viszontlássunk benneteket. ¹⁸ El akartunk hozzátok menni - én, Pál ismételten is -, de a sátán megakadályozott benne. ¹⁹ Hiszen ki volna

reményünk, örömünk és dicsekvésünk tárgya Urunk, Jézus Krisztus előtt, eljövetele napján, ha nem ti? ²⁰ Igen, ti vagytok dicsőségünk és örömünk. 3. fejezet (1Tessz3)

¹ Már nem bírtuk tovább, elhatároztuk hát, hogy inkább egyedül maradunk Athénban, ² s testvérünket és Krisztus evangéliumának hirdetésében Isten szolgáját, Timóteust elküldtük hozzátok, hogy megerősítsen benneteket hitetekben, és bátorítson, ³ nehogy valaki is megtántorodjék ezeknek az üldöztetéseknek közepette. Hiszen tudjátok, hogy ez rendeltetésünk. ⁴ Már amikor körötökben voltunk, megmondtuk nektek előre, hogy megpróbáltatás vár ránk. ⁵ Így is történt, amint tudjátok. Épp ezért nem bírtam már tovább, elküldtem hozzátok, hogy hírt halljak hitetekről: Vajon a kísértő nem szedett-e rá benneteket, és fáradságunk nem veszett-e kárba? ⁶ Timóteus éppen most tért vissza tőletek, és jó hírt hozott nekünk hitetek, szeretetetek felől, és arról, hogy szívesen emlékeztek ránk, sőt szeretnétek látni minket, mint ahogy mi is titeket. ⁷ A hitetek minden bajunkban és szenvedésünkben megvigasztalt minket, testvérek, ⁸ s újjáéledünk, ha kitartotok az Úrban. ⁹ Hogyan is róhatnánk le hálánkat az Istennek azért a nagy örömért, amelyet általatok nyertünk az Isten színe előtt? ¹⁰ Buzgón imádkozunk éjjel-nappal, hogy újra láthassunk benneteket személyesen, és pótolhassuk hitetek hiányait. ¹¹ Isten, a mi Atyánk és Urunk, Jézus (Krisztus) vezesse hozzátok utunkat! ¹² Titeket meg gyarapítson és gazdagítson az Úr szeretetben egymás és mindenki iránt, mint ahogy mi is szeretünk titeket! ¹³ Tegye állhatatossá szíveteket, hogy feddhetetlen szentségben állhassatok Istenünk és Atyánk elé, amikor a mi Urunk, Jézus majd eljön, összes szentjének kíséretében! 4. fejezet (1Tessz4)

¹ Továbbá kérünk és intünk titeket, testvérek, Urunkban, Jézusban: Megtanultátok tőlünk, hogyan kell Istennek tetsző életet élnetek; éljétek is hát így, s haladjatok egyre előbbre. ² Hiszen tudjátok, milyen utasításokat adtunk nektek Urunk, Jézus által. ³ Az az Isten akarata, hogy szentek legyetek. Kerüljétek a tisztátalanságot. ⁴ Mindegyiktek szentül és tisztességesen éljen feleségével, ⁵ és ne szenvedélyes érzékiségben, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent. ⁶ Senki se károsítsa meg és ne csalja meg üzleti ügyben testvérét, mert az Úr megtorol minden ilyesmit, ahogy előbb már megmondtuk és kifejtettük. ⁷ Hiszen az Úr nem bűnös életre hívott bennünket, hanem szentségre. ⁸ Aki tehát az ilyen dolgokat megveti, nem az embert veti meg, hanem az Istent, aki kiárasztotta ránk a Szentlelket. ⁹ A testvéri szeretetről nem szükséges írnom, hiszen Istentől tanultátok, hogy egymást szeressétek, ¹⁰ s szeretettel is vagytok egész Macedóniában minden testvér iránt. Csak arra kérünk titeket, testvérek, hogy gyarapodjatok is benne. ¹¹ Becsületbeli

kötelességnak tartjátok, hogy békességben éltek, a magatok dolgával törődtök, s a két kezetekkel dolgoztok, ahogy a lelketekre kötöttük. ¹² Akkor a kívülállókból tiszteletet vált ki életetek, és nem szorultok rá senkire. ¹³ Az elhunytak sorsáról nem akarunk tájékoztatlanságban hagyni benneteket, testvérek, hogy ne szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reményük. ¹⁴ Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és feltámadt, akkor Isten vele együtt feltámasztja azokat is, akik Jézusban hunytak el. ¹⁵ Az Úr tanítása alapján ugyanis ezt mondjuk nektek: Mi élők, akik az Úr eljöveteleig megmaradunk, nem előzzük meg az elhunytakat. ¹⁶ A parancsszóra, a főangyal szólítására, Isten harsonájának zengésére az Úr maga száll le a mennyből. Először a Krisztusban elhunytak támadnak fel, azután mi, akik életben maradtunk. ¹⁷ A felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így örökké az Úrral leszünk. ¹⁸ Vigasztaljátok tehát egymást ezzel a tanítással! 5. fejezet (1Tessz5)

¹ Ami az időt és az órát illeti, testvérek, arról nem szükséges írnom. ² Magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy érkezik el, mint éjjel a tolvaj. ³ Amikor azt mondogatják: "Béke és biztonság", akkor éri őket hirtelen a pusztulás, akárcsak a várandós asszonyt a fájdalom, és nem lesz menekvés számukra. ⁴ De ti, testvérek, nem jártok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módjára lepjen meg benneteket. ⁵ Hiszen mindnyájan a világosság és a nappal fiai vagytok. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé. ⁶ Ne aludjunk hát, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok. ⁷ Az alvók éjjel alszanak, a mulatozók éjjel részegeskednek. ⁸ Mi azonban, akik a nappaléi vagyunk, legyünk józanok s öltösz fel a hitnek és a szeretetnek páncélját, sisak gyanánt meg az üdvösség reményét. ⁹ Hiszen Isten nem a haragra szánt minket, hanem az üdvösség elnyerésére Urunk, Jézus Krisztus által, ¹⁰ aki meghalt értünk, hogy akár élünk, akár meghalunk, vele együtt elnyerjük az életet. ¹¹ Ezért vigasztaljátok és bátorítsátok egymást, mint ahogy meg is teszitek. ¹² Kérünk titeket, testvérek, becsüljétek meg azokat, akik körötökben fáradnak, vezetnek és intenek benneteket az Úrban. ¹³ Munkájukért legyetek irántuk minél nagyobb szeretettel, egymással meg éljetez békében. ¹⁴ Kérünk továbbá benneteket, testvérek, feddjétek meg a nyughatatlanokat, bátorítsátok a kislelkűeket, gondozzátok a betegeket, tanúsítsátok mindenki iránt türelmet. ¹⁵ Ügyeljete, hogy senki ne fizessen rosszal a rosszért, hanem törekedjete mindig jól tenni egymással és mindenkivel. ¹⁶ Legyetek derűsek. ¹⁷ Imádkozzátok szüntelenül. ¹⁸ Adjátok hálát mindenért, mert Isten ezt kívánja mindnyájatokról Krisztus Jézusban. ¹⁹ Ne oltsátok ki a Lelket, ²⁰ s a prófétai beszédet ne vessétek meg. ²¹ Vizsgáljátok felül mindent, a jót tartjátok meg. ²² Mindenféle rossztól óvakodjatok. ²³ A békesség Istene szenteljen meg benneteket, hogy tökéletesek legyetek. Őrizze meg szellemeteket, lelketeket és

testeteket feddhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljöveteléig. ²⁴ Aki meghívott benneteket, az hűséges, és végbe is viszi. ²⁵ Testvérek, imádkozzatok értünk is! ²⁶ Köszöntetek minden testvért szent csókkal! ²⁷ Az Úr nevében felszólítalak benneteket, hogy ezt a levelet minden testvér előtt olvassátok fel. ²⁸ A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen veletek! Tesszalonikaiaknak írt II. levél

1. fejezet (2Tessz1)

¹ Pál, Szilvánusz és Timóteus a tesszalonikaiak egyházának, amely az Atyaistenben és Urunkban, Jézus Krisztusban áll fenn. ² Kegyelem nektek és béke az Atyaistentől és Urunktól, Jézus Krisztustól! ³ Folytonos hálával tartozunk értetek az Istennek, testvérek, mégpedig méltán, mert hitetek nőttön-nő, és a kölcsönös szeretet mindnyájatokban gyarapszik. ⁴ Dicsekszünk is veletek Isten egyházaiban: állhatatosságotokkal és hitetekkel, amelyet tanúsítottok a sok üldözés és zaklatás közepette. ⁵ Ezeket elviselitek az Isten igazságos ítéletének előjeleként, hogy majd méltók legyetek az Isten országára, hiszen szenvedtek érte. ⁶ Méltányos egyébként, hogy az Isten üldözőiteknek üldözéssel fizessen meg. ⁷ Nektek, üldözötteknek pedig velünk együtt megnyugvást adjon, amikor Urunk Jézus eljön hatalmas angyalseregével a mennyből, ⁸ s lobogó tűzzel megbünteti azokat, akik Istent nem ismernek és Urunk Jézus evangéliumának nem engedelmeskednek. ⁹ Örök kárhozattal fognak bűnhődni: eltaszítva az Úr színe elől és távol fönséges hatalmától, ¹⁰ azon a napon, amikor majd eljön, hogy dicsőségét megmutassa szentjeiben, és csodálatos hatalmát bennetek, hívőkben. Ti ugyanis tanúságtételünket hittel fogadtátok. ¹¹ Ezért állandóan imádkozom értetek, hogy Istenünk méltóvá tegyen benneteket a meghívásra és tökéletessé a jóra való törekvésben s a hitből fakadó tetteken. ¹² Így dicsőül meg Urunk Jézus neve bennetek, és ti is őbenne, Istenünknek és Urunknak, Jézus Krisztusnak kegyelméből. 2. fejezet (2Tessz2)

¹ Van még egy kérésünk: Urunk, Jézus Krisztus eljövetelét és vele való egyesülésünket illetően ne veszítsétek el rögtön józanságotokat, ² és sem lelki kinyilatkoztatás, sem állítólag tőlünk eredő mondás vagy levél ne ijesszen meg benneteket, mintha az Úr napja már küszöbön állna. ³ Semmiképpen meg ne tévesszen valaki titeket, hiszen előbb be kell következnie az elpártolásnak, és meg kell mutatkoznia a bűn emberének, a kárhozat fiának, az ellenségnek, ⁴ aki mindenek fölé emelkedik, amit Istennek és szentnek neveznek. Sőt, Isten templomában foglal majd helyet, és istennek akar látszani. ⁵ Nem emlékeztek, hogy minderről beszéltem nektek, még amikor nálatok voltam? ⁶ Tudjátok azt is, mi késlelteti föllépésének idejét. A gonoszság titka már munkálkodik, ⁷ csak

annak kell még az útból eltűnnie, ami még késlelteti. ⁸ Akkor majd megjelenik a gonosz, de Urunk Jézus elsöpri szája leheletével, és megsemmisíti jövetelének tündöklésével. ⁹ Megjelenését a sátán erejéből mindenféle feltűnő tett, jel és hamis csoda kíséri, meg mindenféle gonosz csábítás is, ¹⁰ azok vesztére, akik elkárhoznak, mert nem voltak fogékonyak az igazság szeretetére, ami üdvösségükre szolgált volna. ¹¹ Azért szolgáltatja ki őket az Isten a kísértés hatalmának, hogy higgyenek a hazugságnak. ¹² Így azok, akik nem hittek az igazságban, hanem a gonoszságban telt kedvük, mind ítéletet vonnak magukra. ¹³ Folytonos hálaadással tartozunk az Istennek értetek, testvérek, akiket szeret az Úr, mert az Isten kezdettől kiválasztott benneteket, hogy a Lélek megszentelő erejéből és az igazságban való hit által megváltást nyerjétek. ¹⁴ Evangéliumunk által épp azért hívott meg benneteket, hogy részetek legyen Urunk, Jézus Krisztus dicsőségében. ¹⁵ Legyetek hát állhatatosak, testvérek, és ragaszkodjatok a hagyományokhoz, amelyeket tőlünk élőszóban vagy levélben kaptatok. ¹⁶ Urunk, Jézus Krisztus pedig és Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, s kegyelmével állandó vigasztalást és jó reménységet ajándékozott nekünk, ¹⁷ vigasztalja meg szíveteket, és szilárdítson meg benneteket minden jó tettben és szóban. 3. fejezet (2Tessz3)

¹ Végül, imádkozzatok értünk, testvérek, hogy az Úr szava terjedjen, és dicsőségre jusson, mint nálatok is, ² és hogy megszabaduljunk az ártó és gonosz emberektől. A hit ugyanis nem mindenkié. ³ Az Úr azonban hűséges, megerősít benneteket és megoltalmaz a gonosztól. ⁴ Bízunk az Úrban, hogy megtartjátok, amit meghagytunk nektek, és a jövőben is meg fogjátok tartani. ⁵ Az Úr vezérelje szíveteket Isten szeretetére és krisztusi türelemre! ⁶ Urunk, Jézus Krisztus nevében meghagyjuk nektek, testvérek, kerüljétek minden olyan testvért, aki kifogásolható módon él, és nem ragaszkodik a tőlünk kapott hagyományhoz. ⁷ Hiszen tudjátok, hogyan kell minket követni. Nem éltünk tétlenül közöttetek, ⁸ senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte, hogy senkinek ne legyünk terhére. ⁹ Nem mintha nem lett volna rá jogunk, hanem mert példát akartunk nektek adni, hogy kövessétek. ¹⁰ Már amikor nálatok voltunk, meghagytuk nektek, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék. ¹¹ Most mégis azt halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek, semmit sem dolgoznak, hanem haszontalanságra fecsérlik idejüket. ¹² Az ilyeneknek megparancsoljuk, figyelmeztetjük őket Urunkban, Jézus Krisztusban, hogy békésen dolgozva a maguk kenyerét egyék. ¹³ Ti pedig, testvérek, ne unjatok bele a jótettekbe. ¹⁴ Ha valaki nem engedelmeskednék a levélben adott tanításnak, azt jegyezzétek meg, és kerüljétek a társaságát, hogy észre térjen. ¹⁵ De ne bánjatok vele úgy, mint ellenséggel, hanem feddjétek meg mint testvéreket. ¹⁶ A békesség Ura adjon nektek mindig és minden körülmények között békét! Az Úr legyen

mindnyájatokkal! ¹⁷ A köszöntést saját kezemmel írom: Pál. Minden levelemben ez a jel, ez a kézírásom. ¹⁸ A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal! Timóteusnak írt I. levél

1. fejezet (1Tim1)

¹ Pál, üdvözítő Istenünknek és reménységünknek, Krisztus Jézusnak rendeletéből Krisztus Jézus apostola ² Timóteusnak, a hitben igaz fiának. Kegyelem, irgalom és békesség Istentől, az Atyától, és Urunktól, Krisztus Jézustól. ³ Amikor elindultam Macedóniába, arra kértelek, maradj Efezusban, és figyelmeztess bizonyos embereket, hogy ne tanítsanak téves dolgokat, ⁴ ne vesződjenek mesékkel és vég nélküli családfákkal, amelyek csak vitatkozásra adnak alkalmat, de a hiten alapuló üdvrendet nem szolgálják. ⁵ A tanításnak a célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és őszinte hitből fakadó szeretet. ⁶ Ettől némelyek eltértek, és üres fecsegésre adták magukat. ⁷ A törvény tanítói szeretnének lenni, de nem értik, amit mondanak, és amit olyan csökönyösen állítanak. ⁸ Mi tudjuk, hogy a törvény jó, ha valaki helyesen alkalmazza; ⁹ de tudatában kell lennünk, hogy a törvényt nem az igaz emberért hozták, hanem a gonoszokért, a lázadókért, az istentelenekért, a bűnösökért, a vallástalanokért, a közönséges lelkűekért, az apa- és anyagyilkosokért, a vérengzőkért, ¹⁰ a tisztátalanokért, a fajtalanokért, a rabszolga-kereskedőkért, a hazugokért, a hamisan esküvőkért, és mindazért, ami még ellenkezik az igaz tanítással, ¹¹ a boldog Isten dicsőségéről szóló evangéliummal, amelynek hirdetésére megbízást kaptam. ¹² Hálát adok Urunknak, Jézus Krisztusnak, aki erőt adott nekem, megbízhatónak tartott és meghívott a szolgálatára, engem, ¹³ aki azelőtt káromoltam s üldöztem és erőszakos ember voltam. De megkönyörült rajtam, mivel hitetlenségemben tudatlanul cselekedtem. ¹⁴ Sőt valósággal elárasztott az Úr kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és az iránta való szeretettel. ¹⁵ Igaz beszéd ez, és teljes hitelt érdemel: Krisztus Jézus azért jött a világba, hogy üdvözítse a bűnösöket, s közöttük én vagyok az első. ¹⁶ De éppen azért nyertem irgalmat, hogy Jézus Krisztus először is rajtam mutassa meg végtelen türelmét, példaképül azoknak, akik a jövőben hisznek majd benne, és így eljutnak az örök életre. ¹⁷ Az örökkévalóság királyának, a halhatatlan és láthatatlan, egyedülvaló Istennek tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké! Amen. ¹⁸ Lelkedre kötöm, Timóteus fiam, hogy a rólad szóló korábbi prófétai szavak értelmében a jó harcot vívd meg bizalommal. ¹⁹ Tarts ki a hitben, és őrizd meg tisztán a lelkiismeretedet. Ezt néhányan elvesztették, s ezért a hitben hajótörést szenvedtek. ²⁰ Közéjük tartoznak Himeneusz és Alexander, akiket átadtam a sátánnak, hadd tanulják meg, hogy ne káromkodjanak. 2. fejezet (1Tim2)

¹ Mindenekelőtt arra kérlek, végezzetek imát, könyörgést, esedezést és hálaadást minden emberért, a királyokért ² és az összes elöljárókért, hogy békés, nyugodt életet élhessünk, szentségben és tisztességben. ³ Ez jó és kedves üdvözítő Istenünk szemében, ⁴ aki azt akarja, hogy minden ember üdvözljön és eljusson az igazság ismeretére. ⁵ Hiszen egy az Isten, egy a közvetítő is Isten és ember között: az ember Krisztus Jézus, ⁶ aki váltságul adta magát mindenkiért és tanúságtételül a meghatározott időben. ⁷ Ezért kaptam a küldetést, hogy hírnök és apostol legyek - igazat mondok, nem hazudom -, a pogányok tanítója hitre és igazságra. ⁸ Azt kívánom hát, hogy a férfiak mindenütt tiszta lélekkel emeljék imára kezüket, ne haragos és viszálykodó érülettel. ⁹ Kívánom azt is, hogy az asszonyok tisztességes ruhát viseljenek, szemérmesen és szerényen ékesítsék magukat: ne bodorított hajjal, arannyal, gyöngyökkel és drága ruhával, ¹⁰ hanem mint istenfélő asszonyokhoz illik, jótettekkel. ¹¹ Az asszony csöndben, engedelmes lélekkel hallgassa a tanítást. ¹² Nem engedem, hogy az asszony tanítson, sem azt, hogy a férfin uralkodjék, hanem maradjon csöndben. ¹³ A teremtésben is Ádám volt az első, Éva utána következett; ¹⁴ Ádámot nem vezették félre, de az asszony hagyta, hogy félrevezessék, s bűnbe esett. ¹⁵ Azáltal üdvözl, hogy vállalja az anyaságot, kitart a hitben, a szeretetben, a szegénységben és a tisztességben. 3. fejezet (1Tim3)

¹ Igaz beszéd ez: Aki püspökségre törekszik, jó dolgot kíván. ² A püspöknek azonban feddhetetlennek, egyszer nősülniek, józannak, megfontoltnak, mértéktartónak, vendégszeretőnek és a tanításra rátermettnek kell lennie. ³ Ne legyen iszákos vagy erőszakoskodó, hanem megértő, békeszerető s nem kapzsi. ⁴ Saját családjának legyen jó gondviselője, aki gyermekeit fegyelemre és teljes tisztességre neveli. ⁵ Aki ugyanis saját házát nem tudja rendben tartani, hogyan tudná gondját viselni Isten egyházának? ⁶ Újonnan megtért se legyen, nehogy felfuvalkodjék, és a sátán sorsára jusson. ⁷ Legyen jó híre a kívülállók körében is, nehogy megszólják, és a sátán csapdájába essék. ⁸ A diakónusok hasonlóképpen legyenek tisztességesek, ne kétszínűek, borisszák vagy piszkos haszonra lesők. ⁹ A hit titkát őrizték tiszta lelkiismerettel. ¹⁰ Ki kell előbb próbálni őket, s csak akkor szolgáljanak, ha kifogástalanok. ¹¹ Az asszonyok szintén legyenek tisztességesek, ne legyenek rágalmazók, hanem mértéktartók és mindenben megbízhatók. ¹² A diakónus legyen egyszer nősült, s gyermekeinek és otthonának jó gondviselője. ¹³ Aki ugyanis jól végzi szolgálatát, nagy megbecsülésre tesz szert, és bizalmat szerez magának a Krisztus Jézusra alapozott hitben. ¹⁴ Mindezt azért írom neked, jöllehet remélem, hogy hamarosan eljutok hozzád, ¹⁵ hogy ha késném is; tudd, hogyan

kell viselkedned Isten házában, amely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és biztos alapja. ¹⁶ Megvallottan nagy dolog az istenfélő élet titka: Aki megjelent testben, igazolást nyert lélekben. Az angyaloknak megjelent, a pogányoknak hirdették. Világszerte hittek benne, s felvétetett a dicsőségbe. 4. fejezet (1Tim4)

¹ A Lélek világosan állítja, hogy a végső időkben némelyek elpártolnak a hittől, megtévesztő szellemekre és sátáni tanításra hallgatnak. ² Ezek képmutató hazudozók, akiknek meg van a lelkiismeretük bélyegezve. ³ Tiltják a házasságkötést és bizonyos ételek fogyasztását, jöllehet ezeket azért teremtette az Isten, hogy a hívő és igazságot ismerő ember hálaadással fogyassza. ⁴ Hiszen Istennek minden teremtménye jó, és semmi sem megvetendő, amit hálaadással veszünk magunkhoz, ⁵ mert az Isten tanítása és az imádság megszenteli. ⁶ Ha ezt tanítod a testvéreknek, jó szolgálja leszel Krisztus Jézusnak, hiszen annak a hitnek és igaz tanításnak szavaival táplálkozol, amelynek követője lettél. ⁷ Utasítsd el a képtelen, ostoba meséket, inkább gyakorold magad az istenfélelemben. ⁸ A test gyötrésének ugyanis kevés a haszna, de az istenfélő élet mindenre jó, mert a jelen és a jövő élet ígérete kapcsolódik hozzá. ⁹ Ez igaz beszéd, teljesen rá lehet hagyatkozni. ¹⁰ Hiszen azért fáradunk és küzdünk, mert bízunk az élő Istenben, aki minden embernek üdvözítője, kivált a hívőnek. ¹¹ Ezt tanítsd és hirdesd. ¹² Senki ne becsüljön le ifjú korod miatt, de légy is a hívek példaképe beszédben, viselkedésben, szeretetben, hitben és tisztaságban. ¹³ Amíg odajutok, legyen gondod a felolvasásra, a buzdításra és a tanításra. ¹⁴ Ne hanyagold el magadban a kegyelmet, amelyet a próféta szó alapján a presbitérium kézföltételével nyertél. ¹⁵ Ezeket gyakorold, ezekben tarts ki, hogy előhaladásodat mindenki lássa. ¹⁶ Ügyelj magadra és a tanításra. Légy állhatatos benne. Ha megteszed, magadat is, hallgatóidat is üdvösségre segíted. 5. fejezet (1Tim5)

¹ Idős férfit ne korholj, csak figyelmeztess, mint apádat, az ifjakat, mint öcsédet, ² az idős nőt, mint anyádat, a fiatalat, mint húgodat, egészen tiszta érzülettel. ³ Tiszteld az özvegyeket, ha valóban özvegyek. ⁴ Ha valamely özvegynek gyermekei vagy unokái vannak, ezek tanulják meg, hogy elsősorban saját családjuk tagjaira legyen gondjuk, és róják le hálájukat szüleik iránt, mert ez kedves az Isten előtt. ⁵ Aki azonban valóban özvegy, és magára maradt, bízzék az Istenben, imádkozzék kitartóan és könyörögjön éjjel-nappal. ⁶ Aki ugyanis feslett életet él, eleven halott. ⁷ Kösd hát szívükre, hogy legyenek feddhetetlenek. ⁸ Aki övéinek, főleg háza népének nem viseli gondját, az megtagadta hitét, és rosszabb a hitetlennél. ⁹ Az özvegyek sorába

csak olyan kerüljön, aki legalább hatvanesztendő, és csak egyszer ment férjhez. ¹⁰ Legyen jó a híre: hogy gyermekeket nevelt, gyakorolta a vendégszeretetet, lábukat megmosva szolgálatukra volt a szenteknek, segített a bajba jutottakon, és minden jóban buzgólkodott. ¹¹ A fiatalabb özvegyeket azonban utasítsd el, mert ha - Krisztushoz hűtlenül - erőt vesz rajtuk az érzékiség, férjhez akarnak menni. ¹² Így megszegik az első hűséget, és elmarasztaló ítéletet vonnak magukra. ¹³ Azonkívül rászoknak arra, hogy tétlenül házról házra járjanak, s nemcsak tétlenkednek, hanem pletykálkodnak, haszontalanságokat művelnek, s olyasmit beszélnek, amire semmi szükség nincs. ¹⁴ Azt akarom ezért, hogy a fiatalabbak menjenek csak férjhez, adjanak gyermekeknek életet, viseljék gondját családjuknak, s ne szolgáltatassanak alkalmat az ellenfélnek becsmérésre. ¹⁵ Némelyek ugyanis már visszaszegődtek a sátánhoz. ¹⁶ Ha valamely hívő asszonynál özvegyek laknak, viselje gondjukat, ne legyenek az Egyház terhére, hogy az a magukra hagyott özvegyeken segíthessen. ¹⁷ A papok, akik tisztüket jól töltik be, kétszeres megbecsülést érdemelnek, főképpen, ha az evangélium hirdetésében és a tanításban fáradoznak. ¹⁸ Az Írás ugyanis ezt mondja: "Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját!" Vagy: "Megérdemli a munkás a maga bérét." ¹⁹ Presbiter ellen ne adj hitelt a vádnak, csak két vagy három személy tanúságára. ²⁰ A vétkeket mindenki előtt ródd meg, hogy a többi is elrettenjen. ²¹ Az Istenre, Krisztus Jézusra és a választott angyalokra kérlek, tartsd meg mindezt előítéllettől mentesen, és semmit ne tégy részrehajlásból. ²² Kezedet elhamarkodva ne tedd föl senkire, s idegen bűnben ne legyen részed. Őrizd meg magadat tisztán. ²³ Ezentúl ne csak vizet igyál, hanem gyomrod és gyakori gyengélkedésed miatt egy kevés bort is. ²⁴ Némely ember vétke nyilvánvaló már az ítélet előtt is, másoké viszont csak azután derül ki. ²⁵ Éppen így a jótett is nyilvánvaló, de ha még nem is, nem maradhat sokáig elrejtve. 6. fejezet (1Tim6)

¹ Azok, akik a rabszolgaság igájában görnyednek, adják meg gazdájuknak a teljes tiszteletet, hogy az Isten nevét és tanításunkat ne érje káromlás. ² Akinek pedig hívő gazdája van, ne hanyagolja el kötelességét azért, mert testvére, hanem annál szívesebben szolgáljon neki, hogy hívő, így az Isten előtt kedves és törekszik a jóra. Ezt tanítsd, erre buzdíts! ³ Ha valaki mást tanít, s nem követi Urunk, Jézus Krisztus üdvös szavait és az istenes tanítást, ⁴ az felfuvalkodott és semmit sem ért. Betegesen vitázik, üres szóharcot folytat, amiből csak irigykedés, veszekedés, káromlás, rosszindulatú gyanúsítás ⁵ és olyan bomlott agyú, igazságot elferdítő embereknek torzsalkodása származik, akik a vallásosságot jövedelmi forrásnak tekintik. ⁶ A vallásosság, ha meglegedés társul hozzá, valóban nyereség. ⁷ Hiszen semmit sem hoztunk erre a világra, s nem is vihetünk el semmit. ⁸ Ha van

ennivalónk és ruhánk, elégedjünk meg vele. ⁹ Akik meg akarnak gazdagodni, kísértésbe esnek, sok esztelen és káros kívánság kelepcéjébe, amelyek romlásba és kárhozatba döntik az embert. ¹⁰ Minden baj gyökere ugyanis a pénz utáni sóvárgás. Így néhányan, akik törik magukat utána, már elpártoltak a hittől, és sok bajba keveredtek. ¹¹ Te azonban, Isten embere, menekülj ezektől! Törekedjél inkább igazságos lelkültre, életszentségre, hitre, szeretetre, türelemre és szelídségre. ¹² Vívj meg a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást, s erre tetted le számos tanú előtt az igaz hitvallást. ¹³ Felszólítalak az Isten nevében, aki mindeneket éltet, és Krisztus Jézus nevében, aki Poncius Pilátus előtt tanúságot tett az igazság mellett, ¹⁴ teljesítsd megbízatásodat büntetlenül és feddhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljöveteleig. ¹⁵ Ezt a kellő időben megmutatja a boldog és egyedüli uralkodó, a Királyok Királya és Urak Ura, ¹⁶ aki egyedül halhatatlan, aki megközelíthetetlen fényességben lakik, akit senki nem látott, s nem is láthat; övé a dicsőség és az örök hatalom! Amen. ¹⁷ Az e világ gazdagjait figyelmeztess, hogy ne legyenek gőgösek, és reményüket ne bizonytalan vagyonaikkal vessék, hanem az Istenbe, aki bőven megad nekünk mindent megélhetésünkhöz. ¹⁸ Tegyenek jót, gazdagodjanak jótettekben, szívesen és együttérzéssel adakozzanak. ¹⁹ Így biztos alapot gyűjthetnek a jövőre, és elnyerik az igazi életet. ²⁰ Timóteus, őrizd meg a rád bízott kincset. Kerüld a világias, üres fecsegést, az áltudomány ellenvetéseit, ²¹ amelyeket némelyek átvettek, és el is tévelyedtek a hittől. Kegyelem veletek! Timóteusnak írt II. levél

1. fejezet (2Tim1)

¹ Pál, Isten akaratából Krisztus Jézus apostola, a Krisztus Jézusban való élet ígérete szerint ² Timóteusnak, szeretett fiának. Kegyelem, irgalom és békesség Istentől, az Atyától és Urunktól, Krisztus Jézustól! ³ Hálát adok Istennek, akinek őseimtől fogva tiszta lelkiismerettel szolgállok, amikor imádságomban éjjel-nappal mindig megemlékezem rólad. ⁴ Ha ilyenkor eszembe jutnak könnyeid, szeretnélek látni, hogy öröm töltsön el. ⁵ Mert jól emlékszem őszinte hitedre; ez előbb nagyanyádban, Loiszban, majd anyádban, Eunikében élt, és most - biztosan tudom - téged is eltölt. ⁶ Ezért figyelmeztetlek, éleszd fel magadban Isten kegyelmét, amely kézföltételem folytán van benned. ⁷ Hiszen Isten nem a csüggedtség, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét adta nekünk. ⁸ Ne szégyellj hát tanúságot tenni Urunk mellett, sem mellettem, aki érte fogoly vagyok. Ehelyett vállald az evangéliumért a szenvedéseket velem együtt, bízva az Isten erejében, ⁹ aki megváltott és a szent hivatásra meghívott minket, nem tetteink alapján, hanem saját elhatározásából és kegyelméből, amelyet Krisztus Jézusban örök idők óta nekünk ajándékozott, ¹⁰ s amely most nyilvánvaló is lett Üdvözítőnk, Krisztus Jézus megjelenésével. Ő legyőzte a

halált, s felragyogtatta előttünk az életet és a halhatatlanságot, az evangéliummal, ¹¹ amelynek hirdetője, apostola és tanítója lettem. ¹² Ezért szenvedem ezt is, de nem szégyellem, mert tudom, kinek hittem, és biztos vagyok benne: elég hatalmas ahhoz, hogy rábízott kincsemet megőrizze addig a napig. ¹³ Eszményed az a tanítás legyen, amelyet Krisztus Jézus hitében és szeretetében tőlem hallottál. ¹⁴ Őrizd meg a rád bízott kincset a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik. ¹⁵ Tudod, hogy az ázsiaiak mind cserbenhagytak, köztük Figellusz és Hermogenész is. ¹⁶ Oneziforusz családja iránt legyen az Úr irgalmas, mert sokszor vendégül látott, és nem szégyellte bilincseimet, ¹⁷ sőt Rómába érve szorgalmasan keresett, és meg is talált. ¹⁸ Adja meg neki az Úr, hogy azon a napon irgalomra találjon az Istennél. Hogy Efezusban mennyi szolgálatot tett nekem, te tudod legjobban. 2. fejezet (2Tim2)

¹ Légy hát, fiam, Jézus Krisztus kegyelmében erős, ² s amit tőlem számos tanú jelenlétében hallottál, azt közöld megbízható emberekkel, akik alkalmasak rá, hogy másokat tanítsanak. ³ Vállald velem együtt a nehézségeket, mint Krisztus Jézus hű katonája. ⁴ Aki harcol, nem bonyolódik bele az élet mindennapi dolgaiba, különben nem vívja ki vezére elismerését. ⁵ A versenyző is csak akkor nyeri el a babérkoszorút, ha szabályszerűen küzd. ⁶ A fáradozó földműves is elsőnek részesül a termésből. ⁷ Gondold át jól, amit mondok, az Úr majd megadja neked, hogy mindent meg is érts. ⁸ Ne felejtsd, hogy Jézus Krisztus, Dávid sarja feltámadt a halálból, ahogy evangéliumom hirdeti, amelyért meghurcoltak, ⁹ sőt mint valami gonosztevőt, még bilincsbe is vertek, de az Isten szava nincs megbilincselve. ¹⁰ A választottakért tehát mindent eltűrök, hogy az örök dicsőségben ők is elnyerjék az üdvösséget Krisztus Jézusban. ¹¹ Igaz kijelentés ez: ha meghalunk vele, majd élünk is vele; ¹² ha tűrünk vele, uralkodni is fogunk vele. Ha azonban megtagadjuk, ő is megtagad minket, ¹³ de ha mi hűtlenné válunk, ő hű marad, mert önmagát nem tagadhatja meg. ¹⁴ Ezeket idézd emlékezetükbe, és hívd Istent tanúul, nehogy üres szóharcba bocsátkozzanak. Nem jó az semmire, csak a hallgatók tönkretételére. ¹⁵ Törekedj rá, hogy az Isten színe előtt megbízható maradj, munkás, akinek nincs miért szégyenkeznie, s aki az igazság hirdetésében a helyes úton jár. ¹⁶ A haszontalan, üres szócsépléstől azonban óvakodjál. Ezek ugyanis egyre inkább belesodornak az istentelenségbe, ¹⁷ s fecsegésük úgy terjed, mint a rákos daganat. Közéjük tartozik Himeneusz és Filétusz is, ¹⁸ akik eltévelyedtek az igazságtól, mert azt állítják, hogy a feltámadás már végbement, s ezzel nem kevés embert megzavartak hitében. ¹⁹ De azért az Isten alapköve szilárdan áll, s ez van ráírva: "Az Úr ismeri övéit." Továbbá: "Aki az Úr nevét hívja segítségül, szakítson a bűnös étellel." ²⁰ Egy nagy házban nemcsak arany- és ezüstoneszközök vannak, hanem fa- és cserépedények is

akadnak: azok megtisztelő, ezek alantas használatra. ²¹ Aki tehát távol tartja magát az ilyen dolgoktól, az megtisztelő rendeltetésű edény lesz, gazdájának megszentelt, hasznos és minden jóra alkalmas eszköze. ²² Kerüld az ifjúkor vágyait, törekedj igaz életre, hitre, szeretetre és békességre azokkal egyetemben, akik tiszta szívvel hívják az Urat segítségül. ²³ Az oktalan és értelmetlen viták elől térj ki, hisz tudod, hogy csak veszekedéssé fajulnak. ²⁴ Márpedig az Úr szolgálja ne veszekedjék, inkább legyen mindenkire barátságos, a tanításban ügyes és türelmes. ²⁵ Ellenfeleit szelíden intse, hátha megadja nekik az Isten a megtérést, felismerik az igazságot, ²⁶ és kikerülnek a sátán kelepcejéből, aki foglyul tartja őket, hogy alá vessék magukat akaratának. 3. fejezet (2Tim3)

¹ Tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők következnek. ² Az emberek önzők, kapzsiak, elbizakodottak, kevélyek, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, istentelenek, ³ szeretetlenek, összeférhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, kegyetlenek, lelketlenek, ⁴ árulók, vakmerők és felfuvalkodottak lesznek. Inkább az élvezetet keresik, mint az Istent; ⁵ a jámborságnak a látszatát még megtartják, de a lényeget megtagadják. Kerüld az ilyen embereket. ⁶ Mert közülük valók azok, akik betolakodnak a házakba, és megnyernek maguknak olyan nőket, akiket bűnök terhelnek s mindenféle vágyak hajtanak, ⁷ akik mindig csak tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem jutnak. ⁸ Mint ahogy Jannesz és Jambresz ellenszegültek Mózesnek, úgy ezek is szembeszállnak az igazsággal - romlott agyú, ingadozó hitű emberek. ⁹ De sokra nem viszik, mert ostobaságuk mindenki előtt nyilvánvalóvá válik, mint ahogy azoké is nyilvánvalóvá vált. ¹⁰ Te követtél a tanításban, életmódom és életcélom tekintetében, a hitben, a kitartásban, a szeretetben, a türelemben, ¹¹ az üldöztetésekben és a szenvedésekben, amik Antióchiában, Ikoniumban és Lisztrában értek. Mi minden üldöztetést magamra vállaltam! De az Úr mindig kimentett. ¹² S az üldözésből mindenkinek kijut, aki buzgón akar élni Krisztus Jézusban. ¹³ A gonoszok és csalók viszont egyre mélyebbre süllyednek: tévúton járnak és tévútra vezetnek. ¹⁴ Te azonban tarts ki amellet, amit tanultál, s amiről meggyőződted, hiszen tudod, kitől tanultad. ¹⁵ Gyerekkorod óta ismered a Szentírást: ez megadja neked az útmutatást ahhoz, hogy a Krisztus Jézusba vetett hitben eljuss az üdvösségre. ¹⁶ Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, ¹⁷ hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra kész legyen. 4. fejezet (2Tim4)

¹ *Kérve-kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra, aki ítélkezni fog élőket és holtakat*

fölött, az Ő eljövételére és országára: ² hirdesd az evangéliumot, állj vele elő, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Érvelj, ints, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel. ³ Mert jön idő, amikor az egészséges tanítást nem hallgatják szívesen, hanem saját ízlésük szerint szereznek maguknak tanítókat, hogy fülüket csiklandoztassák. ⁴ Az igazságot nem hallgatják meg, de a meséket elfogadják. ⁵ Te azonban maradj mindenben meggondolt, viseld el a bajokat, teljesítsd az evangélium hirdetőjének feladatát, töltsd be szolgálatodat. ⁶ Az én véretem ugyanis nemsokára kiontják áldozatul, eltávozásom ideje közel van. ⁷ A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam. ⁸ Készen vár az igazság győzelmi koszorúja, amelyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindenkinek, aki örömmel várja eljövését. ⁹ Siess, gyere mielőbb! ¹⁰ Démász ugyanis elhagyott a világ kedvéért, és Tesszalonikába ment, Kreszcensz meg Galáciába, Titusz meg Dalmáciába. ¹¹ Csak Lukács van mellettem. Márkot is vedd magad mellé, és hozd el, jó szolgálatot tenne nekem. ¹² Tichikuszt elküldtem Efezusba. ¹³ Köpenyemet Troászban hagytam, Karpusznál, ha jössz, hozd magaddal. A könyveket is, főleg a pergamentekercseket. ¹⁴ Alexander, a bronzműves sokat ártott nekem. Az Úr megfizet majd neki tettei szerint. ¹⁵ Te is óvakodj tőle, nagyon ellene szegül tanításunknak. ¹⁶ Első védekezésem alkalmával senki sem állt pártomra, mindenki cserbenhagyott. Ne számítson nekik bűnül! ¹⁷ Ám az Úr mellém állt, és erőt öntött belém, hogy befejezzem az evangélium hirdetését, s tudomást szerezzen róla minden pogány. Így megmenekültem az oroszlán torkából. ¹⁸ Az Úr ezután is megszabadít minden gonosz cselvetéstől és átment mennyei országába. Dicsőség neki mindörökké, Amen. ¹⁹ Köszöntsd Priskát és Aquilát meg Oneziforusz családját. ²⁰ Erasztusz Korintusban maradt, Trofimuszt betegen hagytam Milétuszban. ²¹ Siess, hogy a tél beállta előtt ideérj! Köszöntenek Ebulusz, Pudensz, Linusz, Klaudia és a testvérek mind. ²² Az Úr legyen a lelkeddel! Kegyelem veletek! Titusznak írt levél

1. fejezet (Tit1)

¹ Pál, Isten szolgája és Jézus Krisztus apostola - hogy az Isten választottait a hitre és az igazság megismerésére vezesse, az istenfélelem révén ² és az örök élet reményében, amelyet az igazmondó Isten ősidők előtt megígért, ³ s amikor elérkezett a meghatározott idő, kinyilatkoztatta tanítását az evangélium hirdetése útján, amelyre üdvözítő Istenünk rendelkezéséből megbízást kaptam - ⁴ Titusznak, a közös hitben szeretett fiának. Kegyelem és békesség Istentől, az Atyától és Krisztus Jézustól, a mi Üdvözítőnktől! ⁵ Azért hagytalak Kréta szigetén, hogy pótolod, ami hiányzik, s a városokba presbitereket rendelj utasításaim szerint. ⁶ Olyat keress, aki feddhetetlen, és csak egyszer nősült,

akinek gyermekei hisznek, s nem vádolhatók könnyelmű étellel vagy engedetlenséggel. ⁷ A püspök ugyanis, mint az Isten megbízottja, legyen feddhetetlen, ne legyen önhitt, ingerlékeny, iszákos, erőszakos, kapzsi, ⁸ hanem legyen vendégszerető, jóakarátú, megfontolt, igaz, tisztességes, fegyelmezett. ⁹ Álljon szilárdan a hiteles tanítás alapján, hogy éppúgy képes legyen az egészséges tanítással buzdítani, mint az ellentmondókat megcáfolni. ¹⁰ Akad ugyanis számos elégedetlenkedő, fecsegő és ámító ember, főképp a körülméletlek sorában. ¹¹ Ezeket el kell hallgattatni, mert egész családokat feldúlnak, s aljas haszonlesésből ártalmas dolgokat tanítanak. ¹² Saját prófétáik közül az egyik már megállapította: "A krétaiak örök hazugok, gonosz fenevadak és falánk naplopók." ¹³ Ez a tanúság igaz. Ezért intsd őket szigorúan, hogy a hitben erősek legyenek! ¹⁴ Ne hallgassanak zsidó mesékre, és ne kövessék az igazságtól elfordult emberek parancsait. ¹⁵ A tisztának minden tiszta, a tisztátalannak és a hitetlennek pedig semmi sem tiszta, mert romlott az értelmük és a lelkiismeretük. ¹⁶ Hangoztatják, hogy ismerik az Istent, de tetteikkel megtagadják, mert utálatra méltók, konokok, semmi jóra nem képesek. 2. fejezet (Tit2)

¹ Te ellenben azt hirdesd, ami az üdvös tanításnak megfelel. ² Az idős férfiak józanok, tisztességesek, megfontoltak legyenek a hitben, szeretetben és türelemben. ³ Az idős asszonyok hasonlóképpen legyenek komoly magaviseletűek, senkit se rágalmazzanak, ne igyanak sok bort, hanem tanítsanak a jóra. ⁴ A fiatal asszonyokat tanítsák arra, hogy ragaszkodjanak férjükhöz, szeressék gyermekeiket, ⁵ legyenek komolyak, tiszták, háziasak, gyöngédek, a férjük iránt engedelmesek, nehogy az Isten szavát káromlás érje. ⁶ Buzdítsd az ifjakat is, hogy mindenben fegyelmezetten éljenek. ⁷ Magad járj elől jó példával, a tanításban légy kifogástalan és komoly. ⁸ Beszéded legyen találó, megcáfолhatatlan, hadd valljon szégyent az ellenfél, mivel semmi rosszat nem tud ránk fogni. ⁹ A szolgák mindenben engedelmeskedjenek gazdáiknak, keressék kedvüket, ne ellenkezzenek, ¹⁰ ne okozzanak kárt, hanem tanúsítsanak mindenben igaz hűséget, hogy minden tekintetben díszére váljanak üdvözítő Istenünk tanításának. ¹¹ Megjelent ugyanis megváltó Istenünk kegyelme minden ember számára, ¹² s arra tanít minket, hogy szakítsunk az istentelenséggel és az evilági vágyakkal, éljünk fegyelmezetten, szentül és buzgón ezen a világon. ¹³ Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelét, ¹⁴ aki önmagát adta értünk, hogy minden gonosságtól megváltson, megtisztítson, és jótettekben buzgólkodó, választott népévé tegyen. ¹⁵ Erről beszélj, erre buzdíts és figyelmeztess teljes határozottsággal. Senki meg ne vessen! 3. fejezet (Tit3)

¹ Figyelmeztessd őket, hogy vessék alá magukat a fölöttek hatóságoknak, engedelmeskedjenek, és legyenek készen minden jóra. ² Senkit ne szidalmazzanak, legyenek békeszeretők és barátságosak, s tanúsítsanak kellő szelídséget mindenki iránt. ³ Hiszen egykor mi magunk is balgák, engedetlenek és tévelygők voltunk, mindenféle szenvedély és gyönyör hatalmában tartott bennünket; gonoszságunk, irigységünk miatt utálatra méltók voltunk, és gyűlöltük egymást. ⁴ Amikor azonban üdvözítő Istenünk kinyilvánította jóságát és emberszeretetét, megmentett minket. ⁵ Nem azért, mert igazak voltak tetteink, hanem irgalmasságból, s a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdőjében, ⁶ akit Üdvözítőnk, Jézus Krisztus által bőven árasztott ránk, ⁷ hogy kegyelmével megigazuljunk, s az örök élet reménybeli örököseivé váljunk. ⁸ Igaz beszéd ez, s kívánom, hogy erről megbizonyosodj: Akik hisznek az Istenben, igyekezzenek a jóban példát adni. Ez válik az embereknek javukra és hasznukra. ⁹ Kerüld azonban az oktalan vitát, a nemzetséghűakat, a veszekedést, a törvényen való szóharcot, mert ez hiábavaló és haszontalan dolog. ¹⁰ A tévtanítót néhány figyelmeztetés után kerüld, ¹¹ hiszen tudod, hogy az ilyen ember megromlott, bűnben él és saját magát ítéli el. ¹² Ha majd elküldöm Artemászt vagy Tichikuszt, azonnal gyere hozzám Nikopoliszba, mert az a tervem, hogy a telet ott töltöm. ¹³ Zénászt, a törvénytudót és Apollót lásd el mindennel az útra, hogy ne szenvedjenek hiányt semmiben. ¹⁴ Tanulják meg a mieink is, hogy másokkal a kényszerítő szükségben jól tegyenek, különben gyümölcstelenek lesznek. ¹⁵ Köszöntenek mindnyájan, akik itt vannak. Köszöntsd azokat, akik szeretnek minket a hitben! Kegyelem mindnyájatokkal! Filemonnak írt levél

1. fejezet (Filem1)

¹ Pál, Krisztus Jézus foglya és Timóteus testvér Filemonnak, kedves munkatársunknak ² és nővérünknek, Appiának, küzdőtársunknak Archippusznak, és a házában összejövő egész egyháznak. ³ Kegyelem nektek és béke Istentől, az Atyától és Urunktól, Jézus Krisztustól! ⁴ Hálát adok Istenemnek mindig, amikor imádságomban megemlékezem rólad, ⁵ s mivel hallom, mekkora hittel és szeretettel vagy Krisztus Jézus és valamennyi szent iránt. ⁶ A hitben való közösség legyen benned hatékony mindannak a jónak felismerésére, amit Krisztusért kaptatok. ⁷ Nagy örömömre és vigasztalásomra szolgált ugyanis, testvér, a szereteted, mert a szentek szíve enyhülést talált benne. ⁸ Ezért bár Jézus Krisztusban parancsot is adhatnék rá, hisz kötelességed megtenni, ⁹ mégis a szeretetre hivatkozva inkább kéréssel fordulok hozzád, én, az öreg Pál, aki most Krisztusért fogságot szenvedek. ¹⁰ Fiamért, Oneszimusért könyörgök, akinek bilincseimben adtam életet. ¹¹ Egykor haszontalan volt

számodra, most pedig számodra is, számomra is hasznos. ¹² Úgy küldöm vissza hozzád, mint saját szívemet. ¹³ Szerettem volna magam mellett tartani, hogy helyetted szolgáljon nekem fogságomban, amelyet az evangéliumért viselek, ¹⁴ beleegyezésed nélkül azonban mégsem teszem, hogy jótéteményed ne kényszerből fakadjon, hanem önként vállald. ¹⁵ Hiszen talán épp azért hagyott ott egy időre, hogy egyszer s mindenkorra visszakapjad, ¹⁶ de már nem mint szolgát, hanem mint többet, mint szeretett testvért, mert nekem teljesen az, de neked még inkább: test szerint is, az Úrban is. ¹⁷ Ha tehát együtt érzel velem, fogadd őt úgy, mint engem. ¹⁸ Ha megkárosított vagy tartozik valamivel, írd az én terhemre. ¹⁹ Én, Pál sajátkezűleg írom: Én térítem meg. Nem is beszélek arról, hogy te többel tartozol nekem: saját magaddal. ²⁰ Igen, testvér, szeretném, ha örömökre szolgálnál az Úrban: teljesítsd hát szívem vágyát Krisztusban. ²¹ Engedelmességedben bízva írok neked. Tudom, hogy többet is teszel, mint amit mondok. ²² Együttal készíts szállást is nekem. Remélem ugyanis, hogy imádságotokra ajándékuul visszakaptok. ²³ Epafrász, fogolytársam Krisztus Jézusban, ²⁴ és munkatársaim: Márk, Arisztarchusz, Démász és Lukács köszöntenek. ²⁵ A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel! Amen. Zsidóknak írt levél

1. fejezet (Zsid1)

¹ Sokszor és sokféle módon szólt Isten hajdan az atyákhoz, ² ezekben a végső napokban Fiában szólt hozzánk, akit a mindenség örökösévé tett, aki által az idöket is teremtette. ³ Mint dicsőségének kisugárzása és lényegének képmása, ő tartja fenn hathatós szavával a mindenséget. A büntöl való megtisztítást elvégezve helyet foglalt az isteni Fölség jobbán, ⁴ s annyival kiválóbb, mint az angyalok, amennyivel különb nevet örökölt náluk. ⁵ Vajon melyik angyalnak mondta valaha: "A fiam vagy, ma szültelek?" Vagy: "Én atyja leszek, ő meg a fiam." ⁶ Ám amikor Elsőszülöttét bevezeti a világba, ezt mondja: "Imádja őt Isten minden angyala." ⁷ Az angyalokról így beszél: Aki követeit szelekké teszi, és szolgálait tűzlángokká. ⁸ A Fiához ellenben e szavakkal fordul: Isten, trónod áll örökre, királyi pálcád igazságosság vesszője. ⁹ Az igazságot szereted, a gonosztságot gyűlölöd, azért kent föl Isten, a te Istened, a vigasság olajával minden társad felett. ¹⁰ Továbbá: Kezdetben, Uram, te teremtetted a földet, az ég is a te kezéd munkája. ¹¹ Ezek elmúlnak, de te nem múlsz el soha, mindenek elavulnak, mint valami ruha. ¹² Akár a köntöst, úgy göngyölöd össze őket, s mint a ruha, úgy változnak meg. Ám te ugyanaz vagy, és esztendeid nem érnek véget. ¹³ Ugyan melyik angyalnak mondta valaha: Jobbom felöl foglalj helyet, és lábad alá teszem zsámolyul minden ellenségedet? ¹⁴ Nemde ők mind szolgáló lelkek? Azok szolgálatára vannak küldve, akik majd öröklük az üdvösséget. 2. fejezet (Zsid2)

¹ Ezért, amit hallottunk, azt teljes odaadással meg kell tartanunk, hogy a célt el ne tévesszük. ² Ha ugyanis már az angyaloktól meghirdetett tanítás annyira kötelező volt, hogy minden törvényszegés és engedetlenség elvette méltó büntetését, ³ hogyan menekülhetnénk meg mi, ha semmibe vesszük azt a mérhetetlen üdvösséget, amelyet először az Úr hirdetett, azután a fültanúk megszilárdítottak köztetek, ⁴ az Isten pedig különféle jelekkel, hatalmas csodákkal, és a Szentlélek tetszése szerint osztogatott adományaival igaznak bizonyított. ⁵ Az eljövendő világot, amelyről beszélünk, nem az angyalok uralma alá rendelte. ⁶ Bizonyság erre az egyik helyen a következő: Mi az ember, hogy megemlékezzél róla? Mi az ember fia, hogy gondot viselsz rá? ⁷ Az angyalok alá csak kevéssel aláztad, dicsőséggel, tisztességgel koszorúztad. ⁸ Lába alá vetettél mindeneket, s úrrá tetted kezed művei fölött. Ha mindent uralma alá vetett, semmit sem hagyott, ami nem volna neki alávetve. Most ugyan még nem látjuk, hogy minden uralma alatt áll. ⁹ De annyit azért már látunk, hogy Jézus, aki kevéssel lett kisebb az angyaloknál, a halál elszenvedéséért a dicsőség és nagyság koszorúját nyerte el, hiszen az Isten irgalmából mindnyájunkért megízlelte a halált. ¹⁰ Illett ugyanis, hogy azt, akiért és aki által minden lett, mivel számtalan fiát elvezette az üdvösségre, az üdvösség szerzőjeként a szenvedésben tökéletesítse. ¹¹ Mert ugyanattól az egytől valók mind: a megszentelő és azok, akiket megszentelt. Ezért nem szégyelli testvérnek nevezni őket, ¹² amikor ezt mondja: Hirdetni foglak testvéreimnek, zengem dicséreted az egybegyűltek előtt. ¹³ Majd: Bizalommal ráhagyatkozom. Aztán: Nézd, én és gyermekeim, az Úr adta nekem őket. ¹⁴ Minthogy a gyermekeknek közös a testük és a vérük, ő is részt kapott belőle, hogy így halálával legyőzze azt, aki a halálon uralkodott, tudniillik a sátánt, ¹⁵ és felszabadítsa azokat, akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgává tett. ¹⁶ Hiszen nem az angyalokat, hanem Ábrahám leszármazottait karolta fel. ¹⁷ Ezért minden tekintetben hasonlónak kellett válnia testvéreihez, hogy irgalmas és Istenhez hűséges főpap legyen, és kiengesztelje a nép bűneit. ¹⁸ Így mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik a kísértéssel küzdenek. 3. fejezet (Zsid3)

¹ Nos, szent testvéreim, akiknek mennyei hivatás jutott osztályrészül, nézzétek hitvallásunk követét és főpapját, Jézust: ² milyen hűséget tanúsított az iránt, aki őt küldte, akárcsak Mózes Isten egész házában. ³ De ő Mózesnél annyival nagyobb dicsőségre volt méltó, amennyivel nagyobb tiszteletet érdemel a ház építője, mint a ház. ⁴ Minden házat épít valaki, a mindenséget azonban Isten alkotta. ⁵ Mózes mint szolga volt hűséges Isten egész házában, és jövőbeli kinyilatkoztatásról tett tanúságot. ⁶ Krisztus azonban mint fiú állt

háza élén. Mi vagyunk az ő háza, ha mindvégig rendületlenül kitartunk a bizalomban és a diadalmas reményben. ⁷ Ezért, mint a Szentlélek mondja: Ma, amikor majd meghalljátok szavát, ⁸ ne keményítsétek meg a szíveteket, mint a lázadáskor, a kísértés napján a pusztában tettétek. ⁹ Atyáitok ott próbára tették, megkísértettek, bár szemükkel látták ¹⁰ negyven évig, amiket tettem. E néptől viszolyogtam és azt mondtam: Tévelygő szívűek ezek, utaimat nem ismerték meg. ¹¹ Megesküdtem hát haragomban, hogy nyugalmba nem mennek be. ¹² Vigyázzatok, testvérek, hogy ne legyen hitetlenségre hajló, gonosz a szívetek. Senki ne szakadjon el közületek az élő Istentől, ¹³ ehelyett lelkesítsétek egymást minden nap, amíg a "ma" tart, hogy senkit meg ne keményítsen a csalárd bűn. ¹⁴ Hiszen Krisztus részesei vagyunk, de csak úgy, ha kezdeti szilárd hitünkben mindvégig állhatatosan kitartunk. ¹⁵ Azt mondja ugyanis: Ha ma majd meghalljátok szavát, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint a lázadáskor tettétek. ¹⁶ Kik voltak, akik szavának hallatára lázadoztak? Nemde mind olyanok, akik Mózes vezetésével kivonultak Egyiptomból? ¹⁷ Kiktől viszolygott negyven éven át? Nemde a bűnösöktől, akiknek teste a pusztában veszett el. ¹⁸ És kiknek esküdött meg, hogy nem jutnak el nyugalma (országába)? Nemde a hitetleneknek? ¹⁹ Látjuk tehát, hogy a hitetlenség következtében nem juthattak el oda. 4. fejezet (Zsid4)

¹ Óvakodjunk ezért attól, hogy közületek bárki úgy vélekedjen, még késlekedhet bemenni nyugalmaiba, mert még érvényben van az ígéret. ² Hozzánk éppúgy eljutott az üdvösség örömhíre, mint őhozzájuk; ám nekik nem vált hasznukra a tanítás, mert nem csatlakoztak azokhoz, akik hittel hallgatták. ³ Nyugalma országába ugyanis csak akkor jutunk el, ha hívők vagyunk. Mert ezt mondta: Megesküdtem hát haragomban, hogy nyugalmba be nem mennek. ⁴ A világ teremtése óta művei ugyan befejeződtek, mint ahogy egy helyen a hetedik nappal kapcsolatban megállapítja: "A hetedik napon az Isten megpihent minden munkájától." ⁵ Itt mégis így nyilatkozik: "Nyugalmba nem mennek be." ⁶ Azaz még hátra van, hogy némelyek eljussanak, ugyanakkor mások, akik már korábban hallották az evangéliumot, hitetlenségük következtében nem jutottak el oda. ⁷ Azért ismét kijelölt egy napot, egy "má"-t. Dávid által mondatja annyi idő után, amit már előbb idéztünk: Ma, amikor majd meghalljátok szavát, ne keményítsétek meg a szíveteket. ⁸ Ha József megszerezte volna nekik nyugalma (országát), nem szólt volna egy másik, későbbi napról. ⁹ A szombati nyugalom tehát még ezután vár az Isten népére. ¹⁰ Aki ugyanis belép nyugalma országába, az megpihen minden munkájától, mint ahogy az Isten is megpihent a magáétól. ¹¹ Törekedjünk tehát rá, hogy bejussunk nyugalmanak ebbe az (országába), nehogy valaki éppúgy elessék, mint előbb a hitetlenség

példáján láttuk. ¹² Az Isten szava ugyanis eleven, átható és minden kétélű kardnál élesebb, behatol a lélek és szellem, az íz és a velő gyökeréig, megítéli a szív gondolatait és érzéseit. ¹³ Semmilyen teremtett dolog nem marad előtte rejtve; minden föl van fedve és nyitva van az előtt, akinek számadással tartozunk. ¹⁴ Mivel tehát olyan kiváló főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, legyünk állhatatosak a hitvallásban. ¹⁵ Főpapunk ugyanis nem olyan, hogy ne tudna együttérezni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt. ¹⁶ Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónjához, hogy irgalmat találjunk és kegyelmet kapjunk, amikor segítségre szorulunk. 5. fejezet (Zsid5)

¹ Mert minden főpapot az emberek közül választanak, és arra rendelik, hogy az Isten tiszteletében képviselje az embereket, ajándékokat és áldozatot mutasson be a bűnökért, ² mint olyan valaki, aki megértő tud lenni a tudatlanok és a tévelygők iránt, hiszen őrre is gyöngeség nehezedik. ³ Ezért a népért is, saját vétkeiért is áldozatot kell bemutatnia. ⁴ A tisztséget magától senki sem vállalhatja, csak akit az Isten meghív, mint Áront. ⁵ Így Krisztus sem önmagát emelte főpapi méltóságra, hanem az, aki így szólt hozzá: "A Fiam vagy, ma szültelek." ⁶ Másutt meg ezt mondja: "Pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint." ⁷ Földi életében hangosan kiáltozva, könnyek között imádkozott, s könyörgött ahhoz, aki meg tudta menteni a haláltól, és hódolataért meghallgatásra talált. ⁸ Annak ellenére, hogy ő volt a Fiú, a szenvedésből engedelmességet tanult. ⁹ Műve befejeztével pedig örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki, ¹⁰ mert az Isten őt hirdette ki főpapnak, Melkizedek rendje szerint. ¹¹ Erről még sok mondanivalónk volna, de nehéz nektek kifejezni, mert közömbösen hallgatjátok. ¹² Ha az időt tekintjük, már tanítóknak kellene lennetek, s mégis arra szorultok, hogy az isteni tanítás elemeire oktassanak benneteket. Tejre van szükségetek, nem szilárd ételre. ¹³ Aki tejen él, járatlan az igaz tanításban, hiszen még kisgyerek. ¹⁴ A tökéletesnek viszont, aki gyakorlattal megfelelő érzéket szerzett a jó és a rossz megkülönböztetésére, szilárd eledel való. 6. fejezet (Zsid6)

¹ Ezért mellőzzük Krisztus tanításának az elemi részleteit, és térjünk át a tökéletesebb dolgokra. Ne ismételjük újra az alapvető igazságokat: a holt cselekedetekből való megtérést, az Istenbe vetett hitet, ² a keresztségről, a kézföltételről, a halottak feltámasztásáról és az örök ítéletről szóló tanítás megalapozását. ³ Erre is visszatérünk, ha Isten megengedi. ⁴ Azt ugyanis, aki egyszer már részesült a világosságban, megízlelte az égi ajándékot, megkapta a Szentlelket, ⁵ felfogta az Isten tanítását, és megtapasztalta az eljövendő élet

erőit, ⁶ aztán mégis elpártol, lehetetlen újra bűnbánatra indítani. Hiszen ha rajta áll, újra keresztre feszíti az Isten Fiát, és csúfot űz belőle. ⁷ A föld ugyanis, amely beissza a gyakori esőt és jó termést hoz művelőjének, az Isten áldásában részesül. ⁸ De ha bojtort és gazt terem, nincs értéke, átokra méltó, és végül is fölégetik. ⁹ Rólatok azonban, szerettem, ha így beszélünk is, jobbat tételeztünk föl, azt tudniillik, hogy munkáljátok az üdvösséget. ¹⁰ Hiszen az Isten nem igazságtalan: nem feledkezik meg szeretetetekről, amelyet az ő nevében gyakoroltatok, amikor a szenteknek szolgáltatok és szolgáltok. ¹¹ Nagyon szeretnénk azonban, ha mindegyiketek ugyanazt a buzgóságot tanúsítaná, hogy reményetek mindvégig tökéletesedjék. ¹² Ne legyetek tehát hanyagok, hanem kövessétek azokat, akik a hitben és a béketűrésben az ígéret örökösei lettek. ¹³ Amikor Isten az ígéretet adta Ábrahámnak, saját magára esküdött, hiszen semmi nagyobbra nem esküdhett, ¹⁴ ezért mondta: Bizony gazdagon megáldalak, és nagyon megsokasítlak. ¹⁵ Így aztán Ábrahám türelmesen várakozva elnyerte az ígéretet. ¹⁶ Az emberek saját maguknál nagyobbra esküsznek; a pörlekedésnek az eskü bizonyítéka vet véget. ¹⁷ Ezért amikor Isten az ígéret örökösei előtt nagyobb nyomatékka akarta igazolni elhatározása szilárdságát, esküvel vállalt kezességet. ¹⁸ Így a két változhatatlan dologban, amelyben Isten nem téveszthet meg, erős támaszt kaptunk, mi, akik arra törekszünk, hogy az előttünk levő reményt megragadjuk. ¹⁹ Lelkünk biztos és szilárd horgonya ez, amely a függöny mögé ér, ²⁰ ahová elsőnek lépett be értünk Jézus, a Melkizedek rendje szerint való főpap. 7. fejezet (Zsid7)

¹ Ez a Melkizedek - Sále király és a fölséges Isten papja - eléje ment a királyok legyőzése után hazatérő Ábrahámnak, és megáldotta. ² Ábrahám tizedet adott neki mindenből. A neve azt jelenti, hogy az igazságosság király. Azonkívül Sále király volt, vagyis a békesség király. ³ Nem ismerjük apját, anyját, családfáját, sem napjainak kezdetét vagy életének végét. Így az Isten Fiához hasonlítva marad pap mindörökké. ⁴ Gondoljátok meg, milyen nagy ember az, akinek ösziánk, Ábrahám tizedet adott a zsákmány javából. ⁵ Lévi fiainak, mivel papi tisztet viselnek, szintén megvan a törvényes joguk rá, hogy a néptől, vagyis testvéreiktől, akik Ábrahám leszármazottai, tizedet szedjenek. ⁶ Ő viszont, aki nem az ő nemzetségükből származott, Ábrahámától kapta a tizedet, és megáldotta azt, akinek az ígéret szólt. ⁷ Kétségtelen azonban, hogy a magasabb rangú áldja meg az alacsonyabb rangút. ⁸ Itt halandó emberek szednek tizedet, ott meg az, akiről tanúsítják, hogy él. ⁹ Sőt Ábrahámra való tekintettel mondhatjuk, hogy Lévi is, aki tizedet szed, szintén fizetett tizedet, ¹⁰ hiszen jelen volt őse ágyékában, amikor Melkizedek találkozott vele. ¹¹ Ha a levita papság, amelynek szolgálata idején a nép a törvényt kapta, elvezetett volna a tökéletességre, mi szükség lett volna még rá, hogy más főpap jöjjön,

Melkizedek rendje szerint, nem pedig Áron nemzetségéből? ¹² A papság megváltozásával azonban szükségképpen megváltozott a törvény is. ¹³ Akiről ugyanis ezeket mondjuk, az más törzsből való, amelyből senki sem szolgált az oltárnál. ¹⁴ Hiszen köztudomású, hogy Urunk Júda törzséből származott, e törzzsel kapcsolatban pedig nem beszélt Mózes a papságról. ¹⁵ Még világosabb ez, hogyha Melkizedek módjára egy más pap lép föl, ¹⁶ aki nem a testi leszármazás törvénye alapján lett azzá, hanem a halhatatlan élet erejéből. ¹⁷ A tanúság ugyanis így szólt róla: "Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint." ¹⁸ Ám ezzel a korábbi törvény megszűnt mint hatástalan és erőtlen, ¹⁹ a törvény tudniillik nem vezetett el a tökéletességre, csak előkészítője volt egy jobb reménynek, amely közelebb visz az Istenhez. ²⁰ Annál is inkább, mivel ez nem történt eskü nélkül. ²¹ Amazok eskü nélkül lettek pappá, ő azonban annak erejével, aki így szólt hozzá: Megesküdött az Úr és nem bánja meg: te pap vagy mindörökké. ²² Ennek megfelelően Jézus egy kiválóbb szövetség keze lett. ²³ Azonkívül ők nagy számban voltak papok, mivel a halál következtében nem maradhattak meg. ²⁴ Ő viszont örökre megmarad, s így papsága örökké tart. ²⁵ Ezért mindörökre üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak az Isten elé, hiszen örökké él, hogy közbenjárjon értünk. ²⁶ Ilyen főpap kellett nekünk: szent, ártatlan, feddhetetlen, a bűnösöktől elkülönített, aki fölségesebb az egeknél. ²⁷ Ő nem szorul rá, mint a többi főpap, hogy naponként először a saját vétkeiért mutasson be áldozatot, s csak azután a nép bűneiért. Egyszer s mindenkorra megtette ezt, amikor magát feláldozta. ²⁸ A törvény tehát gyarló embereket rendelt főpappá, az eskü szava azonban, amely a törvényt követte, magát az örökre tökéletes Fiút. 8. fejezet (Zsid8)

¹ A mondott dolgoknak ez a lényegük: Olyan főpapunk van, aki a Fölség trónjának jobbán ül a mennyben, ² mint papi szolgálja a szentélynek, az igazi sáternak, amelyet az Úr emelt, nem ember. ³ Minden főpapnak az ugyanis a kötelessége, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be, ezért neki is kellett lennie áldozati adományának. ⁴ Ha a földön élne, nem is volna pap, hiszen itt élnek olyanok, akik a törvény szerint áldozatot mutatnak be. ⁵ Ezek azonban csak a mennyei szentély előképénél és árnyékánál szolgálnak, annak az utasításnak megfelelően, amelyet Mózes kapott, amikor a sátrat el akarta készíteni: "Vigyázz, és mindent a minta szerint csinálj, amelyet a hegyen mutattam neked!" ⁶ Ő annyival kiválóbb papi szolgálatot kapott, amennyivel magasabb rendű, tökéletesebb ígéreten alapuló szövetségnek közvetítője. ⁷ Ha ugyanis az első (szövetség) kifogástalan lett volna, nem volna szükség a másodikra. ⁸ Így feddte meg őket ugyanis: Íme, jönnek napok - mondja az Úr -, s új szövetségre lépek Izrael házával és Júda házával. ⁹ Nem olyan szövetségre, mint amelyet atyáitokkal kötöttem azon a napon, amikor kézen

fogtam és kivezettem őket Egyiptom földjéről. De mivel nem tartották meg a szövetséget, én sem törődöm velük - mondja az Úr. - ¹⁰ Ez lesz a szövetség, amelyet ama napok után Izrael házával kötök majd - mondja az Úr. Elméjükbe vésem és szívükbe írom törvényemet. Istenük lesznek és ők a népem lesznek. ¹¹ Akkor majd senkinek sem kell társát vagy testvérét tanítania: Ismerd meg az Urat! Hiszen mindenki ismerni fog a legkisebbtől a legnagyobbig. ¹² Irgalmas leszek bűneik iránt, és vétkükre többé nem emlékezem. ¹³ Ha tehát itt új szövetségről beszél, a régit elévültnek tekinti. Ami pedig elévült és idejét múlta, az közel van a megszűnéshez. 9. fejezet (Zsid9)

¹ Mindenesetre az előző szövetségnek is megvolt a maga istentiszteleti rendje és földi szentélye: ² egy sátor. Ennek első részében ott állt a mécestartó és az asztal, rajta a felajánlott kenyerek. Ezt nevezték szentélynek. ³ A második függöny mögött állt a legszentebbnek nevezett sátorrész, ⁴ itt volt elhelyezve az illatáldozat aranyoltára és a szövetség ládája, amelyet minden oldalon arany borított. A ládában őrizték a manna tartalmazó aranyvödröt, Áron kivirágzott vesszejét és a szövetség tábláit. ⁵ Fölötte a dicsőséges kerubok beárnyékolják az engesztelés lapját. Ezekről egyenként most nem szükséges szólnom. ⁶ Amióta ezt így elrendezték, az első sátorrészbe mindig beléptek a szolgálatot végző papok. ⁷ A másodikba azonban csak a főpap lépett be, egyszer egy évben, azzal a vérrel, amelyet a maga és a nép bűneiért ajánlott föl. ⁸ A Szentlélek ezzel azt jelezte, hogy addig, amíg az első sátor fennáll, a legszentebb szentélybe vezető út nem nyílik meg. ⁹ Ez úgy fogható fel, mint utalás a jelen időkre, mert hisz ott olyan ajándékot és áldozatot mutatnak be, amelyek a bemutatót lelkileg nem tehetik tökéletessé; ¹⁰ tudniillik csak testi szertartások, amelyek ételből, italból és különféle lemosásokból állnak, és kötelező erejük csak az újjárendezés idejéig tart. ¹¹ Krisztus azonban a ránc váró javak főpapjaként jött el, s belépett abba a nagyobb és tökéletesebb sátorba, amelyet nem ember keze alkotott, vagyis nem ebből a világból való. ¹² Nem a bakok vagy borjak vérével, hanem saját vérével lépett be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök megváltást szerzett. ¹³ Ha ugyanis a bakok és bikák vére meg az üsző hamva a tisztátalanokra hintve külsőleg tisztává teszi őket, ¹⁴ mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, aki az örök Lélek által saját magát adta tiszta áldozatul az Istennek, hogy az élő Istennek szolgáljunk. ¹⁵ Ezért ő új szövetség közvetítője. Előbb azonban a régi szövetség korában elkövetett bűnök megváltásáért el kellett szenvednie a halált, hogy a meghívottak elnyerjék az örökké tartó örökséget. ¹⁶ Ahol ugyanis van végrendelet, előbb bizonyítani kell a végrendelkező halálát, ¹⁷ hiszen a végrendelet csak halál esetén jogerős;

addig, amíg a végrendelkező él, nem érvényes. ¹⁸ Ezért az első szövetséget sem kötötték vér nélkül. ¹⁹ Miután ugyanis Mózes - a törvény előírása szerint - minden rendelkezést felolvasott az egész nép előtt, vette a bakok és borjak véré a vízzel, majd vörös gyapjúval és izsóppal meghintette magát a könyvet és az egész népet, ²⁰ e szavakkal: "Ez annak a szövetségnek a vére, amelyet az Isten veletek kötött." ²¹ Azután meghintette vérrel a sátort és az összes istentiszteleti edényt is. ²² Sőt a törvény szerint majdnem mindent vérrel tisztítanak meg, és vérontás nélkül nincs bűnbocsánat. ²³ A mennyekben levők előképeinek így kellett megtisztulniuk, maguk a mennyekiek azonban ennél kiválóbb áldozatot követeltek. ²⁴ Krisztus ugyanis nem kézzel épített szentélybe lépett, amely a valódinak csak előképe, hanem magába a mennybe, hogy most az Isten színe előtt közbenjárjon értünk. ²⁵ Nem azért lépett be, hogy többször áldozza fel magát, mint ahogy a főpap minden évben idegen vérrel belép a legszentebb szentélybe, ²⁶ hiszen akkor a világ kezdete óta már többször kellett volna szenvednie. Így azonban az idők végén egyszer s mindenkorra megjelent, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. ²⁷ Amint az ember számára az a rendelkezés, hogy egyszer haljon meg, és utána ítéletben legyen része, ²⁸ úgy Krisztus is egyszer áldozta fel magát, hogy sokak bűnét elvegye. Másodszor nem a bűn miatt jelenik meg, hanem azok üdvözítéséért, akik rá várnak. 10. fejezet (Zsid10)

¹ Mivel a törvény a jövődő javak árnyéka, de nem a valóságok képe volt, még azokkal az áldozatokkal sem tehetett tökéletessé a résztvevőket, amelyeket évről évre megszakítás nélkül bemutattak. ² Nemde abbahagyták volna az áldozat bemutatását, ha a bemutatók egyszeri megtisztulás után megszabadultak volna a bűntudattól. ³ Ellenkezőleg, éppen ez emlékeztette őket évről évre a bűnre. ⁴ Lehetetlen ugyanis, hogy a bikák és bakok vére bűnöket töröljön el. ⁵ Ezért nyilatkozik így, amikor a világba lép: Áldozatot és felajánlást nem kívántál, de testet alkottál nekem. ⁶ Nem kedves előttem az engesztelő és égőáldozat. ⁷ Akkor így szóltam: Íme, jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratomat, amint a könyvtekerésben rólam írva van. ⁸ Először tehát ezt mondta: "Áldozatot, ajándékot, engesztelő és égőáldozatot nem akartál, és nem telt benne kedved", jöllehet ezeket a törvény írta elő. ⁹ Azután így folytatta: "Megyek, hogy teljesítsem akaratomat." Eltörli az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat. ¹⁰ E szerint az akarat szerint Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk. ¹¹ Minden pap naponta elvégzi szolgálatát, és ugyanazt az áldozatot többször bemutatja, ezeknek azonban nincs erejük a bűn eltörlésére. ¹² Ő ellenben csak egy áldozatot mutatott be a bűnökért, s örökre helyet foglalt az Isten jobbján. ¹³ Már csak arra vár, hogy minden ellensége hódolattal leboruljon lába előtt. ¹⁴

Egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket. ¹⁵ Ezt bizonyítja a Szentlélek is, amikor így szól: ¹⁶ Ez lesz a szövetség, amelyet ama napok után kötök velük - mondja az Úr. - Törvényemet szívükbe adom és elméjükbe írom, ¹⁷ bűneikre és törvénszegésükre többé nem emlékezem. ¹⁸ Ám ahol ezek bocsánatot nyertek, ott nincs szükség bűnért való áldozatra. ¹⁹ Testvérek, Krisztus véréért megvan tehát a reményünk, hogy beléphetünk a szentélybe. ²⁰ Ezt az élethez vezető új utat a függönyön, vagyis saját testén keresztül nyitotta meg nekünk. ²¹ Főpapunk is van, akit az Isten a népe fölé rendelt. ²² Járuljunk hát hozzá igaz szívvel, hitből fakadó bizalommal, hiszen a szívünk megtisztult a rossz lelkiismerettől, és testünket is tiszta víz mosta le. ²³ Tartsunk ki rendíthetetlenül reménységünk megvallásában, mert hűséges az, aki az ígéretet tette. ²⁴ Legyen gondunk rá, hogy szeretetre és jótettekre buzdítsuk egymást. ²⁵ Összejöveleteinkről ne maradjunk el, mint némelyek szoktak, hanem annál inkább bátorítsuk egymást, minél közelebb érzitek a napot. ²⁶ Ha ugyanis azután, hogy az igazságot felismertük, szándékosan vétkeztünk, nincs többé áldozat a bűnért, ²⁷ hanem rettenetes ítélet és lángoló tűz vár ránk, amely megemészti a lázadókat. ²⁸ Aki Mózes törvényét megszegte, annak két vagy három tanú szavára irgalom nélkül meg kellett halnia. ²⁹ Gondolhatjátok, mennyivel súlyosabb büntetést érdemel az, aki lábbal tiporja az Isten Fiát, semmibe veszi a szövetség vérért, amely megszentelte, és kigúnyolja a kegyelem Lelkét. ³⁰ Ismerjük jól, azt, aki így szólt: "Enyém a megtorlás, s én megfizetek." Majd ismét: "Az Úr ítélkezik népe fölött." ³¹ Rettenetes dolog az élő Isten kezébe jutni. ³² Emlékezzetek vissza az elmúlt időkre, amikor megvilágosodástok után annyi szenvedésben és küzdelemben helytálltatok. ³³ Részt szidalmazásnak és szorongatásnak voltatok kitéve, részt közösséget vállaltatok azokkal, akik hasonlóképpen szenvedtek. ³⁴ Együtt szenvedtetek a foglyokkal, és vagyonotok elkobzását is örömmel elviselték, abban a tudatban, hogy értékesebb és maradandóbb javakkal rendelkeztek. ³⁵ Ne veszítsétek hát el bizalmatokat, hiszen nagy jutalom jár érte. ³⁶ Állhatatosnak kell lennetek, hogy az Isten akaratát teljesítsétek, és az ígéretet elnyerjétek: ³⁷ Már csak rövid, nagyon rövid idő, aztán eljön az eljövendő és nem késik. ³⁸ Az igaz ember a hitből él, de ha elpártol, nem telik benne kedvem. ³⁹ Mi nem tartozunk azok közé, akik elpártolnak és elkárhoznak, hanem azok közé, akik hisznek és megmentik életüket. 11. fejezet (Zsid11)

¹ A hit a remélt dolgok biztosítója, a nem látható dolgok bizonyítója. ² Őseink ebből merítették bizonyosságot. ³ A hitből ismerjük meg, hogy a világot az Isten szava alkotta, vagyis a látható a láthatatlanból lett. ⁴ Ábel a hittől vezettetve mutatott be értékesebb áldozatot, mint Kain, és kapott bizonyosságot igaz voltáról, mert az Isten maga tett áldozati ajándékairól

tanúságot. Hite által még holtában is beszél. ⁵ A hitéért ragadtatott el Hénóch, hogy ne ízlelje meg a halált: "Nem találták többé, mert az Úr elragadta." Még eltűnése előtt bizonyosságot nyert, hogy kedves az Isten előtt. ⁶ Hit nélkül pedig nem lehet senki sem kedves, aki ugyanis az Istenhez járul, hinnie kell, hogy Ő van és megjutalmazza azt, aki Őt keresi. ⁷ A hitben kapott Noé felvilágosítást a még nem látható eseményekről, és szent félelemmel eltelve bárkát épített családjá megmentésére. Hitében ítélkezett a világ fölött, és a hitből fakadó megigazulásból lett örökös. ⁸ Ábrahám hitből engedelmeskedett a hívásnak, hogy költözzék arra a vidékre, amelyet örökségül kellett kapnia. Elindult anélkül, hogy tudta volna, hová megy. ⁹ Hittel telepedett le az Ígéret földjére, idegen országban, és sátorban lakott Izsákkal és Jákobbal, akik ugyanazt az ígéretet örökölték. ¹⁰ Várta ugyanis azt a szilárd alapokon nyugvó várost, amelyet majd az Isten tervez és épít. ¹¹ Sára is a hitében kapta az erőt, hogy előrehaladott kora ellenére anya lehessen, mert hűségesnek tartotta azt, aki az ígéretet tette. ¹² Ezért ettől az egytől, noha már nem volt fiatal, annyian származnak, mint az égen a csillag vagy mint a tengerpart megszámlálhatatlan fövénye. ¹³ Mind hitben hunytak el, de anélkül, hogy az ígéret teljesedését megérték volna; csak messziről látták és üdvözölték, elismerve, hogy vándorok és jövevények a földön. ¹⁴ Akik így beszélnek, megvallják, hogy hazát keresnek. ¹⁵ Ha arra a földre gondoltak volna, ahonnan kijöttek, lett volna alkalmuk a visszatérésre. ¹⁶ De egy jobb haza után vágyódtak, a mennyei után. Ezért az Isten sem szégyelli, hogy Istenüknek hívják, hiszen hazát készített nekik. ¹⁷ Ábrahám hittel áldozta fel Izsákot, amikor az Isten próbára tette. Készen volt rá, hogy feláldozza egyszülöttét, ő, aki ígéretképpen kapta, ¹⁸ és hallotta: "Izsák által lesznek utódaid." ¹⁹ Biztosra vette, hogy Isten képes a halottakat is feltámasztani. Ezért vissza is kapta mintegy előképül. ²⁰ Izsák hittel, szemét a jövőre irányítva áldotta meg Jákobot és Ézsaut. ²¹ Hittel áldotta meg a haldokló Jákob József két fiát, miközben botjának fejére támaszkodva imádkozott. ²² Hittel gondolt József halála előtt Izrael fiainak kivonulására és rendelkezett csontjairól. ²³ Hitükben rejtegették az újszülött Mózeszülei három hónapig, látva, hogy a gyermek szép, és nem féltek a király parancsától. ²⁴ Mózes a hitében tagadta felnőtt korában, hogy a fáraó leányának a fia. ²⁵ Inkább vállalta, hogy az Isten népével együtt elszenvedi a sanyargatást, mint hogy a bűn múlt előnyét élvezze. ²⁶ A Messiás gyalázatát nagyobb értéknek tartotta az egyiptomiak kincseinél, mert a jutalommal is számolt. ²⁷ Hittel távozott Egyiptomból, és nem ijedt meg a király haragjától, hanem állhatatosan kitartott, mintha már a láthatatlant látta volna. ²⁸ Hittel ünnepelte meg a húsvétot, és a vérrel való meghintést, hogy az öldöklő ne ártson az elsőszülötteknek. ²⁹ Hittel keltek át a Vörös-tengeren, úgy, mint a szárazföldön, de amikor az egyiptomiak kísérelték ezt meg, elmerültek. ³⁰ A hit

erejéből omlottak le Jerikó falai, azután, hogy hét napon át körüljárták. ³¹ A bűnös életű Rácháb is a hite folytán nem veszett oda a hitetlenekkel együtt, mert jó szívvel befogadta a hírszerzőket. ³² Minek folytassam tovább? Kifogynék az időből, ha felsorolnám Gedeont, Barákot, Sámson, Jiftachot, Dávidot, Sámuel és a prófétákat, ³³ akik a hit erejével országokat győztek le, igazságot osztottak, ígéreteket nyertek el, oroszlánok torkát tömték be, ³⁴ lángoló tüzet oltottak el, megmenekültek a kard életől, gyengeségükben erőre kaptak, hősök voltak a háborúban, és megfutamították az ellenség sorait. ³⁵ Asszonyok feltámasztás útján visszakapták halottaikat. Némelyek kínpadra jutottak, de nem fogadták el a szabadságot, csak hogy dicsőségesebb feltámadásban részesüljenek. ³⁶ Mások gúnyt és megostorozást, sőt bilincseket és börtönt tűrték el, ³⁷ megkövezték, kettéfűrészelték, agyonkínózták, kardélre hányták őket, juhbőrbe és kecskebőrbe öltözve bujdostak, nélkülözés, üldözés és zaklatás közepette. ³⁸ A világ nem volt méltó rájuk. Ezért a pusztában, a hegyek közt, a föld barlangjaiban és szurdokaiban bolyongtak. ³⁹ Bár ezek a hitükről mind bizonyosságot kaptak, mégsem nyerték el az ígéretet, ⁴⁰ mert az Isten nekünk valami jobbat tervezett, nélkülünk nem juthatnak hát el az üdvösségre. 12. fejezet (Zsid12)

¹ Ezért mi, akiket a tanúknak ilyen felhője övez, váljunk szabaddá minden tehertől, különösen a bűntől, amely behálóz minket, és fussuk meg kitartással az előttünk levő pályát. ² Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra, aki a rá váró öröm helyett elszenvedte a keresztet, nem törődött a gyalázattal, és most az Isten trónjának jobbán ül. ³ Igen, gondoljatok őrá, aki a bűnösök részéről ekkora ellentmondást viselt el, hogy ne lankadjatok, és bensőleg el ne csüggedjete. ⁴ A bűn elleni küzdelemben még nem álltatok ellen a véretek ontásáig. ⁵ Megfeledkeztetek a vigasztalásról, amely nektek, a fiaknak szól: Fiam, ne vedd kevésbé az Úr fenyítését, s ne csüggedj el, ha korhol. ⁶ Mert megfenyíti az Úr, akit szeret, s megostoroz mindenkit, akit fiává fogad. ⁷ Maradjatok állhatatosak a fenyítéskor: az Isten úgy bánik veletek, mint fiaival. Hol van olyan fiú, akit az apja nem fenyít? ⁸ Ha nem részesültök a fenyítésben, ami mindenkinek kijár, akkor fattyak vagytok, nem fiak. ⁹ S aztán test szerinti apáink is fenyítették bennünket, mégis tiszteltük őket. Nem kell-e hát sokkal inkább a lelkek Atyjának engedelmeskednünk, hogy így elnyerjük az életet? ¹⁰ Azok csak rövid ideig és hangulatuk szerint fenyítették bennünket, ő ellenben a legjobbat akarja nekünk, hogy szentségének részesévé legyünk. ¹¹ Igaz, most minden fenyítés inkább szomorúságot okoz, mintsem örömet szerez, később azonban a megigazulás békés gyümölcsét termi annak, aki elviseli. ¹² Ezért erősítsétek meg a lankadt kezeket és a megroggyant térdeket. ¹³ Lábatokat szoktassátok

biztos járáshoz, nehogy kificamodjék, inkább gyógyuljon meg. ¹⁴ Törekedjete rá, hogy mindenkivel békességben éljete, és a megszentelődésre eljussatok, mert enélkül senki nem látja meg az Urat. ¹⁵ Vigyázzatok, az Isten kegyelmét közületek senki le ne kesse, nehogy valami mérges gyökér szárba szökkenjen, kárt okozzon és sokakat megfertőzzön. ¹⁶ Senki ne legyen parázna és alantas lelkületű, mint Ézsau, aki egy tál lencséért eladta elsőszülöttségét. ¹⁷ Hiszen tudjátok, mennyire szerette volna később az áldást örökölni, de elutasították, és nem talált módot a dolog megváltoztatására, noha könnyek között kérte. ¹⁸ Ti nem kézzel tapintható hegyhez, lobogó tűzhöz, sötét felhőhöz, forgószélhez, ¹⁹ harsonazengéshez vagy mennydörgő szózathoz járultatok, amelynek hallatára könnyörögni kezdtek, hogy ez a hang ne szóljon tovább hozzájuk, ²⁰ mert nem tudták elviselni a parancsot: "Még ha állat ér is a hegyhez, meg kell kövezni." ²¹ A látvány annyira rettenetes volt, hogy még Mózes is ezt mondta: "Félelem és rettegés fog el." ²² Nem, ti Sion hegyéhez járultatok, az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, az angyalok ezreihez, ²³ az égben számon tartott elsőszülöttek ünnepi sokadalmához és gyülekezetéhez, mindnyájunk bírójához, az Istenhez, a tökéletes igazak lelkeihez, ²⁴ az új szövetség közvetítőjéhez, Jézushoz, a ránk hulló vérhez, amely hathatósabban kiált, mint Ábelé. ²⁵ Vigyázzatok, ne utasítsátok vissza azt, aki hozzátok szól. Mert ha azok sem menekültek meg, akik a földön szólót elutasították, mi még kevésbé fogunk megmenekülni, ha elfordulunk attól, aki az égből szól hozzánk. ²⁶ Hangja akkor a földet rendítette meg, most pedig ezt ígéri: "Még egyszer megrendítem, de nemcsak a földet, hanem az eget is." ²⁷ Ez a "még egyszer" annak az átalakulását jelenti, ami mint teremtettt dolog megrendíthető, hogy azután megmaradjon az, ami változhatatlan. ²⁸ Így tehát mi, akik rendíthetetlen országot kaptunk hazánkul, legyünk hálásak, s szolgáljunk az Istennek, neki tetsző módon, tisztelettel és félelemmel. ²⁹ Mert a mi Istenünk emésztő tűz. 13. fejezet (Zsid13)

¹ Ápoljátok a testvéri szeretetet. ² Ne feledkezzetek meg a vendégszeretetről, hisz ilyen módon némelyek tudtuk nélkül angyalokat láttak vendégül. ³ Gondoljátok a foglyokra, mintegy osztozva sorsukban, és az üldözöttekre, hiszen magatok is testben éltek. ⁴ A házasságot mindenki tartsa tiszteletben, házaseletetek legyen tiszta, mert a tisztátalanokat és a házasságtörőket elítéli az Isten. ⁵ Ne legyetek kapzsis, elégedjete meg azzal, amitek van. Hiszen ő maga ígérte: "Nem távozzom el tőled s nem hagylak magadra." ⁶ Ezért bizalommal mondhatjuk: Az Úr oltalmaz engem, nem félek. Ember mit árthat énnekem? ⁷ Emlékezzetek meg előljáróitokról, akik az Isten szavát hirdették nektek. Gondoljátok életútjuk végére, és kövessétek őket a hitben. ⁸ Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké. ⁹ Ne hagyjátok, hogy különféle megtévesztő tanítások

félrevezessenek benneteket. Mert jó, ha az ember kegyelemmel erősíti a szívét, ahelyett, hogy (áldozati) ételekkel erősítené, amelyek azoknak sem használtak, akik éltek velük. ¹⁰ Olyan oltárunk van, amelyről nem ehetik az, aki a sáturnak szolgál. ¹¹ Mivel az állatok testét, amelyeknek a vérét a főpap a bűn engesztelésére a szentélybe viszi, a táboron kívül égetik el, ¹² Jézus is a kapun kívül szenvedett, hogy vérével megszentelje a népet. ¹³ Menjünk ki tehát hozzá a táboron kívülre, és vállaljuk gyalázatát, ¹⁴ hiszen nincsen itt maradandó hazánk, hanem jövendő hazánkat keressük. ¹⁵ Átala mutassuk be az Istennek szüntelenül a dicséret áldozatát: az őt megvalló ajkak gyümölcsét. ¹⁶ A jótékonyaságról és az adakozásról ne feledkezzetek meg, mert az ilyen áldozat kedves az Istennek. ¹⁷ Engedelmessédjétek előljáróitoknak, kövessétek őket, mert ők vigyáznak rátok, abban a tudatban, hogy számot adnak lelketekről. Bárcsak örömmel tehetnék, nem sóhajtozva, mert hisz az nem válnék javatokra. ¹⁸ Imádkozzatok értünk! Meg vagyunk győződve, hogy lelkiismeretünk tiszta, hiszen minden tekintetben törekszünk a helyes életre. ¹⁹ Főleg azért kérlek erre benneteket, hogy mielőbb visszakerüljek hozzátok. ²⁰ A békeesség Istene, aki Jézust, a mi Urunkat, a juhok nagy pásztora az örök szövetség vére által feltámasztotta a halálból, ²¹ tegyen képessé titeket minden jóra, hogy teljesítsétek akaratát. Munkálja bennünk Jézus Krisztus által mindazt, ami kedves előtte. Dicsőség neki mindörökké! Ámen. ²² Kérlek, testvérek, fogadjátok szívesen az intő szót, hiszen csak röviden írtam nektek. ²³ Közlöm veletek, hogy Timóteus testvérünk kiszabadult. Mihelyt megérkezik, vele együtt meglátogatlak titeket. ²⁴ Köszöntsétek valamennyi előljárótokat és mind a szenteket! Üdvözlölnek benneteket az itáliai testvérek. ²⁵ Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen. Szent Jakab levele

1. fejezet (Jak1)

¹ Jakab, Istennek és Urunknak, Jézus Krisztusnak szolgálja üdvözlötet (küld) a szórványokban élő tizenkét törzsnek. ² Testvéreim, tartsátok nagy örömnek, ha különféle megpróbáltatások érnek benneteket. ³ Tudjátok, hogy hitetek próbájának állhatatosság a gyümölcse. ⁴ Az állhatatosságnak meg tökéletességre kell vezetnie, hogy tökéletesek és feddhetetlenek legyetek, és semmilyen tekintetben ne essetek kifogás alá. ⁵ Ha valaki közületek bölcsességben szenved hiányt, kérje Istentől, aki szívesen ad mindenkinek, anélkül, hogy a szemére vetné, ⁶ s meg is kapja, csak hittel kérje, egy csepp sem kételkedve. Mert aki kételkedik, hasonlít a tenger hullámaihoz, amelyeket felkorbácsol és ide-oda vet a szél. ⁷ Az ilyen ember ne higgye, hogy bármit is kap az Úrtól, ⁸ hiszen a lelkében megosztott ember nem tart ki semmiben sem. ⁹ Az alacsony rangú testvér viszont dicsekedjék felmagasztalásával, ¹⁰ a gazdag meg megalázkodásával, mert mint a rét virága, semmivé lesz. ¹¹ Ha a nap

fölkel, perzselő heve kiégeti a növényt, virága lehull, szépsége elenyészik. Így lesz semmivé a gazdag is a vállalkozásaival.¹² Boldog az az ember, aki a kísértésben helytáll, mert miután kiállja a próbát, megkapja az élet koszorúját, amelyet az Úr azoknak ígért, akik őt szeretik.¹³ Senki se mondja, aki kísértést szenved: "Az Isten kísért", mert az Istent nem lehet rosszra csábítani, és ő sem csábít rosszra senkit.¹⁴ Minden embert a saját kívánsága vonzza és csábítja, így esik törbe.¹⁵ Aztán a kívánság, ha már megfogant, bűnt szül, a bűn meg, ha elkövetik, halált szül.¹⁶ Ne legyetek hát tévedésben, szeretett testvéreim.¹⁷ Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről van, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, még árnyéka sem a változásnak.¹⁸ Akarattal hívott minket életre az igazság szavával, hogy mintegy zsengeje legyünk teremtményeinek.¹⁹ Értsétek meg, kedves testvéreim: Legyen minden ember készen a hallgatásra, de késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.²⁰ Mert haragjában az ember nem azt teszi, ami az Isten előtt igazságos.²¹ Ezért hagyjatok fel minden tisztátalansággal és burjánzó gonosszággal, fogadjátok tanulékony lélekkel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket.²² A tanítást váltsátok tettekre, ne csak hallgassátok, mert különben magatokat csaljátok meg.²³ Ha ugyanis valaki csak hallgatja a tanítást, de nem követi, hasonlít ahhoz az emberhez, aki a természettől kapott arcát tükörben nézegeti.²⁴ Megnézi magát, aztán odébb megy, s nyomban elfelejti, milyen is volt.²⁵ Aki ellenben figyelmesen tanulmányozza a szabadság tökéletes törvényét, és ki is tart mellette, aki nem feledékeny hallgatója, hanem tettekre váltója, az teljesítésében boldog lesz.²⁶ Ha valaki vallásosnak tartja magát, nyelvét azonban nem fékezi, hanem áztatja magát, annak vallásossága mit sem ér.²⁷ Az Isten és az Atya szemében ez az igazi, tiszta vallásosság: meglátogatni nyomorukban az árvákat és az özvegyeket, és tisztán maradni a világ szennyétől. 2. fejezet (Jak2)

¹ Testvéreim, Urunk, a megdicsőült Jézus Krisztus hitét ne személyválogatással tartsátok. ² Ha közösségetekbe lép egy férfi pompás öltözkében, aranygyűrűvel az ujján, és lép egy szegény is elnyűtt ruhában, ³ figyelmetek a pompás öltözkű felé fordul, és így szóltok hozzá: "Foglalj itt kényelmesen helyet." A szegénynek meg azt mondjátok: "Állj oda oldalra!" Vagy: "Ülj ide zsámolyomhoz!" ⁴ Nem volt részrehajló ítéletek? Nem gonosz gondolatok alapján ítéltetek? ⁵ Hallgassatok ide, szeretett testvéreim! Hát az Isten nem azokat választotta-e ki, akik a világ szemében szegények, hogy a hitben gazdagok legyenek, és örököljék az országot, amelyet azoknak ígért, akik őt szeretik? ⁶ Ti mégis lenézitek a szegényt. Hát nem a gazdagok zsarnokoskodnak fölöttetek és hurcolnak benneteket a bíróság elé? ⁷ Hát nem ők gyalázzák meg azt a fönséges nevet, amely le van híva rátok? ⁸

Természetesen, ha megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: "Szeresd embertársadat, mint saját magadat", helyesen jártok el. ⁹ De ha a személyek között különbséget tesztek, bűnt követtek el, s a törvény, mint törvényszegőket, elmarasztal benneteket. ¹⁰ Aki minden törvényt megtart, egy ellen azonban vét, mindegyik ellen vét. ¹¹ Mert aki azt mondja: "Ne törj házasságot!", azt is mondta: "Ne ölj!" Ha nem is törsz házasságot, de ölsz, törvényszegővé válsz. ¹² Úgy beszéljete és úgy cselekedjete, mint akik fölött majd a szabadság törvénye szerint ítéleznek. ¹³ Mert az ítélet irgalmatlanul lesújt arra, aki nem irgalmas. Ám az irgalom győzelmet arat az ítélet fölött. ¹⁴ Testvéreim, mit használ, ha valaki azt állítja, hogy van hite, tettei azonban nincsenek? Üdvözítheti a hite? ¹⁵ Ha valamelyik testvérnek nincs ruhája és nincs meg a mindennapi tápláléka, ¹⁶ és egyiketek így szólna hozzá: "Menj békében, melegedj, és lakjál jól!", de nem adnátok meg neki, amire testének szüksége van, mit használna? ¹⁷ Ugyanígy a hit is, ha tettei nincsenek, magában holt dolog. ¹⁸ Azt is mondhatja valaki: "Neked hited van, nekem meg tetteim." Ha tettek nélkül megmutatod nekem a hitedet, tetteim alapján én is bebizonyítom neked a hitemet. ¹⁹ Hiszed, hogy csak egy Isten van, s jól is teszed. Ám ezt a gonosz lelkek is hiszik, mégis remegnek. ²⁰ Akarod-e tudni, balga ember, hogy a hit tettek nélkül mennyire meddő? ²¹ Ábrahám, a mi atyánk, nem a tettei alapján igazult meg, amikor odatette fiát, Izsákot, áldozatul az oltárra? ²² Láthatod, hogy hite működött tetteiben és tettei tették teljessé a hitét. ²³ Így teljesült az Írás szava: "Ábrahám hitt az Istennek, ez megigazulására vált" és: "Az Isten barátjának" nevezték. ²⁴ Látjátok tehát, hogy az embert a tettek teszik igazzá, nem a hit egymagában. ²⁵ Ugyanígy a parázna Rácháb is nem a tettek által igazult-e meg, amikor menedéket adott a hírszerzőknek, s aztán más úton engedte őket tovább? ²⁶ Mert ahogy lélek nélkül halott a test, a hit is halott tettek nélkül. 3. fejezet (Jak3)

¹ Testvéreim, ne akarjátok annyian tanítók lenni, hisz tudjátok, hogy ránk annál súlyosabb ítélet vár. ² Mert sokban vétünk mindnyájan. Ha valaki nyelvvel nem vétkezik, az tökéletes férfi, az képes egész testét is megfékezni. ³ Ha ugyanis a lovak szájába zablát teszünk, hogy engedelmeskedjenek, akkor egész testüket irányíthatjuk. ⁴ Lám, a hajókat is, bármilyen nagyok, bármilyen erős szelek hajtják is őket, a kis kormány oda irányítja, ahova a kormányos akarja. ⁵ Ugyanígy parányi testrészt a nyelv is, mégis nagy dolgokat vallhat magáénak. Nézd, milyen kicsi a tűz, és milyen nagy erdőt felgyújt! ⁶ A nyelv is tűz, a gonoszság világa. A nyelv az a tagunk, amely egész testünket beszenyezi, lángba borítja változékony életünket, maga meg a pokoltól fogott tüzet. ⁷ Mert az összes vadak, madarak, csúszómászók és tengeri állatok természetét meg lehet szelídíteni, s meg is szelídíti az emberi természet, ⁸ de a

nyelvet senki emberfia nem képes megszelídíteni, az nyugtalan gonosz, tele van halálos méreggel. ⁹ Vele áldjuk az Urat és az Atyát, és vele átkozzuk az embereket, akik az Isten hasonlóságára vannak teremtvén. ¹⁰ Ugyanabból a szájból áldás és átok jön. Testvéreim, ennek nem volna szabad így lennie! ¹¹ Vajon a forrás esetében ugyanabból a nyílásból édes víz is fakad meg keserű is? ¹² Testvéreim, teremhet fügefán olajbogyó vagy szőlőn füge? Nem törhet elő sós forrásból édes víz. ¹³ Van köztetek bölcs és értelmes ember? Azt a helyes életmódból fakadó, szelíd bölcsességben végbevitt cselekedetei bizonyítsák. ¹⁴ Ellenben ha keserű irigység és önzés van szívetekben, ne dicsekedjétek, és ne hazudjatok az igazsággal ellentétben. ¹⁵ Ez a bölcsesség ugyanis nem felülről származik, hanem földi, érzéki, sátáni. ¹⁶ Mert ahol irigység és önzés honol, ott zűrzavar van és mindenféle hitványság. ¹⁷ A felülről származó bölcsesség először is tiszta, aztán békeszerető, méltányos, engedelkeny, irgalom tölti el, és gazdag termést hoz, nem részrehajló, nem képmutató. ¹⁸ Az igazság gyümölcsét békében vetik el azok számára, akik békét teremtenek. 4. fejezet (Jak4)

¹ Honnan vannak háborúságok és veszekedések köztetek? Nemde onnét, hogy bűnös vágyak csatáznak tagjaitokban? ² Kívánsatok valamit, és nincs meg. Öltök és irigykedtek, de nem tudjátok elérni. Harcoltok és háborúskodtok, de nem a tiétek, mert nem kéritek. ³ Kértetek ugyan, de nem kapjátok meg, mert rossz szándékkal kéritek, azért, hogy bűnös vágyaitokban elpazaroljátok. ⁴ Házasságtörők, nem tudjátok, hogy a világgal való barátság ellenségeskedés az Istennel? Aki tehát a világgal barátságban akar lenni, az ellensége lesz az Istennek. ⁵ Vagy azt hiszitek, hogy hiába mondja az Írás: "Féltékenyen szereti (Isten) a lelket, amelynek ő adott bennünk otthont"? ⁶ Annál nagyobb a kegyelem, amelyet ad, ezért mondja: "Az Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak azonban kegyelmet ad". ⁷ Vessétek alá magatokat az Istennek, szálljatok szembe a sátánnal, és elfut előletek. ⁸ Közeledjétek az Istenhez, s majd ő is közeledik hozzátok. Mossátok tisztára kezeteiket, bűnösök, és tisztítsátok meg szíveteket, megosztott lelkűek. ⁹ Ismerjétek el nyomorotokat, bánkodjatok és sírjatok. Nevetés helyett gyászoljatok, örömetök változzék szomorúsággá. ¹⁰ Alázkodjatok meg az Úr előtt, és akkor megdicsőít benneteket. ¹¹ Ne rágalmazzatok egymást, testvérek. Aki testvérét megrágalmazza vagy ítélkezik testvére fölött, az a törvényt rágalmazza és a törvény fölött ítélkezik. Ha a törvény fölött ítélkezel, a törvénynek ahelyett, hogy megtartanád, a bírója vagy. ¹² Egy a törvényhozó és a bíró, aki megmenthet vagy elveszíthet. Ki vagy, hogy ítélkezel felebarátod fölött? ¹³ Rajta, kik mondjátok: "Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott maradunk egy évig, kereskedünk és nyereszkedünk", ¹⁴ ti nem tudjátok, mit

hoz a holnap. Mert mi a ti életetek? Pára vagytok csak, amely egy kis ideig látszik, aztán ismét eloszlik.¹⁵ Ahelyett, hogy ezt mondanátok: "Ha az Úr akarja és élünk, ezt vagy azt fogjuk tenni!"¹⁶ De most nagyravágyásokban dicsekedtek tetteitekkel. Minden ilyen dicsekvés gonoszság-számba megy.¹⁷ Aki tehát tudna jót tenni, de nem tesz, bűnt követ el. 5. fejezet (Jak5)

¹ *Rajta, gazdagok, jajveszékelve sírjatok a rátok törő nyomorúság miatt!* ² *Vagyonotok oda, ruhátokat megette a moly.* ³ *Aranyotokat és ezüstötöket belepte a rozsdá, és ez a rozsdá tanúul szolgál ellenetek, és megemészti testeteket, mint a tűz. Vagyonotokat gyarapítottátok még az utolsó napokban is.* ⁴ *Nos, a bér, amelyet a földeteket learató munkásoktól levontatok, felkiált, és az aratók szava felhatolt a Seregek Urának fülébe.* ⁵ *Bőségben éltetek a földön és tobzódtatok, hizlaltatok szíveteket a leölés napjára.* ⁶ *Az igazat elítéltétek, megöltétek, s ő nem tanúsított ellenállást.* ⁷ *Legyetek hát türelemmel, testvérek, az Úr eljöveteleig! Lám, a földműves türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és a késői eső meg nem érkezik.* ⁸ *Legyetek türelemmel ti is, erősítsétek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele ideje közel van!* ⁹ *Testvérek, ne panaszkodjatok egymásra, nehogy ítéletet vonjatok magatokra. Nézzétek, a bíró már az ajtóban van.* ¹⁰ *Testvérek, a szenvedés elviselésében és a kitartó türelemben vegyetek példát a prófétákról, akik az Úr nevében szóltak.* ¹¹ *Boldognak mondjuk azokat, akik hűségesen kitartanak. Hallottatok Jób türelméről, és tudjátok az Úr célját is, hiszen az Úr igen irgalmas és könyörületes.* ¹² *Testvéreim, először is ne esküdjétek se az ég, se a földre, se egyéb, ne tegyetek esküt. Legyen körötökben az igen: igen, a nem: nem, nehogy ítélet alá essetek.* ¹³ *Szenved valaki közületek? Imádkozzék! Jókedve van? Énekeljen zsoltárt!* ¹⁴ *Beteg valamelyitek? Hívassa el az Egyház elöljáróit, és azok imádkozzanak fölötté, s kenjék meg olajjal az Úr nevében.* ¹⁵ *A hitből fakadó ima megszabadítja a betegeket, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer.* ¹⁶ *Valljátok meg tehát egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Igen hathatós az igaz ember buzgó könyörgése.* ¹⁷ *Illés hozzánk hasonlóan esendő ember volt, de esedezve imádkozott, hogy ne essék az eső, s nem is esett a földön három évig és hat hónapig.* ¹⁸ *Majd ismét imádkozott, és esőt adott az ég, mire a föld termést hozott.* ¹⁹ *Testvéreim, ha valaki közületek letér az igazság útjáról, és akad, aki visszatéríti, az tudja meg,* ²⁰ *hogy aki a bűnöst letéríti a tévelygés útjáról, megmenti a lelkét a haláltól és a bűnök sokaságára fátyolt borít.*

Szent Péter I. levele

1. fejezet (1Pét1)

¹ Péter, Jézus Krisztus apostola a zarándokoknak, akik Pontusz, Galácia,

Kappadócia, Ázsia és Bitinia területén szórványokban élnek, s akiket az ² Atyaisten előretudása birtokában kiválasztott, a Lélek megszentelő erejéből az engedelmességre és a Jézus Krisztus vérével való meghintésre. Kegyelemben és békében bőven legyen részetek! ³ Legyen áldott az Isten és Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki minket nagy irgalmában Jézusnak a halálból való feltámadása által új életre hívott, az élő reményre, ⁴ hogy a mennyekben elpusztíthatatlan, tiszta és soha el nem hervadó örökség várjon rátok. ⁵ Az Isten hatalma megőrzött titeket a hitben az örök üdvösségre, amely készen áll, hogy az utolsó időben majd megnyilvánuljon. ⁶ Abban örülni fogtok, noha most egy kicsit szomorkodnotok kell, mert különféle kísértések érnek benneteket, ⁷ hogy a próbát kiállva hitetek, amely értékesebb a tűz próbálta veszendő aranyánál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltó legyen a dicséretre, a dicsőségre és a tiszteletre. ⁸ Akit noha nem láttatok, mégis szerettek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok a megdicsőültek kimondhatatlan örömével, ⁹ mert elértek hitetek célját: lelketek üdvösségét. ¹⁰ Ezt az üdvösséget keresték és kutatták a próféták, akik a nektek szánt kegyelemről jövendöltek. ¹¹ Töprengtek rajta, vajon milyen időpontra vagy milyen korra mutat Krisztusnak bennük működő Lelke, előre megmondva a Krisztusra váró szenvedéseket és az azutáni dicsőséget. ¹² Kinyilatkoztatást kaptak, hogy ne maguknak, hanem nektek legyenek szolgálatotokra azzal, amit az evangélium hirdetői most közöltek veletek az égből küldött Szentlélek erejéből. Ezekbe (az igazságokba) maguk az angyalok is csak vágnak bepillantani. ¹³ Ezért övezzétek fel gondolkodástokat, legyetek józanok, mindenestül reméljeteK abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenése hoz nektek. ¹⁴ Mivel engedelmes gyermekek vagytok, életeteket ne szabjátok múltbeli vágyaitokhoz, amikor még tudatlanságban éltetek, ¹⁵ hanem mint ahogy szent, aki meghívott benneteket, legyetek ti is szentek bármilyen körülmények között; ¹⁶ mert meg van írva: "Szentek legyetek, amint én is szent vagyok." ¹⁷ Ha Atyának hívjátok azt, aki részrehajlás nélkül ítél meg mindenkit a tettei alapján, éljeteK istenfélelemben zarándokláStok idején. ¹⁸ Hisz tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, ¹⁹ hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán. ²⁰ Őt (Isten) előre, már a világ teremtése előtt kiválasztotta, de csak az utolsó időkben jelent meg, miattatok. ²¹ Általa hisztek Istenben, aki feltámasztotta őt a halottak közül, és megdicsőítette, hogy hitetek és reményetek Istenben legyen. ²² Miután lelketeket az igazságnak engedelmeskedve már megtisztítottátok az őszinte testvéri szeretetre, figyelmesen szeressétek egymást, szívből. ²³ Nem romlandó, hanem romolhatatlan magból születtetek újjá, az Isten élő és örök szava által. ²⁴ Mert:

Minden test olyan, mint a fű, a dicsősége, mint a rét virága. Elhervad a fű, s lehull a virága, ²⁵ de az Úr szava örökre megmarad. Ez pedig az a tanítás, amelyet hirdettek nektek. 2. fejezet (1Pét2)

¹ Szakítsatok hát minden gonoszsággal, minden álnoksággal, képmutatással, irigységgel és minden rágalmazással. ² Mint újszülött csecsemők kívánjatok lelki, vizezetlen tejet, hogy rajta felnőjete az üdvösségre, ³ hisz tapasztaltátok, hogy milyen jó az Úr. ⁴ Akihez járultatok, az élő kőhöz, amelyet - bár az emberek elvetettek - Isten kiválasztott és megbecsült, ⁵ és magatok is, mint élő kövek, épüljete lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat ajánljatok fel Jézus Krisztus által. ⁶ Ezért van benne az Írásban: Lám, kiválasztott, becses szegletkövet rakok le Sionban. Aki hisz benne, az nem vall szégyent. ⁷ Nektek tehát, mivel hisztek benne, dicsőségetekre válik, a hitetlenekre ellenben ez vonatkozik: "Az a kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkő lett", a botlás köve és a botrány sziklája: ⁸ megbotlanak rajta, mert nem fogadták el hittel a tanítást, amelyre meghívást kaptak. ⁹ Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára. ¹⁰ Ti valamikor nem voltatok nép, most pedig Isten népe vagytok; régen nem nyertetek kegyelmet, most pedig irgalomra találtatok. ¹¹ Szeretteim, kérlek benneteket, hogy mint idegenek és zarándokok, tartózkodjatek a testi kívánságoktól, mert ezek a lélek ellen törnek. ¹² Éljetek szép életet a pogányok között, hogy lássák jótetteiteket, és látogatása napján majd magasztalják az Istent, épp amiért most gonosztevőnek rágalmaznak benneteket. ¹³ Engedelmeskedjete az Úrért minden emberi hatalomnak, mind a királynak, a legfőbbnek, mind a helytartóknak, akiket ő küldött, ¹⁴ hogy a gonoszokat megbüntessék, a jókat pedig kitüntessék. ¹⁵ Mert az az Isten akarata, hogy tetteitekkel némítsátok el az ostoba emberek tudatlanságát. ¹⁶ Szabad emberek vagytok, de nem arra való a szabadságotok, hogy a gonoszság takarójának használjátok, hanem mint Isten szolgálói (úgy éljete vele). ¹⁷ Mindenkit tiszteljete, szeressétek a testvéri közösséget, féljete az Istent, s tiszteljete a királyt. ¹⁸ Szolgák, köteles tisztelettel vessétek alá magatokat uratoknak, nemcsak a jóknak és a szelídeknek, hanem a durváknak is. ¹⁹ Mert érdemet szereztok, aki Istenre való tekintettel türelmesen elviseli a fájdalmat, még ha igazságtalanul szenvedti is el. ²⁰ Mert milyen dicsőség az, ha mint bűnösök, eltűritek az arculütést? Ha ellenben jót tesztek, és mégis türelmesen szenvedtek, az kedves az Isten előtt. ²¹ Mert erre vagytok hivatva, hiszen Krisztus is értünk szenvedett, példát adva nektek, hogy kövessétek nyomdokait. ²² "Bűnt nem követett el, hamisság nem volt ajkán." ²³ Amikor szidalmazták, nem viszonozta a szidalmat; amikor

szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta magát az igazságos bíróra.²⁴ Vétkeinket a saját testében fölvitte a (kereszt)fára, hogy meghaljunk a bűnöknek, s az igazságnak éljünk. Sebei szereztek számotokra gyógyulást.²⁵ Olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és oltalmazójához. 3. fejezet (1Pét3)

¹ Ugyanígy az asszonyok is engedelmeskedjenek férjüknek, hogy ha némelyek közülük nem is hisznek az Isten szavának, a feleségük magaviselete szavak nélkül is megnyerje őket,² amikor látják tiszteletet érdemlő, tiszta életeteket.³ Ékességüket ne külsőségekben keressék, abban, hogy hullámos a hajuk, arany ékszereket aggatnak magukra vagy drága ruhákat viselnek.⁴ Az Isten szemében a rejtett ember az értékes, romolhatatlan szelídségével és nyugodt lelkével.⁵ Hajdan így ékesítették magukat a szent asszonyok is: reméltek az Istenben és engedelmeskedtek a férjüknek.⁶ Így engedelmeskedett Sára is Ábrahámnak, akit urának nevezett. Az ő leányai vagytok, ha jót tesztek, és semmiféle fenyegetéstől nem ijedtek meg.⁷ Hasonlóképpen, ti férjek, megértően éljeteztek együtt az asszonyokkal mint a gyengébb nemmel; adjátok meg nekik a tiszteletet, mint az élet kegyelmében örököstársatoknak, hogy az imádságnak ne legyen bennetek akadálya.⁸ Végül mindnyájan legyetek egyetértők, együttérzők, testvériesek, irgalmasok, alázatosak.⁹ Ne fizessetek a rosszért rosszal, se a szidalomért szidalommal. Mondjatok inkább áldást, mert arra kaptatok meghívást, hogy az áldás legyen az örökségetek.¹⁰ Mert aki az életnek örülni szeretne, és jó napokat látni, az óvja nyelvét a rossztól, ajkát a hamis szótól.¹¹ Forduljon el a gonosztól, tegye a jót, keresse a békét, járjon utána.¹² Mert az Úr szeme az igazakon, hallja imádságukat, s a tekintete a gonosztevő ellen fordul.¹³ Ki árthat nektek, ha buzgók vagytok a jóban?¹⁴ De még ha szenvedtek is az igazságosságért, boldogok vagytok. Ne féljetez fenyegetéseiktől és ne engedjétek, hogy megzavarjanak benneteket!¹⁵ Urunkat, Krisztust szentül tiszteljétek szívetekben, legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljétek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek.¹⁶ De ezt szelíden, tiszteletet tanúsítva és jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik Krisztusban való szép életetekért elhíresztelnek benneteket, a rágalmaikkal szégyenben maradjanak.¹⁷ Jobb ugyanis, hogy ha az Isten úgy akarja, akkor inkább a jótetteitekért szenvedjétek, mintsem gonoszságaitokért.¹⁸ Mert Krisztus is meghalt egyszer a bűnökért, az Igaz a bűnösökért, hogy az Istenhez vezessen minket. A test szerint ugyan megölték, de a lélek szerint életre kelt.¹⁹ Így ment el a börtönben sínylődő lelkekhez is, és hírt vitt nekik.²⁰ Ezek egykor engedetlenek voltak, amikor Noé idejében az Isten türelmesen várt, amíg a bárka elkészült, amelyben csak néhányan, mindössze nyolcan menekültek meg, épp a víz által.²¹ Az előképnek

megfelelően most titeket is ugyanígy megment a keresztség, hiszen az nem a test szennyének a lemosása, hanem könyörgés az Istenhez, hogy adjon tiszta lelkiismeretet Jézus Krisztus feltámadása által, ²² aki azután, hogy az angyalok, hatalmasságok és erősségek uralma alá kerültek, fölment a mennybe, és az Isten jobbján foglal helyet. 4. fejezet (1Pét4)

¹ Mivel tehát Krisztus testben szenvedett, ti is ugyanazzal a gondolattal fegyverkezzetek fel, mert aki testben szenvedett, szakított a bűnnel, ² hogy ne emberi vágyaitokat követve, hanem az Isten akarata szerint éljete földi életetek hátralevő idejében. ³ Épp elég, hogy eddigi időtöket a pogányokhoz hasonlóan töltöttétek el, kicsapongásokban, érzéki gyönyörökben, részegeskedésekben, nagy evés-ivásokat rendezve és bűnös módon bálványokat imádva. ⁴ Ezért csodálkoznak most rajtatok, hogy nem fetrengtek velük együtt a kicsapongások posványában, és szidnak benneteket. ⁵ De számot adnak majd annak, aki készen áll rá, hogy ítélkezzék élők s holtak fölött. ⁶ Mert azért hirdették az evangéliumot a halottaknak is, hogy ha mint emberek testben ítélet alá estek is, lélekben éljenek az Isten által. ⁷ Közel van mindennek a vége. Legyetek hát okosak és éberek, és imádkozzatok! ⁸ Mindenekelőtt szeressétek egymást figyelmesen, mert a szeretet befedi a bűnök sokaságát. ⁹ Legyetek egymás iránt vendégszeretők, zúgolódás nélkül. ¹⁰ Aszerint, hogy ki-ki milyen lelki ajándékot kapott, legyetek egymásnak szolgálatára, hogy az Isten sokféle kegyelmének jó letéteményesei legyetek. ¹¹ Aki beszél, az Isten szavait közvetítse. Ha valaki szolgál, azzal az erővel szolgáljon, amelyet az Isten ad neki, hogy így minden az Isten dicsőségére váljék Jézus Krisztus által, akié a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Amen. ¹² Szeretteim, ne lepődjete meg azokon az égő fájdalmon, amelyek megpróbáltatásul értek benneteket, mintha valami hallatlan dolog esett volna veletek. ¹³ Ehelyett inkább örüljete, hogy részetek lehet Krisztus szenvedéseiben, hogy dicsősége megnyilvánulása napján majd ujjongva örülhessetek. ¹⁴ Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért szidnak benneteket, mert a dicsőség Lelke, vagyis az Isten Lelke nyugszik rajtatok. ¹⁵ Senki közületek ne szenvedjen azért, hogy gyilkos vagy tolvaj, gonosztevő vagy bujtogató. ¹⁶ Ha pedig mint kereszténynek kell szenvednie, ne szégyellje, hanem dicsóítsa meg az Istent ezzel a névvel. ¹⁷ Mert itt van az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Isten házanépén. De ha mirajtunk kezdődik, mi lesz a sorsuk azoknak, akik nem hisznek az Isten evangéliumában? ¹⁸ Ha az igaz is alig menekül meg, hol lesz maradása az istentelennek és a bűnösnek? ¹⁹ Ezért azok is, akik az Isten akarata szerint szenvednek, ajánlják lelküket a hűséges Teremtőnek azzal is, hogy jót tesznek. 5. fejezet (1Pét5)

¹ Akik közületek előljárók, azokat mint magam is előljáró és Krisztus szenvedéseinek tanúja, s egyszer majd kinyilvánuló dicsőségének is részese, kérem: ² Legeltessétek az Istennek rátok bízott nyáját, viseljétek gondját, ne kényszerből, hanem önként, az Isten (szándéka) szerint ne haszonlesésből, hanem buzgóságból. ³ Ne zsarnokoskodjatok a választottak fölött, hanem legyetek a nyájnak példaképei. ⁴ Ha majd megjelenik a legfőbb pásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koszorúját. ⁵ Ugyanígy, ti fiatalok, engedelmeskedjétek az előljáróknak. Egymás iránt pedig mindannyian viseltessetek alázattal, mert az Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak azonban kegyelmet ad. ⁶ Alázkodjatok meg az Isten hatalmas keze alatt, hogy annak idején megdicsőítsen benneteket. ⁷ Minden gondotokkal forduljatok hozzá, mert neki gondja van rátok. ⁸ Józanok legyetek és vigyázzatok. Ellenségeitek, a sátán, ordító oroszlán módjára ott kószál mindenütt, és keresi, kit nyeljen el. ⁹ Erősen álljatok neki ellen a hitben, hisz tudjátok, hogy testvéreiteket is ezek a szenvedések sújtják a világban. ¹⁰ A minden kegyelem Istene pedig, aki Krisztusban örök dicsőségre hívott meg benneteket, rövid szenvedés után maga fog majd titeket tökéletessé tenni, megerősíteni, megszilárdítani és biztos alapra helyezni. ¹¹ Neki legyen dicsőség, és övé legyen az uralom örökkön-örökké! Amen. ¹² Szilvánusz által, akit hű testvérnek tartok, röviden írtam nektek, hogy buzdítsalak titeket és bizonyítsam, hogy ez az Isten kegyelme. Ebben tartsatok ki. ¹³ Köszöntelek titeket, akik Babilonban, mint ti, kiválasztottak, fiammal, Márkkal együtt. ¹⁴ Köszöntsétek egymást a szeretet csókjával! Békesség nektek, akik Krisztusban éltek! Szent Péter II. levele

1. fejezet (2Pét1)

¹ Simon Péter, Jézus Krisztusnak szolgája és apostola azoknak, akik velünk együtt ugyanolyan mértékben részesültek a mindennél értékesebb hitben Istenünk és Megváltónk, Jézus Krisztus igazságosságában. ² Gyarapodjon bennetek a kegyelem és béke Isten és Urunk, Jézus Krisztus ismeretében. ³ Isteni ereje az Isten szerinti jámbor élethez mindent megadott nekünk: megismertük azt, aki saját dicsőségével és erejével meghívott minket. ⁴ Értékes és nagy ígéretek kaptunk, hogy általuk részeseivé legyetek az isteni természetnek, és megmeneküljétek a romlottságtól, amely a világban uralkodik a bűnös kívánság következtében. ⁵ Éppen ezért minden igyekezetetekkel legyetek rajta, hogy hitetek megteremje az erényt, az erény a tudást, ⁶ a tudás a magatok fölötti uralmat, a magatok fölötti uralom a jóban való kitartást, a jóban való kitartás a vallásos érzületet, ⁷ a vallásos érzület a testvériességet, a testvériesség pedig a szeretetet. ⁸ Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem marad Urunkra, Jézus Krisztusra vonatkozó

ismeretetek hatástalan és meddő. ⁹ Az, akiben ezek nincsenek meg, vak és rövidlátó, mert megfélekedett róla, hogy régi bűneitől megtisztuljon. ¹⁰ Testvérek, ezért még inkább törekedjete rá, hogy hivatásokat és kiválasztottságokat tetteitekkel megpecsételjétek, mert ha ezt megteszitek, nem botoltok el soha. ¹¹ Így lesz ugyanis könnyű számotokra a bemenetel Urunknak és Megváltónknak, Jézus Krisztusnak örök országába. ¹² Ezért folyton azon leszek, hogy emlékeztesselek benneteket ezekre, ha ismeritek is, és biztosak vagytok is a most felfogható igazságban. ¹³ Kötelességemnek tartom ugyanis, hogy amíg e sátorban élek, buzdítsalak és ösztönözzelek benneteket, ¹⁴ mert tudom, hogy közel van sátram levétele, mint azt Urunk, Jézus Krisztus is tudtomra adta. ¹⁵ De igyekszem, hogy ezekre halálom után is mindig emlékezzetek. ¹⁶ Mert nem kieszt meséket vettünk alapul, amikor tudtuladtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, mert hiszen szemlélői voltunk fenségének. ¹⁷ Amikor ugyanis az Atyaisten tiszteletet nyilvánított iránta és megdicsőítette, ez a szózat hallatszott rá vonatkozóan a fölséges dicsőség hazájából: "Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik." ¹⁸ Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen. ¹⁹ Így a prófétai jóvendöléseket még jobban hisszük. Jól teszitek, ha figyelték rájuk, mint sötétben világító lámpásra, amíg a nappal fel nem virrad, és a hajnalcsillag fel nem ragyog a szívetekben. ²⁰ Először is azt értsétek meg, hogy az Írásnak egyetlenegy jóvendölése sem származik önkényes értelmezésből. ²¹ Hisz sohasem keletkezett jóvendölés emberi akaratból, hanem mindig csak a Szentlélektől sugalmazva beszéltek - Isten megbízottaiként - a szent emberek.

2. fejezet (2Pét2)

¹ De akadtak a nép körében hamis próféták is, ahogy a ti körötökben is föllépnek majd hamis tanítók, akik romlásba döntő tévtanokat terjesztenek, s még megváltó Urunkat is tagadják, s ezzel gyors pusztulást vonnak magukra. ² Sokan követik majd őket erkölcstelenségükben, s miattuk szidni fogják az igaz vallást. ³ Kapzsiságukban megkísérlik, hogy hízalgó szavakkal becsapjanak majd titeket. De már rég kimondatott az ítélet, s pusztulásukat nem kerülük el. ⁴ Mert az Isten az angyaloknak sem kegyelmezett, amikor vétkeztek, hanem az alvilág sötét mélyébe taszította őket, hogy maradjanak őrizetben az ítéletre, ⁵ és a régi világnak sem kegyelmezett, hanem csak Noét, az igazság hírnökét mentette meg nyolcadmagával, amikor az istentelen világra rázúdította a vízözönt, ⁶ vagy amikor Szodoma és Gomorra városát elhamvasztotta, és végpusztulással büntette, hogy példát adjon a későbbi korok bűnöseinek. ⁷ Ugyanakkor megmentette az igaz Lót, aki ezeknek a gonoszoknak kicsapongó életmódja miatt annyira szenvedett. ⁸ Az igaznak ugyanis, aki köztük élt, napról napra látnia és hallania kellett a törvénytörő tetteket, s ez

vallásos lelkének nagy gyötrelmet okozott. ⁹ Ért hozzá az Úr, hogy az Isten szerint élőket kiragadja a kísértésből, a gonoszok büntetésével pedig várjon az ítélet napjáig, ¹⁰ főként azokéval, akik szennyes testi vágyakat hajszolnak és az (Isten) felsőbbségét nem ismerik el. Vakmerők, önhittek, nem félnek káromolni (az égi) hatalmasságokat, ¹¹ noha a náluknál erősebb és hatalmasabb angyalok igazságtalanul nem vádolják őket az Úr előtt. ¹² De ezek, mint az okatlan állatok, amelyek természetüknél fogva megfogásra és levágásra valók, azt káromolják, amit nem ismernek. Mint azok, ezek is elpusztulnak, ¹³ az igazságtalanok az igazságtalanság bérét kapják. Élvezetnek tartják világos nappal a dőzsölést, szenny- és piszokfoltok, kéjelegnek az élvezetekben, amikor veletek együtt lakmároznak. ¹⁴ Szemük tele van azzal, akivel házasságot törnek, és éhes a bűnre. Csábítgatják az állhatatlan lelkeket, szívük hozzá van szokva a kapzsisághoz: az átok gyermekei! ¹⁵ Az egyenes utat elhagyták és eltévelyedtek, Beor fiának, Bileámnak útjain járnak, aki igazságtalan bérre vágyott, ¹⁶ de igazságtalansága miatt kapott feddést: a néma teherhordó állat emberi hangon szólalt meg, és megakadályozta a próféta esztelenségét. ¹⁷ Kiszáradt források, szélvész kergette fellegek, akikre a sötétség homálya vár. ¹⁸ Mert nagyhangú, üres szólamokkal buja testi vágyakra csábítják azokat, akik éppen csak hogy kiszabadultak azok közül, akik tévúton járnak. ¹⁹ Szabadságot ígérnek nekik, jóllehet a romlottság rabjai, hisz mindenki annak a rabja, aki legyőzte. ²⁰ Mert akik a világ romlottságából kimenekültek az Úrnak és Megváltónak, Jézus Krisztusnak megismerése útján, aztán újra belemerültek és hatalmába estek, azoknak ez az utóbbi állapotuk rosszabb, mint az azelőtti volt. ²¹ Mert jobb lett volna nekik, ha nem ismerték volna a nekik adott szent parancsokat, mint hogy aztán hűtlenek lettek hozzájuk. ²² Illik rájuk, amit a közmondás mond: "Visszatért a kutya a hányadékához" és: "A megfürdött disznó pocsolyában hentereg." 3. fejezet (2Pét3)

¹ Szeretteim, ez már a második levelem, amelyet nektek írok. Arra törekszem, hogy bennük emlékeztesselek benneteket, és így ébren tartsam benneteket a tiszta gondolkodást, ² hogy jussanak eszetekbe, amiket a szent próféták előre megmondtak, továbbá Urunk és Megváltónk parancsa, amelyet apostolaitok közöltek veletek. ³ Először is értsétek meg, hogy az utolsó napokban csúfondáros gúnyolódók fognak fellépni, akik saját vágyaik szerint élnek, ⁴ és azt mondják: "No, hol van (Krisztus) megígért eljövetele? Amióta atyáink meghaltak, minden marad úgy, ahogy a teremtés kezdetétől volt." ⁵ De ezek szándékosan tagadják maguk előtt, hogy az ég ősidőktől fogva volt, és a föld is azóta, hogy az Isten szavára a vízből és a víz által létrejött. ⁶ Így pusztult el vízözönnel az akkori világ is. ⁷ De a mostani eget és földet ez a szó megmentette, hogy az ítéletnek és az

istentelen emberek pusztulásának napjára megmaradjon a tűznek. ⁸ Szeretteim, főképp egy dolog ne kerülje el figyelmeteket, az, hogy egy nap az Úr előtt annyi, mint ezer év, ezer év pedig annyi, mint egy nap. ⁹ Az Úr nem késik ígérését teljesíteni, ahogy némelyek késedelmeskedésnek tartják, hogy türelemmel viseltetik irántatok, mert nem akarja, hogy valaki is elvesszen, hanem hogy mindenki bűnbánatot tartson. ¹⁰ Mint a tolvaj, úgy jön el az Úr napja. Ezen a napon az egek nagy robajjal elmúlnak, az elemek a tűz hevétől felbomlanak, a föld és ami rajta van, elenyészik. ¹¹ Mivel így minden elpusztul, minden tekintetben szentül és vallásosan kell élnetek, ¹² hiszen várjátok és siettetitek az Isten napjának eljövetelét, amikor is az egek lángba borulnak és felbomlanak, az elemek a tűz hevétől megolvadnak. ¹³ Mi ígérete alapján új eget és új földet várunk, az igazságosság hazáját. ¹⁴ Szeretteim, minthogy ezt várjuk, legyetek rajta, hogy békességben, tisztán és feddhetetlenül találjon benneteket. ¹⁵ Urunk türelmét tartsátok üdvösségnek, ahogy szeretett testvérünk, Pál írta nektek ajándékul kapott bölcsességében ¹⁶ minden olyan levélben, amelyben ezekről a dolgokról beszél. Vannak bennük nehezen érthető dolgok, ezeket a tanulatlan és állhatatlan emberek kicsavarják a saját vesztükre, akárcsak a többi Írást is. ¹⁷ Szeretteim, mivel már eleve tudtok erről, vigyázzatok, nehogy a gonoszok tévedése elsodorjon benneteket, és elveszítsétek biztonságotokat. ¹⁸ Gyarapodjatok Urunk és Megváltónk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismeretében. Neki legyen dicsőség most és az örökkévalóság napján! Amen. Szent János I. levele

1. fejezet (1Jn1)

¹ Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és amit a kezünkkel tapintottunk: az élet Igéjét hirdetjük nektek. ² Igen, az élet megjelent, láttuk, tanúságot teszünk róla, és hirdetjük nektek az örök életet, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk. ³ Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben. ⁴ S azért írjuk ezeket nektek, hogy örömünk teljes legyen. ⁵ Az üzenet, amelyet tőle hallottunk és nektek hirdetünk, ez: Az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. ⁶ Ha azt állítjuk, hogy közösségben vagyunk vele, és sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem az igazságot tesszük. ⁷ De ha világosságban járunk, ahogy ő is világosságban van, akkor közösségben vagyunk egymással, és Fiának, Jézusnak a vére minden bűnt lemos rólunk. ⁸ Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, saját magunkat vezetjük félre, és nincs meg bennünk az igazság. ⁹ Ha megvalljuk bűneinket, akkor mivel jó és igazságos, megbocsátja bűneinket, és minden igazságtalanságtól megtisztít minket. ¹⁰ Ha azt állítjuk, hogy nem vétkeztünk, hazugnak tüntetjük fel, és

tanítása nincs bennünk. 2. fejezet (1Jn2)

¹ Gyermekeim! Ezeket azért írom, hogy ne kövessetek el bűnt. De ha valaki bűnbe esik, van szószólónk az Atyánál: Jézus Krisztus, az Igaz. ² Ő az engesztelő áldozat bűneinkért, nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneiért is. ³ Abból tudjuk meg, hogy megismertük, hogy megtartjuk a parancsait. ⁴ Aki azt mondja: "ismerem", de a parancsait nem tartja meg, az hazudik, és nincs meg benne az igazság. ⁵ De aki megtartja tanítását, abban az Isten szeretete valóban tökéletes. Innen tudjuk meg, hogy benne vagyunk. ⁶ Aki azt állítja, hogy benne marad, annak úgy kell járnia, ahogyan ő járt. ⁷ Szeretteim, nem új parancsról írok nektek, hanem a régi parancsról, amelyet kezdettől tartotok. A régi parancs az a tanítás, amelyet hallottatok. ⁸ Másfelől mégis új parancsról írok nektek. Ez benne és bennetek igaz, hiszen már oszladozik a sötétség és világít az igazi világosság. ⁹ Aki azt állítja, hogy a világosságban él, de gyűlöli testvérét, az még mindig a sötétségben van. ¹⁰ Aki szereti testvérét, megmarad a világosságban, s nem szolgál botrányul másoknak. ¹¹ Aki azonban gyűlöli testvérét, az sötétségben van, a sötétségben jár, és nem tudja, hová megy, mert a sötétség megvakította. ¹² Gyermekeim, írom nektek, hogy bűneitek bocsánatot nyertek az ő nevében. ¹³ Írom nektek, apák, hogy megismertétek azt, aki kezdet óta van. Írom nektek, ifjak, hogy legyőztétek a gonoszt. ¹⁴ Írtam nektek, kedves gyerekek, hogy megismertétek az Atyát. Írtam nektek, apák, hogy megismertétek azt, aki kezdet óta van. Írtam nektek, ifjak, hogy erősek vagytok, az Isten tanítása bennetek van, és legyőztétek a gonoszt. ¹⁵ Ne szeressétek a világot, sem azt, ami a világban van! Ha valaki szereti a világot, nincs meg benne az Atya szeretete, ¹⁶ mivel minden, ami a világban van: a test kívánsága, a szem kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától van, hanem a világból. ¹⁷ De a világ elmúlik a kívánságaival együtt. Csak aki az Isten akaratát teljesíti, az marad meg örökre. ¹⁸ Gyermekeim, itt az utolsó óra, és mint hallottátok, hogy eljön az antikrisztus, most sok antikrisztus támadt. Ebből tudjuk, hogy itt az utolsó óra. ¹⁹ Közülünk mentek ki, de nem voltak közülünk valók. Mert ha közénk tartoztak volna, megmaradtak volna velünk. Rajtuk kellett nyilvánvalóvá válnia annak, hogy nem mindenki közülünk való. ²⁰ Titeket azonban fölkent a Szent, és ezt mindannyian tudjátok. ²¹ Nem azért írtam nektek, mintha nem ismernétek az igazságot, hisz ismeritek és (tudjátok), hogy az igazságból semmiféle hazugság nem származik. ²² Ki a hazug, hacsak az nem, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Az az antikrisztus, aki tagadja az Atyát és a Fiút. ²³ Aki tagadja a Fiút, annak az Atya sincs. Aki megvallja a Fiút, azé az Atya. ²⁴ Amit kezdettől fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha megmarad bennetek, amit kezdettől fogva hallottatok, ti is megmaradtok a Fiúban és az Atyában. ²⁵ És ez

az ígéret, amelyet ő maga tett nekünk, az örök élet. ²⁶ Ezeket azok miatt írtam, akik félrevezetnek benneteket. ²⁷ A tőle kapott kenet maradjon meg bennetek, és akkor nincs szükségetek rá, hogy bárki is tanítson benneteket mindenre, s ez igaz, nem hazugság. Aszerint, ahogy tanított benneteket, maradjatok benne. ²⁸ Különösen most maradjatok benne, gyermekeim, hogy ha majd megjelenik, bizalommal lehessünk iránta, és eljövetelekor ne kelljen szégyent vallva távoznunk tőle. ²⁹ Ha tudjátok, hogy ő igaz, azt is tudjátok, hogy mindenki, aki az igazságot cselekszi, tőle való. 3. fejezet (1Jn3)

¹ Nézzétek, mekkora szeretettel van irántunk az Atya: Isten gyermekeinek hívnak minket, és azok is vagyunk. Azért nem ismer minket a világ, mert őt sem ismeri. ² Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem nyilvánvaló, hogy mik leszünk. Azt tudjuk, hogy ha megjelenik, hozzá leszünk hasonlók, mert látni fogjuk, amint van. ³ És mindenki, aki így remél benne, megszentelődik, ahogyan szent ő is. ⁴ Mindenki, aki vétkezik, megszegi a törvényt, mert épp a törvényszegés a bűn. ⁵ Tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket, s hogy benne nincs bűn. ⁶ Az, aki benne marad, nem vétkezik. Az, aki vétkezik, nem látta, nem ismerte meg. ⁷ Gyermekeim, senki se vezessen félre titeket. Aki az igazságosságot cselekszi, az igazságos, ahogy ő is igazságos. ⁸ Aki bűnt követ el, a sátántól való, hiszen a sátán kezdettől fogva vétkezik. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy a sátán művét romba döntse. ⁹ Azok, akik az Istentől születtek, nem követnek el bűnt, mert az ő magja bennük marad, és nem vétkezhetnek, mert az Istentől születtek. ¹⁰ Erről ismerhetők fel az Isten gyermekei és a sátán fiai. Aki nem az igazságosságot teszi, az nem Istentől való. Ugyanígy az sem, aki nem szereti testvérét. ¹¹ Mert ezt az üzenetet halljuk kezdettől fogva: Szeressük egymást! ¹² Ne tegyünk úgy, mint Káin, aki a gonosztól való volt, és megölte testvérét. Miért ölte meg? Mert az ő tettei gonoszak voltak, a testvére tettei ellenben igazak. ¹³ Ne csodálkozzatok azon, testvérek, hogy a világ gyűlöl benneteket. ¹⁴ Mi tudjuk, hogy a halálból átmertünk az életbe, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, a halálban marad. ¹⁵ Aki gyűlöli testvérét, gyilkos, márpedig tudjátok, hogy egy gyilkosnak sem maradandó birtoka az örök élet. ¹⁶ A szeretetet arról ismerjük fel, hogy ő életét adta értünk. Nekünk is kötelességünk életünket adni testvéreinkért. ¹⁷ Hogyan marad meg az Isten szeretete abban, aki - bár bőven van neki a világ javaiból -, mégis, amikor látja, hogy testvére szükséget szenved, elzárja előle a szívét? ¹⁸ Gyermekeim, ne szeressünk se szóval, se nyelvvel, hanem tettel és igazsággal. ¹⁹ Erről ismerjük fel, hogy az igazságból való vagyunk-e, és így nyugtatjuk meg színe előtt a szívünket. ²⁰ Ha szívünk vádol minket valamivel, az Isten fölötté áll szívünknek, ő mindent tud. ²¹ Szeretteim, ha szívünk nem vádol, legyünk bizalommal az Isten iránt. ²²

Bármit kérünk, megkapjuk tőle, hisz megtartjuk parancsait, és ami tetszik neki, azt tesszük. ²³ Az az ő parancsa, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást parancsa szerint. ²⁴ Aki teljesíti parancsait, benne marad az Istenben, és az Isten is őbenne. Azt, hogy ő bennünk marad-e, a Lélektől tudjuk meg, amelyet nekünk adott. 4. fejezet (1Jn4)

¹ Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől származnak-e, mert sok hamis próféta ment ki a világba. ² Az Istentől származó lelket erről ismeritek fel: minden lélek, amely megvallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. ³ S minden lélek, amely nem vallja meg Jézust, nem az Istentől való, hanem az antikrisztusé, akiről hallottátok, hogy eljön, és most már a világban is van. ⁴ Gyermekeim, ti az Istentől vagytok, és legyőztétek őket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint aki a világban van. ⁵ Ők a világból valók, ezért a világról beszélnek, és a világ hallgat rájuk. ⁶ Mi az Istentől vagyunk. Aki ismeri Istent, hallgat ránk. Aki nem ismeri Istent, nem hallgat ránk. Így különböztetjük meg az igazság lelkét és a tévedés lelkét. ⁷ Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van, és mindenki, aki szeret, Istentől van, és mindenki, aki szeret, Istentől való és ismeri Istent. ⁸ Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. ⁹ Az Isten szeretete abban nyilvánul meg bennünk, hogy az Isten elküldte a világba egyszülött Fiát, hogy általa éljünk. ¹⁰ A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül. ¹¹ Szeretteim, ha az Isten így szeretett minket, nekünk is szeretnünk kell egymást. ¹² Istent soha senki nem látta. Ha szeretjük egymást, bennünk marad az Isten, és a szeretete tökéletes lesz bennünk. ¹³ Abból tudjuk, hogy benne élünk, ő meg bennünk, hogy a Lelkéből adott nekünk. ¹⁴ Láttuk és tanúságot teszünk róla, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ Üdvözítőjéül. ¹⁵ Aki vallja, hogy Jézus az Isten Fia, abban benne marad az Isten, és ő is az Istenben. ¹⁶ Megismertük és hittünk a szeretetben, amellyel Isten van irántunk. Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad. ¹⁷ Abban teljesedett ki bennünk a szeretet, hogy bizalommal várjuk az ítélet napját, mert ahogyan ő, úgy vagyunk mi is ezen a világon. ¹⁸ A szeretetben nincs félelem. A tökéletes szeretet kizárja a félelmet, mert a félelemnek köze van a büntetéshez. Aki tehát fél, abban nem tökéletes a szeretet. ¹⁹ Azért szeretjük (az Istent), mert ő előbb szeretett minket. ²⁰ Ha valaki azt állítja, hogy: "Szeretem az Istent", de testvérét gyűlöli, az hazug. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti az Istent sem, akit nem lát. ²¹ Ezt a parancsot kaptuk tőle: Aki Istent szereti, szeresse testvérét is. 5. fejezet (1Jn5)

¹ Mindenki, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, az Isten egyszülött, és aki a szülőt szereti, szereti szülöttét is. ² Abból tudjuk meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogy szeretjük az Istent, és megtesszük parancsait. ³ Mert az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek. ⁴ Mert mindenki, aki az Istentől született, legyőzi a világot. És ez a győzelem - győzelem a világ fölött! - a mi hitünk. ⁵ Ki győzi le a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia? ⁶ Ő az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus. Nem csupán víz által, hanem víz és vér által. És a Lélek tesz tanúságot róla, mert a Lélek az igazság. ⁷ Tehát hárman tanúskodnak: ⁸ a Lélek, a víz és a vér, és ez a három egy. ⁹ Ha az emberek tanúságát is elfogadjuk, az Isten tanúsága többet jelent. Az Isten tanúsága az, hogy tanúságot tett a Fia mellett. ¹⁰ Aki hisz az Isten Fiában, magában hordja az (Isten) tanúságát. Aki nem hisz Istennek, hazugságot tulajdonít neki, épp mert nem hisz tanúságában, amelyet az Isten Fia mellett tett. ¹¹ Mert ennek a tanúságnak az a tartalma, hogy az Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. ¹² Aki magáénak mondhatja a Fiút, annak van élete, aki nem mondhatja magáénak az Isten Fiát, annak nincs élete. ¹³ Ezeket azért írtam nektek, akik hisztek az Isten Fia nevében, hogy megtudjátok: örök életetek van. ¹⁴ Az a bizalom, amellyel iránta vagyunk, azt jelenti, hogy bármit kérünk is akarata szerint, meghallgatja. ¹⁵ Ha pedig tudjuk, hogy bármit kérünk, meghallgat bennünket, tudjuk azt is, hogy amit kértünk, azt már meg is kaptuk. ¹⁶ Amikor valaki látja, hogy testvére bűnt követ el, de ez a bűn nem jelenti számára a halált, imádkozzék érte, és életet szerez annak, aki a halállal egyenlő bűnnel vétkezik. Van halált jelentő bűn is; nem az ilyenről mondom, hogy könnyörögjön érte. ¹⁷ Minden igazságtalanság bűn, de van olyan bűn is, amely nem egyenlő a halállal. ¹⁸ Tudjuk, hogy aki az Istentől való, nem vétkezik, mert az Istentől Született ereje megóvjá (a bűntől), és a gonosz nem érinti. ¹⁹ Tudjuk, hogy mi az Istentől vagyunk, és hogy az egész világ a gonosz hatalmában van. ²⁰ Tudjuk, hogy az Isten Fia eljött, és megadta nekünk a belátást ahhoz, hogy megismerjük az Igazat. Mi az Igazban vagyunk, az ő Fiában, Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet. ²¹ Gyermekeim, óvakodjatok a bálványoktól! Szent János II. levele

1. fejezet (2Jn1)

¹ Én, "az Öreg", a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek, akiket az Igazságban szerettek, ² de nemcsak én, hanem mindenki, aki megismerte az Igazságot, amely bennünk van, és velünk lesz örökre. ³ Legyen velünk az Atyaistennek és Jézus Krisztusnak, az Atya Fiának kegyelme, irgalma és békéje, igazságban és szeretetben! ⁴ Igen örültem, hogy gyermekeid közt olyanokat találtam, akik az

Igazságban élnek az Atyától kapott parancs szerint. ⁵ És most kérlek, Úrnő, nem mintha új parancsról írnék neked, hisz ez kezdet óta parancsunk: Szeressük egymást! ⁶ Ez a szeretet azt jelenti, hogy parancsai szerint éljünk. Ez hát a parancs, mint ahogy kezdettől fogva hallottátok, hogy éljeteK szeretetben. ⁷ Mert sok csaló fellépett a világban, aki nem vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el. Az ilyen csaló és antikrisztus. ⁸ Vigyázzatok magatokra, nehogy elveszítsétek, amit már megszereztetek, hanem teljes bért kapjatok. ⁹ Aki ezen túlmegy, és nem marad meg Krisztus tanításában, nem mondhatja magáénak az Istent. De aki kitart a tanításban, az Atyát is, a Fiút is magáénak mondhatja. ¹⁰ Ha valaki nem ezzel a tanítással megy hozzátok, még csak ne is köszönjeteK neki. ¹¹ Mert aki köszön neki, részes gonosz tetteiben. ¹² Még sok mindenről tudnéK írni, de nem akarom papírra és tintára bízni. Remélem, hogy egyszer eljutok hozzátok, és élőszóval mondom el, hogy örömről teljes legyetek. ¹³ ÜdvözlöK kiválasztott nővéred gyermekei. Szent János III. levele

1. fejezet (3Jn1)

¹ Én, "az Öreg", kedves Gájuszomnak, akit az Igazságban szeretek. ² Kedvesem, kívánom, hogy minden sikerüljön neked és egészséges légy testben is, lélekben is. ³ Nagyon örültem, amikor testvérek érkeztek, és tanúsították, hogy igaz vagy, s az igazság útján jársz. ⁴ Nincs nagyobb örömöm, mint amikor hallom, hogy gyermekeim az igazság útján járnak. ⁵ Kedvesem, te helyes magatartást tanúsítasz a testvérek iránt, kivált az idegenek iránt. ⁶ Ez bizonyítja szeretetedet az egyház színe előtt; jól teszed, ha ezentúl is Istenhez méltó útravalóval bocsátod őket útnak. ⁷ Mert az ő nevéért keltek útra, s a pogányoktól nem fogadtak el semmit. ⁸ Ezért ezeket az embereket nekünk kell befogadnunk, hogy munkatársaik legyünk az Igazság szolgálatában. ⁹ Írtam valamit az egyháznak, de Diotrefesz vezetésre törekszik, nem fogad el minket. ¹⁰ Ezért ha majd megérkezem, szóba hozom viselt dolgait, hogy mindent összefecseg rólunk. Sőt még ezzel sem elégszik meg, hanem egyfelől nem fogadja be a testvéreket, másfelől azokat, akik erre hajlandók volnának, megakadályozza benne, és kitiltja az egyházból. ¹¹ Kedvesem, ne a rosszat utánozd, hanem a jót. Aki a jót teszi, az Istentől van, aki a rosszat teszi, az nem látta az Istent. ¹² Demetriusz mellett mindenki, még maga az Igazság is bizonyosságot tesz; mi is tanúskodunk, és te tudod, hogy igaz a tanúságunk. ¹³ Még sok mindent tudnéK neked írni, de nem akarom neked tintával és nádtollal írni. ¹⁴ Remélem, hogy rövidesen látlak, és akkor élőszóval beszélgetünk. ¹⁵ Béke veled! ÜdvözlöK barátaid. ÜdvözlöK barátainkat, név szerint. Szent Júdás levele

1. fejezet (Júd1)

¹ Júdás, Jézus Krisztusnak a szolgája, Jakabnak meg a testvére, az Atyaistenben szeretett és a Jézus Krisztusnak megtartott meghívottaknak. ² Irgalomban, békében és szeretetben bőven legyen részetek! ³ Szeretteim, minden igyekezettel azon vagyok, hogy közös üdvösségünkről írjak nektek. Szükségesnek véltem, hogy írásban kérjelek titeket, küzdjetek a hitért, amely egyszer s mindenkorra szóló öröksége a szenteknek. ⁴ Mert bizonyos emberek befurakodtak közétek, akiknek az ítéletük már rég megíratott; ezek az istentelenek Istenünk kegyelmét kicsapongásra fordítják, az egyetlen Urat, Urunkat, Jézus Krisztust pedig megtagadják. ⁵ Emlékezetetekbe szeretném idézni, bár egyszer s mindenkorra tudtok mindent, hogy az Úr Egyiptomból kiszabadította a népet, de később azokat, akik nem hittek, elpusztította. ⁶ Az angyalokat is, akik nem becsülték meg méltóságukat, elhagyták lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincsekben, sötétségben tartja. ⁷ Ugyanígy Szodoma és Gomorra, valamint a szomszédos városok, amelyek hozzájuk hasonlóan kicsapongó életet éltek, és természetellenes gyönyöröket hajhásztak, intő példák a számunkra: az örök tűz lett a büntetésük. ⁸ Ennek ellenére ezek az álmodozók is ugyanúgy megfertőzik a testet, megvetik az (isteni) fölséget, káromolják az (égi) hatalmasságokat, ⁹ jóllehet még Mihály főangyal sem mert káromló ítéletet kimondani, amikor Mózes holtteste miatt heves vitába szállt a sátánnal, csak ennyit mondott: "Büntessen meg az Úr!" ¹⁰ Ezek pedig káromolják azt, amit nem ismernek; azok meg, amiket mint az oktan állatok, ösztönösen ismernek, romlásukra válnak. ¹¹ Jaj nekik, mert Káin útján járnak, haszonlesésből Bileám tévedésébe esnek, és mint Korach, halálukat lelik a lázadásban. ¹² Ezek szennyfoltok szeretetlakomáitokon, akik nem szégyellnek veletek enni, és csak hizlalják magukat; szélről űzött, esőtlen felhők; kétszeresen kiszáradt, gyökerestül kitépott, késő őszi, gyümölcstelen fák; ¹³ saját gyalázatukat tajtékzó, vad tengeri hullámok; bolygó csillagok, amelyekre az örök sötétség homálya vár. ¹⁴ Ezekről jövendölt Hénóch, Ádám után a hetedik pátriárka: "Nézzétek, közeleg az Úr szentjeinek tízezreivel, ¹⁵ hogy ítéletet tartson mindenek fölött, és megbüntessen minden istentelent minden istentelenségért, amelyet istentelenül elkövetett, és minden káromló szóért, amit az istentelen bűnösök a szájukon csak kiejtettek." ¹⁶ Ezek, akik zúgolódnak, siránkoznak a sorsuk miatt; szenvedélyeiktől vezettetve élnek, nagyképű szavakkal dobálóznak, és hajbókolnak az embereknek, csak hogy hasznót húzzanak. ¹⁷ Szeretteim, gondolatok arra, amit Urunknak, Jézus Krisztusnak apostolai megjövendöltek. ¹⁸ Megmondták nektek, hogy az utolsó időben lesznek majd, akik gúnyolódnak, akik istentelen szenvedélyeiktől vezettetve élnek. ¹⁹ Ezek azok, akik szakadást okoznak, akik érzékiek, akikben nem él a Lélek. ²⁰ De ti szeretteim, ti szent hitetek alapján épüljete fel; imádkozzatok a Szentlélekben, ²¹ tartsatok ki az Isten szeretetében, és várjatok Urunknak, Jézus Krisztusnak örök életet szerző irgalmára. ²² Némelyeket utasítatok rendre, mert még bukdácsolnak; ²³ másokat mentsetek

meg, kiragadva őket a tűzből; a többieket pedig rettegve szánjátok, s még a testük megfertőzte ruhát is gyűlöljétek. ²⁴ Annak, akinek hatalma van, hogy megóvjon benneteket a bűntől, büntelen és örömtől ujjongó lélekkel odaállítson dicsőségének színe elé, ²⁵ a mi egyedül üdvözítő Istenünknek legyen Urunkban, Jézus Krisztusban dicsőség, magasztalás, erő és hatalom minden idő előtt, most és mindörökké! Amen. Jelenések könyve

1. fejezet (Jel1)

¹ Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet azért adott neki az Isten, hogy szolgálóinak megmutasson mindent, aminek csakhamar be kell következnie. Elküldte angyalát, így adta tudtul szolgájának, Jánosnak, ² aki tanúskodik Isten Igéjéről és Jézus Krisztus tanúságtételéről: mindenről, amit látott. ³ Boldog, aki olvassa és aki hallgatja ezeket a prófétai szavakat, és meg is tartja, ami bennük meg van írva, mert az idő közel van. ⁴ János a hét ázsiai egyháznak. Kegyelem és békesség nektek attól, aki van, aki volt és aki eljő, meg a hét lélektől, aki trónja előtt áll, ⁵ és Jézus Krisztustól, a hűséges tanútól, a halottak elsőszülöttétől és a föld királyainak fejedelmétől! ⁶ Ő szeret minket, vérével megváltott bűneinktől, s Atyjának, az Istennek országává és papjaivá tett bennünket. Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké! Amen. ⁷ Íme, közeledik a felhőkben, látni fogja minden szem, még azoké is, akik átszúrták! A föld minden népe veri majd a mellét. Igen. Amen. ⁸ "Én vagyok az alfa és az ómega (a kezdet és a vég)" - mondja az Úr, az Isten, aki van, aki volt és aki eljő, a Mindenható. ⁹ Én, János, a királyságban és a türelmes várásban testvéretek Jézusban, és az üldöztetésben társatok, a Patmosz nevű szigeten voltam, az Isten szava miatt, és Jézus tanúságtétele miatt. ¹⁰ Az Úr napján elragadtatásba estem. Hátam mögül, mint valami harsona, ¹¹ megszólalt egy hang: "Amit látsz, írd le egy könyvbe, és küldd el a hét egyháznak: Efezusba, Szmirnába, Pergamonba, Tiatirába, Szárdeszbe, Filadelfiába és Laodiceába." ¹² Erre megfordultam, hogy megnézzem, mely hang szól hozzám. Amint odafordultam, hét arany gyertyatartót láttam, ¹³ a gyertyatartók közt pedig az Emberfiához hasonlót. Bokáig érő ruhát viselt, aranyöv övezte mellét. ¹⁴ Feje és haja fehér volt, mint a hófehér gyapjú, szeme, mint a lobogó tűz, ¹⁵ lába, mint a kohóban izzó sárgaréz, hangja, mint a nagy vizek zúgása. ¹⁶ Jobbjában hét csillagot tartott, szájából kétélű hegyes kard tört elő, arca pedig olyan volt, mint a teljes erejében ragyogó nap. ¹⁷ Amikor megpillantottam, mint egy halott a lába elé rogytam, de megérintett jobbjaival, és megszólított: "Ne félj! Én vagyok az első és az utolsó ¹⁸ és az élő. Meghaltam, s íme, mégis élek, örökké. Nálam vannak a halálnak és az alvilágnak a kulcsai. ¹⁹ Írd le hát, amit láttál, a jelent és ami ezután történik. ²⁰ A hét csillagnak, amit a jobbomban

láttál, és a hét arany gyertyatartónak ez a titka: a hét csillag a hét egyház angyala, a hét gyertyatartó meg a hét egyház." 2. fejezet (Jel2)

¹ "Az efezusi egyház angyalának ezt írd: Aki a hét csillagot jobbában tartja, s aki a hét arany gyertyatartó közt jár, a következőket mondja: ² Tudok tetteidről, fáradozásaidról és kitartásodról. Tudom, hogy nem tűröd a gonoszokat: próbára tetted, akik apostolnak mondják magukat, noha nem azok, és hazugnak találtad őket. ³ Hűséges is vagy, szenvedtél a nevemért, és nem fáradtál bele. ⁴ De van egy kifogásom ellened, az, hogy kezdeti szeretetedtől eltértél. ⁵ Gondold meg, honnan sülyedtél ide! Térj meg, és térj vissza korábbi cselekedeteidhez! Mert elmegyek és elmozdítom helyéről gyertyatartódat, ha nem tartasz bűnbánatot. ⁶ Azt viszont, hogy gyűlölöd a nikolaiták tetteit, a javadra lehet írni - én is gyűlölöm őket. ⁷ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: A győztesnek az élet fájáról adok enni, amely az Isten paradicsomában van." ⁸ "A szmirnai egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja az első és utolsó, aki halott volt, de életre kelt: ⁹ Tudok szorongattatásodról, arról, hogy szegény vagy, de valójában mégis gazdag. Tudom, hogy gyaláznak, akik zsidónak vallják magukat, noha nem azok, hanem a sátán zsinagógája. ¹⁰ Ne félj a rád váró szenvedésektől! A sátán néhányotokat fogságba vet, hogy próbára tegyen benneteket. Megpróbáltatásokatok tíz napig tart. Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koszorúját. ¹¹ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: A győztesen nem vesz erőt a második halál." ¹² "A pergamoni egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja, aki a kétélű hegyes kardot tartja: ¹³ Tudom, hol lakol; ott, ahol a sátán trónja áll. Ragaszkodol a nevemhez, nem tagadtad meg hitemet még azokban a napokban sem, amikor Antipászt, hűséges vértanúmat megölték nálatok, ahol a sátán lakik. ¹⁴ De van némi kifogásom ellened. Élnek köztetek olyanok, akik Bileám tanításához ragaszkodnak, aki kioktatta Bálákot, hogy áldozati hús evésére és erkölcstelenségre csábítsa Izrael fiait. ¹⁵ Olyanok is élnek köztetek, akik a nikolaiták tanításához ragaszkodnak. ¹⁶ Térj meg tehát! Mert ha nem, késedelem nélkül odamegyek, és harcba szállok velük, számnak kardjával. ¹⁷ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak: A győztesnek rejtett mannát adok és egy fehér követ. A kövön új név van, amelyet senki más nem ért, csak aki megkapja." ¹⁸ "A tiatirai egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja az Isten Fia, akinek szeme, mint a lobogó tűz és lába, mint a sárgaréz: ¹⁹ Tudok tetteidről, szeretetedről, hitedről, szolgálataidról és állhatatosságodról, arról, hogy most több cselekedeted van, mint azelőtt. ²⁰ De van ellened egy kifogásom: eltűröd, hogy Jezabel asszony, aki prófétának mondja magát, tanításával arra csábítsa szolgálóimat, hogy erkölcstelenedjenek és egyenek a bálványoknak bemutatott

áldozatok húsából. ²¹ Adtam neki időt, hogy megtérjen, de nem akar megtérni paráznaságából. ²² Ágynak döntöm, akik meg házasságot törnek vele, azokat nagy nyomorúságokba, hacsak meg nem térnek cselekedeteikből. ²³ Gyermekeit halálra adom, hadd tudja meg minden egyház, hogy én vagyok, aki a veséket és a szíveket vizsgálja, és megfizetek mindenkinek, kinek-kinek a tettei szerint. ²⁴ Nektek meg, többi tiatiraiak, akik nem követitek ezt a tanítást, és akik - hogy úgy mondjam - nem ismeritek a sátán mélységeit, ezt üzenem: Nem rakok rátok más terhet. ²⁵ De amitek van, ahhoz ragaszkodjatok, amíg eljövök. ²⁶ A győztesnek, aki mindvégig kitart tetteimben, hatalmat adok a népek fölött. ²⁷ Vaspálcával fogja kormányozni, és mint cserépedényeket, összetöri őket. ²⁸ Ezt a hatalmat Atyámtól kaptam. És neki adom a hajnalcsillagot. ²⁹ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak." 3. fejezet (Jel3)

¹ "A szárdeszi egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja az, akié az Isten hét lelke és a hét csillag: Tudok tetteidről. Tudom, hogy élőnek neveznek, de halott vagy. ² Ébredj fel, és erősítsd meg a többieket, akik halálukon vannak. Tetteidet nem találom Istenem előtt teljeseeknek. ³ Emlékezzél, hogyan kaptad és hallottad; tarts ki mellette, és térj meg! Ha nem vigyázol, úgy érkezem, mint a tolvaj, és nem tudod, melyik órában leplek meg! ⁴ De vannak néhányan Szárdeszben, akik nem szennyezték be ruhájukat: ezek fehér ruhában fognak járni velem, mert méltók rá. ⁵ A győztest fehér ruhába öltöztetik. Nevét nem törölöm ki az élet könyvéből, hanem megvallom majd Atyám és angyalai előtt. ⁶ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak." ⁷ "A filadelfiai egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja a Szent, az Igaz, akinél Dávid kulcsa van, aki ha valamit kinyit, senki be nem zárja, s ha valamit bezár, senki ki nem nyitja: ⁸ Ismerem tetteidet. Nézd, ajtót nyitottam előtted, senki nem tudja bezárni. Bár nincs sok erőd, mégis megtartottad tanításomat, és nem tagadtad meg nevemet. ⁹ Nézd, hozok néhányat a sátán zsinagógájából, olyanokat, akik zsidónak mondják magukat, noha nem azok, hanem hazugok. Kényszerítem őket, hogy jöjjenek, boruljanak lábad elé, és tudják meg, hogy téged szerettelek. ¹⁰ Mivel megtartottad a kitartásra vonatkozó tanításomat, én is megszabadítlak a megpróbáltatás órájától, amely az egész világot éri, hogy próbára tegye a föld lakóit. ¹¹ Hamarosan eljövök. Ragaszkodjál ahhoz, amid van, hogy senki el ne vegye koszorúdat. ¹² A győztest oszloppá teszem Istenem templomában, és többé nem kerül ki onnan. Ráírom Istenem nevét és Istenem városának nevét, az új Jeruzsálemét, amely Istenemtől száll alá az égből, és az én új nevemet. ¹³ Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak." ¹⁴ "A laodiceai egyház angyalának ezt írd: Ezt mondja az Amen, a hű és igaz tanú, Isten teremtésének kezdete. ¹⁵ Ismerem tetteidet,

hogy se hideg, se meleg nem vagy. Bárcsak hideg volnál, vagy meleg! ¹⁶ De mivel langyos vagy, se hideg, se meleg, kivetlek a számból. ¹⁷ Azt mondod: Gazdag vagyok, dúsgazdag, nincs szükségem semmire. - Nem látod, hogy nyomorult vagy, szánsalomra méltó, szegény, vak és mezítelen? ¹⁸ Azt tanácsolom neked: Végy tőlem tűzben kipróbált aranyat, hogy meggazdagodj; fehér ruhát, hogy felöltözz, s ne lássék szégyenletes meztelenséged; kenetet, hogy megkend szemedet és láss. ¹⁹ Akiket szeretek, azokat korholom és fenyítem. Buzdulj fel, és térj meg! ²⁰ Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem. ²¹ A győztest magam mellé ültetem a trónra, ahogy én is győztem, és együtt ülök Atyámmal a trónon. ²² Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek az egyházaknak." 4. fejezet (Jel4)

¹ Ezek után láttam, hogy egyszer csak kapu nyílt az égen, és az előbbi hang, amelyet olyannak hallottam, mintha harsona szólt volna hozzám, folytatta: "Gyere fel ide, és megmutatok neked mindent, aminek ezek után történnie kell." ² Nyomban elragadtatásba estem a Lélekben: És íme, trónt állítottak fel a mennyben és a trónon ült valaki. ³ Az ott ülő tekintete jáspishoz és kárneolhoz hasonlított, és smaragdhoz hasonló szivárvány trónja körül. ⁴ A trón körül huszonnégyszék, a székeken huszonnégyszék ült, fehér ruhába öltözve, a fejükön aranykoszorú. ⁵ A trónból zengő, mennydörgő villámok csapkodtak. A trón előtt hét lobogó fáklya lángolt: Isten hét szelleme. ⁶ A trón előtt kristályként csillogó üvegtenger. A trón közepén a trón körül négy élőlény, elöl, hátul tele szemekkel. ⁷ Az első élőlény oroszlánhoz hasonlított, a második fiatal bikához, a harmadiknak emberhez hasonló arca volt, a negyedik pedig repülő sashoz hasonlított. ⁸ Mind a négy élőlénynek hat-hat szárnya volt körös-körül és belül is, tele szemekkel. Éjjel-nappal folyvást ezt zengték: "Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt, aki van és aki eljő!" ⁹ Míg az élőlények dicsőséget, áldást és hálát zengtek a trónon ülőnek, az örökkön-örökké élők, ¹⁰ a huszonnégyszék leborult a trónon ülő előtt, és imádta az örökkön-örökké élő. Koszorújukat a trón elé tették és zengték: ¹¹ "Méltó vagy, Urunk és Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te teremtetted a mindenséget, akaratod hívott létre és teremtett mindent." 5. fejezet (Jel5)

¹ A trónon ülő jobbjaiban egy kívül-belül teleírt könyvtekercset láttam, amely hét pecséttel volt lepecsételve. ² Aztán láttam egy hatalmas angyalt, aki nagy hangon kérdezte: "Ki méltó rá, hogy kibontsa a tekercset, feltörje pecsétjeit?" ³ De senki sem tudta, sem a mennyben, sem a földön, sem a föld alatt kibontani és elolvasni a tekercset. ⁴ Erre sírva fakadtam, hogy senki sem volt méltó a

tekercset kinyitni és elolvasni. ⁵ Ekkor a vének közül az egyik így szólt hozzám: "Ne sírj! Íme, győzött az oroszlán Júda törzséből, Dávid sarja. Ő majd kinyitja a könyvet, feltöri hét pecsétjét." ⁶ Most azt láttam, hogy a trón és a négy élőlény és a huszonnégy vén között ott áll a Bárány, mintha leölték volna. Hét szarva volt és hét szeme - ezek az Isten hét szelleme, akiknek küldetésük az egész földre szól. ⁷ A (Bárány) odament, és átvette a trónon ülő jobbjaól a könyvet. ⁸ Amikor átvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt. Hárfája volt mindegyiknek és tömjénnel tele aranycsészéje - ezek a szentek imádságai. ⁹ Új éneket énekeltek: "Méltó vagy, hogy átvedd a könyvet és feltörd pecsétjeit, mert megöltek, és véreddel megváltottad (az embereket) Istennek, minden nyelvből, népből és nemzetből, ¹⁰ Istenünk országává és papjaivá tetted őket, és uralkodni fognak a földön." ¹¹ És láttam meg hallottam sok angyalt, az élőlények és a vének hangját, akik a trón körül voltak, számuk tízezerszer tízezer, és ezerszer ezer volt, ¹² és nagy szóval mondták: "Méltó a Bárány, akit megöltek, hogy övé legyen a hatalom, a gazdagság, a bölcsesség, az erő, a tisztelet, a dicsőség és az áldás." ¹³ Majd hallottam, hogy minden teremtmény a mennyben, a földön, a föld alatt és a tengerben levőkkel együtt ezt mondta: "A trónon ülőnek és a Báránynak áldás, tisztelet, dicsőség és hatalom örökkön-örökké!" ¹⁴ A négy élőlény így felelt: "Amen", a vének pedig leborultak és imádták. 6. fejezet (Jel6)

¹ Ekkor láttam, hogy a Bárány feltörte a hét pecsét közül az egyiket, és hallottam, hogy a négy élőlény közül az egyik mennydörgő hangon szólt: "Jöjj!" ² Erre a szemem előtt egy fehér ló jelent meg. A lovasnak íja volt. Koszorút nyújtottak át neki, s ő diadalmasan kivonult, hogy győzelmet arasson. ³ Amikor a második pecsétet feltörte, hallottam, hogy a második élőlény szólt: "Jöjj!" ⁴ Erre előjött egy vörös ló. Aki rajta ült, hatalmat kapott, hogy megbontsa a földön a békét, hadd gyilkolják egymást az emberek. Hosszú kardot adtak neki. ⁵ Amikor feltörte a harmadik pecsétet, hallottam, hogy a harmadik élőlény szólt: "Jöjj!" Ekkor fekete lovat láttam, lovasa mérleget tartott a kezében. ⁶ Úgy hallottam, mintha a négy élőlény közt szózat hallatszott volna: "Egy mérő búza egy dénár, három mérő árpa egy dénár. De az olajat és a bort ne bánts!" ⁷ Amikor feltörte a negyedik pecsétet, hallottam, hogy a negyedik élőlény szólt: "Jöjj!" ⁸ Erre fakó lovat láttam, a Halál ült rajta, nyomában az alvilág. Hatalmat kapott a föld negyed része fölött, hogy karddal, éhínséggel, halállal és fenevadakkal pusztítsák az életet. ⁹ Amikor feltörte az ötödik pecsétet, az oltár alatt azoknak a lelkét láttam, akiket az Isten szaváért és tanúságtételükért öltek meg. ¹⁰ Nagy szóval kiáltották, mondván: "Urunk, te szent és igaz, meddig vársz még az ítélettel?"

Mikor állsz bosszút a vérünkért a föld lakóin?" ¹¹ Mindannyian fehér ruhát kaptak, azzal, hogy egy kis ideig legyenek még türelemmel, míg teljessé nem lesz szolgatársaik és testvéreik száma, akiket szintén megölnek, akárcsak őket. ¹² Amikor feltörte a hatodik pecsétet, láttam, hogy nagy földrengés támadt. A Nap olyan fekete lett, mint a szőrzsák, a Hold pedig olyan, mint a vér. ¹³ Az ég csillagai a földre hullottak, mint amikor a fügefafa hullatja éretlen fügéit, ha erős szél rázza. ¹⁴ Az ég összehúzódott, mint egy felgöngyölt könyvtekercs. Minden hegy és sziget elmozdult a helyéről. ¹⁵ A föld királyai, nagyjai és vezérei, a gazdagok és a hatalmasok, mindenki, rabszolga és szabad elrejtőzött a barlangokban és a sziklák közt. ¹⁶ És így szóltak a hegyekhez és a sziklákhöz: "Szakadjatok ránk, s rejtsetek el bennünket a trónon ülő és a Bárány haragja elől! ¹⁷ Eljött haragjuk nagy napja, ugyan ki állhat meg előttük?" 7. fejezet (Jel7)

¹ Ezután négy angyalt láttam, a föld négy sarkán álltak. Feltartóztatták a föld négy szelét, hogy ne fújjanak a földön, sem a tengeren, sem semmiféle fán. ² Majd láttam, hogy napkeletről egy másik angyal száll fel, az élő Isten pecsétje volt nála. Nagy hangon kiáltott a négy angyalnak, akiknek hatalmuk volt rá, hogy ártsanak a földnek és a tengernek: ³ "Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak, míg meg nem jelöljük homlokukon Istenünk szolgáit!" ⁴ Ekkor hallottam a megjelöltek számát: száznegyvennégyezren voltak Izrael fiainak minden törzséből: ⁵ Júda törzséből tizenkétezer, Ruben törzséből tizenkétezer, Gád törzséből tizenkétezer, ⁶ Áser törzséből tizenkétezer, Naftali törzséből tizenkétezer, Manassze törzséből tizenkétezer, ⁷ Simeon törzséből tizenkétezer, Lévi törzséből tizenkétezer, Isszachár törzséből tizenkétezer, ⁸ Zebulun törzséből tizenkétezer, József törzséből tizenkétezer, Benjamin törzséből tizenkétezer. ⁹ Ezután akkora sereget láttam, hogy meg sem lehetett számolni. Minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből álltak a trón és a Bárány előtt, fehér ruhába öltözve, kezükben pálmaág. ¹⁰ Nagy szóval kiáltották és mondták: "Üdv Istenünknek, aki a trónon ül és a Báránynak!" ¹¹ Az angyalok mind a trón, a vének és a négy élőlény körül álltak, arcra borultak a trón előtt, és imádták az Istent, ¹² mondván: "Amen, áldás, dicsőség, bölcsesség, hála, tisztelet, hatalom és erő a mi Istenünknek örökkön-örökké! Amen." ¹³ Ekkor a vének közül az egyik megszólított. Azt kérdezte tőlem: "Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek, és honnan jöttek?" ¹⁴ Így válaszoltam: "Te tudod, uram." "Ezek a nagy szorongatásból jöttek - magyarázta meg -, ruhájukat fehérre mosták a Bárány vérében. ¹⁵ Ezért állnak Isten trónja előtt, s éjjel-nappal szolgálnak neki a templomában. A trónon ülő közöttük lakozik. ¹⁶ Nem éheznek és nem szomjaznak többé, a nap nem égeti őket, sem másfajta hőség, ¹⁷ mert a Bárány, aki a trón közepén áll,

legelteti, és élő vizek forrásához tereli őket, az Isten pedig letöröl a szemükről minden könnyet." 8. fejezet (Jel8)

¹ Amikor feltörte a hetedik pecsétet, csönd lett az égből, úgy egy félórára. ² Ekkor hét angyalt láttam, az Úr előtt álltak, és hét harsonát kaptak. ³ Jött egy másik angyal, megállt az oltár előtt, aranyfüstölő volt nála. Sok tömjént kapott, hogy az összes szent imáadásával tegye az aranyoltárra, amely az Isten trónusa előtt állt. ⁴ Az angyal kezéből a tömjén füstje a szentek imáadásával felszállt az Isten elé. ⁵ Most az angyal fogta a füstölőt, megtöltötte az oltár paraszával, és leszórta a földre. Erre mennydörgés, égzengés, villámlás és földrengés támadt. ⁶ A hét angyal pedig, akinél a hét harsona volt, felkészült, hogy megfújja a harsonát. ⁷ Az első angyal megfújta a harsonát. Erre vérrel vegyes jégeső és tűz záporozott a földre. A föld harmada elégett, a fák harmada pernyévé lett, és a zöldellő fű mind elhamvadt. ⁸ A második angyal is megfújta a harsonát. Erre mint lángban égő hatalmas hegy, valami a tengerbe zuhant. A tenger egyharmada vérré vált, ⁹ a tengerben élő állatok egyharmada elpusztult, és a hajók egyharmada elsüllyedt. ¹⁰ A harmadik angyal is megfújta a harsonát. Erre az égből lehullott egy nagy csillag, s mint égő fáklya, lobogott. A folyó egyharmadára hullott és a vízforrásokra. ¹¹ A csillagnak Öröm volt a neve. A vizek egyharmada örömmé vált, és sok ember meghalt a víztől, mert megkeseredett. ¹² A negyedik angyal is megfújta a harsonát. Erre a Nap harmadát, a Hold harmadát és a csillagok harmadát érte a csapás: harmadrészüket elsötétedett, a nappal és az éjszaka világossága a harmadával csökkent. ¹³ És láttam meg hallottam, hogy az ég magasában egy sas repült, hallottam, amint hangosan kiáltozott: "Jaj, jaj, jaj a föld lakóinak a többi három harsona miatt, amit az angyalok most készülnek megfújni." 9. fejezet (Jel9)

¹ Az ötödik angyal is megfújta a harsonát. Erre egy csillagot láttam, amint az égből a földre zuhant. Nála volt a mélység kútjának kulcsa. ² Megnyitotta az alvilágot, a kútból füst szállt fel, amilyen a nagy kohó füstje. A nap és az égből elsötétedett a kút füstjétől. ³ A füstből sáskák lepték el a földet, és akkora erejük volt, amilyen a föld skorpióinak van. ⁴ Parancsot kaptak, hogy ne ártsanak a föld füvének, a zöldellő növénynek és fának, hanem csak az embereknek, akik nem hordják homlokukon az Isten pecsétjét. ⁵ Parancsuk volt, hogy ne öljék meg őket, csak kínozzák öt hónapig. Olyan fájdalmat okoztak, mint amikor a skorpió megmarja az embert. ⁶ Ezekben a napokban az emberek keresni fogják a halált, de nem találják, meghalni kívánnak, de a halál elfut előlük. ⁷ A sáskák külsejükre a harcba induló lovakhoz hasonlítottak. Mintha aranykorona lett volna a fejükön, az arcuk pedig

emberi arcra hasonlított. ⁸ Hajuk olyan volt, mint az asszonyok haja, a foguk mint az oroszlán foga. ⁹ Mellüket vaspáncélhoz hasonló vért földte, szárnyuk csattogása meg olyan volt, mint a csatába száguldó harci szekerek zörgése. ¹⁰ Farkuk és fullánkjuk, mint a skorpióé. Farkukban olyan erő volt, hogy öt hónapig árthattak az embereknek. ¹¹ A mélység angyala volt a királyuk, akinek héberül Abaddón, görögül pedig Apollion a neve. ¹² Az első jaj elmúlt, de lám, két másik jaj közeledik! ¹³ A hatodik angyal is megfújta a harsonát. Erre szózatot hallottam az Isten előtt álló aranyoltár négy sarka közül. ¹⁴ Így szólt a hatodik harsonás angyalhoz: "Oldozd fel a négy angyalt, aki a nagy Eufrátesz folyónál meg van kötözve!" ¹⁵ A négy angyal megszabadult kötelékeitől, és készen állt órára, napra, hónapra és évre, hogy megölje az emberek egyharmadát. ¹⁶ A lovas sereg száma húszezerszer tízezerre rúgott: hallottam a számát. ¹⁷ A látomásban ilyennek láttam a lovakat és a lovasokat: tűzvörös, kék és kénsárga (páncél) borította őket, a lovak feje olyan volt, mint az oroszláné, s a szájukból tűz, füst és kénkő csapott ki. ¹⁸ Ez a három csapás - a szájukból kicsapó tűz, füst és kénkő - megölte az emberek egyharmadát. ¹⁹ A lovak ereje a szájukban és a farkukban rejlett: a farkuk ugyanis olyan volt, mint a kígyó, feje volt, amivel marni tudtak. ²⁰ A többi ember, aki nem halt meg a csapások alatt, mégsem tért meg gonosz tetteiből, hanem továbbra is imádta a démonokat és az aranyból, ezüstből, bronzból, kőből és fából készült bálványokat, amelyek nem látnak, nem hallanak és nem járnak, ²¹ nem tértek meg sem a gyilkosságból, sem a varázslatból, sem parázñaságukból, sem a lopásokból. 10. fejezet (Jel10)

¹ Ekkor láttam, hogy egy másik hatalmas angyal száll le az égből. Felhő övezte, és szivárvány ívelt a feje fölött, arca ragyogott, mint a Nap, lába meg izzott, mint a tűzoszlop. ² Kezében kibontott kis könyvtekereszt tartott. Jobb lábával a tengerben állt, a ballal a földön. ³ Nagy szóval kiáltott, ahogy az oroszlán ordít. Kiáltására hét mennydörgés válaszolt. ⁴ Amikor hallottam a hét mennydörgést, írni akartam, de az égből szózat hallatszott: "Jegyezd meg, amit a hét mennydörgés hirdetett, de ne írd le!" ⁵ És láttam, hogy az angyal, aki a tengerben és a földön állt, jobbját az égre emelte, ⁶ megesküdött az örökkön-örökké élőre, aki teremtette az eget és ami benne van, a földet s ami benne van, a tengert és ami benne van: "Nincs többé haladék!" ⁷ Azon a napon, amikor a hetedik angyal megfújja a harsonát, beteljesedik az Isten titka, amint ezt tudtul adta szolgálóinak, a prófétáknak." ⁸ Azután az égi hang újra szólt hozzám: "Menj, vedd el a nyitott könyvet az angyal kezéből, aki a tengerben és a földön áll." ⁹ Odamentem az angyalhoz, hogy adja át nekem a könyvecskét. Így szólt hozzám: "Nesze, nyeld le! Keserű lesz tőle a gyomrod, de a szád olyan édes, mint a méz." ¹⁰ Elvettem az angyal kezéből a könyvecskét

és lenyeltem. A szám édes lett tőle, mint a méz. De amikor lenyeltem, a gyomrom keserű lett. ¹¹ Ekkor ezt mondták nekem: "Ismét jövendőlnöd kell sok népről, nemzetről, nyelvről és királyról." 11. fejezet (Jel11)

¹ Ekkor bothoz hasonló mérőnádat adott ezeknek a szavaknak a kíséretében: "Menj, mérd fel az Isten templomát az oltárral és a benne imádkozókkal együtt. ² De a templom külső udvarát hagyd ki, és ne mérd fel, mert a pogányoké lesz, akik a szent várost negyvenkét hónapig tiporják." ³ "Két tanúmnak meghagyom, hogy szőrzsákba öltözve ezerkétszázhatvan napig hirdessenek bűnbánatot." ⁴ Ők a két olajfa és a két gyertyatartó, amely a föld Urának színe előtt áll. ⁵ Ha valaki ártani akar nekik, tűz csap ki szájukból, és elpusztítja ellenségeiket. Mert aki ártani akar nekik, annak így kell elpusztulnia. ⁶ Hatalmuk van, hogy bezárják az eget, hogy küldetésük idején ne essen az eső. Hatalmuk van arra is, hogy a vizet vérré változtassák, és annyi csapással sújtsák a földet, amennyivel csak akarják. ⁷ Amikor befejezik tanúságtételüket, a vadállat feljön a mélységből, harcra kel ellenük, legyőzi és megöli őket. ⁸ Holttestük ott hever majd a nagyváros utcáján, amelyet átvitt értelemben Szodomának és Egyiptomnak neveznek, ahol Urukat is keresztre feszítették. ⁹ Holttestüket sokan fogják nézni a népek, törzsek, nyelvek és nemzetek közül három és fél napon át, nem engedik, hogy tetemüket sírba tegyék. ¹⁰ Ezen a föld lakói ujjonganak és vigadnak, és örömben ajándékot küldenek egymásnak, hiszen ez a két próféta gyötrelmére volt a föld lakóinak. ¹¹ De három és fél nap elteltével az Istentől az élet lehelete szállt beléjük, és talpra álltak. Akik látták őket, azokat nagy félelem fogta el. ¹² Az égből hangos szózat hallatszott: "Gyertek fel ide!" S ellenségeik szeme láttára egy felhő fölszálltak az égbe. ¹³ Abban az órában heves földrengés támadt, a város tizedrésze romba dőlt, a földrengés következtében hétezer ember meghalt, a többit pedig félelem fogta el, és dicsőséget zengtek az ég Istenének. ¹⁴ Elmúlt a második jaj, de hamarosan itt lesz a harmadik. ¹⁵ A hetedik angyal is megfújta a harsonát. Nagy szózatok hallatszottak az égben: "Urunk és Fölkentje megszerezte az uralmat a világ felett, és uralkodni fog örökkön-örökké!" ¹⁶ Ekkor a huszonnégy vén, aki az Úr színe előtt a trónuson ült, arcra borult, és imádta az Istent: ¹⁷ "Hálát adunk neked, mindenható Urunk, Istenünk, aki vagy és aki voltál, mert átvetted a főhatalmat és uralkodol. ¹⁸ A népek ugyan felbőszültek, de eljött haragodnak és a halottak fölötti ítélkezésnek ideje. Jutalmazd meg szolgálóidat, a prófétákat, a szenteket és akik félik nevedet, a kicsiket és a nagyokat egyaránt! A föld megrontói meg pusztuljanak!" ¹⁹ Megnyílt az égben az Isten temploma, és láthatóvá vált a szövetség ládája a templomban. Erre villámlás, égzengés, földrengés és nagy jégeső támadt. 12. fejezet (Jel12)

¹ Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony, öltözete a Nap, lába alatt a Hold, fején tizenkét csillagból korona. ² Áldott állapotban volt, gyötrelmében és szülési fájdalmában kiáltozott. ³ Most egy másik jel tűnt fel az égen: egy nagy vörös sárkány, hét feje volt és tíz szarva, s mindegyik fején korona. ⁴ Farkával lesöpörte az ég csillagainak egyharmadát, és a földre szórta. Ekkor a sárkány odaállt a szülő asszony elé, hogy mihelyt megszülné, elnyelje gyermekét. ⁵ Fiút szült, fiúgyermeket, aki majd vaspálcával kormányozza mind a nemzeteket. Gyermekét elragadták Istenhez és az ő trónjához. ⁶ Az asszony a pusztába menekült, ahol az Isten helyet készített számára, hogy ott éljen ezerkétszázhatvan napig. ⁷ Ezután nagy harc támadt a mennyben. Mihály és angyalai megtámadták a sárkányt. A sárkány és angyalai védekeztek, ⁸ de nem tudtak ellenállni, s nem maradt számukra hely a mennyben. ⁹ Levetették a nagy sárkányt, az ősi kígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki tévútra vezeti az egész világot. A földre vetették, s vele együtt letaszították angyalait is. ¹⁰ Ekkor harsány hangot hallottam az égben: "Eljött Istenünk üdvössége, ereje és országa, és az ő Fölkentjének uralma, mert letaszították testvéreink vádlóját, aki éjjel-nappal vádolta őket Istenünk színe előtt. ¹¹ De legyőzték a Bárány vérével és tanúságuk szavával, s nem kímélték életüket mindhaláláig. ¹² Ezért örüljete, egek, és ti, akik benne laktok! Jaj a földnek és a tengernek, mert oda szállt le a sátán nagy haragjában. Tudja, hogy kevés ideje van hátra." ¹³ Amikor a sárkány látta, hogy a földre taszították, üldözőbe vette az asszonyt, aki fiúgyermeket szült. ¹⁴ Az asszony azonban kapott két nagy sasszárnyat, hogy a pusztába repüljön, a rejtekhelyére, ahol majd a kígyótól távol egy évig, két évig és félévig táplálják. ¹⁵ Erre a kígyó annyi vizet lövellt a szájából az asszony után, mint egy folyó, hogy elsodorja az ár. ¹⁶ De a föld segített az asszonyon: megnyílt a mélye, és elnyelte a sárkány szájából kiáradó folyót. ¹⁷ A sárkány haragra lobbant az asszony ellen, és harcba szállt többi gyermekével, aki megtartja Isten parancsait és kitart Jézus tanúsága mellett. ¹⁸ Kiállt a tenger partjára. 13. fejezet (Jel13)

¹ Ekkor láttam, hogy a tengerből egy vadállat bukkan fel. Tíz szarva volt és hét feje, szarvain tíz korona, fején meg istenkáromló név. ² A vadállat, amelyet láttam, hasonlított a párduchoz, lába mint a medvéé, szája pedig az oroszlán szája. A sárkány neki adta erejét és trónját, nagy hatalmával együtt. ³ Az egyik feje mintha halálra lett volna sebezve, de halálos sebe meggyógyult. Az egész föld csodálta a vadállatot. ⁴ Leborultak a sárkány előtt, hogy hatalmat adott a vadállatnak. Leborultak a vadállat előtt is, és így imádták: "Ki fogható a vadállathoz, ki tudja vele fölvenni a harcot?" ⁵ Gögös, káromló szája volt, és hatalmat kapott, hogy negyvenkét hónapig jártassa. ⁶ Káromlásra nyitotta

száját az Isten ellen, káromolta a nevét, hajlékát és az ég lakóit. ⁷ Hatalmat kapott, hogy megtámadja a szenteket és győzelmet arasson. Hatalma kiterjedt minden törzsre, népre, nyelvre és nemzetre. ⁸ A föld lakói, akiknek a neve a világ kezdetétől nincs beírva a megölt Bárány életkönyvébe, mind leborulnak majd előtte. ⁹ Akinek van füle, hallja meg! ¹⁰ Aki mást fogságba hurcol, fogságba kerül. Aki karddal öl, annak kard által kell elhullnia. Ez a szentek állhatatosságának és hitének az alapja. ¹¹ Akkor láttam, hogy egy másik vadállat emelkedik ki a földből. Két szarva volt, mint a Báránynak, de úgy beszélt, mint a sárkány. ¹² Az első vadállatnak minden hatalmát gyakorolta a jelenlétében. A földet és lakóit rávette, hogy boruljanak le az első vadállat előtt, amely kigyógyult halálos sebéből. ¹³ Nagy csodajeleket vitt végbe, még tüzet is bocsátott le az égből az emberek szeme láttára. ¹⁴ A föld lakóit megtévesztette a csodajelekkkel, amelyeket a vadállat előtt véghezvihetett. Rávette a föld lakóit, hogy emeljenek szobrot a vadállatnak, amelyet a kard megsebzett, de felgyógyult. ¹⁵ Hatalmat kapott, hogy leheljen a vadállat szobrába, hogy megszólaljon a vadállat szobra, meg hogy megölje azokat, akik nem borulnak le a vadállat szobra előtt. ¹⁶ Elrendelte, hogy mindenkinek, kicsinek és nagynak, gazdagnak és szegénynek, szabadnak és rabszolgának jelöljék meg a jobb karját vagy a homlokát, ¹⁷ és hogy senki ne adhasson-vehessen, ha nem viseli a vadállat jelét: nevét vagy nevének a számát. ¹⁸ Ez a bölcsesség! Akinek van esze, számítsa ki a vadállat számát, hisz emberi szám: hatszázhatvanhat. 14. fejezet (Jel14)

¹ S láttam a Bárányt, ott állt Sion hegyén, és vele száznegyvennégyezer, aki viselte az ő és Atyjának homlokára írt nevét. ² Aztán szózatot hallottam az égből, mint nagy vizek zúgását vagy szörnyű mennydörgés robaját. A szózat, amelyet hallottam, emlékeztetett arra, ahogyan a hárfások pengetik hárfájukat. ³ Új éneket énekeltek a trón előtt, a négy élőlény és a vének előtt. Az éneket senki sem tudta megtanulni, csak a földről megváltott száznegyvennégyezer. ⁴ Ezek azok, akik asszonnyal nem szennyezték be magukat, szüzek maradtak és mindenüvé követték a Bárányt, bárhová ment. Ők a megváltottak az emberek közül, az Isten és a Bárány első termése. ⁵ Ajkukon nincs hazugság: szeplőtelenek. ⁶ Aztán láttam, hogy egy másik angyal átrepül az égbolton. Nála volt az örök evangélium, hogy hirdesse a föld minden lakójának, minden nemzetnek, törzsnek, nyelvnek és népnek. ⁷ Nagy szóval hirdette: "Féljétek az Istent és dicsóítsétek, mert eljött ítéletének órája! Boruljatok le az ég és a föld, a tenger és a vízforrások alkotója előtt!" ⁸ Ezt (az angyalt) egy másik angyal követte; ezt hirdette: "Elesett, elesett a nagy Babilon, amely kicsapongása tüzes borával megrészegítette mind a nemzeteket." ⁹ Egy harmadik angyal is megjelent, és nagy hangon így szólt:

"Aki leborul a vadállat és képmása előtt, és homlokán vagy karján viseli bélyegét, ¹⁰ az inni fog az Isten haragjának borából, amelyet szintisztán töltött haragja kelyhébe. Kénköves tűzben fog gyötrődni a szent angyalok és a Bárány színe előtt. ¹¹ Gyötrelmének füstje felszáll örökkön-örökké, és nem találnak nyugtot sem éjjel, sem nappal, mert leborultak a vadállat és képmása előtt, s viselték nevének bélyegét." ¹² Ez az alapja a szentek állhatatosságának, akik megtartják Isten parancsait és Jézus hitét. ¹³ Erre szózatot hallottam az égből: "Jegyezd fel: Mostantól fogva boldogok a halottak, akik az Úrban haltak meg. Igen, mondja a Lélek, hadd pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket." ¹⁴ Ezután fehér felhőt láttam, a felhőn ült valaki, aki az Emberfiához hasonlított. A fején aranykorona volt, a kezében éles sarló. ¹⁵ A templomból egy másik angyal jött ki, és nagy szóval kiáltott a felhőn ülőnek: "Ereszd neki sarlódát és arass, mert eljött az aratás ideje, és a vetés már érett a földön." ¹⁶ A felhőn ülő a földre vetette sarlóját és learatta a földet. ¹⁷ Majd egy másik angyal lépett ki az ég templomából, éles metszőkés volt nála. ¹⁸ Egy harmadik angyal az oltárról lépett elő, ennek a tűz fölött volt hatalma. Harsány hangon szólt annak, akinél az éles metszőkés volt: "Ereszd neki éles metszőkéseidet, és szüreteld le a föld szőlőfürtjeit, mert beértek a szemek." ¹⁹ Erre az angyal a földre vetette metszőkését, leszüretelte a föld szőlőjét, és bedobálta Isten haragjának hatalmas sajtójába. ²⁰ A kádat a városon kívül kitaposták, és ezerhatszáz stádiumnyira annyi vér folyt ki belőle, hogy a lovaknak a zablájukig ért. 15. fejezet (Jel15)

¹ Egy másik csodálatos nagy jelet is láttam az égen: Hét angyalt, a hét végső csapás volt rájuk bízva - ezzel lesz teljessé az Isten haragja. ² Tűzben játszó, csillogó üvegtengert láttam. Akik legyőzték a vadállatot, képmását és nevének számát, ott álltak az üvegtengeren, a kezükben az Isten hárfája. ³ Mózesnek, az Isten szolgájának, és a Báránynak énekét énekelték: "Nagyok és csodálatosak a tetteid, Uram, mindenható Isten! Útjaid igazságosak és igazak, nemzetek Királya. ⁴ Ki ne félne téged, Uram, és ki ne dicsőítené a neved? Mert csak te vagy szent! Minden nemzet eljön és leborul színed előtt. mert ítéleteid kinyilvánultak." ⁵ Ezután láttam, hogy megnyílt az égen a tanúságtétel sátrának temploma. ⁶ A templomból hét angyal lépett ki a hét csapással. Ragyogóan fehér vászonruhába voltak öltözve, mellükön aranyöv. ⁷ A négy közül az egyik élőlény a hét angyalnak hét aranycsészét adott. Ezek az örökkön-örökké élő Isten haragjával voltak tele. ⁸ A templom megtelt Isten dicsőségének és erejének füstjével, és senki sem léphetett be a templomba addig, amíg a hét angyal hét csapása be nem teljesedett. 16. fejezet (Jel16)

¹ Akkor nagy szózatot hallottam a templomból, a hét angyalnak szólt: "Rajta,

öntsék ki Isten haragjának hét csészéjét a földre!" ² Az első elindult és kiöntötte csészéjét a földre. Rosszindulatú, fájdalmas fekély keletkezett az embereken, akik a vadállat jegyét viselték, és a képmása előtt leborultak. ³ A második a tengerbe öntötte csészéjét. Erre az a halottak vérehez vált hasonlónvá, és minden tengeri élőlény elpusztult. ⁴ A harmadik a folyókba és a vízforrásokba öntötte csészéjét, mire vérré váltak. ⁵ Hallottam, hogy a nagy vizek angyala felkiáltott: "Igazságos vagy, te, aki vagy és aki voltál!" ⁶ Szent vagy, hogy így ítéltél; amiért a szentek és a próféták vérét kiontották, vért adtál nekik inni. Rászolgáltak!" ⁷ Hallottam, hogy az oltár felől egy hang felelt: "Igen, Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak ítéleteid." ⁸ A negyedik a Napra öntötte csészéjét. Hatalmat kapott, hogy az embereket tűzzel gyötörje. ⁹ Az emberek kínlódtak a nagy hőségben, mégsem kaptak észbe, nem hódoltak előtte, hanem káromolták az Isten nevét, akinek hatalma kiterjed a csapásokra. ¹⁰ Az ötödik a vadállat trónjára öntötte csészéjét, mire sötétség lett országában. Az emberek fájdalmukban a nyelvüket harapdálták, ¹¹ s káromolták az ég Istenét kínjuk és fekélyeik miatt, de tetteiket nem bánták meg. ¹² A hatodik (angyal) a nagy Eufrátesz folyóba öntötte csészéjét. Erre kiszáradt a vize, hogy utat nyisson napkelet királyainak. ¹³ S láttam, hogy a sárkány szájából, a vadállat szájából és a hamis próféta szájából három békához hasonló tisztátalan lélek jött elő. ¹⁴ Sátáni lelkek, akik csodákat művelnek, és elmennek a földkerekség királyaihoz, hogy harcra toborozzák őket a mindenható Isten nagy napjára. ¹⁵ Íme, úgy jövök, mint tolvaj. Boldog, aki virraszt és vigyáz ruhájára, hogy ne járjon mezítelenül, és ne lássák szégyenét. ¹⁶ Összegyűjtötték őket arra a helyre, amelyet héberül Harmagedónnak hívnak. ¹⁷ A hetedik a levegőbe öntötte csészéjét. Erre az égi templomból, a trónusról egy hatalmas hang hangzott, és mondta: "Végbement!" ¹⁸ Villámlás, égzengés, mennydörgés és akkora földrengés támadt, olyan nagy, amilyen még nem volt, amióta ember él a földön. ¹⁹ A nagyváros háromfelé vált, és a pogányok városai romba dőltek. Az Isten színe előtt megemlékeztek a nagy Babilonról, és izzó haragja borának kelyhét nyújtották neki. ²⁰ Minden sziget eltűnt, és a hegyeket nem lehetett többé megtalálni. ²¹ Az égből mázsás szemekben jégeső zúdult az emberekre. Az emberek káromolták az Istent a jégverés csapása miatt, mert rettenetesen nagy csapás volt. 17. fejezet (Jel17)

¹ Akkor a hét csészét tartó hét angyal közül az egyik odalépett hozzám és hívott: "Gyere, megmutatom neked a nagy kéjnő ítéletét, aki a nagy vizek fölött ül. ² Vele bujálkodtak a föld királyai, és a föld lakói megrészegültek kéje borától." ³ Lélekben elvitt a pusztába. Ott láttam egy asszonyt, skarlátvörös vadállaton ült, amely tele volt káromló nevekkal, s hét feje és tíz szarva volt. ⁴

Az asszony bíborba és skarlátba öltözve, arannyal, drágakővel és gyöngyökkel ékesítve. Kezében undoksággal és tisztátalan kéjjel telt aranyserleg. ⁵ Homlokára egy titokzatos név volt írva: "A nagy Babilon, a föld utálatra méltó kicsapongóinak anyja." ⁶ Láttam, hogy az asszony megrészegeedett a szenteknek és Jézus tanúinak véréből. A látomáson nagyon elámultam. ⁷ Az angyal megkérdezte: "Miért csodálkozol? Megmagyarázom neked az asszony titkát, s a hétfejű és tízszarvú vadállatot is, amely hordozza." ⁸ A vadállatot, amelyet láttál, volt, de már nincs. Felbukkan a mélységből, de vesztébe rohan. A föld lakói, akiknek a neve nincs beírva a világ kezdetétől fogva az élet könyvébe, csodálkozni fognak a vadállatot láttára, amely volt, többé nincs, de ismét megjelenik. ⁹ Ide bölcsességgel párosult ész kell!" "A hét fej hét hegyet jelent, az asszony ezeken ül. De jelenti a hét királyt is. ¹⁰ Öt közülük már a múlté, egy most uralkodik, az utolsó még nem jött el, de amikor eljön, rövid ideig lesz csak maradása. ¹¹ A vadállatot, amely volt, de többé nincs, lesz a nyolcadik, a hét közül való, de vesztébe is rohan. ¹² A tíz szarv, amelyet láttál, tíz királyt jelent. Még nem jutottak uralomra, de a vadállattal királyi hatalmat kaptak egy órára. ¹³ Egyetértének a vadállattal, erejüket és hatalmukat átengedik a vadállatnak. ¹⁴ Harcot indítanak a Bárány ellen, de a Bárány legyőzi őket, mert ő az Urak Ura és a Királyok Királya. A vele meghívottak, a kiválasztottak és a hűségesek." ¹⁵ Azután folytatta: "A vizek, amelyeken - mint láttad - a kéjű ült, a népeket, fajokat, nemzeteket és nyelveket jelenti. ¹⁶ A tíz szarv, amelyet láttál, meg a vadállatot, meggyűlölik a kéjűt, kifosztják és levetkőztetik, a húsán rágódnak, és tűzön megégetik. ¹⁷ Mert Isten sugalmazta nekik, hogy a tervét végrehajtsák, és uralmukat ruházzák egyetértően a vadállatra, amíg be nem teljesednek az Istennek a szavai. ¹⁸ Az asszony, akit láttál, az a nagy város, amely a föld királyain uralkodik." 18. fejezet (Jel18)

¹ Ezután láttam egy másik angyalt, amint alászállt az égből. Nagy hatalma volt, s fénye beragyogta a földet. ² Teljes erejéből kiáltozott: "Elesett, elesett a nagy Babilon! Ördögök tanyája lett, minden tisztátalan szellem hajléka, minden tisztátalan madár fészke, minden tisztátalan és gyűlöletes állat odúja, ³ mert erkölcstelensége tüzes borából minden nemzet ivott, vele paráználkodtak a föld királyai, és a föld kereskedői meggazdagodtak határtalan fényűzéséből." ⁴ Egy másik szózatot is hallottam az égből, ez így hangzott: "Én népem, vonuljatok ki onnét, nehogy részetek legyen bűneikben, és benneteket is érjenek csapásaik! ⁵ Bűneik az eget verik, de az Úr számon tartja gonoszágaikat. ⁶ Úgy fizessetek neki, ahogy ő fizetett nektek, tetteit kétszeresen viszonozzátok. Serlegébe töltsetek kétannyit, mint amennyit ő töltött. ⁷ Amennyit gőgösködött és dőzsölt, annyi gyötrelmet és bánatot okozzatok neki. Hisz ezt mondja magában: Királynőként trónolok, nem

vagyok özvegy, és nem ismerem a gyászt.⁸ Ezért egyetlen napon zúdulnak rá a csapások: halál, gyász, éhség, sőt tűz fogja elhamvasztani, mert hatalmas az Úr, az Isten, aki ítéletet tart fölötte."⁹ Siratják és gyászolják majd a föld királyai, akik vele bujálkodtak és dőzsöltek, amikor majd látják, hogy füstölögve ég.¹⁰ De gyötrelmeitől való félelmükben távol állnak, és így kiáltoznak: "Jaj, jaj, te nagy város, Babilon, te hatalmas város! Egy óra alatt beteljesedett rajtad az ítélet."¹¹ A föld kereskedői is siratják és gyászolják, mert senki sem veszi meg többé áruikat:¹² az arany- és ezüstárut, a drágakövet és gyöngyöket, a patyolatot, bíbort, selymet és karmazsint, a sokféle tujaát és elefántcsont csecsebecsét, az értékes fából, bronzból, vashól és márványból készült mindenféle edényt,¹³ a fahéjat és balzsamot, az illatszert, mirhát és tömjént, a bort és olajat, a lisztlángot és búzát, a barmokat, juhokat és lovakat, a kocsikat s a rabszolgák testét és lelkét.¹⁴ Az érett gyümölcs, amelyre lelkedben vágyódtál, elfonnyadt. Minden fény és pompa odavan, és nyomuk sem lesz többé.¹⁵ A kereskedők, akik meggazdagodtak belőle, gyötrelmeitől való félelmükben távol tőle megállnak, siránkoznak és jajgatnak:¹⁶ "Jaj, jaj, te nagy város! Patyolatba, bíborba és skarlátba öltöztél, arannyal, drágakővel és gyönggyel voltál ékes."¹⁷ Egy óra alatt elpusztult ekkora gazdagság!" Minden hajókormányos és révész, minden hajós és tengerész megállt a távolban, amikor megpillantotta füstölő tűzét,¹⁸ és így kiáltozott: "Melyik város hasonlít ehhez a nagy városhoz?"¹⁹ Hamut szórtak a fejükre, zokogva és gyászolva siránkoztak: "Jaj, jaj, te nagy város! A te gazdagságodból gazdagodott meg mindenki, akinek hajója járt a tengeren. Egy óra elég volt, hogy elpusztulj!"²⁰ "Örüljetez neki, te ég, ti szentek, apostolok és próféták! Isten kimondta felette az ítéletet miattatok!"²¹ Egy erős angyal ekkor fölemelt egy malomkő nagyságú követ, és bedobta a tengerbe ezekkel a szavakkal: "Ilyen lendülettel vetik majd el Babilont, a nagy várost, és többé nyomát sem találni."²² Többé nem zeng benned hárfa, ének, fuvola és harsona, nem él benned semmiféle mesterember, még malomzúgás sem hallatszik.²³ Nem világít benned többé mécesnek világa, nem hallatszik benned többé vőlegénynek és menyasszonynak hangja. Kereskedőid a föld nagyjai voltak, varázslataid tévútra vezettek minden nemzetet.²⁴ Kezéhez tapad a próféták és a szentek vére, és mindenkié, akit csak megöltek a földön."

19. fejezet (Jel19)

¹ Aztán hallottam, hogy nagy sokaság zengi a mennyben, ezt mondva: "Alleluja! Üdv, dicsőség és hatalom legyen a mi Istenünknek,"² mert igazak és igazságosak ítéletei! Elítélte a nagy kéjnot, aki megrontotta a földet paráznaságával és megbosszulta rajta szolgálai vérét, melyet keze ontott ki."³ Másodszor is felhangzott: "Alleluja! És a parázna asszony füstje felszáll,

örökkön-örökké!" ⁴ A huszonnégy vén és a négy élőlény leborult, imádták a trónon ülő Istent, ezekkel a szavakkal: "Amen! Alleluja!" ⁵ És a trónról hang tört elő, s így szólt: "Dicsőítsétek Istenünket, akik szolgáltok neki és félitek, kicsik és nagyok!" ⁶ És hallottam, mint hatalmas tömeg moraját, mint nagy vizek zúgását, mint zengő mennydörgés robaját: "Alleluja! Megkezdte uralmát Urunk, Istenünk, a Mindenható." ⁷ Örüljünk, ujjongjunk és dicsőítsük, mert eljött a Bárány menyegzőjének napja. Menyasszonya felkészült. ⁸ Megadatott neki, hogy ragyogó fehér patyolatba öltözzék." A patyolat a szentek igaz tetteit jelenti. ⁹ Ekkor hozzám fordult: "Írd! Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzői lakomájára!" Majd folytatta: "Istennek ezek a szavai igazak." ¹⁰ Lába elé borultam, hogy imádjam, de ő így szólt: "Vigyázz, ne tedd! Szolgatársad vagyok, neked és testvéreidnek, akik tanúságot tesznek Jézusról. Az Istent imádd!" Mert Jézus tanúsága a prófétaság lelke. ¹¹ Ekkor nyitva láttam az eget. Egyszerre egy fehér ló jelent meg. Aki rajta ült, azt Hűségesnek és Igaznak hívták. Igazságosan ítél és harcol. ¹² Szeme olyan, mint a lobogó tűz, fején sok korona, ráírva a név, amelyet senki sem tud, csak ő. ¹³ Vértől ázott ruha van rajta, a nevét Isten Igéjének hívják. ¹⁴ Az égi seregek fehér lovon kísérik, tiszta fehér patyolatba öltözve. ¹⁵ Szájából éles kard tör elő, hogy lesújtson a nemzetekre. Vasvesszővel kormányozza majd őket, és tapossa a mindenható Isten haragja tüzes borának sajtóját. ¹⁶ Öltözetén a csípő körül ez a név volt felírva: Királyok Királya és Urak Ura. ¹⁷ Láttam, hogy egy angyal áll a napban. Nagy szóval kiáltotta az égen repülő madaraknak: "Gyertek, gyűljetek össze az Isten nagy lakomájára." ¹⁸ Egyétek a királyok húsát, a vezérek húsát, a bajnokok húsát, a lovak és lovasok húsát, minden szabadnak és rabszolgának, kicsinek és nagynak a húsát!" ¹⁹ Majd láttam: A vadállat és a föld királyai összegyűltek a seregeikkel együtt, hogy harcra keljenek a Lovassal és seregével. ²⁰ De ezek elfogták a vadállatot és vele együtt a hamis prófétát, aki csodákat tett, és félrevezette velük azokat, akik a vadállat bélyegét viselték, és a képmását imádták. Elevenen bevetették mind a kettőt a kénköves, tüzes tóba. ²¹ A többi a Lovas kardja ölte meg, amely a szájából tört elő. És az összes madár jóllakott a húsukból. 20. fejezet (Jel20)

¹ Aztán láttam, hogy egy angyal szállt alá a mennyből, a mélység kulcsa volt nála, és nagy láncot tartott a kezében. ² Megragadta a sárkányt, az őskígyót, vagyis az ördögöt, a sátánt, és ezer évre láncra verte. ³ Letaszította a mélységbe, bezárta, és lepecsételte, hogy ne vezesse félre többé a népeket, míg le nem jár az ezer esztendő. Akkor rövid időre szabadon engedik. ⁴ Ezután trónokat láttam, azok ültek rajtuk, akikre az ítélkezést bízta. És (láttam) a lelkeket, akiket Jézus melletti tanúságtételükért és az Isten szaváért lefejeztek,

akik nem borultak le sem a vadállat, sem képmása előtt, sem bélyegét nem viselték homlokukon vagy karjukon. Életre keltek, és ezer évig uralkodtak Krisztussal. ⁵ A többi halott csak akkor kelt életre, amikor eltelt az ezer esztendő. Ez az első feltámadás. ⁶ Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban. A második halálnak ezeken nincs hatalma, hanem Istennek és Krisztusnak lesznek papjai, és ezer évig uralkodnak vele. ⁷ Amikor eltelik az ezer esztendő, a sátán kiszabadul börtönéből, ⁸ és útra kel, hogy a föld négy sarkán félrevezesse a népeket, Gógot és Magógot, és harcra toborozza őket. Számuk annyi, mint a tenger fövénye. ⁹ Felvonultak szerte az egész földön, bekerítették a szentek táborát és a szeretett várost. És tűz szállt le az égből és elemésztette őket. ¹⁰ A sátánt, aki félrevezette őket, kénköves, tüzes tóba vetették - itt fog gyötrődni a vadállattal és a hamis prófétával éjjel-nappal, örökkön-örökké. ¹¹ Akkor hatalmas ragyogó trónt láttam, és a rajta ülőt, akinek tekintete elől menekült a föld s az ég, de nem maradt számukra hely. ¹² Láttam, hogy trónja előtt állnak a halottak, kicsinyek és nagyok. Könyveket nyitottak ki. Kinyitottak egy másik könyvet is, az élet könyvét. A halottak fölött ítéleztek, ahogy a könyvekben fel volt jegyezve, a tetteik szerint. ¹³ A tenger visszaadta a belevesztett halottakat. A halál és az alvilág is visszaadta halottjait, és mindenki fölött ítéletet tartottak a tettei alapján. ¹⁴ A halált és az alvilágot a tüzes tóba vetették. A tüzes tó a második halál. ¹⁵ Aki nem volt beírva az élet könyvébe, azt a tüzes tóba vetették. 21. fejezet (Jel21)

¹ Új eget és új földet láttam. Az első ég és az első föld ugyanis elmúltak, és tenger sincs többé. ² Akkor láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem alászállt az égből, az Istentől. Olyan volt, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony. ³ Akkor hallottam, hogy a trón felől megszólal egy hangos szózat, ezt mondva: "Íme, Isten hajléka az emberek között! Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek, és maga az Isten lesz velük. ⁴ Letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradtság, mert az elsők elmúltak." ⁵ Akkor a trónon ülő megszólalt: "Íme, újjáteremtek mindent!" Majd hozzám fordult: "Írd fel: ezek a szavak hitelesek és igazak." ⁶ Aztán folytatta: "Megtörténtek. Én vagyok az alfa és az ómega, a kezdet és a vég. A szomszédnak ingyen adok az élet forrásának a vizéből. ⁷ Ez lesz a győztes öröksége: az Istene leszek, és ő az én fiam lesz. ⁸ A gyávák, hitetlenek, gonoszok, gyilkosok, kicsapongók, csalók, bálványimádók és hazugok mind a lánggal égő kénköves tóba kerülnek. Ez lesz a második halál." ⁹ Akkor odajött hozzám a hét angyal közül az egyik, az, akinél az utolsó hét csapással teli hét csésze volt, és megszólított: "Gyere, megmutatom neked a menyasszonyt, a Bárány hitvesét!" ¹⁰ És lélekben elvitt egy nagy magas hegyre, s ott megmutatta nekem a mennyből, az Istentől alászállt szent várost,

Jeruzsálemet. ¹¹ Isten dicsőségét sugározta. Ragyogott, mint a drágakő, mint a kristálytisza jáspis. ¹² Széles, magas fala volt, rajta tizenkét kapu. A kapuk fölött tizenkét angyal. Nevek voltak rájuk írva, mégpedig Izrael fiai tizenkét törzsének a nevei. ¹³ Keleten három kapu, északon három kapu, délen három kapu és nyugaton három kapu. ¹⁴ A város falának tizenkét alapköve volt, rajtuk a Bárány tizenkét apostolának tizenkét neve. ¹⁵ Annál, aki beszélt velem, arany mérőnád volt, hogy megmérje a várost, kapuit és falát. ¹⁶ A város négyszögben épült, a hossza annyi volt, mint a szélessége. Megmérte a várost e náddal: tizenkétezer stádium. Hossza, szélessége és magassága ugyanannyi volt. ¹⁷ Megmérte a falat: száznegyvennégy könyök emberi mérték szerint, ami egyenlő az angyal mértékével is. ¹⁸ Falai jáspiskőből épültek, a város pedig kristályhoz hasonló színaranyból. ¹⁹ A város falainak alapjait mindenféle drágakő díszítette. Az első alapkö jáspis, a második zafír, a harmadik kalcedon, a negyedik smaragd, ²⁰ az ötödik szárdonix, a hatodik kárneol, a hetedik topáz, a nyolcadik berill, a kilencedik topáz, a tizedik krizopráz, a tizenegyedik jácint, a tizenkettedik ametiszt. ²¹ A tizenkét kapu tizenkét gyöngy: mindegyik kapu egy-egy gyöngy. A város utcái tükörfényes színaranyból voltak. ²² De templomot nem láttam benne, mert a Mindenható, az Úr, az Isten és a Bárány a temploma. ²³ A városnak nincs szüksége sem Napra, sem Holdra, hogy világítsanak, mert az Isten dicsősége ragyogja be, világossága pedig a Bárány. ²⁴ Fényében járnak a nemzetek, és a föld királyai elhozzák bele dicsőségüket. ²⁵ Kapuit nem zárják be soha, hisz ott nincs éjszaka. ²⁶ A népek odahordják kincseiket és értékeiket. ²⁷ Nem jut oda be tisztátalan, sem gonosztevő, sem hazug, csak azok, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe. 22. fejezet (Jel22)

¹ És megmutatta nekem az élet folyóját, kristályhoz hasonlóan ragyogott, Isten és a Bárány trónjából fakadt. ² Az utca közepén és a folyam két partján az élet fái álltak. Tizenkétszer hoznak gyümölcsöt, vagyis minden hónapban teremnek, a fa levelei meg a népek gyógyulására szolgálnak. ³ Átok többé nem lesz benne. Az Isten és a Bárány trónja áll majd ott, és szolgálói hódolnak neki. ⁴ Látni fogják arcát, és a homlokukon lesz a neve. ⁵ Nem lesz többé éjszaka, és nem szorulnak rá a lámpa világítására, sem a nap fényére. Az Úr, az Isten ragyogja be őket, és uralkodni fognak örökkön-örökké. ⁶ Aztán így szólt hozzám: "Ezek a szavak hitelesek és igazak. Az Úr, a próféták lelkeinek Istene elküldte angyalát, hogy hírül adja szolgálóinak, aminek csakhamar be kell következnie. ⁷ Íme, hamarosan eljövök. Boldog, aki megszívleli ennek a könyvnek prófétai szavait." ⁸ Én, János hallottam és láttam ezeket. Miután hallottam és láttam, arcra borultam az angyal előtt, aki ezeket megmutatta nekem, hogy imádjam. ⁹ De így szólt: "Vigyázz, ne tedd! Csak neked és testvéreidnek vagyok szolgatársa, a prófétáké és azoké, akik megtartják ennek a könyvnek a szavait. Az Istent imádd!" ¹⁰ Majd folytatta: "Ne pecsételd le ennek a könyvnek prófétai szavait, mert az idő közel van. ¹¹ Aki igazságtalan, legyen továbbra is igazságtalan. Aki tisztátalan, legyen továbbra is tisztátalan. De aki igaz, járjon továbbra is az igazság útján, és aki szent, legyen továbbra is szent. ¹² Hamarosan eljövök, s velem lesz a

jutalmam, hogy mindenkinek megfizessek tettei szerint. ¹³ Én vagyok az alfa és az ómega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég. ¹⁴ Boldogok, akik megmossák ruhájukat (a Bárány vérében). Hatalmuk lesz az élet fája fölött, és a kapukon mennek be a városba. ¹⁵ A kutyák, csalók, erkölcstelenek, gyilkosok, bálványimádók és mindazok, akik a hamisságot szeretik és művelik, kinn maradnak. ¹⁶ Én, Jézus, elküldtem angyalomat, hogy az egyházakban tanúsítsa ezeket: Én vagyok Dávid gyökere és sarja, a fényes hajnalcsillag." ¹⁷ A Lélek és a menyasszony mondják: "Jöjj el!" Aki hallja, mondja: "Jöjj el!" Aki szomjazik, jöjjön. Aki kívánja az élet vizét, ingyen vegye. ¹⁸ Tanúsítom mindenki előtt, aki ennek a könyvnek prófétai szavait hallja: Aki ehhez hozzáad, azt Isten azokkal a csapásokkal sújtja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben. ¹⁹ S ha valaki elvesz ennek a prófétai könyvnek szavaiból, Isten megvonja tőle a jogot az élet fájához és a szent városhoz, amelyek ebben a könyvben meg vannak írva. ²⁰ Aki mindezt tanúsítja, az mondja: "Igen, hamarosan eljövök. Amen." Jöjj el, Uram Jézus! ²¹ Urunk, Jézus kegyelme legyen minden szenttel! Amen.

